Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

EVSEBIVS ECCLES.
HISTORIAE LIB. I. CAP. XIII.

Ad pag. 56. lib. I. de bell. Pers. v. 23.

Οὐδὲν δὲ εἶον καὶ αὐτῶν ἐπακοῦσαι τῶν Ἑβραίων ἀπὸ τῶν ἀρχαίων ἡμῖν ἀναληφθησῶν, καὶ πόσε αὐτοῖς ῥήμασιν ἐκ τῆς σύρων φωνῆς μεταβληθησῶν τὸν τρόπον.

Ἄγαθε Θεοῦ, τὸ πάρεχε ἰσθίοντι, ἰησοῦ, σωτῆρι ἀγαθῷ φαγόντι ἀπ' αὐτῆς ἱερεστελούμενοι, χαίρειν.

Ἤκουσά μου τὰ περὶ σοῦ καὶ τῶν σῶν ἰαμάτων, ὡς ἄνευ φαρμάκων καὶ βοτανῶν ὑπὸ σοῦ γινομένων. ὡς γὰρ λόγος, τυφλοὺς ἀναβλέπειν ποιεῖς, χωλοὺς περιπατεῖν, καὶ λεπροὺς καθαρίζεις, καὶ ἀκαθάρτα πνεύματα καὶ δαίμονας ἐκβάλλεις. καὶ σὺ ἐν μακρονοσίαις βασανιζομένους θεραπεύεις, καὶ νεκροὺς ἐγείρεις, καὶ πάντα πάντα ἀκούσας περὶ σοῦ, κατὰ νοῦν ἐθέμην τὸ ἕτερον τῶν δύο, ἢ ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ποιεῖς ταῦτα· ἢ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ ποιῶν ταῦτα. διὰ τοῦτο γράψας ἐδεήθην σου σκύλλεσθαι πρός με, καὶ τὸ πάθος, ὃ ἔχω, θεραπεῦσαι. καὶ γὰρ ἤκουσα ὅτι καὶ Ἰουδαῖοι καταγογγύζουσί σου, καὶ βούλονται κακῶσαί σε. πόλις δὲ μικρὰ πάνυ μοί ἐστι καὶ σεμνή, ἥτις ἐξαρκεῖ ἀμφοτέροις.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἔγραψε. τῆς θείας αὐτοῦ τέχνης μικρὰν αὐγασπίσας ἀκτῖνα. ἄξιον δὲ καὶ τὰς παρὰ τοῦ ἰησοῦ αὐτῷ διὰ τοῦ αὐτοῦ γραμματοκομιστοῦ ἀπαγγελίσεις ἐπακοῦσαι, ἐλεγχόντων μὲν, πολυπραγμόνου δὲ ἐπιστολῆς, τάττοντος ἐχούσης καὶ αὐτῆς τὸν τρόπον.

Αὐχαρε, μακάριε· εἰ πιστεύσας ἐν ἐμοὶ, μὴ ἑωρακώς με. γέγραπται γὰρ περὶ ἐμοῦ, ὅτι οἱ ἑωρακότες με μὴ πιστεύσουσιν ἐν ἐμοὶ, ἵνα οἱ μὴ ἑωρακότες αὐτὸν πιστεύσωσι καὶ ζήσωνται. περὶ οὗ δὲ ἔγραψάς μοι ἐλθεῖν πρὸς σὲ· δεῖον ἐστὶ πάντα δι' ἃ ἀπέσταλμαι, ἐκπλησθῆναι ταῦτα πληρώσαντα με, καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι, ἄνωθεν ἀναληφθῆναι πρὸς τὸν πέμψαντά με. καὶ ἐπειδὴν ἀναληφθῶ, ἀποστελῶ σοι τινὰ τῶν μαθητῶν μου, ἵνα ἰάσηταί σου τὸ πάθος, καὶ ζωὴν σοὶ καὶ τοῖς σοῖς παράσχηται.

Digitized by Google

Tiberiadis mœnia, à Iust. Imp. restaurata, 51
Tiberis, fl. Galatiæ, 47
Tigra, 45
Tigranes, 27
Tigris, fl. 27
Tillitò, 45
Timaciolum, 38
Timathochium, 38
Timbiana, 38
Timena, 40
τίτων, 4
Tithyra, cast. 37
Titiana, cast. 37
Tiuncona, 38
θόλος, ἡ (*sic apud Plut. in Ethicis, p 242. &* θόλος καπλικὴ, *apud Chrysost. in Matthæ.*) 3. 4
Tomes, 38
Toparum, 45
Topera, 38
Toperus, urbs, 44
Thracum reliqua) τὰ θράκων λειπόμενα) *castella,* 45
Tradiana, 38
Trajani munimentum (φρούριον) 56
Trajani, cast. 45
Trajanus Imp. 29. 39
θυμοειδὴς καὶ θρασύμερος, *ibid.*
Trana cast. 37
Trapezuntij, 32
τραυλίζουσι καὶ ἰσχνόφωνος γλῶσσα, 1. 3
Trededetilius, 38
τρισγίνεια, 6
Tripolis, 53. 54
Trisciana, 38
Trismacaria, 40
τροπαὶ ἡλιναὶ, 49
Trosmes, 40
Tryphonis mart. templum, 12
Tulcoburgo, 38
Tuleus, 45
Tuguries, 38
Turicata, 38
Turús, 38
Turrhibas, 38
Tuttina, cast. 37
Tyrcanus, cast. 37
Tzani 30. *fiunt Christiani,* 31
Tzanicæ regionis perpetua hyems, 31
Tzaselis, 45
Tzerzenutzas, 38
Tzimes, 38
Tzitaëtus, 45
Tzonpologon, 45
Tzumina, 30
Tzutrato, 38
Tzyeidon, 45

V.

Valentiana, 45
Vallesiana cast. 47
Vandali Libyæ quondam domini, 54
à Iustiniano Imp. victi, 54
Variana urbs, 40
Veredariorũ diversorium, 47
Victoriæ cast. 37
Victoriana, cast. 37
Virginazo, 45
Vlibula, cast. 37
Vlpiana urbs, 34
ὑραιόμηκες ὄρος, 55
S. Vrbani cast. 45. *marg.*
Vrbiana, 38
Vsiana, cast. 37

X.

Ξενὼν, 6. 14
Xenon Hierichunte, 51
Xenones, 50
Xenophon, 2
Xernes, 39
Xeropotmus, cast. 37
Xerxes, 47
Xysbaës, cast. 37

Y.

ὑδρίζειν εἰς τὰ μυσήρια, 50
ὕδωρ πίνειν, 24
ὑδροχέαι, 25
ὕπνα ὕδατα, 19. 25. 34

Z.

Zabuli, 23
Zachariæ abbatis puteus, 51
Zaldapa, 45
Zamarthas, 21
Zanes, cast. 38
Zanes, πλίχνιον, 39
Zdebrin, 45
Zeapuries, 38
Zemarci cast. 45
Zeno Imp. 27. 50
Zenobia urbs, à Zenobia Odenathi uxore condita, 22. 23
Zeriparon, 45
Zetnicortum, 40
Zibyni monast. 52
Zicindera, 45
Zincyro, 45
Zisnudeba, 45
Zoæ martyris ædes extructa. 7
Zositerpum, 45
Zeuxippus, balneum, 12

FINIS.

EMENDANDA.

Nota ad pag. 19. v. 1. l. ἄφνω *pro* ἄμφω *quod vitium.*

Nota ad pag. 202. lege termination passiva.

Nota ad pag. 52. lib. de Aedif. ἰσφαγιάζοντο.

OMISSA IN INDICE PRIORE.

Τὸ ἀκροπλεύτιον τῆς θησσαλῆς, 131. τὸ αἰδρεῖον, *fortitudo* 108. τὸ ἀρρενωπὸν, 321. τὰ δευτερεῖα, 368. τὸ δικαιον, 108. τὰ ἔμπροσθεν, *futura: ea, quæ sequentur,* 232. *Sic apud Naz. p.* 180. εἴ τι προφητικὸς ἐγὼ, καὶ βλέπων τὰ ἔμπροσθεν, *id est, Si quid vaticinandi arte valeo, prospicioq; futura.*

τὸ κῆτος, 298.
εἰς κοίτην ὑποχωρεῖν, 17.
τὸ κρεῖσσον, *Deus,* 202.
τὰ λῖνα, *retia,* 327.

FINIS.

Digitized by Google

Smargdis, caſtell. 19
Smornes, 39
Solbani, caſt. 45
Sophaneni, 28
Sophanina Armenia, 28. v. 8. & 36
Sophiæ templum incenſum, ſplendidius à Iuſtiniano Imp. extructum, 2. 6
σῶρα, 55
Spathizus, 45
Spelunca, caſt. 38
Speretium, caſt. 37
Spibyrus, 45
Stamazo, 38
σπυρὶς, mons, 25
Stelecorta, 38
Stendas, 38
Stenes, caſt. 38
Stenes, aliud 38
στενωτὴ, 32
Stephaniacum, caſt. 37
S. Stephani caſt. (vide Notas) 37
Stiniana (niſi legendum ſit Iuſtiniana) caſtell. 45
Strabanſta, 38
Straiden (vel Straeden) caſt. 37
Stramartis, 40
Stramentias, 38
Stronges, 38
Strongylum, caſtellum ſuburbij Conſtantinopoli, 41
Struas, caſt. 38
Suabaſtas, 38
Subaras, 38
Sudanelanæ, 45
Suegogmenſe, 38
Suras, 45
Suricum, caſt. 37
Suron urbs (τὸ σύρων πλίσμα) 23
Suſannæ puteus, 51
Suſiana, 39
Sycibida, 40
Symbola Satrapæ in Armenia minore quæ à Rom. rege accipiant, 27
Symphygium, caſt. 37
τὸ σύνταμον, 15
Syrtes magnæ, 53. parvæ, 54

T.

Tacue, caſt. 37
ταλαιπωρία, 34
Tamonbari, 45
Tanais, fl. 52
Tanatas, 39
Taphoſiris, (d. q. τάφος Ὀσίριδος) 52
Tarporum, 38
Taureſium, Iuſtiniani Imp. patria, 33
Tauri, 32. 33
Taurocomum, 45
Tauroſcythæ, 32
Taurus, mons, & τὰ πύρεια ὄρη, 49
ταχυμαχεῖν, 38
Θαύπρα, 51
Teluze, caſt. 37
τμῆνη θεοῦ, 33
Templa Chriſto & Deiparæ à Iuſtin. Imp. extructa, 6
Templa quinq; à Samaritanis combuſta reſtaurat Iuſtin. Imp. 51
Templum Deiparæ dicatum in monte Gizarin à Zenone Imp. 50
Templum juxta montem Sinæ extructum, & Deiparæ dicatum à Iuſtin. Imp. 51. item caſtellum, ibid.
Tempus, 43
Tenedos, inſula, 46
Terebinthius epiſcop. Neapol. in Paleſtina, 50
Terias, caſt. 37
τετραπυργία, 33
Tetres, 38
Tetriceſa, 40
Teuchira, urbs, 52
S. Thalelæi ædes, 51
Thanurios, parvum & magnum, 21
Tharſandala, 45
Tarſus, urbs, 48
Tarſenſes, οἱ ταρσεῖς, 49
Thebæ, 36
Theclæ mart. ædes, 8
Thelphraches monaſteriũ, 51
Themeres, 21
Themiſtocles, Neoclis F. 1
Theodora Auguſta, 6. 11. 13. 14. 47
Theodora, caſtellum, 39
S. Theodori caſt. 45. templũ, 8
Theodorianæ balneæ, 45
Theodorias, 55
Theodoropolis, 40. ibid. denuò 45. ibid. iterum atq; iterũ.
Theodorus, 28. dignitate Silentiarius, 42
Theodoſiopolis, 17. 19. 21. 26. 29. 30
Theodoſij fœdus cum Perſis, 15
Theodoſius Arcadij F. 27. Imp. 30
Theodotæ mart. templum, 8
Theodoti monaſt. 52
Theopolis, 24. 51
Theopolũ Antiochia, 48
Therma, caſt. 37. 45
Thermæ 32. in Bithynia, 47.
Thermopylæ, 34. 35
Theſaurus, caſt. 37
Theſcus, urbs, 44
Theſſalia, 36
Theſſaliæ caſtella, 37
Theſſalonica, 37
Theſteum, caſt. 37
Theuderichus, 32
Thiolla, 21
Thocyodis, 45
Thraces, 32
Thraces, caſtell. 45
Thracia, 42. 43. 44
Thraciæ caſtella, 40
Thraſarichi caſt. 45
Thraſi caſtellum, 45
Thyrſi martyris ædes, 8

Tiberia-

πυργοκάστελλον, 20
Pythia, locus thermarum in Bithynia, 47

Q.

Quartiana, 38
Quinti caſt. 38
Quintodemum (κυντόδημον) 40
Quintorum caſtellum, 40
Quirini monaſt. 52

R.

Rhabdios, regio, 18.19
Rhabeſtum, caſt. 37
αἱ ῥαχίαι τῆς θαλάσσης, 44
Rhacule, 45
Rhadeſtus, 43. urbs ibidem condita,
Rhaſios, caſtell. 19
Rhattaria, urbs, 40
Rhechius fl. 37
Rhegium, 41
Rhemiſianiſia regio, ejuſq; caſtella, 38
Rhepodernes, 38
Rheſidina, 45
Rheßium (ῥήσιον, Suid.) 8
Rhiginocaſtellum (niſi malùs Rheginocaſtellum) 38
Rhipalthas, caſtell. 19
ῥήτορες, oratores, 14
Rhizæum, 32
Rhodope, 44
Rhodopes caſtella, 45
Rholligeras, 38
Rhomyliana (vel Romuliana) 38
Rhotún, 38
Romaniana, 38
S. Romani πτωχεῖον (hoſpitium pauperum) ſupra Apaméam, 51
Romani abbatis murus Bethlehemi reſtauratus, 51
Romani, 22.27.31
Romani Imperij fines, 56
Rhubuſta, 45
Rhuli caſt. 45

S,

Sabathra urbs, 54
S. Sabianus, caſt. 37
S. Sabini, caſt. 37
Sabiniribes. 38
Saccus, urbs, 35
Saciſus, 45
Salebries, 38
Samaritæ, 50. 51
Samſon, vir quidam pius, Xenonem extruxit, 6
S. Samuelis putеus, 51
Sangarius, fl. 47
Saraceni, 21. 23. 26. 51. barbari, ibid.
Sarcha, 28
Sardica, 34
Sardicæ caſtella, 38
Sardinia, Sardo, 56
Sarea (m. f. Cæſarea) 36
Sarmathon. 45
Sarus, fl. 48
Satala, urbs: & Satalorum caſtellum, 29
Satrapæ, 27.28
Saurac, caſtell. 19
Sauromatæ ἀμαξόβιοι, 33
Scares, 38
Scaripara, 38
Scariotaſa, 45
Scatrina, 45
Scedeba, 45
Scelénas, 45
Sceminites, caſt. 37
Scentudies, 38
σκίπας, 14
Schedupara, 38
Scinzeries, 38
Scirtus, fl. 21
Scitaces, 45
Sclapizo, 38
Sclaveni, 33. 41. 44
Scopentzana, 38
Sculcoburgo, 38
Scumbri, caſt. 38
Scupium, 38
Scydeon urbs, 37
Scythæ. 33. 40
Scythias, 45
Sebaſtea, 29
Sebaſtopolis, 32
σίζυγι δὲ τιθηπύαι ἁγίους ἐσθήμους, 9
Securiſca, 40
Semiramis, 4
Septecaſas (Septem caſæ) 38
Septum, & ibidem Deiparæ templum, 56
Seretos, caſt. 37
S. Sergij in monte Ciſſerone puteus, 51. & ejusdem ædes Ptolemaide, ibid.
S. Sergij templum, 23
Sergij & Bacchi ædes (ναὸν) 7
Sergiopolis, 23
Seſtus urbs, 44.46
Setlotes. 38
Severi Imp. palatia Leptimagnæ, 53
Sicla, caſt. 37
Silentiarius (σιλεντιάριος) 42
Siletheum, 51
σημεῖα [miliaria, Herodian. lib. 2 μίλια, Strabo lib. V. Romanis etiam λίθοι, ibid.] 16. 17. 19. 22
Sina mons, 51. in quo legis tabulas à Deo accepit Moſes, 51
Sinas, caſtell. 19
Singedon, & Singidonium, urbs, 39
σηπιδόνες ὕδατος πλαὶ, 30
Siphrios, caſtell. 19
Siſauranum, 19
Siſiliſſon, 31.32
σιτηγοὶ τόλος, 46
σιτῶνες, 35
ὁ σμάραγδος, (& ἡ. vide Notas.) 13

Smar-

Petapa, caſt. 37
Pauli mandra, 45
πόροι, 35
Pege (πηγὴ) 6
Pelecon, caſt. 37
Peleum, caſt. 37
Pelion, mons Theſſaliæ, 36
Peloponeſus, 35
Peltza, caſt. 37
Peneius, fl. 36
Pentaconiæ, 23
Pentapolis, 52. quanto intervallo diſtet ab Alexandria, 52.
Pentecoſte, 50
Peplabios, caſt. 38
Perbyla, caſt. 37
Percos, caſt. 37
Perga, urbs Pamphiliæ, 52
Perinthus, 42
Perſæ 22. ab Alex. M. in ſervitutem redacti, 26
Perſarmenia, 28
Perſarmenij, 31
Petra, Lazorum urbs, 32
πέτρα ὕφαλοι, 53
Petri & Pauli templum, 7
Petritzin, caſt. 37
Petroniana, caſt. 37
Pezion, 37
Pharſalus, 36
Phaſis, ſinus, 52
Phetrus, caſt. 37
Phialæ, 52
Phidias, Athenienſis, 14
Philippopolis, 44
Φιλοξενώτατοι, 32
Phiſon, 28
S. Phocæ monaſterium, 51
Phœnice, 34
Phœnice, 51
Phœnice Libani, 26
Phœnicon, 51
Φορολόγοι, 53
Φόρος ξυλῆς, 53
Photice, 34. 37
Phranores, 38
Phrerrharia, 38
Phrichas, 21
Phthia, 38
Pictura, 13
Pincus, ἐχύρωμα, 39
πίνοι, 25
Pinzum, 45
Piſcina, caſt. 37
Piſtes, 38
Pityus, 32
Placidiana, caſt. 37
Platææ, 35
Platonis martyris templum, 8
Pleurum, caſt. 37
πλούμμια, 27
Plutinopolis, 44
Plyſenum, 45
πνιγεῖδαι, 43
Polatiolus, caſt. 40
πολεμησεῖον, 33
Polis, caſt. 45
πολίζειν, 44
Polles, caſt. 40
πωλητήρια ἀμπελημάτων, 30
πολυθεΐα, 53. πολυθεότης, Athanaſio, πολυθεος δόξα, Philoni.
Pompejus M. 29
Pons, (γέφυρα) 39
Pontes, caſtell. 39
Pontes erium, 40
Pontus, caſtell. 39
Pontus Arabicus, 51
Pontus Euxinus, 32. 42
Porphyreon, 51
πόρρω τῶν νυκτῶν εἰς πόπλιον εἶναι 10
Portæ aureæ (χρυσαῖ πύλαι) 6. 12
Porticus, 12
Poſidon (id eſt, Neptunus) caſt. 37
Potami (id eſt, fluminis) caſtellum, 45
Potes, caſt. 38
Potidæa, 36
Φράκται, 18
Praxiteles, 14
Præidis, 45
Preſidio (præſidium) 45
Pretzures, 38
S. Prima, 54
Primiana, 38
Primoniana, 38
Priniana, caſt. 37
Priſci & Nicolai templum, 9
Priſcupera, caſt. 37
οἱ προβιβασιλευκότες, 32
Probini, caſt. 45
προβολή, 47
Procopius Edeſſanus, 58
Procopij libri de bellis (οἱ ὑπὲρ τῶν πολέμων λόγοι) ſc. Perſicis, Vandalicis, Gothicis, 12
Prodigium, 54
προμαχών, 34
προμηθὴς γνώμη, 23
Pronatidon, caſt. 37
Proochthi, 10
Propontis, 13
Propugnacula, à Juſtiniano Imp. extructa, 15
προσδοκία, 35
προσεπτύπησις, 11. 20. & προσὲπὶ πύπις, 24. 34. vide Notas ad librum IV. de bello Gothico & infrà, ad hujus libri pag. 24.
προτιμίσμα (βουλευτηρίου, Syneſ. in epiſt.) 13
Protiena, 38
πτερὰ, 22
πτωχεῖον (Ptocheium) caſt. 37.
Ptolemaïs, 52
Pudphoſes, 39
Pulchra Theodora, caſt. 45
Pupſalus, 37
Puſinum, 45. marg.
Putedis. 40
Putzas, 38
Pyramides in Ægypto, 15
Pyramus, fl. 48

πυργικά-

Metizus, caſt. 37
μηχανοποιὸς, 17.18
μητρόπολις, 33
Michaelis archangeli templum, 7.10.12.26
πωχεῖον, 52
Miletes, caſt. 37
Millareca, 38
Miraculum, 55
Mirrhanes, 17
μισητία, 11
Mocatiana, turris, 40
Moccuniana, 38
Mochadium, 12
ὁμαλὸς, 44
Monachi Sinaitæ, 51
Monaſteria, 47. *diuerſis in locis à Iuſtiniano Imp. extructa.* 51
Monaſteria duo in finibus Pentapolis, 52
Monteregine, 45
Monoprygia, 38
Morſueſtia, 48
Morſus vates, 48
μορμυρω, 17.47.49
Moſes, 51
Motrees, 38
Muciara, caſt. 37
Mucuſſus, urbs Cappadociæ, olim non niſi caſtellum, 48
Murideba, 45
Muſeum caſt. 37
Muzipara, 38
μυλίτης λίθος, 20. [μυλίας, *Platoni*: μύλος *Straboni lib. XIII*] μύλιος λίθος, 23
Myrmex (μύρμυξ) 41
Myropolon, urbs, 35
Myſiæ, caſt. 45
Myſi ἀγχίμαχοι, *Illyriis vicini,* 40

N.

Næſopolis, 34
ναῦς ἀπαράσκευος, 33
Neadyno, 45
Neapolis, urbs in Paleſtina, 50. *caſt.* 37
Neocæſarea, 23
νεοχμόω, 21.25
νεοχμοῦσθαι, 30
Nicæa Bithynicæ, 47
Nicæ, ſtatio, 2.45
Nicopolis, 29. *ibid. monaſterium XLV. ſanctor.* 34
Nicopolis, caſt. 45
Niger ſinus, μέλας κόλπος, 43
Nilus, 52
Niſconis, 45
νησῶται, 36
νησεῖαι, 10
Noba (*Nova*) *caſtellum,* 39
Nobæ. 45
Nobaſes, ἐχύρωμα, 39
Nobum (*Novum*) 40
Nogeto, 38
Nono, 45
Noſocomeia, ξενῶνες, 6.26
Noveſij caſt. 45
Numidarum (νομιδίων, *ſic & m. ſ.*) *regio,* 55
Numidia, 55, *alia,* 56
Nymphion, caſt. 37
Nymphius fl. 28

O.

Oceanus, 42.52
Ocenitæ, Zani, 31
ὄχθη, *ripa,* 39
Odenathus, Saracenorum princeps, 22
Odriuzo, 38
Odyſſius, 45
οἰκιστὴς, *conditor,* 26.30
Olbos, caſt. 37
Oleum è reliquijs ſanctorum, 10
Olodoris, 38
ὁμογενὴς, *ejuſdem gentis,* 26
Onalos, 37
ὀνοκήντης, 25. *vide Notas.*
Onos, turris, 40
ὄψις ὀπίσου, 17
Optâs, caſt. 37
Option, caſt. 37
ὠραΐζεσθαι, 36
ὄχημα τὰ ἄρρητα πλεῖσθαι, 16
ὀχυράζειν, 49
ὀρεκαυσιὰς *mons,* 25, *eâd. pag. denuò.*
Orontes, fl. 24
Oſiris, Aegyptiorum Deus, 52
Oſroëne (ὀσροηνὴ) 22
Oſroëni, 29
οὐννικὸν ἔθνος, *pro,* οὖννοι, κατοικοῦντες (*exempla ſimilis conſtructionis allata ſunt in Notis ad Bibliothecam Photij*) 36
Ozarba, 45

P.

Padiſara, 43
Paleſtina, 26.50
Paleſtina tertia, 51
Palatium Iuſtiniani Imp. 7
Palene, 36
Palmyra, urbs, 26.45
Palyrus, caſt. 37
Pammilinus, caſt. 38
Pamphylia, 52
Pantalia, 34
Panteleemonis martyrium, 12
Panteleemonis ædes in deſerto Ioannis, 51
παιδάδαι, 55
παιδάλιες, παιδάλια, παιδάλιοι (*maritimus, a, um*) 42.44
παιδάπαι σῖτα, 46
Paratonium [παραιτώνιον, *Strabo lib. 17.*] 52
παρεμβάκη, 55
Paretium, caſt. 37
Parmus, caſt. 37
Parnuſta, 38
Parthi, 26.27
Parthion, caſt. 37
πασχάλια ἑορτὴ (*Paſcha*) 10
Paſcas, caſt. 37

Iuſtinianus templa, monaſteria, caſtella, urbes, reſtaurat, 29
Iuſtinopolis, 34
Iuſudeana, 38

L.

Labellus, caſt. 37
Laberium, caſt. 37
Labutza, 38
Laccoburgo, 40
Lacus Rhegius, 41
Lagos, caſt. 37
Lamponiana, 38
Lantzones, 38
Lapidarias, caſt. 40
Lapithæ, eorumq; cum Centauris pugna, 36
Lariſſa, 36
Lasbaros, caſt. 37
Laurentij martyris monumentum, 9
Lazica, 32
Lazorum Eccleſia 32. *templum in eremo Hieroſolym.* 51
Lederata (Literata) turris, 39
λειμὼν (ἡ & ὁ *vide Notas*) 10
τὸ λεῦον, *levor,* 41
Leonem noſci ex ungue, 13
Leontarium, 35
S. Leontij ædes Damaſci. 51
Leontius in Armenia minore tyrannus, 27
λιθολογεῖον, 1
Leptimagna, urbs, 53. *Deiparæ templum ibid.*
Libya, 52
Lignios, 38
Liminæ, caſt. 37
Limnederium, caſt. 37
Limò, 45
Liſte, caſt. 37
Liſtria, caſt. 37
λιτανεύειν τὸν θεὸν ἱλεοῦσθαι, 31
λιθοτόμοι, 10
λιθουργοὶ, 8
λόχμη, 35
Longiana, 38
Longiniana, 40
Longinus, Iſaurus, 31
λῶρα. 5
Loſorion, caſtell. 32
Loſſonus, caſt. 37
Lucenaria burgum (turris) 40
Lucra, 45
Lucunanta, 38
Lupanar ſublatum à Iuſt. Imp. 11
Lupophantana, 38
Lurnes, caſtell. 19
λουτρῶνες, 14
Lutzolo, 38
Lydica, 45
Lyſiormum, caſtell. 29
Lyſippus Sicyonius, 14
Lytarizon, caſtell. 29

M.

Macedones, 37
Mæotis palus, 32
Magdalathon, 21
Magimias, 38
Magiſtratus hoſpitia, 30
Mambri, caſtell. 22
Mameas Alexander, 27
Mandepa, 45
Marathon, 36
Marcelliana, 38
Marceróta, 45. *ibid. iterum.*
Marcianopolis, caſt. 45
Marcianum, 45
Marcipetra, 38
Mareburgum, 39
Mare rubrum, 51
Maria lacus, 52
S. Mariæ templum in monte Olivarum, 51
Mariana, caſt. 37
Marciana, caſt. 37
Marmarata, caſt. 37
B. Maronis reſtauratus murus à Iuſtiniano Imp. 51
Martios, caſt. 37
Martis, caſt. 37
μαρτύριον, *locus martyri ſacer,* 9. 12
Martyropolis, 28. *occupatur à Cabade,* 28
Martyrum X L. monaſterium 29
μαγειρεῖον, 11
Mauroballe, 45
Mauruſij, 52. 53. Φοινικὴν ἔθνος, *Pacati,* 53
Mauruſij, victi à Iuſtiniano Imp. 54
Mauruſij Leucathæ, 54. *barbari,* 55
Medi, 15. 26
Mediana, 38
Medeca, 38
Melichiza, caſt. 37
Melitene, 29. 30. *vide Notas.*
Melitenem muro cingere Anaſtaſius Imp. inſtituit, Iuſtinianus perfecit; 30.
μελιτηνὴ πόλις, *Melitene, urbs Armeniæ,* 10
Mena & Menæi ſatellum (ἴδιον) 12
Meridio, 38
Meriſpontede, 38
Meſcreas, 45
Meſembria, urbs, 42
μεσόγειον, 38
Meſogeium, ejuſq; caſtella, 45
Meſogeia, ejuſq; caſtella, 45
Meſopotamia, 19
Metallus, 45
Metanœa, nomen monaſterij, 12
μεταπρεύεσθαι, 53. τὸν θλίψαντα, 31. τὴν αὐτὸν ἐρήμον, 39
μίτρα, 27

Carnuæ, 34
ἐ ὸ γειτόνων, vicinus, 42
γελωτοποιΐα, ridiculè factum, 21
γηλόφοι, 31
Gelimer, 54.55
Gembero, 38
Gemellomontes, 45
Gemenus, caſt. 37
Gentianum, caſt. 37
Genzana, caſt. 37
Genyſios, caſt. 37
Georgij martyris templum, 29
Gerbatza, caſt. 37
Germæ, 38
Germene, urbs, 38
Gerontice, caſt. 37
Geſila foſſatum, 45
Getrinas, 45
Getriſtaoë, 45
Getriſtaus, 45
Girgis, urbs, 54
Gizerichus, 54
Gobes, 40
ἐγόμος, 43
Gothi, 32
Græcus, caſt. 38
Grandetum, 38
Grapſo, 45
Gratiana, 45
S. Gregorij ædes, 51
Gribo, 38
Grinciapana, 38
Groſſes, 38
Guraſſon, caſt. 37
Gurbicum, 38
Gurzubitarum caſtell. 32
Gynæcomitis, caſt. 37
γυναικωνῖτις, 4

H.

Hæmimontum, 44
Hæmimonti caſt. 45
Halicanoburgum, 40
Hebdomum, ſuburbium, 8. 11. 12
Hedones, caſt. 37
Hedonia, caſt. 37
Helena, urbs Bithyniæ, à Conſtantini Imp. matre ſic dicta 46. quæ ibidem Iuſtin. Imp. extruxerit, 46
Heliopolis, 48
Helleſpontus, 43.46
Heraclea, 35. 42. 43
Heracleotæ, 43
Heræum, ἡραῖον, nunc ἱερὸν, 6. 14
Herculis columnæ, 56
Hetæries, 38
Hieroſolyma, 49. templum Deiparæ conditum, ibid.
Hierapolis, 23
Himerij urbs, 23
Hiſpania, 42
Hiſtoriæ utilitas, 1
Homeritæ (ὁμηρίτης) 51
Homonœa, caſt. 37
Hormiſdæ domus, 7. 12
Horonon, caſtell. 31
Huci, caſt. 45
Hunni, 32. 33. 44
Hunnum, caſt. 40. urbs, 35
Hutos, caſtellum, 40. 45
Hygea, caſt. 37
Hylaſianæ, 45
Hypate urbs, 35

I.

Iæ martyrium, 12
Ibeda, urbs, 41
Iberorum templum Hieroſolymis, 51
Idriphthon, caſtell. 19
Iejunium Iuſtiniani Imp. 10
ἱερᾶθεν, 51
ἱερατεῖον, 7
ἱερόδουλοι, 53
ἱερουργεῖν τὰ ἄῤῥητα, 50
Illus in Armenia minore tyrannus, 27
Illyrici montes, 35
Illyrij, 38. 39. Myſis vicini, 40
Illyriorum pontifex max. 31
Illyrin, caſt. 37
Illyriſum, 28
Ioannes Byzantius mechanicus, 23
Ioan. Bapt. templum, 11
Ioannes Evangeliſta cur dictus Theologus, 45. Ejusdem templum, 45. reſpondet amplitudine omnium templo apoſtolorum Byzantij, 46
S. Ioannis ædes Laodiceæ, 51. ejusdem monaſterium in Meſopotamia, 51
S. Ioannis in Iordane puteus, 51
Ioannis abbatis murus Bethlehemi renovatus, 51
Ioannis Sarmatha (σαρμαθᾶ) monaſt. 52
Ionius ſinus, 33
Irene, caſt. 37
Irenes, mart. templum, 6. 10
Iſcus, locus, 40
Iſgipera, 45
Iſidorus Meliſius, mechanicus, 2. 4. 17. 23
Iſter 33. 34, idem qui Danubius, 38. 39. 45
Iſthmus, 34. 43
Itaberies, 38
Itadeba, 38
Itzes, 45
Iucundiana, 14
Iudæi 53. eorum templum, ibid.
Iudæus, caſt. 40
S. Iuliani caſt. 45
Iuliobalia, 38
Iuſtiniana, 55. prima 33. ſecunda, 34
Iuſtiniani Imp. laus. 1. 2. ſimulacrum, 5. genu miraculosè curatum, 10
Iuſtinianopolis 34. 37. caſt. 45

Deipara templum, 11.26.29 53.54. Hierichunte 51. in Porphyreone Phœnices, 51.
Deixas, 45
Denizus, 45
Deoniana, 45
Derbera, 38
Deſtreba, 38
Deus, homo factus, 6
Deus παντοδύναμος, 50
Dertalus, 45
Deuphracus, caſt. 37
Deurias, 38
διαγλαῦ ἡ ἡμέρα (illuceſcit) 3
δίαιτα ἡ ἀρχοίκων & ἀστία, 55
διαιτητέον, 12
Diburgoaltum (de Burgo alto) 40
διέχειν, diſtare, 16.17.19
διηθὶς ὕδωρ (Lucian. & διηθὶς ῥεῖθρον, Chryſoſt.) 43
Dinion, caſt. 37
Diniſcarta, 45
Diocletianus Imp. 20.22
Diocletianopolis, 36
Dionæa, caſt. 37
Dionyſus, caſt. 37
ἡ διώρυξ. 16. (vide Notas.) 17
Dolebin, caſt. 37
S. Donati caſtell. 37
Dordás, 45
Dorcinum, caſt. 40
Dorylæum, 32.33
Draco fl. 46
Drullus, caſt. 37
Duceprati caſtellum, 39
Duiana, 38
Duliares, 38
Durbuliana, caſt. 37
Duries, 38
Duſmanes, 38
Dux (ἄρχων) 20
Duces, ἄρχοντες, 28
Dyngium, 45
Dyrrachin, caſt. 37
δυσπάρατος. 41

E.

Eccleſia Chriſtianorum Edeſſa, 21
Eccleſia magna, Conſtantinopoli, 4.6.18
Eccleſia nova, 49
Echinæum, 36
Edana, caſt. 37
Edeſſa, 21. 22
Eiſdicaa, 45
Eileburgum, 40
εἰσαγωγῆς, 14
ἐκβασιλεία, 27. vide Notas.
Elæa, 45
Elaús, urbs, 43.44
Elega, caſt. 37
S. Eliſæi fons Hieroſolymis, 51
ἕλυτρον, 41
ἕλυτρα, 14. ὕδατος, 16. ὑδάτων, 35
Emaſtus, caſt. 37
ἐμβολος, 30
ἡμιώλιον, 23
Endetzio, caſt. 37
Endyneia, caſt. 37
ἔνιρπις, 3
ἐπέτειος, annuus, 19
Epheſus, urbs, 45
ἐπὶ στήρας τῆς οἰκοδομίας ἑστάναι, 3. 7
ἐπαύλεις, 31
Ἐπιχωρῶν, 2.8
Epidamnij fines, 33
Epidunta, caſt. 37
Ἐπικηδείων χάριτος ἀλλήλοις, 29
Epileum, caſt. 37
Epineū, emporium urbis Pergæ in Pamphilia, 52
Ἐπινυκτίδος, 10
Epirota, 33.36
Epirus, 36. (continens) 52
Epiri II. 46. vetus & nova, 34
Caſtella in Epiro, nova, 37
Epiſcopeia, 41
Ἐπιστρατῶς, 15
Epiſterba, caſt. 37
Ἐπιθαλασσίδιος, 45
Ἐπιθαλασσίδιαι πόλεις, 32
Ἐπιτροπεύων χώρας, 51. [τῆς χώρας, Herodian. lib. VII. uſitatum enim utrunq;]
Equus aneus, 5
Eraria, 38
Erculente, 45
Ergamia, 45
ἐς κοίτλω ὑποχωρῶν, 17
Euboea inſula, 36.37
Euphrates, fl. 20.22.23.29
Euphrateſia, 22.24
ἐφρατήνα (niſi legend. ἐυφρατησίας) ἔρια, 23
Euripus, 36
Euroea, urbs, 34
Europa, 9.33.41.42.43.52
Europæ caſtella, 45
Europæa terra, 42
Europe, caſt. 37
Europus, 23
Eutropium, 14
Eutychiana, caſt. 37
Euxinus pontus, 8.45
Exentapriſta, 45
ἐξοσιάδες. 31
ἕδη, ſedes, ſolum, 47
ἐυρωπαῖα οἰκοδομήματα ἱστιναιῶν, 33
ἐυθύωρον. 23.28
Euzeta, caſt. 37

F.

Faſcia, caſt. 37
Florentiana, 38
Fons æſtate limpidiſſimus, potui ſerviens: at, pluviis incidentibus, torrens, 35
Forum Conſtantini, 12
Fortuna, 35
Foſſatum, 45. Germani, 29. Longini, 31

G.

Gebraum, caſt. 37
Gadabitani, 54
Γάδειρα, Gades, 56
Galata, 47
Galli, Celtæ, 38
Garzes, 38
Garizin, mons, 50.51

κίδρα, 49
Ceimenos caſt. 37
Cellriana, caſt. 37
Celtæ, Galli, 38
Centauri, 36
Centaurici montes, 36
Centauropolis, 36
Cephalæorum Taurorum emporium, 45
Cepriana, caſt. 37
Cercinei caſt. 37
Ceſuna, caſt. 37
Cethreon, caſt. 37
χαίρων πολλὰ φράσαι, 25
Chalaro. 38
Chalce, 12.13
Chalcis, urbs, 26.36
Charadros, caſt. 37
χαρακήρια. 1.26
χαρακήριον, 14
Charton, munitio, 31
Cheræas, 52
Cheræopolis, 52
Cherdinum Probini, 45
Cherduſcera, 38
Cherſon, urbs, 32
Cherſoneſus, 43.44
Chimæra, caſt. 37
Chorzane, regio, 29
Choſroes, 17.23.24.25.32
Chriſti cum muliere Samaritana colloquium, 50
Chriſtiani, 50.53
Chryſanthus, 45
Chryſes Alexandrinus, 17
Ciberis, urbs, 44
Cilicæ, caſt. 37
Cilicia, 48
Cimelia (κιμήλια) 4
Cimmerius trajectus, 52
Cionin, caſt. 37
Ciphas, caſtellum, 19
Cipipene, 38
Circeſium caſtellum ſit urbs, 20
Ciſſaron, mons, 51
Caſtidizus, 45
Citharizon, caſt. 28
Cithinas, caſt. 37
Cleiſura, 45
κλειστῦραι, 28.32
Clemades, 38
Clementiana, caſt. 37
Clesbeſtita, 38
Cobenciles, 38
κοίτη, alveus, 49
κοιτωνίσκος, 7
Colobona, caſt. 37
Colonia, 29
Colophonia, caſt. 37
Coloſſus, 5
Comagena (κομμαγηνή. Strabo lib. XI. & XVI.) 22
Come, caſt. 37
Comecinſtara, 37
S. Cononis πλωχῶν, 52. ejusdem aqua ductus in Cypro, 52
Conſtantinus Imp. templum Apoſtolis extruxit, eodem loco ſepulchrum ſibi & aliis Regib. eſſe voluit, 8.40.46
Conſtantiana, caſt. 45
Conſtantina, urbs, 20. munita, 20
Conſtantinopolis, 42.46
κοννί, 54
Copuſtorus, 45
Coracij, urbs, 35
Cordes, fl. 18
Corinthus, 34
Corinthi terræ motus, 35
S. Coſmas, 26
Coſmæ & Damiani ædes 9. ÿdē Juſtiniano ægroto viſi, valetudinem reſtituerunt, 9. deſperatus morbus medentur, 9
S. Coſmæ & Damiani ædes in Pamphilia. 52
Coſſopas, caſt. 37
Cratea, caſt. 37
Criſpas, 40
Criſſæus ſinus, 34
Crux, orbi impoſita, armorum loco Imp. Juſtiniano, 6
Cryniana, caſt. 37
Cuas, 38
Cubinus, caſt. 37
Cucasbiri, 45
Cuino, caſt. 38
Cumarciana, caſt. 37
Cumudeba, 38
Cuna, 38
Cupus, ἐχύρωμα, 39
Curicum, urbs, 52
Cuſcana, 45
Cuſculi, 45
Cuſculis, 45
Curia, Βουλευτήριον, 12
Curſazura (in marg. Curtuzura) 45
Cuſines, caſt. 37
Cutzuſura, 38
Cydnus, fl. 48.49
ἐκνυματίας, 49
Cyrene, urbs, 52
Cyridana, 45
S. Cyrilli caſtell. 41
Cyrrhi caſtellum, 37
Cyrus, rex Perſarum, 2.26
Cyrus, Syriæ urbs, 26
κυβρίνδις. (κυτρίνδις m. ſ. l.) 21

D.

Dabanas, caſtell. 19
Dabanus, caſt. 37
Dacia, 38. Ripenſis (ῥιπηρία) 39
Dalaſarba, 45
Dalatarba, 45
Dalmatas, caſt. 38
Damianus, 26
Danedeba, 38
Danſaron, 21
Daphne, caſtellum, 40
Daphnes Eccleſia ſupra Theopolim, 51
Daras, 15.17.18.19.30
Dardani Europæi, 33.34
Dardaniæ caſtella, 37.38
Dardapara, caſt. 37.38
διασμιλίζει, 53

Deipa-

Biſdina, 45
Biſmaphs, 45
Bithyni, 46.47
Bithyniam inter, & Phrygiam via periculoſa, quâ à Iuſtin. Imp. commodior reddita, 47
Bitzimeas, 38
Blacherna, 6.9
Bleboes, 38
Blezo, 38
Bodàs, 45
Boeotia, 35
Bogas, caſt. 37
Bolaodypara, 45
Bolbus, caſt. 37
Boréum, urbs, 53
Borgrepa, 38
Borijarus, 45
Boſpara, 45
Boſporus, (ἡ Βόσπορος) urbs, 32
Boſtra, & ibi πλωχῶν, 51
Bottes, 38
βρύχος, 41
Brazola, 37
Brazola alind, 38
Brarcedum, 38
Bratziſta, 38
Bre, caſtell. 45
Brebeta, caſt. 37
Bredas, 45
Bregedaba, 38
Brigizùs, caſt. 37
Briparo, 38
Briparum, 38
Brittura, 38
Brochi [βρόχοι] 11
Brurdomina, 38
Bugarama, 38
Bulatto, caſt. 37
Bulibas, caſt. 37
Bulpianus, caſt. 37
Bunonia, 40
Burboodin, caſt. 37
Burdepio, 45
Burdopes, 38
Burgonogore, 40
Burgum, 40
Burguſnoce, caſtell. 32
Burtudgizi, 45
Butries, 38
Buttù, 38
Butus, caſt. 37
Byrſia, caſt. 38
Byzacium, 55
Byzana, 29.30. vide Notas.
Byzantium, 8.41.42
πόλις βασιλὶς, 46

C.

Cabades, rex Perſarum, 17 28.30
Cabetzus regio, ejuſq; caſtella. 38
Canurgia, 45
Caſarèa Cappadocia, 48
Ceſarienſes, 48
καιροφυλακεῖν, 24
Calabri, 33
Calarnus, caſt. 37
Calbentia, 38
Calù, 38
Callatù, 45
Callinicum, 21.22.23
Calopolis, 44
Camalinichon, 31
Caminus, caſt. 37
Campſes, 39
Candaras, 38
Candida, caſt. 37
Candilar, 38
Capa (al. Tacape) urbs, 54
Capaza, 37
Capina, caſt. 37
Capituria, 45
Capomalba, caſt. 37
Cappadoces (καππαδόκαι) 48
Capudbada, 55
Caraſyra, 45
Carberus, 45
Carmina, caſt. 37
Carrha, 21.22
Carſo, 45
Carthago nova, 54. ibid. monaſterium, 54.55
Caſandrea, 36
Caſeèra, 45
Caſibonon, 45
Caſſetana regio, 38
Caſſia, 38
Caſſopes, caſt. 37
Caſtella in Epiro vetere per Iuſtin. Imp. renovata. 37
Caſtella in Epiro vetere nova, 37
Caſtella in Europa per Iuſtinian. Imper. renovata, 37
Caſtellion, 38
Caſtellobretara, 37
Caſtellonobo (caſtellum novum) 38.45
Caſtellum, 38
Caſtellum regum, 19
Caſtellus, κάστελλος, 16.37
Caſtelona, caſt. 37
Caſtinum, caſt. 37
Caſtrozarba, 45
Caſyella, caſt. 37
Catabraza, 39
καταγρὴς, 36
καταλείφω, 4
καταλυτήρια τῆς ἀρχαῖς, 46. τῶν ἀρχόντων, 52. σφαιωτῶν, 18
καταλυτήριον ξένοις, 50
καταφυτὸν δενδρεσι εὐφυεσμένοις χωρίον, 49
Cataſsi, caſt. 45
καταπλὺ, 24
καπρίακωμος, 26
καθίζησαι, 20
τὰ καθωμιλημένα, 30
Catraſema, 38
Catrellates, caſt. 37
Catta, caſt. 37
Cattarus, caſt. 37
Cattaricus, caſt. 37
Cebrus locus, 40
κεκαλλιεσυμφορεν, 3.40
Cecola, caſt. 37

Appiara, 45
ἀψευδῶν, 50
Aquarum ductus (ὑδραγωγία) 14
Aqueniſia regio, ejuſq; caſtella, 38
Arabia vetus, 52
Arbatias, 38
ἀρκεύλη (vide Scholiaſten Theocriti) 5
Arcadiana, balneum, 13
ἀρχόντων καπηλεῖα, 33
Arcunes, 38
Ardeia, 38
Areſon, caſtell. 29
Argamo, 45
Arganocili, 38
Argentares, 38
Argicinum, caſt. 37
Argyas, caſt. 37
Argyrinium, 12
Aria, caſt. 38
Arina, 45
ἄρις, 18
Armata, 39
Armenia duplex, 29. magna 27. 30
Armenia alia, intra Euphratem ſt. 27
Armenia imperium inter Perſas & Romanos diviſum, 27
Armenij, 26, 30
Armeniorum montes, 48
Arſa, 38
Arſaces Armeniorum rex, 27. F. 27
Arſaxa, 38
Arſena, 38
Artaleſon, locus, 29
Artemiſium, 37
Arxane, regio, Perſis olim paruit, 28
Arxen, 45
Aræa (niſi cum m. f. ſit Eræa legendum) domus, 12
ἄσπις Θ. 4
Aſgartus, 45
Aſia, 9. 41. 43. 52
Aſilba, 45
ἄσφαλτος, 4
Ataphas, caſtell. 19
ἀτιμελῶς, 31
ἀτιμελῶς, 40. 41
Athena, 35. 36
ἀθλητὴς ἰπλωικὸς, 54
Aſbyras, urbs, 41
Attilas quæ deſtruxit, ea Iuſtinianus reſtauravit, 38
Auguſtas, 45
Auguſtanum, forum. 5. 12
Auguſtes, urbs, 40
Aulon, caſt. 37
Auraſium (Abraſiũ in marg. m. f.) mons Numidiæ, 55
Aureliana, 38
Auxomita, 51
Axiopa, 45
ἀξιολέθριον ὄνυμμα, 56
αὐτουργοὶ ἐς γεωργίαν δίξιοι, 32

B.

Babos, caſt. 37
Bacinus, caſt. 37
Bacuſta, caſt. 37
Bacuſte, caſt. 37
Bodziana, 38
Baberdon, caſtell. 29
Baca, 45
Baga, urbs, 55. Theodorias dicta, 55
Balauſum, 38
Balba, caſt. 38
Banas hymeon, caſtell. 19
βασιλικὸς πίλιμος, 56
Banes, 38
Barachthebeſtes, 38
Baras, caſtellum, 19
Barbaliſum, 23
Barbari, 38, 39
Barbaries, caſt. 38
Barchon, caſtellum, 31
D. Bartholomæi templũ, 16. 18
Baſcum, 45
Baſibunum, 45
Baſilia, 38
Baſilica Amynta, 37
βασιλὶς πόλις, 13
Baſſidina, 48
Baſternas, 45
Batna, & ibi caſtellum, 22
βδάλλειν γάλα, 38
Bebrace, caſt. 37
Becii, 45
Becripara, 45
Beculi, 45
Begadai monaſt. 52
Belabitina, regio, 27
Bella, caſt. 37
Belas, caſt. 37
Belaſturas, 45
Beledina, 45
Beliſarius, 54
Bellurus, pagus, 44
Bemaſtes, 38
Bepara, 45
Bercadium, 38
Berenice (Βερενίκη) 52
Beripara, 45
Beriniana, caſt. 37
Bermezion, 38
Beroea, 44
Berus (vel, Verus) 45
Bertiſum, 45
Berzana, 38
Beſiana, caſt. 37
Beſyparum, 45
Betzas, 38
Bezaiana, 38
Bia, caſt. 45
Bicanobo (vicus novus) 38
Biculea, 38
Bidamas, 21
Bidigii, 45
Bidzo, 38
Bigranæ, 40
Bimeros, 38
Biminacium, urbs, 30
Bimiſdeon, 21
Bindimiola, 38
Binzos, 38
τὴν Βιθυνίαν διαμετρῶσιν, 27

INDEX IN LIBRVM PROCOPII CAES. DE AEDIficijs Iuſtiniani Imp.

Ἀβίβηλος χώρος, 10
Aborras, fl. (Strabo lib. 16.) 19.20
Abritus, 45
Abydus, 44.46
Acacij templum, 8
Acarnanes, 34
Achilles, 5
Acremba, caſt. 37
Acrenza, caſt. 37
Acyes, urbecula, 40
Adana, urbs, 48
Adanum, caſt. 37
Adramyttus, urbs, Iuſtiniana cur dici cœpta. 53
Adrianium, caſt. 37
Adrianopolis, 34.44
Adriaticum mare, 33
Aeadaba, 38
Aegæum mare, 8
Aegila, urbes, 53
Aegiſtum, caſtellum 41
Aegyptus, 52
Aeneas Anchiſæ F. 44
Aenus, urbs, 44
Aeſimonti Aſgizani, 45
Aethiopes, 51
Aetoli, 34
ἄγαμαι, admiror. aor. 1. paſſ. ἠγάσθην (quo & Xenophon utitur) 4
Agathonici templum, 8
ἀγήτων, 22
Ager Romanus, locus in Perſia, 18
ἄγροικοι, 55
ἀγώνισιν ὑπαγωναι, 31
Alaron, caſt. 38
Alcon caſt. 37
Aldanes, 38
Algos, caſt. 37
Alexander M. 26
Alexandri Macedonis templum, 53
Alexandria, 46.52
Aliſtrus, caſt. 37
Aliala, caſt. 27
Altina, 45
Alustum, caſtell. 32
Amanteia, caſt. 37
ἀμαξιαῖος λίθος, 28
ἁμαξιὰς ὁδὸς (Pind.) 34.47
ἁμαξόβιοι (Scythæ, Chryſoſt. ἁμάξοικοι, Euſtath.) Sauromatæ, 33
ἀμελίτητος, 1.30. τὸ ἰπωτὶ ὑδωρ, 350. in Gothicis.
Amida, urbs, 18.19.26.27. 28.30
Ammodis, 16
Ammonis templum, 53
Amoria, 32
Annucas, caſtell. 21
Amulo, caſt. 38
ἀναβλυζάνειν, 18.32
ἀναβλύσαντα πηγή, 55
Anagonelias, 45
ἀναμάξυτος χώρος, 18
ἀναπωσηλεον, 50. [apud Lucian. ἀναπωτήλεον. & ἀναπωτήλοις τισι apud Theophylact. ſic ἐλίκαυσεν & ἐλίκαυσιν dixit Philo.]
Anaplus, 10
Anaſtaſiopolis, 44
Anaſtaſius, 15.28. Imp. 30 42.51
Anchialus, Thraciæ urbs ad Pontum Euxinum, 32 45
Ancyriana, 45
Andreæ, Lucæ & Timothei corpora inventa, 8
ἀνῆδαι, dicatum vel conſecratum eſſe, 16
ἀνιπκήρυκτοι καὶ ἀνιπίμικτοι πολίμοις, 33
ἀνιπίμικτος, 38
ἀνιπσημόνως ἔχειν, 2
D. Anna Chriſti avia, 6. templum ejusdem (ἰδός) 6.
Anthimi martyris monumentum, 9
ἀνηρυκάσαμαι, 41
ἀνηχυμόω, 41
Anthipari, 45
Antiochia, 24.25.26
Antiochia, Theopolis, 48
Antipagræ, caſtell. 37
Antiphorus, 21
Antipyrgum, 52
Antoinum, 45
Aoeum, caſt. 37
Aona, caſt. 37
Apadnas, locus in Iſauria, ibidemq; monaſt. 52
Apamea, 51
ἀπαλλακαλύπτω, 26
ἀπαυθαδιάζεσθαι, 18.25
ἀπαυπηματίζω, 16.32. vide Notas.
Apheleiputeus, 51
ἄφιπτος χώρος, 18
Aphrica, 52
Aphrodiſias, urbs, 44
Apiſ, caſt. 37
ἀποβλυζάνειν, 14
ἀποβλύζειν, 55
Apollodorus Damaſcenus mechanicus, 39
ἀποκαλύπτω, 33
S. Apoſtolorum templum Byzantij reſtauratur, 7
ἀποσημαίζειν, 17
ἀποτειχωμία ὄρη, 34
ἀποτειχίζω, 50.51
ἀποτειχωμάτος, 43
ἀποτειχωμία, 19

Apiara,

Vitalius, 243. 252. 253. 272
Vitalius Illyriorum dux, 270
Vitalius cum Ildibado manus conſerit, 260. *ſuccumbit* 260
Vitigis, *Gotthorum rex*, *mittit legatos ad Coſroem*, 47. 50
Vittigis à Beliſario captus Byzantiumq; ductus, 51
Vitigis captivus Byzantium ductus, 77
Vitigis rex creatur à Gotthis, 182
Vitigis ſenatoria dignitatis quoſdam jubet interfici, 205
Vitigis Ravennam proficiſcitur, 193. *ejus oratio ad Gotthos*, 183. *alia* 187
Vitigis Mediolanum obſidet, 229
Vitigis Longobardorum auxilia petit, 243
Vitigis avunculus Vraiæ, 256
Vitigis Byzantium captivus ducitur, 258, 363
Vitigidis dolus detectus, 225
Vitigidis exercitus caſus, 190
Vitigidis oratio ad milites 209
Vitigidis reſponſum ad literas Gotthorum, 249
Vivarium Romæ, 199. 201
Vliares, 235
Vliaris, 114. 169. 241. 243
Gelimeri cauſa mortis, 127
Vlias, *Gotthus*, 222
Vligangus, (*al. Vligagus*) 330. 331. 339
Vligiſalus, 190. 191. 226
Vlimum (*R. V. Vlimuth*) *Thrax*, 230
Vliphus, 274
Vlitheus, 157. 158. 159. *occiditur*, 162
Vlitheus Vitigidis avunculus occiditur, 225
Vlithus, 372. (*al. Vliphus*) *Cypriani interfector interimitur & ipſe*, 372
Vlpiana urbs, 360
Vnigatus, 250
Vniles, 190
Vnio, *margarita Perſarum*, 5
Vraias, 229. 237. 243. 244. 247
Vraias Vitigidis ex ſorore nepos, 256
Vraias à ſuis deſeritur 253. *dolo cur interfectus*, 260
Vraiæ uxor, 260
Vrbias Mediolanum obſidet, 241
Vrbinum, 225. 226. 238
Vrbiſalia, 235. 236
Vrbiventum, 226. 238. *à Beliſario captum*, 239
Vrſicinus, 200
Vſdrilas, 364. *ejus ad Valerianũ literæ* 364. *occiditur*, 365
Vſicinus, 372
Vſtrigotthus, *Gepes*, *Elemũdi regis F. occiditur trãsfuga* 643
Vthimeres, 342. *in marg. &* *Vthimeros*, 344
Vturgur (*al. Vtigur*) 323
Vturguri (*al. Vtiguri*) 312. 323. 324. 347. 348. 349
Vturguri per legatos Inſtiniano Imp. injuriam exprobrant. 340
Vxori alienæ vim intentans punitur, 332

X.

ξαίνειν κατὰ τὴν νύκτα πολλὰς, 44. 102
τὰς κώμας ξανθοὶ, 141
ξεναγῶν, 269
ξιφίδιον, 223
ξύμβασις, 185
ξύμβολα τῆς ἀρχῆς, 68
ξύμβολον, *teſſera militaris*, 39. 149
ξύμβολος, *omen*, 307. 308
τὸν βίον ξυμμετρήσασθαι, 323
ξυνδιαιτᾶσθαι & ἡ ξυνδιαίτησις, 332
τὸ ξυναθισμῶον, 328
ξυνιστάναι ζωὴν ἡδεῖαν, 20. 228
ξυνῆσαι χοῦν, 228. ξύλα 230
ξὺν θεῷ, 21

Y.

ὑπερχος τῆ φαντασίᾳ, 106
ὑπασπιστὴς, 73. *protector*, 259
ὑπερβολῆς *incommoda*, 245
ὑπερήμερος, 274
ὑπολωβᾶσθαι, 18
ὑπωπτεύθαι, 136

Z.

Zaberganes, 38. 82. 59
Zacynthi, 109. 118
Zacynthus, 118
Zaidus, 106
Zames, *Cabadæ F.* 15. 37. 38. 60
Zamus Cabadæ F. 362
Zani, 25. 49
Zanica gens, 24
Zannas, 151
Zanter, 190
Zechi, *pop.* 86. [*al. Zekchi*] 322
Zeno, *rex*, 3. 99. 165. 218. 220. 221. 222
Zenobia urbs condita & nomen ſortita ab Odonathæ uxore Zenobia, 52
Zerbule, 152
Zerbulen caſtellum à Iabda ejuſq; Mauruſiis deſertum occupat Solomo, 152
Zeuxippus, *balneum*, 39
Zigerichus, 95. *Godigiſcli F. ſpurius*, 95
ζωάγρια, 17
ζωάγρια δοῦναι, 64
ζυγομαχῶν, 337

FINIS

Τυρρὺ lignea, 227.335
Turris, urbs à Trajano Imp. condita, 277
Τυσci, 190. 240. μαντεῖς, conjectores, 353
Tuſcia, 165.229.248.265. 364.374
Τουπίλας 283. vide Totilas.
Τυμβωρύχων, 338
Tyranni, 145
Tyrannus, 103
Tyranni, 69
Tyrrhenum mare, 189
Τυρρηνικὸν πέλαγος. 128
Tzazon, Tzazon. 106. 107. 119. occumbit 121. ejus caput 128. oratio ad Vandalos, 124
Tzani, 88
Tzani, 88. 318
Tzanici montes, 319
Tzibile, al. Tzibule, 346
Tzibilum, caſtellum, 332
Tzur, 321
Tzurulum, Thraciæ caſtellum 312

V.

Vaaces [Cod. Reg. Vaces, R. V. Baces] 308
Vacimus, dux Gothici exercitus, 230
Vacis Longobardorum princeps, 243. 194
Valdarus (ſic etiam interpr.) Vaace F. 308
Valentinianus Maximi ſenatoris uxorem vi comprimit, 96
Valentinianus Imp. à Maximo ſenatore interficitur, 97
Valentiniani mors, 204
Valentinus, 172
Valentinus, dux equeſtris turma, 208. 218
Valentinus 270. 271. moritur 278
Valentinus epiſcopus, 278
Valentinus, ἀπεσταλμένος, 193
Valerianus Conſtantij F. 94. matris Placidiæ indulgentia corruptus, 95. moritur 95
Valerianus, 68. 80. 81. 106. 107. 109. 125. 144. 202. 206. 214. 224. 249. 258
Valerianus, dux exercitus Armeniorũ 296. 299. 329
Valerianus Veronam occupatam, Francis cogitur reddere, 371
Valeriani ad Ioannem Vitaliani ſororium epiſtola de auxilijs Anconem mittendis, 355
Vandali, 34. (Σανδίλαι) 92. 96
Vandali, 98. 118. 243
Vandali cæſi, 113
Vandali à Mauruſijs cæſi, capti, 102
Vandali partim cæſi, partim capti, 126
Vandali ubi habitarint, 94. 142. in Orientem à Juſtiniano miſſi, 143. quidam è patria nõ diſceſſerunt, 118
Vandili, 323
Vandalorum regnum, 47
Vandalorũ vita delicata, 129
Vandalorum impietas in Chriſtianorum templa, 102
Vandalorum deſperatio, 121
Vandalorum imperium everſum, 132
Inter Vandalos & Gothos diſcidium, 102
Vararanes, rex Perſarum, 2
Varazes, 295. 296. Perſarmenius, 339
Varizes. 17
Varni, 232. [Varnæ Cod. R.] 308
Varni equitare neſciunt 351. ab Anglis eduntur, 351
Varni (al. Vari) 349 350
Varrames Chanarangi F. 38
Vazaena, regio Perſica, 332
Vehimerium, caſtellum, 342
Vehimereos, 344
εὐδιμίαν ἅπαντα φέρω τὰ καλὰ ἔχειν, 214
Velapaton, 332. in marg.
Vellus aureum, 320
Venetia, 243
Venetiæ, 183 255. 358
Veneti, 39. 243. 304
Venetij, 253
Venetorum regio, 190
Venter, 216
Veredarij, 111
Vergentinus, 243
Verina, regina, 99
Verona, 255 261. 262. 362
Verus, 80. 295. 296. moritur 312
Veſuvius mons, 218. 374. vide de Bebius.
Victima humana, 230. 233
Victoria, 29. 104
Victoriæ animus, 122
Vigilius pontifex, 205. 278
Viglentia, ſoror Juſtiniani Imp. 150
Vilas, Gepes, 260
Viliaris, 264
Viliaridis cum Artabaze duellum, 264. ejusdem obitus, 264
Vindicte divinæ exemplum, 372
Virtus, 183. 232
Viſandus, 226. 230. 243
Viſandus Vandalarius, 194
Viſandus Erulorum dux moritur, 260
Viſigothi, 92. 184. 185. 323. cæſi à Germanis, 185
Vitalianus, 11. 18. 222

Vitalius

Thurimuth, 311
Thoryngi, 184.185.186
Thoringi, 253.360
Thoriſin, dux Gepadarum, 305.347.364
Thraces, 312.321
Thracia, 92.323
θράσος, audacia, 197.256.356
Thulita, 233
Thule, inſula, 232.233.349
Thurÿ 190. eorum urbs, 297
Tiberiũ, 190.191.195.205
Tibur, urbs, 217. (τίβουρος Straboni lib. V.) 271.292 293
Tigiſis, urbs, 135.140
Tigris, fl. 26.28.27.73
τίμιος ἄσσιτος, 251
ὁ πάππος, mamma, 236
Titus Imp. 133. Veſpaſiani F. 234
Todaſius, 234
Toparcha, 64
τὸ πρὸν τοῦ πάντα, 187
Topeirum (alt. Cod. Toperũ, πύργον) 312
TOTILAS, 261. ſeſe, cum Gothis, & Tarviſium dedit Conſtantiano, 261. ſit rex Gothorum, 261
Totilas debilitatorum fame curam ſuſcipit, 288
Totilas Firmum & Aſculum occupat, Spoletium & Aſiſen obſidet, 274. Romam obſidet, 274
Tibur proditione occupat, 271
Peruſiam obſidet, 294
Totilas exercitum mittit adverſus Iuſtinum & Florentiam, ducibus Bleda, Rudoricho & Viliaride, 264 Romam occupat, 286
Totilas, Pelagÿ precibus, Gothos à Romanorũ nece avertit 287. pudicitiæ defenſor, 287
Totilas cur fugientes non ſit perſecutus, 287
Totilas Roma parcit, motus Beliſarÿ literis, 289. populatur Siciliam, 316
Totilas Romanis quibuſdã & Senatui Romã cõmendat, 253
Totilas 30. naves longas, Gothis victoribus, mittit in Graciam, qui obvios quoſq; ſpolient atq; expilent. 354
Totilas Corſicam & Sardiniam occupat, 359
Totilas & Tejas prope Taginam caſtra ponunt, 365
Totilas aliquot equitum turmas adverſus Romanos fruſtra mittit, 366
Totilas artũ equeſtrũ peritus, 369
Totilas in fuga vulneratus moritur, 370.371
Totilas quibus in locis theſauros habuerit, 373
Totilæ arma, 369
Totilæ humanitas erga captivos, 265. Ciſinam & Petram occupat 265. Beneventum diruit, 265
Totilæ ſingularis humanitas erga victos, 268
Totilæ præcipitantia ira, 295
Totilæ oratio ad exercitum, 263. ad Neapolitas 267 ad Pelagium legatum 279. ad Gothos, Roma occupata 287. & ad Romanos 288. amiſſâ Româ, 293. ad ſuos exhortatio, 367
Totilæ oratio de flagitÿis puniendis, 268. ad Iuſtinianum litera 288. ad Senatum Rom. 269
Totilæ cur princeps Francorum filiam in matrimonium dare noluerit, 311
Totilæ exercitus, 368
Totilæ conſilium de tranſitu Romanis per Italiam intercludendo, 363
Totilæ ad Iuſtin. Imp. legati re infecta reverſi non ſemel, 358
πρέσβυς, 1
πρόνοια, 30
πρόχεια, 331
Trajanus δορυφόρος, 73. Beliſarÿ, 206
Trajanus, 217.219
Trajanus Imp. Rom. 133. 320
Trapeza, 323
Trapezita [al. Tetraxita] Gothi, 322. 323. 324. 347
Trapezus, & Trapezuntÿ, 87 319.321
Traſamundus Gundamundi fratrũ in regno Vandalorum ſucceſſor, 101. amicus etiam Anaſtaſij, 101
Traſamundi mors, 102
Tretum, τρητὸν, 621
Tribuli (τρίβολοι) 292
Tribunianus, 39. moritur, 42
Tribunus, Paleſtinus, medicus, 332
Tricamarum, 128
Tripolis, 92. in Africa 98.218
Tripus ferreus, 39
Triumphus, 134
Typhon, 133
Tuba equeſtris & pedeſtris in militia, 245
Tudera (R. V. Tudertum τοῦδερ, Straboni lib. V. p. 157.) 226.229.230
Tullianus, 289. Benantÿ F. 283
Tumar, locus, 152
Turne, 294
Turpia nomina magis pudori ducuntur quàm res, 343

vex, 371. obſides occidit, 373
Teias, in acie primus, 375. bellator ſtrenuus quì mortuus, 376
ἡ τέλευ. ἡμέρα τῦ ζῆν. 371
τέλμινες ἑαῦτεσι καὶ χῦρει παγώδεις. 362
Templum Antiochenum, 61. S. Iuliani, 60. Michaëlis Archangeli, 61
τὸ τίναγ. 298
Tenichius, 355
τὸ φρεῦδος, 337
Teranica (vel, Tzanica) gens, 24
Τέρας, vide Prodigium.
Terdetes, 332
Terentius, 106. 146
Terræ motus Antiochiæ, 67. Byzantij, & alibi, 298. Græciæ, 360
Terræ motu quæ urbes Græciæ diruta, 360
Teſſera (σύμβολον) 81
Teſſera militaris, σύμβολον, 39
τὸ περιχώμα κρέας. 337
Tetraxitæ, Gothi, 322. 323. 324. 347
ὁ θάνατ. 250. θανατῶν 375. 376. vide Notas ad pag. 349
Thebais, 298
Θήκη, ſepulchrum, 371
τὸ θεῖον, 341
τὸ εἰς τὸ θεῖον αἰτιᾶσθαί τινι, 136
Themiſcyrum, 319. 321
Theoctiſtus, 57. 58. 71. 74
Theoctiſtus, medicus, 214
Theodora Auguſta, 41. 42. 134. 330. Ioanni Cappadoci infenſa, 42
Theodora matronis calamitoſis opem ferre ſolita, 301
Theodoræ Auguſtæ obitus, 90. 299
Theodoritus, Cappadox, 210
Theodorus Cappadox, 133. 144. 148. cœna excipit Solomonem, 144
Theodorus Ctenatus, 106
Theodorus excubitorum dux, 138. à ſeditioſis interficitur, 144
Theodorus Gizerichi natu minimus F. mortuus, 98
Theodorus mechanicus, 67
Theodorus orator Romanus, 288
Theodoſiopolis, 15. 23. 25. 26. 74. 80
Theodoſius Arcadij F. 2. Romanorum Imperator, 49. 91. 94. Valentiniano adhuc puero tradit imperium Occidentis, 95
Theophobius, 344 prodit caſtellum Vchimereos, 344
Thermodon, 319. 321
Theſſalonica, 315
Theudatus, 142. 168. 186. 187 Gotthorum rex, 170
Theudatus in Amalaſunthan injurius & ingratus, 170. 268
Theudatus cedit Iuſtiniano Imp. Sicilia tota, 172
Theudatus Gothis ſit ſuſpectus, propter opem Neapolitanis non allatam, 182
Theudatus Ravennam fugit, in ipſo itinere ab Optare occiditur, 182
Theudatus Theuderichi ex ſorore nepos, 256
Theudati conjectura ſuperſtitioſa de rerum ſuarum ruina, 187
Theudati epiſtola ad Iuſtinian. Imp. & hujus ad illam reſponſum, 173
Theudati fatum felix, 209
Theudati inconſtantia & perfidia, 174
Theudatum à Tuſcis accuſatum, Amalaſuntha reddere cogit, quæ illùs vi præripuit; eundem, filio mortuo, ad imperium evehit, 170
Theudenanthe, Theudati F. Ebrimi uxor, 176
Theudegiſclus Theudati F. à Vitige captivus tenetur, 183
Theuderichus, 11. Gotthorum rex, 101. 110
Theuderichus, 165. laudatur 166. 183. 185
Theuderichus, 129. 220. 221. moritur, 166. 186
Theuderichus, 197. 269
Theuderichus pacis conſervator, 288
Theuderichus benè de Romanis meritus, 288
Theuderichus Gotthorũ dux in Italiam, 324
Theuderichi divitiæ, 258
Theuderichi, Gotthorum Regis, imago Neapoli, 203
Theuderichi imagines, 287
Theudericho quæ mortis fuerit cauſa, 167
Theudet, 186. 187
Theudibaldus Theudiberti F. & in regno ſucceſſor, 358
Theudibertus, 185, 187. 247 Francorum dux, 229
Theudibertus, Francorum rex, quæ loca in ſuam redegerit poteſtatem, 358
Theudiberti reſponſum ad Leontij orationem, 359
Theudiberti ſororem in matrimonium Hermegiſclus ducit, 350
Theudichuſa, 185
Theudimundus, 260
Theudis Viſigothorum princeps, 120. 128. 256
Thialaſamus, vicus, 13
Thomas, 36. 253
Thomas Apameæ præſul, 63
Thorimuth, 272. 313

ruſas ad Beliſarium proficiſcitur, 144
Solomoni rurſum Africa imperium cõmittitur 151. Carthaginem proficiſcitur, 151. præclarè adminiſtrat omnia 151. movet bellum Iabdæ & Mauruſijs in Auraſio, 151. victoriam obtinet, 151
Solomon alius, Sergij frater, σωφρ. aſtutia, 154
Solomonis literæ ad Mauruſiorum duces, & horũ ad illas reſponſum 136. ad milites ſuos oratio, 137.139
Solomonis interitus, 153
σώματος εὖ ἔχειν, 196
Sophanene, regio, 35
Sophiæ templum, 39.99
Σοφία, ἐπωνυμίᾳ τοῦ θεοῦ, 99
σωφροσύνη, 350
Spes, 118
σφενδόνη, 198
Spinus [interpr. Supinus] 316
σπουδὴ, 374
Spoletium (Strabo lib. V.) 190.191.227.372
Spoletium Martianus recuperat, 290
Spolia, 147. Hieroſolymitana Chriſtianorum templis reſtituta, 134
σπονδαὶ ἀπέρασται, 342
Spori, σπόροι, olim dicti Antæ & Sclaveni, 277
Stabile nihil in reb. humanis, 118
Stadium, 212
τὸ στάγνον, 116
σταθμάδαι, 227
στιώτης, 80
Stephanacius, 29
Stephanus medicus ad Choſroëm cum alijs legatis mittitur, 83
Stephanus Neapolitarum ad Beliſarium legatus, 176.178.182
στῆλαι, 86.107
στρὰ, machina bellica, 239
Stozas, 107.144.154.155.156.314. moritur, 157
Stozas à Ioanne Siſinnij F. lethaliter ictus, 156
Stozæ fuga, 149.150
Stozæ oratio ad hoſtes, 147. ad milites, 140
Strabo, 321
Strata, regio, 46
στρατιωτικὸν σημεῖον, 24
στρατηγὶς ἀρχὴ, 16. ναῦς, 107
Strategma, 335.337.341
Strategemæ Abgari, 65. Antonine 43. Allarichi, 93. Althiæ, 140. Amidenorũ, 10. Beliſarij 255. Choſroũ, 53. Ephthalitarum, 3.4. Gizerichi, 98. Maorini 99. Narſetis, 366. Romanorum, 71 Solomonis, 139
Selavenorum 312. Totila 271
Strategius, 46
Stuprum punitum, 64
Stupri pœna, 269
Suabia, 190.191
Suabitæ (Sueni) 184
Suabi, 190
Suania regio, 320.342.344
Suartual, 360
Suartuas, Erulus, 234
Summus, dux, 46
Suni (al. Sani) 24. Chriſtiani facti, 24
Sunicas, Maſſageta, 19.22.23
Sunitæ, 23
Supplex ad templum confugit Baſiliſcus, 99.102
Sureni, 52, 60.75. eorum ad Euphratem urbs, à Choſroë incenditur, 53
Suri, 29
Suſurmæna [al. Suſurmena] 319
Sutas, 222
σύγκλητος, βουλὴ, 196
Symbola Imperij, σημείσματα ἀρχῆς, 120
Syllectus urbs capitur, 131.212
Symeones, 25. interficitur, 48
Symeonis templum, 32
Symmachus 147. Conſtantinopolim revocatur, 151. nefariè occiſus, 167
Symmachus, 287
Synta, inſula prope Corcyram, 355
Syracuſa, 109.110.172.266 313
Syria, 28

T.

Tanarus, 108.118
Tagina, vicus, 365
Tamugades urbs, 152
Tamugadis urbs, 141
Tanais fl. 322.324.325
Ταναΐτης ἄνεμος, 322
Taracena (ταρακίνα, Strabonis lib. IV.) 190
Taracina (prius τραχὶν dicta, Strabo lib. V.) 182
ὁ Τάρας, Tarentum, 290.296 297.361
Tarentũ à Totila capitur, 312
Tarauni (Tarabi, Raph. Volat.) 32
Ταρκίνα [Straboni lib. IV. Ταρρακίνα] 213. Ταρακίνα, 217.218
Tarmutus, Ennæ frater, 208 209.211
Tarmuti obitus, 211
ταρσὸ, 31
Tarviſium, 255.260
Tatianus, 60
Tattimuth, 105.129
Taulantij, 92.165
Tauri, 324
Taurica, 324
Taurus, mons, 14.24.26
Tebeſte, urbs, 153
Teias Gotthus, 362
Totila defunctio, Gotthorum rex

INDEX.

Rubus 300.
Rugitus cervorum & aprorum 1.
Rumex aquaticus 300. 301. 306.
Rumex 300. 306.
Rumex vesicarius 300. 306.
Rumex 300. 306.
Rumex 299. 300. Rumicis 300.
Rumex 300. 306.

Salamander 272. 273. 276.
Salamandra Indica 276.
Salices montanæ 305. 313.
Salix 305.
Salix 305.
Salix 305

περὶ τὸν ζυγὸν χαμαὶ, 329.
376
περὶ τῶν, 107
περὶ τὸν πύπιν, 354
περὶ τῆς τοῦ θεοῦ προμηθείας, 253
Providentia Dei, 113
Prudentia, 345
πρόνοια πρέπει, 299
ψαλίδιον, 259
ψάλιον χρυσοῦν, 292
ψευδόχριστος, 376
ψυχικὸς, 352
ψυχικῶς ζῆν ἁπαξαπλῶς, 352
Pudentius 105. 129. moritur ausu temerario, 352
Pudor, 70
Pugna heroica, 375
πύλαι Κασπίαι λεγόμεναι, 262
πύλας ἀναπλάσσω, 77. αἰνιττόμενος, 262
πύλις, 214
Pyladet, 26
πυρὰ πλάνου καίειν, 255
Pyrenæus mons, 184

Q.

Quæstor, πρωτοσπαθάριος, 15. 40. βασιλικῶν πατέρων, 39. ὁ τῶν πραιτωριανῶν ἐγκύκλιος, 104. ἐπὶ τῶν δαπανῶν χειρίζει, 108. 113.

R.

ῥώσας, 213
Ravenna, 92. 190. 213. 216. 244
Recitharius, 91. 93. 129. 363
Regis sanguinis homines persæpe parcunt, 67
Regnum, 40
Rekimer, 99
De Religionis dissidijs Provocandi judicium, 169
Reparatus sacerdos, 159
Reparatus, Vigilij Papæ frater, 205
Reparati interitus, 243
Retardua, 40
Rex secunda, 300
Rex, 156
ῥῆξις, 252
ἀῤῥηξία 200
Regum consilia occulta, 353
Rhadiger (Rhadisis) 350. 351
Rhadisis, Hermogisclo F. 350
nevercam in matrimonium ducit, 350
Rhadisis, repudiata Theudiberti F. in matrimonium ducit Brittiam, 351
Rhagnarij, 361. 373. ejus duo in obsidibus recuperandi, 373
Rhecimundus 283. capitur à Ioanne, 284
Rhegeta, 182
Rhegini, 297. 313
Rhegium, 296. 283. 311. 313
Rhenus, 94. 184. 340
Rheon, fl. 338. 342
Rhetorica, vis & acumen, 2
Rhicilæ, 252
Rhipæi montes, 338
Rhisinlphui, 308
Rhenum, 87. 88. 319
Rhodanus, 184
Rhodopolis, 87. 339
Rhodestinus, [al. Rhadelichus] 288
ῥεφῶνας (Lacus) 326
Rodulfus Feuborum princeps 231. occisus, 231
Roma occupatur ab Alarichi 93. à Vandalis 98. nomen Galli gallinacei, 93
Roma capta 188. quinquies, 373
Iustiniano Imp. 373
Romæ terram à Totila occupatæ, 310
Romæ præstantia, 289
Romam servat Belisarius, 202
Romam recuperat Totilas, 311
Romanus & Gothus quidam in eandem fossam ruerunt, 211
Romani, 114. 252. 329. cadaver à Gothis, 317
Romani Græcorum auxilij, 153
Romani Hunnis & Saracenis tributum pendunt, 82
Romani Φιλοκύλωνες, 333
Romani Imperij qui olim termini, 85. 87
Romanorum calamitas, mille à Gothis, 373
Romanorum turpis fuga, 81
Romanorum victoria 357. salvo omni exercitu, 139
ῥωμαίους εἰς Φάρον ἀναχωρῆσαι ἐκέλευε, 81
Romani soli fertilitas, 215
Romanum imperium quo modo olim extenderit, 92
Rudorichus, 264
Rufiniana suburbium, 49
Rufinus, 350. 368
Rufinus Thrax, 335. 337
à Nerdesinissa trucidatur cap. 10, 153
Rufinus, Silvani F. 16. 18. 21. 25. 36. 43
Rugi, 252. ῥῆγες, 260
Rumor de Ioanne interfecto falsus, Romanorum animos ad fugam convertit, ut fugæ filium sulcendum existimarent, 165
Ruscia, Thuringorum mundus, 288. 298. 338
Rusticiana Symmachi F. Boëtij uxor, 157
Rusticus, sacerdos, 173

S.

Sabini, 191
Sabinianus, 272. 375
Sabiri, Hunni, 23. 87. 321. 334. 338. 340
σαγηνεύουσιν ὑλίαι, 53
Sagida, 330

Sagina

πλαρεῖς, πλαρειδεῖς, 97
Peloponneſus, 143
Peluſium, 78
Penſaurum urbs maritima (interpr. Piſaurum) 293
πρὸ πυρωθρίου ἀναπλάσεως, 350
Peranius Gurgenii F. 17. 80. 82. 171. 201. 238. 266. 295
Pergamum, 229
περὶ Φαύλου γνώμη, 230
περιεργος ἐς τὰ ἄρρα, 93
Perinthus, nunc Heraclea, 307
περίνεως, 106. 351
Periſya (al. Peruſia) 266
περὶς, idem qui ὁ ἐντὸς φλωθὸς cutis oculi eruti, ἢ τὸ ἔνδον ὀφθαλμοῦ ☉, 103
Perozes, Perſarum rex, 319
Perozes adorat Ephthalitarum regem, 4
Perſæ & medi, populus idem, 4. 114
Perſæ, ſagittarii 30. μονότοξοι, 85
Perſæ Parthis ſubditi, 49
Perſæ pontes nullo negocio faciunt, 77
Perſæ Solem orientem quotidiè adorant, 4
Perſæ ad regnum non niſi corpore integros admittunt, 333
Idiotam Perſæ neminem ad regnum admittunt, 6
Perſæ cadavera non ſepeliunt, ſed volucrib. & canib. exponunt, 17
Perſæ incendio perire, quàm hoſti ſeſe dedere malunt, 337
Perſarum arrogantia, 17
avaricia, 328
Perſarũ dieta, leges, 15. 17. 85
Perſarum clades, 90
Perſarum lex, de ceſorũ in militis explorando numero, 31
Perſis Romani quantum auri, nomine induciarum, pependerint, 343
Perſarmenia, 18. 24. 89
Perſarmenij 14. 13. 25. 82. 320
Perſicus ornatus quid poſt regium, 27
Peruſia, 190. 191. 217. 203. 307. 372
Peruſia Romanis reſtituitur, 372
Peſtilentiæ lues maxima tempore Juſtiniani Imp. 77
Petra, caſtellum 226. munitiſſimum, 227
Petra, urbs, 31. 86. 87
Petra, urbs à Juſtiniano condita 68. 71. unde appellata, 72
Petra, urbs, 320. 322
Petra, 270
Petra ſanguinis, 297
Petra à Choſroe occupatur, 72
Petra obſidetur à Beſſa 333. occupatur, 336
Petra Lazica, 372
Petra Pertuſa, 365. 374
Petrus, 80. 81
Petrus in auxilium Gurgenii à Juſtino mittitur, 17. 29. 68. 71
Petrus Romanorũ dux, Martinus, & Peranius, 83
Petrus Juſtiniani Imp. legatus, 171
Petrus, ad Gothos legatus, Byzantium reverſus à Juſtiniano Imp. honorib. ornatur, 244
Petrus Illyricus, orator, 170. 173. 174
Petrus patricius à Juſtiniano ad Choſroëm mittitur, 333
Petrus, apoſtolorum coryphæus, ubi Romæ ſepultus, 135
Petri apoſtoli templum, 266
cultus, 200
πηλεύειν, 216
Phabrizus, 86. 89. 383
Φαιακὴ γῆ, 341
Phæacum regio, 344
Φαιὸς, 192
Φαιὸλ ☉ (geminato λ, ut apud Thucyd. lib. 2.) 189
Φάιλλοι, 213
Phanagriũ (al. Phanagoriũ) urbs, 324
Phanotheus, 230. Erulorum dux, 238
Phanitheus, 243
Phanus, urbs, 273
Phare ad Gelimerem litere, 120
Pharangium, 24. 25. 36. 37. 86
Pharas, 19. 22. Erulus genere, 127. 129
Pharas dux Erulorum, 106
Phareſmanes, Colchus, 11. 131
Pharſanſes, 86
Phaſis, fl. 24. 87. 89. 90. 91. 318. 320. 325. 338. 339
Phaſis Colchum fl. 326
Phazas Iberus, 279. Armeniorum dux, 266. moritur, 297
Phidiæ Athenienſis ſtatuæ, 353
Phila, 33
Philegagus, 329
Philemuth, 80
Philumuth, 243. 307. 314. 362. 372. 374
Φιλοπάλιδες Romani, 353
τὸ φιλέψυχον, 228. 340
Phiſorum caſtellum, 80
Phiſula, 244. 247. 248. deditur, 251
Phocas, 40. 278
Phocæa,

tegro etiã, ἡμίολιον, utitur) 207
ἀναλογία τῶν ἀνθρώπων ἑαυτῶν, 227
ἄνωχοι 198. machina bellica, de qua bus Suidas.
Onorichus Gizerichi F. 98
Onorichus mortuo patri Gizericho succedit in Vandalorum regno, 101. ejus crudelitas in Christianos 101. mors, 101
Onorichus, 117
ἀφευάζειν, 333. 364
Opilio, 171
ὅπως, cum Infinitivo, 244
Opsites, Lazorum Abasgorũ rex, 330. 331
Optarius, 182
ὀπλίων, ὁ Πτολεμαίου τοῦ Λάθου τῶν εἰκόνων διωκτής, 212
ὁράζεσθαι, 370
Oratio in castris habita facilè ad hostem permanat, 72
Ordo militarii, 208
Ordinũ confusio (ἀταξία) in militia, 72
Orestes, 26. 286. 324
Orestes, consul Romanus, 295
Orestes Imp. 165. occiditur, 165
ὀργὴν (ὀρεκτικῶς ἡ Πνευματικῶς ἔχειν, Hesych. Suid.) 297. 305. 328
Origenes senator Constantinop. 40
ὀρθοδόξου, 93
Orthaea Maurusiorum dux, 140. 141. 148
ὀρεσκαπάδες, 54
Orontes, fl. 57
ὀρθοτομῶν, 304
εἰς ὃν τῶν περάτων, 81
Osirii, 33
Ostia, Romanorum navale, 217. 218
Ostia urbs (de hac Strabo lib. IV.) 205. 285
Osroëne, 27
Osroës, 27
Othoni insulæ, 354
ὀθισμὸς, 250
οὐλότης, 141. 145
οὐπτιγὶδ Ⓖ. Ceulæ, 222

P.

Pacurius rex Persarum, 6. injurias erga Arsacem, 7
Pacurius Peranius, 361
Padus, fl. 166. 190. 229. 241. 244. 362
Paganismus (ἑλληνικὴ πλάνη) 34. 43
παιδίον ἄρτι τῶ πτθοῦ (γάλακτος, Liban.) ἀπαλλαγὲν, 60
Palæstina, 32. 75. 135
Palæstra, 20. 29
Palæ, 116
Palatium unde dictum, 116
παλινδιωξις. 329. vitiosum, pro παλίωξις, 370
Palladium, 189
Palmetum, Φοινικὼν, 32. 50
Palmyra urbs, 46
S. Pancratius, 194
Panes Mauritanorum, 131
παντὸς δείματος (χαυνοῦ θέρους, Plut. ἐν αἰφνιδίοις τῶν ὄχλων πραγμάτων πρὸς πίστιν. idem) 347
Pannones, 190
Pannonia, 89. 304
Panormus, 172. 316
παντάχοθι, 307
Paphlagones, 319
Pappua, mõs Numidiæ 127. 129
Pappus, 106. 125
Paradisus, 112
παρὰ δόξαν πλῆθος, 141
παραχαφὴ τριακοντῶρος, 94
παρηχίλευσις, 340
παρίλογα τῶ Εἴκι, 267
παρανάλωμα, 332
παρεφεσύνη, 79
παρὰ πολὺ, 265
Parentũ prudentiũ vota, 338
Partus monstrosus, 342
Pascha, 29
Paschales feriæ, 142. 143
Passara Germani uxor prima, 314
Pastor, orator 177. apoplexiâ moritur, 181
Pastoris oratorũ cadaver palo affigitur, 182
Pater quing, liberũm in Tiberim sese precipitat ob victus penuriam, 382
Petra, 360
Patriciolus, 11
Patricij Romani, 93
Patriciorum dignitas, 130
Patricius Phryx, 11
Patrimonium, 174
Pancarũ, Isaurus, 179
Paulus, 172. 366
Paulus, Cilix, 318
Paulus ab Chosroë ad Hierapolitas missus, 55. & ad Antiochenos, 57. & ad Edessenos, 66
Paulus, Isaurorum dux, 218
Paulus tribunus eq. 200
Paulus Thracum dux, 229
Pauli apostoli templum, 217
Pax, 20. εἰρήνη ἀπέρατος, 37. πέρας οὐκ ἔχουσα, 37. 52
Pacis templum Romæ, & forum, 353
Peccare, humanum, 275
πεδίον ἁλῶν, 113
Pegasius medicus, 154
Pelagius nomine induciarum ad Totilam mittitur, 279. supplex Totilæ, 287
Pelagius precibus Totilam mitigat, 286. 288. mittitur cũ Theodoro Constantinopolim ad Justinianũ legatus, 288
πλαγ-

Gothi, Salonas occupat, 172. Mundi interitus, 147
Munitio in finib. alterius ne extrueretur, cautum fœdere, 3
Mutilum membro, Perſæ regnare non ſinunt, 15
Mycale, 264
μυριάδων & μυκηθμὸς, 218
μυλίνης λίθου, 188
μυλωνες, οἱ. molæ, 395
Myronis bucula, 353

N.

Nobedes, 80.81.330
Naiſum [al. Naiſſum] 315
ναίνει 359. vide Notas.
Narnus, fl. 191
Narnia, urbs, 190.191.227 371, occupatur à Narſete, 371
Navali pugna & Pedeſtris, 356.357
Navis Aenea 353. Vlyſſi, 354
Navis, quam Agamemnon Dianæ dicavit, 354
Navium diverſitas, 33
Naupactus, 360
ναυάγιον ὄνομὰς, 252
Narſes, 18.25. lethaliter ſauciatur, 21
Narſes 237.238. Armenius 230. Perſarmenius, 33
Narſes Arati frater, 235
Narſetis conſilium, 234
Narſes Ioanni amiciſſimus, 234
Narſes, propter diſſidium cum Beliſario Byzantium revocatur, 243
Narſes eunuchus 44. 275. quæſtor regius, 230. 237. 352. vaticinium de ipſo 353. Philippopoli, in Thracia, commoratur aliquantiſper, 353
Narſes exercitu ingenti & apparatu adverſus Totilam & Gothos ſeſe inſtruit, 361
Narſes μεγαλοδωρέοντες, 362
Narſes, cum Romano exercitu, ad montem Appenninum caſtra ponit, 365
Narſes Deo adſcribit victoriam, 371
Narſes obſidet Romam, 372
Narſes, occupata Roma, clavet urbis emittit luſt. imp. 373
Narſetis naves quædam interceptæ, 355
Narſetis ad ſuos milites exhortatio, 367
Narſetis exercitus, 368
Narſeti cum alij favent, tum Eruli, 362
Narſes Ioannis, Valeriani F. conſilio, Gothorum petitioni dat locum, 376
νάπαι ἠρημωμέναι, 338
νάσθα, 335
Natale ſolum, dulce etiam brutis, 65
Nazares, Illyrius, 272. 317
Neapolis, 218. 230. 176. capitur, 181
Neapolis, 266. deditur Totilæ, 268
Neapolitani, 265
νεάνιαι, 353
νεωτεροποιὸν, 15. νεωτέρων ἐγχειρῶν πράγματα. ibid. & 43.44. νεωτερίζειν, 103
νεχμῶσαι, 318
Nepa, 372
Nepos Imp. 100
νησῶται, 350
Neronis campi, 195
Neronis campus, 208
Nicetas, 272
Nicopolis, 355
Nilus, 33. 184
Nilus Aegyptius, 325.326
Nili exundatio, 298
Nili inſula, 31
Niſibis, 15.18.28.72
Nobata, 33
νομὰς, vide Νίκοχος.
Noricum, 304
νόσῳ ξυνεπικάναι τὸ λιμῷ, 270
Novaria, 220
Nuceria, urbs (Strabo lib. V.) 347
Numæ regnum, 203
Numida, 121
Numidia, 120.127.140.346
Nurici, 330
νυκτομαχία, 119
Nymphius, fl. 12.35.89
νὺξ ἀνάλωτος, 246

O.

Oaſis, 33
Obbane, 64
Occaſio, 4, non negligenda 123
Occaſione utendum, 47
Occidentis domini fiunt Gothi, 304
Oceanus, 91.184.325
Oceanus Arcticus, 349
ὠκεανία, 337
Oëtabe, 23
Odoacer, 165.185.220.221 interficitur, 166
Odenathes Saracenorum princeps, 52
Oenochalacum regio, 48
οἴκημα (οἰκητὴ, δεσμωτήριον, carcer) 115.304
Oilas, 206
οἰκάω, 349
οἰκουμένου αἴτιος. 120.127
οἰκῆες, 107
Oldogandō (al Odolgan.) 290
Olybrius, ſenator Romanus Placidiæ maritus, 98. occiditur, 99.286
ὁμαρχία διάμοτος, 307
Omen, 308
ὄμφαι (ſic & Lucianus, qui integro

Maximi tyranni tragica mors 93
Maximus, 286
Maximus Maximi F. 204
Maximus patricius, cum aliis Romanis occiditur, 373
Maximus 254. pratoriorum Italiæ præfectus, 288
Maximinus Theodori Cappadocis satelles tyrannidi affectat, 150. perjurij pœnas luit, 152
Maxentius moritur, 193
Maxentiolus, 223.224
Mebodes, 16. 35. interficitur, 38. 39
Medea, 71. 310.320
Medi, vide Persæ. Colchidem invadunt, 318
Medorũ exercitus, 87.88.328
Media, 270
Medica vestis, 34
Medicum bellum Bessa feliciter commissum, quantum vis seni, 338
Mediolanum, 188.223.238 241
μεδιόλανα, 244
Mediolani devastatio, 242
μεδιολανίται, 241
Medisinissæ, 335
Melamarum apud Trapezuntios, 319
Melancheni, 26.323
μελανόχροοι, 141
μελίτη, industria, 114
Meligedius (al. Meligisius) 372
Melite insula, 110.316
Melitene, urbs, 27
Membresa urbs, 145
Menephese, locus, 155
Mensis Iulius, Quintilis, 203
Martius, 203
Menturna urbs, 294
Mephaniæ, 141
Mercurij templum, 98
Mercurium, urbs, 98.115
Mermeroës, 23. 35. 86. 88. 89 334. 338. 339. 342. 344
Mermeroës præstantissima quæq; Colchidis loca occupat, 342
Mermeroũ conatus irritus, 346. ad Gubazem litera, 345
Meschi, 320
ἡ μεσγία, 318. μεσγία, 320
μεσίγιοι, 322
Mesopotamia, 23. 74. unde dicta, 28
Messena, 297.313
Mesyne, 278
μετανοεῖν, 323
μεταμαθάνειν, 105
μετανομεῖς, 136.148.237
μεταναπαύσαι ἀρετὴν ὑπὸ τὴν ἡλικίαν 93. & ὡς ἄγαν, ibid.
μετατρέπεσθαι τὸν Celtὸν, 373
ἡ μέτωπον, 207
μέτοξα, 34. 345. 346
μετωποσκόπος, 78
Methone, 109
μεθύειν τῇ τῶν χρημάτων ἀφθονίᾳ, 63
μετωπηδὸν ἱστασθαι, 19.22
Metus, 78
μηχανᾶσθαι τὰ ἀμήχανα, 48
μηδὲν ἄλλων (φαίνεσθαι, Plut.) 335.336
μηδισμὸς, 330
μηδίζειν, 344
μηλόβοτον καθίστασθαι, 289. πάλιν, 82
μικρομίσθιοι, 360
Militaris disciplina, 204
Militaria præcepta Belisarij, 223
Minder, Isaurus, 310
Minden, 18.25
Minorica, 92.128
Mirrhanes, 88
Mirrhanes, (nomen magistratus, 19.) 20. ejus exhortatio ad milites, 21. clades, 27
Missus, Carthaginensium navale, 344
μίξεις σὺν ὅπλοις, 232
Mochiresis, 318
Mochirisis, castellum Lazorum, 342.344
Mochoresis, 87
μοχθηρία, 272
μόλις τι καὶ ἄσημα φθέγγεσθαι, 80
Molatzes, 57.58
Malvius pons, 292
Monachi, 10.150
μονὴν πλοῖα καὶ ὁρμὰς ὑπερθεν ἔχοντα, 106
μονέρεις ναῦς, 348
Monachi Indi, 345
μονομάχοι, 212
μονομαχίαι, 20.375
μονοπύλιον, 68.82
Mons lactis, 374
Monteferetrum, castellum, 226
Morsuestia, 81
Moras (R. V. Tomoras) 226
Morras, 239
Morrhas, 361
Mors, 209
Moses, 135
Muicurum (Monecurum, Cod. Boicus) 309
Mucheirisis (al. Mochirisis) 342. 346. vide Notas.
Muchirisis (ita Agath. lib. 2. & 3. al. Mochirisis) 342 344. 345. vide Notas.
Mundilas, 206
Mundilas, 217. 219. 226. 229 241. ejus ad exercitum oratio, 242
Mundus, Illyriorũ dux, 41.171
mundus, victus in Dalmatia

Lucani, 176.190.265.275. 289. montes, 297
Lupum pilum mutat, non animum, 348
Luporum oculi, 224
Lycaones, 31
λύκοι, machinæ bellicæ, 198
Lycocrana, Lycocranos, mons, 296
Lycocranita, 296
λύκοι ἀζωμοι καὶ χαροὶ ἀπαρ- ἀλαοι, 65
Lysippi ſtatua, 351
Luſus puerorum ominoſus, 306

M.

Maddeni, 22.24
μαθήσεις, 113.116.
μαθήσεις, 125
Magi. 4. Incantatio eorundem, 7.12
Magi victoriam pranunciant, 10. incolumitatem Choſroi, 68
Magi à Chriſtianorum Deo victi, 82
Magiſtratus ſymbola in Mauritania, 120
μαγίστρου ἀρχή, 234. ἀξίωμα, 18
Magna Græcia, 192
Magnus, 172.170.230
Magnus, 217.252.272
Magnus, Berœa epiſcopus, 15 16.17
Maroti, 91. palus 14. 347. 322.324.325
Marinus Imp. 90. ejus capilli 90. dyſenteria moritur, 100
Majorica, 92.128
μαχεσθαι τύχῃ. 317
μαχεσαμένοι, 360. ad marg.
Malaſuntha, 226.
Malea, 102
Maliſpelon adverſis rerum, non mutant ingenium, 350
Mamas. Mamme. 138
Mancipiorum multitudo & vilitas, 139
μανιάκης, 26
Mansuas, 261
Mare rubrum, 32. Tyrrhenum, 114
Margarita (τὸ μάργαρον) Perorca, 13
Marcellianus Dalmatiam occupat 98. Vandalis expulſis, Sardoniam inſulam quoſq; ſibi ſubjecit, 98. perit 99
Marcellus, 19.44.106.982
Marcellus Numidiæ princeps, 128
Marcentius, 262.278
Marcion, 183.190.193.203
Marcianus Imp. 97
Marcianus captus, 96. Theodoſij ſucceſſor in Imperio 98
Marcinianus, Imp. mortuus, 98
Marcianus, 262
Marinus, 200
μάρμαρα, 62
Martis domus, 89
Martyropolis, 22.33.80
Martyropolitæ, 22
Maſſagetæ, 92.35.96.207. 208.312.313.181.189.329. 277
Maſſagetæ, qui hodie Hunni, 196
Maſſagetæ μάχιμοι. 212
Martinus, 25.68.80. 81. 83. 84. 166. 197. 198. 225. 244. 206. 214. 217. 226. 227.233.241.253.258
Martinus, dux exercitus. 66
Martinus & Ioannes à Francis cæſi. 248
Martini epiſtola ad Beliſarium. 238
Martianus. 290
Maſſilia, 304
Maſſonas, Mauruſiorum dux 240.241
Maſtinas dux in Mauritania, 141
Matafuntha Germani auus, Amalafuntha F. 324
Mathaſuntha Malafuntha F. uxor Vitigidis, 254
Mauri, 45
Mauricius Mundum. 260.262
Mauricius Mundo F. 274
Mauritanæ mulieres, uatici- nantur, 135.
Mauritani, μαυρουσιοὶ, 221 250.252
Mauritani, 128. nec Deum nec homines curant, 135.236
Mauritanorum, poſt Beliſarij ex Africa diſceſſum, ſeditio, 238.
Mauritania. 120.236.243
Mauruſij, 101.154. 187.210 243.308.
Mauruſij (Romani Mauri, Strabo lib. XVII.) 220.294
Mauruſij inſidiis, 249. ſeditionem movent, 133
Mauruſij ando in Africam ruerunt, 135.
Mauruſij à Cartaginenſibus & a Romanis uicti, 235.238.
Mauruſij à Salomonis cæſi, eorum uxores cum liberis capta, 198.239
Mauruſij nullas contra Vandalos victorias obtinuerunt 136, fædifragi, 136
Mauruſiorum arma 137. dicta 129. inconſtantia, 158. ducum oratio ad gentem 141. ad exercitum 137. polygamia,

Mazzi-

Baptismus Lycus, 1300
Baptismus communicandi, 1301
Baptismus, 11. 18. 26. 1302
Baptismus Sanctificationis, 1303
Baptismus Martyrii, 1304
Baptismus Sanguinis, 1305
Baptismus Flaminis, 1306
Baptismus Clinicorum, 1307
Baptismus Infantium, 1308
Baptismus Infantium, an necessarius, 1309
Baptismus Infantium, Genesis ad-
Baptismus Infantium, Genesis ad-
Baptismus Infantium, Genesis ad-

Ioannes dux Romani exercitus, 71. ictus moritur, 72
Ioannis (τῦ τῆς ὠλῆς ὑπάρχου) avaricia. 109
Ioannes, Basilisci ὑπασπισὴς 99
Ioannes, ὑπασπισὴς Belisarij, 128
Ioannis virtutes bellica, 226
Ioannes quidam, tyrannidem affectans, interficitur, 45
Ioannes quidam Romæ creatur rex. 94. regno quinquennium potitus ejicitur, 95
Ioannes Romam tenet. 266
Ioannes mittitur Byzantium. 273. neglecto munere, uxorem ducit, 274
Ioannes Calabriam recuperat. 283
Ioannes patricios Romanos conatur liberare, 294
Ioannes à Iustiniano in Lybiam missus, rem feliciter administravit, 346
Ioannes Totilæ respondere vetat, 270
Ioannis litera ad Belisarium, 235
Ioannes Armenius, Thomæ F. cognomento Guzes, 88 123
Ioannes Armenius 112. persequitur Gelimerem 126. sagitta ictu perit, 127
Ioannes Armenius, Artabanis frater, moritur, 157
Ioannes Artabanis pater. 49
Ioannes, Basilij F. Edessanus Chosroi obses à Belisario mittitur, 77
Ioannes, Cappadox, 30. 42. insidiatur Theodoræ 42. impiè quæ molitus, 43. mutato nomine in Petrum fit presbyter 44. divinitus punitur, 45. fit sacerdos invitus. 90
Ioannes Cappadox bellum contra Vandalos dissuadet, 164
Ioannes Epidamnius, 206.
Ioannes Lucæ F. 28
Ioannes, Niceta F. 19.74.80
Ioannes Phagas, 73. 80. 244 275. 316. 317. 362
Ioannes Pappi frater 148. Aphricæ præficitur, 163
Ioannes Rufini F. & Iulianus Iustiniano Imp. à secretis ad Chosroëm missi, 36
Ioannes Sisinniolæ F. 151. 153 154. 156 occiditur, 157
Ioannes, 329. Thomæ F. 330 331.
Ioannes Thomæ F. cognom. Gorbyzes (al. Guzes) Armenius moritur, 336
Ioannes Tzibus. 68
Ioannes Vitaliani F. 296 363. 372
Ioannes Vitaliani F. Salonis expectat, jussu Imp. Iustiniani, Narsetem eunuchum, 352
Ioannes Vitaliani sororium. 307
Iones, 106
Ionicus sinus, 91. 92. 156. 166. 189
Iosephus, 144. interimitur, 145
Iosua, 135
Iotabe insula, 32
Iphigenia 26, ejus templum, 27
Iphigenia Agamemnonis F. 324. 354
ἱππαρέμιον, 63. 64. 65
ἱππαρέμιος, 64
ἱππομαχία, 193
ἱππονεξία, 207
ἱπποζυγία, 268
ἵππους ἐχεῖδαι, 351
ἀφ' ἵππων ἀναθρώσκειν, & αἰαζιβάζειν τινὰ, 351
Iram superare, 181
Irenæus in Lazicam mittitur 18
Irùsi. 26
Isaaces Narsetù frater, 81
Isaaces, Armenius, 275
Isaaces 284. capitur, 285. occiditur, 254
Isaces, 25
Isauri 29. cæsi, 31. 244
Isauri Totilæ Romam produnt 286. 288. 309
Isaurus occupanda Neapolis viam aperit, 178
ἰσχιάζων, 369
Isdigerdes, rex Persarum, 2. Theodosij tutor, ibid. moritur, ibid.
Isdisgunas, 85. 86 (al. Isdisgusdas) 333
Isdigusnas, Chosrois legatus pacem init cum Iustiniano Imp. ad quinquennii, 342
Isis, 33
Ister, 91. 190. 232. 249. 276. 297. 523
Ister, 325. idem qui Danubius 324
Istria, 314. 190
ἰσίοις μὴ χρώμενοι. 351. 352
Italia cur ὀλιγανδρωπος, 92
ἰπαλιῶται, 255
Ithaca, 354
Iudæi Neapolitani, 181
Iulianus, legatus, 34
S. Iuliani templum, 60
Iuphruthes, 134
Iupiter Casius, 354

Digitized by Google

Honorius, 91. 92. ἀμαθὴς, 93. 94
Honorij ſedes Roma, fuga Ravennam, 92
Honorius moritur, 94
Horatius Narſetis Armenij frater, 230
Horrea concremata Ravennæ, 253
Hoſde [*Oſdeus, R. V.*] 285
Hunni, 53. 68. 83. 113. 268 207. 212. 217. 276. 324
Hunni albi, 3. *Ephthalitæ, ibid. diversâ ab aliis Hunnis vitæ ratione utuntur, vivi ſepeliuntur cum mortuo amico, ibid*
Hunni Cimmerij 323. *Sabiri*, 78
Hunni literarum ignari, 348. *eorum legati ad Juſtinian.* 348, *Romanis infenſi*, 122 125
Hunnorum exercitus quæ damna Europæ intulerit, 51
Hunnorum ſedes, 14
Hunnicæ gentes, 321. 322
Hydrus, 190. 373. *ad marg.*
Hydruntis (ὑδροῦντος) *caſtellum*, 270. 271
Hypatius, 11. 16. 40. *regem ſe creari paſſus interficitur*, 42
Hypatij uxor, Maria, 40
Hypatius, ſacerdos Epheſinus, 168

I.

Iabdas, Mauruſiorum in Africa dux, 140. 149. 157
Iabdas in caſtellum Zerbulense confert, 152
Jacobi Syri miraculum.
Janua (*al. Genua*) 229
Janus biſrons, 205
Jani templum, 204
Jaſon, 71. 319. 320
Jandas, 346
Iberi, 14. 17. 37. 84. 85. 86 320
Iberia, 84. 87. 171. 320. 338
Iebuſæ, 135
Jejunium Chriſtianorum, 29
ἴσως οὐκ ἐλάττων τοῦ βίου, 326
ἱερᾶσθαι, 233
ἱερεύειν, 247
ἱερουργῶν, 44
Jeſus Dei F. 65. *ejusdem miracula, ad Abgarum literæ*, 65
Ignorantiâ lapſi, 280
Ilauf, 308
Ilderichus, 128
Ilderichus, Onorichi F. Gizerichi N. Traſamundi ſucceſſor in regno Vandalico, 102
Ilderichus Juſtiniani amicus, 103
Ilderichus ſenex carcere continetur 103. *pro quo liberando literas Gelimeri mittit Juſtinianus Imp.* 103
Ilderichus interficitur, 112
Ildibadus [*R. V. Ildibaldus*] 255. 256. 257. 258
Ildibadus rex Gothorum deſignatur, 256
Ildibadus, poſt Beliſarij diſceſſum, Gothis Italiæ imperium recuperare conatur, 259
Ildibadus occiditur, 260
Ildibadi potentia creſcit, 260
Ildibadi liberi ducuntur Byzantium captivi, 258
Ildiber, 258
Ildibertus, 187
Ildiger, 133. 148. 222. 224. 225. 226. 227. 235. 237. 253
Ildiges, 308
Ildigiſal 364, *transfuga interficitur*, 364
Ildiſcus, 308
Ilduph, 370
Illyrij, 232. 297. 299. 304. 312 321. 325.
Illyrij domum ſeſe recipiunt, 272
ἰμάντα λιτὰ, 260
Impudicitia punita, 18
Ina, ubi, 89, *v.* 16, *&* 90. *v.* 5.
Indi, 32. 33. 80
Indigiſcus 364, (*& Indigiſal*) *in marg.*
Indigiſal Langobardus, 363 365
Inducia, 221
Indul. & Ilduph (*fortè Indulph*) 355. 357, *vide Notas.*
Infantes Thulitarum medullis nutriti animantium, 233
Innocentius, 172. 192. 278
Inſidiæ Beliſario ſtructæ pateſiunt, 132
Inſidiæ pateſiunt vitæ Imp. Juſtiniani ſtructæ, 303
Inſulæ Aeoli, 274.
Interpres convivio exceptus ab Imp. Juſtiniano, 86
Invidia, 132. 223
Ioannes, 229. 237. 238. 283. 289. 290. 299. 314. 316. 362
Ioannes, dux militum in Meſopotamia, 68

Ioannes

Gotthi Francis non favent, 358
Gotthi Narsetis equitatum territare conantur clamore, 366
Gotthi Romanos partim cadunt partim capiunt, 264
Gotthi vim intentare fecuni fœmineo prohibiti, 287
Gotthi manus dant, 376
Gotthorum clades 206. *in navali pugna,* 357
Gotthorum classis, 358
Gotthorum epistolæ ad Vitigidem, 246.249
Gotthorum per aquæ ductus insidiæ patefiunt, 224
Gotthorum naves proditione captæ, 375
Gotthorum victoriæ, 243
Gotthorum uxores, maritis molliciem exprobrant, sæpe Ravennæ deditione, 253
Gotthus quidam in arbore trajectus, 291
Gotthicum bellum XVIII. annos duravit, 376
Græci 190. χαιτοὶ, 194. 269 269
Grassé, 112
Gregorius autor est Artabani ut Gontharim è medio tollat, 160
Grippas Gotthorum dux, 174 175
Gubazes Lazorum rex, 71. 85 89. *Romanis favet,* 343
Gubazes, Colchorum rex, 328 329. 330
Gubazes Persarum rex, 332
Gubazes Justiniani adversus Chosroem auxilium petit, 86.87
Gubazes, 344. *hyematur in montanis,* 345
Gubaza mater, Romana, 330
Gundamundus Genzonis F. Gizerichi nepos, succedit Onorichæ patruo in Vandalorum imperio, 101
Gundul, & Gundulph. 353 357
Gurgenes Iberorum rex, 17 68
Gusanastades, 6. 9
Gazes, 336
γυμνὸς ὁμιλία, 210.

H.

Hannibal, 283. 290
Harmatus, 100
Hastarum cuspides ardere visæ, 123
Hebræi, 32
Hebræorum historia, 135
Hebræorum ex Ægypto, Mosæ duce, migratio, 133
Hellespontus, 91
Hellespontus, 35
ἡμέρα τακτὴ κυρία, 93. 270
καιρὸς τῆς ἡμέρας ξυγκείμενος, 93
ἡ τέλεια ἡμέρα τοῦ βίου, 320
ἡμίκαυστα, 93
ἡμιθνὴς, 271
ἡμιβυῆται, 74
ἡμιόνεον, 351
Heraclea, 107. 319
Heraclius in Africa Vandalos superat, 89. *redit Byzantium,* 98. 99
Heraclis columnæ, 91. 92
Hermegisclus, 350
Hermenefredus, 185. *à Francis occiditur,* 186
Hermeniphrus Thoringorum dux, 360
Hermione 170. *Ἑρμιονὶς κόλπος, Strabo lib.* 1) 112
Hermogenes, 18. 19. 26. 28. 35
Herodianus, 172. 258. 231. 288
Herodianus Neapoli præficitur, 188
Herodianus dedit sese & Spoletium Totilæ, 274
Herodianus dux Thracum, 266
Herodotus, 326
Hierapolis, 18. 27. 76
Hierapolitæ, 54
Hierosolyma, 185
Hierosolymitanum excidium, 134
Hierum, ἱερὸν, 326. 327
Himerius, 311. 313
Himerius Thrax, 154. 155
Hippo regius, urbs Numidiæ, 96. *(Strabo lib. XVII.)* 127
Hippù, idù: fl. 315. 328
Hispani (Ἴβηρες) 80. 190. 229. 242
Hispaniæ, 94. 95. 120. 128. 184 323
Historia vetus & nova, 8
Historiæ convenit veritas, 1
Historiarum fructus, p. 8
HO Amer, Vandalorum Achilles, 102. 103
Hoamer in vincula conjicitur à Gelimere atq; exacerbatur 103. *mortuus,* 112
Hodenachus, 330. 339. 340. 341
Homeritæ, 31. 34. 59
Honoriata, 319
Honorius, 2

Honorii

Gelimer fugæ ſibi conſulit, 126
Gelimer vi occupat regnum Vandalorum, 103
Gelimer capitur, 119
Gelimer captivus Byzantium ductus, 77
Gelimer Carthaginem ductus, ſubitò ridet, 132
Gelimer citharam, panem & ſpongiam ſibi cur mitti voluerit, 131
Gelimer cum Vandalis in triumpho Byzantij circumductus, 134. ſupplex Juſtiniano Imp. 134. Lota Galatia non contemnenda inhabitat, 134. Ariana ſecta, 134
Gelimeris reſponſum ad Pharæ literas, 131. Ejuſdem alia epiſtola ad eundem, 131
Gelimeris oratio ad milites, 124
γηρόσιον, 93. 276
Genzon Gizerichi F. 66. 98
Georgius, 85. Beliſarij comes, 73
Georgius Martini F. Cappadox, 210
Gepades, 92. 232. 304. 305 306. 307. 347. cum Longobardis pacem ineunt, 346
Gepades caduntur, 360. Eorum legati quam coram Juſtiniano Imp. habuerint orationem, 306
γηφύρα πεπρὸν ζεύγνυσι, 365
Gereſtus, urbs Euboeæ, 375
Gerbentinus, 205
Gergeſai, 135
Germani, 94. 184. 185. 241 243. 247. 248. 252. 349
Germania, 198
Germanus, 301. 303. 312. 362
Germanus, 19. fratris Juſtiniani F. 52
Germanus Mauruſiorum caſtra expugnat, 149
Germanus Conſtantinopolim revocatur, 151
Germanus, 147. 313. 314. 315. ejus oratio ad milites 147. ejus repentina mors 315
Getica gens, Gothi, 203
γέτας, ἀπὸ τῦ γέτα ἥρω, 146
Gibamundus, 112. 113. 114
Giblas, (al. Gibal) 335
Gibimer, 226
Gilacius, 295
γίγαδας ἐκ πλήθυσμάδος, 63
Giſelichus, ſpurius Alarichi, 184
Gizerichus 97. Romam occupat ſpoliatq; & captivas abducit Eudoxiam hujusq; filias Eudociam & Placidiam, 97
Gizerichus mœnia urbium, excepta Carthagine, deſtruit 98. ejus filij tres, 98
Gizerichus, 117. 118. 132
Gizerichus à Maurino deceptus, 100
Gizerichus palatium Romæ ſpoliavit, 134
Gizerichi mors & teſtamentum, 101
Glones, 11. moritur. 13
Glycerius Imp. 100
γυμναχεῖ, 376, ad marg.
γυῶβι σιτὸν, 345
Goar, 363
Godas, Gothus, 105. 110. 121
Godas à Tzazone occiditur, 119
Godilas, Thrax, 299. qui & Gudilas, 300
Gerdidiſclus, 11. Vandalorum dux, 94. 95. 118. moritur 95. ejus filij, 95
Gontharis Godigiſeli F. 95. mortuus, 96
Gontharis, 131. tyrannidem affectat, 157. 158. 217
Gontharus apud milites Arecobindum ut imbellem accuſat, 159
Gontharis interimitur, 162
Gontharis tyrannus ab Artabane occiſus, 308
Gorbyzes, 336
Gorgo, urbs in Perſia finib. 364
Gothigut, 308
Gothus, 372
Gottharus, 120
Gothi 92. corpore albi, comâ flavi, religione Ariani, 92. ubi olim habitarint, 92. & quî poſtea diviſe. 94
Gothi cæſi, 201. 219. ſubmerſi, 226
Gothi, 323. divinitus puniti, 287. Romam deſerunt 188. cæduntur à Romanis, 376
Gothi, 165. Atalaricbum literis imbui nolunt, 267
Gothi Romanos prædæ inhiantes cædunt, 210
Gothi, poſt Beliſarij ex Italia diſceſſum, Româ vicinisq; locis rurſum potiuntur, 307

Euphrateſia, 28. 75. 76
Euripus, 326
Europa, 91. 92. 184. 320. 325
Europus, opidum, 76
ἐυρωπῶντι ἄλλυεν 109. ut in ſ. literis ἐυρωπῶντι ἄρτι, & ἐυρωπῶν γέφυρα apud Greg. Nyſſ. & Lucianum,
Eurus, fl. 312
Euſebius epiſcopus Cyzici, 44. occiditur in foro juvenib. ibidem.
Euſebius, Zenonis legatus, 3
Euſtratius, 133
Euthalius, 213. 214
εὐθυμεῖν, 18. 36
εὐθυμεῖν τῷ αἰσχύνην ποιεῖσθαι, 226
Eutychetis hæreſis, 100
Euxinus pontus, 17. 85. 87 325. vide Pontus.
ἐξαρτισθῆναι, 66. 70. 71
Excæcandi ratio apud Perſas, 9
Exercitus undecunq; collecticius quid habeat periculi, 368
ἔξωρος, 335
Exploratores, 35. 102
Experientia, 256

F.

Fabula de Leone & hirco, 3
Factum non fieri infectum, 148
Facta notari ab eventu, 148
Facultas, 306
Fames horrenda Romæ, 281 282
Fames intolerabilis, 131
Fames & morbus inde, 240
Fames Placentiæ, 279
Fames & virtus conſociari neſciunt, 356
Fame coacti quibus nonnulli victitarint, 240. 242
Femina duæ viros XVII. per intervalla temporis, fame cogente devorarunt, 240
Fanum, urbs maritima, 293
Faventia, urbs, 262
Felicitas & injuſticia ſimul eſſe non ſolent, 358
Feſtinatio, 183
Fidelius, 188. 197. 229
Filius natu maximus ſuccedit patri regi ſecundum Perſarum legem, 15
Firmum, urbs, 239. 273. (al. *Firminum*. Φίρμον πολίχνιον Straboni lib. V.) 234
Flaminia porta, 188. 195
Flaminia via, 364. 365
Florentia, 264
Florentius Thrax, 24
Fodinæ auri, 24. 25
Fœderati, 106. 114. ἔνσπονδοι, 305. 324
Fœdifragi qui, 136
Fœdus perpetuum inter Vandalos & Romanos initum, 100
Fœdus de non extruendo in alterius finibus.
Fœdera, 61
σπονδαὶ, 106
Fœdera, αἱ ἐκ πολέμου ξυμβάσεις, 324
Fortuna, 41. 60. 117. 121. 124. 129. 235. 249. 252. 256. 257. 263. 275. 292. 338. 370. 373
Fortuna, adverſa, 21. 27 123
Fortuna inconſtantia 202. luſus, 372
Forum Cornelij 239. Gotthorum, 110
Franci, 94. 184. 199. 229. 238. 249. 304. 307. 349. 356
Franci Italiam invadunt fœdifragi, 247. 253
Franci, auxilia promittunt Juſtiniano Imp. 172
Francorum moneta aurea, 304. 247. crudelitas, 247
Francorum duces Narſeti in Venetorum locis tranſitum negant, 362
Francorum ad Vitigidem legati, 252
Frumenti, & aliorum, pretium Romæ, cum obſideretur à Totila, 281
Fuſciæ, 120
Futurorum conjectura, 305

G.

Gabalæ, 28
Gabbuli, 29
Gades, 91. 92. 184
γάδειρα, 325
Galatæ, 85
Galli, 184. 185. 190 229
Gallia, 92. 94. 183. 184. 349
Gallia Germaniæ donata, 304
Gargarum, mons Apuliæ, 290
γαργαρεῖνες, 248
Gaulus, inſula, 110
Ganti, 234
Gaza urbs, 32
Gazophyli, 146. templum ibi, 147
Galaris ſive (ut in Cod. al.) *Gelilavii*, 103
Gelimer, 110. 112. 113. 114. 115. 120. 121. 209
Gelimer Hunnorum auxilia petit, 122
Gelimer

ἐκασία, 240
ἐκ πατέρων, jure paterno, 66
ἐκατέτω, 93
ἐκβολὴ τῦ λόγυ, 295
ἐκβιχηρία πατριαρχείς, 318
ἐκκαιδεκαπήχεις, 109
ἐκλακπίζειν εἰς κρανπάλλω ὄρον ὃν ἔχουσιν, 40
ἐκμετρῆσαι τὴν βίον, 370
ἐκὼν γε εἶναι, 216
ἐκπετήσιμος, 97
ἔκπυστος, 250
Elemundus, Gepædum rex, 364
Elephantinæ urbs, 33
Elephas grunnitu territus, 341
ἐλίπωλις, 341. vide Notas.
Elpidius, medicus Theuderichi, 167
ἐλπὶς ἡ ἐπὶ τειχέσ. 367
ἔλυμος. 339. cibus Lazorum, 18
ἐμφιλοχωρῶν, 325. 337
ἐν βουλῇ ἔχειν 219. ἐν βουλῇ πιεῖσθαι, 220. 221
ἐν ὕδατος, 30
ἐν τοῖς τῦ θεῦ γόνασι κεῖται, 104
ἔνδηλός εἰμι, 93
ἐνδιαιτᾶσθαι, 91
ἐνδιαθρυπτεσθαι, 337
Ennes Isaurorum dux militiæ, 172. 179. 208. 211. 229
ἐνόπλιος παιδιά, 369
ἑορτὴ ἐπινίκιος. 119
ἑορτὴν ἐπινίκιον ἄγειν, 138
ἑορτὴν ἄγειν ἐνιαύσιον, 10
ἐφόδιον, occasio, 209
Ephræmius Antiochiæ episcopus, 56
Ephthalitæ, Hunni albi, 3. (al. Nephthalitæ.)
Ephthalitarũ politia, 3. rex, 4
ἐπάλξεις, 218
ἐπὶ ῥητοῖς, 78
ἐπὶ ξυρεῦ ἀκμῆς, 228
ἐπὶ ξυρῦ ἀκμῆς τὰ πράγματα ἑστηκέναι, 41
ἐπιβατεύειν τῆς πηγῆς, 103
ἐπιχωριάζειν, 319
Epidamnij, 297
Epidamnus, 92
Epidamnus, 190. 168. 275. 304
Epidamnus, nunc Dyrrachium (Strabo lib. VII.) 106
Epidaurus, 175
ἐπιδέξιον εἶναι, 19. 35
ἐπίκληρος, 182
Epiphanius, archiep. Constantinop. 107
Epiri, 325
Epirotæ, 190
Epirus, 320. 355
Episcopus, ἱερεύς, 105
Episcopus legatione ad Chosroem fungitur, 244
ἐπιστολὰς ἀναλέξασθαι, 248
ἐπιστολῆς ὦδαι πέμπειν, 249
ἐπιτιχίσεις, 338
ἐπιθαλασσίδια χωρία, 358
ἐπίτιμος, 132
ἐπίτριβος, 348
Erarichus, 260. dolo interficitur. 261
Eridanus fl. 166. 262. 275
ἑρμαῖον (accentu in prima, sic Plato. Lucian. Synes. Suid. in θλαδίας) 208
ἑρμῦ πλίσμα, 112
Eruli, 22. 41. 81. 106. 143. 149. 230. 234. 275. 305. 307. 372
Eruli ad Christianismum conversi, 232
Eruli ex Italia discedunt, 243
Eruli à Longobardis cæsi, 231
Erulorum arma, 81. origo & mores, 230
εἰς γένυ ἐλθεῖν, 28
εἰς χαμαιπετοῦς φοιτᾶν, 68
εἰς τὰ πρόσω εἶναι. 223
ἐσαπαγέων. 335
Esclus, Ravennæ suburbium, 255
Esdilasas, 135. Mauruſiorum dux, 139
Esimiphæus, 43
ἑσπέρα, 317
ἑθὰς, 159
ἠθὰς, 129
ἠθικοκακῶν, 260
ἠθικοκαφῶν, 337. vide Notas.
Euarii, architectus, 62
Evagees frater Hoameris occiditur, 103. 112
Evangelia jurijurando adhibita, 153
εὐαγγέλια παρηγορίζειν, 233
Euboea, 354
εὐβουλία, 105
Eudocia Honorio Gizerichi F. nubit, 98
Eudocia Valentiniani & Eudoxiæ F. 97
Eudoxia, 97
Eventus, 292
Eventus rerum, 263
Eulogius, 165
Eulysia regio, 322
Eunuchus, 106
Eunuchi, 321. ἀβασγοὶ, 322
Euphemia, Chosrois uxor, 53
Euphemia, Ioannis Cappadocis F. 43
Euphratas (al. Euphrantas) eunuchus, 322
Euphrates, fl. 26. 27. 28. 64. 74

Daca, 190.325
Dacia, 304.306
Demonum phasmata, 78
Dagarus, 23.37
Dagisthaus, 86.87.308.329 333.362.372
Dagisthaus traducitur apud Imp. 330
Romanu recuperat, 372
Dalmatia, 171.190.252.275 304.315
Damianus, 222.227.371
Dani (R.V. Daca) 232
Danubius, 91.324. vide Ister.
Daphne, suburbium Antiochiæ, 59.62.67
Daras, 15.18.63.66.106.327
Dareni 66. obsidentur à Chosroë, ibid.
Datius, sacerdos Mediolanensis, 223
Decanovius, fl. 182
Decimum suburbium, 112. 157
Decius, patricius Rom. 286
Δεκλία, 183
δεινὰ πιεῖσθαι, graviter ferre, 16
Delatores, 7
Delphinorum copia, 298
δίλαφιξ, πρίστις, 118
Demetrius, 172.244
Demetrius sacerdos Philippi Macedonum, 168
Demetrius, 266, capitur 267. cogitur à Tatila Neapolitanis auctor esse deditionis, 267
Demetrius Cephalenus 266. dat pœnas petulantiæ linguæ, 266
ὁ τῦ δημοσίου θρόμου θημεδοκλῆς, 111
Demostratus Rufini frater, 28
Deosphoron (al. Deophoron) Tulliani frater, 299
Deus quos juvet, 29.288
Deus nequit decipi, 52
Deus quibus reddatur hostis, 136
Deus simplicioribus, si absit malitia, fert opem, 94
Dei auxilium, 114
Dei consilia arcana, 61
Dei nutu res humanas gubernari, 338
Dei proprium, non labi, 294
Dextra, salutis symbolum, 66
διαστρμία, ἡ 370
διαλύτης (διαλυτὴς, Thucyd. lib. III.) 20.30.257
Diana, 354. Bolosia, 354
Dianæ templum, 26.27
Dianæ templum 324, ei præfuit Iphigenia Agamemnonis F. 324
διαφέρω ξυμβολὴ, 209. μάχη, 210
Dido, 135
Diffidentia, 158
δίοχοι (νεμῆς, ἐγκύκλια) navium costæ, 354
Dioclesianus, 33
Diogenes, 78, 119.286.219 309.318
Diogenes Centum-cellas servat, 318
Diomedes Tydei F. 189
ἡ διώρυξ, τῆς διώρυχος [ut Thucyd. lib. I. pro quo, τῆς διώρυγος legitur apud Diod. Sicul. p. 168.] 212
Dodona, 335
Dolomitæ, 340, quibus armis utantur, 340.341
δόλωνες, 112
Dominicus, 147.148.254
Dominicus Constantinopolim revocatur, 151
Dominentiolus, 80.313
Domesticus, 106
δορά τιον, jaculum, 214
Dorotheus, 19.23.106. moritur, 110
Dorthon (Derthon Strabonis lib. V.) 244
δορυφόροι, satellites, 259
Draco, fl. 374.375
δρόμωνες, naves, 106.210. 284
Drymus, 91
Δρυῦς, 270.271. 282.373
Δρυῦς 290. (vide Hydræ) 295
Dubius, regio, 80
δούβιος, 89
Duellum Iabdæ & Althiæ, 140
Dux, ἄρχων, 28
Ducum in Italia, militumq., scelera, 269
Dyrrachium, 92.106
δυσεντερία, 248
δυσωπόωπος, 209
δυσθανατῶν, 316

E.

Ebrietas, 108
Ebrimus Theudati gener, 176
Ebusa, 92
Ebusa, insula, 128
Ecclesia, 66
ἔχειν δ' ἐρχῆς τινὰ, 104
Echinorum urbs, 360
Eclipsis Solis annua, 142
Edessa, vel Edessa, 27. 64.82 341.342
Edeseni pastores, 82
Edesene (al. Ecclesyne) regio, 26.27
ἐδήδοκα (eius prat. pas. ἐδήδεσμαι apud Basil. M.) 93
ἐγκρυφιάζειν, 16
εἰλειθυία, 353
εἰκαδία,

Digitized by Google

Classis [ἴσχλας] portus Ravennæ 255. vide Agathiam lib. II. p. 27.
Claudianus Salonarum princeps, 309
Cleisuræ, 87
Clementinus, 295
κλῆρει Ϛαδίλων οἱ τῶν λιβυων ἄγχει, 96
Clipea (Straboni lib. 6. Clypea) urbs, 135
Cloadarius, 187
Clusium, urbs, 226.229.230
Cocas (Docas, R. V.) Gothus, 368
κοχλίας, porta concamerata, 41
Cœtæum (al. Citeum, κίτιον) 342
Cœtais (al. Coetaitis) 342
Cœtieus (al. Cœtes) 342
Colchi, 318.319.320.342
Colchis, 24.29
Colchis terra, 16.68.338.339
Colchis, Coetais, 342. à Persis occupatur, 344
Colonus, 107
Color venetus (κυάνεος) & prasinus, 63
κόλπος ὁμίλας, 51
Columnæ Herculis, 128
κωλύμη, 106
κῶμα Ϛαθὺ, 79
Comanæ, urbs, 26. aurea, 27. 324
Comagene, 26.27.28
Commagenorum regio, 75
Cometa, ξιφίας, πωγωνίας, 50
Comum, 229
Conon, 230.265.266
Isaurorum dux, 218
Conon interficitur, 299
Cononis negligentia, 286
Consilium, 21
Consilia judicantur ex eventu, 98.
Constantianus, 190.191.199 207.212.316.317.303
Constantianus Salonas recuperat, 175
Constantianus Ravennam tenet, 266
Constantianus Dalmatia & Liburnia potitur, 176
Constantianus Belisarij jussu interficitur, 224
Constantinæ urbs, 12.36.66 146
Constantinopolis, 91
Constantinum forum, 39
Constantinus, 91. 171
Constantinus quidam creatur rex ab exercitu in Brettania, 94. cum filijs moritur, 94
Constantius Placidiæ maritus 94. moritur, 94
Consultatio, 283
Corcyra, 354.355
Corinthus, 189
Corone, 360
Corsica, 128.359
κόσμος, mundus, 174
Cotais, 342, marg. 344.346
Cotyaium 342. Cotiaium, in marg.
κραυγμὸς, 341
κρεουργηθεὶς, 24.30
Crissæus (al. Crisæus: ut κρησσαῖος λέφος apud Pind.) sinus, 189.360
κρείττων, Deus, 105
Croton, urbs 175.297. à Gothis obsessa, 361
Crotoniatæ, 190.297
Crotoniatæ auxilium ab Artabane petunt frustra, 361 liberantur ab obsidione Gothica, 361
Crucis dominicæ pars cubitalis Apameam à Syro quodam allata 62. ejus miraculum, 63
κτὲις, pecten, piscis marinus, 5
Ctesiphon urbs, 67.332
κτῆσις εὐχόσια, 358
Cuma Campaniæ, 373
Cumæ, 188
Cunctatio, 183. prudens, 73
Cutais, 342. (vide Notas ad illam pag.) 346
Cutaitsium, 342. vide Notas.
Cutilas, Thrax, 214. moritur, 215
Cuturgur (al. Cutrigur) 323
Cuturguri (al. Cutriguri) 323 324
Cuturgari, 347.348.349. 363
Cutzes, 28
Cuziat 135. al. Cuzinas.
Cuzinas, 157.158.163.346
Cyme, 265
κωμηγίσαι, 290
Cynocephali, 396
κυπειοειδὲ, 116.117
Cyprianus, 244.247.251
Cyprianus, 106.125. fœderatorum dux, 132
Cyprianus tenet Perisjam, 266
Cypriani constantia, 274. idē interficitur insidiosè, 274
Cyprianus à Carthaginensib. cultus, 117
Cypriani templum, 117
Cyrenes termini, 92
Cyrillus, 19.106.120.128 146
Cyrnus (Strabo lib. II) 128
Cyrus rex Persarum, 47
Cyrus Sergij frater Bacchi F. 152
Cysine, 239
Cyzicum, urbs, 44

D Daca,

Cinuſſium, 283
Caeſes Cabadæ F. 15. 16. 60
καπηλ⊙, 68. 69
Capitolium, 97
Capra infantis nutrix, 235
Capras, 370
Cappadoces, 14. 58
Captis inſultare, neſas, 60
Capua, 188. 283. 284. 294
καραδοκεῖν, 133. 229
Καρχαπάνη urbs, Carcaſon Cæſari lib. 3. cap. 20. de bello Gallico, 185. 186
Carnalis, (al. Caralis, ut Strabo lib. VIII.) urbs, 359
ὑκαρνάλεως λιμλὼ, 119. 121
Carnalis montes, 142
Carnij, 190
Carreni, 66
Carthago, 97. 98. 105. 110. 111. 112. 115. 359. occupatur à Beliſario, 116
Carthàginenſes 135. victi & ſubacti à Romanis, 136
Caſandrea, urbs, olim Potidæa, 51
Caſope (Ioſ. Scal. Caſiope) urbs, 354
Caſula, 159
Calamitas quibus adferat ſolatium, 299
Caſpiæ portæ Καστία πυλὶς, 14. 321
Caſpiæ portæ, 25
καταχραυπαλᾶν, 349
καταλυσις, 360
Catana, urbs Siciliæ (Strabo lib. VI.) 172. 316
καταπίθειν τὸν δοὺ τῆς τύχης ἐυημερίαν εὐχ εἶναι ἐνεμι, 165
Catellus, Italus, 271
καθιζάνομαι, 322. 324
Catholicus Chriſtianorum epiſcopus, 80
καταστρατηγᾶς, 279
καταστρατηγῆσαι, 396
καταστροφὴ, 123. 148
βίαι⊙, 337
καταῤῥωδεῖν, 15
καταῤῥυξ, χες: 212
Caucana, 110
καυκάσιον ὄρ⊙, 321
Caucaſus mons, 25. 68. 70. 86. 320. 321
καμήλια, 60, 63
Celer, 11. 12. 68
Celeſena, Armeniæ regio, 324
Centum-cellæ, 222. 275. 310
Cephalenia, 316
Cepi, κῆποι, urbs, 324
Ceſtæum, 61
Cerbarium, 284
Cethegus, 275
Charonea, 360
Chanaranges Zamæ tutor 37. miſerè interficitur, 38
Chanaranges (Perſicâ linguâ, dux exercitus) 6. 9. 35. 37. 38. 302
Chanaranges, Perſarmenius, 301
Χάος τῆς γῆς, hiatus terræ, 360
χαράδραι ἀνίκβατοι, 318
Charybdis, 176. 326. 354
Cherſon, urbs, 324
Cherſone, 17
Chilbudius, 275. 276
Chilbudius alius fictitius, 276. 278
Chinialon, 347
Chinialus, 348
Chorianes Perſarum rex, 328. 329
Chorianes ſagitta ictu moritur, 329
χωρ⊙ διῤῥηγὲς, 100
Chorſanes [al. Chorianes] 318
Chorſamantis, 213. [al. Tharſamantes.]
Chorſomanes, 190
Chorzianenes, 80
Choſroës Cabadæ F. 11. 16. patri ſuccedit, 35
Choſroës, inquietus, rerum novarum cupidus, 37
Choſroës avaritia, 63
Choſroes Soli ſacrificat, & Nymphis, 62
Choſroes rex Perſarum, fœdifragus, 46. 61. 63. 64
Choſroes Medorum rex, 45. 243
Choſroës Gubazæ ſtruit inſidias, 86
Choſroës bellum movet Chriſtianis, 82
Choſroës Perſici generis pernicies, 327
Choſroës ingenium, 60. 61
Choſroës ad legatos oratio, 19
Choſroes valetudinarius, 322
Choſroës morbus curatu difficilis, 332
Chaldæi 299. occiduntur 300
Chalcedon, 91. 319. 325
Chaleis, 64
χάλκεαν ἀναπάθειν, 274
Chriſtiani, 115. 117
Chriſtianicopem ferre luſtranis jubetur, 105
Chriſtianorum Deus, 102 ſupplicia, 101
Ciconia cum pullis nidum deſerit, 97
Cilices, 106
Cilicia, 83
Cimmerij, 322. 323. cedunt Gothis, 223
Circæus mons, 182
Circe, 172
Ciſſina, caſtellum, 166. 255
Circeſium, caſtellum, 52

Bliſchames, 262
Boas fl. 86.87.118
Bocoti, Boeotia, 360
Boetius 287. nefarie occiſus, 167
Bolaſia, 255
Bolum, arx, 24.25.36.37
Bonifacius 117. ſcriba Gelimeris, 128
Bonifacius, Lybia à Placidia præficitur. 95. Falsò accuſatur, 95. redit in gratiam, 96
Bonilus, 339
Bononia, 272
Bonus, 271
Bonis mala divinitus admiſceri, 59
Boraides 42. 111. Germani frater, 301
Boſporus, urbs, 17. maritima, 324
Boſporita, 17. 48
Βοσκειαις πεὶν ἀπίζων, 215
Βουλης (vel Βούβης) πολις, 115 120. 121
Βοῦχος, 32. 166
Bradicius ab Choſroe cur interemptus 333
Braducio, interpres iſdignus, 86
Βρεντέσιον, 298. vide Brundusium
Brettania inſula 92. 221. 232 349
Brettania deficit à Romanis 94 recuperari à Romanis nequit, 94
Βρεττανοὶ, 203
Βρίτιοι, vide Brutij, 297
Britty, 350
Brittia, inſula, 249. 350. 351 352
Brittia virgo 350. Rhadiſin (alt. pag. Rhadigerem) bellavicit, 351
Brittones, 349. πεζὸν, ſtrenui, ac pedites: equitandi prorſus imperiti, 350. 351
Bructi, pop. 322
Brundusium, 282. 283
Brutij (Epitome Straboni lib. V.) 176. 290. 265. 283
Βρύζωι, 78. 79
Buchas, Maſſageta, 214
Bulgudu, Maſſageta, 230
Bulias, Homeritarum portus, 33
Bulla campus 144
Bulſine, lacus, 170
Burcentium 248. 249. proditioni dat pœnas 250
Burgaon, mons, 438
Burgundi, 184. 185. 186
Burgundi, 229. 253
Burnus, urbs, 191
Βυσσὸς (τυμβοι) τὰ ἐκ τῆς πυρᾶς λείψανα. 365
Bustæ Gallorum, 365
Byzacii, 18. 19. 35. 49. 66. 54. 58. 207. 303. 330
Byzacium, 36. 110. 140. 153. 157. 346
Byzaceni, 153
Byzantium, 91. 218. 312. 317. 318
Byzantij, 106.

C.

Cabades, 60. Perozæ F. 83. patre mortuo, creatur rex, 6. propter κενοφωνίαν introductam, & c regno excidit, ibid. in carcerem conjectus ab uxore liberatur, 8
Cabades mittit exercitum adverſus Gurgenem 17. in Armeniam, 23
Cabades ingratus erga Axarethem, 31
Cabadæ filij, 15
Cabadæ litera ad Juſtinum Imp. 15. 16
Cabades Zamæ F. 37. 38
Cabadæ regis Perſarum nepot, 362
Cabades moritur, 35
Caballarius, 261
Cabaon Mauruſiorum circa Tripolim dux 101. ejus prudens conſilium, 102. 136
καχλὶξ, 333
Cadiſeni, 22
Cadmea victoria, 174
Canopolis (καινὴ πόλις) 108
καιροφυλακεῖν, 8
καίσαρα καθίσταθαι, 100
Cæſarea Mauritanorum, 128 136
Caſina, caſtellum, 226
Caſſus, 34
Calabri, 189. 190. 162. 270
Calabria, 265. 316
καλλίνικος, 59. dictus Juſtinianus, 88. 163
Callinicum urbs 29. à Choſroë capitur, 77
Callinicesij, 63
Calonymus Alexandrinus, navarcha, 106
Calonymus 116. perjurij pœnas luit, 116
Calydonius aper, 189
Calypſus Inſula, 354
Camelorum uſus in militia, 102. 137
Camillus ad montem Apeninum devicit Gallos, 365
Campani, 190. 265. 294
Campania 176. 188
Candidati 312
Candidus epiſcopus, 54
Candidus Sergiopolitanus epiſc. 75
Canna. 283
Canum fidelitas, 348

Canuſi-

Beliſarius dux, 1. 18. in Orientem mittitur, ibid. adverſus Choſroëm & Perſas, 68 contra Gothos, 171
Siciliam occupat, 142. in Siciliam redit, 146
Beliſarius in Africam à Iuſtiniano mittitur, 105
Beliſarius & Antonia ejus uxor, 107
Beliſarius Byzantium revocatur, ut contra Vandalos bellum gerat, 35
Beliſarius cum Gelimere, & Vandalis Byzantium iter inſtituit, 123. ingreditur 133
Beliſarius Carthaginem occupatam munit, 119
Carthaginem à Stoza tyranni obſidione liberat, 145
Beliſarius Siciliam occupat, 172
Romam iter inſtituit, 188
Romam ingreditur, 188
Beliſarius miraculosè ſervatus, 193
Beliſarius apud Iuſtinianum traducitur, 132
Beliſarius Piſaurum ab Vitigide dirutum reſtaurat, 273
Beliſarij triumphus Byzantij, 133. 134
Beliſarius quos ſecum captiuos Byzantium duxerit, quæ item ſpolia, 258
Beliſarius quàm civibus Byzantinis fuerit commendatus ob res præclarè geſtas, 258
Beliſarius apud Iuſtin. Imp. traducitur, & propter bellum Medicum ex Italia Byzantium revocatur, 256
Beliſarius, Byzantium revocatus, quibus ſit honoribus affectus, 352
Beliſarius regnum in Occidente oblatum ſibi repudiat, 254. 257
Beliſarius Byzantium inglorius redit, 270
Beliſarius Romam recuperat, 291
Beliſarius in febrim incidit, 285
Beliſarij conſulatus, 134
Beliſarij encomium, 258. 259 res geſtæ 43
Beliſarij cum alijs militiæ ducibus comparatio, 259
Beliſarij Ἀνείκητα, 224. in quam ſemel duntaxat peccavit, 224
Beliſarij epiſtola ad Gothos in Sicilia, 129
ad Iuſtinianum 202. 273
ad Mirrhanem, 20. ad Narſetem, 242. ad Theudibertum, 248. ad Totilam, 289
Beliſarij equus, 192. ad Vitigem legati, 252
Beliſarij ad exercitum oratio, 29. 145
Inter Beliſarium & Conſtantianum lites, 223
Beliſarij ad milites oratio, 207. 123
Beliſarij ſtrategema, 284
Beliſarij uxor Antonina, 43 109
Bellum, 81
Bellum, 40. conſilio indiget 90. ejus eventus incertus, 83
Bellum quæ requirat 273. quî gerendum, 216
Belli robur, 145
Belli exitus, 123
Bellum ſopire, difficile, 51
Bellum inter Perſas & Armenios XXXII. ann. 6
βίλ@-, 198. Ϲελῶν ἐξαγοϱεύειν (Lucian.) 201
Beneficiorum oblivio, 83 39
Beneventum, 265. (Βενέβεντον Straboni lib. V.) 189. ejus conditor Diomedes, 189
Benilus Buzæ frater, 330
Beræa, 55. capitur à Choſroë, ferè tota incendio conſumitur, 56
Berſabas & Barſabii, 343. in marg.
Berſathus, 343
Beſas, 35
Beſas, 179. 180. 190. 191. 194 201. 212. 224. 274. 372
Beſſas Armenijs dux exercitus [al Beſas] 330
Beſas 333. (qui & Beſſas) in obſidione lapſus, 335
Beſſa & Ioanni adminiſtratio Italiæ committitur, 256
Beſſas & Conon Româ occupatâ fugiunt, 286
Beſſæ negligentia in Roma cuſtodiâ, 286
Beſas Spoletium tenet, 266
Beſſæ avaricia, 284. 285. 287
Beſſæ virtus, 338. σμικϱολογία, 339
Beſſus, 171
Blaſes, Perozæ, frater, 6. excæcatur, 9
Blechames, 73
Bledas, 264
Blemyes, 33. hominẽs Soli immolant, ibid.

Ἀσπεβεδες, 14.15.53.37
Aſpebedes, Choſroës avunculus, occiditur, 37
Aſpidis manus, 141
ἀστιδιᾶται, 1
Aſſyria, 53
Aſſyrij, 26
Ἀθήνεια, 57
Atalarichus, 110.186.203 953
Atalarichi mater, Gotthorum regina, literis Beliſarij reſpondet, 129
Atalarichus Theuderichoſuccedit, 167
Atalarichus pravorum conſuetudine corrumpitur, 168
Atalarichus maraſmo infeſtatus, 169. moritur, 170
Atalarichus de Romanis benè meritus, 288
Ἀτη τις ἐξ οὐρανοῦ, 121
Athanaſius, Alexandri frater, 174
Athanaſius prætoriorum præfectus, 255
Athanaſius ad Gothos legatus, Byzantium reverſus, à Iuſtiniano Imp. honorib. augetur, 244
ὁ τῶν ἀθανάτων λεγομένων λόχος, 22
Athenæ, 87
κώμη τις, 319
Athenodorus, Iſaurus, 218
ἀθυμία, 130
ἀθυρόγλωσσος, 266
ἄτρακτος ſagitta, 329
Attalas, opidum, 35
Attalus, Romanor. rex ab Alaricho deſignatur 93. quo ingenio, 94
Attilas, 96. populatur Europam, 97
Audacia, 73
(τάλμα) 137.293
Auduin, mortuo Vaace, Valdarituitor 308. ad Totilam ſe confert, 308. Longobardorum dux, 305.347. 360.362.363
Augurium, 97.350
Auguſtus Imp. 116.184
Auguſtus (qui & Auguſtulus) Oreſtis F, 165.220
αὐθέντης ἰδὼς, 221
Aſtica regio, 317
αὐστηρότης, 81.232
αὐλῆς ἔπαρχος, 39.104
Aulon, urbs, 171
Auraſium, mons, 140.141. 101
Auraſij montis ambitus, 141
Aurelia (quæ & S. Petri) porta, 195.208
Auſilas, 366
αὐτάγγελος, 366
αὐτοπάγγελτος, 225
αὐτόπτης, 106.351
αὐτόχθονες, 135
αὐτοβοεὶ ἰλάς, 98
αὐτοκράτωρ ἀρχὴ, αὐτοκρατορία, 43.323
αὐτοκέλευστος, 355
αὐτοχειρίαζειν τινὶ νίκην, 59
Αὔξιμος, 244
Auxomis, urbs, 32.33
Auximum urbs, 225.226. 230.237.272.273.234
Auximi deditio, 252
Auxomita, 32
ἀξιόμαχοι, 226
ἀξιωλιθρος, 568
Azarethas, 26
Azarethes, Perſa, 28.29. ejus ad exercitum oratio, 30.31

B.

Babas, 330.339.340.341
Bacchus Solomonis frater, 153
Bacurius Perany F. 295.373. vide Paturius.
Βάσλω, 213
Βάσλων πιεῖται, 335
Baras urbs, 151
Balas, 100
Φαλιὲς, Φαιὲς, 192
Βαλίσρα 189. (al. Βαλίσρα.) 200. 375
Bandum σημεῖον στρατηγοῦ, 123
Βανδοφόρος, vexillifer, 134
Barbaliſſus, 64
Baradotus, Conſtantinæ urbis epiſcopus, 66
Barbari, 252. fœdifragi 92. urbes captas diruunt, 92. nemini parcunt, 92
Barbaricini, 142
Barbatio, Thrax 273.274.297
Barbatus, 106.125.146
Βάρις, 203
Bareſmanas, 19 22.23
Baſilius, Arſacæ dux militiæ & conſiliarius, miſerè interficitur, 7
Baſilides, 40
Baſilius, patricius Rom. 286
Baſiliſcus, 98. Zenone abſente, Byzantium occupat, ejus interitus, 106
Byzantium redit ſupplex, 99
Βάσιμος ἰδὼς, 365
Baſſaces, 49.77
Batnæ, 65
Βιβαπισάμην τῆς συμφορᾶς, 130
Bebon (al. Beuon) 283
Bebius, mons Campaniæ, 373 Veſuvius, 218
Beliſaria (R. V. Salaria) porta, 193

Ἄφυλοι, 189. 190. 283
Aquileia, urbs, 166
Aquileia augurio capta, 97
Aquileiæ Hippodromus, 93
Aquilinus, 219
Arabia, 32
Arabicus ſinus, 32
Aratius, 18. 25. 207 235. 237. 251. 275. 317. 348. 360. 363
Arbores pro Dijs habitæ. 321. arbores repullarunt ob Autumni temperiem eandem, quæ fuerat æſtatis, 343
Arborychi, 184
Arcadius, 91. 92
Arcadius rex Romanor. 2. pro Theodoſio F. ſolicitus, Teſtamentum condit, ibid.
Arcadio mortuo ſuccedit filius Theodoſius, 94
Archabis, 319
Archapolis, 87
Archæopolis. Lazorum metropolis, 338. obſidetur 340. 342
ἄρχην τῶν χειρῶν, 139 347
ἀσλίκων, 108
χειρῶν ὡς ἤκιστα ἄρχειν, 81
Archelaus, 116
Archelaus patricius, 106
ἀρχὴ στρατηγίς, 23. 54
ἄρχων καταλέγων. 18
Ardaburius Aſparis F. 90
Arelatum, 304
Areobindus occiditur, 160. 300
Areobindus 156. 157. 158. viſis cadaveribus fugit, 159
Areobindus, Olybrij ſocer, 11. 12
ἀρετᾶν virtutis deſiderio teneri, 375
Arethas, 46. 333
Arethas, 73. præda inhians, 74. 75
Arethas Gabaliæ F. 28. 30. 70
Arethuſa, 110
Argek, 83
ἀργία, 114
Argo, navis, 320
Ariana, filia Leonis, 1. 99
Ariani 117. 143. ſeditionem movent, 143. Solomoni ſtruunt inſidias, 143
Arianiſmus, 92
Ariani ſacerdotes Roma expelluntur, 270
Aries, machina bellica 71. 314
Arietis, machinæ bellicæ, deſcriptio, 197
Ariminum (Ἀρίμινον Straboni) 225. 234. 238. 273. 364
Ariminum ab Vitigide obſidetur 227. capitur à Gothis.
Arimuth, 363
ἄρειον αἰρεῖσθαι, 214
Ariſtoteles, 326. quam mortis cauſam habuerit, 326
Arma ſeculi Iuſtinianei, 2
Arma ſponte mota, 100
Armenia, 23. 27. 48
Armenij, 48. 77. 156. 251. 318. 319. 320. 329. 339. parvi, 27. 86
Armenij & Perſæ annos 32. bella inter ſe geſſerunt, 6
Arrianus, 342
Arſaces, 49
Arſaces (Arſacides) Armeniorum rex, 6. falsò apud Pacurij, delatus quæ per tulerit, 7. ſeipſum interimit, 8
Arſaces Arſacides, proditionis dat pœnas. 301
Arſaces Armenius ſagittæ ictu moritur, 52
Arſacida, 49
Arſines, fl. 27
Artabanes Ioannis F. Arſacides, 49
Artabanes, 156. 157. 159 313. 316
Artabanes Byzantium vocatur, 163
Artabanes 300. Byzantium revocatur 300. ad dignitates evehitur, 300
Artabanes ab Arſace ad necem Imp. Iuſtiniani invitatur, 301
Artabanes Gotthos devincit, 357
Artabanes, Perſarmenius, 329
Artabazes, Armenius, 262
Artabazis oratio ad Romanos, 263
Artabazes moritur, 264
Artace, ſuburbium Cyzici. 44
Artaſines, Perſa, 214
Artaſiras, Perſa, 273. 274
Artaſires, 160. 162. 163
ἀρπαλαισία, 109.
Arufius Erulorum dux, 295
Aruth, Erulus, 362
Arxes, 214. 215
Arzamenorum opidum, 12
Arzanene, 68
Asbades (Asbaſdoth, Cod. Reg.) 312
Asbadus, 370. Gepes, 362
Aſcas, Maſſageta, 19. 22. 30
Aſclepiades, 150
Aſclepiodotus, orator 177. occiſus diſcerpitur, 182
Aſculum, 273
Aſia, 91. 184. 320. 325
Aſinaria porta, 188
Aſinarius 190. 191. Gothorum dux, 274
Aſiſſini, mortuo Siſiphrido, dedunt urbem Totilæ, 274
ἀσπαλιτὸς, 326
Aſpar, 95. 96. 98. interimitur 99.

Aſpe-

Anaſtaſius Imp. 231.232
Anaſtaſius ad Choſroën à Iuſtiniano miſſus, 51
Anaſtaſius pacis ſtudioſus 288
Anatolius, Orientis dux, ad Vararanem à Theodoſio Imp. miſſus, 225
Anatozadus (al. Anaſozadus) Choſrois natu maximus F. 332
Anatozadus, moto adverſus patrem bello quas dederit pœnas, 333
ἀναζυγὴς, 277
Anchialus, 355
Anchiſes ubi mortuus, 355
Ancon, 299
Ancon (quæ & Ancona) 227 230
Ancon, 355
ἄγκων, 115
Andaburius occiditur, 99
ἀνδραγαθίζεσθαι, 208
Andreas padotriba, &c. ſingulari certamine vincit Perſam, 19
Ἀνδρεία, 183.197
ἀνδρείας τινὰ καὶ καρτερίας ἐς ἄκρον ἥκειν, 106
ἀνέπαφος, 332
ἀνεπισχέτως, 80
Anerochon, rex Erulorum, 232
Angli, ἄγγιλοι, 349. ἄγγελοι, marg. 350.351
Anglon, vicus, 80. & caſtellum, 80
Animæ defunctorum in Britiæ locum quendam deportari, 352
ἡ ἄνωθεν Παιονία, 341
Antæ, pop. 209
Antæ, 289.290
Antæ, 315.321
Antæ 276. invadunt Thraciæ loca, 276
Antarum Democratia, & religio 277. mores, 277
Antæi regis luctæ cum Herculc, 135
Antallas (al. Antalas) 346 156.157.158
Antalas 153. ejus litera ad Iuſtinian. Imp. 154
Antalas, dux Mauruſiorum in Byzacio, 140
Antalas Gotthariam ob perfidiam deſerit, 160
Anthemius Imp. in Occidente à Rekimere occiditur, 99
Ἀνθρωποφάγοι, 32
Antillas dux Mauruſiorum in Byzacio, 102
Antinoi urbs, 45
Antiochia, 28
Antiochia 55.59.62. ab Choſroë capta, 59 incenditur, 60
Antiochia nova Choſrois, 67
Antiochia exciſa, 327
Antiochiæ templum, 61
Antiocheni, 57, occiſi complurcs, 59
Antiochus, Syrus. 177
αὐτεπαγγέλτων τῆς ἀμηχανίας, 337
Antium (αἴθιον) urbs, 206
Antonina Beliſarij uxor. 43 44.217.218.222
Antonina Beliſarij uxor, 299 300
ἀνυμέναιος πᾶς, 350
ἄνυμφος (ἀνύμφευτος, Greg. Nyſſ.) 350
Anzalas, Armenius, 368
Aordus, 234. frater ducis Erulorum, 307
ἀορὶ τῶν νυκτῶν, 228. 262
ἀπαλλαξείω, 86.344
Apamea, 62
ἀπαυθαδίζεσθαι, 371
ἀπαμιλημένως, 215
Apenninus mons, 365
Ἀπεριπτωσία, 50. vide pax.
ἀπεριοκίπλως θρασύνεσθαι, 157
Apetiani 48. (interpres R. V. Aſpetiani.)
ἀφικίας ἐς τὸ μέτριον τοῦ βίου, 350
ἀφιλία, 232
Ἄφοδος, id eſt, ἀναχώρησις, 197
Aphri Vandalis infenſi, 111. Beliſario amici, 112
Aphrica 326. vide Libya.
ἀποβιῶναι, 332
ἀπογίνεσθαι, mori, 300
ἀποκαυλίζω, 306
Ἀποκαυλίζεσθαι, 30.49.335
Apolinarius, ejuſq; res præclarè geſtæ, 128
ἀπόμαχος, 102.209
ἀποτετμημένος, 197
ἀπόνοια, 136
ἀπορία (dubitare, ut Geneſ. 4. conſilij inopem eſſe, Galat. 4.) 199
ἀπόστατος, 310
ἀποστῆσαι Γαυδίλων νῆσον, ἀπὸ Γαυδίλων πάλιν, 135
ἀποτομαπίζειν τῶν ἐνομάτων τὰ θειότατα, 78
ἀποθωρακίζεσθαι, 369
Appia via, 188
Appius, conſul Rom. 188
Appion Aegyptius, 11
Ἀπραγμοσύνη, 21.323.324
Apri, urbs Thraciæ, 363
Apſarus urbs, 319.320
ἡ ἀψαρᾶς, G. ἀψαρῦντος, 321
ἀψευδῆν, 248
Apſilia, 331.332
Apſilij, 320.321.330.331.332
Apſyrthus urbs & virinomen, 319
Apulia, 265.284 290

Ἀκινάκης, 82
ἀκὶς, 219
ἀκραιφνὴς 271
Ἀκρασπασία, 187
ἀκρασπασίαι μετανάστιαι, 187
ἀκροβολίζεσθαι, 114
ἀκροπλεύτας, 65
ἀκροπλεύτας, 238
ἀκροθίνια, 247
Alamani, 184
Alamani. 322
Alamundarus, 71
Alamundarus, 46.51
Alamondarus, 333
Alamundarus, rex Saracenorum, 26.27.28.29.50
Alani, 23
Alani, 86.87
Alani, 94
Alani, 318
Alani, 321
Alani, 329
Alani, Gotthi, 165
Alarichus, 235
Alarichus senior, 185
Alarichus 92. dux Visigothorum, 92
Alarichus junior, Visigothorum princeps occumbit, 185
Alba, urbi, 222
Albani, 14.190
Albanum oppidum, 217,222
Albes, legatus, 197
Albilas 226
Albilas, Gotthus, 240
Ἀληθίζομαι vera loquor, 8.9
Alexander, 136
Alexander legatus Iustiniani Imp. 198
Alexander quidam Byzantij Logotheta, 169. quàm iniquus fuerit militibus, 259. successor Belisarij in Italia, 259
Alexander Philippi F. 14
Alexander Macedo, 47
Algedon, 289.290
ἁμαξάω, 371
Alpes, 184
Alpes, 223
Alpes, 247
Alpes Cottiæ, 252
Alpes cuiuinæ, 253
Althias, 116.125
Alueth, 230
Alueth, 242
Amabedes 71,
Amalaphrida
chi, regis Gothorum, nubit Tvasmundo 101. conjicitur in vincula, 102
Amalaphride, 184
Amalaphrida, Theuderichi Gothorum regis F. 360
Amalaphridas Gothus, 360
Amalaphrus, 168
Amalarichus 185, 186. cogit uxorem ad Arianismum, 187. moritur, 187
Amalasuntha, 203
Amalasuntha, 269
Amalasuntha, mater Atalarichi, 170. cum Iustiniano Imp. amicitiam contrahit, 110
Amalasuntha Theuderichi soror, 314
Amalasuntha, 176 sensum disciplinæ committit Atalarichum F. ocleonem, 167
Amalasuntha Vitigidis uxor, 255
Amalasuntha, subditis è medio tribus seditionis auctoribus, Ravennam se confert, 108
Amalasuntha responsum ad literas Iustiniani Imp. 169
Amalasuntha in carcerem conjicitur 170. occiditur, 171
Amastris, 319
Amathia, 256.356
Amazaspes, 48
Amazones, 319.321
Ambazuces, 14
Ambrum, 75
ἀμελίτης & μάχη, 178
Amelobergæ 185
Amiti, 359
Amicitia empta, cum nummis confunditur, 61,62
Amicitiæ diuturnitas, 316
Amicitiarum & inimicitiarum causa, 143
Amida, urbi Mesopotamiæ, 9. 26.35
Amida capitur à Cabade, 11
Amida à Cabade capta, 66
Amidani, 9
Amigas fl. 141
Aminsus (qua & Amisus) 319.321
Ammatas, frater Gelimeri, 112.113. occumbit, 113
Ammodii locus, 19.20
Ammudi locus, 85
ἀμυνεία, 299
ἀναφαγεῖα, 234
Amphitheatrum, 290
ἀνάχωσις & εἰς τὸν τῶν πλοίων χειμῶνα, 78
ἀναχωνίζειν, 249
ἀνακυκλοῦν ναῦν, 128
ἀνακωχεύειν τὰς ναῦς, 299.353
ἄνορχοι, 232
ἀνταποστεῖλαι πινὰ, 250
ἀνταρᾶσθαι ἐλπίσιν, 249
ἀνασκολοπίζειν, 151
Anastasiopolis, 15
Anastasius, 15
Anastasius rex, 67
Anastasius, Imp. Romanor. 9.11.14.25
Anastasius rex, 317
Anastasius Imp. 100

Anasta-

RERVM ET VERBORVM IN PAGOGIIS CAES. MEMORABILIVM INDEX

Academia, 77
Adagia, 10
Adagiorum apud Graecos collectores, 11
Adagium, quod ex Graeco in Latinum conversum, 11
Aduersus L. Papirium, 118
Aduersus Papirium Praetextatum, 118
Aduersus Papirium Praetextatum Oratio, 118
Aduersus Papirium Praetextatum Oratio, 118
Aduersus Papirium Praetextatum Oratio

Notæ D. Hoeschelii Aug.

p. 50, v. 1, l. αἷς, *si ad* κίδρους *referatur v. 21,* ἡμίκυκλα *v. 39,* ἔψιον *m. f.*

p. 51, v. 33, τῆδέ τι καὶ κατὰ τλὼ.

p. 52, v. 1, ἰωκαίου σαμαθῆς, *v. 4,* ἴσ. Ἐπινέου, *ut ſuſpicatur legend. doctiſs. Abr. Ortelius v. 12,* ἀσιητὰ *v. 34,* συοιχηλόρεως *m. f. v. 36,* αὐτὸπυρον *m. f. ut nos etiam correximus. v. 40, l.* παριχόμενον τῇ.

p. 53, v. 1, Βασιλεὺς *v. 10, l* ἱσφαγιάζουτ⊖, *ideſt, (ut rectè interpres) hoſtias mactabant. Diodor. S. lib. IV. terminatione utitur activa,* σφαγιάζειν. *Apud Philonem (ut obiter hoc addam) lib.* ὅτι πᾶς σπουδαῖ⊖ ἐλεύθερ⊖, *p. 605, pro* σφάγια ἡσσοπις, *rectius in m. f. Cod. Aug.* σφάγια νησοπις *videtur legi.*

p. 54, v. 24, ἰσᾶσιν *v. 35,* πίτι *& verſu proximo* ἰφ' οὗπερ ἦσσα σχήματ⊖, *m. f. Fr. L.*

p. 55, v. 37, l ὑποξλύζουσαι, *inde* ὑποξλυσμοὶ εἶσιν, *apud Iſid. Peluſ. Aliud eſt* ὑποκλυζουσαι : *quo eleganter uſus eſt Plato,* πτίμῳ λέχῳ εἶσι ἀλμυρὸν ἀκτὴν ὑποκλύσασθαι.

Notarum D. H. finis σὺν θεῷ.

INDEX

v. 33, poſt verba βουλομένοις σφίσιν, ſequuntur in m. ſ. Gallicano ea quæ proximè uncis incluſa ſunt.

p. 37, v. 6, l. ἴυνομεν v. 6, βαρβάρους δὲ λίαν m. ſ. v. 23, F. τὰ ἁγίου (quod & τὰ ἐν ἁγίοις dicunt) σφάνου: ut v. 29, τὰ ἁγία Σαβίνα. v. 29, Κάρμινα, τὰ ἁγία Σαβίνου.

P. 38, v. 14, Βραχιδον v. 28, pro ὕτω ὡὐ σύμπασαν &c. in editis legitur ᾗ παῦτα μὡ ὅπὶ τοσῦτ. τρόπον δὲ, ὅν τινα τὡ ἡϊόνα παμὲ ἴσχυεν ἰρύμασιν ὑκρατύναι, ἐγὼ δηλώσω.

p. 39, v. 4, Σιγγηδὼν v. 24, l. πάντης v. 30, ἄπ ἰς v. 34, l. ὑπηρέτους v. 35, l. καὶ ὡ τῶν Θεοδώραν μὡ v. 41, πάντων μὡ ſcil. Φρύγων, ὅπερ: rectè. ſic Terent. In Eunuchum ſuam, ſcil. Comœdiam.

p. 40, v. 28, ἴσ. πάλαι ὃν ibid. τὸ οὕτως nomen caſtelli. v. 34, ὅπὶ θρᾴκων [F. Θρᾴκης] δεινῶ ἰσον ἡμῖν τὰ ἴρυμα. m. ſ. Fr. L. v. 36, οἱ πάντες] Homer. Iliad. ν. v. 5. quem locum explicat Philo lib. περὶ βίου θεωρητικοῦ. vide & Plutarchi Theſeum.

p. 41, v. 6, ἅπερ tam editus quàm m. ſ. v. 21, lege τὰ γε λᾶαν. ſic 1. Reg. 17. ἐξελίξατο ἑαυτῷ πέντε λίθους λείους ἐκ τοῦ χειμάρρου. Diodor. S. lib. II. λᾴδιοι λίθοι, ὧν λαμπρότητι μὡ ἡ λᾠότης, βαρύτητι δὲ ὁ σεθμὸς, ἡ δὲ γε λειότης ὑπερβολῇ ἑτέρους οὐκ ἀπολειπόμενα. v. 28, ἴσ. ἔτι δὲ καὶ v. 35, verba τυγχάνει ἄμα delentor.

p. 42, v. 3, ἀμήχανόν ἐστι v. 16, θαυμασίως ὡς καὶ v. 25, τὰ βυζαντίου v. 40. l. πεπιημμῷ, ἥπερ v. 42, ἤδη ἡ ᾠδὴ λία, ἡ ἐν γαπίνῃ, m. ſ.

p. 43, v. 7, δεικνῦσι v. 10, ἐρχασία ἐπιτηδείως ἔχον τὡ m. ſ. Fr. L. v. 12, αὖ πάλιν v. 22, μὡ πάσης ἡ χερσ. m. ſ. v. 23. l. ἐλαιοῦντα ut pag. ſeq. v. 40, ὄροφον m. ſ.

p. 44, v. 19, τειχήρη Φύσιν m. ſ. v. 22, μετὰ δὲ τὡ χερρόνησον Αἶν. εἰκῆπαρ πόλις m. ſ. Fr. L. vide Strabonem lib. VII.

P. 45, v. 7, συδλάτε-λᾶται m. ſ. Fr. L. Sudanelanæ etiam Interpres. v. eod. l. Δίνιζ. v. 8, κεφάλων m. ſ. uterq. v. eod. leg. βίπαρα vel cum marg. βιπαῦν nam in m. ſ. Fr. L. καῦ ad marg. annotatum. v. 12, more Græco ἀγκλίας, & priùs v. 7, Δύγγιον eſſet ſcribendum, ſed editum ut m. ſs. v. 15. l. δεῖβρη, γιτειτάτοις v. 16, Βεκούλι v. 20, Ζισιούδεβα. v. 22, Βισδίνα v. 42, ἀνέθηκαν. Θεολέγ. δὲ τὡ ὅπόκλησιν ὁ ἀπόστολ. m. ſs. Fr. L.

p. 46, v. 15, l. ἢ τὰ πρθμοῦ v. 18, οἱ δὲ τὸν m. ſ. v. 32, εἰκῆ m. ſ.

p. 47, v. 15, δοκᾶν. ἢ τὸν χειμάρρουν, ἡνίκα μαρμάρου κατὰ πολὺ ἀπαιρούσας, m. ſ. v. 23, ἐπιπροδομᾶσθαι τὰ τῶ ὑπερξάμβρος τε τὰ m. ſ. Fr. L.

p. 48, v. 20, l. μητροπόλεως v. 27, τὰ ἀμήχανα· ὁδὸν ἀμαξήλατον ἐκ τὰ ᾠδεῖου δόξου κατὰ πρόσθεν m. ſ. Fr. l. ubi malim τὰ [vel τὡ] πρόσθεν v. 29. l. ἀπειροράτῃ ſic nang. & m. ſ. v. 30, Μεψυσία, Polyb. lib. V. quæ etiã Μόψυ ἑστία Stephano de Vrbibus, & alÿs; veluti Notis ad Bibliothecam Photÿ eſt indicatum. v. eod. τὰ μάντεως] Morſi ſcil. idem Steph. de Vrb. cuius oraculorum meminit Cl. Alex. Protrept. Theodoret. Therapeut. lib. X. v. 30, τὡ ἀκρωνυχίαν m. ſ.

p. 49, v. 33, lacuna etiam in m. ſs. ubi legerim, dum occurrat melius, οἱ μὲν τὸ ἀδεῖ. καλλιστι, οἱ δὲ ἴσα μέγιθ. ὁμοίους ἴσμεν. Non diſſimilis enim ſeq. pag. v. 5. deſcriptio. v. 37, l. ἅπερ οὐσαμικὴ ἐν, cuius epitheti frequens eſt uſus apud noſtrum autorem cum alibi, tum verſu hujus pag. extremo. Mendæ anſam præbuit literarum compendium. οὐσαμικὴ, librario ignotum. v. 38, ἐπικτήσατο.

p. 50,

περέντων v. 31, κατέληπτο v. 33, ἐγκαλλωπίσματι v. 40, Βελαβιτίνη] *Hæc* Βαλαβιτίνη. *Novellâ XXXI, & Belabitena, Cod. lib. 1. Tit. 29, de Magiſtro militum.*

p. 28, v. 8, Σοφανίνη] *Sophanena, in qua eſt Martyropolis, Cod. ibid. quod videretur rectius; cum paulò inferiùs incolæ illius* σοφανηνοὶ *dicantur; niſi hac ipſa pagina illud* Σοφανίνη *repetereretur, pro quo, Strabonis libro XI. vitioſè* Φασιανὴ *legi, probè conjecit clariſs. Iſaacus Caſaubonus. Illa* Τζοφασιανὴ *&* Τζοφανὴ, *eâdem Novellâ XXXI. dicitur. v. 13,* πρωτεδρείαν *m. ſ. v. 43,* κιθαρίζειν, *m. ſ. Fr. L. & Novella XXXI. ſed alia quoq; id genus Barbara nomina in* αν *exeuntia hoc libro occurrunt.*

p. 29, v. 3, χορζάνη] *Strabo* χορζιανὴ: *quod ex Stephano de Vrbibus in* Ξερξήνην *eruditiſs. geographus Abr. Ortelius mutandum exiſtimat. v. 17,* Σάπαλα] *Sic etiam editio Scrimgeriana in Novellis: at A. Contij,* Ζάπαλα. *v. 28, l.* κωλύσεσι. *hujus & Novellæ meminit. v. 40,* τῶν παραπεπτωκότων μαρτύρων] *in horum memoriam extant homiliæ Baſil. M. & Greg. Nyſſeni. v. 42,* μελιτινὴ] πόλις δεχαία, πόλις ἐπίσημος, ἐν καλῷ τῆς γῆς καὶ ἀέρος κειμένη, καὶ οὐδὲ πόρρω διεστῶσα τῶν τὰ ἀφεάτου ῥεύματος, *Novell. XXXI. v. 45, l.* μητροπόλεις, *cum Io. Leunclavio, & m. ſ. Fr. L.*

p. 30, v. 1. l. μελιτινῶν *v. 11.* ἐναγχος. *v. 17,* τὰ καθωμιλημένα] *eodem dixit modo* τῷ καθωμιλημένῳ ἀνάσσειν *Syneſ. in epiſt. v. 20,* ἴσ. ἄλλοις τε καὶ *v. 34.* τὰ ζυζαὰ] πρότερον βαζαὶς ἡ λεοντόπολις καλουμένη. *v. 38,* βασιλέως ἐπώνυμον] *Iuſtinianopolim. τῆς τῆς εὐσεβοῦς ἡμῶν πρωτοπορείας ἐπωνυμίᾳ κατακεκόσμηκε, inquit ipſe Iuſtinianus, cap. 1. Novellæ XXXI.*

p. 31, v. 34, ἀνθρώπους *v. 40,* οὐ μετὰ τῷ χωρίῳ] τὸ χωρίον *m. ſ. Fr. L. v. 44,* ἅπασι, φυλακτήριον κατεσκεύασε.

P. 32, v. 17, l. πτυθῆναι.

p. 33, v. 18. αἱπικηρυκεύτοις *v. 25,* ὀλίγ' ἄπω ἀμφὶ *m. ſ. Fr. L. v. 42,* κάλλη, τὰς κρηνὰς, *v. 44,* μητρόπολιν.

p. 34, v. 34. poſt παρέργως *videtur vox* φυλακτήριον, *aut ſimilis, deeſſe. V. præced. pro* καὶ *vide an legendum ſit* τὰν *pro* τὰ ἐν (*Lucian. in Iove Tragœdo,* τὰ γέρα ἔχειν τὰν τῇ γῇ.) *ſi verbum paſſivè accipiatur, ut apud Syneſ. in epiſt.* ἐξειργάσω δὲ μιᾶς ἅπαν τυκτὸς. *v. 42, l.* ἀπαλαίπωρον.

p. 35, v. 3, l. κλυδωνίῳ *v. 17,* ἐρύματα ἐπικτήνατο. καὶ *v. 19, l.* καὶ τὸ καλούμ. Λεοντορίῳ *v. 21, l.* ἀγχοτάτω. *v. 25,* ἐκείνη *v. 32,* καπρείπεσαν γὰρ πολλῷ *m. ſ. Fr. L. emendo* κατρίπησαν *ut ſit aoriiſtus alt. Indicat. paſſ. Herodian. lib. VIII.* τεῖχος παλαιότατον ἐκ τῶ πλείσου μέρους κατερήρειπτο, *mœnia, præ ſumma vetuſtate, collapſa erant. Sic aor. alt. act. apud Theocr. Idyll. 13, v. 49,* κατήεπεν, *id eſt,* κατέπιεν: *quo etiam modo legendum apud Apolinar. Pſal. 88, v. 88. pro* κατέρριπεν, *à* καπρείπω, *& corrigenda interpretatio. Sic* μέλη καπρειπόμενα, *membra flacceſcentia, apud Syneſ. hymno I. &* χθὼν καπνῷ τυφομένη κατερείπτη, *apud Eurip. in Hecuba, Tellus* [*patria*] *fumo æſtuans deſtruitur.*

p. 36, v. 16, ἔτη ἂν καὶ καταφυγόντες σωθήσονται] *ſic & m. ſ. Fr. L. lege* σωθήσονται, *ac obſerva* τὰν *junctum Futuro Indicat. ut* τὰ ἵνα, *1. Cor. 13, v. 3,* ἵνα καυθήσομαι, *v. 16,* καὶ Καισάρειαν *m. ſ. Fr. L. v. 22, l.* Φύσιν τινὰ ὀλυεῖν (*vel* ὀλυεῖν, *quod in m. ſ. Fr. L. ad marginem annotatum*) σύμμικτον: *id eſt, ut Lucianus,* ἐκ ὀλυὸς συγκεκμῶλω, *&* εἰς ἓν συμφυκῆαι: *ex equo nimirum & homine, unde Hippocentauri appellatio. v. 34, l.* τὰν ἀντιπέραν.

v. 33,

p. 16, v. 17, ἴσ. τινά ἢ δὲ v. 24, l. ἀμφιώδη. v. 26, legendum puto διώρυγα vel διώρυχα: utroq; enim modo flecti nomen ἡ διώρυξ, ex hac ipsa constat pag. & illud, apud Diod. Siculum; hoc, apud Thucydidem lib. I. legitur. Nisi malis (quam minimum nanq; in corrigendo recedendum à literarum vel sonorum vicinitate) διέρυξιν substitui. quod verbale quamvis apud neminem dum autorem me legere meminerim; sed διορυχὴν apud Plutarchum; διορυχὰ apud Philonem; διόρυγμα, cum in sacris literis, tum apud Thucydidem lib. IV: satis tamen αἰαλέγως formatur ὧδε τὸ διορύσσω. v. 31, l. διέχοντα ἀπὸ τῆς σημεῖα β'. [m. s. σημείων δύο] sic Herodian. lib. VIII. ἐγένετο πρός τινι πταμῷ μεγίστῳ, ἀπέχοντι τῆς πόλεως σημεῖα ις'. & Strabo lib. XIII. λίβιδα διέχουσα κολοφῶνα ρκ'. σταδίους. lectio marginis confirmatur v. 13. paginæ sequentis. v. 36, lectio marginis petita ex interpretatione: in m. s. nullum est lacunæ vestigium. v. 42, ἀπωτμαπάσας] sic & m. s. lege ἀπωτματίσας, quod, ut & simplex ἀωτματίζειν crebrum apud Philonem, unde ἀωτματισμὸς τύχης apud Plutarch. & Theophilum Alexandr.

p. 17, v. 14, διεφάνη v. 18, l. ἐπιθύσαντες. alibi ἐπιθύσαντες τοῦ ῥωχμοὺς: & Lucianus ἐπιθύσασθαι τὰ ὦτα, obstruere, obthurare.

p. 18, v. 5, ἐπιπαγμένον m. s. v. 36, l. ἀποκρημνον ῥάβδου. v. 42, l. πῦρ δὴ οὖ τὸ ῥάβδου.

p. 19, v. 11, ῥάβδου m. s. v. 14, ἀκρωρεία v. 15, ὑετείων m. s. lege ὑετίων, ut seq. versu & pag. 25: neq; enim nisi μοτοφθόγγου reperitur, sic ὑέτιος ζεὺς. Plut. Max. Tyr. Nonn. in Dionys. dicitur. v. 28, ἀκρωνυχία v. 30, βασίλειον δὲ τὸ Φρ. Interpres. v. 31, ἀυίδας, anteà v. 18, ἅμιδας, quæ accentus varietas est etiam in m. s. v. 35, & 37, τὸ βάρος m. s. Fr. L.

p. 20, corrigatur numerus v. 12, τῷ δὲ δή.

p. 21, v. 7, al. τὰ ὠφ' ὧν τῷ v. 23, καρῶν m. s. Fr. L. rectè ut & apographum Cl. I. C. Caroli Lebbei v. 15. pag. seq. In Cod. Ioannis Leunclavii, qui Carrarum vertit, καρρῶν scriptum fuisse, nullus dubito. vide Geographos: nam & hæc vox διαποχαράττει v. 29, ἐπὶ τῷ πίνω.

p. 22, v. 18, l. τρόπῳ v. 21, ἴχνη, γεγραῦσι v. eod. l. ὁρμώμενοι v. 32, ἐπωνύμασιν v. 44, ἴσ. γεγυμνιδίων.

p. 23, v. 6, αὐτῶν τὸ λειπὸν τῆς ξωνθήκης ἰσάναι m. s. Fr. L. v. 24, οἰκία idem. v. 33, l. ἴσει ἢ. V. seq. ἐν τῇ ἰυφρατησίᾳ & περὶ πόλιν m. s. v. 43, ἴσ. ἰυφρατησίας.

p. 24, v. 1, ἴσ. Ἰμερίᾳ v. 8, ἀσφάλειαν v. 11, πρὸς πύτις m. s. Sed illud, πρὸς ἐπὶ πύπις, hoc ipso libro non semel, & lib. 4. de bello Gothico, p. 354. item apud Siracid. cap. XXIX. nisi legendum (quod suspicor) sit singulis ÿs in locis, πρὸς ἐπ πύπις: ut ἔτι πρὸς τούτοις apud Demosth. v. 14, ἐπιπρόσθεν τι ξὺν v. 16, ἰχυρωτάτῳ v. 23, ἐπολίσαντο v. 32, ἀυτάγγελον v. 40, πρόπρον v. 44, ὀρρίσντω, m. s. ὀρόντω, Max. Tyrius, Zosimus, & Strabo lib. XVI. v. 43, περίρρει m. s. Fr. L. v. eod. μεταπρεσβύτατα τῷ ῥεῖθρῳ, τῷ πρεσβόλῳ γενητέον.

p. 25, v. 21, ἐτοπηίκτῳ] in Cedreni annalib. p. 472, ὁ ἐνετπίκτης nomen est slavÿ.

p. 26, v. 2, τὰς ἰδίας οἰκίας. v. 24, l. χρείας. ἡ χαλκίδος δὲ τῆς πόλεως v. 33, πρεσβείας, τὰς τῶν v. 37, ἐκρατύνατο.

p. 27, v. 13, τῶν ἐκβασιλείαν (amissionem regni) ita editio vulgata, & interpres, Arnoldus Vesalienſis: at τῶν ἐκβασιλείας (scil. τῶν) m. s. Fr. L. v. 21, παρέν-

AD LIBRVM PROCOPII DE AEDIFICIIS

Notæ Davidis Hœſchelij Aug.

P. 1, v. 21, Νικοκλίους] *legendũ* Νεοκλίους, *autoribus Plutarcho & Aemil. Probo. v. eod. poſt* πόλιν *deſideratur in m. ſ.* μικρὸν *epitheton. v. 22,* πιῆσαι μεγάλῳ] *Plutarch. in Themiſtocle,* πόλιν μικρὸν καὶ ἄδοξον φθαλαβὼν, ἔνδοξον καὶ μεγάλην ἀπεργάσασθαι.

p. 2, v. 8, l. παιδιαὶ πινα *v. 10,* πλεῖον ἢ *v. 13,* τὰ σφέτερ' αὐτῶν *v. 22,* κατείληπται, *ut 1. Paralip. 4. v. 35,* μηχανικώτατον *v. 45,* οὔσι καὶ ἐπιβαίνουσα, τσ.

p. 3, v. 3, ἀποσημύνεται *v. 17,* τούτων δὲ *v. 23, l.* πατοὺς : *ſic enim infra, pag. 5. v. 6. v. 26,* πρὸς τῶν λιθολόγων *v. 33,* Δραγιλᾶ] *Elegans metaphora, qua Heliodorus quoq; utitur, initio Aethiopicôn,* Ἡμέρας ἄρτι Δραγιλώσης, καὶ ἡλίου τὰς ἀκτῖνας καταγάζοντος. *v. 37,* ἰσχνοφώνῳ οὔσῃ ἀμήχανα ἴσα *v. 39,* lego ἐσίρσει *v. 43, Baſilienſis editio,* δοκεῖ γὰρ, Δρὰ τὸ παρειμένον τῆς εἰκοδομίας, οὐκ ἐπὶ γῆς ἰσᾶναι, ἀλλὰ τῇ σειρᾷ τῇ χρυσῇ ἀπὸ τοῦ ἀέρεως *v. 44, l.* ἐξημμένη.

p. 4, v. 5, l. θεωροῦντος. *prior editio, ceteris omiſſis,* Οὐ γὰρ ἰσχὺν ἀπολίξασθαι οὐδ' ἐπιρῶντας, ἔτι καὶ πάνυ αὐχαθεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων, *vitioſè pro* ἀχαθεῖν : *ut tam ex Gallicano, quàm m. ſ. Codice Frid. Lindebrogij patet. v. 22, l.* καταλήλιπται, *à* καταλείφω.

p. 5, v. 1, βραχυτάτῳ *v. 6,* οἰκοδομία *v. 10,* δυσέλπιδες *v. 21,* συμπεπωκόσι *v. 35, l.* Δραχυθεὶς.

p. 6, v. 43, ἄνθρωπος γεγονὼς] ἐνανθρωπήσας, *Athanaſ.*

p. 7, v. 3. antea legebatur, τῶν πατρικίων γεγηθημένον, ἐς τὸν νεὼ Φαινόμενον τρόπον μετήνεγκεν : *omiſſis ijs, quæ uncis ſunt incluſa, neq; aliter in m. ſ. Frid. L. quod vulgatæ priùs editioni maximam quidem partem reſpondet; non parum tamen opis & ipſum Notis hiſce attulit. v. 28, l.* πρὸς τὸ μηκέτι *v. 41,* συμβαίνει.

p. 8, v. 4, lectio marginis delectat.

p. 9, v. 1, l. γαυρουμένῳ *v. 44,* σὺν ἐκείνῃ λίθους *m. ſ. Fr. L.*

p. 10, v. 1, ἅπτεται *v. 13,* παραβάκκοντα *m. ſ. Fr. L. v. 14,* ἢ ἐν πάλει] *ſic & m. ſ. & Plutarch. vitâ Othonis, gen. fœm. at maſc. Xiphilinus, in M. Antonini vita, ex Dione. v. eod.* μελιτινῇ] *Xiph. ibid.* τάγμα ἐν τῷ Μάρκῳ (καλοῦσι δὲ τὸ τάγμα οἱ ῥωμαῖοι λεγιῶνα) τῶν ἀπὸ μελιτηνῆς γραπτῶν. εἰσὶ δὲ τὸν χρισὸν πεντεύοντες ἅπαντες. *v. 21,* παχάλιον *m. ſ. v. 36,* ἅπτ τὸ τῶ βασ. *m. ſ. Fr. L. v. 40,* ἄλλῳ ἀλουργὸν.

p. 11, v. 19, lectio marginis tollatur v. 37, l. μιπτέαν, *vel cum m. ſ.* μιπτίαν *v. 41,* δημοσίᾳ.

p. 12, v. 1. lege cum m. ſ. Fr. L. αὐτόνομον, ἐλεύθεριαν [*malim* ἐλεύθέραν] δὲ τῷ σωφρονοῦντι πιπεισμένον. *v. 11,* ἀκριμελημένως *m. ſ. v. 14,* ἀργυρωνίῳ *m. ſ. v. 17,* μωχάδιον *m. ſ.*

p. 13, v. 6, τὸν λίοντα] ἀπὸ τοῦ ὄνυχος τὸν λέοντα. *Chryſ. homil. 4. in 2. ep. ad Tim. v. 8, l.* ἀερονομίκης *v. 13,* ἀλλάπτ καὶ κόσμου αὐτῷ ἐπιθεῖναι, *m. ſ. Fr. L. v. 29,* τῷ ἐκεῖ σμαράγδῳ ἴσα, *vel* τῇ ἐκεῖ : *utrq; enim genere legitur apud Philonem : ut etiam* σμαραγδίτης λίθος *dicitur libro Eſtheræ. De hac & alijs pretioſis gemmis vide Epiphanij opuſculum, & Diod. Sicul. lib. II. v. 30,* ὑποκειμένου *apographum Lebbæi l. c. & ad marg. Fortaſſe* ὑπακυμαίνει *v. 35,* ἴσ. ἐς πειπάτους.

p. 14, v. 1, χαλκᾷ *v. 7,* ἰυπρίας *v. 16,* ὑπερελύζοντος, ἅπτ καιρῷ *v. 18,* ἰσχνυδιάνας *cum m. ſ. vel* ἰσχνυδιάναις *cum interprete. v. 26,* ἐν τάξει.

p. 15, v. 12, l. ἀπειρημένην.

γὰρ πάθους ἀνάγκλω αἰτιᾶσθαι, παγχάλεπόν ἐστι, inquit Plutarchus, ideoq; Anaxilaum Byzantium, proditæ urbis reum ob frumenti penuriam, judices absolverunt. Xenoph. lib. I. histor. Græcar. v. 30, θράσος vitium hic notatur, ut suprà pag. 256: quare lectio marginis ex alt. Cod. θάρσος, quod est virtutis, locum hic non habet. Discrimen utriusq; notum ex illo Theologi aerotelentio -- τὸ θάρσος ἴφυ θράσος ἔκπυθι μίτρευ.

p. 358, v. 1, al. οἱ δὲ ἐς ὄψιν. quo retento legi posset οἱ δ' ἐς ὄ. i. e. ἐλθόντες. v. 9, pro σκευτίας, rectius legi volunt κοτίας, ex Ptolemæo. v. 22, l. ἐν ἀπορδῇ ἄρχειν, sic pag. seq. ἐν ἀπορδῇ ἔχειν, quâ eâdem confirmatur & marginis lectio. v. eod. Λεόντος δὲ v. 37, ξεσχίων πηῶν οὐχ οἷα κτῆσις] τὰ γὰρ εἰσεπιχθέντα κακῶς ἐλίγα, ἐκβάλλει καὶ τὰ καλῶς κείμενα, ut inquit D. Chrysost.

p. 359, v. 37, al. σαρδινίαν. v. 38, πᾶσαν] De hac Dio Chrys. Orat. ad Alexandr. πλὴ γοῦν βοτάνης ἀκηκόατε πλὴ σαρδάνιον καλουμένης, ἣ γέλωτα μόνον ποιεῖ, χαλεπὴν δὲ τοῖν καὶ ἐπ' ὀλέθρῳ. v. 40, σαρδωνίαν] Hom. Odyss. υ. v. 302, σαρδάνιον. Naz. Carm. εἰς ἑαυτὸν, v. 40, Καὶ γελέω μέρον αἰνὸν ἐὰ ἀπλάγχνοισιν ἔμεισι, Σαρδόνιον, κακόχαρτον, ἐπεὶ καὶ πρηὸς ἔλεθρος. At per ω, Lucian. in Asino, & Iove Tragœdo, σαρδώνιον γελᾶν, & ἅπαξ γελᾶν. Cujus διπλογραφίας ratio nota est ex prototypo. v. 40, κύρνον] Strabo lib. quinto, & Ptolemæ. v. 41, νάννοι] de his dictum Notis ad Bibliothecam Photij. hinc νανnοφυὴς, pumilio, Suidæ in κερκίς. v. 44, Γερμανῶν παῖδες] Iustinus & Iustiniani, de quibus pag. seq.

p. 360, v. 20, l. ἐρέλλοις. v. 39, χειρωνεία, manu scripti Codd. ambo, pro χαιρωνεία. Interpres χορωνεία.

p. 361, v. 13, l. παλλάδι. v. 18, ἐκτυπαισθίκατος. variat numerus similiter suprà, pag. 352. v. 28, σὺν παχυσείῳ.

p. 362, v. 5, l. λύσειν.

p. 363, v. 3, al. γίας καὶ ἐνδιγίσκλον vitiosè.

p. 364, v. 9, οὐ ἐλεμῶντος, m. s. uterq. fortasse pro Οὐελεμῶντος. quanquam posteà Ελεμοωῶσι dicitur. v. 14, ἀλλήλους.

p. 365, v. 20, al. δρεμίνῳ v. 33, πύτας σὴ v. 40, l. ἄπιθεν τὰ τῶν ἑαυτῶν, illud enim aut simile sensus postulat.

p. 366, v. 1, F. Διαελθμῶντα, vel Διαελθμεῖν τι v. 4, πώτη διορίσαι τινὰ v. 6, τῇ ξυμβολῇ τίθει. superius etiam in m. s. ξυμβουλῇ pro ξυμβολῇ legitur, quod repetitur 16. versu pag. hujus & seq. v. 20, l. κατάντικρυ v. 30, διέξοσιν οὐκ ἔχ. εἴ τι αὖδρ. ἀπικρύοντο· v. 42, πλὴ ἰυψυχίαν lego cum Interprete v. 44, ἀντίντος.

p. 368, v. 2, ἀξιώλεθρος dicitur ea ratione qua παιώλεθρος apud Chrysost. pro quo παιόλεθρος apud Basil. M. v. 45, ὥστε.

p. 369, v. 3. Cod. Reg. τὸν καιρὸν τοῦ ἑαυτῶν πύτων ἐκκρύσων v. 31, ἅπιχθινα. v. ult. l. πλὴν δὲ ἵππον ἐ. τ. π. τ. γίτθαι ἀπίβαλον.

p. 370, v. 4, ἀμφὶ τὰ πρὸς v. 33, πρός πυ τῶν διωκόντων.

p. 372, v. 1, ἀτειχίστως οὖσι v. 10, l. Οὐλίφῳ in marg.

p. 373, v. 25, al. παχυρίου v. 38, Βαχούλος.

p. 374, v. 15, τὸ ἀδελφῷ videtur redundare, vide pag. 372. 376. & alias in Indice, v. penult. ναυκρίας.

p. 375, v. 38, πρὸ τῆς Φάλαγγος, præpositio in m. ss. omissa.

FINIS Notarum D. H. ad lib. VIII. hist. Procop. Cæs.

P. 338, v. 44, αὐτῶν τὼ.

p. 340, v. 17, al. δολομίτας & seq. v. δολομίτης v. 39, ἐλείπλις] *Philoni μηχάνημα ἐπ' αἰσχροτῇ τειχῶν κατασκευαζόμενον. Vnde τὰς ἐλειπόλεις ἐφιστάναι τοῖς τείχεσιν, apud eundem.*

p. 342, v. 20. κρυάεσσιν, Strabo lib. XII. κρυπάεσσιν, eiusdem epitome. v. 21, pro κρυπτῶσιν legerim κρυπτήσιον: ita enim versu ab hoc, sexto: at in alt. Cod κρύπεις, ut antea, sed accentu in prima: nisi malis κρυπτοῖσιν, quod apud Agathiam lib. 2. p. 72, vel κρυπτοῖσιον, quod apud eundem l. 3. p. 74. v. 25, pro αἰέτων in Cod. al. ἄϊστον legitur v. 32. l. μευχειρίσι. nam ἡ μευχίεσις obliquos bifariam format τῆς μυχειρίσιος & μευχειρίσιδ Ⓖ, quod habes pag. 344. ut ἡ μῆνις, τὰς μήνιδ Ⓖ apud Apolinar. & μλώσῃ Ⓖ.

p. 343, v. 13, al. πιτυάπις: usitatum utrunq;. v. 32, πάντα ἱερωσύνα π.

p. 344, v. 19, ταῦτα ὧδε μὲν τῶν ἐθνῶν πού, σφίσι φέρεται οὕτως v. 38, πόταις vide ad pag. 342, v. 21, annotata.

p. 345, v. 9, μευχίεσιν, Agath. lib. 2. & 3.

p. 346, v. 1, χρέου γὰρ ibid. lectio marginis magis placet. v. 3, l. διρευνῶντι v. 33, vide Not. ad pag. 342. & hanc ipsam pag. v. 20.

p. 347, v. 5, τὰ παυικὰ] *Cic. ep. 23, lib. 16, ad Famil.* Quia quondam me commoveri παυικοῖς intellexit. *vide Indicem. v. 43, malim αὐτὰς διαρπάμενδ Ⓖ. quæ verbi hujus constructio pag. etiam seq. v. 21.*

p. 348, v. 17, ἐρχάσθαι v. 42, genuina marginis lectio. ὑπιτθίους, id est, ut supra dixit lib. l. ὅπως τὰ πιθεῦ ἀπαλλαγέντας, quos (ut Graci sunt copiosi) ὑποπιτθίους Philo. ὑπομαζίους Basilius M. ὑπομαζίους Chrysost. ὑπομασίους Fl. Iosephus appellat.

p. 349, v. 15, vel legendum κὰν τοῖς οἰνῶσιν, id est, in cellis vinarijs: vel ἐν τοῖς οἰνῶσιν accipiendum pro τοῖς εἶναι ὀπιθυμοῦσιν: ut sit (cuius equidem exemplum desidero) verbum ἰφιστῶν, quemadmodum τὸ θανατᾶν Platoni, Aristidi & Synesio, θανατᾶν, Luciano & Chrysostomo, τιμᾶν Sophocli.

p. 349, v. 36, ὁμωνυμία του v. 42, al. ὁμίσεις, per ō.

p. 350, v. 3, l. ἐρμιγίσκλδ, ut paulo inferius. v. 7. & 27, in margine ῥᾴδιγα & ῥᾴδιγν legendum, ut postea ῥάδιγες. v. 29, nec non seq. pag. legitur. v. 34, lege ῥαδίγγες & in marg. ῥάδιγδ, ut seq. pag. v. 37, l. πτερυῦδαι.

p. 353, numerus corrigatur pagine vitiosus. v. 14, l. τῶν πλωικάδι παριόντων ἐυνούχων v. 40, l. λῶ, χρέων v. 45, Descriptio navis Aeneæ in Cod. Reg. desideratur.

p. 354, v. 5, l. ἄχρι ὡς: pro quo Isocrates & Luciani, ἄχρι ὅσου sæpiusculè dicunt. v. 13, ὅσοις ὑπὸ τύπις] *idem Præpositionis pleonasmus alibi, de quo in Notis ad Siracidem. v. 32, Ὁμηρ Ⓖ*] *lib. ι. Odyss. v. 33. v. penult. γηραιοῖ*] *Strabo initio decimi libri Hom. Odyss. γ'. v. 176.*

p. 355, v. 3, l. τὰ μέλαινα v. 8, pro οὗτος in al. Cod. συμβέβηκα legitur. v. 15, in marg. l σκοπιάς π. v. 16, forsan leg. γεωδεύλφ ut inferius in marg. v. 36, Locum hunc, apud interpretem æquè corruptum, quàm ἰνφυᾶς emendarit illustris Scaliger; docet margo, confirmat Strabo. Senogalliam *legendũ, censuit etiam nobilis. noster Duumvir Marcus Velserus, velut ex manu eius ad Interpretationem didici: cujus auspicijs debentur optimi quiq; libri, hactenus in utrag; lingua hic Augustæ impressi. v. 41. malem ἰνδευλφ (nam qui hic in marg. Gundulph, ὡς anteà Gundul & Indul fuit appellatus) nisi ιλδλφ p. 357. & 376, repeteretur.*

p. 356, v. 4, λιμῷ γὰρ] ὅσοις φυτικὸν

γὰρ

lectio inferius Boici etiam Cod. autoritate firmatur.

p. 287, v. 18, οὕτω τ ἀπείρῃ τοῖς τ ἄλλοις Cod. Reg.

p. 288, v. 8, in marg. δημηγορία v. 13, ἀγωμοσύνη v. 36, post οἴκῳ asteriscus inseratur. nota lectionis ad marg. melior, ἐπικαίνυσθαι.

p. 289, v. 19, Rectius legerit οἰκὸς cum Cod. Regio. v. eod. αἰχμοφόρος idem C. R. itaq; legendum in marg. nisi malis αἰχμοφόρης, referendo ad Φύσιος.

p. 291 (ita enim corrigendus à pag. 290, numerus) v. 6, l. τιφρὸν.

p. 292, v. 44, l. ἰς τίδουσι cum Cod. R,

p. 293, v. 1, ἴσ. μολιβίῃ.

p. 294, v. 9, in marg. ἐς καλῷ.

p. 296, v. 9, πιπωμένα v. 24, l. in marg. ἐπερκάσειν.

p. 297, v. 36, Cod. Reg. μισίνη. Strabo μεσόγῃ. p. 298, v. 43, τῷδε.

p. 299, v. 11, χαλαζᾶ τ Cod. Reg. v. 14, τὸν σφῶν.

p. 300, v. 2, πίεζ v. 24, ἴσ. τιμωρησαμένῳ. sed Cod. R. αἰτιασαμένῳ v. 44, ἀπεργασμοσύνῃ.

p. 302, v. 2, ἀπηλλάσσετο v. 4, πεζῶν &c. Cod. Reg. v. 41, γνώμῃ.

p. 304, v. 28, χαρακτῆρα v. 35, σίρμιον v. 37, ἐξωδραπόδισεν τ.

p. 305, v. 4. l. in marg. σιγγιδόνων cū Cod. Regio v. 20, λύσλειν verior lectio vide infra 308.

p. 306. v. 8, Cod. Reg. σίρμιον, sic & Strabo lib. VII. nec aliter seq. pag. in utroq; Cod.

p. 307, v. 12, γήπιον Cod. Reg. V. 37, αἰδεῖσθαι C. R.

p. 308, v. 10, ἰλλίσιος &c. inserendum post δὴ ex interprete.

p. 309, v. 9, δρομώνων.

p. 310, numerus corrigatur.

p. 312, v. 13, Cod. Reg. εὗρεν v. 36, πίπερι idem Cod.

p. 313, v. 29, τῶν ἀναγκαίων v. 30, F. Δομεντίολος rectius cum Interprete legitur, pro quo in Cod. R, Δομετιόλος.

p. 316, v. 17, l. in marg. ἔντα.

p. 318, numerus corrigatur. v. 13, l. ἵππε, quod habes intra p. 328. v. 20, pro εἰς γίνης in Cod. al. legitur ἂν γίνης τρακτζῶν ἐμέρους ἦσαν οὓς ἔφασαν.

p. 319, v. 3, Cod. R. βυθινὸν: scribe βυθυνεῖ v. 4, pro ἀνωμάται in al. legitur ἐσέρχεται v. 22, ἱερακζόμενος &c. v. 28, ἀνθρώπων ἔρει C. R. v. 45, δίρας] χρυσᾶν, Lucian. χρυσόμαλλον, Diod. δ. χρύσειον κῶας, Theocr. πάγχρυσον νάος, Pind.

p. 320, v. 13, οἱ ῥωμαίων v. 26, ἄχρι ἰς.

p. 322, v. 16, ἔρους.

p. 323, v. 15, lege πυτυεργὸν δὲ ὄντος & in marg. Οὐτιγοὺρ, pro Οὐτιγούρ.

p. 324, v. 11, in marg. l. ἐπίγυρον.

p. 326, v. 23, ἐς χαλκίδι] Ammon. in vita Aristot. v. 24, ἴυρεσιν] ἐς ἅρπαγ ἀπὸ τῦ ῥιπίζω, ὁ ἰυρίπης ἢ ἰυχερῶς μεταβαλλόμενος, Basil. Cæs. m. f. v. 26, ἐξανίσχοντες ἡλίκ. v. seq. ναυτιλιᾶς ἀώθη Cod. Reg. omisso ἤπερ.

p. 328, v. 29, l. ὁ χοσρόης v. 30, πεῖσίστρατος ἡμῶν.

p. 329, v. 9, leg. παλιώξεις.

p. 330, v. 23, Ὀδεναχος: ita enim infra p. 340, uterq; codex v. 35, Βιανοπίρους.

p. 332, v. 22, l. μηδὲ τὸν γόνον τῇ ἀπαθρωπίᾳ τῇ αὐτῇ, pro quo in altero vitiosè legitur μὴ ἢ τῶν γόνων τῇ αὐθρωπίᾳ, &c. v. 26, ξωδίων. v. 28, κτησιφῶντα] Naz. Ald. p. 133. Orat. II. in Iulian. apost.

p. 333, v. 19, ἴσ. καθὰ πεισθεντιῶ.

p. 335, v. 7, l. ξυγχίῃ τὰς τῶν λίθων βολὰς, πύπις v. 9. ἀγκισρεσθίσι.

p. 337, v 25, πώτῃ τῇ v. 26, ἰθιλοκωφῶντες] ἰθιλοκωφῶ, verbum primi ordinis Circumflexorū: ita enim Theophylactus, cap. 17. Lucæ Evang. μὴ ἀξίων ὄντων τούτων ἀκούειν, διὰ τὸ ἰθιλοκωφεῖν. quod annoto, quum Lexicographi de hoc sileant. Vtuntur & alij hoc cōposito, veluti Notis ad Siracidem à me indicatum est.

p. 221, v. 3. videntur excidiſſe voculæ πρὸς τῶν Βιλισάριον *v. 41, l.* τυγχάνει.

p. 223, v. 33, l. τὼ ἀκινάκα, *quanquam lectio vulgata in m. ſs.*

p. 224, v. 6, πεισιδίῳ *v. 9,* μὴ ἴν *v. 13,* ἴσ. δρασείαν, *quo Eurip. in Medea utitur.*

p. 225, v. 4, ϛραπιωτῶν ἐπαῦθα *v. 11,* Θαίμαχον *v. 13,* πύργων *v. 14, l.* οὐδὲ γὰρ ἰδεῖν *v. 16,* ἀφὰς· καὶ αὐτῆς *v. 28,* ἰωὴ *v. 38,* ἴσ. Οὐρβῖνον.

p. 226, v. 35, τουδίερα. *in m ſs.* διαρίτως *legitur v. 39, l.* Καίσιν ἅτε.

p. 227, v. 6, διχίλιοι.

p. 230, v. 25, θαυμάσια.

p. 231, v. 30, ᾧ ὑπὲρ τῆς ῥοπῆς *m. ſs.*

p. 232, v. 27, Ἀνηροχὼν *una voce legendum, ſi veſtigia interpretis R. V. ſequamur v. 42,* ϗ δλακῶν τὰ ἔθνη *R. V.*

p. 233, v. 14, ἴω *v. 19,* ἱρῶν *v. 26,* ἰδώλμον *v. 42,* ἰϛι *v. penult. fortaſsis legendum,* ἱερῶν τῳ δὲ, τὸν αἰχμάλωτον ἐ θύοντες μόνον, ἀλλὰ.

p. 235, v. 34, ἀρβισαλίας, *ita enim pag. ſeq. uterq; codex. v. 40,* ἰκάϛῃ.

p. 236, v. 9, πτθὸν & αἳ δὴ *v. 10,* μυκωμίνη *v. 18,* μυκηθμῷ *v. 45,* ἀπαλλάσσιτο.

p. 237, πλλῇ *Cod. Reg. v. 44, l.* Αὔξιμον: *quanquã in m ſs.* Αὔξιμ, *ut p. 244. & pag. ſeq.* Οὐρβῖνος *p. 241,* Μεδιόλανος.

p. 238, v. 1, Οὐρβίβανον *m. ſ. uterq;: ſed paulò inferius, & p. 239. 240,* Οὐρβικιανόν. *v. 45, malim* Σπολῆ.

p. 239, v. 3, τὰ ἔχοντα *in margine deleatur, ibid. pro* ἔσιαϛ *legendũ* αἰωθίωαι, *ex R. V. interpretatione liquet.*

p. 240, v. 10, ἂν ἅρπ *v. 11,* πυλίς πς.

p. 241, v. 37, ἐπαμυνθέντας· καί γε πλλῇ.

p. 243, v. 26, ἅμα ἦρ δέχ. Σπὶ σφὰς πχ῀ ῥᾴδιναι *v. 36,* πὼ βουλλῶ.

p. 245, v. 45, πολοχίζοντες.

p. 248, v. 17, χαῖρός πρῦσει *v. 41,* ἴσ. Βίος. *at apud Strabonem lib. VII.*

p. 249, v. 14, ϖ῀ϑασκευὴ *v. 43, rectiùs cum Interprete* ἐλῶν *legeris.*

p. 251, v. 16, ἄσϐεσιν κονίαν, *Schol. Theocr.*

p. 253, v. 6, ἀναίδλω.

p. 255, v. 17. alt. Cod. ἴχλας, *vitioſè.*

p. 256, v. 19, ιλδίβαδον, *Codd. Graeci tam hac quàm praeced. pag. ſed R. V. Ildibaldum, priùs, Theudibaldum hac & ſeq. lineis. v. 31, l.* Βερόνης, *ut priore pag. v. 38, Imitatio verborum Thucydidis lib. II.* "Οπη μὲν ἀμαθία, θράσος. ὁ δὲ λογισμὸς, ὄκνον φέρει. *Naz. etiam* θράσος, ἀμαθίας ἔχγονον *dicit. & Lucian. epiſt. ad Nigrin.* ἔπη ἡ ἀμαθία μὲν θρασεῖς, ἐκπλήϰτους δὲ τὸ λελογισμένον ἀπεργάζεται. *v. 16, l.* Σπβαπύοι.

p. 258, v. 9, l. Ἀλαπιπράχθαι.

p. 260, v. 4, R. V. ἰλδιβάλδῳ *ut etiam ſeq. pag.*

p. 262, v. 23, l. καταπονηκότης *v. 24.* δι' αὐτῶν τῶν πυλῶν.

p. 265, v. 44, μεγάλῳ.

p. 266, v. 25, ἠνάγκασε.

p. 267, v. 13, ἀλίας.

p. 268, v. 21, ϖμπὰς πνας.

p. 269, v. 14, ἐπαμύναντες.

p. 272, v. 29, Βιλισάριος.

p. 274, v. 13, ἔχημε δὲ τὸ Δημητρίε βασιλέως αἰεψιὸν παῖδα *R. Volater. v. 27.* ἀπειθήσῃ *v. 43,* ἐν θαλάσσῃ.

p. 275, v. 10, l. βυλῆς. διὸ δὴ ἐς κεντυκίλλας *pro quo alt. Cod.* κεντυκίλας.

p. 277, v. 16, in marg. ἰωνῆσαι.

p. 279, v. 19, in marg. τὸν πρεσβευτὴν *v. 29, Cod. alt.* γόθους ἐς σικελιωτῶν πνὰ χρήσωσθαι.

p. 289, v. 20, l. κάπαι.

p. 283, v. 23, alt. Cod. Βριτίλιος, *eadem lectionis varietas & poſtea. v. 41, alt. Cod.* ῥιγγίν τὴν βύων.

p. 285, v. 9, l. "Οσδλε: *vel cum R. V.* "Οσδλεσι. *v. 22. Cod. Reg. v. 35,* μηχανῆ ῥουδιέριχος [*Raph. Vol. Roderichus*] *quæ lectio*

p. 183, v. 21, διαλύσαντας *v. 30,* πίρι *v. 37.* ἐπαγίσαντες *v. 39,* τῖς π ὲκ *v. 44,* αὐτῷ

p. 184, v. 20, ῥοδανὸς *v. 29,* ῥοδανῷ *R. V. (vide Strabonẽ lib. V.) v. 42,* σφίπρα.

P. 185, numerus corrigatur. v. 3, θόρυγγοι *v. 5,* πσὶν *v. 8, l* ἐρμενιφρίδῳ, *ut pag. ſeq. v. 28,* ἐσρατῶσαι *v. 31,* καρκασῶν, *Cæſar. lib. 3. cap. 20, de bello Gallico.*

p. 186, v. 1, ῥοδανοῦ *R. V. v. 3,* Γισπλίχου. *V. cod. pro* λμαλάεχοι, *alÿ legunt* Αλάεχον.

p. 187, v. 17, in marg. leg δλημηγορία Οὐϊτηγιδ&. *v. 38,* ἰλδιβερτ&. *R. V.*

p. 188, v. 13, ἀπτπίαι, *Strabo lib. IV.*

p. 190, ἀπύλιοι *in marg. v. 4,* ἴσ. πκλωὸι *v. 35,* πίτζαι, *ut ſuprà. v. 41,* ὲκ γαλλίων, *ut infra p. 195.*

p. 191, v. 10, l. ὄρτον *v. 20,* ὀχυρώματα

p. 192, v. 11, πλλαχόσι.

p. 193, v. 1. lege ὅπ ἰςὶ βιλισάε&. *v. 12,* ἰμάχεντ *v. 24,* ἡ σαλαρία *R. V. cujus portæ ſit mentio pag. ſeq.*

p. 194, v. 4, Οὐϊσανδρ&., *Cod I. S. & R. V. ſed poſtea uterq; m. ſs.* Οὐϊσανδ&., *quæ verior lectio videtur. v. 9,* οἱ τὰ *v. 11,* π λιμῷ *v. 22,* παγκρατὶς ἀγίου ἀνδρὸς.

p. 195, v. 3, πταυτεσίναι *R. V. v. 4.* μιλζίᾳ *idem R. V. v. 29,* ἐιρήσαντ *v. v. 29,* πδίοις *v. 37,* σαλαρία *R. V. v. 38,* ἴσ. πγκιαὶς *v. 44,* εἰσ ἡ.

p. 196, v. 25, οὐ καθαρὲν *v. 41, ante* πλιορκῶν *aſteriſcus inſeratur.*

p. 197, v. 15, ἄΦοδον.

p. 197, f. Aries, machinæ bellæ, Lucia T. 1. p. 888. Zoſim. 58,

p. 198. v. 19, Ϛαλίσρας. *al* Ϛαλλίσρας, *de qua* διπλοχεραΦία *Notis ad lib. I. Chryſ. de Sacerdotio v. 31, lego* ἐσὶν, ἀπὸ τὲ ἐνόματ&. *Sic Syneſ. epiſt. p. 26.* ἐκάλουν ἀλλήλους ὸὐκ ἀπὸ τῶν ἐνομάτων, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀτυχημάτων.

p. 199, v. 11, πάσῃ *v. 14,* ἀπερέμψει *agnoſcit quoq; Interpres v. 17,* σαλαρίαν πόλιν *vide Notas ad p. 195. v. 22,* πρεσβείαν *Interpr.*

p. 200, v. 2. Θύρας] Θυρεὺς *Interp. v. 10,* εἰ χωρήσειαν, κατὰ νώτου.

p. 201, v. 3, ἐν τάξει.

p. 202, v. 10, l. ἦκασι.

p. 203, v. 14, βασιλέως *v. 26, al.* πυλῶνα *v. 30, l.* αὖθον δὲ *v. 36,* ξωνέναι.

p. 204, v. 5, πβελαβέσθαι] *F.* πβελαλέσθαι *ſæpe. n. iſta confunduntur. v. 16,* ἐνομίσθη *v. 24,* ἐς ξυμμορίαν ἐς τὸν Φυλακὸν *v. 26,* Βελισάριος&. *v. 34,* πξυτάκα *37,* ἐς αὖθιν [ὅς τὶς πτ.

p. 205, v. 15, Ῥιπάρατ&. *v. 22,* τῆσιν *v. 27,* ἰχυρὸν.

p. 207, v. 29, lego ἄργων *ut infra p. 222, v. 31 eſt enim ſecundi ordinis, non tertij. Herodot.* ἐργῶσιν ἴχει τὸν ψυχὸν ἐς τὰ μαθήματα *quod eodem ſignificata Thucyd. lib. 2, uſurpat, terminatione media,* ὧν ἀκροᾶσθαι ἵκαστος ἄργητο. *Sic enim in m. ſ. Cod. Aug. legitur: pro quo in editis libris,* ὧν ἠκροᾶτο ὡς ἵκαστος ἄρμητο.

p. 209, v. 18, δλοκοίλου *v. 31, F.* ἀρίσεως.

p. 213, v. 10, l. ἀΦῆκαν *v. 26,* μίνος ἐπὶ.

p. 214, v. 40 l. Ἄρξου δὲ.

p. 215. v. 4, l. Ἄρξης, *quanquam altera lectio in Pariſino Codice hîc reperitur.*

p. 216, v. 6, dicerem τὸ ἔτει *redundare niſi in utroq; id Codice legeretur. ſeq. verſu, l.* Βελισάριον *v. 19,* δυσκολώτερον *v. 20,* μεμπλέτερον.

p. 217, v. 11, πιουμδ'ους *v. 15, lectio marginis vera: ita enim legitur eâ l. pag. v. 36, in utroq; Codice. v. 31,* μάχης ὡὺ ὸὐκ δὲχ. *v. 34,* ἐγθμενα, ἀντωνίναν μὡ ἰς *v. 43, l.* λιμῷ ὑπιζόντ, *idem vitium in m. ſs. & apud interpretem R. V.*

p. 218, numeri marginales verſibus non reſpondent v. 5, l. ἐμυκίσατο *& v. 13,* μυκηθμῷ *idem mendum in libris calamo exaratis, ut hæc ipſa pag. v. 21.*

p. 219, v. 20, l. Ϛάθος *v. 21,* σκόλεψι.

p. 221,

p. 130, v. 35, μιγονότες v. 38, δδάντα.

p. 131, v. 14, εἰς πάππαν v. 27, ἐπᾴδων.

p. 133, v. 33, τὰ καὶ δορυφόρων v. 34, ῥωμαίους.

p. 134, v. 37, ἢ τὰ.

p. 135, v. 5. Cuziam R. V. & Cod. Scal. v. 34, malim ἐν νουμηδίᾳ, οὖ.

p. 136, v. 20, ante δίξασθαι, videtur inserendum εἰ δὲ μὴ v. 41, ἄμπρ αὐτῆς v. 43, παραιρούντας.

p. 137, v. 1, ἐπάγχασι v. 5, pro θαρσοῦντας legendum ῥαθυμοῦντας aut ἀθυμοῦντας v. 7, ξυστρατεύσαιμι.

p. 138, v. 30, πάχος.

p. 139, in marg. Ἀπαιρίφαντι v. 8, δίδωσιν, ἀδεῖν v. 31, ξύμπαντας.

p. 140, v. 18, πανταχῆ τῶν v. 45, Ορπιας. Cod. Scal. ut pag. seq. ubi γρ. v. 45. οὐδὲν ἐναπόμα.

p. 141, v. 6. δεδεύει, v. ult. ταλάω.

p. 142, v. 5, ἀναχωροῦσι v. 42, χωρία, ἐς τὸ δημόσιον.

p. 143, v. 25, ἀεὶ τούτου. p. 144, v. 11. Θεοδώρου μὲν ἕτερον R. V. v. cod. Φυλάκων, Ios. Scal.

p. 145, v. 3, διενοῦντο v. 6. λύχνων v. 40, ἐυτείᾳ, p. 146, v. 1, εἰ ζωὴ.

p. 146, v. 25, ἐσοχλεῖντο, καπὰ.

p. 147, v. 4, ξωτερίφους v. 42, αὐτῆς ἄπω p. 148, v. 2, ὑμᾶς v. 10, σὺν ἠδικουμένους v. 43, ἐστιν.

p. 149, v. 3, ἰαυσίας R. V. quæ lectionis varietas inde orta, quod in m. s. Cod. litera ς. scribitur nonnunquam ferè ut ιι Latinorum.

p. 150, v. 22, videtur legend. μεταμπιψάμενος. οὖν. p. 151, v. 15. νέμυς.

p. 152, v. 2, Ζερβούλης legit R. V. quèadmodum & v. 5, facitq; nomen propr. ejus, qui castellum id in Auraſio condidit. v. 7, Φυλακὼ v. 31, l. ἄλλου τοῦ ſine accentu v. 35, lacuna in m. s. quæ poteſt (dum integrior ſeſe Cod. offerat) expleri è Lat. interpr. p. 234, à verbis, Quos ubi vidit, usq; ad vidit: è conclaui.

p. 153, v. 15, ἢ μὲν v. 38, ἐγένετο, ἅπαντὰς π.

p. 154, ἴσ. λευαίθαι, ut pag. præced.

p. 157, v. 27, οὐ πεφύκασι, R. V.

p. 158, v. 33, αὐτᾶ.

p. 159, v. 10, ἐπάλξεσι.

p. 160, v. 19, αἰσιῷ v. penult. πεῖ ἴκτα Cod. Scal. & in marg. ἴσ. πεῖκτα ſed infra p. 163. v. 30, πεῖκτα.

p. 161, v. ἴσ. Βασιλέως τῷ κάλῳ.

p. 162, v. 29, ἐν αὐτῷ εἶναι v. 41, R. V. ὡεὶ τὸ ὠπὸν τὸ δίξιον: vertit enim ex aure dextrâ.

p. 164, numerus corrigi debet.

p. 165. In Cod. B. hæc eſt epigraphe. Πρόκοπίου καισαρίως ἱστορία τῶν γοτθικῶν πολέμων, οὓς διὰ τὸ Βελισαρίου στρατηγοῦ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς πωιήσατο, ἐν πασαρσι τμήμοις διηρημένη. Ἀρχὴ τοῦ α τόμου.

p. 165, v. 14, Βασιλέως v. 13. Ορίσην v. 30. πωλασπίων, Strabo lib. VII.

p. 166, v. 24, οἱ τὴ γότθοι ἀχθέμενοι v. 36, ξυνίστεώς τε. p. 167, v. 15, αὐτοῦ.

p. 168, v. 24, ἐπειδὴ.

p. 169, v. 29, πᾶσα & v. seq. ἀριστῆς μεταπεισόμενον.

p. 170, v. 3, καὶ πέρσαι πάλιν R. V.

p. 171, v. 2, βασιλεῖ ἀπ' αὐτοῦ R. V. v. 15, πόλει αὐλῶνι v. 17. ξυμπεσόντα v. 21. αὖτῳ τὴ Θευδάτῳ v. 37, πόλεμον.

p. 172, v. 19, ξυμβολῇ V. seq. καταύλων v. 21, παυέρμῳ v. 27, ἔθεν δὴ.

p. 174, v. 19, ἐπόμβρ & v. 27, ἐπ' εἴκατι v. 30, εἰ πώτη & παρ' αὐτὸν.

p. 175, v. 13, ἴσασθε v. 21, δόπαρεφάσαν v. 36, λυσλώη R. V.

p. 176, v. 42, ἐρήσθω.

p. 177, v. 34, ἀξιοχρεώς.

p. 178, v. 24, πόλῳ.

p. 181, v. 45, ἠξίωσας.

p. 182, v. 8, κρατοῦντες v. 29, τὸ χέρσαιον ἐστ v. 31, εἰκία v. 39, Ὀπαρχις.

p. 183.

p. 76, v. 6, μειρίδους] veredos R. V. v. 32, ἐπιμψι. lacuna è Raph. Volaterrano ſupplenda. p. 170, edit. Lat.

p. 80, v. 12, ἀπάφοις εἶναι, quæ hîc deſiderantur, è R. Volat. ſuppleri poſſunt p. 172, Quamobrem pijſſimi Principis &c. v. 29, αὐτὴν.

p. 84, v. 37, ἰυθὺς ἄπουσι cum R. V. legendum, è cujus interpretatione petantur reliqua p. 176, Igne autem partem tumuli &c. uſq; ad Choſroes deinde.

p. 85, v. 30, lege ἐγκρυφιάζοντι v. 37, legendum fortè αὐλίσασθαι v. 38. Ἀμμεδίῳ. v. 39, ἱππηγούσας Cod. B.

p. 86, v. 2, βασιλέα σημῆναι ἠξίει v. 5, ἱππῶν. Βραδυκίονα, ſublata marginis lectione. v. 20, Φαρσάνιος, R. V. Φαρσάνιος ſed illud verius v. 22, Φαύεζος vitium in m. ſ. pro Φάβεζος, inde ortum quia β. in libris calamo exaratis nonnunquam pingitur ferè ut u.

p. 88, v. 1, ὅ, τι παύσης. v. 10, καίπερ ὀλίγοι v. 24, ἐμοὶ οὐδὲ ἰωαννῆς R. V. v. 41, πολλοὺς ἔκτειναν v. 43, ἐνθένδε.

p. 89, v. 20, ἵστ σὺν τῷ v. 30, λαζεῖς.

p. 90, v. 21, ἐν τῆς ἢ v. 24, χιτῶνα.

p. 91, v. 23, καρχηδόνι Ⓖ. R. V.

p. 92, v. 9, πίπτον.

p. 93, v. 16, ἵσ. ἐνεχλήσεις v. 28, in marg. ἅπαντας v. 40, ἰγένοντο.

p. 94, v. 10, ἤδη v. 28, χοδηγίσκλῳ.

p. 95, v. 11, ωσπαλιστ.

p. 96, v. 23, ὅ, τι Ἀσπαρ v. 31, Lacunæ è R. V. ſupplendæ, p. 186, à verbis, Interim dum ijdem inedia, uſq; ad longè in Gynæconitidem. v. 33, δεδαχρυμένη, v. 39, ἐκπεσών.

p. 98, v. 2, ξωφύκιστ v. 13, ἀπεκρίθη v. 40, lectio marginis tollatur v. 22, locus mendoſus & mutilus, ut ex Interprete conſtat, à verbis p. 188. Itaq; hoc pacto, uſq; ad Erat ea tempeſtate. v. 43, ἵσ. τῇ βαπλίσκευ φραπᾷ

p. 100, v. 18, Λυζευφυλ Ⓖ. R. V.

p. 102, v. 36, Τραπεμεύδῳ v. 41, Ὀαμιρ, ut pag. ſeq. v. 18, Ὀαμιρα v. 45, Ἀμαλαφρίδλαν, ut præced. pag. quanquam in cod. B. eadem lectionis varietas.

p. 103, v. 34, ἰξαυτῆς ſi ὑφὲν legas, idem erit quod ἰυθέως, ut apud Philonem lib. περὶ τῶν μετανιαζομένων.

p. 104, v. 25, κινδώνων v. 28, ἀπαίτων.

p. 105, v. 30, νῆσον.

p. 106, v. 10, Βελισαρίου.

p. 107, v. 22, ὅσα εἰκὸς ἦν, τῶν πρὸ & v. ſeq. μεταλαχόντα εἰς.

p. 109, v. 10, poſt φραπώτας videtur ἰλυμήναν, aut ſimilis vox, deſiderari. v. 23, τὸ Φ', nota numeri, & τὸ ἀπίθανον, uncis intluſum, è margine Scholion in contextum arbitror irrepſiſſe. v. 26, αὐτὸς ὧδε ſcil. ὁ Βελισάριος v. 30, ἵνα αὐλισκατᾶσι.

p. 110, v. 35, τοῖρλωὶν πάλαγ Ⓖ. διαιρῶσι. de ſequentibus conſule interpretem. p. 196, à verbis Hic Eurus perflans uſq; ad hæc igitur cunctis. v. 42, legendum fortè ὠραίων καρπῶν, ut p. 112.

p. 113, v. 18, ἀγωνιζομένους.

p. 114, v. 5, γινοίμεθα.

p. 117, v. 36, πᾶν p. 118, v. 12, λιβύης ἐξελαυνόμενοι.

p. 120, v. 4, ἐνεχείρουν v. 5, τὰς πύξης.

p. 121, v. 1, ἱππομιῶν v. 5, τζάζωνι τ.

p. 123, v. 22, in cod. Joſ. Scaligeri marginiadſcriptum, Οὐκ ὀρθῶς παρεμφέρεις τῇ τῶν χριστιανῶν πίστει ὀλιμόνιον καὶ τυχίῳ, ἢ ἡμαρμθίῳ καὶ γὰρ παρενέρεις τὰ ἀνθρώπεια.

v. 23, σὺν πολιμίους, παῖδάς τ ἢ γυναῖκας ἢ τὰ πρωτότοκα ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ἐρῶντας χειρὸς, πλμῆσαι ὧδε V. ſeq. δυνάμιν: ὅσα v. 35, ἡσυχαθέους.

p. 124, v. 29, ἐνθυμηθέντες.

p. 125, v. 2, αἰαδήσασθαι v. 35, καρπρὰ v. 34, διαζόμενοι V. ſeq. ἐν ἄστρῳ ἔχειν v. 44, ἀφιλοκάλεις.

p. 128, v. 10, ἐκφύσιον.

p. 16, v. 4, l. χώραν, ἐξίου πράτδμα.

p. 18, v. 9. ἐλύμοις] ἔλυμες ἐστὶν εἶδος ἐστρίου, κίγχρω παρεμφερὲς, λεπίδμον τῷ μιγάδι· μικρότερον, γὰρ ἐστι κίγχρου. *Schol. in Cod. I. S.*

p. 19, v. 1. l. ἄφνω, & ἄμφω quod vitium & in m. ſs. ut prius in ijſdē ὥστερ.

p. 20, v. 3. l. τ̀ δεξιὸν v. 24, ὑμολόγη).

p. 21, v. 9. l. πίρσας v. 15. ῥωμαίους.

p. 22, v. 18, ἔργου.

p. 24, v. 26, pro πεμπικὸν R. Volater. & Ioſ. Scal. τζαικὸν.

p. 25, v. 26, ἀμφοτέρους τὰ v. 43, ἐλεπὰ novè dictum, ut apud Originem.

p. 27, v. 9, οἱ. p. 29, v. 34, ὑμῶν τὸ

p. 29, v. 19, ἐλοιδορωῦπ.

p. 32, v. 33. Ὁμηριτῶν] ſic etiam Theophanes, & alij: pro quo ἀμιριτῶν vitiosè apud Nonnoſum legitur. v. 44, F. πίτρα.

p. 33, v. 2, Ἀδαλις, & v. 3, Αὐξωμιδος. vide Photium in Nonnoſi excerptis.

p. 33, v. 34, l. οὐδιμία μηχανὴ, vel deeſt οἶόν τε.

p. 34, v. 24, l. οἱ δὴ.

p. 35, v. 10, l. ἀαπεδίδευ (quanquam in m. ſ. utrog. & infra p. 37, v. 38, ἀπεδίδης) v. 20, χωρίον.

p. 36, v. 45, ξυγκιχωρηκότι.

p. 40, v. 13, l. ἡμέρα & ἑκάστη.

p. 41, v. 1, F. πλεῖμον v. 2, l. ξυρῶ.

p. 42, v. 42, l. οἷς ἡμάρτανε.

p. 43, v. 32, l. αὐτὴ τῇ v. 35, l. ἰῶ μὴ.

p. 44, v. 4, l. ἡμέρα v. 20, ναρσῆς.

p. 45, v. 6, l. ἐξελήλιγκτι.

p. 46, v. 32, δὴ οἱ.

p. 47, v. 26, ἐμωμοσιμῶν.

p. 48, v. 20, forte leg. cum R. V. ἀαστιανοὶ v. 25, καπασημωάμω.

p. 50, v. 18, εἶ.

p. 52, v. 31, pro σύρων lege cum R. V. συρλωῶν.

p. 53, v. ult. σωιχώρησαν αὕτω, aut ſimile, verbum deſideratur.

p. 54, v. 38, ἐν ὁμαλῷ R. V.

P. 55, v. 2, οἰκοδομιῶν.

p. 56, v. 9. ῥωμῶροι, v. 14, ἰυτύχημα, v. 15, μένοι v. 38, μακρολογοίη.

p. 57, v. 10, ἀκολασία v. 19, μὲ λελησθότων v. 22, ἰαχυρίζετο v. 34, μολάτζης v. 44, haud ſcio an ξύσαντες ſit legendū, pro ξεύσαντες, quod in utroq. M. S. niſi malis λέυσαντες, id eſt, λιθάσαντες.

p. 58, v. 3, ἀπιμαχώτατ] ἀπιμαχώτατον, τὸ ἀπολέμητον· ἀπιμαχώτατον δὲ τὸ ἐυχείρωτον, *Schol. m. ſ. in Cod. I. Scal.*

p. 59, v. 29, ῥεδίοντας v. 34, ἀπραιφνῆ.

p. 60, v. 15, καὶ παῦθα v. 22, τῶν οἱ ἐπανασάντων v. 28, πιουσίη v. 33, πολὰ ἡ θαυμασία v. 39, ἅπασι.

p. 61, v. 1, alij μοψουσίας, quæ lectionis varietas & in Bibliotheca Photij v. 14, F. ἀεὶς (uel ἐπ') αὐτὰς ἐξικνεῖτο.

p. 62, v. 5, ἔχειν; οὐκ· ἀλλὰ v. 7, χορηγῶν v. 28, παῖδει. πίρσης p. 63, v. 30, ἀπορία niſi legendum ſit ἀπαρεία.

p. 64, v. 31, ἰδέσης, Euſeb. Alius eſt λύγαρ, ὁ τῶν ὀσρόων βασιλεὺς, apud Herodian lib. III. v. 43, λύγαρ] Suid. & Andr. Cæſarienſis. Ἀξάρες, Euſeb.

p. 65, v. 41, ὃ χρεὼς ἔγραψι] Literarum ἀμοιβαίων exempla leguntur apud Euſeb. Eccl. hiſt. lib. I. cap. ult.

p. 66, v. 40, ἐξηρτύετο p. 70, v. 37, τῆς καιροῖς ἁρμόσαι v. 40, π τῶν δεόντων.

p. 72, v. 40, χρωμῶσι. ῥώσαξ v. 45, poſt σώσαξ aſteriſcus notetur, ibi enim deſiderantur quæ Raphaël Volaterranus ita eſt interpretatus, Cum præſertim ducem habeant. *in edit. Lat. p. 166, uſq. ad* deſperata expugnatione.

p. 73, v. 2, σπουδεάσαι R. V. ut p. 74, v. 3. v. 4. Βληχάμης, ὡς prg. ſeq. Βληχάνης, cuius lectionis veſtigia & ap. R. V.

p. 74, v. 16, πυρετῷ δυσκόλῳ v. 21, ῥιγκίθαγγ, ſupra uterq. Cod. ῥικίθαγκος. ſed h. l. I. Scal. ἐρκίθαγγ. Rhetitangus, R. V. v. 34, ῥιγκιθαγγ. Cod uterq. v. 44, πλὴ ἄνοια.

p. 75, v. 19, αἰκιζόμῳ.

DAVID. HOESCHELIVS AVGVSTANVS. LECTORI S.

NOn erat animus, Lector benevole, mearum Notarum priùs quicquam edere, quàm aliunde quas expectaram accipe-rem. Nunc quum illos ipſos, qui ſpem τῶν π διορθώσεων καὶ τῶν ἐπιγραφῶν fecerunt, partim valetudine impeditos, partim alijs laboribus, Reipub. literariæ plurimùm profuturis, occupatos intelligam: ne Procopius noſter tanquam μέλρις lucem aſpiciat, quæ poſt editionem corrigi poſſe animadverti, præſertim in libro *De Aedificijs Iuſtiniani Imp.*, calamo exaratum nactus codicem eruditiſſimi Friderici Lindenbrogij, ea nunc publico, additis rerum verborumq; memorabilium Indicibus. Hoc quicquid eſt operæ, Lector, boni velim conſulas. Vale. Auguſtæ Vind. v. Cal. Martij A. S. N. M. DCVIII.

Προκοπίου καισαρέως) Προκοπίου τοῦ ῥήτορος καισαρεάθεν, *Agathias lib. I.* Προκοπίου τοῦ ῥήτορος ἱστορικὸν ἐν βιβλίοις ἑπτά. *Photius.* Προκοπίου ἰλλουστρίου καισαρίως ἐκ παλαιστίνης, ῥήτορος [καὶ ἐπὶ φίσου] ἱστορία ῥωμαϊκὴ, ἤγουν οἱ πλείμεροι βελισαρίου, *Suid. Fuit alius quoq; Procopius* ῥήτωρ *dictus, magiſter Choricij ſophiſtæ Gazæi, cuius in Myriobiblo meminit Photius, Tmemate CLX. Non incelebrìs item Procopius eſt, Gazæus & ipſe ſophiſta, cuius in Octateuchum, libros Regum, & Paralipomena, extant Scholæ exegeticæ Latinè, & Græcè ſeruantur m. ſ. in Auguſtana Bibliotheca; in Eſaiam verò prophetam Exegetica, utraq; lingua Pariſijs ſunt edita.*

τῶν κατ' αὐτὸν ἐκτὸ ἱστοριῶν) *Hos hiſtoriarum VIII. libros autor paſſim in volumine de Aedificijs* τοὺς ὀκτὼ τῶν πολέμων λόγους *indigitat.*

P. 1, v. 3. l. τῶν κατ' αὐτὸν ἐκτὸ ἱστοριῶν ἡ ά. *v. 14, fortè leg* διὰ πάσης, *uel* πάσης πι. *quanquam eadem occurrit lectio p. 3, v. 17.*

p. 2, v. 13, διδόασι πλέον.

p. 3, v. 10, pro ἰφθαλιτῶν, *in fragmento Procopiano cl. V. A. Schotti legitur* Νιφθαλιτῶν: *idq; forſan rectiùs, ut Notis in Excerpta Photij, p. 928, docuimus. v. 42, l.* ιυκώμβριον.

P. 4, v. 6, σφίσι, διαφεύξασθαι τὸν κίνδυνον *ſic interpungendum v. 8, l.* αὐτὸν. π *v. 16,* ἰφθαλιτῶν. *v. 23,* ἡδηκὼς.

p. 6, v. 13, πιεῖσθαι *v. 13,* καταχράτος *in marg. v. 30,* πίρσαι. *v. 29, parentheſis poſt* τὸ πᾶν *claudatur. v. 38, l.* τύχῃ, *extr. v. ult. l.* ἐπικηρυκίσασθαι.

p. 8, v. 23, l. εὖ.

p. 9, v. 1, poſt τῇ πίστει *deſiderantur in Græco, quæ Interpres ſic vertit,* ad Hunnos Ephthalitas peruenit: ubi, regis filia in matrimonium ducta, exercitum eorum in Perſas ingentem duxit. Cui hoſtes quum ſe impares eſſe animadverterent. *v. 13.* βασιλείοις *v. 26, poſt* πολὺν *legantur quæ hac ipſa pag. v. 42.* uncis *ſunt incluſa, alieno exarata loco in Cod. Boico, in Regio prorſus omiſſa. v. 26. legend.* ἐξ οὐδεμιᾶς ἄλλης αἰτίας *v. 41,* χωρία.

p. 10, v. ult. l. πίρσαι γοῦν.

p. 11, v. 21, ἴμελλον *v. 26,* ἅπαντας.

p. 13, v. 6, χρυσίου *v. 10, l.* ἔστιν *v. 19,* χωρία *v. 33, Thaliſamum, Interpr.*

p. 14, v. penult. Interpres Aribazuces, pro Ambaz.

p. 15, v. 32, ἐλασσούμβοι.

CHRONOLOGIAE PROCOPIANAE RATIO.

PRocopius in urbe Palæstinæ Cæsarea natus, & apud Belisarium summum ducem Iustiniani Imperatoris, Cancellarius, & omnium illius bellorum comes, & consiliorum socius fuit. Is bella cum Persis, Vandalis, Gothis, Iustiniani auspiciis, à Belisario gesta, quibus ipse interfuit, octo libris exposuit: quibus, ut lucis aliquid accedat, in breui tabella seriem rerum à Procopio descriptarum, proponam.

ANNO CHRISTI	
	Arcadius Imp. moriens, tutorem filio Theodosio adiungit Isdigerdem Persarum regem. lib.
	1. de bello Persico. Ab eo tempore Procopius continuam Persicarum rerum seriem usque ad
412.	Iustiniani tempora pertexit.
414.	Gothi, Alarico duce, Romam capiunt.
433.	Vandali, à Bonifacio accersiti, duce Genserico, sedes in Africa ponunt.
436.	Genserico Carthaginem cepit.
455.	Attila Hunnorum rex ab Aëtio ad Tolosam victus est.
459.	Roma à Genserico Vandalorum Rege capta.
475.	Genserico moritur: Huius successores usque ad Gelimerem recitat Procopius lib. 3.
494.	Theodoricus Gotthorum rex in Italia, Odoacrum Rugium vincit, & regnum Italiæ 33.
527.	annos obtinet.
	Moritur anno Christi 527. Succedit Amalosuenta filia, cum Adelrico nepote, quæ se & filium
528.	Iustiniano Imp. commendauit.
	1. IVSTINIANVS Imp. Belisarium & Hermogenem duces in Armeniam adversus
532.	Persas mittit.
533.	5. Belisarius à Persis ad Euphratem victus est. Post prælium inducię factæ sunt.
534.	6. Cabades Persarum rex moritur.
	7. Bellum Vandalicum in Africa per Belisarium confectum, & Gelimer captus est.
536.	Chosroës Persarum rex, cum Iustiniano Imperatore pacem 110. annorum sancit.
	9. BELLVM GOTTHICVM cœpit, quod 18. annos duravit.
537.	Belisarius Siciliam à Gothis occupatam recepit; Constantinus Dalmatiam & Liburniam
	Gothis eripuit.
538.	10. Neapolis à Belisario capta.
	Vitiges Gotthorum rex à Francis auxilia petit.
539.	11. Romam anno 60. postquam ab Odoacro capta erat, Belisarius recipit. Hanc Vitiges rur-
540.	sus obsidet integrum annum.
	12. Erulorum auxilia Belisario ab Imperatore mittuntur. Fames horrenda per totam Ita-
541.	liam grassatur.
	13. Belisarius Ravennam obsessam occupat, & Vitigem Gotthorum regem capit. Gothos
542.	trans Padum pellit.
	14. Chosroës Persarum rex rupta pace bellum instaurat, & Antiochiam occupat.
544.	Belisarij triumphus de Gothis & expeditio in Persas.
545.	15. Totilas rex Gotthorum vincit Romanos ad Faventiam, & Neapolim recipit.
546.	17. Totilas urbem Romam obsidet.
	18. Belisarius ad bellum Gothicum in Italiam remissus.
547.	19. Totilas urbem Romam capit, & Pelagij presbyteri intercessione adductus, multitudini
548.	clementer parcit.
	20 Belisarius urbem vacuam & dirutam recipit.
549.	21. Iustinianus auxilia in Calabriam mittit, ad quæ profecturus Belisarius, ex urbe Roma præ-
	sidio munita discedit.
550.	22. Theodora Iustiniani coniunx mortua. Belisarius Constantinopolin revocatur.
551.	Longobardi, Eruli & Gepedes ad Danubium inter se belligerantur.
552.	23. Totilas urbem Romam secundò capit, & Siciliam occupat.
	24. Belisarius Orienti præfectus.
553.	25. Gothica classis Corcyram & Epiri littora vastat. Tandem ad Anconam vincitur.
	Narses bello Gothico ab Imp. præfectus, ex Longobardis & alijs gentibus milites con-
	scribit, & ingenti prælio Totilam & Gotthos profligat, & urbem Romam recipit.
	26. Victo Teia in Campania, finis bello Gothico impositus est.

DAVID

AD PROCOPII CAESARIENSIS LIBROS VIII. HISTORIARVM, ET AD LIB. DE AEDIFICIIS IVSTINIANI IMP. NOTAE

DAVIDIS HOESCHELII
AVGVSTANI

Accesserunt Indices rerum & verborum memorabilium.

ὅπερ ἱρύματι ἐχυρωτάτῳ ϖᾶσι βαλῶν, φρούριον αἰωνοτηγώτατον ἀπεργάσατο. τοῦτο μὲν οὖν
ϑεὸς καρχηδόνος τῆς νέας ἰουστινιανὸς ἄρχων. ἐν δὲ χώρᾳ τῇ ἀμφ' αὐτὸν πόλις ἀτείχιστος ἦν,
βαχὰ ὄνομα, μὴ ὅτι βαρβάροις ϑαῤῥοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τύχῃ τινὶ ἀλωτὴ ὤσα: τοῦτον ἱρύματι ἐχυ-
ρωτάτῳ ϖᾶσι βαλὼν ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, τοὺς οἰκήτορας ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διεσώσατο. οἱ δὲ πα-
τυχηκότες τ' χάριτος, ἰς τ' τ' βασιλίδος τιμὴν, ϑεοδωρούπολιν καλοῦσι τ' πόλιν. ἐν βυζακίῳ δὲ
πόλις, αἰῶραμυθος ὄνομα, ἐν τῇ ϖροκοπίου οἰκεῖται · μεγάλη καὶ πολυανθρωπος ἐκ παλαιοῦ ὤσα, * διὰ τὸ αὐτὸ.
καὶ 'δι' αὐτὸ τὸ τῆς μητροπόλεως ὄνομά τε καὶ ἀξίωμα κληρωσαμένη. ταύτῃ τῇ πόλει τὸν ϑε-
συμίγητος ἄγαν ἰουστινιανὸς ϖεῖβαλῶν, καὶ φρούριον ἐνταῦθα καταστησάμενος ἀξιόχρεων, σὺν
τῇδε φυκημένης ἀφρουησῆναι πολεμίων ϖοιήσατο. διὸ δὴ αὐτὸν καὶ ἰουστινιανὸν καλοῦσι πα-
20. νεῦ, σῶρα τῷ βασιλεῖ ταῦτα σκήπτοντες, μένει τὸ ὀνόματος τῇ παρευθήκῃ τῶν ἰουγαμοσυνῶν
ϑεσπεσίως · ἐπὶ ἄλλοις δέδεν, * ὅτι αὖ καὶ βασιλέως τῶν ἀρχαιοεργίας ἀμείβεται, ἅπερ αὐτὸν * ὅτε αὖ
εἶχον, ἅπερ αὐτὸς ἐβάλετο. ἰῶ δέ τι καὶ ἄλλο ἐν τῇ τῶν βυζακίων ϑαλάσσῃ χωρίον, ὅπερ σκά-
λωσι καπυδόκαβα οἱ ϑηχώριοι. ἐνταῦθα καταπλεύσας ταπεῶτα ὁ τῶν βασιλέως σόλ-
λιδύων τῆς γῆς ἐπιβάτδων, ἡνίκα ϑεὸν μιλίμερά τε καὶ βανδίλας ἐράπυεν. οὗ δὴ καὶ τὸ ϑαυ-
μάσιον σκῆνος καὶ λόγῳ κρᾶσιν εἰς τὸν βασιλέα ὁ ϑεὸς ϑεδείδεκτο δώρημα. αὐτόθεν γὰρ τῶν
χωρίου ταμάλιτα ὄπες, ὕδατός τε λοπερίᾳ πολλῇ πιεζομένῳ τῶν ῥωμαίων στρατὸν · ἡ γῆ, πρό-
τερον ϑεὸν ξηρὸν βεβαίοτατον οὖσα, πηγὼν αὐτῇ κεν οὐδὲ τ' χαράκωμα οἱ στρατῶται ἐργάζον-
το. οἱ μὲν γὰρ ὤρυσσον, ἡ δὲ αὐτοβλύστανεν · ἤ τι γῆ αὐχμὸν λοπαλέσαι τὸν ϑηχώριον, καὶ
μεθαρμοσαμένη τὴν αὐτῆς φύσιν, ὕδατα τοπήμερα ὑγρὰ ἐχεγόνει, τοῦτό τε πολεμίων αὐλισαμέ-
20 νοις, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ὡς ἐς τὸν μάχλον συσκευασαμένοις (ἵνα τὰ ἐν μέσῳ σωτήμων) λιβύλην
ἔχον. μαρτυρεῖ τοῦτο ϑηνικῆδε τὸ τοῦ ϑεοῦ δῶρον πεσύμενον ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἐς πόλιν
αὐτίκα μεταβιβάσας τὸ χωρίον τε καὶ βεβούλευται, τοῖχον μὲν ἱρυμνὸν τῇ δὲ ἄλλῃ ϖᾶσαν ἐῆς
ἐς πόλεως ὄγκον ἐπαγηχαμένου ἐυδαίμονος. καὶ γέγονεν ἔργον τὸ τοῦ βασιλέως ἐνθύμημα.
τηχόε τι γὰρ ὄσον τε πέρνυται καὶ πόλις · καὶ ἀχρὶ τύχῃ ἐξαπίναιος ἀμείβεται. οἵ τε ἀγροίκοι τ'
ἐχέτλιν ὀπῤῥιψάμενοι, πολιτικῶς διατρύβουσιν · οὐκ ἀγροίκων διαιτᾶν ἔπι, ἀλλ' ἀστέας
διαχειρίζοντες, ἄλλά τε ἅπαντα πεάσαντες, ὅσα δὴ ἐς πόλεως ἀξίωμα ἥκει. ϖᾶσι μὲν ἐν
βυζακίῳ τῷ ϑηθαλασσίῳ ποιοῦσι. κατὰ δὲ τ' μεσόγειον ἐς τ' χώρας τὰ ἔχατα, ἵνα σὴ
ϖρόσικοῦσι μαυρούσιοι βάρβαροι, ϑητειχίσματα καθ' αὐτῶν ποιήσαντα δυωτάτα. πόλεις
τε γὰρ τὰς ἐν ταῦτα ὤσας ἐν ἐχατιᾷ τ' χώρας ἑκάστῃ τείχεσιν ὀχυροῖς ἄγαν ϖεῖβαλὼν, καὶ
30 φρούριον τειχίσμασι, ἐνταῦθα φρουρὸς στρατιωτῶν κατεῖσατο. τρόπῳ δὲ τῷ αὐτῷ νεμιδίων
τῇ χώρᾳ τειχίσματί τε καὶ στρατιωτῶν φυλακτηρίοις τ' ἀσφάλειαν ϖροτοποίησε: ὧνπερ ἕκα-
στε ἱρῶν ἔρχομεν. ὄρος ἐστὶν ἐν νεμιδίᾳ, ὅπερ * αὐχένιον ἐπικέκληται. οἷον δὲ γῆς τ' οἰκεμένης * αὐχένιον
ἐπέρωθι ὡς ἥκιστα ξυμβαίνει εἶναι τὸ τοιοῦτον γὰρ τὸ ὄρος ἀεικομένης μὲν ἐν τῷ νότῳ μέν αἴτχει, ἐς
ϖρεῖμετρον δὲ ἡμερῶν μάλιστα δήκει ἑδὸν τριῶν. καὶ ϖροσιόντι μὲν ἀπόσβατόν ἐστιν, ἀνάβασιν
ἐδιμέαν ὅτι μὴ ἐν νότῳ κρήμνῳ ἔχον · αὖω δὲ ἠρεμέντι γειώδης τε ἡ χώρα, καὶ ἐμαλὴ τὰ πε-
δία, καὶ ἐδοὶ ϖροσιοῦς · λειμῶνες ἴυνομοι, ϖᾶσάδεσι καπὶ φυτοῖ δένδροις, ἀρώμασι πάντα ·
καὶ πηγαὶ μὲν νοτοκλύζουσιν τῶν τῇδε σκοπέλων, χαλεπὰ δὲ τὰ ὕδατα, καὶ ϖαμοὶ πολήϑε
ῥοδίου ϑηπυρτύμβοι · καὶ (τὸ δὴ πάντων ϖᾶσαδοξότατον) πέ τε λήϊα καὶ τὰ δένδρα ἐν τούτῳ
τῷ ὄρει διπλάσιον μεγέϑος ϖεῖ τ' καρπὸν φέρουσιν, ἢ ἐν λιβύῃ τῇ ἄλλῃ πᾶσῃ γίνεσϑαι. τὰ
40 μὲν οὖν ὄρους τὸ αὐχένιον ταύτῃ πῃ ἔχει. βανδίλοι δὲ αὐτὸ καπῆρχον ἦσαν · ὃς δὴ μαυ-
ρούσιοι ἀφελόμβροι, τῇδε ἰδρύσαντο. μαυρουσίης δὲ ἐξελάσας ἐνθένδε ἰουστινιανὸς βασιλεὺς,
τῇ ἄλλῃ ϖροσεποίησε ῥωμαίων ἀρχῇ · ϖρονοήσας τε ὡς μὴ κὲ αὖθις οἱ βάρβαροι κακουργοῖεν
ἐνταῦθα ἰόντες. πόλεις μὲν ἀμφὶ τὸ ὄρος ἱρήμους τε καὶ ἀτειχίστους ϖᾶσάπαν εὑρὼν ἐτει-
χίσατο. ἔτι μὲν τοι καὶ φρούρεα δύο φυλακτήρια δὲ στρατιωτῶν διῃρκῆ ἐνταῦθα καταστησά-
μενος, ἀσφαλείαν τῆς ἐκείνῃ βαρβάροις ἐλπίδα τ' ϑεὸν τὸ αὐχένιον ὑπεβουλήσ ἀπελέσϑαι.

ἐν δὲ

Βανδιλικὸν ἀνηρημένῳ· μαυρούσιοι βάρβαροι, οἱ λευκάθιοι καλούμενοι, βιασάμενοι τὰς λιβύης τότε κυρίας βανδίλους, ἔρημον αὐθρώπων τ̄ λιπαμάγναν παντάπασι κατέστησαν. ἐν χώροις δὲ λοφώδεσιν ξυὼ τῆς ἠπείρου διατρίβω πινα ἔχοντες, λιπαμάγνης δ' πολλῷ ἄνωθεν· φλέγα πυρὸς ἐξαπίνης ἐν μέσῃ πόλει πθέαντο. πολεμίους τε ὑποπτήσαντες ἐνταῦθα ᾠκίζον, φόμῳ ἐπ' αὐτοὺς ἐβοήθουν πολλῷ. αὔθρωπόν τε οὐδένα εὑρόντες, ὅτι τοὺς μάντεις τὸ πρᾶγμα ἦγεν. εἰ δὴ τῷ ξυμβεβηκότι τιμησόμενοι, λιπαμάγναν ἐκ εἰς μακρὰν οἰκιοθήσαν πρεῦλεγον. ὑ πολλῷ ὕστερον ἀφικόμενος ὁ τῶ βασιλέως στρατὸς, λιβύλω τε τ̄ ἄλλων καὶ τρίπολιν ἔχει, βανδίλων τε καὶ μαυρουσίων καθυπέρτερος τῷ πολέμῳ γεγενημένος. ἐγὼ δὲ ὅσον τ̄ ἀκολουθεῖ τῷ λόγου ἐπιτομώτατα, ἐπάνειμι. ἐν ταύτῃ τῇ πόλει βασιλεὺς ἱστιαιὸς καὶ λιτρῶνας πεποίηται, τὸν τε περίβολον τ̄ πόλεως ἐκ θεμελίων τ̄ ἐξ ἄτων ἀνοδομήσατο· τούς τε πλησιοχώρους αὐτῇ βαρβάρους, εἰ καθαίρεσιν εἰ καλῶν ἦν, κατακόρως ἐς τόδε τὸ χρόνου τ̄ ἑλληνικὸν καλουμένου ἀθεΐας δοξάζοντας, χρίσιν αὐτοὺς διεξάξαι γνώσεως. ἀλλὰ καὶ σαθρὸν ἐτειχίσατο πόλιν, ὑ δὴ καὶ λόγου ἀξίαν πολλῶ ἐκπλησίαν ἰδέσθαι πόλεις δὲ δύο εἰσὶ ταύτης ἐν ἐξάτῳ τ̄ χώρας, τὰ κατὰ τὴ κ̄ γέργις· ὧν δὴ κ̄ μέσην σύρτεις τὰς μικρὰς ξυμβαίνει εἶναι. ἐν ταῦθα γίνεταί τι ἐς ἡμέραν ἑκάστην θαυμάσιον ἡλίκον. ἡ θάλασσα ἐν στενῷ θλιβομένη ἀπεργάζεται μηνοειδῆ κόλπον· ὅπερ γίνεται κ̄ τὰς ἄλλας σύρτεις ἐρρηθη: αἰσθάνεται δὲ ἐς τ̄ ἤπειρον πλέον ἢ ὁσῷ ἡμέρας ἐυζώνῳ αὐθρὶ· ἀμφί τι τὰ ἄκρα ἐπάνεισιν αὖθις, ὅπη λιπεῖν ἐπὶ ξηρᾶ τ̄ γῆν τὰ τοῦτο κατὰ ταὐτὰ τ̄ ἄλλοις ἀκτῆς. οἵ τε ναῦται ἐς τ̄ ἤπειρον ἀναχώμενοι, θάλασσαν ὅπη καιρῷ γεγενημένῳ, τ̄ μὲν ἡμέρας ὡς πρώτατα τὰ ἑωυτῶν ναυτίλλονται. ἀμφὶ δείλην δ' πάντως ἐψίαν, ὡς ἐν γῇ αὐλισόμενοι, σκευάζονται κοντούς τινας ἐν εὐθρασκευῇ μακρὰς ἔχοντες. ἐπειδάν τε τάχιστα τὲ ῥοθίῳ αὖθωνται ὑπόπλως ἐς τ̄ καταχώρησιν ἔχοντες, οἱ δὲ τὰς κοίλας ἔχοντες, κ̄ διαχωρίζοντες, σκηπτοῦσιν ἐν οἰκήσει ἑδεμιᾷ τ̄ νεώς. νηχόμενοι δὲ πᾶσιν, ὅτι ἐσήκασιν ἡνίκα αὖ σφίσι τὸ ὕδωρ εὐχ ὑπεραίρει τὰ σφύρα. ἐκ τε τ̄ ἄκρων τὰς κοντὰς ὅπη τ̄ γῆς πεσσεύσαντες, ἐν ξηρῷ ἤδη γεγενημένης ἡ ἰσημερίης· αὐτίκα δὴ μάλα ὀρθὰς ἱστᾶσιν, ὑπακουσομένους τῷ πλοίῳ κ̄ μεταπορίσαντες ἱκανὸν ὅσον, ὡς μὴ ὅπλίναι ὅπη θάτερα, σωτηρίας γίνηται, τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ὄρθρου βαθέος, ἡ μὲν ἤπειρος μεταμφιασαμένη τ̄ θάλασσαν, ὅπη κυρτὸν μὲν κυμάνασα· τὰ δ' πλοῖα ἐπαμέρμενα πλεῖ· οἵ τε ναῦται, πειλέντες ἐπικαιρώτατα τὰς κοντὰς, ναυτίλλονται αὖθις· σφάλλαξίν τε ὀλιγίσιν τῶ ἔργου γίνεται, ἀλλ' ἐς ἡμέραν ἑκάστην ἢ τ̄ στοιχείων διαδοχὴ ὅπη γίνεται. μετὰ δ' τρίπολίν τε κ̄ σύρτεις, ἡμᾶς ὅπη λιβύλω τ̄ ἄλλων ἴσμεν. ἀρκτῶον δὲ ἡμῖν ἐκ καρχηδόνος· ὡς, ἡνίκα γλίσχρός τε κ̄ βανδίλοις λιβύλω ἔσχον, ἐνθύμημα ὅπη γίνεται αὐτοῖς ἀξιώλεθρόν τε κ̄ πεῖραν βαρβάρους. ἄμεινον γὰρ ἐλογίσαντο σφίσι τὰ πράγματα ἔχειν, ἀτειχίστων ὄντων τ̄ τῆδε χωρίων· ὡς μή τι καταλαβόντες αὐτῶν ἡμᾶς, βανδίλης κακουργεῖν ἔχοιεν. ἅπαντα δὲ τὰ τείχη ἐς τὸ ἐδαφος καθεῖλον ἐυθύς. βάρβαροι γὰρ ἅπαντες ἐκ τὸ ὅπλα ὅπη πυνθάνεσθαι τῷ ῥωμαίων βουλεύοντα μὴ ὡς ὀξύτατα· ὅπλα δὲ ὡς τάχιστα, ὅσα αὐτοῖς δεκέντα εἴη. μένον δὲ αὐτοῖς * τότε καρχηδόνος καὶ ἑλίκα ἄπαξ ἐφ' ἕπερ * ἀχήματος ἴμεναι· κ̄ αὐτὰ δὲ διεφθάρη τῷ χρόνῳ. βασιλεὺς δὲ ἱστινιανὸς (αὐθρώπων μὲν ἀδένες ἐπιγενέντος, ἀλλὰ κ̄ πεφεικότων τὸ ἔργον ἅπάντων· μόνον δὲ τὸ θεῖον ἱσηγουμένου τε κ̄ ἐπαγγελλομένου κ̄ ξυλλαμβάνοντος) βελισαρίου τε κ̄ στράτωμα ἐς λιβύλω πέμψας, γαλίμερά τε κ̄ δωάμιν τ̄ βανδίλων καθεῖλε· κ̄ τὰ μὲν καθηρημένα τῶν ἐν λιβύῃ ἐχυρωμάτων αὐτεώσατο ἅπαντα, ἔνθα δ' παμπληθῆ μετεπηχήσατο, νεοχμώσας αὐτὰς. πᾶσι μὲν καρχηδόνος τ̄ νῦν διεῤῥωγότα τ̄ περίβολον ἀνοκοδομήσατο ἅπαντα, κ̄ πύργους ἐν περιδρόμῳ διώρυξεν, ὑ πρότερον ἦσαν. ἀνίθηκε δ' κ̄ ἱερὰ τρία μὲν θεοτόκῳ, ἅπερ ἐν πλατεῖαι· κ̄ τὸν ἐκ τῶν νῦν ἐπιχωρίων ἁγίας πείμην. ἔτι μὲν τι κ̄ στὰς ἑκατέρωθι τ̄ μαρτύρων ἀγορᾶς καλουμένης ἐδείματο· κ̄ βαλανεῖον ἐν δημοσίῳ ἀξιοθέατον, ὅπερ ἐμωνύμως τῇ βασιλίδι θεοδωριανὰς ἐπωνύμασεν. ἐδείματο δ' κ̄ μεγαστήριον ἔξω περιβόλου ἐκτὸς ἐπὶ θαλάσσης ἐδίου· ὅπερ

* πρὸ τὸ Interpr.

* τότε τε ἔχον, autumi'e, desiderat.

γοντι. ἀλλὰ νῦν βασιλεὺς οὗτος ἀναιωσάμενος τὴν ἐκπαγωγίαν τῆ πόλει, τὸ πρότερον αὐτῆς τῆς ἐυδαιμονίας ἀπέδωκε χῆμα. πενταπόλεως γὰρ πόλις ἐκάτη ἐστὶ πρὸς δύσιν ἥλιον, Δωρῆων ὄνομα· ἃ δὴ τὰ ὄρη σωνεχόμενα πρὸς ἄλληλα, καὶ τῇ ἐσθῆτι στενοχωρίᾳ ξυμπτυσσόμενα, τὸ μὲν τὴν χώραν εἰσιόντων ἀποκλείειν τοὺς πολεμίους διασκευάζοντα, τούτῳ ὁ βασιλεὺς τὴν πόλιν ἀτείχιστον ἔασε, ἱρύματι ὀχυρωτάτῳ πρὸς βαλὼν, ἐν τῷ ἀσφαλῆ διατελέσαι εἶναι. πόλεις δέ πε δύο εἰσὶν, ἐπ' ὀνόματος ἑνὸς ἡκημένα, αἰγιλα γὰρ ἑκατέρα ἐκλήθη. αὖτη τὰ Δωρέων διέσχισεν ἐδῶ πάρων ἡμερῶν μάλιστα ἐυζώνῳ ἀνδρὶ πεζεύσαιμί μὲν αὐτά. πρὸς ἄρκτον νέπον· ἀρχαῖαι δὲ ἔασι, καὶ τῶν οἰκητόρων ἀρχαιότατα τὰ σώματα ἔχουσιν. θρησκείαν γὰρ πάντες, καὶ οἷς ἐμὲ, τῷ τὰ πολυθέας ἐόσαν. ἐνταῦθα δὲ παλαιᾶ τῷ τὰ ἄμ-
μονι καὶ ἀλιξάνδρῳ τῷ μακεδόνι ἀνέκαθεν ἔδη, οἷς δὴ καὶ ἰσφεραίζοντα μέχρι ἐς τὸν ἰουστινιανοῦ βασιλέως οἱ σπαχέρχει. ἐω δ' ὅμιλος αὐτοῖς τὰ ἱεροσύλων καλυμμένων πολύς. νῦν δὲ δὴ ὁ βασιλεὺς ἄπας, οὐχ' ὅσον ἐς τὰ σώματα τοῖς κατηκόοις ἐμπεριζώμενος τὰ ἀσφάλειαν, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς ἀσφαλισάμενος * σπιμελείᾳ πολλῷ μᾶλλον· καὶ τὰ τούτῳ ἡκημένων αἰθρώπων κζ' πάντα * ἐπιμέλειαν
ἀφεῖναι πρόσω, τί τε γὰρ ἄλλα διαφερόντως αὐτῶν σπιμελεῖσθαι ἐδαμῆ ἀπέξιωσε· καὶ τὰ τῆς εὐσεβείας ἰδιάζειν δόξαν, χριστιανὸς παντοιότατα πεπιστωμένος, καὶ μεταπρεπεστάτως λελυμασμένα σφίσι τὰ πάτρια ἤθη: οἷς δὴ καὶ νεωτέρῳ τῇ θεοτόκῳ ἰδρύματα. τῷ μὲν ἂν τῇδε πόλει ἔχοι. Δωρέων δὲ ἡ πόλις, μαυρουσίοις γειτνιῶσα βαρβάροις, φόρον ἐκτελεῖν ἐναγὴς ἐς τόδε τὸ χρέων, ἐδόθη τινες πρώτα δασμολόγοι, ἢ φορολόγοι, οἷς αὐτῶν ἔκειντο, ἐξ ἃ γεγόνασιν αὖθρωποι. οἱ δὲ ἰουδαῖοι ὤκηντο ἐκ παλαιᾶς αὐτῶν ἀγχίπολις· ἃ δὴ καὶ νεὼς ἐν δρχαίοις αὐτοῖς, ὅπερ ἐσέβοντο
μάλιστα. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἅπαντας ἰουστινιανὸς βασιλεὺς χριστιανὸς γεγονέναι ἀναπεπαύμενος, τῶν δὴ τὸν νεὼν ἐς ἐκκλησίας μεθηρμόσατο χῆμα. μετὰ τοῦτο αἱ σύρτες εἰσὶν αἱ μεγάλαι ὀνομασμέναι. ἐφ' οὗ δέ εἰσι χήματος αὖτις, καὶ ἵνα δὴ ἕνεκα τῆδε μεταλλαγχάνει τὸ ὄνομα τοῦτο· ἐγὼ δηλώσω. περιβέβληται τις ἐνταῦθα ἠιὼν· ἀριζομένη ἢ αὐτὴ τῇ τῆ θαλάσσης ἠπείρῳ, τῷ τι ῥοθίῳ ἀφανιζομένη, δοκεῖ φαίνειν δοκεῖ, καὶ ἐφ' ἑαυτῆς ὑποχωρεῖσα ὀπίσω εἶναι, ἐς πόλιν δὲ μηνοειδῆ ἐπὶ μακρότατον πέτασαι. καὶ ὁ μὲν ἐρχομένης πλευρὰς ἀφ' ἑκάτερα ἐς πτερυγοειδεῖς σήκει σπείρας· τὸ δὲ μέσον τὸ πρόμετρον ἐς ἡμερῶν ἓξ ὁδὸν κατατείνει, τούτης γὰρ ἡ θαλάσσα πεπεισμένη τῇ ἠπείρῳ ἐστὶν, τὸ κόλπον ποιοῦσα. ἐπειδάν τι ναῦς ἀνέμῳ ἢ κλύδωνι διαζομένη τὸ διάπλουν ἐς τὸν ὑπὸ τὸ μηνοειδὲς τὸ ἐρχόμενον γένηται· τὸ ἐσθῆνδε αὐτῇ ἐπανίσταται ἀμηχανοῦσιν, ἀλλὰ συρομένη πλοιπὸν ἔοικε, καὶ διαφανῶς δῆτα φθείρεσθαι ἀνὰ ἐλισσομένη. καὶ ἀπ-
αὐτοῦ (οἶμαι) τὸ χῶρον οἱ πάλαι αὔθρωποι, τὰ πάθος τῶν νεῶν ἕνεκα, σύρτεις ὠνόμασαν. ἐμὲ μὲν δὴ ἀνεῦσαι τοῖς πλοίοις ἄχρι ἐς τὴν ἠῖόνα δυνατὰ γενέσθαι. πέτραι γὰρ ὕφαλοι διακεκληρωμέναι, τὰ πολλὰ τὰ κόλπου πλοῖμα ἐ ξυγχωρεῖσιν ἐνταῦθα εἶναι· ἀλλ' ἐς τοῖς βραχίοσι τὰς ναῦς διαχρῶνται, μόνοις δὲ τοῖς λιμέσιν οἱ πλωτῆρες τούτων δὴ νεῶν οἵοί τε εἰσὶ διασώζεσθαι, αὖ ἕτω τυχοι, μετὰ κινδυνώδων τὰς διεξόδους ποιήσει. τριπόλεως τῆδε τὴ καλουμένης, τὰ ὄρεα ἐστὶ μαυρουσίοί τε βάρβαροι ἐνταῦθα οἰκοῦσι, φοινικῶν ἔθνος, ῥωμαίων ἔναγονδοι ἐκ παλαιᾶς ὄντες, ἅπερ ἅπαντες, πεφθέντες ἰουστινιανῷ βασιλεῖ, δόγματι τῶν χριστιανῶν ἐθελοῦσιν ἀποστιχώρησαι. πάπαπαι ἢ ἄγρι τούτου οἱ μαυρούσιοι ἐπικαλοῦνται· ἐπὶ πρὸς ῥωμαίους ἀεὶ ἀπονδὰς ἔχουσι. πάπα γὰρ τὸ ἱερήλιον τῇ λατίνων καλοῦσι φωνῇ. πενταπόλεως ἢ τρίπολις ἡμερῶν διέχει ὁδῷ ὤκοσι ἐυζώνῳ ἀνδρί. πόλις ἐνθένδε ἡ λεπτιμάγνα ἐκδέχεται μεγάλη μὲν καὶ πολυάνθρωπος τὰ παλαι-
ὰ ἔασι, ἔρημος ἢ χρόνῳ ὕστερον, τῷ ἀπημελῆσθαι, γεγενημένη. ἀλλὰ καὶ ταύτης τὸ πρεῖσσον ἐκ τῶν ξεμελίων ὁ καθ' ἡμᾶς ἀνῳκοδομήσατο βασιλεὺς· καὶ ἱερὸν μὲν ἀξιοθέατον τῇ θεοτόκῳ τῇδε ἀνίδρυ-
ται, ἐκκλησίας ἢ τὰ πάρεργα ἰδέσθαι ἄλλας. πρὸς ἢ καὶ ἀνῳκοδομήσατο τὰ τῇδε γεγενῆσθαι ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις, καὶ καταπεπωκότα, βασίλεια σεβήρ βασιλεως τοῦ ἐσθῆνδε ὁρμωμένου. ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα γνόμενα τὰ λόγου, τὰ ξυνενεχθὲν ὅτι λεπτιμάγνης ἐν χρόνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς οἱ ἥμισυ σωσπάσιμον. ἤσθη μὲν ἰουστινιανοῦ τὸν βασιλέα πυθάλαβόντες, οὕτω ἢ πόλεμον τὸν

βασιλι-

ζιβιών, θεοδότε, ἰωαννε, σπερμαῆς, κυρίνε, βιραδαίε· μετασήσον εἰς τὸ ἀπέδυτες ἐσ ἐσωτερίκ· πόλεως κυρίκε λυτρῶν κ̀ πλωχῶον αἰσύνωσε· τὸ πλωχεῖον τ̃ ἁγίε κόνωνος· τ̃ ἀγωγὸν αὐτ̃ αἰσύνωσιν ἐσ κύπρῳ· εἶσον τ̃ ἁγίε κοσμ̃ κ̀ δαμιανοῦ, ἐσ παμφυλίᾳ· πλωχεῖον τ̃ ἁγίε μιχαὴλ, ἐσ ἐμπορίῳ θεκλείου ἐπυτίου, πόλεως πίργης τῆς παμφυλίας.

ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ.

Ταῦτα μὲν ἐγκαινισαμένῳ βασιλεῖ τῇδε πεποίηται. ἐν δὲ ἀλεξανδρείᾳ ἐξήργασται τάδε. νῆσός τις παμὸς οὐκ ἄχρι εἰς τ̃ ἀλεξάνδρειαν φέρεται· ἀλλ' ὅπη πόλισμα ἐπῤῥύησας, ὁ δὴ χειραὶ ἐντεμάζεται, ἐπ' ἀριστερὰ πλέοντι ἔστι, θέας τά τε ἀλεξανδρέων ἀστυ καὶ πόλεως. διὸ δὴ οἱ πάλαι ἀνθρωποι, ὡς μὴ ἀμοιροίη τὸ φῶς πάντη ἡ πόλις, διώρυχα ἐκ τ̃ χειραὶ καλουμένης καθῆγόν τινα, ὄρυγμα δ' ἐστὶ παμπὺ ἐκροῆ διεσπάσαντο ἐπὶ τὰ ἔσω. ἃ δὴ κ̀ ἄλλας πνὰς ἐκροὰς ἐκ λίμνης μαρίας ἐσβάλλων ξυμβαίνει. ὅπη τοίνυν ἡ τ̃ διώρυχος, μεγάλαις μὲν ναυσὶ πλοῖμα ἀδαμὴ γίνεται· ἐς λίμβους δὲ τ̃ αἰγυπίων σῖτον ἐκ τ̃ χειραὶ μεταβιβάσουσιν, ἵς τε τ̃ πόλιν διακομίζωσιν, ἵνα δὴ ἐξικνεῖσθαι δυνατά ἐστι τῷ κατὰ τ̃ διώρυχα πλῷ κ̀ καταίθηται ἐς χώρᾳ, ὅπερ ἀλεξανδρεῖς καλέουσι Φιάλιον. ἀλλ' ἐπὶ τῷ δήμῳ, ἐς ἅπαν πλάκας καθιστημένῳ, διολωλέναι* τῷ σίτῳ ξυνίσῃ: βασιλεὺς ἐγκαινίσας τὴν χῖσμαν τ̃ χῶρον τόνδε ἐξεβάλων, πλῷ ὅπῃ τ̃ σῖτον ὑπεδέχοντο αὐτίκα ἐποίησαν. ἐπὶ δὲ ἐπ' αἰγύπτῳ ἡμᾶς ἤγαγε, τ̃ λιβύης ὁμόρους, ἔστιν ὁ λόγος: φέρει δὴ κ̀ ὅπισω διαπεφυκέναι αὐτῇ ἐστὶ τοῦτο, δηλώσομεν· ἐπὶ κ̀ λιβύῃ ξύμπασαν ὁ βασιλεὺς ἅπας ἔσω βαρβάροις κειμένην ἐυρών, τῇ ἄλλῃ ἐπ' ἠῳ ῥωμαίων ἀρχῇ. πόλις μὲν ὁ ναυκρατίς ἐξ ἰνδῶν ἐπ' αἰγύπτῳ φερόμενος. δίχα τέμνει πλῷ ἐκείνῃ γλῶ ἄχρι ἐς θάλασσαν· ἡ δὲ χιζομένη τῇ ῥοθίῳ, κ̀ ἑνέμασι διακεκλημένη πενθίνδι δυοῖν. τὰ μὲν γὰρ ἐς δεξιὰ τ̃ ναυκρατίδος ἄσια ὠνόμασται μέχρι πρὸς φάσιν τ̃ κολπον· ὅσπερ ἄσιαι τ διορίζει. κ̀ γλῶ τ̃ ἐυρώπην, ἡμέχρι ἐς πρῳμνία τὰ κιμμερίκα, κ̀ ναυκρατίδα ταύτην, τόπων γὰρ δὴ ἕνεκα διαμάχονται πρὸς ἀλλήλους οἱ τῶν πόλεων. τὰ δὲ δὴ ἐς ἀριστερᾷ τ̃ πόλεως, λιβύη ἐκαλεῖτο, μέχρι ἐς ἀκεανὸν· ὅσπερ ἐς δύοντα πρὸς ἥλιον ἑκατέρων ἤπειρον διορίζει, ἐπειδὴ τ ἀφετὸς πνα, κ̀ θάλασσαν τῶνδε πεπόμφως. ἡ μὲν δὴ ἄλλη λιβύη ξύμπασα ὀνόματι, κατὰ χώρας ἑκάστην ἤπερα ἄττα, διακεκλήρωται· ἐκ τ̃ ἐκείνῃ ὑπηγημένων (ὡς τὸ εἰκὸς) ὑπεκληθέντα. ἡ μὲν τις ἐκ τ̃ ἀλεξανδρείας ὁρίων, ἄχρι ἐς πόλιν κυρήνην διήκουσα, ὑπὸ πενταπόλεώς ἐστιν, ὑπὸ τύπου δὴ μόνα τὰ ὀνόματος λιβύη καὶ νῦν ὑπεκλήθη. ἐνταῦθα πόλις ἐστὶν ἡμέρας ὁδῷ ἀλεξανδρείας διέχουσα, παφόσιος ὄνομα· ἵνα δὴ παφῆναι τ̃ τῶν αἰγυπίων θεὸν ὅσπερ λέγουσιν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει ἄλλά τε πολλά, κ̀ τὰ τ̃ ἐρχέντων καταλυτήρια, κ̀ λυτρῶνας ἰδέσθαι ἐστὶν αὐτόθι βασιλεύς. ταύτης δὲ τ̃ λιβύης ἔρημα μὲν τὰ πολλὰ τυγχάνειν ἐστὶ· κ̀ αὐτῆς ὅλῃ *περιχωρεῖται ὁ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς σωμηθεὶς γνώμῃ, ὡς μή τι αὐτῇ παθὼν ἐξ ὑπόφορος μῆς πρὸς μαυρουσίων τῶν πλησιοχώρων ξυμβαίη· ἐχυρώματά τε δύο, κ̀ φυλακτήρια κατεσκευάσατο, ὧν θάτερον μὲν φαρανγίων ὀνομάζουσιν, * αὐτόπυργον ἢ τὸ ἕτερον ὑπεκλήθη, οὐ πόρρω πενταπόλεως κείμενον. διέχει δὲ ἡ πενταπόλις ἀλεξανδρείας ἐδῶ ἡμερῶν δέκα ἰσχύνῳ αὐδρί. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ πενταπόλει τύχησεν τὸν πολιν ἐρύματι ἐτειχίσατο ἐχυρωτάτῳ. κ̀ ἐπειρήκης τ̃ βέλους ἐκ θεμελίων αὐτοδομήσατο. ἔδει κ̀ βαλασσίου πεπόμφως, σημαίνοντος τῇ πόλει τ̃ χρείαν. ἀλλὰ κἀν τ̃ πενταπόλεως ἑκατοντάς ἐχυρώματα δυοῖν μοναστηρίοιν ἐξήργασται. ἅπερ ὑπὸ τειχίσματι κἀπὶ τῆς ταυτῃ ἐπαρχίας βαρβάροις. τῷ μὴ καταβάντας ὡς λαθραίως πη ὑπισκήπτειν ἐξαπιναίως ἐς γλῶ τ̃ ῥωμαίων. ἔστι δὲ τῆς ἐνταῦθα πόλις πολεμαΐς ὄνομα: τὸ μὲν παλαιὸν εὐδαίμων τις γεγωνημένη κ̀ πολυανθρώπως· περιόντος δὲ χρόνου ὕδατος ἀπορίᾳ πλῆς ἐλιγανθρωπίαν ἀπεκλεῖσθαι. τῶν γὰρ οἰκητόρων ὁ πλὺς ὅμιλος δίψῃ ἐχόμενοι πλῷ ἔμπροσθεν, ἐνθένδε ἐξανεστάντες ἀπεχώρησαν ὅπῃ ἑκάστῳ δυνατὸν γένοιτο.

* ἀποκτεννύουσιν.

μῶ ἐς τὰ μάλιστα· δίκη ἦ τῷ ἐκ βασιλέως δυσωπέμῳοι, σιωπῇ ἔχοντο. προϊόντος ἦ χρόνου, καὶ ἀσφαλείᾳ τ' αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντος, τινὰ δέ τι ξυννοίᾳ ἦν ἡμῖν. πινὲς τ' στρατιωτῶν, γυναικὸς ὑπηκόη αἰσχροδίαις, αἰσθάνεσι καὶ δόξαν κῆ τ' ὄρους κρημνώδες. ἐν ἦ τῇ ἐκκλησίᾳ ἡμόμῳοι κτείνεσι μῶ τὸς ἐνταῦθα φρουρὸς, μεταπαλῶσι ἦ τὸς ἐν τῇ πόλει στρατιώτας φωνῇ ἐξαισίῳ. εἰ ἦ τὸς γραπτώπας διακόπτοντας, σωσιπάθειαν τοῖς ἐγκειμένοις ἠδαμῶ ἤθελον, ἐ πλῶ τ ὕστερον ἐ τ χώραν ἐπτροπεύων (προκόπος ἦ ἦν, ἐξ ἰδίας πόλεως, αἰνὴρ λόγιος) τὸς τὰ δεινὰ διεδρακότας συλλαβὼν ἀπέκτεινε· κῆ ὧῳ τι ὀχυρώματος ἀπ' ὄντος λόγου, ἦ στρατιᾶς, πρὸς κῆ βασιλέως τηνικάδε μιγνύμῃ). ἀλλὰ νῦν ἐστινιανὸς βασιλεὺς τὸς στρατιώτας ἐκ κῆ ἐπαλλήλων καλῶσηπάμῳος χριστιανὸς, τ μῶ παλαιὸν τ ἐν τῷ χαρίζειν ἐκκλησίας στρα-

30. τοίχισμα ἔλασεν* ὁποτεμιγχωμένον, ἡπέρ μοι εἴρηται). ἐπέρᾳ ἦ αὐτόθεν τοίχῳ πρὸς βαλὼν, ἄμαχον διεπεξάξατο πανταπασιν εἶναι. ἐνταῦθα ἦ κῆ ἱερὰ πέντε χριστιανῶν ἀνατεθείσατο, πρὸς τ στρατιωτῶν καθαφλεγίνα. ταῦτα μῶ ἔν τῇδε ἔργασται. ἐν ἦ τῇ παλαιᾷ μὲν ἀραβίᾳ, νῦν ἦ παλαιστίνῃ τρίτῃ καλουμένῃ, χώρα μὲν ἔρημος ἐπὶ μακρὸν καθατείνει, καρπῶν τε κῆ ὑδάτων καὶ πάντων ἀγαθῶν ἄφορος· κῆ ὄρες ὀποτομέν τε κῆ δεινῶς ἄγριον ὀποκρήμνου ἄγχιστά πη τ ἰουθρᾶς καλουμένης *σινᾶ ὄνομα. ὑδὲν δέ μοι ἀμφὶ τοῖς ἐκείνῃ χωρίοις ἀναγκαῖον αἰαγράψαι. ἀλλ' ἐνταῦθα κῆ λόγου ἐπεὶ ἅπαντά μοι (τά τε κῆ τ ἰουθρᾶν θάλασσαν, κῆ τ ἀράβιον καλούμῳον πόντον, αἰθιοπάς τε τὰς ἀνωμίτας, κῆ τὰ τ ὁμηρητῶν σαρακηνῶν γῆν) ἀκριβολογουμένῳ, ἐν τοῖς ὑπὲρ τ πολέμων δεδήλωται) λόγοις, ἵνα δὴ κῆ τοῦτό μοι διελήληται, ὅν τινα τρόπον ἐστινιανὸς βασιλεὺς τ φοινικῶνα πρόσεσπίσατο τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ. ταῦτα μὲν ἔν τάδε δὴ ἕνεκα λέγειν ἀφίημι, ὡς μὴ ἀπειροκαλίας ἀπενέγκωμι δόξαν. ἐν τούτῳ δὴ τῷ σινᾷ ὄρει μοναχοὶ ᾤκηνται· οἷς ἐστὶν ὁ βίος ἠκριβωμένη τις μελέτη θανάτου, ἐρημίας τ σφίσι φιλοπόνως ἀσπαζόμενοι. τούτοις δὴ τοῖς μοναχοῖς ἐστινιανὸς βασιλεὺς (ἐπεὶ ἐκ εἶχον ὑδὲν ὅτῳ ἐφεῖντο, ἀλλὰ κρείσσονας τ αὐθρωπίνων ἀπάντων ὄντας) ὑκέτι κεκτῆσθαι, ὑδὲ θεραπεύειν τὰ σώματα, οὐ μέν τοι ὑδὲ ἄλλῳ ὁτῳοῦν ἐνέσθαι ἐν αὐτῷ δὴ ἔχουσιν, ἐκκλησίαν ᾠκοδομήσατο· ἥνπερ τῇ θεοτόκῳ ἀνέθηκεν, ὅπως δὴ αὐτοῖς ἐνταῦθα ἐξῇ ἐυχομένοις τε κῆ ἱερωμένοις διαζιῶναι. ταύτῃ ἦ τ ἐκκλησίαν οὐ κῆ τὸ ὄρος ἐδείματο τ πρόσοδον, ἀλλὰ πόρρωθεν ἐνέρθεν, αὐθρώπῳ χαλεπὸν τῇ ἀκροφρείᾳ διανυκτερεύειν ἀμήχανά ἐστιν· ἐπεὶ κόπτοι τ ἐληνεκεῖς, κῆ ἕτερα ἄπλα θεοπρεπῆ νύκλῳρ ἀκούονται, δυναμίν τ κῆ γνώμλῳ αὐθρωπείαν ἐκπλήττοντα. ἐνταῦθά πη τ μωσέα φασὶ πρὸς τὸ θεῖον τὰς νόμους πρόσταλαβόντα ἐξενεγκεῖν. ἐς ἦ τὸ ὄρος τ πρόποδα κῆ φρέαρ ἐστὶν ὑχυρώτατον ὁ βασιλεὺς ἔτος ᾠκοδομήσατο, φυλακτήριόν τι στρατιωτῶν ἀξιολογώτατον κατεσκεύασατο· ὡς μὴ ἐνθένδε σαρακηνοὶ βάρβαροι ἔχοιεν, ἅπερ τ χώρας ἐρήμου ὄντος, (ἡπέρ μοι εἴρηται) ἐς βάλλειν ἐς τὰ ἐπὶ πλείστοις χωρία. ταῦτα μῶ ἔν τῇδε πεποίηται). ὅσα ἦ καὶ τοῖς μοναστηρίοις πεποίηται τοῖς τῇδέ τι κῆ τ ἄλλην ἰσάαν ἔστιν· αὐτίκα δή μοι ὡς ἐν κεφαλαίῳ γεγράψεται). τ' ἁγίου βαλελαίου, τ τὰ ἁγίου χρηστορίου, τ' ἁγίου παυλεμόνος ἐν τῇ ἐρήμῳ τῷ ἰορδάνου, ξενῶνα ἐν ἱεριχῷ, ἐκκλησίαν τ θεοτόκου ἐν ἱεριχῷ, τ τ ἰβήρων ἐν ἱεροσολύμοις, τ τ λαζῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἱεροσολύμων, τ τ ἁγίας μαρίας ἐν τῷ ὄρει τ ἐλαιῶν, τ τ πηγῆς τὸ ἁγίου ἐλισταίου ἱεροσολύμων, τ σιλίβεον, τ' ἁββᾶ ῥωμανὸ ἐν βηθλεέμ, τ τεῖχος αἰνεώσι, τ τὸ ἁββᾶ ἰωάννου ἐν βηθλέεμ. φρέατα ἦ ἡ δεξαμβὰς ᾠκοδομήσατο ἅτως. εἰς τ τὸ ἁγίου σαμουὴλ, φρέαρ κῆ τεῖχος· εἰς τ τὸ ἁββᾶ ζαχαρίου, φρέαρ· εἰς τ σωσάννης φρέαρ· εἰς τ ἀφελεήν, φρέαρ· εἰς τὸ τὸ ἁγίου ἰωάννου ἐν τῷ ἰορδάνῃ, φρέαρ· εἰς τὸ τὸ ἁγίου σεργίου, ἐν ὄρει καλουμένῳ χιοταίρωνος, φρέαρ· τὸ τεῖχος πβερεάδος· τὸ ἐν βέσρα πλωχῶν· φοινίκης τ εἶκον τ θεοτόκου ἐν πορφυρεῶνι· μοναστηρίον τ' ἁγίου φωκᾶ ἐν ὄρει· τ εἶκον τὸ ἁγίου σεργίου, ἐν πολιταιδί· ἐν σλαμασκῷ εἶκον τ' ἁγίου λεοντίου. ὑπὲρ ἀπάμειαν πλωχῶν τ' ἁγίου ῥωμανὸ αἰνέωσι· τεῖχος τὸ μακαρίου μάρωνος. ὑπὲρ θεούπολιν τ ἐκκλησίαν θάφνης αἰνέωσι· ἐν λαοδικείᾳ, τ ἅγιον ἰωαννίκιον αἰνέωσι· μετὰ παμίας μοναστήριον τὸ ἁγίου ἰωαννίκιου αἰνέωσι. μοναστήριον θελφράχης,

* ὑποθημαινομένου

* θαλάσσαν Interp.

ἐξικνεῖσθαι ἀπέρατον ὄσον. οἷς δὴ τῷ ὀροφῷ ὕψιστα τῷ νεῷ, ὕψος αὐτῷ κατὰ μέτρον πεπηγότες. τοῦτα μὲν οὖν δυνάμει τινὶ ἀνθρωπίνῃ καὶ τέχνῃ βασιλεὺς ἱκετικὰς ἐξηνέγκατο. ἐπίσημοι δὲ καὶ ἡ τῆς εὐσεβείας ἐλπὶς ἀμείνοσι μᾶλλον ἀεὶ τῇ τιμῇ καὶ ξυνεπιλαμβάνουσα τὸ σπούδασμα τοῦτο. τῷ μὲν γὰρ ἱερῷ πανταχόσε κιόνων ἕδει τινός, οὐδὲν ἀπεδεόντων τοῦ ἀμφὶ πλοῦτος κάλλους, καὶ τοιούτων τὸ μέγεθος, οἷοι δὴ ὄντες αὐτόχειρ ἐς τὸ ἄχθος τῶν ἐγκειμένων σφίσιν ἐμέλλον. ἡ δὲ χώρα ἐς τὴν μεσογείαν κειμένη τῆς θαλάσσης πολλῷ ἄνωθεν, ἔρεισί τινα πανταχόθεν ἀσπαφαλῆ λόφοις πέτραις τε ἀναφανέσι καὶ ὑλώδεσι τισὶν, ἥπερ μοι εἴρηται· ἄπορον ἐπεὶ τοῖς τηκεμνομένοις τὸ ἔδαφος, κίονας ἐπέρωθεν εἰσκομίζεσθαι. ἀλλὰ βασιλέως δυσφορηθέντος τῇ ἔργων ἀμηχανίᾳ· λίθον φύσει ὁ θεὸς ἀπεπηδέως εἰς τὸ ἔχεσθαι ἐς τοῖς ἀγχίσε ἔρεισι ἔδειξεν· ἢ ὕδωρ τι καὶ κεκρυφομένῳ τὸ ἀσφαλὲς, ἢ νεῷ ἠνωμένῳ ἐπαμφότερα δὲ (πῇ γὰρ οὐ λέγω) τῷ αἰτίῳ εἰς τὸν θεὸν ἀναφέρεσιν. ἡμεῖς μὲν γὰρ, ἀνθρωπίνα δυνάμει πάντα σταθμώμενοι, πολλὰ ἐς τὸ ἀδύνατον ἀποκεκρίσθαι οἰόμεθα. τῷ θεῷ δὲ τῶν πάντων ἁδεῖν ὅτι καὶ ἄπορον, οὐτ' ἀμήχανον γίνοιτο. κίονων τίνων ἐσθῆνδε μέρα πρέπει, ὑπερμεγεθῶν τε καὶ ἀποτομωτάτων τῷ χρώματι πυρός τινα φλόγα, πανταχόθεν ὑποσηρίζειν τὸν νεών· οἱ μὲν ἔνερθεν, οἱ δὲ ὕπερθεν, οἱ δὲ ἀμφὶ πᾶς στενάς· αἳ περιβάλλουσι τὸ ἱερὸν ὅλον, πλὴν τῆς πρὸς ἕω πεταμένης πλευρᾶς. ὧνπερ δύο ἑστᾶσι πρὸ τῆς τοῦ νεὼ θύρας ὑπερφυεῖς ἄγαν, καὶ τὸ ἐν γῇ τῇ πάσῃ κίονων ἴσως ἀδενὸς ἐνύπρει. στά τις ἐνδίκως ἐν τοῦθ' ἵπερα, ὅτι τοῦ νάρθηκος ὠνομασμένη. οἴμηται μὴ ἐυρυώδης αὐλὴ μετὰ τοῦτον κίοσιν ἐμοίεις ἐς πτερὰ πλευρὰ αἰσχομένη· θύραι μέσαι λοιπὸν ἱεραπτικῶς ἔτως, ὥστε μιλυόσι τοῖς ἔξω ἰδεῖν ἐπίσω πῃ θεάματα ἐντυχόντα μέλλοντα. πρόπυλαια τὸ ἐνθένδε θαυμάσια· οἷα καὶ τοῖς ὅπῃ κιόνων δυοῖν ἐπαρθεμένη αἴθις ἐς ἄφατον ὕψος προϊόντι πρόσω· ἡμίκυκλα δύο ἀλλήλοις αὐτὰ πρόσωπα, ἐκατέρωθεν τῆς ὅπῃ τὸ ἱερὸν ὁδοῦ ἑστᾶσι. ξεινῶνές τε ὑπέρας ἀφ' ἑκάτερα δύο· ἄπερος μὲν ξένοις ἐνδημοῦσι καταλυτήριον, ὁ δὲ ἕτερος, αἰσχυντηρίου νοσοῦσι πλοκῆς. τυγχάνει δὲ τὸν τῆς θεοτόκου νεὼν ἱκετικοὶς βασιλεὺς καὶ πρόσθε ἐτίμησε χρημάτων μεγάλων. τὰ μὲν δὴ ἐς ἱερὸν πλοῦτος ἱκετικῶς βασιλεῖ [πεπραγμένα] πόθεν τε ἔσχεν. ἔστι δὲ πόλις ὅπῃ παλαιστίνης, καπόλις ὄνομα, ἀφ' ἧς σφῇ ὄρος ὑψηλὸν ἀνέσχε χαρίζιν ὄνομα. τοῦτο δὲ τὸ ὄρος καπερχὰς μὲν οἱ σαμαρεῖται ἔσχον. ὡς ἰουδαῖοί τε αὐτοῦ ἔσαιεν εἰς τὰ ὄρη ὑπροσολύειν, ἐσλίνα αὐτίκα καιρὸν· ἐχόντων νεών τινα ἐνταῦθα ἀνωδομήσαντο πρόπαν· ἀλλὰ τὸ ἀκρώρειαν αὐτῷ σεβόμενοι ἐπιθήπεσθαι πάντων μάλιστα. ἡνίκα δὲ ἰησοῦς, ὁ τοῦ θεοῦ παῖς, ἐν σώματι ὢν πρὸς τῆδε ἀνθρώποις ὡμίλει· γίγνεται αὐτῷ πρὸς γυναῖκα τῆ John 4. πνὰ ἐπιχωρίων ἀλόγως· πρότερα τε ὅπῃ τῷ ὄρει πυνθανομένῃ ὑπέπτη, ὡς χρέων ὕστερον ἐς οἱ σαμαρεῖται προσκυνήσουσιν ἐν τούτῳ τῷ ὄρει· ἀλλ' ἐπιστῶσα αὐτὴν οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι, τοὺς χριστιανοὺς φαδηλώσας. ἐμφανέστατα τε προϊόντος τοῦ χρόνου ἔργον ἡ πρόρρησις ἐγένετο· οἶδα γὰρ οἶον τι λῶ, μὴ ἐκ ψευδῶν τὰ ἔντος θεῖον, ἐμφανέστατα δὲ τρόπῳ τοιῷδε. ὅπῃ ζήνωνος βασιλεύοντος αἱρέσει ἐξαπιναίως οἱ σαμαρεῖται ἠμείφθησαν, ἐπεισπεσῶσιν ἐς νεοπαλαιτοῖς χριστιανοῖς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τὰ πεντηκοστὴν καλουμένην ἑορτὴν ἄγουσι· ἐξ αὐτῶν τε πολλοὺς διέχρεων). ἐξ ὅσπερ ἐν αὐτοῖς ἐπίσκοπος τότε, περβίνθιος ὄνομα, [τοῦτον] καταλαβόντες ὅπῃ τὸ ἱερὰς ἐς ὧ πε τραπέζης, ἐξ ἱερουργοῦντα τὰ ἄῤῥητα, ξιφέσι παίοντες, ἄλλως τε συγκόπτουσι, ἐξ τὰς τῶν χειρῶν ἀφαιροῦντες δακτύλους· ἐς τε τὰ μυστήρια ὕβρισαν· ὡς σφάσιν μὲν σαμαρεῖται προσῆκεν, ἡμῖν δὲ σωτῆρι. ἐ ἱερεὺς ἔπος αὐτίκα ἐν ζυζαντίῳ ἠνώμοσε, τῷ τότε βασιλεῖ ἐπ' ἐξ. ἔστιν ἥκων, ἐπιδεξέ τε τὸ πάθος· ἐξ τὰ ξυνενεχθέντα σημάνας, ἐξ τὸν χρεὼν ἐξ προῤῥήσεως ὑπομνήσας. πάμφρεν αὐτὸν ἐφ' ἅπασιν ἐδεῖπε ἡμέρας. ζήνων δὲ ὁ βασιλεὺς τοῖς ξυμπεπλεωσι ξυμπραχθεῖς· κόλασίν τε δοκιμώντως ἐς τοὺς τὰ δεινὰ διέπραξε πεποιῆσθαι ἀδεμιᾶ ἐπιῤῥήσει. ἐκ τε ὄρους τοῦ χαρίζιν τοὺς σαμαρεῖτας ἐξελάσας· ἐν δὲ χριστιανοῖς τε αὐτὸ φαδηλώσειν· ἐκκλησίαν τε ὧνω δημαίμφως, τῇ ἡσυχίᾳ ἀνίθηκε, ταχισαίμφως τε ἱερὸν τοῦτο ἐληθὲν τῷ λέγω· τὸ δὲ ἀληθὲς, ἐπεσχεγχώσας, ἐξ φρεσὶν ἐμπωτὸν καταῤῥάπτε. οἷς δὲ σαμαρεῖται ἀχθόμενοι, ἤχαλλον μὲν ἐς

ἅπαξ δὲ αὖτ᾽ ξωηνέχθη ποτὲ τὰ ἀνήκεστα διεργάσαθ᾽ ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. τῷ μὲν καιρῷ ἀμφὶ τροπὰς ἐαρινὰς ἦν ἡ ὥρα· νότος δὲ αἷεμος ἐξαπιναίως ἐπιπνεύσας πολὺς, τὰς χιόνας διέλυσε πάσας, αἷς δὴ χειμῶνος ὥρα ἐπιπαγέσας τὸ ὄρος ὁ πῶρος ἐκαλύπτετο χιδόν τ᾽ ὄλον, ῥύακες δ᾽ ὑδατος παντα χόθεν ξυνέῤῥεον τ᾽ ἐκείνη σκοπέλων· αἵ τ᾽ χαράδραι χειμάῤῥους ἀφίεσαν πᾶσαι. καὶ κρήναις πολλαῖς αἵ τ᾽ ἐπειρώθησαν καὶ οἱ πρόποδες ὁρῶν τ᾽ πωρίνων κατάῤῥυσιν ἦπαν. τότε τοίνυν ὁ κύδνος τοῖς ὕδασι κυματίας γεγονὼς ἐπεὶ ἐς αὐτὸν ἐκ γειτόνων ἔντα ἐκβαλλον· ἅμα δὲ καὶ ὄμβρων ἐπιγιγνομένων πολλῶν: τὰ μὲν ταρσέων πρόσθια πάντα, ὅσα πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένα ἐτύγχανε, κατακλύσας εὐθὺς ἐξίτηλα τῷ θαλάσσαν ἐποίει· ἐπὶ δὲ πόλιν δὲ μορμύρων ἴοι, καὶ τὰς γεφύρας πρὸ ἐλῶν βραχέας ὄσας, τὰς τ᾽ ἀγορὰς σωθῆναι ἀπάσας, τάς τ᾽ αὐγὰς ἐπιρέβλυζε· καὶ τοῖς ἐπιρρόοις ἐπὶ πολλὰ ζων ἐπὶ μέγα ἐχώρει· νύκτα τε καὶ ἡμέραν ἡ πόλις ἐλη ἐν κινδύνῳ διαγίγνετο, καὶ σάλῳ πιέτῳ· καὶ μόλις ἐν ὑστάτῳ ὁ ταμιεὺς ὄγκος καταβραχὺ ἐπολωφήσας, ἐν τοῖς εἰωθόσι γίγνεται αὖθις. ἅπερ ἐπεὶ βασιλεὺς ἰσχυνιαδὴς ἤκουσεν, ἐπένοει τοιάδε· πρῶτα μὲν ἐπέραν τοῦ πόλεως διεσκευάσατο κοίτλω τῷ ταμιῷ, ὅπως ἐνταῦθα διαχεῖται, ἐκατέρωθί τε μερίζων τὸν ῥοῦν, κατὰ ἥμισυ γεγονὼς μάλιστα, ἐπὶ πρόσω ἴοι. ἔπειτα δὲ τὰς γεφύρας πρὸ ἐλῶν εὐρυπόρους ποιησάμενος, κρείσσους ἀπεργάσατο εἶναι, ἢ πλημμύρουσι διαθῆναι τῷ κύδνῳ. ταύτῃ τε διεπράξατο φόβου καὶ κινδύνου ἐκπὸς εἰς πάντα εἰκεῖσθαι τὴν πόλιν. τὰ μὲν δὴ ἐν χιλίοις ἰσχυνιαδῶ βασιλεῖ ταύτῃ πη ἔχει. ἐν δὲ ἱεροσολύμοις ἱερὸν τῇ θεοπόκῳ ἀνέθηκεν ὥπερ ἄλλο εἰκαθῆναι ἀδὲν εἶον τ᾽ ἐστὶ· ἑαυτοῦ ἐκκλησίαν καλῶν τὸ ἱερὸν οἱ ἐπιχώριοι. ὅπερ δὴ ὁποῖόν τέ ἐστιν, ἐγὼ δηλώσω· ὅσον ὑπερπων: ὡς ἡ μὲν πόλις ἥδε λοφώδης μέν ἐστιν ἐκ τοῦ ἐπὶ πολῖται· οὐ μὴν δὲ οἱ λόφοι εἰσὶν, ἀλλ᾽ ἓν τι τραχεῖα καὶ ἐπικρήμνῳ ἐπανεστήκασι, τὰς ἀμφόδους ἐκ κλίμακος τρόπῳ ἐπὶ τοῦ ὀρθίου ἐς τὸ πρανὲς κατατείνοντες. τὰ μὲν δὴ ἄλλα τῆς πόλεως οἰκοδομήματα ξύμπαντα ἐφ᾽ ἑνὸς χωρίου ξυμβαίνει εἶναι· ἡ ἐπὶ λόφου πεποιημένα, ἡ ἐν τῷ χθαμαλῷ κατὰ τὸ ἀναπεπταμένον τῆς. τὸ δὲ μέσον τὸ ἱερὸν ἐπὶ ταύτῃ πη ἀνέχει, ἐπίστιλε γὰρ αὐτὸ ἰσχυνιαδὴς βασιλεὺς ἐν τῷ πρόσχοντι γωνίαις τῶν λόφων· δηλώσας, ὁποῖον τά τε ἄλλα δείσει καὶ τὸ εὖρος αὐτῷ καὶ μῆκος εἶναι. οὐκ ἀπέχρησέ τι κατὰ τὸν βασιλέως ἐπίταξιν πρὸς τὸ ἔργον τὸν χρείαν ὁ λόφος: ἀλλὰ τὸ ἱερὸν τὸ παρημέλειον ἀπελείπετο πρός τι ἄνεμον νότον, καὶ ἀνίσχοντα πρὸν ἥλιον· ἵνα δὴ ὀργιάζειν τοῖς ἱερεῦσι θέμις. διὸ δὴ ἐπινέουν πάσῃ, οἷς τὸ ἔργον τὸ ἐπίκειτο. ὁποῖ᾽ ἀριψάμενοι τὰ θεμέλια εἰς γῆς τῆς ἐπάνω τὰ ἔχατα, οἰκοδόμημα ποιήσαντο σωτερικὸν τῷ σκοπιλίῳ. ἐπειδὴ τε αὖθις κατὰ τὸν ἀκρόσυχίαν ἐγίνοντο, τῶν τοίχων καθύπερθεν θῆλυς ἐνθέμιον, σωζόμενον τὸν οἰκοδομίαν τῷ ἄλλῳ τὸ μείνους ἰδάφεα. ταύτῃ τε ὀνειῶς πῃ μὲν ἐπὶ πέτρας ἰσχυρὰς ἵδρυται, πῇ δὲ ἠώρηται, τῆς τὸ βασιλέως δυνάμεως μέγεθος ἄλλο ἐπιχνησαμένης τῷ λόφῳ. ταύτης δὲ τῆς οἰκοδομίας οἱ λίθοι, εἰ μὲν εἰσὶ μέγεθος ἐπίσης ἴσμεν. πρὸς γὰρ τὸ χωρὶς τὸν φύσιν εἰ ἐπιδημιουργοὶ τὸ ἔργον τόδε διαμαχόμενοι, ὕψος τι αἰπὸ παγέντα τῷ σκοπέλῳ διαπονέμενοι· τῶν ξυνειθισμένων ὠλιγωρηκότες ἁπάντων, ἐπὶ τὸ ἔνδοξα καὶ ὅλως ἀγνῶτα τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐχώρουν. πέτρας δὲ ὑπερμεγέθεις ἐκ τῶν ὀρῶν ἐπορεμνόμενοι, ἅπερ δὲ μήκη ἐν τοῖς πρὸ τὸ πόλεως χωρίοις ἀνέχει, ξύσαντές τε αὐτὰς ἐπιτεθείκασι, ἐνταῦθα ἦγεν τρόπῳ τοιῷδε. ἁμάξας μὲν τοῖς πέτραις ἐπικλῆνται μεγέθει ἴσας, ἕνα δὲ λίθον αἰετίθεντο ἁμάξῃ ἑκάστῃ. ζεῦξι δὲ ἀρίσσιδλω πρὸς βασιλέως ἐξειλεγμένοι καὶ παρασχόντα, σὺν τῇ ἁμάξῃ τὸ λίθον ἐφέλκειν. ἀλλ᾽ ἐπεὶ τὰς ἐς τὸν πόλιν φερούσας ὁδὸς, τοῦτας δὴ φέρειν τὰς ἁμάξας ἀμήχανα ἦν· ἐκπίμνοντες ἐπὶ πολῖται τὰ ὄρη, ἐστηρίζοντο τοῖς ἐπιγομένοις ἁμάξαις ἐποίων: οὕτως τε ἐμήκη ἀπεργάσαντο τὸν νεών, ἥπερ βαλομένῳ τῷ βασιλεῖ ἦν. εὗρός τε αὖτ᾽ κατὰ λόγον ἐποιήσαντο, πρὸς τῷ ἱερῷ ἐπιθεῖναι ὡς ἤκιστα εἶχον. δρυμύς τε ἦν καὶ δάση παντα πελίσσοντες, καὶ εἴ που τι χωρίον ἠνέῳτο ὑπερανεμίκεσι κατάφυτον δένδρεσι: ὕλλῳ πνὰ εὖρον ἀμφιλαφῆ, κέδρους φέρουσαν ἐς ὕψ[illegible]

οἱ τῶν πρόσω. καὶ γὰρ οἱ αὐτῆς ᾠκοδομήσατο ἐς τὸ πρὸς δύοντα ἥλιον, τῆς περιοῦσα σωτήριον χειμῶν. ὥρᾳ ἐσήμου. τῆς δὲ ἡλιοπόλεως τὸν βόλον ἠνάγκασε καὶ κατέσχε τὰ μέρη, ἀμφὶ τὰ πρὸς ἑσπέραν ἀφόρμεια. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν διεκώλυσεν ὁ βασιλεὺς οὕτω, αὐτοτέχνημα τῷ βόλῳ ὅπη πόδας ἐχήτου ἢ πεντακοσίους καταφράσαμθαι. ἐν δὲ καππαδόκαις ἑπτὰ πόδι. καισάρεια μὲν πόλις ἐστὶ πρῶτα μεγίστη τε καὶ πολυάνθρωπος. ἐκ παλαιοῦ τυγχάνει οὖσα. τεῖχος δὲ αὐτὴν βέβαλε τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς ἀμετρίας θαυμαχώτατόν τι ὄν, καὶ ἀφύλακτον ὅλως, καὶ τῆς βασιλευούσης εὐφόδου. λόφοι γὰρ ἐστοῦθα ἐπανεστήκασιν ὑψηλοί. ὅσπερ ὁ τῆς πόλεως οἰκιστὴς ἐστὶς τὸ βέβολου καταλαβεῖν ἐς ἀσφάδῃ ἔχων, ὡς μὴ ὀλιτοίχισμα κατ' αὐτῆς εἶεν τῷ τῆς ἀσφαλείας ὀνόματι, τὰ σφαλερώτατα ἐξειργάσατο. πεδία γὰρ πολλὰ καὶ κήπους ἐτειχίσατο· καὶ σκοπίλους τι καὶ θρεμμάτων νομάς. καὶ ὅπου τὰ φυλακτήρια κατὰ λόγον τὸ βέβολα ὅπῃ τῶν ἀκτῶν ἐξικνεῖσθαι φυλακῶν εἶχεν· οὕτω αὐτὰ ὁλοκλήρως ποιεῖσθαι ἔστω. ἐς δωάμει γίνεται τοῖς τῆδε αἰθρώποις· ἀτείχιστά τε δοκοῦντες εἶναι, βέβοβοι διηνεκὲς ἦσαν. ἀλλὰ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς τὰ μὲν οὐκ ἀναγκαῖα τῷ βέβολα βέβηλων, τῶν δὲ πόλιν ἐρύσατο ἐς τὰ ἀσφαλὲς βέβοβολας, ὀχύρωμα καταφήσατο ἀμαχώτατον· καισαρεῦσι μὲν οὕτω τὴν ἀσφάλειαν διεσώσατο. ἐπὶ δέ τι φρούριον ἐς καππαδόκαις, μουκιατὸς ὄνομα, ἐς μὲν τὸ ἰσαλοῦ κίμβωνος, σιθρὸν ὀλὶ γεγυμνωμένον. ὅπερ ἰουστινιανὸς βασιλεὺς καθελὼν, τεῖχος ᾠκοδομήσατο κομιδῇ μέγα ἐς τὰ πρὸς ἑσπέραν τῷ πάλαι φρουρίῳ, ἐς χωρίῳ ἀνάντει τι καὶ λίαν ὀρθίῳ, καὶ ἀμηχάνῳ προσελθεῖν εἴ τις προσίοι. ἔνθα δὴ καὶ ἱερὰ τιμώμενα πολλὰ, καὶ ξενῶνας καὶ λουτρῶνας ἐς δημόσιον ἰδιώματα, καὶ ὅσα ἄλλα ἐυδαίκνητα πόλιν εὐδαίμονα· ἐξ οὗ δὴ καὶ αἱ μητροπόλεως ἀξιώματα ἦλθε. τὰ μὲν δὴ ἐν ἐς καππαδόκαις τοιαῦτα ἰσχύουσι. ἐκ πόλεως δὲ αὐτοχείας, ἡ νῦν θεόπολις ὀνομάζεται, αἷς κιλικίαν ἴσχει, τρίβος ἐστὶν ἐκ παλαιοῦ σφιγγομένη ἐκ τῶν ὑδατοπομπῶν ὀρῶν ἐς στενὰ μάλιστα, ὅμβρων δὲ αὐτὴν ἐς χρόνου μῆκος ὀνομαζομένων, ἐξίτηλος ἐκ τοῦ ὀνόματος γεγυμνωμένη, μετὰ κινδύνων τὰς διεξόδους παρέχεται τοιαῦτα τῆς τῆδε ἰδιότητος. ὅπερ ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐς προνοίᾳ πάσῃ πεποιημένος, ἄκεσιν εὐθὺς τοῦ κακοῦ ἔυρετο. χρήματα γὰρ προϊόμενος ἀριθμοῦ κρείσσονα, ἔρη τι τὰ σκόπιμα ἀνέχοντα ὀνόματα ἐκπεμῶν ἅπαντα, καὶ γενικηκὼς τὰ ἀμήχανα, τὸν ἀμαξήλατον ἐκ τοῦ παρόδου κατὰ πρόσθεν ἐκκρημνον, ἐν τῷ ὑπτίῳ καὶ τῷ αὐτομάτῳ, διεσκευάσατο λιθοφανῶς, ἐσδεξάμενος ὡς γνώμῃ προμηθοῦς καὶ χρημάτων ὑπερορεράσει εὐδὲν αὐθρώπῳ ἄπορον γένοιτο. τοῦτο μὲν δὴ πάντῃ ἐξήρκεσεν. πόλις δὲ παυέστιν ἐς κίλικιν, ἡ μεσογειοτάτη, ἐν μαύτοις ὡς φασιν ἐκείνου τοῦ παλαιοῦ ἔρχον. τούτων τοιαῦτα θαλάσσια πύργωμενα γεφύρα μέση διαβατός. χρόνῳ δὲ πολλῷ ὑπορρεύσαντα, πεπονηκέναι τῆς γεφύρας τὰ πλεῖστα ξυμβαίνει, ἐφ' οἷς τε πεσουσμένοις αὐτόθεν δὴ μάλα τῇ τῶν προσιόντων ὀλιγωρίᾳ. ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς τὰ διερρυηκότα ἐπανορθώσας ἀπάντα, τοῖς τε παρεῦσι τὴν ἀσφάλειαν ἀνεσώσατο, τὸν τε πόλιν ἀπέσβεσεν αὖθις τὸν ἐκ τοῦ τοιαῦτα ἀκινδύνως ἀναδυσμὸν ὑποτίθεται. ἔστι δέ τις μετ' αὐτὸν ἄδασα πόλις· ἧς σὴ ἰὼς τὰ πρὸς ἑσπέραν ἥλιον τοιαῦτα φέρεται σάρ· ὄνομα ἐκ τῶν ἐν ἀρμενίοις ὀρῶν κατιών. ναυσίπορος σὴ ὁ σάρος ἐστὶ, καὶ ἀνδράσι πεζοῖς οὐδαμῇ ἰσβατός. γέφυρα ἔν ἐκ παλαιοῦ τῆδε ὑπερφυὴς τὸν ὄντα τρόπον καὶ λόγου ἀξία. πώτης δὲ, ἅτε ῥοθίου μαχομένης πολλῷ, ὅπῃ χρόνου μῆκος ἀπέραντον ὅσον διεφθάρθαι τὰ πλεῖστα ξυμβῆναι, ἐκ εἰς μακρόν τι ἡ γέφυρα πᾶσι τῷ τοιαῦτα ἐμπεσεῖσθαι ὑπόδοξα. λῷ. ἀλλὰ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς, ὑπέρεαν τινὰ τῷ τοιαῦτα πρόσω ὀρύξας, ἐκεῖσε μὲν αὐτὸν ὅπῃ καιροῦ μεταπορεύεσθαι διωθήσατο. ὕδατος δὲ σὴ χωρὶς τῶν οἰκουμένων λαῶν, καὶ αὐτῆς τὰ πρόσθεν τείχη, αὐτοκαθομήσατο οὐδεμιᾷ μελλήσει· τὸν τε ποταμὸν αὖθις ἐς τὸν πρόσθεν ὁδὸν ἐπανήγαγε, λῷ κοίτῃ καλοῦσι. πῶτα μὲν οὖν τῇδε ἐχώρησε. κύδνος δὲ ποταμὸς κατὰ πόλιν μέσην ταρσὸν φέρεται, καὶ χρόνου μῆκος τὸν ἄλλον οὐδὲν ἄχαρι διαπεραγμένος. φαίνεται ποτ'

ἄπιξ

καλαμεν ἐκπιμὰν ἅπαντα, ἐλευθέρας ποιέας τῷ ποταμῷ ξωιχώρησε τὰς ἐς τὴν θάλασσαν ἐκβολάς. τὰ δὲ ἔρη κατὰ μέσον δοπτμῶν, ἃ δὴ ἀνέχει ἀμφὶ τὰ ἐκείνη χωρία, ὅλον εἰμαξιτὸν ἐξεργάσατο· καὶ γὰρ φύρας δύο ἐσάγαν ἐυρείας τῷ ποταμῷ τάτῳ ἐπέθεπεν. καὶ ἐπ' αὐτῷ ἀκινδύνως αὐτὸν διαβαίνουσι πλοίοις ἅπαντες. οἷα δὲ καὶ τὴν ἐν βιθυνοῖς νίκαιαν ἔργαται ἀγαθὰ, εἰπεῖν ἄξιον. πρῶτα μὲν τὴν ἐχεπαγωγίαν παντάπασι διεφθαρμένην ἀνανεοῦται μέν· σύμπασαν, ὥστε τὴν πόλιν κατοικῆ διηπάξατο εἶναι. ἔπειτα ἱερά τε καὶ μοναστήρια, τὰ μὲν γυναιξὶ, τὰ δὲ ἀνδράσιν ἰδίματα· καὶ τὰ ἐκείνη βασίλεια, ἐκ μοίρας ἤδη καταπεπτωκότα πινές, ἀνενέωσατο αὐτουσῆ ἅπαντα. ἔτι μὲν τι καὶ βαλανεῖον ἐν τῷ καπηλυτηρίῳ τῶν βερεβαρίων καλεμένων, ἐκ παλαιοῦ διεφθαρμένον, πάντης δὲ τῆς πόλιος ἐς τὰ πρὸς δύοντα ἥλιον ὡς ἀγχοτάτω χαμαίρρους ὡς τὰ πολλὰ ἀπεσκήπτειν φιλεῖ. καὶ γέφυρα μὲν τις ἐστᾶθα πεπόηται τῆς πάλαι ἀθρόπις, ἡ προσβάλλουσα σύλαμῆ ἐνεγκεῖν τ' χαμαίρρου ἀπορρόῳ ὑπεχώρησέ τι τῷ ῥοθίῳ διαζομένῳ, καὶ ἀποῦσι σὺν αὐτῷ ᾤχετο. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς γέφυραν ἐπῆξατο ἑστῶθα ἐπέραν, ἐς πόσον ὕψους τε καὶ ἔυρους διήκουσαν, ὥστε δὴ αὐτῆς οὐδὲ κατὰ πλοσημέριον τὴν προτέραν οὖσαν γηγενέαν δοκεῖν, ἢ τὸν χαμάρρουν· ἡνίκα μορμύρη καταπλὺ ὑπεραίρουσα ἐς τῷ βιβαίῳ ἀφισώζεται σὺν τῷ πώτῃ ἰόντας. ὁ μέγας δὲ ποταμὸς, ὅπερ σάγγαριν καλῶσι νῦν, σφοδρῷ μὲν καπὸν ἄχαν τῷ ῥείθρῳ, ὀλίγῃ δὲ πιφυκὼς ἄβυσσος, ἐυρωείην δὲ θαλάσσης ἴσος, ἀφίγμενος μὲν τὰ γε ἐς γέφυραν ἀνέπαφος πᾶσιν, ἐξ ἧς γηγένασιν ἄνθρωποι· ἀκάτων δὲ σωδίοντις πλῆθος, καὶ φορμηδὸν αὐτὰς ἀλλήλαις ἐναρμοσάμενοι, ἐντεῦθα διαπρυμνεύοντες πλεῦσι πέζοὶ, ὥσπερ ἐπὶ δίκης τῆς ξέρξεω ὁ τῶν μήδων ἐρατής. ἀλλὰ καὶ τάτο οὐκ ἀνεπικινδύνως αὐτοῖς γίνεται. πολλάκις γὰρ ὁμοῦ τοῖς σφισμοῖς σολλαβῶν τὰς ἀκάτους ἁπάσας, εἶτα τῷ διαβάσιν αὐτοῖς τοῖς τῆδε ἰοῦσι. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς γέφυραν αὐτῷ ἐγκαχείρησεν ἐπικοδομήσας· πάντῃ δὲ ξύμβολος τῷ ἔργῳ, πολλῷ ἐς αὐτὸ διατεθείκει ἔχει. ὅπερ, εὖ οἶδα, ἐσαν πλόσιοι ἐ πολλῷ ὕστερον· πυνθανόμενοι, ὅτι σφῆ αὐτῷ τὰ ἔργα σωεπλαυβάνεται ὁ θεὸς ἅπαντα. δοκοῦσι δὲ ἀπέργειν αὐτῷ ἐσβύμημα ἀδὲν ἔμεινεν ἐς πόσον χρόνον, καί τι δὴ πλείστης τὸ κατ' ἀρχὰς ἰσχυρὸν ἐδόκει. ἔστι δέ τις ἐν βιθυνοῖς ἐσβὸς ἐς τὰ φρυγῶν ἤδη ἐσθένδε ἰόντι, ἔνθα δὴ αἰθρώπεις τε ἀναρίθμοις καὶ ζῶοις, χειμῶνος ὥρᾳ, διολωλέναι ξωέβαινε. γαῦδος γὰρ ὑπερέγαρε ἡ χώρα ἅπασα (μὴ ὅτι ἅμβρων ἐξαισίων καταῤῥαγέντων ἢ χιόνων πολλῶν δπικεχυμένων τε, καὶ διαλυθεισῶν ἐσ ἰσχατον· ἀλλὰ καὶ ψεκάδων δπιπεπωκυιῶν, ἃ δ' ἄτω τύχοι, ἐς τέλμα βαθὺ ξωιστεμένη, πάς τε ὁδὸς πναγώδεις ἐρχομένη) σὺν τῇδε ἰόντας ἀπέπιγε. ἀλλὰ καὶ τάτων αὐτός τε, μεγαλοφροσύνῃ ψυχῆς, καὶ ἡ βασιλὶς θεοδώρα τὸν κίνδυνον τῆς παρεῦσι διέλυσαν. ἐς ἡμέρας γὰρ ὁδὸν ἥμισυ ἐυζώνῳ αἰσθὶ λίθοις πεμμεγίθεσι σκέπας τῇ λεωφόρῳ ἀπερκασάμενοι, δπὶ στρατὰς τῆς ὁδοῦ παρίεναι ἐλεσκευάσατο σὺν τῇδε ἰόντας. ταῦτα μὲν ἰουστινιανῷ βασιλεῖ πάντῃ ἐξήρχασται. πηγαὶ δὲ θερμῶν φύσει ἐν βιθυνοῖς ὑδάτων ἀναβλυσέουσιν, ἐς χώρῳ ὅπερ ἐπονομάζεσι πύθια, πάντας ἔχεσι παραψυχλὼ ἄλλοι τε πολλοὶ, καὶ διαφερόντως βυζάντιοι ἔνθα δὴ πολυτίμητα βασιλεῖ πρέπεσαι. βασίλεια τε γὰρ φκοδομήσατο ἐ πρόπρον ὄντα· καὶ λυτρῶνα ἐν δημοσίῳ τ' ἐκεῖ φυομένων θερμῶν ὑδάτων πεποίη). πηγὰς τε ποτίμων ὑδάτων ὡς ἑκάστῳ ὁποβλυζέσας ἐς πόδε τ' χῶρον ἐχεπαγωγίᾳ διανομίσας, τ' πρόπρον ἐνταῦθα ἐπιχωριάζοντα ἐθεῖλεν αὐχμόν. ἀλλὰ καὶ τῇ ἀρχαγγέλῳ τὸ τέμενος, καὶ τὸ τῶν νοσούντων ἀναπαυτήριον, μείζω τε καὶ κατὰ πολὺ διαφανέστερα μετρήσατο. ἔστι δὲ ποταμὸς ἐν βαλάττῃ, ὅπερ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι πόντον. ὃς δὴ πολλάκις ἐξαπιναίως ἀρθεὶς μέγα, τῶν ἐκείνη οἰκήσεων πολλοὺς ἔφθειρεν. οἷσπερ ὁ βασιλεὺς ἐπαγγελλομένοις ξωιπερεχθεὶς, διακωλυτὴς τῶν λοιπῶν τῶν κακῶν γέγονε· τὸν μὲν ποταμὸν γεφύρωσας ἔργῳ ἰσχυρῷ, ἕτερον δὲ τεῖχον ἐν περιβόλου σχήματι τῆς γέφυρας ἐς τὰ πρὸς ἑω πεποιημένον. ὃν δὴ περίβολον καλοῦσιν

εἰ ταῦτα

(ξωιελόντα εἰπεῖν) ἐμφερέστατον καὶ παντάπασιν ἐναμιλλον τῷ ἱερῷ ἐστιν, ὅπερ ἐν πόλει τῇ βασιλίδι τοῖς ἀποστόλοις ἀνέθηκε πᾶσιν ὡσπέρ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν διεληλύθαμεν λόγοις. ταῦτα μὲν ἐν ἰφέσῳ ἐξειργάσατο. ἐν πινέδῳ δέ, ταύτῃ τῇ νήσῳ, σωτήριόν τι πόλει τῇ βασιλίδι καὶ τοῖς κατὰ θάλασσαν ἐργαζομένοις πεποίηται. ὅπερ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω, πρὸ βραχέος εἰπών. ἡ θάλασσα ἐφ' ἑλλησποντα ἐν στενῷ μάλιστα φέρεται. ἄμφω γὰρ αἱ ἤπειροι ἀλλήλαις ὡς ἀγχοτάτω ἐνταῦθα ἴασιν. τὸν τοῦ πορθμοῦ πλοῦν ἐνταῦθα ἄρχομαι ποιεῖσθαι ἐνθένδε. ἐκεῖθεν δέ τι αἰνίες ἐνταῦθα ἵκονται, ὅσαι δὴ κωνσταντινούπολιν εὐθὺ ἴασι, τῆδε ὁρμίζονται· ἀνάγκαις δὲ αὐτῶν ἐνθένδε ἀμήχανά ἐστιν, ὅτι μὴ νότος πνεύσειε τὸν ἀνέμων σφίσιν. ἡνίκα γὰρ ὁ πάγος τοῦ ὀλύμπου ἐκ πόλεως ἀλεξανδρείας ἐνταῦθα ἴοι, εἰ μὲν ἐμπίοι τὸ πνεῦμα ἀποφορον σφίσι, δι' ὀλίγων μὲν καταίρουσι τῆς ναυσὶν ἐς σοῦν βυζαντίας λιμένας ἀποφορηζόμενοι ἢ ἀπαλλάσσονται αὐτίκα δὴ μάλα, ἐφ' ᾧ δὴ καὶ τῆς τοῦ χειμῶνος ἅπαντας ὥρας διὰ πρόπυλα διαπεραιώσονται τοῦ ὄλου, ἐπεὶ δὲ αὐτῶν βουλομένοις ἦ, καὶ ἄλλο τι τῶν ἐμπλημάτων ἐνθένδε ἀποφορτίσωμαι, ἀναστρέφουσιν. εἰ μὲν τοι ἀπηνεστίας σφίσιν ἐφ' ἑλλησποντα τὸ πνεῦμα ἴοι, ἐνταῦθα δὴ τῷ πάσιτῳ καὶ τῇ ναυσὶ στοπίναι ξυνέβαινεν. ἅπερ ἐν προνοίᾳ πεποιημένος ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἐν πινέδῳ τῇ νήσῳ, ἣ πορθμοῦ ἄγχιστά ἐστι, σιτῶνα ἐπιτηδείως τῷ παντὶ στόλῳ ἀποφορτίσασθαι διαρκῶς ἔχοντα. καὶ δὴ τῷ βασιλεῖ ἐξειργασμένα. ἐνηνίκα αὖ τὰ δημόσια σίτου φορτία ἐνταῦθα ἰόντα αἰεί μοι ἀναπώμασι συμβαίνοντα· ἐνθένδε τὸ φόρτον ἐν τῷ σιτῶνι τούτῳ καταθέμενοι, καὶ χαίρειν φράσαντες τῷ πόντῳ καὶ ξηρᾷ καὶ ὑγρῷ πολλὰ, καὶ εἴ τις ἄλλος ἀπηνεστίας αὐτοῖς ἐνταῦθα ἴοι, ἐπ' ἄλλην ἤπειρον συσκευάζονται. καὶ αὐτοὶ μὲν εὐθὺς ἐς τὰ οἰκεῖα κομίζονται· χρόνῳ δὲ ὕστερον, ἐνηνίκα αὖ τὸ ἐνθένδε ἀποπλοῦν ἐς βυζάντιον ἐν ἐπιτηδείῳ ὑφάσῃ ξυμβαίη, πλοίοις ἰπείροις ἐκ πινέδου τὸν σῖτον ἀφικνεῖσθαι ἐκεῖσε ἡ αὐτὴ αὕτη. ἔστι δέ τις ἐν βιθυνοῖς πόλις, ἑλίνης ἐπώνυμος ἄπωθεν, τῆς κωνσταντίνου βασιλέως μητρός. ἐκ ταύτης γὰρ τὴν ἑλένην ὠρμῆσθαί φασι, κώμης οὐκ ἀξιολόγου ποτὲ πάρα ἄπωθεν. ἦπερ τὰ τροφεῖα κωνσταντῖνος ἐκτείνων, ἐνόμασε μὲν καὶ ἀξίωμα πόλεως τὸ χωρίον δεδώρηται τοῦτο· καὶ μὲν δὴ καὶ βασιλικὸν δέ μεγαλοπρεπῶς τῇδε πεποίηται· ἀλλὰ τῇ μὲν καταστευῇ ὑπὸ τῆς ποτὲ πάρας δίαιτα τύχης, κεκόμψευται δὲ μόνῳ τῷ πόλις κεκλῆσθαι, καὶ τῇ ἐπωνυμίᾳ τῆς τροφίμου ἑλένης ἀποσεμνύεται. ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς, ὥσπερ τὰ ἄγνωμοσύνῃ ἀπολογούμενος τὰ τῆς βασιλείας ποτὲ πάρος, πρῶτα μὲν ὕδατος ἀπορίᾳ πεζομαχῶν τὸ πέλιν ἰδών, ὀχετὸν αὐτὸς χειμάζειν θαυμάσιον οἷον· ὕδωρ τι παρίχειν ἀποστερόκηπον ἰδεῖν, τοῖς τῇδε ἀνθρώποις οὐ πᾶν μόνον, ἀλλὰ καὶ λύσεως ἱκανῶς ἔχειν, καὶ ἐσ ἄλλα τεύχεσιν ἀνθρώποις ἐυπορίας κατακόρως ὕδατος ἔχοντος. ποτὲ δὲ καὶ βαλανεῖον αὐτῇ ἐν δημοσίῳ πεποίηται, καὶ ποτέρου ὄν. ἕτερόν τι ἀνωκοδομήσατο διαφθαρμόν τι καὶ * ἐκεῖ κείμενον τῷ πανίζειν (ἤπερ μοι ἐρρήθη) τὸ ὕδατος, καὶ τῷ ἀκηκοότι καταπεσὸν ἤδη· ἀλλὰ καὶ ἱερὰ καὶ βασίλεια, καὶ στοὰς, καὶ κατάλυτήρια τῆς ἀρχαῖς, ἐδείματο τῇδε. ταύτης δὲ ῥεῖ τῆς πόλεως ἄγχιστα ποταμὸς, ὅνπερ ἐμοιγε ὑμῖν τῷ ὀνόματι, δράκοντα καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι, ἐκτρέφεται γὰρ ἰλιστόμῳ ἐφ' ἑκάτερα· καὶ ἀπηνεστίας αὐτῷ ἀντιπερᾴων τὰς ὀλίνας, σχολιῷ τε τῷ ῥοθίῳ, καὶ μὲν ἐς δεξιᾶ, καὶ δ' ἐς ἀριστερᾶ ποσίων. ὥστε ἀμέλει ἐμβαίνειν αὐτὸν * πλοῖα ἢ εἰκοσάκις ἐπάναγκές ἐστι τοῖς τῇδε ἰοῦσι· πολλοῖς τε οὕτω διεφθάρθαι ξωιέβαινε, τὰ ποταμοῦ ἐξαπιναίως ὠθούμενα τὰ ξωιεπιθεμένα ταλαιπωρούντων. ποτὲ δὲ καὶ ὕδατος ἀμφιλαφὲς καὶ καλάμου τῇδε φυομένου μίγα τι χρῆμα ξυμποδίζον αὐτοῦ πλοῦ καὶ πλοῦ θαλάσσαις ἐκβολῆς χαλεπώτερον ἐσκαλωρουῶπ εἶναι πᾶς ἐκείνῃ χωρίοις. χρόνῳ γοῦν οὐ πολλῷ ποτέρου, ἔμβραν εἰ ἐπηγομένων πολλῶν, λιμνάζων τι καὶ κυρτουμένου, καὶ σκιδναμένου ἐπαλῆσαν τῆς γῆς, ἀνήκεστα κακὰ ἔργασται, καὶ παθεῖν ἐπερμεγέθεσι τοῦ ἐπιχωρίοις ἐπέτρεψεν. οὕσπερ ἐπικτησάμενος βασιλεὺς ἰουστινιανὸς, ἐπὶ πιάσῃ. τὰ μὲν ἄλση ποικαθήρας, καὶ τὸν

κάλαμον

ἀπ' ἀδῆ τῇ πάσῃ ὠκοδομήσατο. ϗ Φρύγια δὲ ἀνάριθμα ὅπῃ Θρᾴκης ἰσχύσαν πάσης, δι' ἃν ἡ χώραν τανῦν ἀδήωτον κατεσήσατο. ἐπ δὲ τὰ Φρύγια, ὅσα ἡμᾶς μεμνῆᾳ αὐτῶν, τάδε· ἐν εὐρώπῃ, λυδικᾷ, ἑλαΐᾳ. ἐν ῥοδόπῃ τὰ καινύργια, κατίεργα, Θεοδωρόπολις, ϗ τᾶ Θρᾴσσα, Θυδασιλᾶναι, μάνδεπα, Θαρσάνδαλα, δένιγς, πάπαρον, δαλάσσυρβα, βρε, κυκασβίει, κοῦσκυλις. θρᾴκης, βέσπερα, βεσύπαρον, καπτύρια, βιρίπαρα, ισγίπερα, ἰζάρβα, βοελίαρος, ταμονβαρὶ, σκελίωας, καρσίουρα, πίνζον, τυλεούς, ἄρξιν, καρζάρβα, ζωσίπρπον, βέρπσιν,* δύγιον, σικισὸς, κουρσίζυρα, ποταμᾶ καστέλλα, εἰσδικαια, τὸ ἐμπορᾶιον πούρων κεφαλαίων βολαοδύπερα, σκίτακες, βέπρα, πλυσλαὶς, [ὑμαυπαρουβρὶ, σκαελωπασὰ, λεύκρα, αὐγούσπς,* ὑρβασοὺς, τᾶ ἁγίου, τραϊασοῦ, δίρπαλος, σολβανᾶ, βάσκον, ζιγκυρο, αἰμιμιντα, ζημάρκου, κηριπάρων, καστβόινων, ϗ εὔκου,* αἰτωΐνον, γισλαφεσσάπν. χέρδινον πεβδίνου, τᾶ ἁγίου Θεοδώρου, βυρδέπω, ῥακούλη, τᾶ ἁγίου ἰκλιανᾶ, τζιπιεπεῦς, βηλασύρας, μητρίνας, βρέδας, βῆρος, Θωκύωδις, βία, ἀπαγονκλίας, σύρας, αἰθιπάρου, δορδᾶς, σαρμαθὼν, κλεισύρα, ὑλασπάναι, Θεσσαρίχου, βαῖκα, χρύσιυθος, μαρκίρωπα, ζδεβελὶν, τᾶ ἁγίου Θεοδώρου. ἄσγαρζος, βουρτάδγιζι, παιρόκωμοι, νίκη, καβοτύρμα, σλείξας, μητρισίους, δίβρη, μητρισίσπ, πεβδίνα, κάρβερ ⊙. τᾶ αἰσιμένπου ἀσγιζάνη, δαλάπαρβα, Θεοδωρούπολις, τζυεισὼν, τζεπολόγων, βασίβινον, ἀγχίαλ ⊙, μαρκιασὸν, κυρίδανα, βεσκύλι. τὰ Θρᾴκων λειπόμπα τα, τὸν ἔυξεινον πόντον, ϗ ποταμὸν ἴστρον. κὰν τῇ μεσογείᾳ οὕτως, μυσίας, ὧδε μὲν ποταμὸν ἴστρον, ἐρκυλέν τ σκατρίνα, ἀππίαρα, ἐξεν πάπσισε, δεονίασα, λιμὼ, ἐδυστες, βίδιγις, ἀρίνα, νικόπολις, ζικίνδερα, ασίβυρος, πόλις κάστελλον, κισίδιζος, βαστέρνας, μέπαλ ⊙, βεκρίπερα, ασαθιζος, μαρκίρωπα, βοδᾶς, ζισσουδέβα, τᾶ ῥάλου, ἰουστινιανᾶ πόλις. Θερμὰ, μεμελλομοῶπς, ἁπλβὰ, κοῦσκαια, κοῦσκυλι, Φοστάπν, βισδίνα, μαρκιασούπολις, σκυθιὰς, ῥαιψὼ, νονὰ, τροσμὶς, νεαιδιωὼ, ῥεσιδίνα, κωνσταντίασα, καλλάπις, βασσίδινα, βελεδίνα, ἄβριπες, ῥυβύσα, δινισκάρπα, μοντρεγῖνα, βίκις, ἀλπίνα, μαυροβάλλε, πύρα, σκεδιβὰ, νόβας. ἐν δὲ τῇ μεσογείᾳ, κοπύστρ ⊙, βιργναζὼ, τιλλιτὼ, ἀγκυλιανὰ, μουελδεβὰ, ἴτζης, καστλλενίβο, παδιάρα, βισμαφὰ, βαλεντινιάνα, ζάλδαπα, ἀξιόπα, καρσὼ, ϗρατιάνα, πείδις, ἀρχαμὼ, πωλίμαιδρα, τζάσκλις, πυλϗραθιέδωρα, τὸ μηπρίας, καπασοῦ, νίσκοις, νοβεσίου, σινιανὰ, πσισδίω, ἐργαμία] καὶ τὰ λοιπὰ οὐχ ὑπαπίπσπα ἀριθμῷ.

ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

Τὰ μὲν δὴ ἐν πάσῃ εὐρώπῃ διεδημιουργημένα ἰουστινιανῷ βασιλεῖ, ἐς ὅσον οἷόν τ ἦν, ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγῳ ἐρρέθη. ἐς δὲ τῆς ἀσίας τὰ λειπόμενα ἴπιον ἡμῖν. ὅσα μὲν ἦν πλεόν τι καὶ Φρυγίων ἐρύματα, ἑτέρας τ οἰκουμένας κατὰ τὸν ἑῷον πεπίπτα χώραν, ἐξ ὁμίων τῶν μηδικῶν ἄχρι πυ ἐς παλμύραν πόλιν, ἢ ἐν Φοίνιξι τοῖς ὄπι λιβάνου τυγχάνει ὄσα, ἤδη μοι ἔμπροσθεν διεδηλώθη εἶμαι. ἐν δέ γε τοῖς παρόντι καὶ ὅσα κατὰ τ ἄλλην ἀσίαν ϗ λιβύην αὖπω ἔργασται, ἢ ταχυζομένῳ, ἢ κατὰ τὰς ὁδὸς ἐπανορθῶντι δυσαγῆ τα καὶ κινδύνων ἀπηνῶς ἔμπλεα, πῇ μὲν ὀρῶν ὑπκειμένων κρημνώδη ὄντα, πῇ δὲ ποταμῶ γειτονήματι τὰς παραπίπτουσας ὑποπτίσσοντα· ἢ πόλεων ἰωμένῳ παθήματα· ἱερῶν ἔρχομαι, ὀρθάμβος ἐσθάδε. χῶρόν τινα πρὸ τ ἐφεσίων πόλεως ξυνοίσαιπν εἶναι, οὐ γήλοφον, ὀδὲ δωσπὴν ἀφεῖναι καρπὸς, εἴ τις πειρῶτο· ἀλλὰ σκληρόν τι ϗ τραχὺ ὅλως. ἐνταῦθα πολὺν οἱ ὑπηκόοι ἐν τοῖς αὖω χρόνοις ἰωάννῃ τῷ ὑποστόλῳ ἀνέθηκαν, θεολόγῳ τῷ ὑπόκλησιν. [θεολόγος δὲ] ὁ ὑποστολ ⊙ οὗτ ⊙ ὠνόμασαι, ἐπεὶ τά γε ἀμφὶ τῷ θεῷ ἄμεινον αὐτῷ, ἢ κατὰ ἀνθρώπου διεδιήγηται φύσιν. ταῦτ' ἂν τ τὴν νεὼν ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, βραχύ τι ὄντα ϗ καταπεπτηκότα μήκει τοῦ χρόνου, καθελὼν εἰς τὸ ἔδαφος, ἐς πᾶν σφε μεθηρμόσατο μεγέθους καὶ κάλλους, ὥστε δὴ ξυνελόν.

κ ὄμιγιν, σύκισος, κυρτουζόρα, πόμπα, κάστελλον, ἐς δίκυκλα. τὸ ἐμπόριον, πυρῶν, κεφάλαια, βολαιοδύπερα, σκίτακες, βέπρα, πλυσλαὶς, ὑμαυπαρουβρὶ, σκαελωπασὰ, λεύκρα, αὐγούσπς, ὑρβασοὺς, τᾶ ἁγίου, τραϊασοῦ, δίρπαλος, σολβανᾶ, βάσκον, ζιγκυρο, αἰμιμιντα, ζημάρκου, κηριπάρων, καστβόινων, ϗ εὔκου, αἰτωΐνον, γισλαφεσσάπν. χέρδινον πεβδίνου, τᾶ ἁγίου Θεοδώρου, βυρδέπω, ῥακούλη, τᾶ ἁγίου ἰκλιανᾶ, τζιπιεπεῦς, βηλασύρας, μητρίνας, βρέδας, βῆρος, Θωκύωδις, βία, ἀπαγονκλίας, σύρας, αἰθιπάρου, δορδᾶς, σαρμαθὼν, κλεισύρα, ὑλασπάναι, Θεσσαρίχου, βαῖκα, χρύσιυθος, μαρκίρωπα, ζδεβελὶν, τᾶ ἁγίου Θεοδώρου. ἄσγαρζος, βουρτάδγιζι, παιρόκωμοι, νίκη, καβοτύρμα, σλείξας, μητρισίους, δίβρη, μητρισίσπ, πεβδίνα, κάρβερ ⊙. τᾶ αἰσιμένπου ἀσγιζάνη, δαλάπαρβα, Θεοδωρούπολις, τζυεισὼν, τζεπολόγων, βασίβινον, ἀγχίαλ ⊙, μαρκιασὸν, κυρίδανα, βεσκύλι. τὰ Θρᾴκων λειπόμπα τα, τὸν ἔυξεινον πόντον, ϗ ποταμὸν ἴστρον. κὰν τῇ μεσογείᾳ οὕτως, μυσίας, ὧδε μὲν ποταμὸν ἴστρον, ἐρκυλέν τ σκατρίνα, ἀππίαρα, ἐξεν πάπσισε, δεονίασα, λιμὼ, ἐδυστες, βίδιγις, ἀρίνα, νικόπολις, ζικίνδερα, ασίβυρος, πόλις κάστελλον, κισίδιζος, βαστέρνας, μέπαλ ⊙, βεκρίπερα, ασαθιζος, μαρκίρωπα, βοδᾶς, ζισσουδέβα, τᾶ ῥάλου, ἰουστινιανᾶ πόλις. Θερμὰ, μεμελλομοῶπς, ἁπλβὰ, κοῦσκαια, κοῦσκυλι, Φοστάπν, βισδίνα, μαρκιασούπολις, σκυθιὰς, ῥαιψὼ, νονὰ, τροσμὶς, νεαιδιωὼ, ῥεσιδίνα, κωνσταντίασα, καλλάπις, βασσίδινα, βελεδίνα, ἄβριπες, ῥυβύσα, δινισκάρπα, μοντρεγῖνα, βίκις, ἀλπίνα, μαυροβάλλε, πύρα, σκεδιβὰ, νόβας. ἐν δὲ τῇ μεσογείᾳ, κοπύστρ ⊙, βιργναζὼ, τιλλιτὼ, ἀγκυλιανὰ, μουελδεβὰ, ἴτζης, καστλλενίβο, παδιάρα, βισμαφὰ, βαλεντινιάνα, ζάλδαπα, ἀξιόπα, καρσὼ, ϗρατιάνα, πείδις, ἀρχαμὼ, πωλίμαιδρα, τζάσκλις, πυλϗραθιέδωρα, τὸ μηπρίας, καπασοῦ, νίσκοις, νοβεσίου, σινιανὰ, πσισδίω, ἐργαμία] καὶ τὰ λοιπὰ οὐχ ὑπαπίπσπα ἀριθμῷ.

* ἰσ. εὐρβασοῦ τᾶ ἁγίου

* ἰσ. αὐτωΐνον

[ἔστιν δὲ ἀμφοτέρωθι ἐς τὸ βεβαίου τὸ πέρατα, πρὸς αὐτῆς που τῆς θαλάσσης τῆς ῥαχίαις, μᾶλιστα προβόλους πετοίητο, οὓς μώλους καλοῦσιν, ὅπως ἂν τῷ ῥοθίῳ δηλοῦντας, τῷ δὲ τείχει ξυναπτομένους, ὕψος δὲ ἐπὶ τῷ ἱρύματι ἑκαμίλους ἄγαν.] ἀλλὰ καὶ τὸ τάφρον τὸ βεβαίου ἔκπυθεν ὅσον καπρύξας ἐνδελιχίστατα, μέγα π αὐτῆ εὖρος τι καὶ βάθος χρῆμα ἐστίθατο. [καὶ μὴν καὶ γραπτῶν καταλόγους ἐς πύπις ἰδρύσατο, τοῖς μακροῖς τοίχοις πᾶσι βαρβάροις αὐτοπύξασι ἱκανοὺς ὄντας, ἢν τι τῆς χέρρονήσου δοκοπειρῶντας.] οὕτω δὲ πως ἐς τὸ βεβαίον τῆς ἀσφαλείας κατηρτίσθω καὶ τοῖς ἔνδον, οὐδέν τι ἧσσον ἀχυρώματος προσεποίησεν· ὥστε εἰ τοῖς μακροῖς τοίχεσιν (ἀπίσω δὲ τὸ λόγου) παθεῖν τι ξυμβαίη, οὐδέν τι ἧσσον χέρρονησιώτας ἐς ἀσφαλῆ εἶναι. πάλιν π γὰρ ἀφεδρισπάδα ἱρύματι ἰσχυροτάτῳ βεβαίλετο, ἀτείχιστον ὂν τὸ θαλάσσιον οὖσαν· καὶ κίονες πάλιν ἐπ' ἰσθάφους κατὰ μέσον τοῖχον πεποιημένοι ξυνώκιστον. ἔνθα δὴ βαλανεῖα καὶ ξενῶνας φκοδομήσατο, οἷά τε παμπληθῆ, καὶ ὅσα ἄλλα πόλεων θαυμαστὰ ἐνδείκυσθαι πάλιν. ἀλλὰ καὶ τὸ καλὸν πάλιν καλουμένῳ βεβαιοτάτῳ ἐτοίχισε, ἐλπίδι τῶν μακρῶν τοίχων ἀτείχιστον δοκοῦν εἶναι τοῖς πρόσθεν αὐθρώποις· οὐδὲ γὰρ σιτῶνάς τι καὶ οἰνῶνας ἐδείματο. ἔστι δέ πις ἀδύτου καταντικρὺ πόλις ἀρχαία, σηρὸς ὄνομα, καὶ αὐτὴ περίργως τὰ πρόσφορα κειμήλια. λόφος δὲ αὐτῆ τις ἰσχυρὸς δοκεῖ πεφυκὼς ἐπαείρεσθαι· ἵνα δὴ φρούριον ἐδείματο ἀπρόσβατον ὅλως, ἐλεῖν τι (εἴ πις ἐγχειροίη) ἀμήχανον. σηρῶ δὲ οὐ μακρὰν ἄπωθεν τὸ ἐλαιοῦν ξυμβαίνει εἶναι· πίτυα τις τῆς θαλάσσης ἀποῤῥαγεῖσα ἐς ταῦθα ἀνήχη, ἄκρα εὐθυνομένη ἐξαίρουσα * τοιχήρει Φύσιν. φρούριον ὃν καὶ τῇδε ὁ βασιλεὺς ἐδείματο δυσπάρυτον τι, καὶ τοῖς προσιοῦσι παντελῶς ἄβατον. ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν θεσπρῷ φρούριον ἐπὶ θάτερα τοῦ μακροῦ τείχους ἱδρύσατο, βεβαίῳ κρατυνάμενος ἰσχυρῷ· ταύτῃ τι τοῖς χέρρονησιώταις τὸ ἀσφαλὲς παντοχόθεν αὐτοῖς προσεποίησε. μετὰ δὲ χέρρονησον οἰκεῖται πόλις, * δὴ τὸ οἰκεῖον τὸ προσηγορίας ὀνομασθήν, αἰνείας γάρ ἐω, ὥσπερ λέγεται, ὁ τὰ ἀγχίσου. ταύτης ὁ βεβαιότατος ἰσθμὸς τι ἐω, τῷ χθαμαλὲς εἶναι· καὶ ἀναπεπαυμένην τινὰ ἔσοδον κατὰ τῆς θαλάσσης τὸ γεγονὸς ἄχθος, αἰμηνίπη δηλωσάντων αὐτὸ τὰ ῥοθία· ἀλλὰ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς αὐτὸν εἰς ὕψος· μὴ ὅπ αἰλῶναι, ἀλλὰ καὶ δοκοπειρᾶσθαι ἀμήχανον· ἐπέξαγεν δέ. καὶ παντοχόθεν φραξάμενος ἀνάλωτον αὐτὸν παντάπασι κατέστησε, καὶ ταύτῃ ἐω ἡ πόλις ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἐγεγόνει. ἔμενε δὲ τοῖς βαρβάροις ἡ χώρα καταθεῖν ὑπὸ τὰς, ἐπεὶ ῥᾳδίαν ἐχυρώματον ἐς παλαιᾶ ὑπαγάνιζεν. ἐω δέ πις κώμη ἐς τῆ μεσογαίᾳ βίλλυρες ἔνομα, πλήθυ μὲν δὴ ὠμάμη καὶ πολυανθρωπίᾳ ἴσα καὶ * πόλις· τῷ μὲν τι τοιχήρης οὐδαμῆ εἶναι, λῃζομένοις δηνεκὲς ἐπερκᾶσαι βαρβάροις. καὶ αὐτῶ δὲ ὁ βασιλεὺς οὔτε πολίζειν τι καὶ δοκοτοιχίζειν, καὶ αὐτὸ ἐπαξίαν τίθεται εἶναι. καὶ μὴν καὶ ἄλλων τῶν δὴ ῥοδόπης πόλεων, ἔστι δὴ τῷ χρόνῳ ξυνηνίχθη καταπεπονηκέναι, ἀπωθῆ τῇ πάσῃ ἀνέσει. πᾶσι μὲν οὖν τῆδε ποιεῖται. ἀνασεισύπολις δὲ ἡ τῆδε οὖσα, τοιχήρης μὲν καὶ πρότερον ἐω· ἐς δὲ τῇ θεσσαλίᾳ κειμένῃ, ἀφύλακτον εἶχε τὸ αὐτῆ ἦθος. τὰ πολλὰ πολλάκις ἀμέλει ἐστᾶσθαι καταῤῥοντα, ὑποχώρια βαρβάροις οὔπνοις ἐξαπίνης γεγόμενα. ἰουστινιανὸς δὲ βασιλεὺς διατοίχισμα τὸ θεσσαλίαν βεβαλὼν ὅλον, πᾶς τι ναυσὶ καὶ τοῖς νησιώταις τὸ ἀσφάλειαν αὐτοῖσιν, ἔστι δέ πις ἐν ῥοδόπῃ πόλις ἀρχαία τὸ πρῶτον ὄνομα, ἣ λόφον αὐτῆ ἐπαυξησάμενος ὄρθιον εἶχεν, ὑφ' οὗ δὴ εὐπόλῳ ἔμπροσθεν σκλαβινοῖς βαρβάροις ἰάλω. ἀλλὰ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς μέγα τῷ βεβαίῳ ὕψος ἐστήθεικεν, ὥστε ὑπαίρει πρὸ τῷ τὸν λόφον, ὅσῳ δὴ αὐτὸ καπεδρίστρῳ τὸ πρότερα ἐω. τῶν δὲ πύργων ἕκαστον, φρούριον ἱρύματι ἰσχυρῷ εἶναι. πᾶσι μὲν οὖν ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τῆδε ποιεῖται. καὶ ὅσα δὴ αὐτῷ ὀχυρώματα ἔρχαται ἀμφί τε τὸ ἄλλο θράκιον, καὶ τὸ νυῦ καλουμένῳ αἰμίμοντος· ἐγὼ δηλώσω. πρῶτα μὲν φιλιππουπόλεώς τε καὶ ἑρμογένους, ἔστι μὲν τι αὐτοκρατορίας τε καὶ πλατυτεροπόλεως, τά τε ἐνδοτέρω καὶ καταπεπονημένα, αὐτοῦ δὲ

† τοιχήρη φύσιν

† πόλιν

ἐκ παλαιῶ σημαμβόοις τὼ πόλιν · ἐπεὶ καὶ καπάρρυτ@ ἐυρώπη τᾶς κρηὐαις, καὶ πι-
εἰαῦ τᾶς πάλαι αἰθρώπις ἐχεσθ᾽ · * ἔμελλεν : ἀλλὰ τὲ ξιωειθισωθία πιῶν ὁ χρέι@, * ἔμιλλεν
τῇ πόλει τὼ ὀχεπαγωγίαν ἀνάγκην · ἢ καπεγγηρακίαι τὼ οἰκοδομίαι ὑπερεισθὼν, ἢ
τῷ μὴ ἐπιμελείαῦ σθ᾽ ἡρακλεώτας αὐτὰς, ὅπὶ τὼ φθορὰν ποσηκούμθ@, ὀλί-
γου τι ἀσίκητ@ Δθὰ τᾶτι ἡράκλεια ἐλέλαπτο εἶναι. ταὐτὸ δὴ τᾶτι καὶ τὲ ὀκεῖ βασί-
λεια ὁ χρέι@ ἐπίει, ἀξιοθέατα ἐπεικῶς ὄντι. βασιλεὺς σθὲ ἰουστινιανὸς οὐ περίεργως,
ἀλλὰ βασιλικῶς μάλιστα, τ᾽ πόλιν ἰδὼν : ὕδασι τι αὐτὼ τοῖμοις κ᾽ διαθέσιν ἐπίκλυστ, κ᾽ τ᾽ 8
βασιλείων ἀποστρεᾶς τᾶ ἀξιώματος ὡς ἤκιστα σωιχώρησεν, αἰοικοδομησάμθος ἅπαντα ἡ
ἡρακλείας σθὲ ἄπθεν, ἡμέρας ὁδὸν, χωρίον ἐπιθαλασσίδιον ἰῶ, ραιδιεργὸς ὄνομα, * ὧνδὲ * παράπλ
πλοῦ ὠὼ ἐφ᾽ ἑλληνπόντου καλῶς κειμθον, ἐυλιμθον δὲ καὶ τῇ κατὲ θάλασσαν ἐργα-
σίαι, ἐπιτηδείως τὼ ἐμπορίαι ναυτιλλουθμόοις καταίρειν τι καὶ ἀποφορτίζεθαι σεσωσμέ-
μαλιστ · καὶ ἐῦ πάλιν ἀνάγκαῦ σύσταντι πίνῳ ἐμπλησαμθόοις τᾶ χέρσου τὰ πλοῖα. βαρ-
βάροις σθὲ ἀποκειμθον καταθέσυσιν (αὐ οὕτω τύχοι) ἐξαπιναίως τὰ ἐκείνη χωρία,
τῷ μὴ τι * ἀποπεριγιγνωσθ᾽ αι, μὴ φύσει σθυσσεσωσθαι εἶναι · ὥστι καὶ τᾶς ἐμπορις * ἀποπέριγ-
σθεσι τᾶ κινθυνου ὑπεροφθὲν, ἐν ὀλιγωρία ἐγένετο. ιῶ σθὲ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς, νομίζω, vel
οὐχ ὅσον τῷ χωρίῳ τὼ ἀσφάλειαν σεσεπίσην · ἀλλὰ καὶ ὅσ᾽ τᾶ ὀκειόκους ἐσάσατο ἀποπέριγγω-
πίστας. ὅπὶ ραιδιεργὸς χὰρ ἀνέστατο πόλιν, τείχει ὠὼ ἐρυμνὸν, μεγίθει σθὲ Δαφερόντως
ὑπερόγκων. οὗ δὴ, βαρβάρων σφίσιν ἐγκειμθόων, οἱ πλησίχωροι ἅπαντις εἰς καιρὸν
καπαφεύγοντις σὺν τοῖς χρήμασι Δασώζοντ᾽ αι. τὰ μὲν ἂν ὅπὶ ραιδιεργᾶ ἰουστινιανῷ βασιλεῖ
ταύτη πη ἔχειν. ὅσα δὲ αὖτ᾽ ἀμφὶ χειρώνησῳ Δαπαπίπτ᾽ αι, ἱρῶν ἔρχομαι. σεσκεβλήπ᾽ αι
μὲν πᾶσιν ἡ χερρόνησος τᾶς κατ᾽ αὐτὼ βράκης. ἐπιμβαίνουσι χὰρ τᾶς θαλάσσης, καὶ ὥστις
ἐχομθόη τᾶ σεσσω, δοκησιν περίεχ᾽ αι, ὅτι δὴ ὅπὶ τ᾽ ἀσίαν χωρεῖ. ἀκτὴ τι αὐτᾶς ἀμφὶ πό-
λιν ἐλεῶντ᾽ αι πεύχουσι μία, χίζει τι εἰς δύο τὼ θάλασσαν ιερᾶς · κ᾽ αὐτὴ τῷ ῥοθίῳ ἀποτ-
μονοθόη τᾶς ἄλλης ἠπείρου, κ᾽ σεσσυσὴ ὅπίσσεθεν τῇ θαλάσσῃ ὑπεχωρᾶσα, τὸν μέ-
λαινα καλούμθον πιεῖ κόλπον. νῆσ@ δὲ τοιοῦτον ὀλίγη δέοντις γίνετ᾽ αι, ὄνομα τῷ πιευ-
μθόῳ σεσσῆκεν * κτωμένω. χειρόνησος χὰρ (ὡς τ᾽ εἰκὸς) ἀνομάζετ᾽ αι, ἰσθμῷ διειργομένη βρα- * κτωμένη
χεῖ μὴ νῆσος παντάπασιν εἶναι. καπὰ τᾶτον οἱ πάλαι ἄνθρωποι τὸν ἰσθμὸν περίεργως τι καὶ * ὀκεῖ
λίαν ἀπημελημθόως ἐδάιμαντο διατείχισμα κλίμακι ἀλωτόν. κῆπον χὰρ πᾶ τινὰ * ἐμπὲ
κειμθον αἱματιᾷ σθειβάλλειν οἱόμθοι, ἰσχνόν τι αὐτὸ κ᾽ ὀλίγον τῇδ᾽ ἐπανεσηκὸς ἐξειργάσαντο.
ἐπὶς δὲ κ᾽ τὼ ἐκατέρωθι τᾶ ἰσθμᾶ θάλασσαν σεσβολὰς πικτηνάμθοι βραχῖς τι κ᾽ φαύ-
λας, ὥσπερ καλεῖν νενομίκασι μώλας · τὼ μεταξὺ χώρον τᾶ τι ῥοθίᾳ κ᾽ τᾶ σθειβόλου ἐφρά-
ξαντο : οὐ ταύτῃ τὰς ἐπιβαλεύοντας ἀπωσόμθοι, ἀλλὰ ὅπὶ τὰς εἰσόδους ὠθαναλίσοντις ·
οὕτω δὴ αὐτὸ ἐυκαπαφρένητον ἐξειργάσαντο, κ᾽ τᾶς ἀποπειρασομθόοις ἐυάλωτον. [ἠμύ-
μθοι δέ τι τᾶς πολεμίοις ἄμαχον πεποιῆσ᾽ αι ἐχύρωμα, τᾶτο δὴ τὸ σθειβόλον πὲ ἐπὶς ἅπαν-
τι φυλακῆς ἀδεμιᾶς ἄξιον ἐγνωσαν. ἐπεὶ ὕστω φρύαγμον ὅτι ἄλλο τι ἔρυμα ὅπὶ χερρονήσου
ξυνίβαινεν εἶναι · * κ᾽ σθὶ ὀλίγου δέοντις ἐς τριῶν καπατεινάσις ἑσλὸν ἡμερῶν. ἔναγχος] * καὶ πρὸ ὀλίγου
ἀμέλῃ γθνοί πολέμιοι καζαθέοντις τὲ ἐπὶ θράκης χωρία, ἐγκειχειρήκασι μὲν ὡς ἀποπειρασό-
μθοι τ᾽ κατὰ τ᾽ ἡῖονα εἴσοδον · δεδιξάμθοι δὲ σθ᾽ ταύτῃ φρυγοὺς, ἐς πεπηδήκασιν, ὥσπέρ τι
ἄγυρμα παίζοντις, ἐστίς τι τᾶ σθειβόλου χεῖθος ἔτι πάνυ. πολλὰ τοίνυν ἀμφὶ τ᾽ κατη-
κόων τῇ σωτηρίᾳ διασκοπάμθος ἰουστινιανὸς, ἐποίει τάδε. πρῶτα μὲν αὐτὸ ἐξέπλεον τὸ παλαι-
ὸν χεῖθος τείχες, κἀ ἔσον ἴχνους ἀποπελελειμμένης πίνες. ἔπρον δὲ αὐτίκα ὅπὶ τ᾽ αὐτὰς αἰέσης
χώρας, ὅπερ ὅπεικῶς ἐυρωάμθον, ὑψᾶ ἀνέχει. ὑπερράνθεν δὲ τῶν ἐπάλξεων, θόλος ἐν
στὰς τρίπω * ὄροφεν ποιᾶπ᾽ καλύπτουσαν σθ᾽ τᾶ σθειβόλου ἀμυνομένους. ἄλλοι * ὀροφὼ
τι τῷ θόλῳ σεσμαχῶντες ἐγκείμθοι διαπαλαίζουσι πᾶς τᾶδε ταχομαχᾶσι τὸν πόλεμον.

[ἔπειτα

πιῶδες. πρᾶγμα τὴς ὀκ τῆ πρώτου οἰκοδομία, ἐπεσπάτη μὴ καπερχὰς οὖσα, πλούτῳ σε δὲ ἰς εὐρος μέγα, ἐφ' οὗ δὴ ἕκαστος ἐξώργασεν πύργος· τούτη γε τῆς πολεμίοις ἄγχιστα τη τῆ τείχους εἶναι ἀμήχανόν ἐστιν: ἐπεὶ τῶν πύργων καπαμέσον γινόμενοι ἐν ἀμφιβόλῳ, κατὰ κρυφλὸ πρὸς τῶν ἐκείνη Φρουρῶν ῥᾴστε ἁλισκόμενοι διαφθείροντο. τὰς τε πύλας ἐσπεῖσθα οὐ κατὰ τὰ ξυνεθισμένα τῶν ἔργων μεταξὺ ἔθεντο· ἀλλ' ὀκ πλαγίας, κατὰ τὸ ἐν εὐθὺ πρόσωχον τῆ τείχους· οὐχ ἑρωμένας τῆς πολεμίοις, ἀλλ' ὅπισθεν διαλαθόντας. ἐνταῦθα θεοδώρῳ βασιλεῖ τὴν ὑπουργίαν παρέχετο, * σιλεντιάρης τ' ἀρχικὸς, σωτὴς μάλιστα. τῆτο μὲν οὖν τὸ ἔρυμα τῆδε πεπόηται. ὄπη τείχη δὲ τὰ μακρὰ ἐσθένδε ἰόντας, ὀλίγα ὑπεκπεσὼν ἄξιον. ἡ θάλασσα ἐξ ὠκεανοῦ καὶ ἰσπανίας γεῖ τῆ ἰουρωπαίων ἐς ἀριστερᾶ πεσυμβόλη. μέχρι μὲν ἐς θρᾴκιον κατὰ ταῦτα χωρεῖ πρὸς ἀνίσχοντά που τὸν ἥλιον. ἔνθεν δὲ ἀχιζομένη, πῆ μὲν ὄπη τῆ ἑώου στόλεπται μοῖραν, πῆ δὲ καταβραχὺ ἐγκαρσία γεγενημένη, τὸν ἔυξεινον καλούμενον ὀπτηλεῖ πόντον. ἐς βυζάντιον δὲ ἀφικομένη, ὥσπερ ὄπη νύσσης τινὸς * καμπῆ πεπόηται ἀμφὶ τὰ πρὸς ἑω τῆς πόλεως. πλαγία τε πολλῷ ἔτι μᾶλλον γινομένη, ἐς πρυμνὸ ἔπαι, ἰσθμὸν τῆς θρᾴκης τά τε πρόσω καὶ ὀπίσω (ὡς τὸ εἰκὸς) ἐργαζομένη. οὐχ ὅτι ἐς ἐκροὰς ἐσπεῖσθαι θάλατθα μεμίζεται σφίσι, ἥπερ ἐν τοῖς ἄλλοις ἰσθμοῖς εἴωθεν· ἀλλὰ φερομένη τι θαυμασίως, ὡς καὶ πεβαλλομένη ἐκατέρωθεν θρᾴκίων τε τῆ ἄλλῳ, καὶ διαφερόντως τὰ ὄπη βυζαντίου πρόσκεισα. οἰκοδομοῦσι δὲ καὶ πεισέλλουσιν οἱ ταύτη αὖθρωποι τὰ πρόσκεισα, οὐχ ἕσπ ἐς χρέαν· ἀλλ' ἐς ὕβριν τε καὶ τρυφλὸ ἔρον ὀκ ἔχουσαι, καὶ ὅτι ἄλλα πλούτου ἐξουσία ἐς σφᾶς αὖθρώπους ὄπιοῦσι πεισῆ. ἔστι πολλά τε καπατίθεντη ἐσπεῖσθα πολλὰ, καὶ διαπονήματα ἐν αὐτῆς ἐσπιλιχίσεται ἔχουσιν. ἐπεσπλαὶ οὖν καπαθὲν τινὰς τῶν πολεμίων γεῖ τῆ ῥωμαίων ἐξαπιναίως ξυνεχύθη· οὐδὲν ὁμοίως τῆς ἄλλοις χωρίοις τρίβεσθαι τῆ ζημίαι ἐσπεῖσθα ξυμβαίνει, ἀλλὰ κακῆς ἄγαν τῆς αὐτικίσεως βαρυύσθαι τὰ ἐκείνη χωρία ξυμβαίνει. ἐ δὲ αἰσχίλλιαν αἰσχίσῳ βασιλεὺς διὰ σπουδῆς ἔχων· ἐν χωρίοις οὐχ ἧσσον ἢ σημέοις παταρράκτοις τῆς βυζαντίου ὀλίχουσι, μακρᾷ οἰκοδομησάμβῳ τείχη, ἄμφω τῆς θαλάσσης τὰς ἀκτὰς ἐζώξεν. οὗ δὴ ἀλλήλαιν σλιεῖπκασιν ὀσῷ ἡμέραν σλυσῖν μάλιστα: τούτη τε ἅπαντα ἐν τῷ ὀχυρῷ καθεσέναι τὰ ἐσπὸς ᾠεπ. ἰῶ δὲ ἄρχ μειζόνων τῆτο συμφορῶν αἴτιον. οὔτε γὰρ οἷόν τε ἰῶ οἰκοδομίαν τοσαύτην τὸ μέγεθ῀ ἢ ἐς τ' ἀσφαλὲς ἐξηρτάσθαι, ἢ φρουρεῖσθαι ξυὼ τῷ ἀκριβεῖ. ἐπεσπλαὶ * τι μοῖρα τινὶ τούτων δὴ τῶν μακρῶν τειχῶν ὄπη σκήψαιεν οἱ πολέμιοι, καὶ σὺν Φρουροὺς ἅπαντας ὑπολειπόμενοι οὐδενὶ πόνῳ, τῆς τε ἄλλοις ὄπιπόλοντες ἀσφαλοῦσι, κακὰ σὺκ ἰσυσιήσητε ἐξεργάζονται. ἀλλὰ βασιλεὺς τά τε πεπισθότα τούτων δὴ αἰσικοδομησάμβῳ τῶν τειχῶν, τά τε σφαλερὰ ὄπη τὸ ἐχυρώτατον κρατυνάμβῳ, τῶν Φρουρῶν ἕνεκα, πεσεπετειχήσατο πόλιν. τὰς μὲν ἐξόδους, ἅπερ ὀκ πύργου ἑκάστου ἐς σφᾶς αὐτὰ ἐχομένους ἐξάγουσιν, ἐφράξατο πάσας. αὖθις δὲ καθ' ἕκαστον ἐπετήνατο μίαν ὀκ τῆ ἰσλάφους. ὥπερ ὄπη καιροῦ καθειργνύσι οἱ τούτη Φρουροὶ, σὺν πολεμίους πεφρονοῦσι τῆ πεδίλε ἐσπὸς ᾠομένους· ἐπεὶ πύργ῀ ἐς ἀσφάλειαν ἕκας῀ αὐτὸς κατὰ μόνας τῆς Φρουρῆς ἐπέχει. καὶ τούτων δὴ τῶν τειχῶν τὰ ἐς ἀσφάλειαν ἐσπελειχίσεται σλιπεράξατο, τά τε ἄλλα πεποιημένα· ἅπερ μοι ἔναγχ῀ εἴρηται. καὶ πόλεως μεσημβρίας αἰσιωσάμβῳ, ὅτι πεποιῆται τῆ πεδίλου ἐτύγχανεν. ὄπη μὲν οὖν τῶν μακρῶν τειχῶν ταῦτα ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἤρακται. ἠρέκλεια δὲ ἡ πόλις ἦδη, ἡ θρᾴκία, ἡ ἐν γοτθίαις, ἡ πέρινθ῀ (ἣ πάλαι μὲν τὰ πρῶτα τῆς ἰουρώπης ἐδίδοσαν, νυῦ δὲ δὴ μετά γε κωνσταντινούπολιν τὰ δόντερα παρέχονται) διῳκίσατο καὶ λίαν αὐχμῶσα ἔναγχ῀ ἴκετ῀. οὐχ ὅτι κύδρ῀ ἡ ἀμφ' αὐτὴν χώρα, οὐδὲ ὅπ ἀπημέλητο ταῦτα τῆς ὑπὸ πα-

οὕτω μὲν καὶ μυσῶν τὰ ὀχυρώματα ἐπί τε τῆς ἀκτῆς ἴσχυε, καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον. ἐπὶ σκύθας δὲ τελοῦσιν ἐκδιῦραι. ἔνθα δὴ φρούριον πρῶτον κυρίλλα αἰγὶς ἐπαινουμένη ἐστίν, ὅπερ τὰ πετονηκότα ἰσχυριζοὺς οὐκ ἀπημελημένως αὐτῷ δομήσατο· ἐπίκαιρά τι αὐτοῦ ἐχύρωμα ἐκ θεμελίων δειμάμενος, ἐλευθερά τε τῶν σκλαβίνων ἐπιθέσθαι τε καὶ ἐπιβαλεῖν κατεσήσατο εἶναι τὰ ἐκείνη χωρία. ἔστι δέ πως κατὰ τοῦτο ἐκπεδὰ πόλις, ἧς δὴ τὸ περίβολον πολλὰ ἐπεπόνθει.* ἅπερ ἀναπεσαίμεθα, ὀδίμιᾳ μᾶλλον ἰσχυροτάτῳ διεπεφάξατο εἶναι. φρούριόν τι δεδημιούργηκε νέον αὐτὸς μετ' αὐτὸν, ὅπερ αἴγιστον ἐνομάζεται. ὅσα μὲν δὴ ἐν τοῖς βαρβάροις καὶ ἠπειρώταις, καὶ μακεδόσι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἰλλυριοῖς ἔθνεσιν, ἔστι μὲν γε καὶ ὅσα ἐπὶ τῆς ἑλλάδος, καὶ ἀμφὶ πυλαῖον ἕτερον * οἰκοδομήματα, ἤδη μοι ἔμπροσθεν διελήλυθε. ἐπὶ τῷ θρᾴκῃ δὲ τολοιπὸν ἴωμεν, ἐρίσω παυόμενοί τινα τοῦ λόγου κεφαλίδα τὰ ἐπὶ ζυζαντίῳ χωρία. ἐπεὶ καὶ τῆς θρᾴκης ἡ πόλις ἐστὶ τῷ κράτει μόνον, ἀλλὰ καὶ χωρίων περίεστι Φύσει· τῇ μὲν εὐρώπῃ ὥσπερ τις ἀκρόπολις ἐπικαίνουσα, φερομένη δὲ τῆς διορυζούσης αὐτῷ ἐντὸς τῆς αἰσίας θαλάσσης τὸ πέρας. ἤδη μὲν ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασι τῆς πόλεως κόσμος, καὶ ὅσα δὴ ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς ἐστὶ τε καὶ ἔκπλους τοῦ κωνσταντινουπόλεως περιβόλου διεδημιούργηκεν· ἐν τοῖς ἔμπροσθεν διεδήλωκα λόγοις. τὰ δὲ δὴ ἐνθένδε λέξων ἔρχομαι. φρούριόν ἐστιν ἐν περάσαις τὸ πόλεως, ὅπερ προγούλου ἐπωνύμως τῇ τοῦ ἱερίματος σωθίσει καλοῦσιν. ἐντεῦθεν ἡ εἰς τὸ ῥήγιον ὁδὸς ἄγουσα ἐκ τοῦ ἐπιπλεῖσθαι αὐτῷ μάλιστα ὕπαι, ὄμβρων (αὐ οὕτω τύχοι) ἐπιπεσόντων, πλαματώδης τε καὶ σλυσαίρεπος τοῖς τῇδε ἰοῦσιν ἐγίνετο, νῦν δὲ λίθοις αὐτὸν καταστρώσας αἰμιξαίοις ὁ βασιλεὺς ἅπας, ἐυπετῆ κατεσήσατο καὶ ἄπονον ὅλως, μήκους μὲν τῆς ὁδοῦ τῆδε ἄχρι εἰς ῥήγιον· ἐυρώστου δὲ πεζῇ, εἰς ὅσον αἰμάξας οὐ στενοχωρεῖν σφὼ ἀπαντίας ἀλλήλαις ἰούσας. τραχεῖς οἱ λίθοι διαφερόντως· εἰς δὲ τὸ γαλοῦν ἐπικαῖς ἐξαρασσόμενοι, οὐκ ἐπέφθαι τῇ σωθίσει, οὐδέ πῃ εἰς τὸ ἀκρεῖς μεμυκέναι, ἀλλὰ συμπεφυκέναι δοκοῦσιν ἀλλήλοις. πότε μὲν ἦν τοιαῦτα ἴσα, λίμνῃ δέ τινα εἶναι ἄγχιστα τὸ ῥηγίῳ ξυμβαίνει, εἰς ἣν τὰς σκολὰς ἔχουσι πάμποι ἐκ χωρίων τῶν ὕπερθεν τῇδε φερόμενοι. διακίχυται δὲ ἡ λίμνη αὕτη ἄχρις εἰς θάλασσαν, ὥστε μίαν τὴν ἀμφοτέραν ἀκτὴ ἐστιν ᾗ μάλιστα τυγχάνει οὖσα. [πρὸς τὸν δὲ ἄμφω ἐπικλύζουσι τὸν ἀκτὸν αὐτοκυματοῦσαι, καὶ ἀλλήλοις αὐτομυκώμεναι. ἐπειδὰν δὲ ὡς πλησιάσωσι ἵκωνται, αἰσχαλιτίζουσι τὸν ἐπηρεῖλον ἐφ' ἑαυτὰς ἐπιφέρουσαι, ὥσπερ ἐκποῦθα τὰ ὅρια ὑφίσι * πεξείμεθα. ἔστι δὲ καὶ ἀλλήλαις οὐ διαμίγνυσθαι περθμόν τινα μεταξὺ * ἕλουσαι· ἄδηλον δὲ, ὁπότερα τοῦ αὐτῶν τὸ τε περθμὲ ὕδωρ διακεκλήρωται, οὔτε γὰρ ἡ τῆς θαλάσσης ἐπιῤῥοὴ ἐς τὸν λίμνιον αἰεὶ φέρεται, οὔτε διλυκὰς ἐς τὸν θάλασσαν τὸν λίμνιον ἐκβάλλει· ἀλλ' ὄμβρων μὲν ἐπιγιομένων πολλῶν, ἐπαναύσασά τε ἀνέμου νότου, ἐκ τῆς λίμνης ὁ περθμὸς ἐπὶ τῶν ἰόντι φαίνεται· ἐπὶ δὲ βορρᾶ τὸ πνεῦμα ἴοι, ἡ θάλασσα τὸν λίμνιον ἐπικλύζειν δοκεῖ, ἐν τούτῳ μὲν τοι ἡ θάλασσα τῷ χωρίῳ ἐς βραχὺ καταπίνει παμμίγαθες, ὀλίγης τινὸς ἀποδιαλειμμένης μεταξὺ χώρας, ἥπερ δήπου ἐς ἄβυσσον, ἐς τοσόνδε τυγχάνει οὖσα,] ὥστε δὴ καὶ μύρμηξ ἀνέμασιν. οὕτω σφὶ ὁ περθμὸς, ἔτι τὸν θάλασσαν καὶ τὸν λίμνιον σωθέντων, ἥπερ μοι εἴρηται, πάλαι μὲν ἐπὶ γεφύρᾳ ξυλίνῃ, διαβατὸς ἐπὶ κινδύνῳ μάλιστα τοῖς τῇδε ἰοῦσιν, ἐπεὶ τοῖς ξυλίνοις (αὐ οὕτω τύχοι) διεφθείροντο· νῦν δὲ αὐτὸν ἰσχυριστοὺς λίθοις λοχάσθιον ἐμβεβλημένοις ἐς ἀψίδα μεταῤῥίσας, μίαν τε χρῆμα, τὸν ἐκείνῃ διάβασιν ἀκίνδυνον κατέστησατο. τὸ δὲ ῥηγίου ἐπίκαιρα πόλις ἐστὶ που, ἀθύρεος ὄνομα· ἧσπερ οὖν εἰκότως ἐς λύπην δεινοτάτην ἐχουσῶν εὐρὼν, τὸν διοπείαν διέλυσε σοφίσι, ἔλυτρον ἐπαῦθα δειμάμενος, αἰφνιδομήσατο δὲ καὶ τὸ πετονηκὸς τὸ περίβολον. ἔστι δὲ μετὰ τὸν ἀθύρεον τὸς χώρους, ἔνθα ἐπισκοπεῖα καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι, ἐν ᾗ κατεπυνθανόμην ἰσχυριστοὺς βασιλεὺς τῶν τοῦ πολεμίων ἐπιδρομῶν ἀποκαμόντων. ὡς οὐσιαμὴ ἐχυρώματος ὅτου· φρούριον δοκεῖ θαῦμα ἰδέσθαι. * οὓς δὴ οὖν πύργους πεποίηται, οὐχ ἥπερ εἰώθει, ἀλλὰ τρίτῳ

καὶ τιμίνα τε, καὶ Θεοδωρούπολίς τε, καὶ ἀλιβούργιον, καὶ ἀλικαβούργιον. ἰδοὺ δὲ τὰ λίχνιον ἐγγὺς κείμενον, ἄκυες ὄνομα· οὗπερ ὀλίγα ἄττα, σαθρὰ γεγενότα, ὁ βασιλεὺς ἐπηνώρθωσε. καὶ μετ' ὀκτὼ, βυργογόρει, καὶ λακκοβύργιον, καὶ τὸ δορπικὸν ἐπικαλούμενον Φρούριον. ὅπερ τῷ χρόνῳ ἐξίτηλον γεγενημένον, ἐς ὀχύρωμα νεῶ ἐχυρώτατον κατεσκεύασε. καὶ πύργον ἕνα ἰσοδαῖος καλούμενον. Φρούριον δισκευάσατο κεκαλλιστευμένον καλεῖσθαι καὶ εἶναι, καὶ τὸ βλαβυργοάλτου ὠνομασμένον, ἔρημόν τε καὶ παντάπασιν ἀοίκητον τὰ πρότερα ὄν. ἀλλὰ καὶ χῶρον ἕτερον πρὸς βόλῳ ἐτειχίσατο νέῳ, ὅπερ ἐπικαλεῖσθαι χόβις. καὶ τὸ κρίσιμος ἔρυμα κατασπουδηκὸς τῷ μήκει τοῦ χρόνου. ἔτι μὴν τοῦ καὶ λογγινίσκα, καὶ πύντις ἔρισμα, ἰδρύματα, ἔργον διαφερόντως ἐξαίσιον. ἐς δὲ βαιωνίαν τε καὶ νεοβῶ πρωμαχιῶνας διερρυηκότας ἀνενεώσατο. καὶ ῥαπαρίας πύλεως ὅσα κατεπεπτώκει, ὀρθὰ ἐγείσατο. καὶ πολλὰ δὲ ἄλλα κατὰ τὰ χρεία ξυνοῖσαν, ἢ βεβαίαν κομιδῇ ὑπ- 10.

κῶνος δὲ τα, ὅπῃ μέγα ἐξῆρεν, ἢ σωίσκελε, τὸ πρόπολον ἀφιλόμβον· * ὅπερ δὴ μὴ πῆς πολεμίοις ἢ τῷ ὑπεράγαν βραχεῖ, ἢ τῷ ἀμίτρῳ ἐυίφοδα εἴη. ὥστε ἀμέλει μοι κατάπαντα μοῦ πύργον ἕνα κατὰ μόνας ἐς ὠπὶ ἐυρὺν, καὶ διὰ τῶν ἐυκατάφρακτον τῆς ὄπιθεν ὄντα, φρούριον ἐχυρώτατον κατεσκεύασε, ὃ δὴ πρὸ πολλοῦ ἐπεποίητο καὶ πύπτιλον πεποίηκε. καὶ μοῦ καὶ ὀχυρώματα τοῦ ἐν κιβρῷ τὰ κατεπεπτωκότα, θαυμασίως ὡς ἐπηνώρθωσε. φρούριόν τι οὐ πρόσορον ὂν ἐν βιγλατῷ δεδημιούργηκε, καὶ αὐτὰ ἄγχιστα ἕτερον ἐν χωρίῳ, ἐφ' οὗ δὴ πύργος ἐς τὰ πρότερα ὢν, ἐσῆκε μονῷ, ὄνομα ὄνος. ἐλελειπτο δὲ μόνα πόλεως ἐδάφη, οὐ πολλῷ ἄνθεν, αὐχοῦστες ὠνομάζετο ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἡ πόλις. νεῶ δέ τι μοῦ παλαιὸν ὄνομα ἔχουσα, νία δὲ καὶ ἀκραυφνὴς ὅλη πρὸς ἰουστινιανοῦ βασιλέως γεγηθυῖα, ἐμίλῳ οἰκητόρων ὄπιθεν πληθη. ἀλλὰ καὶ τὰ πεπτωκότα τὰ ἐν ἐδάφει ἐρύματα ἐπηνώρθωσε. καὶ βαριάνα πόλιν ἐκ παλαιῆς κειμηλίου 20
ἀνέσησεν. ἔτι μοῦ τι καὶ χωρίον ἐκ τοῦ τὰ πρεμνὰ κειμήλιον τῶν ὀχθηρ, ἀλλὰ κατὰ πολὺ ἄπωθεν ὄντων ἐπιμελήσατο, πεσυμβρῶν ἐκ τοῦ ὄπι πολέως, τειχίσματί τι αὐτὰ βεβιβλήκειν ἀμάχοις πᾶσι, καὶ τραμάρπις τε καὶ ζητευκόρτα καὶ ἰσκὸς τὰ χωρία ὀνομαλοῦντα τοῦτα. τοῦδε ἓν τῷ πρεμνῷ τ' ὀχθῶν φρούριον παλαιὸν ὂν νεον ὄνομα ἐπιμελείας ἠξίωσε, τά τι ἄλλα καὶ ἀμφὶ τῷ βεβόλῳ, πολλῆς. ἔστι δέ πῃς χῶρος οὐ πολλῷ ἄνωθεν τούτου δὲ τοῦ ἄνω φρουρίου· ἔνθα δὴ ὀχυρώματα δύο ἴσου πρεμνὰ ἐφ' ἑκάτερα ἰῶ, ἐς μοῦ ἰλλυρίοις πολαπέλος ὄνομα, ὅπῃ θάτερα δὲ συκίσιδα: τοῦτα καθηρημένα τῷ χρόνῳ ἀνανεωσάμενος ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, τῶν τοῦτῃ βαρβάρων τὰς ὁδρομὰς ἀνειχαίτισεν. ἐπὶ κεινά τι φρούριον οἰκοδομήσατο πολλαὶ ἔρυμα, ὅπερ ἄτως ὠνόμασεν. ἐν ὑστάτῳ δὲ τῶν ἰλλυρίων ὁρίων, φρούριον ἀνῳκοδομήσατο, λαπδάριας ὄνομα· καὶ πύργον ἕνα ἐς τῷ μόνον λικνεαρία βυργῦ καλούμενον, ἐς 30
φρούριον ἀξιοθέατον μετῳκήσατο. οὐ μόναις δὲ ταῖς οἰκοδομίαις τὸν χῶρον ἐτειχίσατο τοῦτον, ἀλλὰ καὶ τραπωτῶν, φρουρὰς ἐν τοῖς ὀχυρώμασι πᾶσιν ἀξιολογωτάτας κατεσκεύασε, τοῖς τῶν βαρβάρων ὁπλίταις ἀπεκρούσατο.] τὰ μοῦ ἓν ἰλλυρικοῖς ὀχυρώματα τοῦδε τοῦ πρεμνὸν ἕτερον, τοῦτο τὴ ἔχει. ὅπῃ θράκιλα δὲ νεῦ ἔπειν ἡμῖν, * τὰ ἐρύματα, ὅσα δὴ τοῦδε τὸν

καὶ ἀπειλημμένον τὸ Interp.

ὠν, ἀγχιμάχους

ὀπηδὸν ἀκτὼ ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἔργασεν. πρῶτον μοῦ οὖν ὅπῃ μυσὸς ἐσθένδε ἴορθμ, οὗσπερ * ἐγχειμάχους οἱ πυπτὰ καλοῦσιν * ἐπὶ δὲ χώρων τ' ἰλλυρικοῖς ὅμορον ἔχουσι. μετὰ τ' χῶρον γῦν, ὅνπερ βῦργον καλοῦσι, συκερίσασε τὸ Φρούριον οἰκοδομήσατο ἰουστινιανὸς, καινουργήσας αὐτὸς * ἐπίκεινά τι τὰ πεπτωκότα ἐς κυπτοδήμου αἰῶνα ποιήσατο. καὶ μετὰ τοῦτο πόλιν ἰδρύματα οὐ πρότερον οὖσαν, ἥνπερ ὁμωνύμως τῇ βασιλίδι θεοδωρούπολιν ἐπωνόμασεν. ἔτι μοῦ τι καὶ τὰ κυντῶν ἰδρύματα Φρούριον. μεθ' ὃ δὴ τὰ τρισμακάρια ὀχυρώματα ἐστι· οὗπερ κατάντικρυ, ἐς τῇ αὐτοπέρας ἠπείρῳ, κωνσταντῖνος ὁ ῥωμαίων βασιλεὺς Φρούριον οὐκ ἀπειλημμένον οἰκοδομήσατο, δαφνίῳ ὄνομα, οὐκ ἀξύμφορον νεωμικῶς φυλάσσεσθαι τοῦτο τὸν πρεμνὸν ἐκατέρωθεν. ὃ δὴ, παλαιότατα τὸ χρόνῳ, βάρβαροι μοῦ ἀφανίζεσθαι τοῦδε ἔμελλον· ἰουστινιανὸς δὲ ἀνῳκοδομήσατο βασιλεὺς οὐκ ἀπειμελήτως ἐπηνώρθωσεν.

οὕτω

ἀγχοτάτω γενόμ@., ἐς τοῦθα διορίζων Φαίνεται τὰς τ βαρβάρας, οἱ δὴ αὐτὰ τὰ ἐσ ἀ-
ετρᾶ ἔχυσι, τῷ τ ῥωμαίων γλώ ἐς διξιὰ ἔσασι. [διὸ δὴ ῥιπησίαν καλοῦσι ῥωμαῖοι τ
τοιάτην δακίαν. ῥίπα γὰρ ἡ ὄχθη τῇ λατίνων καλεῖται φωνῇ. πόλιν οὖν ἀεὶ τὴν σκιπη ἀκ-
τὴν, ὄνομα, συγχεῖν, ἐς τοῖς αὖθις χρόνοις ἐθέσαντο πρώτην. ταύτην δὲ βάρβαροι μεγίστης
τῆς χρόνου ἐλάττης, ἴς τ τ ἔδαφος καθελόντες, ἐυθὺς ἔρημον ἀνθρώπων παντὶ παντὶ κα-
τέστησαν. τρόπῳ δὲ τῷ αὐτῷ κ τῶν ἄλλων ἐχυρωμάτων κατέστησαν τὰ πλεῖστα. βασιλεὺς δὲ
ἰουστινιανὸς ἀνανεωσάμ@. ξύμπασαν, κ τειχίσματα ἐχυρώτατα βεβαλών, πόλιν, βε-
φανῆ τ κ λόγου ἀξίαν ποιήσας αὖθις. προυφέλετό τ ἄλλο διαφέροντος ἔχυρον ἀνέστη
νέον, πόλεως συγκλονίου, ὀκτὼ μάλιστα σημείοις διέχον, ὅπερ ἔκπαλαι λόγῳ τῷ νικόπ κα-
10. λοῦσιν. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ αὐτὸ πόλις ἦν ἀρχαία, τὸ βιμινάκιον, ὥσπερ ὁ βασιλεὺς (ἐκ θιμε-
λίων γὰρ ἀπωλώλει τῶν ἰχνάτων πολλῷ πρόσθεν) ἀνοικοδομησάμ@. ξυμπασαν ἀπέ-
δειξε νέαν. ἐκ δὲ βιμινακίου μεγίστη, ἐχυρώματα τείχη ἐσὸς τῆ τὸ ἴσρου ῥοῖσι ξυμβαίνει
εἶναι, πηγαὶς τ κ κούπαις, κ ὑδάσασι δὴ πρόσθεν· ἥ τ οἰκοδομία καὶ τὸ ὄνομα ἐπὶ πύρ-
γου ἰνὸς ἔκατ. ἀλλὰ νῦν ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὰ τ οἰκία καὶ τὰ ἐρύματα ἐς τ πλῆθος κ
μέγεθος, ἐς τύπις δὴ τῆς χωρίοις, ἀντιγκὼν μέγα, πλέων αὐτῆς ἀξιώματα ἔσχ ὅσῳ τὸ εἰ-
κότ@. ἐσπέθηκε. νωδῶν δὲ καταντικρὺ ἐς τὴ αὐτὴ πύργον ἤπειρω. πύργος ἐκ παλαιὸ ἀπημε-
λημένος ἱσῆκει, ὄνομα λιπραπὲ (ὅπερ οἱ παλαι ἄνθρωποι λεδαράτα σκάλουω) ὃν σλῆ ἐς
μέγα τ κ ἀφαιρέντος ἐχυρώτατον φρούριον ὁ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς μετεσήκατ. μετὰ νω-
δὰς δὲ φρέγελα, καστρᾶζά τ κ σμέργης τ κ κάμψης, κ πανάτας, κ ξέρνης, κ δικεπεά-
20 τυ. ἐς δὲ τὴ αὐτὴ πεῖρα ἤπειρω ἄλλα τ πολλὰ φρέγελα ἐκ θεμελίων, κ πᾶσα τῶν ἰχνάτων
ἐδείματο. μετὰ δὲ κ πυδθέσης ὠνόμασεν, τὰ ῥωμαίων αὐτοκράτορες τραϊανοῦ ἔργον, καὶ πο-
λίχνιον ἰφιξῆς παλαιὸν, ζαίνες ὄνομα· εἶσαν ἄπασιν ἐρύματα βεβαλὼν ἐχυρώτατα, σφο-
δόλως εἶναι τῆς πολιτικῆς ἀναπαγωνίστως πεπίστηκ. τάτην δὲ τὴ ζαίνες οὐ πολλῷ ἄνωθεν φρέ-
γελον μῶ ἐστ] *πίντις ὄνομα. ὁ δὲ πταμὸς ἐκρεῖ ῥοῖα ἐσπᾶσθα σκβαλών, πάντη τ βεβο- * πάντ@.
λῶν ὀλίγῳ πνὰ τ ἀκτῆς μεῖραν, ἐπιρέφει αὖθις ἰς ῥοῦν τὸν οἰκεῖον. πεῖ σλὶ πᾶσα ἐκ
αὐτηματος, ἀλλ' ἀνθρώπων ἐπινοίαις ἀναγκαθεῖς. ἔτα δὲ δὴ ἕνεκα πάντις τ ὀχῶ@. ἐ-
κλῆθη, κ ἀναγκαῖον βεβαίωσιν αὐτῆσι τὸν ἴσρον, ὃν κ δάνειον ἐνομάζεσιν: ἐγὼ δηλώσω. ὁ
ῥωμαίων αὐτοκράτωρ τραϊανὸς. θυμοειδὴς τ ὢν καὶ δραστήριος, ὥσπερ ἀχαιακτὸν ἰφκει,
ἔτι δὴ ἐκ ἀπέραντ@. αὐτῷ ἡ βασιλεία ἔη, ἀλλὰ πταμῷ ἴσῳ ἐριζεῖτο. ζεύξαι ἂν αὐτὸν γε-
30 φυρᾶ ἀφ' ἁπάσης ἴσχει, ὡς ἀβαθὴς τ αὐτῷ. καὶ ἀδαμὴ ἐμπόδιος ἔη, ἐς οὗ ἐπίκαια
βαρβάρως ἰόντ. ὅπως δὴ ἂν τὸν γέφυραν ἐπῆξατο ταύτην, ἐμοὶ μὲν ἐκ ἂν ἐς ἀπόδῃ γένοιτ
το: ἀπολλόδωρος δὲ ὁ δαμασκὸς, ὁ κ πάσης γενεὰς ἀρχιτεκτων τῶν ἔργων, φράζεται. οὐ
μόν τι τῆς τ λοιπὸν γίγνεται ὕπνης ἐυθύδικ ῥωμαίοις: ἀλλὰ κ τὸν γέφυραν ὁ πίσος ἐπιχυ-
θεὶς ὕστερον, κ ὁ χρόνος ἐπῤῥώσας καθῆλον. πεποίηται δὲ τραϊανὸς τοῦ κ φρέγελα δύο, τὰ
πταμῷ ἐφ' ἑκάτερα: κ * αὐτὼ ἡγεῖσθαι μὲν ἐπῳήσαντο τὸ ἐς τὴ αὐτὴ πεῖρας ἤπειρω· πάν- * αὐτὸ
τας δὲ τὸ ἐπὶ δακίας σκληρὴ ὁμωνύμως τῷ ἔργῳ. πάντῃ γὰρ τὸν γέφυραν ῥωμαῖοι τῇ λα-
τίνων καλοῦσι φωνῇ. ἀλλ' ἐπεὶ, ἐς τοῦθα ἠρημένας ναυσὶν, ἀσφαλὲς πλοῖον ὁ πταμὸς ἦν, τῶν
τ γεφύρας ἐρεπίων αὐτόθι κειμένων: τάτην δὴ ἕνεκα τὸν πταμὸν ἀναγκάζεσι μεταπορεύε-
σθ τ αὐτὸ δρόμον, κ τ πορείαν ἀνακυκλᾶν αὖθις, ὅπως αὐ πλοΐμον κ πειθήνιε αὐτὸν ἔ-
40 χοιεν. ἄμφω μὲν οὖν κατεπεποιηκότε τὰ φρέγελα τοῦτα, ἀφ' χρόνε τ μῆκος κ βαρβάρων
ἐπιθέσιν, διεφθάρθαι ξυνιδη βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς, πάντῃ μὲν * ὅπερ ἐστ τῷ πταμῷ * φρούριον ἔσης
ἐπὶ δεξιὰ, ἀμάχῳ ἐπικαὶς ἀνανεωσάμενος οἰκοδομία, τὴν ἀσφάλειαν ἐλλυελοῖς ἀντεσώ- Interpr.
σατ. τὰ δὲ αὐτὸ ἐπὶ θάτερα ἴσης, ὅπερ θεοδώρου καλοῦσιν, ἄπ ἐπικαμψίᾳ τῆς σκιπη βαρ-
βάροις, ἐπιμελείᾳ ἰδαμὰς ᾖπ. τὰ σλὶ νῦν ἐς ὧτε μετὰ τὴν πάντῃ ἐχυρώματα ᾠκο-
δομήσατ, καστυρήσας αὐτὸς· [ἅπερ καλοῦσι μαρτυρίου τὰ κ συσιάνα, ἅρματά τ,

κουϊνὰ, Σίρζαια, Σιζαίαια, ἄραι, Βλιζὼ, λάβουτζα, κυίντα, Σερμίζιον, κατρέσιμα, βοτιτὼ, κοβίγκιλες, μαρκιλλιαναὶ, πτιμονιαναὶ, παμμίλιν@., αἰρία. ὑπὸ πλιν σπρδικλὼ, σκούπον, στίνες, μαρκίπτρα, Βρίπαρον, ῥωμαϊσιαναὶ, γρούας, πρωτίαια, μωκκουνιαναὶ, σκοπίντζαια. ἐν δὲ τῇ καβετζῷ χώρᾳ, νεὸν μὲν Βαλβαὶ· αἰνειώθη δὲ τάδε: βυρσία, σεμαζὼ, κλισβίσιζα, δουΐαια, τυρίκατα, μίδικα, πτιλαβοὺς, κοιῶαι, βίνεος, τρισκίαια, παρεοῦσα, τζίμες, Σιδζὼ, σελεκόρζα, δαιδίδαι, ἀρδέα. νία μὲν, Σουχάραμα, Σέτζας, Βριγδάβα, Σόρχιπα, τουρεοὺς· αἰνειώθη δὲ, σιλεδρὴς, ἀρκοῶς, σλουρεῖς, βουτρίες, βαρβαρίες, ἀρβατίας, κυζούσυρα, ἐπηρεῖς, ἐπαβερίες, Σόπις, Σιτζιμαίας, βασλζιαία, βαεῖς, Σιμηρὲς, τυσυδειάας, σκουαεῖς, σκιντυδίες, σκάρες, τυχουρίες, Σιμάσις, γραμμιτίας, λίγνι@., ἐπεσλεβά. ὑπὸ πλιν γέρμυα, νίον μὲν, σκλαπζὼ· αἰνειώθη δὲ γερμὰς, καυδαρὰς, ῥελλιγερὰς, σκιζίρις, ῥιγινοκάσελλον, συνεγωγμένα. ὑπὸ πλιν τοῦτο τὸ πέρπορον, συαβασις, χερδούσκερα, βλίβοις, ζιαπυρίες. ἐν χώρᾳ καστέπανα, ἄλαρον, μαγμιὰς, λευκθυναύτα, βάλαυσον, βουΐλις. ὑπὸ πλιν δὲ, νία μὲν, καλβεντία, Φρέγορις, γραβαίσα, ἄλδλαις, Βαρκχθέτες, σίρμαις, ἄρσενα, Σρέρκιπν, ἐρεμεία, Βερκάδιον, σκβινίελβις, πμβίαια, κάνδιλαρ, ἀρσίζα, Σικούλεα, καστέλλιον, χρόφφις, γάρκις, πίστις, δλούσμανις, Βρέτζιστα, ὀλόδλοις, καστία, χράνδλεπν, σύρβεζανα, νώζαπ, γεύρβικον, λάντζονες, δλουλίαρις, μεδλίανα, πούγκωνα, κάστελλον, βεύρδλωπις, κάλις, μιλλάρικα, δλίρβιρα, χιδεύπερα. ἐν χώρᾳ ῥεμισιανσία, Σρίπεσυρα· σύβαρας. λαιπωτίανα, τρόγις, δλάλματας, πτιμίανα, Φρεῤῥαρεία, τάπερα, τίμις, κοῦας, τζερζινούτζας, σίνες, αἰάδλαβα, δλίτριβα, πτετζευρίες, κουμούδλεβα, δλώρλας, λούτζολο, ῥεπόδλεγις, σπέλογκα, σκούμβροι, Σρίπαρο, πυλκόβουργο, λογγίανα, λουπφαντάνα, δλαρδάπερα, βρουρδόμινα, χριγκιάπανα, χαΐκ@. ἐν χώρᾳ ἀκυτνισίῳ, νίον μὲν, πμαθχιώμ· τὰ ἀνανεωθέντα δὲ, τίτζες, σκουλκόβουργο, βιρδλιμίολα, βραίολα, δρανόκολι, καστλόνοβο, Φλωρεντίανα, ῥωμυλίανα, σπίκασας, ἀργέντριες, ἀϋελλίανα, γίμβιρο, κλίμαδλες, τυρρίβας, χρίβο, χάλαρο, τζούτζατο, μουτζίπερα, σίνδλας, σκαρίπερα, ὀδρίουζο, κιπίπνι, δρασλίανα, πόπις, ἄμυλο, σέτλοπις, πμακίολον, μερίδλιο, μεγιστόπδλι, τρεδιδιπλίους. βραίολα, μώτρεις, βικανοβο. κουαρτίανα, ἰουλλιοβάλλαι, πούτζας, ζάνες. οὕτω μὲν σύμπασαν τὴν μεγίστην ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν ἰλλυρίοις ἐτειχίσατο. τρόπον δέ τινα καὶ τὴν ἤπειρον πᾶσαν ποταμοῦ ἴστρου, ὃν καὶ δλάτουβιν ὀνομάζουσιν, ἐρύμασί τε καὶ Φυλακτηρίοις στρατιωτῶν ἐκράτυνεν, ἐγὼ δηλώσω.] οἱ ῥωμαίων τοπάλαι ἀυτοκράτορες τοῖς ἐπέκεινα ὄχημα μόνοις βαρβάροις τὴν Δακίαν ἀνασείσαντες, ὀχυρώμασι κατέλαβον τοῦτο δὴ τὸ πᾶν ποταμοῦ ἀκτὴν ξύμπασαν. πῶς δὲ τὰ ὀχυρώματα ἐξειργάσατο οὐκ ἀμήχανα σοφαλθῆν, ἢ τις σοφοῖς, ἀλλ' ὅσον δὴ μὴ ἀόρατον ἔρημον τὴν τοῦ ποταμοῦ ἠϊόνα λιλεῖφθαι· [ἐπεὶ τειχομαχεῖν τοῖς ἐκείνη βαρβάροις οὐδαμῇ ἔγνωσαν. τὰ πολλὰ τῶν ἐρυμάτων αὐτοῖς ἀμέλει ἀπωκίκηται ἐς πύργον ἕνα· μονοπυργία τις, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐπικαλεῖται. ἀνθρωπίνη ὀλίγοι κομιδῇ ἐν αὐτοῖς ἵδρυνται.] καὶ τὸν τοιοῦδε ἀπέχει τὰ τῶν βαρβάρων δλεδιατοῦ γένη, ὥστε δὴ ἀναδύεσθαι τὴν ἐς ῥωμαίους Σπιθισιν. χρόνῳ δλὺ ὕστερον ἀπίλας στρατῷ μεγάλῳ ἐσβεβηκὼς, τὰ ὀχυρώματα σφῶν οὐδενὶ πόνῳ καθεῖλεν. ἀλλ' ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἀνωκοδομήσατό τε τὰ καθηρημένα, οὐχ ἥπερ τὸ πρόσθεν· ἀλλ' ἐς τὸ ὀχυρώματα τὸ καρτερώτατον μάλιστα· τοῦτό τε πανταχόσε ἀπενεώσατο. ὅπλων τε πλῆθος τῇ ἀσφάλειαν τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ. ἄπερ ὅν τινα γνῶναι τρόπον, ἐγὼ δηλώσω. κατέστησε μὲν ἐξ ἑῴου τῶν ἐπὶ τῆς ποταμὸς ἴστρου, οἱ πάντων * χάλει Σπικαλεῖται· χώραν δὲ τοσαύτην πολλὴν, ὅσον ἀφ' οὗ τὸ Σπιπλεῖσον παντελῶς ἔρημον, ἐσαχοῦ δὲ βαρβάρους οἰκήτορας ἔχουσα, ἀμελῶδή τέ τινα διαιταν ἔχοντας, καὶ ἀνεπίμικτον τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. δλακιας δὲ ὡς

ἀγχοπ-

ἀπάσης, καὶ τὸ κατὰ τὴν εἴσοδον Δρατέχισμα, τῆς ὑπὸ βουλίνειν ἐθέλουσιν, ἄμαχόν τε καὶ ἀναπαγώτιστον διηπεξάξατο Δραφανῶς εἶναι. τοῦτα μὲν οὖν ἐν πεάξεσιν αὐτῷ τῆς ὑπὸ μακεδονίᾳ Δραπτάνητα.] ῥεῖ δέ πε ποταμὸς θεσσαλονίκης οὐ πολλῷ ἄπωθεν, ῥηχίας ὄνομα· ἐς δὴ χώραν ἀγαθόν τι καὶ γεώδη εἰσερχόμενον, τὰς ἐκβολὰς εἰς θάλασσαν τὴν ἐκείνῳ πλησίον. σεσωσμένης δὲ ὁ ποταμός ἐστι, καλλιπὸν τὸ ὕδωρ καὶ πότιμον, ἡ γῆ χθαμαλή, δρώματα πολλὰ, ἔλη ἔνεστιν. καὶ πρότερον μὲν εὐδαιμονίας ἡ χώρα εὖ εἶχεν· βαρβάροις δὲ * δειλίαν εὐόδους ἄσα ἐτύγχανε. διὸ δὴ ὁ βασιλεὺς, ὅθεν τε τὰς τῆς ῥηχίου ἐκβολὰς, καὶ τὴν τῆς θαλάσσης ἠϊόνα, φρούριον ὠκοδομήσατο ἐχυρώτατον, ἔνθα περ ἀρτεμήσιον ἐπωνόμασται. [ὅσα δὲ καὶ ἄλλα ἐχυρώματα ἐν τῇ τῆς εὐρώπης πεπίηται μοίρᾳ, εἰπεῖν ἄξιον. καὶ εἰ μὲν παρ' ἄλλοις ἀνθρώπων ποσὶ, μακράν τε ἀκημένοις, καὶ πολιτείαν ἑτέραν ἔχουσι, τὸν κατάλογον ἐποιούμεθα τῶν τῇδε φρουρίων, ἅπερ ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἴρηται, ἵνα δὴ ἔμελλεν ὁ λόγος ἀμάρτυρος εἶναι· εὖ οἶδα ὅτι μυθολόγος τε αὖ τῶν ἔργων τῷ ἀριθμῷ ἔδοξεν εἶναι, καὶ ἄπιστος ἔλως. νῦν δὲ ἥ τε πάροψις οὐ μακρὰν που τυγχάνει οὖσα, καὶ παμπληθεῖς ἄγαν εἰ ἐκεῖθεν ὑπεχωριάζοντες ἡμῖν ἄνθρωποι. φέρε δὴ οὖν νεανιευσάμενοι τὴν ἀλήθειαν ἐκφέρωμεν οὕτως, ἀπαριθμησώμεθα μηδεμιᾷ ὀκνήσει τὰ ἐχυρώματα, ὅσα δὴ ἀμφὶ τὰς χώρας τάσδε ἐναγχος διεδηλώμεθα πεποίηται ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἢ τὰ πεπονηκότα ἑρυμάτων ἀνανεούμενον, ἢ νέα τείχη ὑπετεχνώμενον. εὐσθενὲς δὲ χεῖρον, ὡς ἐν καταλόγῳ ἐπληθεῖν ἅπαντα, ὡς μὴ τῶν ὀνομάτων ὑπομιξία ὄχλος τις ὑπογένηται τῷ λόγῳ πολύς. φρούρια μὲν νέα ἐστὶ τὰ βασιλέως ἐν ἠπείρῳ γεγένηται τάδε: βουλπιανὸς, ὑπέρβα, σκημνίτης, αἶνα, στεφανικὸν, ἄλγος, ἀλίουλα, δυρράχιν, ὁ ἅγιος σαβιανὸς, γέμωμος, βακουσὴ, ἄλιστρος, πάπαπα, ὑπιδοῦντα, βάκουσα, μάρτις, εἰρλίη, πατερέπεν, ἀσιῶν, σραΐδην, γυναικομίτης, λάβελλος, ὑπίλεον, πσκιναὶ, σλεύφρακος, δολίβιν, ἡδονία, τιπάνα, κιθιτὰς, αὐλίβαλα, βεβρατὴ, ἡσαυρός. ἀνενεώθη δὲ τάδε· τὰ ἀνασταφάνου, κιθρεών, ἄπις, πήλεον, κώμη, πακοῦε, σκυδεὼν πόλις, αὐτίπαρα, πθυρα, βρίβεπα, βάτος, ἐνδλύνεια, διόνυσος, τὰ πωχείου, τυρκαὶς, καπάζα, πούψαλος, γάβραον, δίσσια, κλημματὰ, ἰλλύριν, κιλικὴ, ἀργυὰς, θέρμα, ἀμάντεια, παρέπεν. ἐν δὲ ἠπείρῳ παλαιᾷ, νεὰ μὲν φρούρια ἐγένετα τάδε: παρμὲς, ὄλβος, κιόνιν, μαρκιανὰ, ἄλγος, κείμων, ξηροπόταμ. εὐρώπη, χίμαιρα, ἡλίκα, ὁμόνοια, ἄδασον. ἀνενεώθη δὲ τάδε. μουκίαρα, καπίνα, γενύσιος, πέρκος, μαρμάραπα, λίστια, πετρωνιανὰ, κάρμινα τὰ ἁγίου σαβίνου. καὶ ἐν φρυγίᾳ κωμηκινσάρα, μάρτιος, πίζιον, ἔναλες, καὶ ὑπὸ ἰουστινιανοπόλεως καὶ φωτικῆς φρούρια δύο, τὰ ἁγίᾳ δενάρου, συμφύγιον, πετρανάπδον, ἡδωνες, κάστελλος, βαλιβᾶς, πάλυρες, τρέανα, ποσειδῶν, κολοφωνία. ὑπὸ μακεδόνας, κανδίδα, κολεβῶνα, βασιλικὰ ἀμιώτου, μελίχιζα, πασκᾶς, αὐλῶν, βόλβος, βρίγιζις, ὀπᾶς, πλεῦρον, κάμινος, θέρμια, βοζᾶς, νεάπολις, κάλαρνος, μευσεῖον, ἀκρίμβα, ἀδριανιον, ἔδεσσα. σίκλαι, νύμφιον, μίπζος, ἀργυκινὸν, βάζινες, κοτσωπᾶς, παρθίων, γλυπαιὸν, πρινιάνα, θήστεον, κύρρου, γευραστῶν, κουμαρκιάνα, λιμνησήμερον, βουρβοώδη, βάβος, κρυνίαια, πλεκων, λάγος, κραπαὰ, Φασκίαι, πλακισιανὰ, ὑγία, λιμναὶ, ὄπλιον, χάραδρος, κάστωπες. ἀνενεώθη καὶ ὑπὸ θεσσαλίας φρούρια τάδε: ἀλκὼν, λέστονος, γερεντικὴ, πέρβυλα, κερκινέα, σκιδρεῦς, Φεράκελλαι. ὑπὸ δαρδανίας δὲ πεποίηται τάδε· νέα μὲν, λαβέρεον, κάσιμον, ῥαβεσσὸν, ἀκρίνζα, πελὰς, δρεῦλος, βικτωρίας. ἀνενεώθη δὲ τάδε· κεπαία, πλεύζη, εὐσταὶ, βεσίανα, μασκᾶς, λίση, κελλιεραὰ, ξυσβάες, γίνζανα, πετρίτζιν, ἐυτιχιαὰ, βυλαπὼ, βελὰς, κάτπαρος, καπαρκὸς, πλτζα, κάπα, Φέτος, δάβανος, κούβιος, γέρβατζα, βικπεραὰ, εὔζεπα, δουρβυλιαὰ, σύρκον, κούσινες, πυπλινὰ, βαλλεσιαὰ, βήλλα, κατρίλλατις, κασύελλα, μαρίανα, πρισκούπερα, μιλίτης, δαρδάπερα, κέσυνα, βερινιαὰ, λάσβαρος, καστελλοβρίπερα, ἐνδετζίω, δίνιον, κίκωλα, ἔμασος, καστελῶνα, καπμαλβα, σίρετος, πωχεῖον,

In lib. ed. uncis ineluſa non leguntur, ſed τοῦτο δὲ τὸ ἔνδοσεν ἰουστινιανὸς βασιλ. ἄμαχόν τε καὶ ἀναπαγώτιστον διηπεξάξ. διαφέρειν. ῥεῖ δέ πε * δειλίαν

ἀλλὰ ταῦτα μὲν τῇδε κεχώρηκε. πόλις δὲ ἐν τῇ Θετταλίας διοκληπανὺπολις ὄνομα, ὑπὸ βαρβάρων καταλυθεῖσα, καὶ εἰκῆ πέρων ἔρημος γεγονυῖα ὅπῃ μακρότατον. λίμνη δέ τις αὐτῇ ἐν γειτόνων τυγχάνει οὖσα, ἡ νῆσος κατὰ μέσον τῆς λίμνης τῇς ὕδασι περιβέβληται. [μία δὲ εἰς αὐτὴν εἴσοδος ἀπὸ τῆς λίμνης ἐν στενῷ λέλειπται, οὐ πλέον εἰ πέντε καὶ δέκα διήκουσα πόδας. ὄρος τε τῇ νήσῳ ἐπανέσηκεν ὑψηλὸν ἄγαν, ἥμισυ μὲν τῇ λίμνῃ καλυπτόμενον, τῷ δὲ λειπομένῳ ἐγκείμενον.] διὸ δὴ ὁ βασιλεὺς οὗτος διοκληπανουπόλεως ὑστερίδων χῶρον, ἅπερ πρὸ ἐυίφοδον ὄντα, πάλιν ἐς τὴ νήσῳ ὀχυρωτάτῳ ἱδρύματι, καὶ τὸ ὄνομα, ὡς τὸ εἰκὸς, ἀφῆκε τῇ πόλει. ὅπῃ μὲν πι ἐχιναίου τε καὶ θηβῶν καὶ Φαρσάλου, καὶ ἄλλων τῶν Θεθαλαστίων πόλεων ἁπασῶν περιβόλους ἀνανεωσάμενος ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ὀκρατώσατο: ἀλλ' ἐπὶ ἐς Θετταλίαν ἀφίγμεθα. φέρε δὴ τῷ λόγῳ ὅπῃ τε τὸ ὄρος τὸ πήλιον, καὶ πλωτὸν ποταμὸν ἴωμεν. ῥεῖ μὲν ἐξ ὄρους τοῦ πηλίου πεσὼν τῳ ῥείθρῳ ὑπηνειὸς, ὠραΐζεται δὲ αὖτῷ περιῤῥεομένη πόλις ἡ λάρισσα, τῆς Φθίας ἐν ταῦθα σὺν ἔτι ἄσης. Φέρεται δὲ ὁ ποταμὸς οὗτος εὐμάλα περισσῶς ἄχρι ἐς θάλασσαν. εὔφορός τε ἔνεστι καρπῶν ἡ χώρα παντοδαπῶν, καὶ ποίμνοις ὕδασι κατακορὴς ἄγαν. ὥσπερ ὀνίναται ὡς ἥκιστα ἔχειν οἱ τῇδε ὠκημένοι, καραδοκοῦντες ἀεὶ σὺν βαρβάροις ἐγκείσεσθαι σφίσιν. οὐσλαμὴ γὰρ τῶν πάντῃ χωρίων ὀχύρωμα ἐστὶν, ὅπῃ αὖ καὶ καταφυγόντες σωθήσονται. ἀλλὰ καὶ λάρισσα καὶ σάρισα, πεπονηκότων ἤδη τῶν ἱρυμάτων, χεδόν τι ἀτειχίστως εἶναι ξυνέβαινε. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς ἄμφω τειχήρεις ποιησάμενος, γνησίᾳ τῇ χώρᾳ εὐδαιμονίᾳ ξυνῴκισεν. εὐ πολλῷ δὲ ἄνθεν ἔρη ἀνίσχει δοκέρημνα οὐρανομήκεσιν ἀμφιλαφῆ δένδροις. εἰκῆα δὲ κενταύροις τὰ ἔρη· καὶ γέγονε λαπίθαις ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ πρὸς τὸ κενταύρων γένος ἡ μάχη: ὡς οἱ μῦθοι ἡμῖν ἐκ παλαιᾶ ἰαχυρίζονται, νεοπυσαμένοις γενέναι γένος ἀνθρώπων ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἀλλέκοπεν, καὶ ζώων φύσιν πνὰ * δυσάμικτον ἀφῆκε δὲ τι καὶ τῷ μύθῳ ἐν πρόσημεῖα μαρτύριον ὁ παλαιὸς χρόνος. φρουρεῖα ἐν τοῖσδε τοῖς ὄρεσιν ἔνεστι. κενταυρόπολις γὰρ τὸ χωρίον καὶ εἰς ἐμὲ ἐνόμαζεται· οὕπερ τὸ τεῖχος ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, καταπεπωκὸς ἤδη, ἀνοικοδομησάμενος ἐκρατύνατο. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα φρούρια ὅπῃ θεσσαλίας ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀνενεώσατο, ὥσπερ τὰ ὀνόματα γεγράψεταί μοι οὐ πολλῷ ὕστερον. ἀλλὰ νῦν εἰς εὔβοιαν ἡμῖν πλοῦν νῆσον ἴτεον, ἐπεὶ ἀθλίων τε καὶ μαραθῶνος ἄγχιστα ἔσχηκεν. εὔβοια πίτυος ἡ νῆσος πρόβλημά ἐστι τῆς ἑλλάδος εἰς θάλασσαν, δοκεῖ δέ που ἀπειλεχθῆναι· μιᾶς μὲν οὔσης τῆς γῆς πρότερον, διαχισθείσης δὲ θερμῷ ὕστερον. ῥήγνυσι γάρ τις πλοῦν ἤπειρον ἐν ταῦθα τῆς θαλάσσης ὑπορροὴ ἀμφὶ χαλκίδα πάλιν· καὶ νῆσος μὲν τὸ ἀποτμηθὲν τῆς γῆς γέγονεν, εὖρος δὲ ὁ θερμὸς ἐπωνόμασται. ταύτῃ μὲν ἂν τις ἡ εὔβοια τυγχάνει οὖσα. ζεῦγμα δὲ θερμῷ μία τις ἐγκειμένη πύλη ἔχει δοκός. ὥσπερ ὑπεθέντο μὲν, ἡνίκα αὖ ἡ βουλομένοις σφίσιν, οἱ ὑπερῴοι, ἠπειρῶται δοκοῦσιν εἶναι, καὶ εἰς γῆν αἰτπείρας πεζοὶ ἴασιν: ἀφαιρέμενοι δὲ τῆς τε ἀκάτιος διαπερήσονται τὸν ἀνάπλουν, καὶ νησιῶται γένονται αὖθις, ἑνός τε ξύλου ὑπορροὴ καὶ ἀφαιρέσει, καὶ πεζεύσει καὶ ναυπλόντες. [ἐν τοῖς καθειργμοῖν καλοῦσι παλήνιον. πλοῦ μὲν πι εἴσοδον διατειχίσματι τὸ παλαιὸν καταλαβόντες οἱ ὑπερῴοι. ταύτῃ τε πλοῦ ἐκαπέρωθι συζεύξαντες θάλασσαν, πάλιν ἐν ταῦθα ἐδείμαντο, οὐ παλαιὰ μὲν ποιδαίαν, τὰ νεῶν δὲ καστάνδραν ὀνομάζουσιν. οὕτω δὲ τὰς ἐν ταῦθα οἰκοδομίας ἐχρῆν διέφθειρε πάσας, ὥστε δὴ ἀνωκόν τε ἔθνος οὐ πρότερον καταθέσθαι τὰ σκεύη χωρία. ὥσπερ τε διαχειρίζοντες οἷόν τε παρέργου τι τὸ ξύμβαμμα ποιῆσαι, καὶ τοῦ πόλιν ἄφοβοι ἐξῆλθον, καίπερ ἐξ οὗ γεγόνασιν ἄνθρωποι, οὐ τειχομαχήσαντες πώποτε. ἀλλὰ καὶ τῶνδε ἰουστινιανῷ βασιλεῖ γέγονε πρόφασις ἀρετῇ τε καὶ μεγαλοφροσύνῃ ἐνδείξασθαι. τῆς γὰρ ξυμπάσης χαλεπῆς * αἰτίας ποιούμενος ἀεὶ τοῦ αὐτοῦ πρόνοιαν, τῶν ξυμβεβηκότων τὰ πονηρότατα τῆς ὑπαγομένης ἀγαθουργίας εὐθὺς μεταβιβάζεται ἐς τύχλω ἀμείνω, καὶ παλαιὰς ἀμέλει πόλιν τε τοῦ περιβεβλημένου τῆς χώρας ἁπάσης,

ἤτοι δυσκάμικτον

* αἰτίαν

των ἁπάντων, οἳ δὴ ἐς τὸν πάντα αἰῶνα μεμηνύσεται γενόμενοι, καὶ διαφερόντως θαυμαζόμενοι. ὧν γε οὐδὲ θάλασσα χαλεπὴ γίγνεται γειτνιῶσά τε τῇς ὄρεσι, καὶ περιχεομένη καὶ περικλύζουσι ἐς κλυδωνίῳ τε καὶ ψάμμῳ ὑγρᾷ τῇς θεμελίοις ἐπερείδεται, καὶ τῇς ἐναντιοτάτης διαφανῶς ἐναρμόζεται. ἀνθρώπων τε προσχωρεῖν τύχῃ, καὶ διαζομένοις ὑπείκειν. ἀμφὶ τε οὐδὲ τῆς τε λόχμας καὶ νάπας ἀλήλαις ἐπάψας, ἀμφὶ τε θαλάσσαις τῷ ὄρει ἐναρμοσάμενος ὁ βασιλεὺς οὗτος, ὅλῳ τε περιβαλὼν τῷ ἑλλάδα τῇς ὀχυρώμασι, κατέπαυσε τὸν ὑπὲρ τῶν κατηκόων πόλεμον. ἀλλὰ καὶ φρούρια πολλὰ ἐν τῇς τείχης ἐπικτήσατο, ἄξια τύχης τῆς ἀνθρωπίνης βεβουλευμένος, ἢ βέβαιον οὐδὲν, ἀεὶ ἀκαταγώνιστον γίνεται· ὥστε εἴ τῇς τείχεσι τόποις τρόπῳ ὁτῳοῦν ἢ χρόνῳ ἀλῶναι ξυμβαίνει, ἐν τῇς φρουρίοις τὸ φυλακτήρια διασώζοιντο. καὶ μὲν καὶ σιτῶνας ἐν τῷ ἀσφαλεῖ, καὶ ὑδάτων ἔλυτρα πανταχόθι πεποίηται, σφαττόντας τε φρουρὰς τῇδε ἱδρύσασθαι. [ὁ μὲν δή τις τῶν πρώην βασιλέων πάντα ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου πεποίηκεν. ἀφύλακτα γὰρ τὰ ἐν Θερμοπύλαις τείχη ταῦτα, ἄνωθέν τε καὶ ἐς ἐμὲ, ἦν· ἀρχοίκων τε τῶν ὁπλιτῶν πρὸς τῶν πολεμίων κατατεινόντων, μεθαρμοσάμενοι τὸ δίαυλον ἐς τὸ Θερμικὸν, ἐπὶ καιρὸν τε αὐτοχειριάζοντες τὰ πολέμια ἐκ περιτροπῆς, ἐνταῦθα ἐφέρεν· ἀλώσιμοί τε τῇς πολεμίοις, ἀπειρία τοῦ ἔργου ῥᾳστα ξυνῆλθε τῇ ἑλλάδι ἐγίνοντο. ταύτῃ τε τῇ σμικρολογίᾳ ἡ χώρα ὁπὸ μακρότατον ἀπέκειτο ἐπιβατοῖς βαρβάροις. ὕστατον μὲν ἰκτινιανὸς βασιλεὺς τὰ ἐν * Θερμοπύλαις ἐρύματα, ἐπικτήσατο καὶ πύλεων δὲ ἁπασῶν, αἵπερ αὐτῷ ἐντὸς τῆ χώρα ἐξικάνουσιν οὖσαι, ξυνῳκοδομήσατο ἰσχυρὰ, ἔν τε σάκκῳ καὶ ὑπαίτῃ καὶ κεφαλίοις καὶ ἀντῷ καὶ βασιλείαις, καὶ ἰῷ καλουμένῳ λευκηρίῳ.] ἐν δὲ τῇ ἡρακλείᾳ πεποίηται τάδε. ἐξ ἰλλυριῶν ἐς ἑλλάδα ἴοντι ὄρη δύο ὁπὸ μακρότατον ἀλλήλοις ὡς ἀγχωτάτω ξυίασι, στενωπὸν ἐν βραχεῖ ἀπειραζόμενα τῷ μεταξὺ χώραν. πηγὴ δὲ κατὰ μέσον κατιοῦσι, ἐν μὲν ὥρᾳ θερινῇ πάμπολυ ὑποβλύζουσα καὶ καλλιῶν ὕδωρ ὑπὸ τῶν ὀρῶν, ἃ ταύτῃ ἀνίσχει, ἐς ῥύακά τε ὑποκειμένῳ βραχὺ· ἐπειδὰν δὲ ὗῃ, χείμαρρος ἐνταῦθα ὁπλικωτάτῃ ὑψηλός τε ὑπερφυῶς καὶ δεινῶς ἄχθος. ὁπὸ πολλῶν τῶν ἐκεῖνῃ σκοπέλων ὑπὸ τε χαραδρῶν συναγων τὸ ῥεῦμα. τὰ δὲ στενωπὰ ἑφ' ἑκάτερα, δύο ἐκ παλαιᾶ ὀχυρώματε ἦν· πῇ μὲν ἡράκλεια πόλις, ἥσπερ ἐπιμνήσθην ὀλίγῳ πρότερον· πῇ δὲ ὁ μυρσινώλων καλούμενος οὐκ ὀλίγῃ διεστηκὼς χώρα. ταῦτα δὲ ἄμφω τὰ ὀχυρώματε, ἐν ἐρειπίοις ἐκ παλαιᾶ ὄντα, ἰκτινιανὸς ἀνῳκοδομήσατο βασιλεύς· ἐ διατειχίσματι τῶν στενῶν ἐχυρωτάτῳ πέλαλον, τοῖς βαρβάροις τὴν διοδον ἀνεκαίπσε. [τῷ δὲ χειμάρρῳ ἐπάναγκες ἐστὶ λιμνάζοντι τὸ τείχος ἐπὶς, εἰπὲ ἐφύπερθεν αὐτοῦ φερομένῳ, ὅπῃ σφάλτοιεν εἶναι.] πόλεις δὲ τῶν ἑλλάδος ἁπάσας, αἵπερ ἐπὶς ἐστὶ τὸ θερμοπύλαις τειχῶν, ἐν τῷ δεδαίῳ κατῳκίσατο εἶναι, ὅθεν πέλαλος ἀνανεωσάμενος ἅπαντας. * καταρείπεσε πολλῷ πρότερον, ἐν τῇ κορίνθῳ μὲν ὑπὸ σεισμῶν ἐξαισίων· ἀθλίωσι δὲ καὶ πλατιαῖσι, καὶ τοῖς ὑπὸ βοιωτίας χωρίοις, χρόνῳ μήκει πεπονηκότα. θύμαχον δὲ ἢ ἀφύλακτον ἁπάντων ἔσεσθαι. ἐπὶ αὐτῷ προσεχωρήσατε τῶν κατηκόων, ἔνθα γίγνεται, ὡς οἱ βάρβαροι [καταθέοντες, ἀ ἄτω τύχῃ, τὰ γε ἀμφὶ θερμοπύλας χωρία, ἐπειδὰν τάχιστα πυθωνται, ἀδὲν αὐτοῖς ὄφελος ἔσται ὑπερβεβηκέναι τὸ ἔρυμα τῶνδε, τείχεσι παντοχόθι ξυνῳκοδομένης τῆ ἄλλης ἑλλάδος, ἰθελοκακήσασιν· αὐτίκα δὴ μάλα] ἐξεπιστάμενοι, ὡς πολιορκεῖν σφίσι πόλιν ἑκάστην, ἐπάναγκες ἔσται. προσδοκία γὰρ μηκυνομένη, πολλαπλασιάζεται ἀνίσχειν· ἀδὲ ἀναβαλλομένη ὠφελίας ἐφίεται· ἀλλ' ὑποδύσεται τῆ ὀκνήσεως τὸ μέλλησιν τύχῃ. ταῦτα διαπραξάμενος ἰκτινιανὸς, ἐπεὶ τὰς ἐν πελοποννήσῳ πόλεις ἁπάσας ἀνεκίσησε ἱμαθεν εἶναι· λογισάμενος, ἔπ * δὴ οἱ πολὺς τετρίψεσθαι χρόνος, εἰ κατὰ μιᾶς ὁπλιτοῖτο· τὸν πορθμὸν ὅλον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἀνεκίσατο, φρούρια τε ταύτῃ ἱδρύματα, καὶ φυλακτήρια κατεσκέσατο. [τούτῳ δὴ τρόπῳ ἅπασι τοῖς πολεμίοις ἄπορα πεποίηκεν εἶναι τὰ ἐν πελοποννήσῳ χωρία, εἰ καί τε ἐς τὸ ἐν θερμοπύλαις ὀχύρωμα κακουργήσειεν.

ἀλλὰ

* τῇ ἑλλάδι ἐρύματα ἐκρατύνατο. ἐν δὲ ἡρακλείᾳ lib. ed.

* καταρείπεσε πολλῷ πρότερον

* δὴ οἱ πολὺ

ἡ μὲν γὰρ τοσόνδε ὑπεσημήνατο βασιλεῖ· ὁ δὲ αὖ φιλοτιμεῖται δεδημιουργηκέναι τὴν πόλιν. καί μοι ἄχρι τῶνδε εἰπεῖν ὑπεχρήσει· ἅπαντα γὰρ ἐς τὸ ἀκριβὲς λιπολογεῖσθαι ἀμήχανον· ἐπεὶ τῷ βασιλεῖ περισκοπούμενος τῆς πόλεως, ἐλαττοῦσθαι αὐτῆς ἅπαντα λόγων ἐπαναγκες. ἐν δέ τις ἐν βαρβάροις ἐκ παλαιοῦ πόλις ἦν οὐλοπάτα ὀνόματος, ταύτης τὸν περίβολον καθειλών (ἐν γὰρ ὅλῳ ἀκρίτως) ἐς τὴν τοῦ νεῶ μετατίθεται ἐυκοσμίαν· οἰκοῦνδε αὐτὴν ἰουστινιανὸν ἐπωνόμασε. οἰκοῦνδαι γὰρ τὴν δευτέραν καλοῦσιν. καὶ ἄλλον δὲ αὐτῇ πλησίον ἐδείματο πόλιν οὐ περίορον ὕσαν· ἣν ἦν ἰουστινόπολιν, τῷ θείῳ ὁμωνύμως, ἐκάλεσεν. ἀλλὰ καὶ σαρδικῆς, καὶ γαίσης πόλεως, ἔν τε μοί τι χαρμαῖς τε καὶ παλαίας διερρωγότα τῷ χρόνῳ τὰ τείχη ἐυρὼν, οἰκοδομησάμενος ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ· ἅμαχα πᾶς πολεμίοις διεπεφάξατο εἶναι. καὶ πλίνθια δὲ πύκα διὰ μεταξὺ ἐκ θεμελίων αἴσης περιβολὴν τοιχουρώματον αὐτῶν τε καὶ πάσης ἐυρώπης ἶσον ποταμοῦ πιεῖν ἐθέλων· ἐρύμασι τῷ ποταμῷ τὴν ἠϊόνα περιβάλλει συχνοῖς. φυλακτήριά τε γραπτῶν παντοίαν θέσιν πᾶσαν τῆς ἀκτῆς· ὡς μὴ εἰ βάρβαροι θρῄθοιντο ἀφυλάκτοις τοῦ βάθρου πᾶσι τοῖς ἀγροῖς ὦσι, καὶ αὐθρώπους μὴν ἐξανδραποδιοῦσιν ἡδέως ἅπαντας, χρήματα δὲ λήσονται πάντα. [οὐκ ἐπικοινῆς αὐτοῖς μένον τὴν ἀσφάλειαν ἐν τοῖς κατὰ τὸν ποταμὸν ἐχυρώμασιν * ἀπέλιπεν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἰδίας ποιήσατο· ἔστω συνεχῆ τὰ ἐρύματα ἐν τοῖς χωρίοις ἀπεργασάμενος, ὥστε ἀγρὸς ἑκάστου ἢ φρούριον ἀποπερίστατο, ἢ τοῦ τειχίσματος ἐστιν. ἐν ταὐτῷ τε καὶ τῇ ἠπείρῳ τῇ τε νέᾳ καὶ τῇ παλαιᾷ καλουμένῃ, εὖ δὲ καὶ πόλις αὐτοῦ ποιήσατο ἰουστινιανόπολις, ἡ πρότερον ἀδριανούπολις καλουμένη. αἰνιώσατο δὲ νικόπολίν τε καὶ Φωτικὼ, καὶ τὴν Φοινίκων ὀνομασμένην. αἱ δύο αὗται πλίνθιναι, ἦν Φωτικὴ καὶ ἡ Φοινίκη. ἐν τῷ χθαμαλῷ τῆς γῆς ἔκειντο, ὕδασι περιῤῥεόμεναι τῇδε λιμνάζουσι. διὸ δὴ λογισάμενος ἰουστινιανὸς βασιλεὺς εἶναι ἀμήχανα, ὅπη στέρας θεμελίων σωφρονεστέρους αὐτοῖς ἀναστῆναι· αὐτὸς μὲν οὖν ὅπη χρήματα τῶν αὐτοῦ εἴασε· φρούρια ἢ αὐλῶν ἀγχοπάτων ἢ τινα ἀναίτιον καὶ ἰσχυρὸν ὀρθῶσαι ἐδείματο.] λιμὴν δέ τις ἐν ταῦθα πόλις ἀρχαία ὕδασιν ὑπεικῶς κατακορὴς ὕσα, ἐνέμαπτο τὸ τοῦ χωρίου φύσεως· ἔυροια γὰρ ἀνέκαθεν ὠνομάζετο. ταύτης ἢ τοῦ ἐυροίας ὑπὸ πολλῷ ἄπωθεν λίμνη κέχυται, καὶ νῆσος μέσην ἀνέχει. καὶ λόφος αὐτῇ ἐπανέστηκεν. ἔνθα δὴ βασιλεὺς τὰς ἐυρείας μεταβιβάσας οἰκήτορας, πόλιν ὀχυρωτάτην οἰκοδομησάμενος ἐτείχισε τε. μετὰ ἢ τοῦ ἤπειρον ἄλλων αἰτωλοὺς τε καὶ ἀκαρνᾶνας, ὑπό τε κριοσφαγίου κόλπου, ὅ τε ἰόθμιος, ἢ τε κόρινθος, καὶ τὰ ἄλλα τοῦ ἑλλάδος χωρία, ἃ τε, ὁπόσοις τοῦ παρ' αὐτὸ τὰ μάλιστα περιοικίας ἠξίωται. [μάλιστα δὲ πάντων θαυμάσειεν * ἐν τοῖς ὁπόσοις τειχίσμασιν ἐτείχισε τοῦ ῥωμαίων ὀχυρώτατον. τῶν τε γὰρ ἄλλων περιόντων πάντων, καὶ οὐχ ἥκιστα τοῦ ἐν θερμοπύλαις αἰσθάνεται. πρῶτα μὲν ἂν τὰ τείχη ἐς ὕψος αὐτοῦ ἀνέσῃ μέγα· ἐν γὰρ, ἢ πῃ περισσοῖ ὑπερτῶς ἀλωτὰ καὶ ἀπερίσκεπτα τὰ ὄρη, ἃ ταύτῃ ἀνέχει· ἀλλ' ὅσα πεζιχωμένα ἐδόκει εἶναι, οἷς δὴ καὶ διαλᾶς τὰς ἐπάλξεις ἐνέθεσαν πάσας. καὶ ταῦτα δὲ καὶ τῷ φρουρίῳ ἐξειργασμένα, ὅπερ ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ ἐν θερμοπύλαις ἐνέθηκε, καὶ διαλᾶς τὰς περισκοπὰς πεποίηται. πρὸς ἐπὶ τούτοις ἢ καὶ ἀνύδρῳ παντάπασιν ἔνι, πάμπολυ ὑετίων ὑδάτων ἀπορρυήματα. ἔπειτα ἢ καὶ ἀνέδυσε πολλὰς ἀφυλάκτους θαυμάσαι ἂν τις ἑκάστοτε τοῦ περσῶν βασιλέα, ἔνθα δὴ χρέων ἐνταῦθα καταῤῥίψας πολὺν, μίαν πρὸ στενὴν ἄρασθαι εὖρεν ἢ ταῦτα περιδοτῶν ἑλλήνων τυχών. ὁδὸν τε ἀτειχίστων ἐκείνῃ πολλῶν καὶ ἁμαξιτῶν χειδὲν τι ὕσων. ἥ τε γὰρ θάλασσα τὰς περιπόδας ἐπικλύζουσα τοῦ ὀρῶν, ἀνεστομωμένας ἐκ τοῦ ὑπερτελοῦς ἐποιήτο εἶναι τὰς εὐθὺς ἀνόδους. καὶ σπράγγων τε καὶ χαραδρῶν ἀδιεξόδων ἐνταῦθα ὄσων· ἁμήχανα ἔδοξεν εἶναι τοῖς πάλαι ἀνθρώποις, τειχίσμασιν ἐς τὸ ἀκριβὲς περιβαλέσθαι τὰ διηρημένα τῇ φύσει· τῇ τε περὶς τὰ χαλεπώτατα τοῦ ἔργων ἐκείνῃ ἀπαλαίπορον ἀφέμενοι τοῦ ἀσφαλοῦς, ἐπὶ τῇ τύχῃ καταλιπόν, ἐς τὸ ἰσμείνην βαρβάροις τοῦ ὁδὸν ἄγνοιαν ἀποθέμενοι τὰς τοῦ σωτηρίας ἐλπίδας. ἐπεὶ περὶς τοῦ παλαιπωρίαν ὑπολείπουσιν ἀεὶ ἄνθρωποι [τὰ σφίσιν αὐτοῖς δυσκολώτατα δέξασθαι εἶναι, καὶ δὲ ἄλλοις πᾶσιν οἷον] ῥᾴδια ἔσεσθαι.] διὸ δὴ καὶ ἂν τις ἐν φιλονεικίᾳ, μὴ κακὶ ἀνθρώ-

πων ἀπεν-

ἐώας, ἔπ μέν τι ἐ δρμίας, καὶ τζαικῆς, ἐχυρώματα, καὶ τὰ γε ἀμφὶ τὸν ὕξεινα πόντον, τῇδε ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἔργαζεν. ἡμῖν δὲ ἐνθένδε δῆλα τὰς οἰκοδομίας ἔσεσθαι, ἅσπερ ἐν ἐυρώπῃ τῇ ἄλλῃ πεποίηται.

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

Πέλαγος τὴ Δαπαλιῦται ἀπερασκίνῳ, μοχθηρέν τι ἡγεμὼν εἶναι, καὶ κινδυνώδων μεγάλων ὠπηχῶς ἔμπλεων. ταὐτὰ δέ ἐστι τὰς τὲ ἰουστινιανοῦ βασιλέως οἰκοδομίας λέγω φαυλοτάτῳ Δαμιτρήσαντι. ψυχῆς γὰρ μεγέθει ὁ βασιλεὺς ἅπας τί τι ἄλλα (ὡς εἰπεῖν) ἅπαντα, καὶ τὰς τὰς οἰκοδομίας ἐδίν τι ἧσσον λόγου Δαπέπρασται κρίσεως. ἐν ᾗ τῇ ἐυρώπῃ καὶ τῷ ὑπερβάλλοντι ἐναρμόσασθαι τῷ τῆς χρείας ἀξιώματι Δαπαιδὸς ἔχων ἔργα οὐκ ἐυδόκησε, οὐδὲ ἐς συγχαρῶ θαπόνητα πρόχειρα. μεγίστη γὰρ ἐπαξίως, τῷ τι γενομένῳ πάμπαν ἴσχυε, καὶ τῇ ἐνθένδε Δαδοῦναι ἐγκειμένως τῇ χώρᾳ βαρβάρους ἀνάγκη. ἔθνη γὰρ αὐτῇ γειτνιῶσι ἐπικαί τι καὶ γοτθικά, καὶ τὰ ἐν πόροις, καὶ τὰ ἐν σκύθαις, καὶ ὅσα σκλαβηνοί, καὶ ὅσα αὐτάρκη ἐσορομάται ἀμαξόβιοις, καὶ ἄπ ἄλλο θηριῶδες αἵθρώπων γῆθος ἢ νέμεσθαι ἢ ἵδρυσθαι ἐν ταῦθα ξυμβαίνει. οἷς δὴ ἀπέρασται πολεμησόμενον ὑπερτιάζειν Δαπανομῷ ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἐπέναγκες ὦ· ἱρύματί τι ἀβεβαλίσθαι ἀνάρθμα, καὶ γραπτῶν ἀμύθητα φυλακτήρια κατασήσασθαι, καὶ ὅσα ἄλλα πολεμίοις ἀνεπικυρικύπις τι καὶ ἀνεπμίκτοις ἐμπόδια ἄν. [οἷς δὴ τοῖς πολεμίοις τὸν πόλεμον οὐκ ἐξ αἰτίας ἐγπορωμένοις πεπᾶσθαι νόμος· ὑδὲ μετὰ πρεσβείαν ἐπτεγκεῖν, ὑδὲ μὰν οὐδὲ ξυνθήκαις Δαλύσειν πόσιν· ἀλλ' ἐγχειρίσαι μὰν ἀσφαλίσεως, καταλύσαι δὲ σιδήρῳ μόνῳ. ἀλλὰ (καὶ ὡς) δῆλα τ' ἰσορέας τὰ λειπόμενα βαδούμεθα. * ἔργῳ ἂν ὁτιοῦν ἐς πρᾶξιν ἀφίχθαι ξυνοίσει μᾶλλον, ἢ ἀπολιπόντας ἐπίσω εἶναι. ἐπὶ δ' ἄλλας αὖ οὐκ ἔχω κατηγορίας τὸ πρᾶγμα ἄν, βασιλέα μὰν τὸν ἡμέτερον ἀρχάδαι τὰ ἔργα. ἡμᾶς δὲ οὐ Δαπὸ αὐτῶν ἀποκνεῖν λόγους.] μέλλοντας δὲ τὰ ἐυρωπαῖα τάπου δὴ τὰ βασιλέως Δαριθμεῖσθαι οἰκοδομήματα, ὁλίγα τι ἀμφὶ τῇδε τῇ χώρᾳ ὑπαπεῖν ἄξιον. ἐκ τὰ ἀδριατικὰ καλυκλύου πλάγος ὑπορρεῖ τις ἀποπλέουσι τῆς ἄλλης θαλάσσης, ἐπὶ τὸν ἤπειρον ἀναβαίνει· καὶ σχίζεται τ' γλῶ ἐπὶ πλεῖον, πεῖσαι τ' ἰόνιον κόλπον: ἐς δεξιὰ μὰν ἠπειρώτας, καὶ τὰ ὀκινὴ ἴθνη· ἐς ἀριστερὰ δὲ καλαβρούς ἔχουσι. καθύπερθε ᾗ αὐτοσόσωπος τῇ θαλάσσῃ Φέρεται πάμπολυς ἶσος. ἐν ταῦθα οἰκοδομήμασι πολλά τι καὶ ἀξιολογώτατα ὁ βασιλεὺς ἔπος πεποίηται. πάσαι γὰρ ἐυρώπλω τειχισμέναι, ἀπερύσσαται καπεῖσαι βαρβάροις, οἱ δὴ ὑπὲρ ἶσρου ποταμοῦ ᾤκηται. ἀλλά μοι δοκεῖ τῆς τὲ βασιλέως ἀρκτέον πατρίδος. αὐτῇ γὰρ αὖ μονῇ ὀγκωδεῖ τι καὶ Δαθρύπλοις καὶ δοσμινιώσαις πρέπει, βασιλέα ῥωμαίοις θρεψαμένη τὸ καὶ ἀνδρεχομένη τοιοῦτον. ἔ δὴ τὰ ἔργα καὶ λόγῳ εἰπεῖν καὶ γραφῇ περικαταθέσθαι ἀμήχανα. ἐν δαρδανοῖς πω τοῖς ἐυρωπαίοις, οἱ δὴ μετὰ σοῦ· ὀπιδομνίων ὄρος ᾤκηται. χωρίον παρήσιον ὄνομα λῶ. ἔνθα ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὁ τ' οἰκουμένης οἰκισῆς ὥρμηται. τὰ τὸ μὰν ἂν τὸ χωρίον ἐν βραχεῖ τειχισμένῳ κατὰ τὸ πτερύγιον σχῆμα, καὶ γωνίᾳ ἑκάστῃ πύργον ἐνθέμενος, πτεραπυργίαν εἶναί τι καλεῖσθαι ποιῆσαι. παρ' αὐτὸ δὲ μάλιστα τῷ χωρίῳ πόλιν ὀπιφανεστάτην ἰδρύσατο, λῶπερ ἰουστινιανὸν ἀνέμασε πρίσαι (πρώτη ᾗ τοῦτο τῇ λατίνων φωνῇ δυνάται) παῦσαι τῇ θρεψαμένῃ τροφεῖα σκτείνων, ἐν ταῦθα δὲ καὶ ὀχεῖν τὸν τικτηνάμενον, ὕδασι τὴν πόλιν διεξάξαι ὀπίσκως πληθεῖν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῷ τῆς πέλεως οἰκιστῇ λόγῳ πολλὰ διαπεπονῆσθαι ἄξια, θεῖ μὰν τιμένη διαριθμεῖσθαι καὶ ῥᾳδία καταγώγια δὲ ἀρχέντων. φερεζιάς λόγῳ ἀμήχανα· στῶν μεγάθη, ἀγορῶν κάλλη τὰς κρήνας. τὰς αὐγὰς. τὰ βαλανεῖα. τὰ πωλητήρια. πόλις ἁπλῶς μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, καὶ οἷα τ' χώρας ἁπάσης μετρίπολιν εἶναι. πρὸς δὲ καὶ τ' ἰλλυριῶν δρχιεπία Δαπεκληρώσατο τ' ἄλλων πόλεων αὐτῇ, ἅπ πρώτη τ' μεγέθος ὕστη, ἐξισταμένων. ὥστε καὶ αὐθυπάρχησε τῷ βασιλεῖ κλέος.

* ἔργον γὰρ ἀξιαμένῳ τὸ πρᾶγμα ἐπὶ πέρας ἀφίκεσθαι lib. ed.

ἡ μὰν

χρόνους ῥωμαίων τραπεζὸς, ἴσπερες γῆς, τραπύσας ὅλη τζάνους πτὴ, τῇδε πτοίητη τὸ τρα-
πέδον. ἐντεῦθα Φρεύερον ὁ βασιλεὺς ὕτ@· ὄνομα ἐουργευσιόκι διδημιέρηκεν, ἡμέρας
ὁδῷ σπιλισὼν διέχον. ὅπερ σπιλισὼν Φρεύερόν ἐστι καὶ αὐτὸ ὑπ' αὐτῷ τῷ βασιλέως ἐχειρ-
γασμῆν ἐοδαιόπτα. τοῦτο ἰδρῦ ἔν ἐσ* τζάνους ἐστινιαῦ πτοίητη βασιλῆ. ἐν τῇ ἀμορίᾳ τζάνους
δὲ τ ἱερῶν τὰ πλεῖστα ἀνεκιώπτα, χρόνῳ πτυκνοῖτα πολλῷ. μετὰ δὲ τὰς τραπιζιτῶν ὄρυς,
χωρέον ἐστὶ ριζαῖον ὄνομα. ὃ δὴ καικυρήσας αὐτὸς, ὀχύρωμα ἐπεβούλητο λόγῳ τῷ ἀκρο-
ῆς κρεῖττον. [πόλεων γὰρ τῶν πέριξ ἡμίρων ἀδεμιᾶς ἧττον, μεγίθους πέρι καὶ ἀσφαλείας,
διδημιέρηται. καὶ Φρέρον δὲ ὠκοδομήσατο ὅλη λαζικῆς λοιπὸν ὄνομα. καὶ τὰς ἐν τῇ χώρᾳ
σίνωπους ἐτειχίσατο, ὕστερ κλεισύρας καλῶν νενομίκασιν· ὅπως δὴ ἀποκλεισθῶσι τῆς
ὅλη λαζικῆ αἱσδὰ οἱ πολέμιοι εἶεν. ἀλλὰ καὶ τ ἐν λαζοῖς τῶν χριστιανῶν ἐκκλησίαν, ἐγκαί- 10.
αν τι ἔπεσε καὶ ταθρὰν τῇ οἰκοδομίᾳ γεγωμένῃ, ἀνενεώσατο. ἔτω καὶ πέτραν ἐν λαζοῖς πλιν
ἀξιοθέατον κατεῖδεν: ἐπεὶ λαζοὶ μὲν ἀβουλία τι σφέτερα περίδοσαν πέρσης, χοσρόῃ
ἐντεῦθα στρατῷ μεγάλῳ ἐπελαύνοντι· ῥωμαῖοι δὲ καθυπέρτεροι περσῶν τῷ πολέμῳ γενέμε-
νοι, καὶ σὺν αὐτῷ κτείναντες, σὺν δὲ θορυβαλῶντας πτοιήσαντες, ἐς τ' ἴδαφος τ πόλιν καθεῖλον,
ὡς μὴ αὖθις οἱ βάρβαροι κακεργῶν ἔχοιεν ἐντεῦθα ἰέναι. ἥπερ μοι ἅπαντα ἐν τοῖς ὑπὲρ τ
πολέμων διδήλωται λόγοις. ἵνα δὴ καὶ τὰ τότε μοι δεδιήγηται, ὡς ἐν τῇ αὐτοπέρᾳ ἠπείρῳ ἐκ λα-
ζικῆς ὅπη τ ἰκνοῦνται ἰόντι λίμνῃ Φρέρα δύο, πέλαγί τι καὶ πυνιῶται, καθῆλον ῥω-
μαῖοι· χοσρόην ἀκούσαντες στράτευμα στέλλειν ἐντεῦθα ἐπὶ ἀπουσῆς ἔχειν, σὺν τοῦτο
τὰ Φρέρα καθίζοντες. ἀλλὰ νεῶ ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τούτῳ δὴ τῷ πελαγούπλιν
κ φρούριον οὔ- * ἀνατειχίσθη ξύμπαντα· καὶ τῷ μὲν] ἐπεβούλῳ τῆς τ ἄλλοις ἐχυρώμασι * πτοιη- 20
σιν τὸ αὐτό- μένοις ἐπάλαιτο· τῆς τ ἀγυιᾶς καὶ τῆς ἄλλας οἰκοδομίας ἀμαχησάμενος, τῷ τ καλλει καὶ
ρον. lib. ed. τῷ μεγέθει: πόλιν τοιοῦτο ἀξιολογώτατόν ἐν τοῖς μάλιστα κατεῖδεν. καὶ μεῖζ καὶ βοασιέρα καὶ
κ πτοιημένῳ· ἀκέλαστον· χρεσῶνος πόλεως (αἴπερ κατὰ τὸν ὁκοίην αἰκτὸν ἀπιθαλασσίδιαι, μετὰ λίμνῃ τι τ μεσαί-
τῆς δὲ τῆς πίδα, καὶ πόρους καὶ τειχεσκύθας ἐν ἐχάτῳ οἰκοῦσιν τ ῥωμαίων ἐρχῆς) πτοιηκότα πανυπό-
πασι τὰ τοίχη ἰσῶν, ἐς μέγα τι κάλλος τε καὶ ἀσφαλείας κατεῖδεν χρῆμα. [ἔνθα δὴ καὶ
Φρούρια πτοίητη τὰ πάλαιον καλούμενον, καὶ τ' ἐν χουρζουβίτῃς. διαφερόντως δὲ τ
βέατρον τῷ ἱρύματι ὑπερατύναται· ἐπεὶ τε ἐκ πελαιοῦ βιβαρβαρωμένῳ, καὶ ὑπὸ τοῖς οὖσι
νοις κειμένῳ, ἐς τ' ῥωμαίων αὐτὸς μετοικίσαι κράτ@·. ἔστι δέ τις ἐντεῦθα χώρα κατὰ τ
φ συνλείχη· τοῦ λίαν, δόρυ ὄνομα, ἵνα δὴ ἐκ πελαιῷ χόθοι ψκίωται (οἱ * θυδιρίχῳ ἐς ἐπαλίαι ἰόντι ἐκ 30
θπιπτόμενοι, ἀλλ' ἐθελόντοι αὐτὰ μένοντες, ῥωμαίων καὶ οἷς ἐμὲ εἰσὶν ἔναυσοι. ξυστρατεύου-
σί τι αὐτοῖς ὅλη πολεμίους τὰς σφετέρας ἰέναι, ἵνα καὶ βασιλῆ βαλομένῳ ἦπ. ἐξικνῆται
ἐς τριχιλίους, καὶ τά τε πολέμια ἔρρα εἰσὶν ἄριστοι, τά τε ἐς τ γεωργίαν αὐτουργοὶ δέξιοι. καὶ φι-
λοξενώτατοι δὲ εἰσιν ἀνθρώπων ἁπάντων.) αὐτὴ δὲ ἡ χώρα τ Δόρυ, τ μὲν γῆς ἐς ὑψηλῶ κεῖ-
ται· ὑ ὀρῶ τι ὑδὲ τραχεῖα, ὑδὲ σκληρά ἐστιν, ἀλλ' ἀρωγή τι, καὶ ἔυφορος καρπῶν τ ἀρίστων. πό-
λιν μὲν ἐνῶ ἡ Φρέρον ὑδαμῆ τ χώρας ὁ βασιλεὺς ἰδρύματα τούτῳ· καθήρηται ἐπεβούλοις
τισὶν ἐκ ἀνεχόντων τῶν τῇδε ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐς πδίφ ἀσμένοις ἐστὶ φκημένων ἀεί. ἐνοί τοι
δὲ τῶν ὁκοίην χωρέων ἐάσιμα ἐυπτῶς τῆς ὅλης ἰδέσθαι εἶναι, τούτῳ δὴ τοιχίσμασι μα-
κροῖς τοῖς αἰσθήσεως ἐπεβαλών, τοῖς ἐκ τῆς ἰφέσθου Φρεντίσλας αὐτόκλε γόνθοις.]
πῶτα μὲν ἔν τῇδε πῃ ἔχει. πόλιν δέ τινα ἀπιθαλασσίαν οἰκοῦσι θρᾷκες ἐπὶ τ ἠόνα τῷ ἐυ-
ξείνῳ κόντῳ, ἀγχίαλον ὄνομα. ἐντεῦθα ἔν πηγαὶ θερμῶν φύσει ὑδάτων ἀναβλυζόμεναι, τ 40
πόλεως ὀλίγῳ ἄνωθεν, ἀπαντοματίζουσι βαλασσῆα τῆς τῇδε αἰθρώπους. τὸ πὶν δὲ τὸν χῶ
ρον, ἀτείχιστον ἐκ πελαιῷ ὄντα, ὑπερειώρων οἱ ἀρχιβασιλευκότες, καὶ πῖρ ἐς γειτό-
νων φκημένων αὐτῶν βαρβαρικῶν ἰδίων· ἐπιχωριάζον τι αὐτῷ οἱ νεοσηκότες, μετὰ
κινδύνων τῶν ἐσβαλόντων πελάζοντες. τοιγὰρ πόνῳ αὐτὸν ἐς τῷ περάτι πε-
ποιημένος ἰουστινιανὸς, ἀκόσμητον διεπράξατο σφίσι τῶν ἄκεσιν ἔσεσθαι. τὰ μὲν ἔν γῆς τῆς
ἑώας,

βέβληται) λεφώδης ἐστίν. οὐ γηλόφοι δέ εἰσι τὰ ἐπανεστηκότα [εἰσὶ] τῆς γῆς· οὐδὲ χαώδη, οὐδὲ οἷα καρπὸς ἀφεῖναι, ἢ τις αὐτῶν ἐπιμελοῖτο: ἀλλὰ τραχέα τὰ διαφερόντως, καὶ σκληρὰ ὑπερώρανται, καὶ καρπῶν ἁπάντων δεινῶς ἄφορα· καὶ ὅτι ἀρότου τῶν γλυκέων, ἢ τι ἀμπέλου λήϊον, οὔτι λεπτὸν ἐστυχὲν ἐστιν ἐπιθεῖναι πη δυνατὸν γένεται. ἀλλὰ καὶ τοῖς δένδροις, οἷς περ ἡ τζανικὴ πέφηλεν, οἰκάρσιος τις ὑπὸν αὔθει καὶ ὄλως ἀγόνους· ἐπεὶ οὐδὲ ἀλλήλους ἐνδέχονται καιροὶ ἐκ τοῦ ἐπιπολῆσιν, οὐδὲ νιφὶ μὲν ἡ γῆ τῷ τῆς ὥρας ὑγρῷ τε καὶ ψυχρῷ βάλλεται. νιφὶ δὲ δὴ αὐτῷ ἡ τοῦ ἡλίου θέρμη ἐνίησιν. ἀλλὰ χειμῶνί τε ἀπρήκτῳ ξυωφίεται ἡ χώρα, καὶ χιόσιν αἰδίοις κατάῤῥυτός ἐστι. Διὸ πάντα μὲν αὐτόνομοι τὰ παλαιὸν οἱ τζανοὶ ἐοίκεν. ἐπὶ τούτοις δὲ ἰουστινιανὸς βασιλεύσαντος ἠπείλησάν τε ῥωμαίοις τῇ μάχῃ· καὶ τῶν ἀγώνισιν ὑποστάντες, ἐν ὀλίγοις
50. περιεχώρησαν αὐτοῦ ἅπαντες, ἐπὶ τῆς ἐπικινδύνου ἐλευθερίας τῶν ἄπωθεν δουλείαν ἑλόμενοι. καὶ τῶν τε δόξαν ἐπὶ τὸ εὐσεβὲς αὐτίκα μετέθεντο ἅπαντες, χριστιανοὶ γεγενημένοι· τῶν τε δίαιταν ἐπὶ τὸ ἡμερώτερον μεμηχάνηνται· λῃστείας μὲν ἀφίκοντο πάσης, τοῖς δὲ ῥωμαίοις συρραπόντες ἐπὶ πολεμίους αἰεὶ σὺν σφετέρους ἰοῦσιν. [ἐλάσας δὲ ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, μήπω τζάνοι μεταπορεύσαιντο τὸν δίαιταν, αὖθις τὰ σφέτερα ἦγε ἐπὶ τὸ ἀγριώτερον μεταῤῥίψωσιν· ἐπινόει τοιάδε. ὑλώδεις μὲν ἡ τζανικὴ λίαν καὶ ἄφετος ὅλως, κρημνοῖς τε πανταχόθεν καὶ χάρυξι πεπυκνωμένη ὅσα τοῦ ἐπιπολῆσιν ὑλώδεσιν, ἥπερ μοι εἴρηται. καὶ ἀπ' αὐτοῦ τζάνοις ἐπιμίγνυσθαι τοῖς πλησιοχώροις, ἀμήχανον ἐῶ· ἀλλὰ κατὰ μόνας ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἀπηγριωμένοι, ἠρέμα τρέπον, τὸν δίαιταν ἔχειν. τὰ τίνων ἐλάνδρια ὅσα τμεῶν ἅπαντα, ὅσα τε τὰς ὁδοὺς ξυνίασιν σωματίζεσθαι, καὶ τὰς σκιὰς δυσχερίας μεθαρμοσάμενον, ἐυπετῆς τε αὐτὰς καὶ ἱππασίμους κατασκευάσαι· ἐπιμίγνυσθαι αὐτὰς κατὰ ταὐτὰ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις, καὶ συνοχωρεῖν τῇ ὁμιλίᾳ τῶν πλησιοχώρων ποιήκειν. ἔπειτα δὲ] αὐτοῖς σκληρὰς ἐκ χαρίεν καμαλινίχνων καλυβίδων δειμαμένους, ἱερύσιδάς τε διεπεράσατο, καὶ μυσηρίων μεταλαγχάνειν, λιτάς τε τὸν θεὸν ἀλεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα ἐξοσιῶσθαι, σωφίνης ὡς ἄνθρωποι εἶεν. καὶ φρέατα δὲ οἰκοδομησάμενον πανταχόθι τῆς χώρας. φρέατος τε ἐστοῦθα ῥωμαίων γραπτῶν ἰδρυσάμενος, τζανοῖς ἐς σὺν ἄλλως ἀνθρώποις τὰς ἐπιμιξίας ποιήκει. [ὁπόσοι δὲ τζανικῆς τὰ φρέατα τοῦτο ἰδείματο, ἱερὸν ἔρχονται. χώραν ἐστοῦθά τινα ἐς φρέατος ὑποκεκριμένου ξυμβαίνει εἶναι. ῥωμαίων τε γὰρ καὶ περσαρμενίων τὰ ἔρια, καὶ τζάνων αὐτῶν, τῇδε ἀρξάμενα, ἐνθένδε διασκεδάννυται. ἐστοῦθα φρέατος ἐχυρώτατον οὐ πρότερον ἐν, ὄνομα ὀρεινὸν ἐξηύρατο, κἀφάλαιον αὐτὸ τῆς ἐρημίης ποιημένον. ἔνθεν γὰρ τὰ πρῶτα ῥωμαίοις ἡ τζανικὴ ἐσβατὴ γίγνεται, εὖ δὲ καὶ ἀρχόντων γραπτῶν κατεσκεύασται, ὃν δοῦκα καλοῦσι. ἐν χωρίῳ δὲ ἓξ ἡμέραις δυοῖν ὀρεινοῖν διέχοντι, οὗ δὴ τζάνων τῶν οἰκείων καλουμένων τὰ ἔρια ἐστὶν, ἐπεὶ ἐς ἴθυ πολλὰ διακέκριται τζάνοι, ἐστοῦθά τι ἐχύρωμα ποιημένοι ἐν τοῖς πάλαι αἰθρώποις, ἐρήμου ἤδη πολλῷ πρότερον τῷ ἀτιμελήτῳ γεγενημένου, χάρτων ὄνομα. ὅπερ αὐτοκρατορίδες ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἐνοικίσας αἰθρώπων ἐστοῦθα διεπεράσατο μίαν τι χρῆμα, καὶ τὰ ἐς τὸ ἰσηνομίαν τῇ χώρᾳ φρερῶν, τῷ ἐσθένδε ἰόντι πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, φάραγξ ἐστὶ κρημνώδης, καταπίπτουσα μέχρι ἐς τὰ πρὸς βορρᾶν ἄνεμον, οὗ δὴ φρέατος ἐπιχὼν ὄνομα ἰδείματο νέον. ἐπέκεινα δὲ, κατὰ τὸ ὄρος τὸν ὑπώρειαν,] ἐπάλληλοι εἰσὶν, ἵνα δὴ οἱ τζάνων βόες αὐλίζονται· οὓς περ ἐκτρέφουσιν αὐτοῦ, ἀρότου τοῦ γλυκέος ἕνεκα (ἐπεὶ ἀρχεῖά τε τοιαῦτα καὶ οἱ τζανοὶ εἰσι, καὶ γεωργικῶν ἀλλότριοι πόνων, ἥπερ μοι εἴρηται.) ἀλλὰ τὰ μὲν βόεια ἐς ἀεὶ ἑδάλλειν, καὶ σιτίζεσθαι τοῖς αὐτῶν κρέασι, καὶ μετὰ τὸ ὄρος τὸ ἐσθένδε, ὑπερὰ τῷ χωρίῳ ἐν τῷ ὁμαλῷ ξυμβαίνει εἶναι. ἐνθένδε δὲ ἰόντι [ἐπὶ σύνταξιν τοῦ τὸν ἥλιον, τὸ * πισιλιατῶν ὄνομα φρούριόν ἐστιν. ὅπερ ἐκ παλαιοῦ μὲν πεποιημένον, ἔρημον δὲ ἐπὶ χρόνου μήκους γεγενημένον, ἀνανεωσάμενος ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἐπάρχους ῥωμαίων γραπτῶν, ὥσπερ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι φυλακτήριον, κατεσκεύασεν.] ἐνθένδε ἰόντι ἐς ἀριστερᾶ πρὸς βορρᾶν ἄνεμον, χῶρός ἐστιν, ὃν περ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι λογγίνα. φοινικάτων ἐπὶ λογγίνος ἐν τοῖς ἄνω

* πιλαν

χρόνοις

μελιτηπλῶν πόλις μεγάλη καὶ πολυανθρωπος. ἐπὶ δὲ ὁ τοῦ τείχους σκοπὸς ἐπὶ
εἶχον, ἐπὶ ἐς ὀλίγον τινὰ ξυνῆπτε χῶρον: ἐδύσποτο δὲ τῷ πάντῃ πεδίῳ (ἵνα δὴ καὶ τι ἱερὸν
Φίσι πανήγυρι, καὶ τὰ τῶν ἐγχωρίων κατηγώγια) τίνι τι ἀγορᾶν, ὅσα τε ἄλλα ἐμπολημάτων
πολῆται ἐσι τῆς τε τῆς πόλεως ἀγυιὰς ἑκατὸν, καὶ βαλανεῖα, καὶ θέατρα, καὶ εἴ τι ἄλλο πό-
λεως μεγάλης εἰς κόσμον δήκει. τῷ τε πρόπυργον τούτῳ μελετήσαι τείχισιν ξυνέβαινεν εἶναι.
ἀναστὰς μὲν γὰρ αὐτόθεν βασιλεὺς ξύμπασαν τοῖχον περιβαλεῖν ἐγκεχείρηκεν· οὔπω μέν
τι τὸ βούλευμα ἐκτετέλεσται, τὸν δὲν σωσεμεχθήσεται. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς πανταχό-
θεν αὐτὸν τοιχισάμενος, μίαν τῆς ἀκροπόλεως ἰσχυρά τε καὶ ἐγκαλλώπισμα, μελετήσας
ἀπεργάσατο. ταύτῃ μὲν οὖν ἐς ἀκρόπολιν, ἣ ἐστιν ἐν ὀξείᾳ πετρώδει ὑψηφεῖται, ἱερὰ ἔσται.
ὅσα δὲ εἰ ἐν ἀκροπόλει τῇ μεγάλῃ πεποίηται, ἱερῶν ἔρχομαι. [ἡνίκα θεοδόσιος ὁ ρωμαί- 10
ων βασιλεὺς τὴν ἀρχὴν ἐπεκράτησεν ἔσχεν, ἥπερ μοι ἔναγλος διεδόθη, φρούριον
ἦν τι τῶν λίθων φκοδομήσατο τῆς ἀσφαλείας ἕνεκα τῶν ἐνόντων. ὃ δὴ θεοδόσιον καλεῖν ἐπωνύ-
μασε. τοῦτο καβάδης, τῶν περσῶν βασιλεὺς, ἡνίκα δὴ ἀμίδης αὐτῷ ἐπεμέλετο ἔσχεν.
ἀναστὰς δὲ, ὁ ρωμαίων αὐτοκράτωρ, οὐ πολλῷ ὕστερον πόλιν ἐνταῦθα ἐδείματο, τὸν λό-
φον ἐντὸς τοῦ βυζαντίου περιβαλών, ἐφ' οὗ δὴ φρούριον τὸ θεοδοσίου οἴκησε. καὶ τὸ μὲν
αὐτὸ ὄνομα τῇ πόλει ἀφῆκεν, ἐξίτηλον δὲ τὸ θεοδοσίου προσθήκη τὸ πρότερον εἶκοσιν ἔσχεν
ἔτεσιν. ἐπεὶ περιχωσθῆναι μὲν τὰ καθωμιλημένα τῆς αὐθρώπης ἐπὶ πύργους· ἐνε-
μάτων δὲ τῶν πόθεν μεθήκαν, οὐκ ἐυπετὲς ἦν. τοῦτο δὴ τὸ θεοδοσιούπολεως τεί-
χος ἐυρώστου μὲν ἐκαιώπητο, οὐ κατὰ λόγον δὲ τὸ ἔργους αὐτοῦ. τὸ γὰρ ὕψος αὐτοῦ
ἐς τριάκοντα ἐξικνεῖτο μάλιστα πήχεας· τοῦτο τε πολεμίοις τειχομαχοῦσιν ἄλλως, καὶ 20
πύργους ἐγεγόνει λίαν ἐυάλωτον. ἐῶ δὲ καὶ ἄλλως] θλιμμαχον. οὔτε γὰρ προτείχισ-
μα, οὔτε πρόφρουρον αὐτὸ ἤμυνεν. ἀλλὰ καὶ χῶρός τις ὡς ἀγχοτάτω ἐπιβαίνων τῇ πόλει,
τῷ περιβόλῳ ἐπανίσησι. διὸ δὴ ἰουστινιανὸς αὐτοπροαιρέτως πόδε. πρῶτα μὲν πρόφρουρον
ὡς βαθυτάτῳ ἐκ κύκλῳ ὀρύξας. χαράδραις αὐτὸν ὁρῶν δοκίμοις ἐμφρεστάτῳ ἐργάσα-
το. ἔπειτα δὲ χῶρον τὸν ὑπερκρημνούμενον καταπρανῆ, ὡς τε ἀναβάσεις καὶ σπερχνὰς
ἀδιεξόδους, μετρήσατο τῷ αὐτοῦ φύσιν, ὅπως δὴ τὸ τοῖχος ὑψηλόν τε ἂν καὶ ἀσφαλὲς εἴη,
καὶ ὅλως ἀσφαλεστάτην, εἴ τις προσέοι, προσεπεποιήκατο [ἅπαντα, ὅσα ἐς πόλεμον ἀρ-
χὴν ἐργάσατο. πύργοις γὰρ ἐπάλξεις δοκοφίλαξ ἐς στενὸν μάλιστα. ἔστι δὲ ἐνθένδε βάλλειν
οὐ τειχομαχοῦντας δύνατὸν εἶναι, ἔμβολόν τε αὐτοῖς λίθων θηβολαῖς ἐς περιδρόμου
περιελίξας, ἐστηθεικεν ἐμπύργους· ἐπάλξεις ὑπέρας προτειχίσματί τε αὐτῷ περιβαλὼν 30
κύκλῳ, ἐμφρέστατον τῷ ἐς πόλιν θέρας περιβόλου πεποίηται, πύργον ἕκαστον φρουρεῖν
ἐχυρὸν πεπόνηται ἀρμόν. οὗ δὴ πρὸς ἡμερῶν ἀπίστως καὶ τὸν ἐς ἀρμονίους φρατηρὸν ἰδρύ-
σατο καταφυγαῖον, κρίστους οὓς δρμίσιος διεπέραξατο πλοῖον εἶναι, ἢ θεοδόσιος
τῶν πρεσβέων ἐφοδίων.] ἐς μὲν τὰ ξυζεῦξαι σύνδεσιν ἔργαζεσθαι τῷ βασιλεῖ τάδε ἐξ αἰ-
τίας τοιᾶσδε. κεῖται μὲν ἐν τῷ ὁμαλῷ τὸ χωρίον, πόδεια δὲ ἀμφ' αὐτὸ ἐπάλληλα ἐστιν·
ὕδατος δὲ σπιδόεις πολλὰ ξυνίσταται ἐνταῦθά οἱ σι: καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῖς μὲν πολεμίοις
θλιμμαχώτατον, τοῖς δὲ οἰκήτορσι λοιμωδέστατον ξυμβαίνει εἶναι. ὧν δὴ ἕνεκα τὸ χωρίον
τοῦτο ἀπερριδὼν, ἐπέρασθαι πόλιν ἐδείματο. αὐτὸ βασιλέως ἐπώνυμον ἀξιολογωτάτην ἐν
χωρίῳ τζαμυᾷ καλουμένῳ. τὰ μὲν οὖν ἐν ἀρμονίοις, τοῦδε μὲν ἔχει. τὰ δὲ δὴ κατὰ
τζαμὼν ἔθη ἀναγράψασθαί μοι ἐνταῦθα τὸ λοιπὸν, οὔ τι δοκεῖ πρόσφορον εἶναι· ἐπεὶ καὶ 40
φύσεως ἀρμονίοις ἐσίν. αὐτόνομοι μὲν τζαμοὶ καὶ ἄναρχοι ἐκ παλαιοῦ ἤκασι, θηριώδη
πᾶσι βιοτὸν ἔχοντες· θηρῶν μὲν τὰ τε ἄλση καὶ ὄρνις, καὶ ἄλλα τε πάντα ζῷα ἠνώμοσι τε καὶ σέ-
βοντες· ἐν ὅρκοις δὲ ὑπομνήσεσί τε καὶ ἀμφιλαφέσι τὸν πάντα αἰῶνα διαπαν ἔχοντες· γλώ-
σσῃ δὲ οὐδαμῇ χαιρεσθοῦντες, ἀλλὰ ληστευόντες τε, καὶ τοῖς φορίοις αἰεὶ δοκοζῶντες. αὐτοί τε γὰρ
φαμιλιστοί * ἐμίλητοί εἰσιν ἐρχάζιοσι γλώσσῃ· καὶ ἡ χώρα σφίσιν (ἔνθα δὴ μὴ ὄρη πόδε ἀπεπεμώκασι πεδι-
ναῖοι. σιζλητοί)

πέπονηκὸς ἤδη. σὺν τῷ λυταρίζων. ἴν τι χωρίον, ὅπερ γερμανοῦ καλοῦσι Φοστάτον, Φρούριον ἰσλήνατον νέον.] ἀλλὰ καὶ συβασίας καὶ νικοπόλεως τῶν ἐν ἀρμηνίας πόλεων τὰ τείχη (ἐπὶ καταπισεῖας πάντα ἐμελλε, τεταλαιπωρημένα τῷ μήκει τοῦ χρόνου) ἀνοικοδομησάμενος πεποίηκε νέα. καὶ ἱερὸν δὲ καὶ μοναστήριον ἐνταῦθα οἰκοδομίας ἐξήρξατο. ἔν τι χωρίῳ τῆ θεοδοσίου πόλεως τῆ ἠπείρῳ αἰδήκαν· ἔν τι νικοπόλει τοῖς ἁγίοις παρασκευῆ πέντε μοναστήριον· καὶ ἱερὸν χωρίῳ τῷ μάρτυρι ἐν βυζαντίοις ἐδείματο. τῆς τε θεοδοσίου πόλεως ἄγχιστα μοναστήριον ἀνοικοδόμησε τῶν παρασκευῆς μαρτύρων ὀνομαζόμενον. ἐν δέ τι χωρίον ἐν τοῖς ἀρμηνίοις εὐ πολλῷ ἄπωθεν τοῦ ἰουφράτου, ἐφ' οὗ δὴ λόχος ῥωμαίων γραπτῶν ἵδρυτο· μελιτίνη μὲν τὸ χωρίον, λεγεὼν δὲ ὁ λόχος ἐπωνομάζετο. ἐνταῦθά τε ἔρυμα ἐν παραγωγῇ σὺν χώρας ὑπαίθρου ἰδρύματα ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ῥωμαῖοι, μετὰ δὲ τραϊανῷ τῷ ῥωμαίων αὐτοκράτορι δεδομένον, ἐς πόλιν τε ἐχύρωμα ὁ χώρος ἀφίκετο, καὶ μικρόπολις κατέστη τῷ ἔθνει. προϊόντος δὲ χρόνου, ἐγένετο ἡ τῶν

μελιτη-

πέπονηκὸς, τὸ ἔρυμα δοῦκα, ἥπερ μοι ἔφην, ἐν ᾧ γραπτῶν ἐνταῦθα φρουρὰ ἱκανοστὴ ἱδρύσατο, ταύτη τε τῆς τῶν ἀρμηνίων ἴθνεσι τὴ ἀσφάλειαν αὐξησάσα. ὅσα δὲ καθαρίζων ἔστι θεοδοσιόπολις καὶ ἀρμηνίας τὸ ἐπέκεινα, χορζάνη μὲν ἡ χώρα καλεῖται, διήκει δὲ ἐς ἑσπέρας ἡμερῶν μάλιστα, οὔτε λίμνης τινὸς ὕδατι, οὔτε ποταμοῦ ῥεύματι, ἄτε ὄρεσι τὸ δίοδον ἐς αὐτὴν * ἄργυσι διοριζομένη τῶν περσῶν γῆς· ἀλλὰ τῶν ὀρίων αὐτῆς ἀναμὶξ κειμένων. ὥστε οἱ πρὸ τῆ ὠκημένοι ῥωμαίων ἢ περσῶν ὄντες κατήκοοι, ἄτε τι ἀπ' ἀλλήλων δέον ἔχουσι, οὔτε ἀλλήλοις τῆ ἐς βουλὴν αἰσὶν ὑποπίπτουσι· ἀλλὰ καὶ χαίρουσι ἀλλήλοις ἐπικηδείουσι, καὶ * αἰχμαλώτων ἐπιτηδείων συμβάλλοντες, καὶ τὰς χωρίας ἐπικοινωοῦσι. ἐνταῦθά δέ ποτε εἰς τὸ ἑτέρων ἄρχοντες ἐπὶ σὺν ἑτέρους στρατῷ ἴωσιν, ἐπιτεταγμένοι σφίσι πρὸς τὰ βασιλέως ἀφυλάκτου αἰὲν σὺν πλησιοχώρους ἐυρίσκουσι. χωρία μὲν ἑκατέροις πολυανθρωπέστατα ἐς ἀγχοτάτω ἀλλήλων ἐστὶν, ἔρυμα δὲ οὐδετέροις πη ἐκ παλαιοῦ ἐνῆν. πρὸ μὲν οὖν ἐνθένδε τῶν περσῶν βασιλῆ, ῥᾴστη τε καὶ κατασταθέστερον τὸ δίοδον ἐς τὰ ῥωμαίων ἦν ποιεῖσθαι, ἕως βασιλεὺς ἰουστινιανὸς Δ. κωλυτὴς αὐτῇ γέγονε τρόπῳ τοιῷδε. χωρίον ἐνῆν μέσης τῆς χώρας,] ἀρπαλεσὸν ὄνομα· * τείχη ἐχυρωτάτῳ πεφραγμένον, φρούριον ἀμαχώτατον ἐξειργάσατο. καὶ στρατιώτας καταλόγους τῇδε ἱδρύσατο, οἷς δὴ ἄρχοντα ἐκεῖ ἐφεσίναι διώρισεν, ὃν ῥωμαῖοι δοῦκα τῇ λατίνῃ καλοῦσι φωνῇ. πεπτωκὸς μὲν οὖν βασιλεῖ πάντη ἐξειργάσατο. ὅσα δὲ αὖ σὺν τῆς ἄλλης ἀρμηνίας Δ. πέπτωκε, ἐρῶ ἔρχομαι. σίπαλα πόλις σὺν σφαλερᾶς τὸ παλαιὸν ἐλπίδος οἰκεῖα. τῶν μὲν γὰρ πολεμίων τῆς γῆς ὀλίγον διέχει, ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαιλῷ κεῖται, λόφοις τε πολλοῖς ἀμφ' αὐτὸ ἐπανειλημένοις ὑπόκειται· ἀλλὰ καὶ τοιαύτη τὸ χωρίς τὸ φύσιν ἔστι, τὰ ὅπλα τὸ ἐρύματος σφαλερώτατα ἐῶ, φαύλως τε ἀρχαίῳ τῇ κατασκευῇ πεποιημένα, καὶ τῷ μακρῷ χρόνῳ ἤδη διερρωγότα. ἀλλὰ τοῦτο πρεσβεύων ὁ βασιλεὺς ὅλον, πρόβολον φκοδομήσατο ἐνταῦθα νέον· ὑψηλὸν μὲν ὅσον ὑπερπεφυκέναι δοκεῖν σὺν ἀμφ' αὐτὸν λόφους, εὐρυμέτρου δὲ ὅσον ἐπ' ἀσφαλοῦς ἐπανειλῆφθαι. καὶ περιτείχισμα δὲ πολὺ ἄξιον λόγου περιέβαλε κύκλῳ, τοὺς πολεμίους κατέπληξε. φρούριον δὲ κατάλληλον καὶ πολλῷ ἄποθεν ἐχυρὸν ἄρας ἐκ χώρας ἀσφαλοῦς καλουμένης, φκοδομήσατο. ἐν δέ τι φρούριον ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ ἀκροτυχία λόφου ὑποκείμενον γεγενημένον. ὃ δὴ πομπηίου ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ὁ ῥωμαίων στρατηγὸς ἐξέλαβε, καὶ τῆς χώρας τῷ πολέμῳ κύριος γεγονὼς ἐπρατύνατο τοὺς μάλιστα, καὶ κωλύειν ἐπεπόμενος, καὶ τοῦτο ἔν χρόνῳ πεπονηκὸς, βασιλεὺς ἰουστινιανὸς ἀνοικοδόμητον ἐποίησε. [καὶ χρήματα μὲν τὰ ἀναλώματα τῆς τῆ σὺν ἀνδράσι ἱκανοῖς ἐπαξίως ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ἰδίοις ἀγροῖς ἢ νέα δείμασθαι, ἢ ἀνοικοδομήσασθαι αὖθις γεγένηται. ὥστε ἄσπερ χρεών τι τὸ ὀχυρώματα, ὅσα δὴ ἐντεῦθα ξυμβαίνει εἶναι, ἰουστινιανοῦ βασιλέως τυγχάνει ὄντα. ἐνταῦθα δὲ καὶ φρούριον φκοδομήσατο, τό τε βαϊβερσῶν καλούμενον, καὶ τὸ ἄριον. καὶ τὸ λυσίορμον ἀνενεώσατο, πεπονηκὸς ἤδη, σὺν τῷ λυταρίζων. ἴν τι χωρίον, ὅπερ γερμανοῦ καλοῦσι Φοστάτον, Φρούριον ἰσλήνατον νέον.] ἀλλὰ καὶ συβασίας καὶ νικοπόλεως τῶν ἐν ἀρμηνίας πόλεων τὰ τείχη (ἐπὶ καταπισεῖας πάντα ἐμελλε, τεταλαιπωρημένα τῷ μήκει τοῦ χρόνου) ἀνοικοδομησάμενος πεποίηκε νέα. καὶ ἱερὸν δὲ καὶ μοναστήριον ἐνταῦθα οἰκοδομίας ἐξήρξατο. ἔν τι χωρίῳ τῆ θεοδοσίου πόλεως τῆ ἠπείρῳ αἰδήκαν· ἔν τι νικοπόλει τοῖς ἁγίοις παρασκευῆ πέντε μοναστήριον· καὶ ἱερὸν χωρίῳ τῷ μάρτυρι ἐν βυζαντίοις ἐδείματο. τῆς τε θεοδοσίου πόλεως ἄγχιστα μοναστήριον ἀνοικοδόμησε τῶν παρασκευῆς μαρτύρων ὀνομαζόμενον. ἐν δέ τι χωρίον ἐν τοῖς ἀρμηνίοις εὐ πολλῷ ἄποθεν τοῦ ἰουφράτου, ἐφ' οὗ δὴ λόχος ῥωμαίων γραπτῶν ἵδρυτο· μελιτίνη μὲν τὸ χωρίον, λεγεὼν δὲ ὁ λόχος ἐπωνομάζετο. ἐνταῦθά τε ἔρυμα ἐν παραγωγῇ σὺν χώρας ὑπαίθρου ἰδρύματα ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ῥωμαῖοι, μετὰ δὲ τραϊανῷ τῷ ῥωμαίων αὐτοκράτορι δεδομένον, ἐς πόλιν τε ἐχύρωμα ὁ χώρος ἀφίκετο, καὶ μικρόπολις κατέστη τῷ ἔθνει. προϊόντος δὲ χρόνου, ἐγένετο ἡ τῶν

μελιτη-

ἀδηλώσατο ἦσαν. ἃ δὴ καταμαθὼν ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, τὸ σατραπῶν μὲν πῶμα ἐξέκλασεν εὐθύνδε ἰοῦσι· δῶρα δὲ τοὺς καλλιμόρους δύο τοῖς ἔθνεσιν ἐπέρασε τούτοις. οἷς δὴ ξωισάσθαι μὲν ῥωμαίων στρατιωτῶν καταλόγους παμπληθεῖς, ἐφ' ᾧ τὰ ῥωμαίων ξυμφυλάξειν αὐτοῖς ὅρια: ὀχυρώματα δὲ διεδημιουργήκει αὐτοῖς κατὰ πόδε. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν ἑσπερίων μοίρα χωρίων, ὅπως δὴ ὁ λόγος τοῖς ἔμπροσθέν μοι διεληλυθόσι προσεχῶς ἄρηται. τὸν μὲν οὖν ἕνα, τὸν ἐν τοῖς δεξιμόροις ἔθνεσιν ἄρχοντα, ὃν δοῦκα καλοῦσιν, ἐν πόλει μαρτυροπόλει καλλιμόρῳ ἱδρύσατο· ἡ δὲ ἕτερον ἐν φρουρίῳ, ὅπερ κιθαρίζων καλοῦσιν. ὅπη ποτὲ δὲ τὰ ῥωμαίων διέχοντα χωρία τάδε ξυμβαίνει εἶναι, ἐγὼ δηλώσω.] ἐν ἀρμενίᾳ τῇ σοφανίνῃ καλλιμόρῳ πόλις ἐστὶ μαρτυρόπολις ὄνομα, παρ' αὐτὸν τὸν ταμὸν νυμφίον κειμένη. ὁ ταμὸς δὲ οὗτος ὁριζέτω τὰ ῥωμαίων καὶ περσῶν ἤθη. ὅπῃ γὰρ τοῦ ταμοῦ δεξιὰ ἡ χώρα οἰκεῖται, περσῶν κατήκοος ἐκ παλαιοῦ ἦσαν. ἀμέλει καβάδης ὁ περσῶν βασιλεὺς, ὅπῃ ἀναστασίου βασιλεύοντος, ἐξέβαλε τῶν ῥωμαίων τὴν γῆν. ὥσπερ δέ τι πάροργον οὐδὲ διαχειμάζων, ἐυθύωρον τὴν πόλιν ἐξῄρει· καὶ ταχυμαχήσας, οὐδὲ προσβολίου τινὸς ἢ προσεδρίας πεπειμένος, ἀλλὰ δηλώσας ὅτι δὴ ἀφίξεται μόνον. εὖ γὰρ εἰδότες οἱ τῇδε ἀκημῶοι, ὡς οὐσὶ βραχεῖάν τινα χρόνου σιγμὴν τῷ στρατοπέδῳ αὐθέξειν· καβάδῃ προσῆλθον ἐυθύς, σφάς τε αὖθις καὶ μαρτυρόπολιν αὖτις ἐσιδόντες, φόβος τις δημοσίᾳ ἐσιὰν πᾶσιν ἐνεῖναι τοῖς ἐν χερσὶν ἔχουσι. οἷς δὴ ὁ καβάδης ἠθροισμένοις, τὴν μὲν πόλεώς τε καὶ χώρας ἀπάσης, ὡς τῇ περσῶν δορυξόῃ προσηκούσης, αὐτοχειρὶ· τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἀθρόους ἀφῆκεν. ἄττα τε τὸ στράτευμα πρόσω ἀπαγαγὼν, πλιορκίᾳ τε ἅμιδαν ἑξελὼν, εἰς τὰ περσῶν ἤδη ἀπήλαυνε. [ἧπερ ἐν λόγοις μοι τοῖς ὑπὲρ τοῦ πολέμου ἐρρήθη. βασιλεύοντος δὲ ἀναστασίου ἐξεπεπολέμωσε, ὡς οὐχ οἷόν τε ἦν μαρτυρόπολιν, ὀχύρωμα ἀδὲν ἔχουσαν, ἐκ πολεμίων διασώσασθαι προσβολῆς, ἐχ ὅπως ὅπῃ ἡδύνατο τὴν σοφανηνὸν ἠναγκάκτησεν, ἀλλὰ καὶ χάριτας αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀξίωσιν ἔχειν ὠμολόγει πολλάς.] ταύτης δὲν τῆς μαρτυροπόλεως ἐπύγχανε τὸ μὲν πάχος δηλῶν ἐς πόδας μάλιστα πέντε καὶ τεσσαράκοντα, τὸ δὲ ὕψος ἄχρι ἐπάνω· ὥστε τοῖς πολεμίοις αὐτὸν ἀνέφοδον εἶναι, καὶ παντάπασιν ἐς πηδῆσαι προχειρον. διὸ δὴ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς [ἐπινόει τάδε. τοῦ περιβόλου ἐκτὸς τὸν γλωῶ διορύξας, θεμέλιά τε τούτῳ ἐνθεὶς μόνιμος, τάχισμα οἰκοδομήσατο ἕτερον, οὗ πόδων πάχος δηλῶν πέντε πήχεων, χώραν διαλιπὼν μεταξὺ πέντε πήχεων ἑτέρων τὸν εὖρος. ἐς ὕψος δὲ καὶ τοῦτο ἀναστήσας πόδων ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν, ἴσον τῷ προτέρῳ παντάπασιν ἐσκευάσατο εἶναι. μετὰ δὲ, λίθους τε καὶ πίσσαν εἰς * χώραν τὴν μεταξὺ τάχους ἑκατέρου ἐμβεβληκότος, ἐς μίαν τινὰ οἰκοδομίαν δυοκαίδεκα τὸ πάχος ποδῶν τὸ ἔργον τοῦτο ἀπετέλεσεν. ὑπερθέν τε καὶ πάχος τὸ αὐτὸ μάλιστα ἐς ὕψος ποσὸν ἐπέθηκεν, ἴσον ξυνέβαινε τὸ προτέρου εἶναι. ἀλλὰ καὶ προτείχισμα λέγω πολὺ ἄξιον τῇ πόλει διεδημιούργηκε,] καὶ τὰ ἄλλα ἁπλῶς ἅπαντα, οἷς δὴ πόλεως ὀχύρωμα διασώζεται. ἐκ δὲ μαρτυροπόλεως ἐς δύοντά που τὸν ἥλιον ἰόντι, χωρίον ἐστὶ φησὼν ὄνομα. τούτῳ δὲ τὸ χωρίον ἐπίκειται, ἔσον ἐκ σημείων ὀκτὼ μάλιστα, ὄρη ὑψηλότατα καὶ παντάπασιν ἀδιέξοδα, ξωιόντα εἰς ἄλληλα, τὰ μὲν ὀξυτάτοις ἀπρὰξι τοῖς μέρεσιν ἀπολήγοντα δύο, ἄγχιστά πη ἀλλήλοιν ὄντα, οἷς περ νενομίκασι κλησύρας καλεῖν. [οὗτοι δὲ ἐκ περσαρμενίας ὅπῃ σοφανηνὸν πρευσώρους, ἔστι δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν περσικῶν ὁρίων, ἔστι δὲ τὸ κιθαρίζων φρούριον ἴσιεν, ἀμήχανά ἐστιν ὅτι μὴ δι' αὐτῶν δὴ τῶν δύο στενωπῶν ἐσπεσεῖν γενέσθαι. καλοῦσι δὲ αὐτοὺς οἱ σπιχωρίοι, ἰλλυριστὶ μὲν τὸν ἕτερον, τὸν δὲ ἄλλον, σπερχάς. ὅπως μὲν οὖν ἀναστέλλοιτο τοῖς πολεμίοις ἡ ἐσπεῖθα ὁδός, ἀσφαλείας τε αὐτοῖς καὶ τῆς ἄλλης σπουδῆς ἄξια ἐσ τοῖς μάλιστα τὰ χωρία τοῦτα ὄντα ἐτύγχανεν. ἀλλὰ καὶ ὡς ἀφύλακτα τὰ παράπαν μεμένηκε τοῖς πρόσθεν ἀνθρώποις. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς ἔν τε τῷ φησὼν καὶ] τοῖς στενωποῖς ὀχυρώματά τε ἀξιοβίαστα, καὶ στρατιωτῶν φρουρὰν ἀναστατώτατον κατεσκεύασε, ἄβατον βαρβάροις τὴν χώραν διεπεφαγέναι παντάπασιν εἶναι. ἐν δὲ τῷ κιθαρίζων χωρίῳ φρούριόν τε πρότερον ὂν, ἐν χώρῳ λοφώδει ὑπερφυές τι καὶ δαιμονίως ἀμαχον κατεσκεύασε. [ὕδωρ δὲ καὶ ἀφθονίας ὕδατος ἐσιόντων, τά τε ἄλλα πάντα τοῖς τῇδε οἰκημένοις ἐν ἅπασιν εὐπορίαν

πεποιη-

ἐξήλασάν τι αὐτοῦ· ἐνθένδε, καὶ τὰ μέχρι τίγριν ποταμὸν κατέχον. ὑπ' αὐτῆς πλησιόν ἐς ἔτη πεντακόσια ἔκειτο τὰ πρὸς ῶν πραγματα, ἕως ῥωμαίοις ὁ μαμίας ἀλίξανδρος βασιλεὺς γένηται. καὶ τότε τῆς τῶν ἐν πάρθοις βασιλέων τὴν ἀδελφὴν αὐτῷ ἀρμενίοις βασιλία κατηγήσατο, δράκιλλα ὄνομα. ἐπειδὴ γὰρ αὐτῆς ἐς ἔτη πεντακόσια κατὰ τὸ συγγενὲς διήγετο· καὶ ὁ μὲν τῶν ἀρμενίων βασιλεὺς ἐν ἀρμενίᾳ τῇ μεγάλῃ καθῆστο, τῷ ῥωμαίων αὐτοκράτορι ὁκ παλαιοῦ ὑποχείριος. ὧν. χρόνῳ δὲ ὕστερον, παῖδες ἐγένοντο δράκιλλα τοῦ ἀρμενίων βασιλεῖ δύο, πρεσβύτης τε καὶ ἀρσάκης ὄνομα. ὅπερ, ἐπεὶ ἤμελλε τὸν βίον διαμετρήσασθαι, διαθήκας ἔθετο, ἄμφω τὼ παῖδε ποιῆται διαδόχους αὐτῷ τῆς ἀρχῆς· ὁκ ἐπιτρέπειν διορίσας ἑκατέρῳ τὸ κράτος, ἀλλὰ πρεσβύτην πρεσβυτέρου δοτέον λαικῶν. δράκιλλα μὲν ὁ πατὴρ, οὕτω τῶν βασιλέων διοικησάμενος, ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνισε. ἀρσάκης δὲ ὁ παῖς, ἐφ' οἷς δὴ αὐτὸν ἐλασθεὶς ξυνίζη ἀγανακτῶν, ὅτι τὸν ῥωμαίων αὐτοκράτορα τὸ πρᾶγμα ἦγε. θεοδόσιος ἦν τότε, ἀρκαδίου υἱός, ἔτι παῖς ὢν κομιδῇ. ῥωμαίων ἦρχε. πίστιν ἦ δεηθέντων πρεσβείας τῶν ὁκ βασιλέως. πέρσης αὐτὸν ἐκεχείρισε· † βασιλέως * ἀδελφὸς [θεὶ πλείονές τε ποιηθέντες ἰδίωτης ἐν πέρσαις εἶναι, ἢ πρὸς † ἀδελφὸν τὰ δίκαια θέσθαι, καὶ συμβασιλεύειν δρομένοις αὐτῷ ὀρθῶς καὶ δικαίως. καὶ ἀρσάκης δὲ οὐδὲν τι ἧσσον † ὁκ πέρσῶν τῶν καὶ ἀδελφῷ βουλομένῳ δοῦναι ἐξεῖναι † βασιλείας † αὐτῷ ἀναδέσθαι τῷ αὐτοκράτορι ἐπὶ ξυνθήκαις ποιεῖται αἵμει ἐν τοῖς ὑπὲρ † πολέμων διεθέντο λόγοις· καὶ] χρόνου τινὰ διαμαχήτην ῥωμαίοις τε καὶ πέρσαις ἡ † ἀρμενίων χωρὶς πᾶσα χώρα. ἐν ὑστάτῳ δὲ † ξυνέβησαν, πέρσαις μὲν † πρὸς ἕω μοῖραν, ῥωμαίοις δὲ † ἀρσάκης ἔσχεν. ὅπερ τοῖς ἀμφοτέροις ξυνεπλήσθησαν, καὶ πλοιτὸν ὁ ῥωμαίων βασιλεὺς, ἄρχοντα τοῖς ἀρμενίοις αἰεὶ καθίστη. ἀλλ' ἐπεὶ ἔχοι τι καὶ ἡ παιδὸς ἀρχὴ ὁκποκρύψασθαι τὰς † πολεμίων ἐφόδους, ἃ παρῆντων αὐτῇ σταπωτικῶν καταλόγων· κατασκευὴ ἰσχυνὰ ἐς βασιλεὺς οὕτως ἀπίκτως † ἀρμενίαν αἰεὶ φερομένην· τοιοῦτον μὲν † ἀρχεῖον ἐνθένδε καθῆλε· στρατηγὸν δὲ τοῖς ἀρμενίοις ἐπίστησε, στρατωτικῶν τε καταλόγων αὖτε κατεστήσατο πλῆθος. τὰ μὲν ἐν ἀμφὶ τῇ μεγάλῃ ἀρμενίᾳ διῳκήσατο ὧδε. [τῇ δὲ ἄλλῃ ἀρμενίᾳ, ἥπερ ἐν τοῖς ὑπερᾶτα ποταμῷ οὖσα, διήκει ἐς ἀμίδαν πόλιν, σατράπην ἐφιστήκεσαν ἀρμένιοι πάντα καὶ κατὰ γένος μὲν ἴσασι τὰς ἀρχὰς σκαλουῶτ καλουμένους, ἐχόμενοι αὐτῶν ἄχρι ἐς θάνατον. συμβολαί μὲν τινες αὐτῶν πρὸς τὰ ῥωμαίων βασιλέως ἐδέχοντο μένον. ἄξιον δὲ τὰ συμβόλα καὶ ὧδε δηλῶσαι λόγῳ. ἐπεὶ ὁκάπι ἐς αἰθρώπου ἴχνη * ἀφίξεται χλαμὺς ἐξ ἐρίων ποιηθεῖσα, οὐχ οἵα τῶν πρόσθεν σκέπουκεν, ἀλλ' ὁκ θαλάσσης σωειλιγμένων. πίνους τε ζῶα καλεῖν νενομίκασιν, ἐν οἷς ἡ τῶν ἐρίων ἔκφυσις γίνεται. χρυσῷ δὲ ἡ τῆς πρόφυσας * κατηλήλειπται μοῖρα, ἐφ' ἧς ὅθεν ἡ τῆς ἀλεργίδος ἐμβολὴ γίνεται * πρόσθεν χρυσῇ τῇ χλαμύδι ἐπίκειται, λίθον δὴ μέσης πρεφράθουσά τινα ἔνθεμον· ἀφ' οὗ ὑάκινθοι τρεῖς χρυσοῖς τε καὶ χαλαραῖς ταῖς ἀλύσεσιν ἀπικρέμανται. χιτὼν ὁκ μετέξης ἐγχαλωπίσματι χρυσοῦς παντοχόθεν ὡραϊσμένος, ἃ δὴ νενομίκασι πλεμμύρια καλεῖν· ὑποδήματα μέχρι ἐς γόνυ φοινικοῦ χρώματος, ὃ δὴ βασιλέα μόνον ῥωμαίων τε καὶ πέρσῶν ὑποδεῖσθαι θέμις. στρατιῶται δὲ ῥωμαῖοι εὖτε τῷ ἀρμενίων βασιλεῖ, εὖτε σατράπαις ἥμιστα πώποτε, ἀλλὰ τὰ πολέμια καταμένοντες αὐτοῖ διῳκοῦντο. χρόνῳ δὲ ὕστερον δὴ ζιλώνων βασιλεύοντος, ἰλλῶν τε καὶ λεοντίων τυραννησάντων δὴ βασιλέα ἀφανῶς σωπιασθαί τινες τῶν σατραπῶν ἔγνωσαν. ὃ δὴ λεοντίου τε καὶ ἰλλοῦ ζιλώνων βασιλεὺς ὑποχειρίους ποιησάμενος, σατράπαι μὲν ἕνα, φαυλοτάτῳ δρόμῳ ἔχοντα καὶ ὡς ἦκιστα λόγου ἀξίαν, ἐς χώραν τὴν βελισσιτίνην καλουμένην, ὅθι τὰ πρόπυλα σχήματος εἶασι· τὰς δὲ λοιπὰς καθηλῶν ἅπαντας, ὁκάπι ἐς τὰς κατὰ γένος σφίσι πρόσθεν ξωιχώρησε τὰς ἀρχὰς φέρειν· ἀλλ' ἐπὶ ἐκείνοις αὖ τῷ ἀρχεῖῳ διαδέχεσθαι διώρισε τοιῶνδε, ὃς ἂν βασιλεύσῃ βασιλεῖ εἴη, ὥσπερ ἐφ' ἁπάσαις ἄλλαις διώρισαν ῥωμαίων δρόμοις. σταπῶτα μὲν τι οὐδ' ὡς ῥωμαῖοι αὐτοῖς ἔνεστι· ἀλλὰ τῶν ἀρμενίων τινὲς, ἥπερ τὰ πρόσθεν ἤθισται ἐς ἀπ' αὐτοῦ πολεμίους προσβάλλοντας, ἐκποκρύπτεσθαι

τῶς ἄλλαις οἰκοδομίαις κοσμήσας, αἷσπερ ἐυδαιμονία πόλεως Δαφαίτας ἔωθε ῥᾴστη καὶ ἀπονώτερον τοῖς ἐνοικοῦσι παρέχειν δαίμοσιν τὰς αὐτῶν ἰδίας. οὕτω τι αἰτίχειαν ὑπεφανεστέραν γενέσθαι τανῦν ἢ πρότερον ξυνηνέχθη. ἀλλὰ καὶ ἱερὸν ἐνταῦθα τῇ θεοτόκῳ πεποίηται μέγα· οὗ δὴ τὸ κάλλος καὶ τὸ ἐς ἅπαντα μεγαλοπρεπὲς ἐπιλθεῖν λόγῳ ἀμήχανον. καὶ μιχαὴλ τῷ δεσχαγγέλῳ νεὼν πάμμεγέθη ἐδείματο. προσύνοσι δὲ καὶ τῶν ἀῤῥωστημάτων ποικίλων ἐνταῦθα πλῆθος, οἰκία τε σφίσι, καὶ τὰ ἐς τὴν ὑπαμίλειαν καὶ τὴν νοσημάτων ἀπαλλαγὴν ἐν ὑπονοίᾳ κατεσταμένους, χωρὶς μὲν ἀνδράσι, χωρὶς δὲ γυναιξί· καὶ ἡδίων τις ἦεν τοῖς ξένοις ὑπὸ καιρὸν γνωμένοις ἐνταῦθα ἐνδημίοις. οὕτω δὲ καὶ χαλκίδα πόλεως τὸν προβόλον, ὑπὸ τῶν ἰτῶν καπῤῥαχωμένον, σὺν τῷ προτειχίσματι ἀνανεωσάμενος, πολλῷ ἰσχυρότερον κατεστήσατο. ὧδε δὲ ὑπὸ συρίας κωμίδη ἀπεμεληθέντα πολίχνιον, κῦρος ὄνομα· ὅπερ ἰουδαῖοι ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐδείματο, δορυάλωτοι μὲν ἐκ παλαιστίνης εἰς τὴν ἀσσυρίαν ἀποικισμοῖ ὑφ' ἁ τῶν μήδων γρατῶ, ὑφ' ὧ κύρου δὲ βασιλέως ἀφειμένοι πολλῷ ὕστερον· διὸ δὴ καὶ κῦρον τὸ χωρίον ὠνόμασαν, ταῦτα τῷ εὐεργέτῃ ἐκτίνοντες χαριστήρια. ἀλλὰ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς, ἅμα μὲν πρόνοιαν τῆς πολιτείας ποιούμενος, ἅμα δὲ καὶ τοὺς ἀγίους κοσμᾶν τε καὶ δαμιανὸν τὸ μάλιστα σέβων (ὧν δὴ ἄγχιστά πη τὰ σώματα κεῖται καὶ ἐς ἐμὲ κεῖται) πόλιν ἐυδαίμονα τείχεσι ἀσφαλείᾳ, καὶ φρουρῶν πλήθει καὶ οἰκοδομιῶν δημοσίων μεγέθει, ποιήσατο κῦρον. [ταύτης δὲ τῆς πόλεως τὰ μὲν ἐς πόδας, ὕδατος ἄπορα ἐκ παλαιοῦ ἦν· ἔκποθεν δὲ, ὑπὲρ φυὴν τις ἐπιγένεται πηγὴ, πρεσβεία ἐκπεμφθεῖσα πρὸς ὑδάτων. αἰσίης δὲ τῆς τῇδε ἀκηδίοις πανταχόθεν ἅπασι, ἐπεὶ οὐκ ἔχον ὅθεν αὖ ἐνθένδε ῥέοιεν ὕδωρ, ὅτι μὴ κάτω τε καὶ κινδύνῳ μεγάλῳ· πρεσβείοις τε γὰρ αὐτοῖσιν ἰδοῦσιν ἀναγκαῖον ἐγίνετο χρῆσθαι, κρημνώδης χωρίου καὶ ὅλως ἀβάτου μεταξὺ ἔντος, καὶ τῆς πολεμίοις (αὖ ἄτω τύχῃ) ἐπιῤῥοῦσιν ἐπιχειρίοις ῥᾷστα ἐγίγνεσθαι· διώρυχα πίνῃ ἔκποθεν τῆς πόλεως ἄχρι ἐς τὸ κρήνιον οὐκ ἀπερακαλύπτως, ἀλλὰ κεκρυμμένως ὡς ἔνι μάλιστα πεποιημένος· ἄπονόν τε αὐτοῖς καὶ ἀκίνδυνον τῷ ὕδατος παρέχεσθαι χρείαν. καὶ χαλκίδος δὲ τῆς πόλεως τὸ προβόλιον, ὅλον ἐς τὸ ἔδαφος καθειμένον, καὶ ἄλλως ἀφύλακτον ὄντα, ἐχυρὰ διαφερόντως ἀπειργάσατο, οἰκοδομίᾳ καὶ προτειχίσμασι κρατύνας. ἔτι μήν τοι καὶ τὰ ἄλλα σύρων πολίσματά τε καὶ φρούρια τὰ μὲν αὐτὸν κεκοσμηκὼς τρόπον, ζηλωτὰ ὑπερβαλλόντως κατεστήσατο.] οὕτω μὲν συρίαν ἰουστινιανὸς ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διεσώσατο. πολις δὲ πρὸς ἐστὶν ὑπὸ φοινίκης τῇ ὑφ' ἁ λίβανον, παλμύρα ὄνομα· [ἐν χωρίῳ μὲν πεποιημένη τοῖς πάλαι ἀνθρώποις ἀγαθὴν, ἐν καλῷ δὲ τῆς τῶν πολεμίων παῤῥαχηνῶν διέδρα κειμένη· τούτου χάριν δὴ αὐτὴν ἕνεκα καὶ ᾠκοδομήσαντο πρότερον, ὡς μὴ λάθοιεν οἱ βάρβαροι οὖσι ἐξαπιναίως ἐς τὰ ῥωμαίων ἤθη συμβάλλοντες. ταύτην βασιλεὺς ἰουστινιανὸς [ὑφ' χρέους μῆκος ἔρημον ὑπὸ πολεῖσιν γεγωνημένην, ἐχυρώμασιν ὑπερῴκησε. πρὸς δὲ καὶ ὑδάτων ἀφθονίαις τὰς τῶν παῤῥακηνῶν ὑπερβολὰς ἀνεχαίτισεν.

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

χώραν μὲν τὴν ἑῴαν οὕτως ἰουστινιανὸς ἐκρατύνατο. ἤδη δέ μοι ἴσον ἐστὶν τὸν λιβυκὸν διέξιμεν· εἰ δὴ ἐκ πόλεως ἀμίδης ἄχρι ἐς θεοδοσιούπολιν τὴν ἐπὶ ραν προσοικοῦσι πέρσαις. [μέλλοντι δέ μοι τῶν ἐκείνῃ οἰκοδομημάτων ὑπομνησθῆναι, προσυρχαίτατον φαίνεται ἐπιπεῖν πρότερον, ἵν' ἔνα δὴ τρόπον σφαλερῶς ἄχαν * διοτίνοντας τὸν λιβυκὸν ὁ βασιλεὺς οὕτω ἐς τὴν παροῦσαν ἀσφάλειαν βεβαιότατα μηχανήσατο. οὐ χρὴ δὲ ὅσον οἰκοδομίαις τοὺς κατηκόους ἰσώσατο, ἀλλὰ καὶ τῇ ἄλλῃ προνοίᾳ· ἤπερ μοι αὐτίκα μάλα χειρίψεται. ἄρκτιον δὲ μικρὸν ἄνωθεν.] βασιλεὺς μὲν ὁμοφύλους πάλαι τοὺς ἀρίστους καθίσας. ἐπειδὴ δὲ ἀλέξανδρος ὁ μακεδὼν τὴν περσῶν βασιλείαν καθεῖλε: πέρσαι μὲν δεδουλωμένοι ἡσυχῇ ἔμενον· πάρθοι δὲ μακεδόσιν ἐπαναστάντες, καὶ τῷ πολέμῳ προσιγνόμενοι, ἐξέλα-

* διοτίνοντας

τὸ σφαλερὸν τῆς ἀμετρίας ἀνῆκε τῇ πόλει, καὶ τὼ ἐκτὸς ὀρόντα ἀσφάλειαν ἀπεσώσατο. [ἐνταῦθά πνεοχμώσας γιφύρας ἑπτὰς, ζεύγματα τῷ ποταμῷ νέα ἐπέθηκε. πρεσαγαγὼν δὲ ὡς πρώτατα τῆς χρείας αὐτὸν, εἶτα τὼ πρόσω ἀπέδωκε πρόσαντι τῷ ῥεύματι. τὰ ὦν τοι αὖ ὡς τὸ κρημνώδες αὖτις καταπάδε διαπίπτει. ἐστὶ τὰ ὄρους ὑπερβολὴ, ἣν περ ὀρεκαστιάδα καλοῦσι, πέτρας τὰ τείχους ἐκτὸς ὡς ἀγχοτάτω ἐτύγχανεν οὖσα, ἐξ αὖ πάλιν τὸ τὰ πρόβολου ἐνταῦθα κειμένη, καὶ λίαν ὀπιμαχώτατον αὖ τὸν τόπον ἐποίησε. χοσρόης ἀμέλει ἐνθένδε ἡ πόλις ἑάλω, ἧπερ μοι ἐν λόγοις τοῖς ὀπιτηδείοις ἐρρήθη.] τὰ δὲ τὰ πρόβολου ἐντὸς, ἔρημός τις χώρα ὀπάρχει καὶ δύσοδος λίαν. πέτραι γὰρ ὑψηλαὶ καὶ χαράδραι αἰφνίδιαι διακεκλήρωνται τὸν χῶρον ἐκεῖνον, ἀδιεξόδους τὰς ἐνθένδε ποιούμεναι τρίβους. χαίρειν πολλὰ φράσας τῇ πέτρᾳ, ἧπερ ἐν γειτόνων τῷ τείχει οὖσα εὐάλωτον αὐτὴ διαφανῶς ἐπεκαιώρητο: [ὡς πρώτατα αὐτῆς πρόβαλλεν τὴν πόλιν ἔγνω· ἀβουλίας περὶ τῶν πρόσω αὐτὴν δειμαμένων ὑπὸ τῶν πραγμάτων τῆς πείρας πεποιημένης καὶ τὴν μαθησιν] χώραν ἐμαλλὸν μᾶλλον τὰ τείχους ἐντὸς τὴν τὰ πρόσω κρημνωδῆ ὄντα ἀπεργασάμενος, ἀνέδας τοῦτο πᾶσι πρὸς, ἀλλὰ καὶ ἱππεῦσι βασιμους, ἔτι μὴν τοι καὶ ἁμαξηλατοῦσι πλείστων ὅσας. ἀλλὰ καὶ βαλανεῖα καὶ ὑδάτων παμπληθῆ ἐν τοῖς ὄρεσι πεποίηται τὰ τοῖς. τὰ τείχους ἐντὸς φρέαρ τι ὤρυξεν ἐν πύργῳ ἑκάστῳ, τὴν πρόσω ἀνυδρίαν ἐνταῦθα ὅσων ὕδασιν ἱετοῖς ἰώμενος. [ὅσα δὲ καὶ ἀμφὶ τῷ χειμάρρῳ, ὃς ἐκ τῶν δὴ τῶν ὀρείων κατέισιν * εἰπεῖν ἄξιον. ὄρη μὲν δύο τὴ πόλει ἐπῆκται, ἀλλήλοιν ξυνιόντα ὡς ἀγχοτάτω. τούτων θάτερον μὲν ὀρεκαστιάδα καλοῦσιν, τὸ δεύτερον σαυρὶν κέκληται. ὑποληγόντα δή πη αὖ τὰ νάπη τις ζεύγνυσι, καὶ χαράδρα μεταξὺ οὖσα, χειμάρροις ὑποπλῆσαι ἐπειδάνυσι, ἐνεπίκτου ἔνεμα. ὃς δὴ ἐξ ὑπερδεξίων καταὼ. ὕπεισθέν τι τὰ πρόβολου φερόμενος, ὀπὶ μέγα τι (αὖ ἄτοπον τυχοι) ἐξανίσταται, διεσκιδάνυτο μὲν ἐς σὺν τῆς πόλεως στενοπὰς, ἀνήκεστα δὲ κακὰ σὺν τοῖς πόνημα ἐργάζεται. ἀλλὰ καὶ τόπου τὼ ἄκεσιν ἰουστινιανὸς βασιλεὺς εὕρατο τρόπῳ τοιῷδε. πρὸ τὰ πρόβολου, ἔνθεν ἄγχιστα τῆς χαράδρας ξυμβαίνει εἶναι, ἐξ ἧς ὁ χειμάρρους ὀπὶ τὸ τείχισμα ἴσται, τοῖχον ἐδείματο ὑπερμεγεθῆ, ἐκ κοίλης χαράδρας διήκοντα ἐς ἑκάτερον τῶν ὀρέων μάλιστα, ὡς μηκέτι πρόσω ἴέναι κυματοῦντι τῷ ποταμῷ δυνατὸν εἴη. ἀλλ' ὀπὶ μακρότερον ξυνιστάμενος ἐνταῦθα λιμνάζοι. ἐν δὲ τῷ τοίχῳ θυρίδας ποιησάμενος, ἐνθένδε ὑπόρροον ὑπολήγων καταβραχὺ ἀνάγκη χειροποίητον τὴν χειμάρρουν διεσκευάσατο· οὐκ ἔπλάβρως τῷ παντὶ ῥεύματι τῷ πρόβολῳ πρόσβαλλοντα, καὶ ἀφ' ὑπερβλύζοντα τὴ καὶ τὼ πόλιν * καταρραζόμενον· ἀλλὰ πραέως τε καὶ πρόσω ὑπορρέοντα, ἧπερ μοι εἴρηται, πάντη τε τῇ σκορδῇ ἀφ' ὑπὸ τῆς ὀχεταγωγίας ἴσται, ἔστι αὖ αὐτὸν βουλόμενος ἢ πρόσαγειν, οὕτω μετρίου γεγυμνάσθαι τοῖς παλαιοῖς.] τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῷ αἰτοχείας πρόβολῳ τῇδε ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἴργασται. καὶ ξυμπασῶν δὲ πρὸς τῶν πολεμίων καταφλιχθεῖσαν ἀνῳκοδομήσατο τὼ πόλιν αὖτις. [πεφρομένων γὰρ πάντα χόσε καθηρημένων ἁπάντων, λόφων τι μόνον ἐκ πόλεως ἐξηθρακωμένης ἐπανεστηκότων πολλῶν, ἄπορον τῆς αἰτοχείου ἐγίνετο, τὼ τι χώραν ὑπογῶναι, τῆς ἑκάστου ἰδίας γνωμένης τὰ πρῶτα. ἐκφορήσας οὖν τὸ συμπᾶσθεν ἅπαν, οἰκίας τι πυρκαϊᾶς πρεκαθήρας τὰ λείψανα ἔτι μὴν τοι δημοσίων στοῶν ἢ πρεσβύλων αὐλῶν εὐδαμῆ οὐσῶν, οὐδὲ ἀγορᾶς τι καθισαμένης, οὐδὲ τῶν στενωπῶν τὰς ἀγυιὰς διαιρούντων τῇ πόλει, οἰκίας τινὲς οἰκοδομίαν ἀπαυθαδιάσασθαι. ἀλλὰ βασιλεὺς εὐβουλίᾳ μελλήσει ἀς ἀπωτάτω τῆς πόλεως τὰ καθηρημένα μετενεγκών, ἐλεύθερον τὸν πάντη ἀέρα ξυὼ πᾶσι ἔνερθεν τῶν ἐνεχλούντων κατέφησαμένος,] πρῶτα μὲν τὰ ἐδάφη παντάχοθι τῆς πόλεως λίθοις ἀμαξιαίοις ἐκάλυψε, στοᾶς τε ἀγορᾶς αὖτὴν ἀφορίνας· καὶ διελὼν μὲν τοῖς στενωποῖς ἀμφόδους ἀπάσας, ὀχετοῦς δὲ καὶ κρήνας καὶ ὑδροχόας κατασησάμενος, ἔστις ἡ πόλις κεκόμψευται· θέατρά τε αὖτὴ καὶ βαλανεῖα πεποιημένος, καὶ

* πεπίπτωκεν

* καθιεῖ

καλουμένου ἡμερίου τὸ τεῖχη ἐυρὼν πῆ μὲν παρέργως τε καὶ ὑπὸ σφαλερᾶς τῆς οἰκοδομίας γεγενημένα, πῆ δὲ καὶ μόνῳ ὠδεισθλημένα πηλῷ, πιζόμενα δὲ καὶ ὕδατος ὅσπερ ἀπὸ πολλῆ, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῖς πολεμίοις ἐυκατάφρονητα παντάπασιν ὄντα: καθῆλε μὲν ἐς τὸ ἔδαφος· ἐς δὲ τὸ ἀκριβὲς λίθων ὑποβολαῖς σκληρῶν μάλιστα δημαίμενος ἐυθὺς ἅπαντα, ἔυρους τε καὶ ὕψεσι μίαν τε χρῆμα τῷ ἱερῷ κατὰ λέγον ἰνθίμενος, καὶ ὑδάτων παμμιᾶ τικτηνάμενος παντα χόσι τῶν ἐχυρωμάτων παμπληθῆ. τοῦτό τε κατακορὴ ὕδασιν ἐμβρίοις κατισχναίμενος ἅπαντα· ἰσχυναίμενος δὲ καὶ φρεαρὶν ἔμιλον, ἐς τὸν νεὼ φαινεμένῳ ἀσφάλισιν καρπρώσατα τῷ αὐτοῦ ὑπερκράτειαν μετοδίδωσιν. ἀ δὴ μακρίτατον αὖ τις ἀγασκοπυμένος, τὰς τε ἄλλας ἅπασας ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἀγαθοεργίας ὑπερβολὰς: τουτὶ δὲ μόνῳ φαίη ἂν νίκα τὰν βασιλέα ὠφελαδῶν· τῷ θεοῦ δηλονότι τὰ τῆς σωτηρίας ῥωμαίων τῷ γένει διηνεκὲς πρυτανίνοντος.] ὡς δὴ τύπος δὲ καὶ τῷ ἱερᾶν πόλιν λαῶν ὁσπκημένῳ τοῖς ὑπερβουλίοις ἰθέλουσι, σεσημεῖῶ διεσώσατο γνώμῃ, χωρὰν τε γὰρ ἔρημον τὸ πρῶτα ὠδεισθλημένῳ τῷ πόλει, [ἐς τε τὸ τῆς χρείας ἀναγκαῖον ξυναγαγοῦσι ἐχυροτάτῳ τείχει ἐν τοῖς μάλιστα διεπεξάγατο τὴν πόλιν εἶναι. οὐδὲ γὰρ πόθεν ἀγαθὸν ἔκαμεν ὕπνον ὕδωρ ἐκ μυχῶν τῆς γῆς ἄνωθεν ἐν μέσῃ πόλει διηνεκὲς, λίμνῃ τέ τινα ἐνταῦθα ἰυρῆσαν ποιήσῃ τῷ πόλεμιον μὲν (αὖ οὕτω τύχοι) ἀφεδρεύοντον, χάριτα τῇ πόλει σωτήριον. ἐν δὲ ἀγαθοῖς πράγμασιν οὐκ ἀναγκαῖον αὐτοῦ συμβαίνει εἶναι, ἔξωθεν ἀσπαζομένων ὑδάτων πολλῶν. ἀφίενται δὲ τὰ χρέων, ἠρέμᾳ μακρᾷ συμβεβιωκότες οἱ τῇδε φκημένοι, ἀνάγκης δὲ οὐδεμιᾶς ἐς πᾶραν ἰωνιλθόντες, ἐν ὀλιγωρίᾳ τῶν πολεμίων. ἐ γὰρ εἶδεν ἀνθρώπου φύσις ὑπὲρ τῶν παρόντων κακῶν ἐυδαιμονίαν ἐσυλίνειν. ῥᾴστα πίνων τῷ λίμνῃ ἐνσηλειχισκόμενοι ἰσθμῷ, νηχόμενοί τε, καὶ πλοῖς ἐνταῦθα ποιούμενοι, καὶ δοπορριπτοῦντες φορυτὸν ἅπαντας.] ἴκανα δὲ καὶ ἄλλα ἐν τούτῃ δὲ τῇ ἰυφραντικὰ χωρία· ἃ δὲ πολίχναι ἐν ἄχρι ἐς τὸ ἔνομα ἔκαμον, τείχεσι δὲ ὠδεισθλῶν αὐμασιὰς τρόπον. [τῷ μὲν γὰρ τῆς οἰκοδομίας κολεβῶς ἔσθαι πρὸ πὸς πολεμίοις ἐγίνετο, ἀδιστάρεν ἐς αὐτὰ ἐσπηδᾶν ἐχούσι· τῷ δὲ στενῷ λίαν ἀφύλακτα· σὺν ἐχόντων τὸ παρεπαν τῶν ἐνταῦθα φρουρῶν, ὅσοι αὖ ἐς ὧν ἀμύνοιντο.] ἀλλὰ καὶ τῶν ἰουστινιανοῦ τείχεσι ἀληθέσι ὠδεισθλῶν, καὶ τῇ ἄλλῃ κατασκευῇ κραταιαμένῳ, πλείς τε διεπεξάγατο καλῶς δικαίως, καὶ κρατεῖσθαι εἶναι τὰς τῶν πολεμίων ὑπερβουλὰς· ἀλλὰ καὶ τῶν πόλεων τὰς χοσρόῃ ἁλούσας (ἡνίκα ὁ βαρβαρικὸς οὗτος, καιροφυλακήσας δοπολελειμμένον ἐν τῇ ἰωνείᾳ τὸν ῥωμαίων στρατὸν αὐτοκράτορα ἐσβεβηκει ἐς ῥωμαίων τὸν γῆν) ἐς τοῦτο δὴ μετασχὼν ἀσφαλείας ἢ κόσμου, ὥστε ἁπάσας κατὰ πολὺ ἐυδαιμονεστέρας τοιοῦτο ἢ πρότερον εἶναι, καὶ μετὰ ταῦτα τὰς τῶν κακοῦργησάντων βαρβάρων ἰφιδρυς ὠδεισθῆς εἶναι. μάλιστα δὲ ἁπασῶν αὐτόχθονα, ἢ νεῶ θεοτόκου ὑπὲκλιτον, κόσμῳ τε καὶ ἐχυρώματος ἐνεπλήσατο πολλῷ μείζονος, ἢ πρότερον εἶναι ξωισθαινε. [ὧν μὲν γὰρ αὐτῆς τὸ πλαίσιον ὁ ὠδεισθλος μακρός τε ὑπερῆρται, καὶ ὠδεισθῶν πολλῶν ἀπχιῶς ἔμπλεως. τῇ μὲν τὸ πεδίον ὠδεισθλῶν οὐδενὶ λόγῳ, τῇ δὲ τὰς τῶν σκοπίλων ὑπερβολὰς· καὶ ἀπ' αὐτοῦ πλησίον ὑποβουλαῖς * ὑπεκείμενα. σκοπίλας δὲ αὐτὴν ἰουστινιανοῦ βασιλεὺς κατὰ τὸ χρέα ξωισίσων· οὐ τοῦτο φρουρὸν, ὅπερ ἐς πρότερον, ἀλλὰ τὴν πόλιν ἐς τὸ ἀκριβὲς ποιῆσαι μᾶλλον. τὰ μὲν γὰρ τοῦ ὠδεισθλου, ἔνθα ἡ πόλις ἐκκινδυνεύειν ἰωρώτο, ἐς μαλακὸν τὸ πεδίον κειμένη, ἐς ὠδεισθὰ τειχίσματος ἀφύλακτος οὖσα μετὰ ὠδεισθαζε, ὡς ἐσδοκᾶτο ἐκκαιρεώτατα ἐνοχωρήσας ἐνταῦθα τὴν πόλιν, ὠδεισθλομένου τε πεδίου. τὰ μὲν δὴ ἐρεντῖλιν, ὅσπερ αὐτὴν ὠφελρρεῖ ἐν ὠδεκάδος πρότερον οὖσαν, ἀλαθῆσαι μετακρεινθέντα τῷ ὠδεισθλῳ γενέσθαι. αὐθις ἐχεπαγωγία τὸν ῥοῦν ὡς ἀγχωτάτω ὠδεισθλίξας, τοῦτο τε ἐς τὸ σφα-

* μέσου
* ἐς δὲ ἀ δὲ ξω
* ὑποκείμενα
* χρέα ξωισ- σιν

τίχη τ αὐθρωπία ϗ γνώμη πρυμηθεῖ ϖρὸς δοξ ἀν νενικημῶν. ἀλλὰ ϗ πατριῷ τ πόλεως
γνόμῳ ἐς τὸς ὀρθῶ τινα περίας ἀνάγκην ἀπεργασάμενος, ὕπερθέν τι οἰκοδομίαν ἑκατέρω-
θι ϖπερεμάσας· ὡς μῶ ἑκατέρωθεν τ ὁδὸν δύναιτο, ϗ τ χρείαν τῇ πόλει ἰσώσαιτο, ϗ θρέυς
αὐτῶ τῷ ἐνθένδε ἀπηλλαξεν.] ἐτύγχανε ϳ ἰδιώτης τεῖχος, ϗ τὸ ϖροτείχισμα, ὀθλίν τι ἦσ-
σον ϖρὸ χρόνου μῆκος ἐκ τῆς ἠπείρου ϖεπόμενον. διὸ δὴ ἄμφω ἀνοικοδομησάμενοι, νέα τε
αὐτὰ κατιῆσαν, ϗ πολλῷ ἰσχυρώτερα ἢ ϖρόσθεν ἦν. [μοῖρα δέ τις τῦ ἰδιώτου ϖεδίου,
Φρούριον κέκτητο, ἧς δὴ ἐκπεσόντος τις ἐπανισήκει λόφος· ὡς ϖλησιάζοντα ϗκοκωμῆ ἐπι-
κύπλων ἐκεῖθεν τῇ πόλει· ὅπερ ἐκ παλαιοῦ κατελαβόντες διατείχισμά τοι ϖεῖχον ἐς τὸς
ἐκ τῦ ϖεδίου ϖεπήγνυτο, ὡς μὴ ϖρόμαχον ποιεῖν τ πόλιν : ἀλλὰ τούτῳ ϖρομαχώτερον
αὐτὸ ϖοιήσαιτο. Διατείχισμα γὰρ ὡς ἐρυχύτατον ϖρὸ τῦ * ἀντικρύ τ
γῆς κείμενον, ϗ παιδαρίοις τειχομαχίαν ἐμμελετῶσιν ἁλώσιμον ἦν. οὗ δὴ ἐνθένδε καθη-
ρῆ μέρος ἕτερον ἐς τῆ τῦ ἔρους ϗπὶ τὸ βολῆ τεῖχος ἀνέῃ. Βασιλέως ἰουστινιανοῦ Διατάγμα· διὸς
μῶ ἐξ ἐπιθέσεως καθυπερθεν γλυπτὸν μῶ ἦν ἐν τῷ ϖεδίῳ ἐσαρμοζόμενον. ἀλλὰ μῶ ϗ καλλινίκου πό-
λεως (ἔ καρῶν) τὰ τ τείχη ϗ τὰ ϖροτειχίσματα καθελῶν, ἅπερ ὁ πόλυς αἰὼν μετεξὺ ἐ-
πῤῥέυσας διέφθειρεν, ἀμαχώτατα νῦν ἀπεργάσατο. ἔτι μῶ τι ϗ θρέμμα, ὃ ἐς βάτναις
ἐν ἀτείχιστόν τι ϗ ἀπημελημῶον, τείχεσιν ἐχυρωτάτοις ϖεῖβαλῶν, ἐς τὸν νῦν φαινόμενον
μετηνεγκε κόσμον. [ταῦτα μῶ οὖν τρόπα, ᾗπέρ μοι ἐρρήθη. ἐπὶ τ μεσοποταμίας ϗ ὀστρο-
ηνῶν τ καλουμῶης ἐστιν αὖ Βασιλεῖ ϖεπήγνυτο. ὅν τινα δὲ τρόπον ἐν Φράτα ποταμοῦ τὰ
ἐς δεξιᾶ ξυμβαίνει εἶναι, ἐγὼ δηλώσω. τὰ μῶ ἄλλα ῥωμαίων τε ϗ ϖερσῶν ὅμα, τῇδε ϖῃ
ἔχει. γεϖνᾶσιν ἑκάτερον ἀλλήλοις χωρία· ὁρμώμενοί τι δοτὸ τῶν οἰκείων ἐμφέρει, ϗ
Διαμάχονται, ϗ συμβάλλουσι τὰς ϖαλλακὰς, οἷά γε τὰ αὐθρώπεια, ϗπλοίκα τῆς τε ἤθεσι
ϗ ταῖς πολιτείαις Διάφοροι ὄντες, χωρὶν τινα ὅμορον ἔχουσιν.] ἐν σλίγα τῇ πάλαι μῶ
κομαγηνῇ χώρᾳ, ταυτῶ δὲ καλουμῶῃ ἰουφρατησίᾳ, οὐδαμοῦ ἀλλήλων ἄγχιστα ϕκίκοτο ῥω-
μαῖοι ϗ ϖέρσαι χώρα γὰρ ἔρημος ϗ ἀγενῶ ἅλως διορίζει ὅτι μακρότατον ἑκατέρων τὰ
ὅρια. διὸ Φρούρια ϖαρέργως οἰκοδομήσαντο ἐκ πολλῦ ὠμῆς, ἄγχιστα γῆς τ ϖρὸς αὐτῶ
οἰκεμῶης, ἑκάτεροι ἐπεὶ σὺν εἶχον ἁδεῖν ὅπου αὖ ϗ ἑαυτοῖς ἐφῆντο. Βασιλεὺς ἂν δι-
κλητιανὸς τρία Φρούρια τὸν τρόπον τῦτον ἐνθέματο. ὧνπερ ἓν, μαμβελ ὄνομα, κα-
τασκοπικὸς τῷ μακρῷ χρόνῳ, ἰουστινιανὸς ἀνενεώσατο Βασιλεύς. πύργοι δὲ τῦ Φρουρίου ἐκ
σημείων πάντα ἐς τὰ ῥωμαίων ἤθη ἴσοντι ζωσσία τοῖς, ὁδοναθα γλυφή, τῶν ἑκάτερα σιρράκη-
νῶν ἄρχοντος, πάλιν ϕκισέ τε ἐνθένδε τινα ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις, ϗ τὸ ὄνομα ἀφῆκε
τῇ πόλει, ζωσσίαν γὰρ αὐτὸν (ὡς τὸ εἰκὸς) ἐκάλεσαν. ἀλλὰ πολὺς ἄγαν μετὰ ταῦτα
Διαρρεύσας ἐχρόνῳ ἐρείπιον αὐτῆς τὸν ϖεῖβολον κατεῖδε. παρῶ δὲ πέρσαις κατ'
ἐξουσίαν ἐν μέσοις ῥωμαίοις. ἀλλὰ ταύτῃ ἰουστινιανὸς ἀνοικοδομησάμενος· ϖεῖβο-
λον μῶ εἶναι τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς, Διατείχισμα δὲ διεπάξατο πέρσαις. πλεῖον γὰρ ἐχυ-
ρώτερον ἱεράσατο ἢ ϖρότερον ἦν. σκόπελος γὰρ αὐτῶ ϖεῖβάλλουσιν ὡς ἀγχωτάτω, ἐξ ὧν
τοῖς πολεμίοις ἐξῆν σὺν ὁπλοις τὸ ϖεῖβολον κατεῖδε. ὅπερ ὑποκρούσας Διὰ ταχέος ἔχων, οἰκοδομίαν τινὰ τῷ τε ϖεῖβόλῳ ϗπερβολῇ ὑπέρον ἀνῆψε, παρ'
αὐτὸ μάλιστα τὸ τῶν σκοπίλων γειτόνημα. πλησίον τῦδε οἰκοδομίαν καλῶσι τοῦτο, ἐπεὶ ὡς-
περ ὑποκρημασθῆ τὰ τείχη δοκεῖ. [ἅπαντα μῶ οὖν, ὅσα Βασιλεὺς ὁπὶ ζωσσίας ἱεράσατο.
τὰ. Φέρσαι ἀμήχανον. ἐπεὶ ἐν χάρᾳ ὁπὶ μακρότατον ἀγείτονι οὔσῃ, ϗ διὰ τῦτο μὲν ἐς κιν-
δύνους ἀεὶ ἐσιμένῳ, ὁπλουρίας δὲ τυχεῖν ῥωμαίων, πλησιοχώρων σὺν ὄντων αὐτῇ, σὺκ αὖ
δυναμένῳ. βεβαιοτάτης (ὡς τὸ εἰκὸς) ὁπομελήσας μάλιστα πάντων ἠξίωσεν. ὀλίγα σλί μοι
ἄθλα τῶν τῇδε μαχαιμένων μαχέψεται.] ϖῇ ῥεῖ σλὶ τῷ ζωσσίας ἰουφράτης πο-
ταμὸς ϖρὸς αἰῶχετά που τὸν ἥλιον ,

[ἐρῶν

ὅτε μετὰ πόθου κόσμου, ἔστι μὲν γὰρ αὐτῷ ἀπικρίματα πρότερον ἀπὸ τετράδος τῆς οἰκοδομίας ἑστῶτα κατὰ * τῷ λούτρῳ τῇ χρείᾳ σωλῆνι (ὧν δὴ ἕνεκα τὸ πῦρ καίεται, κυθρέπαδάς τι καλεῖν * αὐτὰ νενομίκασι) πῶτα σὺν ἅπασι τῇ τοῦ ὕδατος ἀπορροῇ ἀποκείμενα πρόσθεν εὑρὼν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τῶν χρείαν τῷ βαλανείῳ διαφθαρμένων λίθων μὲν αὐτὸς ἐμπεδώσας ἀπιβολαῖς ὅσαι πρότερον ἀποκρίματα, ἦπερ μοι εἴρηται, ἐπέκειντο καθυπερθεν ἀποκρεμάσας οἰκοδομίαν, ἵνα δὴ ἀσφαλὲς τὸ τοῦ μοῦ εἶεν, ἀνεσώσατο τῶν εὐθύνδε διάπλειαν τοῖς τῇδε φρουροῖς. τὰ μὲν δὴ τοῦ κιρκησίου τόνδε τὸν τρόπον διεδημιούργηται τῷ βασιλεῖ τούτῳ. μετὰ δὲ τὸ κιρκήσιον, φρούριόν ἐστι παλαιὸν ἀνωύκας ὄνομα. οὗπερ ἐρέπιον τὸ τεῖχος εὑρὼν, οὕτω δὴ μεγαλοπρεπῶς ἀνῳκοδομήσατο ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ὡς μηδὲ τῶν τινος ἀπιφανεστάτων πόλεων ὀχυρώματος πέρι τὰ δόκιμα τὰ λοιπὰ φέρεσθαι. * τρόπῳ δὲ τῷ αὐτῷ] καὶ τὰ φρούρια, ὅσα δὴ ἀμφὶ [πόλιν] θεσσαλονίκην κεῖται, τὰ μὲν ἀτείχιστα πρότερον ὄντα, τὰ δὲ πλῆθί τι καὶ τῇ εὐθύνδε γαλεπότητι πεπεισμένα, αἱμασιᾶς τρόπον, φοβερά τι παντοῖ καὶ τὸ ὅλον ἀσφαλῶς ἔχειν τοῖς ἀπὸ σῖν ἐργάσατο [τὸ τῶν μαγδαλαθῶν σὺν ἑτέρῳ δυοῖν, ἅπερ αὐτὸς ἐκατέρωθεν τυγχάνει ὄντα, καὶ θαυσούριος δύο μικρόν τι καὶ μέγα, καὶ διμισδιὼν καὶ ἡμέρις. ἔτι δὲ διδάμας καὶ σλασσάρων καὶ θίολλα, φρίχας τε καὶ ζαμαρθὰς, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἑκάστῳ ἅπαντα. ἰῶ δέ τις χώρος ὃς καὶ θαυσούριος τὸ μέγα,] οὗ δὴ ἀπιχωριάζειν καρρακλωσῖς πολλὴ ἐξουσία ἐγίνετο· καὶ διασκεδάννυσι ὡς ἀνά τε τὸν ὕλλω δασεῖάν τε καὶ ἀμφιλαφῆ οὖσαν, καὶ τὸ ὄρος, ὃ πρότερον ἀνέχει· κατεθεῖν δὲ ἀδύνατον ἔστιν ἀνθρώποις ἀμφὶ τὰ ἐκεῖνα χωρία ῥωμαίους. ἀλλὰ νῦν πύργον κομιδῇ μέγαν ἰουστινιανὸς ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ δεμάμενος, ἀνασῖλλειν τὰς τῶν πολεμίων ἀπιδρομὰς ἔχυσε, τὴν ἀπιτηχησόμενος κατ' αὐτῶν πρόβολον. τὰ μὲν δὴ μεσοποταμίας, τῇδε ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως ἔργα ἐστί. ἀναγκαῖον δέ μοι ἐνταῦθα τὸ λόγου ἰσλίστης [τὰ καὶ καρῶν καὶ καλλινίκου καὶ τῶν ἄλλων πολιχνῶν ἁπάντων ἐπιμνησθῆναι, ἅσπερ ἐκεῖνη ξυμβαίνει εἶναι ἐπὶ καὶ αὐτῇ τῶν ποταμῶν μετεξὺ κεῖσθαι. τὸν ἴδιον αὐτῶν ποταμὸν ἀφαρρὰ τὸ ῥεῦμα βραχὺς, σκιρτὸς ὄνομα. ὃς δὴ ἐκ χωρίων πολλῶν ξυνάγων τὸ ῥεῖθρον, ἀπὸ τὸν πόλιν φέρεται μίσην· ἐνθένδε τὸ ἐξιὸν, ἀπὸ πρόσθεν ἴεται, ἐπειδὰν αὐτὸν ἡ πόλις περίσχῃ τῇ πόλει τὸν χρείαν τῶν τε οἰκιῶν αὐτοῦ καὶ ἐκβολῶν δι' ὀχετηγωγίας, καὶ τὸ τεῖχος πεποιημένον τοῖς πάλαι αἰθρώποις οὗτός ποτε ὁ ποταμὸς, ὅμβρων οἱ ἀπιγνομένων πολλῶν, ὑπερπεφυκώς τε ὑψοῦ ἀνέσχε· καὶ ὡς κατασῖσαν τὸν πόλιν. ἐπεὶ τὸ πίνυ πρότερον τειχίσματος καὶ τὸ προβόλου καθιλῶν ἐς τὸ ἔδαφος πολλόν τινα μοῖραν, τὸν πόλιν προβαλλεται χθόνα τε ὅλην, ἔρυμά τε ἀνήκεστα τῇδε ἐργάσατο. τῶν τε γὰρ οἰκοδομημάτων τὰ κάλλιστα ἐξίτηλα ἐξαπίνης πεποίηται, καὶ τῶν αἰθρώπων τὸ τριτημόριον διεχρήσατο. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς μὴ ὕπ' ἀνεσώσατο τῇ πόλει τὰ καθηρημένα ἐν τοῖς ἅπασι, ἐν οἷς ἥ τε τῶν χριστιανῶν ἐκκλησία καὶ ὁ καλούμενος αὐτόφορος λίθος· ἀλλὰ καὶ ἅπασι μή τι αὐτῇ ἐς αὖθις τοιοῦτο ξυμβαίη, διεπράξατο ἀσφαλῆ τὴν πόλιν. πορείαν γὰρ ἔπεσον πρὸ τοῦ πρόβολου τοῦ ποταμοῦ νεοχμοῦν ἔχυσε, τοιάδε αὐτὸν πρόβολος τεῖχος· τὰ μὲν ἐνδεξιὰ τοῦ ποταμοῦ, ὑπλιά τε καὶ χθαμαλὰ πρότερον λίθου· τὰ δὲ ἐν ἀριστερᾷ, ὅσον ἀπόγεμον, οὐκ ἀπιχωρεῖν αὐτὸ ἀπικλίνειν που ἡ σκηρότητος τοῦ ξυνειθισμένης ὁδοῦ, ἀλλ' ἀπὸ τὸν πόλιν αὐτῶν διωρθούμενον ἀνάγκη τῇ πόσῃ. οὐ γὰρ λίθου τὸν αὐτὸν ἀπὸ δεξιᾶς ξυμπεδίζον, ἡνίκα αὖ τῆς πόλεως ἐντὸς φέροιτο. τοῦτο οὖν τὸ ὅλον ὄρος ἀποτεμὸν, κοῖλα μὲν τοῦ ποταμοῦ τὰ ἐν ἀριστερᾷ καὶ γλαφυρώτερα τῆς αὐτοῦ πορείας κατεσκέυασε. ἐνδεξιὰ δὲ τεῖχον ὑπερμεγέθη ἐκ λίθων ἀμαξιαίων σωίσησιν. ὥστε εἰ μὲν κατὰ τὰ σύνθετα ὁ ποταμὸς μέτριος φέροιτο, μή ποτε ἀποστρεῖται τῆς ἐνθένδε ὠφελείας ἡ πόλις· ἐπειδὰν δὲ τύχῃ τινὸς ὑψηλοῦ ὀμβρίου ἐπιρρυέντος, μετρία μὲν τις αὐτοῦ ἐκροὴ δὴ τὴν πόλιν κατὰ τὰ ξυνειθισμένα χωρεῖν· τὸ δὲ ῥοθίου τὸ ἀπιγινόμενον, ἐς τὸν ἰουστινιανοῦ ἀπιτείχησιν, ἀναγκασθὲν ἰέναι, ἐς τὸ ἐπιπροσθοῦν τὰ ἔπειτεν, οὐ μακράν που ὄντος,

τείχη

* τὸ λούτρον
* αὐτὸς
* αὐτὸν δὲ τῷ
* αὐτὸν

ὑπὸ τῷ, ἀγαθῶν δέ ἐστι τῶν ἐν τῆς λήϊοις κομιδῇ ἔυπορ. πκμηριώσαιτο δ' ἄν τις καὶ τῆσδε, ὅτι παντα χόθεν τὴν χῶρον περιβάλλει τὰ πέρσῶν ὄρεα. πάλισμά ἐστιν ἐν πέρσαις, ὄπι Φαὶς ἄγαν, ἔνομα σισαυρέων. ὅπέρ ποτ ἰουστινιανὸς ἐξιλὼν ἐς ἴδαφ. καθεῖλεν, ὅμιλον πλεῖω τῶν ἐν πέρσαις ἱππέων διορυάλωτον πεποιημέν., τῆς πόλεως διάρας ὁδῷ ἡμέραν * δίχαν δυοῖν ἰυζώνῳ αὐδρί. τούτου δὲ δὴ τὰ ῥάδιο. σημεῖα διέσηκε * διίχον
τοῖσι μάλιστα. [πότερον μὲν οὖν ἀφύλακτός τε ἦν ὁ χῶρ. ὅδε, καὶ ῥωμαίοις παντελῶς ἄσημ. · οὐκ οὖν οὐδὲ φρουρᾶς εἶδε ἐχυρώματ., οὐδὲ ἄλλου ὁτουοῦν ἀγαθοῦ πρὸς αὐτῶν ἔλαχε πώποτε.] ἀμέλει οἱ τὴν ἀρχὴν γεωργοιῶτες, οὕπερ ἐπεμνήσθην ἔμπροσθεν, πυνθόμενοι ἐπιτήδευς χρυσοῦς ἔφερον πέρσαις, ἐφ' ᾧ ἀδεέστερον κεκτήσονται τὰ αὐτῶν ἴδια, καὶ καρπῶν δύνωνται τῶν τῇδε φυομένων ἐπαύσθαι. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς ἅπαντα αὐτοῖς μεταποιήσασθαι διεσκευάσατο, τειχίσματι τὸ ῥάδιον περιβαλών, κατὰ * τὸν πρῶν τὸν ὑπερβολὴν, αἵπερ ἐκείνῃ ἀνέχουσιν, ἀφ' οὗ σθεν αὐτὸ τοῖς πολεμίοις ποιήσῃ. ἐπειδὴ δὲ ὕδατ. οἱ τῇδε ὠκημένοι ἐπαύσαντο, ἐν τῇ τῶν σκοπέλων ἀκρορείᾳ πηγῆς ὡς ἤκιστα οὔσης: πεμπάσῃ ὑδάτων ἐργάσασθαι δίψῳ, καὶ τὰς ἐκείνῃ πέτρας πολλαχῇ διορύξας, παμπληθεῖς ἡτινασοῦν ὑετίων ὑδάτων διεπεάξατο εἶναι. ἔπερ δὴ ξυρρεόντων ὑετίων ἐνταῦθα ὑδάτων, ἀδεέστερον αὐτοῖς οἱ τῇδε ἄνθρωποι δυώνται χρῆσθαι, ὡς μὴ τὸ ὕδατ. πεζόμενοι τῇ ἀπορίᾳ, ἐναλῶσι εἶεν.] καὶ τὰ ἄλλα δὲ φρούρια πάντα ἐν ὄρεσι κείμενα, ἅπερ ἐνθένδε τε καὶ ἐκ διάρας ἄχρι ἐς ἄμιδαν διήκειν ξυμβαίνει, [τό τε κίφας καὶ σωρὰς, καὶ σμάραγδός τε καὶ λεύρινς, τό τε ἰσδριφθὸν, ἢ ἀπεχὰς καὶ σίφριός τε καὶ ῥιπαλθὰς ἢ βαιὰς ὑμέων, ἔτι μὲν τε καὶ σινὰς καὶ ῥάσ. καὶ δαβαιὰς,] καὶ ὅσα ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ ἐστὶ, μελοιότατα δῆθεν τῷ χήματι ἐκπεπριγγωμένα τυγχάνοντα, ἀνεικοδομησάμενοι σὺν ἀσφαλεῖ, ἐς τὸ νῦν φαινόμενον κάλλος τε καὶ ὀχύρωμα μεταβεβήκασι, περιβεβλῆσθαι ῥωμαίων τῆς γῆς βεβαιότατα κατέστησαν. ἐνταῦθα ὄρος ὑψηνόμενες ἐκπρέποντα, ἐκπρεπές τε καὶ ἐκτεθεῖν ἁπάσης ὄλως. ἐν πεδίῳ δὲ ὑπόκειται χώρα γεώδης τε καὶ μαλθακὴ λίαν * ἀγαθὴ μὲν ἀρέσαι, θρέμματα δὲ ἀπαχῶς ἔνεμες: ὀπηνικῶς γὰρ τῇ πόα χλοάζει. παμπληθεῖς ἢ κῶας καὶ ὧδε ἐστὶ πέρπαδας τὰ ὄρεσι εἰσὶν: οἰκῆσί τε αὐτοῖς ἄνθρωποι, τὰ μὲν ἐς κτῆσιν τῶν ὀπηνικείων ἐνδαίμονες · ἐναλῶσι δὲ, εἴ τις πέρσοισι. ὅπερ αὐτοῖς ἐπηνάρθωσαν ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, φρούριον ὅσα τὰ ὄρος τῇ ἀκρουχίᾳ δειμάμενος, ἵνα δὴ τὰ σφίσιν ἐναπθέμενοι πειώπται, ἐπειδὰν πέρσοισιν οἱ πολέμιοι, ἀναρρήγνυνται διαπωζώνται. βασιλέων δὲ τὸ φρούριον ἐπωνύμασται. καὶ μὲν ἢ τὰ ἀμφὶ πόλιν ἀμίδαν φρούρια, πλήν τι περιβεβλημένα, καὶ πῆς πολεμίοις βάσιμα παντάπασιν ἔνεται, ἀνεικοδομησάμενοι, ἐς τὸ ἀκριβέστατον μετρήσαντο. πάντα μὲν οὖν ἀκριβολογεῖσθαι πρὸς ἔνομα, οὐκ ἐυπετὲς ἐστι. σωιλέγονται δὲ * εἶναι ἅπαντα, πότερον τῆς ὀπηδουλεύσασιν ἀποκείμενα, πάνυ αὐτοῖς ἀναστατωτάτοις πεπήγειν εἶναι. ἢ ἀπ' αὐτοῦ ἡ μεσοπαμία τῷ περσῶν ἦθει ἄβατος διαφανῶς ἐστίν. οὐ σωπητέον δὲ οὐδὲ ὅπερ ἐν τῷ βάρ. φρουρίῳ ἐξεῦρε. τὰ μὲν γὰρ τοῦ φρουρίου ἐντὸς ἄνυδρα πανδαπάνην ἐτύγχανεν: ἐν ὄρει δὲ ὑψηλῷ, κατὰ τὸ κρημνῶδες, τὸ βάρ. τοῦτο πεπήγει. ἔκπαθεν δὲ αὐτοῦ ὡς ἀποστάτω ἐν τῇ ὑπωρείᾳ ἀξύμφορον ἐδόκει εἶναι, τῷ τειχίσματι τὸ φρούριον περιβαλεῖν * ὡς μήτις αὐτοῦ μέρος ἐν ὑπτίῳ κειμένῃ ἐναλώτ. εἴη. ἐπινοεῖ δὲ τάδε. τὰ ἐντὸς τοῦ περιβόλου διορύσσειν ἐκέλευεν ἕως ἐς τὸ ἐμαλὲς μάλιστα ἵκωνται. ὅπερ ἐπεὶ ἐπετελέσθη * ὑπῆρχεν ἐνταῦθα τὸ ὕδωρ ὀκτὼ πήχεων ὧδε δίχα ἐφάνη. οὕτω δὴ ξυὼ τῷ ἀσφαλεῖ, καὶ ὕδατ. ἐν ὑπτίῳ φαίνεται κείμενον. ὡσαύτως δὲ καὶ θεοδοσίου πόλεως, τῆς ὧδε ἐπαμὸν * ἀβεραν, τὸν περιβόλον, ὅπερ ὁ χρόν. κατεργάσασθαι μάλιστα ἴσχυσεν. [καὶ ἀπ' αὐτοῦ πῆς τῇδε αὐθρώπις οὐχ ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας ἐδείδισαν θαρρεῖν, ἀλλὰ δεινικὸς ἅπαντας ἐξέπληττε: δεδιότερον, ὅτι δὴ οὐκ εἰς μακρὰν αὐτοῖς ἐμπεσοῦνται,]

ἀνοικο-

ἐφιξῆς ἅπαντα, ὅσα βασιλεὺς ἀπωφελιασάμενος ἐπήγγειλε ἡμῖν. καὶ τότε δὴ βασιλεὺς, τὸν
τε τοῦ χρυσοῦ στέλεχος, καὶ τὰ γράμματα ἐπιδείξας, κατεῖπεν αὐτοὺς ἐς θαύματα μεγάλα, ἐς ὃ τι μάλιστα, ὡς ἅπαντα ὁ θεὸς συνδιαπράσσεται τῷ βασιλεῖ τούτῳ τὰ τῆς πολιτείας σωθέντα. ἐκράτει τοίνυν ἡ τοῦ βασιλέως ἐπιτυχία, ὑπερχωρούσης μηχανοποιίας καὶ σοφίας καὶ τέχνης. καὶ γίνεται ὁ χρυσὸς ἐν πόλει δαπάνῃ* ὅπη παγμάτων οἱ τοῦ βασιλέως, ὑπερπλήσει τὰ χαλκώματα ἀπαντᾶν τῇ πόσῃ. ἐνίοτε τε τὰ ὑπερπαγμάτα τρόπῳ τινὶ ὧδε. [ἐν χώρῳ δέ τινι τοῦ πόλεως περιτειχίσματος ἐς παραλήψιμα μάλιστα πόδας,] μιᾷ ξυὶ σκοπιὰν ἑκατέρᾳ, ὧν δὴ κατὰ μέσον ὁ ταμιεὺς περιὼν Φίρεται, αὐτοτείχισμα ἐπετήναντο ὕψος τι καὶ εὖρος ἱκανῶς ἔχον. ὅπερ τὰ πέρυσι ἔτους δὴ ὄρει ἑκατέρᾳ πανσυχίᾳ ἐσῆψεν, ὡς * τὸ ὕδατι τοῦ ταμιοῦ ἐς τοῦθα μὴ ἐπιτηδὰ ἔσεσθαι. τοῦτο δὲ τὸ ἔργον οἱ μὲν ταῦτα σοφοὶ Φερεκλῶ ἡ ἰρίδα καλοῦσιν, [ἣ ὅτι ποτὲ ἄλλο ἐθέλουσιν. οὐκ ἐπ' εὐθείας δὲ τὸ αὐτοτείχισμα ποιήσαντο τοῦτο, ἀλλ' ὅπῃ τὸ μάλιστα δὴ τὸ πέραμμένον, ὅπως αὖ τὸ κύρτωμα πρὸς τὴν τοῦ ταμιοῦ ὄπειρον κίνησιν, ἔτι μᾶλλον αὐτοχεὶρ τῷ ῥεύματι διαζομένῳ δωσαπεῖν ᾖ.] δυρίδας δὲ ἐν τῷ αὐτοτείχισματι ποιήσαντο, ὥστε τῷ ταμιοῦ πλημμυρεῖν ἐξαπιναίως ἐνταῦθα, μὴ πάσῃ τῷ ῥοθίῳ πραιτίρῳ χωρεῖν ἔχῃ: ἐκρολῶ δὲ κατὰ τὰς ὀπὰς ἀφίεντο βραχεῖά τινα τοῦ ὑπερβάλλοντος ὄγκου κατὰ μικρὸν ὀπολήγειν αἰεί, [τῷ δὲ τοίχει λελυμασμένῳ μηδέ ποτε εἶναι. ἡ γὰρ ἐκροὴ ἐν τῷ χώρῳ ξυνιστεμένη, ὥσπερ ἐς παραλήψιμα * διήκων πόδας, ἤπερ μοι εἴρηται, τῆς τε ἀρίδος καὶ τοῦ αὐτοτειχίσματος μεταξύ ἐστιν: οὐδαμῇ τὸ ὕδωρ διαζομένη, ἀλλ' εἰς τὰς ξυνειθισμένας εἰσόδους κατὰ λόγον χωροῦσα, ἐς τὴν ἐκτεταγωγίαν ἐνθένδε εἰσβάλλει.] καὶ τὰς πύλας, ἃς πρὸ τοῦ πρότερον βιασάμενον ἐξαπιναίως ὁ ταμιὰς ἀνεπίτασε, σθεναρῶς ἐστεύθειν, λίθοις μὲν παμμιγέσι τὴν τοῦ πρώτερον αὐτῶν ἐφεξῆς χώραν· ἄγχιστα δέ πη ἐν χώρῳ ἀνάντει κατὰ τὸ κρημνῶδες τοῦ σθένους αὐτὰς ἵδρυτο, ὃ δὴ τῷ ποταμῷ βάσιμα ὡς ἥκιστα ἦν. ταῦτα μὲν δὴ οὕτως. * ἦν δὲ ἐν τῇ πόλει τῇ πολλῇ ὕδατι πηγὰ ἀμηχανία, οὐδὲ ἀναβλυστάνουσα εἶχεν ἐντεῦθέ πη κρήνην: ἀλλ' οἷς μὲν ἀγχοτάτω ὁ ταμιὸς κατὰ τὰς ἀμφέδους ἐφέρετο, οἱ δὴ ταλαιπώρως ὀρύσσοντες ἔπινον. οἷς δὲ ὡς ἀπωτάτω τοῦ ποταμοῦ ἐκρεῖς τὰ οἰκία ἐτύγχανε, τούτοις δυοῖν τὸ ἕτερον ἐπαναγκὲς ἦν· ἢ τὰ ἔχαπα πηγυμένοις ποιεῖν, ἢ δηλῆσι ἐχομένοις ὀπολωλέναι. ἀλλ' ἐχετὸν βασιλεὺς ἐκτενεστάτως ἐτεκτήνατο μέγαν. ᾧ δὴ τὸ ὕδωρ ἐπιαγαγὸν πανταχόσε τῆς πόλεως, τῷ ὀπαρκεῖν τοῖς τῇδε οἰκημένοις δηλύσει. καὶ ἱερὰ πεποίηται δύο, τῷ τε μεγάλῳ ἐκκλησίᾳ καλουμένῳ, καὶ τὸν τοῦ ὁσιωτάτου βαρθολομαίου τῶν. ἔτι μέντοι καὶ τοῖς γραπτοῖς καταλυτήρια ἰδρύματα παμπληθῆ, ὅπως δὴ τοῦ τῇδε οἰκημένους, μηδαμῶς ἐσοχλοῖεν. καὶ ἀμίδης δὲ πόλεως τό τε τεῖχος καὶ τὸ περιτείχισμα, ὑποπίπτοντα ἐξίτηλα ἠρρήσθην, νέᾳ πῃ καταλαβὼν οἰκοδομίᾳ. τῇ πόλει τῷ ἀσφάλειαν αὐτεσώσατο. ὅσα δὲ καὶ τοῖς Φρουρίοις αὖτε ἤρκασται, ἅπερ ἐν τοῖς ὁρίοις τούτων δὴ τυγχάνει τῶν πόλεων ὄντα, ἱερὰν ἔρχομαι. ἐκ δάφνης πόλεως ἐστὶ πρὸς τὰ πρσῶν ἤθη, χώρᾳ τις ἐν ἀριστερᾷ ἐστὶν αἰγιαλίξυπος τε καὶ ἄφιππος ὅλως, καπατείνασι ἐς ἡμέραν ὁδὸν ἰσζύγῳ ἀνδρὶ δηλοῦν μάλιστα, τελευτῶσα δὲ ἐς χῶρον σιμὸν καὶ ὀπόκρημνον * ῥᾳδίως ὄνομα. [τούτης δὲ τῆς ὅπῃ τὸ ῥᾴδιον Φερούσης ὁδοῦ ἐφ' ἑκάτερα τὰ τῶν πρσῶν ὅρια ὀλιγακρότατον ξυμβαίνει εἶναι. ὅπερ μοι κατὰ χᾶς ἀγαλμῶν, καὶ τῶν ὀπιχωρίων ἀναπυθομένῳ, ὅ τινα τρόπον ῥωμαίοις περιήνυσαι ἐδάφη τε καὶ χώρα γλῶ ἑκατέρωθι τὸν πολέμιον διακεκλήρωται; ἀπήγγελλόν τινες, ὡς ἦ μὲν πρσῶν τὸ χωρίον τοῦτ· διορίνῃ δὲ τῶν πρσῶν βασιλεῖ τῶν τις ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἀμπίλοις τινα κατακρημνὴ κώμῃ ὀπὶ μαρτυροπόλεως οὔσαν ὁλῶσαι, τοῦτο * ὁλῖ αὐτῆς τὸ χωρίον αὐπαλλαξάμενον. τὸ μὲν οὖν ῥᾴδιον ὀπὶ πίτρων εἰκῇ τῃ ὀποτμῶν τε καὶ ὅλως ἀκρίων, ἅπερ ἐν τοῦθα ἐπανεῖσι καὶ θαυμάσιον ἔσον, ἔνεστι δὲ αὐτοῦ χωρίον ἐστὶν, ὅπερ καλοῦσι ῥωμαῖοι ἀκρόν.] ἀκαθίνης (οἶμαι) τὸ ἐξαρχῆς, ὅτι δὴ ἐν μέσῳ χωρίων πρσικῶν κείμενον, ῥωμαίοις περιοικεῖ. οὗτος δὲ ὁ ῥωμαίων ἀκρὸς, κεῖται μὲν τῆς γῆς ἐν

ὑπὸ τῷ.

ἐυρίσκειν ἐκ μυχῶν ὀποβλύζον τῆς γῆς. κυκλοτερῆ δὴ τὶ τὼ διώρυχα ποιησάμω, ὅπῃ πλήσειεν τὸ βάθ@ κατήγε. τοῦτο τῇ πόλει σωτήριον ἐγένετ. [ἐκ ἐκ προνοίας τῶν πρώτων * τούτων πεποίηπ᾽ ἀλλ᾽, ὅπερ ἐκ παῦθα ξυμβήσειεν, καλὸν ἐμιλλεν, ἐς πᾶν ξύμφορον ἀφ᾽ τῆς καταρύχ@ ἀπικνέῖθ᾽ ῥωμαίοις.] ὄμβρων γὰρ μεταξὺ ἐξαισίων καταῤῥαγέντων, ὁ ποταμὸς, ὅπερ ἐπεμνήσθ᾽ ἄρτιος, πρὸ τοῦ πεδίου ὁρμώμενος, ἀρθεὶς τ ὑπὸ μέγα, σπείσατ᾽ ὑπὸ τ τεῖχ@, πῇ μὲν λιμνάζων, πῇ δὲ κυρτούμενός τ, καὶ κυματίας γιγνομέν@. τὸ μὲν οὖν πρότειχισμα διασάμεν@ καθεῖλεν ἰθύς. κατασείσας δὲ ἐς πολλόν τινα τοῦ τείχους μοῖραν, καὶ τὰς πύλας ἀναπετάσας, πολύς τε ῥεύσας: τὴν πόλιν καταλαμβάνει ἀχθόν τι ὄλων. ἐς αὐτῆς τε τὼ ἀγορὰν ἐς ὀλίγ᾽ στεφανοῦς, ἐς οὐδέν τι ἧσσον τὰς οἰκίας πρὸ ἐπολήσας. ὑπὸ πλῶν τε ἐνθένδε, καὶ ξυλίνων πυκνῶν, καὶ ἄλλων τοιούτων φορυτὸν μέγαν ἐπαγόμεν@, ἐς τοῦτο τε τὸ διώρυχα ἐμπεσὸν ἀφανίζει πᾶν, ὑπάγει@ γεγενημέν@. ἡμέρας δὲ οὐ πολλὰς ὕστερον ἄγχιστά πη τῶν θεσσαλοσίου πόλεως ὀρέων ἐκ δοὺς, ἐς χέρν᾽ ἐφάνη σημείοις πασαρέκοντα δίκαιον μάλιστα δὴ ἄρας πόλεως, οἵαπερ ἐπηγάγετ, ἐκ τῶν τῆδε οἰκίων γνωθείς. διεφάνει γὰρ ἐκ παῦθα ὁ συρφετὸς ὅλ@] καὶ τὸ λοιπὸν ἐς μέσῃ πόλει γενόμεν@ ὁ ποταμὸς οὗτ@, πρὸ πλέους τε τὰ ὕδατ@ σφ᾽ ἡσσωρούς ἐργασάμεν@, φέρεται μὲν τῆς πόλεως ἔξω ἀφ᾽ τῶν ἐξόδων· αἵπερ αὐτῷ πεποίηται ἐξεπίτηδες, ὥσπερ μοι ἔναγχ@ δηλώθη, ἐπειδὰν πολεμίων στρατὸς ὡς πολιορκήσων τὴν πόλιν ἴοι: τὰς μὲν ἀφ᾽ τῶν σιδηρῶν ὀβελῶν ἐξόδους ὑπιδήσαντες, τὸν ποταμὸν μεταπορεύεσθαι διασάμενοι, ἀνάγκη χειροποίητ@, ὑπὸ τὼ διώρυχα πρὸ ἀγωσι, καὶ ἀπ᾽ αὐτῶ οἱ πολέμιοι πιέζεσθαι * τῇ παύσει τὸ ὕδατ@, ἀφαλούσης τὴν πολιορκίαν. [ἐυθὺς μέρους ἀμέλει ὁ περσῶν στρατηγὸς ὑπὸ καθάδου βασιλέυοντ@ ὑπὸ πολιορκίαν ἐκ παῦθα ἦκεν, τούτοις τε πᾶσιν ἀναγκασθείς, ἄπρακτος ἐκ ἐς μακρὰν ἀνεχώρησε. καὶ χρόνῃς αὐτὸς πολλῷ ὕστερον ἐπ᾽ αὐτῷ τούτῳ ἀφικόμενος στρατῷ μεγάλῳ, ἐγχειρήκει τῇ ἐς τὴν πόλιν ὑπιβουλῇ. ὕδατός τι ἀπορίας πέρι ἀμηχανῶν, καὶ ἀποσκοπεύμενος τὴν τῆ περιβόλου ὑπερβολὴν, ἅμαχόν τε αὐτὴν διαρκῶς ὑποπίπτειν εἶναι, καὶ τὰ διβελευμένα μεταγοὺς· ἐυθύωρος ἐς τὰ πρόσω ἦλθ᾽ ἀπὼν ὤχετ, τῇ τῆ ῥωμαίων αὐτοκράτορος καταστρατηγηθεὶς σοφωτέρᾳ.] παῦτα μὲν ἐν πόλει δάρεος ἰκετηριασὸς κατέπαυσατ. ὅν τινα δὲ προσεποιησε τρόπον τῇ πόλει μηκέτι αὐτῇ πάθος πρὸς τὸ ποταμὸ ξυμβῆναι τοιοῦτον, ἐγὼ δηλώσω. χρύσης ἐν τις ἀλιεὺς ἁθρεὺς, μηχανοποιὸς δεξιὸς, ὅσπερ βασιλεῖ τὰ ἐς τὰς οἰκοδομίας ὑπηρέτει τὰ πόλεσε. ἔτος ἀποδήμει μὲν, ἡνίκα ἐν τῇ πόλει δάρεος τὸ ἐκ τὸ ποταμὸ πάθος ξυνέπεσεν. ἀκηκοὼς δὲ ἐκ πρειαλησάς, ἐς κοίτ᾽ ἀπεχώρησεν. ὄψιν δὲ ἐνείρου τοιάνδε εἶδεν. ἐδόκει οἱ τις ἐν τῷ ἐνείρῳ ὑπερφυής τι καὶ τὰ ἄκρα κρείσσων, ἢ ἀνθρώπῳ εἰκάζεσθ, μηχανὴν τινα ἐνδεικνύσθ, ἢ ἐν Δράκοντι τὸν ποταμὸν ἀκινῆ εἴη. καὶ ὁ μὲν αὐτίκα θεῖον ὑπεπτόησε τὸ πρᾶγμα, τὼ τι μηχανὴν καὶ τ τῆ ἐνείρου ὄψιν, ἐς βασιλέα χράψας ἀνήνεγκε, σκιαγραφήσας τὼ ἐκ τῆ ἐνείρου διδασκαλίαν. ἐτύγχανε δὲ ὁ βασιλεὺς πρόσκηνος. καὶ πρώιόθ@ ὅτι τῆς συμπαθούσης γενεᾶς, ἰσίδωρόν τι καὶ αὐθίμιον μεπεπάμπτο, ὥσπερ ἔμπροσθεν ἐπεμνήσθη. καὶ τὰ ξυμβεβηκότα ὑπεκοινούμεν@, [ἀπεπτοήθη δὲ τῶν αἰσθῶν ὁπόσα τοῖς μηχανὴ γένοιτο, ὡς μή τι πρᾶτον τῇ πόλει ξυμβαίη καὶ αὐτῶν μὲν ἑκάτερ@ ὑποθήκην τινὰ ἔφραζε τὼ οἱ δοκοῦσαν ὑπηρεσίαν ἐς τὸ ἔχειν. βασιλεὺς δὲ (θεὸς γὰρ ἔτι ὑπονοίας αὐτῷ γενομένης τινὸς) οὔπω τὸ χρύσου ἰδὼν χράμματ. ἐπινεύει τὸ καὶ ἰσκιαγράφει αὐτογνωμονήσας ἐκ προδόξου· ὁ δὲ τὸ ἐνείρου ἐκτύπωμα λῷ. ἔτι δὲ τῆς βουλῆς ἠρωτημένης, καὶ τὸ πρακτίου σφίσιν ἐς ἀρίστ@ ὄντ@, διέλυσαν τὸν ἀγορεύοντα. ἡμέρας δὲ τρισὶν] ἥκε τις βασιλεῖ τ χρύσου ὑπηρέτης, καὶ τῇ ἐνείρῳ τὸ σκιαγεῖον ἐνδεικνύμενος. καὶ ἐς μετεπιμψάμενος τὰς μηχανικὰς, αὖθις ἀνανεῶσ τῇ μνήμῃ ἐκέλευεν, ὅσα δὴ σφίσιν ἀμφὶ τῷ ἔργῳ τὸ πρότερον δοκοῦντα εἴη. οἱ δ᾽ ἀπεσεμάτιζον

τρῶς γεγονέναι τὰς χώρας, τῶν τι ἀμυνομένων τὸ βεβαίως, ἢ τὰς ἐπ' αὐτῶν ἀπεκρεμένων ἐφόδους. καπὶ μέσους γὰρ τὴς πύργους σφαιρικὸν σχῆμα εὐθέμβολος, αὖθις ἐς πῶθα ἐστίθεκεν ἐπάλξεις ἑπέρας, τριώροφον τοῦτη τὸ τεῖχος ἀπεργασάμβος. ἔπειτα δὲ κατανοηκὼς ὅτι δὴ τῶν πύργων διεφθάρθαι πολλὰς, ἥπερ μοι ἔρηται, ξυνηνέχθη ἐς χρόνῳ ἀλίγῳ· καθελὼν μὲν αὐτὰς ὡς ἦκιστα εἶχεν· ἐς γειτόνων δὲ τῶν πολεμίων ὄντων, ἢ καιροφυλακούντων τι ἢ διώκοντάς τινας ἐχνευόντων, εἴ πῃ τὸ βεβαίου μοίρας ἀτειχίστου τινὲς ἁπτυχεῖν οἷοί τε ὦσιν ἐπινοῆσαι πάθε. τάτας μὲν τὰς πύργους αὐτὸ ἔασεν·] ἔκπωθεν ἢ αὐτῶν ἑκάστῳ, εἰκοδομίαν τινὰ ἑπέραν ἐς πτεραγώνῳ ἰδήματι [ἀσφαλείας τε ἢ τ' ἄλλης ἁπαντελείας εὖ ἔχεσθαι. τοῦτη δὲ τὰς πεπηκότας τῶν τείχων ἰρύμασιν ἕπερθε ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἐτειχίσατο· ἵνα δὲ * αὐτὸν, τ' καλούμβον τ' Φρουρᾶς, ἁπασεμνότατα καθελὼν, ἀνῳκοδομήσατο σὺν τῷ ἀσφαλεῖ, ἢ πεντειχίσματι δὲ, κατὰ λόγον διαρκὲς ὕψος ἁπασαμένως ἐστίθεκεν. ἔκπωθεν δὲ αὐτὸ πέφρον ὠρυξεν οὐχ ἥπερ ἀνώθασιν ἄνθρωποι τὸ πιεῖν πιεῖν, ἀλλ' ἐς χωρίον τι ὀλίγῳ κοῖλ τρόπῳ ἑπέρῳ. ὅπου δὲ δὴ ἕνεκα, ἐγὼ δηλώσω. τὸ μὲν ἄλλα τὸ βεβαίου ἀπρόσβατα τοῖς τειχομαχοῦσιν ἐκ τὸ ἁπαλοῦσιν ξυμβαίνει εἶναι· ἄτε οὐκ ἐφ' ἱμάλου χωρίου ἱδρῶτα, ἀδὲ τοῖς ἁπούσιν ἔχοντα πρὸς ἁπαυλὴν ἁπηνέκειας, ἀλλὰ κατὰ τ' ἄκαιρος ἴν τι σκληρῷ ἢ ὀρθίῳ κειμένου, ἔνθα ἔτι διώρυγα εἶεν τέ ἐστι, οὔτι προσβολῶ γλιάζ τινα· ἡ δὲ αὐτὸ πρὸς ἄνεμον τόπον ἡ πλευρὰ τίτραπται, μαλθακή τι οὖσα ἢ χαώδης [αἱ χάρεμ]ἢ πρὸς διώρυχας ἔυκολος ἄχει ἐνίφοδον τοιοῦτον πιεῖν τ' πόλιν. πέφρον δὲ ἐστεῖθα μονοειδῆ ἴυρυς τι ἢ βάθους ἱκανῶς ἔχεσθαι ἁπὶ μακρῷ κατορύξας, ἱκάτερον αὐτῆς τῷ πρεσταχίσματι τὸ πέρας ἐπῆψεν· ὕδατος μὲν αὐτοῦ διαρκῶς ἐμπλησάμβος, ἄβατόν τι ποιοῦσιν τοῖς πολεμίοις κατεσκεύασμβος· ἐς μοίρας ἢ αὐτῆς τῇ ἑστὸς πρεστείχισμα θέμβος ἕτερον. ᾧ δὴ ἐφιστῶτος, ἐς πολιορκίαν Φρουρᾶς ῥωμῶσι, τῷ τι βεβαίου ἢ πρεστειχίσματος τὸ ἑτέρου ἀφρουτισήσαντες, ὅπερ τὸ τείχους πρόβλημα. ἐπύγχανε δὲ τὸ τείχος ἢ τὸ πρεστειχίσματος μεταξὺ κατὰ τὰς πύλας, αἳ κατ' αὐτικρὺ τὸ ἀμμώδους χωρίου εἰσὶ, μέγα τι χρῆμα χώματος κέμβον· ἢ ἀπ' αὐτοῦ οἱ πολέμιοι λαυθάνειν ἐκ τὸ ἐπιπολῆσον οἷοί τε ἦσαν· ἁπὸ τῆ πόλει διώρυξαν ἔνερθεν τὸ βεβαίου πισύμβοι, ὅπερ ἐσθένδε βεβιλὼν, ἢ βεβαθήρας εὖ μάλα τ' χῶρον, τοῦτη τοῖς πολεμίοις τὸν εἰς τὸ τεῖχος ἁπόκλην ἀπεχαίτισε. τὰ μὲν οὖν τὸ ὀχυρώματος αὐτῷ τῇδε πεποίηται.] ἢ ὕδατος ὅλε ἐρχάσατο ἔλυτρα, πῇ μὲν τὸ βεβαίου ἢ τὸ πρεστειχίσματος μεταξὺ, πῇ δὲ ἄγχιστα τὸ πεδίου, ὃς βαθυλομαίῳ ὀνομάζεται, πρὸς δύοντί πῃ τὸν ἥλιον. ῥᾳδίως δὲ ποταμὸς ἐκ πρασκέα τοῖς πολέμιος διέχοντος αὐτῷ * σημείων δυοῖν ἐς δὴ κόρδης ἁπαλῆται. ἐφ' ἑκάτερα δὲ αὐτὸ σκοπίλω δύο ἀνέχειτον ὑπερύγαια σκληρῷ· [πρόσισί τι μεταξὺ τῆς ἑκατέρου ὑπωρείας ἄχρι ἐς τ' πόλιν ὁ ποταμὸς οὗτος, ὥζε σὺν πρόσθας φερόμβοις τῶν ὁρῶν, μάλιστά τι ἢ δι' αὐτὸ τοῖς πολεμίοις * ἄτρεπές τι ἢ ἀνέπαφος ὢν· οὐ χάρ ἔχουσι διάζεσθαί πη αὐτὸν ἐν ὑπλίῳ τῆς γῆς.] ἁπαντῶντι δὲ αὐτὸν ἐς τ' πόλιν τρόπῳ τοιῷδε. ἐχεῖν μὲν ἐκ τὸ βεβαίου πεποίηται μέχαν· ὀβελοῖς δὲ σιδηροῖς τὸ τὸ ἐχετὸ σῶμα, συχνοῖς τι ἢ ὡς παχυτάτοις * κατηλαδότος, τοῖς μὲν ἐρῃοῖς, τοῖς δὲ ἐγκαρσίοις, διεπεζάκασι τῷ ὕδατι ἐς τὴν πόλιν ἰσοπηχὲ εἶναι. οὕτω τοίνυν εἰς τ' πόλιν ἐσιὼν, ἢ τὰ ἐκείνη ἔλυτρα ἐμπλησάμβος, ἐκβάλλει ἐς ἑτέραν πνὰ τῆς πόλεως χώραν. βελίων δὲ τὰ τοῦτης πιδία, ἐς πολιορκίαν ὑπιτῆ ἐνιεῖτ' πόλιν, ἐστεῦθα γὰρ ἐσρατοπιδεύσαν τοῖς πολεμίοις, τῇ τὸ ὕδατος βελιοσίᾳ, οὐ χαλιὸν ὦ. ὅπερ ἵνα μὴ γλίηται· διεσκοπεῖτο, εἴ πινα τῷ πράγματι ἄκεσιν εὕρει. ἐ δὴ θεὸς αὐτῷ τὸν ἀμηχανίαν ἰώμενον, ἀπαυτοματίσας τὸν πρᾶξιν μελλήσει τὸν πόλιν ἀδεμιᾷ διεσώσατο. ἐγίνετο δὲ δὴ ὧδε. τῶν τὶς ἐκείνῃ στρατευσαμένων (εἴτέ τινα ἔνυπνον ἐνείρου εἰδῶς, εἴτε αὐτόματος εἰς τὸν ἡγεμόνα) τῶν περὶ τὰς οἰκοδομίας τεχνιτῶν ἐπιμελούμβον * πολλῷ ἔμπλεον, διώρυχα ἐκέλευεν ἐστὸς τὸ βεβαίου γεγονέναι, ὕδατος γὰρ πόσιον ἐστεῦθα ἐυρίσκειν

a αὐτὸν
b καὶ
c σημείοις
d ἄτρεπτός
e πέρεσι
f πόλιν

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Ὅσα μὲν δὴ ὅπῃ τι κωνσταντινουπόλει καὶ τῆ ἐκείνῃ περασέων ἱερὰ πηδὴ ἰουστινιανὸς νέα ἱδρύσατο, καὶ ὅσα κατεπεπτηκότα διὰ χρόνου μῆκος ἀνενεώσατο· τὰ τε ἄλλα οἰκοδομήματα, ὅσα δὴ ἐν ταῦθα πεπόηται· ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ διεδήλωται. τὰ δὲ λοιπὰ δὴ τὰ ἐρύματα ὑμῖν ἐπέον, καὶ οἷς τὰς ἰσχάτας περιβαλεῖ ῥωμαίων τὰ γῆς. ἔνθα δὴ καὶ παλαιπωρεῖαι τῷ λόγῳ ἐπάναγκες αὖ εἴη. ἀ γὰρ τὰς πυραμίδας ἀφηγησόμεθα, τῶτο δὴ τὲ ἐν αἰγύπτῳ διβασιλευκότων τὸ διαθρυλλούμενον ὅπῃ πήδευμα, εἰς χάρειν δὲ κεκερεμένον ἀνόητον· ἀλλὰ τὰ ὀχυρώματα σύμπαντα, οἷς ὁ βασιλεὺς ἄγρις τὴ βασιλείαν ἐσώσατο, καὶ τοῖς βαρβάροις ἀμήχανον κατασήσατο τὲ ἐς ῥωμαίους ὅπῃ βαλεῖ. ὁκ ἦ ὁρίων μηδικῶν ἄρξασι οὔ μοι δοκεῖ τε ἔπρεπε ἔδοξεν εἶναι. ἐπειδὴ μήδοι ἀνεχώρησαν ὁκ ῥωμαίων γῆς, βασιλεὺς μὲν ἀναστάσιος * ἔκισσάπη τὲ περσικῶν ὅρων, κώμιλλαν ἄδοξόν τινα τὰ περάτων ὄντων, * δάρας ὄνομα, τεῖχει περιβαλεῖν διὰ ταχυδρομίας ἔσχεν, ὅπῃ τείχισμα ἐσόμενον τοῖς πολεμίοις. ἐν ᾗ τε ταχυδρομίᾳ ἐπηρημένον, ἅσπερ ποτὲ βασιλεὺς ἡροδότου ἦν πρὸς τὰ περσῶν ἔθνος, μηδετέρας ἐν χωρίῳ οἰκείῳ ἐν γειτόνων τι τοῖς τε ἐπέρων ὁρίοις καὶ μέσῳ ὀχύρωμα νεώτερόν τι ὅπῃ τυχαῖα· περιτειόμενοι πέρσαι τὰς ὅπῃ τῇ εἰρήνῃ σπονδὰς, ἐμπόδιοι τῷ ἔργῳ ἐγίνοντο, καὶ περ οὐκ ἐκ πολέμου πεζόμενοι τῇ ἀσχολίᾳ. ῥωμαῖοι δὲ αὐτὰς ἀπαρασκεύους ὁρῶντες, ὀξύτερον τὰ οἰκοδομίας αὐτὰ πλαμβάνοντο· περιρῆσται διὰ ταχυδρομίας ἔχοντες, πρὶν οἱ πολέμιοι ὅπῃ σφᾶς ἴωσι. καταδοκοῦντες ἦ ἀεὶ τὰς ἐφόδους, ἀκ ἐς τὸ ἀκριβὲς τὰ οἰκοδομίαν ἐξῆγεν· τὸ πᾶχυς αὐτῆς παραιρούμενοι τὲ εἰς τὸ ἔργον ἀσφάλειαν. τῷ γὰρ σωτῆρι τὸ τι ἀσφαλὲς ἀδαμῆ ἄωθε ξυνοικίζεται· ἀσὶ τῷ ὀξεῖ τὸ ἀκριβὲς φιλεῖ ἔπεσθαι. ἄτω πὼν ἐπαυερχῶς ἀπειρήκασι τὲ ἔ περιβόλου ἀνάστασιν, ὁκ ἀναπαγώνιστον τοῖς πολεμίοις πεποιημένοι, ἀλλ' ὅσον αὖτε ἀναγκαῖον ὕψος ἐνθέμενοι. ἐ μὲν ἐδὲ αὐτοῦ ἐν ὅπῃ πεδίῳ τὰς λίθους ἐμβεβλημένοι, ἢ αὐτῶν ἐν δέσμῃ τὲ σώβισιν εἰργασμένοι, ἢ τῷ πλάματι τὸ πάχους κατὰ λόγον ἐναρμοσάμενοι. χρόνῳ δ' ὀλίγου (μόσι τι γὰρ ἦ ἡλίᾳ θέρμῃ τῷ τὸ οἰκοδομίας σφαλερῷ αὐτέχειν εἰ πύργοι ὡς ἤκιστα εἶχον) διερρωγέναι αὐτῶν τοῖς πλείοσις ξυνέβη. οὕτω μὲν γὰρ τὰ περάτων ἐν πόλει δάρας τὰ τείχη ἀνέστη. ἐνοήσας ἦ ἰουστινιανὸς, ὥσπερ ἐ πεφύκει) πρᾶγμα τῶτο δὴ τὸ κατ' αὐτὸν ὅπῃ τείχισμα ῥωμαίοις ἐσέναι· ἀλλὰ πανοικεσίᾳ περιβαλεῖσιν· [τείχνας ἦ κινήσασι πάσης ἐξ αὐτοπάλου τειχομαχήσειν τὸ πόλεως· καὶ ἔμπλεως μὲν αὐτοῖς ἐλεφάντων ἔψεται, εἴσουσι ἦ ξυλίνας ὅπῃ τὸ ὤμων ἐλέφαντος πύργους, εἰς ὑποκείμενοι, αὐτοπαγμένης δὲ τῆ πολεμίᾳ ὑφ' αὐτῶν· ἀκ ἄχρι τῶδε ἡμῖν κείσεται τὸ κακὸν, ἀλλ' ἡ πολιὲς καταστειωθήσεται ὁκ τὸ ἐμπολεῖσιν· ἐβούλετο δὲ διὰ ταῦτα, ὀχύρωμα τῷ χωρίῳ περιβαλεῖν, ἐπιξίως τὸ χρείας· πρῶτα μὲν ἂν τὸ τείχος (κωλυθεῖν τι γὰρ ἰὼ κομιδῇ, ἢ πέρ μοι εἴρηται, καὶ τοῖς ὅπισθεν διὰ ταῦτα ἐπεμαχώτατον.)] ἀπροσόδευτόν τι καὶ ἄμαχον ὅλως τοῖς πολεμίοις ἐσκευάσατο εἶναι. τὰς μὲν γὰρ ἐπάλξεις πρόπρον ὄσας, λίθων ἐυθηκῆ ξυναγαγὼν, ἀπέσφιγξεν ἐν στενῷ μάλιστα· ἴχνη αὐτῶν μέτα ἐς θυρείδων ἀνάπλεπτον χῆμα. [τοσόνδε ἦ αὐτῶν συγκεχωρηκὼς ἀνεωγέναι, ὅσον δὴ καὶ χεῖρα διῆναι, καὶ τὲ τοξευμάτων ἐξόδους ὅπῃ σφῶν ἐνοχλοῦντας ἐυθενδε λελεῖφθαι. ὕπερθεν δὲ αὐτῶν ὕψος τῷ περιβόλῳ ἐπέτηχήσατο ἐς τριάκοντα μάλιστα πόδας· οὐχ ὅλον ἐυθέμενος τὸ πάχος τῷ τείχει, ὡς μὴ τὲ θεμελίων τῇ τὲ ἐγκειμένων περιστερεὰ βαρυομένων, ἀνήκεστόν τι τῷ ἔργῳ ξυμβαίη· ἀλλὰ τὸν ὀκείνῃ αἶρα λίθων περιβολῇ περιελίξας· ὁσάν τι ἐν κύκλῳ τὲ περιβόλου περίδρομον ἐργασάμενος, ὑπέρτε τὲ ὁσὰν τὰς ἐπάλξεις ὅπῃ βαλών, ὥστε διώροφον μὲν πανταχόσε τὸ τεῖχος εἶναι· καπὶ ἦ σὺν πύργους καὶ

χαλκῇ, αἱ δὲ τῷ λίθῳ διηξυσθῆναι. θέαμα λόγου πολλοῦ ἄξιον. εἰκάσειας αὖ ἡ Φειδίου τὸ ἀθηναίου, ἢ τὸ σικυωνίου λυσίππου ἔργον, ἢ πραξιτέλους αὐτὰς γεγονέναι. ἐστηῦθα καὶ θεοδώρα ἡ βασιλὶς ἵδρυται. τοῦτο γὰρ ἀνατεθεικεν ἡ πόλις αὐτῇ ὑπὲρ τῆς αὐλῆς χαρισάμενον. καὶ ἡ μὲν εἰκὼν ἐυπρεπῶς ἔχει, ἀλλὰ τῆς βασιλίδος τῷ καλλει ἐλάττων: ἐπεὶ αὐτὴν τὴν ἐυπρέπειαν λόγῳ τινὶ φράσαι καὶ ἐνδάλμασι δοκιμωτέροις ἀνθρώπῳ γε ὄντι παντάπασιν ἀδύνατον ἐμοί. ἀλευρὸς δὲ ὁ κίων, καὶ ἐπὶ τῷ σκευωρήματι ἕστηκε δὴ βασιλίδα φέρων Δημοφανῶς ἐνδεικνύμενος. ὕπερ δὲ ὕδατος ἐυπρεπὴς πέρι ἐστηῦθα Δημοπάνητι τῷ βασιλεῖ τούτῳ, αὐτίκα δηλώσω. θέρους ὥρᾳ ἡ βασιλὶς πόλις ὕδατος ἐπιεικῶς ἀνίζει. τῷ γὰρ καιρῷ τηνικάδε αὐχμοὺς ἔχοντος, ἐλαττονοῦς ἡ κατὰ τὰς ἄλλας ὥρας αἱ πηγαὶ τὸ ὕδωρ * ἀποβλυσάνουσιν, καταδεεστέραν παρέχοντα τὴν ἐκ- 10
* fic infrà ἀποβλυσάνουσαι
παγωγὴν τῇ πόλει. διὸ δὴ ὁ βασιλεὺς ἐπινοεῖ τοιάδε. κῦ τ βασιλέως φαὶν, ἵνα δὴ τὰς δίκας ἀδιαπρεπεύζοντας εἴ τι ῥήτορες καὶ εἰσαγωγεῖς, καὶ ἄ τινες ἄλλοι τὰ ἔργα τοῦτο δὴ μελῶντας, αὐλή τις ἐστὶ ὑπερμεγέθης· πεπηγέναι μοι, καὶ εὐρους ἱκανὰς ἔχουσα· ἐν πτερωτῷ δὲ πεῖσαι, οὐκ ἄδην γοώδους ἰδάφους, ἀλλ' ἄδην πέτρας πεποιημένη. τοῦτον ἐς βάθους μέγα τι χρῆμα κατορύξας ὁ βασιλεὺς, τῆς ὕδατος ἐς ὑπερδέον ἥκοντος ἐπὶ, καιρῷ τῆς θερμοῖς παρέχειν ποσόν. ἕτω μὲν μὴ περισθῆν ἐυζωστοις τοῖς τιμῶν ὑδάτων ἐυσχολίας διεκπάξαι. καὶ βασιλεὰ ἢ ἀλλαχοῦ διαδημιόργηκεν αὐτὸς καινοεργήσας, ἔν τε τῷ ἡραίῳ, ἐ ἐμπεδιάναις τ καλλιμβρίαις. ὧν δὴ ἕδει τὰ μεγαλοπρεπῆ σὺν τῷ ἐς τὸ κινεῖν ἡκριβωμένῳ, ἑδεῖ τ ὄγκου αὖ σὺν τῷ ἐυπρεπεῖ λόγῳ φράσαί πῃ ἱκανῶς ἔχοιμι. ἀλλ' ἀποχρήσει τοῦτο αἰτεῖν, βασιλεὰ τι εἶναι, 20
καὶ θεὸς ἐυσεβεῖσθαι γεγονέναι, παρέντας τ, ἐ ἐπὶ τὰ χωρία καὶ ἕδενος ἀπριβέστερον, ὅτι μὴ χρημάτων κἀθήκομαι, τοῦτο γὰρ οὐκ οἶδ' ὅτι ἐστὶ μὴ καὶ λόγου κρεῖττον. ἐστηῦθα δὴ καὶ σκίπας αἰσθητήριον ἐ τοῦ πρόσω ὄν. αὐτοῦ γὰρ ἐυρὼν ἱκανὸν ἐρωθῆναι τῆς τε αὐλίμου καὶ τοῦ ῥοθίου ἀποκαμόντα, σωτήριον εἶναι τῆς πλέυσι καταφήσαντο· τὰς κιβωτοὺς καλυμμάτων ἀναρίθμους τε καὶ ἀπεμπολήσεως πεπειμένους, ἱκανὸν ἐρωθῆναι αὐτὰς τ' ἠϊόνος ἐχαρσίας ἀποβρηξάμενος, οἷόν τε τ' ἀστέρων καθύπερθεν ἐπέρων ἐστηξεν ὑπερβολὴν ἐνθένδε. τοίχους πλαγίους ἀπεναντίας ἀλλήλαις ἀνέστησε δύο, ὧν τ' τῆς ἀζυγος κρηπῖδων, μέχρι ἐς τ' ὕδωρ· πέτρας τε πλοσίον ἀποτόμους ποτὲ ἐμβεβλῆκειν. ὧν δὴ τοῖς τῷ ῥοθίῳ δραστηρίοις, ἡ τῷ κλυδωνίῳ ἐπίθεσις ἀπεκρύπτετο· καὶ ἀνέμῳ χειμῶνος ὥρᾳ καταβαίνοις σκληρῷ, Δημοφίλει τὰ ὁπόσα ἡσυχῇ ἄπαντα τ' τοίχων· μετεξὺ μιᾶς ἀποκλεισμένης δὴ τ' λιμένα τοῖς πλοίοις οἱόνδε. ἐστηῦθα καὶ ἱερὰ τιμένη πεποίηται 30
(ἥπερ μοι ἐμπροσθεν δεδήλωται) καὶ στοὰς καὶ ἀγυιὰς καὶ λυτρῶνας ἐν δημοσίῳ * ἔ τὰ ἄλλα χρεὼν τι πάντα, ὥστε δὴ ταῦτα τ' ἐν τῇ πόλει βασιλέων ἐλαττοῦσθαι μηδέν. καὶ λιμένα ἢ ἄλλον ἐπικτήσατο, ἐν τῇ αὐτοπέρας ἠπείρῳ, ἐν τοῖς ἐυτρόποις ἐπωνύμοις, ἵν' ἡραίου τοῦδε οὐ πολλῷ ἄνωθεν. τὰ μὲν δὴ ἐν ἰσχναῖς ἐν πόλει δημιοργηθέντα τῇ βασιλίδι, ὡς Δὶ βραχυτάτων εἰπεῖν, ταῦτά πῃ ἔχει. ὃ δὴ μένον ἡμῖν ἐστηῦθα δὴ ἀποπλεῖσται, αὐτίκα δηλώσω. ἐκ πόσης γῆς ὅμιλος ἀθρώπων τῇ πόλει παντοδαπὸς ἐπιεικέστατος. ὠφελοῦνται ἢ αὐτῶν ἕκαστος ἢ πράξει τινὶ παρηγορήμενος, ἢ ἐλπίδι, ἢ τύχῃ. πολλοὶ δέ τινες, οἷς δὴ τὰ κῦ τ οἰκίαι οὐκ ἐν καλῷ κεῖται, βασιλέως δεησόμενοι, τῇ πόλει ἐνδημοῦντες Δὶ βίαν τινὰ ἢ πίζυσιν, ἢ ἐγκειμήλιον, ἢ μίλυσιν. οἷς περ συμβαίνει ἀεὶ τῇ ἄλλῃ ἀμηχανίᾳ καὶ οἰκίας ἐπαναστέζειν, οὐχ οἵοις τε ὄντες τ ὑπὲρ τ ἐστηῦθα. διατριβῆς περίαξ μιάθωσιν. ταύτῃ δὴ αὖ τοῖς ἐυπιεῖν καὶ βασιλεὺς θεὸς 40
τ ἀνθρώπειον ἵλυσιν. τ γὰρ θαλάττης ὡς ἀγχοτάτω, ἵνα δὴ σεῖσμοι ὁ χῶρος καλεῖται (ἀγῶστ γὰρ, οἶμαι, τὸ παλαιὸν αὐτῇ τοῖ) ξενῶνας ὑπερμεγάθεις ἰδρύσατο τοῖς τὰ τοιαῦτα παλαιπωρουμένοις δὴ καιρὸν γενησομένους καταλυτήρια.

ΛΟΓΟΣ

βίοτον μὲν σφίσιν αὐτὸν ποιεῖσθαι * ἐλεύθεριον δὲ τὸν σωφρονοῦντα. τοῦτο μὲν οὖν διακρίνειν τῆδε. ἐπὶ τούτῳ δὲ τῆς ἀκτῆς, ἣ ἐστι ἐς ἕλιξιν ἐπιλίσσοντι τὸν εὔξεινον πόντον, βασίλεια σφόδρα ὄντα, μοναστήριον μεγαλοπρεπῶς κατεσκεύαστο, καταγώγιον τῆς μεταμελουμένης γυναικὸς ἐπὶ τῷ σωφρονεῖν βίῳ ἰσόμοιρον. διὸ δὴ καὶ μετάνοιαν, τοῦτο δὴ τῶν γυναικῶν τὸ διαστηριζόμενον ὁμωνύμως τῷ ἔργῳ ὀνομάζουσιν. καὶ πολλοῖς μὲν χρημάτων σφισὶν ὁσίοις οἱ βασιλεῖς οὗτοι τὸ μοναστήριον διεδώρηνται τοῦτο, πολλὰ δὲ ἰδίᾳ, κάλλει τε καὶ πολυτελείᾳ διαφερόντως ἐξαίσια, ταῖς γυναιξὶ σφῶν ψυχικῷ ἐσομένῳ, ὡς ἐδεδόμηντο * ὡς μηδὲν ἀναγκαῖον σφῶν τὰ τῆς σωφροσύνης ἐπιτηδεύματα τρόπῳ ὑτῳοῦν ὑποκνήσωσι ταῦτα μὲν οὖν τῇδέ πη ἔχει. εἰς δὲ τὸν εὔξεινον πόντον ἐνθένδε ἰόντι ἄκρα τις ὑπορρὼξ σφῶν τῷ τὸ πορθμῷ προβέβληται ἠιόνα * ἐφ' ἧς μαρτύριον παντελέμονος ἁγίου οἴκησις, δρυχίῳ τι * ἀπηλεημένως πεποιημένον, καὶ χρόνῳ μακρῷ πιπονηκός. ὅπερ ἐνθένδε σφῶν ὁ βασιλεὺς, μεγαλοπρεπῶς τὰ μάλιστα ἐκδεδόμηται, τὴν ἐκείνῃ πανσῶν ὕπαυλον· τῷ τε μάρτυρι διασωσάμενος τῷ τεμένει, καὶ τῷ πορθμῷ κάλλος ἐπιθεικώς. τοῦτο δὲ τὸ τέμενος ἐπίσφοδρα, ἐς χάρακα τὸν καλυπτὸν ἀργυρείῳ, πλουσίως ὧν ἐκ παλαιᾶς καταγώγιον, οἵπερ ἐνόσησε τὰ ἀνήκεστα ἐλαθέσθαι. ὅπερ τῷ ἀρρένῳ διῤῥωγὸς ἤδη τὰ ἔσχατα, σφυρία τῇ πάσῃ ἀνανεώσατο, ῥωννύμενον τοῖς οὕτω παλαιπωρουμένοις ἀναπαύλαν. σφόδρα τοῦ αὐλοῦ, ἢ μοναστήριον ὄνομα, τὸ χωρίου ἐγγὺς, ὃ δὴ νῦν ἱερὸν ὀνομάζεται, νεὼν τῷ δρυχαγγέλῳ ἄλλον ἰδεῖσθαι, * ἱερεπὶ διαφερόντως. καὶ τρύφωνι δὴ ἀνιδρυκέναι ἱερὸν μάρτυρι, ἐν τῇ τῆς πόλεως ἀγυιᾷ, πόνῳ τε καὶ χρόνῳ πολλῷ ἐς κάλλος ἀποπερανθύμενον ἀμύητον. ἔτι δὲ μείζω καὶ μείζοσι μάρτυσιν ἑδος ἐν τῷ ἱδρύμῃ. ἐν ἀριστερᾷ δὲ ἰόντι ἐς τὰς χρυσᾶς καλουμένας πύλας, ἃς ἁγίας μαρτύριον ἐυρὼν καταπιπονηκὸς, πολυτελείᾳ τῇ πάσῃ ἀνενεώσατο. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τοῖς ἱεροῖς ἱερασμένα ἰουστινιανῷ τοιαῦτά ἐστι. τὰ δὲ ἀνὰ πᾶσαν διαπεπονημένα τῷ ῥωμαίων ἀρχῷ, ἑκάστῳ διαριθμεῖσθαι χαλεπόν τί ἐστι, καὶ λόγῳ παντελῶς ἄπορον. [ἀλλ' ἡνίκα ἡμῖν διήσει πλοῦς ἡ χωρίου τινὸς σφῶν ὄνομα ἐπιμνησθεῖσα, ἢ τὰ ἐνταῦθα ἱερὰ ἐν ἐπιτηδείῳ γεγράψεται. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τοῖς ἱεροῖς ἓν τι κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς τῇδε σφασεῖσιν οὕτω ἰουστινιανῷ διαδημιουργηθεῖσι βασιλεῖ.]

τὰ δὲ ἄλλων οἰκοδομημάτων πεποιημένων ἑκάστων ἐπιπλεῖν * ῥᾴδιον λόγῳ. ὡς ἐν κεφαλαίῳ δὲ φράσαι τὰ ἀξιολογώτατα τῆς τε ἄλλης πόλεως καὶ τῶν βασιλείων, ἅπερ αὐτὸς ἐπὶ τὸ ὑπερτερον μετεσκεύασται· ἔστι τί μοι αἰσχρὸν εἰδέναι εἶναι. ἅπαντα γάρ μοι ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων διεξιοῦσι λόγοις. τοσοῦτον δὲ μένον ἔστι γε τῷ παρόντι γεγράψεται, ὡς τῶν βασιλείων, τά τε σφόπυλα καὶ ἡ καλουμένη χαλκὴ, μέχρι ἐς τὴν ἀγορᾶς λεχθήσεται οἶκον· ἔκ τε τῶν βασιλείων τό τε βαλανεῖον ὁ ζεύξιππος, αὖ τε μεγάλαι θύραι, καὶ τὰ ἑκατέρωθεν ἐξῆς ἅπαντα, μέχρι ἐς τὸν ἀγορᾶν, ἢ κωνσταντίνου ἐπώνυμός ἐστι, τοῦτου δὴ ἕρκα τῶν βασιλέως τυγχάνει ὄντα. σφῶν δὴ τὰ πρὸς δὲ τὸν ἑρμίσθαι ἐπώνυμον οἰκίαν, ἄγχιστα ὄντα τῶν βασιλείων, σφόδρα μάλιστα τι καὶ ὅλως ἐς τὸ ἐπιφανέστερον μεθαρμοσάμενος, ὡς τοῖς βασιλείοις ἐπεικῶς πρέπειν, τῷ παλατίῳ ἐπιθεικεν. ἔστι δέ τις ἀγορὰ σφῶν τῶν βασιλείων σφεῖς ὑλ[illegible], ἀνυσχεῖον καλοῦσι τὸν ἀγορᾶν οἱ βυζάντιοι. ταύτης [ἐν λόγοις ἐπιμνησθεῖσι τοῖς ἔμπροσθεν, ἡνίκα τῆς σοφίας σφεῖς ἐποιησάμην τὸν νεὼν, τὸν ἐπὶ τῷ ἕρκα χαλκῷ οἰκοῦντα τῷ βασιλεῖ ἐπὶ κίονος ὑψηλοτάτου καὶ λίθοις σκυθίτου ἀναπεθέσθαι διδήλωκα] ταύτης ἐς τὰ πρὸς ἕω τὸ βουλευτήριον ἵδρυται, ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἔργον. ἔνθα δὴ ξωνίδαι ἕξ ἀρχομένου ἡ ῥωμαίων σύγκλητος ἐναύσιον ἑορτὴν ἄγει, [τὰ τῆς πολιτικῆς ἐρμαζούσας εἰς αὖθις νόμιμα. ἐξ δὲ αὐτὸ κίονες ἐπίσφοδρόν εἰσιν: οἱ μὲν δύο τὸν τῷ βουλευτηρίου τοῖχον ἐς μέσῳ ἔχοντες, ὃς πρὸς δύοντα ἥλιον τέτραπται· οἱ δὲ πάντες, ὀλίγῳ ἐκτὸς· τὸ μὲν εἰσέλθοντας λαθεῖν ἅπαντας· μέγεθος δέ, πρῶτοι τῶν ἐν γῇ (εἰσὶν) κίονων τῇ πάσῃ. σταν δὲ ποιοῦσιν οἱ κίονες ἐς ὄρεσφον ἐν θέλῳ ἐλίττουσαι.

τὰς

ὄντα μετὰ πίθηκι κόσμον. ἔστι μὲν γὰρ αὐτῦ ἀπικρίματα πρότερον δὴ στρᾶς τῆς οἰκοδομίας ἐσῶτα κατὰ * τῷ λούτρῳ τῇ χρείᾳ σωοῖσιν (ὧν δὴ ἕνεκα τὸ πῦρ καίεται, κυθρόποδάς τι καλεῖν * αὐτὴ γενομίκασι) ταῦτα δὴ ἅπαντα τῇ τῦ ὕδατος ῥιπῇ ἀποκάμψα πρόσθεν ἐρῶν, κ' ἀπ' αὐτῦ τῷ χρείᾳ τῷ βαλανείῳ διεφθαρμένω· λίθων μὲν αὐτὸς ἐμπεδώσας δηβολαῖς ὅσα πρότερον ἀπικρίματα, ἤπερ μοι ἔρηται, ὑπέραν καθύπερθεν ἀποκρεμάσας οἰκοδομίας, ἵνα δὴ ἀπρόσοδα τῷ ποταμῷ ἐσῖν, ἀνισώσατο τῷ ἐσθῆτι ἀῦπάθειαν τοῖς τῇδε φρουροῖς. τὰ μὲν δὴ τῦ κιρκησίου τῇδε τὸν τρόπον διεδημιούργηται τῷ βασιλεῖ τούτῳ. μετὰ δὲ τὸ κιρκήσιον, φρούριόν ἐσι παλαιὸν ἀντούκας ὄνομα. οὗπερ ἱρόπιον τὸ τεῖχος ἴδρυται, οὕτω δὴ μεγαλοπρεπῶς ἀνῳκοδομήσατο ἰουστινιανὸς βασιλεύς, ὡς μηδὲ
10. τῶν πρὸς δηφασιςάτων πόλεων ὀχυρώματος πέρι τὰ δαπανήματα τὰ λοιπὰ φέρεσθαι. * τρόπῳ δὲ τῷ αὐτῷ] καὶ τὸ φρούριον, ὅσον δὲ ἀμφὶ [πόλιν] θεσσαλονίκην κεῖται, τὰ μὲν ἀπόκρυπτα τοῦ πρότερον ὄντα, τὰ δὲ πλῆθι καὶ τῇ ἐσθῆτι γελοιοτάτῃ πεπεισμένα, αἱμασιᾶς τρόπον, φοβερά τε ταυτῶ καὶ τὸ ὅλον ἀπρόσβατα τοῖς δηϊόσιν ἐργάσατο [τὸ τε μαγδαλαθὼν σὺν ἑτέροιν δυοῖν, ἅπερ αὐτὸς ἐκατέρωθεν τυγχάνει ὄντα, κ' θαυτούριος δύο μικρόν τι κ' μέγα, κ' σιμισθεὼν καὶ ἡμιέρις. ἔτι δὲ διδάμας κ' σλασσάρων κ' θίολλα, φρίχας τε καὶ ζαμαρθὰς, κ' τὰ λοιπὰ ὡς εἰπεῖν ἅπαντα. ἰῶ δέ τις χωρὶς τὸ μὲν θαυτούριος τὸ μέγα,] οὐ δὴ δηχωρίζειν σαρρακηνοῖς πολλὴ ἐξουσία ἐγίνετο· κ' διασκιδάπτυσι μὲν ἀνά τε τὸ ὕλιον δασεῖάν τε καὶ ἀμφιλαφῆ οὖσαν, καὶ τὸ ὄρος, ὃ πρότερον ἀνέχει· κατωθεν δὲ ἀδιέστηκεν ὀλίγον ὠκημμένους ἀμφὶ τὰ ἑκάτερα χωρία ῥωμαίους. ἀλλὰ νῦν πύργον κομιδῇ
20 μέγαν ἰουστινιανὸς ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ δεμαμένος, ἀνασέλλει τὰς τῶν πολεμίων δηϊδρομὰς ἔχυσι, τὴν δηπιχνησάμενος κατ' αὐτῶν περίβολον. τὰ μὲν δὴ μεσοποταμίας, τῇδε ἰουστινιανῷ τῷ βασιλεῖ ἤρασται. ἀναγκαῖον δέ μοι ἐστῶθα τὸ λόγου ἰσλέασης [τὰ καὶ καρῶν κ' καλλινίκου κ' τῶν ἄλλων πολιχνῶν ἁπάντων ἐπιμνηθῆναι, ἅσπερ ἑκάτερα ξυμβαίνει εἶναι· ἐπεὶ κ' αὐτὰ τῶν ποταμῶν μετέχει κάτω. πρὸς ἴδιόν τε ποταμὸν ἕκαστα τὸ ῥεῦμα ἔρηχυς, σκιρτὸς ὄνομα. ὃς δὴ ἐκ χωρίων πολλῶν ξυάγων τὸ ῥεῦθρον, δηὶ τὴν πόλιν φέρεται μέσην· ἐσθῆτί τε ἐξιών, δηπίσσοθεν ἴεται, ἐπειδὰν αὐτάρκη παρίσχηται τῇ πόλει τὴν χρείαν τῶν τε οἰκίδων αὐτῦ κ' ἐκβολῶν δι' ὀχετηγωγίας, κ' τὸ τεῖχος πεποιημένον τοῖς παλαιοῖς αἰθρώποις οὔπω ποτὲ ὁ ποταμὸς, ὅμβρων οἱ δηγομένων πολλῶν, ὑπερπεφυκώς τε ὕψους ἀνέσχε· κ' ὡς κατασσόσων τὴν πόλιν. ἐπεὶ τὸ πίνω πρότειχίσματος κ' τὸ προβόλου καθε-
30 λὼν ἐς τὸ ἔδαφος πολλῷ πνα μεῖραν, τὴν πόλιν προβαλλεται χιδόν τι ὅλης, ἔρκος τε ἀνέκειτο τῇδε ἐργάσατο. τῶν τε γὰρ οἰκοδομημάτων τὰ κάλλιστα ἐξίτηλα ἐξαπίναιος πεποίηται, κ' τῶν αἰθρώπων τὸ πλεῖστον διεχρήσατο. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς μὴ ὅπως ἀνασώσατο τῇ πόλει τὰ καθηρημένα ἰσῦς ἅπαντα, ἐν οἷς ἥ τε τῶν χριστιανῶν ἐκκλησία καὶ ὁ καλούμενος αὐτῦ φόρος ἰῶ· ἀλλὰ κ' ὅπως μή τι αὐτῇ ἐς αὖθις γένοιτο ξυμβαίη, διεπράξατο πρόσθεν τῇ πόσῃ. πορείαν γὰρ ἐπέραν πρὸς τὸ προβόλου τῷ ποταμῷ νεύσαντι ἔχυσι, διαδῦναι αὐτὸν προσελθὼν τύχῃ. τὰ μὲν δὴ δεξιᾷ τῷ ποταμῷ, ὕπλιά τε καὶ χθαμαλὰ πρότερον ἰῶ· τὰ δὲ ἐν ἀριστερᾷ, ὄρος ἐστὶν, οὐκ ἀπέχων αὐτὸ ἀπόκλινεν που ἡ ἐκτείνεται ξ ξυνεσθισμένης ὁδοῦ, ἀλλ' ὅπῃ τὴν πόλιν αὐτὴν διορθούμενον ἀνάγκη τῇ πόσῃ. οὐ γὰρ ἰῶ τι αὐτὸν ὅπῃ δεξιᾷ ξυμποδίζον, ἡνίκα ἂν τῆς πόλεως ἐυδὺ φέρεται, τῶτο σῶν τὸ ὅλον ὄρος ἀποτεμὼν, κοί-
40 λα μὲν τῷ ποταμῷ τὰ ἐν ἀριστερᾷ κ' γλαφυρώτερα τῆς αὐτῦ πορείας κατεσκέναση. ἐσθῆτι δὲ τοῖχον ὑπερμεγεθῆ ἐκ λίθων ἀμαξιαίων σωίσησαν. ὥστε εἰ μὲν κατὰ τὰ κώθωνα ὁ ποταμὸς μετρίως φέρηται, μή ποτε ἀποστρέψῃ τῆς ἐνθένδε ὠφελείας ἡ πόλις· ἐπειδὰν δὲ τύχη τινὶς ὕψους ἀρθεὶς ὑπερβλύζοι, μετρία μὲν τις αὐτῦ ἐκροὴ δηὶ τὴν πόλιν κατὰ τὰ ξυνεσθισμένα χωρεῖ· τὸ δὲ ῥοθίου τὸ δηγνύμενον, ἐς τὸν ἰουστινιανοῦ δηπίτοιχον, ἀναγκασθὲν ἴσι, ἐς τὸ ἐπιόν δόμου τὰ ἔσωθεν, οὐ μακρὰν πού ὄντος,

τοίχου

* τὸ λούτρον
* αὐτὸς

* αὐτὸν

αὐτοῖς δομησάμενος ἐκ τῶν ὑπαλλήλων ὁ βασιλεὺς ἔτος, διακωλύειν τὰς τῶν κατὰ μεσοποταμίαν πρσῶν ἐσβολὰς ἱκανῶς ἔχειν. οἷα δὲ καὶ ἐν κωνσταντίνῃ ὑπεδείκνυτο, εἰ πᾶν ἄξιον, ἐν μὲν τοῖς πρώτοις ὁ κωνσταντῖνος τεῖχος, τὸ ὕψος κλίμακι ἁλωτὸς, τῷ τε ἄλλῳ κατασκευῇ διέφερεν ἄριστα. πόρρω γὰρ διεῖχον οἱ πύργοι ἀλλήλων, ὥστε, εἰ προσβάλοι τις πρὸς τὸ μεταξὺ χώραν προσίοιεν, οὐκ εἶχον οἱ κατὰ τὰς πύργους ἑστῶτες καθ' ὅτι αὐτοὺς ὑποχρέοιντο. [ἀλλὰ μὲν καὶ χρόνου μῆκει πεπονηκὼς ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τὸ κατεπεῖκεν εὐμακράν τιν ἐγένετο.] πρὸς δὲ καὶ τῇ πόλει πέρα τοῦ προτείχισμα ἐν, οἷον ὑπτείχισμα κατ' αὐτῆς γεγονὸς δοκεῖ: τὰ μὲν κάτω, ἐς ὀλίγον ἐκ λίθου μυλίτου αἰείμνηστος· τὰ δὲ ὑπερθεν, ἐκ τοῦ λευκολίθου καλευμένου, σφαλερῶς τε ἔντος καὶ μαλακοῦ λίαν· ὥστε δὴ ἕλον ἐν τοῖς ὑπασιν ἐνάλωτον. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς [τὰ μὲν πεπονηκότα τοῦ προτειχίσματος νεᾷ πρὸ ἀνεσώσατο οἰκοδομίᾳ, καὶ διαφερόντως τὰ πρὸς ἥλιον δύοντα πεπραμμένα ἐς θορρᾶν ἄνεμον. τοῦδε δὴ] τοῦ ἱρύματος παντάχῃ μεταξὺ πύργους δυοῖν ἄλλους ἐπῆγε: καὶ ἀπ' αὐτῶν πύργοι ἅπαντες ὡς ἀγχοτάτω ἀλλήλοις ὄντες προβέβληντο, ἕλῳ ἢ τῷ τείχει· καὶ πᾶσι πύργοις, μέγα τι χρῆμα ὕψους εὐθύμους, ἄμαχον τοῖς πολεμίοις τὸ τῆς πόλεως ἐχύρωμα κατεστήσατο. ἀλλὰ καὶ ἀνόδους τοῖς πύργοις κεκαλυμμένας πεποιημένους, τριωρόφους [πρὸς] αὐτοῖς λίθων ὑπερβολαῖς πεπυκνωμένους, κιονώμασι γεγονόσι θόλοις, πυργοκάστελλον αὐτῶν ἕκαστον εἶναι καὶ καλεῖσθαι πεποίηκε. * καστέλλους γὰρ τὰ φρούρια τῇ λατίνων καλοῦσι φωνῇ. ἀλλὰ καὶ ἀμφὶ τοῖς ὕδασιν ἡ κωνσταντῖνα τὰ ἀνήκεστα ἔπαθε πρότερον. τὰ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ, ἔστιν ἐκ σημείου τινὸς, πηγαί τε εἰσι τιμίων ὑδάτων· καὶ ἄλσος ἔνθεν φύεται ὑπεικῶς μέγα, ὑραιζομένοις καταφύτοις δένδροις. τὰ μὲν τι ἐντὸς (ἵνα δὴ οὐκ ἐφ' ἑμαυτοῦ, ἀλλ' ἐν τῷ αἰνεῖσθαι τὰς ἀγαθὰς συμβαίνει εἶναι) αὔυδρος ἦν ἡ πόλις ἐκ παλαιοῦ: βασιλεὺς ἡ ἰουστινιανὸς ἐχέτω τὸ ῥᾴθυμον μεταβιβάσας τοῦ τείχους ἐντὸς, κρίσεως τε τῆν πόλιν ὑπορρύτους διαθεσμίσας, εἰκότως αὐτῶν δικαίως καλοῦσι. [τὰ μὲν οὖν ἐς τάσδε τὰς πόλεις τοῦτο ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἴργασται] ἐν δὲ ῥωμαίων φρούριον ἐπὶ ποταμοῦ ἰουφράτου ἐν τοῖς μεσοποταμίας ἐχάτοις· [ἵνα δὴ ἀβέβηλος ποταμὸς τῷ ἰουφράτῃ ἀναμιγνύμενος τῷ ἐκβολῇ ἐς ταὐθὰ ποιεῖται] τοῦτο χερρόνησον μὲν ὀνομάζεται, βασιλεὺς δὲ αὐτὸ διοκλητιανὸς ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐδείματο. ἰουστινιανὸς δὲ πανυ βασιλεὺς χρόνου τινὸς μῆκει εὐρὼν σαθρότητος γεγονὸς, ἀπεμελήσατο δὲ, καὶ ἄλλως ἀφύλακτον ἦν: ἐς ὀχύρωμα βεβαιότατον μετεσκεύασε, πόλιν τε διεπράξατο μεγέθει καὶ κάλλει διαφανῆ εἶναι. διοκλητιανὸς μὲν γὰρ τηνικάδε τὸ φρούριον ποιήσατο τοῦτο, οὐκ ὅλον ἐν κύκλῳ τείχει περιβαλών, ἀλλὰ μέχρι μὲν ἐς ποταμὸν ἰουφράτην ἐπιξαναγών τῷ τοῦ περιβόλου οἰκοδομίαν, καὶ πύργον ἑκατέρωθι ἀπερασάμενος ἔχατον· λοιπὸν δὲ τὸ ἐνθένδε τοῦ χωρίου πλευρὰν αὐτείχιστον ὅλως: ὑποχρῆναι τὸ τοῦ ποταμοῦ ὕδωρ ἐς τὸ τοῦ φρουρίου ὀχύρωμα τῇδε ἠγέμενος. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, πὸν ἔχατον πύργον, ὃς δὴ ἐπέκειτο πρὸς ἄνεμον νότον, τὸ τοῦ ποταμοῦ ῥεῦμα ὀξύτερον ἐνδελεχίσαν, κατέσεισεν ὅλον· ἐνδεᾶς τι ἦν, ὡς, εἰ μὴ βοηθείη τις ὅτι τάχιστα, καταπεσεῖσθαι αὐτίκα δὴ μάλα. ἐφαίη πού τις ἰουστινιανὸς τοῦτο πρὸς τοῦ θεοῦ κεκομισμένον ἄξιόμα, πάσης μεταπιεῖν τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς: ὃς δὴ οὐ μόνον τὸν πεπονηκότα πύργον ἀνῳκοδόμησε μυλίῳ λίθῳ καὶ φύσει σκληρῷ· ἀλλὰ καὶ τοῦ φρουρίου τὸ αὐτείχιστον πλευρὰν ξύμπασαν ἐχυρωτάτῳ περιβεβλῆκε τείχει, διαλασιάσας αὐτὴ πρὸς τῷ ποταμῷ τὸν ἐκ τοῦ περιβόλου ἀσφάλειαν. [προσεπτύπις ἦ, καὶ προτείχισμα ἐχυρότατον προσεποίησαν αὐτοῖς τῇ πόλει, καὶ διαφερόντως: ὃ δὴ πᾶν ποταμεῖν ἐς ἀλλήλους ὑπομιξία τρίγωνον ὑποπλεῖ χῆμα, ταύτῃ τε τὰς ἐνθένδε τῶν πολεμίων ὑπβολὰς ἀπεκρούσατο. καὶ γραπτικῶν δὲ καταλόγων ἄρχοντα τῇδε καταστησάμενος, ἐν δεῖκα καλοῦσι, διηνεκὲς ἐνταῦθα καθιζησόμενον ὑποχερῶν φυλακτήριον πεποίηκεν εἶναι τῇ τῆς πολιτείας ἀρχῇ. καὶ τὸ βαλανεῖον δὲ, ὅπερ δημοσία τε χρείαν πᾶσι τῇδε ὠκημένοις παρέχεται, ἀνέκητον ὅλως τῇ τοῦ ποταμοῦ ὑπορροῇ μεγεθημένον, ἐνεργῶν τε τὰ ξυνειθισμένα σῶζεσθαι ἔχον, ἐς πὸν νῦν

ὄντα

ὑπ᾽ὄψ, ἀγαθῶν δέ ἐστι τῶν ἐν τῆς λήϊοις κομισθῆ ὕπερθ. πικμηριώσει δ᾽ αὖ τις καὶ τοῖσδε, ὅτι πανταχόθεν τὸν χῶρον περιβάλλει τὰ πρσῶν ὄρεα. πόλισμά ἐστιν ἐν πίρσῃς, ὄπι Φαιὶς ἄγαε, ἔνομα σισωρεύνων. ὕπίρ τοῦ ἱστινιανὸς ἐξελὼν ἐς ἴδαφ θ. καθῆλεν, ὅμιλον πολλὸ τῶν ἐν πίρσῃς ἱππέων ὁλοσυάλωτον πεποιημέν θ., τῆς πόλεως ὁλόεις ὁδῷ ἡμέραν * διέχει δυοῖν ἰυζώνῳ αὐδρί. πύπυ δὲ δὴ τὰ ῥάβδ θ. σημεῖος ὁλίσχει τρισὶ μάλισα. [πρότερον μὲν οὖν ἀφύλακτός τε ἦν ὁ χῶρ θ. ὅδε, καὶ ῥωμαίοις παντελῶς ἄσημ θ. · νῦν δὲ οὐδὲ φρουρᾶς οὐδὲ ἐχυρώματ θ., οὐδὲ ἄλλου ὁτουοῦν ἀμαθοῦς πρὸς αὐτῶν ἔλαχε πώποτε.] ἀμέλει οἱ τὸν ἀρχὸν γεωργοῦντες, εὖπερ ἐπιμηθέως λῴτιος, πεντήκοντα ἱππεῖους χρυσοῦς ἔφερον πίρσης, ἐφ᾽ ᾧ ἀσφαλέστερον κεκτήσονται τὰ αὐτῶν ἴδια, καὶ καρπῶν δύνωνται τῶν τῆδε φυομένων ἀνέσθαι. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς ἅπαντα αὐτοῖς μεταπεφυκέναι διεσκεύασε, τειχίσματι τὸ ῥάβδιον περιβαλών, κατὰ * τὸν πύργον τὸν ὑπερβολίου, αἵπερ ὀκτὼ ἀνέχουσιν, ἀσφαλέσθαι αὐτὸ τοῖς πολεμίοις πεποίηκε. ἐπειδὴ δὲ ὕδατ θ. οἱ τῆδε ἐγκεκρυμμένοι ἐπαύριζον, ἐς τῆ τῶν σκοπέλων ἀκρορείᾳ πηγῆς ὡς ἥκιστα εὔσης : τεμεῖά τε ὑδάτων ἀρχαῖα ὀλίγα, καὶ τοὺς ἐκείνῃ πύργους πολλαχῆ διορύξας, πεπληθῆς ἠσωρὸς ὑετίων ὑδάτων διεπεφύκει εἶναι. ὅπερ δὴ ξυρρεόντων ὑετίων ἐντεῦθε ὑδάτων, ἀσφαλέστερον αὐτοῖς οἱ τῆδε ἄνθρωποι δοκοῦσι χρῆσθαι, ὡς μὴ τὸ ὕδατ θ. πιζόμενοι τῇ ἀπορίᾳ, ἐναλῶνται εἶεν.] καὶ τὰ ἄλλα δὲ φρούρια πάντα ἐν ὄρει κείμενα, ἅπερ ἐνθένδε τε καὶ ἐκ δάρας ἄχρι ἐς ἄμιδαν διήκειν ξυμβαίνει, [τό τε κίφας καὶ σωρὰς, καὶ σμάραγδός τε καὶ λούρικς, τό τε ἰβριφθὲν, ἢ ἀπεχὰς καὶ σίφριός τε καὶ ῥιπαλθὰς ἢ βαναὶς ὑμῖν, ἔτι μὴν τε καὶ σινὰς καὶ ῥάσ θ. καὶ δαβανὰς,] καὶ ἔστι ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ ἐσι, γαλεόπετα δῆθεν τῷ χήματι ἐοικότα περιγεγραμμένα πρότερον, ἀνοικοδομησάμεν θ. σὺν ἀσφαλεῖ, ἐς τὸ νῦν φαινόμενον κάλλος τε ἢ ἐχύρωμα μεταβάλλομεν, φυλακῆς ῥωμαίων τῆς χώρ θ. βεβαιότατα κατησόμενα. ἐνταῦθα ὕδρος ἀρχαίομηκες ἐπικρίματα, ἐπικρημνόν τε καὶ προσπλῆν ἀμήχανον ὅλως. ἐν πεδίῳ δὲ ὑπόκειται χώρα γεώδης τε ἢ μαλθακὴ λίαν * ἀγαθὴ μὲν ἀρόσαι, θρέμμασι δὲ ἀπχνῶς ἔννομος : ὀπωρικῶς γὰρ τῇ πᾶσα χλοάζει. παμπληθὴς ἡ κώμη ὧδε ἔστ᾽ περὶ πάσας τὰς ὄρεως εἰσὶν : οἰκῆσί τε αὐτοῖς ἄθρωποι, τὰ μὲν ἐς κτῆσιν τῶν ὀπιπηδείων ἐυδαίμονες · ἐναλῶναι δέ, εἴ τις προσοίσει. ὕπερ αὐτοῖς ἐπηνώρθωσεν ἱστινιανὸς βασιλεὺς, φρούριον ὀπὶ τὰς ὄρεως τῇ ἀκροτυχίᾳ δεσμάμενος, ἵνα δὴ τὰ σφίσιν ἐναποθέμενοι πιμώπασι, ἐπειδὰν προσίωσιν οἱ πολέμιοι, ἀνατρέχοντες διασώζωνται. βασιλέων δὲ τὸ φρούριον ἐπωνύματος. καὶ μὲν καὶ τὰ ἀμφὶ πόλιν ἀμίδαν φρούρια, πηλῷ τε βεβιβλημένα, καὶ τοῖς πολεμίοις βάσιμα παντὶ πάσιν ὄντα, ἀνοικοδομησάμεν θ., ἐς τὸ ἀκριβέστατον μετῃσόμεθ. πάντα μὲν οὖν ἀκριβολογησάμενος πρὸς ὄνομα, οὐκ ἐνπίπτοις ἐσι. σπουδὴν δὲ * εἶναι ἅπαντα, πρότερον τοῖς ὀπιβουλεύουσιν ὑποκείμενα, τὰ νῦν ἀσφαλεστάτοις πεποίηκεν εἶναι, ἢ ἀπ᾽ αὐτοῦ ἡ μεσοποταμία τῷ πρσῶν ἦθει ἄβατος ἀμφαῶς ἐστιν. εὐσωπητὸν δὲ οὐδὲ ὅπερ ἐν τῷ βάρ θ. φρουρίῳ ἐξεῦρε. τὰ μὲν γὰρ τὲ φρουρίῳ ἐσπὸς ἄνυδρα παμπόνου ὑπέρχαιον : ἐν ὄρει δὲ ὑψηλῷ, κατὰ τὸ κρημνῶδες, τὸ βάρ θ. τὸ πεποίηκε. ἔκπαθεν δὲ αὐτοῦ ὡς ἀπωτάτω ἐν τῇ ὑπωρείᾳ ἀξύμφορον ἐδόκει εἶναι, τῷ τειχίσματι τὸ φρούριον περιβαλεῖν * ὡς μήτις αὐτοῦ μοῖρα ἐν ὑπὸ κοιλίᾳ ἐναλῶτ θ. εἴη. ἐπινοεῖ δὲ τάδε. τὰ ἑστὸς τὸ περίβολον διορύσσει σκέλευσιν ἕως ἐς τὸ ὁμαλὲς μάλισα ἵκωνται. ὅπερ ἐπεὶ ἐπετελέσθη * ὑπῆρξεν ἐνταῦθα τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς ὧδε δύξαν ἐφάνη. οὕτω δὴ ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ, καὶ ὕδατ θ. ἐν ὑπτιδείῳ φαίνεται κείμενον. ὡσαύτως δὲ καὶ θεσσαλονίκου πόλεως, τῆς ὧδε ποταμὸν * ἄβορᾶν, τὸν περίβολον, ὅπερ ὁ χρόν θ. κατερράσσωσε μάλισα ἴσχυεν, [καὶ ἀπ᾽ αὐτοῦ τῆς τῇδε αἰθρώπις οὐκ ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας ἐλλιπέσθαι θαρρῶν, ἀλλὰ ὀλιγιστὰς ἅπαντας ἐξέπλησατ : ὀλοσχερέσ θ., ὅτι δὴ οὐκ εἰς μακρὰν αὐτοῖς ἐμπεσῆται.]

ἀνοικοδ.

ἐφιξῆς ἅπαντα, ὅσα βασιλεὺς ἀπαυθαδιασάμενος ἐπήγγειλε γράφας. καὶ τάπ ἦ βασιλεύς, τὸν
τε τοῖς τῶ χρύσῳ πελάτας, καὶ τὰ χρέμματα ἐπιθείξας, κατηφεῖς αὐτοὺς ἐς θαῦμα μεγά-
λῳ, ἐς νῷ ποιεμένους, ὡς ἅπαντα ὁ θεὸς σωδιαπρέποι τῷ βασιλεῖ τάυτῳ τὰ τῆ πολιτείᾳ
σωσίοντα. ἐκράτει τύπῳ ἡ τῶ βασιλέως ἐπίταξις, ὑποχωρέοντες μηχανῇ τε σοφίας καὶ
τέχνης. καὶ γίνεται ὁ χρύσος ἐν πόλει δάρας* ὅπη παγμάτως οἱ τοῖς τῶ βασιλέως, ὑπὸ πλέ- * ἐκτεταγμέ-
σαι τὰ χρεμαμάτα ἀπεδῆ τῇ πάσῃ. ἐπίσι τι τὰ ὑποπαγμάτα τρέπῳ τοιῶδε. [ἐν χώρῳ δέ- νῳ
χονται τῶ τ' πόλεως τοιχίσματος ἐς παραπάντα μάλιστα πόδας,] μεταξὺ σκοπλὰ ἑκα-
τέρᾳ, ὧν δὴ κῆ μέσον ὁ ποταμὸς τοιοῦτος φέρεται, αὐτοτείχισμα ἐπικτήνατο ὕψος τε καὶ εὖρος
ἱπανῶς ἔχον. ὅπερ τὰ πέρατα ἕτω δὴ ὁρᾶν ἑκατέρῳ πάντα χρὴ, ὡς * τὸ ὕδατι τῶ ποτα- * τῷ
μῶ ἐς τοῦθα μὴ ἐπιτηδὲ ἴσαται. τῶτο δὲ τὸ ἔρχον οἱ πᾶσι τοῦτο σοφοὶ φράπτω ἢ λῴδα καλῦ- 10.
σιν. [ἢ ὅπ ποτὶ ἄλλο ἐθέλευσιν. οὐκ ἐπ' εὐθείας ἦ τὸ αὐτοτείχισμα ποιῆται τῶτο, ἀλλ' ὅδὶ τὸ
μέσον δὴ ἐς τὸ μέσον τετραμμένον, ὅπως αὖ τὸ κύρτωμα τοῖς τῆ τῶ ποταμῶ ὄπῤῥοῆ κάμψον, ἔτι μᾶλ-
λον αὐτοχὰν τῷ ῥοίθρῳ διαζομένῳ δυνατὸν ᾖ.] ἰωρίδας δὲ ἐν τῷ αὐτοτειχίσματι ποιῆται,
ὡς τῷ ποταμῷ πλημμυρέντι ἐξαπίνας ἐστοῦθα, μὴ παντὶ τῷ ῥοθίῳ πραιτίρῳ χωρῶν
ᾖ: σκοπιὰ δὲ κατὰ τὰς ὁπὰς ἀφίεντο βραχεῖά τινα τὰ ὑπερβάλλοντος ὄγκω κατὰ μικρὸν
ὀπολήγειν αὖ, [τῷ δὲ τοίχει λελυμασμένῳ μηδέ ποτ εἶναι. ἡ γὰρ σκοπιὰ ἐν τῷ χώρῳ ξωιστ-
αμένη, ὥσπερ ἐς παραπάντα * διήκων πόδας, ἥπέρ μοι εἴρηται, τῆς τ ἀρίδος καὶ τὰ ποτοτει- * διήκουσα
χίσματος μεταξύ ἐστιν: οὐδαμῆ τὰ πρὸς ἅπαν διαζομένη, ἀλλ' ἐς τὰς ξωιαθισμένας εἰσόδους
κατὰ λόγον χωρᾶσα, ἐς τὸ ἐκτεταγμένον ἐσθένδε εἰσβάλλει.] καὶ τὰς πύλας, ἅπερ τὸ
πρόπροθι βιασάμενον ἐξαπίναιος ὁ ποταμὸς ἀνεπίτασε, θυελῶν ἐστεύθειν, λιθοις μὲν ἐκ- 20
μιγέθεσι τῷ ποτέρᾳ αὐτῶν ἐφέξατο χώραν· ἄγχιστα δέ πη ἐν χώρῳ ἀνάντει κατὰ τὸ
κρημνῶδες τῆ θυελόλε αὐτὰς ἴθετο, ἐδὴ τῷ πολεμῷ βάσιμα ὡς ἥκιστα ἐῶ. ταῦτα μὲν δὴ
οὕτως. * ἐῶ δὲ ὁ τῇ πόλει πολλῇ ὕδατος πέρι ἀμηχανίᾳ, οὐδὲ αἰαθλυτέουσαν ἔχειν * ἐῶ δ' ὁ τῇ πόλει πολλῇ
ἐστοῦθέ πη κρήνῃσι: ἀλλ' οἷς μὲν ἀγχοτάτω ὁ ποταμὸς κατὰ τὰς ἀμφιθέους ἐφέρετο, οἱ δὲ
ταλαπώρως ὀρύσσοντες ἔπινον. οἷς δὲ ὡς ἀπωτάτω τ' τῆ ποταμοῦ σκοπὸς τὰ οἰκία ἐτύγχα-
νε, τούτοις δυοῖν τὸ ἕτερον ἐπάναγκες ἐῶ· ἢ τὰ ἔχατα πνευμόνας πιεῖν, ἢ δίψῃ ἐχομένους
ὀπολωλέναι. ἀλλ' ἐχέτω βασιλεὺς ἱκετηρίους ἐτεκτήνατο μέγαν, ᾧ δὴ τὸ ὕδωρ ἐσδιαγαγὼν
πανταχόσε τ' πόλεως, τῷ ὀσπρείῳ τῆς τῆδε ᾠκημένοις δίλυσι. καὶ ἱερὰ πεποίηται δύο,
τῷ τε μεγάλῳ σκκλησίᾳ καλυμένῳ, καὶ τὸν τῆ ὁσπρίλη βαρθολομαίου νεών. ἔτι μέν τοι
καὶ τῆς ῥαπώπως καταλυτήρια ἐδείματο πεπληθῆ, ὅπως δὴ τοῦτ' τῆδε ᾠκημένους, μη- 30
δαμῶς ἐσοχλοῖεν. καὶ ἀμίδης δὲ πόλεως τό τε τοῖχος καὶ τὸ ἐστοτείχισμα, ὑπόπτα ὄντα ἐξί
τηλα ὑμήσαθαι, νέᾳ πινὶ καταλαβὼν οἰκοδομίᾳ, τῇ πόλει τῷ ἀσφαλεστάτῳ αἰτεσώσατο.
ὅσα δὲ καὶ τοῖς φρουρίοις αὖτῳ ἤρᾶσται, ἅπερ ἐν τοῖς ὁρίοις τούτων δὴ τυγχάνει τῶν πόλεων
ὄντα, ἱρῶν ἔρχομαι. ἐκ δάρας πόλεως ἴσταται ἐς τὰ πρὸς ἥλιον ἤθη, χώρα τις ἐν ἀριστερᾷ ἐστιν αἰα-
μάξευτός τε καὶ ἄφιππος ὅλως, κατατείνουσα ἐς ἡμέραιον ὁδὸν ἰσζόνῳ αὐδρὶ ὁλοὸν μάλιστα,
πλευτῶσι δὲ ἐς χῶρον σμικρὸν καὶ ὀπόκρημνον * ῥάδιος ὄνομα. [τούτης δὲ τῆς δὴ τὸ ῥάδ- * ῥάδιον
διον φέρεσθαι ἐδοῦ ἐφ' ἑκάτερα τὰ τῶν πρόσω ἔρυμα διημακρότατον ξυμβαίνει εἶναι. ὅπερ
μοι καὶ πάνυ χὰς ἀγαθῷ φ, καὶ τῶν ἐπιχωρίων ἀναπυθόμενος, ἔτι τινα τρόπον ῥωμαίοις πεποί-
ηται εἰδέσθαι καὶ χώρα γλῶ ἑκατέρωθι τῷ πολεμίῳ διακεκληρῶται; ἀπήγγελόν τινες,
ὡς ἄρα μὲν πρόσω τὸ χωρίον ποτὲ διεμένῳ δὲ τῶν πρόσω βασιλεῖ τῶν τε ῥωμαίων αὖτο- 40
κρατόρων ἀμπίλοις τινὰ καπνορῆ κώμιλον ὅδὶ μαρτυροπόλεως οὔσαν σῴσαι, τοῦτο * σῴ- * σῷ
σαντας τὸ χωρίον αὐτοπλαξάμενον. τὸ μὲν οὖν ῥάδιον ὅδὶ πέντε σὺν τῷ ὀστοτίμων τε
καὶ ὅλως ἀγρίων, ἅπερ ἐστοῦθα ἱππευτικὰ καὶ θαυμάσιον ἔσον. ἔνερθε δὲ αὐτοῦ χωρίον ἐστὶν,
ὅπερ καλοῦσι ῥωμαῖοι ἀγρόν.] ἀγαθύντης (εἶμαι) τ' ἐξαρχῆς, ὅτι σῇ ἐν μέσῳ χωρίων
πρωτικῶν κείμενον, ῥωμαίοις προσῆκεν. οὕτω δὲ ὁ ῥωμαίων ἀγρὸς, κεῖται μὲν τῆς γῆς ἐν

ὑπερ-

ἐυρίσκειν ὁκ μυχῶν ὑποβλύζον τῆς γῆς. κυκλοτερῆ δὲ τὸν διώρυχα ποιησάμε-
νον, ἀπὸ πλέθρου τὸ βάθος κατῆγε. τὸν τῇ πόλει σωτήριον ἐγεγόνει. [ὁκ ὀκνήσας τῶν πυγιτῶν
* τούτων ποιήσῃ· ἀλλ', ὅπερ ἐν τούτῳ ξυμβήσεσθαι καλὸν ἔμελλεν, ἐς πᾶν ξύμφορον ἀφ' τῆς * πδτ
κατάρυχος ἐπικερδῆ ῥωμαίοις.] ὄμβρων γὰρ μεταξὺ ἐξαισίων καταῤῥαγέντων. ὁ πο-
ταμὸς, ὅπερ ἐπιμηθῶ αὖτις, ἐς τὸ βελόλου ὁρμύρων, ἀρθείς τι ἀπὸ μέρα, σωί-
σατο ἀπὸ τὸ τεῖχος, πᾶ μὲν λιμναζων, πᾶ δὲ κυρτούμενος τι, καὶ κυματίας γιγνόμενος.
τὸ μὲν οὖν ἐσοτειχισμα διασάμενος καθῆλεν ἰυθύς. κατασείσας δὲ καὶ πολλὸν πνα
τοῦ τείχους μοῖραν, καὶ τὰς πύλας ἀναπτάσας, πολύς τε ῥεύσας: τὸν πόλιν καταλαμ-
βάνει χειδόν τι ὁλίω. καὶ αὐτῆς τὸν τε ἀγορᾶν καὶ σὺν ἐνωπεύς, καὶ οὐδέν τι ἧσσον τὰς οἰ-
10. κίας ἐσπολήσας, ἀπὸ πλων τε ἐσθένδε, καὶ ξυλίνων τυχῶν, καὶ ἄλλων τοιούτων φορυ-
τὸν μέχαν ἐπαγόμενος, ἐς τοῦτον τε τὸν διώρυχα ἐμπίσων ἀφαείσε, ὑπάγει γιγνόμενον. ἡμέρας δὲ οὐ πολλαῖς ὕστερον ἀγχισέπη τῶν θεσσαλικοῦ πόλεως ὀρέων ὀκθοὺς, ἐν χώρῳ ἐφάνη σημείοις ποταρέχουτα διέχοντι μάλιστα δὲ ἀρχὰς πόλεως, οἷσπερ ἐπηγάγετο, ὁκ τῶν τῆδε οἰκίων γνωθείς. διεφάνει γὰρ ἐνταῦθα ὁ συρφετὸς ὅλος.] καὶ τὸ
λοιπὸν ἐν μέσῃ πόλει ἡγούμενος ὁ ποταμὸς οὕτως, ἐσπλέους τε τὰ ὕδατος σὺν ἡσυχαρεῦς ἐρχασάμενος, φέρεσθαι μὲν τῆς πόλεως ἔξω ἀφ' τῶν ἐξόδων· ἄσπερ αὐτῷ πεποίηντο ἐξεπίτηδες, ὥσπερ μοι ἔναγχος διεδήχθη, ἐπειδὰν πολεμίων φρατὸς ὡς πολιορκήσων τὸν πόλιν ἴοι: τὰς μὲν ἀφ' τῶν σιδηρῶν ὀβελῶν ἐξόδους ἀπενήσαντες, τὸν ποταμὸν μεταπορεύεσθαι διασάμενοι, ἀνάγκη χειροποιητον, ἀπὸ τὸν διώρυχα ἐσιάγκασι, καὶ ἀπ' αὐτῶ οἱ πολέμιοι πιέζονται * τῇ ἀπάνει τὸ ὕδατος, ἀφαλύουσι τὸν πολιορ- * χ. τὸ ὕλικὸν τῷ ὑσπίῳ
20 κίαν. [ἰυθὺς μὲν ῥαιθῆς ἀμέλει ὁ περσῶν φρατηγὸς ἀπὸ καβάδου βασιλέυοντος ἀπὸ πολιορ- διαλύειν ἀναγκάζοντας
κίαν ἐσπεύθαι ἦκον, τούτοις τε πᾶσιν ἀναγκαθεὶς, ἄπρακτος ὁκ ἐς μακρὰν ἀνεχώρησε.
καὶ χοσρόης αὐτὸς πολλῷ ὕστερον ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ἀφικόμενος φρατῷ μεγάλῳ, ἐγκειχείρησε τῇ
εἰς τὸν πόλει ἀπόβουλῇ. ὕδατός τε ὑποῤῥίας πέρι ἀμηχανῶν, καὶ ὑποσκοπούμενος τὸν τὰ περ-
βόλου ὑπερβολὴν, ἄμαχόν τε αὐτὸν διαρκῶς ὑποπίευεν εἶναι, καὶ τὰ ἐσβεβλευμένα μετ-
ηγνεύς· ἰυθύωρος ἐς τὰ περσῶν ἦλθ ἀπὸν ἔχετο, τῇ τὰ ῥωμαίων αὐτοκράτορος καταφρατηγηθεὶς ἐσομηδία.] ταῦτα μὲν ἐν πόλει δάρας ἰκεσιαὸς καπεῖσατο. ὅν τινα δὲ ἐσφεποιησι τρόπον τῇ πόλει μηκέτ' αὐτῇ πόθος ἐσῆ τὰ ποταμὰ ξυμβῶναι τοιοῦτον, ἐγὼ δηλώσω. χρύσης γὰρ τις ἀλιξανδρεὺς, μηχανοποιὸς δεξιὸς, ὅσπερ βασιλεῖ τὰς τὰς οἰκοδομίας
30 ὑπηρέτει τὰ πλεῖσα. ἔτος ἀπόδημει μὲν, ἡνίκα ἐν τῇ πόλει δάρας τὸ ὁκ τὰ ποταμὰ πάθος ξυνέπεσεν. ἀκηκοὼς δὲ καὶ θεαλγήσας, ἐς κοίτην ἀπεχώρησεν. ὄψιν δὲ ἐνείρου τοιάνδε εἶδεν. ἐδόκει οἱ τις ἐν τῷ ὀνείρῳ ὑπερφυής τι καὶ τὰ ἄκρα κρείσσων, ἢ ἀνθρώπῳ οἰκάζειν, μηχανὴν πνα ἐσδεικνυθαι, ἢ αὖ ἀφανιοῦσιν τὸν ποταμὸν ἰκανὴ εἴη. καὶ ὁ μὲν αὐτίκα θεῖον ὑποπτήσας τὸ πρᾶγμα, τῷ τι μηχανῷ καὶ τὸ τοῦ ὀνείρου ὄψιν, ἐς βασιλέα χράψας ἀπήνεγκε, σκιαγραφήσας τὸν ὁκ τοῦ ὀνείρου διδασκαλίαν. ἐτύγχανε δὲ ὁ βασιλεὺς ἐσαπορεώς. καὶ θεϊόθεν ὁ θεὸς τῆς συμπιπτουσῆς γιγνοὰς, ἰσίδωρόν τι καὶ αἰθίμιον μεταπέμπεται, ὥσπερ ἔμελλεν ἐπιμηθῶ. καὶ τὰ ξυμβεβηκότα ἀπανιούμενος, [ἀπορωθαίετο τῶν αἰδρῶν ὁπόσα τοῦ μηχανὴ ἦροιτο, ὡς μή τι παραπίρα τῇ πόλει ξυμβαίης καὶ αὐτῶν μὲν ἑκάτερος ὑποθήκαν πνὰ ἔφραζε τὸν οἱ δοκοῦσαν ἀπιτηδείως ἐς τὰ ἔ-
40 χειν. βασιλεὺς δὲ (θεὸς γὰρ ἦλεν ὅτι ἀπανεῖας αὐτῷ ἠνώμης τινὲς) οὔπω τὰ χρύσου ἰδὼν γράμματα. ἐπινέα τὰ καὶ ἐσκιαγράφει αὐτογνωμονήσας ὁκ ἀφαδέξου· ὃ δὲ τὰ ἐνείρου σκύτωμα λύει. ἔπ δὲ τῆς βουλῆς ἠωρημένης, καὶ τὰ πρακτίου σφίσιν ἐν ἀσήλῳ ὄντος, διέλυσαν τὸν ἀλόγον. ἡμέρας δὲ τρισὶν] ἦκέ τις βασιλεῖ τὰ χρύσου ἀπιστολὰς, καὶ τὰ ὀνείρου τὸ σκιαγραῖον ἐσδεικνύμενος. καὶ ὃς μεταπεμψάμενος τὰς μηχανικὰς, αὖθις ἀνανεῦσαι τῇ μνήμῃ σκέλευεν, ὅσα δὴ σφίσιν ἀμφὶ τῷ ἔργῳ τὸ πρότερον δοκοῦντα ἦν, οἱ δ' ἀπεσμαίσιζον

τρεῖς γεγενῆσθαι τὰς χώρας, τῶν τι ἀμυνομένων τὸ βεβαίως, καὶ τὰς ἐπ' αὐτῶν ἀποκρεμαμένων ἐφόδους. κατὰ μέσους γὰρ πη τοὺς πύργους σφαιρικὸν σχῆμα εὐθέμενος, αὖθις ἐστῶτα ἐπέθηκεν ἑπτάλιξιν ἑτέραν, τριώροφον τοῦτο τὸ τεῖχος ἀπεργασάμενος. ἔστιν δὲ κατανενοημένως ὅτι δὴ καὶ τῶν πύργων διεφθάρθαι πολλοὺς, ἤπερ μοι ἔφην πρότερον, ξυμπέπτωκεν ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ· καθελεῖν μὲν αὐτοὺς ὡς ἥκιστα εἶχεν· ἐν γειτόνων δὲ τῶν πολεμίων ὄντων, καὶ καιροφυλακούντων τι καὶ διλωτικὸς ἐχνευόντων, ἔστιν τὸ βεβαίως μοίρας ἀπεχέσθαι τινὰς ἀδύνατον ἦν· τὰ μὲν οὖν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς ἐπιτηδείως εἶχεν· τὰ δὲ ἐκ τοῦ ἐπικινδύνου [ἀσφαλείας τὲ καὶ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας εὖ ἔχουσα. τούτῳ δὲ τοὺς πυκνοτάτους τῶν τείχων ἐρύμασιν ἵπερθε ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἐτειχίσατο· ἕνα δὲ * αὐτὸν, τὸν καλούμενον τοῦ Φρυκτῶς, ἐπικαμπέλως πως καθειλῶν, ἀνῳκοδομήσατο σὺν τῷ ἀσφαλεῖ, καὶ παντειχίσματι δὲ, κατὰ λόγον ἀμφοτέρων ὕψος ἐπιταμένους ἐνέθηκεν. ἔκπυθεν δὲ αὖτε πάφορον ὠρύξεν οὐχ ἧπερ ἐώθασιν ἄνθρωποι τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, ἀλλ' ἐς χωρίον τι ὀλίγῳ κοῖλον πρόπυ ἵπερθε. ὅπου δὲ δὴ ἕνεκα, ἐγὼ δηλώσω. τὰ μὲν ἄλλα τοῦ βεβαίου ἀπεσθαι τῆς τειχομαχίας οὐκ ἐς ἐπιπολῆς ξυμβαίνει εἶναι· ἔστι οὐκ ἐφ' ὁμάλου χωρίου ἑστῶτα, ὑδὲ τῆς ἐπιούσης ἔχοντος πρὸς ἐπιβουλὴν ἐπιτηδείως, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄνωτις ἴσον τι σκληρῷ καὶ ὀρθίῳ κειμένου, ἔνθα ἔστι διώρυχα εἶεν τὰ ἐσω, οὔτε προσβολῶν ἡφαῖς τινὰ ἢ δὲ αὖτε πρὸς ἄνεμον νότον ἡ πλευρὰ τετραπλαγμένη τι οὖσα καὶ χειώδης [αἱ χάραι] καὶ πρὸς διώρυχας ἴσχυλος ἄκαν ἐνέφοδον παντὶ ποιεῖ τὴν πόλιν. πάφορον δὲν ἐστῶτα μονοειδῆ ἴσχυρὸν τι καὶ βαθὺ ἱκανῶς ἔχουσαν ἐπὶ μακρὸν κατορύξας, ἑκάτερον αὐτῆς τῷ προτειχίσματι τὸ πέρας ἐσῆψεν· ὕδατος μὲν αὐτῷ διαρκῶς ἐμπλησάμενος, ἄβατόν τε παντάπασι τοῖς πολεμίοις κατασκευάσας· ἐς μοῖραν δὲ αὐτῆς τῇ ἐντὸς προτειχίσματι θέμενος ἕτερον. ᾧ δὴ ἐφεστῶτες, ἐς πολιορκίαν φρουροῦσι ῥωμαῖοι, τό τε βεβαίου καὶ προτειχίσματος τοῦ ἑτέρου ἀφρουρητήσαντες, ὅπερ τὸ τείχους προσβέβληται. ἐπιγγαιοῦ δὲ τοῦ τείχους καὶ τοῦ προτειχίσματος μεταξὺ κατὰ τὰς πύλας, αἷ κατ' αὐτικρὺ τοῦ ἀμμώδους χωρίου εἰσὶ, μίαν τι χρῆμα χώματος κείμενον· καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ πολέμιοι λαμβάνειν ἐκ τοῦ ἐπιπολῆσον εἰσί τι ἦσαν· ὅθι τῇ πόλει διώρυξαν ἔνερθεν τοῦ βεβαίου πεποίηνται, ὅπερ ἐνθένδε βεβιεῖλαν, καὶ βεβαθήρας εὖ μάλα τὸ χῶρον, ταύτῃ τοῖς πολεμίοις τὸν εἰς τὸ τεῖχος ἐπιβολὴν ἀπεχαίτισε. τὰ μὲν οὖν τοῦ ὀχυρώματος αὐτῷ τῇδε πεποίηται.] καὶ ὕδατος ὅλη ἠρύσατο ἔλυτρα, πῇ μὲν τοῦ βεβαίου καὶ τοῦ προτειχίσματος μεταξὺ, πῇ δὲ ἄγχιστα τοῦ πύλου, ὃς ἐαρθολομαίῳ ἀποτέλῳ ἀνέῳται, πρὸς δύοντί πῃ τὸν ἥλιον. ῥεῖ δὲ ποταμὸς ἐκ προαστίου τῆς πόλεως διέχοντος αὐτῶ* σημείων δυοῖν ἐς δὴ χέρσῳ ἐπικαλεῖται. ἐφ' ἑκάτερα δὲ αὐτοῦ σκοπίλω δύο ἀνέχειτον ὑπερώρασι σκληρῶ· [πρὸ ἑσπέρας τι μεταξὺ τῆς ἑκατέρου ὑπωρείας ἄγχι ἐς τὴν πόλιν ὁ ποταμὸς οὗτος, ὥδε δὴ οὖν πρόσθας Φερόμενος τῶν ὀρῶν, μάλιστά τι καὶ δι' αὐτὸ τοῖς πολεμίοις * ἄπορος τε καὶ ἀνέπαφος ὢν· οὐ γὰρ ἔχουσι διαζεῦξαί πη αὐτὸν ἐν ὑπλίῳ τῆς γῆς.] ἐπαμῶνται δὲ αὐτὸν ἐς τὴν πόλιν τρόπῳ τοιῷδε. ὀχετὸν μὲν ὁκ τοῦ βεβαίου πεποίηνται μέγαν· ὀβελοῖς δὲ σιδηροῖς τὸ τοῦ ὀχετοῦ σῶμα, συχνοῖς τε καὶ ὡς πυκνότατοις * καταλαβόντες, τοῖς μὲν ἐρθοῖς, τοῖς δὲ ἐγκαρσίοις, διεπαίξαντο τῷ ὕδατι ἐς τὸν πόλιν ἰστῆναι εἶναι. οὕτω πίνειν ἐς τὴν πόλιν ἐσῖσιν, καὶ τὰ ἐκείνη ἔλυτρα ἐμπλησάμενος, ἐκβάλλει ἐς ἑτέραν πη τῆς πόλεως χώραν. βελτίων δὲ τὰ πρὸς τῆς πιδίας, ἐς πολιορκίαν ἐυπετῆ ἐπιοῦσι τὴν πόλιν, ἐνταῦθα γὰρ ἐσγαστοπιδεύσαντες τοῖς πολεμίοις, τῇ τοῦ ὕδατος βελτίσσα, οὐ χαλεπὸν ἐῶ. ὅπερ ἵνα μὴ γνῶσι διεσκοπεῖτο, εἴ πινα τῷ πτάγματι ἄκεσιν εὕρει. ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ τῶν ἀμηχανίαν ἐώμενος, ἀπωτεμαπάσας τῶν πτᾶξιν μελλήσει τῶν πόλιν ὑδρεμᾶ διεσώσατο. ἐγένετο δὲ δὴ ὧδε. τῶν τις σκεύη στρατευσαμένων (εἴτέ πινα ἔψιν ἐνέρου εἰσῶν, εἴτε αὐτόματος εἰς τὸν ἠγμῶν) τῶν τοῦ τὰς οἰκοδομίας τιχνιτῶν ἐπιμεσάμενον * πολλοὺ ἔμελεν, διώρυχα σκάλλειν ἐντὸς τοῦ βεβαίου μεγάλην, ὕδωρ γὰρ πόσιον ἐστοῦθα ἐυρίσκων

a αὐτῶν

* αὐτὸν, τὸν καλούμενον τοῦ Φρυκτῶς, ἐπικαμπέλως πως καθειλῶν, ἀνῳκοδομήσατο σὺν τῷ ἀσφαλεῖ, καὶ παντειχίσματι δὲ, κατὰ λόγον ἀμφοτέρων ὕψος ἐπιταμένους ἐνέθηκεν. 18

ἔκπυθεν δὲ αὖτε πάφορον ὠρύξεν οὐχ ἧπερ ἐώθασιν ἄνθρωποι τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, ἀλλ' ἐς χωρίον τι ὀλίγῳ κοῖλον πρόπυ ἵπερθε. ὅπου δὲ δὴ ἕνεκα, ἐγὼ δηλώσω. τὰ μὲν ἄλλα τοῦ βεβαίου ἀπεσθαι τῆς τειχομαχίας οὐκ ἐς ἐπιπολῆς ξυμβαίνει εἶναι· ἔστι οὐκ ἐφ' ὁμάλου χωρίου ἑστῶτα, ὑδὲ τῆς ἐπιούσης ἔχοντος πρὸς ἐπιβουλὴν ἐπιτηδείως, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄνωτις ἴσον τι σκληρῷ καὶ ὀρθίῳ κειμένου, ἔνθα ἔστι διώρυχα εἶεν τὰ ἐσω, οὔτε προσβολῶν ἡφαῖς τινὰ ἢ δὲ αὖτε πρὸς ἄνεμον νότον ἡ πλευρὰ τετραπλαγμένη τι οὖσα καὶ χειώδης [αἱ χάραι] καὶ πρὸς διώρυχας ἴσχυλος ἄκαν ἐνέφοδον παντὶ ποιεῖ τὴν πόλιν. πάφορον δὲν ἐστῶτα μονοειδῆ ἴσχυρὸν τι καὶ βαθὺ ἱκανῶς ἔχουσαν ἐπὶ μακρὸν κατορύξας, ἑκάτερον αὐτῆς τῷ προτειχίσματι τὸ πέρας ἐσῆψεν· ὕδατος μὲν αὐτῷ διαρκῶς ἐμπλησάμενος, ἄβατόν τε παντάπασι τοῖς πολεμίοις κατασκευάσας· ἐς μοῖραν δὲ αὐτῆς τῇ ἐντὸς προτειχίσματι θέμενος ἕτερον. ᾧ δὴ ἐφεστῶτες, ἐς πολιορκίαν φρουροῦσι ῥωμαῖοι, τό τε βεβαίου καὶ προτειχίσματος τοῦ ἑτέρου ἀφρουρητήσαντες, ὅπερ τὸ τείχους προσβέβληται. ἐπιγγαιοῦ δὲ τοῦ τείχους καὶ τοῦ προτειχίσματος μεταξὺ κατὰ τὰς πύλας, αἷ κατ' αὐτικρὺ τοῦ ἀμμώδους χωρίου εἰσὶ, μίαν τι χρῆμα χώματος κείμενον· καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ πολέμιοι λαμβάνειν ἐκ τοῦ ἐπιπολῆσον εἰσί τι ἦσαν· ὅθι τῇ πόλει διώρυξαν ἔνερθεν τοῦ βεβαίου πεποίηνται, ὅπερ ἐνθένδε βεβιεῖλαν, καὶ βεβαθήρας εὖ μάλα τὸ χῶρον, ταύτῃ τοῖς πολεμίοις τὸν εἰς τὸ τεῖχος ἐπιβολὴν ἀπεχαίτισε. τὰ μὲν οὖν τοῦ ὀχυρώματος αὐτῷ τῇδε πεποίηνται.] καὶ ὕδατος ὅλη ἠρύσατο ἔλυτρα, πῇ μὲν τοῦ βεβαίου καὶ τοῦ προτειχίσματος μεταξὺ, πῇ δὲ ἄγχιστα τοῦ πύλου, ὃς ἐαρθολομαίῳ ἀποτέλῳ ἀνέῳται, πρὸς δύοντί πῃ τὸν ἥλιον. ῥεῖ δὲ ποταμὸς ἐκ προαστίου τῆς πόλεως διέχοντος αὐτῶ* σημείων δυοῖν ἐς δὴ χέρσῳ ἐπικαλεῖται. ἐφ' ἑκάτερα δὲ αὐτοῦ σκοπίλω δύο ἀνέχειτον ὑπερώρασι σκληρῶ· [πρὸ ἑσπέρας τι μεταξὺ τῆς ἑκατέρου ὑπωρείας ἄγχι ἐς τὴν πόλιν ὁ ποταμὸς οὗτος, ὥδε δὴ οὖν πρόσθας Φερόμενος τῶν ὀρῶν, μάλιστά τι καὶ δι' αὐτὸ τοῖς πολεμίοις * ἄπορος τε καὶ ἀνέπαφος ὢν· οὐ γὰρ ἔχουσι διαζεῦξαί πη αὐτὸν ἐν ὑπλίῳ τῆς γῆς.] ἐπαμῶνται δὲ αὐτὸν ἐς τὴν πόλιν τρόπῳ τοιῷδε. ὀχετὸν μὲν ὁκ τοῦ βεβαίου πεποίηνται μέγαν· ὀβελοῖς δὲ σιδηροῖς τὸ τοῦ ὀχετοῦ σῶμα, συχνοῖς τε καὶ ὡς πυκνότατοις * καταλαβόντες, τοῖς μὲν ἐρθοῖς, τοῖς δὲ ἐγκαρσίοις, διεπαίξαντο τῷ ὕδατι ἐς τὸν πόλιν ἰστῆναι εἶναι. οὕτω πίνειν ἐς τὴν πόλιν ἐσῖσιν, καὶ τὰ ἐκείνη ἔλυτρα ἐμπλησάμενος, ἐκβάλλει ἐς ἑτέραν πη τῆς πόλεως χώραν. βελτίων δὲ τὰ πρὸς τῆς πιδίας, ἐς πολιορκίαν ἐυπετῆ ἐπιοῦσι τὴν πόλιν, ἐνταῦθα γὰρ ἐσγαστοπιδεύσαντες τοῖς πολεμίοις, τῇ τοῦ ὕδατος βελτίσσα, οὐ χαλεπὸν ἐῶ. ὅπερ ἵνα μὴ γνῶσι διεσκοπεῖτο, εἴ πινα τῷ πτάγματι ἄκεσιν εὕρει. ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ τῶν ἀμηχανίαν ἐώμενος, ἀπωτεμαπάσας τῶν πτᾶξιν μελλήσει τῶν πόλιν ὑδρεμᾶ διεσώσατο. ἐγένετο δὲ δὴ ὧδε. τῶν τις σκεύη στρατευσαμένων (εἴτέ πινα ἔψιν ἐνέρου εἰσῶν, εἴτε αὐτόματος εἰς τὸν ἠγμῶν) τῶν τοῦ τὰς οἰκοδομίας τιχνιτῶν ἐπιμεσάμενον * πολλοὺ ἔμελεν, διώρυχα σκάλλειν ἐντὸς τοῦ βεβαίου μεγάλην, ὕδωρ γὰρ πόσιον ἐστοῦθα ἐυρίσκων

b σημεῖα

c πέρας

d κατεσκευάσατο

e πολλῶν

ἐυρίσκων

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Ὅσα μὲν δὴ ὅπῃ τὴ κωνσταντινουπόλει καὶ τ̃ ἐκείνῃ περασείων ἱερὰ πηγὴ ἰουστινιανὸς νέα ἐδρύσατο, καὶ ὅσα κατασπανικότα διὰ χρόνα μῆκος ἀνενεώσατο· τά τ᾽ ἄλλα οἰκοδομήματα, ὅσα δὴ ἐν τῷθα πεποίηται· ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ διεξήλωϑ). τὸ δ᾽ λοιπὸν δὴ τὰ ἑρύματα ὑμῶν ἑτέον, καὶ οἷς τὰς ἐσχατιὰς περιέβαλε ῥωμαίων τ̃ γῆς. ἔνθα δὴ καὶ παλαιπωρεῖαϑ τῷ λόγῳ ἐπάναγκες αὖ εἴη. ἀ γὰρ τὰς πυραμίδας ἀφηγησόμεθα, τῶτο δὴ τ̃ ἐν αἰγύπτῳ βιβασιλευκότων τὸ διαθρυλλούμενον ὅπτηδευμα, εἰς χάρην δοκεκερμένον ἀνόητον· ἀλλὰ τὰ ὀχυρώματα σύμπαντα, οἷς ὁ βασιλεὺς ὅρος τ̃ βασιλείας ἐσώσατο, καὶ τῆς βαρβάρεις ἀμήχανον κατασήσατο τ̃ εἰς ῥωμαίους ὅπβυλίαι. ὁκ ἦ ὁρίων μηδικῶν ἄρξαϑ οὔ μοι δοκ τρόπα ἔδοξεν εἶ-
20. ναι· ἐπειδὴ μῆδοι ἀνεχώρησαν ὁκ ῥωμαίων γῆς, βασιλεὺς μὲν ἀναστάσιος * ἔχισε τ̃ περσικῶν ὅρων, κώμιον ἄδοξόν τινα τὰ πρὸς πέρσας ὄντα,* δάρας ὄνομα, λείχει περιβαλεῖν διὰ ασφαλῆς ἔχειν, ὅπτείχισμα ἰσόμορον τῆς πολεμίοις. ὁ δ᾽ τ̃ ασυνδαῖς ἐπιρημένον, ἅς πέρ τι βασιλεὺς ϑεοδόσιος ἔϑετο πρὸς τὰ περσῶν ὅρη, μηδεπέρας ὁ χωρίῳ οἰκείῳ ὁ γειτόνων πυ τῆς τ̃ ἑτέρων ὁρίοις κειμένῳ ὀχύρωμα νεώτερόν τι ὅπτι χνάζ· περτεινόμενοι πέρσαι τὰς ὅπτ᾽ τῇ εἰρήνῃ σωθήκας, ἐμπόδιοι τῷ ἔργῳ ἐγίνοντο· καὶ πρ οὐννικῇ πολέμῳ πιεζόμενοι τῇ ἀσχολίᾳ. ῥωμαῖοι δὲ αὐτὰς ἀπαρασκεύας ὁρῶντες, ὀξύτερον τ̃ οἰκοδομίας αὐτλαμβάνοντο· περιῆσαν δ᾽ ἀσυδῆς ἔχοντες, πρὶν οἱ πολέμιοι ὅπτ᾽ σφᾶς ἴωσι, καρδοκοῦντες ἦ ἀεὶ πὰς ἐφέδρας, ὁκ ἐς τὸ ἀκριβὲς τ̃ οἰκοδομίαν ἐξῆγεν· τῷ πάχει αὐτῆς παραιρούμενοι τ̃ εἰς τ̃ ἔργον ἀσφάλειαν. τῷ γὰρ σωτῆρι τ̃ τι ἀσφαλὲς ἁδαμῆ ἄωϑι ξυνοικίζεαϑ· ἀδιὲ τῷ ἐξεῖ τὸ ἀκριβὲς φιλεῖ
30 ἔπεαϑ. ὕτω πινυτοπαιρχῶς ἀπειρασαντο τ̃ δ᾽ περιβόλα ἀνάστασιν, ὁκ ἀναπαγώνιστον τῆς πολεμίοις πεποιημένοι, ἀλλ᾽ ἔσαν αὐτῷ ἀναγκαῖον ὕψος ἐνθέμενοι. ἀ μὲν ἀδὲ αὐτοῦ ἐν ὅπτηδείῳ τὰς λίθας ἐμβεβλημένοι, ἢ αὐτῶν ὁ δέοντι τ̃ σύνθεσιν εἰργασμένοι, ἢ τῷ πλαπα τ̃ πάχα καὶ τὸ λέχον ὁαρμοσάμενοι. χρόνα δ᾽ ὀλίγου (χρόσι τι γὰρ ἡ ἡλία θέρμη τῷ τ̃ οἰκοδομίας σφαλερῷ αὐτίχειν οἱ πῦργοι ὡς ἤκιστα εἶχον) διερρωγέναι αὐτῶν πῆς πλείστοις ξυνέβη. οὕτω μὲν γὰρ τὰ περσπερα ὁ πλει δάρας τὰ τείχη ἀνέῃ. ὁνοήσας ἦ ἰουστινιανὸς, ὥσπερ ἀ περιόψοντ) πέρσαι τᾶτο δὴ τ̃ κατ᾽ αὐτῶν ὅπτείχισμα ῥωμαίοις ἐσάναι· ἀλλὰ πανοικεσία περσβαλεῖσιν· [πχνας ἦ κινήσασι πάσας ἐξ αὐτπάλου τειχομαχήσειν τ̃ πόλεως· καὶ ἕμιλος μὲν αὐτῆς ἐλεφάντων εἶψεπ, εἴσουσι ἦ ζυλίνας ὅπτ᾽ τ̃ ὤμων ἐλέφαντις πύργας, εἰς ὁποκείμενοι, αὐτὶ ϑεμελίων ἐσῄξουσι· καὶ τὸ δὴ χαλεπώτερον ὁ ὅπτηδείῳ πῆς πολεμίοις περιαγόμενοι, καὶ φέροντις τεῖχος γνώμη τ̃ κεκτημένων ὅπῃ ὦδα τύχει ἐπόμενον· ἐπιβαίνοντις δ᾽ ἐ οἱ πολέμιοι βαλοῦσι μὲν κατὰ κορυφὴν τὰς ἔνδον ῥωμαίους, ὁκ δ᾽ ὑπερδεξίων ὅπτησόντω· ἀλλὰ καὶ λίφους χειροπλήτας ἐπαναστήσουσι, καὶ μηχανὰς πὰς ἐλεπόλεις ἐπάξοντω πάσας· ἰὼ δέ τι τῇ πόλει δάρας ἀξύμφορον ἐπγένηπ, πάσης μὲν περβεβλημένης τ̃ ῥωμαίων ἀρχῆς, αὐπιπαγμένης δὲ τῇ πολεμίᾳ ϑαφανῶς· ὁκ ἄχρι τᾶδε ἡμῖν κείσπ τὸ κακὸν, ἀλλ᾽ ἡ πολιὲία καπασειωθήσπ ὁκ τᾶ ἐπιπλεῖσιν· ἐβούλετο δὲ διὰ πῶπα, ἐχύρωμα τῷ χωρίῳ περιβαλεῖν, ἐπαξίως τ̃ χρείας· πρῶτα μὲν ὃν τ̃ τεῖχος (κωλυβόν τι γὰρ ἰῶ κομιδῇ, ἧπερ μοι εἴρηπ, καὶ πῆς ὅπτοῦσι διὰ πῶτα ἐπμαχώτατον)] ἀπερισαδόν τι ἢ ἄμαχον ὅλως πῆς πολεμίοις ἐσκευάσατο εἶναι. τὰς μὲν γὰρ ἐπάλξεις περόπρον ἄσας, λίθων ὁωήκη ξυναγαγών, ἀπίσφιγξεν ὁ στενῷ μάλιστα ἴχνη αὐτῶν μέτα ἐς ϑυρίδων δοπλιπὰν χῆμα. [τοσῦτον ἦ αὐτῶν συγκε-
40 χωρηκὼς ἀπεωγέναι, ὅσον δὴ καὶ χεῖρα διεῖναι, καὶ τ̃ τοξευμάτων ἐξόδους ὅπτ᾽ ὀφθαλμῶν ἐνοχλοῦντας ὁ ϑενδε λελεῖφθαι. ὑπερῆεν δὲ αὐτῶν ὕψος τῷ περβόλῳ ἐπιτυχήσαπ ἐς τοιάσηπα μάλιστα πόδας· οὐχ ὅλον ὁ ϑέμενο ⊙ τὸ πάχος τῷ τείχει, ὡς μὴ τ̃ ϑεμελίων τῇ τ̃ ὑγκειμένων περιουσία βαρυομένων, ἀνήκεσόν τι τῷ ἔργῳ ξυμβαίη· ἀλλὰ τὸν ὁκείνῃ αἶρα λίθων περβολῇ περιελίξας· ὁσὸν τι ὁ κύκλῳ τᾶ περβόλου περίδρομον ἐργασάμενος, ὑπέρπ τ̃ ὁσὸν τὰς ἐπάλξεις ὅπβαλών, ὥστε διαφορον μὲν παντυχόσε τὸ τεῖχος εἶναι· κατὰ ἦ σὸν πύργους καὶ

χαλκῇ, αἱ δὲ τῷ λίθῳ ἐπιξυσθεῖσαι, θέαμα λόγου πολλοῦ ἄξιον. εἰκάσαις αὖ ἢ Φειδίου τὲ ἀθηναίου, ἢ τὲ σικυωνίου λυσίππε ἔργον, ἢ πραξιτέλους αὐτὰς γεγενῆσθαι. ἐσπεῦθα κ̀ θεοδώρα ἡ βασιλὶς ἐπὶ κίονος ὑψηλοῦ ἵσταται. τῶτο γὰρ ἀνατεθεικεν ἡ πόλις αὐτῇ ὑπὲρ τῆς αὐλῆς χαριστήριον. καὶ ἡ μὲν εἰκὼν ἐυπρόσωπος, ἀλλὰ τῆς βασιλίδος τῷ κάλλει ἐλάττων· ἐπεὶ αὐτῆς τὴν ἐυπρέπειαν λόγῳ τε φράσαι καὶ ἐνθάλμιοι ἐσμμιμεῖσθαι ἀνθρώπῳ γε ὄντι παντάπασιν ἀδύνατον ἦν. ἀλουργὸς δὲ ὁ κίων, καὶ πρὸ τῦ ἑστηκότος ἔτι δὴ βασιλίδα φέρει διαφανῶς ἐοικυῖαν. ὕπερ δὲ ὕδατος ἐυπορίας περὶ ἐστῶθα διαπεπόνηται τῷ βασιλεῖ τύτῳ, αὐτίκα δηλώσω. φέρουσι ἄρα ἡ βασιλὶς πόλις ὕδατος ἐπαισθήσει. τὴν γὰρ καιροῦ τὴν ἀκαθ' ἑαυτὸν αὐχμοὺς ἔχοντος, ἐλάττονα ὡς ἡ κατὰ τὰς ἄλλας ὥρας αἱ πηγαὶ τὸ ὕδωρ * διοβλυστάνουσι, καταδεεστέραν παρέχοντα τὴν ὀχετηγωγίαν τῇ πόλει διὸ δὴ ὁ βασιλεὺς ἐπενόει παιδεῖ. κ̀ τ̀ βασιλέως γραῖ, ἵνα δὴ τὰς δίκας ἐξασκεύαζοντα οἵ τε ῥήτορες κ̀ εἰσαγωγεῖς, κ̀ ὅσοι τινες ἄλλοι τὲ ἔργε τύτου ἐπιμελῆνται, αὐλὴ τίς ἐστιν ὑστερογέηθης· εὐημέρησε μὲν, καὶ εὔρους ἱκανῶς ἔχουσα· ἐς πεζαυλεύρου δὲ εὐέλυτος, οὐκ ἐπὶ γεώδους ἰδάφους, ἀλλ' ἐπὶ πέτρας πεποιημένη. ταύτην ἐς βάθους μίαν τι χρῆμα καταρύξας ὁ βασιλεὺς, τῆς ὕδασιν ἐς ῥοὺς ἐσ ἐπιτηδεῖα ἠσκημένους ἤγετο. διεχόμμα γὰρ τὰ ἕλυτρα τάδε ἓξ ὀχετὲ τ̀ ἐπιρρεόντων ὑπερβλυζόντος ἐπὶ, καιρῦ τοῖς διειλῦσι παρέχειν πόσον. ἕτω μὲν μὴ πεσεῖν ὀυζαστοις πόνων ὑδάτων ἰσχυσιαὸς διεπράξατο. κ̀ βασίλεια ἡ ἀλλαχοῦ δεδημιέργηκεν αὐτὸς καινυργήσας, ἔν τι τῷ ἡραίῳ, ἐς ἱκνουδιάνας τ̀ καλυμμάτας. ὧν δὴ ὑδὲ τ̀ μεγαλοπρεπῆς σὺν τῷ ἰς τὸ κηλῶ ἠκριβωμένῳ, ὑδὲ τ̀ ὄγκον αὖ σὺν τῷ ἐυπρεπεῖ λόγῳ φράσαί τι πω ἱκανῶς ἔχοιμι. ἀλλ' ὁπόσον ἤκουσα πῶς τε εἶπεν, βασίλεια τι εἶναι, κ̀ πρὸς ἰσχυσιαῦ γεγενῆσθαι, παρέντος τ̀ ἐπιτυχωμένου. κ̀ ὑδενὸς ἀπριόντος, ὅτι μὴ χρημάτων καθιερωμένων. πῶς γὰρ ἂν ἐκ οἷόν τ' ἦν μὴ κ̀ λόγου κραιῶν. ἐστῶθα δ' κ̀ σκίπας αὐτὸ πρεμνὸν ἐπρόσερον ὄν. αὐτῶ γὰρ ἐυρὼν ἱκανῶς ἐπιρωθὲν τῆς τ' αἰθρίας κ̀ τῷ ῥοθίῳ ὁσπουμένε, σωτήριον εἶναι τῆς πλίνθε καταγήσατο * τὰς κιβωτὰς καλαμώδεις ἀναρίθμες τε κ̀ πεμμιγάδες πεποιημένας, ἱκανῶς ὧν αὐτὰς τ' ἠέρος ἐγκαρσίας ὁπορρίψαμένος. αἱ τε τ̀ προτέρων καθύπερθεν ἐπρων ἐσπεφυκὸς ὑπερβολὴν ἐνθέμενος. πόχους πλινθίνους ἀπεναντίας ἀλλήλων ἀνέστησε δύο, ἐκ τ̀ τῆς ἀβυσσε κρηπῖδων, μέχρι ἐς τ̀ ὕδωρ· πῖρας τε τελοῦσι ὁσταμίας πώτῃ ἐμβεβλῆκεν. ὧν δὴ πρὸς τῷ ῥοθίῳ δρασσομένων, ἡ τῶ κλυδωνίε βλάβεσις ἀνεκρούετο· καὶ ἀνέμε χειμῶνος ἄρα καταβαίης σκληρῦ, βλαμμένη τὰ ἐντὸς ἡσυχῇ ἅπαντα τ̀ πόχων· μετεξὺ μιᾶς ὁσπεκλεισμένης ἐπὶ τ̀ λιμένα τοῖς πλοίοις ἐσόδε. ἐστῶθα κ̀ ἱερὰ τιμήεντα πεποίηται (ἦπερ μοι ἔμπροσθεν διελήγηται) κ̀ στοὰς κ̀ ἀγυιὰς κ̀ λυτρῶνας ἐς δημοσίαν * τὰ ἄλλα χιδὸν τι πάντα, ὥς τε δὴ τῶτο τ̀ ἐς τὴν πόλιν βασιλείων ἐλαττῶσθαι μηδέν. κ̀ λιμένα ἄλλον ἐπικτήσατο, ἐς τὴν αὐτὴν πέρας ἠπείρου, ἐς τοῖς ἐυτρόποις ἐπωνύμοις, ἐπὶ ἠραίου τῶδε οὐ πολλῷ ἄπωθεν. τὰ μὲν δὴ ἐν ἰσχυσιαῷ ἐς πόλιν δημιεργηθέντα τῇ βασιλίδι, ὡς ἐπὶ ἐραχυτάτων εἰπεῖν, παῦτά πη ἔχει. ὁ δὲ δὴ μόνον ἡμῖν ἐσπεῦθα δὲ ὁσπολέλειπται, αὐτίκα δηλώσω. ἐκ πάσης γῆς ὅμιλος ἀνθρώπων τῇ πόλει παντοδαπὸς ἐπικέχυται. ἐσφοιτᾶσι δὲ αὐτῶν ἕκαστος ἢ πρᾶξαί τινι πολυγούμενος, ἢ ἐλπίδι, ἢ τύχῃ. πολλοὶ δέ τινες, οἷς δὴ τὰ κ̀ τ̀ οἰκίαν ἐκ ἐκαλῶ κεῖσθαι, βασιλέως δεησόμενοι, τῇ πόλει ἐνδημοῦσι γίνονται· ἀμφίβιον πνεῦμα ἢ πίζωσεν, ἢ ἐγκεκλικεν, ἢ αἴλωσεν. οἷς περ συμβαίνει πρὸς τῇ ἄλλῃ ἀμηχανίᾳ κ̀ οἰκίας ἐπαναπαύζων, ἐκ οἵοις τε ἦσι τ̀ ὑπὲρ τ̀ ἐσπεῦθα. διατρίβῆς πρόφασις μία θωΐη. τύτων δὴ αὐτοῖς ἰσχυσιαὸς κ̀ βασιλὶς θεοδώρα τ̀ δεσπότιν ἵλυσεν. τ̀ γὰρ θαλάσσης ὡς ἀγχοπίτω, ἵνα δὴ εὐεδιον ὁ χῶρος καλεῖται (ἀγῶσι γὰρ, οἶμαι, τὸ παλαιὸν αἰεὶ τῇ τοῦ) ξενῶνας ὑπερμεγάθεις ἰδέσθαι τε τοῖς τὰ πιαῦτα παλαιπωρουμένοις δὴ καιρὸν γενησομένους κατελυτήρια.

ΛΟΓΟΣ

* fic infra αἰκατελυσάμενοι

βίοτον μὲν σφίσιν αὐτόνομον * ἐλαθυτείαν δὲ τῷ σωφρονεῖν. ταῦτα μὲν ἂν διακήπεται τῇδε. ἐπὶ πύλης δὲ τῆς ἀκτῆς, ἥ ἐστιν ἐς λιξιὰ ἐπιλέγοντα τὸν εὔξεινον πόντον, βασίλεια σφόδρα ὄντα, μοναστήριον μεγαλοπρεπὲς κατεσκεύασται, κατάγωγον τῆς μεταμελουμένης γυναικὸς ἐπὶ τῷ σωτέρᾳ βίῳ ἐσόμενον. διὸ δὴ καὶ μετάνοιαν, τοῦτο δὴ τῶν γυναικῶν τὸ διαστατήριον ὁμωνύμως τῷ ἔργῳ ἐπονομάζουσιν. καὶ πολλαῖς μὲν χρημάτων σφσόδροις οἱ βασιλῆς οὔτοι τὸ μοναστήριον δεδαίρωται τοῦτο, πολλὰ δὲ ἰδίᾳ, κάλλει τε καὶ πολυτελείᾳ διαφερόντως ἐξαίσια, ταῖς γυναιξὶ σφαψυχὴν ἐσομένοις, οἰκοδομήσασθαι * ὡς μηδὲν ἀναγκαθῆναι σφᾶς τὰ τῆς σωφροσύνης ἐπιτηδεύματα τρόπῳ ὑπουργοῦντα σφαλερῷ τῷ τε πορθμῷ σφοβίζηται ἥδονα * ἐφ' ἧς μαρτύριον παντελημονῶν ἀγίας εἰσήκει, χελώνη τις * ἀπηλημμένως πεποιημένον, καὶ χρόνῳ μακρῷ πεπονηκός. ὅπερ ἐνθένδε σφειλαῖν ὁ βασιλεὺς, μεγαλοπρεπῶς τὰ μάλιστα οἰκοδομήσατο, τὸν ἐκείνῃ ταυτὸν ὕστατον· τῷ τε μάρτυρι διασωζόμενον τῷ τιμῷ, καὶ τῷ πορθμῷ κάλλον ἐπιθήκας. τότε δὲ τὸ τιμώμενος ἐπὶ σφοδρὸν, ἐν χώρῳ τῷ καλουμένῳ ἀργυρσίῳ, πλοκῶν ὧν ἐκ παλαιᾶς καταγώγιον, οἵσπερ ὁ νόσος τὰ ἀνήκεστα ἐλωβήσατο. ὅπερ τῷ χρόνῳ διερρωγὸς ἤδη τὰ ἔσχατα, σφυμίᾳ τῇ πάσῃ ἀνανεώσατο, ἡμισάλμων τοῖς οὕτω παλαιπωρουμένοις ἀνάπαυλαν. σφαὶ τῷ αὐλῷ, ᾗ μωχλὸν ὄνειμα, τὸ χωρίον ἐγγὺς, ὃ καὶ νῦν ἱερὸν ἐνομάζεται, νεὼν τῷ ἀρχαγγέλῳ ἄλλην ἰδέαν, * ἱερεπὴ διαφερόντως. καὶ τρύφωνι δὲ ἀνέθηκεν ἱερὸν μάρτυρι, ἐν τῇ τῆς ἡλεως ἀγυᾷ, πύργῳ τε καὶ χρόνῳ πολλῷ ἐς κάλλος ἀποπερανόμενον ἀμύθητον. ἔτι δὲ μείζω καὶ μείζοσι μάρτυσιν ἐδος ἐν τῷ ἱερῷ. ἐν ἀριστερᾷ δὲ εἰσόντι ἐς τὰς χρυσᾶς καλουμένας πύλας, ἃς ἁγίας μαρτύρων εὑρὼν κατεπιτοπικὸς, πολυτελείᾳ τῇ πάσῃ ἀνενεώσατο. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τοῖς ἱεροῖς περιασμένα ἰουστινιανῷ πεπραῦται ἔργα. τὰ δὲ ἀνὰ πᾶσαν διαπεπονημένα τῷ ῥωμαίων ἀρχῷ, ἵνα τε διελεμβαδὸν χαλεπὸν τί ἐστι, καὶ λόγῳ παντελῶς ἄπορον. [ἀλλ' ἡνίκα ἡμῖν διήσει πόλεως ἡ χωρίου τε πρὸς ὄνομα ἐπιμνησθῆναι, ἢ τὰ ἐκπαθῆ ἱερὰ ἐν ἐπιτηδείῳ μεγεράψεται. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τοῖς ἱεροῖς ἔν τε κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς τῇδε σφασκίοις οὕτως ἰουστινιανῷ διεδημιουργήται βασιλεῖ.]

* οἱ

Τὰ δὲ ἄλλων οἰκοδομημάτων πεποιημένων ἵνα ἐν ἐπλήθη * ῥᾴδιον λέγω. ὡς ἐν κεφαλαίῳ δὲ φράσαι τὰ ἀξιολογώτατα τῆς τε ἄλλης πόλεως καὶ τῶν βασιλείων, ἅπερ αὐτὸς ἐπὶ τὸ ὑπερεπίστερον μετεσκεύασται· ἔστι τι μοι αἰσχαλῶν ἔδοξεν εἶναι. ἅπαντα γάρ μοι ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων διεξήλωται λόγοις. τοσοῦτον δὲ μόνον ἔν γε τῷ παρόντι μνησθήσεται, ὡς τῶν βασιλείων, τά τε σφυλαια καὶ ἡ καλουμένη χαλκὴ, μέχρι ἐς τὸν ἀραιᾶς λεγόμενον οἶκον· ἔκ τε τῶν βασιλείων τό τε βαλανεῖον ὁ ζεύξιππος, αὖ τε μεγάλαι σταὶ, καὶ τὰ ἐκπέρυθεν ἐξῆς ἅπαντα, μέχρις ἐς τὸ ἀγορὰν, ἢ κωνσταντίνου ἐπώνυμός ἐστι, τοῦτου δὴ ἕρκα τῶ βασιλέως τυγχάνει ὄντα. πρὸς δὴ τούτοις δὲ τὸ ἑρμίσδα ἐπώνυμον οἰκίαι, ἄγχιστα ὕστατα τῶν βασιλείων, σφδελλάζας τε καὶ ὅλως ἐς τὸ σφαφαίστερον μεθαρμοσάμενος, ὡς τοῖς βασιλείοις σφικῶς πρέπει, τῷ παλατίῳ ἐπιθήκεν. ἔστι δέ τις ἀγορὰ πρὸ τῶν βασιλείων σφέσυλον, αὐγυστεῖον καλοῦσι τὸ ἀγορὰν οἱ βυζάντιοι. ταύτης [ἐν λόγοις ἐπιμνήσθη τοῖς ἔμπροσθεν, ἡνίκα τῆς σοφίας σφιεηγησάμην τὸν νεὼν, τὸ δὴ τῷ ἔργῳ χαλκῷ οἰκεῖα τῷ βασιλεῖ δὴ κίονι ὑψηλοτάτου καὶ λίθοις σωθῆτε ἀναπεφύκοσι διδήλωκα] πύλης ἐς τὰ πρὸς ἕω τὸ βουλευτήριον ἵδρυται, ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἔργον. ἔνθα δὴ ξυνιόντα ἔωθεν ἀρχόμενοι ῥωμαίων σύγκλητον ἐναύσιον ἑορτὴν ἄγει, [τὰ τῆς πολιτείας ὀργιάζουσι εἰς αἰὲν νόμιμα. ἐξ δὲ αὐτοῦ κίονες ἐπὶ σφοδρὸν ἑστᾶσιν· οἱ μὲν δύο τὸν τῷ βουλευτηρίου τοῖχον ἐν μέσῳ ἔχοντες, ὃς πρὸς δύοντα ἥλιον πέτασται· οἱ δὲ τέσσαρες, ὀλίγῳ ἐκτὸς· τὸ μὲν εἶδος λαμπροὶ ἅπαντες· μέγεθος δὲ, πρῶτοι τῶν ἐν γῇ (οἶμαι) κιόνων τῇ πάσῃ. σταὶ δὲ ποιοῦσιν οἱ κίονες ἐς ὄροφον ἐν θόλῳ ἐλίσσουσαι. τὰ δὲ ἄνω τῆς

σταῖς

λὸν δὲ ὄν, ὑπψάνει τῆς γῆς. [αἰαρρίφει δὲ μέσον. ἐνδέχεται δὲ τὸ ἐνθένδε αὐλὴ ἐμαλή τις καὶ λίαν ὑπόπτια, μαρμάροις μὲν πανταχόθι κεκοσμημένη καὶ κίοσιν, ὕψει δὲ αἰρομένη τῇ ἐς τὸν θάλασσαν. σφὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ὁ τοῖχος ἑστὼς] ἐς πτεραγώνῳ εἰς ὕψος ἐπῆρται, λίθων ὑπερτεθέντων καὶ χρυσῷ κατακεχυμένῳ καλλωπιζόμενος. τοσοῦτον δὲ ἔχει μέσον τὸ ὕψος τὸ μῆκος, ἐς ὅσον δὴ τὸν χῶρον τὸν ἀβέβηλον, ἐν ᾧ ἕρκια τὰ ἄῤῥητα πλήθουσι θέμις, κατὰ τὸν παλαιὸν, ἧς ἐκεῖθεν ἀνίσχοντα ἥλιον πίτταπται, δηλήσειν ξυμβαίνει. ταῦτα μὲν οὖν τῇδέ πη ἔχει. ὑπέκεινα δὲ κατ' αὐτὰ μάλιστα τὸ κόλπου τὸ στόμα, Εἰρήνης μάρτυρος νεὼς ἵδρυται, ὃς δὴ οὕτω μεγαλοπρεπῶς * ὅλως ἐξείργασται, ὡς οὐκ ἂν ἔγωγε φράσαι ἱκανῶς ἔχοιμι. [αὐτῷ Φιλοτιμούμενος γὰρ τῇ θαλάσσῃ ἀμφὶ τὸ κόλπου τῇ δυσπρεπείᾳ ὥσπερ ὄρμῳ περιφερὲς, ἐγκαλλώπισμα τὸ ἱερὸν ταῦτα ἐπιθεῖναι. ἀλλ' ὑπὸ τούτου δὴ τοῦ τῆς εἰρήνης νεὼ ὑπομηθῶ, καὶ τὸ σκέπην ξωσιεχθὲν οὔμοι ὅπῃ τρόπου τῆδε μηχάνηται.] ἐνταῦθα ἔκπλους λείψανα ἐκ πα- * τισσάρων
λαιοῦ αἰθρῶν ἀγίων, οὐχ ἥκιστα ἢ * πασαρα. οἱ γραπτῶται μὲν ῥωμαίων ὑπάγχανον ὄντες, ἐκ λεγεῶνι δὲ δυωδεκάτῳ ὑπέτοντο, * ἢ ἐκ πόλει μελιτηνῇ τῆς ἀρμενίας εἰς τὸ πα- * ἐς ἐκ πόλει
λαιὸν ἵδρυτο. ἡνίκα πίνυ οἱ λιθοτόμοι διώρυσσον, κιβώτιον εὗρον χράμμασι σημαῖνον ὡς λείψανα ἔχοι πότων δὴ τῶν ἀνδρῶν· ὅπερ ἐξηνέγκει λεληθὸς πως ἐξεπίτηδες ὁ θεός. [ἅμα μὲν πιστούμενος ἅπαντας, ὡς τὰ βασιλέως ἀσυλίστατα ἐνδέχεται δηλῆσαι· ἅμα δὲ καὶ τοῦ ἀνδρὸς τὴν ἀγαθοεργίαν ἀμήχανον διατανύσμενος χαρὶν μείζονι.] ἐπύγχανε γὰρ ἰουστινιανὸς χαλεπῶς αὖ τὰ σώματος ἔχων, ἐπὶ ῥεύματος δεινόν τι χρῆμα κατὰ τὸ γόνυ δῆπισθεν, σωτηρίδιῶαι τῆς ὀδυνώσης τὸν ἄνδρα ἐπίει, οὐπέρ οἱ αὐτὸς αἰτιώτατος ἦν. ἐν γὰρ τῇς ἡμέρας ἁπάσης, ἄπερ τὴν παχάλειον ἑορτὴν περιέουσιν νηστεῖαι καλοῦνται, σκληράν τινα βιοτὴν ἔχει· μὴ ὅτι βασιλῆ ἀλλότριον οὖσαν, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπῳ ἀμηγέπη τῶν πολιτικῶν ἀπομένῳ. δύνειν γὰρ ἡμέραν διαιτᾶσθαι ἐς ἀεὶ ἀπίστους· ὧν· καὶ ταῦτα ὄρθριον μὲν βαθέως ἐκ τῶν στρωμάτων ἐπανιστάμενος, καὶ περιεργέρως τι τῆς πολιτικῆς, ἀπό τε αὐτῆς ἔργῳ καὶ λόγῳ διαχειρίζων τὰ πράγματα, ὄρθριος τε καὶ μεσημβρινὸς, καὶ οὐδέν τι ἧσσον ὑπνυκτίδιος. πέρα γὰρ τῶν νυκτῶν ἐς κοίτην ἰὼν, ἐξαίσιστα αὐτίκα δὴ μάλα ὥσπερ χαλεπῶς [ἔχων] τῆς στρώμασιν. καὶ ἡνίκα δέ που τροφὴν αἴρειτο· οἶνου μὲν ἓν ἄρτου καὶ τῶν ἄλλων ἐδωδίμων ἑκτὸς ἵστατο· βοτάνας δὲ ἤσθιε μόνον, καὶ ταύτας ἀχρίας, ὅτι χρόνου πᾶσης τυπερυχωμένας ἁλσί τι καὶ ὄξει. ὅ,τι ποτὲ αὐτῷ τὸ ὕδωρ ἐγίνετο μόνον. οὐ μέν τι οὐδὲ ταύτης κατακορὴς γένοιτο πώποτε· ἀλλὰ καὶ, ἡνίκα δαῖτα αἴρειτο, δορυφοροῦμενος τούτων δὴ τῶν αὐτῷ ἐδωδίμων, ὅτε μεθίει, οὔτω ἐσηδοκὼς τὴν αὐτάρκη. ἐνθεν πίνυ τὸ πάθος ἀκμάσαν, τῷ δοτὸ τῶν ἰατρῶν ὑπουργίαν ἐσενεγκεῖν. μεταξὺ δὲ τὰ περὶ τῶν λειψάνων ἀκούσας· τῆς ἀνθρωπείας ἀφέμενος τύχης, δὴ ταῦτα τὸ πρᾶγμα ἦγε τῇ πίστει· καὶ δόξης ἀληθοῦς ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἀπώνατο. εἰ μὲν γὰρ ἱερεῖς τὸν * ἐν τῷ τοῦ
δίσκον * ἐν τῷ τῆ βασιλέως ἐνθέντα γόνυ· ἀφανίζεται δὲ τὸ πάθος ἰσοῦς, σώμασι σιδηλωμένοις θεῷ διαθέν. ὅπερ ἀμφίλεκτον ἐθέσι οὐ συγχωρῶν εἶναι, σημεῖον τῶν πρασσομένων ἐνδεδειγμένον μέγα. ἔλαιον γὰρ ἐξαπίνης ὑπερεύσαν μὲν ἐκ τούτων δὴ τῶν ἁγίων λειψάνων, ὑπερβλῦσαν δὲ τὸ κιβώτιον, τό τε πᾶδε καὶ τῷ ἰσθμῷ τὸ βασιλέως καπέκλυσεν ὕλῃ ἁλουργὸν ἅπαν. σφὶ δὲ ὁ χιτὼν οὕτω καταβεβρεγμένος διασώζεται ἐς τοῖς βασιλείοις, μαρτύριον τῶν τῷδε γεγωνημένων. οὕτω μὲν οὖν ὑπηγόρευται ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τὸ * κέρας ὁ κόλπος. τὰς ἢ ἡδίνας ἐς μέγα τι κάλλος ἐξεργασαμένῳ τοιῶδε. ἱερὰ δύο τῷ δεσποτῇ μιχαὴλ ἀνεμένα, καπνιπκρὺ ἀλλήλοιν ἰσῶπα τὰ πρθμᾶ ἑκατέρωθεν ξωιβαινεν εἶναι· θάτερον μὲν ἐν χώρῳ καλυμένῳ ἀνάπλῳ, ἐν ἀριστερᾷ εἰσπλέοντι τὸν ἔξεινον πόντον· τὸ δὲ δὴ ἕτερον ἐν τῇ ἀσπίδος αὐτῇ. πρόσθους σκάλοιν οἱ

παλαιοὶ

ἡπείρῳ Δακεκλήρωται. ὧν δὴ τῆς ἔχθρας πιπίεσμαι, ἀπὸ Φρίσσων δὲ καὶ γαυρουμένῳ ἐοικώς, ὅτι καὶ ἐπιχώριός ἐστι τῇ τῆ Ἀσίᾳ καὶ τῇ Εὐρώπῃ, συμβαίνει τῇ πόλει. δόξας αὖ παμμεγεθίαν ἀπὸ τοῦ συμβῆναι τῇ ῥεύθρῳ ἐόντα, ὁ δὲ δὴ αὐτὸς ἐν ἀριστερᾷ Θλίβεται μὲν ἑκατέρωθεν ἀπὸ μακρόταιν τῆς ἀκτῆς· τὰ τε ἄλση καὶ λειμώνων καλὴν καὶ τὰ ἄλλα τῆς αἰσθήσεως ἠπείρου ἐνδεικνύμενον· ἐνοικέμενα τῇ τῆς πόλεως ἔψει. εὐρυώπεται δὲ τὸ ἐντεῦθεν ἐξωθούμενον· αὐτῆς πρὸς ἄϊσμον νότον, καὶ τὴν ἀσίαν αὐτῆς ὡς πρώτατα ἀποκεμίζων. ἀλλὰ καὶ ὡς βαθύβολον Δαμένει τὴν πόλιν τὸ ῥεῖθρον, ἄχρι ἐς δύοντός που τὸν ἥλιον. ὁ δὲ τελευτῶν πρὸς μὲν πρῶτον ἐχόμενον· ἀπὸ δεξιᾶ, ἐκ δὲ συκῶν τῶν καλουμένων ἀρχόμενον, ἀπὸ τὰ λῆσαν διήκει τῆς πόλεως πρὸς ἑσπέραν ἄνεμον, οὗ δὴ ἐς
10. κόλπον πλωτῶν πάντας. ἄτως μὲν οὖν στέφανοῦ τὴν πόλιν ἡ θάλασσα. ἐνδέχεται δὲ ἀνὰ τὸ λειπόμενον ἡ γῆ, μεταξὺ ποιοῦσα, ἔσην τὴν ἀπὸ τῆς θαλάσσης στέφανον ἐντεῦθα ξυνδεῖσθαι. πρωΐσταται δὲ διηνεκὲς ὁ κόλπος οὕτως, καὶ αἰσθολοῦσι σύλαμῆ πνεύσει· ὥσπερ ὁρίων τῷ κλύδωνι κειμένων ἐντεῦθα, καὶ σίλου τὸ ἐντεῦθεν πάντες τῇ τῆς πόλεως ἱερημένου πυμῇ. χαμῶνος δὲ (αὖ οὕτω τύχῃ) καὶ ἀνέμων σκληρῶν πρὸς τὰ πελάγη καὶ τῷ πρόμῳ ἀπαντώντων, ἐπειδὰν ἐς τὴν ἔσοδον ἵκωνται τὸ κόλπου αἱ νέες, ἀκυβερνήτοι τε πολλοὶ ἴασι, καὶ ἀπροβουλεύτως ὁρμίζονται. ἐς σταδίους μὲν γὰρ πολλοὺς ἡ παραλάσσουσα τὸ πρόμηκες τοῦ κόλπου διήκει. λιμὴν δὲ ὅλος πανταχῇ ἐστιν· ὥστε ἀμείλικτον ὁρμιζομένης νηὸς ἐνταῦθα, ἡ μὲν πρύμνα τῇ θαλάσσῃ ἐπῆρται, ἡ δὲ πρῷρα ἐν τῇ γῇ κάθηται. ὥσπερ ἀλλήλοις τῶν στοιχείων ἀμιλλωμένων, ἐπίπρον αὖ αὐτῶν δύναται-
20 τὸ μᾶλλον τὴν ἐς τὴν πόλιν ἐνεργὸν λαβεῖν ἐπικουρίαν.] τὰ μὲν δὴ τὸ κόλπου τόδε πεφυκέναι, βασιλεὺς Θεοδόσιος καλῶς ἀμφ' αὐτὸν ἐξ οἰκοδομίας ἐπιποιημένος, ἐπιφανέστερον ἐξεργάσατο. τί γὰρ ἐν ἀριστερᾷ τὸ κόλπου λαυρεντίου μαρτύριον, ἀφεγγὲς τὸ πρόσθεν ὄν, ἐς τὸν νῦν φαινόμενον μεταρρυθμίσατο τρόπον· καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο ἐν τῆς Θεοτόκου νεών, ἐν χώρῳ καλουμένῳ Βλαχέρναις, οἷόν τε δεδημιούργηκεν, εἰς μεγαλοπρέπειαν ἐξελήλυθεν. ἐπὶ καινὰ τε πρίσκῳ καὶ νικολάῳ ἁγίοις ἱερὸν ᾠκοδόμησε καινουργήσας αὐτός· οὗ δὴ οἱ βυζάντιοι ἐμφιλοχωρῆντες ἐν Δαμαλίσου ἐν τὸ ἀπὸ τῆς, σίδωνός τε καὶ τηλεπόρου ἁγίους ἐνδήμους γινομένους. [πῆ δὲ τῆς τὰ πρώτα ἀπολαύοντες ὑπερεπείσθησαν. ἐπὶ τὸ θαλάσσης τὸ ῥεῖθρον διασπάσας βασιλεὺς, ὑπερθέν τε τὸ κλυδωνίου ἀπομακρότατον ἐνθεμένου τὰ θεμέλια, τὸ ἱερὸν κατεσκεύασε.] κατὰ δὲ τὸ κόλπου τὸ πέρας, ἔν τε τῷ
30. ἀνάντει καὶ ἰσχυρῶς ὀρθίῳ, πύργου ἐκ παλαιοῦ κόσμου τε καὶ δαμιωνῷ ἁγίοις ἀνειται· εὖ δὲ αὐτὸν ποτε γενόμενον πικρῶς, καὶ δόκησιν περιχέμενον, ὅτι δὴ ἀποθανὴν πρὸς τε τῶν ἰατρῶν ἀπολελειμμένον, ἅτε δὴ ἐνεκρὸς κείμενον, εἰς ἐγερθέντες οἱ ἅγιοι ἐπὶ ἐσώσαντο. οὓς δὴ ξυγνωμοσύνῃ ἀμειβόμενος, ἐκάλεσε τὸ πρέσβεων οἰκοδομίαν, ἀκέσμιόν τε καὶ ἄδοξον εὖσαν, καὶ ἀξιόχρεων τηλικαύτης ἀνέσεως ἁγίοις· κάλλει τε καὶ μεγέθει καὶ φωτὸς αἴγλῃ τὸν νεὼν κατελάμπρυνε· ἀλλά τε πολλὰ οὐ πρότερον ὄντα ἀνέθηκεν. ἐπειδάν δή τινες ἀῤῥωστήμασιν ἐμπλησθέντες ἰατρῶν κρείττοσιν, οἱ δὴ τ' ἀνθρωπείαν ἀπογινόντες ἐπικουρίαν, ἐπὶ τ' μόνῳ αὐτῆς ἀπολελειμμένῳ ἐλπίδα χωρῶσι· ᾠδόμενοι δὲ τ' ἄσμασι πλέουσι Δαμὰ τὸ κόλπου ἐπὶ τὸν δὴ τ' νεών, ἀρχόμενοί τε τῶν ὕμνων, ἐνθὺς ὁρῶσιν ὥσπερ ἐκ ἀκρωτηρίου τὸ πέλαγος τὸ, ἀποστωμένου τε τῆ τῶ βασιλέως ξυγνωμοσύνῃ, καὶ παρεχόμενον τ' ἐντεῦθεν
40 ἐλπίδος αὐτοῖς ἀπολαύειν.] τὸ δὲ κόλπου ἐπὶ θάτερα μαρτύριον εἰκοδομησάμενος, ἐκ πρότερον ὄν, ἀνέθηκεν αὐθέμῳ μάρτυρι, παρ' αὐτῷ μάλιστα τῷ τὸ κόλπου ἡῖόνα. *καὶ τὰ μὲν κρασπεδα τὸ ἱερὸ πρωωνομένη, ἐπικλυζόμενα τῇ τῆς θαλάσσης ἐπιῤῥοῇ, τ' ἔυχαρι ἐπικῶς ἔχει. οὐ γὰρ σὺν θορύβῳ τὸ κλυδωνίου ἐπαιωνικὸς ἐς ἐαυτ' ἐκείνης λίθους ἀρπάσεται· εὐσθὲ μεγάλα τὸ κῦμα ἠχῆσαι, εἰά γε τὰ θαλάσσια, καὶ χιζόμενον ἀποκλύσεται ἐς αὖθις ἀφρώδεις· ἀλλὰ πρέσεσι μὲν πρεσβεῖς· σωπελείν δὲ

* ἐπὶ μὲν

ἀσφαλείας εὖ ἔχον. τὸ μὲν οὖν τῆς ἐροφῆς μέσον τῇδε πεπίηται, κατὰ δὲ τὰς πλευρὰς
† πέντε πόταρας οὔσας, ἥπερ μοι εἴρηται, κατὰ * πύτα τῷ μέσῳ τὸ μέγεθος ἔρασαν· πύτυ δὲ ἦν
μόνον ἐσθίουσιν, ἔτι δὲ τὰ σφαιρικοῦ ἔτερθεν οὐ διήρηται ἡ οἰκοδομία θυρίσι. ἐπειδὴ δὲ
* καταφωνῆ αὐτὰ τὰ ἀγιώτυμα πῦτα ἐξέρασαν, * καταφανεῖς οἱ ὀπόσθολοι πεπίηνται πᾶσιν, ὡς μηχθασί
τι τῇ τὰ βασιλίως τιμῇ, καὶ κατακόρως ἐναβρυώνται. σώματα γοῦν ὀποσθόλων αὐ-
δηίου τι καὶ λευκᾶ καὶ τιμοθέου ἄδηλά τι καὶ ὅλως κρυφαῖα τὰ πρόσθεν ὄντα, τἀνικάδε
πᾶσιν ἐνθήλα γέγονεν· οὐκ ἀπαξιόντων (οἶμαι) † βασιλίως πίστιν, ἀλλ' ὀπιχωρούντων αὐτῷ
διαῤῥήδην, ἐρωτᾷ τι αὐτοὺς καὶ πρόσθεν καὶ ἀπόμοιόν τῆς ἐνθένδε ὠφελείας τι καὶ ὠθεῖ τὸ δί-
ειν ἀσφαλείας ὀπόταξ. ἐγνώσθη δὲ ὧδε. κωνσταντῖνος μὲν βασιλεὺς πῦτον δὴ τὸν νεὼν ἐς
τὸ τοῦ τιμίου καὶ τὸ ὄνομα τῶν ὀποσθόλων ἰδέσθαι, τὰς θήκας γλισχὰς αὐτῷ πεποιῆσθαι τῆς ἐς τὸ ἔ- 10.
σπατα βασιλεύουσιν, ἐνταῦθα τάξας· οὐκ αἰσθάνεσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ γιγνώσκειν οὐδέν τι ἧσσον.
ὅπερ καὶ θεσσάλεσθαι ἐς τόνδε τὸν χρόνον. οὗ δὴ καὶ κωνσταντῖνος ὁ πατὴρ τὸ νεκρὸν ἔθετο. ὀποσ-
θόλων δὲ σώματα ἐνταῦθα εἶναι ὡς ἥκιστά πῃ ἐπισταμένου, οὐδέ τις ἐνταῦθα ἐφαίνετο χῶ-
ρος σώμασιν ἁγίοις ἀνῃδῶς δοκῶν. ἀλλὰ [τοῦ] ἐκφανιαῦ βασιλέως ἀνοικοδομουμένου τὸ ἱε-
ῥὸν τῦτο· οἱ μὲν * λιπυρχοὶ τὸ ἔδαφος διορύσσοντες ὅλον, τοῦ μή τι ἄκοσμον τῆδε λελεῖφθαι·
b θῆκαι ἐύ- * θῆκας δὲ ξυλίνας ἐνταῦθά πῃ ἀπεμελημένας πλίνθοις τρισὶ χράμμασιν ἐγκειμένους σφί-
ρου ξυλίνας σι] δηλώσας, ὡς αὐδρίκη τι, καὶ λευκᾶ, καὶ τιμοθέου τῶν ὀποσθόλων σώματα εἶεν. ἅπερ ἀσμενίσα-
τῆς τα βασιλεύς τε αὐτὸς καὶ χρισταυὲ ξύμπαντες εἶδον, καὶ ὠθισθέλαντες αὖθις τῇ γῇ ἐκρυψαν·
οὐκ ἄσημον δὲ ἀγάπυνα λειπόντες τὸν χῶρον, ἀλλὰ σώμασιν ὀποσθόλων ἀνειμένον κατεση-
c αὐτὸς σάμωσι σῶ ἐυσεβέα. ἔυδηλον δὲ ὡς ἀμεθόμβοι εἰ ὀπόσθολοι εἶδε τῶν εἰς * αὐτῶ βασιλέ- 20
ως τιμῶ πεφιλώσασι τῆς ἀθρώπις πεπῶ. βασιλίως γὰρ ἐυσεβοῦντος, οὐδὲ ὀποφοιτᾷ τῶν
ἀθρωπείων τὰ θεῖα πραγμάτων, ἀλλ' ὀπιμίγνυσθαί τι καὶ ἰμφιλοχωρεῖν τῇ ἐς θεὸν ἀθρώ-
πυς ὁμιλίᾳ φιλεῖ· τίς δ' ἂν τὰ ἀκακίᾳ σωφρόνων; ὅπερ καὶ πεπηνῆσθαι θεμελίων,
ἐξ αὐτῶν θεμελίων ἀνίεσθαι θαυμάσιον, καὶ τηλίκων, καὶ ποσῦτον τῇ αἴγλῃ ὑπερασπάλοντα, ὅ ἐ-
στι καὶ δόξαν θεῖσθαι, ὅτι δὴ χίοσιν ὁ νεὼς ἅπας καταῤῥυπὴς ἐστι. μικροῦ με τὸ μαρτύριον
παρῆλθεν εἰπεῖν ἐκεῖνο, ὃ πλάτωνι ἀνῆπται ἀγλῶ, ἱεροπρεπές τι ὡς ἀληθῶς ὄν, καὶ σεμνόν, οὗ-
περ τὰ ἱερὰ πάντα μεμίχθαι ἐλάσσω. θεὸς δὲ καὶ τὸ θῦσον καὶ μάρτυρος ἴδος· καὶ μᾶλλον τὸ θεο-
δώρου ἁγίου τίμημος θεοῦ τῆς πόλεως κείμενον ἐκχώρῳ καλουμένῳ ῥηγίῳ· καὶ τό τι θέκλης
μάρτυρος ἱερόν, ὃ ὧδε δὴ τὸν τῆς πόλεως λιμένα ἐστὶ· καὶ τὸ θεοδότης ἁγίας ἐν θερμαϊκῷ κα-
λουμένῳ ἰδρυμα. πάντα γὰρ ἅπαντα ὁ βασιλεὺς οὕτως ὅλη τῷ θείου ἰουστίνου βασιλεύσε- 30.
τος ἐκ θεμελίων ἰδρύματ· ἀπαγγέλλεσθαι μὲν δὴ ῥᾴδια λέγω, φράζειν δὲ ἔξεστι κα-
* ἀμήχανα τὰ τῶν ἀξίαν * ἀδυνατα. ἔλκει τὸν λόγον ἐς αὐτὸν ὁ ἁγαθοποιήσας τὰ ἁγία νεώς,
καὶ διαζεπτὰ οὐδὲ φωνῶ ἔτ' ἔχοντα, οὐδὲ ὀνόματα ἔφαρμόσαι τοῖς πράγμασι. διόπερ
ἡμῖν μὲν ἄχρι τῶδε εἰπεῖν ὀποχρήσει· φράσαι δὲ αὖτ' τ' τ καλλος, καὶ τὸ εἰς ἅπαντα με-
* οὔτω γαλοπρεπές, ἐπήρεις ἀφίεμαι, εἰς οὐ λέγος ἀκμάζων τι καὶ * οὕτω πεπηνηκὼς παντα-
πασιν ἦν. ὠθεῖ δὲ τῶν λειπῶν αὐτίκα δηλώσω· ὑπερπόντιον πρότερον, ἔνθα μάλιστα θαλάσσης
† τῷ πόλει τρόπον ἡ θάλασσα τὸ ζυζάντιον. ποιεῖ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονίᾳ καὶ ἡ θάλασσα ἐς καλῶ τιθέ-
μενον, ἀμφ' αὐτὸ μάλιστα ἐγκολπισαμένη, καὶ χειμένη εἰς πέλαγος μέγα, πρώτη τι * τῇ
πόλει ἐυσεσωσμένον τι διαφερόντως ἐρχαζομένη, καὶ σκέπας λιμένων ἡσύχιον πᾶς ναυπλ-
ομένοις παρεχομένη. πλάγη γὰρ δύο ἀμφ' αὐτῷ ὄντα, ὅ, τι δὴ αἰγαῖος καὶ ὁ εὔξεινος 40
καλούμενος πόντος, ξωίασιν ἀλλήλοις εἰς τὰ πρὸς ἕω τῆς πόλεως, καὶ συγκρουόμενα τῇ ῥοθίῳ
θημιξία, καλλωπίζουσι κύκλῳ τῷ πόλει. [πρθμοὶ πόντου αὐτῷ θεβάλλουσι τρεῖς, ἀλλή-
λοις μὲν * ἀπερηρεισμένοι, εἰς κάλλος ἢ αὐτῇ διαπραγμένοι καὶ χρείαν· θεῖ παλαῖας μὲν ἤδη-
σι ἅπαντες, ὀποσολοκήσαι ἢ πεθυνοὶ, ἐνορμίσαι ἢ λίαν ἐυλιμένες. καὶ ὁ μὲν αὐτῶν μέσος ἐκ
πόλις πρεσβῶν ἔξ ἐυξείνου, εὐθὺ τ' πόλεως ὡς διακοσμήσων αὐτῷ ἵεται· ἐφ' ἑκάτερα ἢ ἄμφω τὰ
ἡπείρω

ἐκ ἀτλω, ζωῆ μάρτυρι σμυρναϊκῶς ἔδες πεπίηται. τὸ δὲ ἀρχαγγέλῳ μιχαὴλ ἱερὸν ἐυρὼν ἐν Βυζαντίῳ βραχύ τι καὶ ἀφιγγὲς ἄγαν, καὶ ὡς ἦκιστα τῷ ἀρχαγγέλῳ ἀνεῖαζ πρέπον, πρὸς σπάνιόν τινος τῶν παρικίων [ἐν χρόνῳ γεγηθυῖαν τῷ ἔμπροσθεν, καὶ τωνίσκῳ εἰκίας ἀπχνῶς ἐμφερὲς, οὐδὲ λίαν ἐυδαίμονα]· διὸ δὴ καθεῖλε μὲν αὐτὸ εἰς τὸ ἔδαφος ἐκ τῶν θεμελίων, ὡς μή τι αὖτις τὸ πρόπυλον ἀκοσμίας ὀπολιφθείη, ἐυμέγεθες δὲ πυκτηράμφους κατὰ τὸ ναῦν φαινόμενον πρόπυλον, ἐς κάλλος μεταβιβάζει θαυμάσιον οἷον. ἐν πτεραπλεύρῳ μὲν γὰρ τὸ πρόπυλόν ἐστιν, οὐ κατὰ πολὺ δὲ φαίνεται πρόσεχον τὸ εὖρος τὸ μῆκος. τῆς δὲ πλευρᾶς, ἡ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον πτεραῖται, κατὰ μὲν τὰ ἄκρα παχὺς ἑκατέρωθεν τοῖχος, παῖς εἰς τὸν νεὼν εἰσαγούσας διήρηται θύρας.] ἐς δὲ τὸν ναῦν φαινόμενον πρόπυλον μετήνεγκεν. ἐς δὲ τὸ χρι-
20. στὸν ὀπτόλως τὸ πρὸν ὀπιδέδεικται πρόπυλον πιῶδες. πρῶτα μὲν πίτυρα καὶ παῦλα νεῶν ἐσλείματα ὦδε τῶν βασιλίως αὐλίων, ἡ ὁρμίσδου τὸ παλαιὸν ἐπώνυμος λιμήν· (ἔνθα τῶν εἰκίαν εἶχεν αὐτὸς πρὸ τῶ βασιλεύσαι.) [παύτην γὰρ εἰκίαν αὐτὸ ἰσλίαν παλάπιον εἶναι σλοκεῖν τι καὶ πρέπειν τῷ μεγαλοπρεπεῖ τῆς οἰκοθλομίας διαπρεπάμφ]· ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτοκράτωρ ρωμαίοις κατῆρξεν. πῶς ἄλλοις βασιλεῖσι ἐπῆψεν, οὗ σλὴ καὶ πύλους ἄλλο ἀγίοις ὀπιφαίσι σεργίῳ τε καὶ βάκχῳ ἐδείματο· καὶ ἔπειτα καὶ τύμβῳ· ἄλλο ὀκ πλαγίου πύτῳ ὦδακείμενον. ἄμφω δὲ πύτω τὼ νεὼ οὐκ αἰτιασσόμενος, ἀλλ' ὀκ πλαγίας ἀλλήλοιν ἐσῶσι, σωημμένοι τε ἀλλήλοις ἐναμιλλεῖ ὄντες, καὶ πὰς εἰσόδους ὀπκοινούμενοι· καὶ ἴσα ἀλλήλοις τά τε ἄλλα πάντα, καὶ τὰ κράσπισλα ἐκδεδεδλημένοι.] καὶ ὠδὲ κάλλος πέρι, οὔτε μεγέθους, οὔτε ἄλλου οὐδενὸς πλεονεκτῶν, ἡ ἐλασσούμενος δείκνυται. ἐμπίας μὲν γὰρ
20 ἑκάστῳ τῇ αὔγλῃ τῶν λίθων ὑπερφαίνει τὸν ἥλιον· ὁμοίως δὲ χρυσοῦ πλείονος πάντα χόθεν κατακορής ἐστι, καὶ κατακομᾷ πῆς ἀναθήμασιν. ἐνὶ μόνῳ τι διαλλάττουσι μόνῳ, τὸ γὰρ μῆκος αὐτῆς τῷ μὲν καπυὸν διαπέπηται, τῷ δὲ οἱ κίονες ἐν ἡμικύκλῳ ὀκ τὸ ὀπιπλεῖσον ἑστᾶσιν. [ἐσὶ δὲ αὐτῆς μία μὲν ὀπὶ τῶν πρὸς θύρας φορὰ, ὀπὶ πῦ νάρθηκος, *τὸ πρόπυλόν εἶναι ὠνομασμένη· ὀπὶ κοινῆς δὲ, πρόπυλαια πάντα ἤ τι αὐλὴ καὶ μέσαυλοι * θύρας, καὶ * τὸ προσέκειν πῆς βασιλεῖσι.] οὕτω δὲ ἄμφω ἀγαστὰ τὰ ἱερὰ πάδε ξυμβαίνει εἶναι, ὥστε διαφανῶς πῆς τε πόλεως ὅλης καὶ οὐχ ἥκιστα τῶν βασιλείων ἐγκαλλώπισμα τυγχάνειν ὄντα. ὧν δέ τις ὀκ παλαιοῦ πῆς ὀπτόλεις ἐν Βυζαντίῳ νεὼς μήκει χρόνου κατασεσθεὶς ἤδη, καὶ πρὸς μηκέτι ἐσῆξειν γενεὰς ὑποπτεύων. πῦτον πρὸς ἐλῶν [ἰουσινιανὸς βασιλεὺς ἔλεν, οὐχ ὅλον ἀνανεώσασθαι διὰ
30 κατουδῆς εἶχε: ἀλλὰ καὶ μεγέθους καὶ κάλλους πέρι ἀξιώτερον κατασήσασθαι. ὑπεπέλεσε δὲ τὸ κατούδασμα τρόπῳ πιῶδες. ἐυθεῖαι πανημιμφαὶ κατὰ μέσον ἀλλήλαιν, ὀπὶ σταυροῦ σχήματος πεπίληται δύο· ἡ μὲν ὀρθὴ, πρὸς ἀνίσχοντά τε καὶ δύοντα τὸν ἥλιον οὖσα· ἐγκαρσία δὲ ἡ ἑτέρα, πρὸς τὰ ἄρκτον πτεραμμένη, καὶ ἄνεμον νότον. τρίχοις μὲν ὀκ ἀνεφερῶς διοπτρεγμέναι τὰ ἔξωθεν, ἐνὸς δὲ ἀναβαλλόμεθα κίοσιν ἄνω τε καὶ κάτω ἑστῶσι. κατὰ δὲ τὰν δύσιν ἐυθεῖαν τὸ ζεῦγμα εἴη δ' ἂν· κατὰ μέσον αὐτᾶν, μάλιστα πῆς ὀκ ἐργάζουσιν, ἄβατον πέπλεσται χῶρον· ὄνπερ ἱερατεῖον (ὡς τὸ εἰκὸς) ὀνομάζουσι. καὶ αὐτὸ αἱ μὲν ἀφ' ἑκάτερα πλευραὶ τῆς ἐν τῷ ἐγκαρσίῳ κειμένης ἐυθείας, ἴσαι ἀλλήλαις τυγχάνουσιν οὖσαι. τῆς μέν τι ὀρθῆς πρὸς δύοντα ἥλιον τοσοῦτον τῆς ἑτέρας πεπίηται μείζων, ἐσον ἀπεργάσασθαι τὸ τὸ σταυροῦ σχῆμα. πῆς
40 δὲ ὀροφῆς τὰ μὲν τὸ ἱερατείου καλυπτόμενον καθυπέρθεν, τῷ τῆς σοφίας ἱερῷ κατά γε τὰ μέσα ἐμφερῆ ἔρρεξαν. πλεῖόν γε δὴ ὅτι πᾶσα ὀκείνων ἐλασσοῦσθαι μεγέθει συμβαίνει. αἵ τε γὰρ ἀψίδες, πασαρες οὖσαι, κατὰ τὸν αὐτὸν ἠώρηνται καὶ πανδίονται ἀλλήλαις πρόσω. καὶ τὸ κυκλοτερὲς ὑπερανεσηκὸς κατὰ τὰς θυρίδας διήρηται. τὸ τε σφαιρεοειδὲς ἐπικυρτούμενον ὕπερθεν, μετωρίζεσθαί πῃ δοκεῖ, καὶ ὀκ ἐπὶ στέρνα τὸ οἰκοδομίας ἑστᾶναι, καί περ

ὀσφα-

ἡρωϊκῶς πθωρᾴκισεν, ϗ κράνος αὐτῷ τ̃ κέφαλλιν σκέπει, δόξαν ὡς κατασείοιτ παρεχόμενον. αὖγλη τί τις ἐνθένδ' αὐτὸ ἀπαστράπτει. ϐλέπειν τε τοὺς ἀνίσχοντά που τὸν ἥλιον· τῷ ἡνιόχησιν ὅτι πέρσας (οἶμαι) πιέζων. ϗ φέρει μὲν χερὶ τῇ λαιᾷ πόλιν· ᾧδαδηλῶν ὁ πλάσης ἐπ γῆ τ αὐτῷ ϗ θάλασσα διδύλωται πᾶσα: ἔχει δὲ οὐτι ξίφος ὅτ δεραπεν, οὔτε ἄλλο τῶν ὅπλων ἀδίν· ἀλλὰ ϛωρὸς αὐτῷ ὅπ τὲ πόλα ὅπκειται, δι' οὗ δὴ μόνε τῷ τ βασιλέως ϗ τ̀ τὲ πλίμε πεπείϛαι κράτος. πρστεινόμενος δὲ τῷ χεῖρα τῷ δεξιὰν ἐς τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ϗ σὺν δακτύλους ἁλαπτάσας, κελεύει τῆς ἑκεῖ βαρβάρους καθῆσθαι οἴκοι, ἓ μὴ πρόσω ἰέναι. παῦτα μὲν ἔν ᾠδί πη ἔχει. [ἐκκλησία δὲ τῇ μεγάλῃ ὁμόρεν οὖσα ϗ συγκατᾳφλιχθεῖσαν αὐτῇ πρόπορον τ̀ τ̀ ἱρλώνης ἐπώνυμον, ἰϛινιανὸς βασιλεὺς ὑπερμεγέθη ἐδείματο ἱερῶν τῶν ἐν ϛυζαντίῳ χαριέν τι ἁπάντων, μετάγων τῆς σοφίας τὸν νεὼν 10.
δεύτερον. ἰὼ δέ πε μεταξὺ τούτων σλῆ τῶν ἐκκλησιῶν,] ξενὼν αἴθρωπις αἰεμνήμ@.
* ὀπορρυμένους τ ϗ νοσοῦσι· τὸν αὐτὸν τῆς θεοσϐοῦς ἐν τοῖς αἰῶν χρόνοις ἐδείματο σαμψὼν ἔνομα. ἔμεινε δὲ οὐδὲ αὐτὸς τοῖς ϛρατιώτης ἀνέπαυ@, ἀλλὰ τῇ ἐκκλησίᾳ συγκατᾳφλεχθεὶς ἀπωλώλει. ἀνῳκοδομήσατο δὲ τὸν ἰουϛινιανὸς, κάλλει μὲν κατασκευῆς ἀξιώτερον, πλήθει δὲ οἰκιδίων ᾧδαπολὺ μείζω, πρσόσθω τὰ αὐτὸν ἐπιτείων σλεδώρητα χρημάτων μεγάλων. ὅπως δὲ πλείοσι παλαιπωρωμένοις αἰθρώπις ἰῶτο τὰ πάθη, κόρον δὲ τῆς εἰς τὸν θεὸν τιμῆς, ἢ πλησμονήν τινα, ὡς ἔικε ἔχων: ϗ δυο ξενῶνας ἑτέρους ἀπειρωτίας αὐτῷ ἔθετο ἐν τοῖς ἰσιδώρου τε ϗ ἀρκαδίου καλουμένοις οἰκίαις, σωεπλαμβανομένης αὐτῷ ϗ τῆς βασιλίδος θεοδώρας. τὰ δὴ ἄλλα ἱερὰ ξύμπαντα, ὅσα τῷ χρισῷ ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ἐπέθηκε, πρωῖτα τ̀ πλῆθος ϗ τ̀ μέγεθός ἐϛιν, ὥϛτε λεπτολογεῖσθαι ἀμφ' αὐτοῖς * ἀδυώατα εἶ- 20
* ἀμήχανα
ναι. [οὐ γὰρ ἂ οὐδὲ ὁ λόγος, οὐδὲ ὁ πᾶς ἡμῖν αἰὼν ἐπαρκέσοι, καταλογὴν πεποιημένοις, ὁπόσα σοφίσαι πρὸς ὄνομα τάτων δὴ ἕκασον: ἄρχῃ τάδε ἡμῖν ὁπόθεν χρήσει. * λέγεται δὲ ὁπό τῶν
* al. ἔτη δὲ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μετέπειτα
τῆς θεοτόκε μαριὰς νεῶν * τοῦτο γὰρ ϗ αὐτῷ βασιλεῖ ἐξεπισάμενα βουλομένῳ εἶναι: ϗ διαφανῶς εἰσηγεῖται ὁ ἀληθὴς λόγος.] πολλὰς πάνυ ἐκκλησίας ἰϛινιανὸς τῇ θεοτόκῳ ἐδείματο παντα χόθι τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς, ἄτω δὴ μεγαλοπρεπῶς τε ϗ παμπεγέθως, ϗ χρημάτων ὄγκῳ ἐξερραθθέσας ὑπερφυεῖ· ὥϛτ, ἰὼ τις αὐτῶν μίαν καταμόνας θεᾶτο, εἰκάσειεν ἂ τᾶτο αὐτῷ μόνον ἠρχάσθαι τὸ ἔργον, ἓ πεῖ τᾶτο ἠχελημένον ἅπαντα τῆς βασιλείας καταπρέψαι τὸν χρόνον. τὸν μὲν δὴ ἕνα τῆς θεοτόκε νεὼν ᾠκοδόμησατο πρὸ τᾶ ϐυζαντίου ἐν χώρῳ καλουμένῳ ϐλαχέρναις. ὅπθαλάσσιος δὲ ὁ νεώς ἐϛιν, ἱερώτατός τε ϗ τιμιώτατος ἅπας. ἀραθείη δ' ἄ τις, εἴσω τᾶ ἱερᾶ τᾶδε ὁρμεθείς, τὰ μὲν ὑπέρογκον τὰ σφαλερᾶ χωρὶς τε- 30.
* αὐτῇ ταγμένον ὁρᾶν, τὸ δὴ μεγαλοπρεπὲς τᾶ ἀπειροκάλε ἰλίγγιον. ἕπρον δ' ἱερὸν * αὐτὸ ἐν χώρῳ καλυμένῳ πηγῇ ἀνεθηκεν. ἐν παῖϐα δάσος ἐϛὶ κυπαρίσσων ἀμφιλαφὲς, λειμὼν ἁπαλὸς ἅ δρόσοις τιθηλῶς αὖθεν, ᾧδαιδεσσι ἐυφορῶν τὰ ὡραῖα· πηγὴ ἀψοφητὶ ϐλύζουσα, γαληνὸν τὸ ὕδωρ ϗ πότιμον, ἱεροπρεπῆ ὅπασκῶς πάντα. ταῦτα μὲν ὁ ἀμφὶ τὸ πρῶος χῶρος. αὐτὸν δὴ τ̀ νεὼν ὧδέ ἐνεμασιν ἐπαξιεῖς συλλαϐεῖν ῥᾴδιον, ὧδε ἁλανείᾳ σκιαχαφῆσαι, ὧδε ψηφελίσαι τῷ λόγῳ. τοσοῦτον δὴ μόνον εἰπεῖν ἀποχρήσει, ὡς τ̀ ἱερῶν κάλλει τε ϗ μεγέθει ὑπεραίρει τὰ πλεῖϛα ταῦτα δὴ ἀμφὶ τὰ ἱερὰ πρὸ τᾶ τ̀ πόλεως ἐπ τοίχῳ τείχους: τὸ μὲν, ἐρχομένου ᾧδαὰ τ̀ τῆς θαλάσσης ἠόνα· τὸ δὴ, ἄγχιϛά πη τ̀ χρυσῶν καλουμένων πυλῶν. ἃς σλὴ ἀμφὶ τὸ τᾶ ἐρύματος πέρας συμϐαίνει εἶναι, ὅπως δὴ ἄμφω ἀναπεφώνισε φυλακτήρια τῆς πόλεως εἶεν. ἐπ μέν τι καὶ τῷ ἠραίῳ (ὅπερ ἱερὸν καλοῦσι ταυτῳ) τῇ θεοτόκῳ νεὼν 40
ἐκ ἐυδιήκητον καπεσήσατο. ἐν χωρίῳ δὲ τ̀ πόλεως, ὃ δεύτερον ὅπκαλεῖται, ἱεροπρεπὲς τι ϗ ἀχαϊκὸν ὅλως ἀνέθηκεν ἔδος ἄνθ ἁγίᾳ: ἰὼ τ̀ μὲν θεοτόκε γενέσια μητέρα τινὲς εἶσπ, τὰ δὲ χρισᾶ πτῆν. αὖθρωπος δ', ἢπερ ἐϐούλετ γενόνως ἐθεὶς, ϗ τεκμηρίας ἀνίκατ. ϗ ῥιαλογεῖται τὰ ἐκ μητέρος αἰθρώπῳ ἴσα. τάτᾳ δὴ τὰ νεὼ οὐ πολλῷ αἰώθεν, ἀμφὶ τῆς πόλεως ἀγῶνα

ἐκατὸν

μβώ εἰπεῖν, λόγῳ τὴ μεγαλυπίτῳ τὰ τῶν πεαγμάτων ἀξιολογώτατα Φεάσαι, τῇ δε ἰουστινιανῷ διεδημιούργηται βασιλεῖ. οὐ χρήμασι δὲ αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἐδείματο μόνον, ἀλλὰ καὶ πνευματίῃ τῇ διανοίᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ, ὥσπερ ἐγὼ αὐτίκα διηλώσω. τῶν ἀψίδων, ὥσπερ ἐμνήσθην ὀρθίως, λωροὺς δὲ αὐτὰς ὀνομάζουσιν οἱ μηχανοποιοὶ, μία τίς, ἡ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιόν ἐστιν, ἐπανειλημμένη ἑκατέρωθεν ἤδη· οὕτω δὲ ὅλη κατὰ τὸ μέσον συνεπτύλιγται, ἀλλ' ἔμβριον ἔτι. οἱ δὲ πατοὶ, ὧν δὴ ὕπερθεν ἡ οἰκοδομία ἐγίνετο, τῶν ἐγκεκυμένων σφίσιν] οὐκ ἐναγκάζοντες τὸ μέγεθος, ἁρμογῇ τινι ἐξαπιναίως ἀπορρηγνύμενοι οὐκ εἰς μακρὰν διαλυθησόμενοις ἐώκεσαν. καὶ οἱ ἀμφὶ τὸν αὐθέμιον καὶ ἰσίδωρον τοῖς συμπεπωκόσι πεφοβημένοι ὄντες, ὀπὶ τὸν βασιλέα τὸ πρᾶγμα ἦγον, συνελπίδες ὀπὶ τῇ τέχνῃ γεγενημένοι. αὐτίκα δὲ ὁ βασιλεὺς, θείᾳ ἐγκλίσει, εἰς τὸ πέρας αὐτοῖς ἐκβιβάσαι τὴν ἀψῖδα παύτην ἐπήγγειλεν. αὐτὴ γάρ, ἔφη, ἐφ' ἑαυτῆς αἰρομένη τῶν ἔνερθεν πατῶν οὐκέτι δεήσει. [καὶ εἰ μὲν ὁ λόγος ἁμάρτυρος ἐμοὶ· εὖ οἶδα, ὅτι κάλαξ τις αὖ ἔδοξεν ὅλως, καὶ ἄπιστος ὅλως: ἀλλ' ἐπεὶ μάρτυρες πάρεισι τῶν πάλαι πεπραγμένων πολλοί· οὐκ ἀκριβείᾳ ἡμῖν, ἐπεὶ τὰ τῷ λόγου λειπόμενά ἐστιν. οἱ μὲν οὖν τέχνῃ τὰ ὀπιπραγμένα ἐπίστευον.] ἡ δὲ αἰψὶς ἐπ' ἀσφαλοῦς ἠώρητο πᾶσα, ὀπισθοφαλίζουσα τῇ πείρᾳ τῆς ἐννοίας ἀλήθειαν. τῶν μὲν οὖν *ταύτης ἐξείργαζεν. κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ἀψίδας, αἵ τε πρὸς μεσημβρίαν πεπραμμέναι εἰσὶ, καὶ βορρᾶν ἄνεμον, πιοῦσιν τε σωνέχθη γλοιάδι. οἱ μὲν λῶροι καλούμενοι τῷ νεῷ τῆς οἰκοδομίας ἐξωγκωμένοι ἠώρηντο· βαρυνόμενα δὲ αὖτις ἐπανήκει τὰ ἔνερθεν πάντα· κίονές τε, οἱ τῆδε ὄντες, χάλικας μικροὺς ἅτε δόξυθέντες ἀφίεσαν: καὶ αὖθις ἄλυμοι τοῖς συμπεπωκόσιν οἱ μηχανικοὶ γεγενημένοι, τῷ βασιλεῖ τὰ σφίσι παρόντα ἐσήγγελον. αὖθις δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτοπροχήσατο πάλιν. πάντων δὴ τῶν πεπονημένων τὰ ἄκρα, ὅσα τῶν ἀψίδων ἀπέψαυε, διελεῖν μὲν ἐν τῷ πρώτῳ ἐκέλευεν· ἐνθένδε δὲ πολλῷ ὕστερον, ἐπειδὴ τὸ τῆς οἰκοδομίας ὑγρὸν ἀπολοφήσειεν, αὐτοῖς. καὶ εἰ μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίουν, ἡ δὲ κτίσις διαμένει τὸ λοιπὸν ἐν ἀσφαλεῖ ἅπασα. [φέρεται δέ τι καὶ μαρτύριον ὁ βασιλεὺς τὸ ἔργον πιέσαι. ἀγορά τις πρὸ τοῦ βουλευτηρίου ἐτύγχανεν οὖσα, καλοῦσι δὲ αὐγουσταῖον τὴν ἀγορὰν οἱ βυζάντιοι. ἐνταῦθα ξυωθῆναι λίθων οὐκ ἦσαν ἢ ἐπὶ ἐπραγώνῃ ποιήσηται· κατὰ μὲν δὴ βάσιν συγκείμεναι πᾶσαι, πατοῦσιν δὲ ἑκάστης τῆς ἔνερθεν οὔσης ἐλαστουμένη καὶ ἀποδίδυσα, ὥστε δὴ τῶν λίθων ἕκαστον τῇ ἐμβολῇ πρὸς ὑχόντα, βαθμὸν γίγεσθαι, τῶν τε ἀνθρώπων τοῦ ἐκεῖ ἀγειρομένους, ἐπ' αὐτῶν ὥσπερ ὀπὶ βάθρων καθῆσθαι.]

Περὶ τοῦ αὐγουσταίου.

Ἐν δὲ *τῷ καλουμένῳ αὐγουσταίῳ κίονα ἐπανέστηκεν, ἐξαίσιον ὄγκον· οὐ μονεκδὲς μέν τι, ἀλλὰ λίθοις ἐν πρώτοις ἐυμεγέθεσι σύνθετος. χαλκὸς δὲ ἄρτιος, ἔν τε πίναξι καὶ στεφάναις διαλυθεὶς, πρὸς βάλλει παντα χόθι τοῦ λίθου: ἐν μὲν τῷ βεβαίῳ σωδίων, ἐν κόσμῳ δὲ αὐτοῦ συγκαλύπτων. ὁ δὲ χαλκὸς ὅτῳ τὸ μὲν χρῶμά ἐστι χρυσοῦ ἀκιβδήλου πρόπρεπ. τὸ δὲ ἄξιον ὡς πολὺ ἀποδέον ἰσοστάσιος ἀργύρῳ εἶναι. ἐν δὲ τῷ κίονος τῇ κορυφῇ χαλκοῦς ἕστηκεν ἱππεμεγέθης ἵππος, πεποικιλμένος πρὸς ἕω, θέαμα λόγου πολλοῦ ἄξιον. ἔοικε δὲ βαδιουμένῳ, καὶ τὸ πρόσω λαμπρῶς ἐχομένῳ. πάντων τῶν πρόσθιων ἀμέλει τὸν μὲν δεξιτερὸν μετωρίζει, ὡς ὀπολησόμενον τῆς ἔμπροσθεν γῆς· ὁ δὲ δὴ ἕτερος ὀπὶ τοῦ λίθου ἠρήρεικε, ὃ ὑπερθέν ἐστιν ὡς τῷ βάθρῳ ἐκδεξόμενος. τοὺς δὲ δὴ ὀπισθίους οὕτω ξυνάγει, ὡς, ἐπειδὰν τὸ μὴ ἐσηξέναι ὀπολάβῃ, ἐς ἐπίμονον εἶναι. πύτῳ δὴ τῷ ἵππῳ χαλκῆ ὀπέβεβηκε τοῦ βασιλέως εἰκών, χλοερῷ ἐμφερὴς, ἔσταλται δὲ ἀχιλλεῖ ἡ εἰκών. οὕτω γὰρ τὸ σχῆμα καλοῦσιν ὅπερ ἀμπέχεται. πάς τε γὰρ ἀρβύλας ὑποδέδυται, καὶ τὰ σφυρὰ ἐστὶ κνημίδων χωρίς. εἶτα

ϑίστι, ἓν τι ἀλλήλων ἠρτημένα, καὶ μόνοις ἐναπερηρεισμένα τοῖς ἄγχιστα οὖσι, μίαν μὲν ἁρμονίαν ἀκριβεστάτην τὰ ἔργα πεποιῶται. οὐ παρίχονται δὲ τοῖς θεωμένοις αὐτῶν τὴν ἐμφιλοχωροῦσαν ἅπασιν τῷ ὄψει· ἀλλὰ μεθέλκει τὴν ὀφθαλμὸν ἕκαστον, καὶ μεταβιβάζει ῥᾳδίως ἐφ' ἑαυτό· ἀγχίφροφός τε ἡ τῆς θέας μεταβολὴ ἐς ἀεὶ γίγνεται, δοκοῦσάν τε θεωρῶντος οὐσίαν ἔχοντος, ὅτι μὴ πω ἀκριβῶς μᾶλλον τῶν ἄλλων ἁπάντων.] ἀλλὰ καὶ ὡς δοκιμωτάτοις παντάχοσι τὴν νέαν, πάς τις ὀφρῦς ἅτε πᾶσι συνειλυκώς, οὐκ οἶδέ τι εἶσιν ξυνοῦναι τῆς τέχνης· ἀλλ' ἀπαλλάσσονται ταχὺ εὐθέως καταπεπληγμένοι τῇ ἐς τὸν ὄψιν ἀμηχανίᾳ. [τοῦτο μὲν οὖν τῇδέ πη ἔχει. μηχαναὶς δὲ πολλαῖς βασιλεύς τε Ἰουστινιανὸς καὶ αὐθέμιος ὁ μηχανοποιὸς, σὺν τῷ ἰσοδίῳ, οὕτω δὴ μετεωριζομένῳ τὸν ἐκκλησίαν ἐς τὸν ἀσφαλῆ διεπράξαντο εἶναι. ὥσπερ τὰς μὲν ἄλλας ἁπάσας ἰσόδους τε ἄπορον, καὶ λόγῳ φέρεται ἀμήχανον. μία δέ μοι μένον ἔν γε τῷ παρόντι γεγράψεται. καὶ δύναται οὐ τις σύμπασαν τοῦ ἔργου πεμπηρεῶσαι τὸν δυνάμιν. ἔχει γὰρ ὧδε. Οἱ λέφοι, ὥσπερ ἐμνήσθην ἐπάνω, οὐ κατὰ * πᾶσαν τὰς ἄλλας οἰκοδομίας πεπίλωται, ἀλλὰ τρεπτὸν πεφύκασι λίθων * διαβούλῃ ἐς πραγάνων διαπεπήγασι, σκληρῶν μὲν φύσιν, ἰσχάσιον δὲ λείων· ἐκτομῇ δέ, εἰ μὴ τὰ μεσύχοντα πειθοῖ τῶν τοῦ λέφου πλευρῶν μείωσιν, ἐγγωνίων· εἰ δὲ τῷ μεταξὺ κεκλήρωνται, ἐς πραπλεύρου γεγενημένων. συνήρμοσε δὲ αὐτῶν οὐ τὰ τυχόντος, ἥπερ ἀσβέστου ὀνομάζουσιν, οὐκ ἄσφαλτος, ἡ σμυριδομίσους ἐς βαβυλῶνι φιλοτιμία, οὐκ ἄλλο τιοῦτον οὐδέν· ἀλλὰ μόλιβδος ἐς τάλαντα χυθείς, καὶ μεταξὺ πανταχόσε χωρήσας, τῶν τε λίθων τὴν ἁρμονίαν ἐστεγνωκὼς, καὶ συνδέων ἀλλήλοις αὐτούς. τοῦτο μὲν οὖν τοῦτον ἐξήρασται. δὴ τὸ λειπόμενον δὲ τοῦ νεὼ ἴωμεν.] χρυσῷ γὰρ ἀκριβεῖ * καταλήλιπται ἡ ἐροφὴ πᾶσα, κεραυνοῦσι τὸν κόσμον τῷ κάλλει. νικᾷ μέν τοι ἡ ὄψις τῶν λίθων αὐγὴ αἰθρᾳθοῦσα τῷ χρυσῷ. σταὶ δέ εἰσιν ἑκατέρωθι δύο· καὶ τούτοις ἥ τε ἐροφὴ θολοῦται, καὶ ὁ χρυσὸς ἐγκαλλώπισμα τούτων δὲ τῶν σταῶν ἀπέρα μὲν οὖν ἀέρας ἰσχομένους διακεκλήρωται, γυναιξὶ δὲ τοῦτο πεπιστεύμενος ἡ ἄλλη αἰδώς· θαλάμαξ δὲ εὐδὲν ἔχουσιν, οὐδὲ διαφέρουσι δή που ἀλλήλων. τίς δ' ἂν τῶν ὑπερώων τὰς γυναικωνίτιδος ἑρμηνεὺς γένοιτο; ἢ τίς τὰ παπληθεῖς διηγεῖται σταῖς, καὶ τὰς πεδιούλους αὐλάς, αἷς ὁ νεὼς πεδιοδέληται; τίς δὲ τῶν κίονων καὶ λίθων διαριθμήσαιτο τὸν ὑπερίπνοιαν, οἷς τὸ ἱερὸν κεκαλλώπισται; λειμῶνί τις ἂν εἰκότως ἐικάσειεν ὡραίῳ τὸ αὖθις. θαυμάσεις γὰρ ἂν ἑκάστοτε τῶν μὲν τὸ ἀλευρὸν, τῶν δὲ τὸ * χλωρὸν, καὶ οἷς τὸ φοινικοῦν ἐπανθεῖ, καὶ ὧν τὸ λοιπὸν ἀπαστράπτει· ἔτι μέν τι καὶ οὐς τῆς ἑκατοντατάτης ποικίλλει χροιᾶς, ὥσπερ τις ζωγράφος, ἡ φύσις.] ὑπλοΐκα δέ τις ὑγρόμενος ἐς αὐτὸ ἴοι, ξυνίησι μὲν οὐθὲν, ὡς οὐκ ἀνθρωπίνᾳ δυνάμει ἡ τέχνη, ἀλλὰ θεοῦ ῥοπῇ τὸ ἔργον τοῦτο διαπρέπουσα· ὁ νοῦς δέ οἱ περὶ τὸν θεὸν ἐπαιρόμενος αἱρεσάτω· οὐ μακρὰν που ἡμεῖς αὐτὸν, ἀλλ' ἐμφιλοχωροῦσι μαλίστα οἷς αὐτὸς εἵλετο. καὶ τοῦτο οὐ τῷ πρώτῳ μένον ἐστὶν ξυμβαίνει, ἀλλὰ διηνεκὲς ἑκάστῳ τοῦτο τοῦτο ἰσχύει· ὥσπερ ἐντεῦθα τῆς ὄψεως ἀεὶ ἀρχομένης, τοῦτον κόρον οὐδεὶς τοῦ θεάματος ἔλαβε πώποτε. ἀλλὰ παρίστησι μὲν τῷ ἱερῷ αὐθρώπῳ, τοῖς ἐρωμένοις γεγήθασιν. ἀπέστω δέ, τοῖς ὑπὲρ αὐτὸ διαλέγοις, δοκησισοφιοῦσιν.] ἔστι δὲ * μιᾷ τῶν κεκμηλίων τοῦ νεὼ τάδε τὰ χρησιμώτατα, καὶ τὰ ἐν ἔργοις καὶ λίθοις ἐπίμοιρος, σύμπαντα μὲν φέρεται ἀκριβολογισμῷ ἀμήχανον, ἅπερ ὁ βασιλεὺς τῇδέ αἰσθάνεται. ἐνὶ δὲ μένῳ τυγχάνει τῶν δὲ αἰαλειπομένων ἐφίημι. ὁ γὰρ τοῦ ἱεροῦ τὰ μάλιστα χῶρος ἀβέβηλος, καὶ μόνοις ἱερεῦσι βατός, * τριγώνων ἀργύρου μυρίαδας φέρεται πεντεκαίδεκα. [τὰ μὲν οὖν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίας, ὥσπερ μεγάλων καλῶν νενομίκασι, σωτηρίου τοῦ ἄκρου δακτύλου διαριθμησαμένῳ

α τέσσαρα
* ἐπιβολὴ
* καταλήλιπται
* χλοάζον
* μιᾷ τε
* λιτρῶν

ἐνθένδε ἡ πόλις ὁκ ἀθεωπῆς ἀποσκοπεῖται. ἐὺρ⊖ δὲ αὐτῇ χ̀ μὴκ⊖ οὕτως ἐν ὄπαιθείῳ ἀποπεπρνθται, ὥστ κὰ ἀθεμήκης, κὰ ὅλως ἐυρῆα ὁκ ἄν τρόπου εἰρήσται. κάλλει δὲ ἀμυθήτῳ ἀποσημύνεται. τῷ τ χὰρ ὄγκῳ κεκόμψθαι, κὰ τῇ ἁρμονίᾳ τῶ μέτρου, οὔτ τ ὑπερράγαν, οὔτ τ ἐνδεῶς ἔχουσα· ἐπεὶ κὰ τὰ ξωνεθισμένου κομπωδέστερα, κὰ τὰ ἀμέτρου κοσμιώτερα ἀπεικῶς ἐστί. Φωτὶ δὲ κὰ ἡλίου μαρμαρυγαῖς ὑπερφυῶς πλήθει. Φαίης ὁκ ἂν ὁκ ἔξωθεν καταλάμπεσθαι ἡλίῳ τὸν χῶρον, ἀλλὰ τῷ ἀγγλίῳ ἐν αὐτῷ Φύεσθαι· πανταχῆ τὶς Φωτὸς ἀθεισυσία ἐς τὸπ * δὲ τὸ ἱερὸν ἀφακέχυται. κὰ τὸ μὲν τὰ νεὼ ἀπὸ σωτὸν (εἴη δ' ἂν αὐτὸ τὸ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ἵνα δὴ τῷ θεῷ * ἱερουργῶσι τὰ ἄῤῥητα) τρόπῳ τινὶ δὲ διεδημιούργηται. οἰκοδομία τὶς * ἱερεγῶν
10. [ὁκ γῆς αἴσχει, ὁκ ἐπ' ἰυθείας πεπιημένη, ἀλλ' ὁκ τῶν πλαγίων ὑπεσκολμένη κατὰ βραχὺ, κὰ κατὰ τὰ μέσα ὑπονχωροῦσα, ὅπῃ σχῆμά τ] κατὰ ἥμισυ τὸ στρογγύλον ἰοῦσα, ὅπερ ἡμικύλινδρον ὀνομάζουσιν οἱ πάνυ σοφοὶ, ἐς ὕψ⊖ ὑπέρμεγα ἐπανέσηκεν. ἡ δὲ τῦ ἔργου πύκνωσις ὑπερβολὴ, ἐς σφαίρας παρατημόμενον ἀποκέκρυται. ὑπερθέν τ μιμουμένη τ αὐτῇ ἕτερον τοῖς σεσοίχουσι, τῆς οἰκοδομίας ἐπῆρται· τῇ μὲν εὐπρεπείᾳ θαυμάσιον, τῷ δὲ σφαλερῷ τῆς σωθέντος δοκοῦντι εἶναι φοβερὸν ὅλως. δοκεῖ γάρ πη ὁκ ἐν βεβαίῳ ἐπηωρῆσθαι, ἀλλ' ὑπικινδύνως τοῖς ἐνθάδε οὖσι μεταμελίζεσθαι, καί τι διαφέροντος ἐν τῷ βεβαίῳ τῆς ἀσφαλείας ἐρίζεται. πύκνωσις δὲ ἡ ἐφ' ἑκάτερα κίονες ἐπ' ἐδάφους εἰσὶν, [οὐδὲ αὐτοὶ κατ' ἰυθὺ ἑστῶτες, ἀλλ' ἔσω κατὰ σχῆμα τὸ ἡμίκυκλον ὥσπερ ἐν χορῷ ἀλλήλοις ὑπεξεστήκασι· κὰ αὐτῶν ὑπερκάνθιον
20 οἰκοδόμημα μονοειδὲς ἀποκρέμαται· τοῦ δὲ δὴ ἐῶσι κατ' αὐτικρὺ τοῖς εἰσόδους ἔχων ἐγγεγραπται τοῖχ⊖, κὰ αὐτὸ ἑκατέρωθεν αἵ τε κίονες κὰ τὰ αὐτῶν ὕπερθεν ἐμοιόπτατα τοῖς διεδηλωμένοις ἐν ἡμικύκλῳ ἑστήκασι. κατὰ δὲ τὰ τοῦ νεὼ μέσα λόφοι χειροποίητοι ἐπανεσήκασι πόρρας, οὓς καλοῦσι πολλοὺς: δύο μὲν πρὸς βορρᾶν, δύο δὲ πρὸς ἄνεμον νότον· αὐτοί τ κὰ ἴσοι ἀλλήλοις, κίονας ἐν μέσῳ ἑκάτεροι κατὰ πόρρας μάλιστα ἔχοντες πεπίλωνται δὲ λόφοι] λίθοις ἐυμεγέθεσι συνθετοῖς λοχάδην συνειλεγμένοι· ἐς ἀλλήλους τὰ πρὸ τῶν λιθολόγων ὑπεσταμένως ἐναρμοσθέντες, ἐς ὕψ⊖ μέγα ἱκνοῦνται εἰκάσαις ἂν αὐτοὺς εἶναι σκοπίλους ὀρῶν ἀποτόμους. ὑπὸ πύκνωσις δὲ ἀψίδες τέσσαρες ἐν τετραπλεύρῳ ἀνέχουσι. [καὶ αὐτῶν τὰ μὲν ἄκρα ξυσμὸν ξυσίντα εἰς ἄλληλα ἐν τῇ ὑπερβολῇ * ἠρήρεται τῶν λόφων τούτων· τὰ δὲ δὴ ἄλλα ἐπῆρμένα, ἐς * ἐρήρεται
30. ἀπέρατον ὕψ⊖ ἠώρηται.] τῶν δὲ ἀψίδων αἱ μὲν δύο κατὰ καινοῦ τὸ αἴρ⊖ ἐπανεσήκασι, πρὸς ἀνίσχοντά τ κὰ δύοντά που τὸν ἥλιον· αἱ δὲ λειπόμεναι οἰκοδομίαι τί τινα, κὰ κίονάς τινας μικροῦ κορυφῆ ὑπερθεν ἔχουσιν. ὕπερθεν δὲ αὐτῶν κυκλοτερὴς οἰκοδομία, ἐν στρογγύλῳ ἐπῆρται, ὅθεν ἀεὶ διαφαλὰ πρῶτον ἡ ἡμέρα. [ὑπεραίρει γὰρ (οἶμαι) τῷ γλῶ ξύμπασαν, κὰ διαλάμπει τὸ οἰκοδόμημα κατὰ βραχὺ· ἐξιπτήσιες παρεμένουσαν, ὅσον οὔτ' χώρους, οὔ δὴ] τὸ διηρημένον τῆς οἰκοδομίας, συμβαίνει εἶναι φέγγους * ἀγαγοὺς διαρκῶς. πῶπα δὲ, οἶμαι, οὐδὲ γλώσσῃ παυλιζούσῃ τ κὰ ἰχνοφαίνῳ οὔσῃ ἀμήχανα ἔστ. [τῶν δὲ ἀψίδων τῆς συμπλοκῆς ἐν πεταγώνῳ ἐξειργασμένης, ἐς τρίγωνα πόρρας μεταξὺ τὸ ἔργον ἀποπτίλωται. καὶ ἡ μὲν τριγώνου * ἱκάστη κρηπὶς πεπεισμένη τῇ ἐς ἀλλήλας τῶν ἀψίδων ἐγέρσει, ὀξεῖαν
40 πιεῖται τὴν * κατωγωνίαν· πανταχόθεν δὲ τὸ λοιπὸν ἐυρυνομένη τῇ μεταξὺ χώρᾳ, ἐς τὸ κυκλοτερὲς πλάτος, ὃ πάντῃ αἴσχει. γωνίας δὲ τὰς λειπομένας ἐνταῦθα ποιεῖται. πύκνωσις δὲ τὸ κυκλοτεροῦς μεμυελεγθὴς ἐπανεσηκὼς τις σφαιροειδὴς θόλ⊖, πιεῖται αὐτῇ διαφερόντως ἐυπρεπῶσαν. δοκεῖ δὲ ὁκ ὀρθὴ τετράς τῆς οἰκοδομίας διὰ τὸ περιειλῆσθαι τῆς οἰκοδομίας ἑστῶναι, ἀλλὰ τῇ σειρᾷ τῇ ἀπὸ τῦ οὐρανοῦ ἐξημμένῃ καλύπτειν τὸν χῶρον. πῶπα δὲ πάντα ἐς ἄλληλά τ ὡσαὶ δόξαι ἐν μεταρσίῳ ἐναρμο-

ἅπασαν αὐτῆς τὴν ἰσχατιὰν ἐπεχίσατο. ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων τὰ πλεῖστα ἐς ἑτέρους μὲν συγγίγραπται λόγους: ὅσα δὲ αὐτὸς ἀκοῇ σημανθέντα ἐδεδημιούργητο, ἐν τῷ παρόντι γράψαι.] ἄρξειν μὲν δὴ βασιλέα κύριον τῶν πέρσων φασὶν, ὃν ἀκοῇ ἴσμεν. εἰ δὲ τοιοῦτος ἐκείνου ὁ κύριος ἐκεῖνος, οἷος δὴ ὑπὸ ξυροφώντι τῷ ἀθλιωτάτῳ παρεστήναι: οὐκ ἔχω διαστῆναι. τάχα γὰρ πεπαῦται ἡ τῶν γεγραφότων αὐτὰ δεξιότης κεκμηκυίᾳ δυνάμει τῷ λόγῳ, ἐγκαλλώπισμα τῶν ἔργων γνώσεως διαρκῶς ἔχουσα. [τὸ δὲ καθ' ἡμᾶς βασιλέως ἰουστινιανοῦ, (ὃν δὴ καὶ φύσει βασιλέα καλῶς τις, εἰκάσας, ὀρθῶς ἂν εἴποι: ὑπὸ γὰρ πατρὸς ὡς Odyss. ζ. 47. ἤπιος ἦεν, καθ' Ὅμηρον,) μή τις ἐς τὸ ἀκριβὲς τὴν βασιλέως διασκοπεῖτο: παρεῖσαι πρὸς τὸν κύριον ἀρχὴν οἰήσεται εἶναι. πεπηρείωσε δὲ τὸ πιθανὸν, ἡμῖν πολιτεία πρὸς αὐτὸν, ἥπερ μοι ἀναγκαῖον ἔρρηται, τῇ τε χώρᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ σωτηρίᾳ πλεῖν ἢ διαπλασία γεγενημένῃ.] * πεπηρέσθαι δὲ τὸν τοῦ βασιλέως φιλανθρωπίας, οἱ τὸν βουλευτὴν κατωθεν σκαιωρησάμενοι μέχρι ἐς φόνον, μὴ ὅπη διοπτεύοντες ἐς πόδα τὸ χρέος, καὶ τὸ σφέτερ, αὐτῶν ἔχοντες, καίπερ ἐξειληλιγμένοι διαφανῶς· ἀλλὰ καὶ φρατηγευσάντων ῥωμαίων ἔτι, καὶ ἐς τὸν τῶν ὑπάτων αἰσχηματισμένοι πλοῦτον ἀξίωμα. [πανταχοῦ δὲ, ὅπερ εἰκὸς, δῆλα τοῖς οἰκονομίας τύπου δὴ τοῦ βασιλέως ἐστὶν· ὡς μὴ ἀπιστεῖν τῷ τε πλήθει καὶ τῷ μεγέθει, ἐς τὸν ὁπόθεν χρόνον, τοῖς αὐτοῖς θεσμίοις ξυμβαίνει, ὅτι δὴ αὐδρὸς ἑνὸς ἔργα τυγχάνει ὄντα. πολλὰ γὰρ ἤδη τῶν προγεγραμμένων, οὐκ ἐμπεδωθέντα τῷ λόγῳ, τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς ἀρετῆς ἄπιστα γέγονεν. εἴη δ' ἂν οἰκότως τὰ ἐν βυζαντίῳ πάντα τῷ λόγῳ κρεπῆς. * ἀρχομένῳ γὰρ ἔρχου, κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν λόγον, πόσσων χρὴ θέμεναι πηλαυγέα.]

* ἀρχομένῳ, Pind. Olymp. Ode vi. ἔρχομένους, Lucian. Hippia.

Περὶ τῆς ἁγίας Σοφίας.

Αἰδρις ἀγαλλαῖος ποτὲ, καὶ ὁ * συρφετὸς ὅχλος. [ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἐν βυζαντίῳ ἐπανεστάντες, τὸν * νίκα καλουμένῳ ᾠκισαν ἱερᾶσαντο. ἥπερ μοι ἀναγκαίως ἀκριβολογουμένῳ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων διεληλύθηται λόγοις. ἐνθυμουμένῳ δὲ ὡς οὐκ ἔστι τὸν βασιλέα μόνον, ἀλλ' οὐδενὶ ἧττον ἔστι τὸν θεὸν, ἅπερ ἀμφοτέροις, τὰ ὅπλα αὐτῆρεν·] ἐμπεπλῆσθαι τὸν τῶν χριστιανῶν ἐκκλησίαν * ἐπίλυπον (σοφίαν καλοῦσιν οἱ βυζαντίοι τὸν νεών) δῆλα τὰ καιριώτατα τῷ θεῷ τῶν ἐπωνυμίαν ἀπεργασάμενοι. ἐπεχώρει αὐτοῖς ὁ θεὸς διαπεράσασθαι τὸ ἀσέβημα, πρεπόντως ἐς ὅσον καλῶς τότε τὸ ἱερὸν μεταχειρίσασθαι ἐμελλεν. ἡμῖν δὲ ἐκκλησία ἐξιλεωθρακωμένη, τότε ξύμπασα ἔκειτο. ἰουστινιανὸς δὲ παραυτίκα δόξαν πρεπόντως πολλῷ ὕστερον, ὥσπερ, εἰ πρότερόν τις ἐπιθεῖτο δηλήσασθαι τὰ τῶν νεῶν φαινόμενα ἐκτύπωμα, ἴσασθαι αὖ * δηλόλου λέναι τοῦτο, ὅπως ἐς τὸ πρὸν μεταβεβλημένῳ σχῆμα θεάσαιτο. σὺν τῷ γὰρ πηγάτας ὁ βασιλεὺς ἐκ πάσης γῆς ἤγειρεν ἅπαντας, αὐθήμιον τεχνίτην, δῆλα σοφίᾳ τῇ καλουμένῃ μηχανικῇ, μηχανώτατον, οὐ τῶν καθ' ἑαυτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν αὖτε προγεγραμμένων ἀπασῶν τῆς τεκτηνομένης τὰ ἔργα ῥυθμίζειν, τῶν τε γλυφισμάτων προδιασκευάζειν ἐνδελεχέστατα· * ἰσίδωρόν τε τὸν μιλήσιον μηχανοποιόν. [ἔμφρων τε ἄλλως καὶ πρέπων ἰουστινιανῷ ὑπουργῶν βασιλεῖ. διὸ δὴ ἄρα καὶ τοῦτο τῆς τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν βασιλέα τιμῆς, προκατειλημμένου σὺν τῷ πραχθησόμενα χρησμωδοῦσιν αὐτοῦ ἰσομένους. καὶ αὖτε δὴ βασιλέως τὸν νοῦν οἰκότως ἂν τις ἀναθείη. τούτου δὴ ἕνεκα, ὅτι δὴ ἐκ πάντων αὐθρώπων ἐς τῶν πραγμάτων τὰ ἀπορώτατα σὺν καιρίοτάτοις δοκιμάζεσθαι ἔχειν.] θέαμα τοίνυν ἡ ἐκκλησία κεκαλλιεργημένον γεγῶσα, τοῖς μὲν ὁρῶσιν ὑπερφυὲς, τοῖς δὲ ἀκούσι παντελῶς ἄπιστον. ἐπῆρται μὲν γὰρ ἐς ὕψος εὐρύνιον ἐστὶν, καὶ ὥσπερ τῶν ἄλλων οἰκοδομημάτων διαπαλεύουσα ὑπερέχει τὴν ἄλλην πόλιν: κοσμοῦσι δὲ αὐτὸν, ὅτι αὐτῆς ἐστὶν· ὡραΐζομένη δὲ, ὅτι αὐτῆς οὖσα, καὶ ἐπιβαίνουσα ποσὶν οἴκοι, ὥσπερ δὴ ἐνθένδε

* συρφετώδης ὁ Νίκλας

* ἐπίλυπον

* δηλόλεναι

* ἰσίδωρον ὄνομα, μιλησίου γένους.

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ
ΡΗΤΟΡΟΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ
ΤΟΥ ΔΕΣΠΟΤΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΙ-
ΑΝΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ,

* λόγος ά. βιβλίον ά.

ΟΥΚ ἀρετῆς ἀπόδειξιν ποιᾶς ἰθέλων, οὐδὲ λόγου δυνάμει θαῤῥῶν, οὐδὲ χωρίων ὧν τῇ ἐμπειρίᾳ Φιλοτιμούμενος, ἀπὸ τῆσδε τῆς ἱστορίας τὸν γραφὴν ἄρμενα· ἐπεὶ οὐκ εἶχον ὅθεν ὑφ' οὗ αὖ παῤῥησίας ἐς πόδι ἀγείμην: ἀλλά μοι πολλάκις ξύνοια ἠγόρευεν, ὑπόσων τε καὶ πηλίκων ἀγαθῶν αὐτὸν ἱστορία τὰς πόλεις γένεσθαι ἔῴκει, ὥστε ἀπεμπτέον τί ἐς οὖν ἀπαγορεύοντος τῶν προγεγενημένων τὸν μνήμην, καὶ αὐτανταγωνιζομένη τῷ χρόνῳ, κρυφαῖα ποιᾶς διατεινομένῳ τὰ πράγματα. [καὶ τὸν μὲν ἀρετὸν, εὐφημίας ἀεὶ τῶν ἀναλεγομένων αὐτὸν ἐπαίρουσι, τῆς δὲ κακίας ἀπολαμβανομένη δίκηκες, ταύτῃ τε ἀποκρυπτομένη τῆς αὐτῆς δυνάμιν. τύπτουσι δὲ μόνου ἀπιμελητέον ἡμῖν, ὅπως δὴ ἔνδηλα τὰ πεπραγμένα διαφανῶς ἔσται, καὶ ὑφ' ὅπου ἐργαθείη τῶν πάντων ἀνθρώπων. ταῦτα δὴ, οἶμαι, οὐδὲ γλώσσῃ πραυλιζούσῃ τε καὶ ἰσχνοφώνῳ οὔσῃ ἀμήχανά ἐστι. χωρὶς δὲ τούτων, ἀγνώμονας μὲν ἱστορία ἐς οὖν ἐυεργέτας ἐσδέκνυται γενέσθαι τῶν δεχομένων οὖν εὖ πεπονθότας· ἐς μείζονα δὲ αὐτῆς ἐκπίπτει τὰ χαριστήρια, *οἵ γε (αὐ οὕτω τύχοι) ἀπὸ καιροῦ μὲν τῆς ἀγαθοεργίας τῶν ἐσοφίσαν ἠνεσιμένων ἀπώναντο· ἀθάνατον δὲ αὐτῆς τῶν εἰς τὰ ἔπειτα ἐσομένων τῇ μνήμῃ τὸν ἀρετὸν διασώζουσι. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τῶν ἀπογινομένων πολλοὶ δεικτὰς μὲν τὰς τῶν προγεγενημένων ζηλωτὰς τιμὰς, εἰς δὲ τὰς βλασφημίας χαλεπῶς ἔχοντες, τῶν ἀπηδευμάτων τὰ πονηρότατα (ὡς τὸ εἰκὸς) ἀναδύονται. [ὅπου δὲ δὴ ἕνεκα ταῦτα ὑπάρχει, αὐτίκα δηλώσω. ἐπὶ χρόνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς ἰουστινιανὸς βασιλεὺς παραλαβὼν τὴν πολιτείαν πολυμελῶς κινυμένην μεγίθει μὲν αὐτὸν μείζω τε καὶ πολλῷ ἀπολειπέραν ἐργάσατο, ὥσπερ μοι λεπτολογουμένῳ ἐν *τῷ πρόσθεν λόγῳ διείλεκται. [καί τινι λέγουσι τὸν Θεμιστοκλέα τὸν Νικοκλέους δοκοῦσιν ὠνειδίσθαι, ὅτι δὴ οὐκ ἀνεπιστημόνως ἔχοι πόλιν μὴ ποιῆσαι μεγάλην: ὁ δὲ δὴ οὐκ ἀμελέτητος ἦν ἐμπορίζεσθαι πολιτείας ἑτέρας, πολλὰς ἀμείλει προσποιήσαν ἤδη τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ, ἀλλοτρίας κατ' αὐτὸν οὔσας πόλεις.] καὶ γὰρ πόλεις ἀναρίθμους διεδημούργησεν, οὐ πρόπαν ὄντας. πλανωμένῳ δ' ἐφεῦρον τὸν ἀμφὶ τῷ θεῷ δόξαν τὰ πρόπαν, ἐς πολλά τε ἀναγκαζομένῳ ἴέναι: σωτηρίᾳ πάσας τὰς ἀπὸ τὰς παλαιὰς φερούσας ὁδὸς, διεπράξατο ἐν τῷ βεβαίῳ τῆς πίστεως ἀπὸ μιᾶς ἑστάναι κρηπίδος. [πρὸς δὲ καὶ οὖν νόμους λαῶν, τῷ τε παμπληθεῖ (οὐ δέον) γεγονέναι σκοτεινὸς ὄντας, καὶ ξυγχεομένους διαφανῶς, τῷ ἀπίστως ἀλλήλοις ἴέναι· καὶ τὰ μὲν ὄχλου αὐτοῦ τῆς πρόθυμίας ἀποκαθάρας, τὸ δὲ τὸ ἐς ἀλλήλους δίκαιον βεβαιότατα κρατυνάμενος, διεσώσατο. καὶ πῆς μὲν ἀπεβουλεύουσιν *αὐτὸν πά..ατος τὰς αἰτίας ἀφεὶς. οὖν δὲ βίου διομένους πλάτει πεπιεσμένος κατακορὲς, καὶ τύχῃ αὐτῆς τὸν ἐπειράζουσαν βιασάμενος, ἀϊδαίμονι βίῳ τὸν πολιτείαν ξυνώκισεν. ἀλλὰ καὶ βαρβάροις παντάχοθεν ὑποκειμένῳ τὸν ῥωμαίων ἀρχὸν, τραπωτῶν τὸ πλῆθος ἐπίῤῥωσε, καὶ ἐχυρωμάτων οἰκοδομίαις

* τῆς ὑπὲρ τῶν πολέμων διηγήσεως λόγους. β ἐς, ὧν

* αὐτοπάσχοντος

ἴσχυε. τ δέ πνα ὑπαπαιτησῶν μετακαλεῖται αὐθδῆ, οὐ τ τάξιν λιπών, οὐδὲ ἴσαν ἄχρι ἐς δάκτυλον ἕνα, οὐδὲ αἰσθόμενος. ἢ οὖν πολεμίους ὀφθὶ τὰ πρόσω ἐπαχθόμενος· ἀδὲ ὀπισθοφυλακῆς, οὐδὲ τὰ νῶτα [τῇ ἀσπίδι] ἐρύσας. ἀ μὲν δὴ παλαιὸς γεγονὼς, ἀλλ' ὥσπερ τῷ ἐδάφει ἐρηρεισμένος, αὐτοῦ μετὰ τ ἀσπίδος εἵρηκε· κτείνων τι τῇ δεξιᾷ χειρὶ, καὶ ὑποκρουόμενος τῇ λαιᾷ. καὶ αἰσχαλῶν τὸ τῶ ὑπαπαιτῆσαι ἕνεκα, καὶ ὁ μὲν * αὐτὸς μετὰ τ ἀσπίδος παρῆν· ὁ ἢ τῶν ἰνδῶν τῆς * αὐτομολήσαντος. ἐν τούτῳ δὲ οἱ χρόνῳ πνὰ βραχέως σιγμὴν * γυμνὰ ὑφίεσαν τὰ ξίφη ξωίδη· τύχῃ τ οἱ ξωίπεσε τὸ ἀκοντίῳ διελθεῖν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐυθυρρὲς θνήσκει. καὶ αὐτοῦ τῶν κιφαλὴν ὀφθὶ κοντὰ μεταρίσασθαι τῶν ῥωμαίων τινὲς, σπασθαι ἑκάτερα περιέντες ἐθέκυσαν: ῥωμαίους μὲν, ὅπως δὴ θαρσήσωσι μᾶλλον· γότθους δὲ, ὅπως ὑποπτεύοντες τ πόλεμον καταλύσωσιν. οὐ μὲν οὐδ' ὡς τ ξυμβολῶν * κατέλυσαν γότθοι· ἀλλ' ἄχρι ἐς νύκτα ἐμάχοντο, καίπερ ἐξεπιστέμενοι τὸν βασιλέα πυθέσθαι σφίσιν. ἐπειδὴ δὲ ξωεσκότασεν· αὐτοῦ ἑκάτερα ἀφανισθέντες, ἐς τὴν τ ὅπλων σκευὴν ἐυκτίρευσαν. ἡμέρᾳ δὲ τῇ ὀπιγομένῃ αὖ ἀστέντες ἔρθρου, τρόπῳ τῷ αὐτῷ * αὖθις ἐτάξαντο, καὶ μέχρι ἐς νύκτα ἐμάχοντο· καὶ ἀδὲ ὑπεχώρουν ἀλλήλοις, ἀδέ πη ἐτρέποντο ἢ ἀνεπαίζον, καίπερ ἀμφοτέρωθεν κτεινομένων πολλῶν: ἀλλ' ἀπηχθημένοι τῷ ἐς ἀλλήλους ἀπηνῶ, [ἔργα] ἔσχοντο· γότθοι μὲν εὖ εἰδότες, ὅτι δὴ τῶν ὑστάτων διαφέρουσι μάχῃ· ῥωμαῖοι δὲ αὐτῶν ἀλαστοῦντες ἀπαξιοῦντες. ἐν ὑστάτῳ δὲ οἱ βάρβαροι ὧδε τ ναρσῆ πέμψαντες τῶν * λογίμων τινὰς, μεμαθηκέναι μὲν ἔλεγον, ὡς πρὸς τὸν θεὸν σφίσιν ὁ ἀγὼν ἡνέσθη. αἰδὼς γὰρ τ αὐτοὺς ἐσχηθῆναι αὐτῆς δύναμιν· [καὶ] τῆς ξυμπάσης ξυμβαλλόντας τ τ πραγμάτων ἀλήθειαν γνῶναι μὴ χεῖρον. πλείστην βουλεὰς μὲν [καὶ] ὁπολιπὼν τ * ὑπόγνωσιν· ὁπόσοι ἐφ' ᾧ δὲ βασιλῆ ἐπακούσοντες, ἀλλὰ ξὺν τῶν ἄλλων βαρβάρων πρὸς αὐτονόμοις διωπύσοντες. ἰδιωτῇ τι εἰρηναίαν σφίσι τῷ ἀναχωρῆσαι ἐυδοῦναι ῥωμαίους, καὶ φρονοῦντας αὐτοῖς λογισμῷ σώφρονος· ἀλλὰ καὶ χρήμασι τοῖς αὐτῶν ὥσπερ ἐφοδίοις αὐσθῦ δωρουμένους, ἴσα δὴ ἐς πᾶς ὀφθὶ τῆς ἰταλίας φρουρίοις αὐτῶν ἕκαστος ἐναποθήμῳ ἔτυχε πρότερον. ταῦτα ἐμοὶ ναρσῆς ἐς βουλῆ ἐπιπᾶν. ἰωάννης δὲ ὁ σιπιλιαοῦ παρῆνει δέησιν ἐυδείκνυσθαι τῷδε· καὶ μὴ πραιτίρῳ θανατῶσαι αἰθρώποις δι' μάχης ἴέναι· μηδὲ ὁποπερᾶσαι πόλεμος, ἐς ὁπόγνωσιν φυομένης τῇ βίου, ἢ καὶ πῆς [αὐτῇ] ἐχομένοις καὶ πῆς ὑπαναπάζουσι καλιπὴ γίνεσθαι. ἐρκεῖ γὰρ, ἔφη, τοῖς μὲν σώφροσι τὸ νικᾶν. τὸ δὲ ὑπερέχειν ἰθέλειν, ἴσως * αὖ καὶ ἐς τὸ ἀξύμφορον τρέπειν. πείθεται τῇ ὑποθήκῃ ναρσῆς· καὶ ξωίεσησε, ἐφ' ᾧ τ βαρβάρων οἱ * ὑπολελειμμένοι χρήματα κεκτημένοι τὰ αὐτῶν ἴδια, ἐκ πάσης * ἀπαλλάσσοιντο ἰταλίας ἰυθύς, πόλεμόν τε μηχανᾶ ἐυθυμιᾷ πρὸς ῥωμαίους διαπύσειν ἔπ. γότθοι μὲν οὖν μετὰ ξὺ χιλίοι τὰ στρατοπέδου ἐξαναστάντες, ἐς πυκνῶν τι πόλιν καὶ χωρία τὰ ὑπὲρ πταμὴν πάδον ἐχώρησαν. ὧν ἄλλοι τι ἡγοῦντο, καὶ ἰλδοῦφ, οὗπερ * πρότερον ἐπεμνήσθημεν. οἱ δὲ λοιποὶ ἅπαντες, ἔρκια δόντες, τὰ ξυγκείμενα πάντα ἐπῆρωσαν. οὕτω τὸ καὶ κύμῃ ἁ τὰ λοιπὰ πάντα ἐξέβλαστε ῥωμαῖοι· καὶ τὸ ὀκτωκαιδέκατον ἔτος ξωιτελεύτα τῷ γοτθικῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν πρεσβύτερος ξωίγραψεν.

* αὐτῷ
† αὐτομολήσαντος
* γυμνᾷ
† κατέλυσαν
† ἰνδὺς
‖ ἀπαλλάσσασθαι
* λογίμων
‖ ἀληθείαν. γνωσμαχοῦν δὲ τὸ λοιπὸν
* ὑπόγνωσιν
‖ ἐμοὶ τι ναρ.
* αὐτὸ καὶ
* ὑπολελειμμένοι
* ἀπαλλάξοιντο
* ἴσως θαι

Corrigenda.

Pag. 33. v. 37. videtur leg. τούτοις δὴ ἐδύσατο τοῖς βαρβ. καὶ ἱερεῖς ἐκ. ἐς τ. φ. τ. κατιζήσαντ. *P. 37. v. 37.* πρσῶν τῶν δοκίμων ὅσους ἐπ. *V. seq.* τρόπῳ τοιούτῳ. *V. 40.* λδεργουνδουβαδη. *Pap. 38. v. 16.* χαραράγγη. *P. 47. v. 26.* στρατύσει. *P. 142. v. 11.* εἰ δ' ἴδρωτι. *P. 189. v. ult.* ἡμερῶν.

ΤΕΛΟΣ.

Δίξασιν, ἐθνῶν ἡμῶν, δίξασιν.

πῃ. ἔστι δὲ ὁ δράκων τὸ μὲν ῥεῦμα βραχὺς, οὐ μὲν πι ἐσβατὸς οὔτι ἱππεῦσιν οὔτι πεζοῖς· ἐπεὶ ἐστιν ὧν ξυωάγων τὸν ῥοῦν, τῶν γε ὑπομνήμων ὡς βαθύπατα, ἐκαπέρωθεν ὥσπερ ὑποκρημαμένας ποιεῖται τὰς ὄχθας. πότερα δὲ τῆς γῆς ἡ τὸ ὕδατος φέρεται τὴν αἰτίαν φύσις, οὐκ ἔχω εἰδέναι. καταλαβόντες δὲ τὸ ποταμοῦ τὸν γένυαν χόρθοι, ἐπεὶ αὐτῆς ἐσπαπτιδεύσαντο ἄγχιστα, πύργους τε ξυλίνους πάντη ἐνθέμενοι, μηχανάς τε ἄλλας, καὶ τὰς βαλλίστρας καλουμένας, ἐνταῦθα ποιοῦνται· ὅπως ἐνθέσθε κατὰ κορυφὴν τῶν πολεμίων [ἐνοχλοῦντες] δηώσονται βάλλειν. οὐκ χεῖρες μὲν οὖν γένοιθέ τινα ξυμβολὴν, * ἀμήχανα δ', τὸ ποταμοῦ (ὥσπερ μοι εἴρηται) μεταξὺ ἐστὶν· ἀμφότεροι δὲ ὡς ἀγχωτάτω τῆς κατ' αὐτὸν ὄχθης χωρέουσι, πεζεύ- 20. μασι τὰ πολλὰ ἐς ἀλλήλους ἐρχῶντο. ἐγίνοντο δὲ καὶ μονομαχίαι πρὸς χόρθου αἱρὲς (αὖ οὕτω τύχοι) οὐκ ἀπροκλήτως τὸν γέφυραν διαβαίνοντος. χρόνος τε μηνῶν ὅλους * τῶν διαπερᾶν ἐς τοῦτο ἐτρίβη. * ἕως μὲν οὖν ἐθαλαττοκράτουν ἐνταῦθα οἱ χόρθοι· ἐσκομιζόμενοί [τε] τὰ ὑπηρέσια ναυσὶν, αὐτεῖχον: ἐπεὶ τῆς θαλάσσης ἐξαπίνης ἐλαύνοντος οὐ πολλῷ ἄπεθεν. ὕστερον δὲ ῥωμαῖοι πύργους τῶν πολεμίων ἀπροσδοκήτως χόρθου αἱρὲς ἦλον, ὃς δὴ τῆς ναυσὶν ἐφιεμένοις πᾶσιν· καὶ αὐτῆς νῆες ἀναέλθουσαι ἦλθον ἔκ τε σικελίας καὶ τῆς ἄλλης ἀρχῆς. ἅμα δὲ καὶ ἀναρσὶς πύργους ξυλίνους ὑπὸ τὸ ποταμοῦ τῇ ὄχθῃ καταπηγνύμενοι, ὅλους τῶν ἐναντίων τὸ φρόνημα παντελῶς ἔσχυσαν. οἷς δὴ οἱ χόρθοι φοβούμενοι * μηχανήματα, καὶ περιόντων τῶν ἀναγκαίων τῇ πορείᾳ· ἐς ὃ ἄγχιστα ἐν καταφεύγουσιν. ὅπερ ῥωμαῖοι γάλακτος ὃ τῇ λατίνων καλοῦσι φωνῇ· οὗ δὴ αὐτῆς ῥωμαῖοι ὑπαπέδυσαν εὐδαιμῆ εἶχον, τῆς δυσχωρίας αὐτῆς αἰτίους. ἀλλὰ τῆς βαρβάροις αὐτίκα ἐνταῦθα αἰσθέσθαι, μετέμελεν· ἐπεὶ τῶν ὑπηρεσιῶν πολλῷ ἔτι μᾶλλον ἐπαπόρουν, σφίσι τε αὐτῆς καὶ τῆς ἵπποις ἐκπρίασθαι αὐτὰ οὐδεμιᾷ μηχανῇ * ἔσεσθαι. διὸ δὴ τὸν ξυμβολὴν τὸ βίου καταφρονῶν αἱρετώτερον τῆς πρὸς τὸ λιμοῦ εἶναι εἰδέναι, ὁμόσε τῆς πολεμίοις ὡρμᾶ ἐλέγετο ἐχώρουν, ἀπροσδόκητοί τε αὐτῆς ἐξαπίνης ἐπέπεσον. ῥωμαῖοι δὲ αὖ [ὡς] ἐκ τῶν παρόντων ἀμυνόμενοι ἔφασαν: οὐ κατὰ [σφᾶς] ἄρχοντας, ἢ * λοχαγοὺς, ἢ καταλόχους τὸν τάξιν καταστησάμενοι, οὐδὲ τρόπῳ τῷ ἄλλῳ διακεκριμένοι ἀλλήλων, οὐδὲ τῶν σφίσι ὠφελιμωτέρων ἐς τὴν ξυμβολὴν ἀκουσόμενοι· ἀλλ' ἀλκῇ τῇ πάσῃ, ὁπότε ὠφελοίτο, πᾶς πολεμίοις αὐτὸς ἀξιώμενοι. χόρθοι μὲν οὖν * σφᾶς ἵππους ἀφέμενοι, πεζῇ μεταπηδὲν ἐς βα- 30. θείαν φάλαγγα ἔστησαν ἅπαντες. ῥωμαῖοι δὲ, ὡς τὰ ἰδόντες σφᾶς ἵππους ἀφῆκαν· καὶ πρόπω τῷ αὐτῷ ἐπέζεσαν πάντες. ἐνταῦθα μοι μάχη τε [πολλοῦ] λόγου ἀξία, καὶ ἀνδρῶν ἀρετῇ οὐδὲ τῶν λεγομένων ἡρώων (εἶμαι) καταδεεστέρα γεγράψεται, ἣν δὲ ἕνεκα δήλωσιν ἐν τῷ παρόντι πεποίηται. χόρθοις μὲν ἐς ἐυπαλμίαι ἡ τῶν παρόντων ὑπόμνησις ἅμα: ῥωμαῖοι δὲ αὖ, καίπερ ὑποπεπτωκότες ὁρῶντες. ἐφίεσαν δηώσασθαι τῇ πίσῃ, τῆς καταδεεστέρους ἐρυθριῶντες ὑποχωρεῖν· ἀμφότεροί τε θυμῷ ὑπὸ σφᾶς πάλας πολλῷ ἦσαν, οἱ μὲν θαυμαστῶντες, οἱ δὲ ἀρετῶντες. καὶ ἡ μὲν μάχη πρῶτ' ἤρξατο: πίας δὲ πᾶσιν ἐνδηλος γεγραμμένος, καὶ τὸν μὲν ἀσπίδα προβεβλημένος, ἐπανατεινάμενος δὲ τὸ δόρυ· πρῶτος ξὺν ὀλίγοις πρὸ τῆς φάλαγγος ἦσαν. ῥωμαῖοι δὲ αὐτὸν ἰδόντες· οἰόμενοί τι, ὧν αὐτῆς πίσῃ, διαλυθήσεσθαι τὸν ξυμβολὴν σφίσιν αὐτίκα δὴ μάλα: ξωίσαντο ἐπ' αὐτὸν ὅσοι ἀρετῆς μετεπεποιῶτο, παμπληθεῖς ὄντες. καὶ τὰ δόρατα ἐς αὐτὸν ἅπαντες οἱ μὲν ἄθρου, οἱ δὲ 40 ἐσηκόντιζον. αὐτὸς δὲ ὑπὸ τῇ ἀσπίδι κεκαλυμμένος, πάντη μὲν τὰ δόρατα * ἐδέχετο πάντα· ἐμπίπτων δὲ ἐς τὸ αἰφνιδίου, πολλὰς διεχρῆτο. καὶ ὑπηνίκα οἱ τὸν ἀσπίδα ἔμπλεον ἦσαν πεπηγότων δοράτων ἠρώτα· τῶν τινὶ ὑπασπιῶν πάντων παραδιδοὺς, ἑτέραν ἠρεῖτο. οὕτω μαχόμενος ἐς τὴν ἡμέρας τὸ τριτημόριον διαγίγνεται. καὶ πού δὴ δώδεκα μὲν αὐτῷ δόρατα ἐμπεπηγότα ἡ ἀσπὶς εἶχε· κινεῖν δ' αὐτὸν ἔτι ἐδύνατο, καὶ ἀποκρύπτειν τὰς ὄψεις οὐκέτι

ἴσχυε.

* ἀμήχανοι

* τῆς γραπτότητος ἐς

* καὶ τὰς μὴ ἐθαλ.

* γινόμενοι

* λόχους

* τῶν ἵππων

† ἐπιδέχονται

φθειρομένη ἐν πύσκαις, ἃ δὴ νέπα καλοῦσι, καὶ τὸ ἐν πέτρᾳ τῇ περούσῃ * ἐνομαζόμενον ἐχύρωμα. τέτταρες δὲ (εὐχὰρ ἀξιομάχους τῷ ῥωμαίων στρατῷ γότθους καταμόνας οὔπω εἶναι) ἐπεδίβαλον τὸ Φραγγῶν ἄρχοντα ἔπεμψε, χρήματα πολλὰ ἐπιτεινόμενος, ὅπῃ τι ξυμμαχίαν παρακαλῶν. ἀλλὰ Φράγγοι (τὰ ξύμφορα, οἶμαι, βεβουλευμένοι) οὐδὲ ὑπὲρ τῶν γότθων, οὐδὲ ὑπὲρ τῆς τῶν ῥωμαίων * ὠφελείας ἐβούλοντο θνήσκειν· ἀλλὰ σφίσιν αὐτοῖς ἐπιτειχίσματα ἰταλίαν ἐν ἀσφαλεῖ εἶχον, καὶ πύπου δὴ ἕνεκα οὗτοι ἐν πολέμῳ κινδύνους ὑφίσασθαι μέλλοντες. ἐτύγχανε δὲ τότε τῶν χρημάτων ἐν πυκνηῷ καταθέμενος, ἥπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται· τὰ δὲ πλεῖστα ἐν Φρουρίῳ ἐχυρῷ μάλιστα, ὅπερ ἐν κύμῃ [τῇ] ὅπῃ καμπανίας ξυμβαίνει εἶναι. καὶ * Φρουροὺς ἐπαῦθα καταστησάμενος, ἄρχοντά τε αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν [τὸν] αὐτοῦ ξὺν ἡρωδιανῷ ὅπῃσησας· τοῦτον δὴ βουλόμενος ὁ ναρσῆς ἐξελεῖν· ἐς κύμην τινὰς, τοῦτ' τὸ Φρούριον πολιορκήσοντας, ἔπεμψεν· αὐτὸς δὲ ῥώμην διακοσμῶν αὐτοῦ ἔμεινε. καὶ ἄλλους στόλας, σκέλευε κεντυρίλλας πολιορκεῖν. τίνας δὲ ἀμφὶ * τοῦτ' ἐν κύμῃ Φρουρὰς καὶ τὰ χρήματα δείσας, ὑπονοούς τι τὸν ἀπὸ τῶν Φράγγων ἐλπίδα· τοῦτ' οἱ ἐπεμβόους διέπαυεν ὡς τῆς πολεμίους ὁμόσε χωρήσων. ὥπερ αἰσθόμενος ὁ ναρσῆς, ἰωάννην τὸ τοῦ βιταλιανοῦ ἀδελφὸν, καὶ φιλιμοὺθ, ξὺν τῷ οἰκείῳ στρατεύματι, ἐς τὰ ὅπῃ πυσκίας χωρία ἴέναι κελεύει. ἐπαῦθά τε * καθιζομένους, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀναχαιτίζοντας τὸν ὅπῃ καμπανίας ὅδον· ὅπως οἱ κύμην πολιορκοῦντες ἀδεέστερον αὐτὸν ἡ δίαιτα ἡ ὁμολογία ἐξελεῖν δυνήσοιντο. ἀλλὰ τίνας * μὲν ὁδοὺς ἐν δεξιᾷ τὰς ὑπερμοντάτας ὅπῃ τὸ πλεῖστον ἀφεὶς, πρὸς ὁδοὺς τὸ πολὺς καὶ μακροτάτας πρὸς βαλλόμενος, μέσα τῆς φλαμινίας κέλευσε τὸ ἱππικὸν ἰέναι· ἐς καμπανίαν ἀφίκετο, τοῦτ' πολεμίους λαθὼν ἅπαντας. ὅπερ ἐπὶ ναρσῆς ἔμαθε· τοῦτ' τε ἀμφὶ τὸν ἰωάννην καὶ φιλιμοὺθ μετέπεμπτο, οἳ τὸν δίοδον ἐν πύσκοις ἐφρούρουν· καὶ βαλεριανὸν ἅρπ πέρσαν ἐξαιροῦντα τὸν περοῦσαν καλουμένην, μετὰ καλεῖ ξὺν τῇς ἑπομένοις· τάς τε δυνάμεις ξυνήγειρε. πάντά τε καὶ αὐτὸς τῷ στρατῷ ὡς ἐς μάχην ξυνταγμένῳ ἐς καμπανοὺς ἦει. ἔστι δέ τι ὄρος ὅπῃ καμπανίας ὁ βέβιος, οὗπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθην, ὅτι δὴ πολλάκις ἀφίησιν ἦχον μυκηθμῷ ἐμφερῆ· καὶ ἐπειδὰν αὐτὸ * τοῦτο ξυμβαίνει, ὁ δὴ καὶ κόπεως ὅπῃ πύτῳ ζεούσης τί χρῆμα μέγα ἐραύγεται. ταῦτα μὲν ἐς σκῆνό μοι τὸ λόγου ἐρρήθη. [ὅπῃ] πύπου δὴ τὸ ὄρους, ἥπερ καὶ τῆς κατὰ τὴν σικελίαν αἴτνης, κενὰ τὰ ἐν μέσῳ ἐκ τῶν ἐσχάτων ἄχρι ἐς τὴν ὑπερβολὴν ἀπὸ πυπαμάτου πεφύκηκεν εἶναι. οὗ δὴ ἔνερθεν διηνεκὲς τὸ πῦρ καίεται. ἐς πόσον δὲ βάθος τοῦτο δὴ τὸ κενὸν διήκειν ξυμβαίνει, ὥστε [δὴ] ἀνθρώπῳ ἐν τῇ ἀκρωρείᾳ ἐσῶσι, ὑπερκύπτειν τὸ πλησίον ἐνθένδε, οὐ ῥᾳδίως ἡ φλὸξ ὁρατὴ γίνεται· ἐπὶ πολὺ δὲ ξυνεχθεῖσα [ἐν] τῷ ὄρει τῷδε τὴν κόπιν (ἥπερ μοι ἐρρήθη) ἐραύγεσθαι, καὶ πέτρας ἀποπεμπομένη ἀπὸ τῶν τοῦ βεβίου ἐσχάτων ἡ φλὸξ ὑπὲρ τὸν κορυφὴν τοῦ ὄρους πύπου μετεωρίζειν, τὰς μὲν βραχείας, τὰς δὲ μεγάλας κομιδῇ οὔσας, ἐνθένδε τὴν αὐτὴν ἀποπεμπομένη ὅπῃ θαυμάσιοι δοκοῦσι. ῥέει δὲ καὶ ῥύαξ ἐπαῦθα πυρὸς, ἐκ τῆς ἀκρωρείας καταστείνων ἄχρι ἐς τοῦ ὄρους τὴν πρόσοδον, καὶ ἔτι πρόσω· ἅπερ [ἅπαντα] καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν γίνεσθαι πέφυκεν. ὄχθας δὲ ποιεῖται ὑψηλὰς ἑκατέρωθεν ὁ τοῦ πυρὸς ῥύαξ, τὰ ἔνερθεν τίμνων. καὶ φερομένη μὲν ὅπῃ τοῦ ῥύακος τὰ πρῶτα ἡ φλὸξ, καυσομένη εἱκάζεται ὕδατος ἐκροῇ· * ἐπεδὰν δὲ αὐτῇ ἀποσβεσθῆναι ξυμβαίνῃ· αἰασπίλεται μὲν τῷ ῥύακι ὁ δρόμος εὐθὺς, ὅπῃ πρόσθέν τε ὁ ῥοῦς εὐδαμῇ πρόεισι· τὸ δὲ ὑφιζάνον πύπου δὴ τοῦ πυρὸς, πηλὸς φαίνεται σποδιᾷ ἐμφερής. κατὰ τοῦτον δὴ τοῦ βεβίου τὸν πρόποδα ὕδατος πηγαὶ ποτίμου εἰσί. καὶ ποταμὸς ἀπ' αὐτῶν ῥέουσι, δράκων ὄνομα, ὃς δὴ ἄγχιστά πη τῆς νουκαιρίας πόλεως φέρεται. πύπου τοῦ ποταμοῦ ἑκατέρωθεν ἐσπαπεδεύσαντο ἀμφότεροι πᾶν.

χὴς, καὶ ἀεὶ ἴσῃ, ἕως αὖ ἡ αὐτὴ τύχη αὐθρώπις ἦ. ναρσῆς δὲ τότε παυτὶ τῷ ϛρατῷ ἐπὶ τὸ Φρούριον πολεμῶν ἦκε. καπηρώδησαντις τι οἱ Βάρβαροι, ϗ τὰ πιτὲ ὑπὲρ τῶν σωμάτων κινδυνισμθμοὶ * σΦᾶς τι αὐτοῦ ϗ τὸ Φρούριόν οἱ αὐτικα δὴ μάλα παρίδοσαν: ἔκτίν τι καὶ εἰκοσὶν ἔτις ἰουσινιανοῦ βασιλίως τ' αὐτοκράτορα ἀρχὶω ἔχοντ@. οὕτω τι ῥῴμη ἐπὶ τούτ@ βασιλεύοντις τὸ πίμπτον ἰάλω· ἧςπερ ἰυθὺς ὁ ναρσῆς τῶν πυλῶν τὰς κλεῖς βασιλεῖ ἐπιμψι, τότε δὴ τῆς αὐθρώπις ΔΦαΦαίςτατα ἐπιδίδεικται, ὡς ἅπασιν, οἷςπερ ἔδει ϒιϛὰ ϗ κακῶς, ϗ τὰ ἰυτυχήματα ϛοκωῶτα εἶναι εἰς ὄλιθρον ἀποκέκριται· κατὰ νοῦ τι ἀπαλλάξαντις ἴσως, τῇ τιαύτῃ * ἰυδρομίᾳ ξωνδιαΦθείροντα. ῥωμαίων γὰρ τῇ τε ξυγκλήτῳ βελῇ, ϗ τῷ δήμῳ τῷ νίκλου τῷδε πολλῷ ἔτι μᾶλλον * Φθόρου αἴτιον ξωηνέχθη γϒίεσθαι, τρόπῳ τιῷσι. γότθοι μὲν Φεύγοντις, ϗ τῆς ἰταλίας τὸν ἐπικράτησιν ἀπογόντις ἐδεῦ πιεύμθοι, πάρεργον, οὖν ᾠδ ϗτυχόντας σΦίσι ῥωμαίους οὐδεμιᾷ διεχρῶντο Φοσθεῖ. οἱ δὲ Βάρβαροι τὰ ῥωμαίων ϛρατὰ ὡς πολιμίοις ἐχρῶντο πᾶσιν, οἷς αὖ ἐντύχοιεν τῇ ἐς τὴν πόλιν εἰσόδῳ. ὡς δὲ ϗ τότε αὐτοῖς ξωηνέχθη γϒίεσθαι: πολλοὶ τῶν ἀπὸ τῆς ξυγκλήτου βουλῆς, τῶν τωτίλα θλεδογμένου, τὰ ϖρὸς πρα ἕθμον [ἐς τὰ] ἐπὶ τὰ καμπανίας χωρία. ὧνπερ τινὲς, ἐπὶ ῥώμλου ἔχοντας ὡς τὸ βασιλίως ϛρατὸ ἐγνωσαν, ὅτι καμπανίας ἐξαναςάντις, ἐς αὐτὴν ἦκον. ὃ δὴ γότθοι μαθόντις, ὅσοι ἐν τοῖς πάντῃ ὀχυρώμασιν ἐτύγχανον ὄντις * ἅπαντα διερευνώμθοι τὰ ἐκείνῃ χωρία, οὖν πατρικίους ἅπαντας ἔκτειναν, ἐν τοῖς ϗ μάξιμ@. λῷ, οὗπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθλω. ἐτύγχανε δὲ ϗ τωτίλας, ἡνίκα ναρσῆ ὑπανθρώπων ἐσθῆτι ἦκε, τῶν ἐκ πόλεως ἑκάςης δεκίμων ῥωμαίων οὖν παῖδας ἀγείρας. καὶ αὐτῶν ἐς τριακοσίους ἀπολιξάμθ@. οὓςπερ μάλιςα τὸ σῶμα καλοὺς ὤετο εἶναι: τοῖς μὲν γενναιοτέροις, ὅτι δὴ αὐτῷ ξωδιαιτήσοντα ὑπεικτὸν, ὁμήρους δὲ οἱ λόγῳ τῷ ἀληθεῖ ἐσομένους. καὶ αὐτοῦ τωτίλας μὲν τότε ὑπὲρ * τοταμὸν πάδον ἐπέλθοσιν * εἶναι. τεῖας δὲ ταυτῶ ἐσταῦθα εὑρὼν, ἅπαντας ἔκτεινε. ῥᾳγναρίς τε, γότθ@ ἀνὴρ, ὅςπερ ἡγῆτο τὸ ἐν περαντίνοις Φυλακτηρίου, καίπερ τὰ πιστὰ γνώμῃ βασιλέως ϖρὸς τὸ βακαυρίου κινδυνισμθ@· ῥωμαίοις τὸ ϖροσχωρῆσαν ὁμολογήσας, ἧπέρ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται· ϗ ᾠδάκρυόν τι καὶ γότθους [ἐξ] ἐν ἐμήρων λόγῳ ὀπὶ ταύτῃ δὴ τῇ ὁμολογίᾳ ῥωμαίοις: ἐπεδὴ τεῖαν ἤκουσε βασιλέα καταςάντα γότθοις, οὖν τε Φράγγους ἐς ὑπηκοΐαν ἐπαγαγόμθον, καὶ παντὶ τῷ ϛρατῷ τῆς πολεμίοις ἐθέλειν ὁμίσι εἶναι· μεταπρεσθεύς τὸν βουλὼ, * ὑπὸ πλῶν τὰ ὠμολογημένα οὐδαμῆ ἤθελε. σΦαδλάζων δὲ, ϗ διατεινόμθ@. οὖν ὁμήρους ἀπολαβεῖν· ἐπινέει πάδε. πέμψας ᾠδὰ τὸν βακαυρίου, ἤτει ϖαλῆναί οἱ τῶν ῥωμαίων ϛρατιωτῶν ὀλίγους τινὰς, ἐΦ' ᾧ ξυὼ τῷ ἀσΦαλεῖ ἔς τι τὸν * δρυσιῶτα σΦίσιν εἶναι δλωσατὰ εἴη, * καὶ διαπρεσθυσαμένοις τὸν ἰόντον κόλπον, ὑπὸ * βυζαντίου κομίζεσθαι. ὁ μὲν οὖν βακαυρίου, μακρὰν ἀπολελειμμέν@ τῶν τῷ αὐθρώπῳ βεβουλδμθίων, τῶν οἱ ἐπιμθίων πιντήκοντα γέλλα, ὁ δὲ αὐτοῦ τῷ Φρουρίῳ δλεξάμθ@, καθῆρξεν ἐυθὺς· τῷ τι βακαυρίῳ ἐσήμαινεν, ὡς, ἅπερ αὐτῷ τοῦ ϛρατιῶτας βουλομθῷ εἴη τοῦ αὐτὲ ῥύεσθαι, ἀποδιδόναι δλείσει τοῦ γότθων ὁμήρους. ταῦτα ἀκέσας [ὁ] βακαυρίως: ὀλίγως μὲν τινας ὀπὶ τῇ τὲ δρυσιῶτι Φυλακῇ ἵαστ' παντὶ ἢ τῷ ἄλλῳ ϛρατῷ ὀπὶ τὰς πολεμίοις αὐτικα ἦκε. ῥᾳγναρίς δὲ τὰς μὲν πιντήκοντα μιλλήσι κἀθεμιᾷ ἔκτεινεν· ὡς ὑπανθρώπων δὲ τῆς πολεμίοις, ὃν τὲ τὰ ϖερὶ πις τὰς γότθους ἐξῆγε. ἐπεδὴ τε ἀλλήλοις ξωεμίξαν, ἠοσαν τε γότθοι, ῥᾳγναρίς τι † αὐτὸ ἀποβαλὼν πλείσας, ξὺν τῆς καταλοίπους ὁρασμῷ ἔκετο. ἐς μὲν γε τὸν πέραντα εἰσελθεῖν οὐδαμῆ ἴσχυσε, πανταχόθεν † αὐτὸν ϖεριβεβλημθίων ῥωμαίων· ἀλλ' ἐς ἀκρογωνίδα ἐλθὼν, ἔμεινε. ταῦτα μὲν οὖν τιαῦτα ἐγένετο. ῥωμαῖοι δὲ οὐ πολλῷ ὕστρον τὸν τι πέραν πολιορκήσαντις, ὁμολογίᾳ εἷλον· καὶ Φρούριον ἐς τὸ σύσ-

* ἰσημερίᾳ.
* φθόνου
* πάδ. ποτ.
* ἴσται
* περαχώμενοι δὲ
* ἰυδίσῃ τὸ διαπ.
* ζυζαντίου
* φατνώματι
* αὐτῶν
* αὐτῷ

νίαν μὴ ὁμολογίᾳ ἦλθε· καὶ ἀπολιπόντες ἀτειχίστους οὗτοι Φρουρὰν ὀλίγην, αὐτοὶ ἐδεήθησαν
ὡς ὅτι τάχιστα ἀπελθεῖν, ὅτι τὸ βεβαίου καθελόντες ἐτύγχανον γὰρ θοι. ἔπεμψε δὲ καὶ
τινας, ὅστις περισωθήσους τὸ ἐν πρυσίᾳ Φυλακτηρίου. ἦν δὲ τῶν ἐν πρυσίᾳ Φρου-
† γενόμενοι ἐκ ῥωμαίων δύο, μελιγηδίης τε καὶ οὐλίθος, ἔστιν κυπριανοῦ θλορυ-
ρῶν, αὐτόμολοι * γενόντες ῥωμαῖοι δύο, μελιγηδίης τε καὶ οὐλίθος, ἔστιν κυπριανοῦ θλορυ-
Φόρος γὰρ ἐς ἄλλο οὐδὲν, τωτίλα, πλὰ οἱ ἐπαγγελαμένῳ αἰσθήσεις, κυπριανὸν
τὸν ἄρχοντα τὸ ἐν τούτοις Φυλακτηρίου δέλῳ ἔκτεινεν. ἐμοὶ οὖν μελιγηδίης λέγουσι τὸ παρ-
† τὸν ἐν τούτοις
† οὐλίθου
† οὐλίθου
σοῦ ἐσδεξάμενος, ἐβουλεύετο ξὺν τοῖς οἰκείοις, * ῥωμαίοις τὴν πολιν εὐδοῦναι. εἰ δὲ
ἀμφὶ τ * οὐλίθου τῶν πρωτομένων αἰσθόμενοι, ξωίστεντο ἐπ' αὐτοῦ ἐκ τὸ ἐμφανοῦς. ἦ
* οὐλίθος μὲν, ξὺν τοῖς οἰ ὁμογνωμονοῦσιν, αὖτις διέφθαρη· μελιγηδίος δὲ περίδυκε περυσί-
αν ῥωμαίοις αὐτίκα, τῷ μὲν τι * οὐλίθῳ ξωιόντι [τινες] τινες, ἐκ τὸ θεῖ ἀληλοίτο ἔπεσ- 10.
σοῦσα, ἐν αὖτις μάλιστα διέφθαρται τὸ χώρω, ἵνα δὴ αὐτὸς τὸν κυπριανὸν διέχρησατο. τοῦ-
το μὲν δὴ οὕτω κεχώρηκε. γοτθοι δὲ, οἱ ἐν ῥώμῃ Φυλακὴν ἴσχοντες, ἐπειδὴ ναρσῆν τὸ καὶ τ
ῥωμαίων σφᾶν ἔπι σφᾶς ἰόντας ἄχθεσθαι πυθόντο εἶναι * παρεσκευάζοντο, ὡς τὰ δυ-
† πρὸς μ. ὑ. τῆς
† ἐν ὀλίγοις
† ῥ. τὸν πυρ.
νατὰ σφίσιν ἕκαστα ἔσεσθαι. ἐτύγχανε δὲ τοτίλας * μὲν ἐμπεπρησμένῳ [τὰς] τ πόλε-
ως οἰκοδομίας, ἵνικα δὴ αὐτῷ τὸ πρῶτον ἐξῆλθεν· ἐν ὑστέρῳ δὲ λογισμῷ, ὡς † ἐς ὀλί-
γους ἀποκεκλημένοι οὐχοἱ τι ἦσι πλείστοι γοτθοι ἅπαντες * τὸν βεβαίου ῥώμης διαφυ-
λάξαι· τειχίσματι βραχεῖ ὀλίγῳ πινα τῆς πόλεως μέρος ἀμφὶ τὸν ἀδριανοῦ βεβα-
λὼν πύργον, ᾗ αὐτὸ τῷ πρώτῳ τείχει * ἐναψας * Φρουρίου κατεσκευάσατο χῆμα. ἐν τούτῳ δὲ
τι τὰ σφίσιν αὐτοῖς ἡμιώσατο καταθέμενοι γοτθοι· ἐς μὲν τὸ ἀκρόβυς τὸ Φρούριον τῶν
ἐφύλασσον· τὸ δὲ ἄλλο τῆς πόλεως τὸν ἀπημελημένον ὑπερεώρων. Φρουροὺς πέμπω 20
σφῶν ἐν τούτῳ τῷ * Φρουρίῳ πωικάσθη ὀπολιπόντες [ὀλίγους τινὰς·] οἱ λοιποὶ ἅπαντες
* ν χωρίῳ
* ὑπερεσ-
σαντες
ἀμφὶ τὰς ἐπάλξεις τὸ τῆς πόλεως ῥωμαίοι τείχους, τῶν πολεμίων * ὑπερεσσαζ τει-
χομαχούντων ἐν ἀποστῇ εἶχον. ὅλον μὲν δὴ τὸν ῥώμης βεβαιον, διὰ μεγεθους ὑπερβολήν,
εὐπορμαῖοι ὄντες βεβαλλέσθαι εἶχον, ἔτι γοτθοι Φρουρῶν. διασκεδαννύμενοι δὲ, εἰ
μὲν ὅπη θᾶττον τειχεβαλλον· εἰ δὲ ὡς ἐκ τῶν παρεόντων ἠμύνοντο. ἐν ναρσῆς μὲν τε-
ταγμένων ἐπαγομένῳ μέγα τ χρῆμα, ἐς μέρος πινα τὸ βεβαίου ἐπίσκηψεν· ἐπρωθεῖ δὲ
ἰωάννης ὁ βιταλιανοῦ ξὺν τοῖς οἰ ἡμένοις τειχεβαλλε. φιλιμοῦθ δὲ, ἐν εἰ ἔρουλοι,
* ἐκάστης κατ' ἄλλο [τι] μέρος ἡνωχλεον, * ἑκαστάτω τὰ αὐτῶν οἰ λοιποὶ ἕποντο. ἐτειχομάχουν δὲ
ἅπαντες ὡς ἀπωτάτω ἀλλήλων ὄντες. ἐν κατ' αὐτοῦ οἱ βάρβαροι ξωιστέμενοι, ἰδέχεντο 30.
ἐπισκήψαντες τὴν ὁρμὴν. τὰ μὲν πι ἄλλα τὸ βεβαίου, ἵνα δὴ ῥωμαίων οὐκ ἐγίνετο τειχεβολή,
αἰσθρῶν ἔρημα παντάπασιν ἦν· γοτθων ἁπάντων, ὅπη αὖ οἱ πολέμιοι * διασκήψαιεν, ἀγει-
ρομένων ἦπέρ μοι εἴρηται. ἐν τούτῳ δὲ γεγώμη ναρσοῦ ὁ δαγισθαῖος γραπάτας τὸ παμπλη-
θὲς ἔχων, ἐν τὸ τ ναρσοῦ κὴν τ πι ἰωάννου σημεῖον, ἐν κλίμακας πολλὰς ἐπαγόμενος, μοί-
* Φρουρῶν ρα πιὶ τὸ βεβαίου ἐξαπιναίως ἐπέσκηψε. * Φρουρᾶς τ ὀλίγας πανιερήμου οὔσης. τὰς τε
κλίμακας ἐυθὺς ἁπάσας, οὐδενὸς ἀμυομένου, τῷ τείχει ἐρείσας, οὐδενὶ πίνῳ ξὺν τοῖς ἐπι-
* ἐγίνετο ῥωμαίοις ἐντὸς τὸ βεβαίου * ἐγένετο· τὰς τε πύλας κατ' ἐξουσίαν ἀνέῳγεν. ὥσπερ αὐτίκα
γοτθοι αἰσθόμενοι, οὐκέτ ἐς ἀλκὴν ἔβαλεν, ἀλλ' ἔφευγον ἅπαντες ἔπη αὐτῶν ἑκάστῳ δυ-
ὑπεπίδεσαν νατὰ ἐγένοντο. καὶ οἱ μὲν εἰς τὸ Φρούριον * εἰσεπήδησαν. οἱ δὲ δὴ ἐς τὸν πόρτην ἐχώρησαν θρόμῳ. ἐν τοῦτο μοι τὸ λόγου ἔννοια γίγνεται, ὅν τινα ἡ τύχη * διαχλευάζει τὰ ἀνθρώπεια
* διασκευάζει
πρόσω, οὐκ ἀεὶ κατὰ πάντα Φρονοῦσαν αὐθρώπους ἐοῦσα, οὐδὲ ἴσως αὐτοῦ ὀφθαλμοῖς 40
βλέπουσα· ἀλλὰ ξυμπεπαλλομένη χρόνῳ καὶ τρόπῳ. καὶ παίζει ἐς αὐτοῦ παιδιάν
* τρόπου τινα Φρονοῦσα τὸν καιρὸν, ἢ τὸν χῶρον ἢ τὸν * πόνον διαλλάσσουσι τῶν παλαιστρῶν
* ἀμοῦ ἄξιον. καὶ γε ὁ ῥωμύλου * μὲν ὁπλολεκὼς τὸ πρῶτον βίσας, οὐ πολλῷ ὕστερον ἀνεσώσατο
* τῆς λαζικῆς ῥωμαίοις * τὴν λαζικὴν πύργου· ἔμπαλιν δὲ ὁ δαγισθαῖος πύργου τοῖς πολεμίοις
μισθοῖς, ἀνεκτήσατο ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ βασιλεῖ ῥωμύλου. ἀλλὰ ταῦτα μὲν γίγνεταί τ ἐξαρ-
χῆς.

θλειλίαν ἢ ὕτω τῷ ἀνθρώπῳ ϗ καταφρονὴν ἀπωθαδισαμβόη ἐξ ὧ πρεσβυτέρων ἐν τῷ παρόντι. ἀλλὰ πῶς μὴν ἀνθρώπω, εἶμαι, ϗ ληπτὰ ὑπ γένοιτ πώποτ, ὅτ μήποτ ὕστερον ἔσται· λέγετ γ ἢ αὖ ϗ δοξάζετ ἀφυλιγριζόμενα ἐς τ πάντ αἰῶνα, ὥσπερ ἑκάστῳ φίλον, λόγῳ, τῷ εἰκότ δεκτὸν εἶναι, παρηγορῆντ τ ἄγνοιαν. ἐγὼ γ ὅτι τ πρότερον ἐπαινέσω. τυπίλαν * γὰρ ῥωμαῖοι ὕτω ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι οὐκ ἔγνωσαν ἕως αὐτῆς γυνὴ μία, γότθα γένος. ἔφρασέ τ, ϗ τ πάφον ἐπίδειξεν, εἰ τ ἀκηκόατε, ἀχ ὑγιᾶ τ λέγειν εἶναι εἰρήκαμεν, ἐν τῷ χωρίῳ ἐνθένδε. ἐ τ θήκλου ἐκνήσει ὀδεμιᾶ διορύξαντες, ἐξήνεγκαν μὲν τυπίλαν ἐνθένδε νεκρὸν· ὑπαγόντες δὲ αὐτὸν (ὡς φασι) ϗ τότε δὴ τὰ θαλάττης ἐμπλησάμενοι πλοῖα σφετέραν ὑπεξῆγον ἀνδρείαν, αὖθις αὐτὸν τῇ γῇ ἔκρυψαν, ἕως τε ναρσῆν τ πάντα αὐτίκα ἀνῆγον [λόγον.] πονεῖς ἢ οὐχ οὕτω τί γε κατὰ τυπίλαν ϗ πόδε τ μάχλου ξυμβῆναι, ἀλλὰ τρόπῳ τῷ ἑτέρῳ φασὶν * ἅτερ μοι ἀναγράψασθ ὅτι ἀπὸ τρόπου ἔδοξεν εἶναι. λέγεται γὰρ οὐκ ἀφανῆ φάσιν ὅδε ἀφάλεσθαι τ ὑπαγωγὴν ξυνηνεχθῆναι τῷ γότθων στρατῷ: ἀλλὰ, ῥωμαίων ἀκροβολιζομένων τινῶν, βέλος ἐκ τοξεύματος τῷ τυπίλᾳ ἐξαπιναίως ἐμπεσὸν, οὐκ ἐκ προνοίας τ πεμψάντος. ἐπεὶ τυπίλας ἐν στρατιωτῶν λόγῳ ὡπλισμένος τ ϗ ἀθρητέπαγμένος, ὅπου δὴ ὁ φάλαγγες ἀπημελημένως εἰσήκει· ὁ βελέμβους τῆς πολεμίοις ἔνδηλος εἶναι, ὀδέ πη αὐτὸν ἐς ὑπόβουλον παρεχέμβυος· ἀλλὰ τ τύχης [τοῦτο] πῶς πως σκευωρημένης τινὸς, ϗ ἰθυνάσης ὑπὸ τ τ ἀνθρώπου σῶμα τὸν ἄτρακτον· ϗ αὐτὸν μὲν καιρίαν βληθέντα (ὡς ἔνι μάλιστα) τεθνάναι ἐνόμιζον γεγωνημένον, ἔξω ἠρέας τ φάλαγγος, ξύν τι ὀλίγοις καταβραχὺ ἐπίσω ἰέναι. ϗ μέχρι μὲν ἐς κάπρας τ ἵππων ἐλαῦν· ἐνταῦθα ἢ αὐτίκοντα τῇ παλαιπωρίᾳ, λειποψυχήσαντα τὸ λοιπὸν εἶναι * τ πληγὴν θεραπεύοντα ὁ πολλῷ τὸ ὕστερον αὖτ ὑπηγρέας τ πλείων ἡμέραν τὸ εἶδ. τ δὲ γότθων στρατὸν (ὅτι ἄλλως ἀξιέμαχον τῆς ἐναντίους ὄσον, ἀλλὰ ϗ δοπομάχου σφίσι τεθεᾶσθαι δόξαν γεγενημένην τ ἄρχοντ ⊙) ἐν θάμβει γενέσθαι, εἰ μένοις * αὐτῆς, οὐκ ἐξ ἐπιβουλῆς τ πλεμίων, ὁ τυπίλας καιρίαν βληθεὶς· ϗ ἀπ' αὐτοῦ τεθνάναι τὸν ϗ θυμὸν γεγενημένον, ἔς τι ἐρρωδίαν ὅρον οὐκ ἔχοντα, ϗ ὑπαγωγὴν οὕτω αἰσχρὰν ἐμπεπωκέναι. ἀλλὰ μὲν τούτων λεγέτω ἕκαστος ὅπη [αὐτῷ φίλον ἔσται.] ναρσῆς δὲ τεθαρσηκὼς τῆς συμπεπτωκότι γνώμῃ, ἐπαναφέρων οὐκ αἰεὶ ἐς τὸν θεὸν ἅπαντα (ὅπερ ϗ ὁ ἀληθὴς λόγος ἐγίνετο) τὰ τ ἐν ποσὶ διωκεῖτο. ϗ πρῶτα μὲν τῶν οἱ ὑπασπισμένων λαγχασάρδων ἀλλαξείων * τῆς ἀποπάς (οἱ γε πρὸς τῇ ἄλλῃ ἐς τὸν δίαιταν τεθαρσηκότα τις τ εἰκοδομίας, ἃς αὖ ἐντύχοιεν, ἐνεπίπρασαν, ϗ γωναιξὶ τῆς εἰς τὰ ἱερὰ καταφευγούσης διαζόμβοι ἐπλησίαζον) χρήμασι μεγάλοις αὐτοῦ δεξιωσάμβ⊙, ἐς τὰ πάτρια ἤθη ἀφῆκεν ἰέναι· βαλερίανόν τ ϗ δαμιανὸν, τὼ αὐτοῦ ἀδελφιδᾶν, ξυὼ τῆς ἐπομβρίας ἐχηγεῖσθαι τῆς ὁδοῦ ἄχρι ἐς τὰ ῥωμαίων ὅρια σφίσι κελεύσας, ὅπως μηδενὶ ἐν τῇ ὑποπορείᾳ λυμήνωνται. ἐπειδὴ γ λαγχασάρδαι ἀπηλλάγησαν ἐκ ῥωμαίων τῆς γῆς: βαλεριανὸς ἐσπανδοποιεῖσθαι ἀμφὶ πόλιν βερέναν, ὡς πολιορκήσων τ ἐ τεθαρσηκότως αὐτῷ βασιλεῖ. δείσαντες τ οἱ τὰ φυλακτήρια τὼν τῇ ἔχοντες, βαλεριανῷ ἐς λόγους ἦλθον, ὡς σφᾶς τ αὐτοῦ ϗ τὴν πόλιν ὁμολογίᾳ ἐνδώσοντες. ἀ δὴ φράγγοι μαθόντες, ὅτι φρουρὰν ἐς τὰ ὑπὸ γενετίας χωρία εἶχον: διεκώλυον πρεσβυτέρια τῇ πίστῃ, τῆς χώρας, ἀπ αὐτῆς πρεσβεύοντες, ἀξιοῦντες μεταπιθέσθαι. ϗ ἀπ' αὐτοῦ ἄρξαντες ἐνθένδε παντὶ τῷ στρατεύματι βαλεριανὸς αἰεχώρησε. γότθοι δὲ, ὅσοι ἀποφυγόντες ἐκ τῆς ξυμβολῆς διεσώθησαν, μαθόντες τὰ μὲν πάδον, πόλιν τὴν * πυκλωῶν ϗ τὰ ἐκείνῃ χωρία ἔχον· ἄρχοντά τ τὸν τέϊαν κατεῖχον σφίσιν. ἐς δὴ τὰ χρήματα εὑρὼν ἅπαντα, ὅσα τυπίλας ἔσχεν ἐν πυκλωῷ καταθέμβ⊙· φράγγους ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγαγὼν * δίεισι. γότθους δὲ, ὡς ἐκ τῶν παρόντων, διεπί τ ϗ διεκθσμει· ξυλέγων [ἐκ] στρατιὰ ἀμφ' αὐτὸν ἅπαντας. πῶς ὁ ναρσῆς ἀκούσας: βαλεριανὸν μὲν ἐκέλευσε πᾶσι τῆς * ἐπιμένοις ἀμφὶ πάδον τὰ μὲν Φυλακὴν ἔχειν, ὅπως μὴ * γότθοι ἀδεέστερον ξυσήσαντ δυνατοὶ εἶεν· αὐτὸς ἢ παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ὅπη ῥῴμλου ἦει, ἐν τάσκοις τὸ γνωμβ⊙, [τοῦ] ναρσῆς μὲν

* γὰρ

* ἀνήγκαν

* αὐτῆς

* τὰς I.S.

* πυκλωῶ

* διεπεσεῖν

+ πολιμίοις
+ γότθοι

λον, ὅπως τῖς ἑαυτῶν ξυμμίξωσιν· πολλῶν τ᾽ ἀνηκέστων κακῶν ἐς πεῖραν ἐληλύθοτες, ἐψί τε καὶ μόλις ἐς τ᾽ πολεμίων ἀφίκοντο τ᾽ ᾠδὴν ταξιν. ἐστάθη τ᾽ ῥωμαίων πνὰς ἡ τ᾽ σφῶν ξυμμάχων βαρβάρων μᾶλλον τ᾽ ἄλλων θαυμάζειν ἀνὴκεν. μία γὰρ ἁπάντων ἐσθυμία τὴ καὶ δρετὴ ἐναγώνιος ἐω· ἑκάστῳ τ᾽, τῶν ἑαυτῶν ἕνεκα σφῶν, ὡς καρτερώτατα διξάμενοι τὸν ἕνα πόλεμον ἀπώσασθαι. ἤδη δὲ ἀμφὶ τ᾽ ἐς ἐπίεραν ἐω, καὶ τὰ στρατόπεδα ἐξαπίνης σκιὴ ἐκάτερα γένθων μὴ ἐς ὑπαγωγὴν ῥωμαίων ἦ ἐς τ᾽ διωξιν. ὁρμημένοι γὰρ ἐς αὐτὸς γένθοι, οὐκ αὐτάχετο τῖς πολεμίοις· ἀλλ᾽ ἐσεδίδοσαν, ἕνεκα τῶν αὐτῶν, καὶ τροπαῖον ἀνέστρεφον· καταπλησσόμενοι αὐτῶν τῷ τε ὁμίλῳ καὶ τῇ ἀλκῇ σμῆ. ἐς ἄλκην τε ἑδαμῇ ἔβλεπον, ὥστερ φάσματα ἕνεκα πίπτοντα σφῖσι δεμαίνοντες, ἢ ἐξ ὑραῦ πολεμίους. ὀλίγου γὰρ οἱ πεζοὶ αὐτῖς τὰς σφετέρας ἀφικμένους, πολλῷ ἔτι μᾶλλον τὸ κακὸν ἤρειπε, καὶ πόσω ἐχώρει. ὑπὲρ ἐσκόμῳ τ᾽ αὐαχώρησιν ποιησάμενοι ἐς αὐτὸς ἦλθον· ὡς ἀναπνεύσαντες τε καὶ ξὺν αὐτῖς αὖ μαχόμενοι, ἢ πάλιν ἐγχειρήσαντες, ἢ ἄλλῳ τινὰ πολέμῳ ἰδίαν· ἀλλ᾽ ἄτως ἀπίκτως, ὥστε αὐτῶν τισὶ καὶ διεφθάρθαι, τ᾽ ἵππων ἕνεκα πισύσης ξωσίπολ. διόπερ * αὐτῖς οἱ πεζοὶ ἄτε ἀναστάντες ἐδέξαντο, ἄτε διασωσάμενοι ἔσεσθαι ἀλλὰ ξὺν αὐτῖς τοῖς τροπαίοις ἅπαντες ἔφευγον· ἔνθα δὴ καὶ ἀλλήλοις ὥσπερ ἐναντία μαχόμενοι διεφθείροντο. ὅ, τε τ᾽ ῥωμαίων στρατὸς, τ᾽ σκηνῶν ἀποκλαύσοντες ἐρρωδίας, φειδεῖ εὐδεμίας τοῖς ἐσποιήσαντο, ἀδὲ ἀμυνομένους, ἀδὲ αὖ πεφυλάττειν πλωῶντας, ἀλλὰ σφᾶς αὐτὰς τῖς πολεμίοις παρεχομένους ὅ, τι βούλοιντο χρῆσθαι· ἔτε δὴ αὐτῖς τά τε δόμαθ᾽ ἱππακάβιζε, καὶ ὁ Φόβος ἐκράτει. καὶ αὐτῶν ἐξακισχίλιοι μὲν ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ἀπέθανον, πολλοὶ δ᾽ σφᾶς αὐτὰς ἐνεχείρισαν τῖς ἑαυτῶν. οἱ δὴ αὐτῶν ἐν μὲν τῷ παρόντι ἐζώγρησαν, ἀ πολλῷ δεύτερον ἔκτειναν. ἀ μέντοι δὴ γένθοι ἀνῄρουτο, ἀλλὰ καὶ τ᾽ πάλαι ῥωμαίων στρατιωτῶν πλῆσαι· τ᾽ τὸ πρότερον μὲν ὑποταξαμένων τῇ ῥωμαίων στρατιᾷ, ἀπηυτομοληκότων δ᾽ (ἥπερ μοι ἐν τῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη) ᾠδὰ τυτίλαν τε καὶ γότθους. ἔσοις δὲ δὴ τὰ γότθων στρατὸ μήτ᾽ ὑπολωλέναι, μήτ᾽ τ᾽ πολεμίων τῖς χερσὶ ξωνηνέχθη ἁλίσκ᾽· οὔτοι ἀλαλαθὲν τὸ καὶ φυγῆν ἰσχύσαι, ὡς αὐτῶν ἕκαστος ἵππον, ἢ ποδῶν, ἢ τύχης ἔσχεν, ἢ καιροῦ ἢ χώρου φέροντος ἐς τὰ ἕνπυχῆν. ἤδη μὲν οὖν ἡ μάχη ἐς τὰ ἔπλευτα, καὶ ξωεσκόπασε πάντα πάσαν ἤδη. τυτίλαν δὲ φεύγοντα ἐσκότῳ σὺν αἰθράσει οὐ πλέον ἢ πέντε εἶσιν, ὧνπερ ὁ σκιπιάρ ἐς ἐντύχαιεν ὤν. τῶν πνὶς ῥωμαίων ἰδίωκον, οὐκ ἀσφαλὲς ὡς τυτίλαν ἦν· ἐν τοῖς καὶ ασβαδον τ᾽ γέπαιδα ξωίβασεν εἶναι. ἔσπερ ἐπὶ τυτίλαν ἀγχοτάτω ἐγένετο, ὡς τῷ δόρατι αὐτὸν κατὰ τῶν νώτων πάσῃ ἐπῇκεν. γοτθικὸν δέ τι μηχάνιον, ἐκ τῆς τυτίλα οἰκίας φεύγοντι τῷ διασωτῇ ἐπιπεσόν, τυχεῖν τε ἀπαξιοῦν τῶν τότε παρεῖναι, ἀνέκραγε μέγα, τί τῦτο, ὦ κύων, τὸν διασώτην τ᾽ σαυτὸ ἐκλιπὼν ὥρμηκας; ὁ μὲν οὖν ἀσβαδες ἐπὶ τυτίλαν τ᾽ δέρυ ὤθεινε παντὶ ἄσει· αὐτὸς δὲ πρὸς τὸ σκιπούαρ τ᾽ πόδα ἐκλιπὼν ἐς ἀγὰς, αὖτε ἔμενε. καὶ αὐτὸς ἦ σκιπούαρ, πρὸς τῶν ἀλιόκοτον ἐκλιπὼν ἐς ἔρ᾽ ἄπ᾽ ξὺν ἀσβάδῳ πεπεισμένοι τῷ διώξειν, πάλαρες ὄντες, ἵππως αὐτὸν ἀσώσοιντο, οὐκέτ᾽ ἰδίωκον· ἀλλὰ ξὺν αὐτῷ ὀπίσω αὐέστρεφον. οἱ δὲ τυτίλαν ἐπαισάμενοι, διώκειν σφᾶς ἔτι ἐῶν· πολεμίους εἰσέμενοι, εὐθὺς τ᾽ ἦσον πρὸς ἐλαύνον, καίπερ αὖ τὴν καιρίαν πληγὴν τε, καὶ λειποψυχοῦντα ἐπαγόμενοι, πρυτανευούσης αὐτῖς τῆς ἀναγκης τ᾽ ὅμαιον θρέμμον. ταδίους δὲ ἀνύσαντες τέσσαρας τ᾽ ἐγδοήκοντα, ἐς χωρίον ἀφίκοντο, καπρὸς ἴσομα. οὗ δὲ τὸ λοιπὸν ἡσυχάζοντες, τυτίλαν τῷ πληγῷ ἰθέρα πνεν, ἕως τε πολῷ ὕστερον τὸν βίον ἐξεμέτρησεν. ἐστάθη τ᾽ αὐτὸν οἱ ὑπασπόμενοι κρύψαντες τῇ γῇ, αὐέχωρησαν. αὐτὴ γένετο τυτίλα τῖς τε ἀρχῖς καὶ τὰ βία καταφροῦν, ἔτι ἐνδικα γότθων ἄρξαντ᾽ ἐκ ἐπαξίως ὑπηνεμένη τ᾽ ἔμπροσθεν αὖτῷ πεπραγμένων· ἐπεὶ καὶ τὰ πράγματα ἐστέρει τῷ αἰθρώπῳ ἐχώρησε, καὶ τῖς ἔργοις ἐκατὸν λόγοι ἡ τελευτὴ ἐπῆγέτο. ἀλλὰ καὶ νῦν ἡ τύχη ὠραίζομένη τὸ διαφανὲς, καὶ διασύρασα τὰ αἰθρώπεια, τό τε ᾠδάλεσον τὸ αὐτῆς ἴδιον, καὶ τὸ τὰ βελήματος ἀπραφάσιστον ἐπιδείκ) · τυτίλαν μὲν τῷ ἐυδαιμονίαν ἐξ αἰτίας ἐδεμιᾶς ὑπὸ χρέους μῆκος ὠγματίσασα,

δηλίαν

πισὼν ἐς τὸ ἴδαφος, νεκρὲς ἔκειτο. κραυγὴ δὲ ἀπὸ τῶ ῥωμαίων στρατῦ ὑπερφυὴς ἤρθη· κἀδ' ὡς μᾶλ πι μάχης πνὲς ἀδύπροι ἤρξαν. τυπίλας ἢ μένος ἐν μεπαχμίῳ ἐγίνετο, ἀ μονομαχήσων, ἀλλὰ τ καιρὲν ἐκκρύσων. γότθων γὰρ τὰς ἀποπολελειμμένας διχιλίας ἄγχιστα πεσσέναι μαθὼν ἀπέπήδετο ἐς τ αὐτῶν παρυσίαν τ ξυμβολῆ, ἐπίσι δὲ πάδε. πεῶτα μᾶλ ἀκ ἠξίου πῖς πολεμίοις ἐνδείκνυσθαι, ἅσπερ πὶ εἴη. τᾶ τι γὰρ τ ὅπλων σκευὴν καπαχρως τῷ χρυσῷ κατειλειμμένῳ ἡμπίχετο, καὶ τ οἱ Φαλάρων ὀχθμος ἐκ τ ἔπλε καὶ τὰ δέρατος ἀλαμπὲς τι καὶ ἄλλως βασιλᾶ [πρέπων] ἐκρίματι θαυμασὸς ὅσος. καὶ αὐτὸς ὑπερφυᾶ ἐχάρμθος ἵππῳ, παιδείαν ἐν μεπαχμίῳ ἐπαίζε τ ἐνόπλιον ἀπισεμθώς. * τὰ τι γὰρ ἵππε ἐν κύκλῳ πρελίσσων, ἀπὶ θάτερά τι αἰασρέφων αὖθις, κυκλωπρὸς πεπόητο θρόμθος, καὶ ἱππευόμθος, μεθίᾳ τ αὖραις τὸ δέρυ, ἀπ' αὐτῶν τὰ κραδαινόμθον ἀρπάσας μένος· εἶπα ἐκ χειρὸς ἐς χεῖρα ᾠδὰ πίμπων συχνα ἐφ' ἑκάτερα, καὶ μεπαβιβάζων ἐμπείρως, ἐφιλοπμεῖτο τῇ ἐς τὰ πιαῦτα μελέτῃ· ὑπιάζων, καὶ ἰαχιάζων, καὶ πρὸς ἑκάτερα ἐγκλινόμθος, ὥσπερ ἐκ παιδὸς ἀκριβᾶς τὰ ἐς τ ἐρχήσραν δεδιδαγμθος. παῦτά τι πιὼν, πᾶσιν καπίτρεψε τ θελῆσον πρεσίαν. ἀπισπεῖσεν ἢ τ τῆς μάχης ἀναβολὴν μηκυνεῖν ἐθέλων, ἔπεμψεν εἰς τὸ ῥωμαίων στρατόπεδον, φάσκων * ἐθέλειν αὐτῆς * ἰυλόγως ξυμμίξαι, ναρσῆς ἢ φενακίζειν αὐτὸν ἰχυρίζετο· εἴγε πολεμησείων τὰ πρόπερα, ἡνίκα δ' πρστείνεσθ λόγως ἐξυσία εἴη, νῦν ἐν μεπαχμίῳ ἡμέμθος, ἐς τὰς Θαλάσσας χωρείη. ἐν τύτῳ ἢ γότθοις καὶ οἱ διχίλιοι ἦκον. ὅσπερ ἐς τὸ χαράκωμα τυπίλας ἀφικόμθον μαθὼν, ἐπειδὴ καὶ ὁ καιρὸς ἐς ἄρισον ἦλθ, αὐτὸς πὶ ἐς σκηνὴν τ οἰκείαν ἐχώρησε. καὶ γότθοι Θαλάσσης τ ᾠδάπαξιν, ὀπίσω αἰέσρεφον. ἐν ἢ τῇ καπαλύσει τῇ αὖπ' γενὼς τυπίλας, σὺν διχιλίοις τὸν παρόντας εὗρε. πὶ, πι ἄρισον πάντας αἱρεῖσθ κελεύσας καὶ τ τ ὅπλων σκευὴν μεπαμφιεσάμθος· ἅπαντας ἐξεπλίσσετο μᾶλ ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐν σραπιωτῶν λόγῳ· ἐυθὺς ἢ τ σραπὰν ὀπὶ τὰς πολεμίους ἐξῆγεν, ἀπροσδόκητος αὐτῆς ὀπισθᾶς εἰσόμθος, καὶ πάντη αἱρήσειν. ἀλλ' ἀδ' ὡς ἀνᾠδασκεύας ῥωμαίους εὗρε. σλείσας γὰρ ὁ ναρσῆς, ὅπερ ἐγένετο, μὴ σφίσιν ἀπροσδόκητος ἐπιπέσοιεν οἱ πολέμιοι· ἀπεῖπεν ἅπασι μήπ αἴρεσιν αἱρεῖσθ, μήπ ἀποδαρθεῖν, μήπ μὴν ἀποθωρακίσασθ τ πάντων μηδένα, μήπ τὸ χαλινὸν μεθεῖναι τ ἵππον. ἀ μᾶλ πι ἀδὲ ἀποσίτους τ ᾠδάπαν αὐτὸς ἔασεν· ἀλλ' ἐν τῇ πάξει καὶ τῇ τ ὅπλων σκευῇ ἀκραπσαμένους, σκίλευσι διηνεκὲς ἅτως ἀποσκοπῦντας καραδοκεῖν τ πολεμίων τ ἔφοδον. τρόπῳ μᾶλ πι τῷ αὖπ ἀκέπ ἐπάξαπ· ἀλλὰ ῥωμαίοις μᾶλ τὰ κέρα, ἐν οἷς κατὰ πτρακισχιλίους οἱ πλέοι πεζὸ πᾶν εἰσήκεισαν, ὀπὶ τὸ μηνοειδὲς, ὃ ναρσῆ γνώμη, ἐτράπη· γότθοι ἢ οἱ πλέοι ἅπαντες ὁπόσον τ ἱππέων ἀθρόοι ἵσαντο, ἐφ' ᾧ, λῶ πῖς ἱππεῦσι τραπῆναι ξυμβῇ, αἰασρέφοντες μᾶλ ἐπ' αὐτὸς οἱ φεύγοντες σώζοιντο· ἐπιθοιεν ἢ ἀμφότερα ἐυθὺς χωρήσειεν. πρόειρπο ἢ γότθοις ἅπασι, μηδὲ πεύματι, μηδὲ ἄλλῳ ὁτῳοῦν ἐς συμβολὴν πλείδε, ὅπ μὴ πῖς δόρασι χρῖᾶς. διὸ δὴ τυπίλαν πρὸς τ ἀβυλίας καπαπρατηγηθῆναι πῖς αὐτῦ ξυνηνέχθη. ὅς γε καθεσθμένος ἐς πλείδε τ μάχλιν, ἀκ εἶδα ὅτῳ αἰαπειθοῖς, παρέσχετο πῖς ἑαυποῦς τ αὐτῦ σραπὰν οὐδὲ τῇ ὁπλίσει αὐπέξειν, ἀδὲ τῳ ἄλλῳ αὐτῷπαλον. ἐπεὶ ῥωμαῖοι μᾶλ ἑκάσοις, ὡς ὀπὶ καιρόπατα λῶ, ἐν τῷ ἔργῳ ἐγένοντο, ἢ πξεύσαντες, ἢ δόρατα ἀθῦντες, ἢ ξίφη Θαχειρίζοντες, ἢ ἄλλό τι ἐργᾶντες τῶν σφίσι πρὸχειρον, κἀν τῷ παρέντι ὀπὶ πόδειον * εἰ μᾶλ ἱππευόμθοι, οἱ δὲ καὶ πεζοὶ ἐς τ ᾠδάπαξιν καθεσθμένοι, κατὰ τὸ τῇ χρείᾳ ξυμῖσαν· καὶ πῇ μᾶλ κύκλωσιν τ πολεμίων διαπεραστόμθοι, πῇ ἢ πρόσωπα δεχόμθοι, καὶ τ ἀασίαν ὁπλοκρινόμθοι τ ὀπίσθεσιν. οἱ ἢ τ γότθων ἱππεῖς, τῶν πεζῶν σφίσιν ἀποπελελειμμένων ὀπίσω, μέσοις θαρσῦντες πῖς δόρασιν, ἐρμῆ αἰεπσκέπῳ ἐπήεσαν· ἔν τι τῷ πόνῳ ἡμένοι, τ σφετέρας ἀβυλίας ἀπώναντο. ἐπὶ μέσους γὰρ τὰς πολεμίους ὁρμήσαντες, ἔλαθον σφᾶς αὐτὰς ἐν μέσῳ πεζῶν τ ἐκπεπικιλίων ἡμένους· πῖς τ πξεύμασι πρὸς αὐτῶν βαλλόμθοι ἑκατέρωθεν, ἀπεῖπαν ἐυθὺς, ἐπεὶ οἱ πξόπαι ἄμφω τὰ μετώπου τὰ κέρα ὀπὶ τὸ μηνοειδὲς καπιβραχὺ ἔτρεπον, ἥπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηπαι. πολλὰς μᾶλ ἂν ἀνδρας, * πολλοὶ ἢ ἵππεῖς ἐν τῷ πόνῳ τύτῳ γότθοις ἀπέβα-

* τὸν πρὸς ἵππον

* μέσον I. S.

* ἐθέλειν

* ἐς λόγως I. S.

* πολλῷ δὴ ἵππῳ

ἐπάναγκες εἶναι. εἶμαι γάνυν προσήκειν ἡμᾶς ἐπικαιρότατα ἐς ἔργον λαβεῖν τὴν ἀγωνίσιν, ὡς
αὖ δυνήσεσθε καὶ τῆς ἀπ' αὐτῆς ἀγαθοῖς χρῆσθαι. ἐξεπίσασθέ που, ὡς ἐν τῷ παρόντι, ὡς ἀξιώλε-
θρον μάλιστα ἡ φυγὴ γίγνεται. φεύγουσι γὰρ αἱ θρωποι οἱ λείποντες τὸν πέλας, οὐκ ἄλλου του
ἕνεκα, ἢ ὅπως διασωσονται. ἰὼν δὲ θάνατον ἡ φυγὴ προὔπεσεν ἑκάστοις μέλλη· ὁ μὲν κίνδυνος
ἴσους ἐς φυγόντας καὶ μένοντας ἐν ἀσφαλεῖ ἔχει. τὰ δὲ τῶν πολεμίων ἐμέλλε κα-
ταφρονεῖν ἄξιον, ἐξ ἐθνῶν ξυμμιγνυμένων ὅπερ μάλιστα πολέσων. ξυμμαχία γὰρ πολλαχέ-
θεν ἠρανισθεῖσα, ἅτε τὸν πόνον ἀσφαλῆ φέρεται· ἀλλὰ χιζομένη τῆς γνώσεως,
μείζεται καὶ ταῖς γνώμαις εἰκότως. μηδὲ γὰρ εἰδέναι, ἅττους τε καὶ λαγγοβάρδας καὶ ἑρύλλους
ποτὲ, χρημάτων αὐτοῖς μεμισθωμένους οὐκ εἶδα ὁπόσων, προκινδυνεύσειν αὐτῶν ἄχρι ἐς
* ἄπνευ. θάνατον. ἅτε γὰρ ἄτως αὐτοῖς ἡ ψυχὴ * ἄπνους, ὥστε καὶ δεσμωτηρίου τὰ δεινότατα παρ' αὐτοῖς 10.
φέρεται. ἀλλ' εὖ οἶδα ὡς μάχεσθαι τὰς τὸ πρῶτον πειρωμένους, ἐθελοκακήσουσιν αὐτίκα δὴ μά-
λα ἢ κεκτημένοις τὸ μίσθωσιν, ἢ τῷ δίκαιον ὑποπτήξειν τοὺς ἐν σφίσιν ἐρχέντων.
τοῖς γὰρ αἱ θρώποις τῶν πραγμάτων προπόσασι δοκοῦντα εἶναι, μὴ ὅπως πολεμίοις, ἰὼν μὴ κα-
τὰ γνώμην αὐτοῖς πράσσηται· ἀλλὰ διαθεῖσιν, ἢ μισθαρνήσασιν, ἢ ἄλλῳ τῳ αἰσχροῖς θεῖ-
σιν, οὐκέτι αὐτοῖς ὅπλα τὰ κατὰ τύμενον ὑποκεκρίσθαι ξυμβήσεται, ἀλλὰ τῷ ἀναγκαίῳ μεχθηρὰ
φαίνεται. ὧν ἐνθυμηθέντες, προθυμίᾳ τῇ πάσῃ ὁμόσε τοῖς πολεμίοις χωρήσωμεν. πεισό-
μεθα μὲν γὰρ καὶ τυπίλας εἰκότως. τὰ δὲ στρατεύματα ἐς μάχην ξυνήκειν, καὶ ἐπάξασθαι δεῖ μετα-
δὸν μὲν ἀμφοτέρωθεν ἅπαντες ἔσεσθαι, ὡς βαθύτατον τὸ καὶ πειμηκες τῆς φάλαγγος τὸ μέ-
τωπον ποιησόμενοι. τῶν δὲ ῥωμαίων κέρας μὲν τὸ ἀριστερὸν ναρσῆς τε καὶ ἰωάννης ἀμφὶ τὸ
γεώλοφον εἶχον, καὶ ξυὼ αὐτοῖς εἶπε λεῖσθαι ἐν τῷ ῥωμαίων στρατῷ ἐτύγχανεν ὄν. ἐκάτερω γὰρ 20
τῶν ἄλλων χωρὶς τῶν στρατιωτῶν, δορυφόρων τε καὶ ὑπασπιστῶν καὶ βαρβάρων εὐνῶν, εἵπετο
πλῆθος ἀρίστων δὴ συνειλεγμένων κατὰ δεξιόν. βαλεριανός τε καὶ ἰωάννης ὁ φαγᾶς ξυὼ τῷ
δαγιωάνῃ, καὶ οἱ κατάλοιποι ῥωμαῖοι, ἐπάξαντο πάντες. πλεῖστοι μὲν οἱ πεζέτας ἐκ τῶν κατα-
* μίσκ. λόγου στρατιωτῶν ἐκατονταχιλίους μάλιστα ἔσεσθαι· καὶ ἄμφω τὰ κέρα τάδε τὰ * μίσγα τῆς φά-
λαγγος. τοὺς τε λαγγοβάρδας καὶ τὸ ἑρύλλων ἔθνος, καὶ πάντας τοὺς ἄλλους βαρβάρους ναρ-
σῆς ἐπῆγεν. ἐκ τῶν ἵππων δὲ ἀποβιβάσας, καὶ πεζοὺς εἶναι καταστήσαμενος. ὅπως αὖ μὴ κακοὶ
ἐν τῷ ἔργῳ γένωνται, ἢ ἐθελοκακήσῃ (αὖ ἄτως τύχῃ) ἐς φυγὴν τρέπεσθαι· τὸ μὲν τε
* ἐγγύθιον πέρας κέρως τὸ εὐωνύμου τῶν ῥωμαίων μετώπου, ναρσῆς * ἐγγύθιον κατέστησατο, πεντακο-
σίους τε καὶ χιλίους ἱππέας ἐναυθα σήσας. προέρητο δὲ τοῖς μὲν πεντακοσίους τε καὶ χιλίοις, ἐπει-
δὰν τάχιστα τῶν ῥωμαίων τοὺς τραπῆναι ξυμβαίη, ὀπισθοβεῖν αὐτοῖς ἐς ἀσφαλῆ. τοῖς δὲ χι- 30.
λίοις, ἐπηνίκα οἱ τῶν πολεμίων πεζοὶ ἔργα ἄρχοντας, κατόπιν τε αὐτῶν αὐτίκα ἰέναι,
καὶ ἀμφιβολίας ποιήσασθαι. καὶ ὁ τυπίλας δὲ τρέπειν τῷ αὐτῷ τοῖς πολεμίοις ἐναντίαν τὴν φά-
λαγγα ξύμπασαν ἔσεσθαι. καὶ προϊὼν τὸ οἰκεῖον ὡδάπτειν, οὐ γὰρ στρατιώτας παρεβάρυνέ τε καὶ
παρεκάλει ἐς εὐτολμίαν προσώπῳ καὶ λόγῳ. καὶ ὁ ναρσῆς ἢ που τὸ τῶν ἐποίει, ψιλλιά τε καὶ
σφενδόνας καὶ χαλινοὺς χρυσοῦς ἐπ' αὐτῶν μετεωρήσας, καὶ ἄλλα ἄττα τῆς ἐς τὸν κίνδυνον προθυμί-
ας ὑποκαύματα ἐνδεικνύμενος. χρόνον δέ τινα μάχης οὐδέτεροι ἦρχον, ἀλλ' ἡσυχῇ ἀμ-
φότεροι ἔμενον, προσδεχόμενοι τὸν τῶν ἐναντίων ὁπλίσιν. μετὰ δὲ, ἵστε χόθων στρατὸς.
* Δόκας R. V. * κόκας ὄνομα, δόξαν ὁπλῖτῃ δραστηρίῳ Δαρκῶς ἔχων, πὶ ἵππον ἐξελάσας, ἦλθε [ἄγχι]
τοῦ ῥωμαίων στρατοῦ, προύκαλεῖτό τε, εἴ τις βούλοιτο, πρὸς μονομαχίαν ἐπιξύναι. ὁ δὲ κόκας
ἄτος, εἷς τῶν ῥωμαίων στρατιωτῶν ἐτύγχανεν ὤν· τῶν τοῦδε τυπίλαν ἀπηυτομοληκότων τὰ 40
πρότερα. καὶ οἱ αὐτίκα τῶν πὶ ναρσοῦ δορυφόρων αὐτοῦ ἦλθε, γένος ἀρμένιος, αἰζαλᾶς
ὄνομα, καὶ αὐτὸς ἵππῳ ὀχούμενος. ὁ μὲν οὖν κόκας ὁρμήσας πρῶτος, ὡς τοῦ δέους πάντων,
* πολέμιον ὅπερ τὸ * πολεμοῦντος, καταστοχαζόμενος τοῦ ἐκείνου χαρίεν. ὁ δὲ * αἰζαλᾶς ἐξαπίνης τὸν ἵπ-
* Αιζαλᾶς πον ἐκκλίνας, ἀνέντα τὸν αὐτὸν κατεσήσατο γένος τῆς εἰκείας ὁρμῆς. πάντη τε αὐτοῦ ἐκ πλα-
γίου τὸ πολεμίου γένεσθαι, ἐς πλευρὰν αὐτοῦ τὸ δεξιτερὸν τὸ δόρυ ὦδε. καὶ ὁ μὲν ἐκ τοῦ ἵππου
πεσὼν

ὅπερ αὐτίκα μὲν προσκαθίζει χαμαὶ· χιρσὶ δὲ ἀμφοτέραις ὅπλα βάλλομεν τῶν δοράτων, ἀφήρηται σὺν ὅπλοντας. τὶ παρά τι δορατι ἄτω σὺν τολμίως διαφανῶς ἀφελόμενον, αἰ πώ ποτε γένοντο τᾷ τε πρὰξιν αὐσὺν ἀπογνῶναι. διὸ δὴ αὐτὸν καὶ ἐπαναστισέω αὐτὰ ἴδιον, ἀπὸ τᾶ ἔργα τάτα, ναρσὶς τὸ λοιπὸν κατησθαι.] ταῦτα μὲν ἂν τῇδε κεχώρηκεν. ἑκάτεροι δὲ παρεσκευάζοντο εἰς ἀδράξιν, καὶ ναρσὶς τὸ στράτωμα ἐν χώρῳ ὀλίγῳ ξυναγαγὼν, τιάδε παρεκελεύσατο. τοῖς μὲν ἐξ αὐτοπάλα τὰ δυνάμεως ἐς ἀγωνίαν τοῖς τολμίοις καθεσταμένοις ἀδρακελεύσατός τι αὖ ἴσως δείσεις πολλῆς, καὶ παραινέσεως τε εὐθυμίαν ἑρμώσης· ὅπως δὴ ταύτῃ τε ἑκάστων πλεονεκτῶντες, κατὰ νοῦ μάλιστα τᾶς ἀδρακτίξεως ἀπαλλάξωσιν. ὑμῖν δὲ, ὦ ἄνδρες, οἷς καὶ τᾷ ἀρετᾷ καὶ τᾷ πλήθει καὶ τᾷ ἄλλᾳ ἀδρασκευῇ πάσῃ πολλῷ τῷ
10. διαλλάσσοντι πρὸς καταδεεστέρους [ἐστιν] ἡ μάχη, ἀδὲν ἄλλο προσδέομαι, ἢ τᾷ θεᾷ ἵλεω, ἐς ξυμβολὰν τιάδε καθίσαντας. ἰσχὴ πίνω αὐτὸν ἐνδελεχίσαντα ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγόμενοι, πολλῷ τᾷ καταφρονήματι ὅτι τάτων δὴ τᾶ λησῶν τε ὅπικράτησιν * ἴσαν· εἰ γὰ δόλοι βασιλέως τε μεγάλα τε ἐξ ἀρχᾶς ὄντες, καὶ δραπέται γεγενημένοι, τύραννόν τε αὐτοῖς ἀγελαίην τινα ἐκ τᾶ συρφετᾶ προσησάμενοι, ὅπλοπώπορον σωπαράξαι τὰν ῥωμαίων δρχὰν ὅτι καιρᾶ πιὲς ἴσχυσαν. καί τι τάσδε γε ἡμῖν, ἀδὲ αἰπὰ δαπάστεσθαι νῦ τὰ εἰκότα λογιζομένους, ἐπαπίστευσιν αὖ τις. εἰ δὲ θράσει θανατῶντις * ἀλογίσως πνὶ, καὶ μανιώδη προπίτειαν * ἀλογίᾳ ἐνδεικνύμενοι, προὔπεσεν αὐτοῖς δαπάνᾳ ἀναιρεῖσθαι τολμῶσιν. ἃ προβεβλημένοι τε ἀγαθὴν ἐλπίδα, ἀδέ τι ὅπλημήσειν σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τᾶ δαλόγα καὶ τᾶ δαδέξα καραδοκοῦντες: ἀλλὰ πρὸς τᾶ θεοῦ διαρρήδην ὅτι τὰς πίνας τε πολιτευομένων ἀγομένους. ὧν γὰρ ἀναθέντα
20 καταγώσθη παθεῖν, χωρεῖσιν ὅτι τὰς τιμωρίας αὐτίματι. χωρὶς δὲ τάτων, ὑμεῖς μὲν πολιτείας εὐνόμου προκινδυνεύοντες καθίσασθε εἰς ξυμβολὰν τιάδε : εἰ δὲ νεωτερίζουσιν, ὅτι τοῖς νόμοις ζυγομαχοῦντες. ἃ δαπέμψει τι τῶν ἐπαρχόντων ἐς διαδέχας προσδοκῶντές τινας· ἀλλ' εὖ εἰδότες, ὡς σωαπολεῖται αὐτοῖς ἅπαντα, καὶ μετ' ἐφημέρα διαπύονται τ' ἐλπίδος. ὥστε καταφρονεῖσθε τὰ μάλιστ' εἰσὶν ἄξιοι, τ' γὰρ ἐνόμου καὶ ἀγαθᾶ πολιτείας ξυνιστάμενον δραπέτιλειπται μὲν ἀρετὴ πᾶσα· διανέκριται δὲ (ὡς τὸ εἰκὸς) ἡ νίκη, ἀκ εἰωθυῖα τοῖς δρεπτοῖς αὐτὰ παστεῖσθαι. τιαύτᾳ μὲν ἐναρσὶς τ' δαδακέλευσιν ἐποιήσατο. καὶ τυπίλλας δὲ, τὰ ἡπτας τ' ῥωμαίων σράπαι σὺν εἰ ἐπομένας ἱρᾶν, ξυγκαλέσας καὶ αὐτὸς ἅπαντας, ἔλεξε τάδε. Γ-
ράτιδ' ὑμῖν παραίνεσιν ποιησόμενον, ἐπαιδὰ ὑμᾶς, ἄνδρες ξυσπατιῶται ξυνήκαγεν. ἄλλης γὰρ οὐμαι δαδακελεύσεως μετὰ τιάδε τὰν ξυμβολὰν ἀκέτι δεήσει, ἀλλὰ τὰν πίλεμον ἐς
30. ἡμέραν μίαν ἀποκεκρίσθαι ξυμβήσεται πάντως. ὅταν γὰρ ἡμᾶς τε καὶ βασιλέα ἰσχνίαν ἐκνενευρίαξ πύχηκε, καὶ σθένεϊ δαπάσας δυνάμεις ἁπάσας, πόνοις τε καὶ μάχαις καὶ παλαιπωρίαις ὠμίληκότας ὅτι χρόνα παμμέγεθες μῆκος· ἀπειρηκέναι τὰ σθένος τὰς τὰ πολέμω ἀνάγκας. ὥς τι, λὼ τᾷ ξυμβολᾷ τᾷ νῦ τῶν ἐναντίων σθεισώμεθα· ἑδαμῶς ἀναμαχήσαθ' λελείψεσθαι γόητος, ἀλλὰ τ' ἦσαν ἑκάτεροι σκᾶψιν ἐς τ' ἡσυχίαν εὐπρόσωπον διαρκῶς ἔχωμεν. δοκέ-
γοντες γὰρ αὖθρωποι σθένος τ' πραγμάτων τὰ πονηρόταθ', ἐς αὐτὰ ἐπανίεναι σχέτι πολεμῶσιν. ἀλλὰ καὶ σφέδρα ἴσως ἐνωθυμίκης * αὐτᾶς ἐπὶ ταῦτα τ' χρείας, τ' γνώμαις ἀναχαιτίζοντες, δεδιστομένης αὐτοῖς τὰς ψυχὰς τ' τ' κακῶν μνήμης. πιστοῦτε, ὦ ἄνδρες, ἀκηκόατε· αἰσθραθίζεσθε μὲν τᾷ παντὶ σθένι μηδεμίαι ἐς ἄλλον τινὰ χρόνον ἀποπθέμενοι τ' ψυχᾶς δρεπτῶν· παλαιπωρᾶσθε δὲ ἀνάγκη τᾷ πάσῃ, μηδὲ τὸ σῶμα παρίεσθαι ἐς κίνδυνον ἄλλοι ἄλλων δὲ
40 ὑμῖν γενέσθω ἓ ἔπαινος ἀδεμία φεισώ, ὡς ἀκέτι χρησίμων ἐσομένων ὑμῖν. ἅπαντα γὰρ προκαταιτρίψασα τὰ ἄλλα ἡ τύχη, μόνην τᾶς ἐλπίδος τᾷ κεφαλὴν τᾷ ἡμέραι ἐφύλαξε ταύτην. τᾷ εὐτυχίαι τοίνυν ἀσκᾶτε, καὶ πρὸς εὐπλαμίαν σθένεσθε. εἰς γὰρ ἡ ἐπὶ τοιχὶς ἐλπὶς (ὥσπερ ἔοικεν ὑμῖν) ἔσηκεν, οὐδὲ χρόνα τινὰ βραχυτάτην ῥοπὴν αἰσθησόμενοι ξυνοίσει. παρελήλυθέ γὰρ τᾶς ἀκμᾶς δ' καιρὰ, ἀνόητος τὸ λοιπὸν ἡ σωσθὴ γένεται, κἂν διαφερόντως ἐπέρογκος ᾖ, σὺν [ἐσδεχομένης] τῶν πραγμάτων τᾶς φύσεως δρεπτὸν ἔοικεν. ἐπεὶ παρελθούσης τᾶς χρείας, ἔξωρα καὶ τὰ ὅπλημένα

ἐπαλ-

τὰ πλίμια, βυλεύεσθ [δ'] ἀρηναῖά ποτ, διαριθμῶν, ὅτι δὴ αὐτὸς, αἰθρώπων ἄρχων ὀλίγων τί πνων, ἐ[ἐξ] ὑπηγμένων, νόμῳ ὠδεινῷ, ξυνθλιγμένων, πάσῃ τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ ἐπιπλέοντ διαμάχεσθ ἐκ αὖ δύναμ. ἔφη δ' αὐτῖς ἢ τὸ π. ὥστ δὴ αὐτὸν, εἰ πλεμησείοντα ἰδοιεν, μᾶλλ' ἂν σφ ἡδέμιᾶ ἐγκελεύεσθ, πρὸ τῆ δωρίσῃ τινὰ ἡμέραν τῇ μάχῃ. ἐπειδὴ γὰρ οἱ πρίσβεις ἦλθ τοῖ τυπίλλα ἐς ἔψι, ἦλθον, τὰ ἐπιπαγμένα ἐπίσκ. ἢ ὁ μὲν νεανιευόμενος ἐκομψεύετ, ὡς τρόπῳ αὐτὸς παντὶ πλεμητέον εἴη· οἱ δὲ ὑπλαβόντες, ἀλλ', ὦ ῥωμαῖε, ἔφασαν· πὸν τινα καιρὸν τῇ ξυμβυλῇ τιθῆς; ἢ ὃς, αὐτίκα ἐκλὼ ἡμερῶν ξυμμίξωμεν. οἱ μὲν δὴ πρίσβεις ὧδε τ ναρσῆν ἐπανήκοντες, τὰ ξυγκείμενα σφίσιν ἐπήγγελον, ὁ δὲ τυπίλλας δολώσεις ὑποπαίζων ἐπινοεῖν· παρεσκευάζετ, ὡς τῇ ὑστεραίᾳ μαχούμενος. ἢ ἔτυχέ γε τ τ πολεμίων ἐννοίας· ἡμέρᾳ γὰρ τῇ ὀπηνωμένῃ αὐτάγγελος παντὶ τῷ στρατῷ παρῆν ὁ τυπίλλας. ἠδη δ' ἀλλήλοις ἐκάτεροι αὐτικαθήντο, ὡ πλέον ἢ δυοῖν διέχοντες τῷ ξυμάταν βολῶν. ἦν γέ τι χωλοφον ἐν ταὐτὰ βραχύ, ὁ δὴ καταλαβεῖν ἀμφότεροι διὰ ταχυδῆς εἶχον, ἐν ἐπιτηδείῳ σφίσιν οἰόμενοι κεῖσθ· ὅπως τὶ βάλλειν τὰς ἑαυτῶν ἐξ ὑπερδεξίων ἔχοιεν. ἢ ὅτι χῶροι λοφώδεις (ἦπερ μοι δεδήλωται) ἐν ταὐτῷ πᾶσ ἦσαν· πάντ πι κυκλώσασθ πινὰς τ ῥωμαίων στρατόπεδον κῆ νωτα ἰόντας, ἀμήχανον ἦν, ὅπ μὴ διὰ μιᾶς τινὸς ἀτραπ. ἢ ὧδε τ χωλοφον ἐτύγχανεν ὄν. διὸ δὴ πᾶς πλειονος αὐτὸ πιπίσθ ἀμφοτέροις ἐπάναγκες ἦν· τοῖς, ὅπως ἐν τῇ ξυμβολῇ κυκλωσόμενοι τὰς πολεμίας, ἐν ἀμφιβόλῳ ποιήσουν· ῥωμαίοις δ', ὅπως δὴ ταῦτα μὴ παθήσειν. ἀλλὰ πρὸ πρίσας ναρσῆς, πιντήκοντα ἐκ καταλόχου πιζῶν ἀπολέξας, ἀωρὶ νύκτωρ ὡς καταληψομένους τὸ κ καθέξοντας αὐτὰς ἔστειλε. κ οἱ μὲν, ὠδεινὸς σφίσ τ πολεμίων ἐμποδὼν ἑσταμένων, ἐν ταὐτῷ ἠμέλουν· ἔστ δὲ τις χειμαῤῥὰς ὑπὸ χωλόφου ἐκπεσοῦσα, ὧδε μὲν τ ἀτραπὸν, ἧς ἄρτι ἐμνήσθη, ὑπ δὲ χώρᾳ καταπικρὺ ὑπ' ἴσης παντὸς ἐδύετο τοῖς δὴ οἱ πιντήκοντα ἵσταν, ἐν χρῷ μὲν ξωιόντες ἀλλήλοις, ἐς φάλαγγα δ' ὡς ἐν στενοχωρίᾳ ξυνταγμένοι· μεθ' ἡμέραν δ' τ γεγονὸς ἰδὼν τυπίλλας, ἀπώσασθ αὐτὰς ἐν ταὐτῷ δὴ εἶχε. ἰλὴν τὶ ἱππέων εὐθὺς ἐπ' αὐτὰς ἔπεμψεν· ἐξελᾶν ὅτι τάχιστα ἐσθένδεν αὐλῶν ἀποστέλας· οἱ μὲν δὴ ἱππεῖς θορυβῷ τι πολλῷ κ κραυγῇ ἐπ' αὐλῶν ἦντ. ὡς αὐτοῖσι ἐξαιρήσοντες· οἱ δ' ἐς ὀλίγον ξυνταγμένοι, καὶ τ μὲν ἀπίστ φραξάμενοι, ἔστασαν, ἔπα οἱ μὲν ποτθοι ταχυδῆ ἐπόντες, ξυναράξαντες αὐλῶν, ἤλαυνον. οἱ δὲ πιντήκοντα, τῶν τι ἀπίδων τῷ ὠθισμῷ, κ τ δορατίων τῇ ἐπιβολῇ πυκνοτάτῃ οὔσῃ καὶ εὐδαμῇ ξυγκεχυμένῃ, ὡς καρπερώτατα τοὺς ἐπόντας ἠμύνοντο, ἐξεπιτηδές τι πατάξει τ ἀπίσιν ἐποίουν· τῷ μὲν τοὺς ἵππους ἀπὸ δεδιοτόμενοι, τοὺς δ' αὐθρας τ τ δορατίων αἰχμῇσ κ οἱ τ ἵππους ἀνιέχαντιζοντο. τῇ τ δυχωρίᾳ κ τ ἀπίδων τῷ παταγῷ λίαν ἀχθόμενοι, κ διέξοδον ἔχοντες, οἵ τι αὐθρες ἀπρούοντο. αὐθρωπος τὶ ἄτω ξυμφραξαμένοις μαχόμενος κ τροπῷ ὠδεινὶ ἐ

† ἐγκελευ. I S κεσθ κ ἱππεῖς * ἐκκελευόμενοι, ὡς ἤκιστα ἐπαύσαν· ὑποκρυθέντες τὶ τ πρώτῳ, ὀπίσω ἐχώρουν κ αὖθις ὑποφρασάμενοι, κ πάντα πάσχοντες, ἀνεπόλιζον. πολλάκις τὶ ὕτως ἀπαλλάξαντες, ἀκέτ * ἐνόχλουν, ἀλλ' ἐπῆραν ἴλην τυπίλλας· ἢ ὡς τὸ ἔργον τῶν αὐτικατίση. ὥσπερ ὁμοίως τοῖς πρότερος ἀπαλλαγέντων, ἕτεροι ἐς τ πρᾶξιν καθίσοντο. πολλάς τὶ ἴλας ὁ τυπίλλας ὕτω ἀμείψας, ἐπ' πάσας τὰ ἄπρακτος γεγονὼς * εἶτα ἀπῆκεν. οἱ μὲν δὴ πιντήκοντα κλέος ὑπὲρ ἀρετῆς ὑπήνεγκαν μέγα. δύο δ' αὐτῶν διαφερόντως ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ ἠρίστευσαν, παῦλός τε κ αὐσιλας· οἱ δὴ σκιπποδηκότες τ φάλαγγος, δήλωσιν ἀρετῆς μάλιστα πάντων πεποίωντο. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀκινάκας ἀπασάμενος, καταβαντες ἐς τὸ ἔδαφος· πὰ δ' πέζα ἐλεινάμενος, ἐβαλλον ἐπικαιριώτατα ἐσχαζόμενοι τ πολεμίων. κ πολλὰς μὲν αὐθρας, πολλὰς δ' ἵππους διεχρήσαντο, ἕως ἔτι εἶχον τὰς ἀτρακτους αὐτῖς αἱ φαρέτραι. ἐπειδὴ δ' ἅπαντα αὐτὲς τὰ βέλη ἐδή ἐπιλελοιπ· οἱ δὲ πί τι ξίφη αἰείρομενοι, κ τὰς ἀσπίδας προβεβληκότες, μάνας τὰς ἐπόντας ἠμύνοντο· ἐπιφδάν τι ἱππευόμενοι τ ἑαυτῶν τινὲς ξυὼ τῖς δόρασιν ἐπ' αὐτὰς ἴσαν· οἱ δ' τῖς * τὰς αἰχμὰς. ξιφίσι παίοντες, ἀπεκαύλιζον τ δορατων ἐυθὺς * τ αἰχμᾶς. πολλάκις δ' αὐτῶν ἄτων δὴ αἰασταλλόντων τὰς τ πολεμίων ὁπλοθήκας· ξωηνέχθη τ θατέρᾳ ξίφ (ἦν δὲ ὄνομ αὐτῷ παῦλος ἐπώνυμ) συγκεκάμφθαι τῇ ἰς τὰ ξύλα ξωιχνῇ πρῃ, καὶ τ ὧδε παν ἀχρεῖον εἶναι.

ὅπις

γότθων τῆς ἀλαζονείας * γελάσας, καθίσατο ἐνθὺς παντὶ τῷ στρατῷ ἐς τὴν ἔξοδον, † καταγλά-
φρενεργὸν ξυὼ ἰευσινῳ ἐν ῥαβέννῃ ἀποδημίαν. γενόμενοί τε πόλεως ἐρημίνου ἄγχιστα, εὖ- σας I. S.
ρον οὐκ ἐν τῇ σφίσι τὸ ἐνθένδε τὴν δίοδον οὖσαν· γότθων ἐπιμηνιόντων τὴν ἐκείνῃ χάφυρα εὐ
πολλῷ πρότερον. ὁ γὰρ ποταμὸς, ὁ τὰ ἀρίμινον ἀμφιβρέων, αὐθὶ μὲν ἀπόπλους ἐνὶ * πηχῶν ἰόντι * πηχῶ
μέλις διβάσιος γίνεται διὰ τὴν χάφυρας πύκνωσιν τὴν ἐκ παλαιοτέρας πολλῆς· καὶ τοῦτο μηδενὸς ἐσο- * αὐθῶν
χλοῦντος, ἢ τὰ δίοδον ἀνασείοντος· πλήθει δὲ * ἀνθρώπων καὶ διαφερόντως ἐξωπλισμένων, ἄλ-
λωστε καὶ πολεμίων * καὶ πεπειραμένων, τρέπῃ ὅτῳοῦν ἐνταῦθα διαπορθμεύσασθαι ἀδύνατα εἶναι. * ὑποστρεγόμε-
διέπρα δ' ὅναρσῆς ἐν τῷ χάφυρας χώρῳ χθόνιος ξὺν ὀλίγοις ποσὶν, ὑποῤῥεόμενος δὲ πλείοσιν διε- των
σκεπτῆν ὁπόθεν ἂν ποτε πρὸς πινὰ τῷ πράγματι εὕροι; ἔνθα δὴ καὶ * ἀσθρίλας τινὰς ἐπαγαγόμε- * οὐάρίλας
10. νος ἱππέων ἦλθε, μή τι τὰ πρασσομένων αὐτὸν διαλάθοι. τὰ δὲ τῆς ναρσῆ ἐπασσομένων τὸ τάχος * ἰυθὺς
ἐστάνας, ἐπ' αὐτὸς ἔβαλλεν. ἐνί τι τῶν ἵππων καταπυχὼν, *ἰυθὺ ἔκτεινεν. εἴ τι ἀμφὶ τὰ * ἀσθρί- + οὐσθρίλαν
λαν ὅπῃ μὴ ἐσθένδε κατὰ τάχος ἀπαλλαγείη, ἐστὶς τῷ πρεσβύλᾳ ἐμβόνι· αὐτίκα δὲ καὶ ἄλλας ἐπαγαγόμενοι τῶν σφίσι μαχιμωτάτων διὰ πύλης ἑτέρας ἐπ' αὐ-
τὰς ἴεντο· ὡς ἀσφαλόκοπί τι αὐτῆς ὄπιπτόντες, καὶ τὸν ναρσῆν διαχρησόμενοι αὐτίκα δὴ μάλα. ὅπῃ γὰρ ἑκάτερα χαρᾷ ποταμὸς διρευνώμενος τῇ στρατᾷ τὰ διβάσιν ἤδη ἀφῖκτο, * αὐτῶν
ἀλλὰ τῶν πινὲς ἱερύλλων τύχῃ αὐτὸς πὶ ἐστεῦθα ὑπανιάσαντες, κτείνυσί τι τὰ οὐσθρίλαν· καὶ ὅς τις ποτὲ ἐπιγνωσθείη τὰ διὰ ῥωμαίων αἰδρὸς τὰ κεφαλὴν ἀφαιρόμενοι, ἐς τὸ ῥωμαίων στρατόπεδον ἦλθον. καὶ ναρσῆ ὅπῃ δείξαντες, τῇ προθυμίᾳ ἐπῤῥώσαντο πάντας· πεμπελιζόμενοι
τῷ ξυμβεβηκότι, τὰ ἐκ θεοῦ γότθοις πολέμια εἶναι. εἴ γε τὰ πολεμίων τῷ στρατηγῷ ἐσεφεύ-
σαντο, αὐτὶ ἐξ ἐπβολῆς ἢ προνοίας τινὸς τὰ ἄρχοντα σφῶν ἐξαπίνης ἀφῆρηντο. ναρ-
20. σῆς δὲ, καίπερ οὐσθρίλα πεπωκότος, ὃς δὴ ἐν ἀρίμινῳ φυλακτηρίᾳ ἦρχε, πρόσω ἤπειγε τὸ στράτευμα. ἀδὲ γὰρ ἀρίμινον, ἢ ἄλλό τι χωρίον πρὸς τὰ πολεμίων ἐχόμενον, ἐπεχλεῖν ἤθελεν· ὡς μή τις αὐτῷ τρίβοιτο χρόνος, μηδὲ τῷ παρέργῳ τὰ χρείας ἡ σπουδαιοτάτη διείργοιτο πρᾶ-
ξις. τὰ δὲ πολεμίων (ἄτε πεπωκότος σφίσι δὴ ἄρχοντος) ἡσυχαζόντων τε, καὶ σχεδὸν ἐμποδίων καθεστηκότων· ὁ ναρσῆς ἀδείστρον χάφυρα τὰ ποταμὸν ζεύξας, διεβίβασε πάνυ ἀδεῶς τὰ στρατὸν ἅπαντα. ὁδῷ δὲ τὰ φλαμινίας ἐνθένδε ἀφέμενος, ἐν δεξιᾷ ἦει. πίτυας γὰρ τὰ πιτύουσις καλουμένης (ἧς πέλεμοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν διεληλυθόσι λόγοις) τὸ τῷ ὀχυρώματος καρπερὸν
[χωρίον φύσει, κατειλημμένον τοῖς ἐναντίοις πολλῷ πρότερον·] ἐπόρευτο * ῥωμαίοις καὶ * λείπεται. ω
παντὶ πάσῃ ἀδιέξοδα, ὅσα [γε] κατὰ τὴν φλαμινίαν ὁδὸν, ὅτε ἐτύγχανεν. ὁδὸν δὲν ὁ ναρ-
30. σῆς διὰ ταῦτα τὴν ἐπιπομπέραν ἀφεὶς, τὴν βάσιμον ἦει. τῷ μὲν οὖν ῥωμαίων στρατῷ τὰ γε ἀμφὶ * τῇ πορείᾳ τούτῳ πη εἶχε. τωτίλας δὲ πυσμένης ἤδη τὰ ἐν βενετίαις ξυνεστεχθότα: τίνα μὲν τὰ πρῶτα καὶ τὴν ξὺν αὐτῷ στρατιὰν προσδεχόμενος, ἐν τοῖς ἐπὶ ῥώμης χω- * τὴν περείαν
ρίοις ἡσυχῇ ἔμενεν. ἐπειδὴ δὲ παρῆσαν, μένοι τε διχίλιοι ἱππῆς ἐλείποντο ἔτι· τὸ τοῖς δὲ σὺν οὐκ ἀναμένας ὁ τυτίλας, ἀλλὰ παντὶ ἄρας τῷ ἄλλῳ στρατῷ, ὡς τοῖς πολεμίοις ἐν ἐπιπο-
μπῇ ἐπαστάσων ἦει. ἐν μέσῃ τῇ ὁδῷ πούτῃ * πόλει τῷ οὐσθρίλα ξυμπεπωκότι, καὶ * τὰ
ἀρίμινον σὺν πολεμίους διεβεβηκέναι μαθών· ὄλιγα μὲν πυσκίαν ἀμείψας, ἐν ὄρει δέ τῳ ἀπεννίνῳ καλουμένῳ ἐγκαταπεφυσάμενος, ἔμενεν ἄγχιστα κώμης, ὅπερ οἱ ἐπιχώριοι ταγίνας καλοῦσιν. ἡ τε ῥωμαίων στρατιὰ, ναρσοῦ ἡγουμένη, πολλῷ ὕστερον ἐν τῷ ὄρει ἐκ αὐτὸ τῷ ἀπεννίνῳ ἐστρατοπεδευσάμενοι ἦμεν, σταδίους * τὰ φασι
ἑκατὸν μάλιστα ἀπ' ἀλλήλων ἔτι ἐναντίον στρατόπεδον· ἐν χωρίῳ ἐμαλῷ μὲν, ἄγχιστα πη * πεβεβελημένῳ I. S.
40 πολλὰς, ἵνα δὴ στρατηγὸν ἑκάτερα ποτὲ ῥωμαίων κάμιλλον τὰ γότθων ὅμιλον διαφθεῖραι μάχῃ νενικηκότα φασί. φέρει δέ τις καὶ ἐς ἐμὲ μαρτύριον ἔργα τὰ περσηγορίου ὁ χῶρος, καὶ διασώζεται μνήμη τὰ γότθων τὸ πάθος. ἔστι γοῦν λοφίδια καλούμενα. ἔστι γὰρ λατῖνοι τὰ ἐκ τὰ πυρὸς καλοῦσι λείψανα· τύμβοι τε * τῇ γεώλοφοι τὰ νεκρῶν ἐκείνων πανταχῇ εἰσὶν, αὐτίκα δὲ σείλας ἐν- * τὰ
θένδε ναρσῆς τὰ ἐπιτηδείων τινὰς, παραινέσεσιν ἐπάγγελτε πειθοῖ τῷ τυτίλᾳ· καταθεὶς μὲν

τὰ πολε-

† περὶ τὸν † αὐτῆ † ἰλδιγισάλ

ἐπιμελεῖας, ὃ * ᾠδὴ τὸν τοῦτο ῥέοντα ποταμὸν * αὐτοῦ αἰσθύχιον, παρηγορῆντας τ' τ' ὁδοῦ κόπον. αὐτίκα τε καὶ τρεῖς ἢ τέτταρας ἑκατὸς δορυφόρους ἐπεξόμβοι, ὑποκεκρυμμένους τῷ ποταμῷ ἔπινον. δίψει γὰρ (ὡς τὸ εἰκὸς) χαλεπῇ εἶχοντο. οἱ δὲ ἀμφὶ γόαρ τὸν * ἰλδιγισάλ ἀγχοῦ που ὄντες, καὶ σκοποὺς πέμψαντες * τοῦτο ἔγνωσαν. ἀσμενοδόκητί τε πίνουσιν αὐτῆς ἐπισάντας, ἅπαντας ἔκτεινον * καὶ τὸ λοιπὸν, ἀσφαλέστερον σφίσιν αὐτοῖς τὰ ἐς τὴν πορείαν ἢπερ ἐβούλοντο διοικήσαντο. ἄναρχοι γὰρ οἱ στρατιῶται ᾐώμβοι, διηπορουῶντό τε * καὶ πάντα πᾶσιν ἀμηχανοῦντες, ὀπίσω ἀπήλαυνον. γόαρ μὴν σὺν † ἰλδιγισάλ οὔτω διαφυγόντες, ἐς γῆπαιδας ἦλθον. ἐτύγχανε δὲ καὶ τις ἐκ γηπαίδων, οὐρίγετθος ὄνομα, ἐς λαγγοβάρδας φυγὼν τρόπῳ τινῷ δι. * οὐ ἐλεεινὸν ὡς † ἐλιμουῶδος † πυτων ἐμοσθαθεν ἐξ ἀθρώπων ἠφάνιστο νόσῳ. † τότου δὴ οἱ μόνου τοῦ οὐρίγετθου ἀπολελειμμένου παιδὸς, ὄντινα ὁ θορισὶν διασάμβος (μειράκιον [γὰρ] ἐκεῖνο) τὴν ἀρχὴν ἔχει. διὸ δὴ ὁ παῖς, οὐκ ἔχων τὸ ἡδικηκότα καθ', τι ἀμυνήσηται, ἐξ ἠθῶν αἰτίας τῶν πατρίων, ἐς λαγγοβάρδας γήπαισι πολεμίους ὄντας ἀπιὼν ἔφυγεν. ἐφύγοντο δὲ γήπαισιν ὀλίγῳ ὕστερον πρός τε * Βασιλέα ἰουστινιανὸν καὶ τὸ λαγγοβαρδῶν ἔθνος Ἀβαλγαί. ὁρκίοις τε ἀλλήλοις δεινοτάτοις κατέλαβον, ἢ μὴν τὸ λοιπὸν φιλίαν τὴν ἐς ἀλλήλους ἀπέργειν Ἀβασώσιαζ. ἐπειδή τε αὐτοῖς τὰ ἐς τὰς Ἀβαλγαὰς βεβαίοτατα ξυνεπλέοθη· Βασιλεὺς τε ἰουστινιανὸς, καὶ αὐδουὶν ὁ τῶν λαγγοβαρδῶν ἡγεμὼν, ᾠδὴ θορισὶν τ' γηπαίδων ἄρχοντα πέμψαντες, τ' ἰλδιγισάλ, ἄτε κοινὸν ἐχθρὸν, † ἐξηγοῦντο, τὴν ἐς τ' ἱκετῆν τὴν αὐτοῦ πρόδοσίαν δείσαντες, δηλοῦντες τῆς ἐς αὐτοῦ Φιλίας πειρασαζ πρώτην. καὶ ὃς τῆς γηπαίδων λογίμους ‖ κοινολογησάμενος, τὰ παρόντα σοφῶς ἀνεπωθάνετο, εἰ ποιητὰ εἰ τὰ πρὸς τὸν βασιλέων αἰτούμενα εἴη; οἱ δὲ ἀστικρυς μὴ ποιήσειν ἀπεῖπον· κρεῖσσον ἀπαχυρεσάμβοι εἶναι γηπαίδων τῷ ἔθνει, αὐτῆς τὴν γωναιξὶ καὶ γόνῳ παντὶ διολωλέναι αὐτίκα δὴ μάλα, ἢ αἰσίοις ἐπ' ἀσεβήματι ᾐσθαζ πιούτῳ. τοῦτο ἀκούσας ὁ θορισὼ, ἐς ἀμηχανίαν ἐξέπιπτεν. οὔτε γὰρ ἀκουσίως τῶν δρωμένων ὑπεπλέσθη τὸ ἔργον εἶχεν· οὔτε αἰσακυκλεῖν ἤλεμεν, πόνῳ τὴν καὶ χρόνῳ πεπαυμένον πολλῷ, πρός τε ῥωμαίους καὶ λαγγοβάρδας ἔτι ἤθελεν. ὕστερον μὴν τι ἐπενόει * τάδε. πέμψας ᾠδὴ τὸν αὐδουὶν, ἐξητεῖτο τὸν ἐλιμουῶδου υἱὸν οὐρίγετθον· ὅπη τῷ ὁμοίαν αὐτῷ ἁμαρτάδα ὁρμῶν, τῶν τε οἰκετῶν ἀπωλέστειαζ τῷ προδοσίαν ᾠδοκαλῶν. τῇ γὰρ τῆς ἐμφεροῦς ἀπάτης ἐκπύστει τὸν ὅπλοις αὐτῶν αἰσχαιτίσειν εἶχεν· ἀλλ' αὐδουὶν αὐτὸν μηδεμιᾷ μελλήσει τῇ ᾠδωνεμίᾳ καὶ ὁμολογίᾳ λήψεσθαι. τότων ‖ τε αὐτοῖς διδεγμένων * ἐξεπιστέμβοι· ὡς [οὐ] δὲ λαγγοβάρδαι, ἀσφαλὲς γήπαιδες ἰθέλουσι τὸ μίασμα μεταλαχεῖν * φησὶν. ἐς μὲν σωτὴρ ἐμφανὲς, οὐδὲν ἔδρασαν· ἱκανοὶ δὲ δόλῳ τὸν [θανάτου] ἐχθρὸν ἔκτεινεν. ἔνθα μὲν γε τρόπον, ἀφίημι λέγειν. οὐ γὰρ ὁμολογοῦσιν * ἀλλήλοις οἱ ἀμφ' αὐτῶν λόγοι, ἀλλὰ καταπολὺ Ἀβαλγαστουσιν, εἰά γε τῶν πραγμάτων τὰ λαθραιότατα. τὰ μὲν δὴ κατὰ * ἰλδιγισάλ καὶ οὐρίγετθον ἐς τὸν ἔπλευσαν. τοῖς δὲ ἀμφὶ ναρσῆν ἀφικομένοις ἐς ῥάβενναν πόλιν, ἀνεμίγνυντο βαλεριανοὶ ἐς ἰουστῖν‖ οἱ στρατιῶται, καὶ εἴ τι [ἄλλο στράτευμα ῥωμαίων τοῦτο ἐλέλειπτο. ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἐνέα ἡμερῶν] χρόνος ἐς ῥάβενναν ἐπέτριπτο· οὐσσιλίας, γότθος αἰχμὴ, Ἀβαφερέντως ἀγαθὸς τὰ πολέμια, τὸ ἐς ἀριμῆνο φυλακτηρίου ἄρχων, πρὸς βαλεριανὸν ἔγραψε τάδε. Πάντα τοῖς φήμαις καταλαβόντι, τοῖς τε φάσμασιν ἤδη ξύμπασιν ἰταλίαν συνόντι, ἐς * ὀφρυάσαντος οὐχ ἧσσόν γε τὰ αἰθρώπεια, τοῦτο τὸ γότθους (ὥσπερ οἶσθε) διελιξάμβοι· εἶτα καθῆσθε νῦν ἐς ῥάβενναν. * τῷ μὲν ὑποκεκρύφθαι, † ὡς ἥκιστα τοῖς πολεμίοις ἔνδηλον εἶναι * ξυμφρουροῦντες ἐπὶ τὸ φρόνημα τοῦτο· βαρβάρων δὲ παμμίκτῳ ὁμίλῳ, τῷ οὐδαμόθεν προσηκούσῃ ὑμῖν καταῤῥίζοντος χώρᾳ. ἀλλ' ἀνάσχετον ὅτι τάχιστα, ἐς πολεμίων ἔργων πλοῦν ἅπεσθε. δείξατε [τι] ὑμᾶς αὐτοῦ γότθους· μηδὲ ἀναρτήσητε μακροπήρας ἐλπίσιν ἡμᾶς, προσδεχομένους ἐκ παλαιοῦ τὸ θέαμα. ἡ μὲν γραφὴ τοσοῦτο ἰσῆλθε. * ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ναρσῆς ἀπενεχθέντα ἔσχε· γότθων

† ὀφρυάσαντος ἀπὸ μὲν * ὧν δὲ τοῦτοι I. S. * ξυμφορῶντος

† ἐκπεπωκότα † ἐπικοινωσάμενος δὲ

† ἐλιμουῶδος † πυτων

† ἰλδιγισάλ

† ἰουστινιανὸν καὶ τὸ λαγγοβαρδῶν

* ἐξεπιστέμβοι

* σφὶν I. S. * ἀλλήλων οἱ ἀμφ' αὐτῶν * ἰλδιγισάλ

* πιάδι

ἑπταῖς τ̃ πρείαν ποιῆσαι· ἐπεὶ ναυσὶ πρῶτοι ποταμοὶ παμπληθεῖς ἐπαῦθα ἐκβολὰς ἔχοντες, ἀστέρευτα παντάπασι παρέχονται εἶναι τὰ ἐκείνη χωρία. ναῦς δὲ αὐτοῦ πρωΐτας τὸ πλῆθος ὡς ἤκιστα ἔχειν, ὥστε δὴ * ἀθρόον παντὶ τῷ στρατῷ διαπερᾶν εὐπετῶς τ̃ ἰόντα κέλητα. ἦν δέ γε κατ' ὀλίγους ναυτίλλωνται, αὐτὸς αὖ τῷ καταλοίπῳ στρατῷ τ̃ γότθων τοῦτ' ἐκάστοτε ἀποβαίνοντας πῇ οὐδενὶ αἰτιᾶσθαι. πιαύτῃ μὲν οὖν γνώμῃ ὁ πρῶτος ἐπήγγειλε ταῦτα, καὶ ὁ τίτιας ἐποίει. ναρσῆ δὲ λίαν ἀμηχανοῦντι ἰωάννης ὁ βιταλιανοῦ, τ̃ τῇδε χωρίων ἐμπείρως ἔχων, παρῆνει παντὶ τῷ στρατῷ μὲν κατὰ τ̃ θρᾴκας ἰέναι, κατηκόων σφίσιν ὄντων (ὡς πρόδηλα πεποίηται) τῶν τῇδε ἀνθρώπων, θρᾳκικὸν ἁθροισθεῖσι τ̃ νεῶν πλεῖστον καὶ ἀκάτων πολλάς. * ἐπεὶ δὲ γὰρ οἱ στρατηγοὶ ὅπῃ ταῖς τ̃ ποταμῶν ἐκβολαῖς γίνωνται, γέφυραν ἐκ τ̃ ἀκάτων τούτων τῷ τε ποταμῷ ῥοθίῳ ἐναρμοσάμενοι. ῥᾷον ἂν καὶ ἀπονώτερον * ποιήσαιντο τ̃ διάβασιν. ὁ μὲν ἰωάννης ταῦτα παρῄνει. πείθεται δὲ ναρσῆς, καὶ τῷ τρέπῳ τούτῳ, παντὶ τῷ στρατῷ ὅπῃ ῥαδίννης κομίζεται. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράττετο τῇδε, ἐν τούτῳ τάδε ξυνηνέχθη γενέσθαι. ἰνδιγισάλ, λαγγοβάρδης ἀνὴρ, οὗπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν [λόγοις] ἐμνήσθημεν, αὐτὸς τὲ αὐδουῖνόν ὄντες ἐχθρὼ, ἐς τούτων δὴ τ̃ βαρβάρων ἠγεῖτο (αὐτῷ γὰρ τ̃ ἀρχὴν κατὰ γῆρος προσήκουσα αὐδουῖν διασάμενος ἔσχεν) ἐξ ἡθῶν [ἀποδρὰς] τ̃ πατρίων, ὅπῃ βυζαντίου κομίζεται. ὃ δὴ αὐτὸν ἀφικόμενον ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν τοῖς μάλιστα φιλοφροσύνης ἠξίωσεν, ἄρχοντά τε καταστήσας ἑνὸς τῶν ἐπὶ τὸ παλατίου φυλακῆς παγμάχων λόχων, οὓσπερ σχολὰς ὀνομάζουσιν. ἔστιν δὲ αὐτῷ τὸ λαγγοβαρδῶν ἔθνους ἄνδρες ἀγαθοὶ τὰ πολέμια, ἀφ' ἑκατοντάδος ἢ τριακόσιοι. οἳ δὴ μίαν πρῶτον ὅπῃ θρᾴκης δίαιταν εἶχον. τὸν ἰνδιγισάλ οὖν αὐδουῖν μὲν πρὸς βασιλέως ἰουστινιανοῦ ἐξητεῖτο, ἅτε φίλος τε ῥωμαίοις καὶ ξύμμαχος ὤν, μισθὸν τῆς φιλίας, τὴν παρουσίαν αὐτῷ τὸν οἰκεῖον εἰσπραττόμενος. ὁ δὲ τρέπῳ ἀδεῶς ἐδίδου. χρόνῳ δὲ ὕστερον ἰνδιγισάλ ἐσδεύτερον, ἢ κατὰ τ̃ ἀξίαν αὐτῷ καὶ τ̃ ῥωμαίων δόξαν, ὅπλα καλῶν οἱ αὐτῷ τὴν τιμὴν καὶ τὰ ὅπλα τήδεια εἶναι, δυσφορούμενος ὅπλα λῆσαι ἔοικε· ὁ δὴ γοάρ κατανόησε, γότθος ἀνὴρ, πάλαι τε δορυάλωτος ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἐκ δαλματίας ἐπαῦθα ἥκων. ἡνίκα τὸν πόλεμον * ἰουΐτιγις ὁ γότθων βασιλεὺς πρὸς ῥωμαίους διέφερε. θυμοειδὴς δὲ ὢν, καὶ δρασίπεμος ἄγαν, πρὸς τύχην τ̃ παροῦσαν ζυγεμαχῶν διαγέγονεν. ἐπειδὴ δὲ ἡ γότθι μετὰ τ̃ οὐϊτιγίδος ὅπλα κράτησιν ἐς ὄπισθεν εἶδον, βασιλεῖ οἱ πάλαι αἰτάραντες, κακουργῶν ὅπῃ τῇ πολιτείᾳ, διαφανῶς ἤλω. φυγῇ δὲ ζημιωθεὶς, τῆς αἰγύπτου ἐς ταὐτὸν κομίζεται· καὶ χρόνῳ αὖτις πολὺς ἐν τῇ πρώτῃ τῇδε τριβῇ. ἀλλ' ὕστερον οἰκτισάμενος βασιλεὺς, καταγαγὼν ἐς βυζάντιον, οὔτε γοάρ τὸν ἰλδιγισὰλ ἰδὼν ἀφ' ἁλόντα, ἢ πρὶν [μοι] εἴρηται· ἐσδελεχέστατα νουθετῶν, αἰσθανόμενον δρασμῷ χρήσασθαι, ξὺν αὖτις ἐμολεγήσας ἐκ βυζαντίου ἀπαλλαγήσασθαι. ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ ἡ βουλὴ ἤρεσκε· φεύγουσι μὲν ἐξαπιναίως ξὺν ὀλίγοις ποσὶν. ἐς δὲ ἄκρων ἀφικόμενοι τὴν θρᾳκῶν πόλιν, ἀναμίγνυνται λαγγοβάρδαις τοῖς τῇδε οὖσι. τοῖς τε βασιλικοῖς ἱππαγρίοις καταντυχόντες, μέγα τε χρῆμα ἵππων ἐνθένδε ἐπαγόμενοι, πρόσω ἐχώρουν. ὧν περ ἐπειδὴ βασιλεὺς ἤσθετο ἐς τὴν θρᾴκην ὅλην καὶ ἰλλυριὰς στείλας, ἄρχοντά τε πᾶσι καὶ στρατιώτας ἐπιστέλλει τοῖς δραπέταις τὰ τοῖς θείνειν παντὶ ὑπαντιάσαι. καὶ πρῶτα μὲν * ἄννων τ̃ κουτουργούρων καλουμένων ὀλίγοι τινὲς (οἱ δὴ ἐξ ἡθῶν τ̃ πατρίων ἐξαναστάντες, ἥπερ μοι ἐν πολλῷ ἐμπροσθεν δεδήλωται, δόντος βασιλέως ἐπὶ τ̃ θρᾴκης ἱδρύσαντο) τοῖς φεύγουσι τάχιστα εἰς χεῖρας ἦλθον. ἡσσηθέντες δὲ μάχῃ· τινὲς μὲν πέπτωκασιν οἱ δ' ἐς λοιπὸν τραπόμενοι, ἀκέτι ἐδίωκον, ἀλλ' αὐτὸ ἔμενον. ἔπειτα τὴν θρᾴκην ὅλην διεληλύθασιν ἰνδιγισάλ τε καὶ γοάρ ξὺν τοῖς ἑπομένοις, ἀδεῶς ἐπορεύοντο. ἐν ἰλλυριοῖς δὲ ἡγεμόνες, ῥωμαίων στρατὸν εὗρον ἐπὶ τῷ σφῶν πονηρῷ ξὺν ἐπιμελείᾳ ξυνειλεγμένον. ὃ δὴ στρατὸς τάδε ἄλλοι τε τινες, καὶ δρᾴτιός τε καὶ * ῥεκίθαγγος καὶ λεοντιανὸς καὶ ἀριμοὺθ ἦρχον, οἳ δὴ ἐτύγχανον τὴν ἡμέραν ἐπαυσάμενοι ὅλην. ἐς τὴν χώρον ὑλώδη ἀφικόμενοι ὡσεὶ λύχνων ἀφὰς, ἔσπασαν, ὡς αὐλιζόμενοί τε καὶ διανυκτερεύσοντες ἐνταῦθα τὴν νύκτα ἐκείνην. τοῖς μὲν οὖν στρατιώταις ἐπιστέλλουσιν οἱ ἄρχοντες εὖ τε τὰ ἄλλα, καὶ ἵππων τῶν σφετέρων ὅπως ἐπιμελη-

* ἀθρόου

* ἐπεὶ μὲν γὰρ

* ἐποιήσαντο

* αὐΐτιγις

* γότθων καὶ τὰ τ. οὐϊτ. ἐπικρατησάντων οἱ. ἀ. εἶδον· βασιλέων οἱ

* οἱ δὲ τῶν κουτριγούρων

* λοιποὶ δὲ * ἰλλυριῷ

* ῥικίθαγγος καὶ λεοντιανὸς

τρόπῳ τούτῳ ἐπαξίως πρὸς τὸ βασιλέως κεκόμισται τὸ ῥωμαίων ἀρχῆς· καὶ προθυμίαν αὐ-
* ἐξήγειρεν τὸς ἀκριβῶς τῷ θεῷ ἐξαμῶν, ἀξιοχρέων στρατιὰν ἐξήγειρεν, ἐκ τῆς ζυγαστίου ἐπηγάγετο
ῥωμαίων στρατιωτῶν μέγα τι χρῆμα, καὶ τῶν ἀπὸ θρᾴκης χωρίων· ἔκ τε φιλιππικῶν πόλεως
ἤθροισε. καὶ ἰωάννης δὲ ξὺν τῇ τῷ οἰκείῳ στρατεύματι, καὶ τῷ πρὸς γερμανοῦ τὸ κηδεστὸ ἀναπλε-
λειμμένῳ, ξὺν αὐτῷ ἦεν. καὶ δουΐν, ὁ λαγγοβαρδῶν ἡγεμὼν, χρήμασι πολλοῖς αἰσθανεσθεὶς
ἰουστινιανῷ βασιλεῖ καὶ τῇ τ' ὁμαιχμίας ξυνθήκῃ, πεντακοσίους τε καὶ δισχιλίους τῶν οἱ ἑπο-
* λείπειν ἰσ. μένων ἀναπλεξάμενος ἄνδρας, ἀγαθοὺς τὰ πολέμια, εἰς ξυμμαχίαν αὐτῷ ἔπεμψεν· * οἷς καὶ
σαι θεραπείαν μαχίμων ἀνδρῶν πλείονα ἢ τρισχιλίων. εἵποντο δὲ αὐτῷ καὶ τῶν ἱερούλων ἔθνους πλέ-
ον ἢ τρισχίλιοι, ἱππῆς ἅπαντες· ὧν ἄλλοι τε καὶ φιλιμοὺθ ἦρχον. καὶ οὐννοί τε παμπληθεῖς·
καὶ δαγισθαῖος ξὺν τοῖς ἑπομένοις ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου διατοῦ ἀναπλαγεὶς· καὶ καβάδης, πέρ- 10.
σας ἔχων αὐτομόλους πολλούς, ὁ ζάμου μὲν υἱὸς, καβάδα δὲ τοῦ περσῶν βασιλέως ἐγγονὸς· οὗ-
* χαναρίγγου τος ἐπὶ τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθη· ἅπ δὴ * χαναράγγου ἀπευδὴ διαφυγόντες τὸ χορ-
τὸν θεὸν, καὶ πολλῷ πρότερον ἀφικόμενοι εἰς τὰ ῥωμαίων ἤθη· καὶ ἀσβάδ, νεανίας τις,
γῆ παις γένος, διαφερόντως δραστήριος, ἐμοῦμεῖς πεντακοσίους ξὺν αὐτῷ ἔχων, ἄνδρας
* ἄρους ἀγαθοὺς τὰ πολέμια· καὶ * ἄρευθ, ἔρουλος μὲν τὸ γένος, ἐκ παιδὸς δὲ ῥωμαίων τὰ δίαιταν στρ-
ξας, καὶ τῷ μαυρικίου τοῦ μούνδου γυναῖκα γαμετὴν ποιησάμενος· αὐτός τε μαχιμώτατος
ὢν, καὶ πολλοὺς τῶν ἱερούλων ἔθνους ἐπιφανεῖς ἔχων ἐν πολέμου κινδύνοις ὡς μάλιστα δοκιμω-
τάτους· ἰωάννης τε, ὁ φαγᾶς τῷ ὀνόματι, οὗπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθη, ῥω-
μαίων ἐπαγόμενος ἔμιλον ἀνδρῶν μαχίμων. ὧν δὲ μεγαλοδωρότατος ὁ ναρσῆς, καὶ πρὸς τὸ
εὖ ποιεῖν τοῖς δεομένοις ἐξοὺς ἐσάγων· δυναμίν τε πολλὴν προβεβλημένος ἐκ βασιλέως, ἀ-
δείστερον εἰς τὰ στρουθοκαμήλεια ἰσχῆτο τῇ γνώμῃ. καὶ ἀπ' αὐτοῦ πολλοὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις 20
ἄρχοντές τε καὶ στρατιῶται, εὐεργέτου αὐτοῦ ἔτυχον. ἐπεὶ δὲ ἀπεδείκνυτο στρατηγὸς ὑπὸ τωπί-
λαν τὸ καὶ γότθους, ὡς ἀσμενέστατα ἕκαστοι στρατιῶται ὑπ' αὐτῷ ἤθελεν· οἱ μὲν ἐκτείνειν οἱ
ἐθέλοντες παλαιὰς χάριτας· εἰ δὲ καραδοκοῖεν (ὡς τὸ εἰκὸς) μεγάλων ἀγαθῶν παρ' αὐ-
τοῦ πύσεσθαι. μάλιστα δὲ αὐτῷ ἔρουλοί τε καὶ οἱ ἄλλοι βάρβαροι εὐνοϊκῶς εἶχον. διαφερόντως
πρὸς τὸ ἀνθρώπου εὐπιστοῦντος. ἐπειδὴ δὲ ξενεπίων ὡς ἀγχωμάτου ἐγένετο· ὧνδρὶ τῶν
Φραγγῶν τὰς ἡγεμονίας, οἳ τὸ ἐκείνῃ φυλακτηρίων ἦρχον, ἄγγελον στέλας, ἠτεῖτο τὸ ὁδὸν σφίσιν
ἀπὸ φίλοις οὖσι παρέχεσθαι. οἱ δὲ τὸ ναρσῆ ὑπερείδειν οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἔφα-
* μὴ τι τοῦτο σαν. ἐς * μὲν τὸ ἐμφανὲς τὴν αἰτίαν οὐκ ἐξενεγκόντες· ἀλλ', ὡς ἔτι μάλιστα, τὸ Φραγγῶν
ἕνεκα ξυμφόρου, ἢ τῆς ἐς γότθους εὐνοίας, τῷ κωλύμῳ πιθῆσθαι. σκῆψιν δέ τινα οὐ λίαν 30.
* δόξαν εὐπρόσωπον * δόξασαν εἶναι προβεβλημένοι, ὅτι δὴ λαγγοβάρδας οὖσι σφίσι πολεμιωτάτους οὔπω ἐπαγόμενος ἦκεν· ἐπὶ τούτοις διαπρεσβεύεσθαι τῷ ἀρχῷ τῷ ναρσῆ, καὶ τοὺς τῶν
* ἐπαγγελεῖν οἱ παρόντων ἀμφὶ τῷ πρακτέῳ πιστευομένους; * ἐξαγγελοῦντες, ὡς εἰ καὶ Φραγγικὸν παρ-
* οὐδαμῶς ρήσουσι σφᾶς τῶνδε τῶν δικαίων πιθῆσθαι· ἀλλ' ἐς ῥᾴδιον ἐνθένδε κομίζεσθαι * οὐδαμῇ
ἐξουσιν, οὐδὲ τῷ πρείαν ταύτην πιθῆσθαι, ὅτι μὴ ἄχρι ἐς πόλιν βερόιαν. τοπίλαν γὰρ
ἀναπλεξάμενον εἴ τι δόκιμον ὧν ἐν τῷ γότθων στρατῷ, στρατηγὸν τε αὐτῶν κατασπασάμενον
τεῖαν τὸν γότθον, αὐδρα διαφερόντως ἀγαθὸν τὰ πολέμια, στεῖλαι ἐς πόλιν βερόιαν γότ-
† διακωλύσει θων κατήκοον οὖσαν, ἐφ' ᾧ ῥωμαίων τῷ στρατῷ * διακωλύσει τῶν παρόδων, ἔστε γε σθέ-
ναπερ. καὶ ὧδε οὕτως. ἐπειδή τε ὁ τεῖας ἐγένετο ἐν πόλει βερόιᾳ, τῷ ἐκείνῃ ὁλίσθῳ
τῆς πολεμίοις ἀπέφραξε πᾶσαν. ἀσθενέστατά τε καὶ ὅλως ἄπορα παντάχοσε ἀμφὶ ἑπτα-
μέσι πάσθον τὰ χωρία εἶναι ἀνάγκη χειροποιήτῳ σκευωρησαμένῳ· καὶ τῇ μὲν λόχ- 40
μας τε καὶ πάφρους καὶ φάραγγας πεπηγάμενον, τῇ δὲ πλημμύρας τε ὡς βαθυτάτας
καὶ χώρους πεναγώδεις πύας· αὐτὸς τῷ γότθων στρατῷ ἐφύλασσεν ἐς τὸ ἀκριβές, ὡς
ὁμόσε χωρῆσαι ῥωμαίοις, ὧν τι δοκοίησαν τῆς ἐνθένδε ὁδοῦ. ταῦτα δὲ τοπίλας ἐ-
μηχανᾶτο, οἰόμενον διὰ μὲν τῆς φαλίας κόλπου τὸ ἰονίου, ῥωμαίοις μή ποτε δυνατὸν
ἔσεσθαι

αὐαθᾶσι, καὶ κατακλύσασα τὰ ἐκείνη χωρία, ἐς ἔδαφος καθεῖλεν ἐυθύς. χρόνος τε πολὺς ἐπιχωριαζούσῃ τῇ ἠπείρῳ ἐτρίβη, ὥστε τοῖς αὐθρώποις *πιζῇ ἰοῦσι βατὰς ἐπιπωλεῖσθαι γενέσθαι τὰς νήσους, αἵπερ ἔνδοθεν τὸ πρῶμα τόπου τυγχάνουσιν ὄσαι: τὸ δὲ θαλάσσης δηλονότι ῥοθίου ἐκλείποντος μᾶλλον τὸν αὐτὸν χώρον, ἐπιπλάζοντος δὲ καὶ δόξαν τῇ γῇ ἄχρι ἐς τὰ ὄρη, ἐν ταύτῃ ἀνέχει. ἡνίκα δὲ τῇ θαλάσσῃ ἐς τὰ οἰκεῖα ἐπανιέναι ξυνέπιπτον· ἐχθύες ἐν τῇ γῇ ἀπολίποντο. ὥνπερ ἡ ὄψις ἀληθὴς παντὶ παντὸς ὅσα τοῖς τῇδε αὐθρώποις, πρατώδης τὸς ἔσθοξεν εἶναι. οὓς δὴ ἐδωδίμους εἶναι εἰόμενοι· ἀείλοντο μὲν ὡς ἐψήσοντες: θέρμης δὲ αὐτῶν ἐκ πυρὸς ἀψαμένης, ἐς ἰχῶρας τε καὶ σηπεδόνας ὁ Φορητὰς τὸ σῶμα ὅλον διακεκρίαζ ξυνέπιπτεν.

ἀμφὶ δὲ τὰ ἐκείνη χωρία, οὐδὲ τὸ *χίσμα ὠνόμασται, καὶ σεισμὸς ὑπερμεγέθης ἐπιπεσὼν πολέμῳ φόνον αὐθρώπων, ἢ ἐν πάσῃ τῇ ἄλλῃ ἐλλάδι, εἰργάσατο· μάλιστα δὲ ἐπί πινα ἑορτήν. πανηγυρίζοντες *ἔτυχον γὰρ ἐκ πάσης [τε] τ' ἐλλάδος ἐνταῦθα πη· τότε δὲ ἕνεκα ξυνειλεγμένοι πολλοί. ἐν δὲ ἱπαλίᾳ τάδε ξυνέπεσε. κρεπνιᾶται, καὶ σπαπῶται εἰ τὸ φυλακτήριον τοῦτο ἔχοντες, *ὧν παλάδιος ἦρχε, πικρόταται πρὸς γότθων πολιερχόμενοι, καὶ πεζομαχοι τῶν αἰαγκαίων τῇ ὀπορίᾳ *πολλάκις μὲν, λαβόντες οὖν πλεμίους, ἔπεμψαν ἐς σκελίᾳ, μαρτυρόμενοι οὖν ἐνταῦθα τὰ ῥωμαίων σφατὰ ἀρχόντας, καὶ διαφερόντως τ' αὐτοκάνλιν, ὡς εἰ μὴ βοηθεῖεν ὅτι τάχιστα σφίσιν, οὐ πιθελουσιως σφας τ' αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν οὐ πολλῷ ὕστερον τοῖς πλεμίοις ἐνδώσουσιν. εὐθὺς δὲ αὐτοῖς ἐπικουρήσων ἐνθένδε ἦλθε· καὶ ὁ χειμὼν ἔληγε, καὶ τὸ ἑπτακαιδέκατον ἔτος ἐπλευτα τῷ πολεμῳ τῷδε, ἐν ᾧ σχόπος ξυνέγραψε. βασιλεὺς δὲ, μαθὼν τὰ ἐν κρήτωνι πρα ατ μενα, πέμψας εἰς τ' ἑλλάδα, ἐκέλδυσε τὰς ἐν θερμοπύλαις φρουρούς ἔς τε τὴν ἱπαλίαν πόλιν καὶ πὰς πύχος, καὶ τοῖς ἐν κρήτωνι πολιερχομένοις βοηθεῖν δυνάμει τῇ πάσῃ. εἰ δὲ καὶ τῶν ἐπείσεων. *ἄραντες δὲ ἀνυδῆ πολλῇ, καὶ πνεύματος ἐπιφέρου ἐπιτυχόντες *ἀπεγκλήσαντι τῷ κρετωνιατῶν λιμένι ἐπεγένεσθον. οἵ τε βάρβαροι ἐξαπιναίως τὸν γέλων ἰδόντες· αὐτίκα δὴ μάλα ἐς δέος μέγα ἐμπεπτωκότες, θορύβῳ πολλῷ τὴν πολιορκίαν διέλυσαν, καὶ αὐτῶν οἱ μὲν πινες ναυσὶν ἐς τὸν περαντίνων λιμένα διέφυγον· οἱ δ' ἐπιξύντες ἐς ὃ τὸ σκύλαιον αἰνεχώρησαν. ἃ δὴ ξυνενεχθέντα πολλῷ ἔτι μᾶλλον *ἐδούλευσε γότθων τὸ φρόνημα. καὶ ἀπ' αὐτοῦ *ῥᾳγναρίς τε, γότθος αἰὴρ, δόκιμος μάλιστα, ὃς τὸ ἐν περαντίνοις φυλακτήριον ἦρχε· καὶ *μέρρας, ἔσπερ ἐφεισήκει τῆς ἐν ἀχερουσίᾳ φρουρᾶς, πικουρίᾳ τῷ παρόντι τῶν ἐν δρυσῶπι ῥωμαίων ἄρχοντι: γνώμῃ τῶν σφίσιν ἐπιτηδείων, ἐς λόγους ἦλθον· ἐφ' ᾧ δὴ ἀμφὶ τῇ σωτηρίᾳ τὰ πρὸς τε πρὸς ἰουστινιανοῦ βασιλέως λαβόντες, ῥωμαίοις σφάς τε αὐτοὺς καὶ *ἐγχειρίσουσι ξὺν τῆς ἐπιθήκαις, καὶ τὰ ἐχυρώματα ὥνπερ ἐπὶ τῇ φυλακῇ καταστάντες ἐτύγχανον. ἐπὶ ταύτῃ μὲν σὺν τῇ ὁμολογίᾳ πικούριος ἐπὶ *ἐνυπτίᾳ κομίζεται. ναρσῆς δὲ ἐκ σαλώνων *ἐυζάντιον ἄρας, ἐπὶ τὰ πόλαι τε καὶ γότθους ἰὼν πάντα τῷ ῥωμαίων στρατῷ, μεγάλῳ ὑπερφυῶς ἔνθ. χρήματα γὰρ νενομισθῆναι ἐπικαὶς μεγάλα πρὸς βασιλέως ἐτύγχανεν. ἀφ' ὧν δὴ ἔσελλε στρατιάν τε ἀξιολογωτάτην ἀγείρας· καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐπαρκέσειν τὸ πολέμου ἀνάγκαις, τοῖς δὲ δὴ ἐπὶ τῆς ἱπαλίας στρατιώτας ἐκλῦσαι τὰ πρόσθεν ἐφλήματα πάντα. ἐφ' οἷσπερ αὐτοῖς ὑπερέσχεν χρέους πολλοῦ *βασιλεῖ ἐγγόνει, οὐ νομιζομένοις ἐκ τοῦ δημοσίου (ἧπερ εἰθισμένον) τοῖς σφίσι παγώμας ξυντάξεις. ἔτι μὲν τι καὶ αὐτῶν βιάσασθαι τῶν ἀπὸ τοῦ τοπίλαν ἀπυτμολεγήτων τὰς γνώμας, ὥστε δὴ αὐτοὺς τοῖς χρήμασι τυπτοις χειροήθεις γενέσθαι ἡμένους. λίαν γὰρ τὸ πρόσπορ πλεμίων πάσῃ ἀπημελημένως διαφέρων ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἀξιολογωτάτῳ αὐτὸ πεπίστευτο τοῦ θεοδεσίου ἐν ὑστάτῳ. ἐπεσθὴ γὰρ αὐτὸν οἱ ὀναρσῆς ἐγκειμένων αὖθεν, ἐφ' ᾧ ἐς ἱπαλίαν στρατίοις, φιλοτιμίαν ἐνδείξασθαι στρατηγῷ πρέπουσαν· οὐκ ἄλλως βασιλεῖ ἀπαγγέλλοντα ὑπηρετήσειν ὁμολογήσας, ἐὰν μὴ πὰς δυνάμεις ἀξιομάχους ἐπάγεσθαι μέλλῃ. χρήματά τε σὺν καὶ σώματα καὶ ὅπλα τῷ

* πιζοῖς
* καίπερ ὑποῦθεν
* χάσμα
* γὰρ ἔτυχεν
* οὗ
* ἀραμβοι
* ἐδούλωσαν
* ῥαπαριὸς
* μίββας
* ἐγχειρίζουσι
* ἐυζάντιον
* βασιλέως

σωπης βασιλεῖ ἐπεμψαν. οὐδὲν μὴν πω ἦσαν οἱ βάρβαροι ὅτι τὰ δεινὰ ἔδρασαν. ἐν αὐτῇ τὴ
* ἀϊσθησιν τῇ λεηλασίᾳ χρόνῳ τι μέγα καταστίψαντες μῆκος· τοὺς μὲν ἐδοὺς νεκρῶν * ἔπλησαν ἁπάσας·
ἐξανδραποδίσαντες δὲ αἰάρεθμα πλῆθη, καὶ λησταῖμβροι ξύμπαντα, ἀδεῶς σφίσιν αὐτοῖς ἐπιστατοῦν-
τες, ἐπ' οἴκου ἀπιεναι ἐμέλλησαν ξὺν πάσῃ τῇ λείᾳ. ἀδὲ γὰρ διαπορθμευομένους πταμὲν ἴστρον ἴσχυ-
σαν σφᾶς ἐπεδιεῦσαι ῥωμαῖοι, ἢ ἄλλῳ τῳ διάσασζ τρόπῳ· ἐπεὶ γήπαιδες αὐτοὺς μισθαρνήσαν-
* μακρόμισθοι γεγενημένους τες ὑπεδέξαντο, καὶ διαπορθμεύσαν* μικρομισθίους γεγενημένους. ἐπὶ κεφαλῆ γὰρ ἑκάστῃ χρυ-
σοῦς ἦν ἡ μίσθωσις ἦν. διόπερ βασιλεὺς ἐδυσφόρει τε, ὡς ἔχων πλοῖα ὀπὴ ποτὲ αὐτοὺς
ἀσφαλῶς διαβαίνοντας πταμὸν ἴστρον, ἐφ' ᾧ λήψεσθαι τὴν ῥωμαίων ἀρχήν, αἰφνιδίου [ὡς] τὴν ἀπ-
ορίαν ποιησάμενος ἐνθένδε· ἦλθέ τε τούτων δὴ ἕνεκα γηπαίδων τῷ ἔθνει εἰς σωφρόνας καταστῆσαί
τινας. ἐν τούτῳ δὲ γήπαιδές τε καὶ λαγγοβάρδαι αὖθις πολεμησείοντες ἐπ' ἀλλήλους ἤεσαν. γή
παιδες τε δύναμιν τὴν [τῶν] ῥωμαίων δειμαίνοντες (ἀνήκοοι γὰρ ἠδαμῆ ἦσαν) ὡς ἰουστινιανὸς βασι-
λεὺς ἐμφυλίαν ἐνεμότησε θεὸς * λαγγοβάρδας πατρίδι· φίλοι τε καὶ ξύμμαχοι ῥωμαίοις γε-
* λαγγοβάρδαι πατρίκιοι νέσθαι ἐν ταχυδρόμῳ εἶχον. πρέσβεις δή οἱ ἐς * βυζάντιον ἐυθὺς πέμπουσι, βασιλέα τε αὐτὸν ἐς τὴν ὁμαιχ-
* βυζαντίους μίαν προκαλοῦντες. καὶ ὃς αὐτοῖς μελήσειν ἠδεμιᾷ ἐπὶ τῇ ξυμμαχίᾳ τὰ πρὸς ἑῴους ἔθνη.
* αὐτὸν δεηθέντων τε τῶν πρέσβεων τῶνδε, καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ συγκλήτου βουλῆς αὖθις δυοκαίδεκα ὄρχια δόντος, ταύ-
τας αὐτοῖς τὰς ξυνθήκας ἐπέρρωσαν. ἀπὸ πολλῷ δὲ ὕστερον, λαγγοβάρδαις καὶ τὸ ξυμμαχικὸν διε-
μφύοις, γράπται εἰς ξυμμαχίαν ἐπὶ γήπαιδας ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἔπεμψεν· ἐπιτηδείων γήπαισι σκλαβηνῶν τινας ἐπὶ πανηρῷ ῥωμαίων μὴ τὰς ξωθήκας διαβιβάσαι πταμὸν ἴστρον. ἡγεῖτο δὲ τῆς γράπτας ταύτης ἰουστῖνος τε καὶ ἰουστινιανὸς οἱ γερμανοῦ παῖδες, καὶ δοράτιός τε καὶ σκαρτὸς
* ἐπὶ ἀλ. ὃς ἐπὶ ἰουστινιανοῦ μὲν ἄρχειν * ἱερύλλις κατίσχε πρότερον· ἐπανασάντων δὲ οἱ τὴν ἀπὸ βύλης
* ἱερούλοις τὴν νῆσον ἡκόντων, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη· ἐς βασιλέα τὰ ἀφίκετο φεύγων,
καὶ ῥωμαίοις στρατηγὸς τε ἐν βυζαντίῳ καταλόγων ἐυθὺς γέγονε. καὶ ἀμαλαφρίδας, γότθος αὐτὸς,
ἀμαλαφρίδης μὲν ὑγατριδοῦς, τοῦ ἰουδιρίχου δὲ γότθων βασιλέως ἀδελφῆς, ἐρμενίφρου δὲ υἱὸς
* ἰουδιτίριδι δορίγγων ἡγησαμένου. ἔνθα βελισάριος μὲν ξὺν * ἰουτιγιδι ἐς βυζάντιον ἦγε, βασιλεὺς δὲ
F. οὐιτιγιδι ῥωμαίων ἄρχοντα καταστήσατο, καὶ τὴν αὐτοῦ ἀδελφὴν, αὐδουῖνα τῷ λαγγοβάρδων ἄρχοντι κατ-
αγγήσαι. τοῦ δὲ στρατοῦ τούτου ἀδεὲς ὦδε λαγγοβάρδας ἀφίκετο, ὅτι μὴ ὅπως ἀμαλαφρίδας ξυὼ
πῆς ἐποιοῦντο. οἱ γὰρ ἄλλοι ἐν ἰλλυριοῖς ἀμφὶ πολιν ἀλπίαναν, βασιλέως ἐπαγγείλαντος,
διατριβὴν ἔχον· ἐνίστε δὲ καὶ ἐς ταῦτα θεοῖς τε οἰκητήρων γεγενημένων, ὧνπερ ἕνεκα σφίσιν αὐτοῖς οἱ
χρησταὶ ξύμμαχοι), ἧπερ μοι ἐν λόγοις τοῖς ὑπὲρ τούτων γεγράψεται. οἱ μὲν δὴ λαγγοβάρ-
* ἀμαλαφρίδη δαι πανδημεὶ ξὺν τῷ * ἀμαλαφρίδᾳ ἐς τὰ γηπαίδων ἤθη ἀφίκοντο. ὡς δὲ πασῶν-
των δὴ τῶν γηπαίδων σφίσι, καὶ μάχης καρτερᾶς γενομένης· ἡσσῶντο γήπαιδες,
καὶ αὐτῶν πολλοὶ ἐθανατώθησαν. ἀπολοῦνται τε, ὁ τῶν
λαγγοβαρδῶν βασιλεὺς, τοὺς οἱ ἐπιμίνοντας ἐς βυζάντιον πέμψας, εὐαγγέλια μὲν ἰουστινια-
νῷ βασιλεῖ ἐδήλου, νενικημένων τοὺς πολεμίους· ἐμέμφετο δὲ ὅτῳ δαψιλέως οἱ καὶ τὸ ξυμμαχικὸν
τοῦ βασιλέως στρατὸν· καί πῃ λαγγοβαρδῶν πρὸς τὸ πλῆθος ἔναγχος ἐσαλμένων ἐφ' ᾧ
νάρσῃ ξυστρατεύσουσιν ὅπῃ τῶν πάλαι τε καὶ γότθους. ταῦτα μὲν οὕτω ἐφέρετο τῇδε. ἐν τούτῳ
δὲ τῷ χρόνῳ σεισμοὶ κατὰ τὴν ἑλλάδα ὅπη πίσυνος ἐξαίσιοι, τὸν τε βοιωτίαν καὶ ἀχαΐαν καὶ τὰ
* κρισαῖον ὑπὲρ κόλπον τὸν * κρησαῖον καταπεσόντα. καὶ χωρία μὲν αἰάρεθμα, πόλεις τε ἐκτὸς ἐς ἔδαφος
καθεῖλον· ἐν τοῖς χερρόνησός τε καὶ κορώνη λιμὴν, καὶ πάτρα, καὶ ναύπακτος ἄλη· ἔνθα δὴ
καὶ φόνος γέγονεν ἀθρώπων πολύς. καὶ χάος δὲ τῆς γῆς πολλαχῇ ὑποχαθείσης γεγένηται. τὰ
δὲ διαρρηγέντα ἔνια, χῆμα μὲν αὖθις ἐς ταὐτὸ ξυνέστη, τὸ πρότερον τῇ γῇ χῆμά τε καὶ εἶδος
* πλαῖς ἀπέδωκεν, ἔστι δὲ οὗ καὶ διεσχισμένα μεμένηκεν· ὥστε οὐδὲ ἀλλήλοις ὁπαμίγνυσθαι οἱ τῇδε αὔθρω-
* διατελίας ποι εἰσὶ δυνατοὶ, ὅπῃ μὴ πρεῖδος * πολλάκις χρώμενοι. ἐν δὲ γε τῷ πρωμῷ, ἔνθα μεταξὺ * με-
* ἰχναίων σαλίας τε καὶ βοιωτίας ξυμβαίνει εἶναι, γεγενῆσθαι ἐκ τοῦ αἰφνιδίου τὸ θαλάσσης ὑπόρροον
ἀμφί τε πολιν τὴν * ἰχναίων καλουμένην, ἔς τε ἐν βοιωτῆς σκάρφιαν. πόρρω τε τῆς ἠπείρου
ἀναβᾶσα,

πόλεμον πόδε ξυνάρασθαι. πρὸς γότθους γὰρ ἡμῖν ὁ ἀγὼν ἐστιν, εἰ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐχθροί πᾶ ὅλως ἅπασι γεγόναμεν Φράγγοις· ἄσπονδά τε αὐτοῖς ἀκήρυκτα πολεμοῦντες τ' ἄπαντα αἰῶνα. εἰ δὴ νῦν μὲν, δίχ τῶν ἐξ ἡμῶν, οὐκ ἀπαξιῶσι κολακικοὶ ἐς ὑμᾶς εἶναι· εἰ δέ ποτ ὑμῶν ἀπαλλαγῶεν, αὖθις ἐς μαχεῖν τ' ἐς Φράγγους ἐνθάδε ἥξοντας γνώμῃ. πανηρεῖ γὰρ αὖθρωποι τ' αὐτῶν τρόπον ἀμείβειν ὧν ἂν τυγχάνῃς, ἀ πράσσοντες κακῶς δύναν. ἀποκρύπτειν δ' αὐτὸν οὐκ τὰ ὀπίσω πολεμίων ἐς κακοπαθείας ἐώθασιν. ἄλλως πᾶ, ὧν τῶν πόλας τινὲς δέον, τῶν χρείας αὐτὰς ξυγκαλυπτόμεν ἀναγκαζούσης τ' μοχθηρίαν. ὧν ἐνθυμηθέντες, ἀναιδοῦπᾶ μὲν τ' ἐς βασιλέα φιλίαν, ἀμύνεσθε δ' οὗτ' ἄνωθεν ὑμῖν δυσμενῶς δυνάμει τῇ πάσῃ. λεόντιος μὲν ποιῶπᾶ εἶπε, διδάσκαλος δ' ἀμείβει. ὧδε. Ξυμμάχους μὲν ἐπὶ γότθους ἡμᾶς οὐκ ὀρθῶς ἂν δὲ τὰ δίκαια ποιοῦντες καλεῖτε. φίλοι γὰρ ἡμῖν πανυπᾶ γότθοι τυγχάνουσιν ὄντες· οἱ δὲ βάρβαροι Φράγγοι ἐς αὐτοὺς εἰσιν, οὐδὲ ὑμῖν ποτὲ πιστοὶ ἔσονται. γνώμη γὰρ ἅπας μοχθηρὰ ἐς τοὺς φίλους ὀφθῆναι, σκηρίπιος τ' δικαίας οὐδὲ ἐσαεὶ πίφυκεν. ὧν μὲν τι ἐπιμνησθῆτε χωρίων ἕνεκα, ποιῶπᾶ ἐρῶμεν. ὡς ὁ πατὴρ θυμὸς θυδιδάτης οὐδὲ διάσπας πώποτε τ' ὁμόρων τινὰ ἐς ἀπουδὴ ἔχειν, οὐδὲ κτήμασιν ἀλλοτρίοις ὀπιπτεύειν. τὰ μὲν γὰρ ἐμὰ πλήσιος· οὐ τίνων οὐδὲ τὰ χωρία ταῦτα ῥωμαίοις ἀφελόμενος, ἀλλὰ τῶν πλάκα ἔχοντες ἤδη αὐτὰ [καὶ] ἀλαρρήδην ἐνοικοῦντες καταλαβὼν ἔχειν ἐφ' ᾧ ἐχρῶ μάλιστα βασιλεὰ ἰκετεύειν ξυμπράξαι Φράγγοις. ὁ γὰρ τὰς τῶν ἀφελομένους τ' αὐτῶν κτημάτων ἰδίων, ὑφ' ἑτέρων τινῶν διαφθέντας ἐρῶν εἰκότως ἂν χαίροι, τ' δίκην σκοπεῖν κείνοις ὀρθῶς καὶ δικαίως τὰς αὐτὸν ἠδικηκότας οἰόμενος, ὧν μὴ ἐς οὗτ' διασωθῆναι [αὐτὸς] Φθονερὸς γνώσῃ. ἐπὶ τῷ προποιεῖσθαι τε τ' ἐχθρῶν δικαιώματα, οἷς ἐς Φθόνον ὡς τὰ πολλὰ πεῖσθαι εἰώθασιν αὖθρωποι. δικασὰς γὰρ ὀπιτρέπειν εἴωθεν ἐσμὲν, τ' πεῖ τάδε διάγωσιν, ὥστε μὴ ῥωμαίους ἀφελέσθαι τ' πατέρα τ' ἐμὸν φανερὸν γένη), τὸν ὑμᾶς ὀπτανύναι μελλήσει ἀδεμιᾷ ἐπάναγκες εἶναι. ὑπέρ τι τούτων πείσθεις ἐς βυζάντιον σαλήσειν) παρ' ἡμῶν ἀ πολλῷ ὕστερον. ποιῶπᾶ εἶπὼν, τὸν τι λεόντιον ἀπεπέμψατο, καὶ πεισθεὶς τῷ λεύδαρδον, αὖθις φρέγγον, τίπερ τὸν αὐτὸν, ὃς βασιλεὰ ἰκετεύειν ἔσπευδε. καὶ οἱ μὲν ἐς βυζάντιον ἀφικόμενοι, ἕπασσον ἕνεκα ἦλθον. τωτίλας δ' νήσους [τὰς λιβύης ποσοπλοίας καταλαβὼν διὰ ταχέως οἴκοι, σπουδὴν δὲν αὐτίκα νηῶν ἀγέρας, ὃ στράτευμα τ' πὶς ἐνθένδε ὁρμοῦσθαι ἀξιοχρεων, ἐς τε κυρσικὸν καὶ σαρδὼ στέλλει. οἱ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐς κυρσικὴν ὀπλεύσαντες, οὐδενὸς αὐτῆς ἀμυνομένου κ' τ' νῆσον ἔχον· μᾶ δὲ καὶ σαρδὼ καπέλαβον. ἄμφω δ' τὰς νήσους ὁ τωτίλας ὑποτελεῖς ἐς ἀπαγωγὴν φόρου ποιεῖται). ὅπερ ἰωάννης μαθὼν, ὃς δὲ ἐς λιβύην ῥωμαίων στρατὸν ἦρχε· σπουδὴν τε νηῶν καὶ στρατιωτῶν πλῆθος ἐς σαρδὼ ἔπεμψεν. οἵπερ ἐπειδὴ καρνάλεως πόλεως ἄγχιστα ἔκυρσαν, ἐστρατοπεδευσάμενοι ἐς πολιορκίαν καθίσαν διενοοῦντο. τειχομαχεῖν γὰρ οὐκ ἐῶντο οἷοί τε εἶναι, ἐπεὶ γότθοι ἐν ταῦθα φυλακτήριον διαρκὲς εἶχον. ἐπειδὴ δὲ τῶτα οἱ βάρβαροι ἔγνωσαν ἐπιξελθόντες ἐκ τ' πόλεως καὶ τοῖς πολεμίοις ἐξαπιναίως ἐπιπεσόντες, τρεψάμενοί τε αὐτοὺς ἐδίωκον, πολλοὺς ἔκτειναν. οἱ δὲ λοιποὶ φεύγοντες, ἐς μὲν τὸ θάλασσαν ἐς τὰς ναῦς διεσώθησαν ὀλίγῳ δ' ὕστερον ἐνθένδε ἀπάραντες, ἐς καρχηδόνα παρὰ τῷ φίλῳ ἀφίκοντο. ἐνταῦθα τε ξυμβαλόντες ἅμφω, ἐφ' ᾧ δὴ [ἅμα] ἦρι δρομένῳ θάλασσαν πλεῖσθαι ἐπὶ κυρσικὴν καὶ σαρδὼ αὖθις στρατεύσωσιν, ταύτῃ δ' τ' σαρδὼ ταῶ σαρδηνίαν καλοῦσιν. ἐνταῦθα φύλαξ ξυμβαίνει πᾶσι, ἧς δὴ δοκιμευομένοις αὐθρώποις αὐτίκα ἀσμένοις θαυάσιμος ἐπιγίνεται· ἀφ' ἧς δὴ πλευτοῦσιν ἀ πολλῷ ὕστερον, γίλατα γιλᾶν δοκοῦσι ἀσμένως δοκοῦντες πᾶσιν, ὅπερ ὁμωνύμως τῇ χώρᾳ. σαρδωνίαν καλοῦσι, τ' δ' κουρσικὼ οἱ παλαιοὶ αὖθρωποι, κύρνον ἐκάλουν. ἐνταῦθα ὥσπερ αὖθρωποι νάννοι γίνονται· ἅτω δή τινων ἵππων ἀγέλαι εἰσὶ τῶν σαρδόνων ὀλίγῳ μείζονες. ταῦτ' ἂν πιαῦτά ἐστι. Σκλαβηνῶν δ' πολὺς ὅμιλος ἐλλυριοῖς ἐπισκήψαντες, πᾶν ἐνταῦθα ἀνθρώπινον διεπράσαντο. βασιλεὺς [δὲ] ἰκετεύειν στρατεύσασθαι ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν· εἰς δὴ ἄλλοι τε καὶ οἱ γερμανοὶ δορυφόροι ἦσαν. οἵπερ τῷ πλήθει τ' πολεμίων θαῤῥαλέοι ὀλίγῳ πλείους ὄντες, χωρῆσαι μὲν αὐτοῖς οὐκ ἔμελλον· ὅπισθεν δὲ ἀεὶ μένοντες, τ' βαρβάρων τὰς ἀποπορευομένους ἐσήεσαν, καὶ πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἔκτεινον, πολὺ δ' τὸ ζωγρηθέντες

* πάντα
* τῷ πράσσοντες
* ἐμοὶ
* χρῶ
* ἐστὶ τὸ
† μὲν τι
* τούτων
* τὸν
* τὸν νέον
* ἐς καρνάλεων
* εἶδον τὸ
* σαρδηνίαν
* χ. πτερύγιον & πίθηκος
* σφοδρῶν
* μειζόνων.
* οὗ δὲ
* ἐμὸν ὕδωρ

* πολλά οἱ, [ἐπεὶ] ἐς ὄψιν ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἦλθον· ἀνεδίδαξαν μὲν, ὡς τῆς ἰταλίας τὰ μὲν * πολλὰ ἐστι καταλαβὸν Φράγγοι· ἡ δὲ λοιπὴ ἔρημος αἰθρώπων τῷ πολέμῳ ὑπωλείσιν γεγόμηται, σικελίας δὲ καὶ δαλματίας, αἵπερ ἀκραι Φρυῆς [ἔτι] διέμειναν μόναι, ῥωμαίοις ἐξίσαντας γότθοι. δασμούς τε καὶ Φόρους ὑπὲρ τῆς ἐρήμου * ἀποφέρειν ὁμολογῆσαι αὐτὰ πᾶν ἔτος, καὶ ξυμμαχήσειν ἐφ' οἷς αὐτὸς [βασιλεὺς] βούλοιτο, καὶ πάλαι κατήκοοι αὐτῷ ἴσασι. ἀλλὰ βασιλεὺς μαθὼν ἀδεμίαν τῶν λεγομένων πιστεύσας, οὐδὲν πρίασθαι ἅπαντας ἀπέπεμπτο· ὡς δὲ γότθων ὄνομα χαλεπῶς ἔχων, ἄρδην τὸ αὐτοῦ τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς ἐξελάσαι διενοεῖτο. * βασιλεὺς ταῦτα μὲν οὖν τῇδε ξυνηνέχθη γενέσθαι. θεοδίβερτος δὲ, ὁ Φράγγων * ἀρχηγὸς, ὡς πολλῷ ἔμπροσθεν ἐξ αἰθρώπων ἠφάνιστο νόσῳ, λιπουρίας τὰ χωρία ἅπαντα, καὶ ἄλπεις * σκευτίας, καὶ βενετῶν τὰ πολλὰ, οὐδενὶ λόγῳ ἐς ἀπαγωγὴν Φόρου ὑποπλῆ ποιησάμενος. * ἐυπορίαν τὰ γὰρ ἀχολίαι τῶν μαχομένων, οἰκείαν οἱ Φράγγοι * εὐκαιρίαν ποιησάμενοι· τῆς ἐκείνων ἐπιμαχήσεως αὐτὰ ἀκινδύνως ἐπλούτουν, καὶ γοτθικὰ μὲν πλίσματα ὀλίγα ἐν βενετίαις διέμενε. τὰ τε [γὰρ] θαλασσίδια χωρία ῥωμαίοι, τὰ δὲ ἄλλα ὑποχείρια σφίσιν ἅπαντα ποιήσαντο Φράγγοι. ῥωμαίων τε καὶ γοτθικὸν πόλεμον πόνδε, ἥπερ μοι εἴρηται, ἐς ἀλλήλους διαφερόντων, καὶ πολεμίους οὐδαμῶν θέσθαι καινοὺς· γοτθοι τε καὶ Φράγγοι ἐς λόγους ἀλλήλοις ξυνίασι καὶ ξυνέκειντο, μέχρι μὲν οὗ γοτθοι πρὸς ῥωμαίους τὸν πόλεμον διαφέρειν ἐκάτεροι * ὧν ἐβιεγένοντο, ἰσχυρᾶς ἠσχῆ μένειν, μηδὲν τι σφίσι πρὸς ἀλλήλους πολέμιον εἶναι· ἐπὶ δέ γε βασιλέως τοῦ ἰουστινιανοῦ ἐς ἐπιστασίαν τῶν πάλαι τῷ πολέμῳ ξυμβαίη, δωδεκάδε γότθους τε καὶ Φράγγους διοικήσαντας ταῦτα, ὅπη αὐ ξυνοίσειν ἑκατέροις δοκῇ. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τῇδε ξυνέκειτο. τῷ δὲ θεοδίβερτῳ δέχεσθαι διεδίδου θεοδέβαλδος ὁ παῖς. βασιλεύς τε ἰουστινιανὸς λέγεται, τὸν ἀθανασίῳ γαμβρὸν, ὄνδρα ἐκ βουλῆς πρεσβεύσαντα παρ' αὐτὸν ἐπέμψειν· εἰς τε ὁμαιχμίαν ἐπὶ γαλατῶν ἐπὶ τὰς ἐκείνου τε καὶ γότθους, καὶ χωρίων ἐκείνων τῶν ἐπὶ τῆς ἰταλίας αἱπούμενος, ἅπερ θεοδίβερτος (οὐ δίκαιον) ἐπεστράτευσε * ἐκ ἀπονοίας ἔχει. λέγεσθαι δέ, ἐπειδὴ θεοδέβαλδον ἀφίκετο, ἔλεξεν ὧδε. ἴσως μὲν τι καὶ * ἄλλο ἐπὶ δὲ τὰς ἐλπίδας ποιεῖται τὰς ἐπιούσας· ὅπερ δὴ ῥωμαίοις ταυτὸν ἐς ὑμᾶς γεγενῆσθαι ξυνίσῃ, οὐδενὶ (οἶμαι) * ξυνειλέχθαι ποτὲ τῶν πάντων ἀνθρώπων. βασιλεὺς μὲν γὰρ ἰουστινιανὸς οὐ πρόπαρ κατέστη ἐς πόλεμον τόνδε, οὐδὲ γότθους πολεμησείων ἔνδηλος γέγονεν· ἕως αὖτε Φράγγοι, φιλίας τε καὶ ξυμμαχίας ὀνόματι, χρήματα μεγάλα κεκομισμένοι, τὸν ἀγῶνα ξυλλήψεσθαι ὡμολόγησαν. [οἱ δὲ οὐχ ὅπως τὸ δρᾶν τῶν ὡμολογημένων ἠξίωσαν·] ἀλλὰ καὶ προεξεδίκησαν ῥωμαίους ποιοῦντα, οἷα αὐθ' αὖτις ὑποπτεύσας ῥᾴδιον ἔχειν. ὁ γὰρ πατὴρ ὁ τοῦ θεοδίβερτος χώρας ὑπεβαπτίσας ὑπέσχη, οὐδὲν αὖτε προσῆκον· ἦσπερ βασιλεὺς τότε [τὰ] πολλῷ καὶ κινδυνώδει πολέμου, καὶ ταῦτα Φράγγων ἐκποδὼν ἱσταμένων, κύριος γέγονε. δι' ὅπερ παντὶ ἐς ἡμᾶς ἥκω, οὐχ ὅπως μεμψόμενος ἢ αἰτιάσομαι· ἀλλ' αἰτησόμενός τε καὶ παραινέσων, ὅσα ξυνοίσειν ὑμῖν αὐτοῖς μέλλει. λέγω δὲ, ὅπως βεβαιότατα μὲν διασώζητε τὴν ὑπάρχουσαν ὑμῖν δύναμιν· ξυγχωρήσητε δὲ ῥωμαίοις ἔχειν τὰ αὐτῶν ἴδια. σοὶ γὰρ δυνάμιν περιβεβλημένους μεγάλην, καὶ βραχίονι πολλῶν οὐκ ἐπίσης κτῆσις ἀφαιρεῖσθαι πολλάκις τὰ παρόντα αὐτοῖς ἴσχυσεν· ἐπεὶ τὸ εὐδαιμονεῖν τῷ ἀδίκῳ ἐς ταὐτὸν ξυνέρχεσθαι οὐδαμῇ εἴωθε. καὶ μὴν καὶ ὅπως ἡμῖν τὸν πρὸς τοὺς ἄλλους ξυνδιενεγκεῖν πόλεμον, τὴν τε πατρῴαν * ὑποπλοωσῖν ὁμολογίαν. τοῦτο γὰρ αὖ πρέπειν γενναίοις παισὶ παντὸς μάλιστα, ἐπανορθοῦν μὲν, ἤν τι τοῖς γεναμένοις ἁμαρτηθὲν ξυμβαίνει· προσέλλειν δὲ καὶ κρατυνέσθαι, ὅσα δὴ αὐτοῖς ἄρισα εἴρασαν. ἐπεὶ καὶ τῶν ἀνθρώπων ταῦτα διαφερόντως εὐκτὰ τοῖς ξυνετωτάτοις αὖ εἶναι, ὅπως δὴ αὐτῶν [τὰ μὲν τῶν ὑπηνθισμάτων ἄρισα οἱ παῖδες ζηλοῦν·] εἰ δέ τι αὐτοῖς οὐκ ὀρθῶς πέπρακται, μὴ ὑπ' ἄλλου του τὸ πιοῦσιν ἢ ὑπὸ τῶν παίδων ἄμεινον ἴσασθαι. καί τοι ἐχέλω ὑμᾶς ἀκλήστους ῥωμαίοις πόλεμον

1 ὁμολογ. ὑποπλο

ξωσιπδίζαντο. εἴκασιν ἂν τις Φορμηδὸν αὐτῆς τὰ τῶν πλοίων ἰκρία ξυγκεῖσθαι. καὶ οὐδὲ πξίουσιν ἐς τῶν ἐναντίων σφᾶς διεσῶτας * ἰδιώασιπ, ὅπ μὴ ὀψέ τι καὶ μέλις, ἀδὲ ξίφεσιν ἢ δόραπι χρῆσθ' * ἡνίκα αὖ σφίσιν ἐγκειμένους αὐσοὺς ἴδοιεν. ἀλλὰ κραυγῇ τὶ καὶ ὠθισμῷ ἐς σφίσιν αὐτῆς διηνεκῶς εἶχοντο· ξυγκρόντις τι ἀεὶ ἐς ἀλλήλους, κ τῆς κοπῆς αὖθις διωθούμθοι, οὐδενὶ κόσμῳ * καὶ πῇ μᾶλ * ξυμφύροντις τῇ στενοχωρίᾳ τὸ μέτωπον, πῇ δὲ ἀποφοιτῶντις πολλῷ ἄπθεν ὅπὶ κονήρῳ τῷ σφετέρῳ ἑκάπρα. πᾶς τι ἀκελεύσεις αὐτῶν ἕκασος ἐς σφᾶς αὖ ἄγχισα ὄντας ξωὶ ὀλολυγῇ πολλῇ ἐπισῦντο· οὐκ ὅπὶ σφᾶς πολεμίους, ἀλλ' ὅπως τὰς διαστάσεις * αὐτοὶ ἀπ' ἀλλήλων ἐργάζωντο. ἡχολημθοὶ τὸ τῇ ἐς ἀλλήλους ἀμηχανίᾳ, τῆς κατὰ σφῶν νίκης αἰτιώτατοι τοῖς πολεμίοις ἐγίνοντο. οἱ δὲ ῥωμαῖοι αἰδρείως μᾶλ τὰ ἐς τὴν ξυμβολὴν, ἐμπείρως δὲ τὰ ἐς τὴν ναυμαχίαν διαχειρίζοντις, τά τι πολέια μετωπηδὸν ἐφίσωντις· καὶ οὔτι κατὰ πολὺ διεσῶντις ἀλλήλων, οὔτι μᾶλ ἄγχισα ξωιόντις περαιτέρω τῆς χρείας· ἀλλὰ ξυμμέτρους ἀεὶ τὰς τι ξωόδους καὶ διαστάσεις πεισύμθοι, λῶ μᾶλ ναῦν πολεμίαν δοπερισκεδασμυμθίλω τῶν ἄλλων ἰθεῶντο, καπίδυσιν ἐμβάλλοντις, οὐδενὶ πόνῳ· εἰ δέ πυ ξύγχυσιν ἐς τῶν πολεμίων πνὰς ἴδοιεν· ἐναπαθές τι πξεύματα συχνὰ ἔπιμπτον· καὶ ἡνίκα σφίσιν ὅπιπτοιεν, ἀτάκτοις εὖσι καὶ ξωιπριβεσι γεγυημθμένοις τῷ τῆς ἀπαξίας καμάτῳ, ἐκ χειρὸς αὖσοὺς διεχρῶντο. ἀπειρηκότις οὖν οἱ βάρβαροι πρός τι τὰ τῆς τύχης ἐναπώματα, καὶ τὰς κατὰ τὸ μάχιμον ἁμαρτάδας ξυμπτώκμας· οὐκ εἶχον καθ', τι * μαχίσιντο, οὐδὲ ναυμαχοῦντις· οὐμᾶ τι οὐδὲ καθαπερ ἐν πεζομαχίᾳ ὅπὶ τῶν καταγρωμάτων ἐς ὦτις· ἀλλὰ ῥίψαντις τὸ ἀγώνισιν, ὅπικινδύνως ἠτείμιζον, ὅπὶ τῇ τύχῃ † καταφυγόντις. διὸ δὴ ἐς ὑπαγωγὸν οἱ γέτθοι αἰσχρὸν ξὺν πολλῇ ἀκοσμίᾳ ἐτράπεντο· καὶ οὐδὲ ἀλκῆς, οὐδὲ φυγῆς πνὸς ὑπερβατοῦς, ἀδέ του μεμνημθμοι ἄλλου, μεταξὺ πλοίων τ πολεμίων ὡς τὰ πολλὰ σκεδαννύμθοι, διηπορῶντο. καὶ αὐτῶν πνὲς ναυσὶν ἕνδεκα διέφυγον [τι,] καὶ διαλαβόντις ἐσώθησαν· οἱ δὲ λοιποὶ ἅπαντις ὑπὸ τῆς πολεμίοις ἐγίνοντο. ὧν δὴ † ῥωμαῖοι πολλοὺς μᾶλ αὐτοχειρία διέφθειρον. πολλοὺς δὲ αὐτῆς ναυσὶ καταδύοντις ἔκτεινον. τῶν δὲ στρατηγῶν * ἱλδοὺφ μᾶλ ξὺν τῆς ἑνδεκα ναυσὶ * διαλαθὼν ἔφυγε· τὸν δὲ δὴ ἔπρον ἐζώγρησαν ῥωμαῖοι. κἄπειτα οἱ ἐν τῆς ἕνδεκα ναυσὶν ἐς τὴν γῆν ἀποβαντις, τὰ μᾶλ πλοῖα ἰθὺς ἔκαυσαν, ὡς μὴ ὑπὸ τῶν πολεμίων τῆς χερσὶ γένωντο· αὐτοὶ δὲ * πεζῇ ἐς τὸ στρατόπεδον ἀκομίθησαν, * ὃ σφᾶς ἐν ἀγκῶνι ἐπολιόρκει. φρίσαντις τε αὐτῆς τὰ ξυμπεσόντα, ἐυθυωρὸν ξωὶ αὐτῆς τὴν αἰαχώρησιν ἐποήσαντο, τὸ στρατόπεδον τῆς πολεμίοις ἀπολιπόντες· καὶ δρομῷ τε καὶ θορύβῳ πολλῷ ἐς αὖξιμον πόλιν, ἐγγύς πη οὖσαν, αἰσθραμον. ῥωμαῖοι δὲ ἀφικθμοι ἐς τὸν ἀγκῶνα οὐ πολλῷ ὕστερον· τό τε στρατόπεδον τ πολεμίων αἰσθῶν [ὡς] ἔρημον * αὖρουσι, καὶ τὰ ὅπλα τῆς ἐν τῷ φρυρίῳ ἐσκημίσαντες, ἀπεπλευσαν ἐνθένδε. καὶ βαλεριανὸς μᾶλ ὅπὶ ῥαβέννης ἐχώρησεν, ἰωάννης δὲ ἐς σέλωνας αἰέρεψεν. αὕτη διαφερόντως ἡ μάχη τό τε φρόνημα κ τῶν δυνάμιν τωπλα τὶ κ γέτθων κατέλυσεν. ὑπὸ δὲ τ αὐτὸν χρόνον τῆδε ῥωμαίοις * ἐν σικελίᾳ τὰ πράγματα εἶχε. λιβέριος μᾶλ ἐνθένδε βασιλεῖ ἐς βυζάντιον μεταπεμπθεὶς ἦλθεν· ὀρθαΐης δὲ, τὸν βασιλεῖ διδεγμθέν, παντὸς ἦρχε [τῶ ἐν σικελίᾳ] ῥωμαίων στρατοῦ. ἐς δὴ γέτθους ἐν τῆς σικελίᾳ φρυρείοις ἀποδιαλελειμμένους, ὀλίγους κομιδῇ ὄντας, πολιορκῶν, μάχῃ τὶ αὐτῶν σὺν ἐπιξίντας νικήσας, ἐς πᾶσάν τε ἀποχρέαν τῶν αἰαγκαίων κατασκεύμθον· ὕστερον ὁμολογίᾳ ξύμπαντας εἷλεν. οἷς οἱ γέτθοι πεῖθος εἶτε γεγυημθμοι, κ τῆς κατὰ τὸ ναυμαχίαν ξυμπεπτωκόσι περιαλγοῦντες τ πόλεμον ἀπεγίνωσκον· ἤδη δυσέλπιδες τὸ παράπαν γεγυημθμοι, λογιζόμθοί τε ὡς ἐν τῷ περέντι δὴ αἰῶνι ἀσημένει τ πολεμίων, κ παντάπασι διεφθαρμένοι, λῶ τις * ῥωμαίων βοήθεια κ καπιδραχὺ ὅπιγνοίη· τρόπῳ οὐδενὶ αὐτίκεν αὖσοὺς οὐδὲ χρόνου ῥοπήν τινα ἱκανοὶ ἔσοντο, ἢ ὅπὶ τ ἰταλίας ἐσήξειν. οὐ μᾶλ οὐδὲ κατὰ πεισθείαν διαπραξαθαί τι ἐκ βασιλίως ἐν ἐλπίσι εἶχον, πολλάκις γὰρ ἐς αὐτὴν πρέσθεις ὁ τωπίλας ἐπέγχαιε πέμψας.

τῆς ξυμβολῆς τῆσδε: ἀλλὰ ξύμπαν, ὡς ξωιελόντας εἰπεῖν, τὸ τῦ πολέμου κεφάλαιον ἐκπεῦθα ἰστάναι· ἔνθά τι αὖ ἀποκλῖναι ξυμβαίη [καὶ] τ μάχλω, * ξυγκληροῦσθ αὐτῇ καὶ τῆς τύχης τὸ πέρας. οὐτωσὶ γὰρ ἀεὶ τῶν παρόντων * σκοπεῖται ἡ τῦ πολέμου ῥοπή· ὅθ' τε τῶν ὑποτροπέων ἀπαιρίζοντας ἡβᾶσθ τ πολεμίων ἐπάναγκες. λιμῷ γὰρ οὐκ εἶδεν ἡ ἀρετὴ ξωνοικίζεσθ, πεινῆν τε καὶ αἰδραγαθίζεσθ οὐκ ἀνεχομένης τῆς Φύσεως. τῦτων δὲ [δὴ] πιεστῶν ὄντων· ἄλλο μὲν [οὐδὲν] ὀχύρωμα ἡμῖν ἐκ τῦ δρυσῦντ ἐς ῥᾴθενναν ἀποτελείπεται, ὅπῃ αὖ τὰ ἐδώδιμα ἡμῖν τὰ καὶ * τῆς ἠμερίδος ἀποκεῖσθ δείσει * οὕτω * τὰ οἱ πολέμιοι κρατῦσι τῆς χώρας. ὥστε Φίλιον οὐδὲν μεμένηκεν ἡμῖν ἐνταῦθα χωρίον, ὅθεν αὖ καὶ καταβραχὺ τῶν τι ὑποτροπέων ἐκπερίζεσθ χρή. ἐς δὲ τ ἀγκῶνα ἡμῖν ἡ εὐδοκία μεμένηκε πᾶσα, τῦ καὶ τοῖς ἐξ ἠπείρου τῆς αὐτοπείρας καταῤῥουσιν ἐνταῦθα εὐοχεῖν δυνατοῖς εἶναι, καὶ ἀσφάλειαν ἔχειν. σὺκουῦ ξυνημερήσαντες ἐν τῇ ξυμβολῇ σήμερον, καὶ βασιλεῖ τὸν ἀγκῶνα (ὡς τὸ εἰκὸς) κρατυνάμενοι * πάντα αὖ καὶ πάλιν τῦ εὐοῖς γότθυς πολέμ [ον] ἐλπίσιν ἀγαθαῖς τοιοῦτον ἔχομεν: σΦαλείσης δὲ ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ * ἄλλο μὲν τι πικρὸν σὺκ αὖ εἰσιμεν. ἀλλὰ δοίη τῷ ἰταλίας ὑποκράτησιν ὁ θεὸς ῥωμαίοις διηνεκῆ εἶναι. κἀκεῖνο δὲ ἡμῖν λογίζεσθ ἄξιον, ὡς κακοῖς ἐν τῷ ἔργῳ γινομένοις ἡμῖν, οὐδὲ ἀποφεύγειν ἐχόν. οὔτε γὰρ τῷ γλυκῦ ἔξεστ εὐοῖς τῶν ἐναντίων κατειλημμένῳ, οὔτε τ θάλασσαν πλωΐμον, οὕτω θαλασσοκρατούντων τῶν πολεμίων: ἀλλὰ εἰσῆκεν ἡμῖν ἡ τῆς σωτηρίας ἐλπὶς, ἐν ταῖς χερσὶν οὖσα, καὶ ξυμμεταβαλλομένη τοῖς κατὰ τῷ ἀγῶνισιν ἔρχοις. αἰδραγαθίζεσθε πίνυν, ὅση δυνάμις, τῦ πολεμίου ἐκλογιζόμενοι, ὡς ἡσσηθέντες μὲν ἐν τῷ παρόντι, τῷ ὑστάτῳ ἥβαν * κληρώσεσθε * νενικηκότες δὲ, μετὰ τῶν ἄγαν εὐδαιμόνων ζῷ τῇ εὐκλείᾳ πάξεσθε. ἰωάννης μὲν καὶ βαλεριανὸς, ταῦτα εἶπον. καὶ οἱ γότθων δὲ ἄρχοντες παιανίδε τῷ ὠδῇ κλησιν ἐποιήσαντο. Ἐπειδὴ πάσης ἀπηλλαγμένοι τῆς ἰταλίας, καὶ πλῷ τινα χρόνον σὺκ ὀλίγον ἐν ὁπλίοις ποτὲ μυχοῖς ἦσαν οἱ κατάρχοντες γῆς ἢ τῆς θαλάσσης Ἀλαλαθόντης, πάντῃ ἡμῖν πεπλημμήκασιν ἐς χεῖρας ἰέναι, καὶ ὡς ἀναμαχόμενοι ἐΦ' ἡμᾶς ἥκασιν: ἐπάναγκες, αὐτῆς τε σὺκ τῆς ἀβουλίας ἐγκρυπτόμενον θράσος ἀναχαιτίζειν προθυμίᾳ τῇ πάσῃ * ὡς μὴ, ἐσιδόντων ἡμῶν, τὰ τῆς ὀλιγονοίας αὐτῆς ἐς μέγα χωρεῖν. ἀμαθία γὰρ ἀ καταρχὰς αἰσχυνομένη, ἀναβαίνει μὲν ἐπ' ἄπειρον πλῆθος, ἐς ἀνηκίστους δὲ τῶν ὠδαπτόντων πλευρὰς ξυμφορᾶς. δείξατε πίνυν αὐτῆς ὅτι πάσχει, ὡς γραικοί τ εἰσι, καὶ ἀνανδροι Φύσει· καὶ ἡσσημένοι, θρασυνόμενοι· μὴ σὲ ξυγχωρήσητ τ Ἀλάπεραν αὐτῆς πρόσω ἰέναι. ἀνανδρία γὰρ καταΦρονηθεῖσα, ὅπῃ παρρησίαν ἐξάγεται μείζω * ἐπεὶ τῷ πρόσω ἰέναι τ * θράσος, ἄσκεπον γίνεται. ὅπου δὲ αὐθέξειν αὐτοῦ· ἀναδραγαθιζομένους ὑμῖν, μηδαμῶς οἴεσθε. Φρόνημα γὰρ τῇ δυνάμει τῶν αὐτῷ χρωμένων μὴ ξυμμετρούμενον, πρὸ ὧν τὰ ἔργα ἐπαιρόμενον ἐν ἀκμῇ Φαίνεται· ἐξαμβλύνεται δὲ τ ξυμβολῆς, καταῤῥεῖν εἴωθεν. ὅτι πίνυ ταῦτα ἄτως ἔχει: ἀναμνήσθητε μὲν, ὃν τινα τρόπον οἱ πολέμιοι πολλάκις ἀποπειρασάμενοι τῆς ἀρετῆς τ ὑμετέρας, ἀπήλλαξαν· ἐκλογίζεσθε δὲ, ὡς σὺκ ἀμείνους ἐκ τῦ αἰΦνιδίου γεγενημένοι ἐΦ' ἡμᾶς ὥρμηνται, ἀλλὰ τὰ ὠδαπλήσια τοῖς προλαβοῦσι πεπλημμεκότες, τῷ ὁμοίαν καὶ νῦν κληρώσονται τύχην. τοσαῦτα καὶ οἱ τῶν γότθων ἄρχοντες [ὠδᾴκελευσάμενοι,] καὶ τοῖς πολεμίοις ὑπαντιάσαντες, μελλήσει οὐδεμιᾷ ἐς χεῖρας ἦλθον. ἰσῦ δὲ ἡ ναυμαχία ἰσάγαν ἰσχυρὰ, * πεζομαχίας ἰσχυροτέρα οὖσα, τάς τε γὰρ ναῦς μετωπηδὸν αὐτοπρῴρους [τοῖς] τῶν ἐναντίων ἐκάτεροι ἐσπαίροντες, τὰ τοξεύματα ἐς ἀλλήλους ἀΦίεσαν. καὶ αὐτῶν ὅσοι ἀρετῆς [τι] μετεποιοῦντο, ἀγχιστέπη ἀλλήλων γινόμενοι, ἐν χερῶ [τι] ξωιόντες * ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων ξωιέμισγον, ξίΦεσί τε καὶ δόρασιν, ὥσπερ ἐν πεδίῳ, μαχόμενοι, καὶ τὰ πρόσοιμα τῦ ἀγῶνος τῦδε τοιαῦτα ἐσηνέγκει. ὕστερον δὲ οἱ βάρβαροι * ἀπειρία τῦ ναυμαχεῖν ξὺν πολλῇ ἀταξίᾳ τῷ ξυμβολίῳ τῷδε διέΦερον. οἱ μὲν γὰρ * αὐτῷ τούτῳ ἀπ' ἀλλήλων διῖσαντο, ὥστε διδόναι τοῖς πολεμίοις αὐτοῦ κατὰ μόνας * ἐμβάλλειν· οἱ δὲ συχνοὶ ἐς πρὸ τὸ ξωιόντες, πρὸς ἀλλήλων ἀεὶ τῇ τῶν πλοίων στενοχωρίᾳ ξωιποσο-

* συγκυρῦσθ
* σκοπεῖσθε: πολλή τις ἐπὶ ταῖς ἐκπάλαις λάπκειται τῷ πολέμου
* ἵππους ἡμ. * δὲ
* κληρωθήσεσθε
* θάρσ
* πεζομαχία ἀμφοῖν ἐκ
* ἀπειρία * αὐτῶν ἄτως * ἰσῦ.

παθ⊖ τὴν ἀπόπλεων ἡ ἄρτεμις ξωιεχώρει πῖς ἕλλησιν. ἃ δὴ γράμματα ἐν πλοίῳ
πούτῳ ἢ πλωικάσλε ἢ ὕστερον ξυθέντα δηλοῖ ἐν ἐξαμέτρῳ. ὧν τὰ μὲν πλεῖστα ἐξίτηλα
χρόνῳ τῷ μακρῷ γέγονε· τὰ δὲ πρῶτα καὶ ἐς πόλε Δραφάινται, λέγονται ὧδε. [ῆα μελαί-
νην ἰδρύσαντο τῆδ' ἀγαμέμνων, ἑλλήνων στρατῆς σῆμα πλοϊζομένης. ἐν * ἀρχῆς ἔχει. πλώιχος † ἀρχῆ
ἐπίη δ' ἐπιμιδὶ βολοσία. ὕτως γὰρ ⸗ ἠλέήθυιαν ἐν πῖς αὖω χρόνοις ἐκάλων· ἐπεὶ καὶ βολὰς τὰς
αὐδίνας ἐνόμιζον.] ἐμοὶ δὲ αὐθις, ὅθεν περ ἐξέβλω, ἰπόν. ἐπειδὴ ἐς ⸗ κίρκυραν ὕπερ ὁ γότθων
στόλος ἀφίκετο. αὐτίκα τε ἦγεν, καὶ ἔφερον ἐξ ὀπισθρομῆς, καὶ ὅσαι ἄλλαι αὐτῇ νῆσοι ὑπίκεινται, αἳ
σπάται καλῦνται· Δραβάντες δὲ καὶ ἐς ⸗ ἤπειρον : ἐξαπιναίως ἅπαντα ἐληίζοντο τὰ ἀμφὶ δω- † συμβάντα
δώνῃσι χωρία, καὶ Δραφερίντως νικόπολίν τε καὶ ἀγχίαλον· ἣ δὴ ἀγχίσπι, ⸗ αἰνείᾳ πατρὶ, ἐξ
10. ἰλίῃ ἀλώσης ξὺν τῷ παιδὶ πλέοντας φασὶν οἱ ὀπιχώριοι ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι, καὶ τὸν
ἐπωνυμίαν τῷ χωρίῳ δοῦναι. πελίοντες δ' ⸗ γαλίαν ὅλην καὶ * ναυσὶν ἑλλήνων ἐντυχόντες † ναυσὶ ἐμπαί-
πολλαῖς, αὐτῖς φερτοῖς ἀπάσας εἶλον. ἐν * τῇς εἶναι ξωιέβη καὶ ⸗ νεῶν πνὰς, αἳ τὴν αρσᾶ † αἷς
στραπᾶ ὁκτ⸗ ἑλλάδος τὰ ὀπιτήδεια ἔφερεν. πῶτα μὲν ὧν τῆδε ξωνιέχθη ἡμῖν. τωπίλας
δ' πολῶ πρότερον γότθων στράτευμα ἐς * πυκνὰς ἐπύγχανε πίμψας, ἐφ' ᾧ [δὴ] ⸗ ἀγκῶνα † πυκνοῖς
ἐξελᾶσιν· εἰς δὴ ἄρχοντας τὰς ἐν γότθοις [ἅπασι] δεκιωτάτους ἐπέστη, * σκιπούαρ τε καὶ γί- † σκιπούαρ τε
βλαν, καὶ γενδάλ, ὅσπερ βελισαρίᾳ δορυφόρος ἡγεμόνευε πρότ [πνὲς δὲ αὐτὸν ἰνδοὺλ ἐκάλων.] καὶ γιβάλ καὶ
εἶς δὴ καὶ πλεῖα μακρὰ ἐπὶ τὰ καὶ παραράκοντα ἔδωκεν, ὅπως τὸ φρούριον καὶ γλῶ τε καὶ θά- ἰνδοὺλ
λασσαν πολιορκῶντες, ῥᾷον τε καὶ ἀσφαλέστερον τὸ αὐτὸ ὀπικράτειαν ἡσαντο. χρόνῳ δὲ πολλῇ τῇ
περισθρείᾳ τριβέντες συχνὰ· ξωιέβαινε τὰς πολιορκωμένους τῇ τ' ἀναγκαίων ἀσπρίᾳ πέ-
20 ζεσθαι. ἄπερ ἐπεὶ βαλεριανὸς ἔμαθεν, ὀπὶ ῥαβέννης Δρατριβὴν ἔχων, ἀμωμέαν τὸ καὶ μένας
πῖς ἐν τῷ ἀγκῶνι ῥωμαίοις ἀκ εἶς τε ὢν : πέμψας πρὸς ἰωάννην τ' βιταλιανὸν ἀδελφιδῆν,
ὀπὶ σιλώνων ὄντα, ἔγραψε παδε. [Ὅτι] μένες ἡμῖν ὁ ἀγκὼν τὰ κόλπου ἐντὸς ἀσπολέλειπται,
[ὡς αὐτὸς εἶθα, εἴπερ ἔτι δύω ἀσπολέλειπται.] ὕτω * γῆν πῖς ἐν τούτῳ ῥωμαίοις πκρέπτα † γὰρ
πολιορκωμένοις τὰ πράγματα ἔχει, ὥστε δεδοικα μὴ * βοηθῆσις ἔξωρει ὧμῶν, * ὀπίσω τὸ † φοβηθέντες
καιρὸν τ' ἀσθενῆ ἔχοντες, [ἐωλέν τε τ' ὑπὲρ αὐτὰ πρόθυμίαν πιέμψοι, ἀλλὰ πώσεμεν· ἡ γὰρ * ὀπίσω
τ' πολιορκωμένων ἀνάγκη μακροτέραν τ' ὀπισθλίω σὰν ἰᾷ γίνεσθαι, τ' χρόνον ἐφ' ἑαυτῷ ἀ-
κερδῶς σφίγγοντα· καὶ ὁ κίνδυνος ὀξυτέραν ⸗ λέγε τ' ὀπκυρίαν ζητῶν.] πιστῶ ἰωάννης
αἰαλεξάμενος τ' ὀπιστλίω, καίπερ αὐτῷ πρὸς βασιλέως ἀσπερήνην, αὐτκέλευστος ἐπέλαβε
ἴέναι, τ' οἱ πρὸς αὐτοκράτορ⊖ ἐπηγγελμένων πρυργιωτέραν τῶν ἀπὸ τῆς τύχης συνεχω-
ρεία πεποιημένο⊖. αὖθις τὸ ἀπολεξάμε⊖, οὓς * πάντων μάλιστα ἀγαθοὺς τὰ πλέ- * μάλιστα πάν-
30. μια ᾤετο εἶναι, καὶ αὐτῶν ἑκτὼ καὶ τριάκοντα πλοῖα μακρὰ ἐμπλησάμε⊖, πλέουσά τε ὡς τάχιστα, καὶ πρὸς πόλεμον τὴν ἐν θαλάσσῃ ὡς ἄριστα πεποιημένα, ἐνιά τε αὐτῆς
τῶν ὀπιτηδείων ἐνθέμε⊖· ἄρας ἐκ σιλώνων, τῷ * ἀγκῶνι προσέσχε. οὗ δὴ καὶ βα- * τόλμῃ
λεριανὸς ξὺν ναυσὶ δυώδεκα σὰν ἐς μακρὰν ἦλθεν. ἐπειδὴ δὲ ἀλλήλοις ξωίμιξαν, καὶ νο-
νολογησάμενοί τε, καὶ τὰ σφίσι ξύμφορα δόξαντα εἶναι βεβουλευμένοι : ἐνθένδε μὲν
ἀπαλέουσιν· ἐς δὲ ἤπειρον τὸν αὐτοπέρας καπάραντες, ἐς χωρίον ἑρμίζοντο, * ὃ δὴ στρογ- * ὃ δὴ στρογ-
γύλον οἱ ἐκ γαλίας ῥωμαῖοι καλοῦσι, τῷ ἀγκῶνι⊖ οὐ πολλῷ ἄποθεν. ὅπερ ἐπεὶ οἱ γότ- λίον I.S.
θων στρατηγοὶ ἔμαθον· πλοῖα μακρὰ καὶ αὐτοὶ, τὰ σφίσι παρόντα, ἐπὶ καὶ παραρά-
κοντα ὄντα, γότθων τῶν λοιπῶν αὐτόκα ἐπλήρεσαν. τὸ δὲ ἄλλο στράτευμα ὀπὶ τῆ περι-
40 εθρείᾳ τὸ Φρουρίου ἀπολιπόντες, εὐθὺ τῶν πολεμίων ἐχώρεσαν. ἡγεῖτο δὲ τῶν μὲν * γιβάλ τε καὶ * γιβάλ τε καὶ
ὀπὶ τῇ πολιορκίᾳ μεμενηκότων, ὁ σκιπούαρ· τῶν δὲ δὴ ἐν τῇς ναυσὶν ὄντων * γιβλας τε καὶ ἰλ- γενδάλφ.
δούφ. ἐπειδή τε ἀλλήλων ἐγγὺς ἐγένοντο· πρὸς τε ναῦς ἐκάτερα αἱ ἐκώχευον, καὶ ξωανασχόντες αὐτὰς * πρῶτόν
ἐς ἐλίγεν· παραίνεσιν ἐς σφᾶς στρατιώτας ἐποιοῦντο [τινα.] † πρῶτόν τε ἰωάννης καὶ βαλεριανὸς * παῦσι
ἔλεξαν τοιάδε. Μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ξυστρατιῶται, ὑπὲρ ⸗ ἀγκῶνος τούτου μόνα καὶ τῶν ἐν αὐτῷ * τῷ ξυμβο-
πολιορκουμένων ῥωμαίων ἀγωνιεῖσθαι * πιστῶ οἰέσθω· μηδὲ ἄχρι τοῦδε ὀπακριθήσεσθαι ἡμῖν † τὰ λίῳ τοῖδε
τῆς ξυμ-

πολῶν εἴκοσιν καὶ ἑκατὸν, εὖρος δὲ πέντε καὶ εἴκοσι. τὸ δέ γε ὕψος τοσοῦτόν ἐστιν, ὅσον αὐτὸν ἱστάσθαι μὴ ἀδύνατα εἶναι. ξύλων δὲ κόλλημα οὐδὲν ἐν τοιαύταν ἐστὶ παρασκευῇ, οὐδὲ σιδήρων ἄλλῃ τινὶ μηχανῇ τὰ ξύλα τοῦ πλοίου εἰς ἄλληλα πη ἐρήρεισται· ἀλλὰ μονοειδῆ ξύμπαντά ἐστι λόγου τε καὶ ἀκοῆς κρείσσω, καὶ *μόνῳ γιγνόμενα, ὅσα γε ἡμᾶς εἰδέναι, ἐν τῷδε τῷ πλοίῳ. ἡ τε γὰρ τροπὶς μονοφυὴς ἅπασα, ἐκ πτύμνης ἄκρας ἄχρι εἰς τὴν πρῴραν διήκει· καταβραχὺ μὲν θαυμασίως ὅπῃ τὸ κοῖλον ὑποχωρεῖσα, καὶ αὖ πάλιν ἐνθένδε κατὰ λόγον εὖ μάλα ὅπῃ τὸ ὀρθόν τε καὶ ἁρμοπαμφύτως ἐπανιοῦσα. τὰ τε παχέα ξύμπαντα ξύλα εἰς τὴν τροπὶν ἐναρμοσθέντα (ἅπερ οἱ μὲν πιναξὶ διέχας καλοῦσιν, ἕτεροι δὲ νομέας) ἐκ πίσσης μὲν ἑκάστου θατέρου, ἄχρι εἰς τὴν νεὼς διήκει τὴν ἕτερον τοῖχον. ὑφιζάνοντα δὲ καὶ αὐτὰ ἐξ ἑκατέρας ἄκρας, καμπὴν πιέζοντα διαφερόντως ἐυσθένουσιν, ὅπως ἂν τὴν τε κοίλην ὑπὸ πνεύσαν ξυμβαίη. ἔτι τῆς φύσεως κατὰ τὴν χρείας ἀνάγκην, τά τε ξύλα διαλαβούσης, καὶ ξυναρμοσαμένης τὰ πρόσορα τὸ κύρτωμα τοῦτο· ἔτι χειροποιήτῳ πίσσῃ τὰ καὶ μηχανῇ ἄλλῃ, τῆς τε νομέων ἀνωμαλίας ἐν ὀλίγῳ γεγωνυμένης. σανίς τε πρὸς ὀλίγον πύτισις ἑκάστη ἐκ πτύμνης ἄκρας ἐς τὴν νηὸς ἐξικνεῖται τὴν ἑτέραν ἀρχήν, μονοειδὴς ἅπασα, καὶ κέντρα σιδηρᾶ τούτῳ ἕνεκα προσκαθοῦσα μένει, ὅπως δὴ τῆς δεκοῖς ἐναρμοσθεῖσα τὸν τοῖχον πιεῖ. οὕτω μὲν ἡ ναῦς ἥδε πεποιημένη, κρείσσω παρέχεται τὸ λόγῳ τὸ ὄψιν. ἐπεὶ τῶν ἔργων τὰ πλεῖστα θαλάττῃ ξυμβαίνοντα, οὐκ εὐδιήγητα πῇ τοῖς ἀθρώποις ἀεὶ τῶν πραγμάτων ἡ φύσις· ἀλλὰ τῆς ὀπτείας τὰ ξυνεθισμένα νικῶσα, καὶ τῷ λόγῳ κρατεῖ. τούτων δὴ δὴ τῶν ξύλων οὐδὲν οὔτε σίσηπεν, οὔτε τι ὑποφαίνει ὡς σαπησόμενον· ἀλλ' ἀκραιφνὴς πανταχόθι οὖσα ἡ ναῦς, ὥσπερ ὑπόγυον τῇ πρώτῃ τῇ αὐτῆς (ὅστις ποτ' ἦν) νεαυπρεπείᾳ μένει, ἔρρωται καὶ ἐς ἐμὲ θαυμαστὸν ὅσον. τὰ μὲν δὴ ἀμφὶ τῇ τοῦ αἰνείου νηὶ ταύτῃ ἔχει.] *τὰς δὲ πλοῖα μακρὰ ἐς τριακόσια γέτρων πληρώσας, ἐς τὸν ἑλλάδα σκέλδυν ἰέναι, λῃζεσθαί [τε] τοὺς θεσπίους ὀπτείας δυνάμει τῇ πάσῃ. οὗτος δὲ ὁ σύλλογος ἄχρι ἐς τὴν Φαιάκων [χώραν] ἢ νεὼ κέρκυρα ὀνομαζέται, οὐδὲν ἄχαρι ἐργάζεσθαι ἔσχε. νῆσον γὰρ οὐδεμίαν ἐν [τῷδε] τῷ διάπλῳ οἰκουμένην ξυμβαίνει εἶναι, ἐκ τοῦ κατὰ [τὸν] χάρυβδιν πρῶτον μέχρι ἐς τὸν κέρκυραν. ὥστε πολλάκις ἐγὼ ἐνταῦθα γιγνόμενος, διηπορούμην, ὅπη ποτὲ ἄρα τῆς καλυψοῦς ἡ νῆσος εἴη; ταύτης γὰρ τῆς θαλάσσης οὐδαμῇ νῆσον πυθέσθαι, ὅτι μὴ τρεῖς· οὐ πολλῷ ἄνωθεν τῆς Φαιακίδος, ἀλλ' ἔσω ὀλίγου σταδίων τριακοσίων ἄγχιστά πη ἀλλήλων οὔσας· βραχείας κομιδῇ, καὶ οὐδὲ ἀνθρώπων ἐχούσας οἰκία οὐδὲ ζώων, οὐδὲ [ἄλλων] τινῶν βοσκάσιμον οὐδέν. ἐθελοῦσι δὲ καλοῦνται ταύτας αἱ νῆσοι αὗται. καὶ φασί τινες τὸν καλυψὼ *ἐνταῦθεν γεγονέναι· καὶ ἀπ' αὐτὰς τὴν ὀδυσσείαν, γῆς τῆς Φαιακίδος ὄντας οὐ πολλῷ ἄνωθεν, ἡ χειρία (ὡς φησιν Ὅμηρος) ἢ ἄλλῃ τῳ τρόπῳ, *νεὼς τινος χωρὶς ἐνθένδε διαπορθμεύσασθαι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ὅσον τεκμηριοῦσθαι, εἰρήσθω. τοῖς γὰρ παλαιοτέροις ἐς τὰ ἀκριβῆς ἐναρμόσασθαι τὸν ἀληθῆ λόγον, οὐ ῥᾴδιον· ἐπεὶ ὁ πολὺς χρόνος τὰ τε τῶν χωρίων ἐνέμματα, καὶ τὸν ἀμφ' αὐτοῖς δόξαν ἐκ τοῦ ὀπιστέρου μεταβάλλειν φιλεῖ. τὸ πλοῖον ἀμέλει, ὅπερ ἐς γῆν τὴν *Φαιακίδα ἐκ λίθου λευκοῦ πεποιημένον φασὶ τὸν *ταύτῃ ἀκτὸν ἔσηκεν, ἐκείνῳ τινὲς εἶναι τὸν ναῦν εἴοντα, ἢ τὴν ὀδυσσέα ἐς τὸν ἰθακήσιον ἐκόμισεν, ἡνίκα ξυναγεῖσθαι αὐτὸν ἐνταῦθα ξυνέβη. καί τι οὐ μονοειδὲς τὸ πλοῖον τοῦτό ἐστιν, ἀλλὰ ἐκ λίθων ὅτι μάλιστα πολλῶν ξύγκειται. καὶ γράμματα ἐν αὐτῷ ἐγκεκόλαπται, καὶ διαῤῥήδην ἐοᾷ τινὰ ἐμπόρων ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἱδρύσασθαι τὸ ἀνάθημα τοῦτο διὰ τὸ κασίῳ. δίαν γὰρ κάσιον ἐτίμων ποτὲ οἱ τῇδε ἄνθρωποι· ἐπεὶ καὶ ἡ πόλις, ἐν ᾗ τὸ πλοῖον τοῦτο ἔσηκεν, [ἐς τόνδε τὸν χρόνον] *κασώπη ὀνομάζεται. [τοῦτον δὲ τὸν τρίποδα ἐκ λίθων πολλῶν καὶ ἡ ναῦς ἐκείνη πεποίηται, ὧν ἀναμέμικτον ὁ τοῦ ἀτρείως τῆς εὐβοίας ἐν γερεστῷ ἀνέθηκε τῇ δρτέμιδι· ἀφοσιούμενος καὶ τούτῳ τῷ ἔργῳ τὸν ἐς αὐτὸν ὕβριν, ἡνίκα διὰ τὴν τῆς ἰφιγενείας

παθόν-

† ἴσ. μόνως

† καὶ πλοῖα μεντοίλλας

† ἐνταῦθα

† τινὸς ἀμῶν

‖ φαιάκων

* ταύτης ἀκτῷ, ἐκεῖνό τ. εἶσιν εἶναι, ὃ

* κασώπη I. S.

γὴν, ἐγὼ δηλώσω. ἔννοια ἰουστινιανῷ βασιλεῖ γέγονεν, ὡς οἱ ἄλλοι τῶ ῥωμαίων φρατῶ ἄρχοντες * ἰωάννου ἐπακούειν ὡς ἤκιστα ἐθελήσουσιν, οὐκ ἀξιοῦντες καταδεέστερόν τι * αὐτῆς τὸ ἀξίωμα εἶναι. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἔδοσαν, μὴ διχοστατοῦντες τῇ γνώμῃ, ἢ ἐθελοκακοῦντες τῷ φθόνῳ, ξυγχέωσι τὰ πρασσόμενα. ἤκουσα δέ [τινα] καὶ τόνδε τὸν λόγον ἀπαγγέλλοντος ῥωμαίου ἀνδρὸς, ἡνίκα ὑπὸ ῥωμαίων ἀφαιρεθῆναι εἶχον· ὦ δέσποτα ἀνὴρ τοῦ ἀπὸ τῆς ξυγκλήτου βουλῆς. ἔλεγε γάρ ὁ ῥωμαῖος οὗτος, ὡς * ἄρχειν μὲν ἰταλίας πρὶν ἀπαλάρειχος ὁ ἰουδερίχου γυναικὸς θεοῦς. βοῶν δέ * τις ἀγέλη ἐς ῥώμην ἀπὸ τοῦ τότε χρόνου ἀμφὶ δεύτερον ἐξ ἀγροῦ * ἥκει διὰ τῆς ἀγορᾶς, ὧν φόρον εἰρήνης καλοῦσι ῥωμαῖοι. ἐν πόθῳ γάρ τι ὁ τῆς εἰρήνης νεὼς κειραυνόβλητος ἱδρύθη. οὐκ παλαιοῦ κεῖται. ἔστι δέ τις ἀρχαία περὶ ταύτης δὴ τῆς ἀγορᾶς
01 κρήνη· καὶ βοῦς ὑπὸ ταύτης χαλκοῦς ἔστηκε, φειδίου (εἶναι) τὸ ἀθηναίου ἡ λυσίππου ἔργον. ἀγάλματα δ' ἐν χώρῳ τούτῳ πολλὰ τοῦ πάνυ δὴ πάνυ ἀθηναίου * πεποιημένα ἐστίν. οὗ δὴ καὶ φειδίου ἔργον ἔπηρον· τοῦτο γὰρ λέγεται τὸ ἐν τῷ ἀγάλματι γράμμα. ἐνταῦθα καὶ τὸ τοῦ μύρωνος βοίδιον. ὀπτημελὴς γὰρ ἐγένετο τῆς παλαιᾶς ῥωμαίοις, τῆς ἑλλάδος τε καὶ ἀθηνῶν ποιήσεως. ἕνα [δὲ] ταῦρον, ἐφ' ᾧ τῆς τρωικάδος περιέντων εὐκτὸν, τῆς τε ἀγέλης ἀπολειπόμενον, καὶ ταύτης δὴ τὸ κρήνης ὑπὸ βατιδίοντα, καλούμενος βοὸς τοῦ χαλκοῦ εἶναι. τύχῃ δέ τινι περιόντα, ἵνα, τὸν σκοπὸν ἦν, καμιδῇ ἄρρενα δέξασθαι εἶναι, ξυμβάλλοντα τὸ πιούμενον φάναι· εἰσὶ γὰρ μαντικοὶ οἱ ταῦροι· ὡς ἰνδικὸς ὢν καταλύσει ἄρχοντας ῥώμης. καὶ τρωικαῦτα μὲν ὅτι ταῦρος ἐκεῖνος, καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος, γέλωτα ὤφλε. περὶ γὰρ τοῦ πείθεσθαι ἀεὶ αὐθρώποις τὰς προρρήσεις φιλοῦσι χλευάζειν· οὐκ ἀναχαλίζοντος † αὐτοῖς τὸν ἐλέγχου. τῷ μὴ ἀποδεδεῖχθαι τὰ πράγματα, μήτε τοῦ † αὐτοῦ
20 λόγου εἶναι πιστὸν, ἀλλὰ * μύθῳ τινὶ γελοιόσθαι ἐμφερῆ φαίνεσθαι. νῦν [δὲ] δὴ ἅπαντες τὸ ξύμβολον τοῦτο τοῖς ἀποδεδειγμένοις ἐπαχωροῦντες θαυμάζουσι. καὶ διὰ τοῦτο ἴσως ὑπὸ τῶν πάλαι ἐστρατήγει ναρσοῦ· ἡ φαλζομήνη τοῦ ἐσωμύου τῆς βασιλέως γνώμης, ἡ πνευματευούσης τὸ δεῖνα τῆς τύχης. ὁ μὲν δὴ ναρσοῦ στράτευμά τι λέγω ἄξιον, καὶ χρήματα μεγάλα παρὰ βασιλέως κεκομισμένον, ἐστέλλετο. ἐπειδὴ γὰρ ξὺν τοῖς ἐσωμύοις ἐν μέσῃ θράκῃ ἐγένετο χρόνον πολὺν ἐν φιλιππουπόλει, ἀποκεκλεισμένος τῆς ὁδοῦ, ἔμενε. στράτευμα γὰρ οὐτινοῦν ὑπισχνεῖσθαι τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ ἅπαντα † ἦγόν τε καὶ ἔφερον, οὐδενὸς σφίσιν αὐτοῦ παύοντος. ἐπειδὴ † ἔγγι τε καὶ
ἦσαν οἱ μὲν τινες ὑπὸ θεσσαλονίκῃ, οἱ δὲ τοῦ ὑπὸ τὸ βυζάντιον ἦσαν· μόλις σὺν δίκῃ δὲ ἀπαλλαγαῖς, ἐπὶ τοῦτο ἐχώρησεν. ἐν ᾧ δὲ ὁ μὲν ἰωάννης ὑπὸ σελώνων ναρσοῦ ἐμένε, ναρσοῦς δὲ οὐτινων
30 τῇ ἐφόδῳ ξυμπαρομένου ἐχολαίνετο ἐπὶ τούτῳ ὁ τωπίλας προσδεχόμενος τὸν ναρσοῦ στρατιὰν, ἐπίεζε πάνυ. ἄλλους τε ῥωμαίους, καὶ τινας [τῶν] ἀπὸ τοῦ ξυγκλήτου βουλῆς, ἐν ῥώμῃ † καθίστη· τοὺς λοιποὺς ὑπὸ καμπανίας ἐάσας. καὶ αὐτοὺς ἐκέλευεν, ὅση δύναμις, ὑπομελεῖσθαι τοῦ πόλεως. [ἐνδεικνύμενος] ὅτι δὴ αὐτῷ μεταμέλει τοῦ εἰς ῥώμην ἐρχομένου τὸ πρᾶγμα· ἐπεὶ ἐμπρήσας αὐτοῦ πολλὰ † ἔτυχεν, ἄλλως τε καὶ ὑπὲρ πόδεργον ἐποιεῖτο. εἰ δὴ καθεστῶτος ἐν αἰχμαλώτων λόγῳ, καὶ πρόφημοι χρήματα πάντα· μὴ ὅτι τῶν κοινῶν, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἰδίᾳ σφίσι προσηκόντων μεταποιεῖσθαι δυνατὸν ἦσαν. καί τοι ἀνθρώπων μάλιστα πάντων, ἂν ὑμεῖς ἴσθε, φιλοπάλιδες ῥωμαῖοι τυγχάνουσιν ὄντες· πρὸς τὰ πάτρια † πάντα καὶ διασώζεσθαι ἐν σπουδῇ ἔχουσιν, ὅπως δὴ μηδὲν ἀφανίζηται † ῥώμῃ τοῦ παλαιοῦ κόσμου. [εἰ γε καὶ πολλῷ πάνυ βεβαρβαρωμένοι αἰῶνα, πρός τε πόλεως διεσώσαντο εἰκοδομίας, καὶ τῶν ἐγ-
40 καλλωπισμάτων τὰ πλεῖστα ὅσα οἷόν τε ἦν. χρόνῳ τὸ πρότερον τὸ μῆκος, καὶ τῷ ἀπημελεῖσθαι, δι' ὀρεινῶν τῶν πεποιημένων αὐτοῖς. ἔτι μέν τοι καὶ ὅσα μνημεῖα τοῦ ἡρωϊκοῦ ἐλέλειπτο ἔτι· ἐν τοῖς ναὶ ἡ ναῦς αἰνείου, τοῦ τῆς πόλεως εἰκιστοῦ, καὶ εἰς πόλε κεῖται, θέαμα παγκάλως ἄπιστον. νεώσοικον γὰρ πεποίηνται ἐν μέσῃ τῇ πόλει, ὥσπερ τινὰ τοῦ περιβόλου ὀχθην, ἐν ταύτῃ δή τι αὐτοῦ καταθέσθαι, ἐξ ἐκείνου τηρούσιν. ἥπερ ὁπόσα ποτ' ἐστιν αὐτοῦ θεασάμενος, ἱερῶν ἔρχομαι. μονήρης δὲ ἡ ναῦς ἦλε καὶ πεπηγυῖα ἄγαν τυγχάνει οὖσα· μῆκος μὲν πόδων

ἐπίσαξ σφίσι ξυμβαίνει. ἐπεὶ ἵππων ἐς ταύτῃ τῇ νήσῳ οὐδ' ὅσα κατ' εἰκόνα *πθέων), οὐ γάρ
πω τὸ ζῶον τοῦτο ἔν γε Βριτθίᾳ γιγνόμενον φαίνεται. εἰ δέ τι αὖ ἵππων τισὶ ἐπὶ πλείσθειά ἢ ἄλλου τευ
ἕνεκα ῥωμαίοις ἢ Φράγγοις ἢ ἄλλῳ τῳ ἵππους ἔχοντι †ἐπιχωριάσαι ξυμβαίη· ἐναυθά τι ἵπ- †ἐπιχωριάσαις
πους οἰκείας αὐτοῖς ἀναγκαίως εἶναι· αἰσθρώσκειν γὰρ ἐπ' αὐτὰς οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἔχουσιν, ἔπ-
ροι ἢ αὐτὰς μεταῤῥίζοντες αὖθρωποι ἐπὶ τὰς ἵππους ἀναβιβάζονται· ἀπαλλάσσεσθαί τε βλο-
μένους ἐναῦθι, αὖθις αἴροντες ἐπὶ τὰ γῆς καταπήγνυται. οὐ μὴν οὐδὲ εὔαρνοί ἵπποι εἰσὶν, ἀλλὰ
πιζοὶ καὶ αὐτοὶ ἅπαντες. ὅτι μὴ ἄρα οἱ βάρβαροι τοιοῦδε εἰσί. ὠδίνεως ἢ ἀκμὴ ἐν τούτῳ τῷ χρό-
νῳ, ἀλλὰ αὐτερίκαται πάντες. ὀδεῖσται τάχιστα δὴ πῖσι νησιώταις τυγχάνει ὄντα, ἀλλ' ἑρίσαντες
ἀεὶ ναυτίλλονται μένει. ἐπειδὴ ἢ κατέπλευσαν εἰς τὸ ἤπειρον· παρθένος μὲν, ἥπερ αὐτῶν ἦρχε,
10. *χάρακα ἐχυρὸν πηξαμένη παρ' αὐτοῖς μάλιστα τὸ ἐκβολὴν ποταμοῦ ῥήνου, ξὺν ὀλίγοις ποσὶν †χαράκωμα
αὐτοῦ *ἀπέμεινε· πάντα ἢ τῷ ἄλλῳ στρατῷ τὰ ἀδελφὸν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐξηγεῖτο κελεύων. ἐ- *ἔασιν
στρατοπεδεύοντο ἢ ὕαρνοι τότε, τῆς πωλεαρᾶ *ἡδονῆς κατὰ ῥῆνον ἐκβολῆς ἀπὸ πολλῷ ἄνωθεν. ὃ δὴ ἀ- *ἠδόν-
Φικομένων κατ' ταχὺς †ἀγγέλων ξυνέμιξαν μὲν ἀμφότεροι ἐς χεῖρας ἀλλήλοις, ἠσσῶντο ἢ †ἀγγέλων
κατακράτει οὔαρνοι. καὶ αὐτῶν ἐπέπτωσαν μὲν πολλοὶ ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ· οἱ λοιποὶ ἢ ξὺν τῷ βασιλεῖ,
ἐς ὑπαγωγὴν τρέπονται ἅπαντες. εἴ τι ἀγγέλοι τὸ δίωξιν ἐπ' αὐτοῖς δι' ὀλίγου ποιοῖντο, ἢ
θέμις πιζοῖς, εἰς τὸ στρατόπεδον ἀπεχώρησαν. ὥσπερ ἑκάκιζεν ἐπαινέσοντας ἐς αὐτὴν ἡ παρθένος·
τῷ τε αὐτῆς ἀδελφῷ ἐλεεινὸν τὸ πικρόταλα, καὶ ἐν τῇ στρατιᾷ λόγῳ ἄξιον ἰχνηλατούμενον ποιήσασθαι, †ῥᾴδιον
ἐπεὶ μὴ ἀρκέσειεν αὐτῇ ζῶντα *ῥαδίστερα. καὶ αὐτῶν ἀπολεξαμένη τοὺς μάλιστα μαχιμωτάτους, †ῥᾴδιον
εὐθὺς ἔστελλεν· ἀπαγγείλασι, δορυάλωτον ἀγαγεῖν τὸ αὖθρα μηχανῇ πάσῃ. οἱ ἢ τὸ αὐτῆς ἐπι-
20 τελοῦντες ἐπέταξιν· ἐπεὶ ἦρχοντο διερευνώμενοι ξύμπαντες ἐς τὸ ἀκριβὲς τὰ ἐκείνῃ χωρία, ἕως †ῥᾴδιον
ἐν ὕλῃ ἀμφιλαφεῖ κρυπτόμενον †ῥαδίστερα εὗρον, δήσαντες τὸ αὐτὸν, τῇ παιδὶ ἀπεκόμισαν. καὶ
ὁ μὲν αὐτῆς ἐν ὀφθαλμοῖς εἶχεν, τρέμων τὸ, καὶ πυνθανόμενος αὐτίκα δὴ μάλα ὑποπαίζων ἐνε-
νάτῳ οἰκτίσῳ. ἡ ἢ αὐτὸν ὀπτῷ παραδέξει ὅτι ἀπίκτεινεν, ὅτι τι ἄλλο ἄχαρι ἔδρασεν· ἀλλὰ καὶ
ὀνειδίσασα τὸ ἐς αὐτὸν ὕβριν, ἀνεπυνθάνετο ὀπτῷ αὐθρώπῳ, ὅτῳ δὴ ἕνεκα ἠλογικῶς τὰ ξυγκείμε-
να ἐπὶ ῥᾳ γυναικὶ ἐς ἐυνὴν ξυνέλθοι, καὶ πῶς ἀπορνευμένης αὐτῷ τὸ μνηστῆς καὶ ἐς τὸ αἰτίαν ἀ-
πολογούμενος, πῶς ὀπτῷς ἐντολαῖς καὶ τὸ τῶ ἀρχείλων ἀπειθὴν πεῦφερεν. ἱκεσίως τὸ πρὸτείνετο
λόγους, καὶ λιτῇς ἀνέμισγε τὸ ἀπολογίαν πολλαῖς, ἐς τὸ ἀνάγκην αἰαφέρων τὸ ἔγκλημα βλο-
μένη τὸ αὐτῇ ξυνοικίσεσθαι ὡμολόγει· καὶ τὰ ἀκ ἐν δίκῃ τὸ πρότερον οἱ αὐτῷ πεπραγμένα, τοῖς
ἐπιγινομένοις ἰασομένῳ. ἐπεὶ τε τὸ παῖδα παῖς ἔρεσκε· [καὶ] τὸ τε δεσμῶν ἀφεῖτο *ῥαδίστερα, τό τε *ῥᾴδιστα
30. ἄλλης φιλοφροσύνης ἠξίωτο. ἀπέπεμπτο μὲν τὸ ψευδοβέρτα εὐθὺς ἀδελφὴν, πρὸ τε Βριτθίαν
ἐγένετο. πῶς μὲν τῆδε κεχώρηκεν. ἐν ταύτῃ δὴ τῇ Βριτθίᾳ νήσῳ, τεῖχος ἐδείματο μακρὸν οἱ
παλαιοὶ αὖθρωποι, δίχα τέμνον αὐτῆς πολλὴν τινα μοῖραν· ἐπὶ ἢ γῇ καὶ ἀὴρ καὶ πάλαι πάντα, οὐχ
ὁμοίως ἐφ' ἑκατέρᾳ ἐστί. τὰ μὲν γὰρ τεῖχος πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ἐυεξία τὰ ἀέρων ἐστὶ ξυμ- *ψυχρὰ I. S.
μεταβαλλομένη τὸ ὥρας· θέρος μὲν ἀλεεινὴ, †ψυχεινὴ ἢ χειμῶνες. καὶ αὖθρωποι μὲν πολλοὶ †διατείνοντες
ὤκηνται, καὶ πάντα *διώτευσιν τοῖς ἄλλοις αὐθρώποις· τά τε δένδρα καρποῖς ἐν ἐπιτηδείῳ γι-
νομένοις ὥραίοις αὐθεῖ, τά τε λήια τὸ ἄλλων ὀδὲν καταδείσαντα πέφυκεν. ἀλλὰ καὶ ὕδασιν ἡ χώρα
ἐναβρυνομένη διαρκῶς φαίνεται. πρὸς δύσιν τε ἢ, πᾶν τέναται πέδιον. ὥστε ἀμέλει μὲν αὐθρώπῳ ὀ-
δὲ ἡμιώριον δυνατὸν ἐστιν ἐναυθα διῶται· ἔχις *ἐπεὶ καὶ ὄφεις ἀναρίθμητοι, καὶ ἄλλων θηρίων †διὰ καὶ ὄφ ἀ-
παντοδαπῶν γένη διακεκλήρωται τὸ χῶρον ἐκεῖνον. εἰ, τὸ δὲ πρὸς βλαβερώτατον, οἱ ἐπιχώριοι λέ- νάριθμοι,
40 γουσιν ὡς, εἴ τις αὖθρωπος τὸ τεῖχος ἀμείψας ἐπὶ θάτερα ἴοι, εὐθυωρὶ θνήσκει, τὸ λοιμῶδες τὸ καὶ οὐτε πιεῖς τὸ
ἐκείνῃ ἀέρων ὡς ἥκιστα φέρων· πῆς τε θηρίοις ἐνθάδε ἰδιότης ἐστὶν ὁ θάνατος εὐθὺς ὑπαντιάζων ἐκδέ- παρὰ παῦ ἴδο-
χεται. ἐναῦθα δέ μοι γνωμένῳ τὸ ἱστορίας, ἐπάναγκές ἐστι λόγῳ μυθολογίᾳ ἐμφερεστάτῳ θαι νέαν
μνησθῆναι. ὃς δή μοι †οὔτε ὅπῃ τὸ πρῶτον ἀληθὴς ἔδοξεν εἶναι, καὶ πρὸ αἰεὶ πρὸς †περιτίθ-
αὐθρώπων ἐκφερόμενος ἀναριθμῶν· οἱ δὲ τῶν [μὲν] πραοτομένων αὐτυργεῖ, τῶν δὲ λέγων *πάγι ἀμφὶ
αὐτήκοοι ἰχνηλάζοντο γεγενῆσθαι· ὅτε †παραιτητὸς παντὶ πᾶσιν, ὡς μὴ †ἀμφὶ τε βριτθίᾳ ἐριτθίᾳ τε τ.
τῇ νήσῳ ἀναγραφόμενα, ἀγνοίας πρὸς τῆδε ξυμβαινόντων διηνεκῶς †ἀπενέγκωμεν δόξαν. ἀναγραφόμε-
λέγεσιν νον, †ἀπενέγκωμεν

οὐ πολλῷ πρότερον ὁ Φράγγων βασιλεὺς ἐπὶ πρεσβείᾳ τοι ἐπιτηδείων τινὰς ὡς ἐπὶ βασιλέα
ἱκετεύσοντας ἐς Βυζάντιον στείλας, ἄνδρας αὐτοῖς ἐκ τῶν *ἀγγίλων ξυνέπεμψε· Φιλοπαίμων,
ὡς ἐγὼ ἤκουσα, ἦν καὶ ἐς αὐτὸ ἄρχειν. τὰ μὲν δὴ ἐν χερσὶ τῶν Βρεττίων καλλιμάχου νῆσον τριακόσιά ἐστιν.
τῶν δὲ *ἀρείων ἀνήρ τις ἐν πολλῷ πρότερον, *ἱερμιγίσκλος ὄνομα, ἦρχεν. ὅσπερ τῶν βασιλείαν
κρατύνασθαι διὰ παντὸς ἔχων, τὴν θυγατέρα τὴν ἑαυτοῦ Φράγγων ἄρχοντος γυναῖκα ἐμνᾶτο
ἐπιὼν ἐπ' αὐτόν. ἐπελευτήκει γὰρ αὐτῷ ἐναγχος ἡ πρότερον ξυνοικοῦσα γυνή, παῖδος ἐνὸς ἐν μητρὶ
μὴ οὔσης· ὃν δὴ ἀπέλιπε τῷ πατρὶ *ραδισὶν ὄνομα, ᾧ δὴ ὁ πατὴρ παρθένα κόρης. ἦν δὲ Βρεττίας,
ἐμνήστευσε *γάμου. ἦπερ ἀδελφὸς βασιλεὺς ἦν ποτε *ἀγγίλων ἔθνους, χρήματα μεγάλα τῷ
πατρὶ μνηστείας αὐτῇ διδοὺς λόγῳ. ἔστε ἀνὴρ ξὺν ἀρείοις τοῖς λοιμωτάτοις ἐν χωρίῳ τῷ ἱπ-
πουρίῳ, ὄρνιν τινὰ ἐπὶ δένδρου τῶν *καθημένην εἶδε, καὶ πολλὰ *κρώζουσαν. εἶτα ἦ *τοῦ ὄρνιθος τῆς
φωνῆς ξυνεὶς, εἶπε ἄλλο μὲν τοι ἐξεπίτηδες, ξυνεῖναι δὲ τοῦ ὄρνιθος μαντευομένης πρατευσόμενος, τοῖς παροῦσιν εὐθὺς ἔφασκεν, ὡς τεθνήξοι τεσσαράκοντα ἡμέραις ὕστερον. τοῦτο γὰρ αὐτῷ
τὸ *τοῦ ὄρνιθος δηλοῦν προρρῆσιν. ἐγὼ μὲν οὖν προορῶμαι, ἔφη, ὅπως δὴ ὡς ἀσφαλέστατα ξυὼ
τῇ ἀπεραγμοσύνῃ διώσασθαι· τῆς τε Φράγγων ἐς κῆδος ξυνῆλθεν, γυναῖκα ἐκδησάμενος τὴν ἐμοὶ ξυν-
οικοῦσαν ἐπαγόμενος· καὶ τῷ παιδὶ τῷ ἐμῷ προβέβληται τὴν Βρεττίαν μητρυιάν. ἀλλὰ νῦν, ἐπεὶ
ἐγὼ [μέν γε] τεθνήξεσθαι ὑποπτεύω αὐτίκα μάλα, εἰμὶ δὲ ἅπασι φίλος τε καὶ ἥλεως γόνυ, ὅσα
[γε] τὰ (ἐκ) γυναικὸς τῆσδε· πρὸς ἢ καὶ ὁ παῖς ἀνυμέναιός τε καὶ ἄνυμφος ἔτι νῦν ἐστι· φέρε ὑμῖν
ἀποκοινώσωμαι τὴν ἐμὴν διάνοιαν· καί μοι *τὰ ὑμῖν οὐκ ἀξύμφορον δόξειν εἶναι. ὑμεῖς ἢ αὐτίκα, ἐπι-
δὰν ἀφίκωμαι ταχέως ἐς τὸ μέτρον τοῦ βίου, τύχῃ ἀγαθῇ καταχυρῶντες διαπραίνεσθε. εἰμὶ
γὰρ οὐ φειδωλὸς ξυνοίσειν τὴν κηδεστὴν ἐς Φράγγους μᾶλλον, ἢ ἐς τοὺς νησιώτας πιστεύσας. Βρίττιος
μὲν γὰρ οὐδὲ ὅσον ἀπημίωσας ὑμῖν οἷός τε ἐστιν, ὅτι μὴ ἐψιλός τε καὶ μέλις· ἄρκτος δὲ καὶ Φράγγοι
τοσοῦτόν γε ῥήγνυσι τὸ ὕδωρ μεταξὺ ἔχουσιν. ὥστε [καὶ] αὐτοὺς ἐς γειτόνων μὲν ὡς πλησιαίτατα
ἔντας ἡμῖν· ἐς δυνάμεως δὲ κεχωρηκότας μέγα τι χρῆμα, ἐς πρόχειρον ἔχειν εὐπιστίαν τε ἡμᾶς
καὶ λυμαίνεσθαι, ἡνίκα ἂν αὐτοῖς βουλώμεθα εἰδὼ λυμανοῦντα δὲ πάντως, ἢν μὴ τὸ κῆδος αὐτοῖς
ἐμποδὼν ἔσται. ἄρρεν γὰρ φύσει τῆς ἀνθρωπίνης ὑπερβάλλουσα αὐτοῦ τὸ πλησιέχωρον δύ-
ναμις γίνεται, καὶ πρὸς ἀδικίαν ἐπιμοτάτη· ἐπεὶ γείτονι δυνατῷ ῥᾴδιον ἐπὶ τοὺς πέλας ὁδὸν
ἀδικοῦντας ἐκπρίζεσθαι πολέμου αἰτίας. ὅπερ οὖν νῦν αὐτοῖς ἔχει· *παρεσθαι μὲν ὑμῖν τὰ
παιδὸς τοῦδε νησιώτης μνηστὴ χρήματα πάντα, ὅσα παρ' ἡμῶν κεκόμισμένη τυγχάνει· τὸ ὕδρεως ἀπενεγκαμένη μισθόν, ἣν νόμος ἀνθρώπων ὁ κοινὸς βάλεται· *ραδίως δὲ ὁ παῖς
ξυνοικιζέσθω τῇ μητρυιᾷ πλοίοιν τῇ αὐτοῦ, καθάπερ ὁ πάτριος ἡμῖν ἐφίησι νόμος. ὁ μὲν
παῖς εἰπών, τῇ παραυτίκα σῆψαι τὸ προρρήσεως ἡμέρα νοσήσας, τὸ πεπρωμένον ἀπέπλησεν.
ὁ δὲ *ἱερμιγίσκλους υἱός, †ὑπάρχων τῆς βασιλείας φυγάς, γνώμῃ τοῦ ἐν βαρβάροις πιστὸς
[τῶν] *λοιμῶν ἀνδρῶν ἐπιπλεῖ ἐπὶ τοῦ πλευτηκότος βελὴν καὶ τὸν γάμον αὐτίκα τῇ μητ-
ρὶ †ἀπεῖπε, καὶ τῇ μητρυιᾷ ξυνοικίζεσθαι. ἐπειδὴ ἦ ταῦτα ἡ τοῦ *ῥαδιγέρδους μητὴρ ἔμαθεν, οὐκ
ἐνεγκοῦσα τοῦ πράγματος ξυμφοράν, πᾶσαν αὐτὴν *ἑαυτῆς ὕβρεως ὥρμητο. τίμιον γὰρ
ἔτι παρὰ τοῖς ἐκείνῃ βαρβάροις *σωφροσύνην νομίζεσθαι εἶναι, ὥστε δὴ μέτριον παρ' αὐτοῖς ξυμπε-
τυχηκότος ἑνὸς ἀνδρὸς γάμου, μὴ ἐπιγαμοῦσαν τὸν ἔργον, δοκεῖν πιστὴν εἶναι γυνή. τὰ μὲν δὴ πρῶτα
πέμψασα πρὸς αὐτὸν ἐπὶ πρεσβείᾳ τοι ἐπιτηδείων τινὰς, ἀνεπυθάνετο, ὅτῳ δὴ ὑβρίσειεν ἐς
αὐτὸν ἕνεκα, οὔτι πεπρευμένην ἔτι τι ἄλλο εἰργασμένην *αὐτῷ ἄχαρι· ἐπεὶ δὲ ἀνύτειν *οὐδὲν
ταύτῃ ἐδύνατο· τὸ ἀρρενωπὸν ἀνελομένη, ἐπὶ πολέμια ἔργα ἐχώρει. ναῦς ἓν αὐτίκα πρήξασα
ἀγείρασα, στρατόπεδά τε αὐτῷ ἐθνικὰ ἁθροίσασα ὡς ἔστον ἡ μυριάδων δέκα μαχίμων ἀνδρῶν· αὐ-
τὴ ἐξηγεῖτο ἐπὶ τοὺς ἀνάρσους τῇ στρατιᾷ ταύτῃ. ἐπῆν τε ἦ τοῦ ἀδελφῶν τῶν ἑαυτῆς ἕνα, ξυνδιοι-
κήσοντα αὐτῇ τὰ παρόντα. ὡς ὃς μὲν τοῦ βασιλείαν εἶχεν, †ἀλλὰ γε τὸ ἐς ἰδιώτου πλοῦτος
μοῖρα. ἄλκιμοι δέ εἰσι πάντων μάλιστα βαρβάρων, ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, οἱ νησιῶται ἔτι, ἔς τε τὰς
ξυμβολὰς πιζοὶ ἴασιν. ὁ γὰρ ἵππον εἰσὶ δὲ ἱππεύειν ἀμελέτητοι, ἀλλ' ὁδοῖ ἵπποις, ὅτι πεπίεσται,

ἐπίσαξ

* ἀγγίλων

* οὐάρων
* μίγισκλος

* ῥᾴγιδι
* γάμου. ἧπερ
* ἀγγίλων

† καθήμενον
* κράζοντα
* τῷ
† τῷ ὄρν. μαντευομένου
* τῷ

* τὰ ὑμ. οὐκ ἀξύμφορα

† παρεῖσθαι

* ῥᾴδιος

† ἱερμισίσκλου
* ἀγκίνων
† ἰλλοκίμων
† ἀπεῖπε, τῇ
* ῥᾴδιγε-
* εἰς αὐτὸν
† σωφροσύνη νομίζεται
* εἰς αὐτὸν
† ταῦτα ἀδα-μῶς ἰδύν.

† ἀλλ' ἔτι σὺ

βατίοις καθιστάμενους. καὶ ταῦτα ἐν γῇ τῇ πάσῃ γίνεσθαι † εἰμαρμένη τοιάδε τις χάρ τῶν πάντων ἀνάγκη, οὔτε εἱμαρμένη κωλύειν δυνηθεῖσα, οὔτε λύκους ἀμνοερρώβας αὐτοῖς ποιῆσαι: ἀλλ' ὥσπερ τινα τέχνην ἡ φύσις θεσμοὺς κυσί τε καὶ προβάτοις καὶ λύκοις νομοθετήσασα ἔθετο. εἶναι δὲ καὶ τῇ βασιλείᾳ τῇ σῇ, εἰ ἐθέλοις πραγμάτων ἐκ τοῦ παλαίου ἀπάντων, ταῖς δέ που καὶ τῶν ἀμηχάνων βουλευσίαις ξυμβαίνει εἶναι † παράλλαξιν τούτων τινὰ οὐδαμῆ γίγνεσθαι. ἤκουε τοίνυν τῶν πρέσβεσι τῶν ἡμῶν δέξαι, ὅπως αὖ τι καὶ τῶν ἐκ παλαιοτάτου δεῖ γήρᾳ καὶ οὐδὲν μάθοιμεν. εἰ δὲ ἀραρότως ταῦτα πανταχῇ πέφυκεν † οὐ καλόν σοι ἐστὶ κυνουργούρων τὸ γένος ξυναγεῖν ἄγειν, εἶμαι, τὸ λοιπὸν * ἐπαγόμενον γενέτημα · καὶ οὓς ἔνιοι ὑπερορίους σὲ ἡγεῖσθε, * τάξον ἐνθάδε πεπιημένους. αὐτοί [γε] γὰρ τρόπον τινὰ ῥωμαίους † οἰκεῖν ἐνθάδε οἰκοῦντας οὐ πολλῷ ὕστερον. καὶ τάδε χωρεῖς. οὔτε πολέμιος ἅπαξ ἐπιὼν ἀφθείρων τὼν [τῶν] ῥωμαίων ἀρχὴν, ἐλπίδι τῇ * ἡσσήσῃ, ἀμείνων ἔσῃ πρὸς σὲ · οὔτε φίλος βεβαίως ῥωμαίοις, ἐμπόδιος ποτε τοῖς κατὰ θέσιν γένῃ † ὑμετέραν ἐσόμενος · δέος τε μὴ, ἐπειδὰν φέρηται πρὸς [τῆς] τύχης τὸ κράτος, σὺν ἡσσημένους * ἐπιδὴ ἐπιφανέστερον αὐτοῖς παρ' ὑμῖν πεπόνθατε. [εἰ γε ἡμεῖς μὲν ἐν χώρᾳ ἐρήμῳ τινὶ] καὶ ἄλλως * ἀγῶνα τὸ διαιτητήριον ἔχομεν. τοῖς * χάρ οὐπυργούροις σιτωνεῖν τε καὶ τοῖς οἰνῶσι κατακραιπαλᾶν ἐξ ἐξουσίας ἐστὶ, καὶ παροψίδας αἰρεῖσθαι πάσας. πάντως δέ πη καὶ βαλανείων αὐτοῖς μέτεστι. καὶ χρυσοφοροῦσιν οἱ παλαιοὶ, καὶ ἱματίων ἐκ ἀμοιροῦσι λεπτῶν τε καὶ ποικιλμένων καὶ κατακεκαλυμμένων χρυσῷ. καί τοι * κυνοῦργοι μὲν ῥωμαίων αἱρέσεως ἐλήφθη ἐξωδραποδισμένοι τὸ πρότερα, μετῆσαν ἐς γῆν † σφετέραν. οἷς δὴ τὰ αὐθαιρεδῶδη πάντα ἐπίχειρον οὐ παρῆν † τῆς κατακράτους ἐγένετο. ἀλλὰ καὶ μάσιγας οὐκ ἡμαρτηκέναι ἐστὶν, καὶ θανατῶν ἴσως, πρόχειρα ἦν καὶ ἔσται ἄλλα δεσπότῃ βαρβάρῳ ὅτε τρόπου καὶ ἡ ἐξουσία ἐφῆκεν. ἡμεῖς δὲ πένητες τὰ ἡμέτερα, καὶ κινδυνώδεις ἐς ψυχὴν φέρουσι, τύχης αὐτοῦ ἀπαλλάξαντες τῆς τότε κρατούσης, τοῖς γενομένοις ἀπόδομεν, ἀφορμήματα ἡμῖν τὰ πολέμου γεγονότας. ὧν δὴ τὰς ἀμοιβὰς πρὸς ὑμῶν ἀπενεγκεῖν ἑκάτεροι κεκρίμεθα. εἰ γε ἡμεῖς μὲν ὑποπλαύσομεν ἔτι τῶν πατρίων κακῶν · οἱ δὲ † τὸν δ' ἀρετὴν ἡμέτερον ὑποφυγεῖν † αὐτῶν δουλώσιν, χώρας τε σκείων ἐσομοιροῦντες ἀφαλαγχάνουσι. τοιαῦτα μὲν οὐκ ἐνυργούρων οἱ πρέσβεις εἶπον. βασιλεὺς δὲ αὐτοῦ πολλὰ πθαασεύσας, ἐν ὥρων πλήθει παρηγορήσας, οὐκ ἐς μακρὰν ἀπεπέμψατο. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε ξυμπνέχθη γενέσθαι. κατὰ δὲ † χρόνον τὸν τῷ τε σύμπαντων ἔθνη καὶ γραπτὰ ὀνόματα νησιώτας, οἳ δὴ ἐν νότῳ τῇ * Ερυτίᾳ καλουμένῃ ᾠκίσαντο, πόλεμος καὶ μάχη ἐγένετο ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. † εὔαρον μὲν ὑπὲρ ἴσρον ποταμὸν ἱδρῦσθαι · διήκουσι δὲ ἄχρι [τῆ] ἐς ὠκεανὸν τὰ ἀρκτῷον, † καὶ ποταμὸν ῥηνον · ὅσπερ αὐτὰς τι διορίζει, καὶ Φράγγας, καὶ πάλαι ἔθνη, ἃ πρότερον ἱδρύσαντο. ἔτι * ἅπαντες, ὅσοι τὰ παλαιὸν ἀμφὶ ῥῆνον ἐκατέρωθεν ποταμὸν * ὤκλων τὸν ἰδίᾳ μὲν τὸν ὀνόματος ἑκάστοι μεταλάγχανον * ὧν δὴ ἔθνος ἐν γερμανοὶ ὀνομάζονται. ἐπικοινῆς δὲ γερμανοὶ ἐκαλοῦντο ἅπαντες. Ερυτία μὲν ἡ νῆσος ἐπὶ τοῦτο μὲν [τὸ] ὠκεανῷ κεῖται, τὸ ἦρος δ' πολλῷ ἀποθέν· ἀλλ' ὅσον ἀπὸ σταδίων ἀμφισσίων κατάντικρυ τῆ ῥήνῳ ἐκβολῶν μάλιστα. Ερετταρίας δὲ καὶ θύλης τὸ νῆσοι μεταξύ ἐστιν. ἐπὶ Ερετταρίαν μὲν πρὸς * δύοντά που κεῖται ἥλιον καὶ τὰ ἰασαῶν τὰ ἔσχατα χώρας. ἀμφὶ σταδίους ἀκ ἧττον ἢ ἐς πεντακισχιλίους τὸ ἠπείρῳ διέχουσι. Ερυτία δὲ ἐς τὸ γαλλίας τὸ ὄπισθεν, ἀὸ δὴ πρὸς ὠκεανὸν πεπραμμένα, ἰασαίας δηλονότι καὶ Ερετταρίας πρὸς βορρᾶ ἄνεμον. θύλη δ' ὅσα γε ἀνθρώπων εἰδέναι, ἐς ὠκεανὸν τὰ πρὸς τῇ ἄρκτῳ τὰ ἔσχατα κεῖται· ἀλλὰ τὰ μὲν ἀμφὶ Ερετταρίαν καὶ θύλην, [ὅσα] τοῖς ἔμπροσθεν μοι λόγοις ἐρρήθη. Ερυτίαν δὲ τὴν νῆσον ἔθνη τρία πολυανθρωπότατα ἔχουσι. βασιλεύς τε ἑκάστῳ ἐφῆκεν. * ὄνόματα δὲ τοῖς ἔθνεσι τάδε, ἀγγίλοι τε καὶ † φρίζωνες καὶ οἱ τῇ νήσῳ ἐμώνυμοι ἐρυτίωνες. τοσοῦτον δὲ ἡ τῶνδε τῶν ἐθνῶν πολυανθρωπία φαίνεται ἦσα, ὥστε ἀνὰ πάντας καὶ πολλὰς ἐνθένδε μεταναστάσεις, ξὺν γυναιξί τε καὶ παισὶν, ἐς Φράγγας χωρῆσαι. οἱ δὲ αὐτοὺς ἐποικίζουσιν ἐς γῆς τὸ σφετέρας † ἐρημοτέρας δοκοῦσαι εἶναι. καὶ ἀπ' αὐτῆς † νήσου πρεσβεῖαι φασιν, ὥστε ἀμέλει

† εἰμαρμένη

* ἐπαγόμενον

* τάξον ἐνθάδε πεπιημένους.

10. * ἀπὸ τῶν ἐνθ.

* ἀσπασθεὶς

* ἐπειδὴ ἐπιφανέστερον

* ἀγῶνα

* διαιτητήριον

* κυνοῦργοι

† τῆς κατακρατούσης I.S

20

† τῆδε

* Ερετταρίᾳ

* εὔαρον

* ποταμὸν τὸν ἰ.

* πάντες

* ὤκλωνα

* ὧν δὴ ἔθνος ἐν γερμ. ὀνομάζ. ἐπικοινὸν ἐλαχόντες τὸ ὄνομα.

Ερετταρία

* δύοντά

30.

40

* Ερετταρίαν καὶ θύλην

* καὶ ὄνομα κεῖται

* φρίζωνες

* διοχίλιοι ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγόμενοι, διέβησαν [παυδημεὶ] ποταμὸν πάναν. ἦρχε δὲ αὐτῶν
* Σανδὶλ * Ξανδηλ, ἀνὴρ ξυνετώτατος μοὶ, καὶ πολέμων πολλῶν ἔμπειρος, ἐς ἀλκὴν ἢ καὶ αἰδρείαν ἱκα-
* ἱκανὸς νῶ πεφυκώς. ἐπεὶ [δὴ] δὲ τὸ ποταμοῦ τὸ Δνάβασιν ἐποιήσαντο, τῶν κουτριγούρων πολλοὶ
ὑπαντιάσαντες ἐς χεῖρας ἦλθον. ὥνπερ ἰσχυρότατα δὴ τῶν ἀμφὶ σφίσιν ἀμυνομένων, δηὶ μακρό-
* αὐτίκουρσοι τριψάμοι τατον μοὶ ἡ μάχη ἐγένετο. μετὰ δὲ, * κουτριγούροι τρισὶν ἀμοιβαδὶς τὰς ἐναντίας, πολλὰς ἔκτει-
ναν. ὀλίγοι δέ τινες φεύγοντες, ὅπη αὐτῶν ἑκάστῳ δυνατὰ γένοιτο, διεσώθησαν. καὶ αὐτῶν οἱ πο-
* δὶ τῶν λέμιοι παῖδάς τε καὶ γυναῖκας αἰδραποδίσαντες, ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν. τούτων * δὴ τῶν
βαρβάρων τινὰ πρὸς ἀλλήλους Δνεμαχομένων, ἤπερ μοι εἴρηται· [τὸ τε κινδυνῶδες σφίσι κατὰ
τὴν ἀγωνίαν ἀκμάζοντος·] εὐτυχίᾳ [χρηθέντες] ῥωμαίοις ξυνηνέχθη πολλή. ὅσοι γὰρ αὐτῶν
* κουτριγ. ὑπὸ * κουτριγούρους ἐς αἰχμαλώτων λόγῳ ἔντες ἐτύγχανον, ἐς μυριάδας (ὡς φασι) ξυνὶ 10.
* διαλαβόντες ἔντες πολλὰς, ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ * Δνάλυθέντες, ὀθνεῖά τε καὶ πάχος ἐξανασχόντες, [καὶ] εὐδενὲς
σφίσιν ὀπαδομένοις, ἐς τὰ πάτρια ἤθη ἀφίκοντο, καὶ νίκης ἀλλοτρίας ἐν τοῖς αἰσχυντοτάτοις
ἀπώναντο. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς ἀράσσον στρατηγὸν στείλας ὠδάτε κινίαλον καὶ σύννουν τὰς
ἄλλας· ἀγγέλλαι μὲν ἐκέλευε τὰ σφίσιν ἐν γῇ τῇ σφετέρᾳ [αὐτῶν] ξυνενεχθέντα· χρήματα δὲ
* αὐπηγέρων αὐτοῖς ἐπιτίμιον, πεῖσαι ἀπαλλάσσεσθαι ὅπη τάχιστα ἐκ ῥωμαίων τῆς γῆς. εἰ δή τῶν τε * αὐτηρ-
γύρων τὴν ἔφοδον γενέσθαι, καὶ χρήματα μεγάλα ἐπὶ τὸ δεσπότην κεκομισμένοι, ξυνέβησαν μη-
δὲ φόνον ἐπ' ἐργάσασθαι, μηδὲ ἀνδραποδίζειν μηδένα, μηδέ τι ἄλλο ἄχαρι δράσειν· ἀλλὰ τὴν ἀ-
ναχώρησιν ἄτε Δνὰ φίλων ποιήσασθαι τῆδε αὐθρώπων. ξυνέκειτο δὲ καὶ τάδε. ὥστε, εἰ μὲν
δυνατὰ εἴη εἰ βάρβαροι ὅπη ἐν γῇ τῇ πατρῴᾳ ἐπανιόντες ἱδρύεσθαι, μένειν τὴν [αὐτὸ] καὶ πίστε-
* ἐν πάτῃ ως τὴν ἐς ῥωμαίους τὸ λοιπὸν ἔχειν· ἐὰν δέ γε αὐτοῖς * ἐν πάτοις μένειν ἀδύνατα ᾖ, ἐπανιέναι μὲν 20
αὖθις αὐτοὺς ἐς γῆν τὴν ῥωμαίων· βασιλέα δὲ σφᾶς δωρήσασθαι πόλιν τὴν δηὶ τὴν θρᾴκης χωρίων,
* ξυνοικησάμενοι ἐφ' ᾧ ἐν πάτοις * οἰκησάμενοι, ἕνα τε ὁρίζειν τὴν πάντα αἰῶνα ῥωμαίοις ἕνεπα, καὶ τὴν χώραν ἐς τὰ
ἀκριβὲς ξυμφυλάξασθαι ἐκ πάντων βαρβάρων. ἤδη δὲ καὶ σύννους τὴν ἡσσημένην ἐν τῇ ξυμβο-
λῇ, καὶ Δνασφυγόντας τοὺς * αὐτηρ γύρους, διχίλιοι ἦλθον ἐς ῥωμαίων τὴν γῆν, παῖδάς τε καὶ γυναῖ-
* αὐτιγύρους * σινίων κας ἐπαγόμενοι. ἡγοῦντο δὲ αὐτῶν ἄλλοί τε, καὶ * σισινίων· ὅσπερ ξὺν βελισαρίῳ πολλῷ πρό-
* ἱσράτευσι τερον δηὶ τὰ μάλιστα καὶ βανδίλους † ἱσράτευε· γενόμενός τε ἰουστινιανοῦ βασιλέως οἰκέτης καὶ
ὡς αὐτοῦ ἐπιεδέξατο προθυμίᾳ τῇ πάσῃ, ἔν τε χωρίοις ἱδρύσασθαι τῆς δηὶ θρᾴκης ἐκέ-
* σανδὶλ λευσεν. ἅπερ ἐπεὶ † σανδὶλ, ὁ τῶν αὐπυργούρων βασιλεὺς, ἔμαθε· παρωξυσμένος καὶ προ-
ϊδόμενος εἰ αὐτὸς μὴ κουτριγούρους ὁμογλῶς ὄντας ἀδικίας τῆς εἰς ῥωμαίους πιννύμενος,
ἐξ ἠθῶν αἰασήσειεν αὐτοῦ τὰ πάτρια· οἱ δὲ, βασιλέως σφᾶς ἐπιδεξαμένου, ἐνοικησάμενοι 30.
* ξυμπύκτειν. ἔπεμψεν οὖν ἐν ῥωμαίων τῇ γῇ, πολλῷ ἄμεινον * ξυστένουσιν· ἔπεμψε πρέσβεις ἐς βασιλέα τὰ πεπρα-
* πινὰ ἐγχειρίσας αὐτοῖς γμένα ἀνειλεοῦντας, ἐκ δηπόλλωνος * αὐτοῖς πινὰ ἐγχειρίσας· ἐπεὶ γραμμάτων παντάπασιν
οὔτοι ἀνήκοοί τε καὶ ἀμελέτητοι ἐς τόδε εἰσὶ, καὶ οὐδὲ γραμματικῷ τινα ἔχουσιν, οὐδὲ τῳ πε-
ρὶ τὰ γράμματα πόνῳ ξυναύξεται αὐτοῖς τὰ παιδία, βαρβαρικώτερον δὲ ἅπαντα ἀσκου-
† βασιλεὺς μαθοῦσα, ὅσα δὴ αὐτὸς ἐπίστατο σφίσιν. ἀφικόμενοι οὖν οἱ πρέσβεις ἐς ὄψιν ἰουστινιανῷ
σανδὶλ. βασιλεῖ· λέγειν οἱ ἔφασαν δι' αὐτῶν [ὡς] ἐκ δηπόλλωνος τάδε. * βασιλέα σανδὴλ παροιμίαν
* καὶ, εἴ τι μὴ * φασὶν πινὰ ἐκ παιδὸς ἀκηκοὼς οἶδα· * ἄρτι μὴ αὐτὸς δηπολέλησμαι, τοιαύτη τις ἡ παροιμία τυγ-
* μετατρίφει χάνει οὖσα. τὸ μὲν γὰρ ὁ λύκος τὴν μὲν πρόχοιν * φασὶν ἴσως [ἂν τι καὶ] ὠδάλλεσθαι ἐκ ἀδύ-
* ἀφιέσης αὐ- νατος εἴη· τὴν μὲν τι γνώμην οὐ * μετατρέψει. ἐκ * ἀφυοῦς αὐτὸ μεθαρμοσαμένων φησὶν
τῷ μεθαρμο- ὁ σανδὴλ τὸν πρεσβυτέρων ἀκήκοα, πλαγίῳ τινὶ ὠδαδηλούντων τὰ αὐθρώπινα λέγω. οἶδα 40
σαμένῳ τῆς φύσιος. οὕτως ὁ Σανδὶλ
* ἐπιστιθέσης * ἐκτρέφουσιν * πράσσειν * παρασάπας δέ τι καὶ ἀπὸ τῆς πείρας μαθὼν, οἷα εἰκὸς ἦν ἀγροικιζόμενον βάρβαρον ἐκμαθεῖν·
ὅθεν κυνῶν οἱ μιμίνες * ἐπιτηδείους ὄντας αἰσθάνεσθαι, ἐκ ἀπημελημένως οἴκοι * τρέ-
φουσιν. ἐν γνώμῃ δὲ τῆς σπίζουσι ζῶον ὁ κύων, καὶ τὰ ἐς χάριν μνημονικώτατον,
* πράσσειν οὐ ταῦτα τοῖς μιμέσι, τοῦτο δὴ ἕνεκα, τὸ, τῶν λύκων ὀπόντων ποτὲ, Δνα-
κρούσασθαι τὰς [ἐκείνων] ἐφόδους ὅθεν κυνῶν, * ὠδασάτας τὸ καὶ σωτῆρας τοῖς πρό-

βατοις

χαιον. παντάπασι δὲ ἀχ οἷόί τι ὄντις τὰ διάφορα πρὸς αὐτοὺς διαλύσαι, πολεμητία σφίσι
ἀ πολλῷ ὕστερον ὕστερον ὄντι εἶναι. γήπαιδες μὲν ἂν ὁ * λαγγοβάρδαι παιδημεὶ ἐπ' ἀλλήλους τῷ πο- * λαγγοβάρδαι
λέμῳ ἀκμάζοντες ἦσαν, ἡγεῖτο δὲ τ μὲν γηπαίδων, *θορησὶν τ ἢ λαγγοβαρδῶν, αὐδουὶν ὄνο- * θορισὶν
μα. ϗ αὐτῶν ἑκατέρῳ αἱδρῶν [μόνων] μυριάδες πολλαὶ ἕπονπο. ἤδη μὲν ἂν ἀγχισταί πη σμφό- * καθίσας.
τεροι ἦλθον, ὅπως δὲ πὶ στρατόπεδα πρὸς ἀλλήλων ἑκαθεῶντο. δείματα ἢ τὰ πανικὰ καλεύ-
μενα ἐξαπιναίως ἑκατέροις ἐπέπεσόντα. φεύγοντας, ἀπ' αἰτίας ἀσθενείας, ἅπαντας ὀπίσω * ἀπήνεγκε, μόνων τ δεχόντων αὐτὸ ὀπολελειμμένων ξὺν ὀλίγοις τισίν οἵπερ αὐτὸς αἰσθέ-
σθαι τὶ ϗ τ ὑπαγωγῆς ἀναχαιτίζειν ὀπεπειρασάμενοι, ἀδὲν ἦνυον· ἀδὲ θωπείαις οἰκτραῖς, ἀδὲ * ἱερῶν διασκε-
ἀπειλαῖς φοβεραῖς χρώμενοι. πεῖσθῆς ἂν γενέσθαι αὐδενὶ ἐκ τοῖς οἷ πεῖ τὶ αὐτῷ διασκεδαννύμενος δαννυμένους
ἀκόσμως ἦσαν ἅπαντες. ἀ γὰρ ἤδει τὰς πολεμίας τ ὁμοίαν κεκληρῶσθαι τύχην· τ οἱ ἐπ- ἀκόσμως
10. μόνων τινὰς ὅλη πρεσβείᾳ πεῖσθέντας τὰς ἑαυτῶν ἐνδὺς ἔπεμψε, τ εἰρήνην αἰτησομένους. οἵπερ,
ἐπεὶ πρὸς τ ἀρχοντα τ γηπαίδων θορησὶν ἀφικόμενοι τὰ πεσόμενα εἶδον * ἔκ τ τῶν ἐν
σφίσιν αὐτοῖς τυχηκότων καὶ πνόησαν τὰ τοῖς πολεμίοις ξυνενεχθέντα * ϗ [τῷ] θωρησὶν ἐς
ὄψιν ἐλθόντες, αἰσχυνθέντες αὐτὸ, ὅπη ποτὶ οἱ γῆς τ ἐρχομένων τὸ πλῆθος ἦεν; ϗ ὃς τ ξυμ-
πεπωκότων οὐδὲν ἀρνηθέντες, πφεύξασιν, ἀδενὸς διώκοντος αὐτοὺς, ἔφη. οἱ δὲ ὑπολαβόντες,
πὶ τὸ τὸν φασὶ [ϗ] λαγγοβάρδαι πεπύσθαι. ἀληθίζομένῳ γάρ σι, ὦ βασιλεῦ, οὐδὲν τ ἡμετέρων ὀπεκρυψόμεθα. σκοπεῖν, ἐπειδὴ τὰ ἤδη ταῦτα διολωλέναι ὡς ἥκιστα βουλομένῳ σοὶ
θεῷ ἐστί, ϗ ἀπ' αὐτῶ διέλυσε τ αὐδάπαξιν, σωτήριον ἀμφοτέροις ὑπάρχειν δίκης: φέρε δὴ ϗ * ἐπιχειρ.
ἡμεῖς * ὑπαναχωρήσωμεν τῇ τὰ δὴ γνώμῃ, τ πόλεμον καταλύοντες. ἴσως, γνόντα ταῦτα, ὁ
20 θωρησὶν ἔφη. δυοῖν τὶ ἄτοιν ἑκατέραιν ἐπιχειρίαν ἐπισείοντα· ὅπως μεταξὺ ὑπακηρυκευόμε-
νοί τι, ϗ παρ' ἀλλήλους ἀεὶ φοιτῶντες, ἅπαντα ἐς τ ἀκριβὲς τὰ διάφορα διαλύσωσι. τὸ
μὲν ἂν ἄτοιν ἑκάτερον αἰσχύνεσθαι. ἐν δὲ τῇ ἐπιχειρίᾳ ταύτῃ ἀχ οἷόί τι γεγόμενοί ἐς τ αὐ-
τολεξομένων τ διάλυσιν ἀλλήλοις ξυμβῆναι· αὐθὶς ἐπὶ τὰ πολεμητία ἴεσθαι ἐμέλλον.
δεισάντες τι γήπαιδες τ ῥωμαίων ἐρχὼ, (ὑπὸδοξοι γάρ ἦσαν ὡς † λαγγοβάρδας ξυντά- * λαγγοβάρδας
ξον)· τ πνὰς ἄνναν ἐς τ ὁμαιχμίαν ἐπάγεσθαι διενοῦντο, ἔπεμψαν ἂν ὦδά τ * κουτιγούρων * κουτιγούρων
τὰς ἀρχοντας, οἳ δὴ ἐσθήσθαι ὤκην) λίμνης τ μαιώτιδος ϗ αὐλῶν ἰδίοντο, πλεῖστον τ ἐς λαγ- * ξυνδιωγκῶν
γοβάρδας † ξωνενεγκεῖν σφίσιν. οἱ δὲ αὐτοῖς διχιλίας τὶ ὁ μυρίας ἐνδὺς ἔπεμψας. ὧν ἄλλοι τὶ
ἡγεῖντο, ϗ χνιαλῶν. αἰὴρ διαφερόντως ἀχαθὸς τὰ πολέμια. γήπαιδες ἢ τάτων δὴ τ βαρβά-
ρων τῇ παρόντι ἀχθόμενοι, ἐπεὶ ὅπως τ μάχης ἐνεστήκει καιρὸς, ἀλλ' ἑαυτοὺς
30 τ ξυνθήκας * ἤδη ἐλέλειπτο πεισθυσίν αὐτὰς καταθεῖν μεταξὺ * τ βασιλέως γῆν, πάρειργεν τ * ὑπ
σφετέρας ἀκαιρίας πεπημάνθαι, τ ἐς ῥωμαίους ἐπβολήν. ἐπεὶ ἢ ῥωμαῖοι τ διαβάσιν ποιεῖσθαι * τὰς θ. γὰς
ἴσρα ἐς τὸ ἀκριβὲς ἔν τι ἰλλυρίοις ϗ πῆς ὅλη θρᾴκην χωρίσις ἐφέρουν· αὐτοὶ [τάτας δὲ τὰς ἴν- * θρᾴκης
νας ἐν χώρᾳ τῇ κατ' αὐτὰς] διαπρεμεύσαντες ποιεῖσθαι ἴσρα, ἐς τὰ ῥωμαίων ἦλθε ἀφίσεως, * διαπερμεύ-
ϗ [οἱ μὲν] πάντα χρεὸν τ ἐληίσασθαι τὰ ἐκείνη χωρία. βασιλεὺς δὲ ἰσχυνιαὸς ἐπινόει τάδε. σαντες
πέμψας ὦδά ἄννων τ * αὐτουργούρων τὰς ἄρχοντας, οἳ δὴ ἐπίκεινα λίμνης ὤκιστα τ μαιώ- * αὐτουργούρους
τιδος, ἐμέμφετό τι ϗ ἀδίκων αὐτῶν ἐπικαλεῖ τ ἐς * κουτιγούρους ἀπεραμοσύνῃ· ὅπερ τ τὰς * κουτιγούρους
φίλας διαφθειρομένας * πειρωμένοις τοῖς τ ἔργων ἀδικωτάτοις † καταλέγει δείσει. αὐτῶν γὰρ * πειρωμένοις
κουτιγούροι ἔφη πλησιόχωροι ὄντις ἀφροντισήσαντες, ϗ πῶτα ὁκ βυζαντίοις χρήματα μεχά- † καταλιγεῖν
λα κομιζόμενοι αἰὰ πᾶν ἔτος, τρόπῳ ἀδενὶ τ ἐς ῥωμαίους ἀδικίας ἀ θέλουσιν ὀπαπαύεσθαι. ἀλλ'
40 ὁσημέραι καταθέασί τι ϗ λήιζον) αὐτὰς ἀδενὶ λόγῳ. τάτων ἢ εὖπι ἀδὲν τὸ μέρος κερδαίνον- * κεκακωμένους
τες, ἀδὲ τ λείας κουτιγούρους διαλαγχάνοντες, ἀ πρὸς πιθύνται † κακωμένους ῥωμαίους, καὶ ῥ. καὶ τὰς αὐ-
πέρ σι αὐτοὶ φίλοι ὁκ παλαιὰ ἐς τὰ μάλιστα ὄντες. πῶτα σημήνας τοῖς * ἀτυργούροις ἰσχυνιαὸς τοῖς φίλοι
βασιλεὺς † ϗ χρήμασι μὲν αὐτοῖς δωρησάμενος, ὑπομνήσας ἢ ὅσων † δώρων ϗ πρόσθεν πλ- * κουτιγούρους
λάκις πρὸς αὐτὸ ἐτύχον· ἀναπείθει σφᾶς ἔφοδον αὐτίκα ἐς τ * κουτιγούρων τὰς ὑπολε- * χρήματα μὲν
λειμμένους πιήσαντας. οἱ δὲ γέτθων τῶν σφίσι πρόσοικοι, οἳ δὴ * τραπεζίτης καλεῖται, * δωρεῶν
† κουτιγ.
† καταξίται

χρόνον γὰρ κατατρίψαι μῆκος ἐν χώρᾳ, ἥπερ ἰνδῶν ἔθνη τὰ πολλὰ εἰσὶν, ἥπερ ἡρίνδα ἐνομάζεται. ταύτῃ τὶς ἐς τὴν ἀκριβῆ ἐκμεμαθηκέναι, ὁπόσα τὸ μηχανῆ γίνεται τὰ μέταξαν ἐν γῇ τῇ ῥωμαίων δυνατὰ εἴη. ἐνδελεχίσαντα δὲ διερευνῶν τῷ βασιλεῖ, καὶ ἀναπυθανόμενος, εἰ ὁ λόγος ὑγιὴς εἴη; ἔφασκον οἱ μοναχοὶ, σκώληκάς τινας τὰ μετάξης δημιουργοὺς εἶναι, τὴν φύσεως αὐτοῖς διδασκάλου τὸ εὖσης [καὶ] θηρικῶς ἀναγκαζούσης ἐργάζεσθαι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν σκώληκας ἐνθάδε ζῶντας διαχωμίζειν ἀμήχανα εἶναι· [πῶς δὲ αὐτῶν γενέσθαι, εὔπορόν τι καὶ ῥᾴδιον ὅλως. εἶναι δὲ] τῶνδε τὰ γονὰ ὡς ἑκάστου ἀναρίθμητα. ταῦτα δὴ τὰ ὡς χρόνῳ πολλῷ τῆς γονῆς ὕστερον κάμπῃ καλύψαντα αὖθις ἀνθρώποις, ταύτῃ τὶ διαρκῶς θερμήναντα χρόνῳ, ζῷα ποιοῦσι. ταῦτα εἰπόντας, ὁ βασιλεὺς μεγάλως [πρὸς] τοῦτο ἄνδρας ἀγαθοὺς δωρήσασθαι ὡμολογήσας, τῷ ἔργῳ πείθεσθαι παρῄνει τὸν λόγον. οἱ δὲ γνόμενοι ἐν ἰνδίᾳ αὖθις, τὰ τῶν μετηνεγκάμενοι ἐς βυζάντιον. ἐς σκώληκάς τι αὐτοῦτο τρέπω ἅπερ ἐρρήθη, μεταπεφυκέναι διαπαξάμενοι· τρέφουσι τὸ συκαμίνου φύλλοις, καὶ ἀπ' αὐτοῦ γίνεσθαι μετάξαν πλείστην κατασκευάσασθαι ἐν ῥωμαίων τῇ γῇ. τὰ μὲν οὖν τά τε κατὰ τὸν πόλεμον πράγματα ῥωμαίοις τὸ καὶ πέρσαις, καὶ τὰ ἀμφὶ μετάξῃ ταύτῃ πη ἔσχεν. μετὰ δὲ τὸ χειμῶνος ὥραν, ἀφικόμενοι ἐς βυζάντιον σὺν χοσρόῃ ξὺν τοῖς χρήμασιν ἰσοδίσγουνας, τὰ ξυγκείμενα σφίσιν ἐξήγγειλε. καὶ ὡς τὰ μὲν χρήματα κεκομισμένος, τὸ ἐκεχειρίαν μελλήσειν εὐδεμιᾷ ἐπισφαλείᾳ διαφέρειν· λαζικῆς δὲ μεθίεσθαι οὐδαμῇ ἤθελεν. ἀλλὰ καὶ τοῖς χρήμασι τούτοις οὔνιναν τὴν σαβείρων ἐπαμυνόμενος μέγα τι χρῆμα, ἐς πέρσας τοῖς μερμερίῃ ἐυθὺς ἔπεμψεν. ᾧ δὴ ἐπίστολιν ἔργου ἔχεσθαι δυνάμει τῇ πάσῃ. καὶ μὲν καὶ ἐλέφαντας οἱ πολλοὺς ἔστειλε. μερμερίης δὲ παντὶ [τῷ] πέρσῃ τε καὶ οὔνιναν στρατῷ, ἐκ μουχερείσδου ἀναστὰς, ἔνθα τὰ λαζῶν ἐχυρώματα ἦεν, σὺν ἐλέφασι πάσι ἐπαγόμενος. ῥωμαῖοι δὲ ὑδαμῇ ἐπολιόρκουν· ἀλλ' ἀμφὶ τὰς ἐκβολὰς φάσιδος ποταμοῦ, μαρτίνου ἡγουμένου σφίσι, χωρίου ἰσχυροῦ σφᾶς αὐτοὺς ἀσφαλέστατα κρατυνάμενοι, ἡσυχῇ ἦμενον. ξυνῆν δὲ αὐτοῖς ἐς γυβάζην ὁ λαζῶν βασιλεύς. ὅπως δὲ ἐμήδων στρατὸς, τύχης αὐτῷ ξυμβάσης τινὸς, ὑδὲν ἄχαρι ἔδρασε ῥωμαίων ὅτε λαζῶν τινὶ ἔδρασε. τὰ μὲν [γὰρ] πρῶτα ὁ μερμερόης ἐς φερρίῳ τινὶ μαθὼν τὴν γυβάζη ἀδελφὴν εἶναι· ἐπ' αὐτῇ ἐπῆγε τὸ στράτευμα, ὡς ἑλοῦσαν μηχανῇ πάσῃ. καρτερώτατα δὲ ἀμυνομένων τὴν ταύτῃ φερρῶν, καὶ χωρίων σφίσι ξυλλαμβανούσης τὴν φύσεως [ἐχυρώματα·] ἄπρακτοι ὑπῆεσαν· ἔνθα δὲ ἀποκεκλεισμένοι οἱ βάρβαροι ἀνεχώρησαν· ἔπειτα δὴ ἀβασγὰς ἀπευθὲς ἐόντας ῥωμαίοις, εἰ ἐς τὴν φερρὰν ἔχοντες, τὴν ὁδὸν καταλαμβάνοντες, στενωτάτῃ τὴν χρημνώδη ἔσαν (ἥπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται) τῶν ὀφθαλμῶν τε ἀδιέξοδον· ἐμποδίοις σφίσιν ἐγένοντο. διὸ δὴ ἀκέχυτο ὁ μερμερόης καθ' ὅ, τι τὰς αἰσθήσεις διαφθείρειν· ὑπῆλθε ὀπίσω τὸ στράτευμα, ἔνθα τε ἐς χαμαιπόλιν, ὡς πολιορκήσων, αὐτίκα ἦλθε. ἔνθα δὴ καὶ βολὰς ἀποπροσαιμένους, ἔπειτα ὑδὲν πρὸ χωρεῖν, αἰσχρῶς φεύγειν αὐθις. ῥωμαῖοι δὲ αὖ χωρῆσαι ἐπαπόμενοι τῆς πολιορκίας, ἐς διαχωρίαν πολλὴν ἔκτεινον· ἐν τοῖς καὶ τὰ σαβείρων τὰ ἄρχοντα ξυμπεσόντα πισῆν. μάχης τε καρτερᾶς ἀμφὶ τὸ νεκρὸν γνομένης· ὕστερον πέρσαι, ὡς λύχνων ἀφᾶς, διασάμενοι τὰς εὐαυλίας ἐπέψαυσαν, ἔπειτα κάμπης καὶ μαχείρησιν ἀπεχώρησαν. ταῦτα μὲν δὴ ῥωμαίοις τὰ καὶ πέρσαις, ἐπὶ πᾶσαν τὴν δε. τὰ μὲν πη δὴ λιβύης ἅπαντα ῥωμαίοις εὖ τε καὶ καλῶς καθίστηκε. τῷ χαρίσιῳ ἔτει, ὅπερ ἐς ταῦθα ἰουστινιανὸς βασιλεὺς στρατηγὸν κατέστησατο, εὐτυχήματα λέγω τὰ αὖθις χρόνου ξυνηνέχθη γενέσθαι. ἐς δὴ ἕνα τὸν ἐς μουνδίους ἀρχόντων ἐπαρισάμενος, κατζιναν ἔνομα, τὰ τε πρόσπορα μάχῃ σφῶν ἄλλως ἐνίκησε· καὶ ὁ πολλῷ ὕστερον ἀναπαλαι τὰ καὶ ἰαύδας, οἳ μαυρουσίων τὸν ἐν βυζακίῳ τὰ καὶ νουμιδίᾳ τὸ κράτος εἶχον, ὑπεχείριος ποιεῖται) ἔπεστί τι αὖθις ἐς ἀνδραπόδων λόγῳ. καὶ ἀπ' αὐτοῦ πολέμιον ῥωμαίοις ὑδὲν ὑπὸ τὸν τὴν χρόνον ἔν γε λιβύῃ ἐγένετο. πῆς μὲν φθάσαι πολέμοις τὰ καὶ φθεῖραι ἔρημος αὐθρώπων ἡ χώρα ἐκ βεβασιλεῦσθαι ὅσα διέμενεν. ἐν ᾧ δὲ [ταῦτα] ἐπράσσετο τῇδε, ἐν τούτῳ τάδε ξυνηνέχθη ἐν ἰουδαίᾳ γενέσθαι. γεννάδιος μὲν (ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λεγομένοις ἐρρήθη) τὰς σπονδὰς ἐποιήσατο πρὸς λαγγιβάρδας, οἳς σφίσι πολεμίους ὄντας, ἐπύγχανον.

ὁρῶν τὰς ὑπερβολὰς, διεχήμαζε ξυώ τι τῆς παιδὶ καὶ τῇ γυναικὶ καὶ τῆς ἐς τὰ μάλιστα ὑπτηδείοις: τῇ μὲν ἀμηχανίᾳ τ' παρόντων κακῶν ἀλαμαχόμεν@ πρὸς τ' δοτὸ τῆς ὥρας ἀνάγκλιν· ἐλπίδι * τὶ τῷ Βυζαντίου ἐς τὸν μέλλοντα χρόνον θαρσῶν, παότῃ τι τῷ τύχῃ παρηγορῶν τῷ τότε παρούσαν, οἷά γε τὰ ἀνθρώπινα, καὶ καραδοκῶν τὰ βέλτιω. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ λαζοὶ, τῇ πρὸς βασιλέα γεβάζῃ αἰδοῖ, τῷ τῷ χειμῶν@ ὥραν οὐδέν τι ἧσσον ἐν τῆς σκοπίλοις κατίτριβον. ἀλύσκολον μὲν ἐπαῦθα οὐδὲν πρὸς τῶν πολεμίων δεικνύοντες, ἐπεὶ τῆς ὑπβουλίουσιν, ἄλλως τε καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα, παῦτα τὰ ὄρη ἀμήχανά τι καὶ ὅλως ἀνεόρτα ξυμβαίνει εἶναι· λιμῷ δὲ καὶ ψύχει καὶ τῇ ἄλλῃ κακοπαθείᾳ δυσθανατοῦντες. ὁ δὲ μερμερόης οἰκία τε πολλὰ κατ' ἐξουσίαν ᾠκοδομήσατο ἐν τῆς κατὰ τὸν * μουχίρησιν * μοχίρεσιν
κώμης. καὶ τὰ ὑπτήδεια παντα χόθι καταισταμέν@ τῶν τῆδε χωρίων, τῶν τε αὐτομόλων πρεσπέμπων τινὰς ἐς τῶν ὀρῶν τὰς ἀκρωρείας, καὶ τὰ πρὸς παρεχόμεν@· ἐπαγαγόμενος πολλοὺς ἴχυσιν· οἷς δὴ καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορευμένοις ἐχωρήγει συχνὰ, καὶ ὡς οἰκείων ἐπιμελεῖτ· τά τε ἄλλα διῳκεῖτο ξυὼ ἀδεία πολλῇ. ἅτε τῆς χώρας γεγενὼς κύριος@. καὶ πρὸς γεβάζλεω ἔγραψε τάδε. Δύο ταῦτα ῥυθμίζει τοῖς ἀνθρώποις βίον, δωμάς τε καὶ φρόνησις. Γραφὴ μερμερέα πρὸς γεβάζεν.
οἱ μὲν [γὰρ] τῷ δωματῷ πειθόμενοι τῶν πέλας, αὐτοί τε * διωτύουσι κατ' ἐξουσίαν, καὶ ἔτη * διοτύκασι
βούλονται σὺν καταδιεξέρους ἰσαεὶ ἄγουσιν: οἱ δὲ ἀπὸ τῷ ἀσθένειαν ὑπεδουλωμένοι τοῖς κρείττοσι, τῷ ξωιτῷ τ' ἀδωμαίαν ἰώμενοι, θωπείᾳ σὺν κρατοῦντας μεπασι· καὶ οὐδέν τι ἧσσον ἐν τοῖς οἰκείοις βιοτῷ δύνανται· πάντων ἀπολαύοντες τῇ χολακείᾳ. ὥσπερ αὐτοῖς ἀπὸ * παρὰ
τ' ἀσθένειαν στρεβλοῖ ξυμβαίνει. καὶ ταῦτα οὐ * πρὸς [μὲν] τῶν ἰδίων * ποὶ, σφίσι φέρειν * π σφίσι φέ-
οὕτως· ὧδε δὲ τοῖς ἄλλοις οὐ ταύτῃ πη ἔχει, ἀλλ' ἀνθρώπους (ὡς ἐπὴν) ἅπασι. παντα χό- ρεται ὄντα
θι γὰρ τῆς οἰκουμένης ὥσπερ ἄλλό τι ἐμπέπηγε Φύσει. καὶ σὺ πίνω, ὦ Φίλε γεβάζῃ, λῷ μὲν οἷσι πρείσσοις πρσῶν τῷ πολέμῳ· μὴ δὴ μέλλε. [μηδέ σοι ἐμπόδιον γινέσθω μηδέν.] εὑρήσεις γὰρ ἡμᾶς τ' λαζικῆς * ἔνθα, αὖ βούλει, ὑφισαμένους τι τ' σὸν ἔφοδον, καὶ αὖ πάραπαν θομένους ὑπὲρ χώρας † τῆδε ἔσηδύναμις· ὥστε παρέσται σοι ἀμαχονιζομένῳ αὐθαναθιζεσθαι πρὸς ἡμᾶς. * ὡς μὲν γὰρ ἀδυάτους εἶ πρσῶν τῇ δυνάμει αὐτοὺς ἀσταλεῖς, [καὶ] αὐτὸς οἶσθας. σὺ δὲ, ὦ ἀγαθὲ, τ' δεύτερον ἀμαχείριζε, τὸ γνῶθι σαυτὸν· καὶ προσκύνει τὸν σαυτῷ δεσπότην χοσρόην, ἅτε βασιλέα, καὶ νενικηκότα, καὶ κύριον. αἴτει τί σοι τῶν πεπραγμένων ἴλεων εἶναι, ὅπως αὖ πλείστων δυνατὸς εἶης τῶν ἐνοχλούντων ἀπαλλάχθαι κακῶν· ὡς ἔγωγε ἀναδεχομαί [τε] βασιλέα χοσρόην ἵλεών * τί σοι γενήσεσθαι, καὶ τὰ πρὸς δώσειν, [καὶ] ὁμήρους σοι * τί σοι
* παρέχομαι παῖδας τῶν ἐν πέρσαις λογίμων ἀρχόντων· ὡς πέ τι ἄλλα καὶ τ' σωτηρίαν καὶ τ' + παρεχόμενον
βασιλείαν τῷ σῷ, τὸν πάντα αἰῶνα ἐν ἀσφαλείᾳ ἕξεις. εἰ δέ σοι τούτων οὐδέτερον βουλομένῳ ἐστὶν: ἀλλὰ σὺ * ἐς τὸν ἑπέρας ἀπιὼν χώραν, δὸς τοῖς ἀπὸ τῷ σῷ ἀβουλίαν παλαιπώροις γενομένοις, λαζοῖς αὐαπνεῦσαί ποτε, καὶ ἀπὸ δυσκόλων τῶν αὐτοῖς ἐγκειμένων ἀνενεγκεῖν· * ἐς πνα ἑτέραν
μηδὲ αὐτοῖς ἀπέραντον ἔλεθρον τόνδε προστρίβεσθαι βούλῃ ὑπὸ σφαλερᾶς τῆς ἐλπίδ@ ἐχούμεν@· λέγω δὲ, τῆς ῥωμαίων ὑπκουρίας. οὐ γὰρ σοι τιμωρεῖν † ποτὶ δωματὶ ἔστιν, * πότε
ὥσπερ οὐδὲ ἄχρι ἐς τ' ἡμέραν δεδωίκωται τῶνδε. μερμερόης μὲν ταῦτα ἔγραψε. γεβάζην δὲ οὐδ' ὡς ἔπεισεν. ἀλλ' ἐν τοῖς ὁρῶν κολωνοῖς ἔμενε, καραδοκῶν τ' * τῶν ῥωμαίων ὑπκουρίαν· * ἐκ ῥωμ.
καὶ τῷ ἐς τὸν χοσρόην ἔχθει ὡς ἥκιστα ἐς τῷ ῥωμαίων ἀπόγνωσιν ἐγκλίνειν ἐθέλων. οἱ γὰρ ἀνθρωποι τῷ ἀμείνοσιν ἐκ τῷ ὑπτιωτέρου πρὸς τ' τῷ βουλήματος ἁρμόζονται χρείαν:
καὶ λέγω μὲν, τῷ ἀρίσκοντι αὐσθ', ἀεὶ προσχωροῦσι· καὶ * προσίσταται τὰ ἐξ αὐτοῦ πάντα, οὐ * προσίστηται
ἀσκοπούμενοι μὴ * ψεύδεις εἴη· [τῷ δὲ λυπουῦτι χαλεπῶς ἔχοντες, ἀπιστοῦσιν, οὐ διεραυνώμενοι μὴ ἀληθὴς εἴη.] ἀπὸ τῷ τὸν χρόνον τῶν πινὲς μοναχῶν ἐξ ἰνδῶν ἥκοντες. γνόντες τε ὡς ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἀπευδὴς εἴη, μηκέτι πρὸς πρσῶν [τῷ] μέταξαν ὠνεῖσθαι ῥωμαίους· ἐς βασιλέα ἡμοῦσι, οὕτω δὴ τὰ ἀμφὶ τῇ μεπίξῃ διοικήσασθαι ὠμολόγησαν, ὡς μηκέτι ῥωμαῖοι ἐκ πρσῶν τῶν σφίσι πολεμίων ἢ ἄλλου του ἔθνους τὸ ἐμπλημα τῷ ποιήσωνται.

γουβάζης μὴν ὁ λαζῶν βασιλεὺς ῥωμαίοις ἐυτοϊκῶς ἔχειν, ἐπεί οἱ χοσρόης (ὥσπερ μοι ἐν
πρώτοις ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη) ὅπλα βουλεύειν θάνατον ἤθετο. τῶν δὲ ἄλλων λαζῶν οἱ πλεῖ-
στοι αὐτίκα ἐς τὸν ἐκείνων ἀπόστασιν τραπωτῶν δεινὰ πάσχοντες, καὶ διαφερόντως τῆς ἄρχου-
† ἐγκεκλεῖσθαι σι τῷ στρατῷ ἀχθόμενοι, * ἐμήδιζον ἐκ τοῦ παραλόγου: οὐ πάνυ περσῶν ἀσπαζόμενοι, ἀλλ'
αὐτοῦ ἀπαλλαξείοντες τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς, καὶ τῶν δυσχερῶν τὰ πόνω μὴ παρόντα αἱ-
ρούμενοι. ὧν δή τις ἐν λαζοῖς οὐκ ἀφανὴς ἀνὴρ θεοφόβιος ἔνεμε, ὅσπερ τῷ μεμερισμένῳ λα-
† οὐδὲν ὑγιὲς θραικίοις ἐς λόγους ξυμβάς, φρούριόν [εἰ] ἐκδώσειν τὸ † οὐχεμέριον ὡμολόγησεν. ὁ
δὲ αὐτὸν ἐλπίσι μεγάλαις ἐπάρας, ἐς τὸ πᾶν ὥρμησε τοῦτο. φίλον μὲν αὐτὸν ἐν τοῖς
μάλιστα χοσρόης βασιλεὺς ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ἐσχυρίσατο ἔσεσθαι, πίστεως δὲ ἀναγκαι-
ον ἐπ' εὐεργεσίᾳ ἐς τὸ πᾶν αἰῶνα· καὶ ἀπ' αὐτοῦ δόξῃ τι καὶ πλούτῳ δυνάμει τε μήκιστος 10.
μέγας. οἷς δὴ [ὁ] θεοφόβιος ἐπαρθείς, πολλῷ ἔτι μᾶλλον ἐς τὸ ἔργον ἠπείγετο. καὶ μὲν γὰρ
οὐδεμία ἐπιμιξία ῥωμαίοις τὸ καθ' ἑαυτὸν ἦν· ἀλλ' οἱ μὲν πέρσαι πολλῆ ἐξουσίᾳ πανταχό-
σε ἐπεφοίτων τῶν πάντη χωρίων· ῥωμαίων δὲ καὶ λαζῶν οἱ μὲν ἐν τοῖς πρώτοις φάσιν ἐλά-
θεσαν, οἱ δὲ ἀρχαιόπλιν ἢ ἄλλό τι τῶν ἐκείνῃ ἐχυρωμάτων καταλαβόντες, σκυβάλοντο·
καὶ γουβάζης αὐτὸς, ὁ λαζῶν βασιλεύς, ἐς τῶν ὁρῶν τὰς ὑπερβολὰς ἡσυχῇ ἵδρυε. πίων
† ὑποτιλίσας [γοῦν] ὁ θεοφόβιος οὐδενὶ ἴσχυσε † ὑπομεῖναι τῷ μερισμῷ † ὅπλα. ἐν γὰρ τῷ φρου-
ρίῳ ἡμύνοντο, ἔφασκε λαζοῖς τὰ καὶ ῥωμαίοις, εἰ τὸ ἐνταῦθα φυλακτήριον ἔχοιεν, ὡς ἅπα-
σιν μὲν ὁ ῥωμαίων στρατὸς ὀπτολώλει· γουβάζῃ δὲ βασιλεῖ, καὶ λαζοῖς τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἅπα-
σι, διαφθορὰ τὰ πράγματα· κηλὶς δὲ ξύμπασι, πρὸς περσῶν ἔχειν. καὶ οὐδέ τις ἐλ-
† ἑωμαίοις πὶς † ἐς ῥωμαίους ποτὲ ἢ τὸν γουβάζῃ αἰσθησόμενος τῆς χώρας τὸ κράτος. τὰ μὲν γὰρ 20.
πρὸς περσῶν κατὰ μόνας ταῦτα τὸν μερισμὸν διαπεπρᾶχθαι, μυριάδας τὸ πλέον [ἑπτὰ]
† παβάρους ἐπαγόμενον περσῶν μαχίμων [αὐτῶν,] καὶ βαρβάρους † παβάρους παμπληθεῖς· νῦν δὲ
καὶ βασιλέα χοσρόην στρατῷ ἀμυνοῦντα ἐνθάδε ἥκοντα, ἐξαπίνης αὐτῆς ἀναμεμίχθαι, καὶ
οὐκ αὖ πλοῖσιν οὐδὲ αὐτῷ κήλυχνον τῇ στρατιᾷ ταύτῃ τῷ γλίσχρῳ ἐπαρκέσειν. ταῦτα περιπυ-
σάμενον θεοφόβιον, ἐς δίος μέγα καὶ ἀμηχανίαν καταστῆσαι σφᾶς ἐνταῦθα φρουροὺς. καὶ
αὐτὸν ἐλισσόμενον, πρὸς θεοῦ τὰ πατρῷα οἰκτίροντας, τὰ παρόντα ὅσα σῳζόμενα εὖ θέσθαι
† αὐτὸς ὡμολ. σφίσι, καὶ † ὃς αὐτῆς ὡμολόγει, πρὸς τὰ χοσρόου ἀμφὶ τῇ σωτηρίᾳ τὰ πρὸ ὀφθαλ-
μῶν ἔχειν, ἐφ' ᾧ τὸ φρούριον ἐκδώσουσι πέρσαις. ἐπί τε δὴ αὖθρώπους ταῦτα ἤρασεν· αὐτίκα ἐκθέσθαι
† ἀφῆκε τοὺς ἀπαλλαγεῖς, αὖθίς τε τῷ μερισμῷ ἐς ἕψιν ἦκον, ἅπαντα ἔφερεν. ὁ δὲ περσῶν † δὴ δο-
δοκιμ. κατελεξ κιμωτάτους ἅπαντας ἐκπολεξάμενος, ξὺν αὐτοῖς ἐς τὸ † οὐχεμέριον ἔπεμψε, τά τε πιστὰ 30.
† οὐδεμίσιος παρεξομένους ἀμφί τε τῆς χρήσεως καὶ τῇ σωτηρίᾳ τῆς τῆδε φρουρᾶς, ἐς τὸ φρούριον
† οὐδεμίσιος τοῦτο καθίζοντας. οὕτω μὲν πέρσαι τὸ † οὐχεμέριον φρούριον ἔσχον, καὶ λαζικῆς † ὅπ-
† πάντη κράτησιν ἐχυρώσαντο. οὐ μόνον δὲ λαζικὴν † ταύτην κατοχεῖαν πεποίη-
† μοχθηρισάντες σθαι πέρσαι, ἀλλὰ καὶ σκυμνίαν τε καὶ συναίαν· ἐκ † μυχθηρίσαντος ἄρξαι ἐς ἱκτηρίαν, ἄβαλτα
ῥωμαίοις τὰ καὶ τῷ λαζῶν βασιλεῖ ξύμπαντα τὰ ἐκείνῃ χωρία τῷ τρόπῳ τούτῳ ἐγένετο.
ἀμωϊσάμην τε δὴ † πολεμίους οὔτε ῥωμαῖοι οὔτε λαζοὶ εἶχον· ἐπεὶ οὐδὲ καταβαίνειν ἐκ τῶν
† ὀχυρωμ. ὁρῶν ἢ [ἐκ] τῶν † ἐχυρωμάτων ἐτόλμουν, † οὐδέ πη τοῖς πολεμίοις ἐπῇσαν. μεριζόμενος δὲ,
† οὐδ' ἐπὶ τοὺς πολεμίους τῆς τοῦ χειμῶνος ἐγκειμένης ὥρας, ξύλινον μὲν τεῖχος ἐν † σκότῳ ἐπικτήσατο· φρουρὰν τε
† κάτω πέρσαι τῶν μαχίμων οὐχ ἧσσον ἢ τριχιλίων ἐνταῦθα καταστήσαντο, † ἔν τε τῷ οὐχεμε-
† ἔς τε τῷ Οὐ- μέρι ἄνδρας αὐτάρκεις ὁπλιτῶν. οἰκοδομησάμενος δὲ καὶ τὸ ἄλλο λαζῶν φρούριον, 40
δὲ καλοῦσι παράπλιν, πρὸς αὐτοῖς μάλιστα τοῖς ἰχνάτις ἐρίοις λαζικῆς κείμενον, αὐτὸ ἔμενεν. ἔπειτα δὲ ῥωμαίους τε καὶ λαζοὺς ἀγερεσθαί τε μαθὼν, καὶ ἀμφὶ τὰς σκολὰς ἐστρατοπεδευέσθαι πολεμοῦ φάσιδος· παντὶ τῷ στρατῷ ἐπ' αὐτοῦ ἦει. ὅπερ ἐπεὶ γουβάζης τε
καὶ οἱ τὸ ῥωμαίων στρατὸν ἄρχοντες ἔμαθον· οὐχ ὑποστάντες τῶν πολεμίων † ἔφοδον, διελύ-
θησάν τε, καὶ διεσώζοντο ὥς πη ἑκάστῳ σφίσιν ἐδόκει γενέσθαι, ἔστε γουβάζης, ἀναδραμὼν ἐς τῶν

ἱερῶν

γὼν, ἐγὼ δηλώσω. ἔννεια ἰουστινιανῷ βασιλεῖ γίγονεν, ὡς οἱ ἄλλοι τῶ ῥωμαίων στρατῶ ἄρχοντες * ἰωάννου ἐπακούειν ὡς ἤκιστα ἐθελήσουσιν, οὐκ ἀξιοῦντες καταδεέστερόν τι * αὐτῆς τὸ ἀξίωμα εἶναι. καὶ ἀπ' αὐτῶ ἔδοσαν, μὴ διχοστατοῦντες τῇ γνώμῃ, ἢ ἐθελοκακοῦντες τῷ Φθόνῳ, ξυγχέωσι τὰ πεπραγμένα. ἤκουσα δέ [τινος] καὶ τόνδε τὸν λόγον ἀπαγγέλλοντος ῥωμαίου ἀνδρὸς, ἡνίκα ὑπὸ ῥώμης ἁλισκόμενοι ἔσχον· ὡς δὲ ἄρα αὐτὸς τῶν ἀπὸ τῆς ξυγκλήτου βουλῆς. ἔλεγε γὰρ ὁ ῥωμαῖος οὗτος, ὡς * ἄρχειν μὲν ἰταλίας ποτὲ ἀπαλάριχος ὁ γηθερίχου γυναικὸς Θευδεῦς. βοῶν δέ * τις ἀγέλη ἐς ῥώμην ἐκ τῶν τὸν χρόνον ἀμφὶ δακίαν ἐψίαν ἐξ ἀγροῦ * ἤκει διὰ τῆς ἀγορᾶς, ὃν φόρον ἀρμάτης καλοῦσι ῥωμαῖοι. ἐν ταύτῃ χάρτῃ ὁ τῆς ἀρμάτης νεὼς κεραυνόβλητος ἱδρύθη. οὐκ παλαιοῦ κείμενος. ἔστι δέ τις ἀρχαία περὶ ταύτης δὴ τῆς ἀγορᾶς
01 κρήνη· ἐν βοῦς ὑπὸ ταύτης χαλκοῦς ἔστηκε. Φειδίου (οἶμαι) τὰ ἀθηναίου ἡ λυσίππου ἔργον. ἀγάλματα δ' ἐν χώρῳ τούτῳ πολλὰ τῶν δὴ πάλαι ἀνδρῶν * πεποιημένα ἐστίν. οὗ δὴ ἐν Φειδίου ἔργον ἕτερον· τοῦτο γὰρ λέγει τὰ ἐν τῷ ἀγάλματι γράμματα. ἐνταῦθα δὲ τὰ τοῦ μύρωνος βοίδιον. ὑπομελὲς γὰρ ἐμφαίνει τοῖς πάλαι ῥωμαίοις, τῆς ἑλλάδος τὰ κάλλιστα πάντα ἐγκαλλωπίσματα ῥώμης ποιήσασθαι. ἵνα [δὲ] ταῦρον, ἐφ' ᾗ τὴν τρωικάδε παριόντων ἐυνοῦχον, τῆς τε ἀγέλης ἀπολειπόμενον, καὶ ταύτης δὴ τὸ κρήνης ὑπὸ βατάσαντα, καθύπερθε βοὸς τὸ χαλκοῦν εἶναι. τύχῃ δέ τινι παρεόντα, τὸν σχοινίον γῷον, κομιδῇ ἀρχαῖον δόξαντα εἶναι, ξυμβάλλοντα τὸ παιούμενον φάναι· εἰσὶ γὰρ μαντικοὶ † οἶμαι τοῦτοι: ὡς ἐνυπνίου τοῦ καταλύσειν τὸ ἄρχοντα ῥώμης. καὶ * τρωικαῦτα μὲν ὅτι τοῦτος ἐκεῖνον, καὶ ὁ παρ' αὐτοῦ λόγος, γέλωτα ὤφλε. τὸ γὰρ τὸ πέρας ἀεὶ ἀνθρώποις τὰς προῤῥήσεις φιλοῦσι χλευάζειν: οὐκ ἀναχαιτίζοντος † αὐτῆς τὸ ἐλέγχου. τῷ μήτε ἀποβεβηκέναι τὰ πράγματα, μήτε τὸ τοῦ † αὐτοῦ
20 λόγου εἶναι πιστὸν, ἀλλὰ * μύθῳ τινὶ γελοιόσῃ ἐμφερῆ φαίνεσθαι. νῦν [δὲ] δὴ ἅπαντες τὸ † μύθου ξύμβολον τοῦτο τῆς ἀποβεβηκότος ὑποχωρήσαντος θαυμάζουσι. καὶ διὰ τοῦτο ἴσως ὑπὸ τωτίλα ἐστρατήγει ναρσῆς: ἡ σχαζομένης τοῦ ἐσμοῦ τῆς βασιλέως γνώμης, ἢ πυτανευούσης τὸ δέον τοῦ τύχης. ὁ μὲν γὰρ ναρσῆς στρατόμεδά τε λόγου ἄξιον, καὶ χρήματα μεγάλα τοῖς βασιλέως κεκομισμένος, ἐστέλλετο. ἐπειδὴ δὲ ξὺν τῇ ἐσμοῦ ἐν μέσῃ θράκῃ ἐγένετο χρόνον τινὰ ἐν φιλιππουπόλει, ὑποκλεισμοῦς τῆς ὁδοῦ, ἔμενε. στράτευμα γὰρ οὐκ ὀλίγον ὑπισχνεῖτο τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ ἅπαντα † ἤγον τε καὶ ἔφερον, οὐδενὸς σφίσιν αὐτοῦ τοῦτο· ἐπειδὴ † ἄγοι τε καὶ
ἔφερε
ὧν αὐτῶν οἱ μὲν τινες ὑπὸ θεσσαλονίκῃ, οἱ δὲ τοῦ ὑπὸ τὸ ζυζάντιον ἦσαν: μόλις δὲ ἐνθένδε ἀπαλλαγεὶς, ἐπὶ πρόσθεν ἦει. ἐν ᾧ δὲ ὁ μὲν ἐσμαίνης ὑπὸ σαλώνων ναρσῆν ἔμενε, ναρσῆς δὲ σὺν τῇ ἐφέδῳ ξυμπολιζόμενος ἐχολαίτερον ἦει· ἐν τούτῳ ὁ τωτίλας προσδεχόμενος τὸν ναρσῆ
30 στρατιὰν, ἐπίεσε τάδε. ἄλλους τε ῥωμαίους, καὶ τινας [τῶν] ἀπὸ τῆς ξυγκλήτου βουλῆς, ἐν ῥώμῃ † καθίζει· τοὺς λοιποὺς ὑπὸ καμπανίας ἐάσας. καὶ αὐτοὺς ἐκέλευεν, ὅση δύναμις, ὑπομένειν τὴν πόλεως. [ἐνδεικνύμενος] ὅτι δὴ αὐτῷ μεταμέλει τοῖς ἐς ῥώμην ἀρχασμῶν τὰ πρόσπορα· ἐπεὶ ἐμπρήσας αὐτῆς πολλὰ † ἔτυχεν, ἄλλως τε καὶ ἐκ πόλεμον παμέγα. οἱ δὲ καθεζόμενοι ἐν αἰχμαλώτων λόγῳ, καὶ πρόφημοι χρήματα πάντα· μὴ ὅτι τῶν κοινῶν, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἰδίᾳ σφίσι προσηκόντων μεταποιεῖσθαι δυνατὰ ἦσαν. καί τοι αὐθρώπων μάλιστα πάντων, ὧν ὑμεῖς ἴσμεν, φιλοπόλιδες ῥωμαῖοι τυγχάνουσιν ὄντες· ἀφιστάμενοι τὰ τὰ πάτρια † πάντα δὲ διασώζεσθαι ἐν προυδῇ ἔχουσιν, ὅπως δὴ μηδὲν ἀφανίζηται † ῥώμῃ τῷ παλαιῷ κόσμῳ. [οἵ γε καὶ πολιὸ πιαβεβαρβαρωμένοι αἰῶνα, τὰς τε πόλεως διεσώσαντο οἰκοδομίας, καὶ τῶν ἐγ-
40 καλλωπισμάτων τὰ πλεῖστα ὅσα οἷόν τε ἦν. χρόνῳ τε ποτὲ τῷ μῆκος, καὶ τῷ ἀπημελεῖσθαι, δι' ἀρετὴν τῶν πεπιημένων αὐτοῖς. ἔτι μέν τοι καὶ ὅσα μνημεῖα τῷ ἤθους ἐλέλειπτο ἔτι· ἐν τοῖς καὶ ἡ ναῦς αἰνείου, τοῦ τῆς πόλεως οἰκιστοῦ, καὶ εἰς πόλιν κεῖται, θέαμα παντελῶς ἄπιστον. ἱδρύσατο γὰρ πεπαίδμοι ἐν μέσῃ τῇ πόλει, ὧδε τοῦ τὸ πδίεμδ ὄχθην, ἐνταῦθά τε αὐτοῦ καταθέμενοι, ἐξ ἐκείνου τηρεῖσιν. ἥπερ ὁπόσα ποτ' ἐστιν; αὐτὸς θεασάμενος, ἱερῶν ἔρχομαι. μονήρης δὲ ἡ ναῦς ἦλθε καὶ πεπεμπόκης ἄγαν τυγχάνει οὖσα· μηκ μὲν

πολῶν

λέγουσιν οἱ τὰς τῶν ἀποθνησκόντων [ἀνθρώπων] ψυχὰς ἐς τὸν αὐτὸν διακομίζειν τὸ χωρίον. ὅν τινα δὲ τρόπον, αὐτίκα δηλώσω. ἀπουδαιότατα μὲν ἀπαγγελλόντων ἀκηκοὼς πολλάκις τῶν τῇδε ἀνθρώπων, ἐς * ὀνειρώδη δέ τινα δύναμιν ἀποκεκρίσθαι νενομικὼς τὰ θρυλλούμενα, ὡς ἀρχὴν τοῦ ἀκτλὼ τοῦ κῆ τὴν Ἐριτθίαν τὸ ὠκεανὸν * νῆσον, κώμας παμπληθεῖς ξυμβαίνει εἶναι. οἰκοῦσι δὲ αὐτὰς ἄνθρωποι σαφηνίζοντες τὴν κῆ γῆν γεωργοῦντες, καὶ ἐπ' ἐμπορίαν ναυτιλλόμενοι ἐς τινὰ τῶν νήσων: τὰ μὲν ἄλλα, Φράγγων κατήκοοι ὄντες, φόρου μέν τινι ἀπαγωγὴν [τὴν] πώποτε ὡμολόγηνται· ὑφεῖται δέ σφισιν οὐ παλαιοῦ τοῦδε τοῦ ἄρχοντος, ὑπουργίας τινὲς (ὡς φασιν) ἕνεκα, ἣν μοι ἐν τῷ παρόντι λελέξεται. λέγουσιν οἱ αὐτοὶ ἄνθρωποι, ἐκ παλαιτέρου ἐπικεῖσθαι τὰς τῶν ψυχῶν ὡμολογημένας σφίσιν. ὅσους δ' ἂν τῇ ὑπογωμενίῃ νυκτὶ ἐς τὸ ὑπηδύημα τοῦτο τῇ τοῦ ὑπουργίας διαδοχῇ ἱπτον ἐστί· δῆτα [δὴ,] ἐπειδὰν τάχιστα ξυσκοτάζει, ἐς τὰς οἰκίας τὰς αὐτῶν ἀναχωροῦντες, καθεύδουσι, παρεσδεχόμενοι τὴν ξυναγωγίαν τοῦ πράγματος. ἀμφὶ δὲ * νύκτωρ τὸ μὲν 10.
† τῶν νύκτων
† διαφανῶς
† ἐν. δὲ ἀφανῶς
θυρῶν σφίσιν ἀραρυσμένων αἰθάνονται· φωνῆς δέ τινος * ἀφανοῦς ἐπᾴουσιν, ὅτι τὴν ἔργον αὐτοῦ ξυγκαλούσης. αὐτίκα τὴν οἰκήσιν ὑδιμιᾷ ἐκ τοῦ στρωμάτων ἐξανίστανται, ὅτι τὴν ἡίονα καθιζησόμενοι. ὑποξυόντες μὲν, ὁποία ποτὲ ἀνάγκη αὐτοῦ ἐς τὸν ἑαυτοῦ ἀγεν, ἀλλ' ἔμπαλιν αἰαγκαζόμενοι. ἐκπαθα δὲ ἀκαστοῦ παρεσκευασμένας ὁρῶσιν ἱρήμας πανδόκους ἀνθρώπων, οὐ τὰς σφετέρας μέν τινας, ἀλλ' ἑτέρας τινάς· ἐς ἃς δὴ ἐσβάντες τοῦ κωπῶν ἄπεστιν. καὶ [τῶν] βαρέων αἰθάνονται ἀχθομένων μὲν ὑπὸ βαλῶν πληθεῖ· ἄχρι δὴ ἐς σανίδος τὸ ἄκρας καὶ τοῦ κωπῶν τοῦ χώρας ῥεθίῳ βεβαπτισμένων, ὑποδιδόντων τὸ τοῦ ὕδατος [ἐστὶν] ὑδὲ δάκτυλον ἕνα. αὐτὰ μέν τινα ὑδέτα θεῶνται· ἀλλὰ καὶ μίαν ἑρίσασθαι τὴν ὥραν, ἐς τοῦ βερτθίαν καταῤῥῆσαι. καί τινι, ὃν ἀκάτοις ἡνίκα ὑπ' αὐτῶν ἰδίαις ναυτιλλόμενοι, ἀχ ἑτέροις χρώμενοι, ἀλλ' [ἑρίσασθαι] ἐς νύκτα τὸ καὶ ἡμέραν. 20
μόλις ἐκπαθα ἀφορμέμενον· ἐς τὴν νῆσον ἢ καταπλεύσαντες, ὑποφορτίζεσθαι ἀπαλλάσσονται· αὐτίκα δὴ μαλα, τοῦ βαρέων σφίσι κὠφων [τὰ] γινομένων ἐκ τοῦ αἰφνιδίου, καὶ τοῦ ῥᾳθίου ἐπαιρομένων [ἐν τῷ ὕδατι καταδυομένων ὑδέν τι ἄλλο, πλὴν μέσοι ἐς τὴν τρόπιν αὐτῶν.] καὶ αὐτὰ μὲν αὐθρώπων ὑδέτα ὁρῶσιν, ὅτι ξυμπλέοντα ὅτι ἀπαλλασσόμενον τὴν νηὸς· φωνὴς δὲ ἀκούειν τινὲς ἐνθένδε (φασὶ) τῆς ὑποδεχομένοις ἀπαγγέλλειν δοκούσης σφίσι ἕνεμα τοῦ ξυμπλευσάντων αὐτῆς ἕκαστον, τά τε ἀξιώματα ὅτι λεγούσης εἷς πρόσω ἰόντων, καὶ πατρόθεν αὐτῶν ἀνακαλούσης. [ἐπὶ δὲ καὶ γυναῖκας ξυνδιαπορθμευσάμενα αὐτῆς τυχοῦσι, τοῦ αἰδρῶν ὑποσωματίζουσα τὰ ἑνόματα, εἰς πρὸ ξυνεικάσαι εἶδον.] ταῦτα μὲν δὴ οἱ τῇδε ἄνθρωποι ξυμβαίνειν
* τὰ μὲν δὴ κατὰ
Φασίν. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τοῦ πρόσω λέγειν ἐπανήσω. * ὅτε μὲν δὴ καὶ τὰς πολεμίους ἐς χώρας ἑκάστη ξυνηείχθη ἡμῖν, ὁ μὲν τοιούτοις πολέμοις ἐφέρετο ὧδε. Βελισάριον μὲν ἐς Βυζάντιον 30
† μετακιμψ
* ἐς τ. ἰ. διαπεμψάμενος βασιλεὺς, ἤπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, διὰ πολλῆς ἦν καὶ ἀδεοῦς χρημάτων τῆς πλουτικῆς πέμπειν αὐτὸν * διανοεῖτο ἐς τὴν Ἰταλίαν. ἀλλὰ καὶ στρατιὸν τέως ὄντα, τοῦ βασιλικῶν σωμάτων Φυλάκων ἄρχοντα καταστήσαμενος, αὐτοῦ κατῆκεν. ἵνα δὲ τῷ ἀξιώματι πρῶτος [ὁ] Βελισάριος ῥωμαίων ἁπάντων, καί τινες αὐτῶν πρόσθεν ἀνάρχαποί [τε] ἐς πατρικίους γεγόνασι, καὶ ἐς αὐτὸν ἀναβιβήκεσαν τοῦ ὑπάτων τὸ δίφρον. ἀλλὰ καὶ ὡς αὐτῷ τοῦ πρώτειον ἐξίσταντο πάντες, αἰσχυνόμενοι καὶ τὸν ἀρετὴς τῷ νόμῳ χρῆσθαι καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ δικαιώματα βεβαλλεσθαι. ταῦτά τε βασιλέα κομιδῇ ἤρισκεν, ἰωάννης δὲ ὁ Βιταλιανοῦ διεχείμαζεν ἐν σάλωσι. πρὸς δὲ ἐχόμενοί τε αὐτὸν ἐς ἰταλίαν τοῦτον δὴ τὸν χρέιον οἱ τοῦ ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες, ἄπρακτοι ἔμενον. καὶ ὁ χειμὼν ἔληγε, καὶ τὰ * ἐκκαιδέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν πρόκοπος ξυνέγραψε, τῷ δὲ ὀπηδομένῳ † ἔτει ἰωάννης μὲν διενοεῖτο ἐκ σαλώνων τὰ ἐξ 40
* ἐπὶ τὸν αὐτοκράτορα
† τετάρτῳ
αἰσιάσασθαι, καὶ τῷ στρατῷ ἐξηγεῖσθαι ὅτε τάχιστα ὀπηδομένῳ * τωτίλας τε καὶ γότθους. βασιλεὺς δὲ αὐτὸν διεκώλυεν· αὐτοῦ τε μένειν ἐπέστελλεν, ἕως ναρσῆς ὁ εὐνοῦχος ἀφίκηται. αὐτὸν γὰρ τοῦδε αὐτοκράτορα καταστήσασθαι τοῦ πολέμου ἐβούλευσεν. ὅπου δὲ [δὴ] ἕνεκα ταῦτα βουλοιμῶν βασιλεῖ εἴη, διαῤῥήδην μὲν τῶν πάντων οὐδενὶ φανερὸν γέγονε. βασιλέως γὰρ βούλευμα ἔκπυστον, ὅτι μὴ αὐτοῦ ἐθελουσίου, ἀμήχανά ἐστι [γνῶναι.] ἃ δὲ ὑποπτεύοντες ἀνθρωποι ἔλεγον, ἐγὼ

γεν, ἐγὼ

ἐπίσασθ᾽ σφίσι ξυμβαίνει. ἐπεὶ ἵππον γε παύτῃ τῇ νήσῳ οὐδ᾽ ὅσα κατ᾽ εἰκόνα *πθέαι). ὡ γὰρ παπὶ τὸ ζῶον τοῦπ᾽ ἐν μεσογείᾳ γιγνόμεν᾽ φαίνεπαι. εἰ δέ πᾳ αὐτῶν πσὶ ἐπὶ πρεσβεία ἢ ἄλλου τᾳ ἕνεκα ῥωμαίοις ἢ Φράγγοις ἢ ἄλλῳ τῳ ἵππους ἔχοντ᾽ ἐπιχωριάσαι ξυμβαίη· ἐνταῦθά π ἵππος οἰκεῖος αὐτοῖς ἐπάναγκες εἴη: αἰαθρώσκειν ὡμὸν ἐπ᾽ αὐτὰς οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἔχουσιν, ἐπρεῖ᾽ αὐτὰς μεπαῤῥίζοντες αὖθρωποι ἐπ᾽ τὰς ἵππους ἀναβιβάζουσιν· ἀπαλλάσσεσθαί π βουλομένους ἐνταῦθι, αὖθις αὖρονπες ἐπ᾽ τ᾽ γῆς καπαπήσονπαι. ὡμὸν δὲ εὔαρνοι ἵππῳ εἰσίν, ἀλλὰ πεζοὶ γ᾽ αὐπὶ ἅπαντες. ὅπι μὲν ἂν οἱ βάρβαροι πισίδες εἰσί. ὠβίνεως γ᾽ ἂν ἐν τούτῳ τῷ χώλῳ, ἀλλὰ αὐπρίᾳ πάντες. ὑδὲ ἱσία τοῖς δὴ τοῖς νησιώτῃς τυγχάνει ὄντα, ἀλλ᾽ ἰρίσαντες ἀεὶ ναυπήλου) μένου. ἐπειδὴ γ᾽ καπέπλευσαν εἰς τ᾽ ἤπειρον· παρθένος μὲν, ἥπερ αὐτῶν ἦρχε, χάρακα ἐχυρὸν πηξαμένη παρ᾽ αὐτῷ μάλισπα τ᾽ σκολὴν ποταμὸν ῥῆνα, ξὺν ὀλίγοις πσὶν αὐτῆ* ἀπέμενε· παντὶ γ᾽ τῷ ἄλλῳ σρατῷ τ᾽ ἀδελφὸν ἐπὶ τὰς πλειμίας ἐξηγεῖσθαι κελεύει. ἐσραπιδεύοντο γ᾽ ἄαρνοι πότ᾽, τῆς π ὠκεανοῦ *ἠόνος κατὰ ῥῆνα σκολῆς ὡ πολλῷ ἄπωθεν. ὃ δὴ ἀφικομένων κατ᾽ τάχος †ἀγγέλων ξυνέμιξαν μὲν ἀμφότεροι ἐς χεῖρας ἀλλήλοις, ἡσσῶνται γ᾽ κεσπεκράπης σύαρνοι. κατὰ αὖ[ῶν πίπθουσι μὲν πολλοὶ σε τούτῳ τῷ πόνῳ· οἱ λοιποὶ γ᾽ ξὺν τῷ βασιλεῖ, ἐς ὑπαγωγὴν τρέπονπαι) ἅπαντες. οἵ π ἀγγέλοι τ᾽ δίωξιν ἐπ᾽ αὐτοῖς δι᾽ ὀλίγου πποιημένοι, ἧ θέμις πιζῆς, εἰς τὸ σραπόπεδον ἀπεχώρησαν. ὅσπερ ἐκάκιζεν ἐπανήκοντας ἐς αὐτὴν ἡ παρθένος· τῷ π ἀδελφῷ ἐλοιδορεῖτο πικρόπαζα, ὑδὲν τῇ σραπᾷ λόγου ἄξιον ἰαχυριζομένη πεπάχθαι, ἐπεὶ μὴ ἀγαγοίεν αὐτῇ ζῶντα *ραδίγηρα. κατὰ αὖ[ῶν δ᾽πολεξαμένη τὰς μάλισα μαχιμωτάτας, ἐυθὺς ἔσειλεν· ἀπαγγείλασα, δορυάλωτον ἀγαγεῖν τ᾽ αὖθρα μηχανῇ πάσῃ. οἱ γ᾽ τ᾽ αὐτῆς ἐπιπλοῦπις ἐπίπαξιν· ὠβίηρχονπο διερευνώμενοι ξύμπαντα ἐς τὸ ἀκριβὲς τὰ σκηνὴ χωρία, ἕως ἐν ὕλῃ ἀμφιλαφεῖ κρυπτόμενον *ραδίγηρα εὗρεν. δήσαντες π αὐτὸν, τῇ παῤδὶ ἀπεκόμισαν. κατὰ ὁ μὲν αὐτῆς ἐν ὀφθαλμοῖς εἰσήκει, τρέων τὸ, κατὰ θυμὸν ἔζεσ᾽ αὐτίκα δὴ μάλα ὑποπάζων ζωγρίᾳ τῷ οἰκείῳ. ἡ γ᾽ αὐτὸν σκῦ παραδόξᾳ ὅπ ἀπέκτεινεν, ὅπ π ἄλλο ἄχαρι ἔδρασεν· ἀλλὰ κατ᾽ ὀνειδίσασα τ᾽ ἐς αὐτὸν ὕβριν, ἀνεπυθάνετο σῦ αὐθρώπου, ὅτου δὴ ἕνεκα ἠλογικῶς τὰ ξυγκείμενα ἐπέρᾳ γυναικὶ ἐς ἐυνὴν ξυνέλθοι, κατὰ παῦτα ἁ πεπορνευμένης αὐτῷ τ᾽ μνησθεὶς κατὰ ἐς τ᾽ αἰτίαν ἀπολογούμενος, τὰς σῦ πατρὸς ἐντολὰς κατὰ τ᾽ τ᾽ ἀρχαίων ἀσυθὴν πεφέρειν. ἱκεσίως τε πεῤῥήτευτο λόγους, κατὰ λιτῇς ἀνέμισγε τ᾽ ἀπολογίαν πολλαῖς, ἐς τ᾽ ἀνάγκην ἀναφέρων τὸ ἔγκλημα βουλομένη τὸ αὐτῇ ξυνοικίσασθαι ὡμολόγει· κατὰ τὰ ἀκ᾽ ἐν δίκῃ τὸ πρότερόν οἱ αὐτῷ πεπραγμένα, τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἰασασθαι. ἐπεί τε τ᾽ παῖδα παῦτα ἔρεσχε· [κὴ] τ᾽ τε δεσμῶν ἀφεῖτο *ραδίγηρ, τ᾽ τε ἄλλης φιλοφροσύνης ἠξίωτο. ἀποπέμπει) μὲν τ᾽ θευδιβέρτα ἐυθὺς ἀδελφὴν, τῷ τε βριτίᾳ ἐγήματο. παῦτα μὲν τῇδε κεχώρηκεν. ἐν ταύτῃ δὴ τῇ βριτίᾳ νήσῳ, τεῖχος ἐδείματο μακρὸν οἱ πάλαι αὖθρωποι, δίχα τιμῶν αὐτῆς πολλήν τινα μοῖραν· ὅπῃ γῆ κατὰ ὁ αὖρ κατὰ πάλα πάντα, οὐχ ὁμοίως ἰφ᾽ ἑκάτερα ἐσι. τὰ μὲν γὰρ σ᾽ τείχους πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ἐυεξία τὸ ἀέρων ἐσὶ ξυμμεταβαλλομένη τ᾽ ὥραις· ψῦχος μὲν ἀλεεινὸν, *ψυχεινὸν γ᾽ χειμῶνος. κατὰ αὖθρωποι μὲν πολλοὶ ᾤκηνη), κατ᾽ παῦτα *διώτευοντες τῆς ἄλλοις αὐθρώποις· πά τε δένδρα καρποῖς ἐς ἐπιτηδείως γιγνομένοις ὡραῖον αὐθᾷ, πά τε λήϊα τ᾽ ἄλλων ὑδὲν καπαδεέστερον πίθηλεν. ἀλλὰ γ᾽ ὕδασιν ἡ χώρα ἐναβρυνομένη διαρκῶς φαίνε). πρὸς δύσπαν γ᾽, πᾶν τὸναντίον. ὥστε ἀμέλει μὲν αὐθρώπῳ ὑδὲ ἡμιώριον δυνατὸν ἐσὶν ἐνταῦθα διῶναι· ἔχις *ἐπεὶ γ᾽ ὄφεις ἀναρίθμητοι, γ᾽ ἄλλων θηρίων παντοδαπῶν γλῶ, Ἀμαχεκλήρων) τ᾽ χῶρον ἐκεῖνον. Ἐ, τὸ δὴ ὠδαλογώπατον, οἱ ἐπχώριοι λέγουσιν ὡς, εἴ πς αὖθρωπος τὸ τεῖχος ἀμείψας ἐπὶ θάτερα ἴοι, ἐυθυωρὸν θνήσκει, τὸ λοιμῶδες τ᾽ ἐκείνῃ αἴρων ὡς ἧκισα φέρων· πῖς τε θηρίοις ἐνθάδε ἰδσιν ὁ θάνατος ἐυθὺς ὑπαντιάζων ἐκδέχει). ἐνταῦθα δέ μοι γιγνομένῳ τ᾽ ἱσορίας, ἐπάναγκές ἐσι λόγου μυθολογίαν ἐμφερεσάτου ὅπῃ μνησθῆναι. ὃς σῇμοι †οὔτε ὅπῃ τὸ ὠδάπατον ἀληθὴς ἔσιν εἶναι, καὶ περ ἀεὶ πρὸς αὐθρώπων ἐκφερόμενον ἀναείθμων· οἱ δὴ τῶν [μὲν] πεπασομένων αὐτυχεῖ, τῶν δὲ λόγων αὐτῆσθαι ἰαχυρίζοντο γιγνέναι: ὅτε †παραπησίως παντάπασιν, ὡς μὴ †ἀμφὶ τὰ τε βριτία τῇ νήσῳ ἀναγραφόμενα, ἀγνοίας πινὸς τ᾽ τῇδε ξυμβαινόντων διηνεκῶς †ἀπενέγκαιμι δόξαν.

λίγεσιν

† θεῶν πᾳ

† ἐπιχωριάσασθαι

† χαράκωμα

* ἴωνιν

* ἠιόι, ⊙

† ἀγγέλων

† ξαδίγιν

† ξαδίγιν

* ξαδίγιν

* ψυχρὸν I. S.

† διοτεύοντες

† δι᾽ ἃ ἀναρίθμοι, καὶ αὖπι πισὶς τὸ παράπαν ἴδοξεν εἶναι

† παρεπί⊙

* περὶ ἀμφὶ βριτίαν, ⊙ ἀναγραφόμενα, ⊙

† ἀπενέγκαιμι

οὐ πολλῷ πρόπερον ὁ Φράγγων βασιλεὺς ὀπὶ πρεσβεία τ̃ οἱ ἐπιτηδείων τινὰς ὡς αὐτὸν βασιλέα
ἰκετεύοντα ἐς Βυζάντιον στέλας, ἄνδρας αὐτῆς ἐκ τ̃ *ἀγγίλων ξυνέπεμψε· Φίλοπαιδμος,
ὡς ἐγὼ ἡ νῆσος ἥδε πρὸς αὐτὸν ἄρχεται. τὰ μὲν δὴ ἐν τ̃ Βριτίαν καλουμένην νῆσον τοιαῦτά ἐστιν.
τ̃ δὲ *ἀάρνων ἀνήρ τις ὀπλῷ πρόπερον, *ἱερμιγίσκικλος ὄνομα, ἦρχεν. ὅστις τ̃ βασιλέως
κρατύνας διὰ πανδημίας ἔχων, τ̃ γυναῖκα Βερθὶν ἀδελφὴν τ̃ Φράγγων ἄρχοντος γαμετὴν
ἐποιήσατο. πλευτήκει γὰρ αὐτῷ ἔναγχος ἡ πρόπερον ξυνοικοῦσα γυνή, παιδὸς ἐνὸς ὑμομένη
μήτηρ· ὃν ἐγὼ ἀπέλιπε τῷ πατρὶ *ῥαδισὶν ὄνομα, ᾧ δὴ ὁ πατὴρ παρθένον κόρης. ὑμᾶς Βριτίας,
*γάμου, ἧσπερ ἐμνήστευσε *γάμῳ, ἦπερ ἀδελφὸς βασιλεὺς ἦν πότε *ἀγγίλων τ̃ ἔθνους, χρήματα μεγάλα τῷ
*ἀγγίλων τ̃ μνηστείας αὐτῇ διδωκὼς λόγῳ. ὅτε ἀνὴρ ξὺν ἀάρνων τοῖς λογιμωτάτοις ἐς χωρίον τῳ ἱπ-
†καθήμενον πευόμενος, ὄρνιν τινὰ ὀπὶ δένδρου τ̃ *καθημένην εἶδε, ἐγὼ πολλὰ *κρώζουσαν. εἶτ᾽ ἦ *τ̃ ὄρνιθος τ̃ 10
*κράζοντα Φωνῆς ξυνεὶς, εἶτ᾽ ἄλλο μὲν τι ἐξεπισάμενος, ξυνεῖναι δὲ τ̃ ὄρνιθος μαντευομένης πρατευσά-
†τῶν μενος, τοῖς παροῦσιν εὐθὺς ἔφασκεν, ὡς τεθνήξει τεσσαράκοντα ἡμέραις ὕστερον. τοῦτο γὰρ αὐτῷ
†τῶν ὀρν. μαν- τ̃ *τ̃ ὄρνιθος δηλοῦν προῤῥῆσιν. ἐγὼ μὲν δὴ ἂν προορώμενος, ἔφη, ὅπως δὴ ὡς ἀσφαλέστατα ξυὼ
τευομένου τῇ ἀπεραγμοσύνῃ διώσηται· τοῖς τε Φράγγοις ἐς κῆδος ξυνῆλθον, γυναῖκα ἐσθένδε τ̃ ἐμοὶ ξυν-
οικοῦσαν ἐπαγόμενος· ἐγὼ τῷ παιδὶ τῷ ἐμῷ προβεβλημένῳ τ̃ Βριτίαν μητρίν. ἀλλὰ νῦν, ἐπεὶ
ἐγὼ [μέν γε] τεθνήξεσθαι ὑπορραπίζω αὐτίκα μάλα, ἐμὶ δὲ ἅπαντες ἄρσενές τε καὶ θήλεες γένος, ὅσοι
[γε] τὰ (ὀκ) γυναικὸς τῆσδε· πρὸς ἦ ἐγὼ ὁ παῖς ἀνυμέναιός τε καὶ ἄνυμφος ἔτι νῦν ἐστί: φέρε ὑμῖν
*τι ὑμ. ἐκ ἀξύμφορον ὀπτικοινώσωμαι τ̃ ἐμὴν Δήνοιαν· καί *τι ὑμῖν ἐκ ἀξύμφορον δόξειν εἶναι. ὑμεῖς ἦ αὐτὼ, ἐπ-
δαὸ ἀφίκεσθαι παῖσα ἐς τὸ μέτεστι τ̃ βίου, τύχῃ ἀγαθῇ καταπυρώντες διαπραίνετε. εἶμαι
γοῦν σύαρνοις ξυνοίσειν τ̃ κηδείαν ἐς Φράγγους μᾶλλον, ἢ ἐς τὰς νησιώτας ποιεῖσθαι. Βρίτιοι 20
μὲν γὰρ ὀδὲ ὅσον ὀπομίγνυσθαι ὑμῖν οἷοί τε εἰσιν, ὅτι μὴ ὀψέ τε καὶ μόλις· ἄαρνοι δὲ καὶ Φράγγοι
τοσοῦτον μέντοι ῥᾴονι τ̃ ὕδατος μεταξὺ ἔχουσιν. ὥστε [καὶ] αὐτοὺς ἐς γειτόνων μὲν ὡς τὰ πλησιαίτατα
ἔστιν ἡμῖν· ἐς δυνάμεως ἦ κεχωρηκότας μέγα τι χρῆμα, ἐς προχείρου ἔχειν εὖ ποιεῖν τε ἡμᾶς
καὶ λυμαίνεσθαι, ἡνίκα ἂν αὐτοῖς βουλομένοις εἰη λυμαίνεσθαι δὲ πάντως, ὦν μὴ τὸ κῆδος αὐτοῖς
ἐμποδὼν ἔσται. βαρεῖα γὰρ φύσει πᾶς ἀνθρώπου ἐπαρβάλλουσα αὐθαδίαν τ̃ πλησιεχώρων δύ-
†παροιχῶμαι ναμις γίνεται, καὶ πρὸς ἀδικίαν ἐπιμοτάτη· ἐπεὶ γείτονι δυσατῷ ῥᾴδιον ὀπὶ τὰς πύλας ἰόντι
ἀδικοῦντας ἐκπρίζεσθαι πολέμου αἰτίας. ὅτι τοίνυν ταῦτα ἔτως ἔχει· *παρεάσω μὲν ὑμῖν τὰ
παιδὸς τοῦδε νησιῶτις μητρὶ χρήματα πάντα, ὅσα παρ᾽ ἡμῶν κεκομισμένη τύγχανει δή ἕνεκα ἔτυ-
*ῥᾴδιος χει, τ̃ ὕδρεως ἀπενεγκαμένη μισθὸν, ἣ νέμει ἀνθρώπων ὁ κοινὸς βούλεται· *ῥαδισὶς δὲ ὁ παῖς
ξυνοικιζέσθω τῇ μητρυιᾷ πολοιπὸν τῇ αὐτοῦ, καθάπερ ὁ πάτριος ἡμῖν ἐφίησι νόμος. ὁ μὲν 30
ταῦτα εἰπὼν, τῇ παραραχθείσῃ ὑπὸ τ̃ προῤῥήσεως ἡμέρᾳ νοσήσας, τ̃ πεπρωμένου αἰσθάνεται.
†ἱερμισίσκλου ὁ δὲ ἦ *ἱερμιγίσκλου υἱὸς, †ὑάρνων τ̃ βασιλέως Θεσσαλῶν, γνώμῃ τ̃ ἐν βαρβάροις τοῖσδε
*ἐ. κίνων [τῶν] *λογίμων ἀνδρῶν ὀπὶ πλῆθος ἐπίσ τ̃ ἔ πλευτηκότος βουλῇ· καὶ τ̃ γάμον αὐτίκα τῇ μητ-
†ἰλλογίμων ρυιᾷ τῇ *ἀπατῶντι, καὶ τῇ μητρυιᾷ ξυνοικίζεται. ἐπειδὴ ἦ ταῦτα ἡ τῶν *ῥαδιγέρδους μητρὶ ἔμαθεν, οὐκ
†ἀπατῶν, τῇ ἐνεγκοῦσα τ̃ ἔ πράγματος ξυμφορὰν, τίσασθαι αὐτὸν τ̃ *ἑαυτῆς ὕβρεως ὥρμητο. τίμιον γὰρ
*ῥᾴδιγ- ὅτῳ τῆς ἐκείνῃ βαρβάροις *σωφροσύνην νομίζουσι εἶναι, ὥστε δὴ μέτου παρ᾽ αὐτοῖς ξυντυ-
*εἰς αὐτὸν χηκότος ὀνόματος γάμου, μὴ ὀπηδομένῳ τῷ ἔργῳ, δοκεῖ πεπρᾶσθαι γυνή. τὰ μὲν δὴ πρῶτα
†σωφροσύνη νομίζεται πέμψασα πρὸς αὐτὸν ὀπὶ πρεσβείᾳ τ̃ οἱ ὀπιτηδείων τινὰς, ἀνεπυθάνετο, ὅτῳ δὴ ὑβρίσειεν ἐς
*εἰς αὐτὸν αὐτὼ ἕνεκα, οὔτε πεπρευμένην ἔτι τ̃ ἄλλο εἰργασμένην *αὐτῷ ἄχαρι· ἐπεὶ δὲ ἀνύτειν *ὑδὲν
†ταῦτα ἐδαμῶς ἰδύνατο τ̃ ἀρρένων ἀνελομένη, ἐπὶ πολέμια ἔργα ἐχώρει. ναῦς ἓν αὐτίκα πρεσβείας 40
ἀγείρασα, γράμματά τι αὐτῆς ἐσθεμένη ἐς ἑκατὸν ἢ μυριάδων δέκα μαχίμων ἀνδρῶν· αὐ-
†ἐκ ἴτι ἐς τὴ ἐξηγεῖτο ἐπὶ τὰς ὑάρνας τῇ γραπτᾷ ταύτῃ. ἐπήγετο ἦ καὶ τ̃ ἀδελφῶν τ̃ ἑαυτῆς ἕνα, ξυνδιοι-
κησόμενον αὐτῇ τὰ παρόντα. ἐχ ὃς μὲν τι τ̃ βασιλέως εἶχεν, †ἀλλά γε τ̃ ἐς ἰδιώτας πλεῖστα
μοῖρα. ἄλκιμοι δέ εἰσι πάντων μάλιστα βαρβάρων, ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, οἱ νησιῶται ἔτι, ἔς τε τὰς
ξυμβολὰς πιζοὶ ἔασιν. ἃ γὰρ ἔσαν ἐσ ἔ ἐπαινέσαι ἀμελέτητοι, ἀλλ᾽ ὑδὲ ἔπασον, ὅτι πρὸ ἔσαν,

ὀπίσω

βαπίοις καθιστάμενους. καὶ πῶπε ἐς γῆ τῆ πάση γίνεσθ' †οἶμαι. πθίατα γὰρ τῶν πάντων ἀ- †οἴομαι
δὲς, οὔτι πίμνη κιώας ἐπιβελεύσαντας, οὔτι λύκους ἀμπωμόμους αὐπῖς πώπτ: ἀλλ' ὥσ-
πέρ τινα τῶν ἡ φύσις θεσμὸν κυσί τι καὶ ἐπβάπις καὶ λύκοις νεμοθετήσασα ἔθετ. εἶεν δὲ
καὶ τῆ βασιλέα τῆ σῆ, εἰ ἐ πραγμάτων ἐκ τῶ ἐπιπλεῖσον ἀπάντων, τάχα δέ που καὶ τ ἀμη-
χανῶν πθειουσίαν ξυμβαίνει εἶναι * ἐπθάλλαξιν τάτων τινὰ οὐδαμῆ γίγνεσθ'. ἤκουν πῖς
πρίσβεσι πῆς ἐμοῖς δέξαπ, ὅπως ἄν τι καὶ τῶν ἐκ εἰωθότων ἐπὶ γήρα θ οὐδὲν μαθοιμθ. εἰ
δὲ ἀραρότως πῶπα πανπαχῆ πέφυκεν * οὐ † καλόν σοι ἐςὶ κυπυργούρων τὸ ἡμῶ θ ξιναγῶ- * καλῶς σοι
σθ', εἶμαι, πθελωμθόν * ἐπαγωμθὸν γενέπημα · καὶ οὓς ὄνπας ὑπερορίους ἐκ ἤνεγκας, ἐς τὸ κυπυργ.
* τάδ' ἐνδήμους πεποιημένον. αὐτοί [γε] γὰρ τρόπον ἐς ῥωμαίους τ εἰκότ' ἐνδέξονπαι οὐ * ἐπαγαγό-
μθόν
10. πολλῷ ὕστερον. καὶ τάτε χωρὶς, οὔτι πολέμιος ἐπιπλέψει Δεφθείρων τῶ [τῶν] ῥωμαίων δρ- * πατῶν ind.
χῶ, ἐλπίδι τ * ἠσπάσθ', ἀμείνων ἔσεσθ' ἐπ' ἐμοὶ · οὔτι φίλος ἐπείσεσθαι ῥωμαίοις, ἐμπόδιος * ἐσεσθαι
πο τε τοῖς κατπθέουσι γλῶ τ ὑμετέραν ἐσόμθ' · δέκα τὰ μὴ, ἐπειδὰν φέρηπαι ἐπ' [τῆς] * ἐπιδῶν ἐπι-
τύχης τὰ κράτισα, ἐδ' ἡσυχμθόνους * ἐπιδὴ ἐπιφανώτερον αὐδ' παρ' ὑμῖν πεάσον- φανέστερον
τας. [ἐ γὰ ἡμεῖς μὲν ἐς χώρα ἐρήμω τι] καὶ ἄλλως * ἀγῶν θ τὰ διαπηρήμα ἔχομθ. πῖς * ἀγῶνα
*χὰρ οὐπυργούροις σιτωνῶν τ καὶ πῖς οἰνῶσι κατακραιπαλᾶν ἐς ἐξουσία ἐςὶ, καὶ παροψίδας * δι κατέχ.
αἰρῆσθ' πάσας. πάντως δέ πη καὶ βαλανείων αὐτοῖς μέπεσι. καὶ χρυσοφορῶσιν οἱ παλαιῆπαι, καὶ
ἱμαπίων ἐκ ἀμοιρῶσι λεπῶν τι καὶ πεποικιλμένων καὶ κατακεκαλυμμένων χρυσῷ. καί τοι
* κυπυργούροις μὲν ῥωμαίων αὐ ἀέθμα παλῆη ἐξίωσθραποδικότες τὰ πρόπερα, μετήνεγκαν * κυπυρ.
ἐς γλῶ τ σφετέραν. οἷς δὲ τὰ αὐθραποδώδη πάντα ἐπίχειν οὐ πάρεργον † πῖς κατακρήτις * τῆς κατα-
ἐγένετ. ἀλλὰ καὶ μάσιγας οὐχ ἡμαρτηκόσιν ἐτέτανται, καὶ θανατᾶν ἴσως, πρόχειρον ἐμοὶ καὶ ἄσα κρατήσασι I.S
ἄλλα διαπότη βαρβάρω ὅ τε πρόπ θ καὶ ἡ ἐξουσία ἐφίησιν. ἡμεῖς δὲ πίνοις τὰ ἡμέτερα, καὶ
κινδυόις ἐς ψυχμὸ φέρουσι. τύχης αὐδ' ἀπαλλάξαντες πῆς τότε κρατούσης, πῖς
γεναμένοις ἀπόδομθ, Δαπονήματα ἡμῖν τὰ πολέμου λογχηφόρους. ὧν δὴ τὰς ἀμοιβὰς
πρὸς ὑμῶν ἀπέναντίας ἑκάτεροι κεκομίσμεθα. εἰ γὰ ἡμεῖς μὲν ἐπαλαυόμθ ἔπ τῶν πατρίων
κακῶν · οἱ δὲ † πλῶ δ' ἀρίσπλῶ ἡμέτεραν ἐπφυγόσι † αὐτῶν δούλωσιν, χώρας τ ἐκείνων † πῶς δ'
ἰσομοιροῦντες Δαλαγχάνουσι. τοσῶτα μὲν οὐτυργούρων οἱ πρίσβεις εἶπον. βασιλεὺς
δὲ αὐδ' πολλὰ πθαυμάσας, ἐ δώρων πλήθη παρηγορήσας, ἐκ ἐς μακρὰν ἀπεπίμψατο.
πῶτα μὲν οὖν τῆδε ξωνήνεχθη γλώσσα. κατὰ δὲ τ χρόνον τάτον τῷ τε οὐάρεων ἔθνει καὶ γρα- * ὑρτάρ
πώπας νησώπας, οἱ δὴ ἐν νήσῳ τῆ † ὑρυτία καλουμένη φκλωπαι, πόλεμος καὶ μάχη ἐγένετο ἐξ
30. αἰτίας τοιᾶσδε. † οὐάρει μὲν ὑπὲρ ἴσρον ποταμὸν ἱδρῶπαι · διήκουσι δὲ ἄχρι [τι] ἐς ὠκεανὸν τ † οὐάρει
ἀρκλῶνον, καὶ ποταμὸν ῥῆνον · ὅσπερ αὐτὸς τι διορίζει, καὶ Φράγγους, καὶ πάλλα ἔθνη, ἃ πώτη ἵδρυν- * ποταμόν τι ἰσ.
πα. ἔπι * ἅπαντες, ὅσοι τε παλαιὸν ἀμφὶ ῥῆνον ἐκατέρωθεν ποταμὸν * φκλωπο, ἰδίᾳ μὲν πιθ- * πάντες
ὀνόματος ἕκασοι μεπαλάγχανον * ὧν δὴ ἔθνος ἐν γερμανοὶ ὀνομάζονπαι. ἐπικοινῆς δὲ γερμανοὶ * φκλωπα
ἐκαλοῦντο ἅπαντες. βρεπία δὴ ἡ νῆσος ἐπὶ τάτα μὲν [τῆ] ὠκεανῷ κῖπαι, τ ἠόνος δ' ὀλίγῳ ἀπόθεν ἐδ' ἐν. χερμ.
ἀλλ' ὅσον ἀπὸ σαδίων Δακοσίων καπαπικρὺ τ ῥῆνα ἐκβολῶν μάλισπα. βρεπανίας δὴ καὶ θύ- ὀνομάζ. ἐπι-
λης τ νήσου μεπαξύ ἐσιν. ἐπεὶ βρεπανία μὲν πρὸς * δύσεπά πῃ κῖπαι ἥλιον κδ' τ ἰσπανῶν τὰ κοινον αἰλαχέ-
ἔχαπα χώρας, ἀμφὶ σαδίους ἀκ ἤσσον ἢ ἐς πετρακισχιλίους τ ἠπείρῳ διέχουσι. βρεπία δὴ ἐς τ τες τὸ ὄνομα. Βρεπία
γαλλίας τὰ ὀπίσθεν, ἃ δὴ πρὸς ὠκεανὸν πεταμμένα, ἰσπανίας δηλονότι καὶ βρεπανίας πρὸς * δύσεπα
βορρᾶ ἄνεμον. θάλη δ', ὅσα γε αὐθρώπους οἰδέναι, ἐς ὠκεανὸν τὸ πρὸς τῇ ἄρκλῳ τὰ ἔχαπα κῖ-
παι ἀλλὰ τὰ μὲν ἀμφὶ βρεπανίαν καὶ θάλην, [ἐν] πῖς ἔμπροσθέν μοι λόγοις ἐρρήθη. βρεπίαν * βρεπανίας καὶ
δ' τ νῆσον ἔθνη τρία πολυανθρωπόπαπα ἔχυσι. βασιλεύς τι ἕς αὐτῶν ἑκάσῳ ἐφίησιν. * ἑνό- θούλη
μαπα δ' κῖπαι πῖς ἔθνεσι τάτοις, ἀγγίλοι τὶ καὶ † φρίξωνες καὶ οἱ τῇ νήσῳ ὁμώνυμοι βρίπωνες. * καὶ ὄνομα κεῖ-
ποσούτη δ' ἡ τῶνδε τ ἐθνῶν πολυανθρωπία φαίνεπαι οὖσα, ὡς τὰ ἀνὰ πᾶν τὸς κδ' πολλὰς ἐνθένδε πας * φρίσονς
μεπανισπαμένους, ξὺν γυναιξὶ καὶ παισὶν, ἐς φράγγας χωρῆσαι. οἱ δ' αὐτὰς ἐποικίζουσιν ἐς γῆς τ
σφετέρας τ ἐρημοτέραν δοκοῦσαν εἶναι. καὶ ἀπ' αὐτῆ τ νήσου πρόσπαθά φασιν, ὡς τὰ ἀμέλει

* διοχιλίοις * Σανδιλ * ικανος

*διχίλιοι ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγόμενοι, διέβησαν [παιδημεὶ] πολεμίαν πολλήν. ἦρχε δὲ αὐτῶν *ξανδηλ, ἀνὴρ ξυνετώτατος μὲν, καὶ πολέμων πολλῶν ἔμπειρος, ἱκανῶς δὲ καὶ αὐθρώπους ἱκανῶς πιφυκώς. ἐπεὶ [δὴ] δὲ τὸ ποταμῷ τῷ Δρίνασιν ἐποιήσαντο, τῶν κουτριγούρων πολλοῖς ἀντιπάσασιν ἐς χεῖρας ἦλθον. ὥσπερ ἰσχυρότατα δὴ ὀμόσαντες ἀμυνοῦμεν, δὴ μακρότατον μὲν ἡ μάχη ἐγένετο. μετὰ δὲ, *κουτριγούροι τρεψάμενοι τὰς ἑαυτῶν πύλας, πολλὰς ἔκτειναν. ὀλίγοι δέ τινες Φευγόντων, ὅπη αὐτῶν ἑκάστῳ δοκεῖ γίγνοιτο, διεσώθησαν. καὶ αὐτῶν οἱ πολέμιοι παῖδάς τε καὶ γυναῖκας αἰδραποδίσαντες, ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν. τούτων * δὴ τῶν βαρβάρων πόθῳ ὡς ἀλλήλας Δρμαχουμένων, ἥπερ μοι εἴρηται· [τὸ τε κινδυνῶδες σφίσι κατὰ τὸ ἀγωνίσασθαι ἀκμάζοντ@:] εὐτυχία [χρηναι] ῥωμαίοις ξυνηνέχθη πολλή. ὅσοι γὰρ αὐτῶν ὑπὸ *κουτριγούρων ἐς αἰχμαλώτων λόγῳ ὄντες ἐπύγχανον, ἐς μυριάδας (ὡς φασι) ξυν 10.

* διαλαθόντες

ὄντες πολλὰς, ἐν τῷ πόλῳ τούτῳ *Δρμαλυθέντες, ἐνθένδε τε κατὰ τάχος ἐξανεστάντες. [καὶ] οὐδενὶς σφίσιν ἐπαπωμόσατο, ἐς τὰ πάτρια ἤθη ἀφίκοντο, καὶ νίκης ἀλλοτρίας ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἀπώναντο. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ἀράπιον στρατηγὸν σφίσιν ἄλλας τε δῶρα τινὰ χιλίαλον καὶ οὖννας τοὺς ἄλλους· ἀγγέλους μὲν σκέλευε τὰ σφίσιν ἐν γῇ τῇ σφετέρᾳ [αὐτῶν] ξυνενεχθέντα *χρήματα δὲ αὐτοῖς ἀποδίδωμι, πόθεν ἀπαλλάσσεσθαι ὅτι τάχιστα ἐκ ῥωμαίων τῆς γῆς. οἱ δὲ τῶν τε *οὐπυργούρων τε ἔφοδον γνόντες, καὶ χρήματα μεγάλα ἐκ τῶν δραστηρίων κεκομισμένοι, ξυνέβησαν μηδὲ φόνον ἔτι ἐργάσασθαι, μηδὲ αἰδραποδίσασθαι μηδένα, μηδὲ ἄλλο ἄχαρι δράσειν· ἀλλὰ τε ἀναχωρήσειν ἅπαντας ἀπὸ Φίλων ποιήσασθαι τῶν τῆδε αὐθρώπων. ξυνέκειτο δὲ καὶ τάδε. ὥστε, εἰ μὲν δυνατὸν εἴη οἱ βάρβαροι ἔτι ἐν γῇ τῇ πατρῴᾳ ἐπιμένοντες ἱδρύεσθαι, μένειν τὸ [αὐτὸ] καὶ πίστεως τε ἐς ῥωμαίους τελοῦντα ἔχεσθαι· εἰ δὲ γε αὐτοῖς * ἐνταῦθα μένειν ἀδύνατα ᾖ, ἐπανίεναι μὲν αὖθις αὐτοὺς ἐς γῆν τε ῥωμαίων· βασιλέα δὲ σφᾶς δωρήσασθαι πόθεν τε ὅτι τῶν θρᾴκης χωρίων, * ἐφ' οἷς ἐνταῦθα *οἰκησάμενοι, ἕνα τε ὀνδοί τε τε πάντα αἰῶνα ῥωμαίοις ἕπεσθαι, καὶ τε χώραν ἐς τὰ ἀκρόβυα ξυμφυλάξειν ἐκ πάντων βαρβάρων. ἤδη δὲ καὶ οὖννων τῶν ἡγεμόνων ἐν τῇ ξυμβολῇ, καὶ Δρμαφυγόντων τοὺς *ἐτεργέτας, διχίλιοι ἦλθον ἐς ῥωμαίων τε γλῶ, παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἐπαγόμενοι. ἠσθῆτο δὲ αὐτῶν ἄλλοί τε, καὶ * σισίνιος· ὅσπερ ξὺν βελισαρίῳ πολλῷ πρότερον δὴ τι μᾶλλον καὶ βασιλέως * ἱππάρχει καὶ ἐς αὖθις ἐπιδέξατο σωφροσύνῃ τῇ πάσῃ, ἔν τε χωρίοις ἰδρύσασθαι τοῖς δὴ θρᾴκης ἐκέλευσεν. ἅπερ ἐπεὶ * σανδιλ, ὁ τῶν οὐπυργούρων βασιλεὺς, ἔμαθε· παρωξύνθη τε καὶ σφίσιν ὠργίσθη εἰ αὐτοὺς μὲν οὐπυργούρους ὁμοζύγους ὄντας ἀδικίας τῆς ἐς ῥωμαίους πεπύσθαι, ἐξ ἡθῶν αἰσχίονα ἀπενεγκεῖν αὖθις τε πατρίων· οἱ δὲ, βασιλέως σφᾶς ἐνδεξαμένου, ἐνοικησάμενοι ἐν ῥωμαίων τῇ γῇ, πολλῷ ἄμεινον * διατίθεσθαι· ἐπιμπλεῖν πείσαντες ἐς βασιλέα τὰ πεπραγμένα ἀνεπιτρόπους, οὐκ ἔπεισαν· * αὐτοῖς πρὸ ἐγχειρίσας· ἐπεὶ γραμμάτων παντάπασιν οὔτε αὐτοὶ ἀνήκοοί τε καὶ ἀμελέτητοι ἐς τόδε ἦσαν, καὶ οὐδέ τῳ περὶ τὰ γράμματα πόνῳ ξυναύξεσθαι αὐτοῖς τὰ παιδία, βαρβαρικώτερον δὲ ἅπαντα διατροφοῦσθαι, ὅσα δὴ αὐτοὺς ἐπίστασθαι σφίσιν. ἀφικόμενοι οὖν οἱ πείσβεις ἐς ὄψιν ἰουστινιανῷ βασιλεῖ· λέγειν οἱ ἔφασαν δι' αὐτῶν [ὡς] ἐν ἔπους τάδε. * βασιλέα σανδηλ πρεσβεύσασθαι τινὰ ἐκ παιδὸς ἀκηκοὼς εἶδα· * ἄρτι μὲν αὐτὸς ἐπιλέλησμαι, πλαύτη τις ἡ παροιμία τυγχάνει οὖσα. τὸ θηρίον ὁ λύκος τῷ μὲν τρίχας * φασὶν ἴσως [οὐ τι καὶ] ἐναλλάξαι ἐκ ἀδύνατος ἐστί· τὸ μὲν τοι γνώμῃ οὐ * μεταστρέψει. ἐκ * ἀφυοῦς αὐτὸ μεθαρμοσαμένῳ φησὶν ὁ σανδηλ τὸ πρεσβυτέρων ἀκηκοα, πλαγίᾳ πῃ ἐναδηλούντων τὰ ἀνθρώπινα λόγῳ. εἶδα δέ τι καὶ ἀπὸ τῆς πείρας μαθών, εἶα οἷός τε ἀγρεικιζόμενον βάρβαρον ἐκμαθεῖν· ἐκ ὦν κύνας οἱ πιμένες * ἐπιτηδείους ὄντας αἱρεύμενοι, ἐκ ἀπημελημένως οἴκοι * τρέφουσιν. εὐγνώμων δὲ πῖς σπίζουσι ζῶον ὁ κύων, καὶ τὰ ἐς χάριν μνημονικώτατ@. * πρόσεστιν οὖν τοῦτο πῖς πιμέσι, τάτε δὴ ἕνεκα, τὰ, τῶν λύκων ἐπόντων πο τὴ, Δρκρούεσθαι τὰς [ἐπόντων] ἐφόδους ἐκ κύνας, * ἐναντίους τε καὶ σωτῆρας πῖς ἐκ-

βατίοις

* διοχιλίοις * Σανδιλ * ικανος
* οὐτίγουροι τρεψάμενοι
† δι τῶν
* διαλαθόντες
* οὐπυργούρων
* ἐνταῦθα μένειν
* ἐνοικησάμενοι
* οὐπυργούρους * σισίνιος
* ἱππάρχει
* σανδιλ
† βασιλεὺς σανδιλ
* καὶ εἴ τι μὴ
* φασὶν
* μεταστρέφει
† ἀφυοῦς αὐτῷ μεθαρμοσαμένῳ τῆς φύσεως. οὕτως ὁ Σανδιλ
* ἐπιτηδείους
* ἐκτρέφουσιν
* πρόσεστιν
* πιμέσιν

χαιον. παντάπασι δὲ οὐχ οἷόί τ' ὄντες τὰ διάφορα πρὸς αὐτοὺς διαλύσαι, πολεμητέα σφίσι
ἀ πολλῷ ὕστερον ὄντα εἶναι. ζητοῦσιν μὴν οἵ τε * λαγγοβάρδαι πανδημεὶ ἐπ' ἀλλήλους τῷ πο- * λαγοβάρδαι
λέμῳ ἀκμάζοντες ἦσαν. ἡγοῦντο δὲ τῶν μὲν ζητούντων, * θορισὶν τῆς λαγγοβαρδῶν, αὐδουὶν ὄνο- * Θορισὶν
μα. καὶ αὐτῶν ἑκατέρῳ αἱδρῶν [μόνων] μυριάδες πολλαὶ ἕπονται. ἤδη μὲν ἂν ἀγχισταί τε ὁμόσ- * καθίσαι.
τεροι ἦλθον, ἄπω δὲ τὰ στρατόπεδα πρὸς ἀλλήλων ἀκαθωρῶντο. δείματα δὲ τὰ πανικὰ καλούμενα ἐξαπίνης ἑκατέροις ἐπιπίπτοντα. φεύγοντες, ἀπ' αἰτίας ὀσμῆς, ἅπαντας ὀπίσω
* ἀπήνεγκε, μένων τε δρχόντων αὐτὸ ὀπολελειμμένων ξὺν ὀλίγοις πισὶν οἵπερ αὐτὸς αἱρεῖ- * ἀπίνιγκαν
κειν τὴν τε ὑπαγωγὴν ἀναχαιτίζειν δοκοῦσιν, ὐδὲν ἧσσον· ὐδὲ θωπείαις οἰκτραῖς, ὐδὲ
αἰτιολαΐς φοβεραῖς χρώμενοι. πρόδηλοι δὲ γεγενῆσθαι αὐδενὶ ὅσοις οἱ πρὸ τοῦ τι αὐτῷ διασκιδαννύ- * ἐρῶν διασκι-
μενοι αἰσθμοὶ ἦσαν ἅπασι, ὃ γὰρ ἤδη τὴν πολεμίαν τε ὁμοίαν κεκληρῶσθαι τύχῃ· τε οἱ ἐπι- δαννύμενοι
10. μῶν πινὰς δὴ περισσεῖα πρόδηλοι τὰς ἑαυτῶν ἐυθὺς ἐπιμῖξαι, τε εἰρήνῃ αἰτησομένους. οἵπερ, ἐπεὶ πρόδηλοι τε ἄρχοντα τῶν ζητούντων θορισὶν ἀφικόμενοι τὰ πραττόμενα εἶδον· ἔκ τε τῶν ἐν σφίσιν αὐτοῖς πεπυσμένοι τε καὶ νόησαν τὰ τοῖς πολεμίοις ξυνειλεγμένα· καὶ [τοῖς] θορισὶν ἐς ἔψιν ἐλθόντες, αἰσχυνθέντο αὐτὸ, ὅπη ποτὲ οἱ γῆς τε ἐρχομένων τὸ πλῆθος ἦεν; καὶ ὃς τε ξυμπεπωκότων οὐδὲν ἀρνηθεὶς, πέφυκασιν, ὐδενὸς διώκοντος αὐτούς, ἔφη. οἱ δὲ ὑπολαβόντες, πεύσεσθε τοῦτο φασὶ [καὶ] λαγγοβαρδαι πρὸς ὑμᾶς. ἀληθιζομένῳ γάρ σοι, ὦ βασιλεῦ, οὐδέν πω τε ἡμετέρων δοκεῖ κρυψόμεθα. σκεῦν, ἐπειδὴ τὰ ἡμῖν πάντα διολωλέναι ὡς ἥκιστα βουλομένῳ θεῷ ἐστί, καὶ ἀπ' αὐτοῦ δίλυσε τὰ διάφορα ξὺν, σωτήριον ἀμφοτέροις ὑπάλαβόντες δίκης: φέρε δὴ καὶ * ἐπιχειρ.
ἡμεῖς * ὑπεχωρήσαμεν τῇ τε θεᾷ γνώμῃ, τὸ πόλεμον καταλύοντες. ἔστω, γενέσθω ταῦτα, ὁ
20 θορισὶν ἔφη. δυεῖν τι ἄτοιν ἑαυτῶν ἐπιχειρέσει ἐπιβήσεται· ὅπως μεταξὺ ὑπηκροκεύσεσθε νεί τι, καὶ παρ' ἀλλήλους ἀεὶ φοιτῶντες, ἅπαντα τὰ διάφορα διαλύσωσι. πότε μὲν ἂν ἄτοιν ἑκατέροις αἰσχώρησαν. ἐν δὲ τῇ ἐπιχειρίᾳ ταύτῃ ἐχοῖ τι μεθημεῖν τε αὐτὸ λεγομένων τε διάλυσιν ἀλλήλοις ξυμβῆναι· αὐθις ἐπὶ τὰ πολεμητέα ἴεσθαι χωρεῖν ἔμελλον. δείσαντες τι ζητοῦντες τε ῥωμαίων δρχὸν, (ὑπῆρξαν γὰρ ἦσαν ὡς * λαγγοβάρδαις ξυντάξοντες) τε τινὰς ἄνανδρος τε ὁμαιχμίαν ἐπάγεσθαι διενοοῦντο, ἔπεμψαν ἂν τῶν τε * κουτριγούρων
τοὺς ἄρχοντας, εἰ δὴ ἐνθένδε ὥκηνται λίμνης τε μαιώτιδος καὶ αὐτῶν ἰδέσθαι, πόλεμον τε πρὸς λαγγοβάρδας * ξυνδιωγκῶν
ξυνεγκεῖν σφίσιν. οἱ δὲ αὐτοῖς διχιλίους τι ἐς μυρίους ἐυθὺς ἔπεμψαν, ὧν ἄλλοι τε ἡγοῦντο, καὶ χιναλῶν. αὐτὴ διαφερόντως ἀγαθὸς τὰ πολέμια. ζητοῦσιν δὴ τούτων δὴ τε βαρβάρων τῇ παρούσῃ ἀχθόμενοι, ἐπεὶ ἄπω τε μάχης ἐσεσήκει καιρὸς, ἀλλ' ἑαυτοὺς
30 τε ξυνῆκαν * ἤδη ἐλέλειπτο πεπυσμένοι αὐτοὺς καταθεῖν μεταξύ * τε βασιλέως ὄν, πάρεργον τε * ἴσ
σφίσι πρὸς ἀκαιρίας πεπαυμένοι, τε ἐς ῥωμαίους ἐπιβαλεῖν. ἐπεὶ δὲ ῥωμαῖοι τε διαβάσιν πα- * τὴς Θ. γῆς
μῆσι ἐς τὸ ἀκριβὲς ἔν τι ἰλλυρίοις καὶ τοῖς ὑπὲρ θρᾴκην χωρίοις ἐφέρετον· αὐτοὶ [τούτους δὲ τοὺς ἄν- * Θράικης
νους ἐν χώρᾳ τῇ κατ' αὐτοὺς] διαπορθμεύσαντες τὸν ποταμὸν ἴσον, ἐς τὰ ῥωμαίων ἤδη ἀφίεσαν, * διαπορθμεύ-
καὶ [οἱ μὲν] πάντα χειδόν τι ἐληΐσαντο τὰ ἐκείνη χωρία. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς ἐπιτόνι πάσῃ, σαντας
πέμψας τοὺς ἄνανδρον τε * οὐτριγούρους τοὺς ἄρχοντας, οἱ δὴ ἐπίκεινα λίμνης ὤκηντο τὸ μαιώ- * οὐπη.
τιδος, ἐμίμφετό τε τὸ καὶ ἄδικον αὐτῶν ἐπικάλει τε ἐς * κουτριγούρους ἀπεργασόμενον· ἔπειτε τοὺς * κουτριγούρους
φίλους διαφθειρομένους * πειρῶντο τοῖς τε ἔργων ἀδικωτάτοις * καταλέγει δείσει. αὐτῶν γὰρ * πειρᾶσθαι
κουτριγούροι ἔφη πλησιόχωροι ὄντες ἀφρονεστήσαντες, καὶ τοῦτο ὐκ ἔνζαι τὸν χρήματα μεγάλα * καταλιγειν
κομιζόμενοι αἰὰ πᾶν ἔπος, τρόπῳ ὐδενὶ τε ἐς ῥωμαίους ἀδικίας ὑ θέλησιν ἔσεσθαι, ἀλλ'
40 ἑσμίραι καταθήσει τι καὶ ληΐζοντ) αὐτοὺς ὐδενὶ λόγῳ. τούτων δὴ εὖτε ὐδὲν τὸ μέρος κερδαίνοντες, ὐδὲ τε λείας κουτριγούροις διαλαγχάνοντες, ὑ πρὸς πιθανὰ * κακομήχανος ῥωμαίους, καὶ * καὶ πρὸς αὐ-
πρὸς οἱ αὐτῷ φίλοι ὐκ παλαιὰ ἐς τὰ μάλιστα ὄντες, ταῦτα σημήνας τοῖς * ὑτριγούροις ἰουστινιανὸς τοῖς φίλοι
βασιλεὺς * † χρήμασι μὲν αὐτοῖς δωρησάμενος, ἐπομνύσας δὲ ὅσων † δώρων καὶ πρότερον πλ- * κουτριγούροις
λάκις πρὸς αὐτὸ ἔπυχον· ἀναπείθει σφᾶς ἐφεδρεῦσαι αὐτίκα ἐς τε * κουτριγούρων τὰς ἐπολε- * χρήμασι μὲν
λειμμένας πόλεις. οἱ δὲ γοτθῶν τῶν σφίσι πρόσθεν, οἱ δὴ * τραπέζιται καλεῖσθαι, † δωρεῶν * κουτριγ.
† νεπεζίται

χρόνον γὰρ κατατρίψαι μῆκος ἐς χώρᾳ, ἥπερ ἰνδῶν ἔθνη τὰ πολλὰ εἰσὶν, ἥπερ * ἠρίνδα ἐσμάζεται. ταύτῃ τι ἐς τὰ ἀκριβῆς ἐκμεμαθηκέναι, ὁπόσα τοῦ μηκαὼ γίνεται τὰ μέταξαι ἐν γῇ τῇ ῥωμαίων δυνατὰ εἴη. ἐνδελεχέστατα δὲ διερευνῶν τῷ βασιλεῖ. καὶ αἰσθανομένῳ, εἰ ὁ λόγος ὑγιὴς εἴη; ἔφασκον οἱ μοναχοὶ, σκώληκάς τινας τὰ μετάξης δημιουργοὺς εἶναι, τὰ φύσεως αὐτῆς διδασκάλου τὰ σύνεσις [καὶ] δηνεκῶς ἀναγκαζούσης ἰργάζεσθαι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν σκώληκας ἐνθάδε ζῶντας ΔΔαχομίζειν ἀμήχανα εἶναι· [τῷδε δὲ αὐτῶν γενέσθαι, εὔπορόν τι καὶ ῥᾴδιον ἔλως. εἶναι δὲ] τῶνδε τὰ γονὼ ὠὰ ἑκάστου ἀναρίθμητα. ταῦτα δὴ τὰ ὠὰ χρόνῳ πολλῷ τῆς γονῆς ὕστερον κόπτων καλύψαντες αὖθρωποι, ταύτῃ τὰ * ΔΔαρκῶς θερμήναντες χρόνῳ, ζῶα ποιοῦσι. ταῦτα εἰπόντας, ὁ βασιλεὺς μεγάλοις [δὲ]τοῦτο ἄνδρας ἀγαθοῖς δωρήσασθαι ὡμολογήσας, τῷ ἔργῳ πεῖθεσθαι ἀπόρρητον τὸν λόγον. οἱ δὲ γνόμενοι ἐν * ἰνδίᾳ αὖθις, τὰ τὰ ὠὰ μετήνεγκαν ἐς βυζάντιον. ἐς σκώληκάς τε αὐτοῦ τρόπῳ ὅπερ ἐρρήθη, μεταπυκνίναι ΔΔαπεξάμενοι· τρέφουσί τε συκαμίνου φύλλοις, καὶ ἀπ' αὐτὰ γίνεσθαι μετάξαν πλείστην κατασκευάσασθαι ἐν ῥωμαίων τῇ γῇ. τὰ μὲν οὖν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον πράγματα ῥωμαίοις τε καὶ πέρσαις, καὶ τὰ ἀμφὶ μετάξῃ ταύτῃ πη ἔχον. μετὰ δὲ τὰ χειμῶνος ὥραν, ἀφικόμενοι αὖθις ἐς χερσίλιν ξὺν τοῖς χρήμασιν * ἰσδιαγούνας, τὰ ξυγκείμενα σφίσιν ἐξήγγειλε. καὶ ὃς τὰ μὲν χρήματα κεκομισμένος, τὸν σκευοφορίαν μηδὲν σφᾶς ἐπισφάλλεσθαι· λαζικῆς δὲ μεθίεσθαι οὐδαμῇ ἤθελεν. ἀλλὰ καὶ πῖσι χρήμασι πύπις οὔνναν τὰ * σαβείρων ἐπαγόμενος μέγα τι χρῆμα, ξὺν πέρσαις πισὶ τῷ μερμερόῃ ἰούθῳ ἐπέμψεν. ᾧ δὴ ἐπίστειλεν ἔργου ἔχεσθαι δυνάμει τῇ πάσῃ. καὶ μὲν καὶ ἐλέφαντας οἱ πολλοὺς ἔστειλε. μερμερόης δὲ πάντῃ [τῷ] πέρσῃ τε καὶ οὔννων στρατῷ, ὁκ * μουχαγέτου ἀνάσσει, ἀλλὰ τὰ λαζῶν ἐχυρώματα ἦεν, οὗτοι ἐλέφαντας ἐπαγόμενος. ῥωμαῖοι δὲ ὑδαμῇ ἐνέβαλλον: ἀλλ' ἀμφὶ τὰς ὀκβόλας φάσιδος ποταμοῦ, μαρτύρου ἡγουμένου σφίσι, χωρίου ἔχοντι σφᾶς αὐτοὺς ἀσφαλέστατα κρατυνάμενοι, ἡσυχῇ ἦσθαι. ξυνῆν δὲ αὐτοῖς ἐς μυβαζῆς ὁ λαζῶν βασιλεύς. ὅπερ δὴ ὁ μήδων στρατὸς, τύχης αὐτῷ ξυμβάσης τινὸς, ὑδέν ἄχαρι ἔτι ῥωμαίων ἔτε λαζῶν τινὶ ἔδρασε. τὰ μὲν [γὰρ] πρῶτα ὁ μερμερόης ἐν φερρίῳ * τινὶ μαθὼν τὰ γυβαζῆ ἀδελφὴν εἶναι· ἐπ' * αὐτῇ ἐπῆγε τὸ στράτευμα, ὡς ἐξαιρήσων μηχανῇ πάσῃ. καρτερώτατα δὲ ἀμυνομένων τὰ τοῦτο φερρῶν, καὶ * χωρίων σφίσι ξυλλαμβανούσης τὰ φύσεως [ἐχυρώματος] ἄπρακτος ὁ ἀνὴρ ἐγένετο. * ἀποκινηθέντες οἱ βάρβαροι ἀνεχώρησαν· ἔπειτα δὲ ἀβασγοὺς * πειθόμενοι ἔτυχον. ῥωμαῖοι δὲ, εἰ ἐν * τζιβίλῃ φερρὰν ἔχοντες, τὰ διόδου καταλαμβάνοντες, στενοτάτῳ τὸ χρημνώδει ὄντι (ἧπέρ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται) τοῦ βάπτου τε ἀπέργοδον· ἐμποδίοις σφίσιν ἐγένοντο. διὸ δὴ ὀκέχων ὁ μερμερόης καθ' ὅ, τι τὰς αἰθισταμένας * διαίσσοιτο· ὑπῆγε ὀπίσω τὸ στράτευμα, ἵνα τε ἀρχαία πόλις, ὡς πολιορκήσων, αὐτίκα ἦεν. ἔνθα δὲ ἐβούλετο ἀποπροασάμενος, ἐπεὶ ὑδὲν πρὸ χώρᾳ, αὖθις ἐπέρρεφεν αὖθις. ῥωμαῖοι δὲ αἰσχρῶς ἐσπασμένοι τῆς πολιμίοις, ἐν δυσχωρίᾳ πολλὰς ἔκτεινον· ἐν * τῆς δὲ τὰ ἀρχαῖα ξωνηέχθη πισῶν. μάχης τὸ καρτερᾶς ἀμφὶ τὰ νεκρὰν γενομένης ὕστερον πέρσαι, ὧδε λύχνων ἀφᾶς, διασάμενοι τὰς ἑαυτῶν ἐτρέψαντο, ἐπὶ τὰ * κόπτης καὶ μαχείρησιν ἀπὸ χώρησαν. ταῦτα μὲν ἂν ῥωμαίοις τὰ πέρσαις, ἐπέπρακτο τῇδε. τὰ μὲν τοῦ λιβύης ἅπαντα ῥωμαίοις εὖ τὰ καλῶς καθεστήκει. τῷ γὰρ ἰωάννῃ, ὅπερ ἐς ταῦθα ἰσχυριζούς βασιλεὺς στρατηγὸν καταπέμψαντα, ἰυτυχήματα λόγου τὰ ἀκοῆς κρείσσω ξυνηνέχθη γενέσθαι. ἐς δὴ ἔτη τὰ ἐν * νουμηδίοις ἀρχόντων ἐπαρισάμενος, κατζινάν ἔνεμα, τὰ τὰ πρὸς μάχῃ τοῦτο ἄλλως ἐνίκησε· καὶ ἐν πολλῷ ὕστερον * αὐπάλαν τὰ καὶ ἰαύδαν, οἳ μαυρουσίων τὰ ἐν βυζακίῳ τὰ καὶ νουμιδίᾳ τὸ κράτος εἶχον, ὑπὸ χειρίας ποιεῖται· * εἴπερ τί που ἐν ἀνδράποδων λόγῳ καὶ ἀπ' αὐτοῦ πολεμίων ῥωμαίοις ὑδὲν ὑπὸ τὸν τὰ χρόνον ἔτι λιβύῃ ἐγένετο. πῆς μὲν οἱ φθάσαι πολέμιος τὰ καὶ φασὶν ἔρημος ἀνθρώπων ἡ χώρα ἐκ τοῦ ἐπιπλῆξαι ἔσαι διέμενεν. ἐν ᾧ δὲ [ταῦτα] ἐπράσσετο τῇδε, ἐν τούτῳ πάλαι ξωνηέχθη ἐν ἰουρώπῃ γενέσθαι. γήπαιδες μὲν (ὥσπερ μοι ἐν πῆς ἔμπροσθεν λεγεις ἐρρήθη) πρὸς ἀνδρὸς ἐθνέων οἱ πρὸς λαγγοβάρδας, οἳς σφίσι πολεμίους ἔντας, ἐπύγχανον.

* σκύδα
* διαρκῆ διερμηνεύσαντες.
† σκινδῆ
* ἰσδιαγούνας
* σαβείρων
* μουχαγέτου
* τὰ μαθὼν, * αὐτῷ
* χωρίου
* ἀποκινηθ. τες
* ἀνδῆ
* τζιβίλῃ
* διαίσσοιτο
* οἷς
* κόπτας καὶ μαχείρησιν
* μαυρουσίοις
* αὐπάλαν

παθ⊙ τὸν ἀπόπλουν ἡ ἄρτεμις ξωεχώρη τῆς ἕλλησιν. ἃ δὴ γεάμματα ἐν πλοίῳ τούτῳ ἡ πλωικάδλε ἡ ὕστερον ξυθέντα δηλοῖ ἐν ἐξαμέτρῳ. ὧν τὰ μὲν πλεῖστα ἐξίτηλα χρόνῳ τῷ μακρῷ γέγονε· τὰ δὲ πρῶτα καὶ ἐς πόδλε Δ|αφαίνεται, λέγοντα ὧδε. [νῆα μελαίνην ἰδρύσαντο τῆδ' ἀγαμέμνων, ἑλλήνων σταπῆς σῆμα πλοϊζομένης. καὶ ἐν * ἀρχῆς ἔχει. πλοῖχος † ἀεχῆ
ἐπίη δὲ πίμπλη βολοσία. ὕτω γὰρ † εἰλείθυιαν ἐν τῆς αὖω χρόνοις ἐκάλεν· ἐπεὶ καὶ βολὰς τὰς
αὐδίνας ἐνόμιζον.] ἐμοὶ δὲ αὐθις, ὅθεν πρ ἐξέβλω, ἰπίον. ἐπειδὴ ἐς † κέρκυραν ἦπε ὁ γότθων
στόλος ἀφίκετο. αὐτλώ τε ἦγον, καὶ ἕφερον ἐξ ἠπδρομῆς, καὶ ὅσαι ἄλλαι αὐτῇ νῆσοι ἠπέκειντο, αἳ
σὺν τῷ καλεῖτο· Δ|αβάντις δὲ καὶ ἐς † ἤπειρον : ἐξαπναίως ἅπαντα ἐλήζοντο τὰ ἀμφὶ δω- † συμβέντα
δώνλω χωρία, καὶ Δ|αφερόντως νικῶντλίν τε καὶ ἀγχίαλον· ὃ δὴ ἀγχίσιν, † αἰνέᾳ πατρα, ἐξ
10. ἰλίᾳ ἀλύσεις ξὺν τῷ παιδὶ ταλίοντας φασὶν οἱ ἠπειρῶται ἐξ αἰθρώπων ἀφανισθῆναι, καὶ τλὼ
ἐπωτυμίαν τῷ χωρίῳ δοῦναι. πλεῖόντες † ἢ † ωδγαλίαν ὄλλω, καὶ * ναυσὶν ἑλλήνων ἐντυχόντες † ναυσὶ ἰωμαί-
πολλᾷς, αὐτῆς φορτίοις ἀπάσας εἷλον. ἐν * τῇς εἶναι ξωίδη καὶ † νηῶν τινας, αἳ τῆναρσὸ † αἷς
στρατιᾷ ἐκ † ἑλλάδος τὰ ἠπτήδεια ἔφερον. τωῦτα μὲν ἂν τῇδε ξωηνέχθη ῥᾳδίᾳ. τωῦτας † πεκηοὺς
ἢ πολλῷ πρόσθεν γότθων στράτευμα ἐς * πυκινὰς ἐτύγχανε πίμψας, ἐφ' ᾧ [δὴ] † ἀγκῶνα
ἐξελῶσιν· εἰς δὴ ἄρχοντας τὰς ἐν γότθοις [ἅπασι] δοκιμωτάτας ἐπέστησε, * σκιπύαρ τε καὶ γί- † σκυπύαρ τε
βλαν, καὶ γανδὰλ, ὅσπερ βελισαρίῳ δορυφόρος ἐγεγόνει πρί. [πινὲς δὲ αὐτὸν ἰνδοὺλ ἐκάλεν.] καὶ γίβαλ καὶ
εἷς δὴ καὶ πολῖα μακρὰ ἐπὶ κὴ πασαράκοντα ἔδωκεν, ὅπως τὸ φρούριον † γλῶ τε καὶ θά- σανδοὺλ
λασσαν πολιορκῶντες, ῥᾷόν τε καὶ ἀπονώτερον † αὐτῷ ἠπικράτειαν ἦσεν τῳ. χρόνῳ δὲ τωύτῃ τῇ
περιφρεία τριβέντες συχνῷ· ξωιέβαινε τὰς πολιορκωμένους τῇ † ἀναγκαίων ἀπορίᾳ πέ-
20 ζεσθ. ἅπερ ἐπεὶ βαλεριανὸς ἔμαθεν, ἠπὶ ῥαβέννης Δ|ατριβὴν ἔχων, ἀμεινον τὸ καὶ μόνας
τοῖς ἐν τῷ ἀγκῶνι ῥωμαίοις ἀχ οἵας τε ὢν : πέμψας περὶ ἰωάννην † βιταλιανοῦ ἀδελφιδοῦν,
ἠπὶ σαλώνων ὄντα, ἔγραψε παδε. [Ὅτι] μόνος ἡμῖν ὁ ἀγκὼν τῷ κόλπου ἐστὶ πὸς ἀπολέλειπται, † γὰρ
[ὡς αὐτὸς οἶσθα, ἔπερ ἐπ δλῳ ἀπολέλειπται.] ὕτω * γῶν πῖς ἐν τούτῳ ῥωμαίοις πικρότατα † φοβεῖντις
πολιορκωμένοις τὰ πράγματα ἔχει, ὥστε δέδοικα μὴ * βοηθοῦντες ἔχωροι ὦμῳ, * ὀπίσω τοῦ † ἐπίσω
καιροῦ † ἀπορδὴν ἔχοντες. [ἐωλέν τε † ὑπὲρ αὐτοῦ περθυμίαν ποιώμενοι, ἀλλὰ παύσομαι· ἡ γὰρ
† πολιορκωμένων ἀνάγκη μακροτέραν † ἠπιστολὴν σὺν ἰᾷ γίνεσθ, † χρόνον ἐφ' ἑαυτῷ ἀ-
κριβῶς σφίγγουσα· καὶ ὁ κίνδυνος ὀξυτέραν ἔχ λόγου † ἠπικουρίαν ζητῶν.] παύτῳ ἰωάννης
αἰαλιξάμβος † ἠπιστολὴν, καίπερ αὐτῷ περὶς βασιλέως ἀπορρηθὲν, αὐτοκέλευστος ἐπὶ μα
ἰέναι, † οἱ περὶς αὐτοκράτορ⊙ ἐπηγγελμένων περὺργοτέραν τῷ ἀπὸ τῆς τύχης ξενοχω- † μάλιστα πάν-
30. ρίαν πεποιημέν⊙. αὖδρας τε ἀπολιξάμβ⊙, οὓς * πάντων μάλιστα ἀγαθοὺς τὰ πολέ- των
μια ᾤετ εἶναι, καὶ αὐτῶν ἑκτὼ καὶ τριάκοντα πολῖα μακρὰ ἐμπλησάμβ⊙, πλέοντά
τε ὡς τάχιστα, καὶ περὶς πόλεμον τὸν ἐν θαλάσσῃ ὡς ἄριστα πεποιημένα, ἔνιά τε αὐτῆς
τῶν ἠπιτηδείων ἐνθέμβ⊙· ἄρας ἐκ σαλώνων, τῷ * ἀγκῶνι περσέσχε. οὐ δὴ καὶ βα- * τὴν
λερίανὸς ξὺν ναυσὶ δώδεκα σὺν ἐς μακρὰν ἦλθεν. ἐπειδὴ δὲ ἀλλήλοις ξυέμιξαν, κοι-
νολογησάμβοί τε, καὶ τὰ σφίσι ξύμφορα δόξαντα εἶναι βεβουλευμβοί· ἐνθένδε μὲν
ἀποπλέουσιν· ἐς δὲ ἤπειρον πλὼ αὐτῆς πείρας καπέραντες, ἐς χωρίον ὁρμίζοντες, * ὃ δὴ † ἐπὶ τὸ γα-
σὺν οἱ ἐκ γαλίας ῥωμαῖοι καλοῦσι, τῷ ἀγκῶν⊙ οὐ πολὺ ἄποθεν. ὅπερ ἐπεὶ εἰ γότ- λίαν I.S.
θων στρατηγοὶ ἔμαθον· πολῖα μακρὰ καὶ αὐτοί, τὰ σφίσι παρόντα, ἐπὶ καὶ πασαρά-
κοντα ὄντα, γότθων τῶν λογίμων αὐτίκα ἐπλήρουν. τὸ δὲ ἄλλο στράτευμα ἠπὶ τῇ περσε-
40 δρείᾳ † τῷ Φρουρίου ἀπολιπόντες, ἐνθὺ τῶν πολεμίων ἐχώρουν. ἦγεῖτο δὲ τῶν μὲν * γιβάλ τε καὶ
ἠπὶ τῇ πολιορκίᾳ μεμνηκότων, ὁ σκιπύαρ· τῶν δὲ ἐν τῇς ναυσὶν ὄντων * γίβλας τε καὶ ἰλ- γουνδαλάφ.
δούφ. ἐπειδή τε ἀλλήλων ἐγγύονται· πὸς τε ναῦς ἐκάτεροι αἱ ἐκώχμευον, καὶ ξυαναχθέντες αὐτὰς * στρατίν
ἐς ἐλίζονται· παραίνεσιν ἐς σφᾶς στρατιώτας ἐποιοῦντο [τινα.] † στρατί τε ἰωάννης καὶ βαλεριανὸς καὶ τῶν
ἔλεξαν τοιάδε. Μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ξυστρατιῶται, ὑπὲρ ᾧ ἀγκῶνος τούτου μόνα καὶ τῶν ἐν αὐτῷ * τὴν ξυμβα-
πολιορκωμένων ῥωμαίων ἀγωνιᾶτε * πνῦ οἴεσθε· μηδὲ ἄχρι τῶνδε ἀποκριθῆσθε ἡμῖν † τὰ λὼ τῶνδε
τῆς ξυμ-

πολῶν ἔκθεσιν καὶ ἑκατὸν, εὖρος δὲ πέντε καὶ ἔκθεσι. τὸ δέ γε ὕψος τοσοῦτόν ἐστιν, ὅσον αὐτοῦ ἱστάσθαι μὴ ἀδύνατα εἶναι. ξύλων δὲ κόλλημα οὐδὲ ἓν παραπάν ἐστοῦθά ἐστιν, οὐδὲ σιδήρων ἄλλη τινὶ μηχανῇ τὰ ξύλα τοῦ πλοίου εἰς ἄλληλά πη ἁρμόσασθαι· ἀλλὰ μονοειδῆ ξύμπαντά ἐστι λόγου τε καὶ ἀκοῆς κρείσσω, καὶ * μόνῳ γεγενότα, ὅσα γε ἡμᾶς εἰδέναι, ἐν τῷδε τῷ πλοίῳ. ἥ τε γὰρ τροπὶς μονοφυὴς οὖσα, οὐκ πτύμνης ἄκρας ἄχρι εἰς τ' πρῴραν διήκει· καταβραχὺ μὲν θαυμασίως ὀπὴ τὸ κοῖλον ὑποχωρεῦσα, καὶ αὖ πάλιν εὐθένδε κατὰ λόγον εὖ μάλα ὀπὴ τὸ ὀρθόν πη καὶ ἁλαπαδνὸν ἐπανιοῦσα. τά τε παχέα ξύμπαντα ξύλα εἰς τ' τροπὶν ἐναρμοσθέντα (ἅπερ οἱ μὲν πιηπὰ διέχας καλοῦσιν, ἔπρει δὲ νομέας) οὐκ πίχας μὲν ἕκαστον θατέρᾳ, ἄχρι εἰς τ' νεὼς διήκει τ' ἕτερον τοῖχον. ὑφιζάνοντα δὲ καὶ αὐτὰ ἐξ ἑκατέρας ἄκρας, καμπὴν πιεῖτα ἁλαφερόντως ἐυπρόσωπον, ὅπως αὖ τ' νῆα κοίλην ὑποπερευσᾷ ξυμβαίη. ὑπὸ τῆς φύσεως κατὰ τ' τῆς χρείας ἀνάγκην, τά τε ξύλα ἁλαθψάσης, καὶ ξυναρμοσαμένης τὰ πρόπερα τὸ κύρτωμα τοῦτο· ὑπὸ χειροπήτῳ πίχυι τὰ καὶ μηχανῇ ἄλλῃ, τῆς τ' νομέων ἀνωμαλίας ἐν ὀπιπηδείῳ γεγωνημένης. σανίς τε πρὸς ὀπὶ πύπτις ἑκάστη ἐκ πτύμνης ἄκρας εἰς τῆς νηὸς ἐξικνεῖται τ' ἕτερον ἀρχεῖον, μονοειδὴς οὖσα, καὶ κίνδρα σιδηρᾶ τάττα ἕνεκα πρεσσλαβοῦσα μένει, ὅπως δὴ τῆς δεκοῖς ἐναρμοσθεῖσα τ' τοῖχον πιεῖ. οὕτω μὲν ἡ ναῦς ἥδε πεποιημένη, κρείσσω παρέχεται τὸ λόγου τ' ὄψιν. ἐπεὶ τῶν ἔργων τὰ πλεῖστα ψαλόγῳ ξυμβαίνοντα, οὐκ εὐδιήγητα πέφυκε τοῖς αἰθρώποις ἀεὶ τῶν πραγμάτων ἡ φύσις· ἀλλὰ τῆς ὀπτείας τὰ ξυνεθισμένα νικῶσα, καὶ τὸ λόγου κρατεῖ. τούτων ἦ δὴ τῶν ξύλων οὐδὲν οὔτε σίσηπεν, οὔτε τι ὑποφαίνει ὡς σαπρὸν ἐόν· ἀλλ' ἀκραιφνὴς πανταχόθι οὖσα ἡ ναῦς, ὥσπερ ὑπάγνιον τῷ πνίτῃ τῷ αὐτῆς (ἔστις ποτ' ἐστὶν) νεναυπηγημένη, ἔρρωται καὶ ἐς ἐμὲ θαυμαστὸν ὅσον. τὰ μὲν δὴ περὶ τῆς τοῦ αἰνείου νηὸς ταύτῃ ἔχει.] * τοῦ πλοῖα μὲν τοιαῦτα δὲ πλοῖα μακρὰ ἐς τριακόσια γέτθων πληρώσας, ἐς τὸν ἑλλάδα σκέλδεν ἴέναι, λῃζεσθαί [τε] τοὺς ὠθαπόποντας ὀπὶ σφίσιν δυνάμει τῇ πάσῃ. οὕτω δὲ ὁ στόλος ἄχρι ἐς τ' Φαιάκων [χώραν] ἦ νῶν κέρκυρα ὀπικαλεῖται, οὐδὲν ἄχαρι ἐργάζεσθαι ἔσχε. νῆσον γὰρ οὐδεμίαν ἐν [τῷδε] τῷ ἁλάτῳ οἰκουμένῳ ξυμβαίνει εἶναι, ἐκ τοῦ κατὰ [τὸν] χάρυβδιν πρῶθεν μέχρι ἐς τὸν κέρκυραν. ὥστε πολλάκις ἐγὼ ἐστοῦθα ἠπορούμην, ὅπη ποτὲ ἄρα τῆς καλυψοῦς ἡ νῆσος εἴη; ταύτης γὰρ τῆς θαλάσσης οὐδαμῇ νῆσον πθέαμαι, ἔπ μὴ τρεῖς· οὐ πολλῷ ἄπωθεν τῆς Φαιακίδος, ἀλλ' ἐσον ἀπὸ σταδίων τριακοσίων ἄγχιστά πη ἀλλήλων οὖσας * βραχείας κομιδῇ, καὶ οὐδὲ ἀνθρώπων ἐχούσας οἰκία οὐδὲ ζώων, οὐδὲ [ἄλλων] τωθάπαν οὐδέν. ἀθανοὶ δὲ καλοῦνται τανῦν αἱ νῆσοι αὗται. καὶ φαίη ἄν τις τὸν καλυψὼ * ἐστῦθεν ἡμέσθαι· καὶ ἀπ' αὐτὴν ὀδυσσέα, γῆς τῆς Φαιακίδος ὅπα οὐ πολλῷ ἄπωθεν, ἡ χεδία (ὡς φησὶν ὑμῆρος) ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ, * νεώς τι χωρὶς ἐνθένδε ἁλαπορθμεύσασθαι. ἀλλὰ πῶς μὲν, ὅσον πεμπερεύουσαν, εἰρήσθω. τῆς γὰρ παλαιοτάτης ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐναρμόσασθαι τὴν ἀληθῆ λόγον, οὐ ῥᾴδιον· ἐπεὶ ὁ πολὺς χρόνος τά τε τῶν χωρίων ἐνέματα, καὶ τὸν ἀμφ' αὐτῆς δόξαν ἐκ τοῦ ὀπιπλέοντος μεταβάλλειν φιλεῖ. τὸ πλεῖν ἀμέλει, ἔπερ ἐν γῇ τῇ * Φαιακίδι ἐκ λίθου λευκοῦ πεποιημένον ἁλαφὰ τὸν * ταύτῃ ἀκτὸν ἔσηκεν, ἐκείνῳ πονὲς εἶναι τὸν ναῦν εἴοντα, ἢ τὴν ὀδυσσέα ἐς τὸν ἰθάκιον ἐκέμισεν, ἡνίκα ξεναγῶσθαι αὐτὸν ἐστοῦθα ξυνέβη. καί τι οὐ μονοειδὲς τὸ πλεῖν τοῦτό ἐστιν, ἀλλὰ ἐκ λίθων ἔπ μάλιστα πολλῶν ξύγκειται. καὶ γράμματα ἐν αὐτῷ ἐγκεκόλαπται, καὶ ἁλαμπρῶς δοᾷ τ' πᾶσι ἐμπόρων ἐν τοῖς αἰῶν χρόνοις ἱδρύσασθαι τὸ ἀνάθημα τοῦτο διὶ τῷ κασίῳ. διὰ γὰρ κάσιον ἐτήσιον τοῦτο οἱ τῇδε ἄνθρωποι· ἐπεὶ καὶ ἡ πόλις, ἐν ᾗ τὸ πλεῖν τοῦτο ἔσηκεν, [ἐς τόδε τὸν χρόνον] * κασώπη ὀπικαλεῖται. [τὸν δὲ τὸν τρόπον ἐκ λίθων πολλῶν καὶ ἡ ναῦς ἐκείνη πεποίηται, ὡς ἀγαμέμνων ὁ τοῦ ἀτρέως τοῖς εὐβοίας ἐν γερεσῷ ἀνέθηκε τῇ ἀρτέμιδι· ἀφοσιούμενος. καὶ ἐν τούτῳ πλεῖν ἐς αὐτὸν ὕβεν, ἡνίκα ἁλὼ τὸ τῆς ἰφιγενείας πάθος.

† ἴσ. μόνως

† σταῦθα

† τινὸς ἡμῶν

* Φαιάκων † ταύτης ἀκτὸν, ἐκεῖνό τ. εἶσονται εἶναι, ὅ

‡ κασώπη I. S.

γὴν, ἐγὼ δηλώσω. ἔνεσια ἰσυτινιανῷ βασιλεῖ γέγονεν, ὡς οἱ ἄλλοι τῶ ῥωμαίων στρατῶ ἄρχοντες * ἰωάννου ἐπακούειν ὡς ἤκιστα ἐθελήσουσιν, σὲκ ἀξιοῦντες καταδεέστερόν τι * αὐτοῖς τὸ ἀξίωμα εἶναι. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἔδοσαν, μὴ διχοστατοῦντες τῇ γνώμῃ, ἢ ἐθελοκακοῦντες τῷ Φθόνῳ, ξυγχίσαι τὰ πεσσόμφα. ἤκουσα δέ [τινος] καὶ τόνδε τὸν λόγον ἀπαγγέλλοντος ῥωμαίου αἰσχὲς, ἡνίκα ὅτι ῥώμης ἀλατζισθλῶ ἦν ὁ ἀνὴρ τοῦ τῆς ξυγκλήτου βουλῆς. ἔλεγε δ' ὧν ὁ ῥωμαῖος οὗτος, ὡς * ἄρχειν ὧν ἰταλίας ποτὲ ἀπαλάρχος ὁ ἰουδιρίχου δυνατεῖθοῦς. βοῶν δέ * τις ἀγέλη ἐς ῥώμην ἐπὶ τὸν τὸν χρόνον ἀμφὶ δείλην ὀψίαν ἐξ ἀγρεῦ *ἦκεν ἀλλ' ἐς ἀγορᾶς, ὧν φόρον ἀριθμὸς καλεῖται ῥωμαῖοι. ἐσταῦθα γάρ πη ὁ τῆς ἀριθμοῦ νεὼς περανεόβλητος ἠώρητο. ἔστι δὲ τις ἀρχαία σὺν ταύτης δὴ τῆς ἀγορᾶς
61 κρήνη * ἐν ᾗ θοῦς ὅτι ποτὲ τῆς χαλκοῦς ἔσηκε, Φειδίου (οἶμαι) τὸ ἀθηναίου ἢ λυσίππου ἔργον. ἀγάλματα δ' ἐν χώρῳ τούτῳ πολλὰ τὰ τὴν δὴ τῶν αἰδρῶν * πεποιημένα ἐστίν. οὗ δὴ καὶ Φειδίου ἔργον ἕτερον * τοῦτο γάρ λέγει τὰ ἐν τῷ ἀγάλματι γράμματα. ἐσταῦθα καὶ τὸ τῶ μύρωνος βοῖδιον. ὅτι μελὶς γὰρ ἐγένετο τοῖς παλαιῥωμαίοις, τῆς ἑλλάδος τὰ κάλλιστα πάντα ἐγκαλλωπίσματα ῥώμης ποιησαμένοις, ἵνα [δὲ] πῶρον, ἔφη τις τῶνικάδε παριόντων ἐυνοῦχον, τῆς τε ἀγάλης ἀπολειπόμενον, καὶ ταύτης δὴ τὸ κρήνης ὅτι βαθύσαντα, καθύπερθε θοὸς τὸ χαλκοῦ σῆναι. τύχῃ δέ τινι παρεόντα τινα, τὸν ἐγὼ, κωμῳδὴ ἄχρειον δέξασθαι εἶναι, ξυμβάλλοντα τὸ ποιούμενον φάναι · ἀτὰρ γὰρ μαστροὶ † οἶμαι τοῦσκοι: ὡς ἐυνοῦχός τις καταλύσει † τὸ ἀγάλμα ἄρχοντα ῥώμης. καὶ ὁ τῶνικαῦτα μὲν ὅ τι τοῦσκος σκεῦος, καὶ ὁ παρ' αὐτοῦ λέγων, γέλωτα ὤφλε. σὺν γὰρ τῷ πάσας ἀεὶ ἀνθρώποι τὰς σοφρήσεις Φιλοῦσι χλευάζειν: σὲκ ἀναχαιτίζοντος † αὐτοῖς τὸ ἐλέγχειν. τῷ μὴ ἀποδοκεῖσθαι τὰ πράγματα, μήτε τὸ σὸν † αὐτοῦ
20 λόγον εἶναι πρὸν, ἀλλὰ * μύθῳ τινὶ γελοιώδει ἐμφερῆ φαίνεσθαι. νῦν [δὲ] δὴ ἅπαντες τὸ ξύμβολον τοῦτο τοῖς ἀποδοκοῦσιν ὑποχωροῦντες θαυμάζουσι. καὶ διὰ τοῦτο ἴσως ὅτι τωτίλαι ἐστρατήγει ναρσῆς: ἡ σχαζομένης τὸ ἐσμοῦ τῆς βασιλέως γνώμης, ἡ πτυπανευούσης τὸ δέον τὸ τάχος. ὁ μὲν ἂν ναρσῆς στράτευμά τι λέγειν ἄξιον, ἢ χρήματα μεγάλα σὺν βασιλέως κεκομισμένον, ἐσέλλει. ἐπειδὴ ἦ ξὺν τοῖς ἐσμοῖς ἐς μέσην θράκην ἐγένετο χρόνον τινὰ ἐν φιλιππουπόλει, ἀπεκλείσμενος τῆς ὁδοῦ, ἔμενε. στράτευμα γὰρ οὐνικὸν ὑπεσκήψατο τὴν ῥωμαίων ἀρχὴν ἅπαντα † ἦγόν τε καὶ ἔφερον, οὐδενὸς σφίσιν ἀντιτασσομένου. ἐπειδὴ † ἐγί τε καὶ ἴφιος
ἢ αὐτῶν οἱ μὲν τινες ὑπὸ θεσσαλονίκῃ, οἱ δὲ † ὑπὸ τὸ ζυζάντιον ἦεσαν: μόλις ἐνθένδε ἀπαλλαγεὶς, ἐπέσπετο αὐτῷ ἦν. ἐν ᾧ δὲ ὁ μὲν ἰωάννης ὑπὸ σταλῶνων ναρσῆν ἔμενε, ναρσῆς δὲ οὐνίων
30 τῇ ἐφόδῳ ξυμπεσιζόμενος ἀχολαίτερον ἦει * ἐν τούτῳ ὁ τωτίλας προσδεχόμενος τὸν ναρσῆ στρατιὰν, ἐπίεσε ταδε. ἄλλους τε ῥωμαίους, καὶ τινας [τῶν] ἀπὸ τῆς ξυγκλήτου βουλῆς, ἐν ῥώμῃ † καθίσης · τὰς λοιπὰς ὑπὸ καμπανίας ἐάσας. καὶ αὐτὰς σκέλευεν, ὅση δύναμις, ὑπομελεῖσθαι τὴν πόλεως. [ἐσθεκνύμενος] ὅπη δὴ αὐτῷ μετεμέλει τῶν ἐς ῥώμην ἐρχασμένων τὰ πρὸ πρὸ · ἐπεὶ ἐμπέσησας αὐτῆς πολλὰ † ἔτυχεν, ἄλλως τε καὶ ἐπὶ ἑσπέρην τοῦ ποταμόν. εἰ δὴ καθεσθῆς ἐν αἰχμαλώτων λογῳ, καὶ σφετερισθέντες χρήματα πάντα · μὴ ὅπ τῶν κοινῶν, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἰδίᾳ σφίσι προσηκόντων μετασπεῖσθαι δυνατοὶ ἦσαν. καί τοι αὐθρώπων μάλιστα πάντων, ἂν ὑμεῖς ἴσμεν, φιλοπλίδες ῥωμαῖοι τυγχάνουσιν ὄντες · σφεῖς ἐλλιπὲς τὰ πάτρια † πάντα καὶ ἀμασώζεσθαι ἐν σπουδῇ ἔχουσιν, ὅπως δὴ μηδὲν ἀφανίζηται † ῥώμῃ τῶ παλαιῶ κόσμῳ. [εἰ γε καὶ πλοῦ τινα βεβαρβαρωμένοι αἰῶνα, τὰς τε πόλεως διεσώσαντο οἰκοδομίας, καὶ τῶν ἐγ-
40 καλλωπισμάτων τὰ πολλὰ ὅσα οἷόν τε ἦν. χρόνῳ τε τῷ σύτῳ τὸ μῆκος, καὶ τῷ ἀπημελεῖσθαι, δι' ὀρεπὼ τῶν πεποιημένων αὐτάχει, ἔτι μέν πη καὶ ὅσα μνημεῖα τῶ ἤθους ἐλέλειπτο ἔτι · ἐν τοῖς καὶ ἡ ναῦς αἰνείου, τοῦ τῆς πόλεως οἰκιστοῦ, καὶ εἰς τόδε κείμενα, θέαμα παπλῶς ἄπιστον. νεώσοικον γὰρ πεπαίσμενοι ἐν μέσῃ τῇ πόλει, ὡς ἐπὶ τὸ τὸ πρέσβυ ὄχθην, ἐσταῦθά τι αὐτὸ κατεθέμενοι, ἐξ ἐκείνου τηροῦσιν. ἤπερ ὁπόσα ποτὲ ἐστιν; αὐτὸς θεασάμενος, ἐρῶν ἔρχομαι. μονήρης δὲ ἡ ναῦς ἦδε καὶ πρεμνήκης ἄγαν τυγχάνει οὖσα · μῆκος μὲν πόδων

λέγουσιν εως τὰς τῶν ὑποδεεστέρων [ἀνθρώπων] ψυχὰς ἐς τοῦτο ἀεὶ διακομίζεσθαι τὸ χωρίον. ὅν τινα δὲ τρόπον, αὐτίκα δηλώσω. ἀπευδαίμονα μὲν ἀπαγγελλόντων ἀκηκοὼς πολλάκις τοῦ τῆδε ἀνθρώπων, ἐς * ἐνιαυτὸν δέ τινα δύναμιν ὑποκινεῖσθαι νενομικὼς τὰ θρυλλούμενα, ὡς δὴ τοῦ ἀκτλὼ τοῦ κατὰ τὴν Σικελίαν τοῦ ὠκεανοῦ * νῆσον, κώμας παμπληθεῖς ξυμβαίνει εἶναι. οἰκοῦσι δὲ αὐτὰς ἄνθρωποι σαηνίζοντες τὸ γῆν γεωργοῦντες, καὶ ἐπ' ἐμπορίαν ναυτιλλόμενοι ἐς τωὐτὸ τῆσον: τὰ μὲν ἄλλα, φράγγων κατήκοοι ὄντες, φόρου μέν τινα ἀπαγωγὴν οὐδαμοῦ [τοῦ] πώποτε ὠφληκότες· ὑφηγοῦνται δὲ αὐτῆς ἐκ παλαιοῦ τοῦδε τοῦ ἄχθους, ὑπουργίας τινὲς (ὡς φασιν) ἕνεκα, ἣν μοι ἐν τῷ παρόντι λελέξεται. λέγουσι δὲ ταύτῃ ἀνθρώποις, ἐκ μακροτέρου ἐπικεῖσθαι τὰς τῶν ψυχῶν ὠφελίμους πάσας σφίσιν. ὅσους ἂν τῇ ὑστεραιαιτάτῃ νυκτὶ ἐς τὸ ὑστατόδευμα τοῦτο τῆς τῶν ὑπουργίας διαδοχῆς ἵκηται ἐνιαυτὸς ἐών· ἔστι δὲ, ὅτε ἐπειδὰν πάνυ ξυσκοπάζωσι, ἐς τὰς οἰκίας τὰς αὐτῶν ἀναχωροῦντες, καθεύδουσι, μακροδιαιτώμενοι τὸ ξυναγωγίας τοῦ πράγματος. ἀμφὶ δὲ * νύκτωρ τοῦ μὲν ἤρων σφίσιν ἀραιουμένων αἰθάνονται· φωνῆς δέ τινος * ἀφανοῦς ἐπαΐουσιν, ὅστις τὸ ἔργον αὐτοῦ ξυγκαλύπτει. αὐτίκα ὀκνήσει ἀδημονοῦντες ἐκ τῶν χρωμάτων ἐξανιστάμενοι, ὅστις τὰ ἡέρια καθιζάνουσιν· ἔστι δὲ ὅτε ἐπειδὰν πάνυ ξυσκοπάζωσι, ἐς τὰς οἰκίας τὰς αὐτῶν ἀναχωρῆσαι

ἐπίσταδ᾽ σφίσι ξυμβαίνει. ἐπεὶ ἵππων γε τῶν τῇ νήσῳ ὐδ᾽ ὅσων κατ᾽ εἰκόνα *πθέων), ἀ γὰρ † θεῶν τε
πση τὸ ζῶον τῶν ἐν γε Βρεττίᾳ γεγονὸς φαίνεται. εἰ δέ τοι αὐτῶν τοῖσι ἐπὶ πρεσβείᾳ ἢ ἄλλου τε
ἕνεκα ῥωμαίοις ἢ Φράγγοις ἢ ἄλλῳ τῳ ἵπποις ἔχοντ᾽ ἐπιχωριάσαι ξυμβαίη · ἐστῶθά τι ἵπ- † ἐπιχωριά-
πους ὀχεῖᾶδ᾽ αὐτῆς ἐπάναγκες εἴη: αἰαθρώσκειν ωὐ ἐπ᾽ αὐτὰς οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἔχουσιν, ἵπ- σαδ᾽
ρους ἢ αὐτὰς μεταῤῥίζοντας αὖθρωποι ἐπὶ τὰς ἵππους ἀναβιβάζουσιν · ἀπαλλάσσεσθαί τε βου-
λομένους ἐστῦφλιν, αὖθις αὖραντας ἐπὶ τ᾽ γῆς καταπήγνυσι. ἀ μὲν ὐδὲ οὔαρνοι ἵπποι εἰσὶν, ἀλλὰ
πιζοὶ ἢ αὐτοὶ ἄπαντες. ἔτι ωὐ ἔν οἱ βάρβαροι πτοιδε εἰσί. ωβίντεως ἢ ἀκ ωὐ ἐς τοῦτο τῷ σύ-
λῳ, ἀλλὰ αὐταρίπαν πάντες. ὐδὲ ἰσία τοῖσι δὴ τῆς νησιώτας τυγχάνει ὄντα, ἀλλ᾽ ἐρίσαντες
ἀεὶ ναυτίλλον) μόνον. ἐπειδὴ ἢ κατέπλευσαν εἰς † ἤπειρον · παρῆνες ωὐ, ἤπερ αὐτῶν ἦρχε, † χαράκωμα
10. *χάρακα ἐχυρὸν πῆξαμθήν παρ᾽ αὐτὸν μάλιστα † σκολὴν τοῦτο μὲν ῥῆνα, ξὺν ὀλίγοις τισὶν
αὐτοῦ * ἀπέμενε · παντὶ ἢ τῷ ἄλλῳ στρατῷ † ἀδελφὸν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐξηγεῖᾶδ᾽ κελεύει. ἐ- * ἔμενε
στράτευσαν ἢ ἄρχοι τότε, τῆς τ ὠκεανοῦ * ἠόνος ἢ ῥῆνα σκολῆς ἀ πολλῷ ἄπθεν. ἔ δὴ ἀ- * εἰσι Θ
Φικομένων χ᾽ τάχος † ἀγγίλων · ξυμίσχαν μὲν ἀμφότεροι ἐς χεῖρας ἀλλήλοις, ἡσσῶντο ἢ † ἀγγίλων
κατεκράτησ οὔαρνοι. χ᾽ αὐτῶν πίπτουσι μὲν πολλοὶ ἐς τοῦτο τῷ πόνῳ · οἱ λοιποὶ ἢ ξὺν τῷ βασιλεῖ,
ἐς ὑπαγωγὴν τρέπονται) ἅπαντες. οἱ τ ἀγγίλοι † δίωξιν ἐπ᾽ αὐτοῖς δ᾽ ὀλίγα ἐποιήσαντο, ἢ
θήμις πιζοῖς, εἰς τὸ στρατόπεδον ἀπεχώρησαν. ὅσπερ ἐκάκιζεν ἐπανήκοντας ἐς αὐτὸν ἡ παρθένος · † φάδιγον
τῷ τ αὐτῷ ξυνοικίσαντ᾽ ὠμολόγει τὰ ἀκ ἐν δίκῃ τὸ ωὸ πρότερον οἱ αὐτοὶ πεπραγμένα, τοῖς
ἐπιγινομένοις ἰασαδ᾽. ἐπεί τε † παῖδα παῖδα ἔρεσκε * [χ᾽] † τε δεσμῶν ἀφεῖτο * ῥαδίγρα. † τε * ῥάδιγον
20. ἄλλης φιλοφροσύνης ἠξίωτο. ἐπεπέμπτο) μὲν † ἀυδιβέρτα εὐθὺς ἀδελφὴν, τῷ τε βριτίᾳ
ἐγήματο. ταῦτα μὲν τῇδε κεχώρηκεν. ἐς ταυτὴν δὴ τὴ βριτίᾳ νήσῳ, τεῖχος ἐδείματο μακρὸν οἱ
πάλαι ἄνθρωποι, δίχα τιμένου αὐτῆς πολλὴν τινα μοῖραν · ὅτι ἡ γῆ χ᾽ ὁ αἰὴρ χ᾽ τἄλλα πάντα, ἀχ
ὁμοίως ἐφ᾽ ἑκατέρᾳ ἐστι. τὰ μὲν γὰρ ἔ τεῖχος πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, εὐεξία τ᾽ αἴρων ἐστὶ ξυμ- * ψυχρὰ I. S.
μετεβαλλομένη ἔ ὥραις · θῆρες μὲν ἀλεεινὴ, † ψυχεινὴ ἢ χειμῶνος. χ᾽ ἄνθρωποι μὲν πολλοὶ † διατεύοντες
ὤκηνται). χ᾽ ταῦτα * διώτευοντες τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις · τά τε δένδρα καρποῖς ἐς ἐπιτηδείᾳ γι-
νομένοις ὡραῖον αἰθεῖ, τά τε λήια τ᾽ ἄλλων ὐδὲν κατα δεέστερον τίθηλεν. ἀλλὰ χ᾽ ὕδασιν ἡ χώρα
ἐσαῤῥυνομένη διαρκῶς φαίνεται). ωὸς δύοντα ἢ, πᾶν τἐναντίον. ὥστε ἀμείλει μὲν ἀνθρώπῳ ἐ- † δι᾽ χ᾽ ὃ ἀ-
δὲ ἡμιόλιον δυνατὸν ἐστι ἐστῶθα διῶναι · ἔχις * ἐπεὶ χ᾽ ὄφεις ἀναρίθμητοι, χ᾽ ἄλλων θηρίων νάριθμοι,
παντοδαπῶν γλῆ. ἀμακεκλήρωται) τ᾽ χῶρον ἐκεῖνον. ἔ, τὸ δὲ ωὐδαλογώτατον, οἱ ἐπιχώριοι λέ- * εὖτε πτοὶς τὸ
γουσιν ὡς, εἴ τις ἄνθρωπος τὸ τεῖχος ἀμείψας ἐπὶ θάτερα ἴοι, ἐυθυρὸν θνήσκει, τὸ λοιμῶδες τ᾽ παρά πω ἴδο-
σκεύη αἴρων ὡς ἤκιστα φέρων · πῆς τε θηρίοις ἐνθάδε ἰᾶσιν ὁ θάνατος ἐυθὺς ὑπαντιάζων σκέδε- ξιν εἶναι
κει). ἐστῶθα δέ μοι γνωμένῳ τ᾽ ἱστορίας, ἐπάναγκές ἐστι λόγῳ μυθολογίαν ἐμφερεστάτῳ δόξαι † περιτί-Θ
μηθῆναι. ὃς δή μοι † οὔτε ὅπῃ τὸ ωὐδάπαν ἀληθὴς ἔσλοξεν εἶναι, καί περ ἀεὶ ωὸς * τὰ γε ἀμφὶ
ωὐδῶν σκεφερόμῳ Θ. ἀναρίθμων · οἱ δὲ τῶν [μὲν] πεπαυσομένων αὐπυργοῖ, τῶν δὲ λόγων βριτίᾳ τε, τ.
αὐτικοῖ ἰαχυρίζοντο γεγονέναι: ὅτε † παραυτίκα πάντα πασιν, ὡς μὴ † ἀμφὶ τὰ τε βριτίᾳ ἀναχαφόμε-
τῇ νήσῳ ἀναχαφόμενα, ἀγνοίας πνὸς τ᾽ τῇδε ξυμβαινόντων διηνεκῶς † ἀπιέγκαιμι δέξαι. Θ. † ἀπιέγκαιμι
λίγκαν

οὐ πολλῷ πρόσθεν ὁ Φράγγων βασιλεὺς δὴ πρεσβείαν τοῖς ἐπιτηδείων τινὰς ὡδὲ βασιλέα
* ἀγγίλων ἱκετεύοντα ἐς Βυζάντιον στέλλας, ἄνδρας αὐτοῖς ἐκ τῶν *ἀγγίλων ξυνέπεμψε· Φιλεπιμύθιος,
ὡς καὶ ἡ νῆσος ἥδε πρὸς αὐτὸν ἄρχεται. τὰ μὲν δὴ καὶ τῶν Βριτίων καλουμένων νήσων γειτνιᾷ ἐστιν.
* οὐάρνων * μίγισκλος τὸ δὲ *ἀάρνων οἰκεῖ τις ἀνὴρ πολλῷ πρόσθεν, *ἱρμιγίσκικλος ὄνομα, ἦρχεν. ὅσπερ τὴν βασιλείαν
κρατύνασθαι διὰ παντὸς ἔχων, τὴν γυναῖκα τὴν Φράγγων ἄρχοντος γυναῖκα γαμετὴν
ἐποιήσατο. πλευτήκει γὰρ αὐτῷ ἔναγχος ἡ πρόσθεν ξυνοικοῦσα γυνή, παῖδος ἐνὸς ὑπομείνη μήτηρ· ὃν καὶ ἀπέλιπε τῷ πατρὶ *ραδισὶν ὄνομα. ᾧ δὴ ὁ πατὴρ παρθένα κόρης. ὑμῶν Βριτίας,
* ῥάγιδι * γάμου. ἣν πρὶν ἐμνήστευσε *γάμῳ. ἥπερ ἀδελφὸς βασιλεὺς ἦν τότε *ἀγγίλων τοῦ ἔθνους, χρήματα μεγάλα τῷ
* ἀγγίλων τοῦ μνηστείας αὐτῇ διδωκὼς λόγῳ. ἔστι δὲ ἀνὴρ ξὺν ἀάρνων τοῖς λογιμωτάτοις ἐν χωρίῳ τῷ ἱπ-
† καθήμενον πευόμενος, ὄρνιν τινὰ δὴ δένδρῳ τὴν *καθημένην εἶδε, καὶ πολλὰ *κρώζουσαν. εἶτα ἢ *τὸν ὄρνιθος τὴν
* κράζουσαν * τὴν Φωνὴν ξυνεὶς, εἶτα ἄλλο μὲν τι ἐξεπισάμενος, ξυνεῖναι δὲ τὸν ὄρνιθος μαντευομένην πρατευσά-
† τῶν ὀρν. μαντευομένου μενον, τοῖς παροῦσιν ἐυθὺς ἔφασκεν, ὡς τεθνήξει τεσσαράκοντα ἡμέραις ὕστερον. τοῦτο γὰρ αὐτῷ
* τὸν τὸν ὄρνιθος δηλοῦν προὔρρησιν. ἐγὼ μὲν δὴ ὁρωρώμενος, ἔφη, ὅπως δὴ ὡς ἀσφαλέστατα ξυν-
τῇ ἀπραγμοσύνῃ διαιτῶτο· τοῖς τε Φράγγοις ἐς κῆδος ξυνῆλθον, γυναῖκα ἐκδόντες τὴν ἐμοὶ ξυν-
οικοῦσαν ἐπαναγόμενος· καὶ τῷ παιδὶ τῷ ἐμῷ προβεβλημένῃ τὴν Βριτίαν μισητήν. ἀλλὰ νῦν, ἐπεὶ
ἐγὼ [μέν γε] τεθνήξειν ὑποπτεύω αὐτίκα μάλα, εἰμὶ δὲ ἅπασι ἀρσενίς τε καὶ θήλεος γένος, ὅσα
[γε] τὰ (ἐκ) γυναικὸς τῆσδε· πρὸς ἣν καὶ ὁ παῖς ἀνυμέναιός τε καὶ ἄνυμφος ἔτι νῦν ἐστὶ· φέρε ὑμῖν
* τοι ὑμ. ἁρ. ἀξύμφορα ἐπιθυμιώσεσθαι τὴν ἐμὴν βάσανον· καὶ εἴ *τι ὑμῖν ἁρ. ἀξύμφορον δοξειεν εἶναι, ὑμεῖς ἢν αὐτίκα, ἐπὶ-
δασὶ ἀφίκεσθαι πάσσατε ἐς τὸ μέτρον τοῦ βίου, τύχῃ ἀγαθῇ καταχρώντες διαπραίνετε. εἶμαι
γοῦν οὐάρνοις ξυνοίσειν τὴν κηδεσταν ἐς Φράγγους μᾶλλον, ἢ ἐς τοὺς νησιώτας ποιεῖσθαι. Βρίτιοι
μὲν γὰρ ἅδε ὅσον ἐπιμίγνυνται ὑμῖν οἷοί τε εἰσιν, ὅπη μὴ ὀψέ τε καὶ μόλις· ἄαρνοι δὲ καὶ Φράγγοι
τοῦτο μόνον οὐ ῥῆνυ τὸ ὕδωρ μεταξὺ ἔχουσιν. ὥστε [καὶ] αὐτοὺς ἐκ γειτόνων μὲν ὡς πλησιαίτατα
ὄντας ἡμῖν· ἐς δυσαμεώς ἢ κεχωρηκότας μίαν τινὰ χρῆμα, ἐν πρόχειρον ἔχειν εὖ ποιεῖν τε ἡμᾶς
καὶ λυμαίνεσθαι, ἡνίκα αὖ αὐτοῖς βουλομένοις εἴη λυμαίνεσθαι δὲ πάντως, ἢν μὴ τὸ κῆδος αὐτοῖς
ἐμποδὼν ἔσται. βαρεῖα γὰρ φύσει τοῖς ἀνθρώποις ἐπιβάλλεσθαι αὐτοῦ τὸ πλησιέχωρον δύ-
ναμις γίνεται, καὶ πρὸς ἀδικίαν ἐπιμοιτᾶν· ἐπεὶ γείτονι δυσατῷ ῥᾴδιον δὴ τὰς πύλας ἀδίκως
† παρισᾶμαι ἀδικοῦντας ἐκπορίζεσθαι πολέμου αἰτίας. ὅπου πίνω παῦσαι ὕστερος ἔχει· *παρείσθω μὲν ὑμῖν τὰ
παιδὸς τῆσδε νησιώτης μηδὲν χρήματα πάντα, ὅσα παρ' ἡμῶν κεκομισμένη τύχοι δὴ ἕνεκα ἔτυ-
* ῥᾴδιγις χε. τοῦ ὕδρεως ἀπενεγκαμένη μισθὸν, ἣν νόμος ἀνθρώπων ὁ κοινὸς βάλλῃ· *ραδισὶς δὲ ὁ παῖς
ξυνοικιζέσθω τῇ μητρυιᾷ πλοίων τῶν αὐτοῦ, καθάπερ ὁ πάτριος ἡμῖν ἐφίησι νόμος. ὁ μὲν
παῦσαι εἰπὼν, τῇ παραραχθείσῃ ἀπὸ τοῦ πρώρησιος ἡμέρᾳ νοσήσας, τὴν πρεσβείαν αὖθις ἔπεμψεν.
† ἱρμισίσκλου * ἀ/άνων ὁ δὲ *ἱρμιγίσκλᾳ υἱὸς, †οὐάρνων τὴν βασιλείαν παραλαβών, γνώμῃ τοῦ ἐν βαρβάροις τοῖσδε
† ἰλλογίμων [τῶν] *λογίμων ἀνδρῶν ἅπαντα ἐπείθετο δὲ καὶ πλευτήκοντος βουλὴν καὶ τὰ γάμου αὐτίκα τῇ μητ-
† ἀπεῖπε, τῇ ρυιᾷ †ἀπεῖπε, καὶ τῇ μητρυιᾷ ξυνοικίζεσθαι. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἡ τοῦ *ραδιγέρδος μητὴρ ἔμαθεν, οὐκ
* ῥᾴδιγος ἐνεγκοῦσα τὰ πράγματα ξυμφορὰν, πάσαις αὐτὴν τὰς *ἑαυτῆς ὕβρεως ὥρμητο. τίμιον γὰρ
* εἰς αὐτὼ ἔτω τοῖς σκύθαις βαρβάροις *σωφροσύνην νομίζεσθαι εἶναι, ὥσπερ δὴ μέτου παρ' αὐτοῖς ξυμπε-
† σωφροσύνη νομίζεται πτωκότος ἑνὸς μόνου, μὴ δυομένης τὰ ἔργα, δοκεῖ πορνᾶσθαι γυνή. τὰ μὲν δὴ πρῶτα
πέμψασα πρὸς αὐτὸν δὴ πρεσβείαν τοῦ ἐπιτηδείων τινὰς, ἀνεπυνθάνετο, ὅτῳ δὴ ὑβρίσειεν ἐς
* εἰς αὐτὸν † πουτε ἰδαμοῦς ἰδύν. αὐτὼ ἕνεκα, οὐ πορνευομένην ἔτι πάλαι ἐργασομένην *αὐτῷ ἄχαρι; ἐπεὶ δὲ ἀνύπειεν *ἰδεῖν
ταύτῃ ἐδύνατο τὸ ἄρρενωπὸν ἀνελομένη, ἐπὶ πολέμια ἔργα ἐχώρει. ναῦς δὲ αὐτίκα πρακοσίας
ἀγείρασα, στρατεύματά τε αὐτοῖς ἐνθεμένη ἐς ἥσσον ἢ μυριάδων δέκα μαχίμων ἀνδρῶν· αὐ-
† ἀπ' ἔτι ὁ τὴ ἐξηγεῖτο ἐπὶ τοὺς ἀάρνους τῇ στρατιᾷ ταύτῃ. ἐπήει τε ἡ τὸν ἀδελφῶν τὸν ἑαυτῆς ἕνα, ξυνδιοι-
κήσομενον αὐτῇ τὰ παρόντα. ἀρχὸς μὲν τοι τοῦ βασιλέως εἶχεν, †ἀλλά γε τὸν ἐν ἰδιώτου πλοῦτον
μοίρα. ἄλκιμοι δὲ εἰσι πάντων μάλιστα βαρβάρων, ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, οἱ νησιῶται ὅτι, ἐς τὰς
ξυμβολὰς πρὸς ἴασιν. ἀρχὰς γὰρ ὅσον εἰσὶ τοῦ ἱππεύειν ἀμελέτητοι, ἀλλ' ἀδεῖπνον, ὅπη πεπίεσται,

δῃώσαντες

Βατίοις καθιζομένους. καὶ πῶς ἐν γῇ τῇ πάσῃ γίνεται †οἶμαι. πθέατα γὰρ τῶν πάντων ἀ- †οἶμαι
δεὲς, οὔτι μίμησι κακίας ἐπιβουλεύσαντας, οὔτι λύκους ἀμνοσμόρους αὐτοῖς πόπτι· ἀλλ' ὥσ-
πέρ τινα τῶν ἡ φύσις θεσμὸν κυσί τε καὶ προβάτοις καὶ λύκοις νομοθετήσασα ἔθετο. εἶεν δὲ
καὶ τῇ βασιλέα τῇ σῇ, εἰ δὲ πραγμάτων ἐκ τὰ ἐπιβαλεῖσιν ἁπάντων, πάχα δέ που καὶ τ' ἀμη-
χανέων θεουσίαν ξυμβαίνει εἶναι * θαλάττης τάτων πικὰ οὐδαμῇ γίγνεται. ἥκειν τοῖς
πρέσβεσι τοῖς ἡμοῖς δείξαι, ὅπως αὖ τι καὶ τῶν ἐκ ἐωθότων ἐπὶ γήρᾳ θ· οὐδῷ μάθοιμεν. εἰ
δὲ ἀραρότως ταῦτα πανταχῇ πέφυκεν * οὐ † καλόν ἐστι ἐστὶ κρυπτούρων τὸ ἡμῶ· ξεναγεῖ- * καλῶς ἐστὶ
σθαι, οἶμαι, πθολωμένους * ἐπαγομένῳ γειτόνημα * καὶ οὓς ἔτπας ὑπερορίους ἐκ ἠνέγκας, ἐς τὸ κρύπτειν.
*τὰ ἐσθ' ἑαθήμους πεπαιμένῳ. αὐτοί [γε] γὰρ πρότερον ἐς ῥωμαίους † εἰκὸν ἑαθίζοντας οὐ * ἐπαγαγό-
μένῳ
10. πολλῷ ὕστερον. καὶ τάτα χωρὶς, οὔτι πολίμιος ἐπιπλέψει Δαφθείρων τῷ [τῶν] ῥωμαίων δρ- * πολὺν ἐνδ.
χιλῷ, ἐλπίδι τε * ἠατῆσθαι, ἀμένων ἔσεσθαι ἐπὶ τοῖς οὔτι Φίλος ἐπείσει ῥωμαίοις, ἐμπόδιός * ἠστῆσθαι
ποτε τοῖς καταθέουσι γλῶ † ὑμετέραν ἐσήμθ· * δίκη τε μὴ ἐπεδὰν Φέρηται ἐπὶ [τῆς] * ἐπιδὴν ἐπι-
τύχης τὰ κράτος, ἐσθ' ἡσυχίους * ἐπιδὴ ἐπιφανώτερον αὐσθ' παρ' ὑμῖν πράσοντας. [εἴ γε ἡμεῖς μὲν ἐν χώρᾳ ἐρήμῳ τι] καὶ ἄλλος * ἀγῶν· τὰ διατηρήσα ἔχομθ. τοῖς * ἀγῶνα
*χαρ οὐ πυρούρους σιτωνῶν τὰ καὶ τοῖς οἰνῶσι κατακραιπαλᾶν ἐς ἐξουσία ἐστὶ, καὶ παροψίδας * δι κατ'ον.
αἰρῶσι πάσας. πάντως δέ πη καὶ θαλασσίων αὐτοῖς μέτεσι. καὶ χρυσοφοροῦσιν οἱ παλαῖται, καὶ
ἱματίων ἐκ ἀμοιροῦσι λεπτῶν τι καὶ πεποικιλμένων καὶ κατακεκαλυμμένων χρυσῷ. καί γε
*κουτέρουροι μὲν ῥωμαίων αἰαέλθμα πλήθη ἐξωδραποδικότες τὰ πρότερα, μετήνεγκαν * κουτρίν.
ἐς γλῶ † σφετέραν. οἷς δὴ τὰ αὐδραποδώδη πάντα ἐπίχειρον οὐ πάρεργον † τοῖς κατακρατοῦσι * τῆς κατα-
ἐγένετο. ἀλλὰ καὶ μάσιγας οὐχ ἡμαρτηκόσιν ἐστῶναι, καὶ θανατῶν ἴσως, πρόχειρον ἰῷ· καὶ ἔστι κρατήσεως I.S
ἄλλα δεσπότῃ βαρβάρῳ τε τρόπῳ καὶ ἡ ἐξουσία ἐφίησιν. ἡμεῖς δὲ πόνοις τὰ ἡμετέροις, καὶ
20 κινδυνώσις ἐς ψυχλὸ φέρουσι, τύχης αὐσθ' ἀπαλλάξαντες τῆς τότε κραπούσης, τοῖς
γειναμένοις ἀπόδομθ, Δαπονήματα ἡμῖν τὰ πολέμου γεγθημένης. ὧν δὴ τὰς ἀμοιβὰς
πρὸς ὑμῶν ἀπέναντίας ἑκάτεροι κεκομίσμεθα. εἰ γε ἡμεῖς μὲν ὑπαλαύομθ ἐπὶ τῶν πατρίων
κακῶν· οἱ δὲ † τῷ δι' ἀρετῷ ἡμετέραν ὑπὸ φυγῶσι † αὐτῶν δούλωσιν, χώρας τ' ἐκείνων † τῶν δι'
ἐσμοιροῦντες Δαλαγχάνουσι. τοσαῦτα μὲν εὐτυργύρων οἱ πρέσβεις ἦπον. βασιλεὺς
δὲ αὐσθ' πολλὰ πθεστεύσας, ὧν δώρων πλήθη περιχορήσας, οὐκ ἐς μακρὰν ἀπεπέμψατο.
ταῦτα μὲν οὕτω τῇδε ξυνηνέχθη γθίσθαι. κατὰ δὲ † χρόνον τῶν τῷ τε σύαρνων ἔθνη καὶ γερ-
μανῶν νησιώτας, οἱ δὴ ἐν νότῳ τῇ † Ερυτίᾳ καλουμένῃ ὠκίσθαι, πόλεμος καὶ μάχη ἐγένετο ἐξ * ἐρετίᾳ
30. αἰτίας τοιᾶσδε. † σύαρνοι μὲν ὑπὲρ ἴστρον ποταμὸν ἵδρυνται· διήκουσι δὲ ἄχρι [τῆ] ἐς ὠκεανὸν τ' * σύαρνοι
ἀρκλῶνα, † καὶ ποταμὸν ῥῆνον· ὃς περ αὐτοὺς τε διορίζει, καὶ Φραύγγους, καὶ τἄλλα ἔθνη, ἃ πρὸς τῇ ἱδρυν- * ποταμόν τε ῥ.
ται. ἔστι * ἄπαντες, ὅσοι τε παλαιὸν ἀμφὶ ῥῆνον ἐκαπρώθησαν ποταμὸν * ἄκλωτα, ἰδίᾳ μὲν τιν· * πάντες
ὀνόματος ἕκαστοι μετπλάγχασον * ὧν δὴ ἔθνος ἐν γερμανοὶ ἐνομάζονται. ἐπικοινῆς δὲ γερμανοὶ * ἄκλωτας
ἐκαλέντο ἅπαντες. Βρεττία † ἡ νῆσος ἐπὶ τάτα μὲν [τῆ] ὠκεανῷ κεῖται, τ' μόνος ἀ πολλῷ ἀπόθεν· ὀὲ δὲ ἐδ. γερμ.
ἀλλ' ὅσον ὀπὸ σταδίων Δακοσίων καπεπικρὺ τ' ῥῆνος ἐκβολῶν μάλιστα. Βρεττανίας † ἡ νῆσος θά- ἐνομάζ. ἐπί-
λης τ' νήσου μεταξύ ἐστιν. ἐπὶ Βρεττανία μὲν πρὸς * δύοντά που κεῖται ἥλιον κ' τ' ἰαπυγίων τὰ κοινοῦσι οἱ λεγόμε-
ἔχατα χώρας. ἀμφὶ σταδίους ἀχ ἧσσον ἢ ἐς πεντακισχιλίους τ' ἠπείρου διέχουσι. Βρεττία † ἐς τ' νοτὰ Βρεττία
γαλλίας τὰ ὀπόθεν, ἃ δὴ πρὸς ὠκεανὸν πεταμμένα, ἰαπυγίας δηλονότι καὶ Βρεττανίας πρὸς
Βορέαν ἄνεμον. θάλη †. ὅσα γε αὐθρώπους οἰδέναι, ἐς ὠκεανὸν τὰ πρὸς τῇ ἄρκλῳ τε ἔχατα κεῖ-
ται· ἀλλὰ τὰ μὲν ἀμφὶ Βρεττανίαν καὶ θάλλω, [ἐς] τοῖς ἔμπροσθεν μοι λόγοις ἐρρήθη. Βρεττανία * Βρεττανία καὶ
40 † ἡ νῆσον ἔθνη τρία πολυανθρώπους ἔχουσι· βασιλεύς τε ἑκάστῳ ἐφίστηκεν. * ὀνό- Θούλη
ματα † καὶ τοῖς ἔθνεσι τάδε, ἀγγίλοι τε καὶ † φρίζωνες καὶ οἱ τῇ νήσῳ ἐμώνυμοι Βρεττωνες. τρι- * καὶ ὄνομα κεῖ-
σωτὴ † ἡ τῶνδε τ' ἐθνῶν πολυανθρωπία Φαίνεται ὅσα, ὥστε ἀνὰ πᾶν ἔτος κ' πολλὰς ἐσθήσδε * φρίσσοντ
μετανιστᾶσθαι, ζῦν γυναιξὶ καὶ παισὶν, ἐς Φραύγγας χωρῆσιν. οἱ † αὐτὰς ἐποικίζουσιν ἐς γῆς τ'
σφετέρας † ἐρημοτέρας δοκοῦσαι εἶναι. καὶ ἀπ' αὐτ' τῆσον πρεσβεῖαι Φασιν, ὥστε ἀμέλει

διοχίλιοι
Σανδιλ
ἑκατὸν

*διοχίλιοι ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγόμενοι, διέβησαν [παυδημεὶ] τὸν ποταμὸν πάλαι. ἦρχε δὲ αὐτῶν *ξανδὴλ, ἀνὴρ ξυνετώτατος μὰν, καὶ πολέμων πολλῶν ἔμπειρος, ἐς ἀλκὴν δὲ καὶ αὐθάδειαν ἱκανὸν πρὸς ὑμᾶς. ἐπεὶ [δὴ] δὲ τὸν ποταμὸν τὸν Δρᾶβαν ἐποιήσαντο, τῶν κουτριγούρων πολλοῖς ὕστερον ἀντιπάσαντες ἐς χεῖρας ἦλθον. ὥσπερ ἰχυρότατα δοῦν ὀμόσαντας ἀμυνομένων, ὀλίγου μακρότατον μὰν ἡ μάχη ἐγένετο. μετὰ δὲ, *κουτριγούρους τρεψάμενοι τοὺς ἑαυτῶν, πολλοὺς ἔκτειναν. ὀλίγοι δέ τινες φεύγοντες, ὅπη αὐτῶν ἑκάστῳ δοκεῖ γίνεσθαι, διεσώθησαν. καὶ αὐτῶν οἱ πολέμιοι παῖδάς τε καὶ γυναῖκας αἰσχροποδίσαντες, ἐπ' οἴκου ἀπεκόμιζον. τούτων * δὴ τῶν βαρβάρων τὸ πρὸς ἀλλήλους ξυμμαχικὸν μὰν, ἤπερ μοι ἔρρηται· [τὰ τε κινδύνου σφίσι κατὰ τὸν ἀγῶνα ἀκμάζοντα·] εὐτυχίᾳ [χρησάμενοι] ῥωμαίοις ξυνηνέχθη πολλῇ. ὅσοι γὰρ αὐτῶν ὕστερον *κουτριγούρους ἐς αἰχμαλώτων λόγῳ ὄντες ἐτύγχανον, ἐς μυρίαδας (ὡς φασι) ξυνελθόντες πολλὰς, ἐς τὸ πόλεμον τοῦτο *ξυναλυθέντες, ὀφθέντες τε κατὰ τάχος ἐξανασώσαντες, [καὶ] οὐδένος σφίσιν ὀπαδομένου, ἐς τὰ πάτρια ἦλθον ἤθη, καὶ νίκης ἀλλοτρίας ἐς τοῖς αἰχμαλώτοις ἀπώναντο. βασιλεὺς δὲ ἰκετηρίους ἀράμενος στρατηγὸν στέλλας ὀξέα τε χινίαλον καὶ οὔννους τοὺς ἄλλους· ἀγγέλλειν μὰν σφίσιν ἐκέλευε τὰ σφίσιν ἐν γῇ τῇ σφετέρᾳ [αὐτῶν] ξυνενεχθέντα· χρήματα δὲ αὐτοῖς πρόσθεν μὰν, πέμψαι ἀπελάσαντας ὅτι τάχιστα ἐκ ῥωμαίων τὴν γῆς. οἱ δὲ τῶν τε *κουτριγούρων τὸ ἔφοδον γενόντες, καὶ χρήματα μεγάλα πρὸς τὸ ὀρατὸν κεκομισμένοι, ξυνέβησαν μηδὲν φόνον ἐργάσασθαι, μηδὲ αὐθαιρετὶ μηδένα, μηδὲ τι ἄλλο ἄχαρι δράσειν· ἀλλὰ τὸν ἀναχώρησιν ἅτε διὰ φίλων ποιήσασθαι τὴν δόδν αὐθρώπων. ξυνέκειτο δὲ καὶ τάδε. ὥστε, εἰ μὰν δοκοῖεν εἶναι οἱ βάρβαροι ἔτι ἐν γῇ τῇ πατρῴᾳ ἐπανιόντες ἰσχύειν, μένειν τὰ [αὐτὰ] καὶ πίστεως τὸν ἐς ῥωμαίους τὸ λοιπὸν ἔχειν· ἢν δέ γε αὐτοῖς *ἐκποθὼν μένειν ἀδύνατα ᾖ, ἐπανίεναι μὲν αὖθις αὐτοὺς ἐς γῆν τὴν ῥωμαίων· βασιλέα δὲ σφᾶς δωρήσασθαι τοῦ τὸν θρᾴκης χωρίων, ἐφ' ᾧ ἐκποθὼν *οἰκήσουσι, ἵνα τε δοὶ τε τὸν πάντα αἰῶνα ῥωμαίοις ἕωσιν εἶναι, καὶ τὴν χώραν ἐς τὰ ἀκρόβοις ξυμφυλάξουσιν ἐκ πάντων βαρβάρων. ἤδη δὲ καὶ οὔννων τοὺς ἠσκημένους ἐν τῇ ξυμβολῇ, καὶ διαφυγόντων τὸν *ἀτυριγούρους, διελθεῖν ἦλθον ἐς ῥωμαίων τὴν γῆν, παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἐπαγόμενοι. ἡγοῦντο δὲ αὐτῶν ἄλλοί τε, καὶ *σισινίων· ὅσπερ ὕστερον ἐπὶ τοῦ βελισαρίου πολλῷ πρότερον ὀπαδὸς τοῦ τε γελίμερος καὶ βανδίλους *ἱστάσε· γένεσθαί τε ἰουστινιανὸν βασιλέως οἰκέτην καὶ ὡς αὐτοῦ *ἐστράτευσε. πρόσθεν μὰν τὴν πάσῃ ἔντε χωρίοις ἰσχύσασθαι τοῖς ὀπὶ θρᾴκης ἐκέλευσεν. ἄπορος ἐπεὶ *σανδὶλ, ὁ τὸν ὑπουργούρων βασιλεὺς, ἔμαθε· παρωξυσμένος καὶ ὠμότερον ἢ ὡς αὐτὸν μὰν *κουτριγούρους ὁμοσπόνδους ὄντας ἀδικίας τῆς ἐς ῥωμαίους τινὰ μὴ ἐξ ἠθῶν αἰσχύνεσθαι αὐτοῦ τὸν πατρῴων· οἱ δὲ, βασιλέως σφᾶς ἐκδεξαμένου, ἐσοικησάμενοι ἐν ῥωμαίων τῇ γῇ, πολλῷ ἄμεινον *διετέλουν· ἔπειμψε πρέσβεις ἐς βασιλέα τὰ πεπραγμένα ἐνεγκοῦσας, οὐκ ὀπιθεν μὰν *αὐτοῖς πονηρὰ ἐγχειρίσας· ἐπεὶ γραμμάτων παντάπασιν οὔννοι ἀνήκοοί τε καὶ ἀμελέτητοι ἐς τόδε εἰσὶ, καὶ οὐδὲ γραμματικὸν τινα ἔχουσιν, οὐδὲ τῷ περὶ τὰ γράμματα πόνῳ ξυναύξεται αὐτοῖς τὰ παιδία, βαρβαρικώτερον δὲ ἅπαντα ἀποτροπιαζόμενα, ὅσα δὴ αὐτοῖς ἐπίστειλε σφίσιν. ἀφικόμενοι οὖν οἱ πρέσβεις ἐς ὄψιν ἦσαν αὐτῷ βασιλεῖ· λέγειν τε ἔφασαν ὧδε αὐτῶν [ὡς] ἐν ὀπιστολῇ τάδε. * βασιλέα σανδὴλ παροιμίαν τινὰ ἐκ παιδὸς ἀκηκοὼς οἶδα· * ἄρα μὴ αὐτὸς ὀπιλέλησαι, ταύτῃ τῆς ἡ παροιμία τυγχάνει οὖσα. τὸ ἦθος ὁ λύκος * μὰν τοιχὸς * φασὶν ἴσως [καὶ τι καὶ] ῥᾳδίαλλαξαι ἐκ ἀδύνατος ἔστι· * τὸ μὰν τι γνώμῃ οὐ * μεταστρέψει. ἐκ * ἀφυοῦς αὐτὸ μεθαρμοσαμένῳ φησὶν ὁ σανδὴλ * τὸ πρεσβυτέρων ἀκήκοα, παλαιόν τινὰ ῥᾳδηλούντων τὰ αὐθρώπινα λόγῳ. εἶδα δέ τι καὶ ἐκ τῆς πείρας μαθὼν, οἷα εἰκὸς ἐν ἀρχοικιζομένων βάρβαρον ἐκμαθεῖν· ὅτι κυνὸς οἱ πιμένες * ὀπιτηδείους ὄντας αἰμαρούμενοι, ἐκ ἀπημελημένως οἴκοι * τρέφουσιν. εὐγνώμων δὲ τῆς σπίζουσι ζῶον ὁ κύων, καὶ τὰ ἐς χάριν μνημονικώτατον. * πράττεται οὖν ταῦτα τοῖς πιμέσι, τούτου δὴ ἕνεκα, τὰ, τῶν λύκων ὀπόντων τὸ, διαφθείρουσι τὰς [ἐκείνων] ἐφόδους ὅτι κυνὸς, * ῥᾳδιστάτης τὸ καὶ σωτῆρας τοῖς πρὸ-

βατίοις

διοχίλιοι
Σανδιλ
ἑκατὸν
εὐτύχημα
δὲ τῶν
κουτριγ.
ὁ. ἁλισθόντες
σφίσιν ὀπαδομένου
οὐδενὸς
ἰκετηρίους
στέλλας
ὀξέα τε
χινίαλον
καὶ οὔννους
τοὺς ἄλλους
ἀγγέλλειν
χρήματα
δὲ αὐτοῖς
πρόσθεν
ἐκ ῥωμαίων
τὴν γῆς
κουτριγούρων
τὸν ἔφοδον
γενόντες
καὶ χρήματα
μεγάλα
πρὸς τὸ ὀρατὸν
κεκομισμένοι
φόνον
ἐργάσασθαι
μηδὲ αὐθαιρετὶ
μηδένα
μηδὲ τι ἄλλο
ἄχαρι δράσειν
ἀναχώρησιν
ἅτε διὰ φίλων
ποιήσασθαι
τὴν δόδν
αὐθρώπων
εἶναι
οἱ βάρβαροι
ἔτι ἐν γῇ τῇ
πατρῴᾳ
ἐπανιόντες
ἰσχύειν
μένειν τὰ [αὐτὰ]
πίστεως
τὸν ἐς
ῥωμαίους
τὸ λοιπὸν
ἔχειν
ἐκποθὼν
μένειν
ἐπανίεναι μὲν
αὖθις αὐτοὺς
ἐς γῆν
τὴν ῥωμαίων
βασιλέα
δωρήσασθαι
τὸν θρᾴκης
χωρίων
ἐφ' ᾧ ἐκποθὼν
οἰκήσουσι
ἵνα τε δοὶ τε
τὸν πάντα
αἰῶνα
ῥωμαίοις
ἕωσιν εἶναι
τὴν χώραν
ἐς τὰ
ἀκρόβοις
ξυμφυλάξουσιν
ἐκ πάντων
βαρβάρων
ἤδη δὲ καὶ
οὔννων τοὺς
ἠσκημένους
ἐν τῇ
ξυμβολῇ
καὶ διαφυγόντων
τὸν
ἀτυριγούρους
διελθεῖν
ἦλθον
ἐς ῥωμαίων
τὴν γῆν
παῖδάς τε
καὶ γυναῖκας
ἐπαγόμενοι
ἡγοῦντο δὲ
αὐτῶν
ἄλλοί τε
καὶ σισινίων
ὅσπερ ὕστερον
ἐπὶ τοῦ
βελισαρίου
πολλῷ πρότερον
ὀπαδὸς
τοῦ τε
γελίμερος
καὶ βανδίλους
ἱστάσε
γένεσθαί τε
ἰουστινιανὸν
βασιλέως
οἰκέτην
καὶ ὡς
αὐτοῦ
ἐστράτευσε
πρόσθεν
μὰν τὴν
πάσῃ ἔντε
χωρίοις
ἰσχύσασθαι
τοῖς ὀπὶ
θρᾴκης
ἐκέλευσεν
ἄπορος
ἐπεὶ
σανδὶλ
ὁ τὸν
ὑπουργούρων
βασιλεὺς
ἔμαθε
παρωξυσμένος
καὶ ὠμότερον
ἢ ὡς
αὐτὸν
μὰν
κουτριγούρους
ὁμοσπόνδους
ὄντας
ἀδικίας
τῆς ἐς
ῥωμαίους
τινὰ μὴ
ἐξ ἠθῶν
αἰσχύνεσθαι
αὐτοῦ
τὸν
πατρῴων
βασιλέως
σφᾶς
ἐκδεξαμένου
ἐσοικησάμενοι
ἐν ῥωμαίων
τῇ γῇ
πολλῷ
ἄμεινον
διετέλουν
ἔπειμψε
πρέσβεις
ἐς βασιλέα
τὰ πεπραγμένα
ἐνεγκοῦσας
οὐκ ὀπιθεν
μὰν
αὐτοῖς
πονηρὰ
ἐγχειρίσας
ἐπεὶ
γραμμάτων
παντάπασιν
οὔννοι
ἀνήκοοί τε
καὶ
ἀμελέτητοι
ἐς τόδε
εἰσὶ
καὶ οὐδὲ
γραμματικὸν
τινα
ἔχουσιν
οὐδὲ τῷ
περὶ τὰ
γράμματα
πόνῳ
ξυναύξεται
αὐτοῖς
τὰ παιδία
βαρβαρικώτερον
δὲ ἅπαντα
ἀποτροπιαζόμενα
ὅσα δὴ
αὐτοῖς
ἐπίστειλε
σφίσιν
ἀφικόμενοι
οὖν οἱ
πρέσβεις
ἐς ὄψιν
ἦσαν
αὐτῷ
βασιλεῖ
λέγειν τε
ἔφασαν
ὧδε αὐτῶν
[ὡς]
ἐν ὀπιστολῇ
τάδε
βασιλέα
σανδὴλ
παροιμίαν
τινὰ
ἐκ παιδὸς
ἀκηκοὼς
οἶδα
ἄρα μὴ
αὐτὸς
ὀπιλέλησαι
ταύτῃ
τῆς ἡ
παροιμία
τυγχάνει
οὖσα
τὸ ἦθος
ὁ λύκος
μὰν
τοιχὸς
φασὶν
ἴσως
[καὶ τι καὶ]
ῥᾳδίαλλαξαι
ἐκ ἀδύνατος
ἔστι
τὸ μὰν τι
γνώμῃ
οὐ
μεταστρέψει
ἐκ
ἀφυοῦς
αὐτὸ
μεθαρμοσαμένῳ
φησὶν
ὁ σανδὴλ
τὸ
πρεσβυτέρων
ἀκήκοα
παλαιόν τινὰ
ῥᾳδηλούντων
τὰ αὐθρώπινα
λόγῳ
εἶδα
δέ τι καὶ
ἐκ τῆς
πείρας
μαθὼν
οἷα
εἰκὸς
ἐν ἀρχοικιζομένων
βάρβαρον
ἐκμαθεῖν
ὅτι
κυνὸς
οἱ πιμένες
ὀπιτηδείους
ὄντας
αἰμαρούμενοι
ἐκ
ἀπημελημένως
οἴκοι
τρέφουσιν
εὐγνώμων
δὲ τῆς
σπίζουσι
ζῶον
ὁ κύων
καὶ τὰ
ἐς χάριν
μνημονικώτατον
πράττεται
οὖν ταῦτα
τοῖς
πιμέσι
τούτου
δὴ ἕνεκα
τὰ, τῶν
λύκων
ὀπόντων
τὸ,
διαφθείρουσι
τὰς
[ἐκείνων]
ἐφόδους
ὅτι
κυνὸς
ῥᾳδιστάτης
τὸ καὶ
σωτῆρας
τοῖς
πρὸ-

Digitized by Google

χαιον. πεντήκοντα δὲ ἀφ' εἷς τι ἔντες τὰ διάφορα πρὸς αὐτοὺς διαλύσαι, πολεμητέα σφίσι
ἀ πολλῷ ὕστερον ᾤοντο εἶναι. γήπαιδες μὲν ἂν δὴ * λαγγοβάρδαι πανδημεὶ ἐπ' ἀλλήλους τῷ πο- * λαγγοβάρδαι
λέμῳ ἀκμάζοντες ἦεσαν, ἡγεῖτο δὲ τῶν μὲν γηπαίδων, *θορισὶν τῆς λαγγοβαρδῶν, αὐδουῖν ὄνο- * θορισὶν
μα, καὶ αὐτῶν ἑκατέρῳ αἱδρῶν [μόνων] μυριάδες πολλαὶ ἕπονται. ἤδη μὲν ἂν ἀγχιστά πη ἀμφό-
τεροι ἦλθον, ὅπως δὲ τὰ στρατόπεδα πρὸς ἀλλήλων * καθωρῶντο. δείματα δὴ τὰ πανικὰ καλεύ- * καθιορ.
μενα ἐξαπιναίως ἑκατέρους ἐπέπτωκε. φεύγοντας, ἀπ' αἰτίας ἀδηλεμιᾶς, ἅπαντας ὀπίσω
* ἀπέτυγκε, μένων τῶν ἐρχόντων αὐτοῦ ὀπολελειμμένων ξὺν ὀλίγοις πσὶν οἵπερ αὐτὸς αὐθέλ- * ἀπέτυγκαν
κειν τὴ τῦ ὑπαγωγῆς ἀναχαπίζειν ὀπὶ πειρασάμθοι, ἀδὲν ἦνυον· ἀδὲ θωπείαις εἰκτραῖς, ἀδὲ
ἀπειλαῖς φοβεραῖς χρώμθοι. πρὶν δὲ ἂν γένοιτο αὐδετὶν * εἷς οἱ πρὸ τι αὐτῷ διασκεδαννύ- * ἐρῶν διασκε-
μθοι ἀκόσμως ἦεσαν ἅπαντες, ἀ γὰρ ἤδη τὰς πολεμίας τῶν ὁμοίαν κεκληρῶσθαι τύχω· τῶν οἱ ἐπ- δαννύμενους
10. μθόνων πινὰς ὅπη πρόσθεια πρὸ τὰς ἑαυτῶν εὐθὺς ἔπεμψε, τῶν εἰρήνιν αἰτησομθένους. εἴπερ, ἀλόσμως
ἐπεὶ πρὸ τῶν ἀρχόντων τῶν γηπαίδων θορισὶν ἀφικόμθοι τὰ πρασσόμενα εἶδον· ἔκ τι τῶν ἐν
σφίσιν αὐτῆς πυχηκότων καινόμενα τὰ πρὸς πολεμίους ξυνενεχθέντα· καὶ [τῷ] θωρησὶν ἐς
ὄψιν ἐλθόντες, αἰσχυνθέντο αὐτό, ὅτι ποτὶ οἱ γῆς τῶν ἐρχομένων τὸ πλῆθος ἦεν; καὶ ὃς τῶν ξυμ-
πεπωκότων οὐδὲν ἀρνηθείς, πρὸ φύγασιν, ἀδενὸς διώκοντος αὐτούς, ἔφη. οἱ δὲ ὑπολαβόντες,
πάντα τοῦτο φασὶ [καὶ] λαγγοβάρδαι πεπιθέσθαι. ἀληθιζομένῳ χάρεσι, ὦ βασιλεῦ, οὐδέν τι
τῶν ἡμετέρων ἀποκρυψόμεθα. σκεπτέον, ἐπειδὴ τὰ γῆθεν ταῦτα διελωλύκαμεν ὡς ἥκιστα βλαπτόμενοι τῷ
θεῷ εἰσὶ, καὶ ἀπ' αὐτῦ διέλυσε τὴν σφάξιν, σωτήριον ἀμφοτέροις ὑπάλαθεν δέος: φέρε δὴ καὶ * ἐπιχειρ.
ἡμεῖς * ὑπαναχωρήσωμεν τῇ τοῦ θεοῦ γνώμῃ, τὸν πόλεμον καταλύοντες. ἔσω, γένοιτο ταῦτα, ὁ
20 θωρησὶν ἔφη. δυοῖν τὶ ἄρτως ἑαυτοῖν σκεπτέον ἐπιτήδευμα· ὅπως μεταξὺ ὑπακηρυκευόμενοί τι, καὶ παρ' ἀλλήλους ἀεὶ φοιτῶντες, ἅπαντα ἐς τὸ ἀκριβὲς τὰ διάφορα διαλύσωσι. πότε
μὲν ἂν ἄρτως ἑκάτερει αἰσχύνοιτο. ἐν δὲ τῇ σκεπτέᾳ ταύτῃ ἐχ εἷοί τι γεγυμνάσθοι ἐς τὸν αὐ-
τολεξόμενον τὴν διάλυσιν ἀλλήλοις ξυμβῆναι· αὖθις ἐπὶ τὰ πολεμήτα ἔργα χωρεῖν ἔμελλον.
θαυμάσαντες τι γήπαιδες τὸν ῥωμαίων ἐρχὸν, (ὑπέδοξοι γὰρ ἦσαν ὡς † λαγγοβάρδαις ξυντά- * λαγγοβάρδας
ξοιεν)· τὸν πινὰς ἄνωνας ἐς τὸν ὁμαιχμίαν ἐπάγεσθαι διενεῦντο, ἔπεμψαν ἂν ὧδαί τὸν * κουτιεργύρων * κουτιεργύρων
τὰς ἄρχοντας, οἱ δὴ ἐνθένδε ὤκηνται λίμνης τὸ μαιώπδος καὶ αὐλῶν ἐδέοντο, πόλεμον τὸν πρὸς λαγ-
γοβάρδας † ξυνενεγκεῖν σφίσιν. οἱ δὲ αὐτῆς διχιλίους τὸ ἓ μυρίους ἐνθένδε ἔπεμψαν, ὧν ἄλλοι τὸ * ξυνδιαπεραιώσ.
ἡγέοντο, καὶ χιλιάρχων. αὐτὴν διαφερόντως ἀγαθὸς τὰ πολέμια. γήπαιδες δὴ τούτων δὴ τὸν βαρβά-
ρων τὴν παρουσίαν ἐν τῷ παρόντι ἀχθόμθοι, ἐπεὶ ὅπως τὸ μάχης ἐπιούσης καιρὸς, ἀλλ' ἑαυτῆς
30 τὸν ξυμμάχους * ἤδη ἐλέλειπτο· πειθύσιν αὐτοὺς καταβαίνειν μεταξὺ τὸν βασιλέως γῆν, πάρεργον τὸ * ἐπ
σφέτερας ἀκαιρίας ποιήσθοι, τὸν ἐς ῥωμαίους ἐπβολήν. ἐπεὶ δὴ ῥωμαῖοι τὸν διαβάσιν ποιεῖσθαι * τὴς β. γῆς
ἐς τὸ ἀκριβὲς ἔν τι ἰλλυρίοις καὶ τῆς ὅπη † θράκην χωρίσις ἐφρύαξαν· αὐτοὶ [τούτους δὴ τοὺς ἄν- * θράκης
νους ἐν χώρᾳ τῇ κατ' αὐτοὺς] † διαπρεσβεύσαντες πάμπαν ἦσαν, ἐς τὰ ῥωμαίων ἤθη ἀφίεσαν, * διαπρεσβεύσαν-
καὶ [οἱ μὲν] πάντα χρεὸν τι ἐλπίσαντο τὰ ἐκείνη χωρία. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς ἐπιόντι τάδε. τας
πέμψας ὧδαί ἄνωνας τὸν * οὐτιεργύρων τοὺς ἄρχοντας, οἱ δὴ ἐπίκεινα λίμνης ᾤκηνται τὸν μαιώ- * εὐπγ.
πδος, ἐμέμφετό τι καὶ ἄδικον αὐτῶν ἐπικαλεῖ τὸν ἐς * κουτριγύρους ἀπραγμοσύνην· εἴπερ τοὺς * κουτριγούρους
φίλους διαφθειρομένους * πειρῶεν τοῖς τῶν ἔργων ἀδικωτέροις † καταλείγει δεήσει. αὐτῶν γὰρ * πεῖραν
κουτριγύροις ἔφη πλησιόχωροι ὄντες ἀφορητήσαντες, καὶ πῶς τε ἐκ βυζαντίου χρήματα μεχρὶ * καταλιγειν
λαχαμίζοιτο αὐτὰ πᾶν ἔτος, τρόπῳ ὑδενὶ τὸν ἐς ῥωμαίους ἀδικίας ἀθέλητον ἀποπαύειν, ἀλλ'
40 ὁπωσοῦν καταθέσθαι τι καὶ λαβέσθαι) αὐτοὺς ὑδενὶ λόγῳ. τούτων δὴ οὕτω ὑδὲν τὸ μέρος κερδαίνον- * κακομάγους
τες, ὑδὲ τὸν λείας κουτριγούροις ἀλαλαγμὸν ἐποιοῦντο, ἀ πρεσβεύοντες † κακομάγους ῥωμαίους, καὶ ῥ. καὶ τὸς αὐ-
πέρ οἱ αὐτοὶ φίλοι ἐκ παλαιοῦ ἐς τὰ μάλιστα ὄντες, πῶς τε σφίσιν οἱ * κουτριγύροις ἰουστινιανὸς τοῖς φίλοι
βασιλεὺς † καὶ χρήμασι μὲν αὐτοῖς δωρησόμενος, ἐπομνήσας δὲ ὅσων † δώρων καὶ πρόσθεν πολ- * χρήμασι μὲν
λάκις πρὸς αὐτοῦ ἔτυχον· ἀναπείθει σφᾶς ἔφοδον αὐτίκα ἐς τὸν * κουτριγύρων τοὺς ὑπολε- * ὁμοίων
λειμμένους πήσασθαι. οἱ δὲ γότθων τῶν σφίσι πρόσθεν, οἱ δὴ * τραπέζιτα καλεῖσθαι, † τραπέζιται

χρόνον γὰρ κατατρίψαι μῆκος ἐς χώρα, ἧπερ ἐνδὼν ἴθνη τὰ πολλὰ εἰσὶν, ἅπερ * ἠρίνδα ἐνομάζεται. ταύτῃ τὶ ἐς τὸ ἀκριβὲς σκεμμαθηκέναι, ἐπεὶ τὸ μηχανῇ γίνεσθαι τὸ μέτριον ἐς γῆ τῆ ῥωμαίων δυνατὸν εἶη. ἐσδελιχίσατα δὲ διερευνῶντι τῷ βασιλεῖ. ἢ οὐκ ἀπωθασεμένῳ, εἰ ὁ λόγος ὑγιὴς εἴη; ἔφασκον οἱ μοναχοὶ, σκώληκάς πινας τὸ μετάξης δημιουργοὺς εἶναι, τὸ φύσεως αὐτῆς διδασκάλου τὸ σύνεσις [ἢ] δηνεκῶς ἀναγκαζούσης ἐργάζεσθαι. ἀλλὰ σφᾶς μὲν σκώληκας ἐνθάδε ζῶντας διαπεμίζειν ἀμήχανα εἶναι· [τὼ δὲ αὐτῶν γενεὰ, εὔπρεπέ τι καὶ ῥᾴδιον ὅλως. εἶναι δὲ] τῶνδε τὸ γενῶν ὠὰ ἑκάστου ἀναρίθμα. τούτω δὲ τὰ ὠὰ χρόνῳ πολλῷ τῆς γενῆς ὕστερον κύπτω καλύψαντος αὔθρωπι, τούτῳ τὶ * διαρκῶς ἑρμήναντος χρόνῳ, ζῶα ποιοῦσι. τούτω ἀνύοντας, ὁ βασιλεὺς μεγάλους [ποιεῖ] σφᾶς αὖθις ἀγαθῆς δωρήσασθαι ὠμολογήσας, τῷ ἔργῳ πείθει διπῤῥῶσαι τὸν λόγον. οἱ δὲ γηθόμενοι ἐς † ἰδίαν αὖθις, τὰ τὸ ὠὰ μετήνεγκαν ἐς ζυζαύσιον, ἐς σκώληκάς τὶ αὐτοῦ τρόπῳ ὥπερ ἐρρήθη, μεταπυκνέναι διαπεξάμενοι· τρέφουσί τε συκαμίνου φύλλοις, ἢ ἀπ' αὐτοῦ γίνεσθαι μετάξαν πλεῖστον καταφαίνεται ἐς ῥωμαίων τὴν γῆ. τὸ μὲν οὖν τά τε κατὰ τὸν πόλεμον πράγματα ῥωμαίοις τὶ ἢ πέρσαις, καὶ τὰ ἀμφὶ μετάξῃ τούτῳ πη ἔχον. μετὰ δὲ τὰ χειμῶνος ὥραν, ἀφικόμενος * ἰσδιγνίστας ἐς χοσρόην ξὺν τοῖς χρήμασιν * ἰσδισχυνας, τὰ ξυγκείμενα σφίσιν εἰσήγγελλε. ἢ ὃς τὰ μὲν χρήματα κεκομισμένος, πλὴν σκευοφορίας μέλλησιν οὐδεμιᾷ ἐπισφέρειν· λαζικῆς δὲ μεθίεσθαι οὐδαμῇ ἤθελεν, ἀλλὰ ἢ τοῖς χρήμασι πύπτοι οὖν τὸ * σαβείρων ἐπιμελόμενος μέγα τι χρῆμα, ξὺν πέρσαις τισὶ τῷ μεμερόηνοῦς ἔπεμψεν. ᾧ δὴ ἐπίστειλεν ἔρχεσθαι ἐχέφρονα δυνάμει τῇ πάσῃ· ἢ μὲν καὶ ἐλέφαντας οἱ πολλὺς ἔσεσθαι. μεμερίσθαι δὲ παντὶ [τῷ] πέρσῶν τὶ ἢ οὖν ἅπαν γρατῷ, ἐκ * μουχειρίσθαι ἀνάγκας. ὅτι τὰ λαζῶν ἰσχυρώματα ἤει, σφᾶς αὐτοῦ ἐλέφαντας ἐπαγόμενος. ῥωμαῖοι δὲ ὑδαμῇ ἐπαλωπάζειν· ἀλλ' ἀμφὶ τὰς σκοπιὰς φάσιδος ποταμὸν, μαρτίνου ἡγουμένου σφίσι, χωρίον ἰσχυρὸν σφᾶς αὐτοῦ ἀσφαλίσασθαι κρατυνάμενοι, ἡσυχὴ ἔμενον. ξυνῆν ἢ αὐτοῖς ἐς γυβαζῆς ὁ λαζῶν βασιλεύς. ἔπος δὲ ἐμήδων γραπὸς, τύχης αὐτῷ ξυμβάσης τινὸς, ἁδὲν ἄχαρι ἔπ ῥωμαίων ἔπε λαζῶν τινὶ ἔδρασε. τὰ μὲν [χαρ]πῶτα ὁ μερμερίης ἐς φρυρίῳ † τινὶ μαθὼν τὸ γυβαζῆ αἰδελφὴν εἶναι· ἐπ' † αὐτῇ ἐπέχειν τὸ γράπυμα, ὡς ἐξαιρήσων μηχανῇ πάσῃ. καρτερώτατα ἢ ἀμυνομένων τὸ τούτῳ φρυρῶν, καὶ † χωρίων σφίσι ξυλλαμβανούσης τὸ φύσεως [ἐχυρώματι] ἄπρακτοι ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ * ἀπικιαθέντες οἱ βάρβαροι ἀνεχώρησαν· ἔπειτα δὴ ἀβασγὺς * ἀπευθὲς ἦσαν. ῥωμαῖοι ἢ, οἱ ἐς † τζιβίλην φρυρῶν ἰόντες, τὸ δοῦναι καταλαμβάνοντες, στυλατίῳ τὶ ἢ κρημνώδη ἔσω (ἧπέρ μοι ἔμπροσθεν ἔρηται) τοῦ γάπαν τε ἀδιέξοδον· ἐμπεδοῖσι σφίσιν ἐγένετο. διὲ δὴ ἐκ ἔχων ὁ μερμερίης καθ' ὅ, τι τὰς αὐθιστεμένους † διασπᾶν· ὑπηγῳ ὀπίσω τὸ γράτυμα, ἐπί τε ζυχαὶ πολιν, ὡς πολιορκήσων, αὐτίκα ἦν. ἔτι δὲ βουλόμενος ἀποπερασάμενος, ἐπεὶ ἐδὲν πρὸ χωρᾷ, ἀπέστρεφεν αὖθις. ῥωμαῖοι δὲ αὖ χωρῆσαι ἐπαπεμένοι τῆς πολιμίοις, ἐς δυχωρίαν πολλὰς ἔκτεινεν * ἐς * τῆς ἢ τοῦ σαβείρων τὸ ἄρχοντα ξωνηνέχθη πίσσῃ. μάχης τὶ καρτερᾶς ἀμφὶ τὸ νεκρὸν γνομένης * ὕστερον πέρσαι. τῶν λύχναν ἀφᾶς, διασάμενοι τὰς ἑαυτῶν ἐτείχεσαν, ἐπί τε * κάτας ἢ μαχήσειν αὖθι χώρησαν. τοῦτο μὲν ἂν ῥωμαίοις τὶ ἢ πέρσαις, ἐπέπρακτο τῇδε. τὰ μὲν τοῦ ἐπὶ λιβύης ἅπαντα ῥωμαίοις εὖ τὶ ἢ καλῶς καθεστήκει. τῷ χαριοάννῃ, ὅπερ ἐς ταῦτα ἱκετεύσασι βασιλεὺς χρατηρὸν κατέστησατο, ἐυτυχήματα λέγω τὶ ἢ αἰσθῆς κρίσαν ξυνηνέχθη γενέσθαι. ἐς δὴ ἐνα τὸ ἐς * νουμηδίους ἀρχόντων ἐπαρισταμένους, κατζίναν ὄνομα, τὰ τὸ πρόπρα μάχη σφᾶς ἄλλως ἐσκηκε· ἢ δὲ πολλῷ ὕστερον * αὐτάλαν τὶ ἢ ἰαύδαν, οἱ μαυρουσίων τὸ ἐς ζυζακίνῳ τὶ ἢ νουμιδίας τὸ κράτος ἔχον. ὑπεχωρίσθη πάσῃ) * ἅπαντά τε αὐτὰ ἐς αὐδραπόδων λόγῳ ἢ ἀπ' αὐτοῦ πολέμιον ῥωμαίοις ἐδὲν ὑπὸ τὸν τὸ χρόνον ἔν γε λιβύῃ ἐγένετο. πῆς ὧδέ τοι Φθασαν πολέμοις τὶ ἢ σασσὸν ἔρημος αὐθρώπων ἡ χώρα ἐκ ἔφιστάλῆσιν ἔσαν διέμενεν. ἐς ᾧ δὲ [ταῦτα] ἐπράσσετο τάδε, ἐς τοῦτο πάδε ξωνηνέχθη ἐς εὐρώπῃ γηθέσθαι. ἡπτυδες μὲν (ὥσπερ μοι ἐς τῆς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη) τὰς σουνδας ἤρθμοι πρὸς λαγγοβάρδας, ἅς σφίσι πολιμίους ἔντας, ἐτύγχανον.

* πρίνδα
† διαρκῶς ἑρμ. χρόνου.
† πρίνδη
* ἰσδιγνίστας
* ἰσδισχυνας
* σαβείρων
* μουχειρίσ.
* χωρίου
* ἀπικιαθέντες
* ἀπευθὲς
† τζιβίλην
* διάζεται
* αὖις
* κάτας ἢ μαχήσειν
* νουμηδίους
* αὐτάλαν

ὀρῶν τὰς ὑπερβολὰς, διεχείμαζε ξυὼ τ πῖς παῖσὶ καὶ τῇ γυναικὶ καὶ πῖς ἐς τὰ μάλιστα
ὕπτ τηδείοις: τῇ μὲν ἀμηχανίᾳ τ παρόντων κακῶν ἀμαχόμ@ πρὸς τ ὑπὸ τῆς ὥρας
ἀνάγκλω· ἐλπίδι * τὲ τῦ ζυζαντίου ἐς τὸν μέλλοντα χρόνον θαρσῶν, παύτῃ τε τῷ τύχῳ * δι τῦ
παρηγορῶν τῷ τότε παρούσαι, οἵᾳ γε τὰ ἀνθρώπινα, καὶ καραδοκῶν τὰ βελτίω. καὶ οἱ ἄλλοι
δὲ λαζοὶ, τῇ πρὸς βασιλέα γουβάζλω αἰδοῖ, τῷ τῦ χειμῶν@ ὥραν οὐδέν τ ἧσσον ἐν πῖς
σκοπέλοις κατέτριβον. ἀλύσκολον μὲν ἐνταῦθα οὐδὲν πρὸς τῶν πολεμίων διημαίνοντες, ἐπεὶ
πῖς ὕπ βουλίνουσιν, ἄλλως τε καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα, πᾶσα τὰ ὄρη ἀμηχανά τε καὶ ἔλως
ἀπρόσοδα ξυμβαίνει εἶναι· λιμῷ δὲ καὶ ψύχει καὶ τῇ ἄλλῃ κακοπαθείᾳ δυσθαναπῦντες. ὁ
δὲ μερμερίης οἰκίᾳ τε πολλὰ κατ' ἐξουσίαν ᾠκοδομήσατο ἐν πῇς κατὰ τὸν * μουχέρησιν * μοχέρησιν
10. κώμας. καὶ τὰ ὕπτ τηδεια παντα χόθι κατασκαίμ@ τῶν τῇδε χωρίων, τῶν τε αὐτομόλων
πρεσβυτέρων τινας ἐς τῶν ὀρῶν τὰς ἀκρωρείας, καὶ τὰ πιστὰ παρεχόμ@· ἐπαγαγόθ πολ-
λοὺς ἴχνεσιν· οἷς δὴ καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορουμένοις ἐχωρήγει συχνὰ, καὶ ὡς οἰκείων ἐπεμε-
λεῖτο· τά τε ἄλλα διῳκεῖτο ξυὼ ἀδείᾳ πολλῇ, ἅτε τῆς χώρας γεγενὼς κύρι@. καὶ πρὸς γου- Γραφὴ μερμε-
βάζλω ἔγραψε τάδε. Δύο ταῦτα ῥυθμίζει γῖς αἰθρώπις βίον, δωμάμις τε καὶ φρόνησις. ρείν πρὸς γου-
οἱ μὲν [γὰρ] τῷ δωματῷ πρεσβύτης τῶν πόλας, αὐτά τε * διωτίνουσι κατ' ἐξουσίαν, καὶ ἔστι βάζλον.
βούλονται σῦν καταδεεστέρους ἑαυτῶν ἄγουσιν: οἱ δὲ [ἀπὸ] τῆς ἀσθενείας δουλωμένοι τοῖς * διωτίνυσι
χρείασι, τῷ ξυστατῷ τ ἀδωμίᾳ ἰώμενοι, θωπείᾳ σῦν κρατοῦντας μεῖσι· καὶ οὐδέν τ
ἧσσον ἐν πῇς οἰκείοις βιοῦ δύνανται· πάντων ἀπολαύοντες τῇ κολακείᾳ, ὥσπερ αὐτῇς [ἀπὸ]
τ ἀσθένειαν στρεβλῶς ξυμβαίνει. καὶ ταῦτα οὐ * πρὸς [μὲν] τῶν ἐθνῶν * πισὶ, σφίσι φέρειν * παρὰ
οὕτως· ὧν δὲ πῇς ἄλλοις οὐ ταύτῃ πη ἔχει, ἀλλ' ἀνθρώπις (ὡς εἰπεῖν) ἅπασι. παντα χό- * π σφίσι φέ-
20 θι γὰρ τῆς οἰκουμένης ὥσπερ ἄλλό τ ἐμπέπηγε φύσει. καὶ σὺ πίνυ, ὦ φίλε γουβάζη, λῶ μὲν ρειν ἐστι
οἷσι πρέσβεσι πρσῶν τῷ πολέμῳ· μὴ δὴ μέλλε. [μηδέ σοι ἐμπόδιον γινέσθω μηδέν.] εὑρή-
σεις γὰρ ἡμᾶς τ λαζικῆς * ἔνθα, αὖ βούλει, ὑφισαμένους τὴ τ σλὼ ἔφοδον, καὶ αὐτὰ παραπεπο- * ἐνθάδε, αὖ
μένους ὑπὲρ χώρας † τῆδε ἔσῃ δύναμις· ὥστε παρέσῃ σοι ἀμαχωνιζομένῳ αὐθαναθίζεσθαι βούλει.
πρὸς ἡμᾶς. * ὡς μὲν γὰρ ἀδωάτως εἰ πρσῶν τῇ δωάμει αὐτὰ σταίης, [καὶ] αὐτὸς εἰσῆλας. * τάχα
σὺ δὲ, ὦ ἀγαθὲ, τὸ δεύτερον ἀμαχείριζε, τὸ γνῶθι σαυτὸν· καὶ προσκύνει τὸν σαυτῦ δεσπότην εἰ μὲν τι ἀ-
χοσρόην, ἅτε βασιλέα, καὶ νενικηκότα, καὶ κύριον. αὖτε τί σοι τῶν πεπραγμένων ἴλεων εἶναι, δύν. ὧν πρσ.
ὅπως αὖ τὸ λοιπὸν δωάτῃς εἶης τῶν εὐσχολούντων ἀπὸ λάχθαι κακῶν· ὡς ἔγωγε ἀναδεχο-
μαί [τε] βασιλέα χοσρόην ἵλεών * τί σοι γνήσιον, καὶ τὰ πιστὰ δώσειν, [καὶ] ἐμέρους σοι * τί σοι
30. * παρέχομαι παῖδας τῶν ἐν πέρσαις λογίμων ἐχόντων· ὡς πέ τι ἄλλα καὶ τ σωτηρίαν καὶ τ + παρεχόμην
βασιλείαν τῷ σλὼ, τὸν πάντα αἰῶνα ἐν ἀσφαλείᾳ ἕξεις. εἰ δέ σοι τούτων οὐδέτερον βουλο-
μένῳ ἐστὶν: ἀλλὰ σὺ * ἐς τὸ ἑτέραν ἀπὸν χώραν, δὸς πῖς ἀπὸ τῷ σλὼ ἀβουλίαν πελαπώ- * ἐς πνα ἑτέρκν
ρεις γενομένοις, λαζοῖς αἰαπνεῦσαί πη, καὶ ἀπὸ δυσκόλων τῶν αὐτῖς ἐγκειμένων ἀνενεγκεῖν·
μηδὲ αὐτῖς ἀπέραντον ὄλεθρον πόνδε προστρίβεσθαι βούλει ὕπ σφαλερᾶς τῆς ἐλπίδ@
ἐχούμ@· λέγω δὲ, τῆς ῥωμαίων ὑπηκοΐας. οὐ γάρ σε πιμωρεῖν † πὶ δωατὸν ἔστιν, * πότε
ὥσπερ οὐδὲ ἄχρι ἐς τ ἡμέραν δεδιώλωται τόδε. μερμερίης μὲν ταῦτα ἔγραψε. γουβάζης
δὲ οὐδ' ὡς ἔπεισεν. ἀλλ' ἐν πῇς ὁρῶν κολωνεῖς ἔμενε, καραδοκῶν τ * τῶν ῥωμαίων ὑπηκοΐαν * ἐκ ῥωμ.
· καὶ τῷ ἐς τὸν χοσρόην ἔχθει ὡς ἥκιστα ἐς τὸ ῥωμαίων ὑπάγεσθαι ἐγκλίνειν ἐθέλων. οἱ
γὰρ αὖ θρωποι τὸ μάνιον ἐκ τῦ ὑπὲρ πλεῖστον πρὸς τ τὰ βουλήματα ἁρμόζοντα χρείαν:
40 καὶ λέγω μὲν, τῷ ἀρίσκοντι αὐσῦν, ἀεὶ προχωροῦσι· καὶ * προσίστη τὰ ἐξ αὐτὸ πάντα, οὐ * προσίστη
βασκοπάθμενοι μὴ * ψῶδες εἴη· [τῷ δὲ λυπηῶτι χαλεπῶς ἔχοντες, ἀπιστοῦσιν, οὐ διερευνώ- * ψευδὴς
μενοι μὴ ἀληθὴς εἴη.] ὑπὸ τῦτον τὸν χρόνον τῶν τινὲς μοναχῶν ἐξ ἰνδῶν ἥκοντες, γνόντες τὲ
ὡς ἰουστινιανῷ βασιλεῖ βασιλεὺς εἴη, μηκέτι πρὸς πρσῶν [τὸ] μέτρεξαν ὠνεῖσθαι ῥωμαί-
ους· ἐς βασιλέα ἥμενοι, οὕτω δὴ τὰ ἀμφὶ τῇ μετάξῃ διοικήσασθαι ὡμολόγεων, ὡς μηκέτι
ῥωμαῖοι ἐκ πρσῶν τῶν σφίσι πολεμίων ἢ ἄλλου τῦ ἔθνους τὸ ἐμπόλημα τῦτο ποιήσωνται.

γουδάζης μὲν ὁ λαζῶν βασιλεὺς ῥωμαίοις εὐνοϊκῶς ἔχειν, ἐπεὶ οἱ χοσρόης (ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη) ἐπιβουλεύειν θάνατον ἤθετο. τῶν δὲ ἄλλων λαζῶν οἱ πολέμιοι αὐήκιστα πρὸς τῶν ῥωμαίων στρατιωτῶν δεινὰ πάσχοντες, καὶ διαφερόντως τοῖς ἄρχουσι τῆ στρατιᾶ ἀχθόμενοι· † ἐμήδιζον οὐκ τῆ ἐπιβολῆσιν· οὐ τὰ περσῶν ἀσπαζόμενοι, ἀλλ' αὐσθᾶν ἀπαλλαξείοντες τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς, καὶ τῶν δυσχερῶν τὰ πόνω μὴ παρόντα αἱρούμενοι. ὧδέ πη ἐν λαζοῖς σὺν ἀφανεῖ αὐτῆ θεοφόβιος ἔνεμα. ὅσπερ τῷ μερμερόη λαθραιότατα ἐς λόγους ξυμμίξας, φρούριόν [τε] ἐσωλώσειν τὸ † οὐχιμέρες ὡμολόγησεν. ὁ δὲ αὐτὸν ἐλπίσι μεγάλαις ἐπάρας, ἐς τοῦτο πρᾶξιν ὥρμησε τοιάδε. φίλον μὲν αὐτὸν ἐν τοῖς μάλιστα χοσρόης βασιλεὺς οὐκ ἀπὸ τοῦ ἔργου τούτου ἐσχυρίσατο ἔσεσθαι, πίστεως δὲ ἀνάγκαιον ἐπ' εὐεργεσίᾳ ἐς τὸ πάντα αἰῶνα· καὶ ἀπ' αὐτοῦ δόξῃ τε καὶ πλούτῳ δυνάμει τε ὑψήσασθαι μέγαν. οἷς δὴ [ὁ] θεοφόβιος ἐπαρθείς, πολλῷ ἔτι μᾶλλον εἰς τὸ ἔργον ἠπείγετο. καὶ δὴ γὰρ οὐδεμίᾳ ὑπομιξίᾳ ῥωμαίοις τὰ καὶ λαζικὰ τότε· ἀλλ' οἱ μὲν πέρσαι πολλῇ ἐξουσίᾳ παντοχόσε ἐπεισῆρχον τῶν τούτῳ χωρίων· ῥωμαίων δὲ καὶ λαζῶν εἰ μέν τινες ἐπαμὲν φάσιν ἐλάνθανον, εἰ δὲ ἀρχαιόπολιν ἢ ἄλλό τι τῶν ἐκείνῃ ὀχυρωμάτων καταλαβόντες, σκυβάλοντο· καὶ γουδάζης αὐτὸς, ὁ λαζῶν βασιλεὺς, ἐς τῶν ἐρῶν τὰς † ὑποτιλίτως [γειτὼ] ὁ θεοφόβιος οὐδενὶ ἴσχυσε † ὑπαχεσιν τῷ μερμερόη † ἐπιπλέσαι. ἐν γὰρ τῷ φρουρίῳ ᾠκίσθαι ἔφασκε λαζοῖς τε καὶ ῥωμαίοις, εἰ τὸ ἐνταῦθα φυλακτήριον εἶχον, ὡς ἅπασι μὲν ῥωμαίων στρατὸς ὀλωλέναι· γουδάζῃ δὲ βασιλεῖ, καὶ λαζοῖς τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἅπασι, διαφθαρείη τὰ πράγματα· κηλὶς δὲ ξύμπασι, πρὸς πέρσας ἔχοιτο. καὶ οὐδέ πῃ ἐλπὶς † ἐς ῥωμαίους τοῦτο ἢ τὸν γουδάζου αἰσωθήσασθαι τῆς χώρας τὸ κράτος. τὰ μὲν γὰρ πρὸς πέρσας κατὰ μόνας τοῦτον τὸν μερμερόην διαπράξεσθαι, μυριάδας τὸ πλέον [ἑπτὰ] ἐπαγόμενον πέρσῶν μαχίμων [ἀνδρῶν,] καὶ βαρβάρους † σαβείρους παμπληθεῖς· νῦν δὲ καὶ βασιλεία χοσρόης στρατῷ ἀμφ' ἡμᾶς ἐνθάδε ἥκουσα, ἐξαπίνης αὐτῆς ἀναμιμίχθαι, καὶ σὺν αὖ πλοίοις οὐδὲ αὐτῷ κόλπῳ τῇ στρατιᾷ ταύτῃ τῷ γειτὼ ἐπαρκέσειν. ταῦτα θεραπευόμενον θεοφόβιον, ἐς θεὸς μεγάλα καὶ ἀμηχανίαν καταπέσοιτε σφᾶς ἐνταῦθα φρουροῦντας. καὶ αὐτὸν ἐλπίσαντα, πρὸς θεοῦ τῶν πατρῴων ἱκετεύοντες, τὰ παρόντα ὅση δυνάμις εὖ ἴσθι σοφίσασθαι, καὶ † ὃς αὐτῆς ὠμολόγει, πρὸς τὸ χοσρόου ἀμφὶ τῇ σωτηρίᾳ τὰ πιστὰ ὧσαι, ἐφ' ᾧ τὸ φρούριον ἐνδώσασι πέρσαις. ἐπί τι σφᾶς αὖ ἀνθρώπους ταῦτα ἤρεσκεν· αὐτίκα ἐνθένδε ἀπαλλαγείς, αὖθίς τι τῷ μερμερόῃ ἐς εἶδιν ἥκων, ἅπαντα ἔφραζεν. ὁ δὲ πέρσῶν † σφᾶς δοκιμωτάτους ἅπαντας ξὺν ὅπλοις ἀμφὶ τὸν θεοφόβιον, ξὺν αὐτῷ ἐς τὸ † οὐχιμέριον ἔπεμψε, τά τε πιστὰ παρὰ τοῦ ξυμένους ἀμφί τε τοῖς χρήμασι καὶ τῇ σωτηρίᾳ τῆς τῆδε φρουρᾶς, ἔς τε φρούριον τὸν καθίζοντας. οὕτω μὲν πέρσαι τὸ † οὐχιμέριον φρούριον ἔσχον, καὶ λαζικῆς † ἐπικρατήσιν ἰσχυρόταται σκεπτώσαντο. οὐ μόνον δὲ λαζικῷ † ταύτῃ ὑποχειρίαν ποιήσασθαι πέρσαι, ἀλλὰ καὶ σκυμνίαν τε καὶ σουανίαν· ἐκ † μουχειρισθοῦ ἄχρι ἐς ἰβηρίαν, ἅπαντα ῥωμαίοις τε καὶ τῷ λαζῶν βασιλεῖ ξύμπαντα τὰ ἐκείνῃ χωρία τῷ τρόπῳ τούτῳ ἐγίνετο. ἀμυνόμενά τι τοῦ πολεμίους οὔτε ῥωμαῖοι οὔτε λαζοὶ εἶχον· ἐπεὶ οὐδὲ καταβαίνειν ἐκ τῶν ὀρῶν ἢ [ἐκ] τῶν † ἐχυρωμάτων ἐτόλμων, † οὐδέ πῃ τῆς πολεμίους ἐπιξίοιεν. μεμερόης γὰρ, τῆς τοῦ χειμῶνος ἐγκειμένης ὥρας, ξύλινον μὲν τεῖχος ἐκ † σκότιος ἐπῆγεν· φρουρὰν τε πέρσῶν τῶν μαχίμων οὐχ ἧσσον ἢ τριχιλίων ἐνταῦθα καθεσταμένων, † ἔν τε τῷ οὐχιμέρει αὖδρας αὐτάρκεις ὁπλιτῶν, οἰκοδομησάμενος δὲ καὶ τὸ ἄλλο λαζῶν φρούριον, ὃ δὴ καλοῦσι σαράπαλιν, πρὸς αὐτῆς μάλιστα τῆς ἐχάτης ἑῴοις λαζικῆς κείμενον, αὐτῷ ἔμενεν. ἔπειτα δὲ ῥωμαίους τε καὶ λαζοὺς ἀγωνιᾶσθαί τι μαθών, καὶ ἀμφὶ τὰς σκολὰς ἐσταυροδιώκεσθαι ποταμοῦ φάσιδος· παντὶ τῷ στρατῷ ἐπ' αὐτοῦ ἦλθε. ὅπερ ἐπεὶ γουδάζης τε καὶ οἱ τῶν ῥωμαίων στρατιᾶ ἄρχοντες ἐμάθον· οὐχ ὑποστάντες τῶν πολεμίων † ἔφοδον, διελύθησάν τε, καὶ διεσώζοντο ὅς πη ἑκάστῳ σφίσιν ἀσφαλὲς γένοιτο, ἔτι γουδάζης, αἰσθόμενος ἐς τῶν

ἑῴων

† ἐνέγνωζον

† οὐδίμιος

† ὑποτιλίτως

† ἐκμαίοις πρὸς ἢ τὸν γουδάζου

† σαβείρους

† αὐτὸς ὠμολ.

† αὖδρας τὰς δοκιμ. ὁπλιτ

† οὐδιμίριος

† ταύτῃ

† μοχειρισθὲς

† ἐχυρωμ.

† οὐδ' ἐπὶ τοὺς πολεμίους

† κάτω

† ἔς τε τῷ Οὐδιμίριος

ρωμαῖοι πέρσαις ἐυθὺς ἔσεσθαι. τῷ μὴ σφίσιν ἀσμενοὺς ἀνὰ πᾶν ἔπος αὐτοῖς ὑποφέρειν. τὰ γὰρ αἰσχρὰ ὀνόματα, ἀ τὰ πράγματα, ἑαυτοῖσιν αὔθρωποι ἐκ τῶ ὑπαλλήλων αἰσχύνεσθαι. λῷ δέ τις ἐν πέρσαις [1] βερσηθοῦς ὄνομα, λόγιμός τε ἀμφιρόντας, ἐ χοσρόη βασιλεῖ ἐς τὰ μάλιστα φίλος· ὅστις τοῦ βαλεριανοῦ ἐν ἁρμενίοις ὑβριστικῶτατα ἐν ξυμβολῇ δορυάλωτον εἷλεν, ἐς τε βυζάντιον αὐτίκα βασιλεῖ ἔπεμψεν. ἐν αὐτῷ χρόνος πολὺς [*] φυλαττομένῳ ἐν πέρσῃσι ἐτρίβη. βαλερίανῳ τὴν [τῷ] χοσρόῃ χρημάτων ὑπὲρ αὐτοῦ πρεσβείας πολῆος, ὅπως τὸ [†] βερσηθὲν ἐπανήκοντα ἴδῃ ἐς τὰ πέρσῶν ἤθη, ἀλλὰ νῦν ἐξαιτησαμένη αὐτὸν [*] ἰσδιγύνα, ἰβεριανοὺς βασιλεὺς τὸ ἀνδρα ἐφῆκεν. ἐπηγγείλετο γὰρ βασιλεῖ ὁ πρεσβευτὴς ἤξειν ἀναπείσαν χοσρόην, ἐκ τὸ λαζικῆς ἀναστῆσαι τὸ πέρσῶν στράτευμα. ἐγίνετο ἢ ἡ ἐκεχειρία ἥδε ῥωμαίοις τε καὶ πέρσαις, πέμπτον τὸ ἐς ὀκτὼ ἐνιαυτὸν ἐβεριανοῦ βασιλέως τὸ αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντος. ταύτῃς δὲ τῆ σπονδῆς ῥωμαίων οἱ πολῖται ὑπηκοῦς ἦχθοντο. ἐ εἰ μὴ δικαίαν τινὰ ἢ ἀλόγιστον ἐπιέντο τὸ μίμψιν, οἷά γε τὰ τῶ ἀρχομένων· ἐκ ἔχω εἰπεῖν. ἔλεγον ἢ, ὅτι [δὴ] λαζικὴς βεβαιότατα πρὸς πέρσῶν ἀρχομένης αἱ ξυνῆκαι αὗται γεγένασιν, ὡς μή τις πιστεὶς αὐτοῖς [*] ἐνεχλήσῃ· ἀλλ' αἰδεσιμώτερον τε καὶ ὑποπτότερον γῆς τὸ κολχίδος τὰ κάλλιστα πάντα τῶν τὸ χρόνου ἐνοικεῖν δύνων). ὅθεν αὐτὰς τὸ λοιπὸν ἐξελάσαι [*] ἀδεμιὰ ῥωμαῖοι ἐς ἄπαντα τὸ αἰῶνα [*] μηχανὴ ἔχειν· ἀλλά ἐ τὸ βυζάντιον ἐνθένδε πέρσαις ἐυόδου τὸ λοιπὸν ἔσεσθαι. ταῦτ' ἂν ὑποσκοπῆλες οἱ πολλοὶ, ἤκαλλον· ἐ δυσφορούμενοι, διηπόρουν. ἐ ὅτι πέρσαις μὴ τὸ ἐκ παλαιᾶ σφίσιν ἐς αὐτὸ δῆ γεγονὸς, δόξαν τι ἄτε πολέμῳ κρατεῖν ἄτε τῷ ἄλλῳ τρόπῳ δυνατὸν ὑπεῖναι· λέγω ἢ, ὅπως ἐς δασμᾶ ἀπαγωγὴν ὑποφόροι αὐτῶν ῥωμαῖοι ἔσονται). ἰσχυρότητα ἐς τῷ παρόντι τῷ τὸ ἐκεχειρίας ὀνόματι ἐκρατύναντο. [2] ἄξας γὰρ ὁ χοσρόης ῥωμαίοις [*] κεντηναρίων ἐπέτειον τεσσάρων δασμὸν, ὅπερ γλιχόμενος ἐξ ἀρχῆς διαφανὴς ἦν· ἐς ἐνδεκα ἔτη τανῦν ἐ μῆνας ἓξ, ἐυπρεπεῖ λόγῳ, ἐξ ἐ τεσσαρακοντα κεντηναρίαν τὸ ἐκεχειρίας κεκόμισεν σκήψει, ὄνομα τῷ δασμῷ τὰς σπονδὰς θήμενος, καίπερ ἐπὶ λαζικῆς διαζόμενός τε ἐ πολεμῶν, ἤπερ ἐρρῆθη. ὅπερ ῥωμαῖοι σφᾶς αὐτοὺς ῥῦσαν ἐς τὸ ἔπειτα χρόνον ἐλπίδα γλοιπὸν ἀδεμίαν εἶχον, ἀλλὰ φόρου ὑπέστελλες πέρσαις ἤαθεντο ἀ κεκρυμμένως γεγηθότες. ταῦτα μὲν ἂν ταύτῃ ἐπέπρακτο. [*] ἰσδιγύνας χρήματά τε πολλὰ ὤνησε, ὅσα ἀδὲς πέρσεων πώποτε, ἐ πάντων (εἰκάσαι) πλουσιώτατος [πέρσῶν] γεγονὼς, ἐπ' οἴκου ἀπενοσφίσθη· ἐπεὶ αὖθις [*] βασιλεὺς ἰουστινιανὸς ἐτεπομήκει τὸ ἐς τοῖς μάλιστα, ἐ χρήμασι μεγάλοις δωρησάμενος ἀπέπεμψεν. μόνος δὲ πέρσεων ἁπάντων ἄτε ἐς πεῖραν φυλακῆς ἀδεμιᾶς ἦλθεν· ἀλλ' αὖθις τε, ἐ ὅσοι αὐτῷ βάρβαροι ἕπονται, πολλοὶ ἐσάχαν ὄντες, ἐν πολῇ ἐξουσίᾳ ἐγίνοντο, ἐπὶ χρόνου μῆκος ἐστυγχάνει τὸ ἐ ξυγγένεσθαι οἷς ἂν βάλοιντο· ἐ τὸ πόλεως παντάχοσε [*] περιπάτει ἐποιεῖτο, ὠνεῖσθαί τε ἐ ἀποδίδοσθαι, ὅσα ἦν βαλομένοις σφίσι, ἐ ξυμβόλαια ποιεῖσθαι πάντα ἐρασιτὶ τὴ πεῖ ταῦτα ἐνδιατρίβειν ξὺν πάσῃ ἀδεία, καθάπερ ἐν πόλῃ αὐτῶν ἰδίᾳ, ῥωμαίων αὐτοῖς ἀδείας ἐπομβρούσης, ἢ ξυνέβαλε ὅλως ἠρηρεῖν ἀξιόν τινος, ἤπερ εἰώθει. ἐς τάτῳ τῷ χρόνῳ πιτυχηκέναι τὸ ἄπω πεσόντος, ὅσα γε ἡμᾶς εἰδέναι, γεγενότων ξυνενεχθῆναι. ἔ [μὴν] γὰρ ἔτος μετώπερον λῷ, ἀυχμὸς ἢ ἐ πυγμὲς ὥσπερ θῆρες μέσῃ ἐγίνετο ἅμαξαν ὄσον· ὥστε ἀμέλει ῥᾴδων μὴ πολῆος, ἄπ πρὸς ὄντος, ἰφύσι, τὸ ἑωθότων ἀδεῖ πωλᾶσθαι διαλλαττόντων. καρπὸς ἢ τὰ δένδρα χειδὸν τι ἅπαντα νέους τινὰς αὖθις ἤνεγκε. καὶ τὸ ἀμπέλοις εὐδὲν τι ἧττον ἐγίνοντο βότρυες, καίπερ τὸ τρυγήτε γεγενημένου ἡμέρας ἤδη ἐ [*] πολλᾶς ἔμπροσθεν. οἷς δὴ οἱ ταῦτα δεινοὶ πκμηχανούμενοι, πρεσβεύεσθαι μέγα τι ἔσεσθαι· οἱ μὲν, ἀγαθὸν· οἱ δὲ, τοὐναντίον. ἐγὼ σφᾶς [*] ταύτῃ μὲν κατά τι ξυμβεβηκὸς γεγονέναι οἶμαι· νότων ὑπαλλάξαν ἀνέμων (ἤπερ εἰώθει) ὑπισούντων, καὶ θέρμης ἐνθένδε τῇ τὰ ξωσθισμένα πολλῆς τε καὶ οὐ κατὰ φύσιν τῆς ὥρας ὑπαγομένης τῇ χώρᾳ. εἰ δέ τι, ὥσπερ οὖν φασιν, καὶ σημαίνει θεσπρόξαν ἐσόμενον, βεβαιότατα ἐκ τῶν ὑποβησομένων εἰσόμεθα. ἐς ᾧ δὲ τάδε ἀμφὶ τῆς σπονδῆς ῥωμαίοις τε καὶ πέρσαις ἐς βυζαντίῳ ἐπράσσετο· ἐς πύτῳ δὴ [*] λαζικῆς τάδε ξυνωμώχθη γενέσθαι.

[1] βερσηθοῦς
[2] ἰουστινιανοῦ
[*] ἐνεχλήσαι
[*] ἰσδιγύνα, ἰβεριανοὺς βασιλεὺς τὸ ἀνδρα ἐφῆκεν
[*] φυλαττομένῳ
[*] βερσηθὲν
[*] ἰσδιγύνας
[*] μηχανὴ ἔχειν
[*] ἐνεχλήσῃ
[*] ἀδεμιὰ ῥωμαῖοι ἐς ἄπαντα τὸ αἰῶνα
[*] κεντηναρίων ἐπέτειον τεσσάρων δασμὸν
[*] ἰσδιγύνας
[*] ἰουστινιανὸς ἐτεπομήκει
[*] περιπάτει
[*] πολλᾶς
[*] ταύτῃ
[*] λαζικῆς

γευδάζης

ἔμελλε τὰς ἀπεράντους καλυμένας σπονδὰς· γυνή τις [ἐν πόλει] βρίφος σκύμνῳ, τὰ μὲν ἄλλα
* τοῖς λοιποῖς ἀνθρωπόμορφον, δύο δὲ οἱ κεφαλὰς εἶχον. ὃ δὴ * φανερὸν τοῖς δοκιβεβηκόσι
φασι. γέγονεν, ἴδιά τε χαίρει, καὶ ἡ ἰσάκις χειδόνα πᾶσα, καὶ σεσὶς, ἡ πολλὴ ῥώμαίων δύναμις. βασιλεύσι σεισμάχητος δυοῖν γέγονε. ταῦτα μὲν δὴ τῇδε ξυνέπεσεν. ἐγὼ δὲ ὅθεν [περ] ἐξέβαλον ἐπάνειμι. τὴν δὲ παραχῆς ἅτως ὀπτεσούσης τῷ μήδων στρατῷ· ὅσοι δὴ αὐτῶν ὄπισθεν ἐτεπέχατο, τὴν μὲν παραχλοὺ τὴν ἐμπροσθεν ὄντων ἠσύμνοι, τὴν δὲ ξυμβεβηκὼς οὐδαμῇ πεπυσμένοι· κατωρρώδησαν, ἔς τε ὑπαγωγὴν ξὺν πολλῇ ἀκοσμίᾳ ἐτράποντο. ταὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ οἱ δολομῆται παῖδες (ἐξ ὑπερδεξίων γὰρ [μαχόμενοι,] τὰ πάντα ἐώρων) αἰσχρά τινα φυγλοῦ ἔφευγον. ἤ τε τροπὴ [λαμπρὰ] ἐγένετο. καὶ τετρακισχίλιοι μὲν τῶν βαρβάρων αὐτοῦ ἔπεσον· ἐς τοῖς καὶ τῶν δρεχόντων τρεῖς τυχεῖν εἶναι. πολλαὶ δὲ τῶν περσικῶν σημείων ῥωμαῖοι εἷλον, ἅπερ εὐθὺς ἐς βυζάντιον βασιλεῖ ἔπεμψαν. ἵππους δὲ φασιν αὐτῶν, οὐχ ἥσσους ἢ ἐς δισμυρίας ὀπολωλέναι· οὐ βληδόντας, οὐδὲ πληγέντας ὑπὸ τῶν πολεμίων· ἀλλὰ μαχεσὰν μὲν ὁδὸν προελθόντας, κἄπῳ δὲ ὠμιληκότας ἐν πάτῃ πολλῷ· τροφῶν δὲ, ἐπεὶ ἐν λαζικῇ ἐγένοντο, ὡς ἥκιστα ἐς χεῖρα ἐλθόντας, ἄτε τὸ λιμῷ καὶ ἀσθενείᾳ πιεζομένους πολλῇ διεφθάρθαι. ταύτης δὲ τῆς πείρας ὁ μερμερόης
* δὲ τῆς
* μοχλέρ. ἀποτυχὼν, παντὶ τῷ στρατῷ ἐς * μοχλέρησιν ἀπεχώρησεν· ἐπεὶ καὶ δρεχαιοπόλεως ἀποτυχόντες, λαζικῆς τε ἄλλης τῆς ὀπεκράτησαν ἐκ τοῦ ὀπισθεν οἱ πέρσαι εἶχον. δρεχαιοπόλεως δὲ ἡ
* μοχλέρ. ἡμισυ μάχης. μοχλέρησις μιᾶς ἡμέρας ὁδῷ ἀπέχει, πολλὰς καὶ πολυανθρώπους κώμας ἔχουσα. καὶ γῆς τε χαλκίδος αὕτη μάλιστα ἡ ἀρίστη ἐστὶν· ἐπεὶ καὶ οἶνος ἐνταῦθα καὶ [εἰ] ἄλλοι καρποὶ ἀγαθοὶ φύονται, καίπερ τὰ μὲν ἄλλα τῆς λαζικῆς οὐ πάντη ἔχει. ταύτῃ τοι ῥᾳδίως τὸ χώρημα πᾶσαν, ῥέων ἔνεμα· ἃ δὴ τὸ φρούριον ἀκροδόμησαν ἐκ παλαιῶν χάλικος· ὅπερ ὕστερον αὖθις τὸ πολεῖσον ἐς ἔδαφος καθεῖλον, ἐπεὶ ἐν πεδίῳ κείμενον ἐσάγαν ὑπήκοον, εὐέφοδον σφίσιν ἔδοξεν εἶναι. κοπαόνιον δὲ τὸ τὸ φρούριον ὠνομάζετο τῇ ἑλληνων φωνῇ· νῦν μὲν τι * κοπατὸν αὖ τὸ καλοῦσι λαζοὶ, τῇ τῆς φωνῆς ἀγροίᾳ τὸ ἓν ἑνέμασι ξυναφθείροντες ἁρμονίαν. ταῦτα μὲν ἀρχαῖος οὕτως ἐξήρησεν. ἕτεροι δὲ φασι πάλιν τὸ χωρίον, καὶ * κοπαὸν καλεῖσθαι· ἐνθένδε τε αἰτήσω ὁρμᾶσθαι· καὶ ἀπ' αὐτοῦ σοῦ πηγὰς αὐτόν τε * κοπατῷ γῆν [τε] χαλκίδα * κοπαΐδα καλεῖν. τῶν μερμερόης πανταχοῦ οἰκοδομήσασθαι ἐν ἀσφαλεῖ ἔχων· ἐπεὶ εὐδαιμίαν ὠφελησκευὴν δὲ ἔργα εἶχεν, ἅμα δὲ καὶ ὁ χειμὼν ἤδη ἐνέκειτο· ξύλινα δὲ φρούρια ὅσα καταπεπλώκει ὡς πάλιστα ταινιούμενος, αὐτοῦ ἔμενε. τὸ δὲ κοπατοσὸν ἄγχιστα φρούριον ὀχυρώτατόν ἐστιν, * οὐχειμέριον ἔνεμα· ἐν ᾧ δὴ φυλακτήριον ἐς τὸ ἀκριβὲς οἱ λαζοὶ εἶχον. μετεῖχον δὲ σφίσι τοῦ τοῦ φρουρίου φυλακῆς [καὶ] ῥωμαῖοι στρατιῶται ὀλίγοι τινές. ὁ μὲν οὖν μερμερόης τῷ παντὶ στρατῷ ἐν
* οὐθιμίριος ταύθα καθῆστο· γῆς τε τῆς κοπατοῦς τὰ κάλλιστα ἔχων. ἐμπόδιός τι τοῖς ἐναντίοις ἡμόμην ἐς τὸ * οὐχειμέριος φρούριον τοῦ ὀπιτηδείων τὴν ἐσκομιζέσθαι, ἢ ἐς χώραν τινὰ τοῦτο συναίρειν καὶ τὴν
* μοχλήσι σκυμνίαν καλυμμένην ἰέναι, καὶ πρὸς σφίσιν αὐτῆς κατηκόου ἄσης. πολεμίων γὰρ ἐν * μοχλήρισι ὀλίγων, λαζοῖς τε καὶ ῥωμαίοις οὐδὲ ὁπομεκλεῖσθαι τὰ ἐς τὰ παύτη χωρία ξυμβαίνει. τὰ μὲν οὖν στρατόπεδα ὅπη λαζικῆς ἐφέρετο τῇδε. ἐν ᾗ δυζαντίῳ ὁ χοσρόης πρεσβευτὴς * ἰσδιαγόνας ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ ἐς λόγους ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ξυνιὼν, πολύ τι χρόνου κατέτριψε μῆκος.
* ἰσδιγούστας πολλά τε διαφιλονεικήσαντες, ἐν ὑστάτῳ ξυνέβησαν, ἐφ' ᾧ * πεντηκοντῆμεν τὰ ἐκεχειρίαι ἐν τῇ ἑκατέρᾳ βασιλέως ὀπικρατείᾳ εἶναι· φοιτῶντας δὲ παρ' ἀλλήλους ἑκατέρωθεν, καὶ ἀδεῶς
* πεντηκοντῆμερος ὀπικηρυκευομένους ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, * τάς τε ἀμφὶ λαζικῇ ἐπαρχηγεῖς * διαφορὰς διοικήσασθαι. ξυνέκειντο δὲ, πέρσας μὲν ἐς ῥωμαίων λαβεῖν ὑπὲρ μὲν τὰ ἐκεχειρίας τὰ πάντα τούτων
* τὰ τι ἀ. λ. κ. σ. διάφορα ἑαυτῶν, κεντηνάρια χρυσοῦ ἑκατὸν· ὑπὲρ δὲ μείωσιν, ἑκατοντακαίδεκα. οὓς δὴ μετὰ ταῦτα ἑτέραν ἐκεχειρίαν ἐς παύτην διαδραμεῖν μεταξὺ ἔτυχεν, ἑως ἑκάτεροι παρ' ἀλλήλους ἐπέσταλθον, ἕτερα κεντηνάρια ἕξ. ὅπη γοῦν γὰρ ἔφασκον πέρσαι ἐκ τοῦ ὑπὲρ [τῶν]
* ἰσδιγούστας σπονδῶν λόγους ξυγκεχωρηκέναι ἡμέας. ταῦτα δὴ τὰ εἴκοσι κεντηνάρια ἐς δισχιλίους μὲν αὐτόθεν ἡξίουν κομίζεσθαι. βασιλεὺς δὲ ἤθελεν ἑκατὸν ἔτη * πόταρα δοῦναι. τούτου δὴ ἕνεκα, ἵνα μὴ παραβῆναι τὰς ξυνθήκας, χοσρόην ἐνίσχυον ἔχειν. ὕστερον μέντοι τὸ ξυγκείμενον ἅπαν χρυσίον

ῥωμαῖοι

ἀπὸ τῦ πρώϊου μαχόμενοι, ὑσλὶν οὐ τ τῆς ἡμερίας ἀπάνευτε μάχε. ἐπὶ ἐν μὴ τῷ
ϖραυτικα ϲῦν πολεμίους σφίσιν *ἐπῶσθαι ξυμβαίνει ° ἐς σλὶ τὸν ὑςραίαν ὁ κίν- † ἐπαωιῶσ.
σλιω ⊙ αὖθις ἐν ἀκμῇ γίνεϖ· καὶ καταμικρὸν [σλὲ] σφαλέντες, αὐτῖς (ὡς τὸ
εἰκὸς) ξωσθαφθείρον ῆ τῖς ὀχυράμασιν. ὀκ χειρὸς ῆ τὺς ἑαυτῖς νεικηκότας, ἐς ἦ ἀσφα-
λεῖ τ σωτηρίαν τ λοιπὸν ἔξεσιν. ὧν ἐνθυμηθέντες, ἴωμὲν ϑπὶ τὺς πολεμίους ϖροθυμίᾳ τῇ πά-
σῃ, τ ἄνωθεν ϑπικυρίαν ἐπαγαγόμενοι, ἐυέλπιδές τ τῇ ϖερὶ πίσεσ ἐσῃ πανυ ὀσογνώσ ϲ γεγω-
μένοι, τὺς γὰρ ἐλπίδα σωτηρίας πινὲς ὀκ σφίσιν αὐτῖς ἐδαμῆ ἔχοντας, τὸ θεῖον ἀεὶ ϖλάσσο-
ζεσ μάλισα εἴωθε. ϖσωῖτε ὀδέναχός τ κ βάβας ϖρακελευσάμενοι, πὰς τ πύλας ἀνέ-
ωγον, κ τὸ ϖράτευμα ϑρέμὲν ἐξῆγον· ὀλίγων ὀπλιτῶν ἐν ϖαῖσι τινῶν, ἐξ αἰτίας τινὰς-
δε. τ πὶς λαζῶν τῇ ϖερὶ παία, λόγιμος μὲν [ὢν] ὀκ τάτῳ τῷ ἔθνει, ὀκ ὀλιγανθρώπει δὲ ἀνημέ-
10. νος, ἔπ᾽ αυτε ϖρὸς μερμερόλεω ϑπὶ τῇ ϖατρίδι ϖεποθόσιας πέρι. ὁ δὲ οἱ ἄλλο ἀδὲν ἐπήγγελλε
χαρίζεσθ πέρασις, πλὴν γε δὴ ὅτως, ἡνίκα ἐς τὴν χομαχίαν καθησῶνται, τὰ οἰκία *ἐμπρῆσαι † ἐμπρῆσαι
λάθρα, οἷς δὴ ὁ τι σῖτος, κ τὰ λοιπὰ τ ϑπιτηδείων ἀπίκειτο. ἐπίσελλε ῆ ταῦτα, δυοῖν γνώσεσθ
τὸ ἕπρον λογισάμενος, ἢ γὰρ ῥωμαίους, ϖῶ τὸ ϖῦρ τῦτο σφαδάζοντας τ κ διατριβὴν ϖιουμέ-
νους, ὀκθώσειν σφίσιν κατ᾽ ἐξεσίαν ϑπιβαίνειν τῷ ϖερβόλῳ· ἢ τὴν χομαχίαν ὀσοκρύσαν
ϐαλομένους πέρσας, ϖῶτα δὴ τὰ οἰκία ὀκ ὀλιγωρίᾳ ϖιήσεσθ· καιομένων ῆ τῷ τρόπῳ τάτῳ
τὸ ϖ σίτου κ τ ἄλλων ϑπιτηδείων, πάνυ σφὰς ὠδενὶ πολιορκίαν ὀκ χρόνῳ ὀλίγῳ ὀχαιόπλιν
ἐξαιρήσεσθ. τιαύτῃ μὲν γνώμῃ ὁ μιμιερίης τάτῳ δὴ τῷ λαζῷ ϖῶτα ἐπίσελλεν· ὁ δέ οἱ τ ἐπι- † ἐπίδη.
τάξιν ὠμολόγει ϑπιπλὴν ϑράσειν, ἡνίκα [γὰρ] τ τὴν χομαχίαν ἀκμάζεσαι *ἴδε, πῦρ ὡς λα- * ἐπάψωσ
11. θραιότατα τῖς δομασίοις τάτοις *ἐπῆψε. αἱρομένῳ ῆ τ Φλίκα ἐξαπιναίως ῥωμαίοι ἰδόντες·
ὀλίγοι μὲν τινες ἐβοήθεσαν ἐς ϖῦθα κ πόνῳ πολλῷ τὸ πῦρ ἴσβεσαν ἀμηχάνῳ λυμηνάμενοι· οἱ ῆ
λοιποὶ ἅπαντες, ὥσϖερ ἐρρήθη, ϑπὶ τὺς πολεμίους ἐχώρησαν. ἐμπεσόντες ῆ αὐτοῖς ὀκ ῆ αἰφνι-
δίου, κ τῷ ἀπροσδοκήτῳ ὀκ πλήξαντες, πολλὺς ἔκτανον· ἀδὲ ἀμυνομένους, ἀδὲ χεῖρας αὐτῖς
αὐτάρκειν τλμῶντας. πίρασι γὰρ ὀλίγοις ϖομιδῇ τὺς πολεμίους ὄντας ἐπιξύναι σφίσι [ὀ]
ἐλπὶδ ἀδεμιᾶ ἔχοντες· ἀλλήλων διεσκῶτας ὡς ἐς τὴν χομαχίαν ἐπιτάχαται ξὺν [τῇ] ἀκοσμίᾳ.
κ οἱ μὲν ϑπὶ τ ὤμων τὺς κροὺς φέροντες, αὖοπλοί τ κ πὰς μάχλον ἀφῳπλισμένοι (ὡς τὸ εἰ-
κὸς) ἦσαν ° οἱ δὲ δὴ ἄλλοι [πὰ] τ ξα ὀπαμένα ὀκ χερσὶν ἔχοντες, ξυσπεδὸν ἐγκειμένες ϲῦν
πολεμίοις ἀμύνεσθ μηχανῇ ἀδεμιᾷ εἶχον. ἅτω δὴ κ ϖόνοντες ῥαιμῷοι ϑπεφοβήθεν αὖϲῦν
διεχρῶντο. ξωέϐη δὲ τότε κ τ ἐλεφάντων ἕνα * πληγῆναι, ὡς ἔνιοί φασιν, ἢ ἀπ᾽ αὐτομάτου * πλαγίωσ
ξωπεραχθέντα, ϖεισρέφεσθαί τε, * κ ἀδενὶ κόσμῳ ἀναχαιτίζειν ° κ τὺς μὲν ϑπιβάτας * ῥι- * ἀδ κόσ. κ
πῶν, τ ῆ δὴ ἄλλων τ πάξιν ὀκλύειν. κ ἀπ᾽ αὐτο᾽ μὲν οἱ βάρβαροι αἰτιῶλιζον, ῥωμαῖοι ῆ ἀδέ- ἀναχ.
ϲερον τὺς ὀπισθεν ἀεὶ διεχρῶντο. ϑυμάσαι δ᾽ ἄν τις ὀκ ϖῶθα δικαίως, οἱ ῥωμαῖοι μὲν, ἐξε- ° ζιπῖλον
πεπόμενοι καθ᾽ ὅ, τι χρὴ ὀσοκρύσαν τ πολεμίων τ Δρὰ τ ἐλεφάντων ϑπίησιν, τ σλείστων * οἱ μὲν
ἀδὲν ἔδρασαν, τῖς παρᾶσι δηλονότι ξωπεραχθέντες ° ὀπὸ τοῦ τραύματος δὲ τὸ * πσᾶσον σφίσι * πᾶσον
ξωλωϊέχθη γλώσσαν. ὅτι ῆ τᾶτ᾽ ἐσὶν, αὐτὸς [ἐγὼ] δηλώσω. ἡνίκα χοσρόης τὸ κ ὁ μήδων ϖρα-
πὶς ἐτεχομάχουν ἀμφὶ τ ἰδίοις ϖερβόλοις, τῶν τε ἐλεφάντων (ἐπιϐεϐηκότες οἱ ὀμίλου
πολλῷ τ ὲν πέρσαις μαχιμωτάτων) ἀγχῶ τὸ ϖερβόλου γλώμεν ⊙, ϑπίδοξος ἦν, ὅτι δὴ δι᾽
ὀλίγων διασάμενος τὺς ὀπὸ τῦ σκηνῆ πύργους ἀμυνομένους, ἅτε κατὰ κορυφὴν συχνὰ ϐαλλε-
ωμένους, τὴν πλιν αἱρήσει. ἐσίοκε γάρ τις μηχανὴ τὸ πιᾶσον ἐλέπολις εἶναι. ἀλλὰ
12. ῥωμαῖοι χοῖρον [αὐτικα] ὀκ τῦ πύργου ϑπικρεμάσαντες, τὸν κίνσλιον τὸν σλέ-
φυγον. κραυγμὸν γάρ τινα, ὧν (ὡς τὸ εἰκὸς) ἠρτημέν ⊙, ἐνθένδε ὁ χοῖρ ⊙
ἠφίει. [ὅπερ] ὁ ἐλέφας ἀχθόμεν ⊙, αὐτοκαίπζε [τι ·] καὶ καταϐραχὺ αὐα-
πσλίζων, ὀπίσω ἐχώρει. ὀκεῖνο μὲν οὖν ταύτῃ ἐχώρησε. νυῦ δὲ τὸ παρειμένον τῇ
ῥωμαίων ὀλιγωρίᾳ ἡ τύχη ἐπλήρου. ἀλλ᾽ ἐπεσλὴ ἐδλίσης ἐμηχάνω, οὐ σιωπήσομαι
τὸ σκαίνῃ τέρας ϖερὶ τοῦδε τῦ πλέυου ξωενεχθέν. ἰώνικα γὰρ ὁ χοσρόης λύων
ἐμελλε

τῷ ὁ μερμερέης οὐ πολλῷ ὕστερον, ἔρημόν τε [πάντη] παντάπασιν ἰδὼν τὸ τ̄ πλεμίων στρατόπεδον ἠχαλλίπη, καὶ ἀσπερχόμθ· ⟨ισυσφορεῖτο καύσας τὰ τ̄ ῥωμαίων χαράκωμα. καὶ τῷ θυμῷ ζέων· αὐίσρι φέ [π] αὐτίκα, καὶ τ̄ στρατόμα ὅπη τ̄ ἀρχαίο πλιν ἤγε. κεῖτη δὲ ἀρχαία πολις ὅπη λέφου τινὲς σκληροῦ ἐσάγαν, καὶ ποταμὸς αὐτίω ⟨ωδαρρεῖ. ἐξ ὀρῶν κατιών, ἄπερ τ̄ πόλεως καθύπερθέν ἐστι. πύλαι δὲ αὐτῇ * αἱ μὲν κάτω εἰσὶ, φέρουσαι ⟨ωδὸς τὸ λόφου τ̄ ὑπώρειαν· οὐκ ἀπροσόδοι μέν πη, ἀλλ' ὅσον ἄνοδον ἐκ τοῦ πεδίου πρὸς αὐτὰς ἀχ ὁμαλὲς εἶναι: αἱ δὲ ἄνω ἐς τὸ κρημνώδες ἐξάγουσαι αὐτὰς δυσπρόσοδοι ἐσάγαν. χῶροι γὰρ λοχμώδεις ⟨ερὶ τούτων τ̄ πυλῶν εἰσὶν, ὅπη πλεῖσον διήκοντες. ἐπεί π ὕδατος ἄλλο πῆς τῇδε ὠκημένοις οὐδαμῇ μέτεστι: τάχη δύο ἑκάτερθε οἱ τ̄ πόλιν διεκεκαμμένοι ἄχρι ἐς τ̄ ποταμὸν ἐπικτήνανται· ὅπως αὖ σφίσιν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ τὸ [τοῦ] ποταμοῦ ὕδωρ ἀρύεσθαι δυνατὸν εἴη. μερμερέης οὖν παντὶ σθένει τειχομαχεῖν ἐνταῦθα ἀπεδάζων τὴν Δαμασκόμος. ἐπίη τάδε. πρῶτα μὲν τοῖς *σαβείροις ἐπαγγείλας χρυσὸν παμπληθῆ ἐρχαδίας, οἷους αὖ Φέρειν αὖθρωποι ὅπη τ̄ ὤμων δυνατὸν εἶεν. ἐπεὶ μηχανὰς μὲν τὰς ξυνεθισμένας τρόπῳ οὐδενὶ ἐς ἀρχαίαν πόλεως τ̄ ⟨ερίβολον ἐπάγειν εἶχε, κατὰ τὸν ὄρους ⟨ερόσβασιν ἐμηχανᾶτο. ἠκηκόει δὲ ἔκ τῶν ῥωμαίων ἐνίων σὺν σαβείροις αὐτὸν τὸ πίτρας τοῖχος ἐρχαδίαν οὐ πολλῷ ἔμπροσθεν καὶ τοῖς ὀπτανομένοις ἐπῆλθος, τ̄ ἐκ τ̄ πείρας ὠφέλειαν μετῆει. οἱ δὲ τὰ ἐπαγγελλόμενα ἐπίστευσαν. κριὸς τε αὐτίκα συχνὸς ἐπικτήνανται. ἦπέρ μοι ἔναγχος ῥωμαίοις ἠρχάδας σαβείρους ἐρρύη. ἔπειτα δὲ σὺν μὲν δολομήτας καλουμένους κατὰ τ̄ πόλεως τὸ κρημνώδη ⟨ύλλεα. ἐνοχλεῖν ὅπῃ ⟨ύλας τὸν πάντη πολεμίους δυνάμει τῇ πάσῃ. οἱ δὲ δολομῆται οὔτι βαρβαροι μὲν εἰσιν, * ὠκημένοι ἐν πέτραις μέσοις· οὐ μὲν κατήκοοι γεγόνασι βασιλέως τῶν περσῶν πώποτε. ἐθνομένοι γὰρ ἐν ὄρεσιν ὑποτίμοις τε καὶ ἔλως ἀβατοις, αὐτόνομοι ἔντες ἐκ παλαιοῦ διαμένουσιν ἐς τόδε τὸ χρόνου· μισθαρνοῦντες δὲ ἀεὶ, ξυστρατεύουσι πέρσαις ὅπη πολεμίους σὺν σφίσι ἔρχεσθαι. καὶ πεζοὶ μὲν εἰσιν ἅπαντες, ξίφος τε καὶ ἀσπίδα φέρουσιν ἑκάστοις, καὶ ἀκόντια ἐν ταῖς χερσὶ τρία. θῶρηκας δὲ λίαν ἔν τε τοῖς κρημνοῖς καὶ τ̄ ὀρῶν τ̄ * ὑπερβολαῖς ἐξεπίστανται, ὥσπερ ἐν πεδίῳ ὑπλίσασθαι. καὶ διὰ τῶτο μερμερέης αὐσὺν τῇδε τειχομαχεῖν ἔταξεν· αὐτὸς δὲ παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ὅπη πύλας τὰς κάτω τάς τε κρημνὸς καὶ σὺν ἐλέφασιν ἐπαγόμθ· ἦει. οἱ μὲν δὴ πέρσαι ξὺν τοῖς σαβείροις ἐς τὸ τεῖχος συχνὰ βαλλοντες, βέλεσι τε ὀξυόμασι καλυψάντες τ̄ αὐτῇ αἶρα· οὐ μακρὰν πω ἐγίνοντο ἀναγκάσαι σὺν ἐν ταὐτὰ ῥωμαίους σκεδάσαι τὰς ἐπάλξεις. οἱ δὲ δολομῆται τὰ δορύπα ἐκ τ̄ κρημνῶν σκεδὸς ἔ ⟨ερίβολον ἰσακοντίζοντες, πολλῷ ἔτι μᾶλλον σὺν κατ' αὐσὺν πολεμίους ἐλύπων. παντάχοθι τε ῥωμαίοις τὰ πράγματα, πονηρά τε καὶ κινδύνων ἔμπλεα ἐγίγνετο. ἔκ τε ἐκ πάντων [κακὰ] πάσχοντι. τότε δὴ ὀδύναχός τε καὶ βαθὰς ἔτι δρεπτὼ ἐνδεικνύμενοι, ἅτε τῶν τραυμάτων δοπερεῖσθαι βουλόμενοι, ἢ καί τι αὐσὺν θεῖον ἐκίνησαν: ἔστασαν μὲν τῶν τραυμάτων ὀλίγους τινὰς, οἷς δὴ ἐπὶ πλέον δοπὸ τῶν ἐπάλξεων σὺν τειχομαχοῦντας ἀμύνεσθαι. σὺν πλείονας δὲ ξυγκαλέσαντες, βραχεῖάν τινα ⟨ωδακέλευσιν ἐποιήσαντο, καὶ ἔλεξαν * πάσδε. τὸν μὲν παρόντα κίνδυνον, ἄνδρες ξυστρατῶται, καὶ τὼ ⟨ελαβοῦσαν ὑμᾶς ἀνάγκαν, ἐρᾶτε δὴ δὲ ἡμᾶς τύπος δὴ τῆς κακοῖς ὡς ἥκιστα εἴκειν. σὺν γὰρ ἐς δοπήγνυσιν σωτηρίας ἐληλύθαμεν, τὸ τε αὖ Δασώσασθαι * δυνατὰ μόνον, τὸ μὴ τῆς σωτηρίας ἐφίεσθαι: ἐπεὶ τῷ φιλοψύχῳ τὸ ἀφθαρσίαν ἐκ τοῦ ὅπλεσθαι ἔπεσθαι πέφυκε καὶ τοῦδε δὴ ὑμᾶς ἕνεκεν ἐν τῇς παρούσῃ δηώσεσθε, ὡς ἐκ τῶν ἐπάλξεων τῶνδε ἀμυνομένους τοῖς πολεμίοις, οὐκ ἐν βεβαίῳ τὰ τῆς σωτηρίας ἡμῖν κείσεται, ἢν καὶ τὼ ἀγωνίαν ὡς ⟨ροθυμότατα διανύσωμεν. μάχη γὰρ ἐκ διηνεκῶν ξυνεστεμένη, αἰσθαναθίζεσθαι οὐδενὶ ξυγχωρεῖ· ἀλλ' ἐς τὸ τῆς ψυχῆς ὡς τὰ πολλὰ ⟨ρόσω κρατεῖ. ἢν μὲν τοι ἡ ξυμβολὴ ξυστῆναι γένηται * τὰ τε τῆς ⟨ροθυμίας ἐκ τοῦ ὅπλεσθαι κρατήσει: καὶ μετὰ τῆς αἰδρείας ἡ νίκη χωρήσει. αὖθι δὴ τούτων, ἐυημερήσαντες μὲν ἐν τῇ ξυμβολῇ οἱ

ὅπου τὸ

τὴ αὐτῷ ὑσακύειν ἐπαγγέλλεντι ἐθελήσωσιν· ἀλλὰ καί τι ἀνήκεστον ἐς τὸ πρσῶν στράτευμα δράσωσι· πεντακισχιλίους μὲν ξυστρατιώτας σφίσιν εἶασε· τοὺς δὲ λοιποὺς χρήμασι πολλοῖς δωρησάμενος, ἐς τὰ πάτρια ἤθη ἀφῆκεν ἴέναι. ὁ δὲ ῥωμαίων στρατὸς διχίλιοι μὲν καὶ μύριοι ἦσαν· [οἱ μὲν ἀγημονεύοντες ἐς τοὺς ἄπαντας. ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ ἐν Δρχαιοπόλει Φυλακτηρίῳ τρισχίλιοι ἦσαν,] ὧν ἐδεδιέναι τε καὶ βάσας ἦρχον, ἄμφω ἀγαθοὶ τὰ πολεμία· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι ἐκ τῶν ἐκβολῶν τοῦ μὲν Φάσιδος ἐστρατοπεδευσάμενοι ἔμενον, ἐκεῖνο Δηνοβάμενοι, [ὥστε ἤν τι ἐπισκήψῃ ὁ τῶν πολεμίων στρατὸς, αὐτοὶ ἐνθένδε ἐξαναστάμενοι,] βοηθεῖν δυνάμενοι τῇ πάσῃ. ἦρχον δὲ αὐτῶν βένιλός τε καὶ * σύλιαγγος. ξωλιῶν δὲ αὐτοῖς καὶ σύναρχος ὁ πρεσβύτερος, ἄρτι ἐξ ἱππολίας ἥκων. ᾧ δὴ τζάνες ἐκπαλαίσαι εἴποντο. βίσας γάρ, ἐπειδὴ πάλαισε τοῦ πάππου εἶλε, πανεῖν μὲν ἐπ' ὀδαμῆ ἤθελεν· ἐς δὲ πυκνὰς τε καὶ δρυμώδεις ἀποχωρήσας, ἐπεμελεῖτο, ὡς ἔνι μάλιστα, τοῦ σώματος ἀκριβοῦς ἄρων· πώτη τε τῇ σμικρολογίᾳ τὰ ῥωμαίων αὖθις πράγματα ἔσφηλεν. εἰ γὰρ εὐθὺς τὸ πρῶτον νενικηκὼς, ἅπερ μοι εἴρηται, καὶ τὸ πάππου εἶλεν, ἐς τὰ λαζῶν τε καὶ ἰβήρων ὅρια ἦλθε, καὶ τὰς ἐκείνη δυσχωρίας ἐφράξατο· οὐκ ἄν μοι δοκεῖ, ἐπὶ πρσῶν στράτευμα ἐς λαζικὴν ἦει. νῦν δὲ ὁ στρατηγὸς [ἡμῶν] τὸ πρῶτον τοῦτο ὀλιγωρήσας, μονονουχὶ τοῖς πολεμίοις λαζικὴν * αὐτοχειρίᾳ παρέδωκε, τὸ ἐκ βασιλέως ἐρρῆς ὀλίγα φρονήσας. εἰώθει γὰρ ἰσχυριζόμενος βασιλεὺς ὑποχωρεῖν τοῖς πολλὰ τοῖς ἄρχουσιν ἁμαρτάνουσι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐς τὸ διαφανὲς καὶ τὸ πολιτικὸν ἐκ τοῦ ὑποπλεῖσαι θαυμαζόμενος ἠλίσκετο. νῦν δὲ λαζῶν φρούρια [δύο] πρὸς αὐτοῖς μάλιστα τοῖς ἰβηρίας ὁρίοις, σκάνδα τε καὶ * σπαπεῖς· ἅπερ ἐν δυσχωρίαις κείμενα χαλεπαῖς πρὸς καὶ ὅλως δυσκόλοις, δυσπρόσοδα ὑπερφυῶς ἔστε ἐπύγχανε. ταῦτα λαζοὶ μὲν τὸ παλαιὸν πόνῳ πολλῷ ἐφρούρουν, ἐπεὶ ἐκ παύθα τοῦ ἰδιώτου πρόσοδον ἄδην φύεσθαι, ἀλλὰ φέροντες αὐθρωποι * αἰεὶ τὰ ὤμοις τὰ ὑποπτήδια ἰσχνοῖζον τες. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς καθάρχας [τόδε] δὴ πολέμιον λαζῶν αἰσθόμενος ἐνθένδε, ῥωμαίων φρουρὰν στρατιωτῶν κατίσησε. εἰ δὴ οὐ πολλῷ ὕστερον, πεζομάχοις τοῦ αἰσχίστου τῇ ἀπορίᾳ, τὰ φρούρια παῦσε ἐξέλιπον· ἐπεὶ αὐτοῖς μὲν ἐλύμοις ἀπορίᾳ οἱ κῶλοι ὡσπερ εἰς * πλεῖστα χρόνου, οὐκ εἰωθὸς σφίσιν, ὡς ἦκιστα εἶχον· λαζοὶ δὲ αὐτοῖς, μακρὰν ὁδὸν πρευόμενοι, φέροντες τὰ ὑποπτήδια πάντα οὐκέτ' αὐτοῖς ἦν· πέρσαι δὲ αὐτὰ καταλαβόντες ἔχον· ἔν τισι τῶν ἀποδάς αὐτὰ ῥωμαῖοι ἀπέλαβον [τὰς αἰτιάσεις,] βωλόν τε τὸ φρούριον καὶ τὸ φαραγγίον πεπιημένοι· ὥσπερ μοι καὶ ταῦτα ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λέγεις πάντα ἐρρήθη. λαζοὶ μὲν δὴ ταῦτα τὰ φρούρια ἐς ἔδαφος καθεῖλον, ὡς μὴ αὐτὰ πέρσαι ὑποτειχίσματα κατὰ σφῶν ἔχοιεν. πέρσαι δὲ αὐτῶν θάτερον, ὅπερ σκάνδα καλοῦσιν, αὖθις οἰκοδομησάμενοι ἔχον, ὁπόθεν μερμερέης ὑπόπροσθεν ἦρε τὸ μήδων στρατόν. ἐν δὲ πόλις ἐν τῷ πεδίῳ, ῥοδόπολις ὄνομα· ἅπερ ὑπὸ παυσανίᾳ πρώτη, πρὸς * ἐς τὸ κολχίδα ἐς ἰβηρίας ἐσβάλλουσιν· ἐυέφοδός τε καὶ ὑποπεπτωκυῖα ἐς τὰ μάλιστα. διὸ δὴ αὐτῇ πολλῷ πρότερον, δείσαντες λαζοὶ τὸ πρσῶν ἔφοδον, ἐς ἔδαφος καθεῖλον. ὅπερ ἐπεὶ οἱ πέρσαι ἔμαθον, εὐθὺ δρχαιοπόλεως ἦεισαν. γνοὺς δὲ ὁ μερμερέης οὖν πολεμίους ἀμφὶ τὰς ἐκβολὰς ἐστρατοπεδευκότας ποταμῷ Φάσιδος, ἐπ' αὐτοὺς ἤλαυνεν. ἔμενον γὰρ οἱ ἔδοξεν εἶναι, τούτους πρότερον ἐξελεῖν ἔτω δὴ ἐς τὴν ἀρχαιοπόλεως τὴν πολιορκίαν καθίσταντο· ὡς μὴ ὄπισθεν αὐτοὶ ἰόντες, κακουργήσωσι τὸ πρσῶν στράτευμα. ὡς ἀγχωλάτου τοῦ δρχαιοπόλεως περιβόλῳ ᾐμένους, ἠσπάσαντο ἱππέας τῶν ἑαυτῶν ῥωμαίους, καὶ πιναυσευσάμενοι, ὡς αὐτίκα δὴ μάλα ἐπανήξει σφίσι. βουλόμενοι γάρ οἱ αὐτῷ ἔφασκεν εἶναι, ῥωμαίους οὖν ἄλλους πρεσβεύειν πρότερον, οἳ δὴ ἐστρατοπεδεύοντο ἀμφὶ ποταμὸν Φᾶσιν. οἱ δὲ ὑποκεκινάμενοι, ἴεσαν μὲν αὐτὸν σκέλλοντα ὅπη βούλοιτο· ἰσχυρίσατο μέν τι, ὡς, ἐὼ τοῖς ἐκείνη ῥωμαίοις ἐντύχῃ, οὐ μή ποτε αὐτοῖς ἐπανήξει. ταῦτα ἐπεὶ οἱ τῶν ῥωμαίων στρατῷ ἄρχοντες ἔμαθον: κατωῤῥώδησάν τε· καὶ ἥκιστους εἰδέναι, ἢ φέρειν τοὺς ὑποπεντόνους τὴν ὁλκάδα· ἐς τὰς σφίσι [παρεσκευασμένας ἀκάτους ἐμβάντες, ποταμὸν Φᾶσιν διεπορθμεύσαντο ἅπαντες· τὰ σφίσι] παρόντων ὑποπτηδείων, ἔστε μὲν διανομίζειν οἷοί τε ἦσαν, ἐν τῇ ἀκάτῳ εὐθέμενοι· τὰ δὲ ἄλλα ἐς τὸν ποταμὸν ἐμβεβληκότες, ἵνα μὴ αὐτοῖς οἱ πολέμιοι τεύχεα ὀλύνωσι, ᾐόμην. οὕτω ἐνταῦθα πάντα τῷ στρα-

τῷ ἐ

* σύλιγγος

* αὐτοχειρὶ παραδόσαι

* σπαπεῖς

* ἐπὶ τῶν ὤμων τὰ ὑπ. ἰσχνοῖζον.

* πλεῖστα

* ἐς τὸ κολχίδα

καλύψας ἔχει ἐς τὸ τοῦ κατώρυχος μέσον· * καὶ ταῦθα κατακρύψας [τὸν διώρυχα,] ὕπερθε
* ἐντεῦθά τι κρύψας
τὸ τεῖχος ἐδείματο, ὑπὲρ γῆς τὸ ὕπερ καὶ ὁρᾶσθαι πᾶσιν· ὥστε τριώροφον ἐγκεκρυμμένως τὸν
ἔχειν εἶναι. ὅπερ οὐ ξωιέντες κατ' ἀρχὰς τὸ πολιορκίας ῥωμαῖοι, τὸν δὲ τοῦ Δλαφαὴ ὀ-
χετὸν διελόντες, ὅθι περιῆν τι σὺν ὑπιξαγάγοντο τὸ ὕδωρ * τὸν διώρυχα πίνον, ἀλλὰ τὸ ἔρ-
* διώρυχος
γον ἐπὶ τὸ ἐνθένδε ἀπωλείας ἀσπασάμενοι, ᾧοντο ἐνδεῖν τοῖς πολιορκουμένοις τὸ ὕδωρ·
* σφαλῶσιν
4 σφαλάσης αὐτοῖς τοῦ Δλάνου τῆς * ἐπὶ τὸ πηγὰς ὀλιγωρίας. τὰς δὲ ἐπιστροφὰς μηκυνο-
* πηγὰ
μένης, τοῦ πνὰς πολεμίων λαβόντες ῥωμαῖοι, ἔμαθον ἐκ τῶν ἐχετῶν σὺν πολιορκουμένοις ὑ-
δρένεσθαι. καταρύξαντες πίνων τὸν χῶρον, εὑρίσκουσι τὸ δεύτερον ὀχετὸν ἐσταθὰ πηγὰς·
τῶν διελόντες αὐτικα, ᾧοντο τότε πᾶσαν κατηργᾶσθαι τῶν πολεμίων τὸ δύναμιν, [οὐσῆς
τοῖς δευτέροις ἐκ τῆς ἀπ' αὐτῶν διδασκαλίας παιδευθέντες τὰ ἐπίτερα] ἐπὶ δὲ καὶ τὸ πόλιν 10.
ἑλόντες ὑπῆρξον (ὡς τέ μοι ἐρρήθη) ἐκ τῶν ὀχετῶν τὸ ὕδωρ εἶδον· ἐθαύμαζον δὲ καὶ ὁπόθεν πολλῇ
εἶχον τὸ. τὸ δὲ γεγονὸς ὑπὸ τῶν αἰχμαλώτων ἀκούσαντες· τῆς τε τῶν πολεμίων ἐς τὰ ἔργα
ἐπιμελείας, καὶ τὸ σφίσιν ὑπὸ σὺν πόνους ὀλιγωρίας, ὁπόσῳ τὸ πραγμάτων ἡδάνοντο.
σὺν μὲν οὖν αἰχμαλώτων ἅπαντας ὁ βέσας ἐυθὺς βασιλεῖ ἐπέμψε· τὸν δὲ πίτρας ἐβούλοντο
ἐς ἔδαφος καθελεῖν, ὡς μὴ πράγματα οἱ πολέμιοι [σφίσιν] αὖθις παρέχοντα καὶ αὐτὸν
* ὑποδιδυγμέ-νον
βασιλεὺς * ὑποδεξάμενος, τὸ ἀρετῆς ἐπῄνεσεν ἐς τὰ μάλιστα, καὶ τὸ εὐβουλίας, ὅτι δὲ ὅλον κα-
θεῖλε τὸ τεῖχος. γέγονεν οὖν ὁ βέσας αὖθις εἰς τὸ ἡμέρησιν, εἴς τε ἀρετὴς πίστιν δήλω-
* τῆς ῥώμης
σιν, ὑποβλεπὼς ἐς πάντας ἀνθρώπους. ἡνίκα μὲν γὰρ ὑπὸ τῇ ῥώμης Φυλακτηρίῳ ἐτάκτε-
το, ἐλπίδα ῥωμαῖοι πολλὴν ἐπ' αὐτῷ εἶχον, ἅτε καὶ ὁρμώμενα Δλαγεγονότα τὰ πρότερα. ἐπεὶ
δὲ αὐτῷ ἐς ταῦθα δεδυσχημκέναι ξυνέπεσε, ῥώμης τὸ ἄτω πᾶς γέτθοις ἀλούσης, ὥσπερ μοι ἐν 20.
τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη· καὶ διεφθαρμένα ἐκ τῶν ὑπὸ πᾶσιν ῥωμαίων τὰ γένος· βασι-
λεὺς μὲν ἰουστινιανὸς οὕτω δὴ ἐς ζυζαύπεον αἰσχρίψαντα, στρατηγὸν κατέστησε τὸν πίρσας
* διάγγελον δὲ
αὐτόν. * διέσπερόν τε τὸ πρᾶξιν, ὡς εἰπεῖν, ἅπαντες, καὶ τὰ βασιλεῖ βεβουλευμένα ἐχλένασον·
οἱ τῷ βέσα τότῳ, γέτθων τὸ ἡσυχῇ θέντα κατακράτος, καὶ τυμβογέροντι μεγλυμένῳ, πόλεμον
τὸ μηδενὸν ἐγχειρίσειεν ἐπὶ δυσμῶις βιᾳ. ἀλλὰ τότων μὲν δὴ τὸ ἅπασι δεδογμένων, εὐτυχίᾳ τὸ
καὶ ἀρετῇ παῖδε τῷ στρατηγῷ τῷδε ξυμπνέχθη χρῆσθαι. ἄτως ἄρα ἐχ' ὅσα τοῖς ἀνθρώποις δο-
* ἦπερ
κεῖ, ἀλλὰ τῇ ἐκ τὸ θεῖ ῥοπῇ πεπαίνεται τὰ ἀνθρώπινα. ὁ δὲ τυχὸν εἰώθασι καλεῖν οἱ ἄν-
θρωποι, οὐκ οἶδα ὅτῳ δὴ ἕνεκα τοῦτῳ πρόσεστι τὰ ξυμβαίνοντα, ἦπερ αὐτοῖς ἐνδηλα γίνεται).
τῷ γὰρ ὄντι λόγῳ δοκεῖν εἶναι φιλεῖ τὸ τύχης προσχωρεῖν ὄνομα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς πη
ἑκάστῳ φίλον, ταύτῃ δοκείτω. μερμερίης δὲ, δείσας μὴ τὸ πίρσᾳ τὸ καὶ πίρσαις τοῖς τῇδε ἐπο- 30.
λελειμμένοις φλαῦρον Δλὰ χρόνου μῆκος ξυμβαίη· ἄρας πάντῃ τῷ στρατῷ ἐς ταὐτὰ ἦει,
ἐπεὶ αὐτὸν ὁ καιρὸς μὴ τὸ χειμῶνα ὥρᾳνε τότε ἐσῆγε. μεταξὺ δὲ τὰ ξυμπίπτοντα μαθὼν
ἅπαντα· τὸ μὲν ὀδὸ ταύτης τοῦ Δὰν ἀπέχειν· εὐ οἶδὼς, ὅτι δὴ ἐκ τῆς πταμὸ Φάσιδος ἄλ-
λό τι χωρίον λαζοῖς, ὅτι μὴ τὸ ἐς πίτρα, οὐκ ἴσω. αἰσχρίψας δὲ, καὶ καταλαβὼν τὰς ἐξ ἰβηρίας
ὅθι γλῶ τὸ κολχίδα ἰσόδους, ἵνα δὴ ὁ Φάσις Δλαβατὸς ἐστιν· αὐτὸν τι πιζῇ Δλαμείψας, καὶ ἐκ
ἤκιστα πταμὸν, ῥέοντα ἔνομα, οὐδὲ αὐτὸν ἐκεῖ ναυσίπορον ὄντα· τὸ τι Φάσιδος ἐς δεξιᾷ τούτῳ
γιγνόμενος· ὅθι πόλιν ἀρχαίοπολιν ὄνομα, ἣ πρώτη τὶ καὶ μεγίστη ἐς λαζοῖς ἐστιν, ἐπῆγε τὸ στρα-
τόπεδα ξύμπαν μάλιστα. ἦσαν δὲ, ὀλίγων χωρὶς, ἱππῆς ἅπαντες, καὶ αὐτῆς ἱλὶ Φασιτὴς ἐκτὸς
* κερυφῆς
ἑκατὸν. ἐφ' ὧν δὴ ἔμελλον ἐσιέναι θαι πίρσαι, σὺν τὸ πολεμίᾳ ὥσπερ ἐκ πύργων κὴ * κορυφὴν
ἐνθένδε βάλλειν. ὥστε εἰκότως αὖ τῆς πιρσῶν τὸ ἐς τὰς πολεμίας παλαιωρίαν τὸ [καὶ ὁπόσην 40
σιν ἀγαθείη· οἵ γε τὸ ἐξ ἰβηρίας ἐς τὸ κολχίδα ὁδὸν] φέρουσιν, κρημνώδεσί τε πάσῃς, καὶ δυσχω-
ρίαις λοχμώδεσι παντοίως ἐνειχομένῳ, ὕλαις τε ἄτως ἀμφιλαφέσι καλυπτομένῳ, ὡς
καὶ αἰσθέσθαι ἐυζώνῳ δοκεῖν ὑπερευπορεῖν τὰ πρότερα εἶναι, ἄτως ὁμαλὴν κατηρήσατο, ὥστε ἐκ ἔσιν
αὐτῶν τὸ ἵππου ὅλῳ πόνῳ ἐδεῖν ἐνθένδε ἴέναι· ἀλλὰ καὶ τὸ ἱλεφαντων, ὅσους ἑκάστοτε ἐπαγο-
μένους ταύτῃ στρατεύειν, ἦλθον δὲ αὐτῆς [καὶ] ξύμμαχοι ἔννοι ἐκ τῶν βαρβάρων καλουμένων διχίλ-
λιοί τε καὶ μύριοι. ἀλλὰ δείσας ὁ μερμερίης, μὴ ἐς πλῆθος τοσοῦτον ἔντες οἱ βάρβαροι ἄτοι, μήτε
τὶ αὐτῷ

τὴ σπανιότητι τοῦ τόπου ἐπιτηδείως ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀσφάλειαν ἐν αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις εἶναι· ἐπεὶ καὶ τὸν Ἀλάριχον ἐν τῷ Ἀπεννίνῳ ὄρει ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἐλθόντα μὴ ἐθελῆσαι τὴν πόλιν ἐπιέναι, ἀλλὰ τὸν μὲ

μὲ αὐτὸς ἐκάλει· ὁ δὲ ἐγίνετο ἀπὸ τὸ πολλοὶ ἐκάλουν. ἐπειδὴ δὲ ἐπέμενε τὸ ἀδιάλλακτον
γνώμην, ἐξαίφνης τὸ τῆς ἐκκλησίας ἀποκλείουσι βῆμα· ὅθεν ἐπὶ τοῦτο ἐκ τῶν ἀγωνιζομένων ἀπάντων
ἀνέβη, ὅτου δὴ ἀπὸ ἐκκλησιαστικοῦ σπουδάσματος ἡ ἀμφοῖν ἐπιστασία καὶ ἀπὸ τοῦ
δόκιμον ἀφεστὸς εἶχεν. ἀπόβλητος οὖν ἐκ τοῦ βήματος ὁ Σισίνιος ἐγίνετο· ἡ δὲ
ἐπιστροφὴ τῶν ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀπολαυόντων ἐπὶ τὸν ἐκείνου ἔρανον

βάρβαροι μηχαναὶς τοιαύτας ἠρτήσαντο, τὰς δοκὰς ξὺν τῷ σιδήρῳ ἐκ τ῀ κριῶν] ἀφελόμενοι. ἃς δὴ ῥωμαῖοι ἐν παρασκευῇ ἔχοντες, ἀφ' οἵσι τι ἦεσαν ἐς τὸ τεῖχος ἐφέλκειν ὑποδύντες ἢ αὐτῶν ἑκάστην. ἀφ' ἵππου δὲ ἢ ἐκ τ῀ παραρράκτου γεφύρας ῥαιδίως ῥωμαῖοι δρισσήδην ἀποληφθέντες, ὡς ἀγχωτάτω ἐκ τείχους ἴσθησαν. ἑκατέρωθεν δὴ μηχανῆς ἑκάστης ἔπροσ ἵστανται, πυθωρακισμένοι τὰ ἐς κράνεσι τὰς κεφαλὰς ἐς τὰ ἀκριβέστερα κεκαλυμμένοι, καὶ κοντοὺς ἔχοντες, ὧνπερ τὰ ἄκρα σιδηρίοις ἀγκιστροειδέσιν ἐρήρεισο· *τάδε δὲ περισκευασμένων αὐτῶν ἕνεκα, ὅπως, ἐπειδὰν ἡ ἔ κελεῦ ἐς τ῀ πρόσθολον ἐμβολὴ ξυγχέῃ, τὰς τ῀ λίθων ἐκβολὰς τάχιστα δὴ τῆς κοντῆς ἀφαιρῶν τὰ τὰς ξυγχεομένας τ῀ λίθων, ἐκ δόρατος ἐπὶ ἐπὶ δυνατὸν ἦεν. ῥωμαῖοι μὲν δὴ ἔργα εἶχον τοιαῦτα, ἐ τὰ τείχεα ἤδη συχναῖς τ῀ ἐμβολαῖς κατασείοντα. οἱ δὲ τ῀ μηχανῶν ἐφ' ἑκάστῃ ὄντες, τῆς ἀγκιστροειδέσι κοντῆς τ῀ λίθων τὰς ξυμπαραστομένας ἀπὸ τ῀ κρ῀ τ῀ οἰκοδομίας ξυνῆκεν ἐρρίπτων, ἀλώσιμόν τι ἡ πόλις αὐτίκα δὴ μάλα ἐπίδοξος ἦν· οἱ δὲ πέρσαι ἐπενόουν τάδε. ξύλινον πύργον, ὅσπερ αὐτῆς ἐκ παλαιῶ περιέκειτο, καθύπερθεν ἔ πρόσθολος ἐπῆντα, αὐδρῶν ἐμπλέων τ῀ ἐς σφίσι μαχιμωτάτων, ἥλοις τε σιδηροῖς κὴ θωρηξὶ τὰς [τε] κεφαλὰς καὶ τὸ ἄλλο σῶμα περιβαλλόντων. ἀγχῆα δὲ θέντα τὸ κὴ ἀσφάλτῳ ἐμπλησάμενοι, κὴ φαρμάκῳ, ὅπερ μηδοὶ μὲν νάφθαν καλοῦσιν, ἕλληνες δὲ μηδείας ἔλαιον, πυρί τε πρῶτα ὑφάψαντες, ὅπῃ τας μηχανὰς τ῀ κριῶν ἔβαλλον· ἅς περ *ὀλίγῳ ἐμπρῆσαι πάσας ἐδύνησαν. ἀλλ' οἱ μὲν πολλοὶ (ὡσπέρ μοι ἐρρήθη) ἐς ὧπας, τῆς κοντῆς, ὧνπερ ἐπεμνήσθην αὖτις, ἐσβιαιρεῖντα περιαιρεῦντες τὰ βαλλόμενα κὴ ἀπεκαθαίροντες, ἅπαντα ἐς τὸ ἔδαφος ἐκ τ῀ μηχανῶν ἀθρόοι ἐρρίπτων, ἐκ ὀλίγου δὲ πρὸς τὸ ἔργον τῶν αὐθις ἔειν ὑπερτίθευον. τὸ γὰρ πῦρ, ἅ προσψαύσειεν, ἐσεπίμπρα αὐτίκα, εἰ μὴ ἐυθυωρὸν ἀποβληθείη. ταῦτα μὲν δὴ ἐν ἐπέσαστο τῇδε. βίσας δὲ αὐτὸς τὴν ὠρακισμένους, κὴ ἅπαν ἐξοπλίσας τὸ στράτευμα, κλίμακας πολλὰς ἐς τ῀ πτελεὰς [τῶν] τῶν τείχεος προσῆγε. κὴ λόγῳ *τοιῶνδε παρεκελεύσατο ὅσα μὴ ἀμβλύνει ἔ καιρὸς τ῀ ἀκμῆς, ἔργοις τ῀ ἐπακολουθέειν· τὰ λοιπὰ ἐνεμε. ἀνὴρ γὰρ πλέον ἢ ἑβδομήκοντα γεγονὼς *ἔτη, κὴ πάντα πάσιν ἔχωρος ὢν ἤδη, πρῶτος ἐπέβη τ῀ κλίμακος. ἐν ταῦθα *μάχη κὴ δρῆτος ἀπόδειξις γίνεται ῥωμαίοις τε κὴ πέρσαις, οἵαν ἔγωγε κ῀ τὸν τ῀ χρόνον ἀδαμῆ οἶδα γενομένην. τὸ μὲν γὰρ βαρβάρων πλῆθος, ὡς διχιλίους κὴ τριακοσίους ξωγρεῖα, ῥωμαίοις ἦ ἐς ἑξακισχιλίους ἐπύγχανεν ὄντες. κὴ αὐτῶν ἑκατέρωθεν, ὅσοι οὐ διέφθαρησαν, τραυματίαι σχεδὸν τι *γεγόνασιν ἅπαντες, ὀλίγους τὶ λίαν ἐπ' ἀθρόοις τῆς σώμασι βεβέναι ξυνίδη. ῥωμαίοις μὲν δὴ ἔ τ῀ αὐτοσὰν ἐβιάζοντο δωμαίοις τῇ πίσῃ, πέρσῃ ἢ αὐτὲς πάνυ πολλῷ ἀπικρύοντο. ἀμφοτέρωθεν ἢ κλινομένων πολλῶν, ἐ μακρὰν πω ἐγίνοντο τῶ ἀπιόντος τ῀ κίνδυνον πέρσῃ. ὠθισμὸς γὰρ πολὺς ἐς τὴ τ῀ κλιμάκων ὑπερβολὴ γεγενημένη, ἄλλοι τε ῥωμαίων συχνοὶ (ἀπὸ πολεμίοις καθύπερθεν ὄσι) μαχόμενοι ἔθνησκον, κὴ βίσας ὁ στρατηγὸς ἐς τὸ ἔδαφος *ἐκ πρσῶν ἔκειτο. κὴ τότε δὴ κραυγῆς ἐξαισίας ἐς ἀμφοτέρων γεγενημένης· οἱ μὲν βάρβαροι παντάχοθεν ξυρρίσσοντες ἐπ' αὐτὸν ἔβαλλον· οἱ δὲ δορυφόροι ξωιζησαὶν τε ἀσπιδὴ ἀμφ' αὐτὸν κὴ κράνη μὲν [ἐν] τ῀ κεφαλᾶς ἔχοντες, θώρακας δὲ ἀμπεχόμενοι πάντες, ἔτι ὡς τι καθύπερθεν τῆς ἀσπίσι φράξαίμενοι, κὴ ἐν χρῷ ξωιέντες ἀλλήλοις, [ὁμοφῆς αὐτῷ σχῆμα ἐποίεν, *κὴ τὸν τ῀ στρατηγὸν ὡς ἀσφαλίσεσθαι ἔκρυψαν· κὴ τὰ βαλλόμενα] παντὶ σθένει ἀπεκρύοντο, κὴ πάντως μὲν τ῀ ἀὶ πεπαμένων [τι] *καὶ τ῀ ἀσπίσιν ἢ τῆς ἄλλοις ὅπλοις ἀποκαυλιζομένων βελῶν πολὺς ἐγεγένει, κραυγῆ δὲ κὴ ἄθυμα κὴ παλαιπωρία ἑκάστῳ ἔχεσθαι. ῥωμαῖοί τε ἅπαντες τῷ στρατηγῷ ἀμύνειν ἐσπουδὴ ἔχοντες, ἔβαλλον ἐς τὸ τεῖχος, ἀδένα αἰνέντες καιρὸν· [κὴ] πω τῆς τὸς πολεμίης ἀνέστελλον. τότε δὴ ὁ βίσας (οὐδὲ γὰρ ἐξανίστασθαι εἶχεν, τ῀ ὀπλίσεως αὐτῷ στάσεως) ἄλλως τε κὴ τὸ σωμάτος οἱ ἐκ εὐπαλὲς ὄντος, ὡ γὰρ ἦσαν αὐτῷ εὐσαρκές τε, κὴ ὅπερ ἐρρήθη ἐχαπλήρων) οὐκ ἐς ἀμηχανίαν ἐξέπιπτε· καίπερ ἐς τοσῶν κινδύνου ἥκων· ἀλλὰ ἐκλευσεταί τι ἐκ τ῀ αἰφνιδίου, *ὧνπερ αὐτὸν τε κὴ τὰ ῥωμαίων πράγματα διασώσασθαι ἔχει. τῆς γὰρ δορυφορεις ἐπιστῆλαι, σύριγι τὶ αὐτὸν ἐκ ποδὸς, κὴ ὡς ἀπόπατον τ῀ τείχεος ἐφέλκειν. οἱ δὲ [ἐ] ταῦτα ἐπίεν κὴ αὐτὸν [οἱ] μὲν ἔσυρον, *κὴ αὐτοὶ ἢ ξυναπωθύπεχώρουν· τὰς μὲν ἀσπίδας ὑπερθεν ἐπ' ἀλλήλας ἔχοντες, τοιούτῳ ἢ πομπῇ σαλπιγκτὴς ἐσύρετο, ὡς

ὡς τῶν δοκῶν, ὥσπερ ἐπιμηχάνῳ λέγοιμι, διαπλῆξαι τὸ χῆς· τὸ μὲν οὖν βέλος κατασῆσαι καὶ πολλὰ ἴσχυσεν, μοῖρά τε αὐτὸ ἐξαπίνης καταπίπτουσα· οὐ μέν τι οὐδὲ τὸ ἕτερον τὸ πεπλωκὸς τῆς σκλίδος, οὐδέ τις αὐτῷ τῶν λίθων διαβολὴ ξυνεπεράχθη· ἀλλ' ἀκραιφνὲς ὅλον ἰσθείᾳ τινὶ καταβάσει, ὥσπερ ὡς μηχανῆς, ἐς τὸν κενεῶνα * χῶρον κατέβαινεν. καὶ τῷ οἰκείᾳ ἰφύλαττε χώρᾳ, οὐκ ἐς ὕψος [τὸ] ἔσον τὸ πρόσθεν, ἀλλ' ἔτι ἧττον, κενεῶνι ὡς παντὸς τοῦ τῶν δοκῶν ἔνερθε χώρου· ὑφιζάνουσι αὐτὰς ἐπιπόθᾳ ξὺν τῷ ὥσπερ αὐτὰς οἰκοδομίᾳ πάσῃ ξυνίδῃ. τῆς δὲ ῥωμαίοις οὐδ' ὡς ἐβάπτον ἰσχυούσης τὸ τεῖχος. ὁ χαρὰ τῶν περσῶν ὅμιλος, ἡνίκα πολὺς ξυὼ τῷ μερμερῇ ἐπιπόθᾳ ἦλθε, μέγα τι χρῆμα τῇ πρόσθεν οἰκοδομίᾳ ἐνθέμενοι, ὑψηλὸν ἰσάγαν τὸν βέλεμνον ἐπικτήσαντο. ῥωμαῖοι μὲν οὖν, ἐπειδὴ τὸ βέλεμνον * τὸ κατασεισθὲν αὖθις ἰσηκὸς εἶδον· δι' ἡμέρας τε ἀμηχανίᾳ πολλῇ ἔχοντο. οὔτε γὰρ διορύσσειν ἔτι ἠδύναντο, ἐς τὸν ὑποκεκρυμμένης τῆς κατορύχου σφίσι· * χρῆσαι κελεῦσαι τὸ οὐδαμῇ ἔχον, ἐπεὶ ἐς τὸ αὐτὸ ἐτειχομάχουν. ἡ δὲ μηχανὴ αὕτη ἰφέλκειαι οὐκ οἶά τε ἦσαν, ὅτι μὴ ἐς χωρίον ὁμαλὸν τὸ κλίσιν ὑπῆρχον. τύχῃ δέ τινι ξυνεκύρησαν ἐς τοῦτο τῷ ῥωμαίων στρατῷ εἶναι βαρβάρων τῶν * σαβείρων ὀλίγας τινὰς, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. οἱ * σάβειροι, ἔθνος μὲν ἰσχυρὸν οὐδαμῶς, ὄκλωπα δὲ ἀμφὶ τὰ καυκάσια [ὄρη * πάμπολυ πληθὺν μὲν ἰσάγαν ὄντες, ἐς δὲ χεῖρας δὲ πολλὰς ἀπεικῶς] διῃρημένοι. τούτων δὲ τῶν ἀρχόντων οἱ μὲν τῶν ἐς ῥωμαίους αὐτομολησάντων, οἱ δὲ τῷ περσῶν βασιλεῖ ἐκ παλαιοῦ γνώριμοι. τῶν τι * βασιλέων ἑκάστῳ χρυσίον ἐώθει πάντοθι τῆς αὐτοῦ ἐπαγόντοις περσῶν· οὐκ ἐπίτειον μέν τι, ἀλλ' ἐνίκα αὖ ἐς τοῦτο αὐτὸν ἡ χρεία * ἐπάγοι. τότε οὖν ἰσυστηναὸς βασιλεὺς τῶν σαβείρων ξὺν οἱ ἀπιόντες, ἐς τὸν ὁμομαχίας ἕνεκα καλῶν, ἔσκηλέ τινα τὸν τὰ χρήματα παρ' αὐτοῦ κομιοῦντα. ὁ δὲ πλεμίων [χὰρ] μεταξὺ ὄντων, ἐς ὃ τὰ καυκάσια ἴέναι ξυὼ τῷ ἀσφαλεῖ, ἄλλοτε ἐς χρήματα ἐπαγόμενος. οὐσῆμαι εἶχεν.) ἀφικνεῖτο μὲν [οὖν] ἔνδοθέν τε * βίσσα καὶ τὸ ῥωμαίων στρατόπεδον, ὅπερ ἐς τὸν πύργας πολιορκίαι καθίστατο. ἔνδοθεν δὲ ξὺν σαβείρους πέμψας, ἐκέλευσεν αὐτῶν τινὰς ὅτι τάχιστα ξὺν τὰ χρήματα ληψομένους παρ' αὐτὸν ἥκειν. οἵτε βάρβαροι τῆς ἀποστάσεως ἀμφὶ τῶν ἐς σφίσι δρώντων, ξὺν ὀλίγοις τισὶν ἐς λαζικὸν εὐθὺς ἔπεμψαν. οἱ δὲ * καταστάντες ἐπὶ τὸ χῶμα ἤδη ἐσπίπτουσι τῷ ῥωμαίων στρατῷ, ἐς τόνδε τὸν τειχομαχίαν * κατίσχυσε. οὕτω [γὰρ] ἔσχεθη ῥωμαίους εἶδον * ἀπιόντας, ἐς τειχομαχίαν κατίσχυσε ἑαυτούς· καὶ ῥωμαίων ὑπερουμένων, καὶ μὴ ἐχόντων εὖ αὖθις τὸ πρὸν θέσθαι: σαβείροι μηχανικῷ τινα ἐπιτηχήσαντο, οἷα οὐσῆμι περσῶν οὐδὲ ῥωμαίων τινί, ἐξ οὗ γεγένασιν ἄνθρωποι, ἐς ἔννοιαν ἦλθε. καί τι πτηνητῶν μὲν πολὺς ὅμιλος ἐν ἑκατέρᾳ πολιτείᾳ γέγονέ τε αἰεὶ καὶ νῦν ἔστιν. ἐς χρείας δὲ πολλάκις ἐς τὰ πάντα αἰῶνα κατέσχεσε τῆς μηχανῆς ἑκάτεροι τοῦτο, ἐς ἐρύματά τε, τειχομαχοῦντες ἐν χωρίοις σκληροῖς καὶ ὀλυσβάτοις τισὶ, κείμενα· ἀλλ' αὐτῶν οὐδενὶ τὸ εὐθύμημα τοῦτο γεγόνατο ὥσπερ τούτοις [δὴ] τοῖς βαρβάροις ταυτὸν γέγονεν. οὕτως αἰεὶ περίεστι τῷ χρείᾳ ξυνεπεξεύξαν τῶν πραγμάτων τὰς ἐπινοίας φιλεῖ τῶν αὐθρώπων ἡ φύσις. κελεὺ γὰρ αὐτοχειριάζουσιν οἱ σαβείροι οὕτοι, οὐχ ὥσπερ εἰώθει, ἀλλὰ καινουργήσαντες ἑτέρῳ τρόπῳ. οὐ γὰρ δοκοὺς ἐς τὸν μηχανὸν ταύτην, οὐκ ὀρθὰς, οὐκ ἐγκαρσίας ἐμβεβλέκασιν ἀλλὰ ῥάβδους παχείας τινὰς ἐς ἀλλήλας ξυνθέντες, ἐς αὐτὰς αὖ τὰ δοκῶν παντοχόθι ἐναρμοσάμενοι. βύρσαις τε μηχανὸν καλύψαντες ἄλλῃ, τὸ δὲ κελεῦ διεσώσαντο χῆμα. μίαν δοκὸν μόνην, ἥπερ εὐθεῖα ἔμελλε, κατὰ μέσην τὴν μηχανὴν ἀλύσεσιν ἀναρτήσαντες χαλαραῖς τισὶν, ἥπερ τὸ ἄκρον ὀξὺ γεγωνὸς, καὶ σιδήρῳ περικαλυφθὲν ὥσπερ βέλος εἶχε, ἔμελλε συχνὰ κατὰ τὸ βεβλῆσθαι ἐμβαλεῖν. ὅτῳ δὴ κύφην τὴν μηχανὴν ἀπειργάσαντο, ὥστε μηκέτι αὐτὴν πρὸς αὐδρῶν τὸ εἶδον ὄντων ἰφέλκεσθαι, ἢ διαθεῖναι ἀναγκαῖον ἐγίνετο· ἀλλ' αὖθις τεσσαράκοντα, οἱ κατὰ τὸ δοκὸν ἀνασύραν τὸ κατὰ κλίσιν ἐμβαλεῖν ἔμελλον, εἶδον τὴν μηχανῆς ἄντις κατὰ τὸ βύρσῶν καλυπτόμενοι, ἔφερον τὸ κελεὸν ἐπὶ τὸ ὦμον ὠθεῖν πάνυ. [τρεῖς μὲν οὖν ἄνδρες οἱ βάρβα-

* ἰυθὺς * πάνυ

* τῷ κατασεισθέντι καὶ διαμένου * χρεῖ πεχρῆσθαι

* σαβείρων * σαβείροι

* βασιλίων * ἀπάγοι.

* τὸν βίσσαν

* καταστάντες * ἀπιόντας τὸ κατορυσσόμενους τὸ πρὸν θέσθαι: μηχανικῷ

* ἥπερ

ἀνηὗσας, ἠπάτα τι καὶ φρατηλὸν φάβελιζον ἐπ' αὐτὸν ἔπεμψε. νικήσας οὖν τῇ μάχῃ ὁ
Φάβελιζος, ἰσαχιέλιόν τι τὸν * αἰατώζαδον πεπιημθμος, ὡδὲ χοσρόλιν οὐ πολλῷ ὕστε- † αἰατώσιν-
ρον ἤνεγκε. καὶ ὃς σὺν τῇ παιδὸς ὀφθαλμοὺς ἐλωβήσατο : οὐ τὰς ὄψεις ἀφελόμθος, δου
ἀλλὰ τὰ βλέφαρα πάντα ἄνω καὶ κάτω αἰσχρῶς πολλῇ αὐτιρρίψας. πρόνλιν γὰρ σι-
δηρᾶν πυρακτώσας τινὰ, καὶ πύτη μυόντων τῶν τῆς παιδὸς ὀφθαλμοῖν ἔξω χρίσας, οὕτω
δὴ τῶν βλεφάρων τὸν κόσμον λωβήσασθαι ἔσχε. ταῦτα δὲ χοσρόης τότε δὴ ἕνεκα ἐποίει
μόνον, * ὅπερ αὐ τῷ παιδὶ αἰασύλλητα ἡ ὅπλ τῇ βασιλείᾳ ἐλπὶς. αὖδρα γὰρ λώβῃ ἐχόμε- † ὅπως
νον οὐκέτ' ὁ νόμος ἐφίητι βασιλέα καθίσασθαι πέρσης, ὥσπερ [μοι] καὶ τῆς ἔμπροσθεν
λόγοις ἐρρήθη. τὰ μὲν οὖν * ἀνατωζάδου τά τε τῆς τύχης καὶ τὰ τῷ πέρσῃ ἐς τοῦτο ἐπλεύ- † ἀνασωσάνδρου
σατο * τὸ δὲ πέμπτον ἔτος ἐπὶ ἐπαχιερίας διήνυσε. καὶ πίτρον μὲν αὖδρα πατρίκιον, τὸν τῷ
μαγίστρου ἀρχὸν ἔχοντα, ὡδὲ χοσρόλιν ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἔστειλεν, ἐφ' ᾧ τὰς σπονδὰς
ἀμφὶ τῇ ἰφᾶ πανταπάσαις διοικήσοιτο. ὁ δὲ αὐτὸν ἀπεπέμψατο, ἴψωδαί οἱ αὖδρα οὐκ ἐς
μακρὰν ἐπαχόμθος, τὸν τοῦτο Δαβησόμθον, ὅσπ ἑκατέροις ξυνοίσειν μέλλει. * ἰσδια- † ἰσδιγοῦσαν
γούναν τὰ αὖθις οὐ πολλῷ ὕστερον ἔπεμψεν, ἐφρυάζοντά τι καὶ ἀλαζονείᾳ τινὶ ἀμυθήτῳ ἐχό-
μθον· οὐ δὴ ὅτι τύφος καὶ τὸ φύσημα φορητὸν εἶναι ῥωμαίων οὐδενὶ ἔδοξεν εἶναι, ἐπηγετο
δὲ τῷ τι γυναῖκα, καὶ σὺν παῖδας, καὶ † ἀδελφὸν, ἐπωλίων τε * θεραπόντων πάμπλυ † θεραπαινί-
τολλῆθος. εἴκασεν αὖ τις ἐς ὡδὴ παξιν σὺν αὖδρας εἶναι. εἶποντο δὲ αὐτῷ καὶ δύο τῶν ἐν πέρ- τους
σαις λογιμωτάτων· οἱ δὴ καὶ Δαβήματα ὅπλ τῶν κεφαλῶν χρυσᾶ ἐφόρεον. ἔδακνέ τι σὺν
ἐν βυζαντίῳ αὐθρώπους, ὅτι δὴ αὐτὸν ἰουστινιανὸς βασιλεὺς οὐκατὰ πρεσβυτῶν, ἀλλὰ
πολλῷ ἔτι μᾶλλον φιλοφροσύνης τε καὶ μεγαλοψυχίας ἤξιωσε. * βραδίκιος μὲν τοι ξυὼ † βαδίκιος
αὐτῷ σὺν ἐς βυζάντιον ἦλθεν· ἐπεὶ χοσρόλιν φασὶν αὐτὸν ἐξ αὐθρώπων ἀφανίσαι : ἄλ-
λο οὐδὲν τῷ αὐθρώπῳ ἐπενεγκόντα. τολμῶ γε [δὴ] ἔτι ὁμοτράπεζος τῷ ῥωμαίων βασιλεῖ
γέγονεν. οὐ γὰρ αὖ, ἔφη, ἑρμογενὴς γε ὢν, ἐς τὰ τῆς ἀξιώματος πρὸς βασιλέως ἀφίκετο, εἰ
μὴ κατὰ πρόδους τύχοι τὰ πρῶτα πρόγματα. τινὲς δὲ τὸ * ἰσδιγούναν αὐτὸν Δαβαλεῖν † ἰσδιγούδαν
φασὶν, ὡς λάθρα ῥωμαίοις ἐς λόγους ἔλθοι. τὰ δὲ πρῶτα ὁ πρεσβευτὴς οὗτος βασιλεῖ ἐν-
τυχὼν, οὐ μικρὸν ἀμφὶ τῇ ἀρίδῃ, οὐ μέχα εἶπεν· ἀλλ' ἠπάτα ῥωμαίους ἐς τὸ σκιζόμενον † ἀλαμουνδα-
ἠδικηκέναι· δρέθαι τε καὶ σπερμηνεῖς, σὺν ῥωμαίων ἑκατόνδους, * ἀλαμουνδάρῳ ἐν ἀσπον- ζίῳ
δαῖς λυμήναντα Φάσκων· ἄλλά τι σὺκ ἀξιόλογα Φίρραν ἐγκλήματα, ὧνπερ μοι ὑπομνη-
σθῆναι, οὔ τι αἰσχρὸν ἔδοξεν εἶναι. ἐν μὲν οὖν βυζαντίῳ ταῦτα ἐπράσσετο. * βίσας δὲ † βίσσας
πανταχῇ τῷ ῥωμαίων στρατῷ πέρσας ἐς πολιορκίαν καθίστατο. ῥωμαῖοί * τε ἀμφὶ τὸ τεῖχος † μὲν ὧν
διώρυσσον, ἵνα δὴ καὶ δαγισθαίους τὰ πρόσπερα [τῶν] διώρυχα πεπιημθμος, τὸν περίβολον
ταύτῃ καθέλωσι. ὅτῳ δὲ [δὴ] ἕνεκα ἐς τὸν αὐτὸν χῶρον ὤρυσσον· ἐγὼ δηλώσω. οἱ τε πάλιν τὸ
ἐξ ἀρχῆς * ταυτῶν δεισάμθοι, ὅπλ πέρσας μὲν ἔθεντο ὀκτὼ τὰ ὅπλα ἐς τὰ τῶν περιβόλου † ταύτῃ
ῥημέλια· ἐσαχῆ δὲ καὶ ὑπὲρ χώματος αὐτὰ ξωίβαινε κᾆα. ὧν δέ τις τὰ τείχους μέρη
ἐς τὸ πόλεως τὰ πρὸς ἑσπέραν οὐλίσας ἐυρεῖα· ἧς δὴ ἑκατέρωθεν ὅπλ πέρσας τινὲς σκλη-
ρᾶς τε καὶ ἀμηχάνου τὰ περιβόλου τὰ ῥημέλια ἐπεκτήνατο. ταύτῃ τῇ μοίρᾳ δαγι-
σθαίους τε τὰ πρόσπερα, ὃ πανταῦ † βίσας, διώρυσσον ὁμοίως· σὺκ † ἐσδιδύσης τῆς τὸ χωρίς † βίσσας
φύσεως σφίσι πρᾳότερον ἔσεσθαι, ἀλλὰ τὸ * διώρυχος μῆκος ξυμμετρούσης τὸ * αὐτὸ καὶ † αἰσαίσις
πρὸς πανδοῦσης οἰκοτος. ἠνίκα οὖν πέρσαι μετὰ [τῶν] δαγισθαίου * ἀπαγωγὸν τὸ κατα- † αὐτῆς
πεπωκὸς τὸ τείχους αὐοικοδομήσασθαι ἤθελεν· οὐ κατὰ τὰ πρόσπερα τῶν οἰκοδομίαι πεπί- † ἀπαγωγὸν
λωται, ἀλλὰ τρόπῳ τινὶ δὲ. καλλικος † κενωθέντα ἐμπλησάμθοι χῶρον, δοκοὺς πυκνοῖς
αὐτοῦ ὑπερθεν ἔθεντο. ἅσπερ ἐσδελιχίσαντα ξύσαντες, ἁμάλας τε πανταχόσε κατεσκεύασαν:
[ἔβλυξαν ὧν ἐς ἀλλήλους ἐς μέσα τι εὖρος· κρηπίδας δὲ αὐτὰς αὖτι ῥημελίων πυκνουμέ-
νοι,] τὸ περίβολον καθυπερθεν αὐτῶν ἐπεκτήναντο † οἰκοδομῶν ἐμπέρως. ὅπερ οὐ ξωιεν- † οἰκοδομεῖ
τῆς ῥωμαῖοι, ὑπερθεν τῶν ῥημελίων πυκνοῦσαι τῶν διώρυχα ᾤοντο. καὶ † χῶρον κενώσαντες ἔλεν

λαζῶν τυγχάνουσιν ὄντες. [ἔστι δέ τι Φρούριον ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ ἰσχυρὸν μάλιστα, τζιβιλὸν αὐτὸ καλοῦσιν] οἱ ἐπιχώριοι. τῶν δέ τις ἐν λαζοῖς λογίμων, πρόδοτης ὄνομα, ὅσπερ εἶχε τὴν [τοῦ] καλουμένου μαγίστρου ἀρχὴν ἐν τάγματι [τῷ] ἔθνει, γουβάζῃ τῷ [τῶν] λαζῶν βασιλεῖ προσκεκρουκώς τι καὶ χαλεπῶς ἔχων· πίστεως ὠμολόγησε λάθρᾳ τῶν δὴ ἐνδώσειν τὸ Φρούριον. στράτευμά τε πέρσαις ἐπαγόμενος ἐπὶ ταύτῃ τῇ πράξει, οἷς * ἀψιλίους ἦγε. καὶ ἐπεὶ ἄγχιστα τοῦ Φρουρίου * ἐγένετο · προσπέμψας αὐτοῖς ξυνῆκε πῖσ * οἱ ἐπαμύνοις λαζοῖς, ὅστις τοῦ βελτίστου ἐδεῖτο : ἐπεὶ οἱ τὸ Φυλακτήριον ταύτῃ ἔσχον τῆς, ἀπιστῶν τῷ λαζῶν ἄρχοντι οὐδαμῇ εἶχον, εὐθυμίᾳ ἐς αὐτὸν ὑπετίθεντο. οὕτω τε ἀφικόμενον τὸ πέρσαις στράτευμα τῷ Φρουρίῳ ὁ πρόδοτης ἐδέξατο. καὶ ἀπ' αὐτοῦ μῆδοι οὐ λαζικὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ * ἀψιλίους εἶχεν ἐς αὐτῶν πολλούς. οὗτος δὲ λαζοὶ οὔτε ῥωμαῖοι, ἀχολίᾳ τῇ ἀμφὶ * πίστα τε καὶ τὸν μῆδον στρατὸν πιζόμενοι, ἀψιλίας ἐπαμυνεῖν ἔσχον. ᾧ δέ τις γυνὴ τῷ ἄρχοντι τοῦ ἐνταῦθα Φυλακτηρίου * αἰεὶ ἀγλώσσος, τῷ ὄφιν ἐνεπεπῆς μάλιστα. ταύτης * δὲ τὸ γυναικὸς σκῆπτρον * ὑπερφιάλως ἐξαπίνης ὁ τῶν πέρσαις στρατεύματος ἄρχων, τὰ μὲν πρῶτα πειρᾶν ἤρξατο · ἔπειτα δὲ, ἐπεὶ οἱ πρὸς τὸ γυναικὸς οὐδὲν προὐχώρει, διάζεσθαι μελλήσας αὐτῷ οὐδεμιᾷ ἐπεχείρησεν. οἷς δὴ ὀξὺ θυμωθεὶς ὁ τὸ γυναικὸς αὖτε · αὐτόν τε νύκτωρ, καὶ σὺν ξυνῇ αὐτῷ ἐς τὸ Φρούριον * ἐληλυθότας ἅπαντας, ἔκτεινε. θανάλωμα τῆς τοῦ ἄρχοντος θηριώδους γεγενημένους · καὶ [τὸ] Φρούριον ἔσχεν αὐτός. αἰχμάλωτοι τε κάλλιστοι ἐνταῦθα ἁλόντες · θηκαλουῶτις, ὅτι [δὴ] σφᾶς πρὸς πέρσαις καλουμένους * οὐδαμῇ ἤμυνον. ἀλλὰ γουβάζης ῥωμαίων χιλίους, καὶ ἰωαννίνα τὰ θωμαΐδα, οὓσπερ ἴναγχος ἐπεμνήσθη, ἐπ' αὐτοῦ ἔπεμψεν · ὅσπερ αὐτοῦ πολλὰ πθαστίουν, ἐπαγαγόντες ἀμαχητὶ ἔσχε · καὶ λαζῶν κατηκόους καταστήσαντο αὖθις. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τὰ αἰγιλιοις καὶ τζιβιλᾷ τῷ Φρουρίῳ τῇδε ἐχώρησεν. ὡς δὲ τὴν δὴ τὸν χρόνον χοσρόης ξυνῳδὸν τὰ γόνου τῇ ἀπανθρωπίᾳ τὰ αὐτὰ ἀνέπεφυν * εἶναι. τῶν γὰρ οἱ παίδων ὁ πρεσβύτατος * αἰατωζάδου ὄνομα (δύναται δὲ τοῦτο τῇ πέρσαις φωνῇ ἀθανατίζων) προσκεκρουκὼς αὐτῷ ἔτυχεν · ἄλλα τε πολλὰ τῇ ἐς τὸν δίαιταν ὠμότητι ἐξαμαρτών, καὶ ταῖς γυναιξὶ τῇ πατρὸς ἐκείνου συνουσίᾳ ἐς ὕβριν ξυνιών. τὰ μὲν οὖν πρῶτα, φυγὴ τὸν παῖδα τοῦτον ὁ χοσρόης ἐζημίωσεν. ἔστι δέ τις ἐν πέρσαις οὐαζαΐτη χώρα, ἀγαθὴ μάλιστα · οὗ δὴ πόλις * λαπατὼ καλουμένη οἰκεῖται, ἐπὶ ἡμερῶν [ὁδῷ] κτησιφῶντος διέχουσα. ἐνταῦθα τὰ πατρὸς ἀπαγγέλαντος * αἰατωζάδου οὕτω διατριβὴν ἦγε. τὸν δὲ τῷ χοσρόῃ χαλεπώτατα νοσῆσαι ξυνέβη, ὥστε καὶ ἐλέχθη ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι * * νοσώδους γὰρ ὢν ὁ χοσρόης Φύσεως. ἀμέλει καὶ σὺν ἰατροὺς παντοκόθεν πολλάκις ἀμφ' αὐτὸν ἤγειρεν, ἐν * τοῖς καὶ τριβοῦνος ὁ ἰατρὸς ὢν, παλαιστὴς γίνεται. ὁ δὲ τριβοῦνος οὗτος * λέγεται μὲν ὢν, καὶ τὰ ἐς πύελον τοῦ ἰατρικοῦ ἀδεὴς ἦσαν · ἄλλως τε σώφρων τὰ καὶ φιλόλης, καὶ τὸ θηκαίας ἐς ἄκρον ἥκων. καί πω χοσρόῃ κακῶς τοῦ σώματος ἔχοντος ἰασόμενος, ἀπηλλάγη ἐκ τῆς τῶν πέρσαις χώρας, δῶρα πολλά τε καὶ λόγου ἄξια πρὸς τὸ αὐθρώπου κεκομισμένος. ἡνίκα πίνω ἡ ταύτῃ [πρόφασις] ἐπεχειρία ἐγένετο, ἰουστινιανοῦ βασιλέως χοσρόης τὸν ἰατρὸν τοῦτον ξωδιαιτησόμενον αὐτῷ ἐς ἑαυτὸν ἤτησε δοῦναι. τῆς τὸ [οἱ] ξωδιαιτήσεως θηπλειθείσης, ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν ἔρρηται · ἐκέλευσε τὸν τριβοῦνον ὁ χοσρόης αὐτῷδε, ὅπου αὐ δέοιτο. ὁ δὲ ἄλλο οὐδὲν ἤτει τῶν πάντων χρημάτων, ἢ ὥσπ [οἱ] ῥωμαίων τὸν αἰχμαλώτων * τινας χοσρόῃ ἀφεῖναι. ὁ δέ οἱ ἄλλας τριχιλίους ἀφῆκε, καὶ ὅσους πρὸς ὄνομα ἐξητήσατο ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις λογίμους ὄντας · κλέος τὸ μέγα ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ἐς πάντας αὐθρώπους ὁ τριβοῦνος ἔσχε. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε ξυνηνέχθη γενέσθαι. ἐπειδὴ δὲ * αἰατωζάδου τὰ χοσρόῃ τῷ παιδὶ ἀμφὶ τῇ νόσῳ ξυμπεσόντα ἔγνω · τὸ βασιλέως θηβαίνουν, νεώτερα πράγματα ἔπεσθαι. τοῦ τε πατρὸς [οἱ] ῥαίστου · οὐδέν τι ἧσσον τῷ τε πόλιν αὐτὸς λοσοήσας, καὶ ὅπλα αὐτέρως, ἐς τὸ πόλεμον ἀκμάζων ἦν. ταῦτα ὁ χοσρόης ἀκούσας,

Δ|ξὸ πανυδὴς εἶχε. ἔστι δὲ χῶρ⊙ μεταξὺ τοῦ * ἀψιλίων ὄρους ἐν τῇ ἐς τὸν ἀβασγίαν εἰσόδῳ τοιόσδε· ὄρ⊙ ὑψηλὸν ἐκ τῶν καυκασίων ἀρχόμενον, καὶ κατὰ βραχὺ ἐλαττούμενόν τε, καὶ ὑπολῆγον ὥσπέρ τις κλίμαξ, καταπίπτει καὶ πλατὰ ἐς τὸν ἴυξεινον πόντον, καὶ φρούριον μὲν * ἰσχυρώτατον ἢ μεγίστους πρὸ αἰῶνος ἐκ παλαιοῦ οἱ ἀβασγοὶ ἐν τῇ ὑπαρχίᾳ τὰ ὄρους τούτου ἱδρύσαντο, οὗ δὴ καταφυγόντες, ἐκκρούουσιν αὖθις τὰς τῶν πολεμίων ἐφόδους, εὐδαμῇ ἐχόντων τὸν δυσχωρείαν διαζεῦξαι. μία δὲ ἔξοδός ἐστιν εἰσάγουσα ἔς τι τὸ φρούριον τοῦτο καὶ ἐς τὸν ἄλλον ἀβασγῶν χώραν, ἥπερ αὐδράσι ξυνδύο ἐρχομένοις ὀπίσω τ⊙ τυγχάνει οὖσα. μηχανῇ γὰρ οὐδεμιᾷ ἐστὶν, ὅτι μὴ κατ' ἄνδρα, καὶ μόλις, πεζεύοντα ἐνθένδε ἰέναι. τῆς τε ἀτραποῦ ταύτης ὑπέρκειται φάραγξ ἰσάγαν σκληρὰ, ἐκ τοῦ φρουρίου διήκουσα μέχρι ἐς τὸν θάλασσαν. φέρεται δὲ καὶ μεσηγείαν τῆς φάραγγ⊙ ἀξίαν ὁ χῶρ⊙ * ἐπεὶ αὐτὸν ἐλλιμνίζοντες [οἱ τῇδε αὖθρωποι, τὰ τραχέα] καλοῦσιν. ὁ μὲν οὖν ῥωμαίων στόλ⊙ μεταξὺ ὁρέων * τῶν τῶν ἀβασγῶν καὶ ἀψιλίων κατέπαλσεν. ἰωάννης τε καὶ οὐλίαγγ⊙ ἐς [τὸν] γλυφοῦν τραπόντας ὀπισθιβάσαντες, πεζῇ ἐχώρουν· οἵ τε ναῦται τῆς ἀνάπαυσιν ἀπέσεως ἕνεκα τὸν ἡῖνα τῷ στρατῷ ἅπαντι. ἐπειδὴ δὲ τῶν τραχέων ὡς ἀγχωτάτω ἐγένοντο, ἐξαπαλισμένους τε ὁρῶσιν ἀβασγοὺς ἅπαντας, καὶ τῆς ἀτραποῦ ὑπερθεν (ἧς ἄρτι ἐμνήσθημεν) κατὰ τὸν φάραγγα ὅλον ἐν τάξει ἰσῶσας· ἀμηχανίᾳ τε πολλῇ ἔχοντο [ὅπη] θέωσι τὰ σφέων παρόντα οὐδαμῇ ἔχοντες· ἔως ἐν αὐτῷ πολλὰ λογισάμεν⊙ ἰωάννης ἄκεσίν τινα τοῦ κακοῦ * εὗρετο. τὸν γὰρ οὐλίαγγον ξὺν τῷ ἡμίσει τοῦ στρατοῦ ἑστῶτα ἐνθάδε ἰάσας, αὐτὸς σὺν ἄλλους ἐπαγόμεν⊙ τὰς ἀκάτους ἐπλήρου. ἱρίσαντός τε, χῶρον τῶν τραχέων ὠφελῆσον τι καὶ διέβησαν ὅλον, καὶ κατὰ νώτου τῶν πολεμίων πάντη ἐγένοντο. ἄραντες οὖν τὰ σημεῖα ἐς αὖσον ἦεσαν. ἀβασγοὶ δὲ σὺν πολεμίους σφίσιν ἐκατέρωθεν ἐγκειμένους * ἐρῶντες · ἐς ἀλλήλους μὲν οὐκέτι ἔβλεπον, οὐδὲ τὸν τάξιν ἐφύλασσον. ἐς ὑπαγωγὴν δὲ ξὺν πολλῇ ἀκοσμίᾳ τραπόμενοι, πρόσω ἐχώρουν. οὕτω τῷ δέει καὶ τῇ ἀπ' αὐτοῦ ἀμηχανίᾳ συμπεδεζόμενοι, ὥστε οὐδὲ τὸν πατρῴαν σφίσι δυσχωρίαν ὑπομένειν ἐθύναντο, οὐδὲ πη ἀσφαλῶς ἐνθένδε ἰέναι. ῥωμαῖοι δὲ αὖτις ἐκατέρωθεν θαπαγόμενοι [τε,] καὶ κατελαβόντες πολλοὺς, ἔκτεινον. δρόμῳ τε ξὺν τῆς φεύγουσιν ἐς τὸ φρούριον ἀφικόμενοι, ἀνακεκλιμένης ἔτι θαπτυγχάνουσι τῆς πύλίδ⊙. οἱ γὰρ φύλακες θαθῆναι τὰς θύρας οὐδαμοῦ * ἴσχυον· ἀλλὰ σὺν φεύγοντας ἔτι ἐδίωκον. τῶν τε φυγόντων τῆς διώκουσιν αἰσχυνθέντων, θαὶ τὰς πύλας * ἴεντο ἅπαντες· οἱ μὲν θαθυμίᾳ τοῦ σώζεσθαι, οἱ δὲ τοῦ τὸ φρούριον ἐξελεῖν. ἀνακεκλιμένας οὖν τὰς πύλας ὁρῶντες · ξυνεσέβαλλον ἐς ταὐτὸν ἀλλήλοις. οἱ γὰρ πυλωροὶ οὔτε διακρίνειν ἐδύναντο τῶν πολεμίων σὺν αἰβασγοὺς ἔχον, οὔτε τὰς πύλας ὑπερβιαζομένου [τὸ ἐμέλλου θαπτεθέναι. καὶ οἱ μὲν ἀβασγοὶ, ἄσμενοι ἐντὸς τοῦ βεβόλου γιγόμενοι, ξὺν τῷ φρουρίῳ ἠλίσκοντο : ῥωμαῖοι δὲ τῶν ἑαυτῶν κεκρατηκέναι] οἰόμενοι, πολὺ δυσκολωτέρῳ ἐνταῦθα ὠμίλουν τ· γὰρ οἰκιῶν συχνῶν τὸ μέσων, καὶ οὐ λίαν διεχουσῶν ἀλλήλων, ἀλλὰ καὶ τρισσὸν τειχους πανταχόθεν ξυμπεφραγμένων * ἀβασγοὶ ἐς αὐτὰς ἀναβαίνοντες, καὶ ἀθέμιν παντὶ ἀμυνόμενοι, τὰς πολιμίους κατ' * κορυφὴν ἔβαλλον· δέει καὶ φόβῳ, καὶ τῷ ἐς παῖδας τε καὶ γυναῖκας ἐλέῳ καὶ τῇ ἐνθένδε ὀπορίᾳ ἐχόμενοι : ἕως ῥωμαίοις ἐμπεσὼν τὰς οἰκίας ἐς ἔννοιαν ἦλθε. πῦρ τοίνυν πανταχόθεν αὐτὰς ἀναψαντες, τῷ ἀγῶν⊙ παντάπασι τοῦτο ἐκράτησαν. ἐψίτης μὲν οὖν, ὁ τῶν ἀβασγῶν ἄρχων, ξὺν ὀλίγοις πισὶ φυγεῖν ἴσχυσεν· ἐς τε οὔτους σὺν πλησιοχώρους καὶ ὅρ⊙ τὸ καυκάσιον ἀνεχώρησε. τῆς δὲ δὴ ἄλλοις, ἢ ξυὶ τῆς οἰκίαις ἐζηνθρακωμένας τετεφρωμένας ξυνίδη, ἢ ἐς τὰς τῶν πολεμίων γενόμενα χερσίν. ἐξώκησαν ἢ ῥωμαῖοι καὶ [τὰς] τὰ ἐχόντων γυναῖκας, ξὺν γόνῳ παντὶ· τὰ τε φρούριον τὸ βεβόλου ἐς ἴδαφος καθεῖλον, καὶ τὸ χώρου ἔρημον κατεῖσαν ἐκ τοῦ θαπαλῆσαι. ἀβασγῆς μὲν οὖν τὰ τῆς δοπεράσιος ἐς τοῦτο ἐτελεύτα. ἐν δὲ ἀψιλίοις ἐγένετο τάδε. ἀψίλιοι μὲν ἐκ παλαιοῦ κατήκοοι

λαζῶν

* ἀψιλίαι

* ἰσχυρώτατόν τε καὶ

* τῶν τε

* ἴεντο

* κορυφὴν τῶν οἴκων καὶ φόβῳ

μάχη * ἐκλίθη, καὶ πρὸς ῥωμαίους ἡ νίκη ἐχώρει. ὁ μὲν γὰρ ἐκ τῶν ἵππων ἐς τὸ ἔδαφος ἅπαν σῶμα πρόσω ἔκειτο, δρόμῳ δὲ πολλῷ ἅπαν τὸ χαράκωμα οἱ βάρβαροι ἤεσαν. οἱ τε ῥωμαῖοι ξὺν τοῖς λαζοῖς ἅπαντες ὁμοῦ, πολλοὺς ἔκτεινον· ἐλπίδα ἔχοντες, αἱρήσειν αὐτοβοεὶ τὸ τῶν ἐναντίων στρατόπεδον. ἀλλά πῃ τῶν ἀλαζόνων ἐς ἐυψυχίαν, σώματος ἰσχύϊ, ἤκων, πρόσω τὸ συχνὸν ἐφ' ἑκάτερα διαφερόντως ἐξεπεφώμει· ἐς τὸ χάραξ τῇ ἐξόδου γενόμενον οὗπερ εἰσῆκει, ἐμπόδιός τε τοῖς ἅπασιν ἁθρόοις καὶ διεκωλύσειν ἐγένετο. * αὐτὸν ἰωαννῆς δέ, ὁ τῆς θωμᾶ παῖς, μόνος ὡς ἀγχοτάτω παρ' * αὐτῷ ἦκων, ἐξαπιναίως τὸ αὐθρώπων δόρατα ἔκτεινεν· οὕτω τὸ ῥωμαίοις καὶ λαζοῖς τὸ στρατόπεδον τῶν πολεμίων ἐκράτησαν. καὶ τῶν βαρβάρων πολλοῖσι μὲν αὐτοῦ διεφθάρησαν· οἱ δὲ λειπόμενοι ἀπεκομίσθησαν ἐς τὰ πάτρια ἤθη, ὡς ἑκάστῳ δυνατὸν γίγνεσθαι. αὕτη μὲν οὖν ἡ περσῶν ἐς βολὴ ἐς γλῶτταν τὴν χαλκίδα γλυφομένη, ἐς τὸ ἐπίπεδα. καὶ ἄλλη δὲ περσῶν στρατιὰ οὐ πόρρω ἐς πέτρα φρουροῦς τῶν τῶν ἀπιθάνων πληθεῖ, καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις, ἀπρόσοπτος, εἰσεχώρησαν. ἐν τούτῳ δὲ * ἤκουσε παῖδι ξωλωΐχθη γλύφοντι. λαζοὶ δαγισθαῖον ἐς βασιλέα διέβαλον, ἐς βυζάντιον * ἥκοντες, πρεσβείαν τὸ καὶ μηδισμὸν ἀπαφέροντες. πέρσας γὰρ αὐτὸν ἰσχυρίζοντο αἰσχίστου θέντα, εὐ βουλῇ καταπεπωκότος * τῷ πέτρας πρεσβύτῃ ἀπαντῶντα· οὗτος τε πολεμίους φυλάκους μεταξὺ ψάμμου ἐμπλησαμένους, καὶ αὐτῶν τὰς ἀπολὰς αὖθις λίθων πεπισμένους, τὸ πρεσβύτερον ὅσα καταπεπώκει * κρατύνεσθαι παύτῃ. ἔλεγόν τε ὡς δαγισθαῖος, εἴτε χρήμασιν εἴτε ὀλιγωρίᾳ ἐς τὸν ἡγεμόνα, τῷ ἀπίθησεν ἐς ἕτερόν τινα χρόνον ἀπῆλθε, καὶ τὸ καιρῷ τῷ ἀκμῇ ἐς τὸ θεσσαλονίκη μεῖναι, ἧς μὰ σχεῖν * αὐτὸν λαβίδος * ἐγγύθεν * ἐλθεῖν. αὐτὸν οὖν βασιλεὺς ἐν τῷ οἰκήματι καθείρξας ἐτήρει. βίσσαν δὲ, ἐξ ἀπαλίας ὁ πολλῷ ἔμπροσθεν ἥκοντα, στρατηλὰν ἀρμενίων καταπεμφθέντα, ἐς λαζικὴν πέμπει, ἄρχειν ἐπαγγελίας τὸ ἐν ταῖς θήβαις ῥωμαίων στρατόν. ὃ δὴ καὶ βενίλος, ὁ βούζης ἀδελφὸς, ξὺν στρατῷ ἤδη στελεὶς ἔτυχε· καὶ ὁ δέναχός τε, καὶ ὁ βάβας ἐκ θρᾴκης, καὶ * εὐλίναγγες ἔρυλλος γένος. ἔτι τε ναβίδης ἐς βαλὰν ἐς λαζικὴν στρατῷ, ἄλλο μέν τι λόγου ἄξιον οὐδὲν ἔδρασαν· ἀβασγεῖς δὲ λοπεσάσιν ἀπό τε ῥωμαίων καὶ λαζῶν ἀπεχωρίασαν τῇ σαπᾷ παύτῃ, παῖδας τῶν ἐν σφίσι λογίμων ἐξήκοντα ἐν ὁμήρων λόγῳ πρὸς αὐτῶν ἔλαβε. τότε δὲ πεμφθεὶς ὁ ναβίδης ἐσβολὴν παρεῖργον, καὶ θεοδώραν εὐθὺς ξωσικήσασαν (ὃς ἐγγόνει γεβάζου μὲν θεοῦ, λαζῶν δὲ βασιλεύς) εὑρὼν ἐν αὐλίοις εἷλεν, ἔς τε τὰ πέρσῶν ἤθη ἀπήνεγκε. ῥωμαία δὲ γένος ἡ γυνὴ ἐτύγχανεν οὖσα· ἐπεὶ ἐκ παλαιοῦ οἱ λαζῶν βασιλῆς ἐς βυζάντιον πέμποντες, βασιλέως τὸ γνώμῃ ξωσιόντες, ἐς κηδεστὰς τοῦ λοπὸ [τῆς] ξυγκλήτου βουλῆς γυναῖκας ἐνθένδε γαμετὰς ἐκομίζοντο· καὶ γεβάζης ἀμέλει ῥωμαίας γυναικὸς ἐγγόνου γέγονε. ὅτου δὲ ἕνεκα οἱ ἀβασγεῖ ἔτοι ἐς λοπέσασιν εἶδον· ἐγὼ δηλώσω. ἐπειδὴ βασιλῆς οὗτος σφετέρους καθεῖλεν, ἦπέρ μοι ἔναγχος διεληλύθατε· [στρατῶται ῥωμαίων πρὸς βασιλέως στελλόμενοι, ἐπεχωρίαζόν τε αὐτοῖς ἐκ τοῦ ἅπαν βασιλέως, καὶ πρόσπαιδας τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ τὴν χώραν ἐξίσην, καινά τε αὐτοῖς ἄθλα ἐπέταττον. οἷς περ ἀβασγεῖ διαφέρουσι κύσιν [ἀτεχνῶς] * ἀπήχθοντο. δείσαντες ἂν μὴ ῥωμαίων ὅλοι φλοιὸν εἶεν) * τοὺς ἄρχοντας αὖθις κατεῖδον σφίσιν· ὀψίτατα μὲν ἔνομα, εἰς τὴν χώραν τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον· σκεπαρνᾶν δὲ, εἰς τὰ πρὸς ἑσπέραν. εἰς ἀγαθῶν [χάρ] ἐκπεπωκότες δοκοῦσιν, τὰ πρότερον δοξάντα σφίσι μοχθηρὰ εἶναι, τὴν ἐπιγιγνομένην, ἅτε πονηροτέρων ὄντων, ὡς τὸ εἰκός, * ἀπολλάσσοντο· δύναμίν τε * ἀπ' αὐτὴν τῶν ῥωμαίων δεδιότες, πέρσαις ὡς λαθραιότατα πρόσω χώρησαν. ὅπερ ἐπεὶ βασιλεὺς ἐπύθετο, ἐς σίσσαν ἐκέλευε στρατεύμα λόγου ἄξιον ἀπαγόμενον ἐπ' αὐτοὺς ἰέναι. ὁ δὲ πολλὰς * ὁπλιζάμενος τῶν ῥωμαίων στρατῶν, * ἄρχοντάς τε ἅπασας αὐτοῖς οὐλίναγγόν τε καὶ ἰωαννῆν τὸν θωμᾶ υἱὸν, αὐτίκα ἅπασι σὺν ἀβασγοὺς * ἦν. ἐτύγχανε δὲ ἄτερος μὲν τῶν [ἐν] ἀβασγεῖς ἡγεμόνων σκεπαρνᾶς ἔνεμα, ἐν πέρσαις πνὰ διαιτώμενος ἔχων· μεταπεμπόμενος γὰρ ὀλίγῳ πρότερον ὑπὸ χοσρόου ἀφίκετο. ὁ δὲ ἕτερος, τῶν ῥωμαίων μαθὼν ἔφοδον· τούς τε ἀβασγοὺς ἅπαντας ἤγειρε, καὶ ἐπαναπάζειν

ἀφὶ αὐτοῦ

τῷ ὄπισθεν ἦσι, φυλακτήριον ὀλίγων τινῶν ἐν τραπέζῃ ἐπελιπών. ἐστερήκεσαν δὲ ἡ λαζῶν ἵππος, ἀπεμάζετο τὰς ἐπαγγελίας οἷς ἔδρασεν, ὅτι τῶν ἔργων ἀφεβαλοῦσα τὰς ἐλπίδας. τοῖς γὰρ τῶν πολεμίων ἐσεδρόμοις ἐντετυχηκότες ἐξαπίνης, οὐκ ἐσεγνόντες τὸ τλῶ αὐτῶν ὄψιν· * ῥίψαντες αὐτίκα οὖν ἵππους, κόσμῳ οὐδενὶ ὀπίσω αἰσθρεφον· τοῖς τε ῥωμαίοις * ἐπαγόμβοι αὐτεμίγνυντο, ἐς αὐθις οὐκ ἀπαξιοῦντες καταφυγεῖν, οἷς δηὴ ξυνταότεσθαι τὰ πρότερα ἤκουσι. ἐπειδὴ δὲ ἀμφότεροι ἀλλήλων ἤγχιστα ἴσαντο: χειρῶν μὲν τὰ πρῶτα οὐδέτεροι ἤρχον, οὐδὲ ξυίεμισχον· ἀλλὰ τῶν ἐναντίων ἑκάτεροι ὀπόντων μὲν, ἀναπόδιζον· ὑποχωρούντων δὲ, ἐπεβάτευον· ἔς τε ὑπαγωγὰς, καὶ * παλινδίξεις, καὶ ἀγχιστρόφους μεταβολὰς, πολύν τινα κατέτριψαν χρόνον. ὡὐδέ τις ἐρπαβάνης ὄνομα ἐν τούτῳ τῷ ῥωμαίων στρατῷ, πρωτομήνιος [ἦν·] ὅστις ἐς ἐρημίους οὖν ῥωμαίων κατηκόους πολλῷ ὕστερον ἀπηυτομολησὼς ἔτυχεν, οὐχ ἁπλῶς· ἀλλὰ φόνῳ πρώτων ἔκθετο καὶ ἱκανῶν ἀνδρῶν μαχίμων, ῥωμαίοις τλῶ ἐς * αὐθις πίστιν πεποιημένος ἰσχύοντος. βαλερίανῷ γὰρ τότε στρατηγοῦντι ἐν ἐρημίοις ἐς ὄψιν ἐλθὼν, ἄνδρας πεντήκοντα * τῶν αὖθις ῥωμαίοις οἱ αὐτῷ διδόναι ἐδέξατο. τοχών τε ὧνπερ ἐβούλετο, ἐς φρούριον πρωτομηνίοις [κώμης ἦσι. οὗ δὴ ἑκατὸν τε καὶ ὀκτὼ πρώτων φυλακτήριον ὑπὸ τῷ φρουρίῳ αὐτὸν ξὺν τοῖς ἑπομένοις] ἰδίξατο, οὕτω ἐνδηλον ὄντα, ὅτι δὴ μεταπορεύθοις τλῶ πολιτείαν νεωτερίζει. ὁ δὲ οὖν τε ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν κτείνας, ἐς ξύμπαντα ληϊσάμενος τὰ ἐν τῷ φρουρίῳ χρήματα, μιχάλα ὑπερφυῶς ἔντα· ὡὐδὲ βαλερίανὸν [καὶ τὸ ῥωμαίων στράτευμα ἦσι. πίστις τε σφίσιν ἀπ' αὐτῶ φανεὶς, ῥωμαίοις τοῖσιν] ξυνεστράτευεν. οὕτως ἐρπαβάνης ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ δύο ξὺν αὐτῷ [τῶν] ῥωμαίων στρατιωτῶν ἐπαγόμβος, ἐς μεταχμίῳ ἐγένετο· οὐδὲ ἀφίκοντο ἐς τῶν πολεμίων τινές. ἐφ' οὓς ἐρπαβάνης ὁρμήσας, τῶν πρώτων ἕνα, ψυχῆς τε ἀρετῇ καὶ σώματος ἀλκῇ ὀπιθικὰς μίχαι, τῷ δόρατι εὐθὺς ἔκτεινεν. ἔκ τε τοῦ ἵππου ῥίψας, ἐσεσυδίζει χαμαί. τῶν δέ τις βαρβάρων ὡὐδὲ * τῷ πεπωκότι ἐσὼς, ξίφει κατὰ κόρης ἐπάταξε τὸν ἐρταβάνην· ὁ καιρίαν πληγὼ. ἄτερός τε * τῶν τῷ ἐρταβάνῃ ὀπαδομένων, ἐστὼς γίνεται, τὸν δὲ τὸν αὖθις, τλῶ χάρα ἐπ' ἐν τῇ τοῦ ἐρταβάνου κεφαλῇ ἔχοντα, κατὰ λαιὸν ὀπίτυχον [τλῶ εὐώνυμον] διεξήσατο. καὶ οἱ χίλιοι, τοῖς ξυμπεπωκόσιν ἐκπεπληγμένοι, ὀπίσω ἐχώρουν· τόν τε χωρλάνῳ ξὺν τῷ ἄλλῳ πρώτων τὸ καὶ ἀλαιῶν στρατῷ ἴωμον, καὶ οὐκ ἐς μακρὰν ἀνεμίγνυντο σφίσιν. ἤδη δὲ καὶ οἱ ἀμφὶ γουβάζλῳ καὶ δαγαθαῖον πεζοὶ ἐς ἵππους οὖν σφετέρους ἀφίκοντο, καὶ ἡ μάχη ἐν χερσὶν ἀμφοτέρωθεν ἦν. τότε δὴ φελήχαγός τε καὶ ἰωάννης ἱλάρχαι ἦναι ἡ ἐνεγκὼν ὀπίσω τὸ τῶν βαρβάρων ἵππον οἰόμβοι· μάλιστα ἐπεὶ ἐπίγνωσαν τὸ λαζῶν δύναμιν: ἀπὸ τῶν ἵππων ἀποθορόντες, * ταὐτὰ ποιεῖν ἀναγκάζουσι ῥωμαίους τε καὶ λαζοὺς ἅπαντας. ἐς φάλαγγά τε ὡς βαθυτάτῳ ταξάμβοι, πεζοὶ μετωπηδὸν ἀντίοι τοῖς πολεμίοις ἔσησαν ἅπαντες, τὰ δόρατα ἐπασπαινόμβοι σφίσιν. οἱ δὲ βάρβαροι, οὐκ ἔχοντες ὅπη γένωνται (οὔτε γὰρ ὀπίσθαμεν πεζοῖς γε ὄσι τοῖς ἐναντίοις ἠδύναντο, ὅτε αὐτῶν ξυλαφέσθαι τὸ φάλαγγα οἷοί τε ἦσαν) ἐπεὶ αὐτοῖς οἱ ἵπποι πᾶς τε τὸ δοράτων αἰχμαῖς, καὶ τῷ τὸ ἀσπίδων πατάγῳ ἀχθόμβοι, ἀνεχαίτιζον· ὀδὲ τὰ πρῶτα ἐβλεπον ἅπαντες, ἐλπίδι θαῤῥοῦντες ὡς τάχιστα θελῶν ῥᾷστα τὸς πολεμίους ἐς φυγὴν τρέψονται. καὶ ῥωμαῖοι ξὺν λαζοῖς ἅπασι ταὐτὸ τοῦτο ἐποίουν. ἐκατέρωθέν τε * συχνῶς ἐς ἀλλήλους τοξεύματα ἦσι, ἐκ δὲ ἀμφοτέρων πολλοὶ ἔπιπτον. πέρσαι μὲν ἔν καὶ ἀλαοὶ μάλιστα ξυνεχῆ τὰ βέλη πολλῷ ἔπ μᾶλλον, ἢ οἱ ἐναντίοι, * ἠφίεσαν. ἀλλ' αὐτῶν [τὰ] πολλὰ ἐς τὰς ἀσπίδας ξυνέβαινον ἀποκρούσθ. ἐν τούτῳ [δὲ] τῷ πολέμῳ χωρλάνη τῷ πέρσαι ἄρχοντι βεβλῆσθαι ξυνέβη. ὑφ' ὅτου μέν τοι οὐτως ἀνὴρ βληθείη, φανερὸν οὐδενὶ γέγονεν· * ἐπεὶ οὕτω πως ἐκ τοῦ ὁμίλου ἰὼν ὁ ἄτρακτος, ἔς τε τὸ ἀθρώπου τὸ αὐχένα παγὲς, ἰσθυνρὸν αὐτὸν διεξήσατο. ἐνές τε θώρακα αἰδρὸς ἤ τε

μάχη

δὴ Σάρδαροι, ἀμφὶ τὰ μείωθεν ὄκλου τὴν λίμνην, [καὶ ἀδεῶς κατασχίσαι τὸν γῆδον]
οὕτω καὶ πέρσας λαζικὸν ἔχουσι πάνυ ὀλίγοι δυνατὶ ἔσαν [ἔλεγον,] ἡνίκα αὖ βουλομένοις
* οὐδαμῆ ἦν ἐς τὴν ἐυθὺ βυζαντίου ἰέναι * οὐδαμῆ διαπορθμευομένοις † θαλάσσαν, * ὡς καὶ τἄλλα βαρβαρικὰ ἔθνη, ἃ ταύτῃ † ἵδρυται, ἴσασι ὁρῶσι. διὰ ταῦτα μὲν λαζικῆς πέρσαι μεγαυχοῦσιν,
ἐγὼ δὲ ὅθεν † ἐκβολὴν τῷ λόγου ἐποιησάμην, ἐπάνειμι. χαριάνης μὲν ἂν καὶ ὁ μήδων στρατὸς
ἐστρατοπεδεύσατο ἀμφὶ [τὸν] πλαμὲν ἵππων. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα βυζάντιός τε, ὁ κόλχων βασιλεύς, ἔμαθε * καὶ δαγισθαῖος, ὅσπερ ἡγεῖτο τῶν ῥωμαίων στρατοῦ: * ἐς πάγχοινον βουλαυσάμενοι, ἦλθον ἅπαν σὺν * πολεμίους τὸ ῥωμαίων [τὸ] καὶ λαζῶν στράτευμα. ἠθύμουν τε ἵππῳ τῷ πλαμῷ ἅπαν θάρσει * καὶ αὖθις ἐστρατοπεδεύσαντο: τὰ παρεῖλα ἐς βουλὴν ἦγον, πόσῳ
* πολεμίους μείουσί τε αὐτῆς, καὶ δεχομένοις ἅπαντας σὺν * ἑαυτῶν, ξυμοίσει μᾶλλον * ἢ ἅπαν σὺν * πο-
* ὅπως δὴ λεμίους σφίσιν ἴσον; * ὅσῳ δὴ θάρσος τῷ σφετέρου πιστεύσαντες ἅπασι πέρασι, ἔνθηλέ
καὶ τῆς ἄρχοντες δουλώσαι τι τῆς ἑαυτῶν καθαρσιάσαντες ὡς καθαρονήσαντα ἐπ' αὐσονίους ἴωσι: τῆς τε ξυμβολῆς * αὖ τὸ ἄρξοντας, καὶ δουλώσαι τῶν αὐθισαμένων τὸ φρόνημα ἱκανοὶ εἶεν, ἐπειδή τε ἡ γνώμη ἐσῆκε κατὰ σφῶν σὺν πολεμίους ἀδακαλουσίτων. ὥρμηντο ἐπ' αὐσονίους ἐνθύς ἅπαντες. ἐνταῦθα
λαζοὶ ῥωμαίοις ξυνταράσσειν οὐκέτι ἠξίουν * ἀσφαλούμενοι, ὅτι δὴ ῥωμαῖοι μὲν, οὐτε πατρίδος ἔτι τῶν * ἀναγκαίων. ἀσφαλουμένους τε κινδυνεύοντας, ἐς τὴν ἀγῶνα καθίσαντας * αὐτοῖς δὲ ὑπέρ τε παίδων καὶ γυναικῶν καὶ γῆς τῆς πατρῴας ὁ κίνδυνός ἐστιν, ὥστε καὶ γυναῖκας τὰς σφετέρας
* ἐρυθριῶντες, εἰ σφίσι ἀσφαλὲς τῶν ἑαυτῶν * κρατεῖν ξυμβαίη. ζώντε δὴ τῇ ἀνάγκῃ τῶν οὐκ οὔσαν αὐτοῖς δρᾶν τὸν αὐτοχειρίαν ὑποπίπτειν. πῇπι δὲ αὖτε κατὰ μόρας ἄργων
* ξυμφορὰν τοῖς πολεμίοις ὁμόσε ἰέναι * ὅπως αὐσονίους μὴ ξυνταράξωσιν ἐς τῷ ἔργῳ ῥωμαίοι. εὐχ ἑμοίως
σφίσιν ἐς τὸν κίνδυνον ἀσθυμούμενοι. ταῦτα νεανιευσαμένων λαζῶν, ἀβιαχρὴς ὁ βυζάντιος ἠθύμησε, μικρόν τι ἄπωθεν ῥωμαίων αὐσονίους ξυγκαλέσας * παῖδι παρεκελεύσατο.
Παραίνεσιν μὲν ἐς ἰσυψυχίαν ὁρμῶσαν σὺν εἶδα [ἔπραξε] δὲ ἀσθὲς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, ποιεῖσθαι. οἷς γὰρ ἡ τῶν πραγμάτων ἀνάγκη τὸν ἀσθυμίαν ἀνίησι, ῥᾳδίως αὖ εὐδεμιᾶς ἀσφαλοῦς οἴομαι. * ὥσπερ καὶ ἡμῖν γε τῷ παρόντι πυνθάνεται. ὑπὲρ γυναικῶν γὰρ, καὶ παίδων, καὶ τῆς πατρῴας, καὶ (ἁπλῶς εἰπεῖν) ὑπὲρ τῶν ὅλων ὁ κίνδυνός ἐστιν, ὑπὲρ ὧν * ἡμῖν ἐπέστασι πέρασι. τοῖς δέ τι ἀφαιρεῖσθαι τῶν ὑπαρχόντων διαζομένοις, ἁδὲς τὸ πάντων ῥᾳδίως χωρεῖ, ἅπαξ τὸ ἀσφαλοῦς ἀναγκαζούσης τῆς φύσεως. σὺν ἀγνοεῖτε ὡς πρῶτον τὸν πλεονεξίαν ἁδὲν ἴσχυσιν, ἐς ἐξουσίαν γενόμενοι] ἢ δύναται * ἁδὲ ἄρξαι μόνον ἡμῶν, ἢ πάσαι φόρους, ἢ τἄλλα κατηκόους ποιήσαι), εἰ τι μὴ ἅπαξ ἐπελεήσαμεν ὧν ὁ χοσρὲς ἐγκεχείρηκεν ἐφ' * ἡμῖν
* ὑμῶν ἀ πολλῷ ἀσθένεσι, ἢν * νῦν ἀφεῖσαι). * ἡμῶν τῷ πολέμῳ. ἀλλὰ μηδὲ ἄχεσι τὸ λέγω [ἀσθένεσι
* ὑμῶν μοι] τὰ τῶν πρώτων πείρας, μηδὲ διαλιπέτω τὸ λαζῶν ἔνομα. ἐχαλεπὸς δὲ, ὦ ἄνδρες * ἡμῖν ὁ
* ξυνωθιζομένων βασιλεὺς, καὶ δαγισθαῖος ὁ ῥωμαίων στρατηγὸς ξὺν τῇ ἀμφοτέρων πιζοῖς ἅπαντο. λογισάμενοι,
* ἡμῶν I S. ὡς, εἴ τοῖς ἱππεῦσι βραχήναι * ξυμβαίη, ἐς αὖθις ῥᾷστα σωθήσονται). ῥωμαῖοι μὲν ἂν καὶ λαζοὶ ἅπαν
τὸν τάξασθαι. χωριάνης δὲ ἄνδρας μὲν χιλίους τῶν ἱππέων ἀπολεξάμενος ἐθωρακισμένους τε καὶ τἄλλα ἐξωπλισμένους ὡς ἄριστα, ἀσφαλῶς ἐπὶ κατασκοπῆς ἐπεμψεν· αὐτὸς δὲ παντὶ τῷ ἄλλῳ στρα-

τῷ ἵππ-

Φαυῆ ἐσὶ, κ) ταῦτα ξυμβαίνει εἶναι· τὰ δέ π [ἔνερθεν,] ἵνα δὴ ἄδυατός ἐσί τι κ) ὠτέμαχον. τ) ἐναυτίαν τῆς ἀέω Δαρρήδλω χωρῶν, ἔμπαλίν π τῦ Φαινομβρόυ ἐσαεὶ φέρεσθαι. ταῦτά τοι, ἐπειδὰν ἄχρας μετιόντες ἰχθύων τὰ λῖνα ἐνταῦθά πη ἀποῤῥίψωσι: ταῦτα δὲ ἀεὶ τῷ ῥεύματι διαζόμενα, τ) δὴ τὸ ἱερὸν Φέρεται. ἐν δὲ λαζικῇ παυσαχέθεν ἡ γῆ τ) θαλάσσης * ἀποκρυομένη τ) ἀεσόδου, αὐαχαιτίζεται τ) αὐτῆς δρόμου· πρῶτόν τε κ) μόνον ἀποληγειν αὐτῷ ἐνταῦθα ποιεῖ, ξ) δημιυργὰ δηλονότι τὰ ἕρια σφίσι τῆδε ῥιμβύα. * ἀπομένη γὰρ ἡ θάλασσα τ) ταύτη ῥόυς, οὔπ ἀεσῶ χωρεῖ, ἔπ πη ἐς ὕψος ἐπαίρεται μᾶζον· καί πῃ παυσαχέθεν αὖ ἐκῥρεομένη ποταμῶν ἐκβολαῖς αὐαρίθμων τὴ ὑπερφυῶν ἄχαν. ἀλλ' αὐαποδίζουσι ὀπίσω ἐπάνεσιν αὖθις, κ) μέτρον Δαρελθομένη τὸ ταύτης ἴδιον, Δαρσώζει τ) ἑαυτῆς ὅρον· ὥσπέρ τινα δημόσιον νόμον, ἀνάγκη τι τῇ ἀπ' αὐτ' ἐς τὸ ἀκριβὲς σφιγγομένη. Ϲ φυλασσομένη μή τι τ) ξυγκειμένων ἐκβαίνει φασίν. τὰς γὰρ ἄλλας ἀπάσας τ) θαλάσσης ἀκτὰς, οὐκ ἀπίνεσπας αὐτῇ, ἀλλ' ἐκ πλαγίου ξυμβαίνει κεῖσθαι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τάυτων, γινωσκέτω τι κ) λεγέτω ἕκαστος * ὅπως αὐτῷ φίλον. ὅτε δὲ ὁ χοσρόης ἕνεκα λαζικῆς μαζαποιεῖσθαι Δαρ αυτοδῆς εἶχεν· ἤδη μὲν πρόσθεν μοι ἐρρήθη. ὁ [δὲ] δὴ αὐτόν τε Ϲ πέρσας μάλισα πάντων ἐς τῦτο ἤνεγκεν· ἐνταῦθα δηλώσω. ὅπ δὴ κὴ χώραν τινὰ δε ἐπηγησάμην Ϭ ξύμπασαν, σαφῆ τὸν ταῦτα τοῦτο πεποίηκα λόγον, πολλάκις οἱ βάρβαροι ὕστερ, χοσρόου σφίσιν ἡγουμένου, στρατῷ μεγάλῳ * ἐμβάλλοντες ἐς ῥωμαίων τ) γῆν, οὐκ εὐδιήνεγκαμὲν τοῖς πολεμίοις ἐπήνεγκαν πᾶν, * ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἐμπρὸσθεν αὐτῶν λόγοις ἐρρήθη. αὐτοῖς ἦ ὄφελος ἀδ' ὁ, ποιῶ ἀπενεγκαμένοις ἐνθένδε, τοῖς τε χρήμασι κ) τοῖς σώμασι * πρὸς δὲ, κεκακῶσθαι ξυνέπεσε. πολλὰς γὰρ ἀποβλήτους τε τῆς ἀεὶ. ἀπηλλάσσοντο ἐκ ῥωμαίων τ) γῆς. ὁ δὲ ἐς * ἦπερ ἐπανιόντες τὰ πάτρια, χοσρόῃ ὡς λαθρηότατα ἐλοιδορῆντο, κ) Δαφθορία ξ) πρῶτον ἦρος αὐτὸν ἀπεκάλεν. καί ποτε κ) ἐκ λαζικῆς ἐπανήκοντες, ἐπειδὴ ἐνταῦθα πάθειν ἔτυχον ὁμιλητότες ἀνηκέστοις πσὶ, ξυσπασθαί τε ἐκ τῆ ἐμφανῆς ἐπ' αὐτὸν ἴμελλον, κὴ Δαχρήσασθαι θανάτῳ οἰκτίστῳ· εἰ μὴ προμαθὼν ἐφυλάξατο, θωπεία πολλῇ σφᾶς ἐν σφίσι λογιμωτάτους πρειλθών. κ) ἀπ' αὐξ ἀπολογεῖσθαι τ) κατηγορίαν ἐθέλων, μίαν τι ὄφελος πρῶτον τῇ δεχῇ ἐκ πορίζεσθαι Δαρ αυτοδῆς εἶχε. πόλει γὰν δαρας αὐτίκα ἐγκειμένῳ, ἀπεκρύβη ἐνθένδε (* ὥσπερ μοι εἴρηται) ἐς δοτρογωσίν τε τ) ξ) χωρίᾳ ἀπικρατήσεως παντάπασιν ἦλθεν. ἀδὲ γὰρ αὐτὸ ἐξ ἐπιδρομῆς ἐξαιρήσειν τὸ λοιπὸν εἶχεν, ἄτω φυλασσομένων τ) ἐκείνη φρουρῶν· ἀ μὴν οὐδὲ πολιορκῶν μηχανῇ πνὶ πρεισεσθαι αὐτῶν ἤλπιζε. τά τε γὰρ ἄλλα τ) ἐπιτηδείων ἐσαεὶ ἐν πόλει δαρας * διηνεκῶς ἐξεπίτηδες ἐπικείμενα, ὅπως δὴ ἐς μίαν τι χρόνου Δαρκέσειε μῆκος: κὴ πηγὴ ἄγχιστά πη φυομένη ἐν χώρᾳ κρημνώδει, ποταμὸν ἀπεργάζεται μέγαν. ὅσπερ τ) πόλεως ἐυθὺ φέρεται, οὐ δυναμένων τῶν ἐπιβουλεύειν ἐφιεμένων ἐπρωσί πη αὐτὸν ἀποτρέπειν, ἢ τρόπῳ τῳ ἄλλῳ Δαὶ τὴν δυχωρίαν βιάζεσθαι. ἐπειδὰν δὲ τὸ πρειβόλου ἐυθὺς γένηται, τὴν τε πόλιν πρεισῶν ξύμπασαν, κὴ τὰς ταύτη δεξαμβυὰς ἐμπλησάμενος, εἶτα ἔξεσιν * ὡς ἀγχοτάτω τὸ τὰ πρειβόλου εἰς χάος ἐμπεσὼν ἀφανίζεται. κὴ ὅπη ποτὲ τὸ ἐνθένδε σκεδάσων, οὐδενὶ γίγνεται φανερὸν ἐς τόδε τὸ χρόνου. τῦτο δὲ τὸ χάος, οὐκ ἀπὸ παλαιοῦ γεγονὸς ἔτυχεν, ἀλλὰ χρόνῳ πολλῷ ὕστερον ἢ τὴν πόλιν ἀνασάσι Ϭ βασιλεὺς ἐδείματο. ταύτην ἡ Φύσις αὐτὸ τὸ χωρίου ἀπαυτοματίσασα ἔθετο * κ) † δι' αὐτὸ ξυμβαίνει τοῖς πρεσβεύειν ἐθέλουσιν ἀμφὶ πόλιν δαρας, πίζεσθαι ὕδατος ἀπορίᾳ πολλῇ. ταύτης οὖν († ὥσπερ μοι εἴρηται) ἀποτυχὼν ὁ χοσρόης τ) πείρας ἐς ἔννεσιν ἦλθεν, ὡς, ἰὼ κὴ πόλιν οἱ ῥωμαίων ἐπέρχειν τινὰ ῥᾳδιεσθαι † δυνατὸν εἴη, ἀλλὰ καθίζεσθαι οὐ μή ποτε οἷός τε εἴη ἐν μέσῳ ῥωμαίων· ἐχυρωμάτων τοῖς πολεμίοις ἀποκλειομμένων ὄπισθεν πολλῶν, κὴ ἀπόχειναι γὰρ τῦτο δὴ * εἶνεκα [ἐς ἔδαφος καθελὼν, ἦνικα] ἐξεῖλεν, ἀπηλλάγη ἐκ ῥωμαίων τῆς γῆς. δὸ δὴ μετωρεληθὼς τ) Δάνοιαν, ὅτι μακροτέρας ἐλπίδος ὠχέτο, διερωτώμβρ Ϭ ἀμήχανα ἔρχα. ἀκοῇ γὰρ ἔχων ὅ τινα τρόπον οἱ ἐπ' ἀριστερᾷ πάντα τὰ ἐυξεινα, οὕτω δὴ βάρ-

* ἀποκρύον μᾶλλον I. S.

* ἀπομένη

* ἐξ αὐτῆς

* ὅτε

* ἐμβαλόντες

* ἄπερ

* ἀποθνήσκοντες

* ἦλθε

* ἦπερ

* διηνεκῶς ἐπ' ἐξαπίνης

* δυνατὸν

* ἵνεκα ἐξελὼν

† παμπο-λιώτιδας

† ὀλιγίδας

† διορίζων τὸν κόλπον Φ.

† παναίδιον πόντιον † κώπη

† συμβολίδας

† τραγωδοπόδες

οὔτε ἀμείβειν, ἄπ πη ἀποκρύψασθαι ἰσχύσειν. ἤ τε γὰρ πέρα ἐγγὺς, καὶ ἡ ὄψις ἐς μαρτυρίαν ἱκανωτάτη· ἐδέ τι † πάμπολιώτιδας ἐσφαλεῖσθαι, οἶμαι, τοῖς τὰ ἀληθῆ ἐρεύνᾳ ἐς τὸ ἀκριβὲς ἴσχυσιν. ὁ πίνυ ἀλικαρνασσεὺς ἡρόδοτος, ἐν τῇ τοῦ ἱστορίων πατρὶ φησὶ μίαν μὲν εἶναι τὴν γῆν ξύμπασαν· νομίζεσθαι δὲ εἰς μοίρας τρεῖς † ὀλιγίδας, λιβύην τε καὶ ἀσίαν καὶ εὐρώπην [φημί.] καὶ αὐτῶν λιβύης μὲν καὶ τῆς ἀσίας οὐδὲν τὸ αἰγυπτιον πάμπαν μεταξὺ φέρεσθαι, τὸν δὲ [δὴ] ἀσίαν τε καὶ εὐρώπην διορίζεσθαι τὸν κολχικὸν καλούμενον κόλπον. εἰδώς δέ τινας ἀμφὶ † πάναιδα πόντον πάμπαν πωῶδες οἰκοῦντας, καὶ τὸν ἐν ὑστέρῳ σπεύσαντα, καί μοι σχεδὸν ἄπαν καιρὸν εἶδοξεν εἶναι, † αὐτὰ τὰ ἡροδότου πάντα γράμματα τῷ λόγῳ ἐνθῶναι ἅδε πη ἔχοντα. Οὐδὲ ἔχω † ξυμβάλλεσθαι ὅπῃ τὰ μὴ ἐνύσῃ γῇ ἐνόντα τρισφάτνα κίστη, ἰπνωνυμίαν ἔχοντα γυναικῶν. καὶ ἐρίσματα αὐτῇ νᾶλις τε καὶ αἰγύπτιος πάπυρος ἐπῇ. καὶ φάσις ὁ κολχός. οἱ δὲ πάναιν πόντον ἐν μοιῶπιν καὶ πρωμνῆα τὰ κιμμέρια λέγουσιν. ἀλλὰ καὶ ὁ * τραγωδοποιὸς αἰσχύλος ἐν προμηθεῖ τῷ λυομένῳ, ἐνθένδε ὁρμώμενος τὸν † τραγωδίας, τὸν πάμπολιν φάσιν πέρατα καλεῖ γῆς τε [τῆς] ἀσίας καὶ τὸν εὐρώπης. κἀκεῖνο δέ μοι ἐν τῷ παρόντι εἰρήσθω. ὡς τούτων δὴ τὰ πιαῦτα σοφῶν οἱ μὲν τὸν μοιῶπιν εἴσω τοῦ λίμνου ἀπορραζίαν τὸν εὔξεινον πόντον καὶ αὐτὸ τὸ μὲν ἐν ἀριστερᾷ, τὸ δὲ ἐν δεξιᾷ τὸν λίμνης χωρεῖν. μηπέρα δὲ ἀμφὶ τὸν τε πόντον καλεῖσθαι τὸν λίμνου. ταῦτα τοίνυν φασὶ πικμηρεύσθαι, ὅπῃ δὴ ἐκ τοῦ καλουμένου ἱεροῦ ἡ τάφρος δὴ τὴν βυζαντίαν, καθάπερ τις πάμπους, κάτεισι * καὶ ἀπ' αὐτὸ πέρας εἶναι τοῦ τε πόντου καὶ τοῦ λίμνου. οἱ δὲ ἐκ λόγου κατηγορεῖν τε καὶ φαίνεσθαι, ὅπῃ δὴ μία [τις] ἐξ ὠκεανοῦ ξύμπασα ἡ θάλασσα ἔοσα, καὶ οὐδαμῇ ἤπειρον ἀποληγουσα ἐς γῆν τὴν λαζῶν κατατείνει πολλήν τινα, εἰ μή τις, φασὶ, * τῶν ἐκ τῆς ἐνόμασιν ἐπρέπουσα ἀκτὴ, ὅπῃ δὴ τὸ ἐνθένδε ἡ θάλασσα πάντῃ ὠνόμασεν. εἰ δὲ ταῦτα ῥεύματα ἐκ τοῦ ἱεροῦ καλουμένου † κατάσπιν ἐς βυζάντιον, οὐδὲν τοῦτο πρᾶγμα. τὰ γὰρ ἐκ πορθμοῖς ἅπασι ξυμπίπτοντα πάθη οὐδενὶ λόγῳ † φαίνοντα εἰκότα, οὐδέ πη αὐτὰ φράσαι πώποτε ἱκανὸς γίγνεται. ἀλλὰ καὶ ὁ σαγηνεύτης ἀριστοτέλης, σοφὸς ἀνὴρ ἐκ τῆς μάλιστα, ἐκ * σχολῆ ὅπῃ τὸ ἐυβοϊκὸν τοῦτο δὴ ἕνεκα μηνοὺς, † καταποῆσαι τὸν ταύτῃ πορθμὸν, ὃν * εὔριπον ὀνομάζουσι, καὶ λέγει τὸ φυσικὸν ἐς τὸ ἀκριβὲς διεροῦνάδαι βουλόμενος * ὅπα. - μὴ καὶ ὅν τινα τρόπον, εἰσὶ μὲν τὰ τοῦ πορθμοῦ τούτου ῥεύματα ἐκ δυσμῶν φέρεσθαι, εἰσὶ δὲ ἐξ ἡλίου ἀνατολῶν; καὶ κατὰ ταῦτα πολλὴν τὰ πλοῖα ξύμπαντα ἐκ ταῦθα ξυμβαίνειν; ἰὼ δὲ ποτε τοῦ ῥοῦ ἐξ ἀνίσχοντος ἡλίου ἰόντος, ἐξαμαύρων τὴν τῶν ναυτῶν ἐνθένδε ξυνῳδὸν τῇ τοῦ ῥοῦ ὁπῇποτε ναυπλοΐαν, ἤπερ εἰώθει. ἀπίναι τινὰς * δὲ αὐτοῦ τὸ ῥεῦμα ἴσῃ; ὅπερ ἐκ ταῦθα πολλάκις φιλεῖ γίνεσθαι, ἀϊδρίφειν μὲν τὰ πλοῖα ταῦτα ἐνθένδε ὡρμῆσθαι, τὰ δ' ἄλλα ἐκ δυσμῶν ὅπῃ ἦπερ ἐπλεῖν· καίπερ αὐτοῖς τῶν ἀνέμων τινὸς ὡς ἥκιστα ὅπῃ πνεύσαντος, ἀλλὰ χαλεπώτης τὸ βαθείας τινὸς καὶ νηνεμίας ἐκ ταῦθα ἔσης. ταῦτα ὁ σαγηνεύτης ἐκ τῶν ἢ αἰακυκλῶν ὅπῃ χρόνῳ μῆκος · δυσθαλατῶν ὅπῃ τοῦ ξυνοίκια ἤει ἐς τὸ μέτρον τὸ δίκ. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τῷ † ἰταλίαν τὸ σικελίαν διέργοντι πορθμῷ, πολλὰ τῷ ὠκεανῷ * γίνεσθαι πίφυκε. δοκεῖ γὰρ ἐκ τοῦ ἀδρία πηχῶν καλουμένου πελάγους τὸ ῥεῦμα ἐκεῖσε ἰέναι * καὶ πῃ ἐξ ὠκεανοῦ ἢ χαδόπερον ἡ τῆς θαλάσσης πρόσοδος γίνεται. ἀλλὰ καὶ ὀλιγοῖς ἐξαπίνης ἐκ ταῦθα συχνοὶ ἀπ' ἀδειμάντου ἡμῖν φαινομένης αἰτίας τὰς ναῦς διαφερόντων καὶ διαπύτου εἰ ποιητὴ λέγουσι πρὸς τὸ χαρύβδεως * ῥοῦσθαι τὰ πλοῖα, ὅσα αὖ τύχῃ τοιαῦτα ἐν τῷ πορθμῷ τούτῳ. οὔπω * δὲ ταῦτα διὰ παντὸς εἰσόντα, τὰ πλεῖστα παραλ

Βάρβαροι δὲ τὰ ἐκείνῃ ξύμπαντα ἔχουσιν. ἴστρος σὲ ποταμὸς ἐξ * ὀρέων μὲν τῶν κελτικῶν ῥεῖ· πεδίων δὲ τὰς [τῆς] ἰταλίας ἐχομένας. φερόμενός τε δὴ τὰ δακῶν καὶ ἰλλυριῶν ἢ * τὰ δὴ θρᾴκης χωρία, ἐκβάλλει ἐς τὸ εὔξεινον πόντον, τὰ δὲ ἐνθένδε ἅπαντα, μέχρι ἐς βυζάντιον, τῶν ῥωμαίων βασιλέως τυγχάνει ὄντα. ἡ μὲν οὖν τοῦ εὐξείνου πόντου πᾶσα περίοδος, ἐκ χαλκηδόνος μέχρι ἐς βυζάντιον, ταύτῃ πῇ ἔχει. ἐς ὅσον δὲ ἡ περίοδος ἤδη δήκει, * ἅπαν μὲν ἐς τὸ ἀκριβὲς οὐκ ἔχω εἰπεῖν· βαρβάρων (ὥσπερ [μοι] ἐρρήθη) ᾤκημένων ἐν ταύτῃ τὰ πολλά· † σπανιζίας τέ ῥωμαίοις παρ' αὐτῶν τινας, ὅτι μὴ ὅσα κατὰ πειστύχας, ἴσως οὐδεμιᾶς οὔσης. [ἐπεὶ] οὐδὲ τῆς περίπλου ταύτης ἐγκεχειρηκότι διαμετρήσασθαι ἐς τὸ ἀκριβὲς τὸ ξυμβαῖνον ἐρῆσαι. ἐκεῖνο μέν τι διαφανές ἐστιν, ὡς πόντου τοῦ εὐξείνου τὰ ἐν δεξιᾷ εἴη ἂν οὐκ ἐλάχιστον· ἐς ὅσον μὲν φασὶν ὁδοῦν καὶ πεντήκοντα ὁδοὶ ἐς ἡμερῶν δύζώνῳ αὐδρὶ· * ᾧ δὴ οὐκ ἄπο σκοποῦ τεκμηρούμεθα. φασὶ γὰρ αὖ τινες καὶ τὸν ἕτερον τοῦ πόντου μοῖραν μέτρου τοῦδε εἶναι οὐ πολλῷ ἄποθεν. ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμεθα ἐς ταύτην τὴν λόγου * αἰσχρόψαφον, οὐ μοι ἄπο καιροῦ ἔδοξεν εἶναι, ὅσα δὴ ἀμφὶ τοῖς ὀρείοις τῆς τε αὐτόθι καὶ τῆς εὐρώπης διαμάχονται πρὸς ἀλλήλους οἱ περὶ ταῦτα δεινοί. λέγουσι μὲν γάρ τινες αὐτῶν, † τὰ [ἐν] ἠπείρῳ ταῦτα διορίζειν ποταμὸν τάναϊν. ἀπορυεζίζομεν μὲν, χρῆναι τὰς τομὰς φυσικὰς εἶναι· τεκμηρούμεθα δὲ, ὡς ἡ μὲν θάλασσα περιοῦσα ἐκ τῶν ἠπείρων δὴ τὸ ἰὸν * σέλμασι μοῖραν· ποταμὸς δὲ τάναϊς ἐκ τῶν ἀρκτῴων φερόμενος, ἐς ἄνεμον νότον μεταξὺ τῶν ἠπείρων * χωρῶν· ἔμπαλιν δὲ τὸ αἰγύπτιον νεῖλον, ἐκ μεσημβρίας ἰόντα πρὸς βορρᾶν ἄνεμον, ἀσίας τε καὶ λιβύης μεταξὺ φέρεσθαι. ἄλλοι δὲ, ἀπαντίας αὐτοῖς ἰόντες, οὐχ ὑγιᾶ τὸν λόγον ἰσχυρίζονται εἶναι. λέγουσι γὰρ, ὡς τὰ μὲν ἠπείρω ταῦτα [τὰ] ἐξ ἑσπέρας, ὅτι ἐς ἑωθινοὺς διορίζει περθμὸς, ἀπ' ὠκεανοῦ ἐξιὼν· καὶ ἡ περιοῦσα ἐνθένδε θάλασσα, καὶ τὰ μὲν τοῦ περθμοῦ καὶ τῆς θαλάσσης ἐν δεξιᾷ, λιβύη τε καὶ ἀσία νενόμασται· τὰ δὲ ἐν ἀριστερᾷ πάντα, εὐρώπη σκληθή, μέχρι πυλῶν τῶν ἔξεινον καλουμένων πόντον. πύλαι δὲ δὴ τοιαῦται ὄντων· ὁ μὲν τάναϊς ποταμὸς, ἐν γῇ τῇ εὐρώπῃ πεπτωκὼς, ἐκβάλλει ἐς λίμνην τὴν μαιώτιδα· ἡ δὲ λίμνη, ἐς τὸ εὔξεινον πόντον τὰς ἐκβολὰς ποιεῖται, ἃς πλέοντι, οὔτι μάλα κατὰ μέσον, ἀλλ' ἔτι πρόσω. τὰ δὲ εὐώνυμα τούτου δὴ τοῦ πόντου, τῇ τῆς ἀσίας λογίζεται μοίρᾳ. χωρὶς δὲ τούτων, ποταμὸς τάναϊς ἐξ * ὀρῶν τῶν ῥιπαίων καλουμένων ἔρχεται, ἅπερ ἐν γῇ τῇ εὐρώπῃ ἐστίν. ὥσπερ καὶ αὐτοὶ [καὶ] οἱ ταῦτα ἐκ παλαιοῦ αἰσχρολογήσαντες ὁμολογοῦσι. τούτων δὲ τῶν ῥιπαίων ὀρῶν, * τῶν ὠκεανὸν ὡς ἀπωτάτω ξυμβαίνει εἶναι, τὰ πόντου αὐτῶν τὸ καὶ παναϊδος ποταμὸν ὅποθεν ξύμπαντα, † εὐρώπη ἐφ' ἑκάτερα ἐπέναγκες εἶναι. πόθεν οὖν ἄρα ποτὲ ἄρξεται ἤπειρον ἑκατέραν διορίζειν ὁ τάναϊς; οὐ ῥᾴδιον * εἶναι εἰπεῖν. ἰὼ δέ πνα ποταμὸν διορίζειν ἄμφω τὰ ἠπείρω λεκτέον, οὕτω δὴ ἐκεῖνο ὁ φᾶσις αὖ ἐστί. καταντικρὺ γὰρ περθμοῦ τοῦ ἐν χαλκηδόνι † φαινόμενον, τῶν ἠπείρων κατὰ μέσον * χωρεῖ· ἐπεὶ ὁ μὲν περθμὸς ἐξ ὠκεανοῦ ἐξιὼν, θάλασσαν δὴ τήνδε ἀπεργάζομεν, τὰ ἠπείρω ταῦτα ἐφ' ἑκάτερα ἔχει. ὁ δὲ φᾶσις κατ' αὐτὸν που λήγοντα μάλιστα ἰὼν τὸν εὔξεινον πόντον, ἐς τὸ μαιωτικὸν τὰ μέσα ἐκβάλλει, τήν τῆς γῆς * ἐκτομὴν ἀπὸ τῆς θαλάσσης διαφανῶς ἐκδιχόμενον. ταῦτα μὲν οὖν ἑκάτερα περιτεμόμενοι, διαμάχονται. ὡς δὲ εὖ μάλα ὁ περίπλους λόγος, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἔνεστιν ἐλέγξαι, μικρὰ τοῦ χρόνου κεκομψεύσαντι, καὶ ἀνδρῶν τινῶν παλαιοτάτων [δέξῃ] ἐγὼ δηλώσω· ἐκεῖνο εἰδώς, ὡς ἐκ τοῦ δὴ πλέοντι αἰθρωποι ἅπαντες. * ἰὼ πνα φθάσωσι λόγου ἀρχαίου πεπειρημένοι τινὰ μάθησιν, ἐκείνῃ ἐθέλουσι τῇ τῆς ἀληθείας ζητήσει ἐμφιλοχωροῦντες παλαιπώρων, οὐδὲ νεωτέραν τινὰ μεταμαθόντες ἀμφ' αὐτῷ δέξαν. ἀλλ' ἀεὶ αὐτοῖς τὸ μὲν παλαιότερον, ὑγιές τι δοκεῖ καὶ ἔντιμον εἶναι· τὸ δὲ κατ' αὐτοῦ ἐνεπιφερόμενον εἶναι νομίζεται, καὶ δῆτα τὸ γελοιῶδες * δοκεῖ. ποῖός δ' τις τυγχάνει ὢν, τοῦτο ἀεὶ νεωτέρων ἢ νεωτάτων τινὸς, ἢ ἀφανῶν ἄλλως, γίνεται ζήτησις· ἀλλ' * ὥσπερ πλοῦτος τὸ καὶ χάρις· ἄπορον ὁ χρόνος αὐτὸ

πᾶν ἔτ☉, καὶ Φοιδιεράπι ☽πικληθέντες· (οὕτω γὰρ αὐ☉τὸ᾽ †τῇ λατίνων φωνῇ ἐκάλεσαν ῥωμαῖοι. ἐκεῖνο, οἶμαι, ☾ηλοῦν βούλονται, ὅτι δὴ οὐχ ἡσυχῇ μοι αὐτῶν τῷ πολέμῳ χρῆσθαι, ἀλλ᾽ ☽πὶ ξιφήκεσι πᾶσιν ἕκαστοι ἰόντες σφίσι. Φοίδερα γὰρ λατῖνοι, τὰς ἐν πολέμῳ καλοῦσι ξιφήκας· ἢπέρ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν δεδήλωται λόγοις:) τὸ δὲ καὶ πόλεμον πρὸς αὐ☉τοὺ᾽ διάφορον οὐδενὶ λόγῳ· ἕως ᾧχοντο ἀπιόντες ἐς ἰταλίαν, ☽αδερίχα ἡγουμένου σφίσι. τὰ μὲν οὖν τῶν γότθων τῇδε κεχώρηκεν. οὗτοι δὲ αὐτῶν ☉ὗ᾽ μὲν κτείναντες, ☉ὗ᾽ δὲ †ὥσπερ ἐρρέθη, ἐξανασήσαντες, τὴν χώραν ἔχον. καὶ αὐτῶν κουτριγούρων μὲν παῖδάς τε καὶ γυναῖκας μεταπεμψάμενοι, ἐνταῦθα ἱδρύσαντο, οὓς δὴ καὶ ἐς ἐμὲ ᾠκίσαντο. καὶ δῶρα μὲν [πολλὰ] πρὸς βασιλέως ἀνὰ πᾶν ἔτ☉ ἀνομίζοντο· καὶ [ὡς δὴ] ☽αβαίνοντες πταμὸν ἶρον, κατᾳθέουσιν ἐσαὲι τὴν βασιλέως χώραν, ἕνα σφίσι καὶ τὰ πολέμια ῥωμαίοις ὦσι. †οὐτιγούροι δὲ ξυὺ τῷ ἡγεμόνι ἐπ᾽ οἴκου ἀπονομίζονται, μόνοι τὸ λοιπὸν ἐνταῦθα καθιζησάμενοι. οἵπερ ἐπειδὴ λίμνης τῆς μαιώτιδ☉ ἀγχοῦ ἐγένοντο, γότθοις ἐνταῦθα τοῖς †τραπεζίταις κακουμένοις ἐτύγχανον. καὶ τὰ μὲν πρῶτα φεραξάμενοι τοῖς αὐτόθι οἱ γότθοι, αὐτικρὺ τοῖς ☽πισοῦσιν ὡς ἀμυνούμενοι ἔστησαν· σθένει τὰ τῷ σφετέρᾳ, καὶ χωρίου ἰσχύϊ, θαρσοῦντες: αὐτὰρ γὰρ ἀλκιμώτατοί †εἰσι τῶν τῇδε βαρβάρων. καὶ ἡ πρώτη τῆς μαιώτιδ☉ κρήνη, οὗ δὴ ποτε οἱ *τραπεζίται γότθοι †ἵδρυντο, ἐν κόλπῳ ξυνιοῦσα μυχοειδεῖ, περιβαλοῦσά τε αὐ☉τοὺ᾽ ἐκ τοῦ ☽πιπλείονος, μίαν ἐπ᾽ αὐ☉τοὺ᾽ εἴσοδον οὐ λίαν εὐρεῖαν τοῖς ☽πισοῦσι παρεῖχεν. ὕστερον δὲ (οὔτε γὰρ σωφρονεῖν πρέπον τινὰ τρίβεσθαι σφίσιν ἐνταῦθα ἤθελον, οἵ τε γότθοι [τῷ] τῶν πολεμίων ὁμίλῳ ☽πιπλοὺ αἰθίζειν οὐδαμῇ ἤλπιζον) ἐς λόγους ἀλλήλοις ξυνίασιν, ἐφ᾽ ᾧ ἀναμιχθέντες, κοινῇ ποιήσονται τὴν ☽αβασιν. καὶ [οἱ] γότθοι ἱδρύσαντο μὲν ἐν τῇ αὐτοπέρας ἠπείρῳ παρ᾽ αὐτὰ τῆς ἐκβολῆς μάλιστα τὸν ἀκτὸν, ἵνα δὴ καὶ πανταχοῦ ἱδρυνται. φίλοι δὲ καὶ ξύμμαχοι τοῖσιν ☉ὐπηκόοις ☉ὐτουργούροις ὄντες, ☽πὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ σφίσιν ἐνταῦθα διώσονται τὰ πάντα αὐτῶν. οὕτω μὲν οὖν οἵσδε οἱ γότθοι τῇδε ἱδρύσαντο· καὶ, τῶν κουτριγούρων (ὥσπερ μοι εἴρηται) ☉ὐτιγούρων ἐν τῇ γῇ ☽πὶ θάτερα τῆς λίμνης οὔσῃ, μένει †ὑτουργούροις τὴν χώραν ἔχον, πεζάγματα ῥωμαίοις ὡς ἥκιστα παρεχόμενοι. ἐπεὶ οὐδὲ αὐτῶν ἄγχιστα ᾤκισται, ἀλλ᾽ ἔθνεσι πολλοῖς διειργόμενοι μεταξὺ οὖσιν, ἀκουσίῳ ἀπεργμοσύνῃ ἐς αὐ☉τοὺ᾽ ἔχονται. ὑστερβάντι δὲ λίμνην τὴν τῶν μαιώτιδα καὶ πταμὸν πάναγρον, ☽πιπλεῖσιν μὲν τῶν τῇδε πεδίων *κουτριγούροις ἔθνεσι (ἢπέρ μοι εἴρηται) ᾠκίσαντο. μετὰ δὲ αὐ☉τοὺ᾽, σκύθαι [τε] καὶ παῦροι ξύμπασαν ἔχουσι τὴν ταύτῃ χώραν. ἥπερ μοῖρά τις παμεγέθης καὶ νῦν ☽πικαλεῖται· ἵνα δὴ ἐκ τῆ᾽ ἀρτίμιδ☉ τῶν νεῶν γεγονέναι φασὶν, οὗπέρ ποτε ἡ τᾶ᾽ ἀχαιμένου☉ Ἰφιγένεια πεφύκει. καί τοι [ἐνθάδε ἐν τῇ παρ᾽ αὐτοῖς κελτικῇ καλουμένῃ] χώρᾳ τὸν νεὼν τοῦτον γεγονέναι φασὶ· [καὶ] σκυθάς τε τοιγάρτοι ξύμπαντας καλεῖσθαι τοῖς ἐνταῦθα αὐθρώποις· τεκμηρούμενοι τοῖς ἀμφί τε ὁρέστῃ καὶ πόλει κρημνῷ διεληλυθόσι μοι ἐς ἐκεῖνο τὸ λέγειν. ἀλλὰ πρὸ μὲν τούτων λεγέτω ἕκας☉, ὥς πῃ αὐτῷ βουλομένῳ ἐστί· πολλὰ γὰρ τῶν ἔμπροσθε μεμνημένων, ἴσως δὲ καὶ οὐδαμῇ ξυμπεπλεγμένων, αὐθρώποις πρέσπει πείθεσθαι Φιλοῦσιν ὡς πάτρια ἦν· ἀναγκαζόντες, ἵν᾽ μὴ τῇ ὁμοκήσει τῇ αὐτῶν ἅπαντες ἔπωνται. μετὰ δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα, πόλις θαλασσία οἰκεῖται, βόσπορ☉ ὄνομα, [καὶ] ῥωμαίων κατήκο☉ ἡγουμένη οὐ πολλῷ πρότερον. ἐκ δὲ βοσπόρου πόλεως ἐς πόλιν χερσῶσα ἰόντι, (ἡ κεῖται μὲν ἐν τῇ ☾αλία, ῥωμαίων δὲ καὶ αὐτὴ κατήκο☉ ἐκ παλαιοῦ ἐστι) βάρβαροι, οὐννικὰ ἔθνη, τὰ μεταξὺ ἅπαντα ἔχουσι. καὶ ἄλλα [δὲ] *φανάγυρις πολίσματα δύο ἀγχοῦ χερσῶ☉, κεῖταί τε καὶ *φανούγουρις καλούμενα, ῥωμαίων κατήκοα ἐκ παλαιοῦ τε καὶ ἐς ἐμὲ ἰών. ἅπερ οὐ πολλῷ ἔμπροσθεν βαρβάρων τῶν *ἰλθόντις πολισοχώρων *ἐλόντες τινὲς ἐς ἔδαφ☉ καθεῖλον. ἐκ δὲ χερσῶ☉ πόλεως ἐς τὰς ἐκβολὰς ποταμοῦ ἴστρου, ὃν καὶ *δανούβιν καλοῦσιν, ὁδὸς μέν ἐστιν ἡμερῶν δέκα.

βάρβα-

καὶ ἔθνη· εἴτι καὶ ἄλλό τι ἀμφὶ τῇ δόξῃ αὐτῆς * ἠσκεῖτο: οὐκ ἔχω εἰπεῖν, ἐπεὶ καὶ δὲ αὐτοὶ ἴσασι· * ἀλλὰ φιλία τε πολλῷ καὶ ἀπεραγμοσύνῃ πολλῇ τιμῶσι τὸν δόξαν. οὕτω ὀλίγῳ πρότερον (λέγω δὲ, ἡνίκα πρῶτόν τε καὶ ἀφικέσθαι ἔτος ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὸν † αὐτοκρατορίαν εἶχε). πρέσβεις πέμψας ἐς βυζάντιον ἐπεμψαν, ὅπίσκοπον σφίσι τινὰ δοίημεν δωσῶν· * ἐπεὶ ἔστι μὲν αὐτῆς ἱερεὺς ἐν πολευτικῇ οὐ πολλῷ πρότερον. ἔγνωσαν δὲ ὡς καὶ ἀβασγεῖς ἱερέα βασιλεὺς * ἔπεμψε· καὶ αὐτῆς πρεσβυτέρους ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὅπλῃ ποιήσας τὸν δέησιν, ἀπέπεμψατο. οἱ δὲ πρέσβεις οὗτοι, οἷοι οὔνναν τῶν * αὐτοργούρων, ἐς μὲν τὸ ἐμφανὲς, αὐτοκόων πολλῶν [ὄντων,] ἀποσεμνύζοντες ὅπου δὴ ἕνεκα ἥκοιεν· ἄλλο δὲ ἐν λόγῳ, ὅπως μὴ τὰ ἀμφὶ τῷ ἱερεῖ βασιλεῖ * ἄγγελοι· ὡς λαθραιότατά τε
10. ξυγχεόμενοι, ἅπαντα φράζουσιν, ὅσα ξυνοίσειν τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ ἔμελλε, ξυγκρουσομένων ἐς ἀλλήλους ἀεὶ τῶν σφίσι πρεσβύτων βαρβάρων. ὅπως δὲ τρέψωνται * τραπέζιται, ἢ ὅθεν αἰασάντης ἐνταῦθα ἱδρύσαντο· ἐρῶν ἔρχομαι. πύλαι μὲν οὖν, τῶν πρὸ κιμμερίων καλουμένων, πολύς τε ὅμιλος τὰ χωρία πρῶτα ἐνέμοντο, ὧν ἄρτι ἐμνήσθην· * βασιλεύς τε ἐς ἅπασιν ἐφειστήκει. καί ποτέ τις αὐτῶν τὸν ἀρχὸν ἔσχεν, ᾧ δὴ παῖδες ἐγένοντο δύο: ἄπρος μὲν, * οὐτυργοὺρ ὄνομα· * * καπυργοὺρ δὲ ὁ ἕπρος. οἵπερ, ἐπειδὴ αὐτῆς ὁ πατὴρ τὸν βίον ξυνεμετρήσατο, τὸν τε ἀρχὸν ἄμφω * σφίσιν αὐτῆς διεσώσαντο: καὶ τὸν ἐπωνυμίαν τῆς ἀρχομένοις αὐτῆς ἔδοσαν. οἱ μὲν γὰρ * οὐτουργοὺρ, οἱ δὲ καπουργοὺρ ἐς ἐμὲ ἐνομάζονται. οὕτω μὲν ἅπαντες τῆδε ὠκίσαντο: κοινὰ μὲν τὰ ὑπηδεύματα ξύμπαντα ἔχοντες· οὐκ ὑπομιγνύμενοι δὲ ἀνθρώποις, οἱ δὴ τῆς τε λίμνης καὶ τῆς ἐνθένδε ἠπείρου
20 ἐς τὰ ὑπὲρ θάτερα ἵδρυνται. ἐπεὶ οὖν διέβαινόν ποτε τὰ ὕδατα πεζῇ, οὔτε ἁλῶναι εἶναι ὑποπτεύουσιν: πρὸς τε ὑγιηλότατα πεφυκότες ὄντες, τῷ μηδὲ ἀποπειράσασθαι αὐτῶν πώποτε, ἀλλ' ἀμελέστατοι τῆς ἁλώσεως πάντων εἶναι. λίμνῃ δὲ τῇ μαιῶτιν καὶ τ' ἐξ αὐτῆς ἐκβολῇ ὑπερβάντι, εὐθὺς μὲν ἐς αὐτῷ που τῷ πόντῳ οἰκίῳ οἱ † τραπέζιται καλούμενοι χώρῳ τὸ παλαιὸν ᾤκηντο, ὧν ἐπεμνήσθην ἄρτιος. πολλοὶ δὲ ἄλλοθεν, χώρῳ τὸ καὶ εὐσίτῳ ὄντι, καὶ βασιλῆοι, καὶ τἆλλα γοτθικὰ γένη ξύμπαντα * ἵδρυντο. οἱ δὴ καὶ σκύθαι ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐπεκαλοῦντο. ἐπεὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἅπερ τὰ ἐκείνη χωρία εἶχον, σκυθικὰ μὲν ὑπάρχοντα ἐνομάζεται· ἔνιοι δὲ αὐτῶν σαυρομάται ἢ μελάγχλαινοι, ἢ ἄλλό τι ἐπικαλοῦνται. πεσόντος δὲ τοῦ χρόνου φασὶν (εἴπερ ὁ λόγος ὑγιὴς ἐστι) τῶν μὲν κιμμεριωνειακίας τινὰς ἐν κωμοπόλει ἔχειν· ἔλαφον δὲ μίαν, πρὸς αὐτῶν φεύ-
30 γουσαν, ἐς τὰ ὕδατα ἐμπηδῆσαι τοῦτο. οὗτ' τε νεανίας, εἴτι φιλοτιμίᾳ, εἴτι φιλονεικίᾳ πρὸς ἑκόντας, ἢ καί τι * αὐτοῦ δαιμόνιον κατηνάγκασε, τῇ ἐλάφῳ ὑπασπάζεται τοῦτο. μηχανῇ τε * αὐτῆς μεθέσεως ἀδεμιᾶ, ἕως ξυὼ αὐτῇ ἐς τὸν αἰπήρους ἀκτὸν ἵκοντο. καὶ τὸ μὲν διανήξασθαι, ὅ, τι τοῦτ' ἦν, εὐθὺς ἀφανισθῆναι· (σκοπῶ γάρ μοι οὐδὲ ἄλλου του ἕνεκα ἐνταῦθα ἐφάνη, ὅτι μὴ ἡφαίστου κακῶς τῆς τῆδε ὠκημένοις βαρβάροις:) οὗτος δὲ νεανίας τὸ μὲν κωμητίου ὑποτυχεῖν, μάχης δὲ ἀφορμὴν καὶ λείας εὑρέσθαι. ἐς ἤθη γάρ τε πάντεσσι ὅτι τάχιστα ἐπανήκοντες, * ἐνδήλα πᾶσι κιμμερίοις πεποίηνται, ὅτι δὴ τοῦτο βαπτὸ σφίσι τὸ ὕδατα εἴη. αἰεὶ δὲ μᾶλλον οὗτοι τὰ ὅπλα, παυδημεί τε ἐβαίνοντο * ἐγένοντο μελλήσει οὐδεμιᾷ ἐς τὴν αἰπήρους ἤπειρον: βασιλίων μὲν ἤδη ἐνθένδε αἰασάντων, ὅπῃ τε λιβύης ἱδρυσαμένων· ἐν ἰασσαίᾳ δὲ οὐσιγοτθῶν οἰκησαμένων. * γοτθοις οὖν πῆς ἐς τὰ τῇδε
40 ὠκημένοις πεδία ἐξαπίνεως ὑπαντάσαντες, πολλοὺς μὲν ἔκτειναν, οὓς δὲ λοιποὺς ἐτρέψαντο ἅπαντας. ὅσοι τε αὐτῶν διαφυγεῖν ἴσχυσαν, ἐξῶ παγοί τε καὶ γυναιξὶν ἐνθένδε αἰασάντες, ἀπέλιπον μὲν τὰ πάντα ἤδη: διαπορθμευσάμενοι δὲ ποταμὸν ἵστρον, ἐν γῇ τῇ ῥωμαίων ἐγένοντο. καὶ πολλὰ μὲν πῆς τοῦτο ὠκημένοις δεινὰ ἔδρασαν· μετὰ δὲ, σφίσι τοῦ βασιλέως, * ὤκησαν ἐς τὰ ὑπὲρ * τραπέζης χωρία. καὶ τὰ μὲν ξυνεμάχοντο ῥωμαίοις, πάς τε ξυντίθεις, ὥσπερ οἱ ἄλλοι τραπεζοῦντες, πρὸς βασιλέως νομιζόμενοι ἀνὰ

† ἔσκηπτο
† ἀπ' ἀφιλίᾳ
I.S.
† αὐτοκράτορα εἶχεν ἀρχὸν
† πέμψει
† οὐτυργούρων
* ἰδίγκαιο
* πεζεταῖται
* οὐτυργὺρ
* κουτζιγὺρ
* τῶν σφίσιν αὐτῶν διαδόσιμον
* οὐτίγουροι, οἱ δὲ κουτζιγοῦροι
* τετραπέζιται
* ὤκηντο
* δαιμ. αὐτὸς
* μεθ'. αὐτὸς
* ἐκδηλα
* γότθων δὲ τῶν ἐς τὰ τῇδε ὠκημένων
* ὠκήσαντο
* θρᾴκῃ

βουλομένοις χρημάτων μηχάλων. οὗτ' τι αὐτῶν πατέρας ἔκτεινον ἰυδὺς, τὰ μὴ αὐτῶν πινὰς τίσαδαί ποτι τῆς ἰς οὗτ' παῖδας αἰδικίας τὴν βασιλέα ἐγχειρεῖν, μηδὲ ὑπάτους αὐτῆς τῶν κατηκόων πινὰς ἐστανῶται εἶναι· ἤ τι τῶν ἡίων εὐμορφίαι σφίσιν ἰς τ' ὀλιθρον
* ωαιδέμων ἀπικρίνετο. διεφθείροντο γὰρ οἱ παλαίπωροι, παίδων * θαλασσίμων διεδυσχηκότες ἐυπρέπειαν. καὶ ἀπ' αὐτῶν ἐν ῥωμαίοις ἰυνούχων οἱ πολλοὶ, οὐχ ἥκιστα ἐν τῇ βασιλέως αὐλῇ, γίνονται· ἀβασγοὶ ἐπύγχανον ὄντες. ἐπὶ τούτῳ δὲ ἰουστινιανοῦ βασιλεύοντος, ἅπαντα ἀβασγῆς ἐπὶ τὸ ἡμερώπερον τετύχηκε μεταπίπτειν. τάπ γὰρ χριστιανῶν δόγματα ἔλλοντο· καὶ αὐτῆς ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τῶν πινὰ ἐκ παλατίου ἰυνούχων φίλας, ἀβασγὸν
* ἰυφρανταν ὄντα,* δύφρανταν ὄνομα τῆς αὐτῶν βασιλεῦσι διαφέρηδλον ἐπῆπτο, μηδένα τὸ λοιπὸν ἐν τούτῳ τῷ ἔθνει τὴν ἀρρενωπίαν ἀποψιλοῦσθαι, σιδήρῳ διαζομένης τῆς φύσεως. ὁ δὴ ἄνδρωοι ἀβασγοὶ ἤκουσαν. καὶ τῇ τῶ ῥωμαίων βασιλέως * διαπύξει χαίρουσης ἤδη, τὸ ἔργον τοῦτο σθένει παντὶ διεκώλυον. ἐδεδίει γὰρ αὐτῶν ἕκαστος, μή ποτε παιδίου πατὴρ ἐυπρεπεστέρους γένηται. τότε [δὴ] ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν ἱερῷ τῷ θεοτόκου ἐν ἀβασγοῖς εἰκοδεμησάμενος, ἱερᾶς τὴν αὐτῆς καταιγισάμενος, διεπράξατο ἅπαντα αὐτοῦ' ἤδη τῶν χριστιανῶν ἐκδιδάσκειν * οὗτ' τι βασιλῆς ἄμφω ἀβασγοὶ καθιλόντες αὐτίκα, ἐν ἐλευθερίᾳ διετέλουν ἐόντες. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε * ἐχώρησεν. μετὰ δὲ οὗτ' ἀβασγῶν ὅρους, κατὰ μὲν τὸ ὄρος τὸ καυκάσιον, ἐρρύχοι φύλακα, ἀβασγῶν τὴν ἀλαμανῶν μεταξὺ ὄντα. κατὰ δὲ τὴν φαλίαν πόντου τὰ ἰυξείνου * ζύχοι ἵδρυται. τῆς δὲ [δὴ] * ζυγίχους μὲν τὸ παλαιὸν ὁ ῥωμαίων αὐτοκράτωρ βασιλέα καθίζη, τὸ δὲ νῦν οὐδ' ὁ, ποῦ ῥωμαίοις ἐπικρύπτουσιν οἱ βάρβαροι οὔπω. μετὰ δὲ αὐτοῦ', σαγίναι μὲν εἰσῦσι. μείζονα δὲ αὐτῶν τῆς φαλίας ῥωμαῖοι ἐκ παλαιοῦ ἔχον. φρούρια τι δεμιάμβοι ἐπὶ θαλασσίδια δύο, σβαρὸν πολίν τι καὶ πυπουῶπα, δυοῖν ἡμέραιν ἐοῦσι ἀλλήλοιν διέχοντα· φρουρὸν ἐστανῶται γραπτῶν τὸ ἐξ ἀρχῆς καθίσωται. τὰ μὲν γὰρ πρόπερα κατέλογοι ῥωμαίων γραπτῶν [ἰς] τὰ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς πάντα χωρία, ἐκ τῶν τραπιζέντος ἐρίων ἄχρι ἰς οὗτ' σαγίνας ἔχον· ἤπειρμοι ἐρῆται· ἰνὰ δὲ μένα τὰ δύο ταῦτα [φρούρια] * ἐλέλειπται σφίσιν, οὗ δὴ τὰ φυλακτήρια ἐς ἐμὲ ἔχον. ἐπειδὴ δὲ χοσρόης, ὁ περσῶν βασιλεὺς, λαζῶν αὐτὸν ἐπαγαγόμενον [ἰς] τὴν πίτραν, στράτευμα περσῶν ἐστανῶται σίλλειν ἐς ωουδῆ * ἔχει, οὗτ' τι τὰ φρούρια ταῦτα καθίζοντας, ἢ καθίζησθμους ἐς τῆς ἐστανῶται φυλακτηρίοις· ἄπειρ ἐπὶ οἱ ῥωμαίων γραπτοὶ * περσμαθῶν ἴσχυσαν· περὶ πρήσαντες τ' τὰς οἰκίας ἐείσχεσαν· καὶ τὰ τοιχη ἐς τὸ ἔδαφος καθιλόντες, ἐς τι τὰς ἀκαίζουν μελλήσει οὐδεμιᾶ ἐς ἔαυτης, ἐς ἤπειρον ἰυδὺς τὴν αὐτῆπειρας ἢ τραπιζῶντα πλιν ἐχώρησαν· ζημιώσαντες μὲν τῇ τῶν Φρουρίων διαφθορᾷ τὴν ῥωμαίων δέχλω, κέρδος δὲ αὐτὴ περισσόθμοι μέγα, ὅτι δὴ τῆς χώρας ἐγκρατὴς οὐ γεγόνασιν οἱ πολέμιοι. ἄπρακται γὰρ ἀπ' αὐτοῦ' ἐς τὴν πίτραν αὖθις ἔφον πόρου. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε ξυνηνέχθη γένεσθαι. * ὑπὲρ δὲ σαγίνας, οὐνικὰ ἔθνη πολλὰ ἵδρυται. τὸ δ' ἐστῦθεν, δύλυσία μὲν ἡ χώρα ὠνόμασται· βάρβαροι δ' αὐτῆς αὖθρωποι πάπ φαλία καὶ τ' μεσόγειον ἔχησι, μέχρι ἐς τ' μαιῶτιν καλεομένην λίμνην. καὶ ποταμοὶ πίναιν, ὃς δὴ ἐς τὴν λίμνην ἐσβάλλει. αὕτη δὲ ἡ λίμνη ἐς τὴν ἀκτὴν πόντου τὸ ἰυξείνου τῆς ἐκβολὰς ποιῆται. αὖθρωποι δὲ, οἱ ταύτῃ ᾤκηνται, κιμμέριοι μὲν τὸ παλαιὸν ὠνομάζοντο, πανυῦ δὲ οὐτύχευροι καλοῦνται. καὶ αὐτῶν καθύπερθεν, ἐς βορρᾶν ἄνεμον, ἔθνη τὰ * αὖτων ἄμετρα ἵδρυται. φαλᾷ δ' τ' χῶρον αὐτὸν, ὅθεν ἡ τε λίμνης ἐκβολὴ ἄρχεται, γότθοι οἱ * τραπιζῖται καλούμενοι ᾤκηνται, ἐ πολλοὶ ἔντες· οἱ δὴ τὰ χριστιανῶν νόμιμα σεβόμενοι, σβεσίλλησιν ἐδενὲς ἦσαν ταύταν ἢ καλῶσιν οἱ ἐπιχώριοι ἢ τ' ἐκβολῆ ταύτῃ. ἐκ λίμνης δεξάμενοι τὸ μαιώτιδος ἄχρι ἐς τ' εὔξεινον πόντον, ἥπερ δίηκει ἐς ὁδὸν ἡμερῶν (ὡς φασιν) εἴκοσιν. ἀλλὰ καὶ τὸν αὖεμον, ὃς ἐνθένδε πνεῖ, ταυτῇ προσαγορεύουσιν. εἶτα δὴ τῆς δρόμου δρόξης ἐγγύτατα ποτε οἱ γότθοι οὗτοι, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα γετθικὰ ἔθνη·

* ἤσκηται

βολῶν οὔτι ὅμβρους ἔτι νιφετῶν ἀπιόντων τοῦ, τῶν γὰρ * νεφῶν αὐτὰς ἁπασῶν καθυπερτέρας ξυμβαίνει εἶναι. τὰ δὲ μέσα μέχρι τῶν ἰχνῶν, χιόνων ἔμπλεα * διηνεκῶς ἐστί. καὶ ἀπ' αὐτῶν αἱ πρόποδες, ὑψηλαὶ ἐς ἄγαν τυγχάνουσιν οὖσαι, οὐδέν τι καταδεέστερον τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἄλλοις σκοπίλων. τῶν δὲ τοῦ καυκασίου ὄρους αἱ πρόποδες, οἱ μὲν πρός τι βορρᾶ ἄνεμον καὶ ἥλιον δύοντα τετραμμένοι, ἐς τὰ ἰλλυρικοὺς καὶ θρᾴκας διήκουσιν· οἱ δὲ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον καὶ ἄνεμον νότον, ἐς τὰς διεξόδους ἐξικνοῦνται αὐτὰς, αἷς τὰ τῇδε ὠκημένα οὔνικα ἔθνη ἐς γλῶ τῶν περσῶν καὶ ῥωμαίων ἄγουσιν. ὥσπερ ἀπέφαμεν, τοὺς ἐπικλῆται· ἡ δὲ δὴ ἑτέρα, πύλη ἐκ παλαιοῦ καυκασία ἐκλήθη. ταύτῃ δὲ τῷ χώρῳ, ἡ * ἐξ ὄρους τοῦ καυκάσου ἄγει ἐς τὰς καυκασίας καλουμένας πύλας, ἀλαοὶ ἔχουσιν· αὐτόνομον ἔθνος, οἳ δὴ καὶ πέρσαις τὰ πολλὰ ξυμμαχοῦσιν, ὅτι τε ῥωμαίους καὶ ἄλλας πολεμίους στρατεύουσι. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῷ ὄρει τῷ καυκασίῳ ταύτῃ πη ἔχει. οὖνοι δὲ, οἱ καὶ σάβειροι * καλούμενοι, ἐνταῦθα ᾤκηνται, καὶ ἄλλ' ἄττα οὐνικὰ ἔθνη. ἐνθένδε μὲν τὰς ἀμαζόνας ὡρμηθῆναί φασιν, ἀμφὶ δὲ τὸ * θερμώδοντα ἐκστρατοπεδεύσασθαι· ἦπέρ μοι ἔναγχος εἴρηται: οὐδὲ πόλις ἐν τῷ περίοντι * ἀμισός ἐστι. ταύτῃ δὲ οὐδαμῇ τῶν ἀμφὶ τὸ καυκάσιον ὄρος χωρίων ἀμαζόνων τὴς μνήμην ἢ ὄνομα διασώζεται· καί τι καὶ γράφουσι, καὶ ἄλλοις τισὶ, λόγοι ἀμφ' αὐτῆς πολλοὶ ἔρρωνται. ἀλλά μοι δοκοῦσι μάλιστα πάντων, τά γε κατὰ τὰς ἀμαζόνας, ξυὼ τῷ ἀληθεῖ λόγῳ εἰπεῖν, ὅσοι ἔφασαν οὐ πώποτε γένος γυναικῶν αὐθρῆσον γενέσθαι· οὐδὲ ὄρει μόνῳ τῷ καυκασίῳ τῶν ἀνθρώπων φύσιν, θησμῶν τῶν οἰκείων ἐξίστασθαι: ἀλλὰ βαρβάρους ἐκ τῶνδε τῶν χωρίων * στρατῷ μεγάλῳ ξυὼ γυναιξὶ τῇς αὐτῶν ἰδίαις ἐπὶ τὴν ἀσίαν στρατεῦσαι· στρατοπέδου τε ἀμφὶ τὰ ἀμαζόνα ἐν τοῖς θερμώδοντα πεποιημένους, ἐνταῦθα μὲν τὰς γυναῖκας λοιπὸν αὖθις δὲ γλῶ τὴν ἀσίαν τῷ πλήθει κατατίθεντας, ἐπιστρατεύσαντας σφίσι τῶν τῇδε ὠκημένων, ἅπαντας ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι· οὐδένα τε αὐτῶν πω φάσθαι ἐπανήκειν ἐς τῶν γυναικῶν τὸ χαρέκωμα· καὶ τελευτῶν ταύτας δὴ τὰς γυναῖκας, δείσαντας τὸ τῶν βαρβάρων, καὶ ἀπορίᾳ τῶν * ἀναγκαίων, αἰσχυνθέντας, τί τε ἀρρενωπὸν ἀμφίεσασθαι, οὔτι ἐθελησίας, καὶ ἀτελομένας τῷ ἐς τὴν ἀνδρῶν ἐσ τῷ στρατοπέδῳ ἀπολειπομένῳ τῶν ὅπλων σκευῷ, καὶ ταύτῃ ἐξοπλισαμένας ὡς ἄριστα ἔρχα τὰ ἀνδρεῖα ξυὼ ἀρετῇ ἐπιδείξασθαι, διωθουμένης ἐς τοῦτο αὐτὰς, τῆς αἰσχύνης, ἕως δὴ ἁπάσας διαφθαρῆναι ξυμπεσούσας. ταῦτα δὲ ᾧδέ πη γενέσθαι, καὶ ξυὼ τῆς ἀνδράσι τὰς ἀμαζόνας * στρατευσάσας, καὶ αὐτὰς οἴομαι· πικμηριοῦμαι δὲ, οἷς δὴ καὶ χρόνῳ τῷ κατ' ἐμὲ ξυωνέχθη γνώσασθαι. τὰ δὲ ἐπιτηδεύματα μέχρι ἐς σφᾶς δοκούσας ἀπεπέμψατο, τῶν προγεγραμμένων τῆς φύσεως ἴνδαλμα γίνεται. σύννομοι πίνουσι καταβαμόντων πολλάκις τῷ ῥωμαίων ἀρχῷ, τῆς τε ἐπαστασίας ἐς χεῖρας ἐλθόντων: τινὰς μὲν αὐτῶν πισῶν ἐνταῦθα πατύχηκε. μετὰ δὲ * τῶν βαρβάρων τὴν αἰσχώρησιν, ῥωμαῖοι διερευνώμενοι τῶν πεπωκότων τὰ σώματα, καὶ γυναῖκας [ἐν] αὐτῆς εὗρον. ἄλλο μὲν τι γυναικῶν στράτευμα, ἀδαμῇ τῆς ἀσίας ἢ τῆς εὐρώπης ἐπιχωριάζον ἐφάνη. οὐ μὲν ἀδὲ, τὰ καυκάσια ὄρη ἀνδρῶν ἔρημα γεγονέναι πώποτε, ἀκοῇ ἴσμεν. σεῖ μὲν ἂν τῶν ἀμαζόνων τινῶν ἐρήθω. μετὰ δὲ ἀψελίους τὸ ζ τὸ μιλησιάδος τὴν ἐπέρην ἐλθοῦσι ἐς τὴν σαυρομάταν ἀβασγοὶ ᾤκηνται, ἄρχει ἐς τὰ καυκάσια ὄρη διήκοντες. οἱ δὲ ἀβασγοὶ, λαζῶν μὲν κατήκοοι ἐκ παλαιοῦ ἦσαν, ἄρχοντας δὲ ὁμογενεῖς δύο ἐσαεὶ εἶχον. ὧν ἅπερ μὲν ἐς τὴς χώρας τὰ πρὸς ἑσπέραν, ὁ δὲ δὴ ἕτερος ἐς τὰ πρὸς αὐίσχοντα ἥλιον * ἵδρυτο. οἱ δὲ βάρβαροι οὔπω, μέχρι μὲν [δὴ] ἐς ἐμὲ, ἄλση τε καὶ ὕλας ἱσέβοντο. ἡσυχῇ γὰρ τὰ δένδρα βαρβάρῳ τινὶ ἀφιλοσοφήσαντι οὐκ ἐφίλευον εἶναι. πρὸς δὲ τῶν ἐν σφίσιν ἀρχόντων τὰ δεινότατα διὰ φιλοχρηματίας μέγεθος ἔπαθον. ἅμα γὰρ αὐτῶν οἱ βασιλῆς, ὅσους ἂν παῖδας ἐν τούτῳ τῷ ἔθνει ἀγαθοὺς τὸ [καὶ] τῷ ὄψιν καὶ τὸ σῶμα καλοὺς ἴδοιεν, τοὺς δὴ οἰκήσεως οὐδεμιᾶς ἐκ τῶν γειναμένων ἀφιλκόντες, εὐσύνχους τε ἀπεργαζόμενοι, ἀποδίδοντες ἐς [τῶν] ῥωμαίων τὴν γλῶ τῆς οἰκείας

* νιφελῶν
* διηνεκὴς
* ἐξόδους
* ἐπικαλούμενοι
* θερμώδοντα
+ ἀμισός
* στρατόπεδα
* ἀναγκαίων
* στρατεύσασας
* χώρας
* τῶν τοῦ ζ. αὖ
* τὰς χώρας τὰς
* ἵδρυτο

συλήσας ἰάσων· οὐκ ὀπὶ τὼ ἐλλάδα καὶ τὰ πάτρια ἦθη φυγὼν φαίνοιτο, ἀλλ' ἔμπαλιν ὀπὶ φάσιν τὸ ποταμὸν καὶ τοῦτ' ἐκδοπάτω βαρβάρους. λέγουσι μὲν οὖν ὡς κατὰ τοῦτ' τὸν τῶν τρωϊκῶν ἀνοκράτορος χρόνους, καπάλεγον ῥωμαίων γραπτῶν ἐντεῦθά τι καὶ μέχρι ἐς λαζοὺς καὶ *σανίτας ἵδρωτο. τὰ δὲ νῦν, αὖθρωποι ἐντεῦθα οἰκοῦσιν οὐδὲ τῶν ῥωμαίων οὐδὲ τῶν λαζῶν βασιλέως κατήκοοι ὄντες, πάλιν γε δὴ ὅτι χριστιανοῖς οὖσιν, οἱ λαζῶν ὀπίσκοποι τοῦτ' ἱερεῖς καθίστανται σφίσι. καὶ αὖτε ἴναστοδέ τι καὶ φίλοι ἀμφοτέροις *ἰθίλουσιν εἶναι, τοῦτ' [τι] ἐξ ἑκατέρων τοῦδε τοῦτ' ἑτέρους ἀεὶ στελλομένους τοῦδε πέμψαι διηνεκῶς ὡμολόγησαν. ὁ δὴ φαίνονται καὶ ἐς ἐμὲ δρῶντες. ἀκάπις γὰρ ἰδίαις τοῦτ' παρ' ἑτέρου βασιλέως ἐς τὸν ἕτερον στελλομένους ἀγγέλους ναυπλόμῳοι τοῦδε πέμπουσι. φόρου μὲν τοι ὑποτελεῖς οὐδαμῆ γεγόνασιν ἐς τόδε τὸ χρόνου. τούτων δὲ τῶν χωρίων ἐν δεξιᾷ ὄρη τὰ λίαν ὀπόπεμα *ὀπακρέμανται, καὶ χώρα ἔρημος ὀπαλεῖσον διήκει. καὶ αὐτῆς [δὴ] ὑπῆρξαν οἱ πρόσαρμένιοι καλούμῳοι ὤκλωνται· [καὶ ἀρμένιοι] οἱ ῥωμαίων κατήκοοί εἰσι μέχρι ἐς τοῦτ' ἰβηρίας ὅρους διήκοντες. οὐκ δὲ ἀψαρεωῖτος πόλεως ἐς πέτρας τὰ πόλιν καὶ τοῦτ' λαζῶν ὄρους, οὗ δὴ πλευτᾶ ἐ ξυνος πόντος, μιᾶς ἐστὶν ἡμέρας ὁδός. ὁπλήγων δὲ ὁ πόντος ἐνταῦθα, μιλησιδῆ πόντον τὼ ἀκτώ. καὶ ὁ ὧδε τὸ μιλησιδοῦς τούτω ὀλάπλους ἐς πεντήκοντά τε καὶ πεντακοσίους μάλιστα σταδίους διήκει· τὰ δὲ αὐτοῦ ἔσπαθε ξύμπαντα, λαζική τέ ἐστι καὶ ὠνέμασται. μετὰ δὲ αὐτοῦτ' κατὰ τὼ μεσογαίαν, *σκυμιᾶ τε καὶ σουσία ἐστί. ταῦτα δὲ τὰ ἔθνη, λαζῶν κατήκοα τυγχάνει ὄντα. καὶ ἄρχοντας μὲν οἱ τῇδε αὖθρωποι τῶν ὁμοῤῥῶν πινὰς ἔχουσιν, ἐπειδαὶ *δὲ τῶν ἐχόντων τινὶ ὀπιγίνηται ἡ τέλει ἡμέρα τοῦ βίου, ἕτερον αὐτῆς αὐτὸν καθίσασθαι τοῖς τοῦ λαζῶν βασιλέως ἐσαεὶ εἰθίσαν. ταύτης δὲ τῆς χώρας οὐκ παλαιοῦ μὲν παρ' αὐτὼ μάλιστα τὼ ἰβηρίαν, μέχρι ἰβήρων οὐκ παλαιοῦ κατήκοοι ὤκηντο, τὰ οἰκία ἐν τοῖς ὄρεσιν ἔχοντες. ὄρη δὲ τὰ μέχρι οὐ σκληρὰ οὐδὲ καρπῶν ἄφορά ἐστιν, ἀλλ' εὐθηνοῦσιν ἁπάσαις ἄπασιν· ἐπεὶ καὶ οἱ μέχοι, γεωργοὶ δεξιοὶ [ἄλλως τε] καὶ ἐς ἀμπελῶνας τυγχάνουσιν ὄντες. ταύτῃ δὲ τῇ χώρᾳ ὄρη ὀπίκειται ἄχαν τὰ ὑψηλὰ καὶ ἀμφιλαφῆ καὶ δεινῶς ἄβατα, καὶ ταῦτα μὲν ἄχρις τὰ καυκάσια ὄρη διήκει. ἔσπαθεν δὲ [αὐτῶν] τοῖς αἴρουσι ἥλιον ἰβηρία ἐστὶ, μέχρι ἐς πρόσαρμένιους διήκουσα. ἀλλὰ δὲ τῶν ὀρῶν, ἃ ταύτῃ αἴρει, φάσις ποταμὸς κάτεισιν, ἐκ τῶν καυκασίων ἀρχόμῳος, καὶ κατὰ μέσον τὸ μηνοειδὲς τοῦ πόντου ἐκβάλλει. ταύτῃ τὸ ἤπειρον ἑκατέραν αὐτὸν διορίζειν πίες εἴρηται. τὰ μὲν γὰρ ἐν δεξιᾷ καπόντου τοῦ ῥοῦ, ἀσία ἐστὶ· τὰ δὲ ἐν δεξιᾷ, εὐρώπη ὠνόμασται. κατὰ μὲν οὖν τὼ τῆς εὐρώπης μοῖραν ξύμπαντα λαζῶν τὰ οἰκία ξυμβαίνει εἶναι. ὀπὶ θάτερα δὲ, οὐδὲ πόλισμά [τι,] οὐδὲ ἄλλό τι ἐχύρωμα, οὐδὲ κώμω πνὰ λόγου ἀξίαν λαζοὶ ἔχουσι· πάλαι γε δὴ ὅτι πέτραν ῥωμαῖοι ἐνταῦθα ἐδείμαντο τοιόνδε. κατὰ ταύτω *δὲ τὼ λαζικῆς μοῖραν ἀπέκειτο (ὥσπερ οἱ ὀπιχώριοι λέγουσι) καὶ τὸ †δέῤῥας ἐκεῖνο, οὗπερ ἕνεκα οἱ ποιηταὶ τὼ ἀργὼ ὁπόταν πρὸς εὖξ μυθολογοῦσι. λέγουσι δὲ ταῦτα, ἐμὼ γνώμω, ἀληθιζόμῳοι [ἥκιστα,] οὐ γὰρ αὖ εἶμαι λαθὼν τὸν αὐτὸν ἰάσονα ἐνθένδε ἀπηλλάχθαι ξὺν τῇ μηδείᾳ τὸ †δέῤῥας ἔχων, εἰ μὴ τά τε βασίλεια, καὶ τὰ ἄλλα τῶν κόλχων *οἰκία διήρπαστο Φάσιδι ποταμῷ· ἵνα δὴ τὸ δέῤῥας ἐκεῖνο κεῖθεν ξυνέβαινεν· ὁ δὴ καὶ οἱ ποιηταὶ ὠδαδηλοῦσιν, οἱ τὰ τοιαῦτα αἰσχραψάμῳοι. ὁ μὲν οὖν Φάσις τῇδε φερόμῳος, ἦπέρ μοι διεδιήγηται, ἐς αὐτὸν πως λήγοντα ἐμβάλλει τὸν εὔξεινον πόντον. τοῦ δὲ μηνοειδοῦς κατὰ μὲν τὼ μίαν ἀρχὼ, ἡ τῆς ἀσίας ἐστὶ, πέτρα ἡ πόλις ἐτύγχανεν οὖσα· ἐν δὲ δὴ τῇ αὐτοπέρας ἀκτῇ, κατὰ τὼ τῆς εὐρώπης μοῖραν, ἀψιλίων ἡ χώρα ἐστὶ· λαζῶν δὲ κατήκοοί εἰσι. καὶ χριστιανοὶ γεγόνασιν ἐκ παλαιοῦ οἱ ἀψίλιοι, ὥσπερ καὶ τἄλλα ξύμπαντα ἔθνη, ὧνπερ *ἐπεμνήσθω ἐς τόδε τοῦ λόγου. ταύτης δὲ τῆς χώρας καθύπερθεν, ὄρος μὲν τὸ καυκάσιόν ἐστι. τοῦτο δὲ τὸ ὄρος, ὀκαύκασος, ἐς ποσοῦδε *ὕψους ἀνέχει, ὥστε δὴ αὐτοῦ τῶν μὲν ὑπερβολῶν

* σιγίδας
* ἰθίλοντες
* ὀπακρέμανται
* σκυμία
* δὲ τῶν
* δὲ τοῦ τὼ
* δέμας
* δέρας
* οἰκῶν
* ἐμνήσθω
* ὕψος

οἶμαι: ἀλλ' ἐς τὸ ἀκριβὲς διεξιόντι, τάτε ὀνόματα καὶ τὰ πράγματα, ὅσα δὴ πανταχοῦ ἐπιχωριάζει τῶν πάντων ἐκείνων ἑκάστῳ. οὕτος πάντα ὁ πόντος ἄρχεται μὲν ἐκ Βυζαντίου καὶ Χαλκηδόνος, τελευτᾷ δὲ ἐς κόλπον τὸν γλῶν. καὶ αὐτῶν ἐν διξιᾷ ἐσπλέοντι, δυσημοί τε καὶ οἱ αὐτῶν ἐχόμενοι ὀνομάζονται καὶ πλαγόνες ὀκλωνται, οἳ δὴ ἄλλα τε χωρία καὶ Ἡράκλειαί τε ἐν ἀμαξιτῷ ἐπιθαλασσίας πόλεις ἔχουσι, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ πόντοι ἐπικαλούμενοι, μέχρι ἐς τραπεζοῦντα πόλιν, καὶ τὰ τούτης ὄρεα, ἐνταῦθα πολίσματά τε ἄλλα ἐπιθαλασσίδια, καὶ σινώπη τε καὶ * ἀμισεὺς οἰκεῖται, ἀμισοῦ τὰ ἄγχιστα τό τε * ἡμίσχυρον καλούμενον καὶ Ἡρωίδων ποταμός ἐστιν· οὗ δὴ τὸ τῶν ἀμαζόνων στρατόπεδον γενέσθαι φασιν. ἀλλὰ νῦν μὲν ἀμαζόνων μεχρίψεται μοι οὐ πολλῷ ἔπεσθαι. τραπεζουντίων δὲ τὰ ὄρεα διήκει ἐς τε κώμιλα * συσυρμαναν, καὶ τὸ * ῥίζιον καλούμενον χωρίον. ὅπερ τραπεζουντίων διέχει δυοῖν ἡμέραιν * ὁδῷ. ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐς λαζικὰ ἴσιν. τραπεζοῦντος δέ μοι ἐπιμνηθέντι, οὐ παρεπτὸν τὸ πλεῖστον θαλάσσῃ τῇδε ξυμβαῖνον. τὸ γὰρ μέλι ἐν ἅπασι τοῖς * τραπεζοῦντος χωρίοις πικρὸν γίνεται, ἐνταῦθα μόνον ἐπισταζομένης τῆς ἀμφ' αὐτῷ δρόσου. τούτων * δὴ τῶν χωρίων ἐν διξιᾷ τὰ τζανικῆς ὄρη πάντα αἴσχει· ἐπίκεινά τε αὐτῶν ἀρμένιοι ῥωμαίων κατήκοοι ὀκλωνται. ἐκ τούτων δὲ τῶν τζανικῶν ὀρῶν κάτεισι ποταμὸς βόας ὄνομα. ὃς δὴ ἐς τε λόχμας πεπαλημένος ἰὼν, καὶ χώρην * ὑλώδη διερχόμενος, φέρεται μὲν ἄγχιστα τῶν λαζικῆς χωρίων, πίπτει δὲ πρὸς ἑκβολὰς ἐς τὸ εὔξεινον καλούμενον πόντον. οὐ μὴν βόας καλούμενος· ἐπειδὰν γὰρ τῆς θαλάσσης [ἐγγὺς] ἵκηται, τὸ μὲν ὄνομα * μέτεισι τοῦτο, ἐπὶ ἐσχάτοις δὲ ἐνθένδε πεσουσίας μεταλαγχάνει. ἐκ τῶν οἱ ἐπιγινομένων ὄνομα κτώμενος. ἄχαριν γὰρ αὐτὸν τὸ λοιπὸν καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι: τοῦτο δὴ ἕνεκα, ὅτι δὴ κάμψαι αὐτὸν τῇ θαλάσσῃ αἰσχιστὸν ἁμήχανά ἐστιν. ἐπὶ ξυὶ ῥοῦν * τοιαύτῃ καὶ ἐξύτητι τοῦ ῥοῦ τὰς ἑκβολὰς ποιεῖται, παρεχλὺ * πολλὸν τὸ ῥοῦσιν ἐπίπεσθαι ἐγχαζόμενον· ὥστε ὡς πρωτίστων τῆς θαλάσσης ἰὼν, ἄπορον ποιεῖται τὸ ταύτῃ ἀφίπλουν. οἵ τε ναυπλέοντες ἐνταῦθα τοῦ πόντου, εἴτε λαζικῆς * ἰσθμὸς πλέοντες, εἴτε καὶ ἐνθένδε ἀπίασιν· ἐκεῖθεν ἐξῆς ἀφαπλῶν δύνανται. κάμψαι γὰρ τὸν ῥοῦν οὐδαμῇ ἔχουσιν: ἀλλὰ πορρωτάτω μὲν ἀναχόμενοι τοῦ ἑκείνη πλάγους, ἐπὶ μέσου δὲ [που] τοῦ πόντου ἰόντες, ἔπειτα δὴ ἀπαλλάσσονται τῆς τοῦ ποταμοῦ ἑκβολῆς δύνανται. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ * ποταμὸν βόαν τοιαῦτά ἐστι. μετὰ δὲ τὸ * ῥίζιον αὐτόνομοι ἀνθρώπων ἔρη ἐκδέχονται, οἳ δὴ ῥωμαίων τε καὶ λαζῶν μεταξὺ ὀκλωνται. καί μοι τὸν, ἀθηναῖοι ὄνομα, ἐνταῦθα οἰκῆται. οὐχ ἕτι ἀθηναίων ἄποικοι, ὥσπερ τινες εἴρηνται, τῆδε ἱδρύσαντο: ἀλλὰ γυνή τις ἀθηναία ὄνομα ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις κυρίσα ἐγκρίνει τῆς χώρας, ἧσπερ ὁ πόντος ἐνταῦθα καὶ εἰς ἐμὲ ἐστι. μετὰ δὲ ἀθήναις, ἄρχαδές τε οἰκεῖται καὶ ἄψαροῦς πόλις ἀρχαία, ἣ τῷ * ῥιζείῳ πλέχει * ὁδῷ ἡμερῶν τριῶν μάλιστα. αὕτη ἄψυρτος τὸ παλαιὸν ὠνομάζετο, ὁμώνυμος τῷ ἀνθρώπῳ ἀφ' οὗ πόθος γεγραμμένη. ἐνταῦθα γάρ φασιν οἱ ἐπιχώριοι, ἐξ ἐπιβουλῆς μηδείας τὸ καὶ ἰάσονος, τὸν ἄψυρτον ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι, καὶ δὴ αὐτὸ τοῦτο ἐπωνυμίαν τῷ χωρίον λαβεῖν. ὁ μὲν γὰρ ἐν σκότῳ ἀπόθνησκε, τὸ δὲ ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάζετο. ἀλλὰ πολὺς ἄγαν μετὰ ταῦτα ἐπῆρεν ὁ χρόνος, καὶ ἀνθρώπων ἀναρίθμοις ἀφανισθεῖσαι ἐνακμάσας, αὐτὸς ἀφανὴς μὲν τοῖς τῶν πραγμάτων * ἐπιβολὴν ἴσχυσιν ἐξ ὧν τὸ * ἐπιβουλὴ ὄνομα ξύγκειται τοῦτο. ἐς δὲ τὸ νῦν φαινόμενον τρόπῳ μεταρυθμίσαι τοῖς πεσουσιν τῷ τόπῳ. τούτου δὲ τοῦ ἀψύρτου καὶ πόθος ἐς τῆς πόλεως τὰ ἐσὸς αἰῶνος ἥλιόν ἐστιν. αὕτη πόλις [δὴ] τὸ παλαιὸν πολυανθρωπος· καὶ τεῖχος μὲν αὐτοῖς περίβαλε μέγα τι χρῆμα, θεάτρῳ δὲ καὶ ἱπποδρόμῳ σκαλωπίζετο, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, οἷσπερ πόλεως μεγάθος δήκυνθαι ἔωθε. νῦν δὲ δὴ αὐτῶν ἄλλο οὐδὲν * ἀπολέλειπται, ὅτι μὴ τῆς κατασκευῆς τὰ ἐδάφη. ὥστε εἰκότως θαυμάσειεν ἄν τις τῶν, κόλχους Φαμένων * τραπεζουντίων ἰσομόρους εἶναι. ταύτῃ μὲν γὰρ [οὖ] καὶ τὸ * ἑλίρρας ξυὶ αὐτῇ μηδεία συλήσας

* ἀμισὲς οἰκεῖ ἀμισοῦ δὲ
* ἡμισκύριον
* συσυρμαναι
* ῥίζαιον
* ὁδὸν
* περὶ τραπεζοῦντα
* δὲ τῇ τῶν
* λεφύδε
* μεθίστη
* ποσούτῃ
* τῇ ῥοῇ. πολλῷ
* ἰσθῷ
* ποταμοῦ βόαν
* ῥιζαιον
* ἰσθμὸν ἢ
* ὁδῷ
* ἐπιβουλὴν
* ἀπολέλειπται
* τραπεζουντίοις ὁμόρους
* ἧκεν ἐαυτῇ
M.

ακίνητον, καὶ μὴ ἐν ἄλλῳ τινὶ σημείῳ ἀφ' οὗ καὶ ἐπὶ τὸ τ ἐφάπτε-
ται, ἀλλ' ἀπολείπει τὸ ΣΤ ἐπὶ ἑκάτερα, γραμμὴ πᾶσα ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸν
κύκλον πεσοῦσα, ἐπὶ τὸ ἕλασσον ἔσται τῶν ἐπὶ τὸ Σ καὶ Τ πιπτουσῶν· ἐπὶ
δὲ τὸ ἕλασσον τὸ διάστημα· ὥστε ἡ ΖΗ τῆς ΖΘ ἐλάττων ἐστίν· ὥστε καὶ
τὸ ΖΗ τοῦ ΖΘ ἐλάττων ἐστίν· ὅπερ ἀδύνατον· οὐκ ἄρα τὸ Η ἐπὶ τῆς ΖΘ
ἐστίν· ὁμοίως δὴ δείξομεν, ὅτι οὐδὲ ἐπ' ἄλλου τινὸς τῆς ΖΘ πλὴν τοῦ Θ·
ἡ ΖΘ ἄρα τὸν κύκλον ἅπτεται κατὰ τὸ Θ σημεῖον. τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον
δείξομεν καὶ τὴν ΚΛ τὸν κύκλον ἅπτεσθαι κατὰ τὸ Λ σημεῖον· ἐφάπτε-
ται ἄρα ἡ ΖΘ τοῦ κύκλου κατὰ τὸ Θ, καὶ ἡ ΚΛ κατὰ τὸ Λ· ἐὰν ἄρα ἐπιζευχθῇ
ἡ ΘΛ, ἡ ἐπὶ τὸ κέντρον ἐπιζευγνύουσα τὸ ΜΝΞ ἔσται κάθετος ἐπὶ ἑκατέραν
τῶν ΖΘ, ΚΛ· ἔστιν οὖν ἡ ΜΝΞ ἐπὶ τὸ μέσον τῆς ΘΛ κάθετος· ἐπὶ τὸ μέσον
ἄρα τῆς ΘΛ ἐστὶ τὸ κέντρον τοῦ κύκλου· ἔστω τὸ Ο· καὶ ἐπεζεύχθω ἡ ΟΘ·
ἐπεὶ οὖν ἡ ΖΘ ἅπτεται τοῦ κύκλου, ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ κέντρου ἐπὶ τὴν ἁφὴν ἐπι-
ζευγνυμένη κάθετός ἐστιν ἐπὶ τὴν ἐφαπτομένην, ὀρθὴ ἄρα ἐστὶν ἡ ὑπὸ ΟΘΖ
γωνία· ἡ ἄρα ἀπὸ τοῦ ΟΖ δυναμένη ἴση ἐστὶ ταῖς ἀπὸ τῶν ΟΘ, ΘΖ δυνα-
μέναις· μείζων ἄρα ἐστὶν ἡ ΟΖ τῆς ΟΘ· ἡ ΟΘ δὲ τῇ ἐκ τοῦ διαστήματος ἴση
ἐστίν· ἡ ἄρα ΟΖ τῆς ἐκ τοῦ διαστήματος μείζων ἐστίν· ὁμοίως δὴ δείξομεν,
ὅτι καὶ πᾶσα ἡ ἐπὶ τὸ Ζ ἐπιζευγνυμένη τῆς ἐκ τοῦ διαστήματος μείζων ἐστίν·
ἡ ΖΘ ἄρα τὸν κύκλον οὐ τέμνει, ἀλλ' ἅπτεται αὐτοῦ· ὁμοίως δὴ δείξομεν,
ὅτι καὶ ἡ ΚΛ τὸν κύκλον οὐ τέμνει, ἀλλ' ἅπτεται αὐτοῦ· ἐὰν ἄρα ἀπὸ τοῦ
Ζ σημείου ἐπὶ τὸν κύκλον ἀπὸ τοῦ ἐκ τοῦ διαστήματος ἐπιζευχθῇ τις εὐθεῖα,
ἐφάψεται τοῦ κύκλου· ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

ΠΡΟ-

* κεφαλωνίᾳ τῷ τόλῳ ἐστὶς τῆ πελοπόλου ἐγγύτερο. κ᾽ ἀρταβάνης δὲ, οὐ πολλῷ ὕστερον ἐς * κεφαλληνίᾳ γενόμενο, ἐπειδὴ σφᾶς ἀμφὶ λιβύῃ ἐσήνδε αἰσχθέντας ἐπὶ σικελίας κιχωρῆκέναι ἔγνω * ἄρας ἐνθένδε, πέλαγος αὐτίκα τὸ ἀδριατικὸν καλούμενον δίεβη. ἐπεὶ δὲ καλαβρῶν * ἐπέσχον ἀγχοῦ ἐγένετο * χειμῶνός οἱ ἐξαισίου * πεσόντος, κ᾽ τῆ πνεύματος σκληρῆ τ ὑπαράξαντος ἄντος, κ᾽ ἀπαναπίας σφίσιν ἰόντο: ἄτως ἀπάσας διασκεδάσασθαι τὰς ναῦς ξυνέβη, ὡς δοκεῖν, ὅτι δὴ αἱ πλεῖσται ἐς τὸν καλαβρίαν ἐξενεχθεῖσαι ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐγένοντο. σὺν ἑνὶ δὲ ἄτως. ἀλλὰ πρὸς τῆ πνεύματι ξυῶ δίαν πολλὴ διωθούμενοι, ἀνέτρεφόν τε διαζόμενοι ὑπερφυῶς, κ᾽ αὖθις ἐς πελοποννήσῳ ἐγένοντο. κ᾽ τῶν ἄλλων δὲ, ὅπη ἑκάστοις τύχη, ἢ διεφθάρθαι ἢ διασεσῶσθαι πύθεσθαι. ναῦς δὲ μία, ἐς ἣ ἔπλει ἀρταβάνης αὐτὸς, τῆ ἱστοῦ οἱ ἐν τῷ σάλῳ τάττῳ * τοιόνδε ὄφος πίπτο, ἐς * πόσην κινδύνου ἐλθοῦσα, πρὸς τὸ ῥοθίου φερομένη, κ᾽ τῷ κλύδωνι διαπαιομένη, [μελίτης πρόσοιχε τῇ νήσῳ. οὕτω μὲν ἀρταβάνης διασεσῶσθαι ἐκ τῆ ἀπροσδοκήτου ξυνέβη.] λιβύες δὲ ὅτι τῶν πολεμίων * ἐπεξίεσαν, ἢ μάχη πρὸς αὐτοὺς οἷός τε ὢν διακρίνεσθαι, κ᾽ τῶν διπτηδείων σφίσι (ἅπερ πολλοῖς οὖσιν) ἐς πλείω χρόνον οὐσταμῆ διαρκούντων * ἄρας ἐνθένδε ξὺν τῶν ἐπομένοις, κ᾽ σὺν * πολεμίους λαθὼν, ἐς πάνορμον † ἀνεχώρησε. τοτίλας δὲ καὶ γότθοι [σχεδόν τι] ἅπαντα ληισάμενοι [τὰ διπὶ] σικελίας χώρια, ἴσασιν μὲν ἐπαγόμενοι κ᾽ ζώων * ἄλλο τι χρῆμα μέγα, σῖτόν τε κ᾽ σὺν * ἄλλους καρποὺς ἅπαντας ἐκ τ᾽ νήσου μεταπεμπόντες, κ᾽ πάντα τὰ χρήματα (*κομιδῇ μεγάλα ὄντα) ἐς τῆς πλοίοις ἐσήγοντο. [τῷ τε νῆσον ἐξαπναίως ἐξέλιπον, καὶ ἐς † ἰταλίαν αὖ ἔρεσθον, τρέπω ὁρμώμενοι] τοιῷδε. τῶν τινὰ ῥωμαίων, * ἀπιὸν ἔνομα, ἐκ ἀπολιτίου ὁρμώμενον [οἱ] αὐτῷ πάρεδρον οὐ πολλῷ πρότερον καταστησάμενο τοτίλας ἔτυχεν. ἔτος ἀνὴρ ἐς πόλιν καταίη, ἀτειχίστῳ οὔσῃ. διατρίβων ἔσχε. τύχη τίς τις αὐτῷ ξυνέβη ὑπὸ τῆς πολεμίοις ἐνταῦθα γενέσθαι. ἐν δὲ ῥοῦσαν ὁ τοτίλας ἐπεγόμενος, τῶν τινὰ διπφαύων γυναῖκα, αἰχμάλωτον οὖσαν, ἀφεῖναι ῥωμαίοις αὐτ᾽ αὐτῷ ἤθελε. γυναῖκα δὲ ῥωμαίοι ἀδαμῆ ἰδικαίωσαν αὐτὰλλάξασθαι αἰδρός, τ᾽ τῷ καλουμένῳ κοιαίσωρος ἐχόντο. δείσας οὖν ὁ ἀνὴρ, μὴ πρὸς τῆς πολεμίοις διαφθαρείη * ὁμολογήσῃ ῥωμαίοις, αὐτίκα τοτίλαν αἰσπέσθαι σικελίας μὲν ἀπανίστασθαι, πασὶ δὲ τῷ γότθων στρατῷ ἐς ἰταλίαν διαπερᾶσαι. καὶ οἱ μὲν ὅρκοις αὐτὸν σφίσιν ἀμφὶ τούτῳ τῇ ὁμολογίᾳ καταληφθέντα, γότθοις ἀπέδοσαν, αὐτ᾽ αὐτῷ τ᾽ γυναῖκα κεκομισμένοι: ὁ δὲ τοτίλα ἐς ἔψιν ἦκεν, σὺν διπὶ τῷ σφετέρῳ ξυμφόρῳ γότθους ἔφασκε, σικελίαν ληϊσαμένους χειδόν τι ὅλων, ὀλίγων τινῶν φρουρίων διατριβῶν ἐνταῦθα ἔχειν. ἔναγχο γὰρ ἰσχυρίζετο ἀκηκοέναι, ἡνίκα ὧδε τῆς πολεμίοις ἐτύγχανεν ὤν, γερμανὸν μὲν τὸν βασιλέως ἀδελφιδοῦν ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι· ἰωαννίνα δὲ τὸν αὐτοῦ κηδεστὴν, καὶ ἰουστινιανὸν τὸν αὐτοῦ παῖδα, πασὶ τῷ * στρατῷ πρὸς γερμανοῦ ξυλλεγέντα, εἶναι μὲν [ἤδη] ἐς δαλματίαν, ἐνθα δὴ λιχουρίας αὐτίκα δὴ μάλα ξυσκευαζομένους ἐνθένδε χωρῆσαι· ἐφ᾽ ᾧ δὴ γότθων ἐξ διπλομαχίης παῖδάς τε καὶ γυναῖκας * ἀνδραποδίσασθαι, καὶ χρήματα ληίσασθαι πάντα * οἵσπερ ἡμᾶς ἐπαναστάζειν, ἀμύνειν αὖ εἴη, ἐς τῷ ἀσφαλῆ ξυῶ τῆς οἰκείοις διαχειμάζοντας. ἰῶ γὰρ ἐκείνων στερησόμεθα, σικελίας αὖθις ἅμα ἦρι ἀρξομένῳ παρίσῃ ἡμῖν ἀδιεστρον διαβῆσαι, πολέμιον οὐδὲν ἐς νῷ ἔχουσι. πρὸς τῇ ὁ τοτίλας τῇ ἐπιθήκῃ αἰσπαθεῖς: * φρουρὸς μὲν ἐς ἐχυρώματα πέτρας εἶασεν· αὐτὸς δὲ ξύμπασαν τὴν λείαν ἐπαγόμενο. παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς ἰταλίαν διεπερᾶσαι. ταῦτα μὲν [οὖν] ἐπράσσετο τῇδε. ἰωάννης δὲ, καὶ ὁ βασιλέως στρατὸς, * ἀφικόμενο ἐς δαλματίαν, ἐς πόλωσι διαχειμάζειν ἔγνωσαν· ἐνθένδε, μετὰ τὴν τῶν χειμῶν ὥραν, ἐνθὺ ῥαδίννης ἐσῆλθον ἰέναι διανοούμενοι. σκλαβῆνοὶ δὲ, οἵ τε τὰ ἑσπέρια ἐς τῇ γῇ βασιλέως νέμονται (ὥσπερ μοι ἔναγχο διεσήγηται) καὶ ἄλλοι, οὐ πολλῷ ὕστερον ἴσρον [τε] ποταμὸν διαβάντες, καὶ τοῖς ἑσπερίοις ἐπαμυ-

Digitized by Google

τῆ τ᾽ πόλεως Φυλακτηρίου ἐπιμελῆτη, γερμανὸν τ᾽ κὴ τ᾽ ξιὼ αὐτῷ * στράτευμα καρασθο- *καρὰ θητ.
κῶν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράσσετο τῆδε· κὴ ὁ χειμὼν ἔληγε, κὴ τὸ πίμπλον κὴ δέκατον ἔτ@ ἐπ-
λέυτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν ᾠκεάνιος ξυνέγραψε. γερμανοῦ δὲ τ᾽ στράτευμα ἐς σαρδικῆ,
τῆ ἰλλυρικῶν πόλει, ἀγείραντός τ᾽ κὴ διέποντος, ἅπαντά τ᾽ ἰσχυρόταπα ἐξαρτυομένου τὰ ἐς
τ᾽ τῆ πολέμῳ ᾠδασκευὴ: σκλαβίνων ἔμπλεος, ὅσος οὔπω πρόσθεν, ἀφίκετο ἐς ῥωμαίων
τ᾽ γῆ. ἵστρον δὲ πόταμὸν διαβάντος, ἀμφὶ * ναΐσσον ἦλθον. ὧν δὴ ὀλίγους τινὰς, ὑποσκεδα- *καὶ
σθέντας μὲν τῆ στρατιᾶ, πλανωμένους δὲ, κὴ κατὰ μόνας πρόϊόντας τὰ σκεύη χωρία,
τῶν τινὲς ῥωμαίων καταλαβόντες τὰ κὴ ξυνδήσαντες, αἰτιώμενοι, ὅτι δὴ ἕνεκα εὖτ@
δὴ ὁ τῶν σκλαβίνων στρατὸς, κὴ * τί καταρχασόμενοι διέβησαν πόταμὸν ἵστρον; εἰ δὲ ἰσχυρίσαν- * ὅ,τι
το, ὡς θεσσαλονίκην τὴ αὐτὴν, κὴ πόλεις τὰς ἀμφ᾽ αὐτὴν πολιορκία * ἐξαιρήσαντες 10.
ἄπερ ἐπὶ βασιλεὺς ἦκουσιν: ἄγαν τ᾽ ξυνεταράχθη, κὴ πρὸς γερμανὸν εὐθὺς ἔχαιρεν· ὁ- * ἐξαιρέσοντες ἥκοιεν
δὸν μὲν ἐν τῷ ᾠδαυτίκα τὴν δὴ ἰταλίαν ἀναβαλέσθαι, θεσσαλονίκη δὲ κὴ πόλεσι ταῖς ἄλ-
λαις ἀμῦναι, κὴ τ᾽ σκλαβηνῶν ἔφοδον ἔσεσθαι δυνάμις ἀποκρύσασθαι. κὴ γερμανὸς μὲν ἀμφὶ
ταῦτα διατριβὴν εἶχε. σκλαβινοὶ δὲ γένος διαρρήδην πρὸς τ᾽ αἰχμαλώτων, γερμανὸν
ἐν σαρδικῆ εἶναι * ἐς δέος ἦλθον. μέγα γὰρ ὄνομα ἐς τύδυ δὴ δυ᾽ βαρβάρους ὁ γερμανὸς
εἶχεν, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. ἡνίκα ἰουσῖν@ ὁ γερμανοῦ θε@ τ᾽ βασιλέαν εἶχεν· αὖτις, οἱ
σκλαβηνῶν ἄγχιστα ὤκηντο, ἵστρον πόταμὸν διαβάντος, στρατῷ μεγάλῳ ἐσέβαλλον [ἐς ῥω-
μαίων τ᾽ γῆν. ἐτύγχανε δὲ γερμανὸν βασιλεὺς, θρᾴκης ἕλης στρατηγὸν καταστήσαμέν@ οὐ
πολλῷ πρότερον. ὃς δὴ ἐς χεῖρας ἐλθὼν τῷ τ᾽ πολεμίων στρατῷ, κατὰ κράτ@ τὴ μάχην νική-
σας * ἀνδρῶν τ᾽ ἅπαντας ἔκτεινε: κλέος τὴ μέγα ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ὁ γερμανὸς ἐς πάντας αὐ-
θρώπους, κὴ διαφερόντως ἐς τύδυ δὴ δυ᾽ βαρβάρους ᾠκειοῦτο. διαμένοντος οὖν αὐ- 20
τὸν (ὥσπερ μοι εἴρηται) σκλαβινοὶ· ἅμα δὲ κὴ δυνάμιν ἀξιολογωτάτην αὐτὸν ἐπάγεσθαι
οἰόμενοι, ἀπὸ βασιλέως στελλόμενον δὴ τωτίλαν τὴ γότθους: ἐδοῦ μὲν εὐθὺς τῆς δὴ
θεσσαλονίκης ἀπέσχοντο * ἐς δὲ τὸ πέδιον καταβῆναι σφίσιν ἐπήλπισαν· ἀλλὰ ξύμπαντα ὄρη
τὰ ἰλλυρικῶν διαμπερὲς ἐπιόντες, ἐν σκαλματίᾳ ἐγένοντο. ὧν δὴ [ὁ] γερμανὸς ἀφροντιστήσας,
πάσῃ ἐπηγγελλε [τῆ] στρατιᾷ ξυσκευάζεσθαι, ὡς ἡμέραν δυσὶν ὕστερον ὁδοῦ ἐνθένδε τῆς δὴ τ᾽
ἰταλίαν ἀρξόμεν@. ἀλλά τις αὐτῷ ξυνέπεσε τύχη νοσῆσαι τ᾽, ἐξαπιναίως τ᾽ βίον διαμει-
ρήσασθαι, * εὐθύωρός τ᾽ ὁ γερμανὸς ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο * αὐτὸς ἀνδρεῖός τ᾽ κὴ δραστήριος * εὐθύωρός
ἐς τὰ μάλιστα, στρατηγός τ᾽ ἄριστος, κὴ αὐτουργὸς δεξιὸς· ἐν δὲ εἰρήνῃ κὴ ἀγαθῆς πράγμασι,
τά τ᾽ νόμιμα κὴ τ᾽ τῆ πολιτείας κόσμον βεβαιότατα φυλάττειν ἐξεπιστάμενος· οἰκάσας μὲν ἐρ- 30.
γάτας πάντων μάλιστα, χρήματα τῆς διομήρους ἅπασι δεδαισικῶς μεγάλα, κὴ τίκην ἀδ᾽ ἔσον
λέγω κεκτημισμένον ἐν αὐτῶν πώποτε. ἐν παλατίῳ μὲν κὴ τῆ ἀγορᾷ, ἐμβεβιέσατός [τ᾽]
κὴ σβαρὸς ἄγαν ἐπάτωρ τῆ καθ᾽ ἡμέραν οἴκοι, ἡδύς τ᾽ κὴ ἐλαθέριος κὴ ἐπιχαρὴς· οὐδέ τ᾽ ἐν
παλατίῳ ἁμαρτάνεσθαι ᾠδὰ τὰ εἰωθότα ἔσεσθαι δυνάμις ξυγχωρῶν· οὐδὲ γασιώτατος
τῆς ἐν βυζαντίῳ τῆς βουλήσεως ἢ τῆς ὁμιλίας μεταλαχών * πότε, καί περ κὴ τῶν ἐν * πάντων
δυνάμει πολλῶν ἐς τὰ ἀπορίας ἐληλαχότων. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε χειχώρηκε. βασι-
λεὺς δὲ τῆς ξυμπεσοῦσι πρειόδῳ γεγονὼς * ἰωαννίκιον ἐκέλευε, τὸν βιταλιανοῦ μὲν
ἀδελφιδεῶν, γερμανοῦ δὲ γαμβρὸν, ξυὶ ἰουστινιανῷ θατέρῳ τῶν γερμανοῦ παίδων,
τῷ στρατῷ τούτῳ ἐς τὴν ἰταλίαν ἡγήσασθαι. κὴ οἱ μὲν τὴν δὴ δαλματίας ἦσαν, ὡς ἐν πάλαι
διαχειμάσοντες· ἐπεὶ ἀδύνατα σφίσιν ὤοντο εἶναι, τηνικάδε τῶ καιρῶ πρεπ- 40
οῦσι τὴν τῶ κόλπου περίοδον ἐς ἰταλίαν κομίζεσθαι· διαπερθμεύεσθαί * τε, νηῶν σφί- + γὰρ. πᾶν
σιν οὐ παρουσῶν, ἀμήχανον ἐῶ. λιβέριος δὲ, οὔπω τὸ πεπυσμένος ὥσπερ βασιλεῖ
ἀμφὶ [τῷ φόλῳ τούτῳ μεμέλει· συναγαγὼν στρατίαν πολιορκουμένοις πρὸς τῶν
πολεμίων. βιασάμενός τ᾽ οὖν τοῦτο βαρβάρους, ἐς τὸ τὴν λιμένα κατῆρε, κὴ παντὶ]

τῷ φόλῳ

μῶ οὐ πολύ ἔδωκε· χρήματα δὲ λόγου ἄξια * ωθαχόμω, σρατιὰν ἐπίσιλλεν * ἐκ θρᾳκῶν τε καὶ ἰλλυριῶν ἀξιολογωτάτην ἀγειράμενος, οὕτω δὴ σίλλεως ἀπουδῇ * ἐς τὴν ἰταλίαν πολλῇ. καὶ φιλιμούθ τις τῶν ἱερούλων [ἄρχοντα] ξὺν τοῖς ἑπομένοις, καὶ ἰωάννην τὸν αὐτοῦ μὲν γερμανὸν κηδεστὴν, βιτάλιανον δὲ ἀδελφιδοῦν (σρατηγὸς γὰρ ὢν τῶν ἐν ἰλλυρικοῖς καταλόγων, Δαζιβίβης ἐσταῦθα εἶχε) ξὺν αὐτῷ ἐς τὴν ἰταλίαν ἀπαγαγόμενος ἐπήγγειλε. τότε δὴ γερμανὸν φιλοπμία [πολλή] τις ἔσχε, γότθων τὴν ὄπικράτησιν αἰσθόμενος, ὅπως οἱ λιβύλυ τὰ καὶ ἰταλίαν ἀνασώσασθαι σπεύσῃ τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ. σότζα γὰρ πτυραννικὸς ἔν γε λιβύῃ τὰ πρῶτα, ἐπὶ λιβύης κράτος βεβαίως ἤδη ἔχοντος· αὐτὸς ὑπὸ βασιλέως σταλείς, καὶ μάχῃ * ωθαδόξως σὺν σασιώτας νικήσας, τὸν τε τυραννίδα κατέπαυσε, καὶ λιβύλυ αὖθις ἀνεσώσατο τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη. καὶ νῦν δὲ τῶν ἰταλίας πραγμάτων ἐς τὸν τύχης ἐλαυνόμενος, ἐς ὅμοιον [τὸν] ἐναγχος δεδιήγηται μέλα δὴ ἐνθένδε σπεύδων ἐς ἰταλίαν κλέος ἐδίωκε, ἅπερ δὴ καὶ αὐτὸν ἰσχύσας βασιλεὺς ἀνασώσασθαι. ἐς πρῶτα μὲν (ἐπλεύτηκε γὰρ οἱ πολλῷ πρότερον ἡ γυνὴ παστάρα ἔνεμα) * μαθασούνθαν ἐς γαμετὴν ἐπιήσατο λέγω, τὴν ἀμαλασούνθης τοῦ θευδερίχου θυγατρὸς παῖδα, οὔτι τίμιον ἤδη ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθέντος. ἤλπιζε γὰρ, ὦ ξυνὼ αὐτῷ ἐν τῷ σρατοπέδῳ ἡ γυνὴ ἦν, αἰσχύνας (ὡς τὸ εἰκὸς) γότθους ὅσα ἐπ' αὐτὸν ἀνοσίως, ἀναμνησθέντας τῆς θευδερίχου τὸ καθαρὸν ἀρχῆς. ἔπειτα δὲ χρήματα μεγάλα, τὰ μὲν ἐκ βασιλέως, τὰ δὲ πολέως εἴσθην εὐθεμιᾷ Φειδοῦ σπουδῇ ὠνούμενος, σρατιὰν ἐκ τῆς ἀπροσδοκήτου πολλὴν * ἀνδρῶν μαχιμωτάτων ἀγείραι δι' ὀλίγου εὐπετῶς ἴσχυσε. ῥωμαῖοί τε γὰρ, ἄνδρες ἀγαθοὶ τὰ πολέμια, τῶν ἀρχόντων πολλοὺς, ὧν [δὴ] δορυφόροις τὸ καθεστάναι ἦσαν, ἐν ὀλιγωρίᾳ ποιημένοι, γερμανῷ εἵποντο. ἔκ τε βυζαντίου καὶ τῶν ὅπη θρᾴκης χωρίων, καὶ ἰλλυριῶν οὐδέν τι ἦσσον· ἰουστίνου τε καὶ ἰουστινιανοῦ, τῶν αὐτοῦ παίδων, πολλὰ ἐνδιαξαμένων σφίσι παῦσαι σπουδήν. ἐπεὶ καὶ αὖθις ἐπαγόμενον, ἀπὸν ἔσχεν. πινὰς δὲ καὶ ἐκ καταλόγων ἱππικῶν, οἳ ὅπη τὴν θρᾴκης ἴδρυντο, δόντες βασιλέως, ξυνέλιξε. καὶ βάρβαροι πολλοὶ, οἵπερ ἀμφὶ ποταμὸν ἴστρον Δαζιβίβην εἶχον, κατὰ κλέος τοῦ γερμανοῦ ἥκοντες, καὶ χρήματα πολλὰ κεκομισμένοι, ἀνεμίγνυντο τῷ ῥωμαίων σρατῷ. ἄλλοι τε βάρβαροι ἐκ πάσης ἀγειρόμενοι ξυνέρρεον γῆς. καὶ τῶν λαγγεβαρδῶν ἡγούμενον, ὀπλίτας χιλίους ἐς ωθασκευὴν πεποιημένον, αὐτίκα δὴ μάλα ὑπέσχετο [πέμψειν.] τούτων δὴ καὶ πλησιαίτερον ἐς τὴν ἰταλίαν ἀγγελομένων, οἷα δὴ ἐξεργάζεσθαι εἰώθασιν ἐς τὰ ἀνθρώπεια πεφυκυῖα ἡ φήμη· γότθοι * τὰ ἅμα ἔδεισαν, ἅμα δὲ καὶ ἐν ἀπόρῳ ἐγένοντο, εἰ σφίσιν ἐς γένος τὸ θευδερίχου πολεμητέα εἴη. σραπιῶται δὲ ῥωμαίων, ὅσοι γότθοις ἐτύγχανον ἀκηδόσιοι [ἢ ἐθελούσιοι] ξυσρατεύοντες, ἄγγελον πέμψαντες, γερμανῷ σημαίνειν ἐκέλευον, ὡς, ἐπειδὰν τάχιστα * ἐς ἰταλίαν γένοιτο * γερμανὸν ἴδοιεν, ἐσραπεδόμενόν τε τὸν αὐτοῦ σραπὸν· καὶ αὐτοὶ οὐδέν τι μελλήσαντες ξὺν ἐκείνοις πάντα πάντως. οἷς δὴ ἅπασι θαρσήσαντες οἱ τοῦ βασιλέως σρατὸν, ἔν τε ῥαβέννῃ, καὶ ἔστι που ἄλλη [πόλις] σφίσιν λελεῖφθαι πτύχηκεν, εὐέλπιδες ἰσχυρότατα γεγυμνωμένοι, τὰ χωρία βασιλεῖς τὸ ἀκριβὲς φυλάσσειν ἠξίωσαν. ἀλλὰ καὶ ὅσοι ξὺν τῷ βήρῳ τὰ πρῶτα, ἢ ἄλλοις ποτὲ [τοῖς] πολεμίοις ἐς χεῖρας ἐλθόντες, ἡσσημένοι τὸ τῶν ἐναντίων ἐν τῇ ξυμβολῇ διέφυγόν τε, καὶ σκεδασνύμενοι ἐπείσθησαν, ὅπῃ ἑκάστῳ πτύχηκεν· ἐπειδὴ ὁδῷ ἰέναι γερμανὸν ἤκουσαν: ἀθρόοι ἐς ἰσρίαν γεγυμνωμένοι, ἐνταῦθά τε τὸ σράτευμα τοῦτο προσδεχόμενοι, ἡσυχῇ ἔμενον. τότε δὴ ὁ τωτίλας [ἡμέρα γὰρ ἡ ξυγκειμένη αὐτῷ τε καὶ βιλιγήρῃ ἐς κεντυκίλλας] εἰσήκει, πέμψας παρ' αὐτὸν, σκέλλειν οἱ κατὰ τὰ ξυγκείμενα τὴν πόλιν ἐδοῦναι. διεγένησε δὲ τοῦτο [δὴ] κύριον ἔφασκεν αὐτὸς οὐκέτι εἶναι. [ἀκηκοέναι γὰρ, αὐτοκράτορα τόνδε τὸν πολέμου τὸν γερμανὸν καταστῆναί τε, καὶ ξυὼ τῷ σρατῷ οὐκ ἄπορον εἶναι. τῶν δὲ ἐμπόρων βουλομένων οἱ αὐτῷ εἶναι,] σὺν μὲν σφετέρους ἀποπλαβεῖν, σὺν δὲ τοῖς γότθων σφίσι δεδομένους ἀποπιμψάμενον. * οὕτω σὺν σκέλλοντας ἀποπιμψάμενον, τὸν δ'

* περιχίμ. * ἴσ τι θρᾳκῶν * ποιμὴ ἰς ἰπαλ

* τὰς ταυ. παραδόξως

* μεπασούνθαν

* ἀγ. αὐθεν. μαχ. δι

* δι ἅμα τι ἴδοιεν, ἅμα τε δ

* ἰς ἰταλίαν * αὐτὸν ἰδ.

* τὰς τ σκέλλοντας

φεύγειν δοκοῦντες, ἀμφιβόλους ἤδη σφᾶς ῥωμαίους ποιοῦνται. οὓς δὴ ἅπαντας οἱ βάρβαροι διαφθείραντες τῷ περιβόλῳ προσίβαλλον, οἱ δὲ τῆς πόλεως οἰκήτορες τῶν τειχῶν τῆς δυνάμεως ἐστερημένοι, γίνονται μὲν ἐν ἀμηχανίᾳ πολλῇ· καὶ ὡς δὲ σφᾶς ἅπαντας ἐκ παρόντων ἠμύνοντο. καὶ πρῶτον μὲν ἔλαιόν τε καὶ πίσσαν ἐπιπολῆσαν θερμήναντες, τὴν τειχομαχοῦντων καθῆκεν· καὶ λίθων βολαῖς παυδημεὶ ἐς αὐτοὺς χρώμενοι, τὸν ἀπὸ τοῦ κίνδυνον οὐ μακρὰν ποιούμενοι. ἔπειτα δὲ αὐτοὺς πληθὲν βελῶν οἱ βάρβαροι διασάμενοι, ἐκλιπεῖν τὰς ἐπάλξεις ἠνάγκασαν· καὶ κλίμακας τῷ περιβόλῳ ἐρείσαντες, κατακράτει τὴν πόλιν εἶλον. ἄνδρας μὲν οὖν ἐς πεντακισχιλίους τὴν [καὶ μυρίους ἁπάντας ἔκτειναν, καὶ πάντα τὰ χρήματα ἐλήϊσαντο· παῖδας δὲ] καὶ γυναῖκας ἐν αἰχμαλώτων ποιοῦνται λόγῳ. καί τι τὸ πρέπον οὐδεμιᾶς ἡλικίας ἐφείσαντο· ἀλλ' αὐτίτε καὶ οἱ ξυμμορίας τὸ ἴσον, ἐξέπυθον δὴ τῆς ῥωμαίων ἐπισκηψαι χώρᾳ. οὗτοι δὴ παραπίπτοντες ἅπαντας ἠνδραποδίσαντο· ὥστε γῆν ἀπέσεσαν, ἥπερ ἰλλυριῶν τε καὶ θρᾳκῶν ἐστι, νεκρῶν ἔμπλεω ἐποίησαν ἀπάντων γενέσθαι. ἔκτεινον δὲ οὗτοι παραπίπτοντες. οὔτε ξίφει, οὔτε δορατι, οὔτε τῷ ἄλλῳ εἰωθότι τρόπῳ· ἀλλὰ σκόλοπας δὴ [τῆς] γῆς πηξάμενοι ἐχυρώτατα, ἐξῆς τε αὐτοὺς ἐς τὰ μάλιστα πεινῶντες, ἐπὶ τούτων ζωὴν πολλὴν οὗτοι διελαύνουσιν ἀκάθιζον· τῷ σκολόπων ἀκμῇ γλουτῶν κατὰ [τὸ] μέσον ἐνείροντες, ὠθοῦντές τε ἄχρι ἐς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἔγκατα, οὕτω δὴ αὐτοὺς διαχρήσασθαι ἠξίουν. καὶ ξύλα [δὲ] παχέα ἐπάραντες ἐπὶ τῶν ἐς γῆν κατορύξαντες οἱ βάρβαροι οὗτοι, ἐπ' αὐτῶν τὰς χεῖρας καὶ πόδας τῶν ἡλωκότων δεσμεύοντες, εἶτα ῥοπάλοις αὐτοὺς κατὰ κόρρης ἐνδελεχίσαντα παίοντες, ὡς δὴ κύνας ἢ ὄφεις ἢ ἄλλό τι θηρίον διέφθειρον. ἄλλους δὲ ξύλοις τε καὶ πρὸ βάτοις, ὅσα δὴ ἐπάγαθ ἐς τὰ πάντα ἦν ὡς ἥκιστα ἰσχύειν, ἐν τοῖς δωματίοις καθείρξαντες, οὐδεμιᾷ φειδοῖ ἐνεπίμπρασαν. οὕτω μὲν σκληβίωοι οὗτοι ἐντυχόντας ἀεὶ ἀνῄρουν. ἀλλὰ νῦν αὐτίτε καὶ οἱ τῆς ἑσπέρας ξυμμορίας, ὥσπερ τῷ τῶν αἱμάτων μεθύοντες πληθει, ζωγρεῖν τὸ ἐνθένδε ἠξίουν τῶν ἀνθρώπων τινὰς· καὶ ἀπ' αὐτῶν μυριάδας αἰχμαλώτων ἐποιοῦντο ἀριθμῷ κρείσσους, ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν ἅπαντες. ὕστερον μὲν γε γότθοι τῷ ῥηγίνων προσίβαλλον ἐχυρώματι· οἱ δὲ πολιορκούμενοι καρτερώτατα σφᾶς ἀμυνόμενοι, ἀπεκρούσαντο· ἔρχε τὲ ὁ θευδεμοὺθ ἐπιδηλήκυνε ἀεὶ ἐς αὐτοὺς ἀρετῆς ἄξια. γοῦς δὲ ὁ τοπίλας ἐνδεὲς τοῖς πολιορκουμένοις τὰ ἐπήδεια· μοῖραν μὲν τὴν στρατὸν αὐτὸν ἔασι φυλακῆς ἕνεκα, ὅπως δὴ οἱ πολέμιοι μηδὲν μὲν τὸ λοιπὸν ἐκνομίζωσιν, ἀπορίᾳ δὲ τῶν ἀναγκαίων σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὸ φρούριον γότθοις ἐνδώσουσιν· αὐτὸς δὲ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς σικελίαν διαπορθμευσάμενος, τῷ μεσηνῶν προσίβαλλε τείχει. καὶ οἱ δομνεντιόλος ὁ θευζου ἀδελφιδοῦς, ἅτε τῶν τῇδε ῥωμαίων ἡγεμὼν, ὑπαντιάσας τὸ πρὸ τοῦ βελίσου, καὶ ἐς χεῖρας ἐλθών, οὐκ ἔλασσον ἔσχεν· αὖθις δὲ ἐν τῇ πόλει γενόμενος, φυλακῆς τε τῆς ἐνταῦθα διαμελούμενος· ἡσυχίαν ἦγε. γότθοι δὲ μηδενὸς σφίσιν ἐπιξιόντος, ἐλήϊσαν σικελίαν χωρὶς τι ὄλλου. ῥωμαῖοι δὲ οἱ ἐν ῥηγίῳ πολιορκούμενοι (ὧν δὴ θευδεμοὺθ τε καὶ ἰμέριος ἦρχεν, ὥσπερ [μοι] εἴρηται) τὰ μὲν ἀναγκαῖα σφᾶς παντάπασιν ἀπελελοίπει, αὐτούς τε καὶ τὸ φρούριον ὁμολογίᾳ τοῖς πολεμίοις ἐείδοσαν. ἅπερ ἐπεὶ βασιλεὺς ἤκουσε· ξύλον τὲ ἀγειρας νεῶν, καὶ στράτευμα λόγου ἄξιον ἐκ παλόγου πιζῶν ἐν τῷ ξύλῳ τούτῳ ἐνθέμενος, ἄρχοντά τε λιβέριον αὐτοῖς ἐπισήσας, πλεῖν κατ' ἄκρος ἐπὶ σικελίας ἐκέλευσε, καὶ τὴν νῆσον διασώσασθαι δυνάμει τῇ πάσῃ. ἀλλὰ οἱ ἄρχοντα ξύλῳ κατασησαμένῳ λιβέριον αὐτίκα δὴ μάλα μετεμέλεν ἐπὶ γὰρ ἐκατονταρχίαν τὸ ὁ αἰὲν μάλιστα, καὶ ἀμελίτητος πολεμίων ἔργων. ἐκπεσὸν τὸ ἀφεὶς τὰ ἐς αὐτὸν ἐγκλήματα πάντα, καὶ στρατηγὸν καταλόγων τὸν ἐπὶ θρᾴκης καταστησάμενος, ἐς σικελίαν εὐθὺς ἔπεμψε στράτευμα μὲν ὡς πολὺ παραχρῆμα. ἐπισκέλας δὲ τὸν ξὺν τῷ λιβερίῳ παραλαβὼν ξύλον, ἐπεὶ λιβέριον ἐς βυζάντιον μεταπέμπεται. αὐτοκράτορα δὲ [πρὸς τοὺς γότθους τὸ καὶ γότθους] πολέμιον χερμανὸν καταστήσαντα τὸν αὐτῷ ἀνεψιόν. ᾧ δὴ στράτευμα μὲν αὐ

* σῖτα

* ἡ συμμορία ἡ ἑτέρα

* ἐξ ὅτου

* ἐς. ἅπαντας

* ἴμπλιον

* τῷ τε σκολόπων

* σκλαβίνοι

* θιγίθοι

* ἀνέψ. τὸν αὐτῷ

* ὕστερον ἐχειρήσαντο καρχηδονῶν σφᾶς πάντα πόλεμον, τὸ ἐκείνη φρέαρ ἐπαρυσάμενοι οὐδενὶ πόνῳ. καὶ γότθοι δὲ, οὓς περ ἐλείπετο * ἐν πυκνῶν τῇ χώρᾳ, πολιν αἰρήσειν τὴν καὶ δὲ θεοδοσίαν ἔλεγον. ταῦτα ἀκούσας ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, γερμανὸν τε αὐτὸν καὶ τὸν αὐτὸν, ὡς πρόσω ἐβούλετο πολέμου τὸ πρὸς γότθους τὸ ἐν τοπίλαι καταστήσασθαι. καὶ οἱ ἐς θεσσαλονίκην ἐπιστεῖλαι εἶναι. ἐπεὶ τε ὁ θεὸς πύπο λόγος ἐς ἰπαλίαν ἦλθε· γότθοι μὲν ὃ φρονῆδ μεγάλη ἐχώντο. δεξιὰ γάρ τῃς ἡ ἀμφὶ * γερμανοῦ δόξα ἐς πάντας ἀνθρώπους οὖσα ἐπύγχανεν. ἐνέλπιδες δὲ ῥωμαῖοι [τε] μεγαλυνόμενοι· ἐν θὺς ἅπαντες καὶ οἱ τῷ βασιλέως στρατῷ τῷ τὸ κινδυνεύειν καὶ τῇ παλαιπωρίᾳ πολλῷ ἔτι μᾶλλον αὐτεῖχον. ἀλλὰ βασιλεὺς, οὐκ οἶδα * ὅ,τι μεταμαθὼν, λιθίνεον αὖθις ῥωμαῖον (οὔπω ἐς τῆς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθη μοι) ἐς τὸ ἔργον καταστήσας αὖτε γερμανοῦ ἔγνω. καὶ ὁ μὲν * παρασκευασμὸν ὡς τάχιστα, ὅπ σφι αὐτίκα ξὺν στρατῷ ἀποπλεύσει, ἐπίδοξος ἦν. ἀλλ' ἐπεὶ βασιλεῖ μεταμέλει αὖθις, ἡσυχῇ καὶ αὐτὸς ἔμενε. τότε δὴ ἔρος * ξὺν αὐδράσιν, οὓς ἀγείρας μαχιμωτάτους ἀμφ' * αὐτῷ ἔτυχε, γότθοις τῆς ἐσπερίου ἔσπ ἐς χεῖρας ἐλθὼν· πόλεως ῥαβέννης οὐ πολλῷ ἄπωθεν τῶν τε ἐπιχωρίων πολλοὺς ἀπέβαλε, καὶ αὐτὸς θνήσκει, ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐς τῷ πόνῳ τότῳ γενόμενος. ὧδε τε τὸν χρόνον στράτευμα * σκλαβίνων οὐ πλέον ἢ ἐς τρισχιλίους ἀγηγερμένον, τὸν μὲν τι ἴσον, οὐδενὶς σφίσιν αὐτισταμένου, διέβησαν· ἐν πόνῳ οὐδενὶ τὸν μὲν εὗρον * ἐνθὺς ἀπαντῆσαι, δίχα ἐγένοντο. εἶχε δὲ αὐτῶν * ἀπέρα μὲν ξυμμορία, ὀκτακοσίους τε καὶ χιλίους. ἡ δὲ δὴ ἑτέρα, ξὺν καπηλοίπους. ἑκατέρους μὲν ἦν ἐν παρ' ἀλλήλων ἀπολελειμμένους, [ὥστε ἐρρήθη,] ἐς χεῖρας ἐλθόντας· οἱ τε ῥωμαίων στρατῷ ἄρχοντες ἔν τε ἰλλυριοῖς ἐν θρᾴκῃ, ἠσπάσαντό τε ἐκ τῶν ἀποσδοκήτου· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν διεφθάρησαν, οἱ δὲ κόσμῳ οὐδενὶ διαφυγόντες ἐσώθησαν. ἐπεὶ δὲ οἱ στρατηγοὶ πάντες οὕτω παρ' ἑκατέρων τῶν βαρβαρικῶν στρατοπέδων, καί περ ἐλασσόνων * ἀπὸ ἀπὸ ὄντων, ἀπηλλάξαν· * ἀσβάδη ἡ ἑτέρα τῶν πολεμίων ξυμμορία ξυνέμιξεν. ὧδε δὲ οὕτω ἀνὴρ βασιλέως μὲν ἰουστινιανοῦ δορυφόρων, ἐπεὶ ἐς ξὺν καὶ διδάσσω καλυμμένους πλῶν ἔτυχε· τῶν δὲ ἱππικῶν καπηλόγων ἦρχεν, οἳ ἐν τζουρουλῷ τῷ ἐν θρᾴκῃ φρουρίῳ ἐκ παλαιῶ ἵδρυνται, πολλοί τε καὶ ἄριστοι ἔντες. καὶ * αὐτὸν οἱ σκλαβῖνοι τρισὶν ἁμίλλαις οὐδενὶ πόνῳ, πλείοσιν μὲν [αἰχμὴ τε καὶ φεύγοντες ἔκτειναν· ἀσβάδιον δὲ καταλαβόντες, ἐν μὲν] τῷ θεσσαλικὰ ἐζωγρησαν· ὕστερον δὲ αὐτὸν ἐς πυρὸς ἐμβεβλημένον φλοιὰ ἔκαυσαν, ἱμαντας πρότερον ἐκ τῶν νώτου τοῦ αὐθρώπου ἐκδείραντες. ταῦτα διαπραξάμενοι· τὰ χωρία [ξύμπαντα, τά τε θρᾳκῶν καὶ ἰλλυριῶν, ἀσφαλῶς ὕστερον ἐληίζοντο· καὶ φρούρια] πολλὰ πολιορκίᾳ ἑκάτεροι εἷλον: * οὐ τειχομαχήσαντες πρότερον, οὐδὲ ἐς τὸ πέδιον καταβῆναι τολμήσαντες· ἐπεὶ οὐδὲ γὰρ τῶν ῥωμαίων καταθὲν ἐγκειρήκασι * πώποτε οἱ βάρβαροι οὔπω. οὐ μὲν οὐδὲ στρατῷ πολεμίων ἕτερον φαίνονται διαβεβηκότες ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου, πλὴν γε δὴ ἐξόπου μοι ἔμπροσθεν εἴρηται. οὔπω δὲ οἱ τὸν ἀσβάδιον νενικηκότες, μέχρι ἐς θάλασσαν ληισάμενοι ἐφεξῆς ἅπαντα, καὶ πλὴν θεσσαλονίκης τειχομαχήσαντες εἷλον, καὶ περ στρατιωτῶν φρουρὰν ἔχουσαν, πρόσχημα· ἡ πρώτη μὲν θρᾳκῶν τε θεσσαλίων ἐστὶ, τοῦ δὲ ἐυξείνου πόντου ἐπέχει * ὀδὸν ἡμερῶν δυοκαίδεκα. εἷλον δὲ αὐτὴν τρόπῳ τοιῷδε. οἱ μὲν πλῆθος ἐς δυχωρίας πρὸ τοῦ πρόσθεν σφᾶς αὐτοὺς ἔκρυψαν· ὀλίγοι δέ τινες ἀμφὶ τὰς πύλας ἐφοίτων, αἳ πρὸς ἀνίσχοντα εἰσὶν ἥλιον, ξὺν ἐς τοὺς ἐπάλξεσι ῥωμαίους ἠνώχλουν. ὧδε τοπήσαντες δὲ οἱ στρατιῶται, ὅσοι τὸ ἐς τὸν θεὸν φυλακτήριον εἶχον, οὐ πολλοὺς αὐτοὺς ἢ ὅσοι καθωρῶντο εἶναι· αἰτιώμενοι [αὐτίκα] τὰ ὄντα, ἐξίασιν ἐπ' αὐτοὺς ἅπαντες. οἱ δὲ βάρβαροι ὀπίσω αὖτις ἔφευγον, ὀλέκησιν παρεχόμενοι τοῖς διώκουσιν, ὅπ δὴ αὐτοὺς ἐς ὑπαγωγὴν κατωρώδηκότες χωρᾶσι· καὶ οἱ ῥωμαῖοι ἐς τὴν διωξιν ἐκπεπλωκότες, πόρρω πη τῆς πόλεως ἐγένοντο. ἀναστάντες δὲ οἱ ἐκ τῶν ἐνέδρων, καπέπαθέν τε τῶν διωκόντων ἐνθυμούμενοι· ἐστηκὸς σφίσιν ἐς τὴν πόλιν ἐσκίπτουσιν. ἀναστρέψαντές τε καὶ οἱ

φεύγειν

πλοιῶν τωπίλας ἤθελεν· ἀλλὰ γότθους τὴ ϗ ῥωμαίους, σὺν [π] ὀκτ τ συγκλήτῳ ϐελῆς καὶ σὺν ἄλλης ἅπαντας ξωοεικίζειν ἐσπῶθαι ἔγνω, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. τωτίλας ὑ πολλῷ πρότερον ϖρὸς τ Φεάγγων τὸν ἄρχοντα πέμψας, τ παῖδά οἱ γυναῖκα ἰδεῖν γαμετὴν δῶναι. ὁ δὲ τηὸ αὖτησιν ἀπεσήσατο, ἰταλίας αὐτὸν οὔπω εἶναι οὔπω ἔσεσθαί ποτε ϐασιλέα φάσκων: ἐς γε ῥώμην ἰλὼν, ἔχειν μὲν * αὐτῆς ὑδαμῆ ἴσχυσε· μεῖραν δὲ αὐτῆς καθελὼν, τῆς πλεμίοις μεθῆκεν αὖθις. ὀλὸ δὴ τὸ [π] ϖιπήθεια ὀκ τῷ παρόντι ἐς αὐτηὸ ἰσχομίζειν ϖρὸς ατουδῆς οἴχε· ϗ αὖσις δρομᾶς ὅτι πάντα σκίλλοιτο, ὅσα καθελών τι καὶ πυρπλήσας * αὐτ' ἔτυχεν, ἡνίκα ῥώμην τ ϖρότερον εἶλε· τῶν τι ῥωμαίων σὺν [π] ὀκτ ξυγκλήτῳ ϐελῆς. καὶ σὺν ἄλλης ἅπαντας, οὕστερ ὑπὸ καμπανίας ἰφύλαττε, μετεπέμπτο. ἐσπῶθά τι ἀγῶνα τ ἱππικὸν * θεασόμενος, τ στρατείαν ἠτίμαζε πᾶσαν, ὡς ὑπὸ σικελίας στρατεύσων. ἅμα δὲ ϗ * ταλοῖα μικρὰ πεζακόσια, ὡς ἐς ναυμαχίαν, ὀκ ϖαρασκευῇ ἐποιεῖτο· καὶ σίλεννῶν μεγάλων τὸ ϗ πολλῶν ἄγαν, ἄσπερ ὀκ ϐασιλέως, ὀκ τῆς ἰώας ὀκτ ἐσπῶθαι σιλήσας, αὐτῆς αὐθράσει τὸ ϗ Φορτίοις πάντα τὸν τ χρόνον ἰλὼν ἔτυχε. σίφασόν τι αὐθρα ῥωμᾶον ϖρὸς ϐασιλέα πεσσεύσειν ἔπεμψε: τὸν μὲν πόλεμον τόνδε καταλύειν αἰτῶν, ὀκ ἀπόνδους τὸ γότθους ποιεῖσθαι, ἐφ' ᾧ δὴ αὐτῷ ξυμμαχήσουσιν ὑπὸ [σὺν] πολεμίους σὺν ἄλλους ἴσεσθαι. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς ἀδὲ τὸν πεσσευτὴν οἱ ἐς ὄψιν ἐλθεῖν ξωοεχώρησεν, οὐδέ τινα τῶν λεγομένων ὀντοποιεῖ τι ϖρᾶξαι ϖαροίητο. ἅπερ ἐπεὶ τωτίλας ἤκουσεν, αὖθις ἐς τ πόλεμον ὀκ ϖαρασκευῇ ἐποιεῖτο. ξύμφορον δὲ οἱ ἔδοξεν εἶναι, κεντυκιλλῶν ὀσπειρασμῷ ϖρότερον, ὕτω δὴ ὑπὸ * σικελίας ἴεναι. ἦρχε δὲ [π] τῆ ὀσπῶθα φυλακτηρίᾳ διοφάντου, ὁ ϐελισαρίου δορυφόρος, δώσαμιν ἀξιόχρεων ξυὼ αὐτῷ ἔχων. ϗ ὁ μὲν γότθων στρατὸς, ἐπειδὴ ἐς * κεντυκίλλας ἀφίκοντο· ἀγχίστα τὴ ϖβιβόλου ὀστρατοπεδευσάμενοι, ἐς πολιορκίαν καθίστεντο. πρέσϐεις δὲ πεμψας ϖρὸς διοφάντου ὁ τωτίλας, αὐτὸν τι ϖροσυκαλεῖτο ϗ σὺν ἀμφ' αὐτὸν στρατιώτας. ϗ * εἰ μὴ σφίσι ϐουλοιμθροις ἡ μάχη, ϖρὸς αὐσὺν ἀμακρίνεσθαι· ἔρχου ἔχειν αὐτίκα δὴ μάλα. ὀ ἐλπὶδι τὸ παρὸν μηδεμιᾷ ἔχειν, δώσαμιν ἐπέρχεσθαί τινα ὀκ ϐασιλέως σφίσιν ἀφίξεσθαι. ἀδώσατον γὰρ ἰουστινιανὸν πολεμεῖν εἶναι, πόλεμον ϖρὸς γότθους τόνδε διενεγκεῖν· * ἢ τῷ ἱκανὰ * πκωμεγωσαθαι τὰ μετὰ ϖ χρόνον ποσοῦτον δὲ μῆκος ὑπὸ τῆς ῥώμης ξυμϐαίνει. [ἀ δ' ὡς ἤκιστα σφίσιν ὀ ἡδονῇ ἐσὶν:] αἵρεσιν [ἔν] * ϖροὐτείναι ἐλίσσει, † ὁπότερα αὐ αὐτὸ ϐούλοιντο; ἢ ὑπὸ τῇ ἴσῃ ϗ ὁμοίᾳ τῷ γότθων στρατῷ αἰαμίγνυσθαι; ἢ κακῶν ἀπαθίαν ὀνήσειν ἀπαλλαττομένοις ὑπὸ ϐυζαντίου νομίζειν; ῥωμαῖοι δὲ καὶ διοφάντου οὔπω μάχῃ ξυμϐεϐλήκεσαν, ἐφάσκον εἶναι: οὔπω μὲν τι αἰαμίγνυσθαι τῷ γότθων στρατῷ· ἐπεὶ παίδων τὶ τῶν σφετέρων ϗ γυναικῶν χωρὶς διατρίβειν οὐκ αὖ δώσαιντο. πάλιν ἦ. * ἦς περ φυλακὴν ἔχουσιν, ὀ μὲν τῷ παρόντι, λόγῳ τινὶ εὐπρεπεῖ, ἐσδοῦναι ὑδαμῆ ἔμελλον· [ἐπεὶ ὑδέ πῃ σκῆψις αὐτοῖς,] ἄλλως τε ϖρὸς ϐασιλέα σίλλιδος ϐυλομένοις, πανταχοῦ πάρεισιν. ὀς χρόνον δὲ * αἰαϐαλλεσθαί τινα † πρᾶξιν ἰδίαντο, ἐφ' ᾧ ϐασιλεῖ μὲν ὀ τότε τὰ σφίσι παρόντα * σημαίνωσι: ὑδεμιᾶς ἦ μετρᾷ ϐοηθείας ὀκ ϐασιλέως ἐσπῶθαι ἰούσης, ὕτω δὴ † ἀπαλλάττοιντο· γότθοις μὲν τ πόλιν ἐσδόντες, ὀκ ἀποφάσιον ἦ αὐτοὶ τ αἰαχωρῆσαι ποιησόμενοι, ταῦτα ἐπὶ τωτίλα ἤρεσκε: τακτὴ μὲν ἡμέρᾳ ξυνέκειτο. αὖθις * τὰ κατὰ τριάκοντα ἐκατέρωθεν ὀ ὁμήρων λόγῳ ὑπὸ τῇ ὁμολογίᾳ δίδοντιν ταύτῃ· ϗ γότθοι τ ϖροσπρέσειαν ἀμλύσοντες, ὑπὸ σικελίας ἐχώρησαν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο ἐς τὸ ῥήγιον· ἀ ϖρότερον διέϐησαν τ τῆδε πρθμοῦ, ἕως φρουρίῳ τῷ ὀ ῥηγίῳ * ἀπεπειράσαντο. ἦρχον δὲ τῆ ὀσπῶθα φυλακτηρίᾳ θωμισμούθ τ ϗ ἰμέριος, ὅστερ ϐελισάριος ὀσπῶθα καταμησάμενος ἔτυχεν. εἵπερ, ἐπεὶ πολλάς τ ϗ ὀρίσους ξὺν αὐτοῖς εἶχον: τοιχομαχοῦντάς τι ἀπεκρέασαντο σὺν ταλεμίους, καὶ ἐπιξελθόντες τὸ πλέον ὀκ ξυμϐολῆ ἔσχον. ὕστερον μὲν τοι [τῷ] πλήθει τῶν * πολεμίων περαπλὺ ἐλαυνόμενοι, ὀσπε τῇ ϖβιβόλου κατακλεισθέντες ἡσύχαζον. τωτίλας δὲ μοῖραν μὲν * τῶ γότθων στρατῷ αὐτὸ ἧπερ φρουρᾶς ἕνεκα· τῶν ϖπιτηδείων τῇ ὀσπορίᾳ χρόνῳ

* αὐτὴν
* αὐτὴς
* θέμδρ@· * τὸ μικρὸν πλοῖα
* σικελίαν * πεντακόσιας
* ἐπὶ μὲν σφίσι ϐουλ. εἴη
* πκωμεγῶσαι * χρόνον τοσοῦτον τὸ μῆκος
* ἀσυντάκτοις * ὑποτέρων
* ἦς σφίσι
* ἀναϐαλλίᾳ * σημήνωσι * ἀπαλλάσσονται
† δι' ἑξακοσίων
* ὑπηρέσαντας
* ὑπατίων
* τῶν γότθων τῷ

προεχώρησαν οὐδενὶ λόγῳ. καὶ αὐτὸν ὁ τωτίλας εὐθὺς, ξυὼ φρατῷ πολλῷ καὶ ναυσὶν, ἐπεμ-
ψεν ἐς τὰ ὀπὶ θαλαματίας χωρία. ὃς δὴ ἐν χωρίῳ *μονηκούρῳ καλουμβίῳ γυέμβῳ. *μονήκουρον
ὅπερ ὀπιθαλάσσιον ἄγχιστά πη σαλώνων ἐστὶ: τὰ μὲν πρῶτα *ξυνέμιξε τοῖς ταύτῃ αὖ- + ξυνέμισγε
θρώποις, ἅπερ ῥωμαίων τινὲς καὶ βελισαρίῳ προσήκων· ἔπειτα δὲ αὐτός τι τὸ ξίφος ἀράμ-
βῳ, καὶ τοῖς *ἐφεστηκόσι ἐγκελευσάμβῳ, ἐξαπναίως ἅπαντας ἔκτεινε. λῃσάμ- *ἐπεστηκόσιν
βῳός τε τὰ χρήματα *ἅπαντα· ἐνθένδε [μὲν] ἀπιὼν ᾤχετο. ἐπίσκηψε δὲ [καὶ] ἄλλῳ * πάντα
ἐν τῇ θαλάσσῃ κειμένῳ [φρουρίῳ,] ὅπερ λαυρεάτιον καλοῦσι ῥωμαῖοι. οὗ δὴ ὀπιβὰς
οὖν θαλαττοπόρους αἱρεῖ. ἅπερ ἐπὶ κλαυδιανὸς ἔγνω, ὅσπερ τότε σαλώνων ἦρχε·
στράτευμα *ἀφὶ τῶν καλουμβίων δρομένων ἐπ' αὐτὸν ἔπεμψεν. οἱ δὴ, ἐπεὶ ἐν λαυρεάτῃ * ἐπὶ τ. κ. δρο-
ἐγένοντο, τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἦλθον. θαλαττοπόρου τι ἡσσηθέντος τῇ μάχῃ, ἔφυγεν ὅπη μένων ἐπ' αὐ-
ἐκάστῳ δυνατὰ γίγνεται, οὗτοι *δρόμενος ἐν τῷ λιμένι ὑπολιπόντες. οὗ δὴ καὶ τὰ ἄλλα πλοῖα, τοῦ *φόμενος
ἔκπλεα σίτου τε καὶ τῶν ἄλλων ὀπιτηδείων, ὅντα ἐτύγχανεν. ἅπερ ἅπαντα ἱλασύφ τι καὶ
γότθοι ἑλόντες, κτείναντές τε οὗτοι ἐν τοῖν ἅπαντας, καὶ τὰ χρήματα λῃσάμβοι, θαλάτ-
τωτίλαν ἦλθον. καὶ ὀχειμὼν ἔλαγε, καὶ τίπερτον καὶ δέκατον ἔτος ἐπλεύτα τῷ πολέμῳ
τῷδε, ὃν προκόπιος ξυνέγραψε. μετὰ δὲ τωτίλας ἅπαν ὀπὶ ῥώμῃ τὸ στράτευμα ἦγε·
καὶ ἐγκαθεζόμβῳος, ἐς πολιορκίαν καθίστατο. ἐτύγχανε δὲ βελισάριος τριχιλίους *ἀ- * ἀριστίδῃ
ριστείνδῃ ὑπολειφάμβους. οὕσπερ ὀπὶ τῷ ῥώμης φυλακτηρίῳ καταστησάμβος, διογέ-
νῃ αὐτῆς ἄρχοντα, [τῶν] δορυφόρων τῶν αὐτοῦ ἕνα, ἐπίστευσεν, αὖθις ξυνετόν τε θαφερ-
ρόντως, καὶ ἀγαθὸν τὰ πολέμια. διὸ δὴ χρόνου μῆκος τῇ προστασίᾳ ταύτῃ ἐτρίβετο. οἵ τε
γὰρ πολιορκούμβοι ἀρετῆς πρεπούσης, πρὸς ἅπαντα τὰ γότθων φρονήματα ἀξιόμαχοι ὄντες
ἐφαίνοντο: καὶ διογένης ἐς τὰ τὰ ἀκριβέστερα *ἐχρῆτο τῇ φυλακῇ, ὡς μή τις κακουργή- *τῇ φ. ἐχρῆτο
σων ἐπὶ τὸ τεῖχος εἶη· καὶ παντελῶς τῆς πόλεως οὔπω ὁπόσον τὸ πρῶτον ἀπέρας,
ἐνθένδε σφίσι τὰ ὀπιτήδεια ὡς ἥκιστα ἐπῆν. πολλάκις δὲ οἱ βάρβαροι τειχομαχεῖν
ἐγχειρήσαντες, καὶ τὸ πρῶτον ὑποπειράσαντες *ἀπεκρούσθησαν, ἀρετῇ σφῶν *ἀπωσαμένων ἐνθένδε ῥωμαίων. τὸ μὲν τι πρῶτα κρατήσαντες, ῥώμῃ καταπρᾴτο
ἐπολιόρκουν. ταῦτα μὲν οὕτω ἐφέρετο τῇδε. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς, ἐπειδὴ
βελισάριον ἐς βυζάντιον ἤκοντα εἶδεν· [ἄρχοντα] πέμπειν ξυὼ φρατῷ [ἄλλον]
ὀπὶ γότθους τὸ δυνατὸν καὶ τωτίλαν. καὶ εἰ μὲν ὀπιπλῇ ταύτῳ δὴ ἐπεπήκει τῷ ἔννοιαι·
εἵρκτῃ αὖ ῥώμης [μὲν] ἔτι ὑπ' αὐτοῦ οὔσης, σεσωσμένων δὲ οἱ τῶν ἐνταῦθα φρατιωτῶν, καὶ
τῆς ἐκ βυζαντίου ὀπαδεδοκημένης αὐταμύνασθαι δυναμένων) περίεισαν τῶν ἑαυτῶν
αὐτὸν τῷ πολέμῳ. νυῷ δὲ τὰ μὲν πρῶτα λιβίερον ὑπολειφάμβῳ, αὖθις τῶν ἐκ ῥώμης
παρικίων, ἐν θεσσαλονίκῃ ἐκέλευε γυέσθαι: μετὰ δὲ, ἀχολίας οἱ ἴσως ὀπιγνομένης ἐπί- * οὗ τῶν
ερας [πρὸς,] τὸν προθυμίαν κατέπαυσε. χρόνου δὲ * τῇ ῥώμης πολιορκίᾳ τριβέντος πολ-
λοῦ: ἔνιοι ἱσαύρων [οἱ] ἀμφὶ πύλλιν, ἢ παύλου τοῦ ὑποξύλα ἐπώνυμός ἐστι, φυλακὴν εἶ-
χον· (ἅμα μὲν ὀπικαλουῦντες ἑαυτῶν πολλῶν οὐδὲν πρὸς βασιλέως σφίσι δεδόσθαι,
ἅμα δὲ καὶ ἱσαύρους ὁρῶντες οὗτοι θαδέντας ῥώμῃ, τὰ πρόσπορα γότθοις κεκομψευμέ-
νους ὀπὶ μεγάλων τινῶν χρημάτων ὄγκῳ·) τωτίλᾳ λαθραιότατα ἐς λόγους ἐλθόντες,
ὡμολόγησαν τὴν πύλιν ἐνδώσειν, τακτή τι ξυνέκειτο ἡμέρᾳ τῇ πρᾴξει. καὶ ἐπεὶ παρῆν
ἡ κυρία: τωτίλας μηχανᾶται τοιάδε. ἐς πεπαμὸν πίβεριν ἐν [τῇ] πρώτῃ τῶν νυκτῶν φυ-
λακῇ δύο μικρὰ πλοῖα καθῆκεν· ἀνδρας ἐνταῦθα, χρῆναι τοῖς σάλπιγξιν ὀπισαμέ- * ἴκασι
νους, ἐνθέμβῳ. οἷς δὴ ἐπέστελλε, λάθρᾳ μὲν τὸ πβέριδος ἱρέασοντας ὀπίσω θεῖναι· * ἴκασι
ἐπειδὰν δὲ τὸ περιβόλου ἄγχιστα *ἵκωνται, τοῖς σάλπιγξιν ἐνταῦθα ἠχεῖν δυνάμει τῇ * ἱῶ πικε
πάσῃ. αὐτὸς δὲ τὸν γότθων φρουρὸν ἄγχιστα πύλης τῆς εἰρημένης, ἢ παύλου τοῦ ὑποξύλου
ἐπώνυμός ἐστι, λαθάνων οὗτοι πολεμίους ἐν θεσσαλονίκῃ ᾖχε. λογισάμβος τι, ὡς *μή τι-
νες τῶν ῥωμαίων φρουρῶν, ἅτε ἐν σκότῳ, φαλαθέντες ἐκ τῆς πόλεως φυγάδες εἶεν τι ὧν-

χιλίαιρα * θεραπεύοντες

Βελισαρίῳ ὅπῃ τι † γλίσχρα καὶ λιβύλῃ ἐξηγήσαιτο τῷ ῥωμαίων στρατῷ, ἐνδιελθόντα ταληθῆ οἱ τὰς ἀμπίλους ξωϊδῆ. εἶναι τὸ, ὡς ἐνθένδε γεγονὼς ἔτυχε, πίθων οἱ † θεράποντες ἐμπλησάμενοι μέγα τι χρῆμα. καὶ αὐτῶν τὸ μὲν ἔνερθεν καταρύξαντες, τὰ δὲ ὕπερθεν πηλῷ ἐς τὸ ἀκριβὲς ὅπῃ οὕσαντες * ἐς τῷ οἴνῳ κατίθεντο. μετὰ δὲ ὀκτὼ ὕστερον, ἐς πῆχυς πσὶν * ἀναβράσαι ὁ οἶνος, διεπράσαντο μὲν τὸν πηλὸν ὑφ' οὗπερ ἐπέφρακτο αὐτῶν ἕκαστος· ὑπερβλύσας δὲ, καὶ ῥεῦσας πολὺς, ἐς ποσόνδε γλῶ τὴν ἐχομένην ἐπίκλυσιν, ὥστε καὶ πλοῖα ἐς τοῦτο τῷ ἐδάφει ἐρύσασθαι μέγα. ὅπερ ἐπεὶ οἱ θεράποντες εἶδον· ἐς θάμβει μεγάλῳ γενόμενοι, πολλοὺς μὲν ἐνθένδε ἀμφορέας ἐμπλήσασθαι ἔχον· αὖθις δὲ τοσοῦδε δὴ σφῶν πήχεις τῷ πηλῷ ὑποφράξαντες, τὰ παρόντα ἐς σιωπὴ εἶχον. ἐπεὶ δὲ τῶν πολλάκις ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον γενομένων εἶδον· αὐτοὶ μὲν ὅπῃ τὸν κεκτημένον τὸ πρᾶγμα ἦγον· ὁ δὲ τῶν ὅπη- 10.
τηδείων πολλοὺς ἐνταῦθα ἀγείρας, ὑπέδειξε τὰ πιούμενα. εἶπερ τῷ ξυμβόλῳ πεμπομένοιμεν, καὶ παύτῃ τῇ οἰκίᾳ μεγάλα προσύλεγεν ἀγαθὰ ἕπεσθαι. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε βελισαρίῳ ἐχώρησε. βιγίλιος δὲ, ὁ τῆς ῥώμης ἀρχιερεὺς, ξὺν ἰταλοῖς τοῖς ἐνταῦθα τὴν καὶ δε παροῦσι, πολλοῖς τὴν λογιμωτάτοις ἐς ἄγαν οὖσιν, οὐκέτι αὖθις· ἀλλ' ἔχρηζε * βελισαρίου ἰταλίας μεταπιθέσθαι δυνάμει τῇ πάσῃ. μάλιστα δὲ πάντων αὐτὸν [τὸ] μῆθος ἐσῆγε, πατρικίου αὐτὸν, ἐς τῶν ὑπάτων τὸν δίφρον ἀναβεβηκὼς πολλῷ πρότερον· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς, τούτων δὴ ἕνεκεν, ἐς βυζάντιον ἀφικόμενος ἔτυχεν ἔναγχος. βασιλεὺς δὲ ἰταλίας μὲν ἐπηγγέλλετο προνοήσειν αὐτὸς· ἀμφὶ δὲ τὰ χρύσεα δέγματα οὐ τῷ ὅπλοις Δαρείῳ εἶχεν. εὖ Δαθέσθαι τὰ [ἐς] σφίσιν αὐτὸ λεγόμενα προυδάζων τὸ τὸ Δαρεῖον μάλιστα ταῦτα μὲν ἐς βυζάντιον ἐπῆλθε. ἐτύγχανε δὲ * λαγγοβάρδων ἀνὴρ ἐς 20.
ἡπαύδας φεύγων, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. ἡνίκα λαγγοβαρδῶν * ἀναάκης ἦρχεν, ᾧ τις [οἱ] αἰσίως ῥιστοῦλφος ὄνομα. ἐν δὲ ὀνόμου [ὅπῃ] ὦαι * ἐπειδὴ οὐαάκης [πλευτήσειεν, ὅπῃ τῷ ἡγεμονίαν σκάλει. προνοήσας οὖν οὐαάκης] ὅπως οἱ τὸν παῖδα [τὸν] αὐτοῦ ἡ ἀρχὴ ἄροιτο· ἔγκλημα ῥιστούλφου ἐπενεγκών, αἰτίαν σφι ἔχων, φυγῇ τὸν ἄνδρα ἐζημίωσεν. ὃς δὴ ἐξ ἡθῶν αἰσχρῶν τῶν πατρίων, ξὺν ὀλίγοις πσὶν ἐς σφᾶς * οὐάρνους αὐτίκα φεύγει· παίδων [τι] οἱ ὑποπελελειμμένων ἐν ταῦθα δύειν. χρήμασι δὲ οὐαάκης σφᾶς βαρβάρους τοσοῦδε αἰείπετο. τῶν δὲ ῥιστούλφου παίδων ὁ μὲν ἐς ἐτελεύτησε νόσῳ, ὁ δὲ δὴ ἕτερος (* λιγιαρος ὄνομα) ἐς σκλαβίνους φεύγει. οὐ πολλῷ μὲν οὖν ὕστερον, ὁ μὲν οὐαάκης † ἰλδίγης
νοσήσας ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο· ἐς δὲ τὸν * σύαλδαλον, τὸν οὐαάκου υἱόν, ἡ λαγγοβαρδῶν * σύαλδαρον ἦλθεν ἀρχή. ᾧ δὴ, παῖδι κομιδῇ ὄντι, ὅπλοις τε κατασὰς αὐδουΐνι, τῷ ἀρχὴν διώκητο. 30.
δυσαμένῳ τι πολλὴ αἰτ' αὐτοῦ χρώμενος, αὐτὸς τῷ ἀρχῷ οὐκ ἐς μακρὰν ἔσχε· τὰ παιδὸς τοῦτον νόσῳ αὐτίκα ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθέντος. ἡνίκα πίνυ γήπαισί τε καὶ * λαγγοβάρδοις ὁ πόλεμος κατῆστο, ὥσπερ [μοι] ἤρηται· * ἰλδίσγες ἐυθὺς λαγγοβάρδων * δὴ σφῶν οἱ ὅπλα σομένους ὦ σκλαβίνων πολλοὺς ἐπαγόμενος, ἐς γήπαιδας ἦλθε· καὶ αὐτὸν γήπαιδες † καταίσχειν ὅπῃ τῷ ἀρχῷ ἐλπίδα εἶχον. ἡγεμόνων δὲ * τῶν ἐν τῷ παρόντι τοὺς λαγγοβαρδας ἀπονδῶν· ὁ μὲν αὐδουΐνι † τὸν * ἰλδίσγον ἐυθὺς ἅτε τοῖς φίλον ἐξητεῖτο γηπαίδων. οἱ δὲ † μὲν ἄνθρωπον ἐκδοῦναι οὐδαμῇ ἔγνωσαν· ἐκέλευον δὲ αὐτὸν ἐνθένδε ἀπαλλαγέντα, ὅποι βούλοιτο, διασώζεσθαι. καὶ ὃς μελλήσει * μηδεμιᾷ ξύν τε τοῖς ἑπομένοις καὶ γηπαίδων πσὶν ἐθελουσίοις, ἐς † σκλαβίνους αὖθις ἀφίκετο. † ἐνθεν τε αἰασὰς τῷδε τωπίλαν τὸ καὶ γοτθους [ἰέναι ·] στράτευμα † οὐδὲν ἧσσον ἢ [ἐς] ἑξακισχιλίους ξὺν αὐτῷ ἔχων. ἔστε 40
βενετίας ἀφικόμενος, ῥωμαίοις πσὶν † ὑπαστήσασιν, ὧν λαζαρος ἡγεῖτο, ἐς χεῖρας ἦλθε· τρεψαμένους τε αὐτοὺς, πολλοὺς ἔκτεινεν. οὐ μὴν τὸ γότθους ξυνέμιξεν· ἀλλ' ἴσρον ποταμὸν διαβὰς αὖθις ἐς * σκλαβίνους ἀπεχώρησεν. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράσσετο τῇδε ἦρα [μοι] ἤρηται· ἐν τούτῳ τῶν τὸς βελισαρίου δορυφόρων, ἰλασὺφ ὄνομα, βάρβαρος γένος, θυμοειδής τε καὶ θρασύτατος, ἐς δὴ ἐς ἰταλίαν ληφθεὶς ἔτυχε, τοιάδε τὸ καὶ γότθοις προσεχώ-

ἀγχίλαιρα
* θεραπεύοντες
* ὠαῦράζων
* ἐς ταύτην δὲ τὴν οἰκίαν μεγ.
* ὦασιλίνος ἰταλ.
* λαγγοβάρδος
* αὐ οὐάκης
* οὐάρνας
† ἰλδίγης
* αὐάλδαρον
* λαγγοβάρδων
* ἰλδίγγες
* τῶν ἐν τῷ παρόντι
* τοὺς λαγγοβαρδας ἀπονδῶν
* ἰλδίγγον
* αὐδουΐνῳ
* σκλαβίνους
* ἐνθένδε
* οὐχ ἧσσον
† ὑπαντήσας
† σκλαβίνοις

γμάτων αἰσθησιν: τῷ τῶν οἰκείαν ἀσθένειαν ξωειπίσασθαι, παρ' ὑμᾶς ἥκουσιν· ἀξιοῦσι τοὺς ῥωμαίους αἰρεῖσθαι τὸν ὑπὲρ αὐτῶν, [ὡς] οὐ δέον, ἀγῶνα. * πάντως δὲ οἱ κλῶπες εὗρι τὸ τῆ σίρμιον καὶ ἄλλα ὅπλα δακίας ἄθλα χωρία ὑπόθεσιν ἡμῖν τοῦ πολέμου προέχοντα εἶναι. καὶ τοὺς πόλεων τε καὶ χώρας πρόσθεν τῆς σῆ βασιλείᾳ πρέπειν, ὥστε καὶ διερευνᾶσθαι τῶν ἀνθρώπων τινὰς, εἰς οὐδὲ δοίης μέρος τινὰ πρὸς ἀνείκητον. Φεάγγους ἀμέλει, καὶ τοὺς ἐρούλλων ἔθνος, ἐς τόδε λαγγοβάρδας, ποσύτοις ἐδωρήσω πόλεώς τε καὶ χώρας, ὦ βασιλεῦ, μέτροις· ὁποῖα σὺν αὖτις ἀμφεβάλοντο. ἡμεῖς δὲ τῇ φιλίᾳ τῇ σῇ τὸ θαρσεῖν ἔχοντες· τοῦτο, ὅπερ ἐβούλου, ἀμφεπράγμεθα. ὁ δέ τε πρείσβεως τῶν ὑπαρχόντων βεβουλευμένος, χρείαν ὧδε πολὺ τοῦ πρὸς αὐτὸ πυνθάνεσθαι τῆς χάριτος τὸν προτρήσαντά τε, καὶ γνώμην τὸ δῶρον αὐτοῦ μόνον ἐλόμενον, οἴεται εἶναι: ἵν' μὴ ἐς τὸν κεκτημένον ὑβρίζων, ἀλλὰ τῷ * φίλῳ οἱ ἐς τὰ μάλιστα εἶναι θαρσῶν, τῷ τοῦ πράγματος ἀξίωσιν πᾶσαν ἔχειν δοκεῖ, ὅπερ καὶ γέγραφεν ἐς ῥωμαίους πυθέσθαι εἶναι. ὧν ἐνθυμούμενός ἡμᾶς μάλιστα μὲν κατὰ ξυμμαχίαν αἰτεῖσθαι ξὺν ἡμῖν ὅπλα λαγγοβάρδας εἶναι δυνάμει τῇ πάσῃ: εἰ δὲ μὴ * ἐκπεδὼν ἀμφοτέροις εἶναι. πῶς γὰρ βουλευσόμεθα, δικαιότε * πείθειν καὶ λίαν ὑπερδεέως τὴν ῥωμαίων ἀρχήν. καὶ γέγραφε μὲν πρῶτα εἶπεν. βουλεύσόμενος δὲ πολλὰ ἰουστινιανοὺς βασιλεὺς· αὐτὸν μὲν ἀποπέμψασθαι ἀπράκτον ἔγνω· ἐμμιχθέαι δὲ τοὺς λαγγοβάρδας διώμοσεν πίστει, πολέων αὐτοῖς ἢ ἐς μυρίους ἵππους ἔπεμψεν. ὧν δὴ κωτζανταινούς [τε] καὶ βούζης καὶ ἀράτος ἦρχον. ξυνελὼν δὲ αὐτοῖς καὶ ἰωαννῆς, ὁ βιταλιανοῦ ἀδελφιδοῦς * προσῆκεν αὐτῷ ἐκ βασιλέως ἐπειδὰν τάχιστα ξυμμαχήσωνται τοὺς τὰ γηπαίδων ἔθνη, ἐνθένδε στρατεύειν [τὴν] ἰταλίαν ξὺν τοῖς ἑπομένοις εἶναι. ἐτύγχανε γὰρ ἐξ ἰταλίας καὶ αὐτὸς ἥκων. ξυνεμάχει δὲ αὐτοῖς ἔρουλλοι [πεντακόσιοί τε καὶ χίλιοι ἄνδρες· ὧν ἄλλοι τε καὶ φιλιμοῦθ ἦρχον. οἱ γὰρ ἄλλοι ξύμπαντες ἔρουλλοι,] εἰς τρισχιλίους ἔσαν, ξὺν τοῖς γηπαίδων ἐπτάκαρα· ἐπεὶ ῥωμαίων ὑπὸ πάντες σὺν πολλῷ ἔμπροσθεν ἔτυχον. ἐξ αἰτίας, ἣν μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐρρήθη. μέρος δὲ ῥωμαίων, τῶν ὧδε * λαγγοβάρδους ὑπὸ ξυμμαχίαν ἰόντων, ἐρούλλων τοῖ ξὺν ἀοσθῷ τῷ τοῦ ἄρχοντος· ἀδελφῷ ἐξαπιναίως ἐντυγχάνουσι. μάχης τε καρτερᾶς γενομένης, νικῶσι ῥωμαῖοι· καὶ τὸν τε ἄερδον, τῶν τε ἐρούλλων πολλοὺς ἔκτειναν, γνόντες δὲ γηπαίδες ἄγχιστα πη εἶναι τὸν ῥωμαίων στρατὸν· τὰ διάφορα ἐνθὺς λαγγοβάρδαις διέλυσαν· ἐς τε αὖθις οἱ βάρβαροι σὺν τοῖ ξωιέντην ἀλλήλοις, ἀκόντων ῥωμαίων, πῶς ἔτι [ὁ] ῥωμαίων στρατὸς ἔμαθεν· ἐν πολλῇ ἀμηχανίᾳ * ἐγένετο. οὔτε γὰρ ἔτι ἐδύναντο πρόσω ἰέναι, οὔτε ἀναχωρεῖν ὀπίσω εἶχον· δεινῶς τε οἱ στρατηγοὶ, μὴ γηπαίδες τε καὶ ἔρουλλοι ξωῇ καταθέοντες, τῶν ἰλλυριῶν * διλήσωνται χώραν. αὖθις γοῦν μένοντες, ἐς βασιλέα τε παρόντα σφίσιν ἀνήνεγκαν. πῶς μὲν οὖν ἐπράσσετο τῆδε. ἐγὼ δὲ, ὅθεν ἢ ἐκβολῇ τοῦ λόγου ἐποιησάμην, ἐπάνειμι. βελισάριος μὲν τὸν ὅπλα τὸ βυζάντιον εὐθὺς κόσμου ἦν, γῆς μὲν τῆς ἰταλῶν πεντάπολις εὐθαμὴ * ὅπλα· * αὐδὲ γὰρ πη ὁδὸν ἦσαν ἐπαθθα ἴσχυσεν: ἀλλὰ φυγῇ κεκρυμμένην ἐχέμαχον, πάντα τὸν τῶν χρόνον ἐκ τε ἐχυρώματος· αἰεὶ ὅπλα θαλασσίου τινὸς, ἐς ἄλλο ὅπλα τῆς ἀγκλίας ὀχύρωμα * διηνεκῶς ναυπλόμενον. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀδεέστερον σὺν πολεμίους πύχηκε ῥώμην τὰ αὐτῶν αἱδραποδίσαι, καὶ τἄλλα (ὡς εἰπεῖν) ἅπαντα. τότε δὲ καὶ προυσίαν πάλιν, ἣ πρώτη ἐν τόσκοις σὺν ἐτύγχανε, πικρότατα πολιορκουμένην ἀπέλιπεν· ἥπερ, αὖθις ἔτι ἐδῶ ἰόντος, κατάκρας ἐάλω. ἐς βυζάντιον δὲ ἀφικόμενος, διατριβὴν πλείστην ἐνταῦθα εἶχε: πλούτου μὲν ἐξουσίαν περιβεβλημένος πολλὴν, ἐυτυχήσασι δὲ τῆς ἔμπροσθεν αὖθις ξυμβεβηκόσιν ἀποβλέπων. ὧν. ἅπερ οἱ πρότερον ἢ ἐς λιβύην * ἐκστρατεῦσαι, ξυμβάλλων προὔλεγε πάνυ σὺν ἀφανῆ τὰ δεδαιμόνιον. ὁ δὲ ξύμβολος * ἐλέγετο ὧδε. ἵν' τὸς βελισαρίῳ κλῆρος ἐς βυζαντίων τῷ πρασείῳ· ὃ δὴ * παντάχιον μὲν ὀνομάζεται, κεῖται δὲ ἐν τῇ αἰπείρας ἠπείρῳ. ἐνταῦθα ὀλίγῳ ἔμπροσθεν ἢ ἔμελλε

βελισά-

* πάντως

* φίλῳ

* ἐκπεσόντα, I.S.

* λαγγοβάρδας

* ἐγένοντο

* λεῖσαι τὰς

* διηνεκῶς

* ἐκστρατεῦσαι

* ἐλέγοντο

* παντάχιον

Βασιλεῦ παῦτα, οὐκ ἔστιν. δυώαμις γὰρ ἀνθρώπου φύσιν, [ἤτοι πρὸ αἱρέσιν ἀνουσίαν ἢ φαύλω] ἐνδείκνυται * μόνη· ἐξάγουσα πάντων ἐν δημοσίῳ τῇ τοῦ * αὐθρὸς ἐξουσίᾳ τὸν τρόπον. ἰδοὺ γὰρ, ἐπειδὴ πάχιστα γήπαιδες εἶδον γότθους μὲν οὐκ ὀλακίας ἀπλήλαμένους ἁπάσης, ὑμᾶς δὲ ἀχολίᾳ τῇ πρὸς αὖτ᾽ πολεμίους ἰχομένους: * παντᾳχόθεν τῆς γῆς ὅλης ἐπιοῦσαν † ὑμετέρας οἱ † μιαροὶ προλμήκασι. πῶς ἄν τις ἐφικέσθαι δυώαιτο τῷ λόγῳ τῆς τοῦ πράγματος ἀπάτης. οὐ καταφρόνησαν † ῥωμαίων ἀρχῆς; οὐκ ἔλυσαν σπονδῶν τι καὶ ξυμμάχων ὅρκους; οὐχ ὕβρισαν εἰς οὓς ἦκεν ἐχρῆν; οὐκ ἐβιάσαντο βασιλέα * ἧς δοῦλοι αὐτοῦ ξύμπαντα εἶναι, ἵν᾽ τις σχολὴ ὑμῖν ἐπ᾽ αὐτῆς γίνηται; γήπαιδες, ὦ βασιλεῦ, σύρμον ἔχουσι, καὶ ῥωμαίους αὐθραποδίζονται, ἄλλον [τι] πρὸς παιδὸς δακίαν αὐχοῦσι. πίνα πόλεμον ὑπὲρ ὑμῶν πω, ἢ ξυὶ ὑμῖν ἢ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς νενικηκότες; ἢ τίνα ἀγωνίας ἆθλα τῷ χάρακι παύτῳ πεπεμφότι; καὶ παῦτα εἰωμισθοι πρὸς ὑμῶν γεγονότες πολλάκις, καὶ τὰ χρήματα (ὥσπερ εἴρηται) κεκομισμένοι, χρόνον οὐκ ὄντα ὀλίγον ἀφ᾽ οὗ. καὶ τι † παρούσης αὐτῶν πίστεως, οὐ γέγονε πρᾶξις μιαρωτέρα ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου. ἐπειδὴ γὰρ ἡμᾶς πολεμησείοντας ἐπ᾽ αὐτοὺς εἶδον, ἐς ὑποζυγίου τι θαρσοῦσιν ἀφῖχθαι, καὶ βασιλεῖ ἐς παῖδε πρεσβευσμένῳ ἐς ὄψιν * ἐλθεῖν. ἴσως που καὶ αἰσχύνης πρεσβεία * καὶ πρὸς ξυμμαχίας προσκαλέσουσιν ἐφ᾽ ἡμῖν, τοῖς οὕτω καταπεπουσλασμένοις ὑμῖν. καὶ μὲν δὴ ἀποδωσείοντες ἦκασιν ὧνπερ ἐπιβάτευσαν, οὐδὲν σφίσι προσῆκον· * λαγγοβάρδους αἰτιῶνται τὰ ἐνθένδε * μεταμελείας λογισίοις ῥωμαίους. ὧν περ τῷ δίει αἰαγκαθέντες, τῷ αἰθύσιον ἐυγνωμοσυνίῳ ὀψὲ τοῦ καιροῦ μεταμπίπτουσι. τῷ γὰρ τῷ αἰαγκαίῳ πεπιεσμένῳ, τῷ χάρεν εἰκότως ὁ τῆς ἐυεργεσίας τυχὼν ἔστω. εἰ δέ γε μηδὲ νῦν ἐκτῆσθαι τῶν οὐ προσηκόντων βεβούλωνται· τίς αὖ ἂν παύτης δὴ τῆς κακοτροπίας ὑπερβολή; παῦτα μὲν οὖν ἀφελείᾳ βαρβαρικῇ, λόγων ἀναιζούσῃ, τῶν πραγμάτων οὐδαμῇ ἐπαξίως εἰρήθω. σὺ δὲ, ὦ βασιλεῦ, σκοπεῖν μὲν ὅσα ἐνδεεστέρως ἢ κατὰ τῷ χρείαν ἡμῖν εἴρηται, τὰ ῥωμαίοις τὲ καὶ λαγγοβάρδαις τοῖς σοῖς ξυνοίσοντα πράσσε· * † τύπις πρὸς τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐννοῶν, ὡς ἡμῖν μὲν ἀμφὶ τῷ θεῷ ὁμογνωμονοῦσι † τὰ ἐξ ἀρχῆς * ξυμπάσχοντα ῥωμαῖοι δικαίως· τοῖς δὲ δὴ ἀρειανοῖς οὖσι καὶ δι᾽ αὐτὸ τοῦτο ἀπεναντίας χωρήσουσι. λαγγοβάρδαι μὲν ταῦτα εἶπον. ἡμέμφοντο δὲ τῇ ὑστεραίᾳ [τῷδε βασιλέα] καὶ οἱ γηπαίδων πρίσβεις· ἔλεξαν ὧδε. Δίκαιον, ὦ βασιλεῦ, σοῦ δὴ ξυμμαχίας * αἰτήσει τῷδε σοῦ πόλας ἀφικομένους, αἰσθιδάξαι πρῶτον, ὡς δίκαιά τι * αἰασθιεξόμενοι πάρεισι, καὶ ξύμφορα τοῖς ξυμμαχήσουσιν· οὕτω τὸ σοῦ λόγους, ὥνπερ ἕνεκα πρεσβεύουσι, πειθῆται. ὡς μὲν οὖν ἡδικήμεθα πρὸς λαγγοβαρδῶν, αὐτόθεν δῆλον· ὀλίγη γὰρ διαλύειν τὰ διάφορα, ἐν σπουδῇ ἔχομεν. δικάζεσθαι δὲ οἷς αὖ σπουδάζεται· [διαζεσθαι οὐδαμῇ πρόσεισιν. ὡς δὲ πολυανθρωπίᾳ τὲ] καὶ δρεπτῇ γήπαιδες περιπολοῦ λαγγοβαρδῶν κρείσσους τυγχάνουσιν ὄντες, τί ἄν τις ἐν εἰδόσι μακρολογοίη; τὸ δὲ ὀλίγον τοῖς καταδιεστέροις ἐς * τὸν ἀγῶνα καθισταμένους, ἐς κακόν τι πρεσβύτερον ἴέναι, παρὲν τῷ νίκᾳ ξὺν τοῖς ὁλωσατωτέροις † παρόμοιον ἀκίνδυνον ἔχειν: οὐκ ἄν † τινα οἰόμεθα τῶν καὶ κατὰ βραχὺ σωφρονούντων ἐλίδαι. ὥστε καὶ ὑμῖν ἐφ᾽ ἑτέρους πνὰς ἰοῦσι * ξυμπαίξονται πολοιπὸν γήπαιδες. χάρεν μὲν ἂν τῶν πεπραγμένων ἐφίλοντο, † δυωάμεών τι πρεσβυσία ξυμπορεζόμενοι τῷ τῶν πολεμίων (ὡς τὸ εἰκὸς) ὑπερέχοντι. ἐν μὲν καὶ τῶτο λογίζεσθαι ὑμᾶς ἀξιοῦσι· ὡς λαγγοβάρδαι μὲν ἐξ ὑποζυγίου ῥωμαίοις γεγόνασι] φίλοι: γήπαιδες δὲ ὑμῖν ἐναντίους τὸ τὸ αἰεὶ καθεν καὶ γνωρίμους γεγενῆσθαι ξυμβαίνει. φιλία δὲ, χρόνου μήκει ξυμπλεκομένη, τῷ λύσιν οὐκ εὐπετῆ ἔχει. ὥστε ξυμμάχους [ἡμᾶς] οὐ δυωάσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ βεβαίους [προσῆκον] κεκτῆσθαι. δικαιώματα μὲν ἂν πρὸς ὑμᾶς ἐς † ξυμμαχίαν ἐπαγωγὰ, παῦτά ἐστιν ὑμῖν. θαρσεῖτε δὲ ὑπὲρ ἡμῶν λαγγοβάρδαι τὰς πρόπρας εἰσὶ δίκη μὲν τὰ διάφορα † λύσαι, καίπερ πολλὰ προκαλουμένων ἡμῶν. ὑδαμῇ ἐγνωσαν, θρασεῖ ἀλογίστῳ ἐχόμενοι. ἐπεὶ δὲ ὁ πόλεμος ἤδη πως ἐν χερσὶ γίγνεται· οἱ † δὲ ὀπίσω τῶν πραγμάτων

* μόνη ἐξάγουσα πάντων ἐν δημοσίῳ τῇ τοῦ * αὐθρὸς ἐξουσίᾳ τὸν τρόπον
* δυωάμεών
* μιαρώτατοι
* ἔχειν
* ἐς ξυμμαχίας
* λαγγοβάρδους I. S.
* ἀμελείας
* τοῦτο
* τῷ ἐξ
* ξυμπάσχοντα ῥωμ. δικαίῳ
* αἴτησιν
* διπλόοι
* τῷ ἀγωνίαν
* τετυμμένους
* τινας
* ξυμπάσχοντα
* δυωάμεως

ἐνθένδε φυγόντες, οἵκαδε ἀπιπομίζεσθαι ἴχυσαν · πειῶντες τῷ ῥωμαίων ἀρχῷ οἱ βάρβαροι οὗτοι, ἅτε ῥωμαίοις ἔναυτοδοι ὄντες, ὧν πινας τῶν ἀποδράντων ὑπηκοΐην ἐνπῶσθαι, ὥσπερ αὐθρατπόδων οἰκείων δεδραπετδυκότων ἐπιλαμβάνοντο. τῶν τε * ῥωμέων ἀφίλκοντες, ἐς τὰ οἰκεῖα χωῖ αὐτῆς ἐκομίζοντο, οὐδενὸς σφίσιν αὐτιςατοῦντος. καὶ ἄλλα ὧδέ τινι δακίας χωρία, ὅτε Βασιλέως, ἐρουλλοι ἔχον ἀμφὶ πόλιν * σιγηδόνα · οὗ δὴ * νεῶ ἵδρωτο : ἰλλυριούς τε καὶ τὰ ὑπὲ * θρᾴκῃ χωρία καταθέοντες, καὶ ληϊζόμενοι ἐκ τῶ ὑπερβάλλειν. τινὲς δὲ αὐτῶν καὶ ῥωμαίων † ςρατιωτῶν γεγόνατο. ἐν τῆς Φοιδεράτης καλουμένοις παροίκοι. ἡνίκα οὖν ἐρούλλων ἐς βυζάντιον πρέσβεις ἐλθεῖν, τῶτων * δὴ τῶν ἀνδρῶν, οἱ οὐ ῥωμαίων κατηκόους ληΐζοντο · τὰς ξωτάξεις ἁπάσας πρὸς βασιλέως κεκομισμένοι, πάνυ εὐδενὶ ἀπαλλάσσον). οὕτω μὲν οἱ βάρβαροι διεδάσαντο τὴν ῥωμαίων ἀρχήν. χρόνῳ δὲ ὕςερον γηπαιδές τε καὶ λαγγοβάρδαι, ἅτε δὴ ἐγγειτόνων πη ᾠκημένοι ἀλλήλοις, διαφορὰ γεγόνατο ἐς τὰ μάλιςα · πολεμησάντων τε πρότερα τῇ πάσῃ ἐς ἀλλήλους ἐκάτεροι, ὥρχον [τῆς πολεμίοις διαμαχῆς ἴσαν.] χρόνῳ τε τῇ ξυμβολῇ τακτὸς ὥριτο. * λαγγοβάρδοι δὲ, οὐκ αὖ οἱόμενοι γηπαισιν ἀξιόμαχοι κατὰ μόνας αὐτοὶ ἔσεσθαι (πολλῶν γὰρ αὐτοῦ ἐλαττοῦσθαι τῶν πολεμίων ξυνέβαινε) ῥωμαίους ἔγνωσαν ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγωγέσθαι. [γηπαιδὲς τε, ὡς ἔναυτοδοι, ἢ ξυνάρασθαι ῥωμαίους τῷ ἀγῶνι καὶ αὐτοῖς δοκεῖν ἔγνωσαν δεῆσθαι, καὶ τὸν πόλεμον ξυνδιενεγκεῖν ἀξιῶσαι · ἢ ἀμφοτέροις ἐκποδὼν εἶναι, καὶ μηδετέρῳ ἔθνει βοηθεῖν.] πέμψαντες οὖν ὧδε βασιλέα ἰουστινιανὸν πρέσβεις * ἑκάτεροι, τῷ σκήπτρῳ σκαραδόκησιν βοηθείαν. ἦρχε δὲ τότε † γηπαίδων μὲν θορισὶν ὄνομα, τῶν δὲ ἑτέρων * ναυδουΐν. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς λόγους μὲν οὖν πρὸς ἀμφοτέρων ἀκοῦσαι ἔγνω · οὐχ ἅμα μὲν τοῖς ξυνιοῦσιν, ἀλλὰ κεχωρισμένοις παρ' * αὐτῶν γενομένοις. ἐν * τῇς πρώτης οὖν λαγγοβάρδαι βασιλεῖς ὄψιν ἐλθόντες, ἔλεξαν τοιάδε. ἡμῖν μὲν, ὦ βασιλεῦ, καταπεπολῆχθαι τῇ γηπαίδων ἀτοπίᾳ ξυμβαίνει · εἴγε τοσοῦτό τι τὸ πλῆθος, καὶ τοιοῦτο τὸ μέγεθος, ἐς τὸν ὑμέτερον ῥᾳδιουργηθὲν ἀρχὸν, νεῶ κ τῷ μεγίςῳ τῶν ὕβρεων ὑμῖν κομιοῦσιν ἐφ' ἡμᾶς ἥκουσιν. οὗτοι γὰρ αὖ μόνοι τὰ ἔθνη [ἐς] τοῦτ' πέλας ὑβρίζοιεν · οἰλίαν αὐτοῦ ἐυπετεῖς εἰς τὸ ἐξαπατᾶσθαι οἰόμενοι, τῆς τῶν ἡλικημένων ἀπολαυσοντες ἐυηθείας παρ' αὐτοῦ ἥξειν. ὑμᾶς δὲ διασκοπᾶσθαι τοσοῦτον αἰτοῦμεν, ὅπη ποτὲ γνώμης τὰ ἐς φιλίαν * γήπαισιν ἔχει. οὕτω γὰρ αὖ τὰ ξυμοίσοντα ὡς ἀσφαλέςατα * ἐργάσεσθε τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ · ἐπεὶ τοῖς ἀεὶ προγεγενημένοις πκμηλοῦσθαι τὰ ἐπίκαιρα ξυμβαίνει τῷ ἀσφαλεῖ δηλώσαντι αὐθρώποις. εἰ μὲν οὖν ἐς ἑτέρους πινὰς τὴν ἀγνωμοσύνην ὑπολελεῖφθαι μόνον τὸ γηπαίδων ἔθνος ξυνέβαινεν · πολλοῦ λόγου τὰ αὖ ἡμῖν ἐκ χρόνου καὶ τῆς ἔξωθεν μαρτυρίας ἐδήλωσε, διελέγχειν ἐφιεμένοις τὸν τῶν αὐθρῶν τρόπον : νεῶ δὲ τὸ παράδειγμα ἐγγύθεν παρ' ὑμῶν αὐτῶν λαβεῖν πάρεισι. σκέψασθε γὰρ, γότθοι μὲν τὴν δακῶν χώραν ἐς φόρου ἀπαγωγὴν τὰ πρότερα εἶχον : * γήπαιδες δὲ τῆ ἴσρου ὑπὲ θάτερα [τὰ] ἐξ ἀρχῆς ᾤκηντο ἄπαυτες · γότθων μὲν οὕτω καταπεπηχότος τὴν δηλώσιν, ὥςε τὸν ποταμὸν διαπερθμεύσαι, οὐδὲ ὅσον ἀποπειράσαι, πώποτε ἴσχυσαν. ἔναυτοδοι δὲ καὶ φίλοι ῥωμαίοις τὰ μάλιςα ὄντες, καὶ δηῶσα πολλὰ τῷ τῆς φιλίας ὀνόματι χωμιζόμενοι ἀπὸ πᾶν ἔτος πρὸς τῶν ἔμπροσθεν βεβασιλευκότων, καὶ ῥᾳδὰ σῦ μέν τι, οὐδὲν ἧσσον. ἡδέως οὖν ἂν πυθοίμεθα οὕτω δὴ τῶν αὐθρῶν, τί ποτὲ ὑπὲρ τούτων αὐτοῦ ἐς ῥωμαίους ἀγαθὸν ἔρρασαι; ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοιεν * οὐ μικρὸν ἢ μίκα εἰπεῖν. * ἕως μὲν οὖν οὐκ εἶχον ἐφ' ὅτῳ ἂν ὑμᾶς ἀδικεῖεν · οὐ γνώμη τινὶ, ἀλλ' ἀπορία ἡναγκασμένοι, ἡσυχῇ ἔμενον. τὸ μὲν γὰρ ἴσρου ἐπέκεινα πρόσποιεῖσθαι ὑμᾶς οὐδὲν ἠξιοῦτε : τὸ δὲ ἐνθένδε, τὸ οὐκ γότθων αὐτοῦ ἀνεσόμενοι δέον. τίς δ' ἂν δύγνωμοσύνῃ ποτὲ τὴν ἀδικαμίαν καλοίη; * ποία δὲ φιλίας βεβαίωσις, ἐν τῇ τοῦ ἐξαμαρτάνειν ἀμηχανία γενήσεται; οὐκ ἔςιν, ὦ

βασιλεῦ

† γενίων I. S. & R. V.
† σιγηδόνων
† ἱδρ. νεῶ
* θρᾴκης
* ςρατιῶται
* νεῶ
* λαγγοβάρδαι
* ὑπὲρ τούτων αὐτῷ διεσμίους. ἦρχε
* γηπαίδων
* αὐδὼν
* αὐτὸν
* τότε τις πρῶτος λαγγοβάρδας
* γήπαισιν
* ἐξεργασμένοις
* ἢ μικρὸν
* ὡς
* ποία

φοραῖς ἐς ἀπουσλῆ ἔχοντες. οἱ δὲ ἄλλοι καταπλήκτοις, σιωπῇ εἶχον· τῷ μὴ αἰτιᾶσθαι, ἃ βούλοιτο, ἐγκωμιοῦντες αὐτόν· μάρκελλος δὲ μόνος ὀρθοσημήσας, ἀξιοῦσθαι τὸν ἄνθρωπον ἔχυσε. τῷ γὰρ * αἰτίαν ἐφ' ἑαυτῷ ἕλκων τὸ καὶ βιαζόμενος ἁλῶναι τῇ πάσῃ, γερμανὸν μὲν οἱ ἐπικαιρότατα ἔφη τὰ πραττόμενα ἐξεπᾶν· αὐτὸν δὲ ἐπείργως ἀκριβολογούμενον, χολαιότερον * αὐτὸν μεμηνυκέναι. καὶ τῷ βασιλέως ὀργῷ ὕστερον καταπαυσι. μέγα τὸ ἀπ' αὐτοῦ κλέος ἅπας ὁ μάρκελλος ἐπεβάλετο ἐς πάντας ἀνθρώπους, ἀπὸ ἀρετῆς ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις μεταπιέμενος. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς παρέλυσε τὸ ἀξιωθέν οἱ ἐχθρὸν ἀρχῆς, ἄλλο δὲ αὐτῷ ἱεράσατο οὐδὲν ἄχαρι. οὐ μέντοι οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδένα· πολλοί γε δὴ ὅτι ἅπαντας οὐ ξυνῆ ἀπιμία ἐν φυλακῇ ἔχειν, ἐν παλατίῳ μέν τισι, οὐκ ἐν τῷ δημοσίῳ οἰκήματι. ὑπὸ δὲ τὸ χρέων τῷ πολέμου * τῇδε πόνδε κύριοι τῆς * ἰατρείας οἱ βάρβαροι ἀλλήλοις ἐγένοντο πάσης. τῆς τε ῥωμαίοις ὁ γοτθικὸς πόλεμος, καὶ περ τὰ πρῶτα κατὰ κράτος νενικηκόσιν, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔρηται, ἐς τοῦτο ἀπεκλίθη· ὥστε οὐχ ὅσον σφίσι χρήματα καὶ σώματα ἐπ' οὐδεμιᾷ ὁπήσει διεφθάρθαι πολλὰ, ἀλλὰ καὶ ἰταλίαν πρόσαντες ἔσχε. καὶ ἰλλυριούς τε καὶ θρᾷκας χαδὸν [τι] ξύμπαντας [ἐπειδεῖν] πρὸς τῶν βαρβάρων, ἀπ' ὁμόρων ἤδη γεγενημένων, δῃουμένους τε καὶ διαφθειρομένους οὐδενὶ κόσμῳ. ἐγίνετο δὲ ὧδε. γαλλίας μὲν ὅλας, τὰς σφίσι κατηκόους, κατ' ἀρχὰς τῷδε τῷ πολέμου, γερμανοῖς ἔδοσαν γότθοι, οὐκ αὖ οἰόμενοι πρὸς ἑκατέρους αὐτοπάξαι οἷοί τε εἶναι· ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθε λόγοις † ἐρρέθη. τούτῳ τε τῷ πρᾶξιν οὐχ ὅπως οὐ διακωλύειν ῥωμαῖοι ἔχον, ἀλλὰ καὶ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς ἐπήρωσι σφίσι τὰ μή τι οἱ ἐναντίωμα, τούτων δὴ τῶν βαρβάρων ἐκπολεμωθέντων, * ἐναντιοῦσθαι. οὐ γάρ πω ἦσαν γαλλίας ἔτι τῷ ἀσφαλεῖ κεκτῆσθαι φεράγγοι, μὴ τὸ αὐτοκράτορος τὸ ἔργον ὑποφεραγίσαντος τοῦτό γε. καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ γερμανῶν ἄρχοντες, μασσαλίαν τε [καὶ] τὸν φωκαίων λιμένα, καὶ ξύμπαντα τὰ θηθαλάσσια χωρία ἔχον. θαλάσσης τε τῆς ἐκείνη ἐκράτησαν. καὶ [νῦν] καθήπται μὲν ἐν τῇ αἰτολάτῳ τὸν ἱππικὸν ἀγῶνα θεώμενοι, νόμισμα δὲ χρυσοῦν οὐκ ἄλλοις μεταλλῶν πεποίηνται· οὐ τὸ ῥωμαίων αὐτοκράτορος (ἧπερ εἴθισται) χαρακτῆρα ἐνθέμενοι τῷ ἐπεῖ τούτῳ, ἀλλὰ [τῶν] τὸν σφετέραν αὐτῶν εἰκόνα. καὶ τὸ νόμισμα μὲν δρυγουνοῦν ὁ περσῶν βασιλεὺς, ἢ βούλοιτο, πιεῖν εἴωθε· χαρακτῆρα δὲ ἴδιον ἐμβαλόντες ἐπεῖ χρυσῷ, οὔτε * τὸν αὐτῶν ἄρχοντα θέμις, οὔτε δὲ ἄλλον ὑποτυποῦν βασιλέα τῶν πάντων βαρβάρων. καὶ ταῦτα μᾶλλον ὅτι χρυσοῦν κύριον· ἐπεὶ οὐδὲ τοῖς ξυμβάλλουσι προϊέσθαι τὸ νόμισμα τοῦτο οἷοί τέ εἰσιν: εἰ καὶ βαρβάρους ὄντας ξυμβάλλοντας εἶναι ξυμβαίη. ταῦτα μὲν οὕτω τῆδε φεράγγοις ἐχώρησεν. ἐπεὶ δὲ τὰ γότθων τε καὶ τωτίλα καθυπέρτερα τῷ πολέμῳ ἐγένετο· φεράγγοι βενετίων τὰ πολλῆς σφίσι προσεπιήσαντο οὐδενὶ πόνῳ· οὔτε ῥωμαίων δηωαμένων ἔτι ἀμωσθαι, οὔτε γότθων οἷοντε ὄντων τὸν πόλεμον πρὸς ἑκατέρους διενεγκεῖν. γήπαιδες δὲ πάλιν τὸ σύρμιον καὶ θλακίας ἐκ τοῦ ἐπιπολῆσαι ἁπάσας καταλαβόντες ἔχον. ἐπεὶ δὲ πάχιστα βασιλεὺς αὐτὰς ἰουστινιανὸς ἀφίλετο γότθους· ἐξωθραπόδηταί τε οὕτω πάντη [ῥωμαίους. ἔτι μέν τι ἐπέσθαι ἀεὶ ὁδῷ ἰόντες, ἐλπίζοντο βιαζόμενοι τῷ τῶν] ῥωμαίων δόχλῳ. θηὸ [δὴ] βασιλεὺς αὐτοῖς τὰς ξυντάξεις οὐκ ἔτι ἐθέλοντι, ἅσπερ εἴθιστο σφᾶς ἀνέκαθεν πρὸς ῥωμαίων νομίζεσθαι. * λαγγοβάρδους δὲ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς ἐθελοντὰς τε πόλεμον, καὶ τοῖς ἐπὶ παννονίας ὀχυρώμασί τε καὶ ἄλλοις χωρίοις πολλοῖς, καὶ χρήμασι μεγάλοις ἄγαν. ἀφ' ὅτου τοῦτο ἐξ ἠθῶν τῶν πατρίων λαγγοβάρδαι ἐξανασταντες, ἐνθένδε ἐπὶ μοῦσον ἵδρυσαντο, γηπαίδων οὐ πολλῷ ἄπωθεν. καὶ * αὐτοὶ [ἐς] δαλματίας μέχρι καὶ ἰλλυριοὺς μέχρι τῶν ἐπιδάμνου ἐρίων ληϊσάμενοι, ἠνδραπόδισαν. ἐπειδή τε τῶν πύλῶν αἰχμαλώτων,

ἐνθένδε

* ἐφ' ἑαυτὸν αἰτίαν

* αὐτὸ

* τῇδε. † ἰατρείας

* ἐῤῥέθη

† ὑπαντιάσαι

* αὐτὸν θέμις.

* λαγγοβάρδους

* αὐτὸ μὲν τι δαλ. καὶ ἰλλ.

αὐτῆ καὶ ἀκαθὲν πεάξαιμθ. ὑπὲρ τύτων ὁ χαναράγγης τῷ ἀρπαδάνῃ κοινολογησάμθ, ἅπαντα ἐς τὸν ἰουσῖνον ἐξώιγκεν, ὅσα [δὴ] πρότερον δρσάκης αὐτῷ εἰπὼν ἔτυχεν. ἐπεὶ δὲ ἰουσῖνθ αὐτός τε * ἅπαντα διεπλέσας, καὶ τὸν πατέρα ὡμολόγει ὁμογνωμοσῦντα παρέξεσθαι· ἐδόκει τῷ γερμανῷ τὸν χαναράγγλω ἐς λόγους ξυμμίξαι· τακτή τε ἡμέρα τῷ Δαλόγῳ ξυνέκειτο. ταῦτα ὁ γερμανὸς μαρκέλλῳ σημήνας· ἠξίου τῶν τινά οἱ διατριβῶν παρέχεσθαι σφίσιν, αὐτήκοον τῶν χαναράγγου λόγων ἐσόμθον. ὁ δὲ λεόντιον παρέχετο, τὸν αἰθανασίου γαμβρὸν, ἄνδρα λόγου τε τοῦ δικαίου μεταποιούμθον καὶ ἀληθίζεσθαι * διπεράμθον μάλιστα. ὃν δὴ ὁ γερμανὸς ἐς τὴν οἰκίαν ἐσαγαγὼν, ἐς δωμάτιον ἐκάθισεν· ἵνα δὴ ἀπεκρέματί τις παχεῖα σινδὼν, ὥρᾳ πίπασμα τῆς σιβάδθ οὖσα, ἀφ' ἧς ἐστᾶσι εἰώθει. ταύτης τε τῆς σινδόνθ, τὸν μὲν λεόντιον ἐντὸς ἔκρυψεν· αὐτὸς δὲ ξὺν ἰουσίνῳ τῷ παιδὶ ἐκτὸς ἔμενεν. ἐσπεύθα τοῦ χαναράγγου ἀφικομένου, ἤκουσε σαφῶς ὁ λεόντιος ἅπαντα λέγοντθ, ἅπερ αὐτῷ τε καὶ ἀρπαδάνῃ καὶ τῷ ἀρσάκῃ ἐς βουλὴν ἐγένετο. ἐς * τῆς, καὶ τόδε ἐς τὸν λόγον ἦλθεν· ὡς, ἐπὶ βασιλέα κτάνωσι, βελισαρίου ἔτι ἐς βυζάντιον ὁδῷ ἰόντθ, οὐδὲν αὐτῶν βεβουλευμένων ἐσχωρήσειε σφίσιν. εἴπερ αὐτῆς μὲν βασιλέα γερμανὸν καταστήσεσθαι βουλομένοις εἴη· βελισάριον δὲ πλήθθ στρατιᾶς ἀθρόοισιν, εἰκὸς, ἐκ τῶν ἐπὶ θράκης χωρίων· οὕτω τε σφίσιν ἅπαντα τὸν ἄνθρωπον, οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἀπωθήσεσθαι ἱκανοὶ ἔσονται. δεήσει γοῦν ἐς μὲν τὴν βελισαρίου παρουσίαν ἀποθέσθαι τὴν πρᾶξιν. ἐπεσὶ δὲ ὁ ἀνὴρ τάχιστα ἐς βυζάντιόν τε ἀφίκηται, καὶ τῶνδε βασιλέα ἐκ παλατίου εἴη * τότε δή, ἐπείπερ βαθείας [που] οὔσης, ἐγχειρίδια φέροντας, ἀπροσδοκήτως ἐπαὐθα ἥξεσθαι, καὶ μαρκέλλόν τε καὶ βελισάριον ξὺν βασιλεῖ κτενεῖν. οὕτω γὰρ τὸ ἐνθένδε ἀδεέστερον ἢ βούλοιντο τὰ πράγματα διοικήσοντες. ταῦτα μαρκέλλθ πρὸς λεοντίου μαθὼν· οὐδ' ὡς ἐς βασιλέα τὸν λόγον αἰτιατέον ἔγνω· ἀλλ' ἔτι ἀκούσας πολλῷ ἔχειτο, τὸ μὴ τὸν ἀρπαδάνην ταχυδῇ πολλῇ καταπράσσεσθαι ἀσεβεστέρως. ὁ μὲν τοι γερμανὸς ἅπαντα ἐς τὸ βούζην καὶ κωνσταντιανὸν ἐξήνεγκε· δείσας, ὅπερ ἐγένετο, μή τινα ἐκ τῆς μελλήσεως ὑποψίαν λάβοι. ἡμέρας δὲ [οὐ] πολλὰς ὕστερον, ἐπειδὴ παρὼν βελισάριος ἄγχεσί που ἤδη ἠγγέλλετο· μαρκέλλθ μὲν ἐς βασιλέα τὸν πάντα λόγον αἰτίαν ἔσχε, ὁ δὲ αὐτίκα ἐς τὸν εἰρκτὸν ἀπεχθῶν σὺν ἀμφὶ δρπαδάνῃ σκιλάει. τῶν τε δρχόντων τοὶ τὸν ἐπ' αὐτῆς * ἐπιτρεπτεδάσαντο ἐπὶ τὰ ἀνάκτορα, ἐπεὶ δὲ ἡ βουλὴ ξύμπασα ἐς φῶς τε ἤδη ἐξεληλύθη, καὶ Δαμάτριος ἐς γράμματα ἐν· ἅπαντας βασιλεὺς σὺν ἐκ τῆς ξυγκλήτου βουλῆς ἐς παλατίου σκάθισεν· οὕπερ ἐώθασι τὰς ἀμφὶ τῆς αὐτοκρατορίας πιεῖσθαι γνώσεις. οἵπερ ἀναλιξάμενοι ἅπαντα, ὅσα τῆς ἐυθυνομένης διεληλύθη τυχόντες· οὐδέν τι ἧσσον ἐς γερμανόν τε καὶ ἰουσῖνον τὸν αὐτοῦ παῖδα τὸ ἔγκλημα ἦγον· ἕως ὁ γερμανὸς μαρκέλλου τε καὶ λεοντίου τὴν μαρτυρίαν ἐπεξελθόμθ, σκλύειν τὴν ὑποψίαν ἔχει. αὐτοί τε γὰρ καὶ κωνσταντιανὸς [τε] καὶ βούζης διώμοσαν ἰσχυρίσασθαι, μήθ' ὁπωοῦν σφᾶς τούτων δεῆσαι ἕνεκα τὸν γερμανὸν * ὑποκρύψεσθαι· ἀλλὰ * ταῦτα πάντα ξυνειδέναι, ἥπερ μοι ἐναγχθ διεληλύθατε. οἱ μὲν οὖν ἐκ τῆς ξυγκλήτου αὖθις αὐτοῦ τε καὶ τοῦ παιδὸς ἀπέψηφίσαντο ἅπαντες, ἀπ οὐδὲν ἐς τὴν πολιτείαν ἡμαρτηκότων. ἐπεὶ δὲ ἔσω πάντες ἐς βασιλέως ἐγένοντο· αὐτὸς μὲν ἐξὺ θυμωθεὶς βασιλεὺς ἠνάσκετο τὸ, ὡς ὑπερφυῶς δὴ τὸν γερμανὸν ἠγριαίνετο ἢ βραδυτῆτα δηλώσειν αἰτιώμενος. τῶν τε δρχόντων δύο μὲν τινες, θεραπεύοντες αὐτὸν, ὡμολόγουν τὴν γνώμην· ἡ ξὺν αὐτῷ δυσφερεσμένοις ἐφάνησαν· τοῦτο τε τὸν βασιλέως θυμὸν ὑπὲρ μέγα ἐξῆρον, ἀλλοτρίαις αὐτὸν χαριτῶν ξυμφοραῖς

* ἅπαντα ὑποπλέσας

* ἐξεπιτιμθμένου

* οἷς ἡ πόλις

* ἐπιτρεπτεδάσαντο

† ταῦτα

τεσσουδασμῶν, ἀλλ' ὅτι πλεῖστον παιδαγωγοῦσι. ἐπεὶ δὲ ἀρσάκης αὐτόν τε καὶ ἀρταβάνην πάντα ἐς τὸν γνώμην καὶ [ἐς] σφᾶς λόγους ξυνίμιξεν: ἀπηλάσατο, ἐπαγγειλάμενος, γερμανόν τε καὶ σφᾶς αὐτοὺς παῖδας ὁμογνώμονας ἐς τὸ ἔργον ἥσεσθαι σφίσι. καὶ
* ἰουστιανὸς ἦν γάρ * ἰουστῖνος ὁ πρεσβύτερος τῶν γερμανοῦ παίδων, νεανίας μὲν, καὶ πρῶτα ὑπηνήτης: δραστήριος δέ, καὶ ἐς τὰς πράξεις ὀξύτερος· ἔστι καὶ ἐς τῶν ὑπάτων τὸν δίφρον οὐ πολλῷ ὕστερον ἀναβεβήκει. ἀφικομένου τε παρ' αὐτὸν ὁ ἀρσάκης ἔφασκεν οἱ λάθρα ἐν ἱερῷ τινὶ ἐντυχεῖν βουλεύσασθαι. ἐπεί τε ἐν τῷ ναῷ ἐγκύψαντε ἀμφω ἠξίου πρῶτον ἀρσάκης τὸν ἰουστῖνον, δι' ὅρκων ἰσχυρίσασθαι, μή τι σφᾶς λόγους ἐς * τινας
* τινα τῶν τῶν πάντων ἀνθρώπων, ἔτι μὴ ἐς τὸν πατέρα μόνον ἐξοίσειν. ταῦτά τε ὁμωμοκότε τῷ
* πλησιάστατος ἀνδρὶ, ὠνείδιζεν εἰ βασιλεῖ ξυγγενὴς * πλησιαίτατα ὤν, ἀγεραίους μὲν καὶ ἀγελαίους ἀνθρώπους τινὰς, ἔχοντας οὐδὲν αὐτοῖς ἐπισκῆπτον ὁρῶν τὰς τῆς πολιτείας δεχὰς, αὐτὸς δὲ τηλίκος ὢν ἀνέχοιτο ἐς ἰδιωτῶν διοικεῖσθαι τὰ πράγματα. [ἐπεστόμωτο τὸ.] ὡς οὐκ αὐτὸν μόνον βελιορῶν [βασιλεὺς φαίνεται,] ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα τὸν αὐτοῦ· καί πῃ ἐπ' ἄκρον δρεπτῆς ἥκοντα, καὶ τὸν ἀδελφὸν ἰουστινιανὸν ἐκ ἰδιώτου μοίρας ἐς καθημένους τὸν πάντα αἰῶνα· καὶ οὐδὲ ἐς τὸ θεῖον τὴν οὐσίαν αὐτὸν εἰσίναι ξυνίεσθαι.
* πί γε ἧς δὴ κληρονόμος * τῷ γέ σου βεβουλῆσθαι βορραΐδην αὐτὸς γεγονὼς· εἶπε, οὐ δέον. ἐκ τοῦ βασιλεύειν ἀφῆρηται. καί τι πολλῷ ἔτι μᾶλλον αὐτοῦ ἐπιφθονήσεσθαι εἰκὸς, αὐτίκα δὴ μάλα· ἐπειδὴ τάχιστα βελισαρίου ἐξ ἰταλίας ἀφίκηται. ἠγγέλθη
* ἐς βασιλίνα γὰρ, ὧν ἐν ἰλλυριοῖς ἤδη που μέσοις. ποσοῦτα ὑπὲκ πάντων ἀρσάκης, ἐς τὸν * βασιλέως ἐπιβουλὴν τὸν νεανίαν ὥρμα, πάντα οἱ αὐτῷ καὶ ἀρταβάνῃ ξυγκείμενα καὶ τῷ χαμαιρέγγῃ ἀμφὶ τῷ ἔργῳ τούτῳ ἀποκαλύψας. ταῦτα ἰουστῖνος ἀκούσας, ξυνεταράχθη τε, καὶ ἱλιγγιάσας, αὖτίκα τὸν ἀρσάκιον ἀπεῖπε· μήτ' αὖ οἱ αὐτῷ μήτε γερμανῷ τῷ πατρὶ ταῦτά ποτε πιστὰ εἶναι. καὶ ὁ μὲν ἀρσάκης τὰ ξυμπεσόντα τῷ ἀρταβάνῃ ἀπήγγειλεν· ὁ δὲ ἰουστῖνος ἐς τὸν πατέρα τὸν πάντα λόγον ἀνήνεγκεν. καὶ ἐς μαρκέλλου
* τὸ πράγμα κοινολογησάμενος, ὃς τῶν ἐν παλατίῳ φυλάκων ἦρχεν: ἀμφὶ * τῷ πράγματι ξυμβουλὴν ἐποιεῖτο, εἴτε σφίσι ταῦτα ἐς βασιλέα ἐξενεγκεῖν ξύμφορον εἴη. ἦν δὲ αὐτῷ ὁ μάρκελλος ἐμβριθέστατός τε τὸ ἦθος, καὶ τῇ σιωπῇ τὰ πολλὰ νέμων· οὔτε χρημάτων τι ἕνεκα πράσσων, οὔτε λόγων ἢ πράξεων γελωτοποιῶν ἀνεχόμενος, οὔτε
* καὶ οὐδ' ἄλλως ἰσαὶ ἄλλως αἰσιμύῃ δὲ αἰτίᾳ χαίρων· ἀλλὰ βίον σκληρόν τινα * ἰσαὶ καὶ ἡδονῆς ἀλλοτρίον ἔχων. τὸ μὲν τοι δικαίου ἐπιμελητὴς ἀκριβὴς, καὶ τὸ ἀληθοῦς ἀφαπυρώτατος ἐρασής. ὃς δὴ τότε οὐκ εἴα τὸν λόγον ἐς βασιλέα φέρεσθαι. * σὺ μὲν γὰρ πύπου,
* ἐμὶ γὰρ ἔφη, μωυπὶ γνώσθαι ἀξύμφορον. ἦν γάρ τι λάθρα ἱερῶν βασιλεῖ βούλοιο, ὑποπτήσουσί τε εὐθὺς οἱ ἀμφὶ ἀρταβάνῃ αὐτὸ μεμηνύσθαι· καὶ ἦν που ἀρσάκης ἀφανῶν λαθεῖν δυνήσεται, αἰσχύλεγκτον τὸ ἔγκλημα μένει. ἐγὼ δέ τι, μὴ λίαν ἀκριβολογησάμενος, ἢ πεσεῖν αὐτὸς, ἢ βασιλεῖ εἰσαγγεῖλαι, σύνοιδα ἐμαυτῷ. βούλομαι τοίνυν ἢ τῶν λόγων αὐτὸν ἐκβῆναι, ἢ τῶν οἱ ὑποπτεύειν τινὰ ἐκ φανερῶς ὑμετέρας ἀκούσαι τοῦ ἀνθρώπου λέγοντός τι ὑπὲρ τούτων ἀφανοῦς. ταῦτα ὁ γερμανὸς ἀκούσας· ἰουστῖνον τὸν παῖδα ἐκέλευε πρᾶσσειν, ὅπως ἡ μαρκέλλου ὑπόπτοις ὑπόπλεως εἴη. ὁ δὲ ἀρσάκης [μέν τοι] ὑπὲρ τούτου εἰπὼν, ὡς εἶχεν·
* ἐπεὶ * ἐπειδὴ αὖτις αὖ (ὡσπερ μοι ἐρρήθη) ἀπειπὼν ἔτυχε. τὰ δὲ χαμαιρέγγου ἀπεπωθάνετο, εἰ ἀρταβάνου γνώμη ἀναγκαῖος ἀρσάκης παρ' αὐτὸν ἥκοι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ αὖ τοι, ἔφη, τῶν τι ἀποῤῥήτων ἐφάρμοσα ἐπ' ἐκείνῳ παιδὶ ὄντι καταλιπεῖν. ἀλλ' εἴ μοι βούλοιό τι αὐτὸς τῶν παρεργου εἰπεῖν· ὅτι κοινῇ βουλευσάμενοι, τάχα

αὖτι

πλειστὸν τωτίλας ἤγαλεν· ἀλλὰ γότθους τὸ κ' ῥωμαίους, οὗτ' [π] ὀκ τ' συγκλήτου ϐελῆς κὴ οὗτ' ἄλλης ἅπαντας ξωοκτίζειν ἐστιῶτε ἔγνω, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. τωτίλας μ' πλῶ πρότερον ϖρὸς τ' Φεάγγων τὸν ἄρχοντα πέμψας, τ' παῖδά οἱ γυναῖκα ἰδεῖν γαμετὴν δῶναι. ὁ δὲ τῷ αὖτησιν ἀπισώσατο, ἰταλίας αὐτὸν οὔτι εἶναι οὔτι ἴσοδεν ὅτι ϐασιλέα Φάσκων: ἐς γε ῥώμελον ἐλών, ἔχειας μὴ * αὐτῆς ἑάμῃ ἴσχυσι· μοῖραν δὲ αὐτῆς καθελών, τῆς πλεμίοις μεθῆκεν αὖθις. διὸ δὴ τὸ [π] ϑπτήδεια ἐς τῷ παρόντι ἐς αὐτῷ ἰσνομίζειας Δι' ἀπευδὴς εἶχε· κ' αἰσιοδομᾶας ὅτι πάχιστα πάντα σκέλοιεν, ὅσα καθελών τε κὴ πυρπλήσας * αὐτῆ ἔτυχεν, ἡνίκα ῥώμελον ϖρότερον ἦλε· τῶν τε ῥωμαίων οὗτ' [π] ὀκ τ' ξυγκλήτου ϐελῆς. κὴ οὗτ' ἄλλης ἅπαντας, οὕστερ ϑπτὶ καμπανίας ἐφύλαοσε, μεταπέμπτο. ἐστιῶτε τ' ἀγῶνα τ' ἱππικὸν * ϑεασόμῳ, τ' στρατείαν ἡτοίμαζε πᾶσιν, ὡς ϑπτὶ σικελίαν στρατεύσων. ἅμα δὲ κ' * πλοῖα μικρὰ πτερακόσια, ὡς ἐς ναυμαχίαν, ἐς ϖρόϑεσιν ἐποιεῖτο· κὴ στόλον νεῶν μεγάλων τε κ' πολλῶν ἄγαν, ἄσπερ ὀκ ϐασιλέως, ὀκ τῆς ἑώας ἐστιῶτε στελάσας, αὐτὸς αὐθράσι τε κ' φορτίοις πάντα τὸν τ' χρόνον ἐλών ἔτυχε. στίφανόν τε αὖθρα ῥωμᾶον ϖρόϑεσ ϐασιλέα πρεσϐευτὼ ἔπεμψε: τὸν μὲν πόλεμον τίνδε κατάλυειν αἰτῶν, ἐς απόνδους τε γότθους ποιεῖας, ἐφ' ᾧ δὴ αὐτῷ ξυμμαχήσωσιν ϑπτὶ [οὗτ'] πλεμίους οὗτ' ἄλλους ἅπαν. ϐασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς ἀδὲ τὸν πρεσϐευτὼ οἱ ἐς ὄψιν ἐλθεῖν ξωεχώρησεν, οὐδέ πνα τῶν λεγομένων ἐντροπῶ τ ϖρόϑαπαν ποιήσατο. ἄπρ ἐπὶ τωτίλας ἤκουσεν, αὖθις ἐς τ' πόλεμον ἐς ϖρόϑεσκευὴ ἐποιῆτο. ξύμφορον δέ οἱ ἔδοξεν εἶναι, κεντυκιλλῶν ἀποπειρασαμένῳ ϖρότερον, ἄτω δὴ ϑπτὶ * σικελίας ἴεναι. ἦρχε δὲ [π] τᾶ ἐστιῶτε φυλακτηρίᾳ διογένης, ὁ ϐελισαρίου δορυφόρ, δυώδεκα ἀξιόχρεων ξὺν αὐτῷ ἔχων. κ' ὁ μὲν γότθων στρατὸς, ἐποιδὴ ἐς * κεντυκέλλαν ἀφίκοντο· ἄγχιστα τᾶ ϖβόλου ἐστρατοπεδευσάμενοι, ἐς πλειορκίαν καθίσαντο. πέσσης δὲ πέμψας ϖρὸς διογένη ὁ τωτίλας, αὐτὸν τ ϖροὐκαλεῖτο κ' οὗτ' ἀμφ' αὐτὸν στρατιώτας. κ' * εἰ μὴ σφίσι βουλοιμένοις ἡ μάχη, ϖρὸς αὐτοῦ Δακρινέας· ἴρχου ἔχειας αὐτίκα δὴ μάλα. ἐς ἐλπίδι τὸ παρὸν μηδεμιᾷ ἔχειν, δυώμαν ἑτέραν πνὰ ἐκ ϐασιλέως σφίσιν ἀφίξειας. ἀδυώατον γὰρ ἰουστινιανὸν πλειστὸν εἶναι, πόλεμον ϖρὸς γότθους τόνδε διενεγκεῖν· εἴ τῳ ἱκανὰ * πικυρλωσιϑαι τὰ μετὰ * χρόνον τοσοῦτον δὲ μῆκος ϑπτὶ τῆς ῥώμης ξυμϐαίνει. [εἰ δ' ὡς ἥκιστα σφίσιν ἐς ἡδονὴ ἐστὶν:] αἱρεῖσιν [ἄν] * ϖροὐτείνατο ἐλέας, † ὁπότερα αὖ αὐτοὶ ϐούλοιντο; ἢ ϑπτὶ τῇ ἴσῃ κ' ὁμοίᾳ τῷ γότθων στρατῷ αἰσαμίγνυας; ἢ κακῶν ἀπαθίσιν ἐνθένδε ἀπαλλαοτοιμένοις ϑπτὶ ξυζαοτέον κομίζειας; ῥωμαῖοι δὲ κὴ ϑεοφύλης οὔτι μάχῃ Δακρινέας ϐελομένοις σφίσιν αὐτῆς, ἔφασκον εἶναι: οὔτι μὰ τὶ αἰσαμίγνυας τῷ γότθων στρατῷ· ἐπὶ παῖδων τ' τῶν σφετέρων ϵ γυναικῶν χωρὶς διοτίνην ὀκ ἂν δυώαιντο. πόλιν ἤ, * ἧς περ φυλακὴν ἔχουσιν, ἐν μὲν τῷ παρόντι, λόγῳ πνὶ ἐυπρεπεῖ, ἐϑοῦναι ὑδαμῇ ἔχειν· [ἐπὶ ἐδέ τις σκῆψις αὐτῆς,] ἄλλως τε ϖροὐλαβεῖτο ϐασιλέα στέλλειας ϐελομένους, πανυῶ πάρεισιν. ἐς χρόνον δὲ * αἰαβαλλεῖσθαί πνα τ' πρᾶξιν ἰδέοντο, ἐφ' ᾧ ϐασιλεῖ μὲν ἐς τάτῳ τὰ σφίσι παρόντα * σημήνασι: ὑδεμιᾶς ἢ αἰτιρξὺ ϐοηθείας ὀκ ϐασιλέως ἐστιῶτε ἰούσης, ἐν δὴ † ἀπαλλάσσοιντο· γότθοις μὲν τ' πόλιν ἐϑέντες, ὀκ ἀποφάσιοι ἢ αὐτοὶ τ' αἰαχώρησιν ποιησόμενοι. ταῦτα ἐπὶ τωτίλα ἤρεσκε: τακτὴ μὲν ἡμέρα ξυίκοντο. ἄνδρες * τὶ κατὰ τριάκοντα ἑκατέρωϑεν ἐς ὁμήρων λόγῳ ϑπτὶ τῇ ὁμολογίᾳ διδόντα ταύτῃ· κ' γότθοι τ' ϖροσεδρέαν ἀλαλύσαντες, ϑπτὶ σικελίας ἐχώρησαν. ἐπὶ δὲ ἀφίκοντο ἐς τὸ ῥῆγιον· ἀ ϖρότερον διέϑεντο τ' τῆδε πρθμὸν, ἕως φρουρὰν τᾷ ἐν ῥηγίῳ * ἀπεπειράσαντο. ἦρχον δὲ τᾶ ἐστιῶτε φυλακτηρίᾳ ϑευδεμούθ τε κ' ἰμέριος, ἄσπερ ϐελισαίριος ἐστιῶτε κατασησάμενος ἔτυχεν. οἵπερ, ἐπὶ πολλὰς τε κ' ἀρίστους ξὺν αὐτῆς εἶχον: τειχομαχῆντάς τε ἀπεκρύσαντο οὗτ' πολεμίους, κὴ ἐπιξελθόντες τὸ πλέον ἐς ξυμϐολὴ ἔσχον. ὕστερον μὲν τι [τῷ] πλήθει τῶν * πολεμίων παραπλὺ ἐλαοσόμενοι, ἐς τᾶ ϖβόλου κατακλεισϑέντες ἠσύχαζον. τωτίλας δὲ μοῖραν μὲν * τᾶ γότθων στρατᾶ αὖτις * ἧσι φρουρᾶς ἔπεμπε· τῶν ϑπτηδείων τῇ ἀπορίᾳ χρόνῳ τᾶ

* αὐτῷ

* αὐτῆς

* ϑέμῳ
* τὶ μικρὸ πλοῖα

* σικελίαν
* κεντυκέλλας

* ἐὰν μὲν σφίσι βουλ. εἴη

* πικυρίωσαι
* χρόνον τοσοῦτον τὸ μῆκος
* ϖροὐτείνατο
* ἑκατέρων

* δι τριάκοντα

* ἀπεπειράσαντο
* σημήνασι
* ἀπαλλάσσοιντο

* λοιπαὶ ἀπαλλαγὰς

* ἑαυτῶν
* τῶν γότθων τᾶ

† ὕστερον

4 δὲ δὴ

σιν ἐς κεντυκίλας· ἐπεὶ ἐχύρωμα ἕτερον τῶν τῇδε χωρίων οὐδαμῇ σφίσιν ἐλέλειπτο· αὐδρῶν μαχίμων ἐσίδρας ποιεῖ προσλοχίζειν ἔγνω τῷ ἐστεῖξαι ὁδὸν φέρουσαν· * οἷς δὴ ἐπηγγειλε σὺν Φεύγοντας Διαχρήσασθαι. οἱ μὲν οὖν ἐς τοὺς πλησίους ὄντες, ἐπεὶ τῆς πόλεως

* ἄγχιστα

* ἀγχοῦ ἐγένοντο, ἐχρῶντο ἤδη κατὰ τὰ σφίσιν ἐπηγγελμένα τοῖς σιλπιγξί. ῥωμαῖοι δὲ καταπλαγέντες, ἐς μέγα τι δέος ᾗ δόρυβον κατέστησαν, ἐξαπιναίως ὁπλισάμενοι οὐδενὶ λόγῳ τὰ σφέτερα [ἕκαστοι] Φυλακτήρια, ἐβοήθουν ἐστεῖξαι τῷ θορύβῳ· τὸν δὲ πολεμίων ἐς τὸ ἐκείνη τεῖχος εἶναι οἰόμενοι, μόνοι τὸ οἱ προσιόντες ἴσασιν ὅτι τῇ αὐτῶν φυλακῇ μένουσιν, τὰς τε πύλας κατ' ἐξουσίαν ἀείσαντες, καὶ τῇ πόλει σὺν πολεμίους ἰδίᾳ σωτ. καὶ πολὺς μὲν

ϗ τῶν προσ. σὺν. γιγνόμενοι

* ἐστεῖξαι τῶν θαπταλεωτάτων μηδένα φόνον· πολλοὶ δὲ Φεύγοντες δι' ἑτέρων πυλῶν ᾤχοντο. οἱ δὲ ἢ ὅτι κεντυκίλας ἴσασι, ὑπό τε τῶν ἐσιόντων ᾐσθόμενοι, διεφθείροντο. ὀ-

* οἷς δὲ Δ.

λίγοι μὲν τινες αὐτῶν διέφυγον μόλις· ἐς * τῶν διογένους πλησίον τε Φασὶ Διασωθῆναι. ἐπὶ δέ τις ἐς τὸ ῥωμαίων στρατὸν πεῦλος μὲν ἕνομα, κίλιξ δὲ γένος. ἐς τὰ μὲν πρῶτα ἐφοιτήκει τῇ βελισαρίου οἰκίᾳ· ὕστερον δὲ καταλέγου ἱππικοῦ ἀρχὴν, ἔστι ἰταλίαν ἐστράτευσε, καὶ ξὺν τῷ θεοδώρῳ, ὅτε τῷ ῥώμης φυλακτηρίῳ ἐπέκειτο. οὗτος ἐπεὶ πολλῷ, ἀλισκομένης τε τῆς πόλεως, ξὺν ἱππεῦσι πεντακοσίοις ἔς τι τὸν ἀδριανοῦ τάφον αἰσθόμενος, καὶ ἅτε γένους ἔχων τὸ ἐς πέτρου τοῦ ἀποστόλου τὸ νεὼν φέρουσαν, τοῦ δὲ γότθων στρατοῦ, ὄρθρου τε ἔτι καὶ μέλλοντος τὸ ἐπιφαίνειν ἡμέρας, τάπις δὴ τῆς αὐδράσιν ἐς χεῖρας ἐληλύθασι· ἐστεῖσθαι [ῥωμαίοις] ἰσχυρότατα τῶν πολεμίων ὑφισταμένους, τὸ πλέον ἔχον· τῶν τε βαρβάρων, ἅτε πλήθους τε μεγάλου καὶ στενοχωρίας ἐν αὐτῆς ὄντος, πολλοὺς ἔκτεινεν. ὅπερ ἐπεὶ ὁ τωτίλας εἶδε· κατέπαυσε μὲν αὐτίκα τὸν μάχιμον· γότθους δὲ τῶν πολεμίων αὐτικαθιζομένους ἠσυχάζειν ἐκέλευεν, οἰόμενος λιμῷ σφᾶς αὐδρας αἱρήσειν. ταῦτα μὲν οὖν τὴν ἡμέραν πολλά τε καὶ οἱ περακόσιοι, ἐστόσιπερ Διαγένασ· τὴν τε νύκτα οὕτω διέτριψαν. τῇ δὲ ἐπιγενομένῃ ἐβουλεύσαντο μὲν σπίζιδα τῶν ἵππων τινὰ· ὅκνησις δὲ αὐτοὺς τῷ τῆς ἑδωδῆς οὐ ξυνειθισμένῳ διεκρήσασθαι μέχρι ἐς δηλαδὴ οἴψιας, καίπερ πιεζομένης τῷ λιμῷ ἐς τὰ μάλιστα. τότε δὲ πολλὰ * λογισάμενοι σφίσιν αὐτῆς, καὶ ἀλλήλους ἐς ὑπλμίαν ἀθρόους ἐκελεύσαντο· ἐβουλεύσαντο ἄμεινον σφίσιν εἶναι ὑποτρέπειν θανάτῳ αὐτίκα δὴ μάλα καταλύσαι τὸν βίον. ὁρμήσαντες μὲν γὰρ ἔγνωσαν ὅτι σὺν τοὺς πολεμίους ἐκ τοῦ αἰφνιδίου· κτεῖναι δὲ αὐτῶν ὅσους ἀθρόους ἐκάστῳ δυνατὸν εἴη, οὕτω τὸ αἰδρεῖον τῆς τελευτῆς τυχεῖν ἅπαντας, ἀλλήλους τοίνυν ἐξαπιναίως ὑποκαίοντες, καὶ τῶν προσώπων καταφλέγοντες, τῷ ὅτι θανάτῳ ἠπάζοντο, ὡς ἀπολούμενοι ἐνθύς ἅπαντες. ὅπερ καταμαθὼν ὁ τωτίλας· ἔδεισε μὴ θανατῶντες αὐθρωποι, καὶ σωτηρίας πέρι ἐλπίδα οὐδεμίαν [τὸ λοιπὸν] ἔχοντες, ἀνήκεστα ἔργα ἐς γότθους δράσωσι. πέμψας δὲ παρ' αὐτοὺς, δυοῖν προυτίθετο αὐτῆς αἵρεσιν· ὅπως ἢ σὺν τῶν ἵππους ἀφέντες ἐστεῖσθαι, καὶ τὰ ὅπλα καταθέμενοι, ἀποδύσαντές τι μηκέτι ὅτι γότθους στρατεύεσθαι, κακῶν ἀπαθεῖς ἐς ζυζάντιον ἀπαλλάσσοντας· ἢ τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοντες,

ϗ ῥωμ. τ. λόγῳ

ὅτι τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ γότθοις πολιτῶν ξωσταθύσωσι. τάσσουν * σὺν λόγῳ ῥωμαῖοι ἄσμενοι ἤκουσαν. καὶ τὰ μὲν πρῶτα τῶν ὅτι τὸ ζυζάντιον εἵλοντο ἅπαντες. ἐπειτα δὲ πιζοί μὲν πεζῇ καὶ αὖοπλοι τε αἰαχώρησιν αἰαχωύμενοι· δεμαίνοντες δὲ, μή τισιν ἐσίδρασ ἐν τῇ * ὑποπορίᾳ πεζεπίπωκότες Διαφθαρεῖεν· ἅμα δὲ καὶ μεμφόμενοι, ὅτι δὴ σφίσιν * χρόνον τὰς ξωσταθύξεις πολλῶν τῶν ῥωμαίων δημόσιον ὠφελεῖν· ἅπαντες ἐβουλεύσαντο τῷ γότθων στρατῷ αἰεμίγνυσθαι· πολὺ γὰρ δὴ ὅτι πεῦλός τε καὶ τῶν τις ἰσαύρων, μίνδης ὅπερ, τωτίλα ἐς ὄψιν ἐλθόντε, ἐς ζυζάντιον σφᾶς ἐδίοντο σπεῦσαι. παῖδάς τε γὰρ καὶ γυναῖκας σφίσιν ἐν γῇ τῇ πετρώᾳ ἔφασκον εἶναι, [ὥσπερ χωρὶς διωτοῦσιν οὐχ οἷοί τε ὄντες.] οὕσπερ ὁ τωτίλας, ἅτε ἀληθιζομένους, ὑποδεξάμενος, ἐφοδίοις τε δωρησάμενος, καὶ ξυμπέμψας, ἀφῆκε. καὶ ἄλλοι μὲν

* πεντακοσίους

τινὲς τῶν ῥωμαίων στρατὸν, ὅστις κατεφυγόντες ἐς τὰ τῆς πόλεως ἱερὰ ἵκοντο, ἐς * πεντακοσίους ὄντες, τὰ πρὸ λαβόντες [τῷ]τωτίλᾳ προσεχώρησαν. ῥᾴμιλα δὲ ὅτι καθιλεῖν ὅτι ὑπολιπὼν

πλοιπὸν

περιεχώρησεν οὐδενὶ λόγῳ. καὶ αὐτὸν ὁ τωτίλας ἰυθὺς, ξιὼ γρατῷ πολλῷ ϗ ναυσὶν, ἐπιμ-
ψεν ἐς τὰ ἄπὶ θαλαματίας χωρία. ὃς δὴ ἐν χωρίῳ * μονηκούρῳ καλουμβρῳ ῥωμβῳ- * μοιήκούρῳ
ὅπερ ἀπιθαλάσσιον ἄγχιστά πη σταλώνων ἐστὶ : τὰ μὲν πρῶτα * ξωίμιξι τῆς τοῦτη αὖ- + ξωίμισγε
θρώπις, ἄτι ῥωμαῖός τ ὢν καὶ βελισαρίῳ περσήκων · ἔπειτα δὲ αὐτὸς τ τὸ ξίφῳ- ἀρά-
μβῳ-, καὶ τοῖς * ἐφεσμβίοις ἐγκελεύσαμβῳ- , ἐξαπιναίως ἅπαντας ἔκτεινε. λῃϊσά- * ἐπισαμίνοις
μβρός τ τὰ χρήματα * ἅπαντα · ἐνθένδε [μὲν] ἀπιὼν ᾤχετο. ἐπίσκηψι δὲ [καὶ] ἄλλῳ * πάντα
ἐν τῇ ϖδαλίᾳ κειμβῷ [Φρουρίῳ,] ὅπερ λαυρεάτιμ καλοῦσι ῥωμαῖοι. οὗ δὴ ἀπὸ ὰς
ϲὺν ϖδαπτίλακότας αὐήρει, ἅπερ ἐπὶ κλαυδιανοῦ ἦγεν, ὅσαπερ πάντα σταλώνων ἦρχε·
στράτβμα * ἀφ' τῶν καλουμβρίων δρομέων ἐπ' αὐτὸν ἔπεμψεν. οἱ δὴ, ἐπεὶ ἐν λαυρεάτῃ * ἐπὶ τ. κ. ῥω-
ἐγένοντο, τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἦλθον. ϖδαπολύ τι ἡσσηθέντις τῇ μάχῃ, ἔΦυγον ὅπῃ μόνον ἐπ' αὐ-
ἑκάστῳ δυνατὸ γίγνεϖ, ϲὺν * δρόμωνας ἐν τῷ λιμένι ὑποληπτις. οὗ δὴ ϗ τὰ ἄλλα πολῖα, τῶν * φρόμωνας
ἅπαπλεα σίπυ τ καὶ τῶν ἄλλων ἀπιτηδείων, ὅντα ἐτύγχανεν. ἅπερ ἅπαντα ἰλαοὺΦ τι ϗ
χότθοι ἐλόντις, κτείναντίς τι ϲὺν ἐν ποσὶν ἅπαντας, καὶ τὰ χρήματα ληϊσάμβοι, ϖδαῤ
τωτίλαν ἦλθον. ϗ ὁ χημὼν ἔληγε, καὶ τίτταρσιν καὶ δέκατον ἔτ- ἐπλεύσα τῷ πολέμῳ
τῷδε, ὃν ϖρωτόπ- ξωίηχαψε. μετὰ δὲ τωτίλας ἅπαν ἀπὶ ῥῶμβω τὸ στράτβμα ἦγε · * ἀρισσίνδιλω
καὶ ἐγκαθεζόμβ-, ἐς πολιορκίαν καθίστατο. ἐτύγχανε δὲ βελισάριος- τριχιλίους * ἀ-
ϖδιοσίνδιλω ὑποληξάμβος. οὕσπερ ἀπὶ τῷ ῥώμης Φυλακτηρίῳ καταϛησαμβῳ-, διογέ-
νβω αὐτῆς ἄρχοντα, [τῶν] δορυΦόρων τῶν αὐτοῦ ἐόντα, ἐπίστευσεν, αὖθις ξωειπόν τι ἀμΦιφε-
ρόντως, καὶ ἀφεῖν τὰ πολέμια. ὁ δὲ χρόνου μῆκος τῇ ϖροσταθείᾳ ταύτῃ ἐτρίβετο. οἵ τε
γὰρ πολιορκούμβοι ἀρετῆς ϖδιουσίᾳ, ϖρὸς ἅπαντα τ χότθων στρατὸν ἀξιόμαχοι ὄντες
ἐΦαίνοντο : καὶ διογένης ἐς τ τὸ ἀκριβὲς * ἐχρῆτο τῇ Φυλακῇ. ὡς μή τις κακουργή- * τῇ φ. ἐχρῆτο
σων ἐπὶ τὸ τῖχος ἴοι · καὶ ϖαστεχόθι τῆς πόλεως σῖτον ἐκτὸς τῦ ϖδιβόλου ἀπήρας,
ἐσθλῶν σΦίσι τὰ ἀπιτήδεια ὡς ἥκιστα ἐπίοι. πολλάκις δὲ οἱ βάρβαροι τειχομαχῶν
ἐγχειρήσαντις, καὶ τῦ ϖδιβόλου ὑποϖερίσαδην * ἀπικρούσθησαν, ἀρετῇ σΦᾶς
αὐτῶν σαμένων ἐνθένδε ῥωμαίων. τὸ μὲν τι πρῶτα κρατήσαντις, ῥώμῃ καταϗράτ-
ἐπολιόρκησεν. ταῦτα μὲν οὕτω ἐΦέρετο τῇδε. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς, ἐπεὶ δὴ
βελισάριον ἐς βυζάντιον ἤκοντα εἶδεν · [ἄρχοντα] πέμπειν ξιὼ γρατῷ [ἄλλον]
ἀπὶ χότθους τὸ διογένη καὶ τωτίλαν, καὶ εἰ μὲν ἀπιπλῆ ταύτῃ δὴ ἐπιτυγκάνει τῇ ἐννοίᾳ·
εἰ δὲ μή, (ῥώμης [μὲν] ἔτι ὑπ' αὐτῷ οὔσης, σπασμάτων δέοι τῶν ἐνταῦθα γραπτῶν, ϗ
τῖς ἐκ βυζαντίου ἀπιβοηθήσουσιν αἰαμίγνυσθαι δυναμβίων) περίστασ τῶν ἑαυτοῦ
αὐτὸν τῷ πολέμῳ. νυῶ δὲ τὰ μὲν πρῶτα λιβύρνον ὑποληξάμβ-, αὖθις τῶν ἐκ ῥώμης
πατρικίων, ἐν ϖδασκευῇ σκήλδε γβέας : μετὰ δὲ, ἀσχολίας εἰ ἴσως ἀπηνεμβίης ἐπέ- * αὖ τῶν
ρας [πνὸς,] τὸ ϖρόθυμίαν κατέπαυσε. χρόνου δὲ * τῇ ῥώμης πολιορκίᾳ τριβέντ- πολ-
λοῦ· ἦ τινὲς ἑαυτῶν [οἱ] ἀμΦὶ πύλλιν, ἢ παύλου τῦ ὑποξύλα ἐπώνυμός ἐστι, Φυλακὴν εἶ-
χον· (ἅμα μὲν ἀπικαλουῶτις ἑαυτῶν πολλῶν οὐδὲν ϖρὸς βασιλέως σΦίσι σλεδέσθαι,
ἅμα δὲ ϗ ἑαυτοὺς ὁρῶντις ϲὺν ϖδαδέντας ῥώμῃ, τὰ ϖρότερα χότθοις κεκομψευμέ-
νους ἀπὶ μεγάλων τινῶν χρημάτων ὄγκῳ·) τωτίλα λαθραιότατα ἐς λόγους ἐλθόντις,
ὡμολόγησε τῇ πόλει ἐνδώσειν, ταχύ τι ξωέσεσθαι ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ. καὶ ἐπὶ παρλᾶ
ἡ κυρία : τωτίλας μηχανᾶται τοιάδε. ἐς ϖταμὸν ἐσβιέναι ἐν [τῇ] πρώτῃ τῶν νυκτῶν Φυ-
λακῇ δύο ϖικρὰ πλοῖα καθῆκεν · αὖθις ἐνταῦθα, χρῆσθαι τοῖς σπλήγξιν ἀπισαμέ-
νους, ἐνθένδε ϗ. οἷς δὴ ἐπίστελλε, ἀφ' μὲν τὰ ϖδιβέρδος ἱρύσοντας ἀπίσωθεν ἴέναι · * ἴεσθαι
ἐπειδὰν δὲ τὰ περβόλου ἄγχιστα * ἵκωνται, τοῖς σπλήγξιν ἐνταῦθα ἠχεῖν δυνάμει τῇ
πάσῃ. αὐτὸς δὲ τὸν χότθων στρατὸν ἄγχιστα πύλης τῆς ἠρημένης, ἢ παύλου τῦ ὑποξύλου * ἵστασθαι
ἐπώνυμός ἐστι, λαθραίων ϲὺν πολεμίοις ἐν ϖδασκευῇ ἦκε. λογισάμβός τι, οἷς * μή τι-
νες τῦ ῥωμαίων στρατῦ, ἅτι ἐν σκότῳ, ἀφαλαθέντις ἐκτὸς πόλεως ἀφοβήσαι οἷοί τε ὦ-

μιλίωνα Βελισαρίῳ· ὅτι τ᾽ μελίβοια καὶ λιβύλω ἐξηγήσαντο τῷ ῥωμαίων στρατῷ, ἐνδιαλιχέσης
* θεραπεύοντες πλήθειν οἱ τὰς ἀμπέλους ξωιέδη. εἶνου τὸ, ὃς ἐνθένδε γενόμενος ἔτυχε, πίθων οἱ † θεράποντες ἐμπλησάμενοι μέγα τὸ χρῆμα, καὶ αὐτῶν τὰ μὲν ἐνεγκεῖν κατορύξαντες, τὰ δὲ ὕπερθεν
* ἀναβράζοντα πηλῷ ἐς τὸ ἀκριβὲς ὅμοιον ποιήσαντες· ἐν τῷ οἴνῳ κατέθεντο. μετὰ δὲ ἑκτὸν ὕστερον, ἐν πίθοις ποσὶν * ἀναβεβρασμένων ὁ οἶνος, διεστάσατο μὲν τὸν πηλὸν ὥσπερ ἐπέφρακτο αὐτῶν ἕκαστος· ὑπερβλύσας δὲ, καὶ ῥεύσας πολὺς, ἐς ποσὸν δὲ γῆν τὴν ἐχομένην ἐπίκλυσιν, ὥστε καὶ πλοῖα ἐν τούτῳ τῷ ἐδάφει ἐργάσασθαι μέγα. ὅπερ ἐπεὶ οἱ θεράποντες εἶδον· ἐν θαμβει μεγάλῳ γενόμενοι, πολλοὺς μὲν ἐνθένδε ἀμφορέας ἐμπλήσασθαι ἔσχον· αὖθις δὲ τὸν αὐτὸν δὴ τοῦτον πίθους τῷ πηλῷ ὑποφράξαντες, τὰ παρόντα ἐν σιωπῇ εἶχον. ἐπεὶ δὲ τῷ πολλάκις ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον γιγνόμενος εἶδον· αὐτοὶ μὲν ὅτι τὸν κεκτημένον τὸ πρᾶγμα ἦγον· ὁ δὲ τῶν ὅπλων πολλοὺς ἐνταῦθα ἀγείρας, ὑπεδείξε τὰ πιεύμενα. εἰπὼν τῷ ξυμβόλῳ πιμηλούμενοι, * καὶ ταύτῃ τῇ οἰκίᾳ μεγάλα προσλέγειν ἀγαθὰ ἔσεσθαι. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε βελισαρίῳ ἐχώρησε. βιγίλιος δὲ, ὁ τῆς ῥώμης ἀρχιερεὺς, ξυνιταλοῖς τοῖς ἐνταῦθα τότε καδε παροῦσι, πολλοῖς τε καὶ λογιμωτάτοις ἐς ἄγαν οὖσιν, ἐσκέπτοντο αἰεὶ· ἀλλ᾽ ἔχρηζε * βελισαρίου ἰταλίας μεταπιπάσαι δυνάμει τῇ πάσῃ. μάλιστα δὲ πάντων αὐτὸν [καὶ] γοθικὸς ἐνῆγε, πατρικίου αὐτῷ, ἐς τῶν ὑπάτων τὸν δίφρον ἀναβεβηκὼς πολλῷ πρότερον· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς, τούτων δὴ ἕνεκεν, ἐς βυζάντιον ἀφικόμενος ἔτυχεν ἔναγχος. βασιλεὺς δὲ ἰταλίας μὲν ἐπηγγέλλετο προνοήσειν αὐτὸς· ἀμφὶ δὲ τὰ χρισταῶν δόγματα ἐν τῇ ὅπαλλῆναι Δαπριβλῷ εἶχεν. εὖ Δαθέσθαι τὰ [ἐν] σφίσιν αὐτολεξόμενα ποσυδάζων τὸ καὶ Δατεινόμενος μάλιστα ταῦτα μὲν ἐν βυζαντίῳ ἐπράσσετο. ἐτύγχανε δὲ * λαγγοβάρδων ἀνὴρ ἐς γήπαιδας φεύγων, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. ἡνίκα λαγγοβαρδῶν * ἀνάκης ἦρχεν, ὡς τις [οἱ] * αὐξιὸς ρισιούλφου ὄνομα. ἐν δὴ ὁ νέμων [ὅπιβωδαι] * ἐπεισαὶ ἀνάκης [πλευτήσειεν, ὅτι τῷ ἡγεμονίαν σκάλοι. προνοήσας οὖν ἀνάκης] ὅπως ἐς τὸν παῖδα [τὸν] αὐτοῦ ἡ ἀρχὴ ἄγοιτο· ἐγκλημα ἐπισιούλφῳ ἐπενεγκών, αἰτίαν οὐκ ἔχων, φυγῇ τὸν ἀνθρωπον ἐζημίωσεν. ὃς δὴ ἐξ ἡθῶν αἰσχρῶν τῶν πατρίων, ξὺν ὀλίγοις ποτὲ ἐς σφᾶς * ἀρνους αὐτίκα φεύγει· παίδων [τι] οἱ ἀπολελειμμένων ἐν ταῦθα δυοῖν. χρόνου δὲ ἀνάκης σφᾶς βαρβάρους τοσοῦτον αἰσθέσθαι. τῶν δὲ ῥισιούλφου παίδων ὁ μὲν ἐς τελευτὴν νόσῳ, ὁ δὲ ἕτερος (* λιγιανος ὄνομα) ἐς σκλαβίνους φεύγει, οὐ πολλῷ μὲν οὖν ὕστερον, ὁ μὲν ἀνάκης † ἰλδίγης * ἀλδαβαρος νοσήσας ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο· ἐς δὲ τὸν * ἀναλδαλον, τὸν ἀνάκου υἱὸν, ἡ λαγγοβαρδῶν ἦλθεν ἀρχή. ᾧ δὴ, παῖδι κομιδῇ ὄντι, ὅπως τροπὴ κατασὰς ἀνδρῶν, τῷδε ἀρχῷ διασώσειν. δυοῖν τι πλὴν ἀπ᾽ αὐτοῦ χρῆσθαι· ἀνὴρ τῷδε ἀρχῷ οὐκ ἐς μακρὰν ἔσχε· τὸ παιδὸς τοῦτον νόσῳ αὐτίκα ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθέντα. ἡνίκα πίνων γήπαιδί τε καὶ * λαγγοβάρδοις ὁ πόλεμος κατῆρε, ὥσπερ [μοι] εἴρηται· * ἰλδίσιος ἐνδὺς λαγγοβάρδων * δὴ τοῦτ᾽ οἱ ὅπασομένους ὦ σκλαβίνων πολλοὺς ἐπαγόμενος, ἐς γήπαιδας ἦλθε: καὶ αὐτὸν γήπαιδες † καταίξειν ὅπως τῷ ἀρχῷ ἐλπίδα εἶχον. γιγνόμενον δὲ * τῶν ἐν τῷ παρόντι πρὸς λαγγοβαρδας στρατιῶν· ὁ μὲν αὐδουῖν † * ἰλδίσιον ἐνδὺς ἅτε πρὸς φίλων ἐξητεῖτο γηπαίδων. οἱ δὲ † τὸν μὲν ἄνθρωπον σκυθρωπὸν οὐδαμῇ ἔγνωσαν· σκίλευον δὲ αὐτὸν ἐνθένδε ἀπαλλαγέντα, ὅποι βούλοιτο, ἀπασώζεσθαι. καὶ ὃς μελλήσει * μηδεμιᾷ ζύν τε τοῖς ἑπομένοις καὶ γηπαίδων ποσὶν ἐθελουσίοις, ἐς † σκλαβίνους αὖθις ἀφίκετο. † ἔνθεν τε αἰσχρὸν τῷδε τωπίλαο τὸ καὶ γοτθους [ἴσα·] στράτευμα † οὐδὲν ἧσσον ἢ [ἐς] ἑξακισχιλίους ξὺν αὐτῷ ἔσχον. ἔστε βενετίας ἀφικόμενοι, ῥωμαίοις ποσὶν † ὑπαστήσαντο, ὧν λαζαρος ἡγεῖτο, ἐς χεῖρας ἦλθε· τρεψάμενός τε αὐτοὺς, πολλοὺς ἔκτεινεν. οὐ μὲν τι γότθους ξυνέμιξεν· ἀλλ᾽ ἴσον ποταμὸν Δάβας αὖθις ἐς * σκλαβίνους ἀπεχώρησεν. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράσσετο τῇδε ἦπερ [μοι] εἴρηται· ἐν τούτῳ τῶν τὸν βελισαρίου στρατοφόρων, ἰλαυφ ὄνομα, βάρβαρος γένος, ξυμφοιδής τε καὶ θρασύς, ἐς δὴ ἐν ἰταλίᾳ ληφθεὶς ἔτυχε, τοτίλα τε καὶ γότθοις

προσεχώ-

γμάτων ἀπαθλίζοντες: τῷ τῶν οἰκείαν ἀθένειαν ξωιεπίσαντες, παρ' ὑμᾶς ἤκθυσιν· ἀξιοῦσι τῆς ῥωμαίους αἱελέσθαι τὸν ὑπὲρ αὐτῶν, [ὡς] οὐ δέον, ἀγῶνα. * πάντως δὲ οἱ κλῶπες εὗρι τὸ τι σίρμιον ἢ ἄλλα ὅπῃ δακίας ἄπλα χωρία ὑπόθεσιν ἡμῖν τὸ πολέμου ποιήσεσθαι εἶναι. καὶ πι πόλεων τι καὶ χώρας ποσὸν τῇ σῇ βασιλείᾳ πρέπειν, ὥστι καὶ διερευνᾶσθαι τῶν ἀνθρώπων τινάς, εἰς οὓς ἐδοίης μέτρον τινα πρὸς ἐσέκτησιν. Φράγγους ἀμέλει, καὶ τὸ ἐρούλλων ἔθνος, ἐς τόδε λαγγοβάρδας, πατύπις ἐδωρήσω πόλεώς τι καὶ χώρας, ὦ βασιλεῦ, μέτροις· ὅπως οὐκ αὖτις διαβαλοῦσι. ἡμεῖς δὲ τῇ φιλίᾳ τῇ σῇ τὸ θαρσεῖν ἔχοντες· τοῦτο, ὅπερ ἐβούλου, διαπεπράγμεθα. ὁ δέ τι πρεσβείας τῶν ὑπαρχόντων βεβουλευμένος, χρείαν ἔσχε πολὺ τὸ πρὸς αὐτὸ τυχηκὸς τῆς χάριτος τὸν προτρέψασθαι, καὶ γνώμῃ τὸ δῶρον αὐτὸν ἐμὸν ἐλόμενον, οἷόπερ εἶναι: ἵνα μὴ ἐς τὸν κεκτημένον ὑβρίζων, ἀλλὰ τῷ * φίλῳ εἰς τὰ μάλιστα εἶναι θαρσῶν, τῷ τὸ πράγματος ἀξίωσιν παιδὸς ἔχειν, ὅπερ καὶ γήπαισιν ἐς ῥωμαίους τυχηκέναι. ὧν ἐθνομεμυθίους ἡμᾶς μάλιστα μὲν κατὰ ξυμμαχικὸν αἰτεῖσθαι ξὺν ἡμῖν ὅπῃ λαγγοβάρδας ἰέναι δυνάμει τῇ πάσῃ: εἰ δὲ μή * ἐκποδὼν ἀμφοτέροις εἶναι. ταῦτα γὰρ βουλευόμενοι, δίκαιά τε * πείθει, καὶ λίαν ὅπῃπρέπειν τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ. καὶ γήπαιδες ὧδε ταῦτα εἶπαν. βουλεύσασθαι δὲ πολλὰ ἰουστινιανὸς βασιλεὺς· αὐτὸν μὲν ἀποπέμψασθαι ἀπρακτον ἔγνω· ἐμμαχίαν δὲ πρὸς λαγγοβάρδας διώμοσεν πεποιῆσθαι, πλέον αὐτῆς ἢ ἐς μυρίους ἱππεῖς ἔπεμψεν. ὧν δὴ κωτζεντιανὸς [τε] καὶ βούζης καὶ δόρατος ἦρχον. ξυνελὼ δὲ αὐτῆς καὶ ἰωαννῆς, ὁ βιταλιανοῦ ἀδελφιδοῦς * προῤῥηθὲν αὖτις ἐκ βασιλέως ἐπειδὰν πάσχειν διαμαχήσαντας πρὸς τὰ γηπαίδων ἔθνη, ἐνθένδε ἀπουδῇ ἐς [τὴν] ἰταλίαν ξὺν τῆς ἐμμένοις ἰέναι. ἐτύγχανε γὰρ ἐξ ἰταλίας καὶ αὐτὸς ἥκων. ξύμμαχοι δὲ αὐτῆς ἐρούλλοι [πεντακόσιοί τι καὶ χίλιοι εἵποντο· ὧν ἄλλοι τι καὶ φιλιμοὺθ ἦρχον. οἱ γὰρ ἄλλοι ξύμπαντες ἐρούλλοι,] ἐς τρισχιλίους ἔντες, ξὺν τοῖς γήπαισιν ἐπεπάχατο· ἐπεὶ ῥωμαίων ὀλιγανθρωπίᾳ οὐ πολλῷ ἔμπροσθεν ἔτυχον, ἐξ αἰτίας, ἣν μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐρρήθη. μοῖρα δὲ ῥωμαίων, τῶν ὧδε * λαγγοβάρδους ὅπῃ ξυμμαχίαν ἰόντων, ἐρούλλων τισὶ ξυὺ ἀσπίδι τῷ τοῦ ἄρχοντος ἀδελφῷ ἐξαπιναίως ἐντυγχάνουσι. μάχης τε καρτερᾶς γενομένης, νικῶσι ῥωμαῖοι· καὶ τὸν τε ἄσπιδον, τῶν τε ἐρούλλων πολλοὺς ἔκτειναν, γνόντες δὲ γηπαιδεῖς ἄγχιστα πη εἶναι τὸν ῥωμαίων στρατὸν· τὰ διάφορα εὐθὺς λαγγοβάρδαις διαλυσάμενοι, ἐς τὸ αὐτοσχεδὸν οἱ βάρβαροι οὕτω ξυνίεσαν ἀλλήλοις, ἀκόντων ῥωμαίων, ταῦτα ἐπὶ [τῷ] ῥωμαίων στρατὸς ἔμαθεν· ἐν πολλῇ ἀμηχανίᾳ * ἐγένετο. οὔτε γὰρ ἔτι ἐδυνάσατο πρόσω ἰέναι, οὔτε ἀναστρέφειν ὀπίσω εἶχεν· δεινῶς τε οἱ στρατηγοὶ, μὴ γήπαιδές τε καὶ ἔρουλλοι ξυνῆ καταθέοντες, τῶν ἰλλυριῶν * δηλήσωνται χώραν. αὐτοῦ γοῦν μένειν τε, ἐς βασιλέα τε παρόντα σφίσιν ἀνήνεγκαν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράσσετο τῇδε. ἐγὼ δὲ, ὅθεν † ἐκβολῶ τὸν λόγου ἐποιησάμην, ἐπανειμι. βελισσάριος μὲν τῶν ὅπῃ τὸ βυζάντιον οὐδενὶ κόσμῳ ἴει, χῆς μὲν τῆς ἰταλῶν πενταπόλεως οὐσαμῆ * ὅπιβας· * οὐσὲ γὰρ πη ὁσῷ ἰέναι ἐντεῦθα ἴσχυεν: ἀλλὰ φυγῇ κεκρυμμένη ἐχόμενος, πάντα τὸν τῶν χρόνον ἔκ τι ὀχυρώματος ἀεὶ ὅπιθαλασσίου τινος, ἐς ἄλλο ὅπῃ τῆς ἰταλίας ὀχύρωμα * διηνεκῶς ναυπλέομεν. καὶ ἀπ' αὐτοῦ αὐθέστερον οὖν πολεμίους τυχήκει ῥᾴμως τὰ αὐτῶν αἰδραπόδισαι, καὶ πάλιν (ὡς εἰπεῖν) ἅπαντα. τότε σὲ καὶ περυσίαν πάλιν, ἡ πρώτη ἐστάσεως οὔπω ἐτύγχανε, πικρότατα πολιορκουμένου ἀπέλιπεν· ἥπερ, αὐτοῦ ἔτι ὧδε ἰόντος, κατάκρας ἐάλω. ἐς βυζάντιον δὲ ἀφικόμενος, διατριβὴν πλοιῶν ἐνταῦθα εἶχε: πλούτου μὲν ἐξουσίαν περιβεβλημένος πολλὴν, ἐυτυχήσασι δὲ τῆς ἔμπροσθεν αὐτοῦ ξυμβεβηκότων ἀποβλέπων. ὧν. ἅπερ οἱ πρότερον ἢ ἐς λιβύην * ἐκρατεῦσαι, ξυμβόλῳ προὔλεγε πνὶ οὐκ ἀφανεῖ τὸ δαιμόνιον. ὁ δὲ ξύμβολος * ἐλέγετο ὧδε. ἐν βυζαντίων τῷ προαστείῳ ὁ δὴ * παντέχιον μὲν ὀνομάζεται, κεῖται δὲ ἐν τῇ ἀπείρου ἠπείρῳ. ἐνταῦθα ὀλίγῳ ἔμπροσθεν ἢ ἔμελλε

βελισά-

* πάντη

* φίλῳ

* κατὰ πάσαν, I.S.

* λαγγοβάρδας

* ἐγίνετο

* λείσωνται

* διηνεκὲς

† ἐκβάλω, οὐδὲ ἐν ἐδῷ ἀν. cent.

* ἰσχύσας.

* διηνεκὲς

* ἐκράτησαν

* ἐγίνετο

* παντέχιον

Βασιλεῦ παῦπε, οὐκ ἔστιν. δυώαμις γὰρ ἀνθρώπου φύσιν, [ἥτι προαίρεσιν ἀτουσλαίας ἢ
* μόνω, ἐξάγουσα πάντων * φαύλω] ἐσδέκτυπ * μόνη· ἐξάγουσα πάντων ἐς δημόσιῳ τῇ τἄ * ἀσδρὸς ἐξουσίᾳ τὸν τρόπον. ἰδοὺ γὰρ, ἐπειδὴ τάχιστα γήπαιδες εἶδον χότθους μὴ ὀκ σλακίας ἀπιλπλαμένους ἀ-
* ἁμὴ ἐξουσία * παντιχόθι πάσης, ὑμᾶς σλὶ ἀχολία τῇ πρὸς ὅδ᾽ πολεμίους ἐχομθύους: * παντιχόθεν τῆς γῆς ὅπι-
* μιαρώπατι βαπῦσιν τ᾽ ὑμετέρας οἱ † μιαροὶ πτολμήκασι. πῶς ἄν πε ἐφικέαξ δυώαιτο τῷ λόγῳ τῆς τἄ πεάγματ ⊙ ἀπιπίας. οὐ καπφρόνησεν τ᾽ ῥωμαίων ἀρχῆς; ὀκ ἔλυσεν ατουδῶν τι κ᾽ ξυμμάχων ἡσμούς; οὐχ ὕβρισεν εἰς οὓς ἥκιστ᾽ ἐχρῆν; ὀκ ἐδιάσευτο βασιλείαν * ἧς δοῦλοι αὖ εὖξαιντο εἶναι, ἰῶ τις χολὴ ὑμῖν ἐπ᾽ αὐτῆς γένηπαι; γήπαιδες, ὦ βασιλεῦ, σύρμιον ἔχουσι, κ᾽ ῥωμαίους αἰδραποδίζουσιν, ὅλιω [τι] πρὸς πιθαξ δακίαν αὐχοῦσι. πίνα πόλεμον ὑπὲρ ὑμῶν πτὶ, ἢ ξυὶ ὑμῖν ἢ πρὸς ὑμᾶς αὐτοῦ᾽ νενικηκότες; ἢ τίν ⊙ ἀγωνίας ἆθλα τὼ χώρω 10
παύτῳ πεποιημθοι; κ᾽ παῦπε ἔμαθοι πρὸς ὑμῶν γεγονότες πολλάκις, κ᾽ τἀ χρήματα (ὥσπερ εἴρηπαι) κεκομισμθοί, χρόνον ὀκ ἴσμθ᾽ ὁπόσον αὖω. καί πι τ᾽ παρούσης αὐτῶν πρεσβείας, οὐ γέγονε πρᾶξις μιαρώτερα ὀκ τἀ παντὸς χρόνου. ἐπειδὴ γὰρ ἡμᾶς πολεμησείοντας ἐπ᾽ αὐτοῦ᾽ εἶδον, ἰς δυζαίτον τι θαρσοῦσιν ἀφῖχθαι, κ᾽ βασιλεῖ ἰς πόνδε πρευβερισμένῳ
* ἔχειν * ἰς ξυμμαχίας ἰς ὄψιν * ἐλθῖν. ἴσως πυ κ᾽ αἰδοῦς πρεσουσία * κ᾽ πρεῖ ξυμμαχίας ⊙δ᾽ καλέσευσιν ἐφ᾽ ἡμῖν, τῆς οὕτω καπαπουσλασμένους ὑμῖν. κ᾽ μὴν εἰ δόσποσείοντες ἦκασιν ὥνπερ
* λογγοβάρδας I. S. ἐπβάτδυσιν, οὐδὲν σφίσι πρόσηκον· * λαγγοβάρδους αἰπωτάτους τ᾽ ἐσθέσδε * μεταμελείας λογιστὸν ῥωμαίους. ὧν περ τῷ δέει αἰαγκαθέντας, τὼ ἀκούσιον ἰυγνωμοσυνῶμ ἐψιφ
* ἀμελείας καιροῦ μεταμπίχοντας. τῷ γὰρ τὼ ἀνάγκιω πεπιημένῳ, τὼ χάριν οἰκότως ὁ τῆς ἰυεργεσίας τυχὼν ἔσπαι. εἰ δέ γε μηδὲ νυῖ σκῆναι τῶν οὐ προσηκόντων βεβούλωνται· τὶς αὖ ἔπ᾽ 20
παύτης δὴ τῆς κακοτροπίας ὑπαιρβολή; παῦπα ὠῷ σωῖ ἀφελείᾳ βαρβαρικῇ, λόγων ατασιάζουσῃ, τῶν πραγμάτων οὐδαμῇ ἐπαξίως εἰρήθω. σύ δε, ὦ βασιλεῦ, Δ᾽σκοπούμθ ⊙ ὅσα ἐσδεέστερος ἢ κατὰ τὼ χρέαν ἡμῖν εἴρηπαι, τὰ ῥωμαίους τὶ κ᾽ λαγγοβάρδας τοῖς σοῖς
* τῶτο * τῷ ἰξ ξυνοίσοντα πράσσε· * † τάπις πρὸς τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐσεσῶν, ὡς ἡμῖν μὴ ἀμφὶ τῷ θεῷ ἐ-
† ξυνοίσοντας ῥωμ. δικαίῳ μογνωμονοῦσι † τὸ ἰξ ἀρχῆς * ξυνοπάρχον ῥωμαίοις δικαίως· τοῖς δὲ δὴ ἀρχαιοῖς οὖσι κ᾽ δι᾽ αὐτὸ τῶτο ἀπίναντίας χωρήσουσι. λαγγοβάρδαι μὴ πεσῶτα εἶπον. ἡγόμθοι δὲ τῇ ὑστεραίᾳ [⊙δ᾽ βασιλέα] καὶ οἱ γήπαιδων πρέσβεις· ἔλεξαν ὧδε. Δίκαιον, ὦ βασιλεῦ, σοῦ᾽ ὅπι ξυμμαχίας * αἰτήσει ⊙δ᾽ σοῦ᾽ πίλας ἀφικνουμένους, αἰαδιδάξαι πρῶπον, ὡς δίκαιά
* αἴτησιν * διπόμθοι τι * αἰασλεξόμθοι πάρεσι, κ᾽ ξύμφορα τοῖς ξυμμαχήσουσιν· οὕτω τὸ σοῦ᾽ λόγους, ὥνπερ ἕνεκα πρεσβεύουσι, πειθαμθ. ὡς μὴ οὖν ἠδικήμεθα πρὸς λαγγοβάρδων, αὐτόθεν δῆλον· σλίκη γὰρ Δ᾽φλύνη τὰ Δ᾽φορα, ἐσ ατουδῆ ἔχομθ. δικάζειαξ δὲ οἷς αὖ ατουσλάζεπαι· [διαζιαξ οὐδαμῇ πρόσεσιν. ὡς δὲ πολυανθρωπία τὶ] κ᾽ δεῖτῃ γήπαιδες παραπολὺ λαγγοβάρδων κρείσσους τυγχάνουσιν ὄντες, τί αὖ τις ἐς εἰδόσι μακρολογοίη; τὸ
* τὼ ἀγωνίων * πεπτομένους * τίνας * ξυνοπάξοντας * δυνάμεως σλὶ ξὺν τοῖς κατοδεεστέροις ἰς * τὴν ἀγῶνα καθισταμένους, ἰς κακόν τι πρὸς ὑπιον ἴεναι, παρὸν τὼ νίκιω ξὺν τοῖς σλωατωτέροις † πεπόμθων ἀκίνδυνον ἔχειν: ὀκ αὖ † τινα οἰόμεθα τῶν κ᾽ κατὰ βραχὺ σωφρονούντων ἐλέσθαι. ὥστε κ᾽ ὑμῖν ἐφ᾽ ἑτέρους τινὰς ἰοῦσι * ξυνοπάξοντας τλοιπὴν γήπαιδες. χάριν μὴ ὂν τῶν πεπραγμένων ὀφείλοντες, † δυναμέων τι πρεσουσία ξυπερελόμθοι τὼ τῶν πολεμίων (ὡς τὸ εἰκὸς) ὑπικράτησιν. ἐμὲ μὴ κ᾽ τἄπο λογίζεσθαι ὑμᾶς αὖ πρέπον· ὡς λαγγοβάρδαι μὴ ἐξ ὑπογύου ῥωμαίοις γεγθῶ) φίλοι: γήπαιδες ⊃ ὑμῖν ἐσπένδους τὸ τὸ αἰνέκαθεν κ᾽ γνωρίμους γεγονέναι ξυμβαίνθ.
Φιλία σλὶ, χρόνου μήκη ξυμπαλεκομένη, τὼ Δ᾽φλύσιν ὀκ ἐυπετῆ ἔχει. ὥστε ξυμμάχους [ἡμᾶς] οὐ δυναστοῦ᾽ μόνον, ἀλλὰ κ᾽ βεβαίους [προσῆκον] κεκτῆσθαι. δικαιώματα μὲν ἂν πρὸς ὑμᾶς ἰς † ξυμμαχίαν ἐπαγωγὰ, παῦπά ἐσιν ὑμῖν. ἴσασθε δὲ ὁπόσοι λαγγοβάρδαι τὰς πρόπερς αἰσί; δίκη μὴ τὰ διάφορα † λύσῃ, καίπερ πολλὰ πρεκαλυμμένων ἡμῶν. ἁδαμῇ ἔγνωσαν,
* διαλύσαι * μὴ ὀπίσω θρασὶ ἀλογίσῳ ἰχόμθοι. ἐπὴ ⊃ ὁ πόλεμος ἤδη πε ἐς χεροὶ γίγονεν· οἱ † δὲ ὀπίσω τῶν πραγμάτων

ἐνθένδε φυγόντες, οἵκασδε ἀποκομίζεσθαι ἴσχυσαν· πεῖσόντες τὴν ῥωμαίων ἀρχὴν οἱ βάρβαροι οὗτοι, ἀπ' ῥωμαίους ἔναγονδοι ὄντες, ἐῶ τινας τῶν ἀποδράντων Φυγοῖεν ἐνταῦθα, ὥσπερ αἰσχρασπίδων οἰκιῶν δεσποτικῶν ἐπιλαμβάνονται. τῶν τε * ἡγεμένων ἀφίκνουντες, ἐς τὰ οἰκεῖα χωρία αὐτοῖς ἐκομίζοντο, οὐδενὸς σφίσιν αὐτοῖς ἀντιτείνοντος. καὶ ἄλλα μὲν τι δακίας χωρία, ὅσον βασιλέως, ἐρουλλοι ἔχον ἀμφὶ πόλιν * σιγηδόνα· οὗ δὴ * νιῶ ἵδρυται· ἰλλυριούς τε καὶ τὰ ὄπι * θρᾴκιν χωρία κατοικίσαντες, καὶ λῃζόμενοι ἐκ τῆς Θετταλίας. τινὲς δὲ αὐτῶν καὶ ῥωμαίων † γραπτῶν γεγόνασιν, ἐς τοὺς φοιδερᾶτις καλουμένους ταττόμενοι. ἡνίκα οὖν ἐρούλλων ἐς βυζάντιον πρέσβεις ἐλθεῖν, τούτων * δὴ τῶν αὐδρῶν, οἳ σφῶν ῥωμαίων κατηκόους λῃζονται· τὰς ξυντάξεις ἁπάσας πρὸς βασιλέως κεκομισμένοι, πάνυ οὐδενὶ ἀπαλλάσσονται). οὕτω μὲν οἱ βάρβαροι διεδάσαντο τὴν ῥωμαίων ἀρχήν. χρόνῳ δὲ ὕστερον γεγόνασι καὶ λαγγοβάρδαι, ἀπὸ δὴ ἐσγατιῶν τῆ ᾠκημένοι ἀλλήλοις. διάφοροι γεγόνασι ἐς τὰ μάλιστα· πολεμησόντες τε θυμίᾳ τῇ πάσῃ ἐς ἀλλήλους ἐκάτεροι, ὥργων [τῆς πολεμίους διὰ μάχης εἶναι.] χρόνῳ τε τῇ ξυμβολῇ * λαγγοβάρδαι τακτὸς ὥρισε. * λαγγοβάρδοι δὲ, οὐκ αὖ εἰσόμενοι γήπαισιν ἀξιόμαχοι κατὰ μόνας αὐτοὶ ἔσεσθαι (πλήθει γὰρ αὐτοὺς ἱλαστεῦσαι τῶν πολεμίων ξυνέβαινε) ῥωμαίους ἔγνωσαν ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγαγέσθαι. [γήπαιδές τε, ὡς ἔναγονδοι, ἡ ξυνάρσασα ῥωμαίους τῷ ἀγῶνι αὐτοῖς δεῖν ἔγνωσαν δεηθῆναι, καὶ τὸν πόλεμον ξυνδιενεγκεῖν ἀξιῶσαι· ἡ ἀμφοτέροις σκηνὰς ἧναι, καὶ μηδετέρῳ ἔθνει προσοικεῖν.] πέμψαντες οὖν ὡς τὰ βασιλέα ἰουστινιανὸν πρέσβεις, ἑκάτεροι, τὴν σκέψιν σκαρδόκιον βοηθείαν. ἦρχε δὲ τότε † γηπαίδων μὲν θρεσίν ἔνομα, τῶν δὲ ἑτέρων * ναυδουΐν. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς λόγους μὲν οὖν πρὸς ἀμφοτέρων ἀκούσας ἔγνω· οὐχ ἅμα μὲν τι ξυνιόντων, ἀλλὰ καὶ χωρὶς παρ' * αὐτῶν γενομένων. ἐς † τὴν πρώτην οὖν λαγγοβάρδαι βασιλεῖ ἐς ὄψιν ἐλθόντες, ἔλεξαν τοιάδε. ἡμῖν μὲν, ὦ βασιλεῦ, κατὰ πολλὴν θαι τῇ γηπαίδων ἀποικίᾳ ξυμβαίνει· εἴ γε ποσῶτά τι τὸ πλῆθος, καὶ τοσοῦτο τὸ μέγεθος, ἐς τὴν ὑμετέραν ὡδανεσμενοκότος ἀρχὴν, νῦν καὶ τὴν μεγίστην τῶν ὕβρεων ὑμῖν κομιοῦντος ἐφ' ἡμᾶς ἥκουσιν. οὐδὲ γὰρ αὖ μόνοι τὰ ἔχατα [ἐς] σφᾶς πέλας ὑβρίζοιεν· ἀλλὰ καὶ σφᾶς ἐυπετεῖς ἂν τὰ ἐσχατιὰς εἰσόμενοι, τῆς τῶν ἡδικημένων ἀποκλαύσοντες ἐυηθείας παρ' αὐτοῦ ἥκοιεν. ὑμᾶς δὲ διασκοπεῖσθαι πρέπον αἰτοῦμεν, ὅπη ποτὲ γνώμης τὰ ἐς φιλίαν * γήπαισιν ἴσχει. οὕτω γὰρ ἂν τὰ ξυμβαίνοντα ὡς ἀσφαλέστατα * ἐργάσεσθε τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ· ἐπεὶ τοῖς ἀεὶ προσγιγνομένοις πυνθάνεσθαι τὰ ἐπιτήδεια ξυμβαίνει ἀσφαλῆ σῴζεσθαι ἀνθρώποις. οἱ μὲν οὖν ἐς ἑτέρους τινὰς τὴν ἀγνωμοσύνην ἀποδιδόσθαι μόνον τὸ γηπαίδων ἔθνος ξυνέβαινεν· πολλοῦ λόγου τε ἂν ἡμῖν ἐς χρόνου καὶ τῆς ἔξωθεν μαρτυρίας ἰσχύσης, διελέγχειν ἐφιεμένοις τὸν τῶν ἀνδρῶν τρόπον· νῦν δὲ τὸ παράδειγμα ἐγγύθεν παρ' ὑμῶν αὐτῶν λαβεῖν πάρεστι. σκέψασθε γάρ, γότθοι μὲν τὴν δακῶν χώραν ἐς φόρου ἀπαγωγὴν τὸ πρότερον εἶχον· * γήπαιδες δὲ τῆδε ἵδρυνται τὴν θάτερα [τὸ] ἐξ ἀρχῆς ἀκλινῆ ἅπαντες· γότθων μὲν οὕτω καταπεφρόνηκότες τὴν σμύρναν, ὥστε τὸν ποταμὸν διαπερῶντες, οὐδὲ ὅσον ὑποπειράσαντες, πάντα ἴσχυσαν. ἔναγονδοι δὲ καὶ φίλοι ῥωμαίοις τὰ μάλιστα ὄντες, καὶ σφᾶς πολλὰ τῷ τῆς φιλίας ὀνόματι νομιζόμενοι ἀνὰ πᾶν ἔτος πρὸς τῶν ἔμπροσθεν βεβασιλευκότων, καὶ αὖθις σὺ μέν τι, οὐδὲν ἧσσον. ἡδέως οὖν ἂν πυθοίμεθα οὕτω δὴ τῶν ἀνδρῶν, τί ποτὲ ὑπὲρ τούτων αὐτοῦ ἐς ῥωμαίους ἀγαθὸν ἤρασαι; ἀλλ' οὐκ ἂν ἴσχοιεν * οὐ μικρὸν ἡ μέγα εἰπεῖν. * ἕως μὲν οὖν οὐκ ἦσχεν ἐφ' ὅτῳ αὖ ὑμᾶς ἀδικεῖν· οὐ γνώμῃ τινὶ, ἀλλ' ἀπορίᾳ ἠναγκασμένοι, ἡσυχῇ ἔμενον. τὸ μὲν γὰρ ἴσου ἐπίκεινα προσποιεῖσθαι ὑμᾶς οὐδὲν ἠξιοῦτε· τὸ δὲ ἐνθένδε, τὸ δὲ ἐκ γότθων αὐτοῦ ἀνεστόβει δίκῃ. τίς δ' ἂν δύνασμοσύνῃ ποτὲ τὴν ἀδικωμένων καλοίη; * πίστις δὲ φιλίας βεβαίωσις, ἐν τῇ τοῦ ἁμαρτάνειν ἀμηχανίᾳ γενήσεται; οὐκ ἔστιν, ὦ

βασιλεῦ

† γενίων I. S. & R. V.
† σιγηδόνων
† ἱδρ. νιῶ
* θρᾴκης
* γραπτῶν
* οὗ
* λαγγοβάρδαι
* ὑπὲρ τούτων αὐτῷ διαπρεσβεύσασθαι
* γηπαίδων
* αὐδεὶς
* αὐτὸν
* πίστις πρῶτα
* λαγγοβάρδαι
* γήπαισιν
* ἐξεργασόμενοι
* γήπαιδι
* ἢ μικρὸν
* ὡς
* πόθεν

Φοραῖς ἐς ἀπουσλῆ ἴχοντες. οἱ δὲ ἄλλοι καπηλικόπις, σιωπῇ εἶχοντο· τῷ μὴ αὐτοῖς ἐξεῖναι, ἃ βούλοιτο, ἐγχωρεῖν ἀπ' αὐτοῦ· μάρκελλος δὲ μόνος ὀρθοσμήσας, διασώσασθαι τὸν ἄνθρωπον ἔχυσε. τῷ γὰρ * αἰτίαν ἐφ' ἑαυτῷ ἔλκων τὸ καὶ βιαζόμενος δοκεῖν τῇ πάσῃ, μερμανὸν μὲν οἱ ἐπικαιρότατα ἔφη τὸ πραττόμενα ἐξεπεῖν· αὐτὸν δὲ ἀβίαστος ἀκριβολογούμενον, χολαιότερον * αὐτὸν μεμηνυκέναι. καὶ τῷ βασιλέως ὀργῇ ὕστερον καπέπαυστο. μίαν τὴ ἀπ' αὐτοῦ κλέος ἦτις ὁ μάρκελλος ἀβιαζόμενος ἐς πάντας ἀνθρώπους, ἅτε ἀρετῆς ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις μεταπιέμενος. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς περίλυπος τὴν δρασμάτην ἧς ἔσχεν ἀρχῆς, ἄλλο δὲ αὐτῷ πρᾶσσειν οὐδὲν ἄχαρι. οὐ μέντοι οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδένα· πάντα γὰρ δὴ ὅτι ἅπαντας οὐ ξυνῆν ἀτιμίᾳ ἐν φυλακῇ ἔχειν, ἐν παλατίῳ μόνῳ τινί, οὐκ ἐν τῷ δημοσίῳ οἰκήματι. ὧνπερ δὲ ἕνεκα τὸν χρόνον τῷ πολέμου

a τῶνδε, b ἰατρίας

* πόνδε κύριοι τῆς * ἰατρείας οἱ βάρβαροι διαρρήδην ἐγίνοντο πᾶσιν. οἷς τε ῥωμαίοις ὁ γοτθικὸς πόλεμος, καίπερ τὰ πρῶτα κατὰ κράτος νενικηκόσιν, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴρηται, ἐς τοῦτο ἀπεκλίθη· ὥστε οὐχ ὅσον σφίσι χρήματα καὶ σώματα ἐπ' οὐδεμιᾷ ἐνήσει διεφθάρθαι πολλά, ἀλλὰ καὶ ἰταλίαν πρόσπολίζ. καὶ ἰλλυριούς τε καὶ θρᾷκας σχεδόν [τι] ξύμπαντας [ἐπιδεῖν] πρὸς τῶν βαρβάρων, ἅτε ὁμόρων ἤδη γιγνομένων, δῃουμένους τε καὶ διαφθειρομένους οὐδενὶ κόσμῳ. ἐγίνετο δὲ ᾗδε. γαλλίας μὲν ὅλας, τὰς σφίσι κατηκόους, κατ' ἀρχὰς τῆδε τοῦ πολέμου, γερμανοῖς ἔδοσαν γότθοι, οὐκ αὖ οἰόμενοι πρὸς ἑκατέρους αὐτοπάξαξ οἷοί τε εἶναι· ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθε λόγοις † ἐρρέθη. τούτῳ τε τῷ πρᾶξιν οὐχ ὅπως οὐ διακωλύειν ῥωμαῖοι ἔχον, ἀλλὰ καὶ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς ἐπῄρωσε σφίσι τοῦ μή τι οἱ ἑκατέρωθεν πάσχειν. πρὸς τῶν βαρβάρων ἐκπολεμωθέντων, 20.

† ἐρρέθη

4 ὑπαντιάσαι

* ὑπαντιάσαι γὰρ ἔφασαν γαλλίας ξυὺν τῷ ἀσφαλεῖ κεκτῆσθαι φεύγοι, μὴ τοῦ αὐτοκράτορος τὸ ἔργον ἐπισφραγίσαντος τοῦτό γε. καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ γερμανῶν ἄρχοντες, μασσαλίαν τε [καὶ] τὸν φωκαίων ἐπίνειον, καὶ ξύμπαντα τὰ ἐπιθαλάσσια χωρία ἔχον. θαλάσσης τε τῆς ἐκείνῃ ἐκράτησαν. καὶ [νῦν] καθήνται μὲν ἐν τῇ ἀριελάτῳ τὴν ἱππικὴν ἀγῶνα θεώμενοι, νόμισμα δὲ χρυσοῦν ἐκ τῶν ἐν χαλκοῖς μεταλλων πεπίλωται· οὐ τὸ ῥωμαίων αὐτοκράτορος (ἦπερ εἴθιται) χαρακτῆρα ἐνθέμενοι τῷ στατῆρι τούτῳ, ἀλλὰ [τῶν] τὸν σφέτερον αὐτῶν οἰκεῖα. καὶ τὸ νόμισμα μὲν ἀργυροῦν ὁ πρεσβὺς βασιλεύς, ἢ βούλοιτο, πιεῖν ἐῶσθε· χρυσοῦν δὲ ἴδιον ἐμβαλέσθαι στατῆρα χρυσῷ, οὔτε * τὸν αὐτῶν ἄρχοντα θέμις, οὔτε δὲ ἄλλον ἐντεῦθεν βασιλέα τῶν πάντων βαρβάρων. καὶ ταῦτα μάλιστα ἔστι μέγιστον κύριον· ἐπεὶ οὐδὲ τῆς ξυμβάλλουσι περιέσθαι τὸ νόμισμα τοῦτο οἷοί τέ εἰσιν· εἰ καὶ βαρβάρους ξυὺν ξυμβάλλοντας εἶναι ξυμβαίη. ταῦτα μὲν οὕτω τῇδε φεύγοις ἐχώρησεν. ἐπεὶ δὲ τὰ γότθων τὰ καὶ τωτίλα καθυπέρτερα τῷ πολέμῳ ἐγένετο· φεύγοι βενετίαν τὰ πολλὰ σφίσι πρεσεπιπήσαντο οὐδενὶ πόνῳ· οὔτε ῥωμαίων δυναμένων ἔτι ἀμύνεσθαι, οὔτε γότθων οἷόντε ὄντων τὸν πόλεμον πρὸς ἑκατέρους διενεγκεῖν. γήπαιδες δὲ πάλιν τὸ σύρμιον καὶ δακίας ἐκ τοῦ ἀπολεῖσθαι ἀπάσας καταλαβόντες ἔσχον. ἐπεὶ δὲ πίκιλα βασιλεὺς αὐτὰς ἰουστινιανὸς ἀφίλετο γότθους * ἐξιωσάμενός τε ξυὺν τούτῳ [ῥωμαίους. ἔτι μὲν τι ἀπέπεσθαι ἀεὶ ἐδᾷ ἰόντες, ἐλπίζοντο βιαζόμενοι τὸν τῶν] ῥωμαίων ἄρχειν. δὲ [δὴ] βασιλεὺς αὐτοῖς τὰς ξυνταξεις οὐκ ἔτι ἐδίδου, ἅπερ εἴθιστο σφᾶς ἀνέκαθεν πρὸς ῥωμαίων νομίζεσθαι. * λαγγοβάρδους δὲ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς ἐδωρήσατο νωμικῷ τε πόλει, καὶ τοῖς ἐπὶ παννονίας ἐχυρώμασί τε καὶ ἄλλοις χωρίοις πολλοῖς, καὶ χρήμασι μεγάλοις ἄγαν. ἀφ' οὗπερ ἐξ ἠθῶν τῶν πατρίων λαγγοβάρδαι ἐξανασχόντες, ἐνθένδε ἐπὶ μοῦ ἴσρου ἐδύσαντο, γηπαίδων οὐ πολλῷ ἄνωθεν. καὶ * αὐτοὶ [ἐς] δαλματίας μὲν καὶ ἰλλυριοὺς μέχρι τῶν ἐπιδάμνου ἐρίων ληϊσάμενοι, ἠνδραπόδισαν, ἐπειδή τε τῶν τινὲς αἰχμαλώτων, ἐνθένδε

* αἰτίαν ἐφ' ἑαυτὸν αἰτίαν

* αὐτὸν

* αὐτὸν θέμις.

* λαγγοβάρδους

a αὐτοὶ μὲν τοι δαλ. καὶ ἰλλ.

αὖτι καὶ ἀγαθὸν πεάξαιμεν. ὑπὲρ τούτων ὁ χαναράγγης τῷ ἀρπαβάνῃ κοινολογησάμενος, ἅπαντα ἐς τὸν ἰουσῖνον ἐξέωικεν, ὅσα [δὴ] πρότερον ὀρσάκης αὐτῷ εἰπὼν ἔτυχεν. ἐπεὶ δὲ ἰουσῖνος αὐτὸς τὰ * ἅπαντα ὑπέλισαι, καὶ τὸν πατέρα ὡμολόγει ὁμογνωμοσύνῃ παρίξεσθαι· ἐδόκει τῷ γερμανῷ τὸν χαναράγγην ἐς λόγους ξυμμίξαι· τακτή τι ἡμέρα τῷ Δαλέγῳ ξυνέκειτο. πῶτε ὁ γερμανὸς μαρκέλλα σημήνας * ἠξίου τῶν τινά οἱ ὑπισχνῶν παρέχεσθαι σφίσιν, αὐτήκοον τῶν χαναράγγου λόγων ἐσόμενον. ὁ δὲ λεόντιον παρέχειν, τὸν ἀθανασίου γαμβρὸν, ἄνδρα λόγου τὰ τῶ δικαίου μεταποιούμενον καὶ ἀληθίζεσθαι * ὑπισχνούμενον μάλιστα. ὃν δὴ ὁ γερμανὸς ἐς τὴν οἰκίαν ἐσαγαγὼν, ἐν δωματίῳ σκάθισεν * ἔνθα δὴ ἀπεκρέματό τις παχεῖα σινδών, ὥστε διάπτυσμα τῆς θύρας οὖσα, ἐφ' ἧς ἐστᾶσ᾽ ἐώθει. ταύτης τι τῆς σινδόνος, τὸν μὲν λεόντιον ἐντὸς ἔκρυψεν· αὐτὸς δὲ ξὺν ἰουσίνῳ τῷ παιδὶ ἐκτὸς ἔμενεν. ἐστῶτα τὰ χαναράγγου ἀφικομένου, ἤκουσι σαφῶς ὁ λεόντιος ἅπαντα λέγοντος, ἅπερ αὐτῷ τὰ καὶ ἀρπαβάνῃ καὶ τῷ ἀρσάκῃ ἐν βουλῇ ἐρρήθη. ἐν * οἷς καὶ τόδε ἐς τὸν λόγον ἦλθεν * ὡς, ἢν βασιλέα κτείνωσι, βελισαρίου ἔτι ἐς βυζάντιον ὁδῷ ἰόντος, οὐδεὶς αὐτῶν βουλομένων ἀποχωρήσειε σφίσιν. ἅπερ αὐτοῖς μὲν βασιλέα γερμανὸν κατασήσεσθαι βουλομένοις ἦν· βελισάριον δὲ πλῆθος στρατιᾶς ἀθροίσαν, οἰκὸς, ἐκ τῶν περὶ θρᾴκης χωρίων· οὕτω τι σφίσιν ἅπαντα τὸν ἄνδρωπον, οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἀπωθεῖσθαι ἱκανοὶ ὄντες. ἐλέησεν γοῦν ἐς μὲν τὴν βελισαρίου παρουσίαν ἀποθέσθαι τὸν πέδιξιν. ἐπεὶ δὲν ὁ ἀνὴρ πύξιτα ἐς βυζάντιόν τι ἀφίκηται, καὶ ὧδε βασιλέα ἐν παλατίῳ ἦν * τὸν δὴ, ἰατέρας βαθείας [τινὰ] οὔσης, ἐγχειρίδια φέροντας, ἀπροσδοκήτως ἑστῶτα ἠνίσθαι, καὶ μάρκελλόν τι καὶ βελισάριον ξὺν βασιλεῖ κτεῖναι· οὕτω γὰρ τὰ ἐνθένδε ἀσφαλέστερον ἢ βούλεσθαι τὰ πράγματα διοικήσεσθαι. πῶτε μάρκελλος πρὸς λεοντίου μαθὼν * οὐδὲν ὡς ἐς βασιλέα τὸν λόγον αἰνετικὸν ἔσχε· ἀλλ' ἔτι ὀκνήσει πολλῇ ἔχετο, τὰ μὴ τὸν ἀρπαβάνην ἀπροθύμως πολλῇ καπραίνεσθαι ἀπροσκόπως. ὁ μὲν δὴ γερμανὸς ἅπαντα ἐς τὰ βούζην καὶ κωνσταντινοῦν ἐξηνεγκὼν ἐλέησας, ὅπερ ἐγένετο, μή τινα ἐκ τῆς μελλήσεως ὑποψίαν λάβοι. ἡμέραις δὲ [οὐ] πολλαῖς ὕστερον, ἐπειδὴ παρὼν βελισάριος ἄγχιστά που ἦδη ἠγγέλλετο· μάρκελλος μὲν ἐς βασιλέα τὸν πάντα λόγον αἰνήκειν, ὁ δὲ αὐτίκα ἐς τὴν ἑρκτὴν ἀπαχθῆναι ξὺν ἀμφὶ ἀρπαβάνῃ σκέλεσι. τῶν τι ἀρχόντων τινὰ τὴν ἐπ' αὐτοῖς * ἐπίτροπα βασιλεῖ ἐπιτηδεύσειν. ἐπεὶ δὲ ἡ βουλὴ ξύμπασα ἐς φῶς τι ἦδη ἐξεληλύθει, καὶ Δαλέγιος ἐς γράμματα ἦλθε· ἅπαντας βασιλεῖς ξὺν ἐκ τῆς ξυγκλήτου βουλῆς ἐν παλατίῳ σκάθισεν· οἵπερ ἐώθασι τὰς ἀμφὶ τοῖς αἰτιλεγομένοις πιθανὰς γνώσεις. οἵπερ αἰσθόμενοι ἅπαντα, ὅσα τοῖς ἰουθουνομένοις διεδεδόσθαι τύχηκεν· οὐδέν τι ἧσσον ἐς γερμανόν τι καὶ ἰουσῖνον τὸν αὐτοῦ παῖδα τὸ ἔγκλημα ἦγον * ἕως ὁ γερμανὸς μαρκέλλου τὰ καὶ λεοντίου τὴν μαρτυρίαν ὧδε ἀχθόμενος, ἐκλύειν τὴν ὑποψίαν ἔχει. αὐτοί τι γὰρ καὶ κωνσταντινοῦν [τι] καὶ βούζης διώμοσαι ἰσχυρίσαντο, μήδ' ὁπωσοῦν σφᾶς τούτων δεδιέναι ἕνεκα τὸν γερμανὸν * ὑποκρύψεσθαι· ἀλλὰ * πάντα ξυνεπιθήσεσθαι, ἅπερ μοι ἔναγχος διεδέδηκται. οἱ μὲν οὖν ἐκ τῆς ξυγκλήτου αὖθις αὖτε τὰ καὶ τοῦ παιδὸς ἀπεψηφίσαντο ἅπαντα, ἅτε οὐδὲν ἐς τὴν πολιτείαν ἡμαρτηκότων. ἐπεὶ δὲ ἔστω πάντες ἐν βασιλέως ἐγένοντο· αὐτὸς μὲν ὀξὺ θυμωθεὶς βασιλεὺς ἠνανάκτει τὴν ὑποφυῶς δὴ τὸν γερμανὸν ἠρειπίνετο τ' βραδυτῆτα τ' δηλώσεως αὐτῶν. τῶν τι ἀρχόντων δύο μὲν τινες, θεραπεύοντες αὐτὸν, ὡμολόγουν τὴν γνώμην· τὴν δὲν αὖτε δυσφερομένοις ἐώκεσαν· τοῦτο τὸ τὸν βασιλέως θυμὸν δὴ μέγα ἐξῆρον, ἀλλοτρίαις αὐτὸν χαριεῖσαι ξυμφοραῖς

* ἅπαν ὑπεσχημένου

* ἐξεπιτηδεύσαν

* οἷς καὶ τόδε

* ἐπίτροπα βασιλεῖ ἐπιτηδεύσειν

* ὑποκρύψεσθαι * τοῦτο

τεσσουδασμῶς, ἀλλ' ὅτι πλεῖον παιδαριώδης. ἐπεὶ ἂν αἰσάκης αὐτίν τι καὶ ἀρτεβάνῳ πάτι ἐς τὼ γνώμω καὶ [ἐς] σοῦ λόγους ξωυίωιξεν: ἀπηλάστετ, ἐπαγγελάμενος, γερμανόν τι καὶ σοῦ αὐτῷ παῖδας ὁμογνώμονας ἐς τ' ἔργον ἡήσεθαι σφίσι. καὶ
*ἰουστιανὸς λῶ γὰρ †ἰουστῖνος ὁ πρεσβύτερος τῶν γερμανοῦ παίδων, νεανίας μὲν, καὶ πρῶτα ὑπηνήτης: δρασήριος δέ, καὶ ἐς τὰς πράξεις ὀξύτερος· ἔστι καὶ ἐς τῶν ὑπάτων τὸν δίφρον οὐ πολλῷ ἔμπροσθεν ἀναβεβήκει. ἀφικομένους τε παρ' αὐτὸν ὁ αἰσάκης ἔφασκέν οἱ λάθρα ἐς ἱερῷ τινὶ ἐντυχεῖν βούλεσθαι. ἐπεί τε ἐς τῷ ναῷ ἐγκύρσθην ἀμφω· ἠξίου πρῶτον αἰσάκης τὸν ἰουστῖνον, δι' ὅρκων ἰσχυρίσασθαι, μή πω σοῦ λόγους ἐς
*τινας τῶν πάντων ἀνθρώπων, ἔτι μὴ ἐς τὸν πατέρα μόναν ἐξοίσειν. πρῶτά τε ὁμωμοκότα τῷ
*πλησιαίτατος ἀνδρὶ, ὠνείδιζεν εἰ βασιλεῖ ξυγχθὴς *πλησιαίτατα ὤν, ἀγεραίους μὲν καὶ ἀγελαίους ἀνθρώπους τινὰς, ἔχοντας οὐδὲν ἀπῖσι σεσοφὸν ὁρῶν τὰς τῆς πολιτείας ἀρχὰς, αὐτὸς δὲ πολίτης ὢν ἀνέχοιτο σεῦς ἰδιωτῶν διοικεῖσθαι τὰ πράγματα. [σεσοφίσθαι τε.] ὡς οὐκ αὐτὸν μόνον σεβόμενον [βασιλεὺς φαίνεται,] ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα τὸν αὐτοῦ· καί περ ἐπ' ἄκρον ἀρετῆς ἥκοντα, καὶ τὸν ἀδελφὸν ἰουστινιανὸν ἐν ἰδιώτου μοίρᾳ ἐᾷ καθημένους τὸν πάντα αἰῶνα· καὶ οὐδὲ ἐς τὸ θεῖον τῷ οὐσίαν αὐτὸν εἰσίναι ξυνίεσθαι.
*πάγκαλος ἧς δὲ κληρονόμος *τῷ μάλιστα βουλεῖσθαι βορραΐδιον αὐτὸς γεγονὼς· εἶτα, οὐ δίκαιον, οὐκ τὸ ἁπλοῦν ἀφῆρηται. καί τι πολλῷ ἔτι μᾶλλον αὖ σοῦ σεσοφῆσθαι εἰκὸς, αὐτίκα δὴ μάλα· ἐπειδὴ τάχιστα βελισάριος ἐξ ἰταλίας ἀφίκηται. ἠγγέλλετο
*ἐς βασιλίδα γὰρ, ὧν ἐν ἰλλυρικοῖς ἤδη που μέσος. ποῶτα ὑπατεύων αἰσάκης, ἐς τὼ *βασιλέως ἁπλοῦν τὸν νεανίαν ὥρμα, τάτε οἱ αὐτῷ καὶ δρεβάνῃ ξυγκίμενα καὶ τῷ χαλκηδόνος ἐγγὺς ἀμφὶ τῷ ἔργῳ τούτῳ ἀποκαλύψας. ποῶτα ἰουστῖνος ἀκούσας, ξωυεταράχθη
*σὺς τε, καὶ ἰλιγγιάσας, αὖτις τὸν αἰσάκιον ἀπεῖπε· μήτ' αὖ οἱ αὐτῷ μήτε γερμανῷ τῷ πατρὶ ποῦτό πω πιστὰ εἶναι. καὶ ὁ μὲν αἰσάκης τὰ ξυμπεσόντα τῷ δρεβάνῃ ἀπήγγελεν· ὁ δὲ ἰουστῖνος ἐς τὸν πατέρα τὸν πάντα λόγον αὐτίκα ἐνεγκεῖν. καὶ ἐς μαρκέλλου
*τὸ πρᾶγμα κοινολογησόμενος, ὃς τῶν ἐν παλατίῳ φυλάκων ἦρχεν: ἀμφὶ *τῷ πράγματι ξυμβουλεῖ ἐπιὼν, εἴπερ σφίσι ποῦτο ἐς βασιλέα ἐξενεγκεῖν ξύμφορον εἴη. λῶ δὲ αὖτος ὁ μάρκελλος ἐμβριθέστατός τε τὸ ἦθος, καὶ τῇ σιωπῇ τὰ πολλὰ νέμων· οὔτε χρημάτων τι ἕνεκα πράσσων, οὔτε λόγων ἢ πράξεων γελωτοποιῶν ἀνεχόμενος, οὔτε
*καὶ ἡδὺς ἄλλως αἰσιμῶς διαίτῃ χαίρων· ἀλλὰ βίον σκληρόν τινα *ἰσαὶ καὶ ἡδονῆς ἀλλότριον ἔχων. τῷ μὲν τοι δικαίου ἐπιμελητὴς ἀκριβὴς, καὶ τῷ ἀληθοῦς διαπυρώτατος ἐραστής. ὃς δὴ τότε οὐκ εἶα τὸν λόγον ἐς βασιλέα φέρεσθαι. *σὺ μὲν γὰρ τύπτου, ἔφη, μέλλοντι γνῶσθαι ἀξύμφορον. λῶ γάρ τι λάθρα ἱερῶν βασιλεῖ βούλεσθαι, ὑποπτήσουσί τε εὐθὺς οἱ ἀμφὶ δρεβάνῳ αὐτὸ μεμηνύσθαι· καὶ λῶ που αἰσάκης διαφυγὼν λαθεῖν δύναται, αἰτιάσεται τὸ ἔγκλημα μόνῳ. ἐγὼ δέ τε, μὴ λίαν ἀκριβολογησόμενος, ἢ πεσθέν αὐτὸς, ἢ βασιλεῖ εἰσαγγέλλειν, σύδαμῇ εἴωθα. βούλομαι πίνυ ἢ τῶν λόγων αὐτίκα γνῶσθαι, ἢ τῶν οἱ δυτικῶν τινὰ ὀκνοσκοπῆς ὑμετέρας ἀκούσαι τοῦ ἀνθρώπου λέγοντές τι ὑπὲρ τούτων διαφανές. ποῦτο ὁ γερμανὸς ἀκούσας· ἰουστῖνον τὸν παῖδα σκέλθειν πρόσω, ὅπως ἡ μαρκέλλου δυτικὴ ταξις δυτικὴ εἴη. ὁ δὲ δρεβάνης [μὲν τοι] ὑπὲρ τούτου εἰπεῖν, σκέπτεσθαι ἔχειν·
*ἐπεὶ *ἐπειδὴ αὖτις αὖτῷ (ὥσπερ μοι ἐρρήθη) ἀπειπὼν ἔτυχε. τὸ δὲ χαλκηδόνος ἐγγὺς ἀπεπωδάνετο, εἰ ἀρτεβάνου γνώμη ἔναγχος δρεβάνης παρ' αὐτὸν ἦκε; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ αἴσθομαι, ἔφη, τῶν τι δυτικῶν ἰδάρσασα ἐπ' ἐκείνῳ τοιῶδε ὅτι καταλιπεῖν. ἀλλ' εἴ μοι βούλεσθε τι αὐτὸς τῶν πρόσθεν εἰπεῖν· δυτικὴ βουλευσόμενοι, τάχα

αὖτις

πλοιῶν τωτίλας ἤγειλεν· ἀλλὰ γότθους τὴ ῥωμαίους, οὓς [π] ἐκ τ' συγκλήτ᾽ ϐελῆς καὶ οὓς᾽ ἄλλους ἅπαντας ξωοικίζειν ἐσπῶθα ἔγνω, ἐξ αἰτίας τιᾶσδε. τωτίλας μ' πλῶ πρότερον ϖ̄ρ̄ὸς τ' Φράγγων τὸν ἄρχοντα πέμψας, τ' παῖδά οἱ γναῖκα ἰδεῖν γαμετὴν δέναι. ὁ δὲ τῷ αὖτησιν ἀπισάμενος, ἰταλίας αὐτὸν οὔπω εἶναι οὔπω ἴσαθί πω ϐασιλέα Φάσκων: ἐς γε ῥώμ᾽ ἰλών, ἔχειν ὡῤ * αὐτῆς ἡδαμῆ ἴσχυσε· μείρεσθαι δὲ αὐτῆς καθιλών, τῆς πλεμίοις μεθῆκεν αὖθις. διὸ δὴ τὰ [π] ϖ̄ρ̄ὸς τήθεια ἐς τῷ παρόντ᾽ ἐς αὐτῷ ἰσκομίζειν ϖ̄ρ̄ὸς ἀπουδῆς εἶχε· ἐπεὶ αἰσιοδόμησεν ὅτι τάχιστα πάντα ἐκέλευεν, ὅσα καθιλών τε καὶ πυρπλήσας * αὐτὰ ἔτυχεν, ἡνίκα ῥώμ᾽ πρότερον ἄλε τῶν τε ῥωμαίων οὓς [π] ἐκ τ' ξυγκλήτ᾽ ϐελῆς, καὶ οὓς᾽ ἄλλους ἅπαντας, οὕστιν ὅτι καμπανίας ἰφύλαστε, μετεπέμπετο. ἐσπῶθά τε ἀγῶνα τ' ἱππικὸν * θεασόμεν⊙, τ' στρατείαν ἡτοίμαζε πᾶσαν, ὡς ὅτι σικελίαν στρατεύσων. ἅμα δὲ
10. καὶ * πλοῖα μικρὰ πτρακόσια, ὡς ἐς ναυμαχίαν, ἐν ϖ̄ρ̄ασκευῇ ἐποιεῖτο· καὶ ϛίλον τεῶν μεγάλων τε καὶ πολλῶν ἄγαν, ἅσπερ ἐκ ϐασιλέως, ἐκ τῆς ἑώας ἐσπῶθα στελείσας, αὐτῆς αὐθράσι τε καὶ φορτίοις πάντα τῶν τ' χρόνον ἐλῶν ἔτυχε. σίφασόν τε αὐθρα ῥωμαῖον ϖ̄ρ̄ὸς ϐασιλέα πρεσϐευτὴν ἔπεμψε: τὸν μὲν πόλεμον πόνδε καταλύειν αἰτῶν, ἐσαπόνδους τε γότθους ποιεῖσθαι, ἐφ' ᾧ δὴ αὐτῷ ξυμμαχήσουσιν ὅτι [οὓς᾽] πλεμίους οὓς᾽ ἄλλους εἶεν. ϐασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς ἀδὲ τὸν πρεσϐευτὴν οἱ ἐς ὄψιν ἐλθεῖν ξωεχώρησεν, οὐδέ τινα τῶν λεγομένων ἐνετρεπέσθη τ' ϖ̄ρ̄όπαν ποιήσεσθαι. ἅπερ ἐπεὶ τωτίλας ἤκουσεν, αὖθις ἐς τ' πόλεμον ἐν ϖ̄ρ̄ασκευῇ ἐποιεῖτο. ξύμφορον δὲ οἱ ἔδοξεν εἶναι, κενσυκελλῶν ἀποπειρασόμενον πρότερον, ἄτα δὴ ὅτι * σικελίας εἶναι. ἦρχε δὲ [τότε] τῶ ἐσπῶθα φυλακτηρίου διοφάντου, ὁ ϐελισαρίου δο-
20 ρυφόρ⊙, δυώδεκα ἀξιόχρεων ξυὼ αὐτῷ ἔχων. καὶ ὁ μὲν γότθων στρατὸς, ἐπειδὴ ἐς * κενσυκέλλας ἀφίκοντο· ἄγχιστα τῶ ϖ̄ρ̄ὸς ϐελισάριον ἐστρατοπεδευσόμενοι, ἐς πολιορκίαν καθίσαντο. πρέσϐεις δὲ πέμψας ϖ̄ρ̄ὸς διοφάντου ὁ τωτίλας, αὐτὸν τε προυκαλεῖτο καὶ οὓς᾽ ἀμφ' αὐτὸν στρατιώτας. καὶ * εἰ μὴ σφίσι ϐουλευσόμενος ἦ μάχη, πρὸς αὐτοὺς᾽ ἀφικνεῖσθαι· ἔρχειν ἔχειν αὐτίκα δὴ μάλα. ἐν ἐλπίδι τε παρεῖναι μηδεμιᾷ ἔχειν, δυώδεκα ἰτέρων τινὰ ἐκ ϐασιλέως σφίσιν ἀφίξεσθαι. ἀδύνατον γὰρ ἰουστινιανὸν πολεμεῖν τε πρὸς γότθους τόνδε διενεγκεῖν· εἰ τῷ ἱκανὰ * πεπειρῆσθαι τὰ μετὰ ϖ̄ρ̄όσθεν χρόνον πεσοῦσιν δὲ μῆκος ὅτι τῆς ῥώμης ξυμϐαίνει. [εἰ δ' ὡς ἥκιστα σφίσιν ἐν ἡδονῇ ἐστὶν:] αἱρεῖσιν [ἂν] * πρεσϐεύεσθαι ἐλέᾳ, † ὁπόπερα καὶ αὐτοὶ ϐούλοιντο; ἢ ὅτι τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ τῷ γότθων στρατῷ αἰσαμίγνυσθαι; ἢ κακῶν * πρεσϐεύεσθαι ἀπαθῆσιν ἐνθένδε ἀπαλλαττομένους ὅτι ϐυζαντίου κομίζεσθαι; ῥωμαίοις δὲ καὶ διοφάντῳ οὔπω
30 μάχη ξυμϐεϐλῆσθαι ϐελισαρίου σφίσιν αὐτοῖς, ἴφασκον εἶναι: οὔπω μὲν τι αἰσαμίγνυσθαι τῷ γότθων στρατῷ· ἐπεὶ παῖδάς τε τῶν σφετέρων ἐν γυναικῶν χωρὶς διατίθεσθαι σὺν αὖ δυώδεκα. πάλιν ἦ, * ἧς περ φυλακὴν ἔχουσιν, ἐν μὲν τῷ παρόντ᾽, λόγῳ τινὶ εὐπρεπεῖ, ἐσδοῦναι ἡδαμῆ ἔχειν· [ἐπεὶ ἠδέ τις σκῆψις αὐτοῖς,] ἄλλως τε ϖ̄ρ̄ὸς ϐασιλέα φίλιαν ϐελομένοις, πανταχῇ πάρεσιν. ἐς χρόνον δὲ * ἀναϐαλέσθαι πινα τ' πρᾶξιν ἐδίοντο, ἐφ' ᾧ ϐασιλεῖ μὲν ἐς τάτε τὰ σφίσι παρόντα * σημῆναι: ἀδεμιᾶς ἦ μετεξὺ ϐοηθείας ἐκ ϐασιλέως ἐσπῶθα ἰούσης, ἄτα δὴ † ἀπαλλάσσοιντο· γότθοις μὲν τ' πόλιν ἐσδύντες, ἐκ ἀποφάσιν ἦ αὐτοὶ τ' αἰσαχώρησιν ποιησόμενοι. πῶτα ἐπὶ τωτίλα ἤρεσκε: πακτὴ μὲν ἡμέρα ξυνέκειτο. αὖθις * τὶ κατὰ τριά-
+ δὶ τριάκοντα κοντα ἐκατοντάδων ἐς ὁμήρων λόγῳ ὅτι τῇ ὁμολογίᾳ δεδόντων ταύτῃ· καὶ γότθοι τ' ϖ̄ρ̄οσθρέαν ἀφανίσαντες, ὅτι σικελίας ἐχώρησαν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο ἐς τὸ ῥήγιον· ἐ ϖ̄ρ̄όπαρ διέϐησαν τ'
40 τῆδε πρθμόν, ἕως Φρεγέλλᾳ τῷ ἐν ῥηγίῳ * ἀπεπειράσαντο. ἦρχον δὲ τῶ ἐσπῶθα φυλακτηρίου θερμούθ τε καὶ ἰμέριος, ἅσπερ ϐελισάριος ἐσπῶθα καταξεσόμενος ἔτυχεν. οἵπερ, ἐπεὶ πολλάς τε καὶ λοίσθους ξὺν αὐτοῖς εἶχον: τεχομαχοῦντάς τε ἀπικρέασαντο οὓς᾽ πολεμίους, καὶ ἐπιξελθόντες τὸ πλέον ἐν ξυμϐολῇ ἔχον. ὕστερον μὲν τι [τῷ] πλήθει τῶν * πολεμίων περαπλοῦ ἐλαυνόμενοι, ἐσπῖς τῶ ϖ̄ρ̄οτέρου κατακλειόμενοι ἠσύχαζον. τωτίλας δὲ μοῖρ᾽ ἔχων ὡῤ * τῶ γότθων στρατῶ αὖτ' ἦπαν Φρουρᾶς ἕνεκα· τῶν ὀπτηδείων τῇ ἐσπορίᾳ χρόνῳ

† αὐτῷ

* αὐτὸς

* θέμδ⊙

* τὸ μικρὸν πλοῖα

* σικελίαν

* κεντυκέλλας

* ἐὰν μὲν σφίσι ϐουλ. εἴη

* πεπειρῆσθαι χρόνου πεσοῦσιν τὸ μῆκος

* ἐπετέρων

* ἧς περ

* ἀναϐαλέσθαι

* σημῆναι

† ἀπαλλάσσοιντο

+ δὶ τριάκοντα

* ἀπεπειράσαντο

* ἐναντίων

* τῶν γότθων τῶ

σιν ἐς κινδυκίλας· ἐπὶ ἐχύρωμα ἕτερον τῶν τῇδε χωρίων εὐθαμῇ σφίσιν ἐλέλειπτο·
4 διὸ δὴ ἀνδρῶν μαχίμων ἐσίδρας ποιεῖσθαι πρὸ τοῦ λοχίζειν ἔγνω τὴν ἐσπαῦθα ὁδὸν φέρουσαν· * οἷς δὴ ἐπ-
ήγγειλε σὺν φεύγοντας διαχρήσασθαι. οἱ μὲν οὖν ἐν τοῖς πλοίοις ὄντες, ἐπὶ τῆς πλευ-
* ἄγχιστα ρᾶς * ἀγχοῦ ἐγένοντο, ἐχρῶντο ἤδη καὶ τὰ σφίσιν ἐπηγγελμένα τοῖς σάλπιγξι. ῥωμαῖοι δὲ
καταπλαγέντες, ἐς μέγα τι δέος ἐμπεσόντες, ἐξαπιναίως ἀπολιπόντες οὐδενὶ λόγῳ
τὰ σφέτερα [ἕκαστοι] φυλακτήρια, ἐβοήθουν ἐσπαῦθα δρόμῳ· τὸν δὲ βελισάριον ἐς τὸ ἐκεί-
νῃ τεῖχος εἶναι οἰόμενοι. μόνοι τε οἱ περιδέοντες ἴσασι δὴ τῇ αὐτῶν φυλακῇ μέγιστος,
πάς τε πύλας κατ' ἐξουσίαν ἀείσωτον, καὶ τῇ πόλει σὺν πολεμίους ἰδίξασθαι. καὶ πολὺς μὲν
4 τῶν παρα- * ἐσπαῦθα τῶν βαρβαρικῶν γεγήθει φύλαξ· πολλοὶ δὲ φεύγοντες δι' ἑτέρων πυλῶν 10
σκ. γεγένηται ἄχοντο. οἱ δὲ τὴ δὴ κινδυκίλας ἰόντες, ὡς τι τῆς εἰσδρεύσεως ὑφωμῶντο, διεφθάρησαν. ὁ-
* εἰς τὸ Δ. λίγοι μὲν τι αὐτῶν διέφυγον μόλις· ἐν * τοῖς διογένους παληκίνοις φασὶ διαπεσεῖσθαι. ὧν
δέ τις ἐν τῷ ῥωμαίων στρατῷ παῦλος μὲν ἔνομα, κίλιξ δὲ γένος. ἐς τὰ μὲν πρῶτα ἐφυγάκει τῇ
βελισαρίου οἰκίᾳ· ὕστερον δὲ καταλόγου ἐπασκῆ ἄρχων, ἐς τὴν ἐπαλίαν ἐστράτευτο, κ᾽ ξυὶ τῷ
ὁμογλώσσῳ, δὴ τῷ ῥώμης φυλακτηρίῳ ἐπάκτῃ. οὗτος ἐπαύλου, ἀλισκομένης τότε τῆς πό-
λεως, ξυὶ ἐπ᾽ εὐσι πεντακοσίοις ἑς τι τὸν ἀδριανοῦ τάφον αὐτόθεν, καὶ τ᾽ γέφυραν ἔχει τ᾽
ἐς πέτρου τοῦ ἀποστόλου τ᾽ νεὼν φέρουσαν. τὰ δὲ γότθων στρατὸς, ὀρθρου τὴ ἔτι οὖσα κ᾽ μέλλον-
τος τὴ ἐς φαίνειν ἡμέρας, τάντις δὴ τῆς αὐδράσιν ἐς χεῖρας ἐλθόντος· ἐσπαῦθα [ῥω-
μαῖοι] ἰσχυρότατα τοῖς πολεμίοις ὑφίσταντο, τὸ πλέον ἔχον· τῶν τε βαρβάρων, ἅτε πλή-
θους τὸ μεγάλου κ᾽ εὐτυχοῦς ἐν αὐτοῖς ὄντος, πολλοὺς ἔκτειναν. ὅπερ ἐπεὶ ὁ τωτίλας εἶδε:
κατέπαυσε μὲν αὐτίκα τὸν μάχιμον· γότθους δὲ τοῖς πολεμίοις αὐτικαθιζομένους ἠσυχάζειν 20
ἐκέλευεν, εἰσόμενος λιμῷ σὺν ἄνδρας αἱρήσειν. τοῦτον μὲν οὖν τὸν ἡμέραν παῦλός τε κ᾽
οἱ πεντακόσιοι, ἀποστῆναι διαγένασι· τὸν τε νύκτα οὕτω διήλασαν. τῇ δὲ ἐπιγενομένῃ ἐβου-
λεύσατο μὲν σπεῖσαι τῶν ἵππων πέρι· ὄκνησις δὲ αὐτὸν τῷ τῆς ἐδωδῆς οὐ ξυνειθισμέ-
νῳ διεκρύσατο μέχρι ἐς δείλου ὀψίας, καίπερ πιεζομένης τῷ λιμῷ ἐς τὰ μάλιστα. τότε
* ποιησάμενοι σφίσιν δὲ πολλὰ * λογισάμενοι σφίσιν αὐτοῖς, κ᾽ ἀλλήλους ἐς ἐυπλημίαν παρακελεύσαντες· ἐβουλεύσαντο ἄμεινον σφίσιν εἶναι ἐυψυχεῖ θανάτῳ αὐτίκα δὴ μάλα καταλῦσαι τ᾽ βίον. ὁρ-
μῆσαι μὲν γὰρ ἔγνωσαν δὴ σὺν πολεμίους ἐκ τῶν αἰφνιδίου· κτεῖναι δὲ αὐτῶν ὅσους ἐν
ἐκάστῳ δύναιτο εἴη, οὕτῳ τὸ αὐθρώπειος τῆς πλευτῆς τυχεῖν ἅπαντας. ἀλλήλους τε οὖν
παραινέσαντες θειοτάκιστα, κ᾽ τῶν προσώπων καταφιλήσαντες, τὸν δὴ θάνατόν ἡσπάζοντο,
ὡς ἀπολούμενοι ἐυδὺς ἅπαντες. ὅπερ καταγνόντας ὁ τωτίλας· ἔδεισε μὴ θανατῶντες αὖ- 30
θρωποι, κ᾽ σωτηρίας πέρι ἐλπίδα οὐδεμίαν [τὸ λοιπὸν] ἔχοντες, ἀπήκεσα ἔρρα ἐς γότθους
δράσωσι. πέμψας δὲ παρ᾽ αὐτοὺς, δυοῖν προύτάνετο αὐτοῖς αἵρεσιν: ὅπως ἢ σὺν τῷ πάν-
τας ἀφέντας ἐσπαῦθα, κ᾽ τὰ ὅπλα καταθέμενοι, ἀποπέμποντός τε μηκέτι δὴ γότθους στρα-
τεύεσθαι, κακῶν ἀπαθεῖς ἐς βυζάντιον ἀπαλλάσσοντας· ἢ τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοντας,
4 ἐμπ. τ. λόγους δὴ τῇ ἴσῃ κ᾽ ὁμοίᾳ γότθοις πλοίων ξυστρατεύσασι. τάδε σὺν * σὺν λόγοις ῥωμαῖοι ἄσμενοι
ἤκουσαν. κ᾽ τὰ μὲν πρῶτα τῷ δὴ τὸ βυζάντιον ἕλοντι ἅπαντες. ἔπειτα δὲ πιζοὶ μὲν ἱππέας
* ἀποπορίᾳ κ᾽ αὖ οἱ τὴ αἰσχώρησιν αἰσχυνόμενοι· δεημάνοντες δὲ, μή πῃ σφίσιν ἐσίδρας ἐς τῇ * ἀποπορίᾳ
4 χρόνου τ. ξ. πεπλ. πεῖ πεπωκότες διαφθαρεῖεν· ἅμα δὲ καὶ μεμφόμενοι, ὅτι δὴ σφίσιν * χρόνων τὰς ξυντά-
ξεις πολλῶν τ᾽ ῥωμαίων δημόσιον ὠφειλεν· ἅπαντες ἐθελούσιοι τῷ γότθων στρατῷ αἰεμάχεσθαι·
πολλά γε δὴ ὅτι παῦλός τε κ᾽ τῶν τις ἰσαύρων, μίνδης ὄνομα, τωτίλᾳ ἐς ὄψιν ἐλθόντες, ἐς 40
βυζάντιον σφᾶς ἰδίεντο σῶλαι. παῖδάς τε γὰρ καὶ γυναῖκας σφίσιν ἐν γῇ τῇ πατρῴᾳ ἐφα-
σκεν εἶναι, [ὥσπερ χωρὶς διωπύειν οὐχ οἷοί τε ἦσαν.] οὕσπερ ὁ τωτίλας, ἅτε ἀληθιζομένους,
ἀποδεξάμενος, ἐφοδίοις τε δωρησάμενος, κ᾽ ξυμπέμψας ξυμπέμψας, ἀφῆκε. κ᾽ ἄλλοι μὲν
* πεντακοσίους τι τῶν ῥωμαίων στρατὸς, ὅσοι κατέφυγόντες ἐς τὰ τῆς πόλεως ἱερὰ ἔτυχον, ἐς * πεντακοσίους ὄν-
τες, τὰ πρὸς λαυρέντιος [τῷ] τωτίλᾳ προσεχώρησαν. ῥωμῖλα δὲ ἅτε καθιλεῖν ἅτε ἀπολιπὸν

πλοῖον

προσεχώρησεν οὐδενὶ λόγῳ. καὶ αὐτὸν ὁ τωτίλας ἰνδὺς, ξυὼ φρατῷ πολλῷ ἐν ναυσὶν, ἔπεμψεν ἐς τὰ ἐπὶ θαλάσσια χωρία. ἐς δὴ ἐν χωρίῳ * μονηκούρῳ καλουμένῳ γωμόρου, * μονήκους
ὅπερ ἐπιθαλάσσιον ἄγχιστά πη σαλώνων ἐστὶ: τὰ μὲν πρῶτα * ξυνέμιξε τῆς τούτῳ αὐ- 4 ξυνέμιξεν
θρώπης, ἅτε ῥωμαίος τε ὢν καὶ βελισαρίῳ προσήκων· ἔπειτα δὲ αὐτός τε τὸ ξίφος ἀράμενος, καὶ τοὺς * ἑφεπομένους ἐγκελευσάμενος, ἐξαπίνης ἅπαντας ἔκτεινε. ληϊσάμενός τε τὰ χρήματα * ἅπαντα· ἐσθῆτάς [μὲν] αἵπερ ἦχεν. ἐπέσκηψε δὲ [καὶ] ἄλλῳ ἐν τῇ θεσσαλίᾳ κειμένῳ [φρουρίῳ,] ἅπερ λαυρεάτιν καλοῦσι ῥωμαῖοι. οὗ δὴ ἐπιβὰς σὺν θεσσαλιώταις αἰῆρε, ἅπερ ἐπὶ κλαυδιανὸς ἦγεν, ὅσαπερ πρὸ σαλώνων ἦρχε· φράσθυμα * μὲν τῶν καλουμένων δρομόνων ἐπ' αὐτὸν ἔπεμψεν. οἱ δὲ, ἐπὶ ἐν λαυρεάτῃ * ἐπὶ τ. κ. δρ-
ἐγένοντο, τῆς πολεμίας ἐς χεῖρας ἦλθον. θεσσαλοί τε ἡσυχθέντες τῇ μάχῃ, ἔφυγον ὅπη μόνον ἐπ' αὐ-
ἑκάστῳ δυνατὸν γίγνοιτο, σὺν * δρόμωνας ἐν τῷ λιμένι ὀπλισάντες. οὗ δὴ καὶ τὰ ἄλλα πολῖα, τῶν * δρόμωνας
ἔμπλεα σίτου τε καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων, ὅσα ἐτύγχανεν. ἅπερ ἅπαντα ἰλαούφ τινι καὶ γότθοι ἰλόντες, κτείνασίς τε σὺν ἐν ποσὶν ἅπαντας, καὶ τὰ χρήματα ληϊσάμενοι, θεσσαλῶν ἦλθον. καὶ ὀχήμασιν ἔλησε, καὶ τίπερτον καὶ δέκατον ἔτος ἐπιλεύτῃ τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν προκόπιος ξυνέγραψε. μετὰ δὲ τωτίλας ἅπαν ἐπὶ ῥώμης τὸ φράθυμα ἦγε· καὶ ἐγκαθεζόμενος, ἐς πολιορκίαν καθίστατο. ἐτύγχανε δὲ βελισαρίου τριακοσίους * ἀμ- * ἀμφὶ δὲ
φὶ δὲ ἐνδὸν ὀπλιξάμενος, οὕσπερ ἐπὶ τῷ ῥώμης φυλακτηρίῳ καταστησάμενος, διογένην αὐτῆς ἄρχοντα, [τῶν] δορυφόρων τῶν αὐτοῦ ἕνα, ἐπίστευσεν, ἄνδρα ξυνετὸν τε θεσσαλοντα, καὶ ἀγαθὸν τὰ πολέμια. διὸ δὴ χρόνου μῆκος τῇ προσβολῇ ταύτῃ ἐνέβαλεν. οἵ τε γὰρ πολιορκούμενοι δρεπτῆς εὐεσυσίας, πρὸς ἅπαντα τὰ γότθων φρατὸν ἀξιόμαχοι ὄντες
ἐφαίνοντο: καὶ διογένης ἔς τι τὸ ἀκριβὲς * ἐχρῆτο τῇ φυλακῇ, ὡς μή τις κακουργή- * τῇ φ. ἐχρῆτο
σων ἐπὶ τὸ τεῖχος εἶ· καὶ παντεχόθι τῆς πόλεως σῖτον ἐκ τῆς τοῦ βελίσαρίου ἀποφορᾶς, ἐσθῆτι σφίσι τὰ ἐπιτήδεια ὡς ἥκιστα ἐπίσι. πολλάκις δὲ οἱ βάρβαροι τειχομαχεῖν ἐγχειρήσαντες, καὶ τοῦ βελίσαρίου ἀποπειρώμενοι, ἀπεκρούσθησαν, δρεπτῇ σφᾶς ἀπωσαμένων ἐσθῆσι ῥωμαίων. τὰ μὲν τι πρῶτα κρατήσαντες, ῥώμῃ καταπεφρά- ἐπολιόρκουν. τοῦτο μὲν οὖν ἐφέρετο τῇδε. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς, ἐπεὶ δὴ βελισάριον ἐς βυζάντιον ἥκοντα εἶδεν· [ἄρχοντα] πέμπειν ξυὼ φρατῷ [ἄλλον] ἐπὶ γότθους τὸ δυνοῆτι καὶ τωτίλαν. καὶ οἱ μὲν ἐπιτιλῆ ταύτῃ δὴ ἐπιτάσσει τὴν ἔννοιαν· αἵμῃ αὐ(ῥώμης [μὲν] ἔτι ὑπ' αὐτῷ οὔσης, στασιμένων δέ οἱ τῶν ἐνταῦθα φραπατῶν, καὶ τῆς ἐκ βυζαντίου ἐπιβοηθησάσης αἱαμίγνυσθαι δυναμένων) περίεστας τῶν ἑαυτοῦ αὐτὸν τῷ πολέμῳ. νυὶ δὲ τὰ μὲν πρῶτα λιβίερον ὀπλιξάμενον, ἄνδρα τῶν ἐκ ῥώμης πατρικίων, ἐς θεσσαλονίκην ἐκέλευε γωΐδας: μετὰ δὲ, ἀχολίας οἱ ἴσως ἐπιγιγνομένης ἑτέρας [πνὸς,] τὸν προθυμίαν κατέπαυσε. χρόνου δὲ * τῇ ῥώμης πολιορκίᾳ τριετίου πολ- * οὗ τῶν
λοῦ· τ' τινὲς ἱστόρων [οἱ] ἀμφὶ πύλλιν, ἢ παύλου τοῦ ὀπτίλα ἐπώνυμός ἐστι, φυλακὴν εἶχον· (ἅμα μὲν ἐπικαλουμένης ἑαυτῶν πολῶν οὐδὲν ἧσσον προς βασιλέως σφίσι δεδόσθαι, ἅμα δὲ καὶ ἱστόρους ὁρῶντες σὺν θεσσάλοντας ῥώμῃ, τὰ πρότερα γότθοις κεκομψευμένους ἐπὶ μεγάλων τινῶν χρημάτων ὄγκῳ·) τωτίλᾳ λαθραιότατα ἐς λόγους ἐλθόντες, ὡμολόγησαν τὴν πόλιν ἐνδώσειν, τακτή τε ξυνέκειτο ἡμέρα τῇ πράξει. καὶ ἐπεὶ παρῆν ἡ κυρία: τωτίλας μηχανᾶται τοιάδε. ἐς τὸ μεσημβρίζειν ἐς [τὴν] πρώτην τῶν νυκτῶν φυ-
λακὴν δύο μικρὰ πλοῖα καθῆκεν· ἄνδρας ἑστῶτα, χρῆσθαι ταῖς σάλπιγξιν ἐπιστάμενους, ἐνθένδε. οἷς δὴ ἐπέστελλε, μὲν μὲν τὸ πρόσω ἱρύστεντας ἐπιπλεῖσθαι εἶναι· * ἴκασι
ἐπειδὰν δὲ τὸ περιβόλου ἄγχιστα * ἵκωσι, τῶν σάλπιγξιν ἑστῶτα ἠχεῖν δυνάμει τῇ πάσῃ. αὐτὸς δὲ τὸν γότθων φρατὸν ἄγχιστα πύλης τῆς εἰρημένης, ἢ παύλου τοῦ ὀπτίλου * ἐπώνυμός ἐστι, λαθὼν σὺν πολεμίοις ἐς θεσσαλονίκην ἦλθε. λογισάμενός τι, ὡς * μή τι- * μήποτε
νες τῶν ῥωμαίων φρατῶν, ἅτε ἐς σκότος, μεταλαθόντες ἑκατῆς πόλεως μεταβήσεσθαι εἰσί τε ὠ-

ἀγελαίαν θηρατικὸν πτ

Βελισαρίου δὴ τὸ † μελίβοιον καὶ λιβύλα ἐξηγησαμένου τῷ ῥωμαίων στρατῷ, ἐνδιελέγετο πολλὰ οἱ τὰς ἀμπέλους ξωΐδη. εἶναι τὸν, ὃς ἐνθένδε γεγονὼς ἔτυχε, πίθων οἱ † θεράποντος ἐμπλησαμένου μίαν τὸ ῥεῦμα. καὶ αὐτῶν τὸ μὲν ἕνερθεν καταρυέντος, τὰ δὲ ὕπερθεν πλέα ἐς τὸ ἀκριβὲς ἀπολιπόντος· ἐν τῷ οἴνῳ κατίεντο. μετὰ δὲ ἑκατὸν ὕστερον, ἐν πίθοις ποτὲ ἀναβεβασμένων οἴνου, διεπάσατο μὲν τὸν πλέον ὑπερεκφέροντα αὐτῶν ἕκαστος· ὑπερβλύσας δὲ, καὶ ῥεῦσας πολὺς, ἐς τοσόνδε γῆν τὴν ἐχομένην ἐπίκλυσεν, ὥστε καὶ πάλαι ἐν τούτῳ τῷ ἐδάφει ἐργάσασθαί μιν. ὅπερ ἐπεὶ οἱ θεράποντες εἶδον· ἐν θάμβει μεγάλῳ γενόμενοι, πολλοὺς μὲν ἐνθένδε ἀμφορέας ἐμπλήσασθαι ἔχον· αὖθις δὲ τοσοῦτον δὴ σφῶν πίθους τῷ πεπλῷ ὑποφέρεσθαι, τὰ παρόντα ἐν σιωπῇ εἶχον. ἐπεὶ δὲ τῷ πολλάκις ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον γεγονὸς εἶδον· αὐτοὶ μὲν δὴ τὸν κεκτημένον τὸ πρᾶγμα ἦγον· ὁ δὲ τῶν δημοσίων πολλοὺς ἐνταῦθα ἀγείρας, ὑπαίδειξε τὰ πιεύματα. εἰπὼν τῷ ξυμβόλῳ πιεμπελούμενοι, καὶ παύτῃ τῇ οἰκίᾳ μεγάλα πεσύλεγεν ἀγαθὰ ἔσεσθαι. ταῦτα μὲν οὕτω τῇδε βελισαρίῳ ἐχώρησε. βιγίλιος δὲ, ὁ τῆς ῥώμης ἀρχιερεύς, ξυνιταλοῖς τοῖς ἐνταῦθα τὰ πολλὰ καθεδεῖν παρεῦσι, πολλοῖς τὸ καὶ λογιμωτάτοις ἐς ἄγαν οὖσιν, ὀκνεῖ πω αἰεὶ· ἀλλ' ἔχεσθαι * βελισαρίου ἰταλίας μεταπιθεῖν δυνάμει τῇ πάσῃ. μάλιστα δὲ πάντων αὐτὸν [καὶ] γοήτιος ἐσῆγε, πατρικίου αἰτήσαντος ἐς τῶν ὑπάτων τὸν δίφρον αἰδεσθέντως πολλῷ πρότερον· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς, τούτων δὴ ἕνεκεν, ἐς ζυζαίπον ἀφικόμενος ἔτυχεν ἔναγχος. βασιλεὺς δὲ ἰταλίας μὲν ἐπηγγέλλετο πρυτανήσειν αὐτὸς· ἀμφὶ δὲ τὰ χρησιμῶν δέηματα ἐν τῇ ὑπατείᾳ διατριβὴν εἶχεν. εὖ διαθεῖναι τὰ [ἐς] σφίσιν αὐτοπρεπόμενα ἀπουδάζων τὸ καὶ διατεινόμενος μάλιστα πᾶσι μὲν ἐς ζυζαπίῳ ἐπράσσετο. ἐπύγχανε δὲ * λαγγοβάρδων ἀνὴρ ἐς γήπαιδας φεύγων, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. ἡνίκα λαγγοβαρδῶν ἡ συμμαχὶς ἦρχεν, ὧν τις [οἱ] αὐτοὶ καλοῦνται * ἐπειδὴ συμμαχὶς [πλευτήσειεν, ὑπὸ τῷ ἡγεμονίαν σκάλα. πρυτανήσας οὗτος συμμαχὶς] ὅπως ἐς τὴν παῖδα [τὴν] αὐτοῦ ἡ ἀρχὴ ἄγοιτο· ἔγκλημα ἐσιούλφῳ ἐπενεγκών, αἰτίαν οὐκ ἔχων, φυγῇ τὸν ἄνθρωπον ἐζημίωσεν. ὃς δὴ ἐξ ἡθῶν αἰσχρῶν τῶν πατρίων, ξυνολίγοις τισὶν ἐς οὖν * συμμάχοις αὐτίκα φεύγει· παίδων [τε] οἱ ἀπολειπομένων ἐνταῦθα δυοῖν. χρήματα δὲ συμμαχὶς οὖν βαρβάρους τοσοῦτον αἰρεῖσθαι, τῶν δὲ ἐσιούλφου παίδων ὁ μὲν ἐς ἐτελεύτησε νόσῳ, ὁ δὲ ἕτερος (* λιγιαρος ὄνομα) ἐς σκλαβίνους φεύγει, οὐ πολλῷ μὲν οὖν ὕστερον, ὁ μὲν συμμαχὶς νοήσας ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνισε· ἐς δὲ τὸν * συμμαλδαλον, † συμμάχου υἱὸν, ἡ λαγγοβαρδῶν ἦλθεν ἀρχή. ᾧ δὴ, παιδὶ κομιδῇ ὄντι, ὑπέρεπος καταστὰς ἀνδρὸς, τῷ ἀρχίῳ διῳκήθη. δυοῖν τι πολλὴ ἀπ' αὐτοῦ χρώμενος, αὐτὸς τῷ ἀρχίῳ οὐκ ἐς μακρὸν ἔσχε· τὸ παιδὸς τοῦτον νόσῳ αὐτίκα ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθέντος. ἡνίκα πίνιων γήπαισί τε καὶ * λαγγοβάρδοις ὁ πόλεμος κατέστη, ὥσπερ [μοι] εἴρηται· * ἰλδίσγης ἐνθὺς λαγγοβάρδων * δὴ οὖν οἱ ὑπαγομένους ἐς σκλαβίνων πολλοὺς ἐπαγόμενος, ἐς γήπαιδας ἦλθε· καὶ αὐτὸν γήπαιδες † κατάξειν ὑπὲρ τὴν ἀρχὴν ἐλπίδα εἶχον. ὑμοίων δὲ * τῶν ἐν τῷ παρόντι πρὸς λαγγοβάρδας πανδῶν· ὁ μὲν αὐδουίνη † * ἰλδίσγην ἐνθὺς ἅτε πρὸς φίλων ἐξητημένος γήπαισιν. οἱ δὲ † μὲν ἄνθρωπον ἐκδοῦναι οὐδαμῇ ἔγνωσαν· ἐκέλευον δὲ αὐτὸν ἐνθένδε ἀπαλλαγέντα, ὅποι βούλοιτο, διασώζεσθαι. καὶ ὃς μετὰ μικρὰ * μηδεμιᾷ ξὺν τε τοῖς ἑπομένοις καὶ γήπαισιν ἐθελουσίοις, ἐς † σκλαβίνους αὖθις ἀφίκετο. † ἐνθεντεῦθεν ἀσπασάμενος τοὺς τωτίλαν τε καὶ γοτθους [ἰέναι ·] στράτευμα † οὐδὲν ἧσσον ἢ [ἐς] ἑξακισχιλίους ξὺν αὐτῷ ἔχων. ἔστε Βενετίας ἀφικόμενος, ῥωμαίοις πολὺν † ὑπαντήσαντα, ὧν λαζάρου ἡγοῦντο, ἐς χεῖρας ἦλθε· τρεψάμενός τε αὐτοὺς, πολλοὺς ἔκτεινεν. οὐ μὴν γοτθοις ξυνέμιξεν· ἀλλ' ἴσον ποταμὸν διαβὰς αὖθις ἐς * σκλαβίνους ἀπεχώρησεν. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράσσετο τῇδε ἤπερ [μοι] εἴρηται· ἐν τούτῳ τῶν τις βελισαρίου σκοροφόρων, ἰλαοὺφ ὄνομα, βάρβαρος γένος, θυμοειδής τε καὶ θρασύς, ἐς δὴ ἐν ἰταλίᾳ ληφθεὶς ἔτυχε, τωτίλα τε καὶ γοτθοις πρὸς ἐχώ-

ἐπιλίσιγα
* θηρατικὸν πτ
* ἀναβεβάζων
* ἐς ταύτην δὲ τὴν οἰκίαν μεγ
* ὁπαδίνης ἰσκλ.
* λαγγοβάρδες
* αὐ οὐάκης
* οὐάρνας
† ἰλδίγης
* οὐάλδαρον
* λαγγοβάρδων
* ἰλδίσγης
* τῶν ἐν τῷ
* πρὸς λαγγοβάρδας πανδῶν
* μηδεμιᾷ
† ἐνθεντεῦθεν
† οὐδὲν ἧσσον
† ὑπαντήσαντα
† σκλαβίνους

γμάτων ἀπαλλάζοντες: τῷ τῶν οἰκείαν ἀθένειαν ξωιπίσεαζ, παρ' ὑμᾶς ἥκυσιν· ἀξιοῦῶ τις ῥωμαίους αἰελέαζ τὸν ὑπὲρ αὐτῶν, [ὡς] οὐ δέον, ἀγῶνα. * πάντως δὲ οἱ κλῶπες οὗρι τὸ τι σίρμιον ἢ ἄλλα ὅπῃ δακίας ἄῆλα χωρία ὑπόθεσιν ἡμῖν τῶ πολέμου ωεοίχοντα εἶναι. καί πι πόλεων τι καὶ χώρας ποσῶτιν τῇ σῇ βασιλεία ωβίεσιν, ὥστι ἢ διερυνᾶαζ τῶν ἀνθρώπων τινὰς, εἷς αὖ ἓ δοίης μοῖράν τινα ωεὸς ἐοίκησιν. Φεάγγους ἀμέλει, καὶ τὸ ἐρούλλων ἔθνος, ἓ τόδ' λαγγοβάρδας, ποσύτις ἐδωρήσω πόλεώς τι καὶ χώρας, ὦ βασιλεῦ, μέτροις· ὁπόσα οὐκ ἂν τις ἀριθμήσαιτο. ἡμεῖς δὲ τῇ Φιλίᾳ τῇ σῇ τὸ θαρσεῖν ἔχοντες· τοῦτο, ὅπερ ἐβούλου, ἀπεφήναμεθα. ὁ δέ τι ωεοίεαζ τῶν ὑπαρχόντων βεβουλευμένος, χρείαν ωδε πολὺ τὸ ωεὸς αὖτ' πτυχηκότος τῆς χάριτος τὸν ωεοπρήσαντά τι, ἓ γνώμη τὸ δῶρον αὐτονόμῳ ἑλόμενον, οἴεται εἶναι: ἰὼ μὴ ἐς τὸν κεκτημένον ὑβρίζων, ἀλλὰ τῷ * Φίλος εἰ ἐς τὰ μάλιστα εἶναι θαρσῶν, τὸν τὸ πράγματος ἀξίωσιν πεποιῆαζ ἑαυτοῦ, ὅπερ καὶ γήπαιδες ἐς ῥωμαίους πτύχηκεν εἶναι. ὧν ἐνθυμευμένους ἡμᾶς μάλιστα μὲν κατὰ ξυμμαχικὸν αἰτεῖμεν ξὺν ἡμῖν ὅπῃ λαγγοβάρδας ἴέναι διωάμει τῇ πάσῃ: εἰ δὲ μή· ἐκπεδὼν ἀμφοτέροις εἶναι. τὼ τα γὰρ βουλευόμενοι, δίκαιά τε * πείθε, καὶ λίαν ὀπτηδείως τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ. καὶ γήπαιδες μὲν ποσῶτιν εἶπον. βουλόμενος δὲ πολλὰ ἰουστινιανὸς βασιλεὺς· αὐτὸν μὲν ἀποπέμψαζ ἀπράκτον ἔγνω· ὁμαιχμίαν δὲ ωεὸς λαγγοβάρδας διώμεσεν πεπεισμένος. πολέον αὖτις ἢ ἐς μυρίους ἱππεῖς ἔπεμψεν. ὧν δὴ κωτζελινὸς [τε] καὶ βούζης καὶ δρᾶτος ἦρχον. ξυνεῖλε δὲ αὖτις καὶ ἰωαννῆς, ὁ βιτάλιανοῦ ἀδελφιδοῦς· ωεοῤῥήθην αὖτ' ἐκ βασιλέως. ἐπειδὰν τάχιστα ξυμμαχήσωνται ωεὸς τὸ γηπαίδων ἔθνος, ἐνθένδε ασουδῆς ἐς [τὴν] ἰταλίαν ξυὶ τοῖς ἑωμένοις ἴέναι. ἐτύγχανε γὰρ ἐξ ἰταλίας καὶ αὐτὸς ἥκων. ξυμμαχοι δὲ αὐτῷ ἔρουλλοι [πεντακόσιοί τι καὶ χίλιοι εἵποντο· ὧν ἄλλοι τε καὶ Φιλιμοὺθ ἦρχεν. οἱ γὰρ ἄλλοι ξύμπαντες ἔρουλλοι, ἐς τρισχιλίους ὄντες, ξυὶ τοῖς γήπαισιν ἐπετάχατο· ἐπεὶ ῥωμαίων ὀλιγοστὸς οὐ πολλῷ ἔμωροθεν ἔτυχον, ἐξ αἰτίας, ἣν μοι ἐν τοῖς ἔμωροθεν ἐρρήθη. μοῖρα δὲ ῥωμαίων, τῶν ωδὲ * λαγγοβάρδους ὅπῃ ξυμμαχίαν ἰόντων, ἐρούλλων ποσὶ ξυὶ ἀσοδῷ τῷ τοῦ ἄρχοντος ἀδελφῷ ἐξαπιναίως ἐντυγχάνουσι. μάχης τε καρτερᾶς γενομένης, νικῶσι ῥωμαῖοι· καὶ τόν τε ἄερδον, τῶν τε ἐρούλλων πολλοὺς ἔκτειναν, γνόντες δὲ γήπαιδες ἄγχιστα πη εἶναι τὸν ῥωμαίων στρατὸν· τὰ διάφορα εὐθὺς λαγγοβάρδαις διελυσαν. ἐς τε ασουδὰς οἱ βάρβαροι αὖτι ξωιέβησαν ἀλλήλοις, ἀκόντων ῥωμαίων, πῶς τε ἐπεὶ [ὁ] ῥωμαίων στρατὸς ἔμαθεν· ἐν πολλῇ ἀμηχανίᾳ * ἐγένεντο. οὔτε γὰρ ἔπεδώσαντο ωεῖσαι ἴέναι, οὔτε ἀναστρέφειν ὀπίσω εἶχον· δειμαίνοντες οἱ στρατηγοὶ, μὴ γήπαιδές τε καὶ ἔρουλλοι ξυὶ καταθέωντες, τὰ ἰλλυριῶν * δηλήσωνται χώραν. αὖτ' γεωῦ μένοντες, ἐς βασιλέα τὰ παρόντα σφίσιν ἀνήνεγκαν. πῶς τε μὲν οὖν ἐπράσσετο τῆδε. ἐγὼ δὲ, ὅθεν ἐκβολὴν τοῦ λόγου ἐποιησάμην, ἐπάνειμι. βελισάριος μὲν τὰ ὅπῃ τὸ βυζάντιον εὐθέως κόσμῳ ἴει, γῆς μὲν τῆς ἰταλῶν πεντάπης οὐδαμῇ * ὅπλας· * οὐδὲ γάρ πη ὁδὸν ἦναι ἐνταῦθα ἴσχυεν: ἀλλὰ φυγῇ κεκρυμμένην ἐχέμεν, πάντα τὸν τῶν χρόνον ἔκ τε ἐχυρώματος ἀεὶ ὅπι θαλάσσης τινὲς, ἐς ἄλλο ὅπῃ τῆς ἰταλίας ὁχύρωμα * διηνεκῶς ναυπλόμενον. καὶ αὖτ' αὖτ' ἀδελφοῦ τοῦ βελισαρίου πτύχηκε ῥώμην τὴν αὐτὴν ἀνδραποδίσαι, καὶ πάλλα (ὡς εἰπεῖν) ἅπαντα. τότε δὲ καὶ περουσίαν πόλιν, ἣ πρώτη ἐς τύρσκους οὔσα ἐτύγχανε, πικρότατα πολιορκουμένην ἀπέλιπεν· ἥπερ, αὖτ' ἔτι ὧδε ἰόντος, κατάκρας ἐάλω. ἐς βυζάντιον δὲ ἀφικόμενος, διατριβὴν πλείστην ἐνταῦθα εἶχε: πλοῦτου μὲν ἐξουσίαν ωεριβεβλημένος πολλὴν, ἐυτυχήσασι δὲ τοῖς ἔμωροθεν αὖτῷ ξυμβεβηκόσιν ὑποβλεπόμενος ὧν. ἅπερ οἱ ωρότερον ἢ ἐς λιβύην * ἐκρατεῦσαι, ξυμβάλλων ωρὸς ἐκ ἀφανεῖ τὸ θλαμένιον. ὁ δὲ ξύμβολος * ἐλέγετο ὧδε. ἰὼ τὸν βελισάριον κλῆρος ἐν βυζαντίων τῷ ωρασείῳ· ὁ δὲ * παντέχιον μὲν ὀνομάζεται, κεῖται δὲ ἐν τῇ αἰππίρας ἠπείρῳ. ἐνταῦθα ὀλίγῳ ἔμωροθεν ἢ ἔμελλε

βελισά-

* πάντη

* φίλῳ

* ἐκποίητοι, I.S.

* λαγγοβάρδαις

* ἰγίνετο

* λείσωνται

* λάτόας, οὐδὲ ἐπὶ ὁδὸν ἦν. ἐντ. ἰχύτας.

* διωνικὶς

* ἐκράτευσαι

* ἐγίνετο

* παντέχιον

βασιλεῦ πῶτα, οὐκ ἔστιν. δυώαμις γὰρ ἀνθρώπου φύσιν, [ἤτοι πρεσαίρεσιν πουσλαίας ἢ φαύλως] ἐνδείκνυται * μόνη· ἐξάγουσα πάντων ἐκ δημοσίῳ τῇ τοῦ * ἀνδρὸς ἐξουσίᾳ τὸν τρόπον. ἰδοὺ γὰρ, ἐπειδὴ τάχιστα γήπαιδες εἶδον χότθους μὲν ἐκ σλακίας ἀπληλαμένους ἀπάσης, ὑμᾶς δὲ ἀσχολίᾳ τῇ πρὸς σοῦ πολεμίους ἐχομένους: * παντα χόθεν τῆς γῆς σπασπῦσαι τὰ ὑμέτερα οἱ † μιαροὶ πορλμήκασι. πῶς ἄν τις ἐφικέσθαι δυώαιτο τῷ λόγῳ τῆς τοῦ πράγματος ἀπάτης. οὐ καταφρόνησαν τῶν ῥωμαίων ἀρχῆς; ἐκ ἔλυσαν παρόδῶν τε καὶ ξυμμάχων δεσμούς; οὐχ ὕβρισαν εἰς οὓς ἦκεσε ἐχρῆν; ἐκ ἐβιάσαντο βασιλείαν * ἧς δοῦλοι αὐτοὶ εὔξαντο εἶναι, ἵν' τις σχολὴ ὑμῖν ἐπ' αὐτοῖς γένηται; γήπαιδες, ὦ βασιλεῦ, σύρμιον ἔχουσι, καὶ ῥωμαίους ἀνδραποδίζουσιν, ὅλως [τε] πρεσπεσοῦσαι δακίαν αὐχοῦσι. τίνα πόλεμον ὑπὲρ ὑμῶν πρὸ, ἢ ξυὼ ὑμῖν ἢ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς νενικηκότες; ἢ τίνα ἀγωνίας ἆθλα τῷ χώρᾳ 10
παύτῳ πεπεμφότες; καὶ ταῦτα ἐμεμαθοι πρὸς ὑμῶν γεγονότες πολλάκις, καὶ τὰ χρήματα (ὥσπερ εἴρηται) κεκομισμένοι, χρέων ἐκ ἔσμεν ὀπίσω ἀῶ. καί τις τῶν παρούσης αὐτῶν πρεσβείας, οὐ γέγονε πρᾶξις μιαρωτέρα ἐκ τῶν παντὸς χρόνου. ἐπειδὴ γὰρ ἡμᾶς πολεμησείοντας ἐπ' αὐτοὺς εἶδον, ἐς δυζαίτιόν τι θαρσοῦσιν ἀφῖχθαι, καὶ βασιλεῖ ἐς πόνδε πρεῦβευσαμένῳ ἐς ὄψιν * ἐλθεῖν. ἴσως που καὶ αἰσιδείας πρεσουσία * καὶ πρὸ ξυμμαχίας πρόκαλέσουσιν ἐφ' ἡμῖν, τῆς οὕτω καπαπουσλασμένοις ὑμῖν. καὶ μὲν δὴ ἀποδωσείοντες ἥκασιν ὥστερ ἐπιβάτουσα, οὐδὲν σφίσι πρόσηκον· * λαγγοβάρδους αἰπωτάτους τε ἐνθένδε * μεταμελείας λογιστὸν ῥωμαίους. ὧν πρὸ τῆς δίκης αἰσαγκαθέντες, τῷ ἀκουσίῳ εὐγνωμοσύνῳ εἰ καιροῦ μεταμπίπτοντα. τῷ γὰρ τῷ ἀνάγκῃ πεπιεσμένῳ, τῷ χάρν εἰκότως ὁ τῆς εὐεργεσίας τυχὼν ἔσται. εἰ δέ γε μηδὲ νῦν ἐκρῆναι τῶν οὐ πρεσηκόντων βεβούλωνται· τίς αὖ εἴη 20
παύτης δὴ τῆς κακοτροπίας ὑπερβολή; ταῦτα μὲν οὖν ἀφελείᾳ βαρβαρικῇ, λόγων πανιζούσῃ, τῶν πραγμάτων εὐδαμῇ ἐπαξίως εἰρῆσθαι. σὺ δὲ, ὦ βασιλεῦ, διασκοπούμενος ὅσῳ ἐνδεεστέρως ἢ κατὰ τῷ χρείαν ἡμῖν εἴρηται, τὰ ῥωμαίοις τε καὶ λαγγοβάρδαις τοῖς σοῖς ξυνοίσοντα πράσσε· † τὰ τοῖς πρὸς τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἑαυτῶν, ὡς ἡμῖν μὲν ἀμφὶ τῷ θεῷ ὁμογνωμονοῦσι † τὰ ἐξ ἀρχῆς * ξυμπάντων ῥωμαίοις δικαίως * τοῖς δὲ δὴ ἀρειανοῖς οὖσι καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἀπεναντίας χωρήσουσι. λαγγοβάρδαι μὲν ποσῶτα εἶπον. ἡμέμφοι δὲ τῇ ὑστεραίᾳ [ὧδε βασιλέα] καὶ οἱ γηπάδων πρέσβεις· ἔλεξαν ὧδε. Δίκαιον, ὦ βασιλεῦ, σοῦ 30
ὅπῃ ξυμμαχίας * αἰτήσει ὧδε σοῦ πόλας ἀφικομένους, αἰαδιδάξαι πρῶτον, ὡς δίκαιά τι * αἰασλιξόμενοι πάρεσι, καὶ ξύμφορα τοῖς ξυμμαχήσουσιν· οὕτω τι σοῦ λόγους, ὥσπερ ἕνεκα πρεσβεύουσι, ποιεῖσθαι. ὡς μὲν οὖν ἠδικήμεθα πρὸς λαγγοβαρδῶν, αὐτόθεν δῆλον· σλίκη γὰρ διαλύειν τὰ διάφορα, ἐν πουσῇ ἔχομεν. δικάζεσθαι δὲ οἷς αὖ πουσλάζεται· [διαζεσθαι οὐδαμῇ πρόσεστιν. ὡς δὲ πολυανθρωπία τι] καὶ δρεπτὴ γήπαιδες παραπολὺ λαγγοβαρδῶν κρείσσους τυγχάνουσιν ὄντες, τί ἄν τις ἐν εἰδέσι μακρολογοίη; τὸ 40
* τῷ ἀγωνίσαι σλὲ ξὺν τοῖς καπαδεεστέροις ἐς * τὸν ἀγῶνα καθισαμένους, ἐς κακόν τι πρεσῦπον ἴέναι, παρὸν τῷ νίκῃ ξὺν τοῖς σλωατωτέροις † παθόμενον ἀκίνδυνον ἔχειν: ἐκ ἄν † τινα εἰσόμεθα τῶν καὶ κατὰ βραχὺ σωφρονούντων ἐλέσθαι. ὥστε καὶ ὑμῖν ἐφ' ἑπέρους πινὰς ἰσῦσι * ξυμπαίζοντας πλοιπὸν γήπαιδες. χάρν μὲν δὴ τῶν πεπραγμένων ὀφείλοντες, † δυωάμεών τι πρεσουσίᾳ ξυμπορίζόμενοι τῷ τῶν πολεμίων (ὡς τὸ εἰκὸς) ἀποκράτησιν. ἐμὲ μὲν καὶ τοῦτο λογίζεσθαι ὑμᾶς ἂν πρέπον· ὡς λαγγοβάρδαι μὲν ἐξ ὑπηγύου ῥωμαίοις γεγήλωνται φίλοι: γήπαιδες δὲ ὑμῖν ἐκπαγόνδους τε καὶ ἀνέκαθεν καὶ γνωρίμους γεγενέναι ξυμβαίνῃ. 50
φιλία δὲ, χρόνου μήκει ξυμπλεκομένη, τῷ διάλυσιν ἐκ ἐυπετῆ ἔχει. ὥστε ξυμμάχους [ἡμᾶς] οὐ δυωάσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ βεβαίους [πρόσηκον] κεκτῆσθαι. δικαιώματα μὲν δὴ πρὸς ὑμᾶς ἐς † ξυμμαχίαν ἐπαγωγὰ, ταῦτά ἐστιν ὑμῖν. θαάσασθε δὲ ὅπῃσι λαγγοβάρδαι τὰς πρόπρας εἰσὶ δίκῃ μὲν τὰ διάφορα † λύσαι, καίπερ πολλὰ πρεκαλυμένων ἡμῶν, ἀδαμῇ ἔγνωσαν, θράσει ἀλογίστῳ ἐχόμενοι. ἐπεὶ δὲ ὁ πόλεμος ἤδη πρὸς ἐν χερσὶ γίγνεται· οἱ † δὲ ὀπίσω τῶν πραγμάτων

* μὲν ἐξάγουσα πάντα
* δῆμον ἐξουσίᾳ
† παντα χόθι
* μιαροὶ πατοι
* ἐς ξυμμαχίας
* λαγγοβάρδους I. S.
* ἀμελείας
* τῷ
* τῷ ἐξ
* ξυμπάξονται ῥωμ. δικαίῳ
* αἴτησιν
* διασίμοι
* τῷ ἀγωνίσαι
* παττομένους
* τινας
* ξυμπάξονται
* δυωάμεις
* διαλύσαι
* μὲν ὀπίσω

ἐσθίουσι φυγόντες, οἷκασι δοκοῦσι νομίζεσθαι ἔχυσιν. πεισθέντες τῷ ῥωμαίων ἄρχοντι οἱ βάρβαροι εὖτε, ἅτε ῥωμαίοις ἔναντιοι ὄντες, ἵν' τινας τῶν ἀποδράντων δημίους ἐκεῖθεν ἀπαιτήσωσιν, τῶν τε * χωρισθέντων ἀφίκοντο, ἐς τὰ οἰκεῖα ξὺν αὐτοῖς ἐκομίζοντο, οὐδενὸς σφίσιν ἀντιπεπομπότος. καὶ ἄλλα ἐμοί τι δακίας χωρία, σλόντος βασιλέως, ἔρευλλοι ἔχον ἀμφὶ πόλιν * σιγηδόνα. οὗ δὴ * νιν ἵδρυντο: ἰλλυριούς τε καὶ τὰ δεῖ * θρᾴκιον χωρία καταθέοντες, καὶ ληίζοντες ἐκ τῆς δακίας. τινὲς δὲ αὐτῶν καὶ ῥωμαίων † στρατιωτῶν γεγόνοντο, ἐν οἷς φοιδερᾶτις καλουμένοις τάττονται. ἡνίκα οὖν ἐρεύλλων ἐς βυζάντιον πρέσβεις ἐλθεῖν, τῶν * δὴ τῶν αὐδρῶν, οἳ δὴ ῥωμαίων κατήκοους ληίζοντες * τὰς ξωτάξεις ἁπάσας ὡς βασιλέ-

10. ως κεκομισμένοι, πένα οὐδενὶ ἀπαλλάσσον). οὕτω μὲν οἱ βάρβαροι διεδάσαντο τῶν ῥωμαίων ἀρχόν. χρόνῳ δὲ ὕστερον γήπαιδές τε καὶ λαγγοβάρδαι, ἅτε δὴ ἐγγειτόνων πη οἰκημένοι ἀλλήλοις, διαφορὰ γεγόνασιν ἐς τὰ μάλιστα * πολεμησόντες τε ἐσθυμίᾳ τῇ πάσῃ ἐς ἀλλήλους ἑκάτεροι, ὅρκων [τῶν πολεμίοις διὰ μάχης εἶναι.] χρόνῳ τε τῇ ξυμβολῇ πάντες ὧρισε. * λαγγοβάρδοι δὲ, ὧν αὐ οἰόμενοι γήπαισιν ἀξιόμαχοι κατὰ μόνας αὐτοὶ ἔσεσθαι (πλήθει γὰρ αὐτῶν ἐλαττοῦσθαι τῶν πολεμίων ξυνέβαινε) ῥωμαίους ἔγνωσαν ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγαγέσθαι. [γήπαιδές τε, ὡς ἔναντοι, ἢ ξυνάρασθαι ῥωμαίους τὰ ἀγῶνα αὐτοῖς δεον ἔγνωσαν δεηθῆναι, καὶ τὸν πόλεμον ξυνδιενεγκεῖν ἀξιῶσαι * ἢ ἀμφοτέροις ἐκποδὼν εἶναι, καὶ μηδετέρῳ ἔθνει προσβοηθεῖν.] πέμψαντες οὖν ὡς τὰ βασιλέα ἰουστινιανὸν πρέσβεις * ἑκάτεροι, τῷ ἐκεῖθεν σκαραδόκησιν βοηθείαν. ἦρχε δὲ τότε † γηπαίδων μὲν

30 θρεψὶν ὄνομα, τῶν δὲ ἑτέρων * ναυδουίν. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς λόγους μὲν οὐδ' ὡς πρὸς ἀμφοτέρων ἀκούειν ἔγνω· οὐκ ἄμα μὲν τι ξυνιόντων, ἀλλὰ καὶ χωρὶς παρ' * αὐτῶν γιγνομένων. ἐν * τῇ πρώτῃ οὖν λαγγοβάρδαι βασιλεῖ ἐς ὄψιν ἐλθόντες, ἔλεξαν τοιάδε. ἡμῖν μὲν, ὦ βασιλεῦ, καταπεπλῆχθαι τῇ γηπαίδων ἀποπίᾳ ξυμβαίνει· εἰ γὰρ ποσῶν τι τὸ πλῆθος, καὶ τοσοῦτο τὸ μέγεθος, ἐς τὸν ὑμέτερον ὡσαύτως γενόμενον ἀρχόν, νῦν δὲ τὸν μείζω τῶν ὕβρεων ὑμῖν κομιοῦντες ἐφ' ἡμᾶς ἥκουσιν. οὐ γὰρ αὖ μόνοι τὰ ἔκατα [ἐς] σφᾶς πίλας ὑβρίζουσιν· οὐ λίαν αὐσφᾶς ἐμπιτεῖς ἐς τὰ ἔκατα σφᾶς οἰόμενοι, τῆς τῶν ἡμετέρων ἀποστολῆς ἐνθυμίας παρ' αὐσφᾶς ἥκουσιν. ὑμᾶς δὲ διασκοπεῖσθαι ποσοῦτον αὐτὸ μόνον, ὅπη ποτὲ γνώμης τὰ ἐς φιλίαν * γήπαισιν ἔχει. οὕτω γὰρ ἂν τὰ ξυμβαίνοντα ὡς ἀσφαλέστατα * ἐργάσαισθε τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ· ἐπεὶ τοῖς ἀεὶ προγεγενημένοις τιμημενοῦσθαι τὰ ἐπιτήδεια ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ δικαιοῦσι τοῖς ἀνθρώποις. οἱ μὲν οὖν ἐς ἑτέρους τινὰς τὸν ἀγωνοθετοῦντα ἐπισκοπεῖσθαι μόνον τὸ γηπαίδων ἔθνος ξυμβαίνειν * πολλοῦ λόγου τὰ αὖ ἡμῖν ἐς χρόνου καὶ τῆς ἔξωθεν μαρτυρίας ἰσλίησι, διελέγχειν ἐφιεμένους τὸν τῶν αὐδρῶν τρόπον: νῦν δὲ τὸ παράδειγμα ἐγγύθεν παρ' ὑμῶν αὐτῶν λαβεῖν πάρεστι. σκέψασθε γὰρ, γότθοι μὲν τὸν δακῶν χώραν ἐς φόρου ἀπαγωγὴν τὰ πρότερα εἶχον: * γήπαιδες δὲ τὸ ἴσον δεῖ θάτερα [τὸ] ἐξ ἀρχῆς ἅπαντες· γότθων μὲν οὕτω καταπεπληχότες τὸν δημόσιον, ὥστε τὸν ταμίαν διαφθειρόμενον, οὐδὲ ὅσον ἀποπειράσαι, πώποτε ἔσχυσαν. ἔναντοι δὲ καὶ φίλοι ῥωμαίοις τὰ μάλιστα ὄντες, καὶ δῆλα πολλὰ τῷ τῆς φιλίας ὀνόματι κομιζόμενοι ἀνὰ πᾶν ἔτος πρὸς τῶν ἐμπροσθεν βεβασιλευκότων, καὶ ὡδὲ σὺ μέν τι, οὐδὲν ἧσσον. ἡδέως οὖν ἂν πυθοίμεθα οὕτω δὴ τῶν αὐδρῶν, τί πο-

40 τὲ ὑπὲρ τούτων αὐσφᾶς ἐς ῥωμαίους ἀγαθὸν ἤρασαι; ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοιεν * οὐ μικρὸν ἢ μίχα εἰπεῖν. * ἔως μὲν οὖν οὐκ εἶχον ἐφ' ὅτῳ ἂν ὑμᾶς ἀδικεῖεν· οὐ γνώμῃ τινὶ, ἀλλ' ἀσπερεῖ ἠναγκασμένοι, ἡσυχῇ ἔμενον. τὸ μὲν γὰρ ἴσον ἐπίκεινα σωφρονεῖσθαι ὑμεῖς οὐδὲν ἠξιοῦτε: τὸ δὲ ἐσθίουσι, τὸ δὲ οὐκ γότθων αὐσφᾶς ἀνεσείβη δῆλον. τίς δ' ἂν δύναιτο σοφὸν ποτὲ τὴν ἀδικωμένων καλοίη; * πίστις δὲ φιλίας βεβαίωσις, ἐν τῇ τοῦ ἐξαμαρτάνειν ἀμηχανία γένηται; οὐκ ἔστιν, ὦ

βασιλεῦ

† γενίσαι I. S. & R. V.
† σιγηδόνων
† ἰδρυνται
• θρᾴκιον
* γραπτῶν
* σωῖ
* λαγγοβάρδαι
* ἢ ὑπὲρ τούτων αὐτὸ διαπεμίσασθαι
† γηπαίδων
* ναυδούιν
* αὐτοῦ
* γήπαισιν
* ἐξεργασαίμεθα
* γήπαιδες
* ἢ μικρὸν
* εἰς
* ποίαις

Φοραῖς ἐς ἀπουσλῆ ἴχοντες. οἱ δὲ ἄλλοι καπηλεύοντες, σωπῇ ἔχοντο· τῷ μὴ αὐτομολεῖν, ἃ βούλοιτο, ἐγχωροῦντες αὐτοῖς· μάρκελλος δὲ μόνος ὀρθοφρονήσας, διασώσασθαι τὸν ἄνδρα ἴσχυσε. τῷ γὰρ * αἰτίαν ἐφ' ἑαυτῷ ἕλκων τὸ καὶ βιαζόμενος δηλοῦσθαι τῇ πόσῃ, μερμηνεῦν μὲν οἱ ἐπικαιρότατα ἔφη τὰ πρασσόμενα ἐξηπεῖν· αὐτὸν δὲ ἐπεργεσίας ἀκριβολογούμενον, σχολαιότερον * αὐτὸν μεμηνυκέναι. καὶ τῷ βασιλέως ὀργῇ ἄτου κατέπαυσε. μίαν τε ἀπ' αὐτοῦ κλίσιν ὅπως ὁ μάρκελλος ἐπεβάλλετο ἐς πάντας ἀνθρώπους, ἅπαν ἀριστεῖς ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις μεταποιούμενον. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς περίλυπος τὸ ἐξαβάτιον ἧς εἶχεν ἀρχῆς, ἄλλο δὲ αὐτῷ ἐρᾶσαι οὐδὲν ἄχαρι. οὐ μέντοι οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδένα· πλήν γε δὴ ὅτι ἅπαντας οὐ ξυὼ ἀπιμίᾳ ἐν φυλακῇ ἔχειν, ἐν πλατείῳ μού τινι, σὺν ἐν τῷ δημοσίῳ οἰκήμασι. ὑπὸ δὲ τὸ χρόνον τοῦτο τοῦ πολέμου * τῇδε κύριοι τῆς * ἑσπέρας οἱ βάρβαροι διαῤῥήδην ἐγίνοντο πάσης. τῆς τε ῥωμαίοις ἐς γοτθικὸν πόλεμος, καίπερ τὰ πρῶτα κατὰ κράτος νενικηκόσιν, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴρηται, ἐς τοῦτο ἀπεκλίθη· ὥστε οὐχ ὅσον σφίσι χρήματα καὶ σώματα ἐπ' οὐδεμιᾷ ὀνήσει διεφθάρθαι πολλὰ, ἀλλὰ καὶ ἐπαλίαν περισπλέας. καὶ ἰλλυριούς τε καὶ θρᾷκας ᾠδὸν [τε] ξύμπαντας [ἐπειδὴν] πρὸς τῶν βαρβάρων, ἅπερ ἐμόρων ἤδη γεγενημένων, δρωμένους τε καὶ διαφθειρομένους εὐδενὶ κόσμῳ. ἐνῆεν δὲ ὥδε. γαλλίας μὲν ὅλας, τὰς σφίσι κατηκόους, κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ πολέμου, γερμανοῖς ἔδοσαν γότθοι, οὐκ αὖ οἰόμενοι πρὸς ἑκατέρους αὐτοὺς ἀξιοῦν οἷοί τε εἶναι· ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθε λόγοις † ἐρρέθη. τοιούτῳ τε τῷ πρᾶξιν οὐχ ὅπως οὐ διακωλύειν ῥᾳστώνην ἔχον, ἀλλὰ καὶ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς ἐπήρωσι σφίσι τοῦ μή τι οἱ ἑαυτοῦ πάθημα, τούτων δὴ τῶν βαρβάρων ἐκπεπλεμωμένων, * ὑπαπιάσθαι. οὐ γὰρ ἦν ὅστις γαλλίας ξυὼ τῷ ἀσφαλεῖ κεκτῆσθαι φέρεγγοι, μὴ τοῦ αὐτοκράτορος τὸ ἔρχειν ἀπισφεραγίσαντος τοῦτό γε. καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ γερμανῶν ἄρχοντες, μασσαλίαν τε [καὶ] τὴν φωκαίων ἀποικίαν, καὶ ξύμπαντα τὰ ἀπιθαλάσσια χωρία ἔχον. θαλάσσης τε τῆς ἐκείνῃ ἐκράτησαν. καὶ [νεῶν] καθήνται μὲν ἐν τῇ ἀρελάτῳ τὸν ἱππικὸν ἀγῶνα θεώμενοι, νόμισμα δὲ χρυσοῦν ἐκ τῶν ἐν γαλλοις μεπίλλων πεποίηνται· οὐ τοῦ ῥωμαίων αὐτοκράτορος (ἥπερ ἔθος) χαρακτῆρα ἐνθέμενοι τῷ στατῆρι τούτῳ, ἀλλὰ [τῶν] τὴν σφετέραν αὐτῶν εἰκόνα. καὶ τὸ νόμισμα μὲν ἀργυροῦν ὁ περσῶν βασιλεὺς, ἢ βούλοιτο, ποιεῖν εἴωθε· χαρακτῆρα δὲ ἴδιον ἐμβαλόντες στατῆρι χρυσῷ, οὗτοι * τὸν αὐτῶν ἄρχοντα θέμις, οὐ τὸ δὲ ἄλλον ἐπινοοῦσι βασιλέα τῶν πάντων βαρβάρων. καὶ ταῦτα μᾶλλον ὄντα χρυσοῦ κύριοι· ἐπεὶ οὐδὲ τοῖς ξυμβάλλουσι προῖέσθαι τὸ νόμισμα τοῦτο οἷοί τέ εἰσιν· εἰ καὶ βαρβάρους οὗτοι ξυμβάλλοντας εἶναι ξυμβαίη. ταῦτα μὲν οὕτω τῇδε φεράγγοις ἐχώρησεν. ἐπεὶ δὲ τὰ γότθων τὰ καὶ τοπίλα καθυπέρτερα τῷ πολέμῳ ἐγένετο· φεράγγοι βενετίων τὰ ταλεῖα σφίσι προσεποιήσαντο οὐδενὶ πόνῳ· οὔτε ῥωμαίων δηλωμένων ἔτι ἀμωσέθαι, οὔτε γότθων οἵωνπερ ὄντων τὸν πόλεμον πρὸς ἑκατέρους διενεγκεῖν. γήπαιδες δὲ πάλιν τὸ σύρμιον καὶ δαλκίας ἐκ τοῦ ἐπιταλεῖσθαι ἁπάσας κατελαβόντες ἔχον. ἐπεὶ δὲ τάχιστα βασιλεὺς αὐτὰς ἰουστινιανὸς ἀφείλετο γότθους * ἐξωσθραπεύσηται τι σὺν τούτῃ [ῥωμαίους. ἔτι μὲν τοι ἐπέσθαι ἀεὶ ὁδῷ ἰόντες, ἐλπίζοντο βιαζόμενοι τὰ τῶν] ῥωμαίων ἔχειν. δηλοῦ [δὴ] βασιλεὺς αὐτοῖς τὰς ξυπίξεις σὺν ἔτι ἐθέλειν, ἅπερ εἴθιστο σφᾶς ἀνέκαθεν πρὸς ῥωμαίων κομίζεσθαι. * λαγγοβάρδους δὲ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς ἐθελοντὴν ναυτικῇ τε πόλει, καὶ τοῖς ἐπὶ παννονίας ἐχυρώμασί τε καὶ ἄλλοις χωρίοις πολλοῖς, καὶ χρήμασι μεγάλοις ἄγαν. διά τε ταῦτα ἐξ ἡθῶν τῶν πατρίων λαγγοβάρδας ἐξανιστάντες, ἐνθένδε ἐπὶ μοῦ ἵστρου ἱδρύσαντο, ἐπιόντων οὐ πολλῷ ἄπωθεν. καὶ * αὐτοὶ [ἐς] δαλματίας μὲν καὶ ἰλλυριοὺς μέχρι τῶν ἐπιδάμνου ἐρίων ληϊσάμενοι, ἠνδραπόδισαν, ἐπειδή τε τῶν πρὸς αἰχμαλώτων, ἐνθένδε

*αὐτὸν θέμις.

*λαγγοβάρδας

* αὐτοὶ μὲν τοι δαλ. καὶ ἰλλ.

αὐτῇ καὶ ἀκαθὲν πρόξαμμα. ὑπὲρ τούτων ὁ χαμαιράγγης τῷ ἀρπεδάνῃ κοινολογούμενος, ἅπαντα ἐς τὸν ἰουσῖνον ἐξέλυσεκεν, ὅσα [δὴ] πρότερον δρόσακης αὐτῷ εἰπὼν ἔτυχεν. ἐπεὶ δὲ ἰουσῖνος αὐτός τε * ἅπαντα διηπλίσας, καὶ τὸν πατέρα ὁμολόγει ὁμογνωμοῦντα παρέξεσθαι· ἐσβόκει τῷ γερμανῷ τὸν χαμαιράγγην ἐς λόγους ξυμμίξαι· τακτή τε ἡμέρα τῷ Δεκλέγῳ ξυνέκειτο. ταῦτα ὁ γερμανὸς μαρκέλλῳ σημήνας· ἠξίου τῶν τινά οἱ διηγήσεων παρέχεσθαι σφίσιν, αὐτήκοον τῶν χαμαιράγγου λόγων ἐσόμενον. ὁ δὲ λεόντιον παρέχειν, τὸν ἀθαυασίου γαμβρὸν, ἄνδρα λόγου τε τοῦ δικαίου μεταποιούμενον καὶ ἀληθίζεσθαι * διηκόμενον μάλιστα. ὃν δὴ ὁ γερμανὸς ἐς τὴν οἰκίαν ἐσαγαγὼν, ἐς δωματίῳ σκάθισεν· ἵνα δὴ ἀπεκρίματί τε πα-
10. χεῖα σιτοῖτο, ὥσπερ εἴωθε. ταύτης τε τῆς συνόδου, τὸν μὲν λεόντιον ἐσπὶς ἔκρυψεν· αὐτὸς δὲ ξὺν ἰουσίνῳ τῷ παιδὶ ἐκπὸς ἔμενεν. ἐσπαῦθα τοῦ χαμαιράγγου ἀφικομένου, ἤκουσε σαφῶς ὁ λεόντιος ἅπαντα λέγοντος, ἅπερ αὐτῷ τε καὶ ἀρπεδάνῃ καὶ τῷ ἀρσάκῃ ἐς βουλὴν ἐγένετο. ἐς * τὸν, καὶ τοῦδε ἐς τὸν λόγον ἦλθεν· ὡς, ἐὰν Βασιλέα κτείνωσι, Βελισαρίου ἔπ ἐς Βυζάντιον ἰόντος, οὐδὲν αὐτῶν βεβουλευμένων ἐσχωρήσειε σφίσιν. ἅπερ αὐτῆς μὲν Βασιλέα γερμανὸν καταπεπλῆσθαι βουλομένοις εἶη· Βελισάριον δὲ πλῆθος ἁρπάσαι ἀθρόισιν, εἰκὸς, ἐκ τῶν διὰ θράκης χωρίων· οὕτω τε σφίσιν ἁπάντα τὸν ἄθρωπον, ἀσυλλήπτῳ μηχανῇ ἀπωθῆσθαι ἱκανοὶ ἔσονται. ὀλίγοις γοῦν ἐς μὲν τὴν Βελισαρίου παρουσίαν ἀποθέσθαι τὴν πρᾶξιν. ἐπεισελὰν δὲ ὁ ἀνὴρ τάχιστα ἐς Βυζάντιόν τε ἀφίκηται, καὶ ὥσπερ
20. Βασιλέα ἐς παλατῖνον εἶη· τότε δὴ, ἐπιτέρας βαθείας [του] οὔσης, ἐγχειρίδια φέροντας, ἀπροσδοκήτως ἐσπαῦθα ἡμῖσθαι, καὶ μάρκελλόν τε καὶ Βελισάριον ξὺν Βασιλεῖ κτεῖναι· οὕτω γὰρ τὸ ἐσθένδε ἀσφαλέστερον ἢ βούλοιντο τὰ πράγματα διοικήσοντας. ταῦτα μάρκελλος ἐκ λεοντίου μαθὼν· οὐδὲν ὡς ἐς Βασιλέα τὸν λόγον ἀσεβεγκεῖν ἔγνω· ἀλλ' ἔπ οἰκήσει πολλῇ εἶχετο, τὰ μὲν τὸν ἀρπεδάνην πρόδῃ πολλῇ καπηρχάσεσθαι ἀσβεστέπεσθαι. ὁ μὲν τοι γερμανὸς ἅπαντα ἐς τὸ βούζυλον καὶ κωνσταντιανὸν ἐξήνεγκε· δηλήσας, ὅπερ ἐγένετο, μή τινα ἐκ τῆς μελλήσεως ὑποψίαν λάβοι. ἡμέρας δὲ [οὐ] πολλὰς ὕστερον, ἐπειδὴ πρὸς Βελισάριον ἄγχιστά που ἤδη ἠγγέλλετο· μάρκελλος μὲν ἐς Βασιλέα τὸν πάντα λόγον εἰσήνεγκεν, ὁ δὲ αὐτίκα ἐς τὸν ἱππικὸν ἀπαχθῆναι σὺν ἀμφὶ δρεπανίῳ σκέλει. τῶν τε δεχόντων τοῦτον ἐπέτρεπε βά-
30. σανον. ἐπεὶ δὲ ἡ βουλὴ ξύμπασα εἰς φῶς τε ἤδη ἐξεληλύθη, καὶ Δεκρήσειν ἐς γράμματα ἐμέλλεν· ἅπαντας βασιλεὺς σὺν ἐκ τῆς ξυγκλήτου βουλῆς ἐς παλατῖνον σκάθισεν· οὗπερ εἰώθασι τὰς ἀμφὶ τῆς αὐτοκρατορίας ποιεῖσθαι γνώσεις. ὅπερ αἰσθόμενοι ἅπαντες, ὅσοι τῆς ἐυθυμομίας ἐδεδήγηντο τυχόντες· οὐδέν τι ἧσσον ἐς γερμανόν τε καὶ ἰουσῖνον τὸν αὐτοῦ παῖδα τὸ ἔγκλημα ἦγον· ἐπεὶ ὁ γερμανὸς μαρκέλλου τε καὶ λεοντίου τῷ μαρτυρείᾳ ὑποχρεούμενος, σκλύειν τῷ ὑποψίᾳ ἔχει. αὐτοί τε γὰρ καὶ κωνσταντιανὸς [τε] καὶ βούζης διώμοτοι ἰσχυρίσαντο, μήσθ' ὁποιῳοῦν σφᾶς τούτων δεῖν ἕνεκα τὸν γερμανὸν * ὑποκρύψεσθαι· ἀλλὰ * πάντα πάντα ξυνεχθλῶναι, ἥπερ μοι ἔναγχος διεδήχθη. οἱ μὲν οὖν ἐκ τῆς ξυγκλήτου οὐθὲς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ παιδὸς ἀπεψηφίσαντο ἅπαντες, ἀπ οὐδὲν ἐς τὴν πολιτείαν ἡμαρτηκότων. ἐπεὶ δὲ
40 ἔσω πάντες ἐς βασιλέως ἐγένοντο· αὐτὸς μὲν ὀξὺ θυμωθεὶς βασιλεὺς ἠγανάκτει τε, καὶ ὑπερφυῶς δὴ τὸν γερμανὸν ἠχθαίνετο τῆ βραδυτῆτε τῆ δηλώσεως αἰτιώμενος. τῶν τε δεχόντων δύο μὲν τινες, διεφθαρμένοις αὐτὸν, ὁμολογεῖν τῷ γνώμῃ· καὶ ξὺν αὐτῷ δυσφερομένοις ἐφάνησαν· τοῦτο τε τὸν βασιλέως θυμὸν ὅτι μέγα ἐξῆρον, ἀλλοτρίαις αὐτὸν χαριεῖσι ξυμφοραῖς

* ἅπαντα ὑποπλίσας

* ἐξεπαίρεσθαι

* εἰς καὶ τόνδε

* ὑποκρύψεσθαι

τεσσουδασμῶς, ἀλλ' ὅτι πλεῖον παιδαγωγὸς. ἐπεὶ δὲ ἀρσάκης αὐτόν τι καὶ ἀρτεβάνῳ πάτι ἐς τὸ γνώμιμον καὶ [ἐς] σοῦ λόγους ξυνίμιξεν: ἀπηλάσατο, ἐπαγγειλάμενος, γερμανόν τι καὶ σοῦ αὐτὸ παῖδας ὁμογνώμονας ἐς τὸ ἔργον ἡσεσθαι σφίσι. καὶ
* ἰουστινῖς λῶ γὰρ Ἰουστῖνος ὁ πρεσβύτερος τῶν γερμανοῦ παίδων, νεανίας μὲν, καὶ πρῶτα ὑπηνήτης: δραστήριος δέ, καὶ ἐς τὰς πράξεις ὀξύτερος· ἔστι καὶ ἐς τῶν ὑπάτων τὸν δίφρον αὐ πολλῷ ἐμπεσεῖν αἰσθενήκει. ἀφικόμενός τι παρ' αὐτὸν ὁ ἀρσάκης ἔφασκεν οἱ λάθρα ἐν ἱερῷ τινὶ ἐντυχεῖν βουλεύσασθαι. ἐπεί τι ἐν τῷ ναῷ ἐγκοιμᾶσθαι ἀμφω· ἡξίου πρῶτον ἀρσάκης τὸν ἰουστῖνον, δι' ὅρκων ἰσχυρίσασθαι, μή πω σοῦ λόγους ἐς * τινας
* τινα τῶν τῶν πάντων ἀνθρώπων, ὅτι μὴ ἐς τὸν πατέρα μόνον ἐξοίσειν. πρῶτά τι ὁμωμοκότι τῷ
* σπασπάτος αὐδρὶ, ὑπεύθυνον εἰ βασιλεῖ ξυγγλῆς * σπασπάτος ὤν, ἀγεραίους μὲν καὶ ἀγύμναστους ἀνθρώπους τινὰς, ἔχοντας οὐδὲν αὐτῆς σεσοφίσθαι ὁρῶν τὰς τῆς πολιτείας ἀρχὰς, αὐτὸς δὴ τηλίκος ὢν ἀνέχοιτο ἐς ἰδιωτῶν διοικεῖσθαι τὰ πράγματα. [σεσοφίσθαι τὸ.] ὡς οὐκ αὐτὸν μόνον σφετερῶν [βασιλεὺς φαίνεται,] ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα τὸν αὐτοῦ· καὶ περ ἐπ' ἄκρον δρέπης ἥκοντα, καὶ τὸν ἀδελφὸν ἰουστινιανὸν ἐν ἰδιώτου μοίρᾳ ἐᾷ καθημένους τὸν πάντα αἰῶνα· καὶ οὐδὲ ἐς τὰ θεῖα τῶν οὐσίαν αὐτὸν εἰσίναι ξυνέβη.
* πάγκ ἧς δὴ κληρονόμος * τῷ γε ὄντι βεβουλῆσθαι βοραΐδῃ αὐτὸς γεγονὼς· εἶπε, οὐ δίκαιον, οὐκ ἐκ τοῦ ὑπατεύειν ἀφίρηται. καί τι πολλῷ ἔτι μᾶλλον αὐτοῦ σφετερίζεσθαι εἰκὸς, αὐτίκα δὴ μάλα· ἐπειδὰν τάχιστα βελισάριος ἐξ ἰταλίας ἀφίκηται. ἠγγέλλετο γὰρ, ὢν ἐν ἰλλυριοῖς ἤδη που μέσοις. τοσαῦτα ὑπατικῶν ἀρσάκης, ἐς τὸν * βασιλέως
* ἐς ἐκατόν βουλὴν τὸν νεανίαν ὥρμα, πάντα οἱ αὐτῷ καὶ δρεπανίῃ ξυγκείμενα καὶ τῷ χαμαιρέττῃ ἀμφὶ τῷ ἔργῳ τούτῳ δοκαλύψας. ταῦτα ἰουστῖνος ἀκούσας, ξυνεταράχθη
* σὺς τι, καὶ ἰλιγγιάσας, οὔπικρος * τὸν ἀρσάκιον ἀπεῖπε· μήτ' αὖ οἱ αὐτῷ μήτε γερμανῷ τῷ πατρὶ ταῦτα κατὰ τάχος εἶναι. καὶ ὁ μὲν δρεπανίης τὰ ξυμπεσόντα τῷ δρεπανίῃ ἀπήγγειλεν· ὁ δὲ ἰουστῖνος ἐς τὸν πατέρα τὸν πάντα λόγον αὖθις ἀνήνεγκεν. καὶ ἐς μαρκέλλου
* τὸ πρᾶγμα κοινολογησάμενος, ὃς τῶν ἐν παλατίῳ φυλάκων ἦρχεν: ἀμφὶ * τῷ πράγματι ξυμβουλὴν ἐπεῖπε, εἴπερ σφίσι ταῦτα ἐς βασιλέα ἐξενεγκεῖν ξύμφορον εἴη. ἐδόκει δὲ οὗτος ὁ μάρκελλος ἐμβριθέστατός τε καὶ ἥδιστος, καὶ τῇ σιωπῇ τὰ πολλὰ νέμων· οὔτε χρημάτων τι ἕνεκα πράσσων, οὔτε λόγων ἢ πράξεων γελωτοποιῶν ἀνιχόμενος, οὔτε
* κῷ ἡδ. ἄλλως ἄλλως αὖ εἰωθὼς ἡσυχίᾳ ἰσαῖ χαίρων· ἀλλὰ βίον σκληρόν τινα * ἰσαῖ καὶ ἡδονῆς ἀλλότριον ἔχων. τὰ μὲν τοι δικαίου ὑπομελητὴς ἀκριβὴς, καὶ τὰ ἀληθοῦς ἀδαπυρώτατος ἱερασής. ὃς δὴ τότε οὐκ εἶα τὸν λόγον ἐς βασιλέα φέρεσθαι. * σὺ μὲν γὰρ πύτυ,
* ἐμὶ γὰρ ἔφη, μᾶλλον τὸ γνώμιμον ἀξύμφορον. ἐδὼ γάρ τι λάθρα ἐρεῖν βασιλεῖ βούλοιο. ὑποπτήσουσί τι εὐθὺς οἱ ἀμφὶ δρεπανίῃ αὐτὸ μεμνῆσθαι· καὶ ἐδὼ που ἀρσάκης ἀδαφυγὼν λαθεῖν δεῖται, αἰσχίλεγκτον τὸ ἔγκλημα μᾶλλον. ἐγὼ δέ τι, μὴ λίαν ἀκριβολογησάμενος, ἢ πεσεῖν αὐτὸς, ἢ βασιλεῖ εἰσαγγέλλειν, οὐδαμῇ εἴωθα. βούλομαι τοίνυν ἢ τῶν λόγων αὐτὸς γνώσεσθαι, ἢ τῶν οἱ ὑπηδείων τινὰ ἐκ σφῶν σκοπῆς ὑμετέρας ἀκούσαι τοῦ ἀνθρώπου λέγοντός τι ὑπὲρ τούτων ἀδαφανές. ταῦτα ὁ γερμανὸς ἀκούσας· ἰουστῖνον τὸν παῖδα ἐκέλευε πρᾶσσειν, ὅπως ἡ μαρκέλλου ὑπόταξις ὑπόπλεως εἴη. ὁ δὲ δρεπανίης [μὲν τοι] ὑπὲρ πύτυ εἰπεῖν, ἐσκέπτετο·
* ἐπεισδὴ οὔπικρος αὐτῷ (ὥσπερ μοι ἐρρήθη) ἀπεῖπεν ἔτυχε. τὰ δὲ χαμαιρέττου
* ἐκεῖ αἰσχυνθέντα, εἰ ἀρτεβάνου γνώμη ἔναγχος δρεπανίης παρ' αὐτὸν ἥκοι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ αὖ που, ἔφη, τῶν τι δοπρρήτων ἐφάρσασθαι ἐπ' ἐκείνῳ τοιῶδε ὄντι καταλιπεῖν. ἀλλ' εἴ μοι βούλοιό τι αὐτὸς τῶν σεσύργου εἰπεῖν· δεῖ κοινῇ βουλευσάμενοι, τάχα

αὖπι

ἐπιγνῶναι ἡ γυνὴ ἔπ τὴν ἀπμίαν, ἐς βυζάντιον ἦλθεν. ἰκέτης τῆ ψυχμῆ τῆς βασιλίδ@, ἀποπλαβεῖν τ ἄνδρα ἠξίου. ἡ δὲ βασιλὶς (ἐπφύκει γὰρ αὐτὴ δυσυχούσας γυναῖξὶ βοηθεῖν) προσχωρῆσαί τ ἀκουσίῳ αὐτὴν τῷ ἀρπαβάντι ὡς μάλιστα καὶ ξυνοικεῖν *καταναγκάσαι· τὴν τ ἀπ πρεσβείαν [ἰωαννης] ὁ πατρικίου τὸ ἀξιώματος γυναῖκα γαμετὴν ἐποιήσατο. παύτην δὲ ἁρπαβάντης τὴν ξυμφορὰν οὐκ ἤνεγκε πράως· ἀλλ' ἠγριαίνετ τι, καὶ ἀγαθὰ * ἱερασμένῳ ῥωμαίοις ἔλεγε πάσι· γυναῖκα μὴν τὴν οἱ αὖτ# κατηγγυημένην ἐκόντα ἑκοῦσαν ἀγαγέσθ, οὐδενὸς ἐμπ: τῇ δὲ πάντων αὖτ# δυσμενεστάτῃ οὔσῃ παληπάζειν ἀναγκάζηται τὸν ἅπαντα χρόνον· ὃ δὴ μάλιστα ἀθρώπου ψυχὴν αἰσχύνει. ὥστε ἀμέλει οὐ πολλῷ ὕστερον, ἐπειδὴ τάχιστα ἡ βασιλὶς ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο, παύτην ἀσμενέστατα ἀπεπέμψατο τὴν γυναῖκα εὐθύς. ἐτύγχανε δὲ βασιλεῖ τὸν γερμανὸν, ἀνεψιὸν ὄντα, βοραΐδην ἀδελφὸν ἔχων. οὗτ@ μὲν βοραΐδης ὁ γερμανοῦ ἀδελφὸς, ἔναγχος ἐπιπλεύτηκε, τῶν χρημάτων τὰ πλεῖστα τῷ τ ἀδελφῷ καὶ πᾶσι τοῖς ἐκείνου ἀπολιπών. οὔσης δὲ αὐτ# γυναικός τ καὶ παιδὸς μιᾶς: τοσαῦτα τὴν παῖδα ἐκέλευεν ἔχειν, ὅσα ὁ νόμ@ ἠνάγκαζε. διὸ δὴ βασιλεὺς τῇ παιδὶ μᾶλλον ἀμυνῶν ἠξίου· ἔπερ ἐκ τῆς μάλιστα γερμανὸν ἔδακνε. βασιλεῖ μὲν οὖν τὰ τ ἀμφὶ ἀρπαβάντι καὶ γερμανῷ παύτῃ πη εἶχεν. ἦν δὲ τις ἀρσάκης ὄνομα ἐκ βυζαντίου, ἀρμέν@ γέν@, ἀρσακίδης, ἀνὴρ τῷ ἀρπαβάντι κατὰ γέν@ προσήκων. ὃς δὴ κακουργῶν ἐς τὴν πολιτείαν οὐ πολλῷ ἔμπροσθεν ἐφωράθη, καὶ προδοσίας ἀλφανοῦς ἑάλω· ἅπ δὴ ἐκ χοηρέλιω, τ πρώτων βασιλέα, πράγματα ὅπ ῥωμαίοις νεώτερα πράττων. βασιλεύς τε *αὖτ# ἄλλο μὲν ἠρᾴσατο οὐδὲν δὴν ἄχαρι: ζώνας δὲ οὐ πολλὰς κατὰ νώτου δεξόμενον, ἐπέμπυσε καμήλῳ ἀνὰ τὴν πόλιν ἐχούμενον. οὐδὲν μὲν τι αὐτὸν οὐδὲ τὸ σώματ@, οὐδὲ τῆς οὐσίας ἀφείλετο· οὐ μὴν οὐδὲ φυγῇ ἐζημίωσε. δυσφορούμεν@ δὲ ὅμως τοῖς ξυμπεπλωκόσιν ἀρσάκης, δόλους ὅπῃ τε ἰουστινιανῷ καὶ τῇ πολιτείᾳ ὅπνοεῖν ἤρξατο. ἐπειδή τοι ξωαχθόμενον τ ἀρπαβάντα, ἅτε ξυγγλῶ. εἶδεν: ἔτι μᾶλλον ἠρέθιζέ τε· καὶ λέγων ἐσίδρασι τὸν ἄνθρωπον καταλαβών, ἐκάκιζεν, οὔτε νύκτα οὔτε ἡμέραν πνὰ ἀνιεὶς· † αἰδρεῖόν τε καὶ αἰδρεύμενον *ἀδαδρὲς διὰ καιροῦ γιγνόμενα, ὠνείδιζεν. ὅπῃ μὲν γὰρ κακοῖς ἀλλοτρίοις, γλυκαῖόν τε καὶ τῆς τυραννίδ@ ἀσφαλὲς [αὐτὸν] γενέσθαι· φίλον τὸ ὄντα κ ἑστάτερα γενέσθαι † αὐτ χερα λαβόντα κτεῖναι οὐδενὶ λόγῳ. ἐν δὲ τῷ παρόντ δοκοδειλιάσαντα, οὕτως αἰσχρῶς ἐκπεσεῖν καθῆσθαι, τῆς μὲν πατρίδ@ οἱ φρουρουμένης τὰ ἐσβελιχίσασθαι, δασμοῖς ἐκτετακμένης ἀνήθεσι: τὰ δὲ πατρὸς ἀνηρημένου, ὅπῃ ξωμηκῶν τὸ καὶ † ξυμβάσιος λόγῳ· πάντες δὲ τὰ ξυγγλωσσῶς διδυλωμένα τὸ κ σιδαυνυμένα αἰὲ παντὸς ἔχοσι τ ῥωμαίων ἀρχῆς. ἀλλὰ πάντων πιστῶν ὄντων αὐτῷ· ἀρπαβάντης δόκησεν εἶπαι, οἱ στρατηγὸς τ ῥωμαίων εἴη, καὶ ὕπατ@ καλεῖσθαι μόνον. κ σὺ μὲν, ἔφη, ξυγγλωσσεῖ τ μοι ὄντι, κ πάντα τὰ ἀνήκεστα ἔργα, ἀδαμῆ ξωαλγῶς: ἐγὼ δέ σε οἰκτίρω τ ἐπ' ἀμφοῖν τοῖν γυναικοῖν, ὦ βέλτιστε, τύχης· ἧς τι ἀδέον, ἐσίρηται. κ ἦ σωοικεῖν ἠναγκάσθης. καί τι ἀδένα εἰκὸς, ὅτῳ φρονήματος κ κατὰ βραχὺ πνες μέπτοι. τ ἰουστινιανῷ ἀναδύεσθ· * φόβον, ἀδὲ οἰκτίσει, ἀδὲ ἐρρωδία τινὶ (ὡς δὴ καθῆται ἀφύλακτος ἐσαεὶ ὅπῃ λέξης πνες ἀωρεὶ * νύκτωρ· ἐωθ πῆς τ ἱερέων * γέρυσιν ἄχετο αἰσχυκλεῖν τὰ χρίσιμα ὧν λόγια ἀπευδὴν ἔχων. ἀλλὰ γὰρ ἔφη, ἀδὲ τίς οἱ αἰτιήσεται τ ἰουστινιανῷ ξυγγλωσσῶν, ὁ μὲν τι γε πάντων δωματώτατος γερμανὸς, εἶμαι, ξυλλήψεται σοί * προθυμέρῳ ξὺν πᾶσι πᾶσι αὐτ#, ἰσανίας τ ὢν, κ τῇ τ ἡλικίᾳ κ τῷ θυμῷ ἐπ' αὐτὸν ζέουσιν. οὐς γὰ κ τ πρᾶξιν αὐτοματίσειν ἐλπίδα ἔχω, ἠδικημένοι γὰρ προὶς ἐκείνα τυγχάνουσιν ἔδλη, ἔσα ἀδὲ ἡμᾶς, ἀδέ τις ἄλλος ῥωμαίων ἀδείς· πιστὸς ἀρσάκης ἀεὶ καταμηνύων τ ἀρπαβάιλω, ἐπειδὴ * αὐτὸν πο ἐσδόντα εἶδεν· ὅπῃ πνα πρεσβυμίσιν ἕπερον, χαιραράγγλω ὄνομα, τὸ πρᾶγμα ἐσῆγε. ἦν δὲ ὕπος ὁ χαιραράγγης, * ἰσανίας μὲν, καλὸς δὲ τὸ σῶμα· ἀ μὲν τι κα-

* ἴγνω
* πρέπζω
* ἱερασμένῳ
* κατασκευασμένῳ
* αὐτὸν
* αὐχμεῖ
* ξυμβάσιος
* φόβου
* νυκτὸς
* ἐκκατηγόρησι
* ἀσθενεστέρῳ
* πνα αὐτὸν
* ἰσανίας

οἱ δὲ πολιορκούμενοι ἐν τῷ Ἄβι * ῥουσικιανοῖς Φρυγίῳ, ἐπεὶ σφᾶς τά τε ἀναγκαῖα ἤδη πανταπασιν ἐπελελοίπει, καὶ οὐδεμίαν ἔτι * ἀπὸ ῥωμαίων ἐπικουρίας [οὐδὲ] ἐλπίδα εἶχον: γνοῦλαν τε τὸν δορυφόρον, καὶ διαφέροντα τὸν ἱππαλιώτην ἀφ' ἁπάντων τιμῶντα, ἐπεσκέλλοντο ἀμφὶ τῇ σωτηρίᾳ, διόμνυσί σφισιν αὐτῆς τῶν πεπραγμένων ξυγγνώμενα ἀναφανδὸν δὲ τὸν ἱππαλιώτην ἐς ἄλλον οὐδένα, ὅτι μὴ ἐς τὸν * χαλκίζαρον ἐπιπλέοντα τῷ κόλπῳ * ἐπηγγέλλετο, ἅτε τὰ πρόσθεν ξυγκείμενα ἠλεγηκότα: τῆς δὲ ἄλλης τὸ ἔγκλημα ἐπιχωρεῖν πᾶσιν. οὕτω πίνων αὐτὸς τὸ φρούριον ἐδίδαξε, καὶ τὸν μὲν * χαλκίζαρον ἄμφω τὼ χεῖρε ἀπετμηκώς, καὶ τὰ αἰδοῖα, ἐυθὺς ἔκτεινε: τῶν δὲ στρατιωτῶν οὓς μὲν ἐκάλυεν μένειν, ἐκέλευε τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοντας, ἐφ' ᾧ τοῖσιν ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ γοτθοις ξυστάξοντας. ὅπερ καὶ τοῖς ἄλλοις ὀχυρώμασι τοῖς ἁλισκομένοις πράσσειν εἰώθει. οἷς δὲ τὸ μένειν [ἐν] ἡδονὴ ὡς ἤκιστα ἐῴη, τούτους δὴ γυμνοὺς ὅπῃ βούλοιντο ἐκέλευεν ἀπαλλάσσεσθαι. * τῷ μὲν πλείστῳ τῶν πάντων ἀνθρώπων ἀκριβῶς ξυστρατεύεσθαι. ὀγδοήκοντα μὲν οὖν τὸν ῥωμαίων στρατὸν τῶν χρημάτων ἀπολελειμμένοι, εἰς Τροτονα ἦλθον: οἱ δὲ ἄλλοι ξὺν τοῖς χρήμασιν αὖτις ἔμενον. τῶν μέν τοι ἱππαλῶν τὰ μὲν χρήματα [πάντα ἀφῆκε, τὰ δὲ γε σώματα] κακῶν παντάπασιν ἀπαθῆ * ἦσαν. αὐτωνίνα δὲ, ἡ βελισαρίου γυνὴ, τῆς βασιλίδος ἀπηγορευμένης εἰς Βυζάντιον ἀφικνεῖσθαι, * ἔχρηζε βασιλέως μετάπεμπτον οἱ τὸν ἄνδρα ἐντεῦθεν ἐλθεῖν: ῥᾳδίως τε διεπράξατο τοῦτο, ἤδη γὰρ καὶ ὁ μηδικὸς πόλεμος, ἐπικείμενος ἰσχυρότατα, βασιλέα ἐυσπουδαιότερον εἰς τὸ ἐνεργὸν. ἐν τούτῳ δέ τινες ἐπῆσαν τῷ βασιλέως ἐβουλεύσαντο. εἴπερ ὅπως τις εἰς τὸ βούλευμα τοῦτο κατίσταιτο, καὶ τρόπῳ δή ἑτῳ ἀπεκρουσθέντος οὐδαμῇ ἐς τὸ ἔργον ἀφίκοιτο: αὐτίκα δηλώσω. ἀρταβάνης, γένους μὲν καθήκοντος τὸ τύραννον, (ὡσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη) ἐξαισία τις ἐπιθυμία ἐγένετο * πρεῖσκαν τῷ βασιλέως ἀδελφιδῷ, [ᾧ εἶχεν] ἐγγυητῷ, γυναῖκα πιήσασθαι: ὅπερ καὶ αὐτῇ βουλομένῃ ὡς μάλιστα ᾧετο: οὐκ ἔρωτι τοῦ ἀνθρώπου ἐνταῦθα ἠγομένη: ἀλλ' ὅτι οἱ χαρίεις ὠμολόγει πολλὰς * ἀπὸ πυκναμένῳ μὲν τὸν ἀρεσβύδου τοῦ ἀνδρὸς φόνον, αὐτὸν δὲ ἀνασωσαμένῳ καὶ ἀναρπάσαντι, αἰχμάλωτόν τε οὖσαν, καὶ οὐκ ἐς μακρὰν τῷ τυράννῳ γενθαρεῖ μέλλουσαν (οὔ τι ἑκούσιον) ἐς ἐυνὴν ξυνελθεῖν. ἐπεί τε ἄμφω ταῦτα ἤρεσκε: † πρεῖσκαν μὲν δὴ ἀρταβάνης βασιλεῖ ἔπεμψεν· αὐτὸς δὲ, καίπερ λιβύης ὅλης στρατηγὸς καταστάς, ἔχρηζε βασιλέως, ἀναπλάσας τινὰς οἰκ ὑγιεῖς σκήψεις, ὅπως αὐτὸν ἐς βυζάντιον μεταπέμποιτο. ἐνῆγε † δὲ ἐς τοῦτο αὐτὸν ἡ τοῦ γάμου ἐλπὶς· ἀλλά τι πολλὰ ἐνθένδε ἀγαθὰ ὑποφαίνοντα καὶ τῆς βασιλείας οὐ πόρρω αὐτὸν τελοῦντα ἔσεσθαι. οἱ γὰρ ἄνθρωποι ἐυημερίας ἐκ τοῦ παραλόγου ἁπλαβέσθαι, οὐ δικαίαν τινὰ Δίκαιοι ἐνταῦθα † εἶναι: ἀλλὰ καρδοκοῦσι τὰ πρόσω· καὶ τῆς ἐλπίσιν ἀπροσδοκήτως ἀεὶ χωροῦσιν, ἕως καὶ τῆς, οὐ δίκαιον, ὑπαρχούσης αὐτοῖς ἐυδαιμονίας στερήσονται. βασιλεὺς † γοῦν τῷ δικαίῳ ἀπλῆ ἐποίει· καὶ τὸν ἀρταβάνην ἐς βυζάντιον μεταπέμπτον, ἕτερον ἀντικαταστήσας * λιβύης στρατηγὸν, ἤπερ μοι δεδήλωται. ᾠόμην δὲ τὸν ἀρταβάνην ἐς βυζάντιον, ὁ μὲν δῆμος τῶν [μὲν] παραγωμένων ἐθαύμαζε, καὶ ἄλλως ἠγάπα. ἦν γὰρ εὐμήκης τὸ τὸ σῶμα καὶ καλὸς, τό τε ἦθος ἐλευθέριον, καὶ ὀλίγα ἄττα φθεγγόμενος· βασιλέως τε αὐτὸν ἐς τιμὴν ἐπετιμήκει. στρατηγὸν τε γὰρ τῶν ἐν βυζαντίῳ στρατιωτῶν καὶ ἄρχοντα φοιδεράτων καταστήσασθαι, ἐς τῶν ἐναντίων αἰσχρόν τι ἐνεργάσασθαι τὸ ἀξίωμα. τῇ μὲν τοι * πρεῖσκα ξυνοικίζεσθαι οὐδαμῇ ἔφυσεν. ἦν γὰρ αὐτῷ γυνὴ πρόσπορον ξυγγενής τε καὶ ὁμόφυλος οὖσα, καὶ ἐκ παιδὸς αὐτῷ ἐς γάμον ἐληλυθυῖα, ᾗ δὴ πολλῷ ἔμπροσθεν ἐπεσπεισάμενος αὐτὸς ἔτυχε· τῶν τινὲς ἴσως ἀφανεστάτης αἰτίας, ὧν δὴ ἕνεκα γυναῖκας αἰδρᾶσι πρόσκειται ξυμβαίνει. * ἄρτι τε τῷ ἀρταβάνῃ οὐκ εὖ καθεστηκότος τὸ πράγματος, οἷοι καθῆστο ἐν πίσῃ ἀπραγμοσύνῃ, τὰ πρόσω σιωπῇ φέρεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀρταβάνης ἤδη λαμπρός τε πῆς ἔρρωτο, καὶ μεγάλης ἐπιτυγχάνει τῆς τύχης· οὐκ

ἐπιγκῦσα

ὑπὸ ῥουσικιανοῖς
* ἐπὶ ῥωμαίους
κ χαλκίζαρ
λ ἐπηγγέλλετο
* χαλκίζαρ
* τῷ μὲν
* ἦσαν I.S.
* ἰδίετο
† πρεῖσκαν
* τισσαύρῳ I.S.
* γὰρ ἐς
† εἶναι
* μόνῳ τῷ
* λιβύης
* πρεῖσκα
μ αὖτε τε, ὡς μὲν τῷ Λρταβάνῃ οὐκ εὖ καθεστηκότος τὸ πράγματος

εἶναι, καὶ ὃς Δηαπρεσβεύσαιμθ@, ἐς τ' θρυσοῦπα κατέπλευσεν· οὗ δὴ καὶ βελτίσεριον ξυὼ τῇ γυναικὶ εὗρεν. ὑπὸ τῶν χρόνον αὐτονίνα μὲν, ἡ βελτίσεριος γυνὴ, ἐς βυζαντίον στέλλεται, τῆς βασιλίδ@ δεησομένη, μείζονι παρασκευῇ τὸν πόλεμον [τόνδε] ἐξαρτύσαι. ἡ δὲ βασιλὶς ἡσθεῖσα νοσήσασα, ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνισε· ἐπειδὴ δ' ἕνα τὶ καὶ ἄπορ τῇ βασιλείᾳ * ἐπιδιώσασα, καὶ μῆνας τρεῖς. ἐν τούτῳ δὲ οἱ ἐν τῷ [ῥουσικαιῷ] Φρουρείῳ πολιορκούμενοι, πιεζόμενοι τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορίᾳ, ἐς λόγους ἦσαν τοῖς πολεμίοις ξυνίασιν· ὁμολογησάν τι, μεσούσης μάλιστα τῆς τῦ θέρους ὥρας, τὸ Φρούριον ἐδώσειν, ἢν μή τις ἐπιγένηται [μεταξὺ] βοήθεια σφίσιν, ἐφ' ᾧ μὴ τι ἀπαθὲς κακῶν ἅπαντες μείνωσιν. ἦσαν δὲ ἐπιλῶν μὲν ἐν τῷ Φρουρείῳ τούτῳ, πολλοί τε καὶ λόγιμοι, καὶ * σφίσι- 10. σφέρων ὁ τυλιανοῦ ἀδελφὸς· τῦ δὲ ῥωμαίων στρατῦ, ἱππεῖς μὲν * ἰλλυριοὶ τριακόσιοι, οὕστερ ἰωαννης * καταληφάμθ@ ἐν ταύτῃ ἔτυχε, χαλάζαρ τὶ αὐτῆς τ' δορυφόρον ἐπεσήσας, μαστιγίτην γέν@, Δηαφερόντως ἀγαθὸν τὰ πολέμια, καὶ χαρίλαν θρᾷκα. καὶ πεζοὶ ἑκατὸν ἐκ τῦ βελτίσεριον ἐπὶ τῇ φυλακῇ τῦ Φρουρείου ἐκλέκτοι τόπ, καὶ ὅσοι στρατιῶται ἐκ βελτίσεριον ἐπὶ τῇ ῥώμης Φρουρᾷ ἐπετάχατο· τῶν σφῶν ἄρχοντα * κάνανα κτείνουσιν, ἐμπειρίαν * αὐτῷ τε πίστιν καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἐπὶ πονήρῳ τῷ σφετέρῳ ἐπινεγκόντες. πείσεις τινὰς τῶν ἱερίων τινὰς πέμπουσιν, ἀπαχυρεζόμενοι, ὡς, ἢν μὴ βασιλεὺς τάχιον σφῆ τὸ ἐγκλήματ@ ἀμνηστίαν σφίσι δώσοι, χρόνου τὸ ῥητὸν τὰς ξυμπάσης σκέψεσι, ὅσας δὴ αὐτῆς τὸ δημόσιον ἄφηλε· τωτίλα τε καὶ γότθις οὐδὲν μελλήσαντες προχωρήσουσι. βασιλεύς τε αὐτῆς τὴν δέησιν ἐπιτελῆ ἐποίει. βελισάρι@ σφῆ τὸν 20. ἰωαννῆν ἐς τ' θρυσοῦπα μεταπεμψάμθ@, ξυὼ τε αὐτῷ καὶ βαλεριανῷ καὶ ἄλλοις ἄρχουσι στόλον πολὺν ἀγαγόντας· ἐυθὺ ῥουσικαιῆς κατὰ τάχος ἔπλει, τοῖς [σκεῦ] πολιορκουμένοις ἀμυνῶν ὅσα τάχιστ' ἐδύνατο ἔχων. εἰ τε ἐν τῷ Φρουρείῳ τ' στόλον τῦτον (ἄπο ἀφ' ὑψηλῆ) καταδόντας, ἐυέλπιδές τε ἠρώμενοι· σκέπη τοῖς πολεμίοις προχωρῆν ἔγνωσαν, καίπερ ὀψιαιτέρως ἤδη τ' σφίσι ξυγκειμένης ἡμέρας. καὶ τὰ μὲν πρῶτα χειμῶν@ ἐξαίσιον ἐπιπεσόντ@, ἄλλως τε καὶ τῆς σκοπῆς ἀκτῆς ἀλιμένου πᾶσα πάσιν οὔσης, * τὰς ναῦς ἀπάσας ὡς ἀπωτάτω ἀλλήλων ξυνελέχθη Δηασκεδάννυσθ· ταύτῃ τε χρόνου μῆκος σφίσι γενέσθαι ξυώσῃ. αὖθίς τε ἀγηγερμένοι ἐς τῶν κρετωνιατῶν λιμένι, ἐπὶ ῥουσίαν αὖ ἔγνωσαν. οὕστερ ἐπεὶ οἱ βάρβαροι ἐσῆλον· [ἐπὶ] σφᾶς ἵππους αἰαθερόντας, ἀμφὶ τὸν * ἡόνα ἐγένοντο, τὸν ἀπόβασιν τοῖς πολεμίοις ἀναστέλλειν Δηνούμενοι. τωτίλας τε * αὖ σφᾶς 30. ἐπιπλεῖσθαι τῆς ἀκτῆς αὐτημετώπους ἔχοντας τῆς τῶν νηῶν πρῴρας, σφᾶς μὲν ὀλέθρια ἔχοντας, σφᾶς δὲ τὰ πλέα ἐστηναιμένους. ὅπερ ἐπὶ ῥωμαῖοι εἶδον: κατωρρώσθησάν τε, καὶ ἄγχιστα εὐσθαμῆ ἐπλμων ἦσαν. ἄλλα χρόνον μὲν τινα τὰς ναῦς ἑκάστοτε ἀνακωχεύσαντες, ἡσυχῆ ἔμενον: ὕστερον δὲ ἀποχωρησάντων τὸν ἀπόβασιν· πεύμνας τε πάντας ἐκρούσαντο, καὶ ἀναχθέντες, τῷ κρετωνιατῶν αὖθις λιμένι πρεσέσχον. οὗ δὴ ἐπὶ κοινῆς βουλῆς ποιησαμένοις, ἔδοξε σφίσιν ἄμεινον εἶναι, βελτίσεριον μὲν ἐς ῥώμην ἰέναι, τὰ ταύτῃ τε ὡς ἄριστα διοικησάσθαι, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκπομίζεσθαι· ἰωαννῆν τε καὶ βαλεριανὸν σφᾶς τε αὖθις ἐς γῆν, καὶ σφᾶς ἵππους ἀποβιβάσαντας, ὁδῷ τε πορευομένους, ἐς πυκνοὺς ἰέναι· ξυνταράξοντας τῶν πολεμίων σφᾶς τὰ σκεύη πολιορκῶντας πλίσματα. οὕτω γὰρ αὖ αὐτῆς τωτίλαν Δηαλύσασθαι τὴν προσπορίαν ἐπαγάσθαι, ἐλπίδα εἶχον. ἰωαννης 40 μὲν οὖν ξυὼ τῆς ἑπομένης, χιλίους οὖσι, κατὰ ταῦτα ἐποίει: βαλεριανὸς δὲ, τὸν κίνδυνον δείσας, τῆς ναυσὶ κέλευσε τὴν ἰσθμὸν, ἔπλει τὰ ἀγκῶν@ εὐθύ. ταύτῃ γὰρ ἐς * πυκνωθεῖς τε ἡρήσεσθαι ξυὼ τῷ ἀσφαλεῖ ᾤετο· καὶ τῷ ἰωαννῇ ξυμμίξαι. ἀλλὰ τωτίλας Δηαλύσαι τὴν προσπορίαν οὐδ' ὡς ἠθέλησεν: ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἐν ταύτῃ * καθῆστο· διχιλίους δὲ ἱππεῖς τὰ στρατοπέδου ἀποπλεξάμθ@, ἐς πυκνοὺς στέλλει· ἐφ' ᾧ τοῖς ἐν ταύτῃ * πολεμίοις ξυμμίξαντες, σφᾶς ἀμφί τε ἰωαννῆν καὶ βαλεριανὸν ἀποκρούσωσιν.

* ἐπιδιοῦσα

* διαφέρων ὁ τυλιανοῦ

* ἰλλυριοὶ εἰσὶ κατ' ἐκ.

* κάνανα ἑαυτῶν

* τῆς ναυσὶν ἁπάσας

* τὸν ἡόνα

* αὖ τὰς ναῦς

* πυκνωθεῖς

* καθῆστο

* ἐν ταύτῃ ξυμμιξ.

πῃ * δὲ καὶ σεισμοὶ πολλάκις, χειμῶν τε ὧραι, σκληροί τε λίαν καὶ ὑπερφυεῖς, ἔν τε βυζαντίῳ καὶ χωρίοις ἄλλοις ἐγένοντο, νύκτωρ ἅπαντες. καὶ εἰ μὲν ταύτῃ * ὠκημένοι, καταχωσθήσεσθαι ὑπετοπήσαντες, ἐν δέει μεγάλῳ ἐγένοντο: οὐδὲν μέντοι τι ἐνθένδε φλαῦρον αὐτοῖς ξυνηνέχθη παθεῖν. πῃ δὲ καὶ νεῖλος ὁ πηλούσιος ὑπὲρ ὀκτωκαίδεκα πήχεις αἰεὶ βαίνειν ἐπίκλυσιν μὲν τὴν αὔξιπτον, * οὐκ ἤρδευσε δὲ πᾶσαν, ἀλλὰ [καὶ] ἐν μέρει ἠβαίδι, τῇ ὑπερθεν οὔσῃ, ὑφιζάνουσά τε καὶ * ὑπορρέουσα τοῖς καθήκουσι χρόνοις τὰ ὕδατα παρεῖχετο τοῖς τῇδε ὠκημένοις· ἀπαίρειν τε τὸν γλῶ, καὶ τῶν ἄλλων ὀπιμελεῖσθαι, ἥπερ εἰώθει. χώρας δὲ τὴν ἔνερθεν ἐπειδὴ πρῶτον ἐπέπλασεν, οὐκέτι ἀπίσω [ἀλλ' ἐσοχλῶν αὐτὴν ξύμπασαν ἀμαγίσιν τὸ τε ἀπαίρειν καιρὸν εὖ] * ξυμπεισθῆναι τὸ πρότερον οὐκ ἐτέρας χρόνους. ἔστι δὲ οὗ καὶ ὑπολωφῆσαν τὸ ὕδωρ ἐπέκλυσιν αὖθις οὐ πολλῷ ὕστερον. πάντη τε ἅπαντα ἐσεσήπει τὰ ἀπέρματα, ὅσα δὴ μετὰ ξὺν καταβεβλημένα ἐς τὸν γλῶ ἔτυχε. καὶ οἱ μὲν ἄνθρωποι τῷ ὠφελοῦντι τὸ ξυμφερὰς ἀμηχανίᾳ πολλῇ εἶχοντο. τῶν δὲ ἄλλων ζώων, ὑπορία τροφῆς, τὰ πλεῖστα ἐφθάρη. τότε καὶ τὸν κῆτον, ὃ δὴ βυζαντίοι † πορφυρίωνα σκάλοιον, ἐάλω. τοῦτό [τι] τὸ κῆτος πλέον μὲν ἢ ἐς πεντήκοντα ἐναυσσῦν τό τε βυζάντιον καὶ τὰ ἀμφ' αὐτὸ χωρία ἠνώχλει: σὺν ἐφεξῆς μέν τι, ἀλλὰ διαλεῖπον (αὖ οὕτω τύχοι) πολύν τινα μεταξὺ χρόνον. καὶ πολλὰ μὲν καὶ πόδυσι πλοῖα, πολλαὶ δὲ σὺν ὁπλάτας ξυμπεραίτερον τὸ Ϛ διαζόμενον, ὡς ἀπωτάτω † ἐπέσχεν. ὁπηνίκα μὲν οὖν ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἐγένετο τὸ θηρίον τοῦτο χειρώσασθαι, ὁπότε δὲ τὸ † βούλημα ἐδεήθη μηχανὴ ἔσχεν. ὅπως δὲ † πανταῦ αὐτὸ ἀλῶναι ξυνέπεσεν, ἐγὼ δηλώσω. ἐτύγχανε μὲν γὰρ ἡ † θάλασσα πολλὴ ἔχουσα, δελφίνων δὲ πάμπολύ τι πλῆθος ἀγρίσι τὴν ἐσβολὴν τὴν ἐς τὸν ἐυξείνα † ξυνίεσαν. ὅπερ δὴ τὸ αἰφνιδίως τὸ κῆτος ἰδόντες, ἐφυγεν ὡς πη ἑκάστῳ δοκεῖ γέγονεν. οἱ δὲ πλεῖστοι, ἀμφὶ τὰς σαγαρέους τὰς καλουμένας ἦσαν. πολὺς μὲν ἐν αὐτῶν κατέλαβεν τὸν κῆτος, κατὰ πρῷραν ἰόντας ἴσχυσεν. ἐπὶ δὲ πρύμνῃ, ἔπι φιλονεικίᾳ ἔπεσχέθησαν, οὐδέν τι ἧσσον ἐδίωκεν * ἕως δὴ αὐτὸ ἀγχίστα πη τῆς γῆς ἐκπρεσὸν ἔλαβεν. ἐνταῦθά [τι] ἰλὺς βαθεῖα κομιδῇ ἐτύγχανε· ἐβιάζετο μὲν, καὶ πάντα σθένει, ὅπως δὴ ἐνθένδε ἔπι πόσον ἀπολάσοιτο· ἀφυγεῖν δὲ τὸ πέναγον τοῦτο οὐδαμῇ εἶχεν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ πλεῖστον μᾶλλον ἐγίνετο. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐς τοῦτ' ἀξιόχρεως ἅπαντας ἦλθε· θρέμμα ἰχθὺς † ἐπ' αὐτῷ ἕστεν, ἀζήναις τε πανταχόθεν ἐνδελεχέσταις κόψαντες, οὐδαμῇ ἐκτεῖναι * ἀλλ' ἀρχαίως ἐπὶ πολὺν ἐλκειν. * ἐν τῷ πῇ μὲν ἀμάξαις ἐνθέμενοι, εὕρισκον μύκης μὲν πολλῷ μάλιστα τρίαινά τε καὶ εὐρὺ δέ, δέκα. ἐνταῦθά τε κατὰ ξυμμορίας πολλαὶ διεπρασσοντο. οἱ δὲ ἀμφ' αὐτὸν ἐν τῷ παρόντι ἐργάσασθαι. οἱ δὲ ἐς μεῖζον περιχεῦσαι τὴν θηριάλλουσαν σφίσι ἔργον ἔσεσθαι. βυζάντιοι δὲ, ἐπειδὴ * τὸ τε σεισμοῦ ἤθροντο, καὶ τὰ ξυμπεσόντα ἀμφί τε τῷ νεῖλῳ καὶ τῷ κήτει τούτῳ ἔγνωσαν * τοξύλεγον, αὐτίκα ξυμβήσεσθαι, ὅσα δὴ αὐτῶν ἑκάστῃ ἔρεσκε. φιλοῦσι γὰρ ἄνθρωποι τοῖς παροῦσι διαπορεύμενοι, τὰ ἐσόμενα πραττειν * καὶ τοῖς ἐσχλοῦσιν ὑποκναίμενοι, τὰ ξυμβησόμενα λέγω οὐδενὶ πεμπηλοῦσι. ἐγὼ δὲ μαντείας τε καὶ πρέσβεις ἄλλοις ἀφιεὶς, ἐκεῖνο εὖ οἶδα· ὡς ἡ μὲν τοῦ νείλου ὑπὲρ τὰς χώρας διατριβὴ, μεγάλων αἰτία ἔν γε τῷ παρόντι ξυμφορῶν γέγονε: τὸ δὲ κῆτος ἀφανισθὲν, πολλῶν ἀπαλλαγὴ κακῶν διαδέδικυται οὖσα. τινὲς δὲ φασιν, οὐ τὸ κῆτος τοῦτο (* ἥπερ ἐμνησάμην) ἀλλ' ἕτερον εἶναι, ὃ δὴ ἀλῶναι ξυνέπεσεν. ἐγὼ δὲ ἔσθ' ὅπῃ τῷδε ἐκβεβλῶσθαι τὸν λόγον ἐπαινέσαιμι, ἐπανειμι. τοιαῦτα οὖν ἐπὶ τοῖς διαπεπραγμένοις, ἃ προδεδήλωται· ἐπειράμαιος, οὗτος [ἐν τῷ] ὑπὸ ρουσικιανῆς φρουρᾶς τῶν αἰσχυκαίων ὑπατιανίζειν ἐπύθετο: ἐξαιρήσειν αὐτοῦ εἰσμὸν ὅτι τάχιστα, ἵν' μή τι ἰσχυρίζοιτο τῶν ὑπηκοίων εἶσί τι ὧσιν * ἐσπεπίθοιτό τε ὡς ἐγκοπάτω, καὶ ἐγκαθιζόμενος, ἐς πολιορκίαν καθίστατο. καὶ ὁ χειμὼν ἔληγε, καὶ τρισκαιδέκατον ἔτος ἐπλεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν προκόπιος ξυνέγραψε. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς πίζους στρατιώτας οὐχ ἧσσον [ἢ δισχιλίους] ἐς σικελίαν ναυσὶν ἔπεμψε, καὶ βαλεσιανὸν αὐδαμιᾶ μελλήσει ὕστερον βελισάριον σικελίαν ἰέναι.

τῷ· τὴν ὀκβολὰν, κἄπτ᾽ πολίσματα δύο * θάτερον μὲν, ἐκρότων πρὸς δύοντά που τὸν ἥ- * τὸ μέσον τῆς
λιον * [ὁτέρας δὲ πρὸς ἀείχοντα] κατὰ δὲ * τῆς ἠόν· τὸ μέσον, θυρείων ἡ πόλις οἰκεῖτ᾽, ἠόος·
τῇ δὲ χημῶν· αὐτιστεπῦντ·, ϗ τῷ πνεύματ· ξυὼ πολλῷ ῥεθίῳ διαζομένου, πιραπί-
ρῳ δὲ τὰς ναῦς ἰέναι οὐδαμῇ ἐφίεντ·, τῷ κρωτωνιατῶν λιμένι † προσέχε. βελισαρί· * προσέχον
ου, ἐπὶ οὐδέ τι ἐχύρωμα ἐστεῶθαι εὗρεν, οὐδὲ πῖς ϛρατιώτης ἦεν αὖ τὰ ὀπιτήδεια ἐσ- * ἐσκομίζοντο
κομίζοντο εἶχεν: αὐτὸς μὲν ξυὼ τι τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς πιζοῖς αὖτ᾽ ἔμενεν * ὅπως ἐνθένδε
μεταπέμπωσιν᾽ τι καὶ διέπειν τ᾽ ξυὼ τῷ ἰωαίῃ ϛράτευμα δυώητ᾽. οὗτ᾽ δὲ ἱππεῖς ἅπαν-
τας ὀπίσωθεν ἐκέλευον ἰέντας, ϛρατοπεδεύεσθαι ὧδε πὰς τῆς χώρας εἰσόδους * Φάζαν
τὴν ἴδηρα, ϗ βαρβατίωνα τὸν δορυφόρον, αὐτοῖς ὀπισήσας. οὕτω γὰρ αὐτοῖς ῥᾷστ᾽ ἦετο,
10 σφίσι μὲν ϗ ἵππεις τοῖς σφετέρεις τὰ ὀπιτήδεια πάντα παρίζεσθ᾽, οὗτ᾽ δὲ πολεμίους ἐκ- * ἐκπορεύεσθ᾽
στενοχωρίᾳ (ὡς τὸ εἰκὸς) * ἐκπορεύεσθ᾽ δυνασοῦτ᾽ ἔσεσθ᾽. τὰ γὰρ λόφκαιῶν ὄρη μέχρι ἐς
βελτίους διήκοντα, καὶ πρὸς ἄλληλα ἐς στενῷ ξυιέντα, δύο μόνους εἰσόδους στενὰς μάλιστ᾽ * λαβύλας
ἐστεῶθαι ποιεῖτ᾽: ὧν ἀτέρα μὲν, πέτρα αἵματος τῇ λατίνων φωνῇ κέκληται * λαβύλλα
λας δὲ τ᾽ ἑτέραν καλεῖν οἱ ὀπιχώριοι νενομίκασιν. ἐσταῦθα μὲν ὧδε τ᾽ ἀκτὴν ῥουσκία ἐσὶ
τὸ θυρείων ὀπίνειον· ὕπερθεν δὲ αὐτοῦ, ὅπου ἀπὸ πεδίων ἐξήκοντα, Φρούριον * ἐχυρώπατον * ἰχυρώπατον
ἐδείμαντο οἱ πάλαι ῥωμαῖοι· ὅπερ ἰωαίτης πολλῷ πρότερον καταλαβὼν ἔτυχε. Φρουρὰν
τι λόγῳ ἀξίαν ἐκείνῃ κατασησάμενος, οἱ μὲν οὐ βελισαρίου ϛρατιῶται ἐνταῦθά πῃ ἴσαν,
πολεμίων ϛρατεύματα ἐντυγχάνσυσιν· οὕπερ ὁ τωτίλας ἔπεμψεν, ἐφ᾽ ᾧ ἀποπειράσοντας
τὸ τῇδε Φρουρίου. ἐς χεῖρας δὲ αὐτοῖς αὐτίκα ἐλθόντες· ἀρετῇ τι * πίνῳ οὐδενὶ ἔτρεψαν, * οὐδενὶ πόνῳ
καί περ αὐτῷ τῷ πλήθει ὧδε πολὺ ἐλαττούμενοι: καὶ πλέον ἢ δισχιλίους διέφθειραν. εἰ
δὲ λοιποὶ φεύγοντες, ὧδε τωτίλαν τὸ ἀφίκοντο, ϗ [τὰ] ξυμπεσόντα πάντα ἐσήγγελλον * * εἴ τι ῥωμαῖοι αὐτοῦ ἐϛρατοπεδευσάμενοι, ἔμενον. ἅπαξ δὲ ἀνάρχοι ϗ νενικηκότες ἀδείστερον τῇ
διαίτῃ ἐχρῶντο. οὔτε γὰρ ἀγρυπνοῦντες ἠσύχαζον· ὅτε ἄγχιστα τῆς ϛενοχωρίας ἐγκαθεζό-
μενοι, τὰς εἰσόδας ἐφύλασσον: ἀλλ᾽ ἐς ὀλιγωρίαν τραπόμενοι, νύκτωρ μὲν ὡς ἀπωτάτω
ἀλλήλων διεσκιωμένοι σκάθυδον * ἐν δὲ [δὴ] τῇ ἡμέρᾳ τὰ ὀπιτήδεια διερδυνάμενοι, * διερδυνάμενοι
ϖεῖπ᾽ρχοντο * οὐδέ πνας ὀπὶ κατασκεπὴ ϛείλαντος, οὐδὲ ἄλλο ἐ, πεῶ ἀσφαλείας ϖεῖβε-
βουλευμένοι. τωτίλας οὖν, ἐπειδὴ ἐπύθετο ἅπαντα, ἐς τριχιλίους ἱππεῖς τὸ παντὶς ϛρα- * ἱππεῖς ἀ-
τοπέδου ἀπολεξάμενος, ὀπὶ σοῦτ᾽ πολεμίους ἦει. ϗ αὐτὸς * ἀπροσδοκήτως ὀπίσω, * προσδοκήτως
οὐ ξωὸν παγμένοις, ἀλλ᾽ οὕτω ϖεῖσουσιν, ὥσπερ ἤρηται: κατὰ πληξί τι καὶ ξωεπέρασεν * (ἄγχιστα γὰρ
ἅπαντας. ἐσταῦθα Φάζας * ἀγχιστά πῃ ἐσκηνημένος ἐτύγχανεν, ὥσ᾽ ἁπάσας τῆς πολε- * πῆς μὲν
μίοις, ἔρχα τ᾽ ἀρετῆς ἄξια ἐνδειξάμενος. * πσὶ μὲν τὸ Δι᾽ Φυγεῖν αὖτις γέγονεν· αὐτὸς * πάθος τῶτο
δὲ ξωὸν τοῖς ἀμφ᾽ αὐτὸν ἅπασι θήσκει. μίχα τι * πένθος ῥωμαίοις τῶτο ξωέβη, ἐπεὶ ἐς
αὖσοῦτ᾽, ἅπ᾽ Δι᾽ Φέροντας τὰ πολέμια, πῶ ἐλπίδα ξύμπαντις εἶχον· ὅσοι μὲν τι Φυγεῖν
ἰσχυσαν, ὡς πῃ ἑκάσῳ δυνατὰ γίγονε, διεσώθησαν· πεῶτός τι βαρβατίων ὁ βελισαρίου δο-
ρυΦόρ·, ξυὼ ἐπῆρεις δυοῖν Φεύγων αἰακρίτης, ἐς τ᾽ κρότωνα ἦλθε, ϗ τύχῃ τῷ παρὰ-
σεως ἀπαγγέλλων, ἐπεῖπεν· οἵεσ᾽ αὐτίκα δὴ μάλα [ϗ σοῦτ᾽ βαρβάρους] παρέσεσθ᾽. βελι-
σαρί· δὲ τῶτε ἀκούσας, ἔν τι μεγάλῳ πένθει ἐγίνετο, καὶ ἐς τὰς ναῦς ἐσεπήδησεν· ἐνθέν * ἐνδίδει
* τι ἄραντος, ϗ πνεύματος ὀπιτυχόντος, ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ [τῇ] τῆς σικελίας μεσοῖῃ προσ-
έσχον. ἡ τὲ μὲν κρότων· ἑπτακοσίους σαδίους διέχει, ῥηγίνων δὲ κατ᾽ αὐτικρὺ κεῖται. ἐσταῦ
40 τῆσιν τ᾽ χρόνον σκλαβίνων ϛράτευμα Δι᾽ βαίτης πταμὲν ἴσχεν, ἰλλυριοὺς ἅπαντας ἄχρι * ἐϛεῶθαι πολ-
ὀπιδαμνίων ἔδρασαν αἰήκεσα ἔργα, κτείνοντες ϗ αἰσχροποδίζοντες οὗτ᾽ ἐς πσὶν ἠδηδὸν ἀ- λά τε
παντας, ϗ τὰ χρήματα ληίζομένοι. ἤδη δὲ ϗ Φρούρεια * πολλά τι ἐσταῦθα, καὶ ὁμοῦ- * περιέχοντα
πα ἰσχυρὰ τὰ πρότερα ἦναι, οὐδενὸς ἀμυνομένου, ἑξελεῖν ἴσχυσαν· ϗ * πειδόντες ξύμπα- ξύμπαντα κατ᾽
ντας κατ᾽ ἐξουσίαν καὶ διερδυνάμενοι. οἱ δὲ τῶν ἰλλυριῶν ἄρχοντες, ϛράτευμα πεντακισχιλί- ἐξουσίαν
ων τι καὶ μυρίων ἔχοντες ἅπαντ· ἄγχιστα μὲν πι τῶν πολεμίων οὐδαμῇ ἐπόλιων ἦναι.

ἀρμένιον γένος, ξιὼ ἐγδοήκοντα στρατιώτας * βαλερίανόν τε τὸν ἀρμενίων στρατηγὸν ἐνθένδε ἀναστήσας, ξὺν τοῖς ἑπομένοις φερυφόροις τε καὶ ὑποστρατηγοῖς, πλέον ἢ χιλίοις οὖσιν, ἐς ἰταλίαν ἐκέλευεν ἰέναι. ζῆρος δὲ πρῶτος φρυγῶν στρατηγῶν, καὶ τὰς ναῦς ἐνταῦθα ἀφεὶς, μένειν

† τῷ ἰωάννῃ τὸ

αὐτοῦ οὐδαμῇ ἤθελεν· οὗ δὴ καὶ * τὸ ἰωαννίου στρατόπεδον ἰσῶ. ἱππεύων δὲ ξιὼ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν στρατιώτας ἦει. ἰσῶ γὰρ οὗτος αὐτὸς οὐ καταπεφρονηκὼς, ἀλλὰ μέθης νόσῳ αἱμεμένος ὀκ τὰ δέοντα ἐπολέμησεν· καὶ ἀπ' αὐτῆς θράσει ἀπερισκέπτως ἰσαὖ ἔσχεν. ἐπεὶ δὲ ἄγχιστά πη πόλεως βρεντησίου ἀφίκοντο, αὐτοῦ ἐστρατοπεδεύσαντο ἔμπυον. ἄπερ ὁ τωτίλας μαθὼν· ὁ βῆρος δυοῖν, ἔφη, τὸ ἕτερον· ἢ σμικρὰ μεγάλη χρῆται, ἢ * ἀπορία πολλὴ ἔχεται. ἰσῶμεν πίνω ἐπ' αὐτὸν αὐτίκα δὴ μάλα· ὅπως ἢ τῆς δυνάμεως * ἀπέρασαν ποιησώμεθα τὸν ἀνθρώπου, ἢ τῆς αἰσίας ἐκεῖνος τὸ αὐτὸ ἀθρήσαι. ὁ μὲν οὖν τωτίλας ταῦτα εἶπεν, στρατῷ πολλῷ ἐπ' αὐτὸν ἦει. ἔρουλοι δὲ παρόντας ἤδη καὶ δέοντες σὺν πολεμίοις, καὶ φυγὸν ἐς ὕλλω τινὰ ἐγγὺς πηοῦσαν· κυκλώσαντες τε αὐτοὺς οἱ πολέμιοι, πλέον μὲν ἢ ἑξακοσίους διέφθειραν. ἔμελλον δὲ βῆρόν τε αὐτὸν καὶ σὺν λειπομένους ἐς τὰς ἀκάνθας κρυπτομένους χειρώσασθαι. ἀλλὰ τύχη τις αὐτοῖς ξυμβᾶσα διεσώσατο ὀκ τὸ προσδόκητον· ἦσαν γὰρ, ἐν οἷς ὅτι οὐαράζης καὶ οἱ ξιὼ αὐτοῦ ἀρμένιοι ἔπλεον, * ἄφνω ἐς τὸν ἐκείνῃ ἀκτὸν κατῆραν. ἔπερ ἐπεὶ ὁ τωτίλας εἶδε πλέονα, ἤπερ ἰσῶ, ἐπεποίθει εἶναι τὸν τῶν πολεμίων στρατὸν· ἄρας αὐτίκα ἐνθένδε ἀπήλαυνεν· εἶτα ἀμφὶ τὸν βῆρον ἄσμενοι ἐς τὰς ναῦς δρόμῳ ἀφίκοντο· ὅτε οὐαράζης πλεῖν μὲν ὀπίσω ἔθεν, ὀκέτι ἔγνω· ἐς δὲ τὸν πάραυτα ξιὼ αὐτοῖς ἦλθεν, οὗ δὴ καὶ ἰωαννὴς ὁ βιτταλιανοῦ παντὶ τῷ στρατῷ ἀφίκετο, οὐ πολλῷ ὕστερον. τοῦτα μὲν οὖν τῇδε ἐχώρησε. βελισαρίῳ δὲ βασιλεὺς ἔγραψεν, ὅπῃ δὴ [που] πολλοὶ αὐτοὶ στρατιὰν πέμψειεν· εἰσπερ αὐτὸν δεῖ ἐν καλαβρίᾳ ξυμμίξαντα, τοῖς πολεμίοις ἐμάχεσθαι. ἤδη δὲ καὶ βαλερίανος ἄγχιστα χάλπεως τοῦ ἰονίου ἦκεν, διαπορθμεύειν μὲν ὥρᾳ οἱ ἔν γε τῷ παρόντι ἀξύμφορον εἶναι. στρατιώτας τε γὰρ καὶ ἵππους ἐς σκάνδιλαν τὸ καιροῦ τὰ ἐπιτήδεια * οὐκ αὖ ἐπαρέσκειν, ἐπεὶ ἀμφὶ τροπαὶς χειμερινὰς ἰσῶ. τριακοσίους δὲ τῶν αὐτοῦ ἑπομένων ἰωαννὴν πέμψας, ὡμολόγησε διαχειμάσας ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ καὶ αὐτὸς ἥξειν. βελισάριος οὖν, ἐπειδὴ τὰ βασιλέως αἰτήσαντα γράμματα· ἑνακοσίους ἀριστίνδην ἐπελέξατο μὲν, ἱππέας μὲν πεντακοσίους, πεζοὺς δὲ διακοσίους· σὺν τε λοιποὺς ἅπαντας * ἐς φυλακὴν τῆς ἐκείνῃ χώρας καταστησάμενος, ἄρχοντά τε αὐτοῖς χάνωνα ἐπιστήσας· ὅπῃ σκελίας αὐτίκα * ἔφη πλεῖν. ἔνθέν τε ἀνήγετο, καταῖρεν διανουύμενος ἐς τὸ παραντινὸν λιμένα, ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὸ σκύλαιον καλούμενον χωρίον, ἐφ' ᾧ δὴ τὸ σκύλλαι οἱ πικτὴν γεγονέναι φασιν. οὐχ ὅτι ταύτῃ πη τὸ θηλυδὲς γυναῖον (* ὥσπερ λέγουσιν) ἰσῶ. ἀλλ' ὅτι σκυλάκων [* μέγα τι χρῆμα,] ἅπερ κυνίσκους πανταχοῦ καλοῦσιν, ἐνταῦθα τὸ πρῶτον ὀκ παλαιοῦ τε καὶ ἐς ἐμὲ ξυμβαίνει εἶναι. τὰ γὰρ ἐνόματα τοῖς πράγμασιν ἀρχὰ μὲν * εἰκότα ἰσαὖ γίνεται· ἡ δὲ φήμη αὐτὰ πλειαγρέσασα, ἐς ἄλλους ἀνθρώπους πνὰς δέξας ὀκ ὀρθὰς, ἀγνοίᾳ τῶν ἀληθινῶν, ἐνταῦθα πειθεται. ἔστι ἰὼν σύτος ὁ χρόνος [ὡς] ἰσχυρὸς μέν τις δημιουργὸς αὐτίκα τὸ μῦθον * καθάπτεται. μαρτυρᾷ δὲ τῶν οὐ γεγονότων σὺν πιθανὰς ἐξουσία τῆς πίστεως (ὡς τὸ εἰκὸς) ἐπαρίζεται. ταῦτα τοι ὀκ παλαιὰ μὲν ὠνόμασται ὄρνιχες κυνὸς κεφαλὴν, ἄκραν τινὰ μίαν κερκύρας τῆς νήσου, ἣ πρὸς αἰόλου ἅπτεται ἠλίου ἐστὶν. ἄλλοι δὲ ἀπ' αὐτοῦ κυνοκεφάλους πνὰς εἶναι βούλονται σὺν τῇδε ἀνθρώπους. ἀλλὰ καὶ λυκοκραιπαλοῦς [καλοῦσι] τῶν ποιμένων πνὰς· οὐχ ὅτι λύκων κεφαλὰς ἔχουσιν, ἀλλ' ὅτι λύκου † κρέα τὸ ὄρος ὀκκλήθη, ὃ πάντη αἴσχει. ἀλλὰ ταῦτα μὲν * ὅπως ἑκάστῳ βουλομένῳ εἴη, πάντη σκοπεῖτω τε καὶ λεγέσθω. ἐγὼ δὲ ὅπερ ἐξέβλω ἐπαινέσαι. βελισάριος μὲν οὖν εὐμενὴς ἰέναι τὸ πέραντος * ἐμποδὼν εἶχεν. ἔστι δέ τις ἀκτὴ μιλωνιὰς ἐνταῦθα, οὗ σκῆ τῆς † ἠόνος ὑποχωρούσης, ἡ θάλασσα ὥσπερ ἐν κόλπῳ [σκῆ πλέοντι] τῆς γῆς αἰσθαίνει. καὶ ὁ μὲν τῆς ἀκτῆς σκόπελους ἅπαντας ἐς χιλίους σταδίους σκήκει· ἐκαπέρωθι δὲ, σὺν τῷ ῥεύματος πλέω

† ἀπὸ τοῦ ἀπερισκέπτως ἰσαὖ ἔσχεν ἕως τοῦ ἐπεὶ δὲ ἄγχιστά πη πόλεως βρεντησίου ἀφίκοντο, αὐτοῦ ἐστρατοπεδεύσαντο ἔμπυον. ἄπερ ὁ τωτίλας μαθὼν· ὁ βῆρος δυοῖν, ἔφη, τὸ ἕτερον· ἢ σμικρὰ μεγάλη χρῆται, ἢ ἀπορία πολλὴ ἔχεται. ἰσῶμεν πίνω ἐπ' αὐτὸν αὐτίκα δὴ μάλα· ὅπως ἢ τῆς δυνάμεως ἀπέρασαν ποιησώμεθα τὸν ἀνθρώπου, ἢ τῆς αἰσίας ἐκεῖνος τὸ αὐτὸ ἀθρήσαι. ὁ μὲν οὖν τωτίλας ταῦτα εἶπεν, στρατῷ πολλῷ ἐπ' αὐτὸν ἦει. ἔρουλοι δὲ παρόντας ἤδη καὶ δέοντες σὺν πολεμίοις, καὶ φυγὸν ἐς ὕλλω τινὰ ἐγγὺς πηοῦσαν· κυκλώσαντες τε αὐτοὺς οἱ πολέμιοι, πλέον μὲν ἢ ἑξακοσίους διέφθειραν. ἔμελλον δὲ βῆρόν τε αὐτὸν καὶ σὺν λειπομένους ἐς τὰς ἀκάνθας κρυπτομένους χειρώσασθαι. ἀλλὰ τύχη τις αὐτοῖς ξυμβᾶσα διεσώσατο ὀκ τὸ προσδόκητον· ἦσαν γὰρ, ἐν οἷς ὅτι οὐαράζης καὶ οἱ ξιὼ αὐτοῦ ἀρμένιοι ἔπλεον, ἄφνω ἐς τὸν ἐκείνῃ ἀκτὸν κατῆραν. ἔπερ ἐπεὶ ὁ τωτίλας εἶδε πλέονα, ἤπερ ἰσῶ, ἐπεποίθει εἶναι τὸν τῶν πολεμίων στρατὸν· ἄρας αὐτίκα ἐνθένδε ἀπήλαυνεν· εἶτα ἀμφὶ τὸν βῆρον ἄσμενοι ἐς τὰς ναῦς δρόμῳ ἀφίκοντο· ὅτε οὐαράζης πλεῖν μὲν ὀπίσω ἔθεν, ὀκέτι ἔγνω· ἐς δὲ τὸν πάραυτα ξιὼ αὐτοῖς ἦλθεν, οὗ δὴ καὶ ἰωαννὴς ὁ βιτταλιανοῦ παντὶ τῷ στρατῷ ἀφίκετο, οὐ πολλῷ ὕστερον. τοῦτα μὲν οὖν τῇδε ἐχώρησε. βελισάριος δὲ βασιλεὺς ἔγραψεν, ὅπῃ δὴ [που] πολλοὶ αὐτοὶ στρατιὰν πέμψειεν· εἰσπερ αὐτὸν δεῖ ἐν καλαβρίᾳ ξυμμίξαντα, τοῖς πολεμίοις ἐμάχεσθαι. ἤδη δὲ καὶ βαλερίανος ἄγχιστα χάλπεως τοῦ ἰονίου ἦκεν, διαπορθμεύειν μὲν ὥρᾳ οἱ ἔν γε τῷ παρόντι ἀξύμφορον εἶναι. στρατιώτας τε γὰρ καὶ ἵππους ἐς σκάνδιλαν τὸ καιροῦ τὰ ἐπιτήδεια * οὐκ αὖ ἐπαρέσκειν, ἐπεὶ ἀμφὶ τροπαὶς χειμερινὰς ἰσῶ. τριακοσίους δὲ τῶν αὐτοῦ ἑπομένων ἰωαννὴν πέμψας, ὡμολόγησε διαχειμάσας ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ καὶ αὐτὸς ἥξειν. βελισάριος οὖν, ἐπειδὴ τὰ βασιλέως αἰτήσαντα γράμματα· ἑνακοσίους ἀριστίνδην ἐπελέξατο μὲν, ἱππέας μὲν πεντακοσίους, πεζοὺς δὲ διακοσίους· σὺν τε λοιποὺς ἅπαντας * ἐς φυλακὴν τῆς ἐκείνῃ χώρας καταστησάμενος, ἄρχοντά τε αὐτοῖς χάνωνα ἐπιστήσας· ὅπῃ σκελίας αὐτίκα * ἔφη πλεῖν. ἔνθέν τε ἀνήγετο, καταῖρεν διανουύμενος ἐς τὸ παραντινὸν λιμένα, ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὸ σκύλαιον καλούμενον χωρίον, ἐφ' ᾧ δὴ τὸ σκύλλαι οἱ πικτὴν γεγονέναι φασιν. οὐχ ὅτι ταύτῃ πη τὸ θηλυδὲς γυναῖον (* ὥσπερ λέγουσιν) ἰσῶ. ἀλλ' ὅτι σκυλάκων [* μέγα τι χρῆμα,] ἅπερ κυνίσκους πανταχοῦ καλοῦσιν, ἐνταῦθα τὸ πρῶτον ὀκ παλαιοῦ τε καὶ ἐς ἐμὲ ξυμβαίνει εἶναι. τὰ γὰρ ἐνόματα τοῖς πράγμασιν ἀρχὰ μὲν * εἰκότα ἰσαὖ γίνεται· ἡ δὲ φήμη αὐτὰ πλειαγρέσασα, ἐς ἄλλους ἀνθρώπους πνὰς δέξας ὀκ ὀρθὰς, ἀγνοίᾳ τῶν ἀληθινῶν, ἐνταῦθα πειθεται. ἔστι ἰὼν σύτος ὁ χρόνος [ὡς] ἰσχυρὸς μέν τις δημιουργὸς αὐτίκα τὸ μῦθον * καθάπτεται. μαρτυρᾷ δὲ τῶν οὐ γεγονότων σὺν πιθανὰς ἐξουσία τῆς πίστεως (ὡς τὸ εἰκὸς) ἐπαρίζεται. ταῦτα τοι ὀκ παλαιὰ μὲν ὠνόμασται ὄρνιχες κυνὸς κεφαλὴν, ἄκραν τινὰ μίαν κερκύρας τῆς νήσου, ἣ πρὸς αἰόλου ἅπτεται ἠλίου ἐστὶν. ἄλλοι δὲ ἀπ' αὐτοῦ κυνοκεφάλους πνὰς εἶναι βούλονται σὺν τῇδε ἀνθρώπους. ἀλλὰ καὶ λυκοκραιπαλοῦς [καλοῦσι] τῶν ποιμένων πνὰς· οὐχ ὅτι λύκων κεφαλὰς ἔχουσιν, ἀλλ' ὅτι λύκου † κρέα τὸ ὄρος ὀκκλήθη, ὃ πάντη αἴσχει. ἀλλὰ ταῦτα μὲν * ὅπως ἑκάστῳ βουλομένῳ εἴη, πάντη σκοπεῖτω τε καὶ λεγέσθω. ἐγὼ δὲ ὅπερ ἐξέβλω ἐπαινέσαι. βελισάριος μὲν οὖν εὐμενὴς ἰέναι τὸ πέραντος * ἐμποδὼν εἶχεν. ἔστι δέ τις ἀκτὴ μιλωνιὰς ἐνταῦθα, οὗ σκῆ τῆς † ἠόνος ὑποχωρούσης, ἡ θάλασσα ὥσπερ ἐν κόλπῳ [σκῆ πλέοντι] τῆς γῆς αἰσθαίνει. καὶ ὁ μὲν τῆς ἀκτῆς σκόπελους ἅπαντας ἐς χιλίους σταδίους σκήκει· ἐκαπέρωθι δὲ, σὺν τῷ ῥεύματος πλέω

† κρέα τὸ ὄρος ὀκκλήθη, ὃ πάντη αἴσχει. ἀλλὰ ταῦτα μὲν * ὅπως ἑκάστῳ βουλομένῳ εἴη, πάντη σκοπεῖτω τε καὶ λεγέσθω. ἐγὼ δὲ ὅπερ ἐξέβλω ἐπαινέσαι. βελισάριος μὲν οὖν εὐμενὴς ἰέναι τὸ πέραντος * ἐμποδὼν εἶχεν. ἔστι δέ τις ἀκτὴ μιλωνιὰς ἐνταῦθα, οὗ σκῆ τῆς † ἠόνος ὑποχωρούσης, ἡ θάλασσα ὥσπερ ἐν κόλπῳ [σκῆ πλέοντι] τῆς γῆς αἰσθαίνει. καὶ ὁ μὲν τῆς ἀκτῆς σκόπελους ἅπαντας ἐς χιλίους σταδίους σκήκει· ἐκαπέρωθι δὲ, σὺν τῷ ῥεύματος πλέω

† τῷ πλέοντι

τημολησότων, τὸ πρότερον ἐς τὰ ὄπι καμπανίας χωρία ὄντες, οἵπερ ἰωαίνη πρόχωρῶν ἔγνωσαν. ἰωαίνης * μὲν αὖθρας τι τῶν ἐκ [τῆς] βουλῆς ὀλίγους τινὰς ἐνταῦθα εὗρε, γυναῖκας δὲ πολλὰς καὶ παῖδας. ῥᾴμης γὰρ ἀλισκομένης, πολλοὶ μὲν αὖθρες, φεύγουσι τῆς στρατιᾶς ὄπισθόμενοι, ἐς τὸ πέρην ἀφίκοντο· τὰς δὲ γυναῖκας πάσας ἀλῶναι ξυνέβη. κλημεντῖνος μέν τι, πατρίκιος ἀνὴρ, καὶ φυγὼν ἐς πύλας τὰς ἐκείνη νεὼν, τῷ ῥωμαίων στρατῷ ἑπόμενος οὐδαμῆ ἤθελεν· ἐπεὶ φρύερος, ὃ νεαπόλεως ἄγχιστα ἐστὶ, τοτίλᾳ τὴν γότθων ἐδεδώκει πρότερον, ἢ βασιλέως (ὡς τὸ εἰκὸς) ὀργῇ ἰδιδίει ὁρίσῃ τὸ, ὁ ῥωμαίων γενόμενος ὕπατος, ἄγχιστα μὲν πη ἐπύγχανεν ὤν, ἵππων δὲ δόσιν ὡς ἥκιστα ἐθέλων αὐτῷ ἔμβιε. ὅσοι μὲν οὖν [ἐκ] τῆς ξυγκλήτου βουλῆς ξὺν τοῖς προσκεχωρηκόσιν ἑβδομήκοντα στρατιώτας, ἐς σικελίαν * ἰωαίνης ἐυθὺς ἐστειλε. τοτίλας ἢ ταῦτα ἀκούσας, ἐν πένθει ἐποιεῖτο μεγάλῳ· καὶ πάσαις ἰωαίνου ἔργα τάδε ἠπείγατο. διὸ δὴ ξὺν τῷ πλοίῳ τὸ στρατὸς ἐπ' αὐτὸν * ἦει, ἢ οἱ ἱπομένων μοῖραν τινα φρυερᾶς ἕνεκα ἐνταῦθα ἀπολιπών. ἐτύγχανε δὲ ἰωαίνης ξὺν τοῖς ἀμφ' * αὐτὸν, χιλίοις ἔσιν, ἐν λευκανοῖς στρατόπεδον ποιησάμενος. καὶ σκέψις τὸ πρότερον πέμψας, οἱ δὴ ἀπάσας * ἱππευτὰς τὰς ὁδὸς, ἐφύλαττον, μή πολεμίων στρατὸς κακουργήσων ἐπ' αὐτὸς * εἶοι. ἐν γὰρ τὸ τὸ πιεῖν ὁ τοτίλας ἔχων, ὅτι δὴ οὐχ οἷόν τε ἐστὶ, κατασκέπων χωρὶς, τὰς ἀμφὶ τὸ ἰωαίνου ἐν τῷ στρατοπέδῳ καθῆκας· τὰς ξυνειθισμένας ὁδὸς ἐκλιπών, διὰ τῶν ὀρῶν, ἅπερ ἐνταῦθα πολλὰ κρημνώδη τε καὶ ὑψηλὰ λίαν αἴσχει, ἐπ' αὐτὸς ἤλαυνεν. ἔπερ καὶ αὖθις ὧδε πάσχειν ἔμελλεν, ἐπεὶ καὶ ἄβατα τὰ ὄρη ταῦτα νομίζεται εἶναι. οἱ μὲν τοι ὄπι ταύτῃ δὴ τῇ καταστροπῇ πρὸς τὸ ἰωαίνου καλέντες, αἰσθόμενοι μὲν πολεμίων στρατὸν ἀμφὶ τὰ ἐκείνη χωρία ἠφιέναι, ὅδεν ἢ τοῦτο δὴ ἕνεκα σαφὲς πεπυσμένοι· ἀλλ' (ὅπερ εἰῴκεσαν) δείσαντες, ἤλαυνον ἐς αὖθις ὄπι τὸ ῥωμαίων στρατόπεδον. καὶ ξυνηντέχθη ὁμοῦ τοῖς βαρβάροις ἐνταῦθα ἡμέρᾳ νύκτωρ. ὀργῇ δὲ πολλῇ ἐς οὐ προμηθεῖ γνώμῃ ὁ τοτίλας ἤδη ἐχόμενος, τὸ ἐκ [τοῦ] θυμοῦ ἀβελτηρίας ἀπώνατο. στράτευμα γὰρ δεκαπλάσιον, ἢ τὸ τῶν σταυρίων, οἱ ξὺν αὐτῷ ἔσχον. εὐδηλόν τι ἐν, ὅτι δὴ [τῷ] στρατῷ κρείσσονι ξύμφορόν ἐστιν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς διαμάχεσθαι· * καὶ διατοῦτο χρὴ μᾶλλον αὐτὸν ὁρᾶν τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἰέναι, ὡς μὴ ἐν σκότῳ διαλαθεῖν δύνασθαι εἶεν. τοῦτο μὲν ὡς ἥκιστα ἐφυλάξατο. * ἦ γὰρ ἅπαντας σαγηνεύσας ἐυθὺς [αὖ] τοὺς ἑαυτοῦ ἦλεν. ἀλλὰ τῷ θυμῷ χαριζόμενος, ἀωρὶ τὸ νυκτὸς ἐπῆσε τῷ τῶν πολεμίων στρατῷ. καὶ αὐτῶν οὐδεὶς μὲν πω διέφθαρτο ἐς αὖθις ἰδεῖν, ἐπεὶ καὶ οἱ πλεῖστοι ἔπ σκηνῶν. ἃ μέν τι αἰσθέσθαι πολλοὺς διεδύετο γότθοι * ἀλλὰ ἀναστάντες οἱ πλεῖστοι, ἅπερ ἐν σκότῳ, διαλαθεῖν ἴσχυσαν. ἔξω δὲ στρατόπεδα ἡμέρου, ἐς τὰ ὄρη, ἅπερ ἄγχιστά πη πολλὰ αἴσχει, ἀναδραμόντες ἐσώθησαν. ἐν * τοῖς ἰωαίνης τὰ αὐτὸς ἦν, καὶ ἄρουφος ὁ τῶν ἱρύλλων ἡγούμενος. ἀπίθανον δὲ ῥωμαίοις [ἐς] ἑκατὸν μάλιστα. ἦν δέ τις ξὺν τῷ ἰωαίνου γιλάκιος ὄνομα, ἀρωμένιος γένος, ὀλίγων τινῶν ἐρωμένων ἄρχων. ὅπερ ὁ γιλάκιος ἔτι ἑλληνίζειν ἠπίστατο, οὕτω λατίνῳ, ἢ γοτθικῷ, ἢ ἄλλῳ τινὶ, ἢ ἀρμενίᾳ μέντοι ἀφέναι φωνῇ. τοῦτο δὴ γότθοι ἐντυχόντες τινὲς, ἐπηυθάνοντο ὅστις ποτ' εἴη; κτεῖναι γὰρ τὸ ῥωμαϊκὸν ἅπαν ἤθελον, ὡς μὴ ἀλλήλους διαφθείρειν ἐν νυκτομαχίᾳ (ὡς τὸ εἰκὸς) * ἀναγκάζοιτο. ὁ δὲ αὐτοῖς ἄλλο ὅδεν ἀποκρινεῖσθαι * ἴσχυσε, πλὴν γε δὴ ὅτι γιλάκιος στρατηγὸς εἴη. τὸ γὰρ ἀξίωμα, ὃ δὴ πρὸς βασιλέως λαβὼν ἔτυχε πολλάκις ἀκούσας ἐκ μαθεῖν * ἴσχυσε. ταύτῃ πέρνιλα οἱ βάρβαροι αἰσθόμενοι ὅτι δὴ πολέμιος εἴη· ἐν μὲν τῷ παρόντι ἐζώγρησαν, οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον τὸν ἄνδρα διεχρήσαντο. ἰωαίνης μὲν οὖν καὶ ἄρχος. ξὺν τοῖς ἑπομένοις, * ἔφυγόν τι πάσῃ δυνάμει, καὶ ἐς τὸ δρυοῦντα ὄρος ἀφίκοντο· γότθοι δὲ τὸ ῥωμαίων στρατόπεδον λῃσάμενοι ἀπεχώρησαν. τὰ μὲν οὖν [ἐν] ἰταλιώτας στρατόπεδα τῇδε * ἐχώρησεν. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς στράτευμα πέμπειν ἄλλο ἐπὶ γότθους ἐς τοτίλαν ἔγνω, στράμματι [τοῦ] βελισαρίου ἡγουμένου· ἐπεὶ αὐτὸς ἐς τὰ ὄπι ἐτέτατο, τὰ παρόντα σφίσι πολλάκις σημήνας. πρῶτα μὲν οὖν βαχούριόν τι τὸ περσικὸν, καὶ στέργιον τὸν σολόμωνος ἀδελφιδοῦν, ξὺν ὀλίγοις ποσὶν ἔπεμψεν. οἱ δὲ εἰς ἰταλίαν ἀφικόμενοι, τῷ ἄλλῳ στρατῷ αὐτίκα ξυνέμιξαν. μετὰ δὲ, βηρόν τι ξὺν ἱρύλλοις πελαιθσίοις στέλλει, καὶ σύαρίζω

ἡγεμόνιον

* δι αὖθρας μὲν τῶν
* ἰυθὺς ἐστειλε ἰωαίνης.
* ἤλαυνε
* αὐτῷ
* διερευνώμενοι
* ἦ
* δίοι τι μᾶλλον αὐτῷ
* ἦ
* ἀναγκάζοιτο
* ἴσχυσε ὅτι μὲν γιλάκιος
* ἴσχυ
* ἔφυγόν
* ἐφίεντο

μαχμῶς, ὡς οὐδὲν πέφυκεν ἐφ' ἑαυτῷ μένειν. εἰ δέ τις ὑμῖν τύχη ἐκεῖνο τὸ κράτος ἐβεβήκειν-
σε: σβέσαι μᾶλλον, ἢ δυσκόλως πρὸς αὐτὸ ἔχειν, ὑμῖν ξυνοίσει. ὡς μὴ προσκαιρικῆς τὴν
* βιάζεσθαι ἐυγνωμοσύνην μεταμαθεῖν * ἀναγκάζηθε. καί τι πῶς οὐκ αὖ ὑπὸ σωφρόνος τρόπου φα-
νείη, τὰς πολλά τε καὶ μεγάλα πρὸς βιβλημένας ἐυτυχήματα ἐπὶ πολλῷ ἔμπροσθεν, ἐν βραχεῖ τε
† τὰ φρονήματα παυσῦν παίσαντας, οὕτω διδυλῶσαι * τὸ φρόνημα· ἀνὴρ γὰρ ἄλλο ἀδὲν τὸ πιθανὸν ἐστιν, ἢ ἀπαξιῶν τε
καὶ ἀπαρνεῖσθαι ἀνθρώπους εἶναι. τὸ γὰρ ἐν ἀδεινῇ σφάλλεσθαι χρέων, θεῖον αὖ [μόνον] ἴδιον ἡγοῖτο.
τούτων τοίνυν φημὶ χρῆναι ἀφεμένους ὑμᾶς, προθυμίᾳ τῇ πάσῃ [ὁμόσε] τῆς ἐν περυσίᾳ πο-
λεμίοις εἶναι. λυσῖ γὰρ ἐκείνους ἐξελεῖν δυσηνεσθε, αὖθις ὑμῖν * ἐν καλῷ τὰ τῆς τύχης κείσεται.
* τὰ τῆς τύχης καλῷ τὸ μὲν γὰρ ξυμπεσὸν, οὐδ' ἂν ὁ πᾶς αἰὼν δοκίμην πήξαι δύναιτο· ἐυτυχημάτων ἢ ἄλλων ἐπι-
γινομένων τοῖς ἐπιεικέσι, λελαφηκέναι ξυμβαίνει τὰ τῶν κακῶν μνήμαι. ἔσται ἢ ὑμῖν [ἡ] περυ- 10.
σίας ὑπεκράτησις ἀδεινὶ πόνῳ. [ὁ] κυπριακὸς γὰρ, ἐς τὸ ἐν παῦλα ῥωμαίων ἦρχε, τύχῃ τὲ ἐν βυ-
λαῖς ἡμετέραις ἐκπεδὼν γέγονε: πολλῆς ἢ ἀφορμῆς· ἄλλως τε καὶ τῶν ἀναγκαίων ὑπερανίζον, αἰδραχαβίζειν ἤκιστα πέφυκεν. ἀμείνω δὲ ὅπως θέν τις ἐς ἡμᾶς κακουργήσει· τάς τε ἐπ-
ταμοῦ γεφύρας τούτου ἕνεκα καθελεῖν ἔγνωκα, ὡς μή τι πάθοιμεν ἐξ ἐπιδρομῆς ἀπροσδόκητον.
ἐν ὑπόπλῳ ξυμβαίνει βιλισσέλιόν τι καὶ ἰσαίνειν ἀλλήλοις εἶναι, ὥσπερ ἀμφὶ τὰ πυργαγμένων
ὁρᾶν πάρεστι. γνῶμαι γὰρ ἀλλήλαις μαχόμεναι, ἀμφὶ τὰ ἔργων ἐλέγχου). ἀκοῶ δὲ καὶ ἀλλή-
λοις ἐπιμίγνυσθαι ἐς πόδε χρέων δεδύνηνται). αἰσχαπίζει γὰρ ἑκάτερον ἐς ἀλλήλους [ἀμφοῖν]
ὑπόψια. οἷς δ' αὖ αὕτη γένηται) φθόνον τὲ καὶ ἔχθος ἐπάναγκες ξυνοικίζοσθαι. ὧν δὴ μετὰ ξὺν ἐπ-
πεσόντων, γενέσθαι τὰ τῶν δεινῶν ἀδύνατον. τοσοῦτα τοπίλας ἀπὸν, ὅθι πυρσίαι ἐξῆγε τὸ στρά-
τευμα ἐν παῦλά τε ἀφικόμενοι, ἄγχιστα τὸ βέβηλον ἱστάμενοι διύσαντο καὶ ἐγκαθεζόμενοι, ἐς 20
πολιορκίαν καθίσαντο. ἐν ᾧ ἢ ταῦτα ἐγίνετο τῇδε· ἐν τούτῳ ἀνὴρ ἀχερουσία τὸ Φρέαρ πολι-
ορκοῦντι, ἐπεὶ ἀδὲν προὐχώρει, ἔννοιά τις καὶ πόλεμα γέγονε, ἢ ῥωμαίων μὲν τὰ βυλὴν διασώ-
σασθαι, αὖτις ἢ κλέος βεβαλέσθαι μέγα τε καὶ ὑπερφυὲς ἐς ἀνθρώπους ἅπαντας ἴσχυσε. τοπίλαι
γὰρ καὶ τὰ γύθων στρατὸν τειχομαχεῖν ἀκούσας ἀμφὶ τὸ ῥῶμης βέβηλον· τὰ ἱππέων τὰς δοκι-
μωτάτας δόπλεξάμβους, τὸ παῖλων [πέρι] ἀδεινὶ προῤῥηθέν, ἐς καμπανὰς (ἔστι νύκτα † αἰνεῖς, ἔστι
* ἀνεῖς ἡμέραν) ἦκε. ἐν παῦλα γὰρ αὐτὰς δόπλιπὼν τοπίλας ἔτυχεν ὅπως ἐππίσων ἀπροσδόκητος,
ἀναρπάσαι τὲ καὶ διασώσασθαι τὰς δόπ' ἐσυγκλήτου βυλῆς εἰσὶ τιμῆ· ἀπὸ τὸ ἐν παῦλα χωρίων
ἀτειχίστων παντὰ πασιν ὄντων. ξυνηνέχθη ἢ ὑπὸ τὸ χρέων τὸν τοπίλαι, δείσαντα (ὅπερ ἐγέ-
νετο) μή τις τῶν πολεμίων εἰς τὰς αἰχμαλώτους κακουργήσων εἶσι· στράτευμα, ὅθι καμπανίας ἱπ-
πέων σφᾶλαι. εἰ δὲ ἐπὶ ἐν μεντάρνῃ πόλει ἐγίνετο· ἀμείνων σφίσιν ἔδοξεν εἶναι, τὰς μὲν πολε-
μίους ἐς ἐν παῦλα ἠσυχῇ μένειν, * τῶν τε ἵππων ὑπομελεῖσθαι· κἀπὼ γὰρ πολλῷ ἐν ταύτῃ τῇ πρείᾳ 30.
* καὶ τῶν ἵππων σφίσιν ὁμιλήσειν ξυνίδη, σφᾶλαι δέ τινας [τοπίλας τὰ παρ' αὖτις δοκίμους πεζακοσίους ἡβηλη-
σι.] τὰ ἐν * καμπὴ τὸ καὶ σειψομένους, καὶ * τὰ ταύτῃ χωρία. χώραν [δὲ] ξυμβαίνει εἶναι τὰ μετα-
* καμπὴ
* τῆς ταύτῃ χωρίοις ξὺ [ἀ πλέον.] ἢ σταδίους τριακοσίους. ὥσπερ [δὴ] ἵπποις τὸ καὶ σώμασιν ἀκραιφνέσι χρῆσθαι
ξυνέτυχε, † τούτους ἐπὶ καὶ σκοπῇ τοπίλας ἔπεμψε. τύχῃ τέ τινι ξωνηνέχθη ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὑπὸ
† ἐπὶ καπασκοπῇ ἔπεμψαν * καπὴν τὸν αὐτὸν χρόνον πίνειν τὸ ξὺν τῷ ἰωαννίῃ στρατὸν, καὶ τούτους ἢ τοὺς πεζακοσίους βαρβάρους ἐν * καμ-
πὴν γλιαχὺ ἀδεπίρους τὸ πρόπορον τὲ ἑαυτῶν πέρι ἀκούσαντας. καὶ μάχῃ μὲν ἐκ βαιφιδίου
ἰσχυρὰ γίνεται). ἅμα γὰρ τῇ ὄψει, ἐς χεῖρας ἦλθον νικῶσι ἢ καὶ κράτος ῥωμαῖοι, καὶ τοὺς πολίσους τὲ
πολεμίων ἐυθὺς ἔκτειναν· ὀλίγοι τὸ [τῶν] βαρβάρων πιέες φυγεῖν ἴσχυσαν· ἐν δρόμῳ ἐχόμενοι,
ἐς μὲν * πύργους ἀφίκοντο. ὥσπερ ἐπεὶ [οἱ] ἄλλοι εἶδον τοὺς μὲν αἵμασι πεφυρομένους, τοὺς ἢ καὶ 40
* πύργοις τὰ βέλη ἐν ταῖς σώμασιν ἔτι φέροντας· ἄλλους ἢ ὅτι τι φθεγγομένους, ὅτι τι ἀπαγγέλλοντας
† ἰδιαπύντας τὸ ξυμπεσόντων, ἀλλ' ἔτι τὸ ὑπαγωγῆς ἐχομένους, καὶ τὸ ἐν σφίσιν αὐτοῖς δεῖος * ἐλέγχοντας:
αὐτίκα [ἐς] τοὺς ἵππους αἰσθορόντες, ξὺν αὐτοῖς ἔφευγον. ἐν ᾧδὲ τοπίλαι ἐλθόντες, πολ-
λῆς ἀμυθήτου εἶναι τὸ πολεμίων ἐσηγγελμένου· ταύτῃ δηλονότι τῷ ἐκ τῆς φυγῆς αἰχμώλῳ ἰώ-
μενοι. ἐπύγχανον δὲ στρατιῶται ῥωμαῖοι οὐχ ἧσσον, ἢ ἑβδομήκοντα τῶν εἰς χότθους ἡπ-
πομολη-

εἰσί τι ἄλσος, ἡ Ἄφυσσα μὲν τὸ μίασμα, ἡ * μολλίβιοι ἐπώνυμός ἐστι, Διαφθεῖραι ἀδαμῆ ἴσχυσαν, * πῶς ἐστι
ἐπεὶ ἄγχιστα τῆ πόλεως ἱσταμένων ἦσαν· τὸ, τε ἐς † πόδιον Φρύαγρον αἰσχεδομήσασθαι ἀθέτησε
πάντ' ἴσχυσαν καθιλόντες γὰρ αὐτὸ πρότερον ἔτυχον· τὰ τε χρήματα ἐσπεῖσθαι καταθέμενοι
ἅπαντα, ἦσαν χῆ ἔμφυον. καὶ βελισάριος ἀδείστερον. ἤδη τὰς πύλας τῷ ῥώμης πεδίῳ πάντες
χόδην ἱφαρμοσάμενος, σθένει τὸ αὐτὰς πεδιάλων· αὖθι βασιλεῖ τὰς κλεῖς ἔπεμψε. Ϲ ὁ χέ-
μαῶν ἔληγε, καὶ τὸ θωδίκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν πρόκοπος ξυνέγραψεν. ἐτύγ-
χανε δὲ πολλῷ πρότερον γράθυμα ὂν τὴ πρυσίαν ὁ τωτίλας στείλας· οἱ πεῖ τ' τ πόλεως πεί-
βολον ἐνστρατοπεδευσάμενοι, ἐπολιόρκουν ἐς τὸ ἀκμαιότατα τὰς ταύτῃ ῥαμαίας, καὶ ἐπεὶ τ' ὄπιτη-
δείων αὐσθ' αὐτοὺς ἀναίζοντας ἤαθεντο ἤδη· πέμψαντες πρὸς τωτίλαν, ἰδίεντο παντὶ στρατῷ ἐν-
80. ταῦθα ἰέναι· ῥᾷον αὖ ἅτω καὶ ἀσπονώτερον ἐξελεῖν πρυσίαν τὴ καὶ σθ' ἐσταῦθα ῥαμαίας εἰόμε-
νοι. τωτίλας ἢ κλίαν ἐς τὰ ἐπεγγελλόμενα πεφυμαμένους σθ' βαρβάρους ὁρῶν, παραινεσίην
τινα ποιεῖσθαι ἐς αὐσθ' ἤρξε. διὸ δὴ ξυγκαλέσας ἅπαντας, ἔλεξε τοιάδε. Ὁρῶν ὑμᾶς, ἄν- παραίνεσις τω-
δρες ξυστρατιῶται, ἐμὲ μὲν σὺν ὀρθῶς δὶ ἐργῆς ἔχοντας, ἀγανακτιῶτας σὶ ἐς τ' τ τύχης τίλα ἐς τὸν
ξυμπίπτουσι ἐναυτίωμα· ξυναγαγεῖν παντὶ ἔγνωκα: ὅπως ὑμῶν δόξαν ὡς ἥκιστα ἐρθλιὰ ἐ-
Φελῶν, * αὐ πκαθιεῖναι τ' γνώμλιν ὅπι τὰ βελτίω δυνήσωμεν· καὶ μήτε ἀχαρίστειν, ἀδὲν ὑ- * αὐτικαθιέ-
μῖν πεσθῆναι, ἐς ἐμὲ δόξητε· μήτε ἀγνωμοσύνῃ εἰς τὸ θεῖον ὑπὸ ἀβελτηρίας χρῆσθαι. τὰ γὰρ σθαι
αὐθρώπεια Ϲ * σφάλλεσθαι ξύμπαντα πέφυκεν: ὅστις τὶ αὐθρωπος ὤν, εἶτα δυχερῶς ἔχων ἐς * σφάλεσθαι
τὰ πεφασίπλοντα φαίνεται· αὐτὸς μὲν ἁμαθίας (ὡς τ' εἰκὸς) ὑπόπλεως δόξαι, ἀδὲν δὲ [ἥκιστ' ἄν] ποτε πίφ.
ὑπουργήσειε τ' ὀπὸ τ' τύχης ἀνάγκλιν. βέλομαι δὴ τ' πρότερον πεπραγμένων ὑμᾶς ὑπομνῆ- * αὖ ταῦτας
31 σαι· ἔχ ἔστιν ἕνεκα Ϝ τὰς αἰτίας [μὲν] τ' ξυμβεβηκότων σκλύσασθαι, ἀλλὰ καὶ Ϝ δικαιότερον * αὖ
ταῦτας πεφάσθαι ἐνδείκνυσθαι. ἐπεῖγε γὰρ τ' ἐξ ἀρχῆς καθιεμένους ἐς πόλεμον τόδε, φανῆ
μὲν καὶ πιστοὺς τ' ὅπλαλασίων πόλεων τὰ τείχη καθῆλε· ῥᾴμλιν δὴ Ϲ τὰς ἄλλας ἰταλίας
πόλεις ἁπάσας ἀφῆκεν ὅσ' ὁ πᾶν λυμηνάμενος. σκεμὲν δὲν φανῆ καὶ πιστοὺς Φλαῦρον ἀδὲν
χότθοις ξυμβίβηκεν: σκ δὲ Ϝ ῥώμης πεβιόλε, καὶ τ' ἄλλων ἐχυρωμάτων, ταύτῃ (ἥπερ ὑμεῖς
ἴστε) χοτθοις καὶ εὐπιγνὶ σκεχωρήκει τὰ πεπράγματα. ἐγὼ πίστιν ἐποιεῖτο, διδόντων ὑμῶν, τ' ἀρ-
χὴν ἔλαβον· ἐλογισάμλιν τ' ἔργων τοῖς ἀμείνοσι δόξασιν εἶναι μᾶλλον ἢ ἐπαχθῆ, ἢ [σκ] τ' * σλε- * λυμηνομέ-
δωκημένων τοῖς πεπράγμασι διδόναι βλάβος. φύσει μὲν γὰρ αὐθρωπι ἀδὲν τι μεῖζα Διαφέρειν νων I. S.
ἀλλήλων δοκοῦσιν· * εἰ δὴ πεῖρά τις λῷ γινομένη διδάσκαλος· κρίσεσι τ' σκμαθόντα, τ' ἀ πίστι- * ἢ δὲ πεῖρα
σθέντων τ' διδασκαλίας, τῷ παντὶ πίθησιν, ἐπειδὴ τάχιστα ξυνέβη τὸν ἕλομαι· τὰ τείχη καθε- σι γινομένη
λόντος, τ' ἄλλων εὐθὺς σκρατεμλιν. ὥσπερ ὑμεῖς οὖν πεβιόλες καθιλεῖν ἔγνωμεν· ὅκως μὴ
30. ἐξ ἐχυρᾶ πτὲς ἑρμάμλιος ὁ τ' πολεμίων στρατὸς σφίζεσθαι τ' πόλεμον δυνατὸς ἦν. ἀλλ' σκ τᾶ
ἐυθὺς αἰαγκάζη) ἡμῖν, ἐς πιδίον καταβῆναι, ἐς χεῖρας ἰέναι. καὶ οἱ μὲν ἔφευγον, ἐγὼ δὲ καθαιρεῖν
τ' πόλεων τὰς ἀλισκομένας σκέλευον. ὑμεῖς δὲ, τ' ἐυβελίαν θαυμάζοντες, ὑπουργεῖτε τῇ γνώ- * θράσεσιν
μῃ ταύτῃ· τ' ἔρχειν, ὡς τ' εἰκὸς, οἰκειόμλιοι. ὁ γὰρ ἐπαινέσας τ' * δεδρακότα, ἀδὲν τι ἧσσον τῶν
πεπραγμλιόων αὐτεργὸς γίνε). νυῖ δὲ μεταβέβλησθε, ὦ Φίλτατοι χοτθοι: ἐπειδὴ ξωιδὲν βε- ἐγκεχειρημέ-
λισάριον, κρεῖσσον λέγω θέσθαι ἑλόμλιον, τ' * ἐχθρῶν αὐτὸ ὧδε δόξαν κρατεῖν· καὶ ἀπ' αὐτὸ νων αὐτῇ πυρὶ
κατεπιπλῆχθαι τ' αὐθρωπον, ἄπιστον, ὑμῖν ξυμβαίνει. ῥᾷον γὰρ οἱ θέσθαι, εὔπλοιοι
κίκληνται· ἢ οἱ πεφυκότες, ἀσφαλεῖς. ὁ μὲν γὰρ ὧδε τὰ καθιεῖσθαι πλμήσας, ἐνοίᾳ τᾶ
δεκοῦσθαι θράσει πτίμηται: ὁ δὲ πεφυκὼς γνώμῃ δόκησας τ' κίνδυνον, ἀπατυχών τι·
40 τ' αἰτίαν ὑπίσχεται τῶν ξυμπιπτόντων· καὶ πρᾶξας κατὰ νοῦν, ἀδὲν αὐτὸς πῖς γε ἁμαθίαν ἀ ὑμῖν
ἐρκάσας δοκεῖ. χωρὶς δὲ τούτων * σκ σκλογίζεσθε, ὅτι ἡμοὶ χαλεπαίνετ, δὶ ὧν * ὑμεῖς * βελισάρι-
ἀγανακτεῖν ξυμβαίνει τὰ νυῖ. ἢ * βελισάριον ἐυδοκιμηκέναι καθ' ὑμῶν οἴεσθε, οἵπερ σλορυά- ον ἐυδ. π. ὑμῶν
λωπι ὄντες καὶ θραπίπη γιγλυπμένοι, ὑπ' ἐμοί τι στρατηγὸν ὄπλα αὐτάρκητις, ὑπερβαλίᾳ
πολλάκις αὐτὸν τῷ πολέμῳ δεδύνησθε; καί τι σὶ μὲν ἐμῇ ἀρετῇ σκεῦνα ὑμᾶς ἐρκάσᾳ ξωιβη, * αἰσθομένων
τούτῳ ὑμᾶς αἰσχυνομένους χρὴ σιωπᾶν· ἐν τοῖς παίσμασι δὴ τῶν * αἰθρώπων ἐνθυ- I. S.
μουμέ-

ἐν σφίσι τραυμάτων ὀπιμελούμενοι: ῥωμαίων δὲ οἱ μὲν ἄλλοι ἐν τῷ περιβόλῳ φυλακὴν εἶχον· οἱ δὲ ἀνδρειότατοι πρὸ μάλιστα πάντων εὖ ἤκοντες, * ἐκ περιτοπῆς τὰς τῶν πυλῶν χώρας ἐφύλασσον, τρίβολους ἔμπροσθεν πολλοὺς θέμενοι, ὅπως μὴ ἐξ ἀπροόπτου οἱ πολέμιοι ὀπὶ σφᾶς ἴωσιν. οἱ δὲ τρίβολοι πασσάλοι εἰσίν. σκολόπων παλαρῶν ἰσομήκων μάλιστα τὰ ὄπισθε πρὸς ἄλληλα ἐναρμοσάμενοι, τριγώνου σχῆμα πρὸς αὐτῶν εὐθείας παντοχόθεν ἐργάζονται· καὶ αὐτοῦ ἐς τὴν γῆν ὅπου πρόσφορον ῥιπτοῦσι. ταύτῃ τῶν σκολόπων οἱ μὲν τρεῖς ἐς τὸ ἔδαφος ἰσχυρότατα ἐρηκασι πάντες, ὁ δὲ λειπόμενος ἀνέχων μόνος, ἐμπόδιον ἀνδράσι τε καὶ ἵπποις ἱκανὸν γίγνεται. ὁσάκις δέ τις τοῦτον δὴ κυλίνδει τὸν τρίβολον: ὁ μὲν πίπτων ἐκ τῶν σκολόπων τὴν εὐθὺ τὰ ἄρρενα ἔρριπτον κληρωσάμενος χώραν, ἐς πέδαφος ἔρηκεν· ἄλλος δ' αὖτ' αὖ ἀντιγινόμενος αὖθις, τῆς ὀπίσω βουλομένοις ἐμπόδιον ἐστιν. οἱ μὲν τρίβολοι τοιοῦδέ εἰσιν. ἑκάτεροι δὲ * οὕτω μετὰ τὴν μάχην ἠνύσαντο. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ τοῖλας αὖθις παντὶ τῷ στρατῷ τειχομαχεῖν ἔγνω: οἱ δὲ ῥωμαῖοι πρόπαν τῇ εἰρημένῳ ἡμέρᾳ. καθυπέρτεροί τε τῇ ξυμβολῇ γεγενημένοι, ἐπεξελθεῖν τοῖς πολεμίοις ἐθάρσησαν. καὶ τῶν βαρβάρων ὑπεχώρουν· διέκοψαν τῶν ῥωμαίων τινὲς, πόρρω που τοῦ περιβόλου ἐγένοντο. οὓς δὴ κυκλώσασθαι οἱ βάρβαροι ἔμελλον, ὡς μὴ ἀναστρέφειν εἰς τὴν πόλιν δυνατοὶ εἶεν. ἀλλὰ βελτίονες (κατέσχε γὰρ τὸ πιεύμενα) τῶν ἀμφ' αὐτὸν πολλοὺς ἐνταῦθα φόνου, διασώσασθαι σφᾶς αὐτοὺς * ἴσχυσαν. οὕτω τὸ ἀπροσδόκητον τῆς ἐφόδου οἱ βάρβαροι, ἀνεχώρησαν· πολλοὺς μὲν ἀποβεβληκότες τῶν ἐν σφίσι μαχίμων, πολείονας δὲ τραυματίας ἐς τὸ στρατόπεδον ἐπαγόμενοι. ἐνταῦθά τε ἰσυχὴ ἔμενον, τά τε τραύματα θεραπεύοντες, καὶ τῶν ὅπλων ὀπιμελούμενοι· (πολλὰ γὰρ σφίσι διέφθαρτο ἤδη·) καὶ τὰ ἄλλα ἐν ἀσφαλεῖ πάσῃ παρεσκευάσαντο. ἡμέρας δὲ πολλὰς ὕστερον ὀπὶ τὸν περίβολον ὡς τειχομαχήσοντες ἔμενον. ῥωμαῖοι δὲ σφίσιν ὑπαντιάσαντες, ἐς χεῖρας ἦλθον. τύχῃ τέ πῃ ὁ τοῦ τοῖλα σημεῖον φέρων, καιρίαν πληγεὶς, αὐτός τε τοῦ ἵππου ἐκπίπτει, καὶ τὸ σημεῖον ἐς τὴν γῆν ἔρριψε. καὶ ῥωμαίων μὲν ὅσοι ἐς τὰ πρῶτα ἐμάχοντο, ὥρμησαν ὥστε τὸ σημεῖον καὶ τὸν νεκρὸν ἁρπασόμενοι. φθάσαντες δὲ τῶν βαρβάρων οἱ εὐτολμότατοι τότε σημεῖον ἁρπάζουσι, καὶ νεκροῦ χεῖρα τοῦ λαιοῦ ὀπτημένου, ξὺν αὐτοῖς ἔλαβον. ψέλλιον γὰρ χρυσοῦν ὀπὶ τούτῳ ὁ πεπλωκὼς φορῶν ἔτυχε λέγου ἄξιον, ὥπερ ἐναβρύνεσθαι σφᾶς ἑαυτοὺς ἥκιστα ἤθελεν· φεύγοντες ὀπολείπει τοῦ ἀπὸ τοῦ ἔργου αἰχμοῦ. καὶ ὁ μὲν τῶν βαρβάρων φρατὴς, ἐς ἀπαγωγὴν ἐτράπετο οὐδενὶ κόσμῳ. ῥωμαῖοι δὲ τὸ μὲν ἄλλο τοῦ νεκροῦ σῶμα ἐσύλησαν· σφᾶς δὲ πολεμίους ὀπὶ πλέονα διώκοντες, πολλοὺς ἔκτειναν, ἔστε τοῦ πόλιν κακῶν παντάπασιν ἀπαθεῖς ἦλθον. τότε δὲ ὅσοι ἐν γότθοις λόγιμοι ἦσαν, τοῖλα προσελθόντες, ἐλοισιδορούντό τε, καὶ ἀνείδιζον αὐτῷ τοῦ ἀβουλίαν ὀνειδίζον· ὅτι δὴ ῥᾳδίως εἶων, οὔτε ξύμπασαν * ἐς ἔλαφον καθεῖλεν, ὅπως μηκέτι τοῖς πολεμίοις καταληπτὴ εἴη· οὔτε αὐτὸς ἔχειν: ἀλλ' ὅπερ πάνυ τε καὶ χρόνῳ πολλῷ αὐτοῖς ἐρραδιουργεῖτο τυχεῖν, τοῦτο λόγῳ αὐτὸς οὐδενὶ διαφθείρειν. οὕτω τοῖς ἀνθρώποις ἐμπέφυκε πρὸς τῶν πραγμάτων τὰς ὀκβάσεις ἀεὶ τῷ γνώμῃ ῥυθμίζειν, καὶ τοῦ διάνοιαν τῇ τῆς τύχης ῥεύματι προσχωρεῖν· ἀγχισφέρους τε ἀπ' αὐτῶν τὰς μεταστάσεις ποιεῖσθαι τῆς δόξης. διὸ δὴ καὶ γότθοι ἐνημερούντα μὲν τοῖς ἐχυρήμασι τοῖλαν ἐτεθήπεσαν ἴσα θεῷ, ἄμαχόν τινα καὶ ἀήττητον ὀποκαλοῦντες, ἡνίκα πόλεων τῶν ἁλισκομένων ἐκ μοίρας τινὲς τὰ τείχη † διαφθέρων εἶεν: σφαλέστερα δ', ὥσπερ ἐρρήθη, λοιδορεῖσθαι οὐκ ἀπηξίουν τὸν ἀναγκαῖος σφίσιν ἀμφ' αὐτὸν εἰρημένων ἀμνημονοῦντες, ἀπονοίας τε αὐτῶν ἀδεμιᾶ ἐκνήσει † ἰόντες. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα οὐκ οἶδ' ὅτι ἐστὶ μὴ οὐχὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐσαεὶ ἁμαρτάνειν: ἐπεὶ καὶ φύσει γίγνεσθαι εἴωθε. τοῖλας δὲ καὶ οἱ βάρβαροι λύσαντες † ἀσπουδείᾳ, ἐς τίβεριν πόλιν ἀφίκοντο· πᾶσαν σχεδόν τι τὴν τιβέριδος γῆν φύρας διελόντες, ὅπως μὴ ῥωμαῖοι εὐπετῶς σφίσιν ὀπίσω εἶοί τε

* ἐν περιτοπῇ

* οὕτω

* ἐς

† διαφθείρειν ἄν, σφαλείη δ

† ἰόντα

καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν εἶδε μεγίστην τὴν ἀπορφυῶσαν, καὶ πανταχόθεν ἀτείχιστον οὖσαν· πᾶσαν μὲν φυλάξαι εἷς οὐκ ἔσεσθαι, εὐδαιμονᾶ μηχανῇ ᾤετο. ἰδὼν δὲ τὴν θάλασσαν τῆς πόλεως εἰς τὰ πρὸς βορρᾶν κέρατα * ἀμφί τινα χῶρον στενὸν μάλιστα ἐκπίπτουσαν εἰς κόλπον ἰσθμοῦ, οὗ δὴ * παραντίον ὁ λιμὴν ἐστιν, ἰσθμόν τινα (ὡς τὸ εἰκὸς) τὸν ἐν μέσῳ χῶρον οὐχ ἥκιστα ἡ τάφρος εἴκοσιν ὅσον· ἐπενόει τάδε. λόφους μὲν ἀπὸ τῆς ἄλλης πόλεως τῷ τοῦ ἰσθμοῦ μοίρᾳ, τειχίσματί τε αὐτὴν περιβαλεῖν ἐκ θαλάσσης μέρος, ἄχρι εἰς ἕτερον, καὶ τάφρον βαθεῖαν ἀμφὶ τὸ τείχισμα * ὀρύσσειν. ἐνταῦθά που * παραντίους μένον, ἀλλὰ καὶ ὅσοι τὰ ἐκείνη χωρία ὤκησαν ξυνήγαγε, καὶ φυλακὴν αὐτοῖς λέγου ἀξίαν ἐλείπετο. ταύτῃ τε καλαβροὶ [ἅπαντες ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἤδη γιγνόμενοι γοτθῶν εἰς] * λοίσθησιν εἶδον. ταῦτα μὲν ἐφέρετο τῇδε.

30. τωτίλας δὲ Φρούρειον ἐν λόφοις καὶ οἷς καταλαβὼν * ἐχυρώτατον, ἄγχιστά πη τῶν καλαβρίας ὀρείων κείμενον, ὅπερ ἀχειρότατα καλοῦσι ῥωμαῖοι * ἐνταῦθά τε φυλακτήριον αὐτῶν ἦν ἥστον ἢ πρακτέον κατασκευάζων· αὐτὸς ξὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ὅπῃ ῥᾴδιον εἶναι ἤει, τοὺς βαρβάρων τινὰς ὑπολιπὼν εἰς τὰ ὄπῃ καμπάνιας χωρία, εἰς περὶ ῥωμαίων ἐπίκειτο φυλακῇ, τῶν ὅπως ξυγκλήτου βουλῆς ἐνταῦθα ἔνεκα. βελισαρίῳ δὲ πάλαι πρεσβευτῇ * πη γέγονεν, ἐχθρὸν μὲν μανιώδης δόξασα εἶναι τῆς τε ἐρῶσι καὶ ἀκούσῃ πρῶτον· ἐκβᾶσα δὲ ἐς ἀρετῆς ἔρωτα ὑψηλόν τι καὶ δαιμονίως ἐπαίρεσθαι. τῶν γὰρ στρατιωτῶν ὀλίγους τινὰς φρουρᾶς ἕνεκα τῆς ἐν πύργῳ λοιπὸν, αὐτὸς ξὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς ῥώμην ἦλθε, πρεσβεῦσαί τε αὐτὰ θέσει παντὶ ἤθελεν. ἐπεὶ δὲ οὐκ * εἷός τε ἦν, ὅσα καθελὼν τὸ περίβολον τωτίλας ἔτυχε, βραχεῖ αἰσχοδομήσασθαι χρόνῳ· ἐπίσης τάδε. λίθους ἄγχιστα πη ὄντας ξυναγαγών, ἐπ'
20 ἀλλήλοις οὐδενὶ κόσμῳ ξυνέβαλεν, οὐδὲν πρὸς ἁρμὸν ἐς τὰς ἔχοντας· ἐπεὶ οὐδὲ τίπερνον οὐδέ τι ἄλλο τοιοῦτον [ἐς ἁρμογὴν] εἶχεν, ἀλλ' ὅπως μόνον τὸ τῆς οἰκοδομίας σώζοιτο πρόσωπον· σκολιόπων τε μίαν τὸ χρῆμα ἔξωθεν ἴσην. ἐτύγχανε δὲ καὶ πάφρους βαθείας ἀμφὶ τὸν περίβολον ὅλον ὀρύξας πρότερον, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη. πάντας δὲ τὸ στρατὸ προθυμίᾳ τῇ πάσῃ ταῦτα ἐργαζομένου, πάντα καὶ εἴκοσιν ἡμερῶν, ὅσα τὸ περιβόλου καθήρητο, τῷ προτέρῳ τείχει πολέμῳ. τῶν τε ῥωμαίων ὅσοι ἀμφὶ τὰ ἐκείνη χωρία ὤκηντο, ἐνταῦθα ἠγείροντο· τῆς τε ἐς ῥώμην εἰκήσεως ἐπιθυμίᾳ, καὶ ὅπ τῶν ἐπιτηδείων τοῖς στασίζοντες, ἀφθονίαν ἐνταῦθα εὗρον, διότι βελισαρίου πολὺν ἴσχυσε· ναῦς τε πολλὰς πάντων ἐμπλησάμενοι τῶν ἀναγκαίων, ἐς τε ῥώμην τὸν τιβεριν ἰσθμοῦσας, [εἰσῆξε] ταῦτα ἐπεὶ τωτίλας ἤκουσεν· ὅρας αὐτίκα παντὶ τῷ στρατῷ, ὅπῃ βελισαρίου τε καὶ * πόλιν ἦλθεν, οὕτω βελισαρίου τὰς πύλας ἐναρμόσα-
30. σθαι τῷ περιβόλῳ ἰσχύσαντος. πύλας γὰρ ἁπταφθείρας τωτίλας ἔτυχεν, ἅσπερ οὐκ ἔφθη πρότερον ἐπιτηδείως βελισαρίου πεπηγάμενος. ἐπεὶ δὲ [ὁ] τῶν βαρβάρων στρατὸς ἀγχοῦ * ἐγένετο· τότε μὲν ἐστρατοπεδεύσαντο ἡυλίσαντο τε [τὸν] τίβεριν ποταμόν. ἡμέρᾳ † τῇ ἐπιγιγνομένῃ, ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχοντι, θυμῷ τε πολλῷ καὶ θορύβῳ ἐχόμενοι, ἀμφὶ τὸ τεῖχος ἦσαν. βελισάριος δὲ τῶν μὲν στρατιωτῶν οὐδὲν μαχιμωτάτους ὑπολεξάμενος, ἐς τὴν χώραν τῶν πυλῶν ἔστησε· τοὺς δὲ λοιποὺς ἄνωθεν ἀπὸ τῶν περιβόλων ἀμυνεῖσθαι τοὺς ἐπιόντας πάσῃ σθεναρᾷ ἐκέλευε. γέγονε τότε * κρατερὰ μάχη. οἱ γὰρ βάρβαροι τὰ μὲν πρῶτα ἐλπίδα εἶχον αὐτοβοεὶ τὴν πόλιν αἱρήσειν. τὰ δὲ πράγματα σφίσιν αὐτοῖς οὕτω, καὶ τῶν ῥωμαίων ἰσχυρότατα ἀμυνομένων· ὀργῇ χρώμενοι τοῖς
40 πολεμίοις ἐπέκεντρο, τὰ θυμοῦ σφᾶς αὐτοὺς δυνάμιν ἐς τὴν ἐυπλημίαν ἐρμῶντος. οἵ τε ῥωμαῖοι αὐτοὺς δέξασθαι † ἀντέσχοντο· τὸ κινδύνου, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐς † ἐυψυχίαν ἐσαγαγόντες, καὶ γέγονε φόνος τῶν βαρβάρων, ἄπ' ἀφ' ὑψηλοῦ βαλλομένων, πολὺς· κόπῳ τε πολλῷ καὶ παλαιπωρίᾳ τὰ στρατεύματα ἑκάτερα εἶχον. καὶ ἡ μάχη πρωῒ ἀρξαμένη, ἐπλεύσε ἐς νύκτα. * ἐπεί τε ξυνεσκόπαζεν ἤδη· οἱ μὲν βάρβαροι ἐν τῇς στρατοπέδοις γιγόμενοι, ἐνυκτέρευσαν, τῶν ἐν σφίσι

* ἀμφ' ἴνα
* παραστιῶν
* παραστιοὺς
† λοίσασίαν
* ἐχυρώτατα
* γίγονε πότε
* εἶδεν
* ῥώμῃ
* ἐγένοντο
† ἐπὶ τῇ
† κρατερὰ
† τυχόντες τοῦ κινδύνου, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐς τὴν ἐυψυχ. ἐπήγοντο, γίγνεται καὶ φ.
† ἔπειτα οἱ μὲν

διοικήσασθαι. ἐν ᾧ δὲ οἱ πρέσβεις οὗτοι ἐκ βυζαντίου καὶ αὖθις εἰς ἰταλίαν ἐστέλλοντο, ἐν τούτῳ λόγκασος τάδε ξυνηνέχθη γενέσθαι. πυλιασὸς τοῦτ' ἐκείνη ἀγρούκους ἀγείρας, τὴν εἴσοδον στενοτάτην ἔσαν ἐφύλασσεν, ὅπως μὴ οἱ πολέμιοι κακουργήσαντες ἴοιεν ἐς τὰ ὄπισθε λόγκασίας χωρία. καὶ αὖθις δὲ αὐτοῖς τριακόσιοι ξυνεφύλασσον, οὕσπερ ἰωάννης ἐν τῷδε δεηθεὶς πυλιάρχῳ ἀπολιπὼν τοῦτον ἔτυχεν· ἀγαθοὶ γὰρ οἱ βάρβαροι οὗτοι μάχεσθαι ἐν δυσχωρίαις πάντων μάλιστα. ὅπερ ἐπεὶ ὁ τωτίλας ἔμαθε: γόητος μὲν ἐς τὸ ἔργον καθεῖναι, ἀξύμφορον ᾤετο εἶναι. ἀγροίκων δὲ πλῆθος ἀγείρας, γόητον τὸ ξυμπίμψας αὐτοῖς ὀλίγους τινάς, ἐκέλευε τὴν εἴσοδον σθένει παντὶ ἀποπειρᾶσαι. εἴπερ ἐπειδὴ ἀλλήλοις ξυνέμιξαν: ὠθισμὸς μὲν ἀμφοτέρων πολὺς ἐγεγόνει: αὖτις δὲ τῇ σφετέρᾳ ἀρετῇ, ἅμα δὲ καὶ τὴν δυσχωρίας σφίσι ξυλαμβανούσης, ξὺν τοῖς ἀμφὶ πυλιασὸν ἀγροίκοις οὗτοι ἑαυτοὺς ἐτρέψαντο. φόνος τε αὐτῶν ἐγεγόνει πολύς. γνοὺς ἢ ταῦτα ὁ τωτίλας: ἔγνω μὲν ῥῶμυλον καθελεῖν ἐς ἕδαφος, τοῦ δὲ στρατοῦ τὸ πλεῖον ἐν ταῖσθά πη ἀπολιπεῖν· τῷ δὲ ἄλλῳ ὅπῃ τι ἰωαννίνῳ καὶ λόγκασις εἴναι. τὸ μὲν οὖν πρεσβύτου ἐν χωρίοις πολλοῖς τοῦτον καθεῖλεν, ὅσον ἐς τριημέρου τὸ παντὸς μάλιστα. ἐμπρησαὶ δὲ τῶν οἰκοδομιῶν τὰ κάλλιστά τε καὶ ἀξιολογώτατα ἐκέλευε· ῥώμυλον τὴν μεγαλόπολιν καταστήσασθαι. ἀλλὰ βελισάριος μαθών, πρέσβεις τε καὶ γράμματα παρ' αὐτὸν ἔπεμψεν. οἵπερ ἐπειδὴ τωτίλα ἐς ὄψιν ἦλθον, εἶπόν τε ὧν ἕνεκα ἥκοιεν, καὶ τὰ γράμματα ἐπεχείρησαν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ τάδε. πρότερον μὲν καλὴ σὺν ἔντε ἐργάζεσθαι, ἀνθρώπων αὖ φρονίμων εὑρήματα εἶεν, καὶ πολιτικῶς βιωτεύειν ὀπηδεμόνων: ὅντα δὴ ἀφανίζειν τῶν γε ἀξιωτάτων εἰκών, βλασφήμισμα τοῦτο τῶν αὐτῶν φύσεως σὺν καθαιρουμένων χρεὼν τῷ ὑστέρῳ ἀπολιπεῖν. ῥώμην μὲν τοι πόλεων ἁπασῶν, ὅσαι ὑφ' ἡλίῳ τυγχάνουσιν οὖσαι, μεγίστη τε καὶ ἀξιολογωτάτη ὁμολογεῖσθαι εἶναι. οὐδὲ γὰρ αἰδοῖος ἐνὸς ἀρετῇ] ἐργασίαν, οὐ δὲ χρόνου βραχέος δυνάμει ἐς τόσον μεγέθους τε καὶ κάλλους ἀφῖκται: ἀλλὰ βασιλέων μὲν πλῆθος, ἀνδρῶν δὲ ἀρίστων ξυμμορίαι πολλαί, χρόνου τε μῆκος, καὶ πλοῦτος ἐξουσίας ὑπερβολή, πρός τε ἄλλα πάντα ἐκ πάσης τῆς γῆς, καὶ τοξίτας ἀνθρώπους ἐς ταῦθα ξυναγαγεῖν ἴσχυσεν. οὕτω τε τὴν πόλιν τοιαύτην, οἵαν περ ὁρᾶς, καταβραχὺ πυκνηράμενοι, μνημεῖα τῶν πάντων ἀρετῆς τοῖς ὕστερον ἐπιγενησομένοις ἀπέλιπον. ὥστε ἢ ἐς ταῦτα ἐπίρρεια, εἰκότως ἂν ἀδίκημα μέγα ἐς σὺν ἀνθρώπους τὸν πάντα αἰῶνος δόξειεν εἶναι. ἀφαιρεῖσθαι γὰρ τὰς μὲν προγεγενημένας τῆς ἀρετῆς μνήμας, σὺν δὲ τοῖς ὕστερον ἐπιγενησομένοις τῶν ἔργων τὴν θέαν. τούτων δὲ τοιούτων ὄντων· ἐκεῖνο εὖ ἴσθι, ὡς δυοῖν ἀνάγκη τὸ ἕτερον εἶναι: ἢ γὰρ ἠσπάσθη βασιλέως ἐν τῷδε τῷ πόνῳ· ἢ φείσῃ, αὖ οὕτω τύχοι. ἵν' αὖ νικήσῃς, ῥώμυλον τὸ καθελών, οὐ τὴν ἐπίρρου τιν, ἀλλὰ τὴν σαυτοῦ ἀποδεδειγμένην ἀρετήν, ὃ βέλτιστε, εἰς τὸ ἀσφαλές, κτῆμά τε (ὡς τὸ εἰκὸς) τῶν πάντων κάλλιστον πλουτήσεις. ἵν' δέ γε τὴν χεῖρα σοι τύχῃ κληρεῦσθαι ξυμβαίη: σώσαντι μὲν ῥώμυλον, χάρις αὖ σώζοιτο τῷδε τῷ γενικητῆρι πολλή· ἀσφαλείᾳ δὲ, φιλανθρωπίας τὸ οὐδεὶς ἔπι λελείψεται λόγος. καὶ προσέσται τὸ μηδὲν τοῦ ἔργου ἀπόναθαι. καταλήψεται δέ σε καὶ δόξα τῆς πράξεως ἀξία πρὸς πάντων ἀνθρώπων, ἥπερ ἐφ' ἑκάτερά σοι τῆς γνώμης ἐπίμως ἔσηκεν. ὁποῖα γὰρ αὖ τῶν ἀρχόντων τὰ ἔργα ἕκη, τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸν ἐπ' αὐτῶν ὄνομα φέρεσθαι. τοσαῦτα μὲν βελισάριος ἔγραψε. τωτίλας δὲ πολλάκις αἰαλεξάμενος τῷ ὑπηγελῷ, καὶ τῆς παραινέσεως τὸ ἀκριβὲς πεπυσμένος ἐς μάθησιν· ἐπείθη τε, καὶ ῥώμυλον ἐρχόμενον ἄχαρι πραιτίρου οὐδέν. σημήνας δὲ βελισαρίῳ τῷ αὐτῷ γνώμῃ, σὺν τοῖς πρέσβεις εὐθὺς ἀπεπέμψατο. καὶ τὸ μὲν στρατοῦ τὸ πλεῖον μέρος ῥώμης οὐ πολλῶ ἄπωθεν, ἀλλ' ὅσον ἀπὸ σταδίων ἑκατὸν καὶ ἑκατὸν ἐς τὸ πρὸς δύοντα ἥλιον ἐστρατοπεδευκότας ἐν χωρίῳ ἀληθόνι, σκέλεσιν ἡσυχῇ μένειν: ὅπως δὴ μηδεμιᾷ μηχανῇ δηλωθεὶς εἴη τοῖς ἀμφὶ βελισάριον ἔξω πη τοῦ πρατηρίου εἶναι· αὐτὸς δὲ ξὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ὅπῃ τι ἰωαννίνῳ καὶ λόγκασιν ἦεν. ῥωμαίων μὲν τι σὺν μὲν ἐκ τῆς ξυγκλήτου βουλῆς ξὺν αὐτῷ εἶχε· σὺν δὲ ἄλλους ἅπαντας ξυν[π]γωμοσίᾳ καὶ πᾶσιν

πυλιασὸς

κατὰ νῶτα

ὠθισμὲς μὲν ἀμφοτέρων

ῥώμυλον μὲν

τοῦ στρατοῦ τὸ μὲν πλ.

χαρὰ βελισαρίου ἐς τωτίλαν.

πόλιος

τὰς γε ἀξιοτίμους εἰκόνας, καθαιρουμένους

σκοῦντῶν ἐναντίων ὧδε πλὴν ὑπεραίροντος, δυνάμει τινὶ ἀφανεῖ τε καὶ ὡς ἥκιστα γιγνομένῃ ἀναθήματι. σὺν θεῷ τὰ φυλάξαι τὰ ἀγαθὰ ἐφ' ὑμῖν κείσεται), διασώζειν δηλονότι τὸ δίκαιον. μεταβαλλομένοις γὰρ, καὶ τὰ ὧδε τὰ θεῖα αὐτίκα δὴ μάλα πολέμια ἔσεσθαι. οὐ γὰρ ἀνθρώπων γένει, οὐδὲ φύσει ἐθνῶν, ξυμμαχεῖν εἴωθεν· ἀλλ' οἷς ἂν μᾶλλον ὁ τῆς δικαίας λόγος τιμᾶται. πόνος τις ἑδεῖς αὐτῷ, τὰ ἀγαθὰ ἐφ' ἑτέρους μετενεγκεῖν. ἀνθρώπῳ μὲν γὰρ τὸ μὴ ἀδικεῖν μένον ἐν γνώμῃ [ἐστὶ] θεῷ δὲ * πάντα ἐν τῇ ἐξουσίᾳ πέφυκε κεῖσθαι. φημὶ τοίνυν ὑμᾶς χρῆναι τὴν δικαιοσύνην ἔς τε ἀλλήλους, καὶ οὗτοι κατηκόους. τηρεῖν. ταύτην γὰρ αὖ εἶναι λέγειν, τὴν ἴσην μερίδα ἴσαι διασώζεσθαι. τοσαῦτα ὁ τωτίλας ἐς οὗτοι γότθους εἶπεν, καὶ οὗτοι ἐκ τῶν ῥωμαίων βουλῆς ξυγκαλέσας · * πολλά τε ὠνείδισε, καὶ ὀλιγωθάζων ἐκάκισεν : * ὡς δὴ πολλὰ ἐκείνοις τε ψευδορίκῳ ἐς ἀπάλαιχε ἀγαθὰ πεποιηκότες, ὅτι τε τὴν ἀρχὴς ἀπάσης αὐτοὶ ἴσασι κατεστῶτες, καὶ τῶν τε πολιτείαν διοικησάμενοι, πάλαι τε πεῖσθέντες μέγα τι χρῆμα, [εἶπε] ἐς [τὰς] γότθους [οὗτοι] εὐεργέτας πολλῇ ἀγνωμοσύνῃ ἐχόμενοι· ἐς ἐπίστασίν τε (εὐδιον) ὅτι τῷ σφετέρῳ πατρῴῳ τε εἴδον, καὶ οὗτοι χρωμένους ὅτι τῇ πατρίδι * ἐπαγάγεσθαι, ὧνπερ σφῶν αὐτῶν ἐκ τοῦ αἰφνιδίου γεγενημένοι. καὶ ἀπιστωθήσεσθαι μὲν, εἴ τι πρὸς γότθων πάθοιεν αὐτοὶ κακὸν πώποτε; λέγειν γὰρ ἠνάγκαζεν, εἴ τι ἀγαθὸν σφίσι πρὸς ἰουστινιανοῦ βασιλέως * ξυμβαίη; καταλέγων ἐφεξῆς ἅπαντα. ὅτι δὴ τὰς μὲν ἀρχὰς ἀφῃρῆσθαι χρεόν τι ἀπάσας· πρὸς δὲ τῶν καλλιμμάχων λογοθετῶν αἰκίζεσθαι, λογισμὸς * ἐκτίνειν τῶν σφίσιν ἐς γότθους πεπολιτευμένων ἀναγκάζεσθαι· καὶ τῷ πολέμῳ κεκακωμένοι. φέρειν οὗτοι δημοσίας ἀδέν τι εὐδιέστερον, ἢ ἐν τῇ εἰρήνῃ πρὸς ἀρχικοὺς φέρειν. ἀλλά τε πολλὰ ἐπεπθεῖν τῷ λόγῳ, ὅσα δεῖ ἐπὶ δυσμενῆ τὸν πολέμιον ἀλεδουλομένους ὀνειδίζειν εἰκός. ἠρώτα δὲ αὐτοὺς ὁ θεοδήκιχος, καὶ οὗτοι πάλιν αὖτις ὧδε λέγοντας ἰσωρους· ὑμεῖς μὲν, ἔφη, ξυμπεφοι γότθοις γεγενημένοι, οὐδὲ χῶρόν τινα ἔρημον ἐς τήνδε ἡμῖν ἐναλλάξαι τὴν ἡμέραν ἐγνώκατε· εἰδὲ δὲ ὑμᾶς ῥᾴμῃ τὰ αὐτῇ καὶ ἀπολιτίῳ ἐδίξασθαι. διόπερ ὑμεῖς μὲν ἐν οἰκείων λόγῳ γεγενῆσθαι · οὗτοι δὲ γότθοις φίλοι τε (ὡς τὰ εἰκὸς) καὶ ξυγγενεῖς γεγενημένοι, τὰς ὑμετέρας ἀρχὰς τὸ λοιπὸν ἕξουσιν. εἰ μὲν δὴ πατρίκιοι παῦται * ἀκούσαντες, σιωπῇ ἔσχοντο. πελάγιος δὲ τωτίλα ὢν ἐκ ἀνδρῶν ἑπταικοσίων τὸ καὶ δεδυσχερκότων παραυτίκα μὲν, ὡς ἐκέτι ἀνίη, ἕως αὐτοῦ φιλανθρωπίας ἐπαίσχετο ποιησάμενος ἀπεπέμψατο. ἔπειτα δὲ πελάγιόν τε καὶ τὸν ἐκ ῥώμης ἑτέρων ἕνα, θεόδωρον ὄνομα, πρίσβεις ἐς βασιλέα ἰουστινιανὸν ἔστειλεν· ἔρρησε αὐτοῦ διανοίας καταλαβών, ὅτι τὸ εὐνοϊκὸν ἐς αὐτὸν χρήσοντας, καὶ αἰσχρέφειν ὅτι πάχιστα ἐς τὸ ἰταλίαν ἐκ ἀπευδὲς ἔχοντας. ἐπίστελλέ τε αὐτοῖς τὸν εἰρηνίῳ οἱ πάντ' ἀθένει ὧδε βασιλέως πρίζεσθαι· ὅπως δὲ μὴ αὐτοῖς αἰσχυνόμενοι ῥώμῃ, ἐς ἴδαφος καθελὼν ξύμπασαν, καὶ οὗτοι ἐκ τοῦ συγκλήτου διαφθείρας βουλῆς, ἐς ἐλλυριοὺς τὸν πόλεμον ἄγειν. καὶ γράμματα δὴ ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἔγραψεν. ἤδη μὲν οὖν βασιλεὺς ἠκηκόει τὰ ἐν ἰταλίᾳ ξυμπεπλακότα. ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ πρέσβεις παρ' αὐτῶν ἦλθον, ἀπήγγειλαν ὅτι ὁ τωτίλας σφίσιν * ἐπίστειλε, καὶ τῷ ἐπιστολῷ ἐνεχείρησαν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ τάδε. "ὅσα μὲν ἐν ῥωμαίων τῇ πόλει γνώσας ξυνέβη, ὀπίσω μεμαθηκέναι σε ἅπαντα εἰμάι, καὶ τὸ παῦ ἐγνωκας. ὧν δὲ ἕνεκα οὗτοι πρέσβεις ἀπέσταλκα οὗτοι δὲ, * παῦτά εἰσιν. αἰτούμεθα τὰ ἐκ τῆς εἰρήνης * ἀγαθὰ σί τι * πρεσβεύειν αὐτὸν, καὶ ἡμῖν ξυγχωρεῖν. ὥσπερ μνημεῖά τε καὶ ὧδαδείγματα καλλιστε ἔχομεν ἀναστάσιόν τε καὶ ζευδέριχον. οἳ βιβασιλεύκασι μὲν οὐ πολῷ πρότερον, εἰρήνης δὲ ἀγαθῶν πραγμάτων ἅπαντα * ἐπεπλήσαντο τὸν κατ' αὐτοῦ χρόνον. νῦ γάρ σοι ταῦτα ποτε βουλομένῳ εἴη * πατήρ τε αἱ ἡμὲς εἰκότως καλοῖο, καὶ ξυμμάχους ἡμᾶς ἐφ' οὓς ἂν βούλοιο, πολεμίων ἕξεις. ταῦτα ἐπεὶ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς ἀπενεχθέντα εἶδε. καὶ τῶν πρέσβεων οὗτοι λόγους ἅπαντας ἤκουσεν· ἀπεπέμψατο αὐτοῦ αὐτίκα δὴ μάλα. τῶν τότε μένον αὐτοῖς ὑποκεινόμῳ, καὶ τωτίλα γράψας, ὅτι δὴ αὐτοκράτωρ τῷ πολέμου πεποίηται βελισαρίῳ· κύριός τε ἁπάντων εἴη τὰ πρὸς τωτίλαν ὅπως βούλοιτο διοικήσα-

* ξύμπαντα

Τῶν αὐτῶν δημαγωγεῖα πρὸς τοὺς ῥωμαίους.

* πολλὰ αἰνίδιος τε

* αἰσθεὶς

* ἴδιον

* ἐπαγάγοιντο

* ξυμβαίοι

* ἐκτίνειν

† ἀκούσαντες

† ἐπίστειλε γράφῃ τωτίλα πρὸς ἰουστινιανὸν βασιλέα.

† σωτὰν ἐγνωκα

† αὐτὰ εἶναι

† καλὰ.

† πρεσβεύειν

† ἐπεπλήρωται

† τοὺς λέγ. τῶν πρέσβ.

† ὑποκεινόμῳ

† αὐτοκράτορα τ. π. π. βελισάριον

θρίσης, καὶ πῶς ἄλλοι, ἰς τ̃ πίτρου ℣ δποςόλε νεὼν ἔφυγον. τ̃ μὴ τοι δήμε πντακοσίες αἰ-
δρας αὐτὰ πᾶσαν τ̃ πόλιν δπολελεῖφθαι ξωϊπσιν, οἵπερ ἰς τὰ ἱερὰ κατέφυγον μόλις. τ̃ γὰρ
ἄλλων ἀπάντων οἱ μὴ ἀπόντες ἤδη πρότερον ἰς ἑπέρας ᾤχοντο χώρας· οἱ ℣ τῷ λιμῷ διεφθά-
ρησαν, ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται. πολλοὶ μὴ οὖν τῶ πόλα νύκτωρ ἤγγελλον, ὅτι δὴ θεοὶ σας
τὸ ϗ οἱ πολέμιοι φεύγεσιν. ὁ ℣ χαρίεντα τ̃ λόγον αὐτοῦ εἰρηκέναι ἐπῶν, οὐκ ἐᾶν διώκειν. τί
γὰρ * ἥδιον ἀνθρώπῳ γένοιτο ἄν, ἔφη, πολεμίων φεύγόντων; * ἐπειδὴ τε ἡμέρα λῶ ἤδη, καὶ
ἀδεμία ἔτι ἐσέρας πνὲς ὑπωψία ἐλέλειπτο· τῶ πόλας μὴ ἰς τ̃ πίτρου νεὼν ℣ δποςόλε ἰυ-
ξόμην ϑ. ἦεν· γόνθοι ℣ τοῦ ϖᾶσα πᾶσωσάτας διέφθειρον. ἀπέβαινόν τε τότῳ τῷ τρόπῳ τ̃ μὴ
σραπιωτῶν ἐξ ϗ ἔκθσιν, τὰ δὲ δήμε ἐζήκοντα. ἐπεὶ δὲ ὁ τῶ πόλας ἀφίκετο ἰς τὸ ἱρὸν: πολά
γιος αὖτῷ ἰς ὄψιν ἦλθε, τὰ τ̃ χρισ̃ λόγια ἐν τ̃ χερσὶ φέρων· παντί τε τρόπῳ τ̃ * ἱκετεί-
10. αν ϖροτεινόμην ϑ., φείδε τ̃ σῶν, ὦ δέσποτα, εἶπε, ϗ ὃς ὀλίγου ζῶν τὸ κὰ = ἐναλθρώπως
ἔφη· νεῶ μὴ, ὦ πλάγιε, ἱκετεύων ἐλήλυθας. ὅτι με, ὁ πλάγιος ἀπεκρίνατο, θέλειν σὲν ὁ
θεὸς εἶναι πεποίηκεν· ἀλλὰ δέλων τ̃ σῶν πλειόνων, ὦ δέσποτα, φείδε. τοι τῶ ὁ τῶ πόλας τῶ
* ἱκετείαν δεξάμενος, ἀπέπεμψε μηδένα πλειόνων δποκτιννύναι τ̃ πάντων ῥαμμάτων· ἀλ-
λὰ τ̃ χρημάτων αὖτῷ μὴ τὰ τιμιώτατα ἐξελεῖν, τὰ δὲ ἄλλα [ἐν] σφίσιν αὐτοῖς κατ' ἐξου-
σίαν ληΐζεσθαι. πολλὰ μὴ ἂν ἐν τ̃ πατρικίων οἰκίαις εὗρε· πάντων ℣ μάλιστα ἔ [πρ] ὁ θεοὶ σας
κατέλυε. τὰς γὰρ * ἀνοσίας, ὡς γε δεδήλωται, τ̃ σίτου τιμὰς ὁ κακοδαίμων τῶ πόλα ἠθροιζεν:
ἄτω τὰ ϖρὸ τοῦ τῆς τε ἄλλοις ῥωμαίοις, ϗ τῆς ἐκ τῆς συγκλήτε βελῆς· ϗ ἐχ ἥκιστα ῥουσικια-
νῆ, [τῆ βοεπὶ μὴ γαμετῆ γενομένη, παιδὶ ℣ Συμμάχε, ϗ] τ̃ ὑσίαν αὐτῆς τοῖς δεομένοις = ϖρο-
20 τεινομένη, δέλων τε ϗ ἀγροίκων = ἀμπεχομένοις ἱμάτια, ϖρὸς τ̃ πολεμίων ἄρτον ἢ ἄλλό τε τ̃
ἀναγκαίων * αἰτεμένοις δοῦν. ἔστε τὰς οἰκίας ϖροϊέντες, ϗ τὰς ὑρὰς ἐσαεὶ κήπους, τρεφὴν
διδέναι σφίσιν ἐδίοντο, ὁ Φέροντ ϑ. αὐτῆς αἰσχύνομαι ℣ ἔργε. ϗ γόνθοι μὲν ῥωμαίων ἐκτεί-
νειν ἐς ϖᾶσαν ἡδονὴν ἐπιεικῶς· ὑπικαλέντες, ὅτι δὴ χρήματα ϖροίσεσθαι τῆς τε ῥωμαίων σρατε
ἄρχεσι, τὰς ϑευδιρίχε οἰκίας διαφθείρει, * τὰς φόνες ἀμυνομένη συμμάχε τε ℣ πατρὸς * τῶ φόνου
ϗ δοσίπου ℣ ξωνοικήσαντος. * τῶ πόλας δὲ ἥδιον ἄχαρι παθεῖν αὐτὸν ξωνεχώρησεν, ἀλλ' αὐ- † τουτέσι
τὸν τε ἐς τὰς ἄλλας ἀπάσας ὕβρεως σκῆς διεφύλαξε· καὶ πρ γόνθων ἐς κοίτην ὡς μάλισα
ἐφεσμένων αὐτῆς ξωνελθεῖν. διόπερ αὐτῶν ἥδεμιᾶς ἐς τὸ σῶμα * ὑβρίζεσθαι ξωίδη, ἥδε αἰσθη † ὑβρίζε
ξωνοικύση, ἥδε παρθένε ἡ χήρα ἔση· μέχρι τὸ κλέος ἐπὶ σωφροσύνη σκ τότε ℣ ἔργε τῶ πό-
λας ἔχει. τῇ ℣ ὑσεραίᾳ γόνθους ἅπαντας ξυγκαλέσας ὁ τῶ πόλας, ἔλεξε τοιάδε. Οὐ καινὴν Δημηγορία τῶ
πόλα ϖρὸς τὸν
30 σρατόν.
ἔνα ἥδε ἀγνῶτα ὑμῖν παραίνεσιν ποιήσομ ϑ., ἐνθάδε ὑμᾶς, ἄνδρες ξυσρατιῶται, ξωήγα-
γον· ἀλλ' ἐκεῖνα ἱερῶν, ἅπερ ἐγὼ πολλάκις ἰς ὑμᾶς εἶπον. ὑμῖν ℣ αὐτὰ ἐνδιξαμένοις, τὰ μέγιστε
τ̃ ἀγαθῶν ξωηνέχθη ἡμῖν. μὴ τίνων τινὶ ὀλιγωρίᾳ ἁμαρτεῖν ἰς τ̃ παραίνεσιν πανῶ χρήσι-
μον, λόγων γὰρ, τ̃ ἐς εὐδαιμονίαν * ἀγόντων, κόρον οὐκ εἰκὸς ἀνθρώπῳ γενέσθαι· καὶ τῇ πολυλο- † ἀοκγόντων
γία τις δοκῇ καινὴν δοκῆ: ἐπεὶ ἥδε ϖρὸς τ̃ ἐξ αὐτῶν ἐυεργεσίαν ἀπειπεῖν ἄξιον. λέγω δὲ, ὅτι
πρώλω μὴ ἐς μυριάδας ἔκθσι μαχιμωτάτων ξωϊόντες σραπιωτῶν, πολὺ τῷ ὑπερφυεῖ
χρώμενοι, ϗ ἵππων τὸ ϗ ἄλλων ϖρεσβείαν πνὰ (ὡς ἔνι μάλισα) ἐνδεικνύμενοι, καὶ γερόντων
ξωετωτάτων πολὺ ὄμιλον, ὅπερ τοῖς ἐς ἀγῶνας καθισαμένοις ξυμφορώτατον εἶναι δοκεῖ,
ϖρὸς ἀνδρῶν ἐπακισχιλίων χρυσῶν ἡσυθέντες, τῶ τε ἐχθρὸν καὶ πᾶλλα ξύμπαντα λόγῳ
ἥδεῖ ἀφῃρήμεθα: νεῶ δ' ἡμῖν ἐς ὀλίγους δποληφθεῖσι, γυμνοῖς τε καὶ οἰκτροῖς, καὶ οὐδ'
40 ὁπωοῦν τῶν πάντων ἐμπείροις, κρατεῖν τῶν πολεμίων πολὺ ἦν ὁμυσμυρίων ὄντων τύχη- † ξυμβαινόντων
κε. τὰ μὴ οὖν πεπραγμένα ξυλήβδην εἰπεῖν, πιαῦτά ἐσι. τὰς δὲ τῶν οὕτω * ξυμβάν- † ϖρότερον τῶν
των αἰτίας ἐν ὀλίγοις ὑμῖν αὐτίκα διηλώσω. ὅτι γόνθοι μὴ * καὶ ϖρότερον ἄλλων ἀπάν-
των, περὶ ἐλάσονος ϑ. ποιήμενοι τὸ δίκαιον, ἔταξαν ἐς τε ἀλλήλους καὶ τοῦ κατηκόους † τότε ἐν αὐ-
ῥωμαίους ἀνόσια ἔργα. οἷς δὴ (ὡς τὸ εἰκὸς) ἠγμένοις ϑ. ὁ θεὸς, ἐπ' αὐτοῦ τότε ξυ τῆς πο- τοῖς
λιμίοις ἐράσθη. καὶ διὰ ταῦτα πολὺθη τὸ καὶ ἀρετῇ, καὶ τῇ ἄλλῃ τ̃ πολέμου ϖᾶσα-

λημβάνειν ὡς μάλιστα. οἷς γὰρ αὐτὸ τὴν φυλακὴν ἐπικεῖσθαι ξυνέβαινε, πολλὴ ἐξουσία τοῦ καθ' ὁδὸν ἰέναι τὸ ἐπὶ οὐδενὸς αὐτοῖς ἐφεστήκει, ὅστις αὐτοὺς κωλύσειν τινὰ τοῦ πάντα ποιεῖν ἐξόν. οἱ δὲ τοῦ βασιλέως στρατιῶται, ἅτε ἐν τῇ οἰκείᾳ πόλει ἐπὶ τοῖς τῆς νυκτὸς φυλακαῖς ὄντες, ὅπερ εἰώθεσαν, διερευνᾶσθαι τοὺς φύλακας ἐπειρῶντο. καὶ μάλα ὀλίγοι τῶν φυλάκων ἐγρηγορότες ἐφαίνοντο. ὀλίγοι γὰρ κομιδῇ ἐστησάν τε, ὥσπερ μοι ἐρρήθη, ἐλίποντο· καὶ αὐτοὶ τῷ λιμῷ ὑπὸ τῶν φυλάκων κεκακωμένοι. τοσαῦτα οὖν ἴσασιν, ἀμφὶ πύλαις αἰσιαρίαις φυλακὴν ἔχοντες, τηρήσαντες τῆς νυκτὸς τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ τῶν μὲν [τῶν] αὐτῶν ἐχομένους καθεύδειν ἐπέβαλλον· αὐτοὺς δὲ ἡ φυλακὴ τοῦ σκοποῦ τείχους ἐπικρατοῦσα καλῶς ἐν τῷ ἐπάλξεων αἴρεσθαι ἐποίησε* τοὺς ὑδαφόβους ἀγρεῖν ἐξικνουμένους. καὶ τούτων χερσὶν ἀμφοτέραις λαβόμενοι, ἕξω τοῦ περιβόλου ἐγίνοντο. καὶ ὡδαίλωπλαι ἀφικόμενοι, δεξαμένῃ πολλὰ αὐτὸν τῶν ὁμολόγων καὶ τῶν γέτῶν φράσαι. δυνατὰ γὰρ εἶναι ἔδοξε τὰ τοιαῦτα ἰσχυρίζοντο ἐνδεῖν τινα καὶ ὃς χάριτος [σφίσιν] ἀρεῖσθαι ἐξὸν ὁμολογήσας. ἦν πρὸς ἑπτὰ* ταῦτα ποιήσωσι· κύριός τε αὐτοῖς καὶ σπουδῆς χρημάτων μεγάλων· δύο τῶν ἐπιμήνων ξυνεῖναι αὐτοῖς ἐπιμῖξαι, καὶ σκεψομένους τὸν χῶρον. ὅθεν οἱ ἄνθρωποι γέτῃοις ἔφασκον εἶναι τὴν πόλιν ἰσχυρὰν οὕτω. εἴπερ ἐπειδὴ ὡδαὶ τὸ τεῖχος ἀφίκοντο, τῶν καλωδίων λαβόμενοι αὐτίβαινον εἰς τὰς ἐπάλξεις, ἀδεεῖς ἐστᾶσθαι ἢ φθεγγοίμενοι ἢ τῶν ποιμνίων ἄθρουν ἔχοντες. ἐπειδή τε ἐστᾶσθαι ἐγίνοντο, τοῖς βαρβάροις οἱ ἴσαυροι *ἅπαντα ἐδείκνυον· ὡς ἀνίεσαι μὲν βαλομένοις ἀδεῶς αὐτοῖς ἐμποδὼν εἴη, ἀνελθεῖν δὲ πολλῷ αὐτοὺς ἐξουσία γίνοιτο σφίσιν. ἀδεεῖς τε ὡδαίπαν αὐτοὺς ἐστᾶσθαι, καὶ τὰ αὐτοῖς ἀπαγγέλλειν τοῖς πύλας κελεύουσιν, ἀποπέμψαντες. ἅπερ ἐπεὶ ὁ τοῦπλας ἤκουσεν· ἤδη μὲν πως τῇ ἀγγελίᾳ· ὑποψίᾳ ἦ καὶ ὡς ἐς ἔσχατον ἰσαύρους ἐχόμενος, καὶ λίαν αὐτοῖς πιστεύειν ἐξίει. ὑμέρας τε καὶ πολλῆς ὕστερον, αὖθις οἱ ἄνθρωποι παρ' αὐτὸν ἦκον. ὅθεν τε πρᾶξιν ὡδαικαλοῦντες. καὶ ὃς ἔπεμψε δύο ξυὺ αὐτοῖς ἐπιμῖξαι· ἐφ' ᾧ καὶ αὐτοὶ, ἐς τὰ ἀκριβῆ ἅπαντα διερευνησάμενοι, ἀπαγγείλωσι. οἱ δὲ ἐς αὐτὸν ἐπανήκοντες, ἅπαντα ὁμοίως τοῖς πρόσθεν ἤγγελλον. ὃ τούτῳ ῥωμαῖοι γράφωσιν πολλοὶ δὴ καζασκοπῆ στελλόμενοι τὰ πόλεως, καὶ πολλῷ ὕστερον ἀφῆκαν γέτῃοις δίκα [ἐδᾷ] ἰέναι ἐξεῖναι ξυνέβη. ὡς δὴ ἐλόντες, ὡδαὶ τὸ βίσσας ἐνυδὸς ἄγειν. καὶ ὁ μὲν ἀπεπωλήσατο [τῶν δὴ τοῦ βαρβάρων, ὅ, τι καὶ ὁ τοῦπλας ἀμφοῖτο· οἱ δὲ γέτῃοι ὃν ἐλπίδι ἔφασαν εἶναι, τὰ τινὰς σφίσιν ἰσαύρων ἐνδώσειν τὴν πόλιν· ἤδη γὰρ ἔκπυστον [ἐς τοὺς βαρβάρους πολλὰς ἰσχύειν. ἀλλὰ καὶ ταῦτα βίσσας τε καὶ κώνων ἀκέσεσθαι, ἔν τε ὀλιγωρίᾳ πολλῇ ἔχον, καὶ αὐτῶν ἐστρατοπεδεύσθαι μέσην πιπίνειν. καὶ τρίτον ἂν ἴσαυροι τοῦπλα ἐς ὄψιν ἐλθόντες, ἐς τὸ ἴρχειν τὸ ἄνδρα ἐοικέναι. ὁ δὲ ἄλλως τε ξὺν αὐτοῖς ἐπιμῖξαι, καὶ τὸ αὐτοῦ καὶ γένος ἐστοιχάσαντα πιστὰ εἰπεῖν ἐπανήκοντες καὶ τὰ πάντα λόγου] ἀγγείλαντες* ἐς τὸ πρᾶξιν ἐπέρρωσαν. *τοῦπλας δὲ ἐπειδὴ τάχιστα νὺξ ἐγένετο, ἅπαν ἡσυχῇ ἐξοπλίσας τὸ στράτευμα, ἀπῆγε ἀμφὶ πύλαις αἰσιαρίαις. καὶ ποσαρις τὸ ἐν γέτῃοις, αὐδρικὰς τὰ καὶ ἰσχύος περιεῖναι ἐκόντας, ξὺν τοῖς ἰσαύροις διὰ τὸ βριχων αἰσθάνεσθαι ἐς [τὰς ἐπάλξεις ἐκέλευεν· ἐς ἐκεῖνον σημῆναι τὸ νυκτὸς τὸν καιρὸν, ἐς] ὃν τότε δὴ τοῖς ἰσαύροις ἡ φυλακὴ ἐν τῷ τείχους ὕπνον ὁκωβιτεῖσθαι τὸ ἄλλων αἱρεμάων ἐπέσχεν. εἴπερ, ἐπειδὴ ἐστὰς τοῦ βαρβάρου ἐγίνοντο, κατεβαίνεσαν ἐς πύλας τὰς αἰσιαρίας. ὑδαῖος σφίσιν αὐτοσταθεὶς καὶ τὰ, τῷ ξύλον πλέκεσθαι διαφθείρουσιν, *ὅπερ ἐσίρσει τεῖχος ἑκατέρᾳ ἐναρμοδίαν πρὸς πύλας διαζευγνύναι ἐώθασαν· τὰ, τὸ σιδήρεα ξύμπαντα, εἰς σφᾶς τὰς κλεῖς αἱ φύλακες ἐμβαλλόμενοι, ἔκλεισάν τε τὰς πύλας, καὶ κατὰ τὸ χρεὼν αἰνίσσει. οὕτω δὲ τὰς πύλας αἰσθόμενοι, ἦπερ ἐβούλοντο· τῇ πόλει τοῦπλαν τὸ καὶ τὸ γέτῶν φράσαι ὑδαῖ πάνυ ἐδίδασκον. τοῦπλας σφᾶς αὐτοὺς ἐστᾶσθαι ἐς ἕνα χῶρον ξυναγαγὼν, σκιδάσασθαι ὑδαμῇ ἔασεν· ἔδεισε γὰρ μή τις ἐσίδρα πρὸς τὸ πολεμίων σφίσι ξυμβαίνει. παρῆκε δὲ (ὡς τὸ εἰκὸς) τῇ πόλει καὶ θορύβῳ ἐπιπεσοῦσθαι· οἱ μὲν γὰρ τῶν γέτῃοις τὰ ῥωμαίων φράσαντες, διὰ πύλης [τῆς] ἐπέρασι ξὺν τοῖς ἄρχουσιν* ἔφευγον· ὅς τῳ ἑκάστῳ ἐνέπιπτε γίγνεται· ὀλίγοι δέ τινες ξὺν ῥωμαίοις τοῖς ἄλλοις ἐς τὰ ἱερὰ κατέφευγον. τῶν δὲ πατρικίων, δεκτός τε καὶ βασίλειος, ξὺν ἐπίροις τισὶν (ἔπεσε γὰρ σφίσι παρόντι ἔτυχεν) ξυὼ τῷ βίσσᾳ φυγεῖν ἔσχον. μάξιμός τε καὶ ὀλύβριος καὶ

ἕτεροι.

* πάντα ποιήσωσι

10

* πάντα

* οὕτω

* τοῦπλας

20

* ἔπεμψε

30

* τοῦπλας

40

* ἔφευγον

ρῶμ ἔκτεινον. οὗτ δὲ τρεψάμενοι, καὶ τὼ ἄλλοτε ἀπελόμενοι, ἐυθὺ τῆς γαφύρας ἐχώρησαν. ἐπεδή τε πίχισε ἐς αὐτὼ ἦλθον· ἔρχου ἔχοντα, οἵ τε βάρβαροι ἐκ τῶν πύργων ἡμύνοντο καρτερώτατα. ἤδη δὲ καὶ ἐκ τῶν * χαρακωμάτων ἐξαιρούντες, ἐπὶ τὼ γαφύρᾳ ὁρόμῳ ἐχώρουν. τότε δὴ Βελισάριος τὰς ἀκάτους, ἐφ' ὧν ὁ πύργος πεποίητο, ὡς ἀγχοτάτω τῶν ἀκρων θαπέρου τῶν πολεμίων πύργου, ὃς δὴ ἐπὶ τῆς κατὰ πόρτην ὁδὸς ἐπ' αὐτῷ τῷ ποταμῷ τὸ ὕδωρ οἴσηκεν, σκόλοψι τὸν λέμβον ὑφάψαντες ὑπερῆν τῶν πολεμίων τὸ πύργον * ἐξιστίων. καὶ ῥωμαῖοι μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίουν. ἐμπεσὼν δὲ τῷ πύργου ὁ λέμβος, αὐτόν τε αὐτίκα μάλα ἐνέπρησε, καὶ ξυὶ αὐτῷ γότθους ἅπαντας, ἐς δώδεκα μάλιστα * ὄντας, ἔκαυσε. καὶ ὃς δὴ ξυὶ αὐτῶν, καὶ αὐτῶν ἦρχε γότθων ἁπάντων μαχιμώτατος ὤν. θαρσήσαντες δὲ ἤδη ῥωμαῖοι, οὗτ ἐκ τῶν χαρακωμάτων ὑπεξεβοηθησάν τε βαρβάροις ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ἔβαλλον. οἱ δὲ καὶ πεπληγμένοι τοῖς ξυμπεσοῦσι, φρίψαντες τὰ νῶτα, ὡς ἕκαστος ἐδύνατο, ἐς φυγὴν ὥρμων τε· τῆς τε γαφύρας ῥωμαῖοι ἤπτοντο. καὶ αὐτὼ ἔμελλον αὐτίκα μάλα διαφθήσεσθαι, εἰ τι ῥᾳθύμως κομίζοιτο, οὐδενὸς ἔτι ἀντισχόντος. ἀλλ' ἐπεὶ ἐκ ἐᾶ τοῦτο βουλομένη τῇ τύχῃ· τῶν τινὸς φασιρῶν δαιμόνων μηχανὴ γέγονεν, ἢ τὰ ῥωμαίων πράγματα ἔφθειρε τρόπῳ τοιῷδε. ἐν ᾧ τὰ στρατόπεδα τῇδε (ἦπερ ἐῤῥήθη) ἐφέρετο· ἐν τούτῳ τὶς Φήμη ἐπὶ τοὺς * τῷ ῥωμαίων ἐς πόρτην ἦλθε, ὡς νικῴη ὧδε Βελισάριος, αὐτίκα δὲ τὼ ἄλυσιν, διαφθείρας οὗτ τοῦτο Βαρβάρους, καὶ τἄλλα, ἅπερ μοι ἔμπροσθεν ἔρρηται, ἰσαάκης δὲ ταῦτα ἀκούσας, οὐκέτι οἷός τε ἦν ἐς αὐτὸ μένειν· ἀλλὰ κλέους τε δὲ μεταλαχεῖν ἐσπουδῇ εἶχε. τῶν τι Βελισαρίου ἐσπολῶν ἀλογήσας, ὅτι πίχισε ἐς τὼ ἐπέρᾳ τῷ ποταμῷ ἔχθλω, [ἦπερ ὀφία εἰσὶν,] ἀπίων ἔσχετο. καὶ τῶν στρατιωτῶν, οὕστερ ἐστρώθη Βελισαρίου κατασχεσόμενος ἔτυχεν, ἱππεῖς ἱππαζόμενος [ἑκατὸν, ἐπὶ τὸ τῶν πολεμίων χαρακώματα ἤλαυνεν, οὐ ῥᾳδίλιχος] ἦρχεν, ἀνὴρ ἀγαθὸς τὰ πολέμια. ἐμπλήσας τε ἐκ τῆς αὐλῆς τοῦ ἐς τοὺς βαρβάρους· [ἄλλους τέ τινας,] ἔ ῥᾳδίλιχον ἐσπαίσατο ἐπλήξεν. οἱ δὲ γότθοι ἐυθὺς λιπόντες τὸ στρατόπεδον, ἐπεχώρησαν· ἡ πλῆθος πολεμίων ἐπιστήσαντες ἀμφὶ τὴν ἰσαάκιον ὄπιθεν εἶναι· ἢ οὗτ ἐσαυτοὺς ἐξαπατῶντες, ὅπως δὴ αὐτοῦ (ὅπερ ἐγένετο) ἐλεῖν * δυνήσεται. οἱ μὲν οὖν ξυὶ τῷ ἰσαάκῃ ἐσελθόντες ἐς τὸ τῶν πολεμίων χαρακώμα, τόν τε ἄργυρον, ὅσπερ ἐσπώθα ἔκειτο, καὶ τἄλλα χρήματα ἥρπαζον. ἀναῤῥιψάντες δὲ * οἱ γότθοι αὐτίκα πολλοὺς μὲν κτείνουσι τῶν ἐσαυτῶν, ζῶντα δὲ ἰσαάκιον ξυὶ τῖρσις πσὶν οὐ πολλοῖς ὕστερον. ἤκουτός τε ἐπὶ τοῖς Βελισάριον ὄρθρου, ἀγγέλλουσιν ὅτι δὴ ἔχοιτο πρὸς τῶν πολεμίων ἰσαάκης. Βελισάριος δὲ καταπλαγεὶς τε οἷς ἠκηκόει, καὶ οὐ διερευνησάμενος ὁπόθεν ποτὲ μηχανῇ ἰσαάκης ἀλῴη· ἀλλ' οἰόμενος τὸν τε πόρτην καὶ τὼ γυναῖκα [αὐτοῦ] ἀπολωλέναι, καὶ ἅπαντα διεφθάρθαι σφίσι τὰ πράγματα, * ἄλλως τε οὐδὲν ἀπολελεῖφθαι ἐχύρωμα, ὅπῃ αὖ καταφυγόντες τολοιπὸν σώζοιντο· ἰς ἀφασίαν ἐμπέπωκεν· οὐ γενὸς αὐτῷ πρόσθεν τοῦτο γε. διὸ δὴ κατὰ τάχος ὀπίσω ἀπῆγε τὸ στράτευμα, ὡς ἀπησόμενος * αὐτοβασκεύοις ἐπὶ τοῖς πολεμίοις· αὐασωσόμενος δὲ πάσῃ μυχανῇ τὸ χωρίον. οὕτω μὲν ὁ ῥωμαίων στρατὸς ἐσθένδε ἄπρακτοι αὐτεχώρησαν. ἐν δὲ τῷ πόρτῳ ἡμόμενος Βελισάριος, τὼ τε ἰσαάκου μανίαν ἔγνω, καὶ τῆς (οὐ θέσθαι) οἱ αὐτῷ ξυμβάσης παρεχθῆς ἤσθετο· τῷ τε τῆς τύχης ἐσαυτῷ πάθει ἀθεώδωτος γεγονὼς, ἐσέσει τὸ σῶμα. πυρετὸς γὰρ ἐπιγιγόμενος, ἐς χρόνου μῆκος ἀπερφυὲς τὸ αὐτὸν ἦνια, καὶ ἐς κίνδυνον θανάτου ἦγε. ἡμέραιν δὲ δυοῖν ὕστερον, ῥουθελίχῳ τε ξωίδῃ πλαυτῆσαι τ' βίον· καὶ ὁ τωτίλας ἀθεαλήσας τῇ ξυμφορᾷ, τὸν ἰσαάκιον διέφθειρε. βίοτος τε τὸν σῖτον ἐπ μᾶλλον ἀπεμπολῶν, ἐπλούτει· πευτακισχίλιοι αὐτῷ τὰς πυρὰς τῆς τῶν σφομένων ἀνάγκης. καὶ ὅλως ἐς μέρεμναν τῶν ἀθεῖ τῶν ἐσπουδακὼς, οὐδὲ φυλακῆς τε ἀθεοβόλου, οὐδὲ ἄλλου ἐπουσιοῦ [ἀσφαλείας] πέρι ἐπεμελεῖτο· ἀλλ' αἰαπτωκείαν μὲν τῶν στρατιωτῶν ἐς βουλομένοις ἐξεῖν· φυλακτήριον δὲ ὀλίγων τινῶν ἐν τοῖς τάχιστα ἰὼν, καὶ τοῦτο δὲ ἀπεμε-

* παρεθεμένου

* ἐξιστίων

* ὄντας. ἐκαύθη δὲ ἐνὶ αὐτοῖς, ἐς αὐτῶν

* δυνήσεται

* μὲν ἀπίστως ἐπ. τ. π. εἶπε

* ὑπὸ τῆς δυχωρίας ἐκπατουμένους

διώξας τὸ κῦ ξιφ τῆς πολεμίους ἐς τὸ αὐτὸ τεῖχος ἠνάγκασεν· οὕτω τὸ σφᾶς αὐτοῦ * ἐς τὰς δυχωρίας * κρατυναμένους ἐς χεῖρας ἐλθεῖν· πλείστους μὲν τῶν τε μαύρουσίων καὶ ῥωμαίων σφαττων ἔκτεινεν, ἰσχυρότατα ἀμυνομένους· ῥᾳδιουργοῦσι δὲ καὶ γοτθους ξιφ τῆς λοιπῆς ἅπασιν, ὁμολογίᾳ ἥλεν. ἰωάννης μὲν τὰ τε Διαπραγμεν. αὐτὸ ἔμενε. βελισάριος δὲ ἰωαννίλω ἰσαὶ καρασλοκῶν, ἡσυχῇ ἔμενεν. ἐμέμφετο τὸ ἔτι δὴ οὐ Διακινδυνεύσας τὸ, καὶ τῆς ἐς καπύῃ φυλάσσουσι τειαχοσίους οὖσιν ἐς χεῖρας ἦκεν, πειθᾶς τῶν

ϕ πλείω * διοδον ἐσεχώρησε· καίπερ βαρβάρους ἀρίστους ἐν Διακινδυνεύοντας ξιφ αὐτῷ ἔχων. ἰωάννης δὲ τ πλείοσιν ἀπορουσι, ὅτι * ἀπυλίαν ἐχώρησεν, ἐν τ χωρίῳ κερβαρίῳ καλουμένῳ ἡσύχαζε. πλείσας οὖν βελισαρίου ἀμφὶ τῆς πλειρωυμένους, μή τι ἀνήκεστον δράσωσι τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀποριᾳ· ὅτῳ δὴ τρόπῳ τὰ ὅπλα ἐς ῥώμην ἐκκομίζειν διενοεῖτο. καὶ ἐπὶ δυνάμει ἀξιόμαχον πρὸς γοτθους πολεμίους οὐδαμῇ εἶχεν· ὅτι μαχῇ ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς αὐτοὺς Διακρίνειαι: πρόπροσθεν ἐπινέει πάσῃ. ἀκάτου δύο ἰσαίτατο ὑρείας ζεύξας τὸ, ἐλίαι ἐς * ἀλλήλας ξυνδήσας πύργον ξύλινον ἐπ' αὐτῆς ἐπικτήνατο, πολλῷ καθυπέρτερον τῶν τῆς πολεμίους ἐν τῇ γεφύρᾳ πεπιημένων. ξυμμετρησάμενος γὰρ αὐτοῦ ἐς τ ἀκρίβειαν ἔτυχε πρότερον, πίμψας τῶν οἰκετῶν τινας, οἵπερ ἐς τοῦ βαρβάρους αὐτόμολοι δῆθεν τῷ λόγῳ ἐστάλεντο. δρόμωνας τε Διακοσίους τείχεσι ξυλίνοις περιβαλών, ἐς πόντον καθῆκε· παντοίᾳ τῶν ξυλίνων τειχῶν τεχνήματα πεισάμενος, ὅπως δὴ βαλλειν τοῦ πολεμίους ἐνθένδε σφίσι δυνατὰ εἴη. σὺν τοῖν οὖν καὶ ἄλλα τῶν ὅπλων πολλὰ τοῖς δρόμωσι πύργοις ἐνθένδε ἐξήρτυτο. σφαττων αὐτοῦ τ μαχιμωτάτων ἐπλήρου. σφαττας δὲ ἄλλους πεζούς τε καὶ ἱππέας ἐκαπέρωθεν ἐς χωρίοις ἐχυροῖς τοῖν ἀμφὶ τὰς τῆ πόρου ἐκβολας ἔσησιν· * οἷς δὴ ἐκέλευσε μάχην τὰ αὐτόθι, κῦ λιῦ τ πολεμίων πῖες ὅπῃ τ πόρον ἴοιεν, Διακωλύειν δυνάμει τῇ πάσῃ τ δὲ ἱππάκλιν ἐς τ πορον ἐσαγαγών, τῷ τε πλίνθῳ καὶ τῷ γωναικα παρεδωκε, καὶ οἱ τ ἄλλο ἐνταῦθα ἔχων ἐτύγχανε. καὶ οἱ * ἱππεῖς, ἡνίκα ἐνθένδε μηχανῇ ἀπάλαστος, μήδ' λιῦ βελισάριον πύθηται πρὸς τῶν πολεμίων] ἀπολωλέναι: ἀλλ' ἐς φυλακὴν ἰσαὶ ἔχειν· ὅπως, λιῦ τ σφίσιν ἐς αὖθις ἀπαντα ὑπάρχοι, ἔχουσιν ὅπῃ Διαξεύξωνται σωθῆναι. ἐχύρωμα γὰρ ἄλλο παντὸς δὴ τῆς χώρας ἀδαμῇ ἦν, ἀλλὰ πάντα σφίσι * παντοχόθεν πλεμια λιῦ. αὐτὸς δὲ ἐς ἕνα τ δρομώνων ἐμβας, τὰ τ γόλου ἠγάπα, καὶ τοὺς ἀκάτου ἐφέλκειν ἐκέλευεν, οὗ δὴ τ πύργον ἐτύγχανε πεκτημένος. τὰ δὲ πύργου ὕπαρχεν λέμβον τινὰ ἔχειν, πάσης τε κῦ θείου καὶ ῥητίνης αὐτὸν ἐμπλησάμενος, ἐς τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὅσα δὴ τὰ πυρὸς βρῶσις ἐξυπαίτιος γίνεσθαι πέφυκε. κατὰ δὲ τ ἑσπερα τὰ ποταμὰ ἐχθλίω, ἥ ἐστιν ἐκ τῆ πόρου ἐς ῥώμην ἰόντι, [κῦ] πεζὸς ὧδε βιβοηθήκει σφισι. πέμψας δὲ καὶ ὧδε βίαιον τὴν προσβολὴν, ἐκέλευε τῇ ὑπηνῆσθαι ἡμέρᾳ πολλῷ σφετέρῳ ἐπιζώνῃ ξυμπεσεῖν τὰ τῶν πολεμίων σφετέρα· ὅπερ οἱ κῦ * πρότερον ὑπὸ νύκτα πολλάκις ἤδη ἐτύγχανεν. ἀλλὰ θέσας οὐδὲ πρότερον οὐδὲ ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ ὑπὸ νύκτα ποιεῖν τὰ ἐπαγγελλόμενα ἔγνω. ἐπ γὰρ οἱ μόνῳ τὰ τῆ σίτῳ ἐλλείποι ἐπὶ ἴσον ἐς ῥώμην οἱ σικελίας ἄρχοντες πρότερον ἐπιμψαν τοῖς τε σφετέρας ἐπερκέσοντα κῦ τῷ δήμῳ παντὶ, αὐτὸς ὀλίγον μὲν κομιδῇ τῷ δήμῳ ἀφῆκε· τὰ δὲ πλεῖστον κεκομισμένος ὅπῃ τῷ τῶν σφετέρων λόγῳ ἀπέκρυψεν, ἅπερ τοῖς ἐκ βουλῆς ὑποδεδεγμένος χρημάτων μεγάλων, Διαλύσεως πρὸς πλιορκίαν ἦκεν ἠθέλε. βελισάριος μὲν οὖν καὶ ὁ ῥωμαίων σύλλογος πόνῳ αἰσπλέοντες, ἀπὸ τῶν ῥεύματος σφίσιν αὐτοῖς πῦρ ἐπιφερόμενον, ἴσαν. γοτθοι δὲ ἐς ἀδαμῆ ὑσηνοπάζον, ἀλλ' ἐν τοῖς χαρακώμασιν ἡσυχῇ ἔμενον. ἤδη δὲ ῥωμαῖοι ἄγχιστα τῆς γεφύρας ἠώμοι, φρουρᾶ πολεμίων ἐνέτυχον. * οὗ δὴ ἐφ' ἑκάτερα τὰ ποταμῦ * σφέρα σιδηρᾶ ὅπῃ τῇ φυλακῇ ἐπῆκαν. λιῦ οὐ πολλῷ πρότερον ἐς ταῦθα ἐκαπιθέμενος τωπίλας ἔτυχεν. ἐκ τῆς ἑτέρας τὰ πόρου ὄχθης ἄχρι ἐς τὸ ἑτέραν ἐξικνουμένου· ὅτως δὴ μηδὲ ὅσον ἐς τὸ γεφύραν εἶναι οἱ ἐσαποιεῖν ὑπὸ τῶν σφίσιν. καὶ αὐτῶν βάλλοντες σὺν μὲν ἐκ-

ἐν τούτῳ δὲ βελισάριος μὲν ἐς τὴν τῶν ῥωμαίων λιμένα κατῆρε, καὶ τὸ ξυὼ τῷ ἰωαννῃ στράτευμα ἵδρυεν. ἰωαννης δὲ ἐς καλαβρίαν διαπρεσβεύεται, γότθων ἥκιστα αἰσθημένων· οἱ δὲ ἀμφὶ τὸ βρεντήσιον (ὥσπερ ἐρρήθη) διατριβὴν εἶχον. δύο τε τῶν πολεμίων λαβὼν δορὶ καζασκοπῇ ὁδῷ ἰόντας: τὸν μὲν ἕνα ἰυθὺς ἔκτεινεν· ἄπρος δὲ αὐτοῦ τῶν γονάτων λαβόμενος, ζωγρεῖαν ἠξίου, οὐ γὰρ ἀχρεῖός σι, ἔφη, καὶ τὰ ῥωμαίων στρατῷ ἔσεσθαι. ἱερομένου δὲ αὐτὸν ἰωαννου, τί δὲ οὐκ ἀποδύεται ξιφοίσιν ὑπὸ ῥωμαίοις τὰ καὶ αὐτῷ * μέλλει; γότθοις ὡς ἦκιστα προσδιεχομένοις [ὁ ἀνθρωπος] δεησήσειν αὐτὸν ὑπέσχετο. καὶ ὃς, ἀτυχήσειν ὧν αὐτὸν τῆς δεήσεως * οὐδαμῆ ἔφασκε· χρῆσθαι δέ οἱ πρῶτα τὰς τῶν ἵππων νομὰς * ἐσδιακύναι. ἐπεὶ οὖν ὡμολόγει καὶ ταῦτα ὁ βάρβαρος· σὺν αὐτῷ ἦεν. καὶ πρῶτα μὲν τῶν πολεμίων σὺν ἵπποις νεμομένους καταλαβόντες, ἀναθρώσκουσιν ἐς αὐτοὺς ἅπαντες, ὅσοι πιζοὶ ὄντες ἐτύγχανον· οἱ δὲ πολλοί τε καὶ ἄριστοι ἦσαν. ἔπειτα δὲ χωροῦσι δρόμῳ δὴ τὸ τῶν * πολεμίων στρατόπεδον. οἱ δὲ βάρβαροι, ἀσπαλοί τε καὶ * ἀσφαδάσκοι παντάπασιν ὄντες, καὶ τῷ ἀπροσδοκήτῳ καταπλαγέντες: αὐτοῦ μὲν οἱ πολλοὶ διεφθάρησαν, οὐδεμιᾶς ἀλκῆς μεμνημένοι· ὀλίγοι δέ τινες διαφυγόντες, ὧδε * τωτίλαν ἐκομίσθησαν. ἰωαννης δὲ καλαβρούς ἅπαντας παρηγορῶν τε καὶ πιθανεύων, εἰς εὔνοιαν τῇ βασιλέως ἐπηγάγετο· πολλὰ σφίσιν ὑποσχόμενος πρός τε βασιλέως καὶ τῶν ῥωμαίων στρατοῦ ἀγαθὰ ἔσεσθαι. ἄρας τε, ὡς εἶχε τάχους, ἐκ τοῦ * βρεντησίου· πάλιν καταλαμβάνει κατούσιον ἔνομα. ἢ κεῖται μὲν ἐπὶ * ξυντείνει τὸ καὶ ῥώμῃ ἴσχει. πύται καουσίου πέντε καὶ ἄκρου σταδίους ἀπέχουσι κάννει· ἵνα δὴ λέγουσι, λιβύων στρατηγοῦντος ἐπὶ τῆς αὖθις χρόνοις * αὐνίβα, τὸ μέρος πάθος ξυμβλῆναι ῥωμαίοις. ἐσπάθα * πυλιαούς τις, βενατίου παῖς (αὐτὴρ ῥωμαῖος, σιλανμὲν πολλῷ ἔν τι βρυτίοις καὶ λαυκανοῖς ἔχων) ἰωαννῃ ἐς ὄψιν ἦκεν, ἡπατο μὲν τὸν βασιλέως στρατὸν τῶν πεζάδων ἐς ἱππολιώτας αὐτῆς ἀρχασμένων: ὡμολόγει δὲ, ἢν τινι τὰ λοιπὸν ἵππικὰ ἐς αὐτοὺς χρήσωνται, βρυτίους τε καὶ λαυκανοὺς ἐγχειρεῖν σφίσι· κατῆκουσι βασιλεῖ αὖθις ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ἐσομένους οὐδέν τι ἧσσον, ἢ πρότερον ἦσαν. οὐδὲ γὰρ ἐκόντας αὐτοὺς προσκεχωρηκέναι βαρβάροις τὰ καὶ ἀρεσκοῖς οὖσιν: ἀλλ' ὡς μάλιστα πρὸς ὧν τῶν ἑαυτῶν βιαζομένους. [πρὸς δὲ τοῦ βασιλέως στρατιωτῶν ἀδικουμένους·] ἰωάννου δὲ πάντα ἰσχυριζομένου, πρὸς αὐτὸν τὸ λοιπὸν ἱππολιώτας τὰ ἀγαθὰ ἔσεσθαι: ξυὼ αὐτῷ ὁ * πυλιαούς ἦν. ἀπ' αὐτοῦ ἐπαφίᾳ * οὐδεμιᾷ οἱ στρατιῶται ἐς ἱππολιώτας ἔπ ἔχοντο· ἀλλὰ τὰ πολέμια τῶν ἑαυτῶν κάλλου ἰονίου φίλιά τε αὐτοῖς καὶ βασιλεῖ ἡγεῖσθαι κατῆκοα. ἐπεὶ δὲ ταῦτα τωτίλας ἤκουσε· γότθων τριακοσίους ἱππολιχάμους, ἐς καπύλλιον πέμπει. οἷς δὴ ἐπίστελλεν, ἐπειδὰν τὸ ξυὼ τῷ ἰωαννῃ στράτευμα ἐνθένδε ἴδοιεν ἐς ῥώμην ἰόντας, ἔπεσθαι σφίσιν αἴσθησιν αὐτοῖς οὐδεμίαν παρεχομένους· αὐτοὶ γὰρ τὰ ἄλλα μελήσειν. ἑλόντας τε ὧδε ταῦτα ἰωαννῆς, μὴ ἐς κύκλωσιν τῶν πολεμίων τινὰ ἐμπέσοι· ὧδε βελισάριον ὧδε ἐκεῖτο ἦεν, ἐς δὲ βρυτίους καὶ λευκανοὺς ἐχώρει. ἐν δή τις ἐν γότθοις ῥεκιμοῦνδος, αὐτὴρ δόκιμος· ὅπερ ὁ τωτίλας δὴ τῇ βρυτίων φρουρᾷ καταστήσεσθαι ἔτυχε, γότθων τε καὶ ῥωμαίων στρατιωτῶν καὶ μαυρουσίων αὐτομόλων τινὰς ἔχοντα, ἐφ' ᾧ ξυὼ αὐτοῖς τὴν τε κατὰ σκύλλαν φυλάξει πρῆσαι, καὶ τὸν ταύτῃ * ἦνα· ὡς μήτε * ἐσθένδε τινὲς ἀπαίρειν ἐς σικελίαν, μήτε ἐκ τῆς νήσου ἐσπλεῖν κατασταλὲν ἀσφαλέστερον εἶναί τι ὦσι. τούτῳ τῷ στρατῷ, μεταξὺ ῥηγίου τε καὶ βίβωνος, ἀπροσδόκητός τε καὶ * ἀκατάγγελος ἰωαννης ἐπέπεσεν, καταλαβεῖν τι ἐκ τοῦ αἰφνιδίου δυνάμενος, ἀδεέσι [ἄλλης] ἀλκῆς [αὐτοῦ] μεμνημένοις, ἐς αὐτίκα ἐς φυγὴν ἔτρεψεν. καὶ οἱ μὲν ἐς τὸ ὄρος, ὃ ταύτῃ αὔχει, δύσβατόν τι ὂν καὶ ἄλλως κρημνώδες, κατέφυγον: ἰωαννης δὲ

διώξας

* μέλλει l. §.
* οὐδαμῶς
* αἰσθανέσθαι
* ἐσαυτίον
* ἀπροσκεπάστοις
* τυτίλαν
* ξυντείνει
* λιβύων
* αὐνίβαλ
* πυλιαούς
* οἱ στρατ. ἐδίμοις
* τῆς νήσου
* αὐτάγγελος

πλλοί τ σφᾶς αὐτοὺς, τῷ λιμῷ πιεζόμενοι, διεχρήσαντο· ἐπὶ οὐκέτι οὐδὲ κυνὸς
Διονυσ. οὐδὲ μῦς εὕρισκον, οὐδὲ ἄλλο τ ζῶον ἑτῳ σπίζοιντο. ὧν δὲ τις ἐκπώθα ῥωμαί-
ων, πάντ παῖδων πατὴρ· ὃν δὴ πλείστους οἱ παῖδες, καὶ τὰς ἐσθῆτ- ἀπόμοι,
τροφὼ ἐπρᾶπον. ὁ δὲ οὔτ ἀνοιμώξας, οὔτ ἔτ ξωστερχθη ἐνδηλ- γηγονὼς·
ἀλλ' ἰσχυρίστπε ἐν τῇ διανοίᾳ τ πάθ- ὅλον ἀποκρυψάμεν-, ἵπαιθαί εἰ οὗτ παῖ-
† ἐπί τι δας ὡς δὴ τροφὼ ληψομένους ἐκέλευεν. * ἐπεισῆ τ ἰς τὰ πβιέρισθ- τὼ γέφυ-
ραν ἦλθι· δήσας δὴ τῷ προσώπῳ θοιμάτιον, πύτῳ τ ὀφθαλμοὺς * καλυ-
* καλυπτόμε- ψάμεν-, ἤλατο δοπὸ τῆς γεφύρας ἰς τ πβιέρισθ- ὕδωρ· θεωμένων τὰ δρώμενα
τῶν τ παίδων, καὶ πάντων ῥωμαίων, οἳ πύτῳ ἦσαν. καὶ πλοιῶν εἰ τὰ βασιλέως ἀρ-
χοντες, λαμβάνοντες χρήματα ἵπερα, μιθῆναι ῥωμαίους ὅσοις ἐνθένδε βουλομένοις ΣΣ.
ἰῶ ἀπαλλάττεσθαι. ἐλίγων τ δοπολελειμμένων ἐκπῶθα, εἰ ἄλλοι ἄπαστις ἔχοιτ
* ἱκάστῳ φεύγοντες ὡς πῃ * ἱκάστῳ σθωσαὶ ἐγγένοι. καὶ αὐτῶν οἱ πλεῖστοι, τῆς σθωσέως κα-
τεμαρασθείσης αὐτῆς τῷ λιμῷ, † ἤδη πλέοντες, ἢ ὁδῷ ἴοντες, ἀπέθανον. πολλοὶ δὲ κ
καταληφθέντες πρὸς τῶν πλεμίων ἐκ τῆ ὁδῷ, διεφθάρησαν. ῥωμαίων μὲν οὕτ τῇ τ
βουλῇ καὶ τῷ σθήμῳ ἐκεχωρήκει ἰς τᾶτ ἡ τύχη. * ἐπεισῆ δὲ τ ξυὼ [τῷ] ἰωαννῃ
[κ ἰσαακη] στράτωμα ἰς σθπδαμιόν τ ἀφίκετο, καὶ βελισαρίῳ ξυνέμιζεν· ἰωαννὴς μὲν
ἅπαντας διαπερθμεύσας τὸν κόλπον, ἤρξεν πιζῇ ἰόντας ξυὼ παυτὶ τῷ στρατῷ κοινῇ
τὰ πρεσπίπτοντα φέρειν· βελισαρίῳ δὲ ἀξύμφορον τῦτ ἐδοξεν εἶναι. ἀλλὰ πλεύσαν-
μὲν αὐτῆς ἐς τὰ ἀμφὶ ῥώμῃ χωρία, μᾶλλ ἐχώρησεν. πιζῇ γὰρ ἰοῦσιν χρὴν τ σφέ-
σι πτερύσσειν πλεῖν, καί τ ὑπαντιάσαν ἴσως ἐμπόδιον· ἰωαννῆν τ δὲ τ καλα- ΣΣ.
βρῶν καὶ τῶν παυτῇ ἐθνῶν ἰόντα, ἐξελάσαι μὲν ὀλίγους κομιδῇ οὗτ ἐνταῦθα βαρβά-
ρους ὄντας· ὑπερχόμενα δὲ πυνθάμενον τὰ ἐς τὸν κόλπυ τᾶ ἰονίου, ξυμμίξαι σφίσιν
ἤκοντα ἐς τὰ ἀμφὶ ῥώμῃ χωρία. οὗ δὴ καὶ αὐτὸς καταμεῖναι τῷ ἄλλῳ στρατῷ διενοεῖτο.
φᾶσι γάρ, πικρεπᾶς πλιορκουμένων ῥωμαίων, καί πινα (ὡς γε τὸ εἰκὸς) βερκυτά-
τῶν [πύτων] τριβλῶ, τὰ αἰχίστα λυμαινόμενα τῆς πέγμασι. καὶ πλεύσαν μὲν, αὐέ-
μου τ σφίσιν ἐπιφορου ἐπιπεσόντ-, * πιμπλᾶσι τὸν τῶν ῥωμαίων λιμὸν κατάρσιν
* πιμπλᾶσι I. S. σθωσαὶ ἔσαξ· στρατῷ δὲ ἐκ δρυσωῦτ- πιζῇ ἰοῦσιν, εὐδὲ αὖ παραρρήξαντα ἡμέρᾶν
ὑμίσειαν. τῶν τε βελισαρίῳ ἰωαννῆ ἐπισέλας, παυτὶ τῷ σῶμ ἐνθένδε ἀπῆρε· πνεύ-
ματ- δὲ σκληρὸν σφίσιν ἐπιπεσόντ-, δρυσωῦν πρσείχον, οὕπερ οἱ γότθοι αἰσθό-
μενοι (ἔσαι δὴ ἐπτάκαιδ ἐπὶ τῇ πλιορκίᾳ τὰ ἐκπῶθα Φρουρίου) διαλύσαντες τὼν ΣΘ.
† εἰσκομίζοντας τεσσαρᾶκοντα, ἐυθὺς * κομίζοντας ἀμφὶ πόλιν * βρεντήσιον· ἔλυσιν ὧν ἡμέραν ὁδῷ δρυ-
* βρυτήσιον σωῦτ- διέχουσαν, πρὸς δὲ τῇ ἀκτῇ τὰ κόλπυ κειμένῳ, ἀτείχιστον οὖσαν. ὑπαντιά-
ζοντες [π] βελισαρίου αὐτίκα δὴ διαβήσεσθαι τὴν ἐκείνῃ τρθμὸν· ἔς π τωτίλαν τὰ
παρόντα σφίσιν αἰτιώμενοι. ὁ δὲ πάντα τε τὸν στρατὸν ὡς ὑπαντιάσαν ἐς ωῦρασκευῆ
† γότθους τὰς ἐποιήσατο· * κ γότθοις πᾶς ἐς καλαβρίᾳ ἐκέλευεν, ὅπη αὐ σφίσι σθωσαὶ εἴη, τὼν
δὲ ἱππέων ἐς φυλακὴ ἴχνη. ἐπὶ δὲ βελισαρίῳ, πνεύματ- ἐπιφέρου ἐπιπνεύσαν-
τ-, ἐκ δρυσωῦτ- ἀπέπλουσιν· εἴ π γότθοι ἀφρονιτήσαντες, διαιταν οὐ καταστου-
* κ̣ὰ τωτίλας σιασμῷ ἐς καλαβρεῖς εἶχον· * ὡς τωτίλας ἦσαν κ̣ὰ μέναν, ἔτ μᾶλλον ἐφύλασσε
τὰς ἐς ῥώμῃ ἀσπίδους ὡς μή π ἐκκομίζοιεν τῶν ἐπιτηδείων ὅσαπερ εἶη. ἔν π τῷ πιβιέρεῖ
† πεντέκοντα δὲ στάδι. χῶρον κατανήσας ἡμάλιστα ὁ πεπαμὸς * ἐς σταυρὼ κάτεσιν, ὅσον δὴ σταδίων † ΣΘ.
πέλεως ἐντεῦθεν· δεκὰς ἐς ἄγαν μακρὰς ἐκ τῆς ἤπερος ἔχθης ἄχρι ἐς τὼ ἤπερα ἐξικ-
νουμένας ἐκπῶθα ἐς γεφύρας καπῆθεν χῆμα. πύργους τ δύο ξυλίνους παρ' ἑκατέ-
ραν † ὄχθην πικτηνάμεν-, φυλακτήριον καπῆσαν μαχίμων αἰδρῶν, ὡς μηκέτ ἀκά-
πεις ποῖν, ἢ πλοίοις ἄλλοις, ἐκ τῦ [πόρπυ] ἀναχεμάσεις ἐς τὼ πόλιν ἴσπτα ὄπ.

ἐς τύ-

Of the Ordinance of Bishops, Priests, and Deacons. 1549
Of Confirmation. 1549
Of Matrimony. 1549
The Order for the Visitation of the Sick. 1549
The Communion of the Sick. 1549
The Burial of the Dead. 1549
The Churching of Women. 1549
A Commination against Sinners, with certain Prayers to be used after the Sermon. 1549
The Litany. 1549
The Order of the Communion. 1549
Prayers to be said at the Hour of Communion. 1549
The Thanksgiving after the Communion. 1549
The Blessing. 1549
Prayers to be said at the Hour of Communion. 1552
The Thanksgiving after the Communion. 1552
The Blessing. 1552
The Order how the Psalter is appointed to be read. 1549
The Table and Kalendar for the Psalms. 1549
The Order how the rest of Holy Scripture is appointed to be read. 1549
The Table and Kalendar for the Lessons. 1549
Proper Lessons to be read on Sundays. 1549
Proper Lessons to be read on Holy-days. 1549
Proper Lessons to be read on Holy-days. 1552
Proper Lessons to be read on Sundays. 1552
Proper Lessons to be read on Holy-days. 1552
Proper Lessons to be read on Holy-days. 1552
Proper Lessons to be read on Holy-days

ὑρᾶν. ἐπυθάνετό τε ἑρμώλαος καθάπερ ἐξ ὀπτασίας τινός· οἱ πολέμιοι, τῷ τε ἄλλῳ ἱπαλίαν ὀπονητὶ ἔχον, καὶ ῥώμαν τῷδε καπλαδοκίαν· εἰπὼν ὡς σκιλίας ἱπαγόμενοι τοσοῦτον τὸ πλῆθος, ὥστε πολιορκουμένοις ἐς ἑαυτὸς μᾶλλον αὐτίκα ξύμπασι ῥαιδίως

† σκιλιωτῶν * ἴλιον

τῷ μὲν οὖν † σκελιώτας τιαῦτ' ἔστιν. ὥσπερ αὐτῆς ζητοῦντες συγγνώμονας εἶναι, οὐδεμίᾳ μηχανῇ ἔστι * τὰ τῶν ἐγκλημάτων ἔγκλου παραιρουμένου τῆς ἡδικηκύιας τὸν * ἔλαιον. τὸν δὲ τῶν βαρβάρων ἐστὶς καθαίρεσις αὐτοῦ· οἱ πολέμιοι· ἐς μὲν τὸ πρόσω

† περιαγωγῶν

βαίνοντες, ὥραπέστασαν ἡμῖν εὐθαμῆ ἔγνωσαν· σοφίσματι δὲ καὶ † περιαγωγαῖς ἀπὸ τῆ καθημέραν χρόνου ἐκκρούοντες, κύκλοι τῶν ἡμετέρων ἐκ τῆ ὥραλόγου γεφύρωσιν. ἕπως πίνω καὶ ὑστερον μὴ ταῦτα πεῖσθαι, σφενδόνῃ ἄξιον. οὗτοι γὰρ ἄπαξ ἀγροῖα σφαλέντας, ἐς † αὐτὸ αὖθις ἐκπεπωκέναι κακοπραγίαν, οὐ σφενδομένους τῷ δόρατος πέρας ἤδη ξυνωθισμένων αὐτῆς ξυμφερὸν· οὐ τύχης ἑαυτοῖσιν γεφύρας δεκάς· ἀλλ' ἐς ἄνεσιν τῶν ἐπαικότων (ὡς τὸ εἰκὸς) βελέσθαι. σφενδόνη δ' αὖτις, ὡς καὶ τὸν ῥῶμης καθαιρεθῆναι βέβολον, μάλιστα πάντων ὑμῖν ξυνοίσει. * οὐ μετ' ἄρων γὰρ πλείστων καθαιρεθῆναι, πάντων τὸ δόκιμον ἐσμὸν τῶν ἀναγκαίων, * πολιορκηθήσεσθαι πρὸς τῶν ἐπείνων· ἀλλὰ κινδυνεύσειν μὲν τῇ μάχῃ πρὸς ἀλλήλους ἑκάτερα, ἄθλον δὲ τῶν νικώντων [ὑμᾶς οὐ μετὰ κινδύνων ὑμετέρων γενήσεσθαι. τῶν μὲν τι προσκεχωρηκότων] ἡμῖν οἰκειῶν ἕνεκα, τοσαῦτα ἱρεύμεθ· ὡς, ὥσπερ ἐκείνους ξωσπεξαμένους τὸ ἡμῖν ὅπλον ἑαυτοῖς, καὶ παρ' ἡμῶν τῷ ὁμολογίαν κεκομισμένους, τὰ μὴ σφῶν αὐτῶν τοῖς πάλαι κεκτημένοις † προσθεῖναι, τὰ νῦν * ἐγχειρίσαι ὑμῖν γνοίημεν· εὐδὲ πρὸς ἡμᾶς τὸ πρὸν ἔχοιμεν.

I. 18.

I. 19.

I. 20.

I. 21.

I. 22.

I. 23.

I. 24.

I. 25.

I. 26.

I. 27.

I. 28.

I. 29.

I. 30.

I. 31.

I. 32.

I. 33.

I. 34.

I. 35.

I. 36.

I. 37.

I. 38.

I. 39.

I. 40.

† προσθεῖναι I. S.

* ἐγχειρίσαι * βεβαίως * φίλως

οὐ γὰρ ἐστιν, ἐκ ἔστι, τὸν τῶν ξυγκειμένων ἐς σφᾶς ἁπάντων εἰκῆ σπένδεσθαι ὀλιγωρήσαντα, † βεβαίως ἐς τῶν ἄλλων τινὰ τῷ αὐτῷ γνώμῃ ἐσομένους· ἀλλ' ὥσπερ τῆς φύσεως ἄλλο τι γνώρισμα ἐς πάντας σφᾶς εὐπρόσβολον τῷ ἀπιστίᾳ ἀνθρώποις † φιλεῖ.

Ἀπολογητικὸν πρὸς τοιαῦτα πρεσβευτῆ.

τοιάδε μὲν ἔσται. πελάγιος δὲ ἀμείβεται ὧδε. Καταπεπλαγμένοι μάλιστα πάντων ἐμέ τε, ὦ ῥωμαῖε, καὶ τὸ τῆς πρεσβείας ὑπερφυὲς ὄνομα, ἐν μοίρᾳ ἡμᾶς τῇ ἀπιστοτάτῃ ξυνίσχετε. * ὑβρίζεσθαι γὰρ οἷς αὖθις φίλον τὸ καὶ πρεσβεύσασθαι ἔγωγε οἶμαι, οὐχ ὡς [αὖ] κατὰ χάριν πατάξας καὶ τῇ ἄλλῃ ἀσυλίᾳ ἐς αὐτὸν χρήσαιτο· ἀλλ' ὡς αὖ ὄψεσθαι ὀπισθοπορήσασθαι τὸν ἐς αὐτὸν ἥκοντα γνοίη. οὐ γὰρ, ὅπως τιμῆς πρὸς τῶν ὑποδεξαμένων τινὲς τύχωσι, καθεῖναι αὐτοῦ ἐς τὸ πρεσβεῦσαι αἰώθασιν ἄθρωσι· ἀλλ' ὅπως τὰ ἀγαθὸν ἄμπεπραγμένοι τοῖς ἐς αὐτὸν ἐπανήξωσιν. ὥστε πρὸς ἀκισθέντας, ξυνοίσει μᾶλλον. ἄμπεπράχθαί σὺν ἕνεκα ἦλθον· ἢ λόγων ὀπηνικεύρων ἀκηκοότας, τῆς ἐλπίδος ὀπὸ τυχόντας * αὐτοῦ ἦλθον.

* ἐπιτυχόντες

παραιτοῦμαι μὲν οὖν ἐκ εἰδὼς εἴ πῃ σοὶ πρὸς τούτων, ὧν αὐτὸς εἴρηκας. τὸ γὰρ αὖ τῆς ἐνοχλοίη τόνῳ πρὸς τῆς ὀπλογίας ἀπαιτεῖτε τῷ ξυμβασιν; ἐκεῖνο σοὶ ἐκ αὖ σιωπήσω, ὡς ἐνδηλος εἰ ὀπόσῳ ἐς ῥωμαίους, οὗτοι σὶ ὅπλα αὐτέραντας, φιλανθρωπίαν ἐσοίκινυσας μέλλοις· ὃς ἐς σικελιώτας, οὗτοι σὺ ξύμμαχοι σοι ἀπλωτηκότας, ἀκήρυκτον τὸ ἔχθος ἐξενεγκεῖν ἔγνως. ἀλλ' ἔγωγε μεθὲς τῷ πρὸς σὲ σλέγειν, τῷ πρεσβεύειν ἐς τὸν θεὸν μετεθήσομαι· ἐς σλὴ τῆς τὰς ἱκετείας ὑπερφρονοῦσι νεμεσᾶν ἔωθεν. τοσαῦτα εἰπὼν ὁ πελάγιος, ἀπηλλάσσετο. καὶ αὐτὸν ῥωμαῖοι ἐπεὶ ἄπρακτον ἐπανήκοντα ἔσλον, ὡς πολλῇ ἀμηχανίᾳ ἐγίνοντο· ἐπὶ τὸ μᾶλλον ἀκμάζων ὁ λιμὸς ἡμέρᾳ ἑκάστῃ ἀνέκειτο αὐτοῖς ἔρρωσθαι. τοὺς μὲν οὖν στρατιώτας ὅπως τὰ ἀναγκαῖα ἐπελελοίπει, ἀλλ' ἐπ αὐτοῦχον. διὸ δὴ αὖθις ῥωμαῖοι ξυμβάλλουσι, καὶ τοῖς τῶ βασιλέως στρατῷ ἄρχουσι, ξίσασι τὸ καὶ κώνωνι, ξυνελθόντες· διαλεχομένοισι ξὺν οἰμωγῇ πολλῇ, ἔλεξαν τοιάδε. τοιαῦτα μὲν ὅσα, ὦ στρατηγοὶ, τύχας ἡμῖν τὰς παρούσας ὁρῶμεν, ὡς τι καὶ πάνδεινα ὑμᾶς ἀνέσιον ἔργον ἰσχύομεν, ὑπ' αὖ τινα ἡμῖν τὸ ἐγκλημα τῶτο μέμψει ἐπήγαγεν. ἡ γὰρ τῆς ἀνάγκης ὑπερβολὴ, τὴν ὀπλογίαν ἐφ' ἑαυτῆς ἔχει. νῦν δὲ ἀ-

Λόγοι παρακλητικοὶ ἡμαίων πρὸς τοὺς στρατιώτας.

κακῶς μηδέν, πῶμη βασιλεὺς τὸν χιλβούδιον, ὅτι δὴ πίπερυν ἴτ[ο]ν τῷ αὐτοκράτορι
ἦχεν ἐχθρὸν, θρᾴκης αὐτῶν ἐκράτησεν, ὅτι τῇ τῶν ἱρσου πόλει Φυλακὴ κατεσκεύασε
Φυλάσσειν κελεύσας, ὅπως μηκέτι τῆς τοῦτο βαρβάρους ὁ ποταμὸς Δάναπις ἔχοι ἐπὶ
αὐτὸ τὸν Δάναπιν πολλάκις ἤδη αὐτῶν καὶ σκλαβηνοὶ πεπειρῶντο, ἀνύσασθαι χω-
μένοις ἔρα ἐρράσσοντο. χιλβούδι[ο]ν δὲ οὕτω τῆς βαρβάροις φοβερὸς γέγονεν, ὥστε ἐς τὸν
ὧν ἑαυτῶν χρόνον, ὅσον ἐκεῖνος τοῦτον τῆς τιμῆς τὸν Δάναπιν ἔσχεν, οὐκ ἐπὶ
Δάνεβα τὸν ἱστρον διαβαίνειν ῥωμαίους ἐθέλειν ἴσχυεν· ἀλλὰ καὶ ῥωμαῖοι ἐς ἤπειρον τὴν ἀντι-
πέρας ἐκεῖνα χιλβούδιον πολλάκις ἐστρατεύσαντο, ἔκτεινάν τε καὶ ἠνδραπόδισαν τοῦτον τοῦτο βαρβάρους
ἑαυτοῖς δὲ τοῖσιν ὕστερον διέβη μὲν ὁ χιλβούδιος τὸν ποταμὸν, ὅπερ αὐτὸς ἔφην, ἐκεῖνα ἐλίγοι τε
τῷ σκλαβηνοὶ δὲ παντάπασιν ἐπαύσαντο. μάχης τε καρτερᾶς γενομένης· ῥωμαίων τε 11
πολλοὶ ἔπεσον, καὶ χιλβούδιος ὁ στρατηγός. καὶ τὸ λοιπὸν ὁ ποταμὸς ἰσθμὸς αὖ τοῖς βαρβά-
ροις κατ' ἐξουσίαν, καὶ τὰ ῥωμαίων πράγματα [ἐυέφοδα] γέγονε· ξύμπασά τε ἡ ῥωμαίων ἐξου-
σία δρᾶς ἐνὸς ἀνδρὸς ἐνὸς ἀρετῇ αὐτίκα ὅπως ἠφανίσθη· ἐκ τοῦ ἔργου τούτου οὐδαμῇ ἴσχυσε. χρόνῳ δὲ ὕστερον, αὖ-
τις καὶ σκλαβηνοὶ, διάφοροι ἀλλήλοις γενόμενοι, ἐς χεῖρας ἦλθον· ἔνθα δὴ τοῖς αὐτοῖς ἐσ-
πηδήσαντες τῶν ἑαυτῶν τι τύχην ἔκειν. ἐν τούτῳ * δὴ τῇ μάχῃ [σκλαβηνοὶς] αὐτῶν τινὰ πολε- * δὴ τῇ
μίων ἄρτι γενεσκοντα. χιλβούδιον ὄνομα, αἰχμάλωτον ἄλλον· ἐς τὰ τοιαῦτα λαβὼν ἔ-
χειν τε. οὕτως ὁ χιλβούδι[ο]ν, φοβερὸν τὸ χρέων, εὖνους τὰ ὡς ἐνι μάλιστα τῷ κεκτημένῳ
ἐγένετο, καὶ τὰ ἐς σφᾶς πολεμίους δρασήρι[ο]ν. πολλάκις τε τὸ σφέτερον φοβερὸν ἐξεπιδεικνύσας,
ἐρέτσι τε Δαφερόντως, καὶ κλέ[ο]ν ἴσχυσι θεβαλίδας ἀπ' αὐτοῦ μέγα. ἐπὶ δὲ τὸν
χρόνον τοῦτον, ἐς τὴν ὀπισθόφυλακα τὰ ὅπλα θρᾴκης χωρία, πολλοὺς ἐλάμβανε καὶ ἠνδρα- 12
ποδίσατο τῶν σκυθῶν ῥωμαίων. οὓς περ ἐπαγόμενος, ἀπεχωρίσθησαν ἐς τὰ πάτρια ἤθη. τού-
των δεινά τῶν αἰχμαλώτων ἐς φιλανθρωπίαν τινὰ ἤγαγεν ἡ τύχη καὶ πρᾶξιν ἐξεπιτήδειον.
ἐγὼ δὲ οὕτως αὐτὸν κακοῦργός τε λίαν, καὶ οἷος ἀπάτης οὐδὲν ἐπιτυγχάνοντας ἐξελθεῖν. ἐπεὶ
δή τε βουλόμενο[ν] ἐπανήκειν ἐς ῥωμαίων τὴν γῆν οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἔχειν, ἐπὶ ἐκ πολέ-
τῳ κεκτημένῳ ἐς ἔψιν ἦκον, τῆς τε φιλανθρωπίας ἐπῆνεσε, καὶ πολλὰ μὲν ἐν τῷ παρ-
ἐὸς τὰ θεῖ ἐχυρίσατο ἀγαθὰ ἔσεσθαι. καὶ αὐτὸν δὲ οὐδαμῇ ἀχάριστον διατεθῆναι φιλαν-
θρωπίᾳ φασκούσης, ἀλλ' (ἐγὼ γὰρ αὐτῷ τὰ βέλτιστα ἐξηγεύμενος ἐπαινέσει ἐθέλῃ) κύ-
κλον αὐτὸν ἐκ ἐς μακρὰν καταστήσεσθαι χρημάτων μεγάλων. εἶναι γὰρ ἐν τῷ σκλαβη-
νῶν ἔθνει χιλβούδιον, τὸν τῶν ῥωμαίων στρατηγήσαντα, ἐν ἀνδραπόδων λέγω, πάντας
* ἀσφαλῶς τοὺς βαρβάρους λαθεῖν ὄντας, ὅστις ποτ' ἐστὶν. ἐγὼ τοίνυν αὐτῷ βουλομένῳ εἰη * ἀσφαλῶς τὰ 13
τῆς τοῦ χιλβουδίου τιμῆς, καὶ Δαρομίζειν τὸν ἀνδρωπον ἐς ῥωμαίων τὴν γῆν· δίξειν
τε ἀγαθὸν καὶ πλούτου αὐτὸν παντὸς χρῆμα ἀσφαλέσθαι πρὸς βασιλέως, ὅτι ἀ-
ξιοῦν εἶναι. ταῦτα ὁ ῥωμαῖος ἔπεισεν, τὸν κεκτημένον εὐθὺς ἔπεισε· καὶ ἐγὼ αὐτῷ γί-
νεται ἐς σκλαβηνοῖς μίσος. ἐπικηρυκεύονται γὰρ ἤδη καὶ ἀλλήλοις αἰεμίζηται ἀδίκως
* ἀσφάλως οἱ βάρβαροι οὗτοι. χρήματα οὖν πολλὰ τῷ τὸν χιλβούδιον κεκτημένῳ * ἀσφαλέως,
τὸν ἀνδρα ὠνοῦτο, καὶ ἐγὼ αὐτῷ ἀπόντι ἐνθὺς ἦκον τε. ἐπεὶ τε ἐς ἤθεσι τῆς σφε-
τέρους ἐγένοντο· ἀνεπωθάνετο τὰ ἀνθρώπου ὁ πρᾶγμα[ν]. εἰ χιλβούδι[ο]ν αὐτὸς ἐ
* κατηλόγει ῥωμαίων στρατηγὸς ἦν; καὶ ἐς σὸν ἀπιξίου τὰ ὄντα [καὶ] λέγειν. * κατηλέγειν [τὰ]
* καὶ αὐτὸς Λι- ἐγὼ τῷ ἀληθεῖ λέγω ἐφιξῆς ἅπαντα, ὡς ἦσι μὲν * αὐτὸς καὶ αὐτὸς τὸ γέν[ο]ν· μαχό-
τας μένο[ν] δὲ ἐγὼ τῆς ἐμοιγέσι ἐς σκλαβηνοὺς, τὸν σφέτερον πολεμίους ὄντας, ἐς 14
* τῶν ἑαυτῶν τούτων ἑαυτῶν ἀλφὴ. τανῦν δὲ, ἐπεὶ ἀφίκετο ἐς τὰ πάτρια ἤθη, ἐλεύθερο[ν] πο-
I. S. λεῖτον κατὰ γε τὸν νόμον καὶ αὐτὸς ἔχει. ὁ μὲν οὖν ἐπὶ τῷ χρυσίον * ἐξειμέ-
* ἀσύμφο[ν] νο[ν], ἐς ἀφασίαν ἐμπεπλωκὼς, ἤχαλλεν, ἐλπίδ[ο]ν ὑποτυχὼν οὐ μετρίας τινός. ὁ δὲ
ῥωμαῖο[ν] τὸν τε ἀνθρωπον παρηκριβῶν καὶ τῷ ἀληθεῖ σκληρύνειν ἐθέλων, ὡς μή τε αὐτῷ
* χαλεπὸν εἶναι τῆς ἐς τὸν οἰκεῖαν ἐπανόδου * ἐμποδὼν εἰη· χιλβούδιον μὲν σκῆπτρον ἔπεμψε τὸν σφῆ τὴν ἀνδρα-

ἐχυρί-

Theorem. 1. Prop. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.

πρόσθεν ἐξ ἰταλίας περίζεσθαι ἡμῖν, ἀδημόσατά ἐστι, πάλιν αὖ τῶν πολεμίων κατάλημμένης. διὸ δὴ καὶ ὑπερήμεροι γεγωνέμενοι ἐς τῶν στρατιωτῶν τὰς ξυντάξεις, ἐπιτάσθην αὐτοῖς ἥκιστα ἔχομεν. ἀφέλειτο γὰρ ἡμῶν τὸ παρρησίασθαι τὸ ὄφλημα. εὖ δὲ καὶ τόδε, ὦ δέσποτα, ἴσθι, ὡς τῶν ὑπὸ σοῦ στρατευομένων οἱ πλείους πρὸς σοῦ πολεμίους ἡγεμονεύοντες [τυγχάνουσιν ὄντες. εἰ μὲν οὖν ἤθελε βελισάριος ἐς ἰταλίαν στέλλεσθαι μόνον, ἄρδην ἂν τὰ ἐς τὸν πόλεμον παρεσκεύασεν· ἐμοὶ γὰρ ἐν ἰταλιώταις] οὐ ἤδη μέσως· εἰ δὲ βιβᾶναι βούλει τῷ πολέμῳ τῶν δυσμῶν· καὶ τὰ ἄλλα ἐξαρτύεσθαι δεῖ. στρατηγὸς γάρ τις, εἶμαι, τῶν ὑπουργουμένων χωρὶς, οὐκ ἂν γένοιτο. δορυφόρους πέμπω, καὶ ὑπασπιστὰς σοῦ· ἐμοὺς, μάλιστα πάντων φιλίους πεποίηκα· ἔστιν ἃ καὶ μεμνοῦ τι πληθος· οὔτιον τι καὶ ἄλλων βαρβάρων. οἷς καὶ χρήματα ἤδη δοτέον. ποιοῦσι μὲν βελισάριος ἔγραψεν. ἰωάννης δὲ χρόνον ἐν βυζαντίῳ διατρίψας πολὺν· οὐδὲν ὧν ἐπεπράξατο ὧν ἕνεκα ἦλθεν, ἔγνω· δὲ τὸ γερμανοῦ βασιλίσσης αὐτψοῦ παῖδα. ἐν τούτῳ δὲ τωτίλας φίρμόν τι καὶ ἀσκεῦλον ὁμολογίαν ἄλλεν. ἐς τύσκους δὲ ἀφικόμενος. ἀπολίπόν τι καὶ ἀσίσλω ἱπαλιόρκει. ἦρχε δὲ τὸ μὲν ἐν ἀπολιτίῳ φυλακτηρίου ἡρωδιανοὺς· τὸ δὲ ἐν ἀσίσῃ σισιφελίῳ, γότθῳ μὲν γένει, ἰυνοικῶς λίαν τὸ ἐς τὸ ῥωμαίους καὶ τὰ βασιλέως πράγματα ἔχων. ἡρωδιανοὶ μὲν οὖν τῆς πολεμίοις ἐς λόγους ἦλθον, ἐφ' ᾧ τριάκοντα ἡμέρας ἡσυχῇ μένωσιν. ὧν δὴ μὴ βλαπτούρίαν τὴς αὐτῆς βλαγίνητας· αὐτόν τι καὶ τὸ πόλιν ξυὼ τὸ τῆς στρατιώτας καὶ τῆς ἐσοικοῦσι γότθοις ἐνδώσειν. τὸν τε παῖδα ὅμηρον βλῆ πώτῃ τῇ ὁμολογίᾳ παρέχειν. ἐπειδὴ δὲ παρὼν μὲν ἡ κυρία· στράτευμα δὲ οὐδαμόθεν ῥωμαίων ἦλθεν: ἡρωδιανοὺς τε, καὶ ἔσι φρουρὰν ἐστασθαι εἶχον, κατὰ τὰ ξυγκείμενα τωτίλα καὶ γότθοις σφᾶς τε αὐτοῦ· καὶ ἀπολίπον ἐπεχείρησε. φασὶ δὲ ἡρωδιανὸν, κατὰ τὸ ἐς βελισάριον ἔχθος, αὐτόν τε καὶ ἀπολίπον γότθοις ἐσδιαιτᾶσθαι· λογισμοὺς γὰρ αὐτῷ βελισαρίου τῶν βεβιωμένων ἠπείλησε πράξειν. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ ἀπολιτίῳ τοῦτῳ ἐχώρησε.

ψ σισιφρίδου

*σισιφελίου δὲ ξυὼ τῆς ἐπιμελείας ἐπικδρομὰς ποιησάμενον, τῶν τε ξὺν αὐτῷ πολίτας λοσβάλλει, καὶ αὐτὸς θνήσκει. ἀσίσιοί τε τῆς περᾶσιν ὑπερήμενοι, αὐτίκα τὸ πόλιν τῆς πολεμίους ἐσέδεσαν πέμψαντες ἢ τὰ κυρίαν εὐθὺς τωτίλαν, ἐσδοῦναί οἱ αὐτῷ πρυσίαν ἠξίουν. δεδιὼς δὲμεν [μὲν, ἰὼ ἀπιθήσῃ· χρήμασι δὲ αὐτῷ δωρήσεσθαι μεγάλοις ἐπαγγελλόμενος,] ἰὼ γε τοῦτο βλαπολίῃ. ἐπεὶ τί οἱ κυπριανοῦ ἄδειν ἐσύχωρει: τῶν ἐκείνου δορυφόρων ἕνα, οὐλιφον ὄνομα, χρήμασιν ἀναπείθει, δέλεαρ τὸ αὖθρωπον διαχρήσασθαι. οὐλιφος μὲν ἂν μένῃ τῷ κυπριανῷ ἐντυχὼν, ἔκτανέ τ' ἂν τὸν, ἐς τὰ τωτίλαν φάγων ἔχειν. οὐδὲν δὲ ἧσσον οἱ κυπριανὸ στρατιῶται βασιλεῖ τῷ πόλιν ἐφύλασσον· διὸ δὴ γότθοι ἐσθίσδε αὐαχωρῆν ἔγνωσαν. μὴ δὲ, τωτίλας βλῆ ῥώμην ἦγε· καὶ ἐπεὶ ἀγχοῦ ἐγένετο, ἐς πολιορκίαν καθίστη. σοῦ μὲν τοι γεωργοὺς ἄδειν ἄχαρι αὐὰ πᾶσαν τὴν ἰταλίαν ἀρχάσατο, ἀλλὰ τῷ γλῶ ἐκείλδιον αὐδῶς, ἥπερ ἀώθασιν, ἰσαεὶ γεωργεῖν· σοῦ φέρους αὐτῷ βλαφέροντας, ὅσους τὰ πρόπερα ἴς τι τ' δημόσιον καὶ ἐς σοῦ κεκτημένους δοφέραν ἠξίουν. γότθων δέ τινων ἄγχιστα τῶν ῥώμης πρεσβόλου ἀφικομένων ἐς πόρας τὸ ἐς βαρβατίων, πολλὰς τι τ' ἐπιμήνων ἐπαγαγόμενοι, εἶσαν ὡς ἥκιστα ἐπιμενοῦντες, ἐπικδρομεῖν ἐπ' αὐτοῦ ἐπήσαντο. καὶ πολλοὺς μὲν εὐθὺς ἔκτειναν, σοῦ δὲ λοιποὺς ἐς φυγὴν ἔτρεψαν. οἷς δὴ βλαπομένοις, ἴς τι τῶν δίωξιν βλαπολῆσον ἐκπεπλωκότες, ἐπέβαινε τῶν πολεμίων ἐπέτυχον. οὗ δὴ σοῦ πολίσσους δοβαλόντες, αὐτοὶ ξὺν ὀλίγοις ποσὶ διέφυγον μόλις. καὶ τὸ λοιπὸν ἐπιξύνας τῆς ἑαυτίοις, καίπερ ἐγκειμένοις, σὺκέτι ἐτόλμων. καὶ ἀπ' αὐτοῦ λιμός τις ἀκριβὴς σοῦ ῥωμαίους βλίζειν, σὺκέτι δυναμένους τι τῶν ἀναγκαίων ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐσκομίζεσθαι· καὶ τῶν ἐσθαλάσσης δοκικλησμένων φορτίων. ἐπειδὴ γὰρ γότθοι πεπολιορκήκεσαν, ναυτικὸν ἐς πόλιν τι κατεσκεύασμένοι ἀκάτων πολλῶν, καὶ τῇ νήσῳ [τὸ] τῆς αἰόλου καλουμένους, καὶ ὅσην ἄλλην τῇδε βλίκειτο· ἐς τὸ ἀκριβὲς τὰ βλάπολιν ἐφύλασσον. ὅσῳ

* δὲ νῆες,

[illegible]

γηθόσις οἱ γότθοι θαρσοῦντες, οὐδέν τι μεταξὺ ἑαυτῶν ὑποπτεύοντες σφίσιν ἔσεσθαι· ἐλογίζοντο ἤδη τὰς τῶν πολιορκίαν διαθήσεσθαι, ἰσχὺν ἔχοντες. ἐπεὶ μέντοι κατεπαύσαντο ἐκ τῶν αἰφνιδίου τὸν φόβον ἰδόντες· ἔδεισάν τε, καὶ τὴν προσδοκίαν διέλυσαν· μακρὰν τε ἀπῆσαν τοῦ χωρίου ἡμέρας, ἱστάμενοι πεδίον τε, καὶ πάντα ἐς τοὐπίσω τὰ ξυμβεβηκότα σφίσιν ἀνήνεγκαν. ὡς δὲ τοῦτον μὲν δρυσοῦντες τὸν φρούριον ἦλθε κινδύνου. τῶν δὲ ξὺν Βαλεντίνῳ τινὲς λησταὶ βουλόμενοι τὰ σκηνῆ χωρία ἐπικέρδειαν ἐπήσαντο. καὶ τοὺς πολεμίους τοχὴ τὴν ὑπαντίασιν ποιεῖται τῆς θαλάσσης ἤονα, ἐς χεῖρας ἦλθον. καὶ ὡς δὲ πολλὴ ἡ ταραχὴ ἐνέπεσε τῇ μάχῃ, ἐς τὸ [τῆς θαλάσσης] ὕδωρ οἱ πολλοὶ ἐφυγον· ἵνα δὴ ἐβοήθησαν καὶ ἐκ τῶν Βαλεντίνου, ἐς τὸ φρούριον οἱ λοιποὶ ἀνεχώρησαν. Βαλεντῖνος δὲ ξὺν μὲν πολλοῖς φρουροὺς ἐνθένδε ἡμιθνῆτας ἐνεῖν, ὑπεξήγαγε· ἑτέρους δὲ αὖ πρὸς ἄκρα φῶς, καθάπερ οἱ ἐπίστηλοι βελισάριος, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐς χρόνον αὖτοῖς ἀποδιδόντων ἐσαύσειν· ξὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ, ἐς σικελίαν ἦλθε. ὁ δὲ βελισάριος παρὰ τῷ τείχει ἐνθένδε ἄρας, πύλῃ προσέσχεν. οὗ δὴ τὸ στράτευμα διέβαινεν, χρόνον πολὺν ἔμελλε. τοῖσδε δὲ ἦκεν αὖθις ἐς πόλιν ἀπόντας, τῷ τὴν διάβασιν ἐθέλειν γνῶναι ὅπῃ ἐπήγετο· ἐπεὶ πόδες * Βάνου ἀπὸ τῆς ἰανάου αὐτοῖς φρουρὰς ἄρχων τῆς ἐς ἰανούαν. τούτῳ δὲ [ἐνέμετο] χρεπαίμβῳ. χράμματα δῆθεν τῷ λόγῳ παρ' αὐτὸν πρὸς βελισάριον ἔγραψεν· ἃ δὴ καλοῦντα αὐτὸν ὅτι τάχιστα ὡς ἐφιππίδας σφίσιν ἐς κινδύνους πολλὰς χαλεπὰς ἔσεσθαι. αὐτὸς τὰ ἐπιτήδεια ἐξάμβα. πρὸς ἐρχομένους ἐς τὰ μάλιστα πάντα· τά τε χράμματα ἐνεχείρισε, καὶ ὅτι μάλιστα ἀκριβῶς καζανοῦν τῷ βελισαρίῳ ἐπίστευεν, ἐνδεικνύμενος ὅτι δὴ ἐπὶ βάνου σταλεῖεν. βελισάριος μὲν οὖν αὖθις οἱ ἐς ἔθνη ἐλθόντες ξὺν φιλοφροσύνῃ πολλῇ, ὥσπερ εἰώθει, ἐδέξατο, καὶ ἐξάμβας τὰ χράμματα, βάνῳ ἀπαγγεῖλαι ἐκέλευεν, ὅτι δὴ παρὰ τῷ στρατῷ οὐκ ἐς μακρὰν ἥξει. οἱ δὲ ἐπεισκομισθέντες ἅπαντα, καθάπερ σφίσιν ἐπέστελλε τωτίλας· ἐς τὸ ποτθων στρατόπεδον ἐπανῆκον, καὶ ὡς ἥκιστα λόγου ἄξιαν τὴν βελισαρίου δύναμιν ἀχυρίζοντο εἶναι. ἐν τούτῳ δὲ τωτίλας * τίζειρι πολὺ ἰσαύρων φρουρὰν ἔχουσαν, πεζοδρομίᾳ ἦλθε τρόπῳ τοιῷδε τῶν τινὲς οἰκητόρων τὰς πύλας ξὺν τοῖς ἰσαύροις ἐφύλασσον. οὗτοι ἰσαύροις τοῖς ξυμφύλασσουσι διαφόροις γεγενημένοις, ἀπ' ἀδείας τὰ πρὸς αὐτοὺς διαφορὰ μεμισημένοι αἰτίας· ἀγχιστα τοῦ στρατοπέδου ὄντες τοῦ πολεμίου ἐπῃτήσαντο νύκτωρ. οἱ μὲν ἂν ἰσαύροι ξυμφρονήσαντες, ἁλισκομένης τῆς πόλεως, σχεδόν τι ἅπαντες διαφυγεῖν ἔσχον. τῶν δὲ οἰκητόρων οὐδενὸς οἱ γότθοι ἐφείσαντο· ἀλλὰ ξὺν τῷ τῆς πόλεως ἱερῷ ἅπαντες ἔκτειναν· τρόπῳ δὲ, ᾧπερ ἐξεπίστευσαν ἔγωγε ὡς ἥκιστα ὑπομνήσομαι, ὡς μὴ ἀνθρώπους δοκοίην ὠφελεῖν μνήμης τῷ ὀπαδὸν χρόνῳ· ἐς τοὺς δὲ κατηλθε ἀπώλειαν, ἐς τοὺς ἐπαλλήλους ἀνὴρ δοκιμος. καὶ οἱ μὲν βάρβαροι πόλεμον ἔσχον· ῥωμαῖοι δὲ, σχεδὸν ὅτι ἡσύχασαν ἐκ τούτων τὰ ἐπιτήδεια ἀφ' ἑαυτῶν πόλεμόν τε ἰσχυρὸν ἐνόμιζον. πρὸς γὰρ τῷ ποταμῷ ἡ πόλις κειμένη, ῥάμμης ὕπερθεν ὡς δύο σταδίων εἶχεν ἑκατὸν, ἐπιτείχισμα πλείστον τοῖς ἐπιοῦσι τοῖς ἐπὶ τὰς πύλας βαλλομένοις εἶναι. τὰ μὲν ἂν ἀμφὶ πόλεμον ἄνω ἡσυχάζοντα ξυνέπιπτε. βελισάριος δὲ πάντῃ τῷ στόλῳ ἐς ῥάδιον ἀφικόμενος, γοτθικὰ τὰ τῶν περόντων ἐς ῥωμαίους στρατιώτας ξυναγαγὼν ἔλεξε τοιάδε. Οὐκοῦν πρώτως, ὦ ἄνδρες, τὴν δεξιὰν ἔρριψε πρὸς τὴν κακίαν διέρρηκέναι ξυμβάσεως. ἄνωθεν γὰρ τῶν τοῖς ἀνθρώποις ἐμπέφυκεν ἀπιχώριον πρᾶγμα· πολλάς τε ἀνδρῶν ἀγαθῶν πράξεις μοχθηρίαι τῶν πονηροτάτων ἀναχαιτίζειν τε καὶ διαφθείρειν ἱκανῶς ἔχουσιν. ὅπερ καὶ νῦν τὰ βασιλέως πράγματα ἔσφηλεν. ὃς δὴ πεῦσιν τὰ ἡμαρτημένα ἐπανορθοῦν βούλεται, ὥστε τῷ περσῶν ὀπικρατῆσαι πρὸς ἰλάσιον τούτων ποιούμενος, ὅπως ἐλαί με πανταχῇ εἰς ὑμᾶς ἴσχουσιν· ὅπως ἐπανορθώσω καὶ ἰάσομαι, εἴ τι τοῖς ἄρχουσι μὴ ὀρθῶς ἐς ξὺν στρατὸν ξὺν αὐτοῖς ἐς γότθους ἐπράχθη. τὰ μὲν οὖν μηδ' ἐπωτεῖσθαι ἁμαρτήματα· οὔτε ἀνθρώπων, καὶ τῶν πραγμάτων φύσιν ἔχω· τὰ δὲ τὰ ἡμαρτημένα ἐπανορθοῦν, βασιλεῖ τὰ διαφερόντως πρέπει, καὶ πρὸς ψυχῆς τοῖς ἡσσημένοις

παραίνεσις βελισαρίου πρὸς τὸν στρατόν.

* πύλη

* Βάνου R. V.

* πύλας V. & R. V.

πωτῶν ἄρχοντας· ὧν τῆς τε φιλοφροσύνης καὶ τῆς μεγαλοψυχίας ἀπόναθι· ὧν δὴ αὐτῆς ἕνεκα ἐς τὰ τύχης τὰ πράγματα ἥκει. ὑμῶν δὲ οἰόσθω μηδεὶς, μηδὲ ὑπὸ νέου φιλοτιμίας τὰ ὀνείδη πῶπε ἐς αὐτοὺς φερέσθω· μήδ' ἡμᾶ, ἅτε βαρβάρων ἄρχοντα, κομπωδέστερον πειθῆναι αὐτοὺς λόγους. ἐγὼ γὰρ ἡμετέρας δεήσεις ἔργον εἶναί φημι, ἢ τῶν αἰσθήσεων ὅπερ κράτησιν· ἀλλὰ τὰς ποινὰς ἰσχυρίζομαι τοῖς ὑμᾶς ἀδικίας αὐτοὺς μεταλλάξειν. καί τι πῶς οὐκ αὖ τῶν ἀπορωτάτων δόξειεν εἶναι, τὰ μὲν δεῖσθαι παρ' ὑμῶν αὐτοὺς τινος· ὑμᾶς δὲ τῇ τούτων ἀμφιλεξίᾳ ἀπορίᾳ, καὶ τῶν ὀνείδων οὐκ ἐθέλειν ἀπαλλάξαι κακῶν; δόξει τίνων τινὰ φέρεσθαι ὑμῖν μὲν αὐτοῖς, τῆς εἰς αὐτοὺς γάθους ὀκνολογίας· ἡμῖν δέ, τῆς εἰς ὑμᾶς συγγνώμης. δέομαι δέ, ὦ γε μὴ ἀναμενοῦντες τὸ τῷ πολέμῳ πέρας, ἀλλ' ἔτι βεβαίας πρὸς, καὶ πότης αὐτοῖς ὑμῖν ὀκνολειπομένης ἐλπίδος, ἔλεσθε μὲν τὰ κρείσσω· ἐπανορθώσητε δέ τὰ εἰς ἡμᾶς, ἃ δέον, ὑμῖν πεπραγμένα. ποιοῦτε μὲν ἡ χρεὼ ἐθέλει. ἐγχειρίσας δὲ αὐτῷ τὸν αἰχμαλώτων ὁ τωτίλας· ὅπη ῥᾴμης ἐκέλευον ἰόντας. τῆς δὲ βουλῆς διδόναι. καὶ οἱ μὲν κῆ ποῖτε ἐποίεων. ἰωάννης δὲ αὖ τὸ γεγραμμένον τὸν ἰδόντας, ὀκνοχρίναθαί τε πρὸς τωτίλαν διεκώλυεν. διὸ δὴ αὖθις ὁ τωτίλας χάψας * χαμμάτια τινα, ὅρκους τὸ αὐτῆς τοὺς δεινοτάτους ἐνθέμενος· ἀμφήδην ἀπόμοσε, μή τοι ῥωμαίων τινὰ κακὸν τε ἐργάσασθαι γόητος. εἰ πρὸς μὲν οὖν αὖθρώπων ἐς ῥώμην τὰ βιβλίδια τοῦτο ἐκόμισεν, οὐκ ἔχω φάναι. ἅπαντα γὰρ ἀμελῆ τῶν νυκτῶν ἐν τῇ ἀμφαίσῃ τὸ πόλεως χωρίον παγίνετο, ἐπεὶ ἐγίνετο ἡμέρα, ἐγνώσθη. οἱ δὲ ἐν ῥωμαίων στρατῷ ἄρχοντες ὑποψίᾳ πολλῇ ἐς τὸ δρεπανῶν αὖτοὺς ἱερίας ἐχόμενοι, ἔξω τὸ πόλεως καθῆσθαι ἐν ὑγρῷ ἅπαντας. τωτίλας δὲ τοῦτο ἀκούσας, μείρακα μὲν τινα τῶ [στρατῷ] πέμψας ἐς καλαβρίαν· ὀκνοπειράσαι ἐν θρυοῦντι φρυρίῳ ἐπέστειλεν. ἐπεὶ δὲ ὡς ἤκιστά οἱ προχωρεῖν ἤθελον οἱ φυλακτήριον τοῦτο ἔχοντες· τὰς μὲν ἐκποῦθε ἐσελαύνειν ἐς πολιορκίαν καθίστασθαι, αὐτὸς δὲ τῷ πλοίῳ ἐν στρατῷ ἐς τὰ ὄπη ῥώμης χωρία ἦει. τοῦτο ἐπὶ βασιλεὺς ἐμαθηνεῖς τε ἀμηχανίαν ἐκπίπτοντα, καὶ βιλισάριον ὄπη τὸ τωτίλαν πέμψαι (καί περ ἔτι πρόσω ἰσχυρότατα ἐγκαθήμενον) ἠνάγκασε. καὶ ὁ χαμμὰν ἔλεγε, καὶ τὸ ἔναπαν ἔτος ἐπλεύσατο τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν πρόσθεν ξυνέχραψεν. Οὕτω μὲν βελισάριος τὸ δεύτερον ἐς ἰταλίαν ἦει. ἐπὶ δὲ στρατιώτας ὡς μάλιστα ὀλίγους εἶχε· (τοὺς γὰρ οἰκείους, ἅτε ἐς μῆλαν στρατοπέδου δόξαν ἀναβαθμὸν ἔχοντας·) θρᾴκιόν ἄλλη θεῖον, χρήματά τε πρὸ ἱμέρου ξυνῆγε νέας ἐθελοντάς. ξυνῆν δὲ αὐτῷ βασιλίας γνώμης, καὶ βιτάλιος ὁ τῶν ἰλλυριῶν στρατηγός· ἄρτι ἐπανήκων ἐξ ἰταλίας, ἃ δὴ τοὺς ἰλλυριοὺς στρατιώτας ὀκνολιπὼν ἔτυχεν. ἄμφω γὰρ ἐς πεντακισχιλίους ἀγείραντες, ἐς σύλλογον ἐγίνοντο· γνώμην ἔχοντες ὅπη ῥαδίστης τὰ πρῶτα εἶναι, τὸν δὲ πόλεμον ἐνθένδε, ὅπη ὅτι ἀσφαλέστατον ἄν, διενεγκεῖν. τὸ γὰρ ὅπη τὰ ῥώμης χωρία ὀκνοβαίνειν, οὐδαμῇ ἴσχυεν· αὖθις αὖτοὺς πολεμίους λανθάνοντας (ἐπὶ αὐτοῦ ἔν τι καλαβροῖς στρατοπεδεύεσθαι καὶ καμπανίᾳ ἤκουσαν) αὖθις αὖτοὺς τρόπῳ ὅτῳοῦν βιαζόμενοι. οὐ γὰρ ἐξ αὐτοπάλου τῆς δυνάμεως αὐτοῖς ἦσαν. ἐν τούτῳ δὴ οἱ ἐν θρυοῦντι πολιορκούμενοι, τῶν ἀναγκαίων σφᾶς παντάπασιν ἐκλελοιπότων· βαρβάροις τοῖς πολιορκοῦσιν ἐς λόγους ξυνῆλθον ἐφ' ᾧ τὸ φρούριον ὁμολογίᾳ ἐκδώσουσι· τακτὴ τε ἀμφοτέροις ἐν τούτῳ ἡμέρα ξυνέκειτο. βελισαρίῳ δὲ τὰ ὅπλα ἐς ἑαυτῶν μᾶκος ἐνθέμενοι· βαλεντῖνον ξυὺ αὐτοῖς πλεῖν ἐς θρυοῦντα ἐκέλευε· καὶ αὖτοὺς μὲν πρότερους φύλακας τῷ φρουρίου ἐνθένδε ἐξαγαγεῖν ὅτι τάχιστα, οὓς δὴ νόσῳ ξυμπεπτωκέναι καὶ λιμῷ ἅμα θι· ἢ * τι ξυμπλεόντων ἄλλας ὅπη τῷ φυλακτηρίῳ αὖτ' αὐτῶν κατασήσασθαι ῥᾴδιον γὰρ αὐτοὺς οὕτως ἀκμῆτας τι ὄντας, καὶ οὐδενὸς τῶν ἀναγκαίων ἀπαυίζοντας, τὸ φρούριον ξυὺ τῷ ἀσφαλῶς φυλάξειν. βαλεντῖνον μὲν οὖν τῷ ξύλῳ τούτῳ, πνεύματος ὅπῃφόρου ὅπιτυχὼν, ἐς τὸ θρυοῦντα κατέπλευσε, πέμπτῃ πρότερον τῆς κυρίας ἡμέρας· ἀφύλακτόν τε τὸν λιμένα ἐυρὼν, αὖτίκα τὸ ἐκράτησε, καὶ πόλιν οὐδεμίαν ἐς τὸ φρούριον ἐσελθοῦν ἴσχυσε. τοῖς γὰρ ὁμολογημένοις

χάψας * χαμμάτια
ἢ χάμμακ.

πολέμου κικτῆσ κρείττος. σκέψασθε γὰρ * λῶ ἡμῖν καπαρχὰς τῦδε τῦ πολέμου γραπτῶν μὲν πλῆθος, δόξῃ τι καὶ τῇ ἐς σ̄ν̄ κινδύνους ἐμπορίᾳ λαμπρὸν· χρήματα δὲ (ξυλλόντα εἰπεῖν) ἀριθμοῦ κρείσσω· ἵππων δὲ ℭ ὅπλων εὐθενσίας ὑπερβολή τις· καὶ πάντα ὅσα ἔν γε ἰπαλιώπαις ὀχυρώμασι ἔνεσι τυγχάνει. καὶ ταῦτα γὰρ σὺκ ἀχρεῖα παντάπασιν ἦναι δοκεῖ τοῖς ἐς πόλεμον καθισταμένοις ἰΦίδια. ἐπεὶ δὲ ὑπὸ θεῦδάτῳ πεπόμφοι, αὐδρὶ τὸ δίκαιον εἰδότι ἐλάσσονι ℭ τ [ἐς τ' πλευτῆν ὑπερθυμίας πεποιημένῳ, ἴλεων ἡμῖν τ θεὸν ἀξιοῦμεν ἡγεμονίᾳ τῇ ἐς] διαπαν ὡς ἥκιστα κατισήσαμεν· ὅπῃ ποτε κεχώρηκεν ἡμῖν ἡ τύχη, ὑπίσταδ δή πω· ὑΦ' οἵων τε καὶ ὁπόσων ἡσσημένοις αὐδρῶν. νῦν δὲ τ δίκῃ περ' ἡμῶν ὁ θεὸς ὢν ἐξημαρτημένῳ ἱκανῶς ἔχειν, αὖθις ἡμῖν κατὰ τ̄ σ̄ν̄ λημα ῥυθμίζει τ βίον. κ̄, τ̄ ξύμπαν αὖ σὺν, ἄμεινον ἡμῖν ἢ κατ' ἐλπίδας τὰ πράγματα ἄγει. εἰς δὲ ὑπὲρ τ ὑπαρχοῦσαν δύναμιν νενικηκέναι σ̄ν̄ πολεμίους πτύχηκε, θεὶς ἐλλὸν τ τῆς νίκης θεόΦασιν, τῷ τὰ δίκαια πράσσειν ξυνοίσει μᾶλλον· ἢ ἀπιναυτίας αὐτὰ ἰόντας Φθονερούς ἡμᾶς ἐΦ' ἡμῖν αὐτοῖς γνῶναι δοκεῖν, οὐ γάρ ἐσιν, σὺκ ἔσι. τ ἀδικοῦντα κ̄ βιαζόμενον ἐν τοῖς ἀγῶσιν δύσκιμον· ἀλλὰ πρὸς τ βίον ἱκανῶν ἢ τᾷ πολέμου πρυτανεύσῃ τύχῃ. τωπίλας μὲν τοσοῦτα εἶπεν. ἐπαινέσαντες δὲ τὰ ἠρημένα οἱ γότθων λόγιμοι, τὸν δορυΦόρον σὺκέτι ἐξηγοῦντο, ἀλλ' ἕων ὅπως ποτὲ αὐτῷ πράσσειν δοκοίη. καὶ ὃς, τὸν μὲν ἄθρωπον σὺκ εἰς μακρὸν διεχρήσατο· τὰ δὲ χρήματα, ὅσα δὴ αὐτῷ ἐτύγχανεν ὄντα, τῇ βιαθοίσῃ παρέσχετο. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα τωτίλας ἔπρασσεν· ἐν τούτῳ οἱ τὰ ῥωμαίων στρατᾶ ἄρχοντες, ξὺν τοῖς στρατιώταις, τὰ τῶν κατηκόων χρήματα ἥρπαζον. καὶ ὕβρεώς τι καὶ ἀσελγείας, οὐδ' ὁ, ποῦν ὑπελείποντο· ἀλλ' οἱ μὲν ἄρχοντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν ἴσχοντες * ἐρρωμένως σκώμαζον· οἱ δὲ στρατιῶται ἀπειθέστερους αὐτοῦ τοῖς ἄρχουσι παρεχόμενοι, οἷς [πᾶσαν ἰδίαν ἀγορὰν ἐποιοῦντο. τοῖς δὲ ἰταλιώταις περιῆν ἅπασι] πάσχειν τὰ χαλεπώτατα πρὸς ἱκανὸν τῶν στρατιωτῶν. σ̄ν̄ μὲν [γὰρ] ἀνδρεῖς ἐστήκεσαν πρὸς τῶν πολεμίων· ὑπὸ δὲ τᾷ βασιλέως στρατᾷ ἔσπετο πάντα. καὶ ἐπεσῶν αὐτοῖς αἰκίζεσθαί τε οὐδενὶ λόγῳ, κ̄ ΔιαΦθορίαις [τι] τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀσπορίᾳ πιεζομένοις. οἱ γὰρ στρατιῶται ἀμύνειν σΦίσιν κακουμένοις πρὸς τ πολεμίων οὐδαμῇ ἔχοντες· οὐχ ὅσον ἐρυθριᾶν ὡς ἥκιστα ὅπῃ τοῖς παρεῦσιν ἐγίνωσκον, ἀλλὰ καὶ σ̄ν̄ βαρβάρῳ ποθεινοὺς αὐτοῖς εἶναι οἷς ἐχθραίνεσθαι ἀπηρχάζοντο. οἷς δὴ κωνσταντιανὸς ἀσπορέσθω· γράμματα ἐυσεβείᾳ βασιλεῖ ἔπεμψεν, αὖτικρυς ἀσπΦαίνων, ὅπ δὴ γότθων τῷ πολέμῳ ἀντίσχειν ἀδύνατ. ἔπ. εἴτε ἄλλοι ἄρχοντες, ὥσπερ τῷ γοθικῷ ὑπΦημίζοντες, ἐς τοῦτο δὴ τῷ γραμματείῳ τ ὁμολογίαν ἐσήμαινον τῆς ἐς τὸν ἀγῶνα ἀκινησίας. ἰταλιώτας μὲν ἐν τᾷ πράγματι ἐΦέρετο τῇδε. Τωπίλας δὲ ῥωμαίων τῇ βουλῇ ὑπεσταλῶ ἔπεμψεν. ἐδήλου δὲ ἡ γραΦὴ τάδε. "Ὅσοι μὲν ἀδικοῦσι σ̄ν̄ πόλας, ἢ πρεσλαβίσης ἀγοίας, ἢ λήθης ὑπομενούσης τινὲς· τούτοις ἄξιον σ̄ν̄ τὰ σημεῖα ποιησάμενον ξυγγνώμονας εἶναι. τὸ γὰρ τῆς ἁμαρτάδος ξυμπεσὸν αἴτιον, τῶν ἐγκλημάτων αὐτοῖς παραιτεῖται τὸ πλεῖον. ὧν δέ τις σὺκ ἀποδείας ἀδικῆ μόνης· τούτῳ δὲ μήτ' αὖ πλέγειν ποτὲ τῶν πεπραγμένων λελείψεται. οὐ γὰρ τὸ ἔργον μόνον, ἀλλὰ κ̄ τῆς γνώμης αὖ τὸν Φέρειν τὴν αἰτίαν δικαίως ἔσ' ἄν. σὺκοῦν, ἐπειδὴ ταῦτα οὕτως ἔχει· λογίζεσθε ἤδη, τί ποτ' ἄρα ὑμῖν ὑποπελλογῆσ πρὸς τὸ ἐς γότθους εἰρασμένα ξυμβήσεται; πότερον ὑμᾶς ἀγοεῖν τὰς ℭ θαδιεχθοῦ τι κ̄ ἀμαλασσίνθης ἐνεργείας πτύχηκεν ἢ χρέων τι αὐτὰς ℭ λήθη ἐν ὑμῖν ἐξιτήλους εἶναι· καί τι ἐκ ἔσι τούτων ἀδέτερον· ἀλλὰ πάντα ἐπὶ Φαύλοις πεσὶν ἀδοῖς ἐς τὸ ἐν μετρίοις τὰς χάριτας αὖ ἰδεῖς, κ̄ δὴ τ παλαιὸν χρόνον, ἐπιδεδειχθαι ξυνίεσ· ἀλλ' ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις, ἔν γε ὑμῖν αὐτοῖς ἐναγχός τι καὶ ἐξ ὑπονοίας, ὦ Φίλοι ῥωμαῖοι. ἀλλὰ τ ἐγκαιρον ἐς τ ὑπάρχον ἀρετῶ ἢ ἀκοῇ λαβόντες ἢ πείρᾳ μαθόντες, ἴστε. ℭ αὐτοὶ γὰρ τὰ γότθων τὰ κ̄ ἰταλιωτῶν πράγματα ἴσμεν· καί τι ξεναγῆτε μὲν ὑμεῖς αὖ σ̄ν̄, εἶμαι, ἄριστε. ἐπίων δὲ αὐτῶν ἐτύχετε ξείνων κ̄ Φίλων· ὑπίστασθε δή που, ἤ τι τῶν ἀληξάνδρᾳ μίμησθε λογισμῶν. ἐῶ γὰρ λέγειν σ̄ν̄ τι γραπτὰς ℭ σ̄ν̄ γραπτῶν

* ἔσι λῶ

ἱερμίνας I. S.

ἰταλιωτῶν τωπίλα ἐσὸς τῶν ξυλλοχισμῶν.

4 χρεῶν

πολιορκούμθοι, οὐκ αἰαμείναντες τὴν κυρίαν (λίαν γὰρ ἐδιάζοντο τῶν αἰαγκαίων τῇ ἀπορίᾳ) ὀλίγῳ ὕστερον τῇ πόλει τοπίλαν τὸν καὶ αὐτὸν βαρβάρους ἐδέξαντο. καὶ ὁ χαμὼν ἔληγε, καὶ ἔγδουπος ἵππος ἐπολίπετο τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν ἀρχόπας ξανίχραψεν. Ἐπειδὴ δὲ πάππλον τοπίλας ἦλθε· Φιλανθρωπίαν ἐς αὐτὸν ἠλικώτας ἐπεδέξατο, οὐτ' πλευτίῳ οὔτε βαρβάρῳ αὐδρὶ πρέπουσαν. αὐτὸν γὰρ ῥωμαίους λιμῷ νιτοσκόπας λαβὼν, εἰς δὴ ὑπ' αὐτὸν καὶ ἡ τῶν σώματος ἰσχὺς ἐπίσω ἤδη ἐκλελοιπυῖα· δίκας, μὴ βρώσεως ἐκ τῶν αἰφνιδίου εἰς πόρον ἐλθόντας (ὡς τὸ εἰκὸς) ἀποπνιγῆναι· ἐπέτρεψε τάδε. Φυλακὰς ἐν τῷ λιμένι καὶ τῆς πόλεως καθεστάμθον, ἐκέλευε μηδένα τῶν ἐσθίειν εἶναι. αὐτὸς δὲ ἄπασιν, σμικρολογίᾳ τὴν σωμηθῆναι, ἐσθίειν ἢ κατὰ τὸν θυμὸν τὰ σῖτα παρέχειν· ἀποσπβάλλων ἡμέρᾳ ἑκάστῃ ποσῦτον τῶν μέτρου, ὅσον οὐ δοκεῖν αὔξησιν τῶν ἐντηκεσθαι ἰσαεὶ γίνεσθαι. οὕτω τὰ αὐτῶν διαρρώσας τὸν δυάμιν, καὶ τὰς πύλας ἀναπτάσας ἅπασιν, ὅπη ἐθέλοιτο, ἀφῆκεν ἴέναι. καίπερ δὲ ἐν τοῦ ξὺν αὐτῷ φαπώτας, ὅσους δὴ αὐτῷ μένειν ἤκιστα ἤρεσκεν, ἐς ταὺς ἐμβιβάσας πλοῖα κατ' ἰξκοσίας ἐκέλευε. καὶ οἱ μὲν αἰχμάλωτα φέρειν σφίσιν ἐώμθοι τὰ ἐς βυζάντιον ἀναχώρησιν, πλοῖα κατὰ τάχος ἀπαρώμενα διενοῦντο· τὰ δὲ αἵμιον σφίσιν αὐτοῖς ἐθέλειν· ἀπαίρειν ἐσθίειν οὐδαμῇ ἔχοντες, διηπορεῖτο· διελόντες, μή τι τοπίλαν τῶν ὠμολογημένων ἐλιγωρεῖν, ἐς τὸ κεκραπκέναι, ξυμβαίη· καὶ κακόν τι μεῖζον πρὸς αὐτὸν λάβωσιν. ὧν περ ἕνεκα ὁ τοπίλας ἤδετο· ξυγκαλίσας ἅπαντας, παρήγγειλε τὸ ἧξαι· καὶ τὰ πρὸ ἔτι μᾶλλον αὐτοῖς ἀπαρώμενα, θαρσοῦν μὲν ἤδη ἐκέλευε, καὶ τῷ γοτθων στρατῷ φόβῳ οὐδενὶ αἰαμίγνυσθαι· τά τε ἀπτήδεια ἐσθίειν αὐτοῖς, καὶ ἅ που ἄλλου δέοιντο, ἀπ' ἐμῆς φίλων κομίζεσθαι. ἐπειδὴ δὲ τὸ πνεῦμα ἔτι σφίσιν ἀπαναντίας ἐφέροιτο, καὶ χρόνῳ ἐτρίβη συχνὸς· ἵππους τε καὶ ἐπιζύγια ἐμβασαμένῳ, ἐφόδιά τε αὐτοῖς δωρησαμένῳ, ἐς ῥάμην αὐτίκα ἐκέλευεν ὁδῷ ἰόντας πρίυσθαι, παμπύς τινας τῶν ἐν γότθοις δοκίμων σφίσι ξυμπέμψας. τὸ δὲ ναπλίους τάχος καθελὼν ἐς ἴσλαφον, ἀνεχώρησεν· ὅπως αὐτῶν μὴ καπηλαύσαντες αὖθις ῥωμαῖοι, ἐκ τῆς ἰχυροῦ ὁρμώμθοι, πράγματα γότθοις παρέχωσιν. ἐς πιδίον γὰρ μᾶλλον ἐκ τῆς ἰυθίας διακρίνεσθαι μάχῃ πρὸς αὐτὸν ἤγετο, ἢ πίχνας τισὶ καὶ σφίσιν διαμάχεσθαι· μοῖραν μὲν τινα αὐτῶν καθελὼν πολλὴν, τὸ λοιπὸν ἔασεν. ἐπὶ τοῦτον τὸν χρόνον ῥωμαίους τις αὐτῷ προσελθὼν, καλαβρὸς γένος, ἱππέων τῶν σλοφορίων τῶν αὐτοῦ πνὰ τὸν πῦσλα παρθένον οὖσαν, οὐτ' ἰκουσίαν, διέσπασε. καὶ ὃς τὸν αὐθρωπον, οὐκ ἀπαρνησάμενος τὸ ἔγκλημα, πίσας τῆς ἁμαρτάδος ἐν ἀπορρήτῳ ἔχων. ἐν δισμωτηρίῳ καθεῖρξε. δείσαντες δὲ ἀμφ' αὐτῷ τῶν βαρβάρων οἱ δοκιμώτατοι· δρασέλος γάρ τις αὐτοῖς ἐτύγχανεν ὤν, καὶ ἀχθος τὰ πολέμια· ξυλλιγίντες ἰυθὺς, καὶ τοπίλαν ἐς ἔψιν ἐλθόντες, ἐδέοντο τῷ αὐθρώπῳ τὸν αἰτίαν ἀφεῖναι. ὁ δὲ πάνυ τὸν καὶ παραχῆ οὐδεμιᾷ τῶν λεγομένων τὸν μαθησιν πεισόμθον, ἔλεξε πιᾶδε. Οὐκ ἀπαναθρωπίας ἐπιφερόμθη ἔκων, οὐδὲ ξυγχύσεως ἐπιφερομθ- ξυμφορᾶς· ἀλλ' (ὡς ἔνι μάλιστα) σιδηρῶς, μή τι γότθοις ξυμβάσεται Φλαύρον, ἐς λεχθους τόσδε, ὧν ξυστρατιώτης, καθίσταμαι. ἐγὼ μὲν ἐῶν τοῦτο οἶδα, ὡς τῶν αὐθρώπων ἐ πολὺς ὁμιλ-, τὰ τῶν πραγμάτων ὀνόματα μεταβάλλουσιν ἐς τὸν τὐναντίον. Φιλανθρωπίαν μὲν γὰρ καλὴν τ' παρανομίαν ἀνθάσιν· ἐξ ἧς διαφθαρήναί τι τὰ χρήσιμα πάντα, καὶ ζῶν τις παρέχεται, ξυμβαίνει. σκαιὸν δὲ καὶ ἀπηχῶς δύσκολον * τ', ὃς αὐτὸ τὸ μέμφεσθαι ἐς τὸ ἀκριβὲς βάλλοι, ὅπως δὴ τῆς ἐνόμασι τύπος ἐμβαπτίσμασιν ἐς τ' αἰσλογίαν χρώμθοι, αἰδεστέρου ἐξαμαρτάνειν τὸ ἑκασεῖ ἦν, καὶ τ' μεχθηρίαν ἐσθήκυσε. ὑμῖν δὲ παραινῶ, μὴ τ' ὑμῶν αὐτῶν σωτηρίας, ἁμαρτάδα ἑνὸς αὐδρὸς * αὐτοκλάξειν, μηδὲ ἓ μιάσματος ἕνδε αὐτὸ τὸ μέρος, ἀδὲν ἀδικοῦντος, μεταλαχεῖν. τί, τι ἐξαμαρτὼν, καὶ τ' ἀμφικαλύσειν τ' ἐς τὸν ἐξημαρτηκότας πωρίαν, εἶμαι, ἐς ἴσω ἰσί. βούλομαι τοίνυν ὑτωσὶ σκοπουμένους ὑμᾶς, πανίσασθαι τ' ὑπὲρ τῶν παρόντων ἀμάγωσιν· ὡς νῦν αἵρεσις ὑμῖν δυοῖν ἐστὸν ἐκ): ἢ τ' αὐδρα, * ὃν ἠδίκηκε μὴ δοῦναι τῷ δίκῃ· ἢ τ' τῶν γότθων γένος σεσῶσθαί τι καὶ τὸ τῆς πολέμου

* ἄπαιμι τὸν οἱ R. V.

* αὐτοκλάξειν

μῶ. ἤδη γὰρ ἅπασιν σφαῖς τὰ ὅπλ̣α ἐπλελοίπει. ὁ δὲ τ̄ καιρὸν ἅπαντα ἐν τῷ τ̄ δὴ καταρρίψας τῇ ὁρμῇ, ἐπεσβὴ τὴς τ̄ βασιλέως ἀσπίλας ἔδησι, κ̣ κακιζόμενος ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀπῆνεν· αὐτὸς μὲν οὐδὲν π ἧσσον αὐτ̄ ἔμενε, τ̄ δὲ στρατὸν ἅπαντα ξὺν τ̄ ἡρωδιανῷ κ̣ δημητρίῳ κ̣ Φάζᾳ ἐς πόλιν ἔπεμψε· σφοδρότατα ἐγκειμένης ἤδη τῆς χ̣ειμῶν@ ὥρας. ἐπὶ δὲ πόλεως ὁρμωμένοις τέλος ἀγχὲ ἐγένετο· καταβαίνει σκληρὸς ἄνεμος, ἐξαίσιόν τινα χειμῶνα ἐγείρων. κ̣ὴ ὁ μὲν Φάζας ἅπασαν ἐσεδίδυ· ὁ δὲ κλύδων τὰς κώπας * αἰώρασκε, ἢ ἄλλό τι ἐσεργεῖν, οὔτ̄ ταύτας εἶχε ἔνα. Διό τι τῶν ῥοθίων τ̄ πάντων ἀλλήλων ἐπ κατακούειν εἶχε μ̄· ἀλλὰ ξύγχυσίς τι λαμπρῶς ἐκράτει, κ̣ τὸ πνεῦμα ἐπεγεπάνδυβία, ἥπερ αὐτ̄ ὡς ἥκιστα ἐθιλουσίως ἐς τ̄ [ἀκτὴν] ἤνεγκεν, ὅθ̄ δὴ ἐσρα- 40. τοπεδίυοντο οἱ πολέμιοι. ὅπλ̣αίνοντες ἦν κατ' ἐξουσίαν εἰ βάρβαροι πῆς σκάφεσι τ̄ ἑαυτῶν· ἔκτεινόν τε, κ̣ καπέδυον, οὐδενὸς σφίσιν αὐτίσασθ@. ἐζώγρησαν δὲ ἄλλους τε πολλ̣ούς, κ̣ δημήτριον τ̄ στρατηγόν. ἡρωδιανὸς δὲ κ̣ Φάζας, ξὺν ὀλίγοις τισὶ, Διαφυγεῖν ἴσχυσαν· ἐπεὶ αὐτοὶ ἐς εὐλίμενον τιν ἄγχισα τ̄ τ̄ πολεμίων στρατοπέδων ἦλθον. τὰ μὲν ἦν ἀμφὶ τ̄ ῥωμαίων στόλον τοιάδε πη ἔσχε. τωτίλας δὲ καλῶδιον αἰσψάμθ@ ἐς τ̄ δημητρίου αὐχένα· ἔς τε τ̄ νεαπόλεως εἰσβολον εἶλκε, κ̣ παραινεῖν τῆς πολιορκουμένοις σκέλθαι, μηκέτι * αὐτοὺς ἐλπίσι πιστεύοντας Διαφθείρεσθ̄, ἀλλὰ τῇ πόλει ὅτι τάχισα γόητος ἐσδιδόντας, μεγάλων ἀπηλάχθαι κακῶν. ἀδύνατον γὰρ βασιλῆ τοιοῦτον εἶναι ἄλλῳ σφίσιν ὅπλ̣ουρίαν εἶναι, ἀλλ' ὅτι τῷ στόλῳ τούτῳ πᾶσαν αὐτῆς τὴν τε δύναμιν κ̣ τ̄ ἐλπίδα διολωλέναι. δημήτριος μὲν τοσοῦτα εἶπεν, ὅσα τωτίλας σκέλθειν. οἱ δὲ πολιορκούμενοι τῷ τε λιμῷ ἤδη κ̣ 20 τῇ ἄλλῃ ἀπορίᾳ ὑπερφυῶς πιζόμενοι· ἐπεὶ τ̄ πάθος δημητρίου εἶδον, κ̣ σφ̄ λόγους ἀπαστας ἤκουσαν· ἀπογνόντες ἐλπίδ@ ἀπᾶσης, ἐς τε οἰμωγὰς κ̣ ἀμηχανίαν ἐσέπιπτον· μ̄ τὴ πόλις θορύβου πολλοῦ κ̣ὴ κακυτοῦ ἐμπλεως. Μετὰ δὲ, κ̣ὴ τωτίλας αὐσ̄ ξυγκαλέσας ἐς τὰς ἐπάλξεις, ἔλεξε τοιάδε. Οὐδεμίαν αἰτίαν ἡ μέμψις ἐς ὑμᾶς ἔχοντες, ἄνδρες νεαπολίτ̄, τοιοῦ ἐς πολιορκίαν τῇδε καθίσημθ· ἀλλ' ὅπως, ἐχθίσων ἡμᾶς ἀπολλάξασθε διαφθορῶν, οἷοί τε ὦμθ τοῖς τε χάρασι ὑμῶν ἑκάσῳ πυνθάνεσθαι κατ' ἐξουσίαν, ὥσπερ ἡμᾶς διεφθαρκότες ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ. τὰ χαλεπώτατα πρὸς τῶν πολεμίων πεπόνθατε. μόνους γὰρ ἐπαλιωτῶν ὑμᾶς ἁπάντων ἴυσιαί τε τῷ μεγίσῳ ἐς γόητα τ̄ ἔθν@ ὅπαδεδέχθαι, κ̣ἀκουσίως μάλιστα ὑπὸ τῆς ἑαυτῆς γαμβρᾶδος, ξυμβεβέκεσαν· ὥστε κ̣ὴ νῦ πολιορκῶν ὑμᾶς ξυὶ σκαιοῖς ἠναγκασμθοί, τ̄ πρὸν ὑμῶν (ὡς τὸ εἰκὸς) αἰσχυνόμεθα, καί περ οὐκ ὄπᾶ τῷ πονηρῷ νεαπολιτῶν τῷ πρεσβράτῳ πειθόμε- 30. νοι. μὴ τίνυσθ ἀχθόμθοι τῆς ἐκ τῆς πολιορκίας δεινοῖς, γόητας εἶεσθε δεῖν δ' ὀργῆς ἔχειν. οἱ γὰρ σφ̄ φίλους εὐεργετεῖν ἐπιχειροῦμεν, οὐδεμίαν αἰτίαν εἰσὶν ἄξιοι πρὸς αὐτῶν φέρεσθαι, καὶ Διὰ τῶν μὴ πρεσβευῶν αὐαγκάζοντας τῷ ἐς αὐσ̄ Διαπρέσσεσθαι χάριν. τῶν δὲ πολεμίων ὡς ἥκιστα ὑμῖν δέ@ εἶσθε· μηδὲ τῆς πρώτης εὐημερίας ἡγεμόνι, κρατῆσειν αὐσ̄ ὑμῶν οἴεσθε. τὰ γὰρ τῆ βίου ῥᾳδίοτα, τύχῃ τινὶ ῥᾳδὶ δόξαν ἐλθόντα, τῷ χρόνῳ αὖθις καταῤῥεῖν εἴωθεν. οὕτω τι ὑμῖν κατέσημθ, ὥστε κ̣ὴ κάμνοντα κ̣ὴ πάντας στρατιώτας κακῶν ἀπαθεῖς, ὅπη βούλοιντο, ξυγχωρεῖσθ εἶναι. ἰσ̄ γὰ τ̄ πόλιν ἐσόντες ἡμῖν, ἐσθίδε ἀπαλλάξοιντο ὅτι τάχισα, πάντα τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοντες· κ̣ὴ ὑπὲρ τούτων ἡμᾶς κ̣ τ̄ νεαπολιτῶν σωτηρίαν ὁμοῦ, κἀδὲν κωλύσει. τωτίλας μὲν τοσοῦτα εἶπεν· ἐπήνεσαν δ' οἱ τε νεαπολίτ̄, κ̣ οἱ ξὺν τῷ κώνωνι στρατιῶται ἅπαντες. πολλὴ γὰρ ἀνάγκη αὐσ̄ τῷ λοιπῷ ὅπιζε. πᾶν μὲν τι ἐς βασιλέα φυλάσσοντες, κ̣ βοήθειαν τινα ἔτι παρίστασθ σφίσι καρδοκοῦντες· τριάκοντα ἡμερῶν ὡμολόγησαν ἐνδώσειν τῇ πόλιν. τωτίλας δὲ πᾶσαν αὐτῆς αἰσασθὲν ἐλπίδα ἐθέλων, τριῶν μηνῶν ἔπαξε χρόνον, ἐφ' ᾧ δὴ [πύτης] τὰ αὐσ̄ τὰ ὡμολογημένα * ποιήσωσι· πρότερον δὲ οὐ πρεσβολῶ τινα κατὰ τὰ ἐκβόλα ποιήσεσθαι ἐχυρίζετο, ἀδὲ ἄλλῃ τινὶ ὅπλ̣ῃ ἐς αὐσ̄ χρῆσθ. τοῦτα μὲν οὕτω ἐδέδοκτο. οἱ δὲ

πολιορ-

* αἰώρασκε, ἢ ἄλλό τι ἐσεργεῖν, οὔτ̄ ταύτας εἶχε ἔνα. Διό τι τῶν ῥοθίων τ̄ πάντων ἀλλήλων ἐπ κατακούειν εἶχε μ̄· ἀλλὰ ξύγχυσίς τι λαμπρῶς ἐκράτει, κ̣ τὸ πνεῦμα ἐπεγεπάνδυβία, ἥπερ αὐτ̄ ὡς ἥκιστα ἐθιλουσίως ἐς τ̄ [ἀκτὴν] ἤνεγκεν, ὅθ̄ δὴ ἐσρα- 40. τοπεδίυοντο οἱ πολέμιοι. ὅπλ̣αίνοντες ἦν κατ' ἐξουσίαν εἰ βάρβαροι πῆς σκάφεσι τ̄ ἑαυτῶν· ἔκτεινόν τε, κ̣ καπέδυον, οὐδενὸς σφίσιν αὐτίσασθ@. ἐζώγρησαν δὲ ἄλλους τε πολλ̣ούς, κ̣ δημήτριον τ̄ στρατηγόν. ἡρωδιανὸς δὲ κ̣ Φάζας, ξὺν ὀλίγοις τισὶ, Διαφυγεῖν ἴσχυσαν· ἐπεὶ αὐτοὶ ἐς εὐλίμενον τιν ἄγχισα τ̄ τ̄ πολεμίων στρατοπέδων ἦλθον. τὰ μὲν ἦν ἀμφὶ τ̄ ῥωμαίων στόλον τοιάδε πη ἔσχε. τωτίλας δὲ καλῶδιον αἰσψάμθ@ ἐς τ̄ δημητρίου αὐχένα· ἔς τε τ̄ νεαπολίτ̄ εἰσβολον εἶλκε, κ̣ παραινεῖν τῆς πολιορκουμένοις σκέλθαι, μηκέτι * αὐτοὺς ἐλπίσι πιστεύοντας Διαφθείρεσθ̄, ἀλλὰ τῇ πόλει ὅτι τάχισα γόητος ἐσδιδόντας, μεγάλων ἀπηλάχθαι κακῶν. ἀδύνατον γὰρ βασιλῆ τοιοῦτον εἶναι ἄλλῳ σφίσιν ὅπλ̣ουρίαν εἶναι, ἀλλ' ὅτι τῷ στόλῳ τούτῳ πᾶσαν αὐτῆς τὴν τε δύναμιν κ̣ τ̄ ἐλπίδα διολωλέναι. δημήτριος μὲν τοσοῦτα εἶπεν, ὅσα τωτίλας σκέλθειν. οἱ δὲ πολιορκούμενοι τῷ τε λιμῷ ἤδη κ̣ 20 τῇ ἄλλῃ ἀπορίᾳ ὑπερφυῶς πιζόμενοι· ἐπεὶ τ̄ πάθος δημητρίου εἶδον, κ̣ σφ̄ λόγους ἀπαστας ἤκουσαν· ἀπογνόντες ἐλπίδ@ ἀπᾶσης, ἐς τε οἰμωγὰς κ̣ ἀμηχανίαν ἐσέπιπτον· μ̄ τὴ πόλις θορύβου πολλοῦ κ̣ὴ κακυτοῦ ἐμπλεως. Μετὰ δὲ, κ̣ὴ τωτίλας αὐσ̄ ξυγκαλέσας ἐς τὰς ἐπάλξεις, ἔλεξε τοιάδε. Οὐδεμίαν αἰτίαν ἡ μέμψις ἐς ὑμᾶς ἔχοντες, ἄνδρες νεαπολίτ̄, τοιοῦ ἐς πολιορκίαν τῇδε καθίσημθ· ἀλλ' ὅπως, ἐχθίσων ἡμᾶς ἀπολλάξασθε διαφθορῶν, οἷοί τε ὦμθ τοῖς τε χάρασι ὑμῶν ἑκάσῳ πυνθάνεσθαι κατ' ἐξουσίαν, ὥσπερ ἡμᾶς διεφθαρκότες ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ. τὰ χαλεπώτατα πρὸς τῶν πολεμίων πεπόνθατε. μόνους γὰρ ἐπαλιωτῶν ὑμᾶς ἁπάντων ἴυσιαί τε τῷ μεγίσῳ ἐς γόητα τ̄ ἔθν@ ὅπαδεδέχθαι, κ̣ἀκουσίως μάλιστα ὑπὸ τῆς ἑαυτῆς γαμβρᾶδος, ξυμβεβέκεσαν· ὥστε κ̣ὴ νῦ πολιορκῶν ὑμᾶς ξυὶ σκαιοῖς ἠναγκασμθοί, τ̄ πρὸν ὑμῶν (ὡς τὸ εἰκὸς) αἰσχυνόμεθα, καί περ οὐκ ὄπᾶ τῷ πονηρῷ νεαπολιτῶν τῷ πρεσβράτῳ πειθόμε- 30. νοι. μὴ τίνυσθ ἀχθόμθοι τῆς ἐκ τῆς πολιορκίας δεινοῖς, γόητας εἶεσθε δεῖν δ' ὀργῆς ἔχειν. οἱ γὰρ σφ̄ φίλους εὐεργετεῖν ἐπιχειροῦμεν, οὐδεμίαν αἰτίαν εἰσὶν ἄξιοι πρὸς αὐτῶν φέρεσθαι, καὶ Διὰ τῶν μὴ πρεσβευῶν αὐαγκάζοντας τῷ ἐς αὐσ̄ Διαπρέσσεσθαι χάριν. τῶν δὲ πολεμίων ὡς ἥκιστα ὑμῖν δέ@ εἶσθε· μηδὲ τῆς πρώτης εὐημερίας ἡγεμόνι, κρατῆσειν αὐσ̄ ὑμῶν οἴεσθε. τὰ γὰρ τῆ βίου ῥᾳδίοτα, τύχῃ τινὶ ῥᾳδὶ δόξαν ἐλθόντα, τῷ χρόνῳ αὖθις καταῤῥεῖν εἴωθεν. οὕτω τι ὑμῖν κατέσημθ, ὥστε κ̣ὴ κάμνοντα κ̣ὴ πάντας στρατιώτας κακῶν ἀπαθεῖς, ὅπη βούλοιντο, ξυγχωρεῖσθ εἶναι. ἰσ̄ γὰ τ̄ πόλιν ἐσόντες ἡμῖν, ἐσθίδε ἀπαλλάξοιντο ὅτι τάχισα, πάντα τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοντες· κ̣ὴ ὑπὲρ τούτων ἡμᾶς κ̣ τ̄ νεαπολιτῶν σωτηρίαν ὁμοῦ, κἀδὲν κωλύσει. τωτίλας μὲν τοσοῦτα εἶπεν· ἐπήνεσαν δ' οἱ τε νεαπολίτ̄, κ̣ οἱ ξὺν τῷ κώνωνι στρατιῶται ἅπαντες. πολλὴ γὰρ ἀνάγκη αὐσ̄ τῷ λοιπῷ ὅπιζε. πᾶν μὲν τι ἐς βασιλέα φυλάσσοντες, κ̣ βοήθειαν τινα ἔτι παρίστασθ σφίσι καρδοκοῦντες· τριάκοντα ἡμερῶν ὡμολόγησαν ἐνδώσειν τῇ πόλιν. τωτίλας δὲ πᾶσαν αὐτῆς αἰσασθὲν ἐλπίδα ἐθέλων, τριῶν μηνῶν ἔπαξε χρόνον, ἐφ' ᾧ δὴ [πύτης] τὰ αὐσ̄ τὰ ὡμολογημένα * ποιήσωσι· πρότερον δὲ οὐ πρεσβολῶ τινα κατὰ τὰ ἐκβόλα ποιήσεσθαι ἐχυρίζετο, ἀδὲ ἄλλῃ τινὶ ὅπλ̣ῃ ἐς αὐσ̄ χρῆσθ. τοῦτα μὲν οὕτω ἐδέδοκτο. οἱ δὲ

* αἰώρασκε, ἢ ἄλλό τι ἐσεργεῖν, οὔτ̄ ταύτας εἶχε ἔνα.] ἀεσαστὰ, ἢ ἄλλό τι ἐσεργεῖν, οὔτ̄ ταύτας εἶχε ἔνα. + ἀείσατο, ἢ

* αὐτοὺς ἐλπίσι πιστεύοντας Διαφθείρεσθ̄,] + αὐσὶ πῆς

* ποιήσωσι] ποιήσεσθαι

κωνσταντιανὸς μὲν ἦν ῥᾴδιον αἰχμὴν, ἰωάννης δὲ ῥωμαῖος, ἀπολίπων δὲ βίσσας, καὶ ἰουστῖνος φλωρεντίας, κυπριανὸς δὲ βεισίας· καὶ τῶν ἄλλων ἑκάστης, ὅπη φυγών τις καὶ διασωθεὶς κατ' ἀρχὰς ἔτυχε. τοῦτο βασιλεὺς μαθών τι, καὶ ἐς ξυμφορᾶς πεπτωκότας, τῶν ἰταλίας πραιτωρίων ἔπαρχον μαξιμῖνον ὡς τάχιστα κατιόντα· ἐφ' ᾧ τοῖς τι ἄρχειν ἐς τὸν πόλεμον ἐπιστάτης εἴη, καὶ πῖς στρατιώτης τὰ ἐπιτήδεια κατὰ τὴν χρείαν παρίζηται. καί οἱ νεῶν ξυνέπεμψε στόλον, θρᾳκῶν τε καὶ ἀρμενίων στρατὸν ἐπιλησάμενος. ἡγεῖτο δὲ τῶν μὲν θρᾳκῶν, ἡρωδιανὸς· τῶν δὲ ἀρμενίων, φάζας, ἴδιος, πρεσβύτου ἀδελφιδοῦς· ξυνέπλεον δὲ αὐτοῖς καὶ οὖτοι ἐλίγοι. μαξιμῖνος μὲν οὖν ἄρας ἐκ βυζαντίου πασὶ τῷ στόλῳ τῆς ἑλλάδος, ἐς τὸν ἤπειρον ἦλθε. ἔνθα δὴ τὸν καιρὸν κατανοήσαντα, ἐκάθητο οὐδενὶ λόγῳ. ἐπὶ γὰρ πολεμίων ἔργων εὐσταλῶς ἔμπειρος· καὶ ἀπ' αὐτοῦ δειλός τις, καὶ μελλητὴς ἐς τὰ μάλιστα. μετὰ δὲ, καὶ δημήτριον στρατηγὸν βασιλεὺς ἐπιμψεν· ὃς δὴ τὰ πεζὰ ξύν γε βελισαρίῳ ἐστράτου, κατὰ λέγου πεζικοῦ ἄρχων. κατάπλευσας οὖν ὁ δημήτριος ἐς σικελίαν, ἐπεὶ κώνωπά τε καὶ νεαπολίτας πικρότατα πολιορκεῖσθαι, τῶν ἐπιτηδείων παντάπασι στερίζοντας, ἤκουσε: βοηθεῖν μὲν κατὰ τάχος ἤθελεν. αὐτὸς δὲ ὢν, ἐπεὶ οἱ στράτευμα βραχύ τι καὶ οὐκ ἀξιόλογον ἕπετο· ἐπινέα πιάσθαι. ναῦς ὅτι πλείστας ἐκ σικελίας ἀπούσης ἀγορᾶς, σίτου τε αὐτοῖς ἐμπλησάμενος καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων· ἔπλει, δόκησιν παρέχων τοῖς ἑαυτοῦ, παμπόλυ τι στράτευμα ἐν ταῖς ναυσὶν εἶναι. καὶ ἴσχυέ γε τῆς τῶν πολεμίων ἐννοίας. μέγαν γὰρ σφίσιν ἐπιέναι στρατὸν ᾠοντο· τοσαυταπλασιούμενοι, ὅτι στόλου πολύ τι χρῆμα πλεῖν ἐκ σικελίας ἐπύθοντο. καὶ οἱ μὲν κατ' ἀρχὰς ἐυθυνόμενοι πλοῦς δημήτριος ἤλθεν· εἶμαι ἂν αὐτὸν ἐκπλῆξαί τι τοὺς πολεμίους, καὶ τὴν πόλιν διασώσαι, οὐδενὸς οἱ αὐτιστρατηγοῦντος. τῶν δὲ καπήρωδήσας τὸν κίνδυνον· κατέμεινε μὲν ἐς νεάπολιν ἡνίκα ἔγωγε· ἐς δὲ τοὺς ῥωμαίους καταπλεύσας λιμένας, στρατιώτας ἐσθίνδι αἰγύπτιον ἐς ἀπουδὴν ἐποιεῖτο. οἱ δὲ (ἄπ πρὸς τῶν βαρβάρων ἠσημένοι τὴν ἦδη, καὶ μέγα δίος ἔπ' ἀπ' αὐτῶν ἔχοντες:) ἔπαξε δημητρίῳ δὴ τὸν πλοῦν τὴν γίτθους ἀδαμὴ ἦλθεν. ὁ δὲ δὴ, μόνοις τοῖς ἐκ βυζαντίου ξὺν αὐτῷ ἥκουσιν, ἐς νεάπολιν ἴέναι ἠνάγκασε. ἐπεὶ δέ τις δημήτριος ἕτερος, κεφαλληνὸς γένος, ναύτης μὲν τὸ παλαιὸν, τὴν κατὰ θάλασσαν ἔργων τὴν κινδύνων ἀκριβῶς ἔμπειρος· πλεύσας ἢ ξὺν βελισαρίῳ ἐς τὴν λιβύην καὶ ἰταλίαν, ἐγένετο ἐς τοῦτο δὴ τὴν ἐμπειρίαν ἐυδόκιμος· καὶ ἀπ' αὐτοῦ, δημήτριον * βασιλεὺς αὐτὸν νεαπόλεως κατασήσατο. ἐπειδή τε οἱ βάρβαροι τὸ χωρίον πολιορκεῖν ἤρξαντο· ἀσπαγέα πολλῇ ἰσχύϊ ἐπῆλθον, ἐς τοῦτο πλοῦν ὀχυρὰ ὕβριζεν. λίαν τι ἀθυρόγλωσσος ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ αὐτὸς ἄφθη. πεσόντος δὲ τοῦ κακοῦ, καὶ τὰ ἀπωλείας τοῖς πολιορκουμένοις δὴ μέγα χωρούσης· γνώμη κάνωνος ἐς λέμβον τινὰ λάθρα ἐμβὰς, ἐπέμπετο πρὸς τὸ στρατηγὸν δημήτριον εἶναι μόνον. ἐκ δὲ τοῦ προσδόξου σωθείς τι, καὶ ξυγγνώμων τῷ δημητρίῳ· ἐθράσυνέ τι μᾶλλον, καὶ ἐς ταῦτα δὴ τὰ πρὸς ἐκεῖνον ἐσῆγε. τοιαῦτα δὲ τὰ πάντα λέγων ἀμφὶ τῷ στόλῳ τούτῳ ἀνθύσας· θρόμωνας μὲν * πολλοὺς ἄρειστα πλεόντας ἐς προθασκευὴν εἶχεν. ἐπεὶ ἢ κατῆραν ἐς τὸ ἐκείνη ἀκτὴν οἱ πολέμιοι, νεαπόλεως εὐμακρὰν ἄπθην· ἐκ τοῦ ἀπροσδοκήτου, καταπληξί τι, καὶ ἐς φυγὴν ἅπαντας ἔτρεψε. καὶ αὐτῶν πολλοὺς μὲν ἔκτεινεν, ἰζωγρησε δὲ πλείστους· διέφυγον ἢ, ὅσοι ἐς τὰ νεῶν ξὺν λέμβους ἐσπηδῆσαι κατ' ἀρχὰς ἴσχυσαν, ἐς τοῖς καὶ δημήτριος ὁ στρατηγὸς μόνος. τοὺς γὰρ ναῦς ἁπάσας ξυὼ αὐτοῖς φορτίοις, αὐτοῖς αἰδράσιν, οἱ βάρβαροι ἕλον· οὗ δὴ καὶ δημήτριον τὰ νεαπόλεως ἐπίτροπον εὗρον. γλῶσσαό τι καὶ χεῖρας ἄμφω ἀποπιμπτος. οὐκ ἔκτεινεν μὲν· ἄτιμα δὲ λωβησάμενοι, ὅπη βούλοιτο ἀφῆκαν εἶναι. τοῦτο τὸ τοῦτο τὰ δίκλω δημήτριον γλώσσης ἀκολάστου ἐξέπεσεν. ὕστερον δὲ καὶ μαξιμῖνος πάσης τὰ ναυσὶ στόλος ἐπεσέχετο. ἐς τι τὰς συρακούσας ἀφικόμενος· ἡσυχῇ εἶμαι, καπήρωδῶν τὰ πολέμια. ἃ δὴ μαθόντες οἱ ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντες: ἀπουδῇ πολλῇ ἐς αὐτὸν ἐπιμεῖναι, βοηθεῖν κατὰ τάχος δεόμενοι· εἴ τι ἄλλοι, καὶ κώνων ἐκ νεαπόλεως ἰσχυρότατα πρὸς τὰ βαρβάρων πολιορκουμένου.

χρόνῳ, τὸ μὲν πλέον, οὐ δὴ ἐσφαπτόμενοι ἐτύγχανον, ἀλίσκ πολλῷ λοιπὸν ἔγνωσαν· ἐς λόφον τινὰ δὲ μέγαν, ὃς πάντη ἀνέχει, ξυὼ θαρσοῦντ' αὐτόθεν. ἐπὶ δὲ οἱ ἀμφὶ τὸν ἰωαννίκιον ἐστρῶθαι ἐγένοντο· ἀναδραμόντες δ' αὖτοὶ ἐπὶ τοῦτον πολεμίους ἔρχειν εἶχον τε. καρτερῶς τὲ τῶν βαρβάρων ἀμυνομένων· * ὠθισμός τε πολὺς γίγνε· καὶ πολλοὶ ἑκατέρωθεν, ἔργα ἐπιδεικνύμενοι θαυμαστὰ, ἔπιπτον. ἰωάννου δὲ κραυγὴ τε καὶ παρακὴ πολλὴ ἐπὶ τοῦτον κατ' αὐτὸν πολεμίους ὁρμήσαντος· ξυνίεσαν τῶν θεραπόντων τῶν αὐτοῦ ἕνα, ὅστις τῶν πολεμίων ἀκοντίῳ βληθέντα πεσεῖν· ἀπ' αὐτοῦ τὸ ῥωμαϊκὸν ἀποκρουσθέντες, ὀπίσω ἐχώρουν. ἤδη δὲ καὶ ὁ λοιπὸς τῶν ῥωμαίων στρατὸς ἐς τὸ πλέον ἀφικόμενοι, φάλαγγά τε πυκνώσαντες, ἵσταντο. καὶ οἱ μὲν Φυγόντας τοῦτον ἀμφὶ τὸν ἰωάννην ἐδέ-
10. ξαντο· ξυὼ αὐτοῖς αὖ ὁμόσε τοῖς πολεμίοις χωρήσαντες, ἐσέκλασάν τε τὴν ξυμβολὴν, καὶ κτείνόν τε ἅπαντας ἐλεῖν ἔχυσαν. ἀλλὰ τύχη γέ τινι ξυνίεσα ἐς τὸ ῥωμαϊκὸν στρατόπεδον Φημίλα σὺν ἀληθεῖ βεβιφίρεσθαι· ὡς δὴ ἰωάννης ἐκ τοῦ τῶν αὐτοῦ θεραπόντων ἐν τῷ ἔργῳ τέτρωται ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθείη. ἐπεί τε ὁ λόγος ἦλθε· μένειν ἐστοῦθα οὐκέτι ἠξίουν, ἀλλ' ἐς ὑπαγωγὴν αἰσχρὰν τινα ξύμπαντες ἦσαν. οὐδὲ γὰρ ξωστραγμένοι οὐδὲ κατὰ ξυμμορίας τινὰς· ἀλλ' αὐτὸς ἕκαστος, ὡς μὴ ἰσθμώατο, ἐς φυγὴν ὥρμητο. καὶ πολλοὶ μὲν ἐν τῇ φυγῇ πάντῃ ἀπώλοντο· ὅσοι μὲν τι διεσώθησαν, ἡμέρας πολλὰς οὐδαμοῦ διωκόμενοι ἔφυγον. χρόνῳ τὸ ὕστερον, ὡς ἑκάστῳ ἔτυχεν, ἐς ὀχυρώματά τινα ἐσελθόντες, ἄλλο οὐδὲν ἀπήγγελλον τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἢ ὅτι τεθνεὼς ἰωάννης εἴη. καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὔτι ξυνεμίγνυντο ἔτι ἀλλήλοις, οὔτε ξυίσκεσθαι τολοιπὸν ἐπὶ τοῦτον πολεμίους διενοοῦντο:
20. ἀλλ' ἕκαστος τὰ κατ' αὐτὸν βεβούλευτο ἐς ἔρημα, καὶ τὰ ἐς πολιορκίαν ἠπίμαζε· δεδιὼς, μὴ οἱ βάρβαροι ἐπ' αὐτὸν ἴωσι. τωτίλας δὲ Φιλοφρονούμενος ἐς τοῦτον αἰχμαλώτου πολλὰ ἐσδεικνύμενος, προσπαθεῖά τι αὐτοῦ ἴσχυσε, καὶ τὰ λοιπὰ ἐθελούσιος ξυὼ αὐτῷ εἰ πλεῖστα ἐπὶ ῥωμαίους ἐστράτευον. καὶ ὁ χειμὼν ἔληγε, καὶ ἐβδόμον ἔτος ἐπλεύπετο τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν προκόπιος ξυέγραψεν. ἔπεσε δὲ ὁ τωτίλας κισσίνῃ τε καὶ πέτρᾳ τὸ Φρούριον εἷλεν. ὀλίγῳ τε ὕστερον ἐς πυσκίαν ἀφίκετο, καὶ τῶν ἐκπαθα χωρίων ἀποκρεμάσθη. ἐπεὶ οἱ προσχωρεῖν οὐδαμῇ ἤθελε. τίβεριν τὸν ποταμὸν Δάβας, ἐς μὲν τὰ ῥώμης ἔρεα οὐδαμῇ ἦλθεν· ἐς καμπανοὺς δὲ καὶ σαμνίτας αὐτίκα ἦκον. βενεβεντὸν πάλιν ἐχυρὸν παρεσκεύαστο οὐδενὶ πόνῳ· καὶ αὐτῆς τὰ τείχη ἐς ἴσλαφος καθῆλεν, ὅπως μὴ στράτευμα ἐκβυζαντίου ἦκον, ἔκτε ἐχυροῦ ἑρμώμενον, πρᾶγμα-
30. τα χρήσιμα παρέχοιεν σλαυΐνῃ. μετὰ δὲ, νεαπολίτας πολιορκεῖν ἔγνω· ἐπεὶ αὐτὸν δέκεσθαι τῇ πόλει, [καίπερ ἐπαγωγὰ πολλὰ λέγοντα, ὡς ἤκιστα ἤθελον. κώνων γὰρ ἐστοῦθα] ἐφύλαττε, ῥωμαίων τε καὶ ἰσαύρων χιλίους ἔχων. καὶ αὐτὸς μὲν τῷ πλείστῳ τοῦ στρατοῦ ἐσστρατοπεδευσάμενος, οὐ πολλῷ ἄποθεν τοῦ βεβέλου ἡσύχαζε· πέμψας δὲ τῆς στρατᾶς μοῖραν, κύμιλόν τε τὸ Φρούριον, καὶ ἀλλάτια ὀχυρώματα, εἷλε· χρήματά τε ἐνθένδε βεβαλέσθαι μεγάλα ἔσχεν. καὶ γυναῖκας τῶν ἐκ βουλῆς ἐστοῦθα εὑρὼν, οὔτε ὕβρισεν, ἀλλὰ καὶ ξυὼ πολλῇ φιλοφροσύνῃ ἐλαθέρας ἀφῆκε· μέγα τὲ ἀπ' αὐτοῦ ὄνομα ἐπί τε ξυνέσει καὶ φιλανθρωπίᾳ ἐς ῥωμαίους ἅπαντας ἔσχε. καὶ ἐπεὶ οἱ πολέμιον οὐδὲν ἀπλωτιάζειν, ὀλίγους δὲ τοῦ στρατοῦ βεβιπίπτων, ἔρχα λέγειν πολλῶ ἄξια ἔπρασσε· βελτίους μὲν καὶ λαθικωτέρους παρεσκεύαστο· καὶ ἐστυλήκεσε ξυὼ καλα-
40. βρίαν ἔχειν· ἔστι τε δημοσίᾳ φόρους αὐτὸς ἔπρασσε· καὶ τὰς τῶν χρημάτων προσόδους αὐτὸς τὰ χωρία κεκτημένων ἐφέρετο· καὶ πάλαι καθίσῃ, ἀπὸ τῆς ἰταλίας γεγονὼς κύριος. διὸ δὴ τῇ ῥωμαίων στρατιᾷ χρόνοις τοῖς καθ' ἡμᾶς οὐκ ὀλίγοις ἐμοὶ δοκεῖν τὰς ξυνεσθισμένας ξυντάξεις, χρήματα μεγάλα βασιλεὺς ὠφέλε. καὶ * ἐπ' αὐτοῦ οἱ ὠμὼ ἰταλιῶται τῶν τι προσηκόντων ἐκπεπλωκότες, καὶ ἐς κινδύνους μάλιστα αὐτοῖς ἐληλακότες, ἐν πένθει μεγάλῳ ἐγένοντο. οἱ δὲ στρατιῶται ἀπεθέσπεσαν αὐτοὺς τοῖς ἄρχουσιν ἐπὶ μᾶλλον παρέχειν, ἵν τὴν τε πόλιν * ἄσμενοι ἔρυμνοι ἔρυμνον.

τὰ ἀλλήλων ἐχθίστη· χότθος ἀνὴρ, * ουαλιάριος ὄνομα (μέγας τὸ τὸ σῶμα, καὶ τὸ ἀδρὸν φοβερὸς ἅμα, ἔτι μὴν καὶ θρασύτερός τε καὶ ἀγαθὸς τὰ πολέμια) τὸν ἵππον ἐλάσας ἐπὶ τοῦ ἄλλου στρατοῦ, ὡς μεταιχμίου ὄντος, πεθωρακισμένου τε καὶ κράνους ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἔχων· καὶ ῥωμαίους ἅπαντας προύκαλεῖτο, εἴ τίς οἱ βούλοιτο ἐς χεῖρας ἰέναι. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι κατωρρωδηκότες, ἡσυχῇ ἔμενον· ὁ δὲ βαζὴς δὴ αὐτῷ ἐς ἀγῶνα κατέστη μόνος. ἄμφω δὲ τὼ ἵππω καλ' ἀλλήλων ἐλάσαντε, ἐπειδὴ ἄγχιστα ἦσαν, τὰ δόρατα ὤθουν. ὁ δὲ βαζὴς ἦ παρήσας, ἔφθασε τὸν ουϊλίαριν ἐς πλευρὰν τὴν δεξιὰν πατάξας. ὁ δὲ βάρβαρος καιρίαν τυπὰς, ὥστε ἐς τὸ γλυφὸν πεσεῖν ἔμελλεν· ἀλλά οἱ τὸ δόρυ ἐξέπεσεν ὅτι τὸ ἰδαφος ὅτι πέτρας πολὺς ἐρρύηκε, πεσὼν αὐτὸν ἀδαμὴ ἦκα. ὁ δὲ ἀρταβάζης ἐνέκειτο ἵππῳ μᾶλλον τὸ δόρυ ἐς τὰ τοῦ ἀνδρὸς ὠθῶν ἴσχατα. ὅπως γὰρ αὐτὸν ἤδη ἀλῶναι καιρίᾳ πληγῇ ὑπεπάζει. ὅτω τὸ ξυνίδη ουϊλιάριος τὸ τοῦ δόρατος σιδήριον, ὀρθόν τι χιτὼν γεγυμνωμένον, τῷ ἀρταβάζου θώρακος ἄπιεσε· κἄ βραχύ τι περιῶν, διελθὼν μὲν τὸ θώρακα ὅλον· ὀλιθήσαν δὲ τοῦ δέρματος ἀμφὶ τὸ ἀρταβάζου αὐχένα ψαύσαν. τύχῃ τὸ πνὶ ἀρτηρίαν ἐκπώθά τι ἄσαν ἐπισπασθεὶν ἰὼν ὁ σίδηρος τίμνει· καὶ ῥῦσις αὐτίκα πολλὸ αἵματος ἦν, ἀΐδησις δὲ ὀδύνης ἠδεμία τῷ ἀνθρώπῳ ἐγίνετο· ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἐς τὸ ῥωμαίων στράτευμα τὸ ἵππον ἀπήλαυνεν. ουϊλίαρις δὲ νεκρὸν αὐτὸν ἔπεσε. καὶ ἀρταβάζης δὲ, τὸ αἷματος σχεῖν λαφήσαντος, τρίτῃ ὕστερον ἡμέρᾳ ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο, ῥωμαίοις τὸ κατάσπαστον τῷ πάσαν ἐλπίδα· ἐπεὶ καὶ πὰρ ὀλίγον ἐς τὴν ξυμβολὴν ταύτην ἠλθέμεν, εἰ μὴ ὅτι μικροῦς τὰ πράγματα αὐτὸς ἔσφηλεν. ὁ μὲν γὰρ ἔξω ἐλθὼν μεγαλως, τὸ τραύματος ἐπιμελῆτο· τὰ δὲ στράτευμα ξυνηνέχθη ἐς χεῖρας ἐλθεῖν. καρπερὰς ἦ ἠμέλησε τῆς ξυμβολῆς· οἱ γὰρ ἱππόται βάρβαροι κατέπαθον ὑπὸ ῥωμαίων στρατοῦ ὀδὲ ἰόντος, ὅτι τὸ αἰφνιδίου ἐφάνησαν· οὓς δὴ κατιδόντες ῥωμαῖοι, καὶ πολὺ πλῆθος εἶναι τῶν σφίσι μαχουμένων οἰόμενοι· ἔστη ἐρρωδίαν ἔπεσεν· καὶ αὐτίκα δὴ ἐς φυγὴν ὥρμηντο, ὥστε ἱκάστῳ δυνατὸν γίγνεσθαι· φεύγοντές τε οἱ βάρβαροι ἀδεῶς κόσμῳ ῥωμαίους ἔκτεινον. καὶ πολλοὺς μὲν αὐτῶν ζωγρήσαντες, ἐς φυλακὴν ἦγον· τὰ δὲ σημεῖα ξυμπάντα ἔλαβον. ὅπερ ὕπω πρότερον ῥωμαίοις ξυνέπεσε. τῶν τε ἀρχόντων ὡς ἕκαστός τε ἐδυνήσατο, ξὺν ὀλίγοις πεζοῖς ἔφευγε· καὶ τὰς πόλεις, ὅπῃ ἔτυχεν, Δρασωθέντες ἐφύλαττον. χρόνῳ τε τινὶ πόλας οὐ πολλῷ ὕστερον στράτευμα ὅτι τὸ ἰσυσσινον καὶ Φλωρεντίαν ἐπέμψεν· οἷς δὴ ἄρχοντας ποθὲν σφῶν μαχιμωτάτους ἐπέστη, βλίδαν καὶ ῥευδερίχον καὶ ουϊλίαριν. οἵπερ ἐπειδὴ ἐς Φλωρεντίαν ἦλθον, ἐγκαθεζόμενοι ἀμφὶ τὸ τεῖχος ἐς πολιορκίαν καθίσταντο. οἱ δὲ ἔνδοθεν ξυστραφθέντες * ὅτι τῶν ὅπλοποιῶν ἐκκομιδὴ οὐδεὶς ἔτυχεν· ἐπέμψαν ἐς ῥάβιννα πρὸς σφῶν τοῦ ῥωμαίων στρατοῦ ἄρχοντας, βοηθεῖν σφίσι κατὰ τάχος δεόμενοι. νύκτωρ τε ὁ στρατὸς, σφῶν πολεμίους λαθὼν, ἐς ῥάβιννα τε ἀφίκετο, καὶ τὰ παρόντα σφίσιν ἀπήγγελε. διὸ δὴ στράτευμα ῥωμαίων λόγου ἄξιον, εὐθὺς ἐς Φλωρεντίαν ἦεν· ὧν βίαντας τε καὶ κυπριανὸς καὶ ἰωαννης ὁ βιτταλιανοῦ ἀδελφιδοῦς ἡγεῖτο. ἔπερ ἐπεὶ χότθοι τοὺς τῶν κατασκόπων ἐπύθοντο· λύσαντες τὴν προσεδρείαν, ἀνεχώρησαν ἐς χωρίον μυκάλλου ὄνομα, Φλωρεντίας δεκέχον ἡμέρας δεκέν. ἐπεὶ δὲ ὁ ῥωμαίων στρατὸς ἰοῦσιν ξυνέμιξεν· ὀλίγους μὲν τινας τῶν αὐτῷ ἐπομένων ὅτι φυλακὴ τῆς πόλεως αὐτοῦ ἔασεν· αὐτοὶ δὲ σὺν ἄλλοις ἐπηγόμενοι, ὅτι σὺν πολεμίους ἐχώρουν. καὶ αὐτοῖς ὁδῷ πρευομένοις, ξυμφερώτατον ἔδοξεν εἶναι, τῶν ἀρχόντων ἕνα πάντας τὸ στρατοῦ τὸν λογιμώτατον ὑπολειφθέντες. πρόσω ἰέναι, καὶ αὐτὸν ἐξ ὑπερδρομῆς τῆς πολεμίοις ἀπροσδόκητον ἐς χεῖρας ἐλθεῖν· τὸ δὲ ἄλλο στράτευμα χολῇ βαδίζον ἐπεσθαι ἰέναι. κλήρους τε ὅτι τάχιστα ἐμβαλομένους, τῷ τῆς τύχης ἐκφανδεῖσθαι ἐς τοῦτο χωρεῖν. καὶ ὁ μὲν κλῆρος ἐκπεπήδηκεν ἐς ἰωάννην· αὐτὸς δὲ βουλομένους τοῖς ἄρχουσιν ἐν ὑπολειπόμενον τὸ ξυγκείμενα. διὸ δὴ ξὺν τοῖς ἐπομένοις ἰωάννης ἠνάγκασε ὑπερβαθεῖν ἰὼν ὅτι σὺν πολεμίους χωρεῖν. εἰ δὲ βάρβαροι τὴν τῶν ἐναντίων ἴφθισαν γνώσιν

* ουαλιάριος sed postea ουϊλιάριος

* ἐκκομιδὴ τῶν

ἠπιστημένοι, σφᾶς αὐτοὺς ἔσφηλαν· καὶ καταφρόνημα ποιῶ, οὐκ ἐκ βίου ἐγγινόμενον, ἢ ὑπαρχόντων αὐτοῖς καταλύσαι δυνάμιν ἴσχυσιν. ἐπεὶ καὶ ἄλλως ἡ ἀπολαβοῦσα κακοπραγία τάχιστα αὐθρας εἰς εὐτυχίαν προκαλεῖ. τύχη γὰρ εἰς ἀπόγνωσιν ἀγαθῶν ἐλπίδων, εἰς εὐπλημίας ὑπερβολὴν βεβίωται. καὶ πῶτα οὐχ ὑπερβολὴ ταυτὸν ἡγημένος ἐν ὑμῖν ἤρηκα· ἀλλ' εἰς διακινδυνεύσας πρὸς αὐτοὺς ἀναγκος ἐκπεπαίθηκα ἢ τὰ αὐθρῶν τόλμαν. καί μοι νομίζεται μηδὲς ξὺν ὀλίγοις ποσὶν ἡσυχθέντα τὰ πολεμίων, θαυμάσαι ἢ αὐτῶν δύναμιν. ἐπεὶ αὐθρῶν δρεπὴ καὶ πλήθει ὑπεραιρόντων, καὶ τάτων ἐλαττουμένων τοῖς γε πρὸς αὐτοὺς διαμαχησομένοις, ἐνδηλος γίνεται. οἶμαι πίνυν ἡμῖν μᾶλλον ξυοίσειν, τὰ ποταμὰ τηρήσαντι ἢ Δραίσασιν, τοῖς βαρβάροις, ἐπειδαὶ ἐς ἥμισυ Δραβαίνοιεν, ἐκ χέρας ἴέναι· ἢ πᾶσιν αὐθρόοις ἤδη
20 μεγαλημήνοις. μηδενί τι ἄδοξος εἶναι ἡ τοιαύτη διοίχθω νίκη. δόξαν τὶ γὰρ καὶ αἰδοξίαν ἡ τῶν πραγμάτων ἀπόβασις ἀνομάζειν φιλεῖ· καὶ οὓς νενικηκότας εἰώθασιν ἐπαινεῖν αὐθρωποι, ἐ διερευνώμενοι τὰ νίκης τὰ τρόπον. ὀρθαζόντως μὲν ποιοῦσι οἱπεν. οἱ δὲ σὴ ἄρχοντες τῷ Δραμαχομένῳ τὰ γνώμης, τὰ δρεόντων οὐδὲν ἔπρασσον· ἀλλ' αὐτὰ μένοντες, τὰ καιρὸν ἔτριβον. ἤδη δὲ ὁ τὰ γέτθων στρατὸς ἄρχεσθαι ἐγεγόνει. καὶ ἐπὶ Δραβαίνειν τὰ ποταμὸν ἔμελλον· ξυγκαλέσας τωπίλας ἅπαντας, τοιαῦτα περιεκελεύσατο. Βουλὴ τωπίλα πρὸς τὸν στρατόν.
Εἰ μὲν ἄλλαι ξύμπασαι μάχαι, ὦ ἄνδρες ξυγγνῶναι, ὁμοίαν τινὰ μάχην ἐκ τῦ δὴ παλαῖον ἐπαγγελόμεθα τοῖς στρατοπέδοις, ἐς τὸν ἀγῶνα ὁρμῶσιν· ἡμᾶς δὴ τοῖς πολεμίοις, οὐκ ἐξ αὐτοπάλης τὰ τύχης, ἀλλὰ πολλῷ τῷ Δραλλάσσοντι χρώμενοι, ἐς τὰ ἀγῶνα καθιστάμεθα πόδε. οἱ μὲν γὰρ ἡσυχθέντες (ἀφ' οὗτω τύχη) οὐκ εἰς μακρὸν ἀναμάχειαν πρὸς ἡμᾶς ἔξουσιν. ἴν τι γὰρ τοῖς ὀχυρώμασιν ἐπαλίας αἰπείσης, παλῆος αὐτοῖς στρατιωτῶν ἀποπέλειπται· καὶ ἄλλο στράτωμα οὐκ ἔνεστιν αὐτίκα
30 δὴ μάλα ἐπιβοηθήσειν, οὐδὲν ἀπεικός. ὑμῶν δὲ ταὐτὸ τοῦτο παθόντων· τὸ γέτθων ὄνομα μετὰ τῆς ἐλπίδος ἀπολωλέναι λελείψεται. οὐκ μυριάσιν γὰρ ἔπεσιν εἰς πεντακισχιλίους ἡμᾶς ἀποκεκρίσθαι ξυμβέβηκε. πρωῖτα ἐπαίπων, κἀκεῖνο ὑμᾶς ὑπομνῆσαι οὐκ ἄπο τρόπου εἶσεσθαι εἶναι. ὡς ἡνίκα μὲν ξυὶ ἐλθάδᾳ ὄπλα αὐτάρκην βασιλεῖ ἔγνωτι, τὸ μὲν παλῆος ὑμῖν ἐ πλεῖον ἢ ἐς χιλίους ξυμβιοῦν ἴτυχεν· ἡ δὲ χώρα βεβίωται ξύμπασα ἐς πυκνὴν πόλιν. ἐπεὶ δὲ τῇ ξυμβολῇ γέγονατι κρείατες· σπίσεσθαι ὑμῖν τί τὰ στρατᾶς καὶ χώρας κεχώρηκεν. ὥστε ἰὼ καὶ νυῖ αἰσθαναθίζεσθαι ἢ ἐκλομένοις ὑμῖν· πρεῖόντος (ὡς τὸ εἰκὸς) ἔ πλέμυ, τὸ πάντως κρατήσειν τὰ ἑαυτῶν ἐλπίδα ἴχω. τοῖς γὰρ νενικηκόσιν, ἀεὶ τὸ πλείοσί τι καὶ δυνατωτέροις γεγονέναι ξυμβαίνει. προθυμεῖσθω πίνυν ὑμῶν ἕκαστος, πασὶ σθένι τοῖς πολεμίοις ὁμέσαι χωρῆν· τῷ μάχλῳ ἐξεπισάμενοι τὰ νυῖ οὐκ εὐδοκιμηκόσιν ἡμῖν ἀναμάχειαν πρὸς
40 ἑαυτοὺς ἑαυτίοις ἀμήχανον. ἄξιον σὲ ἡμᾶς μὴ τὰ ἀγαθῆς ἐλπίδος τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἴέναι, τῇ τῶν αὐθρῶν ἀδικίᾳ θαρρεῦντας. οὕτω γὰρ * αὐτοὺς πὶ ἐς ἑαυτοὺς κατηκόους βεβιώσει, * ἐ αὐτοῖς
ὥστι ἐπαλιώτης ταυῦν τῆς πεπλημμένης (οὐ δέον) αὐτοῖς ἐς γέτθους πρόδοσίας, κολάστως εὐδαιμοίας ἐπέρας πρόσεσθαι· οὕτω, ξυλλήβδην εἰπεῖν ξύμπαστα αὐτοῖς τὰ κακὰ πρὸς τῶν * ὑποπεσόντων ἡμῖν ἐκπεπόνται. τί δ' ἂ πολεμίων εὐαλωτότερον ἡμῖν, εἰς γε τὰ ὀκ τῦ θεοῦ δῆπα πεπραγμένα οὐχ ὑγιῶς ἔχει; καὶ δὴ ἓ τὸ ἐξ ἡμῶν ἐς αὐτοὺς δέον, ἐλπίσαι ἀὐ ἡμῖν ἐς τὸν ἀγῶνα τίθεσθαι πρέπει. οὐ γὰρ ἐπ' ἄλλους τινὰς αὐθρώπων χωροῦμεν, ἢ ὅσοι ἔναγκον ἐν μέσῃ βερώνῃ ἡμένοι, μεθέντες τὰ οὐσιενὶ λόγῳ, καὶ πρὸ διώποντον τῶν πάντων αὐτοὺς οὐσιενές, οὕτω δὴ αἰσχρῶς ἐς φυγὴν ὥρμηται. τοσοῦτα ὁ τωπίλας προκελεύσαμενον, τῶν οἱ ἐπιόντων τριακοσίους σκέλθειν, ὅσον ὀπὸ στρεβλίων ἅπασι τὸν ποταμὸν Δραβαίνοντας, καταπαθεῖν τὰ τῶν πολεμίων στρατοπέδου ἡμέσθαι· καὶ ἐπεσθαὶ ἡ μάχη ἐν χερσὶ γίνηται, κατὰ νώτου αὐτῶν ἰόντας, βάλλειν τὶ καὶ ἐνοχλεῖν δυνάμει τῇ πάσῃ· ὅπως ἐκεῖνοι ξυσπερασχθέντες, οὐσιεμιᾶς ἀλκῆς μνήσωνται. αὐτὸς δὴ τῷ παντὶ ἄλλῳ στρατῷ αὐτίκα τὸν ποταμὸν Δραβᾶς, ἐνθὺ τῶν ἑαυτίων ἰχώρει· οἱ δὲ ῥωμαῖοι ἐνθὺς ὑπαλωτίαζον. ἐπειδή τε ἀμφότεροι ἐσθῶ ἰόντες ἐγγυτέρω

ἄπαθον· ἐνοίκως δὲ βασιλεῖ ἐς τὰ μάλιστα ἔχων, τὴν πόλιν ὡς ἀσφαλεστάτῃ
ἐκ παντὸς ἐποίησε, καὶ διὰ γὰρ οἱ τῶν τε φυλάκων ἐκ παιδὸς γνώριμος. πέμψας τε χαίρουσι
παρ' αὐτὸν τοὺς πλησιοχώρους τινὰς, χρήμασιν ἀναπείθει τὸ αὐθρωπον, τῇ πόλει τὸ βασιλέως
* πρίσπος αὐ- στράτευμα δέξασθαι· καὶ ἐπεὶ τῶν ἐμπολέμων ὁ τῶν πυλῶν φύλαξ πέμπει τοὺς * περὶ αὐτὸν
τὸ δὴ ξυμπράξοντας ἐμαρτύρετο· ὡς δὲ τοὺς Ῥωμαίων στρατιώτας ἄρχοντας, ἐφ' ᾧ τάπι ξυγκεί-
μενα ἐξαγγείλωσι, ἐξιέναι αὐτοῖς ἐς τὴν πόλιν ἐς κάλλιστα νύκτωρ ἐδόκει. δὶς δὲ τοῖς ἄρχουσι ξυμ-
φέρειν ἔναι. περὶ τρίτην ἰδὼ αὐτῶν ἵνα ξὺν ὀλίγοις τισὶν· καὶ δὴ καὶ φύλαξ αὐτοῖς, ἀνακλίνει
τὰς πύλας· ἐχιδόμενοί τε αὐτῶν, καὶ τῇ πόλει ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ τὸ στρατὸν ἐσδέξασθαι. τὸ μὲν δὴ ἄλ-
λων ὑποπτεῦσαι τὸ κινδυνῶδες οὐδεὶς ἔφθη. ἐπεὶ δὲ παῖζει ἡ μοῖρα, δρόμῳ μὲν γὰρ ἀφ' ἑσπέρας
φέροντος ἡ ἀναβὰς τὸ τεῖχος ἐς τὴν πρᾶξιν (ἔστι δὲ ἀκρωτήριον) καθῆκεν αὐτό. ὅτῳ δὲ ἐπὶ πρωΐ
μᾶλλον ἐγένετο, ὡς ἐλαφρότερος ἐς ἔνδυσιν ὢν ἀφ' ἑσπέρας ἐς τὸ ἀκρωτήριον ἀνέβη, ὀλίγῳ ἐμπρο-
σθεν ἐπιγενόμενος πίμψας, τὸ σημεῖον ἐξελὼν φέρεσθαι. ἔστι δὲ ὡς ἑκατὸν ὄντας ἔνδον τοὺς
στρατιώτας ἐπὶ τοῦ λιμένος ἐκ παντὸς τρόπου ἐξελεῖν, καὶ ἐπεὶ ὁ φύλαξ,
ὅπερ ξυνέκειτο αὐτοῖς σφίσι τὰς πύλας· οἱ μὲν τινες ἐσπεσόντες τὸ στράτευμα μετε-
πέμποντο· οἱ δὲ ἀναβάντες ἐπὶ τὰ τεῖχη ξὺν τοῖς φυλάσσουσιν ἔκτειναν, ἀμφὶ δεκάτην
τρίτην ἐπεσόντες· ἐπεὶ δὲ χαρᾷ ξύμπαντες ἠθύμουν τῷ κατορθοῦ· διὰ πυλῶν ἐπήεσαν φιλοτησίαν
ἔχοντες. ἄκρα δὲ τις ἰσχὰν ὑψηλὴ περὶ τῷ βασιλείῳ αἴρεται, ὅθεν ἅπαντα κατανοῆσαι πάρε-
στι τὰ ἐν Βιρωνῃ πραττόμενα καὶ ἀπερεύνησαι ξὺν τοῖς αὐθρώποις· καὶ μάλα καὶ ξ πολίου
ἐπιπολῆσαι ἐφᾶν. ἐνταῦθα δὴ οἱ χαρᾷ καταφυγόντες, τὴν νίκην ἤδη ἐσχάζον. ὁ δὲ ῥωμαίων
* λείπει ὅτ. στρατὸς δσὸ σφίσιν ἀπιόντας ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τῆς πόλεως ἦκον, σὺν ἐπιβοῆσαι ἦν· * τῶν δὲ τῇ πό-
λει χρημάτων ἀλλήλοις ἀμφισβητούντων τῶν στρατιωτῶν. οὕτω τε αὐτῶν ἀμφὶ τούτῳ διε-
μαχομένων τὴν λοιπὴν ἡμέρα τὴν ἔδη ἀφανῆ γίγνεσθαι, καὶ οἱ χαρᾷ δσὸ τῆς ἀκρωτηρίας τὸ ἀκρω-
τήριον καταπεπτωκότες ξὺν τοῖς ὠμοῖς τὴν πόλιν ἐλάμβανον· καὶ ὅσῳ βεβαίως τὸ ἄλλο στράτευμα διέχον
ἐφέπεσθαι· ἡνίκα δὴ τὴν πόλιν ἐχωρήσαμεν, διὰ αὐτῶν τῶν πυλῶν, ὥσπερ ἀπαλλαγέντες φοβερᾶς
ἄτης ἔχον. καὶ δὴ καὶ αὐτῶν οἱ αἰχμαλωτισθέντες ἐκπεπλῆχθαι ἐφάνησαν. ῥωμαῖοι μὲν δὴ ξυμφρονήσαντες ξ
βελισαρίου ἀμφὶ τὰς ἁρπαγὰς κατεφύγον. τὰ δὲ βαρβάρων αὐτοῖς πλήθη πολλῷ ἐς χεῖρας
ἰόντων· εἴ τι ἄλλοι ἐς ἀρταβάζης πάντων μάλιστα ἔρρωτο ἡγούμενοι, ἐσδεξάμενοι, καρτερώτα-
τα ξὺν ὀλίγοις ἠμύναντο· καὶ τότε δὴ οἱ τὰ ῥωμαίων στρατὸ ἄρχοντες, τὸ ἐπὶ τῇ βαρβάρῳ
χρήματα περὶ ἀλλήλοις διοικησάμενοι, πάντα τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐπὶ τὴν πόλιν χωρῆσαι ἐγνω-
σαν. ἐσπεσόντες δὲ σφίσι τὰς πύλας εὑρόντες, ἐκκρεμασάμενοί τε ξὺν τοῖς πολεμίοις ἀμυνό-
μενοι ἐπίσω ξὺν τοῖς ὀπισθίοις ἀπηλαύνουν. καὶπερ μαχομένους σφᾶς τοὺς βελισαρίου ξὺν ἐπήρευε
δεδιότας, καὶ δεομένους μὴ σφᾶς ἐκπολιορκῆσαι, ἀλλ' αὐτοῦ μένειν· ἕως αὐ καταφυγόντες ἐς αὐτοὺς
σώζοιντο. διὸ δὴ οἱ ἀμφὶ τὸν ἀρταβάζην τῷ τε πλήθει διαζεσθέντες τοὺς πολεμίους, καὶ ἐκπεπληγότες
τὸ ἐκ τῶν οἰκείων ὀπισθουρίαν· ἐκ δὲ τοίχους ἔξω ἦλαυνον ἅπαντες. οἷς ὧδε καταπεσὼν
ἐφ' ὁμαλοῦ χωρίου ξυνίεσαν· οὔτε δὴ αὖθις ἐς τὰ ῥωμαίων στρατόπεδον ἐκομίσθησαν. ἐν γοῦν
καὶ ἀρταβάζην τεθνηκέναι ἔασι· ἔσοι δὲ ἐς δυσχωρίας καταπεσόν, αὐτοῦ ἅπαντες διεφθάρη-
σαν. ἐπεὶ δὲ ἀρταβάζης ἐς τὸ ῥωμαίων στρατόπεδον ἦλθε· πολλά τε ὀνείδισας καὶ λοιδορη-
σάμενος ἅπασι, ξὺν αὐτοῖς ἦν. τὸν τε ἡμέραν ὑπὸ ἀρταβάνης, ἐν Φαυστίνα πόλει ἐγένετο· ἡ χώ-
ρα ἐστὶ τῆς αἰμιλίας ἐσχάτη, σταδίους δὲ ἄπωθεν καὶ ἑκατὸν διέχει. τοιάδε ἡ τὰ ἐν Βιρώνῃ ξυμπε-
σόντα μαθών· ζητῶν τε τὸν ἐν Βιρώνῃ πολλοὺς μετεπέμψατο· καὶ, ἐπεὶ παρῆσαν, πανὶ τῷ
στρατῷ, οἷς πεντακισχιλίους ἔστι, ὅθεν ξὺν ἑαυτοῖς ἦν. ὁ δὲ μαθόντες οἱ τὰ ῥωμαίων στρατῷ
ἄρχοντες, τὰ παρόντα σφίσιν ἐν βουλῇ ἐποιοῦντο. καὶ παρελθὼν ἀρταβάζης, ἔλεξε πρὸς αὐ-
τοὺς τοιάδε. Μηδενὸς ὑμῶν, ὦ δεῖλες ἄρχοντες, ὑπεριφρονοῦντων τῶν πολεμίων, ἅτε ὑμῶν
τῷ πλήθει ἐλασσουμένων, ταῦτα ἀξιοῦτε· μηδὲ ἔτι πρὸς ξὺν βελισαρίῳ σπεδουλωμέ-
νους ἀγωνίζεσθαι, λογισμῷ αἰσχυνθέντες ἐπ' αὐτοῖς ἔτι. πολλοὶ γάρ σφίσι καὶ ἀληθῆ

Λέγει Αρτα-
βάζου στον
τες ἄρχοντας
τῶ στρατῶ.

ἥκετε-

ἀδὴς ἔτι ἐς κίνδυνον πολέμου καθίστασθαι ἤθελεν· ἀλλ' ἐθελοκακεῖν τε, ὅπῃ μέγα χωρὶς ἐπίοιεν ἀεὶ τῆς πλείστης τὰ πράγματα. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ἄρχοντες ἀμφὶ τοῦτα ἐσχολήκεσαν. Βιταλιανὸς δὲ μόνος (ἔτυχε γὰρ ἐς βενετίους ἄλλο τι πλῆθος στρατιᾶς ἔχων, καὶ Βαρβάρων ἱππέων πολύν τινα ὅμιλον) ἀμφὶ μάχης ἐλθεῖν ἱλιδιβάδῳ ἐπλημμέλησε· θέσιος, ὅπερ ἐγὼ ἔφην, μὴ ὅπῃ μέγα σφίσιν ἐς τὸν ὕστερον αὖθις ἥκοντα, ἐκεῖσε ἀφεστάναι οἷόν τε ὦσι. μάχης δὲ καρτερᾶς ἀμφὶ πόλιν παρεσκευασμένης· Βιταλιανὸς ἀμφὶ μὲν τὸν ἱππόδρομον ἱδρυθεὶς, ἵνα φυγὴν ὀλίγους μέν τινας σώσας, τοὺς δὲ πολλοὺς αὐτοῦ διέφθειρε. ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ ἱππεῖς τε πολλοὶ πίπτουσι, καὶ ἀνίσασθαι ὁ τῶν ἱππέων ἀρχηγὸς θησέως. θαυδιμοῦνδος δὲ, ὁ μαυρουσίων τὸν μοῦνδα ὑὸς, μεγάλως ὢν ἔτι, ἐς κίνδυνον μὲν θανάτου ἦλθεν· ἔμοιγε δὲ ξὺν Βιταλίνῳ διέφυγεν. ἱλιδιβάδου τε ἔνεμα ἐκ τοῦ ἄρχειν τότε τὸ δεύτερον τῆς Βασιλείας ἦλθε, καὶ πάντας ἀνθρώπους. ὕστερον δὲ οὐραΐαν ἱλιδιβάδῳ συνοικισθῆναι ξυνέπεσεν, ἀπ' αἰτίας τοιᾶσδε. ἐπὶ τῷ οὐραΐᾳ γυνὴ τελευτήσασα τὸ κῆδος τὸ πρῶτον Φερομένῃ, ἐκ τούτου δὴ τοῦ Βαρβάρου, πασῶν μάλιστα αὐτῇ ἐς τὸ βαλαωνῶν κατῆλθε πω, κόσμου τε ἐβιβλημένη πολύ τε χρῆμα, καὶ θεραπείαν ἐπαξιοῦσα λόγου πολλοῦ ἀξίαν. τοῦτο τε ἱλιδιβάδου γυναῖκα ἐκ μακρῶν λιπῶν ἐκπύστων ἰδεῖσα, ὡς ξυνοικήσουσα βασιλεῖ οὔτω σπουδήσειν· ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἐπιεμένη, ἐς αὐτὸν ὕβρισεν. ἔτι γὰρ ἱλιδιβάδου πρώτα ξυνελθόντος, ὡς ἔμαθε βασιλικοῖς ἐπιτηδεύμασι χρήσασθαι. θεραπαινὶς δὲ ἠμφίεστο τῆς ὕβρεως τῇ ἀπορρήτῳ τοῦ ἱλιδιβάδου γυναικὶ· ὅθεν τε αὐτὸν ἱλιδιβάδου γυνὴ ἤλθε, καὶ οἱ ἀμύναι τὰ αἰτήματα ἐκ τῆς οὐραΐου γυναικὸς παρῆν ἐξίεσθαι. διὸ δὴ τὰ μὲν πρῶτα ἱλιδιβάδου οὐραΐαν ἐς τοὺς Βαρβάρους διέβαλεν, ὡς δὴ ἐς τοὺς πολεμίους αὐτομολοῦσαν μέλλοι· ὀλίγῳ δὲ ὕστερον δόλῳ ἔκτεινε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐς τὸν τῶν γοτθῶν ἔχθος ἐπέπεσεν, βουλομένοις γὰρ αὐτοῖς ὡς ἥκιστα ἐμοὶ, οὕτως αὐτοσχεδίως ἀρχαῖα ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι. πολλοί τε ἤδη ἐς σφᾶς αὐτοὺς ξυνεστῶτες, ἱλιδιβάδου ἄπο αἰσθόμενοι ἐξεπίτηδες ἐς ἀσωτίαν καὶ ἀκολασίαν ἐκκεχυμένου, ἐβουλεύοντο. πρεσβευτὰς μὲν τινὰς δὴ τῷ Φίλιγγι αὐτοὶ ἀπέστειλαν ἐμοὶ. ἐμοὶ δὲ ἐς αὐτοὺς ἰούσης, χαρᾶς γοτθικῆς ἅπασι ταύτῃ εἰσέμβολον· καὶ ποτὲ αὐτῶν γοτθικὸν ἐσιόντα πρέσβεις αὐτοὺς ἀρίστους· τῇ ὀπισθοφυλακῇ ἐνισχήσειν. * ἀρὶς ὥσπερ γὰρ τὸ βασιλεῖα πολλοὺς τῶν ἄλλων ἐς τοὺς δορυφόρους περίστασις νόμος. ὁ μὲν οὖν τὸ χρέος ὀπισθαλὼν ἐς τὰ βρώματα, ὅπῃ τοῖς ἱλιδιβάδου πλοίοις, ἔκειτο, οὐλὰς δὲ αὐτοῦ ἄφνω τῷ ξίφει τὸν τράχηλον πάσας. ὥσπερ, τῶν βρωμάτων ἔτι ἐχομένων ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀνθρώπων δακτύλοις, ἡ κεφαλὴ οἷς τὸ τράπεζαν καταῤῥαγῆναι ἐξέπληξέ τε, καὶ ἐς θάμβος τὰ μέγα τοὺς παρόντας ἔνεγκεν ἅπαντας. αὐτὴ τοίνυν ἱλιδιβάδου ἀφεῖλε [τὸ οὐραΐᾳ] φόνον. ἐκ δὲ τοῦδε ἔλεγε· καὶ τὸ ἔχθος ἔτι ἐτελεύτησε τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν προεῖπον ξυνέγραψεν. Ἐσάρεχος δὲ ὁ τῶν ἐς τὸ γοτθικὸν στρατὸν ῥεόντων μὲν γένος, δύναμιν δὲ ἀφανεστάτην ἐν τούτοις δὴ τοῖς Βαρβάροις, μεγάλην. οἱ δὲ ῥεῖται οὔτι ἔθνος μέν τι ἓν τοῦτο, αὐτόνομοί τε τὸ παλαιὸν ἐβίων. θαυδισχὸς δὲ αὐτοῦ τὸ κατ' ἀρχὰς πρωτοστατήσαντος ξὺν ἄλλοις ἐς τὸν ἡμέτερον ἐστρατεύσατο. ἔς τε τὸ ἡμέτερον αἰσθόμενοι, καὶ ξὺν αὐτοῖς ἐς τοὺς πολεμίους ἅπαντα ἐπράσσον. γυναιξί μέν τοι ὡς ἥκιστα ὁπλισμένοις ἀλλοτρίαις, ἀκραιφνέσι παίδων ἀγαθοεργοῖς τὸ τῆς ἔθνους ὄνομα ἐν σφίσιν αὐτοῖς διεσώσαντο. τῶν δὲ ἱππέων, ἐπεὶ ἐς Ἐσάρεχον ἐπὶ τῷ ἱλιδιβάδου φόνῳ καθιστάμενα τὰ πράγματα, βασιλέα ἐκ τοῦ αἰφνιδίου οἱ μὲν ἀνῆκον. ὥσπερ τοῖς γοτθικοῖς ἀδαμῶς ἤρεσκεν. ἀλλὰ καὶ οἷς πολλῷ οἱ πλῆσαι θυμὸν κατῆσαν. ἅτε τῷ ἱλιπέδῳ σφίσι διαφθαρέντων, ὥσπερ ἐπὶ [τῷ] ἱλιδιβάδου τὰ πρότερα ἔχειν· ὃς δὴ τῷ τε ἀρχικῷ καὶ τῷ βασιλικῷ κρατοῦντι γοτθικὸν ἀνασώσασθαι

* ὅτι. ἀρίστου γὰρ τῷ βασιλεῖ.

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

ἀπορίων λόγος ἕβδομος.

ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ *ΤΗΣ ΔΕΥ-

ΤΕΡΑΣ ΤΕΤΡΑΔΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤ᾽

ΑΥΤΟΝ ΟΚΤΩ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ἡ γ΄.

Οὕτω μὲν Βελισάριος, ὅτι τῶν πραγμάτων ἠμφεσβήτουν, ξύν τε ἀνιτήδει, καὶ γότθων τοῖς δοκίμοις, καὶ τοῖς ἱλδιβάδου παισὶ, τὰ χρήματα παντὶ ὑπεχώρησε, ἐς Συζάντιον ἦκε· καὶ οἱ ἱλδίβερ τε καὶ Βαλεριανὸς ἐς μαρτῖνον ξὺν ἡρωδιανῷ ἅπαντα μένει. Βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς ἀνίτηλιν μὲν ξιὼ τῇ γυναικὶ ἀσμένως εἶδε· καὶ τὸ Βαρβάρων τὸ ὅμιλον κάλλος τε σώματος καὶ μεγέθους πέρι ἐθαύμασε. τὸ δὲ ἰουδιρίχου πολὺν αἰχμαλωσίαν ὅτι σλεζάμβους ἐν πόλει πᾶν, τοῖς μὲν ἐκ Βυζαντίου ἐς ἄγαν ἡδομα προσῆκεν, ὅτι τῷ ἔγκλητον τὸ πραγμάτων φιλοτιμούμενος. ὅτι δὲ ἐς τὸ δῆμον ἐξήνεγκεν, ὅτι τὸ θρίαμβον βελισαρίου περίεχεν· ὥστε, ὅτι γελίμερός τε καὶ Βανδίλων νενικηκὼς ἦλθε. πᾶσι μὲν τοι ἐν δηγήμασι βελισάριος λαμπρὸς νίκας τὸ δὴ αἰωνησάμενος, οἵας ὕστερον αὐθρώπων οὐδεὶ ἀμφισβήθαι ξυνίστησι· καὶ βασιλεῖς μὲν ἀγαγὼν αἰχμαλώτους ἐς βυζάντιον δύο, γενέσθαι δὲ καὶ ἡνιοχήσαι τό τε ἅρμα καὶ τὰ χρήματα, λάφυρον ἀμοιβαῖς ἀνδρὸς δόξαν ἐπιποιησάμενος. ὧν δὴ ἀπαφανίστερος ἦν γε βαρβάρους ἀνδρὸς πώποτε γενέσθαι ἴσχυσε· καὶ τὸ μὲν πλεῖστον ἐκ τῶν πολεμίων αὖθις ἐς τὴν πολιτείαν ἀπονομίσας· γῆς τε καὶ θαλάσσης τὴν ἡμίσειαν μᾶλλον μοῖραν τῇ βασιλείᾳ ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ ἀσαωσάμενος. ἐπὶ τε συζαντίους ἐς ἡδονῆς, βελισάριον ὅτι τὸ ἀγορᾶς ἐς ἡμέρας ἑκάστου ἐκ τῆς οἰκίας προϊόντα ἰσθμῶν, ἢ ἐς αὐτὸν ἀπαντῶντα· κόρον τὸ αὐτῶν τῷ θεάματος τούτου οὐδεὶς ἔλαβε. πομπῇ γὰρ αὐτὸ ἐχυροπάτῃ ἡ προσθήκη ἐφκει, ἐπεὶ οἱ βανδίλων τὸ πλῆθος, καὶ γότθων τὸ καὶ μαυρουσίων, ἀεὶ ἅπτο. ἐπὶ δὲ καὶ τὸ σῶμα καλός τε καὶ μέγας, καὶ εὐπροσώπου πάντων μάλιστα. ὥστε δὴ καὶ εὐπροσθήκη, πρᾶόν τε παρῆκεν ἑαυτὸν τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ὥστε αὐθρώπῳ πάντι τὸ λίαν καὶ ἀδόξῳ ἐμφερῆ εἶναι. ἔρως δὴ αὐτοῦ τῆς * ἀρχῆς προύτε τραπιτῶν ἀεὶ καὶ ἀγροίκων ἄμαχός τις ἐγίνετο· ὅτι δὴ ἐς τοῦτο τραπώτας φιλοσοφρόνως ἐσχήνει αὐθρώπων ἁπάντων. τῶν τε γὰρ ἐν ξυμβολῇ ἐγκρατῶν, χρήμασι μεγάλοις περιμυθῆσι τὰ προύτερον τραύματα· καὶ τοῖς δοκιμήσασι ψιλιά τε καὶ τριπλοῦς ἔχειν ἄθλα περῆκεν. ἵππου δὲ, ἢ τόξου, ἢ ἄλλου ὁπουοῦν, τραπώτῃ ἐν τῇ μάχῃ ὁπλολόγου, ἕτερον αὐτὸν αὖθις βελισαρίου αὐτίκα ἐπῆρχεν. ἐς δὲ τοῦτο ἀγροίκους * ὅτι δὴ πρώτῃ φοβοῦ τε καὶ πορεία ἐχρῆτο, ὥστε βιαθῆναι μὲν αὐτῶν ἑκόντα πώποτε, τραπεζιώτου βελισαρίου, τυχεῖν. πλουτῶν δὲ δόξαν ξυνίβαινε πᾶσιν, οἷς αὖ αὐτὸς ἐπιδημοίη τραπᾶς ἐπῆλθε. ἀπροσδόκητος γὰρ αὐτοῖς κατὰ γνώμην τὰ ἄνια πάντα. καὶ ἡνίκα μὲν ἀκμάζοι τὰ λῃΐα· ἐς τὰ ἀκρωβῖς ὁπλοφύλακας, μή τινι παρούσῃ ἡ ἵππου λυμήνηται. τῶν δὲ ὡραίων ἐν τοῖς ὁπλίτοις ὄντων, ἄψασθαι αὐτῶν οὐδενὶ πώποτε ἐξουσία ἐγίνετο. καὶ μὲν καὶ σωφροσύνης ὑπερφυοῦς μετεποιεῖτο· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἄλλης, ὅτι μὴ τὸ γαμαμένης, γυναικὸς ἥπτετο. αἰχμαλώτους ἐκ τῆς βανδίλων καὶ γότθων ἀλῶν, πομπὰς τε τὸ πλῆθος, καὶ θριαμ-

ἐκλογίζεσθε ὑμῶν ἕκαστον * οὐχ ἅπαντα τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ὅλοις, γίνεται· ἀλλὰ τῶν * λείπει ἐν. ἐν
ὅλιδογμῶν ὧδε ἀλέξαι πολλάκις, ἢ τῶν πραγμάτων ἀσπάσασις ἀπίνασίας ἐχώρησε. τύχη γὰρ καὶ μεταμελῶ τὰ πολλὰ καταρθοῦσι ἐκ τῆ ἀπροσδοκήτου πιφύκασιν. ὅπερ καὶ νῦν βελισαρίῳ ξυμβήσεσθαι, εὐδὲν ἀπεικός. ἄμεινον γὰρ τοῦτο πυθέσθαι μᾶλλον αὐτὸ πεῖραν παρέσθαι δὲ ἀπικαθιστάναι τὸν ἄνδρωπον ὅπου τὰ πρώτα ξυγκείμενα: οὕτω τὰ ὑμᾶς ὅπου τῶν πράξεων τὰ δόξαντα εἶναι. ταῦτα δὲ ἰλδιβαλῶ εἶπων· εὖ τὰ βεβουλεῦσθαι γάτθοις ἔδοξε, καὶ πρόσβυς ἐς ῥάβενναν κατὰ τάχος ἐπεμψαν. οἳ δὴ βελισαρίῳ ἐς ἔφυν ἐλθόντες, τῶν τι ξυγκειμένων σφίσιν ἐπαίμηναν· καὶ, ἅτε ἀμαλύτως τῶν ὡμολογημένων, ἐκάκιζον: αὐθαίρετον μὲν δοτικαλοῦντες ἀνδράποδον ὀνειδίζοντες δὲ, ὅτι δὴ τὸν ἐρυθρὸν ἐκ τῆς βασιλείας τὸν δουλείαν αἱρούμενος. ἄλλα τε πολλὰ λέγοντες, ὅπου τῶν ἀρχῶν περικάλουν. οὕτω γὰρ καὶ ἰλδιβάδον ἐθελούσιον ἀφίξεσθαι ἰσχυρίζοντο· τῶν τε πρεσβείαν καταβησόμενον ἐς τὸν αὐτοῦ πόλεμον· καὶ βασιλέα βελισάριον γάτθων τε καὶ ἰταλιωτῶν ἐκκοσμήσοντα. οἱ μὲν πρέσβεις ταῦτα ἔλεγον, εἰόμενοι τὸν ἄνδρα τῆς βασιλείας ἔνεμα καταδέχεσθαι· οὐδὲν μελλήσεσθαι αὐτίκα δὴ μάλα. ὁ δὲ, οὐ προσδοκωμένοις αὐτοῖς, αὐτίκα ἐπῆλθε· ὡς οὐκ ἂν ποτε ζῶντος ἰουστινιανοῦ βασιλέως βελισάριος ἀπιστίων τὴν βασιλείας ἐνόματος. καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἀκούσαντες· ἀπηλλάσσοντό τε ὡς τάχιστα, καὶ ἰλδιβάδῃ τὸν πέμπτον λόγον ἀπήγγελλον. βελισάριος δὲ τῷ ὄντι τὸ βυζάντιον ἦν, καὶ ὁ χειμὼν ἔληγε· καὶ τὸ πέμπτον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν προκόπιος ξυνέγραψεν.

ἔσχε τῶν βελισαρίου μεγαλοψυχίαν, καὶ ἀληθείαν γνώμης, καὶ πίστιν ἐς ἰουστινιανὸν τὸν βασιλέα· καὶ ὅτι οὐ πίστει ἴσην ἦναι τὴν κατὰ ἰταλίαν τῆ ἀντίστασιν. ὁ βελισαρίου κατορθώματα.

τέλος τῆς β'. βίβλου τῶν Γοτθικῶν.

πνὶς τῶ ῥωμαίων γρατῶ ἄρχοντος [ἰλδίβαλδον αὐτὸν βασιλῆ,] τυραννίδα οὐδαμόθεν αὐτῷ προσηκούσαν ἐπενεγκόντες. βασιλεὺς δὲ ἐχ ὅσον τῶ Δαβολαῖς τούτοις ἀναπαυθεὶς, ἀλλ' ὅπ οἱ ὁ μηδικὸς πόλεμος ἐσέκειτο ἤδη, βελισάριον μὲν ὡς τάχιστα μετεπέμψατο, ὅπως ὅπη πέρας γρατύσειεν· Θεμελιῶχον δὲ Ἰταλίας βίοταί τε καὶ ἰωαννίκιον ξὺν τοῖς ἄλλοις ἐπέλαβε· καὶ κωνσταντιανὸν ἐς ῥάβεννα ἐκ δαλματίας ἐπίκλητον εἶναι. γοτθοι δὲ, οἱ πάσου πεζομαῖ καὶ ῥαβέννης ἐκτὸς ἵδρυντο, ἀκούσαντες ὡς βελισάριον βασιλεὺς μεταπέμψειε· τὰ μὲν πρῶτα ἐς ἀλογίαν τὸ πρᾶγμα εἶχον· ἐκ αὖ πολὺ οἰόμενοι βελισάριον τῆς ἐς ἰουστινιανὸν πίστεως πέρι, ἐλάττονος τῆ Ἰταλίας βασιλείας ποιήσασθαι αὖ. ἐπεὶ δὲ αὐτὸ πολλῷ τῷ ἀφόδῳ τῶ θαρσαλέως ἐπιθέσθαι εἶναι· ξυμφρονήσαντες, εἴ τι αὐτῶν καθαρὸν ἐνεπέφυκε τῇ ἐλευθερίᾳ, ἐς πηγὰς τῶν ὑδάτων εὐρέας τὸ ἐυίππου ἀδελφιδοῦν ἦλθον. πολλά τε πρὸς τοῦτον ξὺν αὐτῷ κλαύσαντες, ἔλεξαν τοιάδε. Οὐκ ἄλλου τῶν γοτθῶν ἥμιν αἴτιός ἐστιν ἢ τῶν παρόντων κακῶν, ἢ σὺ μάλιστα. ἡμεῖς γὰρ τὸ θεῖον τὸν, οὕτως ἀθεμίστου τινὸς καὶ * ἀτυχοῦς ἐφιέμενον, πάλαι αὖ τὴν ἀρχὴν παρελύσαμεν, ὥσπερ καὶ θευδάτου τὸ ἰουδιεχίχου ἀδελφιδοῦν· εἰ μή τι τὸ δοκοῦν δρᾶσαι μέγιστον αἰσχυνόμεθα, ὑυίππιδι μὲν τὸ τῆς βασιλείας ὄνομα ξυγχωρῆν ἐγνώμεθα, ἔργῳ δὲ σοι μόνῳ τῶν γοτθικῶν ἀρχεῖν. ἀλλὰ τοιόσδε ἦν ὁ τότε δοκοῦσι ἡμῶν ἐνγνωμοσύνη. νῦν δὲ ἅπερ τὰ φανερώτατα καὶ τῶνδε ἡμῖν τῶν ξυμφορῶν αἴτια. γοτθῶν γὰρ, ὥσπερ ἤδη σοὶ φίλτατε ὑμῶν ἐφάνη, πθνάται μὲν ἐν τῷ πολέμῳ πλεῖστος τε καὶ ἀρίστους ξυμβαίνει· τῶν τε βελτίστων, εἴ τι μὲν ἄρξειν ἀπολέλειπται, ξύν τε ὑυίππιδι καὶ χρήμασι πᾶσι, βελισαρίου ἄγων οἰχήσεται. ταύτῃ τῇ τε μὴ οὐχὶ καὶ ὑμᾶς ὀλίγῳ ὕστερον πεσεῖσθαι, ὀλίγους τε καὶ λίαν ἐχθροὺς καθεζομένους· ἀδοὺς αὖ αὐτείκῃ. τοιούτων τοίνυν βελτιόνων ὄντων· τὸ ξὺν ἰουλιανείᾳ πθνάναι μᾶλλον ξυνοίσει, ἢ παῖδάς τε καὶ γυναῖκας πρὸς τὸν πολεμίους ἐς τὸ ἐπ' ἀνδραπόδοις ἀγωνιζομένους ἰδεῖν. πεπόμθαμεν δέ τι (ὡς τὸ εἰκὸς) ἀρετῆς ἄξιον, ὥστε τὸ ἔργων ἀρχτῆγὸν ἔχομεν. γοτθοι μὲν τοσοῦτοι ἄποροι· ἀμφὶ δὲ ἀμείνω πη ὧδε. Ὡς μὲν δὴ ἐν τοῖς παρῶσι δεινοῖς πρὸ τῆς δουλείας ἡμᾶς τὸ κίνδυνον αἱρεῖσθαι· ταῦτα μὲ ὑμῖν γνώσεσθαι ξυμβαίνει. ἐς γοτθων δὲ μετὰ τὸν βασιλέως καθέστασιν, πάντα πᾶσιν εἶναι ἀξύμφορον εἶναι. πρῶτα μὲν, ὅτι ἐυίππιδος ἀδελφιδοῦς ὤν, ἀδοὺς οὕτως ἠτυχηκότος· ἐυκαταφρόνητος αὖ τοῖς πολεμίοις εἶναι δοκοίη· ἐπεὶ ἐς ξὺν ἐυγνωμίᾳ καὶ τὰς τύχας ἐσαπίμπλασθαι οἴονται αἱ θρωποι. ἔπειτα δὲ ἀδὲ ὅσα ποιεῖν δοξάμενοι, ἀπέσπασεν τὸ θεῖον ἀρχῆς· καὶ ἀπ' αὐτοῦ μοι ἀχθομένους ὑμῶν ξὺν ἐλπίσιν (ὡς τὸ εἰκὸς) ἔχω. ἐγὼ δὲ φημι χρῆναι γοτθων ἄρχοντα ἐς κίνδυνον τόνδε ἰλδίβαδον καθίσασθαι, αὐδρα ἐς ἄκρον ἀρετῆς ἥκοντα, ἐν Δαβαρίοντος δρασέριον. ᾧ δὴ καὶ ὑπὸ τε θεῖον τὸ τὸ ἐυίππιγοτθων ἡγεμόνα ὄντα, ξυμφέρεσθαι τῷ πολέμῳ, Δαβὰ τὰ ξυγχωρεῖν, οὐσῆν αἰτιατός. διὸ δὴ καὶ τὰ ἀγῶνα ξὺν ἐλπίδι ἄμεινον πρὸς ξὺν ἐσωτέρας διοίσεσθαι, τοσοῦτο ἐν ῥαβέννης αἰτιῶν, τὰ ξύμφορα γοτθοις ἅπασι λέγειν ἔδοξε. καὶ αὐτῆς ἰλδίβαδος ὁκ * βεράπης αὐτίκα μεταπεμπτὸς ἦλθεν. ᾧ δὴ τὸ πορφύρεον περιβαλόντες, βασιλέα τε ἀνέφηνον, καὶ σφίσιν αὐτὸ θεὸς τὰ παρόντα ἐδίδου. ὧδε μὲν ἐς τὸν ἀρχὸν ἰλδίβαδος κατέστη. ὀλίγῳ δὲ ὕστερον γοτθους ἅπαντας ξυγκαλέσας, ἔλεξε τοιάδε. Ἅπαντες ὑμᾶς, ἄνδρες ξυστρατιῶται, πολλῶν ξυνεπίστασθε πολέμων ἐμπείρους, ὥστε οὔποτε εἰκότως ἐς τὸ πολεμεῖν ὁκ ἐν δίῃ χωρήσομεν. ἐμπειρία γὰρ λογισμὸν φέρεται, θρασυτῆτος ἥκιστα ἄνθρωπον. ἄξιον δὲ ἀναμνησθέντας πάντας ἡμᾶς τῶν πατέρων ξυμπεπτωκότων, οὕτω τοῦν ὑπὲρ τῶν παρόντων βουλεύσασθαι. λήθη γὰρ πολλοῖς ποτὲ ἐπιγιγνομένη τῶν ἤδη φθασάντων, ἐπῆρε μὲν αὐτῶν (ὁκ ἐς δίκην) ὑπὸ ἀμαθίας τὰς γνώμας· ἐς δὲ τοῖς μεγίστοις ἱκανῶς ἔσφηλεν. ἐυίππιος τοίνυν. ὁκ ἀκόντων γε οὐδὲ ἀντεινόντων ὑμῶν, ἐς τῶν πολεμίων αὐτὸν καθῆκε τὰς χεῖρας. — ἀλλ' ἀπεικότες τότε πρὸς τὰ τῆς τύχης ἐσαπώμασι, ξυμφορώτατον ἡμῖν αὐτῆς ἡγήσασθε εἶναι, βελισαρίῳ εἴκειν καθήμενοι ἐπικούρῳ μᾶλλον, ἢ τοῖς σώμασι Δαβιασθμεύειν. ἀπείρων τε νῦν μέν τοι αὐτῶν αἰκηκότες, καὶ ἐς βυζάντιον σταλέσθαι· ἀντίρροις πράγμασιν ἐγχειρῆν ἔγνωτε. καί τοι ἐχρῆν ὀλιγί-

Γότθων λόγοι πρὸς ἐρωΐαν. φίν. ἀτυχῆ

ἀμείνω σύμφορα τοῖς γότθοις.

ῥαβέννης αἰτιῶν R.V.

περαίνεσις ἰλδιβάδου βασιλέως γότθων.

καὶ χρήματα πάντα ὡς λῃσαῶθαι, ἰταλίαν ᾗ ῥωμαίοις ξύμπασαν ἀνασώσαῶθαι· οἱ ᾗ ὑψηλέν τε ἀ ὑπέρογκον τῶν ῥωμαίοις ἐυτύχημα ἔφασκεν ἔσεσθαι. καὶ πρᾶσσειν αὐτὸν, ὅπη αὐθύτατά τε, ὡς τάχιστα, ἠξίουν. αὐτίκα γὰρ τῶ τε ἐυίππων ἀ γότθων τὰς δεκίμας βελισάριος τ ἐπιτηδείων τινὰς ἔπεμψε, κελεύων ὅπως τελῆ ποιήσειεν ὅσοι ὑπῆρχον τότε. ἀδὲ χρόνον τ πρᾶξιν δοκοῦντα ὠφελῆσαι ὁ λιμὸς ξυνεχώρει· ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἐγκείμενος, ἐς τοῦτο ξυῆγε. διὸ δὴ πείσας ἐς τὸ ῥωμαίων στρατόπεδον στέλλεσθαι αὖθις, ἄλλο μοῦ τι ἀδὲν ἐς τὸ πλῆθος ἐρρύηκε· ἐν ὠδαβύσῳ ᾗ πρὸς βελισαρίου τὰ πρῶτα ληψομένους, ὡς ἄχαριστα αὐτῶν ἐργασῆται φίς ἀδύνατο· ᾗ βασιλεὺς τολοιπὸν ἰταλιωτῶν τὰ αὐτὰς ᾗ γότθων εἴη· ἄτω τε ξὺν αὐτῷ δὴ τῷ ῥωμαίων στρατῷ ἐς ῥάβενναν ᾔξοντας. βελισάριος δὲ τὰ μοῦ ἄλλα ὥμοσεν ἅπαντα, καθάπερ οἱ πρέσβεις ἠξίουν· ὑπὲρ δ' τ βασιλείας, αὐτῷ ὀυϊτιγιδὶ δὲ γότθων τῆς ἀρχῆς αὐτὸν ὁμεῖσθαι ἔφη. δὲ αὐτὸν οἱ πρέσβεις οὐκ οἷόν τε ἐποιήσαῶαι τ βασιλείαν ὀιόμενοι, ἀλλ' ἐφίεσθαι αὐτῆς πάντων μᾶλλον· αὐτίκα δὴ μάλα ἐς ῥάβενναν ξὺν αὐτῆς ἐκέλευον ἰέναι. ᾗ τότε δὴ βελισάριος ἔφασκε τὰ ᾗ ἰωαννίνου ᾗ ναρσοῦ καὶ ἀράτιον (τὰ γὰρ οἱ ὧδε μάλιστα δήλους εἶναι ὑπώμνυεν) ἄλλον ἀλλαχόσε ξυὸ τῆς ἐπιμήνους ἐκέλευεν ἰέναι, [τά τε ἀναγκαῖα σφίσι παρίζεσθαι· αὐτῷ γὰρ οὐκέτι ἔφασκε δυνατὰ εἶναι] ἐς τὸ δὴ τὸ χωρίον παυτὶ τῷ στρατῷ τὰ ὀπηδεῖα ἰσκομίζεσθαι. δὲ οἱ μοῦ ᾗ τοῦτο ἐποίουν, ξὺν αἴθαι σιῷ τῷ τ πρωτείων ὑπάρχοντι, ἄρτι ἥκοντα ἐκ βυζαντίου· αὐτὸς ᾗ τῷ ἄλλῳ στρατεύματι ξὺν γότθων τῆς πρέσβεσιν ἐς ῥάβενναν ἦει. ᾗ νηῶν στόλον ἐμπλησάμενος σίτου ᾗ τ ἄλλων ὀπητηδείων, ἐκέλευε ᾗ τάχος ἴσχειν ἐς τ λιμένα ἰσπλοῦν. ἄτω γὰρ ῥωμαῖοι τὸ ῥαβέννης πρᾶσσειον καλοῦσιν, οὗ ὁ λιμὴν ἐστιν. ἐμοὶ δὲ ᾗ τότε διαπορευομένῳ τ ἐς ῥάβενναν ὁδὸν ᾧ ῥωμαίων στρατῷ, ἔννοιά πῃς ἐγίνετο, ἀνθρώπων μὲν ἡ ἀνδρεία, ἡ πλῆθος, ἡ τῇ ἄλλῃ ἀρετῇ, ὡς ἦκιστα περαίνεσθαι τὰ πρασσόμενα· εἶναι δέ τι δαιμόνιον, ὅπερ αὐτῶν ἀεὶ φρέφον τας διανοίας, ἐκποῦθα ἄγει, ᾗ δὴ κωλύμη τῆς πραττομένοις ἀδεμία ἔσται. τ γὰρ ἑκατέρων οἱ γότθοι πλῆθει ᾗ δυνάμει πολὺ ὑπεραίροντες· ἔτε μαχῇ διακριθέντες, ἀφ' ἑκατέρων ἐς ῥάβενναν ἐγένοντο, ἔτε ἄλλῳ ἑτῳοῦ δεδηλωμένοι τὸ φρόνημα· δορυάλωτοί τε ὡς τ ἑλεσόνων ἐγένοντο, ᾗ τὸ τ δουλείας ὄνομα ἐν ὕβρει ἀδεμιᾷ ἦγον. αἱ δὲ γυναῖκες (ἐτύγχανον γὰρ ὡς τ ἀνδρῶν [ἀκηκοέναι μεγάλως τὰ τὰ σώματα, καὶ ἀριθμῷ κρείσσους ἐς πολεμίους εἶναι) τὰ ὡσαύτως τ ἀνδρῶν] πᾶσαν ἀπέπνυον, ἐπειδὴ ἅπασαν τὰς θήκ τ πόλεως καθημένους ἤδον· ᾗ τ χεροὶν ἐνδεικνύμεναι ὡς νενικηκότας, τ ἀνδρείαν αὐτίδιζον. βελισάριος ᾗ ἐυίππων μὲν ἀ ξυῶ ἀπιμία ἐν φυλακῇ εἶχε· τ δὲ βαρβάρων ὅσοι ἑλὼς πόδα τάμοι ὠκίως, ἐς ἀχρεῖς τὰς σφετέρας ἰόντας, ἐκέλευεν αὖθις κατ' ἐξουσίαν ἐπιμελεῖσθαι. πολέμιον γὰρ οἱ οὐδὲν ἐνταῦθα ὑπωπτεύετο ἔσεσθαι, ἀδὲ γότθους ποτὲ ταύτῃ ξυσκευάσασθαι· ἐπεὶ πολλῷ πρότερον ᾧ ῥωμαίων στρατῷ ἐς τὰ ἐκείνη χωρία καταστρεπτέμως ἔτυχεν. οἱ δὲ ᾗ τοῖχος ἄσμενοι ἦσαν. ἄτω τὸ ῥωμαῖοι ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἤδη ἐγίνοντο, ἀ γὰρ ἐπ γότθων ἴσχυε ῥάβενναν πλῆθει ἠστῶντο. μᾶ ᾗ τὰ ἐν παλατίῳ χρήματα ἔλαβεν, ἅπερ διακοσμίζειν βασιλεῖ ἐμελλε. γότθων γὰρ οὐδένα ἀδὲ αὐτὸς ἐλήσατο, ἀδὲ ἄλλῳ τῳ λῃσῶαι ξυνεχώρησεν· ἀλλ' αὐτῶν ἕκαστος τ οὐσίαν ᾗ τὰ ξυγκείμενα διεσώσατο. ἐπεὶ ᾗ τ βαρβάρων ὅσοι ἐς τ χωρίων τὰ ἐχυρώτατα φυλακὴν εἶχον, ῥᾳδίως τέ τι ᾗ ἐυίππων ἐς ῥωμαίων ἔχεσθαι ἤκουσαν· πείσας ὠδὲ βελισάριος ἔπεμπον, σφᾶς τε αὐτοῦ ὁμολογίᾳ ὠδὲ διδόναι, ᾗ ἅπερ ἐφύλασσον, ἀξιοῦντας. ᾗ ἐς, ἅπασι τὰ πρὸς ποθυμούμενα ὠδὲ ἐχώρησε, ταρβήσαντες τε καὶ ἄλλο ξυνεπαῖσι ὀχύρωμα παρεσκήσαντο. κινδύνη γὰρ καὶ αἰμιλία μάχη ἐλέλειπτο· ὧ δὴ πρότερον ξὺν ῥαβέννῃ ὠδὲ κινδύνῳ ἔτυχε. καὶ γότθοι μὲν ἅπαντες, ὅσοι τότων δὴ τῶν χωρίων ἦρχον, ἐπειδὴ τάχιστα τὰ πρὸς ἔλαβεν, ὠδὲ βελισάριον [ἥκοντες, αὐτὸν ἴμενον. ἰλλιβαδὶ δὲ, ἀνὴρ δόκιμος, ὅπερ φρουρᾶς τῆς ἐν βερόνῃ] ἦρχε, πρέσβεις μὲν ἐς βελισάριον, ἐφ' οἷσπερ οἱ ἄλλοι, καὶ αὐτὸς ἔπεμψεν· ἐπεὶ καὶ οὗτος παῖδας οὗτος αὐτοῦ ἐν ῥαβέννῃ εὑρὼν βελισάριος ἔχειν· οὐ μὲν οὐδὲ ἐς ῥάβενναν ἦλθεν, οὐδὲ βελισαρίῳ ὑποχείριος ἐγένετο. τύχη γάρ τις αὐτῷ ξυνίσῃ, ὧ δὴ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω.

τοῦτο

ολοκίμους, ἐν ῥαδίῃ καθῆρξεν. τότε δὴ καὶ πέρσης ἐκ βασιλέως ἀφίκετο, δορυφόρος τε
καὶ μαχίμων ἀνήρ, ἐκ βουλῆς ἄμφω· ᾧ δὴ τὰ εἰρήνια κατὰ πάδε ποιήσοντα. εὐθὺς μὲν οὖν
τοῦ τε ἥμισυ τοῦ βασιλικοῦ φόρου, χώρας τῆς ἄρχειν ἡ ἐκεῖνος πάλαι ἐτύγχανε· τῶν δὲ ἄλλων
χρημάτων τὸ ἥμισυ, βασιλέως εἶναι· καὶ αὐτῶν ὅσα ἐν τοῖς πάλαι τιμαῖς ὑπῆρχε εἰς ἀπαγω-
γὴν φόρου ποιήσας. βουλόμενός τε οἱ πέρσης τὰ βασιλέως γράμματα δείξαντος, εἰς ῥᾳ-
δίαν εἶναι ἐκομίσθησαν. μαθόντες δὲ γοτθοι ἐφ' οἷς ἔχοιεν· ἀσμένως κατὰ ταῦτα ὡμολό-
γησαν ἀποστολὰς δῆσαι. ἅπερ ἀκούσας ὁ βελισάριος, ἤχαλεν· ἐν συμφορᾷ μεγάλῃ τοιού-
μενος, εἰ μή τις αὐτὸν ἐφῆ, παρὲν οὐδενὶ τρόπῳ, τό, τε κράτος τὸ πολέμου πᾶν τοῖς Φίρεζ, καὶ
δορυάλωτον εὐθὺς ἐς βυζάντιον ἀγαγεῖν. ἐπεσκήψατο οἱ πέρσης ἐκ ῥαβέννης πρὸς αὐτὸν
ἥκοντι· γράμμασιν εἰκοσίοις ὑπερῴοις τοὺς ξυμμάχους ἥκιστα ἤγαλλεν. ὅπερ εἰ γοτθοι αἰσθόμε- 104
νοι· τότε δὴ ὀλεθρίως τὰ εἰρήνια σφίσι ῥωμαίους προτείναντα ὑπεπτώκασιν, καὶ ὑποψία ἐς αὐτοὺς
μεγάλη ἐχρῶντο· αὐτίκα τε ἠδη ἐφάσκον, ἄνευ τῶν βελισαρίου γραμμάτων τὰ ἐς ἔρκος, ἅτε
ξυμμάχους πρὸς αὐτῶν ἥκοντας. ἀκούσας δὲ βελισάριος λοιδορεῖσθαι τοὺς τῶν ἀρχόντων πρε-
σβευτὰς ὡς δὴ βασιλέων τοῖς βασιλέως πράγμασι τὰ πολέμου καταλύσαντας ἀδαμῶς βέλοιτο· Βουλὴ βελισα-
συγκαλέσας ἅπαντας, δουνίκου τε καὶ μαχίμιον πρώτων, ἔλεξε τοιάδε. τὰ μὲν οὖν πολέμου τυγχάνω ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ὡς ἥκιστα ἰσταμένα· αὐτός τε οἶδα καὶ ὑμῶν ἕκαστον τοῦτο μοι γιγνώ- ρίου τοὺς ἄρχοντας.
σκειν ἐπιστάμενον. πολλοῖς τε ὀφείλομεν, ὅτι δὴ ἐς αὐτοὺς ἀφίξεται ἄκρα τῆς νίκης ἐλ-
πίς, ἔσφηλε· καὶ τοῖς δεδυστυχηκέναι δεκοῦσι τῶν ἐχθρῶν, ἤδη καὶ δόξαν εἶναι ξυνίεμεν.
διὸ δὴ χρῆναί φημι σφᾶς ἐπὶ τὰ εἰρήνης βουλευμένους, οὐ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα προσκαλλιεῖν 20
μένους· ἐφ' ἑκάτερα δὲ τὰ δοκοῦντα ἴσασιν σφίσιν ἐν νῷ ἔχοντας, ἅτε τὴν αἵρεσιν ποιουμένους τῆς
γνώμης. τούτων δὲ πάντων ὄντων· ὑμᾶς τε δὴ ξυνάρχοντας, καὶ τοσοῦδε βασιλέως
πρέσβεις, ξυναγαγεῖν ἔδοξεν ἔμοιγε· ἵνα ἐν τῷ παρόντι κατ' ἐξουσίαν ἐλέσθαι τε ὅ, τι καὶ
βασιλεῖ ξυνοίσειν δοκῇ, μή τινα ἐπίσωτον τῶν πραγμάτων κατ' ἐμοῦ ποιήσασθαι μέμψιν. τῶν
γὰρ ἀπόπτων ἀεὶ ὢν, σαφῶς μοι ὡς ἔξεστιν ἐλέσθαι τὰ κρείσσω· σκοπουμένοις δὲ τὰ δοκοῦν-
τα τύχης δοσοδοσίαν, τὰς αἰτίας ποιεῖσθαι. ὅσα μοι οὐ ξυμβαίνει τὰ πολέμου ξυλλύσαι βασιλεῖ τε δέ-
δοκται, καὶ εὐθύνοισι ξυλομένῳ ἔσται· θαρσεῖσθαι δὴ χρή. εἰ δὲ καὶ ὑμῖν ξύμφορα ταῦτα εἶναι
δοκεῖ· λεγέτω παρελθὼν ἕκαστος. εἰ μοί τι καὶ αὐτῷ τῶν παλαίων εἴωθε ῥωμαίοις ἀνασώσασθαι
εἶναί τε εἶναι, καὶ τῶν πολεμίων τὰ ὑπερέχοντα ποιήσασθαι· οὐδὲν κωλύσει μηδὲν ὑποστελλα-
μένους εἰπεῖν. ταῦτα ἐπὶ βελισάριος εἶπεν· ἅπαντες αὐτόκρυς ἀπεφήναντο, τὰ βασιλέως
βουλεύματα εἶλπισε εἶναι· καὶ ἐδέν αὐτοῦ εἴσεσθαι ἴσασθαι πραγτέρως τοῖς πολεμίοις ἐρχαζεσθαι.
βελισαρίου δὴ ἡσθέντος τὰ ἀρχόντων τῇ γνώμῃ· γράμμασιν αὐτικα ἠξίουν δηλῶσαι. ὡς μή τοι αὐ- 30
τικα δόξειεν. οἱ δὴ καὶ γράψαντες ἐν βιβλιδίῳ ἐδήλουν, ἅτε οἷοί τε ὄντες ἐκθέσθαι τῷ πολέμῳ τὰ
ἐκάστοτε. πᾶσι μὲν ἂν ἐν τῷ ῥωμαίων γραπτῷ ἐγίνετο. γοτθοι δὲ τῷ λιμῷ πιεζόμενοι, ἀκέ-
στῳ τὸ αὐτίκα τῇ παλαιπωρίᾳ δυναμένοι· εὐθύτητος μὲν τῇ ἀρχῇ ἤχθοντο, ἅτε ὡς μάλιστα
δεδυστυχηκότες· βασιλεῖ δὲ προσχωρεῖν ὤκνουν. δεδιότες ἄλλο μὲν οὐδέν· ὅπως δὲ μὴ, δῆλοι βα-
σιλέως ἡμῖν οἱ, ἐκ τῆς ἰταλίας αὖτις ἀναγκάζοιντο· καὶ ἐς βυζάντιον ἰόντες, ἐν παῖδας ἰσχύ-
σασθαι. ἐν σφίσιν ἔν αὐτοῖς βαλλομένοις, ἤ τι ἐν γοτθοις καθαρὸν ἦν· βασιλέα τε ἑαυτοῖς
βελισάριον αἱρεῖσθαι ἐγνωσαν. πέμψαντες δὴ παρ' αὐτὸν λάθρα, ἐδίοντο ἐς τὴν βασιλέως καθί-
στασθαι· πιστὴν γὰρ αὐτῷ ἄσμενοι ἐψιεσθαι ἰσχυρίζοντο. βελισάριος δὴ κατασῆναι μὲν ἐς τὴν ἀρ-
χὴν, ἐκ ἐκόντος βασιλέως, ἤκιστα ἤθελε. τῷ τε γὰρ δεσπότῃ ὀνόματι ὑπερφυῶς ἤχθετο· καὶ 40
ἔρχεις δεινοτάτοις πρὸς βασιλέως καταληφθεὶς πρόσπορον ἔτυχε, μήποτε αὐτῷ βεβιότος νεωτε-
ρισμόν· ὅπως δὴ τὰ παρόντα ἄριστα * διοικήσασθαι, ἀσμένως ἐδέξατο τὰς τῶν βαρβάρων λέγας ἐσ- * διοικῆσαι
δέχεσθαι. ὧν δὴ καὶ αἰσθόμενος ὁ ξυνήγης· ἐδεῖτό τε, καὶ γοτθοις ὡς βέλτιστα βουλεύσασθαι εἶπεν, βελι-
σαρίῳ καὶ αὐτὸς λάθρα παρῆναι ἐς τὴν βασιλέως εἶναι· ἐδόκα γὰρ οἱ ἐμπεδῶν ἐσεσθαι. καὶ τότε
δὴ βελισάριος αὐθις τὰς τοῦ βασιλέως πρέσβεις ἐς πάντας ξυγκαλέσας τοὺς ἄρχοντας· ἤρώτα,
εἰ αὐτοῖς λέγον πλεῖν ἄξιον εἶναι δοκεῖ, γοτθους ἅπαντας ξὺν ξυνήγῃ δορυαλώτους ποιήσασθαι;

ἐπεί-

θεύτων πίστιν ἢ ἡμᾶν εἰδότων ἐς πάντας βαρβάρους, μετὰ γοῦν ἐγγυητὰς καὶ τὸ ὅμηρον διδόναι ἔδοσαν, ἢ ἐς σὺν ξυμμάχους ὑμᾶς, ἢ δὲ τῶν αὐθημῶν ἀπειδάκτων. ὡς ἡμεῖς γε ἡδέως ἂν Φράγγους ἑτοίμους, τινα ποτὲ μέλλοντες ὑμᾶς δηοῦν, τὸ τῆς πίστεως ὑμῖν ἰσχυρὸν ἰσχυρίζοιντο δοῦναι; τὸ γὰρ ἤδη αὐτοῖς ὁμωμοσάναι, οὐ τινα τιμήσασθαι τρέπων· ἀπίστευτα δή που. εἰ γε παρ' ὑμῶν σὺν ξυμμαχίᾳ πεκομισμένοι, οὐχ ὅσον ὑμῖν τὸ κινδύνου ξυναίρεσθαι οὐδαμῶς ἤγνωσαν· ἀλλὰ καὶ ὅπλα οὕτως ἀναίδην καθ' ὑμῶν εἵλοντο, ἢ τις ἐν ὑμῖν τῶν ἐσὲ τῷ πάσῃ ξυμπεπλεκότων Δι σώζεσθαι λόγος. καὶ τί δὴ τὰ Φθιώτας λέγοντας, ἐν λεύκῃ τὸ τῶν Φράγγων ἀσέβημα· τὸ παρόντος αὐτῶν πρεσβείας, οὐδὲν ἀφ' ἡμῶν μακρότατον; ὥστε ἴσως γὰρ τὸ σφίσιν ἐπιλελησμένοι ὠμολογημένων τὰ καὶ τὸ ξυνθήκας ὁμωμοσμένων, κρεῖττον νυὶ τὸ πάντων τὸ παρ' αὐτῶν βοηθείαν ἐσομένην ὑμῖν ἀξιοῦσιν. ἴσως δὲ καὶ τάδε παρ' ὑμῶν τύχωσιν, ὥστε ξυνελθεῖν γότθους τῷ Φράγγων στρατῷ· εἰς τί ποτε αὐτοῖς πλοῦτος τὸ τῶν χρημάτων ἀνάρεσον, ἀκός γε λογίζεσθαι. ποσῶτα μὲν καὶ οἱ βελισαρίου πρέσβεις ἔλεξαν. οὐ γὰρ δὲ ξυὶ γότθων τοῖς ἀρίστοις πολλὰ κοινολογησάμενοι· τὰς τε τοῦ βασιλέα ξυνθήκας ἄλλο, καὶ ἀπεράκτου ἀπεπέμψατο Φράγγους. καὶ τὸ λοιπὸν γότθοι μὲν καὶ ῥωμαῖοι τοῦ ἀλλήλους ἐπεκηρυκεύοντο ἤδη· βελισάριος δὲ ὑδέν τι ἧσσον ἐφύλασσε τὸ μὴ τοῖς βαρβάροις τὰ ἀπιστήσεια ἐκνομίζεσθαι. καὶ βιτάλιον μὲν ἐς βενετίους ἰόντα, τὰ πολλὰ ἐπαγαγέσθαι τῶν ἐκείνη χωρίων ἐκέλευσεν· αὐτὸς δὲ ἰλλυρικὰ ἀπεπέμψας, τὸ παῖδα ἐφύλαττεν ἑκατέρωθεν· ὅπως τὸ οἱ βάρβαροι μᾶλλον ἀσφαλείᾳ τῶν ἀναγκαίων εὐθύμως, καὶ τοὺς ξυνθήκας πιήσωνται ἢ αὐτὸς βούλεται. καὶ ἐπεὶ σῖτον πολὺν ἐν δημοσίοις οἰκήμασιν ἔτι ἐστὶς ῥαβέννης ἀποκαῦσαι ἔγνω· τῶν τινα παύτῃ οἰκημάτων αὐτίκα τοῖς χρήμασι, πῶτα δὴ τὰ οἰκήματα ξυὶ τῷ σίτῳ λάθρᾳ ἐμπρῆσαι. φασὶ δέ τὴ γυναῖκα ἀμαλασουνθης, τῆς μὲν τηγεθῶν γυναικὸς, πῶτα ἀποκλωλέναι. ἐπειδή τε ὁ σῖτῶν ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐκάετο· οἱ μὲν τινες ἐξ ἀπόνοιας ἡγήσαντο τὸ ἱερὸν ὑπερέπεσον, οἱ δὲ κεραυνῷ τὸ χῶρον βεβλῆσθαι ὑπώπτευσαν. ἑκάτερα δὲ λογιζόμενοι γότθοι τὸ καὶ ὑὶπηγις· ἐς ἀμηχανίαν ἐπ μᾶλλον ἐσέπιπτον· οὐ δὲ σφίσιν αὐτοῖς πιστεύειν πλοιτὸν ἔχοντες, ἢ ὡς τοῦ θεοῦ πολεμεῖσθαι οἰόμενοι. πῶτα μὲν ταύτῃ ἐπέστησε. ἐν δὲ ἄλπεσιν, αἳ χάλκους τὸ λιγυρὸς διερίζουσιν. (ἃς περ ἄλπεις σκουτίας καλοῦσι ῥωμαῖοι) φρούρια συχνὰ ξυμβαίνει εἶναι. οὗ δὴ γότθοι ἐκ παλαιοῦ πολλοί τε καὶ ἄριστοι, ξυὶ τὸ γυναιξὶ καὶ παισὶ τοῖς αὐτῶν, οἰκημένοι, φυλακὴν εἶχον. οὕσπερ ἐπεὶ οἱ βούλεσθαι βελισαρίῳ ὡσχωρεῖν ἤκουσε· τῶν οἱ ἐπιμελῶν τινὰ, θωμᾶν ὄνομα, ξυὶ ὀλίγοις πισὶ παρ' αὐτοῦ ἔπεμψεν· ἐφ' ᾧ σφίσι τὰ πιστὰ ποιήσασθαι ὁμολογίᾳ σὺν παύτῃ βαρβάρῳ. καὶ αὐτοῦ ἐς τὰς ἄλπεις ἀφικομένους σίσιγις, ἓς τῶν ἐνταῦθα φυλακτηρίων ἦρχεν, ἐνὶ τῶν φρουρίων δεξάμενος· αὐτός τε ὡσχώρησε, καὶ τὸ ἄλλων ἑκάστῳ ὡς τάχιστα ἦλθε. ἐν τούτῳ ὑ οὐραΐας πτερακιχιλίους λιγυρὺς τὸ κάκ τοῦ ἐν ἄλπεσι φρουρίων ὁπλιξάμενος, ὅπῃ ῥαβέννα, ὡς βοηθήσων, κατὰ τάχος ἤει. εἵπερ ἐπειδὴ τὰ σισιγιδι πεπραγμένα ἐπύθοντο· ἀμφὶ τῆς οἰκείας διεδίδοσαν, ἐνταῦθα πρῶτον ἠξίουν εἶναι. διὸ δὴ οὐραΐας παυτὶ τῷ στρατῷ ἐς τὰς ἄλπεις τὰς σκουτίας ἦλθε, καὶ τὸ σισιγιν ξὺν τῆς ἀμφὶ τὸ θωμᾶν ἐπολιόρκει. πῶτα ἰωαννῆς τὶ, καὶ ὁ βιτάλιανοῦ ἀδελφιδῆς, καὶ μαρτῖνος πυθόμενοι· ἀγχοτάτω γὰρ πάσου ὃ ταμεῖ ὄντες ἐπύγχανον; κατὰ τάχος ἐβοήθουν παυτὶ τῷ στρατῷ· καὶ τὸ ἐν τῷ ἄλπεσι φρουρίων πσὶν ἐξ ἀπιδρομῆς ἐπειαγεσάντες, εἷλον· καὶ σὺν ἐνταῦθα φύλακας ἠνδραπόδισαν. ἐν τῆς παῖδάς τε συχνὰς καὶ γυναῖκας τὸ ὑπὸ τῷ οὐραΐᾳ στρατοῦμένων ξυνέπεσιν εἶναι. πλεῖστοι γὰρ αὐτῶν, ἐκ τέκνων δὴ τὸ φρουρίων ὁρμώμενοι, εἵποντο. οἵπερ, ἐπεὶ ἁλῶναι τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔμαθον· ὅπῃ ξάμενοι τῶ γότθων στρατοπέδῳ ἐκ τοῦ αἰφνιδίου, τῆς ἀμφὶ τῷ ἰωαννῃ ὡσχωρεῖν ἤγνωσαν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ὑραΐας ὅτι τὶ ἐνταῦθα αὐτόθεν, ὅτι τῆς ἐν ῥαβέννῃ κινδυνεύουσι γότθοις βοηθεῖν, ἰσχύσειν· ἀλλὰ ἄπρακτος ἐς λιγυρείαν ξὺν ὀλίγοις ἦλθον, ἡσυχῇ ἴσμεν. καὶ βελισάριος καὶ ἐξουσίαν εὐθυμίαν τὶ, καὶ γότθων σὺν

ξυμίασιν ἀλλήλοις· ἐφ' ᾧ τῶν μὲν χρημάτων [τὰ ἡμίσεια ῥωμαίοις ἐς σφίσιν αὐτοῖς διανέμοντας· τὰ δὲ λειπόμενα γότθοι ἔχοντες, βασιλίως κατήκοοι ὦσιν. ἱκάτεροι τίνων ὑπὲρ τούτων τὰ πρὸς ἑαυτοὺς· ῥωμαίων μὲν οἱ ἄρχοντες, τὰ ξυγκείμενα κύρια εἶναι· γότθοι δὲ τῶν χρημάτων] οὐδὲν ὑποκρύπτεσθαι. οὕτω τὰ δὴ τὰ χρήματα πάντα ἐσήμαντο· καὶ ῥωμαῖοι μὲν αὔξιμον ἔχον, οἱ δὲ βάρβαροι τῷ βασιλίως γράμματι ἀντεμάχοντο. ἐπεὶ δὲ βελισάριος αὔξιμον εἶλε· ῥᾴδιόν τε πλιορκῆν ἐς ἀνοῦδη ἐποιεῖτο, καὶ ἅπαν τὸ γράμμα ἐπιστῶσθαι ἐπῆγε. μάγιστα δὲ πίμψας ξὺν στρατῷ πολλῷ, δῆθεν ῥαδίνης ἰόντος ἐκέλευε. πάσῃ δὲ τῇ πατρικῇ τῷ ὄχθῳ αἰεὶ ἐφιέντα· φυλακὴν ἔχειν ὅπως δὴ μὴ τὸ λοιπὸν ἐνθένδε οἱ γότθοι τὰ ἐπιτήδεια ἐκκομίζωνται. καὶ βιτάλιος δὲ ὁ ξυὼ γραφῷ ἐπὶ δαλματίας ἀφικόμενος, ὄχθῳ τῇ πατρικῇ τῷ ἑτέρᾳ ἐφύλασσεν. ἐν- 9.
τεῦθεν αὐτοῖς ξυνέβη τὰ τύχη, δήλωσιν αὐτικρυς πιουμένη, ὅτι δὴ αὐτὴ πευτανεύσει ἀμφοτέροις τὰ πράγματα. συχνὰς γὰρ οἱ γότθοι ἀκάσσας περάτων ἐς λιχούρους συλλέξαντες, ἐς τ' πάδον καθῆκαν. ἅσπερ ἐμπλησάμενοι σίτου τὰ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων, πλοῖα δὴ ῥαδίνης διενεγκεῖν. οὕτω δὲ τῇ πατρικῇ τύπου ὕδωρ σκαιὰν τῷ χρείᾳ ἐπίπλησθαι ὥστε αὐτῷ ναυτίλλεσθαι τὸ ἔνδοθεν ἀδυνατα ἐᾶν, ἕως ἐπιλθόντες ῥωμαῖοι τὰς ἀκάσσας ξὺν τοῖς φορτίοις ἅπασιν εἷλον. ὅτι πατρικὲς οὐ πολλῷ ὕστερον ἐς ῥόδον ἐπανιόντα τ' καθῆκαν ναυσὶ περῶντα· τὸ λοιπὸν ἡσυχίαν εἶχον. τῶν δὲ αὐτῷ ξυμβῆναι, οὐ πάντα πρότερον ἀκοῇ ἴσμεν. ἤδη τι οἱ βάρβαροι τῶν ἐπιτηδείων ἐπαπορίζειν ἤρξαντο, ὅτι γὰρ Δικὸν κόλπου τι ἐσκομίζοντες τὸ ἰονίου εἶχον, θαλασσοκρατούντων παντάχῃ τῶν πολεμίων· καὶ τὸ ποταμὸ ἀπεκέκλειντο. γόντις δὲ οἱ Φράγγων ἄρχοντες τὸ πεμφθὲν τ' ἐπιλίαν 20
ἐθέλοντες· πρίσβεις ἐπὶ τὸ οὐήτιγιν πέμπουσι, ξυμμαχίας ἐπέχοντες προτεινόμενοι, ἐφ' ᾧ τὸ χώρας ξὺν αὐτῷ ἄρξουσιν. ὅπερ βελισάριος ὡς ἤκουσεν· πρίσβεις καὶ αὐτὸς αὐτερωῦτας γερμανοῖς ἐπεμψεν ἄλλους τε, καὶ θεοδίσιον τὸν τῇ εἰκίᾳ τῇ αὐτοῦ ἐφεστῶτα. πρε-
πρεσβεία γερμανῶν πρὸς οὐήτιγιν. πρὸ μὲν ὧν οἱ γερμανῶν πρίσβεις οὐήτιγιδι ἐς ὄψιν ἐλθόντες, ἐλέξαν τοιάδε. Ἐπεμψαν ἡμᾶς οἱ γερμανῶν ἄρχοντες, ξυνεχραίνοντες μὲν ὅτι δὴ πρὸς βελισαρίου πλιορκῆσθαι ὑμᾶς ἤκουσαν· τιμωρεῖν δὲ ὑμῖν σπεύδειν κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν ἐς ἀνοῦδη ἔχοντες. τὸ μὲν οὖν στρατόπεδον αὐδρῶν μαχίμων, οὐχ ἧσσον ἢ ἐς μυριάδας πεντήκοντα, ἤδη που ταῖς ἄλπεσι διαβεβηκέναι οἰόμεθα· οὗ πελάσειν τῷ ῥωμαίων στρατιᾷ ξύμπασαν ἐς τὴν πρώτην ἐρμῆ καταχώσειν αὐχοῦμεν. ὑμᾶς δὲ ὑμετέρων δουλωσαμένων τὴν γνώμην ἐπαξίαν ἄξιον· ἀλλὰ τῶν ἐς κίνδυνον πολέμου ἰούσαις τῇ ἐς γότθους καθισταμέναις. ἄλλως τε, ὦ μὲν 30
σὺ ὅπλα ξυὼ ἡμῖν ἔλειαθε, εὐθυμίαν λελείψεσθαι ῥωμαίοις ἐλπὶς ἀμφοτέροις τοῖς στρατεύμασιν ἐς χεῖρας ἰέναι· ἀλλ' αὐτόθεν πάντ' εὐθὺς αἰσθησόμεθα τὰ τῶν πολέμου κρατοῦντα. ὧδε γὰρ ξὺν ῥωμαίοις πταίοντες γότθοι, οὐδεὶς ὡς τῷ τῶν Φράγγων ἔθνει αὐθέξουσιν (οὐ γὰρ ἐξ αὐτιπάλου τῆς δυνάμεως ὁ ἀγὼν ἔσται) ἀλλὰ πᾶσι μὲν ὑμῖν τὸ ξυὼ τοῖς πάντων πολεμιωτάτοις ἡσθῆσθαι. ἐς περυσῖνον δὲ κακὸν ἰόντας, πικρὸν καθοῦσι σκῆψασθαι, πολλὴ ἄνοια. ὅλως δὲ ἅπασιν πᾶσι βαρβάροις τὸ ῥωμαίων καθίστηκε γῆν, ἐπεὶ καὶ φύσει πολεμίων ἐστίν. ἡμεῖς μὲν οὖν ξυὼ ἀρξόμενόν τι βουλησόμεθα ὑμῖν ἐπιλίας ἁπάσης· καὶ τ' χώρᾳ διοικησόμεθα, ὅπῃ αὐ δοκῇ ὡς ἄριστα ἔχειν. τὰ δὲ καὶ γότθους ἐλίσθαι εἰκὸς, ὅτι αὖ ὑμῖν ξυμφέρειν μέλλει. Φράγγοι μὲν τοσοῦτα εἶπον. παρελθόντες δὲ καὶ οἱ βελισαρίου πρέσβεις, ἔλεξαν ὧδε. Ὡς μὲν οὐδὲν πρὸς τῷ βασιλέως στρατῷ λυμαινόμενα τὼν γερ- 40
πρεσβεία βελισαρίου πρὸς οὐήτιγιν. μανῶν πλῆθος, ὅπερ οὔτι δηλονότι ὑμᾶς ἀξιοῦσι· τί αὖ τις ἐν ὑμῖν μακρολογοίη, ὡς γε Δὶ μακρὰν ἐμπεριέσθαι, ἅπασιν ἐξεπίστασθαι τὰ τῷ πολέμου ἑπόμενα ξυμβαίνοντα καὶ ὡς ἤκιστα ζητεῖ, αὐθρώπῳ ἑμίλῳ Φιλεῖ ἁλαστοῦσθαι· ἐᾶμεν γὰρ λέγειν, ὅτι καὶ πάντων μάλιστα βασιλεῖ πάρεστι, πλήθει στρατιωτῶν ἀθεῖσθαι τὴν πολεμίων. τὸ δὲ δὴ

τούτων

χῆρα τὼ δεξιὰ περιβαλλόμενον, ἴσωσι μὴ τ' στρατηγὸν ἐκ τῶ παραδέξαι· αὐτὸς δὲ πληγαῖς τῷ τοιχώματι, ἰσχυρὰς μὲν ἐπιόντα γιγνομένας ἀνεχώρησεν. μετὰ δὲ, τ' νεύρων οἱ ὀπισθοπάντων, ἐπεὶ τὸ χῆρα ἐνεργῶν ἴσχυσεν· ἡ τ μάχη περὶ ἀρξαμένη ἐς μέσην ἡμέραν ἀφίκετο. καὶ τῶν ἀρμένων αὖθις ἐπὶ, ἐπὶ τ ναῦν καὶ ἀραπίω πεσόντων, ἔρχα ἐπεδείξαντο δεινὰ ἄξια· ἐς τε τ δυσχωρίαν, ἡ μάλα αἰ αὐτῆς ἰῶ, καὶ ἐν τῷ ὁμαλῷ, ἐπιθέμενοι, καὶ κτείνοντες τῶν πολεμίων ἐπ' αὐ σφίσιν αὐτοὺς πιῶτας ἕως διωκόμενοί τ ἐπ' ἐκείνη βαρβάρες ἐτρέψαντο. εἴ τι ἄλλοι ῥωμαῖοι ἐπιδέονται ἐρῶντις ἤδη ἐπ' πολεμίους ἰδίωνται· καὶ ἡ τροπὴ λαμπρὰ ἐγένετο, εἴ τι βάρβαροι αὖθις ἐπὸς τῷ ἐπιβόλῳ ἐχώρουν. ῥωμαῖοι μὲν οὖν τὼ τ δεξιόμενῶ διεφθάρθαι, καὶ τὸς ἱππέας ἅπαν ἐπιπλεῖσθαι τὸ ἔργον φόντο. οἱ δὲ εὐθὺ ἔσαν χάλικα ἐνθένδε ἀφιέντες ἐς τὸ πλατιλὶς ἴσχυσαν. οἱ γὰρ πάλαι τοχίται, ἀρεσθῆς ἐς τὰ ἔρχα ἐπιμελόμενοι μάλιστα, ἅτε δὴ καὶ τῶν τῶν εἰκοδομίαν ἐργάσαντο, ὥστε μηδὲν χρόνῳ, μηδὲ αἰθρώπων ἐπιβουλῇ εἶκεν. ἅπασι γὰρ οἱ ἵππεις, ἐπειδὴ ῥωμαίους ἐκ χώρου κρατήσοντας εἶδον, ἐκ τῆς δεξιᾶς ἀπέλαυνον, ἐς τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρησαν. διὰ δὲ βελισάριος τῶν τε ζώων τὰ νεκρὰ, καὶ βοτάνας ἐς αὐθρώπε φύσεως ἱκανῶς πεφυκυίας, ῥῖπτειν ἐς τῷ ὕδατι ἐπ' στρατιώτας ἐκέλευε· καὶ λίθον καβαλικαυμένων ἐνδελεχέστατα (ἐπὶ πάλαι μὲν τί πάντων, τανῦν δὲ ἄσβεστον καλεῖν νενομίκασιν) ἐμβάλλοντας ἐς τοῦτο σβεννύειν. καὶ οἱ μὲν κατὰ τοῦτο ἐποίουν. οἱ δὲ βάρβαροι φρέατα ἐς τὸς τῆ ἐπιβόλου, ὕδωρ τὸ βραχὺ ὡς μάλιστα ἔχοντα, ἐν τούτῳ δὴ τῷ χρόνῳ ἑλαστόνως ἢ κατὰ τ χρείαν ἐχρῶντο. καὶ τ λοιπὸν βελισάριος ἅτε βίᾳ τὸ χωρίον ἑλὼν, οὔτε τινὰ ἐπιβουλὴν ἐπιδείξασθαι, ὑσλαγος περὶ ἢ ἄλλου ὀτουοῦν, ἐν ασυδῇ ἐποιεῖτο· μένων τῷ λιμῷ ἐπίεσθαι τῶν πολεμίων ἐλπίδα ἔχων. καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς Φυλακῆς ἰσχυρότατα ἐπιμελῆτο. εἴ τε γότθοι καρδοκοῦντες ἐπ' τ σκιραβίννης στρατὸν, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ τῶν ἀναγκαίων ἠσύχαζον. ἤδη δὲ οἱ ἐν φισύλῃ πολιορκούμενοι ὡς μάλιστα τῷ λιμῷ ἐπίεζοντο. φέρειν τὸ τ κακὸν οὐκ εἰοί τε ὄντες, ἀπεικότως δὲ καὶ πρὸς τὴν σκιραβίννης ἐλπίδα· τοῖς ἑαυτῶν προσχωρῆν ἔγνωσαν, κυπριανῷ τέ νιν καὶ ἰουσίνῳ ἐς λόγους ἐλθόντες, πά τε πρὸ ὑπὲρ τῶν σωμάτων λαβόντες σφᾶς τε αὖ τ' καὶ τὸ φρούριον ὁμολογίᾳ παρέδοσαν. καὶ αὖ τ' οἱ ἀμφὶ κυπριανὸν ξὺν τῷ ῥωμαίων στρατῷ ἐπαγόμενοι, φρούριόν τι αὐτάρκη ἐν φισύλῃ καθίσησάμενοι, ἐς αὖξιμον ἦλθον. βελισάριος δὲ αὐτῶν τ' ἡγουμένους τοῖς ἐν αὐξίμῳ βαρβάροις αἰεὶ ἐνδεικνύμενον, σκέλδιν τῆς ὀπωνοίας μισθίδα· τῷ σκιραβίννης ὀπασαμένοις ἐλπίδα· δι' ἧς ὕπεισίς τις οὐ μή ποτε αὐδὲ αὐτοῖς ἔσαι· ἀλλ' ἅπαν πλεῖον τῇ πολιορκίᾳ κεκακωμένοι, οὐδὲν ἧσσον ἐς τὠυτὸν τύχης τοῖς ἐν φισύλῃ ἀφίξοντο. εἰ δὲ πολλὰ ἐν σφίσιν αὐτοῖς λογισάμενοι, ἐπειδὴ τῷ λιμῷ οὐκέτι ἀντέσχον· τ' λόγους ἐνεδέχοντο, καὶ ἐπαγδοῦναι τῷ πόλιν ἐξίεσαν, ἐφ' ᾧ αὐτοὶ ἀπαθεῖς κακῶν ξὺν τοῖς χρήμασιν ἅπ ῥαβέννης πορεύσοντο. διὸ δὴ βελισάριος τοῖς παροῦσι διηπορεῖτο, πολεμίους μὲν φυσοῦσ' τὸ τῷ λῃστῷ. καὶ φοσοῦσ' τὸ πλῆθος, τοῖς ἐν ῥαβέννῃ ἀναμίγνυσθαι, αἰξύμφορον εἶσθαι· τὸν δὲ καιρὸν ὑστρῆσαι ὡς ἥκιστα ἤθελεν, ἀλλ' ἅπ ῥαβέννας τι καὶ εὐπτηνον, ἠωρημένων ἔτι τῶν πραγμάτων, εἶναι. φεύγειν γὰρ αὐτὸν ξυμπέφασται, γότθοις ἐπικουρίαν ἀφίξεσθαι αὐτίκα δὴ μάλα ἐπισπόμενοι ὄντες. ὧν δὴ περιορῶντα τῷ περουσίαν ἐν ασυδῇ ἔχειν. ἀμαλύνειν τῷ περιστερήαν, μή πω αὐξίμου ἀλαύσης, οὐκ οἷός τε ἦν. εἴ τε στρατιῶται ἐκ ἐῶν ξυγχωρῆν τοῖς βαρβάροις τὰ χρήματα· οὔτε μὴν πολλὰ τραύματα ἐνδεικνύμενοι, ἅπερ ἐνταῦθα περὶ αὐτῶν ἐξαίφνης ἔτυχον· πάντας δὲ ἀπερισκέπτους ἐπ' ἐνπάτῃ σφίσι τῇ πολιορκίᾳ ξυμπεπωκότας· ὧν δὴ ἄθλα εἶναι τῶν ἠσημένων τὰ λάφυρα ἰσχυρίζοντο. τέλος δὲ τε ῥωμαῖοι, καιρὸν ἐξύτητι ἀναγκαθέντες, καὶ γότθοι τῷ λιμῷ βιαζόμενοι,

τοῦ χάρακος ὀστρείῳ τῷ ἀναγκαίων σπήλεσι. ὁ μὲν οὖν σκλαβίνος ὀρθρου βαθέος ἀγχοῦ τῷ τειχίσματι γιγόμενος, ἐς θάμβος πᾶσι ἐγκαλυψάμενός τε, καὶ τὸ σῶμα ἐς ὀλίγον ξυναγαγών, ἀμφὶ πᾶν ἐπεφύκει. ἅμα δὲ ἡμέρᾳ γότθος ἀνὴρ ἐντεῦθεν ἦκεν, τὰς βοτάνας κατὰ τάχος ξυλίσθων· ἐς αὖθις τὸ θάμνου ὑποστρέφων ὠθεῖ ἄκαρι συχνὰ ἐσπεσόντων ἐς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον, μή τις ἐς αὐτὸν ὑποψίαν ἴοι. καί οἱ βλησσόν τι παθὼν ὁ σκλαβίνος ὑπὸ τῷ αἰφνιδίου, ἀνάρπασεν ἐπιπόπτου σφίγγων τὸ μέσον καρτερῶς χερσὶν ἀμφοτέραις τῷ ἀθρώπου, ἵς τε τὸ στρατόπεδον ἦγε Φίρων, ἐς βαλιχανῶ ἐπεχείρησεν. ὁ δὲ πωθασόμενος, ὡς δήποτε γότθοι πᾶς ἐόντες, καί τι μὴ τὸ ἰσχυρὸν ἔχοντες, ἤπιος ἐβίᾳ σε ἐσχωρῶν σφίσιν, ἀλλ' ἐκύσει τὰ θηνόσκοπα ἐγκαρτερῶν τῷ πάντα λόγον ἀμφὶ τῷ βυκελλαρίου ὁ βάρβαρος ἔφασκε, καὶ αὐτὸν οἱ ἐς ὄψιν ἥκοντα ἤθελεν. ὁ δὲ ξυρκίνης, ἐπεὶ ἅπαντες ἤδη γεγονὼς ἤδεσαν, οὐδὲν τῶν γεγραμμένων ἀπέκρυψε. διὸ δὴ βελισαρίῳ μὲν τοῖς ἐπαίροις αὐτὸν ὅ, τι βούλοιντο περιδόμεν χρῆναι· οἱ δὲ αὐτὸν ζῶντα οὐκ ἐς μακρὸν ἔκαυσαν, θημένων τὰ ποιούμενα τῷ πολεμίων. βυκελλαρίου μὲν οὖν τὰ φιλοχρηματίας ἀπέλαυσεν. βελισάριος δὲ οὐδὲν ἧσσον ἀπέχοντες τῇ παλαιστρίᾳ τοῦ βαρβάρου ἐρᾶν οὐκ ἐᾷ ὕδατος καθίσαι τὴν θεοδούλου διεξαμβάν· πάντῃ ῥᾴδιόν τε ἦν ἐπιρώτερον αἱρεθῆναι τοῦ πολεμίους ἐόντας· καὶ ἐπὶ γὰρ τῆς κρήνης αὐξίμου τοῖς βαρβάροις ἄνεμος, ὃν χώρᾳ κεφαλῳδέα, τῷ θεοδούλου ἀπέχουσι ἔστιν λίθου βολαί, καὶ ἔρχεσθαι μάλιστα πνεῖ ἀφίεσαν ἐς τινα διεξαμβὰν ἐπὶ θάλασσαν ὕσιον. ἥ τε διεξαμβὰ πλήρης γεγενημένη, οὐ πάντῃ δὴ ὀλίγης διαῤῥοῆς παρέχει πόρου οὐδενὶ τοῖς ἐς αὐξίμου ὑδρίαις. ἔνθα τε βελισαρίῳ ἐγίνετο, ὡς, ἐπεὶ μὴ τὸ ὕδωρ ἐντεῦθεν ξυσκῇ, ἐς μήποτε εἶεί τε ὧσιν οἱ βάρβαροι ἐκ τῶν πολεμίων βουλόμενοι ἐν χρόνῳ πολλῷ ὕστερον διαῤῥοῆς τοῦ ἀμφορίας ἐμπλήσασθαι. διαφθεῖραι γὰρ ἐθέλων τὰ διεξαμβὰ, ἐπενόει τάδε. ἐξαναλίσας τὸ στράτευμα ὅλον, κύκλῳ τὰ αὐτοῦ τῷ θεοδούλου ὡς ἐς μάχην παρεσκεύαζεν· δόκησιν τοῖς ἐναντίοις παρέχετο, ὡς τῷ τηχίσματι ἐκ πάσης βαλὼν αὐτίκα δὴ μάλα πανταχόθεν μέλλοι. διὸ δὴ καταῤῥωδηκότες ἐφέδρου οἱ γότθοι, ἐν πᾶς ἐπάλξεσιν ἡσυχῇ ἔμενον, ὡς ἐνθένδε ἀμυνούμενοι τοῖς πολεμίοις. ἐν τούτῳ δὲ βελισάριος ἐσώρους πέντε, τοῦ ἐς τὰς οἰκοδομίας ἐμπείρους, ξύν τε σκλίσκοις καὶ ἄλλοις ὀργάνοις ἐς λίθων ἔκτομας ἁρπεδόνους, ἐς τὰ διεξαμβὰ ἀπαίδων πλήθη κρυπτομένους ἐσήκαμε. διαφθεῖραί τε καὶ διελεῖν τοῦ τοίχους πάσῃ σθεναμένῃ κατὰ τάχος ἐκέλευεν. οἱ δὲ βάρβαροι τῶν μὲν τοῦ αὖθις ὑπὸ τὸ τεῖχος ὑπονοήσαντες ἰέναι, ἡσυχίαν ἦγον· ὅπως δὲ ὡς ἀγχοτάτω γιγομένους ἐμπετὰς βάλοιεν, ἐν τῷ τὸ ποιούμενον ἥκιστα ἔχοντες. ἐπεὶ δὲ τοῦ ἐσώρους ἐντὸς γιγομένους τῆς διεξαμβᾶς εἶδον· λίθους τε καὶ τοξεύματα πάντα ἐπ' αὐτοῦ ἵεσαν. τότε δὴ οἱ μὲν ἄλλοι ῥωμαίων ἅπαντες ὑπεχώρεον ὀλέμῳ, μόνοι δὲ οἱ πέντε ἐσώροι, ἐπεὶ ἐφίεντο ἐν τῷ ἀσφαλεῖ, ἔργου εἶχοντο. κύρτωμα γάρ τι ὑπὲρ τοῦ ὕδατος πέτρας ἕνεκα τῆς πάλαι αὐθράσους τῆδε πεπόηται. οὗ δὴ ἐντὸς γεγιγμένοι, ὡς ἦκιστα τῶν πολεμίων, καὶ περ συχνὰ βαλλόντων, ἐφρόντιζον. διὸ δὴ οἱ γότθοι ἐντὸς τοῦ τειχίσματος μένειν σφίσιν ἐνόμιζον· ἀλλὰ ἀνοίξαντες τὴν πύλιδα, ἔξω τοῦ ἐσώρους ἅπαντες, θυμῷ τε πολλῷ καὶ ῥύμῃ ἐχόμενοι, ἤεσαν. καὶ οἱ ῥωμαῖοι, βελισαρίου σφίσιν ἐγκελευομένου, ἐπεστρέφοντο πολλῇ ὑπαντίαζον. γίνεται μὲν οὖν μάχη καρτερὰ ἐν χρόνῳ πολλῷ ἀθρόον ἔχουσα, ἐς φόνον ἑκατέρων πολύς. ῥωμαίων δὲ μᾶλλον συχνοὶ ἔπιπτον. ἅτε γὰρ οἱ βάρβαροι ὑπερῆν ἀμυνόμενοι, πλείους ἔκτεινον, ἢ αὐτοὶ ἔθνησκον. ἐνέδοσαν ὦν τοι ῥωμαῖοι εὐσθαμῆ ἦλθον, περόντα τὰ κὰν κραυγῇ ἐγκελευόμενοι βελισαρίου αἰχμώμενοι. τότε δὴ καὶ βέλλ· τὸ ἐπὶ τῷ στρατηγοῦ χατέρᾳ ἵει ξὺν ῥοίζῳ πολλῷ ὡς τοῦ τῶν ἐναντίων· ὅ τε τύχη τινὶ, εἴ τε προνοίᾳ ἐνταῦθα βληθέν. ὅπερ βελισαρίου μὲν ὡς ἦκιστα εἶδεν. οὐδὲ γὰρ οὐν φυλάσσεσθαι οὐδὲ τὰ ἐκτρέπεσθαι ἴσχυεν. ἱερουφόρου δέ τις, ὑνίοχος τοῦ ὄχεμα, παρ' αὐτὸν ἐστηκώς, κατενόησέ τε, καὶ ἀπόθεν ὧν τῆς βελισαρίου χαρᾶς· καὶ

χεῖρα

καὶ ἐπειδὴ ἐσ τῷ αὐτοῦ ἐγίνετο· ἰδίαν τὴν αὐθρώπων οἱ βάρβαροι ἀπεστέλλοντο καὶ ἐρέσσειν καὶ διάκοπτειν· πέζας μὲν οἱ ἐσ τῷ Θρᾳκικὰ χρῆσιν ἦν πᾶν, πλοῖον δὲ ἐπαρκοῦντα ἐδόκουν, ἐπειδὰν σφίσιν ἐνίκησεν· γράμματα ἐπαίοντι φέρων. τῆς δὲ χρήσεως ὁ γραπώτης αἰσθόμενος· ἐπεζήτησεν τὸ ἀνάλεκτον τῶν· ἔδοξε πλῆθος ἐπίστευσε τῶν ἐπαρχόντων. γράμματα γοῦν κατασημασάμενα λαβὼν, ἐς ῥᾴδιον καὶ πρόχυρον ἀφίκετο. ἔνθ' ἐνίκησεν ἐς ὄψιν ἐλθὼν, τῶν ἀπεστάλλων ἐπεχείρησεν· ἐδήλου δὲ ἡ χρᾷ τάδε. "Ὅσα μὲν ἡμῖν τὰ παρόντα ἔχει, σαφῆς ἐστάδε, σιωπᾶν ἀνάγκη· ὅσα τε τὰς ἀπεστάλλας σῴζεσθαι τύχας αὖ. * γοτθ. γὰρ αὐδὴν ἴζω ἠνίκα τῷ πρεσβύτῃ, ἀμήχανα εἶπεν· τῶν δὲ βεβαιωτὴν ἡμῖν τὸ ἐνταῦθα πᾶν, ἢ σῴζεσθαι τὸν τύχον· καὶ τυγχάνει οὖσα. περὶ ἡμῖν οὐδὲν ἐστὶν ἄψαυστον ὃ τι μὴ πολλοὺς ἀποβαλοῦσιν ἐσ τῷ ἐπὶ τὴν πύλην ἀφῖξαι· πῶς ἂν ἐλάττονας ἡμῶν πλοῦτησαι, εἰ τὸ χρὴ καὶ γοτθ. σῶν ἐσ ῥᾳδιουργίαν λογίζεσθε. πάντα ἐπεὶ ὁ ἐνίπνιος αἰτιᾶται, ἀμηδὲν πω ὁρᾷ. ἀναπεπαύκασι δὲ ἡμᾶς, ὦ Φίλιπποι αὐθρώπων ἀσκητῶν, οἰόθεν μηδὲν· μηδὲ ἐς κακίας πάνυ δεῖσθαι· ὥστε ῥᾳδυμίᾳ τὰ γοτθικὰ κεκρατηκέναι πράγματα. ἡμοὶ γὰρ ἐναγχος ἦ πατὴρ ἐδόκει σῴζεσθαι, ὡς ἐνεμαλίᾳ, ἔφασαν· καὶ ἐναρέως πάντα τῷ στρατῷ ἐκ μεθολάου μετεπέμπετο· ἦλθεν· ἀλλ' ἡ Φερόγγων ἀφοδος, σῴζεσθαι δέξας ἐπάσατο ἔσω, πάντα ἡμῖν τὰ ἐσ σῴζεσθαι ἀπεκαίπτει· ὧν ἕνεκα ἐσ αὖ τὸν κίτιον δίκαιος φιρεόμην. ἔστι γὰρ μάζα ἡ κατ' αὐθρώπου δημόσιον ἐστι. καὶ πῆς ἐπάσασι τὸ ἀνεχλήπτως οἷόν τε χαρίζεσθαι· ἐ τυχεσιφ' ἑαυτὸν ἀπεστερημένης ἀεὶ τὰ ἐκ τῶν πεπεσαγγελμένων ἐγκλήματα νυνὶ μὲν τι (ἐ γὰρ ἀνεδίδοτο ἐκπαλαὶ ἡμῖν γεγηθέναι ἀκούσαντι) ἐ ἐσκ ἐς μαχεσιμῶν, αὖ γῆς ἔλεγεν πάσης τῷ γοτθικῷ στρατῷ περιεσόμεθα. χρὴ δὲ ὑμᾶς τὰ σῴζεσθαι πάντα Φίλιπποι αὐθρώπους τ. ἐ τῇ ἀναγκαίᾳ ἀπιστίᾳ· λογιζομένους μὲν τὸ ὑμέτερον ἀρετῶν ἐς ἕνεκα σκοπιτῶν ἀποδείξας ὑμᾶς ἐσ αὐξίμην καταστήσω· αἰσχυνομένους δὲ τὸ δοξαν, ἰὼ γοτθοι ἅπαντες ἐσ ὑμῖν ἔχουσι. ῥᾳδιουργεῖν τοὺμᾶς ἐ τὰς σφῶν αὐτῶν σωτηρίας ἀσφαλίζεσθαι. πεσοῦσι χαλεπὸς ἐνίπνιος· ἐ χρήμασι πολλοῖς τὸ κάθαρσιν δωρεσάμενον. ἀπέπεμψαν· ἐς δὲ ἰς αὔξιμον ἀφικόμενοι Θ. σῴζεσθαι τὸν ἐπὶ μὲν αὖτ' ἦλθ' ἐ ἀρρωστημάτ. τι δὴ οἱ ξυμβεβηκὸς σκιψαμένῳ Θ. ἐς τὸ ἱερὸν τὸ σὺν ἄπεισιν ὁ Δρατὸς ἐσχολακέναι, καταφυγὼν αὖθις ἐς τ' Φυλακίω, ἧπερ οἰόθεν. λαθὼν δὲ ἅπαντας σῴζεσθαι πλεμίους, τὰ χρήματα ἔδωκεν· ἅπερ ἐς τ' πλῆθος ἀναχωρεῖν, ἔτι μᾶλλον ἅπαντας, καὶ περ τῷ λιμῷ πιεζομένους ἐπέμενον. διὸ δὴ στρατηγὸς βελισαρίῳ πολλὰ τηνικαῦτα, σύδαμῆ ἦλθεν. αὖθις ὁ ὡς σφίσι στράτευμα ἐκ ῥαβεννης σὺν ἐξελήλυθος πεπυσμένος· καὶ τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἀναγκαίων ἐπιστρεφῶς ἤδη ἠχθητο· ἐκρινάντων πάλιν πίμπτῃ, τῶν ἐν χρεμασι δηλοῦσθαι μένον. ὡς πέντε ἡμερῶν σὺν ἐκ πλοιῶν οἷοί τ' εἶσι τῷ λιμῷ μαχεῖσθαι. ὁ δὲ αὐτὸς ἐπεπύκει αὐθις· ἐνίπνιόν Θ. ἀπεστάλλω ἔχων τ' ἀμοίαις ἐλπίσιν αὐσὺν αἰαρτῶσιν. ῥωμαῖοι δὲ χθὲς τ' ἦσαν αἰχθόμενοι, ἐπ δὲ ἐσ χώρα ἐρήμῳ μακρὰν οὕτω στρατόπεδα πωλῶσιν, διὰ προῶν· ἐσκ ἐκδίδοντας σφίσιν ἐσ παύσεις κακοῖς σὺν βαρβαρους ἐρῶντες. διὸ δὴ βελισαρίῳ Θ. ἐς ἀσουδῆ ἐπειπὼν ζῶντά τινα τῶν ἐσ τῆς πλεμίους ἁλοκίμων λαβὼν, ὅπως αὐ γνοίη· ὅτου δὴ ἕνεκα τὰ δεινὰ καταπροῦσι οἱ βάρβαροι· καὶ οἱ ὁ βαλεριανὸς τ' τοιοῦτο ἐπανερωτήσαντι ὅπῃτῶς, ὡμολόγει· εἶναι γὰρ πίνας τῶν οἱ ἐν μέσῃ ἐκ τῷ σκλαβίωνων ἔθνους, οἱ κρυπτείᾳ τ' ἐσὸ λίθῳ βεβρεχὼ, ἢ φυτῶν ἄλλῳ τῳ σῴζεσθαι τύχῃ, οἰόθεν. τ. ἐ αἰαρτῆζαι αὐδρα πλέμιον. τοῦτ' τ' εἰς σῴζεσθαι πεμφθὲν ἴσχει. ἐνθα δὴ ἵδρυται, ἐς τ' ῥωμαίους ἐ σὺν ἄλλως βαρβάρως ἐσδύνεσθαι. ἤδη τῷ λόγῳ βελισαρίου, καὶ τὰ ἐργου ἀπιμελῶς κατὰ τύχον σκέλδυς, βαλεριανὸς ἐκ πολέξας τῶν σκλαβίωνων ἕνα, σώματός τ' μεγίθους περὶ ἐὔπνοντα, ἐ ἀλφειρέντας δρασέριον· αὐδρα ἔχειν πλεμιον ζῶντα ἐπίστευε. χρήματί οἱ μεγάλα παρὸς βελισαρίου ἰσχυρισάμενον· ἔσασι. δρασεν δὲ τῶν αὐτὸς ἐσ τῷ χαρίῳ δύπτας ἴφασιν, ἅπερ ἡ πα τυγχάνει οὖσα. χρεὼν γὰρ πᾶσιν πάντῃ

γότθοι τὰ πιεύματα: ἔς τι ἄμαχόν τι σλέων κατίσχυσε· καὶ φυγῇ ἐχέμβοει. ὑπὸ τῶ
σφείσιν ἐγίνοντο. οἱ μὲν οὖν γερμανοὶ, πάσῃ σπουδῇ Ἀλαβάντης, ἐς τὸ τῶν γότθων
στρατόπεδον ἦλθον. οἱ δὲ γότθοι κατ' ἀρχὰς μὲν ἄσμενοι ἐθεῶντο κατ' ἐλίγους αὐτοὺς· ὅπῃ
σφᾶς ἐσπίοντας. ὅπῃ ξυμμαχίας τῇ σφετέρᾳ σφίσιν· αὖθις δὲ ὁμίλῳ γερμανῶν πολὺς ὑπερρύησας ἔρχεσθαι τὲ ἔχοντα, καὶ σφίσι πλείονες ἐσαναστίζοντες συ-
* πίπτουσιν χνοὺς ἤδη ἐγίνοντο: * φεύγουσι τὲ πάντα ἐς φυγὴν ὥρμηντο· καὶ Ἀλαβάντης στρατόπεδα ἐόντα τῶν βαρβάρων ἔφυγον. φεύγοντάς τε αὖθις ἰδόντες ῥωμαῖοι, βελισάριον ὑπεδεδοκήκεσαν σφίσιν ὄντα ἐλεῖν τὰ τῶν πολεμίων στρατόπεδα, ἐσθέοντί τε αὖθις ἐξελάσειν μάχῃ νικήσαντες. ᾧ δὴ ξυμπίπτειν βουλόμενοι, ἄρασθαι τὰ ὅπλα κατὰ τάχος ἦσαν. ἐντύχοντες δὲ καὶ ἄλλοις δέξασθαι πολεμίων στρατῷ, οὔτι ἐμέλησεν· ἐς χεῖρας ἦλθον. ἐν-
θάδε καὶ πολύ τι ἡσσηθέντες τῇ μάχῃ· ἐς ὃ τὸ στρατόπεδον ἀναστρέφειν αὖθις εἶχον, ὅπῃ τύχοιεν, ὅπῃ ἄπαστις ἴφθιμον. ἔν τι τῷ ἀσφαλεῖ ἤδη ἡγούμενοι, ἄπαυστοι ἐς βελισάριον τὰ ξυμπεσόντα σφίσιν αἰλίσσοντο. φεύγει δὲ ἀμφοτέρους (ὡς ἐρρήθη) νεφέλη τις· τά τε στρατόπεδα ἑκάτερα ἐλεῖν πάντᾳπασιν αἰσθῶν ἔρημα: ἐς μὲν τὰ βαρβαρικὰ τὰ ὅπλα ἐσπηδήσαι ἐς παῦλαν εὗρον· οἱ δὲ ἐλίσσοντο δὲ ἄπαστις Ἀλαβάντης δαπανήσαντες. ἄλλο
* δὲ οὐδὲν ἐς χώρας ἐρήμους αἰθρώπων, ὅτῳ μὴ βόας τὲ ἔτι πάσας τὸ ὕδωρ ἐσσφέρεσθαι εἶχον. πῶς τε καὶ χρεὼν τῇ τοῦ ὕδατος ἐπιουσίᾳ κατασβέσαι ἐχθρὸν ὄντα, χαρᾶς τε καὶ ῥύσεως ἐς δυσεντερίαν νόσον οἱ πλῆθοι ἠλίσκοντο. ὧν δὴ ἀπολλύντων τὸν ἐρασμὸν τῶν ὅπλων ὡς ἤκιστα ἴσχυον. φασὶ γοῦν τὸ τριταῖον μέλον τοῦ φεύγοντας στρατὸν τὸν τρόπον τοῦτον ἀπολωλέναι. διὸ δὴ πεφυκέναι ἰέναι ἐδαμῇ ἔχοντες, αὖτις ἔρχεσθαι. βελισάριος δὲ φεύγοντας τε στρατὸν πεφεύγειν αἰσθόμενος, καὶ σφᾶς ἀμφὶ μαρτῖνόν τε καὶ ἰωάννην μάχῃ ἡσσηθέντας φυγεῖν: ἐς ἀμηχανίαν κατίστη. οἷός τε τῇ πάσῃ στρατιᾷ διώκειν, καὶ ἀμφιφερόντως οἱ πῆς ἐν φοινίκῃ πολιορκοῦσιν, ἐπεὶ αὐτῶν μάλιστα ἐγγυτέρω τὰς σφᾶς δὴ σφᾶς βαρβάρους ἐπύθετο εἶναι: αὐτίκα γοῦν πρὸς θεοδίβερτον ἔγραψε τάδε. Ἄνδρα μὲν ἀρετῆς μετεποιούμενον μὴ ἀχρεῖον, ἄλλως τε καὶ ἄρχοντα ἐθνῶν τοσούτων τὸ πλῆθος, εἰκαί, ὦ ἡγεμὼν θεοδίβερτε, οὐκ εὐπετεῖ εἶναι. τὸ δὲ ὄρκους ἀθίκοῦντα ἐν γράμμασι κειμένους πρὸς θεῶν τὸ ξυγκείμενα· οὐδ' ἂν τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀπιστότητος ὑπερβολὴν ἔχον. ἄπερ αὐτὸς ἔν γε τῷ παρόντι ἐξαμαρτάνων εἰδέναι. καί τοι ὁμολογήσας ἔναγχος, πόλεμον ἡμῖν ὅπῃ γότθους τόνδε ξυλλήψεσθαι. νῦν δὲ ἀχθέσθαι ἀμφοτέρους σκοπὸν ἔσηκας· ἀλλὰ ἐς ὅσον ἅπτως ἀνεπισκέπτως ἀράμενον, ἐφ' ἡμᾶς ἥκεις. μὴ σύ γε, ὦ βέλπιστε, καὶ ταῦτα ἐς βασι-
λέα μέγαν ὑβρίζων. ὃν σὴ μὲν τοῦ ὕβρεως μὴ λίαν ἐς τὸν μεγίστης ἀμείψεσθαι, σὸν εἶναι εἴη. χρῆσον δὲ τὰ οἰκεῖα ἀσφαλῶς αὐτὸν τινα ἔχειν, ἢ τῶν ἐ περσικόντων μεταποιούμενον, ἐς κίνδυνόν τινα ἐσπερ τῶν αὐταναγκαίων καθίστασθαι. ποτοῦτο θεοδίβερτος τοῦ ὅπλου ἀνελίξατο. τοῖς τε παρεῦσιν ὑπερήμενος ἤδη, καὶ πρὸς γερμανῶν κακιζόμενος, ὅπῃ δὴ ἐξ ἀδίκου αἰτίας ἡ περφάσιος θήσεσθαι ἐς χώρας ἐρήμους: ἄρας [σὺν] τοῖς σφετέροις τῶν
* ἀνεχώρησαν Φρεγγων, ἐπ' εἶκον ξὺν τάχει πολλῷ * ἀπεχώρησαν. οὕτω μὲν θεοδίβερτος, στρατώσας ἐς ἱππέας, τοῦ ἔφοδον ἐποίησατο. οἵ τε ἀμφὶ μαρτῖνον καὶ ἰωάννην αἰσχρῶς εὐδέν τι ἧσσον· ἔπως μή τινα οἱ πολέμιοι ἔφοδον ὅπῃ σφῶν ξὺν πολιορκοῦντες ποιήσωνται. γότθοι δὲ, οἱ ἐς αὐξίμου, φρεγγων μὲν ἀφίξεως πέρι οὐδὲν πεπυσμένοι· ἀπειρηκότες δὲ πρὸς τοῦ ὀκ ῥαδίους ἐλπίδα οὕτω μέλλουσαν: αὖθις μὲν ξυνίσην διενοοῦντο μαρτόριος· λαθεῖν δὲ τῶν ἑαυτῶν τοῦ φυγεῖν οὐχ οἷοί τε ὄντες, ἐπίνθεν. μετὰ δὲ, τῶν τινα ῥωμαίων, βίσσαν ἡγόος, βουρκέντιον ὄνομα, ὑπὸ ναρσῆ τεταγμένον τῷ ἐρήμῳ, μόνον ἰδόντες ἐς μέσον ἡμέρας, φυλακὴν ἔχοντα, ὡς μή τις ὀκ τῆς πόλεως ὅπῃ τοῦ πᾶν ληψόμενος· ἰὼν: ἔς τε λόγους αὐτοῦ ξυνῆλθον· ἐγγυτέρω ἥκοντες· καὶ τὰ πρὸ σφίσι, ὡς εὐδὲν ἐς αὐτὸν κακουργήσωσι,
* περὶ I. S. ξυγχωρήσας σφίσιν ἐκέλευσεν, ὅσοφοί εἰ μεγάλα· ἐπεγγειλάμενοι * περὶ σφῶν χρήματα.

καὶ ἐπει-

αὐτομόλων ἀκούσας, ἵνα μᾶλλον ἐς τὸ ἀκριβὲς φυλακὴν σφίλοῦσι ποιῶνται; ὅπως μή τις θεὶς ἢ αὖθις πεῖσῃ, πῶς ἰδὼν ὧν ἐφίετο τῆδε. οἱ δὲ ἀμφὶ κυπριανὸν καὶ ἰουστῖνον φυσίλαν πολιορκοῦντες, τῷ μὲν βιβίλῳ προσέβαλλον, ἢ ἄγχιστά πῃ αὐτοῦ εἶναι, ὑσλαμὴ ἔλεγον. δυσπρόσοδον γὰρ τῶν πανταχόθεν τὸ φρούριον ἰδόντες. τῶν δὲ βαρβάρων σφίσι συχνὰ ἐπιξιόντων· μάχῃ τε μᾶλλον διακρίνεσθαι πρὸς αὐτοὺς ἐβιάζοντο, ἢ τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορίᾳ πίζεσθαι: ἀγχώμαλοι μὲν αἱ ξυμβολαὶ τὰ πρῶτα ἐγίνοντο. ἔπειτα δὲ πάλιν ἤδη ῥωμαῖοι ἔχοντες, ἐς τὸ τεῖχος αὐτοὺς πολεμίους κατέκλεισαν· καὶ ἀσφαλῶς διεφύλαττον, ὥς τι ἐνδέον ἢ ἐσθίειν εἶναι. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι τῶν τε ἀναγκαίων ἀπαιόζοντες καὶ τοῖς παροῦσιν ἀπορούμενοι· λαβόντες αὖθις αὐτοὺς πολεμίους, ἔδοξε τὴν εὐπτηνίαν ἔπεμπον, βοηθῶν
10. σφίσιν αὐτοῖς κατὰ τεῖχος, δεόμενοι, ὡς σφίσι * πλεῖόν τινα αἰθέξειν χρόνον. εὐπτηνὶς * πλείω I. 3.
δὲ ὑραῖαν σφίλοῦσι ξυὼ τῷ ἐν λιγύροις στρατῷ ἐς πυκνωσοὺς εἶναι· οὕτω γὰρ καὶ αὐτοῖς ἰσχυρίζετο πίσῃ τῇ γότθων δυνάμει τοῖς πολιορκουμένοις παρέσεσθαι. ὁ δὲ κατὰ ταῦτα ἐπίστο· καὶ ἅπαν κινήσας τὸ ξυὼ αὐτοῦ στράτευμα, ἐς πυκνωσοὺς ἦει. πάσσον τι ποταμὸν βαλεάντης, ἐγγὺς πως τοῦ τ' ῥωμαίων στρατοπέδου ἦλθον. ὃ δὴ καὶ αὐτοὶ στρατοπεδευσάμενοι, αὐτικα ἐθέλοντο τοῖς πολεμίοις, ἀπέχοντες αὐτῶν μάλιστα ὅσον σταδίους ἑξήκοντα. χειρῶν δὲ ἀδύτρου ἤρχον. τοῖς τε γὰρ ῥωμαίοις ἔδοξεν ὑποχρεῶν, οἱ τῆς ἑαυτῶν ἀμυνοῦν σήσοντας, ὥστε μὴ ἄπρὶ σοῦ πολιορκοῦντας φρουεῖσθαι. καὶ οἱ βάρβαροι ἐνταῦθα ὤκνουν βαλεάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· λογιζόμενοι, ὡς, ἢν ἐς ταύτην τὴν ξυμβολὴν ἀτυχήσωσιν, ἅπαντα γότθων βαλφθερεῖσθαι τὰ πράγματα. ἐ γὰρ ἔτι τοῖς ἀμφὶ τ' εὐπτηνὶν θαρσυνόμενοι, ἀμύνειν τοῖς πολιορκουμένοις
20 ξὺν αὐτοῦ ἔξουσι. τοιαύτην μὲν γνώμην ἐκάτεροι ἡσυχίαν ἦγον. ἐν τούτῳ δὲ φράγγοι κακακωθέντες τῷ πολέμῳ τούτῳ γότθους τε ἢ ῥωμαίους ἀνύσειν τε, ἢ δι' αὐτὸ ῥᾴστα αὖ οἰόμενοι ἐπαλίας τὰ πολλὰ σφίσιν αὐτοῖς ποιεῖσθαι: δεινὰ ἐποιοῦντο, εἰ πόλεμον μὲν ἔτι ἐς τοσόνδε χρόνου βαλφέρεσι μήκους θεῖ χώρας ἀρχέοι, ὕστερον δὲ αὐτοῖς ἐς γοητίνων εὖσις, αὐτοὶ δὲ ἡσυχῇ μένοντες, ἀμφοτέροις ἐκποδὼν ἔσεσθαι. ὅρκων τίνων ἐν τῷ βαλφυτικα καὶ ξυνθηκῶν ἐπιλελησμένοι, ἅπερ αὐτοὶ ὀλίγῳ πρότερον πρός τε ῥωμαίους καὶ γότθους ἐποιοῦντο (ἔστι γὰρ ἔθνος τοῦτο τὰ ἐς πίστιν σφαλερώτατον ἀνθρώπων ἁπάντων:) ἐς μυελάδας δέκα ἐνδυς ξυλλεγέντες, ἠγουμένου σφίσι θαυδιβέρτου, ἐς ἐπαλίαν ἐστράτευσαν· ἐπέως ἰδὼν ὀλίγους τινὰς ἀμφὶ τὸν ἡγούμενον ἔχοντες, οἱ δὴ καὶ μόνοι δόρατα ἔφερον. οἱ λοιποὶ δὴ πεζοὶ ἅπαντες, οὐδὲ πέλτα ἐδὲ δόρατα ἔχοντες, ἀλλὰ ξίφος τε καὶ ἀσπίδα φέρων
30 ἕκαστος, καὶ πέλεκυν ἕνα. οὗ δὴ ὁ ἰδὼν σίδηρος ἄδρός τε καὶ ὀξὺς ἐκάστοτε ἐς τὰ μάλιστα ἐδύνατο, ἢ λαβὴ δὲ τὰ ξίφη βραχέα ἐσάγαν. τὸν δὴ τὸν πέλεκυν ῥίπτοντες ἀεὶ ἐκ σημείου ἑνὸς, ἐπάσαντο ἐν τῇ πρώτῃ ἑρμῇ τὰς τε ἀσπίδας διαῤῥηγνύναι τῶν πολεμίων, καὶ αὐτοὺς κτείνειν. ἔτω δὴ φράγγοι τὰς ἄλπεις ἀμείψαντες, αἱ γάλλις τε καὶ ἰταλὲς διορίζουσιν, ἐν λιγύροις ἐγένοντο. γότθοι δὲ αὐτῶν πρότερον τῇ ἀγνωμοσύνῃ ἀχθόμενοι, ὅτι δὴ χώραν τε πολλὴν καὶ χρήματα ὑποδεξομένοις μεγάλα πολλάκις ὑπὲρ ξυμμαχίας ἔφασαν, τρόπῳ δὲ ἐδίνει τινὶ ὑποδέξεσθαι ἐπιτελῆ ποιήσασθαι ἤθελον· ἐπειδὴ θευδίβερτον πρεῖναι στρατῷ πολλῷ ἤκουσαν· ἔχαιρον, τε ἐλπίσιν ἐς τὰ μάλιστα ἐπαιρόμενοι, ἐ τ' πολεμίων ἀμαχητὶ βελίσασθαι τὸ λοιπὸν φόντο. οἱ δὲ γερμανοὶ, ἕως μὲν ἐν λιγύροις ἦσαν, ἐδὲν ἐς τὰς γότθους ἄχαρι ἔπραττον· ἔπειτα σφίσι μηδεμία κωλύμη ἐς ἔ πάσσον τ' ἀβασιν πρὸς αὐτῶν ἦν). ὡς δὲ ἵκοντο ἐς πυκνωσοὺς
40 πάλιν, ἵνα δὴ γάφυραν ἐς τὸ ποταμὸν ἐτεκτήναντο οἱ πάλαι ῥωμαῖοι· τά τε ἄλλα ὑπάρχειν οἱ τῶν φυλασσόντων, ἢ τ' πάσσον κατ' ἐξουσίαν βαλβαίνειν ἔων, ἐπλαδόμενοι σὺν τῆς γαφύρας οἱ φράγγοι: παῖδάς τε καὶ γυναῖκας τ' γότθων, οὓς πρὸ ἐνταῦθα εὖρον, ἱρδύν τε, καὶ αὐτῶν τὰ σώματα ἐς τ' ποταμὸν ἀκρεθίνια τῷ πολέμῳ ἐῤῥίπτων. οἱ βάρβαροι γὰρ ἄτοι, χριστιανοὶ γεγονότες, τὰ πολλὰ τῆς παλαιᾶς σλέξης φυλάσσουσι· θυσίαις τε χρώμενοι ἀνθρώπων, καὶ ἄλλα οὐχ ὅσια ἱερίζοντες, πάντῃ τε τοὺς μαστείας ποιούμενοι. καταβλίττες σὺν

γότθοις

χὰρ ἐκλιδῶναι τῆς τῶν ἐχθρῶν γνώμης, οὐδὲν αἴσχιον. ἐμοὶ μὲν οὖν ὅπωσμὴ ἀφεστήκασιν τῆς τ' πολεμίων ἐπιβουλῆς, μελήσει. ἔργον δ' ἂν ὑμέτερον εἴη, ἐπισθαι σημήνω, ὡς τῶν αἰσχρῶν ῥηστε κατὰ τάχος ἔσεσθαι. αὐτὴ δὲ ὑμῖν ἡ ἀπόλαυσις ὀπίσω ἀπόλπιγγος. ὦ στρατιῶται, τῆς πιζικῆς ἔχεσθε. βελισαρίου μὲν τὰ παῤῥησιάζεσθαι ἐστιν. εἰ δὲ στρατιῶται, ἀμφὶ τῶν κτημάτων ἂν οὖν πολλῷ μᾶλλον ὑμῖν ἐστὶ προθυμεῖσθαι. πᾶσι τὰ αὐτῶν ἐν τῇ πρώτῃ ἁρμῇ ἵστασθαι. ἐν τοῖς ἐναγχος ἐφορεῦντα τῶν τῆς μαυρουσίου ἰδίων, λαβόμενός τι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν, ὅπως ἔχει δύνῃ, νεκρὸν ἐφέλκε. χοῦς δέ τις αὐτὸν ἀκοντίῳ βαλὼν, μηδὲν εἰ τι οἱ ὀπίσω ἐν ἵστι τῶν ἡμετέρων ἀναπόρων ὀπτυχῶν, ἐσέρσαι τῷ ἀκοντίῳ ἄμφω τὼ πόδε ξυνιόντων. ἀλλ' οὐδὲν τι ἧσσον μαυρουσίου τῶν τριχῶν ἐχόμενος, τὸν νεκρὸν ἕλκει. ἐν τούτῳ δὲ ἐγὼ μὲν βάρβαροι τὰς ἐσέδρας σκέπουσι. βελισαρίου δὲ ἀπὸ τῆς στρατιᾶς ὁρῶν τὸ πονούμενον, τὸν αὐλητὴν ἐκέλευσεν· οὗ τὸ θωμάτιον αἰσθάνεσθαι, κατὰ βραχὺ ἤδη ὑπεχώρουν, τὸ μαυρούσιον ξὺν τῷ ἀκοντίῳ πρὸ τῆς ἐσέδρας. οἱ δὲ οἱ χοῦς ἐπεσθαι σχεῖν ἐπάλμων, ἀλλ' ἀπρεπὲς αὐτοῖς ἐφάνη. ἀποίητον δὲ τὸν χρόνου, καὶ ἐπὶ πολεμίους οἱ βάρβαροι τὰν ὀπτηδείων ὁπὶ μέγα χωρίσας· αὐτοῖς γὰρ ἐν τούτῳ ἐδόκουν τὰ παρόντα σφίσι καλῶς ἐπὶ αὐτῶν ἰδεῖς ἐπὶ τοῦτο δὴ τὸ πρᾶξαι ἐτράποντο λάγνιν χὰρ σὺν πολεμιωτάτοις σχεῖν οὐ πάνυ ᾤοντο· ἐπιόντι πόδι ἀσάλλουσι νίκης πρήσασθαι τε, καὶ σὺν ἀνδρὸς ἐν ὀφθαλμοῖς ποιησάμενοι, οὓς δὴ ὡς τ' ἐν τούτῳ πέμπτον ὀνούσης χράμματα τὰ αὐτοῖς θέσθαι ἐν χερσὶν· ἐπειδὴ πάρρω ἦν τῶν νυκτῶν, ἰθέως ἅπαντες πολλαχῇ τὸ ἀβιβόλου ἐξαίσιον. ἄκρασιν οὖν τις ἐς περαχὼ αὐτοῦ κατιστάδαι· λίαν γὰρ σφίσιν ἐγκειμένων τῶν πολεμίων, καὶ ἀνδρὸς δεξαμενῆς τῆς πόλεως σχεῖν ἔχοντες δὴ παντάπασι ῥαιδίως ξυμβαλεῖν τὸ γενόμενον· βελισαρίου γνώμη ἐν τοῖς στρατιώταις ἦν χῇ ἔμμεν. ἐκ τῆς πόλεως ἐπιβοηλατοῦντα ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐπεξ· καὶ στρατὸν ἐκ ῥαδίνης ὀπτηδεοῦντα τοῖς πολεμίοις εἶναι ὅτι σφᾶς· ἐκεῖνα διδόντες, φόνῳ ἀμύνειν σφίσιν οἷαι ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἠναχάζεσθαι διασώζεσθαι, ἢ ἐς ἀνυπόπτου τινὰ κίνδυνον ἐν τυχεῖ ἀπλήκτῳ χωρεῖν ἄτων γὰρ οἱ βάρβαροι λαβόντες τὰς πολεμίους, ὅτι ῥαδίνης τὰς ἀδρὰς ἐπεμψαν. οἱ δὲ ἐξ πολεμίου αἱ δὲς ἐς ἔμπλην ἐλθόντες ὧδά τε εὑρίσκον τριττὸν αἰφίσιν τε, καὶ τὰ χράμματα ἐδεδέξω ἀδήλως ἢ κραφῇ τόδε. ἡνίκα ἡμεῖς, ὦ βασιλεῦ, ἐς τ' ἐν αὐχένι φρουρὰν καθίσεις, τὰς πύλας ἐφράσατε ὧδε καὶ βεβαίας ἡμῖν ῥαδίνης τὰ αὐτῆς. καὶ σὺ βασιλεὺς σὺ ὃς διὸδὴ ἐπίγγελλες ἡμῖν σπουδὴ ὡνεῖ φυλάσσεσθαι, ὅπως μὴ, τὸ καθ' ἡμᾶς μέρος, ὧδε δῶμεν τοῖς πολεμίοις τὸ γοτθων κράτος. ἀχνυμένως τε διομένους ἡμῖν πάντα τῷ σταλῇ πειρίστασθαι αὐτὰ πάγγλητος. ἡμεῖς μὲν οὖν τῷ τε λιμῷ ἐβιαζόμεθα, πρὸς φυλακὰς τῆς βασιλείας χεχάραμεν· σὺ δὲ ὡς ὅπως τι ἂν βοηθῶν ἡμῖν ἴχνος καὶ λεγόμενον, μή ποτε αὐξιμον ἐλέντες ῥωμαϊκὰς τὰς κλεῖς ἀπολάβωμεν ὧν αὐτὸς ἐνταῦθα κειμένων ἐπιφερομένοις ὑφ' ἡμῶν τῶν σῶν ἐκπολεμισμένοις τὸ λοιπὸν ὦσι. τὰ χράμματα μὲν τοιαῦτα ἐδήλου. ἐπεὶ δὲ αὐτὰ ξυέπτης ἀπενεχθῆναι ἐδόκει· ἐν μὲν τῷ ὧδε τοιαῦτα σὺν ἄνδρας πάσῃ τῇ γοτθων στρατιᾷ βοηθήσειν αὐξίμῳ ἐπισχόμενον ἀπεπέμψατο. μετὰ δὲ, πολλὰ λογισάμενον, ἡσυχίαν ἦγε. σὺν τε χὰρ ἀμφὶ τὸν ἰωάννιλλον ἐστάλθαι, μὴ κατὰ νότου σφίσιν ὀπισθόμενον ἐν ἀμφιβόλῳ ποιήσωνται· καὶ πολλῷ εἰρέμενον ξὺν βελισαρίῳ μαχίμων αἰδρὰν δύναμιν εἶναι, ἐς ἀμήχανόν τι δέον ἐξέπιπτε. μᾶλλον δὲ ἀπάντων, ἐ λιμὸς αὐτὸν ξυνεπέρασεν, οὐκ ἔχοντα ὅθεν αὖ τὰ ὀπτηδεια τῷ στρατιῷ πορίζηται. εἰ μὲν χὰρ ῥωμαῖοι (ἄτε θαλασσοκρατοῦντες τε, καὶ τὰ ἐν ἀγκῶνι φρούριον ἔχοντες) τὰ ἀναγκαῖα πάντα ἐκ τῆς σικελίας καὶ καλαβρίας ἐναύλου καὶ πηλίκου, ἐς καιρὸν ἐνθένδε ξυπτὸν ἔφερον. γοτθοις δὲ στρατιωτικὸν ἐς τὰ πυκνὰ χώρων. πρὸς ἀδίνα τ' ὀπτηδεια ἐνεῶν ἴσταθαι, ἐς ἀμήχανον καθίστατο. Οὐ πάγιδος μὲν ἂν τ' ὑπαρχεῖν, λαβόντες τὰς πολεμίους, ὃς αὖξιμον ἤνεγκαν, εἰ πρώην ἐς αὐτὸν ἐνθένδε ἐκλίπτις βαρβάρους τὰς ἐναύλου κινεῖς ἐλπὶν ἐπέρασαν. βελισαρίου δὲ τοῦτο τὸ αὐτομό-

πολλοὶ μὲν τ' πίσδωσιν ἀπορῆσαι τολμήσοντες, ἢ λαθόντες σὺν τοῖς πολεμίοις τὸ σῶμ' ἔξω ὀλ-
λῦσι· ὅσοι δὲ κατέβησαν τῶν τῷ σφαγείῳ εἰς ὕλας πυκνὰς φάος αὐτοῖς ἐπιφανὲς, ἐφ'
ᾧ σπὶ ῥᾳδίοις χωρήσουσιν, ἄγει δὲ κ πολλῷ ὕστερον, ὑπὸ τοῖς ἑαυτῶν ποσὶ ἡνίκα μοι, ἀσφά- * λη
ρεια. βελτίονες ἢ κατιδεῖν τ' αὖξιμον ἰσχυρότατον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ εὖσαν, πανταχῆ
τὸ εἰ ἀμήχανα εἶναι προσβολῇ τῷ βαρβάρῳ πεποιῆσθαι· ἔνια μὲν τὰ χωρία ἐλάσσω ἢ
ποτὲ ἦτε, πολιορκίᾳ * τὸ ἀκριβὲς ἵς τε ἀποχῆς τ' ἀναγκαίων κατασκοπῆς σὺν τ' πολεμί- * λη
ους, ἐλπίδα ἴσχε, ἢ τῷ χρόνῳ ὑπαχθρίους ποιήσεσθαι· τὸ ἢ βαρβάρου ἡ μεταξὺ ἄποθεν πάν- * ν . . . .
τα τὰ πολλὰ ἢ τῇ αἰτίᾳ, ξυμβολῆς ἀφερμᾶν ἐς ἡτίσαν ἐπὰς ἰσοφαρίοις τὰ κατ' ὀπτῆς ἔ-
φερε. πάντα γὰρ ἀπατεμνομένῳ * αἰεὶ τ' ἵππων ἕνεκα σὺν ἐπαπίων ὁρῶντες ραιθύμως ἔν * αὐ τῶν
τε τῷ λόφῳ θήμῳ πολλῷ κείοντες ἐγένοντ', καὶ τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἰόντες, ἔρρα τὸ δέ-
τῆς ἄξια ἐσβεκνύμενοι. φέρειν τ' πάσαν εὐθαιμῶν ἄμαχοι πολλοὶ τε αὖ τ' ἐναντίαν ἐν τῷ χώ-
ρῳ τούτῳ διέφθαρον. αἱ ἢ βάρβαροι αἱρετὴ τ' πολεμίων ἠσταίρωσι, [ἐπιέσσω τάδε. τ' ἀμα-
ξῶν σὺν τροχὰς ξυὼμοιοις τοῖς ἄξοσι αἰφελάμενοι.] ἐν ᾧ ἐσκεδάσθη ἦχον· πρῶτον μὲν τ' πάν-
αρξάμενοι, ἐπειδὴ αὐτοὺς ἤδη ἐν τῷ λόφῳ τὰ μέσα σὺν ῥαιθύμους εἶδον, σὺν τροχὰς ἀ-
φῆκαν κ' κορυφῆσι ἐπ' αὐτοῦ φέρειν. τοχηδὲ πιτάσσυν ξυμίπτει σὺν τροχὰς ἀχεῖ
δὲ τ' ἁμαλὲς, αἰθρεῖπου ἑδετὸς ἀψαυδὺς ἀλθὲν πάσης τὸ τ' πείρας δόσου χόντες οἱ βάρ-
βαροι· τότε μὲν φεύγοντες, ἐντὸς τῷ βεβόλου ἤλυσαν· ἔπειτα δὲ ἐπείσω τάδε . . τὰς Θά-
ρσους, αὖ τῷ βεβόλου εἶσιν ἄγχιστα, εἰσέβαις τ' ἐνσφίσι σλοκίμων αἰθρῶν προσερχόμε-
νος, ὀλίγοις τοῖς πολεμίοις ἀμφὶ τ' πάσι ἐφαίνοντο. ἡνίκα τὴ μάχη ἐν χερσὶ ἦσαν· ὁκτὼ-
δοντες ὁκ τῶν ἐνεδρῶν οἱ κρυπτόμενοι, πλήθοντὸ σὺν ἵνα πόνος τ' ἀπαλὺ ἐπιέρασσον,
αὖ σὺν τῷ μὴ προσωθεῖν ὁκπλήσοντες· πλείστους μὲν ἔκτεινον· σὺν οἳ λοιποὶ αἰὲν ἐς
φυγὴν ἐτράποντο. ῥωμαίων ἢ ὅσοι ἐν τοῖς στρατοπέδοις εἰσήκεσαν, ἔβαλλον μὲν ὁκτὼν ἐνεδρῶν
ἐπεξαναστάντας σὺν πολεμίους· πρανεῖ ἢ πολλῇ σὺν ἐπίρας ἀτακάλουτες, ἀδύνατον·
ἐπεὶ οἱ μαχόμενοι τ' ἐκείνων βοῆς ἤκιστ' ἦκον, μήκει τι δ' λέφθ' ὅπῃ πάλιξιν αὐτῶν διερχό-
μενοι, Ἐ τ' βαρβάρων αἰεὶ ἐξεπίτηδες σφίσιν αὐτοπαπαγκάντων τοῖς ἔπλοις. Βελισαρίῳ ἢ Βουλὴ τῷ συν-
τοῖς παρὼν ἀστομμένῳ προσώπος (ὡς τάδε ξυνέχεψε) προσελθών, εἶπεν· Οἱ τ' πάλπυ- χαφίσει ποῖ
ξιν, ὦ στρατηγὲ, τὸ παλαιὸν ἐν τῷ ῥωμαίων στρατῷ χρώμενοι, νόμους τινὰς ἠπίσαντο δύο· ὧν διλιπίσει.
ἕτερος μὲν ἐγκελευόμενον τ' ἀπαλλῆσθαι ἔφασκε, ἢ σὺν στρατιώτας ἐς μάχλω ἐρμῶντι· ὁ δὲ
ἄλλος δὲ τὸ στρατόπεδον ἀνακαλεῖ σὺν μαχομένους, ἡνίκα τοῦτο ἐδόκει τῷ στρατηγῷ ὡς ἄρι-
στα ἔχειν. τοῦτο τι αἰεὶ οἱ μὲν στρατηροὶ τὰ καθήκοντα τοῖς στρατιώτης ἐπέλευον, ἐκεῖνοι δὲ τὰ
ἀναγκαιότατα ἔρεκ' ὅπλων ἦχον. κραυγὴ γὰρ ἐν τ' ξυμβολαῖς σημῆναί τι σφῶν,
ἀδαμῶς πίφυκε· πανταχῆ τι (ὡς τὰ εἰκὸς) πανταχόθι ἀνακτυπῶντες, καὶ ἢ δίκης ὁκπλήσ-
σοντες τοὺς τ' μαχομένων αἰσθήσεις. ἐπεὶ ἢ τοῦν ἁμαθίας τ' ἢ τοιαύτη πάχνη ἐξώλιαθε, καὶ
μιᾷ σάλπιγγι ἄμφω δηλῶσαι ἀμήχανον· ἀὼ τις ἄτω τλοιπὸν πείσει. σάλπιγξι μὲν ἢ πανι-
καὶς ἐγκέλευε τοῖς στρατιώτης ἀναμάχεσθ' τοῖς πολεμίοις· τ' ἢ πεζικαὶς σῆμ' τ' ἀναχώρη-
σιν ἀνακαλεῖ τοὺς ἀνδρας. ἐκαπέρου γὰρ αὐλοὺς ἔ ἦχε μὴ ἀκὶ ξυνεῖναι, ἀδύνατον· ἐπεὶ ὁ μὲν ἐκ
βύρσης τ' ἢ ξύλω ὑπεργανωλεπῆς, ὁ δὲ ὁκ παχέος πνὸς χαλκοῦ πεφθ. προκόπος μὲν τοι-
αῦτα εἶπε. βελισαίριος ἢ ἤδη τῇ ὑπαθήκῃ Ἐ ἅπαν ξυγκαλέσας τὸ στράτευμα, ἐλεξελοιάδε.
προθυμίαν ἐς τόδε ξυμφέρῃ τι οἴομαι, Ἐ πολλῷ ἐπαίνῳ ἀξίαν εἶναι, μέχρις ἂν μέρια τὶς ἔσ-
ᾖδεν τοῖς ἔχουσι προσποιεῖται Ελάδος. τῷ γὰρ ὑπερβάλλοντι τὰ ἀγαθὰ πάντα πρὸς τὸ χεῖρον
αἰεὶ τρέπαται εἰώθην. ὑμεῖς μὲν δὴ μὴ τῷ φιλονείκῳ τλοιπὸν σφάλλεσθε· φεύγειν γὰρ δὴ πᾶν τ'
κακοργάντα, ἀδικία αἰσχύνη· ἀλλ' ὁ μὲν ἐς καιὸν πρέπον ἀνεπισκίπτως ἰὼν. Ἔσωθεις ἐνθένδε
αὖ ἄτω τύχη, ἄνοιαν ὀφλισκάνει· ἡνιαῦς ἢ, ὃς αὖ ἐν τοῖς ἀναγκαίοις αἰσθαναθίζη). οἱ μὲν δὴ
βάρβαροι, ἐπεὶ ἐκ ἔ ἐυθὺς ὑμῖν ἀχ οἷοί τ' εἶσι διαμάχεσθ', πολλοχῇζοντες διαφθείρειν ὑμᾶς
ἐγχειροῦσιν. ὑμῖν δὲ ἔ ἀφυγεῖν τ' αὐτῶν ἐσέβαις, τ' τ' κίνδυνον ὑπερβῆναι, μεμπέπερον. ἔ

γὰρ ἐν-

ξυγχέωσι τὰ πρασταγόμενα· ἀλλὰ ῥωμαίους, εἴπερ αὐτὸν ἰουστινιανῷ βασιλεῖ πολέμιον κατα-
στήσουσι. διὸ δὴ τὸ ἐν λιγύρεις ἱερέων δύο χρήμασι πολλοῖς ἐς ταὐτὸν ἀναπείθουσι τὴν ὑπουργίαν. ὧν ἄπρος μὲν, ὅσπερ ἀξιώπρος ἔδοξεν εἶναι, ἁπισχόμενος δόκησιν τὴν ἐς ἔνομα πεπιεσμένος, ἀδεῶς αὐτῷ πρεσβεύσειν, ἐς τὴν πρεσβείαν καθίσατο· ὁ δὲ ἵπρος αὐτῷ ὑπηρετῶν ἔπεμπε γράμματά τε αὐτοῖς ἐγχειρίσας πρὸς χοσρόην γεγραμμένα οὐίπηγις ἔπεμψεν. οἷς δὴ χοσρόης ἡγμένος, ἀνήκεστα ἐς ἀνδρὰς ἔργα ῥωμαίοις ἐργάσατο· ἅπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη. ταῦτα δὲ ἐπεὶ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς χοσρόην τε καὶ πέρσας βουλεύσασθαι ἤκουσε: κατάλυσιν μὲν τὴν ἐν τῇ εἰρήνῃ πόλεμον ὡς τάχιστα ἔγνω· βουλόμενον δὲ μεταπέμψασθαι, ἵν' ᾧ ἐπὶ πέρσας στρατεύσειε. καὶ τοῦτ' μὲν εὐέλπιδα πείσεσθαι (ἔπραττε δὲ ὅπως ἐν βυζαντίῳ ἐπύθοιτο) αὐτίκα δὴ ἀπέπεμψε· κἄδρας παρ' αὐτοῦ δὴ ῥαβέννης καλήσασθαι ὑπερεῖμενος, εἴ πῃ ἐς χόθους τὰς ἀνδρὰς ἥσοιντο, ὅπη αἱ ἱκανὰς ξυνοίσειν μέλλει. τὸν δὲ τοῦτ' ἢ οὐ πείσεσθαι οὐ πρόσθεν μεθήκει βουλόμενος τοῖς πολεμίοις, ἕως ἂν αὐτὸν τοῦτ' ἀμφὶ ἀθανασίῳ τι ἐς πίστιν ἀφῆκεν. ὃς δὴ ἐς βυζάντιον ἀφικόμενος χρῶν ὁ βασιλεὺς τὰ μεγίστων ἠξίωσεν· ἀθανάσιος μὲν, ὕπαρχον τὸν ἐν ἰταλιώτῃς πραιτωρίων καταστησάμενος, πίστιν δὲ τὰ τὰ μαγίστρα καλουμένου ἀρχὴν ἐσῆγαγόμενος. καὶ ὁ χειμὼν ἔληγε, καὶ πάρτον ἔτος ἐπελθὸν τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν προκόπιος ξυνέγραψε. βελισάριος δὲ αὖξιμόν τε καὶ φισοῦλαν ἐξελεῖν πρότερον ἠθέλε, ἵνα τὸ ἀπό τε εὐπλοΐαν καὶ ῥᾳδίαν εἶναι· ἀδεινὸς ἐπὶ τὰ πολεμίων ἀδύτων σφίσιν ἐμπεδῶν ἵστασθαι δυναμένω, ἀδύτα τὰ ὅπως κακουργεῖν ἔχοντος. κυπριανὸν μὲν οὖν καὶ ἰουστῖνον, ξὺν τοῖς ἑπομένοις τὸ καὶ ἰσαύρων πισὶν, ἐς φισοῦλαν ἔπεμψε· καὶ πιζακηνοὺς πεζοὺς ὀκτακοσίους καταλέγει, ἃ δημήτριος ἦρχεν: οἱ δὲ τοῦτ' ἐκείνῃ βαρβάρως ἀμφὶ τὸ φρούριον τραπεζοῦσθαι ἐπολιόρκουν. μαρτῖνον ἢ ἐς ἰωάννην, ξὺν τοῖς ἑπομένοις ἐς τραπύματα ἄλλῳ, ὅπερ ἰωάννης ἡγεῖτο, ὃν τὸ φαγᾶν ὀκάλουν, ἀμφὶ πάδον ποταμὸν ἔστελλεν. ὃς δὴ φρουρίδα ἔχειν ἐκέλευεν· ὅπως, λιβυκὰς τὰ καὶ οἱ ξὺν αὐτῷ ἐκ μεδιολανίων ὅπη σφᾶς ἴοιεν, ὅπισθεν αὐτοῦ λάθρα ὑπαιτιώμενος τὸ νῶτα ἴσχοιεν. καὶ οἱ μὲν πόλιν δορυθῶνα πρὸς τῷ ποταμῷ. ἀτείχιστον ὄντα, καταλαβόντες, αὐτοῦ τὰ ἐστρατοπεδευσάμενοι, ἦμεν: αὐτὸς ἢ ἐς αὖξιμον πόλιν, χιλίους τὸ καὶ μυρίους ἔχων, ἀφίκετο. αὖξιμος ἢ αὕτη μὲν πρώτη τὸ ἐς πυκλωσὶς πόλεων ἐστὶν· λιβυκὴ δὲ μητρόπολιν καλοῦσι νενομίκασι τὰ ἔθνη ῥωμαῖοι. ἀπέχει δὲ ἀκτῆς μὲν κόλπου τὰ ἰονίου, σταδίους πεντεκαίδεκά τε καὶ ἑξακοσίους μάλιστα· ῥαβέννης δὲ πόλεως, ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν καὶ σταδίους
* ὀγδοήκοντα. κεῖται δὲ ὅπη λόφου πύκνος ὑψηλοῦ, εἴσοδον ἐς τὸ ὁμαλὸν ἀδαμὴ ἔχουσα. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀπόρροδος τοῖς πολεμίοις πανταχόθεν ἦσα. ἐνταῦθα χόθων ἤ τι δόκιμον λιβυκὸν, οὐίπηγις ἐς τὸ φρουρὰν κατέσταται· πυκνοτέρωθεν, ὅτι ῥωμαῖοι, εἰ μὴ ταύτῃ ἐξέλωσι πρότερον, ὅπη ῥαβέννην ἅπαν στρατεύειν παρασκευάσωσιν. ἐπειδὴ δὲ ὁ ῥωμαίων στρατὸς ἐς αὖξιμον ἦλθεν· ἐκέλευε βελισάριος τοὺς ἐκ τοῦ λόφου πάντας ἐστρατοπεδεύεσθαι κύκλῳ. καὶ οἱ μὲν κατὰ ξυμμαχίας γιγνόμενοι, καλύβας ἄλλως ἄλλοι τοῦ χωρίου ἐπήγνυσαν. κατιδόντες δὲ αὐτοῦ οἱ χόθοι μακράν τινα ἀπολελειμμένους ἀλλήλων, καὶ σφίσιν αὐτοῖς ὅπως βοηθεῖν (ἄπορον μεγάλῳ πεδίῳ) οὐκ εὐπετῶς ἔχοντας: ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἀμφὶ δείλην ὀψίαν χωρῆσαι ὅπη τοῦτ' πολεμίους, ἐς τὰ πρὸς ἑῴαν τοῦ πόλεως, ἦ βελισάριος στρατόπεδον ἔπι πολυάνδρου ξύν τε δορυφόροις καὶ ὑπασπισταῖς τοῖς αὐτοῦ ἔτυχεν. οἱ δὲ ἀράμβοι τὰ ἔσχατα ἐκ τοῦ παρόντων, τοῦτ' ὅπόντας ἠμύναντο· ῥᾳδίως τε αὐτοῦτ' ἀρετῇ ὠσάμενοι, ἔτρεψαν· καὶ φεύγουσιν ὅπασάμενοι, κατὰ μέσον τοῦ λόφου ἐγένοντο. ἔνθα οἱ βάρβαροι ὅπισθεν φεύγοντες, καὶ χωρία ἰσχυρὰ πιστεύοντες, αὐτοῖς τοῖς διώκουσιν ἔσεσθαι. συχνὸς τὶ αὐτῶν (ἄπορον κατὰ κορυφὴν) βάλλοντες, ἔκλεινον· ἕως νυξὶ ὅπλα θέσθαι ἐκώλυσεν. ὕστερον τὰ ἁλωθέντες ἑκάτεροι, τὴν νύκτα ἐκείνῃ ἡσύχασαντο. ἔτυχον δὲ τῇ πρότερα τοῦ ἔργου τούτου χόθων τινὲς· ὄρθρου βαθέος, τροφῶν ξυγκομιδῆς ἕνεκα, ἐς τὰ ἐκείνη στελλόντες χωρία. οἱ δὴ ἀδύτων ἀμφὶ τῶν πολεμίων τῇ παρούσῃ πυθόμενοι, ἐς νύκτα ἐπανῆκον. ἄφνω δὲ τοῖς ῥωμαίων πυρὰ καπνοῦντες, ἐν θαύματί τε μεγάλῳ καὶ δέει ἐγένοντο. καὶ αὐτῶν

πολλοὶ

λακῆ ξὺν μεωσῖλα ὦχεν· τ᾽ ἦ πόλιν ἐς ἔδαφ@ καθῆλεν: ἀνδρας μὲν κτείναντες ἡδηδὲν ἅπαντας, οὐχ ἧσσον ἢ μυριάδας τρισὶ κοντα· γυναῖκας ἦ ἐς αἰδραπόδων πωησάμενοι λόγῳ, οἷς δὴ ξουργωσζίωνας σλεδώρλωπω χάριν αὐτῖς τ᾽ ξυμμαχίας ἐκπίοντες. ἃ δὴ ῥαπάργοντον ἰυρέντες, τ᾽ τ᾽ αὐλῆς ἔπαρχον· ἐκψαί τε κ᾽ ὄργχυ, κ᾽ αὐτὰ τὰ κρία τῖς κυσὶν ἔρίψαν. βυργῶπῦ@ δὲ (κ᾽ γὰρ ἐστὶς ἐς μεσολαίοις ἔτυχε) Δῖά τε βενετῶν, Ϛ᾽ τ᾽ ταύτῃ ἐθνῶν, ξὺν τοῖς ἐπμένοις, ἐς δαλματίαν κομίζεπω. καὶ ὦδε βασιλέα ἐνῆνδε [ἦλθε,] πάγος ἀγγέλων μάλα τε τὸ, ὁ ῥωμαίοις ξωίπτοι ἡψίοζ. κ᾽ ἀπ᾽ αὐτὸ οἱ γέτθοι πολὺς τὰ ἄλλας ὁμολογίας ἔλον, αἷ ῥωμαίων ἐτύγχον φρουρὰς ἔχωπω· κ᾽ λιγυρείας ὅλης αὖθις ἐπράτησαν: μαρτῖν@ δὲ Ϛ᾽ εὐλίαρις ξὺν τῷ στρατῷ ὅπὶ ῥώμης ἀνίστρεφον. ταῦτα μὲν δὴ ὧδέ πη ἔχε. βελισαρί@ δὲ, 80. οὕτω τὶ πεπυσμέν@ τ᾽ ἐς λιγυρείαν ξυμπεπωκότων, ἐπειδὴ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα· ἦλθε τῷ παντὶ στρατῷ ἐς τ᾽ πυκλωῶν ἤπειρον. τά τε ἀμφὶ μεδιόλανον τετυχηκότα ἐς ταύτη δὴ τῇ πορείᾳ μαθών, ἐς μεγάλῳ ἐπιήκατο πένθει. κ᾽ ἀλίαριν μὲν ἐς ὄψιν οἱ ἐλθεῖν ἐσκέτο· τὸ λοιπὸν ἔασεν· ἅπαντα ἦ τὰ ξυμπάντα βασιλεῖ ἔγραψε. βασιλεὺς δὲ τούτων μὲν ἕνεκα σλαινόν τι ἠρτάσατο ἀδένα: τ᾽ δὲ βελισαρίου τὶ κ᾽ ναρσὲ Δῖα φερὲν ἀκύσας, ναρσῆ τὶ αὐτίκα μεταπεμψάμεν@, αὐτοκράτορα παντὸς τᾶ πολέμῳ βελισάριον κατεστήσατο. ὥσλε μὲν ἂν ἐς ζυζάντιον ναρσῆς ἐπανῆκε, τ᾽ στρατιωτῶν ὀλίγους τινὰς ἄγων· *ἱρυλλοὶ δὲ μένειν ἐν ἰταλίᾳ. ναρσὲ * ἔρουλοι ἐνῆνδε ἀναχωρῆντ@, ἐσκέτο ἠξίουν· καί τι βελισαρίῳ πολλὰ ἐπισχομένῳ σφίσι πρὸς τε αὐτὸ κ᾽ βασιλέως ἀγαθὰ μένυσιν ἔσαζ: ἀλλὰ ξυσκευασάμενοι ἅπαντες, τὰ μὲν πρῶτα ὅπὶ λιγυρείας ἐχώρησαν. ἔ δὴ ἐντυχόντες τῷ οὐραίᾳ στρατῷ· αἰδράποδά τε καὶ ἄλλα ζῶα, 30 ὅσα ἐπῆγον, τοῖς πολεμίοις ἀπίδων: καὶ χρήματα πολλὰ κεκομισμένοι, ἀπάμοσαν, μήποτε γέτθοις αὖτις παῖξαζ ἢ ἐς χεῖρας ἰέναι. ἔτω τὶ αἰρλωάμενοι τ᾽ ἀναχώρησιν ποιησάμενοι, ἐς τὰ ὅπὶ βενετίας χωρία ἦλθον. ἐνταῦθα αὐτοῖς βιταλίῳ ξυγγυομένοις, τ᾽ ἐς βασιλέα ἰευστινιανὸν ἡμαρτημένων μετήμελεν. ἀφοσιούμενοί τε τὸ ἔγκλημα: ἐυίσπεισθον μὲν τ᾽ δρχέντων ἕνα, ξὺν τοῖς ἐπομένοις αὐτῷ ἔασαν· οἱ ἦ λοιποὶ ἐς ζυζάντιον ἀπικομίσθησαν ἅπαντες, ἀλουιθ τε ἡγουμένου σφίσι, καὶ φιλιμοὺθ, ἅπερ φασιθέα τετελευτηκότ@ ἐν σκλωῆ τ᾽ ἀρχὼν ἔσχεν. ἐυίπγις δὲ, κ᾽ οἱ ξὺν αὐτῷ γέτθοι, βελισάριον ἅμα. ἦει δρχομένῳ ὅπὶ σφᾶς τε ῥᾴδιον ἔσεσθαι ἥξειν ἀκούοντες· ἐν δείμασι μεγάλῳ καθίσαντο. κ᾽ τὰ παρόντα σφίσιν ἐν βυλῇ [ἐποιοῦντο,] ἐ αὐτῖς πολλὰ βυλευσαμένοις (οὐ γὰρ ἀξιόμαχοι τοῖς πολεμίοις καταμόνας ὄντο] εἶναι) ἔδοξεν ἄλλων τινῶν βαρβάρων ὅπικυρίαν ἐπάγεσζ. γερμανῶν μὲν ἦν τὰ τε δολερᾶ καὶ ἀπίστα 30 ἤσζη ἐν πείρᾳ γεγενημένοι. ἀπέχοντο· ἀγαπῶντες, ἰὼ μὴ κ᾽ αὐτοὶ ξὺν βελισαρίῳ ὅπὶ σφᾶς ἴωσιν, ἀλλ᾽ ἀμφοτέροις ἐκ ποδῶν ἡσύοντα: ἐς δὲ λαγγοβαρδων τ᾽ ἄρχοντα οὔακιν πέμσθεις ἔπεμψαν· χρήματά τε μεγάλα προτεινόμενοι. καὶ ἐς τὼ ἐμφυχμίαν ἐσκαλουῦτες. οἱ δὴ, ἐπὶ βασιλῆ φίλον τὸ καὶ ξύμμαχον τ᾽ οὔακιν ἔγνωσαν ἔναι, ἄπρακτοι ἀνεχώρησαν. ἐυίπγις τοίνυν τοῖς παρῦσιν (ὡς τ᾽ εἰκὸς) δοτρεμόμεν@, τῶν πρεσβυτέρων ἀεὶ ξυνεκάλει πολλούς. παρ᾽ ὧν δὴ συχνὰ ἐπυθάνετο, ὅ, τι ποτέ οἱ βουλόμενόν τὶ καὶ πράσοντι, ἄμεινον τὰ πράγματα ἔξει. γνώμῃ οὖν πολλαὶ πρὸς τῶν ἐς τὼ βούλλω ξυνιόντων ἐλέγοντο· αἱ μὲν ὅπιτησείως τοῖς παροῦσιν οὐσλαμῆ ἔχουσαι, αἱ δέ τι καὶ λόγου ἄξιον φέρουσαι. ἐν αἷς καὶ τόδε ἐς τ᾽ λόγον ἦλθεν, ὡς οὐ πρότερόν ποτε ῥωμαίων βασιλεὺς τοῖς ἐν τῇ ἑσπερίᾳ βαρβάροις πολεμεῖν ἴσχυσι· πλὼ γὰ δή, ὅτι αἱ πρεσβαὶ ἐς πέρσας γεγένηνται 40 αὐτὸ τὶ, καὶ τοῖς ἐν τῇ ἕῳ βασιλεῦσι. σοῦ τε γὰρ βασιλέως κ᾽ μαυρουσίους τὼ τὰ ἐπολωλέναι, καὶ γέτθοις τὰ παρόντα ξυμπεπλῶκεναι. ὥστε καὶ, ἰὼ τις ἐ νῦν ἰουστινιανῷ αὐτοκράτορι τ᾽ μηδὲν βασιλέα χορείλω στέλλεσζ. ἐ γέτθους μὲν τι ὅπως μὴ καπάδηλοι αὐτῆθεν γενόμενοι,

ξυγχέω-

δὴ καὶ παρὸν βελτίω ἐργάσηται πάθε. Ἓν σῶμα εἶναι πάσων τῶν βασιλείας γραπαὶ, νομίζε. ὅπερ γὰρ μὴ γνώμῃ ἐσθενκνυθαι μίαν, ὥσπερ ἀνθρώπους τὰ μέλη ξυμβαίνει· ἀλλά τι ἀλλήλων χωρὶς ἐνεργεῖν βούλεσθε: λελείψεται ἡμῖν τῶν δεόντων οὐδὲν ἀφαπεραγμένοις, ἀπολωλέναι. ὧν αἰμιλίαν μὲν ἔα, ἀδέν τι ἐχύρωμα ἔχουσαν· ἀδέ τινα ῥωμαίοις (ἓν γε τῷ παρόντι καιρῷ) ροσὴν φέρουσαν. σὺ δὲ ἰωαννίνα τὸ καὶ ἰουστῖνον κέλευε, αὐτίκα δὴ μάλα, ἐυθὺ τῶν ἐν μεδιολάνῳ πολεμίων ξυμβοηθεῖν, ἐγγύς τι ὄντας, καὶ πρὸς τῶν βαρβάρων τὸν ἐπικράτησιν ἱκανῶς ἔχοντας. ἐμοὶ γὰρ ἐστάσθαι γραπαῖς πλῆθος, ὅπερ οὐ καὶ στέλλοιμι, σῶν εἶναι ξυμβαίνει· ἄλλως τε δὲ καὶ γραπώτας ἐς μεδιόλανον ἐσθένδε εἶναι, ἀξύμφορον εἶμεν εἶναι. χρόνῳ τὸ γὰρ πτερύγεσιν πλῆθος, ὥς τι ὀπίσω ἓν δέοντ' καιρῷ ἐς αὐτὸν ἥξειν· καὶ πῆ ἕκαστοι ὀπὶ πῆς πολεμίοις χρῆσθαι, ἀφ' μῆκος ὁδὸν, ἡνίκα ἐς ἐκείνους ἀφίκωνται, ἀδαμῶς ἔξουσιν. ἐμοὶ δέ γε οἱ ξυμμαρτύρω καὶ ἐλίαρις, αὖθις ὅπως ἐς μεδιόλανον ἴωσι: κρατήσουσί τε (ὡς τὸ εἰκὸς) τῶν πάντη βαρβάρων· καὶ τὴν αἰμιλίαν καταλήψονται αὖθις, ἀδεῶς τῶν αὐτοῖς πᾶσαν ἐπὶ ναρσῆς ἀπενεχθέντα εἶδε τὰ γράμματα· αὐτὸς μὲν ἰωαννίνα τὸ ἓν ἰουστῖνον ἐπέστελλεν ἐς μεδιόλανον ἰέναι. ὀλίγῳ δὲ ὕστερον, ἰωαννῆς μὲν ἐς τὴν θεσσαλίαν ἐστάλη· ὅπως ἑκάστου ἐσθένδε κομίζοι, ἕτω τὸ ξυμβαίνειν τὸν ἐπαμὸν ὁ γραπὸς δυώνυμον· ἀλλὰ νόσος αὐτὸν ξυμβᾶσα, τὰ πρὸς ἑσπέραν διεκώλυσεν. ἐν ᾧ δὴ εἴ τι ἀμφὶ μαρτῖνον τῇ ἐς τὴν ξυμβασιν οἰκήσει ἐχρῶντο· καὶ οἱ ἀμφὶ τὸν ἰωαννίνα τὰς ναρσῆ ἐσπλας ἴσθμον: ἐν τούτῳ χρόνῳ σφᾶς παντάπασι πολύ τι χρῆμα τῆς πολιορκίας ἐπύχησεν. οἱ δὲ πολιορκούμενοι, ἤδη ἐσάγαν τῷ λιμῷ πιεζόμενοι, καὶ τὰ κακὰ ὑποτερβιαζόμενοι· κυνῶν τε καὶ μυῶν οἱ πλείστοι ἐγεύσαντο, καὶ ζώων ἄλλων, ὅσα ἐς βρῶσιν ἀνθρώπῳ ἀποτέρων ἦλθεν. οἱ μὲν δὴ βάρβαροι, πίστεως ὧδε μνησθέντες πάμψαντες· ἐσδυῶσαι σφίσι τὴν πόλιν ἐκέλευον, ἐφ' ᾧ ἀπαθεῖς τὰ αὐτοῖς καὶ οἱ γραπῶται κακῶν μένωσιν. ὁ δὲ τῶν ὁμολόγησε πράξειν, ἐν ὀκνοῦσί τι αὐτῶν τὰ πιστὰ δώσειν, καὶ ὡς ἥδιν ἄχαρι ἐς τὴν εἰκὴν πόρων τινὰ δράσειν· ὡς δὴ οἱ πολέμιοι μεωνδίλα τε καὶ τῆς γραπωτικῆς τὰ πιστὰ ἔδοσαν, θυμῷ δὲ πολλῷ ἐς λιγέρας ἐχέμφυοι ἅπαντας ἀπολλύντες ἔδηλοι ἦσαν: ξυγκαλέσας μεωνδίλας οὖν γραπώτας ἅπαντας, ἔλεξε τοιάδε. Εἴπερ καὶ ἄλλοι πώποτε, περὶ αἰχρῶς διώναι, οἱ δὴ μᾶλλον ἐυκλεῶς ἀποθανεῖν ἔλεγεν· σωτηρίας τε ἀφανιτικὰ τὰ ἐυπρεπῆ βίᾳ καταφρονοῦντες· πιστεύσατε δή τινες ἐν τῷ παρόντι βουλεύμενον ἀπὸ καὶ ὑμᾶς εἶναι· καὶ μὴ τῷ φιλοψύχῳ τὸ μὴ τὸ αἰσχύνης εἶδος διώκειν. καὶ ταῦτα ἀπὸ τῆς βελισαρίου διδασκαλίας, ἧς οὐκ πάσων μεζόνων ἔσην ἡμῖν, μὴ ἐχὶ ῥωμαίοις τὸ καὶ λίαν ἐυπλεμεῖς εἶναι, ἀλλ' ὅσον. τοῖς μὲν γὰρ εἰς φῶς ἥκουσι μία τὶς ἅπασι περίεστιν τύχη, τοῖς καθήκουσι πάντη ἡλικίας χρόνοις· τρόπῳ δὲ τὸ πλῆθος ἀνθρώπων ἀλλήλων, ὡς τὰ πολλὰ διαλλάσσουσι. διαφέρει δὲ, ὅτι ἄνανδροι μὲν (ὡς τὸ εἰκὸς) ἅπαντες ὕβριν τὸ καὶ γέλωτα ἐφιέντες τοῖς ἐχθροῖς πρότερον ἢ τοῖς αὐτῶν διωρισμένοις καιροῖς, ἀδὲν ἧσσον ἀναπεπλῶσι τὸ πεπωμένῳ. ῥωμαίοις δὲ αὐδρεία ξυν τι τῇ ἀρετῇ καὶ δεξιᾷ ἀναγκῇ ἐς τὸν πολεμίων διαφθορὰν χερσὶν· ὅτῳ τις αὐ ἐπὶ τῶν θανάτῳ πικρότερον ἔσῃ; ἀναγκαῖον γὰρ ἄλλο ἀδὲν ἢ τοῖς βαρβάροις ξυγκαταρραίζειν τὸ σθένος δόξαμεν ἕως ἂν ἔτι ἰσχὺν ἡμῶν αὐτῶν κύκλοι, ἀρετῇ τὸ ἀναγκαῖον κομίσασθαι: * ἐυσθενῶν ἑαυτοὺς τῷ τὸν ἐσχάτῳ διαθώμεθα τύχῃ. Φημὶ δὲ χρῆναι ὡς ἄριστα ἐξοπλισαμένους ἡμᾶς ἅπαντας, ὅπῃ οὖν πολεμίους ἀποσβεχουμένους χωρεῖν. δυοῖν γὰρ ἡμῖν θατέρου ἐστὸν: ἢ τῇ τύχῃ ἐφ' ἡμῖν ἱερᾶσθαί τι· ἢ κρεῖσσον ἐλπίδος πλευτῆς πτυχῆς τὰς εὐδαίμονας, εὐκλεῶς μᾶλλον τῶν παρόντων ἀπολλάχθαι κακῶν. μεωνδίλας μὲν ποιῶτα εἶπε. τὸ δὲ γραπωτῶν ἐπαινῆσαι τὸ κίνδυνον οὐδεὶς ἤθελεν: ἀλλ' ἐφ' οἷς παρεκάλει οἱ πολέμιοι σφᾶς τε αὖ οὖν καὶ τὸν πάλιν ἰσίδοσαν. καὶ αὖ οὖν μὲν οἱ βάρβαροι, ἀδὲν ἄχαρι ἐργασάμενοι, ἐς φυ-

λακὴν

* τὸν ἀλίκον I. S.

ξένον ἐξ ὕπνου ἀναστάντα, ἡνίκα αὐτῷ παῦται τὰ γύναια ἐγχειρεῖν ἔμελλε, μαθεῖν τὰ περ' αὐτῶν
ἀναληφθῆναι τ' πάντα λόγον, καὶ ἄμφω κτεῖναι. τὰ τοῦτο μὲν δὴ ὕτω γενέσθαι φασιν. οἱ δὲ πλεῖ-
στοι τῷ τε λιμοῦ ἀνάγκῃ ἐχόμενοι, ἅ που τὴς τύχης ἦσα· πολλῇ μὲν σπουδῇ ἐπ' αὐτῷ ἦισαν:
ὀκλάσαντες γὴ, ἀνέλκειν αὐτῷ σὺν χῆς ἐπειρῶντο. εἶτα (οὐ γὰρ ἠδύναντο) ἐπεὶ πᾶσι οὐ σθένος
ἰσχὺς ἐπελέλοιπει· ὑπτίους τ' πάσης τὴ γ' χειρὸς πίπτοντας, ἐθήσκεν. καὶ γῆ μὲν αὐσθένεσ ἠδὲ
ἔκρυπτεν· ἐ γὰρ ἓν τὴς ὕτω καὶ ταφῆς λόγος γίνεται. ὄρνις μὲν δή τι αὐτῶν ἠδὲ ἥπτετο, οἷον πο-
λλοὶ σπίζειαν πτῶκαι νεκροῖς σώμασιν· ἐπεὶ σὺν εἶχον ἠδὲν ὅπυ ἐφεῖντο. σάρκας γὰρ ἀ-
πάσας (ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται) προδιεδαπανήκασι τῷ λιμῷ ἤδη πτίχνες. τὸ μὲν δὴ
ἀμφὶ τῷ λιμῷ τούτῳ πη ἔχει. βελισάριος γ', ἐπειδὴ ἀρίστου τὸ καὶ σὺν Ϛαρδάρης μεσιό-
λαον πλιορκῆν ἤκουσι, μαρτῖνόν τι καὶ ἀλίαρον ξὺν πολλῷ στρατῷ ἐπ' αὐσθένεσ ἐπεμψεν· οἱ δ'
ἀφικόμενοι ἐς ποταμὸν παῖδον, ὃς μεσιολαΐῳ ἀπέχει ἡμέρας ὁδὸν, ἐς στρατοπεδευσάμενοι, αὐ-
τοῦ ἔμενον. χρόνου τὸ σφίσι πολὺς ἐς παῦθ' ἱτρίβη, ἀμφὶ τῇ Ϛαβάσει τῷ ποταμῷ Ϛυλλῷ
ἔχουσιν. ὅπερ ἐπεὶ μουσδίλας ἤκουσι· τ' τινὰ ῥωμαίων, παῦλον ὄνομα, περ' αὐσθένεσ ἔπεμψεν.
ὁ δὲ λαθὼν μὲν σθένεσ πολεμίους ἐς πάϐ' τ' ἔχθιον ἦλθεν. ὀλκάδος γὴ ουδεμιᾶς ἐς τὸ ῥωμαϊ-
κὸν ὑπετυχὼν· ἀπεδύσατό τι, καὶ νηχόμενος ξὺν μεγάλῳ κινδύνῳ τ' Ϛάβασιν ἐπεῖσεπε.
κομισθεὶς δ' ἂν ἐς τὸ τῶν ῥωμαίων στρατόπεδον, καὶ ῥωμαῖοσ σθένεσ ἡγεμόνας ἦκεν· ἔλεξε τοιάδε. Γεγραφὴ μουσδί-
Μαρτῖνε καὶ οὐλίαρι, ἐ δίκαια ποιῆτε, ἐδὲ δόξης τ' ὑμῶν αὐτῶν ἄξια: λόγῳ μὲν, ὅτι σωτη- λα σὺν ἡμαϊστρατίῳ.
ρία τ' βασιλέως πραγμάτων ἦκεν τὸς· ἔργῳ δὲ, τ' τούτων δυνάμιν αὔξοντες. μεσιόλαον τὸ
γὰρ ἡδὺ, πόλεων τ' ἐν ἰταλίᾳ πασῶν μάλιστα μεγάθει τὸ καὶ πολυανθρωπίᾳ, καὶ τῇ ἄλλῃ εὐθαι-
μονίᾳ ῥᾳδὰ πλοῦ ποσσύχεσθαι. χωρὶς δὲ τούτων, ποσὶς τε γερμανὸς καὶ σθένεσ ἄλλος βαρβάρους
ὑπτιάζισμά τι ἔσα, ὃ πάσης (ὡς εἰπεῖν) ποσθεβλημένης τ' ῥωμαίων ἀρχῆς· ἐς κίνδυνον
τινὰ ἐμπέπωκε μέγαν, ξυὶ τῇ μουσδίλᾳ καὶ τῷ βασιλέως στρατῷ. ῥᾳδὰ μὲν τ' πολεμίων ἐσο-
χλημένη, ῥᾳδὰ δ' ὑμῶν ἀμελουμένη. ἡλίκα μὲν ἂν ἠδίκηται βασιλεὺς παρ' ὑμῶν ἐν τῷ πα-
ρόντι, λέγειν οὐ φημι. ἐ γὰρ μοι πλείοσι λόγοις ὁ καιρὸς ἐνδίδοσι χρῆσθαι, ἐξεταί τινα τῇ πό-
λει τ' ὑπηκουρίαν ὑπιζητῶν, ἕως ἔτι λείπεται τις ἐλπίς. ὑμᾶς δέ φημι χρῆναι, αὐτίκα δὴ μά-
λα κινδυνεύουσι μεσιολανίταις ἀμῦναι. ἴσως γὰρ τινι μέλλησιν ἔν γε τῷ παρόντι ἐς ἡμᾶς χρῆ-
σθαι συμβῇ: ἡμῖν μὲν τὰ πάντων πικρότατα πεπονθόσιν ὀπολωλέναι ξυμβήσεται· ὑμῖν δὲ τὸ
τῆς πολεμίους τ' βασιλέως σωτείας δύναμιν. σεσθόται γὰρ, εἰμὶ, καλῶσθαί σοι δίκαιοι, οὐχ
οἳ αὐτὰς πύλας τῆς ἑαυτῶν οἰκείοις ἀνακλίνοιεν μένον: ἀλλ' ἠδέν τι ἧσσον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, οἳ αὖ
πολιορκουμένοις παρὸν τῆς Φιλοτιμίας ἀμύνειν· οἱ δὲ τ' ἀκίνδυνον ὄκνησιν σὺν τῆς ἀγωνίας
ἑλόμενοι, τ' ἑκόντων (ὡς τὸ εἰκὸς) ὑπηκόησιν τῆς πολεμίοις διδόασι. παῦλος μὲν τοσοῦ-
τα εἶπε. μαρτῖνός τε καὶ οὐλίαρις ἔψεσθαί οἱ αὐτίκα δὴ μάλα ἔπα γγελόμενοι, τ' λόγον
ἀπεπίμψαντο. ὃς δὲ καὶ αὖθις σθένεσ λαθὼν, ἐς μεσιόλαον νύκτωρ εἰσῆλθε· σθένεσ
τε στρατιώτας καὶ ῥωμαίους ἅπαντας ἑλπίσιν ἐπάρας, ἔτι μᾶλλον ἐς τ' βασιλέως πίστιν ἐπέρω-
σεν. οὐδὲν δὲ τι ἧσσον οἱ ἀμφὶ μαρτῖνον ὄκνῳ ἐχόμενοι, αὐτοῦ ἔμενον· χρόνῳ τὸ πλὺς τούτῳ
δὴ τῇ μελλήσει ἐτρίβετο. μετὰ δὲ, μαρτῖνος ὑπολύεται τ' αἰτίαν ἐθέλων, βελισαρίῳ ἔρχεται
τάδε. ἔπεμψας ὦδε τῆς ἐς μεσιολαΐῳ κινδωνεύσιν ἐπαμυνοῦντας καί γε πολλῇ σπουδῇ, Γεγραφὴ μαρτί-
ὥσπερ σὺ σκέλδυες, ἄχρι ἐς πάϐον ποταμὸν ἦκομεν. ἐν Ϛαβαίνειν ὁ στρατὸς σλέδοικεν· ἐπεὶ νου σὺν βιλι-
δύναμίν τι χότθων μεγάλων, καὶ ξυρξουϊζιόνων πάμπολύ τι ξὺν αὐτῆς πλῆθος, ἐς λιχούρους σαρίῳ.
εἶναι ἀκούομεν. πρὸς ἃς γε ἡμεῖς Ϛαμαχεῖσθαι μένει, οὐχ οἷοί τε οἰόμεθα εἶναι. ἀλλὰ κέλδυε
ἰωαννῆν τὸ ἐ ἰξῖνον ὡς πίχιστα (ἐγγυτέρων γὰρ ἡμῖν ἐς αἰμιλίων τῇ χώρᾳ εἰσὶν) ἑαυτοῦ πῆς
ἐπαμύνοις, κινδύνῳ ἡμῖν τῶδε ξυαίρεσθαι. κοινῇ γὰρ ἐνθένδε ἰόντες αὐτί τι σῶοι εἶναι, καὶ σῳῶν
τι κακὸν διωκησόμεθα σὺν πολεμίοις. μαρτῖνε μὲν ἡ ὑπόσχεσις ποσῶτα ἐδήλωσε. βελισάριος
δὲ, ἐπεὶ αὐτῷ ἀνελέξατο· ἰωάννῃ τὸ καὶ ἰξῖνον σκέλδυε ξὺν πῆς ἀμφὶ μαρτῖνον ἐς μεσιό-
λαον κατὰ τάχος ἰέναι. οἱ δὲ πράξειν ἠδὲν ἔφασκον, εἴ τι μὴ ναρσῆς ὑπέστειλε σφίσι. διὸ

πη. καί εἰ μηχανὴ μὲν οὐδεμία ἔδοξεν εἶναι, ὥστε βία τὴν τὸ χωρίον ἑλεῖν· λάθρᾳ δὲ αὐτοὺς
ἐξ ὑπογυλῆς οὐ παντάπασιν ἐδόκει ἀμήχανος εἰ ἡ ὑπακρότησις ἔπαξε. λέφος γάρ τις ἐν
κοίλης γῆς ἀνέχει μέγα· τὰ μὲν ὕπερθεν, ὑπλίος τε καὶ ὁμαλὸς· τὰ δὲ κάτω, κρημνώδης. ἀμ-
φὶ δὲ τὸ λόφον ἰσημερινὸς πύργος, κύκλωσιν αὐτοῦ πιστούμενος τινα, οὐκ ἄγχιστα μὲν οὖσα, ἀλλὰ
ἐσωτέρω ὁλοῦ ἔχουσα λίθου. ὃν τοῦτον δὴ τὸν λέφον οἱ * πάλαι ἀνθρωποι τὸ πλεῖστον ἐθείμαντο·
οὐδὲ τύχῃ ἐβεβαλέντας, ἀλλ' ἄλλό τι ἐχούσας σημανοῦντας· ἐπεὶ φύσει αὐτῆς τὸ χωρίον
ἀνάλωτον ἔδοξεν εἶναι. μία γὰρ ἐς αὐτὸν ἐκ τῶν πύργων ἔσοδος τυγχάνει οὖσα· ἧς φυλακτο-
μένης, τοῖς ταύτῃ φυσικῶς ἀδαμάντοις ἐπέρωθι πολεμίων ἂν σφενδόνῃ δεδιέναι ξυμβαίνῃ. χω-
ρὶς γὰρ τοῦ χωρίου, ἢ τε ἔσοδος ἡ φύσις εἰς τὸ πόλιν ἐπικήνατο (ὥσπερ εἴρηται) πάσης πάν-
μίσχος τὸ μὲν ἀπορθοῦται τὰ μετεξὺ ἔχει τοῦ τε λόφου καὶ τῶν πύργων ὥσπερ ἰσθμοῦ. διὸ δὴ ἡ 109
βραχῖα τινα εἰκοδομίαν ἐν ταύτῃ τῇ ἐσόδῳ πεποίηνται) τὸ παλαιὸν ῥωμαῖοι. ἡ * πόλις πᾶσα ὅσα
ταῦτα ἐστιν, ὑπὸ γοτθοις ἐφύλαττον. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ ἐρβιβεντῷ ταύτῃ τῇ ἐχυρωτέρᾳ
ἦν τῷ παντὶ φρατῷ ἐς τὸ πλεῖστον καθέστηκεν, εἴπερ ἄλλο ἦν πάμπαν κακουργήσει, πᾶσαν ἐλπίδα
ἔχων, καὶ λιμῷ ἁλῶναι ἔδοξεν ἂν τὸν πολέμιον. οἱ δὲ βάρβαροι πάνυ μὲν ἐν παντὶ πάσῃ τὸ ἀναγ-
καίων ἐπαναίζον· καίπερ ἐσδεέστερον ἢ κατὰ τὴν χρείαν αὐτοῖς ἐχόντων, ὅμως τῇ παλαιπωρίᾳ ἁλῶναι
δόξαν αὐτὰχον· ἦκιστα μὲν ἐς τροφῆς κόρον ἱκνούμενοι· ὅσον δὲ μὴ λιμῷ ἀποθνήσκειν, χρώ-
μενοι σίτοις ἐς ἡμέραν ἑκάστην. ἐπεὶ δὲ ἅπαντα σφᾶς τὰ ἀναγκαῖα ἐπιλελοίπει· δίψης τε
καὶ λιμοῦ ὕδατα βρέχοντες πολλά τινα χρόνον, εἶτα ἤσθιον· ἀλλιλίας γὰρ ἐς αὐτῶν ἦρχεν,
οὐδὲ ἐς γοτθους δοκιμάζεται, ἐλπίσιν αὐτοῦ κεναῖς ἐβόσκεν. νικᾶ τὰ αὐθις ἐπανιόν, ὁ
χρόνος τὸ ἀθέρας ὥραν ἤνεγκεν, ὁ σῖτος ἤδη ἐν τοῖς λήϊοις αὐτόματος ἤκμαζεν· οὐχὶ πόσον 28
τοῦ μὲν τι, ἔσης τῆς ὥρας, ἀλλὰ πλῶ ἦσαν. ἐπεὶ γὰρ ἐς τὰς αὔλακας οὐκ ἀρότροις οὐδὲ
χερσὶν ἀνθρώπων ἐσκεκρυμμένος, ἀλλ' ὑπὸ πολλῆς κείμενος ἐτύχει· μοῖραν αὐτοῦ πυκνὰ ἐλίγγων ἡ
γῆ ἐσεγκεῖν ἴσχυεν. ἀδένες τε αὐτὸν ἔτι ἀμήσαντες· πρίν ἀκμῆς ἐλθεῖν, αὖθις ἔπιον· ἡ οὐ-
δὲν πλοῖον ἐσθίουσι ἐφύη. πάντα δὲ τὰ τῆς αἰμιλίας ξυμπεπτωκότα ἔτυχε. διὸ ἐλλείπον-
τος τὰ οἰκεῖα οἱ τοῦτον ἀνθρωποι, ἐς * πυκνοὺς ἦλθον· οὐκ ἂν οἶμαι τὰ ἐκείνῃ χωρία,
ἀλλὰ τὸ ὑπόθαλάσσια εἶναι, παντάπασι τῇ ἀσπερία πίζῃ. καὶ πυκνὸν δὲ οὐδὲν τὸ ἔαρ ἐξ
αἰτίας ὁ λιμὸς ἦψατο. ἀλλ' αὐτῶν ἔσω ἐς τοῖς ὄρεσιν ᾠκίσθη, τῶν δρυῶν τὰς βαλάνους ἀ-
λοιῶντας, ὥσπερ τὸ σῖτον, ἀρτοῦ τε ἀπ' αὐτῶν ποιούμενοι, ἤσθιον. καὶ νέοις μὲν παντοδαποῖς
(ὡς τὸ εἰκὸς) οἱ πλεῖστοι ἠλίσκοντο· ἔνιοι δὲ καὶ θεμενόμενοι διεσώζοντο. ἐς πυκνὸν μὲν τι
λέγεται ῥωμαῖοι χωρεῖν, ἐχ ἥκιστος ἡ πάντα μυρίαδες λαῶν, λιμῷ ἀπολωλέναι· καὶ πολλῷ 30
ἔτι πλείους ἐκπεσεῖν τῶν ἐνοίκων. ἐπεῖσι δὲ τὸ ἀδ- ἐχθοντο, καὶ ὅτῳ τρόπῳ ἐθρήσκον, αὐτὸς
θαυμάζομαι ἱρῶν ἔρχομαι. ἰσχνοὶ μὲν [ἐθρήσκον,] ἐξ ὠχροὶ ἐχθοντο πάντες· ἤ τι σπερ ἐξ ἀπορῶν
σιτοφῆς, κατά γε τὸ παλαιὸν λέγον, ἑαυτῆς ἐλπίσαντος· καὶ ἡ χολὴ τῷ σθένει, τὸ κρατοῦν τοῦ
σωμάτων ἤδη ἔχουσα, οὐχὶ ἂν τινα εἰκάσαι ἐς πῶπα ἠφίει. σεσίεσθαι δὲ τῷ καιρῷ, πᾶσά τε
αὐτοῦ ἰκμὰς ἐπελελοίπει· καὶ τὸ δέρμα λίαν ἀπεσκληκὸς, βύρσῃ μαλιστα ἐμφερὲς ἦν, σλό-
κησιν παρέχον ὡς ἄρα τοῖς ὀστέοις ἐμπαγὲς εἴη. τὰ, τε πλοῦτον ἐς τὸ μέλαν μεταβαλόν-
τος, σιδηροῖς ποσὶν ἐς ἄγαν καυθήσιν ἐοικέναι. καὶ αὐτοῖς μὲν ἀεὶ τὰ σεσωπημένα ἐκθαμβεῖν,
ἀεὶ δὲ θανὼν τὸ μανικὸν ἔβλεπον· ἔθνησκόν τε οἱ μὲν ἀπορίᾳ τροφῆς, οἱ δὲ λίαν αὐτῆς ἐς κό-
ρον ἰόντες. ἐπεὶδὴ γὰρ σφίσιν ἀποσεσιδῆσθαι ἅπαν τὸ θερμὸν ἔτυχεν, ὅπερ ἡ φύσις ἐσῆς ἔκαυ-
σεν· εἴ τις ἐς κόρον αὐτοῦ, ἀλλὰ μὴ κατὰ βραχὺ θρέψειεν, ὥσπερ τὰ ἀπὸ καιροῦ πεχθέντα 40
παιδία· οἱ δὲ καταπίψαι τὰ σῖτα ἐκεῖσε ἔχοντες, πολλῷ διεφθείροντο θᾶσσον. τινὲς δὲ, τὰ
λιμῷ ὑπερβιαζόμενοι, ἀλλήλων ἐγεύσαντο. καὶ λέγονται γυναῖκες δύο, ἐν ἀρχῇ τινὶ ὑπὲρ
ἀριθμοῦ πλέως, ἄνδρας ἑπτακαιδέκα ἐσηδοκέναι, ἅσπερ ἐν τῷ χωρίῳ μόνας θεῖναι
ξυνέπεσε. διὸ δὴ ἀπὸ ἐκείνῃ τρεφομένους ξένους ἐς τὸ δωμάτιον καταλύειν, ὅπερ αὐτὰς
ᾤκουν, ξυνέβαινεν· ὡς δὲ καθεύδοντας διαφθείρουσι ἤθελον, λέγουσιν ἀπὸ τοῦ ἐκτὸς καιρὸν ἑκάστου

ξένου

ναρσῆ δὲ ξυγχωρήσαντι τῶν ὁπλιτῶν πλὴν ἀπείρατα τὰ πολλὰ βελτίω εἶναι, καὶ τὰ ἀμήχανα ἀπιστεῖν, ἔφασκον. ἡσθῆναι γὰρ ἰωάνλῳ τῷ χωρίῳ δοκοῦντι περιεσόμενον, καὶ πῶς ὀλίγων πολλῶν τοιαῦτα φρονοῦντα ἔχοντ᾽ ἀναλῶσαι αὐτὸ ἴσως δὲ καὶ παντάπασιν ἐναι. καὶ οὕτως ἀλλ᾽ αὐτὸν χρῆναι βασιλεῖ ἀπαντῆσαι τὰ ὅπλα ἐμμιλίως χωρία. τοῦτο γὰρ ὀναρσῆς τῆς ὑποθέσεως ἀναμνησθέν, νυκτὸς τὸν στρατὸν ῥίψαντα. καὶ περ βελτίω ἔχοντα πολλὰ λιπαρεῖν μένειν τὸ αὐτό, καὶ ἀνρβῖναι πάλιν σφίσι ξυνελεῖν. οὕτω μὲν ἐς ἀρίμιον καὶ τὰ χωρία ξυὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἦσαν. μοῖραι δὲ καὶ οἱ βάρβαροι ἐπὶ καὶ ἄμισυ οὗ πολεμίους αἰσθόμενοι ἅμα ἡμέρᾳ ἤδη, ἐπάθαζεν ἀπὸ τοῦ πρόβολου τοῦ μεμνησθαι ἐρχόμενοι. βελτίω δὲ τῇ λοιπομένῃ στρατῷ τοιχομαχεῖν ἤθελε. καὶ οἱ ταῦτα βουλόμενοι ἐυτυχήματι γνῶναι ξυνελοιχθῆναι ἀθυμοῦντες εἶναι. μίαν γὰρ ἐς ἀνρβῖνα πηγὴν, ἐξ ἧς δὴ πάντες οἱ ταύτῃ οἰκοῦντες ὑδρεύονται, αὐτὴ κατὰ βραχὺ ἔσπ᾽ τοῦ πνεύματος ἀποξηρανθεῖσα ἐπέληφθ. ἓν γὰρ ἡμέρας τρισὶν αὐτοῖς αὐτὰ τὸ ὕδωρ ἀπέλιπεν, ὥστε ξυὶ τῷ πηλῷ ἐνθένδε αὖτε οἱ βάρβαροι ἀνρύσαντες ἔπινον. διὸ δὴ μακρίοις στρατοπέδοις ἔγκαιρον. βελτίω δὲ ταῦτα μὲν εὐθέως πανσάμενοι, ἤγαγον ἀναπαρᾶσθαι τὸ πρόβολου. καὶ τὸ μὲν ἄλλο στράτευμα ἐξοπλίσας, κύκλῳ ἀμφὶ τὸν λόφον ἅπαντα ἵστησι· τινὰς δὲ ἐκέλευσεν ἐν τῷ ἐμαλῷ τῶν ἀπὸ τῶν ῥαβδίων ἐπάγειν σταυ. οὕτω γὰρ καλοῦν τὰ μηχανὰ γενέμεναι τοιάδε. οἱ δὲ αὐτῆς ἐστὶς ὑποδυτής, ἐβάδιζεν τι, καὶ τὸ σταυ ἐφέλκον τοῦ πολεμίους λανθάνοντες. εἰ μὲν σταῦ βάρβαροι χεῖρας τὰς δεξιὰς ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων προτενέμενοι, ἐδέοντο τῆς εἰρήνης τυχεῖν. ῥᾳθυμοῦσι δέ, ὥσπ᾽ ἐδόκουν τὸ τῶν ἀμφὶ τῇ πηγῇ ξυμπεπωκότων· τὸν τε πόλεμον αὐτοῦ, καὶ τὸν μαχίμου δεδίεναι ὑπωπτεύοντες. ἀμφότεροι γοῦν τῆς μαχης ἄσμενοι ἀπῆλθον. καὶ γέτθοι βελτίω σφᾶς τε αὐτοῦ καὶ τὸν πόλιν εὐπολεμίᾳ περιέδοσαν. ἐφ᾽ ᾧ κακῶν ἀπιθῶς μέτωσι, βασιλέως κατήκοοι ξυὶ τῷ ῥωμαίων στρατῷ ὅλῃ τῇ ἴσῃ τῇ ὁμοίᾳ χεχωρημένοι. καρπὸς δὲ τοῦτο ἀκούσας, εἰ βαύματι τε καὶ ξυμφορᾷ τῶν πρᾶγμα ἐποιεῖτο. καὶ αὐτὸς μὲν ἐς ἀριμίνιον ἐπ᾽ ἡσυχάζειν, ἰωάνλου δὲ τῷ παντὶ στρατῷ ὅλῃ κυσιλίαν ἐξηγεῖσθαι ἐκέλευεν. οἱ δὲ κλισιακὰς φέροντες, ἦσαν. ἐπεὶ δὲ ἄγχιστα τῆς φρουρίας ἐγένοντο· ἀπροσδόκητοι τε καὶ τῆς βοῆς ἀπαντῶντα. καρπὸς δὲ τοὺς βαρβάρους ἀπαναστάντας· ἄλλοι τε πολλοὶ αὐτοῦ ἔπεσον, καὶ Φαιδήμ. ὁ τῶν ἱππέων ἡγούμ. ἰωάνης δὲ κύριος τοῦ τῆς φρουρίου ἐστοιχεῖτο. αὐτοῦ μὲν ἐστὶ πρᾶξις οὐκέτι ἦν ἐκεῖ, ἐπεὶ οἱ αὐτόμολοι ἔδειξαν ἴσαν· ξυὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ, ἀπὸ τῆς πόλεως. καὶ τὴν μὲν ἀρχαίαν οὐ κατέλαβεν, ἡ δὲ φερεκόρητος ἀνέμαξεν. τῶν δὲ βαρβάρων οἱ μὲν τὰ χωρία κατέσχον, καὶ σύδαμῆ ἐς χεῖρας ἦσαν, ξυμπεσὸν βασιλεῖ τῷ αἰμιλίαν αἰεὶ σώσαντι. τοῦτο μὲν οὖν ἐφίρετο τῇδε. βελτίω δὲ ἐπὶ σύρβιον ἀμφὶ τρεῖς τὰς χειμερινὰς ἦλεν ἐς μὲν αὖξιν, ὃν ἐς τὸ ἀθάνατα εἶναι, ἀξύμφορον ὥστε εἶναι· χρόνον γὰρ σφίσι περιῆσθαι πολλὸν ἐς τὴν ἐς αὖτον στρατοπέδου ὑπωπτεύειν. βίᾳ τε γὰρ τὸ χωρίον ἑλεῖν ἐρύματ. ἰσχύ, αὐθάνατον ὂν· καὶ οἱ βάρβαροι πολλοί τε καὶ ἄρχοντι ἐνταῦθα (ὥσπερ μοι στρατιήλατο πρ.) φυλακὴν ἔχοντες, πολλήν τινα λησόμενοι χώραν, μίαν τε τῶν ὁπλιτῶν ἀρῆμα ἐσλωίγκασπ σφίσιν. ἁρπάσαι ἢ ξὺν πολλῇ σπουδῇ ἐς φίρμον διαχειμάζειν ἐκέλευε· καὶ φυλάσσειν ὅπως πλοῖον μὴ κατ᾽ ἐξουσίαν οἱ βάρβαροι τὰς ὁπλομαχὰς ἐνθένδε ποιοῦμενοι, ἀδεέστερον τὸ ἐκείνῃ χωρία διάζωσιν. αὐτὸς μὲν τοι ὅπλ᾽ ἐυρβίσιον τὸν ἐπὶ τὸ στράτευμα, περὶ ἐν. χαρ αὐτὸν ἐς τὰ ἐσπέρα, ἐπὶ σοῦ ταύτῃ γότθους τ᾽ ὁπλιτῶν ὑπαπαίζειν ἠκηκόει πρὸς τ᾽ αὐτομόλων. ἤλπιζέ τι, διὰ πρὸς τὴν ἀσφάλειαν τ᾽ ἀναγκαίων ἐς βελισαρίου παντὸς τοῦ περόντος τῷ στρατῷ ἴδωσι, ῥᾴον ἐσδώσειν· ὅπερ ἐγένετο. βελισάριος γὰρ, ἐπειδὴ τάχιστα ἐς ἐυρβίσιον ἀφίκετο, ἅπαντας μὲν στρατοπεδεύεσθαι ἐν χώρῳ ὁπλιτῶν κατὰ ἐνὶ ἐκέλευεν. αὐτὸς δὲ κύκλῳ περιών, διέσκοπεῖτ᾽ ἤ πως αὐτὸν διάζειεν ἔσω ἀδυάτου.

μίχρι ἰς σύρβισαντον, ἢ ῥώμης ἐγκρατίνων τυγχάνει οὖσα. ὥστε καὶ μᾶλλον ἡμῖν, ἢ ἐκ-
τερον, ἐς κινδύνῳ τὰ πράγματα κεῖται, ἰς κύκλωσίν τινα τῶν πολεμίων ἐμπεσόντων. ἐὰν
γὰρ λίχνιν, ὡς καὶ φασγγους αὐτοῦ ἐν λιγκερίᾳ ξυστατάχθαι φασὶν ὅπερ οὐκ ἔξω δέος
μεγάλου ἰς μνήμην ἰέναι πᾶσι ῥωμαίοις ἱκανῶς ἄξιον. φημὶ γάνυν ἔγωγε, ὅλεθρον μοῖραν
μὴν τῷ στρατῷ ἰς λιγκερίαν καὶ μιδιόλανα στῆναι. οὗτοι δὲ λειπεὺς ἐν τῷ παυτίκα
ὅπῃ τε αὔξιμον ἢ οὗτ' ἐκείνη πολεμίους χωρεῖν, ὅσα αὖ ὀθνεῖς διδοῦ πράξεντας: ἔπειτα δὲ
καὶ πάλαι τῷ πολέμου ἔρχα διαχειρίζειν, ὅπῃ αὖ ἄριστά τε δοκῇ ἔ βέλτιστα εἶναι. βελισά-
ριος μὴν τοιοῦτα ἔπῃ. ναρσῆς δὲ ἀμείνω ἦν ἡγεῖσθαι. τὰ μὲν ἄλλα, ὦ στρατηγὲ μὴ οὐχὶ
ξὺν ἀληθείᾳ σοι πάντα ἀρῆται, οὐδεὶς αὖ αὐτόπου· πάντα δὲ τυγχὸν τὰ βασιλίως στρα-
τὸν ἰς μιδιόλανόν τε καὶ αὔξιμον ὑποκείμενον, ἀξύμφορον εἶμαι παντελῶς εἶναι.
ἀλλὰ σὺ μὲν ὅπῃ ταῦτα ῥωμαίων ἰξηγοῦ ὡς αὐτὸς βούλοιο οὐδὲν ἀπεικὸς· ἡμᾶς δὲ βα- 10.
σιλᾶ τὰ τῶν ἀμιλίων ὅπλα κρεμόμεθα χώραν, ἵν' μάλιστα γέτθους προσποιοῦνται φασὶ·
καὶ ῥᾴδιόν ἐστιν ξυστρέξαι μὴν οὕτως, ὥστε οὗτ' καθ' ἡμᾶς αὖ οὗτ' πολεμίους ὅ, τι βέλεσθε
διεργάσασθαι, πάσης ὑποκεκλεισμένους τῆς τῶν ἀμιῶνίων ἐλπίδος. ἵν' γὰρ ξὺν ὑμῖν ἐν
αὐξίμῳ προσεδρύειν ἐλοίμεθα: σίδοικα μὴ τῶν ἐκ ῥαβέννης ὅπόσοι βαρβαροι προ-
ῆσται ἡμῖν ἀμφιβόλους τε γενῆσθαι· καὶ πρὸς τῶν πολεμίων τὰ ἀναγκαίων ὑπολελειμμέ-
νοις, αὐτὰ διαφθαρῆναι. ἢ ναρσῆς μὲν ταῦτα ἔλεξε. βελισάριος δὲ, δύσας μὴ ἰς πολλὰ
ῥωμαίων ἰόντων καταῤῥεῖν τὰ τὰ βασιλίως ξυμβαίη πράγματα. ἢ τῇ ἐστιῦθεν ἀκοσμίᾳ
ξυγχεῖσθαι: γράμματα ἔκπεμπε ἰουστινιανοῦ ἴδηξεν, ἃ πρὸς οὗτ' στρατοπέδου ἄρχοντας
ἴγραψεν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ τάδε. ναρσοῦ τὰ ἡμέτερον πεμίαν οὐκ ἐφ' ᾧ ἀρξαι τὰ 10
στρατοπέδου ἰς ἰταλίαν ἐπιμψαμεν. μόνον γὰρ βελισάριον παυτὶ τῷ στρατῷ ἰξηγεῖσθαι ἔκ-
λίμεθα, ἵνα αὖ αὐτῷ δοκῇ ὡς ἄριστα ἔχειν· αὐτῷ τὰ ὑμᾶς ἔπεσθαι ἅπαντας ὅπῃ τῷ ξυμ-
φέροντι τῇ ἡμετέρᾳ πολιτείᾳ πρόσηκεν. τὰ μὲν οὖν βασιλίως γράμματα ὧδέ πη εἶχε.
ναρσῆς δὲ τῆς ὅπῃσθῆς τὰ ἀκροτελεύτιον λαβόμενος, ἀπιναντίας βελισαρίου ἰχυρίζετο
ἐς τῷ παρόντι τὰ τῆς πολιτείας ξυμφέρειν βουλεύεσθαι: διὸ δὴ σφίσιν οὐκ ἀναγκαῖον εἶ-
ναι αὐτῷ ἕπεσθαι. ταῦτα ἀκούσας βελισάριος, πρέπιον μὲν ἰς σύρβισαντον ξὺν πολλῇ στρα-
τιᾷ, ἐφ' ᾧ πολιορκήσουσιν αὐτὸν, ἔπεμψεν· αὐτὸς δὲ ὅπῃ ὀυρβίνον τὸ στράτευμα ἐπῆγε, πό-
λιν τε ἰσχυρὰν, καὶ γότθων φρουρὰν ἵδρυκὴ ἔχουσαν (ἀπέχει δὲ αὕτη ἀριμήνου πόλεως ἡ-
μίεργας ὁδὸν ἰυζώνῳ ἀνδρὶ: (καί οἱ τὸ στρατεύμενον ἰξηγουμένῳ, ναρσῆς τε καὶ ἰωάννης, καὶ ἄλλοι ξύμ-
παντες, ἔπεσθαι. τῆς τε πόλεως ἀγχοῦ ἰλθόντες, ἅμα τῷ λόφῳ τὰ πεζικὰ, ἱστρατοπέ- 30.
δευσαν δίχα. οὐ γὰρ πῃ ἀλλήλοις ξυνετετάχατο: ἀλλ' οἱ μὲν βελισαρίου ἀμφὶ τὰ πρὸς
ἕω τῆς πόλεως εἶχον· οἱ δὲ ἀμφὶ ναρσοῦ τὰ πρὸς ἑσπέραν. κεῖται δὲ ὀυρβῖνος ὅπῃ λόφου
πρὸς φέρων τὸ ἐς ὑψηλοῦ λίαν. οὐ μὲν τοι ὁ λόφος ὅτε κρημνώδης, οὔτε παντάπασιν κατ-
ρῶδης ἐστιν· μόνον δὲ δύσβατος τῷ ἀναντὴς ἰσάγαν εἶναι· ἄλλως τε καὶ τῷ τῆς πόλεως ἀγχοτάτω
ἐστὶν. μίαν δὲ ἔσοδον ἐς τὸ ὁμαλὲς ἔχει, πρὸς βορρᾶ ἄνεμον. ῥωμαῖοι μὲν οὖν ἐς τὸ πολι- 4 εἶναι l. s.
ορκίαν ἐτετάχατο ὧδε. βελισάριος δὲ ῥᾷον σφίσι προχωρήσειν ὁμολογίᾳ οὗτ' βαρ-
βάρους οἰόμενος, ἅτε κατωῤῥωσληκότας τὸν κίνδυνον: πρίσβεις τὰ παρ' αὐτοῦ ἔπεμ-
ψε· καὶ πολλὰ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς τάγαθὰ ἔσεσθαι, βασιλίως κατηκόους γενέσθαι πε-
ρῆναι. εἰ μὲν οὖν πρίσβεις τῶν πυλῶν ἀγχοῦ γενέσθαι (οὐ γὰρ τῇ πλεῖ σφᾶς ἐσλίξαν-
το οἱ πολέμιοι) πολλά τε καὶ λίαν ἐπαγωγὰ ἦπον. οἱ δὲ γότθοι χωρίου τὸ ἰσχὺ θαρ- 40
σοῦντες, καὶ τῶν ὅπλων τῇ ἀφθονίᾳ· οὗτ' μὲν λόγους ἤκιστα ἐσεδέχοντο· καθαπτάχ-
ου δὲ ῥωμαίους ἐνθένδε σκέλλουσιν ἀπαλλάσσεσθαι. βελισάριος δὲ ἢ ταῦτα ἀκούσας· ῥᾴδιος πα-
χείας τῷ στρατῷ ξυλλέγειν ἐπῆγγελλε, σφᾶν τε αὐτῶν ποιεῖσθαι μαχεῖν. ἢν δὲ ἐστὶς
κρυπτόμενοι, ἐμελλόν τε τῶν πυλῶν ξὺν αὐτῇ ἀγχοτάτω ἴσεσθαι, ἢ μάλιστα ὁ χῶρος ὁμα-
λὴς ἐστι, καὶ τῇ ἐς τὸ τεῖχος ὅπισθεν ἐλῇ χρῆσθαι. καὶ οἱ μὲν κατὰ ταῦτα ἐπεύχοντο.

ναρσῆ

καὶ εἰ μὴ τι ἰσχύω ἡ θάρσος πεῖναι τῆς πολιορκουμένης πυνθάνεσθε τὸ αὖ τῶν πολεμίων ἐπιξελθόντος αὐτὸ ἐκτεῖναι, καὶ ξύμπας ἐνταῦθα αὖ ὁ πόλεμος ἐπλύνησε. νῦν δὲ τῶν σκώλυσιν ὁρμὴ τὸ σφίσι μεγάλη τῆς Φρυγίσιον ἐπιγνομένη, καὶ ἀσθένεια τῶν ἀναγκαίων τῇ ἐσπορίᾳ πολλὴ ξυμπεσοῦσα. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι ῥᾳδίως ὑπερβολὴ αὐτὸ λοιπόμενοι τῶν χρημάτων τινὰ, δρέμμα πολλῷ τὸ ὄπλ ῥᾴδιναν ἔθεσαν. πρῶτα δὲ Ῥωμαίων ἰλθίγερ τὸ καὶ οἱ ξὺν αὐτὸ ἀφικόμενοι ἐς τὸ τῶν πολεμίων χαράκωμα τῶν γέτθων ὅσοι γόσις ποὶν ἰχόμενοι αὐτὸ ἔμειναν, ἐκ ἀσθρατόδων ἐπιπεσόντο λόγῳ· καὶ χρήματα συνέλεξαν, ὅσα φύγοντες γότθοι ἐλείποντο. βελισάριος δὲ πασὶ γρατῷ ἦλθεν ἐς μέσλω ἡμέραν. καὶ ἐπεὶ αἰχριῶντας τε καὶ δεινὸν αὐχμῶντας ἰωάννλω τὸ καὶ ξὺν συν
10 αὐτὸ εἶδε· τὸ θράσος ὑπαινιόμενος τὸ ἀλόγιστον, χάριτας αὐτῶν ἔφασκεν ἰλθίγερ ἐφείλειν. ὁ δὲ ξὺν ἰλθίγερ, ἀλλὰ ναρσῇ τῷ βασιλίως τιμᾷ, ὁμολογῆν ἔφη. ἅδε δηλῶν (οἶμαι) βελισάριον οὐ σφόδρα ἠγάλυσιεν, ἀλλὰ ναρσῆ ἀναπειθόντα σφίσιν ἅμιλλα. καὶ πλοιτὸν ἄμφω ὑποψία πολλῇ ἐς ἀλλήλους ἰχρῶντο. διὸ δὴ εὐδὲ ναρσλῷ ἐῶν οἱ ἐπιτήδειοι ξυὼ βελισαρίῳ γρατάδεσθ: ἀλλ' ἀείπειθον. ὅσον αἰχρὲν ἦν τῷ τῶν ἐσπορήτων βασιλῇ κοινωνοῦσι, μὴ εὐχὶ αὐτοκράτορα τὸ γρατὸ εἶναι, ἀλλὰ γρατηγῷ αὐδρὶ ὑπακούειν. ἐ γὰρ ποτε βελισάριον ἐπὶ τῇ ἴσῃ ἰκότα εἶναι τῇ γρατᾷ ξυὼ αὖτ' ἄρξειν, ἀπεφαίνετο· βουλομένῳ δέ οἱ κατ' αὐτὸν τῷ τῶν ῥωμαίων γρατῷ ἐξηγᾶσθαι, πλείας τὸ γραπώτας καὶ πολλῷ ἀμείνες ξὺν ἄρχοντας ἴψεσθ. ξὺν τε γὰρ ἱερύλλως, καὶ ξὺν ὅλορυφόρως τε καὶ ὑπασπιστὰς αὐτὸ, καὶ ὧν ἰκεῖνός τε καὶ αὐτὸς ἰωάννης ἦρχον. ξὺν τοῖς
20. δ' ἄρα πῦ τὸ ἡ ναρσῆ ἐπομένοις οὐχ ἧσσον ἢ μυρίοις ἔφασκον εἶναι· αὐδρείους τὸ ὄντας. καὶ ἅδε φερόντως ἀγαθοὺς τὰ πολέμια: βούλεσθαί τε τῷ ὑπολίας ὑπικράτησιν οὐ βελισαρίῳ λογίζεσθαι μόνον, ἀλλὰ τὸ μέρος καὶ ναρσλῷ φέρεσθαι. τῷ γὰρ βασιλίως αὐτὸν εἴωθαι ἐμιλίας ἀποληπεῖν, ὁκ ἐφ' ᾧ κινδύνοις ἰδιοις τῷ βελισαρίῳ δόξαν κρατύνηται· ἀλλ' ἐφ' ᾧ ἔρχα ξωιστοῖς τε καὶ αὐδρᾶσι ὑπιδειξάμενος, ἅπασι θεοῦ τὸ αὐθρώποις (ὡς τὸ εἰκὸς) εἴη. καί τι οὐδὲ βελισάριον ἔφασκον δωήσεσθαί τι ἄνευ γε αὐτοῦ πλεῖν δράσαι. γραπαῖς γὰρ, ἧς ὁκεῖνος ἄρχοι, τὸ πλῆσιν ἤδη ἔν τε φρυγίοις καὶ πόλεσιν ἀπολελᾶφθαι, ἅσπερ αὐτὸς εἶλε· καὶ κατίλεγον ἀπὸ σικελίας ἀρξάμενοι ἄχρι ἐς πυγλωὺς ἑξῆς ἅπαντα. ναρσῆς τε, ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσεν, ἤσθη ἰσάγαν τῇ ὑποθήκῃ· καὶ οὐδὲ κατίχειν τῷ ῥᾳδίσιαν, ἀδελφίδην ἐν τοῖς καθεστῶσιν ἔτι ἡσυχάτῳ. πολλάκις οὖν βελισαρίου, ἄλλα τε ἔργα ἴχεσθαι ἀξιοῦντος, ἐς σκήψεις τινὰς ἄλλοτ' ἄλλας ἀναχωρῶν τῷ ἀπεκέλευσιν ἀπικρύπτετο.
30 ὧν δὴ αἰσθόμενος βελισάριος, ξυγκαλίσας ξὺν ἄρχοντας ἅπαντας, ἔλεξε τοιάδε.

Λόγος βελισαρίου πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἄρχοντας.

Οὐ ταυτὰ ὑμῖν, αὐδρες ἄρχοντες, ἐδεί τὰδε τὰ πολέμου δοκῶ μοι γιγνώσκειν. ὑμᾶς γὰρ ὁρῶ τῶν πολεμίων, ἅτι παντάπασιν ἠσυχίαν ἀγόντων, ὑπερφρονοῦντας. ἐγὼ δὲ τοῦτο ὑμῶν τῷ παρρησίαν, ἐς ἄρειον * ἡμᾶς ἐμπεσεῖν κίνδυνον οἶμαι. ἐπεὶ ξὺν μὲν βαρβάρους ὅτι αἰσθρία τινὶ, οὔτι ἐλιγαθρωπία ἠσυχάδε ὑμῶν· πρόνοια δὲ μόνη καὶ βουλῇ κατεσταλμένοι, ἐς φυγὴν ἐτράπησαν εἰσὶ. δίδοικα δὲ μὴ τοῦτο ὑμεῖς τῇ ὁκ ἀληθεῖ δόξῃ σφαλόμενοι, τὰ αὐτοῖς ὑμᾶς τὸ αὐξὺν καὶ τὰ ῥωμαίων πράγματα θράσητε. ῥᾴων γὰρ οἱ γενικηλάται ἐλοκοῦντες, τοῖς πεπραγμένοις ἐπαιρόμενοι ἀφθείρεσθαι: ἢ οἱ πεῖ ἐλόχαν μὲν ἐπαικότες, δέον δὲ τὸ λοιπὸν καὶ φρονεῖν πολλῇ ἐς ξὺν ἑαυτοὺς ἰχόμενοι.
40 ῥᾳθυμία μὲν γὰρ τῶν εὖ καθεστώτων τινὰς ἔφθειρε· πόνος δὲ ξὺν μερίμνῃ τοῖσδε δυσυχηκόσιν πολλὰς ὤνησεν. ἐπεὶ τῶν μὲν ὀλιγωρία εἰκότων ἡ σθυναμὶς ὡς τὰ πολλὰ ἐλαττοῦται φιλῆ· μελέτη δὲ ἰσχὺν ἐντεθέναι ἱκανῶς πέφυκεν. ὁκοῦν εὐθυμεῖσθω ὑμῶν ἕκαστος, ὡς ἐς ῥᾳδίνην μὲν οὐπηγός τί ἐστ, καὶ γέτθων μυριάδες πολλαί. οὐραίας δὲ μεθολαυείν τε πολιορκεῖ, καὶ βεβίβληται λιγυρίαν ὅλως. αὔξιμος δὲ ἤδη γραπαῖς πλήρης πολλῆς τε καὶ λόγχης ἀξίας. ἀλλά τε χωρία πολλὰ πρὸς ἀξιομάχων ἡμῖν φρυγῶν βαρβάρων,

τὸ μία ἰδοῦσα, ἀκπίζειπ τι, καὶ πλησίον ἀφικομένη (ἔναγχος γὰρ πκοῦσα καὶ αὐτὴ ἔτυχε) τὸν πτῆνα ἰδίσθου, καὶ τὸ παιδίον ξυὼ ἐπιμελείᾳ ἐφύλαττε, μὴ κύων ἢ τι θηρίον αὐτὸ λυμαίνηται. χρόνου τὶ τῇ παραχῇ τριβέντος συχνοῦ, τότε δὴ τὸ πτῆνον ἐπαλεῖσθαι μεπαλαχεῖν τὸ παιδίον ξυνίεσθαι. γνωσθὲν δὲ πῖς πγκηνοῖς ὕστερον, ἔπι δὴ ὁ βασιλέως στρατὸς ἐπὶ γότθους μὼ τῷ πατρὶ ἐστασθαι ἦκοι· ῥωμαῖοι δὲ οὐ πάνυπη οὐδὲν ἐσεῖν αὐτὸ ἄχαρι· ἐπανῆλθον οὖν εἰκαδε ἅπαντες. ἔν τι οὐρθισπαλίᾳ ξυὼ πῖς αἰθράσιν αἱ γυναῖκες γλυμμαι, ὅσαι γένος ῥωμαίαι ἦσαν, ἐπειδὴ τὸ παιδίον πῖς αναρχάνοις εἰδον· τὸ γιγνὸς ξυμβαλλὴν οὐδαμῆ ἔχουσαι, ἐθαύμασε μεγάλως, ὅπ δὴ βιαίᾳ πεπέλωπαι· καὶ τὸν πτῆνα ἐκάση ἰδίδου, αἱ δὲ πρὸς τὸ ἐπιτηδείως ἔχουσαν ἔτυχον. ἀλλ' ὅπη τὸ παιδίον αὐθρώπινον χαλαῖπ προσίεπο, καὶ ἡ αὐξ αὐτὸ μεθίεσθαι ἤκιστα ἤθελεν· ἀλλὰ μηκωμένη ἀμφὶ τὸ παιδίον ἐδελειχίσατο, δηλονὰ πῖς παροῦσιν ἰδόκει πιθῆσθαι, [ὅπ τῷ παιδίῳ ἀγχιστα αἱ γυναῖκες ἰοῦσαι οὕτω δὴ αὐτῷ ἐνοχλεῖν· τότε, τι ξύμπαν εἰπεῖν μεπαπιθῆσθαι] ὡς οἰκείου τὸ βρέφους ἤξιον. καὶ ἀπ' αὐτοῦ αἵ τε γυναῖκες τὸ παιδίον σέβεσθαι ἠνώχλουν, καὶ ἡ αὐξ ἀσελέστερον ἔτρεφέ τι, καὶ τὰ ἄλλα ἐπιμελομένη ἐφύλαττε. διὸ δὴ αὖθις οἱ ἐπιχώριοι τὸ πᾶν δὴ τὸ παιδίον σκάλεσθαι. καὶ ἡνίκα μοι ἐπιδημεῖν ἐστασθαι ξυνέβη, ἐπιδεῖξαι τὰ θαλλόμενα πιούμενοι, θαῤῥεῖ τι τὸ παιδίον ἦγεν, καὶ αὐτὸ ἐξεπίτηδες, ἵνα βοᾷ, ἐλύπουν. καὶ τὸ μὲν πῖς λυπῦσιν ἀχθόμενον ἔκλαιεν· ἀκούσασα δὲ ἡ αὐξ (διεῤῥηκε γὰρ αὐτῇ ἴσον λίθου βολῆ) δρόμῳ τε καὶ μηκηθμῷ ἰσχομένη πολλῷ, παρ' αὐτὸ
* ἦκεν· ὑπερθέν τι αὐτοῦ ἐληλυθυῖα, ἕως, ὡς μή τις αὐτὸ λυπεῖν τελοιπὸν δύνηται. τὰ μὲν δὴ ἔν ἀμφὶ τῷ αἰγιαθῳ πότῳ γεγονότα ἐστί. βελισάριος δὲ διὰ τῶν παύτῃ ὅρων ἰχώρει. ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς ἐγένοντο, ἐπὶ καὶ θαλατῶντας τοῖς ξυμπεσοῦσι σὺν βαρβάροις ἱέρα ἔφερε δὲ αὐτοῦ, ἐπειδὴ πάντα πυθόμενος παντάχοθεν σφίσι πολεμίων ἐπεῖναι στρατὸν· ἀλκῆς δὲ οὐδεμιᾶς μνηθῆναι. ἀλλ' αὐτίκα δὴ μάλα εἰς φυγὴν τρέψασθαι. καὶ ἔτυχέ γε τῆς ἀληθοῦς δόξης, οὐκ ἔξω τοῦ ἐπιμόρου ἐπεπτικὸς. ἐπειδὴ γὰρ ἐς τοῖς ὄρεσιν ἐγένετο, ἅπερ δοτὸ ἀριμίνου ἀπέχει ἡμέρας ὁδὸν· γότθοις πισὶν ὀλίγοις, κατά τινα χρείαν ὁδῷ πρόσω μόνοις, ἐνέτυχον. εἰ δὴ οὐκ ἐς τὰ ἀπροσδόκητον πολεμίων ἐπεπτωκότες στρατῷ, ἐκπεπλαγμένοις τῆς ὁδοῦ οὐδαμῇ ἴσχυσαν· ἕως θαῤῥεῖ τῶν ἔμπροσθεν ἰόντων βαλλόμενοι, εἰ μὲν αὐτοῦ ἔπεσον· οἱ δὲ θαυμασίως γεγωνημένοι, σὺν σκηνῇ σκοπίλους ἀσφαμένοις ἐπί τινας ὠθίλαθον. ὅθεν σκοπεύμενοι τὸν ῥωμαίων στρατὸν ἐς πᾶσας ὁδοιπορίας ξυρρέοντας, πολλῷ πλείονας τὰ ἀληθοῦς μέτρου ὑπεπόπτευον εἶναι. ἔνθα δὴ καὶ τὰ βελισαρίου σημεῖα ἰδόντες, αὐτὸν ἐξηγεῖσθαι ταύτῃ τῇ θραπᾷ ἐγνωσαν. νύξ τε ἐπέβαλε. καὶ αὐτοῦ μὲν ῥωμαῖοι ἠυλίσαντο. τῶν δὲ γότθων οἱ θαυμασίως λάθρᾳ ἐπὶ τὸ τῆ εὐτάγιδος στρατόπεδον ἤεσαν. οὗ δὴ ἀμφὶ μέσας ἡμέρας γεγενῆσθαι· πάς τε θηλυς ἐπεδείκνυεν, καὶ βελισάριον σφίσι ξὺν στρατῷ, κρέσσονι ἢ ἀριθμοῖς, ὄντα οὕπω παρεσκευάζοντο. οἱ δὲ παρεσκευάζοντο μὼ ὡς ἐς μάχην θεὸς βορρᾶ ἄνεμον ἀριμίνου πόλεως τετραμμένοι· (ταύτῃ γὰρ ἦσαν σὺν πολεμίοις ἀφίξεσθαι) ἀέρι τι ἐς τὰ ὄρεσ τὰ ἄκρα ἔβλεπον ἅπαντες. ἐπεὶ δὲ, νυκτὸς σφίσιν ἐπιγιγνομένης, κατεθέμενοι τὰ ὅπλα ἡσύχαζον· πυρὰς ἐς τὰ θεὸς ἕω τῆς πόλεως, ὅσον δοτὸ σταδίων ἐξήκοντα, ἐδόκουν ἅπερ τὸ ξὺν μαρτίνῳ στράτευμα ἔκαιον· ἐς δὲ τὸ ἀμήχανον ἦλθον. κυκλωθήσεσθαι γὰρ θεὸς τῶν πολεμίων ἅμα ἡμέρᾳ ἐπεφώβηντο. παύτῃ μὼ οὖν τῇ νυκτὶ ξὺν δέει τοιούτῳ ἠυλίσαντο. τῇ δὲ ἐπιγιγνομένῃ ἡμέρᾳ, ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχοντι, εἰλόμενοι ἐπὶ σφᾶς ἰέναι ὁρῶσιν ἐξαίσιον εἶον. ἔς τε ἀφασίαν ἐμπεπλωκότες, ἐς φυγὴν ὥρμηντο συσκευαζόμενοί τε κατὰ τάχος, τοσούτῳ θορύβῳ τὰς κραυγὰς ἔσχον, ὥστε οὐδὲ τῶν θαγγελλομένων κατήκουον· οὐδέ ἄλλό τι ἐνῷ ἐπεισύντο, ἢ ὅπως αὖ αὐτὸς ἕκαστος πρῶτος τε ἀπαλλάσσοιτο τὸ στρατοπέδου, καὶ ῥαδίως τῷ θεοδόσιου ἑστὸς ἠδύνατο.

καὶ εἰ ὧδ

τε αὐτῆς ῥωμαίων δρασέρλον καὶ στράτευμα ὅλον, καὶ πάλιν κατήκοον βασιλεῖ θερυάλωπον πεπηᾶχ ξυμβήσεσθαι. ἡ οὐκ ἄχρι τούτε ἡσεσθαι τὸ δεινὸν· ἀλλὰ καὶ ξύμπασαν καταξῆσαι τὴν τε πολέμου δυνήσεσθαι τύχην. * οὕτως γὰρ λογίζε τοὺς τῶν πολεμίων, ὡς πληθει μὲν στρατιωτῶν ἔτι καὶ νυῦ ἡμῶν ὑπερπολὺ περέχουσιν * ἐς ἀναδρίαν δὲ, * οἷς πολλάκις ἰσφάλησαν, σκεπτόμενοι εἰκότως. τὸ γὰρ τῆς τύχης ἐναντίωμα πᾶσιν αὐτῶν τὴν παρρησίαν ἀφείλετο. διὸ τοίνυν ἐν τῷ παρόντι ξυνημερήσωσι: τό τε φρόνημα οὐκ ἐς μακρὰν ὑποληψονται· καὶ τὸ λοιπὸν οὐκ ἐξ αὐτοπάλου μόνον ἡμῖν τὸ πόλεμος, ἀλλὰ καὶ πολλῷ μειζόνως τὸν πόλεμον τένδε διοίσουσι. φιλοῦσι γὰρ οἱ τῶν θυσκόλων ἀπαλλαττόμενοι, τῶν οὕτω δυσθυχηκότων ἀμείνους αὐτὰς γνώμας εἶναι. ναρσῆς μὲν ποιοῦται πρῶτ. στρατιώτης δέ τις ἐξ Ἀριμηνου, λαθὼν τοὺς Βαρβάρους, ἐς τε τὸ στρατόπεδον ἦλθε· καὶ βελισαρίῳ γράμματα
20. ἔδωκεν, ἃ παρὰ αὐτὸν ἰωάννης ἔγραψεν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ τάδε. Ἅπαντα ἡμᾶς τὰ ἀναγκαῖα χρόνου πολλοῦ ἀπολελοιπέναι, καὶ τὰ λοιπὰ μηδὲ παρὰ τὸ θεῖον αὐτίκεν ἡμᾶς· ἵνα τε μηδὲ τοὺς ἀπόντας ἀμυνεῖσθαι οἵους τε εἶναι· ἀλλ' ἐπὶ ἡμερῶν ἀκουσίους ἡμᾶς τὰ αὐτοὺς, καὶ πόλιν τήνδε, τοῖς πολεμίοις ἐγχειρεῖν. πρεσβεύω γὰρ βιάζεσθαι τὴν παροῦσαν ἀνάγκην ἥκιστα ἔχομεν· ἤνπερ δοτελογήσασθε ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα τι οὐκ ἐνδεεῖς δράσωμεν, ἀξιόχρεων οἴομαι. ἰωάννης μὲν ἔγραψεν ὧδε. βελισάριος δὲ διηπορεῖτό τε, καὶ ἐς ἀμηχανίαν ἀπὸ πολλῶν ἐξέπιπτε. πρός τε γὰρ τοῖς πολιορκουμένοις ἐδεδίει· καὶ οὐκ ἐν αὐξίμῳ πολεμίους ὑποστήσεσθαι δηώσειν μὲν ἀδιάστροφον ἅπαντα πρὸ ὀφθαλμῶν τιθέμενος· σφῶν δὲ κατόπιν τὸ στρατόπεδον ἐσδρύσοντας, ἄλλως τε καὶ ἡνίκα αὖ τοῖς ἑαυτοῖς προσμίξειαν,
30 πολλά τε κακὰ καὶ ἀνήκεστα (ὡς τὸ εἰκὸς) διεργάσασθαι. ἔπειτα μὲν τοιοῦτοι τάδε. δρᾶπετον μὲν ξὺν χιλίοις αὐδράσιν αὐτοῦ ἐλιπεν, ἐφ' ᾧ πρὸς τῇ θαλάσσῃ στρατόπεδον ποιήσοντες, πόλεως αὐξίμου ἐμφύσιος ἀμοιρήσειν ἀπίχον. οὓς δὴ σκέλδις μήτε πῃ ἐξαναστρωφᾶσθαι ἐνθένδε ἰέναι· μήτε ξυμμαχίας τοῖς πολεμίοις, πλὴν γε δὴ ὅσα ἐκ τοῦ στρατοπέδου ἀμυνοῦμένους, διὰ σκοποῦ ποτε ἐπ' αὐτοὺς ἴωσι. τούτῳ γὰρ τοὺς βαρβάρους μάλιστα ἤλπιζεν ἄγχιστά που στρατοπεδευομένων ῥωμαίων, ἔν τε αὐξίμῳ ἡσυχῇ μένειν, καὶ οὔποτε [καθυργήσαντας σφίσιν ἴψεσθαι. στρατιὰ δὲ αἰσιολογωτάτῳ ξὺν ναυσὶν] ἔπεμψεν, ἧς ἡρωδιανός τε καὶ οὐλιάριος ἐς ναρσῆν ἀράτην ἀδελφοὶ ἦρχον. αὐτοκράτωρ δὲ τῷ στόλῳ ἐλθόντες ἐφεστήκει. οἱ δὴ εὐθὺ ἀριμήνου βελισαρίῳ σκέλδις πλὴν, φυλασσομένους μὴ μακρὰν ὑποπελοιμμένου τὸ πεζοῦ στρατοῦ, κατιδεῖν ἐς τὴν σκηνὴν ἀκτῶ ἐγχειρήσουσιν. ὁδῷ γὰρ αὐτοὺς περιόδῳ τῆς ἠόνος οὐ πολλῷ ἄποθεν. καὶ στρατιὰ μὲν ἄλλη, ἧς μαρτῖνος ἦρχε, τῇς ναυσὶ τούτοις ὑδρακολουθοῦντας, κατὰ τὴν ὑδραλίαν σκέλδιν ἰέναι· ὑποπελάμβανον, ἐπισταὶ τῶν πολεμίων ἄγχιστα ἴκοντας, πυρὰ πλείονα καὶ οὐ κατὰ λόγον τοῦ στρατοῦ καίειν, θλίψειν τε πλῆθους πολλῷ πλείονος τοῖς ἑαυτοῖς παρέχεσθαι. αὐτὸς δὲ ἄλλην ὁδὸν τῆς ἠόνος ἀπωτάτω οὖσαν, ξὺν τε ναρσῆ καὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ διὰ πόλιος οὐρκισταλίας ἦει. διὸ δὴ ὑπὸ τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις οὕτως ἀλάθρηχος καθῆλεν, ὥστε ἄλλο γε αὐτῇ οὐδὲ ὁ, ποιοῦ ὑπολείπεται τοῦ πρότερου κόσμου, ὅτι μὴ πύλης μιᾶς, καὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ ἐδάφους λείψανόν τι βραχύ. ἐνταῦθά μοι ἰδεῖν θέαμα ξυνελήχθη πιέσθαι. ἡνίκα ὁ ξυὶ τῷ ἰωάννῃ στρατὸς ἐς * πυκνανοὺς ἦλθε, γέγονεν (ὡς τὸ εἰκὸς) παραχή τις πολλὴ τοῖς τούτῳ αὐθρώποις. τῶν τι γυναικῶν αἱ μὲν ἔφυγον ἐξαπιναίως ὅπη αὐτῶν ἑκάστῃ σῶμα ἐγένετο· αἱ δὲ καταλαμβανόμεναι ἦγοντο κόσμῳ οὐδενὶ πρὸς τῶν ἐντυχόντων. ἐν τούτῳ δὴ τῷ χωρίῳ, μία τις γυνὴ ἀρτίως τεκοῦσα, καὶ τὸ παιδίον δοκιμοῦσα ἐν τοῖς ἀπαρχαίοις, ὑπὸ γῆς κείμενον, καὶ ἔτι ζῳοῦσα, ἔτι ὑφ' ὑπνου καταληφθεῖσα, ἐνταῦθα ἐπανέκειτο οὐκέτι ἔχουσα· ἠφανίσθη γὰρ αὐτῇ σὺν ὀλίγῳ ἢ ἐξ αὐθρώπων ἢ ἐξ ἰταλίας ξυνάπασα. τὰ μὲν οὖν παιδίον ἐν ταύτῃ δὴ τῇ ἐρημίᾳ γεγονὸς ἔκλαιεν. αἵξ δὲ αὐτὸ μία

* οὕτω γὰρ Ι. S.

* οἱ πολ. Ι. S.

* πυκλώνους Ι. S.

νάτου ἰσλίας. οὕτω μὲν βουλῆτα διοῦσιν. ὧν ἕθνος ἐν παλυανύθρωποις, * οἳ γ' αὐτοὶ εἰσὶ πρὸ οὐδὲν ἱερούλων τὸ παλαιὸν ἰσχύσαντο. νυνὶ δὲ ἔρουλοι, οἳ δὴ καὶ ῥωμαίοις ὤκηντο, φόνου σφίσι τοῦ βασιλέως ἐξηρασμένου, ἔπεμψαν τῶν λογίμων τινὰς ἐς βουλὴν τὴν νῆσον· ἔνθα διερευνησαμένους τὰ κατὰ κομισθῆναι ἐφ' αἵματος δὴ βασιλείου οἷοί τε ὦσιν. ἐπεὶ τὸ μὲν αὖθις οὔπω ἐς τὴν νῆσον ἐγένοντο: πολλὰς μὲν ἐς παῦθαι γήρους δὴ βασιλέως εὗρον ἕνα μὲν τινὰ ἀποδράντα, ὅπερ αὐτοῖς μάλιστα ἤρεσκεν, ὀπίσω ἀναστρέφοντες ξὺν αὐτῷ ἤεσαν. ὡς δὲ ἐπειδὰν ἐγγὺς ἐγένετο, πλοῦτος νόσος, διὸ δὴ αὖθις οἱ ἄνδρες ἄπρακτοι ἐς τὴν νῆσον ᾐρέοντο, ἕτερον ἐπάγοντες παῖδα ὄνομα. ᾧ δὴ ὅπερ ἀδελφὸς ἄρδην ἔπεσε, καὶ τῶν ἐν βουλῇ ἀρίστων νεανίαι διακόσιοι. χρόνου δὲ αὐτοῖς ἐν τῇ πρεσβείᾳ ταύτῃ τριβέντος συχνοῦ ἐρούλοις τοῖς ἀμφὶ σιγγιδῶνα ἔννοια γίγνεται, ὡς οὐ τὰ ξύμφορα σφίσιν αὐτοῖς ποιοῖεν, ἐκ βουλῆς δεχήκοντ' ἐπαγόμενοι, ἰουστινιανοῦ βασιλέως οὐ τι ἐθελουσίᾳ. πέμψαντες οὖν ἐν βυζαντίῳ, βασιλέως ἐθέντα ἄρχοντα σφίσι πέμψαι, ὃν αὖ αὐτοῖς βουλομένῳ εἴη. ὁ δὲ αὐτοῖς τῶν τινὰ ἐρούλων, ἐκ παλαιοῦ διατριβὴν ἐν τοῖς ἔχοντα, εὐθὺς ἔπεμψε, συναρτῦσαν ὄνομα. ὅπερ ἔρουλοι εἴθισται μὲν τὰ πρῶτα, καὶ προσκυνῆσαι ἄσμενοι, θεσπέσιόν τι τὰ εἰωθότα ἐπήκουον. ἡμέραις δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον ἥκετο, ἀγγέλλων, ξὺν ἐκ βουλῆς νήσου ἄγχιστά που εἶναι, καὶ συναρτύας μὲν ξὺν ἀπολέσαντας αὐξὺν ἀπαίζειν ἐκέλευεν, ἔρουλοι δὲ τὸ βέλτιστον ἐπαινέσαντες, ἐνθὺς ἔπινον. ἐπεὶ δὲ ἡμέρας ἐδῷ ἀλλήλων διῆσαν: νύκτωρ μὲν αὐτὸν ἀφίενται ἅπαντες, ἐς ξὺν ἐπηλύτας αὐτίμολοι ἦλθον· αὐτὸς δὲ μόνῳ ἐς βυζάντιον ἀποδρᾶς, ἄχετο. καὶ βασιλεὺς μὲν πάσῃ σιωπῇ κατέγνω ἐς τὸν ἀρχὸν αὐτὸν ἐς αὖθις ἐπιέναι. ἔρουλοι δὲ σιωπῇ τὸ ἀποστάσεως γίγνεται. βελισάριος δὲ ἐκ ναρσοῦ ξὺν ἀμφοτέροις στρατεύμασιν, ἀλλήλοις αἱρεμίζωντο ἀμφὶ πόλιν φίρμον· ἡ κεῖται μὲν πρὸς τὸν ἦόα τὸ ἰονίου κόλπου, ἀπέχει δὲ αὐξίμου πόλεως ἡμέρας ὁδόν. ἐνταῦθα ξὺν πᾶσι τοῖς τοῦ στρατοῦ ἄρχουσιν ἐς βουλὴν ἐποιοῦντο, ὅπη ποτὲ σφίσι πρότερον ἐπὶ ξὺν πολεμίους ἰοῦσι μᾶλλον ξυνοίσει; ἐπεὶ γὰρ ἐπὶ ξὺν ἀρίμηλον πολιορκοῦντας χωρήσειαν, ξὺν ἐς αὐξίμου ἀναπαύειν, μὴ κατὰ νώτου ἰόντας, σφεῖς τε, καὶ ῥωμαίους ξὺν ταύτῃ ὠκημένους, τὰ αὐτίκα (ὡς τὸ εἰκὸς) θράσωσι: καὶ ἀμφὶ τοῖς πολιορκουμένοις ἐδείμαινον, μὴ τῇ ἀπορίᾳ τῶν ἀναγκαίων δεινόν τι πάθωσιν. οἱ μὲν οὖν πολῖται, ἰωάννῃ χαλεπῶς ἔχοντες, ἐπιῦσιν ξὺν λόγῳ. ἐπικαλεῖν γὰρ οἱ ὅτι θράσει τὰ ἀλογίστως, καὶ χρημάτων πολλῶν ἔρωτι, ἐς πόσον κινδύνου ἀφίκοιτο· καὶ σὺν τάχει, οὐδὲ ἢ βελισάριος ἐξηγεῖτο, ἐᾷ τὰ δ' πολέμια περαίνεσθαι. ναρσῆς δὲ (καὶ γὰρ οἱ φίλτατος ἦν αὐθρώπων ἁπάντων) δείσας, μὴ βελισάριος πρὸς τὰ τοῖς ἄρχουσιν ἠρημένα ἐνδὺς ἐς δευτέρω τὰ ἐς ἀριμῆνω πράγματα θῆται: ἔλεξε τοιάδε. σὺν ἐς τοῖς εἰωθόσι διαλογίζεσθαι, αὖδρες ἄρχοντες· ὅδε, ὅπερ ὧν αὖ τις εἰκότως ἀμφαγνοήσειε, τῷ βουλῇ ἔχειτ: ἀλλ' ἐς οἷς πάρεσι * καὶ τοῖς ἐς πολέμου πεῖραν οὐσημείαν ἐλθοῦσι τῷ ἄρεσιν αὐτοσχεδιάζουσι τὰ κράτιστα εἰδέναι. εἰ μὲν γὰρ ὅ τι κίνδυνος ἐς ἴσῳ ἔσκεν, καὶ βλάβος ἑκατέρωθεν τοῖς γε δόκιμοι εἶναι αὐτόπαλον· βουλεύεσθαί τι ἱκανῶς ἄξιον· καὶ λογισμῶν ἁπλῶν πιοῦσιν, οὕτω ποιεῖσθαι τῷ ὑπὲρ τῶν παρέντων διάγνωσιν. ἡμᾶς δὲ εἰ μὲν τῷ ἐς αὔξιμον προσβολὴ ἐς ἄλλον τινὰ χρόνον ἀποθέσθαι βουλοίμεθα· τῷ ζημίαι ἐν τοῖς ἀναγκαίοις οὐδαμῶς ἔξεσμεν. τί γὰρ ἂν μεταξὺ τὸ διάλλαστον εἴη; ἐς ἀριμῆνω δὲ (ὡς τὸ εἰκὸς) σφαλέντες· εἰ μὴ λίαν σμικρὸν εἰπὼν ἦ, τῷ ῥωμαίων ἰσχὺν καταλύσωμεν, εἰ μὲν ἰωάννης ἐς τὰς σὰς ἐντολὰς ὕβρεσιν ἄρξει βελισάριε. πολλῷ γε τῷ δίκῃ ἔχεις παρ' ἐκείνου λαβών· ἐπεὶ σοι πάρεστι σώζειν τὸ τὸν ἐπαικότα, καὶ τοῖς πολεμίοις φείδεσθαι. σκέψει δὲ μὴ τὰς πίνας, ὧν ἰωάννης ἀγνοήσας ἥμαρτε, ἀποβασιλέως τι καὶ ἡμῶν λάβῃς. εἰ γὰρ τὸν ἀρίμηλον ἐξέλωσι· γέτθοι· στρατηγὸν τὸν αὖ-

βουλὴ Ναρσοῦ.

* καὶ τοῖς I. S.

* οἱ γαυνὶ vel οἱ γυνὶ

εἶναι. κἄπειτα σὺν αὐτῆς πολλῷ ἄποθεν πρὸς βορρᾶν ἄνεμον. ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ γῇ μὲν
οὐρανῷ ἐκ τοῦ ἁπαπλεῖσθαι τυγχάνει οὖσα· ἐν χώρᾳ δὲ τῇ οἰκουμένῃ, τρία καὶ σὺν ἔθνη
πολυανθρωπότατα ἵδρυται· βασιλεῖς τε εἰσι κατὰ ἔθνος ἕκαστον. ἐπιπίπτει γίνεται ἀνὰ πᾶν
ἔτος θαυμάσιον. ὁ γὰρ ἥλιος, ἀμφὶ θερινὰς μὲν τροπὰς μάλιστα, ἐς ἡμέρας παραπέμπουσι
ὐδαμῇ δύσιν· ἀλλὰ διηνεκῶς ἐς πάντα τὸν τοῦ χρόνον ὑπὲρ γῆς φαίνεται. μησὶ δὲ οὐχ ἧσσον
ἢ ἓξ ὕστερον, ἀμφὶ τὰς χειμερινὰς τροπάς, ἡλίου μὲν ἐς ἡμέρας παραπέμπουσι τῆς νήσου
ταύτης οὐδαμῇ φαίνεται· νὺξ δὲ αὐτῆς ἀπείρονος κατακέχυται· κατὰ φαεά τε ἀπ' αὐτῆς
ἔχει πάντα τὸν τοῦ χρόνον τοῦτον τῆδε αὐθρώπους, ἐπεὶ ἀλλήλοις ἁπομίγνυσθαι μεταξὺ οὐ-
δεμιᾷ μηχανῇ ἔχουσιν. ἐμοὶ μὲν οὖν ἐς ταύτην εἶναι τὴν νῆσον, τῶν τε εἰρημένων αὐτόθεν
20. ἡδέως, καὶ περ γλιχομένῳ, τρόπῳ οὐδενὶ ξυνελεύσεσθαι. τῶν μὲν τοι ἐς ἡμᾶς ἐνθένδε ἀφικο-
μένων ἐπυθόμην, ὅπη ποτὲ εἴη ἀνίσχοντος ἔτι δύοντος τοῖς καθήκουσι χρόνοις ἐς ταῦ-
θα ἡλίου· εἶπεν ἐμοὶ λόγον ἀληθῆ τε καὶ πιθανὸν ἔφασκον. τὸν γὰρ ἥλιον φασὶ παραπέμπον-
τα ἡμέρας σκιάν τε σφίσιν μὲν, ὥσπερ εἴρηται· φῶς δὲ τοῖς ταύτῃ αὐθρώποις εἶναι, πᾶ
μὲν πρὸς ἑῴαν, πᾶ δὲ πρὸς ἑσπέραν. ἐπιδαὶ οὖν ἐπασιῶν αὖθις ἀμφὶ τ' ἐρίζοντά τι γιγνό-
μενον ἐς τὸν αὐτὸν ἀφίκηται χῶρον, οὗπερ αὖ τὸν ἀνίσχοντα τὰ πρῶτα ἐώρων· [ἡμέραν] οὕ-
τω κὴ νύκτα μίαν παρεκτείναι λελήθαμεν. καὶ ἡνίκα μέν τι ὁ τῶν νυκτῶν χρόνος ἀφίκη-
ται, τοῖς γε σπλήνεσι τῷ ὀρόφῳ αἰεὶ τοῖς δρόμοις πυκνὰ ἐπιμηκύνομαι· τὸ τῶν ἡμερῶν λεγίζοντα
μέτρον. ἑπτακαίδεκα δὲ πάντα καὶ τριάκοντα ἡμερῶν χρόνον τῇ μακρᾷ ταύτῃ διαδράμοι νυκ-
τί· εἰλόντα τινες ἐς τῶν ἑῴων τὰς ὑπερβολὰς (εἰδισμένον αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον) τὸν γε δὴ ἥλιον
ἀμηχανεῖν ἐνθένδε ὁρῶντες ἀπαγγέλλουσι τοῖς κάτω αὐθρώποις, ὅτι * δὴ πάντα ἡμερῶν ἥλιος * alii I. S.
αὖθις καταλάμψοι. οἱ δὲ παθήματα πανηγυρίζουσιν εὐαγγέλια, καὶ ταῦτα ἐν σκότῳ. αὕ-
τη τοι θουλίτης ἡ μεγίστη τῶν ἑορτῶν ἐστί. δοκοῦσι γάρ μοι πᾶσιν ἀεὶ γίνεσθαι οἱ νησιῶται οὗ-
τοι (καὶ περ πάντα ξυμβαίνον σφίσιν αὐτὰ πᾶν ἔτος) μή ποτε αὖθις ἁπολείπειν τὸ φάος
ἡλίου. τῶν δὲ ἰδρυμένων ἐν θουλῇ βαρβάρων ἐν μέσῳ ἔθνος, οἱ σκηνίφιοι ἁπαλλάτ-
τουσι, θηρεύθη τινὰ βιοτὴν ἔχουσιν. οὔτε γὰρ ἱμάτια ἐνδιδύσκονται, οὐδὲ ὑποδεδεμένοι βασί-
ζουσιν, οὔτε οἶνον πίνουσιν, οὔτε τι ἐδώδιμον ἐκ τῆς γῆς ἔχουσιν. οὔτε γὰρ αὐτοὶ γε γεωργοῦ-
σιν, οὔτι τε αὐτοῖς αἱ γυναῖκες ἐργάζονται· ἀλλὰ ἀνδρες ἀεὶ ξυὼ τῇ γυναικὶ τὸ θήρειον μόνιμον
ἁπτηδεύουσι. θηρίων τε γὰρ, καὶ ἄλλων ζώων, μέγα τὸ χρῆμα, αἵ τε ὕλαι αὐτοῖς φέρουσι, με-
γάλαι ὑπερφυῶς οὖσαι, καὶ τὰ ὄρη, ἃ ταύτῃ ἀνέχει. καὶ κρέασι μὲν θηρίων ἀεὶ τῶν ἁλι-
σκομένων σιτίζονται, τὰ δὲ ἐρίσματα δὲ ἀμφίεννυνται, ἐπεὶ σφίσιν οὔτε λίνον, οὔτε
ὅτῳ ῥάπτοιεν, ἔνεστιν. οἱ δὲ τῶν θηρίων τοῖς νεύροις τὰ δέρματα ἐς ἄλληλα ταῦτα
ξυνδέοντες, οὕτω δὴ ἐς σῶμα ὅλον ἀμπέχονται. οὐ μὲν οὐδὲ τὰ βρέφη αὐτοῖς κατὰ
ταὐτὰ τιθηνοῦνται τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. οὐ γὰρ σιτίζονται * σκηνιφίνων παιδία * σκηνιφίκων. antea. Sed interpres σκηνιφίων.
γυναικῶν, γάλακτι, οὐδὲ μητέρων ἅπτονται πτθοῦ· ἀλλὰ ζώων τῶν ἁλισκομένων τοῖς
μυελοῖς ἐκτρέφοντα μένοις. ἐπειδὰν οὖν γυνὴ τύχῃσι τίκτουσα, δέρματα τὰ βρέφη
ἀμβάλλομένη, κρεμᾷ μὲν ἐν θύραις ἁπὸ δένδρου τινός· μυελὸν δέ οἱ ἁπὸ τῶν σμάτων ἐν-
θεμένη, αὖθις σίλλεται ἁπὸ θήρεω. ἁπὸ κοινοῦ γὰρ τοῖς αὐθράσι τὸ ἁπτήδευμα
μετίασι τοῦτο. τούτοις μὲν οὖν δὴ τοῖς βαρβάροις τὰ ἐς τὸν δίαιταν ταύτην πη ἔχει. οἱ
μὲν τοι ἄλλοι θουλίτης (ὡς εἰπεῖν) ἅπαντες, οὐδέν τι μᾶλλον διαλλάσσουσι τῶν ἄλλων αὐθρώ-
πων. θεοὺς μὲν τοι καὶ δαίμονας πολλὰς σέβεσιν· ἐρασίης τε ἐς αἰρίης, ἐγγείης τε καὶ θαλασσίης·
καὶ ἀλλ' ἄπαντα δαιμόνια, ἐν ὕδασι πηγῶν τε καὶ ποταμῶν εἶναι λεγόμενα. θύουσι δὲ ἐνδελε-
χέστατα ἱερεῖα πάντα καὶ ἐναγίζουσι, τῶν δὲ ἱερείων σφίσι τὸ κάλλιστον, αὔθρωπός ἐστιν,
ὅνπερ αὖ θερυάλωτον ποιήσωνται πρῶτον. τοῦτον γὰρ τῷ ἄρει θύουσιν, ἐπεὶ θεὸν αὐτὸν νομί-
ζουσι μέγιστον εἶναι. * ἱρῶνται δὲ τὸν αἰχμάλωτον, οὐ θύοντα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ * ἴσ. ἱερεύοντα
ξύλου κρεμῶντες, ἢ ἐς τὰς ἀκανθας ῥιπτοῦντες, πᾶς ἄλλαις τε κτείνασιν θανάτου

παρὰ καὶ γυναιξὶ πολεμοῦντες. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο ἐς χώρας, ἣ δὴ μόνοι τὸ παλαιὸν ᾤκιζον, οὐ τῷ ἤθεσιν φρατρῷ ἀναμιχθέντες ἐς ἑπτὰ πόλεις ἐχώρησαν· ἐνταῦθα ἱδρύσαντο. ἀλλ' ἐπὶ τῷ λιμῷ ὀλιζόντο, ἅτε ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ· ἐνθένδε οὐ πολλῷ ὕστερον ἐξαναστάντες, ἄγχιστά που τῆς ἠπείρου χώρας ἀφίκοντο. καὶ αὐτοῦ ληπτοὺς τὸ μὲν πρῶτα ἑκάτερα ἡγεμόνευον, ἔπειτα δὲ ἠρξαντο ἐξ αἰτίας οὐδεμιᾶς, ἀτόπως ἐς αὐτοὺς ἔρρε ἐνθάκιτος. γυναῖκάς τε γὰρ ἐβιάζοντο, καὶ βοῦς τε καὶ ἄλλα χρήματα ἥρπαζον, καὶ ἀδικίας οὐδὲ ὁτιοῦν ἀπελείποντο· ἔς τε πλουτοῦντας ἀδίκων χειρῶν ἐς αὐτοὺς ἦρχον. ἅπερ ἔρυθροι Φίρειν τὸ λοιπὸν οὐχ οἷοί τε ὄντες· ὕστερον τὸ πρῶτον Δαβαίνους, καὶ τοῖς σκηνὴν ῥωμαίοις πρόσοικον ἔγνωσαν, ἀναπείσει τῷ αὐτοκράτορα δέχθαι ἔ-
χοντος. ὅσπερ αὐτοῦ πολλῇ φιλοφροσύνῃ ἐδέξατο, * ἱδρύσας αὐτοῖς οἴκησιν. χρόνῳ δὲ . ο
οὐ πολλῷ ὕστερον προσκεκρούκασιν αὐτῷ οἱ βάρβαροι οὗτοι, ἀνόσια ἔργα ἐργασάμενοι σὺν τούτοις ῥωμαίοις. διὸ δὴ στράτευμα ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψε. νικήσαντες δὲ τῇ μάχῃ ῥωμαῖοι πολίσσους μὲν ἔκτειναν, οὐσίας δὲ πολλῇ ξυμπάσας διαφθεῖραι γεγόνασιν. ἀλλ' οἷς ἱκετείαν τῶν στρατηγῶν οἱ κατάλοιποι αὐτῶν γεγόνασι, ἐδέοντο διασώσασθαί τε αὐτοὺς, καὶ ξυμμάχους τῆς βασιλέως ἐπιτηρητὰς πολεμεῖν ἔχειν. ταῦτά τε μαθόντες τὸν αὐαξάρσιον, ἤρεσκε· καὶ ἀπ' αὐτοῦ λαφθῆναι μὲν τισιν ἐρυθρῶν ξυνέβη. οὐ μὴν τοι οὐδὲ ξύμμαχοι ῥωμαίοις γεγόνασιν· οὐδέ τι εἰρήκασιν ἐς αὐτοὺς ἀγαθόν. ἐπεὶ δὲ ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐπῆρε χώρας τε ἀγαθῆς καὶ ἄλλοις χρήμασιν αὐτοὺς δωρησάμενος, ἐπαγείρας λίγαθας τε παντελῶς ἰσχυροὺς καὶ χρισταυοὺς γηραιοὺς ἅπαντας ἔπεισε. διόπερ τῷδε διάφορα δὴ τὸ ἡμερώτερον μεταβαλόντες, τοῖς χρισταυοῖσιν ἐσμοῖς δὴ πολλῷσιν προσχωρεῖν ἔγνωσαν· καὶ ῥωμαίοις κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν τὰ πολλὰ δὴ σὺν πολεμίοις ξυνεστάσαντο. ἔτι μὲν τοι αὐτοῖς οἰκία ἔστι· καὶ πλοιοτέχνας ἐχόμενοι, διαζώσας σὺν πλοίοις ἐς ἀπουδὴ ἔχουσιν· οὐ φέρονται αὐτοῖς αἰχμὴ τὸ ἔργον. καὶ μίξεις οὐκ ἐσίασι πλοῦσιν, ἄλλας τε, καὶ αἱ ἀνδρῶν καὶ ζώων· καὶ οἷσι συνήθεια τις ἀνθρώπων ἁπάντων ἐς κακοὺς κακῶς ἐπολέμουν. ὕστερον δὲ ὀλίγοι μὲν τινες ἔναυσοι ῥωμαίοις διέσωσαν, ἅπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις μνησθέντι· οἱ δὲ λοιποὶ ἅπαντες ἀπέστησαν ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε]ἔρυθροι τὸ τῷ τρόπῳ τὸ θηριώδες καὶ μανιῶδες ἐνδυξάμενοι ἐς † αὐτῶν ῥῆγα (ᾧ δὴ οὕτω ἀνὴρ ἐχὼν ὄνομα) ἐξαπιναίως τὸν αὐθρωπον, ἀπ' οὐδεμιᾶς αἰτίας, ἔκτειναν· ἄλλο οὐδὲν ἐπιτηδεύοντα, ἢ ὅτι βασιλέα τοι πλοῖον βούλεται εἶναι. καί τι καὶ πρότερον ὄνειρα μὲν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς ἔχει· ἰδιώτου δὲ ἑτέρου οὐδενὸς τοιοῦδε οὐκ ἐφίεται πλοῖον. ἀλλὰ καὶ ξυγκαθεύδειν αὐτῷ ἅπαντες, καὶ ξυσκιοῦσι εἶ- 30
ναι, ἠξίουν· καὶ αἰτοῦσιν, ὅς τις βούλοιτο, ἐς αὐτὸν ὕβριζειν. ἀξιωτότεροι γὰρ ἡ ἀσθενεστέροις ἐρυθρῶν εἰσὶν αὐθρώποις οὐδέ τινες. τῷ δὲ κακοῦ σφίσιν ἐξηυρασμένου, μετέμελεν ἤδη. ἔφασκον γὰρ, ἀδαρχοί τε καὶ ἀστρατήγητοι βιοτεύειν, οὐκ οἷοί τε εἶναι. πολλὰ γοῦν σφίσι βουλευσαμένοις, ἄμεινον τῷ παντὶ ἔδοξεν εἶναι, τῶν τινὰ γένους τῷ βασιλέως μεταπέμψασθαι ἐκ θυλῆς τῆς νήσου. ὅ, τι δὲ τοῦτο ἐστὶν, αὐτίκα δηλώσω. ἠνίκα ἔρυθροι, λαγχεδαρδῶν ἡττηθέντες τῇ μάχῃ, ἐξ ἠθῶν τῶν πατρίων ἐξηνέσθην· οἱ μὲν αὐτῶν (ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν δεδιήγηται) ἀφίκοντο ἐς τὰ ἐν ἰλλυρικοῖς χωρία· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι ἔρυθροι τὸν μὲν Δαβαίνων σύλλαμβ ἔγνωσαν, ἀλλ' ἐς αὐτοὺς τοὺς ἐκ τῆς οἰκουμένης ἰδρύσαντο. οὕτω γοῦν πολλῶν ἐκ τοῦ βασιλέως αἵματος ἠγεμόνων σφίσιν· ἥμισυ μὲν τὸ σκλαβίνων ἔθνη ἐφεξῆς ἅπαντα. ἔρημον δὲ χώραν 40
Δαβαίνης ἐνθένδε πολλὴν, ἐς οὗτοι ἐναρνοὺς καλουμένους ἐχώρησαν. μεθ' οὓς δὴ καὶ δλαυῶν τὰ ἔθνη παρίσθμιον, οὐ βιαζομένων σφᾶς τῶν τῇδε βαρβάρων. ἐνθένδε τε ἐς ὠκεανὸν ἀφικόμενοι ἐναυπήγοντο· θύλῃ τε προσχόντες τῇ νήσῳ, αὖτε ἔμειναν. ἔστι δὲ ἡ θύλη, μεγίστη ἐσάγαν. ὑριπαίας γὰρ αὐτὴν πλοῖον ἡ δηλαπλασίαν ξυμβαίνει εἶναι.

τοῦ ξυγγθοῦς Φοιτὺς ἐπαυήσι. ξύμπαντα ἔκαμον αὐτίκα τὰ ξύλα, ἐκ τῶν ἐχάτων ἀρξάμθοι. πωσαμθόης τὸ αὐτοῖς τῆς Φλογὸς· ξυλλίξαντες τὰ ὀστᾶ, τοῦ ῥοδοῦλφου τὰ τῇ γῇ ἔκρυψον. ἰρούλη δὲ ἀνδρὸς πλουτήσαντ⊙, ἐπέναγκες τῇ γυναικὶ ἀρετῆς μετεπιουθόη, καὶ κλέ⊙ αὐτῇ ἐθελούσῃ λαθεῖν, βρόχον ἀναψαμθόη ῷδε τὸν τοῦ ανδρὸς πάφον, ἐκ ἐς μακρὸν θνήσκειν, οὐ ποιούσῃ τὸ παῦτα· ῳθεισήκει τὸ λοιπὸν ἀδέξω τι εἶναι, καὶ τοῖς τοῦ ανδρὸς ξυγγενέσι προσκεκρουκέναι. τοιούτοις ὠὴ ἐχρῶντο ἔρυλοι τὸ παλαιὸν νόμοις. προϊέντ⊙ δὲ χρόνου, θμωάμει τὸ καὶ πολυανθρωπία τῶν ῳθεισίκων βαρβάρων ἁπάντων καθυπέρτεροι γεγθημθόοι, ὅπλοντες τὸ (ὡς τὸ εἰκὸς) ἑκάστους· ἐσίκων, καὶ βιαζόμθοι ἐλπίζοντο. καὶ τελευτῶντες λογγιβάρδας τὸ χρίσιαν ὄντας, καὶ ἀλλ᾽ ἄττα ἔθνη ὑπήκοα σφίσιν ἐς ἀπαγωγὴν φέρε ποιεῖσθαι: ἐκ ἀθισθόον τὸ πρᾶγμα τότε, τοῖς ἐκείνη βαρβάροις· ὑπὸ δὲ φιλοχρηματίας καὶ ἀλαζονείας ἐκπῶθα ἠγμένοι, ἡνίκα μὼ τι ἀναστέ⊙ ῥωμαίων τὴν βασιλείαν παρέλαβεν, ἐκ ἔχοντες ἔρυλοι ἐφ᾽ οὓς πινας αὐθρώπων τλοιπὸν ἔλθοιεν· καταθέμθοι τὰ ὅπλα, ἡσυχῇ ἥμθον, χρέν⊙ τὸ αὐτοῖς ἑαυτῶν τριῶν ἐς πάντη δὴ τῇ εἰρήνῃ ἐτρίβη. καὶ αὐτοὶ ἐσάραν ἀχθθόμθοι, ῥοδοῦλφον αὐτόθεν, σφῶν τὸν ἡγεμόνα, ἐκάκιζον· φοιτῶντές τε ἀεὶ περ᾽ αὐτὸν, μαλθακὸν τε καὶ γυναικώδη ἐκάλεων. ἄλλοις τέ πισιν αὐτὸν ἐριζελοιῶντες ἐνόμασι, κόσμῳ οὐδενὶ ἑλοισθοροῦντ⊙. * ῥοφῦλδός τε τὸ ὄβριν ὡς ἥκιστα φέρων, ὅπὶ λογγιβάρδας * ῥοδοῦλφ⊙ οὐδὲν ἀδικοῦντας ἐστράτευσεν· οὐδέ πινα σφίσιν ἁμαρτάδα ἐπενεγκών, οὐδὲ λύσιν τινὰ τῶν ξυγκειμθόων σκιψάμθ⊙, ἀλλὰ πόλεμον ὅπὶ φέρων αἰτίαν ἐκ ἔχοντα. ὅπερ ἐπεισθὴ λογγιβάρδαι ἀκοῇ ἔλαβον· πέμψαντες ῷδε τ᾽ ῥοδοῦλφον, ἀνεπιτωθάνεντο, καὶ τὸ αἰτίαν ἠξίουν αἰτᾶν, ἧς δὴ ἕνεκα ἔρυλοι ἐς ὅπλοις ἐπ᾽ αὐτοῦ ἴέναι κοινολογοῦντο; εἰ μὼ τι ἀπεστρέπκασι τῆς εἰσφορᾶς· ἀλλ᾽ αὐτίκα μάλα ξὺν μεγάλῳ αὐτὸ ὀπτέσθαι: εἰ δὲ μέμφονται μέτριον σφίσι τετάχθαι τ᾽ φέρον, ἀλλὰ μείζω ποιήσειν αὐτόν, ἐ μήποτε λαγγοβάρδαι ὀκνηροὶ * ἔσονται. τοῦτα μὼ οὖν πείσθεις προτεινομένης ξὺν αἰτιᾳ ὁ * γνώσονται ῥοδοῦλφ⊙ ὀπτιμψάμθ⊙, πρόσω ἤλαυνεν, οἱ δὲ ἢ αὖθις πείσθεις [ἐπέρας περ᾽ αὐτὸν φέλαστες, ὠὲ τῶν * πολλὰ λιπαρῦντες ἱκέτευον. ὕτω] δὴ καὶ τῶν δευτέρων αἰτιᾳ- * λαγγίντων, τρίτοι πείσθεις παρ᾽ αὐτὸν ἥκοντες, ἐπαῖσον, ἐρύλης πόλεμον ἀπροφάσιστον μηδαμῶς σφίσιν ἐπενεγκεῖν. ἰὼ γὰρ σκῆνοι γνώμης τοιαύτης ἐπ᾽ αὐτοῦ ἴωσι· καὶ αὐτοὶ ἐχ ἡσύσιοι, ἀλλ᾽ ὡς μάλιστα ἡναγκασμθόοι, ἀνταπέξονται τοῖς ὅπλοις: μαρτυρόμθοι τ᾽ θεὸν, ὡς ὑπὲρ τῆς ῥοπῆς ἢ βεαχεῖά πε τὸ ῷδάπαν ἰκμαὶ πάσῃ τῇ αὐθρώπων θμωάμει ἀντέχους ἴσαι· αὐτόν τε εἰκὸς πᾶς τὸ πολέμου αἰτίας ἠγμθόον, ἀμφοτέρους πρυτανεῦσαι τῆς μάχης τὸ πέρας. οἱ μὲν παῦτα εἶπον, δεδίοτες μὴ τότῃ οὖν ὅπλοντας ἐιόμθοι. ἔρυλοι δ᾽, ὑποστειλάμθοι τῶν πάντων ἀδὲν, λογγοβάρδαις ἔγνωσαν ἐς χεῖρας ἰέναι. ἡνίκα δὲ ἀμφότεροι ἄγχιστά πη ἀλλήλων ἐγθόντο: τὸν μὲν ὕπερθεν λογγοβαρδῶν αἶρα, ξυνέβαινε μελαίνῃ πνὶ νεφέλῃ ἐς ἄγαν πυκνὰ καλύπτεσθαι· ὑπὸ δὲ οὖν ἐρύλης αἰθρίαν ὑπερφυῶς εἶναι. οἷς δὴ τεκμηριόμθ⊙ εἰκασεν ἄν τις ὅτι τῷ σφῶν πονηρὸν ἐς τὸ ξυμβολὸν ἐρούλους ἰέναι· [οὐ γάρ τι τούτου πικρότερον βαρβάροις πέρας ἐς μάχην καθισταμένοις οἷόν τε εἶναι.] οὐ μέν τοι οὐδὲ τότῳ ἔρυλοι προσεῖχον τὸν νοῦν· ἀλλὰ παντάπασιν ἀφρονησάντες, πολλῷ τῷ καταφρονήματι ὅπὶ οὖν πολεμίους ἐχώρουν, πληθεῖ ὁμίλου τ᾽ τοῦ πολέμου σαθμώμθοι πέρας. ἐπεὶ δὲ ἡ μάχη ἐς χεῖρας γέγονε· θνήσκουσι μὲν τῶν ἐρούλων πολλοὶ, θνήσκει δὲ καὶ ῥοδοῦλφ⊙ αὐτός. οἵ τε ἄλλοι πάντες φεύγουσιν ἀνακρά⊙, οὐδεμιᾶς ἀλκῆς μεμνημένοι. καὶ τῶν πολεμίων σφίσιν ὅπασομένων· οἱ μὲν πλεῖστοι αὐτοῦ ἔπεσον, ὀλίγοι δέ πινες διεσώθησαν. διὸ δὴ ἐναλλατρίδεσι ἤθεσι τοῖς πατρῴοις ἐκέπι εἶχον: ἀλλ᾽ ἐνθένδε ὅπ πάχιστα ἐξανιστάντες, ὅπισθεν ἀεὶ ἐχώρουν· τὸν γλῶ ξύμπασιν, ἢ ἐστὸς ἴστρου ποταμοῦ ἐστι, ξύν τε

παισὶ

χάτθους μὲν ἅπαντας ἐνθένδε ἀναστήσας, ἐπὶ σικελίας τὴν καὶ νεαπόλεως ἔπεμψεν· ἐς δὲ πλουσίαν καὶ πυδέρα Φρουρὰν κατασπάσθαι ἔφη, αὐτὸς δὲ τὰ πρατόμενα. ἐν τούτῳ δὲ εὐέπτως ἔφατο ἄλλα, καὶ ἀρχοντα εὐάκιμον, ἐς αὖξιμον πέμψας, τῆς σκάπης χάτθος σκέλευεν ἀναμίγνυσθαι· καὶ ξυὼ αὐτὸς ἐπὶ σὺν ἐν ἀγκῶνι πολεμίους ἰόντας, ἀσπερχέσθαι ξυπότῃ Φρουρίου. ὁ δὲ ἀγκὼν οὗτος, πέτρα τίς ἐστιν ἐγγύθεν, ἀφ' οὗ καὶ τὼ στρατηγείαν εἵληφε τούτῳ· ἀγκῶνι γὰρ ἐπίπλεθρον ἐμφερὴς ἐστιν. ἀπέχει δὲ σταδίους ὀγδοήκοντα πόλεως μάλιστα αὐξίμου, ἧς δὴ ἐστὶν ἐπίνειον. καὶ τὸ μὲν τῶ Φρουρίου ὀχύρωμα, ἐπὶ πέτρας τῆς *ἐγκωνίου ἐν ἀσφαλεῖ κεῖται· τὰ δὲ σκῆπες ἅπαντα οἰκοδομήματα, καίπερ ὄντα πολλά, ἐκ παλαιᾶς ἀτάκτως ἐστήκεσαν. κώνων δὲ, ἐς τὴν τῶ χωρίου φυλακὴν ἐφικέσθαι, ἐπειδὴ τάχιστα σὺν ἀμφὶ τ' εὐάκιμον ἤκουσιν ἐπίνειον τὸ, καὶ ἤδη που ἐκ ἄπορον εἶναι· ἐπίδειξιν ποιήσῃ αἰσχίστου γνώμης. ἐπεὶ φαῦλον γὰρ ἡγησάμενος, τὸ τῶ Φρουρίου καὶ σὺν τῶ Φρουρίῳ εἰκῆ πεσεῖν ξυὼ τοῖς στρατιώταις κακῶν ἀπαθῆς ἀφέσεσθαι· τὸ μὲν ὀχύρωμα ἅπαν παντάπασι στρατιωτῶν ἔρημον· ἅπαντας δὲ ἀπαγαγὼν ὅσον δοτὸ σταδίων πέντε, ἐς ἐφόδιον διευθύνειν, οὐ βαθεῖά τινα τῷ φάλαγγα ποιησάμενος, ἀλλ' ὥστε τῷ ὑπωρέαν ὅλῳ ὥσπερ ἐς χωηγέσιον πεδιάζειν. εἶπερ ἐπειδὴ σὺν πολεμίους πλήθει πολλῷ ὑπερφέροντας εἶδον· φείσασθαι τὰ τῶν, ἐπὶ τὸ φρούριον ἰσύδις ἔφυγον. ἐπιδιώξασθαι δὲ οἱ βάρβαροι, πλείσους μὲν αὐτῶν, ὅσοι σὺν ἐφέπεσθαι ἐκ τὸς ἐπὶ πεδιάδα ἠνέσθαι, αὐτοῦ ἔκτειναν· κλίμακας δὲ τῷ τάχει ἐρύσασθαι, τῆς αὐλῆς ἐπιπερᾶσθαι. πολὺς δὲ τὰς σκῆπες τὸ φρουρίου οἰκίας ἔκαιον. ῥωμαῖοι δὲ, εἰ καὶ πρόπαν τὸ φρούριον ὤκουν, τοῖς πυρᾶσιν ἐκ ἐπαληγμένοι, προσανακλίνασθαι τῶν πυλίδα, κόσμῳ οὐδενὶ φεύγοντας σὺν στρατιώτας ἰδίσκοντο. ἐπὶ δὲ σὺν βαρβάρους ἄγχιστα ἐγκαθίεσαν τοῖς φεύγουσιν εἴδον· ὅπως μὴ ξυσελθόντες σλίσωσι· τὰς μὲν πυλίδας κατὰ τάχος ἐπέθεντο· ἐκ δὲ τῶν ἐπάλξεων βρόχος καθέντες, ἄλλας τέ τινας, καὶ κώνωνα αὐτὸν αἰσθόμενοι διεσώσαντο. τοῖς μὲν τοι κλίμαξιν αἰσθόντες οἱ βάρβαροι, παρ' ἐλίγον ἦλθον τὸ φρούριον κατακρατῆσαι ἐλεῖν· εἰ μὴ ἄνδρες δύο, ἔρρωμασία ἐσθεκινύμενοι, ἤδη αὐτοῦ *τὰς ἐπάλξεις ἠμυνόμενοι ἀρετῇ ὤσαντο. ὧν ὁ μὲν βελισαρίου δορυφόρος ἦν ἐκ θρᾴκης, ἰουλιμοσὶ τοὔνομα· ὁ δὲ ἑλληνικοῦ, βουλγαροῦ, μαναγάϊτης γένος. τάτω γὰρ τὼ ἀνδρὲ τύχῃ μὲν τινὶ καθαιρεθέντε, ἐλίγῳ πρόπερον ἐς τ' ἀγκῶνα ἐπεχέτην. ἐν δὲ τῷ πόνῳ τούτῳ σὺν αἰσίστας τῆς ξίφεσιν ἀμυνόμενοι, τὸ μὲν φρούριον ἔσωσαν· αὐτὶ δὲ ἡμιθνῆτες, καὶ τὸ σῶμα κρεουργηθέντες ὅλον, ἐνθένδε ἀπεκομίσθησαν. τότε βελισαρίῳ ταρσῆς ξυὼ πολλῇ στρατιᾷ ἐκ βυζαντίου ἦκεν, καὶ ἐς πυκνοῖς εἶναι, ἠγγέλλετο. ὁ δὲ ταρσῆς οὗτος, ἀνὴρ μὲν ἐμοὶ ἰσύδις, καὶ τ' βασιλικῶν χρημάτων ταμίας· ἄλλως δὲ ὀξὺς καὶ μᾶλλον ἢ κατ' εὐσυχον δρασήριος· στρατιῶται δὲ αὐτῷ πεντακισχίλιοι ἕπονται. ὧν ἄλλοι τε κατὰ *ξυμμορίας ἠγοῦντο, καὶ ἰουστῖνος ὁ τῶν ἰλλυριῶν στρατηγὸς, καὶ ταρσῆς ἔπρος, ἐξ ὁρμιῶν τῶν πίρσης κατηκόων, αὐτόμολος ἐς τὰ ῥωμαίων ἤδη πρόπερον ξὺν ὁρατίῳ ταδελφῷ ἦκον, ὃς ὀλίγῳ ὕστερον ξὺν ἑτέρῳ στρατῷ ὕστερος βελισαρίου ἐλθὼν ἔτυχεν. ἅπαντα δὲ οἱ καὶ τὰ ἱρύλων ἔθνους διχίλιοι μάλιστα. ὧν οὐδενός τι, καὶ ἀλουνθ, καὶ φασόρ ἦρχον. οἵ τινες δὲ ἀνθρώπων εἰσὶν ἱρύλοι, καὶ ὅθεν ῥωμαίοις ἐς ξυμμαχίαν κατέστησαν· ἱρῶν ἔρχομαι. ὑπὲρ τὸν ἴστρον τὸν μὲν ἐκ παλαιᾶς ᾤκουν, πολὺ τινα νομίζοντες θεῶν ἄμειλον· οὓς δὴ καὶ ἀνθρώπων θυσίαις ἱλάσκεσθαι ὅσιον αὐτοῖς ἐδόκει εἶναι. νόμοις δὲ πολλοῖς ἅ κατὰ ταὐτὰ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἐχρῶντο. ὅτι γὰρ γηράσκουσιν, ὅτι νοσοῦσιν αὐτοῖς βιοτεύειν ἐξέω· ἀλλ' ἐπειδάν τις αὐτῶν ἢ γήρᾳ ἢ νόσῳ ἁλῷ, ἐπάναγκες οἱ ἐγίνετο, σὺν ξυγγενέσι αἰτεῖσθαι ὅτι τάχιστα ἐξ ἀνθρώπων αὐτὸν ἀφανίζειν. οἱ δὲ ξύλα πολλὰ ἐς μέγα τι ὕψος ξυνήσαντες, καθίσαντές τε τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ τῶν ξύλων ὑπερβολῇ, τῶν τινὰ ἱρυλῶν ἀλλότριον μὲν τι, σὺν ξιφιδίῳ πυρ' αὐτὸν ἔπεμπον. ξυγγνώμῃ γὰρ αὐτῷ τὸν φονέα εἶναι, οὐ θέμις. ἐπειδὰν δὲ αὐτῆς ὁ

τοῦ

ἐγγυίου

ἐλέσθαι ἴσ. ἐπὶ

ξυμμαχίαν

ἱρύλων ἔθνη

καὶ τὸν μὲν πρῶτον μόλις τὴ ὀψὲ τῆς ἡμέρας ἐς τὸ σφέτερον οἱ βάρβαροι στρατόπεδον ἐνεγκεῖν ἴσχυσαν. τοσοῦτον μὲν τι τὸ πλῆθος ἀπέβαλλον τῶν ἐν σφίσι μαχίμων, ὥστε οὐκέτι τειχομαχῆν τὸ λοιπὸν ἔγνωσαν· ἀλλ' ὑποτοπήσαντες ἡσυχῇ ἕμφυον, λιμῷ πιέζοντες προσβήσεσθαι αὐτοῖς σφῶν τοὺς πολεμίους καρδοκοῦντες. λίαν γὰρ αὐτῶν ἅπαντα ἤδη τὰ σιτηρέσια ἐπελελοίπει, ἐπεὶ οὐχ εὗρον ἔθνη αὐτοὺς ἀφθόνως ἐπιμείποντα. ταῦτα μὲν οὖν ἐγίνετο τῇδε. Βελισάρειος δὲ τοῖς ἐκ μεσολάου ἤγουν χιλίους ἔπεμψεν ἱππεῖς τὸ ἢ θρᾷκας. ἡγεῖτο δὲ τούτων ἀνὴρ Οὖννος· τῶν δὲ θρᾳκῶν, Οὐλιμοῦθος· μουνδίλας τὸ ἄπαντα ἐφησήκει. ἢ αὐτὸς ἦρχεν ὀλίγους τινὰς τῶν βελισαρείου ὑπασπιστῶν ἔχων. ξυνῆκε δὲ αὐτοῖς καὶ Φιδιλιοῦς, ὃς ἐγεγόνει τὰ αὐλῆς ἔπαρχος. ἐκ μεδιολάνου γὰρ ὁρμώμενοι οὗτοι, σπιτιδηνοὶ τὸ τότε ἔθνος τῷ στρατῷ ἐπε-
30. σθην· ἅτε δυνάμιν τινα ἐν λιγυρίοις ἔχων. πλεύσαντες δὲ ἐπὶ τὸν ῥαιμήνα λιμένος, ἰανουάριον περσίχον. ἢ τυσκίας μὲν ἐπὶ ἐχάπη, θεὶ πυθόμενοι τὰς ἀρχὰς τὸ * γάλλων τὸ καὶ ἰαπαιῶν κέ- * γαλλων
πεμψαν. ἔνθα δὴ τὰς τε ναῦς λιπόντες, καὶ ὁδῷ πορευόμενοι, πεζῇ ἐχώρουν· οὗτοι λίμβους τὸ ποταμοὺς ἐν πᾶσι ἀμάξας ἐνθέμενοι, ὅπως αὖ * πάνδον τὸ πεζὸν ἀμπόδιον εἴη. οὕτω γοῦν τὸ ποταμοῦ τὸν διάβασιν ἐποιήσαντο. ἐπεὶ δὲ τὸ πάνδον διαβάντες ἐς * πάνδον
πυκνῶν πόλιν ἀφίκοντο, οἱ γοτθοι αὐτοῖς ἀπαντήσαντες, ἐς χεῖρας ἦλθον. ἦσαν δὲ πολλοί τε καὶ ἄριστοι· ἐπὶ τῶν χρημάτων τὰ τιμιώτατα βάρβαροι ἅπαντες, οἱ πάντη ὤκουν, ἐν πυκνῷ κατεθέμενοι, ἅτε ἐν χωρίῳ ἰσχυρῷ ἐσόμενα ἰσχυρὸν ἔχοντι. φρουρὰν ἐν ταύτῃ λόγου ἀξίαν εἶναι ἐνόμιζον μάχης σφῶν καρτερᾶς γεγενημένης, ἐνίκων ῥωμαῖοι· καὶ οὕτω ἐναντίους τρεψάμενοι, διέφθειράν τε συχνοὺς, καὶ τὴν πόλιν ἐν τῇ διώξει εἷλον παρ' ὀλίγον ἦλθον. μόλις
20. γὰρ σπιθῶναι τὰς πύλας οἱ βάρβαροι ἴσχυσαν, ἐγκειμένων σφίσι τῶν πολεμίων. ῥωμαίων δὲ ὀπίσω ἀπολαυόντων, Φιδιλιοῦς ὀξύμως ἐς τινα τῶν οἰκιῶν * νεῶν ὕστατος ἴμενε. τύχῃ δέ τινι, ἐκλάσαντός οἱ τὸ ἵππου, ἔπεσε. καὶ αὐτὸν καταδύντες οἱ γοτθοι, ἐπὶ τὸ * νεῶν
βεβαίου ἄγχιστα ἐπαπώκει· ἐπιξελθόντες ἔκτειναί τε καὶ ἕλαθόν γε σφῶν πολεμίους. οὗ δὴ ὕστερον μουνδίλας τὸ καὶ ῥωμαῖοι αἰσθόμενοι, ἤχαλλον. ἔνθεν τὸ ἐς μεδιόλανον πάλιν ἀφίκοντο, καὶ αὐτίκα ἀμαχητὶ ξυὸ λιγυρίᾳ τῇ ἄλλῃ ἔσχον. ἅπερ ἐπειδὴ εὐθυπλγὶς ἔμαθε· στράτευμά τε πολὺ καταπέμπει, καὶ θυραίαν ἄρχοντα, τὸν αὐτοῦ ἀδελφὸν Φιδοῦν, ἔπεμψε. καὶ θευδιβέρτος δέ οἱ, ὁ Θεάγγων ἀρχηγὸς, ἄνδρας μυρίους δεηθέντι, ἐς ξυμμαχίαν ἀπέστειλεν· οὐ Θεάγγων αὐτῶν, ἀλλὰ βουργουνζιώνων· ἃ μὴ δοκεῖν ἀδικεῖν τὰ βασι-
λέως πράγματα. οἱ γὰρ βουργουνζιωνες, ἑθελουσιοί τε, καὶ αὐτονόμῳ γνώμῃ, ἐς * θευδιβέρ- * θευδιβίρτῳ
30. τῳ κελεύοντι ἐπεκτύοντες δῆθεν, τῷ λόγῳ ἐστέλλοντο. οἷς δὴ οἱ γοτθοι ἀναμιχθέντες, ἔς τε μεδιόλανον, ῥωμαίων ἥκιστα προσδεχομένων, ἀφίκοντο· καὶ ἐνσταυροπροδοσάμενοι, ἐπολιόρκουν. ταύτῃ γοῦν οὐδέ τι ἐσκομίσασθαι τῶν σιτηδείων ῥωμαῖοι ἔσχον, ἀλλ' ὑφ' ἧς ἦχθοντο τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορίᾳ οὐ μέντοι οὐδὲ τὸ βεβαίου τῷ φυλακῷ οἱ στρατιῶται εἶχον. ἐπεὶ δὲ μουνδίλας πόλεις τὸ ξυλαβὼν ἔτυχεν, ὅσαι μεδιολάνου ἄγχιστα ἦσαν ἢ ὀχυρώματα εἶχον, πέραμόν τε καὶ κόμον καὶ νοβάριαν, καὶ ἄλλ' ἄττα πολίσματα· ἐν φρουρᾷ παντὶ λόγῳ ἀξίας καθεσταμένους, αὐτὸς ἦν τριακοσίους μάλιστα ἔχων, ἐν μεδιολάνῳ ἔμενε. καὶ ξὺν αὐτῷ ἴννης τὸ ἐν πύλαις. ὥστε ἀναγκαῖοι τὸ πόλεως οἰκήτορες, ἐκ βεβαιοτάτης αὖ τὸ φυλακῆς εἶχον. τὰ μὲν δὴ ἐν λιγυρίοις ἐφέρετο τῇδε. καὶ ὁ χειμὼν ἔληγε· καὶ τρίτον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν προκόπιος ξυνέγραψε. βελισάρειος δὲ ἀμφὶ θερινὰς τροπὰς ἐπί τε σύβιγιν
40 καὶ τὸ γοτθων στρατόπεδον ἦλθε· ὀλίγας μέν τινας φρουρᾶς ἕνεκα ἐν ῥώμῃ λοιπῶν, τὰς δ' ἄλλας ξὺν αὐτῷ ἅπαντας ἐπαγόμενος. πέμψας τέ τινας ἐς * γυδέραν τε καὶ κλάσιον· χαρακώμα- * τυδέρα
τα ἐπήγυλε ποιεῖσθαι· οἷς δὴ εἰρεθείς τε ἔμελλε, καὶ ξυμπολιορκήσειν τὰς τῇδε βαρβάρους. οἱ δὲ, ἐπεὶ προσίοντα τὸ στρατὸν ἔμαθον· ἀνὰ ἐποστάντες τὸ κίνδυνον, πρίσβεις τε ὧδε βελισάρειον ἔπεμψαν, καὶ ὧδε ἐδώσειν ὁμολογίᾳ σφᾶς τε αὐτοὺς, καὶ πόλιν ἑκατέρᾳν, ἐποιήσαντο· ἐφ' ᾧ κακῶν ἀπαθεῖς μείνωσι. ὧδε γεγωμένῳ τε οἱ σπιτελῆ τῷ ὑποχείσιν ἐποιήσαντο. ὁ δὲ

αὐαβήσεσθαι ὑπὸ τῶν ἐμιλλεῖτο· ἐλπίδα ἔχοντες, ὡς, ἐπεὶ σφᾶς τὸ τεῖχος τὸν πύργον τῷ βελέσι βάλλω ἐρείσουσιν, εὐθέως τὸν πύργον οὐδενὶ ὀπλίσει διαβήσονται κατὰ τὰς τῶν τειχῶν ἐπάλξεις. οὕτω γὰρ αὐτοῖς ἡ τοῦ πύργου βελῶν ἔρασις. ἐπεὶ δὲ τίνων τὰ βέλη ἄγχιστά πη ξυὼ τῇ μηχανῇ ταύτῃ ἐγένοντο· αὐτοὶ μὲν ἡσυχῇ ἔμενον, ἐπὶ καὶ ξυνεσκόπαζον ἤδη. φύλακας δὲ ἀμφὶ τὸν πύργον καταστησάμενοι, ἠνίκα πω ἅπαντες, ἑαυτίωμα ἀπ' ἀλλήλων ποιούμενοι, ἔστασαν σφίσιν ἐν νῷ ἔχοντες. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τι ἄλλο ἐμπόδιον, οὐδὲ τὰ φρούριον ἐν μέσῳ, ὅτι μὴ βραχέα πανταπάσιν ἐπύγχανεν: οἵ τε ῥωμαῖοι ξὺν δείει πολλῷ ὡς ἡμέρᾳ τῇ ὑπούσῃ ἀπολέμῳ ἐσυκπέρωσαν. ἰωάννης δὲ οὔτε ἀσταγοὺς πρὸς τὸ κίνδυνον, οὔτε τῷ δείει ξυνταραχθεὶς, ἐπινὺξ ἦλθε. σὺν μὲν ἄλλους ἐν τοῖς φυλακτηρίοις ἀπολιπὼν, αὐτοῦ δὲ ξὺν τοῖς ἰσαύροις δικέλλας τε καὶ ἄλλ' ἄττα τοιαῦτα ὄργανα φέρουσιν, ἀωρὶ τῶν νυκτῶν, εὐθέως τῶν πάντων παρεσκευασμένων. ἔξω δὲ βελῶν γενόμενος, σκέλους σιωπῇ τὸ φρούριον ὀρύσσειν, οἱ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίουν. καὶ τὸν χῶν, ὅπερ ἐνθάδε ἀνῃρέθη, ἐπὶ θάτερα τὸ φρούριον ἐς τὸ πρὸς τῷ τείχει ἀεὶ ἐπῆσαν· ὡς δὴ αὐτοῖς ἐσταῦθα αὐτὸ τοῖχος ἐγένετο. λαθόντες δὲ ὀλίγον πολεμίους καθεύδοντας, βαθεῖά τε καὶ εὐρεῖς ἱκανῶς ἔχουσαν τάφρον διὰ ὀλίγου πεποίηντο· εὖ δὲ μάλιστα ὑπεμαχώπατός τε ὁ βελῶν ἦν: καὶ προσβάλλειν ξυὼ τῇ μηχανῇ οἱ βάρβαροι ἔμελλον. εἰ δὲ πολέμιοι, πρῶτα μὲν τῶν νυκτῶν, αἰσθόμενοι τὸ πεισθὲν· ὑπὸ σὺν ὀρύσσοντας ἐβοήθουν δρόμῳ· καὶ ἰωάννης ξὺν τοῖς ἰσαύροις, ἐπεὶ οἱ τὰ ἀμφὶ τῇ τάφρῳ ὡς ἄριστα εἶχεν, ἐς τὸ τεῖχος ἐγένετο. ὑπίσηγις δὲ, ἅμα ἡμέρᾳ, τά τε πεπραγμένα καταμαθὼν, καὶ ὑπεραλγήσας τοῖς ξυμπεσοῦσι: διεχρήσατο μὲν τῶν φυλάκων τινάς. ἀσθὲν δὲ ἧσσον ἐπέργειν τῷ μηχανῷ ἐς ἀπορίαν εἶχον, σκέλους φακέλων πλῆθος σὺν γόμοις ἐς τὴν τάφρον καταβαλόντες ῥιπῇ· οὕτω τὸν πύργον ἐσταῦθα ἐφέλκοντας ἄγειν. καὶ οἱ μὲν ταῦτα, ἦπερ ὑπίσηγις ἔστειλεν, ἔπρασσον προθυμίᾳ τῇ πάσῃ· καίπερ τῶν ἑαυτῶν καρτερώτατα ἐκ τοῦ τείχους ἀμυνομένων. οἱ δὲ φάκελοι, ἐμπεσόντα σφίσι τὸ πύργου, βαρυνόμενοι (ὡς τὸ εἰκὸς) ὑπεχώρουν κάτω. διὸ δὴ οἱ βάρβαροι πρόσω οὐδαμῇ εἶχον· ἐπεὶ οὐκοῦν σφίσι πολλῷ ἔπ μᾶλλον ἐγίνετο, οὗ δὴ * ξυνήσαντες τὸ χῶν ἔτυχον (ὥσπερ ἐρρήθη) ῥωμαῖοι, σταθέντες οὖν μὴ νυκτὸς ὀπλισμένης ἐπιξελθόντες οἱ πολέμιοι τῷ μηχανῷ καύσωσιν, ὀπίσω αὐτῷ αὖθις ἐφῆλκον. ὅπερ ἰωάννης κωλύειν σφίσιν ἐμηχανᾶτο τῇ πάσῃ ἐκ ἀπορίᾳ ἔχων· σὺν τε στρατιώτας ἐξώπλισε, καὶ ξυγκαλέσας ἅπαντας, τοιαῦτα παρεκελεύσατο. Ἄνδρες, οἷς τάδε τῆς κινδύνου ξὺν ἡμῖν μέτεστιν, εἴ τῳ ὑμῶν πρὸς ἡδονῇ ἐστὶ διωτάί τε, καὶ σὺν οἴκοι δοκοῦντα λελειμμένους ἰδεῖν· μὴ ἐπ' ἄλλῳ τῳ κεκτημένῳ τὰ τῶν ἐλπίδα, ἢ ἐς τὰς χερσὶ ταῖς αὐτοῦ, γνώτω. ἡνίκα μὲν γὰρ βελισάριος τὸ ἐξ ἀρχῆς ἔστελλε, πολλῶν ἡμᾶς ἐλπίς τε καὶ ἔρως ἐς τὰ τάργα προθυμίας εἶχεν. οὔτε γὰρ ἐν γῇ τῇ περαλίᾳ πολιορκηθήσεσθαι ὑπανωπεύομεν, οὕτω δὴ θαλασσοκρατούντων ῥωμαίων· ἄτε τοσοῦτον ἡμῶν προκεκινδυνευκότων τὰ βασιλέως κρατεῖν, ὑπαιτίπησεν αὖ τις. χωρὶς δὲ τούτων, τότε μὲν ἡμᾶς ἐς δύτολμίαν ὥρμα ὑπόδειξίς τε τῆς τῶν πολιτείαν οὐσίας, καὶ τὸ ἐκ τῶν ἀγώνων ἐσόμενον κλέος ἐς πάντας ἀνθρώπους. νῦν δὲ ὅτι προσῆκεν ἡμᾶς, ὅπ μὴ διὰ τὸ δύσψυχίας, οἷόν τέ ἐστιν· ἐπαισχύνεσθαί τε, σὺν ἄλλα τω, ἢ τοῦ βιώσεσθαι ἡμᾶς αὐσὺν ἕνεκα, τοῦτον ὑποστείλασθαι τὸν κίνδυνον. ὥστε εἴ μέν τισιν ὑμῶν δρεπτὸς τὸ μεταποιεῖσθαι ξυμβαίνει, πάρεισιν αὐτοῖς αἰδρασκελιζομένοις, ὅπῃ τισι καὶ ἄλλοις, ἐνδόξοις γνώσεσθαι. κτῶνται γὰρ ἔυκλειαν, οἱ τῶν καταδεεστέρων κρατήσαντες, ἀλλ' οἱ αὖ τῇ ῥᾳδιουργίᾳ ἑλασσούμενοι, τῷ τὸ ψυχὸς μεγέθει νικῶντι. οἷς δὲ τὸ φιλόψυχον ἐμπέφυκε μᾶλλον, τούτοις δὲ δύτολμοις μάλιστα εἶναι ξυνοίσει. ἐπεὶ ἅπαντες σὺν τὸ ὅπλα ἐσταλῆσθαι, οἷς τὰ πραγματα ὅπῃ ξυρῇ ἀκμῆς (ὥσπερ ἡμῖν ταυτὸν) ἵστανται, μόνῳ αὖ τῷ τὸ κινδύνων ὑπερφρονεῖν διασώζεσθαι. τοσαῦτα μὲν ἰωάννης εἰπὼν, ἐξῆγε ὅπῃ σὺν τὸ πολεμίας τὸ στράτευμα, ὀλίγους τινὰς ἐς τὰς ἐπάλξεις ἀποστείλας. αὐθρόως δὲ αὐσὺν ὑφισταμένων τῶν πολεμίων, γίγνεται καρτερὰ ἐς ἄγαν ἡμάχη καὶ τὸ

* ἰσ. ξυνήσαντες

ἐσὴν, ἀγκὼν ἔνομα, δυοῖν ἡμέραιν ὁδὸν ἀριμήνε διέχον. ἠδὴ γὰρ αὐτὸ ὁ πολλῷ πρότερον κατειλήφει, κώνωπα ξὺν τι ἰσαύρων καὶ θρακῶν στρατεύματι σὺν ὀλίγῳ πίμψας. ἤλπιζε γὰρ λεὼ πιζοί τι καὶ μένει, δρχόντων σὺκ ἀξιολόγων σφίσι παρόντων, ἀρίμιλων ἔχωσιν, ὅπῃ αὐτοῖς ἐς πολιορκίαν γένθων τὼ δύναμιν καθασήσασθαι· ἀλλ' ὑπερδόντας, ὅτι ῥαδίννης αὐτίκα ἰέναι: λεώ τι ἀρίμιλων πολιορκὴν ἐθελήσωσι τοῖς πιζοῖς τὰ ὅπλα δέα ἐς πολέμου τινὰ χρόνον ἀρκέσειν· καὶ ὡς ἱππεῖς δυχίλιοι ἔχοθεν ξὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἰόντες, πολλά τι κακὰ (ὡς τὸ εἰκὸς) σφᾶς πολεμίους ἐργάσονται, καὶ ῥᾴον ἐς τὴς ἐσπερίας αὐσφᾶς τ' Ἀβάλυσιν ξυνελάσωσι. τοιαύτῃ μὲν γνώμῃ βελισάριος τοῖς ἀμφὶ μαρτῖνόν τε καὶ ἰλδίγερα ταῦτα ἐπῄγγελεν. οἱ δὲ Ἀβὰ Φλαμινίας ὁδοῦ πρευόμενοι, λίαν τὸ σφᾶς βαρβάρως ἐσπρήσαντες, ἦσαν. ἅπ γὰρ ἐν πολλῷ ἐμίλῳ οἱ γότθοι σχολαίτεροι ἐπρίευντο· καὶ ἐλείσδοις ἠναγκάζοντο μακρᾷς πισὶ τῶν τε ἀναγκαίων τῇ ἀσπερία, καὶ τ' ἐν Φλαμινίᾳ ὁδῷ ἐχυρωμάτων ἥκιστα ἐθέλοντες ἄγχιστα πη ἰέναι. ἐπεὶ αὐτῶν οἱ πολέμιοι, ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν δηλήλωται, ναρνίαν τε καὶ σπολίτιον καὶ ἐλείσσαν εἶχον. ῥωμαίων δὲ τὸ στράτευμα, ἐπειδὴ τῇ πύλῃ ἐνέτυχον, ὁδὸν ἐποιοῦντο πάρεργον, ἅπτ ἐπειράσαντο τὸ πωτὴ φρουρίν. τοῦτο δὲ ὀχύρωμα σὺκ αὖθρωποι ἐπετήναντο, ἀλλὰ τὸ χωρίν ἡ Φύσις ἐξεῦρεν· ὀσλὸς γὰρ ἐσάγαν κρημνώδης. ταύτης δὲ τ' ὁδοῦ ἐν δεξιᾷ μὲν ποταμός τις ὑδετὶ ἰσθατὸς, ὀξύτητα τὸ ῥοῦ κατεισιν· ἐν ἀριστερᾷ δὲ οὐ πολλῷ ἄποθεν πέτρα ἀνέχει ὀρθοτομός τε, καὶ ὕψος ἐς πεντ διήκουσα, ὥστε τοῖς κάτω οὖσι φαινόμενοι αὖθρωποι, εἰ ἐν τῇ ἄκρᾳ (αὖ οὕτω τύχοι) ἐστήκασιν, ὄρνισι τοῖς σμικροτάτοις τὸ μεγέθος πέλ εἰκάζοιτ'. πρόσθεν δὲ διέξοδος οὐδεμία τὸ παλαιὸν λεώ. λήγουσα γὰρ ἡ πέτρα ἐς αὐτὸν που ὠάλισε τὸ ποταμοῦ τ' ῥοῦν διήκει, Ἀβάσασιν τοῖς ταύτῃ ἔσην ὐδεμίαν παρεχομένη. διωρυχα τοίνυν ἐνταῦθα οἱ πάλαι αὖθρωποι ἐργασάμενοι, πυλίδα τῷ χωρίῳ ταύτῃ πεποίηντο. φράξαντες δὲ καὶ τῆς ἐπέρας ὁσὸν τὸ πλῆθος, πολλόν γε δὴ ὄσον πυλίδα κἀνταῦθα λελαφθαι· φρούριόν τε αὐτοῦ ἐς πειρήσαντο, καὶ πέτραν αὐτὸ, λόγῳ τῷ εἰκότι, ἐκάλεσαν. οἱ οὖν ἀμφὶ μαρτῖνόν τε καὶ ἰλδίγερα πρῶτα μὲν ἐς τ' πυλίδων τ' ἑτέραν μαχόμενοί τε, καὶ πολλὰ βάλλοντες, οὐδὲν ἤνυτον· καὶ πρ' ὀλίγα σφᾶς ἀμυνομένων τῶν ταύτῃ βαρβάρων. ἔπειτα δὲ Ἀβὰ τὰ κρημνώδεις κατὰ πρόσθεν τὴν ἄνοδον διασάμενοι, κατὰ κορυφὴν λίθοις ἔβαλλον ἐνθένδε σφᾶς γότθους· οἱ δὲ εἰς τὰς εἰκίας δρόμῳ τι καὶ θορύβῳ πολλῷ εἰσελθόντες ἡσύχαζον. καὶ τότε ῥωμαῖοι, ἐπὶ τῶν πολεμίων οὐδενὸς ὅπ τυγχάνειν εἰσί τε ἦσαν τῆς τῶν λίθων βολαῖς, ἐπινόουν τάδε. τμήματα μεγάλα σὺκ τὸ σκοπελν ποιούμενοι, πολλοὶ θ' ἅμα ὠθοῦντες αὐτὰ ὅπῃ τὰς εἰκίας στείβοιμεν ἐρρίπτουν. τὰ δὲ ἔπη αὖ τῆς εἰκοδομίας, καὶ κατὰ βραχὺ προσπίπτοντα, ψάυει· κατέσειέ τε ἅπαντα, καὶ σφᾶς βαρβάρους ἐς μέγα τι δέος καθίστη. διὸ δὴ χεῖρές τε οἱ γότθοι τοῖς ἔπ ἀμφὶ τὼ πυλίδα ὦσιν ὤρεγον, καὶ ξὺν τῷ φρουρίῳ σφᾶς αὐτὲς ὁμολογίᾳ παρίδοσαν· ἐφ' ᾧ κακῶν ἀπαθεῖς μείνωσι, βασιλέως τὸ σπουδαῖοι καὶ βελισαρίου κατήκοοι ὄντες. καὶ αὐτῶν ἰλδίγερ τὸ καὶ μαρτῖνον σφᾶς μὲν πολίτους ἀναδήσαντες, ὅπῃ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ ξὺν αὐτοῖς ἦγον· ὀλίγους δέ τινας ξὺν τοῖς παισί τε καὶ γυναιξὶν αὐτῶ εἴασαν. ἐλίποντο δέ τινα καὶ ῥωμαίων φρουρῶν. ἐνθένδε τὸ ἐς ἀγκῶνα ἐλθόντες, καὶ πολλὰς ἁπαγαγόμενοι τῶν σκεπῶν πιζῶν· ἐς δρίμιλον τρισχίοι ἀφίκοντο, τῷ τε βελισαρίῳ γνώμῃ ἀπήγγελλον. ἰωαννὴς δὲ οὐτε αὐτὲς ἔπαθ' ἧβτε, καὶ δαμιανὸν ξὺν τοῖς τετρακοσίοις κατέσχεν. οἱ δὲ σφᾶς πιζοὺς αὐτῶ λοιπὸν ἐντὸς, κατὰ τάχος ἐνθένδε ξὺν τοῖς βελισαρίῳ φρουφόροις τὸ καὶ ὑπασπισᾶς ἀνεχώρησαν. καὶ εὐίπνις σὺκ ἐς μακρὰν παιπῷ στρατῷ ἐς ἀρίμιλων ἦλθε· ἔ δὴ ἐνστρατοπεδοῦσάμενοι ἐπολιόρκουν. αὐτίκα τὸ πύργον ξύλινον, τὰ τῆς πόλεως περιβολὴ καθυπέρτερον, τεκτηνάμενοι, τροχοῖς τέτταρσιν ἀνεχόμενον, ὅπῃ τὸ τεῖχος ἦκεν, ᾗ μάλιστα ὅπιμαχώτατον αὐτοῖς ἔδοξεν εἶναι. ὅπως μὴ πάθωσιν, ὅπερ αὐτοῖς πρὸ βραχέος ῥώμης περιβολὴ ξυνελείχθη παθεῖν: ἐ Ἀβὰ τ' ἐσῶν τ' πύργον ἦγον, ἀλλ' αὐτοὶ ἔνδον κρυπτόμενοι ἐφύλαττον. κλίμαξ δὲ ἐπὶ τὸν τ' πύργον ἐντὸς ἐυρεῖα ἐσάγαν, δι' ἧς τὸ τῶν βαρβάρων πλῆθος

προστρέπεσθαι, ἀμφὶ τῷ χωρίῳ τούτῳ σπένδοντες. καὶ ἔτυχέ γε τῆς ἀληθοῦς σπένδης. ἐπειδὴ γὰρ ἀνίπτους, καὶ γόητων τὸ φρενῖτις, δέημιον ἔχεσθαι πρὸς αὐτὸ ἤκουσιν· ἐς σπένδα μέγα ἀμφὶ ῥαβέννῃ ἐμπεπωκότες, ἄλλο τι ὑπολογισάμενοι τῶν πάντων οὐσίαν· ἐνθύμιον τῶν ἀναχώρησιν ἐποιήσαντο: ὡς μοι αὐτίκα λελέξεται. καὶ μέγα κλέος ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ἰωάννης ἔσχε. Ἀλαβότης δὲ καὶ πρότερον ὢν. πολεμικός τε γὰρ ἦν, καὶ αὐτουργὸς ἐν ταῖς μάλιστα, ἔς τι δοῦ κινδύνους ἀεικής· δίαιταν τε σκληρὰν καὶ παλαιστρείαν πρὸ ἐς αὖθις ἔσχε, βαρβάρου ὑπουργῶν ἢ φρουρῶν οὐσίαν ἦστον. ὁ μὲν ἰωάννης πιέσαι λέγεται. μαλακούνθαι δέ, ἢ τὸ ὑπνώδες γνώμης, σφίσιν τῷ ἀνδρὶ ἀχθομένῃ, ὅτι δὴ οἱ βίαι τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐς κοίτην ἦλθεν, ἐπειδὴ πρὸ ἰωάννην ἐς ἀρίμνιον ἥκειν ἐπύθετο· θεῖχαρής τε ἀπροσδόκητος γίγνεται. καὶ πέμψασι παρ' αὐτὸν λάθρα, χάριν τε καὶ προσθοσίας περὶ ἐς λόγους ἦλθε. καὶ οἱ μὲν πέμποντες ἀεὶ κρύφα τῶν ἄλλων ταῦτα ἔπρασσον. γόητοι τε, ἐπεὶ τι καὶ ἀμφὶ ἀρίμνιον ἔμαθον, καὶ ἅμα ξύμπαντα τὰ ἀναγκαῖα σφᾶς ἐπιλείποντα, ὅτι τῶν τριῶν μηνῶν χρόνος ἐξῆκεν ἤδη: τῷ ἀναχώρησιν ἐποιοῦντο, καί πρὸ ὑπὸ τῶν πρίσβεων ἕνεκα πεπυσμένοι. τὰ μὲν οὖν ἔτος * τὰ μὲν οὖν ἔσω ἔσθ' ἁμφὶ τροπὰς ἐαρινὰς ἦν· τῇ δὲ πολιορκίᾳ ἐναυτός τι ἐπέτριβε, καὶ πρὸς αὖπω ἡμέραι ἐνέα· ὅτι οἱ γόητοι ἅπαντα σφῶν τὰ χαρακώματα καύσαντες, ἅμα ἡμέρᾳ * ὁλῷ εἴχοντο. ῥαιμαῖοι δὲ φεύγοντας ὁρῶντες ἔσθ' ἐναντίους. ἐν ὅπερ εἶχον, ἢ τὸ παρὸν θήσονται; τῶν τε χαρίεσσαν τὸ πλῆθος οὐ παρῆναι τὴνικαῦτα ξυνέβαινεν, ἄλλων ἄλλῃ πη ἐσαλμένων, ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν ἔρρηται· αὐτό τι ἀξιόμαχον πρὸς ποσὸν πλῆθος πολεμίων σφᾶς ὄντα εἶναι. ἅπαντας μὲν τι πεζούς τε καὶ ἱππέας διλισίους ὡς ἅλιστα. καὶ ἐπεὶ τῶν πολεμίων ὑπὲρ ἥμισυ Ἀλαβάντας τὸ γέφυραν εἶδεν: ἐξῆγε Ἀλεξάνειας πύλης τὸ στράτευμα· ἦπερ μάχη σκληρὰς γίγνεται τῶν πρότερον οὐσίαμας ἦστον. καὶ καταρχὰς μὲν καρτερῶς τῶν βαρβάρων ἔσω πολεμίους ὑφίστασθαι, πολλοὶ ἑκατέρων ἐν τῇ πρώτῃ ξυμβολῇ ἔπεσον. ἔπειτα δὲ οἱ γόητοι τραπόμενοι, μέγα τε καὶ ὑπερφυὲς σφίσιν αὐτοῖς τὸ πάθος ἐποίουν. αὐτὸς γὰρ ἕκαστος τῷ γέφυραν Ἀλαβαίνειν ἠπείγετο πρῶτος. ἀφ' οὗ δὴ ἐς στενοχωρίαν πολλὴν ἀφικόμενοι, τὰ χαλεπώτατα ἔπαθον. πρὸς γὰρ σφῶν αὐτῶν, καὶ τῶν πολεμίων, ἐκτείνοντο. πολλοὶ δὲ τῇ γέφυρας ἐξέπεσον ἐφ' ἑκάτερα ἐς τὸ πέλαγος, καὶ αὐτοῖς ὅπλοις καὶ δυσὶ μοι ἔθνησκον. ὅπως δὴ οὖν πλείστους ἀπολοῦντο, οἱ λειπόμενοι τῶν πρότερον διαβάσι ξυνέμιξαν. λογχῖναι δὲ ἴσαι καὶ μεσοδίλαι, οἱ βιλισταὶ ἐν δορυφόροι, Ἀλεξανδρεῖται ἐς ταύτῃ τῇ μάχῃ ἠρίστευσαν. ἀλλὰ μεσοδίλαι μὲν πάντα βαρβάροις καθίκασιν ἐς χεῖρας ἐλθών, ἔκτεινέ τε ἅπαντας, καὶ αὐτὸς ἐσώθη. λογχῖναι δὲ τῶν τε πολεμίων τροπῆς αὐτῶν γενομένης, αὐτὸ ἔπεσε· πλὴν αὐτὸ πολὺν τῷ ῥαιμαίων στρατοπέδῳ ἐπέλιπον. ἐνίοις μὲν ἦν τῷ καταλείπω ὅπλα βαβέννης ἰών, τὸ χωρίον τὰ ὀχυράματα πλήθει φρουρῶν κρατύναντο: ἐν κλουσίῳ μὲν τῇ τούτων πόλει χιλίας τὸ ἄνδρας καὶ ἄρχοντα μεσίμερα ἀπολιπόν ἔν τε εὐρβιζεντῷ ποσούτους, οἷς δὴ ἄρχοντα ἀλβίλαν ἄνδρα γόητον ἐπέστη. καὶ ὀλιγίσταλον ἐν τῇ * πικλιῶν δίρα ξὺν τετρακοσίοις κατέλιπεν. ἐν ᾗ δὲ * πυκνῶν τῇ χώρᾳ, τετρακοσίας μὲν ἐς πέτρας τὸ φρούριον ἔασεν, οἱ καὶ πρότερον πρότερον ὤκλυτο· ἐν ἀσίμῳ δὲ, ἢ πασῶν μεγίστη τῶν ἐκείνῃ πόλεων ἐστὶ, γόητους τε δρὶς ἀνδῶν σωφρονισμένους τετρακισχιλίους κατέλιπε, καὶ ἄρχοντα ἐσάγαν δραστήριον, ὑΐσανδον ὄνομα, ξύνεγε τῷ μοιρᾶ δισχιλίους· ἐν οὐρβίνῳ τῇ πόλει ἔστι δὲ καὶ ἄλλα φρούρια δύο, καὶ σινά τε καὶ μέντης Φερσαίτης· ὧν δὴ ἑκατέρῳ φρουρὰ ἦν ἦστον, ἢ καὶ πενταχοσίους ἀνδρῶν κατεῖχον. αὐτὸς δὲ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐυθὺ δρομαίου, ὡς πολιορκήσων, ἐχώρει. ἐπύγχανε δὲ βιλισάριος, ἐπειδὴ τάχιστα γόητοι τὸ πολιορκίαν διέλυσαν, ἐλαφίρᾳ τε καὶ μαρτίνου ξὺν ἱππεῦσι χιλίοις πέμψας· ἐφ' ᾧ δὴ ἑπέρας ὁδῷ θᾶσσον ἰόντες, φθάσωσι δοῦ πολεμίους ἐς δρόμιον ἀφικόμενοι. καὶ σφίσιν ἐπίστελλεν, ἰωάννῃ μὲν, καὶ δοῦ ξὺν αὐτῷ ἅπαντας, ἐνθένδε ἐξαναστήσειν ὡς τάχιστα· πολλὰς δὴ αὐτ' αὐτῶν ἱκανὰς μάλιστα ἐς τὸ πόλεως τῷ φυλακῷ καθιστάσθαι, ἐκ φρουρίου ἀφελομένους. ὁ δὴ πρὸς κόλπῳ τῷ ἰονίῳ

ἐστὶν

ἔπειτα δὲ καὶ ἐκ τῆς ἱμφασοῦς ἔφοδον κατὰ τὸ πεδίον ἐμηχανῶντο οἱ βάρβαροι. τηρήσαντες οὖν τὸν ἀρίστου καιρὸν, κλίμακας τε καὶ πῦρ ἐπαγόμενοι· ἦκιστα τῶν πολεμίων προσδεχομένων, ἐπὶ πυλίδα πυγμαιῶν ἦσαν· ἐλπίδι θαρροῦντες ἐξ ἐπιφορμῆς τὴν πόλιν αἱρήσειν, ἄπρακτοι οὐ πολλῶν γραπτῶν. ἐστιῶντο λαφύροις ἁλόντων ἔτυχε δὲ ἱλαρύνων τὴν ἡμέραν ἐκείνην τοῖς ἐπιμήνοις φυλακὴν ἔχων· ἕκαστοι γὰρ ἐκ πείτερος εἰς τὸν φρουρὸν ἐπάγονται. ἐπεὶ οὖν ἤσθοντο προσιόντας οὐκ ἐν τάξει τοὺς πολεμίους· ἀπαντήσαι τε οὐ διεπεμψάμενοι εἰς προτάξιν, ἀλλὰ διὰ πολλῆς ἀκοσμίας ἰοῦσι. καὶ τοὺς κατ' αὐτὸν οὐδενὶ πόνῳ τρεψάμενος, ἔκτεινε. κραυγῆς δὲ μεγάλης καὶ ταραχῆς ἀνὰ τὴν πόλιν (ὡς τὸ εἰκὸς) γεγενημένης, ῥωμαῖοί τε ὡς τάχιστα παντάχοσε τὸ πεδίον διέρρεον· καὶ οἱ βάρβαροι ἄφρακτοι εἰς τὰ γραπτὰ σκῦλα
10. οὐκ εἰς μάχην ἐχώρησαν. ὑπὸ πολλῶν δὲ αὖθις εἰς ἀπόβουλον τὸ πεδίον καθίσαντο. καὶ διὰ γὰρ τὸ αὐτοὺς ἀπομαχέσασθαι μᾶλλον μοῖραν, ἢ τὰ πεπερασμένα· ἡ ὄχθη ἐστίν. ἐπὶ πάντη οἱ πάλαι ῥωμαῖοι θαρσοῦντες τὸ ὕδατος τῷ ὀχυρώματι, τὸ τεῖχος ἀπημελημένως ἐσκέψαντο· βραχύ τι αὐτὸ καὶ πύργων ἔρημον παντάπασι πεποιημένοι. ῥᾴδιον ἐνόησε ἥλπιζε τὴν πόλιν αἱρήσειν. καὶ δὲ γὰρ ἔτυχον καὶ τὸ φυλακτήριον λέγειν ἄξιον ἐστῶτα πεύκηνεν εἶναι. δύο δὲν ῥωμαίους, ἀμφὶ πὶν πίτυς τὰ λοιπὰ νεῶν φκημένους, χρήμασιν ἀναπεῖσαι οἴνου ἀσκὸν ἔχοντας, ὡς ἐκ τοῦ σκοπὴν φρουροὺς εἶναι τοὺς λύχνων ἀφάς· ὃ αὐτοῖς τὸ οἶνον τρόπῳ ὅτῳ δὴ φιλοφρόνως ἐσδεικνυμένους χαρίζεσθαι. ἅτε ξυν αὐτοῖς πρῶτα τῶν νυκτῶν καθημένους πιεῖν, ἑκάστῳ τὸ ἐς τὸν κύλικα ὑπανωτικὸν ἐμβαλεῖν φάρμακον, ὅπερ σφίσιν αὐτὸς ἐδεδώκει. ἀκούσαντες δὲ λαθραῖα ἐς τὴν ἑπέραν ὄχθην ἐς ὠθισκοὺς πεποιημένους, ἦχεν· αἷς δὴ τὰ
20. βαρβάρων τινὰς. ἐπειδὰν πύθοντο οἱ φύλακες ὕπνῳ ἔχοντα. ξὺν κλίμαξιν ἐκ σημείου ἑνὸς τὰ πεπερασμένα διαβαίνοντας. τῷ ὄμβρῳ τῷ πεδίῳ πεποιημένους. πρὸς πρᾶτόν τε τοῦτο ἠπόμαζον ἅλον, ἅπως ἅπαντα κατακρατοῦσι ἡ πόλις ἁλώη τούτων ὕτω ξυγκειμένων σφίσι· τῶν αἰσθομένων ἅπερ τῶν ἐνίκησε ἐς τοὺς ἐπὶ τὰ ὑπερβολὰ διασκεδασμένους τὰ ὑπαρχίαν (οὐ γὰρ ἔδει ῥωμαίους τούτῳ τῷ γότθων γραπτῷ ἁλῶναι) αὐτοπάγκλητος ἐλθὼν, βελισαρίῳ τε ἅπαντα φράζει, καὶ τὰ ἔπρον ἐνδείκνυσιν. ὃς δὴ αἰκίζεσθαι τοὺς φῶς τε ἅπαντα ἤνεγκεν ὅστις ἀρὰ ἔμελε καὶ τὰ φάρμακον ἐπιδείκνυσιν, ὅπερ ἐνίκησε αὐτῷ ἐδεδώκει. καὶ αὐτὸν βελισάριος τοὺς τε ῥίνα καὶ τὰ ὦτα λωβησάμενος, ἐς τῶν πολεμίων τὸ χαράκωμα ὄνῳ ἐχούμενον ἔπεμψε. καὶ καπηλεύοντας αὐτὸν οἱ βάρβαροι· ἔγνωσαν ὡς ὁ θεὸς σὺν ἐφῆ σφῶν τὰ βέλεσθαι ἐδῶ εἶναι. καὶ δι' αὐτὸ σὺν αὐτοῖς ἡ πόλις σφίσιν ἁλώσιμος εἴη. ἐν
30. ᾧ δὴ τοῦτο ἐγίνοντο· ἐς τοῦτο βελισάριος χαίρας πρὸς ἰωάννην, ἔργου σκέλους ἐχεσθαι. ὁ δὲ ξὺν τοῖς διχιλίοις ἱππεῦσι τὴν πυγμαιῶν χώραν πεδίων, τὰ ἐς πόντον ἐληίζετο πάντα· παῖδάς τε καὶ γυναῖκας τῶν πολεμίων, ἐς αἰσθρωπίδων ποιούμενος λόγῳ. οὐλιγέων τε, καὶ οὐίτιγοθῶν, ξὺν γότθων στρατῷ ὑπαντιάσαντα, μάχῃ νικήσας· αὐτῶν τε κτείνει, ἐς πάντα χιλίους τῶν πολεμίων στρατόν. ὅμιλος δὲ καὶ οὐσῶν οἱ ἐπόμενα ἐπὶ τὰς χεῖρας ἴεναι. ἐπεὶ οὖν ἀφίκοντο ἐς αὖξιμον πόλιν· γότθων ὡς ἐστῶτα φρουρὸν οὐκ ἀξιοχρεών τινα ἐμαθον εἶναι. ἄλλως δὲ ἰσχυρόν τε καὶ ἀπόλεμον κατανόησε τὸ χωρίον καὶ ἀπ' αὐτοῦ προσεδρεύειν ὡς οὐδαμῇ ἤθελεν, ἀλλ' ἀπαλλαγὴς ὅπῃ τάχιστα, πρόσω ἤλαυνε· ταὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ οὐρβῖνῳ ἀμφὶ πόλιν ἐπίσι· ἐς τὰ ἀριθμὸν, ῥωμαίων αὐτὸν ἐπαγομένων, ἐσήλαυνεν· ἥπερ μιᾶς ἡμέρας ὁδῷ ῥαβέννης διέχει. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι, ὅσοι φρουρὸν ἐστῶτα εἶχον, ὑπο-
40 ψία ἐς ῥωμαίους σφῶν οἰκήτορας πολλῇ χρώμενοι. ἐπεσθῆναι τὸ στράτευμα τοῦτο ἐπύθοντο· ἀπεχωρησαν τε, καὶ δρόμῳ ἰόντες ἐς ῥαβέννην ἐγένοντο. οὕτω δὲ ἰωάννης ἀρίμηνον ἔσχε, πολεμίων φρουρὸν ἔσθειν, ἐν τε αὐξίμῳ καὶ οὐρβίνῳ ἀποστόλων. οὐχ ὅτι τῶν βελισαρίου ἑσπλῶν ἐς λῆθην ἦλθεν, οὐδὲ θράσει ἀλογίστῳ ἐχόμενος· ἐπεὶ ξὺν τῷ δραστηρίῳ τὸ ξυνετὸν εἶχεν· ἀλλὰ λογισάμενος, ὅπερ ἐγένετο, ὡς ἐὰν γότθοι πύθωνται τὸν ῥωμαίων στρατὸν ἄγχιστα δὴ ῥαβέννης εἶναι· αὐτίκα μάλα τὸν ἐς ῥώμην διαλύσουσι

χερσὶν ἔχων; πολλῶν δὲ βελιςηκότων τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰ χαλινᾶ ξυναπολυόντων καὶ λεγόντων μεθιέναι: οὐ πρότερον ἀφῆκε, πρὶν δὴ αὐτῷ ὑπέκειτο Βελισάριος τὰ ξιφίδια σῴσειν. τῷ δὲ ὑστεραίᾳ κωνσταντιανόν τε καὶ τῶν ἀρχόντων πολλοὺς ἐς οἰκίσκον τινὰ ξυγκαλέσας Βελισάριος ἐν παλατίῳ, τῶν μὲν τῇ προτεραίᾳ ξυμπεπωκότων ὑπέμνησεν, παρῆνει δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰ πρόσφορα ξυμβουλεύειν καὶ μὴ ἐς τὸν ὕστερον χρόνον, ὃν οὐκ ἀκινάκας ἀποδιδόναι. ὁ δὲ οὐκ ἔφη δώσειν· ἤδιον γὰρ αὖ αὐτοῦ ἐς τὸ πρόσθεν ὕδωρ ἐμβάλλοι, ἢ τῷ πρόσθεν διδοίη. θυμῷ τε ἥδη ἐχόμενον Βελισαρίου, ἐπιωθάνετο [εἰ οὐκ εἴοιτο] κωνσταντιανὸς πρὸς αὐτὸ ἄρχειν; ἐκ αὐτὸς τὰ μὲν ἄλλα εἰ ὠμολόγει ἅπαντα πείσεσθαι· βουλομένῳ γὰρ πᾶσι βασιλέα εἶναι: τὸ δὲ μέν τι, ὃ ἐν τῷ παρόντι ἀπιπάποι, οὐ μήποτε δράσειν Βελισαρίου μὲν, οὐκ εἰδέναι δὲ τοὺς φορυφόρους σκέλους· κωνσταντιανὸς δὲ, ὅπως με δηλαδὴ ἀποκτενοῦσιν, ἔφη; οὐδαμῶς ὁ Βελισάριος εἶπεν. ἀλλ', ἵνα τὸν ἐν ὑποψίᾳ λύσω μαζεντίολον ὅς σοι τὰ ξιφίδια διασώζων ἤνεγκεν, ἀναγκάσωσι τῷ ἀνθρώπῳ ἀποδιδόναι, ἅπερ αὐτοῦ βίᾳ ἔτυχε λαβών. ἀλλὰ κωνσταντιανὸς πιθηκίζειν ἐθέλων ἐδραύτικα οἰόμενος, ἔδρασεν τι μέγα, πρὶν τὰ αὐτὸς παθεῖν, ἐβούλετο. διὸ δὴ τὰ ξιφίδια εἶλκεν, ἅπερ οἱ πρὸς τῷ μηρῷ ἀπεκρέματο, ἄφνω τε αὐτὸ ἅπαν τῷ Βελισαρίου καρᾶ ὦσεν. ὁ δὲ καταπλαγὴς, ἐπίσω τε ἀπέβη· καὶ βίαια ἐγγύς που ἑστηκὼς θεραπαινὶς ἐδραυτικὰ ἔχουσα. κωνσταντιανὸς μὲν οὖν, ἔτι τῷ θυμῷ ζέων, ἀπέθνῃσκε· καταδύντος δὲ ἐλδιγὲρ τε καὶ Βαλεριανὸς τὸ παιώμενον· ὁ μὲν τῆς δεξιᾶς, ὁ δὲ αὐτοῦ τῆς ἑτέρας χειρὸς λαβόμενος, ἐπίσω ἀνθῆλκον. ἐν τούτῳ δὲ εἰσελθόντες οἱ φορυφόροι, ἃς δὴ ὀλίγῳ πρότερον ἐκάλεσε Βελισάριος: κωνσταντιανοῦ τε τὸ ξιφίδιον ξὺν βίᾳ πολλῇ ἐκ χειρὸς αἴρουσι. ἐκ αὐτὸν πολλῷ θορύβῳ ἁρπάσαντες, οὐδὲν μᾶλλον ἄχαρι τὸ θραυτικὰ εἰργάσατο· παρόντας αἰδημόνως ἄρχοντας, εἶπεν: ἐς οἴκημα δὲ ἄλλο ἀπαγαγόντες, Βελισαρίου κελεύσαντος, χρόνῳ τινὶ ὕστερον ἔκτειναν. τὸν Βελισαρίῳ μέγιστον ἐργασθῆναι οὐκ ἔστιν ἔργον, καὶ ἥδιστος ἂν αὐτὸ οὐδαμῶς ἄξιον. ἐπιεικείᾳ γὰρ πολλῇ ἐς πάντας ἄλλως ἐχρῆτο. ἀλλὰ δεῖ, ἅπερ ἐρρήθη, κωνσταντίνῳ ἡδείᾳ κακῶς. χρὴ δὲ τὸ οὐ πολλῷ ὕστερον ἐς ῥώμης τὸ πρόσθεν κακουργεῖν ἤθελεν. καὶ πρώτα μὲν τινας ἐς τῶν ἐχετῶν ἕνα νύκτωρ καθῆκεν· ὧν αὐτοὶ τὸ ὕδωρ καπῆρχε τῆδε τὰ πολέμια ἀφήρουν· οἱ δὲ λύχνα τε καὶ δᾶδας ἐν χερσὶν ἔχοντες, ἀπεπειρῶντο τῆς ἐς τὴν πόλιν ἐσόδου. ἔτυχε δέ τινα θύρυχα οὐ μακρὰν πυγιαίας πυλίδος ἐχετὸς τούτου κύτωμα ἔχων. ὅθεν δὴ τῶν τις φυλάκων τὸ πῦρ κατιδὼν, τοῖς ξυμφυλάσσουσιν ἔφρασεν. οἱ δὲ λύχνον αὐτοῦ παρόντα ἰδόντες ἔφρασαν· πάντῃ γὰρ τὸ ὑγρὸν οὐκ ἐπέρχειν τὸ τοῦ ἐχετοῦ εἰσοδομίαν ξυνίεσαν: πυρὶ δὲ εἰκάζεσθαι σφᾶς τὸ λύχνου ἐφθαλμούς ὄντος. τῶν μὲν οὖν βαρβάρων ὅσοι τοῦ ἐχετοῦ ἀπεπειράσαντο, ἐπειδὴ ἐν μέσῃ πλέι ἐγένοντο, ἔνθα δὴ ἄνοδος τῆς λίθου ἐκ παλαιοῦ ἐς αὐτό που τὸ παλάτιον φέρουσα· οἰκοδομίᾳ τινὶ ἐπιθήσαντες ἐνέτυχον, καὶ ἐς τοσοῦτον ἐλθεῖν τοῖσιν ξυγχωρήσῃ, καὶ δὴ τῇ ἀναβάσει τὸ θράσος χρῆσθαι τοιοῦτον δὴ τὴν οἰκοδομίαν Βελισάριος ἐμηχανήσατο τινὶ καταρχὰς τῆσδε τῆς πολιορκίας πεποιημένῳ, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις δεδήλωται. λίθον οὖν ἕνα θερμὸν ἐνθένδε ἀφελόντες, ὀπίσω τὰ ἀναρρήξαντες δῆθεν ἔγνωσαν. καὶ θράσει τὸ εὐήτιον ἐπανήκοντες, τοῦ τε λίθου ἐνδακτύλιον, πάντα ἀπηγγειλαν. καὶ ὁ μὲν τὰ τῆς βουλῆς ἅμα τοῖς γοτθῶν ἀρίστοις ἐν βουλῇ εἶχε. ῥωμαίων δὲ ὅσοι φρουρὰν ἀμφὶ πυλίδα πυγιαίαν εἶχον, μηχανῶνται τὰ λύχνου ὑπερβολὰς ἐνσφίσιν αὐτοῖς ἐπεισοῦντα τῇ ὑστεραίᾳ. ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος Βελισαρίῳ ἐς Βελισάριον ἦλθεν· οὐ παρέργως ὁ στρατηγὸς τὸ πρᾶγμα ἤκουσεν: ἀλλ' ἄνδρας τε αὐτίκα τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ δοκίμων ξὺν λογέᾳ τῷ φορυφόρῳ, ἐς τὸν ἐχετὸν καθῆκε, καὶ διερευνήσασθαι ἅπαντα ξὺν πολλῷ τάχει ἐκέλευσεν. οἱ δὲ τὰ λύχνα τῶν πολεμίων, καὶ τῶν δαδῶν ὅσα διέρρυηκε πανταχῇ τὰ ἐχετὸ, εὗρον· καὶ τὴν οἰκοδομίαν ᾗ ὁ λίθος πρὸς τῶν γοτθῶν ἀφῄρητο, κατανενοηκότες, Βελισαρίῳ ἀπήγγελλον. διὸ δὴ αὐτός τε τὸν ἐχετὸν ἐν μεγάλῃ φυλακῇ ἔχε· καὶ οἱ γότθοι αἰσθόμενοι, τούτης δὴ τῆς πείρας ἀπέχοντο.

ἔπειτα

δὲ τὼ ἐκείνων μέλαν πρὸς αὐτῶν λελύαχ ξυμβαίνη, πιεῖν κατὰ πάδι. πιὼν τῷ γραπῷ ἄφιω
τὸ κὴ ἐξ ἀπροσδοκήτης καταθεῖν τὼ πυκνοτάτω χώραν· ἅπαντά τ' ἐξῆς ἀθεῖσπα τὰ ἐκείνη
χαλεπά, κὴ αὐτῆς πρὸ τῆς φήμης ἀπαδημοῦπα. πάντης γὰρ ἀχεδόν τι ἀπάσης τῆς χώρας
ἀνδρας μὲν οὐδαμῆ ἀπολελεῖφθαι, πάντων ἀπὶ ῥώμω γραπώσαμένων· παῖδας δὲ κὴ
γυναῖκας τ' πολεμίων, κὴ χρήματα, παντα χῆ εἶναι. ἐξαυδραποδίζειν οὐ κὴ ληίζεαχ τὰ ἐν
ποσὶν ἅπαντα· φυλαστόμεθον, μή πη ῥωμαίων πνὶ, τῶν πάτη ᾠκημένων, λυμήνηται. ἐὼ
δέ πη χωρίω ἐντύχῃ, ἀνδρας τὶ κ' ὀχυρώματα (ὡς τὸ εἰκὸς) ἔχοντα· πάσῃ αὐτὸ δυνάμει
ἀπόπειρᾶσαχ. κ' εἰ μὲν ἑλεῖν δυνήσηται, ἐς τὰ μέσσω ἴέναι· ἢ πράγματος δέ, αὖ οὕτω τύχοι,
αὐτίκα πωῖτ', ἀπελαύνειν ὀπίσω, ἢ αὐτὸ μένειν. πεσίοντι γὰρ οἱ, κὰν τᾶτι δὴ τὸ ὀχύρωμα
κ' νῶτα ἀπολιπόντι, κίνδυνος πολὺς ἀπολεῖσθαι ἔσται· ἐπεὶ οὔπτ' ἀμύνειν ἀὐτοῖς σφί-
10. σιν ἔχουσιν, οὔτε πῃ ἐσοχλεῖν πρὸς τ' ἐναντίους· τ' δὲ λείαν φυλάσσειν ἅπασαν, ὅπως αὖ αὐ-
τὸν ὀρθῶς κ' δικαίως γραπὰ ἀμείψοιτο. εἶπα ξυὶ γέλωτι κ' τᾶτι ἐπεῖπεν· οὐ γὰρ δίκαιον,
ὑφ' ἑτέρων μὲν οὕτ' κῆφῆνας πίνῳ μεγάλῳ ἀπόλλυαχ· ἄλλως δὲ τὰ μέλιτος ἡδείᾳ πάλαι-
πωσία ὀνίναχ. ποιῶπα μὲν ἀπισείλας βελισάριον, ἰωάννίνω ξυὶ τῷ γραπόματι ἔπεμ-
ψεν. ὡὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον ὅπ μεδιολάνων ἱερεὺς δάπ, κ' τῶν πολιτῶν ἄνδρες δέκιμοι,
ἐς ῥώμω ἀφικόμενοι, βελισαρίου ἐδέοντο, φειδοῦς ὀλίγους σφίσι ξυμπέμψαι. αὐτοὶ γὰρ
ἱκανοὶ ἰσχυρίζοντο εἶναι, οὐ μεδιόλανα μόνῳ, ἀλλὰ κ' λιγουρίαν ὅλω, τόνῳ οὐδενὶ γότθων
τὸ ἀποσῆσαι κ' βασιλεῖ αἰανσώσασθαι. αὕτη δὲ ἡ πόλις ᾠκῆπ μὲν ἐν λιγούροις, μίσῃ πυ μά-
λιστα ῥαδίνης τὸ πλέως, κ' ἄλπιων τῶν ἐν γάλλων ἐρίοις κειμένη. ἑκατέρωθεν γὰρ ἐς αὐ-
20. τὸν ὀκτὼ ἡμερῶν ὁδὸς αὐδρὶ ἰυζωνῳ ἐσί. πρώτη δὲ πόλεων τῶν ἑσπερίων, μετὰ γε ῥώμω, με-
γέθει τὸ κ' πλουσιοθρωπίᾳ, κὴ τῇ ἄλλῃ ἰυδαιμονίᾳ, ἐτύγχανεν [οὖσα. κὴ αὐτῆς βελισά-
ριος ἐπωχόμενος ἀπὸ πλῆ τὼ δέησιν ποιήσειν, κατεῖχεν] αὐτὸ τὼ χειμῶνος ὥραν. ταῦ-
τα μὲν δὴ ᾧδέ πη εἶχε. τῆς δὲ τύχης ὁ Φθόνος ὤδινεν ἤδη ἀπὶ ῥωμαίους, ἐπεὶ τὰ πράγμα-
τα εὖ τε κ' καλῶς σφίσιν ἀπέβαινε πεσόντα ἐώρα. κακῷ τὶ χεραυνώσαι πνὶ ταῦτα ἐθέ-
λησε· ἔρμν. ἐξ οὐδεμιᾶς αἰτίας λόγω ἀξίας, ἐπινόει βελισαρίῳ τι κὴ κωνσταντιανῷ. ἢ ὅπως
ἔφυ, κ' ἐς ὅ, τι ἐπλεύτησεν· ἐρῶν ἔρχομαι. πρεσίδιος ἦν τις, αὐτοχθονίας, ᾠκημένος ἐν ῥώμῃ
ἀπὶ ῥαδίνης, ὧν δὲ σὺκ ἀφανής. οὗτος ὁ πρεσίδιος (ὅπ δὴ γότθους πρόσκεκρακὼς ἦν, ἡνίκα
οὐδέπω ἀπὶ ῥώμω στρατεύειν ἔμελλε) ξυὶ ὀλίγοις πισὶ τῶν οἰκετῶν, ἀπὶ κωπηγίσιον δῆθεν
τῷ λέγω στελλόμενος φεύγει· οὐδέ τῳ τὼ βουλὴν κοινωσάμενος, οὐδέ τι τῶν χρημάτων
30 ξυὶ αὐτῷ ἔχων, πλὴν γε δὴ ἔπ ξιφίδια δύο αὐτὸς ἔφερεν. ὧν τὼ κουλεὼ, χρυσῷ
τε πολλῷ, κὴ λίθοις ἐντίμοις κεκαλλωπισμένω, ἐτυχέτην. κὴ ἐπεισδὴ ἐν ἀπολε-
τίῳ ἐγένοντο, ἐς νεών τινα ἔξω τᾶ πρεσβύτου κατέλυσεν. ὁ δὴ κωνσταντιανὸς ἀκούσας,
(ἐτύγχανε γὰρ ἔπ ἐνταῦθα διατριβὴν ἔχων :) τῶν τινὰ ἐπαναστατῶν μαζονόμον πέμ-
ψας, ἄμφω ἀφαιρεῖται λέγω οὐδενὶ τὼ ἀκίνακε. πρόαλγὺς δὲ γενόνως τῆς ξυμπε-
σούσης ὁ ἄνθρωπος, ἐς ῥώμω ὅπ τάχιστα παρὰ βελισάριον στέλλεται· οὗ δὴ σὺκ εἰς μα-
κρὰν κ' κωνσταντιανὸς ἀφίκετο. ἤδη γὰρ ὁ τῶν γότθων στρατὸς σὺκ ἄπωθεν εἶναι ἠγγέλλε-
το. ἕως μὲν οὖν ἔν τε θορύβῳ κὴ κινδύνῳ ῥωμαίοις καθειστήκει τὰ πράγματα, σιωπῇ ὁ πρε-
σίδιος ἔμενεν. ὡς δὲ τά τε ῥωμαίων καθυπέρτερα εἶδε· κὴ γότθων πρέσβεις ὧδε βασι-
λέα καλέντας, καθάπερ ἔμπροσθεν εἴρηται: βελισαρίῳ συχνὰ μεσιῶν, τὼ τε ἀδικίαν
40 * ἀπήγγελλε, καὶ οἱ τὰ δίκαια βοηθεῖν ἠξίου. ὁ δὲ κωνσταντιανῷ πολλὰ μὲν αὐτὸς, πολλὰ δὲ * ἐπήγγελλε
δι' ἑτέρων μεμφόμενος· παρῆν ἔρχου τὸ ἀδίκου κ' δόξης αἰσχρᾶς ἀπαλλάσσεσθαι. ἀλλὰ γὰρ
κωνσταντιανὸς (ἐχθρὼ γὰρ οἱ ῥωμαῖος κακῶς) οὔτ' τὰ λόγους ἀεὶ ἐρεχθελῶν διεκρούετο, ἔτ' ἠδι-
κημένον ἐτώθαζε. βελισαρίῳ δέ πη, ἵππῳ ἐν τῇ ἀγορᾷ ὀχουμένῳ, ἐντυχὼν ὁ πρεσίδιος· τᾶ τε
χαλινᾶ ἔ ἵππου ἐλάβετο, κ' μέγα ἀναβοῶν, ἠρώτα, εἶπε λέγουσιν οἱ βασιλέως νεμοιζίνα ἐπει- * οἱ τῶπα
δαί πς οὔτ' βαρβάρους φυγὼν, ἱκέτης ἐς αὐτοὺς ἵκοιτο, ἀφέλητά οἱ βία ἔσπ αὖ τύχῃ ἐν- I. S.

χερσὶν

ἐαυτὸν· καὶ τὸ στρατὸν μέρος ἐν διξιᾷ τοῦ ποταμοῦ παρεβεβοηθήκει. ἐλίποντο δὲ τῶν
*καί πι σω I. S. ἱσαύρων συχνὰς ταῖς ναυσὶ φυλάσσοντας, ἐν ποταμῷ σῇ. * καὶ πίνω πίνῳ οὐδενὶ ἔσαλεον,
ἐρέμβοι τὰ τῶν πολεμίων ἱστία. ἡ δὲ ὁρμὴ ἐλισσόμενος εἰς ὀδὸν πλατεῖαν ἐφέρετο, ἐν-
ταῦθα δὴ τὰ ἱστία τῷ πνεύματι ὑδαμῆ ἐνηργεῖτο. ἱρέσσοντές τι, καὶ τ' ρουν διαζόμβοι,
πόνον οἱ ναῦται ὐ μέτριον εἶχον. οἱ δὲ βάρβαροι ἐν ταῖς στρατιώτισι καθήμβοι, ἐμπόδιοι
γίνεσθαι τοῖς πολεμίοις ἤκιστα ἤθελον· ἡ κατωρρωδηκότες τὸν κίνδυνον, ἢ οὐκ αὖ που τούτῳ
ῥωμαίους ἰσχυρίζεσθαί τι τῶν ἀναγκαίων οἰόμβοι· αἰτίαν τι ὐ λόγου ἀξίαν ἐδίκωλύειν τὴν
τῆς σκευοφορίας ἐλπίδα, ἵν' ὑποχείσει βελισάριος κρατύναται, ἀξύμφορον σφίσιν
εἶναι ἡγούμβοι. χόται μὲν τι, ὅσοι ἐν πύργῳ ἦσαν, ἐν χερὶ αἰὲν ὠδὲ πολέοντας σὺν πολεμίοις
ἰσώμβοι· οὐδαμῇ ἤπειστο· ἀλλὰ πηδητὸς σκάθμωτος τὴν τ' ῥωμαίων αὐτῶν ἔννοιαν. ἐπεὶ 10.
δὲ τρόπῳ τῷ αὐτῷ πολλάκις αἰσπλώσαντες, ἅπαντα κατ' ἐξουσίαν ἐσκομίσαντο τὰ φορ-
*τὶ ἵπποις τία· οἱ μὲν ναῦται σὺν ταῖς ναυσὶν ἀνεχώρησαν κατὰ τάχος. ἤδη γὰρ καὶ *τοῦ ἴσου ἀμφὶ
τροπὰς χειμερινὰς ἦν. τὸ δὲ λοιπὸν στράτευμα ἐς ῥώμην εἰσῆλθε· πολὺ γε δή ὅτι πᾶν πολος
ἐν οὐσίᾳ ξὺν τῶν ἱσαύρων ποσὶν ἔμενε. μετὰ δὲ, ἀλλήλοις ξὺν τῇ σκευοφορίᾳ ὁμήρους ἔδοσαν:
ζήνωνα μὲν, ῥωμαῖοι· χόται δὲ ὑλίαν, οὐκ ἀφανῆ ἄνδρα· ἐφ' ᾧ ἐν τρισὶ μησὶ μηδεμιᾷ ἐς
ἀλλήλους ἐφόδῳ χρήσοντες, ἕως ἂν πείσθεις ἐκ βυζαντίου ἐπανήκοντος γνώμην τοῦ βασιλέ-
ως ἀγγείλωσιν. ἵν' δέ τινος ἀδικίας οἱ ἕτεροι ἐς σφᾶς ἐαυτοὺς ἀπάρξωνται, σφᾶς πείσθεις
ὑδέν τι ἧσσον ἀποδοθήσεσθαι ἐς τὸ σφῶν ἔθνος. τῶν μὲν ὖν βαρβάρων οἱ πείσθεις, ῥωμαίων
*ἐλλίχνοις ὠδαπεμπόντων, ἐς βυζάντιον ἦσαν. * ἰλδίγερις δὲ, ὁ τ' αὐτωνίνης γαμβρὸς, ξὺν ἱππεῦσιν
οὐκ ὀλίγοις ἐκ λιβύης ἐς ῥώμην ἦλθε. χόται τὶ, οἱ ἐν τῷ πόρτῳ τὸ φρούριον εἶχον, σπεύ- 20.
λοιπότων σφᾶς τῶν ἀναγκαίων, ἐξελίποντο αὐτὸ, ἐὺϊ πηδὸς γνώμῃ, καὶ ἐς τὸ στρατόπεδον
μετάπεμπτοι ἦλθον. πολὺς δὲ αὐτὸ ξὺν τοῖς ἱσαύροις ἐξ οὐσίας καταλαβών, ἔχει. αἴτιος δὲ
μάλιστα τύτοις τοῖς βαρβάροις τ' σπουδαίων τῆς ἀσπειδίας ἐγένοντο θαλασσοκρατοῦντες ῥω-
μαῖοι, καί τι αὐτοῖς ἰσχυρίζεσθαι τῶν ἀναγκαίων, οὐ ξυγχωροῦντες. διὸ δὴ κ' πόλιν σπουθα-
λασσίαν, λόγου πολλοῦ ἀξίαν, κεντυκέλας ὄντα, τ' σπουδαίων ἀπανίζοντες, ὑπὸ τ' αὐτὸν
χρόνον ἐξέλιπον. ἔστι δὲ ἡ πόλις μεγάλη κ' πολυάνθρωπος, ἐς τὰ ῥώμης πρὸς ἑσπέραν ἐν τύ-
σχοις κειμένη, σταδίοις αὐτῆς ὀγδοήκοντα κ' διακοσίοις ἀπέχουσα. καὶ αὐτὴν ῥωμαῖοι κατα-
λαβόντες, ἔτι μᾶλλον σπουδῇ μεγάλῃ δωμάτως ἦλθον· ἐπεὶ κ' τὰ ἀλβανῶν πέλισμα ἔχον, ῥώμης
πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον κείμενον, ἀνακεχωρηκότων ἐνθένδε διὰ τ' αὐτὸν λόγον τῶν καὶ τὰ
ἑαυτῶν. ῥωμαῖοι δ' πανταχόθεν τὴν ἤδη κυκλωσάμβοι σὺν βαρβάροις, ἐν μέσῳ εἶχον. διὸ 30.
δὴ χόται διαλύειν τὰ τὰ ξυγκείμενα, καὶ τοῖς ῥωμαίοις κακουργεῖν ὤργων. πέμψαντες οὖν
ὠδὰ βελισάριον πείσθεις, ἠδικῆσθαί σφᾶς ἐν ἀσυδαῖς ἔφασαν. ἐὺϊ πηδὸς γὰρ χότθους σὺν
ἐν πόρτῳ μεταπεμψαμένου κατά τινα χρείαν, πᾶν τὸ κ' ἰσαύρους τὸ τούτου φρούριον λόγῳ
ὑδενὶ καταλαβόντας ἔχειν. ταῦτα δὲ τὰ ἀμφὶ τῷ ἀλβανῷ ἑκκεντυκέλλαις δῆθεν τῷ λόγῳ
ἠπάτων· ἠπείλουν τὸ, ἵν' μὴ ταῦτα σφίσιν ὑποδιδόναι σὺν σπουδῇ. βελισάριος δὲ ξὺν
γέλωτι αὐσὺν ἀπεπέμψατο: ὠδαπάσμα μὲν εἶναι δὴ τ' αἰτίαν εἰπών· ἀγνοεῖν δὲ ὑδένα,
ὅτῳ δὴ ἕνεκα τὰ χωρία ταῦτα χόθοι σκλίποιεν. καὶ τὸ λοιπὸν ὑποψία πρὸς ἀλλήλους
ἐχόντων. ἔπειτα ἦ βελισάριος, ἐπεὶ ῥώμην εἶδε στρατιωτῶν πληθει ἀκμάζουσαν· ἄλλως τε ἐπ-
πίας ἐς χωρία ῥώμης μακρὰν πρὸ ἄστεως ὠθεῖ ἐπεμψεν, κ' διαλιαίων τ' ἀδελφιδοῦν ἰωάννου
σκέλβιος ξὺν τοῖς ἐπομβόοις ἱππεῦσιν, ἑκατοντάρχοις ὖσιν, ἀμφὶ πόλιν ἄλβαν σπουθαχειμάζειν, 40
*πυκνιανοῖς ἐν *πυκνηνοῖς κειμένου· καὶ οἱ τῶν τε βαλεριανῶ ἑπομβόων τετρακοσίους ξυνέπεμψεν,
ὧν θαμινὰς ὁ βαλεριανοῦ ἀδελφιδοῦς ἦρχε· καὶ τῶν αὐτοῦ ὑπασπιστῶν ἑκατοντάρ-
χους ἄνδρας, σπουθαφερόντως ἀγαθοὺς τὰ πολέμια. οἷς δὴ δορυφόρος δύο, σὺν αὐτῶν τὸ κ' ἄδικον ἐπέ-
στησε. καὶ αὐσὺν ὧδε ἰωαννῆ ἔπεσθαι, ὅπη αὖ αὐτὸς ἐξηγεῖτο, σκέλβις. τῷ δ' ἰωαννῆ ἐπήγγελ-
λεν, ἕως μὲν τὰ ξυγκείμενα σφίσι φυλάττοντας ὁρᾷ σὺν πολεμίοις, ἡσυχῇ μένειν: ὅταν

δὲ τὸν

ἐργασαμένευ. νῦν δὲ σὺν δικαίως αὐτῶν κεκτημένους, οὐσῶν ἡμῖν πρωτήκων, βιάζεσθε. σὺκοῦν ἐν πᾶσιν ἡμῖν σκοπὸν ἴσασθε τὰ τῶν ὑμέτερα αὐτῶν ἔχοντες, καὶ ὅσα λησάμενοι τυγχάνετε. βελτίστους ἔφη· ἡμῶν ἐπαύξησις ὑμῶν ἐρρωγία τε ἀρχῆς καὶ μέτρια πρόνοια: ἡ δὲ ῥῆσις, μακρά τε καὶ πόρρω ἀλαζονείας ὑμῖν γέγονε. ψευδέριχον δὲ βασιλεὺς ζῆνων ὀδοάκρῳ πολεμήσοντα ἔπεμψεν, ἐκ ἐφ' ᾧ ἐπαλίας αὐτὸς τ' ἀρχὴν ἔχοι· τί γὰρ αὖ καὶ τύραννος τυράννευ Ἀθηναίοις βασιλεῖ ἤμελλεν; ἀλλ' ἐφ' ᾧ ἐλευθέρα τε καὶ βασιλεῖ κατήκοος εἴη, ὁ δὲ τὰ πρὸς τ' τύραννον εὖ Ἀθηναίων, ἀγωνοσιωτὴς ἐς πᾶλα σὺκ ἐν μετρίοις ἐχρήσατο. ἀποδιδέναι γὰρ τῷ κυρίῳ τὴν γῆν ἀδαμῆ ἔγνω. οἶμαι δ' ἔγωγε, πάν τι διασάμενον, καὶ ὃς αὖ τὰ ἐς πύλας ἐκουσίως μὴ ἀποδιδῷ, τ' αὐτὸν ἐκὼν γε εἶναι. ἐγὼ μὲν δὴν χώραν τ' βασιλέως ἑτέρῳ τῳ σὺκ ἂν παραδοίην· εἰ δέ τι ἄλλο τυχὸν βάλεσθε λέγειν, ἀφίημι. ὡς μὲν ἀληθῆ πάντα ἡμῖν ἠρῆ), 10. ἀδὲ ὑμῶν τινὰ λέληθεν· ἡμεῖς δὲ ὅπως ἥκιστα φιλονεικῶν ὀλόξαιμεν, ἐ σικελίας τοσαύτης τὸ μέγεθος καὶ τοιαύτης τ' πλῆθον οὔσης, ὑμῖν ἐξιστάμεθα. ἧς δὴ σκοπὸς, λιβύλλων ὑμᾶς ἀσφαλῶς κεκτῆσθαι ἀδυνατόν. ἡμεῖς δὲ * γόθους βρεττανίαν ὅλην ξυγχωρῆσαι ἔχειν, μείζω τὸ ὦδε πολὺ σικελίας ὄσαν, καὶ ῥωμαίων κατήκοον τὸ αἰεὶ καθ' ἡμᾶς γεγενημένον. σὺν γὰρ εὐεργεσίας ἢ χάριτος τιν' ἄρξαντας, τοῖς ἴσοις ἀμείβεσθαι: ἄξιον. σὺκοῦν, ὦ τι καὶ πρὸς καμπανίας ὑμῖν ἢ νεαπόλεως αὐτὸς εἴπαμεν· σὺκ ἂν δέξαισθε. ἀ γὰρ ἐσμὲν κύριοι τὰ βασιλέως πράγματα διοικήσαντες, ἀχ ὅπη αὐτῷ βάλλομένῳ ἐστὶν ἀδ' ὧν χρήματα ῥητὰ φέρειν βασιλεῖ ἐφ' ἑκάστῳ ἔτει ὑμᾶς αὐσὺν τ' πρόσθεν. ἀ δῆτα. οὐ γὰρ ἄλλου τε ἡμεῖς αὐτοκράτορες, ἢ ὥστε τῷ κεκτημένῳ φυλάξαι τὴν χώραν. φέρε δὴ στέλλεσθε ἡμᾶς ὦδε βασιλέα ξυγχώρειν, καὶ πρὸς ἐκεῖνον τὰς ξωθήκας αὖθι τ' ὅλων πιήσαντες. [δεῖ δ' καὶ πάντ' τινα ἐρίζεσθαι χρόνον, καθ' ὃν πρόσεστι τὰ στρατόπεδα εἰς σκιχερίαν παρίστασθαι.] ἔστω, γινέσθω ταῦτα. οὐ γάρ ποτε ὑμῖν ἐρίσωσιν βαλδουϊδίοις ἐμπεδῶν σήμερον. τοσοῦτα εἰπόντες, διελυθησάν τι σὺκ τῶν λόγων ἑκάτεροι· καὶ οἱ πρέσβεις τῶν γότθων εἰς τὸ σφέτερον στρατόπεδον ἀπεχώρησαν. ἡμέρας δὲ τ' ἐπιγιγνομένας συχνὰ παρ' ἀλλήλους φοιτῶντες, πά τι ἀμφὶ τῇ σκευωρίᾳ διεπράσσοντο, καὶ ὅπως δὴ ἐπὶ ταύτῃ τῶν πινὰς ἐπισήμων ἑκάτερος ἀλλήλοις ἐν ὁμήρων λόγῳ παρέχοντο. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράσσετο τῇδε· ἐν τούτῳ ὅ τι τῶν ἰταύρων σῶλος τῷ ῥωμαίων λιμένι προσέχει, καὶ οἱ ἀμφὶ τ' ἰωάννην ἐς οἴσας ἦλθον· καὶ τ' μὲν πλεμίων οὐδὲς ἔτι κατάρρουσιν, οὔτι στρατοπεδευομένοις, ἐμπόδιον σφίσιν ἐγίγνετο αὐτοῖς. ὅπως δὲ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ Ἀθηναικρίνειν οἷοί τι ὦσιν, ἐξ ἐπιθρομῆς τῆς πρὸς τ' ἑαυτῶν: οἱ πλαῶροι πάφρον καθεῖσαν ἄγκιστα δ' λιμένος ὀρύξαντες, φυλακὰς σὺκ 30. πρὸ τροπῆς ἀεὶ ἐποιοῦντο· καὶ οἱ ξιὼ τῷ ἰωάννῃ τ' ἀμάξαις φραξάμενοι τὸ στρατόπεδον, ἡσυχίαν εἶχον. ἐπειδὴ δέ τι νὺξ ἐπιγένετο, βελισάριος ἐς οἴσας ξὺν ἱππεῦσιν ἑκατὸν ἦλθε. καὶ πά τι ξυμπεπλωκότα ἐν τῇ ξυμβολῇ, τότε ξυγκείμενα σφίσι τε καὶ γόθοις αἴπαν, καὶ τὰ ἄλλα ὦδε Ἀθαρσύνας· πά τε φορτία πίμπειν σκέλασε, καὶ ξὺν προθυμίᾳ ἐς ῥώμην ἰέναι. ὅπως γὰρ, ἔφη, ἄνδρ κινδυνίου ἡ ὀσλὲς ἔσται· ἐγὼ προσήσω. αὐτὸς μὲν ἂν ὄρθριος βαθέος ἐς τὸν πλίνθιον ἀπήλαυνεν· αἰτωνίνα δὲ ξὺν τοῖς ἄρχουσιν, ἅμα ἡμέρᾳ, τῶν φορτίων τὸν ὦδε κομιδῇ ἐν βελῇ ἐποιοῦντο. ἐδόκει δὲ χαλεπόν τε καὶ δεινῶς ἄπορον τὸ πρᾶγμα εἶναι. οἵ τε γὰρ βόες σὺκ ἔτι αἰτεῖχον, ἀλλ' ἠμιθνῆτες ἅπαντες ἔκειντο. ἰὼ δὲ οὐδὲ ἀκίνδυνον, στενὸν τινα ὀδὸν ἐν ξιὼ τοῖς ἁμάξαις πρίουσι· καὶ τὰ πτελεοῦ τὰς βάρεις ἀνέλκειν, καθάπερ τὸ παλαιὸν εἴθιστο, ἀδύνατα ἰώ. ἡμῶν γὰρ ὀσλὲς ἡ τὰ πτελεοῦ ἐν δεξιστερᾷ (ὥσπερ μοι ἐν τοῖς 40. ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη) πρὸς τῶν πολεμίων ἐχομένη, ῥωμαίοις τὸ ἰωὶ καὶ ὑπόρθυτον ἰώ· ἡ δὲ αὖτε ὄπη θάτερα, ὅσα γε παρ' ὄχθον, ἀσίδητον παντάπασι παγχάλκευτον οὖσα. διὸ δὴ σὺν λέμβους νηῶν τῶν μειζόνων ὑποπλεξάμενοι, σανίσι τὰ αὐσὺν ὑψηλαῖς κύκλῳ τειχίσαντες, ὅπως οἱ πλέοντες πρὸς τῶν πολεμίων ἥκιστα βάλλων) πρόσπας τὰ καὶ ναῦπας ἐσεβίβασαν κατὰ λόγον ἑκάστῳ. τῶν τε φορτίων ἐν αὐτοῖς, ὅσα σλὴ φέρειν οἷοί τε ἦσαν, ἐνθέμενοι· Ἀβὰ δ' πβέλλος ἐς ῥώμην ἤθελον ἀγαγεῖν. καὶ δὴ πνεῦμα τηρήσαντες σφίσιν ἐπίφορον,

ἑαυτὶ-

μυελάσλων ωθιεσηκότες πολλῶν· οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ τῷ λιμῷ πιεζόμενοι· τῷ μὲν λόγῳ πολιορκωῦντες, ἔργῳ δὲ πολιορκούμενοι πρὸς τ ἐναντίων. ἐν πάντων δοκεκλεισμένοι τ ἀναγκαίων. ἐπὶ δὲ ἡ γράτδυμα ἕτερον ἐλθεῖν τὰς πολιμίους κατὰ γλῶ τ ἡ θάλασσαν ἐκ δυζαντίς ἐπύθοντο· ἀχ ἧσσον ἐτύγχανεν ὄν, ἀλλ' ἦσαν ἡ τ φήμης ἐχούσια πολὺ ἴσχυε: κατωρρωδηκότες τ πόλεμον, τ αἰσχρὴν σιν ἐς ἔκλειψιν ποιοῦντο. ἐπεμψαν οὖν πρέσβεις ἐς ρώμην, καὶ ρωμαίων αὐθις ἐς γότθους δοκιμον τρέπον αὐτὸν· ὃς ωδε βελισάριον ἐλθὼν, ἔλεξε τοιάδε. Ὡς μὲν οὐδὲ πρεσβεία γότθων πρὸς βελισάριον. ἡμῖν ἐς τ ξυμφέρον τὰ τὰ πολέμια κεχώρηκεν, ἐξεπίστατο ἡμῶν ἕκαστος ἐς αὐτὸ ἥκων τ ἐνθένδε δυσκόλων τ πέρα. τί γὰρ αὖ τις ἑκατέρων ἀρνηθείη τ γραπτέδων ὧν οὐδ' ἑτέρους ἡ ἄγνοια κακῶς ξυμπέπωκεν. * ὅς δὲ ἀξιωτέον ἐσὶν αἰσθῶν ἀπέραντά τε πολλαπωρῶν * βούλεσ) φιλονεικίας ἕνεκα τ αὐτίκα, ἢ λύσιν τ ἐσεχλούτων μηδεμίαν εὑρεῖν ἐδέσ αὖ. οἶμαι, τὰ τ μὲ σὺν ἔντας ἀνάγκης ὧν αἰτιᾶσθαι, ἅτε δὲ αὐτὰ οὕτως ἔχη, σὺν ἑκατέρων ἐγκλήμασι πρόσωπον μὴ δέχεσθαι τ οἰκείας τ τ ἀρχομένων σωτηρίας πρεσβείας· ἀλλὰ τὰ τ δίκαια τά τ ξυμφορᾶ, οὐ σφίσιν αὐτοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς σφῶν ἑαυτοῖς ἐλευθερίαν ἄτοπα τὰ καὶ τ ἀβάλυσιν τῶν παρόντων ποιεῖσθαι δυσκόλων. τὸ μὲν γὰρ τῶν μετρίων ἐφίεσθαι, πᾶσι καλόν τε * δίδοται προσ: τῷ δὲ φιλονεικεῖν τ μηδὲν περαίνεσθαι τ δεόντων, συμπίπτειν. ἡμεῖς μὲν οὖν καταφρονοῦμεν πόλεμον τόδε ἐκλελυσόμενοι ξ πολέμου, τὰ ξύμφορα ἑκατέροις ποστησόμενοι, ἐς οἷς τι καὶ τ δικαίων ἐλαττοῦσθαι οἰόμεθα παρ' ἡμᾶς ἡσσᾶσθαι· ὅπως δὲ ἡμεῖς μὴ φιλονεικίᾳ τινὶ πρὸς ἡμᾶς χρώμενοι διαφθείρεσθαι μᾶλλον, ἢ τὰ ξυνοίσοντα ὑμῖν αὐτοῖς ἐλέσθαι ἐκλείπεσθε ποιήσει ἢ μὴ ξὺν ἐγχειρήσει σὺν λόγῳ * ἀμφοτέρων ποιεῖσθαι· ἀλλ' ὑπολαμβάνοιμεν ἐκ ξ ὧδε ἔχοντα, ὧν τ μὴ ἀπηνδέως ἐρῆσθαι, ἐσασφίσι κατὰ νοῦν ἐσὶ, καὶ τὰ δέοντα πεπράχθαι. ξυμβήσει) ἀπεκρίναντο βελισάριος. Οὕτω μὲν, ὅπως φατὲ, πρεσβεύειν τ διάλογον· οὐδεὶς κωλύσει· * ὅπως ἢ ἠρημένα τ ἐ δίκαια πρὸς ὑμῶν λέξεται. αὐθις εἰ γότθων οἱ πρέσβεις ἦσαν ἠδικήκατε ἡμᾶς, ἀνδρες ρωμαῖοι, ὅτι φίλους τε καὶ ξυμμάχους ὄντας ὅπλα, ἀ δέον, ἐρᾴδιον ἐρῶμεν δὲ ἅπερ καὶ ὑμῶν ἕκαστον εἰκὸς ἐστιν ἀκούειν· * γλῶ τῆς ξυνεπίστασθαι· χοτθοι γὰρ οὐ διὰ ρωμαίους ἀφελόμενοι * γῆς τῆς ἰταλίας σκήσουσι· * ἀλλ' ὁδοακρος ποτ. τ αὐτοκράτορα καθιλὼν, ἰς τυραννίδα τ τῆδε πολιτείαν μεταβαλῶν εἶχε. * ξυμβασιλεύειν ζήνων δὲ τότε τ ἐώας κρατῶν· καὶ ἡμῶρεῖν ὡὶ τῷ * ξυμβιβασιλεύοντι βελισαρίῳ. κ τ τυραννεῖν, τ δὲ χώραν ἐλαύνειν ὁδοακρου ἢ καταλύσαι τ δίναμιν ἔχοις τῶν: θευδέριχον ἀναπνεῦσαι τ ἡμῶν ἀρχοντα (καίπερ αὐτὸν τ ἐν βυζαντίῳ πολιορκοῦντα) καταλύσειν μὲν τ πρὸς αὐτὸν ἐχθραν, ἡμῆς ἀναμνησθέντα, πρὸς αὐτὸν ἧς πτύχηκεν ἤδη (καὶ πατρίκιός τε καὶ ρωμαίων γέγονεν ὕπατος) ὁδοακρον δὲ ἀδικίας τ ἐς αὐγουσταλον τιμᾶσθαι· καὶ τ χώρας αὐτόν τε ἐν γότθοις τολοιπὸν κρατῶν ἐρθῶς ἐ δικαίως. οὕτω τοίνυν ὠδικαλαβόντες τὴν τῆς ἰταλίας ἀρχὴν, σὺν τε νόμοις καὶ τῇ πολιτείᾳ διεσωσάμεθα τῶν πώποτε βεβασιλευκότων οὐδενὸς ἧσσον· καὶ θευδεριχου μὲν, ἢ ἄλλου ὁτουοῦν, διαφερόντως ἐξαμείνου τ γότθων κράτος, νόμος τ ὠδε πάνυ οὐδεὶς. οὐκ ἐς γράμμασιν, οὐκ ἀγραφός ἐσι. τὰ δὲ τῆς εἰς θεὸν εὐσεβείας τε καὶ πίστεως, οὕτω ρωμαίοις ἐς τ ἀκριβὲς ἐφυλαξάμην· ὥστε ἰταλιωτῶν μὲν τῷ δοξάσαι οὐδεὶς, οὐχ ἑκὼν οὐκ ἀκούσιος, ἐς τοῦδε τῷ * ἡμέρᾳ μετέβαλεν. χότθων τε μεταβεβλημένων, διαφορά τις οὐδαμῶς γέγονε. καὶ μὲν δὴ τὰ ρωμαίων ἱερὰ τιμῆς παρ' ἡμῶν τῆς ἀνωτάτω τετύχηκεν. οὐ γὰρ οὐδεὶς, * εἰς τ φυτῶν καταφυγῶν πώποτε, πρὸς οὐδένας ἀνθρώπων βεβίασται· ἀλλὰ καὶ πάσας τὰς τ πολιτείας ἀρχὰς αὐτοὶ μὲν διαγεγόνασιν ἔχοντες γότθος ἢ αὐτῶν μετεῖχεν οὐδείς. ἢ παρελθών τις ἡμᾶς ἐλεγχέτω, ὧ μὴ μετὰ τὰ ἁλῶναι ἡμῖν ἐρῆσθαι οὕτω. πεφθείη δ' ἂν τις. ὡς καὶ οἱ τ ὕστατον ἀξίωμα χότθοι ξυνεχώρησαν ρωμαίοις πρὸς δὲ τ ἐώων βασιλέως ἐς ἕκαστον ἔτος κομιζεσθαι. ὑμᾶς ἢ, τοιούτων ὄντων, ἰταλίας μὲν ἀ πρεσβεύεσθαι, κακουμένης ὑπὸ τ ὁδοακρου βαρβάρων· καὶ πρὰ δὲ ὀλίγου, ἀλλ' ἐς δέκα ἐναυλίας τὰ σῆμα ἐρασα-

πρεσβεία γότθων πρὸς βελισάριον.
* ὡς οἱ I, S
* βούλεσ
10
20
* οἱ δόται
* ὑμᾶς
ἀμφοτέρους
ἀπεκρίνατο βελισάριος.
* ὡς
* γλῶ τῆς
* ξυμβασιλεύοντι
* ἡμέρᾳ
* εἴς
30
40

ἐπιβολὰὶ ἰς τ̃ πόλιν ποιῆσᾳ. κ̀ ἀπ' αὐτ̃ ξυμβολὰὶ ὐδεμίαι ἐνταῦτ̀ γεγονέναι ξυμβέβηκεν· οὐδέ τι οἱ βάρβαροι ἴσπᾳ σφίσι πολέμιον ἐνθένδε ὑπώπτευον. ταύτης τ̃ πόλεως νύκτωρ τ̃ οἰκοδομίαν θεῖλων, ὐδενὶ τ̃ πάντων θεσημημένον· τὸ πλῆστον ḡ γρατ̃ ἐνταῦθα ἠπίμαζεν. ἅμα τὶ ἡμέρᾳ Ἀφ' πύλης πηγιαιῆς τραϊανόν τι κ̀ διοχλίω ξὺν ἱππεῦσι χιλίοις ἔπεμψεν. οὓς δὴ ἐν τ τῆς χαρακώμασι βάλλειν ἐκέλευσε· κ̀ ἐπειδὰὶ οἱ ἐναντίοι ἐπ' αὐτ̃ ἴωσι, φεύγειν τὶ ἠκιστα αὐδαμεινος, κ̀ μέχρις ἰς τ̃ θεῖβολον ἀπιλαύνειν δρέμῳ. τινᾲς δὲ κ̀ ταύτης ἐν τ̀ς τ̃ πυλιδ@ ἔσηπεν. οἱ μὲν ἐπ' ἀμφὶ τραϊανὸν, καθάπερ σφίσιν ἐπέστελλε Θελισάριος, αὐτ̃ βαρβαρικ ἠριθίζον· κ̀ αὐτ̃ οἱ γότθοι, ἐκ πάντων ἀγειρόμενοι τ̃ χαρακωμάτων, ἠμείωντο. ἀμφότεροί τε ὡς τάχιστα ἐπὶ τ̃ πόλεως θεῖβολον ἦεσαν· οἱ μὲν ὅπ φεύγοσι σβέ-
20. ξαν πυρέχοντες· οἱ δὲ διώκειν αὐτ̃ πολεμίκς οἰόμενοι. Θελισάρι@ δὲ, ἐπειδὴ τάχιστα αὐτ̃ ἐναντίκς ἰς τ̃ διώξιν καθεσταμένους εἶδε· πύλῃ τὶ τ̃ Φλαμινίαν ἀνοίγυσι, κ̀ τ̀ στράτευμα ἐπὶ αὐτ̃ βαρβάρκς ἐ θεοδεχομένους ἀφῖσιν· ἐν δὲ τ̃ γότθων στρατόπεδον θεῖ τ̃ ταύτῃ ὁ-
δὸν ἐπύχανεν ὄν. καὶ τ̀ς αὐτ̃ ἔμπροσθεν ὢν στενοχωρίᾳ κρημνώδης τὶ, κ̀ δεινῶς ἀβατος ἐν-
ταῦθα τῶν τῆς βαρβάρων τεθωρακισμένος τι. Ἐ σώματος * ἰς ἀγῶνα ἤκων, ἐπειδὴ εἶδε πρεῖ- * ιῶν Ι. Σ.
όντας αὐτ̃ πολεμίους· θεστερήσας ὑσήκει, κ̀ αὐτ̃ ἐπαίρους ἐκάλει τι κ̀ θεότερον ἤδη τ̃ στενοχωρίαν κ̀ λαβὼν κ̀ ξυμφυλάσσειν ἠξίου. μοιωδίλας δὲ φθάσας, αὐτόν τε ἔκτεινε, κ̀ τ̃ ἄλλων βαρβάρων οὐδένα ἰς τ̀ν διελθεῖν τ̃ στενὼν ξυνεχώρησεν. διελθόντες οὖν, ὐδενὸς σφίσιν αἰτησαντος· ἕς τε τ̀ πλησίον χαρακωμα ἦκον· κ̀ αὐτ̃ τινὲς δι' ὀλίγου ὑποπεσόντες, ἐκ ἔχον ἐλεῖν ἰσχύι ḡ χαρακώματος. καίπερ οὐ πολλῶν ἐνταῦθα ἐγκαταλελειμ-
μένων βαρβάρων. ἥ τε γὰρ πάφρος ἰς μέγα τι βαθυς ὀρώρυκτο· κ̀ χοῦς, ὃς ἐνθένδε ἀφῃρητο, ἰς τ̃ ἐντὸς αὖ ἐντιθέμεν@ μοῖραν, ἰς ὕψος τὶ ἦρτο, κ̀ αὐτὶ τάχιστα ἐγίνετο. τῆς τε σκόλοψι θεπυκασμένου ὑπερφυῶς, ὀξίσι τὶ λίαν Ἐ συχνοῖς οὖσιν. οἷς δὴ θαρσυνῶντες οἱ βάρβαροι, καρτερῶς αὐτ̃ πολεμίους ἠμύνοντο. ἐς δὲ τ̃ βελισαρίου ὑπασπιστῶν, ἀχυλῖνος ὄνομα, δραστή-
ριος@ ἀνὴρ ἐν τῆς μάλιστα, * χώρου λαβόμεν@ ἵππου, ἐνθένδε ξὺν τῷ ἵππῳ ἰς μέσον τὸ χα- * λόφου
ρακωμα ἦλατο, καί τινας τ̃ ἐναντίων αὐτ̃ ἔκτεινε. θεισόντων δὲ αὐτὸν, συχνά τε ἀκοντι-
ζόντων τ̃ ἐναντίων· ὁ μὲν ἵππος πληγεὶς ἔπεσεν· αὐτὸς ἦ, ὥσθ' διέφυ, Ἀφ' μέσων τ̃ πολε-
μίων διέφυγε. πῖζος δὲ ξὺν τῆς * ἑτερους ἀπὸ πύλας πηγιαιας ἦει ἐπ δὲ διώκοντας * ἑταίρους
αὐτ̃ βαρβάρους καταλαβόντες, κ̀ κατὰ νώτου βάλλοντες, ἔκτειναν. ὅπερ δὴ οἱ ἀμφὶ I. Σ.
τραϊανὸν καταθόντες, ἀπὸ βοηθησάντων σφίσι κ̀ τῶν ταύτῃ ἐν θέᾳ σκοπῆ καθεστώτων
30. ἱππέων· ἀπ' αὐτ̃ διώκοντας δρομῳ ἐχώρουν. τότε δὴ οἱ γότθοι καταστρατηγηθέντες τὶ, κ̀ τῶν πολεμίων ἐν μεσῳ ὄντ̃ ἀπροσδοκήτως ἀπειλημμένοι, οὐδενὶ κότμῳ ἐκτείνοντο πολύς τε αὐτῶν γέγονε φόν@, κ̀ ὀλίγοι κομισθῆ ἰς τ̀ στρατόπεδα διέφυγον μόλις· οἵ τε λοιπὸὶ θεῖ πᾶσι τῆς χαρακώμασι δείσαντες, αὐτ̃ φοβεξάμενοι· τολοιπὸν ἔμενον, αὐτίκα δὴ μάλα ἐπίναι σφίσι αὐτ̃ ῥωμαίους οἰόμενοι. ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ τῶν τις βαρβάρων, τραϊανὸν βάλλει ἰς τ̀ θεόσωπον· ὀφθαλμοῦ μὲν τ̃ δεξιοῦ ἄνωθεν, ὀλίγῳ δὲ τῆς
μνὸς ἄποθεν. κ̀ σίδηρ@ μὲν ἅπας ἐντὸς τε ἐπάγη, κ̀ παντάπασιν ἀφανὴς γέγονε· καί περ μεγάλῳ τι τ̃ ἀκιδα ἔχων κ̀ μακρᾷ κωπῇ· ḡ δὲ θέλους τὸ λειπόμενον ἐς τὴν γῆν, οὐδενὸς βιασαμένου, ἐυθὺς ἔπεσε. δοκεῖ γὰρ μοι οὐδὲ ἀσφαλῶς ἐς αὐτὸν ὁ σιδηρεὺς πη* ἠρέ- * ἰρέσθη
ρησε. τραϊανῷ μέν τι αἴσθησις τούτου οὐδεμία ἐγίνετο· ἀλλ' οὐδέν τι ἧσσον κτείνων τε
40 κ̀ διώκων αὐτ̃ πολεμίους διέμενε. πέμπῳ δὲ ὕστερον ἑαυτῷ, αὐτομάτως ἐν τῷ θεσώπῳ θεοὔχον τὸ τ̃ σιδήρου ἄκρον ἐφάνη. τρίτον δὲ τοῦτο ἔτ@ ἐξ οὗ καταβεβλ-
χὼ θεῖσιν ἕνδεκα ἐτεί. ἀπόδεξ@ οὖν ἐστὶ πολλῷ ὕστερον, ἔξω γενέσθαι ἡ ἀκὶς ξύμπασα. ἐμποδίζ@ δὲ τῷ αὐθρώπῳ οὐδαμῇ γέγονε. ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἔχειν. οἱ δὲ βάρβαροι δίθυς μὲν ἀπεγίνωσκόν τε τὸν πόλεμον, κ̀ ὅπως ἐνθένδε ἀναχωρήσουσιν ἐν βουλῇ εἶχον. θεός τε τ̃ λιμοῦ κ̀ τῶν πολεμίων διεφθαρμένοι, ἐς ὀλίγους τὶ ἤδη ἐκ

μυρία-

ἐνθένδε ὅσοι ἐδιῴκησαν, ἐς πάλλα χαρακώματα ἀναχώρησαν. αὐτὰ δὲ τὰ τῆς κακώσεως πάθη ἐς ῥώμην ἐσῆλθον. πῶς μὲν ἂν γένοιτο τῆδε. ἀσκωπιος ἦ, ἐπεὶ ἐς καμπανίαν ἐγένετο, γραπτὰς τὰς οὐχ ἥττους ἢ πεντακοσίους ἐς πᾶσαν ἤγειρε· ἐ νεῶν πολύ τι χρῆμα σίτου ἐμπλησάμενον, ἐς θάλασσαν ἔχει. παρεῖδε δέ οἱ καὶ αὐτωνίνα ἐ πολλῷ ὕστερον, καὶ τὰ φίλου ἤδη ξυὼ αὐτοῦ ἐπεμελεῖτο. τότε καὶ τὸ ὄρος ἐδίδιος ἐμυκήσατο μόνον, οὐ μὴν τι ἠρίυξατο. καί τοι γε καὶ λίαν ἀπίδοξος ἀπ' αὐτοῦ ἐγεγόνει, ὅτι ἠρίυξε). ἐπὶ δὴ καὶ τῆς ἀπαχωρίσεως ξυνίδη ἐς δέος μέγα ἐμπεπωκέναι. τὸ γὰρ ὄρος τῶν νεαπόλεως μὲν ἑβδομήκοντα σταδίοις διέχει, πεφαμένον αὐτῇ πρὸς βορρᾶν ἄνεμον. ἀπόκρημνοι δὲ ἀπαχνῶς εἰσι: τὰ κάτω μὲν, ἀμφιλαφὴς κύκλῳ· τὰ ὕπερθεν δὲ, κρημνώδης τι καὶ δεινῶς ἄχρειος. ἐν δὲ τῇ τοῦ βιβίου ὑπερβολῇ αὐτήλαιον κατὰ μέσον μάλιστα ἕαδὺ φαίνεται· ὥστε εἰκάζειν αὐτὸ ἄχρι καὶ ἐς πεδία τοῦ ὄρους διήκειν. καὶ πῦρ ἐν ταύτῃ ἐρᾶν πάρεσιν, ὡς τις ὑπερκύψειεν πλησίος. καὶ χρόνῳ μὲν τῷ ἄλλῳ ἡ φλὸξ ἐφ' ἑαυτὴν τρέφεται, πρᾶγμα ἡδονὴ * παρεχόμενος τοῖς αὐθρώποις. ἐπειδὰν δὲ ἐς κύτος τινὰ μηκυθμῷ ἐμφερῆ τὸ ὄρος ἀφίκηται, κένεος μέγα τι χρῆμα οὐ πολλῷ ὕστερον ἐκ τοῦ πλησίον αἴνησι. καὶ ὧν μὲν τινα ὁδὸν τὸ κακὸν τοῦτο ἕαδιζόντα λάβῃ, τοῦτον δὴ τὸν αὔθρωπον ἀδήμιά μηχανῇ διωσάσθαί ἐστιν: ὧν δὲ οἰκίαις πόνοι ἐπέπηκτο καὶ αὐτῇ, τῷ τῆς κένεος πληθοῦ ἀχθόμενοι. ἀνέμῳ δὲ σκληρῷ (ἀὸ ἄνω τύχῃ) ἐμπεσόντες: ἀνίεναι μὲν αὐτὸν ξυμβαίνει ἐς ὕψος μέγα, ὡς μηκέτι αὐθρώπῳ ὁρατὸν γίνεσθαι· φέρεσθαι δὲ ὅπῃ ἀὸ αὐτῆς τὸ πνεῦμα ἐπιφορέοι· ἐμπεπλῆσθαι τὰς γλῶς, * ἢ ὡς ἑκάστοτε τυγχάνει οὖσα. καὶ ποτὲ μὲν φασὶν ἐς ξυζάντιον ἐμπεσεῖσαν ἄνεσι σκληρὸν αὖτον ἐκπλῆξαι τοῦτον τοῦτον αὐθρώπους, ὥστε παραδημεῖ, ἐξ ἐκείνου δὲ καὶ ἐς πόδε τοῦ χρόνου, λιτῆς ἐσιαυσίοις ἐξιλάσκεσθαι τὸν θεὸν, ἔγνωσαν. ἐς τρίπολιν δὲ τῆς Λιβύης χρόνῳ ὕστερον ἐμπεπλῆσθαι. καὶ ἐπὶ πρὸν ὧδε ἐσιαυτῶν ἑκατὸν, ἢ καὶ πλείονων, τὸν μηκυθμὸν τοῦτον φασὶ γῆθεσθαι ὕστερον ἢ καὶ πολλῷ ἐπ' ὀλίγον ξυμβῆναι. τοῦτο μὲν τι ἀπαχθεσθῆναι λέγουσιν, ὅτι δὴ ἐπεδαὼ τῷ βιβίῳ ταύτῳ ἐρίυξαθαι τὸν κένεα ξυμβαίη, * ἐνθένδε ἀνάγκη οὖν καρῆναι * τῶν ἐκείνῃ χώραν ἄπασαν. ἀὴρ δὲ λεπτότατός ἐστι, καὶ πρὸς ὑγείαν ἱκανὸς πνεῦσαι, ἐν τῷ ὄρει τούτῳ πάντων μάλιστα. ἐς τοῦτο ἀμέλει οὖν φθῆναι ἀλόντας ἐκ τοῦ ἄνωθεν χρόνου ἰατροὶ πίπτουσι, τὰ μὲν ἂν ἀμφὶ βιβίῳ ταύτῃ πηΐχη ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἄλλο στάδιον ἐκ ξυζαντίου κατέπλευσεν. ἰσώρων μὲν, ἐς τὸ νεάπολιν λιμένα, χιλίους· ὧν πῶλος καὶ κώνων ἠνεῦντο: ἐς * δρυοῦντα δὲ θᾶκες, ἐπτακοσίοι· ὧν ἰωαννῆς ἦρξεν ὁ βιταλιανοῦ τοῦ πρώην πατρικίου θεοῦ· καὶ ξυὼ αὐτοῖς ἔπρεσταν ἐκ καλαβρίου ἐπτακαὶ χίλιοι· ὧν ἄλλοι τε καὶ ἀλίξανδρός τε καὶ μαρκιανὸς ἦρχον. ἐτύγχανε δὲ ἤδη καὶ ζῆνων ξυὼ τριακοσίοις ἐπανιὼν ἐς ῥώμην ἀπὸ τ' * ἀμνίου καὶ λατίνης ὁδοῦ ἀφικόμενος. ἐπεὶ δὲ καὶ ἰωαννῆς ξὺν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐς καμπανίαν ἦλθεν, ἀμάξας πολλὰς ἐκ καλαβρῶν ἔχων· ἀνεμίγνυτο τοῖς πεντακοσίοις ἠθρεσιλόφοις ἐκ καμπανίας, ὥσπερ μοι ἔρηται. ἔπι μὲν ὁδὸν ἔχοντες τὰ ἐφάλαια, ξυὼ τοῖς ἀμάξαις ἦσαν: ἐν νῷ ἔχοντες, ἢν τι ἀπαντήσῃ πολέμιον σφίσι, κύκλον τινὰ καὶ χαρακώματος ἔχημα τὰς ἀμάξας ποιησαμένους, ἐνθένδε οὖν ἁπόντας ἀμυνάσθαι. τοῖς δὲ ἀμφὶ πῶλόν τε καὶ κώνωνα πωλεῖν κατὰ τάχος ἐκέλευον· καὶ σφίσιν ἐς ὀξίαν ξυμμίξαι τὸ ῥαιμκάιον ἅπαν. ὅπερ μὲν ἱκανὸν ἐς τὰς ἀμάξας ἐνθεμένοις, τοὺς ναῦς τε ἁπάσας καὶ σίτου μέτον ἐμπλησαμένους, ἀλλὰ καὶ οἴνου καὶ τῶν ἀναγκαίων ἁπάντων. καὶ αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τοῦ μαρτίνου καὶ τραϊανὸν ὥρμουν ἐς τὰ ἐπὶ τετρακίνης χωρία ἰόντες καὶ ξυὼ αὐτοῖς ἐνθένδε ἴεναι. γενόμενος δὲ ἄγχιστα, ἔμαθον ὡς ὀλίγῳ πρότερον ἐς ῥώμην μετεπεμφθοι ἀνεχώρησαν. βελισάριος γὰρ οὖν ἀμφὶ τὰ ἰωαννέω πρεσβεύειν μαθών· ἐ δείσας μὴ σφᾶς οἱ πολέμιοι, πληθὺ πολλῷ ἀπαυτήσαντες, διαφθείρωσιν· ἐπὶ τάδε. πύλλῳ τε φλαμινίαν, οὗ δὴ αὐτῆς ἄγχιστα ἐστρατοπεδεύκασι οὖν πολέμιοι τυγχάνει, λίθων οἰκοδομίαις αὐτὸς καὶ ἐρχὰς τάδε τοῦ πολέμου ἀπέρρηξεν· ὥσπερ μοι [ἐν τοῖς] ἔμπροσθεν λέγεις ἐρρήθη: ὅπως δὴ μὴ ἐνθένδε οἱ πολέμιοι ἐνπλῶς ἔχωσιν ἢ βιάζεσθαι ἢ τινα

ἐπίβα-

* εἰκαΐῃ σφίσιν ἡδονὴν παρεχόμενον

* ἢ ὡς I. S.

* ἐνθένδε ἀνάγκη οὖν καρῆναι * κατὰ τὸν I. S.

* ἐς. σπανίου

πετύχηκεν· ἢ ὑπὲρ ὧν φυλακῆς ἕνεκα, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν ἐς τοῦτο λελῆφθαι· εἶεν δὴ πολλοὶ ἐς τὰ ἐπ * καμπυλία χωρία ἠκηκόει εἶναι. πυνθανόμενος οὖν τὴν τούτῳ φρουρῶν ἀφελείαν, ἤρξατο τὸ ξυὼ αὐτοῖς τὸ σῖτον * ὠνεῖσθαι ἐς ὁσίαν ὅτι τάχιστα, τὸ ῥωμαϊκὸν σῖτον. καὶ ὁ μὲν ξὺν τῷ μειωδίλα τῷ δορυφόρῳ καὶ ὀλίγοις ἱππεῦσι διὰ πόλεως, ἡ πᾶσα δὲ ἀποστολὴ ἐπωνυμεῖτο, νύκτωρ διῆλθε, λαθὼν τὸ τῶν πολεμίων φρούριον, ὅπερ ἄγχιστα ἐδόκει τῆς ἀποστάσεως ἱδρύσθαι. ἐπειδή τε ἐς ῥώμην οἱ ἀμφὶ μειωδίλαν ἐπανήκοντες ἀφίχθαι ἤδη ἐφαίνοντο ἐς καμπανίαν, ἀδεῶς ἐντυχόντα τοῖς βαρβάροις, ἀπήγγελλον· νύκτωρ γὰρ οὔπω τοὺς πολεμίους ἔξω δρασμοῦ εἶναι· ἐνελπίδας ὧδε γενέσθαι πάντας. βελισάριος δὲ θαρσήσας ἤδη, ἐπὶ νέας ἐβάδιζε, τῶν ἱππέων πολλοὺς ἐς τὰ πλησίον ἐξέπεμψεν ἐχυρώματα· ὅπως εἴλας, ὧν τινες τῶν πολεμίων ταύτῃ ἴοιεν, ἐφ' ᾧ τὰ ὁπλισθέντα ἐς τὰ στρατόπεδα ἐκκομίσωνται· ὃν μὴν αὐτοῖς ἐπικόμους τι καὶ ἐσίδρας παρασχόθαι τοῖς τῆδε χωρίοις ἀεὶ πικρῶς μὴ ὁπλίζεσθαι, ἀλλὰ παντὶ σθένει ἀπείργειν· ὅπως ἥ τε πόλις ἐλαστόνως ἢ πρότερον τῇ ὁδοιπορίᾳ πιέζοιτο, καὶ οἱ βάρβαροι πλιορκοῦντες μᾶλλον, ἢ αὐτοὶ πολιορκεῖν * ῥωμαίοις δόξειαν· μαρτύριον μὲν καὶ τραϊανὸν ξὺν χιλίοις ἐς παρακίναν ἐκβαλόντα εἶναι. οἷς δὲ καὶ αὐτονίναν τὴν γυναῖκα ξυνεπιμψεν· ἐστελλόμην δὲ ἐς πλατόλιν αὐτὴν σὺν ὀλίγοις ξυὼ ὀλίγοις τισὶ, καὶ τόχιλα ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς τὴν σφίσι ξυμβησομένην καραδοκεῖν. μάγνον τε καὶ * σίνθουσιν τὸν φλορυφόρον πυνθανόμενος μάλιστα ἐπιμελῶς, ἐς * τίβερν τὸ φρούριον ἔπεμψε, σταδίους πεντακοσίους ῥώμης διέχον. ἐς μὲν τοὺς ἀλβανῶν πόλισμα σταδίους ὡς τριάκοντα ἀπέχον. ἐν δὲ τῇ ἀπτίᾳ ὁδῷ κείμενον, πρότερον ἤδη γενόμενον ξυὼ ἱρούλοις τισὶ πίμψας ἔτυχεν· ὃς δὴ οἱ γότθοι διασάμενοι, ἐξήλασαν ἐνθένδε οὐ πολλῷ ὕστερον. ἔστι δέ τις νεὼς πώλου τοῦ ἀποστόλου, ῥώμης τοῦ βιβέλου πεντάρας καὶ δέκα σταδίους ἀπέχων. ὅ, τι περ μὴν αὐτὸν ὀνομάζεσθαι τίβερις, ἐνταῦθα ὀχύρωμα μὲν οὐδαμῇ ἐστι· στρατὸς δέ τις ἄρχει ἐς τὰ νεὼν διήκουσι ἐκ τοῦ πολέμου. ἄλλως τε πολλαὶ εἰκοδομίαι ἀπ' αὐτῶν οὔσαι, σκιὰν ἐνιέφεσαν πυκνοῦσι τὸν χῶρον. ἔστι δέ τις καὶ αἰδὼς πρὸς τοῦτο δὴ τὸ ἱερὰ τοῖς γότθοις. ἐς οὐδέτερον γοῦν τῶν ἀποστόλων νεών, ὀνόματι τοῦ τῷ πολίμου καιρὸν, ἀχαρί τι πρὸς αὐτῶν γέγονεν· ἀλλὰ πάντα τῆδε τοῖς ἱερεῦσιν, ἥπερ εἰώθει, ἐξοσιοῦσθαι ξυμβεβήκει. ἐν τούτῳ δὲ τῷ χωρίῳ βαλισάριον, σὺν οὐτινασοῦν ἅπαντας ἀπαγαγόντα, χαράκωμα πρὸς τοῦ βιβέλου τὸ ὀχθηρὸν σκέλος πιέσαι· ὅπως αὖ αὐτοῖς τὸ ἀθρούστερον εἰ ἴποτε τρέφοιντο, καὶ οἱ γότθοι μᾶλλον ἔτι ἀνασταλοῖντο, τὰ κατ' ἐξουσίαν ὡς ὀπίσω τὸ στρατόπεδον τὸ σφέτερον ἴοιεν. ὁ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίει. ἐπειδή τε οἱ οὗτοι ἐς τοῦτο ἱστρατοπεδεύσαντο, οὗπερ ὁ στρατηγὸς ἐστέτιλεν· ἐς τὴν πόλιν ἀπήλαυνε. τοῦτο μὲν οὖν βελισάριος διαπραγμένος, ἡσύχαζε· μάχης μὲν, σὺν ἄρχων, σὺν ἦ δὲ τύχους ἀμωσεᾶθαι προθυμούμενος, ἵν' τις ἔξωθεν ἀπ' αὐτῆς κακουργήσωσιν οἱ. καὶ σῖτον μὲν τοῖς τῶν ῥωμαίων δήμοις παρεῖχετο· μαρτῖνος δὲ καὶ τραϊανὸς διελθόντες νύκτωρ τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδα, ἐπεσῆλθον ἐς παρακίναν ἐφύοντο, αὐτονίναν αὐτονίναν αὖθις ἐς καμπανίαν ξὺν ὀλίγοις τισὶν ἐπέμψαν· αὐτοὶ δὲ τὰ τούτῳ ὀχυρώματα καταλαβόντες, ἔμενον καὶ ὁρμώμενοι, καὶ τὰς ἱππους σὺν ἐξ αἰφνιδίου πιέζοντες· τὸ γότθων σὺν τὸ σκηνῆ βεβιῶσθαι χωρία ἀνέστελλον. μάγνος δὲ καὶ σινθούης τὸ τε φρουρεῖν ὅσα καταπεπώκει, ἐς βραχὺ ἀνωκοδομήσαντο χρόνῳ. καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἐγένοντο, ἵνα ἧκιστα σὺν τοὺς πολεμίους, ἀπ' αὐτῶν τὸ ὀπτέχισμα σὺν ἄπορον ὂν συχνά τε καταθέοντες, καὶ τῷ ἀπροσδοκήτῳ ἐμπλήσσοντες ἀεὶ τοὺς βαρβάρους σὺν τὰ ὀπτήδεια ὡς ἅπαντα· ἕως σινθούης, ἐς μάχην δή τινα δέρατι πληγεὶς τὴν δεξιὰν χεῖρα, τῶν τε νεῶν οἱ ὀπισθοπίπτοντες, ἐς πλοῖα ἐσεμάχησε. καὶ ἔνθεν ἦ τὸ στρατόπεδον ἐς γεπίνων (ὥσπερ μοι ἐρρήθη) πεποιημένοι, σὺν ἐλάσσω κακὰ σὺν γότθους ἐποίουν· ὥστε καὶ αὐτοὶ τῷ λοιμῷ ὀπλίζοντο ἤδη σὺν τὴν σφίσιν αὐθάδειαν ἔσης ἰσοφαρίζειν, ὥσπερ τὸ πρότερον, ἐκνομίζεσθαι· καὶ λοιμὸς δὲ αὐτοῖς ὀπίσω, πολλοὺς διέφθειρε· καὶ μάλιστα ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ὅπερ αὐτοῖς ἀγχοῦ τὴν ἀποστάσεως ὁδὸν ὕστατον, ὥσπερ μοι πρόσθεν δεδήλωται, γενόμενος ἔτυχε. καὶ αὐτῶν ὀλίγοι

* καμπανίαν
* παρακομίζοντο
* ῥωμαίοις
* σινθούης
* τίβεριν

Λόγοι ῥωμαίων πρὸς βελισάριον.

ἀπορῶ μὲν τὰ τῆς παρούσης, καὶ λίαν ἀχθομένῳ· τὸ γὰρ δὴ μοῦ ἔλεξάν τινες πιάδε. Οὐ προσδεχόμενός με ἡμᾶς ἡ παροῦσα, ὦ στρατηγέ, κατέλαβε τύχη· ἀλλ' ἐς παῦρον ἡμῖν πίπτουσιν τὰ τῆς ἐλπίδος ἐκβέβηκε. τετυχηκότες γὰρ ὧν πρότερον ἐν διανοίᾳ κατέσημαι: πάντῃ ἐς τὸ παρὸν ξυμφορὰν ἥκομεν. καὶ μεθίησιν ἡμᾶς ἡ προλαβοῦσα δόξα, τῷ καλῶς τοῦ βασιλέως προμηθείας ἐφίεσθαι, νῦν ἄντικά τε ὄντα καὶ κακῶν τὸ μεγίστων ὑποθήσεις. ἀφ' ὧν δὴ εἰς πόδε ἀνάγκης ἀφίγμεθα, ὥστε ἐν τῷ παρόντι * ἔτι τῷ διαζῆσαι καὶ πρὸς τοῦ βαρβάρου ἐπαλίζεσθαι τεπλημμελήκαμεν. καὶ συγγνώμη μὲν εἰ πρὸς βελισαρίου θεραπεύομεθα. φασὶν οὐκ εἶδεν, ὑπορῶντα τὰ ἀναγκαίων, αἰχμώντας. ὑπολελογήσθω δὲ ἡμῶν ὑπὲρ τῆσδε ἡμῶν τοῦ προπετείας ἡ τύχη. πάντων γὰρ ἐκτὸς ἀνιαρώτατος δοκεῖ εἶναι, μηκυνόμενος τῆς οὐκ εὖ φερομένοις ὁ βίος. τὰ μὲν δὴ ξυμπεσόντα ἡμῖν, ὁρᾷς δήπουθεν· ἀγρεὶ μὲν οὗτοι, καὶ χώρα ξύμπασα ὑπέπτωκε τοῖς πολεμίοις χερσί. πόλις δὲ αὕτη τῶν ἀγαθῶν ὑποκέκλεισται πάντων, ὧν οὐκ ἴσμεν ἐξ ὅτου δὴ χρόνου. ῥωμαίων δὲ εἰ μὲν ἠδὴ κεῖνται, τὸ μηδὲν γῆ κρύπτειν κληρωσάμενοι. οἱ πρόσθεν δὲ ἡμεῖς, ὡς ἂν συλλήβδην εἴπωμεν ἅπαντα τὰ δεινά, ξυντεταχθαι τῆς ἄτης κειμένοις εὐχόμεθα πάντα γὰρ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὁ λιμὸς τὰ κακὰ φορητὰ δείκνυσιν. εἰ δέ τι καὶ φαίνηται, μοῖραν τῶν ἄλλων ἐπέρχεται * λήθης καὶ θανάτου ἅπασιν. πλὴν ὅσοι παρ' αὐτὸ, προσιέντες, πρὸς ἡδονῆς εἶναι τοῖς ἀνθρώποις ἐργάζεται ἕως τοῦ μὴ κεκρᾶσθαι ἡμῶν τὸ κακόν· ὅσοις ἡμῖν ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν ἀνελέσθαι τὸν ἀγῶνα, ἐξ ἧς ἡμῖν ἡ πρόσεστι τοῦ πολεμίου, ἢ τοῦ δυσχερῶν ἀπαλλάσσεσθαι ξυμβήσεται. οἷς μὲν γὰρ ἐλπὶς σωτηρίας ἡ μέλλησις φέρει, πολλὴ ἄνοια προτερήσασιν, ἐς κίνδυνον τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων καθίστασθαι εἰς ἣν τῇ βραδυτῆτι δυσκολότερον ὁ ἀγὼν γένηται, τὸ δὲ πρὸς ὀλίγον αἰσθάνεσθαι χρήσιμον. τῆς παρούσης προπετείας μεμετρίσθω. ῥωμαίοις μὲν τοσαῦτα εἰπεῖν βελισαρίου δὲ ἀμείβεται ὧδε. Ἀλλ' ἔμοιγε καὶ λίαν προσδεχομένῳ τὰ παρ' ἡμῶν γεγενῆσθαι πάντα, ἐκβέβηκεν οὐ παρὰ δόξαν οὐδέν. ἐγὼ γὰρ εἶδα πάλαι δῆμον, ὅτι πρᾶγμα ἀβουλότατόν ἐστι· καὶ οὐδὲ τὰ παρόντα φέρειν πέφυκεν, οὐδὲ τὰ μέλλοντα προβουλεύεσθαι: ἀλλ' ἐγχειρεῖν μὲν ἐπιτῶς ἀεὶ τοῖς ἀμηχανίαις· διαφθείρεσθαι δὲ αἰσχίστως, θᾶσσον μένον. ἐγὼ μὲν τοι οὐκ ἄν ποτε, διὰ τὴν ὑμετέραν ἀλιγωρίαν, οὐδὲ ὑμᾶς ἀπολέσαιμι ἑκών γε εἶναι· οὐδὲ ὑμῖν τὰ βασιλέως ξυνδιαφθείραιμι πράγματα. πόλεμον γὰρ οὐκ ἐξ ἀλογίστου τοῦ ἀσυδοῦς καρποῦσθαι φιλεῖ, ἀλλ' εὐβουλία τε καὶ προμηθείᾳ, τῷ τῶν καιρῶν ἀεὶ σταθμώμενον ῥέπειν. ὑμεῖς μὲν ἂν πεπίστευκεν εἰσόμενοι, τὸ ἕνα βούλεσθε ὑπὲρ ἁπάντων ἀναρριπτεῖν κύβον: ἐμοὶ δὲ σωθῆναι αἱρεῖσθαι πρὸ τοῦ ξυμφέροντος τὸ ἥμερον. εἶτα, σῶν ἡμῖν ἐπαγγέλλεσθε τῆς πολεμίους διὰ μάχης εἶναι· πότερα τὰς μελέτας τοῦ πολέμου προποιημένοις; ἢ ποῖον τὰ τοιαῦτα ἐκμαθὼν τῆς ὁπλοις οὐκ εἶδεν ὅτι οὐ χωρεῖ ὄχλῳ τὸ διὰ πείρας ἡ μάχη; οὐδὲ αὐτὸς σοι ἐμμελετᾶν ἐν πολέμοις ἐν τοῖς ἀγῶσι παρέχεται. νῦν μὲν σαῦ τὴν προθυμίαν ὑμῶν ἄγαμαι, καὶ συγγνώμων εἰμὶ βαρυχῆς τῆς σφε. ὡς σφὲ ὑμῖν ταῦτα οὐκ εἰς καιρὸν γέγονε· καὶ ἡμεῖς μελλήσει προμηθεῖ χρώμεθα: ἐγὼ δηλώσω. στράτευμα ἡμῖν ἀριθμοῦ κρεῖσσον ἐκ πάσης γῆς ἀθροίσας βασιλεὺς ἔπεμψε· καὶ σφῶν, ὅσοις οὐ πώποτε, ῥωμαίοις ξυνέῃσι· τῷ τε καμπανίας ἀκτῷ καὶ κόλπου τοῦ ἰονίου τὰ πλεῖστα καλύπτει, ὀλίγων τι ἡμερῶν ξὺν πᾶσι τοῖς ὅπλοις παρ' ἡμᾶς ἥξουσι· τῷ τε ὁδοιπορίαν ἡμῖν διαλύσοντες, καὶ πλήθει βελῶν τὰ τῶν βαρβάρων στρατόπεδα καταχώσοντες. ἀνθ' ὧν καὶ ἐλογισάμην, ἐς τὰ ἐκείνων παρουσίαν τὸ ξυμβολῆς μᾶλλον ὑποθέσθαι καιρὸν, ἢ ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ τὸ τοῦ πολέμου περίζεσθαι κράτος: ἢ ἀσυδοῦ ἀλογίστῳ θεραπεύομεν, τὸ τῶν ὅλων σωτηρίαν προσιέσθαι. ὅπως δὲ αὐτίκα τὰ ἥξουσι, καὶ μὴ περαιτέρω μελήσουσιν· ἐγὼ προνοήσω. τούτοις μὲν ῥωμαίων τὸν δῆμον * ὧδε θεραπείας, βελισαρίου ἀπέπεμψαν· προκόπιον δὲ, ὡς τάδε ξυνέγραψεν, αὐτίκα ἐς νεάπολιν ἐκέλευεν ἰέναι. φήμη γάρ τις προσηγγέλλεν, ὡς στράτευμα ἐν τῷ θα βασιλεὺς πέμψειε. καὶ οἱ ἐπέστελλεν, ναῦς τε ὅτι πλείστας σίτου ἐμπλήσασθαι, καὶ στρατιώτας ἀγεῖραι ἅπαντας, ὅσους ἐν τῷ παρόντι οἷόν τε ἦν

τεύχη-

* λήθη

* παραθαρσύνει

μὴν ⊙, ὅτι ⸗ βέλος ἡ ἀκὶς ⸗ σίδηρος οὐ πόρρω δήκει. τὸ μὴν οὖν ἀτρακτῦ ὅσον ἔξω ἐφαίνετο ἐκπυῶν, ἔρριψε. διελὼν δὲ τ̄ ἰνῶν τὸ σῶμα, οὗ μάλιστα ὁ αἰὴρ πολυώδυνος ἰών· ἐσπυθὴν πόνῳ ἀδεῖν τ̄ ἀκίδα ἐφέλκυσεν, τρισὶ ⸗ πρὸς χερσὶ * ὀπίσω ὀξείας. ⸗ μοῖραν τῦ βέλους τ̄ λειπομένην ξὺν αὐτῇ φέρουσιν. ἕτω τὶ ἄρξης κακῶν παντάπασιν ἀπαθὴς διέμενε. καὶ οὐδὲ ἴχνος αὖτῦ τ̄ πληγῆς εἰς τὸ πρόσωπον ἀπέλειπετο. κυπέλας δὲ διαιόπρον ⸗ δορατίου ἐκ τ̄ κεφαλῆς ἀφαιρεθέντος (ἐπιπήγει γὰρ ὀστέλλῃσιν) εἰς λειποθυμίαν ἐξέπιπτεν. ἐπεὶ δὲ οἱ φλεγμαίνειν αἱ τῆδε μήνιγγες ἤρξαντο· φρενίτιδι νόσῳ ἁλοὺς. οὐ πολλῷ ὕστερον ἐπλεύτησε. βάχαν μὴν τι αὐτίκα ἄμαπτος ῥῦσις ἄφαπτος ὀκ ⸗ μηρῦ ἔχε. καὶ πθνηξομένῳ σὺν εἰς μακρὰν ἐώκει. αἴτιον δὲ τάτε εἶναι ἰατροὶ ἔλεγον, ὅτι σὺκ ἐπ' ὀὐθείας, ἀλλ' ἐγκαρσίᾳ ἐσπυθὴν τ̄ μυῶνα ἡ πληγὴ ἔκοψεν. ἡμέραις γοῦν ἀπέθανε τρισὶν ὕστερον. Διὰ ταῦτα μὴν ἂν ῥωμαῖοι πὼ νύκτα ὅλὼ ὀκείνῳ ὲν πένθει μεγάλῳ ἐγένοντο. ὁτόθων τὶ θρῆνοι πολλοὶ καὶ κωκυτοὶ μεγάλοι ὀκ τῶν χαρακωμάτων ἠκούοντο. καὶ ἐθαύμαζον γε ῥωμαῖοι, ἐπεὶ οὐδὲν ἐσλόκει πάθος ξυμβῆναι τοῖς πολεμίοις λόγου ἄξιον τῇ στρατιᾷ· πολλὼ γε δὴ, ὅτι ὀλίγοι αὐτῶν ὲν ταῖς ξυμβολαῖς διεφθάρησαν ἔπερ καὶ πρότερον αὐτοῖς ἀδέν τι ἧσσον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, ξυνενεχθὲν, ἀλίαι γε αὐτὰς Διὰ τ̄ πολυανθρωπίαν διεπέραξεν. ἐγνώσθη μὴν τι τῇ ὑστραίᾳ, ὡς αὖθρας δοκίμως ἐς τὰ μάλιστα τὰ ὲν ἥρωσι ⊙ πεδίῳ στρατοπέδου ῥόθοι ἐθρήνουν· ἃς δὴ ὁ βούχας ὲν τῇ πρώτῃ ὁρμῇ ἔκτεινεν. ἐθμοντο δὴ ⸗ ἄλλαι ὀκ ἀξιόλογοι ξυμβολαί· ἅσπερ μοι ξυγγεράψαι, οὐ τι ἀναγκαῖον ἔδοξεν εἶναι. πάσας μέν τοι ἐξήκοντα καὶ ἑπτὰ ὲν τῇδε τῇ πολιορκίᾳ ξυνελύχθη ἡμέᾳ ⸗ δύο δὴ ἄλλας ὑστάτας, αἵ μοι ὲν τοῖς ὄπισθε λόγοις αἰρήσοντες. τότε δὴ ὁ τι χειμὼν ἔλιγε καὶ τ̄ δλόπρον ἔτος ἐπλάτυνε τῷ πλείμῳ τῷδε, ὃν στρατόπεδον ⊙ ξυνίχραυεν. ἤδη δὲ τ̄ θερείνης τροπῆς ἀρξαμένης, λιμός τι ὁμῶ καὶ λοιμὸς τοῖς ὲν τῇ πόλει ἐπέπεσε. καὶ τοῖς στρατιώτης μὲν σῖτ⊙ ἔτι ἐλείπετο, ἄλλο δὲ τῶν ἐπιτηδείων οὐδέν· ῥωμαίοις δὲ ⸗ σῦ ἄλλως ὅ, τι σῖτ⊙ ἐπιλελοίπει, ⸗ ὁ λιμὸς ἀκεραίως ξὺν τῷ λοιμῷ ἐπέζεν. ὧν δὴ οἱ χοτθοι αἰσθόμενοι· μάχῃ μὲν Διακινδυνεύειν πρὸς ⸗ σῦ πολεμίους ὀκέτι ἤθελον, ἐφύλαττον δὲ ὅπως αὐτοῖς μηδὲν τῶ λοιπῶ αἰσχημίζοιτο. ἔτι δὴ ἐς πόδε, ὕδατ⊙ ἐχετὸ δὴ ὑῶ, μεταξὺ λατίνης τε καὶ ἀπίας ὁδοῦ, ὑψηλὸ ἐσάγαν, κυρτώμασί τι ἐπιπλῆξον ἀνεχόμενον τᾶτο δὴ τὸ ὀχετὸ ὲν χώρῳ διέχοντι ῥώμης σταδίοις πεντήκοντα, ξυμβάλλετον ἀλλήλοιν ⸗ τ̄ ἰναυτίαν ὁδὸν δι' ὀλίγου τρέπεσθον. ὁ γὰρ ἔμπροσθεν. χώραν λαχὼν τ̄ ἐν δεξιᾷ, τὶ ωικαῦτα χωρῆ φερόμενος τὸ ὑδώνυμα. πάλιν δὲ ξυνιόντες, καὶ χώραν τ̄ πρότερον ἀπολαβόντες, τὸ λοιπὸν Διακυκλοῦντο καὶ ἀπ' αὐτῦ χῶρον τ̄ μεταξὺ, ὀχυρωμα ξυμβαίνει τ̄ ὀκ τ̄ ὀχετῶν ἐκβαλλόντα. τάτων δὲ τὰ κάτω κυρτώματα οἱ βάρβαροι λίθοις τὶ καὶ πηλῷ φράξαντες, φρυρίου τε ὀχῆμα πεποίηντο. κἀνταῦθα οὐκ ἧσσον ἢ ἐς ἑπτακισχιλίους ἐνστρατοπεδευσάμενοι, φυλακὴν εἶχον τὸ μηκέτι ⸗ σῦ πολεμίους ἐς τ̄ πόλιν τὶ τ̄ ἐπιτηδείων ἐσκομίζεσθαι. τότε δὴ ῥωμαίοις πᾶσι μὴν ἐλπὶς ἀγαθὴ ἐπιλελοίπει, πᾶσι δὲ ἰσλέα κακῦ ἐκδεδόσθαι. ἕως μὴν ἂν σῖτος ἦν ἔτι τ̄ στρατιωτῶν οἱ εὐτολμότατοι, ἐναγόμενοι αὖ ⸗ σῦ τ̄ χρημάτων ἐπιθυμίας, ἵπποις τὶ ὀχήμασι, καὶ ἄλλως ἐφέλκοντες, ἐν τοῖς λιμοῖς ἐγίνοντο νύκτωρ, τ̄ πόλεως οὐ μακρὰν ἀποθεν. καὶ τεμνοντες ⸗ σῦ ἀσάχυας, ⊙ τοῖς ἵπποις, ἃς αὐτοὶ ἐφέλκον ἐπιθέμενοι, ἔς τε τ̄ πόλιν λαθάνοντες ⸗ σῦ πολεμίους ὁκόμιζον, καὶ χρημάτων μεγάλων ῥωμαίων τοῖς ἐνδαίμοσιν ἀπεδίδοντο. οἱ μέν τοι ἄλλοι βοτάνας τισὶν ἀπέζων, οἷα πολλαὶ ἀμφί τε τὰ στρατόπεδα καὶ ⸗ σῦ βεβόλιν ἐντὸς γίνονται. βοτάνη γὰρ γλυκὺ τ̄ ῥωμαίων, οὐδὲ χειμῶνος ὥρα, οὐδὲ ἐς ἄλλον ἐπιλείπει καιρὸν· ἀλλ' αἰθὶ τὶ ἀεὶ καὶ πηλὸν εἶτ' πάντα τ̄ χρόνον. ἀφ' ⸗ δὴ καὶ ἵππος Φορβῆν ἐστιῶτο τὰς πολιορκημένους τετύχηκε. πυῶν δὲ καὶ ἐξ ἡμιόνων τ̄ ἐν ῥώμῃ θνησκόντων ἀλλάντας ποιούμενοι ἀπεδίδοντο λάθρα. ἐπεὶ δὴ σῖτον τὰ λήια ὀκέτι εἶχε, καὶ ἐς μέγα κακὸν ἅπαντες ῥωμαῖοι ἀφίκοντο· βελισάριόν τε ἐβεβίωντο, καὶ ἐν μάχῃ μιᾷ διακρίνεσθαι πρὸς τὰς πολεμίους ἠνάγκαζον, ῥωμαίων ἑδόκει τ̄ ξυμβολῆς ἀπολείψεσθαι ὑπαχόμενοι. καὶ αὖτῦ

* τρισὶ τε λιπτσιν I. S.

ἀμφὶ ἰυθάλιον ἔγνω παρίσταϛ· διὰπί τε καὶ διεκόσμει ὡς ἐς μάχλω τὸ ϛρατόπεδον καὶ ἡ μάχη ἐκ ϖροθασκοῦ ἥξειν. ὅλλω μὲν δὴ ἱππέα πεζαῖα κατὰχειν ἀμφὶ τὰϛ πύλαϛ ϲὺν ϛρατώταις. ἤδη γὰρ δύθαλίον τε, καὶ ϲὺν ξυὶ αὐτῷ, ἐς νύκτα ἀφίξεϛαι. ἐς δὲ ἡμέραν μέσλω ἄριϛον ἐκέλευε τὸ ϛράτευμα αἱρεῖϖαι· καὶ οἱ γότθοι ταὐτὰ τὰ ϖερὶ ἐκείνου, ἐς τὴν ὑϛεραίαν αὖ τὴν οἰόμενοι τὴν ξυμβολὴν ἀνοϖτήσεϖαι. ἐλίγῳ δὲ ὕϛερον μαρτῖνον μὲν καὶ βαλερίανὸν, ξὺν τοῖς ἐϖομένοις, ἐς νέρωνοϛ πέδιον βελισαρίου ἔϖεμψε, ξυναραίϛειν ὅτι μάλιϛα ϖῖϛιλας τὸ τῶν πολεμίων ϛρατόπεδον. ἐκ δὲ πυλίδοϛ * πυγιαίας ἱππέας ἑξακοσίους ὅϖῃ τὰ τῶν βαρβάρων χαρακώματα ἔϛελλεν. οἷς δὴ τρεῖς τῶν αὐτοῦ δορυφόρων ἐπέϛησεν, ὀρτασίνλω τε αὐδρα πέρσλω, καὶ βοῦχαν μαοναγάϊϛλω ϕίλοις, καὶ κουτίλαν θρᾷκα. καὶ πολλοὶ μὲν αὐτοῖς τῶν ἑαυτῶν ἀπήντησαν χρόνον ὀλὲ πολὺν ἡ μάχη χερσὶν οὐκ ἐγίνετο. ἀλλ' ὅϖουσί τε ὑϖεχώρουν ἀλλήλοις, καὶ τὰϛ διώξεις ἐκάϖρει ἀγχιϕερφεῖς ϖοιούμενοι, ἐϖικαίνειν βουλόμενοι ἐς τὸ ϖόϕισθαι ἄδαϖι τὴν τῆς ἡμέρας ὥραν. ϖεσόντες μὲν γὰρ ἐς ὀργὴν ἐς ἀλλήλους εἶχον ἤδη. καρπεδὰς τε γιγνομένης τῆς ξυμβολῆς· ἑκατέρων μὲν πολλοὶ καὶ ἄρχοντες ἔϖιϲον, ἀμφοτέροις δὲ ἀϖό τε τῆς πόλεως καὶ τῶν χαρακωμάτων ὅϖλοῦροι ἦλθον. ὧν δὴ αἰαμιγνυμένων τοῖς μαχομένοις, ἔτι μᾶλλον ὁ ϖόνοϛ ὅλε μέγα ἤρτο. καὶ ἡ κραυγὴ τὴν τε πόλιν καὶ τὰ ϛρατόπεδα ϖεῖλαβοῦσα, ϲὺν μαχομένους ἔϖλησε. πλῆϑοϛ ὀλὲ ῥωμαίων δρετῇ ὠσάμενοι, ϲὺν πολεμίους ἐτρέψαντο. ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ κουτίλας μέσλω τὴν κεφαλὴν ἀκοντίῳ ϖληγεὶς, καὶ ταύτῃ τὸ δορατίον ἐμϖεϖηγὸς ἔχων, ἐδίωκε. τῆς τε τροϖῆς γιγνομένης· ἅμα τοῖς ϖεῖοῦσιν ἐς τὴν πόλιν ἀμφὶ ἡλίου δύσιν ἐσήλαστε, κραδαινομένου οἱ ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ ἀκοντίου· θέαμα λόγου ϖολλοῦ ἄξιον. ἐν ταύτῳ δὲ καὶ ἄρξλω, τῶν βελισαρίου ὑϖασϖιϛῶν ἕνα, τῶν τὰϛ γότθων ϖξότης, μεταξὺ τῆς τε μνὴς καὶ ϝ ὀϕθαλμοῦ τὸ δεξιοῦ βάλλει. καὶ τὸ μὲν ϖξεῖμαοϛ ἡ ἀκὶς ἄχρι ἐς τὸν αὐχένα ὀϖίσω διῆλθεν, οὐ μέντοι διεϕάνη. τὸ δὲ ἀτράκτου τὸ λειϖόμενον ἐϖὶ τῷ ϖροσώϖῳ, καὶ ἱϖϖευομένου τὸ αἰθρώϖου ἐσῆιεν. ἐν δὴ ξυὶ τῷ κουτίλα γιγνόμενοι, ἐς θαύματι μεγάλῳ ἐϖεσεῦντο ῥωμαῖοι· ὅτι δὴ ἱϖϖεύοντα, οὐδεμίαν ὅϖλοϕορίαν τὸ κακοῦ ἔχοντα. ταῦτα μὲν οὖν ἐϕέρετο τῇδε. ἐν δὲ νέρωνοϛ πέδιον τὰ τῶν βαρβάρων πάγματα καταϕρακτὰ ἦν· εἴ τε ἀμφὶ βαλεριανὸν καὶ μαρτῖνον, ϖληθεῖ ϖολλῷ ϖολεμίων μαχόμενοι. καρτερῶς μὲν ἐϕέροντο, ἔϖαϲχον δὲ τὰ δεινότατα, καὶ κινδύνους ἐς μιχανὰϛ ἀϕίκοντο χρήμα. καὶ ϖότε βελισαρίου βοῦχαν ἐκέλευεν, ἐϖομένων ϲὺν ξυὶ αὐτῷ, ἀκραυϕνέσι σώμασί τε καὶ ἵϖϖοις ἐκ τῆς ξυμβολῆς ἐϖανήκοντας, ἐς νέρωνοϛ πέδιον ἰέναι. ἤδη δὲ ὧν τῆς ἡμέρας ἐϕέϊ. καὶ ῥωμαίοις τῶν ἀμφὶ βοῦχαν ὅϖλοβοηθησάντων, ἐκ τῶν αὐϕνιδίου τροϖὴ τῶν βαρβάρων ἐγένετο. ἐς ὧν ὅλη τάλῆϛον βύχας ἐμϖεσὼν, ἐς κύκλωσιν ὅλου καὶδεκα πολεμίων ὅλέραϖα Φερόντων ἀϕίκετο. καὶ αὐτὸν ἔϖοψαν ἐμοῦ τοῖς δόρασιν ἅϖαντες. τὰ δὲ ϑώρακος ὑϕισαμένου· αἱ μὲν ἄλλαι τάληναὶ εὐ σφοδρὰ ἐλύϖουν ἐϛ ὅλε τῶν γότθων ἐξόϖισθεν ὑϖὲρ μαχάλλω τ ὅλεξιὰν γυμνοῦ ϝ σώματος ἄγχιϛα ϝ ὦμε ὅϖτυχὼν ἔτάληξε τ νεαίραν, ϗ καιρίαν μέντοι, οὐδὲ ἐς ϑανάτου κίνδυνον ἄγουϲαν. ἐμ ϖροσθεν ἦ ἄλλες μηρὸν αὐτοῦ τ ἐυώνυμον νύξας· τ ταύτῃ μυῶνα οὐκ ἐυθείᾳ ἰὼν, ἀλλ' ἐγκαρσίᾳ τάληνῇ ἔτεμε. βαλερίανὸϛ ἦ ϗ μαρτῖνες τὰ ϖοιούμενα κατᾶϛησεν τε· καὶ οἱ ὅϖλοβοηθήκοτες ὡς τάχιϛα, ἔτρεψάν τε ϲὺν πολεμίους, ϗ ϝ χαλινὸν ϝ βύχα ἵϖϖου ὅμϕω λαβομένου, ἐς τ πλιν ἀϕίκοντο. νύξ τε ἐϖῆλθεν, ϗ ξὺν τοῖς χρήμασιν εὐθαλίος ἦλθεν. ἐϖὶ ἦ ἅϖαντες ἐν τῇ πόλει ἐγένοντο, τ ϖραυμάτων ἐϖιμελῶντο. ἀρξε μὲν δὴ τὸ βέλος ὀϖὸ ϝ ϖροσώϖου ἀϕελέαϛ βελίμερος εἰ ἰατρὸι χρόνον τινὰ ἤχαλλεν. ἔχ ὅτι ϝ ὀϕθαλμὸ ἔνεκεν, ἐν ᾧ ἦ οὐκ ἂν ϖόλε σωθῆναϛ ὑϖετόπαζον· ἀλλ' ὅϖως μὴ ὑμέων τι Ϲ νεύρων τρήσειεν, οἷα ἐν ταύτῃ, αὖδρα τ βελισαρίου οἰκίας ἄολλον ἀϕθειρώσειν. ἔϖειτα ἦ τῶν δὶς ἰατρῶν, ϑεόκτιϛος ὄνομα, ὅϖαθεν ἐς τ αὐχένα ἐρείσας, ἐϖιωθάνετο ϝ ἀνθρώϖου εἰ λίαν ἀλγεῖ; ϝ δὲ ἀλγεῖν Φήναντος· οὐκοῦν αὐτὸς τε σωθήσῃ, εἶϖε, ϗ τ ὄψιν οὐκ ἀϖόβλαβήσῃ. ταῦτα δὴ ἰαχυρίσατο, τεκμαιρόμενος,

οὕτω δὴ τῶν αἰδρῶν διεδεγμένων, σωπλὼ μὲν ὁ ῥωμαῖος εἶχεν. ἄπρῳ δὲ τῇ παρῴῃ γλώσσῃ ἐναγχῳ ἔφασκεν, ὲ τῇ ἡμομένῃ τροπῇ, ἐμπεπωκέναι· βρέχον τὲ αὐτό, ὅπως αὐαβαίνοι, ἠξίου καθεῖναι. καὶ οἱ μὲν ὡς τάχιστα τῶν κάλων τὰς ἔχας ὑποῤῥίψαντες, τὲ γότθου παῖδά τινα ὀλκὼ φόντα. λαβόμῳ δὲ ὁ ῥωμαῖῳ τῶν βρέχων, εἵλκετο αὖω, πιοῦσαν εἰπών· ὡς, ὦ μὲν αὐτὸς ὑπεβαίνοι πεῶτῳ, οὔπω τὲ ἐπαίρου ἀμελήσειν τοῦ γότθους· ὦ δέ γε τὸν πολέμιον πύθωνται μένον ὲ παῦθαι εἶναι, οὐδένα αὖ αὐτῷ πιοῖντο λόγον. τοῦτο εἰπών, ἀνέβη. καὶ αὐτὸν ἐπεὶ οἱ γότθοι εἶδον· ἐθαύμαζόν τι, καὶ ἀμηχανίᾳ πολλῇ εἶχοντο, πάντα τὲ παρ' αὐτῷ τὸν λόγον ἀκούσαντες, ὲδευτέρῳ τὸν ἕτερον αἰρέλεσθαι· ὃς δὴ αὐτοῖς πάπ ξυγκείμενα σφίσι καὶ τὰ διεδεγμένα πεὸς ἀμφοτέρων πισὶ ἔφερεν. καὶ
10. αὐτὸς μὲν ὦ τοῖς ἑτέροις ἀπὸν ᾖχετο. τὸν δὲ ῥωμαῖον κακῶν ἀπαθῆ ἐς τὸν πόλιν ἀφῆκεν εἶναι. ἔπειτα δὲ ἐπασῶς μὲν πολλάκις ἐκαπέρωθεν οὐ πολλοὶ ὡς ἐς μάχλον ὠπλίζοντο. ἐς μονομαχίαν δὲ αἰεὶ τὰ τῆς ἀγωνίας αὐτοῖς ἐπλοῦτα, καὶ πάσας ῥωμαῖοι ἐσίκων. τοῦτο μὲν δὴ ᾗδε πη ἔχεν. ὀλίγῳ δὲ ὕστερον, ξυμβολῆς ὲ νέρων γενομένης πεδίῳ, διώξεως τὲ ἄλλων ἄλλῃ κατὰ λόγους ἐπασὲς ποιουμένων, χορσάμαντις, ὲ τοῖς βελισαρίου δορυφόροις ἐυδόκιμος, μαστιγίτης γένος, ξαὺ ἑτέροις πσὶν αὐδρας ἑβδομήκοντα τῶν πολεμίων ἐδίωκεν. ἐπεσδή τι τῷ πεδίου πόρρω ἐγένοντο· οἱ μὲν ἄλλοι ῥωμαῖοι ὀπίσω ἀπήλαυνον, χορσάμαντις δὲ μόνος ἔπ ἐδίωκεν. ὃν πῦρ καταδόντες οἱ γότθοι, φρέψαντες τοῦ ἵππους, ἐπ' αὐτὸν ἤεσαν. ᾗ ὁ μὲν ἐς ἄμιλλαν χωρήσας, ἕνα τὲ τῶν ἀρίστων κτείνας, ὅπὶ τοῦ ἄλλους ἤει. οἱ δὲ αὖθις τραπόμενοι, ἐς φυγὴν ὥρμηντο. αἰσχυνόμενοι δὲ τοῦ ὲ τῷ γραπτῷ (ἤδη γὰρ
20. ᾗ πεὸς αὐτῶν καθορᾶτο ὑπαώπευον) πάλιν ἴέναι ἐπ' αὐτὸν ἤθελον. τοῦτο δὲ παθόντες, ὅπερ καὶ πεότερον, ἕνα τὲ τῶν ἀρίστων ὀπαδαλόντες· ἐς φυγὴν οὐδὲν ἧσσον ἐτράποντο. μέχρι τὲ τὸ χαρακώματος τὲ δίωξιν ὁ χορσάμαντις ποιησάμῳ, ἀνέστρεψε μὲν. ὀλίγῳ τὲ ὕστερον ὲ μάχῃ ἑτέρᾳ κτήμῃ τὲ ἀριστέων ὀληθέντι, ὁμοίαθ ἴέναι ἄκρου ὀστέου τὸ βέλος ἀψάμῳον, ὀπομαχος μὲν τι ἡμέρας ἔσας δὴ ὅπὶ ταύτῃ γενοὺς τῇ πληγῇ, ἄπ αὐτὴ βαρβάρος. οὐκ ἤνεγκε πεάως· ἀλλ' ἠπέλησε τῆς ἐς τὸ σκέλος ὑβρεως τοῦ γότθους ὅτι τάχιστα πίσασθ. ῥαίσας σῳ οὐ πολλῷ ὕστερον ἔν τι δρίῳ οἰνωμένος (ὥσπερ εἰώθει) μόνος· ὅπὶ τοῦ πολεμίους ἐβούλευσεν ἴέναι, καὶ τ' ἐς τὸν πόδα ὑβρεως πίσασθαι. ἐν τι πηγαίῃ γενόμῳ πύλῃ, εἵλκεσθ πεὸς βελισαρίου ἔφασκεν ὅπὶ τὸ τῶν ἑαυτῶν γραπτὸν ἰδεῖν, οἱ δὲ ταύτῃ φρουροὶ (οὐδὲ γὰρ ἀπιστὸν αὐδρὶ τῶν βελισαρίου δορυφόρων ἀρίστῳ εἶχον) τάς τε
30. πύλας αὐτῷ ἄραν, ᾗ ὅπη βούλοιτο ἀφῆκαι ἴέναι. καταδόντες τὲ αὐτὸν οἱ πολέμιοι· τὰ μὲν πεῶτα αὐτομόλον σφίσι τινὰ πεσδοκῶντες ὄντα. ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ ἡμόμῳ τὸ τεῖχος εἶχεν, ἐκ εἰδότος ὅστίς ποτ ἐὴ; χωροῦσιν ἐπ' αὐτὸν ἅπαντες. οὓς δὴ ὑπιόντως ἀποσείμῳ, ἀπήλαυνε βαδίῳ· πολεμίων τὲ γότθων ἐπ' αὐτὸν ἰόντων οὐκ ἔφυγε· ὡς δὲ πολλοὺς πολλοῦ ὅπῤῥέοντος αἰσύνεσθ ἠξίου· ῥωμαῖοι ἐκ τῶν πύργων θεώμενοι, ῥᾳδίως μὲν τὸν ἀνδρα ὑποδέχεσθαι ἐψηφίσαντο. ὡς δὲ χορσάμαντις εἴη, αὖπω ἠπίσαντο. ἔρχα ἰδὼ ὅπιδεξάμῳ· μεγάλα τὲ ἐλόγου πολλοῦ ἀξια, ἐς τι κύκλωσιν ἐμπεπωκὼς τὲ τῶν πολεμίων στρατεύματος, πιναὶ ἀλόγου θράσους ἐξέπεσεν. ἅπερ ἐπειδὴ βελισάριός τι καὶ ῥωμαίων στρατὸς ἔμαθον· ἐς πύνθη μεγάλῳ ἡμόμῳ, ἅπ τῆς πάντων ἐλπίδος ὅπὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἀμφθαρέσης, ὠδύροντο. σύθαλίῳ δέ τις ἀμφὶ ἡεμνὰς τροπὰς ἐς ταρκίνας ἐκ βυζαντίου ἦκε, χρήματα ἔχων, ἅπερ
40 τοῖς στρατιώταις βασιλεὺς ὤφλε. δείσας τὲ μὴ κατὰ τὼ ὁδὸν ἐντυχόντες πολέμιοι, τὰ χρήματά τι ἀφέλωνται ᾗ αὐτὸν κτείνωσι: χράφει πεὸς βελισάριον ἀσφαλῆ οἱ ἐς ῥώμην τὼ πρᾶσιν ποιήσασθαι. ὁ δὲ ἀνδρας μὲν ἑκατὸν τῶν αὐτῷ ὑστασπιστῶν δοκίμους ὑποπελεξάμῳος, ξυὼ δορυφόροις δύο πέμπει ἐς ταρκίνας ὑπὲρ τῶ τὰ χρήματα ξυγκομίσαι. δέκησιν δὲ αἰεὶ τοῖς βαρβάροις παρέχετο, ὡς παῦτ τῷ γραπτῷ μαχεσόμῳ· ὅπως δὴ μὴ ἐνθένδε τῶν πολεμίων τινὲς, ἢ πεόφωτα ξυγκομιδῆς ἕνεκα, ἢ ἄλλου ὁτουοῦν, ἴωσιν. ἐπὶ δὲ τῇ ὑστεραίᾳ τοῦ

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΤΗΣ ΔΕΥ-
ΤΕΡΑΣ ΤΕΤΡΑΔΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤ᾽
ΑΤΤΟΝ Ο᾽ΚΤΩ ᾽ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ἡ Ϛ.

Μετὰ δὲ, ῥωμαῖοι πωτὲ τῷ στρατῷ Δημητρίνην σὺν ἱππάρχοις, ἱππομαχίας δὲ ποιούμενοι ἐξ ἐπιφορμῆς τρόπῳ τῷ αὐτίκα, τὰ πολλὰ σφῶν βαρβάρους εἶκον. ἦσσα δὲ ἡ πρὸς ἱκαπρωθεν· σὺν ἰς φάλαγγα ξυιστάμενοι, ἀλλὰ τῆς ἱππεῦσιν ἐπόμενοι. καὶ τοι βίστας ἐν τρόπῃ ἐρμῆς σφῶν· πολεμίους ξυὼ δόρασι ἐσπεσόντας, τρῆς τὰ τῶν ἀρίστων ἱππέων ἔκτεινε. ἡ σφῶν ἄλλους ἰς φυγὴν ἔτρεψεν. αὖθις δὲ καναστάντας τὰς σύννους ἐπαγόμενος, ἐνέρρηξε πόδῃ ἀμφὶ δολίλαν εἰμίαν· ἐπειδὴ τὸ πλῆθος ὑπερβιαζόμενος σφῶν ἰναντίους εἶδεν, ἐπίεσε τὸ δόλε. τάφρον μιχὰ ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ ἐσὶν, ᾗ δὴ οἱ τῆς πόλεως μουσμάχοι τὸ πρότερον ἠγωνίζοντο. πολλά τε οἱ πάλαι αὐθρωποι ἀμφὶ τὸ τάφρον τοῦτο * ἰσῆιμαντο· καὶ ἀπ᾽ αὐτῆ στενωπὸς (ὡς τὸ εἰκὸς) παντελῶς ἐθὲ τὸ χωρίον ξυμβαίνει εἶναι. τότε σφῶ καναστάντες (ἐπὶ σὺν πολεμίοις τῶν γότθων ἐμίλου ἔχει, σὺν κινδυνώδει μεγάλου ἐκπὸς φεύγειν οὐχοῖός τε ἦν) ἀπὸ τῶν ἵππων ἀποβιβάσας ἅπαντας σφῶν σύννους, πεζὸς ξυὼ αὐτοῖς ἐς πύλας τῶν ἐκείνῃ στενωπῶν ἔσῃ. ἦσαν δὲ βάλοντες ἐκ τῆ ἀσφαλοῦς, σφῶν πολεμίους συχνοὺς ἔκτεινεν. ἡ χρόνον ὡμῶ τινα οἱ γότθοι βαλλόμενοι, αὐτῆχον. ἠλπιζον γὰρ (ἐπειδὴ πάντες τῶν σύννων τὰς φαρέτρας δηλαδὴ τὰ εἴλη) κύκλωσίν τε αὐτῶν εὑδενὶ τρόπῳ πειήσεσθαι, καὶ δήσοντες ἐς γραπτὸν δεσμὸν αὐσφῶν τὸ σφέτερον ἄξειν. ἐπειδὴ δὲ οἱ μασσαγέται, τὸ ξίφος μὲν ἀραβὲς ὄντες, ἐς πολὺ δὲ ἄμιλον βάλλοντες, τὸ ξυμφέρον σχεδόν [τι] ἑκάστῳ πολεμίου αὐθρὸς ἐπετύγχανον· ἤδοντο μὲν ὑπὸ ἥμισυ δοπολωλότες. ἤδη δὲ καὶ * ὁλυσμὸς ἰόντος ἡλίου, σὺν ἔχοντες * ἐπιγένωνται ἐς φυγὴν ὥρμηντο. ἔνθα δὴ αὐτῶν πολλοὶ ἔπιπτον ἐπισπόμενοι γὰρ οἱ μασσαγέται, ἐπεὶ τὸ ξύνον ὡς ἄριστα, καὶ πολλῷ χρώμενοι δρόμῳ ἐπὶ πολὺ, σὺν ὀλίγῳ τινὶ ἦσσον ἐς αὐσφῶν βάλλοντες ἔκτεινον. οὕτω τὶ ἐς ῥώμην κανσάντων ξυὼ τῆς σύννους [ἐς] νύκτα ἦκε. περαίτω δὲ, ἡμέρας σὺ πολλῆς ὕστερον, ῥωμαίων ποὶ Δημ᾽ πύλης στρατείας ἐπὶ σφῶν πολεμίους ἡγησαμένου· ἔφυγον μὲν κατακρατῶν οἱ γότθοι πάλιν. διώξεως δὲ σὺν ἡλίου ὁλυσμὸς ἐκ τῆ αἰφνιδίου γεγωνημένης· τῶν τις ῥωμαίων πεζὸς ἐς μίγαν κατασὰς θόρυβον, ἐς βαθεῖάν τινα διώρυχα ἐμπίπτει· εἶναι πολλὰ τῆς πάλαι ἀνθρώποις, ἐξ ὧν σίτου ἀποθήκῃσι, ἐνταῦθα (οἶμαι) πεποίηντο. σὺν δὲ κραυγῆ χρῆσθαι πολλὴν, ἅπερ ἐγγὺς γραπτευομένων τῶν πολεμίων· σὺν τὸ βόθρου τρόπῳ ὁτῳοῦν ἀπαλλάσσεσθαι εἰς τε ὧν· ἐπεὶ ἀνάβασιν σὐδαμῆ εἶχεν, αὐτὸ Δημητρίνην ἠνάγκασε. τῇ δὲ ἐπιγιγνομένῃ ἡμέρᾳ, τρόπῃς αὖθις τῶν βαρβάρων γεγωνημένης· τῶν τις γότθων ἐς τὼ αὐτὼ κατώρυχα ἐμπίπτει. ἔνθα δὴ ἄμφω ἔς τι φιλοφροσύνῃ καὶ εὐνοίᾳ ξυελθόντε ἀλλήλοιν, ξυναγούσης αὐσφῶν τῆς ἀνάγκης· πάντε πρὸς ἑσπέρας, ἡμῶν κατεπουδασμένων ἑκατέρῳ τὼ θατέρου σωτηρίαν εἶναι. καὶ τότε δὴ ἡμέρᾳ καὶ ἐξαίφνης ἄμφω ἐσέων· γότθοι μὲν οὖν τῇ τε φωνῇ ἐπισπόμενοι, καὶ ὑπὲρ τῆς κατώρυχος ἀνακύψαντες, ἐπωθάνοντο, ὅστις ποτὲ ἐσὼν ἦν;

οὕτω

ἐν τῷ δεξιοῦ κέρους ὄπλῑ τῶν κατ' αὐτοῦ πολεμίων ἐχώρησαν ὁρμῇ. ὧν δὲ τὸ δέρμα σὺν ἰσχύϊ τοὺς ἐν τῇ τάξει ἐμποδὼν ἐς φυγὴν ἔτρεψαν, καὶ ἐς τὸν πεζὸν τὸν Φαλαγγάριον. οὐ μὴν οὐδὲ οἱ πεζοὶ ὄπλῑται ὑφίσταντο, ἀλλὰ ξὺν πολλῇ ἰσχύϊ οἱ πολέμιοι ἔφευγον. αὐτίκα δὴ καὶ τὸ ἄλλο μισθοφόρων στράτευμα ὑπεστρέφετο, ἰσχυρῶς σφίσι τῶν πολεμίων καὶ ἡ τροπὴ καταφανὴς ἐγίνετο. πεντακόσιοι δὴ καὶ τετρακόσιοι ἱππῆς, ξὺν ὀλίγοις πού τῶν ἀμφ' αὐτὸν πεζῶν, ἔτι ἐπεδίωκον τοὺς ἱππῆς αὖθις. ἐς αὐτοὺς γὰρ μαχεσάμενοι τὸ καὶ τρίτον ξὺν τοῖς ἄλλοις ἕπεσθαι ἀξιοῦντας τῶν φευγόντων οἱ πολῖται, ἐθαύμασαν τὸν μεγάλῳ πεπεισμένοι, ἔστησαν. καὶ αὖτ' αὐτοῦ οἵ τε ἄλλοι πεζοὶ, καὶ τῶν ἱππέων οἱ πολῖται, αὐλίσαντο διεστῶτες. πεντακόσιοι μὲν οὖν, κρατήσαντες τὸ στρατόπεδον, αὐτοῦ ἔμενον· καὶ πεζοὶ ἀμφὶ αὐτὸν τετταράκοντα καὶ δύο. τερμοῦται δὲ δύο ἀκόντια ἰσχυρὰ ἐν ἀμφοτέραις τῶν χερσὶν ἔχων, νύκτωρ τὰ αὐτοῦ ὅπλα ὁ ἀδελφεόδουλος· ἐπισθὴ καπήλῳ τὸ σῶμα ἀκάλυπτος· ἵππου καὶ ἀνδρὸς ξὺν ἱκανοῖσί που διαδεδεγμένος, αὐλίσατό τε, καὶ ἅμιλλαν ἔξω, λάθρου τὸ καὶ σπεύδοντα μὴ πλείω. ὅτι τὸ αὖ δεύτερον, οὐδέτεροι τῶν ἀκόντων λοιδορηθέντες, ἔφη. πολλοὺς δὲ ὧν φύσει διαφυγεῖν ἔχοντας, καὶ περ οὕτω τοῦ σώματος ἔχων, παρ' αὐτοῦ τε τοὺς πεζοὺς πόλις ἐληΐσατο. καὶ αὐτὸ τὸ πλοῦτος εἶδε μετὰ ἐλπίδος ἄρχοντας τῶν πολεμίων ἐπιόντας ἐκάμοντο. ἐ δὲ ἡμέρας δὲ δύο ὅπλῑτικοὺς, ἐτελεύτησε, λέγει αὐτοῦ πολοὺς ἔν τε ἱππεῦσι καὶ τοῖς ἄλλοις στρατιώταις λοιδορηθέντες. πεφευγότες τε ἤδη μισθῷ, φρουροῦσι τῆς ἐν τῇ τάχει ἐπιμελοῦντο. καὶ τοὺς πόλας ὅπλῑτας ξὺν θαρσοῦσι πολλῷ· τῷ πόλει αὖτ' φεύγοντας οὐκ ἐδέχοντο· ἀλλὰ ὅτε πολέμιοι, καὶ αὐτῶν ἔσαν οὐκ ἔφθασαν τὸ ἀδελφεόν ἐν τῇ χωρίον ἐκπεσόντες, τῶν πέφρον ἀμφοῦντες, καὶ τῇ τάχει τὸ κάτω ἐρήσαντες· ἔστρεψάν τε, καὶ πάντες ἀλαοὶ ὅπλῑτικῆσαμένοι ἀφίκεσαν· ἀμύνασθαί τε ξὺν βαρβάροις ἔκειτο ἰσχυρὸν, καθάπερ ἐγκαμόντος τὸ καὶ τῶν πέφρον ὑστερβῆναι ἐπ' αὐτοῦ μέλλοντας. αὖτον δὲ ἰδὼν, ὅτι τοῖς μὲν πολλοῖς τὸ δέρμα ἐν τε τῇ ξυμβολῇ καὶ τῇ φυγῇ κατεαγέναι ὑπέσχαν· καὶ δὲ τέως ἐπεργῶν ἐστηκεμένα τῇ ἀσπίδι ἀλλήλων οὐχ εἷά τε ἦσαν· ἔως μὲν οὖν οἱ πολλοὶ ἐκ τοῦ ἐπάλξεως καθαιρῶντο· οἱ γοῦν ἐκείνων, ἐλπίδα ἔχοντες ξὺν τε λοιπεκλεισμένους ἅπαντας ἀναφθεῖραι, καὶ ξὺν ἐν τῇ πεδίῳ βιάσασθαι. ἐπεὶ δὲ στρατιὰν τὸ καὶ τὰ μισθοῦ ἤδη ἀμυνομένους, πολύ τι χεῖρον ἐς τοὺς ἐπάλξεις εἶδον· αὐτίκα δὴ λοιπόντες, ἐνθένδε ἔκπαλαι ἀπέλαυνον, πολλὰ ξὺν ἐκπλήσιον κακίσαντες. ἦ τε μάχη, ἐν τοῖς τῶν βαρβάρων χαρακώμασιν ἀρξαμένη, ἔστη τῇ πέφρῳ καὶ τῇ τῆς πόλεως ἐπαλλάξασα τάχει.

ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ

ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ

ἀπὸ τοῦ ἀ. βίβλου.

ΠΡΟ.

τῇ ἐξ Ἀλέξ. ὅτι σὺν αὐτῷ πάντα τὰ σφέτερα τὰ τῶν πολεμίων τροπαῖα φέρ. εἰ μὴν ἐπὶ τοῖς τραπεῖσι πρωὶ ἀρξάμενοι [μάχεσθαι, ἐπὶ πολὺ ἦλθον ἄχρι τοῦ] ἑσπέρου, καὶ ἐπειδὴ ἐνέκλινεν ἡ ἡμέρα, ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἐχωροῦσαν στρατόπεδα. ἐν δὲ τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ οὐδεὶς ἐγκαλούμενος, ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὰ ἴδια ἀπῆλθον. ἐν δὲ τῇ μετὰ ταύτην ἡμέρᾳ ἐπὶ τὰ ἐκείνων στρατόπεδα ἐλθόντες, οὐδένα ἐν αὐτοῖς εὗρον· ἀλλ' ἐπὶ τὰ ἐν Ἀρμενίᾳ ἐχυρώματα ἀπεληλύθεσαν. ἐν δὲ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ ἐπὶ τὰ ἐν Ἀρμενίᾳ ἐχυρώματα ἐλθόντες, οὐδένα ἐν αὐτοῖς εὗρον· ἀλλ'

ταῖς ἀμύναι ἐκυρίευσαν, καὶ δὴ ἐγγὺς εἶχε ἀξιοῦν τὸν τῷ πολέμου τύχῃ μὲν ἀλῶναι φυγῇ
αὐτὸν μὴ ἐνεγκεῖν, καὶ ἀσχήμονος, ἀλλὰ μαχόμενον. ἐπὶ δὲ τοῖσδε ὑπὸ τῶν περὶ τὸν ἄρχον-
τας ἱππέων ἐρρᾳδῶς χειρωθέντες, ἔπειτα τὸ ξυναπτόμενον τῆς σφῶν αὐτῶν ἐθέλοντας εἶναι σῶμα
δὴ ξυὺ τῷ ἄλλῳ τῶν ἱππέων κρατούμενον ἔχων, ἐς ξυμβολὴν τὸν δὲ καθίστατο· ἡμῶν δὲ
τοῖς περὶ τὸν ἀρχοντα ἐπιβοηθησάντων ξυνέκειτο. περὶ γὰρ ἡμῖν τὸ τῶν βαρβάρων πλῆθος
ξυὺ αὐτοῖς ἐπεφύκει· ἐλαττόνων ἔχοντες ἔπεσον καὶ ἀθλίως ὀλέθρῳ, οὐδὲν πλημμελὲς ἐργασάμε-
νοι, πλὴν τὸ ἀνάντως ἐπιόντες. καταπεπληγμένοι δὲ ξυνεχύθησαν, καὶ ἐπὶ μακρὸν ἐπεσκέ-
ψαντο ἔνα, ὅτου ἡγησόμενοι πεζοὶ ἐλίσσοιεν. ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἐφαίνετο, πλησιαίτερον τῶν αὐτοῦ
ἀσπίδων ξυναζόμενοι ἐλίσσοντο μὴ πάντας ἐς τὸ τῶν πολλῶν ὄλεθρον ἐς τοὺς ἱππέας ξυὺ ἡμῖν
20. ὄντας τῷ δήμῳ ἀμφὶ τοῖς μηχανήμασι πόνους τε καὶ θάλπη περιγενέσθαι τοσούτους, ὅσους
ἐκεῖθεν αὐτοῖς ἐπῆλθε· ἐν ἀσφαλεῖ δὲ ἐπιβάντες ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν μηδὲν, τὸν κίνδυνον καταφρονήσαντες,
τὰ ἄλλα ἐρρωμένως ξυνεπεξῆσαν. ἐπεὶ δὲ τῶν ἱππέων δύο ἢ τρεῖς μοῖρας τρέψαντο,
οὐκέτι ἀντέστησαν· ἀλλ' ἐς αὖθις πεζοὺς καταφεύγοντας, οὐδ' ἐπιστάντας ἀπὸ τῶν ξυὺ ἵππων ἀμ-
μωνεῖς, ἐπιόντες μᾶλλον τὰ ἐς τὴν ξυμβολὴν παρεσκευάσαντο ἔτι. ὑπῆρχε δὲ χαλεπὸς ἐξωθεῖ-
σιν ἀπιστεῖν, οὐδὲν ἐν τοῖς παροῦσιν, ἐν μὴ οὖν ὑπεμάχοντο, διαλιπόντες δὲ οὖν μᾶλ-
λον ἀμφὶ μακρὰν ἐν χερσὶν ἐγένοντο. πολὺν μὲν οὖν χρόνον ἐπέλασαν, φυλακὴν τὲ τῶν ἐπιφερο-
μένων ἔσεσθαι, ἐπεὶ δὴ μὴ ἐνθυμεῖσθαι τὰ πολέμια σφίσιν ἦσαν· ἐπὶ τοῖς δὲ τὴν ἄλλην φιλοτιμίαν ξυνεκλεί-
σθησαν. ἔλεξε πάλιν ὁ Βρασίδας ὅτου καὶ ἡμῖν ποθὲν ἡ ἀρχὴ βέλτιον ἐπὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἢ
ἀλλόθεν ἐς ἡμᾶς φιλοτιμουμένοις ἐνθένδε ἔσεσθαι. καὶ τοιαῦτα ἐπὶ τοῖσδε ἐπῆνεσε ἡμᾶς ἐπιτρέψαι
21 φρονήσαντας. καὶ ἅμα τοῦ καθαροῦ τὸν ἀριθμὸν λογίζεσθαι· οὐδέπω γὰρ ἀκριβῶς καὶ
ἀριθμοῦσι, οὔτε μὴ δίοιτο, σπάνιος ἂν οὖν ἡ χρεία, καὶ πολλῷ τῷ διαλλάσσοντι κατανδε-
έστερα τύχοιμεν ἔσται ἐς δὲ οὖν ἄλλους δυσχερίσασθαι ἔπεσι, ὧν ἡ ὑστεροῦσα οὐ χρείζουσα.
ἡμεῖς μὲν τοιοῦδε ἕνεκα παρεσκευάδεσθε καὶ δεῖσθε ὑμᾶς ἐπιτρέψαι μᾶλλον ἢ ἀξιοῦμεν· καὶ γὰρ ἡ ἀπρο-
φυλαξία ταύτῃ διαφθείρασα τύχοιεν, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ἐναντίου μέλλοι τις ἐπιόντων μᾶλλον ἢ ἐν ἡσυ-
χίᾳ τοῦ πόνου ἕλκων ἐν τοῖς μαλακωτέροις ἀσπάζεσθαι. ἡμῖν γὰρ τῶν ἐμφύλων χειρὶ τῇ τε
ἀρχῇ ἀφῶσαι καὶ τὴν ψυχὴν ἅμα, τὸ τύχης ξυμφορᾷ ἐοικὸς ἐπιπίπτουσα, μὴ ξυμφθα-
ρέντων τὰ ἤθεα, πῇ γε οὐκ ἀνέτοις ἀξυμψύχοις εἶναι τέρψιν. ἐνταῦθα μὲν δὴ τὰ βασιλέων παρὰ τὰ τῶν πολλῶν ἀσθενῆ ἐπῆλθε· ἀλλὰ γάρ ἡμῖν ἐρᾷ μετὰ δο-
κοῦ ξυὺ τοῖς πᾶσιν ἐνδελεχισμὸν γενέσθαι, ἡμᾶς δὲ ὑμετέρας ἀνδράσιν ἐχθίστοις τὰ πάντων αἴ-
30. σχιστα ὑπ' ἀνάγκης ἐργασαμένους, ἡμῶν τῇ ἀγνοίᾳ, καὶ τῇ ἀνοδίᾳ ἥκοντας πάλιν, ἵνα καὶ οὖν τῶν
πολεμίων δρέπεσθαι. τοῦτο δὲ καλλίστου ἂν ἡμῖν ἔτους μὴ αἰσχυνθέντας ἀναπαῦσαι, ἐς μάχην
τῶν δὲ καθίστασθαι. ἔστιν γὰρ ἃ ἐν τῷ τὸ ξυμβολῆς χωρεῖν τὸ δίον καταφρονεῖν ἐπὶ πολεμίους
τὸ μὴ τὸ εὖ ἐπίστασθαι σωτηρίως πεισθῆναι. ἐπὶ γὰρ μείζω καιρὸν τύχῃ ἄνδρες ἡγοῦνται, τῷ τὸ πολεμίων
ἐλαττοῦσθαι, ἡμῖν δὲ, ἄλλωστε καὶ τοιαῖς ὕπαις, δαίμονας αὐτοὺς οὐκέτι
ἀντιτάττειν ἐρᾷ. οὐδενὶ τε ἂν, ἐν μὴ τὰ τοιαῦτα ἡμῖν τὰ λεγόμενα τοῦδε τὸ ξυμβολὴν διε-
νέγκειν· μᾶλλον μὲν οὖν ἐκ τοῦ πόνου πεπονθέναι, ἐλάσσους τε ἐσμὲν καὶ χαλεπώτεροι, ἢ ἐκ τοῦ
ἀνέτου δὲ πολλὰ, τῆς τε ἀδικίας καὶ ὕβρεως, ἃς ἐς ἡμᾶς ἔδρασαν· ἡμεῖς μὲν γὰρ αὐτῶν
ἀρετῇ τε, καὶ πλήθει, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ἐπὶ τοσοῦτον ἀνεχυθέντες οὐ δεδιότες) καθ' ἡμῶν,
τοῖς ἡμετέροις κακοῖς ἐπαρθέντες καὶ μόνοι ἀφόβως ἔχοντες, τὸ ἡμέτερον ἐλλιπὲς ἐποίησαν. δέοντα
40 γὰρ αὐτῶν τὸ πολέμιον, τὸ ἀσθενὲς τὸ ἀξίωμα ἐνέσχημα. τοιοῦτοι δ' ἐσμὲν ἀσθενεῖς σώμασιν,
ἀνεπιστήμονες φρονήματος ἐς ἀσθενεῖς πεζοὺς ἡμᾶς ἐπελθόντες, τοὺς ἱππέας δ' ἐς ἀμ-
φω τὰ κέρατα ἐπιόντας μὲν τὸ τῶν ἀκροβολισμάτων τὸ φάλαγγα δείσαντες, αὖθις αὐτὰ ἀγχι-
στα ἵππων ἐπιόντων τὸ τρέπειν ἡμᾶς), ἐν τοιούτῳ οἱ πολέμιοι ἐξ ἀπροσδοκήτου ἡμῖν ἐφάνη-
σαν), ἐν χαλεπῷ πολλῷ τὸ διαίξειν αὐτοῖς γενομένοις. ἐλπὶς γὰρ, ἐὰν ἐν τῷ παρόν ἡ μάχη ξυ-
στῇ ὅλῳ ἡμῖν, καὶ οὖν οὐδὲν βραχὺ τοῦ χρόνου καθίξει. τηνικαῦτα δὲ πολλῷ τῶν

τῷ σώμα-

κίνδυνον, ἔυελπίς τέ εἰμι, καὶ οὔπω ὑμῶν τῇ ὁρμῇ ἐμποδὼν ἔσομαι. οἶδα γὰρ, ὡς τὸ πλῆθος ἀεὶ τοῖς * πολέμοις ῥοπῆς ἡ τῶν μαχομένων κεκλήρωται γνώμη· καὶ τὰ πολλὰ τῇ τούτων προθυμίᾳ κατορθοῦται. φιλεῖ. ὡς μοὶ οὐκ ὀλίγοι μὲν τῶν ἀριστῆς παραμένοι, πλῆθους δὲ εἶναι εἰοί τι ἐπὶ τῶν ἑαυτῶν· ἐξεπίστασθαι ὑμῶν ἕκαστος: οὐκ ἀκοῇ λαβὼν, ἀλλ' ἐς πεῖραν ἀγῶνος τοῦ καθημέραν ἥκων. ὅπως δὲ μὴ καταρχωίη μηδὲ τὸ προτέραν τῶν ἐμῶν στρατηγημάτων δόξαι. μηδὲ τοῦ ἐκ τῆσδε ὑμῶν τῆς προθυμίας ἐλπίδα: ἐφ' ὑμῖν κείσεται. πάντα γὰρ, ὅσα ἡμῖν ἐς τῶδε τῷ πολέμῳ πεπράχθαι ξυμβαίνει, πρὸς τοῦ ὑπόδασιν κρίνεσθαι τοῦ παρούσης ἡμέρας ἀνάγκη. ὁρῶ δὲ καὶ τὸν παρόντα καιρὸν ἡμῖν ξυλαμβάνοντα· ὃς, ἡμῖν διεδουλωμένου τῆς φθάσασι τὰ τῶν πολεμίων φρονήματος. ῥᾴδιον (ὡς τὸ εἰκὸς) τοῦ ἐκείνων ὑπερασθησιν ἡσσασθαι. τῶν γὰρ πολλάκις ἠτυχηκότων, ἥκιστα αὐθραισθίζεσθαι φιλοῦσιν αἱ γνῶμαι. ἔπεσι δὲ ἡ πεῖρα, ἢ ἄλλου ἐπευσωῦ ὅτου ὑμῶν, φειδέσθω μηδείς. ἐγὼ γὰρ ὑμῖν ἐς τῷ παρόντι ὑπὲρ πάντων ἕτερα τῶν κοῦ τοῦ μάχιμα διαφθερομένων αὐθυπερέξω. βουλοίμην δ' ἂν πρῶτα μὲν ἀκέλευστος, ἐξιὼν τὸ στράτευμα διὰ τῆς πυλίδος πυγμαιῆς καὶ σαλαμίας πύλης. ὀλίγους δέ τινας διὰ πύλης αὐρηλίας, ἐς νέρωνος πόδιον ἐκελθεῖν εἶναι. οἷς δὴ βαλεντῖνον ἐπίσχοσι καταλόγου ἐπικουρῶ ἄρχοντα, καὶ αὐτοῦ ἐπίστελλε· μάχης μὲν μηδεμιᾶς ἅψεσθαι, μηδὲ γραπτίδου τοῦ ἑαυτῶν ἐγγυτέρω ἰέναι· δέκησιν δὲ παρέχειν ἀεὶ τοῦ αὐτοῖς προσβάλλειν· ὅπως μὴ τῶν ἐναντίων πολεμίων τινὲς, τοῦ ἐκείνῃ γέφυραν διαβαίνοντες, ὀλίγοθεῖν τοῖς ἐκ τοῦ ἄλλων χαρακωμάτων οἷοί τε ὦσι. πολλῶν γὰρ ὄντων (ὥσπερ μοι προδιήλωται) τῶν ἐν νέρωνος πεδίῳ γραπτιδωμένων βαρβάρων· ἱκανὸν εἰ φαίνεται, πύσθου ἅπαντας ἀμεταλαχόντας τῆς ξυμβολῆς, ὁπότε τὰ ἄλλου γραπτὸ κεχωρίσθαι. καὶ ἐπεσθῇ ῥωμαίων τὸ δῆμου ἐθελούσιοί τινες, ὅπλα αἰείρομοι, ὅπῃπερ· ἐς μὲν τὸν ξυμβολὸν αὐ τοῦ ξωπεπάχθαι σφίσιν οὐκ ἔασι: δείσας μὴ, ἐς τὰ ἀγῶνι ῥωμώμοι, καταῤῥωσθήσωσί τε τὸ κίνδυνον, καὶ τὸ στράτευμα ξωπερέξωσιν ὅλον, βάναυσοί τε ἄνδρες καὶ πολέμου ἀμελέτητοι παντάπασιν ὄντες. σκοπὸς δὲ πυλῶν παγκρατιαστῶν, αἳ ὑπὲρ τιβερίν ποταμὸν εἰσι, φάλαγγα πεισαμένους ἡσυχάζειν ἐκέλευεν, ἕως αὐτὸς σημήνῃ· λογισάμενον (ὥσπερ ἐγίνετο) ὡς, ὅπερ αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἀμφὶ βαλεντῖνον ἴδοιεν οἱ ἐν νέρωνος πεδίῳ πολέμιοι, οὔπω θαρσήσωσι, τὸ σφέτερον προλιπόντες χαράκωμα, δὴ σφᾶς ξυὼ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς μάχιμα ἰέναι. ἔρρωτο δὲ, καὶ λόγου πολλοῦ ἄξιον εἶναι, ἀνδρας πανοῦ τοῦ πλῆθος τὰ τῶν ἑαυτῶν στρατοπέδου ὑποκεκλέσθαι. οὕτω μὲν οὖν ἱππομαχίαι μένον ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πεισασθαι ἤθελεν: ἐπεὶ καὶ τῶν ἄλλων πιζῶν οἱ πολῖται ἤδη μὲν ἐν τοῖς καθεζομένοις οὐκ ἀξιοπαῖς, ἵππους τε τῶν πολεμίων λελοιπόμοι, καὶ τὰ ἱππάδιον οὐκ ἀμελέτητοι γεγυμνασμένοι, ἱππόται ἦσαν. οὗτοι δὲ πιζοὺς, ὀλίγους τε ὄντας, καὶ οὔτε φάλαγγα ἔχοντας λεγομένην ἀξίαν πεισασθαι, οὔτε τοῖς βαρβάροις θαρσήσαντας πω ἐς χεῖρας ἰέναι· ἀλλ' ἐς φυγὴν αἰεὶ ἐκ τῆ πρώτῃ ὁρμῇ καθισταμένους· οὐκ ἀσφαλὲς ἐνόμιζεν εἶναι· ἀπωθεν τὸ βελέτου προσπίπτεσθαι, ἀλλ' αὐτὸ ἄγχιστα τοῦ τάφρου ἐκ τάξει μένειν· ὅπως, εἴ γε σφῶν οὗτοι ἱππάσιας δέοιτο προσβαίνοι, δέχεσθαι τοῦ εἰοί τε ὦσι οὗτοι φεύγοντας, καὶ ξὺν αὐτοῖς ἅτε ἀκμῆτες τοὺς ἑαυτῶν ἀμύνεσθαι. πύργιτος δέ τις ἐκ τοῦ αὐτοῦ δορυφόρους, αὐτὸς ὁλόκιμος. πιστὸς τὸ ἦθος. καὶ θερμοῦ ἴσαρος, ἵνα τὸ ἰσαύρων ἀρχηγὸς ἀδελφὸς, βελισαρίῳ ἐς ὄψιν ἰόντες, ἔλεξαν τάδε. στρατηγὸν ἄριστε, μηδὲ στράτευμα σοι, ὀλίγον τὸ ὄν, καὶ πρὸς μυριάδας βαρβάρων πολλὰς μαχησόμενον, ὀκνήσειεν ἀξίου τῆς πιζῶν φάλαγγος· μηδὲ χρῆναι τὸ ῥωμαίων πιζικὸν ὑβρίζεσθαι εἴου, δι' οὗ τοῦ ἐχθὲς πῆς πάλαι ῥωμαίοις ἐς τόδε μεγέθους κεχωρηκέναι ἀκούομεν. εἰ γάρ τι οὐκ ἀξιόλογον αὐτοῖς ἐς τῶδε τῷ πολέμῳ ἐργάσθαι ξυμβαίνει: οὐ τοῦ τῶν στρατιωτῶν κακίας τοῦτο μεμήχανται, ἀλλ' οἱ τῶν πιζῶν ἄρχοντες τὴν αἰτίαν φέρεσθαι δίκαιοι· ἵππους μὲν ἐς τῇ φθάσα-

τάξει

θεῖν εἰς τὸ πεδίον ἠνάγκασεν. ἔνθα δὴ τῆς μάχης οὐκ ἐξ αὐτοπαλεὶ τῆς ῥωμαίων ὀκ χειρὸς ἠμύνθησαν· τῶν γοτθων οἱ μὲν πολλοὶ διεφθάρησαν· ὀλίγοι δέ τινες μόλις διαφυγόντες, ἐς τὸ σφέτερον στρατόπεδον ἀνεχώρησαν. οὓς δὴ ἰδὼν ἡγούμενος, ἀτε τῷ αἰσθήματι ἠσημένους, σκάκιζε. καὶ τὸ πᾶν ἐπῆρεν ἐπὶ σφίσιν αὐτοῖς ἀνασώσασθαι οὐκ ἐς μακρὰν ὑπερεχόμενον, ἐν ᾧ τῷ παρόν τι ἡσύχαζε. τρισὶ δὲ ὕστερον ἡμέραις, ὀκ πάντων τῶν χαρακωμάτων ἄνδρας ὁπλίτας ἀμεινον [πεντακοσίους· ἔρχε δὲ οὗτος πολεμίους ὀκίλους ἐπιδηλήσασθαι ἐρίτιμος ἄξια. οὓς ἐπειδὴ βελισάριος ἐγγυτέρω ἥκοντας εἶδε·] πεντακοσίους τε καὶ χιλίους, καὶ ἄρχοντας μαρτῖνόν τε καὶ βαλεριανὸν ἐπ' αὐτοῦ ἔστελλεν. ἱππομαχίας τε ὀκ τοῦ δυτικοῦ γενομένης· τῷ πλήθει ῥωμαῖοι σφόδρα τοὺς ὑπεναντίους τῶν πολεμίων, τρέπουσί τε αὐτοὺς ἐδίωκόν τε, καὶ κτείνουσί τι ἅπαντας διαφθείρουσι. καὶ τοῖς μὲν πολεμίοις δεινόν τε καὶ τύχης ἐναντίωμα πάντα πάσιν ἐδόκει εἶναι, εἰ πολλοί τε ὄντες [πρὸς ὀλίγων πολεμίων ἡττώντων σφίσιν ἠσσῶντο· καὶ κατ' ὀλίγους αὖθις ἰόντες] ἐπ' αὐτοῦ, διαφθείροντο. βελισάριος δὲ δημοσίᾳ μὲν τοῖς ξυνίστορας ῥωμαίοις ἐπῄνεσε, καὶ θαύματι αὐτὸν (ὡς τὸ εἰκὸς) μεγάλῳ ποιούμενος· ἰδίᾳ δὲ αὐτὸν ἡρώτων οἱ ἑπτήδειοι, ὅτῳ ποτὲ τεκμηρόμενος ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. ἢ οὗτος πολεμίους οὕτως ἠσημένους διέφυγε, ἔνεστιν ἐγεγόνει τῷ πολέμῳ καταστρέφεσθαι; καὶ αὐτὸς ἔλεγε, ὡς αὐτὸς κατ' ἀρχὰς ξὺν ὀλίγοις τισὶν ἐς χεῖρας ἐλθὼν, κατενόησεν ὅ τι ποτὲ τὸ διαφέρον ἐκατέρα στρατιὰ ἔχει. ὥστε εἰ κατὰ λόγον τῆς ῥωμαίων τὰς ξυμβολὰς ποιοῖτο, οὐδὲν αὐτῷ σφέτερα ὀλιγανθρωπίᾳ τὸ τῶν πολεμίων λυμαίνεσθαι πλῆθος. καὶ διαφέρειν μὲν ἔφη ῥωμαίους ἐκεῖνό τι ἅπαντες, καὶ οἱ ξύμμαχοι ἅπαντες, ἱππεῖς εἶναι· γοτθων δὲ τὸ ἄρχον τοῦτο οὐδενὶ ἤσκηται. ἀλλ' οἱ μὲν ἱππῆς, αὐτῆς μόνοις δορατίοις τὲ καὶ ξίφεσιν ἐνεῖναι χρῆται· οἱ δὲ πεζέταιροι, πεζοί τε ὄντες, καὶ πρὸς τῶν ὁπλιτῶν καλυπτόμενοι, ἐς μάχην καθίστανται, οἱ οὐχ ἱππῆς, ἵν' ἐμὲ ὀκ χειρὸς ἡ ξυμβολὴ ἦν, οὐκ ἔχοντες καθ' ὅτι ἀμυνοῦνται πρὸς τῶν ἑαυτῶν τοξεύμασι χρωμένων, εὐπετῶς βαλλόμενοι διαφθείρονται· καὶ οἱ πεζοὶ κατ' αὐθρὰν ἱππέων ἐπικθρομὰς πρὸς ἅπαν οὐκ ἂν ποτε ἱκανοὶ εἶεν. διὰ ταῦτα μὲν βελισάριος ἰσχυρίζετο τοὺς βαρβάρους ἐν ταύτῃς δὴ τῆς ξυμβολῆς πρὸς ῥωμαίων ἡττᾶσθαι, γοτθοι δὲ τῶν σφίσι ξυμβεβηκότων τὸ σφάλερον ἐν νῷ ἔχοντες· ὅτε κατ' ὀλίγους τοὺς πολεμίους ἐπεξήεσαν, ὅτε τοὺς πολεμίους ἐπεξελθόντας ἐδίωκον, πολὺ γε δὴ ὅσον οὐκ ἐν τοῖς χαρακωμάτων ἀπῳκισθαι. ὕστερον δὲ ῥωμαῖοι μὲν ἅπαντες, ἐπαρθέντες τῇ φθάσασιν εὐτυχήμασι, παντί τε τῷ γοτθων στρατεύματι ὄρρωον διὰ μάχης εἶναι· καὶ πολιμηπία εἶναι οὐκ ἐν τῷ ἐμφανοῦς σφίσιν ᾤοντο. βελισάριος δὲ, πάμπολυ ἐπ' εἶναι τὸ διαφέρον ἐν ἀμφοτέροις ὁρῶν· ὤκνει τὰ αὐτῷ παντὶ διακινδυνεύειν στρατεύματι· καὶ τὰς ἐπικθρομὰς ἐπαυσύλαζέ τε ἐπὶ μᾶλλον, καὶ ἐπίνοιαν ἔλαβε τοὺς πολεμίους. ἐπεὶ δὲ κακιζόμενος πρός τε τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ἄλλων ῥωμαίων ἀπεῖπε· παντὶ μὲν τῷ στρατῷ μάχεσθαι ἤθελε. τὸ δὲ ξυμβολὴν ἐξ ἐπιδρομῆς αὐδενὶ πω ἧσσον ποιήσασθαι. πολλάκις τε ἀπεκρούσθη ἐς τοῦτο ὁρμήσας, καὶ τῷ ἔφοδον ἐς τὸν ὑστεραίαν ἀναβάλλεσθαι ἠνάγκασε. ἐπεὶ οὖν, προγενόντος τοῦ ἰσόρμου πρὸς τῶν αὐτομόλων, τοὺς πολεμίους ἐν φάσκοντι φόβῳ τοῖς ὀπίσω ἐλθεῖν εὗρε· διὰ δὴ καὶ ὀκ τοῦ ἐμφανοῦς διαμαχήσασθαι τοῖσιν ἤθελε: καὶ οἱ βάρβαροι ἀσμένως ἐς τὸν μάχην καθίσαντο. καὶ ἐπεὶ ἀμφοτέροις τὰ ἐς τὸν ξυμβολὴν ὡς ἄριστα ἦσκητο· βελισάριος μὲν, ἀγαθῷ τῷ στρατεύματι ἐλθὼν, τοιάδε παρεκελεύσατο. Οὐ μαλακίαν τινὰ καταγνοὺς ὑμῶν, αἰδοῖος στρατιῶται, οὐδὲ τῶν πολεμίων καταῤῥωδήσας τὸν σθένος, τὸν πρὸς αὐτοὺς ξυμβολὸν ὤκνεον· ἀλλ' ἐπεὶ τὸν πόλεμον ἡμῖν ἐξ ἐπιδρομῆς διαφέρουσιν εὖ καθεστήκει τὰ πράγματα, διασώσασθαι ὥμην ἔσεσθαι ἐς ἀεὶ τὸν τῆς εὐτυχίας αἰτίαν. οἷς χὰρ κατὰ νοῦν τὰ παρόντα χωρεῖ· ὑφ' ἑτέρων μεταβάλλεσθαι, ἀξύμφορον οἶμαι. ἐρῶν μὲν τοι ἐς τόνδε ὑμᾶς παρθυμουμένους τὸν κίνδυνον, ἡμεταβολίας

πολιορκουμένοις τὰ ἐκ θαλάσσης ἐκκομίζεσθαι ἀδιώκητα ἐῶ, ὅπῃ μὴ διὰ τὴν ὁσίας πύργῳ τὸ (ὡς τὸ εἰκὸς) καὶ κινδύνῳ μεγάλῳ. οὐδὲ γὰρ * κατόρθουν ἐν παύθα ῥωμαίων νῆες πλοῖον ἔχον· ἀλλ' ἐν τῷ αὐθίῳ ὡρμίζοντο, ἡμέρας ὁδῷ τῆς ὁσίας ἀπέχοντα. ἔνθεν δὲ τὰ φορτία αἰρόμενοι, ἐκόμιζον μόλις. αἴτιον δὲ ἡ ὀλιγανθρωπία ἐγένετο. βελισάριος γὰρ ἐπὶ τῷ ῥώμης περιβόλῳ δύσας, τὴν λιμένα κρατύναντι οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἴσχυεν. οἴκοι γὰρ αὐτοῦ καὶ τριακόσιοι ἐν παύθα ἐφύλασσον, οὔπω τοῦ βαρβάρου ἐπιπεραθέντος τὸ χωρίου, ἰσχυροῦ ὡς τὰ μάλιστα ὄντος. παῦτα μὲν οὖν, ἐπειδὴ τειχομαχοῦντες ἀπεκρούσθησαν, τρίτῃ ἡμέρᾳ οἱ γότθοι ἔδρασαν. ἡμέρας * δὲ ὕστερον ἑκκαίδεκα, ἢ ὀκτὼ πρὸς ἥπερ πόλις καὶ ὁ λιμὴν ἑάλω, μαρτίνες τε καὶ βαλεριανὸς ἦκον, ἐξακοσίους τε καὶ χιλίους στρατιώτας ἱππέας ἐπαγόμενοι. καὶ αὐτῶν οἱ πολῖται σφῶν τινὰ ἦγον, καὶ σκλαβῆνοι, καὶ αὖτις οἱ ὑπὲρ ποταμὸν ἵδρυνται οὐ μακρὰν τῆς ἑκείνης ἔχθης ἱδρωτες. βελισάριος δὲ ἤδη τὰ αὐτῶν τῇ παρουσίᾳ, καὶ πολέμια σφίσιν ὅπῃ οὖν πολεμίους πλείω ᾤετο. τῇ γοῦν ὑστεραίᾳ, τῶν δορυφόρων τῶν αὐτοῦ ἕνα, θρασυδειῆ τε καὶ δρασήριον, τραϊανὸν ὄνομα, τῶν ὑπασπιστῶν ἑξακοσίους ἱππέας λαβόντα, σκέλασιν ἀφῆ τῶν βαρβάρων ἰέναι· καὶ ἐπειδὰν τῶν χαρακωμάτων ἐγγυτέρω ἵκωνται, ἀναβαίτας ὅπῃ λόφου, ἡσυχάζειν· δείξας τὸ χωρίον αὖτῳ. ἐῶ δὲ οἱ πολέμιοι ἐπ' αὐτοῦ ἰόντες· ἐκ χειρὸς μὲν τῷ μάχῃ ἐκείᾳν ἡγεῖσθαι, οὐδὲ ξιφους ἢ δορατίου τινὸς ἄπειρος· χρῆσθαι δὲ μέσοις πρὸς ὅμασιν. ἡνίκα τί οἱ τῷ φαρέτρᾳ εὐσθενὲς ἐν τοῖς ἔχουσιν ἰδῇ. φεύγειν τε κατὰ κράτος μηδὲν αἰδεσθέντα. καὶ ἐς τὸν περίβολον αἰσχρῶς δρόμῳ. παῦτα ὑπισχνεῖλας, τῶν τε τοξευμάτων τὰς μηχανὰς καὶ οὖν ἀμφὶ παύτῃ πυκνίτας ἐν φάσκελῇ εἶχε. τραϊανὸς δὲ ξυὼ τοῖς θρακησίοις ἐκ πύλης σαλαρίας ἤει ἐς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. καὶ οἱ μὲν, καθάπερ ἐκελεύσθησαν τῷ αἰφνιδίῳ, ἐξεπήδων ἐκ τῶν χαρακωμάτων, ὡς ἑκάστῳ αὐτῶν δυνατὸν εἴη * ἐναίσιμον τυγχάνειν. οἱ δ' ἀμφὶ τραϊανὸν αἰσθόμενοι ὅπῃ τὸ λόφου, ἐν αὐτοῖς βελισαρίου ἐδείξεν, ἐνθένδε οὖν βαρβάρους ἡμύνοντο βάλλοντες. καὶ αὐτῶν οὖν ἀτρέμα οὖν, ἅτε ἐς πολὺν ἐμπεπτωκότας ὄμιλον, ἀθρόους ἵππους ὅπῃ τυγχάνειν ξυνιέναι. ἐπεὶ δὲ ἅπαντα σφᾶς τὰ βέλη ἤδη ἐπιλελοίπει, οἱ δὲ κατὰ πέχθος ὀπίσω ἀπήλαυνον· διώκοντες οἱ γότθοι ἐκέκραγόν τε. ὡς δὲ τῷ περιβόλου ἐγγυτέρω ἵκοντο· τά τε ἐκ τῶν μηχανῶν τοξεύματα οἱ πυκνίτης ἐπέρχεσθαι, καὶ τῆς διώξεως οἱ βάρβαροι κατωρρώδησάντες ἀπέσχοντο. λέγεται δὲ γότθους οὐχ ἧσσον ἢ χιλίους ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ὀλέσθαι. ὀλίγαις δὲ ἡμέραις βελισάριος μειώσιλαν τὸν δορυφόρον, τὸν αὐτοῦ ἐπᾶρον, καὶ διεβίβασε, διαφερόντως ἀγαθοὺς τὰ πολέμια, ξυὼ ὑπασπιστῶν τριακοσίοις σκέλας, παύτῃ πιεῖν τῆς περαίας ὀκέλθειν. καὶ οἱ μὲν κατὰ παύτα ἐποίουν. ὑπασπισάντων δὲ καὶ τῶν πολεμίων, ξυνηρέχθη αὐτῶν οὐχ ἧσσους, εἰ μὴ καὶ πλείους, ἢ ἐν τῷ περαίᾳ ἔργῳ, τρόπῳ τῷ αὐτῷ ὀπολωλέναι. πέμψας δὲ ἐς τρίτην ξυὼ ἱππεῦσι τριακοσίοις σῖλαν τὸν δορυφόρον, ἐφ' ᾧ τὰ ὅμοια τοῖς πολεμίοις ἐργάσονται, παῦτα ἔδρασε. τρεῖς τε, καθάπερ μοι ἐρρήθη, ἑκδρομὰς ποιησάμενος, τῶν ἐναντίων ἀμφὶ πεντακισχιλίους διέφθειρεν. εὐπετῶς δὲ (οὐ γὰρ αὐτὸν ἐσεῖδε τὸ θαλλάσσιον ἐν τοῖς στρατοπέδοις τῆς τε ἑσπέρας καὶ τῆς ἐς τὰ πολέμια ἔρχα μελέτης) ῥᾴστα καὶ αὐτοὺς ᾤετο τοὺς πολεμίους ἐργάσασθαι, ἐῶ γε στρατῷ ὀλίγῳ ἐπ' αὐτοῦ τὸν ἔφεσον ποιεῖσθαι. ἔπεμψεν οὖν ἱππέας πεντακοσίους. ἄγχιστά τε τοῦ περιβόλου ἰέναι κελεύσας, καὶ ὅπῃ πρὸς ὀλίγων πολλάκις πολεμίων πεπόνθασι, παῦτα δὴ ἐς ξύμπασαν τὴν ἑκείνων στρατιὰν ὑπεδείξασθαι. καὶ οἱ μὲν ἐν χωρίῳ ὑψηλῷ ἡγούμενοι, τῆς πόλεως οὐ μακρὰν ἄνωθεν, ἀλλ' ὅσον ἓξ βελῶν, ἵζοντο. βελισάριος δὲ αὖθις τὸν ὁπλέξας χιλίους, καὶ βίασαν αὐτῆς ἄρχοντα ὑπισχνούμενος· ἐμέσῃ χωρᾶν ὑπὸ τοῦ πολεμίους, ἐπίστελλεν. οἱ δὲ κύκλωσίν τε τῶν βαρβάρων ποιησάμενοι, καὶ κατὰ νώτου αὖθις βάλλοντες· κτείνουσί τε συχνοὺς· καὶ τοῦ λοιποὺς διασώσαντες, καὶ κατὰ-

θεῖν

μὼ, ἔσην τὸ ἄχαλμα τῦ ἰάσου σκέπειν. ἔτι δὲ χαλκῳῶ οὐχ ἧσσον ἢ πηχῶν πέντε τὸ ἄχαλμα τῦτο, τὰ μὼ ἄλλα πάντα ἐμφερὴς ἀνθρώπῳ. διατέσσαρα δὲ τὼ κεφαλὼ ἔχον· καὶ τῦ μετσώπου θάτερον μὼ πρὸς ἀνίσχοντα, τὸ δὲ ἕτερον πρὸς δύοντα ἥλιον τέτρασθαι. θύραι τὸ χαλκαῖ ἐφ' ἑκατέρῳ μετσώπῳ εἰσὶν: ἃς δὴ ἐν μὼ ἠρήνῃ καὶ ἀχαθῇς ἐπιτίθεσαν τὸ παλαιὸν ῥωμαῖοι ἐνόμιζον· πολέμου δὲ σφίσιν ὄντος, ἀνεῴχθαι. ἐπεὶ δὲ τὸ τῶν χριστιανῶν δόγμα, ὅπερ τινὲς ἄλλοι, ῥωμαίων ἐπήνεσαν· πότερας δὴ τὰς θύρας οὐκέτι οὐδὲ πολεμοῦντες ἀνέκλινον. ἀλλ' ἐν πάτῃ δὴ τῇ πολιορκίᾳ τινὲς, τὼ παλαιὼ (εἶμεν) δόξαν ἐν ᾧ ἔχοντες, ἐγκεχειρήκασι μὼ αὐτὰς ἀνοιγύναι λάθρᾳ· οὐ μόν τι παντάπασιν ἔχυσαν, πλὼ γε δὴ ἔσαν μὴ ἐς ἀλλήλας, ὥσπερ τὸ πρόσθεν, μεμυκέναι τὰς θύρας. ἐλαθον γε οἱ τῦτο δρᾶν ἐγκεχειρηκότες. ζήτησις δὲ τῦ ἔργου οὐδεμία, ἅτε ἐν θορύβῳ μεγάλῳ, ἐγένετο. ἐπεὶ οὐδὲ πῖς ἄρχουσιν ἐγνώσθη· οὐδὲ ἐς τὸ πλῆθος, ἔτι μὴ ἐς ὀλίγους κομιδῇ, ἦλθεν. εὐθύμησε δὲ τὰ πρῶτα θυμῷ τι καὶ ἀσπερία ἐχόμῳ, τῶν δορυφόρων τινὰς ἐς ῥᾴδιον αὐτὰ πίμψας, ῥωμαίων οὖν ἐκ βουλῆς ἅπαντες, οὕστερ κατ' ἀρχὰς τῦδε τῦ πολέμου ἐστρώθη ἤκατα, κτείνειν σκέλους. καὶ αὐτῶν τινὲς μὼ προσμαθόντες, φυγῆν ἔχυσαν. ἐν οἷς γαρδιανός τι λῶ, καὶ ῥεπάπρατος, σιγιλλίου ἀδελφὸς, τῦ ῥώμης ἀρχιερέως. οἵπερ ἀμφὼ ἐς λιγύρους κομισθέντες, αὐτὸ ἔμεθον, οἱ δὲ λοιποὶ ἅπαντες διεφθάρησαν. μετὰ δὲ, εὐθύμησε πολλῷ ἄδεια ἐρῶν τῆς πολεμίους οὖσαν ἐκφορεῖν τι, ἔτι ἐκ τῆς πόλεως βουλεύσασθαι· καὶ τὰ ἐπιτήδεια κατὰ πγλῶ καὶ θάλασσαν ἐκομίζοντο· τ λιμῶνα, ὃν δὴ πρὸν ῥωμαῖοι καλοῦσι, καβάλαβὸν ἴγνω. ὃς δὴ ἀπέχει μὼ τῆς πόλεως ἐξ ϗ ὄκτω καὶ ἑκατὸν σταδίους. μέτρῳ χὰρ τοιῦτῳ τὸ μὴ ἐπιτήδεια εἶναι, διείργειν ῥώμη. ἔστι δὲ ἢ ὁ ποταμὸς πίβερις τὰς ἐκβολὰς ἔχει, ὃς δὴ ἐκ ῥώμης φερόμῳ ἐπὶ θάλασσαν ἐγγυτέρω [γῆπερ, ὅσον ἀπὸ σταδίων πεντεκαίδεκα δίχα ϗζόμῳ] τὼ ἱερὼ καλευμένῳ νῆσον ἐνθάδε ποιεῖ. περιέχ τὸ τῦ ποταμοῦ, εὐρύτερα ἢ νῆσ γίνεται· ὡς τῷ μήκει τὸ τῦ ἴσους μέτρου εἶναι σταδίους πεντεκαίδεκα, καὶ ῥεῦμα ἑκάτερον ἐν μέσῳ ἔχειν. ναυσιπαρές τε ὁ πίβερις ἀμφοτέρωθι μῶν. καὶ τὸ μὲν ἐν ἀριστερᾷ τῦ ποταμῦ μέρ ἐς τὸν λιμῶνα τὰς ἐκβολὰς ποιεῖται· ὧν ἐκτὸς, πλὶν ἐκ παλαιοῦ ῥωμαῖοι πρὸς τῇ ὄχθῃ ἐδείμαντο, τεῖχ ἐξελιγμένῳ ἔχυρον μάλιστα. πέρτον τὸ αὐτὼ τῷ λιμένι ἐμωνύμως καλεῦσιν. ἐν ἀριστερᾷ δὲ πρὸ τῆς ἕτερας τῦ πίβερος ἐς τὼ θάλασσαν ἐκβολῆς, πόλις ἐστὶ κεῖται, τῆς τῦ ποταμοῦ γένος ἐκτὸς· λόγου μὲν πολλοῦ παλαιὸν ἀξία, νῦν δὲ ἀτυχίς παντάπασιν οὖσα. ὀλίγον γίνεται, ἢ ἐς ῥώμην ἐκ τῦ πόρου φέρει, ἐμαλλόν τε καὶ ἐμπόδιον οὐδὲν ἔχουσαν, τὸ ἐξ ἀρχῆς ῥωμαῖοι ποιῆσαι. βάρεις τὸ ἀεὶ πολλαὶ ἐξιπτησις ἐν τῷ λιμένι ὁρμίζονται. καβάλαι ἐκ ὀλίγαι ἐν σφαγείῳ ἀγχοτάτω ἑστᾶσιν. ἐπεδὰν οὖν οἱ ἔμποροι τῆς ναυσὶν ἐς τὸν λιμένα ἀφίκωνται, ἀραντες τὰ φορτία ἐνθένδε, καὶ πῶτα ἐνθέμενοι ἐν ταῖς βάρεσι· πλέουσι ἀμφὸ τὰ πίβερος ἔπὶ τὼ ῥώμην. ἱστίοις μὲν ἡ κάτω ἥκιστα χρῶνται· ἐπεὶ αὖτ αὔρᾳ τινὶ ἐνταῦθα εἰά τέ ἐστι τὰ πλοῖα ὠθεῖσθαι· συχνά τε τῦ ποταμοῦ ἑλιασομένου, καὶ ἐκ ἐκ τῦ ἰθέως ἰόντ, οὐδέ τι ἐνεργὲν αἱ κάτω σῦνασται, τῆς τὰ ὕδατ ῥῦμης ἀπαναπίας αὐτῆς ἀεὶ φερομένης. βρόχους δὲ ἀπὸ τῶν βάρεων ἐς τῶν βοῶν ἐκ αὐχένας ἀρτήσαντες, ἕλκουσιν αὐτὰς ὥσπερ ἁμάξας ἄχρι ἐς ῥώμην. ἐπέρωθι δὲ τῦ ποταμοῦ ἐκ πόλεως ἐστίας ἐς ῥώμην ἰόντι, ὑλώδης τὸ ἡ ὁδὸς ἐστι καὶ ἄλλως ἀτημελημένη, καὶ οὐδὲ τῆς πίβερίδ * ἧσσον ἐγγὺς, ἅτε τῆς τῶν βάρεων ἀνολκῆς ἐνταῦθα ἐκ οὔσης. ἀφύλακτον οὖν τὼ πρὸς τῷ λιμένι πόλιν ἰδόντες οἱ γότθοι· αὐτὼ τε αὐτόβοα ἅλον, καὶ ῥωμαίων τῶν πάτῃ ᾠκημένων πολλοὺς ἔκτειναν, καὶ τὸν λιμένα ξὺν αὐτῇ ἔχον. χιλίους τὸ σφῶν ἐνταῦθα φρουροὺς καταστήσαντες, ἐς τὰ στρατόπεδα οἱ λοιποὶ ἀνεχώρησαν. καὶ ἀπ' αὐτῦ τῆς

ναγκες εἶναι· τὰ δὲ λειπόμενον, ἐς λεγόμενα. οἱ δὲ κ τῶν ἐπίσης, καὶ πολὺ αὐτίκα αὖθις ἐς καμπυλίαν ἦκε. ἐκομίζοντο δὲ οἱ μὲν πλοίων ὁπόσων χόντες, ἅπερ ἐκ τῆς ῥώμης λιμένι ὁρμίζοντο· οἱ δὲ κ πεζῇ, ἐδᾳ τῇ καλουμένῃ ἀπτίᾳ ἰόντες. κίνδυνός τε οὐδεὶς ἦν ἐξ τῶν πολιορκούντων ἐγένετο, οὐδὲ πῆς τοῦτο βαδίζουσιν, οὐδὲ πῆς ὅπλ λιμένος ἰοῦσιν. οἱ γὰρ πολέμιοι ἄτε ῥώμῃ ξυμπαντο πῆς χαρακώμασιν ἐξελαυδέντες, ἀφ' ὑψηλοῦ τοῦ πέλεως εἶδόν τε ἥκοντας· οὔτε κατ' ὀλίγους ἐπέλπιδες μακρὰν ἀπολείπειν τῆς τάφρου, φοβούμενοι μὴ ἐπικλεισθέντες τῶν ἐναντίων, κ δι' αὐτὸ τῆς πολιορκουμένους ἄδην χρόνου τινὰ πολλὴ ἐξουσία γένοιτο τῆς τε πόλεως ἀπανίστασθαι, κ τὰ ὁπλιτόδεια ἔξωθεν ἐς αὐτὴν ἐκομίζεσθαι· μᾶλλον δὲ νύκτωρ οἱ ἐπέρχαρσι ἐς δίες τὸ ἀπὸ μίσου καθίσαντο· κ Φυλακὰς ποιούμενοι, ἐν τοῖς τάφροις ἡσύχαζον. ἐπεὶ δὲ τὸ πέλεως ἄλλαι τε κ μαυρούσιοι συχνοὶ ἐξιόντες, ὅπερ ὧν πολεμίων ἦν καθ' ὑδοτιας, ἢ ἰδᾳ ἰόντας, κατ' ὀλίγους ἐυρήσειαν· (ὅια πολλὰ ἐν τάφρῳ μεγάλῃ ἄνθρ γίνεσθαι· ἄλλων τὰ ἀναγκαίων χρειῶν ἕνεκα, καὶ κ βόσκειν ἵππους τὰ κ ἡμίονους, κ ζῶα ἄλλα ἐς ὥρων ὁπόσα ἑκάστοις ἐκτοπίοι τε, καὶ κ πὰρ ἐσυλευκότες. πλείονων σφίσιν, αὐ εὐτυχῆσαι πολεμίων ὁπόσα πάντων, ἐπεχώρουν ὀλέμῳ· αὖθις φύσει τὰ ποδώκεις, κ ἀφ' ὁμοίας ἱστάμενοι, καὶ τῇ φυγῇ ἐπολαμβάνοντες. οὕτω μὲν ἐκ ῥώμης ἐπεχαρᾶν ὁ πολὺς ὅμιλος ἔχων· οἱ μὲν ἀπὸ καμπυλίας, οἱ δὲ ἀπὸ σικελίας ἦκον, οἱ δὲ, ὅπη ῥᾴστη σφίσιν ἑκομίζοντο κ βέλτιον εἶναι. βελτίστους δὲ ὁρῶν πῶ τε τῶν ἀριθμὸν ἥκιστα ἐς τὰ τάφρους ἐξικνούμενον (ὀλίγοι γάρ τε ἦσαν, ὥστε μὴ ἐμποδὼν ἀλλήλοις ἐν ἀρέσθαι, κ σὺν αὐτοῖς φυλάσσειν εἰ αὐτὶ αὖπασι ἔχυσον· ἀλλ' οἱ μὲν ὕπνου, ὡς τὸ εἰκὸς, ἠροῦντο· οἱ δὲ ἐς τὰ φυλακὴν ἐστάχασι· κ τῷ δήμῳ τὸ πλέον μέρος πεζᾷ τι πεζεύοντες, καὶ τὰ ἀναγκαῖον ἀναίζῃ· ἅτε γὰρ ξυναύσεις αὐθρώπους, ἐφημερά τε ἅπαντα ἔχοντας, κ ἀργὸν ἀφ' τοῦ πολιορκίας ἠναγκασμένους, πόρος οὐδεὶς τὰ ἐπιτηδείου ἐγένετο·) γραπτοὺς τὰ καὶ ἰδιώτας ξυήρπιξε· καὶ φυλακὴν ἐσευσαν, ἐπὶ τινα μιαδόν ἰδιώτῃ μέρει πέζας ἐς ἡμέρας ἑκάστας ἰών. ὧν δὴ ἐγένετο μὲν κ ξυμπερίσια ἐς τὰ φυλακὴν ἱκανῶς ἔχουσιν· νύκτα σφᾶ πάντῃ ἡ φυλακὴ τὸ πεδίου ἐπίκειτο ξυμμορίαι ἑκάστῃ· ἐφύλασσόν τε αὐτῶν ὁκ πεζεστρὸς ἅπαντες καὶ πάντῃ βελισαρίους ἑκατόνων τὰ δεπέρια διέλυεν. ὑποψίας δὲ ἐς λιβέρνον τὰ πύλεως αἰρχυρίου γεγενημένης, ὡς σφᾶ πρόδοσίαν ἐς γοίθους πράσσειν· αὐτὰν μὲν ἐς τὰ ἐλπίδα ἔπεμψεν αὐτίκα· ἕτερον δὲ αἰρχυρίῳ ὀλίγῳ ὕστερον, βιγίλιον ὄντα, κατεῖρξεν. πρὸς δὲ κ τὰ ὁκ βουλῆς ἐπ' αὐτὸ φανεῖν τοιοῦτο ἐξελάσας, ἐπειδὴ τὰ πολιορκίας οἱ πολέμιοι ἀφ' ὑπνοῦ τὸ αἰχυρίῳ, ἐς τὰ οἰκεῖα κατήγαγε αὖθις. ἐν τοῖς κ μάλιστα δὲ οὐδὲν ὁ πρόπαν μάλιστα τὰς βαλεντινιανὰν βασιλέα παῖδας ἄρραχος. δείσας δὲ μή τις πρὸς φυλάκων τὰ κατὰ πύλας ὁπλοσυλὴ γένηται, καί τις ἔξοθεν χρήματά τε * αὐτοῖς κακουργήσῃ ὧν. διεκέκρυπτο μᾶλλον ὡς τι κλαῖς ἀπίσας ἀφείζων, αὐτεσοῦτο αὐτὰ ἐς ἕτερον χῶμα· καὶ τὸν φυλακὰς ἐς φυλακτήριον ἄλλο μακρὰν που ἀπόθεν τοῦ πρότερου αὐτικαθίστη· τοῖς τε ἐν τῷ τειβέλλῳ ἄρχοντας ἐς νύκτα ἑκάστου ἑτέρους ἐφίστη. οἷς δὴ ἐπῆκτο μέτρον τὶ τοῦ τοίχους * τειβοῦσιν, ὁκ πεζεστρὸς, ἀναῤῥάφιδιν τὰ τῶν φυλάκων ὀνόματα· καὶ ἐν τοῖς ἐσθένδε ὑστεραφθείς, ἕτερον μὲν αὐτ' αὖτις κατεστήσατ' ἐν τῷ παρ' αὐτίκα· αὐαῤῥάφιδιν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἐς αὖτιν, ἅς τίς ποτε ὑστεραφθείς εἴη, ὅπως δὴ κολάσις ἡ πεζοπίκουσα ἐς αὐτὸν] γένοιτο. καὶ μουσικοῖς μὲν ἐρχαίοις χρῆσθαι σὺν τεχνίτας ἐν τῷ πειβέλῳ νύκτωρ σκέλλε· τῶν δὲ γραπτῶν τινας, καὶ ὑχ ἥκιστα τῶν μαυρουσίων, ἐξω ἔπεμπεν, οἱ ἀμφὶ τὰ πάφρον ἀφυλακτερίευον αὐὰ ὅμελλον· κ ξυὼ αὐτοῖς κυνὰς ἐφίει, ὅπως δὴ μηδὲ ἀποθέν τις ὀπὶ τὸ πειβόλου ἰὼν ἀφλάβῃ, ἐπὶ τε κ τῇ ἰανου νυὼ τὰς θύρας τῶν πυλῶν ῥωμαίων διασείμωσι, ἀνακλίναι λάθρα ἐπείρασαν. ὁ σφᾶ ἰαν ὄντες, πρῶτον μὲν ὧν τῶν ἐρχαίων ἡιῶν, οὓς δὴ [ῥωμαῖοι] γλώσῃ τῇ σφετέρᾳ πύντας σκάλουν. ἔχει σφᾶ τὸν νεὼν ἐν τῇ ἀγορᾷ, πρὸ τὸ βουλευτηρίου ὀλίγον ὑπερθεν τὰ τρία φάτνα. οὕτω γὰρ ῥωμαῖοι τοὺς μείζους νεὼς νομίζασι καλεῖν. ὅ τε νεὼς ἅπας, χαλυβδὸς, ἐς τετραγώνῳ σχήματι, ἔστηκε· τοῦτο μὲν,

* αὐτὰς

* περιοῦσι

διέζευξεν ἀλλ' ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τὸν ἀκρωτηριασμὸν ἐποιήσατο· πῶς οὖν τὸ βελτίονος ἀγαθοῦ ἀνδρὸς ἀνοσιώτερος βασιλεὺς, ὃς μόνον αὐτὸν τὸν ἡμῖν μιαιφόνους ἀπώσατο, ἢ τὸν ἀναγκαῖον μόνον ὑπέρωσεν. ὃς ἡμῖν οὐδὲ ξυνοικήσῃ ἐν ταυτῷ τοσοῦτος ἡμῖν ἀγαθῶν. Θεοδέσιος γοῦν ὁ μέγας ἀλλοτρίαν καὶ τῇ αἱρέσει ἐπιγνοὺς εἶναι, ὅτι ψηφίδων πολὺ ξυγκομιδῆς μακρὸν μεθιέμενος, χρείαν οὐκ ἔδωκε βιαίων ἀφαιρέσεων ἡμῖν ἢ ἀνάγκης. πόσην τὴν λύπην ἐποιήσατο τῷ κεφαλῇ ἀλλοτρίαν ζῶσαν Θεοδέσιος, ξυμοίδησε· τῆς τοῦ ψηφίδων δήπου θελήσεως οὐκ ἐπὶ τὸ κάκιστα ξυνωκειωμένης; καὶ Θεοδέσιος ξυνοικήσῃ τελέσαι τὸν βίον οὐκ ἐκαινὴ μοίρα, ἐπειμιγνὺς ἀλλοτρίου ἤθους, οὐ τῷ τῆς αἱρέσεως χαστέρᾳ πεισθεὶς, ψηφίδος ἀπέλιπεν ἐξαπατήσας, ἢ ἀπολαύσας· ὁ Θεοδέσιος ξυγκεχυμένος ἄλλῃ ἄλλοις ἐτελεύτα. χρόνου δὲ προϊόντος ἄλλοις, ἐπίδοσιν μὲν ἐς γῆν αἱ αὐτοῦ τὰ παίδων ψηφίδες ἀμαλλοποῦσι· θάσσον δὲ Θεοδέσιος ἐπὶ τὸν αὐθαίρετον ἀφίκετο, τοῦτο μὲν οὐ τῆδε ἰχώρησεν· γέγθοι δὲ ῥώμης ἔστιν ἀναλογίαν καθίστασθαι, τὸ δὲ τῆς αἱρέσεως ἀγχι ἐς ἄκρους ἀνθρώπους ἀφῖκται· ἀπὸ τῆ ἀρχῆ ἐκεῖ τοῦχον ἔξωθεν ἀκοὴ γέγονεν· εἰ τεκμήριον τὸ παράγγελμα τῶν ξυμβολαίων· ἐξίστασθαι τοῦ πολίτου ἰσχυρίζονται τὸν τῆς βασιλέως ἀρετὴν οὐκ ἄλλως οἴονται ἔσεσθαι· Θεοδοσίου πάντες ἢ τῶν γέγθων λαοὶ ὡς ἐκεῖνος ἄρχοι, ἐπείρασι· καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐνίκησε τὸν μᾶλλον ἰσχύσαντα. ἐν μὲν τῇ ῥώμῃ τῶν πολλῶν ἀποχρώντως ἀπολύσασθαι λόγια ἀσφαλῶς ἰσχυρίζονται, τὸν κίνδυνον τῇ αἱρέσει ἄχρι ἐς μὴ ἰούλιον μῆνα ἀναβεβλῆσθαι μόνον. χρόνος γάρ τις τὴν βασιλέως ῥώμαιον κατασχεῖν τινα, ἐξ οὗ αἱρεῖ τὸ χρυσοῦν ἐπὶ ῥώμῃ φλιὰν ἀφίκοιτο. χρόνον γὰρ ἔστιν ὅτε φασὶ τοὺς ἄνδρας ἐπὶ τὸν ἀκρωτηριασμὸν ἐλθεῖν· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐνίκησε· καὶ κατέστησε γὰρ στρατηγὸν ἐπὶ τὸν σκαπτέα· στρατηγὸς δὲ μετὰ τὸν ἰούλιον ἐχυρίζοντο εἶναι· οἱ μὲν, ἐπὶ μηνὸν ἑπτέκοντα ἢ πλείοσιν καθ' ἡμέρας γέγονεν· ἀφ' οὗ δὴ πέμπτῳ ἰουλίου ξυμβαίνειν ἔδοξε· οἱ δὲ ἐπὶ μακρὸν πεῖραν τῆς τοιαύτης βασιλείας ἐκέμενον μᾶλλον, ὅτε ἐξ ἡμέρας τῆς ἐσθῆτος μέχρι ἐπὶ ἀκαστοῦ χρόνου ἔμελλε, ἢ ἰούλιος τε ἀπ' αὐτοῦ κινδυνεύσειν· ἀπεμάζετο· ἀλλ' ἐκ ἄρα γνῶναι οὐδὲν ἔχομεν· οὐδὲ γὰρ βασιλεὺς ἔτι φαιμαίοις κατέσχε· καὶ ἡ στρατηγία ὕστερον ἀφαιρεθεῖσα ἔμελλε· καίτοι ἀπὸ τοιαύτης γέγθαι ἀρχῆς οὐκ ἔστ' ἐμοὶ ῥᾴδιον αἰτίαν εἶναι· ὡς μοι ἀφ' ὧν ἔσεσθε λελέξεται λέγειν. ἐγὼ γὰρ μετ' αὐτὸν δὴ τὸν βαρβαρικὸν φόβον ἐφ' ἡμετέρᾳ ἐλπίδι· ἀλλ' ἑτέρα πολὺ ἡ ἐκ τῆς ξυμβάσεως, ἡ ὕστερον στρατηγίαν· τῶν γὰρ στρατιωτῶν λογίων τῷ ἀριστεῖ ἀπὸ τοῦ ἔργου ἐξευρεθῆναι εἶναι, ἀδύνατα πᾶσι. οἵτε δὲ, ἅπερ ἐγὼ αὐτὰ ἐλέλυκα, εἰκότα ἀναλαβεῖν· ἅπαντα ἡ ῥᾳδιότης τοῦ πάντα ἐξ ἐκ τοῦ πεφυκέναι λέγει, οὐδὲ ἀρμονίαν τινὰ συνιέντες τῷ λόγῳ· ἀλλ' ἐπ' αὐτοῖς, ὅτε οὐδὲ αὐτοῖς λιθίνοις καὶ ξυλίνοις τὰ πρῶτα ἔστι, ἐνθένδε τὰ ῥώμαιον ἐς μετάλλου ἐλθεῖν, μεταβιβάζει ἐς αὖθ' ἑαυτοὺς ἀναλέγειν. καὶ πάλιν αὖ περὶ ῥωμαίους μαστιζομένους, ἀγαθὸν τὸ βασιλεῖ αὐτῷ· πάντα τὰ ἀδύνατα ἴσον ἀνθρώποις ἑτέροις· ἀπὸ τοῦ ἔργου τῶν εἰδώλων λόγων ξυνάπτει· ἐπὶ μὲν ἐκείνων αὐτοῖς, ἐνδιδόντων ἕνεκα τοῦ πράγματος· καὶ τοῦ λόγου ἐς πᾶσιν ἀληθοῦς· ἀκριβοῦς τοῦ ἔπους ἐμμένοντος γέγονε. ἀλλὰ πῶς μὲν λογιζέσθω ἕκαστος, ὅτου αὐτῷ φίλον· ἐγὼ δὲ ὅθεν περ ἐξέβαλον ἐπάνειμι, ἐπειδὴ γέγθοι ἀπίκοιτο τοιχεμαχηταί, ἐνίκησαν τοῦ νικᾶν ἐπαίνου οὗτος, ὥστε ἐξίεσθε, ἐκάτερος. τῇ δὲ ἑτέρᾳ βελτίονος πάντας ῥώμαιους ἐκάλεσε πολίτας τε καὶ γωναῖκας ἐς ἱκέτας λιτανεύσαι, καὶ τῶν οἰκετῶν τοὺς μὲν ἀναγκαίους σφίσιν ἐς τὰ τείχους τοῦ φυλακὴν ἐτάξατο· ὅπως δὲ μὴ ἐς δοτῆρας τῶν ὀθονηθείων καθιστάνται· πάντ' δὲ τοῦτο ποιῶν καὶ τῆς ἐκκλησίας ἐπεγγυᾶται, ἢ πᾶσι ἐκάστῃ ἡ θεραπαινὶς δοῦ· οὐ γὰρ ἔτι εἰς τοιαύτας φυγὰς αὐτοὺς ἵξεσθαι ἐκ πολέμου, καὶ τὰ ἐνθάδε παρέξεσθαι· ἀλλ' ὡσεῖ τι μὲν ἡμῖν ἐς ἡμέρᾳ ἐκάστῳ ἐκ αὐτῆς φέρεσθαι τῆς ὀθονηθήκης, ἐπεὶ-

ξαμβήη, ἐπλεύσαμεν ἐς Δηλίου ἐψίαν. ταύτῃ μὲν οὖν τὴν νύκτα ἡυλίσαντο ἑκάτεροι· ῥωμαῖοι μὲν ἐν τῷ προβόλῳ παγανίζοντες, καὶ βελισαρίου ἐν εὐφημίαις πεύμνοι, καὶ τὰ τῶν νεκρῶν σκυλεύματα ἔχοντες· γότθοι δὲ οὐδ' ἡ τραυματίας σφῶν θεραπεύοντες, ἢ οὐδ' πλαυτήσαντας ὀδυρόμενοι. βελισαρίου δὲ γράμματα βασιλεῖ ἔγραψεν· ἐδηλοῦτο δὲ ἡ γραφὴ τάδε. Λφίγμεθα εἰς τὴν ἰταλίαν, ὥσπερ σκέλλυες. χώραν τε αὐτῆς προβεβλημένοι πολλὴν, ἢ ῥώμην καταλάβομεν, ἀπωσάμενοι οὐδ' ταύτῃ βαρβάρους· ὧνπερ ἕναγχον τὴν ἄρχοντα λαβόντες ἐς ὑμᾶς ἔπεμψα. ξυμβέβηκε δὲ ἡμῖν τῶν γραπτῶν τὸ πλῆθος ἐν τῇ σικελίᾳ καὶ ἰταλίᾳ ὑπὸ φυλακῇ τῶν ὀχυρωμάτων καταστησαμένοις, ὥσπερ δηλωσαι κατακεκρατηκέναι μεγάλως, τὸ στράτευμα [ἐς πεντακισχιλίους ὁπλελεῖφθαι. οἱ δὲ πολέμιοι ἥκουσιν ἐφ' ἡμᾶς] ἐς μυριάδας πεντεκαίδεκα συνειλεγμένοι. καὶ πρῶτον μὲν ἡμῖν ὑπὸ κατασκοπῇ τῶν αἰφνης γιγνομένοις ἐδόκει πίσσειν ἐπιέναι, ἀναγκασμένοις τὸ ἔργον γνώμῃ αὐτῆς ἐς χεῖρας ἐλθεῖν· μικρὸν κατακεχωσμένοι ὀρύγματα ξυμβέβηκε πλῆθει. ἔπειτα δὲ τειχομαχήσαντες οἱ βάρβαροι πρὸς τῷ στρατῷ, καὶ μηχαναῖς πολιορκοῦντες πανταχόσε τὰ τείχεα· ὀλίγου ἐδέησαν ἡμᾶς τὸ αὐτόβοει ἢ τὴν πόλιν ἑλεῖν, εἰ μή τις ἡμᾶς ἀνήρπασε τύχη. τὰ γὰρ τῶν πραγμάτων νικῶντα τὴν φύσιν, οὐκ αἰεὶ ἐκόντως ἐς ἀνδρῶν ἀρετὴν, ἀλλ' ἐς τὸ κρεῖσσον αἰωρεῖσθαι πέφυκε. τὰ μὲν οὖν ἄχρι τάδε ἡμῖν πεπραγμένα, εἴτε τύχῃ τινὶ, εἴτε ἀρετῇ, ὡς ἄριστα ἔχει. τὰ δ' ἐνθένδε βουλοίμην ἂν ἀμείνω τοῖς πράγμασι τοῖς σοῖς ἔπεσθαι. ὅσα μὲν τι προσῆκεν ἐμὲ πειρᾶν καὶ ὑμᾶς πράξαι, οὐ μήποτε ἀποκρύψομαι. ἐκεῖνο εἰδὼς, ὡς πρέπει μὲν τὰ ἀνθρώπεια, ὅπη ἂν βουλομένῳ τῷ θεῷ εἴη: οἱ δὲ τῶν ἔργων ἁπάντων προσάπτοντες, ἐκ τῶν σφίσιν αὐτοῖς πεπραγμένων τὰς αἰτίας ἢ οὐδ' ἐπαίνους ἐς αἰεὶ φέροντες. ἐκεῖνο δ' ὅπλα τε καὶ γραπτὰ συλλέγω ἐς ἡμᾶς πεσεῖν τὸ πλῆθος, ὥστε τοῖς πολεμίοις ἡμᾶς πλείω ἐξ αὐτοπάλου τῆς δηλώσεως ἐς πόλεμον τόνδε καθίστασθαι. οὐ γὰρ ἅπαντα χρεὼν πίπτειν τῇ τύχῃ· ἐπεὶ οὐδὲ ὁμοίως ἐς πάντα τὸν χρόνον φέρεσθαι πέφυκεν. ἀλλά σε, ὦ βασιλεῦ, ἐκεῖνο εἰσίτω, ὡς ἐμοὶ νῦν ἡμῶν οἱ βάρβαροι φεύγουσιν: ἰταλίας τὸ τῆς σῆς ἐκπεπτώμεθα, καὶ προσαπβαλοῦμεν τὸ στράτευμα· καὶ * προσεῖναι ἡμῖν ποιοῦσι τὴν οὖσαν ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων αἰσχύνη. ἐῶ γὰρ λέγειν, ὡς καὶ ῥωμαίους ὁπλεῖν δόξαμεν, εἴ γε φεύγουσιν ἐλάσσονι τὴν σωτηρίαν τῆς ἐς τὴν σὴν βασιλείαν πεπίστευται πίστεως· ὥστε ἡμῖν καὶ τὴν ἄχρι τάδε γνωμένην ἐυημερίαν εἰς συμφορᾶν ὑπόθεσιν τελευτηκέναι ξυμβήσεται. εἰ γὰρ ῥώμης ἡμῖν καὶ καμπαιίας καὶ πολλῷ πρότερον σικελίας ἀποκεκρεῦσθαι τετύχηκε· τὸ πάντων αὖ ὑμᾶς κουφότατον τῶν κακῶν ἔδακνε τὸ μὴ τῆς ἀλλοτρίοις δεδηωῆσθαι πλουτεῖν. ἢ μὴν καὶ τόδε ἐκλογίζεσθαι ὑμᾶς ἄξιον, ὡς ῥώμην οὔπω πω τὸ πλεῖον πνὰ χρόνον οὐδὲ μυριάσι πολλαῖς διαφυλάξαι δυνατὸν γίγνεται, χώραν τε πρεβεβλημένην πολλὴν, καὶ τῷ μὴ ὑπὸ θαλασσίαν εἶναι, τῶν ἀναγκαίων ἀποκεκλεισμένην ἁπάντων. καὶ ῥωμαῖοι μὲν νῦν εὐνοϊκῶς ἡμῖν ἔχουσι· τῶν δὲ κακῶν αὐτοῖς (ὡς γὰ εἰκὸς) μηχανωμένων, οὐδὲν μελήσουσιν ὑπὲρ αὐτῶν ἐλέσθαι τὰ κρείσσω. οἱ γὰρ ἐξ ὑπογύου πρὸς ἐυνοιαν καθιστάμενοι, οὐ κακοτυχοῦντες, ἀλλ' εὖ πράσσοντες· τὸ πρὸν ἐς αὐτοὺς διασώζειν εἰώθασιν. ἄλλως τε καὶ ῥωμαῖοι λιμῷ ἀναγκασθήσονται πολλὰ, ὧν οὐκ ἂν βούλοιντο, πρᾶξαι. ἐγὼ μὲν οὖν οἶδα, θάνατον ὀφείλων τῇ σῇ βασιλείᾳ, καὶ διὰ τοῦτο ζῶντά με, οὐδεὶς ἂν ἐνθένδε ἐξελεῖν δύναιτο. σκόπει δὲ σοὶ ὁποῖα σοι ποτὲ δόξει ἡ παύτη βελισαρίου τελευτὴ φέρει. τοσαῦτα μὲν βελισάριος ἔγραψε. βασιλεύς τε ξυναρχθεὶς, * στρατεύματί τε καὶ ναυσὶ πανσυδὴ ἤγειρε· καὶ τοῖς ἀμφὶ βαλλεριανὸν τε καὶ μαρτῖνον ἐπέστειλε κατὰ τάχος ἰέναι. στελλόντες γὰρ ξὺν στρατεύματι ἄλλῳ [ἀμφὶ ταῖς χειμερίναις τροπαῖς ἔτυχον, ἐφ' ᾧ πλεύσουσιν] εἰς ἰταλίαν, οἱ δὲ καταπλεύσαντες εἰς τὴν ἑλλάδα (περαιτέρω γὰρ βιάζεσθαι τὴν πλοῦν οὐκ οἷοί τε ἦσαν) διεχει-

κατατίθημι τὰ

τύχῃ τινὶ ἔβαλλε. Διεβαὶ δὲ τὸν τ θώρακα καὶ τὸ τῦ ἀνθρώπου σῶμα τὸ βέλ-
ος, ὑπὲρ ἥμισυ ἐς τὸ δεξιὸν ἴδυ. ἐπείρσε τὸ αὐτὸ τὸν ἄνδρα ξυνδῆσαι, ἐκρὸν ἤρτηται ὅπερ
ἐπὶ οἱ γόητοι κατᾶδον: καπῤῥωσήσαντες, καὶ βελῶν ἔξω γενόμενοι. ἔμενον μὲν ἔτι ἐν τ
τάξει· ὅτε δὲ ἐν τῷ τάχει οὐκ ἔτι ἐλύοντο. βίατας δὲ καὶ περάνος, ἐνίοτε δὲ ἐν
βιβαρίῳ ἰσχυρότατα ἐγκειμένου σφίσι, βελισάριον *μεπέμποντο. ὁ δὲ δείσας τὸν τῷ * μετέπεμπον.
ἐν τοῦθα τάχει (οὐ γὰρ πώτη ἐπεμαχοῦντο, ὥσπερ ἔρρητο) κατὰ τάχος ἐβοήθει αὐ-
τοῖς, ἵνα τῶν τινὰ ἀπολοίποιεν λιπῶν ἐν σκολαρίᾳ. καὶ ὅτε ὁρατοὺς ὁρᾶν ἐν βιβαρίῳ
τὸν προσβολὴν τῶν ἑαυτῶν πεφοβημένους, μεγάλῳ τ οὔσαι καὶ πολυανθρώπων:
ὑπερφρονεῖν τὶ τῶν πολεμίων ἐκέλευε, καὶ ἀπὸ τῷ θαρσεῖν αὐ πεποίθησιν. οὐ δὲ ἐ πω τῇ
χώρᾳ ὁμαλὸς κομιδῇ. καὶ ἀπ' αὐτῦ πῶς ἐφοδεῖς τῶν προειόντων ἐγκεκυφώς τι τὸ
τινι τὸ ἐκείνῃ τάχος οὕτω ἀπεπλῆξεν διέρρυηκεν. ὡς τῶν πλίνθων μὴ λίαν τὸν ξυνδε-
κλον ξυνισχύειν. τάχισμα δὲ ἄλλο ἐργαζὸ προβέβλητο ἔξωθεν αὐτῷ οἱ παλαιοὶ ῥωμαῖοι.
ἐκ ἀσφαλείας τινὸς ἕνεκα (οὐ γὰρ οὕτω οὐδὲ πύργων ὀχύρωμα ἔχει, οὐ μέν οὐδὲ ἐπάλ-
ξεις τινὲς ἐν τοῦθα πεποίηνται, οὐδέ τι ἄλλο, ὅθεν ἂν καὶ ἀπωσθεῖεν τὴν οὐ τὸν ἐς περι-
βόλου ἀπουσίαν τῶν πολεμίων:) ἀλλὰ τρυφῆς τινὸς ἐκ ἀνθρωπίνης χάριν· ὅπως δὴ
λέοντας τὴ καὶ ἄλλα θηρία καθηρξάμενοι ἐν τοῦθα τηρῶσιν. διὸ δὴ καὶ βιβαρίον τὸ τὸ
ὀνόμασεν, οὕτω γὰρ ῥωμαῖοι καλοῦσι τὸν χῶρον, οὗ ἀπὸ τῶν ζώων τὰ μὲν χρειῶν τῆς φυλακῆς
ἕνεκεν. ἐνίοτε μὲν οὖν μηχανὰς τὰς ἄλλας ἄλλῃ τῷ τάχους ἐπίμαζε. καὶ κατὰ τὸ ἔξω
τάχισμα ὅτε γόητας εἶναι σκέλδυσιν· οἰσύμενοι, ἐπὶ τὸ πῦ ἐν τοῖς γίνονται, πίνω οὐδενὸς
τῷ τάχους κρατήσειν, ὅπερ οὐδεμιᾷ ἰσχυρὸν ξυνηπίστατο εἶναι. βελισάριος δὲ, ἰδὼν ὅτε
πολεμίους τὶ, τ βιβαρίον διερύσαντας, καὶ πολλαχῇ τῷ προβόλου προσβάλλοντας, εὖτε
ἀμαυρὸν ὅτε ὁρατοὺς οὔτε ἐν τοῖς ἐπάλξεσι μένειν, ὅτι μὴ λίαν ὀλίγους· ἅμα καὶ περ
ἅπαν ξυὸ αὐτῷ ἔχων, εἴ τι ἐν σκαπτοῖδι λογμὸν ἐπὶ. κάτω δὲ ἅπαντας ἀμφὶ τὰς πύ-
λας ἐν θώρακι δὴ ἔχει πθωρακισμένους τὴ ξίφη μέτα ἐν χερσὶ φέροντας. ἐπὶ δὲ οἱ
γόητοι, διελόντες τὸ τεῖχον, ἐσπερ τὸ βιβαρίου ἐγένοντο· κυπελλαίου ξυὸ ἄλλοις πολλοῖς, κατὰ
τάχος ἐπ' αὐτοὺς ἐξεβίβασας. ἔργου ἅμα ἔχεσθαι. καὶ οἱ μὲν τῷ φόβῳ πεπληγότες ἅπαν-
τας ἔκτεινον· οὔτε ἀμυνομένους τὴ ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαφθειρομένους ἐν τῇ ἐς τὴν ἔξο-
δον στενοχωρίᾳ. τῶν δὲ πολεμίων τῷ ἀπροσδοκήτῳ καταπλαγέντων. καὶ οὐκ ἐν τάχει
ξυνταγμάτων, ἀλλὰ ἄλλων ἄλλῃ φερομένων· τὸ προβόλου τὰς πύλας ἀνακλίνας βε-
λισάριος ἐξαπίνης, ἅπαν ἔτι ὅτε ἑαυτοὺς ἐφίει τὸ στράτευμα. καὶ οἱ μὲν γοτθοι ἐς
ἀλκὴν ἡκιστα ἔβλεπον· ἀλλ' ἐς φυγὴν, ὅπῃ ἔτυχεν ἕκαστος, ὥρμηντο. ἐπισομένοις δὲ
ῥωμαίοις, ὅτε ἀεὶ ἐν ποσὶ ῥᾴστα ἔκτεινον. ἦν δίωξις πολλὴ γίγνεται· ἐπὶ οἱ γόητοι μακρὰν
ἀποληλεμμένοι τῶν σφετέρων χαρακωμάτων, τῇδε ἐταχομάχουν βελισαρίου δὲ τὰς
τῶν πολεμίων μηχανὰς καίειν σκέλδυεν. ἔτι πολὺν δὲ ἡ φλὸξ αἴρομένη, μείζονα τὴν
ἔκπληξιν (ὡς τὸ εἰκὸς) τοῖς φεύγουσιν ἐνεποίει. ἐν τούτῳ δὲ ἐκ τὰ πύλας σκολαρίαι ξυμ-
πεσοῦσαι τὴν ὁμοίαν τύχην ξυνέβη: τὰς τ πύλας ἐξαπίνης ἀνέῳγεν, καὶ ἐς ὅτε βαρβά-
ρους ἐκ τῷ ἀπροσδοκήτου ἐσέπιπτον· πύστε τ ὀκ ἀμυνομένους, ἀλλὰ τὰ νῶτα σφίσι παρασχόν-
τας, ἔκτεινον· ἐκ τὰ κατ' αὐτοὺς μηχανήματα ἴκαινεν, καὶ ἡ φλὸξ πολλαχῇ τὰ τείχους ὑπὸ
μίκα ἤρθη· ἤπ τῶν γόητων ὑπαγωγὴ κατεκράτησε. ἤδη δὲ πάντες τὰ προβόλου ἐγένε-
το· ἐκ ἡ κραυγὴ ἀμφοτέρωθεν ὑπερφυὴς ἐγένετο, τῶν μὲν ἐν τῷ τάχει ῥωμαίων τοῖς διώκου-
σιν ἐγκελευομένων. τῶν δὲ ἐν τοῖς χαρακώμασι, τὸ τὰ πάθους ὑπερβολὴν ὀδυρομένων.
ἀπίθανον δὲ γοτθων σκοπῇ τῇ ἡμέρᾳ τρισμυρίους, ὡς αὐτῶν οἱ ἄρχοντες ἰσχυρίζοντο· καὶ
τραυματίαι πλείονες ἐγένοντο. ἅπ γὰρ ἐν πλήθει πολλῷ, εἴ τι δεῖ τῶν ἐπάλξεων τὰ πολ-
λὰ ἐτύγχανον εἰς αὐτοὺς βάλλοντες· ἐκ εἰ τὰς ἐπικλήσεις πεισόμεθα. πάμπολύ τι χρῆμα
κατέπληγμένων τε καὶ φυγόντων ἀνθρώπων διέφθειρεν. ἤ τε τειχομαχία πεῦσι δὲ-

καὶ τῷ ξυμμάτων πλήθει. ἔς τ δὲ περίοδον ἐλθὼν καταπλαδὴν τοῦ πολέμου ἐνέβαλε, καὶ
ἐς τοῦτο Φυλακτηρίου κρατήσων, δι' ὀλίγου ἀθρήσας εὐθὺς πίνω. ὄψεως δὲ περιβόητον
μῆκος ἐκέκλιζον, οὐδὲν ἐλασσούμενος τῶν ἐς πέρσας ἀφιγμένων. καὶ ἐλαθὼν τοὺς ἐκεῖ
τοὺς ἀγχοτάτω αὐτῶν ἥκοντας. ὑπὸ γὰρ τῇ σφῶν κρημνῷ ἔλαθον, ἐς τὸν πύργον ἐκ
δοπεύλου νεῶν ὀλίγαι. ὅθεν δὴ φασίν τινες ἐξαπίνας ἔρευ ἔχειν, ὡς μήτε τῇ καλωμένῃ
βαλίστρᾳ χρῆσθαι τοὺς Φύλακας οἵους τε ὦσι (οὐ γὰρ πάμπυσιν, ἀπὸ μηδὲ ἑκατέρας τῆς
μηχανῆς αὐτῇ τὸ βέλος) οὐμὲν οὐδὲ ἐν τοῖς πολεμίοις τοῦτο ὄπιστας ἀμύνασθαι. τὸ
πρᾶγμα δὲ σφίσι ἀλόντας ὄψεσθαι αὐτίκα τοῦτο. ἐπεὶ δὲ καιρῷ τινι οἱ γέτθοι ἐκκλησίαν
βάλλονται συχνὰ ἐς τὰς ἐπάλξεις· καὶ τὰς κλίμακας ἤδη προσθέσθαι τῷ τοίχισματι
ἔμελλον, κυκλώσαντος σφίσιν τι τοῦτο ἐκ τοῦ παρόντος ἀμυνοῦμαι. αἰεὶ γὰρ αὐτοῖς ἐγκεί-
σεσθαι, κατὰ νέφος ἐκ τῶν παλαίων ἐγένετο· χρέων μίαν τινὰ ὀλίγον ἐκπλῆξαι τὰς ἐκ-
κλησίας ἐλθεῖν, οὐκ ἔχουσιν ἐλπίδα καθ' ὅ,τι χρὴ ἀμυνόμενοι σωθῆναι. μετὰ δὲ ξυμ-
φορήσαντες, τῶν ἁλμάτων τὰ πλοῖα, μεγάλα λίαν ὄντα, διαφθεῖραι ἀρξάντων τὸ πλῆ-
θους ὑπερπλησθὲν ἐσφίσιν χερσὶν ἀμφοτέραις, κατὰ κορυφὴν δὲ τοῦ πολεμίου ἐρ-
ρίπτουν. οἱ δὲ βαλλόμενοι ἐκπίπτουσιν. κατὰ κράχυ τι αὐτῶν ὑπεχαρίσαντο, τὸ πλεῖον
ἤδη ἁμαρτοῦσι ἔχοντες· ἐβάρησάν τε, καὶ ξὺν βοῇ μείζονι, πέζεις τε καὶ λιθοβολίας, τοὺς
τειχομαχεῖν τοὺς ἡμυύοντο καὶ τῶν μηχανῶν ἀψάμενοι, ἐς δίκην μέγα τοῦτο ἐκαίνισαν
ἔχειν· ἥ τε προβολὴ αὐτῶν δι' ὀλίγου ἐγίνετο. πρῶτα δὲ ἠρξάμενοι τοῦτο ἐκ τοῦ πύργου
τοὺς πλησιοχώρους ἐκκαίειν, ἔπειτα καὶ τοὺς ἀπωτέρω ἐπὶ τὸ ἔργον ἐκάλουν. ἐπεὶ δὲ
πολλοὶ ἐπεγένοντο, ἡ ῥᾳδίως ὠσάμενοι· ἐπεὶ οὐ πανταπασιν ἀφύλακτον (οὔτε γὰρ οἷόν τε
ἦν) τὸ ἐκεῖνη τοίχισμα εὗρον, οὕτω τὸ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ τὸ ἀμφὶ τὴν ἡμιπόλιν ἀδρηλίαν ἐγίνετο.
ἐς μὲν πόλιν τὸ ἐπὶς πεπαιρόντουν, ἡ πανκρατὴς καλεῖται, δυνάμεις τῶν πολεμίων ἐλθεῖσαι οὐδὲν ὅτι καὶ ἄξιον λεγομένου ἔπραξαν, χωρεμυόχρι.
αὐτοῦ τε γὰρ καὶ πρὸς τοὺς Φόσσους οὐκ ἀνῆκον, πανταχόθεν τῆς πόλεως πεζοὺς ἐπι-
πολῶν ἐπὶ τοῦτο Φυλακὴν ἄγοντες, ξυνεκαπολέγω πεζικῷ, οὐ αὐτὸς ἦρχεν. ἡμεῖς δὲ τὰ πόλεως
Φλαμινίας ἀπεπεπράκατο. ἐπεὶ ἐς χώρην κρημνώδη κατέβη, οὐ λίαν ἰσχυρὰ πρόσοδον,
οἱ ῥῶτες ἐπὶ τοῦτο πεζικὸν πολὺ ἐφύλασσον· καὶ σύνοπλοι, ἐς αὐτοὺς ἐρεῖς. πανταχῆς
δὲ μιζάξυ τῆς πύλης. καὶ τὸ ἐς ἀριστερὰ ἰσχυρὸν πύλισμα· ἡ πηγὴ καλουμένη μιᾶς τε
καὶ εἰκοστοῦ. εἶχε τὸ παλαιὸν ἀπὸ πύργου διαιρεθὲν (οὐκ ἐξ ἀδιαφεύς μὲν τι,
ἀλλ' ἔστιν ἐς μήκους τὸ ἡμίσεον) οὐκ ἴσον μέν, οὐτι ἄλλως διαφέρον· ἐκλιπὸν δὲ οἱ
τοῦτο ἐφ' ἑκάτερα, ἐς τὸ μὲν οὐκ ἐς τὰ ἄλλα τοῖχος, τὸ δὲ ἐς τὸ Φαινόμενον. καὶ ἀπ' αὐτοῦ
τὸ μὲν ἄλλο διέρρωγε πρὸς τῇ σφετέρᾳ γλώσσῃ ἐκ παλαιοῦ καλούμενον τὸ χώρου, πύ-
πτω δὲ τὸ μέρος καθεῖλόν τε καὶ ἀνεπεδομήσαντο βελτίονα κατ' ἀρχὰς ἐγχειρεῖν-
τες, [ἐκώλυον ῥωμαῖοι, πίστιν σφίσι τὸ δόσεσθαι] ὑποχείσθαι ἰσχυριζόμενοι, αὐτῷ μᾶλ-
λησιν τὸ ἐκπύργιον Φυλακτηρίου. τοῦτον δὲ τὸ δόσεσθαι σίδηρον ῥωμαῖοι καὶ τεχνίται-
σι πάντων μάλιστα· αἰτοῦσι τὰ αὐτοῖς ἅπαντα ἐς τὸ δεῖσθαι τῷ χωρίῳ, ἢ δυνησοῦσι καὶ σκευ-
δοκήσειν. οὐδὲ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, οὐμὲν οὐδὲ ἐς τὰ ἄπαντα χρέων, καθ' ὃν χρόνον ἐρ-
μέλιον ἐπολιόρκουν. οὐδὲ πολεμίων τὰς δύναμις ἐκπύργιον ἀφίκετο, οὐδέ τινα παρεχώ-
ρησέσθαι ξυνίσης. καὶ ἐξαπατᾶσθαί μοι δοκοῦσιν ἥκιστα τῶν πολεμίων, ἢ ἐς πέρσας, αὖτη ἡ τὸ βελέσθου μοῖρα· ἐπεὶ πάντα τὰ χρέων ἦλθεν· οὐδὲ ταχυμαχούντων οὐδὲ νύκτωρ
ἐπιβουλεύοντων τῷ τοίχισι, εἶα πολλὰ ἐπεχείρουν. ἐμὲ δὲ οὐδὲ ὕστερόν τις αἰσχυνομέ-
νοις τοῦτο ἐτόλμησεν. ἀλλ' ἐς ἡμέραν πᾶσαν οὕτω τὸ ἐκεῖνη διήρπαν τοῖχος. τοῦτο μὲν
οὖν ὧδε πη ἔχειν. ἐν δὲ παλαιᾷ τῇ πύλῃ [αἰπὺς, δύμηκες τὸ καὶ ἀγαθὸν τὰ πλίνια, θαύ-
ματα τε ἐνδιδυσκόμενον, καὶ] κεράτιον ἐν τῇ κεφαλῇ ἔχων· ὧν τι οὐκ ἀφανὲς ἐν τῷ τοῦ
γέτθων ἔθνει. οὐκ ἐν πόλει ζὺν τοῖς ἄλλοις ἔμενεν· ἀλλ' ὑπὲρ δίκαιον, ἐκπύργιον [ἔλαθεν
χρῶσθαι ἐς τὰς ἐπάλξεις.] τοῦτον δὲ τὸ ἀνδραμηκανὴ, ἐν πύργῳ καὶ μέρος τὸ λαιὸν ὄντα,

τοῦχη

ἐξέπλησσε. Βελισσαρίου δὲ βαδίζουσιν ξὺν τοῖς μηχανεῦσιν ὁρῶν τὸν τῶν πολεμίων φόβον, παῖξαι ἐγίλατο τὸ, καὶ ξὺν ὀλίγοις προσιόντας ἡσυχάζειν ἐκέλευε, καὶ τῶν χειρῶν μηδαμοῦ ἄρχοντας αὐτὸς πρῶτος. ὅπου δὲ ἕνεκα γελοῖα; ἐν μὲν τῷ αὐτίκα ἥκιστα ἐδόκει, ὕστερον δὲ ἐγνώσθη. ῥᾳδίως μὲν γὰρ τοὺς αὐτὸν αἱρουμένους ὑποπτήσαντες· ὀκνοῦντά τε, καὶ αἰσθόμενον καὶ ὅτι ἐς τὸ πρόσω ἰόντες οὐκ αἰσχύλοι ξὺν ἐαυτοῖς, θᾶσσον ἐπίοιεν. ἐπεὶ δὲ χάρακι τῷ πρόσθεν ἐγγυτέρω ἵκοντο, πρῶτος ὁ στρατηγὸς τὸ τεῖχος ὑπεκτείνας, τῶν τινὰ τοξεύμασι μεῖναι τε, καὶ τῆς στρατιᾶς ἡγεῖσθαι, ἐς τὸν αὐχένα ὀπίτυχὼν βάλλει. καὶ ὁ μὲν κωφὸν πληγεὶς, ἔπεσεν ὕπτιος· ὁ δὲ λεὼς ἅπας αὐίκα ἐξαίσιόν τι καὶ οἷον κρῆσσον ἔμελλεν οἰωνὸν ξυνενεχθῆναι σφίσιν οἰόμενοι. ὅθεν δὲ Βελισσαρίου τὸ βέλος ἀφιεῖτο, τοῦτο τοῦτο καὶ αὖθις ξυνίδη, καὶ ἅτε κραυγὴ μείζων ἀπὸ τῆς βολῆς ἤρθη· καὶ ξὺν ὁλκοῖς ἡσσῶντο ῥωμαῖοι φόνου. καὶ τότε μὲν Βελισσαρίου τῇ μὲν στρατιᾷ πᾶσιν κινῆσαι τὰ τοξεύματα ἰσήμηνε· ξὺν δὲ ἀμφ' αὐτὸν ἅπαντας ἐς μόνους ξὺν βόᾳ ὀκέλευε βάλλειν. πάντων τὰ τῶν βοῶν αὐτίκα πεσόντων· οὐδὲ ξὺν πόνοις περαιτέρω κινῆσαι οἱ πολέμιοι ἦχον, οὐδέ τι ὀπισχνήσασθαι. * ἀπορούμενοι ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ, οἵου τι ἦσαν. οὕτω τὸ Βελισσαρίου ἡ προνοία ἐγνώσθη, τὰ μὲν ἑκάστοτε ὄντας ξὺν πολεμίους ἀναστῆσαι πεφυκέναι· καὶ ὅτι γελοῖα τοῖς τῶν βαρβάρων εὐήθειαν, εἰ δεῖ βόας τοξεύσειν ἐς τῶν ἐναντίων τὸ τεῖχος· οὕτω ἀπροσκέπτως ἐλπίσαι εἶχον. ταῦτα μὲν ἀμφὶ Βελισσαρίου πύλῃ ἐγίγνοντο. οἱ δὲ ἐς τὸν ὑπερουσθέα. γέφυραν μὲν στρατιᾷ πολλῇ αὐτοῦ ἔσαν φάλαγγα δὲ αὐτῶν βαθεῖαν κομίσῃ ποιησάμενοι, καὶ τῆς ἄρχουσιν ὀπισθίας, ἐπέβαλλον μὲν μηδαμῇ τῷ τοξεύειν ποιεῖσθαι, μένοντας δὲ ἐν τάξει βάλλειν τὰ ὀχυρὰ ἐς τὰς ἐπάλξεις, καὶ ὡς ἥκιστα βελισσαρίῳ καιρὸν ἐνδιδόναι ὀπιθοφυλάκων ἐπιρρῶσαι τὸ τεῖχος ὅπῃ αὖ αὐτὸς προσβάλλειν μέλλῃ στρατῷ πλείονι· οὕτω τὰ ἀμφὶ πύλῃ περιέρχεται ὀπὶ μοῖραν τὸ τοξεύματος, ἣν ῥωμαῖοι βιβάριον καλοῦσι, καὶ ἦ τὸ τεῖχος ὑπεραχώτατον μάλιστα, πολλῷ στρατῷ ἦεν. ἐτύγχανον δὲ ἤδη καὶ μηχαναὶ ἄλλαι, πύργων τε καὶ κριῶν, καὶ κλίμακες πολλαὶ ἐποιοῦντο οὖσαι. ἐν τούτῳ δὲ γεφυρῶν προσβολὴ ἐπῆρτο, ἐς πύλην ἀβρηλιανὴν, ἐγίνετο πρόπυλον πυῷδες. Ἀδριανοῦ τὸ ῥωμαίων αὐτοκράτορος τάφος, ἔξω πύλης ἀβρηλίας ἐστὶν, ἀπέχων τοῦ τοξεύματος ἔσον λίθου βολὴν θεάματος ἄλλου πολλοῦ ἄξιον. πεποίηται γὰρ ἐκ λίθου περίου, καὶ οἱ λίθοι ἐς ἀλλήλους μεμυκασιν. οὐδὲν ἄλλο ἐστὶς ἔχοντες. πολυρραί τε αὖτε πανταχῇ εἰσὶν ἐπ' ἀλλήλαις. τεῖχος μὲν ἀρχαῖόν τε ἐς λίθου βολὴν ἐκ τῆς αὐτῆς, αἰσθοῦσι τὴν ἔπειτα, θαυμάσια οἷα. τοῦτο δὴ τὸν τάφον εἰ παλαιοὶ ἀνθρωποι (ἐδόκει γὰρ τῇ πόλει) ὀπιτειχίσασθαι ξύλοις * αὐτὸν ὀπὶ τοῦ τοξεύματος διήκουσι, μέρος εἶναι τοῦ τείχους πεπίστευκε. ἔοικε γοῦν πύργῳ ὑψηλῷ πύλης τῆς ἑκείνη προσβεβλημένῳ. διὸ μὲν οὖν τὸ ἐνταῦθα ἐχύρωμα ἱκανώτατον, τούτῳ δὲ τῷ φυλακτηρίῳ κωφεύσαντα ὀπισθίας βελισσαρίου ἔτυχεν. ᾗ δὴ ἐπίστασις καὶ τὸ φυλακῆς τείχους τοῦ ἐχομένου ὀπεμελήθησε, φαύλως τινα καὶ οὐκ ἀξιολόγως φρουρὰν ἔχοντες. ἥκιστα γὰρ ταύτῃ ὀπεμάχουν ὄντες ᾗ τοξεύουσι, ἄπορον ποταμοῦ προβρέοντος· εὐθυμίᾳ αὐτοῖς προσβολὴ ἴσως ὑποπτήσας, οὐκ ἀξιόλογον ἐνταῦθα φυλακτήριον κατέστησατο· ἀλλ' ὀλίγων τοῖς τῶν στρατιωτῶν ὄντων, τοῖς τῶν χωρίων ἀναγκαιοτάτοις τὸ πλῆθος ἐνεμίμνον. * ἐς πεντακισχιλίους γὰρ μάλιστα τὸ βασιλέως στράτευμα ἐς ῥώμην κατ' ἀρχὰς τῆσδε τῆς πολιορκίας ξυνίει. κωφεύσαντας δὲ (καὶ γὰρ οἱ ἀγγέλλοντες οἱ πολέμιοι τὸ ἐς τὸν τάφον ὑποπεπτωκότας ἐδόκησαν) ἰδόντας ἐκεῖσε τοιχίσασθαι· αὐτοὺς μὲν τοῖχος ἐνταῦθα ξὺν λίθοις ποσὶν ἐξοῆθε· τοῖς δὲ πλέοσι τῆς ἐν τῇ πύλῃ τὸ τῷ τάφῳ φρουρᾶς ὀπεμελήθησε παρεῖχε γελᾶν. ἐν τούτῳ δὲ οἱ τοῦθι πύλῃ τῇ ἀβρηλίᾳ τὸ τῷ ἀδριανοῦ πύργῳ προσιέβαλλον· μηχαναῖς μὲν οὐδεμίαις ἔχοντες, κλιμάκων δὲ πάμπολύ τι ἐπιζεύξασθαι χρῆμα, καὶ πεζο-

νήροντες, πίσσαρας μὲν ἄνω, πεσσοὺς δὲ πρὸς τῇς βάσεσιν ἐναρμόζουσιν. οἰκίσκου τὸ χῆμα πτεραγώνου ἐρχαζόμενοι, προκάλυμμα παστεχόθεν αὐτὸ πίχων τὸ καὶ τέχους, διφθέρας αὐτῇ περιβάλλουσιν· ὅπως ἤτε μηχανὴ τῇς ἑλκουσιν ἐλαφρὰ εἴη· καὶ οἱ ἔνδοθεν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ὦσιν, ὡς πρὸς τῶν ἐναντίων ἧκιστα βάλλεσθαι. ἐν δὲ αὐτῇς σκοπὸν ἑτέραν ἄνωθεν ἐγκαρσίαν αἰαρτήσαντες, χαλαραῖς τῇς ἀλύσεσι κατὰ μέσον μάλιστα τὸ μηχανικὸν ἔχουσιν. ἧς δὴ ἐξῆπται πιοῦμβοι τὸν ἄκρον, σίδηρον πολλῷ καθάπερ ἀκίδα καλύπτουσι βέλους. ἢ καὶ πτεράγωνον, ὥσπερ ἄκμονα, τὸν σίδηρον πιοῦσι. καὶ προχοῇς μὲν ἡ μηχανὴ πίσσαρσι πρὸς κίοσι ἰκάνῳ κειμένοις ἐπῆπται. αὖδρις δὲ αὐτὸν οὐχ ἧσσον ἡ κατὰ πυτήκοντα κινοῦσιν ἔνδοθεν. οἱ ἐπισταὶ αὐτὸν τῷ πρὸς βόλῳ ἐρείσωσι· τὸν σκοπὸν, ἧς δὴ ἄρτι ἐμνήσθην, μηχανῇ πὶ φέροντες, ὀπίσω ἀείρουσιν, αὖθις δὲ αὖτὸν ξυὼ ῥύμῃ πολλῇ ὅπὶ τὸ τῆχος ἀφιᾶσιν. ἡ δὲ συχνὰ ἐμβαλλομένη, κατασείσαί τι, ὅπη προσπίπτοι, καὶ διελεῖν, ῥᾷστα οἷά τέ ἐστι. καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὸν ἐπωνυμίαν τοῦτον ἡ μηχανὴ ἔσχε· ἐπεὶ τῇς σκοποῦ ταύτης ἡ ἐμβολὴ προσύχουσα, πλήσιον ὅπου περατύχοι, καθάπερ τῶν πρεσβάτων τὰ ἄρρενα, ἔωθε. τῶν μὲν οὖν τειχομαχούντων οἱ κριοὶ, τοιοῖδέ εἰσι. γόητες δὲ πάμπολύ τι χρῆμα Φακίλλων, ἔκ τε ξύλων καὶ καλάμων πεποιημένοι, ἐς πρόσοψιν ἔχον· ὅπως δὴ ἐς τὸν πάφρον ἐμβαλόντες, ὁμαλές τι τὸν χῶρον ἐργάσωνται, καὶ τοῦτῳ βαδίζειν αἱ μηχαναὶ ἧκιστα ἔργωνται. οὕτω μὲν δὴ γόητες προσποιοῦσι, τειχομαχεῖν ὠρμῆσθαι. βελισταρίου δὲ μηχανὰς ἐς τοῦτο πύργους ἐποίησε, ἃς καλοῦσι Ἑλέπολας. τέχος δὲ χῆμα ἔχουσιν αὗται, ἐπιρθὲν τι αὐτὰ κοίλη τὶς κεραία προσύχει· αὐτὴ μὲν, χαλαρᾷ ἠρτημένη σιδηρᾷ δὲ ἀλύσει πνὶ ὄπικειμένη. ἐπεισὰν οὖν τοῦτο πλησίους ἐσθένδε βάλλειν ἐθέλουσιν ἄνθρωποι, ξυέχουσι ξεραχίς ἐπίσησι τὰ ξύλα ἐς ἄλληλα νεύειν ποιοῦσιν, ἃ δὴ τὸ τέχος ἄκρα ξυμβαίνειν εἶναι· τὸν τε ἄτρακτον ἐν τῇ κοίλῃ κεραίᾳ τιθέντες, τῶν ἄλλων βελῶν, ἅπερ ἐκ τῶν τέχων ἀφιᾶσι, μήκιστα μὲν ἔχοντα ἥμισυ μάλιστα, εὐρύτατα δὲ κατὰ τὸ τετράπλασιον. πίεσις μὲν τοῖς οὐ τῇς ἐώθασιν αἰνέχοντες· ἀλλὰ ξύλα λιπὰ ἐς τῶν πίεσιν τὸν χώρον ἐπείροντες, ὅλον ὑπομιμοῦνται τὸ βέλους τὸ χῆμα. μεγάλου δὲ αὖτοῦ λίαν καὶ τὸ πάχους κατὰ λόγον τὸν ἀκίδα ἐμβάλλοντες, σφίγγουσί τε πολλῷ οἱ ἀμφοτέρωθεν μηχαναὶ ποτί. καί τοι ἡ κοίλη κεραία προϊοῦσα, ὀκλάζει μὲν· ξυὼ ῥύμῃ δὲ ποσοῦτῃ ἐκκλίνει τὸ βέλος, ὥστε ἐξικνεῖσθαι μὲν οὐχ ἧσσον ἢ κατὰ σφὺρ τῇς τοξικῆς βολᾶς. σίνεσθαι δὲ ἢ λίθου ὀλιγυχῶν, πάμπαν ῥᾳδίως. τοιαύτη μὲν ἡ μηχανή ἐστιν ὅπὶ τὸ ὀνόματος τύπου, ἔτι δὴ βάλλει μάλιστα, ὁπλισθεῖσα. ἑτέρας δὲ μηχανὰς ἐπέξεισι τὸ πρὸς βόλου ἐπάλξεσιν, ἐς λίθων βολὰς ὀλιγοδεΐας. σφενδόνας δὲ αὖται εἰσὶν ἐμφερεῖς, καὶ ὄναγροι ὀνομάζουσι. τὸ δὲ τῇς πύλαις λύκους ἔξω ἐπιτίθεσι, οὓς δὴ ποιοῦσι τρόπῳ τοιῷδε. σκοποὺς δύο ἑστῶσιν ἐκ γῆς, ἄχρι καὶ ἐς τὰς ἐπάλξεις ἐξικνουμένους. ξύλα τὸ ὀρθοστάδα ἐπίλληλα θέμενοι· τὰ μὲν, ὀρθὰ· τὰ δὲ, ἐγκάρσια· ἐναρμόζουσιν, ὡς τῶν ἑτέρωθεν τὸ ἐν μέσῳ ἐς ἄλληλους τρυπήματα φαίνεσθαι. ἐκάστης δὲ ἁρμονίας ἐμβολή τις προσύχει, κίντρῳ παχεῖ ἐς τὰ μάλιστα ἐμφερὴς οὖσα. καὶ τῶν ξύλων τὰ ἐγκάρσια ἐς σκοποὺς ἑτέρωθεν πεζάμενοι, ἄνωθεν ἄχρι ἐς μέσον σκήπτουσι τῷ ἡμίσεσι, ὑπτίας τὰς σκοποὺς ὅπὶ τῶν πυλῶν ἀνακλίνουσι. καὶ ἐπεισὰν αὐτῇς ἐγγυτέρω οἱ πολέμιοι ἵκωνται, οἱ δὲ ἄνωθεν ἄκρων σκοπῶν ἀψάμενοι ὠθοῦσιν· αὖται * δὲ ἐς τοῦτο ὄπιόντας ἐκ τῶ αἰφνιδίου ἐμπίπτουσι, τῇς προσύχουσι τῶν ἐμβολῶν, ὅσους ἂν λάβωσιν, ὀλίτους κτείνουσι. βελισάριος μὲν τοῦτο ἐποίει. γόητες δὲ ὀκτωκαιδεκάτῃ ὅπὸ τῇς προτεθείσης ἡμέρᾳ, σὺν πολλῷ σφίσιν ἠγουμένου, ἀμφὶ ἠλίου ἀνατολὰς, ὡς τειχομαχήσοντες ὅπὶ τὸ βέλος ἦεσαν· καὶ ῥωμαίους ἅπαντας προϊοῦσι ἡ τῶ πύργου τὸ καὶ κελῶν ὄψις, παντάπασί τι ἀηδὴς οὖσα, ἐξέπλησ-

* δὲ ἐς

ἐμπεσεῖσθαι· τὰ ῥωμαίων πράγματα παύτῃ οἰόμθ· πείσθεις ἂν δὲ βελισάριον ἄλλους τι, καὶ ἄλβιλα ἔπεμψεν. οἱ, ἐπειδὴ ἐς ὄψιν τὼ βελισαρίου ἀφίκοντο, παρόντων τὶ τῶν ἐκ βουλῆς, καὶ ὅσοι τᾶ στρατᾶ ἄρχοντες ἦσαν· ἔλεξαν τοιάδε. πάλαι, ὦ στρατηλά, τῆς αὐθρωπίης εὖ τι καὶ καλῶς διώρισαι τὰ τῶν πραγμάτων ὀνόματα. ἐν οἷς ἓν, τόδε ἐστὶ, θράσθ· κεχώρισαι αὐδρείας. τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν οἷς αὖ προσγίνοιτο, ξὺν ἀτιμίᾳ, ἐς κίνδυνον ἄγει· τὸ δὲ δόξαν ἀρετῆς ἑκατὸν ὠφέλειαν. τούτων θατέρου σε εἰς ἡμᾶς ἤνεγκεν. ὀπότερον μὲν τι, αὐτίκα δηλώσεις. εἰ μὲν γὰρ αὐδρείᾳ πιστεύων ὅπῃ γότθους ἐστράτευσας· (ὁρᾷς γὰρ δή που ἔκ τᾶ τείχους καὶ τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον) καὶ σοι αὐδραγαθίζεσθαι, ὦ ἡγεμὼν, δόξαρκὲς πάρεστιν: ἰὼ δέ γε θράσει ἐχόμθ· ἐφ' ἡμᾶς ὥρμησας· πάντως σοι καὶ μεταμελήσει τῶν εἰκῆ πεπραγμένων. τῶν γὰρ ἀπονενοημένων αἱ γνῶμαι, ὅταν ἐν τοῖς ἀγῶσι γένωνται, μετανοεῖν φιλοῦσι. νυῦ οὖν μή τι ῥωμαίοις τοῖσδε περαιτέρω τ' παλαιπωρείαν μηκύνεσθαι πάϊσι, οὓς δὴ ψευδέρικος ἐν βίῳ τευφερῷ τι καὶ ἄλλως ἐλαθάργῳ ἐξέθρεψε: μηδὲ τᾷ γότθων τὶ καὶ ἰταλιωτᾶν δισσότητι ἐμπεσόντες ἧσσον. πῶς γὰρ οὐκ ἄπαν, εἰ μὲν οὕτω καθειργμένον τι, καὶ σοῦ πολεμίους κατισχόντα, ἐν ῥώμῃ καθῆσθαι τ' δὲ παύτης βασιλέα, ἐν χαρακώματι διατρίβοντα, τὰ τᾶ πολέμου [κακὰ σοῦ αὐτοῦ κατηκόους] ἐργάζεσθαι; ἡμεῖς δὲ σοί τι καὶ τοῖς ἐμοῖς πιεῖαι ἤδη τὼ ἀμφοδον κατ' ἐξουσίαν παρέξομθ, ἅπαντα τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἔχουσι. τὸ γὰρ ἐπιβαίνειν τοῖς τὸ σῶφρον μεταμαθοῦσιν, [οὔτι ὅσιον] οὔτι ἄξιον τόπου τᾶ αὐθρωπίνου εἶναι νομίζομθ. ἡδέως αὖ καὶ ῥωμαίους ἔτι ἑροίμεθα σοῦ δὲ, τί ποτὲ ἄρα γότθοις ὅπλα καλεῖν ἔχοντες, ἡμᾶς τὶ αὖ καὶ σφᾶς αὐτοῦ προὔδοσαν; οἵ γε τὰς μὲν ἡμετέρας ὁπλίσεις ἄχρι τᾶδε ἀπήλαυσαν, νυῦ δὲ καὶ τᾶς παρ' ὑμῶν ὁπλουρίας εἰσὶ ἔμπειροι. τοσαῦτα μὲν οἱ πρέσβεις εἶπαν. βελισάρι· δὲ ἀμείβεται ὧδε. ὁ μὲν τᾶς ξυμβουλᾶς καιρὸς, οὐκ ἐφ' ὑμῖν κείσεται. γνώμη γὰρ τῶν πολεμίων εἰώθασιν ἥκιστα πολεμεῖν ἄνθρωποι: ἀλλ' αὐτὸν τινα τὰ οἰκεῖα διαθήσεσθαι νόμος, ὅπως αὖ αὐτῷ δοκῇ ὡς ἄριστα. φημὶ δὲ ὑμῖν ἀφίξεσθαι χρόνον, ἡνίκα ὑπὸ τᾶς ἀκαιθαις βουλόμθοι τὰς κεφαλὰς κρύπτεσθαι, οὐδαμῆ ἔξεστι. ῥῴμλω μὲν τι ἐλόντες ἡμεῖς, τῶν ἀλλοτρίων οὐδὲν ἔχομθ. ἀλλ' ὑμεῖς παύτης τὰ πρότερα ὅπλα καπύσαντες, οὐδὲν ὑμῖν προσῆκον, νυῦ οὐχ ἑκόντες τοῖς πάλαι κεκτημθοις ἀπέδοτε. ὅς τις δὲ ὑμῶν ῥώμης ἐλπίδα ἔχει ἁμαχητὶ ὅπλα δήσασθαι· γνώμης ἁμαρτάνει. ζῶντα γὰρ βελισάριον μεθήσεσθαι ποσὸν τον, ἀδύνατον. τοσαῦτα μὲν καὶ βελισάρι· εἶπε. ῥωμαῖοι δὲ ἐν δέει μεγάλῳ γινόμθοι, ἡσυχῇ ἐκάθηντο· καὶ οὐδὲν τοῖς πρέσβεσιν ἀντιλέγειν ἐτόλμων, καίπερ ὅπλα τῇ ἐς γότθους προδοσίᾳ πολλὰ πρὸς αὐτῶν κακιζόμθοι: πάλαι γὰρ δὴ, ὅτι φισιλίθ· αὐτοῦ ἱερεχιλεῖν ἔγνω. ὡς τότε τᾶς αὐλᾶς ὕπαρχ· καταστὰς πρὸς βελισάριον ἐτύγχανε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ παντων μάλιστα ἔδοξε βασιλεῖ δικαίως ἔχειν. οὕτω μὲν δὴ οἱ πρέσβεις ἐς τὸ σφέτερον στρατόπεδον ἐκομίζοντο. καὶ ἐπεὶ αὐτῶν οὐδεὶς ἐπυνθάνετο, ὁποῖός τε ἀνὴρ βελισάρι· εἴη; καὶ γνώμης ὅτου ποτὲ ἀμφὶ τὼ ἐνθένδε ἀναχώρησιν ἔχων; ἀπεκρίναντο, ὡς οὐκ εἰκότα γότθοι ἐλπίζουσι, δεδιέναι βελισάριον ἐτῃδὴ τρόπῳ οἰόμθοι. οὐδεὶς δὲ τῶν ἀκούσας, τειχομαχεῖν τι πολλῇ σπουδῇ ἐβουλεύετο, καὶ τὰ ἐς τὼ τᾶ βελίσσου ὅπλου ἐξηρτύετο ὡς τάχιστα. πύργους ξυλίνους ἐποιήσατο [ἴσους] τῷ τείχει τῶν πολεμίων· καὶ ἔτυχέ γε τᾶ ἀληθοῦς μέτρου, πολλάκις ξυμμετρησάμθ· τῆς τῶν λίθων ὅπλου. τούτοις δὲ τοῖς πύργοις τροχοὶ ἐς τὼ βάσιν ἐμβεβλημθοι, πρὸς γωνίᾳ ἑκάστῃ, ὑπῆκαντο. οἱ δὴ αὐτοῦ κυλινδούμθοι, ῥᾷστα πρεπάξειν ἔμελλον ὅπῃ οἱ τειχομαχεῖν ἀεὶ βούλοιντο. καὶ βόες σοῦ πύργους ξυσδεδεμένοι εἵλκον. ἔπειτα δὲ κλίμακας πολλάς τε τὸ πλῆθ·, καὶ ἄχρι ἐς τὰς ἐπάλξεις ἐξικνουμένας ἡτοίμαζε. καὶ μηχανὰς τέσσαρας, αἷς κελοὶ καλοῦνται. ἔστι δὲ ἡ μηχανὴ τοιαύτη. κίονες ὀρθοὶ ξύλινοι τέσσαρες αὐτίοι τε καὶ ἴσοι ἀλλήλοις ἑστᾶσι. τούτοις δὲ τοῖς κίοσι δοκοὺς ὀκτὼ ἐγκαρσίας ἐν-

ειρόντες,

ἦχον· τρῶβῆς ἀπάσης τὸ ἐς πολιορκίαν ἀναίζοντες, οἵ γε καὶ ἵππων μέλις τῶν σφίσιν ἀναγκαίων ἠδιώσαντο διημελῆσαι: βελισαρίου ἐξεῦρε τόδε. ἔμπροσθεν τῆς γεφύρας, ἧς ἄρτι ἐς τὸ βυζόλιον οὔσης ἐμνήσθημεν, ἀγχοίνους ἀρτήσας, ἐξ ἑκατέρας τοῦ ποταμοῦ ὄχθης ὡς ἄριστα ἐστημένας· πρῶτα τὸ λέμβους δύο παρ' ἀλλήλοις ξυνδήσας, πόδας δύο ἀπ' ἀλλήλων διέχοντας, ἢ μάλιστα ἡ τῶν ὑδάτων ἐπίρροη ἐκ τοῦ τῆς γεφύρας κυρτώματος ἀκμάζουσα κατήει. μύλας τε δύο ἐς λέμβον ἑκατέρῳ ἐνθέμενος, ἐς τὸ μεταξὺ τῷ μηχανῷ ἀπεκρέμασεν, ἢ τὰς μύλας φρίξειν ἐώθει. ἐπεκεῖνα δὴ ἄλλως τε ἀκάτου ἐχομένας τῶν ἀεὶ ὅπαθεν κατὰ λόγον ἐδήσμευε, καὶ τὰς μηχανὰς πρόπαν τὸν αὐτῷ ἐπιτηδείως ἐσίβαλε. προϊούσης οὖν τῆς τοῦ ὕδατος ῥώμης· αἱ μηχαναὶ ἐφεξῆς ἅπασαι, ἐφ' ἑαυταὶς κυλινδούμεναι, ἐπήρειον τὰς κατ' αὐτὰς μύλας, καὶ τῇ πόλει τὰ αὐτάρκη ἤλουν. ἃ δὴ οἱ πολέμιοι προῒς τῶν αὐτομόλων γενόμενοι, ἀφανίζουσι τὰς μηχανὰς τρόπῳ τοιῷδε. δένδρα μεγάλα, καὶ ῥωμαίων σώματα νεοθαγῆ, ἐς τὸν ποταμὸν ξυμφερομένους, ἐρρίπτουν. τούτων τὰ μὲν πρῶτα ξὺν τῷ ῥεύματι ἐς μέσα τὰ σκάφη φερόμενα τῷ μηχανῷ ἀπεκαύλιζε. βελισάριος δὲ κατιδὼν τὸ προσούμενον, προσεπιχείρησε τάδε. ἁλύσεις μακρὰς σιδηρᾶς, πρὸς τῇ γεφύρᾳ ἤρτυσε, ἐξικνουμένας ἐς τὸ βιβλίον ὅλον. αἷς δὴ προσπίπτουσι ξύμπαντα, ὅσα ὁ ποταμὸς ἔφερε, ξωϊσάτό τι, καὶ σὺν ἐς τὰ πρόσω ἐχώρει. τοῦτό τι ἀπέλεγχε ἀεί, οἷς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπίκειτο, ἐς τὸν γλῶ ἔφερον. τοῦτο δὲ ἐποίει, οὐ πρόσθεν τῶν μυλῶν ἕνεκα· ἢ ὅπ, ὅσον ἐνθένδε ἐς δίοδον τὸ καὶ ἔννοιαν ἦλθε, μὴ λάθωσιν ἀκάτοις πολλαῖς οἱ πολέμιοι ἐπὶ τῆς γεφύρας καὶ ἐς μέσην πόλει γλῶμμοι. οὕτω τὸ οἱ βάρβαροι τῆς πέρας, ἐπεὶ οὐδεὶν σφίσι τοῦτο προὐχώρει, ἀπέσχοντο. καὶ τελοῦσιν ῥωμαῖοι τούτοις μὲν τοῖς μύλωσιν ἐχρῶντο· τῶν δὲ βαλανείων τῷ ὕδατος τῇ δόσορίᾳ παντάπασιν ἀπεκέκλειντο. ὕδωρ μὲν ὅτι ὅσον πίειν, ἀφθονίας εἶχον· ἐπεὶ καὶ τοῖς τοῦ ποταμοῦ ἑκάστου εἰκοῦσι παρὰ τῶν ἐκ Φρεάτων ὑδρεύεσθαι. ἐς δὲ σῦν ὑπονόμους, οἵπερ ἐκ τῆς πόλεως, ἔτι οὐ καθαρὰν, ἐκβάλλουσιν ἔχω, ἀσφάλειαν ὅπλων οὐδεμίαν ἠνάγκασε· ἐπὶ ἐς τὸν ποταμὸν τίθεσθαι τὰς ἐκβολὰς ἔχουσιν ἅπασης: καὶ διαπῦον οὐδεμίαν εἶδεν τῇ πόλει ἐνθένδε πρὸς τῶν πολεμίων ὅπλουλῶ ῥυῆσθαι. τὰ μὲν οὖν ἐς τὸν πολιορκίαν τῇδε βελισαρίου διωκήσατο. σαμνιτῶν δὲ παῖδες πολλοὶ, προβατα ἐς χώραν τῆ σφετέρᾳ πεμφθέντες, δύο σὺν σώματος ἐσσφίσιν εὖ ἤκοντας ἀπολέξαντες· καὶ αὐτῶν ἕνα μὲν καλέσαντες ὅπῃ τῷ βελισαρίου ἐνέματος, ἑτέρην δὲ τὸν ἕτερον ἐνεμάσαντες: παλαίειν ἐκέλευον. ὧν δὴ ἰσχυροτάτω ἐς τὸν ἀγῶνα καθεσταμένω, τὸν οὐδεμίαν δῆθεν ξωλωσ-
* σκρίμων ἴσχῃ πίσιν. καὶ αὐτὸν ὁ τῶν παίδων ὁμιλος παίζοντας, ἀπὸ δένδρου * σκρήμνου. λύκου δὲ τύχῃ πῃ ἐστραμμένου φαίνεσθαι· οἱ μὲν παῖδες ἔφυγον ἅπαντες. ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ δένδρου ἡρτημένος ἑαυτίγις, χρέους οἱ τριβέντος, ἐς ταύτην δὴ τὴν ἡμερίαν θήσεσθαι. καὶ ἐπεὶ παῦται ἐς σαμνίτας ἔκπυστα ἐγένοντο: εὐθὺ κλασίν τινα ἐς τὰ παιδία τοῦτα ἐξήνεγκαν· καὶ τὰ ξυμπίπτοντα ξυμβαλόντες, νικήσειν κατεκράτουν. βελισάριον ἰσχυρίζοντο. τοῦτα μὲν δὴ ὕστερος ἐγένετο. ῥωμαίων δὲ ὁ δῆμος, τῶν ἐς πολέμῳ τὸ καὶ πολιορκίᾳ κακῶν ἀήθεις παντάπασιν ὄντες, ἐπειδὴ τῇ μὲν ἀλουσίᾳ ἐπίεζοντο, καὶ τὰ ἀναγκαίων τῇ δόσορίᾳ, φυλάσσειν τε αὖπνοι τὸ βυζόλιον ἠναγκάζοντο, καὶ τὸ πολιν ἀλώσιμον σὺν ἐς μακρὰν ὑπετόπαζον· ἅμα
* πολιορκοῦντί τε I. S. τε καὶ σὺν πολεμίους ἑώρων, σὺν τε ἀγορὰς καὶ πάντα πλήθοντας: ἠχαλίνωτο, ἐς δεινὰ ἐπιῶντι, οἱ ἀδεῖν αὐτὸ ἠδικηκότες πολιορκοῦντα πω, ἐς τοσοῦτον κινδύνου μέγεθος ἥκειν. ἐν σφίσι τε αὐτοῖς ξωϊσάμενοι, βελισαρίῳ ἐκ ἔμφασιν ἐλειδεροῦντο· ἔς τε ἀκροάσεων ἐς βασιλέως λαοῦ δύναμιν ἐπάλμησαν ὅπῃ γοτθικὸς στρατιώτης. τοῦτο δὲ οἱ ἐκ βαλῆς (ἣν σύγκλητον καλοῦσι) βελισαρίῳ ἐς [ἀθρόους] ἀνεκάλεσαν. ἅπερ ἐνίησις ἐς τῶν αὐτομόλων ἀκούσας, ξυγκρούειν τὸ αὐτοῦ ἔτι μᾶλλον ἐθέλων, καὶ ἐς πολλὼ παρεκλω-

ἐμπε-

πύλας, καὶ πυλίδας πυκ. γότθοι δὲ οὐχ οἷοί τε ὄντες ἔλεν τραπεζίδῳ τὸ τεῖχος ἐβιάζοντο: κύκλῳ δὲ ποιησάμενοι χαρακώματα, πέντε πυλῶν χῶρον ἠνώχλεων· ἐκ τῆς Φλαμινίας ἄχρι ἐς τὴν καλουμένην πιντερίναν· ταύτῃ τε αὐτῆς τὸ χαρακώματα ξύμπαντα ἐστὶς πβίερλος τοπομᾶ ἐπιποίλωτο. δείσαντες οὖν οἱ βάρβαροι μὴ τὴν γίφυραν διαφθείραντες οἱ πολέμιοι, ἢ * μολιβίου ἐπώνυμός ἐστιν, ἄβατα σφίσι ποιήσωνται ἅπαντα, ὅσα ἐκ τοῦ ποταμοῦ εἰσι διήκοντα μέχρι ἐς θάλασσαν· καὶ ἀπ' αὐτῆς αἴσθησιν τῶν ἐν τῇ πολιορκίᾳ κακῶν ἥκιστα ἔχοιεν: χαρακώματα δὴ ἕβδομον πβίερλος ἐκτὸς ἐνίρωνος πιδίους ἐπήξαντο, ὅπως σφίσιν ἡ γίφυρα τῶν τραπεζίων ἐν μέσῳ εἴη. διὸ δὴ ἄλλας δύο τῆς πύλεως ἐσοχλεῖν ἔσχε τοὺς τῶν πολεμίων ξυνίσασιν, πρός τε αὐρηλίαν (ἡ νῦν πίτρα τοῦ τῶν χρισοῦ ἀποστόλων κορυφαίου, ἅτε που πλησίον κειμένου, ἐπώνυμός ἐστι) καὶ πρὸς ὑπὲρ τὸ ποταμὸν πβίερλον. οὕτω τι γότθοι τῷ τραπεζίδῳ πρὸς ἡμίσειαν μᾶλλον πβιεβάλοντο τοῦ τείχους μοῖραν, ἅτε δὴ τῷ ποταμῷ οὐδαμῇ πεζῇ πάνυ ἐπιόντες, ἐς ἅπασαν τὸν πβόλιον κύκλῳ, ἡνίκα ἐβούλοντο, τῷ πολέμῳ ἦσαν. ὄνπινα δὲ τρόπον ῥωμαῖοι τοῦ ποταμοῦ ἐφ' ἑκάτερα τὸ τῆς πόλεως τεῖχος ἐσῳκίσαντο, ἐρῶ ἔχομαι. πολὺς μὲν ὁ τίβερις πεζῇ ῥέων, ὑπὲρ πᾶσαν τοῦ πβιεβόλου ἐφέρετο τῆσδε. ὁ δὲ χῶρος οὗτος, ἐφ' οὗ ὁ πβιεβόλος κατὰ τὸν ῥοῦν τοῦ ποταμοῦ ἀνέχει, ὕπλιός τε καὶ λίαν εὐέφοδός ἐστι. πύργου δὲ οὐ πικρὸν τοῦ χώρου, ἐκτὸς τοῦ πβιεβόλου, λόφον πινὰ μέγαν ξυμβαίνει εἶναι· ἔνθα δὴ οἱ τῆς πόλεως μύλωνες ἐκ παλαιοῦ πάντες πεποίληνται: ἅτε ὕδατος ἐνταῦθα πολλοῦ διὰ μὲν τοῦ ἐχετοῦ [ἀγομένου ἐς τὴν τοῦ] λόφου ὑπερβολὴν· ἐς τὸ κάταντες δὲ ξὺν ῥύμῃ μεγάλῃ ἐνθένδε ἰόντος. διὸ δὴ οἱ πάλαι ῥωμαῖοι τόν τε λόφον, καὶ τὴν κατ' αὐτὸν τοῦ ποταμοῦ ὄχθην, τείχει πβιελαβεῖν ἔγνωσαν: ὡς μήτε τοῖς πολεμίοις δυνατὰ εἴη σφῶν τε μύλωνας διαφθεῖραι· καὶ ποταμὸν διαβαίνειν ἀπίτεως τῷ τῆς πόλεως πβιεβόλῳ ἐπιβουλεύειν. ζυξάντες οὖν ταύτῃ τὸν ποταμὸν τῇ γεφύρᾳ: ξωπάπειν τὸ τοῦ τείχους ἔδοξαν· καὶ εἰκίας συχνὰς ἐν χωρίῳ τῷ αὐτοπίρας δημάμενοι, μέσην τῆς πόλεως τὸ πβιέρισλος ποιείλωτο ῥεῦμα. ταῦτα μὲν δὴ ὧδε πη ἔσχεν. γότθοι τὸ πάφρους βαθείας ἀμφὶ τὰ χαρακώματα ξύμπαντα ὤρυξαν. καὶ τὸν χοῦν, ὃν ἐνθένδε ἀφεῖλοντο, ξωδήσαντες, ὑπὲρ τοῦ τοίχου τοῦ ἔνδον ὑψηλόν τε ὡς μάλιστα αὐτὸν ποιησάμενοι, καὶ σκολόπων ὀξέων καθυπερθεν πάμπολύ τι χρῆμα πηξάμενοι, οὐδὲν τι καταδεέστερον τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις ἐχυρωμάτων τὰ στρατόπεδα πάντα ἐρκάσαντο. ἐν χαρακώματος μὲν τοῦ ἐν νέρωνος πεδίου, μαρκίας ἦρχεν. ἤδη γὰρ ἐκ γαλλίων ξὺν τοῖς ἑπομένοις ἀφῖκτο, ξὺν οἷς ἐνταῦθα ἐστρατοπεδεύσατο. τῶν δὲ ἄλλων ἑνὸς πηγῆς ἦρξεν ἕκτος αὐτός. ἄρχων γὰρ ἓξ ἧς κατὰ χαράκωμα ἕκαστον. γότθοι μὲν οὕτω ταξάμενοι, διεῖλον σφᾶς ἔχειν ἅπαντας· ὅπως δὴ ὕδωρ ὡς ἥκιστα ἐς τὴν πόλιν ἐνθένδε εἰσίοι ῥώμης δὲ ἐχόντοι τεσσαρεσκαίδεκα μὲν τὸ πλῆθος εἰσὶν * ἐκ πλίνθου ὠπημένης τοῖς πάλαι ἀνθρώποις πεποίληνται, ἐς πεσσὸν ἴσους καὶ βάθους διήκοντες, ὥστε ἀνθρώπῳ ἵππῳ ὀχουμένῳ ἐνταῦθα ἱππεύειν δυνατὰ εἶναι. βελισάριος δὴ τὰς ἐς τὴν φυλακὴν τῆς πόλεως διεκόσμει ὧδε. πυλίδα μὲν αὐτὸς τὴν πγκιανὴν, καὶ πύλην τὴν ταύτης ἐν δεξιᾷ, εἶχεν· ἢ σαλαρίνα ὠνόμαστο. καὶ ταύτης γὰρ ὑπομαχός τε ὁ πβεβόλος ἦν, καὶ ῥωμαίοις ἐξιτητὰ ὑπὸ σφῶν πολεμίων ὄντα ἐτύγχανε. πιντερίναν δὲ βίσσα ἔδωκε. καὶ τὴν φλαμινίαν, ἢ πγκιανὸς ἐπὶ θατέρᾳ ἐστί, κανσανπαὼν ἐπίσησε, τάς τε πύλας ὑπὲρ θατέρου, καὶ λίθων μεγάλων οἰκοδομίᾳ ἐνδοθεν αὐτὰς ὑποφείξας ὡς μάλιστα· ὅπως δὴ αὐτὰς μηδενὶ ἀνακλίνειν δυνατὰ εἴη. τὰ γὰρ χαρακωμάτων ἐνὸς ἀγχωτάτω ὄντος, ἔδεισε μή τις ὑπὸ τὴν πόλιν ἐνέδρα πρὸς τὰ πολεμίων ἐνταῦθα ἵστο. τὰς δὲ λειπομένας τὰ πζικῶν καταλόγων ὑπὸ ἄρχοντας διαφυλάσσειν ἐκέλευσε. τὰ δὲ ὀχετῶν ἕκαστον ὡς ἀσφαλίστατα οἰκοδομίᾳ ὑπωλῆσιν κατέλαβε, μή τις ἔξωθεν κακουργήσων ἐς ταῦθα ἴοι. ἐπεὶ δὲ τῶν ὀχετῶν (καθάπερ μοι ἔρηται) διαιρεθέντων, ὀχέπι τὰς μύλας τὸ ὕδωρ ἐσήγαγε· ζώοις τέ πισιν ἐργάζεσθαι αὐτὸν οὐδαμῇ εἶχον·

* μολίσιον
* εἰ σὺν

ρωμαῖοι θαρσήσαντες, αὐτόν τε καὶ σὺν αὐτῷ ἅπαντας τῇ πόλει ἐδίξαντο. ὃ δὲ
τοσοῦτον μὲν κινδύνου βελισάριός τε καὶ τὰ βασιλέως πράγματα ἦλθεν· ἡ μάχη πρῶτ
ἀρξαμένη, ἐπλάτυνε ἐς νύκτα. ἠρίστευσαν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ ῥωμαίων μὲν βελισά-
ριος· γότθων δὲ, οὐίσιαδος βαιδαλάριος. ὃς, ἡνίκα ἡ μάχη ἀμφὶ βελισαρίῳ
ἐγένετο, ἐπειδὴ τὰ πρῶτα ἐπέπεσον· οὐ πρότερον ἀπέβη, ἕως τρισκαίδεκα πληγὰς
λαβὼν τῷ σώματι ἔπεσε. δόξαν δὲ αὐτίκα τεθνάναι, ἠμελήθη τε πρὸς τῶν ἑταίρων,
καίπερ νενικηκότων, καὶ ξυὼ τῶν νεκρῶν αὐτὸς ἔκειτο. τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ [ἐπειδὴ] σφα-
πιδοῦσθαι ἔγγιστα τοῦ ῥώμης προβόλου οἱ βάρβαροι, ἐπιμψαί τινας ἐφ' ᾧ νεκρούς
τε σὺν σφετέρους θάψωσι, καὶ τὰ νόμιμα ὅτι ὁσία τῇ ἐκείνων ποιήσωνται· οἳ, τὰ σώ-
*αὐτὸν ματα διερευνώμενοι, οὐίσιαδον βαιδαλάριον ἔτι ἔμπνουν εὑρίσκουσι. καὶ *αὐτῶν τῶν
τις ἑταίρων φωνήν τινά οἱ ἀφεῖναι ἠξίου. οὐδὲ γὰρ ἠδύναντο· ἐπεὶ οἱ τὰ ἐπὶ τῷ 10
πλημμῷ καὶ τῷ ἐκ τῆς ἄλλης κακοπαθείας αὐχμῷ λίαν ἐκαίετο. καὶ ὕδωρ οἱ ἐσθίδιον
ἐδίετο ἐς τὸ στόμα ἐμβάλλειαν. πόρρω τε αὐτῶν, καὶ ἐν ἑαυτῷ γεγονότα, ἀράμενοι ἐς τὸ
στρατόπεδον ἤνεγκαν. μίαν τε ἔνεμα οὐίσιαδος βαιδαλάριος ἐκ τοῦ ἕρκους πύργου ἐν
*ταῦτα γότθοις ἔχει· καὶ τὰ μάλιστα ἀδοκίμων, πάμπολύ τινα ἐπιβίου χρόνον. *ταύτῃ μὲν οὖν
τρίτῃ ἀπὸ τῆς μάχης ἡμέρᾳ γεγῆσθαι ξυνέπεσε. τότε δὴ βελισάριος ἐπεὶ ἐν τῷ ἀ-
σφαλεῖ ξὺν τοῖς ἑπομένοις ἐγένετο· στρατιώτας τε καὶ τὸν τῶν ῥωμαίων δῆμον ἅπαντα ἐς τὸν τεῖχος ἀγείρας. πυρά τε πολλὰ καίειν, καὶ τῇ νυκτὶ ὅλῃ ἐγρηγορέναι ἐκέ-
λευε. καὶ τὸν προβόλειον περίβολον κύκλῳ· τάφρον ἄλλα διῆκε, καὶ πύλῃ ἑκάστῃ τῶν πρὸ ἐρχόντων ἐπέστησε. βέσσας δὲ, ὃς ἐν πύλῃ τῇ καλουμένῃ πινακίνῃ φυλακὴν ἔχειν, ἄγγε- 20
λον τοῦδε βελισαρίου πέμψας, ἐκέλευε λέγειν, ἔχεσθαι τοὺς τῶν πολεμίων τὴν πόλιν,
δι' ἄλλης πύλης ἐσβεβληκότων, ἢ ὑπὲρ τοῦ ποταμοῦ πίπτειν, παγκρατίου ἀνδρὸς * οὔσης
‖ ἴσ. οὔσης ἐ- ἐπώνυμος. ταῦτα ἀκούσαντες ὅσοι ἀμφὶ βελισάριον ἦσαν, σώζεσθαι ὅπῃ τάχιστα ἀφὲ πύλης
κανόμην ἑτέρας παρῆσαν. αὐτὸς μὲν τι οὐδὲν κατερρώδησεν, οὐδὲ τὸ λόγῳ ὑγιὲς ἐκπυρίζειν εἶναι.
ἔπεμψε δὲ καὶ τῶν ἱππέων τινὰς ὑπὲρ τοῦ ποταμοῦ πίπτειν κατὰ τάχος· οἱ δὲ σκοπὴν ἀποσκε-
ψάμενοι, οὐδὲν πολέμιον τῇ πόλει ἐπιοῦσαν ξυμβῆναι ἀπήγγελον. πέμψας οὖν εὐθὺς ἐς πύ-
λιν ἑκάστην· ἄρχουσι τῆς παντάχῃ ὕσην ἐπέστειλεν, ὅστις, ἐπειδὰν σὺν πολεμίοις ἀκούσω-
σι κατ' ἄλλην τινὰ τοῦ προβόλου ἐσβεβληκέναι μοῖραν, μήτε ἀμύνειν, μήτε φυλακὴν ‖
σφετέραν ἐκλιπεῖν, ἀλλ' ἡσυχῇ μένειν· αὐτῷ γὰρ ὑπὲρ τούτων μελήσειν. ἔπεσθαι δὲ
ταῦτα, ὅπως μὴ ἐκ φήμης οὐκ ἀληθοῦς ἐς παραχὼ αὖθις καθιστῶντες. εὐπρεπὲς δὲ, ῥωμαί- 30
ων ἔτι ἐν θορύβῳ πολλῷ καθεστώτων, ἐς πύλην σαλαρίαν τῶν πρὸ ἐρχόντων, οὔπω ἔνεμα,
ἔπεμψεν, οὐκ ἀφανῆ ἄνδρα. ὃς ἐπελθὼν ἐλθὼν, καὶ ῥωμαίους τῆς ἐς γότθους ἀπιστίας κακί-
σας, τὴν προδοσίαν αἰνίδιζεν, ὡς αὐτοῦ δή τι τῇ πατρίδι πεπιθῆσθαι καὶ σφίσιν αὐτοῖς ἐ-
λεγεν. εἰ τῆς γότθων δυνάμεως, χαλκοῦς σὺν σφίσιν οὐχ οἷούς τε ἀμύνειν ὄντας ἡλά-
ξαντο. ἐξ ὧν τὰ πρότερα οὐδένα ἐς ἰταλίαν ἤκοντα εἶδον, ὅτι μὴ τραγωδοὺς καὶ μίμους καὶ
ναύτας λωποδύτας. ταῦτά τε καὶ πολλὰ τοιαῦτα οὐκ ἐκ εἰπών, ἐπεὶ οἱ οὐδεὶς ἀπεκρίνατο, ἐς
γότθους τε καὶ ἐὺ ἔπηνε αἰσχρῶς. βελισάριος δὲ γέλωτα πολὺν πρὸς ῥωμαίους ὤφλεν·
ἐπεὶ μέλλις σὺν πολεμίους ἀφαφυγὼν, θαρσεῖν τε ἤδη καὶ προφρονεῖν τῶν βαρβάρων ἐκέ-
λευεν. εὖ γὰρ εἰδέναι, ὡς κατακρατοῦσι αὐτοῦ νικήσειν. ὅπως δὲ τοῦτο καταμαθὼν 40
ἔγνω, ἐν τοῖς ὀπισθεν λόγοις εἰρήσεται. ἐπεὶ δὲ πόρρω ἦν τῶν νυκτῶν· νῆσιν ἔτι βελισάριον
ἔνδα, ἤ τι γνοὺς, καὶ τῶν ὀπτηδείων ὅσοι παρῆσαν, ἄρτου ξηροῦ κομιδῇ γεύσασθαι μέλλις
ἠνάγκαζεν. οὕτω μὲν οὖν τὴν νύκτα οὕτω ἐκάτερος διενυκτέρευσαν. τῇ δὲ ἐπιγενομένῃ ἡ-
μέρᾳ, γότθοι μὲν ῥώμην πολιορκίαν εἶλον, ἀφὲ μέγεθος τῆς πόλεως, οὐδενὶ πόνῳ οἰόμενοι·
ῥωμαῖοι δὲ αὐτοῖς ἀμυνόμενοι, ἐπέσχον ὧδε. ἔχει μὲν τῆς πόλεως ὁ προβόλου ὅλις ἐπὶ

πύλας,

θορύβῳ μεγάλῳ, ἦκισε ἐπιὴσαντο· οὐδὲ ὅτι ἐς βελισάριον σαφῶς ἔγνωσαν. ἀλλὰ ξυμβαλόντες σὺν εἰκῇ τὸν λόγον ὅτι πολλάζοντα ἐς πάντα εἶναι· τῶν ἄλλων ἀφέμβοι πάντων οἱ πλεῖστοι, ὅτι βελισάριον ἔβαλλον. ἤδη δὲ αὐτῶν καὶ φιλοτιμία μεγάλη ἐχόμβοι, ὅσοι ἀρετῆς τι μεταποιοῦντο· ὡς ἀγχοτάτω ἀλλήλοιν ἀφικόμβοι, ἄπιστά τι αὐτὰ ἐπεχείρουν. καὶ πῆς τι ὁρᾶσι πῆς τι ξύφεσι, θυμῷ πολλῷ χρώμβοι, ἔπιπτον. βελισάριος δὲ καὶ αὐτὸς τι ἐπεπροφάδλω σὺν ἀεὶ ὑπανιπάζοντας ἔκτεινε· καὶ τῶν αὐτὸ δορυφόρων τὸ καὶ ὑπασπιστῶν τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας ὡς μάλιστα δὴ τούτῳ τῷ κινδυνῳ ἀπήλαυσι. ὠμόμβοι γὰρ ἀμφ' αὐτὸν ἅπαντες, ἀρετὴν ἐπιδείξαντο, οἵαν πῶς οὐδενὸς ἀνθρώπων ἐς τόσδε τὸν ἡμέραν δεδηλῶσθαι εἶναι. τὰς γὰρ ἀσπίδας τὸ τε στρατηγοῦ καὶ τὸ ἵππου πρόβεβλημβοι: τά τε βέλη πάντα ἐδέχοντο· καὶ σὺν ἀεὶ ὀπίσσω, ὠθισμῷ χρώμβοι, ἀπεκρούοντο. οὕτω τὸ ἡ ξυμβολὴ πᾶσα ἐς σῶμα ἑνὸς ἀπεκλίθη ἀνδρός. ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτουσι μὲν ὀλίγοι οὐχ ἥσσους ἢ χίλιοι, καὶ αὐτοὶ ἄνδρες οἱ ἐν τοῖς πρώτοις ἐμάχοντο· θνήσκουσι δὲ τῆς βελισαρίου οἰκίας πολλοί τε καὶ ἄριστοι, καὶ μαξέντιος ὁ δορυφόρος, ἔργα μεγάλα ὅτι σὺν πολεμίους ὀπιδείξάμβος. βελισάριος δὲ ξυνέβη τις τύχη ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, μηδὲ τετρῶσθαι μηδὲ βεβολῆσθαι, καί περ ἀμφ' αὐτῷ μόνῳ γιγνομένης τῆς μάχης. πολὺς δὲ ἀρετῇ τε τῇ σφετέρᾳ ῥωμαίοις σὺν πολεμίους ἐτρέψαντο. ἔφευγέ τε πᾶν πολὺ τῶν βαρβάρων πλῆθος, ἕως ἐς στρατόπεδον τὸ αὐτῶν ἵκοντο. ἐνταῦθα γὰρ οἱ γότθων πιζοὶ, ἅτε ἀκμῆτες ὄντες, ὑπέστησάν τε σὺν πολεμίους, καὶ πόνῳ οὐδενὶ ἀπώσαντο. βεβοηθηκότων τε αὖθις ἱππέων ἑτέρων· καταπεραίτερος ῥωμαίοις ἔφυγον, ἕως ἀναβάντες ἐς πνα χώλοφον ἔστησαν. καταλαβόντων δὲ σφᾶς βαρβάρων ἱππέων αὖθις, ἱππομαχία ἐγένετο. ἔνθα δὴ βαλεντῖνος, ὁ φωτίου τὸ αἰτωλίνης παιδὸς ἱππαρχήμβος, ἀρετῆς δήλωσιν ὡς μάλιστα ἐπιδήσατο. μόνος γὰρ ἐσπηδήσας ἐς τὸν τῶν πολεμίων ὅμιλον· ἐμπαδίες τε τῇ γότθων ὁρμῇ ἐγένοντο, καὶ σὺν ξυὼ αὐτῷ διεσώσατο. οὕτω τὸ διαφυγόντες, ἐς τὸν ῥώμης τεῖχος ἦλθον· διώκοντές τε οἱ βάρβαροι, ἄχρι ἐς τὸ τεῖχος ἵκοντο, ἀμφὶ τὸν πύλον ἡ βελισαρία ὠνόμασται νεῶ. δείσαντες δὲ ῥωμαῖοι, μὴ τοῖς φεύγουσιν οἱ πολέμιοι ξυνεισβάλλοντες τὸ τεῖχος ἐς τὴς γίνωνται· ἀνακλίνουσι τὰς πύλας ἦκισε ἤθελον, καί περ βελισαρίου πολλά τε σφίσιν ἐγκελευομβόυ, καὶ ξυὼ ἀπειλῇ ἀναβοῶντος. οὔτε γὰρ τὸν αὖθις ἐκ τοῦ πύργου διακύπτοντας ὀπιγνώσκειν οἷοί τε ἦσαν, ἐπεὶ οἵ τε πρόσωπον, ἡ κεφαλή τε ξύμπασα, λύθρῳ τε καὶ κονιορτῷ ἐκαλύπτετο. ἅμα δὲ οὐδὲ καθορᾶν τις ἀκριβῶς εἶχεν. ἰὼ γὰρ τῆς ἡμέρας ἀμφὶ ἡλίου δύσιν. οὐ μὲν οὐδὲ πρόσω εἶναι τὸν στρατηγὸν ῥωμαῖοι ᾤοντο. ὅσοι γὰρ ἐκ τοῦ πρότερον χαμόμβοι τροπῇ φεύγοντες ἦκον, τεθνάναι βελισάριον ἐν τοῖς πρώτοις ἀριστεύοντα ἤγγελον. ὁ μὲν οὖν ὅμιλος τῶν πολεμίων ῥώσας τε πολὺς, καὶ θυμῷ μεγάλῳ ἐχόμβος, τὸ τάφρον διαβῆναι, καὶ τοῖς φεύγουσιν ἐνταῦθα ὀπιθέσθαι διενοοῦτο. ῥωμαῖοι δὲ ἀμφὶ τὸ τεῖχος ἀθρόοι τῆς τάφρου ἐντὸς χαλκμένοι, ἐν χρῷ ξυιόντες ἀλλήλοις, ἐς ὀλίγον ξυνήεντο. οἱ μὲν τοι πρόβολου ἐντὸς, ἅτε στρατηγοῖτοί τε καὶ ἀσπιδάσκοι παντάπασιν ὄντες, καὶ σὺν σφίσι τὰ αὐτοῖς καὶ τῇ πόλει προθεμβόι, ἀμυνέειν τοῖς σφετέροις, καί περ ἐς τοσοῦτον κινδύνου ἐλθοῦσιν, οὐδαμῇ εἶχον. τότε βελισάριον ἔννοιά τε καὶ τόλμα εἰσῆλθεν, ἢ ῥωμαίοις ἐκ τοῦ ἀσπροσδοκήτου τὰ πράγματα διεσώσατο. ἐγκελευσάμβος γὰρ τοῖς ξὺν αὐτῷ πᾶσιν, ἐξαπιναίως τοῖς ἐναντίοις ἐπίπτειν. οἱ δὲ καὶ πρότερον ἀθυμία πολλῇ, ἅτε ἐν σκότῳ καὶ διώξει, χρώμβοι, ἐπεὶ σφίσιν ὀπίσσω ἀλλήλοιν

αὖσι δὲ τὸ ἐντεῦθεν ἄγουσιν· ἡ μὲν πρὸς ἑσπέραν ἐκτείνεται, ἡ δὲ πρὸς δύσιν ἥλιον. τὴν δὲ ἑτέραν μέρος στενοχωρίαν ποιεῖ δύσβατον ἐξ ὀρῶν ὑψηλῶν πέτρας ἔλαχεν· ἐς δὲ τὸν ἑσπέριον, οὐκ ἔστιν ὅτι μὴ διὰ τῆς γεφύρας ἰέναι· ἢ τὸν ποταμὸν ἀπεκαλύπτουσι, διαβασιν ταύτην ἐρχόμενοι. ταύτῃ δὲ τῷ γεφύρᾳ καίπερ αὔξουσιν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἰδίᾳ μάτων, θέαμα λόγου πολλοῦ ἄξιον. τῶν γὰρ κυρτωμάτων πάντων ὑψηλότατον ἐστιν, ὧν ἡμεῖς ἴσμεν. οὐδέπω εὖ, οὐκ ἀναμένας τὸν χρόνον σφίσιν ἐνταῦθα τρίβειν· κατὰ τάχος ἐθνίσθη ἀπάλλαγῆς, τῷ παντὶ στρατῷ ἀπὸ ῥώμης ἥκει, διὰ σπουδῆς τὴν πορείαν ποιούμενον. ἐπειδὴ ῥώμης ἀγχοῦ ἐγένετο, σαφέσιν τὰ αὐτοῖς οὐ μᾶλλον, ἢ τέσσαρσι καὶ δέκα, διέχει πόλις τοῦ ποταμοῦ· γεφύρᾳ ἐτύγχανεν. ἔνθα δὴ βελισάριος ὀλίγῳ πρότερον πύργον τε διεμάμητο, καὶ πύλας αὐτῷ ἀπεθέμην, στρατιωτῶν Φρουρὰν κατέστησατο. οὐκ ἐπὶ τοῖς πολεμίοις ὁ τίβερις διαβατὸς ἦν· πέτρας τε γὰρ καὶ γίγυφαι παλαχίου τὸ ποταμὸ τυγχάνουσιν οὖσαι· ἀλλ' ἐπὶ πλείονα χρόνον ἐν τῇ πορείᾳ τοῖς ἐναντίοις τρίβειν ἠθέλησε· στράτευμά τε ἄλλο ἐκ βασιλέως καραδοκῶν, καὶ ὅπως ἐπιμάλλον ῥωμαίοις τὰ ἀποβησόμενα ἐκνομίζωνται. διὸ τε γὰρ ἐνθένδε ἀποκρυπτόμενοι οἱ βάρβαροι διαβαίνειν ἐγχειρήσωσιν, ὅπῃ γεφύρας ἐτύραθεν οὔσης οὐχ ἧσσον ἢ ἔνθεν ἡμέρας διαπεράσαι σφίσιν ἐνόμιζε· καὶ πόλεσιν βουλομένοις ἐς * πύργους καταστάσης τροφὰς τὸ πλῆθος, πλείω αὐτῆς (ὡς τὸ εἰκὸς) τετρίφεσθαι χρόνον. ἀδηνὲς ἔχων· τῷ τῆδε Φρουρὰν κατέστησατο. ἔνθα οἱ γότθοι ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἡυλίσαντο· ἀπορούμενοί τε, καὶ πολεμίους ἔσεσθαι σφίσιν ἐς τὸν πύργον τῇ ὑστεραίᾳ οἰόμενοι. ἦλθον δὲ αὐτοῖς καὶ αὐτόμολοι δύο καὶ ἄνδρες, βάρβαροι μὲν τὸ γένος, στρατιῶται δὲ ῥωμαίων, ἐκ παλαίου ὑπασπιοῦ, οὗπερ ἡσκήκεσαν ἦρχον. ἔνθεν δὴ τότε βελισάριος ἐγένετο ἀμφὶ τίβεριν ποταμὸν ἐν στρατοπέδοις * ὅπως δὲ τῆδε διαβάσει τῶν πολεμίων ἔσεσθαι μᾶλλον ἐμποδὼν γένωνται, καὶ θάρσους τὸ σφέτερον ἀπόδειξιν ποιήσωνται. στρατιῶται μὲν τριάκοσοι Φρουρὰν (ὥσπερ ἐρρήθη) ἐν τῇ γεφύρᾳ εἶχον, καταπεπληγμένοι τὸ τῶν γότθων ὅμιλον, καὶ τὰ κινδύνου κατωρρωδηκότες τὸ μέγεθος· νύκτωρ τὸ πυρὸν σκεδάσαντες, ὅπερ ἐφύλασσον, ἐς φυγὴν ὥρμησαν. ἐς ῥώμην δὲ σφίσιν οὐκ οἰόμενοι εἰσιτητὰ εἶναι, ἀπὸ καμπανίας λαθρᾳ ἐχώρησαν· ἢ τὴν ἐν στρατηγοῦ κώλασιν δείσαντες, ἢ οὐδὲν ἐπάρους ἐρυθριῶντες. τῇ δὲ ἐπιγενομένῃ ἡμέρᾳ, οἱ μὲν γότθοι τὰς τοῦ πύργου πύλας πύῳ εὐδενὶ διαφθείραντες, τὴν διάβασιν ἐποιήσαντο, οὐδενὸς σφίσιν ἐμποδὼν ἱσταμένου. βελισάριος δὲ, εὖ πως τῆς παρασκευῆς τῶν ἀμφὶ τῇ Φρουρᾷ ξυμπεσόντων, ἱππέας χιλίους ἐπαγόμενος, ἐς τὰ ποταμοῦ τὴν γέφυραν ἦν, τὸν χῶρον ἐπισκεψόμενος, εὖπερ αὖ σφίσιν ἐνστρατοπεδεύσασθαι ἄμεινον εἴη. καὶ ἐπειδὴ ἐγγύτερον ἐγένετο· ἐντυγχάνουσι τοῖς πολεμίοις ἤδη τὸν ποταμὸν διαβᾶσιν, ἐς χεῖρας τῇ αὐτῶν πίσιν εὖπ ἐθέλουσιοι ἦλθον. ἐξ ἱππέων δὲ σωίσατο ἡ ξυμβολὴ ἑκατέρωθεν. τότε βελισάριος, καὶ περ ἀσφαλὴς τὰ πρότερα ὤν, οὐκέτι τὸ στρατηγοῦ τὴν τάξιν ἐφύλασσεν· ἀλλ' ἐν τοῖς πρώτοις, ἅτε στρατιώτης, ἐμάχετο. καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὰ ῥωμαίων πράγματα ξωιέβη ἐς κίνδυνον πολὺν ἐκπεπωκέναι, ἐπεὶ ξύμπασι τὸ πολέμιον ῥοπὴ ἐπ' αὐτὸν ἔκειτο. ἔτυχε δὲ ἵππῳ τὴν καῦτα ἐχούμενος, πολέμιον τὸ λίαν ἐμπείρῳ, καὶ διασώσασθαι τὸν ἐπιβάτην ἐπισάμενος. ὃς δὴ ὅλον μὲν τὸ σῶμα φαιὸς ἦν, τὸ μέτωπον δὲ ἅπαν ἐκ κεφαλῆς ἄχρι ἐς ῥῖνας λευκὸς μάλιστα. τοῦτον ἕλληνες μὲν φαλιὸν, βάρβαροι δὲ βάλαν καλοῦσι. καὶ ξωισπερ γότθων οὗτος πλείστους βάλλειν ἐπ' αὐτὸν τε καὶ βελισάριον, τάτε ἀκόντια καὶ τὰ ἄλλα βέλη, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. αὐτόμολοι ἔσαν τῇ πρότερον ἐς γότθους ἦκον, ἐπεὶ ἐν τοῖς πρώτοις μαχόμενον βελισάριον εἶδον, ὀπισθόμενοι ὡς. ἦν αὐτὸς πίσῃ, διαφθαρήσεσθαι ῥωμαίοις αὐτίκα δὴ μάλα τὰ πράγματα· κραυγὴ ἐχώρητο, βάλλειν ἐγκελευόμενοι ἐς ἵππον τὸν βάλαν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐς τὸν γότθων στρατὸν ξύμπαντα. οὕτω δὴ πρόφερόμενος ὁ λόγος ἦλθεν· ζήτησιν μὲν τοι, ἅτε ἐν

θορύβῳ

περὶ σφᾶς· ὅτι Βελισάριόν τι καὶ ῥώμῃ εἶναι ἠπίστησαν, ἱππέας τε καὶ πεζοὺς οὐχ ἧσσον ἢ μυριάδας πεντεκαίδεκα ἐπαγόμενον· καὶ αὐτῶν πυθόμενοι ἐγγὺς τοῖς ἵπποις εἶναι τοῖς ἑαυτῶν, ἐπαύσαντο μὲν εὐθὺς ἀμφὶ τὴν συναγέλην γιγνόμενοι, τὸ τῶν βαρβάρων στράτευμα ἤγειρε· μόνοι δὲ οὐλιγισιλῆνοι τῶν ἄλλων ἐς λιβουρνίαν ἠρήσαντο. καὶ σφίσι ῥωμαίων ἐς χωρίον σκάρδωνι ἐς χεῖρας ἐλθόντων· ἡσσηθέντες τῇ μάχῃ, αὖ ἐχώρησαν εἰς βοῦργον πάλιν· ἐν ταύτῃ τε τὴν ξυναρχίαν αὐτίμβωνι οὐλιγισιλῆνοι. κωνστάντιος δὲ, ἐπὶ τὴν ἀσπαρέλιον ἐλαύνειν ὡρμημένος· δείσας μὴ σίλωνι, στρατιώτας μετὰ πίμψας, οἱ ξύμπαντα τὰ ἐκείνῃ φρούρια εἶχον. καὶ περιῆν τὸ ἀμφὶ τὸν μέγιστον ἅπαντα ὠρύγατι κύκλῳ, καὶ τὰ ἄλλα ἐς τὴν πολιορκίαν ὡς ἄριστα ἐξηρτύσατο. ἀσπαρέλιον δὲ παμπόλυ τι στράτευμα βαρβάρων ἀγείρας, ἐς βοῦργον πόλιν ἀφίκετο. ἔνθα δὴ οὐλιγισάλῃ τε καὶ τῇ γότθων στρατιᾷ ξυμμίξας, ἐς σίλωνος ἦλθε. καὶ χαράκωμα μὲν ἀμφὶ τὸν μέγιστον ἐποιήσατο· τὰ δὲ πλοῖα στρατιωτῶν ἐμπλησάμενοι, τὸ μέγιστον τὸ ἀνθαλάσσιον μέρος ἐφρούρουν. οὕτω τε σίλωνος κατὰ γῆν τε καὶ κατὰ θάλασσαν ἐπολιόρκουν. ῥωμαῖοι δὲ τῆς τῶν πολεμίων ταυσὶν ἐξαπίνης ἀνθαιμῶνος, ἐς φυγὴν τρέπουσι· καὶ αὐτῶν πολλοὺς μὲν αὐτῆς αὐθράσι κατέδυσαν, πολλοὺς δὲ αὐθρῶν κατὰ ἕλος. οὐ μέντοι τι τὸν περσικήνην γότθοι διέλυσαν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐς τὴν πόλιν ῥωμαίους κατεκράτουν πολιορκοῦντες, ἔρξαν. τὰ μὲν οὖν στρατόπεδα ῥωμαίων τε καὶ γότθων ἐς θαλάμπιας ἐφίζει τῇδε. οὐ πόρρω δὲ [τοῦ τῶν ἀνθεμίων ἐκ ῥώμης ἡκόντων ἀκούσαντο τὸ] ξυὼ βελισαρίῳ στράτευμα βαρύτατον εἶναι· ῥώμης τε ἐκπεκωρηκότα μεταμέλει, καὶ μένειν ἐς τὰς καθιζώσιν ἐκ ἔτι ἐδύνατο· ἀλλὰ ζυμῷ ἤδη ἐχώμενον, ἐπ' αὐτοῦ ἦει. καί οἱ ἐν αὐτῇ τῇ πρεσβείᾳ τῶν τις [ἱερέων] ἐκ ῥώμης ἥκων, ἐντυγχάνει. εὖ δὴ ξυὼ θυρύβῳ πολλῷ πυθέσθαι φασὶν οὐ πόρρω, οἱ βελισάριον ἐπ' ἐκ ῥώμης εἴη, ἀπὸ δείσαντα, μὴ σφίσι αὐτὸν καταλαμβάνειν οἷός τε ᾖ, ἀλλὰ φθάσει ἀποδρᾶς ἐνθένδε. καὶ αὐτὸν αἰτεῖν, [ἥκειν οἱ χρῆναι πρὸς ἐκ φρουρίδι εἶναι·] καὶ αὐτὸν γάρ οἱ ἀναδέχεσθαι, μήποτε βελισαρίου θρασμῷ χρήσασθαι, ἀλλ' αὐτοῦ μένειν. καὶ τὸν, ἔπη ἐπιγενέσθαι μᾶλλον ἢ πρόσθεν, αὐξάμενον ἐκ τῶν ἐμφανοῦς τὸ ῥώμης θράσαντα τάχος πρόσθεν, ἢ βελισάριον ἐνθένδε ἀποδρᾶναι. βελισάριος δὲ, ἐπὶ γότθους παρόδῳ στρατεύσας ἐπ' αὐτὸν ἦκουσι, διηρῆτο· οὐ γὰρ σφᾶς ἀμφὶ κωνσταντινούπολιν τὰ βίσσα ἀπολέσθαι ἤθελεν, ἄλλως τε ἐ ὀλίγης οἱ τῆς στρατιᾶς παρεσομένης οὔσης. καὶ τὰ ἐν πυσκοῖς ἐκλιπὼν ὀχυρώματα, ἐδόκει οἱ ἀξυμφόρως εἶναι, ὅπως δὴ μὴ τοῖς ἐμπρομάχοις γότθοι ἐπιτειχίσματα ἔχοιεν. λογισάμενον δὲ αὐτῷ, κωνσταντινοῦ τὰ βίσσα ἐπίσχειν, φρουρὰν μὲν ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις τῶν ἐκείνῃ ἀπολιπὼν χωρίων, ὅση δὴ φηλάσσην αὐτὰ ἱκανὴ ἦν· αὐτοῦ δὲ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς ῥώμην κατὰ τάχος εἶναι. καὶ κωνσταντινὸς μὲν κατὰ ταῦτα ἐπίσχε. ἐν τῇ γὰρ περουσίᾳ καὶ ἀπολιπὼν φρουρὰν καταλαμβάνει, ξὺν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐς ῥώμην ἀπήλαυνε. βίσσα δὲ σχολαίτερον τὰ ἐν ναρνίᾳ καθιζομένου· ξυνέπιστο, τὴν ὁδὸν ἐνθένδε πιεσμένων τῶν πολεμίων, ἔμπλεα γότθων τὰ ἐν τῷ πρασσείῳ πέδια εἶναι. πρεσβεύεται δὲ οὖν καὶ πρὸς τὸν ἄλλης στρατιᾶς ἦσαν· οἷς δὴ βίσσας ἐς χεῖρας ἐλθών, ξὺν τῇ κατ' αὐτὸν δόξαν ἐτρέψατο· καὶ πολλοὺς κτείνας, ἐπειδὴ τῷ πλήθει ἐβιάζετο, ἐς ναρνίαν ἀνεχώρησεν. ἐν ταὐτῷ τε φρουρὰς ἀπολιπὼν, καθάπερ οἱ ἐπίσχε βελισάριος· ἐς ῥώμην κατὰ τάχος ἦει. καὶ παρίστατο τότε ὅσον οὔπω ξὺν πολεμίους ἀπήγγελε. ῥώμης γὰρ ναρνίᾳ πεντήκοντα καὶ τριακοσίοις σταδίοις διέχει. οὐ πολὺς δὲ περουσίας μὲν καὶ ἀπολιτίου ἀποπειρᾶσθαι ἥκιστα ἐγχειρεῖ. τὰ γὰρ χωρία, ἐχυρὰ ὡς μάλιστά ἐστι· καὶ τρίβειαν οἱ ἐν ταὐτῷ τὸν χρόνον, οὐδαμῇ ἤθελε. μένειν γὰρ οἱ ἐν ἐπιθυμίᾳ ἐγίνετο, βελισάριον οὔπω ἀποδράντα ἐς ῥώμην θρασέως. ἀλλὰ καὶ ναρνίαν ἔχειν πρὸς τῶν ἐν ῥώμῃ πολεμίων μαθὼν, οὐδὲν ἐνταῦθα κινεῖν ἤθελε· δυσπρόσοδόν τε, ἐ ἄλλως ἄναντες ὄν, τὸ χωρίον εἰδώς. κεῖται μὲν γὰρ ἐν ὑψηλῷ ἔρει. ποταμὸς δὲ ναρνίᾳ ἐς τὸν τοῦ ἔρους ἐκβάλλει πρόποδα, ὃς καὶ τὴν ἐπωνυμίαν τῇ πόλει παρέχει.

ἀζώνῳ καθ' ἡσυχίαν οἰκοῦσι, καίπερ οὐ πολὺ ἀπ' αὐτῶν ἀπῳκισμένοι. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη τις ἐν τῇ Θρᾴκῃ πόλις, ἣν Ἀναστασίαν καλοῦσιν, ἐν ἀφεδρῷ τινι τῆς Θρᾴκης κειμένη, ἐν ᾗ δὴ καὶ τὸν τῆς Θρᾴκης ἄρχοντα ἱδρῦσθαι νόμος ἐστίν. ἐν ταύτῃ δὲ καὶ τὸν τῆς ἐκκλησίας ἐπίσκοπον ἐνοικεῖν ἀναγκαῖον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη τις ἐν τῇ Θρᾴκῃ πόλις, ἣν Ἀρκαδιούπολιν καλοῦσιν, ἐν ἀφεδρῷ τινι τῆς Θρᾴκης κειμένη, ἐν ᾗ δὴ καὶ τὸν τῆς ἐκκλησίας ἐπίσκοπον ἐνοικεῖν ἀναγκαῖον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη τις ἐν τῇ Θρᾴκῃ πόλις, ἣν Ἀρκαδιούπολιν καλοῦσιν, ἐν ἀφεδρῷ τινι τῆς Θρᾴκης κειμένη, ἐν ᾗ δὴ καὶ τὸν τῆς ἐκκλησίας ἐπίσκοπον ἐνοικεῖν ἀναγκαῖον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη τις ἐν τῇ Θρᾴκῃ πόλις, ἣν Ἀρκαδιούπολιν καλοῦσιν, ἐν ἀφεδρῷ τινι τῆς Θρᾴκης κειμένη, ἐν ᾗ δὴ καὶ τὸν τῆς ἐκκλησίας ἐπίσκοπον ἐνοικεῖν ἀναγκαῖον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη τις ἐν τῇ Θρᾴκῃ πόλις, ἣν Ἀρκαδιούπολιν καλοῦσιν, ἐν ἀφεδρῷ τινι τῆς Θρᾴκης κειμένη, ἐν ᾗ δὴ καὶ τὸν τῆς ἐκκλησίας ἐπίσκοπον ἐνοικεῖν ἀναγκαῖον.

ψ ἄπυλοι

ψ βριτίοι τε

ψ θαλάσσης

ψ βριτίοις

ψ κατηυπάτευε

ψ κάτζων l. S.

ψ οἱ Γαλλίαι

* γαλλίων

* αἰανεύσαν

ἐφάπτειν, ἐν ὑδρίαις ἀγγείοις κατακλείειν. Ἐν δὲ Φύλακι τὰς ἐμβρύους ἅπαντας κατὰ μῆνα ἑκάστου ποιεῖσθαι, ἀναγκαῖον ἅπαντα σφίσι τὰ ἀδύνατα ἐκ τῶν ἀρχῆθεν ἐκκαθαίρεσθαι. τὸν δὲ κύνα πάντως, γενόμενον αὐτὸν, ὀφθαλμοὺς ἔχειν· αὐτὸν τε, κἂν γένηται ἐν ὁποίᾳ ξηρᾷ αὐτοῦ φλοιὸς καὶ σαπρὸν τὸ ὑπολειπόμενον μείζονι τῷ ἐμέτῳ διακρίνειν, ἄχρι ἂν τὸν πυρετὸν, ὃς ὑπὸ χειμερινοῦ Φίλιππον ἔσχε. ζητῶ δὲ, πότε ὑδαρὴς ἔσται μᾶλλον ὁ ἔμετος, αὐτὸ τῷ πίνειν ἅπαξ, ἢ ἐπιβαλὼν κατέχειν ἔστιν ὅτε χρόνον. ἐφεπόμενος τῷ ἐπιβαλλομένῳ εὐ πολλοὺς ἔλαβον, ὅπως μὴ αὐτοῦ ξυμφυλάξωσι τὰ οἰκεῖα χωρία. σκόπει δὲ καλαβρεῖ τι καὶ δόπουλοι, γένηται σφίσι τὸ χωρίον ἀπέχεσθαι, βαλλομένῳ ἐπιλεύσει σφοδρῷ χόρτου· εἶτα τὸ βῶλοι, καὶ οἱ ἀπὸ μεσόγειαν ἔχοντες, ἐπὶ τοὺς ἐκ βαλ-
20. λοντὸς ἔστιν, ὧν πάλαι μαλεύοντα αὐτὸν ἐφύγομεν. τοιοῦτοι δὲ λυκοῦσιν καλεῖσθαι, τῷ δοκεῖ τῷ σφῶν εἶναι· ἀμφιβόλου δὲ βαλλομένου λαβόντες φωνὴ διώκουσι. ἐν δὲ λιμναίοις χωρίοις καὶ αὐτοῖς ἐν τῇ πεπηγυίᾳ ἐπὶ πολὺ κύνες, ἀνίεσθαι τὸ πνεῦμα ἐπιλήθει τι καὶ ὑπὸ ἐρυθρῶν φλεγμονῶν ἄχρι ἂν ἐπιθαλεῖν ἀδύνατοι ὦσιν, ὑδὶ ἔστιν ὅτε οὐδὲ ἀπὸ τοῦ ἀναπνεῖν ἀρξάμενοι· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ μῆνας ἓξ ἔστιν· ἀλλ' ἔστι, ἃ πάντα καθ' ἡμᾶς ἔφαμεν, ἀκούειν τροφὴν ποιοῦσα γὰρ τὰς ἐκ τοῦ σώματος φλεγμονὰς εὖσα, οὐ τὰ κοῖλα ἐφεπόμενος ἐπαύσατο ἔτι ἀφικόμενον μετίοντος Φίλιππον· ὅτι πλησίον τε ἀθυμοτάτου τότε τοῦ κύνος, ἅτε τῶν ἐκ βαλλόντων δεδιττόμενος κτύπον, βοτιλλόντων δέ, ἢ κατ' ἀπόπειρον ἁλίσκοντας εὖσα (ὥσπερ καὶ, πέρυσι) φθάσαι τὸ ψηλοῦ πολὺ χώρου καὶ ἀφόβου μείζονα ποιεῖσθαι τὴν φυγὴν τῆς τούτου· ὅτε τὸ κύριον ὅτι ἐπιλίσσει
30. σαρκώσιν. ταύτῃ διαμένοντος καὶ ὁ τοῦτος χρόνος, μετὰ ἑλκῶν πάλαι ἐφ' ἃ ἔρχεσθαι ἀποκρυπτόμενος. καὶ γαλεάσματα τῇ πόλει ἐξ' ἑαυτοῦ ἐστὶ τὰ καλούμενα ἐλάφεια, ἐπεὶ θηρίῳ μελλόντων αὐτῶν τὸ κυνηγέσιον λαβοῦσι κύνες· κύνες δὲ ἐκ μὲν ἀγρίων ἐστὶν ὅτε, θήραν λόγου πολλοῦ ἰδόντες ἄξιον, ἀδύνατον εὐθὺς ἔσεσθαι ἐκ μείζονος ἢ σχοίνου ἔχοντες. ἐκπαίζειν δὲ ξυγχωρίοις τὸ ἀνομάζουσι αὐτὰ τῷ ἀγγέλῳ, τοῦτο ἐξ ἀλλου. Φασὶν δὲ, κατὰ τὸ λέγεσθαι τὸ τῆς αὐθιδίας· ἄχαλμα δ' ἐστὶν, ὃ ξυῶ τῷ ἐδάφει δεσπόζεσθαι ἔτοιμον ἔχοντες. ἐκπαίζει

ἐν τούτῳ βελισάριος ἐς ῥώμην εἶναι παρεσκεύαζετο. ὁπλίζας οὖν ἄνδρας ἐκ παντὸς τοῦ στίφους τριακοσίους, καὶ ἡγησιλεὼν ἀρχοντα ἐπὶ τῇ νεαπόλεως φυλακῇ κατέστησε. ἔπεμψε δὲ καὶ ἐς κύμην Φρουροὺς, ὅσους ἐνῆν τῇ τῶν ἐνταῦθα Φρουρίου φυλακῇ ἱκανοὺς εἶναι. ἄλλο γάρ τι ὀχύρωμα ἐν καμπανίᾳ, ὅτι μὴ ἐν κύμῃ τι καὶ ἐν νεαπόλει, οὐκ ἦν. ἐν ταύτῃ τῇ κύμῃ οἱ ἅπαντες ἀεί ποτε τὰ σιβύλλης οἰκητήρια οἰκεῖν ἐπιχώριοι τὸ παλαιὸν φασιν. ἔστι δὲ καὶ ἡ κύμη ἐπὶ θαλάσσης, νεαπόλεως ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σταδίους διέχουσα. βελισάριος μὲν οὖν διεκόσμει τὰ στράτευμα. ῥωμαῖοι δὲ, ἀμήσαντες μὴ σφίσι ξυμβαίνειν ἐν νεαπόλιτῃ ξυμπίπτοντες, λοχισάμενοι ἔγνωσαν ἄμεινον εἶναι τῇ πόλει τὸν βασιλέως στρατὸν δέξασθαι. μάλιστα δὲ αὐτοῦ λιβυέριος ἐς τοῦτο ἐνῆγε, ὁ τῆς δὲ τῆς πόλεως ἀρχιερεύς. φιλίλιόν τε πέμψαντες, ἄνδρα ἐκ μεδιολάνων ὁρμώμενον, ἢ ἐν λιβύῃ οἰκεῖ, ὃς δὴ ἀπαλερίχῳ περέσρευε τριτέρου, χρόνῳ ὕστερα δὲ τῷ ἀρχιλῷ ταύτῳ καλουμένῳ ῥωμαίοι· βελισάριον ἐς ῥώμην σκάλουν, ἀμαχητὶ τὴν πόλιν παραδώσοντα ἐπηγγείλαντο. ὁ δὲ ἀπὸ τῆς λατίνων ὁδοῦ ἀπῆγε τὸ στράτευμα, τὴν ἀππίαν οὕτω καλουμένην ἐν δεξιᾷ, ἕως ἐς ἀρικίαν ἐνακοσίοις ἐνιαυτοῖς πρότερον ἐπίνετο, καὶ ἐπώνυμον ἔσχεν. ἔστι δὲ ἡ ἀππία ὁδὸς, ἡμερῶν πέντε αὐτὴν διέχουσα· οὐκ ῥώμης γὰρ αὕτη ἐς καπύην ἐστίν. εὖρος δέ ἐστι τῆς ὁδοῦ ταύτης, ὅσον ἁμάξας δύο ἀλλήλαις ἐναντίας εἶναι· καί ἐστιν ἀξιοθέατος πάντων μάλιστα. τὴν γὰρ λίθον ἅπασαν, μυλίτην τε ὀνομαζομένην καὶ Φύσει σκληρὸν, οὐκ χώρας ἄλλης μακρὰν οὔσης τεμὼν ἀπὸ σταθμοῦ ἐς σταθμὸν ἐκεῖσε μηχανῇ τοιάδε· ξύλα γὰρ δὴ τὰ γῆς ἑδαμῆ πέφυκε, λίθους τοῦ λίθου τοὺς ὁμαλοὺς ἐργασάμενος ἐγγωνίους ἢ τῇ ἐντομῇ πεποιημένους, ἐς ἀλλήλους ξυνέδησεν, ὥστε χαλκοῦν ἐντὸς, ὅτι τι ἄλλο ἐμβεβλημένος. εἰ δὲ ἀλλήλοις ὧτα τὰ ἀσφαλῶς ξυνδεῖν ἐμεμύκασιν· ὥστε ἐπὶ δὴ τοῖς εἰσὶν ἡρμοσμένοι, ἀλλ' ἐμπεφύκασιν ἀλλήλοις, δέξαι πῆς ἐρῶσι περέχοντες. καὶ χρόνῳ τριβέντος συχνοῦ δὴ, ὥστε ἁμάξαις τε πολλαῖς καὶ ζώοις ἅπασι βαδατὰ γηγόμενοι ἐς ἡμέραν ἑκάστην· οὐδὲ τῆς ἁρμονίας παντάπασιν ἀφανίζεται, οὐδὲ πη αὐτῶν ἀφθαρῆναι ἢ μεῖναι γνώσῃ ξυμπαν· οὐμενοῦν οὐδὲ τῆς ἀμαρυγῆς τὸ ὀπαλλάσσον. τὰ μὲν δὴ τῆς ἀππίας ὁδοῦ παῦτά ἐστι. χάρης δὲ, ὃς ἐν ῥώμῃ φυλακῆς ἦρχεν, ἐπὶ σοῦ τε πολεμίους ἄγχιστά πη ἐπύθοντο. καὶ ῥωμαίων τῆς γνώμης ἤσθοντο· ἦρχαλον. τὴν τε πόλιν φυλάσσειν, καὶ τῆς θησέως μαχῆς εἶναι οὐχ οἷοί τε ὄντες· ἐπηλθε δὲ ῥωμαίων σφίσιν ἐνδιδόντων, ἐνθένδε ἀπαλλαγέντες· ἔστι ῥαβέννης ἐχώρησαν ἅπαντες. πολλὰ δὴ, ὅπ λευδέριος, ὃς αὐτῶν ἦρχεν (αἰδεσθεὶς. εἶμι, τύχῃ τῷ παρούσῃ) αὐτὸ ἔμεινε. ξυνέπεσε τε ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, βελισάριον μὲν καὶ τὸ βασιλέως στρατὸν ἐς ῥώμην οἰκεῖναι διὰ πύλης, ἣν καλοῦσιν ἀσιναρίαν· τοὺς δὲ ἀναχωρῆσαι ἐνθένδε διὰ πύλης ἑτέρας, ἣ Φλαμινία ἔπικαλεῖται· ῥώμης τὰ αὖθις ἐξήκοντα ἔτεσιν ὕστερον ὑπὸ μιλώδους, ἐνδεκάτου ἔτους ἰουστινιανοῦ βασιλέως τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἐχόντος, ἥλω. λευδέριον μὲν οὖν τὸν τοῦτων ἄρχοντα, καὶ τῶν πυλῶν τὰς κλῆς, βελισάριος βασιλεῖ ἔπεμψεν· αὐτὸς δὲ τὰ περιβόλου πολλαχῇ διερρυηκότος ἐπεμελεῖτο, ἔπαλξίν τε ἑκάστῳ ἐγγαίνιον ἐπάνω. εἰκοσόργυιαι δή πινα ἔστιν ἐκ τοῦ παλαγίου τοῦ δωνύσου τοῦ θέατρον, ὅπως οἱ ἐνθένδε τοῖς θησέως μαχέσονται, πρὸς τῶν ἀριστερᾶ σφίσι τειχομαχούντων, ἥκιστα βάλλωνται· καὶ πύργον ἀμφὶ τὸ τεῖχος βαθεῖάν τε καὶ λίαν ἀξίαν πολλοῦ ὤρυττε. ῥωμαῖοι δὲ τῷ μὲν πονεῖσθαι τὰ στρατηγοῦ, καὶ διαφερόντως τῷ ἐς τὰς ἐπάλξεις ὀπτοδεδειγμένου ἐμπειρίαν, ἐπήνεσαν. ἐν θαύματι δὴ μεγάλῳ ποιούμενοι, ἦρχαλον, ὅ τινα ὡς [πολιορκηθήσεται ἔννοιαν ἔχων, φήμῃ ἐστηπαῖοι ἐς ῥώμην εἶναι· ἢ οὔτε] πολιορκίαν εἴα τέ ἐστι φέρειν τῶν θησηδείων τῇ ὀπερβολῇ· διὰ τὸ μὴ θαλάσσης εἶναι, καὶ τάχη πεφυκὸς τοιοῦτόν τι χρῆμα. ἄλλωστε καὶ ἐν πολλῷ χειμῶνι ἰσάγαν ὑπάπτῳ, τοῖς θησεῦσιν εὐέφοδος, ὡς τὰ εἰκὸς, ἐστίν. ὁ δὲ καὶ ταῦτα ἀκούων, τὴν ἐς πολιορκίαν οὐδὲν τι ἧσσον ἀπαντᾶν ἐζητοῦτο· καὶ τὸ σῖτον ὃν τοῖς ναυσὶν ἔχων ἐκ σικελίας

ἐφίκετο,

κ ενίσωσι

ἄκα νομίμοις τῆς εἰωθόσι χρῆσθαι, οὐδὲ κατὰ τὰ ἔθη τὰ πάτρια, τὰς τὸ θεῖον ἐξεσιοῦσας· ἀλλὰ καὶ στρατηγῶν τῆς αὐτοῦ ἡδέως ἂν ἐθέλουσαν, ἐς πολλὴ ἀπιμία εἶχεν. ἅπερ ἐπὶ οὐχ οἷά τε ἦν ἡ γυνὴ φέρειν· ἐς τὸν ἀδελφὸν ἐξήνεγκεν ἅπαντα. διὸ δὴ ἐς πόλεμον γερμανοί τε καὶ οὐϊσίγοτθοι στρὸς ἀλλήλους κατέστησαν. καὶ λίαν μὲν ἰσχυρὰ ὁπλῖτον ἐργάζεται ἡμάχη. πλῆθος δὲ ἡσητθὲς ἀμαλάριχον, τῶν τε οἰκείων πολλοὺς ἀποβάλλει, καὶ αὐτὸς θνήσκει. θευδίβερτος δὲ τὸν τε ἀδελφεὸν ξὺν πᾶσι χρήμασιν ἔλαβεν, καὶ γαλλίας ὁπόσαν οὐϊσίγοτθοι λαχόντες εἶχον. τῶν δὲ ἡσσημένων οἱ στρεῖστις ἐκ γαλλίας ξὺν γυναιξί τε καὶ παισὶν αἰασόντις, * στρὸς θευδίβερτον ἐς ἰασταλίαν ἦλθε ἐκ τῶν ἰμφανοῦς τυραννεύοντα ἐχώρησαν. οὕτω μὲν γότθοι τε καὶ γερμανοὶ γαλλίαν ἔσχον. χρόνῳ δὲ τῷ ὑστέρῳ θευδάτος, ὁ τῶν γότθων ἀρχηγὸς, ἐπειδὴ βελισάριον ἐς σικελίαν ἦκεν ἐπυθετο, ξυμβάσας στρὸς γερμανοὺς ποιεῖται, ἐφ' ᾧ ἄρχοντάς τε αὐτοῦ, καὶ τὴν γότθοις ὁπόσαν ἐν γαλλίοις μοῖραν, καὶ χρυσοῦ κεντηνάρια λαβόντας ἔσεσθαι πόλεμον σφίσι τῆνδε ξυναρεῖσθαι. οὕτω τὰ τὰ ξυγκείμενα ἔργῳ ὁπλίσας, μοῖραν τὴν πεπομένην ἀνέπλησε. διὸ δὴ γότθων πολλοί τε καὶ ἄρχοντες ἐνταῦθα, ὧν μαρκίας ἦγῆτο, φυλακὴν εἶχεν. οὓς δὴ οὐδεμίᾳ ἐσῆνδε ἐξανασῆσαι οὐκ οἷός τε ἦν. οὐ μὴν οὐδὲ φράγγοις αὐτοῖς πάσαις αὐτοῦ ἀρεστὸν ἔσεσθαι, γαλλίαν τε καὶ ἰταλίαν (ὡς τὸ εἰκὸς) καταθρέψουσιν, ἢν αὐτὸς τῷ παντὶ στρατῷ ἐς ῥωμύλιον ἐλάσῃ. ξυγκαλέσας οὖν ἅπαν ἐς γότθους καθαρὸν ἦν, ἔλεξε τοιάδε. Οὐκ ἀδημαι μὲν, ἄνδρες ξυγγενεῖς, ἀναγκαίαν δὲ ὑμῖν παραίνεσιν ποιεῖσθαι βουλόμενος, ἐνθένδε ὑμᾶς ἐς τῷ παρόντι ξυνήγαγον· ὅπως δὲ ἀκουσόμεθα μὲν πρᾴως, βουλευσόμεθα δὲ τῶν παρόντων ἡμῖν ἐπαξίως. οἷς γὰρ αἱ πράξεις οὐ κατὰ νοῦν χωροῦσι * τὸ μὴ πειθομένους ἀναγκῇ ἡ τύχη. οὕτω τὰ παρόντα διοικῆσαι ἀξύμφορον. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἡμῖν ὡς ἄριστα ἐς τὸν πόλεμον παρασκευὴν ἔχει. φράγγοι δὲ ἡμῖν ἐμποδὼν ἵστανται, οἷς ἐκ παλαιοῦ πολεμίοις οὖσι, τοῖς τὰ χρήμασιν καὶ τοῖς σώμασι διαπαισόμεθα, αἰτίχειν εἰς τάδε ὅμως ἰσχύσαμεν· ἐπὶ ἄλλο ἡμῖν οὐδὲν ἀπόντα πολέμιον. ἐφ' ἑτέρους δὲ νῦν ἡμᾶς ἀναγκαζομένους ἴέναι, τὸν πρὸς αὐτοῦ πόλεμον καταλύειν δεήσει. πρῶτον μὲν, ὅτι ἢν ὁμοσπονδίας ἡμῖν διαμείνωσι, μετὰ βελισαρίου ἐφ' ἡμᾶς τετάξονται πάντες. ἐκεῖ γὰρ ἐχθρὸν τὸν αὐτὸν ἔχοντας, ἀλλήλοις ἐς εὔνοιάν τε καὶ ξυμμαχίαν ξυνάπτεσθαι, ἡ τῶν πραγμάτων εἰσηγεῖται φύσις. ἔπειτα, ἢν καὶ πρὸς ἑκάτερον στρατόπεδον χωρὶς τὸν πόλεμον διενέγκωμεν, λελείψεται ἡμῖν ἀμφοτέρων ἡσσᾶσθαι· ἄμεινον οὖν ὀλίγῳ ἡμᾶς ἐλαττουμένους, τὰ πλείστα τῆς ἀρχῆς διασωσασθαι· ἢ πάντων ἔχειν ἐφιεμένους. ξὺν πάσῃ τῇ ἡγεμονίᾳ σημαίνει στρὸς τῶν πολεμίων ὀλωλέναι. οἶμαι τοίνυν, ὡς, ἢν γαλλίας τὰς σφίσιν ἐμίρους γερμανοῖς σῶμεν, καὶ χρήματα, ὅσα ξὺν τῇ χώρᾳ ταύτῃ θευδάτος αὐτοῖς ὡμολόγησε δώσειν· οὐκ ἂν ὀκνήσειαν τὸ εἰς ἡμᾶς ἔχθος, ἀλλὰ καὶ πόλεμον ἡμῖν ξυλλήψονται τόνδε. ὅπως δ' αὖθις, εὖ φερομένων τῶν πραγμάτων ἡμῖν, γαλλίας αὐακτησώμεθα· ὑμᾶς ἀλογιζεσθαι μηδείς. ἐμὲ γάρ τις παλαιὸς εἰσέρχεται λόγος, τὸ παρὸν εὖ τιθέναι κελεύων. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ τῶν γότθων λόγιμοι, ξύμφορά τε εἶναι αὐτοῖς οἰόμενοι ὁπλίτην γίνεσθαι ἤθελον. στέλλονται τοίνυν πρέσβεις αὐτίκα ἐς τὸ γερμανῶν ἔθνος, ἐφ' ᾧ γαλλίας τὰς αὐτοῖς ξὺν τῷ χρυσῷ δώσουσι, καὶ ὁμαιχμίαν ποιήσονται. φράγγων δὲ τότε ἡγεμόνες ἦσαν ἀλδιβέρις τε καὶ θευδίβερτος καὶ κλεοδάρις. οἱ γαλλίας τὰς τὰ χρήματα ἀπαλαβόντες, διενείμαντο μὲν κατὰ λόγον τὴν ἑκάστου ἀρχῆς, φίλοι δὲ ὡμολόγησαν γότθοις ἐς τὰ μάλιστα ἔσεσθαι, καὶ λαθραίαν αὐτοῖς ὁπηνίκα πέμψειν· οὐ φράγγους μέντοι, ἀλλ' ἐκ τῶν σφίσι κατηκόων ἐθνῶν. ὁμαιχμίαν γὰρ αὐτοῦ ἐκ τῶν ἰμφανοῦς ὁπὸ τῷ ῥωμαίων κακῷ πεισάσθαι οὐκ οἷοί τε ἦσαν, ἐπὶ ὀλίγῳ μέντοι ὕστερον βασιλεῖς τόνδε τὸν πόλεμον ξυλλήψεσθαι ὡμολόγησαν. οἱ μὲν οὖν πρέσβεις, τὰ ἐφ' οἷς περὶ ἐσάλησαν διαπραγμένοι, ἐπανῆκον ἐς ῥάβενναν. τότε δὴ καὶ μαρκίαν ξὺν τοῖς ἑπομένοις οὐΐτιγις μεπέμπετο. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα οὐΐτιγις ἔπρασσεν,

ἐν τού-

Δημηγορία Θευδάτου πρὸς γότθους.

χωρήσαντες, γαλλίας τὰ ἐκτὸς ἡεδανοῦ ποταμοῦ ἐς ὀκταὼν τετραμμένα ἄχρι. ὃν δὴ
σφῶν ἐξελάσαι Θευδέριχος οὐχ οἷός τε ὢν· πᾶσι μὲν σφᾶς ξυνεχώρει ἔχειν, αὐτὸς δὲ
γαλλίας τὰ λοιπὰ αἰσιώσατο. γιδελίχου τὸ ἐκπεσὸν ἡγουμένου, ἐς τὴν βυγκαρίδουν ἀμα-
λάριχον τὸν υἱὸν γότθων ἀρχὴν ἤνεγκεν· οὗ δὴ αὐτὸς ἐπιτρόπευε παῖδος ἔτι ὄντος.
χρήματά τε λαβὼν ξύμπαντα, ὅσα ἐν πόλει καρκασσῶνι ἦσαν, ἐς ῥάβενναν κατὰ τά-
χος ἀπήλαυνεν. ἄρχοντάς τε αὖ καὶ γραῖλαν Θευδέριχος ἴσ τε γαλλίαν καὶ ἰσπανίδα
πέμπων, αὐτὸς ὄχετ' ἴρχου· τὸ τῆς ἀρχῆς κράτος ξυνεσόμενος. ὅπως βέβαιον ἐσαεὶ
ἕξει. φόρου τὰ ἀπαγωγὰ ἑπτὰ ἐτῶν οἱ αὐτὰ ἀποφέρειν ξυνέταξε τούτῳ ἄρχοντας. ὁπλίτας τε
αὐτῷ ἐς ἕκαστον ἔτος, τῶν μὴ ὁλοσχερῆ φιλοχρημάτως ἔχειν, τῷ γότθων τὸ καὶ εὐσε-
βούντων σφᾶς ὁλῶσι πίστιν ἐπέτασσε. καὶ ἀπ' αὐτοῦ γότθοι τὸ κ εὐσεβοῦσι προσῆκον 10
τῷ χρόνου (ἅτε ἀλλήλοις ἐπιόντες τε καὶ ἀνδρὸς ἑνὸς, καὶ χώρας τῆς αὐτῆς ἔχοντες) παῦλαν
ξυνέσχον σφετέρους ἀλλήλοις ἐγγυῶντες, ἐς ξυγγένειαν ἐπιμίγνυσθαι. μετὰ δὲ, θεύδης, γότ-
θων ἀνὴρ, ὅπερ Θευδέριχος τῷ σφᾶς ἄρχοντι ἔπεμψε, γυναῖκα ἐξ ἰσπανίας γα-
μετῆς ἐπηγάγετο· οὐ γένους μὲν τι εὐσεβοῦντος, ἀλλ' ἐξ εἰκείας τῶν τηδε ὁπλιτῶν δυ-
σμενῶς· ἄλλα τε πλεῖστα μεγάλα χρήματα, καὶ χώρας πολλῆς αὐτῆς τῆς ἰσπα-
νίας κυρίαν εὖσαν. ὅθεν σφᾶς τοὺς ὑπὲρ δισχιλίους ἀγείρας, δορυφόρων τε πλεῖστα μὲν δύναμιν· γότθων μὲν, θευδερίχου δόντος, τῷ λόγῳ ἦρχεν· ἔργῳ δὲ τύραννος σὺν
ἀφανεῖ λῷ. δείσας τὸ θευδέριχος (ἅτε ξυνίστως ἐς ἄκρον καὶ ἀπειρίας ἥκων) μή οἱ, πο-
λέμου τοῦ πρὸς δοῦλον τὸν αὐτοῦ Ἀμαφίρουν, ἢ φεύγει, ὡς τὰ εἰκὸς, ἀπαντήσουσιν, ἢ καί τι
νεώτερον ἐπιβουλεύσουσιν ἐς αὐτὸν δράσουσι· οὔτε περιλυσιτῆς ἀρχῆς * θείας, ἀλλὰ καὶ τῷ στρα- 20
τῷ ἐξηγεῖται ἀεὶ ἐς πόλεμον ἴσης ἐπιέναι. χαφθαρίτας μέν τι αὐτοῦ γότθων τοῖς πρώτοις ἐπήγ-
γελεν, ὡς δίκαιά τε ποιοῖ, καὶ ξυνίστως τῆς αὐτῶν ἀξίας, ἵνα Θευδέριχον ἐς ῥάβενναν
ἥκων ἀπαίξοιτο. Θευδῆς δὲ ἃ μὲν Θευδέριχος ἐπέταλλεν, ἅπαντα ἐπεπλήρου· καὶ φό-
ρον τὸν ἐπίτιον οὔποτε αὖθις ἐς ῥάβενναν δίκα εἶναι οὔτε ἤθελεν, οὔτε τοῖς χαφθίταις
ἐπηγγέλλετο. ἐπεὶ δὲ Θευδέριχος ἐξ αἰθιόπων ἠφάνιστο· οἱ φεύγοντες, οὐδενὶ ἐς
σφᾶς ἐπ αὐτίκα πιστοῦντος, ὅτι θορύγγους ἐσπάσαντο, καὶ ἑρμανοφρεδῆν τε τὸν αὐ-
τῶν ἄρχοντα κτείνουσι, καὶ αὐτοῦ ἅπαντας ὑποχειρίους ποιησάμενοι ἔχον. ἡ δὲ τὸν ἑρ-
μανοφρείδου γυνὴ ζωὸ τοῖς παισὶ φυγοῦσα, * πρὸς Θευδάτον τὸν ἀδελφὸν, γότθων τῶν- * πρὸς
καύπα ἄρχοντα, ἦλθε. μετὰ δὲ, γερμανοὶ βουργουζιόνων τὸ τῆς βρεττανίας ἐς χῆρας ἦλθον:
καὶ μάχῃ νικήσαντες, τὸν μὲν αὐτὸν ἄρχοντα ἔς τι τῶν ἑαυτῶν φρουρίων καθείρξαντες, 30
ἐν φυλακῇ εἶχον· αὐτοῦ δὲ κατηίσους ποιησάμενοι, ξυστρατεύειν πλείστῳ σφίσιν ἐπὶ
τοῦ πολεμίους, ἅτε ἐθελουσίως, ἠνάγκαζον· καὶ τῷ χώρᾳ ξύμπασαν, ἣν βουρ-
γουζίων ἐς τὰ πρότερα ὤκουν, ὑποχειρίαν ἐς ἀπαγωγὰ φόρου ἐκτήσαντο. ἀμαλάρι-
χός τε ὃς ἦρχεν οὐϊσιγότθων, ἐπεὶ ἐς ἀνδρὸς ἡλικίαν ἦλθε, δύναμιν τ γερμανῶν κατεῤῥωθή-
σας τ θευδελίνδα ἀδελφὴν ᵍ γερμανῶν ἄρχοντος ἐκ γαμετῆς ἐπήγαγε λόγῳ· καὶ γαλλίαν
πρός τε γότθους καὶ τ ἀνεψιὸν ἀπελάριχον ἐσήμαινε. τὰ μὲν γὰρ ἐντὸς τοῦ ἡεδανοῦ ποτα-
μοῦ, γότθοι ἔλαχον· τὰ δὲ πρὸ τοῦ ἐκτὸς, ἐς τὸ οὐϊσιγότθων βασιλέως κράτος. ξυνέ-
κειτο δὲ φόρου, ὃν Θευδέριχος ἔπαξε, μηκέτι ἐς γότθους κομίζεσθαι· καὶ χρήματα,
ὅσα ἐκεῖνος ἐκ καρκασσῶνος πόλεως λαῶν ἔτυχεν, ἀπελάριχος ἀμαλαρίχῳ ὀρθῶς
καὶ δικαίως ἀπέδωκεν. ἐπεὶ δὲ ἄμφω τὰ ἤθη παῦλαν ἐς τὸ κῆδος ἀλλήλοις ξυνέλθόν- 40
τε ἔτυχε, τῷ αἱρεῖσθαι ἕδοσαν ἀνδρὶ ἑκάστῳ, τ ἐγγύλιον ἐς θάτερον ὧν ἐκτετοιημένῳ, πό-
τερον γυναικὶ ἔπαξε βούλοιτο, ἢ ἐκείνῳ ἐς γένος τὸ αὐτοῦ ἄγοιτο; ἦσαν δὲ πολλοὶ καὶ οἱ τὰς
γυναῖκας ὅπως ἐβούλοντο ἄγοντες, καὶ οἱ πρὸς τῶν γυναικῶν τῶν σφετέρων ἀγό-
μενοι. ὕστερον δὲ ἀμαλάριχος, προσκεκρουκὼς τῇ τῆς γυναικὸς ἀδελφῇ, κακὸν
μέγα ἔλαβε. ὀξὺς γὰρ ὀργῆς τὴν γυναῖκα οὖσαν, αἱρεῖσιν αὐτὸς τὴν αἰτίαν ἔχων, τὸν
ἀπο-

θεὸς ἠγεδανοῦ πᾶσιμῦ βασιλεὺς ἦχεν. ἐπεὶ ἦ αὐτῶ ὁδόακρ@ ἐς τυρανίδα μετ᾽βαλε· ἔπη δή, ℈ τυράννε σφίσιν ἐνοἰδόντες ξύμπασαν γαλλίαν οὐσιγοτθοι ἔχον, μέχρις ἄλπεων, σῶ τὰ γάλλων πέρεα ℈ λιγύραν διορίζυσι. πίσαντες ἦ ἀδοάκρου· θεοεγγοί τε ℈ οὐισιγοτθοι, τ᾽ ῥεμαεῶν δύναμιν ἤδη αὐξομίνλω δεμφίαντες (πολυανθρωπία γὰρ ἰχυρε πάτε ἰγιγόται, κ᾽ σὺν᾽ αἰὲ ἐς πασὶν ὄντας ἐκ ℈ ἰμφαεὺς ἐβιάζετο· γοτθων δὲ κω ἠυδερίχε τ᾽ ξυμμαχίαν ἐσεσπιήσαθ᾽ ἐς * ασευδῆ ἦχον. ὡς δὴ ἐπαρίσαθ᾽ ἠυδερίχ@ ἅλων. ἐς κῆδος αὐτῆς ὀπ- μίγυσθ᾽ ἐκ ἀπῆκε. τῶ ὡῶ εωῦ τίωι καὶ τ᾽ οὐισιγοτθων ἡγεμών᾽ φ ἁλαερίχω ℈ νεαπέρη, ἠυδερίχε τ᾽ αὐτῶ ἠυγατέρα παρθίνον ἠγγύησε· ἱερωῦ ἐφ ἑλδφ ὅτε. τ᾽ θορίγγων ἄρχοντι, ἁμαλοβίεργαι τ᾽ ἁμαλαφριδης τ᾽ ἀδιλφῆς παῖδα. καὶ ἀπ᾽ αὐτ᾽ φρέγγοι τ᾽ μὲν ἐς αὐτ᾽ βίας, δέε τῶ ἠυδερίχι, ἀπάρχοντα ὅπ᾽ βαργεζίωας δὲ πολέμῳ ἔσαν. ὕστερον ἦ φρεγγοις τὸ ἡ γότθοις ξυμμαχίαι τὸ ἡ ξωῦθηκαι ὅπ᾽ κακῶ τῶ βαργεζίωων ἠγήμονι, ἐφ᾽ ὧ) κατα- τρίψων᾽) ἦθος, ℈ χώραν ἰω ἐχυσι τ᾽ θασήσων᾽). πιλῶ * οι νενικηκότες ωεὶ τ᾽ μὴ ξυσπαυ- σάντων ῥητὸν τι χρυσίον κομίζοντες· κοινὼ ἦ κ᾽ ἄτω χώραν τ᾽ δορυάλωτον ἀμφοτέρων εἶναι. εἰ μὲν ωῶ γρεμαοὶ πλῶ γρατῶ ὅπ᾽ βαργεζίωας κ᾽ τὰ σφίσι ωγκειμένα ἔκτι. ἠυσλέ- εχχος δὲ παρισκοάζετο μὲν δῆτεν τῶ λόγῳ· ἐξιπτόδις δ᾽ αἰὲν ἐς τ᾽ ὑστεραίαν τ᾽ γραπαὶς τὸν ἔξοδον ἀπετίθετο, καράδοκῶν τὰ ἰσάρμενα. μέλις δὲ πίμψας ἐπίστελε τοῖς ℈ γρατε ἀρχυσι, σχολαίτερον τ᾽ πρέσαι τοῖσδ᾽. κ᾽ εἰ μὲν φρέγγους νενικημένους ἀκούσασι, μηκέτι πρα τ- ρω πρεύεσ᾽· ἢν δὲ πίνικης αὐτῶν ξύμβαμα πυθῶν᾽) τὸ λοιπὸν κ᾽ τάχ@ ἰέναι. καὶ οἱ μὲν᾽ ἐπείσθω ἔσα ἠυδερίχ@ σφίσιν ἐπάγγελε· γερμανοὶ δὲ κ᾽ μοίας βαργεζίωσιν ἐς χέρας ἦλθον. μάχης τὸ καρπερᾶς ἠμωῶν᾽ ἥτος μὲν ἑκατέρων πολὺς γίνετο· ὧ γὰρ ἀγχωμα- λος ὅπ᾽ πολῖται ἡ ξυμβολή. ἐπεὶ δὲ φρέγγοι τρεψάμενοι σὺν᾽ πολέμιος ἐς τὰ ἰσχατα χώρας, ἧς τὸ ὄχθω, ἐξήλασαν, ἔνθα σφίσι τὸ πολλὰ ἐχυρώμοβα ἦν, αὐτοὶ δὲ τ᾽ λοιπῶ ξύμπασαν ἦχον. ἄπερ γότθοι ἀκούσαντες, κ᾽ τάχος παρῆσαν κακιζόμενοι τ᾽ * ωεὶ τ᾽ ξυμ- μάχων, τὸ δ᾽ χώρας δύσδον ἠπῶντο· ℈ τ᾽ πανὼ καθαιρόμενοι. τ᾽ χώραν, καθάπερ ξωῖκαι τ᾽, ξωῦ τῆς νενικηκόσιν ἐσέμαντο. οὕτω τὸ ἠυδερίχε ἡ πρόνοια ἐπ μᾶλλον ἐγκαθῆ ἐς γῆ ἑδά- να τ᾽ ὑπηκόων ἐσβαλών, ὀλίγῳ χρυσῷ τ᾽ ἡμίσεαν τ᾽ πολεμίων ὀκτήσατο χέρας. αὐτα- μὼ τὸ καπέρχας γότθοι τὸ κὰι γερμανοὶ μοῖραν τινα γαλλίας ἔχον. μετὰ δὲ, * ῥεμαεῖς τ᾽ δυνάμεως σφίσιν ὅπ᾽ ωεσθενίουσης, ἐν ὀλίγῳ ωρία πεποιήμενοι ἠδυερίχον τὸ κ᾽ τὰ ἀπ᾽ αὐ- τ᾽ δι@, ὅπ᾽ τὸ ἀλάερίχον ℈ οὐισιγότθους ἐρᾶσθαι. ἀδὴ ἀλαερίχ@ μαθὼν ἠδυέρμ- χον ὅτι τάχιστα μεταπέμψατο. κ᾽ ὁ μὲν ὡῶ ἐς τ᾽ ὅπποιρίαν γρατῶ πολλῶ ἦει. ὁ τυτα δὲ οὐισιγοτ- θοι, ἐπὶ γερμανοὺς ὅπ᾽ πολιτ* καρκασιαὶ ἰω γραπαιδεύειν ἐπύθοντο· ὑπ ἰωτίαζον τὸ κ᾽ γρα τ- πεδον ποιησάμενοι ἔρμον. χρόνου δὲ σφίσιν ἐν τούτῳ τῇ ωεσεσθηκα τριβομένῳ σχοινοῦ· ἤ- χαλλον τι, κ᾽ (ἄπ᾽ αὐτῶν χώρας ωεὶς τ᾽ πολεμίων λιζόμενοι δεινὰ ἐποιοῦντο· κ᾽ πλῆ- θοντες, οἷς ἀλάερίχον πολλὰ ὕβριζον, αὐτὸν τι διὰ τ᾽ τ᾽ πολεμίων δίος κακίζοντες, κ᾽ ℈ κηδες- τ᾽ μίλλησιν ὀνειδίζοντες. αἰχιμαχοὶ γὰρ αὐτὸ ἰσχυρίζοντο εἶναι, κ᾽ ῥᾶον κ᾽ μοίας ωεὶσταῖς γερμανῶν τῷ πολέμῳ. διὸ δὴ κ᾽ γότθων σφίσιν ἄπω περόντων, ἀλάερίχος ἠναγκάζετο τοῖς πο- λεμίοις διὰ μάχης ἴέναι. καθυπέρτερος ἦ γερμανοὶ ἐν τῇ ξυμβολῇ τούτῃ ἡγούμενοι τ᾽ τι οὐισι- γότθων τὰς πλήσας, ℈ ἀλάερίχον τ᾽ ἄρχοντα, κτείναι. καὶ γαλλίας μὲν καζαλαύνης, τὰ πολλὰ ἔχον· καρκασιαὶν ἦ πολῆ ἀπωδῆ ἐπολιόρκων· ἐπεὶ τ᾽ βασιλικὸν πάλατ᾽ ἐν παῦθ᾽ ἑ- πύθοντο εἶναι, ὃν δὴ ἐν πῖς αὖω χρόνοις ἀλάερίχος ὁ πρεσβύτατος, ῥώμῃ ἑλὼν ἐλήσατο. ἐν τοῖς ἦν κ᾽ τὰ σολόμωνος ℈ ἑβραίων βασιλέως κειμήλια, ἀξιοθέατα ἰσαγαγ ὄντα. πρασια- γὰρ λίθος αὐτῶν τὰ πολλὰ ἑκαλλώπιζεν, ἅπερ ἐξ ἱεροσολύμων ῥωμαῖοι τὸ παλαιὸν ἦλεν. οὐσιγότθων τε οἱ πρεῖστες γενέλιχον, νόθον ἀλαερίχου ὑὸν, ἄρχοντα σφίσιν ἀνῆκεν, ἀμαλαερίχου τ᾽ ℈ ἀλαερίχ@ θυγατρὸς παῖδος ἔτι κομιδῇ ὄντος. ἔπειτα σλὲ. θαδερίχου ξωῦ τῷ γότθων γρατῷ ἥκοντ@· σλείστους γερμανοὺς, τὼ πλιορκίαν διέλυσαν. ἔνθεν τε αὖα-

χωρήσαν-

ἐστι δὲ ἡ
γῆς ἠπειρος, παρθένον τὴ κὴ ὡραίαν ἤδη οὖσαν, γνωσθεῖσα μεταξὺ, οὔ τὸ ἐξ ἀλευάντου
ἐπήσατο· ὅπως δὴ βιασάμενοι τὴν ἀρχὴν ἴσχε, τῆς γῆς τὸ θαυμασιώτατον ὄνειμα
ξίε. ἔπειτα δὴ ἅπαντας γότθους πάσης χώρης ἀγωνίας, ὅλως τε κὴ διαφορᾶς τοῦ πρὸ τοῦ
ἔτους Ἀριανισμὸν κατὰ λόγον ἑκάστῳ μόνους δὴ γότθους, οὐδὲ ἐν καλλίαις φυλακὴν ἔχειν
δίκη τῶν Φράγγων οὐκ εἶδός τι ἦν μεταπέραστος. οἱ δὲ Φράγγοι οὗτοι γερμανοὶ μὲν τὸ παλαιὸν
ὠνομάζοντο. ἐν τίνα δὲ τρόπον τὴ ἐξ ἀρχῆς κὴ ὅπη ἐπεμβάντες γαλλίαις τὴν ἐπιβασιν
ἐποιήσαντο, κὴ ἀφ' ὅτου γότθοις ἐπολέμησαν· ἱερῶν ἔρχομαι. τὸ μὲν οὖν εἰς τὸ ἀκριβὲς κὴ μᾶλλον
ἐρεῖν ἐς πλέονα, χώρᾳ μὲν ἡ ἐς δεξιᾶ, ὥσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη, ἀφεστᾶσι
μάζῃ· ἡ δὲ ἀνάπαρας αὐτῆ. λιβύη ἐκαλεῖτο· λιβύης μὲν
οὖν τὰ ἐπέκεινα ἐς τὸ ἀκριβὲς οὐκ ἔχω εἰπεῖν· ἔρημος γὰρ ἐστι πολλαχοῦ θρύπτων. κὴ 14.
ἀπ' αὐτοῦ ἡ πρώτη τοῦ νείλου ἐκροὴ οὐδαμῆ ἔγνωσται, ἐν δὴ τῷ αἰγύπτου ἐνθάδε φέρεσθαι λέ-
γουσιν. ἄνωθεν δὲ ἄνω ἐρχομένῳ πλοτηνησαι βιβλίοις τοῖς ἐμφερέστατοις κὴ ὧδε γαλάτῃ
ἐκ πρώτης κεῖται. κὴ χάρα μὲν, ἡ πρώτη ἀμφί τε τὰ ὠκεανὸν κὴ δύοντα ἥλιον ἐστι καὶ
ὠνόμασται, ἄχρις ἐς ἄλπεις τὰς ἐν ὄρει τῷ πυρηναίῳ οὔσας ἄλπεις δὲ καλεῖν τὸν ὀρεινὸν
χωρίαν δίοδον, οἱ πάντη ἀνθρωποι νενομίκασιν. τὸ δὲ ἐνθένδε μέχρι τῶν λιγυρίας ὀρῶν
γαλλία *γαλλία [ἐκαλεῖτο. ἔνθα δὴ κὴ ἄλπεις ἴσασι γάλλους τὰ κὴ λιγύρους διαιρίζουσι. γαλλίαι
μὲν πρὸ ἐπαναίας πλεῖ ὄρους πρὸς, ὡς τὸ σπος, ἐστὶν· ἐπὶ δὲ τοῦτο ἀρχομένη εὐρωπὴ ἐς Φα-
τὸν τὴ ἴδρις ἀεὶ πρὸς ἑσπέρᾳ κατὰ λόγον χωρεῖ. χώρα δὲ αὕτη ἑκάτερα τὰ μὲν πρὸς βορρᾶν ὤ-
νεμον, πρὸς τὰ ὠκεανοῦ πρὸς βάλλεται· τὰ δὲ πρὸς νότον θάλασσαν τὴ τυρηνὸν καλουμένην,
μόδανις I. S. ἔχει. ἐν γάλλοις δὲ ἄλλοι τε ποταμοὶ κὴ *ἠρίσθανός τε κὴ ῥὴν ὁ ῥόουσι. σύσιν τοῖν ἑδοῖν, 21.
ἃ ἑκάτερα ἀλλήλοιν ἵστησιν, ἅπερ ὧδε ἐκδίδωσιν ἐς τὴ τυρηνὸν θάλασσαν· ῥὴν ὁ δὲ ἐς
τὸ ὠκεανὸν τὰς ἐκβολὰς ποιεῖται. λίμναι τε ἐστοῦσι, οὐ δὴ γερμανοὶ τὸ παλαιὸν ὤκεισαν,
βάρβαρον ἔθνος, οὐ πολοῦ λέγου τὸ κατ' ὀχὰς ἀξιονεύνυ Φράγγοι καλεῖσθαι. τούτων
*ἰχθύβοα ἰχθύβοι ἀρδέρυχοι ὤκουν, οἳ ξυμπάσῃ τῇ ἄλλῃ γαλλίᾳ, κὴ μᾶλλον κὴ ἰασαίᾳ, ἐμ-
βαίων κατήκοοι ἐκ παλαιοῦ ἦσαν. μετὰ δὴ αὐτοὺς, ἐς τὰ πρὸς ἑσπέραν τε ἥλιον, ἱερογλυ-
βάρβαροι, δόντες αὐγούστου πρώτου βασιλέως, ἱδρύσαντο. κὴ αὐτῶν βουργυζίωνες οὐ πολὺ
ἀπὸ ἴν. σύαβοι ἄπῃσιν πρὸς νότον ἄνεμον πεταμμένοι ὤκουν. *συαβικὴ τὴ ὑπὲρ ἱρυγγίαν, κὴ ἀλαμά-
νοι, ἰαχυρᾷ ἴθνη. οὗτοι, ἀφ' ὅπνομοι ἅπαντες, πάντη τὴ ἀνέκαθεν ἱδρυνται· πρεσβύτατοι δὲ χρόνῳ,
οὐδὲ ἱστορῆσαι τὸ ῥωμαίων ἀρχὴν βιασάμενοι ἰασαίας τε πᾶσαν καὶ γαλλίας, τὰς ἐκτὸς ἡρα-
νοῦ ποταμοῦ, κατηκόους σφίσιν [ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ποιησάμενοι, ἔχον. ἐτύγχανον δὲ 30.
ἀρδέρυχοι τότε ῥωμαίων σφαπῶται μεγιστῆνοι. ὃς δὴ γερμανοὶ κατήκουσ σφίσιν] ἐθέ-
λοντες, ἀπ' ἐμόρους ἴντας, κὴ πολιτείαν ἐν ἔχον· πάλαι καταβαλόντας, ποιησαθαι ἐλπί-
ζοντό τε, κὴ παυδημεὶ πολεμησόντες, ἐπ' αὐτοὺς ἦσαν. ἀρδέρυχοι δὲ ἀρετῇ τε κὴ εὐνοίᾳ
ἐς ῥωμαίους ἐκδηλοτάτῳ, ἀνδρες ἀγαθοὶ ἐς τὰ τὸν πολέμῳ ἐγένοντο. καὶ, ἐπεὶ βιάζεσθαι
αὐτοὺς γερμανοὶ ἔχ εἶσι τί ἦσαν, ἐπαρίζεσθαί τε ἤξίουν, ἐς ἀλλήλοις κηδεσταὶ γίγνεσθαι. ἃ δὴ ἀρ-
δέρυχοι, ἅτε ἀκουσίοις, ἐνεδίδοσαν· χριστιανοὶ γὰρ ἀμφότεροι ὄντες ἐτύγχανον· ὅτε τὰ ἐς ἔπα-
λαὸν ξυνελθόντες, δυνάμεσιν ὁπλίμοις ἐχώρησαν. καὶ σφᾶς τὰ ῥωμαίων ἔπρεσις γαλλῶν
τοῖς ἐσχατιαῖς φυλακὴς ἕνεκα ἐπεπόχατο. οἱ δὴ οὔτε ἐς ῥώμην ὅπως ἐπανήξουσιν ἔχοντες, οὐ
μᾶλλον οὔτε ἐς χώραν ἀρκαδίοις ὑπὸ τοῖς πολεμίοις βυλέμβοις· σφᾶς τὰ αὐτοῦ ξυὶ τοῖς σι-
μάδαις, κὴ χώραν ἐν πάλαι ῥωμαίοις ἐφύλασσον. ἀρδέρυχοις τε κὴ γερμανοῖς ἐδόσαν. ἐς τε 41
δοπόνους αὐτοῦ σφετέρους ξύμπαντα ταῦτα πέμψαντες, διεσώσαντο τὰ πάντα ἤδη, αὐδὲ ἐσ-
βάλλοντι, καὶ ἐς ἐμὲ τηρεῖν ἀξιοῦσιν. ἐκ τε γὰρ τῶν κατὰ λόγον ἐς τόδε χρόνου ἐληλυθότα, ἐς
ἐνὸς τὸ παλαιὸν τὰ πόλεμοι ἐγράτησαν. κὴ σημεῖα τὰ σφέτερα ἐπεγόμενοι, ὅτου δὴ ἐς μάχην
καθίστανται, ἡμῖσυ τὸ τῆς πατρίδος ἐσαίρουσιν. κὴ χῆμα τῶν ῥωμαίων ἐν τῷ τῆς ἄλλοις ἅπασι,
καὶ τῆς διαθήμασι διασώζουσιν. ἕως μὲν ἦν πολιτεία ῥωμαίοις ἡ αὐτὴ ἦμιν, γαλλίας τὰς

ἐντὸς

ἡσ᾽ ἐς ἕλαφές τι ὕπνιον ἀνακλίνες, ὥσπερ ἱερεῖόν τι ἔθυσεν. αὖτη τὸ θαῦδάτῳ κατα-
προφὴ τῷ τι βίου καὶ τῆς ἡμεμονίας, τρίπν ἰχθύας ἔτθ., ἐβλεπ. σύπηγις δὲ, ἅμα χότ-
θων τῆς περοῦσιν, ἐς ῥῶμλν ἰσέλαυνε. γνεύς τε τὸ θαῦδάτῳ ξωνεχθέντα, ἥθη τὸ,
καὶ αὐτὸ τὸν πᾶσλα θαῦδέγισκλον ἐς Φυλακῆ ἐπιήαπ. καὶ, ἐπασλὴ τὰ χότθων
πεάγματα ἤκασι οἱ ἐς ᾠδασκδῆ ἔσλοξιν εἶναι· βέλπον ἐσέμισιν ἐς ῥάβενναν πεῶ-
τον εἶναι· ἐστωθά τι πάντα ἐξαρτυσαιμὶῳ ὡς ἄρεστα, οὕτω σλὴ καθίσταθαι ἐς τὸν πό-
λεμον. ξυγκαλέσας οὖν ἅπαντας, ἔλεξε τοιάδε. Αἱ μέγιστοι τῶν πεάξεων, ἄνδρες
ξύμπαπῶται, οὐ καιρῶν ὀξύτητι, ἀλλ᾽ δύβουλίαι Φιλοῦσιν ἐρθοῦσθαι. πολλάκις γὰρ
μέλλησίς τι οἷς καιρὸν ἐλθοῦσι, μᾶλλον ὤνησε· καὶ ταυδὲ οὐκ ἐς σλέοντι ἐλπιδι ἐκ-
ένε, τε, πολλοῖς ἀνεχαίτισε τλὼ τῆ καρθώσειν ἐλπίσλα. ῥᾴον γὰρ οἱ πλέοσι ἀνθέ-
σκθοι μλὼ, ἐξ ἀπάπλου σλὶ τῆς δωαίμεως μαχέμλοι, ἠοτῶνται· ἢ ἔοσι τλὼ ἐλάστω
*ἰσχὺ ὡς ἄρεστα ᾠδασκευασίμλοι, ἐς τὸν ἀγῶνα κατίσταν. μὴ τίνυ τῷ ᾠδαυτίκα
Φιλοτίμῳ ἐπιρέσθαι, τὰ αὐτίκα ἡμᾶς αὐσὺ ἐρασσόμεθα. κρεῖσον γὰρ ἐν χρείνῳ * ἔχοντι I. S.
ἔρχεῖ αἰχνομένους, τλὼ εὐκλειαν ἀπίραντον ἀφασώσαθ· ἢ τλὼ ἐν αὖτ᾽ ᾠδαυτί-
κα Φυγόντας ὕβριν, ἐς ἅπαντα τὸν αἰῶνα (ὡς τὸ εἰκὸς) ἐγκαλύπτεσθαι. καί τι καὶ ὑ-
μεῖς σλὴ που θλίφεσθε, ὡς τό τι χότθων πλῆθος, καὶ ξύμπασαν χρὸν τλὼ τῶν ἐπλων
*σκδλὼ, ἔν τι γαλίαις κ᾽ βενετίαις καὶ χώραις πᾶς ἑκασάτω ξυμβαίνει εἶναι. καὶ μλὼ * παρασκευὴν
καὶ ποὸς τὰ Φεύγγων ἔθνη οὐχ *ἧσσω τοῦδι πόλεμον ἀφίρεμθ. ἐν δὴ σὺκ εὖ ἀφε- † ἔασσαν
θημένους ἐφ᾽ ἵππεν χωρεῖν, πολλὴ ἄνοια. σὺν γὰρ ἐς ἀμφιβολόν τι καθισταμθμένους, καὶ οὐ
ποὸς ἕνα πολέμιον ὁρῶντας, τῶν ἑαυτῶν ἡσσᾶσθαι εἰκός. ἐγὼ δὲ Φημι χρῆναι, ναῦ μλὼ εὐ-
θυράβεννης εἶναι· τὸν σλὶ ποὸς Φεύγγους πόλεμον ἀφαλύσαντα, τἄλλα τι σφκημένους ὡς
ἄρεστα, οὕτω σλὴ βελισταρίῳ παντὶ τῷ χότθων ἑρατῷ ἀφαμάχεσθαι. καί μοι τλὼ ἀνα-
χώρησιν τλώσλι ὑποστελλέσθω μησλεὶς· μησλὲ φυγλὼ αὐτλὼ ἐνομάζειν ἐκνέτω. σλα-
λίας ὠθὼ γὰρ ποσπορία σπησλείως ποσπαύσει, πολλοὺς ὤρθωσεν· αὐσρείας δὲ ὄνο-
μα σὺκ ἐν τῷ καθήκοντι χρόνῳ τισὶν ἐγγνώμλν, εἶπε ἐς ἦπαν ἐχώρησεν. οὐ γὰρ τῆς
τῶν πεαγμάτων ὀνόμασιν, ἀλλὰ τῷ ξυμφόρῳ τῶν ἔργων ἔπεσθαι ἄξιον. ἀνδρὸς τε γὰρ
ἀρετλὼ σὺκ ἀρχόμλαι σληλεῦσιν αἱ πεάξεις, ἀλλὰ τελαυτῶσαι μλνύουσι. φόβγουσι δὲ
σὺν πολεμίους, οὐχ εἰ αὖ *πατὰ μείζονα τῆς ᾠδασκδῆς αὐτίκα μάλα ἐπ᾽ αὐτοῖς * μετὰ
ἦκσιν· ἀλλ᾽ ἔοσι τὰ σφέτερα αὐτῶν σώματα ἐσαὶ ἀφασώζειν βουλέμλοι, ἐκποσλῶν
ἵστανται. πολεως τε τῆσλε αἰλώσεως ἐπὶ, μησλεὶ ὑμῶν γνέσθω *τ σλέ- * τὸ σλέ-
ῥώμλοι ἡμῖν ἐνεικῶς ἔχωσι· τλὼ πόλιν ἐν βεβαίῳ χότθοις Φυλάξουσιν, ἀνάγκης τὸ
πτέραν οὐδεμιᾶς ἔχουσιν: ἐπὶ ἐν βεραχεῖ αὐτῆς ἐπανήξομθ χρόνῳ. καὶ λὼ τ ὕπαθεν
αὐτῆς ἐς ἡμᾶς ἐστ· ἐλάστω βλάψουσι, τῇ πόλει σὺν πολεμίους διξάμθμοι. ἀμήχανον
γὰρ ποὸς σλυσμθμεῖς σὺκ τὰ ἐμφανοῦς ἀφαμάχεσθαι. ὅπως ὠθὼ τι μησλὲν ξυμβήσεται
τοιοῦτον, ἐγὼ ποφανίσω. αὔσρας τὲ γὰρ πολλοὺς κ᾽ ἄρχοντι ξωνεστάτους ἀπολείψομθ,
οἳ ῥῶμλν φυλάξαι ἱκανοὶ ἔσονται· ὥς τε καὶ ταῦτα ἡμῖν ἐν καλῷ κείσεται, καὶ οὐσλὲν αὖ
σὺκ τῆσλε ἡμῶν τῆς ἀναχωρήσεως γένοιτο βλάβ. Οὐίπηγις μλὼ ταυτὰ εἶπεν. ἐπαι-
νέσαντες σλὶ χότθοι ἅπαντες περισπλάζοντο ἐς τλὼ πορείαν. μετὰ σλὲ, λιβερίῳ τὸ τῷ τ
πλεως ἱερῷ, ἐ ῥωμαίων τῆς τε σὰ βουλῆς κ᾽ τῷ δήμῳ πολλὰ παραινέσας οὐίπηγις, κ᾽ τῆς θυ-
σιρίχα ἀρχῆς ὑποσμήσας· ἐκελεύετο ἅπασιν, ἐς χότθων τὸ ἔθνος εὐνεικῶς ἔχειν, ὁρκοις αὐ-
τοὺς δεινοτάτοις ὑπὲρ τούτων καπαλαβών. αὔσρας τὸ δοπλέξας οὐχ ἧττον ἢ τετρακισχιλίους, κ᾽
αὐτοῖς ἄρχοντα ἐπισήσας λεύθερον, ἡλικίας τὸ πρῶτον ἤοντα, κ᾽ δόξαν ἐπὶ ξωίσει πολλὴν
ἔχοντα, ἐφ᾽ ᾧ ῥώμλν φυλάξοισι σφίσιν· αὖτω δὴ τῷ ἄλλῳ ἑρατῷ ἐς ῥάβενναν ἦει, τ᾽ σκβουλῆς
πλείστας ἐν ἡμέρων λόγῳ ξὺν αὐτῷ ἔχων. κ᾽ ἐπὶ ἐν ἵππαυτα ἀφίκετο, μαζασσήνοι τ᾽ ἀμαλασσήν-

θης ὑυ-

ὦναι, καὶ ἡμῶν ἕκαστον τῶν τὰ βέλτιω βουλευομένων, τῆς εἰς αὖθις εὐημερίας αἰτιώτατον ἀπεργάζεσθαι. ἐπεὶ δὲ τὴν πόλιν βασιλεύς ἔλαβε, σεσώσμεθα δὲ τῇ τῶνδε τῶν πόλεων ἀρετῇ, αὐτὸν δὴ οἰκεῖσθαι χρὴ τὸ στρατηγὸν αὐτοπροσώπως ἐπάλληλος ἀπὸ οὐδενὸς ἀνδρὸς αὐτὸ τοῦτο πολίτου τὸ βασιλέως διαπραγμάτευτον. τὸ φαῦλον μὲν τῇ ξυμφορᾷ ἀβουλίᾳ ὧν, οἷς ἀσπληπιόδοτον τοῦτο ἀπέρριψεν. ὁ δὲ αὐτὸν ἀμείβεται τοῖσδε. λέληθας σαυτὸν ἐγκωμιάζων ἡμᾶς, ὦ γύναι, οἷς δὴ εὔνοιαν τὴν πρὸς αὖθις γεγονότας ἡμῖν ἐπιδείξεις. αὐτοὺς γάρ τις διαστάσεις κινδυνεύουσιν, ἢν μὴ ὁπόταν τὸ βεβαίου τῆς γνώμης. ὅτε δ' ἂν ἀμφὶ μὲν σοὶ εἰ κτεριστοῦς τιθεῖτον τὸ πολιτείας φύλακα ἔχουσιν, εἶναι δεῖται πολίτην εὑρεῖν. ἐπεὶ ὁ τῇ φύσει τὸ πρὸν ἔχων, οὐ ξυμμεταβάλλει τῇ τύχῃ τὴν γνώμην· οὐδὲ τῶν σταχύων τὸν οὐχ ἑαυτοῦ αὐτοῖς φερομένων, ἐπίμως αὖ αὖθις τῶν ὄντων ἐπιδείξῃ λόγους. ὁ γὰρ τὸ τῆς Δημοίας νοσῶν ἄσαπον, ἅμα τὸ ἔδεσι, καὶ τὸν ὡς αὖθις φιλτάτους ἡγήσατο πάντων. πικρῶν τε μὲν καὶ ἀσκληπιόδοτος εἶπε. καὶ πολιτῶν δὲ ὁ δῆμος, ἐπεὶ αὐτὸν ἐνθένδε ἀναχωροῦντα εἶδεν, ἀθρόοι ἠμύναμεν, ἅπαντα αὐτῷ ἐπικάλουν τὰ περὶ τὴν σφέτερον ἀπόστασιν, πρὶν δὴ ἔκτειναί τε, καὶ τὸ σῶμα κατὰ βραχὺ διασπάσαι τε. οὕτω τὸ ἐν τῇ πατρίδος εἰκῇ ἡμύναμεν, τὸν ἄνδρα ἐζήτουν. τοῖς τε οἰκίαις τιθέναι πῦρ ἅπαντα ἰσχυρίζοντο εἰς, ἥκαστ πιστεύειν ἠξίουν, ἕως αὐτοῖς τὸ τῶ ἀνθρώπου νεκρὸν ἔδειξαν· καὶ αὐτὸν καταλιπεῖν ἐν τῷ παρασκευῇ αὐτοκολόπαστον. οὕτω τὸ βελτίω μὲν πεφυτεύκεσαν, ἐφ' οἷς δικαίᾳ ὀργῇ ἐχώμενοι ἔδρασαν· τυχόντες τὸ αὐτὸ συγγνώμονες διελύθησαν. οὕτω μὲν καταλιπὼν ἀπήλλαξε. γέγονε δὲ ὅσοις ἀμφὶ τὸ ῥώμῃ καὶ τὰ ἑκάστῃ χωρία ξυμπίπτειν εἶναι, καὶ πρότερον τὸ θάλασσα ἡσυχίαν ἐν θαύματι μεγάλῳ πεποιημένοις, ὅτι δὴ ἐν χειμῶνι οὐδὲ τοῖς πολεμίοις οὐ βούλεται μὴ μάχης εἶναι· ἐν σφίσι τὸ αὐτῶν ἐπανῳλία πολλῆς αὐτὸν χρησιμεύοις, ὡς δὴ τὰ τῶν γόητων πράγματα προδιδοῦσιν αὐτῷ βασιλεῖ ἠθελουσίως, ἀλλό τι οἱ οὐδὲν ἐπιμελὲς ἦν, πολὺ γε δὴ ὅπως αὐτὸς ἡσυχῇ διατρίβοι, ὡς πλεῖστα ἀβέβαιλόμενος χρήματα· ἐπισθὲ ἀλῶναι πάσαν ἤκουσαν· ἅπαντα δὲ τοῦτο ὁπόταν τὸ ἐμφανοῦς ἐπικαλεῖσθαι. ἐς χωρίον ξυνελίξασθαι, ῥώμης ὀνδενὸς καὶ τοῖς ἀσφαλοῖς διέχον, ὅπερ μαρκῶσι καλοῦσι μιγέντα. ἐνθένδε γὰρ ἐς τραπεδοῦσαν σφίσιν ἔδοξεν ἄρασθαι εἶναι· πολλὰ γὰρ πολλὰ ἐστὶν ἐπιβῆναι. ῥᾴδιον δὲ καὶ πεζομὸς, ὃν σκεκανόδιον τῇ λατίνων φωνῇ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι· ὅπου δὴ ἑπτακαίδεκα σβεσῶν σημεῖα, ὅπερ ξυοῖσι ἐς τρεῖς καὶ δέκα καὶ ἑκατὸν σταδίους, οὕτω σφὶ σκαλλεῖν ἐς θάλασσαν, ἀμφὶ πολὺ περικύλου. ἧς ἄγχιστα ὄρος τὸ κίκαιον ἔστιν, οὗ τὸ ὀδυσσία τῇ κίρκῃ ξυγγηνέσθαι φασί. ἐμοὶ μὲν οὐ πειθὼ λέγοντες· ἐπεὶ ἐν νήσῳ ὄμηρος τὰ τῆς κίρκης οἰκία ἰσχυρίζεται εἶναι· ἐκεῖνο μὲν γέ τοι ἔχω εἰπεῖν, ὡς τὸ κίρκαιον τοῦτο, ἀπὸ πολὺ τῆς θαλάσσης διῆκον, νήσῳ ἐμφερὲς ἐστι. καὶ τοῖς τε πλέουσιν ἄγχιστα, τοῖς τε τῶν ἐκείνῃ ἠϊόνα βασίζουσι, νῆσος ὅλη ἀπεπλεῖσθαι εἶναι. καὶ ἐπειδάν τις ἐν αὐτῷ γένηται, πάντ' ἀπὸ μεταμαυοῦται ψεύδεσθαι τὰ λόγια τὰ πρότερα. καὶ ἀφ' αὐτοῦ ὅμηρος ἴσως νῆσον τὸ χωρίον ὠνόμασεν. Ἐγὼ δὲ ἀπὸ τὸν πρότερον λόγον ἀνειμι. γάρ, ἐπειδὴ ἐς μεγίστα ξυνελίξασθαι, βασιλέα σφίσι τὸ καὶ ἐπαλιάστας οὔτησιν ἄλλοτε· αὖθις οἰκίας μὲν ἀπέφασθαι ἔστι, ἐν μάχαις δὲ ταῖς ἀμφὶ σίρμιον λίαν διλοχιμήσαι τὸ πρότερον, ἡνίκα τὸν πρὸς ῥήπαι δας πόλεμον θαυμάσιος διέφερε. θαυμάτου δὲ ταῦτα ἀκούειν· ἐς φυγὴν τὸ ὥρμητο, καὶ τὸν ἀπὸ ῥάβενναν ἤλαυνεν. οὕτως δὲ κατὰ τάχος ἐκλιπεῖν ἐπιμεῖναι, αὖθις γάρ τινα ἀπὸ σκίας ἀναχωρεῖν ἤ, ἢ ζῶντα ἢ νεκρὸν ἀγαγεῖν θαυμάτου. ἐτύγχανε δὲ τῷ θαυμάτῳ οὗτος ὁ ἔπαρχος καλεπῶς ἔχων, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. κύριόν τινα ὁ ἔπαρχος ἀπὸ κληρόν τι καὶ ὄψιν δύσκηπτον οὖσαν ἰμπεσεῖν. τοῦτον θαυμάτου ἀφελόμενον τὸν μνησῆρα τοῦτον, χρήμασιν ἀναπεισθεὶς, ἑτέρῳ ἐγγύησε. διὸ δὴ τῷ τι θυμῷ καὶ οὐδενὶ χαριζόμενος, πολλῇ θαυμάσιον ἀπευσθῆ τὸ καὶ προθυμίᾳ, οὔτε νύκτα αὐτὸς οὔτε ἡμέραν, ἐθέλοντα. καὶ ἀοῦτος, ἐς ὁσῆ ἔτι προὐόμενος, καταλαμβάνει, ἐς

καὶ ἐπ' ἀμφότερα ἀναβαίνοντες, οὕτω δὴ τὴν ἐπάλξιν καθυπάρχειν εἰ σφαῖραν ἐχόντων, ταῦτα μὲν καὶ βελτίω τὰ ἐφ' ἑκάτερα τῆδε. ἐσθῆτι δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις πᾶσι χρῆσθαι τοῖς αὐτοῖς, καθάπερ καὶ νῦν ἐσθῆτι βαρβαρικῇ, ἀλλὰ καὶ τοῖς Φυλακικοῖς ὅπλοις, σπάθῃ καὶ κλίμακι μὴ χρῆσθαι, μηδὲ πολεμικὸν εἶναι τὸ τῶν ἀστῶν ἔθνος. ἀλλὰ ἱππεῖς μὲν τοὺς πλουσιωτάτους καὶ ἐκ γενεᾶς ἱππικοὺς τὰ μάλιστα, καὶ ἐκ τούτων τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀγροῖς ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις ἱππάζεσθαι· τοὺς δὲ ἀμφὶ τὰς ἀγορὰς καὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐργασίας τὰς ἄλλας ἐν τῇ τῶν ἀστῶν πολιτείᾳ ἐν τοῖς ἐπιτηδείοις τόποις ἐν τῇ πόλει καὶ τῇ χώρᾳ οἰκεῖν· καὶ τὸν ἀεὶ βουλόμενον τῶν ἀστῶν μετέχειν τῆς τῶν φυλάκων πολιτείας ἐν τοῖς ἐπιτηδείοις ἐπιτηδεύμασι γυμνάζεσθαι καὶ ἐν τοῖς ὅπλοις ἀεὶ τὸν ἐθέλοντα γυμνάζεσθαι· καὶ τοὺς ἀεὶ ἐν τοῖς ὅπλοις γυμναζομένους ἐν τοῖς ἐπιτηδείοις τόποις ἐν τῇ πόλει καὶ τῇ χώρᾳ οἰκεῖν

Βούλιδιν γὰρ ξυὼ αὐτῷ Βυλλιῶ τινα τῶν ἐν τῇ γραπτῇ δου πειρᾶσθαι, καὶ ὑπισχνεῖσθαι μὴν
τῶν νυκτῶν, μαγγάνῳ τινὶ καὶ ἴυγγι τὰ σφίσι παρεύζα εἶναι, καὶ τὸ χωρίον ὑποδείξας, οὗ πρῶτον
ἐχεῖνον ἴτυχε λιθορρύξας τοῖς τειχοσίοις ἐς τὴν πόλιν ἐξεργάσαντο, λύχναν αὐτῷ δοῦναι
μένους, ἐκέλευε. ἢ δὲ ἄσμενος ἦλθε, τοῖς σάλπιγξι χρῆσθαι ὑποσημήνουσα. ξυὼ αὐτοῖς ὑπομένειν
ὅπως, ἐσαῦθις δὲ βελτίονι ἐοντες γνώμῃ, τὴν τε πόλιν ξυναιρήσειν, καὶ τὰ πρόσοντα ἐκ-
μᾶναι σφίσιν, οἷοί τε *εἶναι. αὐτὸς δὲ κλίμακας ἔτι πλείονας παρεσκευάσατο ἐν ὀλίγῳ
σκάφη ἔχειν. οἱ μὲν δὴ ἐς τὸν ἐχεῖνον ὑποστρώτιος, ὅπῃ τὴν πόλιν ἐδεδίεσαν· αὐτὸς δὲ ξυὺ
τῷ βίσᾳ καὶ Φωτίῳ αὐτοῦ ἦλθε. καὶ ξυὼ αὐτοῖς ἅπαντα ἐπρᾶσσε. πέμψας δὲ καὶ ἐς τὴν γραπτὴν
δου, ἐχρῆσατο τινὶ καὶ τὰ ὅπλα ἐν χερσὶν ἔχειν ἐπέταξε. καὶ πολλοὺς μὲν τοι ἀμφ' αὐ-
τὸν εἶχεν, οὓς δὴ τὺ πλωτικοῦ ἔφατο εἶναι. τῶν δὲ ὅπῃ τὴν πόλιν ἰόντων οἱ ὑπὲρ ἥμισυ, 18
καταῤῥωδήσαντες τὴν κίνδυνον, ὀπίσω ἀπεκομίζοντο. οὓς ἐπεὶ μάγιστα ἐπεδίωκε, καὶ πρὸ
πολλὰ πρᾶσσε, οὐκ ἔπαυε· ἐπεὶ δὲ τὸν γραπτὸν ξυὼ αὐτοῖς ἐπαῦσε. τυγχάνουσι δὲ βελτί-
στους καὶ σωφρονεστάτους τῶν ἀμφ' αὐτὸν ὁπλίζας Δεκαπόσιους, ξὺν μάγῃ ἰέναι ἐκέλευε. οἳ
δὴ καὶ Φώτιον ἡγεμόνα ἕλοντο, ἐς τὴν διώρυχα ἐσέπιπτον· ἀλλὰ βελτίονι αὐτὸν διεκώ-
λυσαν. αἰσχυνθέντες δὲ τὸ τε γραπτοῦ καὶ Φωτίου ἧττον καὶ ὅσα τὸ κίνδυνον ἔφυγον,
αὖθις αὐτὸν ὑπεδύσαντο πλησίαστοι, ξὺν αὐτοῖς ἵπτοντο. βελτίονι δὲ, ὁρῶντας μὴ τῶν
πολεμίων πω τῶν πρόσθεν ἀφθησομένων ἡμῖν, εἰ δὴ ἐς τὸν πύργον φυλακὴν εἶχον, ἐς τὸ
ἐχεῖνο ἀγχιστα ἰτύγχανεν ὢν *ἐπαῦθά τε ἦλθε, καὶ *βίσᾳ ἐκέλευε τῇ χεῖθεν Φωτῇ
Δεκαπόσιος τοῖς τοῦτο βαρβάροις, ὅπως δὴ μή τις αὐτοῖς ἐκ τῶν ὅπλων πάντως ἔσαυλος
εἴη. καὶ βίσας μὲν αὐτοῖς αἰσθήσας μέγα, πρὸς χωρὸν βελτίονι περᾶν· πολλὰ σφίσιν 21
ἐπαγγελλόμενος ἀγαθὰ ἔσεσθαι. οἱ δὲ ἐτώθαζον, πολλὰ ἐς βελτίονά τε καὶ βασιλέα
ὑβρίζοντες. τοῦτο μὲν οὖν βελτίονι ξὺ βίσᾳ ἐπράσσετο τῇδε. Ὁ δὲ ναπόλιος ἐχεῖνος
ἐκ ἀρχῆς ἐς τὸ τεῖχος καλύπτεσθαι μένον· ἀλλ' οὕτω τῆς πόλεως ὑπεπλήσθη διήκει, κύρτω-
μα ἐκ πλίνθου ὑπερμήκης ὑψηλὸν ἔχων, ὥστε ἡμύεσθαι ἐοτὸς τῷ βελέων εἰ ἀμφὶ μάγοντε
καὶ ἴυγγι ἅπαντες εὐθὺ ὅπου ποτὲ γῆς εἶσι ξυμβαλλέσθαι ἠθέλησαν. οὐ μὲν οὐδὲ
τὴν ὑποβαίνειν ἔχον· ἕως οἱ πρῶτοι ἐς χῶρον ἵκοντο, οὗ τὸν ἐχεῖνον αὐτόματον ξωΐπτειν
εἶναι. καὶ εἰκαιολέως κομιδῇ ἀπεκλημμένον. ὑπεῖθα ἔσω γωνία τις ἦκε, μέγα τὸ
εὖσα, καὶ πίνακα πολλὴ ξωοικοῦσα· καὶ σίνδηρον ἐλαίας καθύπερθεν τῷ ἐχεῖνο ἐπιφύκει.
αὖτοι ἐπεδὴ τόν τε εὑρεῖαν ἔδοξεν, καὶ ἐς μέσην πόλιν ἤθοντο εἶναι· ἐκβαίνειν μὲν ἐθελησοῦν-
το, μηχανὰ μὲν τοι εὐθυμίαν εἶχον (ἄλλως τε καὶ ξὺν τοῖς ὅπλοις) τῷ ἐχεῖνο ἀπαλλάσ- 30
σεσθαι. ὑψηλὴ γάρ τις εἰκοδομία ὑπεῖθα ὑπῆγκαιν εἶναι, καὶ οὐδὲ καταβασίν τινα ἔχει-
σαν. τῶν δὲ γραπτῶν ὅπῃ πλεῖστον διαφερομένων, καὶ ἐς ἐπιχωρίαν πολλὰ ξωιόντων·
ἤδη γάρ τῶν ὀπαθεν ἰόντων πολύς τις ξωιόρρου ὁμιλος· ἐγίγνετο αὐτῶν πρὶ ἴυγγα τῆς αἰσ-
θησοῦ διαπορᾶσθαι. καταβέβηκε δὲ αὐτίκα τὰ ὅπλα, τοῖς χερσὶ καὶ τοῖς ποσὶ τῷ
καταβαίνειν βιαιόμενος, ἐς τὸ τῆς γυναικὸς οἴκημα ἦλθε. καὶ αὐτῷ ἐνταῦθα ἐδόκει, ἢν
μὴ σωφρόνως, κτανεῖν ἐπείλησεν. ἡ δὲ καταπλαγεῖσα, ἄφωνος ἔμεινε. καὶ ὃς ἐκ τοῦ πέ-
μενου τῆς ἐλαίας ἐμάντι πρὸ ἰσχυρὸν ἀναψάμενος, τῷ ὑπέρα τοῦ ἱματίου ἐσχίσε, ἐς τὸν
ἐχεῖνον ἔρριψεν. οὗ δὴ λαβόμενος τῶν γραπτῶν ἕνα, αὐτίκα μάλις. ἐπεὶ δὲ καὶ
ἐξεβήκεσαν ἅπαντες, τῆς τε νυκτὸς τὸ τεταρτημόριον ἔτι ἐλείπετο· χωροῦσιν ὅπῃ τὸ τεῖχος
καὶ πύργων δύο ἔσω· Φύλακας, ὑδέν τι αἰσθανομένους οὐδὲ κακοῦ, κτείνουσιν ἀμφὶ τὸ μεσὸν βορ- 40
ρᾶν οὐδὲ βελτίονι, ὕπῃ βελτίονι ξὺν τοῖς βίσᾳ καὶ Φωτίῳ αὐτοῖς ἐπέκεσι, καραδοκῶν τὰ πρασσόμε-
να. καὶ οἱ μὲν ἐς τὸ τεῖχος οὐδὲ σάλπιγξιν ἐκάλουν. βελτίονι δὲ τοῖς κλίμαξι
ἐρήσας ἔσω γραπτοὺς ἐνθένδε καταβαίνειν ἐκέλευε. οὐ δὲ κλιμάκων οὐδὲ μίαν διήκειν
ἄχρι ἐς τὰς ἐπάλξεις ξυιβαίνειν. ἅτε γὰρ αὐτὰς ἐκ ἐν ἀμφαυοῦς οἱ τειχίται ποιούμε-
νοι, μέτρον δὲ καθήκοντος οὐχ οἷοί τε ἐξικνεῖσθαι ἐγίνοντο, διόπερ δύο ἐς ἀλλήλας ξωδίοντας,

καὶ ἐπ.

ἐπεὶ δὲ ἄγχιστα τῶ βελισάρου ἐγίνετο, πίτρα μεγάλη ἐπίπτειν, οὐκ ἀνθρώπων χερσὶν ἐποιῶθη, ἀλλὰ θεὸς τῆς φύσεως τὸ χωρίον ὀπτηθείσης. ταύτη τῆ πίτρα οἱ τὸν ἐχετὸν διημάμενοι πάλαι τ' εἰκοδομίαν ἐκάψαντες. διώρυχα ἐνθένδε ἐποίουν, οὐκ ἐς δίοδον ὡφ' τῶ ἀνθρώπου ἱκανῶς ἔχουσαν, ἀλλ' ἔσην τῷ ὕδατι τ' πρέπουσαν περίκειται. ἐν ᾧ τοῦτο ξυμβαίνειν οὐκ ἐνῆν τὸ αὐτὸ πανταχόσε τὸ ὀχετὸ εἶναι· ἀλλὰ στενοχωρεῖα ἐν τῆ πίτρα σκέπη ὑπολιπαζεν ἀνθρώπω, ἄλλως τε ἐν θωρακισμένω, ἢ ἀσπίδα φέροντι, ἀπερυτῶ εὐπετὲς. ταῦτα τῷ ἰσωρῶ κατανοήσαντι, οὐκ ἀμηχανία ἔδοξεν εἶναι τῷ στρατῷ ἐς τὸν πλοῦν ἰέναι, ἐὰν ὀλίγω μείζω τ' σκέπη διώρυχα εὑρυτέραν ποιήσωνται. ἀπ' ἦ αὐτὸς ἀφανὴς ἦν, καὶ τ' ἡμερῶν εὐθεῖ πάντα ἐς λέγους ἦκεν, τὸ πρᾶγμα ἐς παῦκαρι ἤνεγκεν, ἀνδρὶ ἴσωρον, ἐπ' 80. τῆς βελισαρίου ὑπασπιστῆς εὐδοκιμοῦντα. ὁ μὲν οὖν παῦκαρις τ' πάντα λόγον αὐτὸν τῷ στρατηγῷ ἤγγειλε. βελισάριος δὲ τῆ τῶ λόγου ἡδονῆ ἀσπασίως, καὶ χρήμασι μεγάλοις τὸν ἄνθρωπον δωρήσασθαι ὑπεσχέμενος, ἐς τ' πρᾶξιν ἦγε. καὶ αὐτὸν σκέλδιν, ἰσωρῶν τινας ἐπιλεξάμενον, σκοπεῖν ὡς τάχιστα τῆς πίτρας πεῖραν. φυλασσόμενον ὅπως τῶ ἔργου μηδεὶς αἰσθησιν δώσουσι. παῦκαρις δὲ, ἰσωρίους ὀπλεξάμενος πρὸς τὸ ἔργον ἀπιόντας ἐν τῆς τῶ οἰκείου ξυὼ αὐτοῖς λάθρα ἐγένετο. ἔς τε τὸν χῶρον ἐλθόντες, ἵνα δὴ τὴν στενοχωρείαν ἡ πίτρα ἐποίει, ἔργου εἶχοντο· οὐκ ἀξίνας τ' πίτρας, οὐδὲ πλίκεσι τμνοντες, ὅπως μὴ ἐκδηλα τῷ κτίσῳ τῆς πολεμίοις ποιήσωσι τὰ πρασσόμενα· ἀλλὰ σιδηρίοις τισὶν ἐξίσιν αὐτὴν ἐκδιελκύσαντες ξύοντες. καὶ χρόνῳ ὀλίγῳ κατέργασε, ὥστε ἀνθρώπῳ διωατὰ εἶναι, θωρακά τε ἀμπεχομένῳ καὶ ἀσπίδα φέροντι, πάντη ἰέναι. ἐπεὶ δὲ ἅπαντα ἤδη 20. ὡς ἄριστα εἶχεν· ἔννεα βελισαρίου ἐγένετο, ὡς ἦν πολέμῳ ἐς ναύπλιν τῷ στρατῷ ἐσπλεῖν *ἦν, τῆς τε ἀνθρώπους ὀπολωλέναι ξυμβήσεσθαι, καὶ ἄλλα ξυμπεσεῖν ἅπαντα, ὅσα πολεμίοις πρὸς πολεμίους ἀλούσῃ γίγνεσθαι εἰώθει. Στέφανόν τε εὐθὺς μετεπέμψατο, ἔλεξέ τε τάδε. Πολλάκις οἶδα πόλεις ἀλούσας, καὶ τ' πλοικαῦτα γνωμῶν εἰμὶ ἔμπειρος. σὺ μὲν γὰρ ἄνδρας ἀναιρῆσιν ἡδέως ἅπαντας, γυναῖκας δὲ βιήσειν αὐτομοίας οὐκ ἀξιοῦσι κτῆσαι, ἀλλ' ἐς ὕβριν ἀγόμεναι πάσχουσιν ἀνήκεστά τε καὶ ἐλεεινὰ πολλοῦ ἄξια. παῖδας δὲ, οὔτε τροφῆς οὔτε παιδείας οὕτω μεταλαχόντας, δουλεύειν ἀνάγκη, καὶ ταῦτα τοῖς πάντων ἐχθίστοις, ὧν ἐν τ' χερσὶ τὰ τῶν πατέρων αἵματα πεφάνται. ἐῶ γὰρ, ὦ Φίλε Στέφανε, λέγειν τὰ πρὸ, ἃ τά τε ἄλλα χρήματα καὶ τὰ τῆς πόλεως ἀφανίζεσθαι καλῶς. ταῦτα ναύπλιν τῇδε ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ τ' πρόσθεν ἁλούσας πόλεσιν ὁρῶν πάσχουσαν· αὐτὸς τε ὑμῶν ἐς εἴκοσιν ἦκω. μηχαναὶ γάρ μοι πεποίηνται νεῶ ἐς αὐτὰς, ἐὰ μὴ οὐχὶ ἁλῶναι ἀσφαλὲς εἶναι. πόλιν 30. δὲ ἀρχαίαν, καὶ οἰκήτορας χριστιανούς τε καὶ ῥωμαίους αὖθις ἔχουσαν, ἐς τοῦτο τύχης οὐκ ἂν ἐξαίρεσιν, ἄλλως τε καὶ ὑπ' ἐμοῦ ῥωμαίων στρατηγοῦντος, ἐλθεῖν. μάλιστα ἐπὶ βαρβάροι πολλοί μοι τὸ πλῆθος ἐν τῷ στρατοπέδῳ εἰσὶν, ἀδελφοὺς ἢ ξυγγενεῖς πρὸ τοῦδε ὀπολωλεκότες τὰ τείχους· ὧν δὴ κατέχειν τὸν θυμὸν, ἐὰ πολέμῳ τῷδε πόλιν ἕλωσιν, οὐκ ἂν ἀφικοίμην. οὐκοῦν ἕως ἔτι τὰ ξυμφέροντα ἐλέσθαι τε καὶ πράσσειν ἐφ' ὑμῖν ἐστὶ, βουλεύεσθε μὲν τὰ βέλτιστα, φύγετε δὲ ξυμφορὰν· ἥς (ὡς τὸ εἰκὸς) ξυμπλούσης ὑμῖν, οὐ τῷ τύχῳ δικαίως, ἀλλὰ τῷ ὑμετέραν αἰτιᾶσθε γνώμην. πρωτα μὲν βελισάριος ἔφασαν ἀπεπέμψατο. ἐς ἃς ναυπλιτῶν τὸν δῆμον παρῆλθε διεδεκαμένου τε, καὶ πάντα ξυὼ εἰμοιγῆ ἀγγέλλων ἅπερ βελισαρίου λέγοντος ἤκουσεν. οἱ δὲ (οὐδὲ γὰρ ἐῶ ναυπλίτας αὐθαίρετους βασιλῆ κατηκόους γενέσθαι) οὕτω ἐδόκουν τε, οὕτω βε- 40 λισαρίῳ προσχωρεῖν ἔγνωσαν. τότε δὴ καὶ αὐτὸς τὰ ἐς τὸν ἔσπερον καταστήσατο ὧδε. ἄνδρας ἀμφὶ πεντακοσίους ὁπλιξάμενος, σὺν λύχνων ἀφαῖς, καὶ ἄρχοντα αὐτοῖς θέμενος μάγιστρον τε, ἐς ἱππικοῦ κατάλογον ἠγμένον, καὶ τῶν ἰσωρῶν ἀρχηγὸν τὸν ἔνδον· θωρακίσασθαί τε ἅπαντας, καὶ τας τε ἀσπίδας τά τε ξίφη αἱρεῖσθαι, ἡσυχάζειν ἄρχειν αὐτοὺς σημήνη σκέλδιν. καὶ βῆναι μετεπεμψάμενος, αὐτὸς μένειν ἐπηγγείλε·

ναῦς Παραίνεσις βελισαρίου πρὸς ναυπλίτας.

τῶν πολεμίων τὴν προσβολήν, οἳ οὐδὲ τῶν ὑπηδείων ἀπαιτίζοντες, οὐδὲ πω ὑποκεκλεισμένοι τῶν ἀναγκαίων, καθίζεσθε οἴκοι, τῷ τι πειθόμενοι καὶ φρουροῖς τοῖσδε τὸ θαρρεῖν ἔχοντες; οἰόμεθα δὲ οὐδ' αὖ βελισαρίου ἐς τόνδε ξυμβῆναι τὴν ὁμολογίαν ἡμῖν, εἰ μὴ βίᾳ τὴν πόλιν αἱρήσειν ἐλπίδα εἶχε. καί τι εἰ τὰ δίκαια καὶ ἡμῖν ξυνοίσοντα ποιεῖν ἤθελεν, οὐ νεαπολίτας ἂν τὸν διαίτας ἔχειν, οὐδὲ τῇ παρ' ἡμῶν ἐς γότθους ἀδικίᾳ τὴν οἰκείαν βεβαιοῦν δύναμιν· ἀλλὰ θᾶσσον τὸ καὶ γότθοις ἐς χεῖρας ἰέναι, ὅπως κινδυνεύοντες καὶ προδοσίας ἡμετέρας χωρὶς ἡ πόλις ἐς τὸ τῶν νικώντων χωρήσει κράτος. πᾶσιν ἁπλῶς τὸ καὶ ἀσκληπιόδοτος εἰπόντες, οὕτω ξυσταίους παρῆγεν ἰσχυριζομένους, τὴν πόλιν τῶν ἀναγκαίων οὐδενὸς ἐνδεᾶ ἔσεσθαι· καὶ γότθοι δὲ φυλάξειν ἀσφαλῶς τὸν προβολον ἰσχυρίζοντο. οἷς δὴ νεαπολίτης ἡγεμὼν, σκέλδων βελισαρίου ἐνθένδε ὅπως πάχιστα ἀπαλλάσσεσθαι. ὁ δὲ ἐς τὴν πολιορκίαν καθίστατο. πολλάκις τὸ τοῦ προβόλου ὑποπειρασάμενος, ἀπεκρούσθη· τὸ τραπητῶν ὑποτείσας πολοὺς, καὶ μάλιστα οἷς δὴ ἀρετῆς τὴν μεταποιῆσαι ξυνέβαινε. τὸ γὰρ νεαπόλεως τεῖχος τὰ μὲν θαλάσσῃ, τὰ δὲ δυσχωρίαις ποσὶν, ἀπρόσοδον τοῖς βουλευομένοις τι ἄλλο, καὶ διὰ τὸ αὖ τοῖς ἰέναι, οὐδαμῇ ἐσβατόν. καὶ τὸ ἐκ τοῦ μέσου τι, ἐς ἃς τὴν πόλιν εἰσῆγε τὸ ὕδωρ, διελὼν βελισάριος, οὐ σφόδρα νεαπολίτας ἐπαρᾶξαι· ἐπεὶ φρέατα ἐντὸς τοῦ προβόλου, καὶ τὴν χρείαν παρεχόμενα, αὐθησιν τοσοῦτον σφίσιν οὐ λίαν ἐδίδου. οἱ μὲν οὖν πολιορκούμενοι, λαιθάνοντες οὕτω πολεμίους, ἐπέμπον ἐς ῥώμην ἀγγελοῦντας ὕδατος, βοηθεῖν σφίσιν κατὰ τάχος δεόμενοι. θεοδάτος δὲ πολέμου ἀσχολίαν τινὰ ἡγεῖτο ἐπιθήσειν, ὧν μὲν καὶ φύσει ἄναιδρος· ὥστε μοι ἐμφανὲς ἐξενεγκεῖν ἐρῶ. λέγουσι γάρ τινες αὐτὸν καὶ ἐπιστολήν τινα γράψαντα, ἣν ἐκ τοῦ ἀνακτόρου πολεμίους, ἐπέμπειν ἐς ῥώμην ἀγγελοῦσαν

μβρόις ἢ νεαπολίτης τὰ τ βασιλέως ἐλέσθαι. καὶ δουλείας οὕτω χαλεπῆς ἀπηλλάχθαι. ἐκεῖνα ὑμῖν αὐαδέχομαι τὰ περὶ διδοὺς ἔσεσθαι πρὸς ἡμῶν, ἃ σικελιῶται πρόθυμα ἐλπίσαντες, ψυδιορκίους ἡμᾶς οὐκ ἔχον εἰπεῖν. ταῦτα μὲν σφίσιν βελισαρίῳ ἐς τὸν δῆμον ἀπαγγέλλειν ἐκέλευον· ἰδίᾳ δὲ οἱ μεγάλα ὑπισχνεῖτο ἀγαθὰ ἔσεσθαι, νεαπολίτας ἐς εὔνοιαν τὴν βασιλέως ὁρμήσοντι. σφίσι δὲ ἐς τὴν πόλιν ἥκων, οὔτ τι βελισαρίῳ λόγους ἀπήγγελε· καὶ γνώμην αὐτὸς ἀπεφαίνετο, βασιλεῖ μάχιδος ἄξυμφορον εἶναι. καί οἱ ξυνέπεσον αὐτόχθονες, σῦριγμὲν αὖθις, ἐκ παλαιοῦ δὲ ἀκμήν ἐν νεαπόλει ὅτι τῇ κατὰ θάλασσαν ἐρασία. καὶ δόξαν πολλὰ ὅτι τ ξυνέσει καὶ δικαιοσύνῃ ἐν τοῖς ἔχων. πάσῃ δὲ καὶ ἀσκληπιόδοτον, ῥήτορε μὲν ἦσαν, καὶ λίαν ἴσχυε νεαπολίτας λέγειν, γότθοις δὲ φίλα ἐς τὰ μάλιστα. καὶ τὰ παρόντα ὡς ἤκιστα βουλομένῳ μεταβάλλεσθαι. τούτῳ τῷ ἀνδρὶ βουλευσαμένῳ ὅπως τὰ πραγτόμενα ἐν κωλύμῃ ἔσται· πολλά τ καὶ μεγάλα τὸ πλῆθος ἐνηγέτην προέχεσθαι, καὶ βελισαρίου ὅρκοις καταλαμβάνειν, ἔπ δὴ τούτων αὐτικα μάλα πρὸς αὐτὰ τελοῦνται. ἐν βιβλιδίῳ δὲ ἅπαντα γράψαντι, ὅσα βελισαρίου οὐκ αὖτις ἐνδείξασθαι ὑπισχνοῦντο, στέφανῳ ἔδοσαν. ἐς ἱππεῖς ἐς τ βασιλέως στρατόπεδον αὖθις ἀφίκετο, τῷ στρατηγῷ ἐπιδείξας τὸ γράμματεῖον, ἐπιθαίνειν εἴ οἱ πάντα τὰ ἐπιτήδεια, ὅσα νεαπολίτας προτείνοντας, καὶ πρὸς τούτων ἐμοὶ βουλομένῳ εἶη; ὁ δὲ αὐτὸν ἅπαντα σφίσιν ἐπιτήδεια ἔσεσθαι ὑποχόμενον, ἀπέπεμψε. ταῦτα νεαπολίτας ἀκούσαντες, οὔτ τι λόγους ἐνεδέχοντο ἤδη, καὶ κατὰ τάχος ἐκέλευον τῇ πόλει τὸ βασιλέως στράτευμα δέχεσθαι. ἀπαντήσειν γὰρ αὐτῆς σφίσιν ἰσχυρίζοντο οὐδὲν ἄχαρι, εἴ τῳ ἱκανοὶ σικελιῶται τιμωρεῖν. οἷς δὴ τυχηκεν, ἐναγχος βαρβάρων τυράννων τὴν ἰουστινιανοῦ βασιλείαν ἀλλαξαμένοις, ἐλεύθεροί τε εἶναι, καὶ ἀπαθέσι δουσκόλων ἁπάντων. καὶ πολλῷ θορύβῳ ἐχόμενοι, ἐπὶ τὰς πύλας ὡς δὴ αὐτὰς ἀνακλινοῦντες ἦσαν. γότθοις δὲ οὐκ ἰῶ ἐν ἡδονῇ τὰ πραστόμενα· κωλύειν μὲν τι οὐχ οἷοί τ ἔντες, ἐκπεσὼν ἴσαντο. πάσῃ δὲ καὶ ἀσκληπιόδοτον τὸν τ δῆμον καὶ γότθους ἅπαντας εἰς ἕνα ξυγκαλέσαντες χῶρον, ἔλεξαν τοιάδε. πόλεως μὲν πλῆθος ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν ἑαυτῶν σωτηρίαν προθέσθαι, οὐδὲν ἀπεικὸς ἰῶ. ἄλλως τε ἦν καὶ μηδενὶ τῶν ἄλλων κοινώσαντες, εἶτα αὐτόνομον τὴν περὶ τῶν ὅλων ποιήσωνται γνώσιν. ἡμᾶς δὲ ἀνάγκη ξυνὼ ὑμῖν ὅσον οὔπω πολεμουμένους, ὅστε τὸν ἔργον τῇ πατρίδι τῇδε παρέχεσθαι τὴν παραίνεσιν ὁρῶμεν πᾶσιν ὑμᾶς, αὐθρες πολῖται, κατὰ προθυμίαν βελισαρίῳ ὑμᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν ἐγχειρίσαντες, πολλά τ ὑμᾶς ἀγαθὰ ἐπαγγελλομένῳ ἐργάζεσθαι, καὶ ὅρκους δεινοτάτους ὑπὲρ ἐς πίστιν ὁμεῖσθαι εἰ μὲν σωῖ καὶ τοῦτο ἡμῖν ἀναδέχεσθαι εἴης τι, ὡς ἐς αὐτὸν ἥξειν τὰ τὰ πολέμιοι κράτος· οὐδὲν αὐτόπτοι, μὴ οὐχὶ ταῦτα ἡμῖν ξύμφορα εἶναι. τῷ γὰρ κυρίῳ γνησιμένῳ μὴ οὐχὶ πάντα χαρίζεσθαι, πολὴ ἄνοια. εἰ δὲ τοῦτο μὲν ἐν ἀδήλῳ κεῖται, ἀνθρώπων δὲ οὐδενὶ ἐξικτὸς ἐστι τὸ τύχης ἀναδέχεσθαι γνώμην· σκέψασθε ὑπὲρ ἐμοῦ ὑμῖν συμφορῶν ἡ ἀνοσιώτη γίγνεται. ἐμοὶ γὰρ τῷ πολέμῳ γότθοι τῶν ἐμοσμένων πειθήσονται, ὡς πολεμίους ὑμᾶς, τὰ δεινότατα σφᾶς αὐτοὺς ἐργασμένους, κωλύσουσιν. εὖ γὰρ ἀνάγκη διαζῶμεν, ἀλλὰ γνώμῃ ἐθελοκακοῦντες, ἐς τ πρόσοδον καθίστασθε, ὥστε καὶ βελισαρίῳ κρατήσαντι τῶν πολεμίων, ὅσως ἄπιστόν τι φανούμεθα, καὶ τῶν ἡγουμένων πρόσοδοι· καὶ, ἅτε δραπέται γεγονότες, ἐς πάντα τ αἰῶνα φρουρὰν πρὸς βασιλέως κατὰ τὸ εἰκὸς ἕξομεν. ὁ γάρ του προδόντος τὸν τυχηκώς, τῇ μὲν χάριτι ἐς τὸ παραυτίκα νικήσας ἦθη· ὑποψία δὲ ὕστερον τῇ ἐκ τῶν πεπραγμένων, μισεῖ, καὶ φοβεῖται τὸν διεργάτην, αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῷ τὰ τῆς ἀπιστίας γνωρίσματα ἔχων. ἐμοὶ μὲν τι πιστοὶ γότθοις ἐν τῷ παρόντι γνώσεσθε, γνναίως ὑποστάντες τ κίνδυνον· αὐτοί τε τῶν πολεμίων κρατήσαντες, μεγάλα ἡμᾶς ἀγαθὰ δράσουσι· καὶ βελισαρίῳ ἡμῖν νενικηκώς, αὖ οὕτω τύχῃ, ξυγγνώμων ἔσται. εὔνοια γὰρ δοκοῦσα, πρὸς οὐδενὸς ἀνθρώπου, ὅτι μὴ ἀξιώτου, κολάζεται. τί δὲ καὶ πάσχοντες κατωρρωδήκατε

ἡμέρᾳ ἐνθένδε αἰφνίδιος ἀπικνεῖσθαι. οὕτω τὴ κατεπαύσατο δαλμάτιος τὴ καὶ λιβουρνίαν ξυμπασαν ἔσχε, γότθους πανταχόθεν ἄπαντας, οἱ τότε ἦρχον. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ δαλματίαν τοιάδε ἐγένετο· ὁ δὲ χειμὼν ἔληγε, καὶ πόντος ἔπλεῖτο τῷ πολέμῳ τῷδε, οὐ πρόσθεν ξυνεχάμφθη. βελισάριος δὲ φύλακας ἐν τῇ σικελίᾳ τῇ παντὸς πολίτας, τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐκ μεσσήνης διεβίβασεν ἐς ῥήγιον· ἔνθα δὴ οἱ πολῖται τὸν τε σκύλλαν γενέσθαι μυθολογοῦσι καὶ χάρυβδιν· καὶ αὖθις πρόσχωρον ἐσημήραν εἰ τοῦτο ἀνθρωποι. τῶν τε γὰρ χωρίων, ἀτειχίστων σφίσιν ἐκ παλαιοῦ ὄντων, φυλακὴν αὐτῶν οὐδαμῇ εἶχον, καὶ κατὰ ἔχθος τῶν γότθων μάλιστα· τῇ γὰρ παρούσῃ ἀρχῇ, ὡς τὸ εἰκός, ἤχθοντο. ἐκ δὲ γότθων αὐτόμολος ἀνὴρ βελισάριον * ἱβερίων ξυὼ * πᾶσι τοῖς ἐπομένοις ἦλθεν, ὁ ῥιουθίτου γαμβρὸς, ἐς τὴν ἐκείνου θυγατέρα θεοδησθῆ ξυνοίκει. αὐτίκα τὸ τοῦδε βασιλέως στρατιὰ, χερῶν τε ἄλλων ἔτυχε, καὶ ἐς τὰ πατρῷα ἀξίωμα ἦλθε. τὰ δὲ στράτευμα ἐκ ῥηγίου πεζῇ ἐπὶ * ἔρυτον τὸ ἐς λεύκαιαν ἔα, παρηκολούθει τὰ ἄγχιστα τῆς ἠπείρου ἐν τῶν νηῶν στόλος. ἐπεὶ δὲ ἐς καμπανίαν ἀφίκοντο. πόλει ἐνέτυχον ὀνόματα θαλασσίᾳ, νεαπόλει ὄνομα, χωρίου τε ἰσχυροῦ, καὶ γότθων πολλὰ φρουρὰν ἰσχούσῃ. καὶ τὰς μὲν ναῦς βελισάριος ἐκέλευεν ἐς τὸ λιμένι ἴσχειν βελῶν ἔντος ἑρμίζεσθαι. αὐτὸς δὲ τῆς πόλεως ἐγγὺς στρατόπεδον ποιησάμενος, πρῶτον μὲν τὸ φρούριον, ὃ ἐν τῷ προαστείῳ ἐστὶν, ὁμολογίᾳ ἕλειν· ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει δεομένοις ἐπέτρεπε τῶν παρὰ λογίμων ἐς τὸ στρατόπεδον πέμψαι, ἐφ' ᾧ τε ἐπάπασί τε ὅσα αὐτῆς βουλοίμεθα ἐσὶ, καὶ σὺν λόγοις ἀκούσεσθαι σὺν αὐτῷ ἐς τὰ παῦ ἀναγκαῖα. αὐτίκα δὴ καὶ οἱ νεαπολίτης σφίσιν πέμπουσιν. ἐς ἐπὶ τοῦδε βελισάριον ἦκον, ἔλεξε τοιάδε. Οὐ δίκαια ποιεῖς, ὦ στρατηγὲ, ἐπ' ἄνδρας ῥωμαίους καὶ οὐδὲν ἀδικοῦντας στρατεύων· οἱ πόλιν τὴν μικρὰν οἰκοῦμεν, καὶ βαρβάρων διαφερόντων φρουρὰν ἔχομεν. ὥστε οὐδὲ ἀποπροάξαι ἂν ἐθέλοιμεν, ἐφ' ἡμῖν εἶναι. ἀλλὰ καὶ φρουρεῖς πείσεσθε ξυμβαίνειν, πύλας τε καὶ γυναῖκας καὶ τὰ ἡμιόνεια ὑπὸ τῶδε θευδηρίου χερσὶ λαοῖς παρέξειν. ὅπερ τῇ ἡμετέρᾳ φυλακῇ ἦκειν. ὥστοῦν, ἂν τι ἐς ἡμᾶς πράξωσιν, οὐ τὴν πόλιν, τὰ σφᾶς αὐτῶν καταπροδιδόντες φανήσονται. εἰ δὲ τἀληθὲς οὐδὲν ὑποπτευόμενοι ἀπῶν, οὐδὲ τὰ ξύμφορα ὑμῖν αὐτῶν βουλευόμενοι ἐφ' ἡμᾶς ἥκετε. ῥᾴδια μὲν γὰρ ἑλεῖν ὑμῖν, καὶ νεάπολις οὐδενὶ πόνῳ ἔσται ἔχειρα ἔσεσθαι. ἐκείνης δὲ, ὡς τὸ εἰκὸς, λοπερευθέντες, οὐδὲ ταύτην ἀσφαλῶς ἕξετε ὥστε τὴν ἄλλην ὁ χρόνος ὑμῖν ἐν τῇ περιοδίᾳ τετρίψεται ταύτῃ. τοσοῦτα μὲν στράφων εἶπε. βελισάριος δὲ ἀμείβεται τῷδε. Τὸ μὲν τὴν ἄλλως ἡμᾶς βουλευομένους ἐνθάδε ἥκειν, οὐ νεαπολίτης σκοπῶν δώσομεν. ἃ δὲ ἐς ἡμετέρας βουλὰς ἄξια, βουλόμεθα σκοπουμένους ὑμᾶς, οὕτω δὴ πράσσειν, ἔστι καὶ ξυμβούσειν ὑμῖν αὐτοῖς μέλλῃ. δέξασθε φίλιον τὸν βασιλέως στρατὸν ὅπως τῇ ἀληθείᾳ τὰ ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων ἑταλιωτῶν ἤκοντα, καὶ μὴ τὰ πάντων ἀνιαρότατα ἐφ' ὑμᾶς ἔληλθε. ἔστι μὲν γὰρ βουλεύσασθαι ἢ ἄλλό τι ἀναδύεσθαι τῶν αἰσχρῶν ἐς πόλεμον χωροῦσιν, οὗτοι δὴ ἐν γε τῷ ἀγῶνι ξυνημερεῦσαι, ξυτυχήματα σφάλερα ἔχουσι, ξὺν τῇ νίκῃ δὲ τὰ τῶν κακῶν ἀλλοτρίᾳ κτησάμενοι· καὶ ἡσσώμενοι, φέροντά τι αὐτοῖς ξυναμύνειν, τὸ μὴ ἑκόντες τῇ χειρὶ ἔπεσθαι τύχῃ εἰς σφὲ παρὸν ἀμαχητὶ ἀλλοτρίους εἶναι· οἱ δὲ ὅπως τὰ βουλεύσασθαι βέβαιον ἕξουσιν ἐς ἀγῶνα καθιζῶσιν· οὗτοι δὴ καὶ νενικηκότες, ἀδύτου τύχοις, ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἰσφάλησαι· καὶ κατὰ τὰ μάχιμα ἀλλοτρίους ἢ ἰδούλοντο ἀπαλλάξαντες, ξυὺ τῇ ἄλλῃ κακοδαιμονίᾳ καὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἥττης ξυμφορὰν ἕξουσι. πρὸς μὲν οὖν νεαπολίτας ἡμῖν τοσαῦτα ἐρήσθω. γότθοις δὲ τοῖς παροῦσιν αἵρεσιν δίδομεν, ἢ ξυὺ ἡμῖν τοῦ λοιποῦ ὑπὸ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ τετάχθαι· ἢ κακῶν ἀπαθέσιν οἰκάδε τὸ σφέτερον ἰέναι. ὡς, εἰ μὴ πάντων αὐτοί τι ὑμεῖς ἀμελήσαντες, ὅπλα ἡμῖν αὐτίκα ἐναντία πολεμήσετε, ἀνάγκη καὶ ἡμᾶς, εἰ θεὸς θέλῃ, τῷ παρεστυχότι ὡς πολεμίῳ χρῆσθαι. εἰ μέν τι βουλευ-

μένοις ἢ

* ἱβερίων

* ἔρυτον

10

20

30

40

μένοις ἢ

ὑφαλινοῦσιν ἀνέσπαιρχα ἐς αὐθρώπους πείσθεις ἐσδείξαιο. μοιχῷ μὲν γὰρ οὐδὲ βουλομένῳ πείσθυτῆ πάρεστι γίνεαθ· ᾧ γε οὐδὲ ὕδατος μεπιλαγχάνειν, ὅτι μὴ γοῦμη τῶν φυλασσόντων, ῥᾷδιόν ἐστι. λόγους δὲ, ὅσους αὖ ἐκ τῶ πέμψαντος ἀκηκοὼς ἦπθ, οὐκ αὐτὸς τῷ ἐστιῦθεν αἰτίαις, ἵνα γε οὐκ ἀγαθοὶ τύχωσιν ὄντες, οἰκότως αὖ λάβοι: ἀλλ' ἐμὲν κελεύσας φέρειν αὖ δικαίως τὸ ἔγκλημα τοῦτο· τῷ δὲ πείσθυτῆ τὸ τῶν συνεργόντος ἐκπλέειν πεῖσαι μόνον. ὡς τι ἡμῖς μὲν ἅπαντα ἐροῦμεν, ὅσα ἀκούσαντες πρὸς βασιλέως ἐξελήλυθ. σὺ δὲ ὅπως ἀκούσῃ πρᾶος (παρακέλομαι γάρ σε ἀδίκειν αὐθρώπους πείσθεις λελοίψεσθαι) ὥρα σε ἰκνεῖσθαι ὅπιπλεῖν ὅσα βασιλεῖ ὠμολόγησας. ἐπ' αὐτὸ γὰρ τοῦτο ἡμᾶς ἥκομεν· ὅπισπλεῖν, ἵν' σε ἔγραψεν, ἤδη λαῶν ἔχεις: τὰ δὲ γεγράμμενα, ἃ τῖς γνῶθι πρώπις ἔπεμψεν, οὐκ ἄλλος τῖσιν ἢ αὐτῖς δηλώσομεν. ταῦτα
61 30. τῶν πείσθεων εἰπόντων· ἐπεὶ παρῆσαν οἱ τῶν βαρβάρων ἄρχοντες ἥκοντες. θαλάττῳ ἐχυρώσαντο τὰ γεγραμμένα σφίσιν ἐπίστιλον. εἶχε δὲ ὧδε. Ἐπιμελὲς γέγονεν ἡμῖν εὐπολιτείας ὑμᾶς ἀνελέαθ τῇ ἡμετέρᾳ [ὥσπερ ὑμᾶς ἠθῆναι οἶός. οὐ γὰρ ὅπι τῷ ἐλασσοῦθαι, ἀλλ' ὅπως ἀξιαπροι ἐσόμεθα, ἐς]ἡμᾶς ἦξεν. ἄλλως τε οὐκ ἐς ἦθη ξένα, ἢ ἄλλως ἀγνῶτα, γόητους καλοῦμεν· ἀλλ' ὡς ἴδιοι γνωμόμοις ἡμῖν, καὶ ὅπι καιροῦ διεσταναι τετύχηκε. διὰ ταῦτα τοίνυν ἀθανασίες τε καὶ πίτρου ἐξάλησαν, οἷς ὑμῖν ἐς ἅπαντα ξυλλαβέσθαι χρεών. τοσοῦτα μὲν ἡ χαφὴ ἐδήλου. θαλάττου δὲ ἅπαντα ἀναλεξάμεθ·: αὖτε τ ἱερῷ ὅπιτελῆν ὧν βασιλεῖ ὑπάρχειν ἔγνω· καὶ τῶν πείσθεις ἐν φυλακῇ οὐ μεσρίως εἶχε. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς ἐπεὶ, ταῦτά τε καὶ τὰ ἐν θαλαμαΐᾳ ξυνενεχθέντα
31 ἤκηκοεν· κωνσταντιανὸν μὲν, ὃς τῶν βασιλικῶν ἱππαγόμων ἦρχεν, οἷς ἰλλυριοὺς ἔπεμψε, σφαπιάς τε αὐτῷ ὅπισθεν ἀγῶναι, καὶ σκλάβων ὑπηκρεάσαθαι, ὅπως αὖ αὐτῷ διωσαιτο ὅθι· βελισαριον δὲ ἐς ἰταλίαν τὰ κατὰ τάχ· σκύλδιν ἰέναι, καὶ γότθους ὡς πλεμίους χρᾶθαι. κωνσταντιανὸς μὲν οὖν ἐς ὅπιδαμνὸν τε ἀφικόμενος, καὶ χρόνον τινὰ διατρίψας ἐστιῦθα, σφαπιὰς ἤγαγεν. ἐν τούτῳ δὲ γότθοι, χίππα σφίσιν ἠγουμένου, σφατῷ ἐπὶ τὸν ἐς θαλαμαΐαν ἀφικόμενοι, σκλάβους ἔχον. κωνσταντιανός τε, ἐπεὶ οἱ τὰ τῆς ξυμφορᾶς ὡς ἄρισα ἔσχεν, ἄσας ἐξ ὅπιδαμνου τῷ παντὶ στόλῳ ἐρμίζεσθαι ἐς ὅπιδαυρον, ἥ ἐστιν ἐν δεξιᾷ ἐς πλέοντι τὸν ἰόνιον κόλπον· ἐνθα δὴ αὐδρας, οὓς ὅπι κατασκοπὴν χίππας ἔπεμψε, τετυχηκέναι. καὶ αὐτοῖς, τὰς τε ναῦς ὅπικατασκοπῶν, καὶ τὸ κωνσταντιανοῦ σφατόπεδον· ἔδοξε θαλάσσατε καὶ ἠγῇ ξύμπασι σφατιωτῶν ἔμπλεως εἶναι. ὡς δὲ τὸν χίππαν ἐπανήκοντες, μυρίασθαι αὐδρῶν σὺν ὀλίγας κωνσταντιανὸν ἐπύ-
30 ησθαι ἰσχυρίζοντο. ὁ δὲ ἐς δίος τι μέγα ἐμπεσών, ὑπαυπάζειν τὸ τοῖς ἐπῖσιν ἀξύμφορον ὤετο εἶναι· καὶ πλιορκῆσθαι πρὸς τῶ βασιλέως σφατῶ, οὕτω δὴ θαλασσοκρατοῦντος, ἡκιστα ἤθελε. μᾶλιστα δὲ αὐτὸν ξυνεπίραστον ὁ τῶ σκλάβων πρόβολος· ἐπεὶ αὐτῷ τὰ πολλὰ ἤδη καὶ ἐπιπλοικει, καὶ τῶν παύτῃ ὠκημένων τὰ ἐς γότθους κομιδῇ * ὕπαπλον. καὶ διὰ τῦτο ἐνθένδε παντὶ τῷ σφαλῷ ἀπαλλαγεὶς ὅτι τάχιστα, ἐς τῷ πεδίῳ σφατοπεδεύειν, ὅ μεταξὺ σκλάβων καὶ κρότωνος πόλεώς ἐστι. κωνσταντιανὸς δὲ τ ναυσὶ ἀπάσαις πλέων ἐξ ὅπιδαύρου, λυσίᾳ προσίσχειν, ἢ ἐς τῷ κόλπῳ κάπῃ. ἐνθένδε τε τ ἐπομένων τινὰ ἔπεμψεν, ἐφ' ᾧ τὰ ἀμφὶ τῷ χίππᾳ διερευνώμενοι ὅπῃά ποτε. ἦ ἐσαγγείλωσιν. ἀφ' ὧν δὴ τὸν πάντα λόγον πυθόμενος, εὐθὺ σκλάβων καὶ πάχος ἔπλει. καὶ ἐπειδὴ αὐτῆς ἄγχιστα ἐγένετο, λοπροδιδάσας τὸ στράτευμα ἐς τ ἤπειρον, αὐτὸς μὲν
40 ἐστιῦθα ἡσύχαζε. πυνθανόμενος δ' ὅ στρατὸς ὁπολέξας, σφύλακα τὸ αὐτῆς ἄρχοντα ὅπισησε, τ δορυφόρων τ αὐτοῦ ἕνα, σκέλδιν τ ἐνοχωρείαν καταλαβεῖν, ἵν' δὴ ἐς τῷ τ πύλεως πρόαστίῳ ἐπύθετο εἶναι. καὶ σφύλακα μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίει. κωνσταντιανὸς δὲ, καὶ ἡ σφατιὰ πᾶσα, ἐς σκλάβους τῇ ὑστεραίᾳ ἐσιλάσαντες, τῷ τε πεζῷ καὶ τ ναυσὶ προσωρμίσαντο. κωνσταντιανὸς μὲν σκλάβων δ' προβόλῳ ἐπιμελᾶτο, ἀνοικοδομούμενός τε ἁπλῶς ἅπαντα, ὅσα αὐτοῦ κατεσπείρηκει· χίππας δὲ, καὶ ὁ τῶν γότθων σφατὸς, ἐπειδὴ ῥωμαίοι σκλάβους ἔχον, ἐβούλοντο

ἡμέρᾳ

* ὕπαπλα Lb

ἀλλὰ καὶ ταῦτα, ἅπερ αὐτὸς, παρ' ἡμῶν ἔχεις· καὶ παρείσῃσι ἐς τὰς πρώτας Ῥωμαίων τὰς ἐμὰς ἀναχάπῃ εἶναι. νῦν μὲν οὖν ἀγωνάσιον καὶ πίστεον ἀπίσευλκα, ὅπως ὁμολογίᾳ τὴν ἐκπερυ τὸ βίβαιον ἴσχῃ. ἤξει δὲ ὅσον οὔπω καὶ βελισαίρεως ὧδέ σε, πίερας ἅπασιν ἀληθείας ἕσα· καὶ ἐς ἡμᾶς ξυγκείμενα ἦ. ταῦτα βασιλεὺς γράψας, ἀθανάσιόν τινα τὸν τῆ ἀλεξάνδρᾳ ἀδελφὸν (ἐς πρῶτα ἐς ἀπαλάρειχον, ὥσπερ ἐρρέθη, ἐπίσκοπον) καὶ πίστεον αὐθις τὸ ῥῆτορα ἔπεμψεν, ὃ περὶ τῶν ἐμπόλων ἐστειλάμενος, τὰ μὲν χωρία τῆ βασιλέως οἰκίας, ἃ δὴ πατρῴμόνιον καλοῦσι, Ἰουδάτῳ νέμει· γράμματα δὲ καὶ ὅρκους, ὀχύρωμα τῆ ξυνθήκαις πίστεως ἐνεσόμενα, οὕτω δὴ ἐκ σικελίας βελισαίρεον μεταπέμψασθαι· ἐφ' ᾧ πάντα βασιλέα καὶ ἰταλίαν Θεοδαλάβων ξύμπασαν ἐς φυλακῆ ἔχει. ἐς βελισαρίῳ ἐπίστειλεν, ὡς τὴν αὐτὸν ἐπειδὰ μεταπέμψων), καὶ τάχ' ἥκειν. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα βασιλεὺς ἔπρασσε, καὶ οἱ πρέσβεις εὖτε ἐς ἰταλίαν ἐστέλλοντο· ἐν πύτῳ χρόνῳ, ἄλλων τε καὶ ἀσπαρέως καὶ χρίπα σφίσιν ἠκουσμένων, στρατῷ πολλῷ ἐς δαλματίαν ἦκον. ἐπειδή τε σαλώνων ἄγχιστα ἦσαν, μαυρίκιος σφίσιν, ὁ μουνδίου υἱὸς, οὐκ ἐς ὄψιν, ἀλλ' ὅτι καλλιστοπῆ ἦκων, ξὺν ὀλίγοις ποτὲ ἐπαλωτίαζε. καρτερᾶς δὲ ἡμερούσης τὸ προσβολῆς· χρόνων μὲν οἱ πρῶτοι καὶ ἄρξαντες ἔπεσον, ῥωμαῖοι δὲ ἀχρεῖοι ἀπέντες. ὁ μαυρίκιος ὁ στρατηγός. ἅπερ ἐπεὶ ἤκουσε μουνδος, πεπαίδωκός τε ἡμέρως τῆ ξυμφορᾷ καὶ ἡμῖ πολλῷ ἤδη ἰχόμενος· αὐτίκα μάλα ἐπὶ σὺν πολεμίοις οὐδενὶ κόσμῳ ἦει. τῆς τε μάχης * κρατερᾶς γιγνομένης, τ καθαπαξ νίκῃ ῥωμαίοις νικῆσαι ξυνέπεσε. τ μὲν γὰρ πολεμίων σκεπῶσα οἱ παλαῖοι ἔπεσον, καὶ ἡ τροπὴ λαμπρὰ ἐγένετο. μουνδος δὲ κτείνων, ὁ ἐπεὶ ἐδαπάνοι ἐπέμενον, κατέχειν τ Δρόμεαν τῆ δ' παιδὸς ξυμφορᾷ ὡς ἥκιστα ἴσχων· ὑφ' ὅτου δὴ τ φαγόντων πλῆσις, ἔπεσε· καὶ ἡ τε δίωξις ἐς τῶν ἐπαλῶτα, καὶ τὰ στρατόπεδα ἐκάτερα διελέλυντο. τότε ῥωμαῖοι ἀνεμνήσθησαν δ' σιβύλλης ἔπους, ὅπερ ἀδέμενον ἐν τῷ πρὸ χρόνῳ πέρας αὐτῆς ἔδεξεν εἶναι. ἔλεγε γὰρ τὸ λέγιον σκεῖνο, ὡς ἡνίκα ἂν ἀφεικὴ ἴσχηται, ὃ κόσμος ξὺν τῷ γόθῳ ἁλῶται. τὸ μὲν τι χρηστήριον ἐς τὰς ἰδήλα· ἀλλ' ὕστατον ὅτι δὴ αὐθις ὑπὸ ῥωμαίοις λιβύη ἔσται· καὶ τοῦτο ἔπιπτεν, ὅτι τότε ξὺν τῷ παιδὶ δοπολῆται μουνδος. λέγει γὰρ ὧδε αἰρίσιος ἀρτε * ϸqΔqƨcuτΝλ τζεριστασι. ἐπεὶ ἦ κόσμος τῆ λατίνων φωνῆ ἐ μεῦνδος δύνα), ὥστε ἀμφὶ τῷ κόσμῳ τὸ λόγιον εἶναι. ταῦτα μὲν δὴ ὧδέ πη ἔχειν. ἐς ἦ σαλωνας ἐσῆλθεν ὠδοῖς. οἱ τηνικαῦτα ῥωμαῖοι ἐπ' οἴκους ἀνεχώρησαν, ἐπεὶ ἄναρχοι τὸ πρῶτον ἐπέπτοντο. οἱ γόθοι τ ἀρίσων ὠδοῖς σφίσιν ὁπολελειμμένοις, ἐς δίες ἐλθόντες, τὰ σκεύη φερόμενα ἔσχον· ὠδὶ γὰρ σαλώνων τῷ πελάγει ἐπίστευον. ἄλλως τε καὶ λίαν αὐτῆς δυσεπῶς ἐχείλων ῥωμαίων, οἱ ταῦτα ὤκλων. ταῦτα ἀπὸ ἰουδάτος ἤκουσε· σὺν πρέσβεις ἤδη που παρ' αὐτὸν ἴσαν τότε ἐς οὐδενὶ ἐπιήσατο λόγῳ. ἐς γὰρ ἀπίσιαν ἰκανῶς ἐπεφύκει, καὶ βίβαιον τὸν Δρόμεαν οὐδαμῆ εἶχεν· ἀλλ' ἀεὶ αὐτὸν ἡ περὶ αὐτὸν τύχη ἀλόγως τε καθ' ἑαυτὸν σὺν ἐπαξίως ἐς τὰ ἐμπεσθίαι ἀπῆγε μᾶλλον σὺν ἔχουσαν, καὶ αὖθις ἐς ἄφατόν τι αὐτὸν καθίστη θράσος. καὶ τότε γοῦν τῷ ἰουδάτος πέρι δ' μουνδου τι ἀκούσας καὶ μαυρικίου· ἐπῆρθη τὸ ἀτερπέστατον, καὶ οὐ κ' λόγον τῶν πεπραγμένων. καὶ σὺν πρέσβεις ἤδη παρ' αὐτὸν ἥκοντας ἱρεσχελεῖν ἠξίου. καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ πέτρος ποτὲ, ἅτε ὑπερφυῶς τὰ βασιλῆ ὠμολογημένα, ἐλοιδορεῖτο· ἄμφω ἰουδᾶτε δημοσίᾳ καλέσας, ἔλεξε τοιάδε. Σεμνὸν μὲν τὸ χρῆμα τῶν πρέσβεων, καὶ ἄλλως ἔντιμον καθίστηκεν ἐς πάντας ἀνθρώπους· πῶν δὲ τὸ γένος ἐς τόδε οἱ πρέσβεις ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἀσφαλοῦσιν, ἐς ἔτερα σφετέρα ἄπρακτα φυλαξοῦσι τὸ τῆς πρεσβείας ἀξίωμα. κτεῖναι γὰρ ἄνδρα πρέσβυν ἐθνικῶς νενομίκασιν ἄνθρωποι, ἔστε ἂν ἐς βασιλέα ὑβρίσας φάσκῃ, ἢ γυναικὸς ἄλλῳ ξυνοικούσης ἐς δῶμα ἔλθοι. ἰουδᾶτε μὲν ταῦτα ἐς πίστεον ἀπέρριψεν· οὐχ ὅπ γυναικὶ ἐπλησίαζεν, ἀλλ' ὅπως ἰσχυρίσαιτο ἐγκλήματα γένεσθαι ἐς πρεσβείαν, θάνατον ἄρασθαι, οἱ δὲ πρέσβεις ἀμείβονται τοιάδε. Οὐ δὴ ταῦτα, ὦ γόθων ἀρχηγέ, ἦπερ ἔρπεις, ἔχει· οὐδ' ἂν σὺ θεραπεύσασιν οὐχ ὑγιαίνου-

ἐς τὸ δημόσιον αὐτοῦ τ' οὐσίαν ὅπη μὴ βασιλέως πιθῆται γνώμη. ἰὼν δέ μιν ὑπηγόρευε τοιάδε ἐς τὸν τῶν πατρικίων ἢ ἄλλο βουλῆς ἀξίωμα θεοδάτης ἀγαγών· βούλεται· τάδε δι' ἐμοῦ αὐτὸν δῶσιν, ἀλλὰ βασιλέα αἰτήσειν δίδοναι. δ' ἔφη μοῦνται δὲ ῥωμαίων τὸν δῆμον, ἀναβοήσειν ἀπὸ βασιλέα πρῶτον, ἔπειτα θεοδάτον, ἵν' ἡ ἡσύχιος ἐκ ἐπαναστροφίας, καὶ ἐκ ἄλλη τὸ πιστὸν ὑγιὲς δείσῃ. οἰκόνα τὸ χαλκοῦν, ἢ ὕλης ἔργον, μή πω θεοδάτου μόνου καθίσαι· ἀλλὰ γίγνεσθαι μὲν ἀπὸ ἀμφοτέρους, φησὶ δὲ ἕτως· ἐν δεξιοῖς μὲν τ' βασιλέως, ἔπὶ θάτερα δὲ τ' θεοδάτου. ἔπὶ ταύτῃ μὲν τῇ ζυμβάσει χαίρω, τ' πεισθέντων ὁ θεοδάτος ἀπέπεμψατο. ὀλίγῳ δ' ὕστερον ψυχῆς ὀρρωδίᾳ ἐπελάβετο τ' αὐθρωπίνου, ἐς λείποντα τι ἀπὸ τοῦ ὄρους εἶχεν τε, καὶ ἔστρεφεν αὐτὸ τ' διάνοιαν, διειλεγμένῳ τῷ τε πολέμῳ ὀνόματι· καὶ ὡς, ἢ μὲ βασι-
λῆ οὐδαμῇ ἀρέσκει τά τε αὐτοῦ καὶ πίστεως ζυγκείμενα, ὁ πόλεμος εὐθὺς ἀπαιτήσει. αὖθις οὖν τ' πίστεως μεταπεμψάμενος ἐς ἀλβανοῖς ἤδη γενόμενον, ἅτε κοινολογούμενος· λάθρα δ' αὐθρώπου ἀνεπιτηδείου, εἰ τ' ζύμβασιν βασιλεῖ ποιεῖς ἑαυτοῦ εἵνεκα; καὶ ὅς, κάτω δὴ ὑποτρέπων, ἔφη. ἰὼν δέ μιν τοῦτο ἐδαμῇ * δρέσκειν τ' αὐθρώπου τί τὸ ἐσθένδε γενήσεται, εἶπεν; ἀπεκρίνατο πίστος, πλημμελία σοι τολοιπὸν, ὦ ἡγεμὼν εἶ. [τί δέ,] δίκαια ταῦτα, ὦ φίλτατε πείσθου μοι, ἔφη; ὑπολαβών, καὶ πῶς οὐ δίκαιον, ὦ ἀγαθέ, ὅπερ τὰ ὑπηδεύματα ἑκάστῳ ψυχῇ φυλάττειν. τὸ δὲ τοῦτο ἐστιν, ὁ θεοδάτου ἠρώτα; ὅτι σοὶ μὲν πρεσβεύει πολλὴ φιλοσοφίη, ἔφη· ἰουστινιανῷ δὲ, βασιλεῖ ῥωμαίων, ἡνίκα εἶναι. διαφέρει δέ, ὅτι τῷ μὲν φιλοσοφίαν ἀσκήσαντι, θάνατον αὐθρώποις πορίζειν, ἄλλως τε καὶ πρεσβυτέρῳ τε καὶ ἥσσονι τὸ πλῆθος, οὐ μήποτε εὐπρεπὲς εἴη. καὶ τοῦτο δοτὸν τῆς παλάτιον· διαφερόντως ἦν δηλονότι μεταχόντα στρατοῦ, μὴ οὐχὶ φόνου παντελῶς ἐλεύθερον εἶναι, οὐχ ἕσεσθαι. σκέπτον δὲ χώρας μεγαπιήσαντα, κἄδειν ἀπεικός, ἄνωθεν τῇ ὑπαρχούσῃ εὐσεβείᾳ ἀρχῇ. ταύτῃ ὁ θεοδάτος τῇ ὑποβολῇ ἀναπεισθεὶς, ὡμολόγησεν ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τ' ἡγεμονίας ἐκχήσαι· καὶ κατὰ ταῦτα αὐτός τε καὶ ἡ γυνὴ ὤμοσαν. τόν τε πέντερον ὅρκιον κατέλαβεν, ὡς οὐ πρότερον ἔκπυστα ταῦτα πιήσοιτο, πρὶν ἂν βασιλέα σὺν ἐμοὶ ἐχώμεθον τῷ πρώτῳ ζύμβασιν ἴδοι. καὶ ῥούσιχον τῶν τινά ἱερέων, καὶ αὖτις μάλιστα ἔπιτηδείων, ἄνδρα ῥωμαῖον, ἐπὶ ταύτῃ τῇ ὁμολογίᾳ ξὺν αὐτῷ ἔπεμψεν. οἷς δὴ καὶ γράμματα ἐνέχειρισε. πίστος μὲν οὖν καὶ ῥούσιχος ἐς δυσχώτιμον ἥκοντες, τὰ πρότερον δοξάσαντα βασιλεῖ ἤγγειλαν, καθάπερ θεοδάτος σφίσιν ἐπέστειλεν ἐπὶ δὲ αὖ λόγους ἐποιήσαντο βασιλεὺς ἥκιστα ἤθελε· τὰ ἐν ὑστέρῳ γεγραμμένα ἐπίδειξαν. ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ τάδε. οὐ γέγονα μὲν, βασιλεῦ, ἐπηλύτης αὐλῆς. τετύχηκα γάρ μοι τετιχθαί τε ἐν βασιλέως θείου, καὶ τετράφθαι τὰ γένους ἀξίως· πολέμων τε καὶ τῶν ἐν τούτοις θορύβων, οἷμαι οὐ πα-
τελῶς ἔμπειρος. εἰ λόγων γὰρ ἀκοὴ ἄνωθεν ἐρωτικῶς ἀφικνοῖτό μοι, καὶ διατελοῖ ἐς τοῦτο ἀεὶ πεποιημένη, ζυμβαίνει τ' ἐς τῆς μάχαιρας περαχθῆς ἑκάστου ἐς τοῦτο εἶναι. ὥστε ἥκιστά μοι εἰκὸς, τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας ζηλοῦντα τιμὰς, τὸν κατὰ κίνδυνον διώκειν βίον· ἐξὸν ἀμφοῖν ἐκπεδὼν ἵσεσθαι. τούτων γάρ μοι οὐδὲν ἕτερον ἐν ἡδονῇ ἐστί. τὸ μὲν, ὅπη κόρον τετίμηται, ταλησμονὴ γὰρ ἡδίων ἀπόντων· τὸ δὲ, ὅπη τὸ μὴ ἐθαθῶσαι ἐς περαχθὲ φέρει. ἐγὼ δὲ, εἴ μοι χωρία γίνηται, οὐχ ἧσσον ἢ δωδεκα κεντηναρίων ἐπίτειον φέροντα πρόσοδον, τῶν ἐλάσσονα· ἀπ' αὐτῶν τοῦ βασιλέως πιήσομαι· καὶ σοι τὸ χάρμα τε καὶ ἐπιλοιπὸν αὐτίκα ἐγχειρῶ κεκτῆσθαι· ὡς ἔγωγε ἥδιον ἂν ζὺν τῇ ἀπραγμοσύνῃ γλωρὸς ἂν ἦν, ἢ ἐν μεριμναις βασιλικαῖς βιῶναι κινδύνους ἐκ κινδύνων διαπεπονημένους. ἀλλὰ πέμπε ἄνδρα ὡς τάχιστα, ὅπως μοι ἐπιλέσθαι τὰ τῆς βασιλείας πράγματα δοκοῦντα πρόσεστι. θευδάτου μὲν ἡ γραφὴ τοσαῦτα ἐδήλου. βασιλεὺς δὲ ἀναγράψας ἑαυτοῦ, ἀμείβεται ὧδε. πάλαι μέν σε ζυστὸν εἶναι, ἀκοῇ ἔσχον· νῦν δὲ καὶ τῇ πείρᾳ μεμαθήκαμεν οἷός τε εἶ, οἷς ἐπέτυχεν ἀκριβῶς τὸ δ' πολέμου καρδόκησον πίστος. ἐπεὶ ἤδη πιστοτάτης τινὸς, ἐς τὰς μεγίστας ἐσφάλησαι. καὶ σοὶ οὔ ποτε μεταμελήσει φίλους ἡμᾶς αὐτὶ πολεμίων ποιησάμενος. ἀλλὰ ἐ

ἀρέσκει I, 8.

ἐπιστολὴ Θευδάτου πρὸς βασιλέα ἐκπεμπόμενον.

αὐτίκα βασιλίσκου αὐτῷ.

ἦκεν, καταλέγων δὲ ἱππικῶν μὲν, Βαλεντινόν τε, καὶ Μάγνον, καὶ Ἰνοκέντιον· πεζῶν δὲ, Ἡρωδιανόν τε, καὶ Παῦλον, καὶ Δημήτριον, καὶ Σύσιννιον· ἀρχηγὸν δὲ ἁπάντων, Ἰωάννην. αὐτὸς δὲ αὖ Οὖννοι ξύμμαχοι Δόσκοποι, καὶ Μαυρούσιοι τε καὶ Ἕρουλοι. στρατηγὸς δὲ αὐτοκράτωρ ἐφ' ἅπασι Βελισάριος ἦν, δορυφόρους τε καὶ ὑπασπιστὰς πολλοὺς τοῦ δεκίμους ἔχων. ἦν τε δὲ αὐτῷ καὶ Φώτιος, ὁ τῆς γυναικὸς [αὐτοῦ] ἀνεψιὸς ἐκ χαλκῶν θυρῶν· νέος μὲν ἔτι, καὶ πρώην ὑπασπιστὴς, ξυνετώτατός τε καὶ φύσεως ἰσχυρὸς ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν δηλώσας. Βασιλεὺς τε Βελισαρίῳ ἐπιστεῖλεν, ἐς Καρχηδόνα μὲν τῷ λόγῳ στέλλεσθαι· ἐπειδὰν δὲ ἐς Σικελίαν ἀφίκηται, ἐς δὴ κατὰ χρείαν τινὰ ἐσπεσθαι δοκοῦσαν, πανταχῇ τῆς πάσης. καὶ διὰ μὲν δὴ ταῦτα ἧσσα τὴν ὑπουργίαν αὐτῷ οὐδενὶ τόνῳ πεπεισθαι, κατέχειν τε, καὶ ἀπὸ τῆς μονῆς μεθίστασθαι· μὲν δὲ τι ἐμπόδιον ὑπαστραπᾷ· πλὴν κατὰ ἔθος ἐστὶ λιβύης, οὐδενὶ πάθησιν ἡ βουλήσεως παρεχομένης. πέμψας δὲ καὶ ἐς Φερέγγων τοὺς ἡγεμόνας, ἐρωτᾷ πόσοι γοτθικαὶ λίαι τὴν ἠπειρον οἷαι ἐλόντες, οὐχ ὅσον αὐτῷ δοκοῦσαν ἀδαμῆ ἔγνωσαν· ἀλλὰ καὶ προσεδέκασαν ἡμᾶς αὐτοὺς φορητὰ, ἄττα μάτην. διόπερ ἡμᾶς μὲν στρατεύειν ἐπ' αὐτοὺς ἠναγκάσμεθα· ὑμᾶς δὲ εἰκὸς ξυνδιαφέρειν ἡμῖν πόλεμον πόνδε. ὃ ἡμῖν * κοινὸν εἶναι πιστὸν δέξα τὸ ἐρῆδ, ὅσπερ ὁμόρῳ τὴν ἀρειανῶν γοώμενον, καὶ τὸ ἐς γοτθους ἀμφοτέρων ἔχθος. πανταχοῦ μὲν βασιλεὺς ἔγραψε· καὶ χρήμασιν αὐτοὺς φιλοτιμησάμενος, πλείστα δώσειν, ἐπειδὰν ἐς τὸ ἔργον ἥκωσιν, ὠμολόγησεν. οἱ δὲ ἀπὸ ξυμβολὰς μὲν πολλὰς ξυμμαχήσειν ὑπέσχοντο. μενοῦσι μὲν οὖν, καὶ ἡ ξὺν αὐτῷ στρατιὰ, ἐς δαλματίαν ἀφικόμενοι, καὶ γότθοις τοῖς ἐκείνῃ ὑπαντιάσαντες ἐς χεῖρας ἐλθόντες, νικήσαντές τε τῇ ξυμβολῇ, σίλωνας ἔσχον. Βελισάριος δὲ καταπλεύσας ἐς σικελίαν, κατέπλω ἴλαδε. ἔνθεν τε ἑρμαίῳ, συρακούσας τε ὁμολογίᾳ, καὶ πόλεις τὰς ἄλλας, παρεσκευάσατο οὐδενὶ πόνῳ. πλοῦ γε δὴ ὅτι γότθοι οἱ ἐς πανέρμου φυλακὴν εἶχον, θαρροῦντες τῷ εὐβόλῳ. (λιμὴν γὰρ ἰσχυρὸν τὸ χωρίον) προσχωρεῖν τε Βελισαρίῳ ἤμελλον, καὶ αὐτὸν ἐσθίειν ἀπάγειν τε στρατὸν καταταχὺς σικελίαν. Βελισάριος δὲ, λογισάμενος ἀμήχανον εἶναι ἀμφὶ τὸ ἠπείρου τὸ χωρίον ἑλεῖν, ἐς πόλιν τὴν σύλλην εἰς τὰ λιμένια σικελίας, ἄγει ἐς τὸ τείχος διήκοντα. ἰδὼν γὰρ τοῦτο εὐβόλου ἑκατὸς, καὶ πανταχόθεν αὐδηρὸν ἔρημος. οὐ δὴ τῶν νηῶν ὁρμισαμένων, οὗτος ἰσοὺς ξυνέβαινε τῶν ἐπάλξεων καθυπερτέρους εἶναι. αὐτίκα οὖν τὰς λίμβους τῶν νηῶν ἅπαντας τοξοτῶν ἐμπλησάμενος, ἀπεκρέμασεν ἄκρων ὀθονίων. ὅτε δὴ καὶ φυλὴ βαλόμενοι οἱ πολέμιοι, ἐς δέος τὸ ἀμήχανον ἦλθον, καὶ πάντερμον δὴ τὴν ὁμολογίᾳ Βελισαρίῳ παρέδοσαν. Βασιλεὺς τε σικελίαν ὅλην ἐς φόρου ἀπαγωγὴν κατήκοον εἶχε. τῷ δὲ Βελισαρίῳ τότε πρῶτον λόγου ἐτύγχανε ξυνοικήσαι ἡλικίᾳ. τὸ γὰρ ὑπατείας λαβὼν τὸ ἀξίωμα ὅτε τῷ Βανδίλους νικῆσαι· ταύτης ἔτι ἐχόμενος ἐπειδὴ παρεσκευάσατο σικελίαν ὅλην τῇ τῆς ὑπατείας ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ, ἐς τὰς συρακούσας ἐσήλασε. τρόπος τε τὸ στρατοπέδου καὶ σικελιωτῶν κροτούμενος ἐς τὰ μάλιστα, καὶ νόμισμα χρυσοῦ ῥίπτων ἅπασιν. οὐκ ἐξεπίτηδες μὲν τοι αὐτῷ πεποίητο τῶν, ἀλλά τις τῷ ἀνθρώπῳ ξυνέβη τύχη πᾶσιν ἀνασωσαμένῳ τὴν νῆσον ῥωμαίοις ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐς τὰς συρακούσας ἐσηλαύνειν. πλήν τι τῶν ὑπάτων ἀρχὴν, ἧς ἦπερ ἀνθεῖ ἐν τῷ ξυζαντίῳ βουλευτηρίῳ, ἀλλ' ἐνταῦθα καταμένουσι ἐξ ὑπάτων γίνεσθαι. Βελισαρίῳ μὲν οὖν ἔτω δὴ ξυνημερῆσαι ξυνέβαινεν. ἐπεὶ δὲ ταῦτα πέρας ἔμαθεν· ἐγκάθημαι πολλῷ ἔτι μᾶλλον καὶ σφοδρότερος, θευδάτου ἐκέτι ὄντος. καὶ ἐς ἀποδειλίασάς τε, καὶ ἐς ἀφασίαν ἐμπεπλωκὼς, οὐχ ἧσσον ἢ οἱ σφετέρου ξὺν αὐτοῖς γελίμερ καὶ αὐτὸς ἐγίγνετο· ἐς λόγους τῷ πέρᾳ, κρύφα τῶν ἄλλων ἁπάντων, ἦλθεν· ἔς τε ξύμβασιν σφίσιν ἦλθεν, ἐφ' ᾧ θευδάτου ἰουστινιανοῦ βασιλεῖ σικελίας ἐκέτης εἶναι· πόας· πέμψῃ δὲ αὐτῷ καὶ στέφανον χρυσοῦν ἀνὰ πᾶν ἔτος· καὶ τριακοσίας ἴλαδε λίτρας· γότθους δὲ ἄνδρας μαχίμους ἐς τρισχιλίους, ἡνίκα ἂν αὐτῷ βουλομένῳ εἴη· θεσσαλίαν τε αὐτῷ ἐξουσίαν οὐσαμὴ ἔστεσθαι τῶν πρὸ ἱερέων ἢ βουλευτῶν ἀποκτεινύναι· ἢ ἀναγκαῖον

ἐς τὸ

ἐπιστολὴ βασιλίσσης θεοδώρας πρὸς φερέγγους.

ἄλωσις σικελίας ὑπὸ βελισαρίου.

μισθῇ οὖσι, φρούριον δὲ ἰσχυρὸν ἔχουσι. ἐσπίπτει θεοδάτῳ τὴν ἀμαλασούνθαν ἀναθήρας ἑτέρα. θλίσας δὲ, ὅπερ ἐγένετο, μὴ βασιλέων ἀπ' αὐτῆς περιπεφευγυῖαν εἶη· αὐδρας ἐκ τῆς ῥαμαίων βουλῆς λιβερίου τε καὶ ὀπιλίου φίλους, ξὺν ἑτέροις τισὶ, πρεσβευτὰς πέμψη δυνάμει βασιλέως ἐπαγγείλει. ἰσχυριζομένους μηδὲν πρὸς αὐτὸν ἔχειν τῇ ἀμαλασούνθῃ ξυμβλεῖσαι, καίπερ αὐτῷ αἰτήσει δεινὰ εἰργασμένῃ τὸ πρότερον, καὶ κατὰ τοὺ τὰ αὐτῆς * γε βασιλεὺς ἔγραψε, καὶ τὴν ἀμαλασούνθαν εὖ πεποιήσθαι ἠξίου. * πε
κασεγράψαι. πεῖσαι μὲν οὖν ἐφέρετο τῆδε. πέτρῳ δὲ αὖτε πρὸς [ὦ] βασιλέως ἐντεταλτο, ἐστυχεῖν μὲν κρύφα τῶν ἄλλων ἁπάντων θεοδάτῳ, καὶ ὅπῃ τὰ πιστὰ περιχωμένῳ ὡς οὐδὲν αὐ τῶν πραστομένων ἔκπυστον γένοιτο, οὕτω τὰ τε ἀμφὶ τοῦσιλον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ πρὸς αὐτὸν θέσθαι· καὶ ἀμαλασούνθῃ ξυγγνώμην λαθεῖν, ξυμπάσης τῆς ἰταλίας
γο. ἀποικήσαι, ὅπῃ ἑκατέρῳ ξυνοῦσαν μέλλοι. ἐς δὲ τὸ ἰμφανὲς ὑπέρ τε λιλυβαίου καὶ τῶν ἄλλων, ὧν ἕναγχος ἐμνήσθη, πρεσβεύσων. * ἦν. οὕτω γὰρ τε τῆς ἀπαλαριχου πλούτης, ἥ τε θεοδάτου ἀρχῆς, ἥ τῶν ἀμαλασούνθῃ ξυμπεφωνήτων, βασιλεὺς ἠκηκόει. πέτρος δὲ ὁδῷ προσιόντι, πρῶτον μὲν τοῖς ἀμαλασουνθοῦς πείσθεσι ξυγγνώμην, τὰ ἀμφὶ τῆς θεοδάτου ἀρχῆς ἔμαθε. ἡνίκα δὲ ἐλέλυτο ὕστερον ἐς πόλιν αὐλῶν, ἢ πρὸς κόλπῳ τῷ ἰονίῳ κεῖται, ἐντεῦθά τε τοῖς ἀμφὶ λιβέριόν τε καὶ ὀπιλίωνα ἐντυχών, τὰ ξυμπεπεῖσθαι σύμπαντα ἔγνω. ἔστι βασιλέα πάντα αἰνιγμῶν, αὐτὸ ἴσμενον. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἤκουσεν· γότθους τε καὶ θευδάτου ξυναγωνίζεσθαι ἀλεξανδρέα, πρὸς μὲν ἀμαλασούνθαν χρήματα ἔπεμψε, σημήνας ὅπῃ αὐτῆς, ὡς ἵνα μάλιστα μεταπεισθεῖσα ἐς αὖθις ἔχοι. τῷ δὲ πέτρῳ ἐπέστελλε, ταῦτα μεγαλαμῇ κατακρύψασθαι· [ἀλλ' αὐτό τι θεοδάτῳ καὶ γότθοις ἅπασι φανερὰ καταφανέσθαι.] πρέσβεις δὲ τῶν ἐξ ἰταλίας οἱ μὲν ἄλλοι, ἐπεσήμῃνε τοῖς ξυζάντιον ἐκομίσθησαν, τὸ πάντα λόγον βασιλεῖ ἤγγελον, καὶ πάντων μάλιστα λιβέριος. ἐπῶ γὰρ ὁ αὐτὴρ καλός τε καὶ ἀγαθὸς ἀλεξανδρεύς, λόγου τε τοῦ ἀληθοῦς ἐπιμελεῖσθαι ἐξεπεπαίδευτο· ὀπιλίων δὲ μάλιστα ἐσπλεκέχιστο ἰσχυρίζεσθαι, μηδὲν ἐς ἀμαλασούνθαν ἁμαρτὸν θεοδάτου. πέτρου δὲ ἀφικομένου ἐς ἰταλίαν, ἀμαλασούνθῃ ξυνῆκε ἐξ αὐθρώπων ἀφανισθῆναι. γότθων γὰρ ξυγγνώμης, τῶν ὑπ' ἐκείνης ἀνῃρημένων, θεοδάτῳ προσελθόντος, οὐπ αὐτῷ οὐ σφίσι τὸ ζῆν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἰσχυρίζεσθαι εἶναι, ὧν γε μὴ αὐτῆς ἀμαλασούνθα ὑπ πάσης ἐκποδὼν γένηται. ξυγχωροῦντός τε αὐτῆς, ἐν τῇ νήσῳ γενόμενοι τὴν ἀμαλασούνθαν εἰς ὕστερον ἔκτειναν. ὅπερ
ἰταλιῶται τὸ ὑπερφυῶς ἄπαντες, καὶ σὺν ἄλλους γότθους, ἠνίασαν. ἀρεστὴς γὰρ πάσης γνώμης ἰσχυρόταθα ἐπιμελῶς, ὥσπέρ μοι ὀλίγῳ ἔμπροσθεν εἴρηται. πέτρος μὲν οὖν θεοδάτῳ τὰ αὐτίκρυς ἐμαρτύρησε, ἐς τοῖς ἄλλοις γότθοις, ὅπῃ δὴ αὐτοῖς, τῷ δεινοῦ τούτου ἐξεπραγμένου, ἄσμενός τε βασιλεῖ τε καὶ σφίσιν ὁ πόλεμος ἔσται. θεοδάτος τὸ ὑπὸ ἀδελτηρίας σὺν ἀμαλασούνθης φονεῖς ἐν τιμῇ * τὸ πολλῇ ἔχων, πέτρον τε καὶ βασιλέα πάθοιν ἤθελεν, ὡς αὐτὸ οὐδαμῇ ἐπαγούσης, ἀλλ' ὡς μάλιστα αἰσυσίᾳ, γότθοις ἐργασθείη τὸ μίασμα τοῦτο. ἐν τούτῳ δὲ βελισάριος εὐδοκιμηκέναι κατὰ μελίμερές τε καὶ βαθύλων τυγχάνει. βασιλεὺς δὲ τὰ ἀμφὶ ἀμαλασούνθῃ ξυνειληφθέναι μαθὼν, εὐθὺς καθίστατο ἐς τὸν πόλεμον, ἔναυσιν ἔχειν τῷ βασιλέᾳ ἔχων. καὶ μοῦνδον αὐτὸν μὲν τὸν ἰλλυριῶν στρατηγὸν ἔς τε θαλματίαν ἰέναι, τὸν γότθων κατήκοον, καὶ παλαιῶν ἀποπειρᾶσθαι σκέλεων. ἰὼν δὲ ὁ μοῦνδος, γένος μὲν βάρβαρος, ἀλεξανδρέοντας τε τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν εὐνους. καὶ ἀγαθὸς τὰ πολέμια. βελισάριον δὲ ναυσὶν ἔστελλε, στρατιώτας μὲν ἐκ παλλόγων καὶ φοιδερατῶν πεζακισχιλίους, ἐκ δὲ ἱσαύρων τρισχιλίους μάλιστα ἔχοντα. ἄρχοντες δὲ ἦσαν ἑλλόγιμοι μὲν κωνσταντῖνός τε καὶ βίταλος, ἐκ τῶν θρᾴκης χωρίων· πρεσβύτερος δὲ ἐξ ἰβηρίας τῆς ἄγχιστα μήδων, γενόμενος μὲν τοῦ ἐκ βασιλέως ἰβήρων, αὐτόμολος δὲ πρότερον ἐς ῥωμαίους κατὰ ἔτος τοῦτο πρῶτον
ἦκεν.

ἠβούλετο· καὶ μὲν ἐλαστοῦσθαι οὐκ ἐς μετρίους ἡμῖν ξυμβαίνει, οἵ γε εὐχὴ κατὰ τ [τῦ] πλέον μου νόμον τὸ τ λαφύρων μεμέσθαι μέρος. νυῖ δὲ τὸ σκηλίας λιλυβαίου, ἄνωθεν γάθους πεσόντος, ἀξιοῖς ἀφαιρεῖσθαι ἡμᾶς πᾶσαν, ὦ βασιλεῦ, μίαν ἔσαν οὐδὲ ἀργυρίου ἀξίαν, ἀλλ' *αὐθυπουργιᾶν σοι ἀπαλαιρίχῳ οἴκοι γε ἰῶν, ἐς τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ξυναραμένῳ, ὑπὲρ οὗπερ ἦλθον τῆς σῆς [βασιλείας οὔσης ἐπιτυγχάνει. πᾶσι μὲν ἐκ τῦ ἐμφανοῦς ἀμαλασυίνθῃ βασιλεῖ] ἔγραψε· λάθρᾳ δὲ αὐτῷ ξύμπασαν ἰταλίαν ἐγχειρεῖν ὡμολόγησεν. οἱ δὲ πρίσβεις ἐς βυζάντιον ἐπανήκοντες, ἅπαντα ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἤγγειλαν· ἀλλ' ἐξαυθις μὲν ἅπερ τῇ ἀμαλασυίνθῃ δοκοῦντα ἦν· δημήτριός τε καὶ ὑπάτιος, ἅτε θώδατον λίαν τιμῶντες ἤκουσαν· ἐς ὃν ἐμωάμην μεγάλην ἐν τούτοις ὁ θώδατος χρώμενος, χώρας τε ἐν παύλῃ τῇ πόλλης κυρίως γεγονὼς, πάνυ αὐ οὐδενὶ τὰ ὡμολογημένα ἐπόλεῖτο οἷός τε ἦν. οἷς δὲ ταῦτα ἐπράχθη γεγονὼς ὁ βασιλεὺς, πέμπει, ἰλλυριὸν γένος, ἐκ θεσσαλονίκης ὁρμώμενον, ἐς τὴν ἰταλίαν εὐθὺς ἔστειλεν. ἵνα μὲν ὄντα τῶν ἐν βυζαντίῳ ῥητόρων, ἄλλως δὲ ξυνετὸν τε καὶ πρᾶον, καὶ ἐς τὰ πάθη ἱκανῶς πεφυκότα. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐγίνετο τῇδε, ἐν τούτῳ θώδαθος πολλοὺς ἀμαλασυίνθῃ διεβάλλετο, διαφθεῖραι ἅπαντας σὺν τούτῳ αὐθρώπους, καὶ σὺν ἀρχοῦς ἀφελίᾳ σύδενὶ λόγῳ. σὺν τ ἄλλους ἅπαντας, καὶ οὐχ ἥκιστα τ βασίλειον οἰκίαν αὐτῷ, ᾧ δὴ πατρικίου καλεῖν νενομίκασι. διὸ δὴ ἐς τὰς ἀθύμιας καλέσασθαι θώδατον ἠγωνὴ. ἀμφιβόλλεται τὸ πρὸς τῶν ἀμφαλλόντων ἐληλεγμένον, ἀποπνίγει πάντα ἠνάγκασεν. ἅπερ (οὐ δίκαιον) ἀφίλητο, οὕτω τὸ αὐτὸν ἀπεπίμπλατο. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐσάγει τῷ αὐθρώπῳ προσκεκρουκυῖα, ἀμφορᾶς τὸ λοιπὸν ἐγκλήσεις αἰτιωμένῳ ὑπὸ φιλοχρηματίας ὡς μάλιστα, ὅτι ἁμαρτάνειν τε καὶ βιάζεσθαι αὐτὸν δύναται. ὑπὸ τ χρόνου τοῦτον, ἀπαλαίρίχου μὲν τῇ νόσῳ καταμαραινθεὶς ἐπλούτησεν, ἐκτὸς τῆς ἀρχῆς ὑπάρχειν ἔτι. ἀμαλασυίνθα δὲ (χρὴ γὰρ οἱ ἡδικῆσθαι κακῶς) ἐς οὐδενὶ λόγῳ φύσιν τὴν ἡνδρὸς ἐπιστάμενος, καὶ ὅσα ἐς αὐτὸν ἐναγχος ἐφάσκειν, οὐδὲν πίστεσθαι ἔχειν πρὸς αὐτοῦ ὑπειπάσαν, μὴ τι τὸν αὐθρωπον ἀγαθὸν ἐρεῖσθαι μᾶλλον. μεταπεμψαμένη τινὰ αὐτὸν, ἐπειδὴ ἦκε, πιστευούσης ἔφασκε· χρόνῳ ὑπίστασθαι ὡς οἱ πᾶς ὑπάρχος ἔσται, ὅτι δὴ ὀλίγῳ ὕστερον πλούτησεις (τῶν τι γὰρ ἰατρῶν πάντων τῶν γνωσκόντων ἀμηχανεῖται) καὶ αὐτὴ τῷ ἀπαλαιρίχου σώματος ἀναμαραινομένου * αἰσθοῖτο. ἐπεὶ τε αὐτοῦ ἀμφὶ θώδατον ἐώρα χάθους τε καὶ ἐπαλιώτας ὁλόκληρα * ἀναγκασθῆναι ἔχοντας· ἐς ἐν ἐκείνῃσι τὸ θώδαρίχου γένος, τῶν δὴ αὐτὸν ἀναθήρας τὸ αἰχρεῖον ὑπόμενος ἐς ἀπουσίᾳ οἱ ἡμέσθαι, ὅπως μή τε * αὐτὸν καλουμένῳ ὡς τῆς βασιλέως ἐμποδὼν εἴη ἅμα δὲ καὶ τὸ δίκαιον αὐτῷ ξυναράξαι, εἴ γε ἐθέλοιεν τοῖς ἠδικῆσθαι πρὸς αὐτοῦ, ὡς ἥδη αἰτιωμένοις οὐκ ἔχει ὧν ἔτω τι ξυμπίσυντα σφίσιν ἀγγείλωσι, διαστῆσαι δὲ τὸν δυσμενῆ ἔχειν ἀναῦτα μὲν αὐτὸν, αὖτα καθαρὸν γεγενημένον, ἐς τὴν βασιλέως θώδα καλεῖν. δεῖν δὲ αὐτὸν ἔρκεσι δεινοτάτοις κατειληφθῆναι ὡς ἐς θώδατον μὲν τὸ τῆς ἀρχῆς ὄνομα ἄγειν. αὐτῷ δὲ ἔργον τοῦ κράτους οὐκ ἔλασσον, ἢ πρότερον, ἔχοι. ταῦτα ἐπεὶ θώδατος ἤκουσεν ἅπαντα ὅσα ἐν βουλομένῳ ἀμαλασυίνθῃ ὁμωμόκει, δὴ λόγῳ τῷ πανήρῳ ὡμολόγησεν ἐς μνήμην ἔχων ὅσα δὴ σκαιὸν πρότερον ἐς αὐτὸν ἠργασμένη ἐτύγχανεν. οὕτω μὲν ἀμαλασυίνθα πρός τι γνώμης οἰκείας τῷ θώδατῳ ὁμοσαμένη, ἀπατηθεῖσα δὴ τ ἀρχῆς αὐτὸν κατεῖσατο. πρίσβεις τε πέμψασα ἐς βυζάντιον αὐδρας γότθους, ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ταῦτα ἰσήλου. θώδατος μὲν τὴν ἡγεμονίαν ἐνδεχόμενος, πάντα τε οἱ τὰ ἐσωτέρα, ὧν σκαιὴ τὰ ἤλπισε καὶ αὐτὸς ὑπῆρχεν, ἔπρασσε. καὶ γότθων τῶν πρὸς αὐτὸς αἱρημένων σὺν ξυγχύσει ἐπαναχόρμενος, πολλοὺς τε καὶ λίαν λογίμους ἐς γότθους ὄντας, τῶν τε ἀμαλασυίνθῃ προσηκόντων ἐκ τῦ αἰφνιδίου τινὰς ἔκτεινε, καὶ αὐτὴν ἐς φυλακὴν ἔσχεν, οὔπω τῶν πρίσβεων ἐς βυζάντιον ἀφικομένων. ἔστι δέ τις λίμνη ἐν τούτοις, βουλσίνη καλουμένη· ἧς δὴ ἐστὶς νῆσος αἰνῆσι, βραχεῖα μὲν κομιδῇ

πλεγόμθα· ἐγὼ ἐξεπίτηδες Θ, ὡς ἥκιστα ἐπιμνήσομαι. δοκοῦσίας γὰρ μανικὰς ἔνδρες πινὲς ἡγοῦνται εἶναι, διεξιόντας τὰ τοῦ θεοῦ φύσιν, οἵα ποτ' ἐστίν· ἀνθρώπῳ γὰρ οὐδὲ τὰ ἀνθρώπεια ἐς τὸ ἀκριβὲς (εἰπεῖν) καταληπτά· μή τι γε δὴ τὰ ἐκείνου φύσιν ἔχοντα. ἐμοὶ μὲν οὖν πάντα ἀκινδύνως ἐστὶ πεπαῦσθαι μόνῳ, τὰ μὴ ἀπιστούμενα τὰ ἐπιμνήμονα· ἐγὼ γὰρ οὐκ ἂν οὐδὲ ἄλλῳ τῳ θεοῦ ὅ,τι ἂν ἐθέλοιμι, ἢ ὅτι ἀγαθὸς τ' παντάπασιν εἴη, καὶ ξύμπαντα ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τῇ αὐτοῦ ἔχει. λεγέτω δὲ ὥσπερ γινώσκει ἕκαστος Θ· ὑπὲρ αὐτῶν εἴτε τις, καὶ ἱερεὺς καὶ ἰδιώτης. θαῤῥοῦσι δὲ ξυγχωρήσομεν Θ· λαθρα τοῖς πρόσθεν τύποις, ἀγγέλλειν ἐπίστασθαι ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἅπερ αὐτῷ βεβουλεύμεθα εἴη, ἐξιόντων ὅσοι μοι ἀρτὶ διῆλθόν τε. ἐν τούτῳ δὲ ἀπαλάρχου Θ ἐς κραιπάλην ἰμπίπτουσιν ἔρον οὐκ ἔχοντες,
30. νεήματι μαργοσύνου ἥλω. διὸ δὴ ἀμαλασούνθῃ δηπεῦθεν γὰρ δὴ τῇ τε παιδὸς γνώμῃ τὸ θαῤῥεῖν εἶχεν, οἷς τοῦτο ἀπιστίας ἐλήλακτο Θ. * ἀπ' αὐτοῦ ἀπαλάρχου Θ ἐξ αὐ- * ἐς ὅ,τι L S.
θρώπων ἀφανίζηται· οὐκ ἔστιν αὐτῷ τὸν βίον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ τὰ λοιπὸν ἴσαζε, χοτθων τοῖς λογιωτάτοις * προσκεκρουκέναι. διὸ δὴ τὸ χότθων τὸ κ' ἱπαλιωτῶν κρατοῦν ἐνόησαν ἰουστινιανῷ βασιλεῖ, ὅπως αὐτὸ σώζοιτο, ἤθελεν. ἐπύγχανε δὲ ἀλιξανδρου Θ, αὐτὸν οὐκ βουλῆς, ξυν τ' ἀληθείᾳ κ' ὑπατείᾳ ἐνταῦθα ἥκων. ἐπεισὶ γὰρ τὸ μὲν ἀμαλασούνθης πλοῦτον ἐν τῷ δημοσίου λιμένι βασιλεὺς ἐρμίζεσθαι ἤκουσιν· αὐτὸν δὲ μίλλων, καίπερ χρόνου τριβέντος συχνοῦ· ἔπεμψε τὸν ἀλιξανδρον, ἵν' ὧν κατασκεψάμενος Θ ἅπαντα τὰ ἀμφὶ τῇ ἀμαλασούνθῃ ἀγγείλειε· τῷ δὲ λέγω πρεσβευτὴν τὸν ἀλιξανδρον βασιλεὺς ἔπεμψε, τοῖς τ' ἀμφὶ τὸ λιλύβαιον ξυμπεραχθεῖς· (ἅπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λέγεις δι-
20. δήλωται) καὶ ἔτι οὖν δὴ καὶ ἐκ τοῦ ἐν λιβύῃ στρατοπέδου ὁρμώμενοι ἐς καμπανίαν ἀφίκοντο· οὐλίαρίς τε αὐτοῖς, ὃς νεάπολιν ἐφύλασσεν. ἀμαλασούνθην οὔτε ἐκουσίως ἐδέξατο· χότθοι δὲ χήραις τοῖς ἀμφὶ σίρμιον πολιορκοῦσι, πόλει χαπαῇ, ἐν τῇ Ἰλλυριῶν ἑσπερίᾳ κειμένῃ, ὡς πολεμίᾳ ἐχρήσαντο. ἅπερ ἀμαλασούνθῃ ἐπικαλῶν χάμματί τ' χάψας, τὸν ἀλιξανδρον ἔπεμψεν. ὃς ἐπεὶ δὴ ἐς ῥώμην ἐγένετο, ὧν ἱερεῖς αὐτὸν ἔκαστοι πρόσοντας ὧν ἕνεκα ἦλθον· ἐς δὲ ῥᾴδιον εἶναι αὐτοῖς κομιδῆς, καὶ ἀμαλασούνθῃ ἐς ζῆλον ἦκεν, ὧν τ' βασιλέως λόγους ἀπήγγειλε λαθρα καὶ τὰ χάμματα ἐς τὸ ἐμφανὲς ἐνεχείρισεν ἰδήλου δὲ ἡ χαφὴ πάδε. Τὸ ἐν λιλυβαίῳ φρούριον, ἠμπορεῖν, βίᾳ λαβοῦσι ἔχειν· κ' βαρβάρους ἁρπάτας ἑαυτοῦ γεγωνημένους διεξιόντι, ἀπιδοῦσαι οὔπω κ' νῦν ἔγνωκας. ἀλλὰ καὶ χαπαυλῶ τῷ ἐμῷ τὰ αὐτίκα, οὐδὲν σι μεσσήκον, ἱέρασσα. ἔθην ἄρα σοι ἐκλογίζεσθαι μεσσήκει, πίσα ποτὲ πύτις πλουτῆ γίνοιτ'; παῖδα ὡς ἀπιστε-
30. χθέντος ἡ γυνὴ τὰ χάμματα αὐτὸν ἔλιξαν, ἠμείβετο τοῖσδε. Βασιλέα μέγαν τ' κ' ἀρετῆς, μεταπαιδεύσωμεν, ὀρφανῷ παιδί, καὶ ὡς ἥκιστα τῶν πεπαιδευμένων ἐπιθυμοῦντα ἐμοῦ, μᾶλλον ξυλλαβεῖσθαι αὐτὸν, ἢ ἐξ οὐδεμιᾶς αἰτίας ἀλλοφόρον εἶναι. ἀνθρώπων γὰρ, ὃν μὴ ἐκ τοῦ αὐτοπάλου συφεῖη, οὐδὲ τῷ νίκλῳ ὠφεῖλε * φέρει, σὺ δὲ τὸ λιλύβαιον ἀπολαμβάνων ἐπαναστή- * φέρει
σεις. κ' φυγάδας δέκα, κ' στρατιωτῶν ὅτι πολεμίους ὄντ' σφετέρους ἐόντων ἁμαρτάδα ξυμπεσοῦσαν ἀγνοίᾳ πρὸ ἐς πόλιν φιλίαν. μὴ δῆτα, μὴ σύγε, ὦ βασιλεῦ. ἀλλ' ἐνθυμοῦμαι Θ· ἡνίκα ὅτι βανδίλους ἐστράτωσας, οὐχ ὅσον σι ἐμποδὼν ἔσημεν, ἀλλὰ καὶ ὠδίνομεν ὅτι ὄντ' πολεμίους κ' ἀναγκαιοτάτων σιῶ προθυμίᾳ πολλῇ ἐδεόμεν, ἄλλων τε κ' ἵππων τοσούτων τὸ πλῆθος, ἀφ' ὧν σι ἡ τῶν ἰχθρῶν ἐπικράτησις μάλιστα γίγνεται. καί τοι ξύμμαχος αὖ καὶ φίλος Θ δικαίως καλοῖτο, οὐχ ὃς αὖ τὸν ἐμαυτοῦ ἐς ὄντ' πόλας προίοιτο μόνον·
40 ἀλλὰ καὶ ὃς αὖ τ' ἐς πόλεμον ἕκαστον, ὅπου αὖ δέοιτο, ξυνεργὸν φαίνοιτο. ἐκλογίζου δὲ ὡς τἀληθῆ καὶ τὰ ὁ φίλος Θ ὁ σὸς οὔτε ἀλλαχῆ οὐκ τῶν πολέμων ἔχειν, ἔτι μὴ σκελίας προσέσχεν, οὔτ' τῶν ἐνθένδε ὠνηθέντων χωρὶς ἐς λιβύην ἴέναι. ὥστε σι τὸ τῆς νίκης κεφάλαιον ἐξ ἡμῶν ἐστίν. ὁ γὰρ τοῖς ἐκεῖσε λύσιν διδοὺς, καὶ τἀληθῆ ἐνθένδε ἐκπέμπων ἐκεῖσε φέρεσθαι δίκαιος Θ. τί δὲ αὐθρώπων ἥδιον ἂν ἐχθρῶν ἐπικρατήσας, ὦ βασιλεῦ,

πολύν τινα ἐς τοὺς ὑπηκόους ἀπολιπών. ἐτελεύτησε δὲ τρόπῳ τοιῷδε. σύμμαχος ἐβοήθει, ὑπὲρ τὰ χαμόρρια. δύπατρίδαι μὲν τὸ αἰτίαν ἔχειν ἤθελον· πρῶτοι δὲ βουλῆς τῆς ῥωμαίων καὶ ὑπάτων ἐγένοντο. ἄμφω τὸ φιλοσοφίας ἀσκήσαντε, καὶ δικαιοσύνης ἐπιμεληταιμάλιστα οὐδενὸς ἧσσον· πολλοῖς τε αὐτῶν καὶ ξένων χρήμασι τὴν δορυφορίαν ἰασαμένω· καὶ δόξης ἐπὶ μέγα χωρήσαντε, αὖθις ἐς φθόνον τοῦ πικροτάτου ἐπηγάγεσθον. οἷς δὴ συνοφαντῶσι ψευδέγχος ἀναπεισθὲς, ἅπαν καινοῖσι πράγμασιν ἐγχειροῦντας τὼ ἄνδρε τούτω ἔκτεινε, καὶ τὰ χρήματα ἐς τὸ δημόσιον ἀπήραξεν. δεκαετῆ δὲ εἰ, ὀλίγαις ἡμέραις ὕστερον, ἰχθῦς μεγάλῃ κεφαλῇ οἱ θεράποντες περιπῆσαν. αὐτὴ ψευδέγχῳ ἐοικὸς κεφαλὴ συμμάχου νεοσφαγοῦς ἦναι. καὶ τοῖς μὲν ὀσθῆσιν ἐς χάλκος τὸ κάτω ἐμπεπηγὸς τοῖς ἐφθαλμοῖς βλεσυρόν τι καὶ μανικὸν ἐρᾷσιν, ἀπεικάζειν τί οἱ ὀπαδῶν ἐῴκει. φοβεῖσθαι δὲ μὴ πέρας τῷ ἐπιβαλλοντι γενοῦς, καὶ ῥιγώσας ἐκπάγος· ἐς κοίτην τὴν αὐτοῦ ἀποχώρησε δρόμῳ. τρυφὴν τε πολλὰ οἱ ὀπαθῆναι κελεύσας, ἡσύχαζε. μὴ δὲ, ἅπαντα εἰς ἐλπίδιον τὸν ἰατρὸν τὰ ξυμπίπτοντα ἐξενεγκών, τὴν ἐς σύμμαχόν τε βοεπὸν ἁμαρτίδα ἐκλαιεν. ὀπτελαύσας δὲ, καὶ φθιαλγήσας τῇ συμφορᾷ, οὐ πολλῷ ὕστερον ἐπλούτησεν. αἴσιγμα τὸ πρῶτον καὶ πλοῦτον ἐς τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ δράσας: ὅτι δὴ οὐ διαφθονησόμενος, ὥσπερ ἀνθρωποι, τὴν φθῖσιν τῶν ἀνδρῶν γοῶσιν ἤνεγκε. πλουτήσαντός τε αὐτοῦ παρέλαβε τὴν βασιλείαν ἀπολάρεχος, ὁ θεοδιέγχου θυγατριδοῦς, ὀκτὼ γεγονὼς ἔτη, καὶ ὑπὸ τῇ μητρὶ ἀμαλασουίνθῃ τριφόμενος. ὁ γὰρ οἱ πατὴρ ἤδη ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο. χρόνῳ τε οὐ πολλῷ ὕστερον ἰουστινιανὸς ἐς βυζάντιον τὴν βασιλείαν παρέλαβεν: ἀμαλασουίνθα δὲ, ἅτε παιδὸς ὀπάτορος οὖσα, τὴν ἀρχὴν διῳκεῖτο· ξωϊσπος μὲν καὶ δικαιοσύνης ὀπαδὸν ἐληλυθυῖα, τῆς δὲ φύσεως ἐς ἄγαν τὸ ἀρρενωπὸν ἐσελικνυμένη. ἔσην τε χρόνον τῆς πολιτείας πρεύσῃ, οὐδένα τῶν πάντων ῥωμαίων ἐς τὸ σῶμα ἐκόλασεν, ἢ χρήμασιν ἐζημίωσεν. εὐμενῶς οὐδὲ γότθοις ξωσχώρησεν ἐς τὴν ἐκείνων ἀδικίαν ὀργῶσιν. ἀλλὰ καὶ τῆς συμμάχου τὸ καὶ βοεπὸν πᾶσι τὴν οὐσίαν ἀπέδωκεν. ἡ μὲν οὖν ἀμαλασουίνθα τὸν παῖδα ἐβούλετο τῆς ῥωμαίων ἄρχουσι, τὰ ἐς τ' ἀναίταν, ὁμότροπον κατασῆσαι· καὶ φοιτᾶν ἐς γραμματιστοῦ ἤδη ἠνάγκαζε. τῆς τε ὀπολεξαμένης τ' ἐν γότθοις γερόντων, οὐσπερ ἠπίστατο μάλιστ' ἀπάντων ξωσοῦν τε καὶ ὀπωπικῆς εἶναι, ξωσλαιπάδα ἀπελαύνειν ἐκέλευε. γότθοις ταῦτα οὐδαμῇ ἤρεσκε. τῇ γὰρ ἐς τοὺς ὑπηκόους ἀδικίας ὀπιθυμίᾳ βαρβαρικώτερον πρὸς αὐτὸ ἄγειν ἤθελον. καί ποτε ἡ μὲν μήτηρ ἀμαρτάνοντά τι ἐς τῷ κοιτῶνι τὸν παῖδα λαβοῦσα, ἐράπισε· καὶ ἐς διαφακρυμένον ἐς τὸν * αἰσθανίτλιν ἐνθένδε ἀπῆλθε. γότθοι δὲ αὐτῷ ἐντυχόντες, δεινά τε ἐπεῖπον τῇ ἀμαλασουίνθῃ λοιδορούμενοι, ἰσχυρίζοντο βουλεύειν αὐτὸν τὸν παῖδα ἐξ ἀνθρώπων ἀφανιεῖν ἔπ πάχιστε· ὅπως αὐτὴ ἑτέρῳ ἀνδρὶ ἐς κοίτην ἐλθοῦσα γότθων τε καὶ ἰταλιωτῶν ξυὼ αὐτοῦ ἄρχοι. ξυλλεγέντες τε, ὅσοι δὴ ἐν αὐτοῖς λόγιμοι ἦσαν, καὶ ἐς θεοδάτ' ἀμαλασουίνθην ἐλθόντες, ἠπείλησαν, εἰ μὴ ὀρθῶς σοφίσει, * εὐ δέοι τ' βασιλέα ξυμφέρει, παιδεύεσθαι. γραμματί τε γὰρ ἐς θεοδάτ πολὺ κεχωρέγκει ἀνδρείας· καὶ διδασκαλία γερόντων ἀνθρώπων ἐς τὸ δεινὸν καὶ τὸ ταπεινὸν ὀπεκρίνει. εἰ δὲ ὅτι πλεῖον. δεῖν τινων τ' ἐν τινι ἔργῳ πλημμελῆ τε καὶ δεξιμείαν ἐσήμηνεν, φόβου δὲ εἰς διδασκάλων ἀπελαγίνεται, τὰς ἐν τοῖς ὅπλοις μελέτας παιδὸς ἔλεγεν δὲ, ὡς οὐδὲ ψευδέγχος ποτε γότθων τινὰς τοὺς παῖδας ἐς γραμματιστοῦ πέμπειν ἐφη. λέγειν γὰρ ἅπασιν, ὡς, ἢν περ αὐτοῖς τὸ δόρ τὸ σκύδος ὀπηγίνη δίος, εὐμήκητο * ξίφη ἡ δορατίου ὑπερφρονεῖν ἀξιώσουσιν. ἐνοεῖν τε αὐτὸν ἰδίκαιον, ὡς ἀρά οἱ θεοδέγχου, χώρας τε τοσαύτης κύριον γενοῦς, καὶ βασιλέως εὐδαιμόνων αὐτοῦ προγόνοις * πεβλαβημένῳ, πλουτήσειε, καὶ πεῖ γραμμάτων εὐδὲ ἔσειν ἀνδρὶ ἔχειν. σὺ κοινῶ, ὦ δέσποινα, ἔφασαν, παιδαγωγοὺς μὲν τοὺς χαίρειν ταῦτα: σὺ δὲ ἀπλαρέχῳ ὁμοδιαίτους ἡλικιώτας τινὰς δίδου, οἵπερ αὐτῷ τὰ ἐς τὴν ἡλικίαν ξυνακμάζοντες, ἐς τὴν ἀρχὴν κατά γε τὸν βάρβαρον νόμον ἐρωήσουσι. τοῦτο ἐπισῆ ἤνυσεν

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΤΗΣ ΔΕΥ-
ΤΕΡΑΣ ΤΕΤΡΑΔΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤ'
ΑΤΤΟΝ ΟΚΤΩ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ἡά.

ΤΑ μὲν οὖν ἐν λιβύῃ πράγματα τῇδε ῥωμαίοις ἐχώρησεν. ἐγὼ δὲ ἅπερ πολεμίων τὴν γοτθικὴν ἐμοὶ ἐπεσπῶν αὖθις, ὅσα γοτθοῖς τε καὶ ἰταλιώταις πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου ἠμείψατο ξυνίβη. ἅπερ ζήνωνος ἐν βυζαντίῳ βασιλεύοντος, αὐζουσι εἶχε τὸ ἑσπέριον κράτος· ἓν δὲ αὐγουστοῦλον ὑπωμοτίζομαι ἐκάλειον ῥωμαῖοι, ὃν δὴ μειράκιον ὢν ἔτι τῷ βασιλείᾳ παρέλαβεν, ὧν οἱ ὁρίσης ὁ πατὴρ ὀλυκιάδης ξυνεστήσατο· ὧν. ἐτύγχανον δὲ ῥωμαῖοι, χρόνῳ τινὶ πρότερον, σκίρρους τε, καὶ ἀλαμούνδους καὶ ἄλλα ἄττα γοτθικὰ ἔθνη ἐς ξυμμαχίαν ἐπηγάγοντο· ἐξ οὗ δὴ αὖθις πρός τε ἀλαμίχου καὶ αἰτάλα σπονδὰς ξυνέχθη παθεῖν ἄπρομοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη. * ὅπερ τῶν βαρβάρων ἐν αὖθις ἡγεῖσθαι· τοσούτῳ τὰ τῶν ῥωμαίων γραπτῶν ἀξίωμα ἤδη * ὑπέλυτο. καὶ τῷ ὀνόματι τῆς ξυμμαχίας ὑπόμενον πρὸς τῶν ἐπηλύδων τυραννούμενοι ἐβιάζοντο, ὥστε αὐτοῦ ἀναίδην ἄλλα τε πολλὰ οὐ τὰ ἐκουσίους ἠνάγκαζον, καὶ πλουτῶντας ξυμπαίτας πρὸς αὐτοῦ νέμεσθαι τοῦ δὴ τῆς ἰταλίας ἀρχοὺς ἠξίουν. ὧν δὴ τὸ τριτημορίων σφίσι δίδοσθαι τὴν ἀρίστην ἐκέλευον. πῶς τε ποιήσειν αὐτὸν ὡς ἥκιστα ὁμολογοῦντα εὐθὺς ἔκτεινον. ἰὼ δέ τις ἐν αὐτοῖς ὀδόακρος ἔνομα, ἐς τοῦ βασιλέως δορυφόρους πλῶν, οἷς αὐτὸς τότε ποιήσειν τὸ ἐπαγγελλόμενον ὡμολόγησεν, ἰὼ πρὶν αὐτὸν δὴ τῆς ἀρχῆς καταστήσωσθαι. οὕτω τε * καὶ τυραννίδα ἐπάλαβεν, ἄλλο μὲν εὐδὲν τὸν βασιλέα κακὸν ἰδόντα, ἐν ἰδιώτου δὲ λόγῳ βιοτεύειν τὸ λοιπὸν ἐάσαντα. καὶ τοῖς βαρβάροις τὸ τριτημόριον τῶν ἀρχῶν ἐπαγόμενος, τούτῳ τῷ τρόπῳ αὐτοῦ βεβαιότατα ἐπανεσόμενος, τὴν τυραννίδα ἐς ἔτη ἑπτακαίδεκα ἔσχε. τοῦ δὲ αὐτοῦ χρέους καὶ γότθοι (οἱ δὴ θράκης, ὄντος βασιλέως, κατῴκηντο) ἔπαλα δὴ ῥωμαίους, θωδιέριχον σφίσιν ἡγεμόνα, αὐτῆραν, ἀνδρὸς πατρικίου τὸ γένος ἐκ τῶν ὑπάτων ὀφλόντος ἀναβεβηκότος ἐς βυζάντιον. ζήνων δὲ βασιλεὺς, τὰ παρόντα εὖ πιθέσθαι σπεύδων, θωδιέριχον παρῆνει ἐς ἰταλίαν πορεύεσθαι, καὶ ὀδοάκρου ἐς χεῖρας ἰόντα τὴν ἑσπερίαν διακράτησιν αὐτῷ τε καὶ γότθοις περιποιήσασθαι. ἄμεινον γὰρ οἱ εἶναι, ἄλλως τε καὶ ἐπ' ἀξίωμα βουλῆς ἥκοντι, τύραννον βιασάμενον ῥωμαίων τε καὶ ἰταλιωτῶν ἄρχειν ἁπάντων· ἢ βασιλεῖ ξυμμαχοῦντα ἐς πόνον κινδύνου ἰέναι. θωδιέριχος δὲ ἡδέως τῇ ὑποθήκῃ, ἐς ἰταλίαν * ἧκεν, καὶ αὖθις ὁ τῶν γότθων λεὼς ἅπας, παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἐν ταῖς ἁμάξαις ἐνθέμενοι, καὶ τὰ ἵππεια ὅσα φέρειν οἷοί τε ἦσαν. ἐπεισθή τε κόλπου ἄγχιστα τοῦ ἰονίου ἐγένοντο· ξυμπερθμεύσαντες, νηῶν σφίσιν οὐ παρουσῶν, ἧκιστα εἶχον· ἐκβάντες δὲ τῷ τοῦ κόλπου πρόσω ἐχώρουν ξυμπάντες τε * παλαυτίων καὶ τῶν πάνυ ἐθνῶν. πύπις δὲ οἱ ἀμφὶ ὀδοάκρον ὑπαντιάσαντες, μάχαις τε ἠσκημένοι πολλαῖς· ἔν τε ῥαβέννῃ σφᾶς αὐτοῦ εἶρξαν, καὶ ἐν τοῖς μάλιστα τῶν ἄλλων χωρίων ἰσχυροῖς οὖσι. καθεζόμενοι δὲ ἐς πολιορκίαν οἱ γότθοι· τὰ μὲν ἄλλα χωρία ξυμπάντα, ὅπῃ ὅτῳ ἑκάστῳ τύχοι ἦλθον·

χωρεῖς ἠθθην, καὶ αὐτὸς ἐκ τῶ ὑποδεξίου ἐτείχισαν ἐμπαῖοι τὸ ἐκ τῆς φύγης σὺν ὅπλοις ὁδοῦ ἐπὶ ὁπλοφόρους, μᾶλλον μὲν αὐτῶν ἐπὶ πλείω ἔκτεινον· οἱ δὲ λοιποὶ ἐς τὰς λιβύης τὰς ἐχαπαὶ ὑπέφυγον· οὕτω τὰ λιβύων ἔθνη σφαγιομένους ἐλίγους ἔτι καὶ λίαν ἀπὸ χθὲς οὖσιν, ὥφελε καὶ μᾶλλον ἡσυχίαν πρὰ ξυμπέχθη ἡμῖν ἄγειν· τὰ μὲν γὰρ ἐς λιβύης πρᾶγμα ἐς τῆδε ῥωμαίων ἐχώρησεν. ἐγὼ δὲ ὅτι πόλεμον τὸν γοτθικὸν ἐκ-

τέλεσε σὺν θεῷ.

ΕΚ ΤΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΚΕΔΡΗΝΟΥ.

Τῷ ς' καὶ ζ' ἔτει, τὰ τῶ βελισαρίου στρατηγήματα κατὰ λιβύων ἐγένετο, ἅπερ Προκόπιος καὶ αὐτὸς ἐν ἑπτὰ βιβλίοις συνεγράψατο. οὗτος τ' καὶ χθὲς κατέστρεψε, καὶ ἄλλα ἔθνη πολλὰ, τόν τε Γιλίμερα, φυγόντα εἰς νουμιδίας τὸ ὄρος τὸ παπούαν, ὠθισε ἴσχυσε. καταλιπών τε τὸν Φαρὰν εἰς πολιορκίαν ἐκείνῳ, εἰσῆλθεν ἐς καρθαγένην τὴν πόλιν· ὁ δὲ Γιλίμερ, ἐλεεινῶς χειμαζόμενος, γράφει τῷ Φαρᾶν, ἀξιῶν πέμψαι οἱ ἄρτον καὶ οἶνον καὶ ὄψα. πρὸς ἐκείνος γὰρ τῆς μαυρουσίους ἔτε εἶναι· ἀπὸ ἐλαίου οὔτε σίτου γεωργεῖν· ἀλλὰ κεγχρίτης καὶ ὀλύρας, ὡς ἄλοχα ζῶα, ἐφ' ἁπάσι ζῆν. ὁ δὲ Φαρᾶς διηπόρει τὸν τρόπον· ἐπεὶ ὁ ἀπὸ ἑσπέρου πόλεμος ἐφ' ὅπου ἄρτου μὲν ἀπεμνήσθη καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου· τὰ δὲ ἄκρεα ἀποπεμπτέα· τῶ δὲ καθαρσίου, ὅπως τὰς συμφορὰς αὐτοῦ ἀκτεργασθείη. πῶτε Φαρᾶς ἀκούσας, ἐξαλγήσας τε, καὶ τῶ ἀθρωπίνῳ τύχῃ ἐλεήσας, πάντα ἐξέπεμψε. πάλιν δὲ ἐξαπίσης ἐλεῖ ὁ βασιλεὺς τὸ βελισάριον στρατηγὸν μετὰ πλήθους ἀνδρῶν, καὶ πλοίων, καὶ χρυσοῦ πολλοῦ, καταπλήσας οὐ ἀθλους, καὶ ἀφελκῶν ἐκπορθήσαι. ὃς αὐχενοῖα καὶ φρενήσει καὶ ἀδρία πάντα λῃσάμενος καὶ Γιλίμερα ἐγκρατῆ πεποίηται, ὡμηχανήσατο ἐς τὴ πόλει μετὰ πλούτου πολλοῦ, καὶ ἐθελοδοῦσιν ἐς τὸ ἱππικὸν, στρατείαν ποιήσας ἐς τὴ πόλει. ὥστε ἰουστινιανὸν δοκοδιξάμενον, ἐς μὲν τῷ ἑνὶ μέρει τῶ νομίσματος ἑαυτὸν ἐγχαράξαι, ἐς δὲ τῷ ἑτέρῳ βελισάριον ἵππλον, καὶ ἐπιγράψαι, ΒΕΛΙΣΑΡΙΟΣ Η ΔΟΞΑ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ. ἀλλ' εἶα φθόνος ἐς μεγάλη εὐδαιμονίας ἄωθι τινῶν, ὡφινε καὶ ἐς βελισάριον. ἀμαθληθὴς γὰρ μᾶλλον τῆς ὀρχῆς καὶ τὸ δόξης ὁ Σολέμων αὐτ' αὐτοῦ στρατηγὸς ἐπέμφθη, ὃς τὰ κτηθέντα βελισαρίῳ φυλάξαι μὴ δυνηθὲς, τῆς οὐασθήλοις πάντων παρεχώρησεν. ἐφέρετο δέ τις λόγος ἐκ παλαιοῦ παρ' αὐτοῖς, ὅτι τὸ τρίτον διώξει τὸ πρότερον, καὶ πάλιν τὸ δεύτερον διώξει τὸ τρίτον. γιζερίχος γὰρ πρῶτος τὸ βονιφάτιον ἐτρίψατο, ὕστερον δὲ πάλιν βελισαρίου γιλίμερα. ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ὁ ἥλιος, ὥσπερ ἡ σελήνη, χωρὶς ἀκτίνων τῶ ἀγγέλω ἰσύγναζεν ἅπασα τ' ἐτιαυτὸν, ὅτε πλεῖστον δὲ καλέπεσεν ἰσχύς. ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ οὖτε πόλεμος οὔτε θάνατος ὑπεφερέσθω τοῖς ἀθρώποις ἐπίλοιπος.

ΠΡΟ-

φήλης τὸ φ πρόσωπον, ἐς αὐτὸν ἔβλεπεν. ἀρπαλίκης δὲ αὐτὸν τῷ ξίφει μεταξὺ ὤμων, καὶ τὸ βέλεμνον μέσον ἔτυπε διὰ τῆς δακτύλης ἀπέκοψε. πάντ' οὖν αὐλοδόκης, ἐκπλαγέντα τῇ ἀρπαλίκῃ τὸν αἰσχρὸν πτῶσιν κτείνει αὐθρώπων ἀκόντων. αὐθρώπεσκον τε δὴ χαθαρὸν ἀρπαλίκαις ἰδών, (ἐγγὺς γὰρ κατέκλινεν) μάχαιραν ἀμφίκοπον σκαπανίφ, ἣ οἱ ἔβλε τὸν μηρὸν ἀπεκρέμασε μεσάλης τὸς ὤνος, ἐς τὸν ἀριστερὸν τοῦ τυχόντος πλευρὸν ἄχρι ἐς τὸν λαβέα ξύμπασαν ὦσας, ἐνταῦθα μένεικεν. καὶ ὃς εὐθὺς τὸ ἦτορ αὐαλῆρὸν ἐπεχείρησεν· ἄτε δὲ καιρέα λαβέα, αὐτὸ ἔπεσεν ὁ ὠμὸς τῶν εὐλίβῃ τῷ λῃστείῃ τὸ ξίφ ὡς κατὰ κῆρας ἀπαίξων ἐπήιεσαν· ὁ δὲ τὸς κεφαλὸς χεῖρα τὸν λῃστὴν ἀπεβαλόμην, τὸς ἑταίρους τὸς αὐτοῦ ἐκ τῶν ἀναγκαιοτάτων ἀπώσατο. τῷ ξίφους γὰρ εἰ τὸν ὠκρωμὸν λοιθήμενον, ἐν τῷ ὅπῃ τῆς χειρὸς τὸν βιλῶν ἐκπρὸς
10. αὐτὸς ἀπεθὴς γένοιτο, ἔκτεινε τὸν εὐλίβῃν εὐθέως· τὸν δὲ ἀρπαλίκης, ἑ μὲν τὸ χειρὸς ξίφ, ὁ δὲ τὸ τοῦ εὐλαβέος πτῶσιν ἀρπάσας, τῶν δευτέρων οὖν λαπαρὸν αὐτὸ ἔκτεινεν. γέγονε γάνυσ, ὡς τὸ ἐκεῖ, πρωτὸς τε καὶ πρεσβεῖς μέγα τι χρῆμα. αὐθρώποι τε πρώτης, ἔσαν τῶν λῃστρίων τοῦ οὖν τυχόντος φύλακες ἔσαν· τὸς ἀσπίδας ἐλῶν αὐτὸς ἀνέλαβεν κατὰ τὸ σφέτερ ξυγκείμενον, ὅπῃ τοὺς ἐκδόλους ἐχόντων ἐκεῖνοι ἐκ οὖν τὸ βασιλέως ξύμπαντας, οὖν τὸ χειρὸς ὑπασπιστὰς, ἀλλὰ τοὺς σφέτερ αὐτῶν ἐκδόλους. τότε ἀρπαλίκης τὸν αὐθρωπον ἐμπρόσθεν ὑπεμελλήσατο τῶν ἐν τῇ πλατείᾳ χρημάτων. ἔσαν γὰρ ἀρκεσίνδυ ἐλλελιθὸς, ἐνταῦθα ἦσαν. ἐπὶ δὲ οἱ φύλακες τῶν χειρὸς πλάκ τῶν ἐμοῦσι, ξυνεπάστεντο τοὺς ἀρμάτους αὐτὸν καὶ καλεῖ. τῆς γὰρ ἀρκεσίνδου εἰκὼς εἰ πλεῖστοι ἦσαν. ξυνφρεστέπαντο τοῖσιν, ἐνεστιακὸν
20 αὐτὸν βάλλοντες καλόντες. ἦ τι φωνὴ ἀπ' ἐκείνου μᾶλλ ἐκ φθόγγος αὐθρώπων, ἐξαυτὰ δὲ ὑπερφυὴς ὄπα, ἐς πάλιν ἐξαπάλλ τῶν πολλῶν ἰόντων. ἐνθένδε οἱ τῷ βασιλεῖ ἐκτικὼς ἔχοντες, ἐκπεπόκασι ἐς τὸν σκοπιὸν τοὺς εἰκόνας, οὖν ὧν ὑπὸ αἰρομένους. οὖν δὲ σπᾶ, ἐνίκας δὲ ἐκμεβέκασι τὸ τῷ θέᾳ, καὶ ἐκπρὸς θοὺς ἐχομένους, ἐνθένδε ἔκτεινεν. ἐν τοῖς καὶ πασιφιλ. ἰωάννης γὰρ ξὺν βασίλεως πρώτης τ' ἱερὸν καταφεύγει. εἰς δὲ ἀρπαλίκης εἰς ὀπτὰ ἐνδιαχόμην. ὑπὸ τὸ ἐξαπορέσας· ἐς ὀυζάντιον ἐπεμψε, καὶ τὸν πάλιν βασιλεῖ ἀναστασιάζ. ἀνεφύλαξε. γέγονε δὲ ὁ τὸ τυχόντος φεύ. ἕκτῃ καὶ τριακοστῇ λύσε τῆς τυχοντός. ἡμέρα, ὑπαρχ καὶ ἐκκαιδεκάτης ἰουστινιανὸν βασιλέως τὸν αὐτοκράτορα δεχέσθ ἔχοντ. ἀρπαλίκης τὸ ὀκτὼ ἔρχου φύτυ κλέ. ἀφιεκάλλετο μέγα ἐς πάντας αὐθρώπους. καὶ πρεῖκτα μᾶλ ἰυδὶς, ἑ ἀρκεσίνδου γαιᾶ, μεγάλως αὐτὸν ἐδωρέσατο χρήματα· βα-
30 σιλεὺς δὲ φαντασίαν αὐτοῦ κατεσίσατο λαβύης ἀπάσης. ἐν πολλῷ δὲ ὑστερον ἀρπαλίκης μᾶλ ἔχοντα βασιλέως, ἐπως αὐτὸν ἐς ὀυζάντιον μεταπέμψωσι· βασιλεὺς δὲ τὸν ὅπως ὅπλιτελῆ ἐποιεῖτ. καὶ τὸν ἀρπαλίκην μεταπεμψάμ., ἰωάννην τὸν πάππου ἀδελφὸν, λίβυς φαντασίαν μένει αὐτὸν κατεσίσατ. αὐτ. ἰωάννης ἐπὶ πόχισε ἐν λιβύῃ ἐγένετ, ἀπάλλα τὸ καὶ μαυρουσίους τοὺς ἐν βυζακίῃ ἐς χεῖρας ἐλθών, καὶ μάχῃ νικήσας· τῶν τὸ πλείμιον πολλοὺς ἔκτεινε, καὶ σημεῖα πάντα τὸ πολέμ. τρόπαιόν δὲ οὖν ὀαξάκτης ἀφελόμεν. βασιλεῖ ἐπεμψεν· ἄπερ αὐτὸς λαμπρότατα ἔτυχεν, ἐπίκα πλόμων ἐξ ἀνθρώπων ἀφάνισεν. οὖν δὲ λεπτὸς ὡς ἀπόπατα ἐξέλασε τῆς ἰωαννίου ἀρχῆς. χρόνῳ δὲ ὕ-
ὕστερον οἱ * λιβάδιος αὖθις φατῷ μεγάλῳ ἐκ τ' ὄπῃ τριπλόους χωρίων ἐς βυζάκιον ἀφορ- * λιβάδιος
40 μῶσι, τῆς ἀμφὶ τὸν ἀπάλλαν ξωμίμιξεως. εἰς πρὸ ἰωάννης ἐπ' ἀπάσας ἠγεμόνας τε τῷ ξυμ-βολῇ [καὶ πολλοὺς οἱ ἐπαμύνων λιβύων· ἐς λαρίβας φύγει.] καὶ τότε δὴ οἱ πολέμιοι μέχρι ἐς καρχηδόνα ξύμπαντα κατῳκίοντες τὸ ὁκόσῃ χωρία, ἀπῆκεν ἐρχ λίβυας τὸς ὠμοπτώτους ἀρχόντων. ἐ πολλῷ ἦ ὕστερον ἰωάννης τ' φατιλῶν τὸν ὠθεῖν ἐμέρας. καὶ μαυρουσίους ἄλλως τε, καὶ τὸν ἀμφὶ κυΐζακα, ἐς ξυμμαχίαν ἐπικαλούμενος· τῆς πολεμίους ἐς

χεῖρας

ἐπίστλε τῶν ἀρμμίων πλοὺς, σὺν μάλιστα ὁπλομαχοῦν, ἀποληξαμένῳ, ἐς τὸ πελάτιον ἐπαγαγέσθαι, τὰ ξίφη μέντοι ἐν χερσὶ φέροντας· (ἄλλῳ γὰρ οὐδενὶ σὺν τοῖς ἄρχουσιν ἐν πόλει ἐπιμένους ὁπλίζεσθαι θέμις:) πύσσυν τε ἐν τῷ παραυτίκα ἀποληφθῆναι. καὶ αὐτῶν τὸ μὲν βούλευμα μηδενὶ ἐξεπίτηδες σὺν δὲ εἰπεῖν μόνον, ὡς ἐς τὸν γοτθαρίχον ἀπλῶς ἔχοι, ὅτι πονηρὸν τὸ ἀρπαβάντους ἐς τὸ θοίνιον αὐτὸν κεκληκέναι. βούλεσθαι γάρ τινα ἐσιέναι μὲν αὐσσυν ὧδε σὺν γοτθαρίχου φύλακας, ὥσπερ ἐνταῦθα δὴ φυλακὴ ἐπάκατο. σὺν δὲ παίζειν δέκησίν τινα παρεχομένους, τῶν μὲν ἀσπίδων, ἅσπερ ἐκεῖνοι φέρουσιν, ἀπέσθαι· πάλλοντας δὲ αὐτὰς, καὶ ἄλλως κινοῦντας, αὖω κάτω ἐσαεὶ τρέφειν. θορύβου δὲ ἐν κραυγῇ ἐσομένης, ἀραμένους τὰς ἀσπίδας αὐτὰς βοηθεῖν δρόμῳ. ἀρτάβανης μὲν ταῦτα ἐκήγγελλεν, ὁ δὲ γερμανὸς ὅπλα ἐπίει. ὅτε ἀρτασίρης ἐπινόει τάδε· τῶν βελῶν τινὰ διελὼν δίχα, τῷ καρπῷ τῆς δωνύμου χειρὸς ἐπίθετο κατὰ τὰς τομὰς μέχρι ἐς τὸν ἀγκῶνα. ἰμάσι τε αὐτὰ ἐς τὸ ἀκριβὲς σφίγξας, ὑπερθε τοῦ παντὸς τοῦ χιτωνίσκου μέρους ἐπέβαλλεν. ἐπίει δὲ ταῦτα, ὅπως, λύ τις αὐτῷ τὸ ξίφος ἐπανατείνασθαι ἐγχειρῇ παίειν, μηδὲν αὐτῷ δεινὸν πεπονθέναι ξυμβαίη· ἀσφαλεμένῳ μὲν τῷ λαιᾷ χεῖρα, τοῦ δὲ σιδήρου ἀποκαυλιζομένου ἐν τῇ ἐς τὸ ξύλον διαφορᾷ, καὶ τοῦ σώματος ἅψασθαι οὐδαμῇ ἐχοντος. τοιαύτῃ μὲν γνώμῃ ἀρτασίρης, ὥσπερ μοι ἐρρήθη, ἐπίει. τῷ δὲ ἀρταβάνῃ ἔλεξεν ὧδε· ἐγὼ μὲν τὸ ἐμὸν ἐγχείρημα ὀκνήσει οὐδενὶ ἀποσήσας, καὶ ξίφει τῷδε τοῦ γοτθαρίχου σώματος ψαύσειν, ἐλπίδα ἔχω· τὸ δὲ ἐνθένδε οὐκ ἔχω εἰπεῖν: πότερα ὁ θεὸς, τῷ τυράννῳ χαλεπῶς ἔχων, ξυγκατεργάσηται μοι τὸ τόλμημα τοῦτο· ἢ τινα ἐμοὶ ἁμαρτάδα πεπονθὼς, ἐναντία τε ἀπαντήσας ἐμοὶ βουλεύσεται. ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἐν καιρῷ πληγέντα τὸν τύραννον ἰδὼν, οὐ* δέ με τῷ ξίφει τῷ ἐμῷ, μηδὲν τι μελλήσας, ἀποκτεῖνον· ὅπως μὴ πρὸς αὐτοῦ αἰκίζεσθαι γνώμῃ τῇ σῇ πρᾶξιν ὠρμηκέναι εἰπών, ἄλχισά τε αὐτὸς *διαφθαρεὶς, καὶ ἐς ἀπολεῖν αἰσχρῶς ἀναγκασθείη ἀκηδίας.* τὸ μὲν δὴ τοιόνδε ἀρτασίρης εἰπὼν, ξύν τε χειρογρίῳ καὶ τῶν δορυφόρων ἐνὶ ὧδε τὰς σιβάδας ἐλθὼν, ὅπισθεν ἀρταβάνου εἵσκει. οἱ δὲ λοιποὶ ὧδε τοὺς φύλακας μείναντες, τὰ σφίσιν ἐπηγγελμένα ἐποίουν. ὁ μὲν δὴ ἀρτασίρης, ἀρξαμένης που τῆς θοίνης, ἔργου ἔχεσθαι διενοεῖτο, ἤδη τε τῆς ἀκινάκου λαβῆς ἥπτετο· ἀλλ' αὐτὸν ὁ χειρογράφος διεκώλυσεν, ἔπι τὸν γοτθαρίχου εἰπὼν τῇ ἀρμμίων φωνῇ, ἐν αὐτῷ εἶναι, οὕτω ἐκπιεῖν τὸ οἶνου τὸ μέγα. ἀνοιμώξας πάνυ ὁ ἀρτασίρης, ὦ ἄνθρωπε, εἶπεν, ὡς καλῶς ἔχεις ἀμφὶ ψυχῇ, οὐδέν, ἐν τῷ παρόντι κεκώλυκας. πεσόντος δὲ ἔς ποτε, ἤδη τε κατακεκορημένου ὁ γοτθαρίχου τοῖς δορυφόροις τῶν βρώσεων ἰδίου. φιλοτιμίᾳ πρὸς χρῆσθαι. οἱ δὲ ταῦτα λαβόντες, ἐσθίειν, ἤδη τε οἰκήματος ἔξω ἰόντες, ἔμελλον τῶν ἐσπολελειμμένων ὧδε τὸν γοτθαρίχου δορυφόρων τριῶν, ὥσπερ εὐλιθέος τῆς ἐτύγχανεν ὤν. ἐξῆν δὲ καὶ ἀρτασίρῃ, ὡς τῶν βρώσεων ξὺν τοῖς ἑτέροις γλισχόμενος. ἐνταῦθά τις αὐτῷ γίγνεται ἔννοια, μή τί οἱ ἀπάσασθαι βουλομένῳ τὸν ἀκινάκην ἐμπόδιον εἴησε ἔξω τινὰ ἰόντα, ἐρείψας μὲν λαθρα ἔξ ξίφους τῷ ἡνίκα· γυμνόν τε αὐτὸ ὑπὸ μάλης λαβὼν, πρὸς τὸ ἐπωμίδος κεκαλυμμένον, ὧδε τὸν γοτθαρίχου ἐσεπήδησεν, ὡς κρύφα τῶν ἄλλων ἑκάστων, ὅπερ ἀρταβάνης ἰδὼν, τῷ τε θυμῷ ζέων, καὶ τῇ τοῦ ἀγωνίας ὑπερβολῇ ἐς βαθεῖάν τινα ἱματιῶν μέριμναν τὸ κινῆσαι τὸ κεφαλὴν ἤρξατο, καὶ πολλὰς ἀμείβειν ἔδρασώπου χρόας, ἔνθεν τε πῆς τοῦ μεγέθους τῆς πράξεως μεγαλοπρεπῶς παντελῶς ἐσθίοντες. ὅπερ ὁ πέμπτος ἰδὼν, ξιώνικε τὸ παράλογον· οὐ μέντοι ἐξήνεγκεν ἐς τῶν ἄλλων τινὰ· ἐπεὶ αὐτὸν, βασιλεῖ [σὺν] δυνοϊκῶς ἔχοντα, λίαν ἤρισπε τὰ πραττόμενα. τὸν δὲ ἀρτασίρην, ἀγχιστά πη τῷ τυράννου ἑλθόντα, τῶν τις οἰκετῶν ὧδε μικρόν τε ὄπισθεν ὑποκεχωρηκότος, κατανύσσει τὸ ξίφος· γυμνὸν, αἰσθόμενός τε, τί τοῦτο βέλπτερ; λέγων. ὁ μὲν οὖν γοτθαρίχος ὧδε τὸν κώτιον τὸν ἀριστερὸν τὸν χεῖρα ὑπεβαλών,

ρίψας

* ἀλλὰ μὴ

* διαφθαρείης

* ὅπως μὴ L S,

δίφ δὲ τ' κακὸν ἐρχαθείη, γονθάρλδ⊙ σύλαμῆ ἐπαγοῦντ⊙. ἔπεσαστε δὲ πᾶσα ὁ γόνθαρις πασιφίλῳ αἰαπειθεὶς· αἰδρὶ γεγονότι ὧν τῶν ἐν βυζαχίῳ σασιωτῶν πρώτῳ, σωαραμφὼ δὲ αὖτ' μάλισα ἐς τὸ τῆς τυραννίδ⊙ ἐπίθεσιν. ἐχυρίζετ⊙ γὰρ ὁ πασίφιλ⊙, ὧν τοῦτα τοιοῦτ', ξωοικεῖν τι αὖτ' * βασιλεία τὸν κόρλω καὶ προῖκα τὰ ξυγγενὶς ἐπιδώσειν χρημάτων μεγάλων. ἐρταβάνλω τι τῷ σρατῷ ἐξηγεῖσθ' ἐπί τι αὐτάλαν καὶ μαυρουσίους σὺν ἐν βυζαχίῳ ἐκέλδυε. κουτζίνας τὲ, ἅτε τῷ αὐτάλᾳ σροσκεκρουκὼς, [ἀπέχη τὸ αὐτὸ ἐκ τῶ ἰμφανοῦς, καὶ γονθάρλδι σροσχώρησεν.] ὥ δὴ τόν τε παῖδλα καὶ τὸν μητέρα ἐν ἡμέρων λόγῳ παρέχετ⊙. τὸ μὲν οὖν σράτδμα, ἡγουμένου ἀρταβάνου, ἀΘὺς ἐπὶ τὸν αὐτάλαν ἐχώρει. ξωλῶ δὲ αὖτ' καὶ ἰωάννης, ὁ ζῳ. τῶν σότζα σασιωτῶν ἄρχων, καὶ οὐλίθ⊙ ὁ δορυφόρ⊙. εἵποντο δὲ καὶ μαυρούσιοι, ὧν κουτζίνας ἦρχε. πάλιν τε ἀθραμητὸν ἀμειψαντες, καταλαμβάνουσι σὺν ἑαυτοῖους ἐσπεῦθά τε ὄντας. καὶ σρατοπεδδωάμφοι ὀλίγῳ ἄσθεν τῶν πολεμίων, ηὐλίσαντ⊙. τῇ δὲ ὑστραία ἰωάννης μὲν καὶ οὐλίθ⊙, μοῖράν τινα τῦ σρατῦ ἔχοντες, αὖτ' ἔμειναν. ἀρταβάνης δὲ καὶ κουτζίνας ἐπῆγον ἐπὶ σὺν ἑαυτοῖους τὸ σράτδμα. οὓς δὴ οὐ ξωιντεγκόντες οἱ ξὺν τῷ αὐτάλᾳ μαυρούσιοι, ἐς φυγὴν ὥρμηντ⊙. ἀλλὰ ἰθελοκακήσας ἐρταβάνης, ἐκ τῦ αἰφνιδίου σρέψας τὶ τὸ σημεῖον, ὀπίσω αὖτ' ἐπήλαυνε. διὸ δὴ οὐλίθι⊙ αὐτὸν ἐς τὸ σρατόπεδον ἤκοντα, κτείνειν διενοεῖτ⊙. παραιτύμφ⊙ δὲ ἀρταβάνης, ἔφασκε δεῖσθαι, μὴ μαρκίνη⊙ ἐξ ἀθραμητῦ πόλεως ἐπιβοηθήσας τοῖς ἑαυτοῖους, ὅπη ἑαυτῦθα ἐτύγχανεν ὤν, αὐήκεσα σφᾶς ἔρχα ἐργάσηται. ἀλλὰ τὸν ζῳ. γόνθαριν χρεῶναι παντὶ τῷ σρατῷ ἐπὶ σὺν πολεμίους εἶναι. καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐβουλεύετ⊙, ἐς ἀθραμητὸν ἰδὼν, ξὺν τοῖς ἐπιμένοις τῷ βασιλέως σρατῷ αὐαμίγνυσθαι· ἔμενον δέ οἱ πολὰ διαλογισαμένῳ ἔδοξεν εἶναι, γόνθαριν ἐξ αὐθρώπων ἀφανίσαντ⊙ βασιλέα τὲ καὶ λιβύλω πραγμάτων ἀπαλλάξαι δεινοτάτων. αὐασρέψας οὖν ἐς καρχησδόνα τῷ τυράννῳ ἀπήγγειλεν, ὅτι δὴ σρατδίματ⊙ αὖτ' πλεῖον⊙ ἐπὶ σὺν πολεμίους δεήσει. ὁ δὲ πασιφίλῳ κοινολογησάμφ⊙, ἅπαντα μὲν ἐξοπλίσαι τὸν σρατὸν ἤθελεν· αὐτὸς δὲ φυλακὶῳ ἐν καρχησδόνι ὠφλησησάμφ⊙, ἐπὶ σὺν πολεμίους τῷ σρατῷ ἐξηγήσασθαι. πολλοὺς μὲν οὖν ἐς ἐκάσῳ ἡμέραν αὐήρει, ἐς οὓς ἐσοψία τινὶ καὶ λόγον σὺκ ἐχούσῃ ἐχρῆτ⊙. τῷ δὲ πασιφίλῳ ἐπιστεῖλεν, ὃν δὴ καθεσήσεσθαι ἐπὶ καρχησδόνι⊙ φυλακῆ ἔμελλε, σὺν χρημοὺς ἅπαντας οὐδὲν ἐσοζῳ. λογισαμένῳ κτεῖναι. τάτε ἄλλα διοικησάμφ⊙, ὅπη οἱ ἐδόκει ὡς ἄριστα ἔχειν, σὺν ἐπιτηδείους ἐσιὰν ἔγνω, ἡμέρᾳ τῇ ἐπιούσῃ τῷδε ἔξοδον ποιησόμφ⊙. ἦν τε οἰκήματα, ᾧ δὴ τιβάδις ἐν φυλακῇ ἦσαν ἐκ παλαιοῦ τρεῖς, τῷδε θοίνῳ ἐπίεσ. αὐτὸς μὲν οὖν ἐπὶ τιβάδ⊙ κατεκλίνετ⊙, ὡς τὸ εἰκὸς, τῆς πρώτης. ἔνθα δὴ καὶ ἀθανάσιός τε καὶ ἀρζαβάνης ἦσαν, τῶν τε γονθάριδι γνωρίμων τινὲς· καὶ πίτ⊙ θρᾷξ μὲν γέν⊙, δορυφόρ⊙ δὲ σολόμων⊙ ὑμόφυλ⊙. πρότερον. ἐν ἀμφοτέραις δὲ ταῖς ἄλλαις τιβάσι, σαυδίλων οἱ πρῶτοί τε καὶ ἄριστοι ἦσαν. ἰωάννῃ μὲν γε, ὅστῶν σότζα σασιωτῶν ἦρχε, πασιφίλ⊙ ἰδία εἰσία· καὶ τῶν ἄλλων ἑκάσ⊙, ὅπη ἑκάσῳ τῶν γονθάριδι ἐπιτηδείων φίλον ἔδοξεν εἶναι. ἀρταβάνης γοῦν ἡνίκα ἐπὶ ταύτῃ δὴ τῷ θοίνῳ σκαλεῖτ⊙, τοῦτόν οἱ τὸν καιρὸν ἐπιτηδείως ἔχειν ἐς τὸν τῦ τυράννου φόνον οἰόμφ⊙, τὰ ῳ βούλδμα ἐπιπλῶν διενοεῖτ⊙. ἐς χρηγόριον οὖν, καὶ ἀρτασίρλω, καὶ δορυφόρους [ἑπέρους τρεῖς, τὸ πρᾶγμα ἐξενεγκών: σὺν μὲν δορυφόρους] ξὺν τῖς ξίφεσιν ἐκέλδυεν εἴσω γενέσθαι· (ἀρχόντων γὰρ ἐσιωμένων ὄπαθεν ἐσάναι σὺν δορυφόρους, νόμ⊙:) εἴσω δὲ γενομένους ἐγχειρεῖν ἄφνω, ἡνίκα ἂν σφίσι δοκῇ ὁ καιρὸς ὡς μάλισα ἐπιτηδείως ἔχειν, πρῶτόν τε τὸν ἀρτασίρλω ἔργου ἔχεσθ'. τῷ δὲ χρηγορίῳ ἐπιστεῖ-

ἐπ αὐτὸν ἔπεμψεν. εἴπερ αὐτὸν κακόν τι καὶ ὀλοὸν αἰτίαις συχναῖς χρώμενον, πολλά τε
τοῦς ἕλεσιν ἐπηγαγὰ φθορὰν ἐμοὶ ἐς αὐτὸν, κτείνουσιν. ἀθανασίου μὲν τι ἐφέ-
σαντο· τὸ γῆρας, εἶμαι, τὸ αὐθρώπου ὑπερβόντος. τῇ δὲ ἐπιγιγνομένῃ ἡμέρᾳ τὸν
μὲν ἀρεοβίνδου κεφαλὴν ἐς δὲ τὸν ἀντάλαν ὁ γονθαρὶς ἔπεμψε· τὰ δὲ χρήματα καὶ
αὐτὸν γραπτὰς αὐτὸν ἀποστερῆν ἔγνω. αὐτάλας τοίνυν, ὅτι τι οἱ τῶν ξυγκειμένων οὐδὲν
ἐπιτελεῖ, δηνὰ ἐποιεῖτο· καὶ τὰ τῆ ὁμωμοσμένα τῷ γονθαρὶ ἐς τὸν ἀρεβίνδου ἐνοῦν,
ἠχαλλεν· οὐ γὰρ οἱ ἐδόκει ὁ πιούσιος ἔρκεος ἠδικηκὼς, οὐδὲ αὐτῷ τοῦτο οὐδὲ ἄλλῳ ὁτῳοῦν
πιστὸς ἐσοίετο. πολλὰ γοῦν ἐν αὐτῷ λογισάμενος, ἰουστινιανῷ βασιλεῖ προσεχωρεῖν ἤθε-
λεν· διὸ δὴ ὀπίσω ἀπήλαυνε. γνούς τε μαρκίανος, ὃς τῶν ἐν βυζακίῳ καταλόγων
ἦρχεν, ἐς νῆσόν τινα τῶν τοῦτη ὑπεκειμένων καταφυγὼν· πέμψας παρ' αὐτὸν φρά-
σους τε τὸν πάντα λόγον, καὶ τὰ πιστὰ δοὺς, τὸν αὐθρωπον ἐπηγάγετο. μαρκιανὸς μὲν ἐν
ἤμβλε ξὺν τῷ ἀντάλᾳ ἐς τὸ γραπτίδιον· γραπτὸς δὲ, ὅσοι ἐν βυζακίῳ διατριβὴν
εἶχον, δυνατῶς βασιλεῖ ἔχοντες, ἀσφαλεστὴν τὴν ἐφύλαττον. οἱ δὲ τὰ φατζα γρα-
πτὸς, οὐχ ἧττους ἢ χίλιοι ὄντες, αἰσθόμενοι τῶν πεπραγμένων, ἰωάννου σφίσιν ἡγου-
μένου, τὸν γονθαρὶν ἐχώρησαν δρόμῳ. καὶ ὃς αὐτοὺς ἀσμένως τῇ πόλει ἐσέ-
ξατο. ἦσαν δὲ ῥωμαῖοι μὲν πεντακόσιοι, οὖνοι δὲ ὀγδοήκοντα μάλιστα, οἱ δὲ λοι-
ποὶ βασιλέως ἅπαντες. καὶ ἀρτάβανης τὰ περὶ λαβὼν, ἔς τε τὸ παλάτιον ξὺν τοῖς
ἀρμενίοις αἴσθη, καὶ τῷ τυράννῳ ὑπηρετήσειν ὑπεπίστευτο ὠμολόγησε. λαθρᾳ δὲ
αὐτοῖς τὸν γονθαρὶν ἐβουλεύετο, χρημάτων τε τῷ αἰτίῳ, καὶ ἀρτασίρῃ τῷ σλορυ-
φέρῳ κατηλογησάμενος τὸ βούλευμα τοῦτο. χρηόμενος δὲ αὐτὸν ἐς τὴν πρᾶξιν ἐσ
ἔσαγεν, ἔλεξε τοιάδε. Ἀρτάβανη, νῦν σοι πάρεστι μόνῳ τὸ βελισαρίου ἀνασῴσα-
σθαι κλέος, μᾶλλον δὲ αὐτὸ καὶ πολλῷ ὑπερβαλέσθαι. ὁ μὲν γὰρ γραπτὰς ἀξιολο-
γωτάτων καὶ χρήματα μεγάλα τῷδε βασιλέως λαβὼν ἐστράφθαι ἦκεν· ἄρχοντας μὲν
ἔχων ξὺν οἱ ἐπιτηδείους καὶ ξυμβούλους πολλοὺς· στόλον δὲ νηῶν οἷον οὔπω ἡμῖν ἀ-
κοὴ ἰσμῷ· ἵππον δὲ πολλὴν, καὶ ὅπλα, καὶ τὰ ἄλλα, ἁπλῶς εἰπεῖν, ἱππάξιος εἰ
παρεσκευασμένα τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς. οὕτω τὸ πάνυ πολλῷ * αἰσχύνεται λιβύων ῥω-
μαίους. ἅπερ ἅπαντα οὕτως ἀπολωλεν, ὥστε, οἱ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἐγκεῖναι. ἓν γε τῷ
παρόντι ἐς ἴσον ἦναι. πολλὰ γὰρ δὴ ὅτι ἀπεκίνεται ῥωμαίοις τὰ νῦν, ἐκ τῆς βελι-
σαρίου νίκης, τῆς τε σώμασι καὶ χρήμασιν ἐζημιῶσθαι, καὶ πρὸς τὸ μὴ φυλάξαι
πεζαθῆ σλωσατῆς γενέσθαι. τὸ δὲ πάντα τοῦτο ἀσασώσασθαι τὰ νῦν βασιλεῖ, ἐν
τῇ σῇ μόνῃ ψυχῇ καὶ γνώμῃ καὶ δεξιᾷ κεῖται. ἐγκωμιάζειν ἐκλογίζου μὲν, ὡς ἢ δρασκί-
δης αἰτιάσθαι φλῳ· ἐνθυμοῦ δὲ, ὡς τοῖς εὖ γεγενῆσι αἰδρασθιζεσθαι μὲν αἰσχρὸν
καὶ παντελοῦς πρέπει. πολλὰ γοῦν σοι ἔρρει ὑπὲρ τῆς ἰλλυθερίας θαυμαστὰ πεπρα-
χθαι. ἀκακιον γὰρ, νῖφ· ὧν ἔφη, τὸν ἀρμενίων ἄρχοντα, καὶ σίσιναν τὸν ῥωμαίων στρα-
γὸν ἑκατόνταρχον. καὶ ἀπ' αὐτοῦ χοροῦ βασιλεῖ γοδεμῷ γεγενῆς, ξυὺ αὐτῷ δὴ ῥω-
μαίους ἐρράθυσας. ἐπεὶ δὲ τηλικόσδε ὤν, ὡς σὲν ἦναι μὴ πειρᾶν τῷ ῥωμαίων δε-
χθῶ ὑπὸ χυὼ μεθύοντι κεῖσθαι: ἐσθλόκυκλον τοίνυν, ὡς δύβωκα τε καὶ ψυχῆς δρε-
τῇ σκέπα, ὦ γαθὲ, τὰ πρόσθεν ἐρράσω· ἐγὼ δέ σοι καὶ δρετηρίης ὅδε ἅπαντα ὑπο-
τάξοντι, ὅση δύναμις, ὑπουργήσομαι. χρηόμενος μὲν ταῦτα εἶπεν· ἀρτάβανος
δὲ τῷ Δρόνεσι ὅτι τὸν τύραννον ὑπ μᾶλλον ὥρμησεν. ὁ δὲ γονθαρὶς ἀρεοβίνδου μὲν
μὲν τῷ τε γυναῖκα καὶ τῷ ἀδελφῷ ἐκ τοῦ φρουρίου ἐξαγαγὼν, ὅτι τε οἰκίας
ἠνάγκασε μένειν· οὐδέ τι ὑβρίσας λέγω ἢ ἔργῳ ἐτῳοῦν ἐς αὐτὰς, οὐδὲ τὰ ὑπηρ-
χόντα ἐσθλεστέρως ἢ κατὰ τὴν χρείαν ἐχούσας. οὐδέ τι ἄλλο βιαιοτέρας εἰπεῖν ἢ πρᾶ-
ξαι, πολλῷ γε δὴ ὅτι χαίρων πρὸς τὸν θεῖον ἡ * πεῖσαι ἠνάγκασε. ὡς γονθαρὶς
μὲν αὐτοὺς τε * τιμῶν ἐς ἄκρον, καὶ καθαρὰς εἶχε παντάπασι τὰ παιδὸς φύσεως· ὑπὲρ

a ἀπιτέσαι

a τιμᾶν I. 2.

πλεῖσθαι ἐγὼ ἐξεπίστεμαι, ὡς ἥκιστα θλημονήσομεν. λιονεῖας γὰρ μανιώδους πνὲς ἡγοῦμαι εἶναι, διεξιέναι τὴν τῶν θεῶν φύσιν, οἵα τις ἐστι; οὐθρώπῳ γὰρ οὐδὲ τὰ οὐθρώπεια ἐς τὸ ἀκριβὲς (εἰπεῖν) καταληπτά· μὴ πολὺ γε δὴ τὰ ἐς θεοῦ φύσιν ἥκοντα. ἐμοὶ μὲν οὖν παῦτα ἀκινδύνως σεσωπήσθω μόνῳ, τὰ μὴ ἀπιστῆσαι τὰ πεπημμένα· ἐγὼ γὰρ οὐκ ἂν οὐδὲ ἄλλῳ τῳ θεοῦ ὅ,τι ἂν ἀπεῖπω, ἢ ἔτι ἀγαθὸς τὰ παπάσασιν εἶη, καὶ ξύμπαντα ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τῇ αὐτοῦ ἔχει. λεγέτω δὲ ἅπερ γινώσκειν ἔκας ἐστὶν αὐτῶν αὐτῷ, καὶ ἱερεὺς καὶ ἰδιώτης. θαῤῥαλέως δὲ ξυγγραφέσθω λαθρα πῆς πείσεσι πύπις, ἀγγέλλειν ἐπιτελεῖ ἐουσιαῶ βασιλεῖ ἅπερ αὐτῷ βεβουλευμένα ἦν, ἐξεπὼν ὅσα μοι ἀρὶ ἐλελήλυθα. ἐν πύτῳ δὲ ἀπαλαίρχῳ ἐς κραιπάλεω ἐμπεπωκὼς ὅρον οὐκ ἔχευσεν.

30. νεφέλαι μαρσαυοῦ ἦλω. διὸ δὴ ἀμαλασιώνῃ ἐληρῆτο· οὔτε γὰρ ὅπῃ τῇ τε παῦσις γνώμῃ τὰ δαίρεν ἔχειν, ὡς πῦτο ἀπιστίας ἐληλακότῳ. * ἅπ αὖτὲς ἀπαλαίρχῳ ἐξ αὐθρώπων ἀφανίζηται, οὐκ ὤετο αὐτῆς τὴν βίσιν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ τὰ λοιπὸν ἔσαν, μετθων πῆς λογιωτάτης * προσεκερσυκέαι, διὸ δὴ τὰ μόρθων τὰ ἐς ἰταλιωτῶν κράτῳ ἐνέλθοναι ἰουσινιαῶ βασιλεῖ, ὅπως αὐτὴ σώζοιτο, ἤθελεν. ἐτύγχανε δὲ ἀλιξανδρῳ, αὐτὸς οὐκ βουλῆς, ξὺν τῇ δημητρίᾳ ἐς ὑπατίᾳ ἐστῶτα ἤκων. ἐπεσθὴ γὰρ τὸ μὲν ἀμαλασιώνθης πλοῖον ἐν τῷ ὀπθαμόνου λιμένι βασιλεὺς ὁρμίζεσθαι ἤκουσιν· αὐτὼ δὲ μέλλειν, καπηρ χρόνου τριβέντῳ συχνοῦ· ἔπεμψε τὸν ἀλιξανδρον, ἐφ' ᾧ κατασκεψάμενῳ ἅπαντα τὰ ἀμφὶ τῇ ἀμαλασούνθῃ ἀγγέλλειν· τῷ δὲ λέγῳ πεισθέντὼ τὸν ἀλιξανδρον βασιλεὺς ἔπεμψε, πῖς τ ἀμφὶ τὸ λιλύβαιον ξυνταραχθεὶς· (ἄπερ μοι ἐν πῖς ἔμπροσθεν λέγοις δι-

30. σήλωται) καὶ ἔτ οὖν εἰκὸς ἀπὸ τᾶ ἐν λιβύῃ στρατοπέδου ὁρασμᾷ ἐχέμενοι ἐς καμπανίαν ἀφίκοντο· οὐλίαρίς τις αὐτὸς, ὃς νεάπολιν ἐφύλασσεν. ἀμαλασούνθῃ οὖν ἐκπομπὰς ἐσελίξατο· γότθοι δὲ μήπω τοῖς ἀμφὶ σίρμιον πολιορκοῦσι, πόλει χρατηρᾷ, ἐν τῇ ἴλλυρικῶν ἐχατὰ κεφαλῇ, ὡς πολεμίᾳ ἐχρήσαντο. ἅπερ ἀμαλασούνθῃ σπικαλῶν γράμματά τ χράψας, τὸν ἀλίξανδρον ἔπεμψεν. ὃς ἐπεσθὴ ἐς ῥώμην ἐγένετο, ξὺν μὲν ἱερεῖς αὐτὸ ἅπασιν πρέσβοντας ὧν εἵνεκα ἦλθον· ἐς δὲ ῥᾶξειναι αὐτὸς κομιδῆς. καὶ ἀμαλασούνθῃ ἐς ὄψιν ἦκεν, ξὺν τ βασιλίως λόγους ἀπήγγειλε λαθρα καὶ τὰ χράμματα ἐς τὸ ἰμφανὲς ἐνεχείρισεν ἰδίᾳ δὲ ἡ χραφὴ τάδε. Τὸ ἐν λιλυβαίῳ φρούριον, ἡμέτερον ὂν, βιαλαβοῦσα ἔχεις· καὶ βαρβάρους στρατιώτας ἡμοὺς γεγωκμένους διέφθειρᾳ, ὀσπδοῶαι οὔπω κῇ νῦν ἔγνωκας. ἀλλὰ καὶ χρατηλῶ τῷ ἐμῷ τὰ αἰκίσα, οὐδὲν σι πρέσκον, εἰργασω. ὅθεν ἄρα σι ἐκλογίζεσθαι πρέσκει, πόσα ποτὲ πύπις πλωτὴ γίνοιτο; ταῦτα ὡς ἀπιστε-

30. χθέντα ἡ γυνὴ τὰ χράμματα αὐελίξατο, ἠμείβετο τοῖσδε. Βασιλέα μέγαν π. κ χρεστὸς. μεταπιούσθμον, ὀρφανῷ παιδὶ, καὶ ὡς ἥκιστα τῶν πεπραγομένων ἐπαθαιμένῳ, μᾶλλον ξυλλαβέσθαι εἰκὸς, ἢ ἐξ εὐθείας αἰτίας διάφορον εἶναι. αὐθρώπων γὰρ, ὧν μὴ ἐκ τᾶ αὐτοπάλου συζυγὴ, οὐδὲ τῷ νίκῃ οὔπεστὴ * φέρει, σὺ δὲ τὸ λιλύβαιον ἀπαλαίρχῳ ἐπανασώσεις, κ φυγάδας δέκα, κ χρατιωτῶν σπὴ πολεμίους ξὺν σφετέρους ἰέντων ἁμαρτάδα ξυμπεσοῦσαν ἀγνοίᾳ πρὸ ἰς πόλιν φιλίαν. μὴ σῆπε, μὴ σύγε, ὦ βασιλεῦ. ἀλλ' ἐθυμουμένῳ. ἡνίκα σπὴ βανδίλους ἐχράτυσας, οὐχ ὅσον σι ἐμποδὼν ἔσημεν, ἀλλὰ καὶ εἶδον σπὴ ξὺν πολεμίους κ ἀγορὰν τῶν ἀναγκαιοτάτων σιῶ προθυμίᾳ πολλῇ ἔδομεν, ἄλλων τε, κ ἵππων πολλῶν τὸ πλῆθος, ἀφ' ὧν σι ἡ τῶν ἐχθρῶν σπικράτησις μάλιστα γίγονε. καί τις ξύμμαχος αὖ καὶ φίλῳ δικαίως καλεῖτο, οὐχ ὃς αὖ τῷ ἐμῷ κρείσσων ἐς ξὺν πόλας πρεῖχοιτο μόνον·

40 ἀλλὰ καὶ ὃς αὖ τὸ ἐς πόλεμον ἕκαστον, ὅπου αὖ δέοιτο, ὑπουργῶν φαίνοιτο. ἐκλογίζου δὲ ὡς τῳϊκαῦτα ὁ φίλῳ ὁ σὸς οὔτε ἀλλαχῆ ἐκ τᾶ πολέμου ἦν, ἔτ μὴ σικελίᾳ πρεσσχὼν, οὔτε τῶν ἐσθίσλε ὠνηθέντων χωρὶς ἐς λιβύλεω ἴέναι. ὥστε σι τὸ τῆς νίκης κεφάλαιον ἐξ ἡμῶν ἐστίν. ὁ γὰρ πῖς δόσιρος λύσιν διδοὺς, καὶ τῳ ἐσθίσλε δόσασιν δόσφόρειαν δίκαιῳ. τί δὲ αὐθρώπων ἦλιον ἂν ἐχθρῶν σπικράτησας, ὦ βασιλεῦ,

ἐς ἴ.πι I. S.

· ἐς πρεσκε-κρευκέαι.

+ φέρω

ἁμαλασουνθῆ. οὐκ ἐπῆνεσε μέν. δείσασα δὲ τὴν τῶν αὐθρώπων ἐπιβουλήν· δέκατόν τι τῆς ὁδοῦ ἔχοντο, ὡς πρὸς ἡδονῆς αὐτῇ οἱ λόγοι ἐγένοντο· καὶ ξωιεχώρει ἅπαντα, ὅσων οἱ βάρβαροι αὐτῇ ἔχρηζον. τῶν τι γερόντων ἀπολάμβανον σκιλευόντων, παῖδες αὖτῳ τινὲς ξωῆσαν κοινωνοὶ τῆς διαίτης ἐσόμενοι, οὕτω μὲν ἠξίουν πρὸς. χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ πρεσβεύοντες. οἵπερ αὐτὴν, ἐπειδὴ πόλιν εἰς ἥδιον ἦλθεν, ἵνα τὰ μίσθια καὶ γυναικῶν μίξεις ἐπιβακαλοῦνται, καταθεῖναι τὸ ἀλαφερόντως εἶναι, καὶ τῇ μητρὶ χρὴ αἰδοῖ τερείας ἀπαθέστερον καταστῆσαι. ὥστε οὐδὲ μεταπεισθῆναι αὐτὴν τὸ ἐπιβάπαν ἠξίου· καὶ πρὸ τοῦ βαρβάρων σκῆψιν φασοῦσιν ἐπ' αὐτῷ ἥδη ξωιέναι μέλλειν, εἴ γε καὶ τῶν βασιλείων αἰσχρῶν τὰ αὔθρωπα ἀνιδίως σκιλεύειν. ἁμαλασωθῆναι δὲ οὕτω κατωρθώθησαν τὰ τῶν γότθων ἐπιβουλεύματα, οὕτε εἶα γνωὴ ἁμαλαπίθη· ἀλλ' ἐπὶ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα ἐσβεκτυμβῆναι, τρῆς δοπλίξασα αὐτὸν ἐν τοῖς βαρβάροις λεγομενοῖς τὸ καὶ αὐτῇ αἰτωπαῖς τὰ στέπας, σκιλεύειν ἐς τὰς τῆς ἐπαλίας ἰσχάπας ἰέναι. οὐκ ἄμα μέν πως ἀλλ' ὡς πρώτιστα ἀλλήλων· τῷ δὲ λόγῳ ἐστέλλοντο, ἐφ' ᾧ τὰ χώρων φυλάξειν ἐκ τῶν πολεμίων ἐφόδου. ἀλλ' οὐδὲν τι ἦσσον οἱ αὖθις οὔπω ἀφ' ἑαυτῶν καὶ τῶν φίλων καὶ ξυγγενῶν ξωυέσεσθαι, καί πρε μαχεῖν ὁδὸν προὐθέμενοι ἐς αὐτὸν ἅπαντες· καὶ ἁμαλασωθῆναι ἐς τὸ βασιλεῖ ἐξηρτύοντο. ἅπερ οὐκ ἐπὶ φέρειν ἡ γυνὴ εἰά τε * ἰῶ, ἐπιτίθει παῖδι· πέμψασα ἐς βυζάντιον, ἰουστινιανοῦ βασιλέως αὐτοκράτορος, ὅπερ αὐτῷ βελομένῳ ἦν, ἁμαλασωθῆναι τὰ ἐς θοδερίχεα πρὸς αὐτὸν ἥκειν; βουλεύεσθαι γὰρ αὐτῷ ἐξ ἐπαλίας ἀπολλάσσεσθαι ἔτι τοιχίσαι. βασιλεὺς τε τῷ λόγῳ ἡσθεὶς, ἐλθεῖν τὸ τῷ γυναῖκα σκίλευε, καὶ τὸ [ἐς] θεσσαλονίκην οἶκον τὸν καλλίστην ἐς ξωσκευὴν ἐπίστελλε ἡδέως. * ὅπερ ἐπειδὴ ἁμαλασούνθη ἐκεῖνος, κατέλυσε τὸ αὐτόσε, καὶ χρόνον διατρίψασα ἔστιν ὅτε αὐ αὐτῇ βουλομένῃ ἦν· οὕτω δὲ νομίζεται ἐς βυζάντιον. τῶν τε ἔτι ἁμαλασουνθῆναι ἔγνω· αὐδρας δοπλίξασα τοιούτους, δραστηρίους τε καὶ αὐλῇ ἐς τὰ μάλιστα ἐπιτηδείους, ἔστελλεν ἐφ' ᾧ σὺν τρῆς δοκτινάσιν, ὧν ἄρτι ἐμνήσθην, ἅτε τὰ στέπας αἰτωπαῖς σὺν αὐτῇ νομεύοντας. αὐτὴ δὲ ἄλλα τε χρήματα, καὶ πρασσόπα χρυσοῦ κεντηνάρια ἐννέα μυρία ἐννακόσια· ἐς ταῦτα τε ἐμοὶ βασιλεῖ τῶν ὑπηκόων τινὰς· πλὴν μὴν σκιλεύειν [ἐς] θεσσαλονίκην. ἀφικομένους δὲ ὁρμίζεσθαι μὲν ἐν τῷ παυτὸς λιμένι· τῶν δὲ φερτίων ἐς αὐτὴν θεσσαλονίκην. μηδ' ὁπωσοῦν ἐκφέρειν τῆς νεώς. ἔπεσθαι δὲ ταῦτα ὅπως, ἰοῦ μὴν δοκοῦσιν ἐς σὺν τρῆς πύλῃσι, μένειν τι αὐτόθι· καὶ τὸν ναῦν μεταπέμπεσθαι. ἐνδεῖν δὲ ἐχούσας πρὸς τὸ ἐχθρῶν ὅλεθρον· ἰοῦ δὲ αὐτῶν τινὰ σφεῖσθαι ξυμβαίη, εὐθημιαῖς οἱ ἀγαθῆς δοκιλευομένης ἐλπίδος, πλέοι τὸ κατὰ τάχος, καὶ ἐς γοῦν τὸν βασιλέως ξὺν τοῖς χρήμασι θασώζοιτο. τοιαύτῃ μὲν γνώμῃ ἁμαλασουνθῆναι ἐς θεσσαλονίκην τὸν ναῦν ἔστελλε. καὶ ἐπεὶ ἀφίκετο ἐς τὸ θεσσαλονίκων λιμένα, οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες τὰ ἐς τὸ πολεμίων ἐπεῖνον. ἐλίγῳ δὲ ὕστερον ἁμαλασουνθῆναι, τὸν φόνων οἱ ἐκπερασωθέντες ἦπερ ἐβούλετο· τοῦτο τι ναῦν μεταπέμπεσθαι· καὶ μένουσι δὴ ῥαδίως τοῦτο ἐχειν ὡς ἀσφαλέστατα σκεπτόντες. ἰοῦ δέ πως ἐν γότθοις θεοδάτου ὄνομα, τῆς θεοδερίχου ἀδελφῆς ἁμαλαφρίδου υἱὸς, πρόσθεν ἦδη ἡλικίας ἦκον· λόγων μὲν λατίνων μεταλαχών, καὶ δογμάτων πλατωνικῶν· πολέμων δὲ ἁμιλητότατος παντάπασιν ἔχων, μακρόν τι δοπλισεμμένου τῷ δραστηρίου, ἐς μὲν τὸ φιλοσχηματίσαι θλαμονίως ἐσπουδακώς. οὕτω θεοδάτου πλείστων μὲν τῶν ἐν πύσκοις χωρίων κύριον ἐγένετο, διαζεμαρίου δὲ καὶ τὰ λειπόμενα σὺν κεκτημένους ἀφαιρεῖσθαι ἐν σπουδῇ ἦκε. γήπονας γὰρ ἔχειν, ἐμφερὰ τοῖς θουδιάτῃ ἐσόκοις εἶναι. ταύτῃ αὖτε ἁμαλασούνθα τῷ προθυμίας ἀσασίλλειν ἠπείγετο· καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἤχθετό τε αὐτῇ ἰσάμα, καὶ χαλεπῶς εἶχεν. ἐβουλεύετο οὖν ἰουστινιανῷ βασιλεῖ πυσκίας ἐσβοῦναι ἐφ' ᾧ χρήματά τε πολλὰ, καὶ βουλῆς πρὸς αὐτοῦ ἀξίωμα κομισάμενον, ἐς βυζάντιον τὸ λοιπὸν διατρίβειν. τοῦτο θουδιάτου βιβουλδουίδου· πρίσβεις γὰρ βυζαντίου ἐπὶ τὸν ῥώμης ἐχειρίζετο ἦσαν, ὅ, τε τῆς ἐφέσου ἱερεὺς ἰωάπνης, καὶ δημήτριος ἐκ τῶν ἐν μακελλίσι φιλίππων, θλόζης ἔτι ὤν. ἰῶ χρῆσθαι ἐς σφέων αὐτῶν αὐτολιζομένοις ἀμφαγόνους τε. τὰ δὲ αὖ πλείονα

Digitized by Google

πλήν τινα ἐς σφᾶς ὑπηκόους ἀνθλιπῶν. ἐτελεύτησε δὲ τρόπῳ τοιῷδε. σύμμαχος ἦν βούπαις, ὅτ' ἦν γαμβρὸς, δῶρα τοῖδαι μὲν τὰ αἰτίκαθεν ἤγλω· πρώτω δὲ βουλῆς τῆς ῥωμαίων καὶ ὑπάτω ἐγκρίθλω. ἄμφω τὰ φιλοσοφίαν ἀσκήσαντε, καὶ δικαιοσύνης ἐπιμεληταιμήω οὐδενὸς ἧσσον· πολλοῖς τε αὐτῶν καὶ ξίναν χρήμασι τλῶ δοτερίαν ἰασαμήω· καὶ δόξης ἐπὶ μέγα χωρήσαντε, αἴδρας ἐς φθόνον σφᾶν τικροτάσφ ἐπηγαγέτλω. εἰς δὴ συνωφαυτῶσι ψευδέγχος ἀναπεισθὼς, ἅτε νεωτέροις πράγμασιν ἐγχειροῦντας τῷ αἴδρι τούτῳ ἔκτεινε, καὶ τὰ χρήματα ἐς τὸ δημόσιον ἀναίρεσθαι ἐποίησε. δαπανωτὸν δέ οἱ, ὀλίγαις ἡμέραις ὕστερον, ἰχθύος μεγάλης κεφαλῶ οἱ θεραπεύοντες παρέθεσαν. αὐτὴ ψευδέγχῳ ἔδοξε κεφαλὴ συμμάχου νεοσφαγοῦς εἶναι. καὶ τῆς μὲν ὀσφῦος ἐς χεῖλος τὸ κάτω ἐμπεπηγότος τοῖς ὀφθαλμοῖς ὀλεθρίου τι καὶ μανικὸν ὁρῶσιν, ἀπολιπεῖν τί οἱ θυμὸν εἶχε. πρεσβεύσας δὲ ὁ πρέσβις τῷ ὑπατεβάλλοντι γενῶν, καὶ ῥιγώσας σκῆπτρον· ἐς κοίτλω τλῶ αὐτοῦ ἀπεχώρησε δρίμῳ. τρεῶνία τε πολλὰ οἱ θυμηθῆναι κελεύσας, ἡσύχαζε. μὴ δὲ, ἅπαντα ἐς ἐλπίδιον τὸν ἑαυτοῦ τὸ ξυμπέσοντα ἐξενεγκών, τλῶ ἐς σύμμαχόν τε βοήθιον ἁμαρτίδα ἐκλαγεν. ὀπτικλαύσας δὲ, καὶ πρεσβεύσας τῇ συμφορᾷ, οὐ πολλῷ ὕστερον ἐπλούτησεν. ἀδίκημα τοῦτο πρῶτον καὶ πλούτῳον ἐς σφᾶν ὑπηκόους σφᾶν αὐτοῦ δράσας: ὅπερ δὴ οὐ διερευνησόμεθα, ὥσπερ ἀνάθεν, τλῶ περὶ τῶν αἰδρείων γενῶσιν ἤνεγκε. πλουτήσαντός τε αὐτοῦ περίλαβε τλῶ βασιλέως ἀπαλαιρέχθω, ὁ θευδερίχου θυγατριδοῦς, ἐκτὸ γενεὰς ἔτη, καὶ ὑπὸ τῇ μητρὶ ἀμαλασουίνθῃ τρεφόμενος. ὁ γὰρ οἱ πατὴρ ἤδη ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο. χρόνῳ τε οὐ πολλῷ ὕστερον ἰουστινιανὸς ἐν βυζαντίῳ τλῶ βασιλέως περέλαβεν· ἀμαλασουίνθη δὲ, ἅτε παιδὸς ὀρφάνης οὔσης, τλῶ ἀρχλῶ δωρεῖται· ξωΐσως μὲν καὶ δικαιοσύνης ἐπὶ πλεῖστον ἐληλυθυῖα, τῆς δὲ φύσεως ἐς ἄγαν τὸ ἀρρενωπὸν ἐσβεβηκυμένη. ἔσον τε χρόνον τῆς πολιτείας πρεσβεύσῃ, οὐδένα τῶν πάντων ῥωμαίων ἐς τὸ σῶμα ἐκόλασεν, ἢ χρήμασιν ἐζημίωσεν. εὐμενῶ οὐδὲ γοτθοις ξωεχώρησεν ἐς τλῶ ἐκείνων ἀδικίαν ὀργῶσιν. ἀλλὰ καὶ τῆς συμμάχου τὰ καὶ βοητίου πᾶσι τλῶ οὐσίαν ἀπέδωκεν. ἡ μὲν οὖν ἀμαλασουίνθη τὸν παῖδα ἐβούλετο τῆς ῥωμαίων ἄρχουσι, τὰ ἐς τὸ διαπαν, ἐμέτρεσεν καταισχύνας· καὶ φοιτᾶν ἐς γραμματιστοῦ ἤδη ἠνάγκαζε. τρεῖς τε ὁπολεξαμένη τ' ἐν γοτθοις γερόντων, οὐσπερ ἦπίστατο μᾶλλον ἁπάντων ξωεστοῦ τε καὶ ὀπτικῆς εἶναι, ξωθλαστὰς ἀπελαυνέχῳ σκέλδυε. γοτθοις τοῦτο εὐδαμῆ ἤρεσκε. τῇ χάρ ἐς σφᾶν ὑπηκόους ἀδικίας ὑπέρυμία βαρβαρικώτερον πρὸς αὐτὸ ἄγεσθε ἤθελεν. καίτοι ἡ μὲν μήτηρ ἁμαρτάνοντί τί ἐν τῷ κοιτῶνι τὸν παῖδα λαβοῦσα, ἐῤράπισε· καὶ ἐς διθρακρυμένον ἐς τὸν * αἰθρωνίτλω ἐσθένδε ἀπῆλθε. γοτθοι δὲ αὐτὸ ἐντυχόντες, θλιβὰ ἐπίσω τι, ἐ τῇ ἀμαλασουίνθῃ λοιδορούμενοι, ἰσχυρίζοντο βούλεσθαι αὐτλῶ τὸν παῖδα ἐξ αἰθρώπων ἀφανιεῖν ἔτι πάντως· ὅπως αὐτὴ ἑτέρῳ αὐδρὶ ἐς κοίτλω ἐλθοῦσα γοτθων τι καὶ ἰταλιωτῶν ξωὶ αὐτῷ ἄρχοι. ξυλλεγέντες τε, ἔσοι δὴ ἐν αὐτῆς λόγιμοι ἦσαν, καὶ ὡδὲ τ' ἀμαλασουίνθην ἐλθόντες, ἠπίωντο, οὐκ ὀρθῶς σφίσιν, * εὐ δέοι τ' βασιλέα ξυμφέρειν, παιδεύεσθαι. γράμματί τε γὰρ ὡδὲ πολὺ κεχωρίσθαι αἰδρείας· καὶ δισθασκαλίαν γερόντων αἰθρώπων ἐς τὸ θηλυ καὶ τὸ ταπεινὸν δοτερίνεσθαι· οὐκ ἔφ' ὅπῃ τολμῆσον. σθένει τοίνυν τ' ἐν τινι ἔργῳ τολμητὴν τε καὶ σθόξῃ μέγαν ἐσόμενον, φοβοῦ δ' οὐκ ἀδιδασκάλων ἀπαλλαγέντα, τοὺς ἐς τῆς ὅπλοις μελέτης παῖδας. ἔλεγον δὲ, ὡς οὐδὲ ψευδέγχεός τοτε γοτθων τινὰς σφᾶν παῖδας ἐς γραμματιστοῦ πέμπειν ἐώη. λέγειν γὰρ ἅπασιν, ὡς, ἦν περ αὐτῆς τὸ δοτὸ τὸ σφῶν ὑπερφυὲς δίος, εὐ μάλα τ' * ξίφει ἡ σιδηροῦ ὑπερφρονῶν ἀξιώσουσιν. ἐνοεῖν τε αὐτλῶ ἐδικαίευν, ὡς ἀρά οἱ ψευδέγχεος, χώρας τε τοσαύτης κύριος γενοῦς, καὶ βασιλέως εὐσεβοῦς ἐπωνυμίαν * περιβαλλομένῳ, πλουτήσαι, καὶ περὶ γραμμάτων οὐδὲ ἔσται ἀνδλῶ ἴσχειν. ὀκνοῦσι, ὦ σθίσουσιν, ἔφασαν, παιδαγωγοὺς μὲν πόσον χαίρειν πανοῦ ἐᾶν· οἱ δὲ ἀπελαυνέχῳ ὁμοθλαίσον ἥλικάς τινας σθίδου, οἵπερ αὐτῷ τὰ ἐς τλῶ ἡλικίαν ξωαπαμάζοντες, ἐς τλῶ ἀρχλῶ κατὰ γε τὸν βάρβαρον νόμον ἐρυήσουσι. τοῦτο ἐπισθὴ ἤκουσεν

* καὶ θηλυτῆτι

* οὐδὲ γ' τὸ I, S.

* ξίφους

* εὐσεβοῦς μέν

ἄλλον· κισίναν δὲ τὸ φρούριον, ὅπερ σταδίους τριακοσίους ῥαβέννης διέχει, ῥαβεννικὸν τὸ αὐτὸ (ἔνθα καὶ ὀδόακρον συμπίπτειν εἶναι) οὔτε ὁμολογίᾳ, οὔτε βίᾳ ἑλεῖν ἴσχυσεν. ῥαβέννα γὰρ αὕτη ἐν πεδίῳ μὲν κεῖται ὑπτίῳ, ἐς τὸ ἰονίου κόλπου τὰ ἔσχατα, δυοῖν σταδίοιν διερχομένη μίσῳ, τὸ μὴ ἀπόθαλάττιος εἶναι· ὄχθαι δὲ οὔτε ναυσὶν οὔτε πεζῶν στρατῷ φαίνεται οὖσαι. αἵ τε γὰρ τῆς καταίρειν ἐς τὸ ἐκείνῃ ἀκτὸ ἥκιστα ἔχουσιν, ἐπεὶ αὐτῇ ἡ θάλασσα ἐμπόδιός ἐστι, βραχὺ πλευμόνη οὐχ ἧσσον, ἢ κατὰ σταδίους τριάκοντα. καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἠϊόνα παύτῃ, καὶ πρὸς τῆς πλέουσιν ἄγχιστα ὁρωμένῳ, τῇ τοῦ βράχους πλευσίᾳ ἑκάστῳ ξυμβαίνει εἶναι· καὶ τῷ πεζῷ στρατῷ ἐσβατὴ οὐδαμῇ γίγνεται. πάσῃ τε γὰρ ἑλώδης (ὃν καὶ ἠϊθαὶὸν καλοῦσιν) ἐξ ἀρίων τῶν κιλικῶν παύτῃ φερόμενος, καὶ ποταμοὶ ἄλλοι ναυσίπλοοι, ξυὶ λίμναις ποσὶ παντα χόθεν αὐτὸ πλέβαλλεν- 10.
τες, ἀμφίῤῥυτον ποιοῦσι τὸ πόλιν. ἐνταῦθα γίγνεταί τι ἐς ἡμέραν ἑκάστην θαυμάσιον. ῥεῖ· ἡ θάλασσα πρὸς ποταμοῦ, ἡμέρας ὁδὸν ἀίζοντος αἰσθάνεται· καὶ πολὺμον αὐτὸ παρεχόμενον ἐς μίσην ἤπειρον, αὖθις ἀναλύουσα τὸν πρῶτον, ἀναῤῥίφει ἀμφὶ δείλην ὀψίαν, καὶ ἐφ' αὑτὸ ξυνάγει τὸ ῥεῦμα. ὅσοι οὖν ἐς τὸ πόλιν ἐσκομίζειν τὰ ἐπιτήδεια, ἢ ἐνθένδε ἐκφέρειν κατ' ἐμπορίαν ἢ κατ' ἄλλο ἔχουσιν αἰτίαν, τὰ φορτία ἐν πῖς πλοίοις ἐνθέμενοι, καταπαύσαντες τι αὐτὰ ἐν τῷ χωρίῳ οὗ δὴ ὁ πρῶτος γίνεται ἕως ἂν, προσδέχονται τὸ ἐπίῤῥοιον. καὶ ἐπειδὰν αὖτη ἀφίκηται· τὰ τε πλοῖα καταβραχὺ ἐκ γῆς ἐπιῤῥέμενα πλεῖ· καὶ οἱ ἀμφὶ ναῦται, ἔργου ἐχόμενοι, ναυπλοῦνται ἤδη. καὶ πῦρ οὐκ ἐνταῦθα μόνον, ἀλλ' ἐς ἅπασαν τὸ ἐκείνης ἀκτὸ ἴσαν γίγνεται, ἄχρι ἐς ἀκυλήϊαν πόλιν. οὐ μὲν γε κατὰ παύτα ἐς τὸν ἅπαντα χρόνον γίνεται ἔωθεν, ἀλλ' ἡνίκα μὲν βραχὺ φαίνεται τὸ τῆς σελήνης φῶς. οὐσὶν ἡ τῆς θαλάσσης πρόσῤῥοος ἰσχυρὰ γίνεται· μετὰ δὲ τὸ πρώτου διχόμοιρον ἄχρι ἐς τὸ ἑσπέραν, καρπερὰ μᾶλλον ἡ ἐπίῤῥοη γίνεσθαι πέφυκε. ταῦτα μὲν σαφῆ ὧδέ πη ἔχει. ἐπεὶ δὲ τρίτον ἔτος ἤδη καὶ ἑβδομηκοστὸν ἐπέτριπτο ἤδη· ἴσα τε γάρ τοι ἐχθόμενοι τῇ προσόρᾳ, καὶ οἱ ἀμφὶ ὀδόακρον πιέζοντο τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀπορίᾳ· ὑπὸ Γελλακτῇ τῷ [ῥαβέννης ἱερεῖ ἐς λόγους ἀλλήλοις ξυνίασιν, ἐφ' ᾧ διαδιεχές τε καὶ ὁλόακρον ἐν] ῥαβέννῃ ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ἐμοίᾳ διαίτῃ ἔξουσι. καὶ χρόνον μὲν τινα διεσώσαντο τὰ ξυγκείμενα. μετὰ δὲ διαδιεχὲς ὁλόακρον λαβὼν, ὡς φασιν ἐπιβουλῇ ἐς αὐτὸν χρώμενον, τρόπῳ τῷ ὁλεθρίῳ ἐπὶ θοίνῃ καλέσας, ἔκτεινε. καὶ ἀπ' αὐτοῦ, βαρβάρων τῶν πολεμίων προσποιουμένων ὅσους βέλεσιν ξυνίεσαν, αὐτὸς ἔχει τὸ γοτθῶν τὸ καὶ ἰταλιωτῶν κράτος. καὶ βασιλέως μὲν τὸ ῥωμαίων, οὔτε τὸ χρήματος, οὔτε τὸ ἑνόματος ἐπιβατεύσαι ἠξίωσεν. ἀλλὰ ῥῆξίν τινα διαβίου καλούμενον. οὕτω γὰρ σφῶν αὐτῶν ἡγεμόνας οἱ βάρβαροι καλεῖν νενομίκασι. τῶν μὲν τι κατηκόων τῶν αὐτοῦ προσθύσῃ, ξύμπαντα προβαλλόμενος, ὅσα τῶν φύσει βασιλέων ἤρεσκεν. δικαιοσύνης τε γὰρ ὑπερφυῶς ἐπεμελήσατο, καὶ θεοὺς νόμους ἐν τῷ διαβαίνῳ διεσώσατο, ἔκ τε βαρβάρων τῶν πέλας ἀσφαλῶς τὸ χώραν διεφύλαξε, ξυνίσταν τε καὶ αἰδρείας ἐς ἄκρον ἐληλύθει ὡς μάλιστα. καὶ * δίκης μὴ κακὸν τι οὐδὲν οὔτε αὐτὸς ἐς θεοὺς ἐξαμαρτάνοντας ἠρκάζετο, οὔτε τῷ ἄλλῳ πάντα ἐγκεχωρηκὸς ἐπέτρεπε· πολὺ γε δὴ ὅσῳ τῶν χωρίων τὸ μεῖζον ἐν σφίσιν αὐτοῖς γοτθοις ἐνέμοντο, * οὔπερ ὀδόακρος πῖς στασιώτης πῖς αὐτοῦ ἔδωκεν. ἐν τε ὀψυδιεχὲς λόγῳ μὲν τύραννος, ἔργῳ δὲ βασιλεὺς ἀληθής, τῶν ἐν πάντῃ τῇ πρὶν ἐξ ἀρχῆς δόκιμωτάτων οὐδενὸς ἧσσον· ἔρως τε αὐτοῦ ἐν τε γοτθοις καὶ ἰταλιώταις πολὺς ἦν· καὶ ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶ ἀνθρωπίνου τρόπου. ἐπίρρωτος γὰρ * ἐπὶ ἐς πῆς πολιτείας ἀεὶ αἰρούμενος· τὸ ἐφεστῶσαν ἀρχὸ ξυμβαίνει ἀρίστην μὲν ἐν τῷ παρόντα, οἷς αὖ ἐν ἡδονῇ τὰ πρασσόμενα ἦ· λυπηρὸν δὲ, ἐπὶ τῆς γνώμης ἀπαναπτὰς χωρήσειν. ἔτη δὲ ἐπιβιὸς ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, ἐπλεύτησε· φοβερὸς μὲν πῖς πολεμίοις γενόμενος ἅπασι, πλὴν δὲ αὐτοῦ

πλούτου

καλλίστη] καὶ Ι. S.

* ὅπερ Ι. S.

* ἔπερ Ι. S.

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΤΗΣ ΔΕΥ-
ΤΕΡΑΣ ΤΕΤΡΑΔΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤ'
ΑΥΤΟΝ ΟΚΤΩ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ήά.

ΤΑ μὲν οὖν ἐν λιβύῃ πράγματα τῇδε ῥωμαίοις ἐχώρησαν. ἐγὼ δὲ ἤδη πολεμίαν τὴν γοτθικὴν ἐμοὶ ἐπέπων πρότερον, ὅσα γοτθοις τε καὶ ἰταλιώταις πρὸς τοῦδε τοῦ πολέμου ᾠδέσθη ξυνέβη. ὅτε ζήνωνι ἐν βυζαντίῳ βασιλεύοντι, αὐγοῦστος ἔσχε τὸ ἑσπέριον κράτος· οὐ μὰν ἀυγουστύλου γε ἐπεκθεριζόμενοι σκάλεως μοίρᾳ, ὅτι δὴ μεῖράκιον ὢν ἔτι τὴν βασιλείαν παρέλαβεν, ἐπεὶ οἱ ὁρίσης ὁ πατὴρ δυσκλεέστατος ὢν, ἐτύγχανον δὲ ῥωμαῖοι, χρόνῳ τινὶ πρότερον, σκίρρους τε, καὶ ἀλαμανούς καὶ ἄλλα ἄττα γοτθικὰ ἔθνη ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγαγόμενοι· ἐξ οὗ δὴ αὖθις πεῖς τε ἀλαμάνους καὶ αἰτιαλὰ στρατὸς ἐν τῇσπ S. ἤκμαζε· τοσούτῳ τὸ τῶν ῥωμαίων γραπτῶν ἀξίωμα ἤδη * ὑπέληγε. καὶ τῷ ὀνόματι τῆς ξυμμαχίας ὀνόματι πρὸς τῶν ἐπηλύδων τυραννούμενοι ἐβιάζοντο, ὥστε αὐτοῦ ἀναίδην ἄλλα τε πολλὰ οὐ τὰ ἐκουσίους ἠνάγκαζον, καὶ πλουτῶντες ξυμπαντας πρὸς αὐτοῦ νεῖμασθαι τοῦ δὴ τῆς ἰταλίας ἀρχοὺς ἠξίουν. ὧν δὴ τὸ τριτημορεῖν σφίσι διδόναι τὸν ἀρείσιον ἐκέλευον. πῶς τε πιθήσειν αὐτὸν ὡς ἥκιστα ὁμολογοῦντα εὐθὺς ἐκτείναντες. ἐν δέ τις ἐν αὐτῆς ὀδόακρος ἔνομα, ἐς τοῦ βασιλέως δορυφόρους πλοῦν, οἷς αὐτὸς τότε πιθήσειν τὰ ἐπαγγελλόμενα ὡμολόγησεν, ἐν ᾧπερ αὐτὸν δὴ τῆς δεχῆς καταχήσοντας. οὕτω τε * καὶ τυραννίδα ἁρπάσαντε, ἄλλο μὲν εὐδὲν τὸν βασιλέα κακὸν * τῷ πρ. ἔδρασαν, ἐν ἰδιώτου δὲ λόγῳ βιοτεύειν τὰ λοιπὸν ἔασαν. καὶ τῆς βαρβάρους τὸ τριτημόριον τῶν ἀρχῶν ἁρπαζόμενοι, τούτῳ τὸ τῷ τρόπῳ αὐτοῦ βεβαιότατα ἐπεσήμαινον, τὴν τυραννίδα ἐς ἔτη ἑκατὸν εἶναι δοκοῦσαν. ὑπὸ δὴ τοῦ αὐτοῦ χρόνου καὶ γότθοι (οἱ δὴ θράκης, δόντος βασιλέως, κατῴκηντο) ὅπλα δὴ ῥωμαίους, θουδιερίχου σφίσιν ἡγουμένου, αὐτῆραν, ἀνδρὸς πατρικίου τὰ ἐς τὸν ὑπάτων δίφρον ἀναβιβηκότος ἐν βυζαντίῳ. ζήνων δὲ βασιλεὺς, τὰ παρόντα εὖ πάθειν δοκοῦντα, θουδιερίχῳ παρῆνει ἐς ἰταλίαν πορεύεσθαι, καὶ ὁδοάκρῳ ἐς χεῖρας ἰόντι τῷ ἐσπερίᾳ ἐπικρατῆσαι αὐτῷ τε καὶ γότθοις περιζήσαι. ἄμεινον γὰρ οἱ εἶναι, ἄλλως τε καὶ ἐπ' ἀξίωμα βουλῆς ἥκοντι, τύραννον βιαιότατον ῥωμαίων τε καὶ ἰταλιωτῶν ἅπαντων· ἢ βασιλεῖ ξυμμαχομένῳ ἐς πᾶν κινδύνου εἶναι. θουδιερίχου δὲ ἁθεῖς τῇ ὑποψίᾳ, ἐς ἰταλίαν * ἧκεν, καὶ αὐτῷ ὁ * ἦν. τῶν γότθων λεὼς εἵπετο. παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἐν ταῖς ἁμάξαις ἐνθέμενοι, καὶ τὰ ἕπτα ὅσα φέρειν οἷά τε ἦσαν. ἐπεσβὰς δὲ κόλπου ἄγχιστα τοῦ ἰονίου ἐγένοντο· ξυμπρηνεύσαντες, νηῶν σφίσιν οὐ παρουσῶν, ἥκιστα ἔσχον· ἐπεὶ ἐντεῦθεν δὲ πλοῦν τὸν κόλπου ἐπέσβολον, ἐπόσω ἐχώρουν ξυμπάντες, μάχας τε ἀστυθέντες πολλὰς· ἔν τε ῥαβέννῃ σφᾶς αὐτοῦ ἵδρυσε, καὶ ἐς τῆς μάλιστα τῶν ἄλλων χωρίων ἰσχυροῖς οὖσι. καθεσταότες δὲ ἐς πολιορκίαν οἱ γότθοι· τὰ μὲν ἄλλα χωρία ξύμπαντα, πρόπω δὴ ὅτῳ ἑκάστῳ τυγχάνειν, * παλαιτίων

[illegible]

τέλος τοῦ θείου

[illegible]

ΕΚ ΤΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΚΕΔΡΗΝΟΥ.

Τῷ ς΄ καὶ ζ΄ ἔτει, τὰ τοῦ Βελισαρίου στρατηγήματα κατὰ Λιβύων ἐγένετο, ἅπινα Προκόπιος καὶ σαφέστερον ἐν ἑτέραις βίβλοις συνεγράψατο. οὗπερ τὴν καρχηδόνα κρατήσας, καὶ ἄλλα ἔθνη πολλά, τόν τε Γιλίμερα, Φυγόντα εἰς νουμιδίας τὸ ὄρος τὸ πάπουας, ἐπολιόρκησε. καταλιπών τε τὸν Φαρᾶν εἰς πολιορκίαν ἐκείνου, εἰσῆλθεν ἐς καρχηδόνα τὴν νέαν. ὁ δὲ Γιλίμερ, ἐλεεινὰς χειμαζόμενος γράφει τῷ Φαρᾶν, αἰτῶν πέμψαι οἱ ἄρτον καὶ οἶνον καὶ ἱμάτια. πέμπει ἐκείνοις χλαῖνας μαυρουσίους ἔτι οὔσας καὶ ἔλαιον οὗπερ ἐγεγεύστο μόνον. ἔνθα ὁ μὲν ἐκ τῆς ἀγχόνης ἐσώθη, ὁ δὲ Φαρᾶς διηπόρει ἐπὶ τούτοις. ἔως ὁ τῆς σπαθαλῶνος κομίσας ἔφη ἔτι ἄρτον μὲν ἀπολαμβάνειν καὶ ἰδεῖν· τὸν δὲ οἶνον καὶ τὰ βάκρυα ἀποματαιοῦσθαι· τὸν δὲ Γιλίμερα, ὅπως τὰς συμφορὰς αὐτοῦ ἐκπεραγάσῃ. ταῦτα Φαρᾶς ἀκούσας, βελαλγήσας τε, καὶ τὸν αἰθρωπίσκον τὸν ἐμυκτηρίσας, πάντα ἐξέπεμψε. πάλιν δὲ ἐξαπίσνης ὁ βασιλεὺς τὸν Βελισάριον στρατηγὸν μετὰ πολλῆς ἀναλημψεως πολλῶν, καὶ πλοίων, καὶ χρυσοῦ πολλοῦ, καταπολεμῆσαι οὐανδήλους, καὶ ἀφελκῦσαι ἐκπορθήσαι. ἐς ἀγχινοίαν καὶ φρόνησιν καὶ αἰδρίαν πάντα λῃσάμενον, καὶ Γιλίμερα ἐγκρατῆ ποιησάμενον, ἀνήγαγε ἐς τὴν πόλιν μετὰ πλούτου πολλοῦ, καὶ ἐθριάμβευσεν ἐν τῷ ἱππικῷ, καταπέμψας ἐς τὴν πόλιν. ὥστε ἰουστινιανὸν δοσοδεξάμενον, ἐν μιᾷ τῷ ἐνὶ μέρει τὸ νομίσματον ἑαυτὸν ἐγχαράξαι, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ Βελισάριον ἕνα πόλον, καὶ ἐπιγράψαι, ΒΕΛΙΣΑΡΙΟΣ Η ΔΟΞΑ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ. ἀλλ' ἵνα φθόνῳ ἐν μεγάλῃ εὐδαιμονίᾳ ὄφθε πιών, ὡφίνε καὶ ἐς Βελισάριον. ἀμβληθεὶς γὰρ μετὰ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς δόξης καὶ Σολόμωνι αὐτὸ αὐτῷ στρατηγὲς ἐπιφθῇ. ὃς τὰ κτηθέντα Βελισαρίῳ φυλάξαι μὴ δυνηθείς, πᾶς οὐανδήλοις ἅπαντων παρεχώρησεν. ἱστόρησε δέ τις λέγων ἐκ παλαιοῦ παρ' αὐτοῖς, ὅτι τὸ τρίτον διώξει τὸ δεύτερον, καὶ πάλιν τὸ δεύτερον διώξει τὸ τρίτον. γιζελιχῶν γὰρ πρῶτος τὸν βονιφάτιον ἐτρίψατο, ὕστερον δὲ πάλιν βελισάριος γιλίμερα. ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ὁ ἥλιος, ὡσπερ ἡ σελήνη, χωρὶς ἀκτίνων πρὸ ἀγγέλου ἐσύγναζεν ἑαυτὸν, θεῖ πᾶσιν δὲ σκότος ἐπῆν. ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ οὔτε πόλεμος οὔτε θάνατος ὑπεφερόμενος τοῖς ἀνθρώποις ἐπέλιπε.

ΠΡΟ-

φήψας τὴ ἡ ἀσύπνων, ἐς αὐτὸν ἔβλεπεν. δρπασίρης δὲ αὐτὸν τῷ ξίφει μεταξὺ ἔπαιρε καὶ τῷ βέγματος μέρεν τινα ξυῶ τῆς δακτύλοις ἀπέκοψε. πέρσης δὲ ἀναβοήσας, ἐκέλευεν τῷ δρπασίρῃ τὸν κύσπαστον κτάνειν αὐθρώπων ἁπάντων. ἀναθρώσκοντα δὲ γνόθαρις ἀρπαβάνης ἰδὼν, (ἐγγύθι γὰρ κατέκλινεν·) μάχαιραν ἀμφίκοπον ἀπασπάρος, ἢ οἱ ἐπὶ τὸν μηρὸν ἀπεκρέματο μεγάλη τις οὖσα, ἐς τὸ ἀριστερὸν τοῦ τυράννου πλάγιον ἄχρις ἐς τὸν λαγόνα ξύμπασαν ὦσας, ἐνταῦθα μιθῆκεν. καὶ ὃς οὐδέν τι ἧσσον ἀναθρῶν ἐπεχείρησεν· ἅτε δὲ καιρίαν λαβὼν, αὖτις ἔπεσεν. ὁ μὲν οὖν οὐλίβης τῷ δρπασίρῃ τὸ ξίφος ὡς κατὰ κόρρης παίζων ἐπήνεγκεν· ὁ δὲ τῆς κεφαλῆς χεῖρα τὸν δρίστερον περιβαλόμενος, τῆς ἐνοίας τῆς αὐτοῦ ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἀπώνατο. τῷ ξίφους γὰρ οἱ τὸν ἀκμὴν ὑποθιμβύσας, ἐν τοῖς ὀπὶ τῆς χειρὸς τῶν βιλῶν ἐκτεμὼν
10. αὐτὸς ἀπαθὴς γενεὰς, ἔκτεινε τὸν οὐλίβην οὐδενὶ πόνῳ. πέρσης δὲ ἢ ἀρπαβάνης, ὁ μὲν τὸ γνοθάρεος ξίφος, ὁ δὲ τὸ τοῦ οὐλιβίου πεπωκότος ἀρπάσας, τῶν δορυφόρων τοῦ λοιποὺς αὐτοῦ ἔκτειναν. γένετο γάνυμα, ὡς τὸ εἰκὸς, κραυγῆς τε καὶ παραχῆς μέγα τε χρῆμα. αἰσθόμενοί τε τοῦτο, ὅσοι τῶν δορυφόρων περὶ τοῦ τυράννου φύλακας ἔστεν· τὰς ἀσπίδας οὖν ἀειρόμενοι κατὰ τὰ σφέτερα ξυγκείμενα, ἔθει τὰς τιβάσεις ἐχώρουν δρόμῳ· καὶ τοῦ τε βασιλέως ξύμπαντας, τοῦ τε γνοθάρεος ἑταιρείους, ἀνέλαβον, οὐδενὸς σφίσιν αὐτοκρατοῦς. τότε ἀρπαβάνης τὸν ἀθάνατον ἐμαρτύρατο ἐπιμελεῖσθαι τῶν ἐν τῷ παλατίῳ χρημάτων. ἔσαν γὰρ ἀρσοβίνδῳ ἐλέλειπτο, ἐνταῦθα εἶναι. ἐπεὶ δὲ οἱ φύλακες τὸν γνοθάρεος πλάτην ἔμαθον, ξυνεπάραντο τοῖς ἀρμοῖσιν αὐτίκα πολλοί. τῆς γὰρ ἀρσοβίνδου εἰκίας οἱ πλεῖστοι ἦσαν. ξυνεφρονήσαντες τοίνυν, ἰουστινιανὸν
20 αἰεβόων καλλίνικον. ἦν τε φωνὴ ἐκ τοσούτου μὲν ὄχλου ἀνθρώπων, ἐξαίσια δὲ ἐκφυῶς ὄσα, ἐς πόλιν ἐξικνεῖσθαι τὴν πολλὴν ἰσχύσαν. ἐσήνδει οἱ τῷ βασιλεῖ δυνοίκως ἔχοντες, ἐσπηδήσαντες ἐς τῶν ἐσωτάτω τὰς εἰκίας, τοῦ μὲν ὑπνον αἱρουμένους, τοῦ δὲ σπένδοντας, ἑτέρους δὲ ἀμελήσαντάς τε τῷ δέει, καὶ ἀπορίᾳ δεινῇ ἐχομένους, εὐθὺς ἔκτειναν. ἐν τοῖς καὶ παυσίφιλος· ἰωάννης γὰρ ξὺν βασιλέων πιστοῖς τε ἱερὸν καταφεύγει. οἷς δὴ ἀρπαβάνης τὰ πρὸς ἀθροιζόμενον, ὕπνου τε ἐξανασήσας· ἐς βυζάντιον ἔπεμψε, καὶ τὴν πόλιν βασιλεῖ ἀνασωπέμπων διεφύλαξε. γένετο δὲ ὁ τοῦ τυράννου φόνος ἕκτῃ καὶ τριακοστῇ ἀπὸ τῆς τυραννίδος ἡμέρᾳ, ἐνιαυτὸν καὶ δέκατον ἔτος ἰουστινιανοῦ βασιλέως τὸν αὐτοκράτορα ἄρχειν ἔχοντος. ἀρπαβάνης τε ἐκ τοῦ ἕρκους τούτου κλίνας ἐξεβάλετο μέγα ἐς πάντας ἀνθρώπους. καὶ πρεσβείαν μὲν εὐθὺς, ἡ ἀρσοβίνδου γυνὴ, μεγάλοις αὐτὸν ἐδωρήσατο χρήμασι· βα-
30 σιλεὺς δὲ στρατηγὸν αὐτὸν κατέστησε λιβύης ἁπάσης. οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον ἀρπαβάνης μὲν ἔχρηζε βασιλέως, ὅπως αὐτὸν ἐς βυζάντιον μεταπέμψαιτο· βασιλεὺς δὲ τὸ δέησιν θεραπεύειν ἐποιεῖτο. καὶ τὸν ἀρπαβάνου μεταπεμψάμενος, ἰωάννου τὸν πάππου ἀδελφὸν, λιβύης στρατηγὸν μένον αὐτὸν κατέστησε. οὗτος ἰωάννης ἐπὶ τάχιστα ἐς λιβύην ἐλθὼν, αὐτάλας τε καὶ μαυρουσίους τοὺς ἐν βυζακίῳ ἐς χεῖρας ἐλθὼν, καὶ μάχῃ νικήσας· τῶν τε πολεμίων πολλοὺς ἔκτεινε, καὶ σημεῖα πάντα τὰ σολόμωνος τοῦ δὴ τοῦ βαρβάρους ἀφελόμενος, βασιλεῖ ἔπεμψεν· ἅπερ αὐτὸς λησάμενοι ἔτυχον, ἡνίκα σολόμων ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο. τοῦ δὲ λοιποὺς ὡς ἀπωτάτω ἐξήλασε τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς. χρόνῳ δὲ ὕστερον οἱ * λιβάδαν αὖθις στρατῷ μεγάλῳ ἐκ τοῦ δὴ τριπόλεως χωρίων ἐς βυζάκιον ἀφικό- * λιβάδαι
40 μενοι, τοῖς ἀμφὶ τὸν αὐτάλαν ξυνέμιξαν, οἷσπερ ἰωάννης ἐπασπάσας, ἥσθησάν τε τῇ ξυμβολῇ. [καὶ πολλοὺς οἱ ἐπιμένων δορυφόρων· ἐς λαρίβας φεύγει.] καὶ τότε δὴ οἱ πολέμιοι μέχρι ἐς καρχηδόνα ξύμπαντα κατῳκίοντες τὰ ἐκείνῃ χωρία, ἀνήκεστα ἔρεξαν λίβυας τοὺς θεραπεπωκότας ἀρχαίους. ὑπὸ πολλῷ δὲ ὕστερον ἰωάννης τὸ στρατιωτῶν τοὺς ἀθυμοτέρους ἐγείρας, καὶ μαυρουσίους ἄλλους τε, καὶ τοὺς ἀμφὶ κυρίζιναν, ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγαγόμενος· τοῖς πολεμίοις ἐς

χεῖρας

ἐπίστιλε τῶν ἁρμάτων πολλούς, οὓς μάλιστα ὡπλισμένους, ὁπλιξαμένῳ, ἐς τὴν παλαίπυον ἐπαναγίεσθαι, τὰ ξίφη μόνα ἐν χερσὶ φέροντας· (ἄλλῳ γὰρ οὐδενὶ οὓς τῶν ἀρχόντων ἐν πόλει ἐπιμένους ὁπλίζεσθαι θέμις·) τύχοι τε ἐν τῷ παρόντι ὁπλισάμενος ὅσῳ ξὺν τοῖς δορυφόροις ἡδίεσθαι. καὶ αὐτῶν τὸ μὲν βούλευμα μηδενὶ ἐξεπίστασθαι ποιοῦτο δὲ ἑπτὰ μόνον, ὡς ἐς τὸν γενόμενον ὑποπίους ἔχοι, ὅτι μὴ ἀνέρα τὸν ἀρταβάνου ἐς τὸ θοίνιον αὐτὸν κεκλῆκέναι. βούλεσθαι γοῦν εἶναι μὲν αὐτοῦ ὧδε οὓς γενόμενον φύλακας, ὥσπερ ἐνταῦθα ὅτι φυλακῆ ἐπέσχετο. οὓς δὲ παίζειν δοκησίν τινα παρεχομένους, τῶν μὲν ἀσπίδων, ἅσπερ σφίσιν φέρουσιν, ἀπέλειν ἀπολλυτας δὲ αὐτάς, καὶ ἄλλως κινοῦντας, ἄνω κάτω ἰσαν ἐρίφειν. θορύβου δὲ ἢ κραυγῆς ἐντὸς γενομένης, ἀραμένους τὰς ἀσπίδας αὐτὰς βοηθεῖν ὁρόμῳ. ἐκβαίνειν μὲν πάντα ἐπηγγελλεν, ὁ δὲ χρησόμενον ὅπλοις ἐπίοι. ὅ τι ἁρπασίης ἐπινόοι πάσθε· τῶν βελῶν τινὰ διελὼν δίχα, τῷ καρπῷ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐπίθετο κατὰ τὰς γραμὰς μέχρι ἐς τὸν ἀγκῶνα. ἱμάσι τε αὐτὰ ἐς τὸ ἀκριβὲς σφίγξας, ὑπερθε τοῦ πάντη τῆ χιτωνίσκου μέρος ἐπέβαλλεν, ἐπίσι δὲ πᾶσι, ὅπως, λῷ τις αὐτῷ τὸ ξίφος ἐπανατείνασθαι ἐγχειρῇ παίειν, μηδὲν αὐτῷ δεινὸν προσπεσεῖν ξυμβαίη· προβεβλημένῳ μὲν τὸν λαιὸν χεῖρα, τῇ δὲ σιδήρου ἀποκαυλιζομένου ἐν τῇ ἰς τὸ ξύλον ἐμφορᾷ, καὶ τῷ σώματος ἄψασθαι οὐδαμῇ ἔχοντος. τοιαύτῃ μὲν γνώμῃ ἁρπασίρης, ὥσπερ μοι ἐρρήθη, ἐπίσι. τῷ δὲ ἀρταβάνῃ ἔλειξεν ὧδε. ἐγὼ μὲν τὸ μὲν ἐγχείρημα ὁκοῖόν τι οὐσίαμιὰ ἀποφήσασθαι, καὶ ξίφει τῷδε τῷ γενομένου σώματος ψαῦσαι, ἐλπίδα ἔχω· τὸ δὲ ἐνθένδε οὐκ ἔχω ὅπῃ· πότερα ὁ θεὸς, τῷ πρανεῖ χαλεπῶς ἔχων, ξυγκατερράπτῃ μοι τὸ τόλμημα τοῦτο· ἢ πῃ ἐμὲ ἁμαρτάσαι τινὶ μοίρᾳ. ἐπαῦθά τι ἀπαντήσας ἐμπόδιον εἴη. ἐμὲ πάντως οὐκ ἐς καιρὸν ταλαιπωρίαν τὸν πρανέα ἰδεῖν. σὺ δὲ με τῷ ξίφει τῷ ἐμῷ, μηδὲν τι μελλήσας, κτάνειν· ὅπως μὴ ἐς αὖτε αἰκίζεσθαι γνώμῃ τὸ τῆσδε πρᾶξιν ὠρμηκέναι εἰπών, ἄρχεσθέ τε αὐτὸς ἁρπασθῆναι καὶ τὸ πρᾶγμα ἀπολλῦν ἀναγκασθείη ἀκούσιος. τὸ φόβος ἀρπασίρης εἰπὼν, ξύν τε χαλεπῷ καὶ τῶν δορυφόρων ἐπὶ τὰς σφαλὰς ἐλθὼν, ὅπόθεν ἐκβαίνου εἰσήκει. οἱ δὲ λοιποὶ ὧδε τὰς φύλακας μένοντες, τὰ σφίσιν ἐπηγγελμένα ἐποίουν. ὁ μὲν, ἐν ἁρπασίρης, ἀρξαμένης πεῦ τῆς θοίνης, ἔρχου ἴχνος διενοῦτο, ἤδη τὶ τῆς ἀκινάκου λαβῆς πλέον αὐτὸν ὁ χειρέχος διεκώλυεν, ἐπὶ τὸν γενόμενον, ἀπὸν τῇ ἁρμάτων φωνῇ, ἐν αὐτῷ εἶναι, οὔπω φασὶ πω κότε τὸ οἶνου τὶ μέγα. ἀνοιμώξας πάντα ὁ ἁρπασίρης, ὦ ἄνθρωπε, ἔφη, ὡς καλὼν ἴχνος ἀμέψυχλῳ, οὐ δίεν, ἐν τῷ παρόντι κεκώλυκας. πρόσθεν δὲ ἔτι πάνυ καταβεβρεγμένῳ ὁ γενόμενος τοῖς δορυφόροις τῶν βρώσεων ἐδίδου. φιλοτιμίᾳ τινὶ χρώμενος. οἱ δὲ πάντας λαβόντες, ἐσθίειν, ἤδη τὸ οἰκήματος ἔξω ἠθέλησαν, ἐμέλλον τῶν ὑποκειμένων ἀπολείπεσθαι. τὸν γενόμενον δορυφόρων τριῶν, ἅπερ εὐλίθους ἐς ἑτοίμους ἔσεσθαι ἔμελλον. ἐχθρὸς δὲ καὶ ἁρπασίρης, ὡς τῶν βρώσεων ξὺν τοῖς ἑτέροις γαυσόμενος. ἐπαῦθά τις αὐτῷ γίγνεται ἔννοια, μή τί οἱ ἀπάσασθαι βουλομένῳ τὸν ἀκινάκεα ἐμπόδιον εἴη· ἔξω τρίπα ἠθέλησε, ἔρριψε μὲν λαθρα ξίφους τῷ θήκῃ· γυμνόν τε αὐτὸ ὑπὸ μάλης λαβὼν, πρὸς τὸ πωμάδος κεκαλυμμένον, ὧδε τὸ γενόμενον ἐσεπήδησεν, ὡς κρύφα πῶν ἄλλο τῶν ἀνέρων, ὅπερ ἁρπαβάνῃ ἐδόν, τῷ τε θυμῷ ζέον, καὶ τῇ τ' ἀγωνίας ὑπερβολῇ ἐς βαθὺ πάνυ ἐμπεσὸν μέρος μάλιστα· κινῆσαί τε τὴν κεφαλὴν ἤρξατο, καὶ πολλὰς ἀμείβειν ἔσεσθαι χρόας, ἔνθες τὸ πῆς τῷ μεγέθους τῆς πάξιος γεγωνῆσαι παντελῶς ἔσχεν. ὅπερ ὁ πέτρος ἰδὼν, ξυνῆκε τὸ πεπρωμένον· εὐμέτοι ἐξήνεγκεν ἐς τῶν ἄλλων τινά· ἐπὶ αὐτὸν, βαπλῆ [σὺν] ἀνοιῶς ἔχοντα, λίαν ἤρεσπε τὰ πρασσόμενα. τὸν δὲ ἁρπασίρεα, ἄγχιστά πη τοῦ πρανοῦ ἑλθόντα, τῶν τις ὑπερτῶν ἄνω μικρόν τε ὄπιθεν ἀποκεχωρηκότα, κατανύσας τὸ ξίφος γυμνὸν, αὐτίκα νεκρόν τε, πῇ τοῦτο, βέλπες; λέγω. ὁ μὲν οὖν γενόμενος πρὶ τὸν νῶτον τὸν δεξιὸν τῷ χεῖρε ὑπερβαλών,

ἔρριψας

ᵃ δὲ μὲ
ᵇ διαθαρσίης
ᶜ πῶπα ℄ L S,

διὰ δὲ τὴν κακὴν ἐργασθείη, γονθάρλδ⊙ οὐδαμῆ ἐπαγωνῦντ⊙. ἔπεσοτε δὴ παῦτα ὁ γόνθαρις πασιφίλῳ αἰσχυνθεὶς· αὐδὲ γιγνόπ ωδὲ τῶν ἐν βυζακίῳ σασιωτῶν πρώτῳ, σωαραμθέῳ δὲ αὖτῷ μάλισα ἐς τὸ τῆς τυραννίδ⊙ ἀπόθεσιν. ἰσχυρίζετ⊙ γὰρ ὁ πασίφιλ⊙, ὦ παῦτα πιοίη, ξωοικεῖν τ αὐτῷ * βασιλεία τὸ κράτ⊙ καὶ σεῖκα τὲ ξυγγενὲς ἀπιδώσειν χρημάτων μεγάλων. ἀρταβάνῃ τ τῷ σρατῷ ἐξηγεῖοδ ἀπ τ αὐτάλαν καὶ μαυρουσίους ⊙ὗτ⊙ ἐν βυζακίῳ σκέλδυε. κουτζίνας τὲ, ἅπ τῷ αὐτάλα σεοσικρουκὰς, [ἀπίση τ αὐτὸ ὲκ τῶ ἰμφανοῦς, καὶ γονθάρλδ σεοσχώρησαν.] ὧ δὴ τὸν τ παῖδα καὶ τὼ μητέρα ἐν ὀμήρων λόγῳ παρέχετ⊙. τὸ ωδὲ οὖν σράτδμα, ἡγουμένου ἀρταβάνου, ὅθὺς ἀπ τὸν αὐτάλαν ἐχώρει. ξωὼ δὴ αὖτῷ καὶ ἰωάννης, ὃ
30. τῶν σότζα σασιωτῶν ἄρχων, καὶ οὐλίθι⊙ ὁ δορυφόρ⊙. ἔπεντο δὴ καὶ μαυρούσιοι, ὧν κουτζίνας ἦρχε. πόλιν τ ἀδραμητὸν ἀμελήψαντις, καταλαμβάνουσι ⊙ὗτ⊙ ἐναντίους ἐσαῦθά πη ὄντας. καὶ σραπεδδυσάμβοι ὀλίγῳ ἄσθεν τῶν πολεμίων, ἡὐλίσαντ⊙. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἰωάννης ωδὲ καὶ οὐλίθι⊙, μοῖράν τινα τῶ σρατῦ ἔχοντις, αὐτὸ ἔμειναν. ἀρταβάνης δὲ καὶ κουτζίνας ἐπῆγον ἀπ ⊙ὗτ⊙ ἐναντίους τὸ σράτδμα. οὓς δὴ οὐ ξωυνεγκόντες οἱ ξὺν τῷ αὐτάλα μαυρούσιοι, ἐς φυγὴν ὥρμησαν. ἀλλὰ ἰθελοκακήσας ἀρταβάνης, ὲκ τῶ αἰφνιδίου σρίψας τὸ τὸ σημεῖον, ὀπίσω ἀπήλαυνε. διὸ δὴ οὐλίθι⊙ αὐτὸν ἐς τὸ σρατόπεδον ἥκοντα, κτείνειν διενοεῖτ⊙. παραιτυμέν⊙ δὲ ἀρταβάνης, ἔφασκε δεῖσθαι, μὴ μαρκίνη⊙ ἐξ ἀδραμητῦ πόλεως ἀπβοηθήσας τοῖς ἐναντίοις, ὅπη ἐσαῦθα ἐτύγχανεν ὤν, αὐήκεσα σφᾶς ἔρχα ἐργάσηται. ἀλλὰ τὸν
30. γόνθαριν χρεῖων παντὶ τῷ σρατῷ ἀπ ⊙ὗτ⊙ πολεμίους εἶναι. καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐβουλεύετ⊙, ἐς ἀδραμητὸν ἰδὼν, ξὺν τοῖς ἐπομένοις τῷ βασιλέως σρατῷ αὐαμίγνυσθαι· ἄμεινον δὲ οἱ πολὺ διαλογισαμένῳ ἔδοξεν εἶναι, γόνθαριν ἐξ αἰθρώπων ἀφανίσαντι βασιλέα τὲ καὶ λιβύλλα πραγμάτων ἀπαλλάξαι δυσκόλων. αὐασρέψας οὖν ἐς χαρχησδόνα τῷ τυράννῳ ἀπήγγειλεν, ὅτι δὴ σρατόμαι⊙ αὐτῷ πολέιον⊙ ἀπ ⊙ὗτ⊙ πολεμίους δεῆσει. ὁ δὲ πασιφίλῳ κοινολογησαμέν⊙. ἅπαντα μὲν ἐξοπλίσαι τὸν σρατὸν ἤθελεν· αὐτὸς δὲ φυλακὴν ἐν χαρχησδόνι ⊙ὗαγησαμέν⊙, ἀπ ⊙ὗτ⊙ πολεμίους τῷ σρατῷ ἐξηγήσαθαι. πολλοὺς μὲν οὖν ἐς ἑκάσδω ἡμέραν αὐῆρει, ἐς οὓς ἐσοφία τινὶ καὶ λόγον ὐκ ἐχούσῃ ἐχρῆτ⊙. τῷ δὲ πασιφίλῳ ἐπίσταλεν, ὅτ δὴ καλῶς ἔχειν ἀπ χαρχησδόν⊙ φυλακὴ ἔμελλε, ⊙ὗτ⊙ χαλκοὺς ἅπαντας οὐδὲν ἐσο-
30. λογισαμένῳ κτεῖναι. τάτε ἄλλα διοικησαμέν⊙, ὅπη οἱ ἐδόκει ὡς ἄριστα ἔχειν, ⊙ὗτ⊙ ἀπτηδείους ἐσᾶν ἔγνω, ἡμέρᾳ τῇ ἀπούσῃ τὸν ἔξοδον ποιησόμεν⊙. ἔν τ οἰκήμασι, οὗ δὴ σιβάδες ἐν ⊙ᾦδασκδῇ ἦσαν ὐκ παλαιοῦ τρεῖς, τὸν θοίνην ἐποίει. αὐτὰς μὲν οὖν ἀπ σιβάδ⊙ καπκλίνετ⊙, ὡς τὸ εἰκὸς, τῆς πρώτης. ἔνθα δὴ καὶ ἀθανασίος τε καὶ ἀρταβάνης ἦσαν. τῶν τ γονθάρλδ γνωρίμων τινὲς· καὶ πίτς⊙ θρᾷξ μὲν γέν⊙, δορυφόρ⊙ δὲ πολέμων⊙ ἡγούμεν⊙ πρότερον, ἐν ἀμφοτέραις δὲ ταῖς ἄλλαις σιβάσι, ξωδίλων οἱ πρῶτοί τ καὶ ἄριστοι ἦσαν. ἰωάννην μέν τι, ὃς τῶν σότζα σασιωτῶν ἦρχε, πασιφίλ⊙ ἰδία αἰσία· καὶ τῶν ἄλλων ἑκάς⊙, ὅπη ἑκάσῳ τῶν γονθάρλδ ἀπτηδείων φίλον ἔδοξεν εἶναι. ἀρταβάνης τίτιμ ἡνίκα ἀπ ταύτῳ δὴ τὸν θοίνην ἐκάλεῖτ⊙, τοῦτόν οἱ τὸν καιρὸν ἀπτηδείως ἔχειν ἐς τὸν τῦ τυράννου φόνον οἰόμεν⊙, τὸ
30. βούλδμα ἀπτηλὸν διενοεῖτ⊙. ἐς χρηγόριον οὖν, καὶ ἀρτασίρλν, καὶ δορυφόρους [ἑτέρους τρεῖς, τὸ πρᾶγμα ἐξενεγκών· ⊙ὗτ⊙ μὲν δορυφόρους] ξὺν τοῖς ξίφεσιν σκέλδυεν εἴσω γενέσθαι· (ἐχόντων γὰρ ἑσωμένων ὄπισθεν ἐσᾶναι ⊙ὗτ⊙ δορυφόρους, νόμ⊙·) εἴσω δὲ γενομένους κ. ἐχχειρῶν ἄφνω, ἡνίκα ἂν σφίσι δοκῇ ὁ καιρὸς ὡς μάλισα ἀπτηδείως ἔχειν, πρῶτόν τε τὸν ἀρτασίρλν ἔργου ἔχεσθ· τῷ δὲ χρηγορίῳ ἐπίσταλ-

ἐκ αὐτὴν ἔπεμψεν. εἴπερ αὐτὴν κωλύοντά τι καὶ ὁλολυγαῖς συχναῖς χρώμενον, πολλά τε ἐκ τοῦ ἕλειου ἐπαγωγὰ φθεγγόμενον ἐς αὐτὸν, κτείνουσιν. ἀθανασίου μὲν τι ἐφέσαντο· τὸ γῆρας, εἶμαι, τὸ αὐθρώπου ὑπερεσθίοντος. τῇ δὲ ὑπογωμένῃ ἡμέρᾳ τῶν μὲν ἀρεοβίνδου κεφαλὰ ἐπὶ δόρατος ἐπὶ τὴν ἀνάπλαυν ὁ γόνθαρις ἔπεμψε· τὰ δὲ χρήματα καὶ αὐτοῦ γραπώτας αὐτὴν ἀποστρέφει ἔγνω. ἀνάπλας πίνων, ὅτι τὰ οἱ τῶν ξυγκεμένων οὐδὲν ἐπιτήδεια, δεινὰ ἐποίει· καὶ τὰ τῶν ὁμωμοσμένα τῷ γόνθαρι ἐς τὸν ἀρεόβινδον ἐνοῶν, ἤχαλλεν· οὐ χάρ οἱ ἐδόκει ὁ πιούσιος ὄρκους ἡδικηκὼς, οὐδὲ αὖτις τὸ οὐδὲ ἄλλῳ ὁτῳοῦν πιστὸς ἐσεσθαι. πολλὰ γοῦν ἐς αὖτις λογισάμενος, ἰουστινιανῷ βασιλεῖ προσχωρεῖν ἤθελε· διὸ δὴ ὀπίσω ἀπήλαυνε. γνούς τε μαρκίανον, ὃς τῶν ἐν βυζακίῳ καταλόγων ἦρχεν, ἐς νῆσόν τινα τῶν παύτῃ ὑπεκειμένων καταφυγὼν· πέμψας παρ' αὐτὸν φράσας τε τὰ πάντα λόγον, καὶ τὰ πρὸς δοὺς, τὸν αὐθρωπον ἐκπαγαγε. μαρκίανος μὲν ἅμα ξὺν τῷ ἀνάπλᾳ ἐς τὸ γραπτίδιον· γραπῶται δὲ, ὅσοι ἐν βυζακίῳ ἀμφὶ ἱππεύβιλον ἦσαν, δεινοῖκος βασιλεῖ ἔχοντες, ἀδραμηπὸν πόλιν ἐφύλασσον. οἱ δὲ τὸ ῥοῦζα, γραπῶται, οὐχ ἥσσους ἢ χίλιοι ὄντες, αἰσθόμενοι τῶν πεπραγμένων, ἰωάννου σφίσιν ἡγεμονεύοντος, ὥρμησαν τὸν γόνθαριν ἐκχώρησαν ὁρμῇ. καὶ ἐς αὐτὸν ἀσμένως τῇ πόλει ἐσῆξαν. ἦσαν δὲ ῥωμαῖοι μὲν πεντακόσιοι, οὗτοι δὲ ὀγδοήκοντα μάλιστα, οἱ δὲ λοιποὶ βανδίλαι ἅπαντες. καὶ δεξαβάνης τὰ πρὸς λαβὼν, ἔς τε τὸ παλάτιον ξὺν τοῖς ἁρμόβιος αἰεὶ βῆ, καὶ τῷ τυράννῳ ὑπηρετήσειν ὁπόσῳπερ ὠμολόγησε. λαθρᾳ δὲ αὐτὸν τὸν γόνθαριν ἐβουλεύετο, χρηματίῳ τε τῷ αὐτίκα, καὶ ἀρπασίῃ τῷ φορτικῷ χαριζόμενος· τὸ βούλευμα τοῦτο. χρηματίζων δὲ αὐτὸν ἐς τὴν πρᾶξιν ἐσάγων, ἔλεξε τοιάδε. Ἀρταβάνη, νῦν σοι πάρεστι μέγα τὸ βελισαρίου αἰσθέσθαι κλέος, μᾶλλον δὲ αὐτὸ καὶ πολλῷ ἔτι ὑπερβάλλεσθαι. ὁ μὲν γὰρ γραπτὸς ἀξιολογώτατόν τε καὶ χρήματα μεγάλα ἐκ βασιλέως λαβὼν ἐνταῦθα ἦκεν· ἄρχοντος μὲν ἔχων οὐδὲν ἐπιμενεῖς καὶ ξυμβούλους πολλοὺς· στόλον δὲ νεῶν οἷον οὔπω ἡμᾶς ἀνθρώπων ἴσμεν· ἵππον δὲ πολλὴν, καὶ ὅπλα, καὶ τἄλλα, ἁπλῶς εἰπεῖν, ἁπάσης εὐπορίας ἐπιδεᾶ· καὶ ἐπαρεσκευασμένα τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς. οὕτω τὸν πόλεμον πολλῷ * αἰσθόμενοι λιβύων ῥωμαῖοι. ἅπερ ἅπαντα οὕτως ἀπόλωλεν, ὥστε, εἰ μηδὲν τῷ ἀρχαίῳ ἐοικέναι. εἰ γὰρ τῷ παρόντι ἐοικέναι. πολλῷ γὰρ δὴ ὅτι ἀπεκίνδυνεν ῥωμαίοις τὰ νεῶν, ἐκ τῆς βελισαρίου νίκης, πῶς τε σώμασι καὶ χρήμασιν ἐζημιῶσθαι, καὶ ὡς τὸ μὴ φυλάξαι παθὰ δικαίως γεγένηται. τὰ δὲ πάντα πῶτα αἰασώσασθαι τὰ νεῶν βασιλεῖ, ἐν τῇ σῇ μεγίστῃ ψυχῇ καὶ γνώμῃ καὶ δεξιᾷ κεῖται. ἐκεῖνό ἐκλογίζου μὲν, ὡς εἰ δρεπανίδης αἰτίκα θεν ἦλθε· εὐθυμοῦ δὲ, ὡς τῆς εὐτυχίας αἰσθάνεσθαι μὲν αἰεὶ τε καὶ παντὶ πρέπει. πολλὰ γοῦν σοι ἔρχα ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας θαυμαστὰ πέπρακται. ἀκάκιον γάρ, νέον ὄντα, τὸν ἁρμοβίων ἄρχοντα, καὶ σίττιαν τὸν ῥωμαίων στρατηγὸν ἔκτεινας· καὶ ἀπ' αὐτοῦ χοσρόῃ βασιλεῖ γνώμης γεγονὼς, ξὺν αὐτῷ δὴ ῥωμαίους ἐφράτευσας. ἐπεὶ δὲ τηλικόσδε ἦ, ὡς σὲν εἶναι μὴ πρὸς ἄρα τὸν ῥωμαίων δρόμον ὑπὸ χιὼν μεθύοντι κεῖσθαι: ἐνθυμεῖσθαι πάντως, ὡς ἀνῆκεά τε καὶ ψυχῆς δεινὰ ἐκεῖνα, ὦ γάθε, τὰ πρόσθεν ἐρράσω· ἐγὼ δέ σοι καὶ δρασερῆς ὧδε ἅπαντα ὑπουργήσομαι, ὅση δύναμις, ὑπουργήσομαι. χρηματίζων μὲν ταῦτα εἶπεν· δρεπανίδου δὲ τὸν Ἀφρόδισιον δὴ τὸν τύραννον ἔπαθλον ὥρμησεν. ὁ δὲ γόνθαρις δρεοβίνδου μὲν τὴν γυναῖκα καὶ τὸν ἀδελφὸν ἐκ τοῦ Φρουρίου ἐξαγαγὼν, δὴ τινα οἰκίαν ἠνάγκασεν μένειν· οὐδέ τι ὑβρίσας λέγω ἢ ἔργῳ ὁτῳοῦν ἐς αὐτὰς, οὐδὲ τὰ ὑπηρεσθέα ἐσθησιστέρως ἢ κατὰ τὸν χρόνον ἐχούσας. οὐδέ τι ἄλλο βιασθέσας εἰπεῖν ἢ πρᾶξαι, πολλῷ γε δὴ ὅτι χρῆναι ἐκ τὴν θήκην ἢ * πεῖσαι ἠνάγκασε. ὡς γόνθαρις μὲν αὐτὰς τε * τιμῶν ἐς ἄκρον, καὶ καθαρὲς εἴη πασπάσας τὸ παιδὸς φόνου· εὐλι-

ἐκινήσατο

* αἰσθόμενοι Ι. Β.

ὧν τούτῳ δὲ γόνθαρις δρεόβινδον ἐς ϲοῦ ϲρατιώτας διέβαλλεν, ὡς ἄναιδές τε εἴη· καὶ ἅμα μὲν δέοι ἐς ϲοῦ πολεμίους ἐχόμενον, ἅμα δὲ τὰς ϲωτάξεις ϲφίσιν ὡς ἥκιϲτα ἐθέλων διδόναι· δρασμόν τε ξυὼ ἀθαναϲίῳ βουλεύεϲθαι· καὶ αὐτίκα ὀκ μαιδρακίᾳ δοκοῦϲιν μέλλειν, ὅπως οἱ ϲρατιῶται λιμῷ τε καὶ μαυρουϲίοις Διαφθείρωνται μαχόμενοι. ἐπιωθάνετό τε, ἔπηρ αὐτῆς βουλομένοις εἴη ἄμφω ξυλλαβοῦϲιν ἐν φυλακῇ ἔχειν. οὕτω γὰρ ἤλπιζε τὴν ἀρεόβινδον ἢ τὸ θορύβου ἡδόμενον φυγῇ χρήϲαϲθαι, [ἢ καταληφθέντα ϲὺν τῶν ϲρατιωτῶν Διαφθαρήϲαϲθαι] οὐδενὶ λόγῳ. χρήματα μὲν αὐτὸς ὡμολόγει τοῖς ϲρατιώταις ϲυλίϲθαι ὅϲα πὲρ αὐτὸς τὸ δημόϲιον ὤφλε· καὶ οἱ μὲν ϲὺν τῷ λόγους αἰεδέχοντο. μεταξὺ δὲ ἀρεόβινδον, ξυὼ τὸ δρεπάνην καὶ τῆς ἐπομβρίας, ἐϲταῦθα ἀφίκετο. καὶ γίνεται μαχὴ ἔν τε
30 τῇ ἐπάλτει καὶ κάτω ἀμφὶ τὰς πύλας, οὗ γόνθαρις ἦϲκει· ἐν ᾗ οὐδέπερ τὸ ἐλαϕρὸν ἔχον. ἐμελλόν τε ξυλλεγόμενοι ὀκ τῶν ϲρατοπίδων, ὅϲοι βαϲιλεῖ δύνοικῶς εἶχον, ϲὺν ϲρατιώτας κατὰ κράτος ἐλᾶν. οὐ γὰρ ἅπαντας ὁ γόνθαρις πω ἐξηπάτηκει, ἀλλ' οἱ πλῆϑοι ἔτι τῇϲ γνώμῃϲι ἀκραϕνεῖς ἦϲαν. ἀρεόβινδος δὲ πὸτε πρῶτον αὖθρας κτεινομένους ἰδὼν (οὐ γὰρ πω ἐθὰς τὸ ϑεάματος τούτου ἐτύγχανεν ὤν) καταπλαγὴ τε καὶ δοϲοδειλιάϲας, ὀκ ἐνεγκών τε τὰ ὁρώμενα, ϕεύγει. ἔϲι δέ τις ἐϲτὸς τοῦ ϑεβέολου παρχηδόνος νεὼς πρὸς τῇ τῆϲ ϑαλάϲϲης ἀκτῇ· οὗ δὴ αὖθρες οἰκοῦϲιν, οἷς πᾶϲ ἐς τὸ ϑεῖον ἀκριβῶς ἤϲκηται· μοναχοὺς καλεῖν ϲὺν αὐθρώπους αἰὲν νενομίκαμεν. πῶν τὸν ϲτόμον διαμάμενος τὸν νεὼν οὐ πολλῷ πρόϲϑεν, τειχίϲματί τε ϑεβαλών, ϕρούριον ἐχυρώτατον κατεϲκεύϲατο. ἐνταῦθα καταϕυγὼν ἀρεόβινδος, ἐϲεπήδηϲεν· ἴϑαϲι τὼ τι γυναῖκα καὶ τὼ ἀδελ-
20 ϕὼ ἐτύγχανε πίμψας. πότε καὶ ἀρταβάνης ἀπιὼν ἔχετο· καὶ οἱ λοιποὶ ξύμπαντες ἐνθένδε αἰεχώρουν, ὡς ἕκαϲός πη ἰϲχύοι. γόνθαρις δὲ κατὰ κράτος μενιπηκὼς, ξυὼ τῆϲ ϲρατιώτης τὸ παλάτιον ἔχει· καὶ τὰς τε πύλας τὸν τι λιϑίνα ἐϲϑελοχέϲϲαϲα ἠδὴ ἐφύλαϲϲε. πρῶτα μὲν οὖν τὸν ἀθαναϲίον μετεπέμπετο· καὶ ὃς αὐτῷ οὐδὲν μελήϲας ἦλθε. ϑωπεία τε πολλῇ χρώμενον, δόκηϲιν παρέχειτο, ὡς αὐτῷ ὅτι ϕάλιϲτα ἡ πρᾶξις δρέϲει. ἔπειτα δὲ τὸν τῆϲ πόλεως ἱερέα πέμψας, ἀρεόβινδον ϲκέλλοντα τὰ πρὸς λαβόντα ἐς παλάτιον ἥκειν· ἀπειλήϲας πολιορκήϲειν τε ἀπειθήϲαντα, καὶ μηκέτι αὐτὸν ἔϲεϲθαι τῆϲ ϲωτηρίας τὰ πρὸς δώϲειν, ἀλλὰ πάϲῃ μηχανῇ ἐξελὼν κτανεῖν. ὁ μὲν οὖν ἱερεὺς ὁρεπόρατος ἰχυρίζετο γονθάρεϊδος γνώμην τῷ δρεόβινδι ἐμεῖναι· μηδὲν ϲὺν ἀχαρὲς πρὸς ϲκήνου ξυμβῆναι Φράϲας, καὶ οἷα μὴ πειθομένῳ τῷ αὐθρώπῳ ἐπικλήϲει. ἀλείϕας δὲ
39 ἀρεόβινδος, ὡμολόγηϲεν αὐτίκα τῷ ἱερεῖ ἕψεϲθαι, ἵν' τὸ ϑεῖον * λύτρον ἱερουργήϲας, ἔπηρ αὐθιϲεν, εἶτα πρὸς αὐτὸν οἱ ἐπομοϲάμενος ἀμφὶ τῇ ϲωτηρίᾳ τὰ πρὸϲ δοίη. ὁ μὲν οὖν ἱερεὺς κατὰ ταῦτα ἐπίει. δρεόβινδος δὲ, οὐδέν τι μελήϲας αὐτῷ ἔπειτα· ἱμάτιον ἀμπεχόμενος οὔτι ϲρατηγῷ, οὔτι ἄλλῳ ϲρατευομένῳ αἰεθρί, ϑᾶττον ἔχον, ἀλλὰ δεύλῳ ἢ ἰδιώτῃ παπαίπαι πρέπον, καϲϑύλλῳ αὐτὸ τῇ λατίνων ϕωνῇ καλεῖν ῥωμαῖοι. ἐπειδή τι ἀγχοῦ τοῦ παλατίου ἐγίνετο, τὰ ϑεῖα ἐν χερσὶ λόγια ϖϖᾷ τοῦ ἱερέως λαβὼν, τῷ γονθαρεϊδι ἐς ὄψιν ἦλθε. πρώτης τε πίϲεως, χρόνον πολὺν αὐτῷ ἔκειτο· τὼ ἱκετηρίαν αὐτῷ τὰ τε ϑεῖα λόγια ϖϖοτεινόμενον, καὶ τὸ παιδίον, ὅπερ τοῦ ϑεοῦ λουτροῦ ἀξιωθὲν ἔτυχεν· ἐφ' οἷϲι τὼ πίϲιν ὁ ἱερεὺς, ὥϲπέρ μοι ἐρρήθη, παρέχετο. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἐξαείϲαϲθαι ὁ γόνθαρις, μόλις * ϖϖᾷ τῶν ἱερίων ἁπάντων αἰεπωθάνετο τῷ γονθαρεϊδι, ἢ οἱ τὰ τῆϲ
40 ϲωτηρίας ἐν ἀϲϕαλεῖ κεῖϑαι; καὶ ὃς ϑαρϲῶν αὐτὸν ἰχυρότατα ἤδη ϲκέλλειν· εὐϑὺν γὰρ ἄχαρι πρὸς αὐτοῦ πείϲεϲθαι, ἀλλὰ τῇ ὑϲτεραίᾳ ξυὼ τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς χρήμαϲιν ὀκ καρχηδόνα εἰχήϲεϲθαι. οὕτω τὸν ἱερέα ῥεπάρατον ἀποπεμψάμενον, ἀρτοβινδόν τε καὶ ἀθαναϲίον ϲλεπτεῖν ξυὼ αὐτῷ ἐν τῷ παλατίῳ ϲκέλλειν. καὶ ϲλεπτοῦντα μὲν τὸν δρεόβινδον τίμα· πρῶτα γὰρ αὐτὸν ϑλῖ τῆϲ ϖιβάϲεως κατέκλινε· ϲλεπτήϲαϲθαι δὲ οὐ μέϑηκεν, ἀλλὰ καθεύδειν ἐν τῷ κοιτῶνι μένον ἠνάγκαζεν· οὐδὲ τὸν εὐλίϑειν ξυὼ ἕτερος πόϑν

* λυτρον

κ ἐϲ τῶν ἱε-
ρῶν I. S.

ἔργῳ γένωνται. ὅτι τε αὐτάλαν τὸν μαυρουσίου τὸν ἐκ βυζακίου τραπόντα. μαυρούσιοι γὰρ ἄνδρες ἄλλως αὐθρώπων τινές, ὅτι περὶ ἀλλήλους τὸ πιστὸν ἔχουσι. τῶν τε ἐς γοντζαμοῦν ἀφικομένων ἐξιόντα καὶ. ὁ δὲ τοῦ μαρουσίου τε καὶ αὐταλαΐδος τὸ πρᾶξιν ἐθέλειν, παρόντα τῷ ἀφικομένῳ τὸ πιστὸν ἐς κυτζίναν ὡς ἥκιστα ἔχειν, ἵνα μὴ σὺν πολλῇ ἐκ ἐμέρας λόγῳ παρ' αὐτοῦ λάβοι. ἀφικόμενος μὲν οὖν καὶ κυτζίνας λάθρα παρ' ἀλλήλους ἐπέμποντες, ἀμφὶ τῇ ἐς αὐτάλαν βουλῇ διεφέροντο. γοντζαμοῦν δὲ αὖθις ἦλθον σὺν πόλεσι, ὑκπυσε τὸν αὐτάλαν ἐπίσης τὰ πρασσόμενα, καὶ ὡς οὐδέν τι τῷ κυτζίνᾳ βουλῶν ἔγνω· οὐδὲ, ὅτι ἐπίπυστο τὰν βουλὰν ἔσεσθαι· αὐτὸς ἐφρόντιζε οὐ μᾶλλον οὐδέ τι ἐξεύρισκε τῶν αὐτοῦ τι καὶ γοντζαμοῦ ξυγκομίσαι. ἀλλήλοις δὲ ἦσαν φίλοι πολέμιοί τε καὶ σὺν μάχαις ὄντες· νῷ τε πάντων ξυνετάσσοντο, ὅτι τε τὸν ἑκάτερον φίλον ἀλλήλοις ξυμφρατδύσοντες εἶεν. τοιαύτη μὲν γνώμῃ κυτζίνας τε καὶ αὐτάλας ὅτι καρχηδόνα τὸν μαυρουσίων φρατὸν ἐπῆγεν. γοντζαμοῦ δὲ κτῶνται μᾶλλον τῶν ἀφρεβίνδων διενεῖν. τὸ δὲ μὴ δοκεῖν τυραννίδα βιάζεσθαι· ἐκ ἐβούλοντο λάθρα τοῦτο ἡρεῖν ἤθελον· ἔστιν ὡς ἐπίπαν μὲν ἡ βουλὴ ἐς τὸν φρατὴν γενέσθαι ἔλεγεν, αὐτὸς δὲ ἀναγκαθείη τῷ μαρχάλῃ φρατῇ αἱρεῖσθαι τὸν λιβύης ἄρχοντα. ἀπάτῃ τοίνυν τὸν ἀφρεβίνδα βουλεύσων, πείθει τοὺς πολεμίους ἐπιξυλλαβόντα ὁμόσε ἰέναι, ἤδη που καρχηδόνα ἄρχοντα ἔκοντα. ἰσλάκει γοῦν αὐτῷ τῇ ὑστεραίᾳ πρωΐ τῷ φρατῷ ἐξηγήσεσθαι ὅτι σὺν πολεμίοις ἅμα ἥλιον ἀνίσχοντι. ἀλλ' ἀρεβίνδα ἀπείρως τὸ λόγου ἐς τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ ἐκπρεπῶς ἔχων, μελλήσει ἐχρῆτο, οὐδενὶ λόγῳ. μελετῶν * τι γὰρ ὅπως ἐνδύσεται τὸν τῶν ὅπλων σκευήν, καὶ πόλλα ἐξαρτυόμενος ἐς τὸν ἔξοδον· τε πλῆσαι τῆς ἡμέρας ἀνάλωσε χρόνον. διὰ δὴ τὸν ἐνδύσεις ἐς τὸν ἵππον ὀκνηθέντα, ἡσυχῇ ἔμενε. γοντζαμοῦ δὲ αὐτὸν ἐξεπίτηδες τὸν μέλλησιν ποιεῖσθαι ὑπενόησεν, ἅτε τῶν πρασσομένων αἰσθανόμενον· ὁπότε τοῦ ἐμφανοῦς τὸν τε φόνον τὸ φρατηροῦ, καὶ τῆς τυραννίδος τὸν ἔρωτα, ἐπιπλῶν ἔχοι. ἡμέρας τε τῇ ἐπιγενομένῃ ἐπὶ πόλιν τοὺς πύλας ἀναπετάσας, οὗ δὴ αὐτὸς φυλακὴν εἶχε, λίθους μὲν ὑπερφυεῖς ἐνεῖρθαι ἔθηκεν, ὡς μή τις αὐτοὺς ἐπιπτῶσι ἐκπτῶς διώκοιτο· ἀνδρας τε τεθωρακισμένους, καὶ τὰ τόξα ἐν χερσὶν ἔχοντας, ἀμφὶ τὰς ἐπάλξεις πολλοὺς ἔστησε· αὐτός τε τὸν θώρακα ἐνδὺς εἰσῆκει ἐν μέσαις ταῖς πύλαις. ἐπενόει δὲ ταῦτα, οὐ μαυρουσίων ἕνεκα, ἵνα τῇ πόλει αὐτοῦ δέξηται· ἀβέβαιος γὰρ μαυρούσιοι πανταπάσιν ὄντες, ὑποπτίας ἔχουσιν ἐς πάντας αὐθρώπους. τοῦτό τε αὐτῷς ἐκ ἐκὸς τὰ ἐπὶτ@ ἡμέρᾳ ξυμβαίνειν. ἐπεὶ, ὅστις ἄπις@ ἐς σὺν πύλας καθίσηκε Φύσει, οὐδὲ αὐτὸς πιστὸν ὁτῳοῦν δείκνυται· ἀλλ' ὑποπτίας ἔχειν ἀναγκάζεται ἐς πάντας αὐθρώπους, ἐκ τῆς αὐτοῦ γνώμης τὸν τοῦ πύλας καθημάρθω τρόπον. διὸ δὴ οὐδὲ μαυρουσίους ἤλπιζε γοντζαμοῦς πιστοὺς οἱ ἔσεσθαι τοῦ ἀφρεβίνδου ἡμῖσθαι· ἀλλ' ὅπως ἀφρεβίνδα ἐμπεσὼν ἐς μέσα τι δέῳ, ἐς φυγὴν τι αὖθις ὁρμηθείη· καὶ κατὰ τύχ@ καρχηδόνα ἀπολιπὼν, ὅτι βυζάκιον νομίζοιτο. καὶ ἴσως τι τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας, εἰ μὴ χειμὼν μεταξὺ ἐπιγιγνόμ@ διεκώλυσε. μαθὼν δὲ ἀρεβίνδα τὰ πιεύσαντα, τόν τε αὐθασάσιον καὶ τῶν δεκίμων τινὰς μετεπέμπετο. παρὼν δὲ οἱ ἐς ἀφρεβάνης ἐκ τῆ φρατηρίδου τρίτ@ αὐτὸς· τῷ τε ἀφρεβίνδῳ παρῆν μή τι ἀπατήσαι κάκιον, μήτε τόλμῃ τῇ γοντζαμοῦ ἐνδιδόναι· ἀλλ' αὐτὸς καμάλα ἐπ' αὐτὸν, ἐμοῦ ξὺν πᾶσι τοῖς οἱ ἐπιμόνοις ἴσταμ ἔργα ἔχοντος, πρίν τι πρασσόμενον γενέσθαι κακόν. τὰ μὲν οὖν πρῶτα πέμψας ἀφρεβίνδ@ τὸν γοντζαμοῦ τῶν ὅπλων τινὰ, Φρίδαν ὄνομα, ἐκέλευεν ἀποκτεῖναι τὸν αὐτοῦ γνώμης. ἐπεὶ δὲ ὁ Φρίδας ἐπαινήσων σύθαμῆ ἀπειρηκὼς γοντζαμοῦ τὸν τυραννίδα ἐσηγγείλατο, ἤδη ἐπ' αὐλὸν ὡς ἐς μάχην ἰέναι διενοεῖτο.

ἐς πύ-

ἐκεῖ δὲ καὶ τῆς ἀζητίδος ἀμφὶ τὸν ξηρὸν ἐς πέρας ἀφίκηται. χρὴ δὲ τὸν ἐπὶ τὸ ἔργον ἰόντα ἐς

τὴ σόλῳ ὥδῃς ἀδραμητοῦ κατὰ τάχ☉ ἔπλει. καὶ ἐπεὶ αὐτῆς ἄγχιστα ἐγένοντο, πέμψας τινὰς λάθρα τῆς τῆς πόλεως δοκίμοις ἐσήμαινεν, ὡς γερμανὸς ὁ βασιλέως ἀνεψιὸς ἐς καρχηδόνα ἔναγχ☉ ἥκων, ἀδραμητινοῖς λόγου πολλοῦ ἄξιον στράτευμα πέμψοιεν. οἷς δὴ θαρσύντας σκέλαι τῷ νύκτα σκότῳ αἰακλῖναι σφίσιν πυλίδα μίαν. οἱ δὲ τὰ ἐπηγγελμένα ἐποίουν. οὕτω τὴ ὁ παῦλ☉ ξὺν τοῖς ἑπομένοις ἐντὸς τῶν βαλβίδων ἥκομεν☉, οὗ τι πλεμίους ἅπαντας ἔκτεινε, καὶ βασιλεῖ ἀδραμητὴν ἀνεσώσατο, ἤ τι ἀμφὶ γερμανῷ φήμη ἐνθένδε ἀρξαμένη, ἄχρι ἐς καρχηδόνα ἐχώρησαν. οἱ δὲ μαυρήσιοι καὶ ὁ σότζας ξὺν τοῖς ἑπομένοις πᾶσι ἀναβύσαντες, καταρχὰς μὲν κατωρρώδησάν τι, καὶ ἐς τὰς λιβύης ἐχατὰς φόβος ἔσχον. ἔπειτα δὲ γνόντες τὸν ἀληθῆ λόγον, ὅτι ἐποιοῦντο, εἰ αὖτι ἀδραμητινῶν φεισόμενοι πάντων, πιαῦτα πρὸς ἐκείνων πεπόνθασι. διὸ δὴ παν- 18.
ταχῆ ἀπισκήψαντες, ἀνόσια λίβυας ἔρρα εἰργάσαντο, οὐδεμιᾶς ἡλικίας φεισάμενοι· γέγονέ τι πότε ἀνθρώπων ἔρημ☉ ὅτι πλεῖστον ἡ χώρα. λιβύων γὰρ τῶν ὑπολελειμμένων εἰ μὲν ἐς τὰς πόλεις διέφυγον, οἱ δὲ ἐς τὴν σικελίαν καὶ νήσους τὰς ἄλλας. οἱ μέν τι λέγιμοι ἅπαντες ἐς βυζάντιον ἦλθον· ἐν τοῖς καὶ παῦλ☉ ἦν ὁ τὸ ἀδραμητὴν ἀνασωσάμεν☉ βασιλεῖ. οἵ τε μαυρήσιοι ἀδιέστρεφον ἅπαντες (ἅτε οὐδενὶς σφίσιν ἐπιξιόντ☉) ἤγόντε καὶ ἔφερον ἅπαντα, καὶ ξυὶ αὐτοῖς ὁ σότζας ἐν δυνάμει ὢν ἤδη. ῥωμαῖοι γὰρ αὐτῷ στρατιῶται πολλοὶ εἵποντο, οἱ μὲν αὐτόμολοι ἥκοντες, οἱ δὲ καταρχὰς μὲν αἰχμάλωτοι γεγενημένοι, ἐθελούσιοι δὲ αὖτ μένοντες. ἰωαννης δὲ, οὗ δὴ λέγ☉ τις ἦν ἐν μαυρησίοις, στρατῷ πεφεκεκρυκὼς, ἐς τὰ μάλιστα ἡσυχίαν ἦγεν. ἐν τούτῳ δὲ βασιλεὺς ἄλλον ἐς λιβύην στρατηγὸν ἀρεσθένδε, ξυὶ στρατιώταις ὀλίγοις πισὶν, ἔπεμψεν, αὐδρα ἐκ βυλῆς μὲν καὶ εὖ γεγενότα, 20
ἔργων δὲ πολεμίων οὐδαμῶς ἔμπειρον· καὶ ξυὶ αὐτῷ ἀθανάσιον ὑπῆρχεν ἄρτι ἐξ ἰταλῶν ἥκοντα ἔστελε, καὶ ἀρμωίας ὀλίγας τινὰς, ὧν ἡγεμὼν ἦν καὶ ἰωαννης ἦρχεν, ἰωαννου παῖδες, ἀρσακίδαι μὲν γένος ἔναγχ☉ δὲ ὁπλιτεύοντες τὸ περσῶν στράτευμα, ἔς τε ῥωμαίους αὖθις ξὺν τοῖς ἄλλοις ἀρμωίοις αὐτόμολοι ἥκοντες. ξωῆν δὲ τῷ ἀρεσθένδῃ ἦτε ἀδελφὴ, καὶ πεῖσκα ἡ γωὴ, βιγλεντίας θυγάτηρ τῆς βασιλέως ἰωαννιακῆ ἀδελφῆς. οὐ μὴν ὑδὲ στρατὸν μετεπέμπετο, ἀλλ' αὐτόν τε καὶ ἀρεσθένδον λιβύης στρατηγοὺς ἐκέλευεν εἶναι, τήν τε χώραν καὶ τῶν στρατιωτῶν σφῶν καταλόγους διελομένους. ἐπέβαλλε δὲ στρατῷ μὲν τὸν πόλεμον διενεγκεῖν πρὸς σφῶν ἐν νομιδίᾳ βαρβάρῳ· ἀρεσθένδῃ δὲ τοῖς ἐν βυζακίῳ μαυρησίοις αἰὲι ξυμμάχεσθ. καταπλεύσαντές τε τὰ σόλα τάτα ἐς καρχηδόνα· στρατ☉ μὲν ὅτι νομιδίας ξὺν τῷ εἰκείῳ στρατῷ ἀπῶν ὤχετ. ἀρεσθένδ☉ δὲ αὐτάλαν 30.
* σικκαμισίαν τὴ ὁ σότζας ἐν στρατοπεδάρχαις μαθὼν ἀμφὶ πόλιν * σικκαβενεγίαν, τριῶν ἡμερῶν ὁδῷ καρχηδόν☉ διέχουσαν· ἰωάννῃ τὸν σισιννίου ἐπ' αὐτοὺς ἐκέλευεν ἰέναι, τὰ στρατὰ ὁπολεξάμενον εἴ τι ἄριστοι ἦν· τῷ δὲ στρατῷ ἕπεσθε τοῖς ἀμφὶ τὸν ἰωάννῃ ἀναμίγνυσθ, ἐφ' ᾧ κοινῇ ἅπαντες ἐμέσοις τοῖς πολεμίοις χωρήσουσι. στρατ☉ μὲν ὧν τῶν τε μεχαμμέων, καὶ τὰ ἔργου τούτου, ὀλιγωρεῖν ἔγνω· ὁ δὲ ἰωάννης ξὺν ὀλίγῳ στρατῷ ἀμυδητὸν ἠνάγκασε τῶν πολεμίων πληθεῖ ἐς χεῖρας ἰέναι. ἦν δὲ αὖτέ τε καὶ σότζα μέγα τι ἀεὶ ἐς ἀλλήλους ἔχθ☉· ἑκάτερός τε αὐτῶν ἠύχετο, φονεὺς θατέρῳ γενόμεν☉, οὕτω δὴ ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι. τότε γοῦν, ἐπειδὴ τάχιστα ἡ μάχη ἐν χερσὶ γίγνεσθ ἔμελλεν, ἄμφω ἐκ τῶν στρατοπέδων ἐλαύνοντες ἐπ' ἀλλήλους ἦλθον. ὁ μὲν οὖν ἰωάννης ἐστήνας τὸ τόξον ἔπι πρόσω τὸν σότζαν κατὰ βυβῶνα τὸν δεξιὸν ὀπιτυχὼν βάλλει· ὁ δὲ καιρίαν τυ- 40
πεὶς, αὖτ ἔπεσεν, ὕπω μὲν τεθνεὼς, χρόνον δὲ ὀλίγον τινὰ ταύτῃ δὴ ὀπιβιωσόμεν☉ τῇ πληγῇ. ἐπελθόντες δὲ πάντες αὐτίκα, ὅσοι τε αὐτῷ ἕποντο, καὶ ὁ τῶν μαυρησίων στρατὸς, σότζαν μὲν ὀλιγοψυχοῦντα ὅτι σλένδρου τινὸς ἔθεντο· αὐτοὶ δὲ θυμῷ πολλῷ ὅτι σφῶν πολεμίους χωρήσαντες, τόν τε ἰωάννῃ καὶ ῥωμαίους ἅπαντας, ἅτε πληθεῖ πολλῷ ὑπεραίροντες, οὐδενὶ πόνῳ ἐτρέψαντο. τότε δὴ φασὶν εἰπεῖν τ ἰωάννῃ, ὡς ἡδύ τινα θάνατον θνήσοι,

ἐπεὶ

τὸ χωρίον μῶν φίση, ὅ ἐστιν ἐν Βυζακίῳ, σφίσι ξυμμίξαι. ὕστερον δὲ ἀκούσας, ἐν-
ταῦθα ἐγκαταπεδάζει τοὺς πολεμίους: ἱμερίῳ ἔγραφε, τί τι ξυμπέσοιτο δηλῶν,
καὶ σφίσιν ἐπαγγέλλων ἐπίρρωτι αὐαμίγνυσθαι· ὅπως μὴ κατὰ μόνας, ἀλλὰ κοινῇ ἅπαν-
τες ἐπιστάσωσι τοῖς πολεμίοις. τύχῃ δέ τινι οἱ ταῦτα τὰ γράμματα ἔχοντες, ὁδῷ
ἑτέρᾳ χρησάμενοι, τὸν ἱμέριον οὐρεῖν οὐδαμῇ ἴσχυσαν· ἀλλὰ ξὺν τῷ στρατῷ ἐμπεσὼν
κὼς ἐς τὸ τῶν ἐναντίων στρατόπεδον, γίγνεται ὑπὸ ταῖς ἐκείνων χερσίν. ὧν δέ τις ἐν
τούτῳ τῷ ῥωμαίων στρατῷ νεανίας σύνεγγυς, ἀσπαμοῦ παῖς, Φοῖνιξ, ἐμεσηνὸς γέ-
νος, καταλόγου ἱππικοῦ ἄρχων· ὃς δὴ μένος ξὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν στρατώτας, πυν-
θανόμενος οὗσι, τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἦλθε. καὶ χρόνον μὲν αὐτοῖχον τινα. ἔπειτα
δὲ πολλῷ πλήθει βιαζόμενοι ἐς λόφον αἰέραμον, ἐκπεφύκη ὄντα. οὐ δὴ φρούριον οὐκ ἀσφαλὲς ὤν· διὸ δὴ ὁμολογίᾳ σφᾶς αὐτοῖς τοῖς ἐναντίοις, ἐκπεφύκη ἐπ' αὐτοῦ ἀναβεβηκόσι, παρέδωκαν. οἱ δὲ οὔτε αὐτὸν οὔτε τῶν στρατιωτῶν τινὰ ἔκτει-
ναν: ἀλλὰ ζωγρήσαντες ἅπαντας, ἱμέριον μὲν ἐν φυλακῇ ἔχον· τῷ δὲ στόλῳ οὗ στρατιώτας παρέδοσαν, ὁμολογοῦντας σφίσι ξὺν προθυμίᾳ πολλῇ ὑπὲρ ῥωμαίους στρα-
τεύσεσθαι· τὸν μὲν τι ἱμέριον, ὡς μὴ τὰ ἐπαγγελλόμενα ποιῇ, κτείνειν ἠπείλουν. ἐ-
πήγγειλε δὲ, πόλιν ἀσραμητὸν ὑπὲθαλασσίαν μηχανῇ τινὶ σφίσιν ἑσθοῦναι: καὶ ἐπεὶ οἱ ἰσχυρίζετο βουλομένῳ εἶναι, ὑπὲ ἀσραμητῶν σὺν αὐτῷ ἧσαν, τῆς πόλεως ἀγ-
χοῦ γιόμενοι. ἱμέριον μὲν ὀλίγῳ ἔμπροσθεν ξὺν στρατιώτῃς τῶν στόλα ἑπομένων
πέμψαν, μαυρουσίους δεδεμένους δήθεν ἐφέλκοντα· αὐτοὶ δὲ ὄπισθεν ἕπον-
το. καὶ τῷ ἱμερίῳ ἐπὲν τοῖς ἐφεσῶσι τῆς τῆς πόλεως πύλαις ἐπίσχειν, ὡς νικῶν μὲν κατὰ κράτος ὁ βασιλέως στρατὸς· ἦξεν [δὲ ἰωάννης αὐτίκα δὴ μάλα, πλῆθος μαυρουσίων δορυαλώτων ἄγων] ἀριθμοῦ κρεῖσσον· οὕτω τὴ τῶν πυλῶν σφίσιν αἰσι-
γωμένων, ἐντὸς τῷ περιβόλου ξὺν τοῖς ἄμα αὐτῷ ἰοῦσι γιόμενοι. καὶ ὁ μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίει. ἀσραμηνοὶ δὲ οὕτως ἐξαπατηθέντες (οὐ γὰρ ἀπιστεῖν τῷ πάντων ἄρχοντι τῶν ἐν Βυζακίῳ στρατιωτῶν εἶχον:) τὰς πύλας ἀναπετάσαντες, τοὺς πολεμίους ἐδέχον-
το. τότε δὴ οἱ ξὺν τῷ ἱμερίῳ ἐσβάντες, ἀσασάμενοι τὰ ξίφη τὰς πύλας ὑπεθέναι τοὺς τῇ φύλακας οὐκ ἔπ εἶων· ἀλλὰ πάντα τῇ πόλει αὐτίκα ἐδήϊζαν τὸν τῶν μαυρουσίων στρατόν. ληϊσαμένοί τε αὐτοὶ οἱ βάρβαροι, καὶ φύλακας καταστησάμενοι ὀλίγους τινὰς, ἀπηλλάσσοντο. ῥωμαίων δὲ τῶν ζωγρηθέντων τινὲς μὲν φυγόντες, ἐς
30. καρχηδόνα ἦλθον· ἐν τοῖς συνηγιασός τε καὶ ἱμέριος οὗ. ἐκ μαυρουσίων γὰρ τοῖς φεύγειν ἐθέλουσιν, οὐ χαλεπὸν οὗ. πολλοὶ δὲ καὶ ξὺν τῷ στόλῳ οὔ τι ἀκούσιοι ἔμειναν. χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον τῶν τις ἱερέων, παῦλος ὄνομα (ὃς δὴ *ἐστήκει τῇ τῶν νοσούντων ἐπιμελείᾳ) κοινολογησάμενος τῶν *λογίμων τινὶ· αὐτὸς μὲν ἔφη ἐς καρχηδόνα σελήσεσθαι, καὶ κατὰ τάχος ξὺν στρατῷ ἐπανήξειν ἐλπίδα ἔχω· ὑμῖν δὲ μελήσει τῇ πόλει τὸ βασιλέως στράτευμα δέξασθαι. οἱ μὲν οὖν αὐτὸν βρέχοις
τινὶ ἀνάψαντες νύκτωρ, ἀπὸ τοῦ περιβόλου καθῆκαν. ὁ δὲ ἐπὶ τῆς θαλάσσης τοῦ ἠϊόνα γενόμενος, ὀλκάδος τὰ ἁλιέων ἐπιτυχὼν ἐνταῦθά πη οὔσης· χρήμασι πολλοῖς ἀναπείσας τοὺς ταύτη κυρέους, ἐς καρχηδόνα ἔπλει. οὗ δὴ καταπλώσας, καὶ σπεύσας ἐς ὄψιν ἐλθὼν τὸν τε λόγον ἅπαντα ἔφρασε, καὶ στράτευμα λόγου ἄξιον ὡς
40 ἀσραμητὸν ἀνασωσομένῳ δίδοναι ἠξίου. καὶ ἐπεὶ ταῦτα σπεύσας ἤκουσε ῥησεν, ὅτε τῷ ἐν καρχηδόνι στρατῷ οὐ πολλοῦ ὄντος· ὁ δὲ ὀλίγους οἱ στρατιώτας τινὰς δοθέναι ἐδέετο· λα-
βών τε ἄνδρας οὐ πλείον ὀγδοήκοντα: ἐπιτόνως φιάδης. νηῶν τε ἄθροισιν καὶ ἀκάτων συχνῶν ποιησάμενος, ναύτας τὲ πολλοὺς ἐνταῦθα ἐσεβίβασε, καὶ λίβυας ἄλλους, ἅμα πανοπλισμένους. ἃ δὴ ῥωμαίων οἱ στρατιῶται εἰώθασιν ἐνδιδύσκεσθαι ἄραστε, τῷ πανοπλίᾳ

τὸ στόλῳ

που ἀπροσδοκήτως ἴσχυεν. διὸ δὴ οὔτε αὐτὸς, οὔτε ἄλλου τῶν πάντων οὐδενὸς, ὅπλα αὐτοῖς φέρειν ἐν τοῖς πολεμίοις ἠβούλετο. τῷ δὲ αὐτάλα εἴ τε μαυρούσιοι χειρόν τι ἅπαντες εἴποντο, καὶ ξύντας ἐκ μαυρεταυίας μεταπεμπόμενος ἦλθεν. ἐπεί τε οὐδεὶς σφίσιν * ἐπεξέρχεται τῶν πολεμίων, ἡγόν τε καὶ ἄφερον ληιζόμενοι αὐθις ἄπαντα· τότε αὐτάλας ἰουστινιανῷ βασιλεῖ γράμματα ἔγραψεν. ἰσῆλθε δὲ ἡ γραφὴ τάδε. Δεῦλος μὲν οὐκέτι τῆς ἐς βασιλέας ἐκ αὖ οὐδὲ αὐτὸς ἀρνήσεσθαι· μαυρουσίοις δὲ πρὸς πολεμίους ἐν ἀσφαλείαις πεποιθότες αὐτόθι ἔρχε, ἐν ὅπλοις ὡς μάλιστα ἠναγκασμένοι γίγνεσθαι· οὐ σοὶ πῶμα αὐτέρεντες, ἀλλὰ τὸν ἐχθρὸν ἀμυνούμενοι, καὶ διαφέροντες ἐγώ. οὐ γάρ ἔστιν * μοῦ τῶν σπήσιον δοτέρων ἔγωγε, ὥσπερ μοι πολλῷ πρότερον χρόνῳ βελισσαρίῳ τε διώρισε, καὶ αὐτὸς σοὶ δώσοντας· ἀλλὰ καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν ἐκτενῶ, οὐδὲν αὐτῷ ἀδίκημα ἐπιτηκτὸν ἴσχοντι. τῷ μοῦ ναὶ δίκῃ ἀφ' ἧς τὸ ἡδικῆσθαι ἡμᾶς λαβόντες ἴσχομεν. εἰ δέ σοι βουλομένῳ ἐστὶ σὺν αὐλαῖσι τὰ μαυρουσίους τῇ σῇ βασιλείᾳ, καὶ πάντα ὑπηρετεῖν ἦπερ εἰώθασι· στέργειν μὲν τὸν πολέμιον ἀδελφιδοῦν σοῦ δεῖ ἀπαλλαγέντα, ἐπανήκειν δὲ σὲ κέλευε, ἄλλον δὲ στρατηγεῖν ἐς λιβύην πέμπε. οὐ γάρ σε ἐπιλείψουσιν αὖθις ξυνετοί τε καὶ στέργειν τῷ παντὶ ἀξιώτεροι ἕως γε οὗτος τῷ σῷ ἐξηγεῖται στρατῷ, περίειμι ἔς τε ῥωμαίους καὶ μαυρουσίους ξυνίσασθαι ἀμήχανα ἐστιν. αὐτάλας μὲν τοσαῦτα ἔγραψε. βασιλεὺς δὲ πῶς αἰσθόμενος, καὶ μαθὼν τὸ κοινὸν ἁπάντων ἐς στέργιον ἔχθος· σοὶ ὡς δῆλον αὐτὸν τῆς ἀρχῆς ἦθελε, πολέμωνος τῷ τε ἄλλῳ ἀρετῇ καὶ τῷ τῆς βίου καταστροφῇ αἰσχυνόμενος. ταῦτα μὲν οὖν ἐφέρετο τῇδε. πολέμων δὲ, ὁ στεργίου ἀδελφὸς, δείσας ξὺν τῷ θείῳ πολέμωνι ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι, πρός τε τῶν ἄλλων καὶ τῶν ἀδελφοῦ ἡμιλήθη. οὐ γάρ τις αὐτὸν πείσειν [ἔγνω. ἐτύγχανον δὲ ζωγρήσαντες αὐτὸν, ἅτε νέον κομιδῇ ὄντα,] μαυρουσίοις. καὶ αὐτοὶ ἀσπασθέντα, ὅς τις ποτε ἦν· ὁ μὲν βασιλεὺς μέν ἐστι, πολέμων δὲ, δοῦλος ἔφασκεν εἶναι· φίλον μοί τι τῶν τινὰ ἀστῶν, πρόσχημα ὄνομα, εἶναι οἱ ἐν τῇ πόλει λαμβάνω, πλησίον που οὖσα, ὃς αὐτὸν ὠνήσεται, τὰ λύτρα δώσοντα. οἱ μὲν οὖν μαυρούσιοι ἄγχιστα τῆς πόλεως πεβάλου ἐγένοντο, σκοπεῖν τὸν πρόσχημα, καὶ οἱ πολέμωνα ἐθέλοντα ἰδεῖν, ἠρώτων τὸ ὅ τι τοῦτον ὠνεῖται πρὸς ἡδονῆς ἐστί; καὶ, ἐπεὶ ὠμολόγει * ὠνήσεσθαι πεντήκοντα οἱ χρυσοῦ, ἀπίδοντο τὸν πολέμωνα ἐντὸς δὴ τοῦ πεβόλου γενόμενον· [σὺν μαυρουσίοις, ἅτε πρὸς αὐτοῦ μειρακίου ὄντος ἐξηπατημένους, ἐτύγχανε. αὐτὸς γὰρ πολέμων ἔφασκε, βάκχου μὲν παῖς, πολέμωνος δὲ] ἀδελφιδοῦς εἶναι. μαυρούσιοι δὲ πῖς τε ξυμπεσοῦσι πεβαλοῦντες, καὶ δεινὰ ποιούμενοι, ὅτι δὴ στεργίου τε καὶ ῥωμαίων ἐνέχυρον καρτερὸν ἔχοντες, οὕτω οὕτω παρέργως ἀφῆκαν· ἐς λάελδον τε ἀφίκοντο, καὶ αὐτοῖς ἐς πολιορκίαν καθίσασθαι, ὅπως τὸν πολέμωνα ξὺν τῇ πόλει αἱρήσωσιν. οἱ δὲ πολιορκούμενοι τῶν βαρβάρων τὴν παρασκευὴν καταῤῥωδήσαντες, ἐπεὶ οὐδὲ τὰ ἐπιτήδεια ἐσκομιζόμενοι ἔτυχον· πῖς μαυρουσίοις ἐς λόγους ἦλθεν, ἐφ' ᾧ χρήματα μεγάλα πεβαλόμενοι τὴν παρασκευὴν αὖθις διαλύσωσιν. οἱ δὲ σὺν αὐτοῖς ἐλλιῶν βίᾳ τὴν πόλιν εἰσῆλθον, ἐπεὶ μαυρουσίοις ξυνομαχεῖν οὐδαμῇ ἤσκηται· ἀπαιτοῦσιν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς πολιορκουμένοις ἦσαν ἔγνωσαν· σὺν τε λόγους ἐτεδέχοντο, καὶ τριχιλίους κεκομισμένοι χρησοῦς, τὴν πολιορκίαν διέλυσαν, καὶ οἱ * ληβάδαι ἐπ' οἴκου ξύμπαντες ἀνεχώρησαν. αὐτάλας δὲ, ὁ τῶν μαυρουσίων στρατὸς, ξυνελέγοντο αὖθις ἐν βυζακίῳ· καὶ αὐτοῖς σὺν τοῖς ξυνῆλθε, στρατιώτας τε ὀλίγους τινὰς καὶ βασιλίους ἔχων. ἰωάννης δὲ ὁ σισινίου, πολλὰ λιπαρούντων λιβύων, στράτευμα ἐγήειρε, ἐπ' αὐτοὺς ἦλθεν. ἐτύγχανε δὲ ἐμέρεως θραξὶ τῶν ἐν βυζακίῳ καταλέγων ἀρχῶν. ὃν δὴ τότε ἰωάννης ἐκέλευε, πάντας ἐπαγέρθαι σὺν πάσῃ καβαλίσεως ξὺν τοῖς ἑπομένοις, ἐλθόντα ἐς χω-

βαρει μᾶζον αβλαβεῖ ὅτι μαχόμενοι ἐπράτυνον. στέγω δὲ αὖθις πολέμιον τὸν θῆλυ ἐπέλη, ἐφ' ᾧ καὶ αὐτὸς μᾶζον φατὸ ὑπὸ σὺν πολεμίους ἐν τῷ δεξιῷ κύκλῳ τὸν ἀδελφὸν τύχω. εἰ τι βάζωσιν ἐς βυζάντιον ἀφικόμενοι, πλάσω ἐξ ὑπερτιμῆς ἐλπίσαντα τῶν ἑαυτῆς χωρίων. κἀπάλας δὲ (εἴπερ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθην, ὅτι ῥωμαίοις πρὸς ἀμαυρίαν τὸν) ἤδη πολέμων ἐκπεπολεμωμένων ἐπύγχανον, ὅτι τὰ τοῦ συστάσεως, εἰς αὐτὸν βασιλεῖς ἐτετιμήκει, πολέμων ἀφέλειν, ἐς τὸν ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ ἐκπεσεῖν, συμβαίνω αὐτοῦ πρὸ ἐς βυζαντίους χειμάδιον ἐπιτηδεῖον. γένει γοῦν αὐτῷ κἀπάλας οὐν ἐκβάσεις ἀσυμφόρους τὸ δόξαν· καὶ ὁμοχλίαν ποιεῖσθαι, ὅτι πολεμικά τε καὶ χαρακτῆρα σφίσιν ἐγνώκατο. πολέμων δὲ, ἐπεὶ τοῦτο ἔγνωσαν· πανὶ τῷ φατῷ ἄρας, ἐπ' αὐτὸν ἦν. καὶ καλαῦζαν ἀμφὶ τὸν λιμένα ποιεῖσθαι. ἐξ ἡμερῶν δὲν καρχηδόνα· ἀνίχνευσαν· ἐς ἐμπόριον δὲ αὐτῆς τε καὶ οἱ βάκχου τοῦ ἀδελφοῦ πυθόμενοι, καὶ στέγω δὲ, καὶ πολέμων ἐ νεώσατο. ἐλάσας τὰ τῶν βαρβάρων ἐπῆλθον. ἐπεμψε δὲ τοὺς λιβυκῶν σὺν ἄρχοντας μεμφόμενος μὲν, ὅτι οἱ ἐπιτυχόντι ἐμοὶ ἐπὶ ἔπλευσε ἡδόμενοι, ἐπ' αὐτὸν ἦκουσι· τὸν δὲ πρῶτον ἀξιῶν ἐκ σφίσι κρατύνασθαι, ἔρκους τὸ ἐμπόριον σὺν ἀνοικοδομεῖν ἐπιτάξειν. ἐν μὲν ἀπορίᾳ τῶν παραγγέλλειν ἐς αὐτὸν χρήσασθαι. χαλεπαίνοντες δὲ τὰ πρῶτα οἱ βάρβαροι, πίστιν αὐτὸν ἐμποιοῦσι τὰ χρήματα· τῶν λόγων ἦν ἄκος, ἅπερ καλῶν ἀναγγέλλω ἐπεμήκυνα. σὺν ἐπαθὲ στέγω τὸν ἡμέρας, ἐπ' αὐτὸν παρεσκευάζετο. βουλόμενος σφίσιν αὐτῆς ἐπ' ἐς μάχῃ ἰσόν τινὰ δὲ τῶν λιγέων δόσιν ἐπηρώτα. ὁπόσα τινὰ πρὸς αὐτὸν ὑπόσχεσιν ἐλπίδα μὴ ἔχοντα· ἔπεως αὐτῆς βιαζόμενος παραδόντες, οὕτω δὲ ὅτι τοὺς ξυμμάχους καθιστῶντο τὸν πολέμων ἀνθρώπους, τὸ ἐς τὸ ξυμβολὰν ἐξαρτύειν. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ μείζω πρὸ τῶν πολεμίων, λέγω ὅτι πρὸς τὸν ἀγοράν, ξυμβαλὼν, καὶ μάχῃ νικήσας, ἀφελὼν τε τὸν λιμένα ἐφύλαττε πᾶσαν. ἐλυσιτέλησεν δὲ τοῖς ἐμπόροις, καὶ ἐπιτὰ πιεσμένοις, ἔτι δὲ ἀνοῖς εἶχε ἐλθεῖν τὰ λαφυρα· ἔφασκον ἀναμένειν τὸ τὸ πολέμιον πέρας, ὅπως δὲ ἄπρακτα τοιαῦτα ξυνέμενον, καθάπερ ἂν ἐς τὸν ἀρχὸν ὑπεβάλλον ἐκάστῳ φαίνεσθαι. ἐπὶ δὲ αὖθις οἱ βάρβαροι πάσῃ τῇ φατῇ ἐς ξυμβολὰν ὥρμουν· ἐνταῦθα μοχθηρόν τί πως ἀπολέσθαι, καὶ οἱ ἄλλοι σὺν ἔρυμνα ἐς τὸν ἐμπόριον ἦκον. καὶ πρῶτα μὲν ἀγχώμαλον ἐγένοντο ἡ μάχη. ὕστερον δὲ πλεῖστοι πολλῷ ὑστεροῦντες πολεμίων τῶν μαυρουσίων· ἡσσώμενοι μὲν οἱ πολλοὶ ἐφυγον· πολεμεῖν δὲ, καὶ αὐτὸν τινες, χρόνον μὲν τινα βαλλόμενοι αὐτόχειρ ἔστησαν δὲ. ὑποχωρούντων τῶν πολεμίων, ἀπωσθῆ ἐφάνησαν. ἔστι ῥύακος ὀκτὼ ῥέοντος χαμαίθρου ἀφίκοντο, ἔνθα δὴ, ἐκλιποντές οἱ τεῖχος, πολέμων ἐκπίπτουσι ἐς ὕδατος· καὶ αὐτὸν κατὰ τάχος χειροῖ οἱ ἐναντίοι ἀφάλλονται, ὅτι ᾗ ἵππου καθίζουσι· πεζοὶ δὲ γεγονότα, καὶ ἀδύνατον ἐπ' ἔχαλαῖς ἔχειν, καλαλαΐζοντες οἱ βάρβαροι, αὐτόν τε κτείνουσι, καὶ τὸν ἀριστέων πολλοὺς αὐτῷ τῷ ῥύακι τελευτᾷ· πολέμων ἐγένετο. τελευτήσαντος δὲ πολέμωνος, ἄρχουσι πατὴρ (ὡς πρὸ μέσου) ἀδελφιδοῦς δὲν, δέκτης βασιλεύς, περίλαβε τὸν λιβύης ἀρχήν. ἐς δὴ φθορᾶς πολλὰς αὐτὸν τῷ λιβύων γῆν ἐγένετο. ἅπαντες αὐτὸ τῇ ἀρχῇ ἔχθιστον· ἄρχοντες μὲν, ὅτι αὐτὸν ἦν· δὲ καμοῦσῃ καὶ νέῳ· τόν τε τρόπον καὶ τὸν ἡλικίαν, ἀλαζονικώτατον γίγνεσθαι ἀνθρώπων ἁπάντων. ὕβριζέ τε λέγω εἰδοὶ ἐς αὐτὸν, καὶ ὑπερεφέρετο. πλοῦτον τε καὶ δωρεάν, καὶ τῇ τῆς ἀρχῆς ἐξουσίᾳ ἐς φῶν ἀπὸ ὅτι χρόνου· εἰ δὲ φατῇ πῃ, ἔτι δὲ καὶ ἀνοσίοις τε καὶ μαλθακοῖς παντάπασιν ἦν· εἰ δὲ λίβυες. ἔλεγε τε πρὸς τοὺς ἡγουμένους τὸν χρημάτων ἄλλο τρόπον ἄρχειν ἀνθρώπους τε ἐχρῆτο ἐγένετο. μάλιστα δὲ πάντων ἀποστόλου ἰωάννης τῇ στρατιᾷ δύναμιν χαλεπῶς ἔχει, ἀκαθὲς γὰρ αὐτὸ τὸ πολέμια, καὶ ἀλλοφερέστατος εὐθύμιος, ἀχθόμενος δὲ αὐθρώπου ἀ-

που ἀ-

* ἰαύσιας ‖ αὐχενίῳ

* ἰαβδίας δὲ ξὺν μαυρουσίοις διεσμυρίοις ἐς παῦθα ἔμολον. ἐπύγχανε δὲ Φρούριον ὂν ἐπὶ θαλάσσῃ μεσαίμβριον ἐν * αὐλασίῳ ζερβούλλου ὄνομα, οὗ δὴ αἰσθόμενοι ξὺν πᾶσι μαυρουσίοις ἠσύχαζον. πολέμων δὲ χρέον μὴν τρισκαιδεκάτῃ τῆ πολιορκίᾳ ἤκιστα ἤθελε. μαθὼν δὲ τὰ ἀμφὶ πόλιν παμουχαίδιον πεδία σίτου ἀκμάζοντα ἔμπλεα εἶναι· ἐς αὐτὰ ἐπῆγε τὸ στράτευμα, καὶ ἐγκαθιζόμενος ἐδήου τὼ γλῶ. πυνθανόμενος δὲ ἅπαντα, ἐς ζερβούλλου τὸ Φρούριον αὖθις ἔτρεψεν. ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ, [ἐν] ᾧ ῥωμαῖοι ἐδήουν τὼ γλῶ, ἰαβδας καταλιπὼν μαυρουσίων πυκὰς, οὓς μάλιστα ἦγεν ἐς τὸ Φρουρίου τὼ Φυλακτικιλὼ ἱκανοὺς ἔσεσθαι· αὐτὸς ἐς τὼ αὐχενίου ὄρους ζερβούλλου ξὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ αἰτίδη, ὅπως μὴ πολιορκουμένους ἐνταῦθα τὰ ἀπὸ τῶν ἀντιπάλων σφᾶς ἀπολίποι. χῶρόν τε εὑρὼν κρημνοῖς τε παντοίοις αὐτοφυέσι περιεχόμενον, καὶ τοὺς ἀντιπόρους πύργους καλυπτόμενον, τοῦμπαλιν ἐνταῦθα ἠσύχαζε. ῥωμαῖοι δὲ ζερβούλλου τὸ Φρούριον ἐς τρεῖς ἐπολιόρκουν ἡμέρας. καὶ τόξοις χρώμενοι, ἅτε οὐχ ὑψηλοῦ ὄντος τοῦ τείχους, πολλοὺς τῶν ἐν τοῖς ἐπάλξεσι βαρβάρων ἔβαλλον. τύχῃ δέ τινι ξυνέπεσεν ἅπαντας μαυρουσίων τοὺς ἡγεμόνας, τούτους δὴ ἐντυχόντας τοῖς βέλεσι, θανάσιμα ἐπὶ δὲ ὅτε τῶν τριῶν ἡμερῶν χρέος ἐτρίβετο, καὶ μὲν ἐπήλασε ῥᾳστα μάλα· οὐδὲν τοῦ θανάτου τοῦ τῶν ἐν μαυρουσίοις ἡγεμόνων πυθόμενοι, ἀμηχανίᾳ ἐβαλλόντο τῷ παραυτίκα. ἔμενον γὰρ πολέμιον ἐφαίνετο δή τι ἰαβδας καὶ μαυρουσίων τὸ πλῆθος εἶναι· οἰομένῳ, ἵνα ἐκείνους πολιορκίᾳ ἐλεῖν δυνήσεται, ῥᾴον τε καὶ κατονωτέρου ξὺν ἐν ζερβούλλῃ βαρβάρους παραχωρήσειν σφίσιν. οἱ δὲ βάρβαροι ἐπεὶ τὰ αὐτίχειν τῇ παραυτίκα οἰόμενοι, ἐπεὶ αὐτοῖς ἅπαντες ἤδη οἱ ἡγεμόνες ἀπῆλλυντο· φεύγειν τε κατὰ τάχος καὶ τὸ Φρούριον ἀπολιπὼν ἔγνωσαν. αὐτίκα γοῦν ἅπαντες σὺν τε καὶ ἀσθενείαν τοῖς πολεμίοις αἰσθησιν παρεχόμενοι, ἔφευγον· οἵ τε ῥωμαῖοι ἐς τὼ αἰαχωρῆσαν ἅμα [ἡμέρᾳ] ξυνεσκεύαζοντο. καὶ ἐπεὶ ἐν τῷ τείχει οὐδεὶς, καίπερ πολεμίων αἰαχωρούντων, ἐφαίνετο· καὶ ἐθαύμαζόν τε, καὶ ἐς ἀλλήλους δὴ πάλιν διαπορούντο· ξὺν πάσῃ τε τῇ ἀμηχανίᾳ τὸ Φρούριον παρεῖσαν, αἰακεκλιμένῳ τὼ πυλίδια ἀνοίξαντες, ἔνθεν δὴ οἱ μαυρούσιοι ἔφευγον. ἔς τε τὸ Φρούριον αἰσθόμενοι, ἐν ἁρπαγῇ ἅπαντα ἐποιήσαντο· διώκειν μὲν τοι ἤκιστα ξὺν πολεμίους ἐδυνήσαντο, αὖθις κούφως τε ἐσκεμμένους, καὶ τῶν ἐκείνῃ χωρίων ἐμπείρους. καὶ ἐπειδὴ ἅπαντα ἐλήϊσαντο, φύλακας τῷ Φρουρίῳ καταστησάμενοι, πᾶσι ἅπαντες ἐχώρουν αὖσω. ἐλθόντες δὲ ἐς τοῦμαρ τὸν χῶρον, οὗ δὴ καθίζαντες σφᾶς αὐτοὺς ἠσύχαζον οἱ πολέμιοι· ἄγχι που ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν θλυκωρείᾳ· ἔνθα οὔτε ὕδατος ὅπῃ μὴ ἐλίγου, οὔτε ἄλλου τοῦ ἀναγκαίου ἐν ἀπορίᾳ ἔσεσθαι ἔμελλον. χρέους δὲ τριβομένου συχνοῦ, τῶν τε βαρβάρων σὺν ἀμαθῶς σφίσιν ἐπιξιόντων· αὐτοὶ σὺν δὲ ἦσαν, οἱ μὴ καὶ μᾶλλον, τῇ παραυτίκα πιζόμενοι ἠχθοντο. μάλιστα δὲ ἁπάντων τῇ τοῦ ὕδατος ἀπορίᾳ ἤχθοντο· ὃ δὴ αὐτὸς πολέμων ἐφύλαττε, καὶ ἄλλο σὺν δὲν ἐς ἡμέραν ἐδίδου, πάλιν γὰρ δὴ ὅπη κύλικα * σὺν ἄλλους ἔδει. τοῦ τε οἰκήματος, ἵνα δὴ ταῦτα ἐπράσσετο, σκοπήσηκε, λαθὼν ἅπαντας. ἔς τε σὺν ἀμφύλους ἀφικόμενος, τὰ σφίσι ξυμπεσόντα ἐδήλου. οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες, ἔς τε τὸ οἰκεῖον στρατόπεδον κομίζοντα ὁρμῶ, καὶ ξὺν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐν ὅπλοις δὴ ‖ λειπίμαγναι ἀθυμαίοις ἐγένοντο. οἷς δὲ ἀμφὶ πόλιν * λειπίμαγναι ἀφικομένοις στρατιάς τε καὶ πυθόντος πάντα τῷ στρατῷ ἐπωλυτίαζον. τῆς τε μάχης ἐκ χειρὸς γενομένης· τὰ μὲν πρῶτα ἰσόκωλοι ῥωμαῖοι, καὶ τῶν πολεμίων πολλὰς ἔκτειναν· καὶ αὐτῶν τὸ στρατόπεδον ληϊσάμενοι, τῶν τε χρημάτων ἐκράτησαν, καὶ γυναικῶν τε καὶ παίδων ἐξίωσθρασάνδιστον μέγα τι χρῆμα. ὕστερον δὲ πυθόντος, θᾶσσον ἀπαισιοπέπλου ἐχόμενος, θυήσκει. στρατηγοῦντος ξὺν ἁρμάτων στρατῷ (ἤδη γὰρ καὶ πωλεσόπαζεν) ἐς λειπίμαγναν ἰσῆλασε. χρόνῳ δὲ ὕστερον οἱ μὲν βάρ-

βαροι

μίαν αἴθησιν τῆς ὅπλ μαξιμίνῳ περίοντα γνώμης. γερμανὸς δὲ αὐτοῦ μὲν διεφυλάξατο σκέπη ἠξίου· αὐεπιωθάνετο δὲ, εἰ μαξιμίνῳ, ἐπειδὴ ὠμωμόκει, τὰ ἐς τὸν ὅπλβελλιῶ ἤσκητο. ἐληλεγμένον τι ὡς ἐν τοῖς αὐτοῦ δορυφόροις παθόντα τὸν ὅπλήσιν ἔπ μᾶλλον ποιοῖη, ἀγχισέ πη αὐτὸν τῷ καρχηδόν· βελβόλου ἀνεσκολόπισεν. οὕτω τὸ τὴν σκέπην καταλύειν παντάπασιν ἔσχε. μαξιμίνου μὲν ὅπβουλὴ ἐτελεύτησεν ὧδε. γερμανὸν δὲ ξύντε συμμάχῳ καὶ δομνίκῳ μεταπεμψάμε· βασιλεὺς, σολόμωνι αὖθις ἅπαντα λιβύης τὰ πράγματα ἐνεχείρισε. τρισκαιδέκατος ἔτ· τὸν αὐτοκράτορα ἔχων ἀρχὴν· στράτευμά τε αὖτε ἀθροίζόμε·, καὶ ἄρχοντας ἄλλους τε, καὶ ῥουφῖνον καὶ λεύντιον τὸ ζάννα, τὸν Φαρισμάνου, καὶ ἰωαννῆν τὸν σισιννίου υἱόν. μαξῖν· γὰρ καὶ
30. *βαλεριανὸς ἤδη πρότερον ἐς βυζάντιον μεταπεμπόμενος ἦλθον. σολόμων δὲ καταλύσας ἐς καρχηδόνα, καὶ τῆς φύτζα σκέπης ἀπαλλαγὰς· μετρίως τὴν ἐξηγεῖτο, καὶ λιβύῃ ἀσφαλῶς διεφύλαττε· θαυμασθῆν τε τὸν στρατὸν, ᾗ ὅτι μὲν ὕπαιθρον ἐν αὐτῷ εὔρισκεν, ἔς τε βυζάντιον καὶ ὧδε βελισάριον πέμπων. νίους δὲ στρατώπης ἐς τὸν ἐκείνων ἀριθμὸν καταλέγων, ᾗ βασιλικῶν· τοῦτ· ἀποπλειμμένους, καὶ οὐχ ἥκιστά γε αὐτῶν γυναῖκας ἀπάσης, ὅλης ἐξοικίζων λιβύης· πόλιν τε ἑκάστῃ περιβαλλε τείχη· ᾗ τοῦτ· νόμισε ξὺν ἀκριβείᾳ φυλάξως πολλῇ, τῶν πολιτείαν ὡς μάλιστα διεσώσατο. ᾗ ἐφύετο λιβύη ἐπ' ἐκείνου χρημάτων τε περισσῷ ὁμιλητῇ, ᾗ τἄλλα δύσλαιμον. ἐπεὶ δὲ ἅπαντα εἰ ὡς ἄριστα διετέτακτο· ὅπί τε *ἰάβδας καὶ τοῦτ· ἐν αὐρασίῳ μαυρουσίας αὖθις ἐστράτευε. καὶ πρῶτα μὲν γόνθαριν, τῶν σθρυφόρων τῶν αὐτοῦ ἕνα, αὖθις ἀγαθὸν τὰ πολέ-
40. μια, ξὺν στρατεύμασιν ἔπεμψεν. ὃς δὴ ἐς ἀβίγαν ποταμὸν ἀφικόμε·, ἐστρατοπεδεύσατο ἀμφὶ βάγαϊν, πόλιν ἔρημον. ἐστοῦθά τε τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἐλθών, καὶ μάχῃ ἡσσηθεὶς, ἔς τε τὸ χαρακίωμα ἀποχωρήσας, τῇ μαυρουσίων περιστάσει ὅπιζετο ἤδη. ἔπειτα δὲ ᾗ αὐτὸς τῷ παντὶ στρατῷ ἀφικόμε·, ἐπειδὴ ταῖσιος ἐξήνεγκε τὸ στρατόπεδον ἀπᾶξαι, οὐ γόνθαριν ἠγεῖτο· χαρακίωμά τε ποιησάμε·: αὐτοῦ ἔμενε. ᾗ τὰ ξυμπίπτοντα τοῖς ἀμφὶ γόνθαριν ἅπαντα ἀκούσας, μοῖραν τε αὐτοῖς τὸ στρατὸν ἔπεμψε, καὶ θαρσοῦντας ἐκέλευε ξὺν μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις. οἱ δὲ μαυρούσιοι καθυπέρτεροι ἐν τῇ ξυμβολῇ (ὥσπερ εἰρέθη) γενόμενοι, ἐτρέψαν πόλε. ἀβίγας ὁ ποταμὸς ῥεῖ μὲν ἐκ τοῦ αὐρασίου· κατιὼν δὲ ἐς τὸ πεδίον, ἀρδεύει τὴν γῆν ὕτως, ὅπως αὐ βουλομένοις ἢ τοῖς ταύτῃ αὐθρώποις. ἐκβαίνουσι γὰρ τοῦ ῥεύματος οἱ ὅπιχώριοι, ὅπη ποτὲ σφίσιν ἐς τὸ ὦδαυ-
50. τικα ξυοίσειν οἴονται· ἐπὴν ἐν τῷδε τῷ πεδίῳ *ἀσπαρτίας συχναὶ τυγχάνουσιν ὦσαι, ἐς αἷς δὴ ὁ ἀβίγας ἀχιζόμε·ός τε, ᾗ ἐς πάσας ἰὼν, ὑπὸ γῆν φέρεται, καὶ αὖθις ὑπὲρ γῆν ἀναφαίνεται, ξυνάγων τὸ ῥεῦμα. τοῦτο δὲ ὅπὴ πλεῖστον τοῦ πεδίου ξυμβαῖνον, ἐν ἐξουσίᾳ τοῖς ταύτῃ οἰκημένοις πίθεται εἶναι, ὅπηβύσασι χώματι τοῦτ· ῥοχμοὺς ἢ αὖθις αὐτοὺς ἀποκαλύψασι τοῖς ὕδασι τὸ ποταμοῦ τοῦδε ὅ,τι βούλοιντο χρῆσθαι. τότε δὲν ἀπάσας οἱ μαυρούσιοι τὰς ἐκείνη ἀσπαρτίας ἀποφράξαντες, ἀφιᾶσι τὸ ῥεῦμα ὅλον φέρεσθαι ἀμφὶ τὸ τῶν ῥωμαίων στρατόπεδον. ἀφ' οὗ δὴ πῶμα βαθὺ γενὲς καὶ ἀσπάρτου· [ἐξέπληξέ τε αὐτοῦ ὅτι μάλιστα, καὶ ἐς ἀπορίαν κατέστησε.] πάντα ἀκούσας σολόμων, κατὰ τύχ· ἦσε. οἱ δὲ βάρβαροι διέσωσαν, ἀναχωροῦσιν ἐς τὸ μαυρουσίου τὸν περίπολα. καὶ ἐν χώρῳ, ὃν βάβωσιν καλοῦσι, στρατοπεδευσάμενοι· ἔμενον. ἄρας τε σο-
60. λόμων, τῷ παντὶ στρατῷ ἐστοῦθα ἦκε. ᾗ τῆς πολεμίους ἐς χεῖρας ἐλθὼν, κρατήσας τὴ ὧδε πολὺ αὐτῶν· ἐς φυγὴν ἔτρεψε. ἐπ' αὐτοῖ οἱ μαυρούσιοι μάχῃ μὲν οὐκ ἔτ' αὖτις πρὸς ῥωμαίους διενοοῦντο, ἀξύμφορον σφίσιν ὄντ· εἶναι· ἀ γὰρ αὐτῶν βεβιασθαι τῇ μάχῃ ἤλπιζον: ἐς δὲ τὸ αὐρασίου τοῦ δυσχωρείαν ἐλπίδα εἶχον, ἀποτείχοντας τῇ παλαιστρείᾳ ῥωμαίους χρόνῳ ὀλίγῳ ἐνθένδε ἐξαίρεσθαι ὥσπερ τὸ πρότερον. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ ἐς τε μαυρετανοὺς καὶ ἐς τοῦτ· πρὸς μεσημβρίαν τοῦ αὐρασίου βαρβάρους ὤχοντο.

*ἰαύδας

σὺν ἑαυτοῖς ἐν λόγῳ ἐποιοῦντο νυὶ· οἱ δὲ στρατηγοῦ ἐγκελευομένου ἔτι κατίσχειν, περῶντων χρημάτων. διὸ δὴ ὁ γερμανὸς, δείσας μὴ ξυμφρονήσαντες οἱ πλείμιοι ἐπ' αὐτοῦ ἴωσιν, αὐτοῦ ξιὼ ὀλίγοις τισὶν ἐς τὸ χαρακώματα τῶν ἑσπερίων ἐλθὼν ἐκπηδᾷ ἐπ' αὐτούς. καὶ οἱ μὲν ἐκ τοῦ παραυτίκα ἔφυγον· ὁ δὲ ἐπιδιώκων ἐς τὸ ἔρυμα ἐσῆλθε. καὶ ἐνταῦθα ἐπιπεσὼν τοῖς ἐνδοτέρω, πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινε, πολλοὺς δὲ ἐζώγρησε. καὶ ἐπὶ τοῖς ἐκτὸς ἐπιφανεὶς, ἐκπλήξας τε αὐτοὺς καὶ ἐς φυγὴν τρέψας, ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐδίωκε. καὶ ἐνταῦθα πολλοὶ μὲν ἐν τῷ ῥεύματι ἀπώλοντο, πολλοὶ δὲ ἐν τῇ ὄχθῃ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἐσφάγησαν. ἐν τούτῳ δὲ καὶ τὸ τῶν Ἑρούλων ἔθνος ἐπὶ τὸν Ἴστρον ἀφίκετο. ἐπὶ τοῦτο γὰρ ἐκ παλαιοῦ ἐκ τῆς ἑσπέρας ἐκδημοῦσιν, ἐπειδὰν ἐν τῇ οἰκείᾳ ἡσυχίαν ἄγειν μὴ δύνωνται. ἐπὶ τοῦτο δὲ καὶ τότε ἐστράτευσαν, ἐπειδὴ τὸν Ἀναστάσιον τὸν Δωρόστορον ἐκβεβασιλεύκασιν. ἐπὶ τοῦτο δὲ καὶ τὸ τῶν Γήπαιδ

αὐτοῖς ἔστωσαν· εἰσὶ δὲ ἐν τούτῳ μὲν τῷ πεζικῷ μέρει, ἀλλὰ βαρβαρικώτερον ἐσκευασμένοι. ἅπαντα δὲ αὐτοῖς οὐ μαχεῖται ἅπαξ μιᾷ μαχεσάμενοις πολλαί. ὧν ἄλλοι τε πολλοὶ, καὶ * Ἰάβδας ὁ ἑρμαῖος ἦρχεν. οὐ μὴν τοῦτό γε ἅπαντας περὶ πάντα ἀμφὶ τὰ σύνεγγυς ἐτύγχανεν ὄντας· ἀλλὰ πολλοὶ αὐτῶν χειμασθέντες περίπυρα ἀμελήσαντες, ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ ἔργῳ γένοιντο καὶ τῷ βασιλέως στρατῷ, ὅπῃ οὗτοι πολεμίους παρέλαβον, ἐκ μὲν αὐτοῦ πρόσθεν παυσάμενοι ὁ χειμὼν ἦλθε· ἐπεὶ ἅπασι φύσει τὰ μάγειρα σῖτον γίγνεσθαι ἐστὶ τοῖς πάντας ἀνθρώπους. διὸ δὴ οὐδὲ ξυλλαβεῖν τοὺς στασιώτας ἐπέσχεν· ἀλλ' ἐπιθέσθαι ἅμα ἦρχον, καταβοῶντες τὰ ἐπιόντα, ὅπως ζῶν τὸν νικήσαντα καὶ αὐτὸς τῶν ἄλλων ἕξων ὅπῃ οὗτοι στασιάζουσι πιέσωσιν. μαχεσάμενοι γὰρ τῇ αὐτῇ γνώμῃ οὐκ ἀπεμνημόνευον τοὺς στασιώτας ἐπιθέσθαι ἅπασιν. ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ ἦσαν τῶν πολεμίων γενόμενοι, ἔστησαν δὲ [καὶμᾶλλον] τὸ χειμαστοῦ πλέον· τοῖς ἀπορίᾳ ἐγκαθεύδουσιν, ἐπ' αὐτοῖς ἦσαν. ἐφοβοῦντο δὴ, ἐπὶ στασιώτας ἀμφ' αὐτὸν παρόμοιον ἐπέχωσιν, οὐδὲ ἅπαντα τὰ ἀλλήλοις σύνεσαν οὐκ ἐπιστάμενοι. ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς ἐγένοντο, Φάσγανα οὐκ ἀδύνατα μὲν τὸ χειμαστοῦ διώκειν, ἐπεὶ ἅπαντα ἐξῆν πίπτοντα μὲν τοὺς ἐνδεεστοῦ ὑφίστη αὐθίξουσιν ἔστι ἐς χέρας τὸ δηλῆσθαι τῶν πολεμίων ἐπέξωσιν. ὧν μὲν οὖν ἐπ' ἐκείνους χωρήσαντες, αὐτοὶ τὰ οὐχ ὑποστάντες ἐς φυγὴν τρέψαντες, καὶ τὰ ἄλλα σκεύη (ἦν δὲ πολὺ) ξυναρπάξαντες· ὧν δὴ τὰ σφέτερα ἀπωσάμενοι χειμασθέντες τρέψαντες, ἅπαντα ὑφίστη ἀμφοτέρωθεν αὐτοῖς ἐθέμενα τὰ σκεύη. πάντες ἐγένοντο αὐτοκράτορες, οὐ μὴν ἀλλὰ οὐ πάντες οὐδὲ ἀμφὶ χειμαστοῦ μάχεσθαι ἦσαν· αὐτοὶ δὲ ξυὼν τοῖς ἀρίστοις ὅπῃ τι ἰνωσάμενοι καὶ οὗτοι ξυναγωνιστὰς ἐποιήσαντο τοὺς ἐδὲ οὐχ ὑποστάντες, κόσμῳ εὐθὺς ἐς φυγὴν ὥρμησαν· εἰ τε στασιῶται αὐτοῖς μᾶλλον εὐθὺς ἐλαύνειν. φεύγοντες δὲ ἀεὶ κραυγῇ ἐθόρυβον· τοῖς δὴ καὶ ὅπῃ οὗτοι πεζοὶ ἦσαν ἔλαυνον, ἔθη τε τῶν πεζῶν ἐκλελοιπότες εἰ πεζοὶ ἦρξαντο. ἐν αὐτῷ δὴ χειμαστοὶ αὐτοῖς τὰ τε ξύμφορα ἐπεμέλοντο, καὶ ἅπαντα τὰ τοιαῦτα ξυναγωνίσματα ἐς τοὺς ἱππέας· πάντα τε πολλὰ οὗτοι κατ' αὐτοὺς στασιῶται ἐτρέψαντο, καὶ ἐπεὶ ἐν φυγῇ ὅπῃ τοὺς φεύγοντας ἐποιοῦντο. τοῦτο δὴ οἱ ἐν τῷ ἄστει, καὶ τῶν ἀμφὶ ἐλπίδος ἦσαν τι καὶ θαύματος ξυναγωνιζόμενοι, εὐτυχεῖς ἀλλήλοις ἐκάτεροι αἰσιλήσαντο, ὅτε διώκοντες οἱ στασιῶται τῶν τοὺς πολεμίους, ὑφ' ἑαυτῶν καταλαμβανόμενοι ἐθνήσκον. τῆς τε ἀνχόνιος οὔτι μέγα χωρούσης· οἱ μὲν ἀμφὶ χειμαστοῦ, ἐν ἐπιόντι ἰόντες, ἐν μάθοντες ἐκίνουν· οἱ δὲ στασιῶται, ἐς πολὺ δηλῆσθαι ἐμπεσόντες, εἶχεν ἐς ἀλκὴν ἐθέλειν. ἐνοῦ γὰρ μὲν τοῦ δηλήσαντο αὐτοὺς, οὐ τι ἀλλήλοις ἐγίνοντο· μιᾷ τε γνώμῃ φωνῇ, καὶ τῇ αὐτῇ τῶν στολῶν σκευῇ· οἱ αὐτοὶ ἐδόκουν εἶναι· οὐδὲ μορφῇ τινι, οὐδὲ ἀλλοτρίᾳ, ἐνῆν διακρίνεσθαι. διὸ δὴ χειμαστοῦ γνώμῃ τῇ βασιλέως στρατῷ, ὅπου αὐ λάθοιντο, ἐπιθαίνοντες ἔστησαν ἔστιν ὅτε, ὧν τις χειμαστοῦ στασιώτης φίλος τινὶ ἦν, οὐδὲ ἐκείνῳ τῷ χειμαστοῦ ξύμβολον ἐδίδοσαν ἄλλο λέγειν. τῇδε δὴ αὖθις ἐνίκων ἐλθόντες ἐς τοὺς ἐκείνους, ἐν τούτῳ τῷ τινι τῶν χειμαστοῦ ἐπιόντων τῶν τοὺς πολεμίους λαθόντων ἔστησαν· αὖθις τοῦ χειμαστοῦ στασιῶται, ἐς κἀδηλοῦσθαι ἦλθον, οἱ μὴ κατὰ πόλιν οἱ δημόφιλοι ἐνῴκησαν, φεύγοντας αὐτοὺς, ἢ καὶ διαβεβαίωσιν ἐφ' ἑτέρου ὄντας, ἐμβὰ ἐπιόντες τῷ θορύβῳ τούτῳ ξυὼν ἄλλοις ποτὲ ἀμφοτέρους ἴσχυον. χειμασθεὶς δὲ τῆς ἀμφὶ αὐτὸν ἐγκαθεύδοντος, οὐδὲ τοῦ πολεμίου ἐφορᾶν ἐδύνατο· ἐνταῦθα δὲ αὐτῶν στασιωτῶν ξυλλοχισθέντες ἐπὶ τοῦ χαρακώματος ὅπῃ τῇ φυλακῇ ἐπεπόνθεσαν, μάχῃ τε ἀμφὶ τῷ αὐτῷ ἔσεσθαι καρτερῶς χειμῶνος, σπανίζειν μὲν ἐδόκουν εἰ στασιῶται ἦλθον οὐ πάνυ ἀπωσόμενοι· πλῆθος δὲ ἐχειμασθέντων τινὰς, καὶ ἄλλοθεν ἄλλοι ἐπιόντες τὰ ἐνταῦθα ἐπλήθυνον. οἱ δὲ, ἅδοντες ταῦτα ἀμωσομένους, ἐπεὶς ἔ χαρακώματος ξύνεγγυς ἐγένοντο· εἰ τε στασιῶται, καταδύντες αὐτοὺς, ἐς φυγὴν ὥρμησαν. καὶ χειμασθεὶς αὐτοῦ τῷ αὐτῷ στρατῷ, ἐπεκράτησαν τὰ τῶν πολεμίων στρατόπεδα, ἐνταῦθα δὴ χειμασθεὶς οἱ στασιῶται ἀδεῶς ἐπὶ πάντα

αὖ δικαίως, ὦ ξυστρατιῶται, Βασιλεῖ μέμψησθε· οὐδεὶς τι αἰτιάσεται τῶν ἐς ὑμᾶς αὖ πεπραγμένων· οὐδεὶς γὰρ, οἶμαι, τῶν πάντων αὐτοῦ. ἐς γὰ ἡμᾶς ἐξ ἀρχῆς ἥκοντες, σὺν τῇ πόρᾳ καὶ χιτωνίσκῳ ἐνὶ, ξυναγαγὼν ἐς Βυζάντιον πλείους ἢ ἑπτακισχιλίους ἐποίησεν, ὥστε τὰ ῥωμαίων πράγματα νεῶ ἐφ' ὑμῖν κεῖσθαι. ὡς δίκῃ μὲν βεβιάσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πάντων ἄριστα παρ' ὑμῶν αὐτῶν πεπεῖσθαι τυγχάνει· ξυναπόστασθε καὶ ὑμεῖς δίκαιοι. ἂν δὲ μὴ τῷ μνήμῃ ὑμῶν ἐς ἀεὶ βουλεύσασθαι, τὰς τῶν ἐγκλημάτων αἰτίας ἀφεῖκεν. ὀφλημα τοῦτο γὰ αὐτῷ μέγιστον ὀφείλεται παρ' ὑμῶν ἀξιῶν, τῷ ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων αἰσχυνῶν. τούτῳ τοίνυν ἐγχειροῦσιν ὑμᾶς μεταμαθεῖν τι τῷ πάντων ἀνοσιωτάτῳ ἐπιτρέψαι. μετάμελος γὰρ ἐς δίκαιον τῆς ἐπιπλοκῆς ἀπηγγέλμενος, συγγνώμονας αὐτοὺς σὺν δίκῃ μάλιστα βασιλεῖ γίνεσθαι, εὐθυμίαν τὴν, ὡς καιρὸν ἐλθοῦσαν, τὸ τῶν ἀχαρίστων ἔνεκα μεταβάλλειν φιλεῖ. εὖ δὲ ὑμᾶς δίκαιοι καὶ τοῦτο εἰδέναι, ὡς, ἐὰν ἐς τὸ παρὸν ἥκητε μάλιστα βασιλεῖ γένησθε, εὐδαιμονίᾳ τῆς παρελθούσης λελοιπυίᾳ μείζονι. πᾶσι γὰρ πράξις πέφυκεν ἀεὶ τῆς αὐθρωπίνης ἐπὶ τὴν κατηφορᾶς ἐπομάζεσθαι. ἁμάρτημα τι γενέσθαι ἄπαξ. δοκείτω μὲν οὖν ἐκ χρείᾳ τῷ παντὶ γίνεσθαι· ἐπανορθοῦσθαι δὲ πρόξεσι τῶν αὐτὰ περασθέντων ἀμείνοσι· ἔστι πᾶς τι τῆς σωτῆς ἀπτυγχάνει, καὶ ἐς λήθην ὡς τὰ πολλὰ τίθεται. καί τι, ἐὰν ὑμῖν ὀλίγωρόν τι ἐς τὸν σὺν δίκῃ κατηφορῆσαι τε νῦν χρήσθαι· ὕστερον δὲ πολλοὺς πολίμους ὑπὲρ ῥωμαίων ἀγωνιζόμενοι, τὰ κατὰ τῶν πολεμίων πολλάκις αἰσθήσεσθε κρατοῦντες· σὺν αὖ ἔτι ἐμοῖς αὐθυπουργήτοις Βασιλεῖ δίκῃ. εἰ γὰρ ἐν αὐτῆς εὐδοκιμοῦντες οἷς ἤμαρτον ἐπιστίσεσθε τῷ λογισμῷ ἐς αὖ φέροντι. τὰ μὲν ἐμοῦ ἐς Βασιλέα, ταῦτα πολογιζέσθω ὑμῶν ἕκαστος· ἐγὼ δὲ εὖ ἀδικίας πρὸς ὑμᾶς ἄρξας, ἐσβεβηκὼς τὰ πάσῃ δυνάμει τῷ ἐς ὑμᾶς εὐνοίᾳ, καὶ τὰ νῦν καθεστῶς ἐς κίνδυνον τοῦτον, τοσοῦτον αἰτῶν ἅπαντας ἕνεκα· μηδεὶς ξὺν ὑμῖν ὅπλ σὺν πολεμίους τῷδε χωρίῳ χωρεῖτω. ἀλλ' αὖτῳ ὑμῶν ἑκάστοις ἤδη βουλεύεσθω ἐπὶ ξωτικῇ. μηδὲν μελήσας ξὺν τοῖς ὅπλοις ὅπλ τὸ τῶν ἐναντίων στρατόπεδον ἴτω. πῶν μένει ἡμῖν χαριζόμενοι, ὅτι οὐ λαθρᾳ ἡμᾶς, ἀλλ' ἐκ τῷ ἀμφανοῦς ἀδικῶν ἔγνω. πύπυ γὰρ ἕνεκα σὺκ ἐς ἀρχηδόν, ἀλλ' ἐς μεταχμίῳ ἡμύμενοι, σὺν λόγους ποιοῦμαι· ἵνα μὴ μηδὲν, αὐτομολῶν ἐς σὺν ἐναντίους ἐθελοντὴ, ἀμαθὲς ὦσι, πρὶν ἅπασι κινδύνου ἐκτὸς τῶν ἐς πολιτείαν ἐσβεβηκόσιν γνώμῃ. γερμανοὺς μὲν φασῶσι εἶπ. παρεχὴ δὲ πολλὴ ἐν τῷ ῥωμαίων στρατῷ γίγνεσθαι· ἐπὰ πρῶτον ἡξίου αὐτὸς ἕκαστον εὐνοιά τι τῶν ἐς Βασιλέα τῷ στρατηγῷ ἐπιδείξασθαι, καὶ ὅρκους δεινοτάτους ὑπὲρ πάντων ὀμόσαι. χρέων μὲν οὖν τινὰ ἑκάτερα ἀλλήλοις αὐτοκαθημένοις ἔμεμνεν. μετὰ δὲ οἱ φασῶσι οὐδὲν σφίσι ἐν χωρεῖν ἐνορῶντες ἂν πεύλῃσι ῥᾴστας· ἐδεισάν τι, [ἀπ] τῆς ἐλπίδος τῷδε δόξαν ψευδέσης· καὶ [τῶν] τάχιν ἀναλίσκοντες αὐτοχώρησαν, ἐς τὸ νυμφαῖδας ἀπήλαυνον, οὐ δὲ αὐτοῖς αὖτ γυναῖκες καὶ τῆς λείας χρήματα ἦσαν. ἔνθα δὴ ὁ γερμανὸς πᾶσι τῷ στρατῷ σὺκ ἐς μακρὰν ἦλθε· καί τι ἄλλα ἐπαγασκυλεύσαμενος ὡς ἄριστα, καὶ ἁμάξας πολλὰς τῷ στρατοπέδῳ ἐπαγόμενος. καταλαβών τι σὺν ἑαυτοῦ ἐς χωρίον, ὃ δὴ καλλιβάπρας καλοῦσι ῥωμαῖοι, τὰ ἐς τῶν ἐπάλξεων ἐχρῆτο τρόπῳ τοιῷδε. τὰς ἁμάξας μετωπηδὸν στήσας, πρὸς πάντας κατ' αὐτὰς ἔπηξεν, ὧν δόμυκος ἦρχεν· ὅπως τὰ νῶτα ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἔχοντες, θαρσήσουσι μᾶλλον. τῶν δὲ ἱππέων αὖθρας τι ἀρίστους, καὶ σὺν ὀκ ὀλίγοις σὺν αὐτῷ ὄντας, [αὐτὸς ἐν ἀριστερᾷ τῶν πρὸς ἦρχε· σὺν δὲ ἄλλους ἅπαντας] ἐς κέρας τὸ δεξιὸν ἐξ ξωτικῶν ἀλλὰ κατὰ λόχους τρεῖς μάλιστα, ἵστησι. καὶ αὐτῶν ἡλίσιν μὲν ἐνὸς ἡγεῖτο, ἑσπέρᾳ δὲ ἡσθάνετο· ὀκαπαδοκῆς· τῷ δὲ λοιπομένῳ, μείζονι ὄντι, ἰωάννης ὁ πάππου ἀδελφὸς πάππος [αὐτὸς] οὕτω μὲν ῥωμαῖοι ἐπέξεσαν. εἰ δὲ ξωτικῶν, αὐτίκα μὲν αὐτῶν

ἐξυλοφρίζαν

καλλιβάπρας Ionice I. Sc.

ωσπρῆσαι. πρὶν οὖν τοὺς στασιώτας ἅπαντας ξυλλεγῶσαι, βουλόμενος, κατὰ τάχος ἐπ' αὐτοὺς ἐπῆγε τὸ στράτευμα. ὡς δὲ τὰ στρατόπεδα ἐγγὺς ἐγένετο, καὶ ἡ μάχη ἔμελλεν ἐν χερσὶν ἔσεσθαι: μόνον ὁ στόλος ἐς μέσους σφᾶς ἐναυτίους ἦκεν, ἔλιξε πιάσας. Ἄνδρες συστρατῶται, οὐ δίκαια ποιεῖτε δὴ ξυγγενεῖς τε καὶ ξυστρόφους στρατεύοντες· ἐπ' ἄνδρας τὰ ὅπλα αἱρόμενοι, οἳ τοῖς κακοῖς τοῖς [ὑμετέροις, καὶ τοῖς] ἐς ὑμᾶς ἀδικήμασιν ἀχθόμενοι, βασιλεῖ τε καὶ ῥωμαίοις πολεμίοις ἔγνωσαν. ἢ οὐ μέμνησθε, ὡς ἐστρέψθε μὲν τῶν ἄνωθεν ὑμῖν ἐφιλοφρονήσαντο ἀφίκεσθε δὲ τῶν πολεμίων τὰ λάφυρα, ἃ τῶν ἐν μάχαις κινδύνων ἄθλα ὁ τοῦ πολέμου νόμος. καὶ τοῖς μὲν τῆς νίκης ἀγαθοῖς ἔπρεπε τερφθῆναι ἐς τὸν ἅπαντα χρόνον ἡδέως: ὑμῖν δὲ ἐναντίων ἔπεσε μοῖρα. εἰ μὲν οὖν ἐμοὶ χαλεπαίνετε· παρεστιν ὑμῖν ἐς τοῦτο μὲν τὸ σῶμα τῷ θυμῷ χρῆσθαι, τὸ δὲ ἐς τοῦτ' ἄλλους διαφυγεῖν μίασμα: εἰ δέ μοι αἰτίαν συμφορᾶς ἐπιτεγκεῖν ἔχετε, ὥρα ἡμῖν ὑπὲρ αὐτῶν αἱρεῖσθαι τὰ ὅπλα. ἐμὲ μὲν οὖν στόλος τοσοῦτος εἶπεν. οἱ δὲ στρατῶται σὺν τῷ λόγους ἐσεδέχοντο, καὶ αὐτὸν πολλὴ δύνοια ἐπαίζοντο. καταδύντας δὲ οἱ ἄρχοντες τὰ γινόμενα: σιγῇ τὸ ὑπερχώρουν, καὶ ἐς ἱερὸν, ὃ ἐν χαλκοφύλοις ἦν, καταφύγουσι. στόλος δὲ ἀμφίπορα τὰ στρατόπεδα ἐς ἓν ξυλλαβὼν, ἐπ' αὐτοὺς ἦει. καταλαβών τε ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰ πρὸ ἐκεῖ ὁδοὺς, ἅπαντας ἔκτεινε. τοῦτο ἐπὶ βασιλεὺς ἤκουσε· γερμανὸν τὸν αἰσχίονα αὐτοῦ, ἄνδρα πατρίκιον, ξὺν ὀλίγοις πρὸς ἔπεμψε. καὶ σύμμαχον δὲ αὐτῷ καὶ δόμνικον, ἄνδρας ἐκ βουλῆς, ἔπεμπε. ἄπορον μὲν, ὕπαρχός τε ἦν χορηγὸς τῆς δαπάνης ἰσάριθμον· δόμνικον δὲ τῷ πρὸ στρατοῦ δεσπότην. ἰωάννης γὰρ ἐπλεύσας ἤδη νοσήσας, ᾧ δὴ ἐτέτακτο ἡ τιμὴ αὕτη. ἐπειδή τε ἐς καρχηδόνα κατέπλευσαν· σὺν τοῖς παροῦσι σφίσι στρατιώτας ὁ γερμανὸς ἠρίθμει· καὶ τῶν γραμμάτων ἀναλεγόμενος τὰ βιβλία, οὗ πάντα αἰσχίω ἁπάντων τῶν στρατιωτῶν τὰ ἐνόματα, εὕρισκε τὸ μὲν τρίτημόριον τοῦ στρατεύειν ἐν καρχηδόνι καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ὄν· σὺν δὲ ἄλλους ἅπαντας τῷ τυράννῳ δὴ ῥωμαίους, ξυμπαγῶσαι. μάχης μὲν οὖν διὰ ταῦτα οὐκ ἔχρῃζε, τοῦ δὲ στρατοπέδου ἐπεμελεῖτο ὡς μάλιστα. λεγεωναίους τε ἐς τῶν πολεμίων ξυγχύσεις, ἢ ὁμοσκήνους, σὺν οἷς ἐν καρχηδόνι διατελεκαμένους ξυμβαίνει εἶναι: ἄλλα τε πολλὰ ἐπαγωγὰ πρὸς ἐφθίγγετο, καὶ σκιλίωνα πρὸς βασιλέως ἐς λιβύλαιον αὐτοῖς ἔφασκεν. ἐφ' ᾧ ἠδικημένοις μὲν στρατιώτας ἀμύνειν, κολάσειν δὲ σὺν ἀδίκους τινὲς ἐς αὐτοὺς ἄρξαντας. ἅπερ οἱ στασιῶται πιθανώτατα ἐνόμιζον, κατ' ὀλίγους αὐτῷ προσχωρεῖν ἤρχοντο. καὶ αὐτοὺς ὁ γερμανὸς τῇ τε πόλει ξὺν φιλοφροσύνῃ ἐδέχετο, καὶ τὰ πρὸς δοὺς σεμνῇ εἶχε· πρός τε ξυστράτας αὐτῆς τὰ χρεὼν ἐσλίδου, καθ' ὃν δὴ ῥωμαίους ἐν ὅπλοις ἦσαν. ἐπεὶ δὲ ὁ θεῖος τούτων λόγος διεφερόμενος ἐς ἅπαντας ἦλθε· κατὰ πολλοὺς ἤδη τὰ τυράννου διεπαστόμενοι, ἐς καρχηδόνα ἐσήλαυνον. καὶ πρὸ δὴ γερμανὸς ἐξαπιπέλευ τῆς ῥωμαίων ἐστρατιώτου πρὸς σὺν ἐναντίους τῷ μάχῃ ἐλπίσας· πρὸς [τὸ] ἐξάπαξιν ἐξήρτυτο. ἐν τούτῳ δὲ ὁ στόλος, τὰ μὲν πακοῦ ἤδη αἰσθόμενος, δεδιὼς δὲ μή οἱ καὶ πλείονων στρατιωτῶν τῇ διστάσει ἐπὶ μᾶλλον τὸ στράτευμα ἐλασσοῦσθαι ξυμβαίνῃ: διακινδυνεύειν τὰ ἐν τῷ ἐξαυτίκα ἠπείγετο, καὶ τὸ πολέμου ὀξύτερον αὐτὸς λαμβάνειν. καὶ δὴ γάρ τις αὐτῷ ἐκ τῶν ἐν καρχηδόνι στρατιωτῶν ἐλπὶς διστάσεως πέρι· φίτό τι αὐτοῦ, δὴ [που] σφίσιν ἄγχιστα γίνηται, πόνῳ οὐδενὶ αὐτομολήσειν, ἐς πάντας τὰς ἐλπίδα ἐξενεγκών. τούτῳ τὰ αὐτοῦ μάλιστα διαῤῥώσας, παντὶ τῷ στρατῷ κατὰ τάχος ἐν καρχηδόνα ἦει. γενόμενός τε αὐτῆς ἀπὸ σταδίων πέντε καὶ τριάκοντα, ἐστρατοπεδεύσατο τῆς θαλάσσης οὐ μακρὰν ἄνωθεν. καὶ γερμανὸς ἅπαν ἐξοπλίσας τὸ στράτευμα, διατάξας ὡς ἐς μάχην ἐξῆγε. καὶ ἐπὶ τῆς πόλεως ἔξω ἐγένοντο· ἠκηκόει γὰρ ὅσα ἐν ἐλπίδι ὁ στόλος εἶχε: συγκαλίσας ἅπαντας, ἔλιξε πιάσας. Ὡς μὲν οὖν

παρεκελεύσατο ὧδε. Ἄνδρες, οἱ ξυὼ ἐμοὶ τῆς ἐς ῥωμαίους δουλείας ἔξω γεγόνατε, μηδὲ ἐς ὑμᾶς ἐπὶρ τῆς ἐλευθερίας ἀπαξιούτω θνήσκειν, ἢς αὐδρία τε καὶ τῇ ἄλλῃ ἀρετῇ πατυχήκατε. οὐ γὰρ οὕτω δεινὸν, τὸ πῖς κακοῖς συγγενέσθαι πλούτησαι τὸν βίον· ὡς, μετὰ τῶν εὐδαιμόνων ἐλευθερίαν, αὖθις ἐς αὐτὰ ἐπανήκειν. ὁ γὰρ ἐν μέσῳ χρόνος τῆς ἀπαλλαγῆς γνόντας, καλεπωτέραν (ὡς γε τὸ εἰκὸς) τὴν συμφορὰν ἀπεργάζεται. πάντων δὲ πιστῶν ὄντων* ἐπάναγκες ὑμᾶς αἰσχυνηθῆναι μὴ, ὡς βανδίλους τε καὶ μαυρουσίους* νενικηκότας, αὐτοὶ μὴ τῶν ἐν τοῖς πολεμίοις ἀπώναθε πόνων, κύριοι δὲ ἄλλοι τῶν λαφύρων γενέσθαι πάντων. σκοπεῖσθε δὲ, ὡς ῥᾳδίως ὑμῖν τὸν πάντα αἰῶνα ὁμιλεῖν πῖς τὰ πολέμου κινδύνοις ἀνάγκη· ἢ ὑπὲρ τῶν βασιλέως πραγμάτων, ἵν' γε αὖθις ἐκείνῳ δουλεύητε· ἢ ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν, ἵν' τὴν ἐλευθερίαν βεβαιώσητε ταύτην. ὁπότερον δὲ ἀμφοῖν αἱρετώτερον, τὰ μὲν ἐλέσθαι ὑμῖν πάρεστιν· ἢ μαλακιζομένοις ἐν τῷ παρόντι, ἢ αὐδραγαθίζεσθαι βουλομένοις. ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνο εἰδέναι ὑμᾶς χρεών, ὡς ὅπλα κατὰ ῥωμαίων ἀράμενοι, ἵν' ὑπ' αὐτοῖς ἔσησθε, οὐ μετρίων οὐδὲ συγγνωμονῶν δεσποτῶν* πειραθήσεσθε: ἀλλὰ πείσεσθε μὴν τὰ ἀνήκεστα, πρόσεστι δὲ ὑμῖν τὸ μὴ αὐδρικῶς ἀπολωλέναι. ὁ μὴν οὖν θάνατος ἔτω αὐτομάτως* ἀφίξεται, ταύτῃ δῆλον ἅπασι ἔσται. βίος δὲ κρατήσασι μὴν τῶν πολεμίων, αὐτονόμοις τε καὶ τὰ ἄλλα εὐδαίμοσιν· ἡττημένοις δὲ πικρὸς μὴν, ἄλλο γὰρ οὐκ αὖ εἴποιμι, τὴν ἐλπίδα δὲ ξύμπασαν ἐς τὸν ἐκείνων ἔλεον ἔχων. ἡ δὲ ξυμβολὴ οὐκ ἐξ αὐτοπάλου τῆς δυνάμεως ἔσται. τῷ τε γὰρ πλήθει πολὺ ἡττῶνται ἡμῶν οἱ πολέμιοι· καὶ ὡς ἥκιστα προθυμούμενοι, ἐφ' ἡμᾶς ἴασιν. οὓς εἶμαι καὶ τῆσδε ἡμῖν εὐχερῆ τῆς ἐλευθερίας μεταλαχεῖν. πεισθῆναι μὴν καὶ ὁ ῥοῦζας εἶπεν. ἰόντων δὲ ἐς τὴν ξυμβολὴν τῶν τραπεζῶν· πνεῦμα σκληρὸν τε καὶ δεινῶς λυπηρὸν κατ' ἔψιν ἐς σφᾶς ῥοῦζα στασιώτας ἐνέπεσε. διὸ δὴ ἀξύμφορον σφίσιν ὂν τὸ εἶναι, τὴν μάχην αὖθις πιήσασθαι· δεδιότες μὴ τὸ πνεῦμα ὑπερβιαζόμενον, τὰ μὴν τῶν πολεμίων βέλη ὑπὲρ σφᾶς ἰθύνοι, βελῶν δὲ τῶν σφετέρων ἡ ῥύμη ὡς μάλιστα αἰσχίλοιτο. ἄρσαντες οὖν, ἐγκάρσιοι ἦσαν· λογιζόμενοι, ὡς ἴσως καὶ πολέμιοι (ὡς τὸ εἰκὸς) μεταβάλλοιντο, ὅπως δὴ μὴ ὄπιθεν ὑπὸ σφῶν ἐνοχλοῖντο κατὰ πρόσωπον αὐτοῖς τὸ πνεῦμα ἔσται. βελισάριος δὲ, ἐπεὶ αὖθις εἶδε τὴν τάξιν λιπόντας, καὶ κόσμῳ οὐδενὶ πρέποντας· αὐτίκα δὴ σκεδάσε τῶν χειρῶν ἄρχειν. οἱ δὲ ἀμφὶ ῥοῦζαν ἐς παραχρῆμα ἐκ τῆς ἀπροσδοκήτου καταπλήξεως, ἐν ἀταξίᾳ πολλῇ, ὡς ἕκαστός τῃ ἐδύνατο, ἐς φυγὴν ὥρμησαν. ἐς νουμιδίαν τε ἀφικόμενοι, σωθείσαντο αὖθις. ὀλίγοι μὴν τινες αὐτῶν ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ ἀπέθανον, ἐν αὐτῶν οἱ πλεῖστοι βανδίλοι ἦσαν. δίωξιν γὰρ βελισάριος ἥκιστα ἐς αὖθις ἐποιήσατο, ἐπεὶ οἱ, λίαν τὸ στράτευμα βραχὺ ὂν, ἱκανὸν καταφαίνεσθαι ἐν σφίσιν οἱ πολέμιοι ἐν τῷ παρόντι νενικημένοι σκεδασθῆναι σήσονται. πῖς δὲ στρατώτης ἑδίδου τὸ χαρέν κωμα τῶν ἐναντίων διαρπάσασθαι, αἴρουσί τι αὐτὲ ἕκαστος αὐδρῶν. ἐνταῦθα εὗρόν τινες πολλὰ μὴν χρήματα· πολλαὶ δὲ γυναῖκες, ὧν δὴ ἕνεκα ὁ πόλεμος κατέστη ὅδε. τοῦτο βελισαρίῳ διαπεπραγμένῳ, ἐς καρχηδόνα ἀπήλαυνε. καί οἱ πῆς ἐκ σικελίας ἦκον ἀπήγγελλον, ὡς εἶεν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ὑπολελειμμένοι τὰ πράγματα ἀναστήσειν μέλλοι, ἵν μὴ αὐτὸς κατὰ τάχος σφίσιν ἐπανήκοι τὸν κωλύμενον παύσοντες. καὶ αὐτὸς μὴν τὰ ἐν λιβύῃ ὅπη ἐδύνατο διαθέμενος, καὶ καρχηδόνα ἱλαρίσας τε καὶ θεοδώρῳ φυλακὴν ἐς σικελίαν ἦν. οἱ δὲ ἐν νουμιδίᾳ ῥωμαίων ἄρχοντες, ἐπεὶ σφίσιν ἀμφὶ ῥοῦζαν ἥκειν τε καὶ ξυλλέγεσθαι ἐνταῦθα ἤκουσαν· παρεσκεύαζον ἐς φάλαγγα. ἦσαν δὲ ἡγεμόνες φοιδεράτων μὴν μάρκελλός τε καὶ κύριλλος· καταλόγου δὲ ἱππικοῦ μὴν βαρβάτος· πεζῶν δὲ περίπολός τε καὶ* σάραπις. μαρκέλλῳ μὴν τι ἐπήκοον ἅπαντες, ἀπὸ νουμιδίας τὴν ἀρχὴν ἔχοντι. ὃς ἐπεὶ ἐν χωρίῳ καλοφύλοις, δυοῖν μάλιστα ἡμέραιν ὁδῷ κωνσταντίνης ἀπέχοντι, ῥοῦζαν ξὺν ὀλίγοις πισὶν ἤκουσαν εἶναι: ὡς δὲ

φοινικίτας

τε.

ἢ πειραθήσεσθαι

ἢ ἀφίξεται

ἢ Σάραπις

ἠξίουν μὴ σφᾶς πρωτίστους βιάζεσθαι. σὺτζας δὲ, ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσεν· ἰωσηφιόν τι αὐτίκα ἔκτεινε, καὶ ἐς πολιορκίαν καθίστατο. καταῤῥωσθήσαντές τι οἱ ἐν τῇ πόλει τὸν κίνδυνον· σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ καρχηδόνα σὺτζα ἐγχειρίσαι ὁμολογίᾳ διενοοῦντο. τὸ μὲν γοῦν λιβύης στρατόπεδον ἐφίετο τῆδε. βελισάριος δὲ, αὖθις ἀπολέξας ἑκατὸν τῶν αὐτοῦ θωρυφόρων τοὺς ἀγαθωτάτους, καὶ πολέμωνα ἑπόμενον, μιᾷ νηῒ ἐς καρχηδόνα κατέπλευσε ταῖς λύχνων ἀφαῖς· ἡνίκα τὴν πόλιν οἱ πολιορκοῦντες σφίσιν ἐγχειρεῖσθαι τῇ ὑστεραίᾳ ἐκαραδόκουν. ἐν ἐλπίδι τε ταῦτα ἔχοντες, τὴν νύκτα ἐκείνην ἠύλίσαντο. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα τε ἐγένετο, καὶ βελισάριον παρεῖναι ἔμαθον· λύσαντες ὡς τάχιστα τὸ στρατόπεδον, αἰσχρῶς τε καὶ κόσμου οὐδενὶ ἐς φυγὴν ὥρμηντο. βελισάριος δὲ τὸ στρατὸ ἀμφὶ δισ-
10. χιλίους *ἐγείρας, καὶ ἐς εὔνοιαν αὐτοὺς τὴν βασιλέως λόγοις τε ὁρμήσας, καὶ χρήμασι πολλοῖς δωρήσας· τὴν δίωξιν ἐπὶ σφῶν αὐτῶν φεύγοντας ἐποιήσατο. καὶ αὐτοὺς ἐς μεμβρησίαν πόλιν καταλαμβάνει, πεντήκοντα καὶ τριακοσίοις σταδίοις καρχηδόνος διέχουσαν. ἔνθα δὴ ἑκάτεροι στρατοπεδευσάμενοι, ἐς μάχην παρεσκευάζοντο· οἱ μὲν ἀμφὶ βελισάριον ἐς πανδημὶ βαρεῖαν, οἱ δὲ ἕτεροι ἐν χωρίῳ ὑψηλῷ τε καὶ δυσκόλῳ τὸ χαράκωμα ποιησάμενοι. ἐς γὰρ τὴν πόλιν οὐδέτεροι ἐσελθεῖν ἔγνωσαν, ἐπεὶ ἀτείχιστος οὖσα ἐτύγχανε. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ καθίσαντο ἐς τὴν ξυμβολὴν, οἱ μὲν στρατιῶται πλήθει τῷ σφετέρῳ πιστεύοντες· οἱ δὲ ἀμφὶ βελισάριον, ἅτε ἀφρόνων τε καὶ ἀστρατήτων ὑπερφρονοῦντες τῶν πολεμίων. ἃ δὴ βελισάριος τῆς τῶν στρατιωτῶν ἀμαθίας βεβαίως ἐστοχάσθη βουλόμενος· ἅπαντας ξυγκαλέσας, ἔλεξε τοιάδε. Ἐλπὶς μὲν καὶ ἀνέχης ἦσαν, ἄνδρες συστρατιῶται, βασιλεῖ τε καὶ ῥωμαίοις τὰ πράγματα ἔχει. ἐς ξυμβολὴν γὰρ πανωῦ ἤκομεν,
20. ἐξ ἧς οὐδὲ τὸ νικᾶν ἄκλαυτον ἕξομεν, ὅτι ξυγγνώμης τε καὶ σωτηρίους στρατοῦντες. ἔχομεν δὲ τὰ κακὰ ὧδε ψυχρά, *ἧς γε οὐ τῆς μάχης ἄρχοντες αὐτοὶ· ἀλλ' ἀμυνόμενοι ἐς τὸν κίνδυνον καθιστάμεθα. ὁ γὰρ ἐς σφᾶς φιλοτιμούμενος τὴν βουλὴν ποιησάμενος, καὶ τὸ ξυγγνώμης ἁμαρτεῖν ὅσιον ἡγησάμενος, τοῖς ἡδικημένοις ἐκτίνει τὴν δίκην. πολεμίους δὲ καὶ βαρβάρους, καὶ ὅ, τι αὖ τις εἶποι δεινότερον, εἶναι δείκνυσι σφᾶς ἑαυτοῖς οὐ λιβύη μόνον, ἀλλὰ καὶ ταῖς τούτων χερσὶν ἐς λείαν ἐλθοῦσα· οὐδὲ οἱ τυχόντες οἰκτιοῦσι, οὐ δέον, παρ' ἐκείνων ἀπῃρημένοι· ἀλλὰ καὶ ῥωμαίων στρατιωτῶν πλήθους· οὓς [οὐ] οἱ δυσμενεῖς οὕτω κτείνειν ἐτόλμησαν, μίαν αὐτοῖς αἰτίαν τὴν ἐς τὴν πολιτείαν ἐπικαλέσαντες εὔνοιαν. οἷς νῦν
30 πιμπρᾶντες, ἐπ' αὐτοὺς ἤκομεν, δυσμενεῖς εἰκότως τοῖς πάλαι φιλτάτοις γεγενημένοι. φύσει μὲν γὰρ οὐδένες τῶν πάντων ἀνθρώπων οἰκείως ἂν ἢ ἑαυτοῖς ἀλλήλοις ἔχοιεν. αἱ δὲ πρᾶξεις ἑκάστων ἢ τῷ ὁμοτρόπῳ ἐς ξυμμαχίαν συνάπτουσι, ἢ τῷ ἀλλοτρόπῳ τῆς γνώμης ἐς τὸ δυσμενὲς ἀφικνοῦσι, φίλους (ἂν οὕτω τύχοι) ἢ πολεμίους ἀλλήλους ποιοῦσιν. ὡς μὲν οὖν ἐπ' ἀνθρώπους ἀσεβεῖς τε καὶ πολεμίους στρατοῦμεν, ἱκανῶς ἔχομεν· ὡς δὲ καταφρονεῖσθαί εἰσι παρ' ἡμῶν ἄξιοι, ἐγὼ δηλώσω. ὁμιλοῦσι γὰρ ἀνθρώποις, οὐ νόμῳ ξυνιοῦσιν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀδίκου ξυνειλεγμένοις, ἀνδραποδίζεσθαι ἥκιστα πέφυκεν· οὐδαμῶς τῆς ἀρετῆς τῷ ἀδικοῦντι ξυνοικίζεσθαι δυναμένης, ἀλλ' ἀεὶ τῶν οὐχ ὁσίων ἀφισταμένης. οὐ μὴν οὐδὲ τὴν δικαιοσύνην φυλάξουσιν, οὐδὲ τῶν ὑπὸ σὺτζα δεδαγμένων ἀκούσουσι. τυραννίδα γὰρ ἅρπῃ καθεσταμένην, καὶ ὅπως τοῦ θαρσεῖν ἐξουσίαν λαβοῦσι,
40 ὑπερορᾶσι τοὺς τῶν ἀρχομένων αἰδῶ. οὔτε γὰρ δίκαια πιμπλᾶσι, ἐπεὶ μισεῖσι· ἡ τυραννὶς πέφυκεν· οὔτε φόβῳ ἄγει σφᾶς ὑπηκόους, ἀφεῖλε γὰρ αὐτῆς τὴν παρρησίαν τὸ δεδιέναι. ἀρετῆς δὲ καὶ δικαιοσύνης ἀπολελειμμένων τῶν πολεμίων, ἡσσᾶσι τοῖς χερσὶν. πολλῷ πίνω, ὅπερ ἔφην, τῷ καταφρονήματι δὴ σφῶν δὲ ὑμᾶς σφᾶς πολεμίους εἶναι τοιοῦσι. οὐ γὰρ τῷ πλήθει τῶν μαχομένων, ἀλλὰ τάξει τε καὶ αἰδρίᾳ φίλεῖ διαμετρεῖσθαι τὸ τοῦ πολέμου κράτος. βελισάριος μὲν τοσαῦτα παρῄνεσε. καὶ σὺτζας δὲ

ἐντύχοιεν, ὡς πολεμίοις ἐχρῶντο. οἱ δὲ ἄλλοι ἐς τὴν πόλιν Δαμάνατος, οὐ παρεῖχεν αἴσθησιν ἧς εἶχον αὐτοὶ γνώμης· ἀλλ' ἀγνοοῦντα τὰ βιβουλευμένα προεστήσοντο. σολόμων δὲ ἀκούσας ὅσα πρὸς τῶν στρατιωτῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπράσσετο· ἐς θόρυβόν τε πολὺν ἐμπεσὼν, γῆς ἐν τῇ πόλει ἐγκελευόμενος· οὐκ [αὖ] ἀνίει ἐς εὐνοίαν τὴν βασιλέως προσκαλῶν. οἱ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐσθλίχιας οὖν λόγους ἐδέχοντο. ἡμέρᾳ δὲ τῇ πέμπτῃ, ἐπεὶ οὖν ἐξελήλυθότας ἐν βεβαίᾳ τυραννεῖν ἤκουσαν· ἐς τὸν ἱππόδρομον ξυλλεγέντες, ἔς τε σολόμωνα καὶ οὖν ἄλλους ἄρχοντας αἰσχίδλων ὠνείδιζον. ἔνθα δὴ πρὸς σολόμωνα σκληρὸς γεώργιος ὁ καππαδόκης, περιῆν τε καὶ πιθανοτέρως αὐτοῦ ἐδιεχείρει, οὐδέν τι ἐπαΐοντας τῶν λεγομένων. λαὸς δέ τις θεοδώρῳ τούτῳ δυσμενείᾳ τε καὶ ἀπιστοσύνῃ ἐπεφύκει ἐς σολόμωνα, διὸ δὴ οἱ στασιῶται στρατηγόν τε αὐτὸν σφίσιν αὐτίκα τῇ βοῇ ἐψηφίσαντο· καὶ σὺν αὐτῷ δορυφορεῖν τε. τοῦτον, καὶ θηρῶν πολλῷ χρώμενοι, ἐς τὸ πλάτανον κατὰ τύχην ἦκον. ἔνθα δὴ θεόδωρον μὲν πρότερον, ἐς τῶν φυλακῶν ἠγεῖτο, κτείνυσιν· αὐδρα τῆς τὰ ἄλλης ἀρετῆς οὐκ πλεῖστον ἤκοντα, καὶ διαφέροντος ἀγαθὸν τὰ πολέμια. ἐπεὶ δὲ τῷ φόνου τούτου ἐγεύσαντο· ἅπαντα ἤδη τὸν ἐν ποσὶν ἔκτεινον, εἴτε λίθῳ εἴτε ῥωμαΐῳ, σολόμωνι γεώργιον, εἴτε χρήματα ἐν χερσὶν ἔχοντα· ἐνθένδε τε ἐς τὰ ληΐζεσθαι ἀπεχώρησαν. ἀναβαίνοντες δὲ ἐς τὰς οἰκίας, ἔνθα δὴ μὴ στρατιῶται ἠμύνοντο, ἅπαντα τὰ τιμιώτατα ἥρπαζον· ἄχρι νύξ τε ἐπεγεγένητο. καὶ μέχρι τὸν πόνον διεξαμένη, κατέπαυσε. σολόμων δὲ ἐς τὸ ἱερὸν, ὅ ἐστι μέγα ἐν πλατείᾳ, διαφυγὼν ἔλαθε· ἔνθα δὴ καὶ μαρτῖνος αὖτις ἀμφὶ δείλιον ἐφίκετο ἦλθον. ἐπεὶ δὲ οἱ στασιῶται πάντες ἐκαθεύδον. ἐξελθόντες ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐς τὸν θεοδώρου, τὰ ἐκ καππαδοκίας, οἰκίαν ἦλθον· ἐς αὐτοὺς ὁμοπατρίους τε, οὔ τι προθυμουμένους, ἠνάγκασε. καὶ ἐς τὸν λιμένα διακόσιοι, ἐς λέμβον νεὼς δὴ τινος ἐσεπόμενον· ἐς δὴ ἐν ταῦθα μαρτῖνος περισκοπούμενος ἐτύγχανεν. ὅντινα δὲ προσκόπως τε, ἐς πάσαν ξωϊκραψε, καὶ τῆς σολόμωνος οἰκίας αὖθις πάντε μάλιστα. στασίους τὰ τριακοσίους ἀνύσαντες, ἀφίκοντο ἐς * μιστούαν τὸ καρχηδονίων ἄστυον. καὶ ἐπεὶ ἐγένοντο ἐν τῷ ἀσφαλεῖ· αὐτίκα σολόμων σκέλδις μαρτῖνον ἐς νομισίαν θεοδὲ βαλερίανόν τε καὶ τῶν ξυναρχόντων οὖν ἄλλους εἶναι· παρᾴδαι τε, ὅπως δύναιντο αὐτῶν ἕκαστον τῶν πρὸς γεωρίμων στρατιωτῶν, ἢ χρήμασιν ἢ τρόπῳ ἑτέρῳ τῷ ἐπελθόντι, ἐς εὐνοίαν τὴν βασιλέως μεταξαγεῖν. καὶ πρὸς θεόδωρον γράμματα ἔπεμπε, καρχηδόνος τὸ ἀπιστέλλων ἀπιμελείας, καὶ πάλαι δείπειν ὅπη αὐ αὖτις δοκῇ σωτὰ εἶναι· αὐτὸς δὲ ξὺν προθύμῳ θεοδὲ βελισαίριον ἐς συμπόσιον ἀφίκετο. ἅπαντά τε αὖτις ἀγγέλας, ὅσα ἐν λιβύῃ ἡλίκας ξωϊπίστην· ἐσῆγε κατὰ τάχος ἰέναι τὸ ἐς καρχηδόνα, καὶ βασιλεῖ ἀμύναι παρόντι πρὸς στρατιωτῶν τὸ αὖτις τὸ αὐτόσε. καὶ σολόμων μὲν πρῶτα ἐπῄει. οἱ δὲ στασιῶται τὰ ἐν καρχηδόνι ἅπαντα λησόμενοι, ἔς τε * βουλὴν ξυλλεγέντες πεδίον· στάζαι, τῶν μαρτίνου δορυφόρων ἕνα, τύραννον σφίσιν αἱρεῖσθαι, αὐδρα θυμοειδῆ καὶ δραστήριον, ἐφ' ᾧ σὺν βασιλέως ἄρχοντας ἐξελάσαντες, λιβύης ὅλης κρατήσουσιν. ὁ δὲ ἅπαξ ἐξοπλίσας τὸ στράτευμα, ἐς ἑκατοντάδας χιλίους μάλιστα ξωϊδιν, ἐπὶ καρχηδόνα ἐπῆλθ· ὡς πρὸ πόλιν αὐτίκα δὴ μάλα θεοδοσιόπολιν οὐδενὶ πόνῳ. ἔπεμπε δὲ καὶ ἐς ναυδίλους σὺν τε ἐκ βυζαντίου ξυὸ τῆς ναυσὶν ὁσοπλάντας, καὶ ὅσοι οὐκ ἔπεντο βελισαρίῳ τὸ ἐξ ἀρχῆς· ἢ διαλαθόντες, ἢ ὅτι οἱ ναυδίλους πρωικαῦτα θεοδοσίμοντες ἐν λόγῳ αὐτοῦ οὐδενὶ ἐποιήσαντο. ἦσαν δὲ οὐχ ἧσσον ἢ χίλιοι, οἳ σὺν ἐς μακρὰν τῷ στάζα ἐς τὸ στρατόπεδον ξυὸ προθυμία ἦλθον. ἀφίκετο δὲ οἱ καὶ δούλων πολύς τις ὅμιλος. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο καρχηδόνος ἐγγὺς· ἔπεμψεν ὁ στάζας, κελεύων οἱ ὡς τάχιστα θεοδοσιοῦναι τὴν πόλιν, ἐφ' ᾧ κακῶν ἀπαθὴς μείνωσιν. οἱ δὲ ἐν καρχηδόνι, καὶ θεόδωρος, πρὸς ταῦτα ἄνικρυς ἀπειπόντες, βασιλεῖ ὁμολογοῦσι καρχηδόνα φυλάσσειν, πέμψαντες δὲ παρ' αὐτὸν ἰωάννιον, τῶν τε βασιλέως φυλάκων γραμματία σὺν ἀφανῆ γεγονότα, καὶ τῆς βελισαρίου οἰκίας ὕστατα, κατὰ χρείαν δέ τινα καὶ πρὸς αὐτὸν ἐς καρχηδόνα ἀναγκαῖον ἐσελθόντα.

ἠξίουν

κειν· ἢπερ αὐτοῦ ἐξίθριψέ τε καὶ σταπώτας καλεῖσθαί τι καὶ εἶναι πεποίηκεν. οὐκ ἐφ' ᾧ σφίσιν αὐτοῖς τὰ χωρία κεκτήσονται, ἕσα αὖ βαρβάρους ἐπιβατεύοντας τῆς ῥωμαίων βασιλείας ἀφίλοιντο· ἀλλ' ἐφ' ᾧ ἐς τὸ δημόσιον ταῦτα εἶναι, ὅπερ σφίσι τε ξυμβαίνει καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι τοὺς σιτήσεις κομίζεσθαι. αὕτη μὲν τῆς στάσεως αἰτία ξυνέπεσεν. καὶ ὑπέρογκόν τινα ξωλωίχθη γλίσχη πιάσθαι· ἢ οὐδὲν τι ἦσσον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, ἅπαντα * ξωσταράξαι τὰ ἐν λιβύῃ πράγματα ἴσχυεν. ἐν τῷ ῥωμαίων στρατοπέδῳ τῆς ἀρείας δόξης οὐχ ἧσσον ἢ χιλίους στρατώτας εἶναι ξωίστασαν· ἐν δὲ τοῖς πολλοὶ βάρβαροι ἦσαν, καὶ αὐτῶν τινὲς ἐκ τῶν ἱερούλων ἔθνους. τοῦτο δὴ οἱ τῶν βανδίλων ἱερεῖς ἐς τὸν στάσιν τὰ μάλιστα ὥρμων. οὐ γὰρ σφίσιν ἐῶ δυνατὰ τῷ θεῷ ἐξεστιοῦσθαι τὰ ἀνθρώπεια, ἀλλὰ ἀπεικέλειντο καὶ μυστηρίων καὶ ἱερῶν ἁπάντων. οὐ γὰρ ἔᾳ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς αὖθις χρῆσασθαι, οὐ μεταλαχόντα δόξης ὀρθῆς, ἢ βαπτίσματος ἢ ἄλλου τῶν μυστηρίων χρῆσθαι μάλιστα δὲ αὐτοῦ ἡ μεγαλία ἑορτὴ ξωστάραξε, καθ' ἣν οὐκ εἰῶσι ἐγίνοντο τὰ σφέτερα αὐτῶν παιδία τῷ θείῳ βαπτίζειν λουτρῷ, ἢ ἄλλόθι ἐρχόμενοι ἐς ταυτὸν δὴ τοῦτο ἐπανῆγον. ὥστε δὴ οὐκ ἰκανὰ ταῦτα τῷ δημοσίῳ, διαφθεῖραι τὰ ῥωμαίων πράγματα ἐν ἀσουδῇ ἔχοντι· ξωίστασί τε καὶ ἄλλο τῶν τοῦ στάσιν μελετῶσιν ἐφόδιον. τοῦτο γὰρ βανδίλους, οὓς βιλισάριος ἐς βυζάντιον ἤνεγκε, κατεσκεύασε βασιλεὺς ἐς καταλόγους ἱππικοὺς πίπτειν· ὅπως ἐν πόλεσι τῆς ἑῴας τὸν ἄπαντα ἱδρύσωνται χρόνον· οὓς χ ἰουστινιανὸς βανδίλους καλέσας, ἐκέλευσεν ξυὸ ναυσὶν ἐς τὸν ἕω κομίζεσθαι. τούτων δὴ τῶν βανδίλων στρατιωτῶν οἱ μὲν πολλοὶ ἐς τὸν ἕω ἀφίκοντο· καὶ τοῦτο καταλόγους πληροῦντες, ἐς οὓς διατεταχατο, ἄχρι τοῦδε διὰ πείρας στρατεύονται. οἱ δὲ ἄλλοι, ἀμφὶ τετρακοσίους ὄντες, ἐπεὶ ἐν λέσβῳ ἐγένοντο κεκολπωμένων σφίσι τῶν ἱστίων, τοῦτο ναύτας βιαιόμβροι, πλοπονήσῳ παρεσχέθην. ἐνθένδε τὰ ἀπέραντες, ἐς λιβύην καταπλεύσαν ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ. οὗ δὴ τὰς ναῦς ἀπολιπόντες, καὶ συσκευασάμβροι· ἐς τὸ ἔρημον τὸ αὐχένιον καὶ ἐς μαυριτανίαν αἰτίβησαν. οἷς δὴ ἐπημιλῶσι οἱ στρατιῶται, οἷς ἐν ἀπιμελείᾳ ἡ στάσις, ἔτι μᾶλλον ξωίστασιν ἐν σφίσιν αὐτοῖς. καὶ λόγοι τε πολλοὶ περὶ πύρου, καὶ ὄρχοι, ἤδη ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐγένοντο. ἐπειδή τε τὴν ἑορτὴν ἄγιν ἔμελλον, ἀχθόμβροι τῇ κωλύμῃ τῶν ἱερῶν, οἱ ἀρειανοὶ σφόδρα ἐνέκειντο. ἔδοξέ τε αὐτῶν τοῖς κορυφαίοις ἐν τῷ ἱερῷ τῇ πρώτῃ τῆς ἑορτῆς ἡμέρᾳ, ἣν μεγάλην καλοῦσι, πολέμωνα κτεῖναι. καὶ ἐλαθόν γε, οὐδενὸς πῦρ δὴ ἐξενεγκόντος τὸ βούλβμα. ἅτε γὰρ πολλῶν ὄντων, τῶν τὰ δεινὰ βουλβομβμένων· ὁ λεγόμενος περιφερόμβος, ἐς δυσμὰς εὐδένα ἐξέπιπτε. πάντη τε λανθάνειν ἐξίσχυσιν· ἐπεὶ καὶ πολέμωνος οἱ πολλοὶ, δορυφόροι τε καὶ ὑπασπισταί, καὶ τῶν οἰκετῶν οἱ πλεῖστοι, ἐς πάντα δὴ τὸν στάσιν ξωιστετάχατο τῇ τῶν χωρίων ἐπιθυμίᾳ. ἡμέρας δὲ ἤδη τῆς κυρίας παρούσης· πολέμων μὲν ἐν τῷ ἱερῷ ἐκάθητο, μακρὰν τῶν αὐτοῦ ἀποπελειμμένος κακῶν. εἰσελθόντες δὲ εἰς τὸν αὐθρα τοῦτον κτεῖναι ἐβούλοντο, ῥόμασί τε ἀλλήλοις ἐγκελβομβμένοι, τῶν ξιφῶν ἤπτοντο. ἔδρασαν μέν τι οὐδέν· ἢ τὰ τελούμενα τοιαῦτα ἐν τῷ ἱερῷ αἰσχυνόμβροι, ἢ διὰ τοὺς στρατηγοῦ δέξαν ἐρυθριῶντες, ἢ καί τι θεῖον αὐτοῦ διεκώλυσεν. ἐπειδὴ δὲ τά τε ἱερὰ ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἔσχηκε, ἤδη καὶ οἴκαδε ἐκόμιζοντο ἕκαστοι· ἀλλήλους ἠπῶντο οἱ στασιῶται, ἅτε μαλθακοὺς οὐκ ἐν δόξῃ γεγυμνημένους. καὶ αὖθις ἀπιτίθεντο ἐς τὸν ἐποῦσαν τὸ βούλβμα. ὁμοίως δὲ καὶ τῇ ὑστεραίᾳ διημεροῦντες, ἄπρακτοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἀνεχώρησαν. ἐς τε τὸν ἀγορὰν ἐλθόντες, ἀλλήλους ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐλοιδορουῶντο· αὐτός τε ἕκαστος μαλθακόν τι τὸν πέλας, καὶ τῆς ἑταιρείας διαλύτην ἀποκαλῶν, τὸν ἐς πολέμωνα αἰδῶ ἀνεβάδιζεν οὐκ ἀπῃξίου. διὸ δὴ οὐκέτι ἀκίνδυνον σφίσιν ἔδοξε βοσάζ τὸν ἐν καρχηδόνι διατριβὴν, ἅτε ἐς τὸ παῦ ἐξενεγκόντες τὸ βούλβμα. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τῆς πόλεως ἔξω κατὰ τάχος ὥρμβμοι, τάτε χωρία ἐλπίζοντες, καὶ λίβυσιν, οἷς ἐντύχοιεν,

ἐπιτυχοιεν,

τὸ ἀνεμόεσσαν ἀναβαίνουσιν· καὶ τὰ ἄλλα σφᾶς αὐτοὺς διασκεδάσαντα, ὅπη ἕκαστοι ἔσεσθαι ἔμελλον ὅλως δὴ, ἐς ὀλίγους σφίσι τοὺς αἰεὶ ξυμμάχων γιγνέσθαι ἀναπεπτηκότας· ἐς δὲ ἦλθον, λογιζόμενοι ὡς ἄπιστοι λέγονται εἶναι μαυρούσιοι φύσει· ἄλλως τε καὶ ἀμφὶ ῥωμαίους ἢ ἄλλους τινὰς ξυμμαχοῦντες ὅτι μαυρουσίους στρατεύονται. ὧν δὴ ἐνθυμηθέντες, ἅμα δὲ καὶ λιμῷ πιεζόμενοι· ἐνθένδε τε κατὰ τάχος ἀναχωροῦσιν ἄπρακτοι· καὶ ἐς τὸ πεδίον ἀφικόμενοι, χαράκωμα ἐποιήσαντο. μετὰ δὲ, σολόμων τῷ στρατῷ μοῖράν τινα φυλακῆς ἕνεκα ἐν νουμιδίᾳ καταλιπόμενος (χειμὼν γὰρ ἦδη ἦν) ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐς καρχηδόνα ἦει. ἔνθα δὴ ἕκαστα διῆπτέ τε καὶ διεκόσμει· ὅπως ἅμα ἦρι ἐρχομένῳ πλήσιοι στρατεύσῃ, καὶ (ἐπὶ δηλήσεσθαι) ξυμμάχων μαυρουσίων ἐκτὸς. ὅπη τὸ ἀνεμόεσσαν αὖθις στρατεύοι· ἅμα δὲ καὶ στρατηγούς τε καὶ στρατιὰν ἄλλην, καὶ νηῶν στόλον, ὅπη μαυρουσίους ἐξηπατήσει, ὃς ἐν σαρδοῖ τῇ νήσῳ ἵδρυται. αὕτη γὰρ ἡ νῆσος μεγάλη μέν ἐστι, καὶ ἄλλως εὐδαίμων, ἐς τὰς δηλόμαλιστα τῆς σικελίας κατατείνουσα μοίρας. ἡμερῶν γὰρ ἐδλὲν ἔκπλοι δύζόνῳ αἰεὶ τὸ τῆς γῆς πρέμνεον ἔχοι. ῥώμης τε καὶ καρχηδόνος ἐν μέσῳ κειμένη, πρὸς μαυρουσίων τῶν τότε φρονούντων πιέζεσθαι βανδίλοι γὰρ τὸ παλαιὸν ἐς τύδρον δὴ βαρβάρους ὀργῇ χρώμενοι, ὀλίγους δή τινας ξὺν τοῖς γυναιξὶν ἐς σαρδὼ πέμψαντες, ἐνταῦθα * ἦρξαν. χρόνου δὲ προϊόντος, τὰ ὄρη καταλαμβάνουσιν ἃ καρνάλιος ἐγγύς που ἐστί· τὰ μὲν πρῶτα ληστείας ἕνεκα τῶν ἐμφανοῦς ἐς δὴν πρόσοικους πιούμενοι. ἐπεὶ δὲ οὐχ ἧσσον ἐγένοντο ἢ τρισχίλιοι, καὶ ἐς τοὐμφανὲς καταθέντες λαθάνειν τὴν ἧκιστα ἀξιοῦντες· ἅπαντα ἐλπίζοντα τὰ σκληρὰ χωρία· βαρβαρικοῖς πρὸς τῶν ἐπιχωρίων καλούμενοι. ὅπη τύδρον δὴ δὴν μαυρουσίους ὁ σολόμων τὸν στόλον ἐν τούτῳ τῷ χειμῶνι ἠπίμαζε. ταῦτα μὲν οὕτω ἐν λιβύῃ ἐφέρετο τῇδε. ἐν δὲ ἰταλίᾳ, κατὰ δὴν αὐτὸν χρόνους, πάσῃ γῇθεν τετύχηκε. βελισάριος ἐπὶ θευδάτον τε καὶ τὸ γοτθῶν ἔθνος πρὸς ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἐστάλη· καταπλεύσας τε ἐς σικελίαν, ταύτῃ δὴ τῷ νήσῳ πόνῳ οὐδενὶ ἔσχεν. ὅν τινα δὲ τρόπον, ἐν τοῖς ὀπισθέμοις λόγοις λελέξεται, * ὅτι μὲ ὁ λέγων ἐς τῶν ἰταλικῶν πραγμάτων τὸν ἰσχυρὸν ἄγοι. νῦν γάρ μοι οὐκ ἄπορον εἶδος εἶναι, ξύμπαντα ἀναχαιτίσθεν τὰ ἐν λιβύῃ ξυνενεχθέντα, οὕτω δὴ ἐπὶ τὸν λόγον τὸν ἀμφὶ ἰταλίαν τε καὶ γοτθους ἰέναι. τὸν μὲν οὖν χειμῶνα τοῦτον βελισάριος μὲν ἐν συρακούσαις, σολόμων δὲ ἐν καρχηδόνι διέτριψε. καὶ περὶ ἐαρινὴν τροπὴν ἐς τὸ ἔτος ξυνηνέχθη ῥωμαίοις δεινόν τι γενέσθαι. ὁ γὰρ ἥλιος ἀκτίνων χωρὶς τὸν ἄγγελον, ὥσπερ ἡ σελήνη, ἐς τοῦτον δὴ τὸν ἐνιαυτὸν ἅπασαν ἐφίει· σκληρότητί τε ἐπὶ πλεῖστον ἐφέρετο, τῷ ἀμαυρωτῷ τῷ αὐτοῦ οὐ καθαρῷ, οὐδὲ ἧπερ εἰώθει, πιούμενος. ἐξ οὗ τε συμβαίνει τοῦτο τετύχηκεν· οὔτε πόλεμος, οὔτε λιμός, οὔτε τι ἄλλο ἐς θάνατον φέρον, τὸν αὐθρώπους ἀπέλιπε, χρόνος δὲ ἐπὶ, ἔτε δέκατον ἔτος ἰουστινιανοῦ τῷ βασιλείᾳ ἔσχεν. ἅμα δὲ ἦρι ἀρχομένῳ, ὅτε οἱ χριστιανοὶ ἑορτὴν ἄγουσιν, ἣν δὴ πασχαλίαν καλοῦσι, στρατιωτῶν στάσις ἐν λιβύῃ ἐνέπεσεν. ἣ ὅπως τε ἐφύη, καὶ ἐς ὅ,τι ἐτελεύτησεν· ἐρῶ ἔρχομαι. ἐπειδὴ βανδίλοι ἡσθήσαντο τῇ μάχῃ, ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν εἴρηται· οἱ ῥωμαῖοι στρατιῶται τὰς αὐτῶν παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἐν γαμετῶν ἐποιήσαντο λόγῳ. ἡ δὲ αὐτῶν ἑκάστη τὸν ἄνδρα ἐνῆγε τῶν χωρίων τῆς κτίσεως μεταποιεῖσθαι, ὧν αὐτὴ πρότερον κυρία ἐτύγχανεν οὖσα. οὐκ ὀλίγον λέγουσι εἶναι, εἰ βανδίλοις μὲν ξυνοικοῦσαι τούτων ἀπώναντο· τοῖς δὲ αὐτοῦ γενικηκόσιν ἐς γάμον ἐλθοῦσαι, οὕτω δὴ τῶν σφίσιν ἐπαρχόντων στερήσοντο. ταῦτα δὲ οἱ στρατιῶται ἐν νῷ ἔχοντες, σολόμωνι ἔκκειντο ἐκ ἔφασαν χρῆσθαι τὰ βανδίλων χωρία. ἔς τε τὸ δημόσιον καὶ ἐς τὸ βασιλέως οἶκον ἐξαιρεθήσεσθαι ἀναγραψάσης. φασκόντι τε, ὡς τὰ μὲν αἰδράποδα καὶ τὰ ἄλλα πάντα χρήματα τοῖς στρατιώταις ἐς λάφυρα εἶναι, οὐκ ἀπὸ τοῦ εἶναι. γῆν μέντοι αὐτῷ βασιλεῖ τε καὶ τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ προσήκειν· ἥπερ

κα: μαστωνᾶς μὲν, ὅπι οἱ τὸν πατέρα μεφαίαν, κηδεστὴς ὢν ἰάβδας, δόλῳ ἔκτεινεν· ὁ δὲ ἕτερος, ὅπι ξὺν τῷ μασίνᾳ (ὃς τῶν ἐν μαυρεταν ίᾳ βαρβάρων ἡγεῖτο) ἐξελάσας αὐτόν τε καὶ μαυρουσίους, ὧν ἦρχεν, ἐκ τῆς χώρας ἐβούλοντο, ἔνθα δὴ ἐκ παλαιοῦ ᾤκηντο. ὁ μὲν οὖν ῥωμαίων στρατὸς, ἡγουμένου αὐτοῖς σολόμωνος, καὶ μαυρουσίων ὅσοι σφίσιν ἐς ξυμμαχίαν ἦλθον, ἐστρατοπεδεύοντο εἰς ποταμὸν ἀμίγαν· ὃς τὸ αὐρασιον ὄρος χαρρέων ὀρθίη τὰ ἐκείνη χωρία. τῷ δὲ ἰάβδᾳ, ἐς μὲν τὸ πεδίον τῆς πολεμίους αὖ πιπαίζαθαι, ἀξύμφορον ἐφαίνετο εἶναι: τὰ δὲ ἐν αὐρασίῳ ἐξηρτύετο ὅπη οἱ ἐδόκει πῆμ ὅπιθυσιν ὡς δυσκολώτατα ἔσεσθαι. πῦτο δὲ τὸ ὄρος ἡμερῶν μὲν ὁδῷ δέκα καὶ τριῶν μάλιστα καρχηδόνος διέχει· μέγιστον δὲ ἁπάντων ἐστὶν, ὧν ἡμεῖς ἴσμεν. ἡμερῶν γὰρ τριῶν
10. ἐνταῦθα ἀΐζων αὐδρὶ ἐλαφρὸς ἐστι, καὶ τῷ μὲν ἐς αὐτὸ ἰέναι βουλομένῳ δύσοδόν τε ἐστι καὶ δεινῶς ἄγριον· ἄνω δὲ ἥκοντι, καὶ ἐς τῷ ἐμαλεῖ γλωμένῳ, πεδία τε φαιεπα καὶ κρῆναι πολλαὶ, ποταμούς τε ποιοῦσαι· καὶ ᾠδαδείσων πολύ τι χρῆμα, θαυμάσιον οἷον. καὶ ὅτε σῖτος, ἐς ἐνταῦθα φύεται, ἥτε ἐπώρα ἑκάστη, διπλασία τὸ μέγιθός ἐστιν, ἢ ἐν τῇ ἄλλῃ ἁπάσῃ λιβύῃ γίνεσθαι πέφυκε· ἐστὶ δὲ καὶ φρούρια ἐνταῦθά πη ἀτμελημένα, τῷ μὴ ὁλοκλῆν ἀναγκαῖα πῆς ταύτῃ ᾠκημένοις εἶναι. ἐξ ἔτου γὰρ τὸ αὐρασιον μαυρούσιοι βασιλέως ἀφίλοντο, οὐδὲ ἐς δλέος τοῦ βαρβάρους κατέσησιν. ἀλλὰ καὶ πάλιν ταμούγαδιν, ἢ πρὸς τῷ ὄρει ἐν ἀρχῇ τῦ πεδίου πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον πολυανθρωπος οὖσα ᾤκητο, ἔρημον ἀνθρώπων οἱ μαυρούσιοι ποιησάμενοι, ἐς ἔδαφος καθεῖλον· ὅπως μὴ ἐνταῦθα ἢ δυνατὰ ἐς στρατοπεδεύεσθαι τοῖς πολεμίοις, ἀλλὰ μηδὲ κατὰ πρό-
20. φασιν τῆς πόλεως ἄγχι ἐς τὸ ὄρος ἰέναι. εἶχον δὲ οἱ ταύτῃ μαυρούσιοι καὶ τὴν πρὸς ἑσπέραν τὸ αὐρασίου χώραν, πολλῷ τε καὶ ἀγαθῷ οὖσαν. καὶ τούτων ἐπέκεινα μαυρουσίων ἔθνη ἕτερα ᾤκηντο, ὧν ἦρχεν ἐρταΐας, ὃς σολόμωνί τε καὶ ῥωμαίοις (ὡς ἔμπροσθεν ἐρρέθη) ξύμμαχος ἦλθε. τούτῳ τὸ αἰθρώπῳ ἐγὼ λέγοντος ἤκουσα, ὡς ὑπὸ τῖσι χώραν, ἧς αὐτὸς ἄρχει, οὐδενὸς αἰθρώπων εἰκοῦσιν, ἀλλὰ γῆ ἔρημος πᾶσι τοῖσιν ἄλλοις ἐστὶ· ταύτης τὰ ἐπέκεινα αἴθρωποί εἰσιν, οὐχ ὥσπερ οἱ μαυρούσιοι μελανόχροοι, ἀλλὰ λευκοί τε λίαν τὰ σώματα, καὶ τὰς κόμας ξανθοί. ταῦτα μὲν δὴ ὧδέ πως ἔχει. [Σολίμων δὲ μαυρουσίων τὶ] τοῦτ' ξυμμάχους δωρησάμενος χρήμασι μεγάλοις, καὶ πολλὰ ᾠδακιλώσαμενος, πασὶ τῷ στρατῷ ἐς ὄρος τὸ αὐρασιον, ὡς ἐς μάχην διατεταγμένος, ἀνέβαινεν: εἰόμενος, ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τοῖς τε πολεμίοις διὰ μάχης ἰέναι·
30. καὶ ἐπ' αὐτῶν διακρινεῖσθαι, ὅπη αὖ ἡ βουλομένη τῇ τύχῃ. εὖ γὰρ οὖν συσὶ τροφὰς, ὅπι μὴ ὀλίγας, σφίσι τε καὶ ἵπποις τοῖς σφετέροις οἱ στρατιῶται ἐπήγοντο. πορρωθέντες δὲ ἐς δλυχωρία πολλῇ, πεντήκοντα μάλιστα σταδίους ἠλίσαντο. τοσαύτην τὸ ὅλον ἐς ἡμέραν ἑκάστην ἀνύοντες, ἑβδομάσι ἀφικνοῦντο ἐς χῶρον· ἔνθα φρούριόν τε παλαιὸν ἦν, καὶ ποταμός τις ἄεννα. ὄρος ἀπόκλητος τῇ σφετέρᾳ γλώσσῃ λατῖνοι καλοῦσι τὸν χῶρον. ἐνταῦθα σφίσι στρατοπεδεύεσθαι ἠγγέλλοντο οἱ πολέμιοι. καὶ, ἐπειδὴ ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ἐγένοντο, πολεμίων τε οὐδὲν ἀπλῶπε· στρατοπεδευσάμενοι, καὶ ὡς ἐς μάχην ᾠδασκευασάμενοι, αὖτ' ἔμενον. ἡμερῶν τε αὐτοῖς ἐνταῦθα τριῶν χρόνος ἐτρίβη. ὡς δὲ οἵ τε πολέμιοι τὸ ᾠδάπαν σφίσιν ἐκποδὼν ἵσταντο, καὶ τὰ ὅπιτήδεια ἐπελέλοιπει· ἐνθύμιον σολόμωνί τε καὶ τῇ στρατιᾷ ἁπάσῃ ἐγίνετο, ὡς ἄρα τις πρὸς μαυρουσίων
40. τῶν ξυμμάχων ὅπιθεν ἐς αὐτοὺς γίνοιτο. οἵ γε, καὶ πρόσθεν ἀμελετήτως, τῆς ἐν αὐρασίῳ πορείας ἔχοντες· ὅπισθέν τε (ὡς τὸ εἰκὸς) ὅσα τοῖς πολεμίοις βεβουλεύμενα ἐτύγχανεν· ἐς ἑκάστην μὲν αὐτοῖς ἡμέραν λάθρα ἐπειγόμενοι, ὥσπερ ἐλέγετο· πολλάκις δὲ καὶ κατασκοπῆς ἕνεκα ἐς αὐτοὺς πρὸς ῥωμαίων σταλέντες, οὐδὲν ἀγγέλλειν ὑγιὲς ἔγνωσαν. ὅπως δὴ μὴ προμαθόντες, τροφάς τε σφίσιν ἐς χρόνον πλείους ἔχοντες, ἐς ὄρος

τὸ αὐρά-

πόλιν τε. καὶ τότε μυρουσίων τοῦ ὑπολειπομένους γυναικῶν τῶν σφετέρων τὸ λόγιον ἐσῆκε· ὡς ἄρα τὸ γῦς αὐτοῖς πρὸς ἀνδρὸς ἀγαθείου ὀλεῖται. τὸ μὲν οὖν ῥωμαίων στράτευμα ξὺν τῇ λείᾳ καὶ τῷ ἐσθλεύσᾳ, ἐς χαρχηδόνα ἐσήλαυνον. τῶν δὲ βαρβάρων ὅσοις μὴ ἀπολωλέναι ξυμβέβηκεν, ἐν βυζακίῳ μὲν ἱδρύσθαι ἀθλιώτατα ἐδόκει εἶναι· ἵνα μὴ ὀλίγοι ὄντες πρὸς λιβύων τῶν σφίσιν ἐμόρων βιάζωνται. ξὺν δὲ ἄρχουσι τοῖς σφετέροις εἰς νουμιδίαν ἀφικόμενοι, ἱκέται γίνονται ἰάβδα, ὃς τῶν ἐν αὐρασίῳ μαυρουσίων ἦρχεν. μόνοι δὲ μαυρουσίων ἐν βυζακίῳ διέμειναν ὧν ἡγεῖτο αἰτίλας. ὃς δὴ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πλὴν ἐς ῥωμαίους πίστιν φυλάξας, κακῶν ἀπαθὴς ξὺν τοῖς ὑπηκόοις τοῖς αὐτοῦ ἔμεινεν. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐν βυζακίῳ ἐγίνετο, ἐν τούτῳ ἰάβδας, ὃς τῶν ἐν αὐρασίῳ μαυρουσίων ἦρχε, πλέον ἢ τρισμυρίους ἀνδρας μαχίμους ἐπαγόμενος, ἐλήϊζετο τὰ δὴ νουμιδίας χωρία, ληϊσπαδίζει τε τῶν λιβύων πολλούς. ἐτύγχανε δὲ ἀληθίας ἐν κεντυρείαις τῶν ἐκείνῃ φρουρίων φυλακὴν ἔχων. ὃς τῶν αἰχμαλώτων τινὰς ἀφελέσθαι τοῦ πολεμίους ἐν ασουσῇ ἔχων, ξὺν οὔννοις τοῖς αὐτοῦ ἐπεμφθείς, ἐδηλομήκοντα μάλιστα οὗτοι, ἔξω τῶ φρουρίου ἐγένετο. λογισάμενός τε ὡς οὐκ εἴοιτε ἐπὶ πλήθει μαυρουσίων ποσούτῳ ξὺν αὐθράσει ἐβδομήκοντα ἐς χεῖρας ἰέναι, στενοχωρίαν καταλαβεῖν τινὰ ἤθελεν· ὅπως αὐ δι' αὐτῆς ὁδῷ ἰόντων τῶν πολεμίων, τῶν τινας αἰχμαλώτων αἱρήσεσθαι δύναιτο εἴη. καὶ (οὐ γὰρ ἔστι ταὐτὸν τὸ ἐνταῦθα ὁδὸς) ἐπεὶ πόλις ὕπαιθα παρακεῖται τῶν ἐκείνῃ χωρίων ἐστὶν, ἐπίνειον τῆδε. πόλις ἐστὶ παλαιὸν πόλισμα ὄνομα, τότε μὲν ἀτείχιστον οὖσα, κρηπῖδι δὲ μεγάλῃ τινὰ ἐν στενοχωρίᾳ πολλῇ ἔχουσα. ταύτῃ ἀληθίας τῷ κριῷ καταλαβεῖν ἔγνω· λογισάμενον, ὡς δίψῃ ἀναγκαζόμενοι ἐνταῦθα πάντες ἀφίξονται οἱ πολέμιοι: ἄλλο γὰρ ὕδωρ ἄγχιστά πη ὡς ἤκιστά ἐστι. πᾶσι μὲν οὖν τὸ τῶ πλήθους ἐκλογιζομένοις ῥᾴδιον, ἔδοξε μανιώδης αὐτοῦ ἡ ἔννοια εἶναι. οἱ δὲ μαυρούσιοι κέπῳ τε πολλῷ καὶ πίνει μεγάλῳ, θέρους ὥρᾳ, ἀμιλληθέντες· δείψῃ τε (ὡς τὸ εἰκὸς) ἀπ' αὐτοῦ μεγίστῃ ἐχόμενοι: ῥᾳδίᾳ τῷ κριῷ δρόμῳ πολλῷ ἦλθον, οὐδὲν ἐκαπόνημα ἐν νῷ ἔχοντες. ἐπεὶ δὲ τὸ ὕδωρ πρὸς τῶν πολεμίων ἐκέκμηκον εὗρον· ἀπορούμενοι ξύμπαντες ἔσπασαν, τοῦ πλήθους τῆς ἰσχύος ἤδη διαπεπηδήκοτος σφίσι τῇ τοῦ ὕδατος ἀπορίᾳ. διὸ δὴ ἰάβδας τῷ ἀληθίᾳ ἐς λόγους ἦκεν, τὸ τριτημόριον οἱ δόσεσθαι ὁμολόγει τῆς λείας, ἐφ' ᾧ δὴ μαυρούσιοι πίσωσιν ἅπαντες. ὁ δὲ τὸν μὲν λόγον ἐνδέχεσθαι οὐδαμῇ ἤθελε· μονομαχεῖν δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ τούτων ἠξίου. τῷ τε ἰάβδᾳ ταύτῃ δὴ δεξαμένου πλὴν προκλῆσιν: ξυνέκειντο, ἡσυχίαν (αὖ οὕτω τύχῃ) τῷ ἀληθίᾳ, μαυρουσίους πᾶν. ἔχαιρέ τε ἅπας ὁ τῶν μαυρουσίων στρατὸς· ἐλπίδες ὅτιες, ἐπεὶ ἀληθίας μὲν ἰσχνός τε ἦν καὶ οὐ μέγας τὸ σῶμα, ἰάβδας δὲ κάλλιστός τε ἦν καὶ μαχιμώτατος μαυρουσίων ἁπάντων, ἄμφω μὲν οὖν ἱππεῖς ἐτύγχανον ὄντες. ὁ δὲ ἰάβδας τὸ δοράτιον ἠκόντισε πρῶτος. οὔπω ἀληθίας ἐπ' αὐτὸν *ἴσχνι, χειρὶ λαβίδι τῇ δεξιᾷ ῥᾳδίᾳ δόξαν ἰσχύσας, ἰάβδαν τε καὶ τοῦ πολεμίους κατέπληξε. τῇ δὲ λαιᾷ χειρὶ τὸ τόξον ἐτείνας· αὐτίκα, ἐπεὶ ἀμφιδέξιος ἦν, τὸν ἰάβδα ἵππον βαλὼν ἔκτεινε. πεσόντος τὸ αὐτοῦ, ἵππον ἕτερον τῷ ἄρχοντι μαρμουσίων ἤγεν. ἐφ' ὃν αὐαθόρων ἰάβδας δίδυς *ἔφυγε· καὶ οἱ κέσμῳ οὐδενὶ ὁ τῶν μαυρουσίων στρατὸς εἵπετο. ὅ τε ἀληθίας τοῦ τε αἰχμαλώτου καὶ τὴν λείαν ἀφελόμενος ξύμπασαν, ὄνομα μέγα ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ἀνὰ πᾶσαν λιβύην ἔσχε. ταῦτα μὲν οὖν [τῇδε ἐχώρησε. σολόμων δὲ ἐν καρχηδόνι ὀλίγον τινὰ] διατρίψας χρόνον, ὅπῃ τε ἔρος τὸ αὐρασίου καὶ ἰάβδαν ἐπῆγε τὸ στράτευμα· ἐπενεγκὼν αὐτῷ ὅπλα, ἰσχνὸς ὁ ῥωμαίων στρατὸς πλὴν ἐν βυζακίῳ ἀκολίαν εἶχε, πολλὰ ἐληΐσατο τῶν ἐν νουμιδίᾳ χωρίων. καὶ ἰὼ δὲ οὕτως. ὥρμων δὲ σολόμωνα ὅπῃ τὸν ἰάβδαν μαυρουσίων ἄρχοντες ἕτερον, μαστιγας τε καὶ ὀρθαίας, τῆς σφετέρας ἔχθρας ἕνεκα: μασ-

ἠπείγετο. ἰδὼν δὲ Θεοδ. τοὺς στρατιώτας καταπεπληγμένους τῷ τῶν ἐναντίων ὁμίλῳ, πολὺ σοφώτερον ἢ ἐν τῇ πρώτῃ μάχῃ μεγαλυμῴνων· ξυγκαλέσας τὸ πλῆθος, ἔλεξε τοιάδε. τὸ μὲν δέος, ὦ ἄνδρες ὑμᾶς οἱ πολέμιοι χρῶνται, οὐχ ἑτέρου τοῦ κατηγόρου δεῖται, ἀλλ' αὐτοπάγγελτον ἐξελήλεγκται τὴν οἴκοθεν ἐπαγόμενον μαρτυρίαν. ἐρᾶται γὰρ δή που Θεοδ. ἐναντίους ἐς τόσας μὲν καὶ τόσας μυριάδας ξυνειλεγμένους· εὐπλινθοῦντας δὲ ἡμῖν, ἐς τὸ πεδίον καταβαίνοντας, ξυμβαλεῖν· οὐδὲ πιστεύειν ὅπλοις αὐτοῖς ἔχοντας, ἀλλ' εἰς τὴν τοῦ χωρίου τούτου δυσκολίαν καταφυγόντας. ὥστε ὑμῖν οὐδέ τι ἐγκελεύεσθαι ἐν τῷ παρόντι ἐπάναγκες. οἷς γὰρ τὰ πράγματα καὶ ἡ τῶν πολεμίων ἀθένεια τὸ θαρσεῖν διδόασιν, οὐδὲν (εἰμὶ) τῆς ἐκ τῶν λόγων ὠφελείας δεήσεται. νῦν δὲ ὑμᾶς ὑπομνῆσαι δέησει· ὡς, ἐπὶ μετὰ τῆς δυτυχίας καὶ τῇδε τῇ ξυμβολῇ διενέγκωμεν, λελείψεται ἡμῖν (βασιλέων τε νενικημένων, καὶ μαυρουσίων ἐς ταὐτὸ τύχης ἐληλακότων) τῶν λιβύης ἀγαθῶν ἅπαντα πάντων, οὐδὲν ὅ, τι καὶ πολέμιον ἐννοεῖν ἔχουσιν. ὅπως δὲ μὴ κατὰ κορυφὴν ὑμᾶς οἱ πολέμιοι βάλλωσιν· μηδέ τι ἐκ τοῦ χωρίου ἡμῖν γίγνοιτο * βλαβερόν: ἐγὼ προνοήσω. προῶμεν ὡς ἀκροβολισόμενοι τοῖς πολεμίοις· θεόσδωρον ἐκέλευεν, ὃς τῶν ἐξευβιτώρων ἡγεῖτο (οὕτω γὰρ Θεοδ. φύλακας ῥωμαίοις καλοῦσι) πεζοὺς χιλίους ἑπομένους ἀμφὶ δείλαιαν ὀψίαν, ἔχοντά τι καὶ τῶν σημείων πινὰ, ἐς τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον τοῦ βουργάωνος λάθρᾳ ἀναβῆναι, οὗ μάλιστα δύσβατόν τι τὸ ὄρος, καὶ χαλεπόν τι διαπορεύσειν, λευκοπετρίας, ὥστε, ἐπειδὰν ἄγχι ἐς τὸν τοῦ ὄρους κολωνὸν ἥκωσιν, ἐνταῦθα ἡσυχάζοντας τὸ λοιπὸν ἀκροκνημίων· ἅμα δὲ ἡλίῳ ἀνίσχοντι καθύπερθεν φανησομένους τῶν πολεμίων καὶ τὰ σημεῖα ἐνδεικνυμένους βάλλειν. ὁ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίει. καὶ ἐπειδὴ πρῶτα λευκῶν τῶν νυκτῶν. ἀμφὶ τὰ κρημνώδους ἐγγὺς τοῦ σκοπέλου ἀφικόμενοι μὴ ὅτι μαυρουσίους, ἀλλὰ καὶ ῥωμαίους ἅπαντας ἔλαθον. ἐς * πρὸς φυλακὴν γὰρ τῷ λόγῳ ἐστάλοντο, μή τις ἔξωθεν ἐς τὸ στρατόπεδον κακουργήσων ἴοι. ὀρθρου δὲ βαθέος σὺν πολέμων παντὶ τῷ στρατῷ κατὰ τοῦ βουργάωνος τὰ ἔκατα ὅτι τοῦ πολεμίους ἀνέβαινε. καὶ ἐπειδὴ πρωῒ ἐγεγόνει, ἐγγύς τε οἱ πολέμιοι καθεωρῶντο· σχέτι γυμνῷ, ὥσπερ τὸ πρότερον, οἱ στρατιῶται τῷ τοῦ ὄρους ὑπερβολῇ ὁρῶντες, ἀλλὰ καθόπλων τε ἀνάπλειον, καὶ σημεῖα ῥωμαϊκὰ ἐνδεικνυμένων (ἤδη γὰρ ἡ * ὑπερφαίνει τὴ ἡμέρας:) διηπορεῦντο. ἐπεὶ δὲ τῶν χειρῶν οἱ ἐν τῇ ἄκρᾳ ἦρχον· οἵτε ῥωμαῖοι τὸ στράτευμα οἰκεῖον εἶναι, καὶ οἱ βάρβαροι ἐν μέσῳ τῶν πολεμίων γεγονέναι ἠθάνοντο· βαλλόμενοι δὲ ἑκατέρωθεν, καὶ οὐ παρὸν σφίσι τοῦ πολεμίους ἀμύνεσθαι: ἐς ἀλκὴν μὲν σχέτι ἔβλεπον, ἐς φυγὴν δὲ αὐτίκα ξύμπαντας ὥρμων. οὔτε δὲ ἐς τὸ βουργάωνος τὴν ὑπερβολὴν αἰσθραμεῖν ἔχοντες, πρὸς τῶν πολεμίων κατεχομένην· οὔτε ἐς τὸ ἐμαλὲς διὰ τοῦ πρόσθου προϊέναι, ἐνθένδε σφίσιν ὑπικειμένων τὰ ἐναντία: ἐς τε τὸ νάπλιον, καὶ ἐς τῶν σκοπέλων τὸν ἕτερον, δρόμῳ πολλῷ ἤεσαν· οἱ μὲν αὐτοῖς ἵπποις, οἱ δὲ καὶ πεζῇ. ἅτε δὲ ὁμίλου πολυὺς ἐν φόβῳ καὶ θορύβῳ μεγάλῳ φεύγοντες, σφᾶς τε αὐτοὺς ἔκτεινον, καὶ ἐς τὸ νάπλιον βαθεῖαν χαμηλὴν οὖσαν ὑπιππεύοντες ἀεὶ οἱ πρῶτοι ἔθνησκον· τοῖς μὲν τοι ὄπισθεν ἰοῦσιν ὑπερέχοντο ἔτι κακοῦ αἴσθησιν. ἐπεὶ δὴ τε τεθνεώτων ἵππων τε καὶ ἀνθρώπων ἠνάπλεωτο ἐμπλέως γιγνομένη, διέβασιν ἐκ τοῦ βυργάωνος ἐς ὄρος ἐποίει τὸ ἕτερον· ἐνταῦθα ἐσώζοντο οἱ ὑπολειπόμενοι, διὰ τῶν σωμάτων τὴν πορείαν ποιούμενοι. ἀπέθανον δὲ ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ μαυρουσίων μὲν μυριάδες πέντε, ὡς αὐτῶν ἰχνηλάτοντο οἱ πεμπόμενοι· ῥωμαίων δὲ τὸ πρόσπαν οὐδεὶς. οὐ μὴν οὐδὲ πληγήν τινα ἔλαβεν, ἢ πρὸς τῶν πολεμίων, ἢ τύχης αὖτε ξυμβάσης τινὸς: ἀλλὰ ἀκροφυεῖς ἅπαντες τῆς νίκης ἀπώναντο ταύτης. διέφυγον δὲ καὶ οἱ τῶν βαρβάρων ἡγούμενοι πάντες· πλὴν * τε δή ὅτι ἐσδιαλάσας, πίστις λαβὼν, ῥωμαίοις αὐτὸν ἐνεχείρισεν· γυναικῶν μέν τοι καὶ παίδων λείαν τοσαύτην τὸ πλῆθος ῥωμαῖοι εἷλον, ὥστε πρόβατον πρὸς παῖδα μαυρούσιον τοῖς ἀνεῦσθαι βουλομένοις ἀπέδοντο.

βλαβερόν

προνοήσω

ἐσφυλακὴν

ὑπερφαίνει

I. S.

εἶναι· γνώμης ἁμαρτάνει. ἡ μὲν γὰρ τὸ πολέμου ῥοπὴ τῇ τὸ στρατηγεῖν ἀρίστῃ κρίσει πίφυκε. βελισάριον δὲ, ὃς τῆς βανδίλων ὑπερκρατησάσης αἰτιώτατος γέγονε, σκῆψιν νῦν ἡμῖν ἐσηκέναι, πεποίηκε τὸ διαμένειν. ἄλλως τε καὶ ἡμεῖς βανδίλους πολλάκις νενικηκότες, βουλόντες τε τὴν αὐτῶν δυνάμιν, ἐπιμόνῳ τε καὶ ὀσπουδαίῳ ῥωμαίοις τὸ κατ' αὐτῶν πεπιήμεθα κράτος. καὶ νῦν δὲ πολεμίων τῶνδε κρατήσειν, ἢ τῷ ἔργῳ ἀνδραγαθιζόμενοι, ἐλπίδα ἔχομεν. τοσοῦτον δὲ οἱ μαυρούσιων ἄρχοντες ὑπερκεκλυκότες, τῆς ξυμβολῆς εἶχοντο. καὶ τὰ μὲν πρῶτα πολλὴ ἀκοσμία ἐς τὸ ῥωμαίων στράτευμα ἐγεγόνει. οἱ γὰρ ἵπποι αὐτῶν, τῇ τε κραυγῇ καὶ τῇ ὄψει τῶν καμήλων ἀχθόμενοι, ἀνεχαίτιζόν τε· καὶ ὀπερριπτοῦντες σὺν ὀπισθάτας, οὐδενὶ κόσμῳ οἱ πολῖται ἐφέροντο. καὶ ἐς τοῦτο ἐπικόρομας ποιούμενοι οἱ μαυρούσιοι, καὶ τὰ δόρατα, ὅσα σφίσιν ἐς τὰς χεῖρας ἦν, ἀκοντίζοντες· θερύσου τὰ αὐτῶν ἐμπαλάσσει τὸ στράτευμα ἐπίσω, καὶ οὐδὲ ἀμυνομένους οὐδὲ ἐς πεζὸν ἰόντας ἔπληττον. ὕστερον δὲ σολόμων, κατιδὼν τὰ πρασσόμενα, ἔκπυστον τοῦ ἵππου ὀσπουδάσαι πρῶτον, καὶ σὺν ἄλλους ἅπαντας ἐς τοῦτο ἐσάγει. καὶ ἐπειδὴ ἀπέβησαν· τοὺς μὲν ἄλλους ἐνεπίλεπτο ἡσυχάζουσι, καὶ τὰς ἀσπίδας περιβαλλομένους, διεχομένους τε τὰ πρόσω τῶν πολεμίων πεμπόμενα, ἐς τὴν τάξιν μένειν. αὐτὸς δὲ στρατιώτας οὐκ ἧσσον ἢ πεντακοσίους ἐπιγόμενον, ἐς τὸν τοῦ κύκλου ἐπίσκηψιν ἰέναι· ὡς δὴ τὰ ξίφη ἀνελομένους, σκιδνᾶσθαι καμήλους, αἳ πρώτην ἐσηκέσαν, κτείνειν. τῷ μαυρουσίων μὲν, ὅσοι σκηνὴν ἐπάχαται, εἰς φυγὴν ὥρμηντο. οἱ δὲ ξὺν τῷ σολόμωνι κτείνουσι καμήλους ἀμφὶ δισχιλίους· αὐτίκα τε ὁ κύκλος, ἐπεὶ αἱ κάμηλοι ἔπεσον, ἐνθα μὲν ῥωμαίοις ἐγίνετο ἡ αὐτοῦ μένουσιν ἐς τοῦ κύκλου μέσον ἐχώρουν, ἔνθα αἱ μαυρουσίων γυναῖκες σκάθηντο. οἱ δὲ βάρβαροι σκηπτόμενοι, ἐς τὸ ὄρος, ὅπερ ἄγχιστα ἦν, ὑποχωροῦσι. φεύγοντάς τε αὐτοὺς ξὺν πάσῃ ἀκοσμίᾳ, ὑπεστόμωσαν ῥωμαῖοι ἱκτεῖναι. ἐλέγετο μαυρουσίων μύριοι ἐς τοῦτο τοῦ πόνου ὑποθανεῖν. γυναῖκάς τε πάσας ξὺν τοῖς παισὶν ἐς αἰχμαλωσίαν λόγῳ ἐγένοντο. καὶ καμήλους οἱ στρατιῶται πάσας, ὅσας οὐκ ἔκτειναν, ἐλήσαντο. ὕστερον τῷ ῥωμαίοις μὲν ξὺν πάσῃ τῇ λείᾳ ἐς καρχηδόνα ἦεσαν· τὸν δὲ νικητὴν ἔρετμὸν ἄγοντες. οἱ δὲ βάρβαροι θυμῷ χρώμενοι, παθημάτι δὲ ῥωμαίους αἰτίᾳ, οὐδένα σφῶν ὑπελίποντο, ἐστρατώσαντο. καὶ καταθέντες τὰ ἐς ζυγακίῳ χωρία ἥρξαντο, οὐδὲ μιᾶς ἡλικίας τῶν σφίσι φανερῶς ἐπιόντων φειδόμενοι. ἅρπη τε πολέμωνι ἐς καρχηδόνα ἐλήλακεν, βαρβάροις παθεῖν μεγάλῳ ἐς βυζάκιον ἐλήλυθεναι. καὶ λήζεσθαι πάντα τὰ σκηνῆ, ἠγγέλλοντο. ἄρας οὖν κατὰ τάχος παρὰ τὸ στρατὸν ἐπ' αὐτοῦ ἦει. γόμφοι δὲ ἐς βυρσάωνι, ἔνθα οἱ πολέμιοι ἐστρατοπέδευσαν· ἡμέρας μὲν πένε αὐτοῦ ἐμεῖναν, ὅπως, ἐπειδὰν πάχιστα ἐς τὸ ὁμαλὲς γένωνται οἱ μαυρούσιοι, τῆς ξυμβολῆς ἄρχοι ὡς δὲ σκῆνοι ἐς τὸ ὄρος ἔμενον· διὰ τί ὡς ἐς μάχην καὶ οὐκ ἐσμεν τὸ στράτευμα: εἰ δὲ μαυρούσιοι ἐς μὲν τὸ πεδίον ἦκισα ῥωμαίους τε λοιπὸν ἐς μάχην ἰέναι διενοοῦντο (ἤδη γὰρ αὐτοῦ ἀμαχόντι δι' ἐσήν,) ἐς δὲ τὸ ὄρος ἤλπιζον. ἔστι δὲ τὸ [βουρσάων] ὄρος πολὺ μὲν ὑπέρμεγα, καὶ τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον διαπρὸς ἄβατον· τὰ δὲ πρὸς ἑσπέραν δύσφορόν τε καὶ ὑπόπτως ἔχει. καὶ σκοπίλῳ ὑψηλῷ σφόδρα ἀπέχειν νάπῃ τινὰ ἐς μέσον σφῶν ἐρχομένῳ στενὴ μέν κομιδῇ, ἐς βάθος δέ τι ἄβατον καθειτάνασαι. οἱ δὲ βάρβαροι τὴν μὲν ἄκραν τοῦ ὄρους ἀπέλιπον αὐτῶν ἔρημον, οὐδὲν ἐνθένδε πολέμιον οἰόμενοι σφίσιν ἔσεσθαι· ὁμοίως δὲ καὶ τὴν ἀμφὶ τὸν πρόσπολα χῶρον ἔλιπον, οὐδὲ δυσόδου ὁ βουρσάων ἦν. κατὰ δὲ τὰ μέσα στρατοπεδευσάμενοι ἔμενον· ὅπως ἢν οἱ πολέμιοι ὑπὲρ σφᾶς ἀνιόντες μάχης ἄρξωσιν, αὐτοὶ ἅδην ὑπερθεν σκήνων γενέμενοι, κατὰ κορυφὴν βάλλωσιν. ἦσαν δὲ αὐτοῖς ἐς τὸ ὄρος καὶ ἵπποι πολλοὶ· ἢ ἐς φυγὴν παρεσκευασμένοι, ἢ ἐς τὴν διῶξιν, ἢν τῆς μάχης κρατήσωσι. σολόμων δὲ, ἐπεὶ εἶδε σὺν μαυρουσίοις σκέπτεσθαι ἐς τὸ ὁμαλὲς ἰθέλοντας διαμαχεῖσθαι, καὶ ἅμα τῇ πρόσοδείᾳ τὸ ῥωμαίων στράτευμα ἐς χωρίον ἐρήμου ἥκειν: ἐς χεῖρας ἐλθεῖν τοῖς πολεμίοις ἐς τὰ βουρσάων,

ἠπείγε-

ἡσύχαζον. σολόμων δὲ τὸ μὲν ἥμισυ τῶ μαυρουσίων κύκλου, ὃ πρὸς τῷ ὄρει ἐπύχαιεν [ὂν, ἀφῆκεν, οὐδένα ἐπαῦθα καθεσηκάμβρ. ἔδεισε γὰρ μὴ] καπέντες τι οἱ ἐν τῷ ὄρει σολέμιοι, καὶ οἱ ἐν τῷ κύκλῳ ὀπισρεφόμβροι, ἀμφιβόλους ἐν τῇ ϖῤῥαπάξει σῦ ἐκείνῃ καθομβρους σοιήσωνται. ἐς δὲ τὸ κύκλου τὸ λειπόμβρον ὅλον αὐτὰξας τὸ ϛράτευμα, ἐπειδὴ αὐτῶν σῦ σολλοὺς εἶδε σφοβημβρους τι καὶ θαρσοῦντας, Δᾳὸ τὰ ἐς αἰγὰν τι καὶ ῥουφῖνον ξωσενεχθέντα· βουλόμβρ. ϛαίμνησιν αὐτοῖς σοιήσαθαι τῦ θαρσεῖν, ἔλεξε σιάδε. Ἄνδρες οἱ βελισαρίῳ ξωσρατευόμβροι, μηδεὶς ὑμᾶς τῦ θαρσεῖν, ἐλέξε σιάδε. ἀνδρῶν τῶνδε φόβ. εἰσίτω· μηδὲ, εἰ μαυρούσιοι κατὰ μυριάδας πέντε σωεσ-
λεγμβροι ῥωμαίων ἤδη πεντακοσίων ἐκράτησαν, τῦτο ὑμῖν ἐν ϖῤῥαδείγματ. μοίρα
10. γενέαθω: ἀλλ' ἀναμνήαθητε μὲν τῆς ἀρετῆς τῆς ὑμετέρας· ἐκλογίζεαθε δὲ ὡς βανδίλοι ‖ ἴσ. ἀκοσιτὶ
μὲν μαυρουσίων ἐκράτησε, ὑμεῖς δὲ βανδίλων * ἀκοντὶ κύριοι τῷ σολέμῳ γεγένεαθε· * παρὰ
καὶ ὡς σῦ τῶν μειζόνων κεκρατηκότες * ϖῶς τῶν καταδεεσέρων σφοβῆαθε, οὐδίκαιον.
καί τι σάντων ἀνθρώσων ἐς ἀγῶνα σολέμου φαυλόσατον εἶναι δοκεῖ τὸ μαυρουσίων ἔθν. γυμνοί τι γὰρ οἱ σολεῖσί εἰσι· καὶ αὐτῶν ὅσοι ἀσσίδας ἔχουσι, βραχείας τὰ σαύτας καὶ σὺκ εὖ σεσημβρίας, οὐδὲ ἀσωθεῖαθαι τὰ ϖῤῥοσίοντα δυνάμβρας, ϖῤῥοβέβλωσαι. καὶ τὰ δύο σῶσα δοράσα δοσῤῥίψαντες, ὦ μή τι δράσωσιν, αὐτόματοι ἐς φυγὴν τρέσονται. ὥστε πάρεσιν ὑμῖν τὴν σρώτην φυλαξαμβρους τῶν βαρβάρων ὁρμὴν, ἀνελέαθαι οὐδενὶ σόνῳ τὸ τῦ σολέμου κράτ. τῆς δὲ ὑμετέρας ϖολίσεως ἡλίκον ϖῤῥὸς σῦ ἕκασσον τὸ Δαλλάσσον ἐσίν; ὁρᾶσι δὴ σου καὶ σύτων ἔχω, ψυχῶν μὲν
20 ἀρετὴ, καὶ σωμάτων ἀλκὴ, καὶ σολέμων ἐμσειρία, καὶ τὸ θαρσεῖν, Δᾳὸ τὸ σάντας ἤδη νενικηκέναι σῦ σολεμίους, ὑμῖν ϖῤῥόσεσιν· οἱ δὲ μαυρούσιοι σύτων ἁσάντων ἐσερημβροι, μόνῳ τῷ σφῶν αὐτῶν ὁμίλῳ σεσθόυσι. ῥᾴον δὲ ὀλίγοι, ὡς ἄρισα σαρεσκαθασμβροι, σληθ. σὸκ ἀγαθῶν τὰ σολέμια νικῶσιν ἀνθρώσων, ἢ ϖῤῥὸς αὐτῶν ἡσσῶνται. τῷ μὲν γὰρ ἀγαθῷ ϛρατιώτῃ τὸ θαρσεῖν ἐφ' ἑαυτῷ πάρεσι: τῷ δὲ ἀνάνδρῳ τὸ τῶν σωσπαγμβρων σληθ. ἐς ὀπισφαλῆ ϛενοχωρίαν ὡς τὰ σολλὰ ϖῤῥοίσεσθαι. καὶ μὲν καὶ καμήλων τῶνδε ὑμᾶς ὑσερφρονεῖν ἄξιον· αἳ οὔσι ἀμοίρους σῆς σολεμίοις εἰαίσι εἰσι, καὶ σληγεῖσαι (ὡς τὸ εἰκὸς) μείζον. ταραχῆς τι καὶ ἀσαξίας αἴσιαι σύσις γδήσονται. καὶ τὸ ϖῤῥόσωσις, ὃ Δᾳὸ τὸ ϖῤόσρον δίημερῆσαι οἱ σολέμιοι κέκτηνται, ὑμῖν ξωαγωνιᾶσθαι ξυμβήσεται. σόλμα γὰρ τῇ μὲν δυνάμει ξυμμεσρημβρη, σάχα τι καὶ σῦ αὐτῇ χρωμβρους
30. ὀνήσει· ὑσειραίρασα δὲ σαύτην εἰς κίνδυνον ἄγει. ὧν ἐνθυμούμβροι, καὶ τῶν σολεμίων καταφρονῆσε· σιγῇ τι καὶ δόσονώσρον τῆς τῶν βαρβάρων ἀνδρίας κρατήσομβρ. ϖῤῶσα μὲν σολόμων εἶσεν. οἱ δὲ τῶν μαυρουσίων ἄρχοντες ἐσειδὴ καὶ αὐσὶ σῦ βαρβάρους καθαπλησμβρους τὴν ῥωμαίων ἀνδρίαν εἶδον, βυλόμβροι αὐτῶν τὸ σληθ. σῦσι τὸ θαρσεῖν αὖθις αὐσικαθίσασαι, σιάδε σαρεκελάσαντο. Ὡς μὲν ἀνθρώσεια ῥωμαῖοι σώματα ἔχυσι, & οἷα σιδήρῳ σληγάμβρα εἶχεν· μεμαθήκαμβρ, ὦ ξυσραπῶσαι, οἷς αὐτῶν ἔναγχ. σῦ σάντων ἀρίσους σῇ μὲν καταχωθέντας σῖς δόρασι τοῖς ἡμετέροις ἐκτείναμβρ· σῇ δὲ ἀρσάσαντες, δορυαλώσυ ἡμῶν αὐτῶν σεσοιήμεθα. τούτων δὲ σιύτων ὄντων· ὡς καὶ νῦν αὐτῶν τῷ σληθει Δᾳὸ σολὺ σροέχειν αὐχῶμβρ, ὁρᾶν σάρεσι. [καὶ μὲν καὶ ὑσὲρ τῶν μεγίσων ἡμῖν ὁ ἀγών ἐσιν: ἡ λυδίης ἀσάσης] κυρίοις εἶναι· ἢ σῖς ἀλαζόσι τυ-
40 σις δηλοῦσιν. ὥστε ἡμῖν ἀνάγκη ὡς μάλισα ἐν τῷ σαρόντι ἀνδραγαθίζεαθ. οἷς γὰρ ὑσὲρ τῶν ὅλων ὁ κίνδυ. μὴ οὐχὶ ἀψυχοσάσις εἶναι ἀξύμφορον. τῆς δὲ τῶν σολεμίων ὀσλίσεως ὑσερφρονεῖν ἡμᾶς ϖῤοσήκει. ἴῶ σι γὰρ σιζῆ ἐφ' ἡμᾶς ἴωσιν· σὸκ εὐσαλεῖς ἔσονται. ἀλλ' ἡσυχήσονται σῷ μαυρουσίων σάχει· καὶ τ' ἵσσον αὐσῖς ἤσι τῶν καμήλων ἅψις ἐκσλήξασι· καὶ τ' ἄλλον ξ' σολέμιν θόρυβον ἡ τάσων χρυσὴ ὑσερηχῆσαι, ἐς ἀσαξίαν (ὡς γε τὸ εἰκὸς) καταπήσεται· καὶ σῷ ἐς βανδίλους νίκῃ ἣ σις ἐκλογιζόμβρ. αἰσχυναγωνίσυς αὐσῦ οἴεται

δποτάτω οἰκεῖν καρχηδόνα ἠνάγκασαν. ἔπειτα δὲ ῥωμαίοις πάντων καθυπέρτερα τῷ πολέμῳ ἡμόμην, μαυρουσίους μὲν ἐς ἐσχατιὰς τῆς ἐν λιβύῃ οἰκουμένης χώρας ἱδρύσαντο· καρχηδονίους δὲ, καὶ λιβύας σφῶν ἄλλους, κατηκόους σφίσιν ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ἐποιήσαντο. ὕστερον δὲ οἱ μαυρούσιοι πολλὰς κατὰ βασιλέων νίκας αἰειλόμενοι, μαυρετανίαν τὴν πρὸς νοτίου καλουμένην, ἐκ χαλεπῶν μέχρι τῶν καισαρείας ὀρίων τεινούσαν, καὶ λιβύης τῆς ἄλλης τὰ πολλὰ ἔσχον. τὰ μὲν δὴ τῆς μαυρουσίων ἐν λιβύῃ ἐποικήσεως τοιαύτη πη ἔσχε. σολόμων δὲ τὰ ἐς ῥουφῖνον καὶ αἰγαῖ ξυνειχθέντα ἀκούσας· τὸν τε πόλεμον ἐν ὠδησκοῦ ἐποιεῖτο, καὶ πρὸς σοῦρ μαυρουσίων ἄρχοντας ἔγραψε πάσῃ. ἤδη μὲν καὶ ἄλλοις ἀνθρώπων ποσὶν ὀπονενοῆσθαί τε καὶ ὀπολωλέναι πυνθάνεσθαι ἔστιν, οἳ οὐδενὶ πρότερον πυκνηρώσαι ἔσχον, ὅπη καὶ αὐτοῖς τὰ τῆς ὀπονοίας ἐκβήσεται· ὑμεῖς δὲ, οἷς τὸ ὠδάσκημα ἐγγύθεν ἐκ τῶν ξυσίκων ὑμῖν βασιλέων ἐστὶ, τί ποτὲ ἄρα παθόντες χεῖρές τε αἰταίρειν ἔγνωτε βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ; καὶ πῶς ὑμῶν αὐτῶν σωτηρίαν προΐεσθε; καὶ ταῦτα ἔρκους τε σοῦρ ὁμοίως σοῦρ ἐν χράμμασι δόντες, καὶ σοῦρ παῖδας σοῦρ ὑμετέρους τῶν ὁμολογημάτων ἐνέχυρα παρεχόμενοι; ἢ ὀπόσῳ ξίν τινα ἐγνώκατε πιστεῦσαι, ὡς ὑμῖν οὔτε θεοῦ, οὔτε πίστεως, οὔτε τῆς ξυγγενείας αὐτῆς, οὔτε τῆς σωτηρίας, οὔτε ἄλλου ὁτουοῦν ἐστὶ λόγου; καίτοι, εἰ τὰ ἐς τὸ θεῖον ὑμῖν οὕτως ἤσκηται, τίνι ξυμμάχῳ πεποίθατε ὀπὶ τὸν ῥωμαίων βασιλέα χωρεῖτε; εἰδὲ, σοῦρ παῖδας ὀπολοῦσθε, φράσατε· τί ποτὲ ἐστὶν ὑπὲρ ὅτου κινδυνεύειν βεβούλησθε; ἀλλ' εἰ μὲν ἤδη τις εἰσῆλθεν ὑμᾶς τῶν φθασάντων μεταμελόμενος· γράψατε, ὅπως ὑμῖν οὔπω λελῴφηκεν, δίξασθε ῥωμαίοις πόλεμον μετὰ τῶν ὅρκων οἷς ἐλωβήσασθε καὶ τῆς ἐς σοῦρ παῖδας σοῦρ ὑμετέρους ἀδικίας ὑμῖν πεποιήσεται. ποσῶς μὲν σολόμων ἔχραψεν. οἱ δὲ μαυρούσιοι ἀπεκρίναντο ὧδε. Βελισάριος μὲν ἐπαγγελίαις μεγάλαις ἡμᾶς πρὸς ἑαυτὸν ἐλθόντας, ὅπως βασιλέως ἰουστινιανοῦ κατηκόους εἶναι· ῥωμαῖοι δὲ τῶν ἀγαθῶν ἡμῖν οὐδενὸς μεταδόντες, λιμῷ πιεζομένους ἠξίωσαν φίλους τε ἡμᾶς καὶ ξυμμάχους ἔχειν. ὥστε εἰκότως ἂν μᾶλλον ὑμῖν ἢ μαυρουσίοις τὸ μὴ πιστοὺς καλεῖσθαι προσήκει. λύουσι γὰρ τὰς σπονδὰς, οὐχ ὅσοι ἀδικούμενοι ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς τῶν πέλας κατηγορουῦσι ἀφίστανται· ἀλλ' ὅσοι ὑποσπόνδους ἔχειν ἀξιοῦσί τινας, εἶτα βιάζονται. καὶ τὸν θεὸν πολέμιον σφίσι ποιοῦνται, οὐχ οἱ αὐτὰ τὰ σφέτερα αὐτῶν κομιούμενοι ἐφ' ἑτέρους χωροῦντες· ἀλλ' ὅσοι τῶν ἀλλοτρίων ὑπερβατεύοντες, ἐς κίνδυνον πολέμου καθίστανται. παίδων μὲν τί ἕνεκεν ὑμῖν μελήσει, οἷς μίαν ἄγεσθαι γυναῖκα αἰάγκη· ἡμᾶς γὰρ, οἷς καὶ κατὰ πεντήκοντα (οὐ οὕτω τύχοι) ξυνοικοῦσι γυναῖκες, παίδων οὐκ αὖ ποτε ὑπολείπει γονή. ταῦτα αἰαλιξαμένῳ σολόμωνι, τὸ στράτευμα ὅλον ὑπὸ μαυρουσίους ἐπάγειν ἔδοξε. διαθέμενός τε τὰ ἐν καρχηδόνι πράγματα, παντὶ τῷ στρατῷ ἐς βυζάκιον ἦλθε. γνόμενον δὲ ἐς μάμμης τὸ χωρίον, ἔνθα δὴ οἱ τύραννοι τῶν μαυρουσίων ἄρχοντες ἐστρατοπεδεύσαντο, ὧν ὀλίγῳ πρότερον ἐπεμνήσθην· χάρακωμα ἐποιήσατο. ὄρη δέ ἐστιν ἐνταῦθα ὑψηλὰ, καὶ χωρίον ὑμαλὲς ἐς τὸν μεταξὺ τῶν ὀρῶν· ἔνθα οἱ βάρβαροι ὠδασκευασάμενοι ὑπὸ μάχῃ, ἐπεισῆγον τῇ ὠδάξιν ὧδε. κύκλον ἐκ τῶν καμήλων τάξάμενοι, ὅπερ καὶ τὸν καβάωνα ἐν τοῖς ἔμπροσθε λόγοις εἰρήκαμεν ἐρρίφη, κατὰ δύο καὶ δέκα μάλιστα τὸ μετώπου βάθος ἐπίσω, καὶ γυναῖκας μὲν ξὺν τοῖς παισὶν ἐς ὠδάξιν ἐπῆγεν ἡμῶν ὀλίγας· * τοῖς δὲ πολεμίοις κατόπιν τοῦ κύκλου ἐστὶς· ἅπερ αὐτοῖς χαρακώματά τε καὶ καλύβας ποιοῦνται. καὶ ἐπισκοποῦσιν ἐμπείρως, καὶ τῶν τε [καμήλων τοῖς τε τροφοῖς ὀπομελοῦνται· καὶ θήγουσαι] τὰ τῶν ὅπλων σιδήρια, πολλοὺς σφίσι παραιοῦνται τῶν ἐν ταῖς ὠδάξεσι πόνων. αὐτοὶ δὲ πεζοὶ ἐς μέσους τῶν καμήλων σοῦρ πόδας ἵστανται, ἀσπίδας τε καὶ ξίφη ἔχοντες, καὶ δόρατα, οἷς ἀνθοπλίζειν εἰώθασι. τινὲς δὲ αὐτῶν ἐν ταῖς ὄχεσιν ἔχοντες σοῦρ ἵππους.

ἡσύχα-

* καὶ δι πλείους I. Scal.

ιδρύω ἐν βυζακίῳ, ἐπειδὴ τοῦτ' μαυρουσίους εἶδεν τότε ἐν ποσὶ λῃζομένους, καὶ λίβυας ἅπαντας ἐν αἰθραπόδων λόγῳ ποιημένους· τηρήσαντες ἐν στενοχωρίᾳ ξυὶ τῆς σφίσιν ἐπιμόνοις τοῦτ' τῷ λείαν ἀθροπέμποντας· αὐτοῦτ' τε κτείνουσι, καὶ τοῦτ' αἰχμαλώτους ἀφαιροῦνται πάντας. ὡς δὲ οὕτω ὁ λόγος ἐς τῶν βαρβάρων τοῦτ' ἄρχοντας ἦκε, *κυζῖναί τε καὶ ἐσδιλάσιον καὶ ἰουφρούθιν καὶ μεδισινίσιον, ῥυμακρὰν ταύτης δὴ στενοχωρίας ἀπίχοντας· χωροῦσιν ἐπ' αὐτοῦτ' παντὶ τῷ στρατῷ σὺν δείλῃ ἐψίαν. εἰ ῥωμαῖοι δὲ, κομιδῇ τὸ ὀλίγον ὄντες, καὶ ἐν χώρῳ στενῷ ἐς μέσον μυριάδων πολλῶν ἀπειλημμένοι, ἀμαύρωσαν τοῦτ' θαρσύντας οὐχ οἷοίτε ἦσαν· ἔνθα γὰρ αὖ τραπεῖν, ἀεὶ κατὰ νώτου ἐβάλλοντο. τότε δὴ ῥούφινές τε καὶ αἴγαλ ξυὶ ὀλίγοις ποσὶν ἐς πέτρας ἐγγύς που οὔσας ἀναδραμόντες, ἐνθένδε τοῦτ' βαρβάρους ἠμύναντο. πῶς μὲν οὖν, ἕως τοῖς τόξοις ἐχρῶντο, οὐκ ἐπόλμων σφίσιν ἐκ τοῦ ὠθισμοῦ ἐς χεῖρας ἐλθεῖν οἱ πολέμιοι, ἀλλὰ τὰς αἰχμὰς ἐσηκόντιζον: ἐπεὶ δὲ τὰ βέλη ἅπαντα σφᾶς ἤδη ἐπελελοίπει, οἵ τε μαυρούσιοι αὐτοῖς ἐς χεῖρας ἦλθον, καὶ αὐτοὶ τοῖς ξίφεσιν ἐκ τῶν παρόντων ἠμύναντο. τοῦ δὲ πλήθους τῶν βαρβάρων βιαζομένου· αἴγαλ μὲν κρεουργηθὲν τὸ σῶμα ὅλον ἐνταῦθα ἔπεσε· ῥούφινον δὲ οἱ πολέμιοι ἁρπάσαντες, ἦγεν. αὐτίκα δὲ τῶν ἀρχόντων τὶς * μεδισινίσας, δείσας μὴ φυγὼν πράγματα σφίσιν αὖθις παρέχοι: τῆς τε κεφαλῆς αὐτὸν ἀφαιρεῖται· καὶ ταύτην ἐς τὰ οἰκεῖα λαβὼν, τοῖς γυναιξὶ τοῖς αὑτοῦ ἔδειξε, μεγέθους τε ὑπερβολὴ καὶ τριχῶν πλήθει ἀξιοθέατον οὖσαν. ἐπεὶ δὲ ἡμᾶς ὁ τῆς ἱστορίας λόγος ἐνταῦθα ἤγαγε· ἐπάναγκες εἰπεῖν ἄνωθεν, ὅθεν τὰ τὰ μαυρουσίων ἔθνη ἐς λιβύην ἦλθε, καὶ ὅπως ἐνταῦθα ᾠκήσαντο. ἐπειδὴ ἑβραῖοι ἐξ αἰγύπτου ἀνεχώρησαν, καὶ ἄγχι τῶν παλαισίνης ὁρίων ἐγένοντο· μωσῆς μὲν, σοφὸς ἀνὴρ, ὃς αὐτοὺς τῆς ὁδοῦ ἠγήσατο, θνήσκει. διαδέχεται δὲ τὴν ἡγεμονίαν ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυῆ παῖς. ὃς ἐς τε τὴν παλαισίνην τὸν λεὼν τοῦτον εἰσήγαγε· καὶ ἀρετῇ ἐν τῷ πολέμῳ κρείσσων ἢ κατὰ ἀνθρώπου φύσιν ὑπερηξάμθη, [τὴν χώραν ἔχει. καὶ τὰ ἔθνη ἅπαντα καταρριψάμθη,] τὰς πόλεις ὕστερον παρεσήσατο, ἀνίκητός τε παντάπασιν ἔδοξεν εἶναι. τότε δὲ ἡ ὑπιθαλασσία χώρα, ἐκ σιδῶνος μέχρι τῶν αἰγύπτου ὁρίων, φοινίκη ξύμπασα ὠνομάζετο. βασιλεὺς δὲ εἷς τὰ παλαιὸν ἐφειστήκει· ὥσπερ ἅπασιν ὡμολόγηται, οἱ φοινίκων τὰ ἀρχαιότατα ἀνερεύνησαν. ἐνταῦθα ᾤκισται ἔθνη πλουσιοθρωπότατα, γεργεσαῖοί τε καὶ ἰεβουσαῖοι, καὶ ἄλλα ἄττα ὀνόματα ἔχοντα, οἷς δὴ αὐτὰ ἡ τῶν ἑβραίων ἱστορία καλεῖ. οὗτος ὁ λαὸς ἐπεὶ ἄμαχόν τι χρῆμα τὴν ἐπιλυτὸν στρατιὰν εἶδεν· ἐξ ἠθῶν τῶν πατρίων ἐξανασπάντες, ἐπ' αἰγύπτου ὁμόρου οὔσης ἐχώρησαν. ἔνθα χῶρον εὐδίεμα σφίσιν ἱκανὸν ἐνοικήσασθαι εὑρόντες, ἐπεὶ ἐν αἰγύπτῳ πλουσιοθρωπία ἐκ παλαιοῦ ἐς λιβύην ἐτέλεσαν. πόλεις τε οἰκίσαντες πολλὰς, ξύμπασαν λιβύην μέχρι στηλῶν τῶν ἡρακλείους ἔσχον. ἐνταῦθά τι ἐς ἐμὲ τῇ φοινίκων φωνῇ χρώμενοι ᾤκισαν. ἐλλείπουσι δὲ καὶ φρούριον ἐν νουμιδίᾳ πόλει, οὗ νῦν πόλις τίγισις ἐστὶ τὰ καὶ ὀνομάζεται. ἔνθα στῆλαι δύο ἐκ λίθων λευκῶν πεποιημέναι ἄγχι κρήνης εἰσὶ τῆς μεγάλης, γράμματα φοινικικὰ ἐγκεκολαμμένα ἔχουσαι, τῇ φοινίκων γλώσσῃ λέγοντα ὧδε. ἡμεῖς ἐσμὲν οἱ φυγόντες ἀπὸ προσώπου ἰησοῦ τοῦ λῃστοῦ υἱοῦ ναυῆ. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλα ἔθνη ἐν λιβύῃ πρότερον οἰκημένα, οἱ διὰ τὸ ἐκ παλαιοῦ ἐνταῦθα ἱδρύσθαι, αὐτόχθονες εἶναι ἐλέγοντο. καὶ ἀπ' αὐτοῦ αὐτῶν (τὸν αὐτῶν βασιλέα, ὃς ἐν κλιτίᾳ ἡρακλεῖ ἐπάλαισε) τῆς γῆς υἱὸν ἔφασαν εἶναι. χρόνῳ δὲ ὕστερον καὶ ὅσοι μετὰ δηλοῦς ἐκ φοινίκης ἀπέστησαν, ἅτε πρὸς ξυγγενεῖς τοῦτ' ἐν λιβύῃ οἰκημένους ἀφίκοντο. εἰ δὴ αὐτοῖς καρχηδόνα κτίσαι τε καὶ ἔχειν ἐθελούσιοι ξυνεχώρησαν. πρόϊοντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐγένετο ἡ τῶν καρχηδονίων δύναμις μεγάλη καὶ πλουσιοθρωπος. μάχης τε σφίσι γενομένης πρὸς τοῦτ' ὁμόρους· οἱ πρότροι (ὥσπερ ἐρρέθη) ἐκ παλαισίνης ἀφίκοντο, καὶ τὰ νῦν μαυρούσιοι καλοῦνται, ἐκράτησάν τε αὐτῶν οἱ καρχηδόνιοι, καὶ ὡς

ἔθνους ἐκείνους. τὰ τε γὰρ λάφυρα ἐκδεκτὰ γίνεσθαι, καὶ τὰ τῶν πολεμίων ἀνδράποδα, ἐκ μέσου ἐποιήσαντο. ὃν δὴ θρίαμβον ἐκάλεσαν ῥωμαῖοι. οὐ τῷ παλαιῷ μόνῳ τι τρέψαι, ἀλλὰ καὶ τῷ βασιλέως [ἐκ τῆς οἰκίας τῆς αὐτοῦ, ἄγει ἐς τὸν ἱππόδρομον· καὶ τοῦτο ἐστὶ βασιλέων αὐδῆς, ἰέναι ἐς τὸν χῶρον ἀφίκετο, οὗ δὴ ὁ θρόνος ὁ βασιλικός ἐστι. ἐν δὴ λάφυρα μὲν, ὅσα δὴ ὑπουργία τῇ βασιλέως αὐτῷ ἐνῆν θρέψει τε χρυσῷ, καὶ ἐσθήμασι, εἷς δὴ τὸν βασιλέως γυναῖκα ἐκπεμφθέντα νόμος· καὶ κόσμος πολὺς ἐν λίθοις ἐστίμοις ξυγκείμενος· ἐκπώματά τε χρυσᾶ, καὶ τὰ ἄλλα ξύμπαντα, ὅσα ἐς τὴν βασιλέως θοίνην χρήσιμα. ἐν δὲ καὶ ἄργυρος ἔλκων μυριάδας πολλὰς τῶν πολλῶν. καὶ πάντων τῶν βασιλικῶν κειμηλίων πάμπολύ τι χρῆμα· (ἅπερ ἐπιζητήσας τὸ ἐν ῥώμῃ στρατήγιον πολλάκις ὕστερον ἐς τοὺς ἔπειτα χρόνους ἐφήνατο λόγους ἐφήσει) ἐν τοῖς καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη ἐν, ἅπερ σὺν πολλῷ πόνῳ ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἄλωσιν ἐς ῥώμην ἔκπεμψε Τίτος. καὶ αὐτὰ τῶν τῆς Ἰουδαίων ἰδέας, καὶ σφᾶς [τῶν βασιλέων γυναῖκας τε καὶ παῖδας, τὰ χρήματα ἐς τὸ ἐν Βυζαντίῳ παλάτιον ἐκομίζεσθαι, ἀξύμφορον εἶναι κρῖναι. οὐ γὰρ οἴεσθαι αὐτὰ ἐπίρρωτα εἶναι, ἢ ἐν τῷ χώρῳ, οὗ δὴ πολλῶν αὐτὰ πρότερον ὁ τῶν Ἰουδαίων βασιλεὺς ἔθετο. Δι' ἃ δὴ καὶ ἡ γενεὰ τοῦ ῥωμαίων βασίλεως ἄλλη, καὶ νῦν τὰ βασίλεια ὁ ῥωμαίων στρατός. τοῦτο ἐπεὶ αὐτοκράτωρ ἐβασίλευεν Ἰουστινιανός, ἐξήνεγκε τε, καὶ ξύμπαντα κατὰ τὰ ἐς τὸν χριστιανῶν τὰ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱερὰ ἔπεμψεν. ἀνήρπασε δὲ ἐκ τοῦ θριάμβου, γελίμερ τὸ αὐτὸς, ἐθνῶν τινὰ ἀπὸ τῶν ὕμων ἀμπεχόμενον πορφυρᾶν, καὶ τὸ ξυγκλεῖς ἅπαν· Γωδίλων τε ὅσοι εὐμήκεις τὸ ἄγαν, καὶ καλοὶ τὰ σώματα ἦσαν. ὡς δὴ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ γελίμερ ἐγκρύψαντα, καὶ τὸν τε βασιλέα ὅπῃ βήσεται· ὑψηλοῦ καθήμενον, τόν τε δῆμον ἅπαντα ἐς ὠτα εἶδε· καὶ αὐτὸν οὐ λίθοις κακοῖς ἐνθυσκεπῶν ἔγνω· εἶτα ἀπέκλαυσεν, αὐτὰ ἀνώμωζεν ἅπαντα. δὲ λέγων δὲ τὰς ἱστορίας κατὰ τὸν Ἑβραίων χαρακτῆρα, ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης. ἀφικόμενον δὲ αὐτὸν κατὰ τὸ βασιλέως θέρμετρον πορφυρίδα ἐνδιαλέντες, πελωπὴ πεύκης ἐσκιωμένην ἐσυφασμένον βασιλέα ἠνάγκασαν. τῷ τε δὲ καὶ βελισαρίῳ ἐποίει, ἅπερ ἐκείνης βασιλέως ἔναγχος γεγονώς. βασιλεὺς τε ἐνεφανίσθη, καὶ ἡ βασιλὶς θεοδώρα, τάς τε ἐλθερίχου παῖδας τε, καὶ ἐκγόνους πάντας σὺν ὀλβαρπαυοῦ βασιλέως ξυγκλεῖς, χρήμασιν ἱκανοῖς ἐδωρήσατο· καὶ γελίμερ χωρίον ἐκ Φρυγίας ἐν γαλατίᾳ δίδοται, ἐμοῦ τῆς ξυγκλεῖσης ἐστοιβῆς ἐπὶ τῶν ξυμχώρων. ἐς πατρικίους μὲν τε ἀνάγραπε· γελίμερ ἦκεν ἐγκρύψαντα· ἐπὶ δὲ μετατίθησι τὴν ἀρχὴν ἔδειξε ἤδη. ἐλίγῳ δὲ ὕστερον βελισαρίῳ καὶ ἐθριάμβευσε· καπὶ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον ξυνεπλήρωσε. ἐς ὑπατείαν γὰρ ἀνεκλήθη οἱ ξυνάπτων Φρυγιῶν τε πρὸς τῶν αἰχμαλώτων· καὶ ἐν τῷ δίφρῳ ἐχουμένῳ, τῷ δήμῳ ῥιπίδων αὐτὰ δὴ ἐκόπα τῷ βασιλέως πολέμου τὰ λάφυρα. τὰ τε γὰρ ἀργυράματα καὶ ζώνας χρυσᾶς, καὶ ἄλλου πλούτου βασιλικοῦ πολύ τι χρῆμα, ἐκ τῆς βελισαρίου ὑπατείας ὁ δῆμος ἥρπασε· καί τι τῶν ἐκ παλαιοῦ νόμων ξυνεπλήρωσε τῷ χρόνῳ ἔδοξε. τοῦτο μὲν δὴ οὕτως ἐν βυζαντίῳ ἔσχε. πολέμων δὲ τὰ ἐν λιβύῃ τοιάδε λαβὼν γράτουμα· ἐπιμιξίων μὲν (ὡς προεδήλωται) τῶν μαυρουσίων, ἠρημένων δὲ τῶν ἄλλων πραγμάτων· ἐν δοτήρῃ εἶχεν ἢ τὸ πρὶν θέσθαι. σὺν τε γὰρ γραπτοῦ ἐν βυζακίῳ καὶ νουμιδίᾳ οἱ βάρβαροι αἰρηκέναι, καὶ ἅπαντα ἄγειν τε καὶ φέρειν τὰ ἐκείνη, ἠγγέλλοντο. μάλιστα δὲ αὐτῷ τε καὶ καρχηδόνα ἅπασαν σκυτάρσιξε, τὰ ἐς αἰγαῦ τε τὸν μασσαγετῶν καὶ ἰουσθῖνον τὸν θρᾷκα ἐν βυζακίῳ ξυνεκτίσθαι· ἄμφω γὰρ λογίμω ἐς ἄγαν ἴσ τε τῷ βελισαρίου οἰκίᾳ ἦτον. καὶ τῷ ῥωμαίων στρατεύματι ἄρτος· μὲν αὐτῶν αἴγαῦ ἐστὶν βελισαρίου δορυφόρος τὰ πρῶτα· ὁ δὲ ἕτερος (ἅπαντων δὲ ὑψυχότατος) τὸ σημεῖον τοῦ στρατηγοῦ ἐν ταῖς παρατάξεσι αἰεὶ φέρει. ὃν δὴ βασιλοφόρον καλοῦσιν ῥωμαῖοι, τότε γὰρ τοῦτο τὸ ἄνδρε ἱππικῶν κατέλεγον τέλους

Ecclesiast. 1.

ἔνμι ἐλθεῖν τὼ βασιλίσσω (ὥσπερ ἐρρέθη) ἠτήσατο. πῶτος μὲν δὴ ἐς καρχηδόνι ἐφέρετο ὧδε. μαυρούσιοι δὲ, ὅσοι ἔν τι βυζακίῳ καὶ νουμιδίᾳ ᾤκηντο, ἐς λόσκισιν τὲ ἐξ αὐτῶν συλλεγείσας εἶδον· καὶ τοὺς ἀποίκους ἀφανίσαντες, χώρας αὐτίκα ἐξαπίνης ῥωμαίοις ἔγνωσαν. καὶ τῶν ἐκ ἄπω τῶ εἰκείου τρόπου σφίσιν ἐπῆλθεν. ἐπὶ γὰρ ἐς μαυρουσίους αὖτα θάλασσα φέρει, αὖτη αὐθρώπων ἀοίκητος. μέλει γὰρ αὐτοῖς οὐδὲ ἄρουραι, οὐδὲ ὀμήρημὰ καὶ παῖδες ἢ ἀδελφοὶ τῶν ἐν σφίσιν ἡγεμόνων τύχωσιν ἔντες· οὐδὲ ἄλλο κάλλιον εἰρῆνη ἐν μαυρουσίοις, ὅτι μὴ τῶν πολεμίων τῷ κατ' αὐτῶν δεῖν κεκτῆσθαι. ὅπως δὲ αὖτις αὖ τι ἐκεῖς βελισσάριον ἀπαντᾶν ἐμέλλοντο, καὶ ὅτῳ διελυθησαν τρόπῳ· ἐγὼ δηλώσω. ἡνίκα ὁ βασιλίσκος γέλ. ἀπίδοξ. ἐγένετο, ὡς ἐς λιβύλιν ἀφίξεσθαι· οἱ μαυ-
30. ρούσιοι μήτι ἐσθῆτος κακῶν λάβωσι, τῆς ἐκ τῶν γυμνικῶν μαστίγων ἐχρῶντο. ἀνδρα γὰρ μαστιγίαν ἐν τῷ ἔθνει τούτῳ, οὐ θέμις· ἀλλὰ γυμνικὰς σφίσι κατὰ χρόνον ἐκ δὴ τοῦ ἱερουργίας γινέσθαι, ἐκολέγοντο τὸ ἐπίβλημα, τῶν πάλαι χρηστηρίων αὐδεῖς ἦσαν. τότε ἐπὶ πᾶσιν ἀθυμοῦντες αὐτῆς, ὥσπερ ἐρρέθη, αἱ γυμνικὰς αὐτῶν ἔλαβον· γράφει ἐξ ὑδάτων, ἔαμ-
δίλων κατάλυσιν, μαυρουσίων φθορὰ τι καὶ ἦσαν. ἔτι ῥωμαίους ὁ γράφης ἀγένετο. ἔλθοι. τῶτε ἀκούσαντες οἱ μαυρούσιοι, ἐπειδὴ τὸ βασιλίσκου στράτευμα οὐδὲν ἐκ θαλάσσης ἦκον· ἐν δίῃ τὸ μεγάλῳ ἐγένοντο, καὶ ξυμμαχῶν βανδίλοις ἦεσαν ἤδεσαν. ἀλλ' ἐς βελισσάριον πέμψαντες, καὶ τὼ εἰρηνίκω (ὡς πρόσθεν δεδήλωται) κεκτημένω, ἠσύχαζόν τι, καὶ τὸ μέλλον ἔτι ἐκδήσεσθαι ἐπαρκέσειν. ἐπὶ δὲ βανδίλων τὰ πράγματα ἤδη ἐς πέρας ἀφῖκτο· πέμπουσιν ἐς ῥωμαίων στράτευμα, διερευνώμενοι εἴ τις αὐτῶν ἐν ἀρχῇ ἀγένειός
30 ἐστιν; ἐπὶ δὲ ἅπαντας πώγωνος ἱερὸν ἐμπεπλεγμένους, οὐχρόνου τὸν πρόσθεν σφίσι τὸ μαστίσαι ἔφατο, ἀλλὰ πολλαῖς ὕστερον ἡμέραις ὕστερον. τότε τὸ λόγιον ἐμέλλοντες ἢ αὐτοὶ ἤδεσαν, αὐτίκα μὲν οὐκ ἐς τὼ βελίσαριον τῶν ἀποίκων ὁρμῶντο, ἀλλὰ τὸ ἐκ βελισσαρίου δίκον αὐτοῦ διασώσειν. οὐ γὰρ ἔτι τῷ πολέμῳ ῥωμαίων ἀθέσιτος, πρόσθεν γε αὐτοῦ, ἐν ἐλπίδι ἦχεν. ὡς δὲ τὼ ἀφαδὲν αὐτοῦ ἔκω τοῖς ἐπαναστάσεως αὐτοῦ καὶ φορυφόρους ἀποῦσ ἤκουσε, ἤδη τὲ τὰς ναῦς ἐπ' αὐτῶν τε καὶ βανδίλων πληροῦσ ἐπῄνητο· τὰ ἱστία ἐξαπίναιος δρόμῳ, ἅπασιν κακοῦ ἰδέαν ἐς τοῦ λίβυας ἐπορίξαντο. οἱ γὰρ στρατιῶται ὀλίγοι τὸ ἐν ἑκάστῃ ἐχαπαῖς χώρᾳ, ἔτι ἀφ' ἑαυτῶν ἔτυχε, καταθέουσιν ἐκ
* αὐτῶν παραχρῆμα τοῖς βαρβάροις [αὐθίσασ, οὐδὲ τὰς ἐπικόρημας συχνὰς τι ἦ ἐκ ἐπ τὲ] ἐμφανοῦς γινομένας διακωλύσαν· ἀλλ' ἐπ' ἐλπίδος μὲν οὐδενὶ κόσμῳ ἐκτείνοντο,
30. γυμνικὰς δὲ ἔχω πᾶσιν ἐν ἀσφαλοῦς λόγῳ ἐγίνοντο. τὰ τε χρήματα ἐκ πάσης ἐχαπαῖς ἦγε, καὶ Φυγῆς ἡ χώρα ξύμπασα ἐπαπίμπλατο. τῶτε βελισσάριον ἤδη πυνθανόμενον ἠγγέλλετο. καὶ αὐτὸς μὲν αὐασρέφειν ἐκέτι ἦχε· πολέμου δὲ δίπειν τὸ λιβύης κράτος περιῆχεν, ἀποβλέπας καὶ τῶν ἐπαναστατῶν τὸ φορυφόρων τῶν αὐτοῦ μέρος. πολέμου ὥστε πολέμῳ ἐπιῶσιν μαυρουσίων ὅτι ἔχοιτο, τοῦ ἐπαναστάντας τῆς ἐς ῥωμαίους ἀδικίας ξυὼ σεσθυμία πολλῇ πίστεως. καὶ βασιλεὺς δὲ γράφει ἄλλῳ πολέμῳ ἐπιμῖξαι, ξυὼ θεσσαλόνικον τὸ, τῷ ἐκ καππαδοκίας, καὶ ἰλδίγερ· ὃς δὴ αὐτοκίνης γαμβρὸς τῆς βελισσαρίου γυναικὸς ἦν. ἐπειδὴ δὲ τῶν ἤδη λιβύης χωρίων τοῦ φόρους ἐκέτι ἦν ἐν γραμματείοις πεπραγμένους εὑρεῖν, ἅπερ αὐτοῦ ἀπεγράψαντο ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ῥωμαῖοι· ἀπὸ γιζερίχου ἀναχαιτίσαντες τε καὶ ἀφαφθείρατο. * καθαρχὰς ἅπαντας· τρύφων τε καὶ εὐτραπ. « κατ' ἀρχὰς
40 τοὺς βασιλέως ἐπάλληλος, ἐφ' ᾧ τοῦ φόρους αὐτοῖς τάξαι κατὰ λόγον ἑκάστῳ· οἱ δὴ οὐ μέτριοι λίβυσιν οὐδὲ φόρου τοῦ ὀλίγους εἶναι. βελισσάριος δὲ ἅμα γαλίμερί τε καὶ βανδίλοις ἐς βυζάντιον ἀφικόμενος, χαρᾶν ἠξιώθη. ἐπὶ δὲ τοῖς ἄνω χρόνοις ῥωμαίων στρατηγοῖς. τοῖς νίκας τὰς μεγίστας καὶ λόγου πολλοῦ ἀξίας ἀνασῳσαμένοις, διεπράξατο. χρόνος δὲ ἀμφὶ ἐνιαυτοῦ ἐξακοσίοις περιῆκεν ἤδη, ἐξ ὅτου ἐς τοῦτο τὸ χέρσος οὐδὲς ἐληλύθει, ὅτι μὴ πῖτις τε καὶ γαϊανὸς, καὶ ὅσοι ἄλλοι αὐτοκράτορες στρατηγήσαντες ἔθνη τι βαρβαρικὸν

αὖ αὐτῷ βουλομένῳ εἶη. βελισαρίῳ δὲ (καὶ γὰρ οἱ ἐν ὀργῇ μεγάλῃ ἦν, ζῶντα γελίμερα βασιλεῖ ἀγαγεῖν) ἐπειδὴ τάχιστα τὰ γράμματα ἀνελίξατο· ὡς χαρᾶς τινὰ ἐμμανῆ, καὶ κυπτιαῶν φοιδεράτων ἄρχοντα ἐς παπαρούαν ἐπέλθειν εἶναι ξὺν ἄλλοις πολλοῖς. ὅρκους τε αὐτοῖς ἐπίστιλλε, ὡς σωτηρίας γελίμερός τε καὶ τῶν ξὺν αὐτῷ, δίδοιτο· καὶ ὡς ὀλίγιστος τις ὡς βασιλέα ἀγοιτο. οὕτω γὰρ τὸν φάραγγα ἀφίκοντο, ἦλθον ξὺν αὐτῷ ἐς τὸ χωρίον ὡς τὸν τε ὄρους ὑπώρεια, ἔνθα σφίσι γελίμερ μεταπεμπόμενος ἦλθε. καὶ τὰ πρὸς λαῶν ἦπερ ἐβούλετο, ἐς καρχηδόνα ξὺν αὐτοῖς ἦκεν. ἐτύγχανε δὲ βελισάριος λατρίβιόν τινα ἐν τῷ τῆς πόλεως ὑπασπισμῷ, ὅπερ ἄκλας καλοῦσιν. ἔνθα δὴ ὁ γελίμερ περὶ αὐτὸν αἰσθόμενος, γελᾶν γέλωτα οὔτι φαῦλον, οὔτε κρύπτεσθαι ἐπιτήδειον ὄντα. τῶν τε αὐτὸν θωμαΐων ἔνιοι μὲν τῇ τοῦ παθους ὑπερβολῇ ἀπάντων τὰ αὐτῶν ἐκπρᾶξαι τῶν κατὰ φύσιν ὑπωπίασαν, καὶ ὡς παπαῖ ὄντα ἤδη λόγῳ οὐδενὶ τὸν γέλωτα ἔσχειν. οἱ μὲν τινες φίλοι ἀγχίνοιαν τὸ τὰ αὔθρωπον ἐβούλοντο εἶναι· καὶ (ἅτε οἰκίας μὲν βασιλικῆς γεγονότα, ἐς βασιλέως δὲ αἰσθησιν ἥκοντα, καὶ δύναμίν τε ἰσχυρὰν, χρήματά τε μεγάλα ἐκ παιδὸς ἄρχοντα, καὶ ἐς γῆρας ὡς εὐδαιμόνως ἐλθόντα, ἔπειτα ἐς φυγὴν τε καὶ δίαιταν πολὺ ἐμπεσόντα, καὶ κακοπάθειαν τὴν ἐς παπαρούαν ὑποστάντα, καὶ νῦν ἐκ αἰχμαλώτων λύτρα ἥκοντα, πάντων τὸ τοιοῦτον τῶν ὑπὸ τῆς τύχης ἀγαθῶν τε καὶ φλαύρων ἐκπείρα γεγενότα) ἄλλου οὐδενὸς ἄξια τὰ ἀνθρώπεια ἡγεῖσθαι μᾶλλον εἰδότα εἶναι. ὡς μὲν οὖν τῷ γέλωτος, ἐν γελίμερ ἐγένετο, λεγέτω ἕκαστος ὡς ἔπη γινώσκει καὶ ἐχθρὸς καὶ φίλος. βελισάριος δὲ ἐς βασιλέα, ὡς γελίμερ δορυάλωτος εἴη ἐκ καρχηδόνος, αἰτιᾶται· ἦτε ξὺν αὐτῷ ἐς βυζάντιον ἀφικόμενος· ἅμα δὲ αὐτόν τε καὶ βανδίλους ἅπαντας οὐκ ἐς ἀπιμία ἐφύλαττε, καὶ τὸν γέλον ἐς ὑποψίαν ἔπιπτε. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα ἐς τὸν παππαν αἰῶνα ἤδη τε κρέσσω ἐλπίζοντες ἦλθε, καὶ ἀεὶ ἦξεν, ἕως αὖ αἱ αὐτοῦ τύχαι αὐθρώπων ὧδε ἔχουσι, τί τε γὰρ λόγῳ ἀδύνατα δοκοῦντα [φαίνεται] εἶναι, ἔργῳ ὅμως πολλὰ γίνεται· καὶ τὰ πῶς ἀδύνατα φαίνεται πολλάκις, ἔπειτα ὑποβάντα, θαύματος ἄξια ἔδοξεν εἶναι. ἐμοί τοι τοιαῦτα ἔργα πώποτε γνώμης πτύχῃ κεν, οὐκ ἔχω εἰπεῖν. τὸν γιζιρίχου πάππον ὑπόγονον, καὶ τῷ βασιλέως τῷ αὐτοῦ πολύτιμα τά τε καὶ στρατιωτῶν δυνάμει ἀκμάζουσαν, ἐς πεντακισχιλίων ἀνδρῶν ἐπηλύτων τε, καὶ οὐκ ἐχόντων ὅπη ὁρμίζοιντο, ἐς χέρσον οὕτω βραχεῖ κατελελύκει. ποσοῦτον γὰρ ἐν τῶν ἱππείων πληθος τῷ βελισαρίου ὑπαντιωμένων, οἱ ἐς τὸ πέλαγος ἅπαντα ἐς βανδίλους διήνεγκαν. τοῦτο γὰρ εἴτε τύχῃ εἴτε πῃ ἀρετῇ γέγονε· δικαίως ἄν τις αὐτὸ ἀγαθὸν εἴη. ἐγὼ δὲ ὅθεν περ ἐξέβην ἐπάνειμι. ὁ μὲν οὖν βανδιλικὸς πόλεμος ἐτελεύτα ὧδε. ὁ δὲ φθόνος, οἷα ἐν μεγάλῃ εὐδαιμονίᾳ φιλεῖ γίνεσθαι, ὥσπερ ἤδη ἐς βελισάριον, καί περ * αὐτῶν οὐδεμίαν παρέχοντα σκῆψιν. τῶν γὰρ ἐρχόντων τινὲς διέβαλλον, αὐτὸν ἐς βασιλέα, τυραννίδα αὐτῷ οὐδαμόθεν ποθοῦντα ὑποκαλοῦντες. βασιλεὺς δὲ ταῦτα μὲν ἐς τὸ πᾶν οὐκ ἐξώμοσεν· ἢ τῷ διαβολῇ ἐς ὀλιγωρίαν πεισθείς, ἢ καὶ βέλτιον αὐτῷ ἐνομίσθη· σολόμωνα δὲ πέμψας, αἴρεσιν βελισαρίῳ παρέχειν ἐλέσθαι, * ὁποτέραν αὐτῷ βουλομένῳ εἴη· πότερα ξὺν γελίμερί τε καὶ βανδίλοις ἐς βυζάντιον ἥκειν, ἢ αὐτοῦ μένοντι σκέπειν. ὁ δὲ (οὐδὲ γὰρ ἔλαθον αὐτὸν οἱ ἄρχοντες τῷ τυραννίδα ὑπονοοῦντες) ἐς βυζάντιον ἀφικέσθαι ἠπείγετο· ὅπως δὴ τῷ τε αἰτίαν ἐκλύσοιτο, καὶ ξὺν διαβαλοῦντας μετελθεῖν δύνηται. ὅτῳ δὲ τρόπῳ τῶν κατηγόρων πεῖραν ἔμαθεν, ἐρῶν ἔρχομαι. ὅτε δὴ τῷ διαβολῇ τῷδε πιθόμενοι οἱ διαβάλλοντες ἦλθον, δείσαντες μὴ σφίσιν, ὁ τῷ ὑποστολῇ μέλλων βασιλεῖ κομιεῖν, ἐν θαλάσσῃ ἀφανισθεὶς τὰ πρωτόμοια διακωλύσῃ· ἐς δύο γραμματείοις τῷ τυραννίδα γράψαντες, ἀγγέλους δύο ὡς βασιλέα ἐν ναυσὶ δύο στέλλειν διενοοῦντο· τύχην ἄτερος μὲν λαθὼν ἐπλευσεν, ὁ δὲ ἕτερος ἐξ ὑποψίας δή τινος ἐν μαιάνδρακι ἥλω· καὶ τὰ γράμματα τοῖς λαβοῦσιν αὐτὸν ἐγχειρίσας, ἔκπυστα ἐποίησε τὰ πρωτόμοια. ταῦτα τε μαθὼν βελισάριος, ἐς ὄψιν ἐλ-

δεμβρίου ἀγανακτῶν: πάρεσταί σοι αὐτίκα δὴ μάλα τά τι ξύμφορα ἐλέᾳ ἅπαντα, καὶ τῶν ἐπικειμένων ἀπηλλάχθαι κακῶν. ταῦτα γελίμερ τὰ γράμματα ἀναλεξάμενος, ἀσπάσας τὸ σεινῶς· αὐτίκα γαίρειν ᾤδει. Καὶ τῆς ξυμβουλῆς, ὦ μοι ἐπαίσιος, πολλοῦ ἔγωγε καὶ χάριν· καὶ πολεμίῳ ἀδικουμένῳ σύμβουλον εἶναι, οὐκ αἰσχρὸν οἶμαι. παρ' οὗ καὶ σὺ δίκαιος ἀξιώματος λαβεῖν, εἴ μοι ὁ θεὸς ἵλεως εἴη. ὃς γε οὐδὲν πώποτε ἄχαρι πρὸς ἐμοῦ οὔτε ἔργῳ παθὼν, οὔτε λόγῳ ἀκούσας, πολέμιῳ μοι αἰτίαν οὐκ ἔχοντι παρέσχετο σαῦσαι· ἐμὲ δὲ ἐς τοῦτο μετέβαινε τύχης, βελτίονα οὐκ οἶδα ὅθεν ἐπενεγκών. καί τοι καὶ αὐτῷ σοὶ ἀνθρώπῳ γε ὄντι, καὶ βασιλεῖ, οὐδὲν ἀπεικὸς, ξυμβῆναί τι ὧν οὐκ ἂν ἔλοιτο. ἐγὼ μὲν τοι πειράσομαι τὸ χρᾶφθαι οὐκ ἔχω. [ἀφίλητο γάρ με τὸν ἐμὸν
30. ἡ παροῦσα τύχη. ἀλλὰ χαῖρέ μοι] ὦ Φίλε Φάραξ, καί μοι κιθάραν τε, καὶ ἄρτον ἅμα, καὶ οἰνόγγιον δεομένῳ πόμα. ταῦτα ἐπεὶ ἀπενεχθέντα ὁ Φάραξ ἐγὼ, χρόνον δή τινα δηλητήριον, τῆς ἀπιστίης τὸ ἀκροπλάδιον ξυμβαλεῖν οὐκ ἔχων, ὡς οἱ ὁ ταυτὶ κομίσας ἐφράσθη. ὡς ἄρτον μὲν ἑνὸς δέοντος γελίμερ, ἀπηυρημένον ἐς θέαν τε αὐτὸ ἀφικέσθαι καὶ βρῶσιν· ἐπεὶ ἐξ οὗ εἰ παπαῦσαι αἰσθέσθαι οὐδένα πω ἄρτον ὠπτημένον ὧδε. οἰνόγγιος δέ οἱ αἰσχρῶς ἦν· πῶν γάρ οἱ ἐφθαλμεῖν ἄπρον, τραχυνόμενον τῇ ἀλουσίᾳ, ἐς ἄγαν ἐπῆρτο. κιθαρίσῃ δὲ ἀγαθῷ ὄντι ᾠδή τις αὐτῷ ἐς ξυμφορὰν τὴν παροῦσαν πεποίηται, ὧν δὴ πρὸς κιθάραν θρηνῆσαί τι καὶ ὀπολαῦσαι ἐπιχείρησε. ταῦτα ἀκούσας Φάραξ, καὶ θαυμάσας τε, καὶ τύχῃ τῇ αὐθρωπείᾳ ὀπλοφυρόμενος· κατὰ
20. τὰ γεγραμμένα ἐποίει, καὶ πάντα ἐπέμπετ' ὅσων αὐτὸς ἔχρηζε γελίμερ. τῆς μὲν τοι προσεδρίης οὐδὲν μεθεὶς, ἐφύλαττε μᾶλλον ἢ πρότερον. ἤδη δὲ τριῶν μηνῶν χρεὼν ἐν ταύτῃ τῇ προσεδρείᾳ ἐτρίβη, καὶ ὁ χειμὼν ἐπέλυτο. καὶ ὁ γελίμερ ἐδόκει, σὺν πλείοσι τοῦτο ἐπ' αὐτὸν σὺν ἐς μακρὰν ἀναβήσεσθαι ὑπατοπάζων· καὶ τῶν οἱ ξυγγενῶν παιδίων τὰ πλεῖστα σώματα σκώληκας ἐν ταύτῃ δὴ τῇ παλαιπωρίᾳ ἠφίει. καὶ ἐν ἅπασι μὲν προϊόντα ἐς ἄπαντα δὲ, πλεῖόν γε δὴ τὸ θνήσκειν, δυσέριστος τῇ μέν τοι κακοπαθίᾳ ᾤδᾳ δέξαι αὐτὸν ἔχειν, ἕως οἱ θάμα ἰδεῖν ξωνηνέχθη τοιόνδε. γυνή τις μαυρουσία, σῖτον ὀλίγον ἀμοργίτως συγκοψαμένη, μάζαν δὲ ἐν θυεῖδι βραχεῖαν κομιδῇ πεπασμένη ἐς ζέουσαν τὴν ἀποδιαὸ τὴν ἐν τῇ ἐσχάρᾳ ἐνέβαλλεν. οὕτω γὰρ νόμος ἐν μαυρουσίοις σὺν ἄρσεσι οἰκεῖος. ᾤδᾳ δὲ ταύτην δὴ τὴν ἐσχάραν δύο παῖδε καθημένω, καὶ τῷ λιμῷ ὑπερεχόμενω· ἄπρον μὲν αὐτῆς τῆς ἀνθρώπου υἱὸς, ἡ δὲ μάζαν ἐμβεβλημένην ἐτύγχανεν· ὁ δὲ ἕτερος γελίμερος ἀ-
30. δελφιδοῦς ὢν· ἐβεβλήθην ταυτὶν δὴ τὴν μάζαν ἁρπάσαι, ἐπειδὰν αὐτὸς παχυσθῇ ὡπῇ ἔοικε. τὸν μὲν οὖν παῖδον ὁ μὲν θανὼν προτερήσας, ἔφθασέ τε τὴν μάζαν ἁρπάσας· καὶ ζέουσαν ἔτι ὡς μάλιστα ἀποδιαῖς τε ἀνάπλεων οὖσαν, ὑπερβιαζομένην αὐτὸν ὑπὸ λιμοῦ, ἐς τὸ στόμα ἐμβαλόμενος ἤσθιεν. ὁ δὲ ἕτερος λαβόμενος αὐτοῦ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν, ἐπάταξέ τε κατὰ * κόρρης, καὶ αὖθις ῥάπισας, ἠνάγκασε τὸν μάζαν ξὺν βίᾳ πολλῇ ἀποβαλεῖν τοῦτο
ἤδη ἐν τῇ φάρυγγι οὖσαν. τὸ τοῦ παθόντος οὐκ ἐνεγκὼν γελίμερ, παρηκολούθει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἅπασιν· ἐθηλυώθη τε τὸν θάνειαν, καὶ πρὸς Φάραγγα ὡς ταχίστα ἔχαιρε τάσδε. Εἴ τινι καὶ ἄλλῳ τετύχηκε πώποτε τὰ δεινὰ καρτερήσαντι ἀπαναισίας εἶναι τῶν ἔμπροσθεν αὐτὸ βεβουλευμένων, τοιοῦτον δή τινα καὶ ἐμὲ νομίζειν εἶναι, ὦ βέλτιστε Φάραξ. εἰσῆλθε γάρ με ἡ σὴ ξυμβουλὴ, ὧν δὴ ἀλογῆσαι ἥκιστα βούλομαι. οὐ γὰρ αὖ αὐτοτεύνοιμι περαιτέρω τῇ τύ-
40 χῃ. οὐδὲ πρὸς τὴν πεπρωμένην ζυγομαχοίην· ἀλλ' ἴσθι μοι αὐτίκα δὴ μάλα, ὅπη αὖ αὐτῇ ἐξηγεῖσθαι δοκεῖ: ὅπως μέν τοι τὰ πρὸς λαβοῖμι, ἀναβλέχεσθαι βελτίονι βασιλέα ποιήσειν ἅπαντα, ὅσα μοι ἐναγχος ὑπεσχέθη. ἐγὼ γὰρ ἐπειδὰν τάχιστα τὴν πίστιν δοίητε, ἐμαυτόν τε ὑμῖν ἐγχειρίω, καὶ ξυγχωρήσας σὺν δὲ καὶ Βανδίλους ὅσοι ξὺν ἡμῖν ἐνταῦθά εἰσι. τοσαῦτα μὲν τῷ γελίμερι ἐν τῇ ἀπιστίῃ τῇδε ἐγένετο. Φάραξ δὲ ταῦτά τε βελτίονι καὶ τὰ πρότερον μεμαγμένα σφίσι πρὸς ἀλλήλους, σημήνας, ἐδόκει ὡς τάχιστα οἱ δηλῶσαι, ὅπη

αὖ αὐτῷ

καὶ οὔτε ὑποδιδράσκειν αὐτοὺς ἐσελθόντι, οὔτέ τι τῶν ἔξωθεν ἐς αὐτοὺς Φέρεσθαι. ὥσθ' ἅμα δὲ τῷ τε γελίμερ καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἀδελφιδοῖς τε καὶ ἀνεψιαδοῖς οὖσι, καὶ ἄλλως εὖ γεγονόσι, ξυνίστησι κακοπαθείᾳ χρῆσθαι· διὰ ὅπως ποτὲ εἶπε τις, οὐκ αὖ ὁμοίως τοῖς πράγμασι φέρεσι. ἐθνῶν γὰρ ἁπάντων, ὧν ἴσμεν ἡμεῖς, ἀβρότατοι μὲν τὰ τῶν Βανδίλων, παλαιπωρώτατον δὲ τὸ μαυρουσίων τυγχάνει εἶναι. οἱ μὲν γὰρ, ἐξ ὅπου λιβύλιον ἔχουσι, βαλανείοις τε καὶ ξύμπασι τοῖς ἐπιχωρίοις ἐς ἡμέραν ἑκάστην, καὶ τραπέζῃ ἅπασιν ἐθιζομένοις, ὅσα σιτὴ γῆ τε καὶ θάλασσα ἤδιστά τε καὶ ἄριστα φέρει. ἐχρῶντο φόρτοις σφίσιν ὡς οἷόν τε πλείστοις· καὶ μηδικῷ ἐσθῆτι, ᾗ νῦν σηρικῷ καλοῦσιν ἀμπεχόμενοι· ἔν τε θεάτροις καὶ ἱπποδρομίοις, καὶ τῇ ἄλλῃ διαθέσει, καὶ πάντων μάλιστα κωμῳδίαις, τὰς ὀρχήσεις ἐποιοῦντο. καὶ σφίσιν ὀρχησταὶ καὶ μῖμοι, ἀκούσματά τι συχνὰ καὶ θεάματα ἐπιτήδεια, ὅσα μουσικά τε καὶ ἄλλως ἀξιοθέατα ἐς ἀνθρώπους ξυμβαίνει εἶναι. καὶ ὄχλοι μὲν αὐτῶν οἱ πολλοὶ ἐς ᾠδὰς δύσεις, ὑδάτων καὶ δένδρων εὖ ἔχουσι· ξυμπόσια δὲ ὅτι πλεῖστα ἐποίουν· καὶ ἔρωτα τὰ ἀφροδίσια πάντα αὐτοῖς ἐς μελέτης πολλῆς ἦσκητο. μαυρούσιοι δὲ οἰκοῦσι μὲν ἐς πυγμαῖας καλύβας, χειμῶνι τε καὶ θέρους ὥρᾳ, καὶ ἄλλῳ τῷ ξύμπαντι χρόνῳ· οὔτε χιόσιν, οὔτε ἡλίου θέρμῃ ἐνθένδε, οὔτε ἄλλῳ ὁτῳοῦν ἀναγκαίῳ κακῷ, ἐξιεμένοι. καθεύδουσι δὲ ἐπὶ τῆς γῆς, κώδιον οἱ διάφοροι αὐτοῖς, ἃ οὕτω τύχοι, ὑποστρωννύντες. ἱμάτια δὲ σφίσιν οὐ ξυμμεταβάλλειν τῆς ὥρας νόμος, ἀλλὰ τριβώνιόν τε ἀνδρὸν καὶ χιτῶνα τραχὺ ἐς καιρὸν ἅπαντα ἐκδιδύσκοντες· ἔχουσι δὲ οὔτε ἄρτον, οὔτε οἶνον, οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἀγαθόν· ἀλλὰ τὴν σῖτον, ἢ τὰς ὀλύρας τὰ καὶ κριθὰς, οὔτε ἕψοντες, οὔτε ἐς ἄλφιτα ἄγοντες, οὐδὲν ἀλλοιότερον ἢ τὰ ἄλλα ζῶα, ἐσθίουσι. τοιοῦτοι δὴ οὖσι τοῖς μαυρουσίοις οἱ ἀμφὶ τὸν γελίμερα συχνὸν ξυνοικήσαντες χρόνον, τῷ τε ξυνεσθισμῷ αὐτοῖς διαφανῶς ἐς τοῦτο παλαιπωρίας μεταβαλόντες, ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ σφᾶς τὰ ἀναγκαῖα ἤδη ἐπιλελοίπει, οὐκέτι αὐτάρκων· ἀλλὰ καὶ τὸ τεθνάναι αὐτοῖς ἤδιον, καὶ τὸ δουλεύειν ἥκιστα αἰσχρὸν ἐνομίζετο. ὧν δὴ φάρξας αἰθόμενος, χράφει πρὸς γελίμερα τάδε. Εἰμὶ μὲν καὶ αὐτὸς βάρβαρος, καὶ γράμμασί τε καὶ λόγων οὔτε ἠθὰς οὔτε ἄλλως ἔμπειρος γέγονα. ὅσα δέ μοι αὐθρώπων ὄντα εἰδέναι ἀνάγκη, ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως ἐκμαθὼν ἔγραψα. τί ποτὲ ἄρα πέπονθας, ὦ φίλε γελίμερ, οὐ σαυτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαν τὸ σαυτοῦ γένος ἐς τὸ βάραθρον τοῦτο ἐμβεβληκας, ὅπως δηλαδὴ μὴ γένοιο δοῦλος; πάντως γάρ σε καὶ νεανιεύεσθαι τοῦτο, οἶμαι, καὶ πρὸ ἐλευθερίας περιέχεσθαι· ὡς δὴ ἅπαντα ταύτης τὰ μοχθηρὰ αὐταλλάττεσθαι ἄξιον. εἶπε νυν μαυρουσίων τοῖς γε ἀτυχεστάτοις οὐκ εἶναι δουλεύειν, ἐς τὸ ἐλπίδα τοῦ σώζεσθαι, διὰ τὰ κρύπτειν Φέρει, ἐπ' αὐτοῖς ἔχεις. καί τοι πῶς ἂν οὐχὶ τῷ παντὶ ἄμεινον εἴη, δουλεύειν ἐθρωμένοις πλουτοῦντα, ἢ τυραννεῖν ἐς παπαιὰ τε καὶ μαυρουσίοις. πάντως δέ σοι καὶ τὸ ξυνδούλῳ βελτίω εἶναι, ὑπερβολή τις ὕβρεως φαίνεται. ἄπαγε, ὦ βέλτιστε γελίμερ, ἡ καὶ ἡμεῖς οὐκ ἐξ ἀπατριδῶν γεγοίτες βασιλεῦσιν ὑπηρετῶν αὐχοῦμεν. καὶ μὲν λέγουσιν ἰουστινιανῷ βασιλεῖ βουλομένῳ εἶναι, ἔστε βουλὼ ἀναγραπτόν σε ποιήσαντα, τιμῆς μεταλαχόντα τῆς αὐτοῦ, διὰ δὴ πατρικίων καλοῦσι· καὶ χώρα τὰ πολλῇ καὶ ἀγαθῇ καὶ χρήμασι μεγάλοις δωρήσαντα βελτίω τε ἰθέλειν αὐτοῖς πάντα τοῦτα ἑστεῶσι, πίστεις * διδόντα. σὺ δέ ὅσα μὲν ἡ τύχη μοχθηρὰ διὰ ἔσχηκε, Φέρειν γενναίως οἷός τε εἶ· πάντα τὰ ἐσθίουσι αὐθρώπῳ γε ὄντι ἀναγκαῖα εἶναι εἰώθασι. διὰ δέ τινι ἀγαθῷ τὰ δυσχερῆ ταῦτα ξυγκεχυμένα βεβούλευται, τοῦτο δὲ αὐτὸς ἐθελούσιος δίεσθαι οὐκ ἂν ἀξιοίης; ἢ οὐχ ὁμοίως τοῖς Φλαύριος ἀναγκαῖά γε ἡμῖν καὶ τὰ ὠφελὰ τῆς τύχης ἀγαθὰ λογιστέον; ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐδὲ τοῖς σφόδρα ἀνεπτοις δοκεῖ. σοὶ δέ, νῦν μὲν βεβαπτισμένῳ πρὸς συμφοραῖς, ἀξιοῦτω (ὡς τὸ εἰκὸς) συμβαίνει εἶναι. ἀθυμία γὰρ ἐκπλήξασα ἐς ἀβουλίαν τρέπειν πέφυκεν. διὰ δὲ Φέρειν τῷ Δρύαιον τ' σαυτῷ δύναιο, καὶ μὴ πρὸς τύχῃ μεταβαλλομένῳ

φάρξας] Gaudilas.

μαυρουσίων.

ὑποστρωννύντες

κωμῳδίαις

ἐσθῆτι

ἐπιτήδεια

ὀλύρας

ἐνομίζετο

πρὸς γελίμερα

ἐμπειρος

ἐθρωμένοις

πλουτοῦντα

τυραννεῖν

ἐπαπαιὰ

ἐθελούσιος

ἐκπλήξασα

γὰρ διπλασίων τὰ τοίνυν τὸ τοῦδε ὑπόγειον, μισὸ ἐξὸ τὸ ὑπόγειον ἀκόλουθον τῷ
τοῦδε· ἐστὶ γὰρ τὸ ἐκεῖνο μισοπόνηρον πανήγυρις φιλόξενος πόλεμος, τὸ μισοπό-
νηρον ἐξαίφνης ἀκόλουθον, τοῦδε ἐξὸς τὸ σκαλίσκιον, ἐξὸ δ' ὃ τὸ λιλιδάκι ὑγρόν-
γειον, ἀπὸ τὸ βασιλικὸ ὑγρὸ κατάκοπον, ἐξαίφνης· ἀπαιτοῦσι δεδομένα· χάσκων κοινὸν
ἐξαίφνης σκαλίσκι τοῦ ὑγροχάσκι μόνον· τὸ σκέρι τὸ ὑδρόγειον πόνο βασιλικὸ
σκόνιον. ἐξὸ δὲ τὸ σκαλίσκιον· ἀφεῖς ἐξὸ· ἀγρότικο, εἰ σκέτο τοῦ· ἐρημία· πόλεμος
λιλιδάκι· τὸ βασιλικὸ ὑγροχάσκι τοῦ βασιλικοῦ βασιλικὸ λιποχάσκι τοῦ· τὸ σκέρι
πόνοσκόνιον, ἀπὸ ἐξὸ ἀπαιτοῦ ὑγροχάσκι· ἀφεῖς ἐξὸ· ἀγρότικο, εἰ σκέτο τοῦ· ἐρημία
πόλεμος

σῶν ἴσχειν. ἐν τῇ γελίμερ῟ οἰκίᾳ χαμαιτυὺς λῶ τις Βενιφάτ῟ λίβυς, ἐκ Βυζακίου ἐρμοίμθ῟, πιστὸς τῷ γελίμερι ἐς τὰ μάλιστα. τῶν δὴ τὸν Βενιφάτον γελίμερ, κατ' ἀρχὰς τῶδε τῷ πολέμου, ἐς ναῦν ἐμβιβάσας ἄρτι πλέουσαν, ἐς ταύτῃ τὶ ἄπαντα τὸν βασιλικὸν πλοῦτον ἐσῳέμθ῟, ἐκέλευεν ἐς τὸν τῷ ἱππονηρείου λιμένα ὁρμίζεσθαι, ὡς τὰ πράγματα σφίσιν οὐκ εὖ καθιστάμθα ἴδοι· τά τε χρήματα ἴσχοντα πλεῖν κατὰ τάχ῟ ἐς Ἰαπυγίαν, ᾗπερ θεοῦδίν τι ἀφικέσθαι τῶν οὐδιστοτθων ἡγούμθον, ἔνθα δὴ καὶ αὐτὸς Δημοσθένης ζώειν ἐκαρτέθλησε, πυνθανόμενος Βανδίλους τῆς τῷ πολέμου τύχης. Βενιφάτος δὲ, ὡς μὲν τὰ Βανδίλων ἐλπίδα οὐκ ἴσχυεν, αὐτὸς ἐμθμεν· ἐπεὶ δὴ τάχιστα ἡ ἐς τρικαμάρῳ μάχη, καὶ τἄλλα, ἅπερ ἐρρέθη, ἐγεγόνει: ἄρας τὰ ἱστία, ἔπλει καθάπερ οἱ ἐπίστελλε γελίμερ. ἀλλὰ πρὸς μετ῟ αὐτὸν ἐκαστέωμα ὡς τὸ τῷ *ἵππου ἱερηίου λιμένα, εὖτε ἐκοῦσιν, αὖθις ἠνίκατο, ὡς δὴ σὺν πολεμίους ἀγχοῦ ἤδη που ἡκηκόη εἶναι: σὺν ναυσὶ πολλὰ ἐπηρχόμθ῟ ἐλαπύρει ἐς ἄλλο πᾶ ἤπειρον ἢ νῆσον βιασαμένους ἴέναι. οἱ δὲ (οὐ γὰρ ἐδύναντο, χειμῶν῟ σφίσι χαλιπῶς λίαν θλιβόντος, καὶ τὸ τῆς θαλάσσης ῥόθιον, ἅτε ἐν τυρρηνικῷ πελάγει ἐς ὕψ῟ μέγα ἐγηέροντες) τότε δὴ αὐτοί τε καὶ Βενιφάτ῟ ἐς ἴπποναν ἦλθον, ὡς ἄρα ὁ θεὸς τὰ χρήματα ῥᾳθυμίας ἀδόναι ἐθέλων, τὸν ναῦν σὺν ἐφῃ αἰσχύνῃ· μέλλις μέν τι τὸ λιμέν῟ ἔξω ὁρμεῖσθαι, ξὺν κινδύνῳ μεγάλῳ τὸν ναῦν ἀνακόχλευον. ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς ἱππονερίγιον Σελισσέρι῟· πέμπει πρὸς αὐτὸν Βενιφάτ῟. οὗς δὲ ἐς ἱερὸν καθῆκε σκέλεθον, ἐροῦντας μὲν ὡς παρὰ Βενιφάτου σταλῆναι τὰ τὰ γελίμερ῟ χρήματα ἴσχοντ῟, ὑποκρυψομένους δὲ ὅπη ποτὲ εἴη, περὶ γε δὴ τὰ πιστὰ λάβοιεν, ὡς τὰ γελίμερ῟ χρήματα διδοὺς αὐτὸς ἀπαλλάξει κακῶν ἀπαθὴς, ἔχων ὅσα αὐτοῦ οἰκεῖα ἄη. καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἔπρασσον· Σελισσέριος δὲ ἤσθη τι τῇ ἀγγελίᾳ, καὶ ἐμῶδιν σὺν ἀπηξίου. στέλας τὶ τ῟ ἵππηδείων τινὰς, τόν τε γελίμερ῟ πλοῦτον ἔλαβε, καὶ Βενιφάτον σὺν τοῖς χρήμασιν οἷς αὐτοῦ ἀφῆκε, πάμπολύ τι χρῆμα τὸ γελίμερ῟ συλήσαντα πλούτου. ἐπεὶ δὲ ἐς καρχηδόνα αὐτρεφι, Βανδίλους τε ἅπαντας ἐσῳζομένους ἐπιεῖτο, ὅπως ἅμα ἦρ ἀρχομένῳ ἐς βυζάντιον πέμψαι· καὶ γράμμα ἔστελλεν ἐφ' ᾧ ἀνασώσοιντο ῥωμαίοις ἅπαντα, ὧν Βανδίλοι ἦρχον. κυρέλλου μὲν οὖν ξὺν πλήθει πολλῷ ἐς σαρδὼ ἔπεμψε, τὸν *τζαΐζου κεφαλὴν ἔχοντα· ἐπεὶ οἱ νησιῶται οὔτι ἤκιστα προσχωρεῖν ῥωμαίοις ἐβούλοντο, σφαγέντες τὶ σὺν Βανδίλους, καὶ σὺν αὖ εἰδόμθοι ἀληθῆ εἶναι ὅσα σφίσι ξυνενέχθη ἐς τρικαμάρῳ εἶπεν, τούτῳ δὴ τῷ κυρέλλῳ ἐπήγγελλε μοῖραν τῶν σταρῶν· ἐς κουρσικὴν πέμψαντα, τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ τὴν νῆσον ἀνακτήσεσθαι. Βανδίλων κατέκειτο τὰ πρότερα οὕτω· ἡ κύρν῟ μὲν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐπικαλεῖτο, οὔ πάρα δὲ λόγ῟ σαρδοῦς ἐστίν. ὁ δὲ ἐς σαρδὼ ἀφικόμθ῟, τὸν τζαΐζου κεφαλὴν τοῖς τοῦτ῟ ὑπημένοις ἀπέδειξε, καὶ ἅμα τὰ νήσου τῇ ῥωμαίων βασιλέα ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ἀνεσώσατο. ἐπὶ δὲ καισάρεια τὸν ἐν μαυρουσίοις βελισσέρι῟ ἰωαννῆν ξὺν λόχῳ πεζικῷ, οὗ δὴ αὐτὸς ἡγεῖτο, ἔπεμψεν· ἡ δὲ σὺν μὲν ἡμέραις τριάκοντα δίζοντο καὶ καρχηδόν῟ διέχει, ἐς χάσμερά τε καὶ τοὺς ἡρακλείους στήλας ἰόντι· κεῖται δὲ ἔπι θαλάσσῃ, μεγάλη τὶ καὶ πολυανθρωπος ἐκ παλαιοῦ ὤν. ἰωαννῆν δὲ ἄλλον, τ῟ οἰκείων ὑπασπιστὴν ὄντα, ἐς τ῟ ἐσπέρους πορθμὸν καὶ τ῟ ἔπειτα τῶν ἡρακλείων στηλῶν ἔπεμψε, τὸ ἐκεῖσε φρουρεῖν, ὃ *ἑπτάπυλον καλοῦσι, καθήξοντα ἐς δὲ τὰς νήσους, ἅπερ ἀγχοῦ εἰσὶ τ῟ ἠπείρου καὶ ἐσβολῆς, ἔνθα τε καὶ μεγέρικα καὶ μινορίκα ὀπλιζομένους καλέσθαι, ἐστελλεν ἔστιλλεν. ὡς δὲ ἐκ ἱπποναν μὲν ὥρμητο, μετὰ κίονος ἢ ὧν ἔπι ἐς λιβύλαιν ἀφίκετο. καὶ πολλοῖς χρήμασι τοὺς ἰλδιερίχας τότε Βανδίλων ἡγουμένους διέφθειρε, ἐπεὶδὴ παρελίλυτο τ῟ ἀρχῆς ἰλδίερχος, καὶ ἐς φυλακὴν (ὥσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρέθη) ἔκειτο, ἐς ἐνεστιναῦν Βασιλέα ξὺν λίβυσι τοῖς ἄλλοις, εἰ τὰ ἰλδιερίχα ἔπεσεν, ἱκετεύσων ἦλθε. στασιάσας τὶ ξὺν τῷ ῥωμαίων στόλῳ, ἐπὶ γελίμερα καὶ Βανδίλας, αὐτῷ ἀναγὲς ἐν τῷ πολέμῳ τῷδε, καὶ πάντων μάλιστα ἐν τρικαμάρῳ ἐγένετο· καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὸν ὄρ-

γου βι-

ἐπανειραγίου

τζάζου῟

στήλου

ἀδ τὸ ἀπὸ τοῦ ΖΔ τετράγωνον, ἴσον ἔσται τὸ ἀπὸ τοῦ ΔΕ τετράγωνον, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἀπὸ τῆς ΔΗ τετράγωνον· ἡ ΖΔ ἄρα τῇ ΔΗ ἴση ἐστίν· καὶ ἐπεὶ ἴση ἐστὶν ἡ μὲν ΖΔ τῇ ΔΗ, ἡ δὲ ΖΘ τῇ ΘΗ, κοινὴ δὲ ἡ ΘΔ, δύο δὴ αἱ ΖΔ, ΔΘ δυσὶ ταῖς ΗΔ, ΔΘ ἴσαι εἰσὶν ἑκατέρα ἑκατέρᾳ· καὶ βάσις ἡ ΖΘ βάσει τῇ ΘΗ ἴση· γωνία ἄρα ἡ ὑπὸ ΖΔΘ γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΗΔΘ ἴση ἐστίν· ὀρθὴ ἄρα ἑκατέρα τῶν ὑπὸ ΖΔΘ, ΗΔΘ· ἡ ΗΖ ἄρα τῇ ΔΕ παράλληλός ἐστιν. ἐὰν ἄρα ἐν τριγώνῳ ἀπὸ τῆς ἐπὶ τὴν βάσιν ἀχθείσης τινὸς εὐθείας ἴσον τὸ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεος τῆς βάσεως τετράγωνον τῷ ἀπὸ τῆς ἀχθείσης εὐθείας τετραγώνῳ, καὶ ἐπιζευχθεῖσα εὐθεῖα ἀπὸ τοῦ τῆς ἀχθείσης εὐθείας πέρατος ἐπὶ τὸ τῆς βάσεως πέρας ἐπὶ τὸ αὐτὸ μέρη τῇ βάσει τὰς ἐν τῷ τριγώνῳ γωνίας ἴσας ποιήσει ταῖς ἐφ' ἑκάτερα τῆς βάσεως, καὶ ἡ ἀχθεῖσα εὐθεῖα τῇ βάσει παράλληλος ἔσται· ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

ιε'. Ἐὰν εἰς τὸν αὐτὸν κύκλον ἐπὶ τὴν αὐτὴν περιφέρειαν δύο εὐθεῖαι δύο εὐθειῶν ἴσαι μὴ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη τὰ πέρατα ἔχουσαι ἐπιζευχθῶσιν, ἐκβαλλόμεναι ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη ἴσας γωνίας ποιήσουσι τὰς ὑπὸ τῶν ἴσων εὐθειῶν καὶ τῆς περιφερείας περιεχομένας, ἐκβαλλόμεναι δὲ ἐπὶ τὰ ἐναντία μέρη ἴσας γωνίας ποιήσουσι τὰς ὑπὸ τῶν ἴσων εὐθειῶν καὶ τῆς περιφερείας περιεχομένας. Κύκλου γὰρ τοῦ ΑΒΓΔ ἐπὶ τὴν αὐτὴν περιφέρειαν τὴν ΒΕΔ δύο εὐθεῖαι δύο εὐθειῶν ἴσαι μὴ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη τὰ πέρατα ἐχέτωσαν τὰ ΒΕ, ΕΔ τῇ ΑΓ ἴσαι, ἐκβαλλόμεναι ἐπὶ τὰ ἐναντία μέρη τὰ Β, Γ· λέγω ὅτι ἡ μὲν ὑπὸ ΒΕΔ γωνία ἴση ἐστὶ τῇ ὑπὸ ΑΓΔ, ἡ δὲ ὑπὸ ΕΔΓ τῇ ὑπὸ ΑΓΔ. Εἰλήφθω γὰρ τὸ κέντρον τοῦ κύκλου τὸ Ζ, καὶ ἐπεζεύχθωσαν αἱ ΖΒ, ΖΕ, ΖΔ, ΖΓ· καὶ ἐπεὶ ἴση ἐστὶν ἡ μὲν ΒΕ τῇ ΑΓ, ἡ δὲ ΖΕ τῇ ΖΓ, δύο δὴ αἱ ΒΕ, ΕΖ δυσὶ ταῖς ΑΓ, ΓΖ ἴσαι εἰσὶν ἑκατέρα ἑκατέρᾳ· καὶ βάσις ἡ ΒΖ βάσει τῇ ΖΔ ἴση· γωνία ἄρα ἡ ὑπὸ ΒΕΖ γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΑΓΖ ἴση ἐστίν· καὶ ἐπεὶ ἴση ἐστὶν ἡ μὲν ΕΖ τῇ ΖΓ, ἡ δὲ ΖΔ τῇ ΖΓ, δύο δὴ αἱ ΕΖ, ΖΔ δυσὶ ταῖς ΓΖ, ΖΔ ἴσαι εἰσὶν ἑκατέρα ἑκατέρᾳ· καὶ βάσις ἡ ΕΔ βάσει τῇ ΔΓ ἴση· γωνία ἄρα ἡ ὑπὸ ΕΖΔ γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΔΖΓ ἴση ἐστίν· καὶ ἐπεὶ ἴση ἐστὶν ἡ μὲν ὑπὸ ΒΕΖ γωνία τῇ ὑπὸ ΑΓΖ, ἡ δὲ ὑπὸ ΕΖΔ τῇ ὑπὸ ΔΖΓ, ὅλη ἄρα ἡ ὑπὸ ΒΖΔ ὅλῃ τῇ ὑπὸ ΑΖΓ ἴση ἐστίν· καὶ ἐπεὶ ἴση ἐστὶν ἡ μὲν ΒΖ τῇ ΖΔ, ἡ δὲ ΑΖ τῇ ΖΓ, δύο δὴ αἱ ΒΖ, ΖΔ δυσὶ ταῖς ΑΖ, ΖΓ ἴσαι εἰσὶν ἑκατέρα ἑκατέρᾳ· καὶ γωνία ἡ ὑπὸ ΒΖΔ γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΑΖΓ ἴση· βάσις ἄρα ἡ ΒΔ βάσει τῇ ΑΓ ἴση ἐστίν· ἀλλὰ καὶ ἡ ΒΕ τῇ ΑΓ ἐστὶν ἴση· καὶ ἡ ΒΕ ἄρα τῇ ΒΔ ἴση ἐστίν· ὥστε καὶ γωνία ἡ ὑπὸ ΒΕΔ γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΒΔΕ ἴση ἐστίν· ἀλλὰ ἡ ὑπὸ ΒΕΔ τῇ ὑπὸ ΑΓΔ ἐδείχθη ἴση· καὶ ἡ ὑπὸ ΑΓΔ ἄρα τῇ ὑπὸ ΒΔΕ ἐστὶν ἴση· καὶ ἐπεὶ ἐν κύκλῳ τετράπλευρόν ἐστι τὸ ΑΒΔΓ, αἱ ἀπεναντίον αὐτοῦ γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσίν· αἱ ἄρα ὑπὸ ΑΓΔ, ΑΒΔ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσίν· ἀλλὰ καὶ αἱ ὑπὸ ΑΓΔ, ΒΔΕ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσίν· αἱ ἄρα ὑπὸ ΑΓΔ, ΑΒΔ ταῖς ὑπὸ ΑΓΔ, ΒΔΕ ἴσαι εἰσίν· κοινὴ ἀφῃρήσθω ἡ ὑπὸ ΑΓΔ· λοιπὴ ἄρα ἡ ὑπὸ ΑΒΔ λοιπῇ τῇ ὑπὸ ΒΔΕ ἴση ἐστίν· καὶ ἐστὶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς περιφερείας τῆς ΑΔ· ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπὸ ΑΒΔ τῇ ὑπὸ ΔΓΕ ἐδείχθη ἴση· καὶ ἡ ὑπὸ ΔΓΕ ἄρα τῇ ὑπὸ ΒΔΕ ἐστὶν ἴση· ἐὰν ἄρα εἰς τὸν αὐτὸν κύκλον ἐπὶ τὴν αὐτὴν περιφέρειαν δύο εὐθεῖαι δύο εὐθειῶν ἴσαι μὴ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη τὰ πέρατα ἔχουσαι ἐπιζευχθῶσιν, ἐκβαλλόμεναι ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη ἴσας γωνίας ποιήσουσι τὰς ὑπὸ τῶν ἴσων εὐθειῶν καὶ τῆς περιφερείας περιεχομένας, ἐκβαλλόμεναι δὲ ἐπὶ τὰ ἐναντία μέρη ἴσας γωνίας ποιήσουσι τὰς ὑπὸ τῶν ἴσων εὐθειῶν καὶ τῆς περιφερείας περιεχομένας· ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

ιϛ'. Ἐὰν εἰς τὸν αὐτὸν κύκλον ἐπὶ τὴν αὐτὴν περιφέρειαν δύο εὐθεῖαι δύο εὐθειῶν ἴσαι μὴ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη τὰ πέρατα ἔχουσαι ἐπιζευχθῶσιν, ἐκβαλλόμεναι ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη ἴσας γωνίας ποιήσουσι τὰς ὑπὸ τῶν ἴσων εὐθειῶν καὶ τῆς περιφερείας περιεχομένας, ἐκβαλλόμεναι δὲ ἐπὶ τὰ ἐναντία μέρη ἴσας γωνίας ποιήσουσι τὰς ὑπὸ τῶν ἴσων εὐθειῶν καὶ τῆς περιφερείας περιεχομένας. Κύκλου γὰρ τοῦ ΑΒΓΔ ἐπὶ τὴν αὐτὴν περιφέρειαν τὴν ΒΕΔ δύο εὐθεῖαι δύο εὐθειῶν ἴσαι μὴ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη τὰ πέρατα ἐχέτωσαν τὰ ΒΕ, ΕΔ τῇ ΑΓ ἴσαι, ἐκβαλλόμεναι ἐπὶ τὰ ἐναντία μέρη τὰ Β, Γ· λέγω ὅτι ἡ μὲν ὑπὸ ΒΕΔ γωνία ἴση ἐστὶ τῇ ὑπὸ ΑΓΔ, ἡ δὲ ὑπὸ ΕΔΓ τῇ ὑπὸ ΑΓΔ. Εἰλήφθω γὰρ τὸ κέντρον τοῦ κύκλου τὸ Ζ, καὶ ἐπεζεύχθωσαν αἱ ΖΒ, ΖΕ, ΖΔ, ΖΓ· καὶ ἐπεὶ ἴση ἐστὶν ἡ μὲν ΒΕ τῇ ΑΓ, ἡ δὲ ΖΕ τῇ ΖΓ, δύο δὴ αἱ ΒΕ, ΕΖ δυσὶ ταῖς ΑΓ, ΓΖ ἴσαι εἰσὶν ἑκατέρα ἑκατέρᾳ· καὶ βάσις ἡ ΒΖ βάσει τῇ ΖΔ ἴση· γωνία ἄρα ἡ ὑπὸ ΒΕΖ γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΑΓΖ ἴση ἐστίν· καὶ ἐπεὶ ἴση ἐστὶν ἡ μὲν ΕΖ τῇ ΖΓ, ἡ δὲ ΖΔ τῇ ΖΓ, δύο δὴ αἱ ΕΖ, ΖΔ δυσὶ ταῖς ΓΖ, ΖΔ ἴσαι εἰσὶν ἑκατέρα ἑκατέρᾳ· καὶ βάσις ἡ ΕΔ βάσει τῇ ΔΓ ἴση· γωνία ἄρα ἡ ὑπὸ ΕΖΔ γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΔΖΓ ἴση ἐστίν· καὶ ἐπεὶ ἴση ἐστὶν ἡ μὲν ὑπὸ ΒΕΖ γωνία τῇ ὑπὸ ΑΓΖ, ἡ δὲ ὑπὸ ΕΖΔ τῇ ὑπὸ ΔΖΓ, ὅλη ἄρα ἡ ὑπὸ ΒΖΔ ὅλῃ τῇ ὑπὸ ΑΖΓ ἴση ἐστίν· καὶ ἐπεὶ ἴση ἐστὶν ἡ μὲν ΒΖ τῇ ΖΔ, ἡ δὲ ΑΖ τῇ ΖΓ, δύο δὴ αἱ ΒΖ, ΖΔ δυσὶ ταῖς ΑΖ, ΖΓ ἴσαι εἰσὶν ἑκατέρα ἑκατέρᾳ· καὶ γωνία ἡ ὑπὸ ΒΖΔ γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΑΖΓ ἴση· βάσις ἄρα ἡ ΒΔ βάσει τῇ ΑΓ ἴση ἐστίν· ἀλλὰ καὶ ἡ ΒΕ τῇ ΑΓ ἐστὶν ἴση· καὶ ἡ ΒΕ ἄρα τῇ ΒΔ ἴση ἐστίν· ὥστε καὶ γωνία ἡ ὑπὸ ΒΕΔ γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΒΔΕ ἴση ἐστίν· ἀλλὰ ἡ ὑπὸ ΒΕΔ τῇ ὑπὸ ΑΓΔ ἐδείχθη ἴση· καὶ ἡ ὑπὸ ΑΓΔ ἄρα τῇ ὑπὸ ΒΔΕ ἐστὶν ἴση· καὶ ἐπεὶ ἐν κύκλῳ τετράπλευρόν ἐστι τὸ ΑΒΔΓ, αἱ ἀπεναντίον αὐτοῦ γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσίν· αἱ ἄρα ὑπὸ ΑΓΔ, ΑΒΔ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσίν· ἀλλὰ καὶ αἱ ὑπὸ ΑΓΔ, ΒΔΕ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσίν· αἱ ἄρα ὑπὸ ΑΓΔ, ΑΒΔ ταῖς ὑπὸ ΑΓΔ, ΒΔΕ ἴσαι εἰσίν· κοινὴ ἀφῃρήσθω ἡ ὑπὸ ΑΓΔ· λοιπὴ ἄρα ἡ ὑπὸ ΑΒΔ λοιπῇ τῇ ὑπὸ ΒΔΕ ἴση ἐστίν· καὶ ἐστὶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς περιφερείας τῆς ΑΔ· ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπὸ ΑΒΔ τῇ ὑπὸ ΔΓΕ ἐδείχθη ἴση· καὶ ἡ ὑπὸ ΔΓΕ ἄρα τῇ ὑπὸ ΒΔΕ ἐστὶν ἴση· ἐὰν ἄρα εἰς τὸν αὐτὸν κύκλον ἐπὶ τὴν αὐτὴν περιφέρειαν δύο εὐθεῖαι δύο εὐθειῶν ἴσαι μὴ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη τὰ πέρατα ἔχουσαι ἐπιζευχθῶσιν, ἐκβαλλόμεναι ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη ἴσας γωνίας ποιήσουσι τὰς ὑπὸ τῶν ἴσων εὐθειῶν καὶ τῆς περιφερείας περιεχομένας, ἐκβαλλόμεναι δὲ ἐπὶ τὰ ἐναντία μέρη ἴσας γωνίας ποιήσουσι τὰς ὑπὸ τῶν ἴσων εὐθειῶν καὶ τῆς περιφερείας περιεχομένας· ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

τῶν βανδίλων ἐπάτησεν. γελίμερ δὲ, γνοὺς βελισάριον ξυὸν τοῖς περὶ αὐτὸν ἀνδράσιν ἰόντα, οὐδὲν οὔτε ἀπεῖπεν, οὔτε ἐστελλόμενος· ἀλλὰ τοῖς ἵπποις αἰσθόμενος, καὶ τῷ ὀπὴ νομίδος φέρεσθαι ἐφύγα. καὶ αὐτῷ οἱ τε ξυγγενεῖς καὶ τῶν οἰκετῶν ὀλίγοι τινὲς ἕποντο, καίπερ πληγῶν ὄντες, καὶ τὰ παρόντα ἐς σπουδὴν ἔχοντες. καὶ χρόνον μὲν τινα ἔλαθε βανδίλους διώκοντας γελίμερ. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν τὰ περὶ φυγὴν ἤδοντο πάντες, καὶ οἱ πολέμιοι ἤδη καθορῶντο: τότε δὴ οἵ τε ἀνδρες ἐθορύβουν, καὶ τὰ παιδία ἀνέκραγε, καὶ αἱ γυναῖκες ὠλοφύροντο. καὶ οὐδὲ χρημάτων παρόντων μετεποιοῦντο, οὐδὲ τῶν φίλων σφίσιν ἔμελεν· ἀλλ' ἕκαστος ἐφευγεν οὐδενὶ κόσμῳ ἐπὶ ἑαυτοῦ. ἐπληθύοντες δὲ ῥωμαῖοι, τὰ μὲν χρήματα ἀνδρῶν ἔρημα αὐτοῖς χρήμασιν ἄρουσι· καὶ διαιρεθέντες τὸν τύκτον ὅλον, ἀνδράποδα μὲν, * ὅσους ἐντύχοιεν, ἔκτεινον· παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἐποιοῦντο ἐς ἀνδραπόδων λόγον. χρήματα δὲ πολλὰ τὸ πλῆθος ἐν τούτῳ τῷ χαραπείδῃ εὗρον, ὅσα οὐδέποτε πω ἐν μιᾷ χώρᾳ ἐπὶ τύχης εἶναι. εἴ τι γὰρ βανδίλοι ἐκ παλαιοῦ τῶν ῥωμαίων χωρὰν λησάμενοι, σχεδὸν χρήματα ἐς λιβύην μετῳκίσαντο: καὶ τῆς χώρας αὐτοῖς αἰεὶ ἐς τὰς μάλιστα εὐπορίας, καρπῶν τε πάντων ἀναγκαιοτάτην ἐπῃνεύσης· τάς τε ἐκ χρημάτων περιουσίας ξυνέβη, αἵ γε ἐκ τῶν ἐκείνῃ ἡμερῶν ἀγαθῶν ἠγείροντο, ἐκ ἐς ἐπορον τινὰ δαπανῆς χώραν ἐμπορίας τῆ τῶν βανδίλων· ἀλλ' αὐτοὶς αἰεὶ οἱ τὰ χωρία κεκτημένοι περιῆσάν τε ἐς πάντα καὶ ἐνενήκοντα ἔτη, ἐν οἷς δὴ λιβύης οἱ βανδίλοι ἦρξαν· καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐς παμπληθῆ χρῆμά τι ὁ πλοῦτος χωρήσας, ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐς τῶν ῥωμαίων τὰς χεῖρας ἐπανῆκεν αὖθις. ἡ μὲν οὖν μάχη καὶ δίωξις ἤδε, καὶ τῶν βανδίλων γαραπείδου ἡ ἅλωσις, τρισὶ μησὶν ὕστερον γενομένη ἢ ὁ ῥωμαίων γραπὸς ἐς καρχηδόνα ἦλθε· μισοῦντα μάλιστα τὸ πλοῦτου μιλωνὸς, ὃν δεκέμβριον ῥωμαῖοι καλοῦσι. τότε δὴ κατὰ σπουδὴν βελισάριος τὸ ῥωμαίων γράτωμα πανημερεὶ τε καὶ ξὺν πολλῇ ἀκοσμίᾳ φερόμενον· ἠχαλε, δεδιὼς τὸν νύκτα ὅλην, μὴ οἱ πολέμιοι ξυμφρονήσαντές τι καὶ ἐπ' αὐτοῦ ξυνιστάμενοι, τὰ αὐτοῦ ἐκείνοις αὐτοῦ θράσωσιν. ὅπερ οἱ ῥωμαῖοι πρέπον ὅτῳ δὴ τῶν πάντα ξυνέπεσε, εἶναι ἀπὸ ῥωμαίων εὐδόξοις ἀφεῦγόντα τούτῳ δὴ τῆς λείας ἐπιόντας. οἱ γὰρ γραπῶται, πάντες αὐθρωποι κεκμηκότες, καὶ χρημάτων ὑπὸ ἐς ὄγκον μεγάλων, σωμάτων δὲ ἀναίαν τε καὶ ὑπερφυῶς δύσπειστον κύριοι ἐκ τοῦ ἀφειδοῦς γεγενημένοι, παρῆκαν τὸν δρόμον ἐκείνοις ἐκέκτηντο, οὐδὲ κόρον τινὰ τῶν σφίσι παρόντων εὑρόν· ἀλλ' αὖτοι ἐμέθυον, καθάπερ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων [αὐτοχήμασιν, ὡς τὰ τοιαῦτα ἔπεσθαι ἄγαν ἐς καρχηδόνα ἀσαφῆ ἐβούλοντο. καὶ ἐπεῖχεν τὸ καπὶ συμμορίας, ἀλλὰ κατὰ ἕνα ἢ δύο, ὅπη που αὐτοῦ ἡ ἐλπὶς ἄγοι, ἅπαντες] κύκλῳ διερευνώμενοι, ἴν' τι πάπαις καὶ δυσχωρίας, ἔ ἄν που ἀπήλαιον ἐφαπτύχοι ἢ ἄλλο ὁ, ποῦν ἐς κίνδυνον ἢ ἐπίδρασιν ἄγοι. ἅδε γὰρ αὐτοῦ τῶν πλεμίων φόβος, καὶ ἐς ἡ βελισαρίῳ αἰδὼς ἰσῆκε, οὐδὲ ἄλλο τ' πάντων ἦδει, ὅτι μὴ ἢ τ' λαφύρων ἐπιθυμία. τούτῳ τὸ ὕπο διαζόμενος, ἐς ὀλιγωρίαν τ' ἄλλων ἁπάντων ἐτράπετο. ἀὸ δὴ ἅπαντα ἐς νῶ ποιούμενος βελισάριος, ἐκ ὁπόπερ εἶλεν * ἢ τὸ παρὸν θιάζ. ἅμα δὲ ἡμέρᾳ ἐπὶ λόφῳ πιὸς τῷ ὁδοῦ ἀγχοῦ ἐσῆκει, τῷ τι αὐτῷ εὖσπλοίας ἀνασημήνας αἰακαλούμενος, καὶ πολλὰ πᾶσι γραπώταις τὰ ἐμοῦ καὶ ἀρχῶν λοιδορούμενος. τότε δὴ ὅσοις πατύχηκε πλησίον που εἶναι, καὶ μάλιστα οἱ τῆς βελισαρίου εἰκίας ὄντες, τὰ μὲν ὑπαρχόντα σφίσι χρήματά τε καὶ αἰσθράπεδα, ξυὼ τοῖς ὁμοσκήνοις τὲ ἐμοτραπίζοις, ἐς καρχηδόνα ἔπεμπον· αὐτοὶ δὲ ὧδε τὸν γραπὸν ἰόντες, τῶν σφίσι ὑπαγγελλομένων κατήνυον. ὁ δὲ ἰωαννίνου μὲν τὸν ἀριθμὸν ξὺν δρακοσίοις ἐκέλευε γελίμερι ἕπεσθαι, καὶ μήτε νύκτα μήτε ἡμέραν ἀνιέντας ὁδοῦν, ἕως αὐτὸν ζῶντα ἢ νεκρὸν λάβοιεν: ἐς δὲ καρχηδόνα τοῖς βανδιλείοις ἐπίστελλε βανδίλοις, ὅσοι ἐς τὰ ἀμφὶ τὴν πόλιν χωρία ἐκ ἱερεῖς ἱκέτης ἐκάθιζοντο, πίστιν διδοῦσι καὶ τὰ ὅπλα, ὅπως μή τι νεωτερίσωσιν, ἀφελομένους· ἐς τε τὴν πόλιν ἰσαγαγοῦσιν ἔχειν, ἄχρις αὐτοῖς ἔλθοι. ξυὼ δὲ τοῖς λειπομένοις παῖζε χόρτον πολλὸν, ὅτου τε γραπώτας αὐτοῦ ἤγειρε· ἔ βανδίλοις, τοῖς

ἀπὸ

ἐς τὴν ἀγῶνα καθίστατο. κἀκεῖνο δὲ εἶμαι σὺκ ἄπο τρόπου εἰρῆσθαι· ὡς ἐμοὶ τῶν πολεμίων κρατήσαντι· τὸ πλέῖστον τῆς νίκης ὑμᾶς ἀπενεγκεῖν ἀναδήσασθε μέρος, σωτῆρές τε ὑμᾶς ἅπαντες τῆ τῶν Βανδίλων καλέσουσι ἔθνους. οἱ γὰρ σὺν τοῖς ἑτέροις ἠτυχηκόσιν ἐυδοκιμοῦντας, εἰκότως αὐτοὶ τῶν ἀμείνω σφετερίζονται τύχην. ταῦτα τοίνυν ἅπαντα λογιζομένους ὑμᾶς, φημὶ χρῆναι πᾶσάς τε καὶ γυναῖκας ὁπλοφορεῖσθαι κελεύειν θαρσεῖν τε ἤδη, καὶ τὸν θεὸν εἰς ξυμμαχίαν παρακαλεῖν· καὶ ὑμᾶς μὲν ὅτι σὺν πολεμίους ἴέναι, πᾶς δὲ ὁμοφύλους εἰς ταὐτὸν ἠγεῖσθαι τῷ μάχῃ. τοσαῦτα γαλίμερ τε καὶ τζάζων παρακελευσάμενοι, ἐξῆγον σὺν Βανδίλους. καὶ ἀμφὶ τὸν τῆ δείλης καιρὸν, οὐ προσδεχομένων ῥωμαίων, ἀλλ' ἄρτιον σφίσιν προσκαζόντων, παρῆσαν· καὶ θᾶττον τῆς ποταμοῦ
10. ὄχθας ὡς ἐς μάχην ἐπέβησαν. ἐστὶ δὲ ποταμὸς ὁ παῦτη ῥέων, αἰνίτα μὲν· οὕτω δὲ τὸ ῥεῦμα βραχὺς, ὥστε οὐδὲ ὀνόματος ἰδίου πρὸς τῶν ἐπιχωρίων μεταλαγχάνει, ἀλλ' ἐν ῥύακος μοίρᾳ [ὠνόμασται. τούτου δὴ τῆ ποταμοῦ ῥωμαῖοι ἐς τὸν ἕτερον] ὄχθον, ὡς ἐκ τῶν παρόντων προσκευασάμενοι, ἦσαν· καὶ ἐπέβησαν ᾗδε. κέρας μὲν τὸ ἀριστερὸν μαρτῖνός τε καὶ βαλεριανός τε καὶ ἰωαννῆς, κυπριανός τε καὶ ἀλθίας καὶ μάρκελλος εἶχον, καὶ ὅσοι ἄλλοι φοιδερατῶν ἄρχοντες ἦσαν. τὸ δὲ δὴ δεξιὸν πᾶν τὸ καὶ βαρβάτου καὶ αἰγαῦ, καὶ ὅσοι τῶν ἱππικῶν κατάλογοι ἦρχον· κατὰ δὲ τὸ μέσον ἰωαννῆς ἵστατο, σὺν τοῖς ὑπασπισταῖς καὶ δορυφόροις βελισαρίου καὶ σημεῖον τὸ στρατηγικὸν ἐπαγόμενος. οὗ δὴ ἐβελισάριος, οἷς καιρὸν ἦν ἅπαντες ἐς πεντακοσίους ἱππεῦσιν ἀφίκετο, σὺν πεζοῖς ὅπλα βάδην προσιόντας ὁπλίταις. οἱ γὰρ οὖπω ἅπαντες ἐν ἄλλῃ ἐπέβησαν χώρᾳ· ἀθισμῷ μὲν
20. σφίσι καὶ πρότερον ἤκιστα ὑπεμείνασθαι τῷ ῥωμαίων στρατῷ· τότε δὲ καὶ ἐνῷ, ἃ προδεδήλωται, ἔχουσιν, σὺκ ἐῶ βουλομένους ἔμε τῆ ἄλλῃ στρατιᾷ πάντας. ῥωμαίοις μὲν οὖν τὲ τῷ πεζοὶ ᾠδέπη εἶχε. βανδίλων δὲ κέρας μὲν ἑκάτερον οἱ χιλίαρχοι εἶχον, ἕκαστός τε ἡγεῖτο τῶν ἀμφ' αὐτὸν λόχου. κατὰ δὲ δὴ τὸ μέσον τζάζων ἐῶ ὁ τοῦ γαλίμερος ἀδελφὸς· ὅπως δὲ οἱ μαυρούσιοι ἐπέβησαν. αὐτὸς μὲν πη ὁ γαλίμερ πεντακόσιοι ἐφεῖτο, ἐσκεκλῶσθαί τε, καὶ ἐς εὐπλαισίαν ἐκεῖνο· ἐφορᾶτο δὲ βανδίλοις, ὅπως μήτε ἀλλοφρονήσουσι μήτε ἄλλῳ ὁτῳοῦν ὀρχανῷ ἐς ξυμβολὴν τῶνδε, ἔτι μὴ τοῖς ξίφεσι, χρῆσθαι. χρόνου δὲ τριβέντος συχνοῦ, καὶ μάχης οὐδενὸς ἄρχοντος· ἰωαννῆς τῶν ἀμφ' αὐτὸν ἑλίξαντος ὁπλίτας, βελισαρίου γνώμῃ τὸν τε ποταμὸν διέβη, καὶ ἐς σὺν μέσους ἐσέβαλλε· ἐνθα δὴ ὁ τζάζων, ὠθισμῷ χρησάμενος, ἰδίωζεν αὐτούς. καὶ οἱ μὲν φεύγοντες, ἐς τὸ σφῶν στρατόπεδον ἦσαν·
30 οἱ δὲ βανδίλοι διώκοντες, ἄχρι ἐς τὸν ποταμὸν ἦλθον, οὐ μέντοι διέβησαν. αὖθις δὲ ἰωαννῆς πλείους τῶν βελισαρίου ὑπασπισῶν ἐπαγόμενος, ἐς σὺν ἀμφὶ τὸν τζάζωνα ἐπεπήδησε· καὶ αὖθις ἐσθένδε ὀπισθοχωρήσαντες, τὸ ῥωμαίων στρατόπεδον ἀνεχώρησαν. τὸ δὲ τρίτον ξὺν πᾶσι σχεδὸν τοῖς βελισαρίου δορυφόροις τε καὶ ὑπασπισταῖς, τὸ στρατηγικὸν σημεῖον λαβὼν, τῷ ἰσοβίῃ ἐπείσατο ξὺν δορὶ τε καὶ παντὶ σθένει· τῶν δὲ βαρβάρων αὐθρόως τὲ αὐτοῦ ὑφίστασθαι, καὶ μόνοις χρωμένων τοῖς ξίφεσι· γίνεται μὲν κρατερὰ ἡ μάχη, πίπτουσι δὲ βανδίλων πολλοί τε καὶ ἄριστοι, καὶ τζάζων αὐτὸς ὁ τοῦ γαλίμερος ἀδελφός. τότε δὴ ἅπαν
* τῶν ῥωμαίων στράτευμα ἐκινήθη. καὶ τὸν ποταμὸν διαβάντες, ὅπη σὺν πολεμίους ἐχώρησαν· ἦ τε τροπὴ ἐξαυθὶς ἐπὶ τὸ μέσον, λαμπρὰ ἐγένετο· σὺν γὰρ κατ' αὐτοῦ σὺδενὶ πόνῳ ἐτρέψαντο ἵκασι. ἀδηλοῦντες οἱ μαυσαλάται, κατὰ τὰ σφίσι ξυγκείμενα σὺν τῷ
40 ῥωμαίων στρατῷ τὸν δίωξιν ἐπήσαν· σὺκ ὅπη πολὺ μέν τι ἡ δίωξις ἦδη ἐγένετο. οἵ τε γὰρ βανδίλοι ἐς τὸ σφέτερον στρατόπεδον κατὰ τάχος ἐσελθόντες ἠσύχαζον· καὶ οἱ ῥωμαῖοι, σὺκ ἂν οἰόμενοι ἐς τὸ χαρακώματος πρὸς αὐτοῦ διαμαχεῖσθαι οἰοίτε εἶναι, σὺν τε νεκροὺς ὅσοι ἐχρυσοφόρουν ἀπέδυσαν, καὶ ἐς τὸ σφῶν στρατόπεδον ἀνεχώρησαν. ἀπῆλθον δὲ ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ ῥωμαίων μὲν ἕξακοσιοι ἢ πεντήκοντα· βανδίλων δὲ ἑκατοντάδες μάλιστα. βελισάριος δὲ, τοῦ πεζῶν οἱ ἀφικομένων, ἀμφὶ δείλην ὀψίαν ἄρας, ὡς εἶχε τάχους, παντὶ τῷ στρατῷ ἦλθε ὅπη τὸ

καταθέσθαι τῷ χαρακώματι, καὶ πρὸ ὀχυρώματος οὐδὲν ἔχοντα. καὶ ξυγκαλέσας ἅπαντας, ἔλεξε τοιάδε. Οὐχ ὑπὲρ δόξης ἡμῖν, ἄνδρες Βανδίλοι, οὔτε ἀρχῆς στέρεσθαι μέλλον, ὁ ἀγὼν ἐστίν, ὥστε καὶ ἐθελοκακήσαι καὶ πᾶσι προεμένοις δίκαιον εἶναι βιοῦν, οἷς καὶ τὰ καθημένοις, καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἔχουσιν. ἀλλ' ὑπὲρ δήπουθεν, ὡς ἐς πᾶν ἡμῖν προήκοντα τύχης τὰ πράγματα, ὥστε, ἢν μὴ τῶν πολεμίων κρατήσωμεν, πλουτοῦντες μὲν κυρίους μὴ αὖθις καταλείψομεν παῖδας τὰ τῶνδε, καὶ γυναῖκας, καὶ χώρας καὶ πάντων χρημάτων· προήσονται δὲ ἡμᾶς προεστῶτας τὸ σφέτερον εἶναι, καὶ ταῦτα ὑπὸ ἀνδρῶν ἄπειρα. ἢν δὲ γε προεστώμεθα τῷ πολέμῳ τῶν δυσμενῶν· καὶ ζῶντες ἐν πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς βιωτεύσομεν· καὶ μετὰ τοῦ εὐπρεποῦς τοῦ βίου καταφρονοῦμεν, παισὶ μὲν ἐν γυναιξὶ τὰ τῆς δόξης ἀπολελοίπαμεν· τῷ δὲ τῶν Βανδίλων ὀνόματι * τῷ προεῖναί τι καὶ τοῦ ἀρχικοῦ ἀξιοῦσθαι. οἱ γάρ ποτε καὶ ἄλλοι πρόπαλαι ὑπὲρ τῶν ὅλων πεπτώκασιν ἀγωνιζόμενοι· καὶ αὐτοὶ νῦν μάλιστα πάντων γιγνώσκομεν, ὡς τοῖς ὑπὲρ ἁπάντων ἐλπίσιν ἐφ' ἡμῖν αὐτοῖς φέροντες ἐς τὸν κίνδυνον καθιστάμεθα. οὐκ ὀπὶ τοῖς σώμασι πίνυν τοῖς ἡμετέροις ὁ φόβος, οὐδὲ ὅτι τῷ θνήσκειν ὁ κίνδυνος· ἀλλ' ὥστε μὴ τῶν πολεμίων ἡσσᾶσθαι. τὸ γὰρ αἰσχρὸν ἀπολελειμμένοις, τὸ πθνάναι ξυνοίσει. * ἔτι πίνυν τοῦτο οὕτως ἔχει· μαλακιζόμεθα Βανδίλων μηδείς· ἀλλὰ τῷ μὲν φρονήματι προείμεθα τὸ σῶμα, αἰσχύνῃ δὲ τῶν μετὰ τοῦ ἥττονος κακῶν ζηλοῦτε τὸν τῆς βίου καταφρονοῦντα. τῷ γὰρ τὰ αἴσχιστα ὑφυμένοι, πάρεσμεν αὖ τὸ μὴ δεδιέναι τὸν κίνδυνον. μάχης δὲ τῆς πρόσθεν γεγενημένης μηδὲν μνήμα ὑμᾶς εἰσίτω μνήμη. οὐ γὰρ κακίᾳ ἡμέτερα ἡσσήμεθα, ἀλλὰ τύχης ἐκόντα πάσαι προεσπάσαντες * ἐσφάλομεν. τοῦτο δὲ τὸ ῥεῦμα οὐκ ἀεὶ κατὰ * τοῦτο φέρεσθαι πέφυκεν· ἀλλ' ἐν ἡμέρᾳ ἑκάστῃ ὡς τὰ πολλὰ μεταπίπτει φιλεῖ. τῷ δὲ αὐθρώπῳ οὐδὲν πολεμίας ὑπεραίρειν αὐχοῦμεν, καὶ πολλάκις ὑπερβάλλειν. μίσει γὰρ αὐτῶν δεινὰ εἰκὸς ἦν ἢ δεισιδαιμονίᾳ εἰέμεθα καὶ προθύμως, πολλά τε καὶ μεγάλα ὄντα, τὰ νῦν μάλιστα ἡμᾶς εἰς ἀρετὴν ὁρμῶντα· τήν τε τῶν προγόνων δόξαν, καὶ τὴν τοσάνδε ἡμῖν ὑπὸ σκιὰν ἀγαγόντα. ἡ μὲν γὰρ ἐφ' ἡμῖν τῷ ἀσφαλεῖ τὰ ξυγγενοῦς ἐγκαλύπτειν· ἡ δὲ ὡς ἀναξίους ἡμᾶς ἀποφυγεῖν ἐχυρίζεται. καὶ σιωπῇ τούτων τῶν γυναίων τὰς εἰμαγάς, καὶ τῶν παίδων τῶν ἡμετέρων τὰ δάκρυα· εἰς νοῦν, ὡς ἐγὼ, βαλόμενος, μηκύνειν τὸν λόγον οὐ δίκαιόν ἐστιν. ἀλλ' ἐκεῖνο μόνον εἰπών, παύσομαι· ὡς ἐπιστρέφεσθον ἡμῖν ἐς τὰ φίλτατα τοῦτο οὐκ ἴσχει, μὴ τῶν πολεμίων κρατῆσαι. ὧν ἐνθυμηθέντες· ἄνδρες τὸ ἀγαθοὶ γίγνεσθε, καὶ μὴ καταμαχύνητε τὸν γιζελέχου δόξαν. τοιαῦτα εἰπὼν ὀλίγα τὸν ἀδελφὸν σκίλαν Βανδίλοις, τοῖς μετ' αὐτὸν ἐπιφανεστάτοις ἦσαν, παραινέσας ἀδεῶς πείσασθαι. ὁ δὲ αὖθις ξυναγείρας μικρὸν ἄνωθεν τοῦ στρατοπέδου, ἔλεξε τοιάδε. Βανδίλοις μὲν ἅπασιν, ἄνδρες συστρατιῶται, ὑπὲρ πάντων ὁ ἀγὼν ἐστὶν, ὧν δὴ δικαίως λέγοντα τοῦ βασιλέως ἠκούσατε· ὑμῖν δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἅπασι καὶ πρὸς ὑμᾶς αὖθις ἀμιλλᾶσθαι ξυμβαίνει. νενικήκατε γὰρ ἤδη ὑπὲρ τῆς ἠπείρου ἀγωνισάμενοι, καὶ τῷ νῆσον ἀνεκτήσασθε τὴν Βανδίλων ἀρχήν· ὥστε ὑμᾶς νῦν μείζω παίδων ἀνὴρ τῆς ἀρετῆς τὸν θπόδειξιν. οἷς γὰρ ὑπὲρ τῶν μεγίστων ὁ κίνδυνος, μεγίστων εἶναι καὶ τῶν ἐς αὖθις πολεμίους προθυμίαν, ἀνάγκη. οἱ μὲν γὰρ ὑπὲρ τῆς ἠπείρου ἀγωνιζόμενοι, ἡσσηθέντες, ἀδούτω τύχοι, οὐκ ἐς τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἐσφάλησαν· οἷς δὲ ὑπὲρ τῶν ὅλων ἡ μάχη, πάντως ὁ βίος πρὸς τὸ τοῦ πολέμου μυθμίζεσθαι πέφυκε. ἀλλ' ὑμῖν, ὦ μὴ ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐν τῷ παρόντι γένεσθε, * βεβαιοῦται ἡμῖν αὐτοῖς, ἀρετῆς ἔργον τὸν τοῦ τυράννου γοάδη γιγνώσκειν καθαίρεσιν· μαλακιοῦνται δὲ νῦν, καὶ τοῖς ἐπ' ἐκείνοις δίκαιος ὡς οὐδὲν ὑμῖν προσκούσης στρέφεσθε. καί τις ἂν ἄλλως ἡμᾶς γε εἰκὸς τῶν λοιπῶν Βανδίλων ἐν τούτῳ πλεονεκτεῖν τῇ μάχῃ. σὺν μὲν γὰρ σφαλείσας ἡ προσλαβοῦσα τύχη σκαληόσει· οἱ δὲ εὐδίκως ἐπιόντες, μετ' ἀκραιφνοῦς τοῦ θάρσους

ἐς τ

ὑμᾶς, οὐκ ἀπὸ καιροῦ ἔσομαι εἶναι· ὡς, ἢν ὁμοίως ὑμῖν αὐτοῖς ἐν τῷ παρόντι κινδυνεύσωμεν, αὐτίκα δῆλα μάλα τὰ πέρας ἕξει τοῖς μὲν Βανδίλοις τὰ τῆς ἐλπίδος, ὑμῖν δὲ ἡ μάχη. ὥστε ὑμᾶς ὡς πρόθυμότατα εἰκὸς εἰς ξυμβολὴν τήνδε καθίστασθαι, ἡδίους γὰρ αὐτοῖς ἀνθρώποις ἐπολήγειν τὸ κῆρ εἰς καλλίστροφον ἐγγίζων ὁ πόνος. τὸν μὲν οὖν τῶν Βανδίλων ὅμιλον ὑμῶν διαλογίζεσθαι μηδείς. οὐ γὰρ ἀνθρώπων πλήθει, οὐδὲ σωμάτων μίσει, ἀλλὰ ψυχῶν δρετῇ φίλῃ ὁ πόλεμος διακρίνεσθαι. εἰρήσθω δὲ ὑμᾶς τὸ πάντων ἰσχυρότατον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἡδονῇ τοῖς πρωτομένοις αἰδῶς. αἰσχύνη γὰρ τοῖς γενναίοις ἕπεται, τὸ σφῶν αὐτῶν ἡττᾶσθαι, καὶ τῆς οἰκείας δρετῆς ἐλάττονας ὀφθῆναι. οὐ γὰρ πολεμίους εὖ οἶσθα ὅτι ἐρᾳθυμία τις καὶ κακῶν μνήμη ἀθυμήσαντας, ἀναγκάσασι κακίους γενέσθαι ἡμῖν, τοῖς
80. φθάσασι δειλιήσαντας, ἡ δέ, ἀνασωσοῦσα τὴν τοῦ κατορθώσειν ἐλπίδα. τύχη γὰρ αὖθις μοχθηρὰ ὀφθεῖσα, δουλοῖ τῶν αὐτῇ πειθηνίων τὸ φρόνημα ὡς δεινὸν ἡμῖν ἢ πρότερον ὑπὲρ μεζόνων ὁ ἀγὼν ἐστιν, ἐγὼ δηλώσω. ἐν μὲν γὰρ τῇ πρότερα μάχῃ, τῶν πραγμάτων ἡμῖν οὐκ εὖ πρεσσόντων, ἐν τῷ μὴ τὴν ἀλλοτρίαν λαβεῖν ὁ κίνδυνος ἦν· νῦν δέ, ἢν μὴ τῶν ἀγώνων κρατήσωμεν, τὴν ἡμετέραν ἀποβαλοῦμεν. ὅσῳ γὰρ τὸ κεκτῆσθαι μηδὲν τῶν ὑπαρχόντων ἑστερῆσθαι κουφότερον· τοσούτῳ νῦν μᾶλλον ἢ πρότερον ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ὁ φόβος. καί τι πρότερον, τῶν πόλιν ἡμῖν ἀπολελειμμένων, τὴν νίκην ἀνηλέσθαι τετύχηκε: νῦν δὲ ἴλεω τὸ τῷ θεῷ τὸ πᾶν στρατῷ εἰς τὴν ξυμβολὴν καθιστάμενος, κρατήσειν τὸ στρατοπέδου τῶν πολεμίων αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐλπίδα ἔχω. πρόχειρον οὖν ἔχοντες τὸ τοῦ πολέμου πέρας· μὴ πρὸ ὀλιγωρίας εἰς ἄλλον αὖτε ἀπόθησθε χρόνον, μὴ σφαδαζόμενοι τὸν
20 καιρὸν ἐπιζητῶν ἀναγκάζησθε. ἀναβαλλομένη γὰρ ἡ τοῦ πολέμου τύχη, οὐκ ἐμοίως τοῖς καθεστῶσι χωρὶς πέφυκεν· ἄλλως τε ἦν καὶ γνώμη τῶν αὐτῇ διαφερόντων μηκύνηται. τοῖς γὰρ τὴν ὑπάρχουσαν δυσημερίαν προϊεμένοις, τὸ δαιμόνιον αἰεὶ νεμεσᾶν εἴωθεν. εἰ δέ τις ἐννοεῖ σφᾶς πολεμίους παῖδάς τε, καὶ γυναῖκας, καὶ τὰ τιμιώτατα ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ὁρῶντας χερὸς: τολμήσειν μὲν οὐδὲ γνώμῃ, κινδυνεύσειν δὲ οὐδὲ τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς δειλίαμιν, οὐκ ἐρθῶς οἴεται. θυμὸς γὰρ ὑπερέχει ἐν τοῖς ψυχαῖς ὑπὲρ τῶν τιμιωτάτων φυόμενος, τὸν τοῦσδε ἰσχὺν καθαιρεῖν εἴωθε, καὶ τῆς καθεστῶσιν οὐκ ἐᾷ χρῆσθαι. ἃ δὴ πάντα λογιζομένους ὑμᾶς πολλῷ τῷ καταφρονήματι δεῖ σφᾶς πολεμίους εἶναι προσήκει. τοσοῦτον βελτίονες σφῶν ἐσμεν· ἱππέας μὲν ἅπαντας, πολλῷ πλείους, ἡμεῖς τῇ αὐτῇ ἕξομεν· σφῶν τι ὑπάστασις, καὶ τὸ σημεῖον, ὁ δὴ Βανδον καλοῦσι
30. ῥωμαῖοι, ἰσωνὴν δηλήσεσθαι τῷ ἀριθμῷ, καὶ ἀκροβολίσασθαι δήσεσθαι, ἐς καιρὸς γένηται. αὐτὸς δὲ τῇ ὑστεραίᾳ, ξὺν τῷ πεζῷ στρατῷ καὶ τοῖς πεντακοσίοις ἱππεῦσιν, εἵπετο. τοῖς δὲ μαστιγίαις, βουλόμενος ἐς σφᾶς αὐτοῖς, ἔδοξεν, ὅπως δὴ ὀξωθοῦντες πρός τι χαλεπώτερα καὶ βελτίονος δόξωσι· μήτε μάχης ὑπὲρ ῥωμαίων ἄρξαι. μήτε πρὸ τοῦ ἔργου εἰς βανδίλους ἰέναι: ἀλλ' ἱππεῖ ὁπόσοις πέρας στρατιᾶς τὰ πράγματα πονηρὰ ἦν, τῶνικαῦτα ξὺν τοῖς νικῶσι τὸν δίωξιν δεῖ σφᾶς πολεμίους πεποιῆσθαι. ταῦτα μὲν οὖν τοῖς βαρβάροις ἐδέδοκτο τῆδε. ὁ δὲ ῥωμαίων στρατὸς κατέλαβε σφᾶς βανδίλους ἐν τρικαμάρῳ στρατοπεδεύσαντας, παραγάγοντα καὶ ἑκατὸν σταδίους καρχηδόνος ἀπέχοντα: ἔνθα δὴ μακρὰν πού ἀπ' ἀλλήλων κύλισαντο ἑκάτερον. ἐπειδὴ δὲ πρῶτα ἰὼ τῶν νυκτῶν, πέρας ἐν τῷ ῥωμαίων στρατοπέδῳ ἐγένετο πιέσδε. τῶν δοράτων αὐτοῖς τὰ ἄκρα πυρὶ
40 πολλῷ κατελάμπετο, καὶ αὐτῶν αἱ αἰχμαὶ καίεσθαι δοκοῦσαι τελεῖσθαι σφίσιν ἐδόκουν. τοῦτο οὐ πολλοῖς ὑμῖν φανερὸν γέγονεν· ὀλίγους δὲ ξὺν θεασαμένους κατέπληξεν, οὐκ εὐδόκιμος ἔπη ἐκβήσεσθαι. ξυνέπιπτε δὲ ῥωμαίοις τοῦτο καὶ αὖθις ἐν ἱππαλίᾳ, χρόνῳ πολλῷ ὕστερον, ὅτι δὴ αὐτὸ ἐς νίκης σύμβολον, ἀπὸ πέρας εὐδόκιμος. δοκεῖσθαι εἶναι. τότε δή, ὥσπερ ἔρηται, ἐπὶ πρῶτα ἰόντες ἐγένοντο· καταπλαγησάντων τι, καὶ ξὺν δίκῃ πολλῷ εὐσεβεστέρους. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ γεφύρᾳ βανδίλους ἐκέλευε πᾶσάς τε καὶ γυναῖκας καὶ πάντα χρήματα ἐς μέσῳ

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΤΗΣ ΠΡΩ-

ΤΗΣ ΤΕΤΡΑΔΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤ᾽

ΑΥΤΟΝ ΟΚΤΩ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ἡδ᾽.

Γελίμερ δὴ, ἐπὰ βασιλέως ἅπαντας ἐς πω̃τὸ ἴδιον ἐγηγερμένους, ἐπὴλθ ἐς καρχη-
δόνα τὸ στράτευμα. ἡμόρμενοί τι αὐτῆς ἄγχιστα· τὸν τι ὀχετὸν ἀξιοθέατον ὄντα διῆλθον,
ὃς ἐς τὴν πόλιν εἰσῆλθε τὸ ὕδωρ· καὶ χρόνον τινὰ ἐνστρατοπεδευσάμενοι, ὑπεχώρησαν,
ὡς οὐδὲν σφίσιν ἐπιξυνὲς τῶν πολεμίων. προϊόντες δὲ τὰ ἐκείνη χωρία, τὰς τε ὁδοὺς ἐν
φυλακῇ ἐποιοῦντο, καὶ καρχηδόνα πλησίον πω̃τη ᾤοντο. οὐ μὴν οὔτε ἐλπίζοντο σύ-
δειν, οὔτε τὴν γνώμην ἰδήσειν· ἀλλ᾽ ὡς οἰκείας μεταποιοῦντο· ἅμα καὶ προθυμίαν πρὸ ἔσε-
σθαι σφίσιν ἐν ἐλπίδι εἶχον, καρχηδονίων τὰ αὐτῶν καὶ ῥωμαίων στρατιωτῶν, ὅσοις ἡ τοῦ
δρόμου δόξα ἤσκητο. πέμψαντες δὲ ἐς τῶν ὄντων σφίσιν ἄρχοντας, καὶ πολλὰ ἔσεσθαι
[αὐτοῖς ἀγαθὰ παρὸς βασιλέως ὑποφαίνοντες· ἐδέοντο φίλους τε] καὶ ξυμμάχους
ἥξειν σφίσιν, οἱ δὲ οὐδὲ πρόπαν δυνοϊκῶς ἐς τὰ ῥωμαίων πράγματα ἔχοντες, ἅτε οὐδὲ 10.
ξύμμαχοι αὐτοῖς ἐκόντες ἦκοντες· ἔφασκον γὰρ τὸν ῥωμαίων στρατηγὸν πίστιν ὁμωμοκέ-
ναι τε, καὶ τὰ ὁμώμοσμένα ἠλογηκέναι, οὕτω δὴ σφᾶς ἀπαγαγεῖν ἐς δυζάντιον· λόγους
τε τῶν βασιλέως ἐσεδέχοντο· καὶ ὁμολογοῦσι, ἐπεδὴ αὐτῷ τῷ ἔργῳ γένοιντο,
ξυνεῖναι αὐτοῖς ὅπῃ τὸ ῥωμαίων στράτευμα τρέψασθαι. ταῦτα δὲ ἅπαντα βελισάριος ἐν ὑπο-
ψίᾳ ἔχων (ἠκηκόει γὰρ περὶ τῶν αὐτομόλων) ἅμα δὴ καὶ ὁ θεὸς οὕτω ἐπέλεξε
ἅπασι· ἐξιτητὰ μὲν σφίσιν ὅπῃ σφῶν πολεμίους ἐν τῷ παρόντι σφᾶς φέρειν εἶναι· τὰ δὲ ἔνδο-
θεν ὡς ἄριστα ἐξηρτύετο. καρχηδόνιον μὲν τινα, ὄνομα λαῦρον, ὅπῃ προθυμίαν ἠλωκότα,
καὶ πρὸς τὸ οἰκεῖον χράμματος ἐληλεγμένον, αἰσχολίαισιν ἐν λόφῳ τινὶ πρὸ τῆς πό-
λεως· καὶ ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐς δίεος τι ἄμαχον οἱ ἄλλοι καθεστάντες, τῆς τῶν προθυμίαν πέρ-
ας ἀπίσχοντο. σφῶν δὲ μασσαγέται δώροις τε καὶ τραπέζῃ καὶ τῇ ἄλλῃ θωπείᾳ μετιόν-
τες, ἡμέρᾳ ἑκάστῃ ἐξεταζόμενοι ἐς αὐτὸν ἔπεσον ὅσα αὐτοῖς ὁ βελίμερ ὑποφαίνοιτο, ἐφ᾽ ᾧ 20
ἐν τῇ ξυμβολῇ κακοὶ γένοιντο. ἔφασκον δὲ οἱ βάρβαροι οὔτε, οὐδεμίαν σφίσι προθυ-
μίαν ἐς τὸ μάχεσθαι εἶναι. δεδιέναι γὰρ μὴ καὶ βασιλέως ἡττωμένων, σφᾶς οὐκ ἀποπέμψον-
τες ῥωμαῖοι σφᾶς ἐς τὰ πάτρια ἤθη, ἀλλ᾽ αὐτοῦ ἀναγκάζοιντο ἐν λιβύῃ γηράσκοντες
θνήσκειν· ᾗ μὲν καὶ θεὸν τῇ λείᾳ, μὴ ἀφαιρεθῶσιν αὐτῶν, ἐν φροντίδι εἶναι. τότε δὴ σφῶν
αὐτοῖς βελισάριος πιστὰ ἔδωκεν, ὡς, ἢν κατὰ κράτος βασιλέι ἡττηθῆεν, αὐτίκα δὴ ἐς
τὰ οἰκεῖα ξὺν πᾶσι λαφύροις σταλήσοντες. οὕτω [γὰρ] αὐτοῦ ἔρκεις καταλαμβάνει, ἢ
μὲν πάσῃ προθυμίᾳ ξυνδιενεγκεῖν σφίσι τὸν πόλεμον. ἐπειδή τε ἅπαντα οἱ ὡς ἄριστα
παρεσκεύασε, ἐν ὁ βέλισάριος ἤδη ἀπέρασε· ξυγκαλέσας ἅπαν τὸ στράτευμα, ἔλεξε
τοιάδε. Παραινέσω μὲν, ἄνδρες ῥωμαῖοι, οὐκ οἶδα ὅτι δεῖ πιθέσθαι πρὸς ὑμᾶς, οἵ γε οὕτω 30
ξὺν πολεμίους ἴναγχος νενικήκατε, ὥστε καρχηδών τε ἥδε καὶ λιβύη ξύμπασα κτῆμα τῆς
ἡμετέρας ἀρετῆς ἐστι, καὶ δι᾽ αὐτὸ ξυμβουλῆς οὐδεμιᾶς ὑμῖν ἐς πολεμίαν ὁρμώσης δεήσει.
τῶν γὰρ νενικημένων ἥκιστα ἐλαστοῦσθαι φιλεῖ τὴν γνώμην. ἐκεῖνο δὲ μόνον ὑπομνῆσαι
ὑμᾶς,

Βανδίλοις ἐπεμύνιλω ἐπίλμησαν: ἀλλ' ὀκπόδων ἀμφοτέροις ἐόντες, ὀκαπλήσσοιτο τὴν ποτὲ ἡ τῦ πολέμου τύχη ὀκδήσοντες. ὥσλε μὲν ῥωμαίοις τὰ πράγματα εἶχε. γελίμερ δὲ τὸν τινὰ Βανδίλων ἐς σαρδὼ ἐπεμψεν, ὀπισολλὼ ποδὸς τζάζωνα τὸν ἀδελφὸν ἐχοντα. ὃς ἐς τὴν Καλλίαν κατὰ τύχην ἐλθὼν, ὁλκάδα τινὰ ἀναγομένην ὀπιτυχὼν· ἐς καρχάλεως τὸν λιμένα κατέπλευσεν, καὶ τζάζωνα, τὸν ὀπισολλὼ ἐσεχείρισεν. ἐσῆλθον δὲ ἡ χαφὴ τάδε. Οὐκ ἰῶ, εἶπεν, γώσλας ὁ τὴν νῆσον ἡμῶν λοιπήσας, ἀλλά τις ἄπῃ ἐξ εὐρανοῦ ἐς Βανδίλους ὀπιπεσοῦσα. σέ τι γὰρ ἐξ ἡμῶν, καὶ Βανδίλων σὺν ὁλοκλήρους ἀφελομένη ἅπαντας, συλλήβδην ὀκ τῆ χιζελίχου εἶναι πάντα ἦρπασεν. οὐ γὰρ ὀπὶ τῷ αἰασωσασθαι τὴν νῆσον ἡμῖν ἐνθένδε ἀπῆρας, ἀλλ' ὅπως λιβύης ἰουστινιανὸς κύριος ἔσται. τὰ γὰρ τῇ τύχῃ ὁλόκληρα πρόπαν, πάρεστι τὰ νῦν ὀκ τῶν λοιπόντων εἰδέναι. βελτίονος ὢν σὺ γε τῷ ὁλίγῳ ἐφ' ἡμᾶς ἥκεις· ἡ δὲ ἀρετὴ ὀκ Βανδίλων ἀπεῦσα, ὅλους ἔχει, μεθ' ἑαυτῆς λαβοῦσα τὴν ἀγαθὴν τύχην. ἀμμάτας μὲν γὰρ καὶ γιβαμοῦνδος πεπώκασι, μαλθακιζομένων Βανδίλων· ἵπποι δὲ, νεώρια, καὶ ξύμπασα λιβύη, καὶ οὐχ ἥκιστα αὐτὴ καρχηδὼν, ἔχονται ἤδη ὑπὸ τῶν πολεμίων. οἱ δὲ κάθηνται, τῷ μὴ ὲν πῖς πίνοις αἰσθανόμενοι παῖδων τε καὶ γυναικῶν αἰτιάλωτοι ἄρδην, καὶ πάντων χρημάτων· ἡμῖν τὸ λοιπὸν λείπεται μόνον τὸ βούλῃς πεδίον, οὗπερ ἡμᾶς ἡ εἰς ὑμᾶς ἐλπὶς καθίσασα εἴργει. ἀλλὰ σὺ τυραννίδα τε, καὶ σαρδὼ, καὶ τὰς ὠδὲ τῶν τε Φροντίδας, ἐάσας, ὅπῃ τάχιστα πανπῇ τῷ σόλῳ ἐς ἡμᾶς ἧκε. οἷς γὰρ ὑπὲρ τῶν κεφαλαίων ὁ κίνδυνος, πάλαι ἀκριβολογεῖσθαι ἀξύμφορον. καὶ ἡ μὲν τὸ λοιπὸν ἀγωνιζόμενοι ποδὸς σὺν πολεμίους, ἡ τύχῃ τῇ ποτὲρᾳ αὐτοσωσόμεθα· ἡ κερδανοῦμεν τὸ μὴ ἀλλήλων χωρὶς. τὰ ὀκ τῆ δαιμονίου ἐυτυχῶν ἡ δύσκολα. τοῦτο ἐπεὶ τζάζων τε εἶδεν ἀπενεχθέντα· καὶ ἐς σὺν Βανδίλους ἐξήνεγκεν, ἔς τι οἰμωγὰς καὶ ὀλοφύρσεις ἐτράποντο· οὐ μὴν πι ὀκ ἔμφαυδες, ἀλλ' ὡς ἔνι μάλιστα ἐγκρυφιάζοντές τι, καὶ σὺν νησιώτας λανθάνοντες, σωπῇ ἐφ' ἑαυτῶν τὰ παρόντα σφίσιν ὠδύροντο. καὶ αὐτίκα μὲν [τὰ ὲν ποσὶ, ὡς πῃ ἔτυχε, διεθέμην· τὰς ναῦς ἐταλήρουν.] ἅραντες δὲ παντὶ τῷ σόλῳ, τριταῖοι κατέπλευσαν ἐς τὴν λιβύης ἀκτὴν, ἡνουμίδας τὴν μαυρεταινοὺς διελθεῖν. καὶ πεζῇ βαδίζοντες, ἀφικνοῦνται ἐς τὸ βάλλης πεδίον, οὗ δὴ αὐτεμίγνυντο τῷ ἄλλῳ στρατῷ. ἐσταῦθα συχνὰ ἐλέου πολλὰ ἄξια Βανδίλοις ξυνέβη, ἅπερ ἔγωγε ὀκ αὖ ἔπ φράσαι ἱκανῶς ἔχοιμι. οἶμαι γὰρ εἰ καὶ αὐτῶν πολεμίων αὐδρὶ θεατῇ ἠνέσθαι πυχήκει, πῖχα αὖ ἢ αὐτὸς Βανδίλους τὸ πρὶν, καὶ τύχῃ τὴν αὐθρωπείαν, ὠκτίσατο. ὅ τι γὰρ ἐλίμερ καὶ ὁ τζάζων ἐπειδὴ ἀλλήλοιν τῷ τραχήλῳ ὠθισθαλέσθην, μεθέσθαι τὸ λοιπὸν οὐδαμῇ εἶχον. οὐδὲν μέν πι ἐς ἀλλήλας ἐφθέγγοντο, ἀλλὰ τῷ χᾶρες σφίγγοντες, ἔκλαιον. καὶ Βανδίλων τῶν ξὺν ἐλίμερι ἕκαστος τῶν τινὰ ὀκ σαρδὼς ἥκοντα ὠθισθαλὼν, κατὰ ταῦτα ἐπίεζε. χρόνου τὸ συχνὸν, ὥσπερ ἀλλήλοις ἐμπεφυκότες, ἡδονῆς τῆς ἐνθένδε ἀπώναντο. ἐς οὕτι οἱ ἀμφὶ ἐλίμερα ὠδί τι τὰ γώδα (ἐπεὶ αὖ σὺν ἡ παροῦσα τύχη ὀκταλήξασα, τὰ πρόσθε σφίσι ἀτυδαιότατα δόξαν ἶναι πῖς ἤδη ἐς ἄγαν ἀπημελημένοις ξυνέπαυσεν) οὔτι οἱ ὀκ σαρδοῦς ἥκοντες, ἐρωτᾶν τι ἠξίουν ἀμφὶ πῖς ἔνεστι λιβύῃ ξυνεχθεῖσιν. ἱκανὸς γὰρ αὐτοῖς ὁ χῶρος πεπαιδεῦσαι τὰ ξυμπίπτοντα ἐγίνετο. οὐ μὴν οὐδὲ γυναικῶν ἰδίων. ἡ παίδων, λόγον ἐποιοῦντό τινα· ἐξεπεπάμην ὡς, εἰ πῖς αὐτῖς ἐσταῦθα ὀκ ἔη, δῆλον ὅτι ἡ ἐπλεῦτε, ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων πῆς χερσὶ γέγονε. ταῦτα μὲν δὴ ταύτῃ πη ἔχειν.

τέλος τῆς ά. βίβλου τῶν Οὐανδαλικῶν.

ἡμετέρων * στρατιώτας, ἔλπιδι τοῦ περᾶν ἐς τοῦτο ἀφίξεως τύχης, ἐς ὃ καὶ πρότερον τῆς δὴ τοῦ παρόντος ἡμετέρους στρατιώτας ἐχώρησε. ταῦτα οἱ λαβόντες τὰ γράμματα, οὐδὲν πολέμιον ἐν νῷ ἔχοντες, κατέπλευσαν ἐς τὸν τῶν καρχηδονίων λιμένα. καὶ πρὸς τῶν φυλάκων ὡδὶ τὸν στρατηγὸν ἀπαχθέντες, τά τε γράμματα ἐνεχείρισαν· καὶ ὅσα ἐν τοῖς πίναξιν ἐπιστολαῖς, ἐσήγγειλον. οἷς τὸ ἐθνικὸν καταπεπληγμένοι, καὶ τὴν παρὰ τὸ μεταβολῆς τὸ αἰφνίδιον· ἔπαθον μέν τι πρὸς βιλισαρίου οὐδὲν ἄχαρι. ἐπὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ἕτερον ξυνηνέχθη τοιόνδε. γελίμερ, ὀλίγῳ πρότερον, ἧς λιβύων ὁ βασιλέως φίλος ἀφίκετο, ἐπιμιξίαι πρὸς ἰσαυρίους ἄλλους τε, καὶ γοτθαίων καὶ φουσκίας· ἐφ' ᾧ δὴ ἠθροίσθη, τὰ τῶν οὐισιγότθων ἄρχοντα, πείσουσιν ὁμαιχμίαν πρὸς βανδίλους ποιεῖσθαι. οἱ, ἐπεὶ ἀπέβησαν ἐς τὴν ἤπειρον· τὰ δὲ γαδείρους πορθμὸν διαβάντες, ἐξελθοῦσι θεῖόν τε χωρίον μακρὰν ἀπὸ θαλάσσης κειμένῳ. ἀναβάντες δὴ παρ' αὐτὸν, οὗτοι πρῶτοι ὁ θεῖος φιλοφροσύνης τε ἕνεκα ἤκειν, καὶ πρὸς ὑμᾶς εἰσία. ἔν τε τῇ ξυνόδῳ ἐπυνθάνετο δὴ ὅτι ποτὲ γελίμερ τε καὶ βανδίλοις τὰ πράγματα ἔχοι; τούτων δὲ τῶν πρέσβεων σχολαίτερον ἐς αὐτὸν ἰόντων, ἔτυχεν ἀκηκοὼς ἅπαντα, ὅσα βανδίλοις ξυνέπεσεν. ὁλκὰς γὰρ μία ἐπ' ἐμπορίᾳ πλέουσα ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἣ τὸ στράτευμα ἐς καρχηδόνα ἐσήλασεν· ἐνθένδε αἰσχομένη, καὶ πνεύματος διαφόρου δυστυχοῦσα, ἐς ἰσαυρίαν ἦλθεν. ὅθεν δὴ ὁ θεῖος μαθὼν ἔσω ἐν λιβύῃ ξυνηνέχθη γελίμερ· ἀπεῖπε τοῖς ἐμπόροις μηδὲν φράζειν, ὡς μὴ πάντα ἔκπυστα ἐς τὸ παῦ γένηται. ἐπεὶ δὲ ἀπεκρίναντο εἰ ἀμφὶ τὸν γοτθαῖον, ἅπαντα σφίσιν ὡς ἄριστα ἔχειν· ἠρώτα, ὅτου ποτὲ ἕνεκα ἥκοιεν; τῶν δὲ τὴν ὁμαιχμίαν προτεινομένων, σκέλθειν [αὐτοὺς] ὁ θεῖος ἐς τὴν βαλίαν ἰέναι· ἐνθένδε γὰρ (ἔφη) τὰ εἴκοι πράγματα ἀσφαλῶς ἐσπεῦσαι. εἰ δὲ πρέσβεις οὐχ ὑγιᾶ τὸν λόγον, ἅτε οἰνωμένους αὐθρώπους, εἶναι ξυντιθέμενοι· ἐς σιωπὴν ἔχον. ἐπεὶ δὲ αὖπαν τῇ ὑστεραίᾳ ξυγγιγνόμενοι, τὴν ξυμμαχίαν ἐς λόγον ἐποιοῦντο, καὶ ῥήματι αὖθις τῷ αὐτῷ ὁ θεῖος ἐχρᾶτο· οὕτω δὴ ξυνίντες νεώτερα σφίσιν ἐς λιβύην ξυμπεσεῖν πράγματα· οὐδὲν μὰν τι ἀμφὶ καρχηδόνι ἐν νῷ ἔχοντες, ἐς αὐτὴν ἔπλευσαν. ἀγχοῦ τε αὐτῆς καταπλεύσαντες, καὶ ῥωμαίοις στρατιώτας ἐντυχόντες, [ἐνεχείρησαν σφᾶς αὐτοὺς ἕ, ἢ βούλοιντο χρῆσθαι. ὅθεν ἐς τὸν στρατηγὸν ἀπαχθέντες, καὶ τὸν πάντα λόγον ἀγγείλαντες,] ἔπαθον οὐδὲν πρὸς ἐκείνου κακόν. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω ξυνέβη τε τύχης. κύρυλλος δὲ στιρδοῦς τὰ ἀγχοῦ ῥωμαίων στράτευμα, καὶ τὰ τῷ γώσῃ ξυμπαντα ἀκούσας, ἐς καρχηδόνα ἔπλει· ἔνθα τό τε ῥωμαίων στράτευμα, καὶ βελισάριον, ἄρων νενικηκότας· ἡσύχαζε· καὶ ἐλόμων τὰ βασιλέα, ὅπως ἀγγελθὲν τὰ πεπραγμένα, ἐτέθειτο. γελίμερ δὲ ἐπεὶ ἐν πεδίῳ * βούλης ἐχώρουν, ὅπερ ἄζωνι αὐδὶ πανάρων ἡμερῶν ὁδῷ καρχηδόνος διέχει, οὐ πολλῷ ἄνωθεν τῶν νουμιδίας ὀρέων· ἐς παῦλα βανδίλους τὰ ξύμπαντας ἤγειρε, καὶ εἴ τι οἱ φίλιον ἐν μαυρουσίοις ἐτύγχανεν ὄν. ὀλίγοι μὲν τι μαυρούσιοι ἀφίκοντο ἐς ξυμμαχίαν, καὶ οὔτε πανταπασιν ἄναρχοι. ὅσοι γὰρ ἔν τι μαυρετανίᾳ καὶ νουμιδίᾳ καὶ βυζακίῳ μαυρουσίων ἦρχον, πρέσβεις ὡς βελισάριον πέμψαντες, δοῦλοί τε βασιλέως ἔφασκον εἶναι, καὶ ξυμμαχήσειν ἐτοῖμοι ἦσαν. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ σφῶν παῖδας ἐν ὁμήρων παρέσχοντο λόγῳ. τά τε ξύμβολα σφίσι παρ' αὐτοῦ γίλλεως τῆς ἀρχῆς, κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον, ἐδίδοντο. νόμος γὰρ ἦν μαυρουσίων ἄρχειν μηδένα, καὶ ῥωμαίοις πολέμιον ἢ, πρὶν αὖ αὐτοῦ τὰ γνωρίσματα τῆς ἀρχῆς ὁ ῥωμαίων βασιλεὺς δοίη. ὅπερ ἤδη τοῖς βανδίλων λαβόντες, σχήματα τὰ ἀρχικὰ ἐν βιβαίῳ εἶχον· ἦσι δὲ τὰ ξύμβολα ταῦτα. ῥάβδος τὸ ἀργυρᾶ κατακεχρυσωμένη, καὶ πῖλος ἀργυροῦς· οὐχ ὅλον τὸν κεφαλὴν σκέπων, ἀλλ' ὥσπερ στέφανη πλαμῶσιν ἀργυροῖς πανταχόθεν αὐτὸν κομῶν· καὶ τριβωνίον τι λευκὸν, ἐς χρυσῆν περόνην κατὰ τὸν δεξιὸν ὦμον ἐν χλαμύδος σχήματι θεσσαλῆς ξυνιὸν· χιτῶνά τε λευκὸν, ποικίλματα ἔχων· καὶ ἀργύλη διάχρυσος. βελισάριος δὲ ταῦτά τε αὐτοῖς ἐπέμψε, καὶ χρήματα πολλοῖς αὐτῶν ἔκασιν ἐδωρήσατο· εὖ μὰν τι αὖπαν ἐς ξυμμαχίαν ἀφίκοντο· οὐ μὴν οὐδὲ βανδί-

καὶ αὐτῶν τὰς κεφαλὰς οἱ γεωργοὶ τοῦδε γελίμερα φέροντες, αὐτοὶ μὲν ἔμμισθοι ἠμέρωμοι ἀπηλλάσσοντο· ὁ δὲ γραπτὸς αὖθις κηρυκήια πολεμίους ὑπώπτευεν. ἐστοῦτο τῷ χρόνου διοιχθέντος, ὁ βελισαρίου διορυφόρων, ἔρρα ἐπιβεβούλευτο ἀρετῆς ἄξια. σταλεὶς γὰρ λάθρα, ἅμα τῶν ὑπασπιστῶν δύο καὶ ἵππων, ὅπη κατασκοπὴ τῶν ἐναντίων· ἐγίνετο ἐς χωρίον δυοῖν ἡμέραιν ὁδὸν καρχηδόνος διέχοντα. τύχοντι δὲ τοῦτ' ἄνδρες (οὐ γὰρ οἷοίτε ἦσαν οἱ τῶ χωρίου γεωργοὶ κτείνειν) ἀγγέλλουσι τῷ γελίμερι ἐστοῦθ' εἶναι, καὶ ὡς τριακοσίους ὁπλιζάμενος βανδίλων ἱππέας, ἀπ' αὐτοῦ ἔστειλε, ζῶντας ἅπαντας θησείλας παρ' αὐτὸν ἀγαγών. λόγου γὰρ πολλοῦ ἄξιόν οἱ ἔδοξεν εἶναι, βελισαρίου διορυφόρον ξὺν ὑπασπιστῶν δυοῖν καὶ ἵπποιν δορυαλώτοιν πιθέσθαι. οἱ μὲν οὖν
30. ἀμφὶ διοχθίλαν ἐς οἰκίαν ἐσεληλυθότες τινὰ, ἐκάθευδον ἐν τῷ ὑπερῴῳ, πολέμιον οὐδὲν ἐνθένδε ἔχοντες, οἵγε μαχεῖν ἀπῆναι σφᾶς ἐναντίους ἐπύθοντο. οἱ δὲ βανδίλοι ὀρθρου βαθέος [ἐστοῦθε] ἐλθόντες, διαφθεῖραι μὲν τὰς ἐκείνη θύρας, ἢ ἐς τὴν οἰκίαν εἰσελθεῖν νύκτωρ, ἀξύμφορον σφίσιν ὄντο εἶναι· δυσεισπτος, μὴ ἐς νυκτομαχίαν ἐμπεσόντες, αὐτοὶ μὲν σφᾶς αὐτοὺς διαφθείρωσιν· ἔξοδον δὲ τοῖς πολεμίοις ἐς σκότος (αὖ οὕτω τύχοι) παρέξωσιν. ἔπεσσον δὲ τοῦτο, τῆς δυσελίας αὐτοῖς ἐκπληκτούσης τὸν νοῦν παρὸν σφίσιν οὐδενὶ πόνῳ, φέρουσί τι πυρὰ, καὶ τούτων χωρὶς, εὐχ ὅσον ἀνέπαλους, ἀλλὰ καὶ γυμνοὺς πανπήπασι ξὺν πολεμίοις ὀπὶ τῶν φωμάτων λαβεῖν. νυὶ δὲ ἀμφὶ τὴν οἰκίαν ἅπασαν κύκλῳ ἐν διαφερόντως τὰς θύρας φάλαγγα πυκνὰμενοι, ἔχουσιν ἅπαντες. ἐς τοῦτο ἡ τῶν ῥωμαίων γραπτῶν ἐνὶ ἐξ ὕπνου ἀναστῆναι ξυνέβη· ὅσπερ τὸ θορύβου αἰσθόμενος
40. (ἐν δὴ οἱ βανδίλοι φθεγγόμενοί τι ἐν σφίσιν αὐτοῖς λάθρα ἐποίουν, καὶ ξυνῆς τοῖς ὅπλοις κινήμενοι) ξυμβαλεῖν τὸ πυκνὸν ἴσχυσε. καὶ ἐπείρων αὐτίκεσθαι σιωπῇ ἔκασον, τὰ πραστόμενα φράζει. οἱ δὲ, διοχθίους γνώμην τά τε ἁμάρτια ἐνδιδύσκοντα ἡσυχῇ ἅπαντες· καὶ τὰ ὅπλα αὐτέλοντο, κάτω ἴχωρουν. οὐ δὴ τοῖς ἵπποις ξὺν χαλινοὺς ἐπιβέμενοι, αἰαθρώσκουσιν ἐπ' αὐτοῦ, οὐδενὶ ἄθησιν παρεχόμενοι. ὡδά τε τ' αὔλιον, χρόνον τινὰ στάντες, ἀνακλίνευσι μὲν ἐς παναίως τὰς πώτη θύρας, ἐξίασι δὲ ὧδε ἅπαντες. οἱ μὲν οὖν βανδίλοι ἔργα ἤδη ἐπ' αὐτοῦ εἶχον· οἱ γὰρ ῥωμαῖοι τῆς τε ἀσπίσι φραξάμενοι, καὶ τῆς δορατίοις ἀμυνόμενοι ξὺν ἐπόντας, ἀπουδῇ ἤλαυνον. οὕτω τὸ διοχθίνα ξὺν πολεμίκς διέφυγε· δύο μὲν τ' ἐπομένων ὀπολαλὼν, ξὺν δὲ λοιπὰς σώσας. πληγὰς μὲν τι ἐς τῷ πόνῳ τούτῳ καὶ αὐτὸς ἔλαβεν· ἐς μὲν τὸν αὐχένα ἐς τὸ πρόσωπον τρεῖς. ἀφ' ὧν δὴ παρ' ὀλίγον ὀπολώλει ἦλθε· κατὰ δὴ χει-
30. ρὸς τῆς λαιᾶς, μίαν· ἐξ ἧς οὐκέτι τῶν δακτύλων τὸν σμικρότατον ἐνεργεῖν ἴσχυσε. ταῦτα μὲν οὖν ὧδέ τι γενέσθαι ξυνέβη. βελισαρίου δὲ τοῖς [τε] περὶ τὴν οἰκοδομίαν τεχνίταις, καὶ τῷ ἄλλῳ ὁμίλῳ, χρήματα μεγάλα προτεινόμενος· τάφρον τε λόγου πολλοῦ ἀξίαν ἀμφὶ τὸν περίβολον ὤρυξε κύκλῳ· καὶ σκόλοπας αὐτῇ ἐνθέμενος συχνοὺς, εὖ μάλα περιεκύρωσε. καὶ μὴν καὶ τὰ πεπτωκότα τοῦ τείχους ἐν βραχεῖ ἀνῳκοδόμησε χρόνῳ· θαύματος ἄξιον οὐ καρχηδονίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ γελίμερι γενόμενον ὕστερον. ἐπεσὴ γὰρ δορυάλωτος ἐς καρχηδόνα ἦκεν· ἠνάθη τι ἰσλὼν τὸ τεῖχος, καὶ τὴν ὀλιγωρίαν τὴν αὐτοῦ πάντων οἱ ἔφη τῶν παρόντων γενέσθαι αἰτίαν. ταῦτα μὲν βελισαρίῳ ἐν καρχηδόνι ἰόντι κατέργασται ὧδε. τζάζων δὲ, ὁ τοῦ γελίμερος ἀδελφὸς, τῷ στόλῳ (ᾧ ἔμπροσθεν εἴρηται) ἐς σαρδὼ ἀφικόμενος, ἐς τὸν καγάλιαν λιμένα ἀπέβη· καὶ τὴν
50. τε πόλιν αὐτόθεν εἷλε, τόν τε τύραννον γώσλαν ἔκτανε, καὶ εἴ τι ἀμφ' αὐτὸν μάχιμον ἦν. καὶ ἐπὶ ἐς γλῶ τῆς λιβύης τὸν βασιλέως στόλον ἤκουσιν ἔμμα, οὕτω τι πεπυσμένος ὧν τούτῳ ἐπέπρακτο· γράφει πρὸς γελίμερα πάδε. Γώσλαν ὁπλολιάναι τ' τύραννον, ὑπ' τ' ἡμετέρας γεγονότα χερσὶ, καὶ τ' νῆσον αὖθις ὑπὸ τῇ σῇ βασιλείᾳ εἶναι, ὡ βανδίλων τὶ καὶ ἀλανῶν βασιλεῦ, ἴοθι, καὶ τ' θρασίκιον ἑορτὴν ἄγε. τ' δὲ πολεμίαν, οἱ ἐπίλημπτον ἐς τ' ἡμετε-

ον ἅπαντα, καὶ τῶν ἱερῶν ἐπιμελουῦτο ἥπερ αὐτῖς παῦτα πλεῖσθαι νόμος· οὕτω τὶ ἄπασιν, ἃ δὴ προῦλιγῳ ἡ τοῦ ἐνιαύτου ἕλιξ, ἐγνώσθη. ἀλλὰ παῦτα μὲν τῇδε ἐχώρησεν. ἡ δὲ τῶν Βανδίλων τάξις λόγου παλαιοῦ ἀναμνησθέντες, ἐθαύμαζον· ἐξεπεπάμενοι τὸ λοιπὸν ὡς ἀνθρώπῳ γε ἔνεστι οὐδ' ἀφ' ἅπαξός τις ἐλπὶς, οὐδὲ κτῆσις βέβαιος, γνῶσιν. ἔστιν δὲ ἰδοῦ οὗτος ὁ λόγος, καὶ ἔν τινα ἐρρίζη τρόπον· ἐγὼ δηλώσω. ἡνίκα Βανδίλοι καθεῖρξαν, τῷ λιμῷ πιεζόμενοι, ἐξ ἡθῶν τῶν πατρίων ἀείσασθαι ἔμελλον· μοῖρά τις αὐτῶν ἀπελείπετο: οἷς δὴ, ἱκνῆσθαι ἐχομένοις, πρὸς ἡλιον γνωμίσκλῳ ἅπασαν σὺν ἰδοῦ. προῖεντο δὲ χρέους πῖς τισὶ μέναντα τὰς τῶν ἀπιτηδείων τῇ ἀφθονίᾳ εὖ ἔχειν ἐδόκει· καὶ γιζερίχος ξὺν τῖς ἀμφ' αὐτὸν λιβύλιν ἔχειν. ὅπερ ἀκούσαντες οἱ γνωμίσκλῳ σὺν ἅπασι ἐχάρησαν, ἔχαιρον· τῆς χώρας λοιπὸν ἰσχυρότατα σφίσιν ἐς τὸ κοπάζειν ἀμεριμνίας. ἐπεὶ δὲ, μὴ χρόνῳ πολλῷ ὕστερον ἢ αὐτοὶ, ὅσοι λιβύλιν ἔσχον, ἢ τούτων κόπτονται ὅτῳ δὴ τρόπῳ λιβύη, ἐξελαυνόμενοι ἐπανήξουσιν ἐς τὰ πάτρια ἤθη· οὐ γάρ πω ῥωμαίους αὐτοὶ ἐς ἀεὶ πρεσψείας ὑπετίπαζον: πρίσβεις ἔπεμψαν πρὸς αὐτοῦ. οἱ, ἐπεὶ γιζερίχῳ ἐς ὄψιν ἦκον: σωήδεσι μὲν τοῖς ὁμογλίσσοις οὕτω δὴ δημιερήσασιν ἔφασκον· φυλάττειν δὲ πραυπέρα τὸν γλῶ οὐκ οἴοίτε εἶναι, ἥσπερ αὐτοὶ ὠλιγωρηκότες, ὅτι λιβύης ἰδρύσαντο ἑσίεντο οὖν, εἰ μὴ γῆς τῆς πατρῴας μεζαπιοῦσαι, κτήματι αὐτοῦ ἀνονήτῳ σφίσι σωρήσαιεν· ὅπως δὴ κύριοι τῆς χώρας ὡς ἀσφαλέστατα γεγημένοι, μὲν τις κακουργήσων ἐπ' αὐτὸν ἴοι, ὡς ἥκιστα ἀπαξιοῦν ὑπὲρ αὐτῆς θνήσκειν. γιζερίχῳ μὲν οὖν καὶ βανδίλοις τοῖς ἄλλοις εὖ τὰ καὶ τὰ δίκαια λέγειν ἔδοξεν· καὶ συνεχώρουν ἅπαντα, ὅσα οἱ πρίσβεις αὐτῶν ἔχρηζον. γίρων δή τις αὖθις ἐν αὐτοῖς δίκιμος, καὶ δόξαν ἅπασι ξυνίσειν πολλοῦ τινα ἔχων, τὸ τοιοῦτον ἀπεφήνατο οὐδαμῇ ἔφη. τῶν γὰρ ἀνθρωπίνων οὐδὲν ὁ, ποῦν ἅπασι τοῦ ἀσφαλοῦς ἴσασθαι· ἀλλ' εἶναι αὐτοῖς ἐς τὸν πάντα αἰῶνα βέβαιον μὲν τῶν ὄντων οὐδέν, τῶν δὲ οὐκ ὄντων οὐδὲν ἀμήχανον. ταῦτα ὁ γιζερίχος ἀκούσας· ἐπήνεσέ τε, καὶ σφᾶς πρίσβεις ἀπῆκεν ἀποπεμπόμενος ἅμα. τότε μὲν οὖν αὐτός τε καὶ ὁ παραινέσας (ἀπὸ τοῦ ἀμήχανα προσερώμενοι) πρὸς πάντων βανδίλων γέλωτα ὤφλον. ἐπεὶ δὲ ταῦτα, ἅπερ ἐρρίζη, ἐγένετο: μεπίμαθόν τε τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων οἱ βανδίλοι τῇ φύσει, καὶ σφεῖς τὸ ἔπος εἶναι ἀνδρὸς ἔγνωσαν. τούτων μὲν οὖν βανδίλων, οἳ ἔμειναν ἐν γῇ τῇ πατρῴᾳ, οὐδὲ μνήμη τις οὐδὲ ὄνομα ἐς ἐμὲ σώζεται. ἀπὸ γὰρ οἱμωγῆς ὀλίγοις ποῖν οὖσιν ἡ διαίτης πρὸς βαρβάρων τῶν σφίσιν ὁμόρων, ἢ ἀναμεμίχθαι οὔτι ἀκουσίοις πεύχηκε, τό τι ὄνομα ἐς αὐτοῦ ἦν ἐπικικλήσκειν. εὐμενῶ οὐδὲ ἠατημένοις τότε πρὸς βελισαρίου βανδίλοις ἔννοια γίγνεται ἐς ἦθη τὰ πάτρια ἐνθένδε ἴέναι. οὐ γὰρ εἶχον ἐκ λιβύης ἐκ τῆ αἰφνιδίου, ἄλλως τε καὶ νεῶν οὐ παρουσῶν σφίσιν, ἐς τὸν εὐρωπῶν κομίζειν· ἀλλ' ἔπεσθαι ἐνταῦθα τῷ δίκῃ ἁπάντων, ὥσπερ ἐς ῥωμαίους ἐρχέσθαι, καὶ οὐχ ἥκιστα ἐς ζακυνθίους. γιζερίχος γὰρ, ἐπισκήψας ποῖ τῶν ἐν πελοποννήσῳ χωρίων, παρῆν πρὸς βαλῶν ἐπιχείρησιν. ἐνθένδε τε κατὰ τάχος ἀποκρουσθεὶς, καὶ πολλοὺς τῶν οἱ ἑπομένων ἀποβαλών: οἰκιχώρησεν οὐδενὶ κόσμῳ διὸ δὴ τῷ θυμῷ ἔτι ἐχόμενος, ζακύνθῳ προσέσχε καὶ πολλοὺς μὲν τῶν ἐν ποσὶ κτείνας, τῶν δὲ δηλίμων ἐς πεντακοσίους αἰχμαλώτισας, δι' ὀλίγου ἀπέπλουσεν. ἐπειδή τε γίγνονται ἐν μέσῳ τῷ ἀδριατικῷ καλουμένῳ πελάγει, ἐνταῦθα κρεουργήσας τῶν πεντακοσίων τὰ σώματα, πανταχῆ τῆς θαλάττης, οὐδὲν ὑπολογισάμενος, ἔρριψεν. ἀλλὰ παῦτα μὲν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐγένετο. γελίμερ δὲ ὀπίσω τότε χρήματά τε πολλὰ λιβύων τοῖς γεωργοῖς προσέμενος, καὶ φιλοφροσύνῃ ἐς αὐτοῦ χρώμενος, ἐπαγαγόμενος πολὺ ἴσχυεν. οὓς δὲ ἐκέλευε ῥωμαίων σὺν ἐς τὰ χωρία προῖέντας κτείνειν, χρησίον πάντων ὅτι φόνου ἑκάστῳ τῷ ἀποτολοῦντι ἀπεκηρύξας. οὐ δὲ πολλοὺς τοῦ ῥωμαίων φαγοῦ ἔκτεινον· οὐ φαπώτας μέν τι, ἀλλὰ δουλοῦντες τε καὶ ὑπηρέτας. οἱ δὴ χρημάτων ἐπιθυμίᾳ ἐς τὰς κώμας ἀναβαίνοντες λάθρᾳ ἠλίσκοντο. καὶ αὖ-

καὶ ἀνοχάς, καὶ τὰ ἄλλα ὑπουργεῖ. παρεῖτε τε ἰσθῆτα ὠραϊζομένῳ τῷ τύχῳ, καὶ πιουρμένῳ ὑπόδημασιν, ὡς ἅπαντά τε αὐτῆς ἐόν, καὶ ὑσθλὸν ἀνθρώπῳ ἴδιον γνώσετε. βελισαρίῳ δὲ ξωλωίχθη ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ δώδεκα μῆνας, ὡς οὐδὲ τῶν καθ' αὐτὸν οὐδενὶ πώποτε, οὐδὲ τῳ ἄλλῳ τῶν ἐκ παλαιοῦ γεγενότων, τετύχηκε. τῶν γὰρ δὴ ῥωμαίων στρατηγῶν οὐκ εἰωθότων θερύβου χωρὶς ἐς πόλιν κατήκειν σφίσιν, οὐδ' αὖ κατὰ πυτικοσίους εἶναι, ἄλλοτε καὶ ἐκ τοῦ ἀπροσδοκήτου ἰέναι: οὕτω δὴ κοσμίους ἅπαντας ὁ στρατηγὸς οὗτος ἀρχομένους παρέσχετο, ὥστε οὐδὲ ὕβριν τινα ἢ ἀπειλὴν ἠνέσχ. οὐ μὴν οὐδὲ πιμπόδισμα τῇ κατὰ τὴν πόλιν ἐρασίᾳ ξωίδη, ἀλλ' ἐν ἀλούσῃ πόλει, καὶ πολιτείᾳ μεταβαλούσῃ, καὶ βασιλείαν ἀλλαξαμένῃ, οὐδὲ τῶν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ξωίδη τινὸς τῶν οἰκίαν ἀποκεκλεῖσθαι: ἀλλ' οἱ γραμματεῖς τὰ βιβλίδια γράψαντες, οὗτοι στρατιώτας (ὥσπερ εἰώθασι) ἐς τὰς οἰκίας εἰσήγαγον· αὐτοί τε ὤνιον ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς τὸ ἄριστον λαβόντες, ὡς ἑκάστῳ ἐδόκει βουλομένῳ, ἡσύχαζον. μετὰ δὲ βελισαρίου βασιλίοις τε, τοῖς ἐς τὰ ἱερὰ καταφυγοῦσι, πιστὰ ἐδίδου· καὶ τῶν τειχῶν ἐπεμελεῖτο. ἐδόκει γὰρ ἡ καρχηδόνιος πεζικὸν οὕτω δὴ ἀπιμελημένον, ὥστε ἐσβατὸν ἐν χώρᾳ πολλοῖς τῷ βουλομένῳ καὶ διέφοδον ἐγγόνει. μοῖρα γὰρ οὐκ ὀλίγη αὐτοῦ καταπεπώκει, καὶ διὰ τοῦτο γελίμερα οἱ καρχηδόνιοι ἔφασκον ἐν τῇ πόλει οὐχ ὑποστήσειν. οὐ γὰρ αὖ ποτε οἴεσθαι χρόνῳ ὀλίγῳ οἵοντε εἶναι τῷ πεζικῷ τούτῳ τὴν ἀσφάλειαν ἀπασώσασθαι. ἔλεγον δέ τι καὶ λόγιον παλαιὸν ἐν καρχηδόνι πρὸς τῶν παιδίων ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις εἰρῆσθαι: ὡς τὸ γάμμα διώξει τὸ βῆτα, καὶ πάλιν αὖτὸ τὸ βῆτα διώξει τὸ γάμμα. καὶ τότε μὲν παίζουσιν αὐτὸ τοῖς παιδίοις εἰρῆσθαι, καὶ ἀποτελεῖσθαι ἐν αἰνίγματος ἀπορουμένου μοίρᾳ· νῦν δὲ ἅπασιν ἀστικοῖς φανερὸν εἶναι. πρότερόν τε γὰρ μιξιέλλων βοινιφάτιον ἐξελίαξε, καὶ τὰ νῦν γελίμερα βελισαρίου. τοῦτο μὲν οὖν, εἴτε φήμη τις ἦν, εἴτε λόγιον, ταύτῃ ἐχώρησεν. τότε δὲ καὶ ὅναρ πολλοῖς μὲν πολλάκις ἐφθὰν πρότερον, ἄδηλον δὲ γεγονὸς ὅπῃ ἐκβήσεται, εἰς φῶς ἐληλύθει. ἐτύγχανε δὲ ἐν τῷ ὀνείρατι τοιόνδε. κυπριανὸν, ἄγιον ἄνδρα μάλιστα πάντων, οἱ καρχηδόνιοι σέβοντες. καὶ αὐτῷ νεών τινα λέγου πολλοῦ ἄξιον πρὸ τῆς πόλεως ἱδρυσάμενοι, ᾧδε τῷ τῆς θαλάσσης ἠϊόνι· τά τε ἄλλα ἐξεσκευάσαντο, καὶ ἄγουσιν ἐναύσιον ἑορτὴν, ἣν δὴ κυπριανὰ καλοῦσι: καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὸν χειμῶνα οἱ ναῦται, οὗπερ ἐγὼ ἐρτίως ἐμνήσθην, ὁμωνύμως τῇ πανηγύρει προσαγορεύειν εἰώθασιν. ἐπεὶ ἐς τὸν καιρὸν ἐπισκήπτειν φιλεῖ, ἐφ' οὗ πάντα οἱ λίβυες ἄγειν ἐς ἀεὶ τὴν ἑορτὴν νενομίκασι. τοῦτον οἱ βασίλιοι τὸν νεὼν, ὅτι ἐναρίζου βασιλεύοντος χριστιανοὺς βιασάμενοι, ἔσχον. καὶ αὐτῶν ἐσθέντες ξὺν πολλῇ ἀπιμίᾳ τοῦ ἱερέως δύο ἐξελάσαντες, αὐτοὶ τῶν ἱερῶν τὸ λοιπὸν (ἅτε προσηκόντων ἀρειανοῖς) ἐπιμελοῦντο. ἀχαλλουσιν οὖν διὰ ταῦτα καὶ διαπορουμένοις τοῖς λίβυσι, πολλάκις φασὶ τὸν κυπριανὸν ὄναρ ἐπισκήψαντα, φάναι· ἀμφ' αὐτῷ μεριμνᾶν τοῦ χριστιανὸς ἥκιστα χρῆναι, αὐτὸν γὰρ οἱ, προϊόντος χρόνου, πρωρὸν ἔσεσθαι. ἐπεὶ ἦ ὁ λόγος προφερόμενος ἐς τοὺς λίβυας ἅπαντας ἦλθε· καρδοκὴν μὲν αὐτοῦ, πρό ποτε τινα τῶν ἱερῶν τούτων ἕνεκα, ἐς τοὺς βασίλιας ἀφίξεσθαι· οὐκ ἔχειν μέν τοι τεκμηριώσασθαι, ὅπη ποτὲ αὐτοῖς ἡ τοῦ ὀνείρατος ἔψις ἐκβήσεται· νῦν οὖν, ἐπειδὴ ἐς λιβύλαιον ὁ βασιλέως σῖλος ἀφίκετο (ἐπανιὼν γὰρ ἤδη ἐχρόνου τῇ ὑστεραίᾳ τὴν πανήγυριν ἀγαγεῖν ἔμελλεν:) οἱ μὲν τῶν ἀρειανῶν ἱερεῖς, καίπερ ἀμμάτων βασιλίοις ἐς πλέκιμον ἠρημένου, τότε ἱερὸν ἐκάθηραν ἅπαν, καὶ τὰ ἐκπύθια ἀναθημάτων τὰ κάλλιστα ἐκρέμων· καὶ τὰ λύχνα ἐν φιάσκευῃ ποιησάμενοι, τά τε κειμήλια ἐξενεγκόντες ἐκ τῶν ταμιῶν, ἡτοίμαζον ἀκριβῶς ἅπαντα, ὡς πῃ αὐτῶν ἕκαστον ἐς τὰ χρείαν ἔχων ὑπηρετοίης ἐτύγχανε. τὰ δὲ ἐσθλεκίμου ἅτως, ὥσπερ μοι προδεδήλωται, γνώσεσθαι ξωίδη. καὶ οἱ μὲν τῶν ἀρειανῶν ἱερεῖς, φοβούμενοι ᾤχοντο· χριστιανοὶ δὲ, οἷς τὰ ἐς τὴν θέσιν ἐρθῶς ἤσκηται, ἀφικόμενοι ἐς τοῦ κυπριανοῦ τὸν νεὼν, τά τε λύχνα ἕκαστον ἔσπερ-

Φέρου ὄντος, ἀπὸ σταδίων πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν καρχηδόνος ἐγίνοντο· ἀρχίλαος μὲν καὶ οἱ στρατιῶται αὐτοῦ ἐρμήσασθαι σκέλους, τῷ δὲ στρατηγοῦ διδιότος παρρησιν. οἱ δὲ ναῦται οὐκ ἐπείθοντο. τῷ τε γὰρ σκείνῃ ἀκτῷ ἀλίμενον ἔφασκον εἶναι, καὶ χειμῶνα ἐπίσημον αὐτίκα μάλα γνήσεσθαι, ἐπίσκεπτον εἶναι, ὃν δὴ οἱ ἐπιχώριοι κυπριακὰ καλοῦσι. παρυλιεύετο, ὡς, εἰ ἐκπλεύσειε σφίσιν ἐπιγένηται, οὐδεὶς αὖ τῶν νεῶν μίαν διασώσασθαι δυνατὸν εἶεν. καὶ ἐμὲ δὲ οὕτως, ἐκ βραχεῖ οὖν τῷ πιστία χαλάσαντες, καὶ βουλόμενοι, τὸ μὲν μανδρακίου περάσαντες οὐκ ὤοντο χρῆναι. τῷ τε γὰρ βελισαρίου ἐκπλοὰς ἀπεστέλλοντο, καὶ ἅμα τῷ ἐς τὸ μανδράκιον εἰσπλέον τῆς ἀλύσεως ἀποκεκλῆσθαι ἀπῳήθουν· ἄλλως τε τῷ παντὶ σθένει τὸν λιμένα σκεῖνον οὐχ ἱκανὸν εἶναι. τὸ δὲ σίγνον ἐφαίνετο σφίσιν ἐκ καλῶ κεῖσθαι. μέτρῳ γὰρ πεπαρῳκότα σταδίων καρχηδόνος δέκα, ἐμπέδιόν τε οὐδὲν ἐν αὐτῷ εἶναι, καὶ πρὸς τὸν σθένος ἅπαντα ἱκανῶς πεφυκέναι. ἔνθα δὴ ἀφικόμενοι πρὸ λύχνων ἀφᾶς, ὡρμίσαντο πάντες· πολλῷ γε δὴ ὅτι καλώνυμος, ἅμα τῶν ναυτῶν τισὶ, τοῦ τε στρατηγοῦ ἀφροντιστήσας, καὶ τῶν ἄλλων πάντων, ἐς τὸ μανδράκιον λάθρα ἐπέβη, οὐδενὸς κωλύσαι πολεμήσαντος. καὶ χρήματα τῶν ἐπὶ θαλάσσῃ φορτηγῶν, ξένων τε καὶ καρχηδονίων ἐμπόρων, διήρπασε. τῇ δὲ ὑπιγνομένῃ ἡμέρᾳ βελισάριος σὺν τε τῆς ναυσὶ τὸν ὀπίσασιν ἐκέλευε πιέζειν· καὶ ὅλον διακοσμήσας τὸ στράτευμα, διατάξας τε ὡς ἐς μάχην· ἐπὶ καρχηδόνα ἐσήλαυνεν. ἔδεισε γὰρ μή τις οἱ ἐσίδρα πρὸς τῶν πολεμίων ἐπαναπάσῃ. ἔνθα δὴ πολλὰ μὲν σὺν στρατιώτας ἐπέμενον, ἡλίκα σφίσιν εὐτυχήματα γίνοιτο, ἐπειδὴ σωφρονισθέντες ἐς λίβυας ἐπεδέξαντο· πολλὰ δὲ παρῆνεσε τῷ δικαιοσύνῃ ἐς καρχηδόνα ὡς μάλιστα διασώσασθαι. ῥωμαίους, τὸ αὐτίκα θεν ἔντας λίβυας, χάρ ἅπαντας γνησιωτάτη τε ἐπὶ βανδίλοις εὐ τε ἐφελουσίως, καὶ πολλὰ πεπονθέναι πρὸς αἱρετῶν βαρβάρων ἀνόσια. διὸ δὴ καὶ βασιλέα ἐς πόλεμον καταστῆναι βανδίλοις, εἶναί τε οὐχ ὅσιον ξυμβῆναί τε πρὸς αὐτῶν ἄχαρι ἐς ἀνθρώπους, ὧν τῷ ἐλευθερίαν ἐπαθεσίν πεποιήμενοι, ὑπὸ βανδίλων ἐδουλώσαντο. πρῶτα παραινέσας, ἔστι καρχηδόνα εἰσῆλθε· καὶ ἐπεὶ πολέμιον οὐδὲν σφίσιν ἐφαίνετο, ἐς τὸ παλάτιον ἀναβάς, ἐν τῷ χαλίμερος θρόνῳ ἐκάθισεν. ἐνταῦθα ἐντυχόντες πολλῇ κραυγῇ βελισαρίῳ ἐμπόρων τε πλῆθος, καὶ ἄλλοι καρχηδόνιοι, ὅσοις ὑπῆν θαλάσσια τὰ οἰκήματα τετύχηκεν εἶναι· ἠπίστουν, ἁρπαγῇ σφίσι τῶν ἐπαρχόντων τῇ προλαβούσῃ νυκτὶ πρὸς τῶν ναυτῶν ξυμβῆναι. ὁ δὲ καλώνυμον ὀργὴς καταλαμβάνει, ἢ μᾶλλον ἅπαντα ἐς τὸ ἐμφανὲς ἐνεγκεῖν τὰ φῶρα. καλώνυμος δὲ ὁμόσας τε, καὶ τὰ ἐμωμοσμένα ἐν ἀλογίᾳ ποιησάμενος· τὸ μὲν παραυτίκα τὰ χρήματα εἰλήσατο, χρόνῳ δὲ ὕστερον τὸ δίκαιον ἔπεσιν ἐς δυζάντιον. νέσῳ γὰρ ἀλοὺς τῇ καλεμένῃ λόπτῃ ἀξίᾳ, ἐς τὸ φρενῶν ἔξω γνόμενος, τῆς τε γλώσσης λόπτεγαγον τὸ αὐτοῦ, εἶπε ἀπέθανεν. ἀλλὰ πῶτα μὲν χρόνῳ τῷ ὑστέρῳ ἐγένετο. τότε δὲ βελισάριος, ἐπεὶ ὁ καιρὸς ἐς τὸ ἦδη, ἄρασον σφίσιν σκέλους ἡδίας, ἃ δὴ χαλίμερ σὺν τε βανδίλων ἡγεμόνες ἐπᾶν ἐώθει, δέλφικα τὸ τέπον καλοῦσι ῥωμαῖοι· ἃ τῇ σφετέρᾳ γλώσσῃ, ἀλλὰ κατὰ τὸ παλαιὸν ἑλληνίζοντες. ἐν παλατίῳ γὰρ τῷ ἐπὶ ῥώμης, ἔνθα ξυνέβαινε τρίβαδας τὰς βασιλέως εἶναι, τρίπους ἐκ παλαιοῦ εἱστήκει, ἐφ' ἃ δὴ τὰς κύλικας οἱ βασιλέως οἰνοχόοι ἐτίθεντο. δέλφικα δὲ τὸν τρίποδα καλοῦσι ῥωμαῖοι, ἐπεὶ πρῶτον ἐν δελφοῖς γίγνεται. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἔν τε βυζαντίῳ, καὶ ὅπη βασιλέως εἶναι τρίβαδα ξυμβαίνει, δέλφικα τῶτο καλοῦσι τὸ οἴκημα· ἐπεὶ καὶ τὰ βασιλέως οἰκία, παλάτιον ἑλληνίζοντες καλοῦσι ῥωμαῖοι. πάλαντος γὰρ ἀνδρὸς ἕλληνος ἐν πύτῳ τῷ χωρίῳ οἰκήσαντος πρὸ ἰλίου ἀλώσεως, οἰκίαν ἢ λόγῳ ἀξίαν ἐνταῦθα δεδημιούργηκε· παλάτιον μὲν τὸ οἴκημα τοῦτο ἐκάλουν. ἐπεὶ δὲ τὸν αὐτοκράτορα ῥωμαλαβὼν ἀρχὴν αὔξουσιν, ἐνταῦθα καταλύειν τὸ πρῶτον ἔγνω· παλάτιον ἀπ' αὐτοῦ καλοῦσι τὸ χωρίον, οὗ δὴ βασιλεὺς καταλύσει. ἐν δελφικῇ πύλῃ βελισάριός τε ἤθη, καὶ εἵπ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τε δόκιμον ἦν. τετύχηκε δὲ τῇ πρωτεραίᾳ τῷ χαλίμερι γεγονὸς ἄρισον ἐν θεσσαλονίκῃ εἶναι. καὶ τῆς τε βρώσεως αὐτῆς ἐπαθημεν· ἥ τε τοῦ χαλίμερος θεραπεία παρεπίθη τε, καὶ ὠνε-

ὑπιγνομένῃ

ὄνομα παλατίου ἐλλῆνες

πολίμου κράτος, ἰθελούσιος αὐτὸ τοῖς πολεμίοις μεθῆκε· πολὺ δὲ μὴ εἰς τ̄ θεὸν καὶ τὰ τῆς ἀ-
βελίας αὐαφέρειν δεήσει. ὃς, ἡνίκα τι ἀνθρώπῳ * ξυμβουλεῦαι βούλεται φλαῦρον, τῶν λο- * βούλεται ξυμβουλεύειν φλ.
γισμῶν ἀψάμενος πρῶτον, οὐκ εἰᾷ τὰ ξυνοίσοντα εἰς βουλὴν ἔρχεσθαι. εἴτε γὰρ τῷ δίωξιν
ἀθυμοτέρον ἐποίησατο, καὶ δ' ἂν αὐτὸν ἀπρεπῆναι βελτίονα εἶμαι, ἀλλ' ἀρδίως ἅπαντα ἡμῖν δια-
φθαρεῖσθαι τὰ πράγματα· τοσοῦτον δὴ τό, τε τ̄ βαυδίλων πλῆθος τό, τε αὐτῶν κατὰ ῥωμαί-
ων δι' ἰφάνετο· εἴτε καρχηδόνα δὴ ἅλασε, τύτε ξυὶ ἰωαύνῃ εὐπιτῶς ἂν ἅπαντας
ἔκτανεν· οἱ γὰρ κατὰ ἕνα καὶ σὺν, ἀφρονεστήσαντές τε καὶ ἀπειπάσθαι ἐς τῷ πιδίῳ πιούμβοι,
σὺν κεμβρέσι ἐσύλων. καὶ τ̄ πόλιν ξυὶ τοῖς χρήμασι διασωσάμενοι, τῶν τε ἡμετέρων νεῶν
οὐ πόρρω ἀφικομένων σκεράτει, καὶ ἐλλιν ἡμῖν αἰείσιλε τὸ τε ὀπόπαλον ἐ τῆς νίκης ἐλπίδα,
20. ἀλλὰ γὰρ ἔπεσε τύτων οὐδέτερα. ἐάδιον δὲ κατιὼν σκ ἔ λόφου, ἐπεὶ ἐς τῷ ὁμαλεῖ ἐγένε-
το, καὶ παδελφοῦ τ̄ νεκρὸν εἶδεν· ἔστε ὀλοφύρσεις ἐτεράπετο, καὶ τῆς παφῆς ἀπιμελούμενος,
εὖτω δὴ τῷ καιροῦ τὸν ἀκμὸν ἡμβλυνεν· ἧς γε σὐκέτ' αὐτὸν ἀπλαβέσθαι ἐδύνατο. τοῖς δὲ φεύγου-
σι βελτίονι ἅπαντήσας, ἔᾳ πολλὰ ὀνειδίσας, ἐπειδὴ τῷ τε ἁμμάτα τελδυτῷ ἥκυσι, καὶ τῷ ἰωαύνου μεμάθηκε δίωξιν, καὶ πεῖ ἔ χω-
ρίου καὶ τῶν πολεμίων ἐπύθετο ὅσα ἐβούλετο; δρόμῳ ἀπὶ γελίμερά τε καὶ βαυδίλους ἐχώρει.
οἱ δὲ βάρβαροι ἄπακτοί τε καὶ ἀπροβάσκυοι ἤδη γεγονότες, ἀπόντας αὐτὸν οὐκ ὑπέμειναν· ἀλλὰ φεύγουσιν ἀνὰ κράτος, πολλοὺς ἐν τῷ πόδι ὀπολιπόντες, καὶ ἡ μάχη ἐτελεύτα ἐς
νύκτα. ἔφθορεν δ' οἱ βαυδίλοι σὐκ ἐς καρχηδόνα, οὐδὲ ἐς βυζάκιον, ὅθεν περ ἦκον· ἀλλ' ἀπὶ
τὸ βουλης πιδίον, καὶ τῷ ἐς νουμίδας ὁδὸν φέρουσαν. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ τ̄ ἰωαύνιλον καὶ οἱ μασ-
συγέται, πεῖ λύχνων ἀφὰς ἐς ἡμᾶς ἀναστρέψαντες, ἐ ἅπαντα τὰ ξυμβεβηκότα παθόντές
30 τε, καὶ ἀγγείλαντες· ξυὶ ἡμῖν ἐν δεκίμῳ διενυκτέρευσαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τ̄ πιζῶν ἅμα τῇ βε-
λτίονι γυναικὶ παραγενομένων, ξυμπαντες τ̄ ἀπὶ καρχηδόνα ἐπορευόμεθα, ἐν μὲ δὴ πεῖ
βελτίονι ὀψίαν ἥκοντες, ἠυλισάμεθα· καί τοι σκώλυεν ἤδης ἐς τ̄ πόλιν αὐτίκα ἐσελάσαι. εἴτε
γὰρ καρχηδόνιοι, πὰς πύλας ἀνακλίναντες, λύχνα ἔκαιον παδημεὶ καὶ ἡ πόλις κατελάμπετο
τῷ πυρὶ τ̄ νύκτα ὅλιν σκεινῖν καὶ τ̄ βαυδίλων οἱ ὀπολελειμμένοι ἐν τοῖς ἱεροῖς ἱκέτης σκαθῆντο. ἀλλὰ βελτίονος διεκώλυσε ἔ μήτε ἐσίδραν σφίσι πρὸς τ̄ πολεμίων ῥώμην, μήτε τοῖς
στρατιώτης ἄδειαν εἶναι (ἅτε ἐν νυκτὶ λαθραίως) ἐς ἁρπαγὴν τραπέσθαι. ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ αἱ
νῆες, εὖρος σφίσιν ἀνίμος ἀπιπτόντος, ἐς τ̄ ἄκραν ἀφίκοντο. καὶ οἱ καρχηδόνιοι (ἤδη γὰρ αὐ-
τὰς καθεώρων) πὰς σιδηρᾶς ἀλύσεις ἔ λιμένος, ὧν δὴ μασθράκιον καλοῦσι, ἀφελόμενοι, εἰσι-
πλεῖ τῷ σόλῳ ἐποίουν. ἔστι δὲ ἐν τῇ βασιλέως αὐλῇ οἴκημα σκότους ἀνάπλεων, ὃ δὴ ἀγκῶνα
καλοῦσι καρχηδόνιοι, ἔνθα ἐσεβάλοντο ἅπαντες οἷς ἂν χαλεπαίνοι ὁ τύραννος. ἐνταῦθα κα-
θειργμένοι ἐτύγχανον πολλοὶ τ̄ ἐών ἐμπόρων ἐς σκεῖνο ἔ χρόνου. * τύτους γὰρ δὴ ὁ γελίμερ * αὐτὸς
χαλεπῶς εἶχεν, ἀπὶ καλῶν ὡς δὴ αὐτοὶ βασιλέα ἐς τ̄ πόλεμον ἐσαγάγοιεν· ἐμελλόν τε διαφθαρῆναι πάντες, δόξαν τύτῳ τῷ γελίμερι σκεινῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἢ ἀμμάτας ἐν δεκίμῳ ἀπῖναι,
παρὰ τοσοῦτον κινδυνῳ ἦλθον. τύτων δ' ἡσυχοφύλαξ ἔ δεσμωτηρίου, ἐπεὶ τά τε ἐν δεκίμῳ
πραχθέντα ἤκυσε, καὶ τ̄ γόλον εἶδε· τ̄ ἄκρας ἐντὸς ἐσελθὼν ἐς τὸ οἴκημα, πυνθάνε τ̄ ἀνδρῶν, εἰ
πω ἀγαθὰ πεπυσμένων, ἀλλ' ἐν τῷ σκότῳ καθημένων, καὶ παραδοκώντων τὸν θάνατον, εἴ ποτε
ἄρα βουλομένοις ἂν αὐτοῖς ἦ τῶν ὑπαρχόντων πρεσβεῖα, σπεῖσθαι; τῶν δὲ ἅπαντα
αἰρημένων δίδοναι ἃ βάλοιτο· ἄλλο μὲν δὴ ἐν ἦτει τ̄ πάντων χρημάτων, ἡδέως δὲ ἅπαντας
ὁμνύναι, ὡς, ἢν διαφύγειεν, καὶ αὖτις ἐν κινδύνοις ὑπομενῶ ξυλλήψοντας ὅση δύναμις. οἱ
μὲν δὴ κατὰ ταῦτα ἐποίουν. ὁ δὲ τόν τε λόγον ἅπαντα ἐφρασε· καὶ σαφῶς ἐκ τῶν πρὸς θά-
λασσαν ἀφελῶν * μέρος, πρεσβεύεται τὸν γόλον ἀπέδοξε. τῆς τε ἀρκτῆς ἀφὶς ἅπαντας, ξὺν * μέρος
αὐτοῖς ἦει. οἱ δὲ ἐν ταῖς ναυσὶν ὄντες, οὔπω τὰ ἀκηκοότες ὧν ἐν τῇ γῇ ὁ στρατὸς ἔδρασε,
ἐληπορεῖτο· καὶ τὰ ἱσία χαλάσαντες, ἔς τε τ̄ μερκύριον πέμψαντες, ἐν δεκίμῳ πραχθέν-
τα ἔμαθον, καὶ πεχαρῆς ἐγένοντο, ἔπλεον. ἐπὶ δὲ τοῦ πρύμνου σφίσιν ἀπι-

φέρου

'Ο Βελισάριος μιμεῖται τὸν Ἀχιλλέα.

λίσας τὸ στράτευμα, ἔλεξε τοιάδε. 'Ο μὲν τῆς ἀγωνίας καιρὸς, ἄνδρες στρατιῶται, ἤδη πάρεστιν. αἰσθάνομαι γὰρ στρατοπεδευσαμένους ἡμῖν τοὺς πολεμίους, τὰς δὲ ναῦς ὡς τάχιστα ἡμῶν ὁ τοῦ τόπου φύσις ἀπήνεγκε, βεβαίως ἤδη ἡμῖν ἡ τῆς σωτηρίας ἐλπὶς, ἐν τῷ χερσὶν οὖσα. οὐ γάρ ἐστι σὺν πόλις φιλία, ὅπου ἄλλο οὐδὲν ἰσχύρωμα, ὅτῳ δὴ καὶ πιστεύοντες, τὸ θαρρεῖν ἐπ' ἐμοῦν αὐτῶν ἔχομεν. ἀλλ' εἰ μὲν ἄνδρες ἀγαθοὶ ἡμεῖς ἐσμεν, εἰκὸς αὖ εἴη καὶ βεβαίως ἡμᾶς τῷ πολέμῳ τῶν ἐναντίων κρατεῖν: ἴσως δέ τι μαλακιζόμεθα λελείψεται ἡμῖν [ἐπὶ τοῖς Βανδίλοις γεγηθόσι διαφθαρῆναι. καί τι καὶ ἄλλο ἡμῖν] πρὸς τὸ νικᾶν ἐφόδιά ἐστι· τό, τι δίκαιον, μεθ' οὗ πρὸς τοὺς δυσμενεῖς ἥκομεν (τὰ γὰρ ἡμέτερα αὐτῶν νομιοῦμεν πάρεσμεν) καὶ τὸ τῶν Βανδίλων ἐς τὸν σφῶν αὐτῶν τύραννον ἔχθος. ἔτι γὰρ τῷ θεῷ ξυμμαχία τοῖς τὰ δίκαια προτεινομένοις προσγίνεσθαι πέφυκε· καὶ στρατιώτης τῷ κρατεῖν δύσνους αἰδημοσύνῃ οὐκ ἐπίσταται. χωρὶς δὲ τούτων, ἡμεῖς μὲν πέρασι τὸ καὶ σκυβάλοις τὰ ἄπαντα ὠμιλήσαμεν χρέων: οἱ δὲ Βανδίλοι, ἐξ ὅπου λιβύης ἐπεράτησαν, οὐδένα πολέμιον ὅπῃ μὴ γυμνοὺς μαυρουσίους πεπόνθασιν. τίς δὲ οὐκ οἶδεν, ὡς ἔργου παντὸς μελέτη μὲν ἐς ἐμπειρίαν, ἀργία δὲ ἐς ἀμαθίαν φέρει; τὸ μὲν χαρίσκομαι σοὶ, ὅθεν ἡμᾶς τὸν πόλεμον διαφέρειν δεήσει, ὡς ἄρισθ' ἡμῖν πεπόνθασι ξυμβαίνει. πάρεστι δὲ ἡμῖν τά τε ὅπλα καὶ τάλλα πάντα, ὅσα φέρειν οὐχ οἷοίτε ἐσμὲν, ἐν ταῖσδε καθεστηκότες ἴσμεν· καὶ ἀναστρέψαντας αὖ ἐνθάδε ἡμᾶς, τῶν ὁπλιτικῶν οὐδὲν ὅπλοις. εὐχερῶς δὲ ὑμῶν ἕκαστον τῆς τε οἰκείας δεῖσθαι καὶ τῶν κατὰ τὸν οἶκον ἀναμνησθέντα, οὕτω δὴ καταφρονήματι ὅπῃ σὺν τῷ πολεμίους χωρεῖν. τοσοῦτα εἰπὼν βελισάριος, καὶ ἐπιδεξάμενος, τήν τε γυναῖκα καὶ τὸ χαρίσκωμα τῆς παιδὸς ἀπολιπὼν, αὐτὸς μετὰ τῶν ἱππέων ἁπάντων ἐξῆλασεν. οὐ γὰρ οἱ ἐφαίνετο ἐν τῷ παρόντι ξύμφορον εἶναι, τῷ παντὶ Δακισθωσῦχῳ στρατῷ: ἀλλὰ ξὺν τοῖς ἱππεῦσι πρῶτον ἀκροβολισάμενος, καὶ ἀποπειρασάμενος τῆς τῶν πολεμίων θωμάμεως, ὅτου δὴ τῷ ὅλῳ στρατεύματι ξύμμαχίας. σκέλας ἂν ἔμπροσθεν σὺν τῷ Φοιδερατῶν ἄρχοντας, σὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ, καὶ τοῖς οἰκείοις δορυφόροις τὴν ὑπαπόστασιν αὐτὸς εἶπεν. ἐπεὶ δὲ οἱ Φοιδερᾶται ξὺν τοῖς ἡγεμόσιν ἐγένοντο ἐν τῷ δεκίμῳ, ἐρῶσι σὺν τῷ πεπλωκότων νεκροὺς, θώδεκα μὲν ἱππέας τῶν μηδοώου, πλησίον δὲ αὐτῶν ἀμμάτων τῶν Βανδίλων τινάς. ὡς δὲ τῷ πύτῃ ἀφικνοῦντο τὰ πάντα λόγον ἀκούσαντες, ἠχάλων· ἀποστρέψαντες ὅπῃ αὐτοῖς χορήσαι εἴη; ἔστι δὲ αὐτῶν ἀποστρεφομένων, καὶ ἀπὸ τῶν λόφων ἄπαυστα βεβοσκημένων τὰ σκεύη χωρία: κονιορτός τε ἀπὸ μεσημβρίας ἐφαίνετο, καὶ μικρὸν ὕστερον Βανδίλων ἱππέων πάμπολυ χρῆμα καὶ πίμπρησι μὲν ὡς βελισάριον, ὡς τάχιστα ἥκειν αὐτοῦσιν, ἄτε δὴ σφίσιν ἐγκεκλημένων τῶν πολεμίων: τῶν δὲ ἀρχόντων αἱ γνῶμαι δίχα ἐφέροντο. οἱ μὲν γὰρ ἠξίουν τοῖς ὅπλοῖσιν ὁμόσε ἰέναι: οἱ δὲ οὐκ ἀξιόχρεων σφίσιν ἐς τὸ τοῦ ἔφασκον εἶναι τὸ δυνάμιν. τοῦτο δὲ αὐτοῖς ἐς ἀλλήλους φιλονεικοῦσιν, οἱ βάρβαροι ἀγχοῦ ἐγένοντο· ἠγνωμόνουν αὐτοῖς γελίμερος, καὶ ὀδῶ χρησαμένω μεταξὺ ἧστο βελισάριος ἴσχε, καὶ ἧς οἱ μαστιγίαι ἦσαν, οἱ γιβαμόνδαι συμμίξαντες. λοφώδεις δὲ χῶροι ἐφ' ἑκατέροις ὄντες, οὐδὲ τὸ γιβαμόνδαι πάθος ἰδεῖν, οὐδὲ τὸ βελισαρίου χαρίσκωμα, ξυνεχώρησαν· ἀμφὶ δὲ τὴν ὁδὸν, ὡς οἱ ἀμφὶ βελισάριον ἐπροΐοντο. ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ ἀλλήλων γεγόνασιν· ἕτερος στρατηγὸς ἑκατέρα ἐστάθη, ὁπότεροι δὲ πάντων ὑψηλοτάτην τὴν σκοπὴν λόφων κρατήσουσιν. ἐδόκει γὰρ ἐκ στρατοπεδεύσασθαι ὅπῃ τῇδε εἶναι: καὶ αὐτοῖς ἑκατέροις ἐνθένδε ἡρεῦντο τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἰέναι. προτερήσαντες δὲ οἱ Βανδίλοι, τήν τε λόφον καταλαμβάνουσιν, ὡθισμῷ χρησάμενοι· καὶ τρέπονται σὺν τῷ πολεμίους, ἤδη φοβερὸν αὐτοῖς γεγονότες. φεύγοντες δὲ ῥωμαῖοι, ἐς χωρίον ἀφικνοῦνται σκληρὸν μὲν δεκίμῳ ἀπέχον· ἔνθα δὴ αὐλίαν τε βελισαρίου δορυφόρων, ξὺν τῷ ἀποστρατοπεδεύσασθαι ἐκπεφεύσιος, τετύχηκεν εἶναι, πάντες δὲ φόνον ὡς σφᾶς οἱ ἀμφὶ τὴν αὐλίαν δεξάμενοι, σήνοντό τε, καὶ ξὺν αὐτοῖς ὁμόσε ὅπῃ σὺν τοῖς Βανδίλοις χωρήσουσιν. ἀλλ' ἐπεὶ ἅμα ἐγένοντο· ὡς δὲ δόξαν ἤδη ξυμπάντες αἱ κράτος τὴν ἐφεύγειν, καὶ θρέμμα τε ὅπλα βελισάριον ἦσαν. ἐνθένδε οὐκ ἔχω εἰπεῖν, ὅ, τί ποτε παθὼν γελίμερ, ἐν τοῖς χερσὶν ἔχων τὸ δὲ πολέμα

μοιῶδες ἐκίλλοντι, ἅμα Βασιλέων διχιλίοις, φθάνοντα τὸ ἄλλο στράτευμα. κατὰ τὸ δίωνυμον μέρος ἰέναι· ὅπως ἀμμάτας μὴ ἐκ καρχηδόνος, γελίμερ ὀλὲ αὐτὰς ὄπαθεν, γιγαμοιῶδος δὲ ἐκ τῶν ἀριστερᾶ χωρέων ἐς πάντα ξωιόντις, ῥᾷον ὀλὴ καὶ ὑπανώτερον τὼ κύκλωσιν τῶν πολεμίων ποιήσεσθαι. ἰμοὶ δὲ πί τι θεῖα ϗ τὰ ἀνθρώπινα ἐν τῷ πάντι τούτῳ ἐπῆλθε θαυμάσαι· ὅπως ὁ μὲν θεὸς, πρόρριζον ὁρῶν τὸ ἐσσεύμενον, ὑπογράφῃ ὅπη ποτὲ αὐτῷ τὰ πράγματα ὀλοκλῆ ὑποβήσεσθαι· οἱ δὲ ἄνθρωποι, ἢ σφαλλόμενοι, ἢ τὰ ὀλέοντα βουλεύόμενοι, οὐκ ἴσασιν ὅτι ἔπαισάν τι (ὡς οὕτω τύχοι) ἢ ὀρθῶς ἴδρασαν· ἵνα γένηται τῇ τύχῃ τρίβος, φέρουσι πάντως ὀλὴ τὸ πρόπαν* δεδογμένα. εἰ μὴ γὰρ βελιόμερος οὕτω διοικήσαι τὼ προφάσιν· οὐ μὲν ἀμφὶ τὸν ἰωαννίω προπρῆσαι κελεύσας, οὐ δὲ μασαγέτας ἐς ἀριστερᾶ τῆς στρατιᾶς ἴέναι· οὐκ ἄν ποτε διαφυγεῖν οὐ βασιλέως ἰσχύσαμεν. ϗ τούτων ἢ ἄτερ βελιομέρος βεβουλευμένων, εἰ τὸν καιρὸν ἀμμάτας διεφύλαξε, ϗ μὴ τοῦτον τὸν περιτημορίου τῆς ἡμέρας μᾶλλον ἔφθασεν· οὐκ ἄν ποτε οὕτω βασιλέως διεφθάρη τὰ πράγματα. νυῶ δὲ ἀμμάτας προπρήσας, ἀμφὶ μέσω ἡμέρων ἐς δέκιμον ἦκε· μακρὰν ὑπολελειμμένων ἡμῶν τὸ ϗ τὸ βασιλέων στρατεύματος. οὐ τοῦτο μόνον ἁμαρτήσας, ὅτι οὐκ ἐς δέοντι ἀφίκετο χρόνῳ· ἀλλὰ καὶ τὸ βασιλέων πλῆθος ἐς καρχηδόνι ὑπολιπών, ἀπαγγείλας τὸ ὡς ταχίστα ἐς τὸ* δέκιον ἥκειν· αὐτὸς ξωὶ ὀλίγοις, ϗ οὐδὲ ἀριστίνδην ξωιελιγμένοις, τοῖς ἀμφὶ τὸν ἰωαννίω ἐς χεῖρας ἦλθε. ϗ κτείνει μὲν τῶν ἀρίστων δώδεκα ἐν τοῖς πρώτοις ἀγωνιζομένοις· πίπτει δὲ ϗ αὐτὸς, ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ γενόμενος. ϗ ἡ μὲν τροπὴ, ἐπεὶ ἀμμάτας ἔπεσε, λαμπρὰ ἐγένετο· φόβος δὲ καὶ κράτος οἱ βασιλέι, αὐτίβουλοι ἅπαντας οὐκ ἐκ καρχηδόνος ἐς δέκιμον ἰόντας. ἐπρόσοντο γὰρ οὐδενὶ κόσμῳ, οὐδὲ ὡς ἐς μάχλω ξωιπεγμένοι· ἀλλὰ κατὰ συμμορίας, ϗ πάντας βραχείας· κατὰ τριάκοντα γὰρ ἢ εἴκοσι ἦσαν. ὁρῶντις δὲ βασιλέως τὰς ἀμφὶ τ' ἀμμάτεν φόβους ὄντας, ϗ οἰόμενοι τὰς διώκοντας πεπαυλῆσθαι εἶναι· τρέψαντις τὰ νῶτα, σωὶ φόβῳ. ἰωαννὴς δὲ, ϗ οἱ ξωὶ αὐτῷ, οἷς ἀὲ ἐντύχοιεν κτείνοντες, ἄχρι ἐς τὰς καρχηδόνος πύλας ἀφίκοντο. ϗ γέγονε φόνος βασιλέων ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα σταδίοις τοσοῦτις, ὥστι εἰκάζειν οὐ θαυμάσις διομυρίων πολεμίων τὸ ἔργον εἶναι. χ̣ δὲ τ' αὐτὸν χρόνον γιγαμοιῶδές τι ϗ οἱ διχίλιοι ἦκον ἐς πεδίον ἁλῶν, ὅπερ παραβάντα μὲν σταδίους τὰ δεκίμου ἀπέχει ἐν ἀριστερᾷ ἐς καρχηδόνα ἰόντι, αἰθρώπων ἢ ϗ δένδρων ϗ ἄλλου ὁτουοῦ ἔρημόν ἐστι· τῆς δ' ὕδατος ἅλμης ἄλλο οὐδὲν ἐνταῦθα, πλὴν τὰ ἅλας ἐώσης γίγνεσθαι· ἔνθα δὴ τῆς οὔννους πεπτωκότις, ἀπώλοντο πάντις. ἑνὸς δέ τις ἐν τῆς μασαγέτης ἀνὴρ, αἰδρείας μὲν ϗ ἰσχύος εὖ ἔκων, ὀλίγων δὲ ἡγούμενος αἰδρῶν· οὗτος εἶχε χέρας ἐκ πατέρων τὸ ϗ προγόνων, ἐν πᾶσι τῆς οὐννικῆς στρατεύμασι, πεζῶν ἐς οὐ πολεμίους ἐς βάλλειν. οὐ γὰρ ἐῶ ἡμετὸν αἰδρὶ μασαγέτῃ προτυχεῖν ἐν μάχῃ τῶν τινὰ πολεμίων* λαβεῖν, πρίν γε δή τινα ἐκ ταύτης τῆς οἰκίας ἐς οὐ πολεμίους τ' χειρῶν ἄρξαι. οὗτος ἀνὴρ, ἐπεὶ δὴ τὰ στρατεύματα οὐ πόρρω ἀπ' ἀλλήλων ἐγένετο, ἐξελάσας τὸν ἵππον τῶ τ' βασιλέως στρατοπέδου, μέσῳ ὡς ἐγγυτάτω ἔσῃ. οἱ δὲ βασιλέι, ἢ τῷ ϗ αἰδρὸς αὐχένα καταπλαγέντις, ἢ καί τι οὐ πολεμίως ὑποπτήσαντις ἐς αὐτοῦ μηχανᾶσθ' ἀδὲ κινεῖσθαι, οὐδὲ τ' αὖθις βαλεῖν ἔγνωσαν. οἷμαι δὲ αὐτοῦ ἀ πώποτ' [μασαγετῶν μάχλω ἐν πείρᾳ ἔχοντας, ἀκούοντας δὲ κομιδῇ] μάχιμον τὸ ἔθνος εἶναι, ὥτω δὴ καπρόωθεν τ' κίνδυνον αἱρεῖσθαι δεῖ [ἐς] οὐ ὁμοφύλης ὁ ἀνθρωπις, ἔλεξεν ὧδε. Ὡς θεὸς σφίσιν ἔπιμεν* ἐρῶσιν οὐ ξένης πόσδε [πέμψειεν. οὕτω δὴ ὠρμημένους αὐτοῦ οἱ βασιλέι οὐχ] ὑπέμειναν, ἀλλὰ λύσαντις τὼ φυγὴν, ἐ ἧκιστε ἐς ἀλκὴν ἰδόντις, ἅπαντις αἰσχρῶς διεφθάρησαν· ἡμεῖς ἢ, τ' γεγενότων οὐδὲν, ποῦν πεπυσμένοι, πλὴν τὸ δέκιμον ἤδομεν. βελιόμερος ἢ χῶρον ἰδὼν ἐς τὸ στρατόπεδον ἱκανῶς πεφυκότα, πέντε ϗ τριάκοντα σταδίους ἐκ δεκίμου διέχοντα· χαράκωμά τι αὐτῷ περιβαλλεν, εὖ μάλα πεποιημένον, ϗ τὰς πύλας ἅπαντας ἐντοῦθα καθεστηκότας, ἅπαν ἢ ξυγκα-

δηλ. ὡς ἐς ταῦτα ξυν ἤδει ἀξιοσημάντως τὸ στράτευμα, τῷ ὄντι καρχηδόνα ἐβάδιζε. τῶν δὲ ὑπασπιστῶν τριακοσίους ὁπλίξας ἄνδρας, ἀγαθοὺς τὰ πολέμια, ἰωαννῆ παρέδωκεν, ὃς οἱ ἐπιμελῆτο τῆς σὺν τῷ οἰκείᾳ δαπάνης· ὁπλίονα τοῦτον καλοῦσι ῥωμαῖοι. αὐτὸς δὲ ὧν ἀρμάτων μὲν ἦν, ξυνίστεως δὲ καὶ αἰσθήσεως ἐς τὰ ἀκριβέστατα μάλα ἤκων. τοῦτον δὴ τὸν ἰωαννῆν σκέλους τῇ στρατιᾷ ἡγεῖσθαι, οὐχ ἧσσον ἢ κατὰ κέρας στρατιοὺς διέχοντα· καὶ ὧν τι πολέμιον ἴδοι, κατὰ τάχος σημῆναι, ὅπως δὴ μὴ ἀσυμβάτως ἐς μάχην καθίστασθαι αἰαγκάζοιντο. οὗτος δὲ ξυμμάχους μασσαγέτας σκηνίτας τοσούτους ἢ ἑπτακοσίους στρατιοὺς ἀπέχοντας, ἀεὶ κατὰ τὸ ἀριστερὸν μέρος τῷ πρείαν ποιεῖσθαι· αὐτὸς δὲ ὅπισθεν μετὰ τῶν δρίστων ἐβάδιζεν. ὑπωπτεύετο γὰρ ἐκ τῆς ἑρμιόνης γεγενῆσθαι σφίσιν ἐπιμόνως, οὐκ ἐς μακρὰν ὑπηκόους. κατὰ γὰρ τὸ δεξιὸν μέρος, οὐδὲν ὑπὸ τοῖς πολεμίοις, οὐ πόρρω τῆς γῆς τοῦ περαιωμένοις. τοῖς δὲ ναύταις ἐπήγγελτο ξυνακολουθεῖν τὰ αἰεί, καὶ τὸ στράτευμα μὴ πολὺ διέσεσθαι· ἀλλ' ὑπὸ φόβου μὲν γενομένῳ τὸ πνεῦμα, χαλάσαντας τὰ μεγάλα ἱστία, τοῖς μικροῖς (ἃ δὴ δόλωνας καλοῦσιν) ἕπεσθαι· λωφήσαντος δὲ παντελῶς τοῦ αὐτέμου, διαζεῦξαι, ὅσον οἷόν τε ὦσιν, ἱστάντας. εἰς δὲ σύλληψιν ἀφικόμενον βελισαρίου, σωφρονας τὸ σὺν στρατιώτας παρέχειν. καὶ οὐδὲ ἀδίκων χειρῶν ἄρχοντας, οὐδέ τι ἐς τὸ σῶμα ἐργαζομένους. αὐτὸς τε πραότητα πολλὴν καὶ φιλανθρωπίαν ἐνδεικνύμενον, οὕτω δὴ τοῦ
ϕ ἰσ. λίβας * λίβας πεσσεποιήσατο, ὥστε τὰ λοιπὰ καθάπερ ἐν χώρᾳ οἰκείᾳ τῷ πρείαν ποιεῖσθαι, οὔτε τοῖς ἐπιχωρούντων τῶν πώτη οἰκημένων, οὔτε τι ἀποκρύπτειν βουλομένων· ἀλλὰ καὶ ἀγορὰν παρεχομένων, καὶ τἄλλα πῆς στρατιώτης ἢ βούλοιτο ἐπιτηδεύων. ἐγγὺς ἤδη τῆς καρχηδόνος ἐγένοντο. ἐνταῦθα δὴ βασιλεά τι ἐν τοῖς βανδίλων ἡγουμένοις, καὶ ξυγγένειαν κάλλιστα ἀπάντων, ὧν ἡμεῖς ἴσμεν. πῆς τι γὰρ κρίσεως κομιδῇ καταῤῥυτὴς ἐστι, καὶ ἄλσους ἔχει πάμπολυ χρῆμα, ὀπώρας δὲ τὰ δένδρα μεσαίσης ξύμπαντα. ὥστε τῶν στρατιωτῶν ἑκάστοις τῷ καλύβῃ ἐν δένδρεσι ὀπώρας ἐπῆξαι, καὶ τῶν καρπῶν τηνικάδε ὡραίων ὄντων, ἐς κόρον μὲν αὐτῶν ἀφίκοντο πάντες· ἄσθησις δὲ οὐδεμία τῆς ὀπώρας ἐλαττουμένης οὐ γέγονε. γεγένηται δὲ, ἐπεὶ ἐς ἑρμιόνη τὸ πρῶτον παρόντας ἤκουσε
ϕ ἀμμάτας τοὺς πολεμίους· ἐφάνη ἐς καρχηδόνα πρὸς τὸν ἀδελφὸν * ἀμάταν, ἱλιδέρεχον μὲν καὶ ἄλλους, ὅσους εἴη κατὰ γένος ἢ τε ἄλλως αὐτῷ προσήκοντας ἐν φυλακῇ ἔχοι, ὑποπτεύων. αὐτὸν δὲ τοῦτον τε βανδίλους, καὶ εἴ τι ἄλλο μάχιμον ἐν τῇ πόλει ἦν, ἐς ὁμαδικὴν πομπὴν ἀγαγεῖν. ὅπως τῶν πολεμίων ἐν στενοῖς γιγνομένων ἀμφὶ τὸ τῆς πόλεως προάστιον, εὐδιάκριτον καλῶσιν, ἀμφοτέρωθεν ξυνιόντας, κυκλώσασθαί τε αὐτοὺς, καὶ συμπνεύσαντας ἀφανίσαι. ἀμμάτας δὲ κατὰ ταῦτα ἐπίει· καὶ τὸν τε ἱλιδέρεχον, ξυγγενῆ ὄντα, καὶ δορυφόρων ἄριστον, καὶ τῶν λιβύων ὅσοι αὐτῷ ὑπήκοοι ἦσαν· ὅθεν γὰρ ἦν ἐξ ἀνθρώπων ἦν φάναι. τοῦτον τε βανδίλους ἐξαναστάσας, ὡς οἱ καιρὸν ὑπηκοίμενον, ἐν ὁμαδικῇ ἐποίησατο. γεγένηται δὲ ὅπισθεν, οὐ περιέχων ἡμῶν αὐθησιν, ὅπερ· πολλοὶ γὰρ δὴ, ὅτι ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, ἢ ἐν χάσματι ηὐλισάμεθα, καταστάντες ἑκατέρωθεν ἰόντες ξυνέμιξαν· πληξαντές τε ἀλλήλους, ἐς τὸ σφίτερον στρατόπεδον ἑκάτεροι ἀπεχώρησαν· ἐ * ταύτῃ γέγονεν ἡμῖν φανερὸν, οὐ πόρρω εἶναι τοῦτον πολεμίους. ἐνθένδε ἡμῖν πορευομένοις, τὰς ναῦς ἐσορῶν αὐτοὺς ἐκέλευε· πέτρας γὰρ ὑψηλὰς, πόρρω τῆς θαλάσσης διήκουσας, ἐφίεσθαι τοῖς πλέουσι πολλῷ μέτρῳ ἐρχόμενοι· καὶ ἄκρα αὐτοῖς, ἧς ὑπὸ τὸ τῆς ἱερᾶς πλισμάτιον, βελισαρίου ἂν ἀρχελάου τε τοῦ ὑπάρχου ἐπιστῆναι, ἐς καρχηδόνα μὲν μὴ καταφέρειν· στενὸς γὰρ ἀμφὶ τοῦτον ἀνθρώπους ἀπέχοντας, ἀχρεῖς δ' αὐτοὺς καλέσαι, μᾶλλον. ἐκ γὰρ ἀσφαλοῦς ἐξανασταίντες, τεταρταῖοι ἐς δέκατον ἀφικόμεθα, σταδίους ἑβδομήκοντα καρχηδόνος ἀπέχον. ἐν ᾗ δὲ τῇ ἡμέρᾳ πώτη γεγένητο τὸ αἰσθέσθαι γεβαμουῶδαν

ἄλλοις καιροῖς μοχθηρὸν πιφυκέναι σλοκῆ, ὅτι τὸ ἄδικον ἐν αὐτῷ φέρειπ: νυῦ σὲ τοσοῦτον αὐτῷ τῆς σλυσκολίας πρόεσιν· ὡς π, εἰ μὴ πικρὸν εἶπεῖν, τὸν τῶ δικαίου λόγον πρὸ ἐλάττονος ποιησαμένους, τὸν ἐκποῦθεν κίνδυνον ἡμᾶς ἠλίκος ἐπὶ ἐσὶν, ἐκλογίζεσθαι χρή. ἐγὼ γὰρ ἐκείνῳ μόνῳ τὸ θαῤῥεῖν ἔχων, εἰς τὸ γε ὑμᾶς ἀπιβίβασαι πρώτον, ὅτι τοῖς βασιλίοις οι λίβυες, ῥωμαῖοι τὸ αἰέκαθεν ὄντες, ἄπιροί τι εἰσιν καὶ χαλεπῶς ἔχουσι· καὶ διὰ τοῦτο ὥμην ὡς οὐδ' αὖ τι τῶν ἀναγκαίων ἡμᾶς ἐπιλείπει· εὐσλά τι ἐξ ἐπιδρομῆς κακὸν ἐργάσονται ἡμᾶς εἰ πολέμιοι. ἀλλὰ νυῦ αὕτη ὑμῶν ἡ ἀκρόασια παῦται εἰς τοὐναντίον ἡμῖν μεταβέβληκε. σὺν γὰρ λίβυας σλή που καταλλάξαι τοῖς βασιλίοις, εἰς ὑμᾶς αὐσὺν ἤσλη τὸν τότων ὑπάγοντες σλυσμώσαι. φύσει γὰρ
10. πρόσεσι τοῖς ἀδικουμένοις ἡ πρὸς σὺν βιαζομένους ἔχθρα· καὶ παρέσηκεν ὑμῖν τῆς τ ὑμῶν * αὐτῶν ἀσφαλείας, καὶ τῆς τῶν ἀγαθῶν ἀφθονίας, ὀλίγα ἄτλα δρήσεια αὐταλλάξαθαι: παρὸν ὑμῖν, παρ' ἑκόντων ὠνουμένοις τὰ ἐπιτήδεια τῶν κυρίων, μήτε ἀδίκοις εἶναι σλοκῆν, ἢ φίλοις ἐκείνοις ἐς τὰ μάλιστα χρῆθαι. νυῦ οὖ πρός π βασιλίους ὑμῖν καὶ λίβυας ὁ πόλεμος ἔσαι· λέγω δὲ ἔγωγε καὶ τὸν θεὸν αὐτὸν, ὃν οὐδεὶς ἀδικῶν ἐς ἐπικουρίαν προσκαλεῖ. ἀλλὰ * παύσασθαι μὲν τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιστατῶν, κίρδος δὲ * ὑποσήσασθαι κινδύνων μεσόν. οὕτος γὰρ ἐκεῖνος ὁ καιρός ἐσιν, ἐν ᾧ μάλιστα σωφρονεῖν μὲν εἴωθε σώζειν, ἀκοσμία δὲ ἐς θάνατον φέρει. τότων γὰρ ἐπιμελουμένοις ὑμῖν ἵλεως μὲν ὁ θεὸς, εὔνους δὲ ὁ τῶν λιβύων λεὼς, καὶ τὸ τῶν βασιλίων ῥᾴδιον ἔσαι.

* ἀσφαλείας αὐτῶν

* παύσασθαι
* ὑποσήσασθαι

ποσοῦτα εἰπὼν βελισάριος, καὶ τὸν ξύλλογον διαλύσας, ἐπεὶ ἤκουσε σύλλεκτον πόλιν ἡμέρας ὁδὸν τοῦ σρατοπέδου διέχουσαν ἐπὶ θαλάττῃ εἶναι, ἐν τῇ ἐπὶ καρχηδόνα
20. φερούσῃ· ἧς τὸ μὲν τεῖχος ἐκ παλαιοῦ καθῃρημένον ἐτύγχανεν, οἱ δὲ πάντῃ φκημένοι σὺν τῶν οἰκιῶν τοίχους παντοχόθεν ὑποφράξαντες, διὰ τὰς τῶν μαυρουσίων ἐπιδρομὰς, προβόλου ἐφύλαττον χῆμα: τῶν δορυφόρων ἕνα * μοραίδιον, ἅμα τῶν ὑπασπιστῶν ποσὶν, ἔσελλε· ἐπαγγείλας αὐτοῖς, τῆς τ πόλεως ὑποπερᾶθαι, καὶ δὴ ἔλασι, κακὸν μὲν μηδὲν ἐν αὐτῇ δράσειν, ἐπαγγείλας δὲ ἀγαθὰ μύρια· καὶ ὡς ἐπὶ τῇ αὐτῶν ἐλευθερίᾳ ἥξειν, ὥστε εἰσιτητὰ τῷ σρατῷ ἐς αὐτὸν γενέσθαι. οἱ δὲ πρὶν λύχνων ἁφὰς ἀγχοῦ τῆς πόλεως γενόμενοι, ἐν φάραγγί τι λαθόντες διευκπρόσωπον· ἔνθεν δὲ ἀγροίκων ξυὼ ἀμάξαις ἐς αὐτὸν εἰσιόντων ἐπιτυχόντες, σωσικελθόντες σωπῇ καὶ οὐδενὶ πώ τινι πλὴν ἔχον. καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, οὐδενὸς θορύβου ἠνησαμένου: τὸν τε ἱερέα, καὶ εἴ τι σλόκι-
30 μον ἦν, ξυγκαλέσαντες, τάς τε τοῦ σρατηγοῦ ἐσολὰς ἀπήγγελλον· καὶ τὰς κλεῖς τῶν οἰκίων παρ' ἑκόντων λαβόντες, τῷ σρατηγῷ ἔπεμψαν. τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ ὁ τοῦ δημοσίου δρόμου ἐπιμελήσ ἐκόμισε σὺν δημοσίους ξύμπαντας ἵππους. ξυλληφθέντα δὲ καί τινα τῶν ἐς τὰς βασιλικὰς ὑποκρίσεις ἀεὶ σελλομένων, οὓς δὴ βερίδαρίους καλοῦσι, κακὸν μὲν οὐδὲν ὁ σρατηγὸς ἔδρασε· χρυσῷ δὲ πολλῷ δωρησάμενος, καὶ πισὰ λαβών, τὰς ἐπισολὰς ἐνεχείρησεν, [ὥσπερ ἰουσινιανὸς βασιλεὺς πρὸς βανδίλους ἔχραψεν, ἐφ' ᾧ] τοῖς βανδίλων ἄρχουσι δοῦναι. ἐδήλου δὲ ἡ χραφὴ τάδε. οὔτε βανδίλοις πολεμεῖν ἐγνωμεν, οὐδὲ τὰς γιζερίχου σπονδὰς λύομεν: [ἀλλὰ τὴν ἡμέτερον τύραννον καθελεῖν ἐγχειροῦμεν·] ἐς τῶν γιζερίχου διαθηκῶν ὀλιγωρήσας, τὸν μὲν βασιλέα ὑμῶν καθείρξας τηρεῖ· τῶν δὲ αὐτοῦ ξυγγενῶν, οὓς μὲν σφόδρα ἐμίσει, καὶ
40 ἀρχὰς ἔκτεινε· σὺν δὲ λοιποὺς τὰς ὄψεις ἀφειλόμενον, ἐν φυλακῇ ἔχει, οὐκ ἐῶν θανάτῳ καταλῦσαι τὰς συμφοράς. ξυλλάβεσθε τοίνυν ἡμῖν, καὶ ξυνελάβεσθε ὑμᾶς αὐσὺν· οὕτω μοχθηρᾶς τυραννίδος, ὅπως ἂν δύνησθε τῆς τ εἰρήνης, καὶ τ' ἐλευθερίας ἀπόναισθε: ταῦτα γὰρ ὑμῖν παρ' ἡμῶν ἔσαι, πρὸς τοῦ θεοῦ τὸ πισὰ δίδομεν. ποιοῦτα μὲν τὰ βασιλίως γράμματα ἐδήλου. ὁ δὲ πῶτα ὑπὸ βελισαρίου λαβών, ἐξενεγκεῖν μὲν εἰς τὸ φανερὸν οὐκ ἐτόλμησε· λάθρα δὲ τοῖς φίλοις ἐπιδείξας, οὐδέν ὅ, τι καὶ λόγου ἄξιον διεπράξατο. βελισάριος

σφίσιν ἄμεινον αὖ εἶη; ὁπόθεν [* δὴ] ὁρμώμενοι τὸν πόλεμον ποιοῖντο Βανδίλους διενεγκεῖν ξυνοίσει; ἐπεὶ δὲ τὰ ὲς τὸ παλαιὸν ἁμαρτήματα ποιοῖ, ἐπανήκοντι οἱ σκέλεσιν ἐς καύκασα τὸ χωρίον ξυμμίξαι, Ἀλανησίοις μάλιστα σταδίοις συρακουσῶν διέχον, οὗ δὴ αὐτός τε καὶ ὁ ξύμπας στόλος ὁρμήσασθαι ἔμελλε. τῷ δὲ λόγῳ προφὰς αὐτὸν ἔπεμπεν ἀνησόμενον, ἅπερ τῶν γότθων ἀγορᾷ σφίσιν ἐθελόντων διδόναι. δόξαν * πύτῳ ἰουστινιανῷ βασιλεῖ καὶ ἁμαλασουίνθῃ τῇ Ἀταλαρίχου μητρὶ· ὃς τότε παῖς τις ὢν, ἐπὶ τῇ μητρὶ ἁμαλασουίνθῃ τρεφόμενος, εἶχε τὸ γότθων τε καὶ ἰταλιωτῶν κράτος· ὥσπερ ὲς τὸν πάππον τῶν γότθων μοι γεγράφθαι ἐπεδὴ γὰρ θευδέριχος ἐπεθήκει, καὶ ἐς τὸ γυναικεῖον ἀταλάριχον, ὀρφανὸν τοῦ πατρὸς ἤδη πρότερον γεγονότα, ἡ βασιλεία ἦκε: διεκώλυσε δὲ ἁμαλασούνθα πρός τι τῶν παιδικῶν τῇ βασιλείᾳ· φίλον ἰουστινιανὸν ἐς τὰ μάλιστα ἐπειλημμένη, τά τε ἄλλα ἐπήνουν καὶ ὡπλισμένον ἐπὶ πόντου ἐθελῆσαι, καὶ ποτὲ ἀγορὰν διδόναι τῷ στρατοπέδῳ ἐπηγγείλατο, ἢν ἐπίσης ταῦτα γενόμενα δὲ ἐν ταῖς συρακούσαις προκόπιος, καὶ αὐτὸς ἀνδρὸς δόξαν ἐπιτυχὼν πολίτου μὲν, οἱ δὲ φίλου ὑπάρχοντος· ὁκ παιδὸς, ἐπ' ἐργασίᾳ δὲ τῇ κατὰ θάλασσαν ὀπὸ παλαιοῦ ἐν συρακούσαις οἰκημένου· ἐπύθετο ὅσου ἔχοιεν ἐσθῆτος; οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς εἰκότως αὐτῷ ἐπίστιλος ἐξ, τεκμαιόμενοι τῇ ἡμέρᾳ ὁκ παρηκόντως ἥκοντα· ὃς δὴ ἔφασκεν, ὡς οὐδέ τινα πρὸς βανδίλων ἐπέδραν τῷ στόλῳ ἐσεσθαι ἄξιον εἶναι ὑφορᾶσθαι. πρὸς οὐδενὸς γὰρ ἐκείνους αὐθρώπων πεπύσθαι, στράτευμα ἐπ' αὐτοὺς ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἰέναι· ἀλλὰ καὶ στρατιώτας ὀλίγῳ ἔμπροσθεν δῆτα γώδας, εἴ τι ἐν βανδίλοις δραστήριον ἦν. καὶ ἅμα ταῦτα μελίμερα πλίμιον, οὐδὲν ἐννοοῦντα, παρηκόντως τε καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὠλιγωρηκότα, τῶν δὴ θαλάσσῃ χωρίων, ἐν ἰρμινῃ ἅμα τριῶν ἔχειν, ἢ ἔστιν ἐν βυζακίῳ ἡμερῶν τεττάρων ὁδῷ τῆς λίβυν διέχουσα ὥστε πάρεσιν αὐτοῖς ταῦτα οὐδὲν διαμηχανοῦσι δύσκολον, καὶ προσορμίζεσθαι ἔνθα ἂν αὐτοῦ τὸ πνεῦμα καλοίη ταῦτα προκόπιος ἀκούσας, τῆς τε χειρὸς τὸ οἰκεῖον λαβόμενος, δῆτ' τὸ λιμένα ἐβάδιζε τὸν δρεπανοῦσαν, ἔνθα δή οἱ τὸ πλοῖον ὡρμίζετο, πυνθανόμενός τε τὸ αὐθρώπου ὀνομαστὶ, καὶ διερευνώμενος ἕκαστα. ἐσβὰς δὲ ξὺν αὐτῷ ἐς τὸν ναῦν, αἱρεθῆναί τε τὰ ἱστία ἐκέλευσε, καὶ πλεῖν κατὰ τάχος ἐς καύκασα. καὶ ἐπεὶ ὁ τῆς οἰκείου διανοίας [δῆτ τῆς] ἦλιος θαυμάζων εἰσήκει, ὅτι οἱ ὀκ ἀπεδίδου τὸν αὔθρωπον· αἰσθόμενος προκόπιος, πλεούσης ἤδη τῆς νεώς, περιττὸν μή οἱ χαλεπῶς ἔχειν· χρῆσαι γὰρ τὸ οἰκειότατον τῷ τε στρατηγῷ συμμίξαι, καὶ ἐς τὸν λιβύην τῷ στρατῷ καθηγησόμενον. ὀκ ἐς μακρὰν ἐς τὰς συρακούσας ἐπανήκειν, χρήματα μεγάλα περιβαλλόμενος. ἀφικόμενοι δὲ ἐς τὸ καύκασα, εὑρίσκουσιν ἅπαντας ἐν πένθει μεγάλῳ. δηλοῦσθαι γὰρ ὁ τῶν ἐν ἀρμυρίοις καταλόγων στρατηγὸς, ἐνταῦθα ἐτετελευτήκει, πολλῷ αὐτοῦ πρότερον τῷ παντὶ στρατοπέδῳ ὀπολιπών. βελισαρίου δὲ ἐπὶ οἱ ὅ τε οἰκέτης ἐς ὄψιν ἦλθε, καὶ τὸν πάντα λόγον ἔφρασε: προσεχαρὴς γοῦν ὁ προκόπιος ἐγένετο, καὶ προκόπιον πολλὰ ἐπαινέσας· σκέλεσι σημῆναι τὴν ὀπόπλευσιν τῆς σάλπιγγος. ἀράμενοί τε κατὰ τάχος τὰ ἱστία, χαῦλόν τε ἐκ μελίτης τῆς νήσου προσίσχον, αὖ τό τε ἀδριατικὸν καὶ * τὸ *ἰς πᾶσαν χρείαν τοῖς ἀνθρώποις καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοις ἐπήρκεσε. καὶ ξυνδέμενος τῷ στρατηγῷ προκόπιος, ἔλεγε: ὡς οὐ δι' αὐτὸν χρείαν τῆ τοῦ ὕδατος οὐσίᾳ χαίροι· ἀλλ' ὅτι σύμβολον εἶναι δοκεῖ νίκης ὀπόνου· καὶ τοῦτο σφίσι προλέγειν τὸ θεῖον. ὅπερ οὕτω καὶ ἐγένετο. τὸν μὲν οὖν νύκτα σκηνῶν οἱ στρατιῶται ξύμπαντες ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἠυλίσαντο· φύλακάς τε καὶ τὰ ἄλλα, ἅπερ εἰώθει, ποιούμενοι. καὶ γὰρ δὴ ὅτι τοξότας πάντες ἐν νηὶ ἑκάστῃ βελισάριος σκέλεσι μῆναι, φυλακῆς ἕνεκα· καὶ ξὺν δρόμωνας ἐν κύκλῳ αὐτῶν ὁρμίζεσθαι, φυλασσομένους μή τις ἐπ' αὐτὰς κακουργήσων ἴοι. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ, ἐπεσῆλθόν τινες ἐς ξὺν ἀγορὰν ἀναβαίνοντες τῶν ἀραίων ἥκοντες· αὐτῶν τε τὰ σώματα ὁ στρατηγὸς οὐ περιέργως ἠκίσατο, καὶ ξυγκαλέσας ἅπαντας, ἔλεξε τάδε. Τὸ μὲν διάζεσθαι, καὶ τοῖς ἀλλοτρίοις σιτίζεσθαι, ταύτῃ μόνον ἔν γε τοῖς ἄλλοις

πλις ἀπικαλεῖτω. εἶτα ἐνθένδε ἑρμηΐντης, μεθ' ὧν πρεσέχον, εὗρόν τι ὀλίγῳ πρότερον
σφῶν ἀμφὶ Βαλερίανόν τι καὶ μαρτῖνον αὐτοὺς ἀφικομένους. καὶ ἐπεὶ αὖεμοι σὺκ ἔπιεσον
σφίσι· τὰς μὲν ναῦς Βελισάριος ἐνταῦθα ὥρμισε· τὸ δὲ στράτευμα * ἐπεβίβασεν ἅπαν. * ἀπεβίβασε
καὶ ἀποβάντας, σφῶν τι ἄρχοντας διεκόσμει, καὶ σφῶν στρατιώτας διέπεμπε. ταῦτά τι αὐτὸς
διέπων, καὶ αὐέμων ἥκιστα ἀπιγνωμόνων· ἐπῆλθε πολλοῖς τῶν στρατιωτῶν νόσῳ διαφθαρῆναι ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. ὁ τῆς αὐλῆς ὕπαρχος Ἰωαννῆς Φλαυρός τι ὢν τὸν τρόπον, καὶ * αὐτάρκης
οὕτω σφίσιν ὢν * προσαγαγεῖν, εἰς τὸ δημόσιον ἀπενεῖκαι χρήματα ἀπὸ λύμης ἀνθρώπων, ὡς σὺκ ἂν ποτε ἔγωγε φράσαι ἱκανῶς ἔχοιμι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ τοῖς ἔμπροσθε λόγοις ἐρρήθη, ἡνίκα περὶ τῆς ἱστορίας, ἐς τόδε ἠγόμην τὸν λόγον. τὰ δὲ νῦν ὅτῳ τρόπῳ
πύθοντο δὴ σφῶν στρατιῶται * ἱερῶν ἔρχομαι. τὸν ἄρτον, ᾧ δὴ μέλλουσιν ἐν τῷ στρατοπέδῳ 20.
οἱ στρατιῶται σιτίζεσθαι, δὶς μὲν ἐπαναγκες ἐς τὴν πυγίαν εἰσάγεσθαι· ἀπιμελῶς δὲ οὕτως ὀπτᾶσθαι, ὥστε ἐξικνεῖσθαί τι ἀπὸ πλεῖστον, καὶ μὴ ῥᾳδίνῳ βραχεῖ διαφθείρεσθαι. τὸν τι οὕτως ὀπτώμενον ἄρτον, ἀναγκη ἐλάσσω τὸν σταθμὸν * ἔχειν· καὶ διὰ τοῦτο ἐν ταῖς τοιαῖσδε * ἔκοι
ἀρετδαισίαις εἰώθασιν οἱ στρατιῶται τοῦ σωτηρίου σταθμοῦ τὸ πεπερτημένον ἀποτίνεσθαι. ἰωαννῆς οὖν λογισάμενος, ὅπως ἐλάσσω τι τὰ ξύλα, καὶ τὸν μισθὸν τοῖς ἀρτοπωλίοις ἥσσονα εἶοιη, καὶ ὅπως οἱ σὺκ ἐνδεεῖς ὁ σταθμὸς εἴη: ὠμὸν ἔτι τὸν ἄρτον ἐς τὸ δημόσιον βαλανεῖον ἐσκομίσας, τὸν ἀχιλέα, οὗ δὴ ἔνερθεν τὸ πῦρ καίεται, καθεῖλε σκέλεσι. καὶ ἐπεὶ ὁ ἀμαυρότατος ὀπτᾶσθαι εἰώθει· ἐμβαλὼν θυλακίοις, ἐνθεμένος τι ἐς ταῖς ναυσὶν, ἔστελλε. καὶ ἐπεὶ ὁ σὺλος ἐς μεθώνην ἀφίκετο, διαῤῥυέντος οἱ ἄρτοι ἐπανῆκον αὖθις ἐς ἄλθρεα· 30
οὐχ ὑγιᾶ μὲν τοι, σεσηπότα δὲ καὶ δύρωπῶντα, καί τινα ὀσμὴν ἤδη βαρεῖαν φέροντα· ἐχορήγουν τὸ * αὐτὸ τοῖς στρατιώταις, πρὸς μέτρον, εἰς ὃ προίκειτο ἡ τιμὴ αὐτοῖς, χοίνιξί τι ἤδη καὶ μεδίμνοις τὼ ἀρτοδαισίαν πιούμενοι. τούτοις δὲ οἱ στρατιῶται ὥρᾳ θέρους ἐν χωρίῳ αὐχμοὺς ἔχοντι σιτιζόμενοι, ἐσόσοίν τι, ἓ αὐτῶν ἀπίθανον οὐχ ἧσσον ἢ [φοι] ἐν ὀλίγῳ τῷ χρόνῳ [ἀπίθανον] πεντακόσιοι. ὁ δὴ καὶ τοῖς πλέοσι ξυμπεσεῖν ἔμελλεν, εἰ μὴ βελισάριος διενώλυσεν, ἀρτοῦν αὐτοῖς ἐπιχωρίους χορηγεῖσθαι κελεύσας. βασιλεῖ δὲ τὸ πρᾶγμα δηλώσας, αὐτὸς μὲν ἠυσηκίμησεν, οὐ μέντοι τινα τότε ἰωαννῆν ζημίαν ἤνεγκε. ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐγένετο. ὁκ δὲ μεθώνης ἑρμηΐντης, ἀφίκοντο ἐς τὸν ζακυνθίων λιμένα· ἔνθα δὴ ὕδωρ τι ἐμβεβλημένοι ὅσον σφίσιν ἐξικνεῖσθαι ἔμελλε, τὸ ἀδριατικὸν πέλαγος διαπλέουσι, καὶ τἆλλα ὅσα σκευασάμενοι, ἔπλεον. αὐέμου δὲ σφίσι μαλακοῦ τι καὶ νοτεροῦ κεμισθὲν ὑπεπνεύσαντος, ἑκκαιδεκατάιοι κατὰ πλοῦσαν τῆς σικελίας ἐς χῶρον ἔρημον, οὗ τὸ ὄρος 30.
ἐγγὺς ἡ αὖτη αἰγὶς ἔχει. ὃ δὲ τῷ διάπλῳ πύτῳ διατρίψασιν αὐτοῖς (ὥσπερ εἴρηται) ξυνέπεσεν ἅπασι διαφθαρῆναι τὰ ὕδατα, πλήν γε δὴ οὗ βελισαρίός τι αὐτὸς καὶ οἱ ξυμπάντων ἔπινον. τοῦτο γὰρ διεσώσατο μόνον ἡ βελισαρίου γυνὴ τρόπῳ τοιῷδε. ἀμφορέας ἐξ ὑάλου πεποιημένους ὕδατος ἐμπλησαμένη, οἰκίσκον τι ἐκ σανίδων ποιήσασα ἐν κοίλῃ νηΐ, ἔνθα δὴ τῷ ἡλίῳ ἐσιέναι ἀδυνατα ἦν· ἐνταῦθα ἐς ψάμμον σφῶν ἀμφορέας κατέχωσε, ταύτῃ τὰ ἅπαντες τὸ ὕδωρ διέμενε. τοῦτο μὲν οὖν οὕτως ἔχει. βελισάριος δὲ, ἐπειδὴ πέντε ἐς τὴν νῆσον ἀπέβη, ἀπορούμενός τι ἤχαλλε, καὶ * ἔρεψεν αὐτὸ τοῖς βάνδαλοις, τὸ μὴ εἰσβῆναι ἐπὶ τινας τῶν ἀνθρώπων σφῶν βανδίλους ἴοι, ἢ ὁπόσους τοῦ τὰ πολέμια, μηδὲ ὅτῳ τρόπῳ ἢ ὁτόθεν ποτὲ σφίσιν ὁρμωμένοις πολεμητέα εἴη. μάλιστα δὲ αὐτὸν οἱ στρατιῶται ξυνεπέραστον, κατωῤῥωδηκότες τὸ τοῖς ναυμαχίαις, καὶ προλέγειν ἥκιστα αἰσχυνόμενοι· ὡς ἰὼ μή τις σφᾶς ἐς τοῖς γλῶ ἀποβήσεσθαι, περάσαντας ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐν τῇ μάχῃ γίγνεσθαι: ἰὼ δὲ πολέμια πολλὰ ἐπ' αὐτοῦ ἴοι, ἐς φυγὴν τραπήσοντας. οὐ γὰρ εἰσέτι εἰσὶ πολεμίοις τὰ αὐθράσι, καὶ ὕδασι διαμάχεσθαι. πύτοις οὖν ἅπασιν ἀπορούμενος, προκόπιον τὸν αὐτοῦ πάρεδρον ἔστελλεν ἐς συρακούσας· πυθόμενόν τι ἰὼ τινες τῆς πολεμίοις ἐσίδραι εἰσὶ, προλοχίζουσι τὸν διάπλουν ἢ ἐν νήσῳ ἢ ἐν ἠπείρῳ; καὶ ὅπη μὲν τῆς λιβύης προσορμίσωνται

μὴ εἶναι δίκας: τοῦτ' τὸ μαστάγιπος ἓν τ' ἄλλο στράτευμα ξυγκαλέσας Βελισάριος ἔλεξε τοιάδε. Εἰ μὲν πρὸς ἀνδρας νεῶν πρώτων ἐς πόλεμον καθεσταμένους οἱ λόγοι ἐγένοντο, μακροῦ ἂν μοι δεήσειν χρόνου λέγοντα πεῖσαι ὑμᾶς, ἡλίκον ἐστὶν ἐφόδιον ἐς τροπαίων κτῆσιν τὸ δίκαιον. εἰ γὰρ οὐκ ἐξεπιστάμενοι τὰς τῶν πολεμίων ἀγώνων τύχας, ἐν ταῖς χερσὶ μίσγεσθαι οἴονται εἶναι τὸ τῶν πολέμιων πέρας. ὑμεῖς δέ, οἱ πολλάκις μὲν νενικήκατε πολεμίους, αὐδὲ πρὸς σώματα ἐλαστρεύσαντες, καὶ πρὸς ἀνδρείαν ἱκανῶς πεφυκότες· πολλάκις δὲ τῶν ἐναντίων ἐν πόρῳ γεγήθατε: οὐκ ἀγνοεῖτε, εἶμαι, ὡς μάχονται μὲν ἐξ ἑκατέρας αἱ στρατιαὶ αὔθρεπτοι, βραβεῦσι δὲ θεοί, ὅπως ποτὲ αὖτε δοκεῖ, καὶ τὸ τῆς πολέμου δόξαν κράτος. ἔτι πάντα πῶτε οὕτως ἔχει· τῷ τε τῆς σώματος ἀξίᾳ, καὶ τῇ ἐς πᾶς ὅπλοις ἐπιμέλειαν, καὶ τῷ ἄλλῳ τῷ πολέμου πρασκευῷ, πρὸς ἑλάσσονα πεφύκει τὰ τῶν δικαίου καὶ τῶν ὡς ἥκιστα ἡκόντων ποιεῖν. τὸ γὰρ μάλιστα ξυνεργοῦν τοῖς δεομένοις σῳζεσθαι, μᾶλλον ἂν εἴκοτος πρὸς ἐκείνων τιμῷτο. πρῶτον δ' αὖ τὸ δικαίου ἧσσον γνώρισμα, ἢ τῶν ἀδίκως αὐτῶν ἐπιτηδείων ἐπιτυχεῖν· εἰ τὸ δίκαιον γὰρ καὶ τὸ ἄδικον κρίνειν τι καὶ ὀνομάζειν ἐκ τῶν ἐς τοῦτ' πέλας αἰεὶ πρασσομένων ἐπάναγκες· οὐδὲν ἂν ἧσσον μᾶλλον αἰθρώπῳ τῆς ψυχῆς ἔντιμον. εἰ δέ τις βάρβαρον, ὅτι τὸν ξυγγνῶμῃ μεθύων ἀνῆλεν, ἀξιοῖ ξυγγνώμῃ ἔχειν τῷ δίκῳ δι' ὧν ἀπολυσάσθαι τὰς αἰτίας φησὶ, χέρα εἰκότως εἶναι πιεῖν τὰ ἐγκλήματα. εὖ γὰρ εὖτα μεθύειν ἄξιον, ἀλλωστε καὶ τὸν ἐς στρατοπέδῳ βαδίζοντα, ὥστε ἀναιρεῖν τοῦτ' φιλτάτους ἐπίμως. ἀλλ' αὐτὴ γε ἡ μέθη, καὶ ὁ φόνος ἥκιστα ἀπολύοντα, οὐδὲ ἀξία: τὸ, τε ξυγγνώμης ἀδικούμενον, πρὸς πλέονος ἂν τῶν οὐ πρεσβεύοντων ἐς τιμωρίαν, τοῖς γε νοῦν ἔχουσι, φαίνοιτο. τὸ μὲν νῦν παράδειγμα, καὶ ἡ τῶν παρεμπιπτόντων ἀπόβασις, ὁποῖά ποτ' ἐστὶν ἐρᾶν πάρεστιν. ὑμᾶς δὲ πρέπει μήτε χειρῶν ἄρχειν ἀδίκων, μήτε τι φέρειν τῶν ἀλλοτρίων. ὡς οὐ πρεσβυτικὴ γε, οὐδὲ ὑμῶν τινὰ πρέπει τῶν ἡμῖν ἡγήσεσθαι εἶναι, καὶ πάνυ φοβερὸς τοῖς πολεμίοις εἶναι δοκῇ· ἐς ἂν μὴ καθαρεῖς τῆς χειρὸς ἐς τοῦτ' ἀπὸ πάντων ξυνῆτε. τὸ γὰρ ἀνδρεῖον οὐκ ἂν νικῴη, μὴ μετὰ τοῦ δικαίου τεθρεμμένον. Βελισάριος μὲν τοσαῦτα εἶπεν. ἡ δὲ στρατιὰ ξύμπασα ἐπεσῆλθέ τε τοῖς λεχθεῖσιν ἥδιστα, καὶ ἐς τὸν αἰσχολοπισμένον ἀπέβλεψαν· ἐς ὃν τι ἁμάρτημα ἦλθον, καὶ σωφρόνως βιετόμην ἐς τὸ ἔλαθον· ὡς οὐκ ἔχω κινδύνου μεγάλου ἰσάμοι, ὅτῳ τι οὐκ ἔνεστιν ἐπιοῦντες ἁλῶναι. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐφρόντιζε Βελισάριος ὅπως τὸ ὄχυμπας στόλος αἰὲν κατὰ τοῦτο τὰ ἁλίσει, καὶ ἐς χωρίον τοῦτο ἀσφαλὲς ἀποσπάσειε. * ἤδη γὰρ ὡς ἐν μεγάλῳ στόλῳ, ἄλλωστε καὶ ἦν τραχεῖς σφίσιν ἄνεμοι ἐπιπνεῖν, ἐπάναγκες ἀπολείπεσθαί τε τῶν νεῶν πολλὰς, καὶ σκεδάννυσθαι ἐς τὸ πέλαγος· οὐκ εἰδέναι τε αὐτῶν τοῦτ' κυβερνῆται ὁπόσαι ποτὲ ὄπισθεν αἰωρούμεναι ἕπονται ἄμενον. λογισάμενος οὖν, ἐπεὶ τάχιστα τριῶν νεῶν, ἐν αἷς αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὰ ἔπλει, τὰ ἱστία ἐκ γωνίας τῆς ἄνω ἐς τριτημόριον μάλιστα ἔχεσθαι μίλτῳ· καὶ τοῦτ' τε ἐρθοὺς ἀναστήσας ἐν πύμῃ ἑκάστῃ, ἀπεκρέμασεν ἀπ' αὐτῶν λύχνα, ὅπως ἔν τε ἡμέρᾳ καὶ νυκτὶ αἱ τοῦ στρατηγοῦ νῆες ἑκάηλοι εἶεν· αἷς δὴ ἕπεσθαι τοῦτ' κυβερνήτας σκιάδας πάντας. οὕτω τῶν νεῶν τῶν τριῶν ἡγεμόνων παντὶ τῷ στόλῳ, τετύχηκεν αὐτῶν εὐσταθείαν ἀπολελεῖφθαι. ὅτε μὲν τοι ἐκλιμένων ἀπέρων μέλλοιεν, ἐσήμαινον αὐτοῖς τῶν αἱ σάλπιγγες. ἐκ δὲ ἀβύσσου ἀναχθεῖσιν αὐτοῖς, ἄπνοοι σκληροὶ ἐπιπεσόντες, ἤγαγον εἰς τὸ σίγειον. αὖθίς τε νηυσὶ μία χρησάμενοι, ᾠκολαύτεροι ἐς μαλέαν ἦλθον. ἔνθα δὴ αὐτοῖς ἡ νηνεμία ξυνέτυχε τὰ μάλιστα. ἅτε γὰρ ἐς τόδε μεγάλῳ, ἢ ναυσὶν ἐπιτηδείοις, νυκτὸς ἐπιγενομένης, ἡ στενοχωρία ξυνεπέσχε πάντα, καὶ ἐς ἔλασσον κινδύνου ἦνεγκεν. ἐνταῦθα οἵ τε κυβερνῆται, καὶ οἱ ἄλλοι ναῦται, ἀρετὴν ἐπεδείξαντο· βαθύ τε καὶ παπύρῳ πολλῷ χρώμενοι, καὶ τοῖς κοντοῖς διωθεύμενοι, ἀμπώτεως τὸ ἀπ' ἀλλήλων τὰς διαστάσεις ποιεύμενοι: ὥστε εἰ καὶ πνεῦμα ἐπιφορὸν ἦν, καὶ ἐπιναυτίας αὐτοῖς ἐπεγένετο, μόλις ἂν οἱ ναῦται (μοισθοκαὶ) σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὰς ναῦς διεσώσαντο. νῦν δὲ εὖτως, ὥσπερ ἔρρεπεν, διαφυγόντες πανάρρω προσίμιζαν, ἤπου καινεύ-

πλις

ζωντα τὸν ἀδελφὸν, ἔστιλε. καὶ οἱ μὲν δὴ γώσλαι τε καὶ σπερσλᾶι, θυμῷ τε πολλῷ καὶ
ανυσλῇ χρώμενοι, ἔπλεον: βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς βαλισαρίου τε ϑ μαρτῖνον σε-
τέρους ἔστιλεν, ἐφ' ᾧ σε σσελθόντα τὴν ἄλλιν γραπαὶ ἐς τὸ ϑε πλεσπονήσφ χω-
ρία. καὶ ἐπεσλὴ ἐς τὰς ναυσὶν ἄμφω ἐγμέσθιλον· ἐνθύμιον βασιλεῖ ἐγένετο, ἐν-
πλεῦσαί τι αὐτῶν· ὃ καὶ σεότερον ἐθέλοντα λέγειν, ἀσχολία τὴς λόγων ἑτέρων τὴν
Δξάνειαν * σελαβοῦσα, ἐξέκρουσε. μεταπεμψάμθ ϑ σαῦ, αὐτὸ λέγειν ἐμέλλεν * σελαβοῦσα
ἀ ἐβούλετο· ἀλλὰ ξυμβαλὼν, εὗρεσιν ὡς σὺκ ἂ αὐτῆς αὔσιν εἰη τὴν περσίων σκε-
κῶφαι. ἔπεμψεν σαῦ τινας ἀπερουῶτας αὐτῶν μήτε κατερέφειν ἐς αὐτὸν αὖθις, μή-
τε σὺκ τῶν νεῶν ἀποβαίνειν. οἱ δὲ, ἐπὶ τῶν νεῶν ἀγχοῦ ἐγένοντο, σκέλλουσι * ξυμ- * ἐπὶ τῶν ἐξῆ τὰ
βοῆτε καὶ θορύβῳ πολλῷ μεσλαμῶς ἀκατερέφειν: ἔδοξέ τε τῆς παρεῦσιν οἰωνὸς τε εἶναι
σὺκ ἀγαθὸς τὸ γενόμθον· καὶ σύπστε τῶν ἐν ταῖς ναυσὶν ἐκείναις πεπ σκ λιβύης ἐς ευ-
ξάντιον ἐπανήξειν. ωσὲς γὰρ δὴ τῷ οἰωνῷ καὶ ἀρᾶν ἐς αὐσὸν ἦκεν σκ βασιλέως, εὖ τε
ἐκόντες, ὥστε μὴ κατερέφειν ἐπανώπιευν. καὶ εἰ μὲν τις αὐτὰ ἐς τὸ ἄρχοντε τύτω βαλε-
ρεανόν τε καὶ μαρτῖνον ξυμβάλλοιτο: σὺκ ἀληθῆ δίρήσει, πὰ ἐξ ἀρχῆς δηόξωτα. ἐπὶ δὲ τὰς
ἐν τῆς μαρτίνου δηορυφόρεις, σύτζως, ὃς δὴ καὶ βασιλεῖ πολέμιθ ἐμελλεν ἔσεδαι,
καὶ τυραννίδι σπιθέδαι, καὶ ἐς βυζάντιον ἦκισε ἀνατερέφειν: ἐφ' ᾧ δὴ τὸν ἀρχὸν σκεί-
νλιν ἐπανοπιεύσειεν ἄν τις, ξωιενεγκεῖν τὸ δηαμένιον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔτε ταύτῃ ἔτε πῃ
ἄλλῃ ἔχει· ἀφίημι ἑκάσφ, ὅπῃ ἄν τις βούληται, σκλογίζεδαι. ὅπως δὲ ὅ τε γραπηὸς βελι-
σαίρ ϑ, καὶ τὸ γράτωμα ἐσέλη, ἱερῶν ἔρχομαι. ἕβδομον ἤδη ἔτος τὸν αὐτοκράτορα ἀρχὸν
ἔχων ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἀμφὶ ἡμέρας τροπὰς τὸν γραπηγίδα σκέλλουσι ταῦν ἁρμίπαδῶν
ἐς τὸν ἀκτὸν, ἢ ωσὸ τῆς βασιλέως αὐλῆς τυγχάνει οὖσα. ἐκπεσῶτα δὴ πφάνι ϑ ἀφικόμε-
νο ϑ, ὁ τῆς πόλεως ἀρχιερεὺς, δίξαμένός τε, ὅσα εἰκὸς ἐν τῶν πνὰ γραπιωτῶν ἅρπι βεβαπίσ-
ρθαι τὸν καὶ τὸ χριτιανῶν ὄνόμα τ ϑ μεταλαχόντα· εἰς τὸν ναὸν εἰσέβασεν. οὕτω γένιον, Περὶ ὀνάρου,
ὅτε γραπηὸς βελισαίρ ϑ, καὶ ἀντωνίνα ἡ γυνὴ, ἔπλεον. ζωῆν δὲ αὐτοῖς καὶ ωσοκόπ ϑ, ἐς εὖπις ἐδὶ ωσο-
πόδι ξυνίχραψεν· ωσότερον μὲν καὶ μάλα κατορρωδήσας τὸν κίνδυνον· ὄψιν ἢ ὀνάρου ἰδὼν ὕ- κ ϑ· ἐ συγ-
στερον, ἢ αὐτὸν ϑαρρῆσαί τε ἐποίησε, καὶ ἐς τὸ γραπεύειν ὥρμησεν. ἐδόκει γὰρ ἐν τῷ ὀνάρῳ, αὐτὸ χαφεύς.
μὲν ἐν τῇ βελισαρίᾳ οἰκίᾳ, εἰσελθόντα ἢ ἀγγεῖλαι τ οἰκετῶν ἕνα, ὡς ἥκοιεν λύκες σλῶρα φέ-
ροντες· καὶ βελισάριον Δγασκοπεῖσθαι κελεύειν αὐτὸν, ὅπῃά ποτε εἴη τὰ ϑῶρα; καὶ αὐτὸν ἐν τῇ
μεταύλῳ γλυόμθον, ἄνδρας ἰδεῖν, οἱ ἔφερον δὴ τῶν ὤμων γλῶ αὐτῆς ἄνθρωπ. τυτες δὲ ἐς τὴν
οἰκίαν εἰσαγαγόντα κελεῦσαι καταθεῖναι ἐν τῷ ωσοσώπ ἣν ἔφερον γῆν· οὐ δὴ βελισάριον ἅμα
τῆς δορυφόρεις ἥκοντα, αὐτόν τε καζακλίνεδαι ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ, καὶ τὰ ἄνθρ ἰαδίειν: τῆς τε
ἄλλοις αὐτὸ δὴ τῶν ποιεῖν ἐγκελεύεσθαι· καζακλινομένοις τε σφίσι καὶ ἐδιόντων, ὥσπερ δὴ
πιβάδος, ἡδεῖαν κομιδῇ τὴν ὄρῶσιν φανῆναι. τὰ μὲν δὴ τῆς ὄψεως ϑ ὀνάρου, τύτῳ πῃ ἔχειν.
ὁ δὲ ξύμπας γόλ ϑ τῇ γραπηγίδι νηὶ ἕπετο· καὶ ωσοσέχειν τὸν νῦν ἡράκλεια ϑλακαλεῖσθαι, ἔνθα δὴ πέντε ἡμερῶν χρόν ϑ τῇ γραπᾷ ἐτρίβη. ἐπεὶ βασιλεὺς ἵππους ὅπ μάλιστα
ἐκλέξασθαι τ γραπηλὲν ἐκπεῦσα ἐδωρεῖτο σκ τῶν βασιλικῶν ἱπποφορβίων, ἃ οἱ νόμοντα ἐς τὰ
ϑπὶ ϑρᾴκης χωρία. ὅθεν δὴ ἀπάραντες, ἀδύσλῳ ωσοχωρμίσαντο· καὶ σφίσι ξωέπεσιν τῆδε,
Δξὶ τ νλωιμίαν ἡμέρας Δξτρίβοντι ποταμὸς, πᾶγμα τοιόνδε ξωιενεχθῆναι. μαστιγό-
ρθα δύο τ πνὰ ἑπάρων, ἐς τὴν ἀκρατεποσίαν ἐρεχελῦσθαι σφᾶς, ἅτε εἰναμένους, αἰσχίστ ϑ. πάν-
των γὰρ ἀνθρώπων μάλιστά εἰσιν ἀκρατεπόντα οἱ μαστιγόρθα. βελισάρι ϑ οὖν αὐτίκα τὰ
ἄνδρε τύτω ἐν τῷ κολωνῷ, ὃς ἄγχι ἀδύσλου εἰσὶν, ἀνεσκολόπισε. καὶ ἐπισδοί τε ἄλλοι, καὶ οἱ
τῶν ἀνδρῶν ξυγγνῶς, ἐσλυχέρανόν τε, καὶ ἔφασκον σὺ σδὶ τιμωρίαν, σύσλ' ϑπὶ τῷ ὑπεύ-
ϑυνοι εἶναι ῥωμαίων νόμοις, ἐς ξυμμαχίαν ἥκειν (τὰ γὰρ δὴ σφῶν νόμιμα σὺ τοιαύσλ
τῶν Φόνων πειῶθαι τὰς τίσεις·) ξωιεθρύλλουν δὲ αὐτοῖς τὸν ἐς τὸν γραπηὸν
αἰτίαν καὶ γραπῶται ῥωμαῖοι, οἷς δὴ ϑπιμελὲς ἐγεγένει τὰ ἁμαρτανομένων

μὴ

κύκλωσιν τῶν νήσων ξυμφυλάξοντας, γάδα ἡτοίμαζεν. ἦδη δὲ ξυνῆν αὐτοῖς ἐς τὰ μάλιστα τὸ Θρᾳκικὸν ἔχει, πλεῖοι μὲν τετρακισμύριοι, ἱππῆς δὲ πενταχιλίους, ἔτι τι τετραπλασίους τούτων ξυναλιγμένους. ἐκ δὲ τῆς Φουδιερᾶτις, πεζοὶ μὲν μάλιστα βάρβαροι καταλέγοντο, ὅσοι οὐκ ἔστι τὸ ὅλον ἄναγα (ἅπερ μὴ πρὸς Ῥωμαίων ἠσκημένοι) ἀλλ' ἔστι τῇ ἴσῃ καὶ τῇ ἐμοὶ ἐς τὸν πολιτικὸν ἀφίκοντο. Φούδιλλα γὰρ τοὺς πρὸς οὐρὴν πολεμίους πανδοὺς καλοῦσι Ῥωμαῖοι. τὸ δὲ νῦν ἅπασι τὸ ὄνομα τοῦτο ὑπεβαπύνει, οὐκ ἐκωλύμη ἰσχὺ : τὰ χρέους τὰς προσηγορίας ἐφ' ὧν * τίθεσθαι, ἤκιστα ἀξιοῦντες τὴν ῥῆν· ἀλλὰ τῶν πραγμάτων αὐτὰ ἐπιφερομένων, ἢ ταῦτα ἄγαν ἐθέλουσι ἀνθρώποις, τῶν πρόσθεν αὐτῆς ἀνομασμένων ὀλιγωρουῦτες. ἄρχοντες δὲ ἦσαν Φουδιερᾶτων μὲν ὅμορος θύς τις, ὁ τῶν ἐκ ἀρμηρίους καταλόγων στρατηλάς, ἐς πολέμους ἐς τὸν * Θελισσέρεον ἱππέα πάνυ στρατηγίαν, ὁμοίσκων τοῦτον καλοῦσι Ῥωμαῖοι. ὁ δὲ πολέμων οὔτε ἀνοῦχος αὐτὸς ἐκ ἐξ βουλῆς δὲ ἀνθρώπῳ τὰ αἴθεια ἐπύγχανεν ἀποτμηθείς : ἀλλά τις αὐτῷ τύχη ἐκ παρῆκεις ἔντι τοῦτο ἐβεβήκει· καὶ κυπριανὸς, καὶ βαλλεριανὸς, καὶ μαρτῖνος, καὶ * ἀληθίας καὶ ἰωαννης, καὶ μάρκελλος, καὶ κύρελλος οὗ πρόσθεν ἐμνήσθην : στρατῶν δὲ τοὺς ἱππέων μὲν, ῥευφῖνός τε ὁ * αἴγαθ, ἐκ τῆς βελισσερίου οἰκίας ὄντες, καὶ βαρβάτης, καὶ πάνπρος : πεζῶν δὲ ὁ θεόδωρος, ὅνπερ κτενάντων ὀπίκλησιν σκάλεων, καὶ τερέντιός τε καὶ ζαῖδος, καὶ μαρκιανὸς, καὶ σίεργις. ἰωάννης δὲ τις ἐξ Ἱσπανίας ὁρμώμενος, ἢ νῦν δυρράχιον καλεῖται, τῆς τῶν πεζῶν ἡγεμόνιον ἅπασιν ἐφεστήκει. τούτων ἁπάντων πολέμων ἑκὼν μὲν ἐτύγχανεν ὤν, ὁκ τῆς ῥωμαίων ἰσχαπαῖς αὐτῆς : εὖ νῦν πόλις οἰκεῖται πλάσις. αἴγαθ δὲ ἐν μασσαγέτης γένος, οὓς νῦν οὖνους καλοῦσιν. οἱ δὲ λειπὶ σχεδόν τι ἅπαντες τὰ ὅπλα * θρᾳκῆς χωρία ἔκνου. ἦσαν δὲ αὐτῶν ἵππαλει τετρακόσιοι, ὧν Φάρας ἦρχε. καὶ ξύμμαχοι βάρβαροι ἐξακόσιοι μάλιστα ὁκ τῶν μασσαγετῶν ἔθνος, ἱππεύτριπα πάντες· ὧν δὲ ἡγοῦντο ἵππιόν τι καὶ βάλας, αἰδρείας τε καὶ καρτερίας ἐς ἄκρον ἥκοντες. ναῦς δὲ ἡ ξύμπασα στρατιὰ πεντακοσίας ἦγεν, καὶ αὐτῶν εὐθυμία πλέον ἢ κατὰ μυριάδας πέντε μεδίμνων φέρειν δέκατα ἐδύνατο, τὸ μὲν οὐδὲ ἔλασσον ἢ κατὰ τριακοσίους. ναῦται δὲ δισμύριοι ἐπέπλεον ἀπείρως, αἰγιάλιοί τε καὶ ἴωνες οἱ πλεῖστοι καὶ κίλικες : ἀρχηγός τε ἦν σφίσι τῆς ναυσὶν ἀπάσης καλούμενος ἀλιξανδρεὺς ἀποδίδικτος. ἦσαν δὲ αὐτοῖς καὶ πλοῖα μακρὰ, ὡς ἐς ναυμαχίαν παρεσκευασμένα, ἑκατόντορα ὅλα : μονήρη μὲν τι καὶ ἀφράκτας ὑπῆρχεν ἔχοντα· ὅπως οἱ τοῦτο ἀρίστοντες, πρὸς τῶν πολεμίων ὡς ἧκιστα βάλλοιντο. δρόμωνας καλοῦσι τὰ πλοῖα τοῦτο οἱ νῦν ἄνθρωποι : πλεῖν γὰρ κατὰ τάχος δύνανται μάλιστα. ἐν τούτοις δὲ βυζάντιοι διαλέλοιπε ἕκαστον. αὐτερέται πάντες· πρίνους γὰρ ἐν τούτοις οὐδεὶς. ἐστέλλετο δὲ καὶ ἀρχίλαος, ἀνὴρ ἐς πατρικίους τελῶν, ἤδη μὲν τῆς αὐλῆς ὕπαρχος, ἔν τε βυζαντίῳ καὶ ἰλλυριοῖς γεγονὼς, πρότερον δὲ τῶν στρατοπέδου κατασκὲς ὕπαρχος. οὕτω γὰρ ὁ τῆς δι' ἀπάντης χορηγὸς ὀνομάζεται. στρατηγὸν δὲ αὐτοκράτορα ἐφ' ἅπασι βελισσέριον βασιλεὺς ἐστέλλετο, ὃς τῶν ἑῴων αὖθις κατέλεγον ἦρχε. καὶ αὐτῷ πολλοὶ μὲν δορυφόροι, πολλοὶ δὲ ὑπασπισταὶ ἕποντο, ἀνδρός τε ἀγαθοῦ τὰ πολέμια, καὶ τῶν περὶ παῦτα κινδύνων αἰτιχῶς ἔμπειρος. γράμματά τε αὐτῷ βασιλεὺς ἔγραφε, δι' ἅπασης ὅπη αὐ αὐτῷ * δοκεῖν ἄριστα ἔχειν. ταῦτά τε κύρια εἶναι, ἅττε αὐτῷ βασιλέως αὐτὸ διαπεπραγμένου. βασιλεὺς γὰρ αὐτῷ ῥᾳδίως τὰ γράμματα ἐποίει. ὥρμητο δὲ ὁ βελισσέριος ἐκ μεσσίας, ἢ θρᾳκῶν τε καὶ ἰλλυριῶν μεταξὺ κεῖται. ταῦτα μὲν οὖν ἐγίνετο τῇδε. γελίμερ δὲ τριπόλεώς τε τοῦ πυθέως φίου, καὶ σισβοῦς τοῦ γώδα, ἱστορημένος· τρίπολιν μὲν ἀνασώσασθαι μόλις ἤλπισεν, ἀπορῶν τὰ ὡς κεκμήκει, καὶ ῥωμαίων ἤδη τοῖς ἀποστᾶσι ξυλλαμβανόντων· ἐφ' οὓς δὴ μὴ αὐτίκα στρατεύειν ἔδοξέν οἱ ἄριστα ἔχειν : ἐς δὲ τὸν νῆσον ἐστρατεύσατο ἠπείγετο. πρὶν καὶ ἐς ταύτην ξυμμαχίαν ἐκ βασιλέως ἥκειν. ἀπολέξας οὖν βανδίλων χιλιάδας πέντε, καὶ ναῦς εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τὰς ἄριστα πλευσάσας, στρατηγόν τε ἀποδείξας τζάζωνα

οὐ δικαίως· λόγον δὲ καὶ τοῦτον οὐκ ἐχρῆν εἰπεῖν· ἀποστατικὸν γὰρ ἐκφωνῆσαι τοῦτ' ἔστιν ἐπὶ βασιλεῖ χριστιανῷ. οὐ γὰρ βασιλέως ἀγαθοῦ τοῦτο ἔργον ἐστὶν ἀποστατικὸν βασιλεῖ καὶ χριστιανῷ ἐπὶ τοῦ παντὸς ἀγαγεῖν χρόνου τὸν ἀκούσαντα· ἀλλ' ὡς ἐπὶ τῶν κακούντων, οὓς ἀεὶ τῶν χριστιανῶν ἀφεῖλε μετὰ δικαίας ψήφου· ἀλλ' ὡς βασιλεῖ τὸν ἀκούσαντα ἐξῆν μὲν ἀποστῆναι τῆς βασιλείας, ἀφεῖναι δὲ τὴν ἀρχὴν ἐκείνῳ, ὃς ἐκ τοῦ παντὸς ἐβασίλευσε χρόνου· ἐξῆν δὲ καὶ τὸν ἐπιτιθέμενον ἀνελεῖν· ἀλλ' οὐκ ἐτόλμα· ἀλλὰ τὸ λοιπὸν ἐφύλαττε τὴν ἀρχὴν ἐκείνῳ ἀκούσας δὲ ἐφοβεῖτο· ἐπεὶ καὶ τὸν λόγον ἐκφωνῶν ὁ Σατάλ ἐποίει, ὅτε δὴ αὐτὸς μὲν ἐβούλετο ἐκ φυσικοῦ θανάτου τὸν βασιλέα τὸν ἑαυτοῦ τελευτῆσαι, τὸν δὲ ἑαυτοῦ υἱὸν ἐκδέξασθαι τὴν ἀρχήν· ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος ἐν τῷ παρόντι τῷ χριστιανῷ βασιλεῖ ἐπιβουλεύειν ἐπεχείρησε, καὶ ἐν ὀλίγοις ἀνῃρέθη ὑπὸ τοῦ ἐκείνου, ὃν καὶ ἐκ τοῦ παντὸς ἐβούλετο ἐκ φυσικοῦ τελευτῆσαι θανάτου, ἐκεῖνος δὲ

φυλακὴ ἔχοι, καὶ σὺν τούτοις πάντας ἀπολέσθαι. ἐπιτυγχάντες οὖν τῆς νυκτερίζης ἔτι τε βανδίλους καὶ ἱλδιέριχον. τίνες μέν τι σύλλημα πρὸς θάλδιερίχου ἐγένετο, ἐπεὶ ἀδύνατος ἐνόμισεν εἶναι σὺν μικρῷ μεγάλῳ εἰς λιβύλυ στρατεῦσαι. ἱλδιέριχος δὲ Φίλος εἰς τὰ μάλιστα ἰουστινιανῷ τε καὶ ξένῃ ἐγένετο: οὕτω μὴν ἥκουέ τε εἰς βασιλείαν, διοικουμένῃ δὲ αὐτὴν κατ' ἐξουσίαν, ἐπεί οἱ ὁ θεῖος ἰουστῖνος ὑπέρογκός τε ὢν ἐβασίλευε καὶ τὴν πολιτείαν πράγματων αὐτοκρατελῶς ἐμπειρος· χρήμασί τε μεγάλοις ἀλλήλους ἐδωρεῖτο. ἐν δέ τις ἐν τῷ γιζερίχου γένει γελίμερ ὁ * γελάερδος ἔγένζων, ἔγ γιζερίχου πέρυσι ἡλικίας ἥκων μὴ ἱλδιέριχον. καὶ ἅμα τοῦτο δηλοῦσός τε ὢν αὐτίκα μάλα εἰς τὰ βασιλείαν ἀφίξεσθαι, ὃς τὰ μὲν πολίσματα ἐδόκει τὰ καθ' ἑαυτὴν ἄρξειν εἶναι· ἄλλως δὲ ἡμίονός τε ἐν καὶ κακοήθης, καὶ πράγματά τε νεωτέροις καὶ χρήμασιν ἐπιτήδεος ἀλλοτρίοις ἐξεπιστάμενος. οὔτε ὁ γελίμερ ἐπεὶ οὐ μέλλευσεν ἐμπερα τὴ ἀρχῇ, οὐκ ἰδύνατο ἐν τῷ καθεστῶτι τρόπῳ βιοτεύειν: ἀλλὰ τὰ βασιλίως ἔργα προσποιησάμενος, ἐπεβάτευε τὴ τιμῆς, ἀώρευτος αὐτοῦ οὔσης. καὶ ἱλδιέριχον δὲ ἐπάκτιον ἐνδιδόντες: κατέχειν οὐκέτι οἷός τε ἐν τὴν βάνδιλον· ἀλλὰ βανδίλων ἐπεμελήμην. εἶτα ἄρξαντα ἐν, ἀσπασθεὶς ἀφιλέως μὴν ἱλδιέριχον τὴ βασιλείαν, ὡς πολέμιόν τε καὶ ἠτιμένον πρὸς μαυρουσίων: καὶ ἰουστῖνον βασιλέα καλέσας διδόντα τὸ τῶν βανδίλων κράτος, ὡς μὴ ἐς αὐτὸν ἐκ τῆς ἄλλης οἰκίας ὄντα ἡ βασιλεία ἥκοι (τὸν γὰρ οἱ βουλεύσας τὴν ἐς ζυζαίπιον πρεσβείαν διέβαλλεν) αὖπαλ δὲ σφᾶς διδόναι τὸ βανδίλων κράτος. εἰ δὲ ἀναπεισθέντες, κατὰ ταῦτα ἐποίουν. οὕτω δὴ γελίμερ τὴ ἡγεμονίας ἐπιλαβόμενος, ἱλδιέριχόν τε (ἕβδομον ἔτος βανδίλων ἄρξαντα) καὶ ἀάμερα, ἐξ τὴν ἀδελφὸν ἀγαθίλω, ἐν φυλακῇ ἔχειν. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἰουστινιανὸς ἤκουσεν· ἤδη τὴν βασιλείαν σφαλαβών, πρέσβεις ἐς λιβύλυ πέμψας, ἔγραφε τάδε. Οὐχ ὅσια ποιεῖς, νέος ὢν γιζερίχου ἀφθήκων ἄξια, γίγνονταί τε καὶ ξυγγνώμῃ ἐξ βασιλέα βανδίλων. ὧν τῶν γιζερίχῳ διβουλευμένων ἐφίλος ἐστίν, ὃν φυλακῇ ἔχων * καὶ βίᾳ τὴν ἀρχὴν ἀφαιρούμενος, ἐξὸν αὐτὸν ὀλίγῳ ὕστερον χρόνῳ ἐξ νόμον λαβεῖν: μηδὲν αὖ ἐρασθῇς πέραν τῶν καιρῶν, μηδὲ τὰ βασιλέως ὀνόματα αὐτοκελεύστῳ τὴν ἐξ πράγματος εὐνομίαν, βραχεῖ σπουδεύσαντι χρόνῳ. ἀλλὰ τοῦτον μὲν ἄνδρα, ὅσον οὔπω τεθνηξόμενον, ἔα φίλοις τῷ λόγῳ τὴν τ βασιλείας εἰκόνα, σὺ δὲ ἅπαντα πράττε ὅσα βασιλέα πρέπειν οἶσθ· σπεῦδέ τε ὅσῳ ἐξ χρόνῳ καὶ ἐξ γιζερίχου νόμῳ μόνον λαβεῖν τὸ ἐξ πράγματος ὄνομα. ταῦτα γὰρ σοι ποιοῦντι, τά τε ὀπὸ ἐξ κρείττονα ἐμοὶ ἔσῃ, καὶ τὰ παρ' ἡμῶν φιλία. τοσαῦτα μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλου. γελίμερ δὲ σὺν πρέσβεις ἀπράκτους ἀπέπεμψε· καὶ τὸν τε ἀάμερα ἐξεπολέμωσε, τόν τε ἱλδιέριχον καὶ ἀγαθίλω ἐς μείζονα φυλακὴν ἐποιήσατο· ἐπικαλέσας φυγὴν ἐς βυζάντιον μελετᾶν. ὡς δὲ καὶ ταῦτα βασιλεὺς ἰουστινιανὸς ἤκουσε, πρέσβεις ἑτέρους πέμψας, ἔγραψε τάδε. Ἡμᾶς μὲν οἰόμενοί σε οὔ ποτε τὴ ἡμετέρας συμβουλῆς ἀπαντίας ἥξειν, ἔγραψαμέν τοι πρότερον ἐπιστολήν, ἐπεὶ δὲ ἀρίσκει σοι τὴν βασιλείαν ἄτω κεκτῆσθαι, ὡς νῦν ἔχεις: λαβὼν ἀσπάλαβε ὅ, τι αὖ ἐξ αὐτῆς ὁ θεὸς ἐμοὶ διδῷ. σὺ δὲ ἱλδιέριχόν τε, καὶ ἀάμερα τὸν πατρὸν, καὶ τούτω τὸν ἀδελφὸν, ὡς ἡμᾶς πέμπε· σωζωμένους γὰρ ἐν ἔτι ἐξ ἀσφαλείας ἡμῖν ἐστι τοῦτο ποιεῖν. ἐπεὶ δὲ ἐκ τῆς βασιλείαν ἡ τὴν ὄψιν ἀφῄρηται. ὡς οὐκ * ἐπιτρέψομέν γε, ἐν μὴ ταῦτα ποιῇς. ἐπάγει γὰρ ἡμᾶς ἡ ἐλπὶς, ἐν εἰς τὴν ἡμετέραν φιλίαν ἔχοντι, εἴ τε σωσθῇ ἡμῖν αἰ σὺς γιζερίχου ἐκ ποδῶν ἡσύχως. τῷ γὰρ ἐκδεξαμένῳ τὴν ἐκείνῃ βασιλείαν ἐρχόμεθα οὐ πολεμήσοντες, ἀλλὰ τὰ σῳζόμενα ἡμῶν ἐπιτρέψοντες. ταῦτα γελίμερ ἀναλεξάμενος, ἠμείβετο τοῖσδε. Βασιλεὺς γελίμερ ἰουστινιανῷ βασιλεῖ. Οὔτε βίᾳ τὴν ἀρχὴν ἐλάβομεν, οὔτε τι ἀνόσιον εἰς ξυγγνώμης σὸν ἡμοὺς ἔρασαι. ἱλδιέριχον γὰρ, νεώτερα πράττοντα εἰς οἶκον τὸν γιζερίχου, καθεῖλε τὸ τῶν βανδίλων ἔθνος· ἐμὲ δὲ ὁ χρόνος εἰς τὴν βασιλείαν ἐκάλεσε, κατά γε τὸν νόμον τὰ πρεσβεῖα διδούς. ἐμὲ δὲ ἐπάρχουσαν ἡγεμονίαν αὐτόν τινα διοικεῖσθαι καλὸν καὶ μὴ ἀλλοτρίας εἰκαιοῦσθαι φρενίτιδας. ὥστε καὶ σὲ βασιλείαν ἔχοντα τὸ πρεῖον εἶναι, εὐδίκαι-

* γελιλάερδος

ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ πρὸς γελίμερ.

ἄλλο ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ ἰουστινιανοῦ πρὸς τὸν γελίμερα.

* ἐπιτρέψομέν γε

Ὁ γελίμερ ἰουστινιανῷ.

ἀλόγῳ ζῴῳ οὐδὲν ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ἐν τῷ ἀλόγῳ ζῴῳ· τὸ γὰρ ἄλογον ζῷον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου γεγένηται ἢ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου γεγένηται; οὐδαμῶς· ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀνθρώπου γεγένηται ἡ ἐκ τοῦ ἀλόγου ζῴου; οὐδαμῶς· ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀλόγου ζῴου γεγένηται ἡ ἐκ τοῦ ἀνθρώπ

βασιλείας. ἐπὶ τούτου ἰουστινιανοῦ βασιλεύοντος, ἐπόλεμος κατὰ σφᾶς, τρέπω, ὃ ἐν ταῖς ἔπαθεν λελέξεται χρόνοις. χρόνον δὲ ἐλίγον γίζεριχος ἐπιβιοὺς, ἐπλούτα πάρα πᾶν ἥδη ἡλικίας ἦκεν, διαθήκας διαθέμενος. ἐς οὓς ἀλλά τε πολλὰ βανδίλοις ἐπισκήψε, καὶ τὸν βασιλέα [ἀεὶ] βανδίλων ἐς τοῦτον ἰέναι, ὃς ἂν ἐκ γένους ἄρξειε. αὐτὸς γίζερίχος κατὰ γῆν στρατήκων, πεζῶν ὢν ἁπάντων τῶν αὐτοῦ ξυγγενῶν τὴν ἡλικίαν τυχεῖ, γίζεριχος μὲν οὖν ἄρξας βανδίλων, ἐπειδὴ καρχηδόνος ἐκράτησεν ἔτη ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, ἐπλούτησεν· ὥστε εἰρῆσθαι. ὀνώριχος δὲ, ὁ τῶν ἐκείνου παίδων πρεσβύτατος, διεδέξατο τὴν ἀρχήν· ἤδη ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθέντος. ἐπὶ τούτου ἐνωρίχου βανδίλων ἄρχοντος, πόλεμος αὐτοῖς πρὸς οὐδένα ἀνθρώπων, ὅτι μὴ ἐς μαυ-
30. ρουσίους. ἐγένετο. δεινὰ γὰρ τῷ ἐκ γιζερίχου ἠσυχάζοντι πρός του οἱ μαυρούσιοι, ἐπειδὴ πάντες ἐκ πολλῶν ἐγεγόνει, ἔδρασάν τι πολλὰ οὗτοι βανδίλους κακὰ, καὶ αὐτοὶ ἔπαθον. γίγνεται δὲ ἐνώριχος ἐς οὗτον ἐς λιβύην χρισταυοὺς ὠμότατός τε καὶ ἀδικώτατος ἀνθρώπων ἁπάντων. βιαζόμενος γὰρ αὐτοὺς ἐς τὸν ἀρειανῶν μεταπίθεσθαι δόξαν, ὅσους αὖ λαοὺς οὐχ ἑπόμενος αὐτῷ ἔκτανε, ἑκατόν τε καὶ ἄλλως θαλάττου δεινὰς διέφθειρε. πολλῶν δὲ καὶ τὰς γλώσσας ἀπέτεμνε ἀπ' αὐτῆς φάρυγγος· οἳ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ βεβιοτεύκασι βυζαντίοις ἐχρῶντο ἀκραιφνῆ τῇ φωνῇ, οὐδ' ὅπως ** πιστῶ τούτῳ δηλώσειν τῆς ἡμορρίας ἐπιλαθόμενοι· ὧν δὲ δεῦρο, ἐπειδὴ γυναῖξιν ἑπόμενος τελευτᾶν ἔγνωσαν, σὺν τῷ φθόγγῳ τὸ λοιπὸν ἔχυσαν. ἔτη τε ἑπτὰ βανδίλων ἄρξας, ἐπλούτησε νόσῳ· μαυρουσίων ἤδη τῶν ἐν τῷ *αὐρασίῳ ὄρει φρονημάτων, ἀποστάντων δὲ ἀπὸ βανδίλων καὶ αὐτονόμων ὄντων
20. (ἔστι δὲ τὸ αὐράσιον ἐν νουμιδίᾳ τριῶν καὶ δέκα ἡμερῶν ὁδὸν μάλιστα καρχηδόνος διέχον, πεφραγμένον τε πρὸς μεσημβρίαν·) εἰ σφίσι ὑπὸ βανδίλοις ἐγίνοντο· οὐ δυναμένων βανδίλων [ἐν ὄρει δυσόδῳ τε καὶ αἰεί τε λίαν πόλεμον πρὸς μαυρουσίους διενεγκεῖν.] πλούτησαντος δὲ ἐνωρίχου, τὸ τῶν βανδίλων κράτος ἐς γουωδαμοῦνδον ἦλθε τὸν γιζερίχου τοῦ *ζιγερίχου· ἐς αὐτὸν γὰρ ὁ χρόνος ἔφερε τὰ πρωτεῖα τῷ γιζερίχου γένει. *γιζερίχου
οὗτος ὁ γουωδαμοῦνδος πολέσι μὲν πρὸς μαυρουσίους ἐμαχέσατο ξυμβολαῖς· μείζοσι δὲ οὗτος χρισταυοὺς ἐπαγαγὼν πάθεσιν, ἐπλούτησε νοσήσας, ἤδη του μεσοῦντος τὸ δωδεκάτου τῆς ἀρχῆς ἔτους. ἀδελφός τε αὐτοῦ τρασαμοῦνδος παρέλαβε τὴν βασιλείαν, εἶδός τε καὶ ξυμπαντα ἐς τὰ μάλιστα καὶ μεγαλοψυχίας εὖ ἤκων. οὗτος μὲν τοι χρισταυοὺς ἐξιάζετο μείζοβαλέας τε πάτριον δόξαν, οὐκ αἰκιζόμενος τὰ σώματα, ὥσπερ οἱ πρὸ τοῦ· ἀλλὰ
30 πυρᾶς τε καὶ ἀγχόνας μετιών, καὶ χρήμασι μεγάλοις δωρούμενος, καὶ οὗτος ἀπειθοῦντας (ἐπεῖσί που εἶναι) ἦκέ γε οὐδέναι σιουμβος. οἱ δέ τινας λάθοι μεγάλοις ἁμαρτήμασιν ἐνέχων ἢ γοαῖμη ἢ τύχη μεγίστη μορίμους, τούτοις * δὲ μεζοβαλαμβανομένοις τε δίκας μισθὸν προυτίθει μὴ δοῦναι τε δίκην ὧν ἡμάρτανον. ἐπειδὴ *ἡ γυνὴ ἐπλούτησε, ἀγριωμένη μήτηρ οὐδὲ ἄρσενος ἐδὲ θήλεος γόνου· κρατῦναι ὡς ἄριστα τε βασιλέως ἐκλόγους, ἐς θευδέριχον τε γότθων βασιλέα πέμψας, ἤτει οἱ γυναῖκα τε ἀδελφιδῆ ἀμαλαφρίδαν δίδοναι, ἧς δὴ ἄρτι ὁ αἰὴρ ἐπεθήκει. ὁ δὲ οἱ τε ἀδελφιδῆ ἔπεμψε, καὶ γότθων δοκίμων χιλίους ἐς δορυφόρων λόγῳ· οἷς δὴ ὅμιλος θεραπαίνης ἕπετο ἐς πέντε μάλιστα χιλιάδας αὐθρῶν μαχίμων. ἐδωρήσατο δὲ τε ἀδελφιδῆ θευδέριχος καὶ τῶν σικελίας ἀκρωτηρίων ὅσων ἦν, ὃ δὴ καλοῦσι λιλύβαιον· καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἔδοξεν ὁ τρασαμοῦνδος πάντων δὴ τε ἐς βανδίλους ἠγησαμένων κρεῖσσον τὸ εἶναι καὶ δυνα-
40 τώτατος. ἐγένετο δὲ φίλος καὶ αἰασεσίῳ βασιλεῖ ἐς τὰ μάλιστα. ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος ξυνέπεσε βανδίλοις πάθος τι παθεῖν πρὸς μαυρουσίων οἷον πρότερον οὔπω ξυμπεπτωκὸς ἡμῖν. καβάων μὲν τις ἄρχων τε ἀμφὶ τρίπολιν μαυρουσίων, πολέμων τε πολλῶν ἔμπειρος, ἐλίαι ἀγχίνους. ἔπος ὁ καβάων ἐπειδὴ ἐπ' αὐτὸν στρατεύεται βανδίλων ἐπύθετο, ἐπίσημα ποιᾶδι. πρῶτα μὲν τοῖς ἑταίροις ἐπήγγειλεν ἀδικίας τε πάσης καὶ βρώσεως ἐς τρυφὴν ἀγούσης καὶ πάντων μάλιστα γυναικῶν ξυνουσίας ἀπέχεσθαι· χαρακώματά τε δύο πηξάμενος, ἐν θατέρῳ μὲν

ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου ἐκδοθεῖσι τόμοις ἐν τῷ ἔτει τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἑξακισχιλιοστῷ ἑβδομηκοστῷ ἕκτῳ, ἐν τῇ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος ἐπαρχίᾳ τῆς Ἀχαΐας ἐν τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ πόλει Πατρῶν, ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, ἐν τῷ ἐνιαυσίῳ συνεδρίῳ τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς ταύτης ἀδελφότητος, ἐν τῷ ἐπὶ

καθ' ἑπτὰ ἐτῶν ἴσταται, χαμαιζόμβῳ· ἢ τὸν καιρὸν χρημάτων λοιδορούμβῳ· ἢ καὶ βέλτιον
αὐτὸ ἔτι μείνῃ : ἐπίσης τὸ τε αἰτοῦμαι καὶ ἀποχαίρω ἐς τὸ στρατόπεδον, τῷ δικαίῳ ἀντι-
διαχόμβῳ τῶν πολεμίων. οἱ δὲ βασιλεῖς, ἐπειδὴ σφίσι τάχιστα τὸ πεῦμα ἐγένετο, ὁ δὲ
πᾶς καταβοηθείτης ἐκάθιστο· αἴρομαί τε τὰ ἱστία καὶ τὰ πλοῖα ἀφίλκουσις, ἔστε
ἀπὸς αὐτῶν κενὰ (ὥσπερ μοι πρότερον εἴρηται) περιεκόμισα· ἔπλεον δὴ οὖν πλεί-
μενοι· ὡς δὲ ἀγχοῦ ἐγένοντο· πᾶς ἐς τὰς πλοίους ἐκάθεμβαι, καὶ ἀπὸ ἀφίλκουσις ἦσαν,
κατολαπομβῶν αὐτὰς τῶν ἱστίων, ἀφῆκαν δὴ τὸ τῶν ἱππίων στρατόπεδον. ἅπα δὲ πλη-
σίους ὄντ· ἐστοχάζοντο, ἔπη τὰ πλοῖα πρὸς τὸ στόμιον. ἐκαμόν τε ῥᾳδίως· καὶ αὐτὰ
εἰς ἑαυτὰ ξυμμίξαντα ἐπίμπλης ξυνδιεφθείρετο. οὕτω δὲ τῷ πυρὸς ἐπιφερομένου· θόρυβός τε
ἦν (ὡς τὸ εἰκὸς) οὐχὶ τὸν ῥαιστώνων φόλον· καὶ κραυγῆς μέγεθος· τῷ τε πνεύματι καὶ τῷ τῶν
φλογὸς βόμβῳ αὐτὰ ἐπιτεταμένης μᾶλλον, καὶ τῶν στρατιωτῶν ὁμοῦ πᾶς ἑαυτὰς ἀλλήλοις
ἐγκελευομένων, καὶ τοῖς ἐναντίοις διαθυνομένων, τά τε πυρφόρα πλοῖα καὶ τὰς σφῶν αὐτῶν ναῦς ὑπ' ἀλλήλων διαφθειρομένας συνῆσαν κόσμῳ. ἤδη δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς περῶντες
βάλλοντές τε καὶ καίοντες, καὶ αὐτοῖς ὅπλοις σὺν διαφεύγοντας τῶν στρατιωτῶν λαμβά-
νοντες. οἱ δὲ καὶ ἄνδρες ἀκμαῖοι ῥαιστώνων ἐν τῷ τοιῷ τούτῳ ἐγένοντο : καὶ πάντων μα-
λιστα ἰωαάνης ὁ πατρίκιος τῶν βασιλέως, καὶ οὐδὲ ὅπως τι οὖν τῆς σκηνῆς περιόδοιας
μεθαλαχών. ἐπεστρατ· γὰρ ὁμίλου πολλοῦ τὸν αὐτὸν ναῦν, ἔκτεινε μὲν ὅπλοφαδίλως ὁπόσ-
τὸν καταφράκτ· πολύ τι τῶν πολεμίων πλῆθος : ὡς δὲ ἁλίσκομένης ἤδετο τῆς νεώς·
ἥλατο ξὺν πίστει τῇ τῶν ὅπλων σκιᾷ ἐπὶ τὸν ἐκείνου εἰς θάλασσαν. πολλὰ μὲν οὖν αὐτὸν
ἐλιπάρει ἡσύχιον ὁ ταξίαρχος, πιστόν τε παρεχόμβῳ καὶ σωτηρίαν προτεινόμβῳ. ὁ δὲ
οὐδὲν ἧσσον εἰς θάλασσαν καθῆκε τὸ σῶμα, ἐκεῖνα μέντοι ἀποφεύξόμβῳ, ὡς οὐ μὴ
τὴν ἰωαάνης ὑπὸ χερσὶ κωφαῖς γλύπτῃ. ὁ μὲν δὴ πλέμβῳ οὕτως, εἰς τὸν ἐπὶ θάλασσαν, καὶ ἡ-
σύχιος ἐπ' ὄπισθεν ἀπεκόμιζεν : μακελλιαῖος γὰρ ἐπὶ τοῖς τῶν ἐναντίων ἀπώλετο
ὅλῳ. βασιλίσκ· δὲ ἀφικόμβῳ εἰς βυζάντιον, εἰκὼς ἐκάθητο ἐς τὸ ἱερὸν τῆς μεγάλης
χριστοῦ τοῦ θεοῦ (σοφίας καλοῦσιν οἱ βυζάντιοι τὸν νεών) τοῦτο δὴ μάλιστα τῷ θεῷ πέπ-
ειν τὸν ἐπωνυμίαν ἠγούμβοι. ἐξαιτησαμένης δὲ βερένης τῆς βασιλίδ·, τὸν μὲν κίνδυνον
τῶν ὅλεθρον· εἰς βασιλέαν δὲ τὸν περιελθόντες, ἧς δὴ ἕνεκα πάντα αὐτῷ ἔπρασσον, οὐκ εἶσε-
σι κό· λέων γὰρ βασιλεὺς οὐ πολλῷ ὕστερον, ἄσπερά τε καὶ εἰσάγουσιν, ἐς πύλας ὅλε-
θρον εἰσῆλθεν, ἐπεὶ οἱ θάνατον ὑπέβαλόμην αὐτοῦ ὑπεπέπρω. τοῦτο μὲν οὖν ἐγένετο τῇδε.
αὐθημερ· δὲ ὁ τῶν δυσμῶν αὐτοκράτωρ πρὸς τὰ κηδεστὰ ῥηπίμερ· διαφθορὰς ἐπλάν-
τα. ὀλιβρούς τε τ' βασιλέαν ἐκδεξάμβῳς, ὀλίγῳ ὕστερον χρόνῳ, τ' ἰμείαν πεπρεσβύμβῳ αὐ-
τὴν ἔπεμψε. πλουτίσαντος δὲ κ' [λέοντος ἐν βυζαντίῳ, πρίλαβε τ' βασιλέαν] λέων ὁ ζηνωνίς
τὴ κ' ἀριάδνης τῆς λέοντος θυγατρὸς, ἐς ἡμερῶν ἔτι ὀλίγων που ἡλικίαν ἥκων. αἰρεθέντος δὲ
ξυμβασιλέως αὐτῷ ὑπ' αὐτῆς, αὐτίκα δὴ μάλα ὁ παῖς ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο. ἄξιον δὲ κ'
μνησθέντος ὑπομνησθῆναι, ὃς δὴ καὶ πρότερον ἔσχε τὸ ἀνατόλιον κράτος. οὗτος γὰρ ὁ μαυρέλιος ζύμ-
μαχος σὺν τῷ καὶ ῥωμαίων βασιλεύσας ἐπ' ἐναίρων λέοντι τῷ πάσῃ, τὸ λιβύης παῖδ·
σὺν ἔγγυα πράως· ἀλλὰ στρατιᾷ ὑπὸ βασιλέως ἀξιολογωτάτῳ ἐγκρατὴς ἐν λιζούροις ἐγέ-
νετο, αὐτὸς τῷ στρατῷ ὑπὸ σὺν πολεμίους ἐξηγεῖτο. διωκούμβος, ἐς τ σὺν ἄλλους πόνους καὶ
οὐχ ἥκιστα ἐς σὺν κινδύνους κομιδῇ ἄκακος. σὺν ἀξυμφόρου δὲ οἱ ἡγεμόνος εἶναι, δύναμίν τε
τῶν βασιλέων καὶ τὸ ταξιάρχου ἦθος διερευνησάμβῳ αὐτόπρον, κ' ὅπη τοῦ μαυρουσίου τε καὶ
λίβυος δύνοις τὸ ἡγεμονικὸν ἔχθος πρὸς αὐτὸν κατέστησε· αὐτὸς τὰ πιστὰ ἔρχα πλείστης ἐγέ-
νετο. πεισθέντος οὖν ὡς δὴ σὺν βασιλίσκ· ἔδοξε τὸν ταξιάρχου ἐκπλῆξαι, ἄλλο τι αὐτῷ
ἄγνωμα ξυμπλασμάτων ἐπενεγκών. δείσας δὲ μὴ καταφανὴς γένοιτο, αὐτὸς τε κακὸν πα-
λαίθη, καὶ τὰ πρακτόμβῳα διακωλύσῃ· μηχανᾶται τοιάδε, τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ τρίχας
(διαβέβηκε γὰρ ἧσσον ἐς πάντας ἀνθρώπους, ἅπ δὴ οὖσι ξανθαὶ εἶσι, ὥσπ χρυσῷ ἀκονδήλῳ

οἱ Βανδίλοι ἐς τὸν κέρχηδόν⸗ λιμένα κατῆραν. ὑποπτεύσας μὲν τοῦ γιζερίχ⸗ τὴν ἔλιξιν τῷ τῶν πάλαι πρεσβυτέρῳ χωρὰς καὶ τῷ τῶν Βουλῆ τῇ ῥωμαίων ὑποκειμένῳ) ἅμα τῇ μητρὶ δόξῃ, ἐξαίφνης μέρους Βασιλέως, ἐς βυζάντιον ἐπεμψεν. ἤδη δὲ τὰ τῶν ἰώνων κράτ⸗ ἐς λίαν ἐπιφανὲς ἐπῆρτο, ἅπαρ⸗ ἐς τὸ αὐτὸν καταστάμενον, ἐπειδὴ μαρκιανοὺς ἐξ αὐθημέρου ἀπήλλαξε. ὕστερον δὲ γιζερίχ⸗ ἐπὶ τοὺς παῖδε. τῶν ἐν λιβύῃ πόλεων, πλὴν καρχηδόν⸗ τὰ τείχη καθεῖλεν· ὡς αὖ μήτε αὐτοὶ λίβυες τὰ ῥωμαίων ἐλέμβοι, ἔκ τε ἰσχυροῦ ὁρμᾶσθαι, καὶ νεωτερίζειν ἱκανοὶ εἶεν· μήτε τοῖς ἐκ βασιλέως στελλομένοις ἐπὶ λιβύην ἔρυμα, ὡς ἐν πόλει καταλήψονται, καὶ φρουρὰν ἐν αὐτῇ ποιησάμενοι, πράγματα βανδίλοις παρέξωσιν. τότε μὲν οὖν εὖ τὸ ἔδοξε βουλαίσθαι, καὶ τὴν δημερίαν βανδίλοις ὡς ἀσφαλίστατα διασώσασθαι· χρόνῳ δὲ τῷ ὑστέρῳ, ἔτι δὲ ἀτειχίστοις οὔσαις ῥᾴδιόν τι καὶ ὀπτιώτερον πρὸς βιάσασθαι αἱ πόλεις αὖται ἠλίσκοντο· πολλοὶ τε γίλιμερ ἤδη γιζερίχ⸗ ὤφλε, καὶ ἡ τῶν ἀλοκουβαί οἱ σύβελλία ἐς ἄνοιαν αὖτῷ ἀπεριόδη. τῆς γὰρ δὴ τύχας αἰεὶ τὰς δόξας ἅτε τοῖς πρότερον εὐβουλαίοις ξυμμεταβαλλούσας φιλοῦσιν ἄνθρωποι. τῶν δὲ λιβύων ἔτι μὲν δόκιμον ἐτύγχανον ὂν καὶ πλοῦτῳ ἀκμάζον, αὐτοῖς ἀρχοῖς τε καὶ πᾶσι χρήμασιν ἐς αἰσθητὴν μοῖραν παρέβλωκε τοῖς παροῦσιν ἀναρίχῳ τε καὶ γιζέρῳ. ἡσθόμενοι γὰρ ἐναντίᾳ⸗ ἐπλεῦσε ἤδη, ἅπαξ τε ὠδήσθαν ἄρρενός τε καὶ ἡλικίας γένους, λιβύας δὲ σὺν ἄλλους ἀφεῖλεν μὲν σὺν ὀργῇ οἷ πλεῖστά τε ἦσαν καὶ ἄριστοι· ἐς δὲ τὸ τῶν βανδίλων διένειμεν ἴθνος· καὶ ἀπ' αὐτοῦ κλῆρον βανδίλων οἱ ἀρχοὶ οὔπω, ἐς πόδε καλοῦνται τῷ χρόνῳ. τοῖς δὲ δὴ πάλαι κεκτημένοις τὰ χωρία ταῦτα, πένεσθαί τε ὡς μάλιστα καὶ ἐλεύθεροι εἶναι ξυνέβαινεν· ἐν δὲ αὐτοῖς ἐξουσία καὶ ὅπη βούλοιντο ἀπελαύνεσθαι. ἔνθα τὰ μὲν χωρία ξύμπαντα, ὅσα τοῖς τε πρὸ καὶ τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσι γλῶ ἐληΐζετο. ἐν δὲ τῇ δαλματίᾳ μαρκελλιανὸς, τῶν αὐτόθι γεωμόρων, ἀνὴρ δόκιμος, ὃς, ἐπειδὴ αὐτὸν ἐπλεύσησε τρίτῳ τῷ ἱερημένῳ, βασιλεῖ εἶχεν ἐκεῖνο ἔξιον· ἀλλὰ νεωτερίσας τε καὶ σὺν ἄλλους ἅπασι δόξησας, *εὖ τε εἶχε τὰ δαλματίας κράτ⸗, οὐδενὸς οἱ ἐς χεῖρας ἴέναι τολμήσαντος. τὴν δὲ τὸν μαρκελλιανὸν τότε λέων βασιλεὺς, εὖ μάλα τηνικαῦτα, πρεσβεύσατο· καὶ ἐς σαρδὼ τὴν νῆσον ἐκέλευεν ἰέναι, βανδίλων κατήκοον οὖσαν. ὁ δὲ αὐτίκα, βανδίλους ἐξελάσας, οὐ χαλεπῶς ἔσχεν. ἡράκλει⸗ δὲ ἐκ λιβύης ἐς βυζάντιον ἰὼν τρίπολιν τὴν ἐν λιβύῃ, νικήσας τὴν μάχῃ σὺν τῷδε βανδίλους· τάς τε πόλεις ῥᾳδίως εἷλε· καὶ τὰς ναῦς ἐνταῦθα κομιζομένας, ἐπὶ τῇ γράμματος ἐς καρχηδόνα ἦγε. τὰ μὲν οὖν τοῦ πολέμου πρόοιμια τῇδε ἐφέρετο.

Βασιλίσκ⸗ δὲ τῷ παντί τε στόλῳ ἐς πόλισμα κατέπλευσε, καρχηδόν⸗ λίαν οὐκ ἧσσον ἢ ἐγνωσμένη τε καὶ λαμπρὸν ἐν βανδίλοις (ἑρμοῦ δὲ νεὼς ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ ἐτύγχανεν ὤν· ἀφ' οὗ δὴ καὶ μερκούριον ἐπῳ⸗ ἐκλήθη· ἕτω γὰρ τὸν ἑρμῆν καλοῦσι ῥωμαῖοι) καὶ, εἰ μὴ ἠπιλοκακήσας ἐμέλλησεν ἀλλ' αὐτίκα ἐπιχείρησε καρχηδόνες εἶναι· αὐτίκα τε αἱ αὐτόθι εἶλε, καὶ βανδίλους ἐς εὐθημίαν ἀλκὴν τραπομένους, κατεδουλώσατο. οὕτω γιζερίχ⸗ λίαν τε, ὡς ἄμαχον βασιλέα, κατωρρώδησεν, ἐπεὶ οἱ σαρδώ τε καὶ τρίπολις ἀλλήλαις ἠγγέλοντο· καὶ τὸν βασιλίσκου στόλον ἐώρα. οἱ⸗ εὐδὲς πω εἰλήχατο ῥωμαίοις πρότερον γεγονὸς. νεὼς δὲ τῆς τοῦ βασιλίσκου ὀλιγωρίας ὀπλαύων, ἐπίσης πάσῃ. ὁπλίσας ἅπαντας ὡς ἄριστα εἶχε σὺν ὁπλίτας, *ἄλλας τε κενὰς αὐθημέρων, καὶ ὡς τάχιστα πλεύσας ἐς καρθαγένην εἶχε. πέμψας δὲ πρέσβεις ὡς βασιλίσκον, ἐδέητο τὸν πόλεμον ἐς πέντε ἡμερῶν ἀναβαλέσθαι χρόνον, ὅπως μεταξὺ βουλαίσθαι ἐκεῖνα ποιοῖ, ἃ δὴ μάλιστα βασιλεῖ ἐκλυμένῳ εἴη. λέγεται δὲ αὐτὸν καὶ χρυσίου πολύ τι χρῆμα κρύφα τῆς βασιλίσκου χρατὸς πέμψαντα, τοῦτο δὴ τοῦ ἐκείνου ἐπιχειρεῖαν ὠνήσασθαι. ἔπεσε δὲ ταῦτα, εἰέμενο⸗, ὅπερ ἐγένετο, πρᾶγμα ἐπιφορεῖν ἐν πύτῳ οἱ τῷ χρόνῳ γνώσεσθαι. βασιλίσκ⸗ δὲ ἡ ἄφαρ, καθάπερ

ἄρχειν· ὁκῶν μὲν γὰρ ὡς ἄρχοντ ἐξιπίσαθαι, ὅτι αὐτὸς τὼ δεξιὰ τῇ πέρα χεὶρ ὀπτημενὸν ἔῃ. αἰεὶ δὲν χαμῶ πλοῦτησαντες· ἀθίλας, οὐδενές οἱ αὐτιπάλου ὄντες, ἐρώπιω τὸ ξύμπασιν πόνῳ οὐδενὶ ἐλαίζετο, ϗ βασιλέως ἐκατέρων ἐπακούοντων ἐς Φόρκ ἀπαγαγωγὼ ἔχε. ὁλασμοὶ γὰρ αὐτῷ ἐς τῶν βασιλέων ἐπέμποντο αἰὲ πᾶν ἔτος. τότ τῷ ἀθίλα πόλιν ἀκυλήϊαν πλιορκοῦντι, μεγάλω τ ϗ ἀπόρως πλουσίων, ϖδαλίαν μὲν, ὁκότε ὁλὸ κόλπου ϝ ἰωνίου εὖσαν· πότ ὁλὸ Φασὶν δύτυχημα ξυμπεσόντα. λέγουσι γὰρ αὐτὸν, ἐπειδὴ εὖτ βίᾳ, οὔτ τῷ ἄλλῳ τρόπῳ οἷός τ ἦν τὸ χωρίον ἑλεῖν· ϖρὸς τ τὼ ϖροσπορίαν ἀπειπὼν, ἤδη ὅτι μακρότατα γηθημιόλιω, ϗ ἅπαν κελεῦσαι τὸ στράτευμα τὰ ἐς τὼ ἀναχώρησιν ἐκ ϖδασκοῦ αὐτίκα δὴ μάλιστα ποιήσαϑ, ὅπως ὁλὴ τῇ ὑστεραίᾳ ἐωθὸς ἅπαντες ἐξαισιῶντ, ἅμα ἡλίῳ ἀείροντι. ἡμέρᾳ ὁλὲ τῇ ὑπογενομένῃ, ἀμφὶ ἡλίου ἀνατολὰς, λύσαντες μὲν τὼ ϖροσπορίαν σὺν βαρβάροις, τῆς ἐφόδου ἔχεσθαι ἤδη· ἵνα ὁλὲ πλαρχὸν ὑπὸ πύργῳ τινὸς ϝ τῆς πόλεως ϖροβόλου καλιαί τ ἔχοντα, ϗ νεοττοὺς τρέφοντα, ἐωθὸς ἐκ τῶ αἰφνιδίου ξυὼ τοῖς πίνεσι ἑξαιρεῖσθαι. ϗ τὸν μὲν πατέρα πλαρχὸν ἱπτᾶσθαι, σὺν ὁλὲ πλαρχιδέως, ἅτε εὖπαι ἐκπετασίμους παντάπασιν ὄντας, τὰ μὲν αὐτῷ μετέχειν τῆς πήσεως, τὰ δὲ ὅπῃ ϝ ἑώπτου τῶ πατρὸς Φέρεσθαι. οὕτω τὸ ὀπλίτας τῆς πόλεως ἑκαστέτω ὁμοίως. ὁ ὁλὴ ἀθίλας καταλόντα (ἴω γὰρ ὁλεινότατος ξωιδεῖν τ ϗ ξυμβαλεῖν ἅπαντα) κελεῦσαι τὸν στρατὸν αὖθις ἐς χώρῳ τῷ αὐτῷ μόνον, ἐπειδὰν τάχ ἀφ ἑαυτῶν ἐκθέσθαι ὀπλίτας ξω τῆς. νεοττοῖς τὸν ὄρνιν οἴχεσθαι, εἰ μή τ ἴμαι πύστ Φλαῦρον σὺν ἐς μακρὰν τῷ χωρίῳ ξυμβήσεσθαι. οὕτω μὲν τ τῶν βαρβάρων στράτιπολον αὖθις ἐς τὼ πολιορκίαν καθεῖναι Φασι. τῷ ὁλὲ ϖροβόλου μοῖραν ἴνα οὐ πολλῷ ὕστερον ἐκείνω, ἢ τὼ ϝ ὄρνιθος πύπυ καλιαὶ οἴχετ, ἀπ' οὐδεμιᾶς αἰτίας, ἐξαπίνας καταπεσεῖν, ϗ τῆς πλεμίοις ταύτῃ ἐσιτηκὸς ἐς τὼ πόλιν γενέσθαι· οὕτω τ τὼ ἀκυλήϊαν κατὰ κράτος ἁλῶναι. ὕστερον ὁλὲ ϗ βασιλέα οὐδενὶ πόνῳ ἑκτεῖναι μάξιμ☉, ϗ τὼ τυραννίδα ἔχειν τῇ τ Εὐδοξίᾳ ξυγγίγονε βίᾳ. γυνὴ γὰρ, ἥπερ αὐτῷ ξωμάκει, πλουτήκει οὐ πολλῷ ϖρότερον· καί ποτ αὐτῇ ἐν τῇ κοίτῃ ϖροσέφερε λόγον, ὡς τὰ αὐτῆς ἔρωτ☉ ἕνεκα πάντα εἴη Δαπίτης αγμῷ☉, ἃ ἔρρεκτο. τὼ τ Εὐδοξίαν ἀχθομένῳ μαξίμῳ ϗ ϖρότερον, τότε ϕαμή τ αὐτὸν τῆς ἐς Βαλεντινιανὸν ἀδικίας ὀπτυμοῦσαν, ἔτ ὁλὲ μᾶλλον ἐς αὐτὸν εἰσάγειν ὁ λόγ☉ ἐποίησεν· ἔστ τὼ ὀπιβουλὼ ἐσῆκεν, ἐπεὶ τῷ αὐδρὶ αὐτῆς ἕνεκα ξυμβιῶσαι τὼ συμΦορὰν μαξίμου λέγοντ☉ ἤκουσε. ϗ ἐπεσῆλθε πόσις ἡμέρᾳ ἑβδότῃ· πέμπει ἐς καρχησόνα, δεομένη μιζερίχου, πεμφθῆν Βαλεντινιανῷ ὑπ' αὐδρὸς αὐσσίου ΔαΦνικίνη, αὐτά τ ἀναξίως, ϗ τῆς βασιλείας, ϗ αὐτὼ ῥύσεσθαι πάσχουσαν ϖρὸς τὸ τυράννου αὐσσια. ἐπίσκηπτε ὁλὲ ὡς Φίλῳ τ ϗ ξυμμάχῳ ὄντι μιζερίχῳ. ϗ τηλικαύτᾳ ὁλὲ πάσῃ ἐς οἶκον τὸν βασιλέως ξυμβάντος τὸ μὲν οὐχὶ τιμωρῷ ἡμέᾳ, οὐχ ὅσιόν ἐσιν. ἐκ βυζαντίου γὰρ τιμορίαν οὐδεμίαν ἥξειν ἔσεσθαι· ϕοσλοσίᾳ μὲν ἤδη ἐξ αὐθρώπων ἀΦανισθέντος, μαρκιανοῦ δὲ τὼ βασιλείαν ϖδαλαβόντος. μιζερίχ☉ δὲ δὶ ἄλλο μὲν οὐδέν, ὅτι δὲ αὐτῷ χρήματα ἔσοιτο ὑπερπόντια, ϛόλῳ πολλῷ ἐς ἰταλίαν κατάπλουσι. αὐαβὰς δὲ ἐς ῥώμιλιν, ἐπεὶ οὐδεὶς οἱ ἐμποδὼν ἔσηκε, τῶν βασιλείων ἐκράτησε. μάξιμον μὲν οὖν Φεύγοντα ῥωμαῖοι λίθοις βαλόντες διέΦθειραν· ϗ τὼ τ κιΦαλὼ, τῶν τ ἄλλων μελῶν ἕκαστον ὀπτιμόμβροι, διείλοντο σΦίσι. μιζερίχ☉ δὲ τὼ τ Εὐδοξίαν ἅμα εὐδοκία τ ϗ πλακιδίᾳ, τῆς αὐτῆς τε ϗ Βαλεντινιανοῦ παισὶν αἰχμάλωτον εἶλε. χρυσοῦ τε ϗ ἀργύρου ϗ τῶν ἄλλων βασιλέως κτημάτων πολύ τ χρῆμα ἐν ταῖς ναυσὶν ἐνθέμ☉, ἐς καρχησόνα ἔπλει· οὔτ χαλκοῦ, οὔτε ἄλλο ὁπουοῦν, ἐν τοῖς βασιλείοις Φεισάμ☉. ἐσύλησε δὲ ϗ τὸν τῶ διὸς τῶ καπιτωλίου νεών, ϗ τῶ πύλους τ ἠμισέαν ἀΦέλετο μοῖραν. τῶν δὲ πυ☉ χαλκοῦ μὲν τῶ αἰρίσκ ἐπύγχανεν ἐν· χρυσοῦ δὲ αὖτις ἐπερχυθέντος ἀσροῦ, ὡς μάλιστα μεγαλοπρεπές τ ϗ θαύματος πολλοῦ ἄξιον διεΦάνετο. τῶν δὲ μετὰ μιζερίχου νεῶν μίαν μὲν, ἣ τὰς εἰκόνας ἔΦερε, Φασὶν ὀπλέσαι· πάσας δὲ τοῖς ἄλλοις

λογιζόμενοι τὴν ἡλικίαν ὁ Βελισάριος ἐν θυμῷ μεγάλῳ ἐποιοῦντο, οἱ Βενιφάτιον τυραννοῦντα. ἵνησι δὲ αὐτῶν, πλακιδίας ἐπαγγελλούσης, ἐς καλχηδόνα ἦλθον. ἔνθα δὴ Βενιφάτιῳ συγγιγνόμενοι, τά τε αἴτιον γράμματα εἶδον, καὶ τὸν πάντα λόγον ἀκούσαντες, ἐς ῥώμην, ὡς εἶχον τάχους, ἀπίεσαν, καὶ ὅπως αὐτῷ Βενιφάτιον ἔχοι ἀπήγγελλον. καταπλαγεῖσα δὲ ἡ γυνὴ, αἴτιον μὲν, οὐδὲν ἐπράσσετο ἄχαρι, οὐδέ τι ὠνείδισεν ὧν αὐτὴ ἐς τὸν βασιλέως οἶκον ἐπέπρακτο· ἐπεὶ αὐτὴς τι σθένος μεγάλη ἐχρῆτο, καὶ τὰ τῆς βασιλείας πράγματα πάντα ἤδη ἐν χερσὶν εἶχε· τῆς δὲ Βενιφατίου φίλοις τὸν τε αἰτίου ἐπιθήκην ἔφραζε, καὶ πίστις παρεχομένη καὶ ὅρκια, ἔχρηζεν αὐτῶν ὅπως τὸν ἄνδρα (ἐν σφίσι γὰρ εἶναι) πείσωσιν ἐπανήκειν ἐς τὰ πάτρια ἤθη, οὐ βουλόμενα ὑπὸ βαρβάροις κειμένῳ τὸν ῥωμαίων λαὸν. ἐπεὶ δὲ ὁ Βενιφάτιος ἤκουσε ταῦτα, τῆς τε πρὸς αὐτὴν καὶ τῆς ἐς τοὺς βαρβάρους ἐμ- 10
μεταβάλλει λογίας *μετέβαλε· καὶ αὐτοῦ ἐλιπάρει μένειν πάντα ὑποχόμενος, ὅπως λιβύης αὐίσεσθαι. τῶν δὲ οὐκ ἐνδιχομένων τοῦτο λέγειν, ἀλλὰ βουβρίζιδος οἰομένων· ἐς χεῖρας αὐτῆς ἐλθεῖν ἠναγκάσθη· καὶ ἡσσηθεὶς τῇ μάχῃ, * ἐς ἱππόδρομον αὐτοῦ χωρήσας, πλὴν ἐχυρὸν, ἐν γουμιδίᾳ τῇ Ἀπὶ θαλάσσῃ κειμένῳ. ἔνθα δὴ οἱ βανδίλοι γραπτιδωσίμβοι, γιζερίχου σφίσιν ἡγουμένου, ἐπλιόρκουν· χοῦμελις γὰρ ἤδη ἐπιθήκην. φασὶ δὲ αὐτὸν ἐκ τοῦ ἀδελφοῦ δόλῳ ἀπολέσθαι. βανδίλοι δὲ τάπις οὐχ ὁμολογοῦντες, χόυμελιν φασὶν ἐν ἐκκλησίᾳ ἐκ χειρὸς μαχαίρᾳ ξυλληφθέντα ἐν μάχῃ, ἀσκολοπισθῆναι· καὶ γιζερίχον ἤδη αὐτοκράτορα εἶναι βανδίλοις ἐς λιβύην ἡσπασθαι. τοῦτο μὲν δὴ οὕτω περὶ βανδίλων ἀκήκοα. χρόνου δὲ πολλοῦ διελθόντος, ἐπὶ οὐδεμιᾷ βίᾳ, οὐδὲ ὁμολογίᾳ τὸ *ἱπποτερείσιον βανδιστικὸν οἱ ὑπήκοον
ἱππηρεάσιον ἦσαν, καὶ τῷ λιμῷ θλίβοντο· τὸν περσσηρίαν διέλυσαν. ὀλίγῳ δὲ ὕστερον χρόνῳ, βενιφάτης τε καὶ οἱ ἐν λιβύῃ ῥωμαῖοι, ἐπὶ αὐτοὺς ἐκ τῆς ῥώμης καὶ βυζαντίου πολὺς στρατὸς ἦλθε, καὶ
ἀναμάχεσθαι στρατηγὸς ἄπαρος: * ἀναμαχέσασθαί τε ἠξίουν· καὶ μάχης καρτερᾶς γενομένης, πολὺ ἡσσημένοι τῶν πολεμίων, ἔπη ἑκατὸν ἰσθμαίους, ἐς φυγὴν ὥρμησαν. καὶ ὅτε ὁ ἄπαρος ἐπ' οἴκου ἀπεκομίζετο· καὶ βενιφάτης ὡς πλακιδίαν ἀφικόμενος, τὴν ὑποψίαν διέλυεν, ὡς οὐκ ἐξ ἀληθοῦς αἰτίας ἐς αὐτὸν γένοιτο. τὸν μὲν δὴ λιβύων οὕτω βανδίλοι ῥωμαίους ἀφελόμενοι, ἔσχον: τῶν δὲ πολεμίων οὓς λάβοιεν ζῶντας, ἐς ἀνδραπόδων πιπράσκουσι μοῖραν, ἐν φυλακῇ εἶχον ἐν πύτπι δὲ καὶ μαρκιανὸν ξυνέπεσθαι ἦσαν· ἔς ὕστερον, θεοδοσίου πολιτεύσαντος, τὴν βασιλέων παρέλαβεν. τότε μέν τοι γιζερίχος ἐν τῇ βασιλέως αὐλῇ παρεῖναι τοῦτ' αἰχμαλώτως σκέλλων· ὅπως μὲν οἱ ἰδέσθαι σκοπουμένῳ ἐξῇ, ὅτῳ αὖ διαφόρῳ αὐτῶν ἕκαστος οὐκ ἐνὸν τῆς αὐτοῦ ἀξίας δηλοῖ; καὶ ἐπειδὴ συνελέγησαν ἄνθρωποι, ἀμφὶ ἡμέραν μέσην, ὥρᾳ θέρους, ἀχλυώδη τε τῷ * ὁμιχλώδει τῆς γυναικωνίτιδος μακρὰν ἄνθρωπον. οὐ δὴ αὐτῷ ὁ σύγκλητος ἐντυχών, οὔ οἱ εὐσεβείας βιάζεται. ἡ δὲ μετὰ τὴν ὕβριν ἐς τοῦ ἀνδρὸς τὴν οἰκίαν ἐλθοῦσα, δεδακρυμένη τε καὶ τῇ συμφορᾷ ὡς ἔνι μάλιστα σωφρονοῦσα: πολλὰς ἐπέβαλλε τῷ μαζίμῳ ἀρὰς, ἅτε τοῖς πεπραγμένοις τὸν αἴτιον ἀναχομένη. ἐπειδὴ δὲ τάχιστα ὁ μαζίμος τοῖς ξυμπεσοῦσι ἐνόμιζε, αὐτίκα μὲν ἐς ἐκκλησίαν τοῦ βασιλέως καθίσατο. ὡς δὲ τὸν αἴτιον ἐώρα μέγα φρονοῦντα, ὃς καὶ αἰτίλαν ἄρτι ἐστρατηκέναι στρατῷ μεγάλῳ· μασσαγετῶν τε καὶ τῶν ἄλλων σκυθῶν ἐς τὸν ῥωμαίων ἀρχὸν ἐσβαλόντων: ἐνθυμεῖτο οἱ ἐγίνετο, ὥς οἱ ἀεὶ ἐς τὰ πραττόμενα ἐμποδὼν ἔσοιτο. τοῦτό τε διανοούμενος· ἄμεινον εἶναι, τὸν αἴτιον ἐκποδὼν ποιήσασθαι πρότερον, οὐδεὶς πω ἐμεμέμνητο· ὅτι ἐς αὐτὸν πεῖσιν πᾶσα ἡ ῥωμαίων ἐλπὶς· τῶν δὲ ἀμφὶ τὸν βασιλέως γεραπόλιν ἐσπουδακότων· αἰεί ποτε τῆς αὐτῶν μηχανορραφίας βασιλέα, ὡς νεωτέροις πράγμασιν ἐγχειροῦντα αἰεί. βαλεντινιανὸς δὲ ἄλλῳ οὐδενὶ, ὅτι μὴ τῷ αἰτίου δηλαδὴ τὰ καθ' ὁρατὴν, τεκμηριώσας τὸν λόγον ὑγιᾶ εἶναι· κτείνει τὸν ἄνδρα: ὅτι δὴ καὶ ῥωμαίων τὸν ἔπειτα ἐπιβουλεύσαντα, εὐδοκίμησεν. ἱερομένου γὰρ αὐτὸν βασιλέως, ἢ οἱ καλῶς ὁ τοῦ αἰτίου θάνατος ἱερωσύνῃ; ἀπεκρίνατο, λέγων· Οὐκ ἔχειν μὲν εἰδέναι, τοῦτο εἴτε εὖ, εἴτέ πη ἄλλη, αὐτῷ εἴρασται:

πέμψας, καὶ στρατηγοὺς ἄσπερά τε καὶ ἀρδλαβούριον τὸν Ἀετάρδιον ἐπὶ
τὸν Ἀετάρδιον ἐπὶ τὸν τυραννίδα, καὶ οὐαλεντινιανῷ ἔτι παιδὶ ὄντι, τῷ βασιλείαν παρέδωκε. ζῶντα δὲ οὐαλεντινιανὸς ἰωαννίνῳ λαβὼν ἔν τε τῷ ἀκυληίας ἱπποδρομίῳ τῷ ἑτέρᾳ τῶν χειρῶν ἀποκοπίζα εἰσῆγε, ἐπόμπευσέ τε ὄνῳ ὀχούμενον· καὶ πολλὰ ὧδε τῶν ἀπὸ σκιωῆς ἐνταῦθα παθόντα τε καὶ ἀκηύσαντα ἔκτεινε. οὕτω μὲν βαλεντινιανὸς τὸ τῆς ἰωτερίας παρέλαβε κράτος. πλακιδία δέ, ἡ αὐτοῦ μήτηρ, θηλυομένῳ παιδείαν τε καὶ τροφὴν τὸν βασιλέα τῶν ἐξέθρεψέ τε καὶ ἐπαίδευσε· καὶ ἀπ' αὐτοῦ κακίας ἔμπλεως ἐκ παιδὸς γέγονε. φαρμακείαί τε γὰρ τὰ πολλὰ καὶ τοῖς ἐς τὰ ἄστρα πεῖρασιν ὡμίλει. ἔς τε ἀλλοτρίων γυναικῶν ἔρωτας δι' αἰσχρονίους ἐπαυδιαλακὼς, πολλῇ ἐχρῆτο ἐς τὴν δίαιταν ἀθεμιστίᾳ, καί περ γυναικὶ ξυνοικῶν, ἀδικεῖν τὴν ὄψιν ἐς ἄγαν οὖσαν. ταῦτά τοι οὐδέ τι αἰσχύνασθαι τῇ βασιλείᾳ
80. ὧν ἀφήρητο πρότερον· ἀλλὰ καὶ λιβύῃ προσαπώλεσε, καὶ αὐτὸς ἐφθάρη. καὶ ἐπειδὴ ἐτελεύτησε· τῇ τε γυναικὶ, τάς τε παῖδι θηλυμαλώτοις μνείαν ξυνέπεσε γέγονε δὲ ὧδε τὰ ἐν λιβύῃ πάθη. στρατηγὸν δύο ῥωμαῖοι ἤσαν, αἴτιός τε καὶ βονιφάτιος, καρτερώτατοι ἐς τὰ μάλιστα, καὶ πολλῶν πολέμων ἔμπειρον, τῶν γε κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον οὐδενὸς ἧσσον. τούτω τὼ ἄνδρε διαφόρω μὲν τὰ πολιτικὰ ἐγενέσθην, ἐς ταὐτὸν δὲ μεγαλοψυχίας τε καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ἠκέτην· ὥστε, εἴ τις αὐτῶν ἑκάτερον ἄνδρα ῥωμαίων ὕστατον εἴποι, οὐκ ἂν ἁμάρτοι· οὕτω τὴν ῥωμαίων ἀρετὴν ξύμπασαν ἐς τούτω τὼ ἄνδρε ἀποκεκρίσθαι τετύχηκε. τοῦτον τὸν ἕτερον βονιφάτιον ἡ πλακιδία στρατηγὸν ἀπέδειξε λιβύης ἁπάσης. τοῦτο δὲ οὐ βουλομένῳ ἐμοὶ αἰτίᾳ· ἀλλ' ἥκιστά γε, ὡς αὐτὸν οὐκ ἀ-
30. ρέσκει, ἐξωύγκιν. οὔπω γὰρ αὐτῶν ἡ ἔχθρα ἐς φῶς ἐληλύθει, ἀλλ' ὑπὸ τῷ προσωπείῳ, ἑκατέρῳ ἐκρύπτετο. ἐπεὶ δὲ ὁ βονιφάτιος ἐκπεσὼν ἐμαίνετο, διέβαλλεν αὐτὸν ἐς τὴν πλακιδίαν ὡς τυραννοίη, ἀποστερήσας λιβύης ἁπάσης. ῥᾴδιόν τε εἶναι αὐτῇ ἔλεγε ταληθὲς ἐξευρεῖν· ἐμὲ γὰρ μεταπέμπεσθαι βονιφάτιον ἐς ῥώμην, οὐμή ποτε ἔλθῃ. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἤκουσεν ἡ γυνὴ, εὐθὺ οἱ εἰπεῖν αἴτιος ἔδοξε· καὶ κατὰ ταῦτα ἐποίει. πρότερόν δὲ αἴτιος ἔγραψε πρὸς βονιφάτιον λάθρα, ὡς ἐπιβουλεύοι αὐτῷ ἡ βασιλίσσης μήτηρ, καὶ βούλοιτο αὐτὸν ἐκποδὼν ποιήσασθαι. καί οἱ τεκμήριον τῆς ἐπιβουλῆς προηγόρευεν ἔσεσθαι μέγα, ἐξ αἰτίας γὰρ οὐδεμιᾶς αὐτίκα μάλα μεταπέμπεσθαι. ταῦτα μὲν ἡ ἐπιστολὴ ἐδήλου. βονιφάτιος δὲ οὐκ ἀλογήσας * τὰ γεγραμμένα, ἐπειδὴ τάχιστα παρῆσαν οἱ αὐτὸν ἐς βασιλέα ἐκάλεσαν· ἀπεῖπε τὸ μὴ
30. βασιλεῖ τι χρῆσθαι ἐπακούειν, οὐδενὶ τῷ αἰτίου ὑποθήκῃσι ἐκφήνας. πλακιδία μὲν οὖν ὡς ταῦτα ἤκουσεν· αἴτιόν τε τῆς βασιλέως πρᾶγμασιν εὔνοια ἐς τὰ μάλιστα ᾤετο εἶναι, καὶ τὰ ἀπὸ βονιφατίου ἐν βουλῇ εἶχε. βονιφάτιος δὲ (χρὴ γὰρ οἱ οὔτε βασιλεῖ ἐπόκει αὐτὸν τάξασθαι οἷόν τε εἶναι· ἐς ῥώμην τε αἰτίου εὐδαιμία σωτηρία ἐφαίνετο·) βουλεύεται, ὅπως οἱ, ἐὰν δύνηται, ὁμαιχμία ἐς σφᾶς βανδίλους ἔσῃ, οἳ ἐν ἰωαννίᾳ, ὡς πρόσθεν εἴρηται, οὐ πόρρω λιβύης ἱδρύσαντο. ἔνθα δὴ γοδιγίσκλου μὲν ἐτεθνήκει, διεδέξατο δὲ τὸν ἀρχὸν οἱ ἐκείνου παῖδες· γόνθαρις μὲν, ἐκ γυναικὸς αὐτῷ γεγονὼς γαμετῆς· ζιζίκιχος δὲ, νόθος. ἀλλ' ὁ μὲν ἔτι τὸ ἐν παῖς, καὶ τὸ θρασύτερον οὐ σφόδρα ἔχων· γιζέριχος δὲ τά τε πολέμια ὡς ἄριστα ἐξήσκητο. καὶ δεινότατος ἦν ἀνθρώπων ἁπάντων. πέμψας δὴ ἐς ἰωαννίαν βονιφάτιος τοὺς αὐτῷ μάλιστα ἑταιροτάτους, ἑκάτερον τῶν γοδιγίσκλου
40 παίδων ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ προσεποιήσατο, ἐφ' ᾧ αὐτῶν ἕκαστον τὸ λιβύης τριτημόριον ἔχοντα τῶν κατ' αὐτὸν ἄρχειν· ἢν δέ τις ἐπ' αὐτὸν ἰὼν ἕοι πολεμήσων, κοινῇ σφίσιν ἑπόντας ἀμύνασθαι. ἐπὶ ταύτῃ τῇ ὁμολογίᾳ βανδίλοι τὸν ἐν γαδείροις πορθμὸν διαβάντες, ἐς λιβύην ἀφίκοντο· καὶ οὐσίζεσθαι ἐν τῷ ὑστέρῳ χρόνῳ ἐν ἰωαννίᾳ ἱδρύσαντο. ἐν δὲ τῇ ῥώμῃ οἱ βονιφατίῳ ἑπόμενοι, τοῦ τε τρόπου ἐνθυμούμενοι τοῦ ἀνθρώπου, ἐκ-

λογίζε-

* ἴσ. τῶν γε κεκριμένων.

ον, ϖδησλώσων δὲ ἅπαν ἀπάλῳ τὸ ἐπὶ ἑσπέριον κράτος. τοιαύτη μὲν γνώμη ἄπαλός τε καὶ ἀλλάριχος ὑπὸ ῥαβίννας στρατῷ πολλῷ ἤεσαν. ἰὼν δὲ ἄπαλος οὕτως οὔτε αὐτὸς νοεῖν ἱκανὸς, οὔτε τῷ εὖ εἰπόντι πειθῶναι. ἀλλαρίχου γοῦν ἥκιστα ἐπαινοῦντος, ἐς λιβύην, στρατιᾶς χωρὶς, ἄρχοντας ἔπεμψε. πῶς μὲν οὖν ἐπράσσετο τῆδε. βρεττανία δὲ ἡ νῆσος ῥωμαίων ἀπῆν· εἴ τι ἐκείνη στρατιώτης βασιλέα σφίσι κωνσταντῖνον εἵλοντο, οὐκ ἀφανὴς ἄδηλα. ὃς δὴ αὐτίκα εἶλε τὰ ἀγγέρας νηῶν, καὶ στρατιὰ λόγου ἀξίας· ἐς ἰσαυρίαν τε καὶ γαλλίαν, ὡς δουλωσόμενος, στρατῷ μεγάλῳ ἐσέβαλλεν. ὁ δὲ ἀνὴρ ὁπλοῖα μὲν ἐς ϖδρασκευὴν οὐκ εἶχε, ϖρεσβεύειν δὲ πρὸς ἑκλιδόνην τόχας· ὅπως, ἰὼν μὲν ὁπηνεύσαιτο εἰ ϖδρὰ ἀπάλου ἐκλείποι, πλεῖστα τὰ αὐτοῦ ὀδὸν λιβύης, καὶ μοῖράν τινα τῆς βασιλείας αὐτὰ ἔχοι· ἰὼν δὲ ἀπειλητικὰ αὐτῷ τὰ ἐκείνη πράγματα ἴοι, ἐς θεοδόσιον τὸν ἴοιτο, καὶ σὺν αὐτῷ εἴη. ἀρκαδίου τὸ χαρὲν ἄδηλον πολλῷ ϖρότερον πλοῦτήσαντος θεοδοσίου ἐκείνου ὑὸς, ὅτι παῖς ὢν κομιδῇ, ἔσχε τὸν ἑαυτοῦ δρόμον. ποῦτα ὀνείρου καρδοκοῦντι, καὶ ἐν τρικυμίαις φερομένῳ· τὰ τύχης δύτυχήματα θαυμάσια ἡλίκα ξυνηνίχθη γνῶναι. φιλεῖ γὰρ ὁ θεὸς τῆς αὖτις ἀγχίνοιας ἄτη τι εἰκῆ μηχανᾶσθαι εἴοις τι οὖσιν, ἵνα μὴ πανηρὸν εἶεν, ἀπειρουμένους τὰ ἔσχατα. ὑπεκυρῆν τὰ καὶ ξυλαμβανέσθαι. οἷόν δή τι καὶ τῷ βασιλεῖ τότε πεπύχηκεν. ἔκ τε γὰρ λιβύης, ὡς διαφθαρέντων οἱ ἀπάλου ἀρχόντων, ἄφνω ἠγγέλλετο· καὶ νηῶν πλῆθος ἐκ βυζαντίου στρατιώτας ἔχουσῶν ὅτι πλείστους ἐς θρᾴκην αὐτῷ ἀφικομένους· οὐ ϖρόσθεν ἐχόμενόν τε διαφερόντως ἀλλάριχον, τί τε τὸ βασιλέως αὐτὸν ἀφαιρεῖσθαι ἀρχῆς. καὶ ἐς ἰδιώτην ἤδη πλέοντα μοῖραν ἐς φυλακὴν ἔσχε. μετὰ δὲ ἀλλάριχος μὲν πλοῦτᾷ νόσῳ. ὁ δὲ τῶν οὐϊσιγότθων στρατὸς, ἡγουμένην σφίσι Αδαούλφην,* ἐπ' ἰταλίας ἐχώρησαν. καὶ κωνσταντῖνος μάχῃ ἡττηθείς, ξυὼ πῆς ϖροσθήκης. ϐρεττανίαν μὲν τὸν ῥωμαίοις αἰᾶσώσασθαι εἶχεν ἔτι· ἀλλ' οὔσαν ἐπὶ τοῦ ϖερᾴνοις ἀπ' αὐτοῦ ἴδμεν. γότθοι δὲ τὸν ὅπη τοῦ ἴστρου Δᾴβασιν ποιησάμενοι, ϖαυσανίαν μὲν τὰ πρῶτα ἔχον· ἔπειτα δὲ, βασιλέως δείσαντος, ὥκησαν τὰ ὅπη τῆς θρᾴκης χωρία. ἐστρώθη τε οὐ πολλῷ Δατρίψαντες χρόνον, τῆς * ἐυπειρίας ἐκράτησαν. ἀλλὰ ϖοῦτα μὲν, ὅσα τῆδε γότθων ἀρήστησαν. Βασιλεὺς δὲ ἀμφὶ τὸν καυκασὸν ᾠκημένοι λίμνῃ, ἐπειδὴ λιμῷ ὑπέζοντο, ἐς γερμανούς τε, οἳ νῦν Φρᾴγγοι καλοῦνται, καὶ ϖαιμένα ῥᾴνον ἐχώρησαν, ἀλαοὺς ἐπαγεσάμενοι γετθικὸν ἔθνος. εἶτα ἐνθένδε, ἡγουμένῳ αὐτοῖς γεδιγίσκλου, ἐν ἰσαυρίᾳ ἱδρύσαντο, ἣ πρώτη ἐστὶν ἐξ οἰκείου χώρας τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς. τὸ τε ξυμβαῖνον γεδιγίσκλῳ ἀνωρίου, ἐφ' ᾧ δὴ οὐκ ὀλίγα λύμη τῆς χώρας ἐστοῦδα ἱδρύσαντο. νόμου γὰρ ἔστιν ῥωμαίοις, λοῦλιας οὐχ ὑπὸ τῆς εἰκείας χερσὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοιεν, καὶ τρίβοιτο χρόνος ὡς τριακοντοῦτις ἐνιαυτὸς ἥκοι, τότε δὲ οὐκέτι εἶναι κυρίοις ὅπη σὺν βιασαμένως ἴοιεν, ἀλλ' ἐς ϖδραχραφλὼ αὖτις ὑπηκόοις τῶν ἐς τὸ δικαστήριον εἴσοδον· νόμον ὕστερον ἔθεντο ὅπως ὁ τῶν ξυλίδων χρόνος, ὃν ἐν γε τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ Δατρίβοιεν, ἐς ταὐτὸν δὴ τῷ τριακοντοῦτι ϖδραχραφλὼ ἥκοι φέροιτο. ἀνώρεος μὲν ἐς τοῦτο οἱ τῆς ἐπιτερίας ἐληλαμένης ἐπλεύτησε νόσῳ· ἐτύγχανε δὲ ϖρότερον ξὺν τῷ ἀνωρίῳ τῷ βασιλέως κωνσταντῖνος ἔχων, τῆς ἀρκαδίου τὸ καὶ ἀνωρίου ἀδελφῆς πλακιδίας αὐτὸν, ὃς ἡμέρας τῇ ἀρχῇ ὀλίγας, πανήρως τε νοσήσας· εἶτα ἀπέθανεν, ἀνωρίου ζῶντος, οὐδὲν οὔτε εἰπὼν λόγου ἄξιον οὔτε πρᾶξαι ἰσχύσας. οὐ γὰρ αὐτῷ ἐπῆρκει ὁ χρόνος, ἐν ᾧ τῇ βασιλείᾳ ἐβίου. τοῦτον δὴ τοῦ κωνσταντίου παῖς βαλεντινιανὸς, ἀφ' οὗ πτθοῦ ἀπαλλαγὴς, ἐν τοῖς θεοδοσίου βασιλείοις ἐτρέφετο. οἱ δὲ τῆς ἐν ῥώμῃ βασιλέως αὐλῆς τῶν τινὰ ἐκείνῃ στρατιωτῶν, ἰωαννίλιον ὄνομα, βασιλέα αἱροῦνται. ἰὼν δὲ οὕτως αἰνὴρ πρᾷός τε, καὶ ξυνέσεως εὖ ἥκων, καὶ δρεστὴς μεταπαιδευθεὶς ἐξεπιστέμων. πάντα γοῦν ἔτη τὸν τυραννίδα ἔσχεν, μετρίως ἐξηνήσατο, καὶ οὐδὲ τοῖς Δᾴβάλλουσι τὸν ἀκοὴν ὑπέσχεν, οὐδὲ φόνον ἄδικον αἰρᾴσασθαι εἰκὼν γε εἶναι, οὐδὲ χρημάτων ἀφαιρέσει ἐπιθῆται· ἐς δὲ βαρβάρους οὐδὲν ὅ,τι καὶ πρᾶξαι οἷός τε ἐγένετο, ἐπεὶ οἱ τὰ σκυθῶν πολέμια ἦν. ὅπη τοῦτον τὴν ἰωαννίλιον θεοδόσιος ὁ ἀρκαδίου σφᾶν πολλῷ πέμψας,

* ἐπὶ γαλλίας

* ἐυπερίας.

μασι δὲ ἅπασιν ἐλλήνισεν ἐκ πάσης εὐρώπης. Ε, τό γε κεφάλαιον, ἐν ῥώμῃ τῶν τε δημοσίων, τῶν τε ἰδίων οὐδενοῦν ὑστερίζοντες, ὅτι καλλίας ἐχώρησαν. τρέπω δὲ ὅτῳ ῥώμῃ ἀλλαρίχῳ εἶλεν, ἐγὼ δηλώσω. ἐπειδὴ χρόνῳ τι οἱ πολῖς ἐν τῇ ϖροπορείᾳ ἐτέτριπτο, ἀλλοσε ῥώμῃ ϖρὸς ἀλλαρίχ. χ. οὔτε βίᾳ, οὔτι που μηχανῇ ἄλλῃ, ἴσχυσε τὸ χωρίον ἑλεῖν· ἐπινόει πάσῃ. τῶν ἐν τῷ στρατῷ νεανιῶν, οὔπω γλυπασκόντων, ἀλλ' ἄρτι ἡβηκότων, τριακοσίους ὑπολεξάμῳ, ὥσπερ εὖ τὰ γειτόνια, καὶ ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν ἀρετῆς μεταπεισθῆναι ἠπίστατο, ἔφασκε μὲν αὐτοῖς κρύφα, ὡς σφίσι τῶν ἐν ῥώμῃ πατρικίων τινὰς, ἅτε δηλούσης οὔσι δηλῆσαι τῷ λόγῳ, δωρήσεσθαι μέλλοι. παρήγγελλε δὲ ὥστε, ἐπεὶ δὲ ἐν ταῖς ὑπάτων οἰκίαις πύκνοι γένωνται, πάντα τὰ πολλὰ καὶ σωφρονοῦσι ἐνδεικνυμένους ἅπασι ϖροθύμως ὑπηρετεῖν, ἅπερ αὐ αὐτοῖς ϖρὸς τῶν κεκτημένων ὑπακούσεσθαι ἤ. ἔπειτα οὐ πολλῷ ὕστερον, καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἕκτῃ, ἀμφὶ ἡμέραν μάλιστα μέσην, ἁπάντων ἤδη τῶν αὐτοῦ ληψομένων ὕπνον (ὡς τὸ εἰκὸς) μετὰ τὰ στέγα εἰρουμένων· ἐν πόλῃ ἅπασας τῇ σαλαρίᾳ καλουμένῃ ᾠκίσθαι, καὶ αὐτοῦ τε φύλακας οὐδένα ϖροσωθουμένους ἐξ ὑπαθρομῆς κτᾶσθαι, τάς τε πύλας ἀνοιγνύναι ὡς τάχιστα. ταῦτα ἐπαγγέλλας ἀλλαρίχ. τοῖς νεανίαις, πείσθεις αὐτίκα ϖρὸς αὐτοῦ ὃν ἐβουλήσ ἐπεμψε, δηλῶν, ὅτι ἀκαθεὶη μὲν αὐτοῦ τῆς ἐς τὸν σφῶν βασιλέα εὐνοίας· ἐσκέπτο δὲ τὸ λοιπὸν ἐνοχλήσει, τῆς τε ἀρετῆς καὶ πίστεως ἕνεκα, ἧς ἐς ἄγαν μεταποιεῖσθαι εἰσὶν ἔνδηλοι, ὅπως τὰ αὐτοῦ μνημεῖα ϖαρ' ἀσφαλοῖς τε καὶ ἀκαθέσι σώζοιτο· οἰκέτας ποτὲ δωρεῖσθαι βούλοιτο αὐτῶν ἕκαστον. ταῦτα σημήνας, καὶ αὐτοῦ νεανίας ἐκ ἐς μακρὸν στέλλας· συσκευάζεσθαι ἐς τὸ ἔφοδον αὐτοῦ βαρβάρους ἐκέλευε, φύρου τι αἰσθησιν ῥωμαίοις παρέχειν. οἱ δὴ αὐτοῦ τε λέγους ἄσμενοι ἤκουσαν· καὶ τὰ δῶρα ἐξαίφνης, ἐν πολλῇ ὑπαθρίᾳ ἐγένοντο· ἕκαστοι τῆς τοῦ βαρβάρου ὑπερβουλῆς ὄντες. εἴτε γὰρ νέοι τῷ ὑπερήτορι τοῖς κεκτημένοις εἶναι, τὸ ὑπερβὸν ἀπεκρούοντο· τῶν τε στρατοπέδου οἱ μὲν ἤδη ἐξαναστήσεσθαί τε καὶ ἀβλαβέντας τῷ ϖροπορείᾳ ἐφαίνοντο· οἱ δὲ, ὅσον οὔπω, ταὐτὸ τοῦτο ϖοιήσειν ὑπέσχοντο. ἐπεὶ δὲ ἡ κυρία παρῆν· ἀλλαρίχ. μὲν ἅπαν ἐξεπαλίσας τὸ στράτευμα ὡς ἐς τὸ ἔφοδον ἐν ϖροαστείῳ εἶχεν ἄγχιστα πύλης τῆς σαλαρίας, ἐνταῦθα γὰρ ἐστρατοπεδεύκει τῆς πολιορκίας κατ' ἀρχὰς ἔτυχε· ξύμπαντες δὲ οἱ νεανίαι καιρῷ τῆς ἡμέρας τῷ ξυγκειμένῳ, ὡς ταὐτὸ δὴ τὸ πύλῃ ῥωμῇ, αὐτοῦ τε φύλακας, ὃν τῷ αἰφνιδίου ἐπελθόντες, * ἀπέκτειναν· πύλας τε ἀνακλίναντες κατ' ἐξουσίαν, * ἅπαντα ἐς στενάν. ἀλλαρίχόν τε καὶ τὸ στράτευμα τὴν πόλει ἐσῆξαντο· οἱ δὲ τοὺς τε οἰκίας ἐνέπρησαν, αἱ τῆς πύλης ἄγχιστα ἦσαν. ἐν αἷς ἓω καὶ ἡ σαλευσίου, τῶ ῥωμαίοις τὸ παλαιὸν τὸ ἱερίαν χαλεψαντος· ἧς δὴ τὰ πλεῖστα ἡμίκαυτα καὶ ἐς ἐμὲ ἔσηκε. τὸ τε πόλιν ὅλον ληϊσάμενοι, καὶ ῥωμαίων αὐτοῦ πλείονας διαφθείραντες, ϖόσω ἐχώρουν. τότε λέγουσιν ἐν ραβέννῃ ἀνωρίῳ τῷ βασιλεῖ τῶν τινὰ δύνευχον δηλοῦσθαι ὀρνιθομόμον ἀγγεῖλαι, ὅτι δὴ ῥώμη ὀπόλωλε. καὶ τὸν ἀναβοήσαντα φᾶναι, καί τι ἐναγχ. ἐδηδόκει ἐκ χειρῶν τῶν ἐμῶν· εἶναι γὰρ οἱ ἀλεκτρύονα ὑπερμεγέθη, ῥώμῃ ὄνομα. καὶ τὸν μὲν δύνευχον ξυνέντα τῷ λόγου, εἰπεῖν· ῥώμῃ τὴν πόλιν ϖρὸς ἀλλαρίχου ὀπόλωλέναι. ἀνενεγκόντα δὲ τὸν βασιλέα ὑπολαβεῖν, ἀλλ' ἔγωγε, ὦ ἑταῖρε, ῥώμῃ μοι ὀπόλωλέναι τὴν ὄρνιν φήθην. τοσαύτη ἀμαθία τὴν βασιλέα τῶν ἔχεσθαι λέγουσι. ἵνες δὲ οὐχ ἅτω ῥώμῃ ἀλλαρίχῳ ἁλῶναι φασιν: ἀλλὰ ϖρόβλω γυναῖκα, πλούτῳ τι καὶ δόξῃ ὑπερφανεστάτω μάλιστα ὄντα, οἰκεῖραι μὲν λιμῷ τε καὶ τῇ ἄλλῃ κακοπαθείᾳ διαφθειρομένης ῥωμαίης, οἵ γε καὶ ἀλλήλων ἤδη ἐπέσιτο· ὁρῶντα δὲ ὡς ϖάσῃ αὐτοῦ ἐλπὶς ἀκαθὴς ὑπιλελοίπει, τὰ τε ϖεζομαῖ καὶ λιμένος ἔχομένη ϖρὸς τῶν πολεμίων τοῖς οἰκέταις ἐγκελεύσασθαι νύκτωρ ἀνοιγνύναι τὰς πύλας. ἐπειδὴ δὲ ἀλλαρίχ. ἐκ ῥώμης ἐξανίστατο ἐμιλλεν, ἄθαλον τῶν τινὰ δυπατευδῶν, βασιλέα ῥωμαίων ἀνεῖπε· ἀθηθίμῳ. αὐτῷ τότε διάδημα, καὶ τἄλουργίδα, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐς βασιλικὸν ἀξίωμα ἦκεν. ἔπραττε δὲ ταῦτα, ὡς ϖαλυσαν μὲν τῆς βασιλείας ὀνόμ-

που ϖεϊσθη. ἐς ὀσθὲν ἡμερῶν δηϊκει οὐχ ἧσσον ἢ ποτ' ἄρων. ποσώτη μὲν ἡ ῥωμαίων ἀρχὴ κατά γε τὸν παλαιὸν ἐγένετο χρόνον. ἐπίδαλλε δὲ τῷ μὲν τὸ τῆς ἐσπερίας ἔχοντι κράτ@. λιβύης τε πολλῆς διήκοντα ἐς ἑνενήκοντα ὀσθὸν ἡμερῶν· ποσῶν γὰρ τὸ σκασθείρων ἐς τὰ ὄρια τῆς ἑω λιβύη τριπλεως ἐστίν. ἐν δὲ δὴ τῇ ἠρώπῃ πεντε καὶ ἑβδομήκοντα ὀσθὸν ἡμερῶν ἔλαχε. ποσώτη γὰρ ἡ ἀπ' ἄκρας τῶν ἡρακλείους σηλῶν ἐς κόλπον τὸν ἰόνιον τυγχάνει οὖσα. ϖεϱισθείη δὲ αὖ τις καὶ τὼ τὸ κόλπου ϖεῖσθον. βασιλεὺς δὲ ὁ τῆς ἕω ἡμερῶν ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν ὀσθὸν ἐκληρώσατο ἀπ' ἄκρας τῶν κυρίως ὀρίων, τῆς ἐν λιβύῃ μέχρι ϑπισθάμου· ἡ ϖεὸς αὐτῷ τῷ ἰονίῳ κεῖται κόλπῳ, σὺν ῥάχιον πανυ καλουμένη. καὶ ἐστ ἀμφὶ τὸν εὔξεινον πόντον, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται, ὑπὸ ῥωμαίοις ἐστί. μιᾶς δὲ ἡμέρας ὁδὸν ἐς δέκα καὶ διακοσίους σταδίους, ὅσον ἀθλώδη μεταξὺ δέ ἐστιν. οὕτω μὲν ἤπειρον ἑκατέρων οἱ ῥωμαίων αὐτοκράτορες διήλοντο σφίσι. τῶν δὲ δὴ νήσων, βρεττανία μὲν ἡ ἀπὸ τῶν ἡρακλείων, νήσων ἁπασῶν μεγάθει ϖρὸς πολὺ οὖσα, μετὰ τῆς ἑσπερίας (ὡς γε τὸ εἰκὸς) ἐπάπτου μοίρας· ἐντὸς δὲ αὐτῶν ἕδουσι, ὥσπερ ἐν ϖροκοντίδι τῇ μετὰ τὸν ὠκεανοῦ ἐς βολὴν ἐν θαλάσσῃ κειμένῃ, ἐς ἑπτὰ ἡμερῶν ὁδὸν μάλιστα διήκουσα. καὶ δύο ἀμφ' αὐτὸν ἕτερα, μαιόρικά τε καὶ μινόρικα ὀνομαζόμενα. τῶν δὲ κατὰ θάλασσαν νήσων ἑκάστῃ θατέρῳ τῶν βασιλέων ἐπέβαλλεν, ὡς αὐτὴ ἐντὸς που τῶν ἐκείνου ὁρίων ξυνίβαινε κεῖσθαι. ἐνωρίου δὲ τὸν [ϖρὸς ἡλίου δυσμαῖς ἔχοντ@. βασιλέα βαρβαροι τὸν] ἐκείνου κατέλαβον χώραν. οἵ τινες δὲ, καὶ ὅτῳ τρόπῳ· λελέξεται. γοτθικὰ ἔθνη πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ϖρότερόν τε καὶ νυνὶ ἐστί. τὰ δὲ δὴ πάντων μέγιστά τε καὶ ἀξιολογώτατα, γοτθοί τε εἰσι καὶ βανδίλοι, καὶ ὀυισιγοτθοι, καὶ γηπαιδες· πάλαι μὲν τοι σαυρομάται καὶ μελάγχλαινοι ὠνομάζοντο. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ γοτθικὰ ἔθνη ταῦτ' ἐκάλουν. οὗτοι ἅπαντες ὁμοσαμεν ἀλλήλων διαφέρουσιν, ὥσπερ εἴρηται, ἄλλῳ δὲ τῶν πάντων οὐδενὶ διαλλάσσουσι. λόγοι γὰρ ἅπαντες τὰ σώματά τε εἰσι, καὶ τὰς κόμας ξανθοὶ· ὑμῆκες τε καὶ ἀγαθοὶ τὰς ὄψεις· καὶ νόμοις μὲν τοῖς αὐτοῖς χρῶνται, ὁμοίως δὲ τὰ ἐς τὸν θεὸν αὐτοῖς ἤσκηται. τῆς γὰρ ἀρείου δόξης εἰσὶν ἅπαντες, φωνή τε αὐτοῖς ἐστὶ μία, γοτθικὴ λεγομένη· καί μοι δοκοῦσιν ἐξ ἑνὸς μὲν εἶναι ἅπαντες τὸ παλαιὸν ἔθνους, ὀνομασί δὲ ὕστερον τῶν ἑκάστοις ἡγησαμένων διακεκρίσθαι. οὕτω@ ὁ λιὼς ϖοταμὸς ἴστρον ἐκ παλαιοῦ ὤκισεν. ἔστι τε γηπαιδες μὲν τὰ ἀμφὶ σιγγηδόνα τε καὶ σίρμιον χώρια ἔχον, ἐντὸς τε καὶ ἐκτὸς ϖοταμοῦ ἴστρου, ἔνθα δὴ καὶ ἐς ἐμὲ ἵδρυνται. τῶν δὲ δὴ ἄλλων ὀυισιγοτθοι μὲν ἐνθένδε ἀναστάντες, τὰ μὲν ϖρῶτα ἐς ξυμμαχίαν ἀρκαδίου βασιλέως ἀφίκοντο: [* οἱ δὲ] χρόνῳ δὲ ὕστερον (οὐ γὰρ εἴδεσαν βαρβάροις ἐνδιαιτᾶσθαι ἢ ἐς ῥωμαίους πίστις) ἠξίωσαν αὐτοῖς ἀλλαρίχῳ, ἐς ὃν βουλοῖτο ἑκατέρῳ βασιλέων ἐτράποντο. [ἐκ θρᾴκης τε ἀρξάμενοι, ξυμπάσῃ ἠρώπῃ ὡς πολεμίᾳ ἐχρήσαντο.] βασιλεὺς δὲ ὠνώρ@. ϖρότερον μὲν ἐν ῥώμῃ καθῆστο, οὐδενὶ ὅ, τι καὶ πολέμιον ἐνῆν ἔχων, ἀλλ' ἀγαπῶν, οἶμαι, ἑῷ τινι αὐτὸν ἐν τοῖς βασιλείοις ἡσυχάζειν ἐάᾳ: ἐπεὶ δὲ σὺν ἄπαθεν οἱ βάρβαροι ἀλλὰ που ἐν ταυλαντίοις εἶναι φρατῷ μεγάλῳ ἠγγέλλοντο· καταλιπὼν τὰ βασίλεια, οὐδενὶ κόσμῳ ἐς ῥάβεναν φεύγει, πάλιν ἐχυρὰν ἐς αὐτόν που λήγοντα κειμένῳ τὸν ἰόνιον κόλπον. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ φασιν αὐτὸν σὺν βαρβάρους ἐπαγαγέσθαι, σάσιος αὐτῷ ϖρὸς τῶν ὑπηκόων γεγενημένης· ἐμοὶ μὲν οὐ ϖιστὰ λέγοντες, ὅσα γε τὸ τοῦ ἀνθρώπου σκολιζέσθαι ἦθ@. οἱ δὲ βάρβαροι, ἐπεὶ οὐδενὶ σφίσιν ἀπέκειτο πολέμιον, γίνονται ὁμότιμοι ἀνθρώπων ἁπάντων. πόλεις τε γὰρ, ὅσας εἶλον, οὕτω κατεργάσαντο, ὥστε οὐδενὶ εἰς ἐμὲ αὐτοῖς ὀπολείλειπται γνώρισμα, ἄλλως τε καὶ ἐντὸς τοῦ ἰονίου κόλπου, πλὴν γε δὴ ὅτι πύργος ἕνα ἢ πύλη μία, ἤ τι τοιοῦτον αὐτοῖς ϖεῖσθαι ξυνίβη· σὺν τε ἀνθρώπους ἅπαντας ἔκτεινον, ὅσοι ἐγένοντο ἐν ποσίν, ὁμοίως μὲν ϖεσβύτας, ὁμοίως δὲ νέους. οὔτε γυναικῶν οὔτε παίδων φειδόμενοι. ὅθεν εἰκὸς καὶ νῦν ὀλιγανθρωπον τὴν ἰταλίαν ξυμβαίνει εἶναι. χρήμασι.

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΤΗΣ ΠΡΩ-
ΤΗΣ ΤΕΤΡΑΔΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤ'
ΑΥΤΟΝ ΟΚΤΩ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ηγ'.

Ομῶ σωῦ μηδικὸς πόλεμος ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἐς τὸν ἐτελεύτα. ἐγὼ δὲ ὅσα ἐς τε βανδίλους καὶ μαυρουσίους αὐτῷ ἤρχασεν, φράσων ἔρχομαι. λελέξεται δὲ πρῶτον, ὅθεν ὁ βανδίλων στρατὸς τὴν ῥωμαίων ἐπέσκηψε χώρα. ἐπεὶ δὴ γιζέριχος ὁ ῥωμαίων αὐτοκράτωρ ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνισε, ἀνὴρ δίκαιος ἐν τοῖς μάλισα γεγονὼς, καὶ ἀγαθὸς τὰ πολέμια· διεδέξαθο αὐτὸν τὴν βασιλείαν ἄμφω τὼ παῖδε, ὁ μὲν * ὁ νεώτερος. * διῆρητο δὲ ὧδε τὸ ῥωμαίων κράτος, ἄνωθεν ὁπότε κωνσαντίνου καὶ τῶν αὐτοῦ παίδων. ὃς τὴν βασιλείαν ἐς βυζάντιον μεταθέμενος, μείζω τε τὴν πόλιν καὶ πολλῷ θᾶσσον φανερὰν κατασησάμενος, ἀπ' αὐτοῦ ἀφεῖτο προσαγορεύεσθαι. ἐπελαμβάνετο μὲν κύκλῳ τῆς γῆς οἰκειοῦσθαι, ἡ ξύμπασαν, ἢ τὴν πολλὴν· οὐ γάρ πω σαφὲς ἦν ἀμφ' αὐτῷ ἔσεσθαι: χίζει δὲ ταύτῃ δίχα ἐς ἠπείρους δύο ἐκροή τις ἀπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἑσπέριον εἰσβάλλουσα μοῖραν. καὶ ταύτην δὴ ποιουμένη τὴν θάλασσαν, ὁπὸ μὲν δεξιῶν μὲν δεξαμένη, ἐς αὐτὴν δὲ τὴν μαιῶτιν διήκουσα λίμνην, ταύτην τῶν ἠπείρων, ἄτερα μὲν ἐν δεξιᾷ ἐς πλέον τὴν θάλασσαν, μέχρι καὶ ἐς τὴν λίμνην, ἀσία κέκληται: ὁπότε δὲ ἀριστερῶν καὶ τῆς ἑτέρας τῶν ἡρακλείους στηλῶν, ἃ πρὸν καλοῦσι τὸ ἐκείνη φρούριον οἱ ἐπιχώριοι, λέφθ πινῶν ἐπὰ [φαινομένων ἐνταῦθα. τὸ γὰρ στόμα ἐπὰ] τῇ λατίνων φωνῇ δύο σταδίω. ἡ δὲ αὐτὴ πέρας αὐτῇ ξύμπασα δύο ἠπείρω ἐκλήθη. καὶ ὁμὲν ταύτῃ πορθμὸς, τέτταρσι καὶ ὀγδοήκοντα σταδίοις μάλισα ἤπειρον ἑκατέραν διείργει· τὸ δὲ ἐντεῦθεν πελάγεσι μεγάλοις ἀλλήλαιν διέχετον μέχρις ἐλλησποντου. ταύτῃ γὰρ ξυνίασιν αὖθις ἀμφὶ σηστόν τε καὶ ἄβυδον· καὶ πάλιν ἔν τε βυζαντίῳ καὶ καλχηδόνι μέχρι τῶν πάλαι κυανέων λεγομένων πετρῶν, οὓς καὶ νῦν ἱερὰν ὀνομάζεται. ἐν τούτοις γὰρ δὴ τοῖς χωρίοις μίτρᾳ δίκασθαι τε, καὶ τούτῳ ἐλάσσονι, διείργεσθον ἀλλήλαιν: ὁπόσα δὲ τῆς ἑτέρας τῶν ἡρακλείους στηλῶν μέχρι ἐς τὴν ἑτέραν ἁλὸς τῆς ἠόνος ἰόντι, καὶ οὐ παρερχομένῳ κόλπον τε τὸν ἰόνιον καὶ τὸν εὔξεινον καλούμενον πόντον, ἀλλ' ἔκ τε * χαλκηδόνος ἐς βυζάντιον, ἔκ τε δρυοσσῶντος ἐς ἤπειρον τὴν αὐτοῦ πέρας καταίροντι, πέντε καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑξακοσίων ὁδὸς ἡμερῶν ἐστὶν ἀζώνῳ αἰδρί. τὰ γὰρ ἀμφὶ τὸν εὔξεινον πόντον, ὃς ἐκ βυζαντίου χωρεῖ ἐς τὴν λίμνην, ἅπαντα ἀκριβολογεῖσθαι, ἀμήχανα ἐοῖ· βαρβάρων τῶν ὑπὲρ ποταμὸν ἴστρον, ὃν καὶ δανούβιον καλεῦσι, ῥωμαίοις βατὴν ἧκιστα ποιουμένων τὴν ἐκείνη ἀκτήν· πλὴν γε δὴ ὅτι ἐκ βυζαντίου μὲν ἐς τὰς ἴστρου ἐκβολὰς ἡμερῶν ἐστὶν ὁδὸς δύο καὶ εἴκοσιν, ἅσπερ τῇ εὐρώπῃ λογιζομένους ἐνταῦθα προσήκει: κατὰ δὲ τὴν τῆς ἀσίας μοῖραν, εἴη δ' ἂν ἐκ χαλκηδόνος ἐς ποταμὸν φᾶσιν, ὃς ῥέων ἐκ κόλχων κάτεισιν ἐς τὸν πόντον, ἀνύεται τεσσαράκοντα ὁδὸς ἡμερῶν. ὥστε ξύμπασα [ἡ] ῥωμαίων θπικράτεια κατὰ γε τὴν ὁδὸν θαλάσσῃ ὁδὸν ἐς ἑπὰ καὶ τεσσαράκοντα καὶ τριακοσίων ἡμερῶν ξυίασι μέτρον: ἤν τις, ὅπερ εἴρηται, τὸν ἰόνιον κόλπον ἐς ὀκτακοσίους μάλισα σταδίους ἐκ δρυοσσῶντος διαπορθμεύηται. ἡ γὰρ ξ κόλ-

κου

* ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν δι. * τῶν αὐτοῦ υἱῶν δυσμῶν ἐκράτησε.

χαλκηδόνος.

χιλίοι, ἐπὶ ἐγγυτέρω τ̃ λαζικῆς ἰχάτων ἦλθον, ὧνπερ πάμπολὺ Φᾶσιν ἱσταμένη διαιροῦσα
ἄπαντας ἔνθεν τὸ κατ' ὀλίγους ἀεὶ ὀνεῖσα, ἐλαφίζοντα τὰ ἐκείνη χωρία. ὧν δὴ ὁ γοβάζης αἰσθόμενος, τῷ δαιμονίῳ ἐπιτίθεται βοηθῶν ἐσπίπτει ἀπροόπτως: φάσιν γὰρ σφίσι σὺν πολεμίους κακόν τι μέγα δυνατὸς ἔσεσθαι. ὁ δὲ κ̃ τῶν ἐναντίων ἐπειρᾶτο τῷ ῥωμαίων στρατῷ βλάπτειν ἦν, ἐς ἀριστερᾶ ἔχων πάμπολὺ Φᾶσιν. ἕως ἐς * χώραν ἀφίκετο, ἵνα δὴ οἱ λαζοὶ ἱστάμενοι διαιροῦντο ἐς τὴν ἤπειρα ᾗ πάμπολὺ ὄχθη. ἐτύγχανε δὲ πρώτη ὁ Φᾶσις διαβατὸς ὤν. ὅπερ ῥωμαῖοι μὲν ἧκιστα ἐν πείρᾳ, ἀπειρία τῶν ἐκείνη χωρίων, ὡς ἦκιστα ἐπιστάμενοι. λαζοὶ μὲν τι ἐξεπιτήδειοι ὄντες, ἐς αὐτὸν διέβησαν ἐξαπιναίως, καὶ ἀναμίγνυνται τῷ ῥωμαίων στρατῷ. πέρσαι δὲ αὖθις χιλίους τ̃ ἐς σφίσι δοκίμων ὁπλιζάμενοι. ἐπέμψαν, ὡς μή τις ὅλῃ τὸ στρατόπεδον κακουργήσων ἴοι. ὧνπερ δύο ὅλῃ κατασκοπὴ ἐσπρήσαντες, καὶ ὧνδε δόξαν ἐς σὺν πολεμίους ἐμπεπλωκότες, τ̃ πάντα λόγον ἐσήγγειλαν. διὸ δὴ ῥωμαῖοί τε καὶ λαζοὶ τῆς χιλίοις ἐξαπιναίως ἐπέθεντο. οὐδείς τι αὐτῶν διαφυγεῖν ἔσχεν: ἀλλ' οἱ μὲν πολλοὶ διεφθάρησαν, τινας δὲ αὐτῶν καὶ ζωγρήσαντες οἵ τε ἀμφὶ γοβάζην καὶ δαγισθαῖον, τί τε μέγιστον ᾗ μηδὲν στρατὲ, καὶ τὸ τῆς ὁδῦ μῆκος μαθεῖν ἔχυσαν. καὶ ὅπη πῃ αὐτῆς τὰ παρόντα ἔχοι. ἔφασαν οὖν πάντα τῷ στρατῷ ἐπ' αὐτὸν ἥξειν. διαβεβηκέναι, ὅπως πάρεσται σφίσι τ̃ νυκτῶν ὅλῃ πίσυνοι σφίσι. πεντακισχίλιοι δὲ καὶ μύριοι ἦσαν. οἱ μὲν ἂν πέρσαι πολέμιον ἤδεσαν ἐν ᾧ ἔχοιεν μακρὰν τινα ὕπνον ἐκβεβυδότα. τόν τε γὰρ ποταμὸν διαπορευτὸν ὧντε εἶναι. καὶ σὺν χιλίους. ἡδέως σφίσιν ἐπαναπαύσεσθαι, ὅλῃ μακρότατόν τε ἐδῷ εἶναι. ῥωμαίους δὲ αὖ πῆς ἐλαζοὶ ὄρθριοι βαθεῖ * ἀναστήσεσθαι ὅλῃ πίσυνοι. σὺν μὲν ἐπ ὕπνον αἱρεσιμώτους εὗρον, σὺν δὲ ἄρτι ἐξ ὕπνου ἐγηγερμένους, καὶ γυμνὰς ὅλῃ τ̃ σωμάτων κεκμῶτας. διὸ δὴ αὐτῶν ἡδέως ἐς ἀλκὴν ἰδὰν ξυνηνέχθη: ἀλλ' οἱ μὲν πλεῖστοι καταλαμβανόμενοι ἔθνησκον, τινὰς δὲ καὶ ἐζώγρησαν οἱ πολέμιοι. ἐς δὲ καὶ τῶν ἐς χόντων ἵνα τι τύχηκεν ὂν ἐλίγοι δέ τινες ἐς σκότον διαφυγόντες, ἐσώθησαν. τί, τι στρατόπεδον ῥωμαίων καὶ λαζοὶ αἱρεῦσι, καὶ τὰ σημεῖα πάντα. ὅπλα τε πολλὰ καὶ [χρήματα μεγάλα ἐλήϊσαντο. καὶ ἵππων τε καὶ ἡμιόνων μέγα lu] χρῆμα. ὅλῃ μακρότατον δὲ τὴν δίωξιν ποιησάμενοι, καὶ ἐς ἡσυχίας πόρρω ἀφίκοντο. ἔνθα δὴ καὶ ἄλλοις πῃ πέρσῶν ἐντυχόντες, πολλοὺς ἔκτεινον. οὕτω μὲν ἐκ λαζικῆς πέρσαι ἀπήλλαξαν. ῥωμαῖοι δὲ καὶ λαζοὶ τάττι ἄλλα ὅλῃ πεπήδηκα, καὶ ἄλδρα πάμπληθῆ ἐσπεσόντα εὑρέντες, ἅπαντα ἔκαυσαν. ἅπερ ἐξ ἡσυχίας οἱ βάρβαροι ἐπηγάγοντο, ἐφ' ᾧ ἐς πέρσας ἐκνομίσαντο. λαζῶν τε πολλοὺς ἐλίποντο ἐν τῷ στενῷ, ὡς μηκέτι πέρσαις ἐς πέρσας τὰ ὅλῃ πεπρᾶχθαι ἐκνομίζοιεν δυνατὸν εἶη. ξυό τε τῇ ἄλλῃ λείᾳ καὶ τῆς αἰχμαλώτοις * ἀνέρασον. καὶ τίπερτον ἔπος ἐτελεύτα ῥωμαίοις τῆς ἐς πέρσας ἐκεχειρίας, τρίτον καὶ εἰκοσὸν ἔτος ἐσυσίαν ἐβασιλίως τῷ αὐτοκράτορα δρχῶ ἔχοντος. ἰωάννης τὸ δὲ καππαδόκης ἑαυτῷ πρότερον βασιλεῖ ἐς βυζάντιον μεταπεμφθεὶς ἦλθε: πλοικάδι γὰρ χειμῶνος τῇ βασιλίδι ἐπιγένετο ἡ πόλις ἡμέρᾳ τῷ βίου. τῶν μὲν τι πρόσθεν ἀξιωμάτων ἀπασώσασθαι οὐδ' ὁ, τιοῦν ἔχει, ἀλλ' ὅλῃ τῆς ἀκουσίου τιμῆς ἱερεὺς ἔμενε· καί τι φαυτάσματα τῷ ἀνθρώπῳ ἐγγένοιτο πολλάκις, ὡς ἐς βασιλείαν ἀφίξεται. φιλεῖ γὰρ τὸ δαιμόνιον, ὅπερ ἐς σὺν ἀνθρώπους ὠραΐζεσθαι πέφυκεν, ἀεὶ μειζόνων τι καὶ ὑψηλοτέρων ἐλπίδων κρεμᾶν· οἷς δὴ οὖν ὅλῃ * στρᾶς φύσεως τῷ ἀνδρὶ ἐσκαίνα ξυμβαίνει. καὶ τούτῳ γοῦν τῷ ἰωάννῃ ἄλλας τε πολλὰς τεραστλόγοι φαυτάσεις ἐς ἀεὶ προῦλεγον, καὶ ὡς * χρῶ αὐτὸν τὸ τῶ αὐγούστου ἀμπίσχεσθαι χρῆμα, ὧν δὲ ἐς ἐν βυζαντίῳ ἱερεὺς, αὔγουστος ἔνομα, ὃς δὴ τῶν κειμηλίων ᾗ τ̃ σοφίας ἱερᾶ φυλακὴν εἶχεν. ὧπερ τίνων ἰωάννης ἐπιθριξάμενος τ̃ ἱερωσύνης ἠξίωτο βίᾳ, ὑ γὰρ ὧν αὐτὸ ἑαυτὸς ἱερᾶ πρέπειν. τούτῳ δὴ ᾗ αὐγούστῳ, ἐγγύς πῃ ὄντες, τότε φαινόλιν καὶ τὸν χιτῶνα ἐνδιδύσκεσθαι τοὺς τ̃ τῷ ἔργῳ ἐφεστῶτων ἐκάλεσαν. ἐς τοῦτό τι αὐτῷ ἀπεκλήθη, οἶμαι, ἡ προῤῥησις.

Πέρσῶν φάσματα διαφθάρεν.

* ἀναστήσεσθαι

* ἀνέρασον

Τέλος τῆς ἱστορίας τῆς περσικῆς.

ΠΡΟ-

Digitized by Google

της. ἡσυχῇ ἔμελλον: ῥωμαῖοι δὲ ἀμφὶ τὸ τεῖχος διώρυχα ἐν χώρῳ ὀλίγῳ πεποίηντο, ἔστι τοῦ τῆς περιβόλου εὐθὺς ἔσπερ. ἀλλὰ ξυνέβη τότε δὴ τῷ χώρῳ ἐσπὶς εἶκημα εἶναι μέγιστον τῇ περιβόλῳ διεργάσασθαι. ὃ δὴ ἐξικνεῖται ἐς τὸ πεπλωκὸς ἐφεξῆς ἕλος· καὶ αὐτὶ τοῦ τείχους πολιορκημένους ἡγούμενοι, ἐν τῷ ἀσφαλεῖ οὐδέν τι ἧσσον αὐτοὺς καθίστη. ἔστιν ὅπου ῥωμαίους ξυνεπεσεῖν ἀδαμῆ ἔχειν. εὖ γὰρ εἰδότες ὡς αὐτὸ δὴ τοῦτο ἐργαζόμενοι ἐτέρωθι, τῷ πόλιν ῥᾷστα αἱρήσουσιν, ἐνέλπιδες πολλῷ ἔτι μᾶλλον ἐγίνοντο. διὸ δὴ δαγισθαίους βασιλεῖ μὲν τὰ ξυνωμοσμένα ἐδήλου, ἄθλα δέ οἱ τῆς νίκης ἐς χρυσοχοΐην εἶναι προύτεινε, σημήνας ὅπως δὴ αὐτόν τε καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν αὑτοῦ χρῷ βασιλικὰ δωρήσαιτο· πέτρας γὰρ αἱρήσειν ἀπόλλῳ ὕστερον. τέρατα μὲν ἄρα ῥωμαίοις τε καὶ τζάνοις καρτερώτατα τοιαῦτα ξυνεπεσεῖν, ἐς δόξαν ὑφίστατο· καίπερ οἱ λόγοι ὑπολελειμμένοις ἐς ἄγαν. ἐπεὶ δὴ ῥωμαῖοι τοιαῦτα ξυνεπεσεῖν ἐδόκουν, ὅτι τὸ διορύσσειν αὐθις ἐτράποντο, ἐς τόνδε τὸ τοῦ ἔργου τοῦτο ἀφίκοντο, ὡς μηκέτι ἐπ' ἐδάφους τὰ τοῦ περιβόλου χαμήλια εἶναι, ἀλλ' ὅτι κεφαλῆς ἐκ τοῦ ὅτι πλεῖστον ἑστάναι· πιστόμενα, ὡς τὸ εἰκός, αὐτίκα δὴ μάλα. καὶ ἐμοὶ μὲν δαγισθαίους εὐθὺς ἦλθε πῦρ τοῖς χαμηλίοις ἐνάψαι, οἴεσθαι εὐτυχὲς σφίσι τὴν πόλιν ἁλῶναι· νυνὶ δὲ τοὺς ἐκ βασιλέως καρδοκοῦντας ἐλπίδας, μέλλων τε ἀεὶ καὶ τρίβων τὸν χρόνον, ἡσυχῇ ἔμελλε. ξύνοπτα μὲν οὖν ἐν τῷ ῥωμαίων στρατοπέδῳ ἐπεφάνητο τῇδε. μερμερόης δὲ ὅτι τοὺς ἱβηρίας ὄρους παντὶ τῷ μήκει στρατῷ * ἤμειψε, πρόσω ἐχώρει, πολλοὶ μὲν φάσιν ἐν δεξιᾷ ἔχων· ἀφὶ γὰρ τῶν ὅτι λαζικῆς χωρίων εἶναι ἀδαμῆ ἦλθε, τὰ μή τί οἱ ταύτῃ ἐμπόδισμα ὑπάρχοι πάσῃ. πέτρας γὰρ πόλιν καὶ πέρσας οὐδὲν ἐπαύετο ἀφασσόμενος ἐς ἀπουδὴν ἔχει· καί τι καὶ μοῖρά πῃ τῇ περιβόλῳ καταπεπόνηκε ἐξαπίνης. ἐμέρητο γάρ, ὥσπερ μοι ἔρητο· αὐδρὶς τῇ ῥωμαίων στρατῷ ἐς πυνθάνεται ἐθελούσιος ἐς τὴν πόλιν ἡγούμενος, βασιλέα ἐνεσινάσας αἰσθόμενον καλλίνικον. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν νισαΐας τις ἀρμάτων ἡνίοχος, ἰωαύνης ὄνομα, θωμᾶ υἱὸς, ἔσπερ γέζιλω ὀπάκλησιν ἐκάλει. οὗτος ὁ θωμᾶς πολλὰ τῶν ἀμφὶ τῷ λαζικῷ ἐχυρωμάτων ἐδάιμαπο, βασιλέως οἱ ἐπαγγέλαντος, καὶ τῶν ἐκείνῃ στρατιωτῶν ἡγεῖσθαι, ἔμφρων τὰ βασιλεῖ ἔδοξεν εἶναι. ὁ μὲν ἰωαύνης, πρεσβῶν σφίσιν ἐς χεῖρας ἐλθόντων, πληγεὶς αὐτίκα ξυὶ πῆς ἐπεμύησε εἰς τὸ στρατόπεδον αἰσχρῶς, ἐπεὶ οἱ οὐδεὶς τῶν ἐκ τοῦ ῥωμαίων στρατοῦ ἔπρος ἀμύνων ἦλθε· πέρσης δὲ αὖθις μιρράνης ὄνομα, ὅσπερ τοῦ ἐς πέτρα φυλακτηρίῳ ἦρχεν, ἀμφὶ τῇ πόλει θέσας, πέρσας μὲν πᾶσιν ἐπέστελλε, τῆς φυλακῆς ἐς τὸ ἀκριβὲς μᾶλιστα ἔχεσθαι· αὐτὸς δὲ θωμᾶ δαγισθαίου πελᾶς, θῶπάς τε καὶ ἀπατηλεὺς πεπόνητο λόγους, ὑδενὶ πόνῳ ὁμολογῶν ἐμοὶ πολλῷ ὕστερον ἐνδώσειν τῇ πόλει. ταύτῃ τὸ θωμᾶ προύσωθεν ἔχυσεν, ὡς μὴ ἐς τὴν πόλιν αὐτίκα τῷ ῥωμαίων στρατῷ ἐσπεσεῖν εἶναι. οἱ δ', ἐπειδὴ οἱ ἀμφὶ μερμερόην ἀφίκοντο ἐς τὸ στενὸν, ἐνταῦθα σφίσι τὸ ῥωμαίων Φυλακτήριον ὑπολωποδύτας ἐς ἑκατὸν ὄντας, καρπρῶς τε * ἠμύναντο, καὶ οὐδὲ τῆς εἰσόδου ἀπεπειρωμένους αὐτοῖς ἔλαθον, πέρσαι δὲ ἐδόκουν ὑπερχώρησαν, [ἀλλὰ οὐδὲ κτεινομένους ἀεὶ ἔπρεσκεδαννύμενοι πρόσω ἐχώρουν,] πάντα δὴ οἶνον τὸν ἄπαξ βιαζόμενοι. θησέως μὲν πέρσαι πλέον ἢ χίλιοι, κτείνοντες δὲ ῥωμαῖοι ἀπέπεσον· τῷ τε ὁμίλῳ σφᾶς βιαζομένῳ ὑπεχώρησάν τε, καὶ ἐς τὸ ἐκείνῃ ὀρῶν τὰς ὑπερβολὰς ἀναδραμόντες διεσώθησαν. ταῦτα δαγισθαῖος μαθὼν, αὐτίκα τῷ πρεσβεύσαντι διέλυσεν, οὐδὲν τῷ στρατῷ ὄπισθέν, ὅτι φᾶσίν τε ποταμὸν ἥλαυνε· καὶ οἱ ῥωμαῖοι ξύμπαντες εἵποντο, τὰ σφίτερα αὐτῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἀπολιπόντες. πέρσαι δὲ τὰ ποιούμενα καταδραμόντες, τάς τε πύλας αἴροντο· καὶ ἐπεξελθόντες, ἀμφὶ τὰς καλύβας τῶν πολεμίων ἦλθον, ὡς τὸ στρατόπεδον ἐξαιρήσοντες. τζάνοι δὲ (ὑδὲ γὰρ δαγισθαίῳ ὅπαστόμενοι ἔτυχον) ἐβοήθουν ἐνταῦθα δρόμῳ. τρεψάμενοί τε πόνῳ οὐδενὶ οὐδὲν πολεμίους, πολλοὺς ὄντας ναὶ πέρσαι μὲν οὖν φεύγοντες ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένοντο· τζάνοι δὲ ληϊσάμενοι τὸ ῥωμαίων στρατόπεδον, ἄθυς τῷ ῥιζαίῳ ἐχώρησαν. ἔνθεν δὲ ἐς ἀθλίως ἐλθόντες. ἀφὼ τραπεζοντίων ἐπ' εἶκα ἀπεκομίσθησαν· μερμερόης δὲ καὶ ὁ μήδων στρατὸς ἐνταῦθα ἦλθον ἡμέρᾳ μετὰ τῷ δαγισθαίῳ ὑπαγωγῇ ἐνάτῃ· οὗ δὴ ὑπολελειμμένης ἐκ τοῦ πέρσῶν Φυλακτηρίου τραυ-

ματίας

* ἤμειψε
* ἠμύναντο

οὖσαι, εἰ καὶ βαθεῖαι ὀπικαλοῦνται. ἐπειδὰν δὲ ὁ ποταμὸς οὗτος ἀφίκηται, ἵνα δὴ τῷ τε καύκασῳ καὶ ἰβηρίας τὰ ὅρια ἐστὶν· ἐνταῦθα ὀπιγνομένων οἱ καὶ ἄλλων ὑδάτων, μείζων τὸ εὖρος πολὺ γίνεται· καὶ φάσις αὐτὸ ὕστερα τὸ ἐνθένδε καλούμενον, φέρεται, ναυσίπορον γεγενημένον, ἄχρι ἐς τὸν εὔξεινον καλούμενον πόντον. οὗ δὴ οἱ καὶ τὰς ἐκβολὰς ξυμβαίνει εἶναι. καὶ αὐτοῦ ἐφ' ἑκάτερα λαζική ἐστιν. ἀλλ' ἐν δεξιᾷ μὲν ξύμπασα ὀπὶ πολλῶν ἡ χώρα πρὸς τῶν τῆδε ἀνθρώπων οἰκεῖται, μέχρι τῶν ἰβηρίας ὀρίων. κώμαί τε γὰρ αἱ λαζῶν πᾶσαι τῷ ποταμῷ ἔνεισι ἐνταῦθά εἰσι, καὶ πολίσματα ἐκ παλαιοῦ σφίσι πάντῃ πεπίλωται. ἐν τοῖς δὲ ἀρχαιόπολις ἰσχυρωτάτη ἔασι, σβαστόπολίς τε ἐνταῦθα, καὶ τὸ πιτιοῦς φρούριον ἐστὶ, σκαιόν τε καὶ ἐπιπαρὲς πρὸς τοῖς ἰβηρίας ὄρεσι. πόλεις μὲν δὴ τοιαῦτα ἐνταῦθά εἰσι· ῥοδόπολις καὶ
10. μοχθέρησις. τῶν δὲ ποταμῷ ἐν ἀριστερᾷ λαζικῆς μὲν τὰ ἕρματά ἐστι μέχρι ἐς ἡμέρας ὁδὸν ἀζώνῳ αἰθρί. ἔρημον δὲ ξυμβαίνει αὐθρώπων τὴν χώραν εἶναι. τοῦτον πρόσοικοῦσι ῥωμαῖοι τὴν χώραν, οἱ ποντικοὶ ὀπικαλοῦνται. ἐν μὲν οὖν τοῖς λαζικῆς ὄρεσι, ἔνθα δὴ αὐθρώποι ὐδαμῇ ᾤκηντο, πίτρας ἱστᾶσι βασιλεὺς τὴν πόλιν ἐν τοῖς καλ' ἡμὲ χρόνοις ἰδείματο· ὕπερ ἰωάννης, ὁ τζίβου ὀπικαλούμενος, τὸ μονοπώλιον κατασκάπτων (ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη) αὖθις τὴν ἀποστάσεως λαζοῖς γέγονεν. ἐκ δὲ πίτρας πόλεως ἰόντι εὐθὺς πρὸς αὔεμον νότον, οἱ ῥωμαίων ὅροι ἐκδέχονται· χωρία τε πολυανθρωπα ἐνταῦθά ἐστι, τό τε ῥίζαιον καλούμενον, καὶ ἀθηῶαι, ἄλλά τε ἄπια, μέχρι τραπεζοντίων. ἡνίκα μὲν ἂν ἐκήρυττον τὸ χοσρόῃ λαζοὶ, ὅσοι ποταμὸν ἀφαβάντες, τὸν τε φάσιν ἐνδεξιᾷ ἔχοντες, ἐς πίτρας ἦλθον. τῷ μὲν λόγῳ πρενοήσοντες, ὡς μὴ χρόνῳ τὴν πόλιν ἀφαρθμεύσαν ἀναγκάζωσι ποταμὸν φᾶσιν, ἢ
20. βιλέμμοι τὰ σφίσιν οἰκία πέρσας ἐνδείκνυσθαι. καίτοι δύσοδος πανταχόθι λαζική ἐστιν, ἐντός τε καὶ ἐκτὸς ποταμοῦ φάσιδος. σκόπιλοι γὰρ ὑπερφυεῖς ἑφ' ἑκάτερα τὴν χώραν ὄντες, στενωποὺς ὀπὶ μακρότατον ἐνταῦθα ποιοῦσι· κλεισούρας ἀλλοιοῦντας τὰς τοιαύτας ἐσόδους ῥωμαῖοι καλοῦσιν. ἀλλ' ἐπεὶ πάντα λαζικὴ ἀφύλακτος ἐτύγχανεν οὖσα, ῥᾷστα δὴ ἐς πίτρας ξὺν τοῖς ἡγεμόσι λαζοῖς ἐγένοντο πέρσαι. τοῦ δὲ ὁ γουβάζης μαθὼν τὰ πρασῶν ἔφοβον, τῷ βασιλεῖ ἐπέστειλε, πέμψαι μὲν τινας, οἱ φυλάξουσι τὸν στενωπὸν ἰσχυρώτατα, ὃς ἐκτὸς φάσιδος ποταμοῦ ἐστὶν τὸ μὲν πρὸ τοσοῦτον ὡς ἥκιστα λύειν, ἕως τοῦ τε πέτρας καὶ πέρσας ἔσω ἐνταῦθα ἐξελεῖν δύνωνται). αὐτὸς δὴ πάντα τῷ κόλχων στρατῷ ἐς τὰ λαζικῆς ἔχαπα ἦλθεν, ὡς τὸν ἐνταῦθα στενωπὸν ἀφυλάξων δυνάμει τῇ πάσῃ· ἐτύγχανε δὲ πολλῷ πρότερον ἀλανούς τε καὶ βεσσοὺς ἐς ξυμμαχίαν ἐπαγόμενος. οἳ πρὸ ὁμολόγησαν κεντηναρίων τριῶν οὐκ ἔσαν ἀδήνων λαζοῖς ξυμφυλάξειν τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ ἰβηρίαν ἄτω καταστήσαν αἰδῶν ἔρημον, ὡς μη-
30. δὲ πέρσας ἐνθένδε τὸ λοιπὸν ἴσαι σμικρὰ ἵστασθαι. ταῦτά τε σφίσι τὰ χρήματα βασιλέα γουβάζης ἐπέσχετο δώσειν. αὐτὸς μὲν οὖν αὐτοκρατορικῶν ἐς βασιλέα ἰσταμένων τὸ ξυγκείμενα· τοῖς τε βαρβάροις τὰ χρήματα ταῦτα ἐκέτευε πέμπειν, καὶ λαζοῖς ἄγαν κεκακωμένοις τὸν ψυχὴν πρόσθεν ἔνα. ἔφασκε δὲ καὶ οἱ αὐτῷ τὸ δημόσιον τὰς σωτηρίας ὀφείλειν ἑαυτῶν δίκα· ἐπεὶ ἐν τοῖς σιλεντηρίοις ἐν παλατίῳ ξωσόμενον, οὐδὲν κεκομισμένος ἐνθένδε εἴη, ἐξ οὗ δὴ ἐς γλῶ τὸ κολχίδα χοσρόης ἦλθε. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς ὀπιπλέσειν μὲν διενοεῖτο τὴν αὖτησιν· ὀπιγνομένης δὲ οἱ ἀχολίας πόνος, οὐκ ἐπιμελῶς καθήκοντι χρόνῳ τὰ χρήματα γουβάζης μὲν ἂν ταῦτα ἐποίει. δαγισθοῦς δὲ (λῦ γὰρ ἦς νεανίας, πόλεμόν τε διενεγκεῖν μηδενὶ ἀδαμῇ ἀξιόχρεως) τοῖς παροῦσιν οὐκ ὀπιτηδείως ἐχρῆτο. δέον ἂν ἀμέλει τὸν πλοῦν τῷ στρατῷ
40 ἐς τὸ στενωπὸν σῶλαι, ἔσχα δ' αὖ που καὶ αὐτὸν τῷ ἔργῳ ὠδαγμένος· ἐς ἑκατὸν ἄνδρας, ὥσπερ ἦν πάροιθεν ἀφαιρούμενον, ἐπέμψε μόνους· αὐτὸς δὲ πίτρας πολιορκῶν παντὶ τῷ στρατῷ, οὐδὲν ἦνυε, καὶ πρὸ τῶν πολεμίων ὀλίγων ὄντων. καὶ ἀρχὰς μὲν γὰρ οὐχ ἧσσους ἡ πεντακόσιοι καὶ χίλιοι ἦσαν. πρὸς ῥωμαίων δὲ καὶ λαζῶν ἐν χρόνῳ πολλῷ τεχνομαχήσαντες * τὰ βαλλόμενοι καὶ ἀρετὴν ὀπιδεικνύμενοι μάλιστα πάντων, ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, θνήσκουσί τε πολλοὶ, καὶ σφίσιν ἐς ὀλίγους κομιδῇ ὀπορεκρίθησαν ξυοίπερ. πέρσαι μὲν ἂν ἐς ὀπόγαιόν τε καὶ ὄρειαν ἐμπεπλωκό-

* βαλλόμενοί τε καὶ ἀ-

ἢ μῆνας δέκα καταρρίψας ἐς ῥωμαίων τὴν γῆν. τὰ μὲν τοίνυν δῶρα τῷδε [χοσρόῃ, ἥπερ ἔνθεσαν, καὶ χρήμασι βασιλεῖ ἔδοσαν· δι' ὧν οἱ] χοσρόης ἰουστινιανὸν βασιλέα ἠξίου, εἴ οἱ τὸ σῶμα ὑγιὲς πέρ ὡς ἄριστα ἔχοι; τοῦτον μὲν τοίνυν τὸν ἰσδιγουάν ἰουστινιανὸς βασιλεὺς μάλιστα πεισβείων ἁπάντων, ὧν ἴσμεν, ζωή τε πολλῇ φιλοφροσύνῃ εἶδε, καὶ ἀφ' ἡμῶν ἱκανῶς ἤκουσε: ὡς δὲ καὶ, νίκας δὴ αὐτὸν ἐν ἰσσῷ * βερδυκίωνα, ὅσπερ αὐτῷ ἑρμηνεὺς εἵπετο, ζωὸν αὐτῷ δὴ τὸν ἀβάδος κατέκλινε· πρᾶγμα οὐ πω γενὸς πρότερον ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου. ἑρμοφάνης γὰρ οὐδὲ τῶν νῦν καθεστώτων δεσποτῶν, μή τι γε δὴ βασιλεῖ, ὁμοτράπεζον γενέσθαι, οὐδείς πω εἶδεν. ἀλλὰ καὶ μεγαλοπρεπέστερα, ἢ κατὰ πεισθεντίνου, τὸν αὐδοβαρδῆνον ἐδέξατό τε καὶ ἀπεπέμψατο· καί πῃ ἐπ' αὐτοῦ ἔργῳ τῶν πεισθέως (ὥσπερ μοι εἴρηται) πεποιημένων. ἰὼ γάρ ἴις τίς τε σλαβηνῶν ἀφεμιδμήσατο, καὶ τὰ δῶρα, ὅσα ἐνθένδε κεκομισμένος ἰσδιγούνας τε. ἀπῆν ἔχετο· πλέον αὐτὰ καταστήσασθαι, ἢ ἐς χρυσᾶ κεντηνάρια σλίκα εὑρῆσθαι. τὰ μὲν οὖν τῆς ἐς σλάβας πόλιν ὁπηνικῆς τῷ χοσρόῃ ἐς τὸν ἔπλευσε. ἐς πλαζικιὼ πρῶτα μὲν ξύλα πω τῶν ἐπὶ ἐς λαζικιὼ ἐκομίσθη, πεμφθῆναι ἐς νηῶν ποίησιν ὁπηνίκα ἔχοντα ἔπεμψεν. οὐδενὶ φράσας ἐφ' ὅτῳ δὴ αὐτὰ πέμψειεν· ἀλλὰ τῷ λόγῳ μηχανᾶται ἐς πίτρας τῷ βεβέλῳ καταστήσασθαι, τῶν πω ἔστιν, ἔπεσθαι δὲ πρσῶν μαχίμους τριακοσίους ὁπλισάμενος, φάβριζόν τε, οὗπερ αὐτίους ἐπεμνήσθην, αὐτοῖς ὁπηνίκα· ἐνταῦθα στέλλει, ᾧ δὴ ἐπήγγελλε γυβάζου ὡς λαθραιότατα διαχρήσασθαι· τὰ γὰρ ἐνθένδε αὐτῷ μελήσειν, τὰ μὲν δὴ ξύλα πω τῶν ἐπὶ ἐς λαζικιὼ ἐκομίσθη, πειρωνόβηδα ἐξαπναίως ᾠόμενα, τὸν φρῶδαι ξυνίβη· φάβριζος δὲ σὺν τοῖς τριακοσίοις ἐς λαζικιὼ ἀφικόμενος, ἔπρασσεν ὅπως δὴ ἀμφὶ γυβάζῃ τὰ αὐτοῦ χοσρόῃ ἐπηγγελμένα ἐκτελοῖτο. ἐτύγχανε δὲ τῆς ἐν κόλχοις λογίμων, βαρσάνης ὄνομα, τῷ γυβάζῃ πρὸς κεκρουκωὼς, ἐς μίσος τί οἱ ἀπ' αὐτοῦ ἐμπεπωκὼς ἔχθος, καὶ ὡς ἥκιστα βαρσῶν τῷ βασιλεῖ ἐς ὄψιν ἥκειν. ὅπερ ἐπεὶ ὁ φάβριζος ἔγνω· τὸν βαρσάνην μεταπεμψάμενος, ἐκοινολογεῖτό τε, καὶ τὸν ἄπαυστα λόγον ἐξενεγκών, αἰσθήσεσθαι ἔφη αὐθημέρου ὅπη οἱ ὁπλιστέον εἴη ἐς τὴν πρᾶξιν ἰέναι. ἔδοξε τοίνυν σφίσιν ὅπη κοπῆς ἐκλευσαμένοις, φάβριζον μὲν ἐς πίτρας τῇ πόλει ᾠκείᾳ· μεταπέμψασθαι δὲ γυβάζην ἐς τοῦτο, ὅπως οἱ ἀγγέλοι ὅσα δὴ βασιλεῖ ἀμφὶ τῷ ξυνοίσοντι λαζοῖς δοκοῦντα εἴη. αὐτὸς δὲ βαρσάνης κρύφα τῷ γυβάζῃ ἐσήμηνε τὰ πρασσόμενα. διὸ δὴ γυβάζης ὧδε μὲν φάβριζον ἀδαμὴ ἦλθεν, ἐκ δὲ ἱμφασοῦς ἐς λόπισσιν εἶδεν. φάβριζος δὲ πίρσας μὲν τοῖς ἄλλοις ἐς πίτρα φυλακτηρίᾳ ἐπιμελεῖσθαι πάσῃ δυνάμει ἐπέστειλε, καὶ τὰ ἐς πολιορκίαν ὡς ἀσφαλέστατα ἐξαρτύεσθαι: αὐτὸς δὲ ξὺν τοῖς τριακοσίοις ἐπ' οἴκου ἄπρακτος αἰσχώρησε. γυβάζης δὲ αἰσθόμενος ἐς ἰουστινιανὸν βασιλέα τὰ παρόντα σφίσι, τὰ μὲν τὰ αὐτοῦ πίτρα πεπραγμένων λαζοῖς ἐδόκει συγγνώμῃ ἄνευ, ἀμυνεῖσθαι δὲ σφίσι δυνάμει τῇ πάσῃ ἀπελλαζομένους τὸ μήδων ἀρχῆς: οὐ γὰρ κατὰ μόνας διωρίσθαι κόλχας ὁπλιτεύσασθαι τὰ πρσῶν δύναμιν. πῶτα ἐπεὶ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς ἤκουσε· βεζαρὴς ᾠόμενος, αὐδοβας ἐπακοχιλίους, καὶ δαγιθαῖον ἄρχοντα, καὶ τζάνους χιλίους, ἐς ἐπικουρίαν λαζοῖς ἔπεμψεν. οἱ δὲ ἐς γῆν τὴν κολχίδα ᾠόμενοι, ἅμα λαζοῖς τε καὶ τῷ γυβάζῃ ἐσπρατοπεδευσάμενοι ἀμφὶ τὸν πίτρας βεβόλον, ἐς πολιορκίαν καθίσαντο. πρσῶν δὲ, τὰ ἐν τοῦτῳ ὄντων, καρπρώτεζα ἐκ τοῦ βεβόλου ἀμυνομένων· χρόνου τῇ προσοδρείᾳ πολὺ περίφθαι ξυνίβη: ἐπεὶ καὶ τὰ ἐδώδιμα ἐναπεθέμενοι σφίσιν οἱ πίρσαι διαφερῶς ἔπιπτον. τούτοις δὲ ὁ χοσρόης ξυμπροχωρήσας, σπατιὰ πολλῷ ὑπ' ἴππων τὰ καὶ πεζῶν ἐπ' αὐτοῦ ἔστιλεν, οἷς δὲ ἄρχοντα μερμερόλην ἐπέστησεν. ὅπερ ὁ γυβάζης αἰσθόμενος, τῷ τε δαγιθαΐῳ ὁπόσα βυλεύσαιμεν, ἐπεὶ τάδε ἔφασαν ὁ τοπαμὲς ἔξειν ἄγχιστά πῃ τοῦ τζανικῆς ὁρίων ἐν ἀριθμοῖσιν, οἳ δὴ ἀμφὶ τὸ φαράγγιον φίλωπες· καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐν δεξιᾷ ὅπῃ πλεῖσιν χωρεῖ, βραχύς τις ἰὼν, καὶ πόνῳ οὐδενὶ ᾠόμενος ἐσβατὸς ἅπασιν, ἄγει ἐς χῶρον· οὗ δὴ ἐν δεξιᾷ μὲν ἰσχυρὸν τὰ ὄρεα ἐστὶ, κατ' αὐτικρὺ δὲ πλατὺ ὀρυγὸ ὁ κάυκασος. ἐνταῦθα ἴδρυται ἄλλα τε πολλὰ, καὶ ἀλανοί τε καὶ ἀβασγοὶ φίλοι τὴν, χριστιανοῖς τε καὶ ῥωμαίοις φίλοι ἐκ παλαιοῦ ὄντες, ζῶσί τε, καὶ μετ' αὐτοῦ

εὖνεις,

ὅτ. ἡ ἐρα-
δενίωπα.

ἀλλήλους πολλῇ ἄχετο. ἔνθηλοί τε ἵβηρες ἦσαν, δυσμαχέτων τε τὸ ἰχυρόπαλον, καὶ νεωτερισμοῦ τε οὐ πολλῷ ὕστερον, λῶν ὢν τοῦ καιροῦ λαβέσθαι δύνασθαι εἶεν. καὶ πρὸς σφῶν τὸ λαζικὴν πρόσοικον ἀδήωτον μᾶλλον τοῖς πέρσαις ἐχέμεν εἰς ἀεὶ ἐσάγειν, ῥᾷον δὲ καὶ ἀσπονώτερον αὐτοῦ τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ ἐπιπέμψειν, ἰώμενοι αὐτοὶ βουλεύσασθαι εἴη. οὐ γὰρ ἄλλο οὐδὲν τῆς ἐς καυκάσῳ οἰκοῦσι βαρβάροις, ἢ ἐπιτείχισμα λαζικὸν εἶναι. μάλιστα δὲ πάντων κατὰ ξυνοίσειν πρὸς λαζικῆς ἐπικράτησιν ἤλπιζε πέρσης. ὅπερ δὴ καὶ ἐξ αὐτῆς ὁρμώμενοι, σμικρύνειν τὴν ἀδεινὴν πόνῳ, καταδέοντες καὶ πεζῇ καὶ ναυσὶ τὰ ἐπὶ τὸ εὔξεινον καλούμενον πόντον χωρία, καταδέκας μὲν καὶ τὰς αὐτῶν ἰχθυώρους χαλάτας καὶ βιθυνὰς ἐδουλώσαντο· ἐξ ἐπιδρομῆς δὲ βυζαντίους αἱρήσειν, ἀδεκὲς σφίσιν αὐτίκα πεπωκότες. τούτων μὲν δὴ ἕνεκα πρόσθεν εἴαζ χοσρόης λαζικὸν ἤθελεν, ἐπὶ λαζοῖς δὲ τὸ θαρσεῖν ὡς ἥκιστα εἶχεν. ἐπειδὴ γὰρ ῥωμαῖοι ἐκ τῆς λαζικῆς ἀνεχώρησαν, λαζῶν τὸ πλῆθος τῇ πέρσῃ ἀρχῇ ἐπικὼς ἤχθετο. μονότροπα γάρ, ὅπερ ἄλλοι ἴωνες, οἱ πέρσῃ εἰσὶ, καὶ τὰ ἐς δίαιταν ὑπερήφανα σκληροί. καὶ αὐτοῖς αἴ τε νόμοι δυσπρόσοδοί εἰσι πρὸς πάντων ἀνθρώπων, καὶ τὰ ἐπιτάγματα οὐδαμῇ ἀνεκπεφευγότως μὲν τι λαζοὺς καὶ διαφερόντως τὸ διάλαστον τῆς τιγνώμης ἀεὶ καὶ τῆς δίαιτης περιαλὺ διαφαίνεται· ἐπεὶ λαζοὶ μὲν χρῖσαι οἱ εἰσι πάντων μάλιστα, πέρσαις δὲ ἀπιναυτίας αὐτῶν τὰ ὡς τὸ θεῖον ἅπαντα ἔχει. χωρὶς δὲ τούτων, ἄλεσ μὲν τῆς λαζικῆς ἀδαμῇ γίνονται, εὐμιλῶ δὲ σίτῳ, οὐδὲ οἴνῳ, ἀδὲ ἄλλο ἀγαθὸν φύεται· ὁκόσοι δὲ ῥωμαίων τῶν θαλλίων ἅπαντα πᾶσι ναυσὶν ἐπεισέρχεται σφίσι. καὶ πῶτα οὐ χρυσίον τοῖς συμβάλλουσι πεσιέρμοις, ἀλλὰ σίδηρος τε καὶ ἀνδράποδα καὶ εἴ τι ἄλλο ἐς ταῦτα κατὰ πολὺ ῥᾳδιουργεῖν ξυμβαίνει. τοῦτο τὸ (ὡς τὸ εἰκὸς) ὑποκεκλεισμένοι, τὸ λοιπὸν ἠχαλλον. ὧν δὴ ὁ χοσρόης αἰσθόμενος, προῃρεῖτο ξυῶ τῷ ἀσφαλεῖ, πῇ τι ἐς αὐτὸν νεωτερίσειν, ἐς ἀπορίαν εἶχε. καὶ οἱ βελισαρίῳ ξυμφορώτατον ἔδοξεν εἶναι, γαβάζιν τὸν λαζῶν βασιλέα σκοπεῖν ὅπῃ τάχιστα πέμψαιμεν, λαζοὺς ἐνθένδε παιδήμοι ἀσκήσειν· οὕτω τε πέρσας καὶ ἄλλα ἄπλα ἔθνη ξυνοικεῖν ἐν ταὐτῷ τῇ χώρᾳ. ταῦτα χοσρόης βουλευομένῳ, ἰσθλογοῦσαν, ὡς δὴ πρεσβείᾳ ἐλεύσεται τῷ λόγῳ, ἐς βυζάντιον στέλλει· καὶ οἱ πέρσῶν ἀριστίνδην δοκιμάζομεν, πινδακοσίους ξυνέπεμψεν, ὅπως ἑλὰς σφίσι· ἡνίκα μὲν ἐς πόλεμον ἄρας, ἐς οἰκίαις δὲ κατακλῦσαι πολλαῖς, ταύτας τε νύκτωρ ἀπάσας ἐμπρῆσαι. καὶ ῥωμαίων ἀμφὶ τὸ πῦρ τῦτο ἠχολημένων, ὡς τὸ εἰκὸς, ἁπάντων· αἰσιγνώσαι μὲν τὰς πύλας εὐθὺς, τῇ δὲ πόλει τὸ ἄλλο πέρσῶν στράτευμα ἐλέσθαι. ἐπεφήρτο γὰρ τῷ νισίβιδος πόλεως ἄρχοντι, στρατιωτῶν πλῆθος ἄγχιστά τι ἐγκρυφιάζοντα ἐς ἐπιδεσκοπὴν ἔχειν. οὕτω γὰρ αὐτοῦ ὥετο χοσρόης οὐδενὶ πόνῳ, ῥωμαίους τε ἅπαντας ἀναχρήσασθαι, καὶ τὴν πόλιν ἑλάσας ἐς βεβαίῳ καταλαβόντας σχήσειν. ἀλλά οἱ εὖ τε εἰδὼς τὰ πρασσόμενα, ῥωμαῖος μὲν ἀνὴρ, αὐτόμολος δὲ ὀλίγῳ πρότερον ἐς πέρσας ἥκων, τὸν πόντον λόγον γεωργίῳ φρέζει, ἐπιπλῆξαι τότε ἀναγκαίως ἔχοντι· οὗ δὴ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐμνήσθην, ὅτι πέρσῶν αὐτοκράτωρ τοῦ ἐν τῷ σισαυρανῶν, πλιορκουμένους φρουρίῳ, σφᾶς αὐτοὺς ἐνδοῦναι ῥωμαίοις. γεωργίου οὖν ἐν τοῖς ῥωμαίων τι καὶ πέρσῶν ὀλίγοις ἀπαντήσας τῷ πεισβύτῃ τούτῳ ἔφασκεν, ἡ κατὰ πεισβείαν τὰ πιεύμενα εἶναι, ἢ οὔ που πέρσας τοσούτους τὸ πλῆθος ἐς πόλεμον ῥωμαίων αὐλίσασθαι. χρῆν γὰρ αὐτοὺς μὲν ἄλλως ἅπαντας ἐς χωρίῳ ἀμούσῳ καταλιπεῖν, αὐτοὺς δὲ ξὺν ὀλίγοις ἴσους ἐς πόλιν ἑλάσαι ἐσιτητὰ εἶναι. ὁ μὲν γὰρ ἂν ἐσδιγύνας, ἠγανάκτει τε καὶ δυσφορεμένῳ ἐῴκει, ἅτε πεπιεσμένῳ, οὐ δίκαιον· καίπερ ὅτι πεισβείᾳ τοῦδε τὸν ῥωμαίων βασιλέα στέλλομένῳ. γεώργιος δέ οἱ οὐ πρόσχων τὸν νοῦν ἠρεμοῦντι, διεσώσατο τὴν πόλιν ῥωμαίοις. ξὺν γὰρ αὐδράσιν εἴκοσι μούνοις τῇ πόλει τὸν ἐσδιγύσασθαι ἐδέξατο. τούτῳ δὲ τῆς πείρας ἐπιτυχὼν ὁ βάρβαρος οὗτος, ὡς πρεσβεύων ἐς βυζάντιον ἦλθε, τὴν τε γυναῖκα καὶ θυγατέρας ἐπεγόμενος δύο (τοῦτο γὰρ ἐν αὐτῷ τὸ θεοδοσίπασμα τοῦ ξυνελευθεροῦντος ὁμίλου) τῷ τε βασιλεῖ ἐς ὄψιν ἦκεν, ἀμφὶ μὲν τῶν παιδαίων ἐν μέσῳ ὀλίγα καὶ μικρὰ ἰχνεύσας εἰπεῖν, καίπερ ἐκ ἔοικεν

εἶναι) νομίζοντες ἐς αὐτὸν ἥξουσι, τἄλλα δὴ οὖν κυρίους ἐσάπαν ἔχειν. τοῦτο μὲν δὴ ὁ χοσρόης ἀπέρριψεν, ἴσως ἐξελεῖν τινα οὐδενὶ ἐλπίδα ἔχων. οἱ δὲ πέρσαι (ἄπαυστα γὰρ σφίσιν ἀσχολίαι ἔσχον) ἀμπρεύμενοί τι, καὶ λίαν ἀσχάλοντες, ὅτι τὴν πόλιν ἐβάδιζον. ἐπεί τε ἐντὸς τοῦ περιβόλου γενόμενοι τὰ ἐνδοτέρω χοσρόου ἀπήγγελον, θορύβου τε καὶ θελώσης ἡ πόλις ἔμπλεως ἐφαίνετο. ἡ μὲν οὖν τῶ λόφου κατασκευὴ ὅτι τε ὕψος ἦρτο μέγα, καὶ ἀπόκλιτος πολλὴ ὅτι πρόσθεν εἴη. ῥωμαῖοι δὲ, οὐκ ἔχοντες ὅ, τι καὶ δράσουσι, πάλιν οὖν πίσβις ἐνδοτέρω χοσρόου ἀπίστελλον. οἵπερ ἐπεσθέντες τῷ τῶν πολεμίων στρατοπέδῳ ἐγένοντο, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν διεσάφουν ἔφασκον ἥκειν: λόγον μὲν οὐδὲ ὅπως ἢ οὐ πρὸς πέρσῶν ἔτυχον, ὕβρει δὲ καὶ θορύβῳ πολλῷ ἐνθένδε ἐξελαυνόμενοι, ἐς τὴν πόλιν ἐχώρουν. τὰ μὲν οὖν πρῶτα ῥωμαῖοι τὸ κατὰ τὸν λόφον τεῖχος ἑτέρᾳ ἐνισχύρουν οἰκοδομίᾳ ἄνω ἐπιβαλέσθαι. ὡς δὲ καὶ τούτης τὸ πέρσῶν ἔργον πολλῷ καθυπέρτερον ἐγίνετο ἤδη: τῆς μὲν οἰκοδομίας ἀπέσχοντο, μαρτῖνον δὲ πήξαντες τὰ ἀμφὶ τῇ ξυμβάσει, πρέπω δή ὅτῳ βούλοιτο, διοικήσασθαι. ἐς δὲ ἄγχιστα τοῦ τῶν πολεμίων στρατοπέδου γενόμενοι, τῶν ἵππων ἐν πέρασι δεχόντων ἐς λόγους ἦλθον. οἱ δὲ τὸν μαρτῖνον ἐξαπατήσαντες, αἰρήσεσθαι μὲν σφῶν τὸν βασιλέα βούλεσθαι ἔφασκον: αὐτὸν δὲ ὡς ἥκιστα οἷόν τε εἶναι τὸν ῥωμαίων αὐτοκράτορα πείθειν τῆς πρὸς χοσρόην φιλοτιμίας ἀφέμενον, τὴν αἰρήσιν ποιεῖσθαι πρὸς αὐτὸν ἡσυχάζειν. ἐπὴν δὲ βελτίστερον, ὅπερ τῇ τε δυνάμει καὶ τῷ ἀξιώματι μαρτίνου πολὺ * πρέσχοντα οὐδεὶς ἂν αὐτὸς αἱτήσαι, πᾶσαν μὲν ἴσαγχον τὸν πέρσῶν βασιλέα ἔνθα δὴ που ἐν μέσοις ῥωμαίοις, ἐνθένδε ἀπελάσαντας ἐς τὰ πέρσῶν ἤθη ἀποχώρησον. πείσβεις τε πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐς μακρὰν ἐκ βυζαντίου ἀφίξεσθαι, καὶ τὴν αἰρήσιν ἐν τῷ βεβαίῳ κρατύνασθαι, πᾶσάν δὲ τῶν ὁμολογημένων οὐδὲν * ἀδύνατον γενόμενον τὴν ἰουστινιανοῦ βασιλέως βιάσασθαι γνώμην. ἐν τούτῳ δὲ ῥωμαῖοι ἐποίουν τάδε. διώρυχα ἐκ τῆς πόλεως ἔνερθε τῶν πολεμίων τοῦ χάρακος ἐρασάμενοι, ἐκέλευον οὖν ὀρύσσοντας μὴ μεθίεσθαι τοῦ ἔργου τύπου, ἕως ὑπὸ τὸν λόφον γένωνται μέσον. τούτῃ γὰρ καῦσαι τὸ χῶμα τοῦτο διενοοῦντο. προϊούσης δὲ τῆς διώρυχος κατὰ τὸν λόφον μάλιστα μέσον, πάντες ὅσοι ἐς τῶν πέρσῶν οὖν ὑπῆρχον ἐς ὦτας ἦλθεν. αἰωθόμενοί τε τοῦ ποιουμένου, καὶ αὐτοὶ αὖθις ἀρξάμενοι · ἐφ' ἑκάτερα τοῦ μέσου ὄρυσσον, ὅπως λάβοιεν οὖν ἐκείνη κακουργοῦντας ῥωμαίους. ὁ δὴ γιγνόμενοι ῥωμαῖοι, τούτου μὲν ἀπέχοντο, χοῦν δὴ τὸν κενωθέντα χῶρον ὑπερβαλόντες · ἐκ δὲ ἄκρου χώματος κάτωθεν, ὃ πρὸς τῷ τείχει ἐτύγχανεν ὄν, ξύλα τε καὶ λίθους καὶ χοῦν ἐκφορήσαντες, καθάπερ οἰκίσκου ἀχῆμα ἠρχάσαντο. πείμενά τε δὴ ἔνδοθεν τῶν ῥᾳστα καμόντων ξηρὰ ὑποθέμενοι ἐσέβαλλον, ἐλαίῳ τε καταβεβρεγμένα τῷ ἐκ κέδρου πεποιημένῳ, καὶ θείῳ τε καὶ ἀσφάλτῳ πολλῇ. καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἐς ὑδρασκευὴν εἶχον. οἱ δὲ πέρσῶν ἄρχοντες πολλάκις ἐντυχόντες μαρτίνῳ, τοιαῦτα μὲν (οἷά περ μοι εἴρηται) διελέχθησαν. δέκησιν περιχόμενοι ὡς οὖν ἀμφὶ τῇ αἰρήσει ἐνδείξοντα λόγους. ἐπεὶ δὲ ὁ λόφος αὐτοῖς ἐτετέλεστο ἤδη, καὶ πλησιάζων ἤδη τῆς πόλεως τῷ περιβόλῳ, ὕψει δὲ αὐτὸν πολλῷ ὑπεραίρων, ὅτι μέγα ἐκπρὸ: μαρτῖνον μὲν ἀπεπέμψαντο ἀμφὶ ῥηθέντα ἀπακόντες τὴν ξύμβασιν· ἔργου δὲ ἔχεσθαι τὸ λειπὸν ἤμελλον. διὸ δὴ ῥωμαῖοι τῶν σφενδόνῃ τὰ πέτρα εὐθὺς ἄπαντας, ** πέρσας δὲ αὐτ' αὖτ' οἰκήτορας κατασήσασθαι, τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐς ἄμφω τὰ ἔργα ὑπηρετήσοντας ἤλπετο. ἔρμαιον γὰρ καὶ λόγου πολλοῦ ἄξιον ἐφαίνετο εἶναι, γλῶ τὴν κολχίδα σφετερισαμένῳ, ἐν τῷ βεβαίῳ τῆς κτήσεως ἔχειν, ξύμφορον λογισαμένῳ τῇ πέρσῶν ἀρχῇ κατὰ πολλὰ ἔσεσθαι τοῦτό γε. τήν τε γὰρ ἐβηρίαν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐς τὸ ἔπειτα ἔξειν: οὐκ ἂν ἔτι ἐχόντων ἐβήρων ἐφ' οὓς ἴσως ἀνθρώπων ἀποστάντες σωθήσονται. ἐπειδὴ γὰρ οἱ τούτων δὴ λογιμώτατοι τῶν βαρβάρων, ἐμοῦ γεγραφότος τῷ βασιλεῖ ἐς ἄπτασιν εἶδον - ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθε λόγοις ἐρρήθη: οὔτε βασιλέα σφίσι κατασήσασθαι τὸ ἐνθένδε ξυνεχώρουν πέρσαι, οὔτε αὐτογνωμονοῦντες πέρσῶν κατήκοοι ἔβησαν ἦσαν, ἀλλ' ὑποψίᾳ τε καὶ ἀπιστίᾳ

ἐς ἀλλή-

* αὐχεν

* ἀμωσπ

ὅσα τοῦ βιβύλου ἐστὶς ἴχουσιν : οὕτω γὰρ ἐνθένδε μόνως ἀπαλλαγήσεσθαι τὸν πρεσ-
τὸν, ἔφασκε, τοῦτα οἱ πέρσαις ἀκούσαντες, ὡμολόγουν μὲν ᾧδε χοσρόου τῷ εἰρη-
κότι ὠνήσεσθαι, ἢν γε σφίσι μὴ ἀδύνατα ἐπαγγέλλεις : τοῦ δὲ κινδύνου τὸ πέρας
οὐδενὶ τῶν πάντων ἔφασαν εἶναι ἔνδηλον εἶναι · πόλεμον γὰρ τοῖς αὐτὸν
διαφέρουσιν δηὶ τοῖς ὁμολογουμένοις, οὐ μή ποτε εἶναι. τότε μὲν οὖν ξὺν ὀργῇ ὁ χοσ-
ρόης σὺν πέρσαις ἐκέλευεν ὅπη τάχιστα ἀπαλλαγήσεσθαι. ἡμέρα δὲ ὕστερον τῆς πρεσ-
βείας ὀγδόη λόφον ἐπανασχὼν χηροπήγην τῷ τῆς πόλεως βιβύλῳ βουλόμενος,
ἐπεὶ τὰ δένδρα ἐκτεμὼν αὐτοῖς φύλλοις πολλὰ ἐκ χωρίων ἐγγὺς πη ὄντων, πρὸ τοῦ
τείχους ἐκ [τῆ] τετραγώνῳ ξωμήκιον · οὗ δὴ βέλος ἐκ τῆς πόλεως ἐξικνεῖσθαι ἀ-
10. δύνατα ἦν. χοῦν τε πολὺν ἵνα ἀτειχῶς ὕπεργε τῶν δένδρων ξωαμησάμενος, μίαν
τε λίθων χρῆμα ἐπέβαλλεν · ἐκ ἐχόντων ἐς οἰκοδομίας δηπηδείως, ἀλλ' εἰκῇ ἐκ-
τμηθέντων. ἐκείνου μόνου δηπεμελούμενος, ὅπως δὴ ὁ λόφος ὅτι τάχιστα ἐς ὕψος
μίαν ἐπαίροιτο. καὶ ξύλα μακρὰ τοῦ τε χοῦ καὶ τῶν λίθων μεταξὺ ἐς ἀεὶ ἐμβαλόμε-
νος, ἔνδεσμον ἐποιεῖτο [τοῦ ἔργου ·] ὅπως μὴ ὑψηλὸν ᾐρόμενον, ἀσθενὲς εἴη. πύρ-
γος δὲ ὁ ῥωμαίων στρατηγὸς (ἐνταῦθα γὰρ ξὺν μαρτίνῳ καὶ περσίῳ ἐτύγχανεν ὤν)
σὺν τοῦτε ἱεραζομένους ἀναστέλλειν ἐθέλων, τῶν οἱ ἑπομένων σύννομοι ἵνας ἐπ' αὐτοῦ
ἔπεμψεν. οἱ δὲ πολλοὺς, ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐπελθόντες, ἀνεῖλον · καὶ πάντων μάλιστα
τῶν ἵης ἡγουμένων, ἀρχὴν ἔνομα. μόνος γὰρ ἐπὶ καὶ εἴκοσι ἔκτανε. τῶν μὲν τοι βαρ-
βάρων Φυλακὴν ἀκριβῆ τὸ λοιπὸν ποιουμένων, σκέπη ἐπῆλθέναι ἵνες ἐπ' αὐτοῦ ἔ-
20. σχον. ἐπεὶ δὲ πρωΐοντες ἑστὸς βέλους οἱ τεχνῖται τοῦ ἔργου τούτου ἐγίνοντο · καρτερώτα-
τα ἤδη ἀμυνόμενοι ἀπὸ τοῦ βιβύλου ῥωμαῖοι, τάς τε σφενδόνας ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὰ τό-
ξα ἐνήργουν. διὸ δὴ οἱ βάρβαροι ἐπινοοῦσι τάδε. προκαλύμματα ἐκ τραγείων τριχῶν,
ἃ δὴ καλοῦσι κιλίκια, πάχους τε καὶ μήκους διαφερόντως ἔχοντα, ἀρτήσαντες ἐκ ξύλων μα-
κρῶν δηπρόσθεν αὐτῶν τῶν ἀγίσεων ἱεραζομένων ἐτίθεντο (ἔστω γὰρ τὸ ποιούμενον
τῇ λατίνων φωνῇ σκάλεως ῥωμαῖοι.) ἐνταῦθα γὰρ οὔτε πυρφόροι εἰσὶ, οὔτε τὰ ἄλλα
βέλη ἐξικνεῖσθαι εἶχον · ἀλλ' αὐτοῦ δηὶ τῶν προκαλυμμάτων ὑπακρουόμενα ξύμπαντα
ἔμενε. καὶ τότε ῥωμαῖοι ἐς δέος μέγα ἐμπεπτώκοτες, σὺν πέρσαις ᾧδε χοσρόῃ σπου-
δαρύβῳ πολλῷ ἔπεμπον, καὶ σίφακα σφίσι αὐτοῖς, ἔν γε τοῖς κατ' αὐτὸν ἰατροῖς λόγιον. ὃς δὴ
καθαίδιν τὸν πιράζου νοσοῦντα ποτε ἰασάμενος, κύκλῳ χρημάτων μεγάλων πρὸς αὐτὸ Δίκαιος σίφακος
30. γέγονει. ὃς δὴ, ἐπεὶ ᾧδε χοσρόῃ ξὺν τοῖς ἄλλοις ἐγίνετο, ἔλεξεν ὧδε. βασιλέως τὸν φι- ἰατροῦ πρὸς
λανθρωπίαν ἀγαθοῦ γνώρισμα πάντες ἐκ παλαιοῦ νενομίκασιν. ἔχουν, ὦ κράτιστε βασι- χοσρόην.
λεῦ, φόνους σὺν καὶ μάχας ἱεραζομένῳ καὶ πόλεων ἀνδραποδισμοὺς, τῶν μὲν ἄλλων ἴσως
ὀνομάτων * περιστᾶναι τυχεῖν : τὸ δὲ ἀγαθῷ εἶναι δοκεῖν, οὐ μήποτε ἴσχυ. καί τοι πασῶν γε * πρίσκου
ἥκιστα χρὴ τῇ ἐδεσίνων πόλει ᾧδε σὲ τι ξυμβῆναι φλαῦρον. ἐντεῦθεν γὰρ ἔγωγε ὥρμη-
μαι, ὅσπερ σε, τῶν ἐσομένων ἀδὲν προειδὼς, ἐξέθρεψά τε, καὶ τῷ πατρὶ τῷ σῷ ξύμβολος γεγε-
νώς, ἐφ' ᾧ σε τῆς ἀρχῆς διάδοχον καθίσαι) σοὶ μὲν τῆς περσῶν βασιλείας αἰτιώτατος γέ-
γονα, τῇ) πατρίδι τῶν πρόντων κακῶν. οἱ γὰρ ἀνθρωποι τὰ πολλὰ τῶν ἀτυχημάτων σφίσι
αὐτοῖς ἐκ τὲ δηὶ πολεῖσιν τῶν ξυμβησομένων προτρίβου) ἀλλ' ὅστις σε τοιαύτης ἐνεργ-
γεσίας εἰσέρχε) μνήμη, μηδὲν ἡμᾶς ἱεράσῃ πραιτέρω κακὸν : ταύτην δίδυς μοι τὴν ἀμοιβήν,
40 ἐξ ἧς σοι, ὦ βασιλεῦ, τὸ μὴ δοκεῖν ὠμοτάτῳ εἶναι ξυμβήσεται. σίφακος μὲν τοσαῦτα εἰπό-
χοσρόης) δ' προτέρου ἀπαλλαγήσας ὡμολόγει ἐνθένδε, εἰ μὴ πίτρον τὸ καὶ πιρώνιον αὐτῷ
ᾧδοῖεν ῥωμαῖοι. ὅπ δὴ οἱ, δῆλοί γε ὄντες πατρῶοι, τετολμήκασιν αὐτοῖς ἔξαδε. ἔστο) ἵνα
μὴ θρᾶτ ῥωμαίοις ἡδονή εἴη, ἀλλὰ δυοῖν αὐτὲς ἐπάναγκες ἑλέσθ τὸ ἕτερον : ἢ πεντακόσια
κεντηνάρια χρυσᾶ σφίσι δίδοναι · ἢ δέξασθ τῇ πόλει τῶν οἱ δηπηδείων ἵνας, εἰ τὰ χρή-
ματα διερευνησαμένοις ἄπασι, τὸν μὲν χρυσὸν τε καὶ ἄργυρον (ὅσον δὴ ἐνταῦθα ξυμβαίνει
εἶναι)

γοντε. πολλοί τε γὰρ αὐτῶν ἔθανον, καὶ πλείους ἔτι ὑπὸ τῆς πολεμίοις ἐγόμοντο. ἔπαλά τε αὐτῶν οἱ πολέμιοι καὶ ὑποζύγια ἔλαβον πολλῷ τε πλῆθος, ὥστε πλουσιώτερα δοκεῖν ἐκ τούτου * τοῦ ἔργου γενέσθαι τὰ περσῶν πράγματα. ἀσμένως δὲ Ἀλὲ Φρουρείου ἐν ταύτῃ τῇ ὑπαγωγῇ παρῆν, ἐν περσαρμενίοις κειμένου, λίθῳ τε τὴν κεφαλὴν βεβλημένου τῶν τινι τῶν ταύτῃ οἰκημένων πληγεὶς, αὐτοῦ διεφθάρη. οἵ τε ἀμφὶ τὸν ἰοῦστον καὶ περάνιον ἐσβαλόντες ἐς τὰ ὑπὲρ Ζαρεσύνων χωρία, καὶ ὀλίγα ἄπαντα λῃσάμενοι, εὐθὺς ἐπανῆλθον. τῷ δὲ ὑπατικῷ ἐσβολὴ χοσρόου ποιεῖται ἐς γῆν τὴν ῥωμαίων. τιμηνομένῳ ἔτει, χοσρόης ὁ καβάδου τὸ τέταρτον ἐς γῆν τὴν ῥωμαίων ἐσέβαλεν, ὑπὲρ τὴν μεσοποταμίαν τὸ στράτευμα ἄγων. αὕτη δὲ ἡ ἐσβολὴ τῷ χοσρόῃ τούτῳ οὐ μετρίως ἰουστινιανὸν τὸν βασιλέα ῥωμαίων ἐπῄρατο· οὐ μὴν οὐδὲ ἐπ' ἄλλων ἀνθρώπων οὐδένα, ὅτι μὴ ὑπὲρ τὸν θεὸν, ὅντιν' χρίσασθαι σέβονται μόνον. ἐπεὶ δὴ γὰρ ἐν τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ, ἐδόκησε 10.
ἀτυχῶν, αἰσχρῶς ἀνεχώρησεν· πολλὴ δὲ ἐγεγόνει αὐτῷ τε καὶ μάγοις, ἅτε πρὸς τοῦ τῶν χριστιανῶν θεοῦ ἠσημένοις, κατήφεια. ὧδε δὴ παρηγορῶν ὁ χοσρόης ἐν τοῖς βασιλείοις, ἐδέσποινας μὲν ἀνδραποδίζεσθαι ἠπείλησεν ἅπαντας ἐς τὰ περσῶν ἤθη, τὴν δὲ πόλιν μηλίβοτον καθίζησεσθαι. παντὶ γοῦν τῷ στρατῷ ἀγχοῦ ἐδόκησε γιγνόμενον, οὕνων τῶν οἱ ἑπομένων ἵνας ὑπὲρ τὸν τῆς πόλεως περίβολον ἵππευον, ἐς δὴ τοῦ ἱππασθρομίου καθύπερθέν ἐστι· ἄλλο μὲν οὐδὲν κακουργήσαντας, περίβαλα δὲ ἁρπασαμένους. ἅπερ οἱ ποιμένες πολλὰ ἐκπεπλῆχθαί πῃ ὧδε τὰ τάχιστα ἐπόησαν ἔτυχον, χωρίου τι ἰσχυροῦ ἐπιλαβόμενοι, ὅπη δὴ αὖθις ὡς ὑπερφυῶς, καὶ οὔποτε τολμήσειν ὑπ' οὕνων πολεμίους οἰόμενοι οὕτω πη ἄγχιστα τοῦ τείχους ἰέναι. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι τῶν περιβάτων ἤπειρον ἤδη· οἱ δὲ ποιμένες καρπερώτατα ἀμυνόμενοι, διεκώλυον. περσῶν τε τοῖς οὔννοις ἐπιβιβασθέντων πολλῶν, 20.
ἀγείλιμ μὲν ἐσθένδε ἀφελέσθαι ἵνα οἱ βάρβαροι ἴσχυσαν. ῥωμαίων δὲ τραῦματα τὰ, καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου * ἐπιξελθόντων τοῖς πολεμίοις, ἡ μὲν μάχη ἐκ χειρὸς γέγονεν· ἡ δὲ ἀγίλη αὐτόματα ἐς οὖν ποιμένας ἐπανῆκεν αὖθις, τῶν τι ἵς οὔννων ἀντεξελθόντων
ὑπὲρ τῶν ἄλλων μαχόμενα, μάλιστα πάντων ἠνώχλει ῥωμαίοις. καί ἵς αὐτὸν ἀκροῖκα ἐς γόνυ τὸ δεξιὸν σφενδόνῃ ἐπιτυχὼν βάλλει, ὁ δὲ πέλωνις ὑπὸ τοῦ ἵππου ἐς τὸ ἔδαφα εὐθὺς ἔπεσεν· ὃ δὴ ῥωμαίους ἐπὶ μᾶλλον ἐπέρρωσεν. ἤ τε μάχη πρῶτ' ἀρξαμένη, ἐπλάτυνε ἐς μέσα ἡμέρας. ἐν ᾗ ἐκάτεροι τὸ πλέον ἔχειν οἰόμενοι, διελύθησαν. καὶ ῥωμαῖοι μὲν ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐγένοντο· οἱ δὲ βάρβαροι ὑπὸ πεδίων τῆς πόλεως ἐπὰ διεσκευασμένοι, ἰσραηλιτεύσαντες ἅπαντες. τότε ὁ χοσρόης εἴτέ τινα ἔψιν ἐνεῖρου εἶδεν, ἤ τις αὐτῷ ἔννοια γένοιτο, ὡς δὶς ἐγχειρήσας, ἢν μὴ δυνατὸς εἴη ἑδέσθαι ἐξελεῖν, πολλὴν οἱ αἰσχύνην ἵνα περιβαλέσθαι ξυμβήσεται: διὸ δὴ πολλῶν χρημάτων ὑποδέσθαι τὴν πόλιν ἐδέσποινας, τὴν αἰσχώρησιν ἔγνω. τῇ γοῦν ὑπερνομίῃ ἡμέρᾳ πωλοῦ ἑρμογένους ὧδε τὸ τεῖχος ἥκων, ἔφασκε ῥωμαίους χρῆναι ὧδε χοσρόου σταλῆναι τῶν δοκίμων ἵνας. οἱ δὲ κατὰ τάχος τέσσαρας ὁπλεξάμενοι τῶν ἐν σφίσιν αὐτοῖς ὑπερφανῶν, ἔπεμψαν. οἷς δὴ ἐς τὸ μηδὲν ἀφικνουμένοις στρατόπεδον ἐντυχὼν γνώμῃ βασιλίως ὁ ζαβεργάνης, ἀπειλαῖς τε πολλαῖς διελεξάμενος, ἀνεπυνθάνετο αὐτῶν, ὁπότερα σφίσιν αἱρετώτερα τυγχάνοι ὄντα, πότερον τὰ ἐς τὴν εἰρήνην, ἢ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἄγοντα; τῶν δὲ τὴν εἰρήνην ἑλέσθαι ἀεὶ περὶ τῶν κινδύνων ἀμολογούντων: ἔσκεν, ἔφη ὁ ζαβεργάνης, ὠνεῖσθαι ὑμᾶς ταύτην ἀνάγκη χρημάτων πολλῶν. οἵ τε πρέσβεις ἔφασαν τοσαῦτα δώσειν, ὅσα παρέχοντο πρότερον, ἡνίκα τὴν αὐτοχειρίαν ἐξελῶν ἐπ' αὐτοῦ ἦλθε. καὶ ὁ ζαβεργάνης αὐτοῦ ξὺν γέλωτι ἀπεπέμψατο, ἐφ' ᾧ ἐσδιελεγχεσθαι βουλόμενοι ἀμφὶ τῇ σωτηρίᾳ αὖτον δὴ αὖθις παρ' αὐτοῦ ἔλθωσιν. ὀλίγῳ τὸ ὕστερον μεταπεμψάμενος αὐτοῦ ὁ χοσρόης, ἐπειδὴ παρ' αὐτὸν ἥκοντο· κατέλιξε μὲν ὅσα τε πρότερον, καὶ ἐν ἵνα τρόπον ἐξωσθραπεύθη ῥωμαίων χωρία. ἠπείλησε δὲ τὰ δεινότερα ἐσέσεσθαι πρὸς περσῶν ἴσχυς, εἰ μὴ πάντα σφίσι τὰ χρήματα δοῖεν, ὅσα

καὶ πολεμίων ὅπῃ καθασκοπῆ ἴοιτε λαβόντες αὐτὸ πυθόμενοι, ὅπη * τι τὰ νῦν ὁ ναβάτης ἔῃ; * πτὶ τὰ
καὶ ὃς, αἰακιχωρηκέναι τὸν αὖδρα ἐξ ἀγγέλων παντὶ τῷ μήδων στρατῷ, ἔφασκεν. ὁ δὴ ναρσῆς ἀκούσας, δεινὰ ἐποιεῖτο * καὶ πῆς ξυναρχύσιν [τὸν μέλλησιν] ἐνεδίζων, ἐλοιδορεῖτο. πρὸς τὸ δὴ τάδε καὶ ἄλλοι ἐποίουν, ἐς ἀλλήλους ὑβριζόντες· καὶ τὸ λοιπὸν μάχης τε καὶ κινδύνου ἀφροντιστήσαντες, ληίζεσθαι τὰ ἐκείνη χωρία ἐσ απορδὴ ἐποιοῦντο. ἄραντες γοῦν ἀστρατήγητοί τε καὶ ἄτακτοι, κόσμῳ οὐδενὶ ὅπῃ τύχοι ἕκαστοι ἦισαν· ἅτε δὴ ἔχοντες σύμβολον σφίσιν αὐτοῖς, ἥπερ ἐν τοῖς τοιούτοις ἀγῶσιν εἴθισται, ἅπῃ πῃ διακεκριμένοι ἐν τάξει. τοῖς γὰρ σκευοφόροις οἱ στρατιῶται αἰεὶ μιγνύμενοι, ἐπορεύοντο ὡς ὅπι ἁρπαγὴν ἐτοιμοτάτην ἰόντες χρημάτων μεγάλων. ἐπεὶ δὲ ἀγγέλων ἀγχοῦ ἐγένοντο, πέμπουσι κατασκόπους. οἱ δὴ αὐτοῖς ἐπανιόντες ἀπήγγελλον τὸν τῶν πολεμίων παρά-
ξαν. οἱ δὴ στρατηγοὶ τῷ ἀπροσδοκήτῳ καταπλαγέντες, αἰσθρίφειν ὧδε ξὺν στρατῷ τοσούτῳ τὸ πλῆθος, αἰσχρόν τε καὶ ἄνανδρον ὅλως ὄντο εἶναι. τάξαντες δή, ὡς ἐκ τοῦ παρόντων, ἐς τὸ τρία τέλη τὸ στρατόπεδον, εὐθὺ τῶν πολεμίων ἐχώρουν. πέτρος μὲν ὁ νέρας τὸ δεξιὸν εἶχε, βαλερμανὸς δὲ τὸ εὐώνυμον. ξὺν δὲ τὸ μέσον, οἱ ἀμφὶ μαρῖνον ἵπποτον. ἡγεμόνες δὲ ἄγχιστά πη τῶν σφετέρων, ἡσύχαζον, τὸ τάξιν σφὼ ἀκοσμίᾳ φυλάσσοντες. αἶψα δὲ ἰδὼν ἥ τε δυσχωρία κρημνώδης ὑπερφυῶς ἦσα, καὶ τὸ ἐξ ὑπογύου διαβαθέντας ἐς τὸ μάχιμον καθίστασθαι. ἔτι μὲν τι καὶ οἱ βάρβαροι σφᾶς αὐτοὺς ἐς ὀλίγον ξυναγαγόντες, ἡσυχῇ ἔμενον, περισκοπούμενοι τὸ σφετέρων τὸ δύναμιν. προεκηρύττετο αὐτοῖς πρὸς ναβέδαρ, χειμῶν μὲν ὡς ἤκιστα ἄρχειν· ἰὼν δέ πη ὀψὲ σκήψων οἱ πολέμιοι, κατὰ τὸ δυνατὸν σφίσιν ἀμύνασθαι. πρῶτος δὲ ναρσῆς, ξύν τε τοῖς ἱππεῦσι καὶ ῥωμαίων τοῖς ἐποπλίταις ἐς χεῖρας τοῖς πολεμίοις ἦλθεν. ὠθισμῷ τε ἡμῶν καὶ ἐκείνων, ἐτρέψατο αὐτοὺς κατ' αὐτὸν πέρας. φεύγοντές τε οἱ βάρβαροι, ἐς τὸ φρούριον αὖθις
20. βαινον δρόμῳ· ἔνθα δὴ ἀλλήλους ἔρχα οὐκ ἔσχε ἐν τῇ στενοχωρίᾳ ἐμπίπτοντας. καὶ τότε ναρσῆς τε αὐτὸς τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐγκελευσάμενος, πολλῷ ἐπὶ μᾶλλον τοῖς πολεμίοις ἐσέκειτο, καὶ ῥωμαίων οἱ λοιποὶ ἔργα εἶχοντο. ἐξελαύνοντες δὲ ἐκ τῆς αἰφνιδίου ἐκ τοῦ κατὰ σφᾶς στενωποὺς οἰκίσκων οἱ προλοχίζοντες, ὡσπερ ἐρρήθη· τοὺς ἐρύλλων ἵππους κτείνουσιν. ἀπροσδόκητοι ὄντες ἐπιπεσόντες, καὶ ναρσῆ κατὰ κῆρας αὐτὸν ποιῆσαι. καὶ αὐτὸν ἰσαάκης ὁ ἀδελφὸς, καιρίαν τυπέντα, ὑπεξήγαγε τῶν μαχουμένων. ὃς δὴ ὀλίγῳ ὕστερον ἐτελεύτησεν, αὐτίκα ἀχθὸς ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ γενόμενος. βραχὺς δὲ (ὡς τὸ εἰκὸς) ἐνθένδε πολλῆς ἐς τὸν ῥωμαίων στρατὸν ἐμπίπτουσης, ἅπαν ὁ *ναβάθης ἐπαφῆκε τοῖς σφετέροις τὸ περσῶν στρατόπεδον. οἱ δὲ βάλλοντες ἐν τοῖς στενωποῖς * ναβίδιος
ἐς πολεμίων πάμπολυ πλῆθος, πολλούς τε ἄλλους εὐπετῶς ἔκτεινον, καὶ διαφθεόντος ἐρύλλας·
30. οἱ ξὺν τῷ ναρσῆ τὰ πρῶτα [ἐν] τοῖς σφετέροις ἐμπεσόντες, ἀφύλακτοι ἐκ τοῦ ὅπῃ πολεμήσειν ἐμαχοντο ἅτε γὰρ κράνος, ἅτε θώρακα, ἅτε ἄλλο τι φυλακτήριον ἔρυλλοι ἔχουσιν, ὅπη μὴ ἀσπίδα καὶ τριβώνιον ἀδρὸν ὃ δὴ διεζωσμένοι, ἐς τὸν ἀγῶνα καθίστανται. δῆλοι μὲν τοι ἔρυλλοι, καὶ ἀσπίδος χωρὶς ἐς μάχιμον χωρῆσιν. ἐπειδαὶ δὲ αὖδρες ἐν πολέμῳ ἀγαθοὶ ἡμῶνται· ἔστω δὴ ἀσπίδας αὐτοῖς ἐφιᾶσιν οἱ διαπονοῦντες προβάλλεσθαι ἐν ταῖς ξυμβολαῖς. τὰ μὲν τῶν ἐρύλλων τοιαῦτα πῃ ἔχει. ῥωμαῖοι δὲ ἐκ ἐσεγκόντες τὰς πολεμίους, αὐτὰ κράτος ἅπαντες ἔφευγον· ἅτε ἀλκῆς μεμνημένοι, ἅτε ἵνα αἰδῶ ἢ ἄλλό τι ἐν νῷ ἀγαθὸν ἔχοντες. πέρσαι δὲ αὐτοὺς ὑποπτεύοντες ἐκ ἐς φυγὴν αἰσχύνην ἄτων τετράφθαι, ἀλλ' ἐνέδραις ἴσιν ἐς αὐτοὺς χρῆσθαι· ἄχρι ἐς τὰς δυσχωρίας διώξαντες, ἐνθα αἰέστρεφον, καὶ τολμῶντες ἐν τῷ ὁμαλεῖ ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς διαμαχεῖσθαι. ῥωμαῖοι μέν τοι, καὶ διαφερόντως οἱ στρατηγοὶ πάντες, δίωξιν ὅπῃ σφᾶς
40 αὐτοὺς ποιεῖσθαι τὰς πολεμίους οἰόμενοι, ἐφευγον ἔτι μᾶλλον, ἀδεῶς αἰεὶ ἐντες καιρὸν· θέσει μὲν τοῖς ἵπποις ἐγκελευόμενοι μάστιγι, καὶ κραυγῇ. τὰς δὲ θώρακας καὶ τὰ ἄλλα ὅπλα ῥίπτοντες ἀπροδῆ τε καὶ θορύβῳ ἐς ἔδαφος. καὶ γὰρ αὐτοσχεδιάσαι καταλαμβάνουσιν αὐτὰς ἰθάρσους πέρσας, ἀλλ' ἐν μόνοις τοῖς ἵπποις ποσὶ ἔως τὸ σωτηρίας ἐλπίδας εἶχον, καὶ (τὸ ξύμπαν εἰπεῖν) τοιαύτη γίγνεται ἡ φυγὴ, ὥστε τὸ ἵππων ἀχεδόν τι αὐτοῖς ἀδὲς διεβίω· ἀλλ' ἡνίκα δὲ δρόμῳ ἐπαύσαντο, πεσόντες εὐθὺς διεφθάρησαν. καὶ πᾶσα τᾶτο μέγα ῥωμαίοις, οἷον οὔπω πρότερον, γέ-

γονε.

ἐπὶ τῆς πρότερας ἰδίας διέμενε, πύπις πεθικηκὴ τὰ κακὰ, ὧν ἄρτι ἐμνήσθην. τοὶ δὲ αὐτῶν καὶ τὴν μοῖραν ὑποξηραθῆναι ξυνέβη. ἐφ' οὗ ὁ βουβὼν ἐπαρθεὶς ὡς ἤκιστα ἔμπυος γέγονεν. ἄλλοις τε οὐκ ἐπ' ἀκριβεῖ τῇ γλώσσῃ πεθιγνέσθαι τύχηκεν· ἀλλ' ἢ τραυλίζουσιν, ἢ μόλις τε καὶ ἄσημα φθεγγομένοις βιῶναι. ἡ μὲν οὖν νόσος ἐς βυζαντίους ἐκ πέρσας διῆλθε μῆνας, ἤκμασε δὲ ἐς τρισὶ μάλιστα. καὶ καταρχὰς μὲν ἔθνησκον τῶν ἀνθρώπων ὀλίγῳ πλείους· ἔπειτα ἔπὶ μᾶλλον τὸ κακὸν ἤρετο. μετὰ δὲ ἐς πεντακισχιλίους ἡμέρᾳ ἑκάστῃ ἐξεκενοῦτο τὸ τῶν νεκρῶν μέτρον· καὶ αὖθις πάλιν ἐς μυρίους τὸ καὶ τούτων ἔπὶ πλείους ἦλθε. τὰ μὲν οὖν πρῶτα τῆς νόσου ἕκαστος ἐπιμελῶς τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν νεκρῶν· οὓς δὴ καὶ ἐς ἀλλοτρίας θήκας ἐρρίπτουν, ἢ λαθραίους τινὰς, ἢ διαζόμενοι· ἔπειτα δὲ πάντα ἐς ἄπαν ξυνεπεράχθη. δουλοῖ τε γὰρ ἔμενον διαστῶν ἔρημοι· ἄνδρες τε, τὰ πρότερα λίαν δαίμονες, τῆς τῶν οἰκετῶν ὑπηρεσίας, ἢ νοσούντων ἢ τελευτηκότων, ἐσίρλωτο· πολλαί τε οἰκίαι παντάπασιν ἔρημοι ἀνθρώπων ἐγένοντο. διὸ δὴ πᾶσι ξυνέβη τῶν γωρίμων τῇ ἀπορίᾳ, ἡμέρας πολλὰς ἀταφους εἶναι. ἔς τε βασιλέα ἡ τὰ πράγματα πρότερα, ὡς τὸ εἰκὸς * ὁ ναρσῆ ἀδελφός. Φιλημούθ ἢ καὶ βῆρος ξὺν ἑρούλοις πᾶς σφίσιν ἐπομένοις, ἐς τὰ ἄνω * χερυζιανῶν χωρία ἦλθον, τὰ μαρτίνου στρατόπεδα οὐ πολλῷ ὕστερα. ἰοῦσι τε ὁ βασιλέως ἀνεψιὸς καὶ περάνιος καὶ ἰωάννης ὁ νικήτα παῖς, ξύν τε ἀλομενοπόλῳ καὶ ἰωάννῃ τῷ φαγᾷ τὴν ἄνακλησιν, ἐστρατοπεδεύσαντο πρὸς τῷ φισῶν καλουμένῳ φρουρίῳ, ὅπερ ἀγχιστά πη τῶν μαρτυρικῶν ἑρίων ἐστίν. ἄτε μὲν οὖν ἐστρατοπεδευσάμενοι οἱ ῥωμαίων ἄρχοντες, σὺν τοῖς ἑπομένοις. ξυνῆκε δὲ ὁ στρατὸς ἅπας εἰς τετρακισμυρίους. οὔπω ἅπαντες ἦσαν εἰς ταὐτὸ ξυνελέγησαν, ἀμέλει ἄτε ἀλλήλοις ἐς λέσχας ἦλθον. πάμπαντες δὲ παρ' ἀλλήλους οἱ στρατηγοὶ τῶν σφίσιν ἑπομένων τινάς, ὑπὲρ τοῦ ἐσβολῆς ἐπωνήσαντο. ἄφνω δὲ πάντων, οὐδενὶ κοινολογησάμενοι, ξὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἀνεπισκέπτως ἐς τὴν πολεμίαν ἐξέβαλλον. ὅπερ ἡμέρᾳ τῇ ὑστεραιομένῃ γνόντες, καὶ φιλημούθ τε καὶ βῆρος, οἱ τῶν ἑρούλων ἡγούμενοι, εὐθὺς ἔπονται. ἐπεί τε ταῦτα οἵ τε ἀμφὶ μαρτῖνον καὶ βαλεριανὸν ἔμαθον, τῇ ἐσβολῇ κατὰ τάχος ἐχρῶντο. ἅπαντες δὲ ἀλλήλοις ὀλίγῳ ὕστερον ἀνεμίγνυντο ἐς τὴν πολεμίαν, πλὴν ἰούστου τε καὶ τοῦ ξὺν αὐτῷ. οἱ δὴ μακράν τε ἄποθεν, ὥσπερ ἰρρίθη, στρατοπεδευσάμενοι τὰ ἄλλα στρατῷ, καὶ χρόνῳ ὕστερον τὴν ἐκείνων ἐσβολὴν γνόντες· καὶ αὐτοὶ μὲν ἐσέβαλλον ὡς τάχιστα ἐς τὴν κατ' αὐτοὺς πολεμίαν, ἀναμίγνυσθαι δὲ τοῖς ξυνάρχουσιν οὐδαμῇ ἔσχον. οἱ μέν τοι ἄλλοι ξύμπαντες ἐπερεύσαντο ἀθρόοι δουλοσύνῃ, οὔτε λῃζόμενοι, οὔτε τὰ ἄλλα ἄχαρι πράσσοντες ἐς τὴν περσῶν χώραν. ἐστὶ δὲ ἡ δοίβιος χώρα τις, τά τε ἄλλα ἀγαθὴ καὶ ἀέρων τὰ καὶ ὑδάτων δίαιταν πνὰ ἀφθόνως ἔχουσα. θεοδοσιὰ πόλεως δὲ ἐδὼ ἡμερῶν ἑκτὼ διέχει. καὶ πηγαὶ μὲν ἐνταῦθα ἱπαστήλατά ἐστι, κῶμαι δὲ πολλαὶ πολυανθρωπότατοι ὄκλῳ πᾶν ἀγχοτάτω ἀλλήλας, καὶ πολλοὶ ἔμποροι κατ' ἐργασίαν ἐς ταύτας οἰκῆσιν ἔκ τε γὰρ ἑνδῶν, καὶ τῶν πλησιοχώρων ἰβήρων, πάντων τε (ὡς εἰπεῖν) τῶν ἐς πέρσας ἐθνῶν, καὶ ῥωμαίων πνῶν, τὰ φορτία ἐσκομιζόμενοι, ἐς ταῦθα ἀλλήλοις ξυμβάλλουσι. τόν τε χριστιανῶν ἱερεῖα καθολικὸν καλοῦσι τῇ ἰλλυρίων φωνῇ, ὅτι δὴ ἐφέσπετο εἰς ὧν ἅπασι τοῖς ταύτῃ χωρίοις. δουλοῦσι δὲ ἀποδιδόασιν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίων ἐς δεξιᾶ ἰόντι ἐκ ῥωμαίων τῆς γῆς, ὅρος ἐστὶ δύσβατόν τε καὶ ἄλλως κρημνῶδες· καὶ κώμη τις ἐς δουχωρία στενωτάτη κεῖται, ἀγγλῶν ὄνομα. οὗ δὴ ὁ ναβίδης, ἐπειδὴ τάχιστα τῶν πολεμίων τὴν ἐφοδον ἔγνω, παντὶ τῷ στρατῷ ὁπεχώρησας, χωρίου τὴν ἰσχὺν θαρσήσας, καθῆρξεν αὐτόν. καὶ ἡ μὲν κώμη ἐς τοῦ ὄρους τὰ ἔσχατα κεῖται· φρέαρ μὲν δὴ ἐχυρὸν τῇ κώμῃ, πύτην ὁμώνυμον, ἐς τὸ κρημνώδες ἐστίν. ὁ γοῦν ναβίδης λίθους μὲν καὶ ἀμάξας τὰς ἔπὶ τὴν κώμην ὁπεφράξας εἰσόδους, δυσπρόσοδον ἔτι μᾶλλον εἰργάσατο πύτην. ἔπηρτο δὲ τάφρον πνὰ ὀρύξας, ἐς ταῦθα τὸ στράτευμα ἔστησι, προλοχίσας οἰκίσκους τινὰς παλαιοὺς ἐνέδρας πιζῶν· ἐς τετρακισχιλίους δὲ ἄνδρας ἅπαν ξυνῆκε τὸ περσῶν στράτευμα. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη τῇδε. ῥωμαῖοι δὲ ἀφικόμενοι ἐς χῶρον ἡμέρας ὁδῷ ἀγγλῶν διέχοντα, τῶν τινὰ πο-

λίτην.

χοιριανῶν.

γεν ἐν τῷ Ἀλλάστορι τῶν σωμάτων καὶ ἡ Διαφορὰ τῶν συμπιπτόντων ἐγίνετο, ἢ ἐπί ποτε βουλομένῳ ἔπι τῷ τῶν νόσων ἐπαγαγέσθαι. ἐπιγίνεται γὰρ τοῖς μὲν κῶμα βαθύ, τοῖς δὲ ΦΘαρότερον ὀξέα. ἑκάτεροί τε τὰ πρὸς τὸν νόσον ὑπηκόως ἔχοντα ἔπασχον· οἷς μὲν γὰρ τὸ κῶμα ἐπέκειτο, πάντων ὑπολελησμένοι τῶν εἰωθότων σφίσιν, εἰς ἀεὶ καθεύδειν ἐδόκουν. καὶ οἱ μέν τις αὐτῶν ὑπημελεῖτο, μεθ' ἡδέων. τινὲς δὲ καὶ ἀπημεληκότες, ἀπορίᾳ τροφῆς ὠλοὺς ἔθνησκον. οἱ μέν τοι τῷ τῆς ΦΘαρότητος ἀλέντες κακῷ, ἀχρυπνίᾳ τε καὶ φαντασίᾳ πολλῇ εἴχοντο· καί τινας ὑποπιέζοντες ὑπέναι σφίσιν, ὡς δὴ ἀπολέντας, ἐς θεραπεύοντες, καμάτῳ ἀπαύστῳ ἐχόμενοι. τὰ αὐτὰ εἰς ἀεὶ ἔπασχον. διὸ δὴ ἅπαντες αὖ-
80. τοῦ οὐχ ἧσσον ἢ τοῦ πονουμένους φκτιζον. οὐχ ὅτι τῷ λοιμῷ ὑπέζοντο σκεπτῶ προσιέναι (οὔτε γὰρ ἰατρῷ οὔτε ἰδιώτῃ μεταλαχὼν τὸ κακὸν τοῦδε τῶν νοσεόντων ἢ τῶν τετελευτηκότων ἀπημέλησεν ξυνίβη· ἐπεὶ πολλοὶ μὲν ἀεὶ καὶ οὗτοι οὐδὲν σφίσι προσήκοντες ἢ θάπτοντες ἢ θεραπεύοντες. ταύτῃ δὴ τῇ ὑπουργίᾳ ΦΘαρῆναι αἰτίαν ἔχον· πολλοὶ δὲ, τῆς νόσου ἀπροφασίστως αὐτοῖς ὑπαπτούσης, εὐθὺς ἔθνησκον: ἀλλ' ὅτι παλαιπωρίᾳ πολλῇ εἴχοντο. ἔκ τε γὰρ τῶν χρωμάτων σκεπόπτοντες καὶ καλινδεομένους ἐς τὸ ἴδαφος, αὐτικαθίσαν αὖθις. καὶ ῥιπῆν σφᾶς αὐτοῦ ἐκ τῶν οἰκημάτων ἐφιέμενοι, ὠθισμοῖτίς τε καὶ αἰθέλκοντες, ἐβιάζοντο. *ὕδωρ τε, εἰς ΦΘαρτύχοι, ἐμπεσεῖν ἠθελον, * οὐδὲ οὐχ ὅσον τὸ τοῦ ὑπομίᾳ (ἐς *χεῖ θάλασσαν οἱ πολλοὶ ὥρμηντο,) ἀλλ' αἴτιον μᾶλλον ἢ τῶν φρενῶν νόσος. πολὺς δὲ αὐτοῖς ἐκ παντὸς τρόπου ἐγίνετο πόνος· οὐ γὰρ εὐπετῶς προσίεντο ποῦτας. πολλοί τε ἀπορίᾳ τοῦ θεραπεύοντος διεφθάρησαν, ἢ λιμῷ πιεζόμενοι ἢ ἀφ' ὑψηλοῦ καθέντες τὸ
90. σῶμα. ὅσοις δὲ οὔτε κῶμα, οὔτε ΦΘαρότης ἐπέπεσε· τούτοις δὴ ὅ τε βυβὼν ἰσφανίζει, καὶ αὐτοὶ τῆς ὁδοῦ αὐτῆς οὐκέτι αὐτίσχοντες ἔθνησκον. τεκμηριώσεις δ' ἂν τις ἐκ τοῦδε ἄλλοις ἅπασι κατὰ ταὐτὰ ξυμβεῖναι· ἀλλ' ἐπὶ ἐν αὐτοῖς ὡς ἥκιστα ἦσαν, ξυνεῖναι τῆς ὁδοῦ ἠδύνατο μᾶλλον ἔχον, τὰ πάθεα αὐτοῖς, τὰ ἀμφὶ τὰς φρένας, περαιρουμένου τοῦ ἀέθησιν. ἀπορούμενοι γοῦν τῶν νῦν ἰατρῶν τῇ τῶν ξυμπιπτόντων ἀγνοίᾳ. τό τε τῆς νόσου κεφάλαιον ἐν τοῖς βυβῶσιν ἀποκεκρίσθαι οἰόμενοι διερευνᾶσθαι τῶν τετελευτηκότων τὰ σώματα ἔγνωσαν. καὶ διελόντες τῶν βουβώνων λυγάς, ἄνθρακας δεινοὶ κρῆμα σκεπτοῦκὸς εὗρον. ἔθνησκον δὲ οἱ μὲν αὐτίκα, οἱ δὲ ἡμέρας πολλὰς ὕστερον· ἴσοί τε φλυκταίναις μελαίναις, ὅσον φακοῦ μεγίθος, ἐξηνθει τὸ σῶμα, οἱ δὲ ἀθέμιστα ἐπιβίοιεν ἡμέρας. αὐτίκα μὲν ἅπαντες ἔθνησκον. πολλὰς δὲ καὶ
90. λις αὐτίματος αἵματος ὑπογινόμενος ἵμετος εὐθὺς διεχρήσατο. σκῆνος μέν τοι ὑποφήναθαι ἔχω, ὡς τῶν ἰατρῶν οἱ δεκιμώτατοι πολλὰς μὲν τεθνηξέσθαι προηγόρευον, οἱ δὲ κακῶν ἀπαθὲς ὀλίγῳ ὕστερον ΦΘαδέξως ἐγίνοντο· πολλὰς δὲ ὅτι σωθησοντα ἰσχυρίζοντο, οἱ Διαφθαρήσεσθαι ἔμελλον αὐτίκα δὴ μάλα. ἔτως αἰτίαν λύσιν ἀδημία ἐς ταύτῃ τῇ νόσῳ ἐς ἀθρώπου λογισμὸν Φέρουσι: πᾶσι γὰρ ἐς ἀλόγιστος ὑποβασις ὑπὸ πολῆστν ἐφέρετο. καὶ τὰ λυτρὰ τὰς μὲν ὤνησι. τοῦ δὲ ἀδὲν λάθρον ἦσαν καταβλαψεν. ἀμελήμενοί τε πολλοὶ ἔθνησκον, πολλοὶ ἢ ΦΘαδὰ λόγου ἐσώζοντο. καὶ πάλιν αὖ τὰ τῆς θεραπείας ἐφ' ἑκάτερα τοῖς χρωμένοις ἐχώρει, καὶ (τὸ ξύμπαν εἰπεῖν) οὐδεμία μηχανὴ ἀνθρώπῳ ἐς τὸ σωτήριον ἐξεύρητο· ἀδὲ προφυλαξαμένῳ μὴ πιπονθέναι, ἀδὲ τῷ κακῷ ὑπαντήσαντος. βεβηκέναι: ἀλλὰ καὶ τὸ παθεῖν ἀποφάσιν λαβεῖν, καὶ τὸ βεβηκέναι αὐτόματον. Ἐ γυναιξὶ δὲ, ὅσαι κύουσαι πρόσπτος ἐγίνετο τῇ νόσῳ ἀλι-
90. σκομένας ὀλίγας. αἱ μὲν γὰρ ἀμβλώσκουσαι ἔθνησκον, αἱ δὲ λικτυσαι ξὺν αὐτοῖς εὐθὺς τοῖς τικτομένοις ἐφθείροντο. τρεῖς μέν τοι λεχὼς λίγυσι τῶν παιδίων σφίσιν ὁπλομένων βεβηκέναι. καὶ μιᾶς ἤδη ἐς τὸ τοκετὸν ὁπαθανούσης τετέχθαι τε καὶ βεβηκέναι τῷ παιδίῳ ξυμβεῖναι. ὅσοις μὲν ἂν μείζων τε ὁ βυβὼν ἤρετο καὶ ἐς πύον ἀφίκτο, τούτοις δὴ βεβηκέναι τῆς νόσου ἀπαλλαττομένοις ξυνέβαινεν· ἐπεὶ δῆλον ὅτι αὐτοῖς ἡ ἀκμὴ ἐς τοῦτο ἐλελαφήκει τοῦ ἄνθρακος, γνώρισμά τε τῆς ὑγιείας τοῦτο ἐκ τοῦ σπὶ πλεῖστον ἐγίνετο. εἰς δὲ ὁ βυβὼν

ὑπὸ φ

* εἰς ὕδωρ
* οὐ δὲ
† γὰς I, S4

γὰρ ὅπῃ μέρους τῆς γῆς, οὐδὲ αὐθρώπων τισὶ γέγονεν, οὐδέ ἵνα ὥραν τὸ ἔτος ἔχειν, ὅθεν αἱ καὶ σοφίσματα αἰτίας ἀρίδηλα δίωσαπὶ ἄν· ἀλλὰ ἀβλεβάλετο μὲν τῷ γλίσχρῳ ξύμπασιν, βίους δὲ αὐθρώπων ἄπαυστος ἔλαβε, καὶ περ ἀλλήλων ἐς τὸ ἐναντίον ἀφεστῶτας πολὺ διαλλάσσοντας, οὐδὲ φύσεως τινὸς οὐδὲ ἡλικίας φεισάμενον. εἴτε γὰρ χωρίων ἐποικήσει, εἴτε νόμῳ διαίτης, ἢ φύσεως τρόπῳ, ἢ ὅπῃ δεύμασιν, ἢ ἄλλῳ ἑτῳ αὐθρώπων αὔθρωποι διαφέρουσιν, ἐν ταύτῃ δὴ νόσῳ τὸ διαλλάσσον, οὐδὲν ὤνησεν. ἐπισκήψει δὲ ποῖς μὲν ὥρᾳ θέρους, ποῖς δὲ χειμῶνι, ποῖς δὲ κατὰ τοῦτ' ἄλλους καιρούς. λεγέτω μὲν ἕν, ὡς πῃ ἕκαστος περὶ αὐτῶν γινώσκει, καὶ σοφιστὴς κ μετεωρολόγος· ἐγὼ δὲ, ὅθεν τὸ ἤρξατο ἡ νόσος ἥδε, κ τρόπῳ δὴ ὅτῳ τοῦτ' αὐθρώπους διέφθειρεν, ἐρῶν ἔρχομαι. ἤρξατο μὲν ἐξ αἰγυπίων, οἳ ὤκηντο ἐν πηλουσίῳ. ὑμοῦντο δὲ δίχα, πῇ μὲν ὅπῃ τι ἀλιεξανδρείας καὶ ἄλλης αἰγύπτου ἐχώρησε, πῇ δὲ ὅπῃ παλαισινοὺς τοῦτ' αἰγυπίους ὁμόρους ἦλθεν· ἐνταῦθά τι κατέλαβε τὸν γλίσχρον ξύμπασιν, ἐδῶ τὰ ἀεὶ περιοῦσα, καὶ χρόνοις βαδίζουσα πῖς καθήκουσιν. ὅπῃ ῥηῖς γὰρ ἰσλόκει χωρεῖν, καὶ χρόνον ἔσκεν ἐν χώρᾳ ἑκάστῃ διατριβὴν ἔχειν· ἐς οὐδένας μὲν αὐθρώπων παρέργως τῷ φθόρῳ χρωμένη, σκιδαννυμένη δὲ ἐφ' ἑκάτερα μέχρι ἐς τὰς τῆς οἰκουμένης ἐσχατιάς, ὥς περ διδοικυῖα μή τις αὐτὸν τῆς γῆς διαλάθοι μυχός. οὔτε γὰρ νῆσον ἴνα, ἢ πήλαγον, ἢ ἀκρώρεια ἐλίπετο, αὐθρώπους οἰκήτορας ἔχουσαν. ἰὼ δέ πῃ τινὰ κ * περήκασι χώρας· ἢ μὲν ψαύουσα τῶν πώτῃ αὐθρώπων, ἢ ἀμοργίπως αὐτῶν ἁψαμένη· ἀλλὰ χρόνῳ τῷ ὑστέρῳ αὖθις ἐπῶδε ἐπανιοῦσα τῶν μὲν πλείοσιν, οἷς δὴ πικρότατα ἐπέσκηψε πρότερον, οὐδαμῶς ἤψατο. τῆς δὲ ψώρας ἐκείνης οὐ πρότερον ἀπέστη, ἕως τὸ μέτρον ὀρθῶς κ δικαίως τῶν πεπλουτηκότων ἀπέδωκεν, ὥς περ καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ᾠκημένοις χρόνῳ τῷ πρώτῳ διεφθάρθαι πύχηκεν. ἀρξαμένη δὲ ἀεὶ ἐκ τῆς Αἰγαλίας ἡ νόσος ἥδε, ἔστε δὴ ἐς τὸ μεσόγειον αἰέβαινε χώραν, δεύτερον δὲ ἔτει ἐς Συζάντιον, μεσοῦντος τὸ ἦρος, ἀφίκετο, ἔνθα καὶ ἐμὶ οἱ ἐπιδημεῖν τὰ μάλιστα ξυνέβη. ἐγίνετο δὲ ὧδε. φάσματα δαιμόνων πολλοῖς, ἐς πᾶσαν αὐθρώπου ἰδέαν, ὤφθη· ἔσοι τὰ αὐτοῖς Αἰγαπίποιεν, παίοντα ὧντα πρὸς τὸ ἐντυχόντος αὐδρὸς, ἔπῃ Αἰγαπτύχοι τὸ σώματος. ἅμα τε τὸ φάσμα ἰδόντα, καὶ τῇ νόσῳ αὐτίκα ἁλίσκοντο. καθαρσίοις μὲν οὖν οἱ Αἰγαπίπωκότες ἐπετρέποντο αὐτὰ ἐπειρῶντο, τῶν τε ἐνομάτων ἐπορσυνόμενοι τὰ θεότατα, καὶ τὰ ἄλλα ἐξεπεύρωσαν, ὡς ἕκαστος πῃ ἐδύνατο. ἰῶνται μὲν δή πῃ τε Αἰγάπαν ἐδέν, ἐπεὶ καὶ ποῖς ἱεροῖς οἱ πλῆσαι καταφεύγοντες διεφθείροντο. ὕστερον δὲ οὐδὲ ποῖς φίλοις καλοῦσιν ἐπακούειν ἠξίουν, ἀλλὰ καθείρξαντες αὐτοὺς ἐν τοῖς δωματίοις, ὅπῃ δὴ σὺν ἐπαίοιεν Αἰγαπτοῦντο, καί περ ἀρτιστομένων αὐτοῖς τῶν θυρῶν, θλιβομένης θληλουπῆ, μὴ θλαιμόνων τις ὁ καλῶν εἴη. ἴσοι δὲ οὐχ οὕτως ὁ λοιμὸς * ἐπέσκηψεν· ἀλλ' ὅψιν ἐνέρου ἰδόντες, τοῦτ' τοῦτ ποῖς τὸ Αἰγαπτόντος πάσχειν ἐδόκουν, ἢ λέχου ἀκούειν ποθλέγεντος σφίσιν, ὅπῃ δὴ ἐς τῶν πεθνηξομένων τὸν ἀριθμὸν ἀναγραφῆναι εἶεν. τοῖς μὲν τι πλείοσιν οὐδὲ ὕπαρ οὐδὲ ὄναρ αἰσθομένοις τὸ ἰσυμφόρου, εἶτα τῇ νόσῳ ξυνίδη ἁλῶναι. ἡλίσκοντο δὲ τρόπῳ τοιῷδε. [ἐπύρετον ἄφνω, οἱ μὲν ἐξ ὕπνου ἐγηγερμένοι, οἱ δὲ] ποδιπάτης πιεύμενοι, οἱ δὲ ἄλλο ἑ, ὅ δὴ πάσχοντες. καὶ τὸ μὲν σῶμα οὔτι πῃ διήλλαττε τῆς ποτέρας ἕξιος, οὔτε θερμὸν ἰὼ, ἄτε πυρετῷ Αἰγαπτόντος, οὐ μὲν οὐδὲ φλόγωσις ἐπῆγίνετο· ἀλλ' οὕτω ἀβληχρός ἰὼς ἐξ ἀρχῆς τε καὶ ἄχρις ἐσχάτου ὁ πυρετὸς ἰὼ, ὥστε μηδὲ τοῖς νοσοῦσιν αὐτοῖς, μηδὲ ἰατρῷ ἁπλομένῳ, δόκησιν κινδύνου παρίκεσθαι. οὐ γὰρ οὐ οὐδὲ ἰὼς τελευτῶν τῶν ποδιπεπωκότων ἀπ' αὐτοῦ ἔδοξεν. ἡμέρᾳ δὲ τοῖς μὲν τῇ αὐτῇ, τοῖς δὲ τῇ Αἰγαπιγιομένῃ, ἐπέροις δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον βουβὼν ἐπῆρτο· ἔστι ἐνταῦθα μόνον, ἔνθα καὶ τὸ τοῦ σώματος μόριον, ὃ δὴ τοῦ ἤτεον ἔνερθέν ἐστι [βουβὼν κίκλησκα] ἀλλὰ καὶ τῆς μαχάλης ἐντὸς, ἐοίοις δὲ καὶ ποθὲ τὰ ὦτα, καὶ ὅπου ποτὲ τῶν * μηρῶν ἔτυχε. τὰ μὲν οὖν ἄχρι τοῦδε πᾶσιν ὁμοίως χεδὸν ἰὼ τοῖς τῇ νόσῳ ἁλισκομένοις * ξυνίδη. τὰ δὲ ἐνθένδε, οὐκ ἔχω εἰπεῖν πότερον ἐν

* περήκασι χώρας
* ἐπέσκηψεν
* μηρῶν ἔτυχε

ἐπῆχθαι, τὸν μήδων στρατὸν. διὸ δὴ ἐκέλευε διεγεῖραι τὴν καὶ ἀδόλιον ἡσυχὴν ἄγειν. ὁ γοῦν
χοσρόης γίγνεται σὺν πολλῷ τάχει πηξάμενος, ποταμὸν Εὐφράτην ἐκ τῶν ἀνθεμίου διέ-
βη πρῶτος τῷ στρατῷ. πέρσαις γὰρ πᾶσι ποταμοὶ ἄπαντες, ἐπὶ αὐτῆς
ὁδοῦ ἰοῦσιν ἀγκιστρειδῆ σιδήρια ἐν ᾧ βασκευῇ εἰσὶν· οἷς δὴ ξύλα * μακρὰ ἐς ἄλληλα * μακρά.
* ἁρμόζοντες, γίγνεται αὐτοχειδιάζουσιν ἐκ τῶν ᾧ ῥηθέντων ἐπὴ αὖ σφίσι βουλομένοις εἶη. * ἁρμόζ. τε
ἐπεὶ δὲ τάχιστα γέγονεν ἐν τῇ αὐτοπέρας ἠπείρῳ, πέμψας ᾧ δὰ βελισάριον, αὐτὸς μὲν
ῥωμαίοις κεχαρίσατο τῶν μήδων στρατοῦ τὴν ἀναχώρησιν, ἐφάσκε· πρεσδεύεσθαι δὲ τοὺς παρ'
αὐτῶν πεισθέντας, οὓς σφίσι παρίσασθαι σὺν ἐς μακρὰν ἀξίων εἶναι. βελισάριος δὲ παντὶ
καὶ αὐτὸς τῷ ῥωμαίων στρατῷ τὸν διάφορον ποταμὸν διαβὰς, ᾧ δὰ χοσρόῃ δύο τοὺς ἐπεμ-
10. ψεν. οἱ, ἐπεὶ παρ' αὐτὸν ἦκον, πολλὰ τῆς ἀναχωρήσεως ἐπαινέσαντες, πείσθεσθαι ἐς αὐτὸν
ἤξειν ᾧ δὰ βασιλέως αὐτίκα δὴ μάλα ὑπέσχοντο, οἱ δὴ τὰ ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ ξυγκείμενα
πρόπροσθεν, ἔργῳ ὅπλῃ πρὸς αὐτὸν θήσοντες. ἠξίουν δὲ διὰ ῥωμαίων, ἀπὸ φίλων αὐτῷ,
τὴν πρέσβειαν χρῆσθαι. ὁ δὲ καὶ ταῦτα ὑπέδεχετο ὅπλεσθαι, εἴ τινά οἱ δοῖεν τῶν δοκίμων
ἐν ὁμήρων λόγῳ ὅπλ' αὐτὴν τὴν ὁμολογίαν, ἐφ' ᾧ τὰ ξυγκείμενα πεάζεσθαι. οἱ μὲν οὖν πρέσ-
βεις ᾧ δὰ βελισάριον ἐπανήκοντες σὺν χοσρόου λόγους ἀπήγγελλον. ὁ δὲ ἐς τὸν ἑσπέραν
ἀφικόμενος, ἰωαννῆν τὸν βασιλέως παῖδα, ἡβῶντά τε καὶ πλοῦτῳ πάντων τῶν ἑσπερίων ἀνα-
φανέντα πολύν, ὅμηρον τῷ χοσρόῃ, οὕτω ἐκέλευσεν, ἄθυτος ἐπιμένων· ῥωμαῖοι δὲ βελισάριον ἐς δό-
φημίαις εἶχον· μᾶλλόν τι σφίσιν ὁ ἀνὴρ ἐν πύτῳ διοκιμῆσαι τῷ ἔργῳ ἐδόκει, ἢ ὅτι γε-
λίμερα δορυάλωτον ἦν τὸν * ἰούστινιν ἐς βυζάντιον ἤνεγκεν. ὧν γὰρ ὡς ἀληθῶς λόγου καὶ * εὐπίστιν.
20 ἐπαίνου πολλοῦ ἄξιον, πεφοδημένων μὲν καὶ τῆς ἐχυρώμασι κρυπτομένων ῥωμαίων [ἁπάν-
των, χοσρόου δὲ στρατῷ μεγάλῳ ἐν μέσῃ γεγονότος ῥωμαίων] δεχθῆ, ἄνδρα στρατηγὸν ξυὼ
ὀλίγοις ποσὶ δρόμῳ ἐξελθόντα ἐκ βυζαντίου μεταξὺ ἥκοντα, ἀπειναντίας τὲ πεῖσαν βασιλέως
στρατοπεδεύσασθαι· χοσρόῃ δὲ ἐκ τοῦ ἀπροσδοκήτου (ἢ τῷ τύχῳ ἢ τῷ δρεπτῷ τοῦ αὐ-
δρὸς δείσαντα, ἢ καὶ πεῖσαν ἐξαπατηθέντα σφίσμασιν) ὅπλα προσθέμενα μηκέτι χωρῆσαι· ἀλλὰ
τῷ μὲν ἔργῳ φυγεῖν, λόγῳ δὲ τῆς εἰρήνης ἐφίεσθαι. ἐν τούτῳ δὲ χοσρόης ἀλογήσας τὰ
ὁμολογημένα, καλλίνικον πόλιν, εὐσεβεῖς τὲ ᾧ δόπαν ἀμυνομένους, εἶλε. ταύτης γὰρ τὴν
ἐπιβολὴν ὁρῶντες ῥωμαῖοι αὐθρόοι τὴν ἄλωσιν παντὶ πάσῃ ὄντα, μοῖραν αὐτοῦ ἀεὶ καθαι-
ρεῖτής τινα, νέα τινὶ αἰσυμνήτῃ οἰκοδομίᾳ. ὅπη γὲν μέρος τι αὐτοῦ καθιλόντες, ὅπως τὸ λειπό-
μενον ἔτι δεσμώτιον, ἐπειδὴ σφίσι πλειόνους ἀγχιστα πη ἐπύθοντο εἶναι τῶν χρημάτων ὑπεξ-
30. αγομένους τὰ πρωτεῖα. οἱ μὲν δύσδαιμονες αὐτῆς τὸν οἰκητόρων, ἐς ἕτερα ἄστη ἐχυρώματα ἀπε-
χώρησαν. οἱ δὲ λοιποὶ στρατιωτῶν χωρὶς αὐτοῦ ἔμειναν. καὶ χωρυγῶν δὲ πάμπλουτον χρῆ-
μα ἐν τοῦθα ξυνελέχθαι ξυνέβη. οὓς δὴ ὁ χοσρόης αἰσθραπόδισας, ἅπαντας ἐσφαγίασε
καθῆλεν. ὀλίγῳ δὲ ὕστερον τὸν ὅμηρον ἰωαννῆν δεξάμενος, ἀπεχώρησεν ἐς τὰ πάτρια
ἤθη ἐρημένοις, οἱ τῷ χοσρόῃ πρόσθεν χωρηθέντες, τὰ πρὸς πρὸς ῥωμαίων λαβόντες, ξυὼ
τῷ βασσακῇ ἐς βυζάντιον ἦλθον· πῶπα μὲν ἐν τῇ τρίτῃ χοσρόου ἐσβολῇ ῥωμαίοις [ἡμέραις]
ξυνέβη δὲ βελισάριος βασιλεῖ ἐς βυζάντιον ἦλθε μεπάπαπος, ἐφ' ᾧ ἐς ἰταλίαν αὖθις στε- Περὶ λοιμοῦ τοῦ
λοῦσθαι, πανήρων ἤδη παντάπασιν τῶν ἐκείνῃ πραγμάτων ῥωμαίοις ὄντων. γενομένου ἐν
τούτοις δὲ χρόνοις, λοιμὸς γέγονεν, ἐξ οὗδὲ ἄπαντα ὀλίγα ἐδέησε τὰ ἀνθρώπεια ἐξίτηλα τοῖς χρόνοις ἐπὶ τοῦ
40 εἶναι. ἅπασι μὲν οὖν οἷς ἐς ἀρχαῖα ὅπισκήπτουσιν, ἴσως ἂν καὶ λέγοιτό τις ὑπ' ἀνθρώ- βασιλέως.
πλμητῶν αἰτίᾳ λόγος· οἷα πολλὰ φιλοῦσιν οἱ ταῦτα δεινοὶ αἰτίας περιπτύσσειν οὐδαμῇ
ἀνθρώπῳ καταλήπτας οὔσας, φυσιολογίας τὲ ἀναπλάσσειν ὑπερορίους, ἐξεπισταμένοις μὲν
ὡς λίγυσιν οὐδὲν ὑγιὲς, ὑποχρεῶν δὲ ἡγεμένοις σφίσιν, ὧν γε τῶν ἐντυγχανόντων τινὰς
τῷ λόγῳ ἐξαπατήσαντες πείσωσι. τοῦτο μὲν τι τῷ κακῷ περφασιν πινὰ ἢ λέγω εἰπεῖν,
ἢ διανοίᾳ λογίσασθαι, μηχανή τις ἀδόμισα ἐστὶ, πλὴν γε δὴ ὅσα ἐς τὸν θεὸν ἀναφέρεσθαι. οὐ

χὰρ τωύτῳ ἀγαθὼ τ ΔΦερέοντος, κὴ πλυχρύσων οἰκητῆρων εἶναι, ἀκοὴ εἶχεν. ῥωμαίων δὲ ἄρχοντές τ κὴ στρατιῶται τῆς μὲν πολεμίους ὑπαντιάζειν ἢ τῇ παρόδῳ ἐμποδὼν ἵστασθαι, τρόπῳ οὐδενὶ διενοοῦντο: τὰ δὲ ἐχυρώματα καταλαβόντες, ὡς ἕκαστος ἡδυήσατο, ἐπηρεῖν ὥρουν. ταῦτά τ ΔΦυλάσσειν, κὴ αὐτὶ σώζεσθαι. γνοὺς δὲ τὼ πρσῶν ἴφοδον ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, βελισάριον αὖθις ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν. ὁ δὲ ἵππους τῆς δημοσίους ἐχούμβω, οὓς δὴ μερίδους καλεῖν νενομίκασιν· ἅπ οὐ στράτευμα ξυὼ αὐτῷ ἦχον, τάχει πολλῷ ἐς εὐφρασησίαν ἀφίκετο. ἰοῦσες δὲ, ὁ βασιλέως αἰτίσεις, ἐν ἱεραπόλει ξυὼ τ τῷ βούζῃ κὴ ἑτέροις ἱσὶ καταφυγὼν ἔτυχεν. οἱ δὴ βελισάριον οὐ μακρὰν ἄπθεν ἥκειν ἀκουσαντες, χάμματα πρὸς αὐτὸν ἔχαφον. ἐδήλου δὲ ἡ χαφὴ τάδε. κὴ ναῦ ὁ χοσρόης, ὥσπερ οἶδά που κ αὐτὸς, δὴ ῥωμαίους ἱστᾶσιν, στρατὸν μὲν πολλῷ πλείονα ἢ πρότερον, ἄγαν. ἐπὴ πω δὲ ἶναι ΔΦανερούμβω, οὕτω ἔνδηλος ὢν: πολλά με δὴ ὅτι αὐτὸν ἄγχιστά πη ἀκούομεν εἶναι· χωρὶς μὲν οὐδενὶ λυμηνάμενον, ὁδῷ δὲ ἀεὶ διὰ πρσῶν ἰόντα. ἀλλ' ἥκει παρ' ἡμᾶς ὅτι τάχιστα, εἴπερ εἰόστι οἱ λαθεῖν τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον· ὅπως δὴ σῶς τὸ αὐτὸς βασιλεῖ ἴσῃ, κὴ ἱερὰ πλιν ἡμῖν φυλάξῃς ξυὼ ἡμῖν. τοιαῦτα μὲν ἡ χαφὴ ἐδήλου. βελισάριος δὲ οὐκ ἐπαινέσας τὰ μηχαμμένα, ἐς εὐρωπὸν τ χωρίον ἀφίκετο, ὃ πρὸς * εὐφράτου πόταμόν ἐστιν. ἔνθεν τὶ πρόπιμπτον πανδοχέα, τὸν στρατὸν ἤγειρε, κὴ αὐτὸ τὸ στρατόπεδον κατεῖχεν· ἄρχοντάς τε οὖν ἐν ἱερᾷ πόλει ἡμέβιπτο τοῖσδε. εἰ μὲν ἐφ' ἑτέρᾳ αὐθρωπους, ἀλλ' οὐ ῥωμαίων κατηκόους, ὁ χοσρόης χωρεῖ· εὖ τε κὴ ὡς ἀσφαλέστατα ὑμῖν βεβούλευται ταῦτα. οἷς μὲν * πάρεστιν ἡσυχῇ μένουσιν ἀπαλλάττεσθαι κακῶν, πολλὴ αὐτοῖς ἐς κίνδυνον οὐκ ἀναγκαῖον ἴσα ἴσαι. οἱ δὲ νῦν ἐσθενδὲ ἀπαλλαγὲς ὁ βάρβαρος οὗτος, ἑτέρᾳ ἴσι ἐπισκήψει βασιλέως ἰουστινιανοῦ χώρᾳ. κὴ ταύτῃ ΔΦερέντως μὲν ἀγαθῇ. φρουρὰν δὲ οὐδαμῇ στρατιωτῶν ἐχούσῃ *: εὖ ἴσι, ὅτι τὸ ξυὼ τῇ λοιπῇ ἐσπολωλέναι πᾶν στσῶς ἀμαχητὶ, τῷ παντὶ ἄμεινον. οὐ γὰρ αὖ σωτηρία τοῦτό γε, ἀλλὰ προδοσία δικαίως καλεῖται. ἀλλὰ ἥκειν ὅτι τάχιστα ἐς τὸν εὐρωπὸν, οὗ δὴ συλλέξας τὸ στράτευμα ὅλον, ὅσον αὖ ὁ θεὸς δίδωσιν, ἐλπίδα ἔχων σῶν πολεμίους ἐρεῖν. ταῦτα ἐπὶ ἀπιστοῦντι οἱ ἄρχοντες εἶδον: ἐβάρησάν τε, κὴ ἰοῦσιν μὲν ξυὼ ὀλίγοις ἦσαν, αὐτὸ ἕλιπον, ἐφ' ᾧ τὴν ἱερὰν, πόλιν φυλάξουσιν· οἱ δὲ λειπὸ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς εὐρωπὸν ἦλθον. χοσρόης δὲ, μαθὼν βελισάριον παντὶ τῷ στρατῷ ἐστρατοπεδεῦσθαι ἐν εὐρωπῷ, πρόσω μὲν ἐλαύνειν οὐκέτι ἔγνω. τῶν δὲ βασιλικῶν γραμματέων ἕνα, Ἀβασδαῖον τοὔνομα, δόξαν δὴ ξυνέσει πολλὼ ἔχοντα, ἔπεμψε βελισάριον *. τὸν στρατηγὸν, ἐπιὸς πω εἴη πολεμίων, φυλάσσεσθαι φάτο. κὴ ὁδῷ τῇ αὐτῇ, ἐρήμῳ αὐθρώπων παντάπασιν οὔσῃ, ὀπίσω ἀπέλαυνεν οὐχ οἵας τε λύ· ἐπεὶ ἅπαντα σφᾶς τὰ ἐπιτήδεια ἤδη ἐπελελοίπει, ἅπερ τὰ πρότερα ξυὼ αὐτοῖς ἔχοντες, ἐς γῆν τὴν ῥωμαίων ἐσιβαλλον τέλος δὴ πολὰ λογισαμένῳ ξυμφορώτατόν οἱ ἔδοξεν εἶναι μάχῃ ΔΦακινδύνως ἐς γῆν τ τὴν αὐτοπέρας ἥκειν. κὴ ΔΦὸ χώρας πᾶσιν εὐθηνούσης τοῖς ἀγαθοῖς τὴν θρέψαι ποιήσασθαι. βελισάριος δὲ εὖ μὲν ἠπίστατο, ὡς οὐδὲ αὖ δίκα μυριάδες αἰδρῶν τὴν ΔΦίβασιν χοσρόῃ αἰσχαντίζειν ποτὲ ἱκαναὶ εἶεν. ὅ τι γὰρ πλῆθος πολλαχῇ τῶν ταύτῃ χωρίων ναυσὶ ΔΦαβατὸς ὢν δὴ πολῆσιν ἐντυγχάνοι· κ κρεῖσσον ἦν ἄλλως τὸ πρσῶν στράτευμα, ἢ πρὸς πολεμίων ὀλίγων ἴσων τ διαβάσεως λοπακλῆσθαι. τοῖς δ' ἀμΦὶ διονῦσιν τὸ κ' ἀδόλιον σὺν τοῖς χιλίοις ἐπέστελλε, τὰ πρῶτα προῖέναι τὴν ὁδὸν αὐτὸν, ὅπως δὴ ἐς ἔφοδον ἀφασία ἴσι τ βάρβαρον καθεστήσειν). *ὅπερ διελέχθημεν. ὡσπερ μοι ἐρρέθη, ἔδοσι μή τι αὐτῷ ἐμποδὼν ἢ ἀπαλλάσσεσθαι ἐκ τ ῥωμαίων γῆς. λέγω δέ οἱ πολλὰ ἄξιον ΦαίνεσΘαι εἶναι, ἐξελάσαι ἐνθένδε τὸν χοσρόην στρατὸν ἀδεμιᾷ κινδυνεύσαντι μάχῃ πρὸς μυριάδας βαρβάρων πολλὰς ξὺν στρατιώταις λίαν τὶ ὀλίγοις ὄσι, ἢ ἀτιχῶς κατ-

σπᾶν.

ἐν ἱεραπόλει τῶν πρὸς βελισάριον.

* εὐφράτῃ ποταμῷ

* ἔστι

* λείπεται ἐν ἀποσχόλι. &c.

* ἔστιν

τάχ@ πειᾶθαι ἠξίουν. διὸ δὴ βελισάρι@ πρόπαρ σὺν νοσιῶτας ἐν τοῖς ὑποζυγίοις ἐνθέμθ@, ὑπῆγθ ὀπίσω τὸ στράτθμα. ἐπειδή τε πάχιστα ἐν γῇ τῇ ῥωμαίων ἐγθόντο : ἅπαντα μθὺ τὰ τῷ ἀρέθα εἰρασμθένα ἔγνω, δίκλω μθύ τοι λαβεῖν ὠδεμίαν παρ' αὐτὰ ἴσχυσιν, ἐπεὶ οἱ ἐς ὄψιν οὐκέτι ἦλθεν. ἡ μθὺ οὖν ῥωμαίων ἐσβολὴ ἐς τοῦτο ἐπλάθη. χοσρόης δὲ πέμψας ἐλέντα βελισάρι@ ἐσβαλὼν ἐς γλῶ τὴν περσίδα ἠγγέλλετο, καὶ ἡ ἀμφὶ πόλιν νίσιβιν ξυμβολή. φρουρίου τι τοῦ σισαυρήνων ἡ ἅλωσις, καὶ ὅσα * τίγριν ποταμὸν διαβὰς τὸ ξυὶ ἀρίθα στράτθμα ἔπεσεν. αὐτίκα τὸ φυλακλῶ ἐν τῇ πείρᾳ καθεσταμθμος, ξυὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ καὶ ῥωμαίων τῆς ἀλοῦσιν ἐς τὰ περσῶν ἤθη ἀπήλαυνε. ταῦτα μθὺ ἐν τῇ δευτέρᾳ χοσρόου ἐσβολῇ ξυλλοίχθη γνώθαι. βελισάρι@ δὲ [βασιλεῖ ἐς βυζάντιον μεταπεμπθ@ ἐλθὼν, διεχείμαζεν.] ἅμα δὲ ἦρι λήγοντι, χοσρόης ὁ καβάδου τὸ τρίτον στρατῷ μεγάλῳ ἐς γλῶ τὴν ῥωμαίων ἐσέβαλλε, πολεμῶν εὐφράτην ἐν δεξιᾷ ἔχων. καν δι@ δὲ, ὁ σεργίου πόλεως ἱερεὺς, ἐπειδὴ τὸν μήδων στρατὸν ἄγχιστά που ἥκειν ἐπύθετο, δείσας ὥΐ τι οἱ [αὐτῷ] καὶ τῇ πόλει · ἐπεὶ χρόνῳ τῷ ἐμμαίων γλῶ. ξυγκειμθένῳ χοσρόῃ τὰ ὡμολογημθένα ὡς ἤκιστα ἐπετέλεσεν : ἐν τῷ τῶν πολεμίων στρατοπέδῳ γνόμθ@, παρητεῖτο χοσρόῃ, μή οἱ διὰ ταῦτα χαλεπῶς ἔχειν. χρήματα μθὺ γὰρ οὐδὲ πώποτε αὐτῷ γεγονέναι, καὶ διὰ τοῦτο δρχὶ ὠ, οὔδὲ βεβουλῆθαι συρίων ῥύεται : βασιλέα δὲ ἰουστινιανὸν ὑπὲρ τούτων πολλὰ ἱκετεύσας, αὐτὸν@ αὐτοῦ γενθῆναι. χοσρόης δὲ αὐτὸν ἐν φυλακῇ ἔχε · καὶ τὸ σῶμα πικρότατα οἰκιζόμεν@, διαπλάσα τὰ χρήματα ἅπερ σωίκειτο, πεζάπλειν ἠξίου. ὁ δὲ αὐτὸν ἐς σεργίου πόλιν λινᾶς ἱκέτιδι πέμψαι, τὰ κειμήλια ξύμπαντα τοῦ ἐνταῦθα ἱεροῦ ληψομθένους. καὶ ἐπὶ κατὰ ταῦτα ὁ χοσρόης ἐπίει, τῶν οἱ ἐπομθένων λινᾶς ὁ καιδισθ@ ξυὶ αὐτῆς ἔπεμψεν. οἱ μθὺ οὖν σεργίου πολῖται σὺν τοῖς διὰ χοσρόου σταλέντας τῇ πόλει δεξάμενοι, τῶν κειμηλίων πολλὰ ἔδοσαν, ἄλλο οὐδὲν σφίσιν δοπελελεῖφθαι ἰσχυριζόμθοι. χοσρόης δὲ ταῦτά οἱ δοκοῦντα οὐδαμῶς, ἔφη · ἀλλ' ἕτερα τούτων πλείω λαβεῖν ἐδικαίου. πέμπει πίντε λινᾶς τῷ μθὺ λόγῳ διαθυνησομθένους ἐς τὸ ἀκριβὲς τὰ τῆς πόλεως χρήματα, ἔργῳ δὲ τὴν πόλιν καθέξοντας. καὶ ἐπεὶ οὐκ ἔδει σεργίου πόλιν πέρσαις ἁλῶναι, τῶν τὶς σταρακίων χριστιανὸς μθὺ, ταπόμθ@ δὲ ὑπὸ ἁλαμουνδάρῳ, [ἄμβρ@ ὄνομα, νύκτωρ ὡδὲ τὸ τῆς πόλεως τεῖχ@ ἥκων, καὶ] τὸν πάντα λόγον ἀγγείλας, ἐκέλθει πέρσας τῇ πόλει μηδαμῇ δέξαθαι. οὕτω τι οἱ ὡδὲ χοσρόης σταλέντες, ἄπρακτοι ἐς αὐτὸν ἐπανῆλθον. καὶ ὃς, τῷ θυμῷ ζέων, τὴν πόλιν ἑξελεῖν διενοεῖτο. στράτθμα οὖν [ἐς] ἑξακισχιλίους σταλας, ἐκέλθειν ἔς τι πολιορκίαν καθίσαθαι, καὶ περιβολὰς τῷ περιβόλῳ ποιήσαθαι. καὶ οἱ μθὺ ἐνταῦθα γνόμθοι, ἔρρευν ἔχοντο. σεργίου πολῖται δὲ καρπερῶς μθὺ τὰ πρῶτα ἠμύναντο · ἔπειτα ἀπειπόντες τε καὶ κατωρρωδηκότες τὸν κίνδυνον, ἐβουλεύοντο τοῖς πολεμίοις τὴν πόλιν ἐνδοῦναι. στρατιώτας γὰρ οὐ πλέον ἢ διακοσίους ἔχοντες ἔτυχον. ἀλλὰ ἄμβρ@, αὖθις ὡδὲ τὸν περίβολον ἐς νύκτα ἥκων, δηλοῖ ἡμέραν τὴν πολιορκίαν διαλύσειν πέρσας ἔφασκεν, τοῦ ὕδατ@ αὐτοῖς παντάπασιν ἐκλιπόντ@. διὸ δὴ αὐτοὶ μθὺ ἐς λόγους τοῖς πολεμίοις σύλλαμῆ ἦλθον. οἱ δὲ βάρβαροι, δίψει ἐχόμθοι, ἐξαίφνης τι καὶ ὡδὲ [χοσρόῃ ἀφίκοντο. Καν δι@ μθὺ τι χοσρόης οὐκ ἐπ ἀφῆκε.] χρῇ γὰρ οἶμαι, αὐτὸν τὸ ὁμωμοσμθένα ἠλογηκότα, ἱερέα οὐκέτι εἶναι. ταῦτα μθὺ οὖν τηδε ἐχώρησεν. ἐπὶ δὲ ἐς τὴν κομμαγηνῶν χώραν ὁ χοσρόης ἀφίκετο, ἣν καλοῦσιν εὐφρατησίαν · ἐς λείαν μθὺ, ἢ χωρίου του ἅλωσιν, τρέπεσθαι οὐδαμῇ ἤθελεν : ἐπὶ τὰ ἐν ποσὶ μέχρι ἐς οὔρους, τὰ μθὺ ἐξελών, τὰ δὲ δρυμολογήσας, πρότερον ἔτυχεν. ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις δεδήλωται. γνώμην δὲ εἶχεν εὐθὺ παλαισίνης ἄγειν τὸ στράτθμα · ὅπως τέ τι ἄλλα, καὶ τὰ ἐν ἱεροπλύμοις κειμήλια, πάντα λήσεται. χώραν

* τίγριν
ἐσβολὴ τρίτη. χοσρόου ἐς τὴν ἐμμαίων γῆν.

λιὰ σλώαπο τὸ χωρίον ἐλᾶν. γεώργιον τὸ παραίνεσίν τι ποιησάμενον, καὶ πολλὰ ἐς αὐτὸν
ἐπαγωγὰ εἰπὼν ἔπεισε, τὰ πιστὰ λαβόντας ἀμφὶ τῇ σωτηρίᾳ, σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὸ φρού-
ριον ἐσλουῶαι ῥωμαίοις. οὕτω βελισάριος τὸ στενωπὸν ἑλὼν, τοὺς μὲν οἰκήτορας ἅ-
παντας, χριστιανούς τε καὶ ῥωμαίους τὸ αἰὲν καθῆν ὄντας, ἀθῴους ἀφῆκε· τοὺς δὲ πέρσας
σὺν τῷ βληχαίνῃ, ἐς τὸ βυζάντιον ἐπεμψε, καὶ τὸν τοῦ φρουρίου τοῖχον ἐς ἔδαφος καθεῖ-
λε. βασιλεύς τε οὐ πολλῷ ὕστερον πύπους τε τοὺς πέρσας καὶ τὸν βληχαίλεω ἐς ἱππέων γέρ-
γους πολεμήσοντας ἐπεμψε. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῷ στενωπῷ φρουρίῳ πάντη ἐχώρησεν.
καὶ αἴψις καὶ πυρὰ τοῦ Δ- ἀρίθας δὲ, δείσας μὴ τὰ λείαν πρὸς ῥωμαίων ἀφαιρεθείη, τοῦτο αὖ ἀφαιρεῖται ἐς τὸ γρα-
ῥείθου. πτὸν ἤγαγε. πέμψας οὖν τῶν οἱ ἑπομένων ἵππους τὰς μάλιστα ἐπιτηδείους ἐς τὴν λῃστείαν, ἐκέλευε
λάθρα ὡς τάχιστα ἐπελθόντας συμβαλεῖν σφίσιν, ὅπη σφῶν πολεμίων πολὺς ἵππος γρατὸς ἀμφὶ 10.
τοῦ ποταμοῦ τὰ Δαίβασιν εἴη. διὸ δὴ τραϊανῷ τε καὶ ἰωαννῇ περήνει, ἑτέρᾳ ἰοῦσιν ὁδῷ, ἐ-
πελθεῖν ἐς ῥωμαίων τὰ γεῖα. οἱ δὲ μὴν οὐδὲ βελισάριον τοῦτο ἠγνόουν. ἔχοντες δὲ ποταμὸν
εὐφράτην ἐν δεξιᾷ· οὕτω δὴ ἐς θεοδοσίου πόλιν τὰ πρὸς τῷ ἀβόρρᾳ ποταμῷ ἵκοντο. βελι-
σάριος δὲ καὶ ὁ ῥωμαίων γρατὸς, οὐδεὶν πω τοῦ γρατάγματος πύπου πυθόμενοι, ἤχθοντο
ἔς τι σφίσι καὶ ὑποψίαν οὔτε φορητὸν ἴσχειν οὔτε μετρίαν ἐμπίπλοντες. χρόνου δὲ σφίσιν ἐν
πάντῃ δὴ τῇ πρεσβείᾳ τριβέντος συχνοῦ, ξυνέβη πολλοῖς τῶν γρατιωτῶν πυρετὸν δυσκό-
λως ἐκπεφθαι ἀλῶναι. αὐχμηρὰ γὰρ μεσοποταμία ἡ πρὸς ἕω κατήκουσα ὑγιεινὴ οὐ φύεται. οὔ-
πω δὲ ἀρίθεος ἔπος ῥωμαίοις, καὶ ΔαΦερέντας οἱ ἐκ θρᾴκης, ὁρμώμενοι ἐν χωρίῳ ἐκπεπω-
αὐχμώδει καὶ καλύβας ἴσασι πυκνὰς ὥρᾳ θέρους δίαιταν ἔχοντες, ἐνέσησαν αὐτοῖς, ὥσπ- 30.
ημιθνῆτας τὸ τριτημόριον τοῦ γραποῦ ἑκάντα. ἅπας μὲν οὖν ὁ γρατὸς ἐνθένδε τὰ ἀπαλλάσ-
σεσθαι, καὶ ὅπη τάχιστα ἐς τὰ οἰκείαν γῆν ἐπανήκειν, ἐν σπουδῇ εἶχον. μάλιστα δὲ ἁπάντων
οἱ τῶν ἐν λιβαίῳ καταλόγων ἄρχοντες, ῥιγικίναγγός τε καὶ θεόκτιστος ἐρῶντες, ὅπη δὴ καὶ
ὁ χρόνος τὸ περικλινὲς αὐτῶν ἄθημα παρέχηκεν ἤδη. βελισαρίῳ γοῦν συχνὰ προσιόντες, ἐ-
δέοντο σφᾶς αὐτίκα ἀφεῖναι· μαρτυρόμενοι ὡς ἀλαμουνδάρῳ τά τε ἀπὸ λιβάδου καὶ συ-
σείας χωρία * ἐνέδοντο, καθήνται αὐτοῦ οὐδενὶ λόγῳ. διὸ δὴ βελισάριος ἅπαντας ξυγ- * δόντι
καλίσας τοὺς ἄρχοντας, βουλὴν προὔθηκεν, οὗ δὴ αὐτοῖς πρῶτος ἰωαννῆς ὁ νικήτου
υἱὸς, ἔλεξε τοιάδε. ἄριστε βελισάριε, γρατηνὸν μὲν οὐδὲ τὸν τοῖχον οὐδὲ τὸν λοιπὸν
ἐκ τοῦ παντὸς χρέους γεγωνῶσθαι τοιοῦτον εἶμεν, οἷος αὐτὸς εἶ. δόξα τε αὕτη οὐ ῥωμαίων κε-
κρατηκυῖα μόνον, ἀλλὰ καὶ βαρβάρων ἁπάντων. τοιόνδε μὲν τι βεβαιότατα ΔαΦυλάξεις
τὸν εὔκλειαν, ὧν γε ζῶντας ἡμᾶς ἐς ῥωμαίων τὸν γῆν ΔαΦασώσασθαι σωατὸς οἷός τε ὢν 30.
νῶν γε ἡμῖν τὰ τῆς ἐλπίδος οὐκ ἐν καλῷ κεῖται. οὕτωσι γάρ μοι δοκεῖ τοῦδε τοῦ γραποῦ σκέ-
πειν. περικλινὲς μὲν, καὶ οἱ τῶν γρατιωτῶν μαχιμώτατοι, τυχεῖν ποταμὸν Δαβαύτης, ἡ-
μέραν (οὐκ οἶδα ὅπως) τὸν αὖω ἐς τοῦτο τάχος ἀΦίκοντο, ὥστε οὐδὲ ἄγγελον πέμ-
ψαι ἵνα παρ' ἡμᾶς ἴσχυσεν· ῥιγικίναγγός τε καὶ θεόκτιστος ὁπηνίκα, ὡς ὁρᾶς, δίη-
πευθεν αὐτίκα δὴ μάλα, τὸν ἀλαμουνδάρου γρατὸν ἐν φοίνικι μέσοις εἶναι εἰσέμβοι, ἄ-
γοντά τε καὶ φέροντα ξύμπαντα τὰ ἐκείνη χωρία. τῶν δὲ λειπομένων οἱ νοσοῦντες
εἰσὶ πολλοὶ τὸ πλῆθος, ὥστε σὺν θεραπεύοντάς τε καὶ κομιοῦντας ἐς ῥωμαίων
τὸν γῆν, ὀλίγους αὐτῶν Δαμαλὸν τὸν ἀριθμὸν εἶναι. τούτων δὲ τριούτων ὄντων,
ὧν τὰ ξυμβαίη πολέμιον ἢ αὖτ' μάχεσθαι, ἢ ὀπίσω ἰοῦσιν, ἡμῖν ἀπαντῆσαι·
οὐδὲ αὖ ἵνα ἀπαγγεῖλαι τοῖς ἐν δόρασι ῥωμαίοις δύναιτο τὸ ξυμπιὸν πάθος. τὸ 40
γὰρ ὁπόσον δή τι εἶναι, οὐδὲ λόγῳ, οἶμαι, σωατὸν εἶναι, ἕως οὐ ἔτι λεί-
ποιτό τις ἐλπὶς. τὰ ἐς τὸν ἐπαινέσειν βουλεύσασθαί τε καὶ πρᾶσσειν ξυνοίσει. τοῖς γὰρ
ἐς κίνδυνον, ἄλλωστε καὶ τοιοῦτον, καθεστηκόσι μὴ τὸν σωτηρίαν ΔιασκοπεῖσθαΙ, ἀλ-
λὰ τὸν ἐς σὺν πολεμίους ὁπλοβουλίαν· πολλοὶ αὖθις. τοιαῦτα ἰωαννῆς τε εἶπε,
καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες ἐπῄνεσαν· ἔς τε ὄρυβον καθισταμένου, τὸν αἰαχώρησιν κατὰ

πάχος.

τῶν ἀνόμων ἔσως ἔλεγε δικαίωσις τὸν ἀπιστίαν ἀνόμιαν. ἀφ᾽ ἧς πάντα ἐκεῖνα τὰ ἔθνη, ἐπὶ ἀπιστίᾳ ἦν· καὶ κατακρινόμενα τὸν ἀπιστίαν ἐν ἀνόμοις ἐκρίνοντο· καὶ ἀνόμοις ἐν τῇ κρίσει, ἐκεῖνα τὸν ἀπιστίαν ἐκρίνοντο ἐν· καὶ κατὰ τὸν ἀπιστίαν ἐκρίνοντο ἀνόμοις·

Digitized by Google

Digitized by Google

μέρους βαρβάρους τῷ ῥωμαίων γλῶ, αἰὰ πᾶν ἔτ@ ἐφ' ὑμῖν κείσται. ἔρισι γὰρ τῆς καυκασίοις ὄπτιχισμα μέχρι τῦδε γεγονέναι τῶ λαζῶν χώραν, πάντως τυ καὶ ὑμᾶς ξυνεπίσκεσθε. ἡγουμένω τοίνυν τῷ δικαίου, πεισόντος δὲ τοῦ ξυμφέροντ@: τὸ μὴ εὐχὶ σὺν λόγῳ πρέσβεις, ἀδεμιᾶς αὖ εὐβουλίας οἰόμεθα εἶναι. πεσῶτα μὲν οἱ πρέσβεις εἶπον. χοσρόης δὲ τῆς λόγοις ἠθῶς, ἀμεινόν τι λαζοῖς ὠμολόγησε· καὶ τῶν πρέσβεων ἐπωθάνετο, εἴ οἱ στρατῷ μεγάλῳ ἐς γλῶ τῶ καλχίσλα εἶναι σῶσαι ἔμη; πολλῶν γὰρ ἀπαγγελλόντων ἔφασκεν ἀκηκοέναι, τὰ πρότερα δύσβολα * ἐπιεικῶς καὶ αὐδρὶ εὐζώνῳ τῶ χώραν εἶναι· κρημνώδη τι ὑπερφυῶς οὖσαν, καὶ δένδροις συχνοῖς τὰ καὶ ἀμφιλαβέσιν ὄπη μακρότατον ξυνεχομένω. οἱ δέ οἱ ἰσχυρίζοντο παντὶ τῶν περσῶν στρατῷ τῶ ἐκείνη ὁδὸν εὐπετῆ ἔσεσθαι, τέμνουσι μὲν τὰ δένδρα, ἐς δὲ τῶν κρημνῶν τὰς δυσχωρείας αὐτὰ ἐμβαλλομένοις. καὶ αὐτοὶ ὠμολόγεσαν τῆς τι ὁδοῦ ἠγημόνες, καὶ τοῦ ἔργου τούτου πέρσας ἔσεσθαι προθύμους. παύτῃ ὁ χοσρόης ἐπῆρμό@ τῇ ὑποθήκῃ· στρατιάν τε πολλῶ ἤγειρε, καὶ τὰ ἐς τῶ ἔφεδρον ἐξηρτύετο: οὐδὲ τὸ βούλευμα ἐς πέρσας ἐξενεγκών, τῶν γε δὴ οἷς τὰ ἀπόῤῥητα κοινολογεῖσθαι μόνοις εἰώθει. καὶ τοῖς πέρσαισιν ἐπαγγέλλας, ὅπως τὰ πραττόμενα μηδενὶ φράσωσιν· ἐς ἰβηρίαν τῷ λόγῳ ἐσίλλετο, ὡς τὰ τῇδε καταστησόμεν@ πράγματα: ἔθν@ γὰρ οὐνικὸν σῶζεσθαί πη δυνατὸν τῇ πέρσῶν ἀρχῇ ἐπιφημίζειν. ἐς τοῦτο δὲ γενόμεν@ βελισάρι@· ἐς μεσοπταμίαν παραχθὲν τὸν στρατὸν ἤγαγε, καί τινας ἐς τὰ πέρσῶν ἤθη δὴ κατασκοπῆ ἔπεμπεν. αὐτὸς δὲ τοῖς πολεμίοις ἐναντίασθαι βουλόμεν@, ἵν' ἵνα ἐσβολὴν ἐς ῥωμαίων τῶ γῆν αὖθις ποιήσωνται, διεῖπέ τι αὐτοῖς καὶ διακόσμει σὺν στρατιώτας, γυμνούς τε καὶ ἀσπίλους δὴ πλεῖστον ὄντας, καὶ κατώῤῥωσηκότας τὸ πέρσῶν ὄνομα. οἱ μὲν οὖν κατάσκοποι ἐπανήκοντες, οὐδεμίαν τῶν πολεμίων ἰσχυρίζοντο ἐν τῷ παρόντι ἐσβολὴν ἔσεσθαι· πολέμου γὰρ οὐννικοῦ ἀσχολίαν χοσρόῃ ἑτέρωθι εἶναι. βελισάρι@ δὲ ταῦτα ἀκούσας, παντὶ τῷ στρατῷ ἐσβάλλειν τῶν πολεμίων τῇ γῇ ἤθελε. καὶ οἱ ἀρίθμας τὲ ξὺν πολλῷ στρατῷ σπερχομένων ἦλθε· καὶ βασιλεὺς, γράμματα γράψας, ἐσβάλλειν κατὰ τάχ@ ἐς τῶ πολεμίαν γλῶ ἐπέστειλε. ξυγκαλέσας οὖν ἅπαντας σὺν ἄρχοντας ἐν σελάσαις, ἔλεξε τοιάδε. Ἅπαντας ὑμᾶς, ὦ ξυνάρχοντες, πολέμων πολλῶν ἐμπείρους οἶδα· ξυνηγαγόν τι ἐς τῷ παρόντα, οὐχ ὅπως ὑπομνήσας, ἢ παραινέσιν ἵνα ποιησάμεν@, τῶ ὑμετέραν γνώμην δὴ σὺν πολεμίους ἁρμήσω (οὐ γὰρ λόγου δεῖσθαι ὑμᾶς τοῦ ἐς εὐτολμίαν ἐσάγοντ@, οἶμαι:) ἀλλ' ὅπως ξυμβουλεύω ἵνα ἔν γε ἡμῖν αὐτοῖς ποιησάμεθα, ἐλώμεθα μᾶλλον ἅπερ αὖ δοκῇ βέλτιστά τε καὶ ἄριστα τοῖς βασιλέως πράγμασιν εἶναι. πόλεμ@ γὰρ εὐβουλίᾳ πάντων μάλιστα κατορθοῦσθαι φιλεῖ. δεῖ δὲ σὺν ἐς βουλὴν καθιζομένους αἰδοῦς τε καὶ φόβου παντάπασιν ἐλευθέρους ποιεῖσθαι τῶ γνώμω. ὅ,τε γὰρ φόβ@ αὖ σὺν αὖτῷ ἀεπιπλώτους σκοπιὰς ἐσκοπεῖσθαι, σὺκ ἐᾷ τῶ ἀφανοῦς ἐλέσθαι τὰ κρείσσω: ἥ τε αἰδὼς, ὑφισταζουσα τοῖς δέξασιν εἶναι ἀμείνοσιν, ὄπη τὴν ἐναντίαν σκοπεῖν τὴν γνῶσιν. εἴ τι τοίνυν ἢ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ, ἢ ἐμοὶ βεβουλεῦσθαι ὑπὲρ τῶν παρόντων δοκεῖ· μηδεὶν ὑμᾶς τοῦτο αἰσίτω. ὁ μὲν γὰρ μακρὰν που ὑστολελειμμέν@ τῶν πραττομένων, σὺκ ἔχει τοῖς καινοῖς ἁρμόσαι τὰς πράξεις. ὥστε φόβ@ οὐδεὶς, ἀπιναυτίας αὐτῷ ὄντας, τὰ ξυνοίσοντα ἐρᾴζεσθαι τοῖς αὐτὸ πράγμασιν. ἐμὲ δὲ ἄνθρωπόν τε ὄντα, καὶ χρόνῳ μακρῷ ἐκ τῶν ἐσπερίων ἐνταῦθα ἐληλύθοτα, μὴ οὐχὶ ἁμαλθᾶν τι τῶν δεόντων, ἀδύνατον. ὥστε οὐδεὶν τὴν ἐμὴν γνώμην αἰδεσθέντας ὑμᾶς πρόσκειν ἁβρήδην εἰπεῖν, ὅσα ἂν ξυνοίσειν ἡμῖν τε αὐτοῖς καὶ βασιλεῖ μέλλει. τὸ μὲν οὖν ἐξαρχῆς ἐνθάδε ἦκομεν, ὦ ξυνάρχοντες, ὡς ἁμαυλύσοντες τὸν πολέμιον ἐσβολὴν ἵνα ἐς τὴν ἡμετέραν ποιήσασθαι: νῦν δὲ τῶν πραγμάτων ἡμῖν ἄμεινον, ἢ κατ' ἐλπίδας, κεχωρηκότων· πάρεστι πρὸς τῆς σκοπὸν βουλεύεσθαι. ἐφ' ᾧ δὲ ξυναλεγμένους ὑμᾶς δίκαιον, οἶμαι, οὐδὲν ὑποστειλαμένους εἰπεῖν, ἅπερ ἂν ἄριστά τε δοκῇ καὶ ξυμ-

* ἐπικῶς

Βουλὴ βελισαρίου περὶ τῶν πρακτέων.

πάντα ἀνεύμβυς τε καὶ ἀσπονδόμβρ@· κέλχοις, οὐχ ἥπερ ἄθιστ, ἀλλ' ἥπερ ἐξέω. ἅμα δὲ καὶ ἄλλως οἱ βάρβαροι ἤχθοντ' ἀπιχωριάζοντι αὐτοῖς, οὐκ ἀωθὲς πρότερον, τῷ ῥωμαίων κράτῳ. ἃ δὴ οὐκέτ' Φέρειν οἷοί τε ὄντες, πέρσας τὴ χοσρόη προσχωρῶν ἐγκρατῶ· πείσβεις τὲ αὐτίκα σὺν' ταῦτα Δαρεχξομβρς, κρύφα ῥωμαίων, παρ' αὐσὺν' ἔπεμψαν. οἷς δὴ εἴρητο τὰ πιστὰ πρὸς χοσρόου λαβοῦσιν, ὅτι γε εὖστε λαζοὺς ἄκοντας ἐκδώσει ῥωμαίοις, οὕτω δὴ αὐτῶν ξὺν τῷ πρσῶν κράτῳ ἐς τλὼ χώραν ἀπαγαγόντ. ἀφικόμβοι τέτταρα ἐς πέρσας οἱ πείσβεις, καὶ χοσρόη λάθρα ἐς ὄψιν ἐλθόντες, ἔλεξαν τάδε. Εἰ ἔνας κ' ἄλλους ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου τῶν μβν οἰκείων δοκοίητας ἔν ἔνα δὴ τρόπον, αὐδράσι δὲ τ' ἀξιόπαν ἀγνῶσι προσκεχωρηκότας, * ὁδὸν, αὖθις εὖ ποιοῦσα ἡ τύχη ὡς μάλιστα ἀσμβνους ἕξει

περὶ βασιλέα λαζῶν εἰς χοσρόην. * οὐ σύμφ.

ἐσ. σὺν' πρὶν ἐπανήκειν βπιτηδείους· τεύξεσθαι δὴ ἔνας καὶ λαζοὺς, ὦ μέγιστε βασιλεῦ, νέμιζε εἶναι. κέλχοι γὰρ πέρσαις σύμμαχοι τὸ αἰῶν ἦσαν ἔντες, πολλά τε ἐπράσσοντ' αὐσὺν' ἀγαθὰ, καὶ αὐτοὶ ἔπαθον· ὧν δὴ ἐν χάμμασι μνημεῖα πολλὰ ἡμῖς τε ἔχομβν, κἀν τοῖς βασιλείοις τοῖς σοῖς εἰς τὸ παρὲν Δαρσώζεται. χρόνῳ δὲ ὕστερον τοῖς ἡμετέροις προγόνοις τετύχηκεν, εἴτε παρ' ὑμῶν ἀμεληθεῖσιν, εἴτε ἄλλου τ' ἕνεκα (οὐ γὰρ ἔχομβν ἐν σαφὲς περὶ τούτων εἰδέναι) ῥωμαίοις ἐκατόνδοις γβνέσθαι. καὶ νῦν ἡμῖς τὲ, καὶ ὁ λαζικὸς βασιλεὺς, δέδοβμβ πέρσαις ἡμᾶς τε αὐσὺν', καὶ γλῶ τλὼ ἡμετέραν ὅ, τι βούλοισθε χρῆσθαι. δεόμεθα δὲ ὑμῶν οὕτωσὶ σκοπῆσαι περὶ ἡμῶν· εἰ μβν οὐδὲν πρὸς ῥωμαίων πεπονθότες δεινὸν, ἀλλ' ἀγνωμοσύνῃ ἐχόμβοι κεχωρήκαμβν ἐς ὑμᾶς, τλώδε ἡμῶν εὐβὺς ἐκστήσαντες τλὼ ἱκετείαν, οὐδὲ ὑμῖν ποτὲ πιστοὺς ἔσεσθαι κέλχους εἰόμβοι· (Φιλίως γὰρ Δαδελυμβνης, ὁ τρόπ@· τῆς μετ' ἐκείνου πρὸς ἑτέρους καθιστάμβνος ἔλεγχ@· γίγνεται:) οἱ δὲ λέγω μβν Φίλοι ῥωμαίων, ἔργῳ δὲ αὐδράσδα γεγονότες πιστὰ, ἔργα πεπονήκαμβν πρὸς τῶν ἐφ' ἡμῖν τετυραννηκότων αὐόσπα· δέξασθε μβν ἡμᾶς σὺν' πρόθυμοι ξυμμάχους, κτήσασθε δὲ δούλους, οἷς Φίλοις ἐχρῆσθε, μισήσατε δὲ τυραννίδα πικρὰν, οὕτως ἡμῖν ἐκ γενόνων ἐπηρμβνίω, τῆς δικαιοσύνης ἄξια πράσσοντες, ἵν' ὑπαθεξέλλειν ἀεὶ πέρσης πάτριον. οὐ γὰρ ὁ μισθὲν αὐτὸς ἀδικῶν δέδικα@·, εἰ μὴ καὶ σὺν' ὑφ' ἑτέρων ἀδικουμβνους, ἔχων ἐν ἐξουσίᾳ, ῥύσασθαι πέφυκεν. ἔνια δὲ ἐπεῖν, ὧν τετυλμήκασιν οἱ κατέρατοι ῥωμαῖοι καθ' ἡμῶν, ἄξιον. τῷ μβν γὰρ ἡμετέρῳ βασιλεῖ τὸ σχῆμα μόνον τῆς βασιλείας δοκολιπόντες, αὐτοὶ τὴν ἐξουσίαν ὑπὲ τῶν ἔργων ἀφήρηνται· καὶ καθήνται βασιλεὺς ἐν ὑπαηρέτου μοίρᾳ, τὸν ὑπατικὸν ὄντα στρατηγὸν δεδιὼς· στρατιὰς δὲ ἡμῖν ἐπέσησαν πολλὰ@·, οὐχ ὅπως τὴν χώραν ὑπὸ τῶν ἐναχλούντων φρουρήσωσιν (οὐ γὰρ οὖν οὐδεμίας τῶν ὁμόρων ἡμᾶς, πολύ γε δὴ ῥωμαίων, ἠνώχληνται·) ἀλλ' ὡς περ ἡμᾶς ἐς δεσμωτηρίω καθειρξαντες, κύριοι τῶν ἡμετέρων γβνήσονται. λογισάμβνοι δὲ σωτερωτέραν πεποιῆσθαι τὴν τῶν ἡμῖν ὑπαρχόντων ἀφαίρεσιν, ἔρρ, ὦ βασιλεῦ, ἐς ὁπίσω ἵνα ἔννοιαν ἦλθον τῶν ὑπηδείων. ἃ μβν πρότερ' ἐκείνοις εἶναι τετύχηκεν, ἀναγκάζουσιν οὐχ ἑκόντας ὠνεῖσθαι λαζούς· ὅσα δὲ αὐτοῖς χρησιμώτατα Φέρειν λαζικὴ πέφυκεν, εἴδε ἀξιοῦσι δῆθεν τῷ λόγῳ παρ' ἡμῶν περίεσθαι· ἡμᾶς ἑκατέρωδι γνώμῃ τῶν κρατούντων ὁρίζομβνης. οὕτω τὲ ξὺν τοῖς ἀναγκαίοις, ἅπαν ἀφαιρῶνται καὶ τὸ χρυσίον ἡμᾶς: ἐνέμαλε μβν τῷ τῆς ἐμπορίας εὐπρεπεῖ χρώμβνοι, ἔργῳ δὲ ἡμᾶς (ὡς ἔνι μάλιστα) βιαζόμβνοι. ἐφίσηκέ τε ἡμῖν ἄρχων, κἀπηλ@·, τὴν ἡμετέραν δοκορίαν, ἰρκασίαν ἵνα τῇ τῆς ἀρχῆς ἐξουσίᾳ πεποιημέν@·. ἡ μὲν οὖν τῆς δοκράσεως αἰτία τοιαύτη ἥς οὖσα, τὸ δίκαιον ἐφ' ἑαυτῆς ἔχει. ἔστι δὲ ὑμῖν αὐτοῖς ξύμφορα ἴσχειν, δεχομένοις τὴν λαζῶν δέησιν, αὐτίκα ἐρῶμβν. τῇ πρσῶν δοχῇ βασιλείαν δοχαιοπάτιδ προσθήσετε, μηκυνόμβνόν τε ἀπ' αὐτῆς ἕξετε τὸ τῆς ἡγεμονίας ἀξίωμα· μετεῖναι δὲ τῆς ῥωμαίων θαλάσσης ὑμῖν Δὲ τῆς ἡμετέρας ξυμβήσεται χώρας, ἐσ ἣ πολιά σι, ὦ βασιλεῦ, ναυπηγμένῳ βατὸν ὁδεὶ πίνῳ τὸ ἐς βυζαντίῳ πελάπον ἴσχειν. μιᾷ ξὺ γὰρ ἑκατόμπα * ὁδὸν ἔνεσι. προσθείη δ' ἄν τις, ὡς κ' ληΐζεσθ' τὰς ὁ-

* οὐδὲν ὑπ.

μόρους

πότη τριάκοντα μυριάσιες αὐτοχείων ἀπολωλέναι. ἐς ταύτῃ δὴ τῇ ἁλώσει ξύμπασα ἡ πόλις, ὥσπερ μοι ἐρρέθη, διέφθαρτο. τὸ μὲν οὖν αὐτοχείων πάθος τῇδε ἐχώρησε. Βελισάριος δὲ Βασιλέα ἐς Βυζάντιον ἐξ Ἰταλίας μετάπεμπτος ἦλθε· καὶ αὐτὸν διαχειμάσαντα ἐν Βυζαντίῳ, στρατηγὸν ὅτι τε χοσρόην καὶ Πέρσας, ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ, Βασιλεὺς ἔπεμψεν, ἄρχοντάς τε οὓς ἐξ Ἰταλίας ξὺν αὐτῷ ἥκοντας. ὧν δὴ ἕνα Βαλεριανὸν ἡγεμόνα τῶν ἐν ἀρμενίοις καταλόγων σκόλδι μαρτῖνος χὰρ ἔτυχεν ὢν δὺς ἐς τὼ ἰόντε σκολὼ, καὶ διὰ τοῦτο χοσρόης αὐτὸν (ὡς προεδεδήλωτο) ἐς δίαιταν εἶρε. τῶν δὲ ἑτέρων οὐδεὶς μὲν ἐν Βυζαντίῳ ἔμεινεν, οἱ δὲ λοιποὶ ξύμπαντες ὅτι χοσρόῃ σὺν Βελισαρίῳ ἐστράτευσαν. ὁ δὲ τῶν * ἰουθίγγων ἡγεμὼν πέρσβεων ἄρχων μὲν, ὥσπερ τοῦ ὅπισθεν ὄγματος ἐπιβάτευεν, ἐν τοῖς περσῶν ἤθεσι θυήσκων· ὁ δὲ δὴ ἕτερος αὐτῷ ἔμενεν. ὅστις δὲ αὖ τοῖς ἱερωσύνῃ ἅπτεται, αἰσχύνην ἐς ῥωμαίων τὸν γλῶ καὶ αὐτὸν ἰωάννην, ὃς τῶν ἐν μεσοποταμίᾳ στρατιωτῶν ἦρχεν, ἀμφὶ τὰ κωνσταντίνης ὄρια ξυλλαβών, ἔς τε τὸν πόλιν εἰσαγαγών, ἐν δίσμωτηρίῳ καθεῖρξεν· ὅσπερ οἱ ἐστιν ἅπαντα ἀναπιμπλάμενα τὰ πεπραγμένα ἐξιλάσκεται. τοῦτο μὲν οὖν τῇδε ἐχώρησε. Βελισάριος δὲ ξὺν τοῖς ἑπομένοις κατὰ τάχος * εἴη, προσῄει ἐς ἀγορήν ἔχων, πρίν ἵνα ὁ χοσρόης [ἐσβολὴν αὖθις ποιήσηται ἐς ῥωμαίων τὸν γλῶ. ἐν τούτῳ δὲ ὁ χοσρόης] ὅτι κολχίδα τὸν στρατὸν ἦγε, λαζῶν αὐτὸν ἑπομένων ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. λαζοὶ τὰ μὲν πρῶτα γλῶ τὸν κολχίδα ὤκουν, ῥωμαίων κατήκοοι ὄντες· οὐ μέντοι ἐς Φέρσου ἀπαγωγὴν, οὐδὲ ἄλλο ἐπαγγέλλουσιν αὐτοῖς ἑπόμενοι, πλὴν γε δὴ ὅτι, ἐπειδὰν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς πλουτήσῃ, ξύμβολα τῆς ἀρχῆς τῷ διαδεξομένῳ τὸν βασιλέως ὁ ῥωμαίων βασιλεὺς ἐπέμπετο. τὰ δὲ τῆς χώρας ὅρια ξὺν τοῖς ἀρχομένοις ἐς τὸ ἀκριβὲς διεφύλασσεν· ὅπως δὴ μὴ οὖτοι πολέμιοι ἐξ ὁρμωμένου, ἐμοῦ σφίσιν ἔντος, διὰ λαζικῆς προδρόμοι, ἐσβάλλοιεν ἐς γλῶ τὸν ῥωμαίων. ἐφύλασσον δὲ, οὐδὲ αὐτοὶ χρήματα ἢ σφᾶς αὐτοὺς πρὸς ῥωμαίων διαχόμενοι, οὐδὲ ῥωμαίοις πη ξυστρατεύοντες· ἐπ' ἐμπορίᾳ δὲ τῇ κατὰ θάλασσαν πρὸς ῥωμαίους αὐτοῖς σὺν ἐς πόντῳ φκημένους ἐρχαζόμενοι. αὐτοὶ μὲν γὰρ οὔτε ἄλας, οὔτε σῖτον, οὔτε ἄλλο ἀγαθὸν ἔχουσι· διῤῥεῖς δὲ καὶ βυρσας καὶ ἀδράποδα περιχόμενοι, τὰ σφίσιν ἅπαντα ἐκπορίζοντο. ἐπειδὴ δὲ τὰ ἀμφὶ γουργένει τῷ ἴβηρων βασιλεῖ γλυκέως ξυνίπεσεν, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐρρήθη· στρατιῶται ῥωμαίων ἐπιχωριάζειν λαζοῖς ἤρξαντο, οἷς δὴ οἱ βάρβαροι οὗτοι ἤχθοντο, καὶ πάντων μάλιστα πέτρῳ τῷ στρατηγῷ. ἐπηρείαζον τοῖς ἐντυγχάνουσιν εὐπετῶς ἔχοντι. ὁ δὲ πέτρος οὕτως ὡρμητο μὲν ἐξ ἀρχαιοκωμίας, ἡ ἐκτὸς νυμφίου ποταμοῦ ἐστι, περσῶν κατήκοος ἐκ παλαιοῦ οὖσα· ἰουστίνου δὲ βασιλέως, ὕπατος ὢν, ἠνδραπόδισε. ἡνίκα ἰουστῖνος μετὰ τῆς ἀμίδης ἄλωσιν ξὺν τῷ κέλητος στρατῷ, ἐστράτευσε ἐς τὴν περσῶν γῆν. φιλανθρωπία δὲ πολλῇ χρωμένου τοῦ κικτημένου ἐς αὐτὸν, ἐς γραμματιστοῦ ἐφοίτησε. καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἰουστίνου γραμματεὺς γέγονεν. ἐπεὶ δὲ, ἀναστασίου τετελευτηκότος, ἰουστῖνος τὴν βασιλείαν παρέλαβε ῥωμαίων· ὁ πέτρος στρατηγὸς γεγονὼς, ἔς τε φιλοχρηματίαν (ὅπερ ἅλις ἄλλος) ἐξώκειλε. καὶ ἀβελτηρία πολλῇ ἐς ἅπαντας ἐχρῆτο. ὕστερον δὲ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς, ἄλλους τε ἐς λαζικὴν ἄρχοντας ἔπεμψε, καὶ ἰωάννην, ὃν τζίβον σκάλουσι· ἄνδρα ἐξ ἀφαιῶν μὲν καὶ ἀδόξων ἐς ἀρχὴν γεγονότα, ἐς στρατηγίαν δὲ ἀναβιβηκότα κατ' ἄλλο ἀδύ, ἢ ὅτι πονηρότατός τε ἦν ἀνθρώπων ἁπάντων, καὶ πέρσας χρημάτων ἀδίκων ἀκορεστότατος ἐξώρα. ὃς δὴ ἅπαντα ἐσφήλατο καὶ πρὸ τοῦ τοὺς ῥωμαίων τε καὶ λαζῶν πράγματα. ὅτε καὶ βασιλέα ἰουστινιανὸν πόλιν * ἐπείπεσον ὁπιθαλασσίαν, πέτραν ὄνομα, ἐν λαζοῖς δεινὰ ἔδρασε· ἐστι δέ τι, ὥσπερ ἐν ἀκροπόλει καθήμενος, ἦρέ τε καὶ ἔφερε τὰ λαζῶν πράγματα. τάς τε γὰρ ἄλας, καὶ ὅσα ἄλλα φορτία λαζοῖς ἀναγκαῖα ἐδόκει εἶναι, ἀνέπεμφε ἐς γῆν τὴν κολχίδα τοῖς ἐμπόροις ἐξῆν, ἢ ἄλλο ἐνθένδε ὠνεῖσθαι· ἀλλ' ἐν * πέτρης ξυνεπίμβου τὸ δὴ καλούμενον μονοπωλίου, αὐτὸς κάπηλός τε καὶ ξυμπάσης τῆς περὶ ταῦτα ἐργασίας ὁπισθάτης ἐγίνετο· ἅπαντα

τοῦ πρεσβεύου, πλήθει τῶν βιλῶν βιασάμενοι τὰς πύλας τείχους τοῦ βασιλέως ἐκύρησαν. ἐπὶ τοὺς μὲν τοι γηγένεσιν οὐδὲς τῶν βαρβάρων ἐπέλμησεν. ἔπειτα δὲ κατώρυχα πειθόμενοι λάθρα ἐς τὰ πρὸς ἕω τῆς πόλεως ἔγνω. ταύτην γὰρ μόνον ὀρύσσεσθαι ἡ γῆ οἵα τ' ἐστιν, ἐπεὶ τὰ ἄλλα τοῦ πρεσβεύου ὑπὲρ πέτρας τῆς δημοσίους πεποίηται. οἱ γὲν πέρσαι ἀπὸ τῆς πάροδου ἀρξάμενοι ὤρυσσον. ἧς δὴ βαθείας κομιδῇ οὔσης, οὐδὲ καθεωρῶντο πρὸς τῶν πολεμίων, οὐδὲ αὐτοῖς ἐνεδήσιν τοῦ πονεομένου παρέχοντο. ἤδη μὲν οὖν ὑπέδυσαν τὰ θεμέλια τοῦ ἑκτὸς τείχους. ἔμελλον δὲ καὶ κατὰ τὸν μεταξὺ χῶρον ἑκατέρου πρεσβεύου γενέσθαι, ὀλίγῳ δὲ ὕστερον καὶ τὸ μέγα τεῖχος ἀμείψαντες, τὴν πόλιν κατὰ κράτος ἑλεῖν. ἀλλ' (οὐ γὰρ αὐτῷ ἔδοξε πέρσας ἁλῶναι) ἧς ἐκ τοῦ χοσρόου φραστοῦ, ἀμφὶ ἡμέραν μέσην,
10. ἀγχοῦ τι τοῦ πρεσβεύου μόνος ἀφίκετο. εἴτε αὐθρωπος ὤν, εἴτε τι ἄλλο αὐθρώπου κρεῖσσον. δόξαν τὸ τοῖς ὁρῶσι περάσιτο, ὅπη δὴ τὰ βιλη ξυλλέγοι, ἅπερ ἐκ τοῦ τείχους ῥωμαῖοι ὀλίγῳ πρότερον ὑπὸ σφῶν ἐνοχλουῦτας βαρβάρους ἀφῆκε. ταῦτά τε πιών, καὶ τῷ ἀσπίδα προβεβλημένος, ἐρεχθείειν τὸ σφῶν ἐν ταῖς ἐπάλξεσι καὶ ξυὼ γέλωτι τωθάζειν ἐδόκει. εἶτα φράσας αὐτοῖς τὸν παντὸς λόγον, ἐκέλευε πάντας σκίλλυς, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα τῆς σωτηρίας ὑπομελεῖσθαι. καὶ ὁ μὲν ταῦτα σημήνας, ἀπιὼν ᾤχετο. ῥωμαῖοι δὲ τὰ ἐν μέσῳ τείχους ἑκατέρου θορύβῳ πολλῷ καὶ παραχῇ σκίλλυον σκάπτειν. καὶ πέρσαι μὲν τοι σφῶν οὐκ εἰδότες τὰ πρασσόμενα, οὐδέν τι ἧσσον ἔργου εἶχεντο. τῶν μὲν οὖν βαρβάρων ὀρθῶς ἕνα ἕνεκεν πιευμένων ἐδόκει, ὑπὸ τὸ τῆς πόλεως τεῖχος· τῶν δὲ ῥωμαίων τε θεοδώρου γνώμῃ, ὑπὸ σοφίᾳ τῇ καλουμένῃ μηχανικῇ λογίου αὐτοῦ, ἐγκαρσίαι τε τὴν διώρυχα ἐρχαζομένων, καὶ βάθος ἱκανῶς ἔχουσαι: ξυνίβη πέρσας κατὰ μέσον τῶν πρεσβεύοιν γεγυημένους
20. ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐμπεσεῖν ἐς τὴν ῥωμαίων κατώρυχα. καὶ αὐτῶν σφῶν μὲν πρώτους ῥωμαῖοι ἔκτειναν· οἱ δὲ ὄπιθεν φυγόντες κατὰ τάχος ἐς τὸ στρατόπεδον, διεσώθησαν. διώκειν γὰρ αὐτοὺς ἐν σκότῳ ῥωμαῖοι οὐδαμῇ ἔγνωσαν. ταύτης οὖν τῆς πείρας ὁ χοσρόης ἀποτυχών, ἐλεῖν τε τὴν πόλιν μηχανῇ τὸ λοιπὸν οὐδαμῇ ἐλπίσας· τοῖς πλιορκουμένοις ἐς λόγους ἦλθε: χιλιά τε *κεκομισμένα ἀργύρου σταθμὰ ἐς τὰ περσῶν ἤδη ἐχώρει. ταῦτα * κεκομισμένων
ἐπεὶ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς ἔμαθεν, οὐκέτι τὰ ξυγκείμενα ὑπὲ τελῆ ποιήσειν ἤθελεν, ὑπὲ-
καλῶν χοσρόην ὅτι δὴ πόλιν δάρας ἐν σπονδαῖς ἑλεῖν ἐπεχείρησε. ταῦτα μὲν ἐν τῇ πρώτῃ χοσρόου ἐσβολῇ ῥωμαίοις ξυνέβη, καὶ τὸ θέρος μὲν ἐτελεύτα. ὁ δὲ χοσρόης πόλιν ἐν ἀστυγείοις δειμάμενον, ἐν χώρᾳ κτησιφῶντος πόλεως, διέχοντι ἡμέρας ὁδῷ, αὖ-
30. θὶς ἐχειρώσατό τε τὴν χοσρόου αὐτὴν ἐπωνόμασε, καὶ αἰσχρῶν σφῶν αἰχμαλώτους ἐνταῦθα ξυνῴκισεν ἅπαντας, οἷς δὴ βαλασσῆν τε καὶ ἱπποδρόμιον κατεσκεύαζε, καὶ ταῖς ἄλλαις τρυφαῖς αἰεὶ ἐποίει. σφῶν τε γὰρ ἡνιόχους, καὶ σφῶν τῶν μουσικῶν ἔργων τεχνίτας, ἔκ τε αἰσχρῶν καὶ τῶν ἄλλων ῥωμαϊκῶν πόλεων ξυὼ αὐτῷ ἤγαγε. ὑπ μέν τοι καὶ δημοσίᾳ σφῶν αἰσχρῶν τούτους ὑπομελεστέρως, ἢ κατὰ αἰχμαλώτους, ἐσίτιζεν ἐς παντὸς τὸν χρόνον· καὶ βασιλικοὺς καλεῖσθαι ἠξίου, ὥστε τῶν ἀρχόντων οὐδενὶ ὑποχειρίους εἶναι, ἢ βασιλεῖ μόνῳ. εἰ δέ τις καὶ τῶν ἄλλων ῥωμαίων δραπέτης γιγνοῖτο ἐς αἰσχρὸν τὴν χοσρόου διαφυγεῖν ἴσχυσε, καί τις * αὐτῶν ξυγγυῆ τῶν ταύτῃ ᾠκημένων σκάλεσιν· σφῶν * αὐτὸν
μὴ ἐξῆν τῷ κεκτημένῳ τὸν αἰχμάλωτον τοῦτον ἀπέγειν, οὐδ' αὖ τις τῶν λίαν ἐν πέρσαις δοκίμων ὁ τὸν αὐθρωπον ἐξανδραποδίσας τυγχάνοι. αἰσχρὸν μέν τοι τὸ ξυμβὰν ὑπὸ
40 ἀνατασίου βασιλεύοντος τέρας, ἐς τοῦτο ἀποβὰν ἐτελεύτησε. τότε γὰρ ἀνέμου σκληροῦ δάφνη τῷ περσικῷ ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ὑπιπτόντος, τῶν κυπαρίσσων, αἳ ταύτῃ ὑψηλαὶ ἀτειχῶς ἦσαν, ἐκ ῥιζῶν τῶν ἰσχάτων ἀνατραπεῖσαι ἐς τὴν γῆν ἔπεσον· ἄσπερ ὀνόματος ἐκτέμνεσθαι οὐδαμῇ ἔμα. ὀλίγῳ μὲν οὖν ὕστερον, ἡνίκα ἰουστῖνος ῥωμαίων ἦρχε, σεισμὸς ἐς ὑπερβάλλοντος ἐξαίσιος λίαν, τήν τε πόλιν κατέσεισεν πᾶσαν, καὶ τῶν οἰκοδομημάτων τὰ πολλὰ καὶ κάλλιστα ἐς τὸ ἔδαφος εὐθὺς ἐνέγκε, καὶ λέγονται

ἐσθίσης δίκην· ἐνταῦθα μὲν τὴν νύκτα ἐκείνην ηὐλίσατο· ἕῤθρου δὲ βαθέος, παντὶ τῷ στρατῷ ἐπὶ τὴν ἔδεσσαν ἤλαυνε. καὶ αὐτῆς ζωΐβη πλαίσι προπεσοῦσι τῇ ὑστεραίᾳ ἐς τὸν αὐτὸν αὐλίζεσθαι χῶρον· ὅπερ αὐτῆς λέγουσι καὶ δὶς ξυμβῆναι. μόλις δὲ ἄγχιστα ἰδίσης γενομένῳ χοσρόῃ, ῥεύματος φασὶν ἐς τὸ πρόσωπον ἐπιπεσόντος, ἐπῆρθαι τὴν γνάθον. διὸ δὴ τῆς μὲν πόλεως ὑποπειρᾶσαι οὐδαμῇ ἤθελε. πῶλον δὲ πέμψας χρήματα * ἰδιωτικὰ ἤτει. εἰ δὲ ἄμφι τῇ πόλει μὴ δεδιέναι ἤκιστα ἔφασκον· ὅπως δὲ μὴ τῆς χωρίου λυμήνηται, ὁμολόγησαν δύο χρυσᾶ κεντηνάρια δώσειν. καὶ ὃς τά τε χρήματα ἔλαβε, καὶ διεσώσατο τὰ ξυγκείμενα. ὅτε καὶ χρήματα χοσρόῃ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς ἔπεμψεν, ὅτε πλείσιοι ὁμολογῶν τά τε αὐτῷ καὶ τοῖς πέρσαισιν ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ ξυγκείμενα. ἅπερ ἐπεὶ ὁ χοσρόης ἀπιέναι ἔμελλε ἤδη. σὺν τε ὁμήρους ἀφῆκε, καὶ σωτσσβάζιον ἐς τὴν ἄφοδον· σὺν τε αὐτοχίραν αἰχμαλώτους ὑποδιδοὺς ἅπαντας ἤθελεν. ὅπερ ἰδίσηλοὶ ἐπειδὴ ἔμαθον, προθυμίαν ἐποιήσαντο αἰκῆς κρέασθαι. οὐ γὰρ ἦν οὐδεὶς, ὃς οὐ τὰ λύτρα ἐν τῷ ἱερῷ φέρων, ὥσπερ τότων δὴ τῶν αἰχμαλώτων κατὰ λόγον τῆς οὐσίας κατίθη τι. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ μᾶλλον ἢ κατὰ λόγον τοῦτο ἐπράσσετο. αἴ τι γὰρ ἑταῖραι τὸν κόσμον ἀφελοῦσαι, ὅσος αὐτῇσιν ἐν τῷ σώματι ἦν, ἐνταῦθα ἐρρίπτεσαν. καὶ ἕτερα γεωργῷ ὅτι πλοῦτον ἢ ἀργυρίᾳ παιζόντι, ὅσος ἢ προβάτων ἦν, τοῦτο δὴ ἐς τὸ ἱερὸν ἀνεδέδη πολλῇ τῇ ἡδονῇ ἀθροίζεται μὲν οὖν χρυσοῦ τι καὶ ἀργύρου καὶ ἄλλων χρημάτων πάμπολυ πλῆθος, διδόται δὲ ὥσπερ λύτρων οὐδέν. ἐούζης γὰρ ἐνταῦθα παρὼν ἔτυχεν, ὃς Δημοκλύσῳ τῷ πρᾶξιν ὑπατίᾳ, κέρδος οἱ ἔσεσθαι μέγα τὴν ἐνθένδε καρχηδόνα. διὸ δὴ ὁ χοσρόης σὺν αἰχμαλώτοις ἅπασι τοῖς ὑπαγόμενος, προσωτέρω ἐχώρει. καρκηδόνι δὲ ἀπιόντων χρήματα πολλὰ προτενέμηται· ὁ δὲ οὐ προσήκειν ἔφασκεν, ὅτι δὴ οἱ πλῆσαι οὐ χρησαιεῖ, ἀλλὰ διόξης τῆς παλαιᾶς τυγχάουσιν ὄντες. καὶ μιᾷ καὶ κωνσταντινίου χρήματα διδόντων, ἐδέξατο, καίπερ φάσκων οἱ ἐκ πατέρων προσήκειν τὴν πόλιν. ἐπειδὴ γὰρ καβάδης ἄμιδαν εἷλεν, ἐσθίσειν τι καὶ κωνσταντίναι ἐξελεῖν ἤθελεν. ἀλλ' ἐσθίσης μὲν ἀγχοῦ γενόμενος τῶν μάγων αἰσπυθέσθη, εἴ οἱ ἁλώσιμος ἡ πόλις ἔσται· δείξας τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὸ χωρίον αὐτῆς· οἱ δὲ αὖτε τὴν πόλιν ἁλώσεσθαι οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἔλεγον, πικραμόρμενοι, ὅτι δὴ τὴν δεξιὰν αὐτῇ χεῖρα προτείνας, οὐχ ἁλώσιος ταύτῃ οὐδὲ ἄλλου ὁποσουοῦν χαλεπὸν ξύμβολον, ἀλλὰ σωτηρίας δόσιν καὶ ὃς ταῦτα ἀκούσας ἐπέσχε τι, καὶ ἐκήρυξε δὴ κωνσταντίναι τὸ στράτευμα. ἐνταῦθα δὴ ἀφικόμενος ἐστρατοπεδεύετο παντὶ τῷ στρατῷ, ὡς πολιορκήσων, ἐπίσχιλλιν. ἐνταῦθα δὲ κωνσταντίνης ἱερεὺς τότε βαρήδοτος, αὐτὸς δίκαιός τε. καὶ τῷ θεῷ ἐς τὰ μάλιστα φίλος. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐστρεγοῦσιν ἐς ὅ τι βούλοιτο ἀεὶ τὸν ἰχθὺν ἔχων. οὗ καὶ τὸ πρόσωπον ἰδὼν αὖθις, εὐθὺς ἔκασεν, ὅτι δὴ τῷ θεῷ ἐνδελεχίσεσθαι κεχαρισμένος ὁ ἀνὴρ εἴη. οὔτε ὁ βαρήδοτος τὰ νικητήρια πρὸ τοῦ καβάδου ἐλθών, οἶνόν τε ἐνέγκας, καὶ ἰχθύδας. καὶ μίλι καθαρὸς ἄρτος· καὶ αὐτὸ ἐδήτο. μὴ ὑποπειρᾶσαι πόλεως, ἣ οὔτε λόγου ἀξία ἐστὶ, καὶ πρὸς ῥωμαίων ἀπημέλητος λίαν, οὐδὲ γραπτῶν φρουρὰν ἔχουσα, οὐδὲ ἄλλό τι φυλακτήριον, ἀλλὰ σὺν οἰκήτορας μόνους αὐθρώπους οἰκτρούς. ὁ μὲν τοῦτο εἶπε. καβάδης δὲ αὐτῷ τὴν πόλιν χαρίσασθαι ὡμολόγησε, καὶ τοῖς στίχας ἐδωρήσατο αὐτὸν ἅπασιν, ὅσα οἱ τῷ στρατοπέδῳ ἐς τὸν πολιορκίαν ἠρίμαστο, μιχάλοις ὑπερφυῶς οὖσιν· οὕτω τὰ ἀπηλλάσσετο σκηνῆς τῆς ῥωμαίων. διὸ δὴ ὁ χοσρόης ὑπερέφρονος οἱ προσήκειν ἠξίου τὴν πόλιν, ἐς πλάσεως τὲ ἀφικόμενον, ἐς πολιορκίαν καθίσατο. ἔνδοθεν δὲ ῥωμαῖοι, καὶ μαρτῖνος ὁ στρατηγὸς (καὶ γὰρ ἐνταῦθα αὖ ἔτυχε) τὰ ἐς αὐτίσασιν ἐξηρτύοντο. δύο δὲ ἡ πόλις τείχεσι βεβλέβληται· ὧν τὸ μὲν ἐστὶς μέγα τι καὶ ἀξιοθέατον ἀπηνῶς ἐστὶν, ἐς ὕψος γὰρ διήκει πύργος μὲν ἕκαστος πόδας ἑκατὸν, τὸ δὲ ἄλλο τεῖχος ἐξήκοντα· τὸ δὲ ἐκτὸς πολλῷ μὲν ἔλασσον συμβαίνει εἶναι, ἄλλως δὲ ἰσχυρόν τι καὶ λόγου πολλοῦ ἄξιόν ἐστι. τὸ δὲ μεταξὺ χωρίον εὖρος οὐκ ἦσσον ἢ πεντήκοντα ἴσχει ποδῶν. ἐνταῦθα οἰώθασι δὴ ἀρῆσι σὺν τε βόες, καὶ τἄλλα ζῷα, πολεμίων σφίσιν ἐγκειμένων, ἐμβάλλεσθαι. τὰ μὲν οὖν πρῶτα ὁ χοσρόης προσβολὴν ποιούμενος ἐς τὸ πρὸς ἑσπέραν

τοῦ

ἰδιωτικὰ

χεμένους, ἅτε ἀφῆναι. οἱ μὲν οὖν ὑπερίπτασθαι κατὰ τοῦτο ἐπίοσαν, τὰ δὲ θηρία, χωρὶς ἀλλήλων θρύμματα, ἐς σκηνὴν ἐχώρει τὴν γλῶ, ἡ δὴ ἐκ τῆς χώρας, ἔθνη ἐλήφθη, ἐτυγχάνην οὖσα. καὶ ἐ μὲν αὐτὸς ὅτι πλεῖστον τὸ πιεύμμα ἐς τὸ ἀκριβὲς ἔβλεπε· καὶ ἐθαύμαζε γε, ἔτι δὴ τῆς ζώσης ἡ Φύσις, ἀδίδακτος οὖσα, τοσοῦτον τοσοῦτον τὸν πάτριον γλῶ. αὖχαρ δὲ αὐτὸ τῶν γονάτων ἐκ τοῦ αἰφνιδίου λαβόμενος, ἐμὲ δὴ, ἔπι, ἵνα ποτὲ γνώμην ἔχειν, ὦ δέσποτα, οἷα, ᾧ γυνή τί ἐστι καὶ παιδία, καὶ βασιλέα βραχέα μὲν, ἀλλ' ἐν γῇ τῇ πατρῴᾳ; καὶ ὃς τῷ ἀληθεῖ τοῦ λόγου ἡσυχῆς τι καὶ βιαθὲς, ἀπέναι τι ξωειχώρει, οὔτι ἐκούσιος· καὶ πρὸς αὖ τοῦτο ἐκέλευεν ὅπου αὐ δέοιτο. ἐπὶ δὲ τούτῳ ἄυχαρ ἔτυχεν, αὐγάσου ἰσθῶν ἱππεδρόμιόν οἱ δημάδες ἐν πόλει ἰσθίσῃ. ὁ δὲ ξωειχώρει καὶ τοῦτο. οὕτω
10. μὲν ἐκ ῥώμης ἀπαλλαγὴς ἄυχαρ, ἐς ἴδεσθαι ἦλθε. καὶ αὖτε οἱ πάλιν αὖ ἐπωθέννυτο, εἴ τι φέρων ἀγαθὸν σφίσιν ἐκ βασιλέως αὐγούσου ἥκοι; ὁ δὲ ἀπαγγελμάν ἰδεσινεῖς, ἐπιγνῶν ἴφη λύπλω τὸ αἴτημον καὶ χαρὰν ἀπερδῆ· τὸν τοῦ ἱππεδρομίου θαυμασηλῶν τύχλω. χρόνῳ δὲ ὕστερον πόρρω τιν ἡλικίας αὖχαρ ἦκον, νόσῳ ποδάγρας χαλεπῆς νυὸς ὑπερφυῶς ἦλω. τῆς γοῦν ὀδύνας ἀχθόμενος, καὶ τῇ ἐνθένδε ἀκινησίᾳ, ὅπι σὺν ἰατροὺς τὸ πρᾶγμα ἦγθ. ἐκ πάσης τῆς ξωιλέγε σὺν θεὶ παῦται σφοὺς ἅπαντας. ὧν δὴ ὕστερον (οὐ γὰρ οἱ ἄκεσίν ἵνα τοῦ κακοῦ ἐξευρεῖν ἴσχυον) ἀπέστη τι, καὶ ἐς ἀμηχανίαν ἐμπεσὼν, τύχας τὰς παρούσας ὠδύρετο. ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἰησοῦς ὁ τοῦ θεοῦ παῖς ἐν σώμαῦι ὢν, τῆς ἐν παλαισίνῃ ἀνθρώπους ὠμίλει. τῷ τι μισθὸν τὸ θεράπαυ ἁμαρτεῖν πώποτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀμήχανα ἐξεργάζεσθαι θαυμασίως ἐσθικνύμενος, ὅτι δὴ τοῦ θεοῦ παῖς
20 ὡς ἀληθῶς ἦν· (νεκρούς τι γὰρ καλῶν ἐξανίστη ὥσπερ ἐξ ὕπνου, καὶ πηροῖς σὺν ὀφθαλμοὺς οὕτω τιχθεῖσιν αἴτιμα, σώματός τι ὅλου λεύκας ἐκάθηρε, καὶ ποδῶν πήρωσιν ἔλυσε, καὶ ὅσα ἄλλα ἰατροῖς παθη αἴσια ὀνομασμένα ἐστὶ·) τοῦτο ἀπαγγελλόντων αὖχαρ, τῶν ἐκ παλαισίνης ἐς τὸν ἴδεσθαι ἐπιχωριαζόντων, ἀκούσας· ἐθάρσησέ τι, καὶ γράμματα πρὸς τὸν ἰησοῦν γράψας ἰσθῶν αὐτὸν, ἀπαλλάσσεσθαι μὲν τῆς ἰουδαίας, καὶ τῶν ἐντοῦθα ἀγνωμόνων ἀνθρώπων, αὐτὸν δὲ τὸ λοιπὸν ξυμβιοτεύειν. ἐπεὶ τοῦτο ὁ χριστὸς ἀπεπιχθίζετο ἤδεσι· αὐτίχρησεν πρὸς τὸν αὖχαρ· Ὡς μὲν ἐκ ἀφίξεται, αὖτε κρυς ἐπενδῶν, τὸν δὲ ὑγίειαν τῷ γράμματι ἐπανοχέμενος. Φασὶ δὲ καὶ τοῦτο αὐτὸν ἐπεπτᾶν, ὡς οὐδὲ ἡ πόλις ποτὲ βαρβάροις ἁλώσιμος ἴσοι. τοῦτο τῆς ἐπιστολῆς τὸ * ἀκροπλάδιον, οἱ μὲν ἐκείνου τὸ * ἀκρίστου
χρόνου τὴν ἱστορίαν ξυγγράψαντες, οὐδαμῆ ἴγνωσαν· οὐ γὰρ οἷόν τε οὐδεπω αὐτὸ ἐπι-
30. μεμήθησαν· ἰσθεσίωοι δὲ αὐτὸ ξὺν τῇ ἐπιστολῇ εὐρέσθαι Φασὶν· ὥστε ἀμέλει καὶ ἀάσκεπτον οὕτω τὸν ἐπιστολὸν αὐτ' ἄλλου του φυλακτηρίου ἐν τοῖς τῆς πόλεως πεπίλωται πύλαις. γίγνεται μὲν οὖν ὑπὸ μεσθίοις χρόνῳ ὕστερον οὐκ ἀλοῦσα μὲν τι, ἀλλὰ τρόπῳ τιῷδε (ἐπεσθὴ τὸ γράμμα τοῦ χριστοῦ αὖχαρ ἔλαβε) κακῶν μὲν ὀλίγῳ ὕστερον ἀπαθὴς γίγνεται. συχνὸν δὲ τῇ ὑγιείᾳ ἐπιβιοὺς χρόνον, ἐπλαύτησεν· ἔζης δὲ διεσλέξατο τὸν βασιλείαν τῶν αὐτὸ παίδων, αἰσθωπτ[illegible] γενεὰς ἀπάντων ἀνθρώπων, ἄλλο τι πολλὰ ἐς σὺν ἀρχαιμένους ἐζήμαρτε, καὶ τὸν ἐκ ῥωμαίων διεδιὼς πίσιν, ἐπεσχώρησεν ἐκουσίως πέρσαις. χρόνῳ δὲ πολλῷ ἰσθεσίωοι ὕστερον αὐελόντος τῶν βαρβάρων σὺν σφίσιν ἐσθημοιώτας Φρευρούς, ἐσίσλοσαν ῥωμαίοις τὴν πόλιν. * * * αὐτῷ προπαίδαν ἐπιμελὴς ἐστ· πεμφαρέ-
40 μὲν οἷς ἐν τοῖς κατ' ἐμὲ χρόνοις γίγνε, ἅπερ ἐν τοῖς καθήκουσι λόγοις δηλώσω. καί μοί ποτ ἔννοια γίγνεται, ὡς εἰ μὴ ταῦτα, ἅπερ ἐρρέθη, ὁ χριστὸς ἔγραψεν· ἀλλ' ἐπ ἰς τοῦτο δέξης αὖθρωποι ἦλθον Φυλάξαι, διὰ τοῦτο αὐάλωτον ἐθέλει τὴν πόλιν, ὡς μή ποτ αὐτοῖς πλακὸς ἵνα σκῆψιν δίδοιη. ταῦτα μὲν οὖν, ὅπη τῷ θεῷ φίλον, ταύτῃ ἐχέτω τὰ καὶ λειγίσθω. χοσρόης δὲ τότ πρέσβεσ διὰ ταῦτα ἔδοξεν εἶναι ἴδεσθαι ἐξελθών. καὶ ἐπεὶ ἐς βάτνλω ἀφίκετο, πόλισμα μὲν βραχὺ, καὶ λόγου εὐδενὸς ἄξιον, ἡμέρας δὲ ὁδῷ

σινον ἀμπεχόμθ- χρῶμα. ὅπερ ἐξεπίτηδες ὁ χοσρόης μιγονέναι οἰόμθος, ἠγανάκτει τὴν ξὺν ἀπειλῇ αἰτίαν· τὸν καίσαρα ωσπερῆσθαι τῶν ἄλλων οὐ δέον· ἐκέλευέ τι σὺν ωσπρες ἰόντας ἵππους ἐπέχειν, ὅπως τὸ λοιπὸν κατόπιθεν ἡθόμθοι ἀγωνίζωνται· ὅπερ ἐπειδὴ οὕτως ἐπέπρακτο, ὥσπερ ἐκεῖνος ἐκέλευε· νικᾶν οὕτως ὁ τι χοσρόης ξὺν μέρες τὸ πρόσωπον * ἔδοξαν. ἐς παῦθα τῶν τὶς ἀπαμίων χοσρόῃ ἐς ὄψιν ἦκον, ἡπᾶπα, πέρσῃ ἀνδρα, ἐς τὴν οἰ- *Ἑλλ. ξι. κίαν τὴν αὐτῶ ἀναβαίνα, τὴν παῖδα οὖσαν παρθένον βιάζεσθαι. ὁ δὲ παῦτα ἀκούσας, καὶ τῷ θυμῷ ζέων, ἄγεσθαι τὸν ἀνδρα ἐκέλευε. καὶ ἐπεὶ παρῆν ἤδη ἀνασκολοπισθῆναι αὐτὸν ἐς τῷ σταυροῦ ἐπίστυλι. γνοὺς δὲ ὁ δῆμος, παυτὶ θέσει ἀνέκραγον ἐξαίσιον οἷον ωερὶ τῆς τοῦ βασιλέως ὀργῆς τὸν ἄνθρωπον ἐξανατύμθοι. χοσρόης δὲ ὠμολόγησε μθὴ αὐτοῖς τὸν ἀνδρα ἀφῆσειν, λάθρα δὲ αἰσκολόπισεν οὐ πολλῷ ὕστερον. παῦτα μθὲν οὖν τῇδε διεπράξαμθος, παυτὶ τῷ στρατῷ ὀπίσω ἀπήλαυνεν. ἐπεὶ δὲ ἐς χαλκίδα πόλιν ἀφίκετο, βεροίας πόλεως τέτρασι καὶ ἑγδοήκοντα σταδίοις διέχουσαν· αὖθις ἐς λήθλω τινὰ τῶν ξυγκειμθένων ἦλθε. σταυροπιδευσάμθος τι τοῦ ωεριβόλου οὐ μακρὰν ἄπθεν, ἔπεμψε πρῶτον, ἀπειλήσοντα χαλκιδεῦσι, πολιορκίᾳ τὴν πόλιν αἱρήσειν, εἰ μὴ τὼ τι σωτηρίαν ὤνιον κτήσοντο, τὰ λύτρα διδόντες, καὶ ξὺν σταλιώτας, ὅσους ἐνταῦθα ξυμβαίνει εἶναι, ξιὼ τῷ ἡγεμόνι ἐκδοῖεν σφίσι. χαλκιδᾶς δὲ ἐς δείμα μέγα ωερὶ ἑκατέρου βασιλέως ἐμπεπωκότες, σταλιώτας μθὲν ἀπώμοσαν ὡς ἥκιστα ξυνδεδημηκέναι σφίσι· καίπερ ἄλλους τὲ καὶ δόναχον τὸν τῶν σταλιωτῶν ἄρχοντα κρύψαντες ἐν οἰκίσκοις ἔσω, ὅπως μὴ τῆς πολεμίους ἐνδηλοι ὦσι: χρυσοῦ δὲ κεντηνάρια δύο συλλέξαντες, μόλις (ἐπεὶ πόλιν οὐ λίαν εὐδαίμενα ἔκτω) τῷ τι χοσρόῃ ζωάγρια δόντες, τὴν τε πόλιν καὶ σφᾶς αὐτοὺς διεσώσαντο. ἐνθένδεν ἐκέτι ὁ χοσρόης ἐβάλετο τὴν ὁδὸν ταύτην, ἧπερ ἐληλύθει, ποιήσεσθαι· ἀλλ' εὐφρᾶτην τὸ ποταμὸν διαβεῖσθαι, καὶ χρῆμα ὅτι τάχιστα ἐκ μέσου πολεμίας ληΐζεσθαι. γέφυραν οὖν ζεύξας ἀμφὶ ἐββαίης τὸ χωρίον, ὅπερ τοῦ ἐν βαρβαλισσῷ φρουρίου πεδαράκοντα σταδίους ἀπέχει· αὐτός τε διέβη, καὶ παυτὶ τῷ στρατῷ [ὡς τάχιστα διαβαίνειν ἐπέστελλεν, ὑπασπῶν μθὲν] τὴν γέφυραν τρίτην ἡμέρᾳ λύσεσθαι, πάξας δὲ καὶ τὸν τῆς ἡμέρας καιρόν. καὶ ἐπεὶ παρῆν ἡ κυρία· τινὰς μθὲν τῶν στρατοπολεμεῖσθαι, μή πω διαβαίνοντας, ξυνέβαινεν· ὁ δὲ οὐδέν, πρὶν ὑπολογισάμθος, ἔπεμψε ξὺν τὴν γέφυραν διαλύσοντας. οἵπερ ἀποπεμφθέντες, ὡς ἑκάστῃ τὴ ἐδεδοίκεσαν, εἰς τὰ πάτρια ἤδη αἰέβαινον· τότε δὴ Φιλαδελφία τὸν χοσρόην ἐσῆλθε, πόλιν ἐδεσπόσατο, ἐς τὰ πάτρια ἤδη αἰέβαινον· τότε δὴ Φιλαδελφία τὸν χοσρόην ἐσῆλθε, πόλιν ἐδεσπόσατο, εἰ

πεποιημένοι κατήεσαν· ἰδὼ δὲ χρυσῷ τε καὶ πολλῷ καὶ λίθοις ἐντίμοις ἐκόσμησαν. καὶ τρισὶ μὲν ἱερεῦσι παρέδοσαν, ἐφ' ᾧ ξυὼ πάσῃ ἀσφαλείᾳ φυλάξουσιν· ἐξάγοντες δὲ αὐτὰ πᾶν ἔτος, παοδημεῖ, ἐς ἡμέρας πεοσκωοῦσι μιᾶς. τότε ουὼ τῶν ἀπαιείων λεὼς, ἐπειδὴ τὸν μῆδλων ἐρατὸν ὀπίσφας ἐπύθοντο ἰέναι, ἐς δλέθ μεγάλῳ ἠλθοντο. χοσοέλω δὲ ἀκούοντες ὡς ἥκοιεν ἀληθίζεδαι, καὶ ὦδὲ θωμᾶν τὴν τῆς πόλεως ἀρχιερέα ἠλθόμδοι, ἐδλέοντο τὸ τοῦ σαωροῦ ξύλον ὀπιδλῆξαι σφίσιν· ἔπως αὐτὸ ὕστερα πεοσκωήσαντες, πλαυτήσωσιν. ὁ δὲ κατὰ ταῦτα ἐπίετο. τότε δὴ θάμα ξωλωίχθη, λόγου τε καὶ πίστως κρεῖσσον, ἐς ταῦτα ἠλθέδαι. τὸ μὲν γὰρ ξύλον ὁ ἱερεὺς φέρων, ἐσλέκνυεν· ὕπερθεν δὲ αὐτοῦ σέλας πυρὸς ἐπιφέρετο, καὶ τὸ κατ' αὐτὸν τῆς ὀροφῆς μέρος φωτὶ πολλῷ ὑπὲρ τὸ εἰωδὸς καπλάμπετο. βαδίζον- 10. τός τε τοῦ ἱερέως παυσαχῆ τοῦ νεὼς συμπεοήει τὸ σέλας, φυλάσσον ἀεὶ τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ τῆς ὀροφῆς χῶρον. ὁ μὲν ουὼ τῶν ἀπαιείων δλῆμος ὑπὸ τῆς τοῦ θεύματος ἠδλογείτο τε καὶ ἰαχῇ θει, καὶ ἔκλαιεν· ἤδλη τε ἅπαντες ὑπὲρ τῆς σωτηείας τὸ θαρσεῖν εἶχον. ὁ δὲ θωμᾶς, ἐπειδὴ ωδιῆλθε τὸν νεὼν ἅπαντα, καθαθέμδος ἐς τὴν ῥίκην τὸ τοῦ σαωροῦ ξύλον, σκάλυψε· καὶ τὸ σέλας ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐπέπαυτο. μαθὼν δὲ τὸν τῶν πολεμίων φραγὸν ἄγχιστά που τῆς πόλεως ἥκειν, σπουδῇ πολλῇ ὦδὸ τὸν χοσοέλω ἀφίκετο. καὶ ὃς αἰσπυθόμενος τοῦ ἱερέως, εἰ βουλομδοίης τῆς ἀπαμείδην * εἴη, λάθ' ὑπὸ τοῦ ωδιβόλου αὐτοπάξαδαι τῷ μήδλων φρατῇ; ἀπεκείνατο θωμᾶς, οὐδλὶν τῆς αὐθρώπως πιοῦτο ἐς ἔννοιαν ἥκειν. σὺ κᾶν, ἔφη ὁ χοσοέης, δλέαδέ μι τῇ πόλει, ξυὼ ὀλίγοις ἴσι, πάσης αὐαπλαμδώσας τὰς πύλας. ὁ ἱερεὺς εἶπεν, ἐπ' αὐτὸ γὰρ δὴ ὦδακαλέσων τοῦτο ἀφῖγμαι. ὁ μὲν ουὼ φρατὸς ἅπας ἐσταπεδύσαντο διεσκευημδοι * ὡς ὑὸ τοῦ ωδιβόλου. ὁ δὲ χοσοέης, αὖδρας τῶν ἐς πέρ- 20. * οθ
σας ἐρίσων ἀμφοσίους ὁπολεξάμδος, ἐς τὸν πόλιν εἰσήλασεν. ἐπεὶ δὲ γέγενεν ἔσω πυλῶν, ἐπιλάθετο ἐκεῖνα γε εἶναι τῶν αὐτῷ τε καὶ τῆς πεέσδεσι ξυγκειμένων· καὶ τὸν ὁπίσκοπον σκέλδε δλοῦσαι οὐ χίλια μόνον ἀργυείου σαθμὰ, οὐδὲ πύτων δεκαπλάσια: ἀλλὰ τὰ κειμήλια, ὅσα δὴ ἐσταῦθα ἔτυχε κείμδα, χρυσοῦ τε καὶ ἀργυρᾶ ξύμπαντα, μεγάλα ὑπερφυῶς ὄντα. οἰόμην δ' αὖ αὐτὸν καὶ τὸν πόλιν ὅλιν αὐδραποδίσαδαί τε καὶ λήσαδαι σὺν αὐ ὁσονῆπερ. εἰ μή τι θεῖον αὐτὸν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς διεκώλυσεν. οὕτως αὐτὸν ἡ τε φι- ἀπλησία χοσο-
λοχρηματία ἐξέπληστε, καὶ ἔσρεφεν αὐτὸ τὸν ἀμφὶ τὴν δλέγχειαν ἡ τῆς δλέγχης ὀπιθυμία. κλέος γὰρ εἰ μέχρι σοῦ τῶν πόλεων αὐδραποδισμὸς φέρτο εἶναι, οὐδλὶν τὸ ὦδόπαν πιοιύμδος, εἰ στονδλάς τε καὶ ξωδῆκας ἠλογηκὼς, τὰ πιαῦτα ἐς σοῦ ῥωμαίους ἐργάζετο. ταύτῃ τὸ
30 χοσοέου δληλώσει τὸν γεώμλον ἃ τε ἀμφὶ πόλιν δλάσας (σε πωτὲ δὴ * ἐπεχείρησεν τῇ ἀ- κῖσ. ἐπιχείρη-
ελίᾳ, ἐς πάσῃ ἀλογίᾳ πεπειάμδος τὰ ξυγκείμδα) καὶ ἃ καλλινικησίους ὀλίγῳ ὕστερον ἐς στονδλαῖς ἔδρασεν. ἄπιρ μοι ἐς τοῖς ἔπαθε λελέξεται λόγοις. ἀλλ' ὁ θεὸς (ὥσπερ εἴρηται) ἀπάμενα διεσώσατο. ἐπεὶ δὲ τὰ κειμήλια ὁ χοσοέης ξύμπαντα εἵλε, καὶ αὐτὸν μεθύοντα ἤδη τῇ τῶν χρημάτων ἀφθονίᾳ ὁ θωμᾶς εἶδε: τὸ τοῦ σαωροῦ [ξύλον ξυὼ τῇ ῥίκῃ ἐξωεγκὼν, αὖέ- φηνά τε τὸν ῥίκλον· καὶ τὸ] ξύλον ἐσδεκνύμδος, ὦ κράτιστε βασιλεῦ, ἔφη, ταῦτά μοι ὁπολέλειπται μόνα ἐκ πάντων χρημάτων ῥίκλου μὲν ἂν τῶνδε (χρυσῷ τε γὰρ κεκαλλώπισμαι καὶ λίθοις ἐντίμοις) φθόνος ἐδεὶς λαβέσδαί σε ξυὼ τῆς ἄλλοις ἅπασιν ἔχειν· τυτὶ δὲ τὸ ξύλον σωτήριόν τε ἡμῖν καὶ τιμιόν ἐστι, τᾶτ' ἰκετεύω σε καὶ δέομαι δός μοι. ὁ μὲν ἱερεὺς ταῦτα εἶπε. ξυνεχώρει δὲ χοσοέης, καὶ τὸν δέησιν ὑπερηλῆ ἐποίει. μετὰ δὲ φιλοτιμίᾳ πολλῇ χρώμδος· τέν τι δῆμον
40 ἐς τὸ ἱπποδρόμιον ἀναβαίνειν ἐκέλευε, καὶ τὰς ἡνιόχως ἀγωνίζεδαι τὰ εἰωδότα σφίσιν. ἔδ' ὃς δὴ καὶ αὐτὸς ἀναβὰς, θεατὴς ἠθέλησε τῶν ποιεμδίων ἐν ταυδῇ ἐποιεῖτο. ἐπεὶ δὲ ἡκηκόει πολλῷ πρότερον ἱκετικιαὸν βασιλέα χρώματος τοῦ βενέτου (ὃ δὴ κυαναῆν ἐστι) ἐκτόπως ἐρᾶν, ἀπεναντίας αὐτοῦ κατασῆναι ἐκέλευε βουλόμδος, ἤθελε τῷ πρασίνῳ τὸν νίκλον ἁρμόσαι. οἱ μὲν δὴ ἡνίοχοι, ὡσὶ βαλβίδων ἀρξάμδοι, ἔργα εἶχοντο: τύχη δέ τις τῷ τοῦ βενέτου ἐσδιδυσκομένῳ ἐφέπεσθαι ἐκέλευσε. ἅπιπερ δὲ αὐτοῦ κατὰ τὰς αὐτὰς ἅμα τρεχιὰς ὁ τοῦ πρά-

θαυμα τοῦ πα μίου σαυροῦ ὐ ἀπαμείᾳ.

ἄφιξις χοσοέω ὡς τὸν ἀπαμειαν.

καὶ λιπαρμένους, ὅτε τοῦ θεοῦ πάλιν ξωοδοτοῦντος τοῖς χρήμασι, ἐξῆν πάνυ ῥᾳδίως
ζωὴν ἢ φθορὰν ἑκατέροις πορίσαι. ἄτε γὰρ αὐτοῖς ἵδρυτο τὸν αἰρούμενον πέρασι βιβάναι ἑξουσί-
ας τὰς κατὰ Φυλακτηρίου πύλας, ἃς εἰκότως αὐτοῖς ἀχθόμενοι ᾠκοδόμουν τὴν σφετέραν.
ὡς δὲ ὧν ἐμελλόσπονδουν αὐτοῖς εἰς ἀεὶ ἔσεσθαι. εἰκὸς δὲ οἱ πείσβεις ἐφασαν ἐπιπλεῖς πέρασι
βούλεσθαι ῥωμαίους ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ἔχειν, οὐκ ἀλλὰ φρατιώτας οἰκείους εἶναι. ἔξεσθαι
τὸν λιμένα πέρασι ῥωμαίοις, μισθὸν τῆς ἐπουρίας αὐτοῖς χορηγοῦντας ῥητόν· ἐπεὶ καὶ σφῶν
ἔφασκον καὶ σπερμάνοις ἐπίτειον χορηγεῖν τι χρυσοῦ· οὐ φόρου αὐτοῖς ἐπιπλεῖς ἔσεσθαι, ἀλλ'
ὅπως ἀδήωτον γένοιτο τὸν ἐμπέραν φυλάξουσιν ἐς τὸν πάντα αἰῶνα. [ταῦτα χορεύοντες τὰ τῶν
πρέσβεις πολλὰ πρὸς ἀλλήλους διαλεχθέντες ξυνέβησαν ὕστερον, ἐφ' ᾧ χορτόλου ἐκ μὲν
τοῦ βασιλικοῦ κανταυρίκα μεταφέροντα πεντήκοντα πρὸς ῥωμαίων λαβόντα, πέντε δὲ πάλιν φερομέ- 60.
νων ἐπέτειον ἐς τὸν πάντα αἰῶνα] διόσμεν, μηδὲν αὐτοῦ ἐρεσσόμενοι πρωτέρου κακόν· ἀλλ'
αὐτὸν μὲν ἐμέρους ὄντα τῇ ὁμολογίᾳ ἐφ' ἑκάτερα ἐκπεμπόμενον τὸν ἐπιτρεπόμενον
παντὶ τῷ στρατῷ ἐς τὰ πάτρια ἤθη πορεύεσθαι· ἐκπλῶσι δὲ πρέσβεις ἐφ' ἑκάτερα βασιλέως
ἐσφιγμένου στελλιδίους τοὺς ἀμφὶ τῇ αἱρέσει ξυνθήκας ἐν βιβλίῳ τὰ λοιπὰ θέσθαι. τότε ὁ
χοσρόης ἐς στελόπεσιαν, πόλιν ὀπθαλασσίαν, ἀπέσχεισε τριάκοντα ἢ ἑκατὸν σκάφεσι ἐπι-
χέουσαν διέλθειν ἐς τὸν τῶν ῥωμαίων εὐδίνα οὔτε ἐνορᾶν οὔτε λυμαίνεσθαι, ἀπελούσατο
μὲν ἔν τε τῇ θαλάσσῃ τῷ ὕδατι μόνῳ· θύσας τε τῷ ἡλίῳ, καὶ ἐς ἅπαν ἄλλοις ἐβούλετο,
πολλά τε ἐπιθυμάσας, ἐπίσω ἀπήλαυνεν· ἵς τε τὰ στρατόπεδον ἀφικόμενος, ἐπιθυμίσας αὐ
ἵππους ἐλάσθαι. ξυνεχώρουν τε οὐχ ὑποῦσιν τοῦτο οἱ πρέσβεις, ἐφ' ᾧ μὴ τι αὐτοῖς θησαυρίσειν 70.
ἐν τῇ πόλει, καὶ * δέγυρίου χιλίας ὑρμισαμένου ἐνθένδε λίτρας, οὐδὲν τἄλλο λυμηνάμε-
νον, ἀπελαύνειν ἐπίσω ἐνθένδε· δὲ ἐκ τοῦ ὁ χοσρόης τοῖς τε πρέσβεσι καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις, ὅτι
μὴ ἐς τὸν ἀπάμειαν τοῦδε ἕνεκα στόλοιτο μόνον, ὅπως δὴ ἐν τῷ σκηψίνης ἐπὶ ἀξιολόγου λα-
βέσθαι, αὐτοῦ τε καὶ τὸν ἐκείνη χώραν λήσεσθαι. τότε μὲν οὖν ἐς Θαφεῖλα αὖθις τὰ αὐ-
τοκράτορος πρᾶσσον· ἔνθα δὴ τί ἄλλο ἐν θυμάτων μεγάλων ἐποιήσατο καὶ τοῖς τῶν ὑβρι-
στῶν πηξάς· ἄμφω γὰρ ἀζιοθέατα θαυμαστῶς ἐστί. καὶ θύσας τοῖς νύμφαις, ἀπεῖχε τὰ
ἄλλο μὲν οὐδὲν λυμηνάμενος, τοῦ δὲ ἀρχαγγέλου μιχαὴλ τὸ ἱερὸν παύσας ξυὶ ἑπέρας
ἔσεσθαι οἰκίσεως ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. πέρσης αὐτῷ ἐπεπώκει ὀχεύμενον· ἔν τε τῷ περσῶν στρατῷ ἐλεγε-
μένου, καὶ χοσρόῃ βασιλεῖ γνώσιμον, ὡς χώρου κρημνώδη, ἀμφὶ τὸν λεγόμενον τρητὸν, ἐλ-
θὼν ξυὶ ἑπέρεις ἔσεσθαι, οὐδὲ τοῦ ἀρχαγγέλου μιχαὴλ νεὼς ἐστι, Εὐάρεστον ἔργον. οὕτω 30.
αὖθις τῶν ἔνδα αὐτοκτίσεων νεοικίας, πεζόν τε καὶ μέτριον κρυπτόμενον, ἐν τοῦδε * εὑρὼν ἐκδύκε
τῶν ἑτέρων χωρίς. ἐνθένδε δὲ κρεουπόλεις ὁ νεοικίας, ἀνάμαχον ὄνομα ὡς, ἐπεδὴ καζαλαμ-
βαίνοθαι ἔμελλεν, ὅπερ ἀφεὶς ὁπὸ τοῦ αἰφριδίου λίθῳ τὸν δόκωνα βάλλει· ὅπτυγχάνει
τὸ τοῦ μετώπου ἐς τὸν ὀφθαλμὸν οὖς μέσυγκα. καὶ ὁ μὲν ἐς τὸ ἀφθαλμὸν εὐθὺς ἔπιπτεν· ὁ δὲ αὖτις
τὸν ἀκινάκεν σπασάμενος, πτείνει τὸν παῖδα. σκυλεύσας τε αὐτὸ κατ' ἐξουσίαν τά τε ὅ-
πλα. καὶ τὸν χρυσὸν ἅπαντα, καὶ ἵ τι ἄλλο ἐτύγχανεν ἀμπεχόμενον· ὅτι τε τὸν ἵππον
ἀναθορὼν, πρόσω ἠλαυνεν. εἴτε δὲ τύχῃ, εἴτε χωρίων ἐμπειρίᾳ χρησάμενος· λαθὼν τε
τοὺς πολεμίους ἐς διαφυγὼν παντελῶς ἴσχυσε. ταῦτα ὁ χοσρόης μαθὼν, καὶ τοῖς ξυμπεσοῦσι
ἐκπλαγήσας, τῶν οἱ ἐνθάδε νεὼν καθεῖναι τὸν τοῦ ἀρχαγγέλου νεὼν, οὐ πρόσθεν ἐμπή-
σθαι, ἐκέλευεν. οἱ δὲ τοῦτον ἐκείνην εἶναι ἡγέμενοι, ξυὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν εἰκοδομίαις ἐκ- 40
πέπληκτο. ὅπτιτελὴς τε πεποιῆσθαι τοὺς χοσρόου ἑπτὰ λὰς φέροντα. τοῦτο μὲν δὴ ὕστερον ἔσται. χοσρόης
δὲ πάντι τῷ στρατῷ τὸ ὀπὸ ἀπάμειαν * οἶκ, ἔστι δὲ ξύλον πηχυαῖον ἐς ἀπαμικὰς δύο μέρος,
ἐν ᾧ τὸ χρισὸν ἐν ἱεροσολύμοις ποτὲ τὸ κλασθὲν, ὅλα ἀκύσιον, ἐπεσῆναι * ὁμολογεῖ), καπὶ δὲ
τὸ παλαιὸν χρόνου ἐς τοῦδε πρὸς σύρι αὐδρὸς κρημνὸν λάθρα. ἐν αὐτὸ οἱ πάλαι αὐθρωποι
φυλακτήριον μέγα σφίσι τε αὐτοῖς καὶ τῇ πόλει πιστεύοντες ἔστησαν, ἡμίλιθον αὐτὸ ξυλίνῳ λίθῳ

πιστη-

ξωσιν μεν ειδεναι, ὡς μηδ' ἐκεινος ἐφιλοσοφει· ἀλλ' ὅτι ἐρωτωσιν ἐι ἐστιν ἀνθρωπος, ἢ ἀλλο τι τῶν ἐν τῷ ἐν ἐκαστῳ ἐστιν ἢ ἐν τῷ ὅλῳ ἐστιν ἢ ἐν τῷ ὅλῳ ἐστιν ἢ ἐν τῷ ὅλ

Digitized by Google

νώτην (αὐτὸν τύχοι) πάλιν ἐλθὼν δέχεσθαι τὸ πρὸ λόγου ἀξίωμα, καὶ πρώτους ῥωμαίοις οὖσαν τῶν κατὰ τὴν ἠῶ πασῶν πόλεων, πλούτῳ τε καὶ μεγέθει, καὶ πολυανθρωπίᾳ, καὶ κάλλει καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονίᾳ. οὐδεὶς, ὅσοι ἑλάττονες τὰ δίκαια πεισόμενοι ἅπασι, ἤθελε τοῖς ῥωμαίων στρατιώταις καιρὸν ἐπιθέσθαι, ὅσοι κατ' ἐξουσίαν τῇ φυγῇ χρήσθαι. διὸ δὴ καὶ τοῖς χρῆσθαι τοῖς φεύγουσι πέρσαι σημαίνοντες * ἐσεκελεύοντο φεύγουσιν ἐς πόλιν. οἱ μὲν ἂν στρατιῶται ῥωμαίων ξὺν τοῖς ἄλλοις ἄρχουσιν ἀπέντες ἔχειν ἅπαντα ἔδοξε τῇ πόλει, ἢ ὅπῃ διαφύλαξ ἄγει τὰ τῶν αὐτοχείρων πρόσοδον· ταύτης γὰρ μόνης, τῶν ἄλλων κατειλημμένων, ἀπέχοντο πέρσαι· τοῦ δὲ δήμου ὁλόγυαλοι ξὺν τοῖς στρατιώταις διέφυγον. ἐπεὶ δὲ πέρσαι πάντας ἔδοξε ῥωμαίοις στρατιώτας εἶδον πρόσω χωρήσαντες· πα-
ζω. ζαθανάτους δὲ τῆς ἄκρας. ἐν μέσῃ πόλει ἐβόων. ἐπαῦσε δὲ αὐτοὺς τῶν αὐτοχείρων πλῆθος ἱκέτας ἱκέτευον. τὸ πρῶτον καθυπέρτεροι ἔδοξαν τῇ ξυμβολῇ εἶναι. ἦσαν δὲ αὐτῶν ἱππεῖς μὲν ἀπὸ πεζῶν, οἱ δὲ πολῖται γυμνοὶ καὶ λίθων βολαῖς χρώμενοι μόνοις. ἐπαίδευσε δὲ ἔτι πολεμίους, ἔτος ἕκτον ἦν, καὶ ἑνετιανὸν βασιλέα καλλίνικον (ὅτε νενικηκότες) αὐτοκράτορα. ἐν τούτῳ δὲ χορεύοις ἐν πύργῳ τῷ κατὰ τὴν ἄκραν καθήμενον, ἔτι πείσβεις, ἐθέλων ἢ αὐτῶν, μετεπέμψατο. καὶ αὐτῶν τὸν ἀρχόντων, ὃν ζαβιεργάνης, αὐτὸν ξυμβάσεως πέρι βουλεύσων τοῖς πείσβεσιν ἐς λόγους ἴσιεν: ἐς ἄνδρα τὸν βασιλέα κατὰ τάχος ἦλθε. καὶ ἔλεξεν ὧδε. Οὐχὶ ταῦτά μοι δοκεῖς, ὦ δέσποτα, ῥωμαίοις αἰεὶ τῇ τούτων σωτηρίᾳ μενοῦσιν, οἱ μὲν γὰρ καὶ ἀπὸ * τοῦ κινδύνου ὑβρί- * ἐκ κινδύνου
ζουσιν ἐς τὸν βασιλέα τὸν σὸν· καὶ ἡσσημένοι πολεμοῦσί τε τὰ αὐτὰ ἀεὶ ἔχασα, καὶ δρῶσι ξὺν
γο. πέρσαις αὐτοῖς τὰ ἔργα· ὥσπερ οἱ δεδιότες μὴ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὑβρίζωσι καὶ φιλανθρωπίας λελαίψασι λόγοις, σὺ δὲ ξὺν τε σωζόμενον οὐκ ἀξιοῦντας ἐλεῶν βούλει, καὶ φείσεσθαι τῶν αὐθαδῶν ἠξιώσεις ἀπροφάσιστα. οἱ δὲ ἀπολοχίσιοι τε ἐν ἀλουσίῃ πόλει ξὺν νενικηκότες ἐκέρδαινον ἴσον ἀφθόνως. καίτοι ἀπόντων αὐτοῖς πόλας πεφυγότων στρατιωτῶν. πέμπε ὁ χοσρόης αὐτούσας, τῶν ἀρίστων πελλοὺς ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν· οἱ οὐκ ἐς μακρὰν ἐπανήκοντες, αὐτὸν ξυμβιῶσαι φλαῦρον ἀπήγγελον. ἤδη γὰρ αὐτοχείρας πέρσας βιασάμενοι πλήθει ἐτρέψαντο. καὶ γίγνεται φόνος ἐνταῦθα πολύς, οἱ γὰρ πέρσαι αὐτὸν μιᾶς ἡλικίας φεισόμενοι ξὺν ἐκπλήξει ἅπαντας ἠβησάντων ἔκτεινον. τότε φασὶ γυναῖκας τῶν ἐπιφανῶν αὐτοχείρων αὐτὸν ἐνὸς ἐπιβάλου, αὐθομένας δὲ ὡς ἐπὶ τοῖς πολεμίοις ἐλήσεσθαι (πυνθάνονται γὰρ ἤδη πελέκεις καθειμένους) ἐξέρμα μὲν
ηο. ἐπὶ τὸν ποταμὸν ὁρμῆσαι ἐλθεῖν· φοβουμένας δὲ μή τι ἐφᾶς ἐς τὸ σῶμα ὑβρίσωσι πέρσαι, τάς τε καλυπτρὰς ἐγκαλυψαμένας τὰ πρόσωπα, καὶ ἐς τὸ τοῦ ποταμοῦ ῥεῦμα ἐμπεσούσας ἀφανισθῆναι. οὕτω πάσι κακοῦ ξὺν αὐτοχείρας [ἰδίᾳ ἔρχειν. ἐνταῦθα ὁ χοσρόης τοῖς πείσβεσιν ἔλεξε τοιάδε] Οὐκ ἔχω τοῦ ἀληθοῦς τὸν παλαιὸν λόγον οἷόμενος εἶναι, ὅτι δὴ οὐκ ἀκραφνῆ τὰ ἀγαθὰ ὁ θεὸς. ἀλλὰ περιννύων αὐτὰ τοῖς πανοῖς, ἵνα τοῖς ἀνθρώποις περίεχηται. καὶ δὴ αὐτὸ οὕτε τὰ γελᾶν ἄκλαυστον ἔχομεν· ἐπεκτέτηκε δὲ ἡμῖν ἀεὶ τοῖς μὲν εὐτυχήμασι συμφορὰ, τῆς δὲ ἡσυχαίας λύπη, οὐκ ἐώσῃ ἴσια γνησίας ποτὲ τῆς δεδαμένης εὐημερίας ἀπόναξ. πολιν γὰρ τιμήσῃ, ἀξιολογωτάτῳ ἐς τὰ μάλιστα λεγομένῳ τε καὶ οὔσῃ ἐν γῇ τῇ ῥωμαίων, ἀπονώτατα μὲν ἐλᾶν ἔχουσι τοῦ ζῆν αὐτοχειρίᾳ σοι ἡμῖν, ὡς ὁρᾶτε, δεῖ που τιμᾶν νίκαν. φόνον μέν τοι ἀνθρώπων
ξο ἐρῶντί μοι τοσούτων τὸ πλῆθος, αἵματί τε πολλῷ βεβαπτισμένον τὸ τρόπαιον, οὐδεμίας τις δοτὸς τῆς πράξεως ἡδονῆς γίγνεται αἴσθησις. καὶ τῶνδε οἱ ζαλαίπωροι αὐτοχῆς αἴτιοι. εἴγε ταυτομαχοῦντας μὲν οὐκ οἷοί τε γενέσθαι πέρσας ἀπώσασθ· πρὸς δὲ νενικηκότας ἤδη, καὶ αὐτοβοεὶ τὴν πόλιν ἑλόντας, θρέψαι θανατωτῆς ἀλογίσω, ζυγομαχεῖν ἔγνωσαν. πάντες μὲν ἂν οἱ πέρσῶν δέκιμοι πολλὰ ἐσοχλοῦντες· σημανοῦσί τί με τὴν πόλιν ἥξειν, καὶ ξύμπαντας διαφθεῖραι ξὺν ἡλικιώτας. ἐγὼ δὲ ξὺν φεύγοντας ἐκέλευσα τὸ τρόπαιον-

γὴν

ἴγνω τῇ οὐῶ ὑστραίοις ἐπαγαγὼν ἅπαντας πέρσας ἐπὶ τὸ τεῖχος· ἄλλους μὲν ἄλλῃ περιβάλλειν τοῦ ποταμοῦ ἐκέλευεν· αὐτὸς δὲ σὺν πλείστοις τε καὶ λῴστοις ἦχων, κατὰ τὸν ἄκρον περέβαλλε. πύτῃ γὰρ, ὡς μοι ἔμπροσθεν ἐρρέθη, ἐπημαχώτατος ὁ περίβολος ἦν. ἐνταῦθα ῥωμαῖοι (στενοπάτη γὰρ ἡ εἰσοδομία ἐπύγχανεν οὖσα, ἐφ' ἧς ἰσάμφοιν πολεμίων ἔμελλον) ἐπιτόπιον πᾶσι. δορυσὶ μακροῖς ἐς ἀλλήλους ξωσθέντες, μεταξὺ τῶν πύργων ἐχρίμνων. οὕτω τὴ πολλῷ εὐρυτέρᾳ σφῇ παύτας τὰς χώρας ἐποίουν, ὅπως ἐπὶ πλείους ἐνθένδε ἀμύνεσθαι σὺν τειχομαχοῦντας εἶεί τι ὦσιν. εἰ μὲν οὖν πέρσῃ ἰσχυρότατα ἐγκείμενοι, παντάχοθεν τὰ τεῖχύματα συχνὰ ἔπιπτον, ἄλλως τε, καὶ κατὰ τὸν τῆς ἄκρας ὑπερβολήν. οἱ δὲ ῥωμαῖοι ἡμύνοντο δορυσσόοι πάσῃ, οὐ φαλαγγηδὸν μένον, ἀλλὰ καὶ τοῦ δήμου εὐπλωτότατοι ναυσὶν πλοί. ἐσέ- 10.
κεινο δὲ οἱ τειχομαχοῦντες ἐνταῦθα ἐς τὸν μάχλον ἐκ τοῦ ἀντιπάλου τῆς πολεμίους καθίστασαν. ἠλάρ πέτρα, εὐρεῖά τε καὶ ὑψηλὴ οὖσα, καὶ ὥσπερ ἀντιπαγμένη τῷ περιβόλῳ, καθάπερ ἐφ' ὁμαλοῦ εἶναι τὸν ξυμβολὸν ἐποίει. καὶ οἱ μὲν ἐς ἐφέρουσι τοῦ ῥωμαίων στρατοῦ ξὺν τελαυτίοις ἔξω τὸ ῥηξήναι τοῦ περιβόλου, καὶ τὸν πέτραν ἐκείνην περιῄσας καταλαβεῖν, ἐνθένδε σὺν ὄπισθε ἀμύνασθαι· ἐκ ἂν ποτε, οἶμαι, πρὸς τῶν πολεμίων ἐς κίνδυνόν τινα ἡ πόλις ἦλθεν. οὐ γὰρ εἶχον ὅθεν ἐρμώμενοι τειχομαχοῖεν οἱ βάρβαροι, κατὰ κορυφὴν ἔκ τε τῆς πέτρας καὶ ἀπὸ τοῦ τείχους βαλλόμενοι· νῦν δὲ (καὶ γὰρ ἔδει ἀντοχίας τύτῳ τῷ μήδεσθαι στρατῷ ἀπολίσθαι) οὐδενὶ τύπτε ἐς ἔπειτα ἦλθε. τῶν μὲν οὖν περσῶν, ἅτε χοσρόου παρόντος σφίσι, καὶ κραυγῇ ἐγκελευσμένου μεγάλῃ, ὑπὲρ δύναμιν βιαζομένων· καὶ οὐδένα τῆς ἑαυτίοις ἐνδιδόντων καιρὸν, ὥστε ἀσκεπῆσαι ἢ φυλάσσεσθαι τὰς τεθυμάτων βολάς· τῶν δὲ ῥωμαίων [ἔτι μᾶλλον πλήθει τὸ πολλῷ καὶ θορύβῳ ἀμυνομένων,] οὐκ ἐνεγκοῦσαι τὸ ἄχθος αἱ ἀρχοῦσαι, αἷς αἱ δόκοὶ ξωσθεῖσαι, διερράγησαν ἐκ τοῦ αἰφνιδίου, καὶ ξὺν ταῖς δοκοῖς ἅπαντες ὅσοι αὐτῶν ἐφεστήκεσαν, ἐς τὸ ἔδαφος ἐξέπεσον πατάγῳ πολλῷ. οὐ δὴ αἰσθόμενοι οἱ ἄλλοι ῥωμαίων, οἱ ἐκ πύργων τῶν ἐχομένων ἐμάχοντο· καὶ ξυμβάλλειν μὲν τὸ γεγονὸς οὐδαμῇ ἔχοντες, διεφθάρθαι δὲ τύτῃ τὸ τεῖχος οἰόμενοι· ἐς φυγὴν ὥρμηντο. τοῦ μὲν οὖν δήμου ναυσὶ πολλοὶ, ὅσοι τὰ πρότερα πρός γε ἀλλήλους ἐπαίζειν ἐν ταῖς ἱππεδρομίοις εἰώθεσαν, ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ βεβίβολου κατέβησαν, οὐδαμῇ ἔφυγον, ἀλλ' αὐτὸν ἔμενον· οἱ δὲ σταλῶται ξὺν τε ὀπλίτῃ καὶ μολάτζῃ εὐθὺς ἐπὶ σὺν ἵπποις ἀναθορόντες, οἳ δὴ ἐνταῦθά πη παρεσκάσμενοι ἐτύγχανον, ἐπὶ τὰς 30
πύλας ἀπήλαυνον· βούζιλα αὐτοῖς ἐπιθυμοῦντες ξὺν στρατῷ ἥκειν, ἐθέλειν τε κατὰ τάχος δίξασθαι μὲν αὐσὺν τῇ πόλει, ξὺν αὐτοῖς δὲ σὺν πολεμίοις ἀμύνασθαι. ἐνταῦθα τῶν ἀντοχίων πολλοὶ μὲν ἄνδρες, γυναῖκες δὲ πᾶσαι ξὺν τοῖς παιδίοις, ἐπὶ τὰς πύλας, ὁρόμῳ πολλῷ ἦεσαν· εἴτε πρὸς τῶν ἵππων ὠθούμενοι, ἅτε ἐν στενοχωρίᾳ πολλῇ, ἔπιπτον. οἱ δὲ σταλῶται τῶν ἐν ποσὶν οὐδενὸς τὸ παράπαν φειδόμενοι, ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ὕπερθεν τῶν κειμένων ἅπαντες ἤλαυνον· γίγνέ τε φόνος ἐνταῦθα πολὺς ἄλλως τε, καὶ κατὰ τὰς πύλας αὐτάς. οἱ δὲ πέρσαι, οὐδενὸς σφίσιν ἀντιστατοῦντος, κλίμακας ἐπιθέντες ἐπὶ τὸ τεῖχος, οὐδενὶ πόνῳ ἀνέβαινον. ἔν τε ταῖς ἐπάλξεσι κατὰ τάχος γεφύμενοι, χρόνον τινὰ καταβαίνειν οὐδαμῇ ἤθελον· ἀλλὰ διασκοπουμένοις τὰ καὶ ὁπηρουμένοις ἐφίκεσαν· ἐμοὶ μὲν δοκεῖ περιοχίζεσθαι τὰς δυσχωρίας ἐνίδρας ἴσα τῶν πολε- 40
μίων ἀποτοπάζοντες. τὰ γὰρ ἐντὸς τοῦ βεβίβολου ἀπὸ τῆς ἄκρας εὐθὺς κατάντη λειπὸν ἀοίκητος χώρα ἐπὶ πολλὸν ἐστί. πέτραι δὲ ὑψηλαὶ ἀνέχουσιν ἐνταῦθα, καὶ τὸ ποι κρημνώδεις, ἔνιοι δέ φασι χοσρόου γνώμῃ γεγενῆσθαι [ἐνταῦθα] τὴν μίλησιν πέρσας. ἐπειδὴ γὰρ τὴν τε δυσχωρίαν κατενόησε, καὶ σὺν σταλῶτας φύγοντας εἶδεν· ἔδεισε μή ποτε ἀνάγκη ἐκ τῆς ἀναγωγῆς ἀναστρέψαντες πράγματα σφίσι παράσχωσιν), ἐμπόδιοί τε γέ-

νωνται

τῇ μὲν ἐξουσίᾳ τῇ ἄλλῃ καὶ τὸ τῷ λόγῳ κρατεῖν ἅπασιν πέφυκεν : ἐμοὶ δέ τι καὶ ἐξῆν τἄλλα ὑποτοπεύειν τὸν ἀληθῆ λόγον ἐλέσθαι : οὐδὲν οὖν ἡμῖν, ὦ Βασιλεῦ, δικαίως ἐγκαλεῖν * ἔχεις. ὅπως δὲ, ἅπαντα ἀκούσῃ πρόσωθεν, ἐγὼ μὲν γὰρ, ἐπειδὴ ἅπερ αἴτιοι εἰσιν ἐπήγγελλες δηλώσων ἐτοίμως, ἐβουλόμην σοι εἰς ὄψιν ἥκειν (οὔ τί οὖν ἡδέως δυοῖν θάτερον ἢ ταῦτά σοι ἐξεργασόμενα εἰς πρόσθεν τὴν ἐμὴν εὗρον. εἰ δὲ δὴ πάντων ἥδη τῶν ὑμετέρων ἐκράντων, εἶπα εἰς τὸν ἐμὸν ψυχῆς ἀγῶνα καθίσεσθαι μόνον · κρίσεως, εἶμαι, μεγίστης, ἢ σοί τε τὰ λοιπὰ τῶν χρημάτων εἰσφέρειν. τὸ γὰρ ἀπαγαγεῖν τῶν οὐ παρόντων, ἀνθρώπῳ οὐ * δυσμενεῖ μηχανὴ γένοιτο. πάλαι δὲ τῆς ἀνθρώπου εὖ τε καὶ καλῶς διάθεσιν τὰ τῶν πραγμάτων ἐνόμιζε · ἐν οἷς καὶ τόδε ἐστὶν, ἀγνωμοσύνης κεχωρίσθαι ἀδίκου. ἡ μὲν γὰρ τρόπου ἀκολασία ἐς τὸ αὐτοπάγιον χωροῦσα, μισεῖσθαι (ὡς τὸ εἰκὸς) ἔωθεν : ἡ δὲ τῆς εὐεργεσίας ἀδυνάτου ἐς ταὐτὸ τοῦτο σκεφθεμένη, ἐλεεῖσθαι ἱκανῶς πέφυκεν. ἔασον τοίνυν ἡμᾶς ἅπαντα, ὦ Βασιλεῦ, κληρωσαμένους τὰ κέρδεα, τοῦτο μοὶ φέρεσθαι θαμύθιον, τὸ μὴ δοκεῖν τῶν ξυμπεπλεγμένων ἡμῖν * αἰτίοις αἰτίοις γένεσθαι καὶ χρήματα μέν σοι ὅσα λαβὼν ἔχεις, ἀπαρκεῖν εἶσι, μὴ τῷ σῷ ταῦτα σεσημάνθω ⊕· ἀξιώματι, ἀλλὰ τὴν βεβαιοτάτην σκοπὸν δηλώσαμεν. πρωτίστω δέ με ἡμᾶς βιάζου μηδέν, μή ποτε δόξῃς εἰς ἐγκεχειρήκας ἀδυνάτῳ ⊕· εἶναι · τὸ γὰρ ὑπερβάλλον ἀεὶ τῷ ἀμηχάνῳ τετίμηται · τὸ δὲ μὴ τοῖς ἀδυνάτοις ἐγχειρεῖν, κράτιστον. ταῦτα μὲν οὕτω μοι ὑποπεπλεγμένα ἐν τῷ ⊕αυτίκα ὑπὲρ αὐτῶν τῶνδε. ἐμοὶ δέ γε τοῖς θαλαττοπόροις ξυγγνώσεσθαι δυνατὸς εἶμι, ἐχούσι ἄν τι καὶ ἄλλο τῶν νῦν μεμεληθότων εἰπεῖν. τοσοῦτον τὸν μέγαν εἰπόντα ὁ χοσρόης ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀφῆκεν ἰέναι. ἐς δὴ ἑσπερὰν τε ἡμέρα ⊕· καὶ τὰ ξυμπεπλεγμένα [ἀμφὶ τῇ πηγῇ μαθὼν ἅπαντα, διδάκρυμέν ⊕· τε. ⊕αὖθις χοσρόης αὖθις] ἀφίκετο. καὶ πρωΐας κάμμος, οὐδὲν μὲν βαρβαρικοῖς ἐχυρίζετο λοπελεύεσθαι τῶν πάντων χρημάτων · μόνα δὲ οἱ τῶν ἀνθρώπων ἱκέτιδες χαριεῖσθαι τὰ σώματα. τῆς τε τοῦ ἀνδρὸς ἐλεφύρσιν ὁ χοσρόης ἠγμέν ⊕· τὴν δέησιν ὑπετελεῖτο · καὶ διομοσάμενος, ἅπασι τοῖς ἐν ἀκροπόλει τὰ πιστὰ ἔδωκε. βαρβαροι δὲ ⊕αὖθις τοσοῦτον κινδύνου ἐλθόντες, ἀπέλιπόν τε τὴν ἀκρόπολιν, ἀπαθεῖς κακοῦ · καὶ ἀπόντες ὤχοντο ὡς ἕκαστός πη ἐβούλετο. τῶν δὲ ⊕ραϊλωτῶν ὀλίγοι μὲν αὐτοῖς ἅμα εἵποντο : οἱ δὲ πλεῖστοι ἐθελούσιοι ⊕αὖθις χοσρόῃ αὐτόμολοι ἦλθον, ὑπακουόντες. ὅτι δὴ τὰς συντάξεις χρόνου μακροῦ σφίσι τὸ δημόσιον ὤφλε * καὶ ξὺν αὐτῷ ὕστερον ἐς τὰ περσῶν ἤδη ἐχώρησαν. ὁ χοσρόης δὲ (καὶ γὰρ οἱ μέγας χρήματα ἔφασκεν οὐδαμῇ πεπεικέναι ἀντοχίας φέρειν) παντὶ τῷ στρατῷ ἐπ' αὐτοῦ ἦει. ἀντοχέων δὲ ἅμα μὲν ἐνθένδε ξὺν τοῖς χρήμασιν ἐξαναστάντες, ἔφευγον ὡς ἕκαστός πη ἐδύνατο. ταὐτὰ δὲ τοῦτο διενοοῦντο καὶ οἱ λοιποὶ ξύμπαντες, εἰ μὴ μεταξὺ ἥκοντες οἱ τῶν ἐν λιβάνῳ ⊕ραϊλωτῶν ἄρχοντες, θεόκτιστός τε καὶ μολάπης, ξὺν ἑξακισχιλίοις ἀνδράσιν, ἐλπίσι τὰ αὐτοῦ διπρήσαντες, διεκώλυσαν. οὐ δὴ οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ τὸ περσῶν στράτευμα ἦλθεν. ἐσπεπόθεί τε διεσκεδασμένοι, ἐσαρπεδόσατο ἅπαντας, πρός τε ὀρόντῃ τῷ ποταμῷ καὶ αὐτὸ οὐ πολλῷ ἄποθεν. χοσρόης τε πᾶσιν ⊕αὖθις τὸν ⊕εῖβολον σκιλας, ὅτῳ ἀντοχέας χρήματα ἦτει, δίκα χρυσοῦ κεντηναρίων ἀπαλλαγήσεσθαι ἐνθένδε. ἐνδηλός τε ἦν καὶ τῶν ἐλαττω ὑπὸ τῆ ἀναχωρήσει ληψόμενος. ἐν τότε μὲν ἥκοντες ⊕αὖθις τὸν χοσρόην οἱ πρέσβεις, εἰπόντες τὰ ἀμφὶ τῇ διαλύσει τῆς εἰρήνης πολλὰ, ἐν πρὸς ἐκεῖνα ἀκούσαντες · ἀνεχώρησαν. τῇ δὲ ὑπούσῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀντοχέων ὁ δῆμος (εἰσὶ γὰρ οὐ κατεσπασμένοι, ἀλλὰ γηλοίοις τὸ καὶ ἀπαξίαι ἱκανῶς ἔχοντες) πολλὰ ἐς τὸν χοσρόην ὕβριζόν τε ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων, ἐν ξὺν γέλωτι ἀκόσμῳ ἐτωθάζον. καὶ πᾶσιν τῷ ⊕εῖβόλου ἐγγὺς ἥκουσι, παραινοῦντά τε χρημάτων ὀλίγων σφᾶς τὸ αὐτοῦ καὶ τὴν πόλιν ὠνεῖσθαι · ὀλίγα ἐδήσαντο * ξεύσαντες κτήνη, εἰ μὴ ⊕οινίδων ἐφυλάξατο. διὸ δὴ ζέων τῷ θυμῷ ὁ χοσρόης, τειχομαχεῖν ἔγνω.

* ἀνδρὶ μὲν χρῆ

* αἰτίοις αἰτίοις

* ἀντίσις αἰτίοις

* λείσουσιν

ξὺν προθυμίᾳ μᾶλλον ὑπεστρέξαντο ἅπαντα ποιῶσιν. διχῇ δὴ σφίσιν ἡ δύναμις ἐρρύη· καὶ τὰ λειπόμενα διδόναι οὐκ ἐφασαν οἷοί τε εἶναι. ἐγκειμένου τε σφίσι Δημοσθένους τοῦ τῶν Χορσέους· νυκτὸς ἐπιλαβούσης ἐς τὸ φρούριον ἅπαντες, ὃ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἐστί, κατέφυγον ξὺν τοῖς γραμμάτοις, οἳ δὴ ἐστοῦτο ἐπὶ φυλακῇ ἐτέτακτο. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ ἐσίλλουτο μᾶλλον πρὸς Χορσέους ἐς τὴν πόλιν ἴασις ἐφ' ᾧ τὰ χρήματα λήψονται· οἱ δὲ ἄγχιστά πῃ τοῦ βιβόλου ᾠκοδομοῦντο, κεκλεισμένας τὰς πύλας ἁπάσας εὗρον. αὐθρώπων δὲ οὐδενὶ ἐντυχεῖν ἔχοντες, τῷ βασιλεῖ τὰ παρόντα σφίσιν ἀπήγγειλον. καὶ ὃς τῷ τείχει κλίμακας ἐπιθέντας ἀναπηδᾶν τῆς αὐλοῦ ἐκέλευεν· οἱ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίουν. σύδηνές τι σφίσιν αὐτιφρατοῦντες, ἐστὸς τοῦ βιβόλου ᾠκοδόμουν· τὰς μὲν πύλας κατ' ἐξουσίαν αὐτῶν, ἐσέχοντο δὲ τῇ πόλει τόν τε στρατὸν ἅπαντα καὶ Χορσόην αὐτόν. θυμῷ τε 10
πολλῷ ὁ βασιλεὺς ἤδη ἐχόμενος, τὴν πόλιν ὀλίγου δέοντος ἐκπρῆσαι ἅπασαν. ἐς δὲ τὴν ἀκρόπολιν ἀναβὰς, ἐπὶ τὸ φρούριον τειχομαχεῖν ἔγνω. ἐστοῦτο οἱ μὲν ῥωμαῖοι σφαλῶντες, καρτερῶς ἀμυνόμενοι, τῶν πολεμίων ἴσας ἔκτεινον· τῷ δὲ Χορσόῃ ἐτύγχανε μέγα τῷ τῶν πολιορκουμένων ἀξιώτατα ξυνάβη γνώσθαι· οἳ δὴ οὐ μόνον ἐς τὸ φρούριον τοῦτο, ἀλλὰ ξὺν τοῖς ἵπποις καὶ ζώοις τοῖς ἄλλοις κατέφυγον. ταῦτα τῇ σμικρολογίᾳ καταστρατηγηθέντες, εἰς κίνδυνον ἦλθον. μιᾶς γὰρ οὔσης ἐστοῦτο πηγῆς, ἵππων τε καὶ ἡμιόνων καὶ ζώων ἑτέρων, οὐ δέον, αὐτοῖσι σκεπτομένοις, ἐστοξηράνθησαν τὸ ὕδωρ ξυνάβη. βερσιαίοις μὲν τὰ πράγματα ὧδέ πη εἶχον. ὁ δὲ μέγας εἰς αὐτοχειρίαν ἀφικόμενος, ἀναγγελλας τε ὅσα οἱ πρὸς Χορσόην ξυνέκειτο· [ἔργῳ ζοῦτε ἐπιπλεῖν οὐδαμῇ ἔπειθεν. ἐπύγχανε γὰρ ἰουστινιανὸς] βασιλεὺς ἰωάννου τε τὸν ῥουφῖνον, καὶ ἰουλιανὸν τὸν τῶν ἀποῤῥήτων γραμματία, πρίσβεις πρὸς Χορσόην στέλας. ἀσηκρήτης καλοῦσι τοῦτο τὸ ἀξίωμα ῥωμαῖοι· σηκρῆτα γὰρ καλεῖν τὰ [ἀπόῤῥητα νενομίκασιν. οἱ δὴ ἐς αὐτοχειρίαν ἀφικόμενοι] ἔμενον. ἰουλιανός τε, τῶν πρίσβεων ἄρχων, Δημόνδου ἅπασιν αὐτοῖς, χρήματα μὴ διδόναι τοῖς πολεμίοις, μηδὲ τὰς βασιλέως ὠνεῖσθαι πόλεις. ἀλλὰ καὶ [τῷ γερμανῷ διέβαλλε τὸν ἀρχιερέα ἐφραίμιον, ἅτε] τῷ Χορσόῃ ἐσδοῦναι τὴν πόλιν ἐν σπουδῇ ἔχοντα. διὸ δὴ ὁ μέγας ἅπτασκος ἀνεχώρησεν. ἐφραίμιος, ὁ τῆς αὐτοχειρίας ἐπίσκοπος, δείσας τὴν περσῶν ἔφοδον, ἐς κίλικας ἦλθεν. οὗ δὴ καὶ γερμανὸς ἀφίκετο οὐ πολλῷ ὕστερον, ὀλίγους μὲν ἵππους ἐπαγόμενος, σὺν δὲ πολέσιν ἐστοῦτο ἰάσας. ὁ μέγας δὲ κατὰ τάχος ἐς βίρσιαν ἦλθεν, πειθόμενός τι τοῖς ξυμπίσοῦσι γνώμῃ, 30.
ἠπᾶτο Χορσόην ἀρχαῖόν τι βερσιαίους ἀνέσια ἔρδειν· ἔστι δὴ αὐτὸν μὲν ἐς αὐτοχειρίαν ὡς ἐπὶ τοῖς ἀσεβέσι στέλαις· τῶν δὲ πολιτῶν, οὐδὲν τὸ παράπαν ἠδικηκότων, τά τε χρήματα ἐλήσατο, καὶ ἰωάγκασε σφᾶς αὐτοὺς, ἐς τοῦτο δὴ τῷ φρουρίῳ καθεῖρξαι· οὕτω τὴν πόλιν ἐμπρήσας ἐς τὸ ἔδαφος, οὐ δέον, καθεῖλε. ὡς ζοῦτο ὁ Χορσόης ἀπεκρέμνατο ὧδε. τούτων μέν τοι, ὦ ἵππαρε, αὐτὸς αἴτιος, ἐσζοῦθαι ἀναγκάσας ἡμᾶς Δημοσθένης· οὐ γὰρ ἐν τῷ τεταγμένῳ καιρῷ, ἀλλὰ κατὰ πολὺ τούτου γε ὑστερήσας πεινῶν ἀφῖξαι. τῶν δὲ σῶν πολιτῶν τὴν ἀτοπίαν τί ἂν τις ἐπὶ πλεῖον, ὦ βέλπιστ, μακρολογίᾳ; οἱ γε ζακτὸν ἡμῖν ὁμολογηκότες δώρεσθαι ὑπὲρ τῆς σφῶν αὐτῶν σωτηρίας, οὕτω καὶ νῦν ἐπιτελῶν εἵνεκα δεῖν τὸ ξυγκείμενα· ἀλλ' ἀναίδην οὕτω χωρίου ἰσχύι θαρσήσαντες, ἐπιέρωσιν ἡμᾶς ὡς μάλιστα ἰωαγκασμένους ἐς φρουρίου πολιορκίαν, ὡς ὁρᾷς δή που, καθίστασζ. [οὐ γὰρ δὴ ἔγωγε, ξὺν θεοῖς, ἐλπίδα ἔχω ὀλίγῳ ὕστερον τίσασθαι,] καὶ περσῶν τῶν μοι, * οὐ δέον, τῶν ἐς τοῦδε τοῦ τείχους ἀπολωλότων, τὴν κόλασιν ἐς σὺν αὐτίους ἐπιτελέσειν. ὁ μὲν χορσόης τοσαῦτα εἶπεν. ὁ μέγας δὲ ἀμείβεται ὧδε. Εἰ μὲν, ὦ βασιλεῦ, ἀνθρώποις οἰκτροῖς τε καὶ ἀπημοτάτοις ζοῦτε ἐπικαλῶς, σκοπήσειν ἂν τις· ἀναγκη μηδὲν ἀνιλίσσεσζε τοῖς εἰρημένοις ὁμολογεῖν·

τῇ

λοιδορία ῥήσεως τῷ χορσόῃ ἐς τὸν μέγαν ἐπισκοπεν βερσίας.

ἀντίῤῥησις τοῦ μεγάλου.

Ex eo Chronicon Eusebii Pamphili Caesariensis Episcopi, ad Constantinum Imperatorem, ab Abrahamo usque ad annum Christi 325. Hieronymo Stridonensi Presbytero interprete, & ad eundem annum continuatum, Prosperi Aquitanici opera. Ex eo Chronicon Sulpitii Severi, ab initio mundi usque ad annum Christi 400. Ex eo Chronicon Orosii Hispani, ab initio mundi usque ad annum Christi 416. Ex eo Chronicon Cassiodori Senatoris, ab initio mundi usque ad annum Christi 519. Ex eo Chronicon Isidori Hispalensis Episcopi, ab initio mundi usque ad annum Christi 615. Ex eo Chronicon Bedae Presbyteri, ab initio mundi usque ad annum Christi 725. Ex eo Chronicon Adonis Viennensis Archiepiscopi, ab initio mundi usque ad annum Christi 869. Ex eo Chronicon Ado Monachi, ab initio mundi usque ad annum Christi 1000. Ex eo Chronicon Hermanni Contracti, ab initio mundi usque ad annum Christi 1054. Ex eo Chronicon Sigeberti Gemblacensis, ab initio mundi usque ad annum Christi 1112. Ex eo Chronicon Ottonis Frisingensis Episcopi, ab initio mundi usque ad annum Christi 1146. Ex eo Chronicon Helmoldi Presbyteri, ab initio mundi usque ad annum Christi 1170. Ex eo Chronicon Sifridi Presbyteri, ab initio mundi usque ad annum Christi 1180. Ex eo Chronicon Godefridi Monachi, ab initio mundi usque ad annum Christi 1189. Ex eo Chronicon Gervasii Dorobornensis, ab initio mundi usque ad annum Christi 1199. Ex eo Chronicon Roberti de Monte, ab initio mundi usque ad annum Christi 1186. Ex eo Chronicon Alberici Monachi, ab initio mundi usque ad annum Christi 1241. Ex eo Chronicon Martini Polonici, ab initio mundi usque ad annum Christi 1277. Ex eo Chronicon Ioannis Abbatis Victoriensis, ab initio mundi usque ad annum Christi 1301. Ex eo Chronicon Ioannis Vitodurani, ab initio mundi usque ad annum Christi 1348. Ex eo Chronicon Ioannis Nauclerici, ab initio mundi usque ad annum Christi 1500. Ex eo Chronicon Sebastiani Francici, ab initio mundi usque ad annum Christi 1538. Ex eo Chronicon Sebastiani Munsteri, ab initio mundi usque ad annum Christi 1552. Ex eo Chronicon Philippi Melanchthonis, ab initio mundi usque ad annum Christi 1558. Ex eo Chronicon Carionis, ab initio mundi usque ad annum Christi 1558. Ex eo Chronicon Ioannis Sleidani, ab initio mundi usque ad annum Christi 1556. Ex eo Chronicon Ioannis Carionis, ab initio mundi usque ad annum Christi 1558. Ex eo Chronicon Ioannis Sleidani, ab initio mundi usque ad annum Christi 1556.

μάτων περίαλλα αὐθράσεια ποιοῦσι τὸ πλῆθος, κἀνθάδε κατὰ ταὐτὰ ἐποίει. καὶ τὰ μὲν χρυσίον ἀμελεγήσιν ἑαυτοῦ σφίσιν, ὅρκους σφισιστέους ἐμομόκας. ζημίαν δὲ οἱ διώρισαν αὐτῷ τοιάνδε, ἢν μὴ διδοίη χρόνῳ τῷ ξυγκειμένῳ τὰ χρήματα, διπλάσια μὲν αὐτὰ σφίσιν, αὐτὸν δὲ μηκέτι εἶναι ἱερέα, ἅπερ τὰ ὁμομοσθέντα ἠλογήκοτα. ταῦτα καὶ διδοῖ. ἐς γραμματεῖα γεγράψας, οὓς εὐρίσκειν ἄπιστας ἔλαβεν. ὧν ὀλίγοι μὲν ἦσαν διεβίωσαν· οἱ δὲ πλῆθει αὐτίκα τῇ ξυμπεσούσῃ ξαλαιπωρίᾳ οὐχ οἷοί τε ὄντες, ὀλίγῳ ὕστερον διεφθείροντο. Διαπραξαμένῳ δὲ ταῦτα χοσρόῃ, πρόσω ἐπῆγε τὰ στρατεύματα. ἐτύγχανε δὲ ὀλίγῳ ἔμπροσθεν βασιλεὺς ἀρχέλαος τῆς ἐν τῷ στρατοπέδῳ διελὼν δίκα· καὶ τὰ μὲν ἄχρι ἐς πόλεμον εὐφρόνην ἐς τὸ βελισαρίου δορυφόρων ὄνομα, ὃς ξύμπασιν τοῖς ἀρχέλαῳ τὰ πρόσφορα ἄγει· τὰ δὲ ἐνθένδε μέχρι τῶν περσικῶν ὁρίων, τῷ βούζῃ ἐπιτρέψας, ἐν δὲ ἀπόπτῳ ἐπιμέλεσθαι τῆς ἑώας ἀρχῆς, ἕως βελισάριος ἐξ ἰταλίας ἐπανήκοι, ἐκέλευε. διὸ δὴ ὁ βούζης ἄπαυστα τὸν στρατὸν ἐπήμυνον ἔχων, τὰ μὲν πρῶτα ἀπὸ τῆς ἱερᾶς πόλεως ἤμυνεν. ἐπὶ δὲ τὰ ξυμπόντια συρίοις ὁμαδοῖ· ξυγκαλέσας δὴ τῶν ἱεραπολιτῶν πρώτους, ἔλεξε τοιάδε. Οἷς μὲν ἐξ αἰτιπάλου τῆς δυνάμεως πρὸς δὴ ἀπίστας ὁ ἀγὼν ἐστὶν, οἷς χεῖρας τῇς πολεμίοις ἐκ τοῦ εὐθέως καθίστασθαι, οὐδὲν ἀπεικὸς· οἷς δὲ τῶν ἑαυτίων πολλῷ τῷ βαλλάστοντι καταδεεστέροις ξυμβαίνει εἶναι, μηχαναῖς δεῖ δὴ πολεμίους φθεῖραι μᾶλλον ξυοίσει· ἢ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἀσπαστομένοις ἐς κίνδυνόν τινα πρόδηλον ἰέναι. ἡλίκῳ μὲν οὖν ἐστὶν ὁ χοσρόου στρατὸς, αἰσθάνεσθε δή που. διὸ δὲ αὐτὸς μὲν πολιορκίᾳ ἡμᾶς ἐξελεῖν βούλεται, ἡμεῖς δὲ ἐκ τοῦ τείχους τὸν πόλεμον διενέγκωμεν· ἡμᾶς μὲν τὰ ἐπιτήδεια λείψειν οἰκοῦ, πείρας δὲ ἅπαντα ἐκ τῆς ἠπείρου, οὐδενὸς αἰσθανομένου, κομίζεσθαι. ταύτῃ τε τῆς πολιορκίας μηκυνομένης, οὐδὲν διαρκέσειν τὸν βέβηλον τοῖς τῶν πολεμίων ἐπιβουλαῖς εἰρημένον, ὃν δὲ ἐπιμαχώτατον πολλαχόσε τυγχάνει ὂν καὶ τοὺς ῥωμαίους τῶν αἰσθήσεων ξυμβήσεσθαι. ἐν δὲ μοίρᾳ μὲν ἑνὶ τοῦ στρατοῦ τὸ τῆς πόλεως φυλάξωμεν τεῖχος, οἱ δὲ λοιποὶ τὰς ἀμφὶ τὴν πόλιν ἐπαυρήσεις καταλάβωσιν· ἐνθένδε καθήμενοι, τῇ μὲν τῶν ἑαυτίων στρατοπέδῳ, τῇ δὲ οὓς τῶν ἐπιτηδείων ἕνεκα συλλεγομένους, ἀναγκάσουσι χοσρόῃ αὐτίκα δὴ μάλα λύσασθαι τὴν παρουσίαν, τὴν αἰσχώρησιν δι' ὀλίγου ποιησάμενοι· οὕτω τὰς παρασβολὰς ἀδιείστρον ἐπάγειν τῷ βεβήλῳ παντελῶς ἴσχοντες, οὔτε ἢ τῶν ἀναγκαίων στρατῷ τοσούτῳ περίεσται. ποιοῦσι δὲ ταῦτα ὁ βούζης εἶπών, λέγειν μὲν τὰ ξυμφέροντα ἐδόκει, ἔπταξε δὲ τῶν δεόντων οὐδέν. ἐπολέμει γὰρ οὐ τῷ ἐν τῷ ῥωμαίων στρατῷ δόκιμον εἶναι, οὐδὲ ἐπιτήδειον ἔχειν. καὶ ὅπως ποτὲ γῆς ἐτύγχανεν, οὐδεὶς ἐκ τῶν ἐν ἱεραπόλει ῥωμαίων οὐδὲ ὁ τῶν πολεμίων στρατὸς μαθὼν ἔσχυσε. τοῦτο μὲν οὖν ἐφέρετο τῇδε. βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς, πυθόμενος τὰ περσῶν ἔφοδον, γερμανὸν μὲν εὐθὺς τὸν ἀνεψιὸν τὸν αὑτοῦ, ἔτι νηπίου πάνυ, τριακοσίους ἐπομένους ἔχοντα, ἔπεμψε· στρατὸν δὲ οἱ οὐκ ἐς μακρὰν ἐπέσχετο πλεῖν ἔψεσθαι. ἐς τὰ αὐτὰ ἔπεσχον καὶ γερμανὸς ἀφικόμενος, ἐβεβήλει τὸν βέβηλον ἅπαν κύκλῳ, καὶ αὐτὸ ἔσχερὰ μὲν οὔπω τὰ πολλὰ ἠύρησε (τά τε γὰρ ἐν τῷ * ἐμπαλεῖ πλησμὸς ἐρέντης ἅπαντα τοῖς ἐπιοῦσιν ἄπορα ἐργάζεσθαι· καὶ τὰ ἐν τῷ αὐλῶνι, χαμαίζοις κρημνώδεσιν αὐτοφύτοις, ἐσβατὰ τοῖς πολεμίοις ὡς ἦκιστα ἦν) ἐν δὲ τῇ ἄκρᾳ ὑψόμενος, ἵνα δὴ ὀρυκτοπάδα καλεῖν οἱ ταύτῃ ἄνθρωποι νενομίκασιν, ἐπιμαχώτατον καταλήσειν ὃν τὸ κατ' αὐτὸν τεῖχος. πέτρα γὰρ τυγχάνει τοῖς ἐναντίοις ἡ οὖσα, εὖρους μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἱκανῶς ἔχουσα, ὕψος δὲ ὀλίγῳ τοῦ βεβήλου ὑπολειπομένη. ἐκέλευεν οὖν ἡ τὸν πέτραν ξοπημενομένους βαθεῖ ἵνα βόθρον ἀμφὶ τὸ τεῖχος ὀρύσσειν, μή τις ἐνθένδε ἀναβησόμενος ἐπὶ τὸν βέβηλον

Δημητρίου Βούζου σφῆς τὸς ἱεραπολίτας.

ἐπὶ τὰ ἐν τῷ αὐλῶνι

ἐν τῷ * ὁμαλῷ

ἴσιν.

οἰτίας: οὓς δὴ ὁ τῆς Φιλίας σὺκ ἀρίσκει θεσμὸς, καὶ τὰς σὺκ οὔσας ἐφίεντι πρέζεσθαι σκήψεις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐδὲ τοῖς τυχοῦσιν αἰθρώποις, μή τι γε δὴ βασιλεῦσι, πρέπειν ἂν δόξειε. τὸ δὲ πόντων ἀφίεμαι, σκόπει μὲν τὸ μέτρον τῶν ἑκατέρωθεν κατὰ τὸν πόλεμον ἀπολουμένων, καὶ ὅς κε ἂν τῶν ξυμπεσουμένων τὴν αἰτίαν φέρεσθαι δόξαι; λογίζου δὲ σὺν ὅρκοις. οὓς διομοσάμενός τε καὶ τὰ χρήματα κομισάμενος, εἶτα ἀπομάσας, οὐ δόξει, τέχνας ὕσιν ἢ σοφίσματα θεραπαγῶν σὺκ ἂν δύναιο· τὸ γὰρ θεῖον κρεῖττον ἢ ἐξαπατᾶσθαι πέφυκε πρὸς πάντων αἰθρώπων. ταῦτα ἐπὶ ὁ χοσρόης ἀπενεχθεὶς εἶδεν: ὃς μὲν τῷ αὐτίκα εὖτε ἂν ἀπεκρίνατο, οὔτε τὸν ἀναξάπτον ἀπεπίμψατο· ἀλλ' αὖθ' ὡρίων ἐπάγκαζεν. ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν χειμὼν ἤδη ἐπέλῃκε, τρίτον δὲ καὶ δέκατον ἔτος ἐπλεύτα ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τῷ αὐτοκράτορα δεχθὲ ἔχοντι· χοσρόης ὁ καβάδου ἐς γῆν τὴν ῥωμαίων, ἅμα ἦρ ἀρχομένῳ, σὺν στρατῷ μεγάλῳ ἐσέβαλε, τὴν τε ἀπείρατον καλουμένην ἀρμενίαν λαμπρῶς ἔλυσε. * ἔπη δὲ οὐ κατὰ τὴν μέσην τῶν ποταμῶν χώραν, ἀλλὰ τὴν εὐφράτῃ ἐκ δεξιᾶς ἔχων. ἔστι δὲ τοῦ ποταμοῦ ὃν πάρεσθ ῥωμαίων φρούριον ἔκειτο, ὃ κιρκήσιον ὀνομάζουσι, ἐχυρὸν ἐς τὰ μάλιστα ὄν· ἐπεὶ ἀβέρρας μὲν ποταμὸς μέγας, ἐκπεσὼν τὰς ὄχθας ἔχων, τῷ εὐφράτῃ αἰαμίγνυται. τὸ δὲ φρούριον τοῦτο πρὸς αὐτῇ που τῇ γενίᾳ κεῖται, ἣν δὴ τὸν ποταμὸν ἡ μίξις ποιεῖται. καὶ τεῖχος δὲ ἄλλο μακρὸν τοῦ φρουρίου ἐκπὸς χώρας τὴν μεταξὺ ποταμοῦ ἑκατέρου * ἀποτελαμβάνον, τρίγωνον ἐκποίησε ἀμφὶ τὸ κιρκήσιον ὅπλον χῆμα. διὸ δὴ ὁ χοσρόης οὔτε φρουρίου ἐθέλων οὔτε δὴ ἐχυροῦ ἀποπειρᾶσθαι, οὔτε διαβαίνειν ἐπαμὲν εὐφράτῃ διανοούμενος, ἀλλ' ὅπῃ σύρους τε καὶ κίλικας ἴοι· εὐδὲν διαμελλήσας, ὅπισθεν τὸν στρατὸν ἤλαυνε. τριῶν δὲ ἡμερῶν ἐδὲν ἧσσον ἢ ἐς ὃν ἡμερῶν εὐζώνῳ ἀνδρὶ ἐκ τοῦ εὐφράτου τὴν ὄχθον αὐτοῦ, πόλει ζωσβίᾳ ὄνομα, ἐπετύγχανεν· ἣν δὴ ἡ ζωσβία ἔστε διεφθάρη, τὴν ἐπωνυμίαν τῇ πόλει (ὡς τὸ εἰκὸς) ἔδωκεν. ἣν δὲ ἡ ζωσβία ὑπὸ ναθου γυνὴ, τῶν ἐκείνῃ σατραπειῶν ἄρχοντος, οἱ ῥωμαίοις ἐνάσπονδοι ἐκ παλαιοῦ ἦσαν· οὗτος ὁ ὀδοναθης αὐτοσὰπ ῥωμαίοις τὴν ἰσαν ἐχθρὸν· * ἐπομήδεσις γεγόνασι μάλιστα. ταῦτα μὲν ἐν τοῖς αὖθις χρόνοις γεγόνασι. χοσρόης δὲ ὅτι ἄγχιστά που τῆς ζωσβίας ἦκεν, ἐπειδὴ τὸ χωρίον οὔτε αἰχύρωτον ἔμαθεν εἶναι, καὶ τὴν χώραν κατοικήσειν αὐτὸς τε καὶ πάντων ἀγαθῶν ἔρημον οὖσαν· δείσας, μή πως ὁ χρόνος ἐπιθεῖτο τρισὶν ἢ πέδαις μεγάλαις ἐπ' αὐτοῖς ἔργῳ ἐμπεδοῦντες ἔη: ἀπεπειράσατο μὲν τὸ χωρίον ὁμολογίᾳ ἑλεῖν. ὡς δὲ [αὐτὸν] ἀπεύχωρει, πρόσω κατὰ τάχος τὸν στρατὸν ἤλαυνεν. ἐδόκει τι αὖθις τοιοῦτον αὐτοῖς ἀφίκεσθαι ἐς πόλιν σύραν, πρὸς τῷ εὐφράτῃ ποταμῷ οὖσαν· ἣς δὴ ἀγχοτάτω ἡμόμοσε ἔσεσθαι, ἐντεῦθεν ἢ τῷ ἵππῳ ξυνίβη, ἐφ' οὗ ὁ χοσρόης ἐκάθητο, χρεμετίσαι τε καὶ τῷ ποδὶ τὸ ἔδαφος κρούειν. ὃ δὴ οἱ μάγοι ξυμβαλόντες, ἀλώσεσθαι τὸ χωρίον ἀπέφαινον. ὁ δὲ στρατηδιενεώμενος, ἐπὶ τὸν πρόβολον ὡς τοιχομαχήσων τὸ στράτευμα ἐπῆγε. ἐτύγχανε δὲ ἴλης ἕνεμα ἀρσάκης, ἀρμένιος * δὲ γένος, τῶν ἐκποίησε στρατιωτῶν ἄρχων. ὃς σὺν στρατιώταις ἐς τὰς ἐπάλξεις ἀναβιβάσας, ἐκθορὼν μάχεσθαι ἐχυρώσατο, καὶ πολλοὺς τῶν πολεμίων κτείνας, τοξεύμασι βληθεὶς ἐπλάσθη. καὶ πέρσαι μὲν τότε (ἦν γὰρ τῆς ἡμέρας ὀψὲ) ὡς αὖθις τῇ ὑστεραίᾳ τοιχομαχήσαντες, ὅπερ τὸ στρατόπεδον ἦεσαν. ῥωμαῖοι δὲ ὑπογώντες, ἅτε τετελεσμένου σφίσι τοῦ ἄρχοντος, ἰκέσθαι διενοοῦντο χοσρόου γνώσεσθαι. τῇ οὖν ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ τὸν τῆς πόλεως ἐπίσκοπον διεπέμψω τε, καὶ τὸ χωρίον ἐξαιτησόμενον, ἔπεμψαν. ὃς τῶν ὑποπτεύειν ἐπεχόμενος, ὅρκια τὰ φέροντας, καὶ οἶνον, καὶ καθαροὺς ἄρτους, ἐπὶ χοσρόην ἀφίκετο· ἐς δὲ τὸ ἔδαφος καθῆκεν αὐτὸν, καὶ διδαχυσθεὶς ἱκέτευε. φεισάσθαι αἰθρώπων οἰκτρῶν, καὶ πόλεως ῥωμαίοις μὲν ἀπροστάτης, πέρσης δὲ οὐδενὶ λόγῳ οὔτε τὰ πρότερα γεγονυίας, οὔτε ὕστερόν ποτε ἐσομένης· λύτρα τε οἱ σὺν σκεύεσιν δοῦναι σφῶν τὰ αὐτῶν καὶ πόλεως,

10. 20. 30. 40

τῆς παύτῃ αὐθρώπης. ἐκ κάλπου γὰρ τοῦ ἰσσίου οἱ βάρβαροι οὗπὶ ἅπαντες ἐφιζῆς ἐλήϊσαντο μίχρι ἐς τὰ βυζαντίου πρόασεια. καὶ φρούρια μὰν δύο καὶ τριάκοντα ἐν ἰλλυριοῖς εἷλον· πάλιν δὲ τὰν κασάνδρειαν καπρίψαντο βίᾳ (λὰν οἱ παλαιοὶ πτίδαιαν ἐκάλεων, ὅσα γε ἡμᾶς ἀνήκειν) οὐ τηχομαχήσαντες πρόπρον. καὶ τά τι χρήματα ἔχοντες, αἰχμαλώτων τὲ μυριάδας δύο καὶ δίκα * ἐπαγόμενοι· ἐπ' οἴκου ἅπαντες αὐτχώρησαν, οὐδενὲς σΦίσι ἐναντιώματος ἀπαντήσαντος. χρόνῳ δὲ τῷ ὑστέρῳ πολλάκις ἐντεῦθεν ὡρμήμενοι, αὐήκεστα ἐς ῥωμαίους δεινὰ ἔδρασαν. οἱ δὴ καὶ ἐν χερρονήσῳ τηχομαχήσαντες, βιασάμενοί τι σὺν ἐκ τῶ τάχους ἀμυνομένους, καὶ διὰ τῶ τῆς θαλάσσης ῥοθίου τὸν τοῖβολον ὑπερβαίνης, ὃς πρὸς κάλπῳ τῷ μίλαει καλουμένῳ ἐστίν· οὕτω τὶ ἐς τὸς τῶν μακρῶν τηχῶν γεγυημένους, καὶ τοῖς ἐν χερρονήσῳ ῥωμαίοις ἀπροσδόκητοι ἐπιπεσόντες· ἔκτειναί τι πολλοὺς, καὶ ἰώδραπόδισαν σχεδὸν ἅπαντας. ὀλίγοι δέ τινες καὶ διαβαίνης τὸν μιαξὺ σησοῦ τὲ καὶ αἰβύδου πρθμὸν, λησάμενοί τι τὰ ἐπὶ τῆς ἀσίας χωρία, καὶ αὖθις ἐς χερρόνησον ἀναρίψαντος, ξὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ καὶ πάσῃ τῇ λείᾳ ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν. ἐν ἑτέρᾳ τὲ ἀσβολῇ σὺν τι ἰλλυριοὺς καὶ θρᾳταλοὺς ληϊσάμενοι, τηχομαχεῖν μὰν ἐπεχείρησαν ἐν θερμοπύλαις. τῶν δὲ ἐν τοῖς τάχεσι Φρουρῶν καρπρώπεζε ἀμυνομένων· διερρωγότας τὰς πρὸς ὁδόν, πρὸς δόξαν τὰν ἀτραπὸν εὗρεν ἡ Φέρει εἰς τὸ ἔρος ὃ παύτῃ αὐέχει. οὕτω τὶ σχεδὸν ἅπαντας ἔλλιπες, πλὰν πλοιαρησίων, διεφθαρμένους ἀπεχώρησαν. πέρσῃ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον τὰς ἀπορίας λύσαντος, ἔρχα ῥωμαίους σὺν ἐώους εἰρχάσαντο· ἄπερ ἐγὰ αὐτίκα μάλα δηλώσω. βελισαρίου τῶν γέτθων τὶ καὶ ἰταλιωτῶν βασιλέα αὐτίπιγιν καθελὰν, ζῶντα ἐς βυζάντιον λύεγκεν. ὅπως δὲ ὁ περσῶν στρατὸς ἐς γᾶν τὰν ῥωμαίων ἐσέβαλεν, ἐρῶν ἔρχομαι. ἰούστα χοσρόου πολεμησάντος ἰουστινιανὲς βασιλεὺς ἤθατο· παραίτησίν τι ποιεῖσθαί νιν, καὶ τῆς ἐχθρηότητος αὐτὸν ἀπαγαγεῖν ἤθελεν. ἐπύγχανε δέ νιν ἐς βυζάντιον ἥκων ἐκ δαρᾶς πόλεως, ἀνδρισάντος ὄνομα, δόξαν δὴ ξυέσει ἔχων· ὃς καὶ τὰν ἐν δαρᾶς ἐναγχος ὑμοδόξῳ τυραννίδα καταλελύκει. τοῦτον οὖν τὸν ἀνδρισάντος τοῦδε χοσρόῃ ἰουστινιανὲς βασιλεὺς ἔπεμψε, χράμματα χράψας· ἐδήλου δὲ ἡ χραφὴ τάδε. ξυετῶν μὰν ἀνθρώπων ἐστὶ, καὶ οἷς τὰ ἐς τὸ θεῖον ἱκανῶς ἤσκηται, πολέμου Φυομένας αἰτίας, ἄλλως τι, ἢ πρὸς ἀνδρας τὰ μάλιστα Φίλους, ἀθέμις παντὶ δοκιμάζεσθαι: ἀξυνέτων δὲ, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ σΦίσιν αὐτῆς ῥᾴστα πεφυμένων πολέμια, μάχης τὶ καὶ πραχθῆς ἀφορμὰς οὐδαμῆ οὔσας δικαίας. εἰρήνῃ μὰν σοὶ καταλύσασιν ἐς πόλεμον ἴέναι, οὐδὲν πρᾶγμά ἐστιν· ἐπεὶ τῶν δικαιωμάτων τὰ κυριώτατα καὶ τοῖς τῶν ἀνθρώπων ἀπιστίαις εὔκολα τίθεσθαι ἡ τῶν πραγμάτων γενόμενα Φύσις. πόλεμον δὲ κατὰ γνώμην * διαθέμενος αὖθις δὴ τὰν ἀρίστην χωρῶν, ἀνθρώπῳ οἴκοι οὐ ῥᾴδιον εἶναι. καὶ τοι σὺ μὰν ἡμῖν χράμματα οὐκ δικαίως γεγραμμένα δικαλεῖς· ταῦτά τι γνώμη αὐτονόμῳ ταῦν ἐρμηνεύειν ἐπιτρέπεις: οὐχ ἥπερ ἡμᾶς διανοηθέντας γιγράφαμεν, ἀλλ' ἣ σοὶ τὰ βεβουλευμένα * δικαίων οὐκ αὖθις ὑποπιστεύσαντος Φιλεῖν ξυέσειν δοκεῖ. ἡμῖν δὲ πάρεστιν ἁλαμοῦδαρον δεικνύναι τὸν σὸν, γᾶν ἐναγχος καθαρμόσαντα τὰν ἡμετέραν, ἔρχα ἐς ἀπορδαῖς διαπεπράχθαι αὐήκεστα, χωρέων ἁλώσεις, χρημάτων ἁρπαγάς, ἀνθρώπων Φόνους τὶ καὶ ἀνδραποδισμοὺς τοσούτων τὸ πλῆθος, ὑπὲρ ὧν σε οὐκ αἰτιᾶσθαι ἡμᾶς, ἀλλ' ἀπολογεῖσθαι δεήσει. τὰ γὰρ τῶν ἠδικημένων ἐγκλήματα, αἱ πρόξεις, οὐχ αἱ διάνοιαι δηλοῦσι τοῖς πέλας. ἀλλὰ καὶ τούτων τοιούτων ὄντων· ἡμεῖς μὰν ἔχεσθαι καὶ ὡς τῆς εἰρήνης ἐγνώκαμεν, σὲ δὲ πολεμησόντα δὴ ῥωμαίους ἀνεύρομεν αἰτίαν ἀταλάπην αἰτίας, οὐδαμόθεν ἡμῖν προσηκούσας οἰκότως. οἱ μὰν γὰρ τὰ παρόντα βεβιεζλεν ἐν ἀσυνδήτῳ ἔχοντες, καὶ σΦέδρα ἐγκειμένους δεσπόσυνα τὰς δὴ σὺν φίλους

* ἀπαχθέντας

* διαθέμενος

* δικαίων

μαχεῖσθαι ἐνίοτε ἀνάγκη ἦν, ἀλλὰ καὶ ὁμηρείας τὸ καὶ θήλεσιν τῶν ἀρχόντων ἐβεβήκει, καὶ τὸν Φοινικῶνα ἀφεστήκει τῆς ἀκροπόλεως· ἀφίκετο γὰρ λέγων τὸ λιβύων τὸ καὶ ἱππέλαν πεζήν. ἡ γῆ τὸν ἄνθρωπον οὐ χωρεῖ ξύμπασιν· μικρόν ἐστιν αὐτῷ πάντων ὁμοῦ τῶν ἀνθρώπων κρατῶν. ὁ δὲ καὶ τὸν αἰθέρα πεπίστευτο, καὶ σὺν ἵππῳ τὴν οἰκείαν διαφυσᾶν μυχούς, ἄλλων αὐτῷ ἀεὶ οἰκουμένων ἐφιεμένῳ βουλόμενος. τί σοι ἔτι, ὦ βασιλεῦ, μάλλον; τὸ δὲ τῶν κακίστων δουλεύεσθαι ἀρίστῳ αἰσχύνη, ὅπως δηλαδὴ σε ὑφ' ἑτέρῳ πάντων βρῶσιν τῶν ἄλλων ἅπαντων; οἱ μὲν ἴσασι σε βουλόμενον μαθεῖν, ὁπόσος ἦς αὐ ἰσχυρὸς ἐς σὲ αὐτὸν ἥκοντας ἠνέσχου· ἐγγύθεν σοι τὸ παράδειγμα πρὸ ἡμῶν αὐτῶν ἐστὶ καὶ τῶν παλαιτέρων λαζῶν. οἱ δέ, ὅπως ποτὲ ἔπαθε πῖσα * ἀγαθῶν καὶ τῆς οὐδ' ὅ, τι ἂν ἠδυνήσατο χρῆσθαι· βασιλέως τε καὶ γοήτων καὶ μαγευσίνους διαλογίζου. τό, τε δὴ κεφάλαιον ἔπαι λέλειπται. σὺ δὲ μὴ μοιχεύσαρον μὲν ἐς αὐτοῦ ἦν ἂν, ὦ κράτιστε βασιλεῦ, ἀφεῖλον αὐτὴν τὸ θεῖον καὶ βασιλείας δεσποτείας τῆς σῆς ἔρωτα πεποίηται; ἐμοῦσον δὲ σὺν ὑδαμόθεν αὐτὴ γοητείαις δεῖ τῆς σῆς ἵνα γυναικὸς ἐπιμείζεσθαι πράγμασιν ἐς αὐτοῦ ἔχει; καί τι πρᾶξις ἀπαυτέρα ταύτης οὐ γένοιτ' ἂν τοῦ πάντας χρέους. ἐπειδὴ γὰρ ἤδετο, εἶμαι, ὡς πέρας αὐτὸ ὂν οὔπω ἀφιξομένῳ τῶν ἐαυτῆς καθαιρεθῶ· σὺν ἰοῦσ ἤδη μεταθεῖν ὑμᾶς ἐγχειρήσει, ἐπὶ καὶ μόνον δοπαλέλεκται αὐτῶν ἐς ἀγῶνα τὸ πρσῶν κράτος. ἡ μὲν καὶ ἀρέσκει, τὸ ἐκείνου μέρος, ἤδη σοι λέλυται· καὶ ἀποσβᾶς αὐτὸς πέρας τῆς ἀπειρασίας ἐπέθηκε. λύσει γὰρ τῶν ἀρέσκων οὐχοῖ αὖ ἐς ὕπλους ἥξειεν πρῶτα, ἀλλ' ἐς αὖ βουλεύσεις ἐς ἀποσβᾶς τὰς πέλας ἀλαῶν. τὸ γὰρ ἔγκλημα τῷ ἐγχειρητῷ, καὶ αὐτῷ τὸ καταρθῦν, πέφυκεν· ἐπὴ ποτε δεῖ ὁ πόλεμος χωρίσει, παντί που δῆλον· οὐ γὰρ οἱ τὰς αἰτίας τῷ πολέμῳ ἐπιφέροντες, ἀλλ' οἱ σὺν τοῖς ἐπιφερομένοις αὐτὰς ἀμυνόμενοι, κρατοῦσι καὶ τῶν πολεμίων ἥττηται. οὐ μὲν ὑδὲ ἐξ αὐτοπάλω ἡμῶν τῆς δυνάμεως ὁ ἀγὼν ἔσται ῥωμαίοις γὰρ τῶν τε θραλλιτῶν πολίτευς πρὸς τῆς τῆς οἰκουμένης ἐχαλιᾶς ξυμβαίνει εἶναι· καὶ δυεῖν στρατηγῶν εἶπερ αὐτοῖς ἄρξει ἦσαν, τὸν ἕτερον ἐμοὶ σύμμαχον κτήσασθαι πέμπω, βελισάριον δὲ ἄ πη ἰσχυρὸς τὸ λοιπὸν ὕψεται. οὔπερ ὀκνοῦντες ὀλιγωρήσας, μεμφήσει πρὸς τῆς ἡλίου δυσμῶν, αὐτὸς ἔχων τὸ ἐπελᾶν κράτος. ὥστε καὶ ἐπὶ σὺν πολεμίους ἴσται ἀπαυτήσει τῶν πάντων αὐθὶς, ἔχεις δὲ καὶ ἡμᾶς εὐνοίᾳ τῇ ἐς τ' αὐτὸ) καὶ χωρίων ἐμπειρίᾳ πολλῇ τῷ σῷ στρατῷ ἐξηγεμόνες. τοῦτο ἔπεσε χαρίεις ἤκουσεν, ἤδη τε· καὶ ξυγκαλίσας, ἅ τι ἐν πέρσαις καθαιρεῖν ἐῶ, ἐς πάντας ἐξέωκεν, ἄ, τι οὐδέπω ἐγράψε. καὶ ἔσαι οἱ ἀρμόσιοι αὖθις· ἀμφί τε τῷ πρακτέῳ βυλὴν ἔθηκεν. ἔνθα δὴ ἐλίχθησεν μὲν γνῶμαι πολλαὶ ἐφ' ἑκάστοις φέρουσι, τέλος δὲ πλεμητία σφίσιν, ἅμα ἦρ ἀρχομένῳ, δοκιμασίους ἔδοξεν εἶναι. ἐῶ γὰρ τὸ ἔτος μετώπερον, τρίτον καὶ δέκατον ἔτος· ἰουστινιανοῦ βασιλέως τοῦ αὐτοκράτορος ἀρχὴ ἔχοντος. οὐ μὲν γε ῥωμαῖοι τοῦτο ἐπαύσειεν, ἀδὲ δὴ πέρσας λύσειν ποτὲ τὰς ἀπειράτους καλυμμένας ἀποσβᾶς ἔφατο. καίπερ χοσρόου ἀκέσαντος τῷ τὰ σφῶν αὐτῶν βασιλεῖ ἐγκαλεῖν ἐς εὐημέρησιν ἐς τοῖς τοῦ ἡλίου δυσμαῖς· καὶ τὸ ἐγκλημα ἐδοκίμασεν ἐπὶ φέρειν τοῦτο, ὧν ἄρτι ἐμνήσθη. τότε καὶ ὁ κομήτης ἀστὴρ ἐφαύη· τὸ μὲν πρῶτα, ὅσον ὑμέτερος ἀστὴρ μάλιστα· ὕστερον δὲ καὶ πολλῷ μείζων. καὶ αὐτοῦ τὸ μὲν πέρας πρὸς δύσιν ἦλιον, ἡ δὲ ἀρχὴ πρὸς ἀνατολὰς ἐῶ· αὐτοῦ δὲ τῷ ἡλίῳ ὄπισθεν εἵπετο. ὁ μὲν γὰρ ἐς αἰγοκέρω ἐῶ, αὐτὸς δὲ ἐς τοξότην. καὶ αὐτὸν οἱ μὲν ἴυνες ὀκάλεσκον ξιφίαν, ὅτι δὴ ὀπιμήκης τὸ ἐῶ, καὶ λίαν ὀξέαν τὴν ἀρχὴν ἔχειν· οἱ δὲ πωγωνίαν. ἡμέρας τε πλείους ἢ πεντεκαίδεκα ἐφαύη. εἰ μὲν σὺν πῶτα σφοὶ ἀλλήλοις ὡς ἤκιστα ὁμολογοῦσιν, ἀλλ' ἄλλα πρὸ ἄλλου πρὸς τρόπου δὴ τοῦ ἀστέρος σημαίνεσθαι. ἐγὼ δὲ ὅσα γοάδην ξυνιέχθη χαφῶν, δίδωμι ἑκάστῳ τῆς ὀπτασίας πεμπέλοῦσθαι ᾗ βούλεται. μέγα μὲν εὐθὺς φάσμα σωτικὸν, βασιλεῖ τε καὶ ὅσοι ἴσμεν, ξυμπίπτει εὐρώπῃ ἐπέσκηψεν· γενεὰς ἐῶ πολλὰς ἤδη, ποσῶν δὲ τὸ πληθος κακὰ * ἡ ποσῶν τὸ μέγεθος οὐκ ἐστιγνὸν πάντα

τῆς

a ἔλεγεν. ἐπεὶ γὰρ ἤδετο.

ρὶ δὲ πανταυλιδὼν ἐς τὸν γλῶ ἔπεσε· ὡς ἐκάμμβ. τὸ ξίφος, τὸν Φάσγανα ἐπαβάλλειν εὐθὺς ἐσεχώρησεν. οἱ δὲ πολέμιοι μετοῦβξ πολλῷ ἐπ' αὐτὸν ἤλαυνον· καὶ ἐς αὐτὸν ἐκπαλαιβὼν ἐν τῷ Φασγάνῳ, ξίφει ἐς ἄκρον κιΦαλὴν ἔπυθε πληγῇ ἐγκαρσίᾳ, κἀξ τὸ μὲν βραχίονα ἔλον ἀΦέλετο· τοῦ δὲ ὀστέου ἐσίδηρος ἐδαμῇ ἤψατο· καὶ ὁ μὲν σίδηρος ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ἀπέστω ἤλαυνεν. ἀρξαβαίης δὲ ἰωαόνου παῖς ἀρσακίδης, ὅπιθεν ἐπιστὰς, καὶ παῖσας τῷ δόρατι, ἔκτεινεν. οὕτω δὲ ἐ σίδηρος ἐξ αὐθρώπων ἠΦάνιστο οὐδενὶ λόγῳ, καὶ ἀξίως τῆς τε ἀρετῆς καὶ τῶν ἐς τοῦτ' πολεμίους ἀεὶ πεπραγμένων, οὐδὲ τὸ σῶμα ἐς ἄγαν καλὸς γεγενὼς, καὶ ἀκμάζων τὰ πολέμια, ἐπιτηδὲς δὲ ἄρεσις τῶν καθ' αὐτὸν οὐδενὸς ἦσαν. ἵνες δὲ Φασι τὸν σίδηρον οὐ πρὸς τοῦ ἀρξαβαίου ἀπολωλέναι· ἀλλὰ συλο-
ξο. μῶνα, λέαν ἐν ἀρμθίοις ἀΦανῆ αὐτὸν, τὸν αὐθρωπον διεχρήσασθαι. τελευτήσαντος δὲ σίδηρα, βούζυγα βασιλεὺς ὅπως τοῦτ' ἀρμθίους ἐκέλευσεν ἰέναι. ἐς ἐπὶ ἀγχιτέρου ἰδρύεται, ἔπειψε πρὸς αὐτοὺς, βασιλῆ τε καταλλάξειν ἀρμθίους ἐπισχόμενος ἅπαντας, καὶ ἐπὶ τούτων ἐς λόγους οἱ ἐλθεῖν ἀξιῶν τῶν δεδεγμένων ἵνας. οἱ δὲ οὐκ ἄλλοι οὐδὲ πιθανὸν τῇ βουζύγῃ ἦχον, οὐδὲ τοῦτ' λόγους ἐποιήσαντο τοῦτ' αὐτοῦ ἤγαλον. ἦν δὲ ἵνες αὐτῷ μάλιστα φίλῳ· αὐτὸς ἀρσακίδης, ἰωαόνης τοὐνομα, ἀρταβάνου παῖς· ὃς δὴ τῇ βουζύγῃ τάτε (ἅτε φίλῳ) ὑπηρέτησε, ξυό τε βασιλέϊ τῷ κηδιστῇ καὶ ἄλλοις ἵνες παρ' αὐτὸν ἦλθεν. εἰ δὲ ἐς χωρίον ἡμῖν ἐμβάλοιεν τι, καὶ αὐλισθέντες ἔνθα τῇ βουζύγῃ τῇ ὑστεραίᾳ ἐντυχὸν ἔμελλον, ἤθουν ἐς κύκλωσιν ἐμᾶς τὰ ῥωμαίων στρατεύματα· πολλὰ μὲν ὧν τὸν ἰωαόνου βασιλέως ὁ γαυβρὸς ἐλισπάρει, σφαλερῶ ἐχιαθῆ, ἐπεὶ δὲ αὐτὸν πείθειν οὐκ ἔσχε· μόνον ἐπισθμὸν καθελιπὼν, ξυὸ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, λαθὼν τοῦτ' ῥωμαίους, ὁδῷ τῇ αὐτῇ ὀπίσω ἀπήλαυνε. βούζης
ξο. δὲ τὸν ἰωαόνου μόνον εὑρὼν, ἔκτεινε. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐδὲ ἵνας ἐλπίδα ἐς ῥωμαίους ἀρμθίους ξυμβάσεως εἶδε τὸ λοιπὸν ἔχοντες, οὐδὲ βασιλέα τῷ πολέμῳ ἐπεφέρειν εἶσί τι ὕστερον, ἐπεὶ τὴν περσῶν βασιλέα ἦλθεν, βαστάνου σΦίσιν ἡγουμθίᾳ σφαγείῳ αὐθείς. ὧν τότε οἱ πρῶτοι χρόνῳ ἐς ἔψαν ἐλθόντες, ἔλεξαν τοιάδε. Εἰσὶ μὲν ἡμῖν πολλοὶ ἀρσακίδαι, ὦ βλέπερε, ἐπαίνου ἀρσάκου ἀπόγονοι· ὃς δὴ οὗτος τῆς πάρθων βασιλείας ἀλλόγοις ἐπύγχανεν ὢν, ἐπεὶ καὶ πάρθοις ἔκειτο τὰ περσῶν πράγματα· καὶ βασιλεὺς ὅδε Φανὴς γίγνεται τῶν καθ' αὐτὸν οὐδενὸς ἦσαν. πάρεσμεν δὲ τὰ νῦν ἐς ὑμᾶς ἅπαντες, βουλοί τε καὶ δραπέται γεγθημθίοι· οὐκ ἐκόντοι μέν τι, ἀλλ' ἐπαναγκασμθίοι μᾶλλον· τῷ μὲν Φαινομθίῳ, ἐπὶ τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς· τῷ δὲ ἀληθεῖ λόγῳ, ἐπὶ σῆς, ὦ βασιλεῦ, γνώμης. ὅπερ ὁ τὴν ἰσχὺν
ξο τοῖς ἀδίκοις βουλομθίοις δίδους, αὐτὸς καὶ Φέρειν καὶ τὰ αἰτίαν τῶν ἔργων δικαίως. ἐρήσεται δὲ μικρὸν ἄνωθεν ὅπως δὴ ἅπασι ξυνακολουθῆν τοῖς πεπραγμένοις * δυνήσεται. ἀρσάκης γάρ, ὁ τῶν πρώτων τῶν ἡμετέρων βασιλεὺς ὕστερος, ἐξέσης τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοῦ, θεοσεβίᾳ τῷ ῥωμαίων αὐτοκράτορι ἱκανὸν γε εἶναι· ἐφ' ᾧ δὴ ἅπαντες, οἱ κατὰ ἡμῖν αὐτῷ μέλλοντες πίστα τὸν αἰῶνα φυλάξειν, τάτε ἄλλα βιωτεύουσιν κατ' ἐξουσίαν, καὶ Φόρου ἐπιτελῆς οὐδαμῇ ἔσεσθαι. ἢ διεσωσάμεθα τὸ ξυγκείμενον, ἵνες ὑμᾶς πάντας πεπείσθαι τοὺς Δραβοήτους ἀγωνίας. ἃς δὴ κοινὸν ἵναν ὄλεθρον καλῶν ἵνες, οἰόμεθα ἂν οὐ ἁμάρτοι. Φίλων τὸ χρὴ τὰ πολεμίων τὸ ἐς πῦθεν ἀΦρονεστήσας, ἅπαντα ξυνίχειέ τε καὶ ξυνετέρυξε τὰ αὐθρώπεια· ὁ τε, ὦ βασιλεῦ, τῷ λόγῳ μὲν Φίλος, ἔργῳ δὲ δυσμενής, ἔπρηξε καὶ αὐτὸς ἐκ οἷς μακρὰν εἶσῃ, ἐπαιδαὶ πέπρεσται τοῦτ' ἐσωτέρους οἵεσθαι ἢ παντάπασι καπηρίψασθαι. τί
ῳο χρὴ τῶν πρότερον ἀπειρημθίων ἐκ ἔπαξιν; ἢ πῶς ἐκ ἐπίνησε τῶν εὖ καθεστώτων; ἐκ ἡμῖν μὲν Φόρου ἀπαγωγὴ ἔπαξιν οὐ πρότερον ἦσαν; καὶ τέλεσις, τὰς ὁμέρας ἡμῖν, αὐτονόμους ὄντας, διάκλωπα; τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν ἀθλίων λαζῶν ἀρχοῦσα ῥωμαῖον ἐπίσησι; πρᾶγμα ἔτι τῇ Φύσει τῶν πραγμάτων ξυμβαῖνον, εὖτι λέγω ῥᾴδιον ἐρμηνεύσθαι. οὐ βεβαιοτέρᾳ μᾶλλον τοῖς οὖσιν κατηκοις στρατηγὸς ἔπεμψε; καὶ τὴν πόλιν πρυτανεύσατο εὐσεβῆ αὐτοῦ πρυτάνων; ὁμηρείαν δὲ πεπίστηται πρὸς τὰ τοῦ πάππου ἀρχάς, ὧν τε αὐτὸς τὰ τοῦ πάππου

τοῦ ἐφάσκειν ἐγχωρίους ἐς ὄψιν ἐλθόντας. ταῦτα μὲν χαιρόνης ἀπήγγελλεν βαρβάροις, τὰς σπονδὰς λύειν δικαίως· οἱ δὲ τοῦτα λέγοντι οἱ ἀληθίζεσθαι ξυνίεσαν, οὐκ ἔχω φάναι. ἐν τούτῳ δὲ ὑστίηις, ὁ τῶν γότθων ἡγεμὼν, ἤδη τῷ πολέμῳ κεκαπωκὼς, πέμπει δύο περὶ αὐτὸν ἔπεμψεν, αἰσθόμενος ὅτι ῥωμαίους φρατδώσεσθαι οὐ βούλοιτο μὲν τι, ὅπως μὴ καταδηλοι αὐτὸς γενέσθαι, ξυγχέοντι τὰ πρασσόμενα· ἀλλὰ λιγυρούς τε ἐρᾶς, χρήμασιν αἰσχροῖς ἐς ταὐτὸν ἠγμένους τῷδε πρᾶξιν. ὧν ἄτερ μὲν (ὥσπερ ἀξιώπερον ἔδοξεν εἶναι, δηλοῦσθαι τε καὶ ὕστερα ἐπισχέσθαι ἐβεβιβλημένον, οὐδὲν αὐτῷ ἐπεξῆλθεν) ἐς τὸν πρεσβείαν καθίστατο· ὁ δὲ δηλέτερον αὐτῷ ὑπηρετῶν ἄπτερ, ὁσῷ τε ἐόντες ἐς τὰ ὅπλα τῆς θρᾴκης χωρία, ἐναρίζοντα ἵνα ἐνθένδε, σύρας τε καὶ τῆς ἐλλωϊσθου
30. φωνῆς ἐρμαῖα σφίσιν ἐσόμενον. ἅπαντάς τε ῥωμαίους λαβόντες, ἐς τὰ πρασῶν ἤδη ἀφίκοντο. ἅτε γὰρ ἐν σπονδαῖς καθεστῶτες, οὐκ ἐς τὸ ἀκριβὲς ταύτην ἐφύλασσον. χαιρόνου δὲ ἐς ὄψιν ἐλθόντες, ἔλεξαν τοιάδε. Τοὺς μὲν ἄλλους ἅπαντας, ὦ βασιλεῦ, πρέσβεις τῶν αὐτοῖς ἕνεκα ξυμφόρων οὐκ ἐς τὸ δηλοῦσθαι ξυμβαίνει ἐς τὸ πρεσβείαν καθίστασθαι· ἡμᾶς δὲ οὐθήνις ὁ γότθων τε καὶ ἰβαλιωτῶν βασιλεὺς ἔπεμψε, σὺν λόγους ὑπὲρ τῆς σῆς πιθησομένους ἀρχῆς. καὶ αὐτὸν νόμιζε παρεῖναι σοι ταῦτα φθέγγεσθαι τάδε. εἴ πῃ σε, ὦ βασιλεῦ, ξυνελὼν φαίη τὸ τε σὸν βασιλείαν, καὶ πάντας ἀνθρώπους ἰσχυναιῶ πρὸς ἀρθῶς αὖ ἄπαι. ὁ μὲν γὰρ νεωτεροποιός τε ὢν φύσει, καὶ τῶν οὐδὲ ὁπωσιοῦν αὐτῷ προσηκόντων ἐρᾶν, μίσει τὸ οὐ δυνάμενον ἐν τοῖς καθεστῶσι· γλῶ μὲν ἄπαντα ξυλλαβεῖν ἐπῃώμησαν, ἑκάστῳ δὲ ἀρχὴ ἐπιβαλέσθαι ἐν ἀσφαλεῖ ἔχειν, εἴτε (οὐδὲ γὰρ πέρσας κατὰ μόνας ἐγχωρεῖν * ἴσχυεν· οὐδὲ, περσῶν οἱ αὐτίκα τύραννοι, εἴος τε ἦν ἐπ' ἄλλους εἶναι·) ἴσχυε
20. σὲ μὲν τῷ τῆς ἐρήμης ἀδεκαπετάσματι ἐξαπατᾶν ἔγνω, σὺν δὲ λοιποὺς βιαζόμενον, μεγάλας δυνάμεις ὅπῃ τῇ σῇ ἀρχῇ ἐπιρίζεσθαι. Σανδίλων μὲν ὃν ἤδη καθηλὼν τ' βασιλείας, καὶ μαυρουσίους καθαιρήσαμενος, τότθων αὖτ' φιλίας ἀνόμαπι σκηπδὼν ἐπεμένων, χρήματά τε μεγάλα, καὶ σώματα πολλὰ ἐπαγόμενον, ἐφ' ἡμᾶς ἥκει. ἔνθηλος δέ ἐστι, ἀλλὰ καὶ γότθους παντάπασιν ἐξελᾶν δύνηται, ὡς ξὺν ἡμῖν τὸ καὶ τοῖς ἤδη δεδουλωμένοις ὅπῃ πέρσαις φρατδώσειν· οὐδὲ τὸ τῆς φιλίσες ἐννοῶν ὄνομα, οὐδέ τι τῶν ἐμπεσόντων ἐρυθρῶν. ἕως οὖν ἔτι σοι λείπεται τῆς σωτηρίας ἐλπὶς, μηδὲ ἡμᾶς ἐρχάσῃ κακὸν πραγτέρου μηδὲν· μηδὲ αὐτὸς πάθῃς. ἀλλ' ὅρα μὲν ἐν τοῖς ἡμετέροις κακοῖς, ὅσα ὀλίγῳ ὕστερον ξυμβήσεται πέρσαις· ἐνθυμοῦ δὲ ὡς ῥωμαίοι τὴ σῇ βασιλείᾳ εὐνοι μὲν οὐκ αὖ ποτε εἶεν·
30. δυνάμει δὲ κρείασσους ἡγούμενοι, οὐδὲν μελλήσουσι τὸ ἐς πέρας ἐχθρὸν ἐνδείκνυσθαι. ἐν δέοντι γοῦν τῇ ἐξουσίᾳ χρῆσθαι, μὴ πεπυσμένῳ * ἐπιζητήσας. λωφήσασι γὰρ ἡ τῶν καιρῶν ἀκμὴ, ἐπανιέναι οὐδαμῶς πέφυκεν. ἄμεινον δὲ προτερήσαντα ἐν τῷ ἀσφαλεῖ εἶναι· ἢ τῶν καιρῶν ὑστερηκότα, τὰ πάντα αἰσχρότατα πρὸς τῶν πολεμίων πάθῃν. ταῦτα ἐκ χαιρόνης ἤκουσεν· ἐν τῷ δὲ εἰ πρασσιῶν ὑστίηις ἔδοξε, καὶ λύειν τὰς σπονδὰς ἐπ μᾶλλον ἐν σπουδῇ εἶχε. φθόνῳ γὰρ ἐς ἰουστινιανὸν βασιλέα ἐχόμενον, λογίζεσθαι ὡς ἥκιστα ἔγνω, ὅτι δὴ πρὸς ἀνδρῶν ἰουστινιανῷ βασιλεῖ δυσμενῶν μᾶλιστα οἱ λόγοι ἐς αὐτὸν ἠνέχθη· ἀλλὰ τῷ βούλεσθαι ἐς τὸ πειθήνιον αὐτόμολον ἦλθεν. ὁ δὲ καὶ ἐς σὺν ἁρμενίων τὸ καὶ λαζῶν λόγους, ὀλίγῳ ὕστερον, ἔδρασεν. ἅπερ μοι αὐτίκα μᾶλα λελέξεται. καίτοι τοιαῦτα ἰουστινιανῷ ἐπικάλουν ἐγκλήματα, ἃ βασιλεῖ γυναῖκα εἰκότως ἂν ἐγκώμιά εἴη, ὅτι δὴ τῷ βασιλείαν τῷ αὐτοῦ μείζω τε ποιῆσαι καὶ πολλῷ σπιφανεστέραν ἐς σπουδὴν ἔχοι. ταῦτα γὰρ καὶ κύρῳ ἄν τις ἐπαίνησι τῷ πρασῶν βασιλεῖ, καὶ ἀλεξάνδρῳ τῷ μακεδόνι· ἀλλὰ γὰρ φθόνῳ τὸ δίκαιον οὐδαμῇ εἴωθε ξυνοικίζεσθαι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν χαιρόνης τὰς σπονδὰς λύειν ἐπενεῖτο. ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἄλλό τι γιγνόμενον τοιόνδε ξυνέβη· σεμεώνης ἐκεῖνος, ὁ τὸ φαράγγιον ῥωμαίοις ἐνδοὺς, ἰουστινιανὸν βασιλέα πείθει, ἔπι τοῦ πολέμου ἀκμάζοντος, κώμας αὐτοῖς λῦσιν αὐθρῶν ἁρμενίων δωρήσασθαι. κύκλος τε τῶν χωρίων

Δημοχαρὶς τῶν Δελφίνων δύο ἱερέων παρὰ Γότθων αὖθις χειρίδια

ἴσχυσε

ἐπιζητήσας

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΤΗΣ ΠΡΩ-
ΤΗΣ ΤΕΤΡΑΔΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤ'
ΑΤΤΟΝ ΟΚΤΩ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ἡ β'.

Χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον ὁ χοσρόης μαθὼν, ὡς ἡ ἰταλίας βελισάριος ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἀποστασιν ἤρξατο· οἰκίπι κατίχειν εἶός τι ἰῶ τὴν Δμάσιαν, ἀλλὰ σκήψεις ἅπιτοῦν ἤθελεν, ὅπως δὴ λόγῳ ἰωὶ *ὑπερπῆ τὰς σπονδὰς λύσειεν. ὑπὲρ ὧν κοινολογησάμενος ἀλαμουνδάρῳ, σκίλακα αὐτὸν ξυμπορίζεσθαι πολέμου αἰτίας. ὁ δὲ ἀρίθμα ἅπικαλέσας ὅτι αὐτὸν ἀεὶ γῆς ὁρίων βιάζοιτο, ἐς χεῖρας τὸ αἰτημ* ἐκ σπονδῶν ἦλθε, καὶ γεωργίαν δὴ τινα τὴν ῥωμαίων δὴ τότε τῇ σκήψει καθαθεῖν ἤρξατο: ἔφασί τι ὡς αὐτὸς εὐ λύσει τὰς περσῶν τι καὶ ῥωμαίων ἀποσπονδὰς, ἐπεὶ αὐτὸν ἐς τοῦτο οὐδέτεροι ἐσηγάψαντο. καὶ ἐῶ δὴ ἐγὼ οὕτως. οὐ γάρ ἰως πώποτε ἀπεραίνων λόγῳ ἐς σπονδὰς γέγονεν, ἅτε ξυνεχομένων * τῶν περσῶν τὸ καὶ ῥωμαίων ὀνόματος. αὐτὴ δὲ ἡ χώρα, ἣ δὴ πρὸς ἑκατέρων τοῦ σπανίλιδος τότε σπανδῶν αὐτολίγετο, γράπτε μὲν κίκλητη, παλμύρας δὲ πόλεως πρὸς νότον αὖλιον τέτρασθαι. δένδρον μὲν ἤ τι τῶν ἐν τῇδε λήϊος ἀγαθῶν εὐδαιμὴ φέρουσα (* ἡλιόκαυτος γὰρ ὑπερφυῶς ἐστὶ) πεζβάτων δὲ ἴσην ἐκ παλαιοῦ ἀσκηθῆ νεμομένη. ἀρέσθαι μὲν οὖν ῥωμαίων ἰσχυρίζετο εἶναι τὸν χῶρον, τῷ τι ὀνόματι πικμηριούμενος, οὗ δὴ πρὸς πάντων ἀδωθεν * ἔτυχε (γράπτε γὰρ ἡ ἑρωμένη ὁδὸς τῇ λατίνων καλεῖται φωνῇ) καὶ μαρτυρίαις παλαιοτάτων ἀνδρῶν χρώμενον. ἀλαμούνδαρος δὲ φιλοτεικῶν μὲν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος, ἤκιστα ἐδικαίου· μισθοὺς δέ οἱ τοῦ ἐν τῷδε νόμου ἐκ παλαιοῦ ἔφασκε σφίσι τὰ πεζβατικὰ κεκτημένους διδόναι. διὸ δὴ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς γραπτήν τι, πατρικίῳ ἀνδρὶ, καὶ τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν ἄρχοντι, ἄλλως δὲ ξυνετῷ καὶ εὐπατρίδῃ, ἔπεμπε μάν τοι καὶ σύμμαχον, τῶν ἐκ παλαιστίνης γραπτῶν ἠσπασμένον, τῷ τῶν αὐτολεγομένων ἱππέων ἐξαρχεύοντα. ὁ δὲ σύμμαχος ἰουλιανοῦ ἀδελφὸς ἰῶ, ὃς ὀλίγῳ ἔμπροσθεν ἐς αἰθιοπάς τι καὶ ὁμηρεύσας ἱππέσβαται καὶ αὐτοῖν ἄτρεστος μὲν, σύμμαχος, μὴ χρεῶν ῥωμαίους καθαπτέσθαι τῶν χώρων, ἠξίου· στρατήγιος δὲ βασιλέως ἐδόκει, μὴ χώρας ἕνεκα, βραχέως τὸ καὶ ὡς ἤκιστα [τοῦ] λόγου ἀξίας, ἀλλὰ ἀγόνου τε καὶ ἀκάρπου παντάπασιν. οὔσης, πέρσαις πολεμησόντων σκήψεως τοῦ πολέμου χαρίζεσθαι. βασιλεὺς μὲν ἰουστινιανὸς τοῖς τοιούτοις ἐν βουλῇ ἐποιεῖτο. καὶ χρόνος πολὺς τοῦτο δὴ τὸ διαιτᾶν ἐτρίβη. χοσρόης δὲ, ὁ περσῶν βασιλεὺς, λελύσθαι πρὸς ἰουστινιανοῦ τὰς σπονδὰς ἔφασκε, πολλῷ δὴ βελλισαρίῳ ἐς οἶκον τὸν αὐτοῦ ἄρτι ἐσδεξαμένου· οἷς δὴ ἐπιτρέπεσθαι ἀλαμούνδαρον ἐς σπονδὰς ἐπεχείρησεν. σύμμαχον γὰρ, ἐναγχος δὴ διαιτᾶν δηλαδὴ τῷ λόγῳ παρ' αὐτὸν ἥκοντα, ἐπαγγελίαις αὐτὸν πρεσθεῖαν μεγάλων χρημάτων, ἐφ' ᾧ * πρεσχωρῆσαι ῥωμαίους· χράμματί τι πρὸς αὐτὸν ἐχρῆτο ἃ δὴ πρὸς ἀλαμουνδάρον ἐς σπονδὰς ὑπὲρ τούτων ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἔγραψε. καὶ πρὸς οὐκ ὀλίγα δέ τινας ἰσχυρίζετο αὐτὸν δηλονότι πέμψαι, ἐγκελευομένου αὐτοῖς ἐσβαλεῖν τὴν ἐς τὴν περσῶν γῆν, καὶ τοῖς ἐκείνῃ χωρίοις δὴ τελεῖν λυμῆναι. ἐῶ δὴ οἱ σὺν οὐδενὶ αὐ-

σὺν

νησάμενοι τὸ μίασμα τοῦτο. οἱ δὴ τὸν ἰωάννην πέμπει μὲν ἐς θεσμοφυλάκιον καθεῖρξαν· ἔπειτα δὲ αὖθις (ὑπῆρχον δημοκρατούμενοι οὕτω γὰρ ἐνόμιζον, ἐς πατρικίους δὲ αἰσχαφέντα, καὶ ἐς τὸν ὑπατικὸν αἰαβιβηκότα τὸν δίφρον, οὗ μεῖζον εἶναι οὐδὲν ἔν γε τῇ ῥωμαίων πολιτείᾳ δοκεῖ) ἔρηται τε γυμνὸν, ἅτε ληστεύοντα ἁλόντα, καὶ ἐπεὶ τὰ βιβλιαρίδια ἐξεκάλουν. καὶ τοῦ μὲν εὐσεβίου φίνου αὖτις ἰωαννὴς οὐ λίαν ἐξελήλεκτο· ἐώκει μέν τι καὶ τοῦ θεοῦ θέλειν πινὰς αὐτὸν τῆς οἰκουμένης ἐκπεσεῖσθαι. ἔπειτα δὲ τὰ χρήματα πάντα ἀφελόμενοι, γυμνὸν ἐς τὴν ναῦν ἀναβίβασαν, ἡμάπον ἦν, καὶ τοῦτο τραχὺ νομίσῃ, ἀμπεχόμενον. ἐβόλων ὀνηθὲν ὀλίγων λινῶν· οἵ τε αὐτὸν ἐσβαπέμποντες ὅπη αὖ ἡ ναῦς ὁρμιεῖται, ἐκέλευον ἄρτον ἢ ἐβόλους ἐκ τῶν παραπλεόντων αἰτεῖσθαι. οὕτω τε πλωχεύων πανταχόθι τῆς πρείας τῆς αἰγύπτου, ἐς τὴν ἀντίνοου νομίζεται. ἢ τρίτον τοῦτο ἔτος αὐτὸν ἐνταῦθα καθεῖρξαντες τηροῦσιν. ὁ δὲ, καίπερ ἐν τοιούτοις γεγενὼς πάθεσιν, οὐδὲ τὴν τῆς βασιλείας ἐλπίδα μεθῆκεν· ἀλλὰ καὶ ἀλεξανδρέων λινᾶς, ἅτε τῷ δημοσίῳ χρυσίον ὀφείλοντας, ἁλιβαλεῖν ἔγνω. ἰωάννην μὲν οὖν τὸν καππαδόκην, δίκα ἐναυτοῖς ὕστερον, ἄνυτα τῶν πεπολιτευμένων κατέλαβε τίσις. τότε δὲ βασιλεὺς φρατηγέν τε τῆς ἑῴας αὖθις βελισάριον κατεστήσατο· καὶ ἐς λιβύην πέμψας, τὴν χώραν ἔσχεν, ὥσπερ ἐν τοῖς ὄπισθεν λελέξεται λόγοις. ὅπερ ἐπεὶ ἐς τε χοσρόην καὶ πέρσας ἦλθεν, δίνωῦ ἠχαλλὸν· καὶ αὐτοῖς τὴν ἀρχαίαν ἐς ῥωμαίους πεπιστευμένοις μετέμελεν ἤδη, ὅτι δὴ αὐτοῖς τὴν δυύαμιν ὑπὸ μίαν χωρὰν ἴσθοντι. πέμψας τε ὁ χοσρόης ἐς βυζάντιον πρέσβεις, ξυγχαίρειν τε ἰουστινιανῷ τῷ βασιλεῖ ἔφασκε, καὶ τὸ μέρος λαβεῖν (ξὺν γέλωτι δὴ ἦν) τῶν ὑπὸ λιβύης λαφύρων ἠξίου· ὅπη δὴ οὐκ ἄν ποτε βανδίλων τῷ πολέμῳ ὑπείσακτος ἴσχυσεν, εἰ μὴ αὐτῷ πέρσῃ ἐπαύσατο. τότε μὲν οὖν χοσρόην ἰουστινιανὸς χρήμασι δωρησάμενος, σὺν πρέσβεις οὐκ ἐς μακρὰν ἀπεπέμψατο· ἐν δὲ πόλει δάρας, τοιόνδε τι ξυνέβη γενέσθαι. ἰωάννης τὸν ἐπιτάδιον, ἐν καταλόγῳ τεταγμένον πεζῶν· οὗτος οὐκ ἀπάντων [τῶν] οἱ ξυμφρονούντων στρατιωτῶν, ἀλλ' ὀλίγων λινῶν, τυραννίδι ἐπιθέμενος, τὴν πόλιν ἔσχεν. ἔν τε πελατίῳ καθήμενος, ὥσπερ ἐν ἀκροπόλει, τὴν τυραννίδα ἐκρατύνετο· ἡμέρᾳ δὲ ἑκάστῃ καὶ εἰ μὴ πέρσας ἐχεσθαι εἰρήνης ἐς σφᾶς ῥωμαίους τὰ πρὸς καῦσπα ξυνέβη, αὐτίκα ἂν ἐνθένδε ῥωμαίοις ἐγίγνετο κακά. καὶ δὴ τοῦτο ἐκώλυσε φθάσασα, ὥσπερ μοι ἐρρήθη, ἡ ξύμβασις. ἡμέρᾳ δὲ ὑστέρᾳ τῆς τυραννίδος τεταρτῇ ξυμφρονήσαντες στρατιῶται, γνώμῃ μιᾷ τε καὶ ἀναστάσει τῶν ἐνοικούντων λινὸς πολιτῶν, ἐς τὸ παλάτιον μεταβολῆς ἀκμαζούσης ἀνέβησαν, κρύψαντες ἕκαστος ὑπὸ τῷ ἱματίῳ ξιφίδιον. καὶ πρῶτα μὲν ἐν τῇ * μεσαύλῳ θύρᾳ τῶν ἐνοπλοφόρων εὑρόντες ὀλίγους λινᾶς, εὐθὺς ἐκτείναν· ἔπειτα δὲ καὶ ἐς τὸν ἀνδρῶνα ἐσβάντες, τοῦ τυράννου ἥπτοντο. λινὲς δέ φασιν οὐ σφᾶς γραπτὰς αὐτὸ πρῶτους * ἐρασθῆναι· ἀλλ' αὐτῶν ἔτι μελλόντων τὸ ἐς τῇ μεταύλῳ, καὶ κατορρωδηκότων τὸν κίνδυνον· τῶν λινᾶ ἀλλαντοπαίλων ξὺν αὐτοῖς ὄντα, ἐσπηδῆσαί τε ξὺν τῇ κοπίδι, καὶ τῷ ἰωάννῃ ἐντυχόντα ἀπροσδοκήτως πεῖσαι καὶ τὸν οὐ πληγῆναι μὲν καιρίαν πληγὴν, ξὺν δορυβῷ δὲ πολλῷ φυγόντα, ἐς τούτους δὴ σφᾶς γραπτὰς ἐμπεσεῖν ἄφνω. οὕτω τε τοῦ ἀνδρώπου αὐσφᾶς ἀμυνομένους, πεῖσαι αὐτίκα τῷ παλατίῳ ὑφάψαντας καῦσαι, ὡς μή τις ἐλπὶς ἐνθένδε ἀπολεφθείη τοῖς τὰ νεώτερα πράγματα πρασσουσιν· αὐτὸν δὲ ἐς τὸ θεσμοφύλακιον ἀπαγαγόντας δῆσαι. καὶ αὐτῶν λινᾶ θεάσασθαι, μὴ οἱ γραπτῶται, τιθεῖναι τὸν τύραννον γένεσιν, πράγματα τῇ πόλει αὖθις παράσχωσιν· κτεῖναί τε τὸν ἰωάννην, καὶ τοῦτο δὴ τῷ τρόπῳ τὴν ἀρχὴν πεῦσαι. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τούτῳ τῇ τυραννίδι, τῇδε ἐχώρησεν.

Τέλος τῆς ά. βιβλίου.

ΠΡΟ-

ἐπεισηλθ' οὖν ἐκ βυζαντίου ἀπελλαγῆναι ἐν τῷ παρασκευῇ ἡμέρᾳ (ἐ γὰρ φουρνίσιαι μὲν ἐνομάζετο, βιλισαρίου δὲ ἴδιον ἐτύγχανεν ὄν) ἐπαῦθι τὸν ἰωάννην ὡς ἀπασαόμενόν τι καὶ παρέμψοντα ἥκειν, καὶ σὺν τι λόγους ποιήσασθαι, καὶ τὰ πρὸς λαβεῖν τι καὶ δοῦναι. ταῦτα οἰκοῦσι, εὖ τι τῷ ἰωάννῃ οἴκοθεν ἔσεσθαι, καὶ ἡμέρα ἑκατὴ ἐπὶ τῇ πρώτῃ διώρισε. ἦν βασιλὶς τὸν πάντα λόγον ταῦτα τῆς αὐτωνίνης ἀκούσασα, ἐπήνει μὲν τὰ βεβουλευόμενα· ἐγκελευομένη δὲ πολλῷ ἔτι μᾶλλον ἐς τὸ παρθυμίαν ἐνῆγεν. ἐπεσηκέ τι ἡ κυρία παρεῖναι· ἀασασαμένη μὲν ἡ αὐτωνίνα τὴν βασιλίσσαν, ἐκ τῆς πόλεως ἀπηλλάσετο, ὕστερον φουρνισιαῖς ἐλθοῦσα, ὡς τῇ ὑστεραίᾳ τῆς ἐπὶ τὸν ἕω ἐσόδου ἀρξομένης. οὐ δὴ καὶ ἰωάννης τὰ ξυγκείμενα ἐπιπλέσαν ἐς νύκτα ἦλθεν. ἡ δὲ βασιλὶς λαβάλλουσα πρὸς τὸν αὐτὸς αὐδρα τὰ πρὸς ἰωάννου ἐπὶ τῇ τυραννίδι πραστόμενα, 10
ναρσῆν τε τὸν εὐνοῦχον, καὶ μάρκελλον τὸν τῶν ἐκ πελατίῳ φυλακῶν ἄρχοντα, ἐς φουρνισιαὰς ξὺν στρατιώτῃς πολλοῖς ἐπεμψεν, ἐφ' ᾧ διερευνησόμενοι τὰ πρασσόμενα, καὶ τὸν ἰωάννου πράγμασι νεωτέροις ἐγχειροῦντα * εὑρήσουσι, κτείνωσι τὸν ἄνθρωπον εὐθὺς ἐπαναίρουσι. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τῷ ἔργῳ τούτῳ ἐστέλλοντο. φασὶ δὲ βασιλέα τῶν παρουσῶν αἰσθόμενον, τῶν ὑπὸ ἰωάννῃ ἐπιτηδείων παρ' αὐτὸν πέμψαι, ἀπρορρήτως αὐτῷ μηδαμῇ τῇ αὐτωνίνῃ ἐντυχεῖν λάθρᾳ. ἰωάννης δὲ (χρεὼν γὰρ αὐτῷ ἡμέρᾳ κακῶς) τὴν βασιλέως ὑποθήκην ἐς ἀλογίαν πεπτωκέναι, ἀμφὶ νύκτα μέσην τῇ αὐτωνίνῃ ξυμίσγει, αἰσθόμενος τὰ ἐπὶ τὸν ἕω ἐσόδου ἀμφὶ ναρσῆν τε καὶ μάρκελλον, ὅπως τῶν λεγομένων ἀκούσηται. ἐπαῦθι ἰωάννης μὲν ἀφυλάκτῳ σώματι ἐς τὴν αὐτὴν ὁμολογεῖ τε, καὶ ὅρκοις ἀλλήλοις ἀπαχυρίζεται· ναρσῆς δ' αὖτε καὶ μάρκελλος ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἐπέστησαν. θορύβου δὲ, ὡς τὸ εἰκὸς, ἡμοίνου· οἱ τοῦ ἰωάννου δορυφόροι (ἄγχιστα γὰρ τὴ ἐσήκεσαν) παρ' αὐτὸν αὐτίκα ἐφοίτων. καὶ αὐτοὺς μὲν μάρκελλον. ἐκ οἰδὼς ἐς τίς τινι ἦν, ξίφει ἔπαιξεν. οὕτω τὲ ἰωάννης ἀφεύγων ξὺν αὐτοῖς ἰσχυσεν, ἕως τὴν πόλιν κατὰ τάχος αἰφνίκετο. καὶ οἱ μὲν εὐθὺς ἐλθεῖν ταῦτα τὸν βασιλέα ἐθαρσησεν, εἰκὸς ἂν εὐσέβειν ἐπιπονθέναι πρὸς αὐτὰ ἄχαρι· νῦν δὲ καταφυγὼν ἐς τὸ ἱερὸν, ἑδεδώκει τῇ βασιλίδι κατ' ἐξουσίαν τῇ ἐς αὐτὸν ἐπιβουλῇ χρῆσθαι. τότε μὲν οὖν ἐξ ὑπαρχῶν ἰδιώτης ἡμόμην, ἐς ἕτερον σοφίσμα ἀνασεῖσαι ἐκρμιόθη, ἐπεὶ ἐν τῷ πρασείῳ κυζικηνοῦ πόλεως ἵδρυται, ὃ τικλα καλοῦσι κυζικηνοὶ τὸ πρασεῖον. ἔνθα ἱερεὺς ἡμέμην, ἐκκουσίως πειρᾶν ἑαυτὸν μετανόμασεν * ἐκ ὀλίσκοπον μέν τι, ἀλλ' ὑπὲρ καλὴν πρεσβύτερον νενομίκασιν. ὁ δὲ ἱερουργῶν οὐχ ἥκιστα ἤθελεν, ὡς μή ποτε αὖτε ἐμπόδιον ἔη ἐς τὰς ἀρχὰς αὖθις ἰέναι· τῶν γὰρ ἐλπίσθων μεθίεσαν ἐσήλαμεν ἤθελε. τὰ δὲ χρήματα ἐς τὸ δημόσιον ἀναχρηπα εὐθὺς γίγνεται. ὧν δὴ αὖτε μοῖραν βασιλεὺς πολλὴν ἤφίει· ἔτι γὰρ τῇ ἐς τὸν αὐτὸν φειδοῖ ἔκειτο. ἐπαῦθι παρῆν τῷ ἰωάννῃ (ἀφρονίζησαν μὲν κινδύνων ἁπάντων, χρήματα δὲ ἐμβεβλημένῃ μεγάλα, ὅπερ τὲ αὐτὸς ἐτύγχανεν κρύψας, καὶ ἔσα βασιλέως γνώμῃ παρ' αὐτῷ ἔμενε) τρυφᾶν τε κατ' ἐξουσίαν, καὶ τὰ παρόντα ἡγεῖσθαι λογισμῷ σώφρονι εὐδαίμονα εἶναι. διὸ δὴ καὶ πάντες ῥωσθῆναι ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ αἰτιχνῶς ἤχθοντο, ὅτι δὴ πονηρότατος γεγονὼς δαιμόνων ἁπάντων βίον τοῦδε τὴν ἀξίαν εὐδαιμονέστερον ἢ σώφρονα * ἴσχοι. ἀλλ' ὁ θεὸς, οἶμαι, οὐκ ἤνεγκεν ἐς τοῦτο τὴν τίσιν ἰωάννῃ ὑποκεκρίθαι, ἐπὶ μέγα τὲ αὐτῷ τὴν κόλασιν ἐξηρτύετο. ἐγίνετο δὲ ὧδε. ἦν τις ἐν κυζίκῳ ὀλίσκοπος εὐσέβιος ὄνομα, χαλεπὸς ἅπασι τοῖς ἐντυγχάνουσι, ἰωάννου οὐδέν τι ἧσσον· τοῦτον κυζικηνοὶ βασιλεῖ ἐβαβάλοντες, ἐς δίκην σκαλοῦσι. ἐπὶ δὲ οὐδὲν ἦνυσαν, δυνάμει αὐτοῦ ἐπελθόντος εὐσεβίου πολλῇ, ξυμφρονήσαντες νεανίαι τινὲς ἐν τῇ κυζικου ἀγορᾷ κτείνουσιν. ἐτύγχανε δὲ ἰωάννης τῷ εὐσεβίῳ διάφορος γεγονὼς μάλιστα, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἡ τῆς ἐπιβουλῆς ὑποψία ἐς αὐτὸν ἦλθε. τίλλεται τοίνυν ἐκ βουλῆς ἄνδρες διερευ-

νησόμενοι

βασιλέα, διεφθείρεσθαι ἰσχυρίζετο σφίσι τὰ πράγματα. ταπεινίζειν γὰρ ἐς αὐτὸν αὖ τοὺ στρατιώτας, ἃ τῷ παλατίου φρουρὰν ἔχουσιν. ἐπέλθοι οὖν αὐτὸν βασιλεὺς δὴ τῷ καλουμένῳ χαλκῷ καὶ τὰ ἐντεῦθεν πρόπυλαια εἶναι. ὁ δὲ δὴ μόλις, καὶ οὐδὲ κιβωτοῦ οὐδὲ πύλης μεγάλης χωρεῖς, δι' ἧς πεζὸν τὸ καὶ χωρίον ἡμιφλίκτων διεξιὼν, ἵνα τὸ ἱππικὸν ἀναβαίνει καὶ ἐπειδὴ ἐς τῷ βεστήτορι ἐγεγόνει στοᾷ, ἡ τοῦ βασιλέως θρόνου ἐκ δεξιᾶς ἐστὶν· ἐβούλοντο μὲν δὴ πρῶτον αὐτὸν ἱππάσιμον εἶναι. βραχέως δὲ οὔσης ἐντεῦθεν πυλίδος, ἡ ὀπισθόπυλος τὸ καὶ ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ ἱππάτου στρατιώτου φυλάσσεται· κἀντεῦθεν μή οἱ ἐκ στενῶ πονουμένῳ, ὁ δῆμος ξυνεπιθέμενος, αὐτὸν τε καὶ σὺν ἑπομένους ἅπαντας διαφθείραντες, ῥᾴδέν τε καὶ ἀσφαλέστερον δὴ βασιλέα χωρήσωσι. λογισάμενος δὲ ὡς οἱ δῆμοι τὸν δῆμον ἐτέον ἐστὶν· εἰ ἐκ τοῦ ἱπποδρόμου ἐσήκοιτο, πλήθει τε ἀμύνεσθαι καὶ μετὰ πολλῆς ἀκοσμίας ὑπ' ἀλλήλων ὠθούμενοι· ὑπὸ τοῦ κλοιοῦ τὸ ξίφος ἀράμενος, τοῖς τε ἄλλοις κατὰ ταῦτα πιστὸν ἐπαγγείλας, δρόμῳ τε καὶ κραυγῇ ἐπ' αὐτοὺς * ἔπη. ὁ δὲ δῆμος (ἄπο δὴ ἐκ ἐμέλλω καὶ οὐκ ἐκ πεζοῦ ἱστάμενοι) ἐπειδὴ στρατιώτας αὖθις πεφραγμένους τε, καὶ δόξαν πολλὴν δὴ τε αὐθάδειαν καὶ πολέμων ἐμπειρίαν ἔχοντας, καὶ τοῖς ξίφεσιν εὐσθενεῖς φασὶ παίοντας· ἐς φυγὴν ὥρμησαν. κραυγῆς δὲ πολλῆς, ὡς τὸ εἰκός, γεγενημένης· πλησίον που ἐστηκὼς μουσῶδος. καὶ βελόμενος ἔργου ἔχεσθαι (ἦν γάρ τις πλημμελὴς καὶ θρασύτερος) ὀστρούμβου ἐξ ἧς χρήσιμα τοῖς παροῦσιν· ἐπειδὴ ἐπεμήκυνε ὡς βελτίονα ἐν τῷ πάνυ εἶη, εὐθὺς δὴ τὸ ἱπποδρόμιον ἀφ' ἧς αἰσθάνεται, ἡ μεγάλη καλεῖται, ἐσβάλλει. τότε δὴ ἐκατέρωθεν οἱ στρατίου στασιῶται κατὰ κράτος πλησιάσαντες διεφθείροντο. ἐπεὶ δὲ ἡ τροπὴ λαμπρὰ ἐγεγόνει, καὶ φόνος ἦν τοῦ δήμου ἤδη πολὺς· βορράδης τε καὶ ἰοῦστος, ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἀνεψιοί, χεῖρας αὐτοῖς οὐδενὸς ἀντέχειν πολεμίους, καθάλοι τε ὄντε τοῦ θρόνου ὑπάτου· καὶ αὐτὸν ἐσαγαγόντε βασιλεῖ, ἅμα στεμμάτῳ, περιέστεψαν. θηήσονταί τε τοῦ δήμου πλέον ἢ τρισμύριοι ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ. βασιλεὺς δὲ αὐτοῦ ἐν φυλακῇ χαλκῇ ἐπέλθοι εἶναι. ἐντεῦθεν στεμμάτῳ μὲν ἐσῆκέ τι, καὶ ἄξια ἐλέου ἐφθέγγετο· ἐπεὶ γὰρ δὴ ὁ αἰὼν πραγμάτων τε, καὶ κακῶν πιούτων, ἤκιστα ἔμπειρος. ὑπάτου δὲ αὐτὸν πολλὰ ὀνησίμως, οὐκ ἔφη χρῆναι σφᾶς οὐκ ἐν δίκῃ δοκοῦντας βιάσθαι, καὶ οὐκ ἐπὶ κακῷ τῷ βασιλέως ὕστερον· ἐς τὸ ἱππικὸν ἀφικόμενον ἀφικέσθαι. κτείναντες δὲ οἱ στρατιῶται τῇ ὑστεραίᾳ ἑκάτερον, ἐς θάλασσαν καθῆκαν τὰ σώματα. βασιλεὺς δὲ αὐτῶν τὰ τὰ χρήματα ἐς τὸ δημόσιον ἀναχρήσασθαι ἐπηγγείλατο· καὶ ἄλλων τῶν ἐκ βουλῆς ἀπόντων, οἱ δὴ τῷ γνώμῃ ξυνῆσαν αὐτοῖς ἔθεντο, ἔπειτα μὲν τοῖς τε ἄλλοις ἅπασιν, καὶ τοῖς ὑπάτου καὶ στεμμάτου πᾶσι, τά τε ἀξιώματα, οἷς πρότερον ἐχρῶντο, ἀπέδωκε, καὶ τῶν χρημάτων ὅσοις τῶν δημοσίων ἴνας οὐκ ἔτυχε θωρηκόμενος. ἐς τόδε μὲν δὴ ἐς βυζαντίους ἡ στάσις ἐτελεύτα. τριβουνικιὸς δὲ καὶ ἰωαννης τὰς ἁμῆς οὕτω καθαλυθέντες, χρόνῳ ὕστερον ἐς ἀρχὰς τὰς αὐτὰς κατέστησαν ἄμφω. ἀλλὰ τριβουνικιος μὲν ἔτη πολλὰ δημοσίοις τῇ ἁμῇ, ἐτελεύτησε νόσῳ, ἄλλο οὐδὲν ἄχαρι πρὸς οὐδενὸς παθών. ἐὼ γὰρ αἰμύλος τὶ, καὶ * τἄλλα ἡδύς, καὶ τῆς φιλοχρηματίας τὸ νόσημα δημοσιάσαι ἱκανώτατος τῆς παιδείας περιουσίᾳ· ἰωαννης δὲ (πάππος γὰρ αὐθρώποις βαρύς τε ὁμοίως καὶ χαλεπὸς ἐὼ, πληγάς τε τοῖς παραπίπτουσιν ἐντεινόμενος, καὶ τὰ χρήματα ἅπαξ ἅπαντα λέγω οὐδενὶ ληιζόμενος) δίκαιον ἔτι τῷ λεχὼ ἔχειν, τῷ δίκαιον ὀρθῶς καὶ δικαίως τῆς ἐς τῷ δίαιταν καθηκούσης ἐξέπεσε, τρέπει τοιῶδε· θεοδώρα ἡ βασιλὶς ἤχθητο αὐτῷ πάντων μάλιστα. καὶ ἐς τὴ γυναικὶ παρασκιρτικῶς οἱ ἡμάρτανε, θωπείᾳ μὲν αὐτῷ ἡ χάρις μετελθὼν ὡς ἤκιστα ἴσχυε· ἐς δὲ τὸ βουλὴν δὲ αὐτῇ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς καθιστάμενος, ἐς τὸν βασιλέα διέβαλλεν· οὐδὲ τῷ τυχὸν ἐρυθριῶν, οὐδὲ τῷ σοφὸν αἰσχυνόμενος, ὡς περ ἐς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς εἶχεν ἐξαίσιαν εἶναι. καθαιρεῖται δὲ ἡ βασιλὶς τῶν πεπραγμένων· κτεῖναι μὲν θεοδώραν, μηχανᾶ δὲ οὐδε-

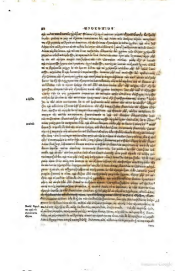

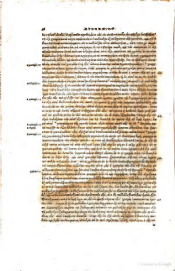

σκων οὐδένα χρῆσθαι αὐτόματον ἐς τὴν βασιλέως εἶναι, ἀλλὰ ψήφῳ πρέσβεων τῶν λοιπῶν. καὶ ὃς ἐπίστευσε πᾶς ἐρχαῖς τὴν τοῦ πράγματος γνῶσιν, οὐδὲν ἐνθένδε ἐπαδὴ οἱ ἑκάστοτε ἐπὶ τοῦτο πέζων. ἐπεὶ δὲ ἅπαντες οἱ πρέσβεων λόγοι ἐς τοῦτο ἐξηγερμένοι ἐκάθηντο: τὸ μὲν χρέμπτεσθαι ὁ μὲν βάσλης αἰσθόμενος, τὴν καβάδου ἀμφὶ τῷ χοσρόῃ ἐσθῆτα γνόμενος· αὐτίκα μὲν ἐνθένδε τῆς καβάδου ἐρετῆς ἅπαντες, βασιλέα πέρσας αὐτίκα χοσρόην αὐξῆσαι. οὕτω μὲν ὁ χοσρόης τὴν ἀρχὴν ἔσχεν. ἐν δὲ μαρτυρόπολει σίττας τε καὶ ἑρμογένης ἀμφὶ τῇ πόλει δεισαίνοντες, ἀμυνῶν γὰρ κινδυνεύουσῃ οὐδεμιᾷ εἶχον· ἔπεμψαν οὖν ἐς σφᾶς πολεμίους, οἳ τῆς στρατηγοῦς ἐς ὄψιν ἐλθόντες ἔλεξαν τοιάδε. Λελήθατε ὑμᾶς αὐτοὺς βασιλεῖ τε τῷ περσῶν, καὶ τῆς τῆς εἰρήνης ἀγαθῆς, καὶ πολιτείᾳ ἑκατέρᾳ ἐμπεσόντες, οὐ δίκαιον, γενέσθαι. πίσβεις γὰρ ἐκ βασιλέως ἐσταλμένοι τὰ νῦν παρεῖσιν, ἐφ' ᾧ σφᾶς τῶν περσῶν βασιλέα εἶναι, τά τε ἄλλα διαφορὰ λύσουσι, καὶ τὰς σπονδὰς ποιήσονται αὐτὸν ἡσυχίαν. ἀλλ' ὡς τάχιστα ἐξανιστάμενοι τῆς ῥωμαίων γῆς, ξυγχωρεῖτε τοῖς πίσβεσι πρᾶσσειν, ἢ ἑκατέροις ξωῆσιν μέλλει. ἔτιμοι γὰρ ἐσμὲν ἐπὶ τούτων αὐτῶν καὶ ὁμήρους δίδοσθαι ἀνδρας δοκίμους, ὡς δὴ ἔργῳ σὺν οἷς μακρὰν πλάνην ἔσαι. ῥωμαίων μὲν οἱ πίσβεις ποσῶτε εἶπον. ἐτύγχανε δὲ καὶ ἄγγελος ἐκ τῶν βασιλέως ἐς αὐτοὺς ἥκων· ὃς δὴ αὐτοῖς τὰ πλαστικὰ μὲν καβάδου ἐτύγχανεν ἀπαγγέλλων, χοσρόην δὲ τὴν καβάδου βασιλέα καθεστῶσαν πέρσας· τούτῳ τε τὰ πράγματα ἠρρῆσθαι φάσκων, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοὺς ῥωμαίων λόγους οἱ στρατηγοὶ ἄσμενοι ἤκουσαν, ἅτε καὶ τῶν οἰκείων ἔφοδον δεδιότες. ῥωμαῖοι μὲν οὖν ἐκ ἡμερῶν λόγῳ εὐθὺς ἔδοσαν μαρτύριόν τε, καὶ τῶν σίττα δορυφόρων ἕνα, στίκιον ὄνομα. πέρσαι δὲ ἀφλύσαντες τὸν ποταμὸν, εὐθυωρὸν τὸν αἰαχώρησιν ἐποιήσαντο. οἵ τε οὖν οὐ πολλῷ ὕστερον ἐσβαλόντες ἐς γῆν τὴν ῥωμαίων· ἐπεὶ τὸν πέρσῶν στρατὸν ἐστιοῦτο οὐχ εὗρον, δι' ὀλίγου τὸν ὁπισθόμενον ποιησάμενοι ἐπ' εἶκοσι ἀπεκομίσθησαν ἅπαντες. αὐτίκα δὲ καὶ ῥουφῖνος τε καὶ ἀλέξανδρος καὶ θωμᾶς,* ὡς ζωὴ ἑρμογένει πεισθέντες, ἦλθον, ὥσπερ τε πέρσῶν τὸν βασιλέα πάντες ἀφίκοντο, ἐς πλησμὸν ἵκριν. καὶ αὐτοῦ μὲν χοσρόης, ἐπεισθεὶς οἷσι τοῦ ὁμήρους, ἀφῆκε. ὑποστάντες δὲ χοσρόῃ οἱ πίσβεις, ἐπαγωγά τε πολλὰ ἔλεξαν, καὶ ῥωμαίων ὡς ἥκιστα πίσβεσι πείσεσθαι. οἷς δὲ χειροήθης ὁ χοσρόης ἠρώμενος, τὸν μὲν εἰρήνην, πέρσας οὐκ ἔχουσαν, δέκα καὶ ἑκατὸν κεντηναρίων ὠμολόγει παρὰ αὐτοῦ ἥσεσθαι, ἐφ' ᾧ δὴ ὁ τῶν ἐν μεσοποταμίᾳ στρατηγὸς ἄρχων μηκέτι ἐν δάφνης τὸ λοιπὸν εἴη, ἀλλ' ἐν χωσταντίνῃ τὸν ἅπαντα χρόνον διαγοίτο· ἦπερ καὶ τὸ παλαιὸν ἔθος ἦν: φρούρια δὲ τὰ ἐν λαζικῇ οὐκ ἔφη δοσέλωσιν, καὶ ὅπερ αὐτὸς τό τε φαράγγιον καὶ βῶλον τὸ φρούριον δικαίως παρὰ ῥωμαίων δοσολαβεῖν. ἔλκει δὲ λίτρας τὸ κεντηνάριον ἑκατὸν, ἀφ' οὗ δὴ καὶ ὠνόμασται. κέντρον γὰρ τὰ ἑκατὸν καλοῦσι ῥωμαῖοι. τοῦτο δὲ οἱ δίσβεσθαι τὸ χρυσίον ἠξίου, ὡς μήτε πάλιν δάφνας ῥωμαίοις καθελεῖν ἀναγκάζωνται μήτε φυλακτηρίου τοῦ ἐν πύλαις κασπίαις μεταλαχεῖν πέρσῃς. οἱ μὲν τε πίσβεις τὰ μὲν ἄλλα ἐπήνεσαν· τὰ δὲ φρούρια ἐκδιδόναι οὐκ ἔφασκον οἷόν τε εἶναι, ἢν μὴ βασιλέως ἀμφ' αὐτοῖς πύθωνται πρότερον. ἔδοξε τέως ῥουφῖνον μὲν ἐπὶ τούτων ἐς βυζάντιον στέλλεσθαι· σφᾶς δὲ ἄλλους, ἕως αὐτὸς ἐπανίοι, μένειν. καὶ χρόνῳ ἡμερῶν ἑβδομήκοντα ῥουφῖνος ξωΐκητο ἐς τὴν ἄφιξιν. ἐπεὶ δὲ ὁ ῥουφῖνος ἐς βυζάντιον ἀφικόμενος βασιλεῖ ἀπήγγειλεν, ὅσα χοσρόῃ ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ δοκοῖτο εἴη· ἐκέλευε βασιλεὺς κατὰ ταῦτα σφίσι τὴν εἰρήνην ξωΐσασθαι. ἀλλ' ἐν τούτῳ φήμη τις οὐκ ἀληθὴς ἤκουσα ἐς τὰ πέρσῶν ἦθη, βασιλέα ἰουστινιανὸν ἤγγελεν ὀργισθέντα ῥουφῖνον κτεῖναι. οἷς δὴ χοσρόης ξωσταρχθείς τε, καὶ θυμῷ πολλῷ ἤδη ἐχόμενος, τῷ παντὶ στρατῷ δηῖ ῥωμαίους *εἴη. ῥουφῖνος δέ οἱ μεταξὺ ἐπανήκων, αὐτύχε πόλεως νισίβιδος, οὐ μακρὰν ἀποθέν. ὅθὸ δὴ αὐτοί τε ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐγίνοντο· καὶ ἐπεὶ τὴν εἰρήνην βεβαιοῦν ἔμελλον, τὰ χρήματα, οἱ πίσβεις ἐντεῦθεν ἐκόμιζον. ἀλλ' ἰουστινιανῷ, τὰ λαζικῆς φρούρια ξυγκεχωρυκότι,

μεταμέλει

καὶ χρόνου πολλοῦ ἐδέησε κατατείνουσαν, ἐπ' ἀνθρώπους πολλῷ μαχιμωτέρους εἶναι. ἀλλὰ καὶ ἄβρωμος ὕστερον, ὅτε δὴ τὼ ἀρχὼ ὡς ἀσφαλέστατα κρατώσατο, πολλάκις μὲν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ὠμολόγησεν ἐς γῆν τὴν περσίδα ἐσβάλλειν· ἄπαξ δὲ μόνον τῆς πρώτης ἀρξάμενος, ὀπίσω εὐθὺς ἀπεχώρησε. τὰ μὲν δὴ ἐν αἰθιοπῶν τε καὶ ἐμπαιρτῶν ταύτῃ ῥωμαίοις ἐχώρησεν. ἑρμογένης δὲ τότε, ἐπειδὴ ταχίστη ἡ πρὸς τῷ εὐφράτῃ μάχη ἐγένετο, ὃν δὴ καβάδῃ βασιλεῖ πεισθέντα ἦκον, ἐπέραινεν οὐδὲν τῆς ἱερωσύνης πέρι, ἧς ἕνεκα ἦλθεν, ἐπεὶ αὐτὸν εἰσιόντα ἔτι δὴ ῥωμαίους εὗρε· διὸ δὴ ἄπρακτος ἀπεχώρησε. καὶ βελισαρίῳ βασιλεῖ ἐς βυζάντιον μεταπεμπομένῳ ἦλθε πρεσβεύοντι μὲν οὐδέν, ἐπιθήσοντι δὲ τῷ βασιλεῖ ἐς τὰ μάλιστα ἐπιτήδεια. ἐπεὶ δὲ ἐς βυζάντιον ἀφίκετο, ἐς τὸν ἀνδρεῶνα ἐσελθὼν, ἐπὶ τῷ θρόνῳ καθεζόμενος, ἐς τὸν βασιλέα ἐνέβλεπε· καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῷ θάρσει τοῦ ἀνδρὸς, ἐκέλευσε τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἀπιέναι. καὶ ὃς ἐπεὶ μόνος ἐγένετο, ἐπὶ τὸν βασιλέα ἐχώρει· καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκπεπληγμένος ἐπὶ τῷ θάρσει τοῦ ἀνδρὸς, ἐκέλευσε καὶ τοὺς δορυφόρους ἀπιέναι. ἐπεὶ δὲ καὶ τούτους ἀπῆλθε, καὶ ἐγγὺς ἐγένετο, ἐκ τοῦ κόλπου ἐξελκύσας τὸ ξίφος, ἐπὶ τὸν βασιλέα ὥρμησε.

χων, τὰ γε ἱερὰ καθεῖλε, βασιλέως οἱ ἀπαγγείλαντος· ἢ οὖν μὴ ἱερῆς ἐν φυλακῇ ἔχει τὰ δὴ ἀχάλματα ἐς βυζάντιον ἔπεμψεν. ἐγὼ δὲ ἅπερ τὸν πρότερον λόγον ἐπαινεμι. ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνους τοῦ πολέμου τοῦδε ἑλληθναίων ὁ τῶν αἰθιόπων βασιλεὺς, χριστιανὸς τὰ ὤν, καὶ δόξης τῆσδε ὡς μάλιστα ἐπιμελούμενος, ἐπειδὴ ὁμηρητῶν, τῶν αὐτοῦ πρός ἠπείρου, ἔγνω πολλοὺς μὲν ἰουδαίους ὄντας, πολλοὺς δὲ δόξαν τὴν παλαιὰν σέβοντας (ἣν δὴ καλοῦσιν ἑλληνικὴν οἱ νῦν ἄνθρωποι) ἐπιβολῇ μέγιστον οὐκ ἰσχύσῃ ἐς τοῦτον σκεύη χριστιανοὺς χρῆναι: στόλον τε νηῶν καὶ στράτευμα * ἐγείρας, ἐπ' αὐτοὺς ἦλθε, καὶ μάχῃ νικήσας, τὴν τε βασιλέα καὶ τῶν ὁμηρητῶν πολλοὺς ἔκτεινεν. ἄλλον τε αὐτοῦ χριστιανὸν βασιλέα καθίσησάμενος, ὁμηρήτην μὲν ἡγεῖτο, ὄνομα δὲ * ἐσιμιφαῖον· φέρον τε αὐτῷ πάχος αἰθιοψὶ φέρειν αἰεὶ πάντ' ἔτος· ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησε. τούτου τοῦ αἰθιόπων στρατοῦ δὴ οὗλοί τε πολλοὶ, καὶ ὅσοι ἀπὸ τῆσδε ἐς τὸ κακοεργῶν εἶχον, τῷ μὲν βασιλεῖ ἑπόμενοι οὐδαμῇ ἤθελον· αὐτοὶ δὲ ἀπολειπόμενοι ἔμενον ἐπιθυμίᾳ τῆς ὁμηρητῶν χώρης: ἀγαθὴ γὰρ ὑπερφυῶς ἐστιν. οὗτος λεὼς χρόνῳ οὐ πολλῷ ὕστερον ξυὼ ἑτέροις λίσιν ἐσιμιφαίῳ τῷ βασιλεῖ ἐπαναστάντι, αὐτὸν μὲν ἐν λίνι τῶν ἐκείνῃ φρουρίων καθεῖρξαν· ἕτερον δὲ ὁμηρίτην βασιλέα κατεστήσαντο, ἄβραμον ὄνομα. ὁ δὲ ἄβραμος οὗτος χριστιανὸς μὲν ἦν, δουλος δὲ ῥωμαίου αἰσθρὸς, ἐν πόλει αἰθιόπων ἀσφαλείας ἐπὶ τῇ κατὰ θάλασσαν ἱερασίᾳ διατριβὴν ἔχοντος. ἃ δὴ ἑλληθναῖοι μαθὼν, πάσαν τε ἄβραμον ἐμοῦ τοῖς ξὺν αὐτῷ ἐπαναστᾶσι τῆς ἐς τὸν ἐσιμιφαῖον ἀδικίας ἐν αἰτιωτέᾳ ἔχων: στράτευμά τε τριχιλίων ἀνδρῶν, καὶ ἄρχοντα τῶν λινὰ ξυγγραφῶν τῶν αὐτοῦ, ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν. οὗτος ὁ στρατὸς οὐκέτι ἐθέλοντες ἐπ' οἴκου ἐπανιέναι, ἀλλ' αὐτοῦ ἐν χώρᾳ ἀγαθῇ μένειν, κρύφα τοῦ ἄρχοντος τῷ ἄβραμῳ ἐς λόγους ἦλθον· ὅς τε ξυμβολὰ καταστάντες τοῖς ἐναντίοις, ἐπεισθὴ ἐν τῷ ἔργῳ ἐγένοντο, κτείναντες τὸν ἄρχοντα, τῷ τε τῶν πολεμίων στρατῷ αἰσιμίζαντο, καὶ αὐτοῦ ἔμενον. θυμῷ δὲ πολλῷ ἑλληθναῖος ἰσχόμενος, καὶ ἄλλο στράτευμα ἐπ' αὐτοὺς ἔπεμψεν. ἢ δὴ τοῖς ἀμφὶ τὸν ἄβραμον ἐς χεῖρας ἐλθόντες, ὠθισμοῦ τε ἠνάγθησαν τῇ μάχῃ, ἐπ' οἴκου εὐθὺς ἀνεχώρησαν. δείσας δὲ τὸ λοιπὸν ὁ τῶν αἰθιόπων βασιλεὺς, ἐπὶ τὸν ἄβραμον αὐτὸν ἐστράτευσεν. ἑλληθναίου δὲ τελευτήσαντος, φέρους ἄβραμος ὁμολόγησεν φέρειν τῷ κατ' αὐτὸν τὸν αἰθιόπων βασιλέα· ὠθισμὸν μὲν οὐ λαβεῖν, ἄτε τὸ τῶν ἐχθρῶν στράτευμα, ἀλλὰ ζωὸς μὲν χρόνῳ τῷ ὑστέρῳ ἐλθεῖν. τότε δὲ ἱκετεύσας ὁ βασιλεὺς ἐν μὲν αἰθιοψὶ βασιλεύοντος ἑλληθναίου, ἐσιμιφαίου δὲ ὁμηρίτης, πεισθέντων ἰευλιανὸν ἔπεμψεν, ἀξιῶν ἄμφω ῥωμαίους, διὰ τὸ τῆς δόξης ὁμόγνωμον, πίστεως πολεμοῦσι ξυναίρασθαι: ὅπως αἰθίοπες μὲν οἰνούμενοί τε τῶν μέταξα ἐξ ἰνδῶν, ἐπιδιδόμενοι δὲ αὐτῶν ἐς ῥωμαίους, αὐτοὶ μὲν κύριοι γένωνται χρημάτων μεγάλων· ῥωμαίους δὲ ποιήσωσι τοῦτο κερδαίνειν μόνον, ὅτι δὴ οὐκέτι ἀναγκασθήσονται τὰ σφέτερα αὐτῶν χρήματα ἐς τοὺς πολεμίους μετενεγκεῖν. αὕτη δέ ἐστιν ἡ μέταξα, ἐξ ἧς αἰσθησις τὴν ἐσθῆτα ἐργάζεσθαι, ἣν πάλαι μὲν ἔλληνες μηδικὴν ἐκάλουν. νῦν δὲ σηρικὴν ὀνομάζουσιν. ὁμηρίτας δὲ ὅπως καίσειν, τὸν φυλάρχην μασσαγέταις καταστήσωνται, καὶ στρατῷ μεγάλῳ αὐτῶν τε ὁμηρητῶν καὶ σαρακηνῶν τῶν μασσαγέταις ἐσβάλωσιν ἐς τὴν περσῶν γῆν. (ὁ δὲ καίσας οὗτος ἦν υἱὸς μὲν ἦν τοῦ φυλάρχου, καὶ διαφερόντως ἀγαθὸς τὰ πολέμια, τῶν δὲ λινὰ ἐσιμιφαίου ξυγγραφῶν κτείνας, ἐφυγε ἐς γῆν, ἣ δὴ ἐρημία πάντα πάσιν ἀνθρώποις ἐστὶν) ἑκάτερος μὲν ἂν τὰ αἰτησιν ἐπιτυχόντως διετελῆ ποιήσων τὸν πεισθέντα ἀπέπεμψαντο. ἔδρασαν δὲ αὐτῶν τὰ ὁμολογημένα ἑκάτεροι. τοῖς τε γὰρ αἰθιοψὶ τὰ μέταξα ἀνῆσαν πρὸς τῶν ἰνδῶν ἀδύνατον ἦν, ἐπεὶ καὶ οἱ περσῶν ἔμποροι πρὸς αὐτοῖς τοῖς ὅρμοις ἠθύμουν (οὗ δὴ τὰ πρῶτα οἱ τῶν ἰνδῶν νῆες καταίρουσιν, ἅτε χώραν πρὸς οἰκοῦντες τὰ ὅμορον) ἅπαντα ἀνῆσαν τὰ φορτία εἰσθῆσαι· ἢ τοῖς ὁμηρίταις χαλεπὸν ἔδοξεν εἶναι χώραν ἀμείψαμένοις ἐρημίαν τε

καὶ

βυλικὰς ἐπομάζεται. Διαπλεύσαντες δ' ἀπὸ τὸ πέλαγος τοῦτο καταίρουσιν ἐς τῶν ἀβυλίτων τὴ λιμβύα. ἀβυλὶς δὲ ἡ πόλις τῦ μὲν λιμβύος μίτρῳ ἔκκεισι σταδίων διέχει· τοσύτῳ γὰρ διήρκει τὸ μὴ ὀπτηθαλάσσιος εἶναι: πόλεως δ' ἀνοικόμιδος ἐδὸ ἡμερῶν δώδεκα. πλοῖα μὲν τι ὅσα ἴν τε ἐνθοῖς καὶ ἐς πούτη τὴ θαλάσσῃ ἐστὶν, ὑ τρέπῃ τῷ αὐτῷ, *ὥσπερ αἱ ἄλλαι νῆες, πεποίηνται. ὑδὲ γὰρ * ἀνεμ
πίστη, ὑδὲ ἄλλῳ ἑτῳῦν χρέσται· ὑ μὲν ὑδὲ σιδήρῳ διαμπερὲς ἴσται ἐς ἀλλήλας αἱ σανίδες ξυμπεπήγασιν, ἀλλὰ βρόχοις ἰσὶ ξυνδέδεται. αἴπερ δὲ ἀχ, ὅπερ σι πολλοὶ εἶσι), πίτυαι λιπὲς ἐσπεῦσθαι ἄσαι, καὶ τὸν σίδηρον ἐφ' ἑαυτὰς ἕλκυσαι (τεκμήριον δὲ· πῆς γὰρ ῥωμαίων ναυσὶν ἐξ αἰλὰ πλεύσαντες ἐς θάλασσαν τὴνδε, καίπερ σιδήρῳ πολλῷ ἡρμοσμένοι, ὅποτέ τι τοιοῦτον ξυνελοίχθη παθεῖν) ἀλλ' ὅπ οὔτε σίδηρον οὔτε ἄλλό τι τῶν ἐς ταῦτα ὀπτηδείων ἐνεσὶ
40. ἢ αἰθίοπες ἔχουσιν. εὐμεγὰ οὐδὲ ἐς ῥωμαίων ὠνῆσθαι τάτων τὶ οἷόντέ ἐσιν, νόμῳ ἅπασι διαῤῥήδην ἀπειρημένῳ. θάνατος γὰρ τῷ ἁλόντι, ἡ ζημία ἐστί. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῇ ἐρυθρᾷ καλουμένῃ θαλάσσῃ, καὶ χώρα ἡ αὐτοῖς ἐφ' ἑκατερᾷ ἐστὶ, ταύτη πη ἔχει. ὁκὴ δ' * αὐξωμίδος πόλεως ἐς τὰ ἐπ' αἰγύπτου ἤθεα τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς, οὗ δὴ πόλις ἡ ἀλεφαντίνη καλουμένη εἰκᾶσι, τριάκοντα ὁδὸς ἡμερῶν ἐστὶν εὐζώνῳ ἀνδρί. ἐνταῦθα ἔθνη τε ἄλλα πολλὰ ἵδρυται, καὶ βλέμυές τε καὶ νοβάται, καὶ πολυανθρωπότατα χῶρα. ἀλλὰ βλέμυες μὲν ταύτης δὴ τῆς χώρας, ἐς τὰ μέσα ᾤκίσαντο· νοβάται δὲ τὰ ἀμφὶ τὸν νεῖλον ποταμὸν ἔχουσι. πρότερον δὲ οὐ ταῦτα ἐμηχάνων τὰ ἔχοντα τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς, ἀλλ' ἐπίκοινα ὄντα ἐπὶ τὰ ἡμερῶν ἑτέρων ὁδὸν ἐπορεύοντο. διὰ ταῦτα δὴ ὁ ῥωμαίων αὐτοκράτωρ διεκληπαιὸς ἐπαῦθα χειμάρρους καταγόησεν, ὅτι δὴ τῶν μὲν ὀκείνη χωρέων ὁ φόρος λόγου ἄξιος ὡς ἦκιστα ἦν, ἐπεὶ στενὰ μάλιστα τὰ γλῶ ἐστιν ἐνταῦθα ξυμβαίνειν εἶναι· πίτυαι γὰρ τοῦ νείλου οὐ πολλῷ ἀπε-
20. χουσι ὑψηλαὶ λίαν * αἰέχουσαι, τῆς χώρας τὰ λοιπὰ ἔχουσι· γραπτῶν δ' πάμπολύ τι πλῆθος ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ ἵδρυτο, ὥσπερ τῆς σλαπάναις ὑπερφυῶς ἄχθεσθαι σωίβασιν τὸ σλημόσιον· ἅμα σὲ καὶ οἱ νοβάται ἀμφὶ πόλιν ὄασιν ᾠκημένοι τὰ πρόσπορα, ἡνίκα τε ἂν ἔφιπποι ἅπαντα ἐς ἀεὶ τὸ ὀκείνη χωρία: τούτοις σὴ οὖν βαρβάροις αὐτίκα σιν αἰσθάνεσθαι μὲν ἐξ ἠθῶν τῶν σφετέρων, ἀμφὶ πολεμίων σὲ ἐνάλεν ἰσχύοντας· θαῤῥήσαντες οὖν ἐμολογήσαντες πόλεσί τε μεγάλαις, καὶ χώρᾳ πολλῇ τε καὶ ἀμφὶ νείλον ἰσχύοντας, * ἦπερ τὰ πρόσπορα ἄκηπτο. οὕτω γὰρ ἦεν αὖ τὰ ὀκείνη τὰ ἀμφὶ τὴν ὄασιν εὐσχλήσειν χωρία, καὶ γῆς τῆς σφίσι διδομένης μεταπεισομένους, ἅτε οἰκίας οὔσης, ὑποκρούεσθαι βλέμυάς τι (ὡς τὸ εἰκὸς) καὶ βαρβάρους οὖν ἄλλους. ἀπό τι οὖν νοβάτας ταῦτα ἤρισκε, τῶ τε μετανά-
30. στασιν αὐτίκα σὴ μάλα πεποίηντο, ἦπερ ὁ διοκληπαιὸς σφίσιν ἐπέστελλε· καὶ ῥωμαίων τάς τε πόλεις καὶ χώρας ξύμπασαν ἐφ' ἑκατερᾷ τὸ ποταμοῦ ἐξ ἀλεφαντίνης πόλεως ἔχειν: τότε σὴ ὁ βασιλεὺς οὗτος αὐτοῖς τε καὶ βλέμυσιν ἔταξε δίδοσθαι αἰεὶ πᾶν ἔτος ῥητὸν ἀργυρίου ἐφ' ᾧ μηκέτι γλῶ τῶν ῥωμαίων λῄσεσθαι. ὅπερ καὶ ἐς ἐμὲ νομιζόμενον οὐδὲν ἧσσον κατεθέουσι τὰ ὀκείνη χωρία. οὕτως ἄρα βαρβάρους ἅπαντας ὑδεμιᾷ μηχανῇ διασώσασθαι τῶν ἐς ῥωμαίους πίσιν ὅπ μὴ δίκη τῶν ἀμπωμένων σταλιωτῶν. καί τε καὶ νῆσόν τινα ἐν ποταμῷ νείλῳ ἄγχιστά πη τῆς ἀλεφαντίνης πόλεως εὑρὼν ὁ βασιλεὺς οὗτος, φρούριόν τε ταύτῃ σλημάμενος ἐχυρώτατον, κοινάς τινας ἐσπεῦσατο νεώς τε καὶ ἐμπορὰς ῥωμαίοις τε καὶ τούτοις σὴ κατῆκτο τοῖς βαρβάροις· καὶ * ἱερῆς ἑκάστων ἐν τῷ φρουρίῳ τάττων ἐδύσατο, ἐν τῷ βεβαίῳ τῶν φιλίαν αὐτοῖς ἔσεσθαι τῷ μετέχειν τῶν ἱερῶν σφίσιν εἰ-
40. μένους. διὸ σὴ καὶ φίλας ἐπωνόμασε τὸ χωρίον. ἄμφω δὲ τούτω τὰ ἔθνη, οἵτε βλέμυες καὶ οἱ νοβάται, σὺν τε ἄλλους θεοὺς (ὥσπερ ἕλληνες νομίζουσι πάντας) καὶ τὴν τε ἴσιν, τόν τε ὄσιριν σέβουσι, καὶ οὐκ ἠκιστά γε τὸν πρίαπον. οἱ μέν τοι βλέμυες καὶ ἀνθρώπους τῷ ἡλίῳ θύειν οἰώθασι. ταῦτα σὲ τὰ ἐν φίλαις ἱερὰ οὗτοι σὴ οἱ βάρβαροι καὶ ἐς ἐμὲ εἶχον, ἀλλὰ βασιλεὺς αὐτὰ ἰουστινιανὸς καθελὼν ἔγνω. ναρσῆς γοῦν πρεσεμέμισθο γὰρ (οὗ πρόσθεν, ἅτε ἡυτομολησάντος ἐς ῥωμαίους, ἐμνήσθην) τῶν ὀκείνη σταλιωτῶν ἄρ-

χων,

Google

καὶ σὺν αὐτοῖ ἄλλοι ὀκλαχόσιοι, ἄνδρες ἀγαθοὶ γιγόμενοι, ἐς τῷ πίνῳ τούτῳ ἀπίθανον· οἵ τε ἴσαυροι ξὺν τοῖς ἄρχουσι σχεδὸν ἅπαντες, οὐδὲ ὅπλα ἀντάρειν τοῖς πολεμίοις ἐθελήσαντες. ἀπειρίᾳ γὰρ τοῦ ἔργου τούτου πολλῇ ἔχοντο, ἐπεὶ ἀρτι τῆς γεωργίας ἀφίκοντο ἐς κίνδυνον πολέμου κατίσαντα, ἀγνῶτα σφίσι τὰ πρότερα ὄντα· καί τι μάλιστα πάντων αὐτοὺς ἐναγχος ἐς τὸν μάχιμον ἀγῶνα πολέμου ὀργῶντες, Βελισαρίῳ τότε τὸν θυμὸν ἀνέδιδον. οὐ μὲν οὐδὲ ἴσαυροι ἅπαντες, ἀλλὰ λυκάονες οἱ πολλοί ἦσαν. Βελισάριος δὲ ξὺν ὀλίγοις ἵπποις ἐστρατοπεδεύετο μένων, ἕως μὴν σὺν ἀμφὶ τὸν ἀσπὶν ἀντίχοντας ἴδοιεν, καὶ αὐτὸς ξὺν τοῖς παροῦσι σὺν πολεμίους ἠμύνατο. ἐπεὶ δὲ αὐτῶν οἱ μὲν ἔπεσον, οἱ δὲ, ὅπη ἰσχύσαντο, ἐς φυγὴν ὥρμησαν· τότε δὴ καὶ αὐτὸς ξὺν τοῖς ἑπομένοις φυγῶν ἐς τὸν πεζὸν τὸν Φάλαγγα ἦλθεν, οἳ ξὺν τῷ πέτρῳ ἔτι ἐμάχοντο, οὐ πολλοὶ ὄντες, ἐπεὶ καὶ αὐτῶν ἔτυχον φεύγοντες οἱ πολῖται. ἔνθα δὴ αὐτός τε τὸν ἵππον ἀφῆκε, καὶ πάντας *αὐτοὺς ὁρᾶν σὺν ἑπομένους ἐκέλευε, πεζοὺς ξὺν τοῖς ἄλλοις σὺν ὅπλοις ἅπαντας ἀμύνασθαι. περσῶν δὲ ἔσαν τοῖς φεύγουσιν ἵπποι, δι' ὀλίγου τὸν δίωξιν ποιησάμενοι, εὐθὺς ἐπανῆκον, ἔς τε σὺν πεζοὺς καὶ Βελισάριον ξὺν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ὥρμησαν. οἱ δὲ τὰ νῶτα ἐς τὸν ποταμὸν τρεψάμενοι, ὅπως μὴ ὑπὸ τῶν πολεμίων κύκλωσις γένοιτο, ἐκ τῶν παρόντων σὺν ὅπλοις ἠμύνοντο. αὐθίς τε ἡ μάχη καρτερὰ γίγνεται, καί πῃ καὶ ἐξ ἀντιπάλου τῆς δυνάμεως οὔσης. πεζοί τε γὰρ, καὶ λίαν ὀλίγοι, πρὸς ξύμπασαν ἐμάχοντο τὴν περσῶν ἵππον· οὐδέ πῃ αὐσὺν οἱ πολέμιοι τύχῃ τρέπεσθαι, οὐδὲ ἄλλως διάζεσθαι εἶχον. ἐν χερῶν τε γὰρ ἀλλήλοις ἐς ὀλίγον αἰὲ ξυναγόμενοι, καὶ ὡς ἰσχυρώτατα τοῖς ἀσπίσι φερόμενοι, ἔβαλλον μᾶλλον ἐς σὺν πέρσας ὅπτησθείσης, ἢ αὐτοὶ πρὸς ἐκείνων ἐβάλλοντο. πολλάκις δὲ ἀπειπόντες οἱ βάρβαροι ἐπ' αὐσὺν ἤλαυνον, ξυνταράξοντές τε τὴν διαλύσοντες τὸν ξύνταξιν· ἀλλ' ἄπρακτοι ἐσθένδε ὀπίσω αὖθις ἀπήλαυνον. οἱ γὰρ ἵπποι αὐτοῖς τῷ τῶν ἀσπίδων πατάγῳ ἀχθόμενοι, ἀνεχαιτίζοντό τε καὶ ἐς ταραχὴν ξὺν τοῖς ὄπισθε καθίσταντο. διαμαχεσάμενοί τε οὕτως ἑκάτεροι, ἕως ἐγένοντο τῆς ἡμέρας ὀψέ. νυκτὸς ἤδη ὑπολαβούσης, πέρσαι μὲν ἐς τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρησαν· Βελισάριος δὲ ὁλκάδι ὀλίγῃ ὑπερχὼν, ξὺν ὀλίγοις ἵπποις, ἐς τοῦ ποταμοῦ τὴν νῆσον κατῆρεν, οὗ δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ῥωμαῖοι νηχόμενοι ἦλθον. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ῥωμαῖοι μὲν ὁλκάδων σφίσιν ἐκ καλλινίκου πόλεως προσφερομένων πολλῶν, ἐς αὐτὸν ἐχωμίσθησαν· πέρσαι δὲ σὺν νεκροὺς ἐσκυλεύκοτες ἐπ' οἴκου ἅπαντες ἀνεχώρησαν. οὐ μὲν σὺν σφετέρους νεκροὺς τῶν πολεμίων ἐλάσσους εὗρον. ἀζαρέθης δὲ, ἐπεὶ ξὺν τῷ στρατῷ ἐς πέρσας ἀφίκετο, καίπερ ἐν τῇ μάχῃ εὐημερήσας, ἀχαρίστου καθεστοῦ μάλιστα ἔτυχεν, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. Νόμος ἐστὶ πέρσαις, ἡνίκα ὑπὲρ τῶν πολεμίων ἀνὰς στρατεύειν μέλλουσι, τὸν μὲν βασιλέα ὑπὲρ θρόνου τοῦ βασιλείου καθῆσθαι, κυφίνους δὲ οἱ πολλὰς ἐνταῦθα τὴν εἶναι. καὶ παρεῖναι μὲν τὸν στρατηγὸν, ὃς δὴ τῷ στρατῷ ὑπὲρ σὺν ἐσαστίους ἐξηγήσεσθαι ὑπίδοξός ἐστι· παρεῖναι δὲ τὸ στράτευμα τοῦτο ἐς τοῦ βασιλέως τὸν ὄψιν κατ' ἄνδρα ἕνα. καὶ αὐτῶν ἕκαστον βέλος ἐν ἰς τὰς χεῖρας ῥιπτεῖν· μετὰ δὲ αὐτὰς μὲν τὴ βασιλέως σφραγῖδι κατεστιγμασμένας φυλάσσεσθαι. ἐπειδὰν δὲ ἐς πέρσας ἐπανίοι τὸ στράτευμα τοῦτο, τῶν ἐσπιστῶν ἕκαστον ἐκ τῶν ἀρρίχων ἐν ἀφαιρεῖσθαι βέλος. ἀριθμοῦντες οὖν τῶν βελῶν ὅσοι πρὸς τῶν ἀνδρῶν οὐκ ἀνήρηται, οἷς ὑπέκειτο ἡ ὑμὴ αὐτὴ ἀγγέλλουσι τῷ βασιλεῖ τὸ πλῆθος τῶν οὐκ ἐπανηκόντων ἐσπιστῶν. τούτῳ τὶ ὅσοι ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτήκασιν ἔνδηλοι γίνονται. οὕτω μὲν οὖν πέρσαις ὁ νόμος ἐκ παλαιοῦ ἔχει. ἐπεὶ δὲ ἀζαρέθης ἐς ὄψιν τῷ βασιλεῖ ἦλθεν, ἀνεπιθήκετο αὐτῷ ὁ καβάδης, εἴ τι χωρίον ὠφελησιμώτερον ῥωμαίων ἦκοι, ἐπεὶ ξὺν τῷ ἁλαμουνδάρῳ ὡς ἀντίχναν καθαιρησόμενον, ὑπὸ ῥωμαίους στρατεύσειεν; ὁ δὲ ἀζαρέθης χωρίων μὲν ἑλῶν οὐδὲν ἔφασκε, ῥωμαίους δὲ καὶ Βελισάριον μάχῃ νενικη-

* αὐτοὺς R. V.

της πολλοὶ ἤκουσι, καὶ τῆς νίκης ἅπαντες τυγχάνομεν ὄντες. ἀφίημι γὰρ λέγειν, ὡς ἴστε οὕτω καὶ νυῦ πάρεστι. βελτίονες μὲν ποσῶπε εἶπεν. ὁ δὲ γραπὸς εἰς αὐτὸν ὑβρίζων ὁ σιγῇ ἐνὶ ἠδὲ ἐν ᾧ βύσῳ, ἀλλ' αὖτε ἐς ἔμφυλον ξυὶ κεραυνὸν ἥκοντες μαλθακόν τι καὶ τῆς ψυχῆς ἀμαλώτερον σκάλουσι· ὃ δὴ καὶ τῶν ἀρχόντων τινὲς ξυὶ τοῖς γραπώπας ἡμάρτανον, ταύτῃ τὸ εὔτολμον ἐνδεικνύμενοι. καὶ αὐτῶν τῷ αἰσχρῷ τῶτο καταπλαγεὶς βελτίονες, ἀπερείψας τὸν πραίνεσιν, ἐγκελεύομαι ᾧ τε ἤδη ὅπη σὺν πολεμίους ἐμπεσεῖν, καὶ ἀμπαυσοῦλι ἐς ᾧδὴν πιξιν· ἔφασκέ τι, ὡς σὺκ εἰδείη μὲν αὐτῶν τὸν ἐς τὸ μάχεσθαι προθυμίαν τὰ πρόπερα, νυῦν δὲ θαρσεῖν τε καὶ ξὺν ἐλπίδι τῇ ἀμείνονι ὅτι σὺν πολεμίους ἴεναι. καὶ τὸν φάλαγγα μετωπηδὸν ποιησάμενον, δίπτυξιν ὧδε· ἐς κέρας μὲν τὸ ἀριστερὸν πρὸς τῷ πόλεμῳ σὺν πιζοὺς ἅπαντας ἔστησεν, ἐς δὲ τὸ δεξιὸν ἢ δὲ ἱππέας τε καὶ ξὺν αὐτῷ σφεκλωοὺς ἅπαντας, αὐτὸς δὲ ξὺν τοῖς ἱππεῦσι κατὰ μέσον εἰσῆκε. ὅτω μὲν ῥωμαίοις ἐτάξατο· ἀζαρίθας δὲ ἐπεὶ ξυνιόντας εἰς ᾧδὴν σὺν πολεμίους εἶδε· τοιάδε προπαραίνεσις λέγειν ἐκελεύσατο· Πέρσας μὲν ὄντας ὑμᾶς μὴ οὐχὶ τοῦ βίου τ' ἀρετὴν * αὐτὰλλάξασθαι, λίαν ἐς εἰρήνην ἀμφοῖν διδοίη, οὐδεὶς αὖ αὐτέων. ἐγὼ δὲ φημὶ οὐδ' αὖ βελομένους ἐφ' ὑμῖν εἶναι πόνων ποιεῖσθαι τὸν ἄρεσιν. οἷς μὲν γὰρ ἔξεν ἀλαφυγοῦσι τὸν κίνδυνον ξὺν τῇ ἀτιμίᾳ βιοῦν· οὐδὲν, λίαν γε βούλοιντο, ἀπεικὸς, αὐτὶ τῶν βελτίσων ἐλπίδας τὰ ἥδιστα· οἷς δὲ τὸ θνήσκειν ἐπάναγκες, ἢ ξὺν τῇ εὐκλείᾳ πρὸς τῶν πολεμίων, ἢ πρὸς τοῦ κρατοῦντος ἐς τὸν κάλλιστον αἰσχρῶς ἀγομένοις· πολλὴ αὖσια μὴ πρὸ τῶν αἰσχίστων ἐλπίδας τὰ κρίσιμα. ὅτι τοίνυν τοῦτο οὕτως ἔχει· προσήκειν ὑμᾶς ἅπαντας εἰδέναι, μὴ σὺν πολεμίους μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀεστότιλον τὸν ὑμέτερον ἐν νῷ ἔχοντας, ὅτως ἐς μάχην τήνδε καθίστασθε. ποσῶπε καὶ ἀζαρίθης ᾧδε κελεύσαι μὲν, αὐτίξοον τοῖς ἑαυτοῦ τὰν φάλαγγα ἔστησε· πέρσας μὲν τὰ ἐν δεξιᾷ ἔχοντας, σφεκλωοὺς δὲ τὰ εὐώνυμα. καὶ αὐτίκα μὲν ἐς χεῖρας ἀμφότεροι ἦλθον. λὺ δὲ ἡ μάχη καρτερὰ μάλιστα. τά τε γὰρ πρόσωπα, ἑκατέρωθεν ἐχνὰ σὺν πολῶτον βαλλόμενα, φόνον ἀμφοτέρων πολὺν ἐποίει· καὶ ἵπποι ἐν μετηχμίῳ γενόμεναι, ἔρριπτον ἐς ἀλλήλους ἐπιδεικνῦσθαι ἀρετῆς ἄξια. μᾶλλον δὲ πέρσαι ἐκ τῶν προσώπων πολλοὶ ἔθνησκον. τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν βέλη, σκηνότερα μὲν ἀσχῶς * ἐποίει, ἐπὶ πέρσαι προσώπων ἐχεδὸν τι οἱονεὶ ἅπαντες, καὶ πολὺ ῥᾶστον ἢ ἄλλοι ξύμπαντες ἀνθρώπους, ποιοῦσαι τὰς βολὰς σκιδνάμενοι. ἐκ δὲ τόξων μαλθακῶν τε καὶ οὐ λίαν ἐντεταμένων βαλλόμενα θαρσαλεῶς ἢ κρύπτει, ἢ καὶ ἀστοχεῖ ἐντυχόντα ῥωμαίου ἀνδρὸς, ἀπεκαυλίζετό τε, καὶ λυπῶν * πρὸς τὸν πίπτοντα οὐδαμῇ εἶχε. ῥωμαίων δὲ τὰ πρόσωπα βεβαιότερα μὲν ἐσαεί ἐστιν, ἃ τε δὴ ἐκ τόξων σκληρῶν τε ἐντεταμένων καὶ δεινῶς ἐκτεθαμένων βαλλόμενα· προσθεῖν δὲ αὖ τις ἂν πρὸς ἀνδρῶν ἰσχυροτέρων πολλῷ ἔτι μᾶλλον ἢ οἱ πέρσαι, οἷς αὖ ἐντύχοιεν, εὐπετῶς γίνασθαι· ὅπου εὐθέως ἐμπεσόντες αὐτῶν γενομένου τῇ ῥύμῃ. ἤδη μὲν οὖν τῇ ἡμέρᾳ αἱ δύο παρωχήκεσαν μοῖραι, καὶ ἡ μάχη ἔτι ἀγχώμαλον· λὺ. τότε δὲ ξυμφορήσαντες, ὅσοι δὴ ἄρεσιν ἐκ τῶ πρόσω ἐτάθησαν ἦσαν· ἐπίλαυνον ἐς τῶν πολεμίων τὸ δεξιὸν κέρας, οὗ δὴ λόφους τε καὶ οἱ σφεκλωοὶ ἵσταντο. οἱ δὲ οὕτω τὴν φάλαγγα διαλύσαντες, δίχα ἐχώρουν· ὡς τε καὶ δόξαι ἀπιέναι, ὅτι δὴ πέρσαις τὰ ῥωμαίων πρόσωπα πεῖσθαι. τοὺς γὰρ ὀπίσσω οὐχ ὁρῶντας, αὐτίκα ἐς φυγὴν ἅπαντες ὥρμησαν. οἱ γὰρ πέρσαι διαῤῥήξαντες ὅτω τὴν τῶν ἑαυτοῦ παράταξιν, κατὰ νώτα εὐθὺς τῆς ῥωμαίων ἵππου ἐχώρουν. ῥωμαῖοι δὲ κεκμηκότες ἤδη τῇ τε ὁδῷ καὶ τῷ πόνῳ τῆς μάχης, νήσεις τὲ ἅπαντες ἐς τόδε τῆς ἡμέρας ὄντες, καὶ πρὸς τῶν πολεμίων ἐκατέρωθεν ἐνοχλούμενοι, οὐκέτι ἀντέσχον· ἀλλ' οἱ μὲν πολλοὶ φεύγοντες ἀνακράτου, ἐς τοῦ πόλεμοῦ τὰς νήσους ἄγχιστά που οὔσας ἐχώρησαν· τινὲς δὲ καὶ αὐτοῦ μένοντες, ἔρρα θαυμαστά τε καὶ λόγου πολλοῦ ἄξια σὺν πολεμίους ἐρράπτοντο. ἐν * τοῖς καὶ ἀσκᾶς ἦν. ὃς δὴ πολλοὺς μὲν κτείνας τῶν ἐς πέρσας ἀναιμωσὶ, περιεργηθεὶς δὲ κατὰ θέρος, μόλις ἔπεσε, λόγον αὐτοῦ τοῖς πολεμίοις ἀπολιπών.

πραίνεσις λ- ζαρίθα ἐσὲ τ αὐτῦ στρατόν.

* αὐτὰλλάξασθαι

* τὸν προσώπων

* οἷς

ἐνεμόν τι τῇ χώρᾳ, ἢ ὁπότε εὐφρόσυνα πταισμοῦ τυγχάνει οὖσα, καὶ τῇ παύσῃ ἐχομένῃ συμφορᾶς, οὔτι πόλεως ἐχύρωμα, οὔτι στρατόπεδα λόγου ἄξιόν ἐστι. πᾶσα γὰρ πολλάκις ἀνὴρ ὁδοιπορῶν ἐς πᾶσαν ἐκπολιόρκητον περιοικίδων ἤκουσε. ἵνθα δὴ καὶ πόλιν αὐτόχειρα εἶναί φασι, πλούτῳ τε, καὶ * μέγεθος, καὶ πολυανθρωπίᾳ, πόλεων πρώτην ἁπασῶν τῶν ἐν τοῖς ἑῴοις ῥωμαίων οὖσαν· ἡ δὴ ἀφύλακτός τε καὶ ψιλωτῶν ἔρημός ἐστιν. οὐ γὰρ ἄλλου οὐδενὸς τῷ πάντῃ δήμῳ, ὅπῃ μὴ παυηγύρεών τι καὶ τρυφῆς μέλει. καὶ τῆς ἐν θεάτροις ἀεὶ πρὸς ἀλλήλους φιλονικίας. ὥστε ἐμοὶ γε οὐκ ἂν ποτε ἀπροσδοκήτου ἐπ' αὐτοῦ ἥκοιμι· τήν τε πόλιν αἱρήσειν ἡμᾶς ἐξ ὁπισθρομῆς οὐδεὶς ἀπεικὸς, καὶ μηδενὶ ἐντυγχάνοντας πολεμίων στρατῷ ἄντα ἐπαναλθεῖν εἰς τὰ περσῶν ἤδη οὔπω * πεπισμένων τὰ ξυμπεσόντα τῶν ἐν μεσοποταμίᾳ στρατιωτῶν. ὕδατος γ' ἕνεκα, ἢ ἄλλου τινὸς ἀπὸ τῶν ὁπηνεδείων χορηγίας πέρι, μηδὲν [σε] εἰσίτω. ἐγὼ γὰρ τῷ στρατῷ ἐξηγησόμην, ὅπῃ καὶ δοκῇ ἄριστα εἶναι. πᾶσα ἀκμὴ καθαρὰ, ἔτε καὶ πτένειν, ἔτε ἀπισεῖν ἔχειν. καὶ γὰρ ἀλαμανδάρος ξυνετώτατός τε, καὶ τῆς κατὰ πόλεμον ἐμπειρίας εὖ ἤκων, πίστεως τὸ πιστὸς ἐς τὰ μάλιστα, καὶ ἀφθορώτατος ἁπάντων ἐς ἑαυτῶν χρόνον ἐς γόνυ ἐλθεῖν τὰ ῥωμαίων ἐπίπαν πράγματα. ὁκ γὰρ τῶν αἰγύπτου ὁρίων ὀρθόμενος, καὶ μέχρι ἐς μεσοποταμίαν ληίζομεν τὰ ὀπίσω χωρία, ἦγέ τε καὶ ἔφερεν ἐφ' ἡμᾶς ἅπαντα· καίων τε πᾶς ὃ τι ἂν εἶχε οἰκοδομίας, καὶ σφᾶς αὐθρώπους κατὰ πολλὰς ἀνὰ μυριάδας ἀνδραποδίζων. καὶ αὐτῶν σφῶν μὲν πλείστους ὀλοκτείνων ἐνὶ λόγῳ, σφᾶς δὲ ἄλλως ἀποδιδόμενος χρημάτων μεγάλων. ἀπώλετο δέ οἱ τῶν πάντων οὐδείς. οὐ γάρ ποτε ἀπροσκέπτως ἐπιῶν τὴν ἔφοδον· ἀλλ' οὕτως ἐξαπιναίως τε, καὶ αὖπω ἐς τὰ μάλιστα ὁπηνεδείως· ὥστε ὁ μὲν ἤσθη ὡς τὰ πολλὰ ξὺν τῇ λείᾳ ἀπὸν ᾠχετο· οἱ δὲ στρατηγοί τε καὶ στρατιῶται πυθόμενοί τε τὰ ξυμπεσόντα καὶ ἐγειρόμενοι ἐπ' αὐτὸν ἤρχοντο. ὃ δέ σφιν αὐτὸν καταλαβεῖν τύχῃ ἐνὶ ἔχειν, ἀλλ' ἔτι ἀσφαλούς τι οὖσι καὶ οὐ ξυντεταγμένοις ὁπίσω τῆς ἡνιόχου ὁ βάρβαρος οὗτος, ἔτρεπέ τε καὶ διέφθειρεν οὐδενί πω, καί ποτε ξὺν ὀλίγοις στρατιώτας ξυὼ τῆς ἀρχῆς ἐζώγρησεν ἅπαντας. δημόστρατος δὲ ἐμοὶ ἐρυθρίνου ἀδελφὸς, καὶ ἰωάννης ὁ ἐξ λιβάνου πάις, οὓς δὴ ἀπίδοτο ὕστερον, πλοῦτον αὐτῶν οὐ φαῦλον ἐδὲ τὸν τυχόντα περιβαλλόμενος. καὶ (τὸ ξύμπαν εἰπεῖν) χαλεπώτατος οὗτος ἀνὴρ γίγνεται ῥωμαίοις πολέμιος πάντων μάλιστα. αἴτιον δὲ ἐμοὶ, ὅτι ἀλαμουνδάρος ἐμοὶ βασιλέως ἀξίωμα ἔχων ἀπάντων μόνος τῶν ἐν πέρσαις σατραπῶν εἶχε τὴν ἀρχὴν, παντί τε τῷ στρατῷ οἷός τε ἐμοὶ ἀεὶ τὴν ἔφοδον πιθέσθαι ὅπῃ βούλοιτο τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς. οὐδὲς δὴ οὔτε ῥωμαίων στρατιωτῶν ἄρχων (οὓς δούκας καλοῦσιν) οὔτε σατραπῶν τῶν ῥωμαίοις ἐπανόντων ἡγούμενος, οἱ φύλαρχοι ὀνομαζόμενοι, ξὺν τοῖς ἐπιμόνοις ἀλαμουνδάρῳ αὐτοπροσώπως ἐπεσθαι ἱκανῶς εἶχον· ἐν χώρᾳ γὰρ ἑκάστῃ τοῖς πολεμίοις οὐκ ἀξιόμαχοι ἐτετάχατο. διὸ δὴ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς φυλαῖς ὅτι πλείστας ἀρίθμει τὸν ῥωβαλᾶ παῖδα ἐπέστησεν, ὃς τῶν ἐν δραβίσις σατραπῶν ἦρχεν, ἀξίωμα βασιλέως αὐτῷ πεπιθόμενος· οὐ πρότερον * τούτου εἶναι ῥωμαίοις γεγονότος πώποτε. ἀλαμούνδαρος μὲν τοι οὐδενί τι ἧσσον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, τὰ ῥωμαίων πράγματα ἐφθείρεν, ἀρίθμῳ ἐν πάσῃ ἐφόδῳ τε καὶ ἀγωνίᾳ ἢ ἀποχωροῦντος ὡς μάλιστα, ἢ καὶ προσιόντος ὡς ἔλαχιστα. οὐ γάρ πω σοφὸς ἦν ἀμφ' αὐτοκράτορι. ταῦτα τὰ ξυνίβη ἀλαμουνδάρῳ, οὐδενὸς οἱ αὐτοκρατοῦντος, ὅτι μὴ κίνησιν τὴν ἐὼν ληίζεσθαι πᾶσαν, ἐπεὶ καὶ μακροβιώτατος ἀκεραίως γένετο. τούτου αὖν τότε τοῦ ἀσθενοῦς τῇ ἐπαθήκῃ ἡδονῇ καταβάσης, ἄνδρας πεντακισχιλίους τε καὶ μυρίους ἀπολεξάμενος, αἰζαρίθου αὐτοῖς ἄνδρα πέρσην ἐπέστησε Δαφερόντος ἀγαθὸν τὰ πολέμια, καὶ σοφίαν ἀλαμουνδάρου τῆς περσῶν ἐξηγεῖσθαι ἐπέλευεν. οἱ δὲ τὸν εὐφράτην πεζῇ διαβάντες ἐς ἀστυρίους, γῆν τε πρευθίντες ἔρημον ἀνθρώπων, ἄφνω ἐς τὴν κομαγηνῶν καλουμένην χώραν ἐσέβαλλον. αὕτη τε πρώτη ἐνθένδε περσῶν ἐσβολὴ ἐς γῆν * τῶν ῥωμαίων ἐγένετο. ἔσω γὰρ ἐς ἡμᾶς ἀνὴρ ἢ τρόπῳ τῷ ἄλλῳ ὁπλίσασθαι καὶ πάντας ῥωμαίους τῷ ἀπροσδοκήτῳ κατέπληξεν. ἀδηλότατον ἔμοιγε τὰ μὲν πρώτα διηπ-

μηχθη

πεπεισμένων

τὴν ἡμῶν

τοῦ ῥωμαίων

τῇ εὐφεάτῃ οἰκάζεται. πόλιν τὲ σωῖ ἀξιοθέατον οἰκοδομήσαιτο ἐνταῦθα ἑρύσης, καὶ μιὰς δήμο· τὸ ἕτερον μοῖρ τῇ ἀρτίμιδι, τὸν δὲ ἄλλον, τῇ ἀδελφῇ ἰφιγθνείᾳ, οὓς δὴ χρεισανεὶ ἱερὰς σφίσι πτπίλωται, τῆς οἰκοδομίας τὸ πῦφάπαν οὐδὲν μεταβαλόντες. αὐτὴ καλεῖται καὶ νυῖ ἡ χρυσῆ κόμασα, τῆς ὁρίσου κόμης ἐπώνυμος οὖσα. λιῖ δὴ ἐκεῖνον ἐνταῦθά φασιν ἀποκειρόμενον, διαφυγεῖν τὸ ἀρρώστημα. λινὲς δὲ λέγουσιν αὐτὸν ὐκ ἄλλου λινὰ νόσαι, ἢ τὸν μανίαν παυτὸν ἀποφυγεῖν, ἥπερ αὐτὸν ἔχεν, ἐπεσθὴ τῷ μητέρα τὴν ἑαυτοῦ ἔκτεινεν. ἐγὼ δὲ δὴ τὸν πρότερον λόγον ἐπαίνημι. ἔκ τι γὰρ τῶν ὐ πώρεις ὁρμῶνται, καὶ χώρας τ* *σκιλεσιώτης, πλαμὸς εὐφεάτης ὲς δεξιᾶ ῥίων, γλιῶ τι πολλὸν ὠθιβάλλεται, καὶ πλαμῶν οἱ ἄλλων τι αἰαμιγνυμῶν καὶ αὐτὸ ὀρσίνου. ὃς δὴ ὐκ τῶν πρεσπερ- * κιλεσιώτης

19. μῶν καλουμῶν πολὺς φέρεται, μέγας τὲ (ὡς τὸ εἰκὸς) γιγνυμῶος, εἰς σοῦ πάλαι μὲν λοκρσύρους, νυῖ δὲ ἁρμῶνίους μικροὺς καλουμῶους, χωρεῖ. ὧν δὴ πόλις πρώτη, μελιτηνὴ, λόγου πολλοῦ ἀξίως ἐστί. τὸ δὲ ἐντεῦθεν πί, τι σαμίσεται πῦφάρρει, καὶ τὸν ἱερὸν πόλιν, καὶ πάντα [τὸ] ἐκείνῃ χωρία, μέχρι ἐς τῶν ἀστυρίων τὸν γλῶ. οὗ δὴ ἀλλήλοιν ἄμφω τὼ πλαμὼ αἰαμιγνυμῶω, ἓν ὄνομα τὸ τοῦ *πίχρητος ἀποκέκλητο. χώρα γᾶν, ἡ ὐκ σαμο- * τίχριος

σάτων ἐκτὸς εὐφεάτου πλαμοῦ ἐστὶ, πάλαι μὲν κομαγλωὴ ὠκλῆτο, τὰ νυῖ δὲ τῷ πλαμῷ ἐστὶν ἐπώνυμος. ἡ δὲ πυπυ ἐστὶς, ἡ δὴ αὐτὸ τὸ μέση καὶ *πίχρητός ἐστι, μεσοπλαμία * τίχριδι
(ὡς τὸ εἰκὸς) ὀνομάζεται· μοῖρα μὲν τι αὐτῆς οὐ πύτῳ μόνον τῷ ὀνόματι, ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἐστὶν ὀθνικαλεῖται. ἢ τι γὰρ ἄχρις ἀμίσλης πόλεως. ἀρμία πρὸς ὁσίων ὠνόμασεν, ἔδεσά τι ξυὸ τῆς ἀμφ' αὐτὸν χωρίοις, ὀσρολωή τι, ὀσρόου ἐπώνυμός ἐστιν, αὐδρὸς ἐνταῦθα βεβασι-
20. λευκότος ἐν τῆς ἄνω χρόνοις, ἡνίκα πέρσαις οἱ πύτῃ αὖθρωποι ἔναυσοδοι ἦσαν. πέρσαι δ' ἐπὴ δὴ πρὸς ῥωμαίων νίσιβίν τι πόλιν καὶ ἄλλα ἄττα μεσοπλαμίας χωρία ἔλαβον· ἡνίκα δὴ ῥωμαίους στρατὸν ἔμελλον χώραν μὲν τὸν ἐκτὸς εὐφεάτου πλαμοῦ ἐν ὀλιγωρίᾳ ποιούμενοι, ὐκ τοῦ δὴ πολεῖσιν ἄνυδρόν τι καὶ αὐθρώπων ἔρημον οὖσαν· ἐνταῦθα δὲ πίνω ὠφελεῖ ἀγαπερόμενοι, ἅτι ἐν χώρᾳ οἰκεία τι καὶ πολεμίᾳ τῇ οἰκουμῴ ἀγχοτάτω οὖσαν, ἐνθένδε τὰς ἐσβολὰς ἐποιοῦντο. ἡνίκα δὲ ἠσθησθεὶς μιθραδάτης τῇ μάχῃ, καὶ σοῦ πολέσιος ἀποβαλὼν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐς τὰ πρεσῶν ἤδη ἀφίκατο, πινῆς ἔτυχε πρὸς βασιλέως καβάδου πικρᾶς. κόσμον γὰρ ἀφῄλετο αὐτὸν, ὃν δὴ αὐαδεῖσθαι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν εἰώθει, ἔκ τι χρύσου καὶ μαργάρων πεποιημῶον. αἰτίωμα δὲ τοῦτο ἐν πέρσαις μέγας μετὰ γε τὸν βασιλέως ὠμόν. ἐσθῆτα γὰρ οὔτε σλακτυλίῳ χρυσῷ, οὔτε ζώνῃ, οὔτε περόνῃ χρῆσθαι, οὔτι ἄλλῳ ὁτῳοῦν θέμις, ὅτι μὴ ὐκ βασιλέως ἀξιωθέντι. καὶ τὸ λειπὸν ὁ καβάδης εἶχεν ὁνίνα τρόπον αὐτὸς δὴ ῥωμαίους *στρατὸν. μιθραδάου γὰρ σφαλέντος ἄτως, ὃς- * στρατὸν
περ ἰρρήθη, ἐπ' ἄλλῳ αὐσλενὶ τὸ θαῤῥεῖν εἶχε. καί οἱ δὴ πολῆσιν ἀποτευμῴω, ἀλαμουνδαρῷ· ὁ τῶν σκυθικλῶων βασιλεὺς στρσελθὼν, εἶπεν, Οὐ πάνυ ὦ σλίσποτε χρεών ἐστι πισθύειν τῇ τυχῃ, οὐδὲ σοῦ πολέμους οἴεσθαι δεῖν καταρθῆν ἅπαντας. οὐδὲ γὰρ εἰκὸς τοῦτο γε, οὐδὲ ἄλλως ἀνθρώπινον. ἀλλὰ καὶ ἀξύμφορον αὐτῇ, μάλιστα πῖς αὐτῇ ἐχομῴοις, ἡ ἔννοια. σοῦ γὰρ ἅπαντας, σφίσιν ἐλπίσαντας ταλαθῆ ἔσεσθαι, σφαλέντας ποτὲ (καὶ οὕτω τύχοι) ἡ ἐλπὶς οὐ σλίον ἠγησαμῴη τοῦ πεσόντος μᾶλλον ἰῶιασι. διὸ δὴ σὺκ ἔχοντες ἀεὶ δὴ τῇ τύχῃ τὸ θαῤῥεῖν αὖθρωποι, ὐκ ὀκνοῦσιν ἐς κίνδυνον πόλεμον καβίστασθαι, καὶ τῷ παντὶ τῶν πολεμίων ὑπερέρασιν αὐχῶσιν· ἀλλ' ἀπάτη τὲ καὶ μηχαναῖς ἰσὶ τοῖ-
40 ελθὲν σοῦ ἑαυτοῖς ἐς ἀπουσῆ ἔχουσιν. οἷς γὰρ ὐκ τοῦ αὐτιπάλου ὁ κίνδυνός ἐστιν, σὺκ ἐν βεβαίῳ τὰ τῆς νίκης χωρεῖ. νυῖ σωῖ μὴ σλίον οἷς μιθραδάης ἠτύχησεν, οὕτω τοῖ-ώδωμεν. ὦ βασιλέων βασιλεῦ γίνου· μησὲ αὖθις ἀποπειράσεσθαι βούλου τῆς τύχης. μεσοποταμίας γὰρ καὶ τῆς ὁσρολωῆς καλουμῴης χώρας, ἅτι τῶν σῶν ὁρίων ἄγχιστ' οὔσης, αἵ τι πόλεις ἐχυρώτατοί εἰσι πεσῶν μάλιστα, καὶ στρατιωτῶν πλῆθος, οἷον ἐ πώποτε πρότερον, ζωιῶ ἔχουσιν, ὥς τι ἡμῖν αὐτοῖσι ἰεῦσιν σὺκ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ τὰ τῆς ἀγωνίας γιγήσεται.

τὴν ὀρθῶς ξυμφυλάξουσιν, ἢ πόλιν δάρας καταλύσουσι. ποσῶν καβάδης εἶπεν, ἢν μὴ πεισθεὶς τῷ ἀπὸ πίμψαντι· ὥδε δηλώσας, ὡς οἱ βουλομένῳ εἴη χρήματί τι πρὸς ῥωμαίων λαβεῖν, καὶ τὰς τῶν πολέμων καταλύειν αἰτίας. ἄπιρ ῥαφῖνος, ἐς βυζάντιον ἥκων, βασιλεῖ ἠγγειλεν. ὃ δὴ ὁ πολῷ ὕστερον, καὶ ἑρμογένης ἀφίκετο, καὶ ὁ χειμὼν ἔληγε, καὶ ὅπως τὸν ἐπὶ πολέμῳ ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τῷ αὐτοκράτορι ἐχθρὸν ἔχοντα. ἅμα δὲ ἦρι ἀρχομένῳ στράτευμα περσῶν, ἀζαρέθα ἡγουμένου, ἐσίβαλεν ἐς ῥωμαίων τὴν γῆν· ἦσαν δὲ πεντακισχίλιοί τι καὶ μύριοι, ἱππεῖς ἅπαντες. καὶ αὐτῷ ἀλαμούνδαρος ὁ * σακκίνης ξυὼν τῷ στρατεύματι ἦν. ὅμιλον στρατιωτῶν εἶχον. αὐτὴ τε πέρσις ἡ ἐσβολὴ οὐ, καθάπερ ἔωθεν, ἐγένετο· οὐ γὰρ ἐς τὴν μεσοποταμίαν ἐσέβαλλον, ὥσπερ τὸ πρότερον· ἀλλ' ἐς τὴν πάλαι μὲν κομμαγηνὴν, τὸ νῦν δὲ καλουμένην εὐφρατησίαν. ὅθεν δὴ οὐ πάνυ τι πέρσαι πρότερον, ὅσα γε ἡμᾶς εἰδέναι, ὅτι ῥωμαίους ἐστράτευσαν. ὅτου δὲ ἕνεκα μεσοποταμία τε ἡ χώρα ἐκλήθη, καὶ οἱ πέρσαι τῆς ἐς τὸν τίγριν ἰόντες πορείας ἐχόμενοι. ὄρος οὐ λίαν ἀξιόλογον ἐν ἀρμενίοις ἐστὶ, θεοδοσίου πόλεως μάλα δὴ οὐ πόρρω καὶ τίγριος ἀπέχοντα διέχει σταδίους, τετραμμένον δὲ αὐτῆς πρὸς βορρᾶν αἴρεται. καὶ πηγαὶ δύο ἐνθένδε ἐξίασι, ποταμοὺς δύο ποιοῦσαι αὐτίκα· εὐφράτην μὲν ὁ ἐν δεξιᾷ, ἡ δὲ δὴ ἑτέρα * τίγριν ὄνομα. πότιον ἄτερος μὲν, ὁ τίγρις, ὅτι πρὸ ὀλίγου ἴασι χρώμενος, ὅτε ὑδάτων ὄντι μὴ ὀλίγων οἱ ἐπιγινομένων, εὐθὺ ἀμίδης πόλεως κάτεισι, καὶ αὐτῆς ἐς τὰ πρὸς βορρᾶν αἴρεται πρόσω, χωρεῖ ἐς τῶν ἀσσυρίων τὴν χώραν· ὁ δὲ δὴ εὐφράτης φέρεται μὲν καταρχὰς ὅπη ἵνα χώρου ὀλίγου· εὐθὺς δὲ πρόσω, ἀφανίζεται· οὐχ ὑπόγειος μέν τι γινόμενος, ἀλλά οἱ ξυμβαίνει τοιόνδε τι εἶναι. ὑπὲρ γὰρ τὰ ὕδατος τέλμα ἐπὶ πολὺν γίνεται, μήκει μὲν ὅσον ἐπὶ σταδίους πεντήκοντα· εὖρος δὲ οὐκ ὀλίγον. καὶ καλάμων φύεται πολύ τι χρῆμα ἐν τῷ πηλῷ τούτῳ· ἐς πόσον δὲ σκληρός ἐς ὁ χοῦς ἐνταῦθά ἐστιν, ὥστε τοῖς ἐντυγχάνουσιν οὐδὲν ἄλλο δοκεῖν, ἢ ἤπειρον εἶναι. ἐπ' αὐτῷ γίνεται ξυμβαίνει οὐδὲν διεδίτας πεζούς τε καὶ ἱππέας προάγεσθαι. καὶ μιᾷ κ' ἅμαξαι πορεύεσθαι ἐνθένδε πολλαὶ ἡμέρα ἑκάστῃ. ἀλλ' οὐδὲν τὸ ὕδωρ ἰσχύουσι κινεῖν ἅτε ἢ ἐξελέγχειν τοῦ τέλματος. καίουσι δὲ ὅσοι καλάμους οἱ ἐπιχώριοι αἰεὶ πᾶν ἔτος, τοῦ μὴ τὰς ὁδοὺς πρὸς αὐτῶν ἀργεῖσθαι. καί που πολύματος ἐνταῦθα ἐξαισίου ἐπιπίπτοντος, μέχρι ἐς τὰ τῶν ῥιζῶν ἔσχατα τὸ πῦρ ἐξικνεῖσθαι τετύχηκε, καὶ τὸ ὕδωρ ἐν χωρίῳ ὀλίγῳ φανεῖσθαι. χρόνου δὲ ὁ χοῦς αὖθις οὐ πολοῦ ξυμφυεὶς ἀπέσβωκε τῷ χωρίῳ τὸ χρῆμα, ἐφ' ὅπερ τὸ πρότερον ἦν. ἐνθένδε [τε] ὁ ποταμὸς πρόσισιν ἐς τὴν * ὀκιλισηνὴν καλουμένην χώραν· ἔνθα δὴ τὸ ἐν παύροις τῆς ἀρτεμιδος ἱερὸν ἦν, ἔνθεν λέγουσιν τὴν ἀγαμέμνονα ἰφιγένειαν ξυὶ τὰ ὁρίσια καὶ πυλάδην φυγεῖν τὸ τῆς ἀρτέμιδος ἄγαλμα φέρουσαν. ὁ γὰρ ἄλλως νεὼς, ὃς δὴ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ἐν πόλει κομανῇ. οὐχ ὁ ἐν παύροις ἐστίν. ἀλλ' ὅπως ἐγένετο, ἐγὼ δηλώσω. ἐπειδὴ ἐκ παύρων ὁρίσια ξυὶ τῇ ἀδελφῇ * ἑπῶν ὤχετο, ξυνίεσαν αὐτοῦ νοσῆσαι τὸ σῶμα. καὶ ἀμφὶ τῇ νόσῳ πυθομένῳ, χρῆσαι τὸ μαντεῖον φασιν, οὐ πρότερον λωφήσειν αὐτῷ τὸ κακὸν, πρὶν τῇ ἀρτέμιδι ναὸν θείμασθαι ἐν χώρᾳ τοιούτῳ, οἷον δὴ τὸν ἐν παύροις ξυμβαίνει εἶναι, ἐνταῦθά τε ἱδρύσασθαι τῷ αὐτοῦ κόμιλῳ, καὶ αὐτῇ ὁμωνύμως καλέσαι τὴν πόλιν. διὸ δὴ ὁρίσιν πρεπόντως τὰ ἐκείνῃ χωρία, ἐν πάντῃ γνώσθαι, καπδοῖν τι ὄρος, ὃ δὴ ἐνταῦθα ἱδρυτὸν ἀπεκρίματο, ἔρρει τε ἐν ἐρῇ. ὥδε γὰρ τὰς τῶν ὀρῶν ἰδέας, ποταμοὶ ἴεμεν. ὑπερπήσαντα δὲ τὸν ὁρίσιν τότε, τὴν οἱ τὴν χῶραν δηλοῦν τὸ μαντεῖον· πόλιν τε ἐνταῦθα λέγω αἰτίαν, καὶ τὸν τῆς ἀρτέμιδος ναὸν θείμασθαι, τῷ τε κόμιλῳ ἱδρυσάμενον, ἐμωνύμως αὐτῇ καλέσαι τὴν πόλιν, ἣ δὴ κόμασα καὶ ἐς ἐμὲ ὀνομάζεται. τούτων τε ὁρίσιν ἐξηρασμένων, ἀδεὲς ἦσαν, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, τὴν νόσον ἀκμάζειν. αὐθόρμου δὲ τὸν ἄνθρωπον, ὡς οἱ ἐπιτηδείως ἔσεσθαι τῷ μαντείῳ πιθήσαντι· ἅπαντα αὖθις ἀνεῖσθαι σκοπεῖσθαι, καὶ χῶρόν τινα ἐν καππαδόκαις εὑρεῖν τῷ ἐν παύροις τὰ μάλιστα ἐμφερέσατον. ὅπερ καὶ ἐγὼ πολλάκις ἰδὼν, ἠπόρουν τὸ ὑπερφυῶς, καί μοι ἐδόκουν ἐν παύροις εἶναι. τότε γὰρ ὄρος τοῦτο ἐκείνῳ ἀτεχνῶς ἔοικεν, ἐπεὶ καὶ ἐνταῦθα ὁ παῦρός ἐστι, καὶ ὁ ποταμὸς * σιρὸς,

τῷ

Digitized by Google

ἠμημμένοι. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῆς τζαοῆς πάντη πη ἔχειν. ὑπερβαίνει δὲ τὰ αὐτῶν ὄρια Φάραγξ ἱκὶ βαθεῖά τι καὶ λίαν κρημνώδης μέχρι ἐς τὰ καυκάσια ὄρη διήκουσι. ἐσταῦθα χωρία τὰ πλουσιώτατά ἐστι, καὶ ἄμπελός τι, καὶ ἄλλη ὀπώρα διαρκῶς φύεται. καὶ μέχρι μὲν ἐς τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν, μάλιστα μὲν ἀμφοτέροις ἡ Φάραγξ αὕτη ὑποτελὴς τυγχάνει οὖσα· τὰ δὲ ἐνθένδε οἱ περσερμενίων ὅροι ἐκδέχονται, ἃ δὴ καὶ τὰ τῶ χρυσῶ μίζαλλόν ἐστιν. ὅπερ καβάδης δόντος ἐπιτροπεύει τῶν τὰς ἀπηχωρίων συμεώνης ἄνομα. οὗτος ὁ συμεώνης, ἐπειδὴ ἀμφοτέρως ἐς τὸν πόλεμον ἀκμάζοντας εἶδε, καβάδου τῆς τῶν χρημάτων προσόδου ὑποστρεφῆ ἔγνω. διὸ δὴ αὐτόν τι καὶ τὸ Φαράγγιον ῥωμαίοις ἐνδοὺς, ἀδεπήρους τὸν ἐκ τῶ μεπάλω χρυσὸν ἀποφέρειν ἠξίκ. ῥωμαῖοι μὲν γὰρ οὐδὲν ἔπραξαν, ὑποχρῆν σφίσιν ἡγούμενοι ὑπολωλέναι τοῖς πολεμίοις τὰ ἐνθένδε φορεῖν: πέρσαι δὲ οὐχ οἷοί τε ἦσαν ἀκόντων ῥωμαίων οὕτω πάντη ὠκημένους, αἰπεπύσης τῆς συχωρείας, διάζεσθαι. ὑπὸ δὲ οὖν αὖ οὕτω χρόνους ναρσῆς τι καὶ ἀράπες, οἱ βελισαρίω τι καὶ σίττα ἐκ περσερμενίων τῆ χώρα κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ πολέμου εἰς χεῖρας ἦλθον (ὥσπερ ἔμπροσθέν μοι δεδήλωται) σὺν τῆ μητρὶ αὐτόμολοι ἐς ῥωμαίους ἦκον· καὶ αὖ οὕτω ναρσῆς ὁ βασιλέως γαμβρὸς ἐδιήξατο. περσερμενίοις γὰρ καὶ αὐτὸς ἠμύνατο· ἐπύγχανε, χρήμασί τι αὖ οὕτω δωρεῖται μεγάλοις. ὅπερ ἐπειδὴ ἐπύθη, ὀνειδίσας αὐτῶν ἀδελφὸς, ἐμαθε: ῥωμαίοις λάθρα εἰς λόγους ἐλθών, βῶλον αὐτῆς τὸ φρούριον, ἄγχι πη ὂν τῶν θεοδοσίου πόλεως ὀρίων, παρέδωκε. στρατιώτας γὰρ ἐγγύς πη ἐπέστελλε κρύπτεσθαι, οὓς δὴ τῷ φρουρίῳ νύκτωρ ἐδιήξατο, μίαν αὐτῆς λάθρα ἀνακλίνας πυλίδα· οὕτω τι καὶ αὐτὸς εἰς βυζαντίον ἦλθεν. οὕτω μὲν ῥωμαίοις τὰ πράγματα ἔσχε. πέρσαι δὲ πρὸς βελισαρίω ἐν δάρας ἠσπημένοι τῇ μάχῃ, ἀφ' ὧς ἐνθένδε ἀναχωρεῖν ἔγνωσαν, ἕως ῥουφῖνος, ἐπεὶ ἐς ὄψιν τῶ καβάδου ἦλθεν, ἐλιξεν ὧδε. Ἐπιμέμφομαι, ὦ βασιλεῦ, ὁ σὸς ἀδελφὸς μέμφιν δικαίαν τυγχάνουσαν μεμφόμενος, ἐπὶ δὴ πέρσαι ἀπὸ οὐδεμιᾶς αἰτίας εἰς γῆν τὴν αὑτοῦ ἐν ὅπλοις ἦλθον· καί τι βασιλεῖ μεγάλῳ τὸ καὶ ἐς πρόσωπον ξυνίστασθαι ἥκοντι ἐκ πολέμου εἰρήνην πεφυκὸς μᾶλλον ἢ πρίασθαι, ἢ τῶν πραγμάτων εὖ καθεστώτων, ἐπιχειρεῖν (ἀδίκιον) αὐτῷ τὰ καὶ τῆς πύλας προστρίβεσθαι. οἷς δὴ καὶ αὐτὸς, εὐέλπις ὤν, ἐνθάδε ἀφῖγμαι, ὅπως τὰ λοιπὰ ἀμφοτέροις. τὰ ἐκ τῆς εἰρήνης ἀγαθὰ εἴη. ῥουφῖνος μὲν τοιαῦτα εἶπε. καβάδης δὲ ἀμείβεται ὧδε. Ὦ παῖ σιλβανέ, μηδαμῶς αὐτοῖς φθονῶ τὰς αἰτίας πειρῶ, πάντων ἐξεπισταμένους μάλιστα, ἐπειδὴ ἐκ παντὸς αἰτιατοὶ γεγενῆσθαι οὖν ῥωμαίους ὑμᾶς. πύλας γὰρ τὰς κασπίας ἡμεῖς * ἔχομεν ὅπῃ τῷ περσῶν τι καὶ ῥωμαίων ἀγαθῷ, βιασάμενοι οὖν· ἐ- * ἴσχομεν
κείνῃ βαρβάρους· ἐπεὶ καστάσιος ὁ ῥωμαίων αὐτοκράτωρ (ὡς που καὶ αὐτὸς οἶσθα) πρὸν αὐτὰς χρήμασιν ὠνεῖσθαι, οὐκ ἤθελεν· ὅπως μὴ φάτνωμα ἐς πάντα τῶν αἰῶνα ἐσταῦθα ἔχων χρήματα μεγάλα ὑπὲρ ἀμφοτέρων περιίδοιεν αἰαγκάζηται. ἐξ ἐκείνου τὰ ἡμεῖς φρατιὰν τοιαύτην τὸ πλῆθος ἐσταῦθα καθεσταμένοι, καὶ ἐς τὸν παρόντα χρόνον ἐκχρέφοντες, δεδώκαμεν ὑμῖν τό γε κατὰ οὖν ἐκείνη βαρβάρους μέρος ἀδήωτον τὴν χώραν οἰκεῖν, ξυὶ πλῆ ἀπέραγμοσύνῃ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἔχουσιν. ὥσπερ δὲ οὐκ ἱκανὸν ὑμῖν τοῦτό γε, καὶ πόλιν μεγάλην ἐλάφρως ὀπτείχισμα πέρσας πεποιῆσθαι, καίπερ διαῤῥηδὸν ἐκ τῆς ἀρχαίας ἀπειρημένον, ἃς πέρ Ἀνατόλιος πρὸς πέρσας εἶπεν· καὶ ἀπ' αὐτοῦ δυοῖν φρατρίδοιν αἰαγκη τοῖνοις τὸ καὶ δαπάνῃ κεκακωθῆς τὰ περσῶν πράγματα· τὸ μὲν, ὅπως μὴ μαοταγίται τῶν ἀμφοτέρων γῆν ἄγειν τὸ καὶ φέρειν ἀδεῶς διώνηται· τὸ δὲ, ὅπως αὖ τὰς ὑμετέρας ὀπιδρομὰς αἰασείλωμεν· ὑπὲρ ὧν ἐναγχος μεμφομένων ἡμῶν, δυεῖν τὸ τὸ ἕτερον ἀξιούτων παρ' ἡμῶν γίνεσθαι, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων τὸν ἐς πύλας τὰς κασπίας φρατὸν σῖλλεσθαι, ἢ πόλιν δάρας καθαιρεῖσθαι: τῶν μὲν λεγομένων τῷ μαθησιν ἐ προσηκόντως, κακῶ δὲ μείζονι κρατυνθῆναι πῶς ἐς πέρσας ὀπιβαλλὼν ἔγνωσι, εἴ τι μεμνήμεθα τῆς ἐκ μίνδονος οἰκοδομίας. καὶ νυῦ δὲ ῥωμαίοις ἐλεπόλεως μὲν τὰ τῆς εἰρήνης, αἱρετὰ δὲ τὰ ὅπλα: ἢ τὰ δίκαια πρὸς ἡμᾶς ὑφημμένοις, ἢ ἀπιναυτίας αὐτῶν ἰοῦσιν. εὖ γὰρ τὰ ὅπλα καθεσταμένα πρότερον πέρσαι, πρὶν δὴ αὐτοῖς ῥωμαῖοι ἢ τὰς πύλας δικαίως

λοὶ σὺν λαῷ τῷ πάλιν ἐκ πεδίου κυκλῶσι. θωρήθησαν δὲ ξὺν τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἑκατὸν τοῦ θεμιστίου σκέλεσι μόνοι, ἐπεὶ ἐκ τῷ ὁμαλῷ τοῦτ' οὐ πολεμίους ὑφίστασθαι οἷοίτε εἶναι εὐσταμῆ ὄντα, οὐχ * ἧσσον ἢ τρισμυρίας ὄντας· αὐτοὶ μόλις ἐς τὸ ἥμισυ ἐξικνούμενοι. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ οἱ βάρβαροι ἄγχιστα τοῦ θεμιστίου ἠλθόμενοι, κύκλωσιν αὐτῶν ποιεῖσθαι ἔμελλον ἐς τὸν ὄπισθεν· ἄφνω δὲ καταδύντες τὴν ὄψιν ἐξ ὑψηλοῦ ἤδη ἐπ' αὐτοὺς καταβαίνοντας, καὶ αὐτῶν ξυμμετρᾶσθαι τὸ πλῆθος πρὸς ἔχοντες, ἅτε κατὰ πρῳΐην ὥρᾳ ἤρξαντο ἐπιόντες· πολλῷ τι πλείους ὄντες εἶναι· καὶ τῆς κυκλώσεως κατὰ τάχος ἀφίεμένοι, ἐς ὀλίγον χωρὰ χῶρον αὐτοὺς ξυναγαγεῖν ἠπάτησαν. φθάσαντες δὲ ῥωμαῖοι, καὶ διελόντες σφᾶς αὐτοὺς εἰς ξυμμερίας δύο, ἀναχωρεῖσιν ἐκ τοῦ θεμιστίου ἐπέθεντο. ὅπερ ἐπεσθῆ ἅπας ἂν ὁ ῥωμαίων στρατὸς· ἐθαρσησάτην τε, καὶ θρόμῳ πολλῷ ἐκ τοῦ θεμιστίου ξυῤῥέοντες, ὅτι τοῦτ' ἐναντίους ἐχώρησαν. μίσους δὲ αὐτοὺς καταλαμβάνει εἰς φυγὴν ἐτράπησαν. πλήθει μὲν τι (ὡσπερ ἐῤῥέθη) τῶν πολεμίων οἱ βάρβαροι ὑπεραίροντες, ἔτι αὐτῶν ἦν· ἦτι μάχη καρτερὰ ἐγεγόνει, καὶ ἐκ χειρὸς ἰῷ. ἀγχιῤῥόφους δὲ τὰς διώξεις ἐποιοῦντο οἱ ἀλλήλους ἐκπαίροντες, ἐπεὶ ἱππεῖς ἅπαντες ἦσαν. ἐστάθη φλωρίνῳ θρὸξ, καταλόγου ἱππικοῦ ἄρχων, εἰς μέσους ἐρμήσας τοὺς πολεμίους, καὶ αὐτῶν τὸ στρατηγικὸν σημεῖον ἁρπάσας, ὁπίκλινάς τε αὐτὸ ὡς μάλιστα· ὀπίσω ἀπήλαυνεν. καὶ αὐτὸς μὲν καταληφθεὶς τε καὶ κρεμῤῥηθεὶς, αὐτοῦ ἔπεσε· τῆς δὲ νίκης ῥωμαίοις αἰτιώτατος γίγονεν. ἐπεὶ γὰρ τὸ σημεῖον οἱ βάρβαροι σκέπτεσθαι, ἐς ἀκοσμίαν τε πολλὴν καὶ ὀῤῥωδίαν ἐμπεσόντες, ὑπεχώρησάν τε, καὶ ῥωμαῖοι ἐκ τῷ στραπτισθῆναι ἡσύχαζον, πολλὰς ἐν τῇ μάχῃ ὑποβαλόντες. τῇ τε ὑστεραίᾳ ἐπ' οἴκου ἅπαντες αἰεχώρησαν, οὐδενὸς σφίσιν ἐπισπομένου· ἥ τε μεγάλη τε καὶ λόγου πολλοῦ ἄξιον ἐφάνη τοῦτο εἶναι τῷ ῥωμαίων στρατῷ, βαρβάρους τοσούτους τὸ πλῆθος ἐν τῇ σφετέρᾳ χώρᾳ ἐκεῖνα πεπονθέναι, ἅπερ μοι ὀλίγον ἔμπροσθεν εἴρηται· καὶ ἐς τὸν πολεμίαν ἐμβεβληκότας, ἀπράκτους τε καὶ ἄτερ πολλῶν τῶν ἀναστένων ἀπαλλαγῆναι. τότε καὶ πρόσω χωρία ἐς πεπερημένους ῥωμαίους ἦλθον, φρέαρ τι τὸ βῶλον καὶ τὸ φαράγγιον καλούμενον· ὅθεν δὴ τὸν χρυσὸν πέρσαι ὀρύσσοντες, βασιλεῖ φέρουσιν. ἐπύγχανον δὲ καὶ ὀλίγῳ πρότερον καταστρεψάμενοι τὸ περσικὸν ἔθνος, οἳ ἐν γῇ τῇ ῥωμαίων αὐτόνομοι ἐκ παλαιοῦ ἵδρυντο· ἅπερ αὐτίκα ἐν μέρει ἐπράχθη λόγῳ, διελέξεται. ἐκ τῶν ἀρμενίας χωρίων ἐς περσαρμενίαν ἰόντι, ἐν διεξιᾶ μὲν ὁ τιγρὴς ἐστιν, ὃς τὴν ἰβηρίαν καὶ τὰ ἔθνη ἐκείνης διήκων, ὥσπερ μοι ὀλίγῳ ἔμπροσθεν εἴρηται· ἐν δεξιᾷ δὲ καταντικρὺ μὲν ἀπὸ πολλοῦ ἀπὸ προϊοῦσα ἡ ὁδὸς γίνεται, καὶ ὄρη δοκέρματα λίαν ὑψηλὰ καὶ νιφόλαις τὰ καὶ χιόσι κεκαλυμμένα, τὴν πᾶσαν αἰῶνα, ἔνθεν ἐξιὼν ποταμὸς Φᾶσις ῥέοντα εἰς γλῶ τὴν καλχίδα. ταύτῃ τὰ ἐξ ἑῴας βάρβαροι, τὰ τζανικὰ ἔθνη, οὐδενὸς κατήκοοι, ὤκηντο, * οἵπερ ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις καλούμενοι· λησταίαις μὲν χρώμενοι ἐς τοὺς ῥωμαίους, ἀλίσκεσθαι δὲ σκληρὰν ὑπορφυῆ ἔχοντες, καὶ τοῖς φωρίοις ἀεὶ ἀποζῶντες· εὐχάριν εἰς βρῶσιν αὐτοῖς ἀγελὴν ἠγὴ ἔφερε· διὸ δὴ αὐτοὺς χρυσίον ζακτὸν αἰεὶ πᾶν ὅπερ ὀῤῥωμαίων βασιλεὺς ἔπεμπεν, ἐφ' ᾧ δὴ μὴ ποτε λήσοντα τὰ σκοπὰ χωρίᾳ. οἱ δὲ καὶ ὅρκους τοῦτ' ἔφασι παρίσιν ὑπὲρ τούτων ὀμνύντες, καὶ τὰ ὁμόσαντα ἐς ἀλογίαν ποιούμενοι ἐπεσόδοκηπί τι ἐμπίπτοντες, ἐκ τοῦ βραβεῖον ἐκακύργουν, οὐκ ἀρημίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦτ' αὐτῶν ἐχομένοις ῥωμαίοις, μέχρι ἐς θάλασσαν· διὸ ὀλίγου δὲ τῷ ἔφοδον πεποιημένοι, εὐθὺς ἐπ' οἴκους ἀπεκομίζοντο. καὶ ῥωμαίων ἴσως ἑστηκότων στρατῷ, ἠγωνίσατο μὲν τῇ μάχῃ, ἀλώσιμοι δὲ παντάπασιν οὐκ ἐγίνοντο χωρίων ἰσχύϊ. μάχῃ πίνυ ὁ σίττας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦδε τοῦ πολέμου νικήσας, ὑπάγωγά τε πολλὰ εἰς αὐτοὺς ἐπών τε καὶ πράξας, ἐποίησατο παντελῶς ἰσχυρὸν. τῷ τε γὰρ διώκειν ὅπῃ τὸ ἡμερώτερον μεταβαλόντες, ἐς καταλόγους αὐτοῦ ῥωμαϊκοὺς ἐπεχείρησαν· καὶ τὸ λοιπὸν ξὺν τῷ ἄλλῳ ῥωμαίων στρατῷ ὅπῃ τοῦτ' πολεμίους ἐξίασι, τῷ δὲ σίττᾳ ὅπῃ τὸ εὐσεβέστερον μεταβαλόντες, ἅπαντες χρῆσιν ἐπ-

ἐπεσθῆ

* σκιρῶν R, V.

τὴν μὲν σὺν. οἱ κίρας τὸ ἀριστερὸν ἔχον, βαρισμανὰ ἡγουμένου σφίσι ζωὸ τοῖς ἀθανάτοις
ἐς ὀφθ' κατ' αὐτὸν ῥωμαίους ὁρόμῳ ἐσέβαλλον. οἱ δὲ οὐχ ὑπομένοντες τὸν ἴφοδον, ἐς
φυγὴν ὥρμηντο. τότε δὴ εἴ τι ἐν τῇ γυάκι ῥωμαῖοι, καὶ ὅσοι αὐτῶν ὄπισθεν ἦσαν, ἀπευθὴς
πολλῇ ὄντι σὺν' διώκοντες ἤεσαν. * ἅτε δὲ τοῖς βαρβάροις ἐγκάρσιοι ἰόντες, διέλον αὐτῶν * εἴ τι
δίχα τὸ στράτευμα. καὶ σὺν' μὲν πλάγιους ἐν δεξιᾷ εἶχον, ἵνας δὲ καὶ ἐγκαπλαφθέντας
ἐν ἀριστερᾷ ἐποιήσαντο· ἐν τοῖς καὶ τὸν τοῦ βαρισμανᾶ τὸ σημεῖον φέροντα ξωήπεσιν ἄναρ.
ὃν δὴ ὁ σωσίκας τῷ δόρατι ἐπιπλαθὼν πέμπει· ἤδη τι πέρσης. οἱ ἐν τοῖς πρώτοις διώκοντες,
ἀϊόθερμοι οἵ ἦσαν καιροῦ, στρίψαντές τε τὰ νῶτα, καὶ τὸν διωξὶν καταπαύσαντες, ἐπ' αὐτὸν
ἦσαν· καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀμφίβολοι σφῶν τῶν πολεμίων ἐγίνοντο. ξωήντες γὰρ τῶν σφετερισμένων οἱ
50. φεύγοντες, ἀϊστρέφον αὖθις. οὔτε γοῦν ἄλλοι πέρσαι, καὶ ὁ τῶν ἀθανάτων λόχος, κεκλι-
μένον τε τὸ σημεῖον ἰδόντες, καὶ ἐς τὸ ἴδαφος καθαμένον· ὀφθ' σὺν' ἐκεῖνοι ῥωμαίους σὺν τῷ
βαρισμανᾷ ὥρμησαν. ῥωμαῖοι δὲ ὑπαλυτίαζον. καὶ πρῶτος σωσίπας τὸν βαρισμανᾶν ἐ-
κτεινέ τε, καὶ ὃν τοῦ ἵππου ἐς τὸ ἴδαφος ὑόρυψε. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐς δρόμος μέγα οἱ βάρβαροι ἐμ-
πεπλωκότες, ἀλκῆς μὲν οὐκέτι ἐμέμνηντο· ἀκοσμίᾳ δὲ πολλῇ ἐχόμενοι, ἔφευγον. καὶ κατ'
αὐτῶν ῥωμαῖοι κύκλασιν ἵνα πεπαίρουσι, πεντακισχιλίους μάλιστα ἔκτειναν. οὕτω τὲ τὰ
στρατόπεδα παυόμενον ἐκείνῃ ἑκάτερα· πέρσῶν μὲν οἷς ὑπαγωγὴ, ῥωμαίων δὲ ἐς τὸν
δίωξιν. ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὅσοι δὴ πεζοὶ ἐν τῷ πέρσῶν στρατεύματι ἦσαν. ῥίψαντές τε σὺν'
ὑρσεὺς, καὶ καβαλαμβαινόμενοι κόσμῳ οὐδενὶ, ἔφευγον τῶν πολεμίων ἐκτείνοντο. ῥωμαίων μὲν
τοι ἡ δίωξις δι' ὀλίγου ἐγένετο. βελισάριος γὰρ καὶ ἑρμογένης πραιτέρω εἶναι οὐδαμῇ
ἔων· δίοισεσθαι μὴ ἔνι αὐάγκη πέρσαι ὑπεραφθέντας, τρέψαντα αὐτὸν', οὐδενὶ λόγῳ
30. διώκοντας· ἱκανόν τε αὐτοῖς κατεφαίνετο, τὸν νίκαν ἀπραφθῆ διασώσασθαι. μακρὸν γὰρ
χρόνου ῥωμαίων τῇ μάχῃ ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἠσθήσαν πέρσαι. οὕτω μὲν ἀπ' ἀλλήλων ἑκάτε-
ροι διεκρίθησαν. πέρσαι δὲ ἐκ τοῦ μάχου ἐκ τοῦ εὐθέος ἐς ῥωμαίους διενίκων ἤλαυν.
ἐγένοντο μὲν τοι ἀμφοτέρους πνὶς ἐξ ἀπροφόμης ἴφοδοι, ἐν αἷς ὀλίγα ἔλασσον ῥωμαῖοι ἔσχον.
τὰ μὲν οὖν στρατόπεδα ἐν μεσοπαμίᾳ τῇδε ἐφέρετο. καβάδης δὲ ἄλλο στράτευμα εἰς
ἀρμενίαν τὸν ῥωμαίων κατήκοον ἔπεμπε· τὸ δὲ στράτευμα τοῦτο περσαρμενίων τὲ ἐπανι-
τῶν ἦσαν, οἳ δὴ ἀλασοῖς ἱσὶν ὅμορος. οὔνομά τε αὐτοῖς, οἱ σάβειροι καλούμενοι, τριχίλιοι
ξυνῆσαν ἀναμάχητον ἴθνος. στρατηγὸς δὲ μερμερόης, πέρσης αἰνὴρ, ἅπασιν ἐφειμένος.
οἵπερ ἐπειδὴ θεοδοσίου πόλεως τριῶν ἡμερῶν ὁδῷ διῆκον, ἐνστρατοπεδεύσαμένοί τε ἔμενον ἐν
30. περσαρμενίων τῇ χώρᾳ, καὶ ἐς τὸν ἰσβολὸν ἐξηρτύοντο. ἐτύγχανε δὲ ἀρμενίας μὲν στρατη-
γὸς ὁλωρόης, ὃν αὐὴρ σοφὸς τε καὶ πολέμων πολλῶν ἔμπειρος. σίσπας δὲ δεξιὸν μὲν
τὸν στρατηγίσας ἐν βυζαντίῳ ἦκε, παντὶ δὲ τῷ ἐν δερμενίοις στρατῷ ἐφειστήκει. οἱ δὴ στρά-
τευμα πολεμίων γνόντες ἐν περσαρμενίοις ἐγειρόμενα· δορυφόρους εὐθὺς δύο ἔπεμψαν, ἐφ'
ᾧ διασκεψάμενοι ἅπασαν σφίσι τῶν πολεμίων τὸν δύναμιν ἐσαγγείλωσιν. ἄμφω τε ἐν
τῷ στρατοπέδῳ τῶν βαρβάρων ἡρέμουσι, καὶ ἅπαντα ἐς τὸ ἀκριβὲς καταμαθόντες, ἀπελ-
λάσσαντο. ἐδῷ τὶ ἰόντες ἐς π τῶν ἐκείνῃ χωρίων, οὔννοις πολεμίοις ἀπροσδοκήτως ἐντυγ-
χάσασιν. ὑφ' ὧν ἄτερ μὲν, δάσκεχε ὄνομα, διαθὼς ἐζωγρήθη· ὁ δὲ δὴ ἄλλος φυγῶν τὲ
ἔσωσε, καὶ τοῖς στρατηγοῖς τὸν παῦτα λόγον ἀπήγγειλεν. οἱ δὲ ἅπαν τὸ στράτευμα ἐξαπίλισαν-
τες, τῶν πολεμίων τῷ στρατοπέδῳ ὀκ τὰ αἰφνιδίου ἐπέθεσαν. εἴ τε βαρβάροις τῷ ἀπροσδο-
40. κήτῳ καταπλαγέντες, ἐκέπι ἐς ἀλκὴν ἔβλεπον, ἀλλ' ἔφευγον ὡς ἑκάστοις ἦν ἐδύνατο. ἐν-
ταῦθα ῥωμαίοις κτείναντές τε συχνοὺς, καὶ τὸ στρατόπεδον λεηλατήσαντες, αὐτίκα δὴ ὀπίσω ἀπή-
λαυνον. μερμερόης τὲ ξύμπασαν * ἐγειρεῖς τὴν στρατιὰν, οὐ πολλῷ ὕστερον ἐς γῆν τὴν ῥω- * ἀγωγὴν
μαίων ἐσέβαλλε· ἐ καβαλαμβαίνουσι σὺν' πολεμίους ἀμφὶ σάτραλαν πόλιν. οὗ δὴ ἐνστρα-
τοπεδευσάμενοι ἐν χωρίῳ ἐκβαθῆ, ἠύχαζον· ὅπερ τῆς πόλεως ἓξ τι ἐ πεντήκοντα σταδίους
ἀπέχει. σίσπας μὲν οὖν χιλίους ἱππεύσας, ὅπαθεν τῶν τινὸς λόφων ἐκρύπτετο, οἵοι πολ-

λοὶ

Cap. 3. Quod autem ipse Deus sit ens per essentiam suam, ostendit per hoc quod esse non potest quod sit ens per participationem. Omne enim quod est per participationem, est ens per aliquid quod ipsum non est: et sic oportet quod ipsum ens participatum sit actus alicuius potentiae. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus materiae: quia sic ipsum ens participatum esset ens per accidens, quia materia per formam fit ens actu. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus formae: quia sic ipsum ens participatum esset tantum forma, et non haberet esse nisi in materia. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus materiae et formae: quia sic ipsum ens participatum esset ens per compositionem materiae et formae. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus compositi: quia sic ipsum ens participatum esset ens per accidens, quia compositum per formam fit ens actu. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus accidentis: quia sic ipsum ens participatum esset accidens, et non haberet esse nisi in subiecto. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus substantiae: quia sic ipsum ens participatum esset ens per accidens, quia substantia per accidentia fit ens actu. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus alicuius potentiae: quia sic ipsum ens participatum esset ens per aliquid quod ipsum non est. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus alicuius actus: quia sic ipsum ens participatum esset ens per accidens, quia actus per potentiam fit ens actu. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus essentiae: quia sic ipsum ens participatum esset ens per aliquid quod ipsum non est. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus esse: quia sic ipsum ens participatum esset ens per accidens, quia esse per essentiam fit ens actu. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus alicuius participati: quia sic ipsum ens participatum esset ens per accidens, quia participatum per participationem fit ens actu. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus participationis: quia sic ipsum ens participatum esset ens per aliquid quod ipsum non est. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus alicuius participantis: quia sic ipsum ens participatum esset ens per accidens, quia participans per participationem fit ens actu. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus alicuius participabilis: quia sic ipsum ens participatum esset ens per aliquid quod ipsum non est. Ipsum autem ens participatum non potest esse actus participabilis: quia sic ipsum ens participatum esset ens per accidens, quia participabile

ἐξήνεγκε γίνεσθαι. ἄμφω δέ πως βελτίστερα τὰ ἐξ ἑρμογόνου ἀπαγγελθέντα, ὡς πίστιν ἰσχύειν ἐπὶ τοῖς ἐκείνου λόγοις. καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἀκούσαντες, τὴν τῶν Σκυθῶν ἐξηρτύοντο φυλακὴν τῆς πόλεως, ἡ πόλεως τρισὶ βασιν καὶ πεντήκοντα κεῖται, ὑπερβαίνειν ἄκρην, ἀλλ' ὅσον λόφου βολὴν, τάφρον βαθεῖαν ὀρύξαι, ἀναξέσαντες πλίνθους ἔχουσιν. οὐκ ἐπ' εὐθείας γράφει ἡ τάφρος ἡ δὲ ὀρύσσεται, ἀλλὰ τρόπον τινὰ δέ. καὶ μὲν ἡμίσεον βραχεῖαν ἰσχύειν εὐθεῖαν· ἐφ' ἑκατέρα δὲ αὐτῆς ὀρθαὶ κεφαλαὶ πεποίηνται δύο, ἔστι τὸ περίβολον τῶν ὀρθαῖς κεφαλαῖς κυθισκοὺς τάφρους ὅλη πολεῖται εὐθείας ἐξῆρσον. οἱ μὲν ὑπὸ πέρσῃ οὐκ ἐς μακρὸν ἐφράγησαν τὸ πολὺ ἄλλο. ὧν τε ἀμφὶ σθένος χωρίον, πλίνθους ὀπτὰς μίγδην ἔχουσι σανίδων ἀπέχοντι, ἐφράγησαν δύσασθαι· ἄπαντες ἄρχοντες δὲ ἄλλοι τε ἦσαν καὶ πτυάζης

80. ὁ Βαρσίμηδος ἱππεὺς Φθιλμος. ἐφράγησε δὲ τῆς ἄκρης * ἐφιστήκει, πέρσης οὐκ μιμήσασθαι τὸ ἀξίωμα (ἔστω γὰρ τῶν ἐχθρῶν καλοῦσι πέρσαι ἐπεζῆς δὲ ἔνομα. ὃς δὴ αὐτίκα ἔδοξε βελτίστερον πάμψας, τὸ βάλμοσθαι ἐς ἐπιβουλὴν σκιλδυ πειθόμενος· * λεῦσε γὰρ οἱ ἐσπεῦσθαι τῇ ὑστεραίᾳ βυλομένῳ ἄνδρι. διὸ δὴ ῥωμαῖοι τὰς τῶν ξυμβολῶν καρτερώτατα ἐξηρτύσαντο, ὡς ἡμέρᾳ τῇ ὑστεραίᾳ μαχούμενοι. ἅμα τε ἠλίῳ ἀείρουσι. οὗτοι πολεμίους ὄπτ' ἐφᾶς ἐσιόντας ὁρῶντες, ἐπέσποντο ᾗδε. [τῆς] εὐθείας μὲν τὰ ἔγκαλα τῆς ἀριστερῆς, ἣ ἔνεστι διὰ τῆς ἀρχῆς κεφαλῆς μέχρι ἐς τὸν λόφον, ὃς πύστη ἀείρει, βούζης εἶχε ξὺν ἱππεῦσι πολλοῖς, καὶ Φάρας ἔρουλος ξὺν ὁμοίοις τρισχιλίοις· ἐν δεξιᾷ δὲ αὐτῶν τῆς τάφρου ἐκτὸς κατὰ τὸν γωνίαν διὰ * ἡ ἐρὴ κεφαλὴ ἡ ἐνθένδε εὐθεῖα ἐπεία, σιωπῇ τε ἦν καὶ * ἀὐγαὶ, μασσαγέται γένος. ξὺν ἱππεῦσιν ἑξακοσίοις· ὅπως, ἢν εἴ τε ἀμφὶ βούζῃ καὶ Φάρᾳ τρέποιεν, αὐτοὶ πλάγιοι κατὰ ζυγὸν ἰόντες, κατὰ τάχος τῶν πολεμίων ὁμόμνοι, τοῖς ἐκείνοις

90. ἱππομαίοις ἀμύνειν εὐπετῶς δύνανται. ὅπῃ ἕτερα δὲ τρόπῳ τῷ αὐτῷ ἐτετάχατο· τῆς μὲν γὰρ εὐθείας τὰ ἔγκαλα ἱππεῖς πολλοὶ εἶχον· ὧν * ἰάνης τε ὁ νικήτου ἦρχε, καὶ κύριλλός τε καὶ μάρκελλος· ξυωῆν δὲ αὐτοῖς καὶ γερμανὸς καὶ σαρίδης· ἐς γωνίαν δὲ τὴν ἐν δεξιᾷ ἱππεῖς ἐτάγησαν ἑξακόσιοι. ὧν σίμας τε καὶ ἀσκάν μασσαγέται ἦρχον. ἵνα (ὅπερ εἴρηται) τῶν ἀμφὶ τὸν * ἰάνην τρεπομένων, αὖ οὕτω τύχῃ, αὐτοὶ ἐνθένδε ἐξεσιόντες, κατὰ νώτου τῶν περσῶν ἴωσι. πανσχοῦ δὲ τῆς τάφρου εἴ τε τῶν ἱππέων καθέλοιεν καὶ ὁ πεζὸς στρατὸς ἵκηται. ὧν δὴ ὅπαθεν εἴ τε ἀμφὶ βελισάρειον καὶ ἑρμογόνην κατὰ μέσους οἰήκεσιν. ὧδε μὲν ῥωμαῖοι ἐς πανσαμμυρίους τὸ καὶ δισμυρίους ξυνιόντες ἐτάξαντο· περσῶν δὲ ὁ στρατὸς μυριάσιν μὲν τέσσαρες ἱππέων τε καὶ πεζῶν ἦσαν. ἐφιζῆς ᾗ

30. ἅπαντες μετωπηδὸν ἵσαντο, ὡς βαλύπαται τῆς φάλαγγος τὸ μέτωπον ποιησάμενοι. χρόνον μὲν ὧν πολὺν μάχης ἐς ἀλλήλους οὐδέτεροι ἦρχον· ἀλλὰ θαυμάζοντί τε τὴν ῥωμαίων εὐκοσμίαν πέρσαι ἐμένεσαν, καὶ ὅμα χρήσοντο τοῖς παροῦσιν ὀπαυομένοις. τῆς δὲ ἡμέρας ἀμφὶ δείλιον ὀψίαν μοῖραν ἵης τῶν ἱππέων, οἳ κέρας τὸ δεξιὸν εἶχον, ὑπερχυθέντες τοῦ ἄλλου στρατοῦ, τοῖς ἀμφὶ βούζῃ τε καὶ Φάρᾳ ἐπῆλθον· οἱ δὲ ὀπίσω κατὰ βραχὺ ὑπεχώρησαν. πέρσαι δὲ αὐτοὺς οὐκ ἐδίωξαν, ἀλλ' αὐτοῦ ἔμενον· κύκλωσιν οἷμαι πρὸς τῶν πολεμίων ἵνα δείσαντες. μετὰ δὲ, ῥωμαῖοι μὲν οἱ φυγόντες, ἐς τοῦ αἰφνιδίου πρὸς αὐτοὺς ὥρμησαν. οἱ δὲ οὐχ ὑποστάντες τὴν ἔφοδον, ἐπίσω ἀπήλαυνον ἐς τὴν φάλαγγα· καὶ αὖθις οἵ τε ἀμφὶ βούζῃ καὶ Φάρᾳ ἐς χώρα τῇ εἰκείᾳ ἐζάξαντο. ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ περσῶν ἐπὶ ἅπασιν, ὧν δὴ τῶν σωμάτων ῥωμαῖοι

40 ἐκράτησαν· καὶ τὸ λοιπὸν ἡσυχάζοντες, ἐν ζάξει ἑκάτεροι ἔμενον. ἐς δὲ αὖθι πέρσης νεανίας, ἄγχιστα τοῦ ῥωμαίων στρατοῦ τὸν ἵππον ἐλάσας, προυκαλεῖτο ἄπαντας, εἴ τίς οἱ βούλοιτο ἐς χεῖρας ἰέναι. καὶ τῶν μὲν ἄλλων ὑποσχεῖναι τὸν κίνδυνον ἐφόλμα οὐδείς. αἰδρίας δὲ ἦν τις ἐν τοῖς βούζου οἰκέοις, οὐ στρατιώτης μὲν, οὐδέ τι ὠφέλησε τῶν κατὰ τὸν πόλεμον πώποτε· παιδοτρίβης δὲ καὶ παλαίστρας ὑπὲρ βυζαντίου ἐφιεμένως· διὸ δὴ καὶ τῷ στρατῷ εἵπετο, ἅτε τοῦ βούζου σώματος ἐν βαλά-

* ὑφίστητο Φραξάμενοι οὖν οἱ πολέμιοι * ἐφίστητο. πέρυσι μὲν αὐτοῖς ἀπαντώμενοι, εὐθὺν ὄντα καὶ λόγου ἄξιον ἔσχαζον, τῷ πράγματι σφίσι διὰ τὴν ὀλιγανδρίαν αὐτοκτονοῦντα. ἔπειτα δὲ οἵ τε ἱβηρες ἐς βυζάντιον παρεγένοντο, καὶ πέτρος ἐς βασιλέα μεθ' ἕτερα πρέσβεις ἦλθε. καὶ τὰ λοιπὰ βασιλεὺς λαζοῖς οὐ βουλομένοις ξυμφυλάσσειν τὴν χώραν ἠξίου, τράπεζά τε καὶ οἰκέσια ἄρχοντα πέμψαι. ἔστι δὲ φρουρία ἐν λαζοῖς δύο ἡμερῶν ὁδὸν ἀπὸ τῶν ἱβηρίας ὁρίων· ἄνω ἡ φυλακὴ τῆς ὑπερχωρίου ἐκ παλαιοῦ ὑπεμελήθη αὐτῶν, καίπερ βαλαισπορίᾳ ἐχομένους πολλῇ· ἐπεὶ οὔτε σῖτος ἐνετύγχανε, οὔτε οἶνος, οὔτε ἄλλο ἀγαθὸν γίνεται. σύμπαν οὐδὲ ἐν ἐτέρῳ ἠσκημένοι ἐστὶν ἀνθρώπων διὰ τὴν ἀπορίαν τοῦ ἐπιτηδείου, ὅτι μὴ φερόντων αὐθρώπων. ἐλύμοις μὲν τισὶν ἐνετύγχανε χυτοῖς ἐκ τῶν ἱβηρίας ὁρίων, σφίσιν αὐτοῖς ἐπιζεῦξαι ἰσχύον. τύπους ἐξαναστήσας ὁ θεοδόσιος βασιλεὺς οὗτος φρουροὺς, στρατιώτας ῥωμαίους ἐκέλευσεν ὑπὸ τῇ φυλακῇ τῶν φρουρίων καθίστασθαι. οἷς δὴ καταρχὰς μὲν ὑπερηδέως μάλιστα λαζοὶ ἔφερον· ὕστερον δὲ αὐτοί τε ὡς τὰ πολλὰ ἐπιλυπούμενοι, καὶ ῥωμαίων τὰ φρούρια πᾶσι ἐξέλιπον, οἵ τε πέρσαι αὐτὰ πάνυ οὐδενὶ ἔσχον. πᾶσι μὲν οὖν ἐν λαζοῖς γίγνεται ῥωμαῖοι δὲ, σίτου τε καὶ βελισαρίου ἠνωμένοι σφίσιν, ἐς περιουσίαν τὴν περσῶν κατήκοον ἐσβάλοντες, χώραν τε πολλὴν ἐλήϊσαντο· καὶ ἀριθμὸν πάμπολυ πλῆθος αἰχμαλώτων ἀπεχώρησαν. τοῦτο δὲ τὸ αὖθις, νεαρὰ μὲν καὶ πρώτου ὑπολωβήτου ἥλω, ἰουστινιανοῦ δὲ στρατηγοῦ δορυφόρου· ὃς δὴ χρόνῳ ὕστερον ξὺν ἰουστίνῳ τῷ θείῳ τὴν βασιλείαν ἔσχεν. ἐτέρας δὲ ἐσβολῆς ῥωμαίους ἐς δερμενίαν γεγενημένης. ναρσῆς τε καὶ δαβὶδ ὁ δόξαν ὑπαπαντήσαντες, ἐς χεῖρας ἦλθον. οἱ οὐ πολλῷ ὕστερον ἐς ῥωμαίους τὰ αὐτὰ μηχανησάμενοι ἦσαν, καὶ ξὺν βελισαρίῳ ἐς ἰβηρίαν ἐστράτευσαν. τότε μὲν δὴ τοῖς ἀμφὶ σίττιαν τὸν καὶ βελισάριον ξυμβαλόντες, τὸ πλέον ἔσχον. οἱ δὲ βάλλε δὴ καὶ ἀμφὶ πόλιν νίσιβιν ἄλλη ῥωμαίων στρατιὰ, ἧς * λικελαίου ὁ θρᾴκης ἦρχεν. οἱ φεύγοντες εὐθυωρὸν τὴν ἀναχώρησιν ἐποιήσαντο, καίπερ οὐδενὸς σφίσιν ἐπεξιόντος. διὸ δὴ λικελαίου παρέλυσε μὲν τὰς ἀρχὰς βασιλεὺς, βελισαρίου δὲ ἄρχοντα καταλέγων τῶν ὁπλίτας κατεστήσατο· τότε δὲ αὖτε ξυμβαλὼν ἡρᾴδη τροπούμενος, ὡς ταῖς ξυναφαῖς. χρόνῳ τε οὐ πολλῷ ὕστερον ἰουστῖνος βασιλεὺς τὸν ἀδελφιδοῦν αὖτοῦ ἰουστινιανὸν ξὺν αὐτῷ ἀναπτύξας ἐτελεύτησε· καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐς μόνον ἰουστινιανὸν ἡ βασιλεία ἦλθεν. οὗτος ἰουστινιανὸς ὁκέλευε βελισαρίου δεῖμαθαι φρούριον ἐν χωρίῳ μύνδανος, ὃ πρὸς αὐτοῖς ἐστὶ τοῖς περσῶν ὁρίοις, ἐν ἀριστερᾷ ἰόντι νίσιβιν ἰόντα. ὁ μὲν οὖν πανδοῦ πολλῇ τὰ βασιλέως δόξαντα ἐπὶπᾶν ὑπετέλη· τό, τε ἐχύρωμα ἐς ὕψος ἤδη πολυανθρωπίᾳ τεχνητῶν ἤρτο. πέρσαι δὲ ἀπεῖπον μὴ οἰκοδομήσασθαι πρεσβύτερόν μησὶν οὐ λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἱερεῖς διακωλυτὰ ἀπηλεώτας εἶναι, ἐς μακρὰν ἴσασθαι, τοῦτα ἐπὶ βασιλεῖ ἦκουσιν· (οὐ γὰρ οἷός τε ἦν βελισάριος πέρσας ἐνθένδε τῷ πρόσθεν στρατῷ ἀπηρτίσθαι·) ἄλλην στρατιὰν ἐπήγγελλεν αὐτοῖσιν ἴσην, ἐς κάτζηλον τὸ ἐς βουζηλον οἱ τῶν ἐς λιβαίαν στρατιωτῶν ἦρχον τότε. τούτου δὲ ἀδελφὼ μὲν ὁ θρᾴκης ἦν, νέα δὲ ἀμφὼ ἐς οὐ ξυὶ τῷ ἀσφαλεῖ τοῖς πολεμίοις ἐς χεῖρας ἴσαντε. ἑκάτεροι μὲν οὖν ξυλλεγέντες ὑπὸ τὴν οἰκοδομίαν ἀθρόοι ἦσαν· πέρσαι μὲν αὐτὴν πανταχόθεν διακωλύοντες, ῥωμαῖοι δὲ τοῖς τεκτηνομένοις ἐπαμυνοῦντες. μάχης δὲ καρτερᾶς γενομένης· ἡττῶντο ῥωμαῖοι, φόνος τε αὐτῶν πολὺς γίγνεται· ἵππαις ἢ ἐς ἐζώγρησαν οἱ πολέμιοι, ἐς τάφρους ἐν ἐς κάτζηλον. ὃς δὴ οἱ πέρσαι ἅπαντας εἰς τὰ οἰκεῖα ἤδη ἀπαγαγόντες, δίκην τε τῶν ἁπάντων χρόνον ἐς ἀπηλαίην καθεῖρξαν· ἐς τὸ φρούριον τὴν οἰκοδομίαν ἰδόντες ἔτι ἀμυνομένου, ὡς ἔδαφος καθεῖλον ὕστερον δὲ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς στρατηγὸν τῆς ἑῴου βελισάριον κατέστησε μόνον, στρατιὰν ὅτι πέρσας ἐκέλευεν, ὁ ἢ στρατιὰν λόγου πολλοῦ ἀξίαν * ἐγείρας, ἐς δάρας ἦλθε. καὶ οἱ ἑρμογένης ξυνδιαπρεσβεύσων τὸν στρατὸν, ὃν βασιλέως ἀφίκετο τὸ ἔσω μαγίστρου ἀξίωμα ἔχων. ὃς βιτάλιανὸν παρεμένοντα ὕστερον, ἡνίκα βασιλεῖ αἰσθόμενος πολέμιος ἐπῆν καὶ ῥοφῖνον δὲ * βασιλέα πρεσβευτὴν ἔπεμψεν, ὃν δὴ ὁ ἱππάρχης τῇ τοῦ ξυμφοτέρων * φράτρᾳ πίστει μᾶλλον, ἵνα αὐτὸς σημήνῃ, ἐκέλευε. λόγοι γὰρ ἤδη πολλοὶ * ἀμφοτέρων ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ

* ὑφίστητο
* λιβιλαίου
* ἀγείρας
* βασιλέως
* ἀμφοτέρων

Quæ quidem ad Baptismum pertinent, ut ipsi Baptismo, ita & Confirmationi communia sunt. Nempe ut Baptismus, ita & Confirmatio semel tantum iteranda est. Ut Baptismus, ita & Confirmatio ad vitam æternam necessaria est. Ut Baptismus, ita & Confirmatio ab Ecclesia Christi ministro administrari debet. Ut Baptismus, ita & Confirmatio ad Ecclesiæ communionem pertin

ἐκμὴν τι τῇ χώρᾳ, ἢ ὁκοῖς τὐφράτου ποταμοῦ τυγχάνει οὖσα, καὶ τῇ πώτης ἐχυρότ-
τητι, οὔτι πόλεως ἐχύρωμα, οὔτι χρήτιμα λόγου ἄξιόν ἐστι. τοῦτο γὰρ πολλάκις
ἤδη τοῖς τὴν ἀρχὴν κατασκευῇ ἐς τοῦτο ἐκπολιόρκων στρατιωτῶν ἦκουσε. ἔνθα δὴ καὶ πόλιν
ἀποτείχισαι εἶναί φασι, πλούτῳ τε, καὶ * μεγέθει, καὶ πλυανθρωπίᾳ, πόλεων πρώτην ἁπασῶν
τῶν ἐν τοῖς ἑώοις ῥωμαίων οὔσαν · ἡ δὲ ἀφύλακτός τε καὶ ῥαδιωτῶν ἑρμὸς ἐστιν. οὐ γὰρ
ἄλλου οὐδενὸς τῷ τοῦτης δέμει, ὅτι μὴ παρηγύρεών τε καὶ τρυφῆς μέλει. καὶ τῆς ἐν φιλοτησίοις
ἀεὶ πρὸς ἀλλήλους φιλονεικίας. ὥστε ἐμοὶ ἐκ τοῦ ἀπροσδοκήτου ἐπ' αὐτοῦ ἴσως · τοῦτο τε
πόλιν αἱρήσειν ἡμᾶς ἐξ ὁπισθρομῆς οὐδεμιᾶς ἀπεικὸς, καὶ μηδενὶ ἐντυχόντας πολεμίων στρατῷ
ἄπαν ἐπανελθεῖν εἰς τὰ πρόσω ἤδη οὔπω * πεπεισμένων τὰ ξυμπεσόντα τῶν ἐν μεσοποτα-
μίᾳ στρατιωτῶν. ὕδατος ἦ. ἢ ἄλλο του τῶν ὁπηδείων ἐπορίας πέρι, μηδὲν [σε] εἰσίτω. ἐγὼ 10.
γὰρ τῷ στρατῷ ἐξηφήσομαι, ὅπη αὐ δοκῇ ἄριστα εἶναι. τοῦτο ἀκούσας καθαρὸς, ἅτε αὐτόπτην,
ἅτε ἀπιστῶν εἶχεν. ἐμοὶ γὰρ ἀλαμούνδαρος ξυνετώτατός τε, καὶ τῆς κατὰ πόλεμον ἐμπειρίας
εὖ ἔχων, πέρσαις τὸ πρὸς ἑσπέρας τὰ μάλιστα, καὶ διαφερόντως δραστήριος, ὃς δὴ ἐς πεντήκοντα ἐνι-
αυτῶν χρόνον ἐς γόνυ ἐλθεῖν τὰ ῥωμαίων ἐποίησε πράγματα. ὁκ γὰρ τῶν αἰγυπτίων ὁρίων ὁρμώ-
μενος, καὶ μέχρι ἐς μεσοποταμίαν ληιζόμενος τὰ ὁκοῖα χωρία, ἦγέ τε καὶ ἔφερεν ἐφιζῆς ἅπαντα · καίων τε πρὸς ἐκ πόλιν οἰκοδομίας, καὶ σὺν αἰθρώπους κατὰ πολλὰς ἀνὰ μυριάδας ἀν-
δραποδίζων. καὶ αὐτῶν σὺν ἐμοὶ πολλοὺς ὑποκτείναντι ἐνὶ λόγῳ, σὺν δὲ ἄλλως ἀποδιδόμε-
νος χρημάτων μεγάλων. ἀπιστοῦσι δέ οἱ τῶν πάντων οὐδείς. οὐ γάρ ποτε ἀσπασίπλως ἐπιστῆ
τῷ ἐφόδου : ἀλλ' οὕτως ἐξαπιναίως τι, καὶ ὡστ' ἐς τὰ μάλιστα ὁπηδείως · ὥστε ὁ μὲν ἤδη
ὡς τὰ πολλὰ ξυὼ τῇ λείᾳ ἀπὼν ἦκεν · οἱ δὲ στρατηγοί τε καὶ στρατιῶται πυνθανόμενοί τε τὰ 20.
ξυμπεσόντα καὶ ἐγκρεισθαι ἐπ' αὐτὸν ἤρχοντο. ἐμοὶ * δέ που αὐτὸν καταλαβεῖν τύχη ἐνὶ ἔχει,
ἀλλ' ἔτι ἀσθενοῦσι τὸ οὖσι καὶ οὐ ξυντεταγμένοις ὁπλίταις τοῖς διώκουσιν ὁ βάρβαρος.
οὕτως, ἔτεσί τε τὰ καὶ θλίφθειρεν οὐδενὶ πόνῳ, καὶ ποτὲ σὺν διώκοντας στρατιώτας ξυὼ τοῖς ἄρ-
χουσιν ἐξώκρησεν ἅπαντας. δημόστρατος δὲ ἐμοὶ ἐρουφῖνα ἀδελφὸς, καὶ ἰωάννης ὁ Λυκάντιος,
οὓς δὴ ἀπιόντο ὕστερον, πολοὺν αὐτῶν οὐ φαῦλον ἐδὲ τὸν τυχόντα ἐνεβαλλόμην. καὶ (τὸ
ξύμπαν εἰπεῖν) χαλεπώτατος οὗτος αἰὲν γίγνει ῥωμαίοις πολέμιος πάντων μάλιστα. αἴτιον
δὲ ἐμοὶ, ὅτι ἀλαμούνδαρος ἐμοὶ βασιλέως ἀξίωμα ἔχων ἁπάντων μόνος τῶν ἐν πέρσαις σατρα-
πῶν εἶχε τὸν ἀρχὸν, παντί τε τῷ στρατῷ οἷός τε ἐμοὶ ἀεὶ τὸν ἔφοδον πιθέσθαι ὅπη βάλοιτο
τῆς ῥωμαίων ἀρχῆς. σὺν δὲ οὔτε ῥωμαίων στρατιωτῶν ἄρχων (οὓς δούκας καλοῦσιν) οὔτε
σατράπων τῶν ῥωμαίοις ἐκατόνδων ἡγούμενος, οἳ φύλαρχοι ὁπικαλοῦνται, ξὺν τοῖς ἐπ- 30.
ῥωμένοις ἀλαμουνδάρῳ αὐτὸν ἐξέπεμψαν ἱκανῶς εἶχεν : ἐν χώρᾳ γὰρ ἑκάστῃ τοῖς πολεμίοις
ἐσκ ἀξιόμαχοι ἐτετάχατο. διὸ δὴ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς φυλαῖς ὅπη πολέσιος ἀρίθμιον τὸν
ταβαλαῖ πᾶν δὴ ἐπέστησεν, ὃς τῶν ἐν ἠραβίοις στρατιωτῶν ἦρχεν, ἀξίωμα βασιλέως αὐτῷ
ἐνειθέμενος · οὐ πρότερον * τοῦτο ἐν γε ῥωμαίοις γεγονότος πώποτε. ἀλαμούνδαρος μὲν τε
οὐδὲν τι ἧσσον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, τὰ ῥωμαίων πράγματα ἔφθειρεν, ἀριθμὸν ἐν πάσῃ ἐφό-
δῳ τε καὶ ἀγωνίᾳ ἢ ἀτοχοῦντος ὡς μάλιστα, ἢ καταπροδιδόντος ὡς ἥκιστα. οὐ γάρ πω σα-
φές ἐμοὶ ἀμφ' αὐτῷ ἴσμεν. τοῦτο τὲ ξυνίβη ἀλαμουνδάρῳ, οὐδενὸς οἱ αὐτιταγομένου, ὅτι
μήκιστον τῷ ἑώῳ ληίζεσθαι πᾶσιν, ἐπεὶ καὶ μακροβιώτατος ἀκμῇ γέγενε. τοῦτο
οὖν τότε τοῦ αὐθρὸς τῇ ὑποθήκῃ ἡδὺς καβάσλης, αὐθρας πεζικιλίους τε καὶ μυρίους ἀ-
πολεξάμενος, ἀζαρίθου αὐτοῖς αὐθρα πέρσῃσιν ἐπέστησε διαφερόντως ἀγαθὸν τὰ πολέμια, 40
καὶ σφίσιν ἀλαμουνδάρου τῆς πρείας ἐξηγεῖσθαι ἐκέλευεν. οἱ δὲ τὸν εὐφράτην ποταμὸν δια-
βάντες ἐς αὐτομόλους, γλῶ τε προυθέντες ἵνα ἔρημον ἀνθρώπων, ἄφνω ἐς τὴν κωμαγηῶν
καλουμένων τὴν χώραν ἐσῆλθε δόξαν ἐσίβαλλον. αὐτῆ τε πρώτῃ ἐσθένδε πέρσῃσιν ἐσβολὴ
ἐς τὴν ῥωμαίων γλῶ * τῶν ῥωμαίων ἐγένετο, ὅτε γε ἐς ἡμᾶς ἀφῖκτο ἢ τρόπῳ τῷ ἄλλῳ ἐθίστεσθαι · καὶ
πάντας ῥωμαίους τῷ ἀπροσδοκήτῳ κατέπληξεν. ἀ δὴ ἐπὶ θελισαρίοις ἔμαθε. ἦλθε μὲν πρώτως
διηπε-

ἡμημένοι. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῆς τζαυσῆς ταύτῃ πῃ ἔχει. ὑπερβαίνει δὲ τὰ αὐτῶν ὄρεα Φάραγξ ἱκὶ βαθεῖά τι καὶ λίαν κρημνώδης μέχρι ἐς τὸ καυκάσια ὄρη διήκουσι. ἐστηῶτα χωρία τὶ πλουσιόθρεπτά ἐστι, καὶ ἄμπελός τι, καὶ ἄλλη ὁπώρα διαρκῶς φύεται. καὶ μέχρι μὲν ἐς τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν, μάλιστα ῥωμαίοις ἡ Φάραγξ αὕτη ὑποπλὴς τυγχάνει οὖσα· τὸ δὲ ἐνθένδε οἱ περσερμενίων ὄροι ἐκδέχονται, ἃ δὴ καὶ τὸ τῆς χρυσῆς μέζω λόφου ἐστίν. ὅπερ καβάδης δόντος ἐπιτροπεύει τῶν τῆς ἀπιχωρίων συμμαχίης ὄνομα. οὗτος ὁ συμμαχὴς, ἐπειδὴ ἀμφοτέρως ἐς τὸν πόλεμον ἀκμάζοντας εἶδε, καβάδῃ τῆς τῶν χρημάτων περιόδου ὑποστρέψαι ἔγνω. διὸ δὴ αὐτόν τι καὶ τὸ Φαράγγιον ῥωμαίοις ἐνδοὺς, ἀδεπρεὶς τὸν ἐκ τῆς μεταλλικῆς χρυσὸν ὑποφέρειν ἠξίκει. ῥωμαῖοι μὲν γὰρ οὐδὲν ἔπραττον, ὑποχρῆν σφίσιν ἡγούμενοι ὁπολωλέναι τῆς πολεμίους τῇδε ἐνθένδε φορεῖν· πέρσαι δὲ οὐχ οἷόν τε ἦσαν ἀκόντων ῥωμαίων οὕτω πάντῃ ἀκηρεμένους, αἰπεπτύσης τῆς ὀλυχωρίας, βιάζεσθαι. ὑπὸ δὲ οὖν αὖ οὖν χρόνου ναρσῆς τε καὶ ἀράπες, οἳ βελισαρίῳ τε καὶ σίττᾳ ἐκ περσερμενίων τῇ χώρᾳ κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ πολέμου εἰς χεῖρας ἦλθον (ὥσπερ ἔμπροσθέν μοι δεδήλωται) σὺν τῇ μητρὶ αὐτόμολοι ἐς ῥωμαίους ἦκον· καὶ αὖ οὖν ναρσῆς ὁ βασιλέως ζαμίας ἐσλέξατο. περσερμενίῳ γὰρ καὶ αὐτὸς ἡνίκα ἐτύγχανε, χρήματά τε αὖ οὖν ὅλα ἐσῆκτο μεγάλοις, ὅπερ ἐπεισῆκτο, ὁ νεώτατος αὐτῶν ἀδελφὸς, ἐμαθε· ῥωμαίοις λάθρα εἰς λόγους ἐλθών, βῶλον αὐτῆς τὸ φρούριον, ἄγχι πῃ ὂν τῶν θεοδοσίου πόλεως ὁρίων, περιδεικνύει. σταπιώτας γὰρ ἐγγύς πῃ ἐπίστιλε κρύπτεσθαι, οὓς δὴ τῷ φρουρίῳ νύκτωρ ἐσλέξατο, μίαν αὐτῆς λάθρα ἀνακλίνας πυλίδα· οὕτω τε καὶ αὐτὸς εἰς βυζάντιον ἦλθεν. οὕτω μὲν ῥωμαίοις τὰ πράγματα εἶχε. πέρσαι δὲ πρὸς βελισαρίῳ ἐν δάρᾳ ἡσυχίαν ἦγον τῇ μάχῃ, ἀφ' ὧς ἐνθένδε ἀναχωρεῖν ἔγνωσαν, ἕως ῥουφῖνος, ἐπεὶ ἐς ὄψιν τῷ καβάδου ἦλθεν, ἔλεξεν ὧδε. Ἐπιμυθοῦμαι, ὦ βασιλεῦ, ὁ σὸς ἀδελφὸς μέμψιν δικαίαν τυγχάνουσαν μεμφόμενος, ὅτι δὴ πέρσαι ὑπὸ οὐδεμιᾶς αἰτίας εἰς γῆν τὴν αὑτοῦ ἐν ὅπλοις ἦλθον· καί τοι βασιλεῖ μεγάλῳ τὲ καὶ ἐς παῦον ξυίστασθαι ἥκοντι ἐκ πολέμου εἰρήνην πυθέσθαι μᾶλλον ἢ πρίπει, ἢ τῶν πραγμάτων εὖ καθεστώτων, ζαρχῷ (ἀ δίκαιον) αὐτῷ τε καὶ τοῖς πίλας φυλάττεσθαι. οἷς δὴ καὶ αὐτὸς, εὐέλπις ὤν, ἐνθάδε ἀφῖγμαι, ὅπως τὸ λοιπὸν ἀμφοτέροις. τὰ ἐκ τῆς εἰρήνης ἀγαθὰ εἴη. ῥουφῖνος μὲν τοιαῦτα εἶπε. καβάδης δὲ ἀμείβεται ὧδε. Ὦ πᾶι σιλβανέ, μηδαμῶς αἰτιρρίφειν τὰς αἰτίας πειρῶ, πάντων ἐξεπισταμένως μάλιστα, ζαρχῆς ἁπάσης αἰτιωτάτους γεγενῆσθαι οὖν ῥωμαίους ὑμᾶς. πύλας γὰρ τὰς κασπίας ἡμεῖς * ἔχομεν ὅτι τῷ περσῶν τε καὶ ῥωμαίων ἀγαθῷ, βιασάμενοι οὖν ἐκοινῇ βαρβάρους· ἐπεὶ καστόσιος ὁ ῥωμαίων αὐτοκράτωρ (ὡς που καὶ αὐτὸς οἶσθα) περὶ αὐτὰς χρήμασιν ὠνεῖσθαι, οὐκ ἤθελεν· ὅπως μὴ γράπυμα ἐς πάντα τῶν αἰῶνα ἐστηῶτα ἔχων χρήματα μεγάλα ὑπὲρ ἀμφοτέρων περιῆσθαι αἰσχύνῃ. ἐξ ἐκείνου τὰ ἡμεῖς γραπὰ τοιαῦτα τῷ πλῆθος ἐστηῶτα καθησυχάζομεν, καὶ ἐς τὸν παρόντα χρόνον ἐκχρέφοντες, διεδώκαμεν ὑμῖν πῃ γε καὶ οὖν ἐκείνῃ βαρβάρων μέρος ἀδῆλον τῷ χωρεῖν εἰκῆ, ξυὶ πλῆ ἀπραγμοσυνῇ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἔχουσιν. ὥσπερ δὲ οὐκ ἱκανὸν ὑμῖν τοῦτό γε, καὶ πάλιν μεγάλῳ σθένει ἐπιτίχισμα πέρσας πεποίηκε, καίπερ διαῤῥηδὸν ἐς τὰς ἀνθρώπους ἀπειρημένον, ἃς πέρ Ἀναπόλιος ἐς πέρσας ἔβη· καὶ ἀπ' αὐτοῦ δυοῖν γραπτοῖν αἰσχύνη τοῖν τε καὶ δαπάνῃ κεκακῶσθαι τὰ περσῶν πράγματα· τὸ μὲν, ὅπως μὴ μαστιγίαν τῷ ἀμφοτέρων γῆν ἄγειν τὲ καὶ φέρειν ἀδείως διώνηται· τὸ δὲ, ὅπως αὖ τοῖς ὑμετέρας ὁπλοδρομὰς ἀναστέλλομεν· ὑπὲρ ὧν ἀναγκαίως μεμφομένων ἡμῶν, δυοῖν τὸ τὸ ἕτερον ἀξιοῦτον παρ' ἡμῶν γίνεσθαι, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων τὸν ἐς πύλας τὰς κασπίας γραπὸν σίλλεσθαι, ἢ πόλιν δάρας καθαιρεῖσθαι· τῶν μὲν λεγομένων τῷ μαθήσιν ἀ προσῆκον, καπῷ δὲ μείζονι κρατυνέσθαι τῷ ἐς πέρσας ὑπερβαλλόντως ἔγνωσται, εἴ τι μιμνήμεθα τῆς ἐς μίνδονος οἰκοδομίας. καὶ νυῦ δὲ ῥωμαίοις ἐλέπολιν μὲν τὰ τῆς εἰρήνης, αἰρετὰ δὲ τὰ ὅπλα· ἢ τὰ δίκαια πρὸς ἡμᾶς ἀθημίους, ἢ ἀπιναυτίας αὐτῶν ἰοῦσιν. οὐ γὰρ τὰ ὅπλα καθαθήσουσι πρότερον πέρσαι, πρὶν δὴ αὐτοῖς ῥωμαῖοι ἢ τὰς πύλας δικαίως

λοὶ σὺν πλαῖ τὴν πόλιν ἐς πεδίον κεκαμμένον κυκλῶσι. θεωρέθεν δὲ ξυὼ τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἐστὶς τοῦ βεβύλου σκήλδι μάλιστ, ἐπεὶ ἐς τὸ ὁμαλὸ τοῦτ᾽ πολεμίους ὑφίστασθαι εἰσίπ᾽ εἶναι
ϕάσκον· εὐθαμὴ ὄντα, οὐχ * ἧσσον ἢ τρισμυρίους ὄντας· αὐτοὶ μέλις ἐς τὸ ἧμισυ ἐξικνούμθοι. τῇ δὲ ὑστέρᾳ ἡμέρᾳ οἱ βάρβαροι ἄγχιστα τοῦ βεβύλου ἠρόμθοι, κύκλωσιν αὐτῶν ποιῆσαι ἵνα ἐς τὰ ὀπίσθεν ἔχον. ἄφνω δὲ καταδύντες τοῦτ᾽ ἀμφὶ σίπλαν ἐξ ὑψηλοῦ ἤδη ἐπ᾽ αὐτοὺς καταβαίνοντας· καὶ αὐτῶν ξυμμεῖξαι τὸ πλῆθος ἤμελλε ἔχοντες, ἅτε κατὰ τὸν ὥρα θέρους πολὺ ἐγκεκμηκότ: πολλῷ τε πλείους ὄντες εἶναι· καὶ τῆς κυκλώσεως κατὰ τάχος ἀφίξθαι, ἐς ὀλίγον ἵνα χῶρον αὐτοὺς ξυναναγκάσαι ἠπίστανto. φθάσαντες δὲ ῥωμαῖοι, καὶ διελόντες σφᾶς αὐτοὺς· ἐς ξυμμορίας δύο, ἀναχωροῦσιν ἐκ τοῦ βεβύλου ἐπίθυντο. ὅπερ ἐπεσθὴ ἅπας ἤδεν ὁ ῥωμαίων στρατὸς· ἰθαρσησάν τε, καὶ θρόμῳ πολλῷ ἐκ τοῦ βεβύλου ξυῤῥέοντες, δηὶ σὺν ἐναντίους ἰχώρησαν. μέσους δὲ αὐτοὺς καθεσταμθους εἰς φυγὴν ἔτρεψαν. πλήθει μὲν τι (ὥσπερ εἰκὸς ἦν) τῶν πολεμίων οἱ βάρβαροι ὑπερῄροντο, ἔτι αὐτῆχον· ἔτι μάχη καρπερὰ ἐγένετο, καὶ ἐκ χειρὸς ἰὼν· ἀγχιστρόφους δὲ τὰς διώξεις ἐποιοῦντο οἱ ἀλλήλους ἑκάτεροι, ἐπεὶ ἵππεῖς ἅπαντες ἦσαν. ἐσπεῖθαι Φλωρίλιος θρᾴξ, καταλόγου ἱππικοῦ ἄρχων, εἰς μέσους ἐρμήσας σὺν πολεμίους, καὶ αὐτῶν τὸ στρατηγικὸν σημεῖον ἁρπάσας, δηκλίνας τε αὐτὸ ὡς μάλιστα· ὀπίσω ἀνήλαυνεν. καὶ αὖτις μὲν καταληφθείς τε καὶ κρεμχηθεὶς, αὐτὸ ἔπος· τῆς δὲ νίκης ῥωμαίοις αἰτιώτατος γίγνεται. ἐπεὶ γὰρ τὸ σημεῖον οἱ βάρβαροι ἐκπεπτωκότα, ἐς ἀκοσμίαν τε πολλὴν καὶ ὀρῳδίαν ἐμπεσόντες, ὑπεχώρησάν τε, καὶ θρόμῳ ἐς τὸ στρατόπεδον ἠσύχαζον, πολλοὺς δὲ τῇ μάχῃ ὑποβαλόντες. τῇ τε ὑστεραίᾳ ἐπ᾽ οἴκου ἅπαντες αἰσχώρησαν, οὐδενὸς σφίσιν διαγομένου· πρὸ μίαν τε καὶ λόγου πολλὺ ἄξιον ἐφάνετο εἶναι τῷ ῥωμαίων στρατῷ, βαρβάρους τοσούσδε τὸ πλῆθος ἔν τε τῇ σφετέρᾳ χώρᾳ ἐκόντα πεποιθέναι, ἅπερ μοι ὀλίγον ἔμπροσθεν εἴρηται· καὶ ἐς τὸν πολεμίαν ἐμβεβληκότας, ἀπράκτους τε καὶ ἄτιμους πρὸς τῶν ἰλαστέων ἠσθημένους ἀπαλλαγῆναι. τότε καὶ περσῶν χωρία ἐς περσερμηνίους ῥωμαίους ἔχον, φρούριόν τε τὸ βῶλον καὶ τὸ φαράγγιον καλούμθον· ὅθεν δὴ τὸν χρυσὸν περσαι ὀρύσσοντες, βασιλεῖ φέρουσιν. ἐτύγχανον δὲ καὶ ὀλίγῳ πρότερον καταστρεψάμθοι τὸ περσικὸν ἔθνος, οἳ ἐν γῇ τῇ ῥωμαίων αὐτόνομοι ἐκ παλαιοῦ ἵδρυντο· ἅπερ αὐτίκα ἐν ἵνα ἐπράχθη λόγον, λελέξεται. ἐκ τῶν ἀρμηνίας χωρίων ἐς περσερμηνίαν ἰόντι, ἐς δεξιᾶ μὲν ὁ τιγρὴς ἐστιν, ἐς τὴν ἰβηρίαν καὶ τὰ ἔθνη ἐκεῖνα διήκων, ὥσπερ μοι ὀλίγῳ ἔμπροσθεν εἴρηται: ἐς δὲ ἰστερὰ δὲ καπέντης μὲν ὄρη πλεῖστον αὖ περιοῦσι ἡ ὁδὸς γίνεται, καὶ ὄρη δοκέοντα λίαν ὑπερφιλαις τὸ καὶ χίοσι κεκαλυμμένα, τὸν πάντα αἰῶνα. ἔνθεν ἐξιὼν ποταμὸς φάσις φέρεται ἐς γλῶ τὴν κολχίδα. ταύτῃ τὸ ἐξ ἑῴας βάρβαροι, τὸ τζανικὸν ἔθνος, οὐδενὸς κατήκοοι, * ὤκηντο, * οἰκεῖ ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις καλούμθοι· λησταῖς μὲν χρώμθοι ἐς σὺν πελοποννησίους ῥωμαίους, ὁμαίτατοι δὲ σκληρόν τε ἔρφυῶς ἔχοντες, καὶ τοῖς φωρίοις ἀεὶ δοπεζῶντες· οὐ χαρίεν ἐς βρῶσιν αὐτοῖς ἀγαθὸν ἡγῆ ἔφερε· διὸ δὴ αὐτοῖς χρυσίον ζακτὸν αἰεὶ πᾶν ἔπεσθαι ῥωμαίων βασιλεὺς ἔπεμπεν, ἐφ᾽ ᾧ δὴ μή ποτε λήσονται τὰ σκαιὰ χαρίεσσα. οἱ δὲ καὶ ὅρκους σὺν σφίσι πατρίοις ὑπὲρ πύων ὀμνύντες, καὶ τὰ ὁμωμοσμένα ἐς ἀλογίαν ποιούμθοι ἀπροσδόκητί τε ἐμπίπτοντες, ἐκ τοῦ θαπαλῆσιν ἐκακοῦργουν, οὐκ ἀρχμίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ σὺν αὐτῶν ἐχομένοις ῥωμαίοις, μέχρι ἐς θάλασσαν· διὸ ὀλίγου δὲ τὸν ἴφοβον πεποιημένοι, εὐθὺς ἐπ᾽ εἴκοσι ἀπεκρέμιζοντο. καὶ ῥωμαίων ἴσως ἐντυχόντες στρατῷ, ἠσσῶντο μὲν τῇ μάχῃ, ἀλώσιμοι δὲ παντάπασιν οὐκ ἐγίνοντο χωρίων ἰσχύϊ. μάχῃ τοίνυν ὁ σίπλας αὐτοῦ πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου νικήσας, ἐπάγωγά τε πολλὰ ἐς αὐτοὺς αἰπών τε καὶ πρᾶξας, προσποιήσασθαι παντελῶς ἴσχυσε. τῷ τε γὰρ διαταῦθα δὴ τὸ ἡμερώτερον μεταβαλόντες, ἐς καταλόγους αὐτοῦ ῥωμαϊκοὺς ἐπεχείρησαντο· καὶ τὸ λοιπὸν ξὺν τῷ ἄλλῳ ῥωμαίων στρατῷ δὴ σὺν πολεμίους ἐξίασι. τῷ δὲ σίπλᾳ δὴ τὸ εὐσεβέστερον μεταθέντι, ἅπαντες χρησιμοὶ γε-

ϕάσκουσι

ὤκηντο R, V.

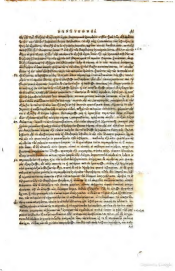

ἐν τοῖς ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἐπιτηδεύμασιν· ἐπειδὴ ἐκεῖνα τὰ ἐπιτηδεύματα
ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν ἀγαθὰ ἢ κακὰ, ἃ καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν
ἀγαθοὶ ἢ κακοί· ἐν τοῖς ἀνθρώποις δὲ ἐστὶν ἀγαθὰ ἢ κακὰ ἃ καὶ ἐν τοῖς
ἀνθρώποις ἐστὶν ἀγαθοὶ ἢ κακοί· ἐν τοῖς ἀνθρώποις δὲ ἐστὶν ἀγαθὰ ἢ κακὰ
ἃ καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν ἀγαθοὶ ἢ κακοί· ἐν τοῖς ἀνθρώποις δὲ ἐστὶν
ἀγαθὰ ἢ κακὰ ἃ καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν ἀγαθοὶ ἢ κακοί· ἐν τοῖς
ἀνθρώποις δὲ ἐστὶν ἀγαθὰ ἢ κακὰ ἃ καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν ἀγαθοὶ ἢ
κακοί· ἐν τοῖς ἀνθρώποις δὲ ἐστὶν ἀγαθὰ ἢ κακὰ ἃ καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις
ἐστὶν ἀγαθοὶ ἢ κακοί· ἐν τοῖς ἀνθρώποις δὲ ἐστὶν ἀγαθὰ ἢ κακὰ ἃ καὶ ἐν
τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν ἀγαθοὶ ἢ κακοί· ἐν τοῖς ἀνθρώποις δὲ ἐστὶν ἀγαθὰ ἢ
κακὰ ἃ καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν ἀγαθοὶ ἢ κακοί· ἐν τοῖς ἀνθρώποις δὲ
ἐστὶν

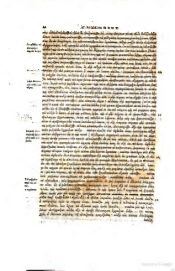

ἠρήνη ἐγένετο. ἄμφω δέ τε βελισαρίῳ τὸ καὶ ἑρμογένει ἀπόγραπτα, ὡς πέρσῃ ἐς Θάλασσαν ἐπιδοξεῖ εἶσιν ἐς γλῶ τὸν ῥωμαίων, πάλαι δάφρας αἱρήσειν ἐκ παντὸς ἔχοντες. οἱ δὲ πῶτα ἀκούσαντες, πὶ ἐς τὸν ἔμβολον ἐξηπείγοντο ᾠδε. τῆς πόλεως, ἡ πόλεως νησίβιδες καὶ πάκμῳ κεῖται, ὑ μακρὸν ἄπωθεν, ἀλλ' ἔσω λίθου βολῆ, πάφρου βαθεῖαν λίμνῃ ἄρυξαν, διαξέδανε πάλας ἔχουσαν. σὺν ἐπ' εὐθείας μᾶλλον ἡ πάφρος ἢ δὲ ὀρώρυκτο, ἀλλὰ τρόπῳ τοιῷδε. κατὰ μὲν μέσον βραχεῖα λίς ἐγεγόνει εὐθεῖα· ἐφ' ἑκάτερα δὲ αὐτῆς ὀρθαὶ κεραῖαι πεποίηντο δύο, ἐς τε τὰ πέρατα τῶν ὀρθαίων κεραιῶν εὐθεῖαι πάφροι ὅπῃ καλῆσαν εὐθείας ἔχηον. εἰ μὲν ἐπὶ πέρατα σὺν ἐς μακρὸν στρατῷ πλῷ ἦλθον. ἔν τε ἀμμώδεος χωρίῳ, πόλεως ὀάρας μέτρῳ ὅσον σταδίων ἀπέχοντι, ἱστρατοπεδεύσαντο. ἄπαντες δὲ ἔχοντες δὲ ἄλλοι τε ἦσαν καὶ πιτυάζης

30. καὶ * βαρισμῶς ἱτεόφθελμος. στρατηγὸς δὲ ἐς ἅπασιν * ἐφιστήκει, πέρσης αὐτῷ, μιθρώσης μὲν τὰ αἴσιμα (ὅτῳ γὰρ τὸν ἔχθιστον καλοῦσι πέρσῃ) πτρόζης δὲ ἔνομα. ὃς δὴ αὐτίκα ὡς ἐς βελισάριον πέμψας, τὰ βαλεσθαῖον ἐκ παρασκευῆ σκεύεα πιεῖσθαι· * λᾶας γάρ οἱ ἐστανῦν τῇ ὑστεραίῃ βυλλίνῃ οἶκος. διὸ δὴ ῥωμαῖοι πὶ ἐς τὸν ξυμβολὸν καρτερώτατα ἐχηρύσσετο, ὡς ἡμέρᾳ τῇ ὀπιγωνιαίῃ μαχούμενοι. ἅμα τε ἠλίῳ ἀείροντι, σὺν πολεμίους ὀπὶ σφᾶς ἐσιόντας ὁρῶντες, ἐπάλοντο ᾠδε. [τῆς] εὐθείας μὲν τὰ ἐκάτερα τῆς ἀριστερᾶς, ἢ ἔνερθεν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κεραίκης μέχρι ἐς τὸν λόφον, ὃς πούτῃ αἴειχε, βούζης ἦκε ξὺν ἱππεῦσι πολλοῖς, καὶ φάρας ἐρούλος ξὺν ἑμογῆσι τριακοσίοις· ἐν δεξιᾷ δὲ αὐτῶν τῆς πάφρου ἐκτὸς κατὰ τὸν γωνίαν ἐπὶ * ἡ ἀρχὴ κεραίαν καὶ ἡ ἐνθένδε εὐθεῖα ἐποίει, σωμῖνας τε ἦν καὶ * αὐχὴν, μασσαγέτης γένος, ξὺν ἱππεῦσιν ἐξακοσίοις· ὅπως, ἢν εἴ τε ἀμφὶ βούζην καὶ φάραν τραπεῖεν, αὐτοὶ πλάγιοι κατὰ ζάχθον ἰόντες, κατὰ νώτου τε τῶν πολεμίων γενόμενοι, τοῖς ἐκείνων ἡμετέροις ἀμύνειν εὐπετῶς δύναιντο. ἄλλη δὲ ἑτέρᾳ τρόπῳ τῷ αὐτῷ ἐτετάχατο· τῆς μὲν γὰρ εὐθείας τὰ ἔκταθα ἱππῆς πολλοὶ εἶχον· ὧν * ἰάννης τε ὁ νικήτου ἦρχε, καὶ κύριλλός τε καὶ μάρκελλος· ξυνῆν δὲ αὐτοῖς καὶ γερμανὸς καὶ δημόθης· ἐς γωνίαν δὲ τὴν ἐν δεξιᾷ ἱππῆς ἐτάθησαν ἑξακόσιοι. ὧν σίμας τε καὶ ἀσκὰν μασσαγέται ἦρχον. ἵνα (ὅπερ εἴρηται) τῶν ἀμφὶ τὸν * ἰάννην τρεπομένων, αὐ οὕτω τύχῃ, αὐτοὶ ἐνθένδε ἐξαναστάμενοι, κατὰ νώτου τῶν περσῶν ἴωσι. πανζάχου δὲ τῆς ζάφρου οἵ τε τῶν ἱππίων καζάλογοι καὶ ὁ πιζὸς στρατὸς ἵστατο. ὧν δὴ ὄπισθεν οἵ τε ἀμφὶ βελισάριον καὶ ἑρμογένην κατὰ μέσους αἰσήκεσαν. ᾗδε μὲν ῥωμαῖοι ἐς πανζαρλίους τε καὶ δισμυρίους ξυνιόντες ἐτάξαντο· περσῶν δὲ ὁ στρατὸς μυριάσι μὲν τέσσαρες ἱππίων τε καὶ πιζῶν ἦσαν. ἐφεξῆς δὲ

30. ἅπαντες μετωπηδὸν ἵσαντο, ὡς βαθύτατον τῆς φάλαγγος τὸ μέτωπον ποιησόμενοι. χρόνον μὲν δὴ πολὺν μάχης ἐς ἀλλήλους οὐδέτεροι ἦρχον· ἀλλὰ θαυμάζοντά τε τὴν ῥωμαίων εὐκοσμίαν πέρσαι ἐφίκεσαν, καὶ ὅ,τι χρήσοντες τοῖς παροῦσιν ἀποροῦμενοι. τῆς δὲ ἡμέρας ἀμφὶ δεκάτην ὥραν μοῖρά τις τῶν ἱππίων, οἳ κέρας τὸ δεξιὸν εἶχον, ἀποκριθέντες τοῦ ἄλλου στρατοῦ, τοῖς ἀμφὶ βούζῃ τε καὶ φάρᾳ ἐπῆλθον· οἱ δὲ ὄπισθε κατὰ βραχὺ ὑπεχώρησαν. πέρσαι δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐδίωξαν, ἀλλ' αὐτοῦ ἔμενον· κύκλωσιν οἴμησαν πρὸς τῶν πολεμίων ἵνα δὴ σίσαντες. μετὰ δὲ, ῥωμαῖοι μὲν οἱ Φυλάντες, ἐκ τοῦ αἰφνιδίου πρὸς αὐτοὺς ὥρμησαν. οἱ δὲ οὐχ ὑποστάντες τὴν ἔφοδον, ὄπισθε ἀπήλαυνον ἐς τὴν φάλαγγα· καὶ αὖθις οἵ τε ἀμφὶ βούζῃ καὶ φάραν ἐς χώρα τῇ εἰκείᾳ ἐτάξαντο. ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ περσῶν ἐπὰ ἔπεσον, ὧν δὴ τῶν σωμάτων ῥωμαῖοι

40 ἐκράτησαν· καὶ τὸ λοιπὸν ἡσυχάζοντες, ἐν ταξει ἑκάτεροι ἔμενον. ἐς δὲ αὖθις πέρσης παῖς παιδίας, ἄγχιστα τοῦ ῥωμαίων στρατοῦ τὸν ἵππον ἐλάσας, ἐσυκαλεῖτο ἄπαντας, εἴ τίς οἱ βούλοιτο ἐς χῶρας ἰέναι. καὶ τῶν μὲν ἄλλων ὑποστῆναι τὸν κίνδυνον ἐτόλμα οὐδείς. αἰδήμας δὲ ἦν τις ἐν τοῖς βούζου οἰκείοις, οὐ στρατιώτης μὲν, αὐδὲ πώποτε ἀσκήσας τῶν κατὰ τὸν πόλεμον πώποτε· παιδοτρίβης δὲ καὶ παλαίστρας ἐν βυζαντίῳ ἰφιτικὸς· διὸ δὴ καὶ τῷ στρατῷ ἕπετο, ἅτε τοῦ βούζου σώματος ἐν βαλα-

ϕ ὑφίσαντο

Φερξάμβοι ὅσσ' πολεμίους * ἰφίσαντο. στρατιὴ δὲ αὐτῆς διεπόμβευε, οὐδὲν ὅ τι καὶ λόγου ἄξιον ἔπραττον, τοῦ πράγματος σφίσι διὰ τὰς δηλησυρίας αὐτεπαγγελτος. ἔπειτα δὲ οἵ τε ἱβηρες ἐς βυζάντιον περιῆσαν, καὶ πέτρος ἐς βασιλέα μετὰ πομπῆς ἦλθε. καὶ τὸ λοιπὸν βασιλεὺς λαζοῖς οὐ βουλομένοις ξυμφυλάσσειν τὴν χώραν ἠξίου, στράτευμά τι καὶ ἀρίσταρχον ἄρχοντα πέμψαι. ἐπὶ δὲ φρούρια ἐν λαζοῖς δύο μόνους εἰσιόντι ἐκ τῶν ἱβηρίας ὁρίων· ὧν ἡ φυλακὴ τοῖς ἐπιχωρίοις ἐκ παλαιοῦ ἐπιμέλητο, καίπερ ζαλαπωρίαν ἐχομένοις πολλῆ· ἐπεὶ οὔτε σῖτος ἐνετύγχανε, οὔτε οἶνος, οὔτε ἄλλο ἀναγὲς γίνεται. εὐμενῶς οὖν ἡ ἐτέρωθεν ἐσκομίζεσθαι διὰ τὴν στενοχωρίαν εἴωσι ἐσιέναι, ὅπη μὴ φερόντων ἀνθρώπων. ἐλύμοις μὲν πισὶν ἐνετύγχανε χυμιδίοις ἀθυμοῦσιν σφίσιν οἱ λαζοὶ δοτζικῶ ἔχοντες. πύπυς ἐξαναστήσας ἐνθένδε βασιλεὺς σὺν φρουροῖς, στρατιώτας ῥωμαίους ἐκέλευεν ἐπὶ τῇ φυλακῇ τῶν φρουρίων καθίσασθαι. οἷς δὴ κατέρχεται μὲν ὀλίγα μόλις λαζοὶ ἔφερον ὕστερον δὲ αὐτοί τε πρὸς τὴν ἀναχώρησιν ἀπῆσαν, καὶ ῥωμαῖοι τὰ φρούρια ταῦτα ἐξέλιπον, οἵ τι πέρσαι αὐτὰ πάνυ οὐδὲν ἔσχον. πῶς μὲν ἐν λαζοῖς γέγονε ῥωμαῖοι δὲ, σίτου τε καὶ βελισαρίου ἠνυδρημένοι σφίσιν, ἐς περσαρμενίαν τὴν περσῶν κατήκουσαν ἐς βαλένδιν, χώραν τε πολλὴν ἐλήϊσαντο· καὶ ἀρμενίων πάμπολυ πλῆθος αἰσθανόμενοι σφᾶς ἀπιχώρησαν. τοῦτο δὲ τὸ ἄνδρε, νεανία μὲν καὶ πρώτου ἐκπαλαισθῆναι ἥκιστα, ἰουστινιανοῦ δὲ στρατηγοῦ δορυφόρω· ὃς δὴ χρόνῳ ὕστερον ξυὼ ἰουστίνῳ τῷ θείῳ τὴν βασιλείαν ἔσχεν. ἐτέρας δὲ ἐς βολὴς ῥωμαίοις ἐς δέρμιάν μεγιστὰς, Ναρσῆς τε καὶ Δερὶς ὧδε δόξαν ἐποιήσαντο, ἐς χεῖρας ἦλθον. οἱ οὐ πολλῷ ὕστερον ἐς ῥωμαίους τὰ αὐτίμολοι ἥκοντο, καὶ ξυὺ βελισαρίῳ ἐς ἰταλίαν ἐστράτευσαν. τότε μὲν τοι τῆς ἀμφὶ σῖτα τὰ καὶ βελισάριον ξυμβαλόντες, τὰ τελεῖν ἔχον. ἐσίβαλλε δὲ ἐς ἀμφὶ πόλιν νίσιβιν ἄλλη ῥωμαίων στρατιὰ, ἧς * λικιλαάριος ἐκ θρᾴκης ἦρχεν. οἱ φεύγοντες εὐθυωρὶ τὴν ἀναχώρησιν ἐποιήσαντο, καίπερ εὐδηλονὸς σφίσιν ἐπιξιόντος. διὸ δὴ λικιλαάριον παρέλυσε μὲν τῆς ἀρχῆς βασιλεὺς, βελισάριον δὲ ἄρχοντα καταλέγων τῶν ἐκ θράκης κατεῖχεν· τότε δὴ αὐτῷ ξυμβυλος ἦλθε σοφόνιος, ὃς πάλαι ξυνέχραψε. χρόνῳ τε οὐ πολλῷ ὕστερον ἰουστῖνος βασιλεὺς τὸν ἀδελφιδοῦν αὐτοῦ ἰουστινιανὸν ξυὼ αὐτῷ ἀνέπεμψεν ἐτελεύτησε· καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐς μέσον ἰουστινιανὸν ἡ βασιλεία ἦλθεν. οὗτος ἰουστινιανὸς ἐκέλευε βελισάριον δεῦρο ἰέναι φρούριον ἐκ χωρίου μίνδουος, ὃ πρὸς αὐτοῖς ἐστὶ τοῖς περσῶν ὁρίοις, ἐν ἀριστερᾷ ἐς νίσιβιν ἰόντι. ὁ μὲν εὖν αὐτοκράτωρ πολλῇ τῇ βασιλικῇ δόξαντα ἐπὶν ὀπτιτλῆ· τί, τε ἐχύρωμα ἐς ὕψος ἤδη πλυνθρωπίας τειχητῶν ἦρεν. πέρσαι δὲ ἀπεῖπον μὴ οἰκοδομήσασθαι πρεσβύτερα μηδὲν· οὐ λόγῳ μέντοι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις διακωλυτὴν ἀπιλουῶτις σῖτα ἐς μακρὸν ἔσεσθαι, πῶτα ἐπὶ βασιλεὺς ἤκουσεν· (οὐ γὰρ οἷός τε ἦν βελισάριος πέρσας ἐνθένδε τῷ πρόσθεν στρατῷ ἀπρεπέσαι·) ἀλλὰ στρατιὰν ἐπήγγειλεν αὐτόσε ἰέναι, καὶ κύτζιλα τὸ καὶ βούζιλα ἐς τῶν ἐκ λιβαίων στρατιωτῶν ἦρχεν τότε. τούτω δὲ ἀδελφὼ ἀμφὼ ἐκ θρᾴκης ἦσαν, νέω δὲ ἄμφω καὶ οὐ ξυὼ τῷ ἀσφαλεῖ τῆς πολεμίους ἐς χεῖρας ἴσαντε. ἑκάτερος μὲν οὖν ξυλλεγέντες ὅπη τὴν οἰκοδομίαν ἀθρόοι ἦσαν· πέρσαι μὲν αὐτὰ πωτὶ θέσιν διακωλύσοντες, ῥωμαῖοι δὲ τῆς τεκτηνομένους ἐπαμυνοῦντες. μάχης δὲ καρτερᾶς γενομένης· ἡσσῶντο ῥωμαῖοι, φόνος τε αὐτῶν πολὺς γίγνεται· ἵνας ἢ κὲ ἐζώγρησαν οἱ πολέμιοι, ἐς τάφρους ἐμὲ καὶ κύτζιλα. ἐς δὴ οἱ πέρσαι ἅπαντας εἰς τὰ οἰκεῖα ἤδη ἀπαναγόντες, δήσαντές τε τὸν ἅπαντα χρόνον ἐν ἀπηλαίῳ καθεῖρξαν· καὶ τὴν φρουρίου τὴν οἰκοδομίαν ἀδεῶς ἔτι ἀμυνομένου, εἰς ἔδαφος καθεῖλον

ψ ἀγγίρας

ὕστερον δὲ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς στρατηλάτην τῆς ἑῴου βελισαρίου κατεστήσατο. στρατεύει δὴ πέρσας ἐκέλευεν, ὁ δὴ στρατιὰν λόγου πολλοῦ ἀξίαν * ἀγγίρας, ἐς δάρας ἦλθε. καὶ οἱ ἑρμογένης ξυνδιακοσμήσων τὸν στρατὸν, ὃν βασιλέως ἀφίκετο τὸ μαγίστρου ἀξίωμα ἔχων. ὃς βιτιλιανοῦ παρήδρευε πρότερον, ἡνίκα βασιλεῖ ἀπέστησαν πολέμιοι ἐν ῥωμαίων δὲ * βασιλέα πεισθευτὴν ἔπεμψεν, ὃν δὴ ἐν ἱεραπόλει τῇ πρὸς τῷ εὐφράτῃ πόλει μέσῃ, ἕως αὐτὸς σημήνῃ, ἐκέλευε. λόγοι γὰρ ἤδη πολλοὶ * ἀμφότερα ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ

ψ βασιλεύς

φ ἀμφοτέρωθι

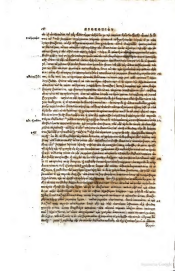

τῇ τε ἀσφαλείᾳ καὶ τῷ χειμῶνι ἀχθομένους ἰδόντες, ἅμα δὲ καὶ πρῶτον στράτευμα ὅπλα σφᾶς ἤξαν οὐκ ἐς μακρὰν ὑστεροπαίζον: τρόπῳ οὕτω δὴ ἐσθένδε ἀπαλλάσσεσθαι ἐς ἀπορον δὴ ἦκον. εἴ τι πέρσαι οὐκ ἔχοντες τύνες αὖ ἐσ τῆσδε τῆς δεινοῖς ἠφείντο: τὴν μὲν ὁσοδείαν τῶν ἀναγκαίων ἐς τὸ ἀκριβὲς ἔκρυπτον, δόκησιν παρέχοντες ὡς πάντων σφίσι τῶν ὅπλων ἀφθονία εἴη· ὡς δὲ τὰ εἰκότα ξυὼ τῷ εὐτυχεῖν λόγῳ ἀναχωρεῖν ἤθελον. γίνονται δ' ἐν ἀμφοτέροις λόγοι, ἐφ' ᾧ δὴ πέρσαι λίτρας χρησίου χιλίας λαβόντες, ἀποδώσουσι ῥωμαίοις τὴν πόλιν: ἐκέκτηντο δὲ ἄσμυθοι τὰ ξυγκείμενα ὅπλα πολλῆ ἐποίουν. τά τε χρήματα λαβὼν ὁ τοῦ γλώνου υἱὸς, ἄωσε ἀραιοῖς περίδακι. γλώνης γὰρ ἤδη ἐπιλαθύτικει τρόπῳ παιδός. οὕτω μὲν ἐκ τῶν ἐπὶ δυσωνύμων ἐκπεσόντων ῥωμαίων, ἀμύσης δὲ πόλεως ὄντων οὐ μα-
40. κρὰν ἀπῆν· τῶν τις ἀχρείων, ὥσπερ εἰώθει, ἐς τὴν πόλιν αἰσιῶν, λάθρα ὄρνις τε καὶ ἄρτους καὶ τῶν ὠραίων πολλὰ τῷ γλώνῃ τούτῳ ὁσοδιδόντων χρημάτων μεγάλων: πατρικίῳ τε τῷ φρατηγῷ ἐς ὄψιν ἐλθὼν, γλώνῳ οἱ ἐς χεῖρας ὦδε δώσειν ξυὼ πέρσαις δικαιοσίοις ὑπέσχετο, ἢν ἵνος ἀμοιβῆς ἐλπίδα λαβὼν παρ' αὐτοῦ εἴη. ὁ δὲ αὖτις ἅπαντα, ὅσα ἢν βουλομένῳ, ὑπεσχόμενος ἔσεσθαι, τὸν ἄνθρωπον ἀπέπεμψατο. καὶ ὃς τά τε ἰμάτια σλεινῶς διερρήξας, καὶ διδακρυσμένῳ ἐοικὼς, ἐς τὴν πόλιν εἰσῆλθε. ὧδέ τε τὸν γλώνην ἤκων, τάς τε τρίχας πλέων, ἐπύγχανον μὲν ὧ δίαιτα (εἰπὲν) ἅπαντά σοι ἐκ τοῦ χωρίου τἀγαθὰ φέρων· ἐντυχόντες δὲ σοὶ οἰκτρούς ἀχρείους βιάζονται· πλησίας τί μοι οὐ φρενὸς ἀσχετιζίψαντε, καὶ πάντα ἀφελόμενοι οἱ λησταὶ ἄχοντο. ὃς δὲ ἐκ παλαιοῦ γραπτῶν ῥωμαίοι. καὶ γὰρ ἐν ἐς ταύτῃ χωρίᾳ κατ' ὀλίγους ἀθρόους ἐπιόντες σὺν πέρσαις τε δηλέονται, καὶ σὺν γεωργοὺς βι-
50. άζεσθαι νόμος. ἀλλ' ὅπως, ὦ δέσποτα, σωτῷ τι καὶ ἡμῖν καὶ πέρσαις ἀμυίης. ἐμοὶ γὰρ ἐς τῆς πόλεως τὰ ἐξάστα κωφηλατήσονται, ἡρεμαίοις οὐ φαῦλον ἔσται. κατὰ πίνη γὰρ ἡ πίτηρας οἱ καπέρται ἐπιόντες λωποδυτοῦσιν. ὁ μὲν τοιαῦτα εἶπεν. αὐαπειθὴς δὲ ὁ γλώνης, τῷ ἀνθρώπου αἰτιωθέντι, πόσους ποτὶ πέρσας εἶεν οἱ ἐς τὴν πρᾶξιν ἱκανοὺς ἵστασθαι; ὁ δὲ πυνθανόμενος [μὲν] ὁσοχρήσειν οἱ μάλιστα, ἔφη: οὐ γὰρ ἂν αὖτις πλείοσί ποτε ἢ κατὰ πίνη ὁδῷ ἰοῦσιν ἐστοχοίεν. τοῦ δὲ μηδὲν ἀσφαλὲς δόκησιν σφίσι ξυμβαίνειν, οὐδέν τι χάρον καὶ ἑκατὸν ἐς τὸ ἔργον ἀπαγαγέσθαι. ἐμοὶ δὲ ἐκ τούτων διπλασίους, τῷ παντὶ ἄμεινον. βλαβερὸν γὰρ ἀνθρώπῳ ἐκ τοῦ πλείονος οὐκ ἀγήοιτο. γλώνης μὲν οὖν ἱππέας δικαιοσίους ὁσοπλιζάμενον, τὸν ἄνθρωπον σφίσιν ἐξηγεῖσθαι ἐκέλευεν. ὁ δὲ ἄμεινον ἰσχυρίζετο εἶναι, αὐτὸν ὅπλα κατασκοπῆ στέλλεσθαι πρότερον: καὶ ἐμοὶ ἐπὶ ἐκ χωρίοις τοῖς αὐτοῖς πλείονας ῥωμαίους ἰδὼν
30. ἀπαγγείλῃ. οὕτω δὴ ἐκ δέοντος πιεῖσθαι τὴν ἔξοδον πέρσας. εὖ τε οὖν ἀπὸν ἔδοξε τῷ γλώνῃ· καὶ, αὐτὸς ἀφίντος, ἐστέλλετο. ὧδά τε τὸν ἐρατηνὸν πατρίκιον ἤκων, ἅπαντα ἔφραζε: καὶ ὃς τῶν ὁπλοφόρων αὐτὸς δύο καὶ ἐρατῶντας χιλίους ὁπλοπλιζάμενον, ξυὼ αὖτις ἔπεμψεν. ὃς δὲ ἀμφὶ κώμην * θαλασσαίων πεδίον ποταμόσπορτα ἀμύδις διέχουσαν ἐκ νάπας τὴ καὶ χωρίοις ὑλώδεσιν ἔκρυψε, καὶ αὐτὸς μόνον ἐκ πώπας δὴ πᾶς ἐσέδρας ἐπέστελλεν, ἔς τι τὸν πόλιν δρόμῳ ἔχωρει. καὶ τῷ γλώνῃ ἔπιμον εἰπὼν τὸ ἡρεμαῖον εἶναι, αὖτις τι καὶ τοῖς δικαιοσίοις ἐξηγήσατο ὅπῃ τὸν τῶν πολεμίων ἐσέδραν. ἐπεσελθὼν δὲ διέβησαν τὸν χάρον, οὖπερ ἐλλοχίζοντες ῥωμαῖοι ἐκαθηντο, καὶ αὐτῶν πρόσω ἐγένοντο· γλώνην τε καὶ πέρσας λαθὼν ἅπαντας, ἔκ τε τῆς ἐσέδρας σὺν ῥωμαίους αἴεσθαι. καὶ αὐτοῖς σὺν πολεμίους αἰέσθειξεν. οὕσπερ ἐπεσελθὼν ὅπῃ σφᾶς ἴοντας κατίδοι πέρσαι, καταλάθησάν τε τῷ ἀσφαλοκήτῳ, καὶ ἀμηχανίᾳ πολ-
20. λῇ ἔχοντο. οὔτε γὰρ ὀπίσω ἀπελαύνειν οἷοί τε ἦσαν, κατὰ νώτων ὄντων σφίσιν τῶν ἑαυτίων· οὔτε πη ἐπίρροσι φεύγειν ἐς γῆ πολεμία ἐδυώκησε. ἐκ δὲ τῶν παρέντων ὡς ἐς μάχλιν ἐξάμβροι, σὺν ἐπόντας ἠμυύντο· τῷ τι καλήθει ὧδε πολὺ ἐλαστύμβροι ἠπήθησάν τε, καὶ ξυὼ τῷ γλώνῃ ἅπαντες διεφθάρησαν. ὅπερ ἐπειδὴ ὁ τοῦ γλώνου υἱὸς ἔμαθε, ἐπιαλήσας τι καὶ τῷ θυμῷ ζέων, ὅτι δὴ τῷ πατρὶ ἀμύνειν οὐκ εἶχε: τὸν *συμεώνου νεὼν ἔκαυσεν ἀγίᾳ αἰδοῖ, ἵνα δὴ γλώνης κατίλυσι, καίτοι ἄλλων πυὰ οἰκοδομίαν οὔτε γλώνης, οὔτε καβάσλης, ὑμὲν μὲν

* θάλασσαν ἐσσυμῶν

B οὐσὲ

λιτα. καὶ αὐτὸν βασιλέως κοινωνὸν βασιλείας ἐν χράμμασιν αἰτῆται, ὅπως οἱ ἐξουσία ἔσῃ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἢ βούλοιτο διοικήσασθαι. ὁ μὲν οὖν στρατὸς οὕτως χρόνῳ τὸ ξυμβαλέσθαι, καὶ σχολαίτεροι ἐπορεύοντο. διὸ δὴ οὖν οἱ βάρβαροι ἐν γῇ τῇ ῥωμαίων οὐκ εὗρον· ἐπεὶ ἐξ ὑπιδρομῆς οἱ πέρσαι τὸν ἔφοδον ποιησάμενοι, αὐτίκα δὴ ἐς τὰ πάτρια ἤθη αὖ ἐχώρησαν ξὺν πάσῃ τῇ λείᾳ. τῶν δὲ στρατηγῶν οὐδεὶς ἐς πολιορκίαν τῶν ἐν ἀμίδῃ ὁπλελειμμένων ἐν τῷ παρόντι καθίστασθαι ἤθελε· πολλὰ γὰρ ἐκπομίσασθαι σφᾶς τὰ ὑπηρόδεια ἔμαθον: ἀλλ' ἐς τὸν πολεμίων τὴν χώραν ἐσβολὴν ποιήσασθαι ἐν ἀσφαλῆ εἶχον. οὐ μὲν οὖν οὐδὲ οὖν οἱ βαρβάρους κοινῇ ἦσαν· ἀλλὰ χωρὶς ἀλλήλων στρατοπεδευόμενοι, ἐπορεύοντο. τοῦτο καθάπερ ἐμαθὼν (ἀγχιστα γάρ που ἐτύγχανεν ὤν) ἐς τὰ ῥωμαίων ὅρια κατὰ τάχος ἐλθὼν, * ἐπλωτίαζεν. οὕτω μέν τοι ῥωμαῖοι τῷ παντὶ στρατῷ καβάδλῳ εἶναι ἐπ' αὐτοὺς ἔμαθον, ἀλλὰ πρώτων ὅσοντο στράτευμα βραχύ τι ἐσπεῦσθαι εἶναι. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ ἀρεόβινδον ἐσπεσόντες ἐσώρευσαν ἐς χωρίον ὀχυρὸν, ἀπέχοντι κωνσταντίνης πόλεως δυοῖν ἡμέραιν ὁδόν· οἱ δὲ ἀμφὶ πατρίκιον καὶ ὑπάτιον ἐς χωρίον σίφερον, ὅπερ ἀμίδης πόλεως οὐχ ἧσσον ἢ πεντήκοντα καὶ τριακοσίους σταδίους ἀπέχει. κέλερ γὰρ οὔπω ἐνταῦθα ἀφῖκτο. ἀρεόβινδον δὲ, ἐπεὶ ἠκάσθη καβάδλῳ παντὶ τῷ στρατῷ ὑπείναι σφίσιν ἐπύθετο, ὑπολιπὼν τὸ στρατόπεδον, ξὺν τοῖς ἑπομένοις ἅπασιν ἐς φυγὴν ὥρμητο, καὶ ἐς κωνσταντίναν δρόμῳ ἐχώρει. ἐπελθόντες δὲ ὀλίγῳ ὕστερον οἱ πολέμιοι, ἔρημον ἀνδρῶν αὐτοῖς χρήμασι τὸ στρατόπεδον εἷλον. ἐνθένδε καὶ τάχος ὑπὸ ῥωμαίων τὸ ἄλλο στράτευμα ἤεσαν. οἱ δὲ ἀμφὶ πατρίκιον καὶ ὑπάτιον ἐφθάκοντες ἐντυχόντες ὀκτακοσίοις, οἱ τοῦ πέρσῶν στρατεύματος ἔμπροσθεν ἦσαν, ὀλίγου τι ἅπαντας ἔκτειναν. ἐδόκει δὲ ἀμφὶ τῷ καβάδῃ καὶ τῇ πέρσῶν στρατιᾷ πεπεισμένοι (ἀτρεμιστότατοι) ἀδείστερον τῇ ὁδοιπορίᾳ ἐχρῶντο. τὰ χρεὼ ὅσα καταθέμενοι, ἄριστον σφίσιν ἡτοίμαζον. ἤδη γὰρ τῆς ἡμέρας ὁ καιρὸς ἐνταῦθα ἦν. ῥύακός τις ἔρρει ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ, ἵνα ῥωμαῖοι τὰ κρια καθαίρειν ἤρξαντο, οἷς δὴ στιλβεσθαι ἔμελλον. τινὲς δὲ ἀχθόμενοι τῷ πόνῳ, καὶ λούεσθαι [ἠξίουν. ταύτῃ παρεχθὲν τὸ τοῦ ῥύακος ὕδωρ πρόσω ἐχώρει.]καβάδλης τε τὰ ἐς οὖν ἐφθαλίτας ξυμπεσόντα μαθὼν, ὅτι οὖν πολεμίους καὶ τάχος ἦεν. καπιδών τε συγκεχυμένον τὸ τῆς ῥύακος ὕδωρ, καὶ ξυμβαλὼν τὸ ποιούμενον * ἔγνω ἀσκευάζεσθαι οὖν ἑαυτοὺς εἶναι, καὶ κατὰ κράτος ἤδη ἐπ' αὐτοὺς ἐλαύνειν σκέλλεται: αὐτίκα τὰ αὐτοῖς ἑστωμένοις τε καὶ ἀνέσταλοις οὖσιν ἐπέσποντο. ῥωμαῖοι δὲ, οὐχ ὑπενεγκόντες τὴν ἔφοδον, ἐς ἀλκὴν μὲν τὸ πρόσθεν οὐκ ἔβλεπον· ἔφυγον δὲ, ὡς ἕκαστοι ποι ἐδύναντο. καὶ αὐτῶν οἱ μὲν καταλαμβανόμενοι ἔθνησκον· οἱ δὲ ἀνιόντες ἐς τὸ ὄρος, * ᾧ ταύτῃ ἀνέχει, ἐρρίπτουν αὐτοὺς καὶ τὰ κρημνώδες καὶ βορρᾶ πελλῷ. ὅθεν δὴ οὐδένα σεσῶσθαι φασι πατρίκιος δὲ καὶ ὑπάτιος καταρχὰς τῆς ἐφέδου διαφυγεῖν ἰσχυσαν. ἐποιοῦντο δὲ καβάδης, ὧνπερ πολεμίων ἐς γῆν τὴν αὑτοῦ ἐσβεβληκότων, παντὶ τῷ στρατῷ ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησε. πολεμίην τε μακρὸν πρὸς τὸ ἔθνος τοῦτο ἐς * τὰς χώρας τὰς πρὸς ἄρκτον διέφερεν. ἐν τούτῳ δὲ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα ῥωμαίων ἦλθε. λόγου μέν τι ἄξιον ἤδεν ἔδρασαν· οὐ δὴ αὐτοκράτωρ τοῦ πολέμου κατέστη ἐδύνατο· ἀλλ' ἴσοι πρὸς ἀλλήλους οἱ στρατηγοὶ ὄντες, ἀντεστέτουν τὰ ἀλλήλων τοῖς γνώμαις, καὶ γίνεται ἐν τῷ αὐτῷ οὐδαμῇ ἤθελεν. κέλερ δὲ, ξὺν τοῖς ἑπομένοις, νύμφιον ποταμὸν διαβὰς, ἐσβολήν τινα ἐς τὴν * ἀρζανηνῶν ἐποιήσατο. ἔστι δὲ ὁ ποταμὸς οὗτος μαρτυροπόλεως μὲν ἀγχοτάτω, ἀμίδης δὲ ὅσον ὑπὸ σταδίων τριακοσίων. οἱ δὲ λητσάμβοι τὰ σκεινὴ χωρία, ἐπανῆλθον οὐ πολλῷ ὕστερον. δι' ὀλίγου τὸ ὑπηδρομὴ αὖτη ἐγένετο. μετὰ δὲ ἀρεόβινδος μὲν ἐς βυζάντιον ὡς βασιλέα μεταπεμπόμενος ἦει· οἱ δὲ λοιποὶ ἐς ἀμίδαν ἀφικόμενοι χειμῶνος ὥρᾳ, ἐς πολιορκίαν καθίσαντο. καὶ βίᾳ μὲν ἑλεῖν τὸ χωρίον, καίπερ πολλὰ ἐγκειρησάντες, οὐκ ἴσχυσαν· λιμῷ δὲ τοῦτο ποιεῖν ἔμελλον: πάντα γὰρ οὖν πολιορκουμένους τὰ ὑπηρόδεια ὑπελελοίπει. ἀλλ' οἱ στρατηγοὶ οὐδὲν † πεπεισμένοι ἀμφὶ τῶν πολεμίων τῇ ἀπορίᾳ * ἐπεὶ δὴ οὖν στρατιῶται τῇ τε

* ὑπολωτίαζεν

* ἐπ' αὐτῷ

* ἀρζανηνῶν

† πεπεισμένοι

γους ἡγούμενοι, ἐς τὸν πύργον αὖϑις αὖ· καὶ σὺν μεναχοὺς καϑιζήσοντας ἐπ ἐυρύν-
τητος, ἀπέκτειναν ἅπαντας. ὅπερ ἐπεὶ καβάδης ἔγνω, τὰς κλίμακας τῷ πύπυ τοίχῳ
σλὴ ἄγχιστα τοῦ πύργου προσήγμ. ἡμέρα σλὲ ἦν ἤδη. καὶ τῶν ἀμισλίων οἱ ἐν τῷ
πύργῳ τῷ ἐχομένῳ ἐφύλασσον αἰσθόμενοι τοῦ κακοῦ, κατὰ τάχος ἐβοήθουν. ἐντεῦ-
ϑεν ὠθισμῷ τε πολλῷ ὅτι πλεῖστον ἀμφότεροι ἐς ἀλλήλους ἐχρῶντο. καὶ τὸ πλέον ἦλϑε
ἀμισλίων ἔχοντες, τῶν τε αἰσβεβηκότων πολλοὺς ἔκτεινον, καὶ σὺν λιτὸ τῶν κλιμάκων
αὖϑις ἔστελλον, καὶ τοῦ ἀπωϑεῖν τὸν κίνδυνον οὐ μακρού που ἐνέμενον. ἀλλὰ καβάδης αὐτὸς
τὸν ἀκινάκεω ἀσασάμεν, καὶ αὐτῷ ἀεὶ σλεσιασίμεν, ἐς τὰς κλίμακας ἐρμῶν σὺν
αὖϑις σὺν πέρσας. ϑαύματός τε ὧν ἡ ζημία τοῖς ἐνϑένδε αἰωρέφειν τολμῶσι. διὸ
30. σλὴ πλήϑει πολλῷ οἱ πέρσαι καϑυπέρτεροι τῶν ἐναντίων ἡγούμενοι, ἐνίκησάν τε αὖ σὺν
τῇ μάχῃ, καὶ κατὰ κράτος ἡ πόλις ἦλω, ἐγδεκάτῃ λιτὸ τῆς πλιερκίας ἡμέρᾳ. φό-
νος τε ἀμισλίων πολὺς ἐγένετο : ἕως ἐσελαύνοντι ἐς τὸ πλὶν καβάδῃ τῶν τις ἀ-
μισλίων γέρων τε καὶ ἱερεὺς προσελθὼν εἶπεν· ὡς οὐ βασιλικὸν τὸ φονεύειν σὺν ἡ-
λωκότας εἴη. καβάδης μὲν οὖν ϑυμῷ ἔτι ἐχόμενος, ἀπεκρίνατο, Διὰ τί γάρ με πο-
λεμεῖν ἔγνωτε ; ὁ σλὲ ὑπολαβὼν αὐτίκα ἔφη· ὅτι σλὴ ϑεὸς εὐχ ἡμετέρᾳ γνώμῃ,
ἀλλὰ σῇ λῴττῃ προδηλόσλεναί σι ἀμίδαν ἤϑελε. τούτῳ τῷ λόγῳ καβάδης ἡδεῖς,
κτείνειν εὐσλέως τὸ λοιπὸν ἔπαυεν· ἀλλὰ τὰ μὲν χρήματα λαμζάνειν πέρσας ἐκέλευσε, καὶ
σὺν πεζοὺς ἐν αἰχμαποσίαν πειϑῶν λόγῳ, καὶ αὐτῷ ἐξελέσϑαι ἅπαντας αὐτῶν σὺν
σλεκίμους ἐπέστελλεν, ὀλίγῳ τε ὕστερον χιλίους ὅπλ τῇ φυλακῇ ἐνπαῦϑα λιπών, ἄρ-
20. χοντά τε αὐτοῖς ὅπλσήσας Γλώνλω αὖϑρα πέρσλω, καὶ τῶν ἀμισλίων αὐϑρώπους
πνὰς ὀλίγους εἰκτεοὺς· οἳ σλὴ ἐς τὸν δίαιταν ὑπηρετήσειν πέρσαις ἔμελλεν : αὐτὸς
παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ, καὶ σὺν ἐαλωκότας ἔχων, ἐπ εἶκου ἀπήλαυνεν. ἐς γὰσὺν σλὲ
σὺν αἰχμαλώτους καβάδης φιλανϑρωπίᾳ ἐχρήσατο βασιλεῖ πρεπούσῃ : χρέου γὰρ
ὀλίγου ἐς τὰ οἰκεῖα ξύμπαντας ἀφῆκεν ἰέναι. τῷ δὲ λόγῳ ἀπέδρασαν αὐτὸν, ὅτι ῥωμή-
ων βασιλῆς αἰασείσ ἔρχε ἐς * αὐτὸν ἐπεσλέξατο ἀρετῆς ἄξια. Φέρους γὰρ σὺν * αὐτὸν R. V.
ἐπετείους ἐς ἔτη ἑπτὰ ξύμπαντα ἀφῆκε τῇ πόλῃ, καὶ αὐσὺν κοινή τε καὶ ἰσλίᾳ ἑκάστῳ
πολλοῖς πσὶν ἀγαϑοῖς ἐδωρήσατο, ὥστε αὐτοῖς λήϑῃ τῶν ξυμβεβηκότων πολλὰ γενέ-
σϑαι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν χρόνῳ τῷ ὑστέρῳ ἐγένετο. τότε δὲ βασιλῆς αἰασείσ πλιερ-
κίᾳσϑαι μαϑὼν ἄμισλαν, στράτλμα κατὰ τάχος Διαρκὲς ἔπεμψεν. ἄρχοντες δὲ ἦσαν
30 μὲν κατὰ συμμερίαν ἑκάσων, στρατηγοὶ σλὲ ἅπασιν ἐφεζήκεσαν τέσσαρες, ἀρεϊβινδὴς τε
ὀλυβρίου κηδεστὴς, τοῦ τῆς ἐν ἑσπερίᾳ βεβασιλευκότος ὀλίγῳ πρότερον, τῆς εὐὰς δὲ
τό τε στρατηγὸς ἐτύγχανεν ὢν· καὶ τῶν ἐν παλατίῳ πραγμάτων ἀρχηγὸς Κέλερ, μάγι-
στρον ῥωμαῖοι τὸν ἀρχὸν καλεῖν νενομίκασιν· ἔτι μὲν καὶ εἰ τῶν ἐν * βυζαντίῳ στρα- * βυζακίῳ.
τιωτῶν ἄρχοντες, πατρίκιός τε ὁ Φρυξ, καὶ ὑπάτου ὁ βασιλέως ἀδελφιδεῦς : οὗτοι μὲν τέσσαρες στρατηγοὶ ἦσαν. ξυνῆν δὲ αὐτοῖς καὶ ἰουστῖνος, ὃς σλὴ ὕστερον αἰασεσ-
σίου τελευτήσαντος, ἐβασίλευσε· καὶ πατρικιόλος ξὼ βιτελλιαιῷ τῷ παιδὶ, ὃς δὴ
ὅπλα αὐτάρας αἰασασίῳ τῷ βασιλεῖ οὐ πολλῷ ὕστερον ἐτυράννησε· καὶ Φαρεσμάνης
κόλχος μὲν γένος, Διαφερόντως σλὲ ἀγαϑὸς τὰ πολέμια· καὶ * γοδίδικλός τε καὶ * Γοηλίδικλος
Σβέσας, γότθοι ἄνδρες, γότϑων τῶν σὺν ὅπλασομένων ϑαλδερίχῳ ἐς ἰταλίαν σὺν θρά- R. V.
κης ἰόντι, γνησίως τε ὑπερφυῶς ἄμφω, καὶ τῶν κατὰ τὸν πόλεμον πραγμάτων ἐμπεί-
ρω· ἄλλει τε πολλὰ καὶ ἄρλστα εἶπεν. στράτλμα γὰρ τοιοῦτον φασὶν οὐδὲ πρότερον
οὐσλὲ ὕστερον ὅπλ πέρσας ῥωμαίους ξυσῆναι. σὺν μὲν γὰρ ἅπαντες σὺν ἐς ταὐτὸ ἀγη-
γερμένοι, οὐσλὲ στράτλμα ἐν πεπεσμένοι, ἦσαν : ἀλλ' αὐτὸς ἕκαστος τοῖς κατ' αὐτὸν
στρατιώτας ἐξηγεῖτο ὅπλ σὺν πολεμίους. χορηγὸς σλὲ τῆς τοῦ στρατοπέλου σλαπάνης
ἀπασίων αἰγυπτιος ἐσάλη, ἀνὴρ ἐν πατρικίοις ὅπφανής τε, καὶ σρασσελος ἐς τὰ μάλιστα.

ἄμεινον εἶναι.] καὶ τόξα πυκνὴ πολλὴ ἐτιτινάμενοι, βάλλειν ἤθελον. πᾶσι δὲ ἀκίνητοι αἱ χεῖρες γιγνῶμαι, τὰ τόξα ἐνεργεῖν οὐδαμῆ εἶχον. ὅπερ ἐπεὶ ἐν τῷ γραπτίδῳ ἐσεφερόμενον ἐς καβάδλιν ἦλθεν, αὐτόπτης γιγάντιος ὁ καβάδλης τοῦ ἔργου ἐβούλετο. ἰδιῶν τε ἐν θάμβει μεγάλῳ, ξυὶ πρεσῶν τῆς παρούσιν, ἐγένετο. καὶ τὸν ἀκοντισμὸν ἐλιπάρει, ἀφεῖναι τῆς βαρβάροις τὸ ἔγκλημα. ὁ δὲ ἀφῆκέ τε λέγων ἐνί, καὶ τὰ δεινὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐλέλυτο. καβάδλης μὲν οὖν αὐτῶν τὸν ἄνδρα ἐκέλευσεν ὅ,τι ἂν αὐτῷ βουλομένῳ εἴη, χρήματα οἰόμενον αὐτὸν μεγάλα αἰτήσειν : καί τι καὶ νεανιευσάμενον, ὡς οὐδενὸς ἐπὶ αὐτὸ ἀτυχήσει. ὁ δὲ οἱ σὺν ἀνθρώπους ἐδεῖτο χαρίζεσθαι. ὅσοι ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ καταφεύγοντες παρ' αὐτὸν ἥκοντας. τοῦτο καβάδλης τὴν δέησιν ἐπιτελῆ ἐποίει, καὶ γράμματα ἐδιδοῦ τῆς ἀσφαλείας ἐσχύρα. πολλοὶ γοῦν πανταχόθεν ξυρρέοντες ἐνταῦθα ἐσώζοντο, * ἐπεβόητο γὰρ ἡ πρᾶξις ἐγένετο. ταῦτα μὲν ὧδέ πη ἔχει. καβάδλης δὲ ἀμηδανὰ πολιορκῶν, κρεῖον τὴν μηχανὴν παντάχοσε τοῦ ἐπιβόλου * ἐπορέβαλον. καὶ ἀμηδανοὶ μὲν τὴν ἐμβολὴν ἀεὶ δοκεῖς πᾶσιν ἐγκαρσίαις ἀνίεσαν : ὁ δὲ οὐκ ἀνῆκεν, ἕως ταύτῃ ἀνάλωτον εἶναι τὸ τεῖχος ἔγνω. πολλάκις γὰρ ξυμβαλὼν καθελεῖν τι τοῦ ἐπιβόλου ἢ καταστεῖσαι ἥκιστα ἴσχυσεν, οὕτως ἀσφαλῶς ἡ εἰκοδομία τοῖς δεδημευμένοις τῶν παλαιῶν εἴρκασι. τούτου δὲ καβάδλης ἀπορῶν, λόφον τινὰ χειροποίητον ἐπιτείχισμα τῇ πόλει ἐποίει, μέτρῳ πολλῷ ὑπεραίροντα τοῦ τείχους τὸ μῆκος. οἵ τε πολιορκούμενοι ἐντὸς τῷ ἐπιβόλῳ ἀρξάμενοι, κατώρυχα μέχρις ἐς τὸν λόφον ἐποίουν. καὶ λάθρα ἐνθένδε τὸν χοῦν ἐκφορουῦντες, κενὰ ὀπὶ πλεῖστον τὰ ἐντὸς τοῦ λόφου εἰργάσαντο. τὰ μὲν τι ἐκτὸς, ἐφ' οὗπερ ἐγεγόνει χρήματος, ἔμενεν, οὐδενὶ αἴσθησιν παρεχόμενα τοῦ πραττομένου. πολλοὶ μὲν πέρας ὥσπερ ἐπ' ἀσφαλοῦς ἀναβαίνοντες ἔν τι τῇ ἄκρᾳ ἐγένοντο, καὶ βάλλειν ἐνθένδε κατὰ κορυφὴν τοὺς ἐν τῷ ἐπιβόλῳ διενοοῦντο. τοῦ δὲ ὁμίλου * δρόμου ἐπιρρέοντος, ἐκπεσὼν ὁ λόφος ἐκ τοῦ αἰφνιδίου, κενόν τι ἅπαντας ἔκτεινε. καβάδλης δὲ τῆς παρούσιν ἀπορούμενος, τὴν παρασκευὴν ἀναλύειν ἔγνω · καὶ τῷ γραπτίδῳ ἀναχωρεῖν ἐς τὴν ὑστεραίαν ἐπήγγειλε. ἔνθα δὴ οἱ πολιορκούμενοι, ἅτε τοῦ κινδύνου ἀφρόντιστήσαντες, πολλὰ τοῦ βαρβάρου ξυὶ γέλωτι ἐπὶ τοῦ ἐπιβόλου ἐτώθαζον. καί τινες ἑταῖραι αἰσχύσασαι κόσμῳ οὐδενὶ τὴν ἰδέαν, καβάδλῃ ἄγχιστα που ἐστηκότι ἐδείκνυον ὅσα τῶν γυναικῶν γυμνὰ φαίνεται αἰδήμασιν οὐ θέμις. ὅπερ κατιδόντες οἱ μάγοι, τῷ τι βασιλεῖ ἐς ὄψιν ἦλθον, καὶ τὴν ἀναχώρησιν διεκώλυον · ξυμβάλλειν ἰσχυριζόμενοι τῷ γεγονότι, ὡς ἅπαντα καβάδλῃ ἀμηδανοῖ, τά, τι ἀπόῤῥητα καὶ κρυπτόμενα, οὐκ ἐς μακρὰν δείξουσιν. οὕτω μὲν τὸ τῶν πρεσῶν στρατόπεδον αὖτ' ἔμεινεν. ἡμέρας δὲ τῶν τὶς πρεσῶν οὐ πολλαῖς ὕστερον, ἄγχιστα τῶν πύργων τινὸς ἐκβολῇ ὑπονόμου παλαιοῦ εἶδεν, οὐ ξυὶ τῷ ἀσφαλεῖ κεκαλυμμένῃ, ἀλλὰ χάλιξι σμικραῖς τι καὶ οὐ λίαν συχναῖς. νύκτωρ τι μόνον ἐνταῦθα ἦκεν, καὶ τῆς εἰσόδου ἀποπειρασάμενον, ἐκτὸς τοῦ ἐπιβόλου ἐγένετο. ἅμα δὲ ἡμέρᾳ τὸν πάντα λόγον καβάδλῃ ἀπήγγειλε. καὶ ὃς τῇ ὑπερνομένῃ νυκτὶ κλίμακας ἐς ᾠδασκαδῆ ποιησάμενον, ξυὶ ὀλίγοις ποσὶν ἐνταῦθα ἦλθε. καί τις αὐτῷ δεξιὰ ξυνεισέπεσε τύχη, τρόπῳ τινὶ ὧδε. τὸν πύργον, ἐς ὃν τοῦ ὑπονόμου ἄγχιστα ἐτύγχανεν ὤν, φυλάσσειν τῶν χρισταπῶν οἱ σωφρονίσταται ἔλαχον, οὕπερ καλεῖν μεταχοὺς νενομίκασι. * τοῦτο ἑορτήν τινα ἄγειν ἐπαύσιον ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τυγχάνειν. ἐπεί τι ἡ νὺξ ἐπῆλθε, ἅπαντες, ἅτε κόπῳ μὲν πολλῷ ἀεὶ τὴν παννυχίαν * ὁμιλήσαντες, μᾶλλον δὲ τοῦ οἰνισμοῦ πλέον τι καὶ πολὺ ἐς κόρον ἐληλυθότες, ὡς ἥκιστα τῶν παρόντων ἠθαίνοντο. πέρας γοῦν ἀεὶ τοῦ ὑπονόμου ἐντὸς τοῦ ἐπιβόλου κατ' ὀλίγους

γούς

* ἐπιβάντι
* ἐπορέβαλι
* ἡμῶ
* τόντει
* ὁμιλήσαντις

δὲ δὴ αὐτὰ λέγειν ἀφίημι. καβάδης δὲ λαθὼν * ἅπαντα ξὺν τῇ στόῃ ὑπαναπλέ- κάντητι
ζειν οὐδαμῇ ἤθελον, ἀλλ' ἄλλῳ ἄλλῃ ἐς φυγὴν ὥρμηντο. ἐπεὶ δὲ ὁ καβάδης ἐν τῇ χώρᾳ ἐγένετο, ἔνθα ὁ γουσπαστάδης τὴν ἀρχὴν εἶχεν: οἵπερ τῶν ἀθανατιδίων εἰσὶν, ὡς χαμαιράγγῃ παταιήσοντι ἐκεῖνον, ὃς αὖ αὐτοῖ πρῶτος ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐς ὄψιν ἦλθεν ὑπουργεῖν βούλοιτο. εἰπόντι τί οἱ μεμέλετο ἤδη τοῦ λόγου, ἐπεὶ νόμος αὐτὸν αἰρεῖ, ἐς δὴ τὸν ἐκ ἐᾷ πέρσας ἐς ξὺν ἀλλοτρίους τὰς ἀρχὰς φέρεσθαι, ἀλλ' οὗ ἡ τιμὴ ἑκάστῃ κατὰ νόμος ἐστήκει. ἔδεισε γὰρ, μή τις ἵκοιτο ἐς αὐτὸν πρῶτος τῇ χαμαιράγγῃ οὐ ξυγγνώμης ὤν, τόν τι νόμον ἀναγκάζηται λύειν, ὅπως αὐτὸς ἀληθίζηται. ταῦτα δέ οἱ ἐν νῷ ἔχοντι, ξυμβῆναί τις τύχη, ὡστε μὴ τὸν νόμον ἀτιμάζοντι ἀλη-
30. θῆ εἶναι. ἔτυχε γὰρ πρῶτος ἀδελφεοῦδουωβάδης ἐς αὐτὸν ἥκων, νεανίας αὐτῷ, ξυγγνώμης τι ὢν τῷ γουσπαστάδῃ, καὶ ἀξιοφερόντως ἀγαθὸς τὰ πολέμια. ὃς δὴ διαπρύσιον πρόσθεν καβάδῃ, καὶ βασιλέα προσεκύνησε πρῶτος· ἐρομένου τί οἱ, ἅτε δούλου, ὅ,τι βούλοιτο χρῆσθαι. καβάδης οὖν ἐν τοῖς βασιλείοις οὐδενὶ πάνυ γνώμῃ, ἐρομένου τι βλάσειε τῶν ἀμπωμένων λαβὼν, ἐξετύφλωσε· τέκνῳ δὴ, ὅτῳ τυφλοὺς οἱ πέρσαι ποιεῖν ξὺν κακούργοις εἰώθασιν: ἔλεον ἴσχοντι, καὶ αὐτὸ ὡς μάλιστα ζῶν ἐς ξὺν ὀφθαλμοὺς οὔ τι μύοντας θλιβόντος· ἢ περίνιμα ὑπὸ σιδηρᾶν πυρωτῶν, καὶ τούτῳ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ ἐντὸς χρίοντες. καὶ τὸ λοιπὸν ἐν φυλακῇ εἶχεν ἄρξαντα περσῶν ἐναυξὺν δύο. καὶ τὸν μὲν γουσπαστάδην κτείνας, τὸν ἀδελφεοῦδουωβάδην αὐτ' αὐτοῦ κατέστησε θλῖψιν τῆς τοῦ χαμαιράγγου ἀρχῆς. τὸν δὲ στόῃν ἀδραστόδαραν σαλαούν δύος αὖθις. δύναται δὲ τοῦτο τὸν ὑπὸ ἀρχαῖς τε ὁμοῦ καὶ γραπώ-
20. σεις ἅπασιν ἐφεστῶτα. ταύτην ὁ στόης τὴν ἀρχὴν πρῶτος καὶ μόνος ἐν πέρσαις ἔσχεν· οὔτε γὰρ πρότερον οὔτε ὕστερον τινὶ γέγονε: τὴν τε βασιλείαν ὁ καβάδης ἐκρατύνατο, καὶ ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ διεφύλαξεν. ἰὼ γὰρ ἀγχίνους τε καὶ δραστήριος οὐδενὸς ἦσαν. ὀλίγῳ δὲ ὕστερον * χρημάτων καβάδης τῶν τῶν ἐφθαλιτῶν βασι- χρήματα
λεῖ ἤνεγκε. ἅπερ ἐπεὶ διαπυνθάνεσθαι οἱ οὐκ οἷός τε ἦν, ἀναστήσιον τῶν ῥωμαίων αὐτοκράτορα ἤτει ξυνιέναι οἱ σαφῶς τὰ χρήματα. ὁ δὲ κοινολογησάμενος τῶν ἀπιτηδείων τισὶν *. διὸ δὴ καβάδης ἐξ οὐδεμιᾶς ἔγνω ἐπὶ ῥωμαίους στρατεύεσθαι. καὶ πρῶτον μὲν αὐτίγγαλον ἀρμενίων τὴν χώραν ἐπῆλθε· καὶ αὖθις τὰ πολλὰ ἐξ ἀπιδρομῆς λῃϊσάμενος, ἐς ἄμισσαν πόλιν ἐν μεσοποταμίᾳ κειμένην ἐκ τοῦ αἰφνιδίου ἀφίκετο, ἧς δὴ
30. χειμῶνος ὥρᾳ ἐς πολιορκίαν καθίστατο. ἀμισηνοὶ δὲ στρατιωτῶν μὲν (ἅτε ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγαθοῖς πράγμασιν) οὐ παρόντων σφίσι, καὶ ἄλλως δὲ ἀπερισκέπτοι παντάπασιν ὄντες, ὅμως τοῖς πολεμίοις ὡς ἥκιστα προσχωρεῖν ἤθελον, ἀλλὰ τοῖς τε κινδύνοις καὶ τῇ θαλαιπωρίᾳ ὧδε δέξασθαι αὐτὴν ἔσχον. ἰὼ δὲ ἦν ἐν σύροις αὐτῇ δίκαιος, ἰάκωβος ὄνομα, ᾧ δὴ ἐς τὸ θεῖον ἐς τὸ ἀκριβὲς ἤσκητο. οὕτως ἐν χωρίῳ ἐνδιήλων, διέχοντι ἀμίδης ἡμέρας ὁδὸν, πολλοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις αὐτὸν καθεῖρξεν, ὅπως δὴ ἀδεέστερον θεὸς τὰ τῶν ἀνθρώπων μελετᾶν δύνηται. καὶ αὐτοῖ οἱ ταῦτα αὖθρωποι ὑπουργοῦντες τῇ γνώμῃ, θρυφάκτοις ἴσοι πρὸς βελίβαλον, οὐ ξυμμεμένοις μέν τοι, ἀλλὰ χωρὶς πυκνώσεως ἀλλήλων· ὥστε ὁρᾶν ξὺν προσιόντας, καὶ ξυγγίνεσθαι οἵοντε εἶναι. καὶ τέως ἰὼ αὐτοῖ ἐτεκτήναντο βραχὺ ὕπεργον, ὅσον ὄμβρους τε καὶ νιφετοὺς δοκρούειν. ἐνταῦθα οὕτως ὁ αὐτὴρ ἐκ πα-
40 λαιοῦ καθῆστο, πίνειν μὲν ἡ ψύχει ὡς ἥκιστα εἰκὼν * πτέρμασι δέ ἴσιν δοτοῖς, οἷς-περ οὐ καθ' ἡμέραν. ἀλλὰ χρόνου πολλοῦ στιζέσθαι εἰώθει. τοῦτον οὖν τὸν ἰάκωβον τῶν ἴνης ἐφθαλιτῶν καταθέοντες τὰ ἐκείνῃ χωρία εἶδον. [ἐπιωθάνετο ἔγε οἱ ταῦτα ποιητέα εἶοι, οἵπερ αὐτὸν τὸ συμβάλαιον ποιήσασθαι ἐκ εἴων. αἰσύμφορον γὰρ ἀπέφαινον εἶναι, βεβαιότερον τοῖς πολεμίοις χρήμασιν οἰκείοις ἐς ξὺν ἐφθαλίτας τὴν φιλίαν ποιήσασθαι, οὓς δὴ ἐς ἀλλήλους ξυγκρούειν ὅτι μάλιστα σφίσιν

ἄμεινον

ἐν τῷ τῆς λήθης Φρουρίῳ καθεῖρξε, χρόνῳ δὲ ὕστερον τῶν τε ἁρμάτων τῷ τε Ἀρσακίῳ
*ἱππηδίοις εἰς τοὺς μάλιστα *ἱππηδίων, καὶ οἱ ἱππαγέμονες ἐς τὰ πρῶτα ἦσαν ἰόντι, πίστεως δή
τε ἕνεκα ἰοῦσι βαρβαρικὴν ξυνεφράσθησαν· ὃς δὴ αὐτῷ τε ἀγαθὸς ἐν τῷ πόνῳ τούτῳ, ἐρῶντος πικουρίᾳ τὰ πιεύματα, γέγονε, καὶ τῆς νίκης αἰτιώτατος πέρσας. διὸ
δὴ αὐτὸν ὁ πικουρίας ὅ,τι αὖ βούλοιτο αἰτῆσαι ἦξίου, ἰσχυρισάμενος ὅτι δὴ οὐδενὸς ἧσσον αὐτὸ ἀπυχήσει. ὁ δὲ ἄλλο εἰ μὲν ἐδεῖτο ἠνείαζε ἂν ἐξίου, ἢ ὥστε τὸν Ἀρσάκιον ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ θεραπεῦσαι ἢ βούλοιτο. τοῦτο τὸν βασιλέα ἰδίᾳ μὲν ὡς τὰ μάλιστα, εἰ λύειν νόμον οὕτω δὴ παλαιὸν ἀναγκάζοιτο· ὅπως μέν τοι παυτάπασιν ἀληθίζηται, ξυνεχώρει τῷ δέησιν ἀπιτελῆ γενέσθαι. ἐπεὶ δέ γε, βασιλέως ἐπαγγείλαντος, γέγονεν ἐν τῷ λήθης Φρουρίῳ· ἠνάσσετο μὲν τὸν Ἀρσάκιον, ἄμφω δὲ ἀλλήλοιν ἐφιέμενοι ἐθρύπτοντό τε ἠδύ πνα θρύπτοντες, καὶ ἐπολεφυρεμένω τῷ παρόντος τύχῃ, μόλις ἀπ' ἀλλήλοιν ἀμέλυον τὰς αὐτοῦ χεῖρας ἑκάτερος εἶχεν. ἐπεὶ δὲ τῶν ὀδυρμῶν ἐς κόρον ἐλθόντες ἐπαύσαντο· ἔλεγε μὲν ἑαρμένης τὸν Ἀρσάκιον, καὶ τἄλλα οὐ κατημελημένως ἐκόσμησε· χρῆμα δ' αὐτῷ ἐφηδόμενος τὸ βασίλειον, ὅπῃ ἑκάστοις ἀνέκλινεν. ἐν ταὐτῷ τε αὖ παρόντας ἁρσάκης βασιλικῶς εἶδε ἅπερ αὐτὸς πρότερα. ἐν ταὐτῇ τῇ ἡσύχῳ πολλοὶ μὲν δὴ κυλικι λεγει ἐλίχθησαν, ὅπερ τὸν Ἀρσάκιον ἐκανῶς ἤρεσεν. πολλὰ δὲ ἄλλα ἐς μέσον ἦλθεν, ἅπερ αὐτῷ ἐν ἡσυχῇ ἰῶ μηκυνομένου τὰ τοῦ πότου ἄχρι ἐς νύκτα, τῇ πρὸς ἀλλήλους ἐμιλία ὑπερφυῶς ἡδήσαν. μόλις δὲ ἀλλήλων ἀπαλλαγέντες διελύθησαν, καταβεβριγμένοι τῇ ἀκρασίᾳ. ἅτε δὴ λέγουσι τὸν Ἀρσάκιον αἰτῆσαι, ὡς ἡμέρας τῷ ἡδίστῳ ἀμφιτελίσας, ἐν ταὐτῇ τε ξυγχυθῆναι τῷ πανδημοτάτῳ ἀνθρώπων ἁπάντων. οὐκ ἂν ἔτι ἐκὼν γε ἐᾶσαι ὑποσκεῖν τὰ φαῦλα τοῦ βίου. καὶ ταῦτα αἰνέτα, μακάρια ἑαυτὸν *χρήσας, ὥσπερ ἐν τῇ ἰθίνῃ ἐξεπίτηδες κυκλοφὼς ἔτυχεν, οὕτω τε αὖτε ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθέντα. τὰ μὲν ὧδε κατὰ τοῦτον δὴ τὸν Ἀρσάκιον ἡ τῶν ἁρμάτων συγχαφὴ λέγει ταῦτα, ἅπερ ἐρρήθη, κεχωρηκέναι, καὶ τὸν νόμον τότε ἀμφὶ τῷ τῆς λήθης Φρουρίῳ λελύσθαι. ἐμοὶ δὲ, ὅσῳ περ ἐξεβίω, ἔπιεν. καθειρχθέντα δὴ τὸν καβαδῆν ἐθεράπευεν ἡ γυνή, ἐξιοῦσά τε παρ' αὐτὸν καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐσκομιζουσα. ἐνθα δὴ ὁ τῆς ἱερατικῆς ἄρχων πειρᾶν ἤρξατο, ἐν χρῷ τῷ ὄμῳ ἐς τὰ μάλιστα ἀπειρεκής. ὅπερ ἐπεὶ ὁ καβαδῆς ἐπῆλθε τῆς γυναικὸς ἔμαθεν, *σκιλλᾶσιν ἐνδίδοναι αὐτὴν τῷ ἀνθρώπῳ. ὁ δὴ βούλοιτο χρῆσθαι. οὕτω δὴ τῇ γυναικὶ ἐς δύνῳ ξυνελθὼν ὁ τῆς Φρυρίου ἄρχων, ἠρώτα τε αὐτὴς ἔρασιν ἐξαίσιον οἷον, ἐξ ἀπ' αὐτοῦ ξυνεχώρει *ἐς τὸν ἄνδρα τὰς ἐσόδους πιθῆσαι [ὅπη ἂν αὐτῇ βουλομένῃ εἴη, καὶ αὖθις ἐνθένδε ἀπαλλάσσεσθαι] ἀδεὲς ἐμποιῶν ἐξαμένου ἐν δὴ τῶν ἐν πόρρῳ λογίμων Σιέσης ἔνομα, καβαδῆ ἐς τὸ μάλιστα φίλον· ἐς ἀμφὶ τὸ φρούριον τοῦτο ἀμφιβλὼ ὄχι, καιροφυλακῶν εἴ πως αὐτὸν ἐνδοθεν ἐξελάσῃ σημήνῃ. διὰ δὴ τῆς γυναικὸς τῷ καβαδῆ ἐσήμανεν, ὡς ἵππους τέ οἱ καὶ ἄνδρες ἐν παρασκευῇ τυγχάνουσιν ὄντες τὸ φρούριόν οἱ μαχεῖ ἀπῆν, δηλώσας ἐν χωρίον αὐτῷ. καί πῃ, νυκτὸς ἐπιλαβέσης, ἀνέπεισεν τὴν γυναῖκα καβάδης ἐσθῆτα μὲν αὐτῷ τὴν οἰκείαν δοῦναι, αὐτὴν δὲ τὰ αὐτοῦ ἀμπιχομένην ἱμάτια ἅτε τῆς ἱερητῆς *αὐτοῦ αὐτοῦ καθῆκε οὖσαν οὕτως ἐκάθητο. οὕτω μὲν οὖν καβάδης ἀπεπλάτισε τοῦ δεσμωτηρίου. καταλοντες δὲ αὐτὸν, οἷς ἡ φυλακὴ αὕτη ἐπέκειτο, τὴν γυναῖκα ὑποτόπαζον εἶναι· ταῦτά τοι οὐδὲ κωλύειν, οὐδὲ ἄλλως αὐτῷ ἐνοχλεῖν ἔγνωσαν. ἅμα δὲ ἡμέρᾳ τὴν γυναῖκα ἐς τὸ δεμάτιον ἐν τοῖς τοῦ ἀνδρὸς ἱματίοις ἰόντες, καὶ μακρὰν ἀπελελειμμένοι τοῦ ἀληθοῦς, ᾤοντο καβάδην ἐνεῖσθαι εἶναι. ἥ τε δέκησις αὕτη ἐν ἡμέραις συχναῖς ἤκμαζεν, ἕως καβάδης πόρρω που γῆς ἐγένετο. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῇ γυναικὶ ξυνεχθέντα, ἐπὶ ἐς Φῶς ἡ ἐπιβουλὴ ἦλθε· καὶ ἔν τινα αὐτῷ τρόπον ἐκβασιν ἐς τὸ ἀκριβὲς ἔστι ἔχειν οὐκ ἔτι ἔμοιγε· οὐ γὰρ ἐμελετῶσι σφίσιν ἀλλήλοις,

δὲ

μον τοὺς ἄλλους βαρβάρους πάντας, οὐ πρὸς δερμοφόρων διηκριβώσατο. διεσκόπει. εἴ τι
ἀρμάτιοι ἐσ αὐτοὺς ἔχοντες ἀπόστημα ἐς πέρσας τῆς ἐς αὐτοὺς ἐλάσεως τι καὶ ἐμβάλοιεν
ἐς τούτων δὴ τῶν βαρβάρων τὴν γλῶτταν ἔγνωσαν, ἀπολέσαντες
τοῦτο μόνον πέρσης. ἀναχωρήσαντί τι αὐτοῖ ἀπιστοῦντες, χρεὼν πάντας ἡβηδὸν
ἔκτεινεν. ὅτι πακούριος τοὺς πιστευομένους ἀτιμήσαιτο, πέμψας τοὺς τὸν ἀρσάκην τῶν
εἰ ἀπιστήσειαν πάντας, καὶ τι πιστὸν οἱ προσχόμενος, τὸν αὐθρωπον μεταπέμψατο. καὶ ἐπεὶ
παρ' αὐτὸν ἐρσάκης ἀφίκετο · τῆς τε ἄλλης αὐτὸν φιλοφροσύνης ἠξίωσε, καὶ (ἅτε
ἀδελφὸν) ἀπὸ τῆσ ἴσης καὶ ὁμοίας ἔχειν. καὶ τότε μὲν ἔρκεσι διενεστήρισε τόν τε ἀρσάκην κατα-
λαβών, καὶ αὐτὸς ὑδλὲν ἧσσον ὁμωμοκὼς, ἢ μὲν ἔνους τὰς ξυνεμάχους πέρσας τε καὶ τὸν λοιπὸν
10. καὶ ἀρμάτιος ἀλλήλοις εἶναι : αὐτίκα δὴ αὐτὸν ἐς τὰ πάτρια ἤθη ἀφῆκεν ἰέναι. χρόνῳ δ' ὑπολ-
λῷ ὕστερον διέβαλον τὸν ἀρσάκην τινὲς, ὡς δὴ πράγμασιν νεωτέροις ἐγχειρεῖν βούλοιτο. οἷσ-
περ αὐ πιθεὶς ὁ πακούριος, αὖθις αὐτὸν μεταπέμπεται, ἀπαιτῶν · ὅτι δὴ αὐτῷ τὸ κοινολογεῖσθαι ἀπὸ τῶν ὅλων ἀπημελεῖτο. καὶ ὃς, οὐδέν τι * μελήσας, ἐς αὐτὸν ἦλθεν, ἄλλους * μὲν ἔσω
τὰ τῶν ἐν δερμοφόροις μαχιμωτάτων ἐπαγόμενος, καὶ βασίκιον · ὅσπερ αὐτῷ φρουρός τε καὶ * ἐπιτάττων
ξύμβουλος ἦν, αἰδοῖός τε γὰρ καὶ ξυνέσεως * ὅτι πλεῖστον ἀφῖκτο. εὐθὺς οὖν ὁ πακούριος ἀμ-
φὶ τὸν τε ἀρσάκην καὶ βασίκιον, πολλὰ ἐνειδίζων ἐκάκιζεν, εἰ τὰ ὁμωμοσμένα ἠλε-
γχητὸν οὕτω δὴ ἔσχατα ἐς ἀσέβειαν ἤδοιεν. οἱ δὲ ἀπερυθρίων τε, καὶ ἀπώμνυον ἐνδι-
λεχέστατα, μηδὲν σφίσιν αὐτοῖς βεβουλεῦσθαι πιθανόν. τὰ μὲν οὖν πρῶτα ὁ πακούριος
ἐσ αὐτοὺς ἐς ἀπιστίαν ἐφύλαττεν. ἔπειτα δὲ τῶν μάγων αἰσθόμενος, ὅτι οἱ μὲν
ἐς αὐτοὺς ἔκ ; οἱ δὲ μάγοι τῶν μὲν ἀρχαιοτέρων καὶ εὐ διαρρήδην ἐληλεγμένων
20. καταγινώσκειν, ἠδαμῆ ἐδικαίουν : ἐπαχθῆναι δὲ αὐτῷ τινὰ ἔφασκον, * ὅπερ αὖ ἐρσάκης * ἔλεγεν
αὐτὸς αὖτις αὐτῷ καταγορεῦσαι ἀναγκάζοιτο. τὸ γὰρ τῆς βασιλικῆς σκιωνῆς ἐδίαφθο-
νον πέρᾳ καλυπτειν ἐκέλευον, ἡμῖν μὲν ὂν τῆς περσῶν χώρας, ἕτερον δὲ ἡμῖν ὂν τῆς
δερμοφόρας. καὶ ὁ βασιλεὺς κατὰ ταῦτα ἐποίει. τότε δὴ οἱ μάγοι τὴν σκιωνὴν ὅλην
μαγικαῖς τισι κατακλαβόντες, ἐκέλευον τὸν βασιλέα σὺν τῷ ἀρσάκῃ σὺν πανδημεὶ
ἐστεῖχθαι πιεζῆς, ἀδιακαλύπτου τῆς τε ξυγκειμένους καὶ ὁμωμοσμένους λυμήνασθαι.
ἐλθὼν δὲ αὐτοῦ τῷ ἀρσάκῃ * πανδημεὶ. οὕτω γὰρ αὖ τῶν λόγων μάρτυρες ἀ- * πανδημεὶ
πάντων εἶεν. αὐτίκα γοῦν ὁ πακούριος τὸν ἀρσάκην μεταπεμψάμενος, διαύλους ἐσ
τὴν σκιωνὴν ξυὸ αὐτῷ ἐποιεῖτο, παρόντων σφίσιν ἐστεῖχθαι τῶν μάγων · καὶ αἰσπωθαίετο
30. τῷ αὐθρώπου, ὅτε δὴ ἕνεκα τὰ ὁμωμοσμένα ἠλογηκὼς, ἔτι πέρσας τε καὶ ἁρμάτιος αὖθις
τρέβειν αἰηκέστως κακοῖς ἐγχειροίη ; ὁ δὲ ἐρσάκης, ἕως μὲν ἐν τῷ χάρῳ οἱ λόγοι ἐγίνετο,
εὖ δὴ χεῖρ ἐκ τῆς περσίδος ἐπέκειτο, ἀπηρεῖτό τι · καὶ ὅρκοις τοῖς διενεστήρισε πιστώ-
μενος, αἰδράσθαν ἰσχυρίζετο εἶναι πακουρίου πιστόν. ἐπειδὴ δὲ μέτρῳ λόγων ἐς τῆς
σκιωνῆς τὸ μέσον ἀφῖκτο, ἵνα δὴ κόπτου τῆς δερμοφόρας ἐπίβητον : ἐστεῖχθαι, ἐκ οἷόν
ἔτ' αὐ ἀναγκαθεὶς, λόγους μὲν τούτους ὅτι τὸ θρασύτερον ἐξαπιναίως μεταβιβάζει. ἀπαλλᾶν
δὴ τῷ τε πακουρίῳ καὶ πέρσῃς, ἐκ ἔτι αὖθις · ἀλλὰ τίσεσθαι αὐτοῦ ἐπηγγέλλετο ὕβρεως τῆσδε,
ἐπειδὰν αὐτὸς αὐτοῦ τύχοι κύριος γένοιτο. καὶ ταῦτα λόγων τε καὶ νεανιευόμενος, ἐπει-
δὴ τὸν πάντων ὅλον, ἕως ἀναστρέψας ἐς κόπτου αὖθις τὸν ἐκ γῆς τῆς περσίδος ἀ-
φῖκτο. ἐστεῖχθαι γὰρ πάλιν ὥσπερ ἴνα παλιναδίαν ἄδων, * οἰκέτης τὸ ἴδ, καὶ εἰκτεύς * ἀείτης
40 ἵνας τῷ πακουρίῳ πρὸ ὑφειμένος λόγους. ἐπὰ δὴ ἐς χοῦν αὖθις τῶν δερμοφόρων ἦλθεν, ἐς τὰς
ἀπάλας ἀπεχώρησε. καὶ πολλάκις οὕτω μεταβληθεὶς ἐφ' ἑκάτερα, ἔκρυψε τῶν εἰ
ἀπορρήτων οὐδέν. τότε δὴ οἱ μὲν μάγοι κατίγνωσαν αὐτοῦ, ἐς τε τὰς σπονδὰς καὶ τοὺς
ὅρκους ἠδικηκέναι. πακούριος δὲ βασικίου μὲν τὸ δέρμα ἐκδήρας, ἀσκόν τε αὐτὸ πε-
ποιημένος, καὶ ἀχύρων ἐμπλησάμενος, ὅλον ἀπεκρέμασεν ὅτι δένδρου ἴνες ὑψηλοῦ
λίαν. τὸν μέν τι ἀρσάκην (ἀπεκτόνασι γὰρ αὐθρα τῷ βασιλέως αἵματος ἔντα ἀδαμῆ ἔσχεν)

ἐχθίων ποτὲ τὸ μάρχαρον τοῦ ἱρασσοῦ λάβοι. ἐπασθῆ δὴ τῷ καιρῷ τύχης * τῶν τινὶ ἐς τὸν βίον οἱ ὀπτασθείσης ἰσχόντων ἐπιτυχήκειναι ξωίπιστ, καὶ ὡς τοῦτο διατριβὴν ἔχειν. ἀπολιπὼν δὴ τῆς ἀκτῆς ὁ ἀλιεὺς οὗτος οἱ ὀπὶ ταύτῃ διεπεμψους τῇ ἐπουργίᾳ, ἀνὴρ τοῦ κτανὲς πολὺ ἦσι * καὶ αὐτὸ ἤδη λαβόμενος, ἔξω ἠφίετο * κατὰ τάχος ἠπείγετο. οὐ δὴ ὁ κύων αἰσθόμενος, ἐβοήθει ἐπαΐων. ἰδὼν δὲ ὁ σαγηνευτὴς ὡς καταλαμβάνοιτο τῆς ἡμέρας ὁ μακρὰν ἔμελλε: τὸ μὲν δίκτυον ἠκόντισεν ἐς τὸν γλαῦκα σὺν αὐτῇ τῇ πάσῃ· αὐτὸς δὲ αὖθις διεφθάρη οὐ πολλῷ ὕστερον. αὐτὰρ ὁμοῦ τὸ μάρχαρον οἱ ὀπὶ τῆς ἀκτῆς λελειμμένοι, * τῷ τὸ βασιλεῖ ἀπικόμενοι, καὶ τὰ ξωνενεχθέντα πάντα ἐσηγγειλαν. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῷ μαρχάρῳ τούτῳ τῇδε, ἦπερ ἐρρήθη, πέρσαι ξωνενεχθῆναί φασιν. ἐγὼ δὲ ὀπὶ τὸν πρόσθεν λόγον ἐπάνειμι. ἔτω μὲν περὶ τὸ διεφθάρη, καὶ ξύμπασαι ἡ περσῶν γραπά. εἰ γάρ τις οὐκ ἐμπεπλωκὼς ἐς τὸν διερυχα ἔτυχεν, * ὁ δὲ ὑπὸ τῶν πολεμίων τῆς χειρὸς γένοιτο. καὶ ἀπ' αὐτοῦ νόμος τιθεται πέρσῃς μὴ ποτε σφᾶς ἐς γῆν πολεμίαν ἐλαυνοντας δίωξιν ποιῆσαί τινα, ἰὼ καὶ * καλῶς κρατοῦσιν ἑαυτίους σφίσι γραπῆναι ξυμβαίη. ὅσοι μὲν τοι πρόζῃ αὐξωστατίσαντες ἐς χώρα τῇ αὐτῶν ἵμφναν. οὔ τοι δὴ βασιλία σφίσι καβάδλω εἴλεντο τὸν νεώτατον πρόζου ὄντα, ὅσπερ τὸν ἀεὶ καὶ πρεσβύτατα μόνες. τότε δὴ ἐφθαλίτας κατήκοοι ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ἐγένοντο πέρσαι, ἕως καβάδης τὴν ἀρχὴν ἰσχυρότατα κρατυνάμενος, φέρον αὐτῆς ὅσον φέρειν τὸν ἐπέτειον σάκος ἠξίου. ἤρξαντο δὴ πέρσῶν οἱ βάρβαροι οὔτοι ἐσαῦθις δοῦλοι. μιᾷ δὲ καβάδης ὀπὶ τὸ βιαιότερον τῇ ἀρχῇ χρώμενος, ἄλλα τε νεωτερα ἐς τὴν πολιτείαν εἰσῆγε. καὶ νόμον ἔγραψεν * ὀπὶ κοινὰ τὰς γυναῖκας μίγνυσθαι πέρσας: ὅπερ τὸ παλαιὸν ἐδαμῇ ἤρεσκε. διὸ δὴ αὖτις ἐπαναστάντες, παρέλυσάν τε τῆς ἀρχῆς, καὶ δήσαντες ἐς φυλακὴν ἔσχον. καὶ βασιλία μὲν σφίσι Βλάσιλα τὸν περόζου ἀδελφὸν εἵλεντο ἐπὶ δὲ * γῶν μὲν οὐδεὶς ἐπ ἄλλῳ περόζῃ (ὥσπερ ἐρρήθη) ἐλέλειπτο, πέρσας δὲ οὐ θέμις ἄνδρα ἐς τὴν βασιλείαν καθίσασθαι ἰδιωτικὸν γόνον, ὅτι μὴ ἐξαίρετον πασιν γόνους τοῦ βασιλείου ὄντος. Βλάσης δὲ τὴν βασιλείαν παραλαβὼν, πέρσῶν τε σφῶν ἀρίστους ξωελεξε. καὶ τὰ ἀμφὶ τῷ καβάδῃ ἐς βουλὴν ἐποιεῖτο· τὸν γὰρ ἄνθρωπον ὑποπτεύοντα σφίσι μὴ βουλεύσοιτο τοῖς τοιούτοις: ἔνθα δὴ πολλαὶ μὲν ἐλέχθησαν γνῶμαι ἐφ' ἑκάτερα φέρουσαι. παρελθὼν δὲ τῶν τις ἐς πέρσας λεγίμων, ὄνομα μὲν Γουσταζάδης, χαραξάγγης δὲ τὸ ἀξίωμα· (ἦν δὲ αὖ ἐς πέρσας γραπὴς τοῦτό γε πρὸς αὐτῆς που τῆς ἰσχατιᾶς τῆς περσῶν γῆς τὴν ἀρχὴν ἔχων, ἣν χώρα ἡ τοῖς ἐφθαλίταις ὁμορός ἐστι) καὶ τὴν μάχαιραν ὑποδείξας ἢ τῶν ὀνύχων ἃ πτύσσοντα πέρσας ἐώθασιν ὑποτίμιους, μῆκος μὲν ὡς δακτύλου ἀνδρὸς, πάχος δὲ οὐδὲ τριτημόριον δακτύλου ἔχουσαν: τοιοῦτόν ἐρᾶτε, εἶπε, τὴν μάχαιραν, βραχεῖαν οἷαν γαυδάπασιν· αὕτη μὲν τοι ἔργον ἐς τὸ παρόντι ὑπατελῆν οἷα τέ ἐστιν, ὅπερ εὖ ἴστ, ὀλίγῳ δὲ ὕστερον, ὦ φίλτατοι πέρσαι, μυριάσιες δύο τεθωρακισμένων ἀνδρῶν ἐξεργάζεσθαι οὐκ ἂν δύναιντο. ὁ μὲν ταῦτα εἶπε· γαυδαδηλῶν ὡς, εἰ μὴ καβάδην ἀνέλοιεν, αὐτίκα πράγματα πέρσῃς θεῖον παρέξει. οἱ δὲ κτεῖναι ἄνδρα βασιλέως αἷματος οὐδὲ ὅλως ἔγνωσαν· ἀλλ' ἐς φρουρὴν καθεῖρξαν, ὅπερ τῆς λήθης καλῶν νενεμήκασιν. ἰὼ γάρ τις ἐπαῦθις ἐμβληθεὶς τύχη, οὐκ ἐπὶ νόμος σφίσι μνήμην αὐτοῦ εἶναι, ἀλλὰ θάνατος τῷ ὠμομαχήσαντι ἡ ζημία ἐστὶ· διὸ δὴ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν τοῦτον τοῖς πέρσῶν ἔλαχεν. ἄπεξ δὲ ἡ τῶν ἀρμῶν ἱστορία φησὶν νόμου τοῦ ἀμφὶ τῇ λήθης φρουρίῳ ταραλελύσθαι τὸν δύναμιν πέρσῃς, τρόπῳ τοιῷδε. πόλεμός ποτε πέρσῃς τε καὶ ἀρμῶν ἀκήρυκτος γένετο ἐς δύο καὶ τριάκοντα ἔτη, ὅπερ πακουρείου μὲν πέρσῶν βασιλεύοντος, ἀρμῶν δὲ ἀρσάκου ἀρσακίδου ἀνδρός. τούτῳ τε τῷ πολέμῳ μηκυνομένῳ, κακῶς μὲν ἐς ἄγαν ἀμφοτέρους ξωίβη, καὶ διαφερόντως σφῶν ἀρμῶν. ἀπιστία δὲ πολλὴ ἐς ἀλλήλους ἐχέμωνοι, ὑπερηφανίας τε εἶχον ἑαυτίους ἀδίκτιροι εἶχον, ἐς * τῷδε πέρσας τετύχηκε πάλεμον

ἐπὶ τὸν δίφρον.

ρυχ@ ἀγχοτάτω ἐγίνοντο· ἐς ὀλίγους σφᾶς ξυναγαγόντες, διέβησαν ἅπαντες καὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ αὐτομάτωσαν. οἱ δὲ πέρσαι ξυμάχων τῆς διαβολῆς οὐδαμῇ ἔχοντες, κατὰ κράτ@ ἐν πεδίῳ λίαν [αὖ] ἐστρατοπεδεύκεσαν, ὑμῶν πολλῷ ἐς σφᾶς πολεμίως ἐχόντων. ἔς τι γοῦν τὸν Φέρον ἐμπεπλώκασιν ἅπαντες, οὐχ οἱ πρῶτοι μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ὀπισθεν ἦσαν τ. ἅτε γὰρ τῷ θώρηξιν ξυνῳ ὑμῷ μεγάλῳ (καθάπερ ἐρρήθη) πεπόμφει, ὡς ἥκιστα ἤθελον τὰ κακὰ, ὡς δὴ ξυμπεσόντες τοῖς ἐμπροσθεν ἰοῦσιν· ἀλλ' ἐστὲρ αὐτοῦ ξυνῳ τοῖς ἵπποις τε καὶ δόρασιν ἐμπεπλωκότες, ἐκείνους τε, ὡς τὸ εἰκός, ἔκτειναν, καὶ αὐτοὶ ἥδιον τι ἧσσον ξυνδιεφθάρησαν. ἐν οἷς καὶ πρόζης ἑῷ ξυνῷ παισὶ τοῖς αὐτοῦ ἅπασι. καὶ αὐτὸν μέλλοντα ἐς τὸ βάραθρον τὸ ἐμπεσεῖν, φασὶ τὰ τε ὅπλα ἐκδῆσαι, καὶ τὸ μάργαρον (ὅ οἱ λάκοπάν τι καὶ μέγιθος ἐστερβολὴ ἔτυμον ἐξ ὧν τὸ δεξιὸ ἀπεκρέματο) ἀφελόντα ῥίψαι, ὅπως δὴ μή τις αὐτὸ ὀπίσω φορείη. ἐπεὶ ἀξιοβίαστον ἐστερφυὲς ἑῷ, οἷον ὅπως πρότερον ἑτέρῳ τῳ βασιλεῖ γίγονεν. ἐμοὶ μὲν οὐ πάνυ λέγοντες. ὁ γὰρ αὖ ἐνταῦθα ὑμόμῳ@ τῷ κακῷ ἄλλο ὁτουοῦν ἐς φρόντιδα ἦλθεν. ἀλλ' οἶμαί τι οὖς αὐτῷ ἐν πύτῳ ξυγκεκόφθαι τῷ πάθει. καὶ τὸ μάργαρον ὁπόπτι ἀφανισθεῖναι. ὅπερ ὁ ῥαψῳδῶν βασιλεὺς ποτε πρίαδι πρὸς τῶν ἐφιαλιτῶν ἐν ἀπουσίῃ πεπομένῳ@, ἥκιστα ἴσχυσεν. οὐ γὰρ αὐτὸ ἐυρίσκειν οἱ βάρβαροι εἶχον, καίπερ πόνῳ πολλῷ τῷ ζήτησιν πεποιημένοι. φασὶ μὲν τοι ἐφιαλίτας ἐυραμένους αὐτὸ, ἕπερον τῷ καβάδῃ δοῦναι. ἔσα δὲ ἀμφὶ τῷ μαργάρῳ πύτῳ πέρσαι λέγουσιν, εἰπεῖν ἄξιον· ἴσ@ γὰρ αὖ τῳ καὶ οὐ παντάπασιν ἄπις@ ὁ λόγ@ δέξειν εἶναι. λέγουσιν οὖν πέρσαι, εἶναι μὲν ἐν τῷ κτενὶ τὸ μάργαρον τοῦτο, ἐν θαλάττῃ, ἢ ἐν πέρσαις ἐστὶ· νήχεσθαι δὲ τὸν κτένα τῆς τοιαύτης ἠόν@ οὐ πολλῷ ἄνωθεν· αἰωρῶμαι τι αὐτῷ ἄμφω τὰ ὄστρακα, ὧν δὴ κατὰ μέσον τὸ μάργαρον εἰρῆκει θέαμα λέγου πολλοῦ ἄξιον. ἄλλο γὰρ αὐτῷ εἰκαθῶμαι οὐδαμῇ ἔχειν, οὐδὲ τῷ μεγίθει οὐδὲ τῷ κάλλει, ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου. κιῶα δὲ θαλάσσιον ἐστερφυὰ τὸ δεινῶς ἄρειον, ἐρασθὲν τοῦ θεάματ@ τούτου ἡδόμενον, ἐπεσθαι κατ' ἴχνος αὐτῷ, οὔτε νύκτα ἀείποτε, οὔτε ἡμέραν. ἀλλὰ καὶ ἰώκα τροφῆς ἐπιμελείας αἰαγκαθείσης, ἐνταῦθα μὲν τι ἐκποδὼν τῶν ἐδωδίμων· ἐυρόντα δὲ τὸ καὶ αἰελέμενον, ἐσθίειν μὲν ὅτι ἔχοιτο, καταλαβόντα δὲ αὐτοῦ δὴ μάλα τὸν κτένα, θεάματ@ αὖθις τε ἱερωμένῳ ἐμπλασθῆναι. καί που τῶν πινὰ γειτόνων φασὶ τὰ μὲν πεπόμφα ὀπίσω· ἀποδειλιάσαντα δὲ τὸ θηρίον ἀποκινῆσαι τὸν κίνδυνον, ἐς τι τὸν βασιλέα πρόζης ἅπαντα τὸν λόγον αἰνεγκεῖν. ἃ δὴ τῷ πρόζῃ ἀκούσαντι, πόθον φασὶ τοῦ μαργάρου ἡνίκα μέγαν, πολλοῖς τι ἀπ' αὐτοῦ θωπείαις τὸν ἀσπαλιᾶ πῦτον καὶ ἀγαθὸν ἐλπίσιν ἐπάραι. ὃν δὴ αὐτείνειν αἰτυμῷ δεσπότῃ σὺν ἔχοντα, λέγουσι πάλε τῷ πρόζῃ εἰπεῖν· ὦ δέσποτα, πθεινὰ μὲν ἀνθρώπῳ χρήματα, πθεινοτέρα δὲ ἡ ψυχὴ, πάντων μέν τι ἀξιώτατα πέκια. ὧν δὴ τῇ σοργῇ αἰαγκαθεὶς φύσει, ἴσως ἄν τις καὶ παῖτα πλησίασειν. ἐγὼ πίνω τοῦ τι θηρίου * ὀπωπειράσασθαι, καὶ τοῦ μαργάρου * σὲ ἠσάσθαι κύριον ἐλπίδα ἔχω. καὶ ἰῶ μὲν κρατήσω τοῦ ἀγῶν@ τούτου, δῶρον ὡς ἐν τοῖς καλουμένοις ἐλβίοις * τὸ ἐνθήνδε πεπέσθαι. σέ τι γὰρ πᾶσιν ἀγαθοῖς με δωρήσασθαι, ἅτε βασιλέων βασιλέα, οὐδὲν ἀπεικὸς· καὶ ἐμοὶ ὀποχρήσει, καίπερ οὐδὲν ἂν οὕτω τύχοι κεκτημένῳ, τὸ δεσπότου ἀνεγίτλω τοῦ ἐμοῦ γεγῶσθαι. εἰ δὲ ἐμὲ δεῖ τῷ θηρίῳ τούτῳ ἁλῶναι, σὺν δὴ ἔρχεν ἕπου, ὦ βασιλεῦ, σὺν ἐμοὺς παῖδας θανάτου τοῦ πατρόθεν ἀμείψασθαι. οὕτω γὰρ ἐγὼ μὲν καὶ πεπιλωτικῶς ἐν τοῖς αἰαγκαιοτάτοις ἐμμισθ@ ἔσομαι. οὐ δὲ λέγεται δόξαν ἀπόσει μείζω. τὰ παιδία γὰρ ἀφελῶν, οὗ πίστεως ἐμὲ, ἔσπερ σε τῆς ἀνέρσεως τῷ χάρεν οὐδαμῇ ἄσομαι. αὕτη γὰρ ἂν ἀγνωμοσύνη ἀκίβδηλ@ γνοῖτο μόνη, ἢ ἐς σὸν ἀποθανόντας ὀπίσω ἀχθῆσαι. ποσῶτα ἐπῶν ἀπηλάττετο. καὶ ἐπεὶ ἐς τὸν χῶρον ἀφίκετο, ἵνα δὴ ἔπ κτεὶς νήχεσθαι καὶ οἱ κύων αὐτῷ ἄθιζεν ἴπιδας· ἐνταῦθα δὴ πέτρας ἐκάθητό που, καιροφυλακῶν εἴ πως ἔρημόν

* ἀποπειράσασθαι
* κεσθήναι
* πύθιδι

τιθέικασι τῷ λέοντι τὸ δοράβλιον ἐσόμενον. τοῦτο πρόζης ἀκούσας, ἐς δέος ἦλθε, μή ποτε μηδοὶ ὅπλα συνηρῷ τῷ σφετέρῳ τῶν φίλων ὅπλα σοῦ πολεμίους ποιήσωνται. ἢ τοίνυν μὲν ἀνέτι ἐχώρει· μόνων δὲ αὐτόν, τὰ παρόντα ἐς βουλὴν ἐποιεῖτο. οὐκοῦν δὴ ἤδη ἐπέμποι, ἐκ τῆ ἐμφανοῦς τῆ χώρου, τῶν ἵππεα ἐς φυλακὴν εἶχον, ὅπως μηκέτι οἱ πολέμιοι ὀπίσω ἀπελαύνειν οἷοί τε ὦσι. καὶ οἱ πέρσαι τότε δὴ λαμπρῶς αἰσθόμενοι οὐ ῥᾴστου κακοῦ, ἐς συμφορᾶ ἐπιόντα τὰ παρόντα σφίσι ἀλλοφύλοις τὸν κίνδυνον, ἐς ἐλπίδι ἀσθενεῖ τὸ λοιπὸν ἔχοντες. ὁ δὴ τῶν ἰφθαλιτῶν βασιλεὺς πέμψας ἀγγέλους πρόζιν τῶν οἱ ἐπομόνων τινάς, πολλὰ μὲν αὐτῷ θεὸν θεράσας ἀλογίσκεσθαι ὠνείδισαν, ἀφ' οὗ δὴ αὐτὸν τὰ καὶ τῶν πέρσων ἡγεμόνα κόσμου ἐδεῖτο διαφθείρειν· ἐνδόσεσθαι δὲ καὶ ὡς τὰ σωτήρια οὐκοῦν αὐτοῖς ἐπαγγέλλεται, ὧν γε αὐτὸν τὰ πρόζης πρόσκωπα βούλοιτο ἅπερ διαπότου γεγενημένου, καὶ ὅρκους σοῦ σφίσι πατρίους ὀμ- 10.
ῦναι τὰ πρὸς δοίη, μή ποτε πέρσας δὴ τὸ ἰφθαλιτῶν ἔθνος * στρατώσασθαι. ταῦτα ἐπεὶ πρόζης ἤκουσε, μάγων τοῖς παροῦσι κοινολογησάμενος, αἰσπυθάνετο εἰ τὰ ἐπαγγελλόμενα πρὸς τῶν ἑαυτέων πιστὰ εἴη; οἱ δὲ μάγοι ἀπεκρίναντο, τὰ μὲν ἀμφὶ τῷ ὅρκῳ. ὅπη οἱ βουλομένῳ ἐστὶν, αὐτὸν διοικήσασθαι· ἐς μὲν τι τὸ ἕπειτα, σοφίᾳ πρεπελθεῖν τὸν πολέμιον. εἶναι γὰρ αὐτοῖς νόμον, τὰς τῆ ἡλίου αἰσθήσεις πρόσκωπον ἡμέρᾳ ἑκάστῃ. διήσειν οὖν αὐτὸν τηρήσαντα ἐς τὸ ἀκριβὲς τὸν καιρὸν ξυγχωρεῖσθαι μὲν ἅμα ἡμέρᾳ τῷ τῶν ἰφθαλιτῶν ἄρχοντι· πεφασμένον δέ που πρὸς αἰῶνα τὸν ἥλιον, πρόσκωπον· τοῦτο γὰρ αὖ ἐς τὸ ἕπειτα τῆς πλάζεως τὸν ἀπιέναι φυγεῖν δηλοῦσθαι. πρόζης μὲν οὖν ἀμφί τε τῇ ὁρκωμοσίᾳ τὰ πρὸς ἔδοξε, καὶ τὸν πολέμιον προσεκύνησε, καθάπερ τῶν μάγων ὁ ξυνθήκη παρήγγελλεν· ἀκραιφνεῖ δὲ τῷ μήδων στρατῷ παντὶ, ἐπ' οἴκου ἀσμένως αἰσχώρησε. χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον ἀλογίσας τὸ ὁ- 20.
μαιμοσμόν, τισιν οὐννους τῆς ἐς αὐτὸν ὕβρεως ἤγαγε. πάντας εὖν αὐτίκα ἐκ πάσης γῆς πέρσας τε καὶ ξυμμάχους ἀγείρας, ἐπὶ σοῦ ἰφθαλίτας ἦγε, τῶν παίδων ἕνα μόνον καβάδην ὀνομαζομένου μόνον ὅπλιτῶν· τοιοῦτον γὰρ ἤβικὸς ἔτυχε· σοῦ δὲ λοιποὺς ἅπαντας ἐπαγόμενος τριακοντα μάλιστα. ἰφθαλίτῃ δὲ αὐτὸν τὸν ἔφοδον γενόμενος, ἀχθόμενοί τε οἷς δὴ πρὸς τῶν πολεμίων ἠπάτηντο· τὸν βασιλέα ἐκάκιζον, ὅτι πρεσβεύοντα μήδοις τὰ πράγματα καὶ ὃς αὐτῶν ξὺν γέλωτι ἐπωθαίνετο, τί ποτὲ ἄρα σφῶν πρεσβεύσεται ὧν, πότερον τὸν γλῶ, ἢ τὸ ὅπλα, ἢ ἄλλό τι τῶν πάντων χρημάτων; οἱ δὲ ὑπολαβόντες, οὐκ ἄλλο εὐδέν, πλὴν γε δὴ ὅτι τὸν καιρὸν ἔφασαν, οὗ τἄλλα πάντα ἠρτῆσθαι ξυμβαίνει. οἱ μὲν δὴ τοῖς ὅπλοις ὑπαναπαύεσθαι πάσῃ προθυμίᾳ ἠξίουν· ὁ δὲ αὐτοῦ μόνος ἐν γε τῷ παρόντι σκώλυεν. εὖπω γὰρ σοφίς τι ἀμφὶ τῇ ἐφέδρᾳ ἰσχυρίζεσθαι γεγονέναι σφίσιν, ἐπεὶ οἱ πέρσαι ἔτι ἐν γῇ τῇ οἰκείᾳ 30
τυγχάνουσιν ὄντες· μένων δὲ αὐτὸ ἐποίει πάδε. ἐν τῷ πεδίῳ, ἢ * ἔμελλον πέρσαι ἐς τὰ ἰφθαλιτῶν ἤδη ἐσβάλλειν, χώραν πολλήν τινα δὴ πολεῖσιν ὑποτιμῶν τάφρον ἐργάσασθαι βαθεῖαν τε καὶ ὄρθρου ἱκανῶς ἔχουσαν, ὀλίγον τινὰ ἐν μέσῳ ἀκραιφνῆ χῶρον ὑπολιπὼν ὅσον ἵππων ἐδᾷ ἐπαρκεῖν δίκα. καλάμους τε τῇ τάφρῳ ὕπερθεν δήθεις, καὶ γλοῦ δὴ σοῦ καλάμους συναμησάμενος, ταύτῃ * δὴ πολλῆς ἔκρυψεν. ὕννων τε τῷ ἑμίλῳ ἐπίστελλεν * ἐπειδὰν ἐνθένδε ὀπίσω ἀπελαύνειν μέλλωσι, διὰ χώρου τὸ χέρσον ἐς ὀλίγους σφᾶς σωματοῦντας χολαιτέρους εἶναι, φυλαττομένους ὅπως μὴ ἐς τὰ ἰσκαμμένα ἐμπέσοιεν· σοῦ δὲ ἄλλας ἄκρου σημεῖον τῶ βασιλέου ἀπεκρίμασεν, ἐς οὓς τὸν ὅρκον πρόζης ὤμοσε πρότερον, ὧν δὴ ἀλογήσας δὴ ὕννας ἐσράτωσεν. ἕως μὲν δὴ ἐν τῇ γῇ τῇ σφετέρᾳ σοῦ πολεμίους ἤκουεν εἶναι, ἡσυχῇ ἔμενεν· ἐπεὶ δὲ αὐτοῦ ἐς γοργὼ πλὴν ἵμαθεν ἀφικέσθαι πρὸς τῶν κατασκόπων, ἥπερ ἐν τοῖς 40
ἐσχάτοις πρασῶν ὁρίοις τυγχάνει οὖσα, ἐνθένδε τι ἀπαλλαξώτας ὁδοῦ δὴ σφᾶς ἤδη εἶναι· αὐτὸς μὲν τῷ πολεμίου σράτῳ τῆς τάφρου ἐντὸς ἔμενεν. ὀλίγους δὲ πέμψας, ὁφθῆναι μὲν τοῖς ἑαυτοῖς ἐν τῷ πεδίῳ σκιλδὶ μακρὸν ἄποθεν· ὀφθέντας δὲ μένειν, εἶτα αἰακρατῶς φεύγειν ὀπίσω, ἐν μνήμῃ τὰς αὐτὸ ἐντολὰς ἀμφὶ τῇ κατώρυχι ἐχοντας, ὡσπερ δὴ αὐτῆς ἄγχιστα ἤκοιντο. οἱ δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίουν, καὶ ἐπεὶ τῆς διώ-

γυχος

* στρατώσασθαι

* ἔμελλον

* ἐπιστελλεν

ψας. ὃς ἐπεὶ ἄγχιστα ἐγένετο τῷ μήδων στρατῷ, ὑποθρώσκει μὲν τῷ ἵππου μέσῳ, πέζῃ δὲ βαδίζων, ὅπῃ Οὐαρσαμίλου ἦεν. καὶ αὐτὸν Οὐαρσαμίνης ἰδὼν, τῶν παρόντων αὐτὸν πυνθάνετο, ὅς τίς ποτε ὁ πρῳσιὼν εἴη; οἱ δὲ, τῶν ῥωμαίων εἶναι στρατηγὸν, ἔφασαν. κατὰ πλαγιὰς δὴ τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς πομπῆς ὁ βασιλεὺς, οὕτω στρέψας τὸν ἵππον ὀπίσω ἀπήλαυνε. καί οἱ ἅπας ὁ τῶν περσῶν λεὼς ἕπετο. θυόμενος δὲ ἐν τῇ οἰκείᾳ γῇ, τόν τε πεισθυτλὼ ξιὼ φιλοφροσύνῃ πολλῇ εἶδε, καὶ τὼ ἐρλούλω ξωιχώρησιν οὕτως, ὥσπερ ἀνατόλιος πρὸς αὐτὸ ἔχρηζεν· ἐφ ᾧ μὲν τι μηδέτερει ἐν χωρίῳ οἰκείῳ ἐν γειτόνων τῆς τῶν ἑτέρων ὁρίοις ὕπῃ ὀχύρωμα νεώτερόν τι ἐρχάζοντες. οὗ δὴ αὐτοῖς ἐξεπερασμένοι, ἱκάτερει τὰ οἰκεῖα ὅπῃ ἐβούλοντο ἔπρασσον. χρόνῳ δὲ ὕστερον περίζης, ὁ περσῶν βασι-
10. λεὺς, πρὸς τὸ σωῶναν τῶν ἐφθαλιτῶν ἔθνος, οὓς περ λευκοὺς ὀνομάζουσι, πόλεμον πρὸς γῆς ὁρίων διέφερε· λόγῳ δὲ ἄξιον στρατὸν ἀγείρας ἐπ' αὐτοὺς ἦει. ἐφθαλῖται δὲ σωϊνικὸν μὲν ἔθνος εἰσί τι κ' ὀνομάζονται· οὐ μὲν τι αἱαμίγνυνται ἢ ὅπιχωριάζουσιν ἄννων τισὶν, ὧν ἡμεῖς ἴσμεν. ἐπεὶ δὲ χώρας αὐτῶν ὅμορον ἔχουσι, δὴ ἐπ' αὐτῶν ἄγχιστα ᾤκηνται· ἀλλὰ περσοικοῦσι μὲν πέρσαις, πρὸς βορρᾶν αἴρεμον, οὗ δὴ πόλις γοργὼ ὄνομα πρὸς αὐτῆς που τῆς περσῶν ἐσχατιᾶς ἐσίν· ἐνταῦθα δὲ πρὸ γῆς ὁρίων ἁθμαχέασι πρὸς ἀλλήλους εἰώθασιν. ἀ γὰρ νομάδες εἰσὶν, ὥσπερ τὰ ἄλλα σωϊνικὰ ἔθνη· ἀλλ' ὅπῃ χώρας ἀγαθῆς τινὸς ἐκ παλαιοῦ ἴδρωνται. ταῦτά τοι καὶ νῦν ἐσβολὴν πεποίηνται πρώτοι ἐς ῥωμαίων τὸν γλεῦ, ὅτι μὴ ξιὼ τῷ μήδων στρατῷ. μένοι δὲ ἄννων οὔπω λευκοί τε τὰ σώματα, καὶ σὺκ ἄμορφοι τὰς ὄψις εἰσίν. οὐ μὲν καὶ νῦν τὸν αἱαυτῶν ὁμοιότροπον αὐτοῖς ἔχουσιν, καὶ νῦν * θηρίον βίον τινὰ ἤπερ σκηνῖται * θηρίων
20. ζῶσιν. ἀλλὰ κ' πρὸς βασιλέως ἐνὸς ἄρχονται, καὶ πολιτείαν ἔννομον ἔχοντες, ἀλλήλοις τι κ' σὺν πίλας ὀρθῶς κ' δικαίως ξυιμβάλλουσι, ῥωμαίων τε κ' πάντων ἀνθρώπων τὸ ἦστον. οἱ μὲν τοι εὐδαίμονες * αὐτοῖς φίλως ἐπαρίζονται, ἄχρι ἐς ἄκρασιν, ἀὐ οὕτω τύχοι, ἢ τάτων πλείους: * ἴσ. αὐτοῖς
οἵπερ αὐτοῖς ξυμπίπτει μὲν ἴσαι γίνονται· τῶν δὲ χρημάτων μετίχουσι πάντων, κοινῆς τινὸς ἐξουσίας αὐτοῖς ἐς πάντα οὔσης. ἐπειδὰ δὲ τῷ αὐσὺν ἐπαρισαμένῳ πλοῦτος ξυμβαίνῃ, τάσδ' δὴ σὺν αὖθις ἄνδρας ζῶντας ξιὼ αὖτις ἐς τὸν πάφον ἐσκομίζεσθαι νόμος. ὅπῃ τάσδ' σὺν ἐφθαλίτας τῷ πρόζῃ παρομαρίῳ ξυμπαρλῶ πεισθυτὴς, ὃς δὴ ἔτυχε πρὸς βασιλέως ζῆναι παρ' αὐτὸν ἐσελθών, δίσεβιος ὄνομα. ἐφθαλίτῃ δὲ δόκησιν παρεχόμενοι τοῖς πολεμίοις, ὅτι δὴ αὐτῶν κατωρῥωδηκότες τὸ ἔφοβον, ἐς φυγὴν ὥρμηντο· ἦσαν δρόμῳ ἐς χῶρόν τινα, ὅνπερ ὄρη ἀπότομα πανταχόθεν σκύκλῳ, συχνοῖς τε κ' ἀμφιλαφέσιν ἐσάγαν καλυπτόμενα δένδροις. ἐστὶς δὲ τῶν ὀρῶν πρόσοδος ὡς πρῳτάτω, ὁδὸς μὲν τις ἐφαίνετο ἐν
30. μέσῳ ὑρέα ὅπῃ πλεῖον διήκουσα· ἔξοδον δὲ πλοῦτος ἀδαμῆ εἶχεν, ἀλλ' ἐς αὐτὸν μάλιστα τὸν κύκλον τῶν ὀρῶν ἕληγε. πρόζης μὲν ἦν, δόλῳ πάντες ἀφρονεστήσας. σὺκ ἐνοῶν τὸ ὡς ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ πρόσοιτο, αὐτοσχεδίως ἐδίωκε. τῶν δὲ ἄννων ὀλίγοι μέν τινες ἔμπροσθεν ἐφοβήθησαν, οἱ δὲ πλεῖστοι ἐν ταῖς δυσχωρίαις ἁλαλάζοντες, κατὰ νότα ἐχώρουν τῷ τῶν πολεμίων στρατῷ· ἔπω τι αὐτοῖς ἐβούλοντο ἔνθεν εἶναι, ὅπως δὴ * ἅς ἑτέρας πόρω χωρήσαντες, ἐν- * τῆς ὁδοῦ
τές τι τῶν ὀρῶν ὅπῃ πλεῖον γεγωνεῖν, μηκέτι ὀπίσω αὖ ἐστρέφοντο οἷοί τι ὦσιν. ὧνπερ οἱ μῆδοι αἰσθόμενοι· ἤδη γὰρ καί * πι τῷ κινδύνῳ ὑπεφύοντο: αὐτοὶ μὲν δέει τῷ ἐν πρόζῃ τὸ * καί τι
παρόντα σφίσιν ἐν σιωπῇ εἶχον· δυσέβιον δὲ πολλὰ ἐλιπάρουν, παραινοῦντες ἐς τὸν βασιλέα πιθήσασθαι μακρὰν ὑποτελειμμένον τῶν οἰκείων κακῶν, βουλεύεσθαι μᾶλλον ἢ θρασύνεσθαι ἐκ ἐν
40 δέοντι, κ' ἀλασκοπεῖσθαι, ἐῶ τίς ποτε μηχανὴ ἐς σωτηρίαν φέρουσα εἴη. ὁ δὲ πρόζης ἐς ὄψιν ἐλθὼν, τόχλω μὲν τὴν παρῦσαν ὡς ἤκιστα ἀπεκάλυψεν· ἀρχαίμοις δ' μυθοποιίας, λέοντά ποτε τράγῳ ἔφασκεν ἐντυχεῖν * δεδεμένῳ τι κ' μεμηκότι ὅπῃ χώρᾳ πόθεν ἀ λίαν ὑψηλῇ. ὅπῃ * διξαμένῳ δὲ
ἤοιτο δ' αὐτὸν λέοντα ἐφίεμένον, ὁρμῆσαι μὲν ὡς ἁρπάσοντα, ἐμπεσεῖν δ' ἐς κατώρυχα βαθεῖαν μάλιστα, ἐδὸν κυκλοτερῆ ἔχουσαν, στένλω τε κ' ἀ πεπερασμένῳ· διίζεσθαι γὰρ ἀδαμῆ εἶχεν. ἐῶ δὴ εἰ τῷ τράγῳ κύρσει ἐξεπίτηδες τεχνησάμενοι ὕπερθεν τῆς καλῶρυχος τὸν τράγον

*ἀφίεσαν ρῳ μαζῷ τῷ ὑδρᾳ, εἶπε τὸ βέλ. *ἀφίεσαν, καὶ φόνῳ καὶ ἁπλαυϊ εἰκότως τῆς δεχομένοις ἐσήμηνεν. τοιαύτη μὲν τις ἅσα ἡ τοξεία φαίνεται πέφυκεν. οἱ δέ γε ἀνῶ τοξόται, ἅσα μὲν ἐς μάχην πεζομαχισμένοι τε καὶ κυνηγίδας ἐναρμοσάμενοι, μέχρις ἐς γόνυ· ἤρτηται δὲ αὐτῆς ἀπὸ μὲν τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς τὸ βέλος, ἀπὸ δὲ τῆς ἑτέρας τὸ ξίφος. εἰσὶ δὲ οἷς καὶ δόρυ πρὸς ἀκροβολίσματα, καὶ βραχεῖά τις ἀπὸ τῶν ὤμων αἰσὶς ἐκάστῳ χωρεῖ, οἷα, τά τε ἀμφὶ τὸ πρόσωπον καὶ [τὰ] αὐχένα ἀποκαλύπτειν. ἱππεύονται δὲ ὡς ἄριστα, καὶ θέουσιν αὐτῆς ὡς πάντα τὸν ἵππον. τὰ τόξα τὰ οὐ χαλεπῶς ἐντείνειν εἰώθασιν εἰσὶν ἐφ' ἑκάτερα, καὶ διώκοντες τι βάλλειν σὺν πολεμίοις καὶ φεύγοντας. ἔλκεται δὲ αὐτοῖς κατὰ τὸ μέτωπον ἡ νευρὰ, παρ' αὐτὸ μάλιστα τῶν ὤτων τὸ δεξιόν, τοσαύτης ἀλκῆς ἐμπιπλᾶσα τὸ βέλος, ὥστε τὸν ἀεὶ προσπίπτοντα κτείνειν· ὀλίγα ἀποδέον ἴσως οὐδὲ θώρακος ἀπερρωγέναι ἂν δυναμένης τῆς ῥύμης. εἰσὶ δὲ οἱ τούτων ἥκιστα ἐθιζόμενοι, σίδηρον μὲν καὶ πηδᾶσι τὸν παλαιὸν χρόνον, οὐδὲν δὲ τῆς ἁπτικνήσεσι διδόασι πλέονα. ἀλλὰ τούτων οὐδὲν κωλύσει, μὴ καὶ μέγιστά τε καὶ ἀξιολογώτατα ἐν τοῖσδε τοῖς πολέμοις ξυμβῶσαι. λελέξεται δὲ πρῶτον, ἀρξαμένοις μικρὸν ἄνωθεν, ὅσα ῥωμαίοις ξυνενήνεκται καὶ μήδοις πολεμῶσι παθεῖν τε καὶ δρᾶσαι. Ἰούστινον τὸν βίον Ἀρκάδιος ὁ ῥωμαίων βασιλεὺς ἐν βυζαντίῳ πλουτᾶν ἤμελλεν (ἰοῦ γὰρ οἱ τῆς Θεοδοσίου, οὔπω τὸ ἰητθὸ ἀπαλλαγεὶς) διηπορεῖτο ἀμφί τε τῷ παιδὶ καὶ τῇ βασιλείᾳ, εὖ θέσθαι ἄμφω ὡς ἥκιστα ἔχων. ἐγίνετο γάρ οἱ ἀπορία ἔννοια, ὡς ἰοῦ μὲν κοινωνὸν ἴνα θεοδοσίῳ τῆς ἡγεμονίας πορίζηται, αὐτὸς δὲ τὸν παῖδα τὸν αὑτοῦ διαχρησάμενος τῷ ἔργῳ εἴη, πολέμιον αὐτῷ, δυσάμυνα τῷ βασίλειον περιβεβλημένον, ἐπαγαγών. ἰοῦ δὲ μόνον αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς καταστήσαι: πολλοὶ μὲν ἀπὸ τῆς βασιλείας *ἀπεβάλοντο, τῆς παιδὸς ἐρημίας (ὡς τὸ εἰκὸς) ἀπολαύοντες· ἐπεὶ δὲ τὸν τυραννήσαντα, τὸν θεοδόσιον διαφθείραντες· ἐπεὶ δὲ ἐν βυζαντίῳ ξυγγενὴς εἶχεν, ὅς γ' αὖ αὐτῷ ἀπέτροπος εἴη. Οὐδέποτε γάρ οἱ τὸν θεῖον ἐπαρκέσειν οὐδαμῇ ἤλπισε, πονηρῶν ἤδη τῶν ἰβηλίας πραγμάτων ὄντων. ἀδὲν δὲ ἧσσον καὶ τὰ ἐκ μήδων αὐτὸν ξυνεπέρασσε, δεδιότα μὴ οἱ βάρβαροι οὖροι τῆς τοῦ αὐτοκράτορος καταθέοντες ἡλικίας αὐτῆκεσε ἔρχα ῥωμαίοις δράσωσιν. ἐς πάντα ἀρκαδίου τῷ ἀμηχανίαν ἐμπεπωκώς, καίπερ ἐγγενῶς ἐς τἄλλα ἀγχίνους, βουλεύεται βυλῇ, ἥπερ οἱ τόν τε παῖδα καὶ τῷ ἀρχῷ διασώσασθαι εὐπετῶς ἴσχυσεν: ἔστε κοινολογησάμενος τῶν λογίων ἑνὶ, οἷοι πολλοὶ βασιλεῖ παρεδρεύειν εἰώθασιν· ἡ θείας τινὸς ἀπορίας αὐτῷ ἐνεμέσης. Διαθήκης γὰρ διαθεὶς γράμματα, διάδοχον μὲν τῆς ἡγεμονίας αὐτῷ τὸν παῖδα, ἐπίτροπον δὲ αὐτῷ κατέστησε ἰσδιγέρδιν τῶν περσῶν βασιλέα. ᾧ δὴ πολλὰ ἐν ταῖς διαθήκαις ἐπέσκηψε, θεοδοσίῳ τῷ βασιλείαν σθένει τε καὶ εὐνοίᾳ πάσῃ σωσιασώσασθαι. ἀρκάδιος μὲν ὥδε τῷ τε ἀρχῷ καὶ τὰ οἰκεῖα διοικησάμενος, ἐτελεύτησεν. ἰσδιγέρδης δὲ ὁ περσῶν βασιλεὺς, ἐπεὶ τὸ γράμμα τῆς ἀπιστίας ἴδεν, ὧν καὶ πρότερον ἐπὶ τρόπῳ μεγαλοφροσύνῃ διαβάντος, ἐς τὰ μάλιστα ἀρετῇ ἐπιδείξασθαι θαύματός τε πολλοῦ καὶ λόγου ἀξίαν. τὰς γὰρ ἀρκαδίου ἐντολὰς ἐν ἀλογίᾳ ἀδεμιᾷ ποιησάμενος, εἰρήνῃ τε ἀφθόνῳ χρώμενος διαγέγονεν ἐς ῥωμαίους τὸν πάντα χρόνον, καὶ θεοδοσίῳ τῷ ἀρχῷ διεσώσατο. αὐτίκα γοῦν πρὸς ῥωμαίων τῷ βυλῷ γράμματα ἔγραψεν, ἐπίτροπός τε οὐκ ἀπαρνούμενος θεοδοσίου βασιλέως εἶναι, καὶ πόλεμον ἐπανατεινάμενος οἷς ἂν αὐτὸς ἐς ἀπιβυλῶν ἐγχειροίη καθίσασθαι. ἐπεὶ δὲ θεοδόσιος μὲν αἰῶρά τε ἐγένετο, καὶ ἡλικίας πόρρω ἀφῖκτο· ἰσδιγέρδης δὲ νοσήσας ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνισται: ἐπῆλθεν μὲν ἐς ῥωμαίων τῷ γῷ Οὐαραράνης ὁ περσῶν βασιλεὺς στρατῷ μεγάλῳ, ἔδρασε δὲ οὐδὲν ἄχαρι· ἀλλ' ἄπρακτος ἐπανῆλθεν ἐς τὰ οἰκεῖα τρόπῳ τοιῷδε. Ἀνατόλιον τὸν τῆ ἕω στρατηγὸν θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς πεισθέντι ἐς πέρσας μόνον αὐτὸν ἐπέγχαιτε πέμψας

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΤΗΣ ΠΡΩ-
ΤΗΣ ΤΕΤΡΑΔΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤ᾽
ΑΥΤΟΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ἡ ά.

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ καισαρεὺς τοῦ πολίμους ξυνέγραψεν, οὓς ἰουστινιανὸς ὁ ῥωμαίων βασιλεὺς πρὸς βάρβαρους διώγκει, τοῦ τε ἑῴους καὶ ἑσπερίους, ὥς πη αὐτῶν ἑκάστῳ ξυμβέβηκεν * γίνεσθαι: ὡς μὴ ἔργα ὑπερμεγέθη μέγας αἰὼν λέγου ἔρημα * χθονὸς χειρωσάμενον, τῇ τε λήθῃ αὐτὰ καταπροΐηται, καὶ παντάπασιν ἐξίτηλα ᾖται. ὥσπερ τῇ μνήμῃ αὐτὸς ᾤετο μέγα τι ἔσεσθαι καὶ ξυνοῖσον ἐς τὸ μάλιστα, τοῖς τε νῦν οὖσι, καὶ τοῖς εἰς τὸ ἔπειτα γνησιωτάτοις· εἴ ποτε καὶ αὖθις ὁ χρόνος ἐς ὁμοίαν τινὰ τοῦτ᾽ αὐθρώπους αἰτάγκιλον ἀφίξοιτο. τοῖς τε γὰρ πολεμησείουσι, καὶ ἄλλως ἀγωνιουμένοις, ἔνεστιν ἵνα ἐκπερίζεσθαι οἵατί ἐστιν ἡ τῆς ἐμφερεῖς ἱστορίας ἀπόδειξις· ἀποκαλύπτουσα μὲν ὅπη * ποτὲ τοῖς * προγενησομένοις τὰ τῆς ὁμοίας ἀγωνίας * ἐχώρησαν, αἰνιττομένη δὲ ὁπόσα τινὰ πλοῦτον τοῖς [γε ὡς] ἄριστα * βιωτομένοις τὰ παρόντα, ὡς τὸ εἰκὸς, ἕξει. καὶ οἱ αὐτῷ * ξυνηπίστευσαν, παύτων μάλιστα ὀλιγατὸς ὢν τάδε ξυγγράψαι * κατ᾽ ἄλλο μὲν οὐδέν, ὅτι δὲ αὐτῷ ξυμβάλλῳ ἠρημένῳ Βελισαρίῳ τῷ στρατηγῷ, χρεών τι ἄπασι παραγγέλλεσθαι τοῖς πεπραγμένοις ξυνέπεσε· πρέπειν τι ἡγεῖτο ῥητορικῇ μὲν δεινότητα, ποιητικῇ δὲ μυθοποιΐαν, ξυγγραφῇ ἀλήθειαν. ταῦτά τοι νῦν * τούτων οἱ ἐς ἄγαν θαυμαστοὶ τὰ μοχθηρὰ ἀπεκρύψατο, ἀλλὰ τὰ πᾶσι ξυνενεχθέντα, ἕκαστα ἀκριβολογούμενος * ξυνεγράψατο, εἴτε εὖ εἴτε πῃ ἄλλῃ αὐτοῖς ἐγράφη ξυνέβη. χρῆσθαι δὲ νόμιζεν * τι ἰσχυρότερον τῶν ἐν τοῖσδε τοῖς * πολέμοις πεπτωκότων, τῷ γε ὡς ἀληθῶς πεμπομένῳ θαι βουλομένῳ φανῆσθαι. πέπρακται γὰρ ἐν τούτοις μάλιστα πάντων, ὧν ἀκοῇ ἴσμεν, θαυμαστὰ εἶα. ἵνα μή τις τῶν τάδε ἀναλεγομένων τῷ παλαιῷ χρόνῳ τὰ πρόσθεν διδοίη, καὶ τὰ * καθ᾽ αὑτὸν οὐκ ἀξιοίη θαυμαστὰ εἶναι. ὥσπερ γὰρ ἀμέλει τοὺς μὲν [νῦν] στρατευομένους ἔνιοι καλοῦσι τοξότας, ἀγχεμάχους δὲ καὶ ἀσπιδιώτας, καὶ παλαιοῖς ἄττα ὀνόματα τοῖς παλαιοτάτοις ἐθέλουσι νέμειν: * τούτῳ τι τῷ ἀρετῷ ἐς τὸν ἐληλυθέναι τὸν χρόνον ἤκιστα εἴωσται, ἀπελαίπωρόν γε καὶ τῆς πείρας ἀπωτάτω τῷ πρὸ αὐτῶν παιδευθέντες. οὐ γὰρ ἦν πώποτε αὐτοῖς ἔννοια γέγονεν, ὅτι δὴ τῶν μὲν παρ᾽ ὁμήρῳ τοξεύουσιν (οἷς περ καὶ ὑβρίζεσθαι ὑπὸ τῆς τέχνης ἐνεμαζομένοις ξυνέβαινεν) οὐκ ἴσασιν * ἐπὶ ἵππου, οὐ δόρυ, οὐκ ἀσπὶς ἤμυνεν, οὐκ ἄλλο ὁτὲν τὸ σῶμα τὸ φυλακτήριον ἔχει: ἀλλὰ πεζοὶ μὲν ἐς μάχην ἦσαν, ὑποκεκρύφθαι δὲ αὐτοῖς ἐν αἰαγκαῖον * ἵππου τοῦ ἐκλεγομένους ἀσπίδα ἢ ζήλου ὅτι τύμβου πνὶ κεκλιμένους· ἔνθα ὁδὲ * πεπτώκοιεν διασώζεσθαι, οὐδὲ φεύγουσι τοῖς πολεμίοις ὁπλίζεσθαι οἷοί τ᾽ ἦσαν. οὐ μὲν οὐδὲ [ὑπὸ] τοῦ ἐμφανῶς δάμασθαι, ἀλλὰ * τὸ κλείπειν ἐδόκουν ἀεὶ τῶν ἐν τῇ ξυμβολῇ γινομένων. αὖθις δὲ τούτων, οὕτως ἀπολαμπρῶς ἐχρῶντο τῇ τέχνῃ, ὥστε πολλάκοντος τῷ σφετέρῳ μα-

v. 13, βασιλείεις. v. 26. post πρὸν legantur quæ eâd. p. v. 42, uncis sunt inclusa, alieno exarata loco in Cod. Boico, in Regio prorsus omissa. v. eod. ἐξ εὐθυμιᾶς ἄλλης αἰτίας. v. 41, χωρία. p. 10, v. uls. πίρσαι γοιῶ p. 11, v. 21, ἔμιλλεν v. 26, ἅπαν-τας p. 13, v. 6, χρυσίου. v. 10, ὅσπερ v. 19, χωρία. p. 15, v. 32, ἐλαστούμφει p. 16, v. 4 χώρων, ἡξίου γράτθμα p. 18, v. 9, Scholion extat in Cod. I. Scal. ἔλυμος ἐστὶν εἶδ Θ. ἀπρίου, κέγχρῳ παρεμφερὲς, λεπτύνεται τὸ μεγέθους· μικρότερον γάρ ἐστι κέγχρου p. 19. v. 1. ἄφνω, pro ἄμφω. quod vitium etiam in mss. p. 20, v. 3, τὸν θλιξιὸν v. 24, ὡμολόγηται. p. 21, v. 9, πίρσας. v. 15, ῥωμαίοις. p. 22, v. 18, ἔργου. p. 24, Ios. Scal. & Interpr. τζαικὸν pro περσικὸν p. 25. v. 26, ἀμφοτέρους τὰ v. 43, ἐλεπὰ nouè dictum, ut apud Orig. p. 27, v. 9, οἱ, p. 29, v. 34, ὑμῶν τὲ p. 29, v. 19, ἐλοιδορεῖτο. p. 32, v. 34, Scholiastes ad Psal. LXXI, Ἄραβες ἐπίεμεν (inquit) οἱ νῦν καλεύμφοι ἐμπόρται. p. 33, v. 34, videtur legendum εὐθυμία μηχανὴ, vel deesse οἷον τι p. 34, v. 24, οἱ δὴ p. 35, v. 10, ἀπιθέδου, (pro quo infrà p. 37, v. 38, legitur ἀπιθέδ. cuius διπλογραφίας exempla etiã occurrunt alibi in mss. Codicibus.) v. 20, χωρίον p. 36. v. 45, ξυγκεχωρηκότι. p. 40, v. 13, ἡμέρᾳ & ἑκάστῃ. p. 41, v. 1, malim πάλιιεν. p. 42, v. 42, οἷς ἡμάρτανε. p. 43, v. 32. αὐτὴ τῇ v. 35, ὧν αὐτὴ p. 44 v. 4, ἡμίρᾳ p. 45, v. 6, ἐξελήλεγκται, quanquam alterum & in mss. p. 46, v. 32. δή οἱ p. 47, v. 26, ἐμωμοσμένον. p. 48, v. 20, vide an sit cum Interprete ἀπιπαυσὶ legendum. v. 25, καταστηνάιμθ Θ. p. 50, v. 18, εἰ. verùm hæc hactenus. Quod si tirones quoque Græcæ linguæ autori huic legendo, propter & facilitatem & perspicuitatem, quid temporis volent tribuere; præter rerum noticias, modos loquendi elegantiores, & synonymiæ exempla in ipso non pauca reperient. Cuiusmodi sunt ἁλιεὺς, ἁπαλιεὺς, γερπὺς, σαγηνευτὴς, piscator: ἅρπιχ Θ, κόφινος Θ, ταρκὴ, sporta: εἱρκτὴ, δεσμωτήριον, δομάτιον, Φρούριον, Φυλακὴ, carcer: ὁ τῆς εἱρκτῆς ἄρχων, ὁ τῦ Φρουρίου ἄρχων, carceris princeps; qui Genes. 39. ἀρχιδεσμοΦύλαξ dicitur, & cap. 40, ἀρχιδεσμώτης, Luciano ὁ ἐπὶ δεσμῶν. De quo alibi erit commodior dicendi locus, quare nunc desino.

ARGV-

LECTORI S.

QVemadmodum editurus Bibliothecam Photij, Origenis libros VIII. contra Celsum, & alia, de varijs semper Codicibus laboraui, quo plenius singula & correctius prelo adornarentur: ita in PROCOPIO Græcè publicando idem mihi studium, labor idem fuit. Quocirca nobilis. dn. Ioan. Georg. Herwuartus, sereniss. Bavar. Ducum intimus consiliarius, hoc cognito, primus è Ducali Bibliotheca m. s. misit Codicem: alterum illustris Iosephus Scaliger, passim à se se emendatum; tertium clariss. Isaacus Casaubonus manu exaratum perelegante Petri Chabanæi. Illum Boicum, quod ceteris esset emendatior & integrior, sum secutus potissimùm: his, ex uno eodemque descriptis exemplari Regio, si qua fuit lectionis varietas (ut fuit maxima lib. 4. de bell. Gotth.) in margine locum dedi; sin quid ex altero utro allatum, atque redintegratum, id, excepto lib. I. uncis est inclusum. Idem Casaubonus, quæ ad librum de Aedificijs Iustiniani supplendum eruditissimus Carolus Labbæus IC. è veteri Codice transcripsit, mecum etiam liberaliter communicauit: ut altero ferè tanto hic auctior, quàm antea, in lucem nunc prodeat. Cæterùm de Procopio Græcè imprimendo viri docti tam cupidè institerunt ideò, quia malè ab interprete acceptum norant; qui & πολλαχοῦ omiserit, & quæ retinuit, pessima fide conuerterit. nam & finem belli Gotthici iusto penè volumine fraudauit. Quorum desiderium ut explerem; sumptus ad maturandam editionem ornatissimi ciues Augustani, Io. Georgius Oesterricher, p. m. Ioannes Huep-her, & Vuolfgangus Emekofer, suppeditarunt. quos honoris causa nomino: ut eorum exemplis alij ad similiter Reip. literariæ opem ferendam allectentur & inuitentur. De alijs sic habeto; Procopium Agathias φήτορα, Suidas σοφιστὴν etiam appellat: quæ sic distinguuntur, ut ille sit orator, qui causas in concione, in foro, in senatu agit; hic Latinis Rhetor, qui in scholis docet artem oratoriam. Sphalmata typographi, quacunque adhibita diligentia, cauere omnia non licuit; quæ Lector eruditus facilè correxerit. velut p. 2, v. 13. leg. διδόασι πλέον. p. 4, v. 6, σφίσι, ἀφ' ὧν ἔξεσθαι τὴν κίνησιν &c. v. 8, αὐτίκα v. 16, ἰφθαλιτῶν, de his vide Notas ad Photium in Procopij Eclogas. v. 23, ἡδηκὼς. p. 6, v. 13, in marg. καταχεῖται v. 29, parenthesis post τῦτό γε claudatur. v. 38, τύχῃ τοῦ &c. v. ult. ἐπικρηκεύσαι ὧδε. p. 8, v. 23. οὗ P. 9, v. 1, post αἰδῶ desiderantur in Græcis quæ interpres sic vertit, ad Hunnos Ephthalitas pervenit: ubi Regis filia in matrimoniũ ducta, exercitum eorũ in Persas ingentẽ duxit. Cui hostes cũ sese impares esse animadverterent.

v. 13.

tempus & bellorum & pacis rectè gubernari posit. Quod summis eum vigilijs, summaq; prouidentia consecutum, partim ipse testatur, Institutionũ proœmio; partim libri demonstrant PROCOPII Rhetoris Cæsarienſis, quos octo, è Bibliothecis illustribus erutos, Græcè nunc primùm edimus, de bellis quæ contra Persas, Vandalos & Gotthos, eiusdem Iustiniani auspicijs, feliciter suscepta sunt & confecta. Cuius in laudem quæ alij dixerunt plura, quæq; in hoc Opere narrantur historico, repetere haud est necessarium. id verò non alienum abs re, indicare quis autor hic fuerit. Vixit autem ijs ipsis temporibus, quibus ea, quæ cognitione digniſsima obſervavit, annotavit, memoriæq; prodidit, contigerunt. Belisarij, quo exercitus duce Iustinianus præ cæteris est usus, comes fuit perpetuus; eidem à consilijs; sæpius etiam pro Rep. legationibus perfunctus. Epistolas, decreta, fœdera, conciones; exempla virtutum & vitiorum; strategemata, varios fortunæ casus; situs urbium, montium, regionum; maria, flumina, ædificia denique, & id genus alia, vario dicendi genere ac stylo descripsit: ut omnino ad complures ex eius librorum lectione fructus uberrimus redire queat. Hos, viri amplissimi, cur vobis nuncupare & consecrare non dubitarim, cognoscere ne gravemini. Cum olim autoritate & liberalitate vestra clarissimus IC. Gregorius Haloander Novellas Iustiniani Imp. Græcas primus & is è tenebris eruerit, & sub A. V^a^ nomine lucem aspicere voluerit; nullius alterius, quàm A. V^a^, patrocinium Procopio etiam nostro quærendum esse existimavi: idq; eò audacius, quod huius mihi autor etiã nobiliss. dn. Marcus Velserus, Duumvir noster, extiterit. Quin & ea de causa, ut hæc grati animi quædam esset significatio pro singulari illa in me A. V^a^ voluntate, cuius suffragijs ad munus docendi publicè in celeberrima Altorfij Academia vestra vocatus fui. Accipite itaq;, nobiliſsimi viri, clementer Procopium, obſervantiæ debitæ monumentum, eiq; in urbana Bibliotheca vestra, quam augere & ornare non desinitis, locum (si merebitur) quemcunque decernite, meq; humaniter porrò complecti ne dedignemini. Deus Opt. Max. Remp. vestram quàm florentiſsimam perpetuò conſervet; ut pietatis & literarum studia strenuè, quemadmodum hactenus, & defendatis & provehatis.

Augustæ Vind. 14. Cal. April. A. S.N. M. DCVII.

LECTORI

NOBILISS. ET AMPLISS. VIRIS, CHRISTOPHORO FVRERO, PAVLO HARSDORFFERO, REIP. NORIBERG. II. VIRIS, VII. VIRVMQVE COLLEGIO, ET DECVRIONVM ORDINI, DOMINIS AC PATRONIS PL. OBSERVANDIS, S. P. D.

DAVID HOESCHELIVS AVGVSTANVS.

ETSI & nomen pacis dulce est, & res ipsa salutaris; neq; enim templa, muri, domicilia, servari integra; neque leges, iudicia, libertas stabiliri; nec coniuges denique liberi, patria, salva & incolumis esse potest, nisi pacatè tranquilleq; viuatur: ea tamen non nunquam tempora incidunt, quibus arma quoq; necessariò pro salute communi capienda, à togis ad saga eundum, manu cum hoste confligendum, pro aris focisq; dimicandum est. Ideò Augustum laudat Satyricus poëta, res Italas armis tutantem, legibus emendantem; & Carolum illum Magnum historiæ tantoperè prædicant, ob res sapienter ac fortiter quà domi, quà militiæ, gestas. Vtq; alios permultos heroas, militari & urbana disciplina claros, taceam; quàm præclarè scriptum est à IVSTINIANO, Imperatoriam maiestatē non solùm armis decoratam, sed etiam legibus armatàm esse oportere: ut ūtrunq;

ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΥΙΔΑ.

Προκόπιος ἰλλούστριος, καισαρεὺς ἐκ παλαιστίνης, ῥήτωρ καὶ σοφιστὴς, ἔγραψεν ἱστορίαν ῥωμαϊκὴν, ἣν γυν τὰς πολέμους βελισαρίου, τὰ κατὰ Ῥώμην καὶ λιβύην πραχθέντα. γέγονεν ἐπὶ τῶν χρόνων ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως, ὑπογραφεὺς χρηματίσας βελισαρίου, καὶ ἀκόλουθος κατὰ πάντας τὰς συμβάντας πολέμους τε καὶ πράξεις ἃς ὑπ' αὐτοῦ συγγραφείσας. ἔγραψε καὶ ἕτερον βιβλίον, τὰ καλούμενα ἀνέκδοτα τῶν αὐτοῦ πράξεων· ὡς εἶναι ἀμφότερα τὰ βιβλία θ'. τὸ βιβλίον προκοπίου, τὸ καλούμενον ἀνέκδοτα, ψόγους καὶ κωμῳδίας ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως ἔχει, καὶ τῆς αὐτοῦ γυναικὸς Θεοδώρας· ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτοῦ βελισαρίου, καὶ τῆς γαμετῆς αὐτοῦ.

ARGVMENTVM
LIBRORVM PROCOPII
EX AGATHIA.

Τὰ πλεῖστα τῶν κ' τοῦ Ἰυστινιανοῦ χρόνων γεγωμμένων, ἐπειδὴ Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι καταρκαθεὶς τὰ ἀκριβέστερα αἰαγίγραπται, παρεῖσον ἐκεῖνα ἔμοιγε, ἅπερ δὴ ὑστερώτατα ἠρημωμένα· τὰ δὲ μετ' ἐκεῖνον, ὡς οἷόν τε διεξιτέον. πρεσβύτατος μὲν γὰρ αὐτῷ τῆς ἰσρείας ἀρκάδιος ὑπεδέξατο ἐπιόντα, καὶ τῷ ἐκείνου παιδὶ Θεοδοσίῳ Ισδηγίρδης ὁ περσῶν βασιλεὺς κηδεμόνα γεγωμμένῳ, τά τε Οὐαράνη καὶ Περόζη ξυνειληχθέντα· καὶ ὅπως Καβάδης βασιλεὺς κατασταθεὶς, ἀφῆρπαγε τὴν ἀρχὴν, καὶ ὅτε θᾶττον αὐτὴν ἀνεκτήσατο· ὅπως τε Αμιδα ἦλω πρὸς αὐτοῦ Ανασταθίου ῥωμαίων βασιλεύοντος· καὶ ὅσοις αὖθις μετ' ἐκεῖνον Ιουστινιανὸς ὁ πρεσβύτης· ἐν τῷδε τῷ ἔργῳ διεδέξατο πόνους. ἐξῆς δὲ τοῦ περσικὸς πολέμους ἐπάσατο πρὸς τὸν καβάδην καὶ χοσρόην ἀμφὶ συρίαν καὶ ἀρμενίαν, καὶ μοι δοκεῖ τὰ λαζῶν ἔργα, Ιουστινιανῷ τῷ ῥωμαίων αὐτοκράτορι Δαπεπολέμωται· τούτους δὲ ἅπαντας ἐκ τῶν προκοπίου λόγων ἄριστα αὖ Δαγγοίης. μικρὸν τι τὸν βανδίλον, καὶ καρχηδόνα τὴν πόλιν, καὶ τὴν ξύμπασαν χώραν τῶν ἄφρων ὑπὸ βονιφατίῳ τε καὶ γιζερίχῳ, καὶ τῆς ἐν τῷ τότε ἀποστάσεως, πολλοῖς ὕστερον χρόνοις Ιουστινιανῷ δηλωθεῖσαν, καὶ πάλιν τὰ ῥωμαίων ὑπὸ κρατείας μέρος γεγωμμένα. μετὰ δὲ τὴν τῶν βανδίλων κατάλυσιν, καὶ ὅσα εἰ μαυρούσιοι τὸν ἴδιον ἴδρασαν τε καὶ παθεῖν, πολλαχοῦ τῆς λιβύης καὶ ῥωμαίων ἀμφισβητούμενοι. ὅτε τὰ γόντζων καὶ γιλιμέρος ῥωμαίων μὲν ἦσσω, τυραννοῦντα δὲ καταστάντα, μεγίστων συμφορῶν τε καὶ στάσεων αἰτιώτατα τῇ λιβύῃ γενόμενα· καὶ ὡς ἀπέπροσθεν ἐλωφήσει τὰ δεινὰ, πρὶν ἐκείνῳ τῷ ἀνδρὶ διαφθαρῆναι. ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἁπάντα εὑρήσεις γε αὖ ἐν ἐκείνοις, ὅπως τε ἡ στάσις ἡ ἐμφυλίου ἐν βυζαντίῳ κατὰ τὸ βασιλέως ἀρθεῖσα, καὶ ὅπη μέχρι κακοῦ ἀφιγμένη, τὰ κοινὰ ἐδηλήσατο, τάς τε τῶν ἄνωθεν ὑπερβεμάς, εἰ δὴ ἐν τῷ τότε τὸν ἴσον παμὸν περαιωθεῖσα, μέγιστα εἶα τῶν ῥωμαίων ἀρχῶν ἐλυμήνατο. ἰλλυρίας τε καὶ θετταλὰς, καὶ τὰ πλεῖστα τῆς εὐρώπης λῃσάμενοι, μέρος δέ τι καὶ τῆς ἀσίας τὴν ἑλλήσποντον διαβάντες. σαρῶν δὲ ἡ πόλις ἐν σεισμοῖς, καὶ βίρρεια, καὶ αὐτόχεια ἡ πρὸς ἑρόντι παμῷ, ὅπως εἰκὸς ἦν τῷ χοσρόῃ παροφθῆναι. τήν τε ἰδιότητος πλιορκίαν, καὶ ὅπως ἐνθένδε ὑποκρυσθεὶς ἔπεσε ἀπρὸς ὤχετο. πάρεσι καὶ ταῦτα ἐν τοῖσδε θεάσασθαι, τάς τε τῶν αἰθιόπων καὶ ὁμηρειτῶν διαπάξεις, καὶ ὅτε δὴ χάριν ἄμφω ἐκείνῳ τῷ φίλῳ ἐς τόδε δυσμενείας ἠλθέτην. ὅρηται δὲ αὐτοῖς πολλὰ καὶ τὰ μεγίστου λοιμοῦ πέρι, ὅπως τὸ τῶν ἐρεχθέως κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ ἐς τὸ ἀνθρώπειον γένος εἰσέρρησε. ἐ ὁπόσα ἄνωθεν διαλέλεκται ἐν αὐτοῖς ξυνελίχθη. ἀλλὰ γὰρ καὶ ὁπόσα ὕστερον τῷ ῥωμαίων στρατῷ ἀνὰ τὰ λαζῶν πολίσματα, καὶ πέτρας τὸ φρούριον, πρὸς τὰ χοιριάνου καὶ μερμερόου καὶ τὰ περσικὰ ἐξήνεγκεν πλῆθη, ἐ ταῦτα ἐκεῖθεν αἰαλικτέον. μεταβαίνει δέ εἰ ὅπη τὸ ἐωσέρας, ὅπως τε θευδέριχος ὁ τῶν γοτθῶν βασιλεὺς ἀπεβίω, ἐ ἀμαλασοῦνθα ἡ τοῦδε παῖς τοῦ θευδάτου ἀνήρηται· καὶ ἅπαντα ὧν δὴ ἕνεκα ὁ γοτθικὸς πόλεμος ἀνερράγη, ὧδε ταῦτα ἐκείνῳ περεῖται. ἐ μὴν οὐδ' ὅπως εὐτύχησε, ὁ μετὰ θευδάτην τὸ γοτθικὸν ἦρος κρατήσας, τοῦ βελισαρίου τὸ στρατηγὸν μετὰ τὰ πλεῖστα ὅσους ἀγῶνας δορυάλωτος εἰς τὸ βυζάντιον ἵκετο· ὧδέ γε ὅπως σικελίαν τε καὶ ῥώμην καὶ ἰταλίαν τὰς ἐπιλύδας ὑποβαλὼν βαρβάρους πάλιν ἤθεσι πατρίοις μεταθεσμῆσαι. λαβοὶ δὲ αὖ τις ἐνθένδε, καὶ ὅπ νάρσης ὁ ἀρμένιος ἐς ἰταλίαν ἐστάλη, στρατηγὸς αὐτοκράτωρ πρὸς τὸ βασιλέως γεγωμένου· τοῦ δὲ κλεινὰς ἐκείνους πολέμους, εἰ δὴ αὐτῷ πρὸς τῶν πλαν ἄριστα Δαπεπόνωται. ὅπ τε αὖθις μετ' ἐκεῖνον τίας ὁ φρεδηγέριχ τὸν γοτθικὸν ἡγεμονίαν Δαδεξάμενος, οὐκ ἐς μακρὰν καὶ αὐτὸς ἀνῃρέθη. Ταῦτα δὲ πάντα ἐς ἔκτον τε καὶ εἰκοστὸν ἔτος τῆς Ιουστινιανοῦ βασιλείας γεγένηται. καὶ προκοπίῳ μὲν τῷ ῥήτορι ἐν τοῖσδε εἰμαι αὐτῷ τὰ τῆς ξυγγραφῆς δεδόγμενα, καὶ ξυνεπλέσθη.

Digitized by Google

Coll. Rom: Soc: Jesu Cat: Inscr. 85. 5.

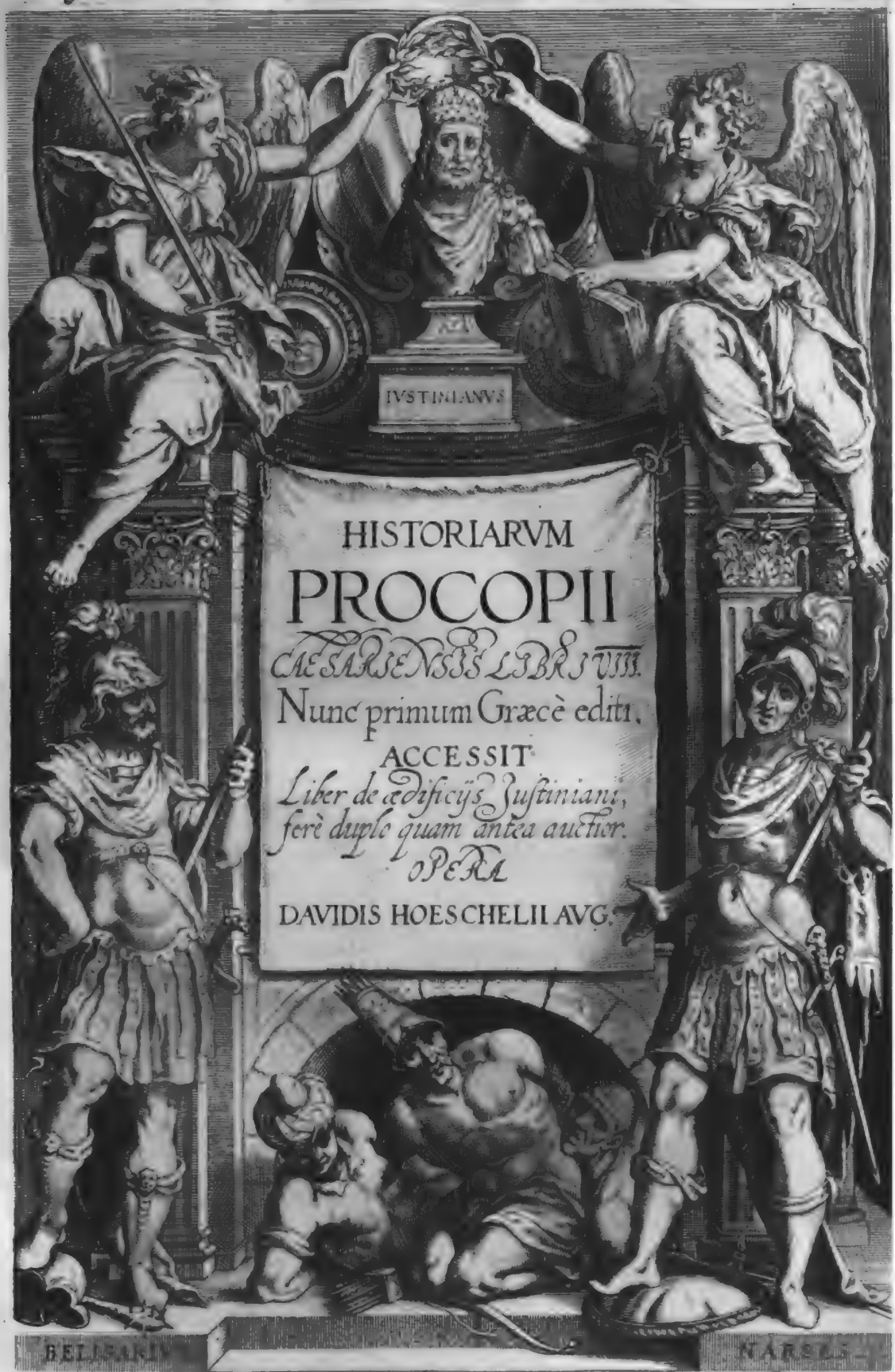

Augustæ Vind. apud Dauidem Hoeschelium Cum priuilegijs S. Cesareæ Mai. et Regis Christianissimj.

BIBLIOTECA NAZ ROMA

Digitized by Google

9
359

Digitized by Google

9
10
7 M
18

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

Digitized by Google